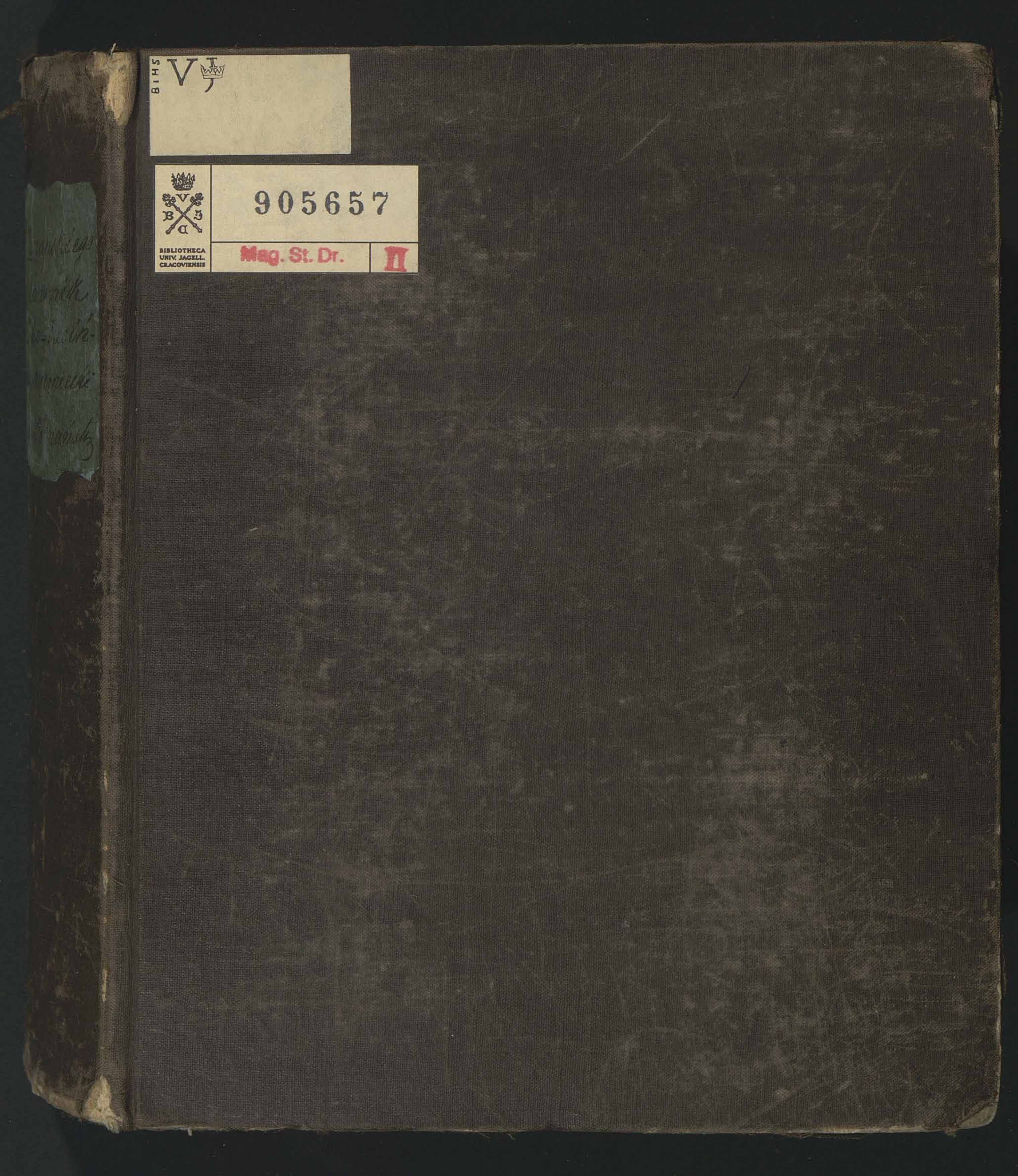

BIHS
V
905657
BIBLIOTHECA
UNIV. JAGELL.
CRACOVIENSIS
Mag. St. Dr.
II

V
B J
C
905657 II

THESAURI
POLONO LATINO GRÆCI
GREGORII CNAPII
è SOCIETATE IESU
TOMUS SECUNDUS.

LATINO GERMANO POLONICUS
Novo Synonymorum, Epithetorum, & Phrasium Poëticarum, apparatu auctus.

Simul idem INDEX *Verborum primi Tomi ab Auctore confectus recenti editioni correctæ ac multum auctæ accomodatus.*

Adjecta est huic operi interpretatio dictionum, quæ in S[illegible] duntaxat reperiuntur.

Editio nova correcta
Superiorum permissu

****

POSNANIÆ

Typis, Clari Collegij Soci[et]. Iesu

per Sanguinis æquor
hora, remus, ubi?
s? non vela fatigas?
Ratis.

JLLUSTRISSIMO ac EXCELLENTISSIMO
D. STANISLAO
Comiti de Bnin
BNINSKI
GUBERNATORI CAPITANEO Castrensi Districtûs Naklensis &c. &c.

Domino & Mecænati Faventissimo.

ILLVSTRISSIME EXCELLENTISSIME DOMINE.

FOrtunæ Regiam, Domûs Tuæ Augustale ILLVSTRISSIME Comes; quis non autumet? cujus atrium THESAVRVS supplex, prona scientiarum pul-

ſant æraria: Illud ſubintrant oſtium, quod, niſi hono-
ribus reſeratum: illa exambiunt penetralia, quæ pares
Patritiis, incolunt eruditi: Non alium ſuis Minerva pre-
tiis præfigit terminum, niſi Trabeatæ Dignitatis me-
tam, Limen BNINSCIORUM. Sciunt Te Konarſcia-
næ Literæ; quibus, perennem Tui memoriam, plus
quàm prælô impreſſiſti: legunt hucuſq; ipſius Famæ
calamô exaratum nomen, & adeo BNINSCIVM ap-
pretiant, ut eum, ſuos inter THESAVROS niſi, reper-
tum velint; unumq; eligant ex millibus, in frontem For-
tunæ Scientificæ. Quiſquis igitur, vel pretioſum Pal-
ladis inveſtigat vocabulum; neceſſe intelligat Nomen
BNINSCII: Obſcura Authorum volumina, ſi fortè mi-
nùs eruditam excæcabunt mentem; à STANISLAI
INDICE, ceu ſuo ſole Prometheus mendicet radium:
Ingenioſi ſudoris partum, ſi Vatum gemmas, docta in-
quiret Avaritia; ad marginem deprehendet BNINSCI-
OS, Coronæ Sarmaticæ uniones. Iam ſi pretioſa Ar-
pinatis ſuada, intendent exedras; Tua navis Roſtra
orriget; priuſq; Domûs BNINSCIANÆ adorabit
agnitudinem, quàm hoc de codice, in ſua pneumata
ahet periphraſim. Quot quot tandem opus hoc, lin-
uîs loquitur, tot Tuæ Famæ Oratores numera; nec
inimi incurrit notam criminis, ſuô, de BNINSCIO-
VM gloria multiloquiô. Perget unà Tecum CO-
MES

MES ILLVSTRISSIME, in orbes exteros, diverſo inſtructum idiomate volumen iſtud: (cum Tuæ dignitatis amplitudini, orbem Lechicum cenſet exiguum) & ubiq; Illuſtre Nomen monſtrabit INDEX. Docebit orbem varium ſermo varius, ſatiſq; commendabit Gentes æſtimanda eruditio, ſi Tuum Nomen didicerint: Tu verò, Soles peregrinos, quos nuper, primâ vitæ illuſtrâſti Aurorâ; ad majorem Tui Nominis accendes reverentiam; ubi in luce publica, hoc cum codice comparueris. Ultimi Terrigenæ primam Domûs Tuæ adorabunt ſortem, Cui non alio quàm Polycratis deſponſatam annulo, mirabuntur. Nec enim aliter Nakłenſem CAPITANEVM licebit venerari; niſi, ut ad THESAVRVM, ſemper Fortunatum. Excluſiſti é Tuis Laribus ſortem Timothei, an potiùs pretioſa phantasmata, quæ Morpheus obtrudit Somnolentior. Ad Penates CAPITANEI, Stat Fortuna vigil, non umbrîs torpentibûs ſed publicæ felicitatis radiô coronata. Excluſiſti antiquitatis faſtum, ipsâ fabulâ glorioſum; cujus, ſi Colchico vellere ſuperbit Argo, omne pretium, furtivo nacta ſtratagemate: antiquæ Domûs Tuæ Onerariæ, ſcientiarũ opes, Fortunam Orbis Sarmatici, extra fallaces Vatum apologos, non dolus, ſed BNINSCIORVM merita incluſêre. Non abjecto alveô Navis hæc provehitur; cui ſanguis Tyrius torrens eſt, Fortuna agit Remigem, Vela pandunt

Sena

Senatorum Purpuræ, ſceptra Regum, Ducum clavæ, Præſulumq; Paſtorales ſcipiones, in remos efformantur. Quos in præceps detrudat infortunii, ignorat Tua Claſſis, Palinuros; quos in Honoris deducat altum, novit BNINSCIOS. Novit ILLVSTRISSIMVM ANDREAM, BNINSKI, Epiſcopum Poſnanienſem; qui nuper mentem Patriæ, univerſi orbis Capiti, Romæ invexerat; ac poſtquam Tyaratum verticem, ſepteno Quirini jugo intulit; libero Orbi Lechico, & Sanctè, & fortunatè, ab alto proſpexerat. Ille Polonum Sangvinem, Beatum reddidit: Ille Apotheoſis exordia, KOSTKÆ impetravit: Ille auroram Sarmaticam purpureo Cælitum ornavit ſyrmate: Ille KOSTKARVM, Cruces, Beatorum Coronæ, primus inſeruit. Vobis proinde BNINSCII, & Cælitûm & Orbis ornamenta, debet, Univerſus Diademata, cujus, Sanctiora vota coronâſtis, Vobis ubiq; Coronam KOSTKA. Quam planè & reſtituit, Numen proCælitibus; cùm Caput OPALENIORVM BNINSCIOS, in ipſis OPALENIIS, Galliæ Sceptrîs coronavit. Applaude France Sequana; ad Romanum Tyberim, Fortunata BNINSCIORVM Claſſis Coronas meruit, ad Te incedit Coronata. Sed quid per Orbes exteros, veſtram inquiro gloriam? Scipioni peregrina Africa formet Panegyres; Alcidam Lerna potiùs, quàm inquilinæ commendent cunæ; Inacceſ-

ſi

si COLLES Alpium, attollant Annibalem; BNINSCII, illos Domi gloriæ titulos, illam Nominis Famam inveniunt; quam cæteris, quærendam orbe integro non permissum. Si Purpuratos BNINSCIORVM Patres memoro? in Generalibus Majoris Poloniæ septem; Palatinis Novem, Castellanis quindecim, Episcopis quinquè; BNINSCII, Gens Togata, Senatus Poloniæ, dici merebuntur. Si in sago Heroa exploro nomina? Non tot Xerxis exercitus, Martem spirantia numeravit pectora, quot Gradivus Sarmatiæ, in BNINSCIIS, Scævas adoravit. Veri Lechicæ Alitis pulli, semper Aquilas sequebantur. Loricas induebant cum prætexta, Heròés BNINSCII, pro crepundiis, vel cum Stillicone tractabant clavas, vel cum Hercule, hostili Hydra victrices palmas occupabant: vix tremulos formabant gressus, plantam ad Calcandas laureas invitabant, non priusq; Bellonæ Militiam, quàm vitæ finiendo; pulchro candore erga Patriam, senectâ Martiâ canescebant. Non vacat revocare singulos: Vnus castra facit (adversi Martis tonitru) IACOBUS BNINSKI, Dux fortissimus Exercituum: Totum hoc pectus Invictissimum, spirabat nisi salutem Patriæ; Totum se, JACOBVS, Belli fulmen, contra Sarmatici Poli Gygantonomachiam opponebat: tuncq; maximè prostravit hostem, dum cecidit. Cecidit, ut pro Roma Decius,

& in-

& inclinatæ ad ruinam Patriæ, Heroo caſu, trium-phale erexit Capitolium; quod, ille primus, poſt fa-ta etiam intravit Purpuratus: dum profuſo ſanguine delendo hoſtem, lacertos fortiſſimos, & Campum tri-umphalem, non tabô Tiriô, ſed cruoris murice pur-puravit. Adhuc ultra Aquilas BNINSCIORUM Fama evolat. Nonne etenim altum eſt gloriæ, eadem Navi, cũ SZOŁDRSCIIS, PONINCIIS, RADZEWSCIIS, &c. &c. per Fortunæ latifundia vela pandere? Iam MIASKOWSCIOS, RYDZYNSCIOS, CHEŁM-SCIOS, SZCZANIECCIOS, ŁAKIENSCI-OS, ŁACCIOS, SUCHORZEWSCIOS, & pluſ-quàm ſexcentas Familias, Majoris Poloniæ non mino-ra decora, in Domus unius vocare ſyllabum; ad im-mortalem nonne ſufficit Panegyrim? Sanê ſufficit; im-mortales BNINSCIOS Fama occinet, tantô Colligati Sanguinis, animatos Pelagô. Nec tamen ſola Majorum ſimulacra, Tuam Mæcænas Illuſtriſſime augent glori-am; cùm & illorum Idea ſis, & Tuæ dignitatis An-tipater. Expoliant alii rubiginoſa facta Patrum Ci-neribùs, miſeram rerum faciem, fumosîs pingant ima-ginibus; Te Tua, ultra Atavorum merita, commen-dant facinora; quibus, nec Criſis detrahet Majeſta-tem, nec invidia appinget notam. Aſſurgant pro-ſtrati mortuorum Manes, in Tuæ gloriæ teſtimonium

STA.

STANISLAE: aſſurgat in Tuæ dignitatis judicium, NAKŁENSIS Iudex, Parens ILLVSTRISSIMVS: & hic decernat juſtiſſimè, Te CAPITANEVM, ipſis Majorem Majoribus. Necdum hic, Tua decreſcunt elogia; quæ in amplam extendunt molem, Fratres gemini. Jllorum primus, JLLUSTRISSIMUS ADALBERTUS BNINSKI, ſub cujus Heroo Nomine, ac ſi militari obſtrictus Sacramentô, ad nutum militat Fortunæ Favor: antiquæ Romæ excelſa prodigia, ſi cum hoc, audaci Pectore, æmulentur MAXIMI? ipſe MAJOR: ſi certent Purpurâ? In CIENSKA Nepte TRZEBICCII, Celſiſſimo Ducis Severiæ, rubet ſanguine. Alter eſt, JLLUSTRISSIMUS RAPHAEL BNINSKI, qui immenſis meritorum prètiis, Fortunam Veſtræ auxit Onerariæ: jamq; ſat dives BNINSCIORVM Argo; quam ille pretioſiori Tago, gemmantis Pactoli compendio, KVILECCIORVM SZRENIAWÆ intulit. Vnde perennis Fortunæ ſecuritati, æternùm fidant BNINSCII; Cùm ad hos devenit Triarios. Ad Triarios KRZYCCIORUM occurrit POLE: ubi, etſi dolendo auſu, falce invida, graſſans Lacheſis; BNINSCIIS, Fortunatæ meſſis ſpem in herba, in ILLVSTRISSIMA præciderit CAPITANEA,

NEA, Tuæ tamen EXCELLENTISSIME COMES in magnæ ſpei Filia reliquit Campum gloriæ: Hæc, BNINSCIORVM Domui, non quod Trojæ Helena, Tarpeia Capitolio pollicetur. Vivet ad Fortunata Parentis vota, vivet, ad Vniverſæ Domûs pretioſa ſolatia. Ad extremum Vobis BNINSCII, qui SVPERI concedunt Fortunam, non ſæculorum vitam denegent. Vivite aureæ libertatis pretia, in longam ſeriem, dies Fortunatos; Vivite Fortunæ ſoles, ſinè fatali nubilo; Vivite Sarmatiæ Numina immortalia.

Omnia quidquid agam faciam Christo offero Jesu
Et finem vitae castae consecro Mariae.

Ita vovet.

Devinctiſſimum Collegium

Poſnanienſe S. J.

Hic procul o fures vestras avertite dextras
Nam liber hic dominos nec quit habere duos

Forti flagrabit flagello fures

NO-

NOVUS SYNONYMORUM, EPITHETORUM, & PHRASIUM POETICARUM, THESAURUS.

A

A Od, Z, Po Germ: Von / à Iove principium semper habeto tuum. *syn.* ăb, ābs, ē, ēx, dē.
Ā brūmā, *z Zimy.* Von dem winter.
Ā căpĭtĕ, ā prīmōrdĭō, āprīncĭpĭō, ācceŕsō, dūcō, ōrdĭōr. *Poczynam, z przodku,* & *Przywodzę* Anfangen.
Ā cōmmēntārĭīs, ā pūnctīs, *Pisárek,* Ein Schreiber.
Ā cōnfĕssĭōnĭbŭs, *Spowiednik,* Ein Beichtvatter.
Ā Cōnsĭlĭīs, *Poradnik,* ein Rathsgeber.
Ā cūnābŭlīs, ā pārvŭlīs, ā pŭĕrō, ā prīmā ætātĕ, ā tĕnĕrīs, *Od młodości,* Von der Jugend.
Ā cūrā, *wytwornie.*
Ā cūrā cătĕllæ, *Psiarz.* (rechten hand.
Ā dēxtrā, *Po práwey stronie.* Auf der
Ā făcūndĭa mūltūm pŏtĕst, *Wymowny,* ein wol redner. (oben.
Ā fŏrĭs, ā sūmmō, *Z wierzchu, Z dworu.* Von
Ā fūndāmēntō, *z gruntu.* Von grund.
Ā lăgēna sĕrvŭs, *Nalewacz.* Eingiesser.
Ā lătĕrĕ ălĭcŭjŭs, *Kochany, Wiernek, z boku.* Ein geliebter.
Ā lĭbēllīs, ā rĕspōnsīs, *Audytor, Referendarz.*
Ā līmĭnĕ, *z daleka.* von weiten.
Ā mē ēst, stăt, făcĭt, dīcĭt, *po sobie mam, za mną to.* Es ist für mich.
Ā mĕmŏrĭā, *Przypominacz.*
Ā mŏdo, *Od tego czasu.* Von dieser zeit an.
Ā mōrtĕ, *Po śmierci.* Nach dem Tod.
Ā nātūrā *Przyrodzony.* Angeboren.
Ā pĕdĭbŭs, *Háłástrá. Kursor,* ein Lauffer.
Ā pōtĭōnĕ, *Podczászy.*
Ā prīmā lūcĕ, *Z rána.* In der fruhe.
Ā prīmōrdĭō, ā prīncĭpĭō. *Od początku,* Von Anfang.
Ā pūgĭōnĕ, *Germék.*
Ā rādīcĕ, ā stĭrpĕ, *Do czysta, z gruntu z korzeniem.* Von dem grund.
Ā rătĭōnĭbŭs, *Podskárbi, Ráchownik.* Ein Schatzmeister.
Ā Săcrīs, *Kápelan.* Ein Prister.
Ā Sēcrētīs, *Sekretarz,* Ein geheimer Rath
Ā sĕmpĭtĕrnīs ætātĭbŭs, *Od Wiekow,* Von anfang der welt.
Ā sōlĕ, *Od słońca,* sub *Od radości,* Von der sonnen.
Ā Stŭdĭīs, *Náuczyćiel,* Ein Lehrmeister.
Ā tĕrgō, *pozad, z tyłu,* von hinten.
Ā vēntō, *zwiátru.* von dem wind.
Ā vērō sēnsū, *Práwdźiwie,* Gewis.
Ā vŏlūptātĭbŭs, *Roskoßniczy.*

A B

Ăb, *Od,* Von. *Discordes fuerant homines ab* (*origine mundi.*
Ăb ălĭēnō pēndĕt sūffrāgĭō, *w cudzey to moci.* es ist in frembder macht.
Ăb ămōre, *Zmiłości,* Von der liebe.
Ăb ărbĭtrīs rĕmōtŭs lŏcŭs, *W osobności.* Abgesonderter ort.
Ăb ărgēntō, *Kredéncerz,* ein Bredentzer.
Ăb ăspēctū dĕcōrus, *Okázáły,* Ansehnlich;

Ăb āūrĕ, *Mianowiczy, Secretárz, Sendyk.* Ein geheimerfreund. (*niedworak*
Ăb ēlĕgāntĭā pŏlītĭōrī ăbhōrrēt, *Szczery,*
Ăb ĕpīstŏlīs, *Pisárek,* ein Schreiber.
Ăb hāc pārtĕ, *z tey miáry,* von dieser seiten.
ăb hīnc, *od tąd, od tego czasu.* von dies (ser zeit.
ăb hōc, *Po nim.* Nach ihm.
ăb īlĭbŭs, īpsīs, *polędzwicé.*
ăb īncūnābŭlīs, ab infantĭbus, ab ĭnĕūntĕ ætātĕ, *Od młodośći,* Von der Jugent.
ăb īnchŏātō, ăb īntĕgrō, *znowu.* auffs new.
ăb īngĕnĭō, *Z przyrodzenia.* Von Natur.
ăb īnĭtĭō, ăb ōmni æternĭtāte, ăb ōrbe condĭtō. *Od początku świátá.* Von anfang / der welt. (ment.
ăb īntēstātō, *Bez testamentu.* Ohn Testa-
ăb ōrbĭtā, *nie grzeczy.* Ungeschickt.
ăb ōrĕ hŏnēstīſsĭmŭs *Urodziwy.* Wolge- (boren.
ăb ōrĕ prīncĭpĭs, Referendarz.
ăb rĕō, *Prokurator,* ein Versorger.
ăb rĕcēntī mĕmŏrĭā, *zá pámięći,* newlich.
ăb sē, *Sam.* Allein / Selber.

ABA

Ăbăcēs, *Niemy,* ein Stummer.
Ăbăcī cūstŏs, *Kredencer,* ein Credentzer.
Ăbăcī vāsă, *Służbá stołowá,*
Ăbacĭum, n. Gr. *Rachownicza táblicá,*
Ăbactŏr, *Bydłokradzca,* ein Vieh-dieb.
Ăbāctŭs, us, *Bydłokrádztwo, Záimánie.* Entführung.
Ăbāctŭs ti, *Zaięty, Złożony* 2. *Odrzutny,* & sub, *Wpádłość,* Entführer. *O requies dulces medio nunc noctis abactæ.* Virg. syn- ăbdūctŭs, āblātŭs vel dējēctŭs, pūlsŭs, ex, pūlsus, rĕmōtŭs, rējēctŭs, fŭgātŭs, vel āctŭs exāctŭs phr: Pātrĭā fŭgātŭs. Dējēctōs, ŭltĭmŭs ōrbĭs hăbĕt, Pātrĭīs dejēctŭs ăb ōrīs.
Ăbăcŭlī, *Liczmany,* Rechen-phennig.
Ăbacŭs ci, Gr. *Száchownicá, Służbá stołowa, Ráchownicza táblicá, Stoł kámienny, Posadzká śćian, Siedzenie.* Credentztisch / Stuhl / Sessel / *Ornamentum abaci nec non & parvulus infra.* syn. ăbāx, mēnsā strūctōrĭă, epith: mārmŏrĕŭs, ĕbūrnĕŭs, nĭtēns nĭtĭdŭs, cērnŭs, aūrĕŭs, ārgēntĕŭs, vīnōlēntŭs, phr. Fĭctĭlĭbūs tĭbī mēnsă, ăbăcūsquĕ nĭtēscĭt ăcērnŭs. Hīc Sămĭdōsō ăbăcō nŭmĕrōs dŭplĭcābăt ĕbūrnō. Mārmŏrĕīs cŏōpērtă ăbăcīs, ŏpĭbūsquĕ rĕfērtă. Sīc ăbăcūm Sămĭō sæpē ŏnĕrārĕ lŭcrō.

Ăbăgĭō, nis, *Przypowieść.* Ein gleichnūß.
Ăbălĭēnātĭō, *Oddálenie, Odwrocenie.* Entfrembdung. (ret.
Ăbălĭēnātŭs morbo, *Zdrętwiáły* Verstō-
Ăbălĭēnō, *Odrażam, Oddalam.* Entfrembden/ entwenden. *Inde bonum sequitur, bona non quærens aliena.* syn. ălĭēnō, dīsjūngo. āvērto, dīstrăho, dīvēllo. (dern.
Ăbălĭēno mē ăb, *Waśnię się,* Sich abson-
Ăbălĭēnŏr. *Odrażam się.* Entfrembder.
Ăbāmbŭlāntēs, sub. *Odchodzę,* Entgehen.
Ăbămĭtă, *Práprádźiádowá śiostra, in Práprádźiád.* Die Schwester unsers Alt-vatters.
Ăbānnātĭō, B. *Wygnánie* 2. Vertreibung.
Ăbānnĭtŭs, B. *Wygnány,* außgejagt.
Ābāptīstūm Gr. sub. *świder* (tunckt
Ābāptīstŭs, Gr. *Niepogrążny,* uneinge-
Ăbārcĕō, *Odganiam, Niedopuszczám* Abhalten/ verwehren, *syn.* Ārcĕo, prŏhĭbĕo, āmŏvĕo āvērto, ābĭgo, pēllo, fŭgo. *v, Arceo.*
Ăbărīs. ios, eos, m, f. Gr. *Odmorski.*
Ăbăvĭa, *Práprábába,* uran Mutter.
Ăbăvūncŭlŭs, sub. *Wuy,* & sub *Praprabábá.* Der bruder uran Mutter.
Ăbăvŭs, *Práprádziad.* uranvatter.
epith. lōngævŭs, grāndævŭs, cŏlēndŭs. vĕnĕrābĭlĭs, vĕnĕrāndŭs, grăvĭs, sĕnĭŏr, vĕtūstŭs.
Ăbāx, ăcis. Gr. *Stoł kuchenny,* Kuchentisch, vide Abacus. (Abbt.
Ābbă, sub. *Oyćiec.* Ăbbās ātĭs, *Opát.* *syn.* Antīstĕs, Præsŭl, *epith:* Vĕnĕrāndŭs, Vĕnĕrābĭlĭs, Rĕlĭgĭōsŭs Pĭŭs, Sānctŭs. Inclȳtŭs, Infŭlātŭs, *vide Episcopus.*
Ābbātiă, *Opáctwo.* Ābbātīſsă, *Kśięni.* Abbtey.

Abre-

Ăbbrĕvĭātĭo: abbreviatura, *Abbrewiácya* Verkürtzung.
Ăbbrĕvĭo, *Skracam*, Verkürtzen / abkürtzen.
syn. brĕvĭo, cōntrăho. *phr.* Paucīs cōmplēctŏr in paucā rĕdĭgo.
Ăbdērītă, Abdērītānŭs. *Głupi*, Ein Narr.
Ăbdĭcātĭo, *Wyrzeczenie się*. Ausstossung.
Ăbdĭcŏ, as, *Odrzucam Odsadzam* 1. *Zapieram się*, *Wyrzucam* 1. *Wyrzekam się*, *Składam kogo*. Außstossen / enterben.
Si Versus facis abdices Poetam, (Phal.) Mart. *syn:* Prīvo, spŏlĭo, ēxŭo, ăbjĭcĭo, dēpōno, rējĭcĭo. *phr:* Imperium dēpōno, Măgistrātum ăbdĭco, fīlĭum ăbdĭcŏ.
Ăbdĭco cōnsŭlātūm. Ăbdĭco mē cōnsŭlātu. *Składám z siebie*. Ablegen.
Ăbdĭco mē lĭbērtātĕ, *Wolność utrácam*. Die freyheit verlieren. (schreibe mich.
Ăbdĭco mē scrīptō. *Wypisuię się*. Ich ent-
Ăbdīco, is, *Odrzucám* 2. *Odsądzam* 1, *Nádzieię psuię*. Absagen / abkündigen.
Quid faciat crudele tuos abdicere amores. Ovid. *Syn:* Rējĭcĭo, rĕcūso, rĕpŭdĭo.
Ăbdĭtāmēntūm. *Vmnieyszánie* Minderung.
Ăbdĭtē, *Potáiemnie*, Im verborgen: Heim-
Ăbdĭtīvŭs, *Pomiotek*. (lich.
Ăbdĭtūm, *Skrytość*. Verborgenheit /
Ăbdĭtŭs, *Potáiemny*, *Skryty*. Verborgen/verhölet. *Abdita fronde levi densa speculabar ab ulmo*. Ovid. *syn.* Cōndĭtŭs, ōccūltŭs, ōccūltātŭs, ăbscōndĭtŭs, lātēns, lătĭtāns, tēctŭs ŏbtēctŭs, ŏpērtŭs, ădŏpērtŭs: *vel* ŏpācŭs, lătēbrōsŭs. ŏbscūrŭs: *vel* ăbstrūsŭs, ărcānŭs: sēcrētŭs, *phr.* Lătēbrīs cōndĭtŭs, Tĕnēbrīs dēfēnsŭs, Antrō cōntēctŭs ĭnāni, Sōlĭs ĭnaccēssŭs radiis Fŭgiēns ŏcŭlōs, Paucīs nōtŭs. Cūrvīs dētēntŭs Lătēbrīs. Nĭgrīs spēlūncæ lătēbrīs īnclūsŭs. Ēssĕ sŭb ūmbrīs. Cæcīs ōcclūtŭs ūmbrīs. Rārā pēr ŏccūltōs dūcēbāt sēmĭtā cālles. *vide Obscurus*.
Ăbdŏ, is. *Kryię* 1. 2. Verbergen/ verhölen. *Se Pater omnipotens speluncis abdidit atris*. Virg. *syn.* Cōndo, ăbscōndo, rĕcōndo, ŏccŭlo, ŏccūlto, tĕgo, ŏbtĕgo, cōntĕgo, vēlo, ŏpāco, īnvōlvo, ŏpĕrĭo, cēlo *phr.* Hōrrēntĭbŭs ūmbrīs ăbdĕrĕ. Cōntĭnŭō īn mōntēs sēsē ăvĭŭs ăbdĭdĭt āltōs. Abdĭdĕrāt sēsē ātquĕ ārīs īnvīsă sĕdēbāt, Claūsūmquĕ căvā tē cōndĕrĕ tērrā *vide Occulto*.
Ăbdŏr, *Kryię się*. Verborgen liegen.
syn: Occūltŏr, cōndŏr. *v*, *Abdo*, lătĕo, lătĭtŏ, dēlĭtēsco,
Ăbdōmēn, ĭnĭs, *Wymię*, *Brzuch*, *Brzuchowa stábizná*. Schmeerbauch / Wanst. *Venter adest, abdomine tardus*, Jov. *syn.* Vēntĕr, ālvŭs, pēctŏră, vīscĕră, īlĭă. *ep.* Album ūnctūm tŭmĭdum, pīnguĕ, tūrgēns, īnsătūrābĭlĕ, īnexplētum, *v. Venter*.
Ăbdūco, xi, ctum, *Odchodzę*, 2. *Vwodzę* 1. 2. *Poymuię*, *Vmykam* 4. Hinweg führen. *Tollite me Teucri, quascunque abducite in oras*. *syn:* āmŏvĕo, ăbĭgo, ăbstrăho, aūfĕro. tōllo, *vel* rĕmŏvĕo, rĕpēllo, rējĭcĭo.
Ăbdūcŏr. *Vwodzę się*. Hinweggeführet werden.
Ăbdūctĭŏ. *Vwodzenie*. Hinwegführung.

ABE

Ăbĕāt, *Porwon*. Laßgehen.
Ăbĕcĕdārĭūm, *Obiecadło*, Ein A B C.
Abecedarius, *Obiecádłowy*, *Gregoryanek*, *Klechá*. Ein A B C lerner.
Ăbĕdo, is, *Obiádam*, *Ogłodáć*. Abessen / verzehren *syn.* ĕdo, cōmĕdo, dĕvŏro. mando; is, ăbsōrbĕo *v. edo*.
Ăbĕllīna nux, *Orzech*, *láskowy*. Ein Hasenus.
Ăbĕmo, is, *Odeymuię*. Hinwegnehmen.
Ăbeo. *Odchodzę*. 1. *Vchodzę*. 2. *Przemiiám* 2. *Vstáie co*. *Odwlokło się*, *Obracám się* 3. Hinweggehen. *Læta venire Venus, tristis abire solet*. *syn:* Dīscēdo: rĕcēdo ēxcēdo, ēxĕo, făcēssŏ, ăvŏlo, mĭgro, ēgrĕdĭŏr, prŏfĭcīscŏr. *phr:* Pĕdem ēffērrĕ pătrĭa, tērrā, ūrbĕ, tēctō ēxcēdĕrĕ, rĕcēdĕrĕ, &c. Pătrĭam, pēnātēs ūrbēm līnquĕrĕ, rĕlīnquĕrĕ dēsērĕrĕ, fŭgĕrĕ. Ardēt ăbīrĕ fŭgā; dūlcēsquĕ rĕlīnquĕrĕ tērrās. Mīgrāntēs cērnās, tōtăque ēx ūrbĕ rŭēntēs, Excēssērĕ ōmnēs ădytīs ārīsquĕ rĕlīctīs. Omnĭbŭs īdem ănĭmŭs scēlĕrātā ēxcēdĕrĕ tērrā. Urbem

bem cĭtō pĕdĕ dēsĕrĕrĕ. Grĕſsūs rĕmŏvētĕ prŏfānī. Prŏcŭl, ō prŏcŭl, ēſtĕ prŏfānī. Tōtōquĕ ābsĭſtĕrĕ lūcō. Tāndēm dēcēdĕrĕ cāmpīs ādmŏnŭit. Cēdĕ ăgĕdum, ēt tūtā līmĭnă līnquĕ fŭgā. Ipsă prŏcūl terplĭs radıtis ōbſcūră rĕcēſsĭt. Nōs pătrĭæ fīnēs ēt dūlcĭă līnquĭmŭs ārvă. Cērtŭs es īrĕ tămēn mĭsĕrāmquĕ rĕlinquĕrē Dīdō, Exſpēctēm quī mē nūnquam vīsūrŭs ăbĭſtī v. *Fugio*, *Proficiſcor*.

Ăbĕo ad, *Vdáię ſię do czego*, **Ich begebe mich.** **(Ich ſterbe.**

Ăbeo ad commūnen lŏcum, *Vmieram*, 1.

Ăbeo in flammas. *ſpłonąć*, *Zgorzeć*. **Verbrennen.**

Ăbeo in prŏfundum, *Vpada morze*.

Ăbeo măgĭſtrātu, *Składám*, **Ablegen.**

Abeo trans, *Záchodzę*. 1. **Vergehen.**

Ăbĕquĭto, *Odieżdżam*. **Wegreiten.**

Ăbērcēo, *Odganiam*. **Hinwegtreiben.**

Ăbērrātĭo, *Chybiánie*, *Pochybá*, *Uſtąpienie*, **Verfehlung.**

Ăbērro, *Chybiám*, *Uſtępuię drogi*, *Miiám* 2. *Zábłądźić*, *Zábłąkąć ſię*, *Odſtępuię*. **Wenig irren/verfehlen.** *Vt poma deramis, proles ſic patris aberrat*, *ſyn*, Rĕcēdo, dēflēcto, dēvĭo: ērr, văgŏr, *phr.* Dēvĭŭs ērro. Vīæ īncērtŭs, īnſcĭŭs, nēſcĭŭs ăbērro. Văgābūndŭs, văgŭs, pāſsim fĕrŏr. Nōtā vĭārŭm rĕgĭōnĕ ēxcēdo. Pēr dēvĭă fērri. Pēr dēsērtă văgāri. Errōre lŏcōrum, vĭārum āmbāgĕ dĕcĭpī. Innŭmĕrās ērrōrĕ vĭās īmplēre. Hūc ıllūc dēvĭŭs ērrăt. Vărĭīs hīnc īndĕ ērrōrĭbŭs āctŭs. Hūc illūc văgāntēm dēvĭŭs ērrŏr ăgīt. Pēr nĕmŭs īgnōtūm nōn cērtīs pāſsĭbŭs ērrăt. Tōtāquĕ văgātŭr Urbĕ fŭrēns. Orās ēt līttŏră cīrcūm ērrānt. Errābānt āctī fātīs mărĭă ōmnĭă cīrcūm. Lŏcă vāſtă pĕrērro. Ignōtās pēr vĭās dŭbĭōs fērrĕ pāſsŭs. Sīc tōtā pāſsīm rĕgĭōne, văgāntŭr. Aſt ĕgo dūmōsōs cōllĕs, sȳlvāſquĕ pĕrērro.

Ăbeſt, *Nie máß*, 1: *Nie doſtáie*, *Nieſpełná*, **Entfernet.** **(zanckeriſch.**

Ăbeſt á contentione, *Nie ſporny*. **Nicht**

Ăbeſt à culpa. *Niewinny*. **Unſchuldig.**

Abeſſe ălĭquem dŏleo. *Tąże*, *Teſknię*.

Ābgrĕgo, *Odłączám*. **Abſondern.**

A B H

Ăbhīnc, *Od tąd*, *Z tąd*. **Von jetz an/von dannen**

Sciptor ab hinc annos centum qui deciďit, inter H. ſyn ā, ăb *vel* dēhīnc.

Ăbhōrrĕo, *Brzydzę ſię*, *Nienáwidźę*, *Stronię*. *Nie rad co czynię.* **Abſcheu oder Grauen haben.** *Felicem dices hominem qui crimen abhorret. ſyn.* āvērsŏr, rĕfŭgĭo, fŭgĭo, āſpērnor, fāſtīdĭo, tēmno, cōntēmno, dēſpĭcĭo. *v. Contemno. vel* dētēſtŏr, ēxĕcrŏr, hōrrĕo, hōrrēſco, ăbōmĭnŏr, pĕrhōrrēſco, *vel* ābſum, dĭſcrĕpo.

Ăbhortor. *Odrádzám*. **Abmahnen.**

A B I

Ăbī, *Precz z tąd*. **Hinweg/ von hier.**

Ăbī in mălum. Abi morbōniam. Abin hinc *Idź do*, *Precz z tąd*. **Weg von hier.**

Ăbiectæ ædes. *Puſtki*. **Ein wüſter ort.**

Ābiēctè *Podło*, *Niemęſko*. **Gering.**

Ābiēctĭŏ, *Porzucenie*, *Zarzucánie*, *Odrzucánie*. **Verwerffung.**

Ăbiēctĭo, ănĭmi, *Niemęſkość*, *Podłość*.

Ăbiēctŭs, ti, *Podły Wzgárdzony*, *Vpádły*, & *in Porzucám* 1. **Verworffen/verachtet.** *Tum ſuper adjectum poſito pede nixus & haſta ſeſe tollit Equum* Virg. *ſyn.* Cōntēmptŭs, dēſpēctŭs, ſprētŭs, nēglēctŭs, vīlĭs, hŭmĭlĭs, dēmīſsŭs *phr.* Prōjēctā vīlĭŏr ālgā, dēſpēctūs tĭbĭ sūm, nēc quī sīm, quærĭs Alēxī, prōtrītūs pĕdĭbŭs.

Ăbiĕgnŭs, *Jedlinowy*. **Weiß Dannin.** *Induit abjégna cornua falſa bovis.* Plin. *ſyn.* ēx ăbjĕtĕ.

Ābjēgnŭs, Propert. primâ longâ, ſed triſyllabum contractè, Abiens. euntis. *Odchodźący*. **Weggehend.**

Ăbĭēs, ăbjĕtĭs, *vel* ābĭ tĭs. tril. *Iedliná*. **Dannenbaum/ ſonſt Fichte genant.** *Populus in fluviis abies in montibus altis.* Virg. *epith.* ēnōdĭs aūdāx, rĕdōlēns, ūmbrōsă, crīſpā, procēră, vĭrĭdĭs, pătŭlă, āltă, ārdŭă, mōntānă, ŏpācă, sūblīmĭs, ămœnă, āĕrĭă: *phr.* Crēſcēns ın mōntĭbŭs. Sŭpĕr æthĕră sūrgēns, āptă frĕtĭs, ūndĭs mărī, ūtĭlĭs ārbŏr ăquīs. Cāsūs ăbĭēs vīsūră mărinōs. Lābĭtŭr ūnctă vădīs ăbĭēs ēt mārmŏră sūlcăt, ād cœlūm rāmōs ăbĭēs ēxtēndĭt, ēt īngēns tōllĭtŭr. ăbĭēs in mōntĭbŭs āltīs crēſcĭt, nāvĭfrăgōs pĕlăgī vīsūră tŭmūltūs: *vide Arbor, ſi pro navi ponitur. vide Navis.*

Ăbĭēs crĭſpă, *Fláder.* Ein fladet.

Ăbĭĕtārĭŭs. adiect. *Iedlinowy.* Das von fichten iſt.

Ăbĭĕtārĭŭs, ſubſtant. *Drewniczy,* ein Tiſchler.

Ăbĭgă, æ, *Iwá ziele.* Cypreſſen.

Ăbĭgĕātŭs. us. *Bydłokrádztwo.* Entführung.

Ăbĭgĕnă, *bos, lege Ambegnus.*

Ăbĭgĕŭs *Bydłokrádzcá,* Ein Viehdieb.

Ăbĭgŏ. ăbēgī, *Odgániám, Záymuię, Zgániám, Odgániám 1. 2. Poronić. 2. Poronienie czynię. Zágániám.* Hinweg treiben. *O vir colloquio non abigente Deum.* Ovid. *ſyn.* expēllo, pēllo fŭgo, prōpēllo. *vide Pello vel* ābdūco; ābſtrăho.

Ăbjĭcĭo. ābjēcī, *Odrzucám 1. Porzucám. Zrzucám* 1. 2. *Obálám kogo, Gárdźę, Przetykám* 2. Ver-oder wegwerffen.

Abĭcit *in 3. perſonis* Verrep. *Abjicito potiùs quàm quod proſ r e juberis.* Hor. *ſyn.* Contemno ſpērno, āſpērnŏr, rejĭcĭo, dēſpĭcĭo, tēmno, nĕglĭgo, rēſpŭo, *vide Contemno, vel* pōno, dēpōno, ēxŭo.

Ăbjĭcĭo hăſtăm, Prov. ſub. *Nádźieię ſtrácić* Nicht hoffen.

Ăbjĭcĭo ŏbēdĭentiam, *Nieposłuſzny ieſtem.* Vngehorſam ſeyn.

Ăbjĭcĭo mē, *Serce trácę, Vniżám ſię. Vpádám.* ich demuttige mich.

Ăbjĭcĭo vītăm. *Zábiiám ſię.* Jch todte mich.

Ăbjĭcĭo vŏlŭntātēm. *Odechćiáło ſię.* Es geliebt mit nicht.

Ăbĭtĭo, *Odeśćie, Vyśćie, 2. Vćieczká,* Abitus, Abreiſz/ Hinweggang. *Amphitryoniades armenta abitumque parabat.* Virg. *ſyn.* Dĭſcēſsŭs, ēxcēſſŭs, rēcēſsŭs, prŏfēctĭo. *epith.* Trĭſtĭs, dūrŭs; mæſtŭs, ăcērbŭs. *phr.* ăbĭtum, părāre.

Abĭto, as. Plaut. *ne quo abiret, per primam.* Lambin. *legit: ne quó abitat. per tertiam, pro abeat priſcè* Taubman. *à bito, is, Abĭto; is.*

Ăbjūdĭco, *Odſądzám. 1. Odrzucám.*

Ăbjūdĭco me lībērtāte, *Wolność utracam.* Die freyheit abſprechen.

Ăbjūgo, as, Wyprzągam, ſub. Odłączam. Von dem ioch entledigen.

Ăbjungo, *Wyprzągam, Rozłączam.* Auſſpannen.

Ăbjūrātĭo. *Odprzyśięganie.* Verleugnug.

Ăbjūro, *Odprzyśięgam ſię, Zápieram.* Verſchwoten/ verneinen. *Abſtractique boves, abjurataque rapinæ.* Virg. *ſyn.* Nĕgo, pērnĕgo, ābnĕgo, ābnŭo.

A B L

Ăblāctātĭo, *Odſadzenie od pierśi.* Entwöhnung von der Milch.

Ăblāctŏ, *Odſadzám od pierśi.* Entwehnen.

Ăblăquĕātio, *Okopywánie, Obćinánie.* Das umbgraben der baume.

Ăblăquĕo, *Okopuię.* umbgraben.

Ăblativus caſus ſub. *Słow końcowe odmiány,*

Ăblēctæ ædēs, *Puſtki.* 1. & ſub. *Porzucam.* 1. Wüſteney.

Ăblēgātio, *Odeſłanie, Wyſłánie, Zeſłánie.* Die abfertigung.

Ăblēgmēn, inis, *Okrawek.* Abſchnitt.

Ăblēgo as, Oddalam, 1. *Odſyłam. Záſyłam. Odpráwiam, Rozpuſzczám,* Abſenden/ verſchicken. *ſyn.* āmāndo, ējĭcĭo, pēllo, ēxpēllo, *vide Ejicio.*

Ăblēpsĭa, Gr, *Niedozor.* Sinnloſigkeit.

Ăblĭgūrĭo, abligurrio, *Pożerám, Przemarnowáć.* Verſchlemmen. *ſyn:* Lĭgūrĭo. vŏro. bēllŭŏr. *vide Ligurio.*

Ăblĭgūrĭtio, *Rozrzutność, Pożeránie,* Verſchlemmung. (ausleihen.

Ăblŏco, as. *Naymuię komu,* Vmb zins

Ăblūdŏ, is, *Niezgadzam ſię, & Niepodobny,* Vngleich ſeyn. es ſtimmet nicht ein. *Pan eris hæc à te non multum abludit imago.* Hor. *ſyn.* Dĭſcrĕpo, dĭffĕro, ābsŭm.

Ăblŭo, *Vmywam, Omywám, Płoczę.* & in *Spłokáć.* Abwaſchen/ Reinigen. *--- donec me flumine vivo abluere.* Virg. *ſyn.* Lăvo, pūrgo, ēlŭo, tērgo, ābſtērgo, mūndo, *as phr.* aquīs rĭgārĕ, prōlŭĕrĕ, prŏfūndĕrĕ, ſpārgĕrĕ. *Mergere corpus aquā, tingere cor inspergere.* Mērgĕrĕ cŏrpŭs ăquā, tĭngĕrĕ cŏr īnſpērgĕrĕ. Pōrā lўmphīs. Pūrō sē ın fōntĕ lăvārĕ, ūndīs lă-

lābĕm ēlŭĕr ĕ, mūndārĕ, tūrpēs ōre fŭgārĕ nŏtās. ārtūs lĭquĭdō pērfūndĕrĕ rōrĕ, cōrpŭs dēmīttĕrĕ ĭn ūndās. Sŭpērfūsīs tīngĕrĕ cōrpŭs ăquīs. Mănĭbūs lĭquĭdōs dānt ōrdĭnĕ fōntēs. Mēmbrōrūm măcŭlās pūrō mūndārĕ nătātū. īrrōrātquĕ mănūs lȳmphīs.

Ăblūtĭo, *Umywánie, Myćie,* Die Reinigung.

Āblŭvĭūm. *Powodź.* Wasserguſz.

Āblūtŭs, ā um, *Umywány,* Abgewaſchen. *Et lætum ſociis ablutâ cæde remiſit.* Virg. *ſyn.* Abſtērsŭs, ēlūtŭs, pūrgātŭs.

A B M (mutter Schweſter

Ābmātērtĕră, *Práprábáby śioſtrá.* Vnſer Groſz-

Ābmīttŏ, *apud Plaut. corrige Mitto*

A B N

Ābnăto, *Odpływám.* Entſchwimmen.

Ābnĕco, *apud Plaut: corrige Neco:*

Ābnĕgātĭo, *Záp zenie ſámego ſiebie.* Verleugnũg

Ābnĕgo, *Zápieram ſię. Odmáwiám komu, Odrzucám* 2. Verleugnen. *Abnegat excīsâ vitam producere Troia.* Virg. *ſyn.* ābnŭo, rĕnŭo, rĕcūſo, nego, pērnĕgo, īmprŏbo; rĕtrācto. *phr.* Cēdo ēquĭdēm, nēc nātĕ tĭbī cŏmĕs īrĕ rĕcūſo. Præcēptīs pārērĕ rĕcūſāt. Quīs tālĭă dēmēns ābnŭāt? Cūr mĕă dīctă nĕgāt dūrās dēmīttĕrĕ ĭn āurēs? Rēx tĭbĭ cōnjŭgĭum ēt quæsītās sānguĭne dotēs ābnĕgăt, ēlĭgĕ, ăut nūllām pătĭērĕ rĕpūlsām.

Ābnĕpōs ōtis *Práprawnuk;* Der Enckel unſers Enckels.

Abnocto, as, Nieśpię domá Zu nacht darauſſen liegen.

Ābnōdo, as, *Rozwięzuię, Obćinam.* 1. Auffknüpffen.

Abnormis, Gruby Niezgrábny. ungeſchickt.

Abnŭeo, es, *Nieprzyzwáłám. Zbraniám ſię* Verbieten/ abſchlagen.

Ābnuĭtio, *Niepozwalánię.* Abſchlagung.

Abnuo, is, Nieprzyzwalám, Odmawiam komu Niepoſłuſzny ieſtem, Odkiwnąć głową, Zapieram ſię Verſagen.

Abnūtīvus, *Niepozwáláiący, Niepozwałánie.* Verſagend.

Abnūto, *Nieprzyzwalám, Odkiwnąć głową.* Mit dem Haupt nücken.

Ăbŏlĕo, es, *Wniwecz obracam, Wymázuię, Zágubiám, Spłokáć.* Auſztilgen. *Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetuſtas.* Ovid. *ſyn.* Antīquo, rēſcīndo, tōllo; *vel* dēlĕo. *phr.* ăbŏlērĕ nĕfāndī cūnctă vĭrī mŏnŭmēnta jŭbĕt. Prōlēs dēfēcĕrĭt ōmnĭs. Sānguĭnĕ Cæsărĕō Rōmānūm ēxtīnguĕrĕ nōmĕn. Sīquīd dēlēvĕrit ætās. Fērrōquĕ tŭōs ăbŏlērĕ nĕpōtēs.

Ăbŏleor, *Umieram* 1. *Niſzczeię.* Zu nichte werden.

Ăbŏlēſco, *Niſzczeię.* Veralten/vergehen. *Inque dies primos aboleſcere quæque creata.* Liv. *ſyn,* ăbŏlĕŏr, āntīqŏr, rēſcīndŏr, ōbsŏlēſco, *vel* dēlĕŏr.

Ăbŏlĭtĭo, *Zapámiętánie* 2. *Znieśienie.*

Aboloes in Feſto, corrige ab oloes, priſcè, pro ab ollis ſeu illis, œ pro i ut Lœbeſum apud eundem Feſtum, pro liberûm, & conſonantes non geminabant priſci. Feſt. Scalig: Gottfred.

Ăbōllă, *Szátá męſká, Szátá żołnierſkâ.* Ein Kriegskleid *Neſcit cûi dederit Tyriam Criſpinus abollam: mut.*

Ăbŏmāſūm, *Sláz flákowy,* ſub. *Flák.* Der feiſtedarm.

Ăbōmĭnābĭlĭs, *Brzydki.* Ein abſcheulicher.

Ăbōmĭnăndŭs, *Brzydki.* Vermaledeulich. erſchrecklich. *Per abominandam nunc opem nate parens.* Jamb. Se. *ſyn.* Dētēſtābĭlĭs, dētēſtāndŭs, ēxĕcrābĭlĭs, ēxecrāndŭs, hōrrēndŭs:

Ăbōmĭnātĭo, *Brzydkość;* Ein grewel.

Ăbōmĭnātŭs ti, *Brzydki,* Przeklęty. Verflucht.

Ăbōmĭno, Ăbōmĭnŏr, *Brzydzę ſię,* Przeklinam. Verfluchen abſcheu tragen. *Et vires fortuna negat, quod abominer ergo.* Ovid. *ſyn.* Exĕcrŏr, dētēſtŏr, fŭgĭo, hōrrĕo, ăbhōrrĕo. *vide Execror, Imprecor.*

Ăbōmĭnōsŭs, *Brzydki.* Grewlich.

Ăbŏrīgĕnēs. Ăbŏrīgĭnēs, hi. *Przodkowie; Starodáwni.* Ein Altvater.

Ăbŏrĭŏr, ĕris, vel īris, *Peronić niechcąc, Uſtáieco.* Entſpringen auffgehen. *Corpori & infrin-*

infringi Linguam vocemque aboriri. Luc. *syn:* ŏrĭŏr ēxŏrĭor ēxsūrgo.

Ăbŏrĭtur fœtus, *Poronieniem odchodźi.* Frühe geburt bringen.

Ăbōrsŭs ſi, *Niedonoßony płod.* Mißgeburt.

Ăbōrsŭs us, *Poronienie.* Mißgeburth.

Ăbōrtă,ſidera,pro oborta in *Wſchodzę* 2.

Ăbōrtio, nis, Ăbōrtĭūm, Ăbōrtīvūm, *Poronienie* Mißgeburth bringen.

Ăbōrtīvŭs, *Poroniony, Poronienie czyniący. Wyrodek, Pomiotek.* Mißgebürthig. *Et quod abortivo non est opus illa voluptas.* phr. āntĕ dĭēm nāſcēns, īmmātūrō pārtū ēmīſsŭs, *vel* ēxcūſsŭs.

Ăbōrto, as, *Poronić* Mißgebahren.

Ăbōrtum, *Poronienie, Pomiotek.* Ein unzeitling.

Ăbōrtŭs, us, *Poronienie 1.* Mißgeburt. *syn:* Immātūrŭs pārtŭs.

Ăbpătrŭŭs, *Práprádźiádow brát.* Der bruder/ des großvatters.

Ābrādo, *Oſkrobuię, Golę, Porywám, Obrywám, Vrywam* Ociosuię. Abſchaben / abkratzen. *Abradit ſpoliiſque ungues exercet ahenos.* Prud. *ſyn.* Rādo, cōrrado.

Ābrāsŭs, *Ogolony.* Abgekratzt.

Ābrĭpĭo, *Odrywám.* 1. Wegnehmen. *Qua ſacer abripitur cæco deſcenſus hiatu ſyn.* ābſtrăho, răpto, sūrrĭpĭo, tŏllo, ērĭpĭo, aufĕro, *vide Furor.*

Ābrĭpĭŏr, *Unoßę ſię.* Sich entführen.

Ābrŏdĭætŏn, n. Gr. *Roſkoßniczy zywot.* Ein wollüſtiges Leben.

Ābrŏdĭætŭs, m. Gr. *Roſkoßnik.*

Ābrōdo, ſub *Vgryzam.* Abnagen. *Abrodens ait hæc. an ſiccis dedecus obſtem.* Perſ. *ſyn,* Rōdo; cōrrōdo, ēxēdo.

Ābrŏgārē, per Satyram, ſub *Pomięßánie,*

Ābrŏgātĭo, *Znieśienie; Złożenie*

Ābrŏgo, *Znoßę, Odrzucam 2. Składam kogo, Kredyt zepſowáć.* Abſchaffen / entſetzen. *Et nimium ſcriptis abrogat ille meis* Ovid. *ſyn.* Reſcīndo, dīſsōlvo, ăbŏlĕo, antīquo, *vel* ădĭmo.

Ābrŏtŏnītēs, æ, m. Gr. *Wino przypráwne,* Wein von ſtab würtz gemacht,

Ābrŏtŏnum, n. & *Lucretio m.* Abrotonus Gr, *Boże drzewko.* Stabwürtz

Ābrūmpo, *Vrywam* 1. *Przerywám.* Abreiſſen. *ſyn.* ābſcīndo, āvĕllo, rūmpo.

Ābrūmus, *Odſadzony od pierśi.* Abgeſetzet von d'n brüſten.

Ābruptè, *Vrywczą, Nagle, Znágłá.* Unbedacht.

Ābrūptĭo, *Vrwanie, Rozwod, Przerwanie,* Ein Abbruch.

Ābrūptum, Ābrūptŭs lŏcŭs. *Przerwá, Vrwá, Przepáść.* Verfallenes orht.

Ābrūptŭs, ti, *Przerwany, Oderwány, Przepáśćiſty.* Verfallen.

A B S

Ābs *Od,* Ohn.

Ābſcēdēntĭă, ium, n. plur. *Cienie. Ryćie wklęſte, Obraz z perſpektywą.* Der Schatten.

Ābſcēdo, *Odchodzę, 1. Odſtępuię 1. Vſtáie co, Jątrzy ſię,* Przeſtáię. *1.* Hinweggehen/ abtreten. *Concluſæ miſerans terris abſcedere magnum. ſyn.* ăbĕo, rĕcēdo, dīſcēdo, cēdo, ēx ĕo, ēgrĕdĭŏr, *v. Abeo, Exeo.*

Ābſcēſsĭo, *Odbyt.* Ein geſchwar.

Ābſcēſsŭs, us. *Wrzedźienicá, Zaiątrzenie, Odbyt 2. Odeśćie 1.* Abgang.

Ābſcīdo, obſol. *Vćinám.* Abhawen.

Ābſcīndo, *Vćinam Vrzynam, Odćinam.* Abſchneiden. *Quærere plus prodeſt & inane abſcindere ſolo* Hor. *ſyn.* Scīndo, lăcĕro, āmpŭto, sĕco, rĕsĕco, reſcīndo.

Ābſcīndo dēntĭbŭs, *Vkęſuię.* Abreiſen.

Ābſcīſsă, orum, *Vrwá.*

Ābſcīſsĭo, *Vćinánie.* Abſchneidung.

Ābſcīſsè, *Surowie, Oſtro 2.* Gründlich.

Ābſcīſsŭs, ſi. *Przerwány, Przepáśćiſty. Oderwány, Rzezánieć, Surowy.* Abgehauen.

Ābſcōndĭtē, *Potaiemnie.* Verborgen.

Ābſcōndĭtŏr, *Kryiący.* Ein verberger.

Ābſcōndĭtūs, *Skryty 1.* Verborgen. *Comburens latitat Sylvis abſcondita flamma.* Lucan. *vide Abditus.*

Ābſcōndo, *Kryię,* Verbergen. *ſyn.* Ābdō. cōndō, tĕgo, ōbtĕgo, rĕcōndo, cēlo *as phr.* Nēc ĕgo hānc ābſcōndĕrĕ fūrtō ſpērāvī, nĕc fīngĕ fŭgām. Dōnĕc hŭmō tĕgĕrĕ; aūt fŏvĕīs ābſcōndĕrĕ dīſcānt. Spīſsīs nōctīs sē cōndĭdĭt ūmbrīs. Inrīmă mōrĕ sŭō sēsē in cūnābūlă cōndēat. *v. Occulto.*

Abſconsē apud Eſdram 4. *pro* Abſconditē

Ābſcōnsĭo, *Krycie ſię.* Verbergung.

Ābſcōnsŏr, *Kryiący.* Verberger.

Ābſcōnsūs, *ſkryty,* Verborgen.

Ābsēgmĕn, *Vcinek, & ſub Ogonowy.*

Ābsēns, *Nieprzytomny, Nieprzytomnie, Umarły.* Abweſend. *ſyn.* Dīſsĭtūs, rĕmōtūs.

Ābsēntĕ me, nōbĭs, *W niebytnośći.*

Ābsēntĭă, *Nieprzytomność.* Abweſenheit. *epith.* Lōngă, brĕvĭs, dūră. trīſtĭs, mœſtă,

Ābsēntĭs pārtĭbūs fūngēns. *Namieſtnik.* Ein Stadthalter.

Ābsēnto, as, *Odſyłam, & Nieprzytomnie.* Abſchicken.

Ābsĭlĭo, īs, *Odſkákuię, Uſkakuię.* Davon wegſpringen. *Aut procul abſiliebat, ut acrem exciret odorem.* Lucr. *ſyn.* Exsĭlĭo, trānsĭlĭo, dīſsĭlĭo, sălĭo.

Ābsĭmĭlĭs, *Niepodobny.* Ungleich. *ſyn.* Dīſsĭmĭlis, haūd sĭmĭlĭs, dīſpār, īmpar.

Absīnthĭăcum: *Piołunek.* Wermuth.

Ābsīnthĭăcūs, *Piołunowy,* in *Piołunek.* Das von W.muth iſt.

Ābsīnthītēs, æ, m. Gr. *Piołunek,* Wermuth-Wein. *phr.* Vinum ăbsīnthĭō mīſtum, *vel* cōndītum. Vīnum ābsīnthĭăcum.

Absīnthĭum n, & m. Abſinthius, *Piołun:* Wermuth/ *epith.* ămārŭm, īngrātum, tētrum trīſtĕ cārum.

Ābsīnthĭum Sāntŏnĭcum *Gliſtnik*

Absīs, lege Apſis.

Absīſto, *Przeſtáię 1. Odſtępuię 1.* & in *Nie 1.* Abſtehen. *Prælia nec victo poſſunt abſiſtere ferro.* Virg. *ſyn:* Dīſcēdo, ăbĕo, ābſcēdo, cēſſo, dēsĭno, dēsīſto. *phr.* Tōtōquĕ ābsīſtĭtĕ lūcō. Nēc cūſtōs ābsīſtīt līmĭnĕ Jānūs. Nēc prĭūs ăbsīſtīt, quām sēptĕm īngēntĭă vīctŏr Cōrpŏră fūndăt hŭmī. Absīſtĕ mŏvērī.

Ābsĭt, *Nie day tego Boże* Das geſchehe nicht.

Ābsĭt verbo invĭdia, *W dobry czás, Nie chwaląc ſię.*

Ābsŏcĕr, ſub. *Swiekier.* Ein Schwaher/

Ābsōlvo, *Dokonywam, Odprawiam 2. Odbywam, Skazuię za kim, Rozprawiam ſię. Wyzwalam 1. Zrobić co, Zábiiam. Rozgrzeßam.* Entledigen / loßſprechen. *Ex æquo, quod jura docent abſolvitur omnis. ſyn.* Pērfĭcĭo, cōnfĭcĭo, pĕrăgo, fīnem īmpōno. *vide. Finio, Perficio.* cūlpā, crīmĭnĕ, nōxā sōlvo, nōxæ ĕxĭmo, cūlpā lĭbĕro. *Phr.* Scĕlūs rĕmīttĕrĕ. Scĕlĕrī pārcĕrĕ. Indīgnum crīmĭnĕ dūcĕre. Vīnclīs ēxsōlvĕrĕ. Sūbdūcĕrĕ lēthō. Ablūtō crīmĭnĕ, rĕmīttĕrĕ dīmīttĕrĕ. Ablūtā rĕmīttĕrĕ cūlpā. Insōntēm făcĕre, ān cōmmōtæ crīmĭnĕ mentĭs. Absōlvēs hŏmĭnĕm, ēt ſcĕlĕrĭs dāmnābĭs ĕūndem.

Ābsŏlūte, *Doſkonále, zgoła.* Vollkommentlich.

Ābsŏlūtĭo; *Dokonanie, Wyzwolenie z práwa, Doſkonałość,* Entlöſung.

Ābsŏlūtŏrĭum medicamentum. *Lekarſtwo wyborne.* Eine erledigende Arrzney.

Ābsŏlūtōrĭūs, *Skazuiący zá kim, Wyzwoleniu ſłużący.* Ein gefreiter.

Ābsŏlūtūs, *Wyzwolony, Doſkonały* Vollkommend/ befreyet/ loß. *ſyn.* Pērfēctūs, pĕrāctūs, cūlpā *ſeu* crīmĭnĕ sŏlūtūs, lībēr

Ābsŏnĕ, *Nieprzyiemnie.* Unreimlich.

Ābsŏnūs, *z Głoſu nieprzyiemny.* uber-oder mißlautend. *Si dicentis erunt fortunis abſona dicta.* Hor. *ſyn.* Mălĕsŏnāns, dīſſŏnūs: nōn cōnsŏnūs.

Ābsōrbĕo, *Wyſyſam, Wyſarknąć, Pożerám* Gantz verſchlucken / a ertrincken. *Ridiculus totas ſimul abſorbere placentas.* Hor. *ſyn.* Sōrbĕo, vŏro, dēvŏro, haūrĭo. *phr.* Orĕ hĭāntī ēxcĭpĕre. Illūm sŭbĭtō tēllūs, ābsōrbet hĭātū. Avĭdām dīmīttĕrĕ ĭn ālvŭm. Mĭhĭ tēllūs prĭūs īmă dĕhīſcăt. Dēvŏrĕr āntĕ prĕcōr sŭbĭtō tēllūris hĭātū. Dĕhīſcĕ tēllūs

rĕcĭpĕ mē dīrūm chăŏs; Ast īllām ter flŭctūs ĭbīdĕm, Tōrquĕt ăgēns cīrcum, ēt răpĭdūs vŏrăt æquŏrĕ vŏrtĕx. *v. voro.*

Ābsquĕ, *Bez*, Ohn/ sonder. Præpositio.

Ābsquĕ te esset. *By nie ty?* Wan du nicht wärest.

Ābstāntĭă, æ. *Odległość.* Abgelegenheit.

Ābstēmĭum prāndĭum, sub. *Postna potrawá*, Ein Mahlzeit ohn Wein.

Ābstēmĭŭs, *Bez winá. wodká*; Der nicht Wein trinckt. *Vina fugit, gaudetque meris abstemius undis.* Ovid. *syn.* Vini ābstĭnēns.

Abstēntĭo, sub. *Wydźiedźiczony*.

Ābstēntŭs, *Widźiedziczony*, *Wyklęty*. Außgestossen.

Abstērgĕo, Abstergo. *Oćieram*, *Sćieram Ućieram.* 2. Abwaschen/ saubern. *syn.* Dētērgo, tērgo, pūrgo, dīlŭo, *v. Abluo.*

Ābstērrĕo, *Odstraßam*, *Odpłaßam*, Abschrecken. *Ut canis à corio non absterrebitur uncto.* Hor. *syn.* Tērrĕo, tērrŏrem īncŭtĭo, *vel* dētērrĕo, āvŏco, *vide Terreo*

Ābstĭnē, *Nie tykay*, Laß seyn.

Ābstĭnēns, *Powśćiągliwy*. Enthaltend / massig *syn.* Tēmpĕrāns, sōbrĭŭs, mŏdĕrātŭs, pārcŭs. *phr*, Lætă sŭō pārvōquĕ dŏmŭs. Pārvō cōntēntă părātŭ, præbēt sōmnŏs casă sēcūrōs.

Ābstĭnēnter, *Powśćiągliwie*, Massiglich.

Ābstĭnēntĭssĭmŭs somni, *Czuyny*, Wachtsam.

Ābstĭnēntĭssĭmŭs Vĕnĕris, *Czysty.* Keüsch.

Ābstĭnēntĭssĭmŭs vini, *Trzeźwy*.

Ābstĭnēntĭă, æ, *Powśćiągánie się*, *Powśćiągliwość*, *Nieiedzenie*, *Trzeźwość* Enthaltung / Mäßigkeit. *Illic dicata pareus abstinentia.* (Jam) Prud. *syn.* Pārcŭs. vīctŭs mŏdĭcŭs, cĭbŭs: sōbrĭĕtās. *epith.* Pārcă, sānă lōnga, sānctă, dūră.

Ābstĭnĕo, *Hamuię się*, *Niebywam*, *Nieiadam*, & *in Ni*, & *sub.* *Przewodzę co na sobie.* Sich enthalten/ mäßigen. *Non se conviviis abstinet ille suis.* Ov. *syn.* Tēmpĕro mē, cōntĭnĕo, cŏhĭbĕo. *phr.* Est vīrtŭs plăcĭtīs ābstĭnŭĭssĕ bŏnīs; ănĭmŭm rătĭŏnĕ dŏmārĕ, Tĕnŭī vīctŭ ūtī. Invēntīs mĭsĕr ābstĭnĕt, ēt tĭmĕt ūtī, Mĭnĭmum dĕcĕt lĭbĕrĕ, cuī mūltum lĭcĕt. Quŏd spēctārĕ dĕcĕt, nōn quŏd lĭcĕt. Dīscĭtĕ quām pārvō lĭcĕāt prōdūcĕrĕ vītam: ēt quāntūm nātūră pĕtāt. *v. Castus, Ieiuno.*

Ābsto as, *Stoię z dáleká* Von fern stehen.

Abstŏ is, prŏ absum. Meurs. ex Ovidii 11. Metamorph. & *Plauto Langi. priscum Taubmann.*

Ābstōllo is, *Unoßę*, *Umykam.* Wegnehmen.

Ābstōrquĕo, *Ukrącam*, Abdringen.

Abstractum, Nomen est, quod formam aliquam cum exclusione subjecti significat, ut albedo, sapientia.

Ābstrăho, *Odćiągam*, *Odrywam*, *Uwodzę.* Ab oder entziehen. *Abstrahere nostris jugem charam toris*, (Jamb.) *syn.* Ābrĭpĭo, āvēllō, rĕmŏvĕo, ābdūco, dĭvēllo.

Abstrīctŭs, *Liv. Laxare pedem abstricto modo, al.* & *melius. abstricto. Sigoni.*

Ābstrăhŏr à corpŏre, à sensu mentis. *Záchwycenie ćierpię*, *Zapámiętywám się.* Von Sinnen kommen.

Ābstrūdo, *Kryię co.* Verbergen/ verstossen. *vide Abdo Abscondo.*

Ābstrūsĭo. & ābstrūsūm, *Krycie*, *Skrytość.*

Ābstrūsŭs, *Skryty*, Verborgen. *Abstrusa in venis silicis pars densa ferarum.* *v. Abditus. occultus.*

Ābstŭlī, *vide* *ābstōllo*, *ābstŭlo*, *prisce sub*, *Wynoßę.* Wegnehmen.

Absŭm, *Nieprzytomny iestem*, *Odległy iestem.* Abwesend / Entfernet seyn. *syn.* Dēsum, dĭsto: sum rĕmōtŭs, dĭssĭtŭs, dĭsjūnctŭs. *phr.* Lōngīs īntĕr sē pāssĭbŭs ābsūnt. Nūsquam ābĕro. Cōllēctīs ōmnĭbŭs ūnā dēfŭĭt: ămāntēs nōn lōngĕ ā chārō cŏrpŏre ābĕssĕ vŏlūnt.

Ābsūmĕdo, inis, *Strawienie.* Verzehrung.

Ābsūmo, is, *Trawię*, *Przemarnowáć* Verzehren/ *Ambesus subigat malis absumere mensas*, Virg, *syn.* Cōnsūmo, cōntĕro, cōnfĭcĭo, pērdo, ēxhaurĭo.

Ābsūmŏr, *Umieram.* Sterben.

Ābsūmptĭŏ. *Strawienie.* Verzehrung

Ābsūrdē, ābsūrdum est, *Niegrzeczy.*

Ăbsūrdŭs, *Niegrzeczny*, Nieprzyiemny, *Nikczemnik*. Vngereimt/ unlieblich zu hören. *syn.* ăbsōnŭs, nōn cōnvĕnĭēns.

Absynthium, vide, Absinthium.

A B U.

Ăbūndāns, *Obfity*. Vberflüssig - - - - - *Ni vei quam Lactis abundans.* Virg. *syn.* Fĕrax, dīvĕs, fērtĭlĭs, affluēns, pīngvĭs, ūbĕr: plēnŭs, rĕfērtŭs. *phr.* Lāctĭs ăbūndāns. Dīvĕs | pĕcŏrĭs. Fērtĭlĭs frūgŭm. *vide Dives, fertilis.*

Ăbūndāntĕr, ăbūnde, *Obficie*, *Buyno*. *Hoynie*, *Dość* Vberflüssiglich / Reichlich. *Tum contra Iuno terrorum & fraudis abunde est.* Vir. *syn.* āffătĭm, sătĭs, cōpĭōsē.

Ăbūndantĭă, Abūndātĭo, *Obfitość*, *żyzność*. Vberfluss/ Vollauff. *syn.* Cōpĭă, ūbērtās, ăcērvŭs, fĕtĭlĭtās, vīs, āffluēntĭă. *epith.* lārgă dīvĕs. *phr.* Plēnō cōpĭă cōrnū, Prōdĭgă rērum lūxŭrĭēs. Bŏnōrum cŭmŭlŭs, ăcērvŭs. Fœcūndă cōrnū cōpĭă dīvĭtĕ. Hīnc tĭbĭ cōpĭă Mānābĭt ăd plēnum bĕnīgnō. Rūrĭs bŏnōrum ŏpŭlēntĭă cōrnū. Aurĕă frūgēs Itālĭæ lætō dīffūndĭt cōpĭă cōrnū. *vide Copia.*

Ăbūndō, *Obfituię*, *Wynikam*, Vberflüssig/ vollauff. *Rursus abundabit fluidus liquor, &c.* Virg. *syn.* āffluo, cīrcūmfluo, sūm dīvĕs, ēxūbĕro, rĕdūndo, mĭhĭ ăbūndē ēst. *phr.* Pōmĭs ēxūbĕrăt ānnŭs. Tērrōrum ēt fraudĭs ăbūndē ēst, ăt lūxŭrĭă fŏlĭōrum ēxūbĕrăt ūmbră. Rūrsŭs ăbūndābat flŭĭdŭs lĭquŏr. Fœtū nĕmŭs ōmnĕ grăvēscĭt.

Ăbūndus. *Obfity*, *Pełen*. Vberflüssig.

Ăbūsĭo, *Używanie złe*, *Zámiáná słow*. Mißbrauchung.

Ăbūsīvă venditio sub: *Niewłasny*. Frembder

Ăbūsīvē, *Niewłásnie*. Frembd

Ăbūsquĕ Tĭbĕrĭo, *apud Tacitum legit Lipsius: pro* A Tĭbĕrĭo usque. *Dardaniam siculo prospexit abusque Pachino.* Virg. *syn.* Usquĕ, ăb.

Ăbūsŭs, us, *Używanie złe*, *Strawienie*. Mißbrauch. *syn.* Mălŭs, *vel* pervērsŭs ūsŭs.

Ăbūtĭlōn, *Sláz wielki*, Ein Mißbraucher.

Ăbūtōnōn, Gr. sub: *Boże drzewko.*

Ăbūtŏr, *Używam*, *Psuię*, *Trawię*, *Wyrabiam*, *Przeżyć*, *Czynię z kim*, *Wodze*, & sub *Darmo*. Mißbrauchen. *Constituet fruges, & Bacchi nomine abuti.* Luc. *syn.* Mălē pērvērsŭs ūsŭs.

Ăbyssŭs, si, Gr. f. *Przepaść*. Abgrund, / Tieffe. *Objice terrarum patriam sordentis abyssi syn:* Vŏrāgo, gūrgĕs, hĭātŭs, bărāthrūm. *epith.* Cœnōsă prōfūnda, īmmānĭs, hōrrēndă, īngēns, hōrrĭbĭlĭs, ăpērtă, hōrrĭdă, stŭpēndă, āltă. *vide Vorago.*

A C A

Ăc, *I*. *Iák*, *Rownie iak*. Vnd. *Si sapiat, vitet simul ac adoleverit ætas. syn.* ēt, quĕ.

Ăcăcĭă, æ, Gr. *Bespieczeństwo*, *Ciernie* 1. *Primam produxit Marcellin. alioqui brevem.*

Ăcădēmĭă Gr. *Akádemiá*. Hohe = Schul. *Hæc fundata ratis Academia Legibus, ortum. syn:* Gȳmnăsĭum, schŏlă. *epith.* āntīquă, dōctă, cēlĕbrĭs, ūmbrĭfĕră.

Ăcænă, æ Gr. *Miernicży pręt.* Ein Ruth.

Ăcănŏs, ni, *f.* Gr. *Ostrokrzew*, & *Sytka.*

Ăcānthălĕūcĕ, es Gr, *Oset*. Gummi.

Ăcānthĭcă *vel* Acanthĭce mastiche. Gr. *Mástykowá żywicá*, & *Lepczycá.*

Ăcānthĭnŭs, *Barszczowy*. Barenklawicht.

Ăcānthĭs, & Ăcălāntĭs, idis f. Gr. *Czyż*. Ein Distelfinck.

Ăcānthĭōn, & Ăcānthĭum, Gr. *Oset pawłoczny*, *Ostrokrzew*.

Ăcānthŭs, ti. m. Gr. *Barszcz*, *Ostrokrzew*, *Rodzeniec*. Bärenklau. *His animis nostræ dum versat Acanthis Amicæ.* (*Herba semper frondens, in quam mutatus fingitur Acanthus, puer formosissimus.*) *epith.* Mōllĭs, frōndēns, tōrtŭs. Sĭdōnĭŭs, rīdēns, vĭrĭdĭs, vĭrēns, īnflēxŭs, lēntŭs. *phr.* Īnflēxĭ vīmĕn ăcānthĭ, ēt mōllĭ cīrcum ēst ānsās āmplēxŭs ăcānthō. Băccæ sēmpĕr frōndēntĭs ăcānthĭ.

Ăcānthylis, idis Gr. *Czyż.*

Ăcāpnă, orum, Gr. *Drewka suche*. Trucken Holtz.

Ăcāpnōn mel, *Dymny miod*, sub: *Niedymny* Rauchender Honig.

Ăcărēs, eos, Gr. *Iglicá ziele*. Meußdorn.

Ăcārnĕ, es, Gr. *Złotook*. Ein Meerfisch.

Ăcărŏs, ri, f. *Iglicá ziele.* Meüsborn.
Ăcărŭs, *Robacy w wosku* Eine Schab.
Ăcăfignētĕ, es, *Winne ziele.* Weinstrauch.
Acatlecticus versus, cui nihil deest, neq; superest in fine. Servi.
Ăcătălēpsĭă, æ, Gr. *Nieobiętość.*
Ăcăthĭum, Gr. *Zagiel.* Eine Gattung eines Schiffs.
Ăcăstŭs ti. Gr. *Kárbunkał,* Carfunckelstein.

ACC

Ăccānto, *Przyśpiewywam.* übersingen.
Ăccēdĭt ad, *Przybywa, Podobny,* mewten sich.
Ăccēdo, *Przystępuię, Przybliżam się, Przystaię na co, Wdaię się, Przybywa.* Hinzugehen nahen. *Tutus quos optas portus accedet averni.* Ovid. *syn.* Vĕnĭo, ādvĕnĭo prŏpīnquo; ădĕo, trānsĕo, ādjūngŏr, ādvēnto ādvŏlo. *v. venio, eo,*
Ăccĕlĕrātĭo, ōnis, *Spieszenie,* Eilung. *syn:* Prŏpĕrātĭo, fēstīnātĭo, cĕlĕr cūrsŭs.
Ăccĕlĕro, *Przyspieszam,* Herzu eilen. *Acceleremus ait, vigiles simul excitat, illi.* Virg. *syn.* Cĕlĕro; mātūro, fēstīno, prŏpĕro, prĕmo, ūrgeo. *phr.* ăccĕlĕrātĕ grădum. Mŏrās rūmpĕrĕ, tōllĕrĕ, pĕllĕrĕ præcĭpĭtāre. *vide Festino, Curro.*
Ăccēndĭtŭr, *Ima się ogien.* Sich entzünden.
Accēndo, *Zapalam, Niecę, Jásno czynię, Pobudzam, Jątrzę, Ostrzę, Drżę,* & sub: *Zachęcić.* Anzünden. *Ære ciere viros Martemq; accendere cantu.* Virg. *syn.* īncēndo, īnflāmmo, ūro. *Metaph.* īmpĕllo, īncĭto, īnstīgo, ăcŭo, ēxcĭto, ūrgĕo. *phr.* Sūbdĕrĕ făcēs, ĭgnem īnjĭcĕrĕ, sūbjĕctīs ūrĕrĕ flāmmīs. *vide Incendo.*
Accēnsī *vel* Accensus si. *Sługá mieyski, Zołnierz lekki, Posiłek, Sapient.* Ein Stadtknecht.
Accēnsĭbĭlĭs, ad Hebr. 12. *Zapálisty,* nam in Græco textu Pauli est. Cecaumenos, *Pałáiący.* Anbrennend.
Accēnsĭtī, *Posiłek.* Ein Stärckung.
Accēntĭūncŭlă, Accēntŭs, *Nátężanie.* Der Thon einer jeglichen Syllaben.

Accēntŭs scriptŭs *Kropka pisarska,* Ein Erhebung der Stimm.
Accēpsŏ, pro *Accēpĕro. Biorę.* Nehmen.
Accēptābŭlum, sub: *Octowy statek.* Ein Essig-Geschirr.
Accēptī; ēxpēnsī cōdex, tăbŭlæ, *Ráchunkowe księgi.* Rechnung-Bücher.
Accēptĭlărĭo, *Kwit, Długu bez pieniędzy zniesienie.* Bekandliche, Begnügung.
Accēptĭŏ, *Bránie,* Nehmung.
Accēptīs ăddo, *Przybieram czego.* Zulegen.
Accēptŏ, *Przyimuię, Odbieram pieniądze.* Abnehmen.
Accēptō lībĕrŏr, *Kwituią mię.* Begnüget werden. (Empfanger.
Accēptŏr, oris, *Bieracz, pochwalacz.* Ein
Accēptŏr persōnārum, Actor. 10. *Brakuiący personámi, Na ludzie się, oglądaiący.*
Accēptōrĭŭs, modulus, sub: *Cewká u rur.*
Accēptrīcă, & Accēptrīx, sub. *Bieracz, Bioracy rad.* Ein Nemerin.
Accēptūm, *Wziątek, Perceptá.* Das empfaen ist.
Accēptūm făcĭo, *Przyimuię, Wpisuię w regestr* In das Register schreiben.
Accēptum īllī rĕfĕrēndūm, *Winien.* Schuldig
Accēptŭs, *Przyięmny.* Angenehm. *syn.* Rĕcēptŭs, *vel* grātŭs, jūcūndŭs.
Ăccērsī in *Przyzywam.* Herzu ruffen.
Ăccērso is sere. & ăccērsĭo, is, sire. *Przyzywam, Pozywam, Każę przynieść, Obwiniam, Biorę.* Herzu oder hinzu ruffen, beschicken. *syn.* Vŏco. āpĕllo, ăs, ădvŏco, cĭĕo, ăccĭĕo, *phr.* ēxtēmplō sŏcĭŏs, prīmūmquĕ ăccērsĭt ăcēstēm. ădvĕnĭēt jūstum pūgnæ, (ne ăccērsĭtĕ) tēmpŭs. Sŏcĭŏs sum ăccīrĕ părātŭs Ænēān ăccīrī ŏmnēs, pŏpŭlŭsquĕ ēxpŏscūnt Măgnīsquĕ vŏcānt clāmŏrĭbŭs hostĕm. Ænēām māgnā tĕr vŏcĕ vŏcāvĭt.
Ăccērsītŏr, *Przyzywácz,* Ceklarz *Záproszonych przyzywacz* Einberuffer.
Ăccērsītŭs, ti. *Wezwány, przywożny.*

Accersitus,us, *Przyzwánie*. Beruffung.

Accessio, *Przybywanie, Przydatek, Przyście Przypłodek, Krescencya. Obrywka, silenie się Choroby przybywanie*. Vermehrung Zusatz/ *syn.* adjectio, incrementum. *epith.* Multa ampla, ingens.

Accessio fit, *Przybywa*. Sich mehren.

Accessionem, ædibus adjungere, *Przybudowáć*, Zu bauen.

Accessionem facio, affero, *Przyczyniam*, Mehren.

Accessionem non recipit. *Naywiększy*.

Accessionem recipit. *Przybywa*. Mehren.

Accessor, *Pomocnik*, Helffer.

Accessorium, *Przydatek*. Ein Zusatz.

Accessus ûs, *Przyście.Przystęp*. Eine Zunahung

Accessus maris. *Morskie burzenie*. Ungestimmigkeit des Meers.

Accidens. *Przymiot, Przypadek*. Ein Zufall.

Accidentalis, *Przypadkowy*. Zufallend.

Accidentia, *a, Trefunek*. Ein Treffen.

Accidit, *Trafia się, Przystoi*. Zufallen.

Accido, *Upádám, Padam* 1. & *sub Klękam*. Wiederfahren/zuetrage 1. *Accidit in puncto, quod non speratur in anno*. *syn.* Contingo, obtingo, evenio, intervenio, cado. fio.

Accido, idi isum, *Szkodzę, Podskubuię, Wynędźić*. Abhauen/ abschneiden. *Accidunt orbes careant ut margine lato*, *syn.* Cædo, consumo, absumo, circumcido. *vide Scindo, Cædo*.

Accieo, es, *Przyzywam. vide supra Accerso*.

Accinctus ti, *Ochotny*. Behend.

Accingo me, *Gotuię się. Záprzągám się, Zákrzątnąć się, Rozpasáć się*. Sich umbgürten/ *Hortatus socios, paribusque accingitur armis*, Virg. *syn.* Cingo, munio, instruo, armo. *Metaph.* paro, præparo. comparo. *phr.* Hic ferro accingor, rursus, clypeoque sinistram aptans. Lorica induitur, fidoque accingitur ense. illi se prædæ accingunt dapibusq; futuris *vide Præparo*.

Accingo ensem lateri, *Przypásuię*. Das Gewähr umbgürten.

Accingor, *Przypásuię, Gotuię się, Zaprzągam się*. Umbgürten.

Accino, *Przyśpiewywam*. Zustimmen / *Accinit in sylvis viridis reparabilis Echo*.

Accio ivi, itum, *Przyzywam. vide Accerso*.

Accipatina, Acci-patina. *Misá płáska*. Ein breite Schüssel.

Accipe, *Na, Weś*, Nim

Accipio, *Biorę*, 1. *Przyimuię, Słucham*, 1. *Słyszę, Witam, Przywitáć, Wykłádám, Rozumiem, Stánowię, Mam to zá. Częstuię*. Bekommen/ Annehmen *syn.* Capio, suscipio, sumo, assumo, prehendo, prendo. *phr.* Cape sacra manu,

Accipio ægre, atrocius, durius, fastidiose, graviter. *Zá źle mam, Markotno mi. Obrażam się*. Vor übel auffnehmen.

Accipio aliquem male, vehementer. Laig Schelten,

Accipio amice in bonam partem. *Nie obrażam się*. Vor gut auffnehmen.

Accipio, mancipio, *Obieram kupno*. unterthänig nehmen.

Accipio verberibus, *Siekę, mię*. schlagen.

Accipiter, *Jastrząb*. Ein Raubvogel/Habicht. *Accipitrem aerium cautus me nominat acceps. Quod reliquas possim fallere primus aves. epith.* Prædo rapax, citus, præceps, ferus, crudelis, velox, volucris, nubivagus, audax, intrepidus, impius, ferox, trux, immitis, atrox. *Phr.* Prædatrix ales, urgens trepidas columbas. Columbis prædo infestus, acer pennis et curvis ungvibus ales. Sacer ales. Accipiter nulli satis æquus, in omnes sævit aves. acer sequitur per inane columbam. Delapsus cœlo celsa de sede columbam sustulit, apprensam quam rostro evisceråt unco. Rapto vivit et omnes terret aves.

Accipiter stellaris *Jástrząb wielki*. Ein grosser Sperber.

Accipiter leporarius, cyanopus. *Rarog*.

Accipiter minor, fringillarius, *Krogulec*. Ein Kleiner.

Accipitrina, *Jastrzębiec ziele.* Sperber-Kraut.
Accipitro, *as, priscum: Rzucam.* Schmeissen.
Accisso *as, Zmyślam, Czwarzę się.*
Accisa bona, *Nátytáná maiętność.*
Accito, as, *Przyzywam.* Beruffen.
Accitus us, *Przyzywanie.* Beruffung/Befehl.
Acclamatio, *Krzyk. Okrzyk.* Zuruffung / Frolockung. *Acclamatio sibilans coronæ.* (Phal.) Sidon. *syn.* Plausus, applausus. *epith.* Secunda ingens, læta, canora. *vide Plausus.*
Acclamo. *Krzykam pochwalaiąc* Miteinander zuruffen. *syn.* Obmurmuro, plaudo, applaudo. plausum do. *vide Plaudo.*
Acclassis. *Brámá,* & *Suknia z rozporem. sub Rozpor.* Der Saum am Kleid.
Acclinatus, *Wsparty,* Geneigt.
Acclinis, *Náchylony, Podgorny, Wsparty.* Geneigt/ anlähnend. *Hac delapsa polo, stetit alno acclinis opacâ:* Ales. *syn.* Inclinatus, propensus, proclivis, acclivis.
Acclino, as, *Náchylam się, Wspieram się,* Sich neigen/ anlähnen. *Circumspexit Atyn, seque acclinavit ad illum.* Ovid. *syn.* Inclino, propendeo, impendeo.
Acclivis, *vel* Acclivus, *Pochodźisty. 2. Wsparty.* Auffgerichtet. *Arboris acclivis trunco procul ærea ramis.* Virg. *syn.* Arduus, difficilis, erectus, *vel* inclinatus, acclinis.
Acclivitas, *Pochodźistość, Przykłość,* Auffrichtung.
Accola, æ, *Sąśiąd.* Feld-Nachbahr. *Accola vulturni, pariterque Saliculus asper* Virg. *syn.* Vicinus, habitator, cultor, incola, civis, colonus.
Accolo, is, *Przyległy iestem.* Beywohnen. *Accolet, imperiumque pater Romanus habebit.* Virg. *syn.* Colo, habito.
Accommodatus, *Przyzwoity, Sposobny, Grzeczny.* Geschickt/ beqwem.
Accommodate, *Snadnie. Stosowánie, Dogadzánie.* Beqwemiglich.
Accommodo, *Pożyczam, Przypodobám się, Przystosuię, Przypasuię, Przyprawiám.* Sich bequemen. *Induitur laterique Argivum accommodat ensem.* Virg. *syn.* applico, adjungo, apto, refero, comparo. *vide Apto.*
Accommodus, *Sposobny.* Beqwem, füglich. *Est curvo anfractu vallis accommoda fraudi.* Virg. *syn.* Commodus, opportunus, aptus, appositus, idoneus.
Accorporo, *lege Adcorporo.*
Accredo, *Accredo priscum, Wierzę 1. & sub Dowierzam.* Glauben.
Accrementum, *Przybywanie,* Ein Zuwachs.
Accrementum maris, *Morskie burzenie.* Ungestümigkeit des Meers.
Accresco, *Przyrasta, Dorastám, Przybywa, Wylewá z brzegow.* Zuwachsen.
Accretio, *Przyrástánie, 1. 2. Przybywanie.* Zuwachs.
Accubitale, *is, Kołdra.* Bettlach.
Accubatio, *Leżenie, Siedzenie u stołu, Bieśiadá.* Besitzung.
Accubita, æ, *Łożko stołowe.* Ein Faul-Bett.
Accubitio, *Siedzenie u stołu.* Zu Tisch-Sitzung. (Schlaff-Kleid.
Accubitoria vestis, *Szata bieśiádná.* Ein
Accubitum, *Łożko dźienne, Łożko stołowe, Wezgłowie.* Ein Bett.
Accubitus, ûs, *Siedzenie u stołu.* Beysitz, Beyliegung. *syn.* accubatio,
Accubo, *Leżę podle, Siedzę u stołu.* Beyliegen/ beysitzen. *syn.* accumbo, accubito.
Accudo, *Przykowáć, Przydaię.* Anschmieden.
Accumbo, is, *Siedzę, Leżę* Zu Tisch sitzen. *Conciliat, tu das epulis accumbere Divum.* Virg. *syn.* acubo as, adjaceo, discumbo; recumbo. *Phr.* accumbere mensis. Tu das epulis accumbere Divum. Discubuere toris proceres, stratoque super discumbitur ostro. *vide Epulor.*
Accumulatio, *Obsypowánie, Nawożenie, Łupienie.* Zusammen Häuffung.
Accumulatissime. *Hoynie,* Reichlich.
Accumulator, *Gromadźićiel.* Ein Samler.
Accumulo, *Kupię, Obsypuię, Náwożę,* Häuff en mehren. *His saltem accumulem donis, & fungar inani.* Virg. *syn.* Congero, cumulo, exaggero, coacervo, compono, colligo, cogo. *Phr.*

Dīvĭtĭās cŭmŭlāre cădūcas, cōmpōnĕrĕ ŏpēs pēr fāsquĕ nĕfāsquē. Quīdquīd Gāngētĭcŭs ālĕs cōngĕrĭt īn nīdum.

Ăccūrātè, *Pilnié, Wytwornié.* Fleiſʒig.

Ăccūrātè făcĭo, *Wytwarzam ſię.* Fleiſſig etwas machen.

Ăccūrātĭo, *Pilność.* Fleiſʒ.

Ăccūrātŭs, *Wytworny.* Mit Fleiſʒ gemacht. *Eam nunc malitiam accuratam miles inveniat volo.* Jamb. *ſyn.* Pĕrfĕctŭs, ſtŭdĭōsē, făctŭs, ēxquīsītŭs. *vide Perfectus.*

Ăccūro, as, ſub *Przypilnować.* Zulauffen. *ſyn.* Cŭrro, cōncŭrro, ădvŏlo, ăffluo, *Phr,* Cŭrsū ăccēdĕrĕ māgnō.

Ăccŭrro, is, *Przybiegám.*

Ăccūrsŭs, us, *Przebiegánie,* Zulauff.

Ăccūsābĭlĭs, ăccūsāndŭs, *Przygánny.*

Ăccūsātĭo, *Obwinienie, Winowanie, Skárga, Inſtygácya; Zarzut.* Anklag / Verklagung. *Exin terribilis iuſti accuſatio ſurgens.* Juv. *ſyn.* Scĕlĕrīs. crīmĭnĭs, dēlātĭo *epith.* Fālsă, quĕrŭlă, cōntēntĭōsă.

Ăccūsātīvŭs cāsŭs, *ſub. Oſkarzyćiel, & ſub. Słow odmiany.* Veränderung der Wörter. *Accuſativæ Præpoſitiones. Iſidoro, Accuſativo caſui jungi ſolitæ.*

Ăccūsātŏr, *Oſkarzyćiel, Inſtygator, Prokurator, Strona powodna.* Ankläger. *Accuſator erit, qui verum dixerit, hic eſt.* Juv. *ſyn.* Dēlātŏr. *epith.* Quĕrŭlŭs, cōntēntĭōsŭs, ăcērbŭs, vĕhĕmēns, mŏlēſtŭs, ăcĕr, grāvĭs, fālsŭs.

Ăccūsātōrĭŭs, *Oſkarzyćiel Prokuratorſki.* Ein anklagender.

Ăccūsĭto, *Winuię,* Anklagen.

Ăccūſo, *Winuię, Obwiniam, Inſtyguię, Uſkarzam ſię, Ganię, Strofuię.* An-oder verklagen. *Accuſas, rumpiſque coquum tanquam omnia crura. ſyn.* Īncūſo, īnsĭmŭlo, crīmĭnĭs ārgŭo, arcēſſo, rĕdārgŭo. *Phr. aliquem* rĕum ăgĕrĕ, dēfĕrrĕ. Crīmĭnĭbŭs ŏnĕrārĕ. Crīmĕn *alicui* ōbjĭcĕrĕ. Crīmĭnĕ lædĕrĕ, Măcŭlārĕ nōmĕn *alicujus* crīmĭnĕ. Crīmĭnĭbŭs tĕrrērĕ nŏvīs, īntēntāre rĕō crīmĕn. Scĕlŭs tĕtĕgĕre. Cōmmūnĭs cŭlpæ cūr rĕŭs ūnŭs ăgŏr. Fālsīs nĕ pĕrgĕ quĕrēlīs īncūsārĕ tŭōs. Sālĭbŭs īnsūsăt. Crīmĭnĭbŭs fālsīs īnsĭmŭlārĕ vĭrŭm, cūr mĭhī pĭctă dĭēs, quī sūm sĭnĕ crīmĭnĕ?

Ăccūsātŭs, *Oſkárżony.*

A C E

Ăcēdārĭă, *Sáłátá.* Salaten.

Ăcēdĭa, Gr. *Leniſtwo.* Faulheit/Trägheit. *Sic hominem falſa deludit acedia vultu.* Mant. *ſyn.* Īgnāvĭă, ĭnērtĭă, pĭgrĭtĭă. *epith.* Tŏrpēſcēns, lāngvĭdă, lēntă, sēgnĭs, tārdă, făſtīdĭōsă, jăcēns. *vide Pigritia.*

Acediari. Eccleſiaſtici 22. Et non acediaberis in ſtultitia ejus. i. non afficiaris tædio, & anxietate. vide: Trapię ſię.

Ăcēdōn, *Miod wyborny.* Ausʒerleſenes Hönig.

Ăcēntētă, orum, Gr. *Bez kropek.* Ohn Puncten.

Ăcēo, es, *Kwaśnieię.* Saur ſeyn. *ſyn.* ăcēſco, cŏăcēſco, ăcōrēm cōntrăho.

Ăcēphălŭs, Gr. *Bez głowy.* Ohn Haubt. *Acephalus verſus heroicus qui à brevi incipit.*

Ăcĕr, *hujus acris, adject. m. Oſtry, Byſtry, Gorący.* Scharff / ſtreng. *Acer & indomitus libertatiſque Magiſter, ſyn.* ăcūtŭs, īngēns, māgnŭs, vĕhĕmēns, vălĭdŭs, āſpĕr.

Ăcĕr, ĕris, n. *ſub. Jáwor, & Klon.* Ahorn-oder Maßholder Baum.

Ăcer album, *Grab.* Ein HagB ch.

Ăcērātŭs, *Plewiſty,* Das voll Sprey iſt.

Ăcērbè, *Cierpko, Oſtro,* Säurlich.

Ăcērbè fĕro, *Żáłuię,* 1. Bethauren.

Ăcērbĭtās, Ăcērbum, *Cierpkość, Oſtrość. Jadowitość,* Przykrość. Bitterkeit.

Ăcērbĭtūdŏ. *Cierpkość.* Rauchäre,

Ăcērbo, as, *Oſtrzę, Drażnię, Jątrzę.* Verbittern / reitzen. *Artificis ſcelus, & formidine crimen acerbat.* Virg. *ſyn.* āſpĕro, ēxāſpĕro, ēxăcērbo, īrrĭto, ăcŭo, *vide Irrito.*

Ăcērbŭs, *Cierpki, Przykry, Surowy, & ſub: Niedoſtały,* Bitter / ſtreng. *Perſephone noſtras pulſat acerba fores.* Ovid. *ſyn.* Grāvĭs, crūdēlĭs, ātrŏx, dūrŭs, mŏlēſtŭs, ăcūtŭs, aūſtērŭs, īncōmmŏdŭs, ŏnĕrōsŭs ŏdĭōsŭs.

Ăcērnŭs, *Klonowy, Grabowy, Jáworowy.* Maßholderich. *Præcipuè cum jam trabibus contextus acernis.* Virg.

Ace-

Ăcĕro, as, *sub* Plewisty. Spreu machen.

Ăcĕrōsŭs, *Plewisty*. Das voll Spreut ist.
Farre aceroso, olei decumano pane coegit. Luc.

Ăcerră, æ, *Członek, Kadźidlnica.* Rauchfaß. *Cumq; meri patera, thurris acerra fuit.* Ovid. (*Vasculum erat; sive arcula in qua thus Diis adolendum reservabatur. Plenâ autem acerrâ, id est, liberali manu, quod ditiorum erat.*) *syn.* Thūrĭbŭlum. *epith.* săcrĭfĭcă, aūrĕă, fūmāns, ŏdōră, accēnsă, ŏdōrātă, ŏlēns, rĕdŏlēns, plēnă. *phr.* Sŭpĕrōs plēnā vĕnĕrātŭr ăcērrā Cūstōs thūrĭs ăcērră.

Ăcersĕcŏmēs, æ, m. Gr. *Niegolony, Galant* Ungeschoten. (Hauffend.

Ăcērvālĭs, *Gromadźisty, & sub Dowod 1.*

Ăcērvātīm, *Gromadą, Ogołem,* Hauffächtig. *Confertos ita acervatim mors accumulabit.* Lucr.

Ăcērvātĭo, *Kupięnie czego.* Auff hauffung.

Ăcērvo, as, *Kupię, Kopię, Náwożę.* Zusammenhäuffen. *Hinc populos cecidisse putes, nam crimen acervat.* Alcim. *syn:* Cŭmŭlo, ăccŭmŭlo, cōngĕro *vide Congero.*

Ăcērvŭs, *Kupá, Brog, & sub Dowod.* Ein hauffen. *Non domus & fundus non æris acervus & auri.* Hom. *syn.* Cōngĕrĭēs, strŭēs, cŭmŭlŭs, cōpĭă. *epith.* īngens, nŭmĕrōsŭs, āltŭs, măgnŭs, grandĭs, vāstŭs. *phr.* īngēntēm fārrĭs ăcērvum. ærĭs ăcērvŭs, ēt aūrī. Frūgūm sēmpĕr ăcērvōs præbĕat.

Ăcērvŭs lăpĭdum, *Kámionká.* Ein Steinhauffen.

Ăcēscēns *Kwaskowaty,* Sauerend.

Ăcēsco, *Kwaśnieię.* Versauren/ sauer werden. *Sincerum est, nisi fas, quodcunque in fundis, acescit.* Hom. *syn.* ăcĕo, cŏăcēsco, ăcŏrēm cōntrăho.

Ăcēsĭă, & ăcĕsis, eos, Gr. *Kleyzłotniczy.*

Ăcētābŭlă, æ, *Łoże biegunow.* (Berggrün.

Ăcēnābŭlum, *Czaszka biodt, Czaszki misezka, Octowy statek, Rzęsá, Stawowych kości końce, Szálbierskie stoyki.* Ein Essig-Geschirr.

Ăcētārĭă, orum, *Sałátá, Sałsza.* Salaten.

Ăcētōsă, æ, *Szczaw.* Sauramffer.

Ăcētum, *Ocet, Bystrość.* Essig. *Amphora Niliaci, non sit tibi vilis aceti.* *syn.* Vīnum ăcĭdum *epith.* ācrĕ, mōrdāx, rŭbēns, sŭbtīlĕ, vĕtŭs frīgēns.

Ăchæmanĭdōn, Gr. *Koniopłoch ziele.*

Ăchæmĕnĭs, idis, Gr. idem & *Bezlist.*

Ăchănĕ, es, *Łaszt.*

Ăchărĭs. ĭtis, Gr. *Eccl. 20. Nieprzyięmny.* Unangenehm.

Ăchātēs, æ, m. Gr. *Achatek.* Ein Edelgestein/ Achat genannt. *Cernitur egregius lapis hic, cui nomen Achates* Luc. *Gemma versicoloribus venulis distincta. vide Gemma.*

Ăchĕrōn, tis. Gr. Acherons. Acheruns, *Piekło.* Die Hölle.

Ăchĕrōntĭcŭs senex. *Zgrzybiáły.*

Ăchĕrōntĭs ōstium, *Otchłan.* Höllen-Thür.

Ăchĕrūsĭōn, Gr. *Gay,* Ein Lust-Wald.

Ăchĕrūsĭŭs, *Niewesoły, bolesny, Nędzny, Piekielny.* Ein trauriger mühseeliger Schaaf-Dieb.

Ăchīllēă. æ, *Achilleos,* i. f. Gr. *Złocien ziele*

Ăchīllĕum. Gr. *Gębka.* Wasser-Schwamm.

Ăchnĕ, es, Gr. *Piana morska, Miękiny, Proch* Allerley kleine Splitterlein.

Ăchōrēs, hi, ab achor, m. Gr. *Strupy ciekące.* Flüssende Geschwär auf dem Kopff

Ăchrās, adis, f. g. *Gruszka leśna.* Art der aller tawesten Beeren.

Ăchrēstŭs, Gr. *Niepożyteczny.* Unfruchtbar.

A C I

Ăcĭă, æ, *Nić, Dratwa,* Fleyßuch. Ein Limplein

Ăcĭārĭūm, *Igielnica.* Eine Nadel-Büchse.

Ăcĭclă, æ, *Nić,* Ein Faden.

Ăcĭcŭlă, *Szpilka, Igiełka,* Eine Nadel.

Ăcĭdè, *Kwaśno.* Säuerlich.

Ăcĭdōtōn, Gr. *Zylęnieć.*

Ăcĭdŭlă aqua, sub *Trunek piiany.* Ein saurer Trunck. (schmeckt.

Ăcĭdŭlŭs, *Kwaskowáty.* Das säuerlich

Ăcĭdŭs, *Kwaśny, Uszczypliwy.* Saur.
- - - *Atque acidis imitantur vitea sorbis.* Virg.

Ăcĭē) tempĕro. Aciem excito, traho. *Stale, Ostrzę.* Schärffen / stalen.

Ácie ſtare, pugnare, *W ſprawie ſtać.*

Ăcĭĕrĭs, *is ſub Siekiera.* Ein Axt.

Ăcĭēs, *ei, Oſtrze, Konczátość, Oſtrość, Byſtrość, Pole, plać bitwy. Szyk, Potyczká, Czoło woyſká,* Plác *do czego.* Schärpffe/Schneide. *Nam neque cum ſtellis acies obtuſa videtur.* Virg. *ſyn.* ăcūmĕn. *epith.* ācrĭs, ăcūtă, ōbtūsă, nĭtĭdă, pĕnĕtrāns, cŏrūſcă, ſtrĭctă.

Ăcĭēs, fĕrrī, *Stal,* Stal.

Ăcĭnăces, æ, m. & *Acinacis,* is, m. Gr. *Szábla.* Eine Säbel. (*Gladius Perſicus*) *Inſignis manicis, inſignis acinace dextra. epith.* Pērsĭcŭs, Mēdŭs. *vide Enſis.*

Ăcĭnăcĭŭs *Acinacium vel Acĭnăĭum* vĭnum *Wino poślednie.* Träſt-Wein.

Ăcĭnālĭs, *Jagodny,* Das voll Beren iſt.

Ăcĭnārĭŭs. *Jagodny, Wytłoczony.*

Ăcĭnītĭtiŭs, *Wytłoczony,* Berſaff. ig.

Ăcĭnī lignum, *Jąkrko.* Beren-Strauch.

Ăcĭnŏr, *aris, Targuię ſię.* Fälſchen.

Ăcĭnōsŭs, *Jądzryſty, Jagodziſty.* Das voll Beren iſt.

Ăcĭnŭs, ni. m. *vel* Ăcĭnum, *Jagoda, Wytłoczyny winne.* Allerhand kleine Beer oder Kern. - - - *Ex parvis acines potare ſabucis.* S.

Ăcĭnŭs, ni, f. Gr. *Buzylika polna* Wild-Baſilien.

Ăcĭnŭs ārĭdŭs, *Rozynka.* Roſinen.

Ăcĭpēnsĕr, & *Acipenſis. Jeśiotr* Ein Stär.

Ăclăſſĭs *ſub Rozpor,* Ein Naren.

*A*clētŭs. Gr. *Nieporuſzony.* Ungebethen.

Ăclĭs, *ides. f. Gr. Kula nawiązana, Pociſk nawiązány.* Ein Pfeil.

Ăclĭs. *is. è Græco Łoś.* Ellend.

Aclita, vide Aptota. Acna, æ. Pułſtaie.

Ă-mōn, *Nákowalnia.* Ein Ambos.

Ăcŏĕmētă, æ, m. Gr. *Nieśpiący.*

Ăcŏētōn, n, Gr. *Miod wyborny, Treść miodu.* Moſt des Honigs.

Ăcŏlăſtŭs, Gr. *Niepowściągliwy,*

Ăcŏlūthŭs, Ăcŏlythŭs, & Ăcŏlytŭs, Gr. *Akolit.* Ein Nachfolger. Akolit.

Ăcŏnĭă, æ, Gr. *Brzytwa rybá.* Ein böſer Fiſch.

Ăcŏnītum, Gr. *Trućizná, Cięmięrzycá, Jáſkier, Toiad ziele.* Wolffs-Krant.

Ăcŏnītum, monococcum, Aconitum ſalutiferum, *Wronie oko ziele.*

Ăcŏnītum pardalianches Gr. *Páięcznik. Kuczmerka wilcza, Omiąg,*

Ăcōntĭăs, æ. m. Gr. *Strzelec wąż, & ſub Miotła na niebie.* Ein langichtiger Comet.

Ăcŏpă, orum, Gr. *Lekarſtwo na ſpracowanie.* Artzney / die die Müde vertreibt.

Ăcŏpŏs, pi, f. Gr. *Bob,* Ein ſtinckend Kraut

Ăcŏr, ōris, *Kwas.* Säure. *Non tamen oblatum Chriſtus deglutit acorem.* Calc. *ſyn.* ăcĭdŭs săpŏr. *epith.* ācer, mōrdāx, tūrgĭdŭs.

Ăcōrēm cōncĭpĭo, *Kwáśnieię.* Sauren.

Ăcōrnă, æ, Gr. *Oſet włoſki.* Ein Diſtel-Kraut.

Ăcŏrum, Acorus, f. Gr. *Tátárſkie ziele.* Gelb Waſſer-Lilien.

Ăcōſmia, æ, Gr. *Nieochędożność, Nierząd.* Unreinigkeit/Unordnung.

Ăcōſmŭs, Gr. *Nie galant,* Nicht galant.

Ācquĭēſco, *Przyſtaię ná co,* Odpoczywam, *cieſzę ſię, Kocham ſię.* Ruhen/ vergnügt. *ſyn.* āſsēntĭŏr, cōnsēntĭo: *vel* cōntēntŭs ſum.

Ācquīro, *Doſtáię, Zdobywam ſię* Erlangen überkommen. - - - *Vireſque acquirit eundo.* Virg. *ſyn.* ădĭpīſcŏr, āſsĕquŏr, cōmpăro, cōncĭlĭo, păro, cōnsĕquŏr, īnvĕnĭo, ōbtĭnĕo, cōllĭgo, quæro.

Ācquīsītio, *Nábywanie.* Uberkommung.

Acquīsĭtum, *Zbior.* Erobert.

Acquīsĭtŭs, ă, um, *Nabyty* Erlangt. *Acquiſita meo ſervit tibi Creta Metallo.* Sid. *ſyn.* Pārtŭs, quæsītŭs, cōmpărātŭs, īnvēntŭs.

A C R

Ācrăpălă, orum, & *Acrapalus* Gr. *Piiáńſtwá broniący, & ſub Niepijany.* Nüchtern.

Ācrātismŭs, Gr. *Sniadanie* Fruſtuck.

Ācrătŏphŏrum Gr. *Winny ſtatek,* an *Wino nie mięſzane.* unvermiſchter Wein.

Ācrā-

Ăcrātŏpŏsĭă, Gr. sub *Picie.* Trincken.
Acrĕ, Ostro. Scharff.
Acrēdo, *Cierpkość*, Raue / harte / herbe.
Ăcrēdŭlă, *Słowik*. Nachtigall. *Vere calente novos componit acredula cantus.* Ovid. *syn.* Lūscĭnĭă, phĭlŏmēlă. *vide Philomela.*
Ăcrībŏdĭcēum, Gr. *Prawo.* Ein Recht.
Acrĭcŭlŭs, Gniewliwy. Ein Zorniger.
Acrĭfŏlĭum, Słodkie drzewo. Ein unbkanter Baum. (Taubfüchl.
Acrĭmōnĭa, *Cierpkość. Ostrość, Jadowitość,*
Acris, is. *Adjectivum Commune. Ostry, Bystry, Gorący, Surowy.* Scharff.
Acrĭtās, Ostrość. Schärffe.
Ăcrĭtĕr, *Ostro, Gorąco.* Ernsthaff / heffrig *Acriter elatrem pretium altera sordet.* *syn.* Fŏrtĭtĕr, vĕhĕmēntĕr, ācrĭānĭmō.
Acrĭtūdo, Cierpkość Ostrość. Raue.
Acrĭvōx, ocis Wrzaskliwy Ein hell Schreiender. kurtzweiliger Rath.
Ăcōāmă, tis n. Gr. *Uciesżne słuchánie.* Ein
Ăcrŏāsĭs, is, f. Gr. *Słuch, Słuchacze.* Ein Zuhörer kurtzweiliger Sachen.
Ăcrŏbătĭcă machina, sub. *Drabiná* Eine Leiter
Acrŏbătĭcŭs, Gr. *Wstępny.* Der auf die Leiter steigt.
Ăcrŏhŏlŭs, Gr. *Gniewliwy.* Ein Zorniger.
Ăcrŏhŏrdŏn, Gr. *Brodawka.* Eine Brustwartze
Ăcrŏcŏlĭă, æ, Gr. *Kość barkowá* Ein Armbein.
Acrocolia, orum, Gr. *Drobki.*
Ăcrŏcŏmēs, æ, m. sub *Czupryna.* Ein Cuprin,
Ăcrŏcŏrĭon, *Sniedek.* Winterrauch.
Ăcrŏdryŏn, *Gr. Owoc, Orzech.* Ein Nus.
Ăcrŏstĭchĭs, *idis. Cicer. versus ita dispositi, ut primæ eorum literæ, aliquam dictionem aut sententiam constituant, ut in carmine Erythrææ Sibillæ, & in Prologis Plauti. Idem Parastichis.*
Ăcrŏtĕrĭum, *Gr. Gorá, Budowánia ozdobá, Szpicá, Naw przodek.* Ein Berggebaw,

ACT

Actă, æ, Gr. Brzeg morski. Ein gestad.
Acta, orum. Księgi publiczne, Dźieiow księgi, Sprawá, Handlung.
Acta publica, *Protokuł.* Erster entwurff des schreibens.
Actæă, *Gr. Chebd,* Attich.
Actæŭs, *Gr. Pobrzeżny.* Der am gestad wohnt
Actĭo, *Sprawá, Czynienie, Akcya, Jest Oratorski. Formułá w prawie, Sąd, sprawowanie Odprawowanie.* Das werck.
Actio cīvīlis crīmĭnōsa, *Sprawá.* Ein Recht.
Actio damni dăti noxalis, *Sprawá o szkodę.* Ein recht umb den schaden.
Actio in rem, *Cdiszánie* Wiederbekommung.
Actionem do, edo. *Przypuszczám do prawa.* Zu dem recht lassen.
Actionem in factum do, *Sądzę.* Richten.
Actionem denego, *Rozpisuię rok,*
Actĭto, Czyniam. Machen / Wircken.
Actĭuncŭlă. *Sprawa* Ein handlung.
Actīvŭs, *Sprawny.* Geschäfftig.
Actŏr, *Sprawcá Prokurator, Aktor, Praktyk, Strona powodná.* Ein Comœdiant. *Mentito toties placuere Actore tragædi. syn.* Pērsōnă. *epith.* Thĕātrĭcŭs, scēnĭcŭs. *vide Histrio.*
Actor in villa. *Folwarkowy.* Ein Verfaller.
Actor publicus, *Sługá mieyski.* Ein stad diener. (Schatzmeister.
Actor summarum, *Podskarbi, Szafarz.*
Actŭālĭs, Uczynkowy. Dinstwillig.
Actŭārĭŏlum, sub. Łodź. Ein Schiff
Actŭārĭum, Actuarium nāvigium, *Náwá Zwiosły.* Ein Schiff ans rudern.
Actŭarĭŭs, adject. de navi. *Wiosłowy.* Das getrieben wirdt.
Actŭārĭŭs, de limite Przéganiálny, sub. *Miedza.* Obergeiagt.
Actŭārĭŭs, de homine acta scribente. Księżny, do Księg publicznych należący. in Pisárz. Item aliter in Poganiacz. Ein Schreiber so die händel schreibt.
Actum ēst: *Zginąłem.* Es ist geschen.
Actŭōse, Rzételnie, Rześko, Prácowićie. Arbeitsam. (*Zywy* Arbeitsamer.
Actŭōsŭs, Prácowity, Rzételny, Obrotny,

Actus, us. Sprawá, Sprawowánie. Dźieło Skutek, Akt, ćwierć, Drogá, Miedźá.

Actus quadratus Połstaie. (Ein Thor.

Actūtum, Wnet, Zaraz. Behend/ eilend. *Actutum vindex mea si suprema referre.* Sil. *syn.* Cōnfēstīm, rĕpēntĕ, prōtĭnŭs, ēxtĕmplō, cōntĭnŭō, īllīcō. *vide Statim.*

Ăcu variatus, Wyszywány, Hafftowany.

Ăcŭlă, Jgiełká Ein kleine Nadel.

Ăcūlĕātŭs. Ostry, Ośćisty, Kolący, Ządłowáty, Obrázliwy. [Spitzig / stachlicht. *syn.* ăcūlĕīs. stĭmŭlīs plēnŭs, āsper : ăcūmĭnātŭs, ăcūlĕŭs.

Ăcūlĕŏlŭs, Ządło, Ein Stachel.

Ăcūlĕŭs, Ządło, Ość, Tarn, Szczećiná, Ostrość Przymowka, Utrápienie. Stachel/ Spitz. *Jam dudum ille meum pectus punxit aculeus,* (Jamb.) *syn.* Stĭmŭlŭs *epith.* Sūbtīlĭs tĕnŭĭs, ēxīlĭs, sævŭs. *v. Stimulus, Calcar.*

Ăcūlĕŭs cālcĭs Ostrogá. Ein Sporn.

Ăcūmĕn, Ostrość, Ostrze, Bystrość, Końcżatość Grot, subtelność, Kropká pisárská, Dowćip. Subtilheit/ *Nota refers meretricis acumina, sæpe catellam.*

Ăcūmĭnātŭs Końcżaty, Spicżasty. Zugespitzt. *syn.* ăcūlĕātŭs, ăcūtŭs.

Ăcūmĭno, *as,* Zakończam. Zuspitzen. *vide mox acuo,*

Ăcūmŭlă, Igiełka. Ein Nadel.

Ăcŭo. Ostrzę, Zákończám, Pobudzam, Podszczuwam. Spitzen/Schärffen/auffrichten auffmuntern. - - - *Variisque acuunt rumoribus iras.* Virg. *syn.* ēxăcŭo, ăcūmĭno, *metaph:* ēxcĭto, hōrtŏr, āccēndo, ănĭmo, īnflāmmo, pēllo, īmpēllo. *phr.* ēxăcŭūnt, ălĭī vallōs, fūrcāsquĕ bĭcōrnēs. Sŭbigūntquĕ īn cōtĕ sĕcūrēs. Dēntēsquĕ săbēllĭcŭs ēxăcŭĭt sŭs. Săxōquĕ ēxăspĕrāt ēnsĕm. Dūrum prōcūdĭt. ărātŏr Vōmĕrĭs ōbtūsī dēntĕm. Rūrsum cōtĕ nŏvāt nigrās rūbīgĭnĕ fālcēs, ēxēsōsquĕ sĭtū cōgit splēndĕrĕ līgōnēs, cōtĕ ăcŭĭt tēlŭm. Pōstquām vīsă sătĭs prīmōs ăcŭīssĕ fŭrōrēs. Quām Jūno hīs ăcŭĭt vērbīs. Dīscūrrūnt magnīsquĕ ăcŭūnt strīdōrĭbŭs īrās. Cūrīs ăcŭēns mōrtālĭă cōrdă.

Ăcŭpĕdĭŭs. Prętkonogi. Sneller lauffer.

Ăcŭs, ĕrĭs, *n.* Plewá. Spreuer / Kleyen. *Ventus acus paleasque leves sustollit in altum.* *syn.* Pălĕă, stĭpŭlă. *epith.* Tĕnŭĭs, frăgĭlĭs, sīccă, lĕvĭs, *vel neutr. gen.* tĕnŭĕ.

Ăcŭs, us, f. Igła, Iglica, Zgoniny ; Plewa Kołek ostry, Fleyruch. Szyk. Nadel. *Perforat exiguo pannum vel acuncula nisum.* *syn.* ăcĭcŭlă ăcŭncŭlă. *epith.* Sūbtīlĭs, tĕnŭĭs, crīnālĭs, ăssўrĭă, ăcūtă, mōrdāx, ārtĭfex, mŭlĭebrĭs. Lўdĭă Mæŏnĭă. *phr.* Pīngĕrĕ ăcū chlămўdĕm. ārtĭfĭcī ăcū vēstĕm sīgnārĕ, Illī mūltĭplĭcēs crīnīs vărĭātŭr ĭn ōrbēs. Īdălĭă dīvīsŭs ăcū, ăcū trājĭcĕrĕ, fīngĕrĕ.

Ăcŭs crīnālĭs, Przędźielnicá. Ein Har Nadel.

Ăcūtē, Ostro. 1. 2. Subtélnié, Dowćipnié. Spitzig.

Ăcūtŭlŭs, Subtelny, Sztuczny. Subtil.

Ăcūtum, *nomen,* Końcżata rzecz. Einspitzige Sache.

Ăcūtum, *pro Adverbio,* Bystro, 3. Ostro patrzący. Saur sehend.

Ăcūtŭs, Końcżáty, 1. 2. 3. Bystry, Głośny. Krzykliwy, Subtelny. Gespitzt. *metaph.* Scharpsinnig. *F ondibus hirsutis & carice pastus acuta.* Virg: *syn.* Sūbtīlĭs, tĕnŭĭs, *metaph.* Sōlērs, săgāx, ăcēr, īngĕnĭōsŭs, ārgutŭs.

Ăcylŏs *li. f. Gr.* Wiezożołdowy owoc.

Acўrōlōgĭă, *est figura improprij sermonis vel in verbo* Servius, *vel in sensu,* Donatus.

A D

Ăd. Do, Ku, Przy. Zu/ Bey / Nah. *syn.* ĭn, *cum accus.* ūsquĕ, *vel* jūxtă, prŏpĕ, cīrcă, cīrcŭm *vel* vērsŭs.

Ăd ămūssĭm, Pod sznur, Prosztuię, Gładko, Wyt wornié. Gar eigentlich. (Gemacht.

Ăd ămūssĭm făctŭs, Wyprawiony. Recht

Ăd ămūssĭm făcĭo, Wytwárzam się. Recht machen.

Ăd ārăm cōnfŭgĭō, Ućiekam. Entlauffen.

Ăd ārbĭtrĭum, Po woli, Wédlé. Nach dem willen.

Ăd ārgĕntum, Kredencerz. Ein Kredentzer

Ăd āspĕctum, Ná pozrzenie, Okazáły. Ansehnlich.

Ād āsſēm, *Do pieniążka.* Zu dem Kreützer.
Ād băcŭlum, *Páſterz.* Ein Hirt.
Ād bŏnĭtātēm vĕnit, *Poprawia ſię.* Sich verbeſſern.
Ād cætĕră, *Z inſzey miáry.* Ein ander Ziehl.
Ād cālcŭlōs vŏcŏ, rĕdūcŏ, rĕvŏcŏ, *Ráchuię 1. 2.* Rechnen.
Ād călēndās, *Dnia trzeciego.* Den dritten tag.
Ād cērtāmĕn. *Ná przepych, Wytwornie.* Zum Streit. (Zu Pulwer verbrennen.
Ād cĭnĕrem combūrĕrĕ, *Spalić ná proch.*
Ād cīrcĭnum, *W cyrkiel.* Ein Kreis.
Ād cōncŏquēndum făcĭlĭs, *Sprawny.*
Ād cōndĭtĭōnēs āddūcŏ, pērdūcŏ, *Umáwiam ſię.* Sich vertragen.
Ād cōnſtĭtūtum vĕnīrĕ, *Stánąć u prawá.* Zu dem Recht geſtellen.
Ād cyăthōs. *Podczaſzy*, Nalewácz. Ein Mundſchenck.
Ād dēnārĭum, *Do pieniążká.* Zum böhmen.
Ād dēxtrām, Ā dēxtrā, *Po práwey, W prawą* Zu der rechten. (Schaffr.
Ād dĭgĭtōs vĕnīt, *ſub. Rachunek.* Rechen=
Ād dīgnĭtātēm āppŏsĭtŭs, *Przyſtoyny.* Tauglich.
Ād dīmĭdĭum, *Napoły.* Zu der helfte.
Ād ĕām făcĭēm, *Taki.* Ein Solcher.
Ād ĕum fīnēm, *Dla tego.* Darumb.
Ād ēxĭtum dēdūcŏ, pērvĕnĭŏ, *Dokonywam* A..s machen.
Ād ēxtrēmum, *Náoſtátek.* Zuletzt.
Ād făbēllām uſquĕ. *Plétliwie.* Geſchwätzig
Ād glădĭum dăre, *ſub.* Ná Gálery. Auff die Galeren.
Ād grātĭām, *Udatnie.* Prächtiglich.
Ād grātĭām ălĭcūjŭs lŏquŏr. *Poehlebiam.*
Ād grātĭām făcĭo, *Przyſługnię ſię.* Schmeichlen.
Ād hōc, *Dla tego.* Derentwegen.
Ād hōc ēxēmplum ēſt. *Podobny.* Gleich.
Ād hōrās, trēs, quīndĕcīm. *Koło,* Præp. Umb.
Ādhūc, ăd id lŏcōrum, *Poty,* Bis daher, Bis hieher.
Ād īncĭtās rĕdāctŭs, *Podupadł, Zubożyć,* & ſub. *Mét 1.* Veratmet.
Ād īnsānĭām, *Zbytnie.* Unſinnig.
Ād īnſtăr, *Ná kſztałt.* Auff geſtald.
Ād īntērdĭctum vĕnīrĕ, *Stánąć u práwa.* Zum Recht geſtellen. (Zu nichten werden
Ād īntĕrĭtum rĕdĭgŏ. *Wniwecz obracam.*
Ād intērnecĭōnēm cædŏ, *Porażam ná głowę.* Bis a.ffs haupt verletzen. Vert.lgen Schlagen.
Ād īnvĭdĭām, *Skomá 2.* Zum Miſzgunſt.
Ād jŏcūm, *żartem*, Schertzweis.
Ād īſtām făcĭēm ēſt, Podobny. Gleich ſeyn.
Ād lævam, Ā lævā, *W lewą.* Zur lincken.
Ād lānguōrēm mē dĕdī. *Ubiegałem ſię.* Sich Müde lauffen.
Ād lătŭs. *Obok,* An die ſeiten.
Ād lēctīcām, *Lokay.* Ein Senff enttäger.
Ād lĭbēllām, Ād līnĕām cōllŏcŏ, ēxĭgŏ, *Proſtuię, Uſtawiam proſto.* Vergleichen.
Ād lĭbēllām rēſpōndēns. *Proſty,* Gleich.
Ād lĭbīdĭnēm, *Do woli, Po woli.* Zum willen
Ād līmĭnă, *Odźwierny*, *Przed Kośćiołem.* Vor der Kirch.
Ād lĭquĭdum, *Zapewne.* Gewislich.
Ād lĭtēs, *Prokurator,* Ein Procurator.
Ād lūcēm, *Do dnia, Ku dniowi.* Zu Tage
Ād lūcŭbrātĭōnēm, *Przy świecy.* Bey dem Licht.
Ād lūdĭbrĭum rĕcĭdĭt, *W ſzyderſtwo ſię obrociło.* Zu ſpotte werden.
Ād mănum, *Do ręki, Na doręddziu, Łácno.* Zu der hand.
Ād mănum sērvŭs, *Piſarek,* Ein Schreiber.
Ād mārgĭnēm, *Z wierzchem.* An dem Rand
Ād mē āttĭnĕt, pērtĭnĕt, *Do tego mi.* Es gehet mich an. (nus
Ād mĕmŏrĭām, *Ná pámiątkę,* Zum Gedächt=
Ād mē rĕfĕrŏ *Tykam ſię ſam.* Sich ſchelten.

Ād mĭnĭmā dēdūcō māgnā, *Udaię słabo.*
Ād mōrēm, *Ná kſztałt.* Auff geſtald.
Ād mūcrōnēs & mănūs rēm āddūxĭt, *Zarobił na zwádę.* Zanck machen.
Ād mūltām nōctēm, *Długo, Dobrze w noc.* Es iſt lang in die Nacht.
Ād mūltām dĭēm, Ād mūltām dĭēĭ. *Dobrze na dźień.* Es iſt gutt auff den tag.
Ād nĭhĭlūm rĕcĭdō, rĕdĕō, vĕnĭō. *Niſzczeię.* Zu nichten werden.
Ād nĭhĭlum rĕdĭgō. *Wniwecz obracam.*
Ād nĭmĭūm pĕruĕnĭt. *Prześiła ſię.* Vberwachſen.
Ād nōrmām dīrĭgō. *Proſtuię.* Gleich richten.
Ād nōrmām rēſpōndĕt. *Proſty.* 1. Gericht.
Ād nūllum nŭmĕrum rĕdĭgĕrē. *Do ſzczętá, in Szczątek.*
Ād nŭmĕrum. *Spełná.* Vüllig.
Ād nūmmum. *Do pieniążka.* Bis zum Heller.
Ād nūptĭās dărĕ ărgēntum. ſub *Ná trzewiki.* Hochzeit antichten.
Ād nūtum. *Powolny.* Dinſtbar.
Ād ōccīsĭōnem, ad ōccīsĭōnem pĕrdūcō. *Zátracam.* Hinrichten.
Ād ōffĭcĭă nātūræ, *Ná dwor.* In den Hoff.
Ād paūcĭōrēs rĕdūcō, ăd paūcōs rĕdĭgō. *Umnieyſzam.* Verkleinern.
Ād pērpēndĭcŭlum. *Proſto.* Gerade.
Ād pērpēndĭcŭlum ēxĭgō, *Proſtuię.* Gleich richten.
Ād plānum rĕdūcĕrĕ. *Roſpláczyć,* Verfertigen. (kommentlich.
Ād plēnum. *Zwierzchem Zupełnie.* Voll.
Ād pōſtĕrum. *Ná potym.* Auff ſonſt.
Ād præſcrīptum. *Z rejeſtru.* In dem Regiſter.
Ād præsēns. *Na ten czás.* Auff dieſe Zeit.
Ād prōpŏsĭtum reſpondere. *Grzeczy.* Fein.
Ād quĭd? *Ná co.* Zu was.
Ād quīnquĕ pĕdēs *Ná w zwyż.*
Ād quō. *Ile?* Wie viel.
Ād raſtrōs īllī res rĕdĭĭt. *Podupadł.*
Ād rătĭōnēm, *Względem. Jako kedy, Do rozumu.* Verſtändig.
Ād rāvīm pōſcās ſub *Nábiegałem ſię.* Müde lauffen.
Ād rēctum rĕvŏcō. Ād rēgŭlam dīrĭgō. *Proſtuię,* Gleich richten.
Ād rēm vērbă cōnfĕr. *Przyſtępuy do rzeczy* Sag die rechte Sache.
Ād rēmum dărē, *Ná galery.* Auff die galeren.
Ād rĕquīsītă nātūræ, *Ná dwor,* Hin aus.
Ād rēſtĭm īllī rēs rĕdĭĭt. *Utratnik, Nie żal mu.* Ein Durchbringer/ Schlimmer.
Ād rĕvīdēndum ineptè dicitur ſub Vyrzemy ſię. Wir werden noch zuſammen.
Ād săgă īrĕ. *Podnoſzę woynę* Krieg anfahen.
Ād sătĭĕtātēm. *Do woli, Do ſytu.* Zu dem willen. (Sich ſattigen
Ād sătĭĕtātēm trŭcīdō, ſaūcĭō. *Paſtwię ſię*
Ād sătūrĭtātēm. *Do ſzczętu.* & ſub *Nábiegałem ſię.* Zum gnügen.
Ād sēcrētă vēntrĭs, *Ná dwor wielki.*
Ād sēnsum ălĭcūjŭs lŏquŏr. *Pochlebiam.* Schmeichlen.
Ād sĭnĭſtrām, *Wlewą* 2. Zur lincken.
Ād ſpēcĭēm. *Ná oko, Pozornie, Ná kſztałt.*
Ād ſpēcĭēm māgnĭfĭcūs. *Okazały.* Anſehnlich.
Ād ſtrĭpĭtēm offēndĕrĕ, *O pal.* An den pfal.
Ād ſtōmăchum făcĭt. *Podoba mi ſię.*
Ād ſtūltĭtĭām prŏpè sīmplĭcĭſsĭmŭs. *Ná poły głupi.* Ein halber Narr.
Ād sūmmă vĕnĭt, *Prześiłá ſię,* Vberſteigen.
Ād sūmmum. *Náydáley, Naywięcey.* Am meiſten.
Ād tēmpŭs, *Na czas, Wczas* 1. Zur Zeit.
Ād tībĭām *Przy ſurmie.* Bey der pfeiffen.
Ād trēs hōrās. *Koło. Præpoſitio.* 2. 5. Vmb.
Ād vānum rĕdĭgō. *Wniwecz obraçam.*
Ād vērĭtātēm. *Wedle.* Nach.
Ād vērum. *Rzeczą ſamą, Zapewne.* Gewis.
Ād vēſtræ, &c. *Do Kośćioła:* In die Kirch.

dA

Ad vīnum. *Po Piiánu, Przy kufku.* Zum Bier.
Ad ūltĭmum. *Ná ostatek.* Zu letzt.
Ad ūmbīlĭcum *sub. Dokonywam.* Ausmachen.
Ăd ūngvēm. *Wytwornie, Gładko.* Glatt.
Ăd ūnguēm făctūs. *Gładki 1. 5.* Geschlicht.
Ăd ūnguēm căstīgō, *Wytwarzam się.* Abmattern.
Ăd ūnum ŏmnēs dēlērē, *Poráźić ná głowę.* bis auffs Haubt vertilgen. (belieben.
Ad vŏlūntātēm. *Po woli, Gwoli.* Nach
~~Ad vŏlūntātēm~~ lŏquŏr. *Pochlebiam.*
Ad vōtum. *Smyśli.* Nach dem Wunsch.
Ăd ūrbēm. *W mieście.* In der Stadt.
Ăd ūsquĕ, *Aż. 2. & 5.* Bis.
Ăd ūsūrpātĭōnĕ. *Dla obyczaiu, Ná oko.* ~~Wegen des~~ gebrauchs.
Ădāctĭo, *Przymuszenie.* Nöthigung.
Adāctūs, us *Uderzenie, & sub. Kasanie.*
Ădæquè, *Rownie iak., Tak bárzo.* gleich.
Ădæquō, *Rownam 2. 4. Zrownáć, Dośćigam* Gleich machen/ ebenen. *syn.* Æquō, ĕxæquō, æquālĕ, pār făcĭo, ĕffĭcĭo. rĕddo.
Adærātĭo. Spieniężenie.
Adærō, as, Spieniężyé.
Ădæstŭō, *as.* Pieniam się. Brauffen. *v. Æstuo.*
Ădāggĕro, *as, Kupię, Obsypuię.* Zusammen hauffen. *vide Aggero.*
Ădāgĭo, *onis, f.* Ădāgĭum, *Przypowieść.* Gemeines Sprüchwort. *syn.* prŏvērbĭum, sērmo trĭtūs, vūlgātūs, pērvūlgātūs, *epith.* Cōmmūnĕ. vūlgārĕ, brĕvĕ, vērum, cērtum.
Ădāgĭum est, *Pospolićie mowią.* Gemein sagen
Ădallĭgo. Przywięzuię, Anbinden.
Ădămāntæūs Gr. *Dyámentowy.* Auff Diamant-art. *Ecce adamenteis vulcanum naribus afflant.* Ovid.
Ădămāntĕ noto. *Pámiętno mi.* Ich gedencks.
Ădămāntĭnūs Gr. *Mocny, Twardy.* Von Diamant gemacht. *Colchii flagrantes adamantina subjuga Tauros. syn:* ădămāntēūs, dūrūs, fĭrmūs, sŏlĭdūs. *Metaph.* ĭnēxōrābĭlĭs : ĭnēxpūgnābĭlĭs, ĭnsūpĕrābĭlĭs, ĭndŏmĭtūs. ĭnvĭctūs, ĭnfrāctūs, cēdĕrĕ nēscĭūs.

Ădămāntĭs, idis, f. Gr. *Dyáment ziele.* Ein Hechsen kraut.
Ădămās āntĭs. m. Gr. *Dyáment kámień.* Ein Edelgestein/ Demant genant. *Solidoque adamante columna.* Virg. *epith.* Dūrūs, pĕrēnnĭs, ĭnvĭctūs, ĭnfrāctūs, rĭgĭdūs, splēndēns, cŏrūscūs, lūcĭdūs, ĭncŏrrūptūs, prĕtĭōsūs, clārūs, ætērnūs, nĭtĭdūs, mĭcāns, sīdĕrēūs, pūlchĕr, Ĭndĭcūs, Eōūs, rădĭāns, dīvĕs, Ĭndūs, trĕmūlūs, sŏlĭdūs. *phr.* Clārō nĭtōrĕ mĭcāns. Fūlgŏr ădămāntĭnūs. Dūrĭtĭē lăpĭs ĭnvĭctūs. Flāmmĭs fērrōquĕ invĭctūs. Nōn ădămās flāmmĭs, nēc dūrā ĭncūdĕ dŏmātūr: īllē sĕd hīrcīnō sānguĭnĕ cōntĕrĭtūr.
Ădămbŭlō, *Przechadzám się.* umbhingehen.
Ădămō. *Ulubić sobie, Rozmiłowáć się.* Sehr lieben/ verliebt seyn. *Stultus achilleos, non adamasset equos. Ovid. syn.* Dĕpĕrĕo *v. Amo.*
Ădăpĕrĭō, *is, Odkrywam, Otwarzam.* 1. Auff-thun/ öffnen. *syn:* ăpĕrĭo, rĕsĕro, rĕclūdo, pāndo, *vide Aperio.*
Ădăpĕrĭō căpŭt, *Zdeymuię czapkę.* Die Müsz abnehmen.
Ădăpērtĭlĭs. Otworzysty. Auffgethan.
Ădāptō. *Przyprawiam.* 1. Zurüsten.
Ădāquō. *Napawam,* *Pokrapiam.* Wässern. *syn* ăquŏr, ăd ăquām. dūco, *vel* ĭrrĭgo. *vide Aquor & Irrigo.*
Ădārcă, æ. f. Adarces æ m. Gr. *Piiana trzćinna*
Ădārēō. *Schnę,* Dürren.
Ădāsĭă, æ, *Owca,* Ein Schaf.
Adassint. Plaut. *idem Adaxint.* Merul.
Ădāuctō. *as. Przyczyniam,* 1. Auffhauffen.
Ădāuctūs *us, Przyrastanie.* Auffhauffung.
Ădāugĕō, *Przymnażam, Przydaię.* Mehren/ vermehren. *syn.* Aūgĕo, cūmŭlo, ăccūmŭlo.
Ădaūgēsco, *Przybywa czego. Przyrastá czego.* Wachsen/zunehmen. *Nam neque adaugescit quicquam neque deperit inde. syn.* Aūgĕŏr, ădŏlēsco, crēsco, mājŏr fīo, āmplĭfĭcŏr.
Adāxĭt. pro Adegerit, priscum, ab Adigo.
Ădbĕllō, as. Walczę Szturmuię, Bestürmen.
Adbĭbō. Podpijam. Uber die Nothdurfft. (trincken.
Adcēnsī idem Accensi.
Adcĭtātĭō, Przypozwanie. Zuberuffung.
Ad-

Adcōrpŏrātum ēst, przypsnęło.

Adcōrpŏrō. Przyłączam. Vereinbaren.

Adcōrpŏrŏr, Przylipam, *przyrasta co do czego.* Zu Sammen Wachsen.

Adcredo, vide Accredo. Adcresco. vide Accresco:

Addāx ăcis. B. Kretorog zwierz,

Āddĕ quŏd, *Nád to.* Vber das.

Āddĕcĕt. *przystoi.* Es geziemet.

Āddĕcĭmo, *Dźieśięćinę, odbieram.* Den Zehenden nehmen.

Āddēnsĕo, *es. Ściskam 4.*

Āddēnsŏ. *as. Ugęszczam.* Dick machen.

Āddēnsŏr, *Gęśćieię.* Dick werden.

Āddēphăgĭă, Gr. *Obżarstwo.* Frässerey.

Āddīcēntĭbŭs aūspĭcĭīs. *Szczęśliwie,* Glückselig.

Āddīcŏ. *is, Daię w moc, przywłáſzczam, U, daię 2. przysądzam, Wzdawam, Obowięzuię się, Poddaię się, poddaię, przedaię, Skázuię 5, przystáię 2. Wystawiam 1. Daię zá tyle, Udaię się na, Rządzę się u kogo.* Zusprechen. *Emptor gaudentem numero te addicere, sed me.* Hor. *ſyn.* Dēdo, dēstĭno, do, *vel* vēndo.

Āddīctè. addictiùs, *Uprzeymie.* Hertzlich

Āddīctĭŏ. *przysądzanie,* Zuneigung.

Āddīctŭs. *Odbowiązany, Zdany, Więźień. przedayny, Dłużnik 3,* Ein Schuldner.

Āddīscŏ, *Uczę się, Nauczyć się.* Lernen. *ſyn.* Dīsco, *vide Disco.*

Āddĭtāmēntum *Przydatek,* Ein Zusatz.

Āddĭtītĭŭs. *Przydatny.* Zugab/Zusatzig.

Āddĭtītĭŭs *mēnsĭs przybyćień.* Ein Schaltmonath.

Āddĭto, *sextus est casus. Z tą kondycyą,*

Āddĭtŭs, *Námieśnik, Nieprzyiázny.* Zugesetzt. *Mox & frumentis labor additus. ut mala culmos.* Virg. *ſyn.* ādmōtŭs, ādjūnctŭs. cōnnēxŭs, jūnctŭs. nēxŭs. ānnēxŭs.

Āddĭvīnŏ as, *Wieszczę 1.* Weissagen.

Addo as. Plaut. *corr. id. do.*

Āddŏ is, *przydáię 1, 2. 3.* Przyczyniám 1 Przykładam, *Przyłączam.* Hinzu setzen.

Addiderat socium, non inferiora secutus, Virg. *ſyn.* ādmŏvĕo, ādjūngo, ădhĭbĕo, āpplĭco, ānnēcto, jūngo, cōnjūngo, cōnnēcto, āppōno.

Āddŏ, ad nūmĕrum antīquum. *Przybierám.*

Āddŏ cĕlĕrĭtāti, addŏ grădum. *Przyśpieszám* Hertzueylen.

Āddŏ alas, alacritatem, ardorem, animos' calcar, facem, cornua. *Pobudzam.* Anreitzen.

Āddŏceŏ, *Uczę.* Lehren.

Addōrmīscŏ, Sueton. *corr. Obdormisco.*

Addūbānum. Fest. *corr. Addubienum. vide Dubienus.*

Āddūbĭtātĭŏ, *Wątpienie, Wątpliwość.* Zweifflung.

Āddūbĭtŏ. *Wątpię nieco.* Woran zweiffeln. *vide Dubito,*

Āddūcŏ, *Przywodzę, Przyprowadzam, Nápinam, Pozywám, Wściągam. 1.* Hinzu führen/ herbeybringen. *Adducitq; cutem macies, &c.* Ovid. ſyn. Dūco, dēdūco, īnvīto, cōmpēllo, is, fēro, āllĭcĭo. pēllĭcĭo, īmpēllo, *vel* cōntēndo, īntēndo, tēndo. *phr.* āddūctō, cōnstĭtĭt ārcū. Vīdĕrāt āddūctō Flēctēntēm cōrnŭă nērvō. Jām nōx āddūxĕrāt ūmbrās.

Āddūcŏr, *Námowić się dáię, Przewodzę sobie.* Sich lassen anreitzen/bereden.

Āddŭŏ, *pro addo P. priscum.* Przydaię, Zulegen

Āddūplĭcŏ, *Przydaię.* Verdoppeln/ Zweyfalt machen. *ſyn.* Duplĭco, gĕmĭno, cōndūplĭco

ADE

Ădĕdŏ, is *Obiadam. Ogłodać, Nakęsuię.* Gantz auff essen. *Penitas adedit grangræna Medullas. ſyn.* ĕxĕdo, pĕrĕdo, rōdo, ārrōdo, cōnsūmo, vŏro. *vide Edo.*

Ădĕlphĭs idis, Gr. *Pálmá,* sub. *Daktyl* Ein Palm.

Ădēmptĭŏ, *Odięćie.* Hinwegnehmung.

Ădēnēs, hi Gr. ab Adēn, enis. *Gruczoł.*

Ădĕŏ, is, *Dochodzę 1. Przystępuię, Mowię do kogo, Wdaię się 1.* Przychodzę 1. Hinzu gehen/ zu einem gehen. *Quin adeas vatem, precibusque oracula poscas.* Virg *ſyn.* Cōnvĕnĭo īnvīso, vīso, vīsĭto, ăcĕdo. *v. Eo, Venio, vel* sŭbĕo, sŭscĭpĭo. *phr.* ădīrĕ lăbōrēs. ădīrĕ pĕrīcŭlă. Aūdĕt ădīrĕ vĭrum.

Ădeò, *Tak barzo.* So sehr.
Ădēps, *hic, hæc, Smaleć. Sadło.* & *tr. Treść 3.* Smaltz. *Imitetur adeps ceparum non sine succo syn.* Pīnguēdo.
Ădēps ărbŏrĭs. *tr. Biel. 1,*
Ădēptĭō, *Nábyćie.* Erlangung.
Ădĕquĭtō, *Náćieram ná kogo, Nadbiegam.* Einen verfolgen.
Ăderrō, *Przybłąkać się,* Verfehlen.
Ădēsdum, *Choć sam,* Kom her zu mir. *syn.* ădsīs ăd mē.
Ădēspŏtŭs Gr. *Bez głowy, Niepewny, Pusty 2. Swobodny.* Frey Unbeherscht.
Ădēsŭrĭō, *Łáknę, przemieram.* Hungern.
Ădēsŭs, *Ogłodany,* Nátyrana *majętność.* Verzehrer. *syn.* Rōsŭs, ărrōsŭs, cŏrrōsŭs, cōnsūmptŭs, ēxēsŭs.

ADF

Ădfātĭm. *adfecto, &c. lege* Affātĭm *&c.*
Ădfrīngō, *is, Uderzam co o co. Łamię co, Obija się głos.* Anschmettern/zerbrechen. *syn* Frāngo, Cōnfrīngo.
Ădfrĭō, *as, Przykruszyć, Drobię.* Brinckeln.
Adgemo. Adgnatus, &c. lege Aggemo, Agnatus. syn. Gĕmo, cōndŏlĕo. *phr.* Flēnt mœstī rētrō cŏmĭtēs, ĕt ŭtērquĕ lŏquēntī ădgĕmĭt, ĕt nŏstrīs īpsă cărīnă mălĭs.
Adgrettus, vel Aggretus *priscum pro Aggressus.* Fest. *ut mertus, pultus, pro mersus pulsus: &c.*

ADH

Ădhæc, *Ktemu.* Zu dem/ darbeneben/ über diß. *syn.* Prætĕrĕā.
Ădhærēntĭă, *przystanie.* Anhang:
Ădhærĕō, *Przystaię 1. 2. Przylipam.* Anhangen. *Cui canis ex vero dictum cognomen adhæret,* Hor. *syn.* Hærĕo, ădjăcĕo, ădjūngor: sūm īnfixŭs, āffīxŭs, *phr.* āffīxŭs mănĕo. ădhærēns sto, ărctē īnsīdĕō.
Ădhærēscō, *Przystaię 1. Przylipam, Przypinam się.* Anhangen. (mit der reden.
Ădhæsè. *Spoisto, Zaiąkliwie.* Anstossen
Ădhæsĭō, *Adhæsus ûs. Przylnięnie, Przystanie* Hafft/Anhang.

Ădhālō. *Chucham 1. Nápucham,* Anblasen.
Ădhāmō. *Záwádzam o co.* Zu ihm ziehen.
Ădhĭbĕō, *Przykładam 3. Przydaię. 1.* Hin oder herzu gebrauchen. - - - *Capiti non est adhibere necessum.* Mart. *syn.* ădjĭcĭo, ădmŏvĕo, āppōnō, ădjūngo, ăddo, ōffĕro.
Ădhĭbĕō cōntēntĭōnēm, nērvōs, stŭdĭum. *Usiłuię.* Sich bemühen.
Ădhīnnĭō. *Poryzam, Bestwię się, 2. Pochwalam, Rad to czynię.* Bewilligen.
Ădhōrrēscō, *Zdrygam się.* Ein Abscheuen tragen.
Ădhōrtāmĕn, Ădhōrtātio, *Napominánie* Ermahnung. *syn:* Hōrtātĭo, hōrtātŭs, īmpŭlsŭs, īmpŭlsĭo, *epith.* Grăvĭs, vĕhĕmēns, fōrtĭs acrĭs, dīsērtă, fācūndă. *phr.* Hōrtātĭbŭs īnstīgārĕ; īncēndĕrĕ ăcŭĕrĕ. *vide Hortor.*
Ădhōrtātŏr, *Napominacz,* Ein Ermahner.
Ădhōrtŏr. *Nápominám.* Ver=oder Anmahnen. *Facere & præterquam res adhortatus tua* (Jamb:) *syn.* Hōrtŏr, ēxhōrtŏr, mŏnĕō, ădmŏnĕo īncĭto, īmpĕllo, ēxcĭto, *vide Hortor.*
Ădhūc, *Jeszcze 1. 2:* Poty. Noch bis jetzund *Solus adhuc ego sum vestris Communis in oris.* Ovid. *syn* Rūrsŭs, ĭtĕrum, *vel* hāctēnŭs, *vel* ĕtĭāmnŭm, ĕtĭām nūnc.
Ădhūc, locorum. *Poty 1.* Bis daher.
Ădhūccĭnĕ? A. *2.*

ADI

Ădiăcēns *przyległy.* Nahe beyliegend.
Ădiăcĕō, *przyległy iestem.* Nahe beyliegen. *Adjacet Oceano vasto quam cernimus urbem syn.* ădhærĕo, ădhærēsco, ădjūngŏr, cōnjūngŏr, sūm vīcīnŭs, prŏpīnquŭs, prŏxĭmŭs, *vide Vicinus.*
Ădĭānŏētŏs. Gr. *Niepoietny. 2.*
Ădĭāntum, Gr. *Włoski* P. *Máryi zieles* MaurRuthen.
Ădĭăphŏrĭă, *æ,* Gr. *Obostronność.*
Ădĭăphŏrŏs, Gr. *Obostronny, Bezrożny.* Das weder gutt noch böß ist.
Ădjēctĭō, *przydanie, przyłożenie,* Zuwurff.
Ădiēctĭtĭŭs, & Adiēctīvŭs, *przydátny,* Zuwürffs.

Hinc, Adjectivum nomen, quod qualitatem aliquam significat, & Substantivo adjicitur, ut albus sapiens:

Ădjēctŭs ûs, *Doćlśnie, Przydanie, Przyłożenie.* Zuwurff/ Zugabe.

Ădĭgō, is. *Wybijam 1, Przymuszam, Przypędzam, Przywodzę. Uderzam.* Nöthigen/ Hinzutreiben. *Vel Pater Omnipotens adigat me fulmine ad umbras.* Virg. *syn.* Cōgo, cōmpēllo, īmpēllo, *phr.* Māgnīs ĭthăcī clāmōrĭbūs āctūs sæpĭūs ŏccūrrēns hæc lēmĭnă tēndĕrĕ ădēgĭt. *v. Cogo.*

Ădĭgō ărbĭtrum, vel ărbĭtrĭum, sub. *Przymuszam-* (*ſięgi* Beschwären.

Ădĭgō ăd jūsjūrāndum, *Przymuszam do przy-*

Ădĭgō ensēm, fērrum. *Przebijam. 1.* Durchstechen / Stossen.

Ădĭgō Săcrāmēntō, ădĭgō iūsjūrāndum & pērjūsjūrāndum, ad jūsjūrāndum *Przysięgą obowiezuję, & sub Przymuszam.* Beschwären / Verphflichten.

Ădĭgō stīpĭtēm. *Ná pal w biiám.* Den phfal einschlagen.

Ădĭgō tēlum, *Dostrzelić.*

Ădĭĭcĭālĭs. Przydatny. Zusätzig.

Ădĭĭcĭālĭs cœna, *Nowokśiężyny, Bankiet.* Ein herrlich Bancket.

Ădjicĭō, Przydáię 1. Przykładam, *Nádmierzam.* Hinzuwerffen/hinzu thun *Adjiciam faciamque omnes non ore Latinos.* Virg. *syn.* ăddo, ădjūngo, ădhĭbĕo, ădmŏvĕo, āppōno.

Ădĭcĭt *aliqui scribunt apud Verrepæum.*

Ădjicĭō ŏcŭlos. *Ulubić sobie, & sub* Przypartuię *się czemu.*

Ădĭmō, *Odeymuię 1.* Hinwegnehmen. *Haud impune feres adimam tibi namque figuram.* Virg. *syn.* Răpĭo, ērĭpĭo, ăufĕrō, tōllo, sūbtrăho, ăbrĭpĭo, ēxtōrquēo, sūbdūco. *vide Furor; v s.*

Ădĭmō vītăm, *Zabijam 1.* Todt schlagen.

Ădĭmplēo, *Napełniam.* Erfüllen/ vollführen. *syn.* Cōmplēo, replēo.

Ădĭmplēt vĭcēm. *Stoi to za to.* Vergelten.

Adincresco, Eccl. 23. pro Accresco, quanquam LXX. habent, ne multiplicentur.

Ădīndō, *Wprawiam.* 1.

Ădīnvĕnĭō, *Wynayduię.* Erfinden. *syn.* ēxcogĭto, cōmmĭnīscŏr.

Ădīnvēntĭō, *Wynálezienie.* Erfindung.

Ădĭpālĭs, *Hoyny. Adipalis cœna Bánkiet,* Ein köstlick Bancket.

Ădĭpātŭs Smalcowány, *Tłusty.* Gemischt.

Livida materno fervent adipata veneno. Juv.

Ădĭpīscŏr. *Dośćigam, Dostaię 1.* überkommen. *Et potius ventura adipisci præmia vitæ, syn.* ăcquīro, ăssĕquŏr, cōnsĕquŏr, păro, cōmpăro. *vide Acquiro.*

Ădĭpōsŭs, *Hoyny, Tłusty.* Fett.

Adīpsă *orum*, Gr. Pragnienie *gaszący. Ná prágnienie konfekty,* Artzney die den dürst vertreibt.

Ădĭptătgĕōn ē, Gr. *Ciernie,* Dorn.

Ădĭpsō, si f Gr. *Lákrycya, Ostrokrzew 2. & sub Sytka.* Süßholtz.

Ădĭtĭcŭlŭs Przystępny, Zugehend.

Ădĭtĭcŭlŭs, Przystęp Zutretung.

Ădĭtĭō, Przyśćie, Przystęp. Ein Zugang.

Ădĭtō, *as,* Przychodzę. Hinkommen.

Ăeĭtŭs, ûs, Przystęp 2. 5. Przystąpienie. Der Eingang.

Ădĭtŭs făcĭlĭs ad. Aditus habet. *Aditus* lati ducunt, sub *Przystępny.* Ein leichter Zutrit.

Ădĭŭbĕō, Przydai, s. *do roſkazánia co.* Befehlen.

Ădjūdĭcō, *Przysądzam,* Przyczytam, *Zdáię ná śmierć, Stanowię* 2. Zusprechen. *Et nunc si quid abest, Italis adjudicat armis.* [Hor.] *syn.* Trĭbŭo, āttrĭbŭo, āddīco.

Ădjŭgō, *as,* Przywiężuię, Podwiężuię, Przyprzęgám, Przyłączam, Zprzęgam, Złączam. Zu Sammen binden.

Ădjūmēntum, Pomoć, Pośiłek. Beyhülff *Esse duos juvenes firma adjumenta parentis. syn.* Aūxĭlĭum, lĕvāmĕn, sōlāmĕn. *vide Auxilium.*

Ădjūnctĭō, *Przydanie, Przyłączenie, Przyłożenie 2. Przybywanie, Przydatek 2.* Zusam- (menfüger. menfügung.

Ădjūnctŏr: *in* Przyczyniácz. Ein Zusam-

Ādjūngō is *Przyłączam*, *Przykładam. Przydaię*. Zusammen fügen. *Vertere Mæcenati ulmisque adjungere vites.* Virg. *syn.* āddo, cōnjūngō, ādjĭcĭo, āllĭgo. ādmŏvĕo, ādhĭbĕo, āpplĭco, āppōno, ānnĕcto, *vide Jungo.*

Ādjūngō ănĭmum. *Ulubić sobie.*

Ādjūrātĭō. *Poprzysiężenie, Záklinanie.*

Adjūrgĭum Plaut. *corrige. aut jurgium.*

Adjūrgō, Pláut. Budæ. *corr. Objurgo, Lamb. Taubm.*

Ādjūrō, *Przysięgam, 1. Poprzysięgám.* Eydlich beschwören. *Adjuro stygii caput implacabile fontis. syn.* Sūpplēx ōro, ōbēstŏr, prēcŏr, *vide Oro, vel Precor.*

Ādjūtābĭlĭs, *Pomocny.*

Ādjūto *adiutor aris. Pomagam.* Helff n.

Ādjūtŏr, *oris. Pomocnik.* Helffer. *Magnum adiutorem posset, qui ferre secundas* Hor. *syn.* Aūxĭlĭātŏr, fāūtŏr, sŏcĭūs ādmĭnĭstĕr.

Ādjūtŏrĭum Ādiūtūs, us. *Pomoc.* Hülff.

Ādjūtŏrĭūs. *Pomocny.*

Ādjŭvō, *Pomagam 1.* Helffen. *Adiuvat & magna Proclamat voce Diores. syn.* Jŏvō, aūxĭlĭŏr, sūccūrro, sūbvĕnĭo, ŏpem fĕro. *vide Auxilior.*

Adlābōrō, Adlecti &c, lege Allaboro &c.

Ādlĕgo, *Policzam, Przyobieram.* Dar zu rechnen.

Ādlīvēscō. *Sinieię.* Bleyfärbig Seyn.

Ādlūbēscĭt *Podoba mi się.* Es gefält mir.

Ādlŏquŏr. *Mowię do kogo.* Anreden. *vide Alloquor.*

Ādlātro, *Przyszczekiwáć.* Anbellen. *v. Allatro.*

ADM

Ādmātūrō *Przyspieszam* Zueylen.

Āemētĭor iris, *Mierzę, Odmierzam.* Abmessen.

Ādmĭnĭcŭlātŏr. *Pomocnik.* Ein Helffer.

Ādmĭnĭcŭlō, *Podpieram.* Helffen/ Steuren/

Ādmĭnĭcŭlŏr, *ibidem* & *Rátuię.* Erretten.

Ādmĭnĭcŭlum, *Podporá, Pomoć Posiłek.* Stab/Stütze. *syn.* Fūlcrum, cŏlūmĕn, fūlcrīmĕntum, mūnīmĕn. *epith:* Fīrmum, vălĭdum, tūtum.

Ādmĭnĭstĕr. *Sługá, Sprawcá.* Verwalter/ Diener. *syn.* Mĭnĭstĕr, ădjūtŏr, *epith:* Vĭgĭl, pērvĭgĭl, ĭmpĭgĕr.

Ādmĭnĭstrātĭō, *Rząd. 1. Sprawowanie 1.* Verwaltung.

Ādmĭnĭstrātŏr. *Rządcá, Sprawcá, Sługa.* & sub *Hetman.* Verwalter. (der

Ādmĭnĭstrātōrĭūs, *Sprawuiący.* Verwalten-

Ādmĭnĭstrātīvūs. Sprawny, Spráwuiący. dienend.

Ādmĭnĭstrō, *Rządzę, 1. Odprawiam 1. Posługuię,* & sub *Hetmánię.* Verwalten/ dienen. *syn.* Rĕgo, mĭnĭstro, sūppĕdĭto.

Ādmīrābĭlĭs, *Dziwny.* Wunderbar: *Parce Puer, secli decus admirabile nostri:* Ovid. *syn.* mīrābĭlĭs, mīrāndŭs, ādmīrāndŭs, mīrŭs, stŭpēndŭs, mīrĭfĭcŭs.

Ādmīrābĭlĭtās, Admīrātio, *Dziwność, Dziwowanie, Podziwienie.* Verwunderung. *Non propter nummos minor admiratio summis.* Juv.

Ādmīrābĭlĭter, *Dziwnie.* Wunderbarlich.

Ādmīrāndŭs, *Dziwny.* Wunderbar.

Ādmīrātĭōnĭs fōrmŭlæ, sub Boze moy!

Admirationis nota est talis! ut Pápa!

Ādmīrātor, *Przypátruiący się. Dziwuiący.* Ein Verwunderer. *syn.* ādmīrāns, mīrāns. *epith.* stŭpĕfāctŭs, āttŏnĭtŭs, pērcūlsŭs, tăcĭtŭs, cōnfūsŭs.

Ādmīrŏr. *Dziwuię się.* Sich verwundern. *Sed tamen admiror, quo facto judicium illud.* Hor. *syn.* Mīrŏr, dēmīrŏr, stŭpĕo ōbstŭpĕo, sūspĭcĭo, stŭpēsco. *phr.* Hæc dūm Dārdănĭo ānchīsæ mīrāndă vĭdēntŭr. Dum stŭpĕt ŏbtūtūquĕ hærēt, dēfīxŭs ĭn ūnō. *vide Miror.*

Ādmĭscĕo, *Mieszam 1. Przymieszywam. Wtrącam się.* Untereinander mischen. *Proderit & tunsum gallæ admiscere saporem.* Mart. *syn.* Mĭscĕo. cōmmĭscĕo, pērmĭscĕo, *v. Misceo.*

Ādmĭssārĭŭs, *Jurny, Fryierz, Stadnik.*

Ādmĭssĭō, Admĭssus us, *Przypuszczanie 1. 2.* Zulassung.

Ādmĭssĭōnālĭs, *Odźwierny,* & sub *Opowiadam. 2.* Pförtner.

Ādmissĭōnēm do, *Przypuszczam,* Zulassen.

Ādmissionis officium, Odźwiernego urząd. Ein Ambt des Pförtners.

Admissionum Magister, Admissionum proximus.

Admiſſionum liberti, ſub Odźwiérny.
Admiſſivæ aves ſub Ptak *wieſzczy.* Ein weiſſa⸗gender Vogel.
Ādmiſſum. *Dopuſzczenie, Grzech, Wina.* Die Sünd.
Ādmīſsūră. *Przypuſzanie ſtadnika.* Zulaſſung des Viehes zum Weiblein.
Ādmīſsūras do, făcĭo, *Przypuſzczam ſtadnika.* Zuſammen laſſen.
Ādmīſsūs ſi, *Prętki.* Behend/ Geſchwind.
Ādmīſtĭō, *Przymięſzanie.* Vermiſchung.
Ādmīttō, *Przypuſzczam 1. 2. 5. 4. Dopuſzczam ſię, Przewiniam, Grzeſzę, Rozwieram konia, & ſub Łączy ſię.* Hinzulaſſen. *Hoc admiſiſſet nec Catilina nefas.* Mart. *ſyn.* ēxcĭpĭo, rēcĭpĭo, sūſcĭpĭo, īndūco, *vel* prŏbo, āpprŏbo, cōmprŏbo, *vel* pătro, pērpĕtro, cōmmĭtto.
Ādmīttūnt ăvēs, ſub *Nádźieię czynię,* Hoffnung machen.
Ādmŏdŭlŏr. *Przyśpiewywam, Spiewam.* Darzu ſingen. *vide Modulor.*
Ādmŏdum, *Prawie, Barzo, Ták ieſt.* Schir.
Ādmŏdùm quàm, *Bárzo.* Sehr.
Ādmōenĭo, *Oblegam, Dobywám.* Vmbläger n.
Ādmōlĭŏr, *Przywalam, Dobywam ſię* Mit Mühe beybringen. *ſyn.* Mōlĭŏr, ādnītŏr, *v. Molior.*
Ādmŏnĕō, *Napominam, &* ſub *Poganiam.* Vermahnen. *Admonet, & magna teſtatur voce per umbras. ſyn.* Mŏnĕo, cōmmŏnĕo. præcĭpĭo ſuādĕo, hōrtŏr, māndo, jŭbĕo. *vide Hortor.*
Ādmŏnĕō dēbĭtōrēm, *Upomniam ſię.* Erfordern.
Ādmŏnĭtĭō, *Nápominanie.* Ermahnung/ Warnung. *ſyn.* Mŏnĭtum, mŏnĭtūs hōrtātūs, īmpūlsūs, hōrtātĭo, præcēptum. *Epith.* ūtĭlĭs prūdēns, ămīcă, sălūtĭfĕră, dūră, grātă.
Ādmŏnĭtŏr, *Napominacz.* Ein Vermahner.
Ādmŏnĭtum, admonĭtus, us, *Nápominanie,* Vermahnung.
Ādmōrdĕō, *Nákęſuię, Kąſam, Szczypię, Szkodzę.* Anbeiſſen.
Ādmōtĭō, Ādmōtus, us, *Przyłożenie.* Zuſchub.
Ādmŏvĕō, *Przymykam* 1. 2. *Przekładam* 3. *Przypuszczam* 2. *Przyſádzam do pierśi. Rzucam ſię do. Przytaczam, Przytykám, Przywieram.* Hinzuthun. *Properantes admovet horas.* Luc. *ſyn.* āpplĭcō, āppōnō, ādhĭbĕō, ādjūngō, ādjĭcĭō.
Ādmūgĭō, *Przyryka krowá, Ryczę.* Anbrüllen. *Mollibus in pratis admugit fæmina Taure.* Virg.
Ādmūlcĕō *Wabie,* Hin zu locken.
Ādmūrmūrātĭō, *Szept, Szmer, Pochwalenie, Krzyk ſłuchaczow.* Das Gera[...]ch.
Ādmūrmūrō, *Pochwalam, Sprzećiwiam ſię* Murmulen/ brumlen. *ſyn.* Mūrmūro; frĕmo; *vide Murmuro.* āpplaūdo, plaūdo, ăcclāmo, prŏbo, āpprŏbo, cōmprŏbo. *vel contrario ſignificatu,* īmprŏbo, rējĭcĭo.
Ādmŭtĭlō, *Obćinam, 2. Podſkubuię, Ogołoćić, Szkodzę.* Strumpflen.

A D N

Ādnāſcŏr *Nádráſtam.* Anwachſen.
Ādnătō, *Przypłynąć.* Hinzu ſchwimmen.
Ādnāvĭgo, *Przybiiam do brzegu.* Hinzu ſchiffen.
Ādnecto. *idem Annecto.*
Ādnēxŭs, us, *Przyłączenie,* Zu Sammen Knüpffung.
Ādnĭctō, *as, Mrugam 1.* Anwincken.
Ādnītŏr, *Podpieram ſię, Uśiłuię.* Mit aller Macht unter ſtehen/ ſtreben. *Quid juvat adniti niſi rem confeceris ipſam.* Anon. *ſyn.* Nītŏr ādmōlĭŏr. cōnŏr.
Ādno *vel* ādnăto Przypłynąć. Herzu ſchwimmen. *vide Nato.*
Adnōmĭnātĭo, lege Agnominatio, & Annominatio.
Adnoto idem Annoto.
Ādnūbĭlo *Zaćimiam.* Nebelächtig Wetter ſeyn. *ſyn.* ōbſcūro *phr.* Nūbĭbŭs, nūbĕ tĕgo, cōndo, ŏpĕrĭo. *vide Nubes.*
Adnumero lege Annumero.
Adnuntius a, um, Apulei. Ambroſ. eo ſenſu, quo Adnuntio, vel Annuntio, as, Colu.
Ādnūtĭvŭs. *Zeznawáiący, & in Znáczący 1.* Andeutender.
Adnūto, Kiwam głową. Mit dem Haupt wincken.
Ādnūtrĭō, *ſub Wychowuię.* Ernehren.

Ădŏbrŭŏ *Przywálám, Zawalam, Záſypuię, Obſypuię.* Vberfallen.

Ădŏlĕŏ, *Piekę co Palę co na ofiarę, Rádzę Pachnę, Zalata mię.* Räuchern, opffern. *His adolere focos. His ordine pocula ferre.* Sil. *ſyn.* ūro, cōmbūro, īncēndo *phr.* Flāmmīs fŏcīs, īgnĭbŭs īmpōno, dŏ, ābsūmo, trādo. Sūbjēctīs ūrĕrĕ flāmmīs, īngĕrĕrĕ fŏcīs, ĭn īgnēm mīttĕrĕ. Vērbēnāſquĕ ădŏlē pīnguēs, ēt māſcŭlă thūră. Jūnōnī, ārgīvæ jūſsōs ădŏlēmŭs hŏnōrēs. Cŭſtōs ădŏlet dum āltārĭă tædīs, ūrāntŭr pĭă thūră fŏcīs. Fŭmōsīs ădděrĕ thūră fŏcīs. *vide Uro. Thus adoleo.*

Ădŏlēſcēns, ădŏlēſcēntŭlŭs, *Młodzieniaſzek* Jüngling. *ſyn.* Jŭvĕnĭs, ĕphēbŭs, pūber. epith. lĕvĭs, īncōnſtāns, prōdĭgŭs, ſērvēns, vērnans, ălăcrĭs, pĕtŭlāns, mălĕsānŭs, īnsānŭs, ĭncaūtŭs, āmēns, blāndŭs mĭnāx, cæcŭs, īngĕnĭōsŭs, văgŭs, ēffrænātŭs, īmpūdēns, gĕnĕrōsŭs. *phr.* Prīmī cŭī flōrēt tēmpŏrĭs ætās. Prīmā ſpārsūs lānūgĭnĕ mālās Prīmī ævī pārtĕ vĭrēns. Prīmō sŭb ævō. Prīmæ lānūgĭnĭs ānnīs Tĕnĕrĭs ĭn ānnīs. Bĭs ŏctōnis ıntĕgĕr ānnis. ăgēns jām trĭă lūſtră pŭĕr. Tĕnĕræ vērnāns jūcūndō flōrĕ jŭvēntæ. Cuī nūllā tĕnĕrī sōrdēnt lānūgĭnĕ vūltūs. Fōrmā insīgnīs vĭrĭdīquĕ jŭvĕntā. Cūm tĭbĭ vērnārēnt dŭbĭā lānūgĭnĕ mālæ.

Ădŏlēſcēntiă, Jugend. *Rogenda magis eſt fervida adoleſcentia.* (Jamb.) *ſyn.* Jŭvēntă, jŭvēntūs, jŭvĕnīlĭs ætās: pūbērtās, flōs ætātĭs, *epith.* Fērvĭdă, lĕvĭs, īnſtăbĭlĭs, īmprūdēns, grātă, aūdāx. *phr.* Prīmum ævum Prīmă jŭvēntă. Pūbēſcēntēs, flōrēntēs ānnī. Flōrēns jŭvēntă. Ævum flōrēns, Vĭrĭdĕ ævum. Vĭrĭdĭs jŭvēntă. Vērnāns ætās. Flōs jŭvēntæ ævī. Dūm nŏvă lānūgo eſt. Dum rŏſĕīs vĕnĭt ūmbră gĕnīs. Dūm vērnāt sāngvīs. Dum rūgīs īntĕgĕr ānnĭs. Jūcūndum cum ætās flōrĭdă vēr ăgĕrĕt. Dum prīmō ōpācăt flōrĕ gĕnās lānūgo. Tēmpŏrĕ quō prīmum vēſtīs mĭhĭ tradĭtă pūră ēſt. Prīmōquĕ ēxtĭnguŏr ĭn ævō. Quō răpĭtĭs mĭsĕrōs primæ lānūgĭnĭs ānnōs? āntĕ gĕnās dūlcēs quām, flōs jŭvĕnīlĭs ĭnūmbrĕt, ōrăquĕ rīdēntī lānūgĭnĕ vēſtĭat ætās. Nōndum vālĭdæ tĭbi sīgnă jŭvēntæ irrēpsērĕ gĕnis, ĕt ădhūc dĕcŏr īntĕgĕr ævī. *v: Juventus.*

Ădŏlēſcēntĭŏr, *aris. Młodzienſko ſię ſprawuię, Beſtwię ſię.* Geil ſeyn.

Ădŏlēſcēntŭlă, *Dzieweczká.* Ein Mägdelein.

Ădŏlēſcēntŭrĭŏ, *Młodzienſko ſię ſprawuię, Beſtwię ſię.* Zum Kind werden.

Ădŏlēſchŭs Gr. *Wielomowny.* Vielredender.

Ădŏlēſcŏ, *Roſtę, Podráſtam. Gorę. Palę ſię.* Wachſen. *At dum prima novis adoleſcit frondibus ætas.* Virg. *ſyn.* ūrŏr, īncēndŏr, *vel* āugĕŏr, crēſco āugēſco. *phr.* Pānchæīs ădŏleſcūnt īgnĭbŭs āræ. Tēr sēnōs ădŏlēvĕrăt ānnōs.

Adonai, unum ex 10. Hebraicis Dei nominibus, quæ habet Perer. in Exod. c. 5. Latinè Dominus, Græcè Kyrios, vel Domini mei, plurale: Aliquando pro Tetragrammato ponitur.

Ădōnĭdĭs flōs, *Saſánka.* Kernroſen.

Ădōnĭs, idis, *Ryba lądowa.*

Adonius verſus conſtat Dactylo & Spondeo, ut Vivite fortes.

Ădŏpĕrĭŏ, is, *Nákrywam, Zákrywam.* Zudecken. *ſyn.* ŏpĕrĭo, tĕgo, ābdo, vēlo, ās, ōccūlto, ās, ōbtĕgo. *vide Occulto.*

Ădŏpīnŏr, *Dorozumiewam ſię,* Erwegen.

Ădōptārĭŭs, *Przyſpoſobiony.* Erwehlt.

Ădōptātŏr, *Przyſpoſobiciel.* Der einen Vür Zum Kind annimbt.

Ădōptĭŏ, *Adoptatio, onis, Przyſpoſobienie.* Auffnehmung Kindſchafftung. *epith.* Fēlīx, grātă, ſplēndĭdă, nōbĭlĭs.

Ădōptātĭtĭŭs, Adoptatus, Adoptivus, *Przyſpoſobiony.* Ein angenommener an Kindsſtatt. *Quæ ſit adoptivis arbor onuſta comis.*

Ădōptŏ, *Przyſpoſabiam, Przyimuię, Obieram, 1 Názywam 2. podpadam pod kogo.* An Kindsſtatt annehmen. *Ergo aliquid gratum Muſis tibi nomen adoptes.*

Ădŏr, ōris, *m. Zboże,* Sauber und rein Korn. *Eſſet ador loliumq; dapis meliora relinquens. ſyn.* Frūmēntum, fār, trītĭcum. *epith* lectum, ēlectum, sēlēctum, pūrum. *vide Frumentum.*

Ădōrārĭŭs, *ſub Wonny, 2.* Das geruch bringt.

Ădōrātĭo. *Pokłon 1. Modlitwá, Ukłon.* Anbetung. *ſyn.* Cūltŭs, hŏnŏr, *epith.* pĭă dēbĭtă, mĕrĭtă, sūpplēx.

Ădōrātŏr, *Chwálca,* Ein Anbeter.

Ădōrĕă, *Chwáłá, Sł́áwá. Zołd, Owoc 1. Zboże, 1. Zboża obfitość.* Lob und Ehr. *Hæc omnes veterum revocavit adorea laurus* Clau. *syn.* Glōrĭă, hŏnŏr. *epith.* īmmōrtālĭs, pĕrēnnĭs, ætērnă, *vide Laus.*

Ădōrĕōsŭs, *Sławny, Chwalebny.* Ehrwürdiger

Ădōrĕum, *Zboże, 1. Zyto.* Getreüde.

Ădōrĕum fār, *Zyto, Jarká.* Sommer Korn.

Ădōrĕum lībum. *Talerz z chleba, sub Tálerz.*

Ădōrĕum sēmēn, *Zyto, Zboże* 1. Korn Getreüde.

Ădōrĕŭs, *adject. sub Talerz 1. & sub Zbożowy.* Aus reinem Korn gemacht. *Instituunt. quæ dapes & adorea liba per herbas.* Virg.

Ădōrĭŏr. *Uderzam ná kogo. Tárgám się ná kogo.* Anfallen/ Anfahren. *Commutare animum, quicunque adoritur & insit,* Luc. *syn.* āggrĕdĭŏr. ădōrdĭŏr.

Ădōrĭōsŭs, *Chwalebny.* Löblich.

Ădōrnō, *Zdobię 1, Gotuię, Sprawuię, 7. Ubieram.* Zieren. *syn.* ōrno, ēxōrno, dĕcŏro, īnstrŭo. *vide Orno, vel* præpāro, cōmpāro *vide Præparo.*

Ădōrō, *Kłaniam się, Klękam 2. Modlę się, Pokłon czynię, Chwalę 3. Ważę sobie, Sprawuię 1. Rzecz od kogo sprawuię, Mowię do kogo.* Anbeten. *Junonis magna primum prece nomen adora.* Virg. *syn.* Vĕnĕrŏr cœlo. *phr.* Prĕcĕ nūmĕn ădōrārĕ. Dīvīnŏs pĕrsŏlvĕrĕ hŏnōrēs. Dīvīno hŏnōrĕ dīgnārī. Poplĭtĕ, gĕnū flēxo, cūrvāto ădōrārĕ. Nymphās vĕnĕrābăr ăgrēstēs. Thūrĕ crĕmātō, pĕcŏrĕ vōtīvō cŏlĕrĕ. Cum prĕcĕ pīā thūrā dārĕ. Sōlēmnĭā rēddĕrĕ vōtă. Tū mūnĕrā sŭpplēx Tēndĕ pĕtēns pācĕm, ēt făcĭlēs vĕnĕrārĕ. Năpæās. Prĕcĭbŭs vōtīsquĕ vŏcārĕ. Tăcĭtō vĕnĕrāntŭr mūrmŭrĕ nūmĕn. Fārrĕ piō ēt plēnā sŭpplēx vĕnĕrāntŭr ăcērrā. Vōtīsquĕ Dēōs vĕnĕrābĕrĕ sērīs. Hīc vōtīs nūmĕn ădōrăt. Mīrō nūmĕn hŏnōrĕ cŏlĭt. Cōlĭtŭr Lātōnā pĕr ārās. Plācātăm Eūrўdĭcēn vĭtŭlā vĕnĕrābĕrĕ cæsā, ōmnĭbŭs īllă quĭdĕm Sŭpĕrīs pīă thūră fĕrēbăt. āntĕ tămĕn cūnctōs Jūnōnĭs tēmplă cŏlēbăt. ēt quīsquām nūmĕn Iūnōnĭs ădōrĕt prætĕrĕā; aūt sŭpplēx ārīs īmpōnăt hŏnōrĕm, īmprīmīs. vĕnĕrārĕ Dĕōs ātquĕ ānnŭă māgnæ Sacră rĕfĕr cĕrĕrī. pāssŭs dē līttŏrĕ pālmīs Nūmĭnă māgnă vŏcăt, mĕrĭtōsquĕ īndīcĭt hŏnōrēs. Dīvūm tēmplīs īndīcĭt hŏnōrĕm. *viede Peccor, Sacrifico.*

Ădōxĭă, æ, *Gr. Niesławá.* Die Unehr.

Ădōxŭs. xi, Gr. *Niesławny, Podły.* Schlecht.

Ădpĕtītă vērbă, sub *Wysławny.*

Adpătŭlă, Varr. corrige Dapatilia.

Adplŭmbŏ, ădprĕcŏr, ădprŏbŭs, &c. lege Applumbo, apprecor, &c.

Ădpūgnō, *Dobywam 1. Szturmuię, Kuszę się, Uderzam ná kogo, Oblegam woyskiem.* Mit Sturm Erobern.

ADR

Ădrāchnĕ, es, Gr. sub *Nieśplik 2.*

Ădrādō, *Oskrobuię, Podskrobáć. Podgolić*

Ădrāstĭă, Gr. *Pomstá.* Juppiters Tochter.

Ut scelere infando quod nec sinit adrastia. Virg.

Ădrēptō, is, *Przyłáżę, Dołáżę, Włażę Wkradam się.*

Adrōdō, idem Arrōdō. Adrogo, idem: Arrogo.

Ădrūdŭs, *eris. Miedź, W szutkach miedź.* Ertz Kupffer.

Ădrūmō, *as, Rozgłaszam.*

Ădrŭō, *is, Sypię 1. Przyrzucám 1. Zárzucáć. W orać,* Zuwerffen.

ADS

Adscālpō aūrĕm, Apulei. *Adscendo. idem Ascendo.*

Ădscīscō, is. *Przyimuię 1. 2. 5. Przyłączam, Przywłaszczam, Przyczytam, Biorę 14* Ihme zuziehen. *vide Ascisco.*

Ădscītĭtĭŭs Adscitus, *Przydatny. v. Ascitus.*

Ădscrībō, *Przypisuię, Przyczytam, Wpisuię Policzam, Przyimuię 1. 3. Przystaię ná co.* Etwas Zu Schreiben.

Ădscrīptĭō, *Przypisanie.* Zu Schreibung.

Ădscrīptĭtĭŭs, *Adscriptivus,* Adscriptus, *Przypisany, Przyważięty, Kmieć, Pośiłek, Zołnierz lekki, Zołnierz tytułowy.* Lehenleüth.

Ădscrīptŏr, *Pomocnik.* Der dem Kläger günstig ist.

Adsel-

Adsēllārĕ. *Wyprożniáć się.*

Ādsĕrŏ, is, *idem Assero Adsero as, Zámikám.* Zumachen.

Ādsērtĭŏ, *Wypuszczenie 3.* Auslassung.

Ādsīgnĭfĭco, *Daię znać,* Andeuten.

Adsilio, idem Assilio Adsipio is. Trącę.

Adsŏnŏ, *Przyśpiewywam. Odbiia się głos,* Zustimmen.

Adspicio, idem Aspicio. Aspiratio. Oddech.

Adspīrŏ, *Wieię Powiewam. Zawiewa wiatr, Pnę się 2. Pomagam 1. Rucham.* (Anblasen.

Adspŭo, *Pluię 2.* Anspeien.

Adstassint pro steterint, prisc. Fest. Scalig.

Adstēs, itis commune. Przystaw. Anführer.

Adstĭpŭlātĭŏ, Adstipulātus us, *Poświadczanie, potwierdzenie.* Bewehrung / Billigung.

*A*dstĭpŭlātŏr, *Pomocnik, Potwierdziciel. Pochwalacz, Kontráktnikow pomocnik.* Beweyter.

Adstĭpŭlŏr, *Poświadczam, pomagam zá kim, Trzymam 3. z kim.* Beweyhten.

Adstĭtŭo, Przystawiam 1. Stawiam komu co Zusetzen. (Beystehen.

Adstŏ, *Stoię wedle, Pomagam zá kim*

Adstrĕpŏ, *Krzykam pochwalaiąc, Nábiiam komu uszy.* Mit Geschrey die Ohren brechen

Ādstrĭctă ālvŭs *Zátwardzenie,* Verhärtung

Adstrĭctè, *Sćiśle,* Streng.

Adstrĭctĭŏ, *Cierpnięnie.*

*A*dstrĭctōrĭŭs, *Cierpki, Zatwardzáiący, Záwieráiący.* Zu sammen strengig.

Adstrĭctŭs, us, Sćiśnięnie 2. Zu Sammen häfftung.

*A*dstrĭctŭs, *ti Cierpki, Nie wesoły, Zmarszczony, Sćisły. 1. & sub Mowá krotka, Zmárzły, Powága.* Verbunden.

Adstrīngŏ, *Przywięzuię, Zwięzuię. Zátwardzá co, Obowięzuię, Obowięzuię się, Záwieram 1. Sćiągam 1. Zniewalam, Przystaię 2. & sub Dopuszczam się.* Verbinden.

Adstrīngŏ mē, *vel* ādstrīngŏr sācrīs. *Poświęcam się.*

Adstrīngŏr frīgŏrĕ *Marznę,* Gefriren.

*A*dstrŭŏ, *Prybudować, Przydaię 1.* Hinzu bauen.

Adstŭpĕŏ, Zdumiewam się. Erstummen

Adsŭctŭs, & Adsugo sub Przypiiam się Saugen.

Adsŭm, *Jestem przytomny, przychodzę przyieżdżam, Być przy czym, Pomagam 1. Stawiam.* Da seyn/ bey-oder vorhanden seyn. *syn.* Intĕrsum, āsīsto, præsēns sum, āsto, *vel* ŏpĕm fĕro, aūxĭlĭŏr, jūvo. *vide Auxilior vel* āccēdo, *phr.* īmprŏvīsŭs ădēst. Cŏrām, quēm quærĭtĭs, ādsŭm. Hūc ădēs, ô Mĕlĭbæē ādsīs, ō plācĭdūsquē jūvēs, Cūpĕrem īpsē, spĕctātŏr ădĕsēt. Quīsquĭs ĕs, ō făvĕās, nŏstrīsquē lābōrībūs ādsīs. ĕrgo ădĕrāt dīēs. Atquĕ ŭtĭnām Rēx īpsĕ Nŏtō cōmpūlsŭs ĕōdĕm āffŏrēt Ænēās. Sī īpsĕ mēūs nūnc āffŏrēt Hēctŏr. ĕsēĕ quŏquē īnfātĭc rĕmĭnīscĭtūr āffŏrĕ tēmpŭs. Nōn ādsūnt īllīc sāltūs. Nēc Teūcrīs āddĭtă Jūno, ūsquam ăbĕrĭt. Nēc dēxtræ ērrāntī Dĕūs ādfŭĭt.

Adtĕgĕr Niecáły, Poczęty. Angefangen.

Adtĕgrŏ, as, Umnieyszam poczynam wino. Verkleinern / anfangen.

Adtēxo, &c. idem Attexo.

Adtŭbĕrnālĭs. Społmieszkániec. Ein Burgesel. *vide Attibernalis.*

A D V

Ādvĕctĭŏ Advēctŭs, us. *Przywożęnie, Náwożęnie.* Hin Zuführung.

Ādvĕctŏ as, *Przywożę.* Hinzuführen.

Ādvĕctor, *Przywoźiciel.* Ein Zuführer.

Ādvĕhŏ, *Przywożę.* Hinzu führen. *Advehitur Teucros, electram maximus Atlas.* Virg. *syn.* Vĕho, īavĕho, fĕro, dĕfĕro, īnfĕro.

Ādvĕhŏr, *Przyieżdżam.* Her Kommen.

Ādvēlĭtātĭŏ. *Utarczká, poswárek.* Scharmützlung.

Ādvēlŏ. *Okrywam, Zasłániam.* Zu oder bedecken. -- - *Viridique advelat tempora lauro.* Virg. *syn.* Vēlo, ās, ŏpĕrĭo, tĕgo, ābdo, ŏccūlto, ās, ābscōndo. *vide Occulto, as.*

Ādvĕnă. *Przychodźień, przybyćień.* Ein Frembdling. *Non tamen hospes eris: nec jam potes advena dici* Mart. *syn.* Hŏspĕs, pĕrĕgrīnŭs, ēxtēr-

ēxtērnŭs. *epith.* Fēssŭs, sŭpplēx, nŏvŭs, īgnōtŭs, văgŭs. *vide Hospes.*

Ādvĕnĕrĭ̆r *Czczę 1. 2.* **Ehren.** (men.

Ādvĕnĭō. *Przychodzę.* **Hinzu-oder ankom-** *syn.* Vĕnĭo, āllābŏr, cōntīngo. *phr.* ōptātās sēdēs nŏvŭs ădvĕnĭt hōspēs. Tўrĭăm quī ădvĕnĕrĭt ŭrbēm. Prŏpĕrāns ădvĕntăt ĭn ŭrbēm. Tăcĭtĭs hūc grēssĭbŭs ăctī Dēvĕnĭūnt. Dēvĕnērĕ lŏcum. Cōncūrsŭ ăccedĕrĕ māgnō. ŭndĭquĕ cōnflŭĕrĕ. Pēr patrĭs hōspĭtĭum, ēt tērrās quās ădvĕnă ădīstī. Jāmquĕ prŏpīnquābānt pōrtĭs. Hūc tāndem cōncēdĕ: flĕctĕ grădum: pĕdĕm rĕfĕr: cūrsum vērtĕ *vide Eo.* Īngēntēm cŏmĭtum āfflūxīssĕ nŏvōrum īnvĕnĭo ādmīrāns nŭmĕrum ēt tāndem Eŭbŏĭcĭs Cūmārum āllābĭtŭr orĭs. Fĭt prŏpĭŏr tērrāsquĕ cĭtā rătĭs āttĭgĭt aūrā. Pōrtūsquĕ pātēscĭt Jam prŏpĭŏr. *vide Navem appello.*

Ădvēntĭtĭă bŏnă filii, *Własna rzecz.* **Eigene sache.** (Gastmahl.

Ādvēntĭtĭă cœnă, *Gościnny obiad,* **Ein**

Ādvēntĭtĭum gĕnŭs, *Przybyćień 1.* **Ein Schalrjahr.**

Ādvēntĭtĭŭs, *Cudzoziemski, Przydatny.* **Frembder/ ankommender.** *syn.* āscītŭs, āccērsītŭs, ēxtērnŭs, pērĕgrīnŭs, ălĭēnŭs.

Ādvĕnŏ as, *Przychodzę 1. przyieżdzam, przybliża się.* **öffr ankommen.** *v. Advenio.*

Ādvēntŏr *Gość 2. Przychodźień, Fryierz.*

Ādvēntōrĭa æ. *Gościnny obiad.*

Ādvēntōrĭŭs, *Gościnny, przychodniowy, in Przychodźień.* **Gastfrey.**

Ādvēntŭs, us, *Przyście.* **Zukunff.** *syn.* āccēssŭs. *epith.* Jūcŭndŭs, lætŭs, ĭnŏpīnŭs, ōptātŭs, tārdŭs, sērŭs, īnspērātŭs.

Ādvērbĕrŏ. *Uderzam, 8. Trzpiatam się.*

Ādvērbĭālĭs. *Adverbialiter. Adverbium sub Przysłowie. 2.* **Ein Sprüchwort.**

Ādvērsæ rē., *Przećiwność 1.* **Wiederwertigkeit**

Ādvērsāns, *Przećiwny, Odwrocony.*

Ādvērsāntĕ nātūrā, *Niechętnie.* **Ungern.**

Ādvērsārĭă. orum, *Rachunkowe księgi. Księgi pámiętne.* **Rechenbücher.**

Ādvērsārĭŭs *adject. Przećiwny,* **Widersacher.** *Adversarius est frater, lacus adria donec.* Hor. *syn.* æmŭlŭs, ādvērsŭs, ŏppŏsĭtŭs, īnĭmīcŭs, hōstĭs. *vide Hostis.*

Ādvērsārĭŭs *Subst.* & Ādvērsātŏr *Przećiwnik.*

Ādvērsè *Przećiwnie.* **Widerwertiglich.**

Ādvērsĭŏ, *Adversione emere. Nie wárownie* **Unsicher.** *vide Aversio.* (Wind.

Ādvērsīs vēntĭs, *Wzwiatr.* **Gegen den**

Ādvērsĭtās, *przećiwność.* **Widerwertigkeit.** *syn.* ærūmnă, clādēs, dāmnum, ādvērsŭs cāsŭs. *epith.* īnfēstă, cōntrārĭă, sĭnīstră, ĭnīquă. fūnēstă. ăcērbă trīstĭs. *vide Infortunium.*

Ādvērsĭtŏr *Przećiw Panu idący.* **Wieder den Herren.**

Ādvērsō animo, *Niechętnie.* **Ungern.**

Ādvērsŏ flūmine, *Wzwodzę.*

Ādvērsŏr aris, *Przeczę, Sprzećiwiam się.* **Zu-wider seyn/Wiederstreben.** *syn.* Rĕpūgno, ōbsīstŏ, rĕlūctŏr: sum hōstĭs, īnĭmīcŭs, ādvērsārĭŭs. *vide Resisto.*

Ādvērsum *Præpositio Ku 1. przed kim, przećiw. 1. Náprzećiwko,* **Wieder.**

Ādvērsum *vel Advorsum priscè Adverbium. przećiw 4.* **Wieder.**

Ādvērsum *Nomen. Przećiwność 2. przećiwna rzecz.* **Widerwertigkeit.** (nicht.

Ādvērsum quŏd, *Ináczey niż.* **Anders**

Ādvērsŭs, *præpos. Przećiw, 1. Przed kim, W gorę.* **Wieder.**

Ādvērsŭs, *Adverb. Przećiw 1.*

Ādvērsŭs quŏd *Ile 1.*

Ādvērsŭs tēndŏ *Sprzećiwiám się.*

Ādvērsŭs *Nomen Náprzećiwny, przedsobny W twarz, Niepotemu,* **Zuwieder/entgegen** *syn.* Cōntrārĭŭs, ŏppŏsĭtŭs, ādvērsārĭŭs, īnfēstŭs, īnĭmīcŭs, hōstĭs. *vide Hostis.*

Ādvērsŭs lēctŭs. **Łożnica,** & *sub* **Nowożeński.** **Ein Schlaffkammer.**

Ādvērtŏ, *Baczę, Obaczam, Obracam ná się, Pilnuię. 1.* **Auffmercken/ beobachten.** *Et genus. auditique advertitis æquore cursum.* Virg. *syn.* Nŏtŏ, ānnŏto, ōbsērvo, ănĭmādvērto, vĭdĕo, cŏgnōsco, pērspĭcio. *vide Observo.*

Ādvĕspĕrāſcĭt, *Ku wieczorn' ſię ma.* Abent-Werden.

Advĭgĭlāto ŏpŭs ēſt & ăccūrātō, *Przypilnowáć*, Achtung fleis haben.

Advĭgĭlō, *idem & Staram ſię. Strzegę 1. Straz trzymam.*

Advīvō, ſub Doczekał. Erwarten.

Ădūlābĭlis, Pochlebny. Ein Schmeichlender.

Ădūlātĭo, *Pochlebſtwo, Łáſzenie*, Schmeichlerey. *ſyn.* ăſsēntātĭo, blāndĭtĭæ, īllĕcebræ, *Epith.* Mēllĕtă, blāndă, pĕrblāndă. pērnĭcĭōsă, īnsĭdĭōsă, mēllĭtă. pērfĭdă, mēndāx, lŏquāx, vērbōsă, īmprŏbă, ŏccūltă. ābdĭtă dŏlōsă *phr.* Dūlcĭă vērbă. Blāndă dĭctă. Blāndæ vōcēs. Mītĭſsĭmă vērbă. Blāndĭtĭæ mōllēs. aūrēſquĕ jŭvāntĭă vērbă. Mūrmŭr blāndæ līngvæ. Nēc blāndæ mūrmŭrĕ līnguæ Dēcĭpĭmŭs. *vide Blanditiæ*

Ădūlātōr, *pochlebca.* Schmeichler. *Cæcus adulator, diruſq; à ponse ſatelles.* Jun. *ſyn.* āſsēntātōr, *Epith.* Cæcŭs, vīlĭs, pērfĭdŭs, īmprŏbŭs, mēndāx, fāllāx, blāndŭs, blāndĭlŏquŭs, lēvĭs, pērnĭcĭōsŭs, mēllītŭs, vērsūtŭs, mēllĕŭs, fīctŭs, sūbdōlŭs, fŭgĭēndŭs gārrŭlŭs. *Phr.* Dūlcĭbŭs īnſtrūctŭs vērbis. Bўſsīnă vērbă lŏquēns. Fāllācī ōrĕ, sūbdōlā līnguā blāndĭēns. Blāndă lŏquēns ōmnĭă dīlaūdāns vērbĭs cōmpŏsĭtĭs ād grātĭam lŏquēnsDāns blāndă vērbă. Blæsŭs ădūlātōr mēllītō mūrmŭrāt ōrĕ. Mēllītĭs fāllĕrĕ vērbĭs dōctŭs.

Ădūlātōrĭē. *pochlebnie.* Schmeichlich.

Ădūlātōrĭŭs, *pochlebny*, Ein Schmeichler.

Ădūlō. as, ſub *Raduię ſię.* Erfrewen.

Ădūlōr. Pochlebuię. *Raduię Macha ogonem.* Schmeichlen. *Agmen adulantum media procedit in aula.* Ovid. *ſyn.* Blāndĭōr, āſsēntōr. *phr.* Blāndă lŏqui, Bўſsīnă vērbă lŏquī. Dīcĕrĕ blāndĭtĭās, ōrĕ mēllītō fāllĕrĕ. Dārĕ blāndă vērbă. Sūbdŏlă vērbă lŏquī. Vēndēntēs vānōs cīrcŭm pālātĭă fūmōs. Sē cōmpōnĭ ād ōmnĕm Mājōrĭs nūtum. vĭtĭīſquĕ īmpērtĭt hŏnēſtă Nōmĭnă vīrtūtūm. Quĭd quŏd ădūlāndi gēns prŭdēntiſsĭmă laūdāt sermōnem īndōctī, făcĭēm dēfōrmĭs ămīcī.

Ădūlōr, paſſivè Pochlebſtwo przyimuię. Schmeichlerey an Nehmen.

Ădūltă æſtās hyems, &c. ſub *Puł lá á.* Ein halb Jahr.

Ădūltĕr, *Cudzołożnik.* Ehebrecher. *Obrutus inſanis eſſet adulter aquis.* Ovid. *ſyn.* Mœchŭs. *Epith.* Tūrpĭs, ōbſcœnŭs nōctūrnŭs, sēcrētŭs, ŏccūltŭs, lāſcīvŭs, lūbrĭcŭs, īmpūrŭs, nĕfāndŭs, īmprŏbŭs, dŏlōsŭs, sōrdĭdŭs. *phr.* Fūrtīvæ īndūlgēns Vĕnĕrī. Lēctō mărītālī īnsĭdĭātŭs. Thălămī sŏcĭālĭă fœdĕră rūmpēns. Aūsŭs thălămōs vĭŏlārĕ jŭgālēs. Fūrtă īn rĕcēſsū ēt ōbſcūrō īmprŏbŭs quærens cŭbīlī Vĕnĕrĭs quī fūrtă nĕfāndæ sēctātūr, thălămōſquĕ īncēſtō pōllŭĭt aūsū. Cōncŭbĭtū pōllūtŭs ădūlter. Nūptās, nūptārum fĭdem sōllĭcĭtārĕ, tēntārĕ aūsŭs. *vide Adultero.*

Ădūltĕrātōr *Fałſzerz* Ein Verfälſcher.

Ădūltĕrātŭs, *Fałſzywy.* Ein Falſcher.

Ădūlĕrīnŭs, *Cudzołożny, Niepráwy.* Erdicht.

Ădūltĕrĭō, *onis, Cudzołożnik.* Ehebrecher.

Ădūltĕrĭtās, *Cudzołoſtwo, Fałſzowánie, Szczepienie.* Ehebruch.

Ădūltĕrĭum nātūræ, *Płod dziwny.*

Ădūltĕrō, Adulteror. *Cudzołożę Fałſzuię, Przedárowáć.* Ehebrecher. *Adulteretur & columba Milvo.* (*Jamb pur.*) Hor. *ſyn.* Mœchōr, ſtnpro ās. *Metaph.* cŏrrumpo. *phr.* Fāllĕrĕ jūra tŏrī. Thălămōs vĭŏlārĕ jŭgālēs. Tēmĕrārĕ cŭbīlĕ. Vĕtĭtum sōllĭcĭtārĕ tŏrum. Cōnjŭgĭī fāllĕrĕ fĭdem, Fūrtīvæ Vĕnĕrī īndūlgērĕ. Thălămī sŏcĭālĭă frāngĕrĕ, vĭŏlārĕ, tĕmĕrārĕ, tĕmĕrārĕ fāllĕrĕ. aūsŭs ēs hōſpĭtĭī tĕmĕrātĭs ādvĕnă ſacrĭs. Lēgĭtĭmām nūptæ sōllĭcĭtātĕ fĭdem ? an mĕtŭĭs Vĕnĕrem tĕmĕrārĕ mărītam. Cāſtăquĕ lēgĭtĭmī fāllĕrĕ jūră tŏrī ? Tūrpĭtēr īllă vĭrnm cōgnōvĭt ădūltĕrăVĭrgo. ārcānō tū cōnnūbĭālĭă jūră. Vērtĭs ădūltĕrĭo, *vide Adulter.*

Ădūltò vĕrē &c. *Srzod & c.* Ein Mittel.

Ădūltŭs, *Roſty, & ſub Srzodek.* Auffgewachſen, - - - *Spem gentis adultos Educnnt fætus* &c. Virg. *vide Auolleſcens.*

Ădūmbrātīm, *Cięmno 2, Nieznacznie.* Verſchattiglich.

Ădūmbrātĭo, *Ryſowánie 2.* Oberſchattung.

Ădūmbrātŭs, *Malowány 3. Fałſzywy, Zmyſlony*

siony. Oberschätter. Artis adumbratæ metu
it seu sedula laudem. Prud: syn:ēffīctūs,dēscrīptūs

Ādūmbrō Zástaniám, Zaćiniám Rysuię 2. Wyrážám 2. Oberschatten. syn. ēffīngo, dēscrībo, ēxprīmo.

Ădūnātĭo, Złączenie. Vereinigung.

Ădūncĭtās, Zákrzywienie. Krumme:

Ădūncūs, Haczysty, Zákrzywiony ná doł. Krum. --- Naso suspendit adunco, Hor. syn. Cūrvūs, rĕpāndūs, flēxūs, rēflēxūs īncūrvūs,rĕcūrvūs.

Ādvŏcātĭō, Przyzywanie, Prokurácya, Strona odporna, Orszak, Odwłoka prawna. Versprechung.

Ādvŏcātūs, Prokurator 1. Syndyk. Woyt. Ein Fürsprecher. Quis Deus tibi non bene advocatus? (Phal.) syn:Caūsĭdĭcūs.pātrōnūs epith. Dĭsērtūs, pĕrītūs, fācūndūs, dōctūs, vide Causidicus.

Ādvŏcĭtō, Przyzywam.

Ādvŏcō. Przyzywam, Kauzy odprawuię. Herzuruffen. Advocat & ramis vastisque molaribus inflat. Virg. syn. Vŏco, āccērso: cōmpēllo, ās, vide Voco.

Ādvŏcō ănĭmum. Przychodzę ksobie.

Ādvŏlātūs, ūs, Przylátánie. Zufliegung.

Ādvŏlō, as, przylátuię, Dolátam, przychodzę 1, Hinzufliehen. Advolat, haud alia venientis imago. Virg. syn. Vŏlo, Metaph. Fēstīno prŏpĕro, āccūrro, cĕlĕro. vide Festino.

Ādvōlvo, is, Przywalam 1. Hinzuwältzen. Advolvere focis ulmos ignique dedere. Virg: syn. Vōlvo, sūbvōlvo, ābdūco, āttrăho. phr. Vōlvēndo dūcĕrĕ. Mănĭbūs sūbvōlvĕrĕ săxă, ădvōlvĕrĕ fōcīs ūlmōs. vide volvere.

Ādvŏlvŏr, gĕnĭbūs, pedibus. Klękam 2. Upadam 3. Auff die Knye niederfallen. einen Fußfall thun. phr. Gĕnŭă āmplēxūs, gĕnĭbūsquĕ vŏlūtāns, Hærēbăt. Vŏlvĭtŭr āntĕ pĕdēs. Nēc mŏrŏr āntĕ pĕdēs prŏcŭbŭīssĕ tŭōs. ēt gĕnŭă āmplēctēns ēffātūs tālĭă sūpplēx. ādmōvĕt īllă mănum gĕnĭbūs. ēn blāndās mănūs ād gĕnŭă tēndēns, vōcĕ mĭsērāndā rŏgāt. āntĕ pĕdēs jăcŭīt sūpplēx. vide Genua flecto.

Advorsitor, prisc. lege Adversitor.

Adversum prisc. pro Adversum.

Ădvōrsum tēmpŏrī. Nie na czas. Nicht Zeitlich.

Advōrsum vĕnĭō,eo, fio alicuī. Wychodzę przećiw. Wieder einen gehen.

Advosem Fest. corr. Advorsem, i. adversarium.

Ădūr, Zboże. 2. Getreide.

Ădūrgĕō, Przypieram. Doieżdżam 1. Fort-cham. Fast Nöthigen.

Ădūrō, Upalam, Opalam, Przypalam, powarzył, Dogrzewa mi, Odźiębić. Abbrennen/versengen --- aduritque pedes Boreæ penetrabile frigus.

Ădūrŏr. Upalam się, Zágorywam, Párzę się, czym, Przywierá. Verbrennen.

Ădūs, ŏrĭs, & ĕris Zboże 1. Getreide.

Adusque idem Ad usq;

Ădūstī cōlōrĭs, Ogorzáły. Angebrennet.

Ădūstĭō, Zágorzenie 1. Przypalenie, Kauteryzowánie. Anbrennung.

Ădūstūs, Przypalony, Opełzł. Angebrennet.

Ădūrŏr. Trawię 2. Wyrabiam 2. Verzehren.

Ădynămōn vīnum, Gr. Wino stábe,

Ădytum, Gr. Skrytość, Swiątnica, Heimlicher Ort. Talibus ex adyto dictis Cumæa Sybilla. Virg. (Locus secretior Templi; ad quem nulli est adytus, nisi Sacerdoti:)syn: Tēmplum,săcrum,săcēllum,pĕnĕtrālĕ pĕnetrāliă.epith.Tērrĭfĭcum,lătēns,vĕnĕrābĭlĕ,sūblīmĕ, īnclўtum, grāndĕ, īngēns, pīctum ăūgūstum, āltum, ēxcēlsum, aūrĕum, sānctum, fūlgĭdum, făcrātum, prŏfūndum, pĕnetrālĕ.phr. ætērnăm-quĕ ădȳtīs ēffĕrt pĕnĕtrālĭbūs īgnĕm. Sēcrētōquĕ ădȳto gaūdĕnt ēt cœlĭbĕ tēctō. ēt ēx ădȳto sōrtēs aūdīrĕ prŏfūndo. vide Templum.

Adzēlārī ălĭquĕm. Esdræ B. zelo incitari. Rozżarzyć się. Vniecus.

ÆDI

Æcāstŏr, Æcere, Ædepol Záiste.

Ædēs, vel Ædĭs hæc Kośćioł 2. Kirch. Hauß Antiqui innumeras struxerunt pro libus. ædes. Cic. vide Domus vel Templum.

Ædēs, hæ. Dom 1. ein Hauß. (Capell.

Ædĭcŭla, Domek, Komora 1. Káplićá. Ein

Ædĭfex icis. Budownik. Ein Bauer.

Ædĭfĭcātĭo, Budowanie 1. Ein Bau.

Ædĭfi

Ædĭfĭcātiuncŭla idem; & *Domek.*

Ædĭfĭcātŏr, *Budownik, Buduiący rad.* **Ein Bau-Herr.** *Ædificator erat Centronius & modo curvo.* Juv. *ſyn.* Cōnſtrūctŏr, ēxſtrūctŏr, cōndĭtŏr, *epith.* Dīvĕs, sŭpērbŭs, prōvĭdŭs, *phr.* Rōmānæ cōndĭtŏr ărcĭs, Cōndĭtŏr ēt văcŭōs mūrīs cĭrcŭmdărĕ cōllēs dēſtĭnăt.

Ædĭfĭcium, *Budowánie 2.* **Ein Gebau.**

Ædĭfĭcŏ, *Buduię, Muruię.* **Bauen.** *Ædificare domos, laribus conjungere noſtris.* Juv. *ſyn.* Strŭo, cōndo, cōnſtrŭo, fabrĭcŏr. *phr.* Mœnĭă, mūrōs, mūrōrum mōlēs, āttōllĕrĕ, ērĭgĕrĕ, dūcĕrĕ, mōlīrī, fīgĕrĕ, jăcĕrĕ, cœlō ēdūcĕrĕ, ūrbem, tēmplūm, dŏmum ſtătŭĕrĕ, pōnĕrĕ, cōnſtĭtŭĕre. Tēmplī, dŏmūs, ūrbĭs tēctă ēxſtrŭĕrĕ, lŏcārĕ, fīgĕrĕ. Fŭndāmēntă lŏcārĕ, jăcĕrĕ. Mœnĭă prīmă fūndārĕ. Quīd prŏlĭbēt mūrōs jăcĕrĕ, ēt dărĕ cīvĭbŭs ūrbĕm? ībīquĕ mĕmēnto prīmā lŏcārĕ mănū, mōlīrīquĕ ăggĕrĕ tēctă Tēmplūm dĕ mārmŏrĕ pōnăm. Cōndĕrĕ cœpĕrūnt ūrbēs, ārcĕmquĕ lŏcārĕ, īnſtānt ārdēntēs Tўrĭī, pārs dūcĕrĕ, mūrōs, mōlīrīquĕ ārcēm ēt mănĭbūs sūbvōlvĕrĕ săxă; pārs āptārĕ lŏcūm tēctō ēt cōnclūdĕrĕ sūlcō hīc āltă thĕātrīs fūndāmēntă lŏcānt ălĭī īmmānēſquĕ cŏlūmnās Rūpĭbūs ēxcīdūnt, ūrbēm præclārăm ſtătŭī, mĕă mœnĭă vīdī. Fātālēs mūrōrūm āttōllĕrĕ mōlēs. Săxăquĕ ſŭbvēctārĕ, hūmĕrīs trōjānă jŭvābĭt. Rōmŭlŭs ætērnæ nōndūm fūndāvĕrăt ūrbĭs Mœnĭă. Tēmplă Dĕī săxō vĕnĕrābăr ſtrūctă vĕtūſto, Nōn cœptæ ăſsūrgūnt tūrrēs. Strūctă rĭgēnt sŏlĭdō ſtăbŭlōrūm mœnĭă săxō, Strūctīs ēxūrgunt ōppĭdă mūrīs. Cīngĕrĕ mūrīs ōppĭdă. Mōlīrī āggĕrĕ mūrōs: Ætērnăm cōndĕrĕ sēdĕm, ūrbēm cōmpōnĕrĕ tērrā, mœnĭbūs cīngĕrĕ. Sūb tērrā fŏdĕrĕ lārēm. Dūm cōndĕrĕt ūrbĕm. Prīmās cūm cōndĕrĕt ārcēs. Pōſŭĕrĕ īn mōntĭbūs ūrbēm. ūrbēm cōnſtĭtŭī, lātēquĕ pătēntĭă fīxī Mœnĭă, fīnĭtĭmīs īnvĭdĭōsă lŏcīs Trōjāmquĕ vĭdētĭs. Quăm vēſtræ fēcērĕ mănŭs, Hōc īlĭum ēt hæc lŏcă Trōjæ ēſsĕ jŭbēt, īpsĕ hŭmĭlī dēsīgnăt mœnĭă fōſsā. Pārĭētĭbūſquĕ prĕmūnt ārctĭs, ēt quāttŭŏr āddūnt, quāttŭŏr ā vēntīs ōblīquā lūcĕ fĕnēſtrās. Ædĭfĭcăt sēmpēr, mŏdŏ līmĭnă pōnĭt. Nūnc fŏrĭbūs clāvēs āptăt, ēmĭtquĕ sĕrās: Nūnc hās, nūnc īllās mūtăt rĕfĭcĭtquĕ fĕnēſtrās.

Ædīlātūs *us, Budownicżego urząd.* **Ein Bau-Meiſter ambt.**

Ædīlĭs, *Budowniczy 2. Podwoiewodzy, Kośćielny 3.* **Ein Bau-Meiſter.**

Ædīlĭtās, *Ædilitatus, Ædilitium, Budowniczego publicznego urząd. Podwoiewodzego urząd.* **Ein Bau-Meiſter ambt.**

Ædĭtĭtĭus, *Budowniczy 1.* **Der Baumeiſter.**

Ædēs sācră, *Kośćioł 2.* **Ein Kirch.** (fer man.

Ædĭtĭmŭs, Ædĭtŭēns. *Kośćielny.* **Ein Opf-**

Ædĭtĭmŏr *aris, Kośćioł opátruię.* **Ein Opfer-mann ſeyn.**

Ædĭtŭŏr. *aris. ab Æditivus. vel æditueor, vide Lucret. æditüentes Kośćioł opátruię.* **Die Kirch beſehen.**

Ædĭtŭŭs, *Kośćielny 3. Zakryſtyan.* **Ein Glöckner/Sacriſt oder Meßner.** *ſyn.* Tēmpli cūſtōs. *Æditnus conſultus ait: quos proſpicit hoſpes.* Prud.

Aēdōn, *onis f. Gr. Słowik.* **Nachtigal.** *At velut Aedoni Coreæ cum ſpiritus alto.* Virg. *epith.* Suāvĭs, trīſtĭs, *vide Philomela.*

Ægæōn, *onis, Gr. Dziewięśioł.*

Ægĕr, *Chory, 1. Smutny.* **Kranck/elend.** *Vaſtis quatit æger anhelitus artus.* Virg. *ſyn.* Mōrbĭdŭs, ægrōtŭs, īnvălĭdŭs, īnfĭrmŭs, lāngvĭdŭs, lāngvēns. *phr.* Mōrbō lānguēns, āffēctŭs, mōrbīs grăvĭs, dēcūmbēns, ſquālēns, tēntātŭs, āfflīctŭs, prēſsŭs, ōpprēſsŭs, lānguĭdŭs, lānguēſcēns, frāctŭs. Lānguĭdă mēmbră trăhĕrĕ, ōră būxō pāllĭdĭōră gĕrēns. Mōrbī crŭcĭātĭbŭs ŭſtŭs. Mēmbrīs ægĕr, ārtūs īnvălĭdī, īnvălĭdum cōrpŭs. Lāngvĭdă mēmbră ōſsă mōrbō cōllāpsă. Quēm lānguŏr hăbēt. Prōxĭmŭs ōrco lētho. Jām prŏpĕ dēpōsĭtŭs, cērtē jām frīgĭdŭs ægĕr. Quēm tēmpŏrĕ lōngē. Tōrrēt quārtă dĭēs, ōlīmquĕ dŏmēſtĭcă febrĭs. Cōntĭnŭō ēſt ægrīs ălĭŭs cŏlŏr, hōrrĭdă vūltūm Dēfōrmăt măcĭēs. Quēm mŏvēnt pŏsĭtæ faſtīdĭă mēnſæ. Quēm nēc Cĕrĕrĭs nēc tāngĭt cūră Lўæi. ād Mēdĭcūm ſpēctō vēnīs fŭgĭēntĭbŭs ægĕr. ūltĭmă pārs ănĭmæ dūm mĭhĭ rēſtăt, ădēs, Nōn ēſt in Mēdĭcō sēmpēr rĕlēvētŭr ŭt ægĕr; īntērdūm dōctă plūs vălēt ārtĕ mălūm. *vide Moribundus.*

Ægĕr ănĭmī, ănĭmō, ăb ănĭmō. *Utrapiony,* **Betrübt.**

Æger cūrīs, *Fráſowliwy*. Sorgfältig.

Ægĭlōps. ōpis *m*. *Gr*. *Owieſek*, *Dęb*. *Fiſtułá* *1*. Die Fiſtel in den Augen.

Ægĭpān, ānis *m*. *Gr*. *Mieſzániec* *1*. Der ein Maan und Weib zugleich iſt.

Ægīrīnum *Gr*. *Topolowa máść*. (*Koźia ſkorá*.

Ægĭs, *idis*, *f*. *Gr*. *Puklerz*, *Modrzew*, *propriè*

Ægĭtŭs, *ti*, *m* *Gr*. *Czeczotka*. Ein Vogel.

Ægūlă, *ſub Siárká*. Schwewel.

Ægŏcĕrās. ātos, *vel* ātis *n*. *Gr*. *Boża trawká ziele*. Bockshorn.

Ægŏcĕrōs, *otis m*. *Gr*. *vel* Ægōcĕrŭs, *ri*, *Koziorożec*. Steinbock. *Quo pacto æſtivi ſe partibus ægocerotis*. Luc. *ſyn*. Căprĭcōrnŭs, ărĭēs căper. *epith*. ūdŭs hūmĭdŭs. frīgĭdŭs gĕlĭdŭs, cĕlĕr, cōrnĭgĕr, nĭvōsŭs. *vide Capricornus*.

Ægŏnychōn *n*. *Gr*. *Wroble proſo*.

Ægŏnŏmŭs. *Gr*. *Koźiarz*. Ein Geißhirt.

Ægŏphthālmŏs, *ſecundæ*, *hæc*, *verba*, *vel hic*, *lapis pretioſus Gr*. *Koźiook ziele*.

Ægrè, *Ledwie*, *Trudno*, Schwätlich/ Kümmerlich. *Cærula quem genitrix*, *ægrè ſolata dolentem*. Ovid. *ſyn*. Vīx mŏlēstē, malē, dĭffĭcūltĕr.

Ægrè āccĭpĭō, ægrè mē ĭd hăbĕt, *Za zle mam*. Vor übel aufnehmen.

Ægrè ēst mĭhĭ, *Przykro mi*, *Smęcę ſię*, *Złe mi*, *Márkotno mi*, *Nie mogę* Traurig ſeyn.

Ægrè făcĕrĕ ălĭcŭī, *Ná złość*. Zu trutz thuen. (Verdrieſſen.

Ægrè fĕrō, ægrè mē hăbĕt. *Markotno mi*.

Ægrŏ, *es*, *Chornię 1*. Kranck ſein.

Ægrēscō, *Choruię 1*. *Truchleię Zle mi*, *Zarzy ſię*, *Przybywa*. (Krancken.

Ægrio, *is*, *ire*. *Ægriſco*. *is*, *ere*. *Choruię 1*.

Ægrĭmōnĭă, *Zal 1*. Bekümmernus.

Ægrĭtūdĭnĕ āffĭcĭor, ŏprĭmŏr. *Smęcę ſię*. Betiben.

Ægrĭtūdō, *Choroba 1*. *Smutek*, *Zal*. Kranckheit. *Soletur ſenium*, *ægritudinemque*, Phal. *ſyn*. Mŏrbŭs, lānguŏr. *vide morbus*, *vel* ānxĭĕtās, cūră, sōllĭcĭtūdō, *vide Cura*.

Ægrĭtūdō mēntĭs, *Szaleńſtwo 1*. Unſinnigen

Ægrŏr, *ōris*, *m*. *Chorobá*. Kranckheit. (Keit.

Ægrōtātĭō, *Chorowanie*, *Chorobá*. Schwachéid.

Ægrōtō, *Choruię*, *Słabieię*. Kranckſeyn. *Ægrotant Medici*, *fraudantur Iureperiti*. *ſyn*. Lānguĕo, dĕcūmbo, dŏlĕo, *phr*. Mŏrbō, mŏrbīs lābōrārĕ, lānguērĕ, lānguēscĕrĕ, dĕcūmbĕrĕ; cōnfĭcī, ĕxĕrcērī, tĕntārī, āffĭcī, prĕmī, vĕxārī, tŏrquērī, crŭcĭārī, cōnflīctārī, squāllērĕ, atrōcī prēssum dĕcūmbĕrĕ mŏrbo. Grāvĭbŭs morbī crŭcĭātĭbŭs ūrī. Trīstēs īncēssŭnt pēctŏră mŏrbī: Mēmbră frāctă, lāssōs ārtūs ĭn ōmnī tŏrō vērsārĕ, ad præsēpĕ gĕmĭt mōrbō, mŏrĭtūrŭs ĭnērtī. Sălūtĕ dēstĭtŭī. Pāllēnt ĕxānguī cŏrpŏră mōrbō, īmă lăbōrānt cōntĭnŭīs crŭcĭātĭbŭs ŏssă, Tābĭfĭcās cōrpŏră lānguŏr hăbĕt. ægrō ſum cŏrpŏrĕ ægrūm trăhĕrĕ corpŭs. Sŭbĕūnt. trīstīsquĕ sĕnēctŭs Līnquēbānt dūlcēs ănĭmās, aūt ægră trăhebānt cŏrpŏră, Pāllĭdă vīx cŭbĭtō membră lĕvārĕ pŏtēst. Vīs mŏrbī dīstrāctă pĕr ărtūs. Tūrbāt ăgēns ănĭmam. Pāllĭdăquĕ ĕxānguī squālĕbānt cŏrpŏră mŏrbō. Mŏrbŭs mēmbră pŏpŭlātŭr. Morbūs dēcērpĭt cŏrpŏrĕ vīres. Fūrĭt, ātquĕ ārtūs dĕpāscĭtŭr ārĭdă febrĭs.

Ægrōtŭs, *Chory 1*. Kranck/ ſchwach. *Ægroto domini deduxit corpore febres*. Hor. *v*. *Æger*.

Ægrūm, *Chorobá 1*. Kranckheit.

Ælūrŭs, *Gr*. *Kot*. Ein Katzen.

ÆM ÆN

Æmĭdŭs. *Nádęty*. Auffgeblaſen.

Æmŭlāndŭs, *Pożądány* Begehrt.

Æmŭlātĭō, Æmŭlātŭs. *us* *Miłość zawiſna*, *Zázdrość*, *Przećiwiánie ſię*. 2. *Násládowá nie zawiſtne*, *Przepych*. Nachfolgung.

Æmŭlātŏr, *Násládowcá zawiſtny*. Nachfolger. *Viventis atrox æmulator hoſtiæ*. (Jamb.)

Æmŭlātŭs, ăgō, *Waśnię 1*. *Przećiwiam ſię*. Sich Wiederſetzen.

Æmŭlŏr, *Násláduię*, *Przećiwiam ſię*. 2. *Wyráźić chcę Podobny ieſtem*, *Zayrzę*, *Ná przepych*, *Ná udry*. Nachfolgen / Nachoffer. *Ipſe meæ ſolus*, *quod nil eſt*, *æmulor*

lor umbras. Promp. syn. imitor, invideo, sector vide Imitor.

Æmulus subst. Naśladowca 1. 2. Konkurent, Przećiwnik, Zawiſtnik. Nachfolger/ Nachaffer. Æmulus exceptum Triton (si credere dignum est) Virg. syn. imitator, sectator, vel invidus, adversarius, contrarius.

Æmulus adject. Zazdrośćiwy. Neüdiger.

Ænea barba homo. Lysowáty.

Æneator, Trębácz. Ein Trompeter.

Æneolum, Miedziány statek Kotiałek. Ein Kessel.

Æneus, Mośiądzowy. Von Ertz. Lætus ut in circo spatiere aut Æneus, ut stes. Hor. syn. ahēneus. vide Ebeneus.

Ænigma tis. n. Gr. Mowá trudná Rätzel - - - propriiq; ænigmata vultus, Prud. epith. obscurum, difficile, dubium, cæcum, Thebanum, tenebrosum, anceps, abditum, reconditum, arcanum, ædipæum, involutum, latens, latitans, secretum. phr. Cæca ænigmata solvit.

Ænigmaticus, Gr. Trudny. Irrig.

Ænobarbus, Lisowáty. Ein Rothbart.

Ænos, vel ænus, Gr. Bayka, Gadka 3. Chwálenie. Ein Ratzel frag.

Ænulum, idem Æneolum.

Æolipyla æ, Gr. Alembik.

Æconia, æ, Gr. sub Dąb, Ein Eyche.

ÆQU

Æquabilis, Jednoſtáyny, Łáſkáwy 1. Rowny 1. 3. gleichförmig.

Æquabilitas, Jednoſtoyność, Łáſkawość 2. Rowność. Gleichförmigkeit. - - - Nec enim de æquabilitate movebor. Mart.

Æquabiliter, Jednoſtaynie Rowno.

Æquævus, Rowiennik 2. Gleichen Alters. Ut Regem æquævum crudeli vulnere vidi. Virg. syn. coævus, coætaneus, æqualis.

Æqualis, Adject. Rowny. 1. 3. Jednoſtáyny. Gleich. Et nunc æquali tecum pubesceret ævo. Virg. syn. æquabilis, æquus, par, compar similis, vel æquævus.

Æqualis subst. Rowiennik.

Æqualitas, Rowność Gleichheit.

Æqualiter, Rowno. Gleichlich. Gratia pyramidum nobis æqualiter adsit. Ovid.

Æquamentum, Klubá 2. Wagá rowna, Szal kluba, Szal ſtanie. Gleich gewichte.

Æquanimitas, Cierpliwość. Geduldigkeit.

Æquanimiter, Skromnie. Geduldig.

Æquanimus, Nieobruſzeny. Geduldig. Gutwillig. Æquanimus fiam te judice sine legenda. Auſ. syn. Moderatus, patiens, tolerans.

Æquatio, Pomiar. Mäſsigkeit.

Æquator, Porownánia dnia z nocą punkt. Gleichkreiſ. Vitra æquatorem gens est asperrima bello. Nat. C.

Æque, Rownie, Jednako, Spráwiedliwie, Ták bárzo. Eben ſo/ billig. - - - æque juvenemque Magistri. Virg. syn. Pariter, similiter; æqualiter, non secus, haud secus, non aliter, haud aliter.

Æque, ac, æque atque, æque, quasi, &c. Rownie iak. Nicht deſto minder.

Æque quidquam, Nic 2. Nichts.

Æque quam, Ták, Jak. Also/Wie.

Æque ut olim, Po ſtáremu. Nach altem Gebrauch.

Æqui boniquē facio. Zá dobre mam. Vor gutt haben.

Æqui servatissimus, Spráwiedliwy. Gerechter.

Æquidiale, Porownanie dniá y nocy.

Æquidici versus. Diomedi, in quibus singula verba, singulis opponuntur, ut Alba ligustra cadunt; &c. Rober Constantin.

Æquidies, ei, vel Æquidium, Porownánia dniá z nocą punkt. Gleicher Tag. - - - Æquator Solem statione reflexis, æquidiemque facit &c. Archid. Æquidium duplex, pacato frigore & æstu. Mant.

Æquiformes versus Diomed. in quibus nulla vox est composita. Rober. Constan.

Æquilorium, Æquilanium, al. Æquilanium sub Poł. Die Helfte.

Æquilatatio. Rowność. Gleichheit.

Æquilaterus, sub Rowny 3. Gleich.

Æqui-

Æquĭlĭbrĭō stăbĭlĭō, *Ustawiam prosto*, **Gleich setzen.**

Æquĭlībrĭs, *Rowny wagą, Wagi rowney.* **Gleiche Wage.**

Æquĭlībrĭtās, *Rowność, Wagá rowná. Szala kluba, Szal stanie.* (**Gewicht.**

Æquĭlībrĭum, *Wagá rowna.* **Gleich** *syn.* Æquābĭlĭtās, æquālĭtās. *phr.* Jūstă pārī prĕmĭtūr cūm pōndĕrĕ lībră: Prōnă nĕc hāc plūs pārtĕ sĕdēt nĕc sūrgĭt ăb īllā.

Æquĭmānŭs, *Oboręczny*, **Der linck- und recht ist.**

Æquĭnōctĭāle tempus, Æquinoctium, *Porownánie dnia z nocą.* **Gleich des tags und Nachts.**

Æquĭnōctĭālĭs, *Jesienny, Wiesienny, in Porowanie 2.* **Tag oder Nacht gleichigmässig.** *Iam cœli furor æquinoctialis* (Phal.)

Æquĭnōctĭālĭs cĭrcŭlŭs, *Porownánia dniá y nocy punkt.*

Æquĭpar, aris, *Rowny 2.* **Gleich Paar.** *Bissenas partes qui continet æquipares? as.* Auf. *syn.* Pār, nōn īmpār.

Æquĭpărābĭlĭs, *Porownania godny.* **Wehrt zu Vergleichen.** --- *velut æquiparabile quicquam* Prud.

Æquĭpărātĭo, *Rowność*, **Gleichmachung.**

Æquĭpărō, æquĭpĕrō *Lipsius Przyrownywam, Zrownywam*, **Gleich machen.** --- *solum æquiparas sed voce Magistrum.* Virg. *syn.* Cōmpăro, cōnfĕro. æquo, ēxæquo, ădæquo. *vide Comparo.*

Æquiperabilis apud Plautum Trinummo legunt quidam pro Æquiparabilis.

Æquĭpēs edis. *Rowny 5.* **Gleich.**

Æquĭpŏllēntĭă, *Rowność.* **Gleichheit.**

Æquĭpŏllĕō, *Rownam 6.* **Gleich so viel gelten**, *vide Æquivaleo.*

Æquĭpōndĭum, **Gewicht**, *Przeźmiąnowa wagá* **Gleich gewicht.**

Æquĭssĭmūm |ŏptĭmūm, *Słusznie.* **Billich.**

Æquĭtās, *Rowność, Słuszność, Sprawiedliwość, Łaskáwość.* **Billigkeit**, *syn.* | Æquum. *vide Justitia.*

Æquĭtĕr. *Rowno.* **Gleich.**

Æquĭvălĕō, *Rownam* **Gleichgelten/ gleich-wehrt seyn.** *Nulla potest modiis æquivalere tuis.* Ovid. *syn.* Æquĭpŏllĕo. *phr.* Tāntum vălĕo, pōllĕo. Tāntī sum prĕtĭī. Pār sum prĕtĭō.

Æquivocum nomen commune multis, ratione substantiæ diversis. Sipont. Homonymum idem.

Æquivocus versus Diomed. in quo syllaba ultima congruit penultimæ, grata malis. Ethoicus Sermo.

Æquō, *Rownam 1. 2. 3. Zrownáć Dościgam, Nádążam zá kim, Stoi zá tyle.* **Gleich/ eben machen**/ *syn.* ădæquo, ēxæquo, pār, æquālĕ rĕddo, făcio, ēffĭcĭo. *phr.* Pārtĭbūs jūstīs æquō. Nūllō dīscrīmĭnĕ. Quātŭŏr in pārtēs dīvīsum mēnsĭbūs æquīs. ēt pĕdĭbūs sūmmās æquābĭs, ărēnās. Jūstă pārī prĕmĭtūr, vĕlŭtī cūm pōndĕrĕ lībră. Prōnă nĕc hāc plūs pārtĕ sĕdēt, nĕc sūrgĭt ăb īllā.

Æquō, *as*, sōlo. *Znoszę 6.*

Æquō ănĭmō, *Zá dobre.* **Vor gutt.**

Æquŏr, ŏris, *Rawnia, Morze 1.* Pole: **Das Meer.** --- *vastum maris æquor arandum.* Virg. *syn.* Mărĕ ăltum, prŏfūndum, pōntŭs frĕtum, sălum, bærŭlă, pĕlăgŭs, mārmŏr, ōcĕănŭs, Nēptūnŭs. Nēptūnĭă ărvă. *vide Mare. vel* plānĭtĭēs. cāmpŭs ăpērtŭs, lātŭs. *vide Planities.*

Æquŏrĕŭs, *Morski.* **Das zum Meer gehört.** *Sterneret æquoreas æquore nata vias.* Ovid.

Æquŭm, *subst.* *Rawnia, Słuszność Sprawiedliwość* **Das billich ist.** *syn.* Fās ēst, pār ēst. Fās ēt jūră vŏlūnt.

Æquūm bŏnūm, *Łáskáwość, Słuszność.* **Recht.**

Æquŭs, *Romny 1, 5. Słuszny. Sprawiedliwy, Kontent.* **Billich.** *Victor erat quamvis æquus in hoste fuit* Prop. *syn.* Jūstŭs *phr.* ōbsērvāntīssĭmŭs æquī, jūstĭtĭæ fautŏr, Jūrĭs, *vel* æquī dēfēnsor. *v. Iustus.*

Æquŭs dīscēdō, *Przestaię.*

Æ R A

Āĕr, ĕris: *Powietrze 1.* **Die Lufft.** *Alta petunt aer, atque aere purior ignis.* Ovid. *syn.* Æthēr æthră, văcŭum, ĭnānĕ, Jūppĭtĕr aūră, nūbĭlă āstră, dĭum. *epith.* Lĭquĭdŭs, văcŭŭs, tĕnŭĭs, hūmĭdŭs tĕnĕr, pūrŭs, spīrābĭlĭs, rōrĭfĕr, mĕabĭlĭs, săgĭttātŭs plŭvĭŭs, cīrcūmflŭŭs, ūdŭs

rōſcĭdūs, aūrĭcŏmūs, līmpĭdūs, īgnĭfĕr, fūlgēns, mūtābĭlĭs, sĕrēnūs, nīmbōsūs, rārūs, prŏcēllōsūs. *phr.* āĕrĭī trāctūs, āĕrĭī cāmpī, āĕrĭā plāgă, āĕrĭæ ōræ, dŏmūs, plāgæ, aūræ, ĭnānĭă cœlī. Cælī ſpīrābĭlĕ nūmĕn. ĭn æthĕrĭās vŏlŭcrĭs sē sūſtŭlĭt ōrās. Vēctūs pĕr ĭnānĭă cūrrū. Lāpĭs văcŭum, pĕr ĭnānĕ vŏlūtūs. Jūppĭtĕr hūmĭdūs aūſtrĭs. Nēc ĭn văcŭum pŏtĕrūnt sē ēxtēndĕrĕ rāmī. Lāxĭs pĕr pūrūm īmmīſsūs hăbēnĭs. Sĭnĕ nūbĭbūs āĕr līmpĭdūs. Cālīgāns nūbĭbūs āĕr. Cœlī ĭn rĕgĭōnĕ sĕrēnā, āĕrĭs ĭn cāmpĭs lātĭs, āĕră pĕr văcŭum fērrī, ătquĕ āſsūrgĕrĕ ĭn aūrās. Vŏlāt rubrâ fulvūs Jŏvĭs ālēs ĭn æthrā. In nūbēm cōgĭtūr, āĕr. Plŭvĭŭs tērrĭs īrāſcĭtūr āĕr. Tĕpĭdūm vŏlŭcrēs cōncēntĭbūs āĕră pūlsānt. Līttŏră plāngūntūr flūctū ēt văgūs īntōnăt āĕr. āĕrĭs ūt pătŭlī jām cōnſcĭă pērmĕăt æthram. Tūrgĕt vēntĭs āĕr nĕbŭlōsūs. Nūbĭlă sī fūlgēnt, ĭn tēmpŏră vērtĭtūr āĕr.

Aēr mānēs, pĭgĕr, dēnsātūs, *Zaduch 1.2.*

Aĕră, *æ*, *Kąkol. Rok, 1, Ráchownicze littery, Znák ná pieniądzach.* **Ein Zeichen auf dem Geld.**

Æră, *in plurali Pieniądze, Winá pieniężná.* **Geld.**

Ærāmĕn, *Miedźiany ſtátek.* **Ein Kupfernes Gefäs.** (*śiężne rzeczy.* **Ein glocken.**

Ærāmēntum, Ærāmēntă orum, *Dzwon, Mo-*

Ærārĭă, *Mośiężna gorá.* **Ein Kupfer berg.**

Ærārĭă fābrĭcă, *Mośiężne rzemięſto.* **Ein Kupfernes handwerck.**

Ærārĭă fōrnāx, *Ruda 1. Mośiężna hutá.*

Ærārĭă ōffĭcīnă, *Kotlárſki wárſtat.*

Ærārĭī Præfēctūs, Quæſtōr, Trĭbūnūs, *Podſkarbi,* **Schatz-Meiſter.**

Ærārĭum, *Skarb Rzeczypoſpolitey 1.2.* **Schatzkammer.** *Regales ut opes & ſacra æraria ſervent.* Man. *ſyn.* ŏpēs pūblĭcæ, fīſcūs.

Ærārĭūs, *ſubſt. Kotlarz, Mincarz, Mośiądzem robiący, Podſkárbi,* **Ein Kesler.**

Ærārĭūs, *adject. Mośiądzowy, Podły.* **Küpfern.**

Ærārĭūs mīlēs, *Zołnierz pieniężny,*

Ærārĭūs ſcrībă, *Podſkárbi.* **Ein Rent-Meiſter.**

Ærātūs, *Mośiądzowy, Miedźiány.* **Verkupffert.** *ſyn.* ærĕ tēctūs, ōbdūctūs, mūnītūs, īnſtrūctūs, ārmātūs grāvĭs.

Ærātūs hŏmō, *Dłużnik 1.* **Ein Schuldner.**

Ærĕ dīrūtūs mīlēs, *Zołnierz ſkárány.* **Ein Geſtrafter Soldat.**

Āĕrēs *hi ſub Powietrze 1.* **Die Lufft.**

Ærĕūs, *Mośiądzowy.* **Das von Ertz oder Ku ff r gemacht.** - *micat æreus enſis* Virg. *ſyn.* āhēnūs, āhĕnĕūs, ærātūs.

Æreus, lege Ærius.

Ærĭcă, *æ*, *Sledź.* **Ein Hering.**

Ærĭfĕr, *Mośiężyſty. Ærificè ſub Miedźiány.* **Der K pffer trägt.** *ærifera comitum concrepuere manus.* Ovid.

Ærĭfĭcĭum, *Miedźiany ſtatek, Mośiężne rzeczy, Mośiężne rzemięſto.* **Ein Ertzeng fäs.**

Ærīmĕn, *Miedź.* **Ertz/Kupfer.**

Ærinĕūs, Ærinūs, *ab æra, æ, Kąkolny.*

Ærĭnūs, *ab ære. Mośiądzowy.* **Ertzig.**

Ærĭpēs, *edis omne adject. Prędkonogi, Wiátronogi.* **Ein Kupffer ner Fuß.** *Fixerit æripedem cervam licet, &c.* Virg. *ſyn.* vēlōx, cĕlĕr, præcēps, præpēs.

Ærĭs ālĭcūjūs. *Zácz.* **Wie viel.**

Āĕrĭs flŭōr, flūxūs, *Wiátr.* **Der Wind.**

Ærĭs glăcĭēs, *Zwierćiádło.* **Der Spiegel.**

Ærĭs mīllĭă, *ſub Złoty.* **Ein Gülden.**

Ærĭs pālĕă, ſquāma. *Mośiężna ſkwará,* **Die Hitze des Ertzes.**

Ærĭs tērnī: ærĭs dēnī, cēntēnī, *& ſub Siedm pieniążkow.* **Zwey Kreutzer.**

Ærĭsŏnus, *Brzmiący.* **Wieder thönent.**

Aērĭūs, *Powietrzny, Wyſoki, Biały, iaſno.* **Lüfftig.** *Nec gemere aeria turtur ceſſabit ab ulmo* Virg. *ſyn.* æthĕrĭūs *vel* æthĕrĕūs cœlēſtĭs, sўdĕrĕūs, *vel* āltūs, sūblīmĭs, ēxcēlsūs, ēdĭtūs, ārdŭūs, cēlsūs, prōcĕrūs,

Ærīzūsă gēmmă, *Turkus,* **Ein Jaſpis.**

Ærŏ, *as, Mośiądzem ábo miedźią robię.* **Mit Ertz machen.**

Ærŏīdēs *lapis gemma, m. f. Gr. ſub Berył.* **Ein Perle.**

Ærŏmāntĭă, *Gr. Wróżká 2.*

Æromelī, n. Gr. *Mánná 4.* Himmel brod.

Ærōsum āurum, *Fałszywá monetá* Falsz (Geld.

Ærōsŭs, *Mośężyśty, Nieszczery.*

Ærūcă, *Rdzá 1. Gryszpan.* Spongrün.

Ærūgĭnŏ, *as. Rdzewieię.* Rūsten.

Ærūgĭnōsus, *Zárdzewiały,* Rostig.

Ærūgŏ, *Rdzá, 1. Gryszpan. Suchość,* Nie *szczerość, Łakomstwo.* Ertz oder Kupffer Rost. *Si reddat veterem cum tota ærugine follem.* Juv. *syn.* Rubīgo, *prim. anc. epith.* Scabră, tētră, nīgră, tūrpĭs; vĭrĭdĭs. *vide Rubigo.*

Ærūgŏ scolecia, rasilis. *Mośiężny proch.* Mospulwer. (pfer.

Ærūmĕn. *Miedź* Allerley Metall/Ertz/ Ku=

Ærūmnă, æ. *Utrápienie, Nieszczęśćie.* Mühseligkeit/ Elend. *syn.* Mœrŏr, dŏlŏr. *epith.* Grăvĭs, mălă, dūră, lūctĭfĭcă, trīstĭs, crūdēlĭs, lūgubrĭs, *vide Mœror, Miseria.*

Ærūmnābĭlĭs, *Załośny.* Traurig.

Ærūmnālĭs, *Cięszki 2.* Schwer.

Æūmnæ, *Ærūmnulæ. Widły 1.* Ein Gabel.

Ærūmnātŭs, *Plaut. cor: Deartuatus*

Ærūmnōsŭs, *Nędzny.* Mühselig/ *syn.* īnfēlīx, mĭsĕr, īnfōrtūnātŭs. *vide Miser.*

Ærūscātŏr, *Szálbierz.* Ein Betrieger.

Ærūscŏ, *as, Zbieram,* Samlen.

Æs, *aris, Miedź, Mośiądz. Dzwon, Waga 7. Winá pięnężna.* Ertz oder Kupffer. *Nonnunquam gravis ære domum mihi dextra redibat. syn.* ærĭs mĕtāllum, *vide Metallum epith.* dūrum, sŏlĭdum, splēndĭdum, grăvĕ, tīnnŭlum, Cŏrinthĭum. *phr.* ārgĕntī rīvōs, ærĭsquĕ mētālli ōstēndit vēnis tēllūs. Nēxæ ærĕ trăbēs fŏrĭbūs cārdo, strīdēbăt ăhēnīs. ēxcūdēnt ălĭī spīrāntĭă mōllĭbus æra. *pecunia, nummus, (vide Pecunia.)* Tŭbă, būccĭnă, lĭtŭŭs cōrnū, clāssĭcūm. *phr. Tinnulaque æra sonant, arguta cavis tinnitibus æra, cum bellicus ære canoro, signa dedit tubicen.* vide Tuba.

Æs ălĭēnum, *Dług 1.* Schulden.

Æs ălĭēnum cōgŏ, cōnflŏ; cōntrăho, hăbĕŏ, făcĭŏ &c. *Dłużę się. 1.* Schulden machen.

Æs cāldārĭum, fūsĭlĕ, cāmpānum, tīnnŭlum. *Spiża 1.* Kūpfer.

Æs cŏrōnārĭum, *Mośiądz,* Messing.

Æs cuprĕum, Cyprĭum, dūctĭlĕ, rēgŭlārĕ. *Miedź* Allerey Metall.

Æs grăuĕ, *sub Poczworny grosz, Pieniądze*

Æs mănŭārium. *Wyrobek, Wygráne,* Gewin.

Æs mīlĭtārĕ, *Zołd,* Lohn.

Æs nātum, *Obrywkâ.* Zinsen Gewinn.

Æs rŏrūndum. *Cymbał.* Ein Cymbel.

Æs sīgnātum *Pieniądze,* Geld.

Æsălŏ, æsălōn, *onis, Gr.* Drzemlik.

Æschrologĭă, *Gr. Mowá plugawá,* Garstige (reden.

Æschynomenē, *es, Gr. Zywopłon Ziele.*

Æscŭlātŏr. *Szálbierz.* Ein Lügner betrieger.

Æsculus, *lege Esculus.*

Æscŏpĭcum *onus, sub Nadrożne,* Zehrgeld.

Æstās, *Lato, & sub Rok.* Der Sommer. *Qualis apes æstate nova, per florea rura.* Virg. *syn:* æstīvum tēmpŭs. *epith.* Pūlvĕrŭlēntă īgnĕă, torrĭdă, călĭdă, fērvēns, fērvĭdă, sĕrēnă, īnērs, sĭtĭēns, mōrbōsă, lāscīvă, fōrmōsă, fērtĭlĭs, lætă. jūcūndă, flōrēns, ōptātă spērātă, pīctă pēstĭfēra flāmĕa, sīccă. *phr.* æstĭfērī dĭēs Sīrĭŭs, ārdŏr, æstīvá tēmpŏră. Pārs fērvēntĭŏr ānnī. Călĭdīssĭmă, sōlĭbŭs æstās. Fōrmōsă mēssĭbŭs æstās. Spīcĕă sērtă gĕrēns. Fīndēns Phæbæīs īgnĭbŭs ārvă. Vēstĭēns, ōrnāns, cūlmīs Cĕrĕālĭbŭs āgrōs. Tēmpŭs quō tōrrĭdŭs æstŭăt āēr. Glēbāsquĕ jăcēntēs pūlvĕrŭlēntă cŏquīt mātūrīs frūgĭbŭs æstās.

Æstātĕ, *Lecie.* Zur Sommers=Zeit. Dūm tērrīs īncŭbăt æstās. Cūm tērræ ārdōrĕ dĕhīscūnt ārvă călōrĭbŭs hĭānt. ārvă hĭūlcă sĭti rūmpūntŭr: ūtūntŭr grāmĭnă cāmpīs: Dēnsæ tōrrēntūr arīstæ. Cūm grăvĭs ēxūstōs æstŭs hĭūlcăt agrōs. Cum ēxūstŭs ăgēr mŏrĭēntĭbŭs æstŭăt hērbīs. ŭbi hĭūlcă sĭti fīndīt cănĭs æstĭfĕr ārvă. Cūm sĭtĭūnt hērbæ ēt pĕcŏrī jām grātĭŏr ūmbră ēst. ŭbi pūlsam hўĕmĕm Sōl āurĕŭs ēgĭt sūb tērrā cœlūmquĕ æstīvā lūcĕ reclūsĭt. Cūm pēr sūmmă pŏlī phœbūm trăhĭt āltĭŏr æstās. ārēntēs cūm fīndīt Sīrĭŭs agrōs. Cūm sīccās īnsānă cănīcŭlă mēssēs Tōrrĕt, cŏquĭt. Cūm

cālĕt

cālēt, ēt mēdĭo Sōl ēſt āltĭſsĭmūs ōrbē, ārĭdā cūm sĭtĭēns ēxcōquĭt ārvā Lēō. Cūm cūlmĭs āgrōs vēſtĭt Cērĕālĭbūs æſtās. Cūm Cērēs ĭncūrvā fālcē rēsēctă cādĭt, Mātūrĭs cūm flāvēt cāmpūs trĭſtĭs. Cūm ſiccōs cāncēr ādūrit agrōs. Cūm lætæ tūrgēnt ĭn pālmĭtē gēmmæ.

Æſtifer, *Paláiący*, *Gorący 1.* Sommeträchtig. *Æſtiferæ Libyes viſo Leo cominus hoſte.* Luc. *ſyn.* Fērvĭdŭs, æſtĭvŭs.

Æſtĭmābĭlĭs, *Zacz*, *Ważny*, *Oſzácowány. ſub Nieoſzácowány.* Geſchätzt.

Æſtĭmātă pœnă, *Wina 2.* Schuld.

Æſtĭmātĭō, *Cena 1*, *Szácowánie*, Schatzung.

Æſtĭmātĭō cēnsūs, *Popis 1.* Muſterung.

Æſtĭmātŏr, *Szacownik*, *Sędźiá.* Ein Schätzer. *Rerum æſtimator, ſi tamen tecum exigas* (Jamb:) *ſyn.* Jūdēx. *epith.* æquŭs, jūstŭs, ĭnīquŭs. *vide Judex.*

Æſtĭmātōrĭŭs, *Szácunkowy.* Das Zuſchätzen iſt.

Æſtĭmĭŭ, *Szácowanie.* Schatzung.

Æſtĭmō, *Szacuię*, *Ważę ſobie co*, *Rozważam 1. Trzymam o kiem*, *Mierzę.* Schätzen/ hoch achten. *Quo redit ad faſtos & virtutem æſtimat annis.* Hor. *ſyn.* Jūdĭco, ēxĭſtĭmo, cēnsēo, *vel* cōnsĭdēro, *vel* māgnī, pārvī făcĭo, pēndo.

Æſtĭmō lĭtēm, *Przeſądy nákazuię.*

Æſtĭvă, *orum*, *Letnie mieſzkanie*, *Leżá letnia*, *Chłodnik 1.* Sommerhauß. -- *Sed tota æſtiva repente* Virg. *ſyn.* æſtīvă cāſtră.

Æſtīvă āgō, æſtĭvō, *as*, *Latnię 1.* Den Sommer verſchlieſſen. *Amnibus & nudo juvat æſtivare ſub æmo.* Stat.

Æſtīvè, *Lekko. Letuie.* Sommerlich.

Æſtīvōsŭs, æſtŭāns, *Gorący*, Südend heis.

Æſtīvŭs, *Letni*, Sommerlich. *Solibus hybernis æſtiva gratior umbra.* Ovid.

Æſtŭārĭă, *orum*, *Morſkie przychodzenia mieyſce.* Meerſumpff.

Æſtŭārĭum, *Wylewki*, *Odnogá morſka*, *Miálkość*, *Dziurá.* Lufftloch.

Æſtŭātĭō, *Pałanie*, *Chćiwość.* Brennung.

Æſtŭō, *Pałam 1. 2. Gorąco mi. Pram*, *Znoię ſię*, *Burzy ſię 1. 2. Żądam*, *fraſuię Trudność mam.* Erhitzen. *Et cum exuſtus ager morientibus æſtuat herbis.* Virg. *ſyn.* Fērvĕo, flāgro, exæſtŭo, *vel* flūctŭo, āgĭtŏr.

Æſtŭōsĭŭs, *Gorąco 1.* Heis.

Æſtŭōsŭs, *Gorący*, Hitzig. *Gregem æſtuoſa torret impotentia.* (Jamb. pur.)

Æſtŭs, *us*, *Gorącość. Pałanie*, *Wrzawá 1. Burzenie 2. Morſkie burzenie*, *Chćiwość*, *Zatrwożenie.* Hitz. *ſyn.* Cālŏr, ārdŏr, fērvŏr, *vel* flūctŭs, mōtŭs. *epith.* Flāmmĭfĕr: sīdĕrĕŭs, fērvēns, ūrēns, mālĭgnŭs, grāvĭs, fērvĭdŭs. *phr.* ēxŭpĕrānt flāmmæ; fŭrĭt æſtŭs ăd āurās. Prōpĭŭſquē æſtŭs ĭncēndĭă vōlvūnt, ūndĭsŏnō mōtum mārē flūctŭăt æſtū, æſtŭs ĕrāt māgnŭſquē lăbōr, gēmĭnāvĕrăt æſtum; āſpĕrquē sĭtī ātquē ēxtĕrrĭtŭs æſtū. Lāſsōs æſtū fērvēntē lăcērtōs Cūm grāvĭs ēxŭſtōs æſtŭs hĭūlcăt ăgrōs. Vārĭō mārē flūctŭăt æſtū *vide Fluxus maris.*

Æ T A

Ætās, *Wiek*, *Czás*, *1. Rok. 1. Láta 1. Zywot* Das Alter. *Ætatis facta eſt tanta ruina meæ.* Ovid. *ſyn.* ævūm, ſæcŭlŭm, ævī ſpātĭum, *vel* vītă, ānnī, tēmpŭs, vītæ tēmpŭs, *epith.* Fūgĭtīvā brēvĭs, ĭrrēvŏcā bĭlĭs, mātūră, vēlōx, præcēps, prŏpĕră, cĭtă, ĭnſtābĭlĭs, ĭrrēquĭētă cādūcă præpēs, fāllāx, fūgĭēns, rēvŏlūbĭlĭs, lūbrĭcă, prætĕrĭtă. *phr.* Cĭtō pēdē fūgĭēns. Sĭngŭlă vērtēns, ōmnĭă fert ætās, ūtēndum ēſt ætātē, cĭtō pēdē lābĭtŭr ætās. Lābĭtŭr ōccŭltē, fāllĭtquē vōlātĭlĭs ætās, ēt dūbĭæ ſūbmĭttĭt cūnctă rŭīnæ Nōſtră brēvĭs vēlōxquē ætās ēt plēnă lăbōrŭm. Cūm mātūră ădōlēvērĭt ætās, ŭbi quārtă āccēſsĕrĭt ætās, nūnc tērtĭă vīvĭtŭr ætās, *vide Pueritia, Adoleſcentia, Juventus, Virilis ætas. & Senectus.*

Ætās bŏnă, *Młodźieńſtwo.* (*Staroſć*

Ætās dēcūrsă āctă, ingrāveſcens mala.

Ætās dēcrēpĭtă extrema præcipitata ſumma. *Zgrzybiałość.*

Ætas lēgĭtĭma, *Latá*, *Rok 1.*

Ætas mēdĭă *ſub Srzednich lat.*

Ætātē āffēctă ingrāveſcentē homo, *Létni.*

Ætātē cōnfēctŭs, *Zgrzybiały.*

Ætātē

Ætātĕ părĭlī ætātē păr, *Rowiennik.*]
Ætātĕ prōgrĕdĭēntĕ, *Zá láty.*
Ætātĕ prōgrĕſsŭs, prōvĕctŭs, ætātĕ prŏpĕ āctā dēcŭrsā. *Podſtárzał ſobie.*
Ætātĕ præſtăt, āntĕcēllĭt, āntĕĭt, *Stárſzy.*
Ætātĕ sĕnēctā, *Stary.*
Ætātēm ād cōmpŭtātĭōnem rĕvŏcārĕ, *ſub Rachuię ſię.*
Ætātĭs pārs pējŏr. *Starość 1.*
Ætātĭs vĕnĭă, *Przyznanie lat.*
Æ ātis vĭtĭō, *vel* ætātĕ, *Od ſtárośći ſub Od rádośći.*
Ætātŭlă, *Lata. 1.*
Ætērnālĭs, *Wieczny.*
Ætērnĭtās, *Wieczność.* **Die Ewigkeit.** *Æternitatis janua.* (Jamb. Dim.) Prud. *epith.* Lōngă, pĕrēnnĭs, īmmūtābĭlĭs. *phr.* Tēmpŭs fīnĕ cărēns, ævum pērpĕtŭum. Vītă pĕrēnnĭs, ævum ætērnum, ēxpērs prīncĭpĭī fīnĕ cărēns. Quæ sēmpĕr ădēſt, sēmpērquĕ fŭĭt, sēmpērquĕ mănēbĭt. Cui nĕquĕ prīncĭpĭum ēſt, ŭſquām nēc fīnĭs. Nēſcĭă fīnĭs. Quæ ſpătĭō nōn claūdĭtŭr ŭllō.
Ætērnō, *as, Wiécznę, Wiécznym czynię.*
Ætērnō, *Uſtáwicznie.* (*Słynę.*
Ætērnum, *Wiécznie, Ná długi czás, Zawſze.* **Ewiglich/** *ſyn.* Sēmpĕr, pērpĕtŭō, ŭſquĕ, Nūnquām nōn, ōmnī tēmpŏrĕ; ævō. *vide Semper.*
Ætērnŭs, *Wieczny, Wielki. 1.* **Ewig/ immerwährend.** *ſyn.* Pērpĕtŭŭs, pĕrēnnĭs, cōntĭnŭŭs, sēmpĭtērnŭs, īmmōrtālĭs. *phr.* Fīnĕ cărēns. Hīs ĕgo nēc mētās rērŭm, nēc tēmpŏră pōno: īmpĕrĭŭm sĭnĕ fīnĕ dĕdī, ætērnŭm nōſtrōs lūctŭs ēxtendĭt ĭn ævum. nōbīs cērtă fĭdēs ætērnæ īn ſæcŭlă laūdĭs, īmmōrtālĕ dĕcŭs trĭbŭĭt. Mănēt ætērnŭmquĕ mănēbĭt.
Æthēr, *eris, m. Gr. Powietrze,* Ogień 2. *Niebo 1.* **Der Lufft-Himmel.** *Inde mare, inde aer, inde æther ignifer ipſe.* Virg. *ſyn,* Cœlum, pŏlŭs, ŏlўmpŭs. *vide Cœlum. vel vide Aer. epith.* ārdŭŭs, lĕvĭs, răpĭdŭs, rĕvŏlūbĭlĭs, pūrŭs ăpertŭs, lĭquĭdŭs, sĕrēnŭs, vāſtŭs, sĭgnĭfĕr, săcĕr, īgnĕŭs, ſtēllātŭs, cŭrvŭs, ōmnĭpărēns, aūrĕŭs, lūcĭdŭs, lætŭs, cōnſpĭcŭŭs, pūrpŭrĕŭs, cāndēns, ārdēns, *phr.* Rŭĭt ārdŭŭs æthĕr. Grăvēs ŭdō fūndūntŭr ăb æthĕrĕ nīmbī. Lætĭfĭcŭsquĕ dĭēs ĕrăt ōmnĭbŭs æthĕrĕ pūrō.
Æthĕrĕŭs, ætherius, Gr. *Powietrzny, Niebieſki.* **Lüfftig / himmliſch/ göttlich.** *ſyn.* āĕrĭŭs, -- *Æthereas, telum contorſit in auras.* Virg.
Æthră, *æ, Gr. Powietrze 1.*
Æthĭŏpĭă, *Murzynſka źiemiá.*
Æthiŏpĭs, *idis, Gr. Dźiewánná.*
Æthĭōps, *opis, Æthiŏpus, pi Gr. Murzyn.* **Die Mohren.** *Æthiopum verſemus oves, ſub ſidere cancri.* Virg. *epith.* Nigrī, ūſtī, atrī, tōrrĭdī, nūdī hōrrĭdī, dēfōrmēs, fūſci, văgī, ēxūſtī, tōſtī, fĕrōcēs.
Ætiolŏgiă. *Gr. Sprawowanie ſię.*
Ætītēs, *æ, m, Gr. Kamień orli.*
Ævĭtās, *Stárość 1. Wiék.*
Ævĭtērnŭs, *Wiéczny.*
Ævum, *Ævus m. priſcè. Wiék. Wieczność. Czás 1. Zywot.* **Die Ewigkeit oder immerwährende Zeit.** *ſyn.* Vītă, ætās ævī ſpătĭum, *epith.* āngūſtum, brĕvĕ, mĭsĕrābĭlĕ vŏlāns, lūbrĭcum, lōngum, lābĭlĕ, incērtum, flŭĭdum, lāmēntābĭlĕ. *phr.* Tūrpĭs ĭnŏpſquĕ sĭmŭl mĭsĕrābĭlĕ trānsĭgĭt ævum. Tāntum ævī lōngīnquă vălēt mūtārĕ vĕtŭſtās. *vide Ætas, & vita.*

A F F

Affăbĕr. *Sztuczny.*
Affābĭlĭs, *Rozmowny 1. Łagodny.* **Holdſelig mit reden.** *Nec vaſa facilis, nec dictu affabilis ulli.* Virg. *ſyn.* Cōmĭs, mītĭs, plăcĭdŭs, bĕnīgnŭs, urbānŭs, hūmānŭs.
Affābĭlĭtās, *Rozmowność, Łágodność.*
Affābĭlĭtĕr, *Łágodnie.*
Affābrè, *Sztucznie.* **Kunſtlich.** *ſyn.* Pūlchrē, sōlērtĕr: bēllĕ, pĕrītē, ēlēgāntĕr.
Affābŭlātĭō,! *Bayki przyſtoſowánie.*
Affāmĕn, *inis, n. Mowienie do kogo.*
Affānĭa, *Bayki,* **Geſchwätz.**
Affārī, *ſub Mowię do kogo.* **Zuſprechen / anreden.** *Tunc ſic affari & curas his demere dictit.* Virg. *vide Affor, aris.*

Āffātim, *Obſićie, Hoynić, Doſtáteċznie, Dość. Do zdechu.* Reichlich. *Affatim plenis, quibus imbuatur.* (Saph.) *ſyn.* ăbūndē, lārgē, mūltum.

Āffātŭs, *us, Przemowienie do kogo.* Anred/ Anſpruch. *Audeat affatu, quæ prima exordia ſumat.* Virg.

Āffĕctātē, *Wyſtáwnie.* (*ſię.*

Āffĕctātĭō, *Pokázowánie ſię, Przeſadzanie*

Āffĕctātŏr, *Storzypięrká, Pożądácz, Wyſtáwny.* Ein Nachaiffeter/Sorgfältiger. *ſyn.* Cŭpĭdŭs, āppĕtēns, ſtŭdĭōsŭs.

Āffĕctātŏr ſum, *Przeſadzam ſię.*

Āffĕctātŭs, *Wyſtáwny, Zmyślony, Dobrowolny.* Sorgfältig. *ſyn.* Quæsītŭs, ēxquīsītŭs, āccērsītŭs.

Āffĕctĭō, *Afekt 4. Poruſzenie, Spoſobność 2. Namiętność, Miłość, Poſtánowienie 2.*

Āffĕctĭō ănĭmī, *Ządza.*

Āffĕctĭō cōrpŏrĭs. *Komplekſya.*

Āffĕctĭō cœlōrum *Influencya.*

Āffĕctō, *as. Pnę ſię 2. Umyślnie czynię Wyſtáwnie co poczynam, Czynię ſię 2. Nabawiam* Embſig/begehren. *Per populos dat jura, viamq; affectat olympo.* Virg. *ſyn.* Cŭpĭo, āppĕto, ēxquīro, āmbĭo, aŭcŭpŏr, dēsīdĕro.

Āffĕctŏr, *aris. Pnę ſię 2.*

Āffĕctŭōsŭs, *Afektu pełny.*

Āffĕctŭs *ti adject. Skłonny, Afekt 7. Spoſobny, Chętny. Maiący, Chorobie podległy, Náruſzony, Zaczęty, Niedokończony. Chory 1, Náſchyłku.* Kranck/geplagt. *ſyn.* Cŏmmōtŭs, vēxātŭs, āfflĭctŭs. *vel* īnfirmŭs lāngŭīdŭs.

Āffĕctŭs malè ſum. *Mieſprzyiam.*

Āffĕctŭs mălè, grăvĭtĕr, *Utrapiony.*

Āffĕctŭs ſum, *Radbym.*

Āffĕctŭs, *us, ſubſt. Afekt, Miłość, Poruſzenie,* Eine Lüſte/oder Bewegung des Gemüths. *Hæc dabit affectus ille excludatur amicus* Juv. *ſyn.* Stŭdĭum, mōtŭs ănĭmī, mēntĭs, pēctŏrĭs, *epith.* vĕhĕmēns, tŭrbĭdŭs, vĭŏlēntŭs.

Affectus, hi. Dzieći.

Āffĕctŭs ămōrĭs, *Chęć.*

Āffĕrō, *Przynoſzę, Przywodzę. Nábawiam.*

Āffĕrō aŭxĭlĭum, ŏpem, *Rátuię.*

Āffĕrō īncrēmēntum, *Przymnażam.*

Āffĕrō mĭhī mănŭs, mōrtem *Zábiiam ſię.*

Āffĕrō pēſtem, ēxĭtĭum, īntĕrĭtum, *Zátracam.*

Āffĕrtŭr, *Słyſzeć, Wieść ieſt.*

Āffĭcĭō, *Nábawiam, Trapię 1. 2. Częſtuię.* Bewegen. *Sed potius largis affice muneribus* Catull. *ſyn.* Mŏvĕo, cōmmŏvĕo, tŭrbo, vēxo, pērtŭrbo, āffīgo. tŏrquĕo.

Affĭcĭo glōrĭā, hŏnōrĕ, mūnĕrĭbŭs, *in Uraczyć.*

Āffĭcĭō mōrtĕ, cœdĕ, *Zábiiam 1.*

Āffĭcĭō, vŏlūptātĕ, gaŭdĭo, *Rozweſelam.*

Āffĭcĭŏr, *Zeymuie mię, Poruſzam ſię, Smęcę ſię.* Betrüben.

Āffĭctĭtĭŭs, & Āffĭctŭs, *ti, Przydátny,* Ertichter. *ſyn.* Fĭctŭs sĭmŭlātĭtĭŭs.

Āffīgō *Záwiczam, 1. Przybiiam 1. Przylepiam, Przyprawiam.* Anheften. *Concretam patitur radicem affigere terræ.* Virg. *ſyn.* Fīgo, īnsĕro, ādnēcto, cōnnēcto, jūngo, ādjūngo cŏnjūngo.

Āffīgŏr, *Wieſzam ſię, Przylipam.*

Āffīgŏr mōrſu, sūctū, *Przypiiam ſię, Przyſtaię*

Āffīngo, *Przyczytam. Wmawiam 2. Przydaię 3. Przyzywam 2. Daię mowę.* Andichten. *ſyn.* Fīngo, sĭmŭlo, āſsĭmŭlo.

Āffīnĭs, *Powinowáty z Małżeńſtwá, Przyległy. Ucześnik, O granicę mieſzkáiący.* Schwager/Blutsverwandter. *Jus aliquod faciunt affinia vincula nobis.* Ovid. *ſyn.* Cŏgnātŭs, cōnsānguĭnĕŭs, āgnātŭs, prŏpīnquŭs, sānguĭnĕ jūnctŭs, *vel* æquālĭs, sĭmĭlĭs, cōnsīmĭlĭs, *vel* prŏpīnquŭs, vīcīnŭs.

Āffīnĭs ſcĕlĕrĭs, āffīnĭs vĭtĭō. *Winien 2.*

Āffīnĭtās, *Powinowáctwo z małżeńſtwá.*

Āffīnĭtātēm cōncĭlĭō, *Zpowinowacam kogo.*

Āffīnĭtātēm jūngō, *Spowinowácam ſię.*

Āffĭrmāns, *Twierdzący.*

Āffĭrmātē, *Twierdząc, Mocno. Zápewne.*

Affirmatio, *Twierdzenie.*
Affirmatio Religiosa. *Przysięga.*
Affirmator, *Twierdziciel.*
Affirmo. *Twierdzę, Potwierdzam, Utwierdzam, Dowodzę 2. Stwierdzam.* **Bekräfftigen / bejagen.** *syn.* Assero, assevero, ajo, confirmo, juro.
Affirmo jurejurando, *Przysięgam.*
Affixa orum, *Ruchome rzeczy.*
Affixus sum, *Ráwęczę.* **Angeheff.** *syn.* Fixus, defixus, annexus, junctus, adjunctus.
Afflatu traho periculum, *Záražam się.*
Afflatus, *us, Chuchánie, Nátchnienie, Powiewánie, Wionienie, Zálatánie, Nápuchnienie* **Angeblasen.** --- *afflata ex numine quando.* Virg. *syn.* impulsus, agitatus. *phr.* Numine afflatus.
Afflatus incendio, *Opełzł.*
Afflatus numine, *Prorok.*
Affleo, *Przypłakiwáć.*
Afflictio, Afflictatio, *Trapięnie 1. Utrapienie.* **Trübsal / Bekümmernuß / Angst / Noth.** *syn.* Casus, miseria, malum, adversa, fortuna. *vide Casus, Infortunium.*
Afflicto, *as, Trapię. z.*
Afflictor, *oris. Trapiciel.*
Afflictus, us. Cic: Afflictu occidit, corr. Lambin. Afflicta occidit.
Afflictus, *ti Utrapiony, Upádły, Utrząsnął się.* **Betrübt / g plagt.** *Afflictus vitam in tenebris, luctusque trahebam.* virg. *syn.* Prostratus, jacens, oppressus, *vel* infelix, miser, anxius, *phr.* Fatis jactatus, iniquis. Fatis usus acerbis. obrutus innumeris curarum, fluctibus. *vide Curis angi, Infelix.*
Affligo, *Trapię 1. 2. Uderzam o ziemię, Obalam. 1. 2.* **Betrüben / plagen / ängsten.** *Fletis, & assuetum spoliis affligit egestat.* Claud. *syn.* Vexo, ango, *vel* prosterno, deprimo, dejicio, pessundo. *phr.* Cladibus innumeris miseram vexavit, insontem oppressit fatorum mole. Fatis vexare cruentis, assvetum spoliis afflixit egestas, indomitos animos et corda superba, Cladibus afflixit.
Affligor. *Smęcę się.*

Afflo, *Owiewam, Nádymam 2. Nápuchnąć Chucham 2. Dmucham 2. Nátchnąć. Orchnąć Zárazam, Pomagam.* **Anblasen.** *syn.* inspiro, *Metaph.* incito, induco.
Afflor, *Zálata mię, Natchniony iestem.*
Afflor incendio, *Záchwycić ognia.*
Affluens, *Obfity,* Affluenter, *Obficie.*
Affluentia, *Obfitość,* **Vberfluß** */vide Abundantia, Capia.*
Affluo, *Obfituię, Opływam. Przypłynąć Przybywa, & sub* Gromádzą *się Zbiegáią się,* **Vberfluß haben.** *syn.* abundo, *vel* accurro, concurro.
Affodio, *is, ere, Przykopáć, Przydáię 1.* **An oder übergraben.** *syn.* Fodio, effodio, eruo.
Affor, *aris. Mowię do kogo.* **Ansprechen.** *Ergo his aligerum dictis affatur amorem,* Virg. *syn.* alloquor, compello, as, *phr.* voce, verbis dictis, compello.
Affore, *in Przychodzę 1.* **Künfftig seyn / seyn werden.** --- *Generos externis affore ab oris.* Virg. *vide Adsum.*
Afformido, *Obawiam się, Boię się.*
Affrango. *Obiia się.*
Affremo, *Szumię.*
Affrico, *Náćieram, Námazuię Zárazam 1. Czochram się.*
Affrictus *us, Náćieránie 1.*
Affringo, *Łamię co,* Affrio, *Drobię.*
Afra avis, *Struś, 1,*
Africia, æ: Arnob. Pultes aut libi genus in sacris.
Africus, *Wiátr zachodnemu poboczny ku południowi* **Südwestwind.**
Affulgeo, *Záiáśnieć.*
Affunditur, *Podlewa rzeká.*
Affundo, *is, Przylewam, Zálewam.*
Agallochum, Gr. *Aloe. 1.*
Agamus, Gr. *Bezżeniec.*
Agape, es, Gr. *Biesiádá, Miłość.*
Agapeta, æ, Gr. *Náłożnicá.*
Agaricum, Gr. *Modrzemowa gębká,*
Agaso | onis, *Oślarz, Másztálerz, Pasterz,*

Pogániasz. Eseltreiber/ *Vt modo si patinam Pede lapsus frangat agaso.* Hor. *syn.* ăgĭtātŏr ăsĕlli
Ăgăthŏdæmon, Gr. 1. *bonus genius. apud Lamprid. Agathodæmones sunt dracunculi magici.*
Ăgĕ, ăgĕ ăgĕ, Agĕdum. *Nuż.* Wolan. *Dic age, nam cunctis eadem est audire voluntas.* Ovid. *syn* ăgĕdum, ăgĕsīs, ējă ăgĕ.
Ăgēă, *a. Chodzenie, 3. e produxit Ennius.*
Ăgĕlastŭs, Gr. *Niewesoły, Melakolik.*
Ăgĕlæŭs, *vide Panis agelæus.*
Ăgĕllŭs, *Rola 1.* Ackerlein. *Quod nunquam veriti sumus, ut possessor agelli.* Virg.
Ăgĕllŭs vĭrēns *Ogrod.*
Ăgēmă *tis Gr. Połek.*
Ăgĕnda, *orum, Aienda.*
Ăgēns, *Rzetelny.*
Ăgēns in rebus, *Sprawcá.*
Ăgĕr. *Rola 1. Okolicá,* Feld/ Acker. *Huic ager ille malus, dulcesque á fontibus undæ* Virg. *syn.* Cāmpŭs, ărvum, jūgĕră, tĕrră, sŏlum, rūră, tēllŭs, hŭmŭs. ăgĕllŭs. *epith.* dīvĕs. frūgĭfĕr, fœcūndŭs, lūxŭrĭōsŭs, fĕrāx, bĕnīgnŭs, ĭngrātŭs; vĕstītŭs; trĭtĭcĕŭs, ārĭdŭs, lăpĭdōsŭs, grāmĭnĕŭs; mōllĭs, hĕrbĭfĕr, rĭgŭŭs, ĭrrĭgŭŭs, ālmŭs, cūltŭs, mădĭdŭs, bŏnŭs; ŏpĕrōsŭs, ĭncūltŭs, vĭrĭfĕr, cĕrĕālĭs; flāvēns, flāvŭs, pōmĭfĕr; săxōsŭs, ſpīnōsŭs; ōlēns, aprīcŭs, līmōsŭs. *phr.* Dīvĭtĭs ūbĕr ăgrī. Jūgĕră tērræ. Cāmpōrum æquŏr, ager ŏnĕrātŭs mĕſsĭbŭs. Vĕſtītŭs mĕſsĭbŭs. Rĕnŏvātŭs ărātro. Frūgĕs cūm fœnŏrĕ rĕddēns. Fērtĭlĭs ūbĕrĕ cāmpŭs, ămœni jūgĕră cāmpī. Hūmēctāt flāvēntiă cūltăGalĕsŭs. Cōnsĭtŭs ārbŏrĭbŭs. Flāvēns mĕſsĭbŭs. Lætō grāmĭnĕ vērnāns. Dēprōmēns vārĭīs grāmĭnă pĭctă nŏtĭs. Rĕddēns sătă lætă, ăgĕr mĕſsēs fērt pīnguĭs ŏpīmās. Præbēt pōmă bĕnīgnŭs ăgĕr. Fœcūndă sŭīs pūbēſcūnt frūgĭbŭs ārvă. Pārtūrĭt ālmŭs ăgĕr. Stĕrnĭt agrōs, ſtĕrnĭt sătă lætă, bŏūmquĕ frūgĭfĕrĭs ēſt īnsŭlă nŏbĭlĭs ārvĭs. Quā cōllēs Bācchō lætī flāvēntĭăquĕ ārvă mĕſsĭbŭs. ēt sĕgnēm pătĭērĕ sĭtū dūrēſcĕrĕ cāmpum.
Ăgĕr pāſcŭŭs, cōmpāſcŭŭs. *Błonie.*
Ăgĕr rĕquĭētŭs, *Ugor.*
Ăgĕrătum, Gr. *Zeniſzek ziele.*
Ăgĕsĭs, *Nuż,* Wolauff. *Nunc agesis, quoniam docui nil posse creari.* Lucr. *syn.* ăgĕdum, ējă, ăgĕ.

A G G

Ăggĕmo, *Wzdycham.* Zuseuffzen/ *Aggemit & nostris ipsa carina malis.* Ovid. *vide Adgemo.*
Āggĕr, *Wał, 1 Grobla, Págorek.* Ein Schantz/ Thamm. *Aggeribus septam circum, & fluvialibus undis.* Virg. *syn.* Vāllum, mūnīmĕn, prōpūgnacŭlŭm tĕrră āggĕſtă: tĕrrĕă mōlēs. *epith:* Tĕrrĕŭs, hĕrbōsŭs, lăpĭdosŭs, grāmĭnĕŭs; īncūrvŭs, tĕrrēnŭs, fīrmŭs; cērtŭs, āltŭs, cēlsŭs, ēxcēlsŭs, ărdŭŭs, bēllĭcŭs, Mārtĭŭs; sŭblīmĭs, īngēns, īnsŭpĕrābĭlĭs. *phr.* Vāſtō sēptās vĭdēt āggĕrĕ tērrās. *vide Munimen.*
Āggĕrătĭo, *Támá, Sypánie Záſypowánie.*
Āggĕro, *as, Kupię, Obſypuię, Záſypuię.* Auffhäuffen. -- *Dictis, atq; aggerat iras* Virg. *syn.* Cōngĕro, cŭmŭlo, āgglŏmĕro, āccŭmŭlo cōllĭgo. *Phr.* incēndĭtquĕ anĭmŭm dĭctīs, ātquĕ āggĕrāt īrās, āggĕrĭtŭr cŭmŭlō tēllŭs, ſtānt mœnĭbŭs āræ. *vide Accumulo.*
Āggēſtĭo, *Záſzorowánie.* (*Zrąb 2.*
Āggēſtum, *Nawoz, Záſypowánie Grobla,*
Āggēſtŭs, *us, Sypanie Zaſypowanie.*
Āgglŏmĕro, *Kupię, Przyłęczam.* Zusammen winden. *Et lateri agglomerant nostro. &c.* Virg.
Āgglūtĭno, *Przykleiam, Lituię to, Spaiam* Anleimen. *syn.* Glūtĭnĕ nēcto, adnēcto, cōnnēcto, jūngo, cōnjūngo; cōpŭlo.
Āggrăvātĭo, *sub Klątwá 2.*
Āggrăvēſcĭt, *Sili się, Szerzy się, Pogorſza się.* Je länger/ je schwärer werden. *syn.* Dēprĭmŏr, āggrăvŏr, grăvŏr, ōpprĭmŏr, ŏbrŭŏr.
Āggrăvo, *Obciążam,* Vberladen. beschwären. *Illa meos casus aggravat, illa levat.* Ovid. *syn.* Dēprĭmo, ŏnĕro, grăvo, ōpprĭmo, ŏbrŭo.
Āggrĕdĭor, *Przyſtępuię 1. Przychodzę 1 Poczynam, Záczynam, Popadam kogo, Szturmuię, Ważę się 2. Uderzam na kogo.* Angreiffen/ anfallen. *His vatem aggredior dictis &c.* Virg. *syn.* Īnvādo, lăcēſſo, prōvŏco, ōppūgno, prĭŏr īrrŭo, ădŏrĭŏr. *v. Irruo, vel*

ordior, suscipio, incipio, v. *Incipio. phr.* tendere, Ferri, invadere, aggredi. Densis, incurrimus armis. Talibus aggreditur Venerem Saturnia dictis, appe rit adversos. *vide Hostem invado.*

Aggrego, *as. Przyłączam, Przypuszczam, Przyimuię 1.* **Zusammen sammlen.** *Aggregat, & secum petulans amentia certat. syn.* Congrego, colligo, cogo.

Aggressio, *Agressus us, Naiazd, Przystąpienie, Szturm, Záczęćie 1.*

Aggressor, *Rozboynik, Szárpácz.*

Aggressura, *Naiazd, Rozboy 1. Szarpánie.*

Aggrettus. priscè, lege Adgretius suprà.

A G I

Agilis, *Chybky, Prędki, Zártki.* **Hurtig geschwind.** *Lassabant agiles aspera bella viros.* Ovid. *syn.* Levis, celer, promptus expeditus, velox, volucer, alacer, pernix, citus, *vide Velox.*

Agilitas, *Prędkość, Chybkość,* **Behendigkeit.** *syn.* Levitas, velocitas, mobilitas.

Agiliter, *Prędko, Chybko.*

Agina, *æ, Szal gwoździk. Szal rękoieść.*

Aginator, *Zyskownik, Targownik,*

Aginor, *aris Tárguię, Machluię.*

Agipes, *edis, Prędkonogi, Ráycá.*

Agitabilis, *Ruchomy,* **Beweglich.** *Terra feras cepit volueres agitabilis aer.* Ovid.

Agitant me furiæ, *Száleię,*

Agitatio, *Chwiewánie, Ruszenie 1. 2. Mieszánie, 2. Chełbanie, Trzęśienie, Poruszánie, Burzenie. 2.*

Agitatio mentis, *Myśl 2.*

Agitator, *Pogániacz, Káwáłkátor, Woźnica.* **Ein Treiber / Tummler.** --- *Et equorum agitator Achilles.*

Agitatus *us, Ruszánie.*

Agitatus, *ti, Utrapiony, Okrzosány.* **Hin und wieder getrieben.** *syn.* Lactatus, versatus, actus. *Incursant ramis, agitataq; pulsant* Ovid.

Agite, agite dum, *Nuż.*

Agito, *Rucham, Ruszam 2. Pędzę, Trzęsę 1. Mieszkam gdźie, Ućieram 5. Bierzę 2. Rosprawiam, Zyię 3. Rozważam 1. Myślę 1. Zywię się 1.* **Bewegen / treiben.** ---*Illa choros lucis agitabat in altis.* Virg. *syn.* Jacto, ago verso, vexo, turbo, disturbo, *phr.* Cursu timidos agit bis onagros. Intonsos agitaret Apollinis aura capillos. Sæpius ventis agitatur ingens Pinus, illa choros lucis agitabat in altis Per somnos agitatus imagine falsa, extinctus umbras agitat infestus meas.

Agito convivia, *Biesiáduię.*

Agito prædam, *Rozbiiam.*

Agito, sat, *pro* satago, *Usiłuię.*

Agitor, *Chwiewam się, Ruszam się.*

Agitur, *Idźie o co, O głowę idźie, O to grá, & sub Toczę się.*

Aglaophotis, *idis f. Gr. Jasnotká źiele.*

Aglaspis, Livi. legio a scutis albis Gr.

A G M

Agmen, *Rotá ciągnąćá, Gromádá ludźi, Wielkość, Pąd, Zástęp, Kupá.* **Ein Hauff / ein Heer.** --- *Agmen agens, magnique ipse agminis instar.* Virg. *syn.* Turba caterva, exercitus cohors, phalanx, legio, manipulus, manus. *epith.* Clypeatum, forte, armatum, terrificum, rapidum, horrendum. *phr.* Succinctum pharetris agmen, Campo stetit agmen aperto. Totumque insignibus armis agmen. agmine facto invadunt hostem. Video per densa volantem agmina Ductorem Lybiæ. Sese medium injecit moriturus in agmen. Clypeataque totis agmina densantur portis. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum. Populataque plenis Agmina se fundunt portis *v. Acies militaris. Exercitus.*

Agmen compositum, *Szyk, 2.*

Agmen fluminis, *Nurt.*

Agminalis, *Ciężarowy.*

Agminatim, Agmine *Hurmem.*

A G N

Agna, *Owcá.* **Ein Lamm.** --- *Ipse atri velleris agnam.* Virg. *syn.* Bidens, ovis balans. *epith.* Lanigera, tenera, placida, pavida, tenella, imbellis *vide Ovis.*

Agna mollior, *Łagodny.*

Agna novella *Jagnię*

Agnascor, *Nádrastam, Przyrádzam się 1.*

Agna-

Āgnātă pĕcŏră, *Przypłodek.*
Āgnātĭo, *Powinowáctwo po Oycu.*
Āgnātum mēmbrum, *Przyrostek.*
Āgnātŭs, *Powinowáty po Oycu, Fogrobek* Anverwandter/Blutsfreund. *syn.* Cŏgnātŭs ăffīnĭs, cōnsāngŭĭnĕŭs, prŏpīnquŭs. *phr.* Sānguĭnĕ jūnctŭs. Cōnsānguĭnĭtātĕ prŏpīnquŭs
Āgnīnă, *Báránina.*
Āgnīnŭs, *Báráni.* Lämmerlein. *Cruda per agninos exercent funera rictus.* Prud.
Āgnōllŭs, *Barazek, Jagnię.*
Āgnĭtĭo, *Poznawánie, Uznánie.* Erkantn. sz. *Agnitione notas rerum vel grossibus errant.* Prud. *syn.* Nōtĭo, cōgnĭtĭo, nōtĭtĭă.
Āgnĭtŏr, *Poznawacz.*
Āgnōmĕn, Āgnōmĕntum, *Przezwisko. 3.* Zunahmen. *Adjectique probent genitiva agnomina Cottæ* Virg *syn.* Cōgnōmĕn, *epith.* Clārum, aūgūstum, *vide Nomen-*
Āgnōmŏn, ŏnis, *m. Gr: Wyroń.*
Āgnōmĭnātĭo, *Nazwánie, Zamiáná słow.*
Āgnōscŏ, *Uznáwam. Poznáwám, Zeznawam 1. Znam się,* Erkennen. *Æneas agnovit eum lætusq; peccatur.* Virg. *syn.* Nōscŏ, cōgnōscŏ, pērspĭcĭo, scĭo, vel fătĕor, cōnfĭtĕŏr, ādmīttŏ, *phr.* Cāsŭs mĭhi cōgnĭtŭs ūrbĭs. Līttŏră nōtă tĭbi. Nēc lătŭērĕ dŏlī frātrēm Jūnōnĭs. Sēd cōram āgnōscĕrĕ vūltŭs, vēlātāsquē cōmās præsēntĭāquĕ ōră vĭdēbār: *vide Cognosco.*
Āgnŭă, *Połłáię.*
Āgnŭs, *Báránek, Jágnię.* Ein Lamm. *syn.* Bālāns, bĭdēns *epith:* Mōllĭs, lānĭgĕr tĕnĕr, tĕnēllŭs tĭmĭdŭs, mītĭs, īmbēllĭs, blāndŭs. *phr.* Lāscīvī sŏbŏlēs grĕgĭs, Fœtŭs ŏvĭum, Bālātŭs mātrĭs pēr jūgă lōngă sĕquēns Lūxŭrĭāns lætĭs tĕnĕr āgnŭs ĭn agrĭs. Sūbsĭlĭēns, mōllīquĕ ĭn grāmĭnĕ lūdēns. Păvĭdōquĕ fūgācĭŏr āgnō. Sūb mātrĭbŭs āgnī Bālātum ēxērcēnt. *vide Ovis.*
Āgnŭs cāstŭs, *Wierzbá włoska.*
Āgnŭs fœmĭnă, *Owcá.* Ein Schaff.
Āgnŭs lāctēns, sūbrūmŭs, *Jágnię.*
Ăgŏ, *is, Czynię 1. 8. 9. 11. Bawię się. 1. Mieszkam gdzie, Pędzę, Pozywam 1.* Prę, *Onáczę. Rządzę 1. Mowię 1. 4. Nápędzam Rozprawiam, Wyrażam 2. Jestem nárabiam, Ruszam 2. Jdę wspániále, Jestem 3. 4. Káżę do ludu,* Sprawę *mam, Zyię 3. Wbiiam 1. Sprawuię 1. Naradzam się, Stawiam się 3. Wydaie żięmia, Pobudzam* Thun/ machen/ handlen. *syn.* Gĕro, făcĭŏ, ēffĭcĭŏ, *vel* ăgĭto, *vel* pēllŏ, vel ūrgĕo, pērsĕquŏr, *vel* tēnto, mōlĭŏr, āggrĕdĭŏr, *vel* trāctŏ, cūro, prōcūro, āctŭs a, um. *Post actum, post factum pœnitet acti. syn.* Fāctŭs, ēffēctŭs pērfēctŭs, *vel* pūlsŭs: ādmōtŭs, *phr.* āctī sātĭs. Vārĭĭs ērrōrĭbŭs āctŭs. Sīvĕ ērrōrĕ vĭæ sēu tēmpēstātĭbŭs āctī.
Ăgŏ ămīcum, *Postępuię z kim łáskáwie.*
Ăgŏ ănĭmam, *Konam.* in den letzten sein.
Ăgŏ cāusām, ăgŏ ād pŏpŭlum, *Rzecz mam.*
Ăgŏ cōllem, cōllĭcŭlum, cāulĭcŭlum. *Wyrastam 2.*
Ăgŏ cūnīcŭlōs, *Podkopuię.*
Ăgŏ dĭēm, vītam, *Zyię.* Leben.
Ăgŏ dĭem fēstum, *Swięcę.*
Ăgŏ ēxcŭbĭas, stătĭōnem, vĭgilias, *Straż trzymam.*
Ăgŏ fērĭas, ōtĭum, *Prożnuię.*
Ăgŏ fŏrum, *Sądzę urzędownie.* treiben.
Ăgŏ ĭn ēxĭlĭum, *Wyganiam.* ins Elend
Ăgŏ ĭn fŭgam, *Obracam wzad.*
Ăgŏ jūdĭcĭo, jūre, lege, *Postępuię prawem.*
Ăgŏ plăcĭdē, sĕvĕrē, īrācūndē *Postępuię z kim.*
Ăgŏ prō mĕō jūrĕ. *Dochodzę.*
Ăgŏ rīmās, *Padam się, Rysuię się.*
Ăgŏ săt *pro* sătăgo, *Usiluię.* Sich bemühen.
Ăgŏ ŭt ăgŏ nĕ, *Staram się.*
Ăgōgă æ, Gr. *Row 1.*
Ăgŏlum *Pástusza laska.* ein Hirtenstock.
Ăgōn, ōnis, *m. Gr. Szranki Zawod, Dziwowisko 2. non Konánie.* Streit / Kampff Vbung. *Nuntius adveniens narrat sub agone jacere* Pr. *syn.* Cērtāmĕn.
Ăgōn gymnĭcŭs, *Gr. Jgrzysko.*
Ăgōnālĭă, *ium, Mięsopust.*
Ăgōnālĭs, *Zawodniczy.*
Ăgōnēs, *hi sub Odwloczyciel.*
Ăgēnĭa, *æ, Ofiárá. 2.*

Ăgōnĭa Gr. Uciſk, an Konánie.
Ăgōnĭă, orum. Gr. Mięſopuſt; & ſub Zawod-dniczy.
Ăgōnĭum, Gr. Zawod 3. Igrzyſk mieyſce.
Ăgōnīzŏ, Gr. Konam, in den letzten liegen.
Ăgōnŏthĕtă. æ. m, Gr. Igrzyſk ſpráwcá;
Ăgŏræus, Gr. Nieuczony, Rynkowy.
Ăgŏrānŏmŭs, Gr. Podwoiewodzy.

A G R

Ăgrămmătŏs, Gr.] Nieuczony,
Ăgrăphum ius, Gr. Podanie 2.
Ăgrārĭă, Agrārĭa ſtătĭo, Czárá.
Agrārĭas făcĭo, Strzaż trzymam.
Ăgrārĭus ſubſt. Ăgrĭpĕta æ, m. Rolnik, Ziemiá-(nin
Ăgrārĭŭs, adject. Rolny.
Ăgreſtēs, hi Chłopſtwo.
Ăgrēſtis ſubſt. Chłop. 2. Baur.
Ăgrēſtis, adject. Gruby 2. Polny Bäuriſch;
---Collectos armat agreſtes. Virg. ſyn. Sylvēſtrĭs agrĭcŏlă, rūrĭcŏlă, īncŏlă rūris. vide Agricola, Metaph. ĭnūrbānŭs. īncūltŭs, hŏrrĭdŭs īncōndĭtŭs.

Ăgrĭcŏlă, æ, m, Gr. Oracz. Ackermann. Bauer. Agricolæ ſtringunt frondes, &c. Virg. ſyn. Rūrĭcŏlă, ărātŏr, cŏlōnŭs, vīllĭcŭs, rūſtĭcŭs, agrēſtĭs, fŏſſŏr. epith. ăvārŭs, rōbūſtŭs impĭgĕr, īnsŏmnĭs, īrrĕqnĭētŭs, īndŏmĭtŭs, hīrsūtŭs, paupĕr, mĭsĕr, īnfēlīx, pătĭens, gnāvŭs, dĕcŏlŏr, dēſpēctŭs, rūgōsŭs, vĭgĭl, quĭētŭs, săgāx, ānxĭŭs, lăcĕrtōsŭs. phr. Cūltŏr ăgēllī. ārvă cŏlēns. Rūrĭs cŏlōnŭs. Cūrvī mŏdĕrātŏr ărātrī. Quī tērram ărātrō vērtĭt, mōlītŭr, ſcīndĭt, ēxĕrcĕt. Rūſtĭcă pūbēs, Rūſtĭcă tūrbă, āttrītĭs dŏctă līgōnĭbŭs vērsārē glēbās. Fōrtĭs pătĭēnſquē lābōrŭm Agrĭcŏlă. Dīvĭtĭæ cūjus ſunt mēſſĭs ēt ārbŏr. Rūſtĭcŭs īncūrvō tērrām mōlītŭr ărātrō, ŏnĕrī sūppōnĭt, sūb jŭgă dūcĭt. Rōbūſtŭs quŏquē jām tāurĭs jŭgă sŏlvĕt ărātŏr. Lēgēſquē dĭērŭm Rūſtĭcŭs ŏbsērvăt. Fōrtĭs ărăt vălĭdō rūſtĭcŭs ārvă bŏvē. ēccē săgāx tăcĭtē vĕnĭēntĭs rūſtĭcŭs ānnī cūrām cōrdē cŏquĭt. Mĭsĕrĭs heū prævĭsă lōngē hŏrrēſcūnt cōrdă ăgrĭcŏlĭs.
Agrĭcŏlārĭs, Agrĭcūltūră, Orácza nauká.

Ăgrĭcūltŏr, Oracz.
Ăgrĭfŏlĭum Oſtrokrzew.
Agrĭmēnsŏr, ăgrī mēnsŏr. Mierniczy.
Agrĭmōnĭa æ, Rzepnik.
Agrĭmōnĭa ſylveſtris. Srebrnik ziele.
Agrĭocăſtanŏn. Gr. Swini káſztan.
Ăgrĭos, Gr. Polny 2.
Ăgrīppă, æ, m, appellativum. Nogámi ſię rodzący. ab ægré & pes Plini.
Ăgrōſtĭnŭs, Gr. Trawny 2. 3.
Ăgrōſtĭs, f. ios, eos, Gr. Tráwá 1. Graß grōsŭs, Rolny.
Agūmēntum, ſub Ofiará 2.
Agupedĭŭs, Prędkonogi.
Agyrēus, Gr. Drożny.
Ăgyrrēs, æ, Gr, Szálbierz.

A H

Ah ſub A, 1. & Ach. Ag ego non poſſum tanta videre mala! Ovid.
Ăhēnĕum ăhēnum, Kociel 1. Keſſel. Virgeæ ſuggeritur coſtis undantis aheni. Virg. ſyn. Lĕbēs, ōllă, căcăbŭs. epith. ūndāns, pătŭlŭm, tĕpĭdŭm, călĭdŭm căvŭm, ārdēns, ſpūmāns, Spărtānum, Tænărĕum, Tyrĭum, Sīdŏnĭum, (a. anc.) ăgēnŏrĕum, aſsyrĭum, Gētūlum, à locis purpurâ tingenda celeberrimis. phr. Sūbjēctĭs īgnĭbŭs ſpūmāns ŏrdĭnē ăhēnă lŏcānt ălĭī Pars călĭdŏs lătĭcēs, ēt ăhēnă ūndāntĭă flāmmĭs ēxpĕdĭūnt. Māgnō vĕlŭti cūm flāmmă sŏnōrē Vīrgĕă sūggĕrĭtŭr cōſtĭs ūndāntĭs ăhēnī. Fŏlĭĭs ūndām tĕpĭdī dēſpūmăt ăhēnī. ārdēntī dĕcŏxĭt ăhēnō, ămyclæīs mĕdĭcātum vēllŭs ăhēnĭs.
Ăhēnĕŭs, ăhēnŭs, Mośiądzowy, Mocny 2. Erzin / Kupffern. Si rectè facies, hic murus aheneus eſto. Hor: Indulgent vino, & vertunt crateras ahenos. Virg. ſyn. Ænĕŭs, ēx ærē. phr, Hīc mūrŭs ăhēnĕŭs ēſto.
Ăhēnobārbŭs Liſowaty.
Ahōrtă, corr. Aorta.

A I

Ājēns, Twierdzący, Mowiący.
Aigleucēs, eos, n. Gr. Wino ſłodkie.
Aīn, Aprawdaſz to, iáko, Zeby. 2.
Ajō, Mowię, 1. Twierdzę. Sagen / Reden /

- - - *loco dejecit ut ajunt.* Hor. *ſyn.* Dīco, āſsēto, āffirmo, lŏquŏr. *v. Loquor.*

Ajugă, æ, *Iwa ziele.*

Ajutamini Pacuvi. pro Ajutate Nonis. priſcum pro adjutate.

Aizōon mājŭs, Gr. *Rozchodnik wielki.*

Aizōon, mĭnŭs, Gr, *Rozchodnik máły.*

Aizōon, *vel* aizōum ūrēns. *Pryſzczenica ziele.*

A L A

Ālă, *Pachá, Podpaſze, Skrzydło, 1. 2. Łono-uſzaty, Łodygá, Pachy w budowániu.* Flügel. *Ut reduces illi ludunt ſtridentibus alis.* Virg. *ſyn.* Pennă. *epith.* Cĕlĕrĭs, vēlōx, lĕvĭs, cĭtă, sŭbĭtă, trĕmŭlă, ſtrīdŭlă, ſtrīdēns, tĕnĕră, ēxtēnsă, ăgĭtātă, pĭctă, præcēps, fŭgāx, ſtrĕpĭtāns, āĕr a, pērnīx, præpēs aūdāx, trĕpĭdă, vŏlucrĭs, vēntōsă. *phr.* Vŏlăt ĭllĕ pĕr āĕră māgnŭm Rēmĭgĭo ālārum in cœlŭm părĭbŭs sē sŭſtŭlĭt ālĭs. Pĕdĭbŭs cĕlĕr, ēt pērnĭcĭbŭs ālĭs. Sĭmŭl æthĕră vērbĕrăt ālĭs. Mŏvērĕ, ăgĭtārĕ pĕr āĕră pēnnĭs. Rādĭt ĭtēr lĭquĭdum cĕlĕrēs nĕquĕ cōmmŏvĕt ālās. Strĕpĭtāntĭbŭs ādvŏlăt ālĭs. Trēpĭdās ĭn pēctŏră cōntrăhĭt ālas. Fĕrĭt æthĕră pēnnĭs. Præpĕtĭbūs pēnnĭs aūsūs sē crēdĕrĕ cœlo, āĕrĭĭs sūblīmēm sūſtŭlit ālĭs. Ĭtĕ lĕvēs mēnsēs, ālĭſquĕ fŭgācĭbūs ānnī. Vēlōcēs ăgĭtāt pēnnās ēt sĭdĕrĕ gaūdĕt. *vide Volo as.*

Ālæ, *Wąs.* Alæ equitum, *Rotá 2.*

Ālæ, fabules, *Bobowiny.*

Ālæ præfēctŭs, *Połkownik.*

Ălăbāndĭcă rŏsă, *Roża ćieliſta.*

Ălăbāſtĕr, *Słoiek 2. Alabáſtrowy ſtoiek.*

Ălăbaſtrītēs, æ. m, Gr. *Onich,* & ſub *Alabáſtr*

Ălăbaſtrum, Gr. *Słoiek, Oczna przypráwá* Ein Büx von Alabaſter. *Vas ad conſervanda unguenta*) - - - - *Redolent alabaſtra focique Deorum.* Ma.

Ălabāſtrŭs, Gr. *Kłobuczki roży nie rozwitey, Słoiek.*

Ălăbetă, æ. & Alabetes, æ, m, *al.* Alabes, *etis* Gr. *Piiawka 1. Piſkorz, Węgorz 1.*

Ălăcĕr, & Alacris *Adject: in Maſculino abundans terminatione, Ochotny.* Müthig/Frölich/Hurtig. *Sic ruit in denſos alacer Mezentius hoſtes.* Virg. *Ergo alacris, cunctoſq; putant excedere pugna.* Virg. *ſyn.* Vēlōx, cĕlĕr, lĕvĭs. *vel* hĭlărĭs, *vel* părātŭs, prōmptŭs, ēxpĕdĭtŭs.

Ălăcrĕ, Alacriter. *Ochotnie, Rzeſko.*

Ălăcrĭtās, *Ochotá, Rzeſkość.*

Ălălă, ſub *Lálá.*

Ălăpă, æ, *Policzek 2.* Backenſtreich. *Suſtentans alapas, ludibria, verbera, vepres.* Sid. *ſyn.* Cŏlăphŭs.

Ālārĭă, *orum, Łono u ſzáty.*

Ālārĭī ĕqquĭtēs, *Rotá konnych.*

Ālārĭs Ālārĭŭs, *Skrzydłowy.*

Ālātŭs *Skrzydláſty.* Geflügelt. *Ut primum alatis tetigit magalia plantis.* Virg. *ſyn.* ālĭgĕr. *phr.* ālĭs ĭnſtrūctŭs, ōrnātŭs, mūnītŭs.

Ălaŭdă nōn crīſtătă, *Skowronek,* & *ſub Dzierlatka.* Lerch. *Prole nova exultans galeaque inſignis alauda.* Mart, *epith.* Mātūtīnă lĕvĭs, trĕmŭlă, lŏquāx, gārrŭlă, dūlcĭs, blāndĭsŏnă, fŭgāx, păvĭdă, cĭtă, præpēs. *phr.* Ĭtĕrāns dūlcēs quĕrēlās. Gălĕātum căpŭt, īnsīgnĭs gălĕa. Vărĭōs quæ dūcĭt ĭn āĕrĕ gyrōs. Quæ sĭdĕră cārmĭnĕ mūlcĕt. ălaūdăm līnquēntem tērrās ēt sĭdĕră vōcĕ sĕquēntem. Rĕdĭēns nūntĭă lăborĭfĕrī vērĭs, Gaūdēns ŏpĕrĭs rūrĭs ădēſsĕ cōmĕs, Quæ trĕmŭlō fūndēns dē gūttŭrĕ cāntūs. Præpĕtĭbūs pēnnĭs vŏlucrēs dēcīrcĭnăt aūrās, ēt lātō dēcīrcĭnăt āĕră gȳrō, Prōlĕ nŏvă ēxūltăt, gălĕāquĕ īnsīgnĭs ălaūdă cāntăt, ēt āſcēndĭt, dūctōquĕ pĕr āĕră gȳrō, Sē lĕvăt ĭn nūbēs, ēt cārmĭnĕ sĭdĕră mūlcĕt, ōccŭlĭt īnflēxō nīdum sĭbi grāmĭnĕ ălaūdă.

Ălaūdă lĕgĭō, ſub. *Połek.*

Alaudum, B. idem Allodium.

Ălaūsă, *ſub Sárdela,* & *Mintus.*

A L B

Ālbă, æ. *ſubſt. Perła.*

Ālbă ſpīnă, *Bodłak.*

Albardeola, Czaplá 2.

Ālbārĭum, *Tynk 1.* Albarium opus, *Tynk ná ściánie,* & *Gipſowány.*

Albārius, *Tynkarz.* Albatus. *W bieli.* Weiß angethan/geweiſſet. *Feſtos albatus celebret, cor ipſe bilibri.* Hor, *vide Albus.*

Ālbēdo, *Białość* Weiſſe Farb. *Et nitet inducto ſplendens albedine tectum.* M. *ſyn.* Cāndŏr. *epith.* Nĭvĕă ărgēntĕă ĕbūrnĕă. *phr.* Cŏlŏr cāndĭdŭs ĕbūrnĕŭs. Sŭpĕrānſquĕ nĭvēs ēt lĭlĭă cāndŏr. Pār nĭtŏr īntāctīs nĭvĭbŭs. Cāndŏr ĕrāt quălēm præfērt Lātōnĭă Lūnă. Quīppĕ cŏlŏr nĭvĭs ēſt; quām nēc vēſtīgĭă dūrī Cālcāvērĕ pĕdĭs, nēc sōlvĭt ăquātĭcŭs Aūſtĕr.

Albegmina, Feſt: corr: Ablegmina.

Ālbĕō, *es, Bielę ſię.* Weiſz ſeyn. *ſyn.* ālbēſco, cāndĕo, cānĕo.

Albeolus, Cicero corr. Alveolus.

Ālbēſco, *Bielę ſię,* Weiſz werden. *Flammarum longos á tergo albeſcere tractas.* Virg. *ſyn.* ālbĭco, cāndĕo, ālbĕo, cānēſco.

Ālbĭcērātă fĭcŭs, *Figá* 1.

Ālbĭcŏ, *as, Bielę ſię.* Weiſzlich ſeyn. *Albicat inſignis miſto viridante ſmaragdo.* Lact:

Albicaſcit. Cn. Marius. i, *albicat,*

Ālbĭcŏr, *Bieleię.* Weiſzlich werden.

Ālbĭcŭla, ſub Pliſzka.

Ālbĭdŭlŭs, Ālbĭdŭs, Ālbĭnĕŭs, *Białáſy.* Weiſzlechtig. *Spumaque peſtiferos circumfluit albida rictus.* Ovid. *ſyn.* ālbŭs.

Ālbĭtūdo, nis, Ālbŏr, *oris, Białość.*

Ālbō, as, Bielę. Weiſſen.

Ālbogălĕrŭs, Czápká 1.

Ālbucum, Albucus, *Złotogłow żiele.*

Ālbūgŏ ŏcŭlī, *Bielmo, Białek na oku.*

Albŭlă, Biała rybá.

Ālbŭlŭs, *Bieluczki.*

Ālbum, *Białość, Reieſtr, Sznur cieśielſki.*

Album ŏcŭlī *Białek w oku.*

Ālbūmĕn, *inis, &* Ālbum ŏvī, *Białek w iáiu,* Das Weiſz im Ey/ Eyerklar.

Ālbūrnum, *Biel.* 1.

Ālbŭrnŭs, *Płoćićá.*

Ālbŭs, *Biały, Dobry, Zołtobrzuch, Szczęśliwy.* Weiſz. *Sulphurea Nar albus aqua, fonteſque velini,* Virg. *ſyn.* Cāndĭdŭs, cānŭs, lāctĕŭs, ĕbūrnĕŭs. *phr.* ālbēdĭnĕ tīnctŭs, īndūtŭs, ōrnātŭs, dĕcōrŭs, fūlgēns. Cāndĭdĭŏr nĭvĭbŭs. Quī cāndōrĕ nĭvēs sŭpĕrăt. Quī cāndōrĕ nĭvēs, cāndōre ānteīrĕt ŏlōrēs. Cui pār nĭtŏr īntāctīs nĭvĭbŭs. Lāctĕă cōllă Aūrō īnnēctūntŭr, ĕbūrnĕă cōllă dĕcūſquĕ ōrĭs, ēt īn nĭvĕo mīſtūm cāndōrĕ rŭbōrĕm. Tōtō cāndĭdĭŏr pŭēllă cygnō. Cērūſsātă cāndĭdĭōră cūrĕ. Sīgnātŭs tĕnŭī mĕdĭă īntĕr cōrnŭă nigro, ūnă fŭīt lābēs, cætĕră lāctĭs ĕrānt. ēt nōn cālcātă cāndĭdĭōrĕ nĭvĕ.

ALC

Ālce, *es,* & Ālces *is, Gr. Łoś.*

Ālcĕa, *a, Gr. Ogon, Ślaz* 4.

Alcedo, lege Halcedo, Halcedonia, &c.

Ālchimĭa, Alchimia.

Ālcĭbĭădĭon, *Gr. Czerwieniec,* 1. *Wołowy ięzyk.*

Ālcĭbĭon, *Gr. Wołowy ięzyk.*

Ālcion, *onis* Ein Eys-Vogel / ſo gern an ſandig und wüſten Orten wohnet. *Dilectæ alcyones Thetidi &c.* Virg. *ſyn.* Alcēdō. Cēÿcĭs ăvĭs. *epith.* æquŏrĕă, pārvă, lēvis, dĭsērtă mœſtă. *phr.* Tĕpĭdum ād sōlēm pēnnās īn lĭttŏrĕ pāndūnt ālcyŏnēs. Pēndēntĭbŭs æquŏrĕ nĭdĭs īncŭbăt hybērnō tēmpŏrĕ. ēxclūdēns īn æquŏrĕ pūllōs. *vide Alcyon.*

ALE

Ālĕă, *Koſtka* 6. 7. *Niebeſpieczeńſtwo, Nie pewność, Wygrane, Treſunek, Fortuná* 3. *Szanc* 2. Würffel oder Würffelſpiel. *Nam neq; me Vinum, nec me tenet alea fallax.* Ov. (*Sumitur pro omni ludo incerto & periculoſo. Gallicè* de hasard. *ac præſertim pro* Teſſerarum *ludo*) *epith.* Pĕrīcŭlōsă, vĕtĭtă, præcēps, blāndă, fāllāx, pērnōx, dāmnōsă, ānceps, īnīquă, tūrpĭs dūbĭă, fŭgĭēndă. *phr.* Lūdĭtŭr ālĕă pērnōx. Nōn mē tĕnĕt ālĕă fāllāx. *pro Periculo. vide Periculum.*

Ālĕām jăcio. *Wdáię ſię* 1. Würffel Spielen.

Ālĕām sĕquī, sŭbīrĕ, &c. *Koſtkę rzućić, Odważam ſobie.* den Mantel nach den Winde wenden.

Ālĕārĭŭs, Ālĕātorĭus, *Roſterſki*

Ālĕātŏr, *Koſterá.* Ein Würffelſpieler. *Ædilem vocat udus Aleator.* (Phal.) *ſyn.* ālĕo, lūsŏr ālĕæ cŭpĭdŭs. *epith.* Turpĭs, fāllāx.

Ālĕātōrĭum, Aleatorium forum *Roſterow mieyſce.* ein ort zu Würffel Spiel.

Ālĕbria, alebria, n. plur. & Alebrius, Pośilny.

Alec, ecis, m. f. n. *Rybki drobne, Rosol.* non *Sledź.*
Alectoria, æ, Gr. *Alectorius* lapis. *Kamień kapłuni.*
Alectorolophos, Gr. *Grzebień u kurá,*
Alecula, æ, *Rybki drobne,* an *śledź.*
Aleo, onis, *Kostera.* Bretspieler. *Nisi impudicus, & vorax & Ales* (Jamb. pur. *syn.* aleator,
Ales, itis, *subst: hic, hæc. Ptak.* Grosse Vögel/ als Hüner/ Gänse/ *&c. --- Fulvus Iovis ales in æthera* Virg. *syn.* avis. volucris, *epith.* Sylvestris, pennata, *vel* pennatus, querula, canora, garrula, loquax, strepitans, cristata, velox. *v. Avis.*
Ales, *itis, adject. omne Skrzydlasty, Skrzydłobłonisty, Prędki.* Das Flügel hat. *syn.* Velox, celer, præceps; aliger.
Ales, ab Indis. *Indyk.*
Ales, Satyria, *Kruk 1.*
Alesco, is, *Rostę 1. & sub Uchowa się.*
Aletudo, *Tłusto.*
Alex, ecis, *f. Rybki drobne, Rosol, 3. Smrod 3. In Alex primam corripuit, Anienus & Renatus. Carisio.*
Alexicacus, Gr. *Odwrotny 3.*
Alexipharmacum, Gr. *Lekárstwo.*

ALG

Alga, & Alga marina *Porost,* an *Glistnik.* Wasserkraut/Meergras *--- laterique illisa refunditur alga.* Virg. (*Herba vilissima, in aquis marinis nascens.*) *epith.* Marina, inutilis, mollis, viridis, littorea, humida, tortilis, tenuis vilis æquorea, fluctivaga, undivaga, humens, viridans virescens, vaga, putris, projecta.
Algensis, *Porostowy.*
Algeo, *es. Ziębnę,* Frieren. *syn.* Frigeo, algesco, frigesco, frigore rigeo.
Algidus, *Algificus, Zimny 1.* Kalt. *Algidus aut hærens, aut Tusculo protegit umbra.* Stat. *syn.* Frigidus, gelidus. *v. Frigidus.*
Algor oris, *m.* & Algus, *us. m. Zimno 1.*
Algosus, *Porostowy.*

ALI

Aliá Fest. pro die vel alij priscum.
Alia, *Jnędy.*
Alia vice, *Drugą rázą* ein ander mahl.
Alias, *Jnędy, Drugą rázą, Gdźie indźie 1. z. inßey miáry.* Ein andermal. *Hactenus hæc alias justum sit necne poema.* Hor.
Alias res agis sub *Niedbam.*
Alibi. *Gdźie indźie.* Anderswo. *Nec tam præsentes alibi cognoscere Divos.* Virg.
Alibilis, *Pośilny.*
Alica, æ, *Pęczak, Krochmal, Wyzáná,* an *(Zyto.*
Alicaria, *Nierządnicá.*
Alicarius, *Krupnik.*
Alicastrum, *Járká.*
Alicubi, *Niekędy, Gdźiekolwiek.* Etwan an einem Ort. *syn.* usquam, uspiam.
Alicuius æris, *Zácz.*
Alicula, *Kurtá.*
Alicunde, *Zkąd, Zkądkolwiek.* Etwannher. *Pervigil incubuit si quando alicunde venirem.* Fort.
Alid pro Aliud prisce. Drugi.
Aliena voluntas, *Nieżyczliwość.*
Alienatio, *Oddalenie, Odwrocenie, Odráženie.* Entfrembdung.
Alienatio, mentis, *Szaleństwo 1. Zachwycenie, Zápámiętywánie się.*
Alienatus mente, sensibus, *Zápámiętáły.*
Alieni temporis, *Niezwyczayny.* Unzeitlich.
Alienigena, *Alienigenus, Cudzoziemieć.* Ein Frembder/Ausländischer. *Et nervos alienigenis ex partibus esse.* Lucr, *syn.* externus; exterus.
Alieno, *as, Oddalam, 2. Odrażám.* Entfrembden. *Invidiosa tuos alienant murmura sensus.* Claud.
Alieno tempore, alienis mensibus, *Nie swego czásu, Nie ná czás.* Zur unrechten (zeit.
Alienor, *Odrażam się.*
Alienor mente, *Zápámiętywam się, Záchwycenie ćierpię.*
Alienum à, &c. *Nie pátrzyć to z oczu.*
Alienum institutis, alienum rationibus, *Nie kmysli, Nie moyski.* Ungewönlich.
Alienus, *Cudzy, Nienáleżyty, Niechętny.* Frembd. *Hic alienus oves custos his mulget in hora* Virg. *syn.* remotus, aversus, distans, discrepans, abhorrens.

Ălĭēnŭs à lĭtĕrĭs, *Nieuczony.* **Ungelehrt.**
Ălĭēnŭs *salutis*, Niezdrowy 2. **Ungesunde.**
Ălifĕr, Alĭgĕr, Skrzydlásty, Skrzydłobłotnisty. **Das Flügel hat.** *Transit & alifero tollitur a: e Ceres.* Ovid. *syn.* ālĭgĕr, ālātŭs, ālĕs, pēnnātŭs, pēnnīs īnstrūctŭs.
Alĭmă, orum, Gr. *Ná łáknienie konfekt.*
Ălĭmēntārĭa rēs, *Spiżá 2.*
Ălĭmēntārĭŭs, *Zywnośći służący, & Prebendarz.*
Ălĭmēntum, *Zywność, Karmia 2. Podnietá.* **Nahrung.** *Atq; ipsa vitijs sunt alimenta vices.* Ovid. *syn.* Pābŭlum, ēscă, cĭbŭs, nūtrīmēntum. *epith.* Mītĕ, vīlĕ, jūcūndum, suāvĕ ūtĭlĕ. *phr.* ălĭmēntă præbĕo, dō mĭnĭstrō, ĭpsĕ ălĭmēntă sĭbi māxĭmă præbĕt ămŏr. Dēsĭdĭæ mōllēs vĭtĭīs ălĭmēntă mĭnīstrānt. Lāctīsquĕ ălĭmēntă dĕdĕrĕ. *vide Cibus.*
Ălĭmŏdī, *pro* ălĭūsmŏdī, *Inákszy.*
Ălĭmōn, *n*, Ălĭmōs. *f*, Gr. *Sytká ziele.*
Priscian. mediam corripuit, Græci producunt.
Ălĭmōnĭă, æ, *Zywność.* **Ernährung.** *vide Alimentum.*
Ălĭmōnĭum, idem & *Zywienie.*
Ălĭō, *Gdzie indźie.* **Anderswohin** --- *Atque satas alio traducere messes.* Virg.
Ălĭōqui, ălĭōquĭn, *Z inszey miáry, Ináczey.* **Sonsten.** *Quamvis alioqui candidus orbis* L.
Ălĭōrsum, *Gdzie indźie, Ináczey niż, Ná co inszego*
Alipænum, Gr. *Nie tłusty plastr.*
Ălĭpēs ĕdis, Gr. *Prętkonogi.* **Das Flügel an Füssen hat / Federflüssige** / *Instratos ostro alipedes, &c.* Virg. *syn.* ālĭgĕr, ālātŭs, pērnīx vēlōx, *vel* ĕquŭs.
Ălĭpĭlārĭŭs, & Alipilus, *Barwierz.*
Ălĭptērĭum, Gr. *Smárownia.*
Ălĭptēs, æ, m, Gr. *Łaźiewnik.*
Ălĭquâ, *Poniekąd, Ktorędykolwiek.*
Ălĭquā ēx pārtĕ, *Poniekąd.* **Zum Theil.**
Ălĭquām mūltūm. *Nieco.*
Ălĭquāndĭu, *Trochę 2.* **ein Wenig.**
Ălĭquāndŏ, *Podczas, Kiedyś 1. Kiedykolwiek, 2. Wżdy kiedy.* **Bisweilen.** *Et bene dic neutrum, dic aliquando male.* Mart. *Orbatura patres aliquando fulmina ponat.* Ovid. *syn.* Nōnnūnquam, īnterdum, quāndōquĕ, *vel*, sæpĕ, *vel* quōndam, *vel* tāndem.
Ălĭquānti, Ălĭqui, *Kila ich.*
Ălĭquāntīspĕr, *Trochę 2.* **Eine kleine Zeit / unterweilen.** *Hos aliquantisper pascit. &c.* Ovid.
Ălĭquānto, *Nieco.*
Ălĭquāntŭlùm, ălĭquāntùm, ălĭquāntillùm, *Nieco. Trochę, & sub Náchudł.* **Ein klein wenig.** *syn.* Paūlŭlum, nōnnĭhĭlquĕ, lĕvĭter, paūlīspĕr, ălĭquāntīspĕr.
Ălĭquāntus, *Niektory, Mierny.*
Ălĭquātĕnŭs, *Poniekąd.*
Ălĭqui, pro Aliquis. Kto 2.
Ălĭquĭd, *Coś. Cokolwiek. Nieco.* **Etwas** *Jam solus audes aliquid, & claro die.* (Jamb.) *syn.* Quĭd quĭdpĭam, nonnĭhĭl.
Ălĭquĭs, *Kto, 2. Ktokolwiek. Ktoś 1. 2. Ktoryś, Niektory, Ktory, 2. Drugi 2.* **Etwa einer / Jemand.** *Hinc aliquis à te traditur quondam puer.* (Jamb. *syn.* Quis, quīdam nōnnūllŭs, quīspĭam.
Aliquispiam, Cic. corr: Alius quispiam
Ălĭquo nŭmĕro, ălĭquo in numero, *Zacz.*
Ălĭquōrsum, *Gdźie 4.* **Irgentwohin.**
Ălĭquŏt, *Kilá.* **Etliche.** *Post aliquot mea regna, videns mirabor aristas.* Virg. *syn.* Quīdam nōnūllī, ălĭquī.
Ălĭquŏtfārĭam, *Rozmáićie, 1. & in Kilá.*
Ălĭquŏtĭēs, *Kilakroć.* **etliche Mahl.**
Ălĭquŏtĭes dĕcĭēs, *Kiladźieśiąt kroć.*
Ălĭquŏŭsquĕ, *Poki poty.*
Ălis, pro aliud pisce. Drugi 1.
Ălĭsmă, *n. Gr. Anielski trank, Konopká ziele*
Ălĭtĕr, *Ináczey, Zle.* **Anders / andere Weise.** *Sed quia non aliter vires dabit omnibus æquas.* Virg. *syn.* Sĕcŭs, ălĭās, ălĭā rătĭōnĕ, ălĭā vĭa.
Alithinŭs, Gr. *Szárlátny.*
Ălĭtură, *Karmienie 2. Wychowánie.*
Ălĭŭbĭ, *Gdźieindźie.*
Ălĭud cūră, *Niefrásuy się.*

Ălĭud ēx ălĭo, *Niepospołu mowiąc, Jedno po drugim.* eines aus dem anderen.
Ălĭum făcĭo, *Odmieniam 1.* Verendern.
Ălĭundè *Zkąd inąd.* Anderswoher / von einem andern Ort. *Sive aliunde fluens alicunde extrinsecus aer. L.*
Ălĭus, *Drugi* 1. *Jnszy 1. 2. Rożny, Jnákszy, Jeden 3. Zły.* Ein anderer. *Hoc facias aliis, quod cupis ipse tibi.* (dig
Ălĭus atquĕ ălĭus *Jnszy co raz.* Unbeständ-
Ălĭūsmŏdi, *vel* ălĭus mŏdi, *Jnákszy.*
Aliuta pro aliter priscè. Jnáczy 1.

ALL

Āllābŏr, *eris, Przyłáżę, Przypłátuię, Przybiiám do brzegu.* Hinzufallen. --- *antiquis Curetum allabimur oris.* Virg. *syn.* ăccēdo, ădjŭngŏr, āddŏr, pĕrtĭngo, vĕnĭo, *vide Accedo.*
Āllăbōro, *Usiłuię,* Grosse Arbeit thun. *Simplici myrto nihil allabores.* (Sapph.) *syn.* Lăbōro, ēnītŏr, cōnŏr. cōntēndo, mōlĭŏr, *v. Laboro.*
Āllāctum, Gr. sub *Powérek.*
Āllævo, as, *Gładzę.* Glatt oder eben machen
Āllāmbo. *Dotykam, Liżę 1.* Belecken / Verhinlecken. *syn.* Lāmbo, lībo, dēgŭsto.
Āllāntopoeŭs, Allantopōles, *a, m, Gr. Kiełbaśnik.*
Āllapsŭs, *Przyłazenie.*
Āllātrō, *Szczekam ná kogo, Obmawiam, Lżę. 1.* Anbellen. *Allatres licet usq; nos &c.*(Phal.) *syn.* Lātro. ās. *Metaph.* Mălĕdīcŏ, cōnvīcĭŏr. *phr.* Mălĕdīctă, cŏnvīcĭă fŭndo, ĭngĕro.
Āllason, *ontis. Gr. Mieniony.*
Āllasōntes pīctūræ, *Obraz z perspektywą.*
Allaudabilis opera, Plaut. P. pro Laudabilis.
Āllaūdĭum. *B. sub Wolne dobrá.*
Āllaūdo, *Pochwalam.* Loben.
Āllĕc, *Rybki drobne.*
Āllēctātĭo, *Łakocenie.*
Āllēctĭo, *Przyięćie 2.*
Āllēcto, *as. Przyłudzam, Wabię, & sub Gwiżdzę.*
Āllēctŏr, *oris. Wab 1.*
Āllēctŭs, *Przywźięty, Namiestnik.*

Āllegātĭo, Allegatus, us, *Przyczyna, Przywodzenie, Násyłanie.*
Āllēgo, *as, Przywodzę 2. 5. Posyłam, Násyłam, Szczycę się 1.* Zu einem schicken. *syn.* Lĕgo, ās, mĭttō. *Allegantq; suos utroq; a sanguine divos.* Stat.]
Āllĕgo, *is, Przyimuię 5.* Erwählen. Item, Zum Zeügnuß anziehen. *syn.* Lĕgo, is, ēlĭgo, sēlĭgo, dēlĭgo, ādscrībo, ābdo, jūngo.
Āllēgŏrĭa, & Allegoricos, Allegorĭcus, Gr. *sub Jnaczey rozumiem, & Mowá trudna.* Verwendte oder anderst zuverständte Red *Dic allegoriam, sensu si verba repugnent.* Desp.
Alleluja, Hebræa vox, sonat Laudate Deum. Herbarij inepti, ut solent, id nomen herbæ cuidam dederunt. v. *Szczawik.* (*Ulżenie*
Āllĕnĭmēntum, Allĕvamentum, Allĕvatio.
Allevio, apud S. Jacobum. Et alleviabit eum Dominus i eriget, excitabit, surgere faciet è lecto.
Āllĕvo, *Podnoszę, Ulżywam.* Aufheben / in die Höhe heben. *Evolat, ut gelidos complexibus allevet artus.* Prop. *syn.* Lĕvo, sūblĕvo, mītĭgo, mōllĭo, tēmpĕro, lēnĭo, *vel* tōllo, ērĭgo.
Āllēx m, & Allus, li. *Palec wielki u nogi.*
Āllex, f. *Rybki drobne:*
Alliaria, Alliaris, Czosnaczek.
Āllĭātum, *intritum cui allium admistum est Junius, vide* Torr.
Āllĭātŭs, *Czosnkowany.*
Allicefacio is Wabię. het zu reitzen.
Āllĭcĭo, is, *Przyłudzam, Wabię, Záciągam 2. Ciągnę 1.* An- oder herzu reitzen. *Alliciunt somnos tempus, motusque, merumque.* Ovid. *syn.* Invīto, căpĭo, căpto, trăho, attrăho, dūco, īndūcō, ēxcĭto, pĕllĭcĭo.]
Āllĭcĕrĕ sōmnum, *Uśpić.*
Āllīdo, *Uderzam co o co, Uderzam o źiemię.* Anstossen. *syn.* īllīdo, īmpīngo, frāngo.
Āllĭgātĭo, *Przywięzowanie.* Anbindung.
Āllĭgātŏr, *Przywięzuiący.* (*zanka.*
Āllĭgātūră, *Przywięzowanie,* & *sub Wiązanka.*
Āllĭgŏ, *as, Przywięzuię, [Wiążę, 1. Obowięzuię.* & *in Dopuszczam się.* Anbinden.

--- *uneo non alligat anchora morsu.* Virg. *syn.* Lĭgo, cōllĭgo, vīncĭo, strīngo, āstrīngo, ōbstrīngo. *vide vincio.*

Ăllĭnĭo, is, *Zálepiam.* Zukleben.

Ăllĭnŏ, is, *Przymuśnąć, Pomuśnąć, Przypisuię, Przymieszawam.* Anstreichen. *syn.* Lĭno, ūngo. *Culpavit duros, incomptis allinet atrum.* Hor.

Ăllīsĭo, *Scieránie.* ein Anstoss.

Ăllĭum, *Czosnek 1.* Knoblauch. *Allia serpyllumq; herbas contundit olentes.* Virg. *syn.* Būlbūs *epith.* ŏlēns, rĕdŏlēns, acrĕ. Grăvĕŏlēns. *phr.* Grăvem spīrāns ŏdōrem, Grăvĭtĕr rĕdŏlēns.

Ăllĭum, Ālpīnum, ānguīnum, ūrsīnum, *Czosnek dziki.*

Ăllĭum Cyprĭum, Ăllĭum pūnĭcum, *Czosnek łuczek.*

Ăllŏcūtĭo, *Mowienie do kogo, Przemowienie, Pociechá.*

Ăllodium, *B. sub Włásna rzecz, & sub Wolne dobra*

Ăllŏquĭum, *Mowienie do kogo, Przemowienie, Rozmowá.* Antred / Anspruch. *Cujus ab allo quiis anima hæc, &c.* Ovid. *syn.* Cōllŏquĭum, āffātŭs, vērbă, sērmo. orātĭo. *epith.* Mītĕ, dūlcĕ blándum, grātum, jūcūndum, bĕnīgnum, ōptātum, mūtŭum, brĕvĕ, lōngum, hŏnēstum, ūtĭlĕ mēllītum, hŭmĭlĕ, ārcānum, nim ĭum. *phr.* Fruiturquĕ Dĕōrum collŏquĭo. Lōngīs Cæsār prōdūcĕrĕ nōctĕm inchŏāt ā lŏquĭīs.

Ăllŏquŏr, *eris. Mowię do kogo, Cieszę.* Anreden. --- *extrema moriens tamen alloquor hora* Virg. *syn.* Cōmpēllo, ās, āffŏr, āffārĭs (*inusitatum in prima præsentis persona*) *phr.* dĭctīs āggrĕdĭŏr. Cōrāmquĕ părēntĕm āllŏquĕrĕ ād sŭpĕrōs tālĭă vĕrbă dĕdĭt. Dĭctīs. āffātŭr āmīcīs. Tālĭbūs āggrĕdĭtŭr, Vĕnĕrēm Sātūrnĭă dĭctīs. Tūnc sīc Rēgīnam āllŏquĭtŭr, cūnctīsquĕ rĕpēntĕ īmprōvīsŭs āit. *vide Loquor.*

Ăllūcĕo, *es, Przyświecam. Rozświeca się,* Anleuchten. *syn.* Lūcĕo, splēndĕo, rēsplēndĕo, fūlgĕo, mīco. *vide Luceo.*

Ăllūbēscit. *Podoba mi się.* Gefallen. *syn.* Plăcĕo, sūm grātŭs, ārrīdĕŏ.

Āllūcĭnātĭo, *Błąd.*

Āllūcĭnātŏr, *Báłámut.*

Āllūcĭnŏr, *Omylam się, Száleię. 1.* Gestaweln. Fehlen/Irren. *Stirpitus, an lippis oculis allucinor, audet.* Calc. *syn.* Fāllŏr, ērrō, dēcĭpĭŏr.

Ăllūcita, æ, Romor.

Ăllūdĭo *as, priscum, Pobłażam.*

Āllūdŏ, *Igram 1. Pobłażam. Przymawiam ná co, Obiia się o uszy.* Schertzen. *Nec plura alludens, ea vox audita laborum.* Virg. *syn.* Dĭctă ălĭō. rĕfĕro, *vel* lūbēndo blāndĭor.

Āllŭo, *Podlewa rzeká* Hinzufliessen. *syn.* Prætērflŭo, cīrcūmflŭo, āllābŏr, hūmēcto, īrrĭgo, *vel* āblŭo.

Allūtia, orum, lege Elutia, & Alutatio.

Āllŭvĭes, Āllŭvĭo, *onis, Podbieránie 1. Powodź.* Ein Wassergusz. *Fecit & alluvies, mons est deductus in æquor.* Ovid. *syn.* āllŭvĭo, āllŭvĭum, ēlŭvĭo, dĭlŭvĭum. *vide Diluvium.*

Ālmă, *Zywićielká, & sub Zywotny.*

Almanac B. sub Minucye.

Almĭtĭes, ei, Rostość, Krása, Piękność.

Ālmŭs, *Zywotni, Swięty. 2.*

Alnĕus, *Olszowy sub Olszá.*

Alnētum, *Olszyná, ibidem.*

Alnus, *f. Olszá.* Ein Erlen / Erlenbaum. (*Arbor proveniens in aquosis locis, utilis navigiis. Capitur quandoque pro navi epith.* Prōcēră, vĭrĭdĭs, flūmĭnĕă, prōcēllōsă, vĭrēns, tĕrēs ŏpācă. Phăētōnthēă, frōndēns, flūvĭālĭs, āltă, āĕrĭă vĭrĭdāns, lōngă. *phr.* Flūctĭbūs āptĭŏr ālnūs āmīcă frētīs, āptă mărī, ūndīs, ātquĕ sŏlō prōcērās ērĭgĭt ālnōs. Quāntum vērĕ nŏvō vĭrĭdīs sē sūrrĭgĭt ālnūs, Prōcūmbītquĕ tĕrēs vūlsīs rādīcĭbūs ālnūs. Sūbmĭsĭt cānās ālnūs ŏpācă cŏmās. *pro Navi v. Navis.*

Ālnus băccĭfĕră, nīgră, an *Kruszyná?*

A L O

Ălŏ, *is. Karmię 1. 2. Zywię 2. Chowam ultimum, Wychowuię.* Ernähren. --- *Binos alit ubere fœtus.* Virg. *syn.* Nutrĭo, pāsco. *phr.* ălĭmēntă dō, pŏrrĭgo, sŭbmĭnĭstro, sŭppĕdĭto. Bīnōs ălĭt ūbĕră fœtūs. Parvōs ēdūcĕrĕ nātōs. Fĕrrĕ cĭbum, *vide Nutrio, & alimentum.*

Ălŏe, *es, Gr. Aloe 1. 2.* Ein bitterschaffig Kraut. (*Herba saporis amarissimi*) *Plus aloes quam mellis habet, &c.* Juven. *epith.* āmāră, āspĕră, trīstĭs.

Alŏgia, æ, Gr. Bezrozumność.

Ălŏgīstes, *æ, m. Gr. Wolny od ráchunkow.*

Ălŏgĭſtĭă *æ, Gr. Ráchunkow odpuſzczenie.*
Ălōpĕcĭa, *æ, Gr.* Ălōpĕcĭōsŭs, *ſub Włoſow opadánie.*
Ălōpĕcĭās, *æ, m. Gr. Lis morſki, rybá.*
Ălōpĕcūrŭs, *Liſi ogon, źiele.*
Alōlă, Sárdela. Alpha, *tr. Przedni.*
Alphă, & Bētă, *Obiecádło.*
Ālphăbētĭcŭs, Obiecádłowy.
Ālphĭtum, *Gr. Gryz 2.*
Alsinē, es, Gr. Kurzyślep.
Ālſĭōsŭs, *Alſus, Zimny 1. 4.*

ALT

Āltānŭs, *Wiátr południowemu poboczny na zachod, Wiatr z dołu.*
Āltārĕ, *Ołtarz.* **Ein Altar.** *ſyn.* āră. *epith.* Fūmĭdum, Thūrĕum, pīngvĕ, fēſtum, cūltum dīvīnum, thūrĕ văpōrātum. *vide Ara.*
Āltārĕ pōrtātĭlĕ, Portátyl.
Āltārĭum apud S. Paulum. i. *Altare.*
Āltē, *Wyſoko, Głęboko, Z dáleká.* **Hoch.** *Non tamen hæc alte volucris ſua corpora tollit.* Ovid. *ſyn.* ēxcel[illegible], sūblīmē, prŏfundē.
Āltēllus, Wychowániec, Porzutek.
Āltĕr, Drugi 1. 5. Wtory, 1. Jeden 5. 5. Bliżny, Jnákſzy. **Der ander.** *Alter ab alterius funere menſus erat.* Ovid. *ſyn.* ălĭŭs, dīvērsŭs dĭſsĭmĭlĭs, dīſpār, *vel* sĕcŭndŭs. *phr.* Tū mōx ĕrĭs āltĕr ab īllo.
Ālrĕr pro malo. Zły.
Āltĕr, ĕgŏ. *Bliżny.*
Āltĕrās, pro ălĭās, *Jnędy.*
Altĕrātĭo, Odmiáná 2.
Āltĕrcābĭlĭs, Sporny, Sprzeczny.
Āltĕr cāngenōn. B. Bielun.
Altĕrcātĭŏ, *Przegádywánie, Spor.* **Hader/ Zanck.** *ſyn.* jūrgĭum, rīxă, cōntēntĭŏ, pūgnă, lĭs, dĭſcōrdĭă dĭſsĭdĭum. *epith.* ăſpĕră, vēsānă |ĭnsānă, īmprŏbă, ĭnīquă, mŏlēſtă, ăncēps. *vide Rixa.*
Āltĕrcātŏr, *Prokurátor 2. Warchoł.*
Āltĕrco, *Altercor, Sprzeczam ſię.* **Hadern/ zancken.** *ſyn.* Rīxŏr, jūrgor, cōntēndo, pūgno, cērto. *vide Rixa.*

Āltĕculum, Altercum, Bielun.
Altĕrnāns, *Náprzemiánny:*
Āltĕrnātim, Āltĕrnā vĭcĕ, *Ná przemiány.* **Eins ums ander/ wechſelweis.** *ſyn.* āltĕrnĭs vĭcĭbŭs, vĭcĭſsim, pĕr vĭcĕs, īnvĭcem.
Āltĕrnātĭo, *Przemiáná.*
Āltĕrnātĭōne, *Na przemiány 2.*
Āltĕrnĭs, *Ná przemiány 1. 2. Co trzeći dźień.*
Altĕrno, *as, Ná przemiány czynię.* **Eins ums ander machen. abwechſeln.** *ſyn.* ăltĕrnĭs ăgo, dīco, vărĭo.
Āltĕrnŭs ſub Ná przemiány.
Altĕro, as. Odmięniam 1. Mięnię fárbę. **Verändern.** *Ille ſuam faciem transformat, & alterat arte.* Sil. *ſyn.* mūto, *vel* pĕrdo, dēprāvo, cōrrumpo īn pējus vērto.
Altĕro tanto, Alterum tantum, *Wedwoynaſob, & ſub Tyle troie, & ſub Weczwornaſob. Tyle drugie.*
Āltĕrplĕx, icis, Dwoiaki, Dwoiſty, Chytry, Zdrádliwy.
Āltĕrŭtĕr, Jeden ze dwu. **Entweder er** *Quo caret alteruter, ſumit ab alterutro.*
Āltĕrutĕrquĕ, Obá.
Āltĕrŭtrīnquĕ, Z obuſtron. **Von dieſer oder (jener ſeiten.**
Althæă, Gr. Slaz 1. 5.
Āltĭcīnctŭs. Ochotny.
Ā'tĭlĭs *active Pośilny.*
Āltĭlĭs, *paſsive. Karmny.* **Maſt-Viehe.**
Ad nos jam veniet minor altilis, inde parato. Iuv
Āltĭsŏnŭs, Altiſonans ſub Grzmotliwy.
Āltĭtūdo, Wyſokość, Głębokość. Wſpániáłość. **Die Höhe.** *ſyn.* Căcūmĕn, ăpĕx, vērtĕx, făſtĭgĭum. *vide Cacumen.*
Āltĭvăgŭs, Altivolans, Altivolus, *Gorolotny.*
Āltō vūltu, *Wpániále.* **mit hoher ſtirn.**
Āltĭŭs, ăltĭŭſcŭlĕ, *Przywyżey.* **Höher.**
Āltĭŭſcŭlŭs, Przywyżſzym.
Āltŏr, *Karmićiel, Zywićiel.*
Āltrīnsĕcŭs. *Z drugiey ſtrony.* **Von der andern Seiten.** *Invectumq; ſibi prohibens altrinſecus amnem.* Av.

Āltrīx, *Zywićielká.* eine Säugamme.

Āltrōrsŭs, *al.* āltĕrōrsŭs, *Gdźie indźie* 2.

Āltrōvērsum, altrovorsum, Z drugiey strony.

Āltum, *Głębokość, Morze* 1. *Niebespieczeństwo, Niebo* 1. Die Tieffe/Höffe.

Āltum pĕto, *Odbiiam od brzegu.* hoch Zichlen

Āltŭs, *us, Kármienie.*

Āltŭs, *ti, adject. Wysoki* 1. 2. *Głęboki, Skryty* 1. *Miąższy.* Hoch tieff. *Alituum pecudumque genus sopor altus habebat.* Virg. *syn.* Cēlsŭs, ēxcēlsŭs, īngēns. præcēlsŭs. sūmmŭs ēlātŭs, sūblīmĭs, prōcērŭs, suprēmŭs, ēdĭtŭs, ārdŭŭs, āĕrĭŭs, *vel* prŏfūndŭs, īmŭs, *vel* māgnŭs, ēxcēllēns. *phr.* Sīdĕră tāngēns. Nūbĭbŭs īnsērtāns āltīs căpŭt. Stābăt ăcūtă sĭlēx āltĭssĭmă vīsū. Aĕrĭi cūrsū pĕtĭt ārdŭă mōntĭs. Tūrrĭs ĕrāt vāstō sūspēctū ēt pōntĭbŭs āltīs. Ætnæōs frātrēs, cœlō căpĭtă āltă fĕrēntēs. Īpsĕ ārdŭŭs, āltăquĕ pūlsăt sīdĕră. Cōnsūrgūnt gĕmĭnæ quērcūs īntōnsăquĕ cœlō āttōllūnt căpĭtă, ēt sūblīmī vērtĭcĕ nūtānt. Hīnc ātquĕ hīnc vāstæ rūpēs, gĕmĭnīquĕ mĭnāntŭr īn cælum scŏpŭlī, sēsē āttōllĭt īn aūrās, īngrĕdĭtūrquĕ sŏlō, ēt căpŭt īntēr nūbĭlă cōndĭt. Tūrrim in præcĭpĭtī stāntem Sūmmīsquĕ sŭb āstră ēdūctam tēctīs. Rēgĭă sōlĭs ĕrāt sūblīmĭbŭs āltă cŏlūmnīs. Mōns ĭbi vērtĭcĭbŭs pĕtĭt ārdŭŭs āstră dŭōbŭs. Nōmĭnĕ Pārnāssŭs, sŭpĕrātquĕ căcūmĭnĕ nūbēs. Urbs ĕrāt īn sūmmō nūbĭbŭs æquă jŭgō. Mōlēs prōpīnquă nūbĭbŭs ārdŭīs. ārctă ăd sīdĕră pīnŭs, āltĭssĭmă vīsū. Quāntŭs ăd æthĕrĕum cœlī cōnspēctŭs ōlȳmpum. Nūllō quā vērtĭcĕ tēllūs āltĭŭs ntŭmŭit, prŏpĭūsquĕ āccēssĭt ŏlȳmpō. Dūm pĕtĭt īnfīrmīs nĭmĭūm sūblīmĭă pēnnīs Sūblīmīquĕ mĭcāns sūbrūmpĭt īn æthĕră tēctō ōstēntāns āltām, Phărŏs ūt Mēmphĭtĭcă tūrrīm. Sīc tūrrĭbŭs āltīs ārdŭă, ŭt āĕrĭās īntrēnt fāstīgĭă nūbēs. *Altus pro excellenti* (3. Æn.) Tē sĭnĕ nīl āltum mens īnchŏăt. *Pro Magno* 10. Æneid.) Sīc pătĕt īllĕ Dĕum făcĭāt, sīc āltŭs Apōllo. *Pro recondito & profundo.* (9. Æneid.) Quīd mē āltă sĭlēntĭă rumpĕrĕ cōgĭs? 1. Æneid. Mănĕt āltā mēntĕ rĕpōstum. *vide Mons,*

A L U

Aluco, onis, B. Lelek.

Ālvearium, Ālvĕăr, Ālvĕārĕ, *Ul, Pszczelnik* Bienenstock/Immenhauß *quadrisyll. Seu lente fuerint alvearia vimine texta* Virg. *syn.* ālvĕārĕ, ălvĕār, ālvĕus, *dissyll. vel* ālvĕŭs. *epith.* ŏlēns rĕdŏlēns, pīngvĕ, ŏdōrĭfĕrum, ŏdōrum vīmĭnĕum, mēllĭflŭum, lĭquēns, căpāx dūlcĕ. Cecrŏpĭum Hyblæum, ŏpĕrōsum. *phr.* ālveārĭă vīmĭnĕ tēxtă, ăpum sēdēs, dŏmŭs, cŭbīlĕ, Cērĕă tēctă. Rūrĕ lĕvīs vērnō flōrēs, ăpĭs īngĕrĭt ālvĕō. ăpēs dūlcī dīstēndūnt nēctărĕ cēllās. ăpēs ignăvūm fūcōs pĕcŭs ā præsēpĭbŭs ārcēnt. īllæ dĭscūrrūnt īntūs pēr cērĕă cāstră. Sēdēs ăpĭbŭs stătĭōquĕ pĕtēndă.

Ālvĕātŭs, *Dołkowáty.* Außgehölt.

Ālvĕōlātŭs, *Wydrążony.*

Ālvĕōlum, *n. Wárcabnicá.* Wasser-Trog.

Ālvĕŏlŭs idem & *Száchownicá. Niecká, Korytko, Miská máła, Korczak* 1. Ein Gelte. *Cujus & alveolos & lævam pignorat Atreus.* Iuv.

Ālvĕŭs, *Ul, Koryto, Czołn, Niecka, Szachownicá, Wárcabnicá, Wánná, Łoże rzeki, Naw dno.* Ein Wasser-Kanal --- *prorapit alveus amni.* Virg. *epith.* Flŭĭdŭs, căvŭs, ōblīquŭs, lātŭs, āngūstŭs, sērpēns, ērrātĭcŭs, spătĭōsŭs, hūmĭdŭs, ūdŭs, bĭbŭlŭs, ărēnōsŭs. sĭnŭōsŭs. *phr.* īmpŏsĭtās ōrnōs sūstĭnĕt, fērt ālvĕŭs. Spūmāntīquĕ īncŭbăt ālvĕō. Ālvĕus īncrēvīt vāstīs spătĭōsŭs īn ūndīs. Lātō dēlāpsŭs īn ālveō Nīlŭs. Sūstĭnĕt īmpŏsĭtōs sūmmā căvŭs ālvĕŭs ūndā.

Ālvīnŭs, *Żołądka chorego, Biegunkę ćierpiący.* 1. Bauch kranck.

Ăllĭum, *Czosnek* 1. 4. *Zywokost ziele* Knoblauch.

Ălūmēn. *n. Hałun.* Alaun. --- *Cum nitro veniens & alumine sulphur.* Mac.

Ălūmĭnātŭs, *Hałunowány.* mit Alaun.

Ălūmĭnōsŭs, *Hałunisty.* Vol Alauns.

Ălūmnă, *activè Zywićielká.* Pfleg-Mutter.

Ālūmnă, *passivè. Wychowanicá.* Pfleg-Kind.

Ălūmnātŭs, *ti Wychowany.* Geflegt.

Ălūmno, *as, & Alumnor aris, Wychowuię.*

Ălūmnŭs, *passivè Wychowániec.*

Ălūmnŭs, *activè. Zywićiel, Karmićiel.* Ein Pfleg-Vater

Vater. *Ebibit inde suæ rabiem nutricis alumnus* Ovid. *syn.* āltŏr, faūtŏr. *vel* dīscĭpŭlŭs.

Ălūtă, *Zámesz.* Lind-Leder. *epith.* Nīgră, ālbă, Sĭcyŏnĭa. *phr.* Sūccīnctŭs nigrā tĭbĭ sērvŭs ălūtā. Pēs mălŭs, īn nĭvĕā sēmpēr cēlētŭr ălūtā. āppŏsĭtām nigræ lūnam sūbtēxĭt ălūtæ. Pĕdēs Sĭcyŏnĭa vĭnxĭt ălūtā

Ălūtăcĭnātŭs, *Alutacinum, Alutamen, Alutamentum. Zamszowy.*

Ălūtărĭus, *Zameszník.* ein Weißgerber.

Ălvum ĕjĭcĕrĕ, dūcĕrĕ, ĭnānīrĕ mŏvērĕ, sūb dūcĕrĕ, clysmō trăhĕrĕ, &c. *Purgácyą bráć*

Alvum sūbdūcēns, sŏlvēns, *Ruszáiący.*

Ălvŭs dūră, ādstrīctĭor, sūpprēssa. *Stolec trudny.*

Ălvŭs līquĭdă fūsĭor, bŏnă, *Stołec łácny.*

Ălvŭs sūpĕrĭor, *Żołądek.* Der Bauch.

Argutumq; caput, brevis alvus, obesaq; terga Virg. *syn.* Vēntĕr, ŭtĕrŭs, vīscĕră. īlĭă. *epith.* ăvĭdă, căpāx, tŭmĭdă, dūră. *phr.* Tŭmĭdām sīc ēxplĭcăt ālvŭm. Cĭbōs ăvĭdām cōndĕbăt īn ālvŭm. *v. Venter.*

Ălūtătĭo. *Złotożyłá ziemiá.*

Ălūtătŭs, *Zamszowy.*

Ălvŭs, *i. m. & f. Brzuch, Ul, Zywot niewieści, Purgácya, Gnoy. 1.*

Ălvī caūsă ălĭquĭd dărĕ, *Purgacyą dać*

Ălvum bŏnam, făcĭt. *Purgacyą czyni.*

Ălvum dejĭcĕrĕ, ēxĭnānīrĕ, lĕvārĕ, &c. *Wyprożniać się.* den Leib außläten. Reinigen.

Ălx. *cis, f. Łoś.*

Ălyă, *Pługowe nogi.* (Turbit

Alypĭa, alypon, alypum, *Gr. Cwikłá,*

Ălysōn, Gr. *Konopká 2. Siedliczká.*

A M

Am pro eam. Lucret. priscum.

Ām, *Præpositio, in Koło.*

Ămă, *æ, Rydel.* Schauffel/ Sparre.

Ămābĭlĭs, *Miłosny.* Holdseelig/ lieblich.

syn. ămāndus, svāvĭs, āffābĭlĭs, *phr.* Dīgnŭs ămōrĕ, Dīgnŭs ămārī, mūltō dīgnāndŭs ămōrĕ, frōntĕ ēt mēntĕ bĕnīgnŭs. Dīgnŭs ămōrĕ pŭĕr, quī sĭbĭ cōncĭlĭăt mēntēs. Quī pēctŏră mūlcĕr, dēlīnĭt, răpĭt, āllĭcĭt. Ŏcŭlīs quī spīrăt ămōrĕm ŏcŭlŭs, rīdēns jăcŭlātŭr ămōrēs.

Ămābĭlĭtās, *Przyięmność, Miłość nieuczćiwá.* Lieblichkeit.

Ămābĭlĭter, *Mile, Przyiemnie, Łaskáwie.* Holdseliglich. Freundlich. *Lusit amabiliter, donec jam sævus apertam.* Hor.

Ămābo, *Interject. Proszę cię.* Ich bitte dich/ lieber Ey. *syn.* Prĕcŏr, ōro. *Dic verum mihi, Marce, dic amabo.* Phal.

Ămālthēa, Gr. *Księżnicá 1.* (dung

Āmāndātĭo, *Odesłánie. Zasłánie.* Absen-

Āmāndo, *as, Odsyłam, Zasyłam.* Wegschicken. *Longius amandat, vastasq; relegat in oras* Virg. *syn.* āblēgo, rĕlēgo, pēllo, ējĭcĭo ēxpēllo.

Ămāns, *tis, Miłośnik, Nierządny.* Der da liebet/ Liebhaber/ Buhler. --- *quid non speremus amantes.* Virg. *syn.* ămātŏr, prŏbŭs, ămīcŭs, stŭdĭōsŭs; *epith.* Stūltŭs, āmēns, īnsōmnĭs, sōllĭcĭtŭs lānguēns, trīstĭs, gĕmēns; īnsānŭs, mĭsĕrāndus, lānguĭdŭs, īmpătĭēns, īncērtŭs, căptīvŭs, pērvĭgĭl, dĕcōrŭs, īrrĕquĭētŭs, pāllĭdŭs, īmprūdēns, pērjūrŭs, ēxcōrs, fĭdēlĭs, mĭtĭs, dŏlōsŭs, īnvĭdĭōsŭs, fūcātŭs ūrbānŭs mēndāx, dēmēns. *phr.* ămāns stĭmŭlīs ăgĭtātŭs ămōrĭs. ămōrĕ căptŭs, răptŭs, cōrrēptŭs, āttĕnŭātŭs, Saūcĭus cŭpīdĭnĕ, cūi ŭs ōssĭbŭs tăcĭtŭs călen. sīgnĭs glīscĭt quēm mōll tēr ūrĭt ămōr. mīlēs mŏdŏ făctŭs ămōre sēntĭt grātām sūb pēctŏrĕ flāmmām. quēm dūrŭs ămōr crūdēlī tābĕ pērēdĭt. Pāllēăt ōmnĭs ămōr cōlŏr ēst hīc ăptŭs ămāndī. Dūră pătī dĭscĭt plūrĭmă quĭsque s ămăt. *vide Amicitia, Amo, Amor,*

Ămāntĕr, amantissimè *Mile.* Freundlich.

Ămāntĭa, *a, Przyięmność.*

Āmānuēnsis, *Pisárek 1.* ein Schreiber.

Ămārăcĭnŭm, *Hr. Máieránowy oleiek.* Majeran Oel oder Balsam. Pōstēsquĕ sŭpērbŏs ŭngĭt ămārăcĭnŏ. Lucr.

Ămārăcĭnŭs, *Gr. Májeranowy.*

Ămārăcum ămārăcŭs, *Gr. Májeran.*

Amaranthus Plin. corr. Amarantus.

Ăma-

Ămărăntŏn, Gr. Radoſtka ziele.
Ămărāntŭs *adject.* Gr. *Niezwiędły.*
Ămărāntŭs *ſubſt. Gr. Szátłas 2 Krwawnik wodny.* ein Blum/ Tauſendſchön genant.
Ămărāntŭs cītrīnŭs. *Kocánki żołte.*
Ămārè, *Gorzko, Rzewno.* Bitterlich,
Amarefacio Plaut. ut tabefacio, rarefacio Lambin. Amárefacitis, al. amarè facitis.
Ămārēſco, Gorzknę. Bitter werden.
Ămărīcĕ, *es, Támaryſzek.*
Ămārĭco & Amaricor. Gorzko czynię, Gorzknę.
Ămārīſsĭmè, *Uſzczypliwie, Gorzko.*
Ămārĭtās, Amarities, Amaritudo, Amaror. Gorzkość, Bitterkeit. *Qua dulcem curis miſcet amaritiem.* Cat. *ſyn.* ămārŏr. *epith.* ăſpĕrā, īngrātă, mŏrōsă.
Ămārŭs, amarulentus. *Gorzki, Rzewny, Przykry.* Sehr Bitter.
Ămāſco, is, Miłuię. Lieben.
Ămāſcŭs, Ămāsĭo, *onis, &* Ămāsĭus. *Miłośnik nieuczćiwy.* ein Buhler/ Liebhaber.
Ămātĭo, Miłość. Liebung/ Buhlerey.
Ămātŏr, *Miłośnik. 1. 2. Nierządnik, Fryierz.* Ein Liebhaber. *Invenias, cæcum verſat amator iter.* Prop. *vide Amans.*
Ămāsŏrcŭlŭs, *Miłośnik nieuczćiwy, Nierządnik, Fryierz.* (Weiſe.
Ămātōrĭè, *Nierządnie.* Buhleriſcher
Ămātōrĭum, *Miłośniczy podátek.*
Ămātōrĭŭs, *Miłośniczy, Nierządniczy,* Nierządny, *Frántowſki.* Buhleriſch.
Ămātrīx, *Miłośnicá, Fryierká,* eine Buhlerin. *Et quod amatrices tam prope ſervat aquas.* Mart. *ſyn.* ămāns, ſtŭdĭōsă, cŭpĭdă. *epith.* Vĕnūſtă, ōrnātă, cōmptă, fūcātă, fōrmōsă, blăndŭlă, mălĕsāna, dēmēns, dĕcōră.
Ămaurōsĭs, *eos, ios f. Gr. Slepota iaſna.*
Ămāzŏn ŏnis. *Niewiáſtá mężna, & ſub Ubogi.*

A M B

Ămbăcti, Páchołſtwo.
Ămbăctŭs, *Náiemnik,* ein Umbläuffer.
Ămbădĕdo, Obiádam.

Ãmbāgēs, *ha, Bayki, Krążenie,* Umbſchweiff/ Umbwege. *Obſcura ſortis, patres ambagibus errant.* Ovid. *ſyn.* āmbāgo, ĭnĭs, mæāndrī sĭnūs, flēxūs, gȳrŭs, ſpīræ. *epith.* Lōngæ, dĭffĭcĭlēs, ōbſcūræ, mōlēſtæ, hōrrēndæ, mūltĭvĭæ, Lăbȳrīnthĭăcæ, pērplēxæ, īnvĭæ, cæcæ, lūbrĭcæ, făllăcēs, nōxæ, mūltĭfōrmēs cōnnēxæ, lătebroſæ. *phr.* Hōrrēndās cănĭt āmbāgēs, āntrōquĕ rĕmūgĭt, Dēcēptūs mūltā āmbāgĕ vĭārŭm Cōnnēxās rērum āmbāges ac fātă rĕsōlvĭt. Nōn hīc tē cārmĭnĕ fīctō, ātquĕ pĕr āmbāges ēt lōngă ēxōrsă tĕnēbo. *v. Labyrinthus.*
Ãmbāgēs āllēgŏrĭcæ, *Mowá trudna.*
Āmbăgĭo, ōnis, f. Przypowieść.
Āmbāgiōsŭs, *Záwikłány.* Umbſchweiffig/ Weitläufftig. Item Krumm. *ſyn.* ōbſcūrŭs, īntrīcātŭs, īnēxtrĭcābĭlĭs. *Metaph.* Dĭffĭcĭlĭs, āncēps īgnōtŭs.
Āmbāgo, ĭnĭs hac, Krążenie.
Āmbārvāle, săcrĭfĭcĭum, ſub Okoliczny.
Āmbārvālia, orum, & ium, ſub Krzyżowe dni.
Āmbārvālis hoſtia, ibidem.
Āmbāxi, āmbāxēs, hi ſub Koło. Prępoſitio.
Āmbĕcīsŭs, us Obćinánie.
Āmbĕdo, *is, Objadam, Ogłodáć.* Umbnagen/ Rundumb abeſſen. *ſyn.* Rōdo, ārrōdo, cōrrōdo, cīrcūmrōdo.
Āmbēgnŭs, Ambeſtrix. ſub Ofiárá 2.
Āmbēsŭs, *Ogłodány.* Umbgefreſſen. - - - *flammiſq; ambeſa reponunt.* Virg. *ſyn.* Rōsŭs, ārrōsŭs, cōrrōsŭ, scīrcŭmrōsŭs,
Āmbēsŭs flāmmīs. *Opalony.*
Āmbĭdēns, *adject. Dwoyzęby.* Zwey.
Āmbĭdēns, *ſubſt. Owcá.* Zähnicht.
Āmbĭdēxtĕr, Oboręczny. Der Lincke.
Āmbĭegnŭs ſub Ofiárá. 2. (Und recht iſt.
Āmbĭfārĭam, *Ná obie ſtronie.*
Āmbĭfōrmĭtĕr, Oboiáko. Gleich formig.
Āmbĭgĭtŭr, *Spor ieſt, Pytánie ieſt.*
Āmbīgnŭs ſub Ofiárá 2.
Āmbĭgo, *is, Wątpię.* Zweiffeln. *Ambigeres, raperetne roſis Aurora ruborem.* Aus. *ſyn.* Dŭbĭto, ānceps ănĭmī ſum. *vide Dubito.*

Ãmbĭ-

Ambĭguè, *Wątpliwie.* Zweiffelhaff.ig. *syn.* Dŭbĭē, vārĭē.

Ambĭgŭĭtās ambiguum. *Wątpienie, Wątpliwa rzecz.* Zweiffelhafftigkeit einer sach.

Ambĭgŭŭs, *Wątpliwy 1.2. Oboſtrowny 1. Niepewny, Nieſtáteczny 1. Międzániec 1.* Zweiffelhafftig *In vulgum ambiguas, & quærere conſcius arma.* Virg. *ſyn.* Dŭbĭŭs, ĭncērtŭs, ancēps vārĭŭs.

Ambĭlævŭs, *Ambiſiniſter, ſub Oboręczny.*

Ambĭo, is. *Okrążam, Obſkakuię, Doſtoieńſtwá zábiegam.* Umbgeben/ wornach ſtreben.
---Quo nunc Reginam ambire furentem. Virg *ſyn.* Cĭrcŭmdō, cĭngo, *vel* sēctŏr, prēnſo, cŭpĭo, aŭcŭpŏr.

Ambĭtĭo, *Okrążenie 1. Czći prágnienie, Doſtoieńſtwa zábiegánie, Doſtoieńſtwa zákupowánie, Przepych, Kraniec.* Ehrgeitz/Ehrſucht. *Sollicitaq; fugax ambitionis eram.* Ovid. *ſyn.* Vānĭtās, fāſtŭs, sŭpērbĭa vāmbĭtŭs. *epith.* lēvĭs, sōllĭcĭtă, ĭmpătĭēns, dēmēns, cæcă, tŭrpĭs, ĭnfēlĭx, vēsānă, ārdēns, mălĕsānă, pērvĭgĭl. ĭnsōmnĭs, ĭrrĕquĭētă, ĭnflātă. ēlātă, pērnĭcĭōsă, trux, fĕră, mĭsĕră, nĕfāndă, mălă prāvă, pēndŭlă, dēgĕnĕr, ĭmpŏtēns. ĭnvĭdă, [illegible]ēns, ĭmpĕrĭōsă, tĕmĕrārĭă. *phr.* Hŏnōrum dīră cŭpīdo. Quærēndī nōmĭnĭs ārdŏr. āmbĭtĭōsŭs ămŏr, Dŏmĭnāndi vēsānă sĭtĭs, lĭbīdo, ĭmmēnsŭs ămŏr laŭdĭs. Lēvĭs āmbĭtĭo, pērfŭsāquĕ glōrĭa fŭcō āmbĭtĭo mēntēs ăgĭtăt vēsānă sŭpērbās. Laŭdĭs tĭtŭlīquĕ cŭpīdo, Laŭdum ārrēctă cŭpīdo, Vānō ſplendĭdă făſtū. Cæca sŭpērbī pēctŏrĭs āmbĭtĭo. Quæ māgnōs sĭbĭ pōſcĭt hŏnōrēs. Quæ tērgĕmĭnōs sŭſpīrăt hŏnōrēs, āmbĭtĭo cæcĭquĕ sŭpērbĭă cōrdĭs, ēt sĭtĭs ætērnā quæ ſpē sŭccēndĭt hăbēndī. Mōrtālēſquē ănĭmō ūrĭt āmbĭtĭo quæ vēſtĭbŭlĭs fŏrĭbŭſquē pŏtēntum ēxcŭbăt, ēt prĕtĭīs cōmmērcĭă pōſcĭt hŏnōrum. Nĭmĭum mōrtālĭa cōrda vŏlŭtăt Ambĭtĭo. Hēu pēſtĭs dāmnōsă hŏmĭni ēt fŭnēſtă lĭbīdo Nōmĭnĭs, āmbĭtĭōne mălă aŭt ārgēntī păllēt ămōrĕ. *vide Superbia,*

Ambĭtĭōne rĕlēgātā, *Niechwaląc ſię.*

Ambĭtĭōsè, *Wyſtawnie, Ná przepych.*

Ambĭtĭōsus, *Wyſtawny, Wytworny, Doſtoieńſtwá nieporządnie zábiegáiący. Czći prágnący, Storzypiętká, Wſpániáły.* Ehrgeitziget/Ehrſüchtiget. *Nota quidem ſed non ambitioſa domus.* Ovid. *ſyn.* Vānŭs sŭpērbŭs tŭmĭdŭs. *phr.* āmbĭtĭōnē lăbōrāns, fŭrēns, tŭmēns. Vānĭs hŏnōrĭbus ĭnhĭāns, aŭræ pŏpŭlārĭs căptātŏr. Laŭdum māgnō pērcŭlsus ămōre. Laŭdĭs ămōrĕ căptŭs, flagrāns, ăccēnsŭs æſtŭāns. Vārĭo jăctātŭs laŭdĭs ămōrĕ. Quem āmbĭtĭo tōrquĕt, sōllĭcĭtăt. Quēm tāngĭt quærēndi nōmĭnĭs ārdŏr. Quī vānōs āmbĭt hŏnōrēs, căptăt, sēctatŭr, sĕquĭtŭr. Mēndĭcŭs hŏnōrum. Fāmam căptāns ēt nōmĭnĭs aŭram. Quēm laŭdĭs ămŏr ĭncēndĭt. ăgĭtăt, tĭtĭllăt, pērcēllĭt, ēxcĭtăt, ĭmpēllĭt. Quēm fāmæ laŭdumve cŭpīdo ēxăgĭtăt. Ætērnæ quærēns præcōnĭă fāmæ. Cŭjŭs ănĭmus ſpērătæ laŭdĭs ămōrĕ ĭgnēſcĭt, Quem prēmĭt laŭdĭs ănhēlă sĭtĭs. Cŭjŭs ūrĭt mĭsĕrum glōrĭa pēctus, *v. Superbus, & ſupra Ambitio.*

Ambĭtĭōſus in verba, *Wſpaniałomowny. (iący*

Ambĭtŏr, oris, *doſtoieńſtwá nieporządnie zabiega*

Ambĭtŭs, *ſub Otaczánie.* Nachlauffung.

Ambĭtŭs, *us,* ambitudo, *Obbieg, Obchod 1. Okrążenie 1. Okrągłość 2. Koło 1. Doſtoieńſtwá zábiegánie, Doſtoieńſtwá zákupowanie.* Umkreiß. Cĭrcŭĭtus. *v. Ambitio.*

Ambĭturĭo, *is. ſub Chcę.* Verlangen.

Ambo. *orum. hi, Obá. Ambo & uterq; differunt ibidem,* All beyde. *ſyn:* Dŭo, utērque.

Ambo, onis, hic, Gr. *Zágięćie. Brzeg záwrąbiony,* Pukiel, *Kazálnicá.* eine Kantzel.

Ambră, *æ, B. Ambrá, Burſztyn.* Bernſtein.

Ambrĭces, *Łátá dáchowa, &, Dáchowká.*

Ambro, onis, *Utratnik.* (Dachziegel.

Ambrŏsĭa, *æ.* Gr. *Miodownik, Rozchodnik wielki. Słodycz, Bozy byt.* Beyfuß/ oder S. Johannes Kraut/ oder Speiß der Götter. *Liquidum Ambroſiæ diffudit odorem.* Virg. *dicitur eſſe Deorum cibus, nectar verò potus) erith.* Cœlēſtĭs dŭlcĭs, ŏdōră, ŏdōrātă, æthĕrĕă, ætērnă. ŏptĭmă, ŏdōrĭfĕră, ſacră, sălūbrĭs. *phr.* Dĕōrum cĭbŭs, Cĭbĭ. Cœlēſtĭă pābŭlă Dīvum cĭbī. Sălūbrĭs āmbrŏsĭa sŭccī: Nēctăr ēt āmbrŏsĭam, lătĭcās, ĕpŭlāſquĕ Dĕōrum.

Ambrŏsĭŭs, Ambroſiacus, Gr. *Pochnący, Słodki.* Unſterblich. *ſyn.* Immŏrtālĭs, *vel* dŭlcĭs frāgāns.

Ămbu, *sub Około, Præpositio.*

Ămbūbāiă, æ, *Surmácz*, *Niedźwiednik.*

Ămbubēiă, æ, *Podrożnik ziele, Pápáwá.*

Ămbugĭa, *Prodrożnik źiele.*

Ămbulacĭum, Gránátowych iabłek kwiat.

Ămbŭlācrum, *Chodzenie* 2. Umbgang/ Spatziergang. *In ambulacris, rivulos aquæ propter.* (Scaz.) *syn.* ārĕa, pōrtĭcŭs *epith.* ămœnum, jūcūndum, grātum. *phr.* Trītum: spătium. ărbŏrĭbus tēxtum grātīs ĭter. Sēmĭta trīta. vĭrēns quā sēmĭta dūcit. Jūcūndīquĕ fĕrunt cōllēs, ădĭtūsque pătēntes Grāta per ōptātos dūcēbat sēmĭta cōlles.

Ămbŭlātĭlĭs, *Chodzący*, *Ruchomy.*

Ămbŭlātĭo AmbulatiunculaAmbulatus,us, *Chodzenie* 2. *Przechadzká.* Spatzirung. *In magna simul ambulatione.* (Phal.)

Ămbŭlātŏr, *Biegácz*, *Chodak. Biegun.* 2. Spatzirer/ Pflaster-Tretter. *Hoc quod transtiberinus ambulator.* (Phal.)

Ămbŭlātōrĭŭs, *Chodzący*, *Ruchomy.*

Ămbŭlātrĭx, sub *Biegun* 1.

Ămbŭlo, as, *Chodzę.* Spatziren. *Ambulat, & subitò miratur funus amici.* Prop. *syn.* ĭnāmbŭlo, ĭncēdo, dĕāmbŭlo, ĭngrĕdĭor, grădĭor, spătĭor, prōgrĕdĭor. *phr.* Ipsĕ unō grădĭtūr cŏmĭtātŭs ăchātē, ĭtquĕ rĕdītquĕ vĭam. Pērlīttŏră lēntĭs pāssĭbŭs, ūt sŏlĕo, spătĭābăt. Ēt sōlă ĭn sīccā sēcum spătĭātŭr ărēnā. Ītĕ, pĕdēs quōcūnquĕ fĕrēnt Quō tē Mœrĭ pĕdēs? Pēr tăcĭtum nĕmŭs īrĕ. ōptātās ĭtquĕ rĕdĭtquĕ vĭās. Tū mŏdo Pōmpĕĭā lēntūs spătĭārĕ sŭb ūmbrā, īnstăbĭlī grĕssū mētĭtur līttŏră cōnjūx.

Ămbŭlo suspenso gradu: in summis digitis (Dybię.

Ambŭrbale, lege *Ambaruale.*

Ambūrbĭa, orum, & Amburbiales hostiæ, sub Krzyżowe dni.

Amburbium, lege Amburvium.

Ămbūro, *is*, *Opalam.* Anbrennen / versengen. *syn.* ūro, ădūro, ēxūro, *v.* *Uro.*

Ămbūruāre, sub Roy wodzę,

Ambūrŭāle, Amburvium, sub Okolicá.

Ambūrvĭāle sacrificium, sub Okoliczny.

Ămbūstio, *Spárzelina.* Verbrennung

Ămbūstĭs, Ămbūstŭlātŭs, *Opalony.* Angebrennt. *syn.* ūstŭs, ădūstŭs, ēxūstŭs.

Ămbūstānĕa ăvĭs. *ex Am & busto, non ab amburo. sub Wąglik ptak.*

Ămcīdo, *Obćinam* 1. Beschneiden.

Ămcīsŭs, *us*, *Obćinánie.* Beschneidung.

Ămcīsŭs, *si.* *Obćięty.* Beschnitten.

AME

Ameletĭs, *Ovid: corr. Analectis.*

Ămēllŭs, *Gwiazdeczki źiele.*

Ămēn, *Boże day to.* Gott geb es.

Ămēns, tis, *Nie przy sobie, Głupi, Szalony.* 1. Unsinnig/ Närrisch/ Toll. *Colligit amentes, & adhuc terrore paventes.* Ovid. *syn.* Dēmēns, stŭltŭs, stŏlĭdus, fŭrĭōsŭs, mălĕsānŭs, fŭrēns, īnsānŭs, lȳmphātŭs, fătŭŭs, vēcōrs, ēxcōrs, stŭpĭdus, īnsĭpĭēns. *phr.* Mēntĕ cāptŭs, īmpŏs sŭi. Rătĭōnĭs ĕgēns, Rătĭōnĕ cărēns. *Mēntĭs ĭnōps. v. Stultus.*

Ămēntāte hāstæ sententiæ *sub*

Ămēntātŭs, *Náwiążany, Sznurowány.*

Ămēntĭa, *Szaleństwo.* Unsinnigkeit/ Tollheit. *Amissasq; refert frendens amentia vires* Ser. *syn.* Dēmēntĭă, īnsānĭa. fŭrŏr, stŭltĭtĭa, vēcōrdĭa, *epith.* Præceps. pĕtŭlāns, cæcă; ăudāx, tĕmĕrārĭa, mălĕsāna, văga, grăvĭs, fŭrēns, răbĭdă, fŭrĭbūnda. *v.* *Stultitia.*

Ămento as, *Náwiężuię*, & sub *Dowod*,

Ămēntum, *Náwiązánie. Proce nawiązánie.* Band/ Riemen / *Intendunt acres arcus. amentaque torquent* Virg. *syn.* Lōrum, vīncŭlum, līgāmen-

Ămĕrīmnōn, Gr. *Rozchodnik wielki.*

Ămĕs, ĭtis, *m. vel f. Sofzki łowcze, Laská ptasznicza. Rękoieść, Podstáwek.* Vogelstange. *Aut amite levi rara tendit retia.* Iamb.

Ămĕthystĭna pūrpūra *Szárłat* 4.

Ămĕthystĭnŭs, Amethystinatus, *Brunatny* Von Amethist. *Cum potes amethystinos trientes.* (Phal.)

Ămĕthystīzōn, tis, Gr. *Rubin. Kárbunkuł, & in*

& in Brunatny.

Ămĕthyſtŭs, Ămĕthysŭs, Gr. *Ametyſk.* **Edelgeſtein Amethiſt.** (*Gemma fulgore purpureo*) --- *Myrthos hic purpureos Amethyſtos* Ovid. *epith.* Pŭrpŭrĕus, mĭcāns. *vide Gemma.*

Amfractus, lege Anfractus,

Ămĭă, æ, Gr. *Spolnica ryba.*

Ămĭănthĭs ti, hic, Gr. *Kámień niezgorzyſty.*

Ămĭcă *Nałożnicá.* **Eine Freundin Buhlerin.** *epith.* Fōrmōsa,mōllĭs, fāllax,tĕnĕra, dīlēcta, vēnālis, blānda, tūrpis, cūlta' lĕvis. *phr.* Lĕvĭor fōlĭjs aūrāquĕ īncērtĭor. Blāndīs vērbis ănĭmōs mūlcēns.Quœ incautōs ămāntes fāllĕrĕ dĭdĭcit. Flĕxănĭmis, mūlcēns vērbīs. Vērbis blāndĭlŏquīs dōcta mŏvēre, ădmōtis rĕpĕtēns lāſcīva lăbellīs Băsĭa. *vide Meretrix.*

Ămīcābĭlĭs, *Amicalis, Przyiázny.* **Freundlich.**

Ămĭcārĭŭs, *Rufian.*

Ămīcè, *Amiciter, Po przyiaćielſku.*

Ămīcè accipere, *Zá dobre mieć.*

Ămĭcĭmĕn, *Odźienie.* **Kleidung.**

Ămĭcĭnum, *Amicines. Vśćie kubła, Uśćie ı. & Kubeł.*

Ămĭcĭo, *is, Okrywam, Obieram.* **Bedecken/ bekleiden.** *Et piper,& quidquid chartis amicitur ineptis.* Hor. *ſyn.* Vĕſtĭo, tĕgo, ŏpĕrĭo, īnvōlvo, vēlo.

Ămīcĭtia. amicĭties, *Przyiaćielſtwo* **Freunſchafft.** *Nomen amicitiæ barbara corda movet.* Ovid. *ſyn:* Cōncōrdĭă, cōnjūnctĭo,fœdŭs, ămŏr, *epith.* sānctă,sīncēră, pŭdīcă, vēră, hŏnēſtă, cōnſtans, frātērnă, pācĭfĭcă, īmmōrtālĭs, īntĕmĕrātă, pērpĕrŭă, tĕnāx, ŏptātă, fīdă. *phr.* Fædŭs ămōrĭs. Vīncŭla ămōris, Fœdus, nēxŭs ămīcĭtiæ. Lōngă fĭdēs. Nūllus ămŏr. tālī cōnjūnxit fœdĕrĕ ămāntēs. Quālĭs ădēſt Thĕtĭdī quālis cōncōrdĭă Pēlĕo. Rēbus ĭn hūmānīs nīl dūlcĭus ēxpĕrĭērĕ Altērno cōnvīctu, ēt fīdo pēctŏre, ămīcī, ūsus, ămīcĭtiæ vīnclĭs, ēt fœdĕre certo. Hīc tĕnŏr, hæc vĭrĭdi cōncōrdĭa cœpta jŭvēnta Vēnĭt ăd ālbēntēs īllābĕfācta cŏmās. Tē mŏvit ămīcĭtiæ cōnſtāntia lōngæ, ānte tŭos ōrtus, quæ mĭhi cœpta fuit. Vūlgŭs ămīcĭtĭas ūtĭlĭtāte prŏbăt. Fœdus ămīcĭtĭæ nōn vīs, chārĭſsĭme, nōſtræ. Nēc sī fōrte vĕlis, dĭſsĭmŭlāre pŏtēs. Qui dŭo cōrpŏrĭbus, mēntĭbŭs ūnus ĕrānt. Vēllĕ āc nōllĕ āmbōbŭs ĭdēm, sŏcĭātăque tōto mēns ævo plēna fŭit vōbīs ōmni cōncōrdĭa vītă,ēt ſtĕtĭt ăd fīnēm lōnga tĕnāxquĕ fĭdēs. Frātrūm quŏquĕ grătĭa rāră ēſt. Si quĭd lōngă fĭdēs cānăquĕ jūră vălēnt

Ămīcĭtĭas diſſolvere, diſtrahere, divellere, renuntiare, &c. *Rozbráćić ſię.*

Ămīcĭtĭor, *pro* amicior, *Przyiázny.*

Ămīco as, Błagam, & ſub Záchećić.

Ămīcōsus, ſub Nierządny. **Bühleriſch.**

Ămīctōrĭum, Amiculum, *Metlik.*

Ămīctus, us, *Odźienie, Ubior, Odźiewánie.* **Kleidung** --- *Duplicem ex humeris rejecit amictum.* Ovid. *ſyn.* Vēſtĭs,chlămȳs, vēlāmĕn, tĕgmĕn, tŭnica,vēſtīmēntum,tŏga, pāllĭum. *Mulierum amictus,* Pallă, cārbăsŭs, līnum, pēplum. *epith.* Pūrpŭrĕus, fuſcus, nĭvĕus, crŏcĕus, aūrātus,pūnĭcĕus,nĭtĭdus plēbēius sōrdĭdus tĕnŭis, pĭctŭs, *vide Veſtis.*

Ămīctus plēbēius, *Sukmáná.*

Ămīcŭla, *Nałożnicá,* **Ein Buhlerin.**

Ămīcŭlus, *Przyiaćiel.* **Freundlein.** -- *adhuc quid cenſet amiculus, ut ſi.* Hor.

Ămīcus, ſubſtant: *Przyiaćiel.* **Freund.** *Verus amicus erit, qui plus me, quam mea quærit ſyn.* Chārus, dīlēctus, *epith.*Fīdus, mĕmor pūrus, cērtus, ūnănĭmis, cōnſtāns, tĕnax, fĭdēlis, īmmūtābĭlis. cāndĭdus, pĕrēnnis, cōncōrs, ætērnus, charus, sīncērus. dūlcis, ōffĭcĭōsŭs, *phr.* Jūnctus ămīcĭtĭa. Dēvīnctŭs ămōre. Vĕtūſtă pēnĕ pŭĕr pŭĕro jūnctus ămīcĭtĭa. Quō nōn ēſt chārĭor āltĕr. Lōngo cōgnĭtŭs ūsu. Prīmīs jūnctus ăb annīs. Chāros nōn ūltĭmus īntĕr ămīcos, ănĭmæ dīmĭdĭum mĕæ. Plēnă fuit vōbīs ōmni cōncōrdia vīta, ēt ſtĕtĭt ăd fīnem lōnga tĕnāxquĕ fĭdes. His ămŏr ūnus ĕrăt. O lūcĕ măgīs dīlēcta sŏrōrĭ. Māgnŭs mĭhi tēcum ūsus ămīcĭtiæ. O mĭhi dīlēctos īnter sōrs prīmă sŏdālēs. Pārs ănimi, ănimæ pārs mĕlĭor. Thēsēa fĭde pēctŏra jūncta gĕrēns. Rēbus

Rebus in adversis constans. Duris in rebus remanens O penitus toto corde recepte mihi. Tu quoque nostrarum quondam fiducia rerum, Qui mihi confugium, qui mihi portus eras. Tu tamen o nobis usu junctissime longo. Pars desiderij maxima pene mei. Non mihi quam fratri frater amata minus. O mihi chare qnidem semper sed tempore duro cognite, res postquam procubuere meæ, Nullus disjunget amores, ibimus una ambo, flentes et passibus iisdem, ibimus æterno connexi fœdere. Tu comes antiquus, tu primis junctus ab annis. O mihi post ullos nusquam memorande sodales. O cui præcipue sors mea visa sua est. Quid nisi convictu causisque valentibus essem, Temporis et longi junctus amore tibi? quid nisi tot lusus, et tot mea seria nosses. Quoque ego dilexi fraterno more sodales. O mihi Thesea pectora juncta fide. *Ægrotat amicus Phœbe veni, laus magna tibi tribuetur, in uno. Corpore servato restituisse duos. Chare mihi ante alios.* Tunc quoque si forsan nostrum delevit amorem Tempus, eram nimio junctus amore tibi, unus erat Pylades, unus qui mallet Orestes ipse mori.

Amicus, *adject: Przyiácielſki, Przyiázny.* Lieb/ angenehm/ hold. --- *Tacita per amica ſilentia Lunæ.* Virg. *ſyn.* Gratus, jucundus, dilectus, charus, *vel* utilis, aptus,

Amigdala, *corr.* Amygdala.

Aminia uva, *Jágodá winna leśna.*

Amineum vinum, *Wino przednie.*

Amissio, Amissus, us. *Utrácenie.* Verlust

Amita, *Stryjanka.* Baas oder Vaters Schwester. i. *breve Perſio, priſcis longum. Scaliger ex Feſto.*

Amita major, idem, & ſub *Prádźiad.*

Amitinus, *Cioteczny.* Geschwistrig Kind. *ſyn.* Germanus, agnatus, cognatus.

Amitto, *Utracam 1. 2. Pozbywam, Odprawiam 2. Puſzczam od ſiebie, Upuſzczam 2.* Hinwegschicken, verlichren. --- *Tum quos amiſit inultus amores.* Virg. *ſyn.* Dimitto perdo, abjicio.

Amitto corpus, *Chudnę,* Mager werden.

AMM

Ammium, Gr. *Aminek, Minija.* Minie.

Ammoveo, *lege Admoveo.*

Ammochysus, Gr. *Złotopiáſek kámień.*

Ammodyes, æ. Gr. *Wąż nákrapiány.*

Ammoniacum Gr. *Amoniiák ſok.*

AMN

Amnenſis. *Przyrzeczny, & in Przyrzecze.*

Amnistia, æ, Gr. *Zápomnienie, 2.*

Amnicola, *Przyrzeczny.* der an einem Fluss wohnet. *Amnicolæq; ſimul ſalices, &c.* Ovid.

Amnicus *Rzeczny.* Zum Fluss gehörig. *Manum ſuper amnica lerga vagantem.* Auſ.

Amnis, *Rzeká,* Ein Fluss/ *ſyn.* Flumen, fluvius, rivus, unda. *epith.* amœnus. argenteus, limpidus, pellucidus, vagus, præceps, rapidus frigidus tumidus. *vide Fluvius.*

AMO

Amo, *Miłuię 1. Kocham ſię 1. 2. Podoba mi ſię, Lubię, Zwykłem, Dźiękuię 1. Proſzę 1. Nierządu pátrzyć, & ſub Dogádzam.* Lieben. *Non ut ames oro, verum ut amare ſinas* Ovid. *ſyn.* Diligo, ardeo, depero. *phr.* Incendor corripior, inflammor, torqueor. Charum habeo. Complector amore. Veneranda puer quem pectore toto accipio. Formosum pastor Corydon ardebat Alexin acer in extremis ossibus hæsit amor. Succumbere amori. Toto pectore flammas concipere. Pectore spirat amorem Tacitum nutrit sub pectore vulnus. Diligo luce magis, in pectore regnet amor. Hunc amor exercet, noctesque diesque Magnum huic versat in ossibus ignem infelix amori indulgere. Flammis tacitis ardentibus uri. Totis ossibus ignes percipere, sentire. Gerere saucia corda telis cupidinis. Sentire cupidinis arcus. Novas aspidinis Sentire cupidinis arcus. Novas assumere flammas. Rapi corripi imagine formæ, Fraterno more, Thesea fide diligere. Succendi cupidine, ante alios amat Ascanium. Colit magis omnibus unum. Teque tuis jurat charam esse medullis. Hæserunt tenues in corde sagittæ, & possessa ferus pectora versat amor. Flamma extincta relucet. Tacitæ serpunt in viscera flammæ. Rursus resurgens sævit amor, ignes in pectore crescunt. ut solet allecto crescere flamma rogo. pectoribus quantum tu nostris, uxor inhærens. *v. Amens,*

Amœbæus, Gr. *Náprzemiany.*

Amœna, orum, *Poyrzenie wesołe.* (barkeit.
Amœnitas, *Wesołość, Przyięmność.* Lust-
Amœniter, amœnissime *Wesoło i.* Lustig.
Amœno,as, Rozweselam. Belustigen/erfrischen
Labitur & teretes saltus Jordanis amœnat. Vide. *syn.* recreo, relaxo, solor, consolor.
Amœnus *Wesoły.* Lieblich. *Devenere locos latos, & amœna vireta.* Virg. *syn.* Jucundus, gratus, deliciis plenus.
Amolior, *iris, Odwalam. Oddałam i.* Himweg thun. abwältzen. *Amolitur onus, sperantes omnia dextras,* Luc. *syn.* averto, amoveo, removeo, arceo, prohibeo.
Amolitio, *Oddalenie.* Abwältzung.
Amor, *oris, Miłość i. s. Kochánie.* die Liebe. *Semper amet, fructu semper amoris egens.* Prop. *epith.* Dulcis, blandus, jucundus, suavis, gratus, tener, mollis, placidus, magnus, ingens, flagrans, acer, fervidus vehemens, indomitus, fervens urens, arctus, ignipotens, sollicitus, sedulus, gnavus timidus, vigil, ingeniosus, sævus, verus, fictus, antiquus, anxius, sagittifer, aliger. pennatus, socius, vigilans, nudus, apertus, impiger; formosus, decorus, demulcens, arcitenens, arridens, officiosu, mutuus, festivus, fraternus, singularis, *phr.* ignis, æstus, ardor, flamma, fax; incendia amoris. Pectoris æstus. Vis amoris. Pectus adurens. Præcordia inflammans, urens medullas. ardorem cupiens dissimulare meum omnia vincit amor. occulto pectus comburitur igne. ille meos primus qui me sibi junxit, amores abstulit. *vide Amor.*
Amor insanus, perditus, *Miłość nieuczćiwa.*
Amorem concipere suscipere, *Rozmiłowáć się.* Liebe gegen einen fassen.
Amorem excitare, accendere. *Zachęćić.*
Amora *undus, Miłośnik* Ein Liebhaber.
Amotio *annuo-Fest corr. Annos annua infra & sub Bábá 2.*
Amorio, *Oddalenie,* Hinwegthuung.
Amoveo *Oddalam Odsyłam.* Hinwegthun.
--- *Vetustate amove ætas* Lucr. *vide Removeo*

A M P

Ampedix, i. appendix Festo. quáa am, i. circum pendet, priscum. (ognista

Ampelitis, *idis. f. gr. ziemia lekárska, rudá ognista*
Ampelodelmos, *f. ad herbam relatum, Gr. sub Wiś,* Ein Weide.
Ampeloleuce, *es, Gr. Przestęp biały.*
Ampelophasum, Gr. *Łuczek ziele.*
Ampelos agria, *Máćiżá płonna.*
Ampelos Chironia, *Przestęp czárny.*
Amphemerinus Gr. *Codźienny.*
Amphibia, orum Gr. *Wodnoziemne rzeczy.*
Amphibius Gr. *Wodnoziemne zwierzę.* Ein Thier das so wol auff dem Land als im Wasser lebet. *Amphibium Numen terras atq; aquora miscet.* (G. *Mowá wątpliwá.*
Amphibolia, Amphibologia. Amphibolon,
Amphibrachus, Pes Poëticus, Quintil. trysyllabus, mediam syllabam longam habens, extremas breves, ut vox sonat, quasi utrinq; brevis: ut Beatus.
Amphicyrtos luna. Gr. *Kśieżyc po pełni.*
Amphimacer, *Quintil. Pes Poëticus Amphibracho oppositus. mediam syllabam brevem, & extremas longas habens, ceu vox Græca indicat: ut confluunt.* Ma: *syllaba brevis Verrepæo & alijs, sed vide Macrobius.*
Amphimalla, *Amphitapa vestis* Gr. *Szátá kosmátá.* ein rauhes Kleid/
Amphimallum, amphitapa, æ, amphitapon, Gr. *Koc i.* Ein Decke.
Amphimaschalos, G, *Száta zrękáwámi.*
Amphippus, Gr. *Podwodnik.*
Amphiprostylos Gr. in *Filarowánie.*
Amphisboena, Gr. *Wąż dwoygłowy.*
Amphiscij, homines utrinque umbram habentes quotannis, i. & à meridie, & á septemtrione, hi nempè qui sub Æquatore habitant.
Amphitane, *es, Gr. in Magnet.*
Amphithalamus Gr. *Przedpokoie.*
Amphitheatralis, Amphitheatricus Gr. in *Dźiwowisko.* Das zum Schauplatz gehörs *Amphitheatrales nutrita magistros.* Iuv.
Amphitheatrum, *Dźiwowisko.* Ein Ring/ Schauplatz. --- *cedat labor amphitheatro.* Mart. *epith.* Conspicuum, altum, sublime, magnum, præclarum, ingens, rotundum. *phr.* Hic ubi conspicui venerabilis amphitheatri, exigitur moles.

Amphithĕtos Gr. *Dwoyuſzny.*
Amphŏra, Gr. *Bánia 1. Beczka, Korcá Krakowſkiego połowicá.* an *Dzbán.* Wein Vaſſer / oder Bier kanne / *Amphora non meruit tam pretioſa mori.* Mart. *epith:* Aūrĕa, ārgēntea căpāx, cāvă, cōncāva, pūlchră, aūrātă, vīnārĭa,
Amphŏra Āttica, *Połbaryle, Korcá Sędomirſkiego połowicá, & ſub Dzbán.*
Amphŏra Romana, *Połbárylki.*
Amphŏra sēmīſtērtĭa, Amphora ſeſquitertia *Wiadro, miárá.*
Amphŏra ſpārtĕa, *Słomiánká.*
Amphŏrālis, *Korcowy, Wiádrowy.*
Amphŏrārĭus *Beczkowy.*
Amphŏrĕus, *ei vel eos,* Gr. *Korcá Sędomirſkiego ćwierć.*
Amphotis, idis, vel idos, Gr: *Náuſka.*
Amplè, Amplĭfĭcè, *Wſpániále, Swietno.*
Amplēcto. *is. Amplector eris. Obłápiam, Ogárnąć 1. Rozmiłowáć ſię.* Umfahen / Umbhalſen. --- *Fuſcis tellurem amplectitur alis.* Virg. *ſyn.* āmplēxor, ārĭs, cōmplēctŏr. *phr.* Cōmplēxu tĕnĕo, fŏvĕo, cīngo, āmbĭo, ēxcĭpĭo, āmplēxus pĕto. Dō āmplēxus. Do cīrcūm brāchĭa cōllō. Fŏvĕo ĭn ūlnīs. Cōllō hærĕo, ĕo ĭn āmplēxūs, cōllă īnvădo, pĕto, tĕnĕo. Hŭmĕris, cōllō brāchia pōno, īmpōno, fĕro, īnjĭcĭo, īmplĭco. Cōlla lăcērtīs cāpto, cōmplēctor, īmplĭco, nēcto, īnnēcto, prĕmo, ōptātōs dĕdĭt āmplēxūs. Implĭcŭīt mātērno brāchĭa cōllō. Tēr cōnātus ĭbi cōllō dăre brāchĭa cīrcum. Sēmiănĭmēmquĕ sĭnu gērmānam āmplēxa tĕnēbat. Ill[e] ŭbi cōmplexu Ænēæ cōllōquĕ pēpēndit. Cōmplēxī īntēr sē nōctēmquĕ dĭemque mŏrāntur. Nōn sīc āppŏsĭtis vīncītur vītĭbus ūlmus, ūt tŭa cūm cōllō brāchĭa nēxă mĕo. Tē tĕnēt, āmplēxu pērfrŭitūrquĕ tŭo. Vūltquĕ sŭb āmplēxūs īrē puella tŭos. Dēquĕ vĭrī cōllō dŭlce pēpēndīt ŏnus. Sīc mĕmŏrāns hŭmĕros dēxtrāſquĕ tĕnēbat āmbōrum. Trĕpĭdæ mātrēs prēſsēre ād pēctŏra nātos. Hīc ălăcēr cōllă āmplēxu, mātērna pĕtēbat. Cōllō pēndūlus hærēt, īrrŭit īn cōllum āmplēxus nāti Cȳthērēa pĕtīvit. āvĭdis āmplēxĭbus hærēnt. Tēne mănūs ūnquām nōſtræ dīmīttĕre vēllēnt. Tēnĕ mĕo părērēt, vīſus ăbīrē sĭnu? ēxcĭpĭt āmplēxu fēlīcĭaque ōſcŭla jūngĭt. *vide Oſculor, & Amplexus.*
Amplēxo, *as, Obłapiam,* Umbarmen.
Amplēxor, *aris, Obłapiam, Miłuię,* Rozmiłowáć ſię. Umbhalſen.
Amplēxus, *us. Obłapiánie. Obięćie.* Umpfahung / Umbhalſung. *Conjugis amplexus, oſcula, verba, manus.* Prud. *ſyn.* Cōmplēxus. *epith.* fūrtīvus, chārus cāſtus, fēlīx, sānctus, cōncōrs, ĭtĕrātus, grātus sĭmŭlātus, vērus, fĭdēlis, fīdus, ſtrīctus ōptātus. *phr.* Quīs tē nōſtris āmplēxĭbus ārcēt. Tē cōmplēxu nē sūbtrăhe nōſtrō. Nōn ĕgo nūnc dūlcī āmplēxu dīvēllĕrer ūnquām. Nāte, tŭo āmplēxus nāti Cȳthērēa pĕtēbat.
Amplĭātio, *Odwłoká,* Vermehrung.
Amplĭfĭcātio, *Rozſzerzánie, 1. 2. Przyczyniánie.* Erweiterung.
Amplĭfĭcātor, *Przyczyniácz, Rozſzerzácz.*
Amplĭfĭco, *Rozſzerzam, 1. 2. Przyczyniam, Rozprzeſtrzeniam.* Groß machen / erweitern. *Porrigere, & fatis amplificare moras.* &c. Auſ. *ſyn.* Aūgĕo, ădaūgĕo, extēndo, dīlāto, dīdūco, prōtrăho, prōdūco, pōrrĭgo.
Amplĭo, *as, Odkładam 3. Przyczyniam 1. Rozſzerżam 1.* Vermehren. *v. Amplifico.*
Amplior, *aris ſub* Przybywa. Mehren.
Amplĭſsĭmus, *Zacny,* Poważny, *Mośćiwy.* Mächtig / *item* beſonders Großmächtiger.
Amplĭter, *Choynie, Wſpániále, Bárdzo.*
Amplĭtūdo. *Wſpániáłość, Wielkość, Szerokość Obfitość,* Powagá, *Doſtoienſtwo.*
Amplĭvăgus, *Biegácz,* Ein Läuffer.
Amplĭus, *Więcey 1. 2, 3. Dáley 1. Dłużey Jeſzcze, Nád 1.* Mehr / Länger. *Amplius objectam paſſu transire paludem.* Virg. *ſyn.* Măgis, plùs, *vel,* īnsŭpĕr, vel dĕincēps pōſthāc.
Amplĭus ăccĭpĭo *Przybieram czego.*
Amplĭūſcŭlus, *Przyſporſzy.*

Āmplus *Szeroki*, Przestworny, *Wspániáły*, Obfity. Weit. *syn.* Lātus, māgnus, spătiōsus, lātē pătens,

Āmplūstra, orum, & Āmplustria, ium. *Bánderá.* Schiff gezierd.

Āmpron, ri, *n. Gr.* Postronek.

Āmptrŭo, *as, sub Rey wodzę.*

Āmpūlla, *æ, Fláßá, Łágiew, Ampułká, Bánieczka.* Eine Flasche. *syn.* āmphŏra, *epith.* Căva. tŭmĭda, căpax, tūrgĭda.

Āmpūllācĕus, *Bániásty, Bánieczny.*

Āmpūllārĭus, *subst: Łágiewnik, Bánieczník*

Āmpūllārĭus, *adject: Bánieczny.*

Āmpūllŏr, *aris, Mowię głośno.* Auffgeblasen seyn. *An tragicâ desævit. & ampullatur in arte.* Hor. *syn.* Tŭmēsco: tūrgēsco, īnflŏr. *Metaph.* sŭpērbĭo.

Āmpŭtātĭo, *Obćinanie* 2. *Ućinanie, Sćinánie.* Abhauen.

Āmpŭto, *Obćinam, Ućinam Ustrzygam.* Abhauen. *Amputat en e manus, caput obterit, ossaq; saxo.* Luc. *syn.* Sĕco, rĕsĕco, scĭndo; rescĭndo ābscĭndo, īncīdo, ēxsĕco. *vide Scindo.*

Āmsănctus, sub *Otchłan. Smrod* 1.

Āmsēgĕtēs, *hi, sub.* Przydrożny.

Āmtērmen, *inis, n. Okolicá.*

Āmtērmines, *Amtermini, sub Okoliczny.*

A M U

Ămŭla, *Kropielnicá.* Ein Weyhkessel.

Amulam 3. Reg. 7. phialam quidam interpretantur, vel vas aliquod ad libandum vinum, quidam Aquiminale.

Āmŭlētum, *Noszenie od czárow,* Ein Artzney für böse Kranckheiten oder Gifft. *Amuleta gerit collo suspensa, nec audet M. Quod sibi amuletum veluti, vicinia quærit.* Fill. *syn.* āntĭdŏtum, phārmăcum, mĕdĭcāmĕn *v. Medicamen.*

Āmŭlum, *idem Amylum Gr.*

Āmūrca, Amurga, Gr. *Fuz.* Oel-Trüsen. --- *Et nigra perfundere amurca.* Virg. *phr.* Fæx ŏlĕi, *epith.* atrā, spĭssa, nīgră, pŭtrĭs.

Āmūrcārĭus, *Fuzowy, ibidem.*

Āmūsĭa, Gr. *Nieumieiętność.*

Āmūsium, Gr. *Tablicá 2.*

Āmūssim, *ab Amussi. Pod ßnur.*

Amussim, a musso, & A privante particula. Głośno. Hell.

Āmūssĭs, *Sznur ćieśielski, Tablicá 2. Szorulec Gládzęniu służące naczynie.* Richtschnur Richtscheit/ Bleywag. *Partibus ut coeat, nihil ut delæret amussi,* Aul. *syn.* Līnĕa, rēgŭla. *epith.* Rēctā, ēxāctā.

Āmūssĭtātus, *Wyprawiony, Wytworny, Pod sznur.* Wercklich.

Āmūssĭum, *Sznur ćieśielski, Tablicá 2.*

Āmūsus, Gr. *Nieuczony.*

Āmygdăla, æ. Gr. *Migdał drzewo.* Mandelbaum. *Nec glandes, amarylli, tuæ, nec amygdala desunt.* Ovid. *syn.* Phyllĭdĭs ărbor. *Quia in hanc arborem Phyllis mutata est ex Poetis. epith.* Vĭrĭdĭs, vĭrēns, pătŭla, frōndōsa. *vide Arbor.*

Āmygdălæ, hæ, *Slinne jágody.*

Āmygdălĕus, *Migdałowy.* Was vom Mandelbaum ist. *Quin & amygdaleos subeunt pistacia ramos.* Ser.

Āmygdălĭnum, amygdalinus, *Migdałowy.* Das von Mandeln gepresst ist. *Fertur amygdalinæ succus, &c.* Ser.

Āmygdălītes, *æ, m. Gr. Czártowe mleko ziele.*

Āmygdălum, Gr. *Migdał owoc.* Amandeln.

Āmygdălus, f. Gr. *Migdał drzewo.*

Āmylum, *n. Gr. Krochmal.* Ammelmel.

Āmĭstĭde bĭbērĕ, *Dußkiem.* Gantzaus.

Āmystis Threjicia, *Gr* Wilkom.

A N A

Ăn, *Præpositio, sub Koło.* Ob/ oder nicht. *Quis scit an adjiciant hodiernæ crastina summæ?* Hor. *syn.* utrum, ānnĕ, nūnquid.

Ān, *adverbium. Czy, Jeżli, Abo 2. A subtelnego.*

An non? An num? *Jza?*

Ăna lĭbrăs, *Ana drachmas, sub Po funćie.*

Ānăbāptĭsta, æ, m. Gr. *Nowokrzczenice.*

Anabălis, is vel eos, Gr. Przeſſká. Bezliſt.
Anăbăthra, orum, Gr. Wſchod 1
Anăbŏlĕus, eos, vel ei, Gr. Strzemię.
Anabolicæ ſpecies. Vobiſc corr. embolicæ.
Anăcălyptērĭa, orum, Gr. ſub *Przenośiny.*
Anăcămpsĕros, otis, f. Gr. *Miłośnicze źiele.* in *Miłośniczy podárek.*
Anăcĕphălæōſis, is, vel eos, f. Gr. *Sumowánie.*
Anăchōrēſis, f. Gr. *Oſobność.*
Anăchōrēta, æ, m. Gr. *Puſtelnik. Apud Sidonium* Anăchōrēta, *non rectè* Ein Einſidler / Eremit. *Anachoreta tremit, qui quanquam frigora portet.* Sid.
Anăchītes, ănăchytes, æ, m, Gr. *Dyáment.*
Anaclaſis. Rutilo Lupo. figura eadem quæ Antaclaſis i. repercuſſio.
Anăclīntērĭum, Gr. *Łoſzkowa deſká,*
Anacoluthon Servio, figura cum non redditur aliquid ſuperioribus verbis reſpondens quaſi inconſequens.
Anacænoſis Rufiniano, figura ſententiarum cùm Orator auditores conſulit. Communicatio *Ciceroni.*
Anăcrĭſis, *f. Gr. Szkrutynium.*
Anacrūſis, *f. Roſztowánie 2.*
Anăctŏrĭum, Gr. *Mieczyk 2.*
Anădēma, Anadeſma, atis, Gr. *Bindá 2. Tkánicá.* Ein Haubtgezierd. *Et bene parta patrum fiunt anademata mitra.* L.
Anădēndrŏmălăche, es, Gr. *Slaz wielki.*
Anadiploſis figura Poetica verbum præcedentis verſus ultimum, initio ſequentis repetens. Diomed. Palilogia, *Rufinian. Huic gemina Conduplicatio.*
Anăgăllis, idis, f. Gr. *Kurzyślep 1.*
Anăglypha, orum, Gr. in *Ryty.* Erhebte oder ausgeſtochene Arbeit.
Anăglyphyce, es, Gr. *Sznycerſtwo.* Bildſchnitzerey-Kunſt.
Anaglyphĭcum opus, *Ryćie wypukłe.*
Anaglypta orum Gr. ſub *Ryty.*
Anaglyptes, æ, m, Gr. *Sznycerz.*
Anagnōſtes æ, m, Gr. *Czytelnik.*
Anăgōgĭcus ſenſus, & Anăgōge, es, Gr. *Duchowny wykład.* Auff was höhers leitend.
Anagrăphe es, Gr. *Rejeſtr. 3.*
Anagyris, is, vel eos Gr. *Bob.*
Analabus, Analaus, Pácyencya Mniſka.
Anālēcta, ōrum, Gr. *Pobierki, Odrobiny ſtołowe, Oſtátki, Kśąſzki zbierálne.* Biſzlein / oder was vom Tiſch fällt. *Sed preti um ſcopis nec analecta dabunt.* M.
Anālēcta, æ, *vel* ănălēctēs, æ, m, Gr. *Zbierácz 2. Stołowy 2.*
Anālēctus. idis, f. Gr. *Nárámiennik białogłowſki,* Ein Bislein. *Conveniunt tenues ſcapulis analectides altis.* Ovid,
Analemna, tis, Vitruvio i. collectio. Inſtrumentum ſphæra in plano deſcriptæ ad umbras ſolis venandas & horologia deſcribenda. Bernandin. Baldus.
Anălŏgia, æ. Gr. *Podobieńſtwo Proporcya.*
Anălŏgīſta, æ, Analogos, Gr. *Wolny od ráchunkow.*
Analogum nomen, apud Grammaticos, quod ſimilem cum aliis habet terminationem inflexionem, comparationem, &c. ut pater, frater, labor, dolor, honor, amo. clamo, &c. Apud Dialecticos verò Analogum, nomen eſt, quod ob proportionem quam habet ad aliud tale dicitur, ut pes montis, pomi, mali, ob proportionem ad pedem animalis. Sic caput, oculus, auris &c. homo pictus ad verum. Salubris cibus & homo ſanus, &c.
Anălphăbētŭs, Gr. *Nieuczony,* (*źánie.*
Anălyſis, is, eos, Gr. *Rozwięzanie Rozwá-*
Analytica reſolutioni ſervientia: libri Ariſtotelis, docentes rationem judicandi ſeu reſolvendi argumenta.
Anăcæum, Gr. *Wilkom, Kurowa ſzklenicá.*
Anānchītis, ănāncītis, idis, Gr. *Czárownicży kámień.*

Anantopodoton: Figura orationis cùm deest membrum præcedenti respondens. quasi non redditum.
Anapæsticus versus, ex Anapæstis constans.
Anapæstus pes trisyllabus Dactylo oppositus, i. duabus brevibus syllabis & una longa constans ut Venient.
Ănăphŏra, æ. Gr. *Wschod słońcá.*
Anaphora figura Rhetorum generalis repetens idem verbum initio, vel medio, vel fine sententiarum. Repetitio Cic.
Anaphora item speciatim sumpta figura, idem verbum initio multarum sententiarum repetens. Caris. Diomed. Epanaphora aliis eadem.
Ănăphŏrĭcus, Gr *Chrachałá.*
Ănăphŏrum, Gr. sub *Powerek.*
Ănăphysēma, tis, Gr sub *Wybuchnąc.*
Ănărrhīnum, Gr. *Wyżlin ziele.*
Ănăs, atis, f. *Kaczká,* & sub *Kaczor.* **Ein Entvogel.** --- *Cælicolæ sed anas & mergus & anser.* Mant.*epith.* Flŭvĭālis, īnglŭvĭus, tĭmĭdus ăquōsŭs, lātĭpēs. pălūstrĭs, ŭndĭvăgus, ăquātĭcus, tārdŭs, īnglŭvĭosus, flūctĭvăgus, āmnīcŏla. *vide Avis.*
Ănās, m. *morbus vetularum atis. sub Stárość.*
Ănāstŏmōsis, is. Gr. *Krwią pluánie, Zył otworzenie.* **Blut-Stürtzung**
Ănāstŏmătĭca, orum, Gr. *Apetyt czyniący.*
Ănāstrŏphe, es, Gr. *Wrácánie się.*
Anastrophe figura, duorum verborum ordo præposterus Diomed. Inversio. *Quintil. Et ejusdem Verbi, ut Facit are pro Arefacit.* Lucret.
Ănătārĭa, æ, *Orzeł.* **Ein Adler.**
Ănătārĭus, adject. *Káczy 1.*
Ănătārius, subst. *Kaczy pástuch.*
Ănăthēma, tis, Gr. *Przeklęctwo, Przeklęty.*
Ănăthēma *Gr.* *Záwieszánie.* **Eine Gab so man in den Kirch'n aufhängt.** --- *Insigne legens anathema favillis.* Prud.
Ănăthēmătīzo, as, Gr. *Przeklinam.*
Ănătĭcŭla, *Káczka.* **Ein Entvöglein.**
Ănătīnus, *Kaczy 1.*
Ănătŏcīsmus, Gr. *Lichwá z lichwy.*
Ănătŏle, es, Gr. *Wschod słońcá.*

Ănătŏmen ēxērcĕo, *Rozbieram.*
Ănătŏmĭă, æ, Gr. *Rozbieránie 1. Anatomija.*
Ănătŏmĭcus, Gr. *Anátomik.*
Ănăxyris, idis, Gr. *Szczaw, 2. Ubránie.*

ANC

Ancapes, pro ancipes i. anceps, sub Tycz.
Ancărius. *Podwodnik.*
Ancea. ex Græco sub Dolina. **Ein Thal.**
Ancasus, Ryty. **Geschnitzelt.**
Ăncēps, pitis. & cipis, adest *O Oboiętny, Obośieczny, Obostronny 1. 2. Dwoisty Dwoygłowy. Wątpliwy.* **Zweiffelhafftig.** *Tum verò ancipiti mentem, &c.* Virg. *syn.* Dŭbĭus, āmbĭgŭus, īncertus, ānxĭŭs.
Anchŏra, è Græco. *Kotwicá.* **Ancker.** *Anchora jam nostram non tenet ulla ratem.* Ovid *syn.* Dens fērrĕus, fērrĕus ūncus. *epith.* Mōrdāx, tĕnāx, cūrvă, rĕcūrvă, ădūnca, naūtĭca, mărīna, grăvĭs, pōndĕrōsa, aquŏrĕa, mērsa īmmērsa fērrĕa. *phr.* ānchŏræ dēns ădūncus. ānchŏræ mōrsus, Hic fēssas nōn vīncŭla nāvēs ūlla tĕnēnt. Tūm dēntĕ tĕnācī ānchŏra fūndābāt nāvēs. Nāvēs ūnco nōn ăllĭgăt ānchŏra mōrsu. Nēxu ānchŏra cūrvo. Tĕnāx ūnco classem prĕmĭt ānchŏra rostro. Hic tĕnĕat nōstrās ānchŏra jăcta rătēs, ānchŏrá de prora jăcĭtur, stānt līttŏre pūppes.
Ānchŏrāle, *Kotwicá lina.*
Ānchŏras tŏllo. *Odbiiam od brzegu, Rußam się.*
Ānchŏrārĭus, ānchŏrālĭs, *Kotwiczny.* **Das zu dem Ancker gehöret.** *Seu sit rudens, sive anchorarius funis.* (Scaz.)
Ānchūsa, æ, Gr. *Obrazki ziele Czerwieniec.*
Āncīle, *Puklerz.* **Ein Schildlein.** *Rudarit clypeis, ancilibus, ô pater urbis.* Juv.
Āncīlla. *Służebnicá.* **ein Dienstmagd.** *syn* Fămŭla, mĭnĭstră, *epith.* Fĭdēlĭs, vĭgĭl, sōllĭcĭta, īnsōmnĭs, īndĭgna. *phr.* ŏpĕrum haud ignāra Mĭnērvæ. Dŏmĭnæ māndāta ŏbsērvāns ăd nūtūm părāta.

Ancillāriolus, *Nierządnik.*
Ancillāris, *Służebniczy.*
Ancillārius, *Nierządniczy sługa.*
Ancillor, *aris*, *Służę. 1. 2.* Dienen. *syn.* Fămŭlor, minīstro. sērvio. *vide Servio.*
Ancillŭla, *Służebnicá.* Ein Dienerin.
Ancipes *securicula*, *Siekierá obośieczna.*
Ancīsus, *us. Obćinánie.* Abhauung.
Ancīsus, *si*, *Obćięty.* Abgehauen.
Anclabra, *Anclabraria vasa*, *Anclabris mensa*, *sub Stoł. 1.* Ein Tisch.
Anclātor, *Czerpacz*, *Sługá. 1.*
Anclo, *as*, *Czerpam.* Schöpfen.
Ancōn, onis, m. Gr. *Węgielnicá, Zákrzywienie, Łokieć, Łokietek, Kubek, Krokfztynki.*
Ancora, *idem Anchora.*
Ancra, *Angra*, *sub Doliná.*
Ancter, eris, m. Gr. *Háft.* ein Gestück.
Anculo, *as*, *Czerpam*, *Posługuię.*
Ancunulenta. *æ*, *sub Krwotoczny.*
Ancus, *è Gr. Rączká 2.*
Ancyle, *is*, *è. Gr.* *Puklerz.*
Ancylōglōssum, Gr. *Ięzyká przyrośnienie.*

A N D

Amdabatæ, *hi. Gr. Gonitwę szyniący.*
Andrāchne. *es Gr. Kurza noga źiele.*
Andrāchne āgria, *Gr. Wronie másło źiele.*
Andrăpŏdon, *Gr. Niewolnik.*
Adrŏdămus, antis, *Gr. Srebrnik kámień, Krwáwnik kámień*, & sub *Mágnes.*
Andrōdas, annus *Rok podeyrzány.*
Andrŏgynus, *Gr. Mieszaniec.* halb männlich halb weiblich. *Androgynum inter utras, nec. &c.* Luc.
Andrŏlēpsia, æ, *Gr. Areszt. 2.*
Andrōn, onis, m. *Gr. Śćiánki. Sień podługowáta, Męskie mieszkanie.*
Andrōnītis, *idis* f. *gr. Męskie mieszkánie.*
Andrōnium, *Celso è Græco medicamentum uvæ faucium.*
Andrŏsăces, is, n. gr. *Rzęsá skálna.*

A N E

Andrŏsæmon, vel um, mi, n. gr. *Dziwonki.*
Andrŏsphinx gis, gr. *Chytry*,
Andruo, sub *Rey wodze*, & *Wracam się.*

A E E

Anĕlicra, orum, gr. sub *Skrzydło.*
Anellus, *Pierśćień. A producta & uno* n. *legunt apud Horat. doctiores.* Ein Ring. *Sæpè ex anellis rodit pendentibus ex se* Lucr.
Anĕmōne, *es. gr. Zawileć źiele.* Blaspers oder Korn-Rosen. *Cespite dimittunt, lachrimæ pariunt anemones.*
Anĕmōne sylvēstris, *Sásanká.*
Anĕo, *es*, *gr. Stárzeię się.*
Anēthātus, *Koprowány*, sub *Kopr.*
Anēthum, *gr. Kopr 1.* Dill. *Et florem jungit bene olentis anethi.* Virg. *epith.* ŏlēns, ŏdōrĭferum, rĕdŏlēns, vĭrĭde, ŏdōrum. *phr.* ănēthi flōs grāmen.
Anēthum sylvestre. *Oleśnik.*
Anēthīnus *vel* Anotinus, gr. *Koprowy.* & sub *Kopr.*
Aneurētātus. *vel* Aneuritatus. *gr. Nienáleźiony.*
Anēxētāstus, gr. *Wolny od ráchunkow.*

A N F.

Anfrāctum, *Krążenie, Krzywość.*
Anfrāctus, *us idem & Zákręt.*
Anfrāctus, *a um*, *cor. Aufractum sub Krzywy.* Ein krummer Weg. *syn.* Ambāgēs flēxus *epith.* Cūrvus, ĭnăccēssus, lŏngus, ŏbscūrus, cæcus, īnflēxus, ōblīquus, dĭffĭcĭlis, tōrtus, ĭrrĕmĕābĭlis, ĭnēxtrĭcābĭlis. ambĭguus,

A N G

Angārĭa, *æ. B. Podwodá, Robotá dźienna, Przymuszenie*, an *Suchedni.*
Angārio, *as. Przymuszam. producit Ga. Arator.*
Angărius, *Podwodnik, corripit Ga. Lucillius.*
Angărus ri. gr. *Podwodnik. corripit ga. Æschylus.*
Angĕlĭca, *Dźięgiel.*
Angĕlĭcus, *gr. Anielski.* Engelisch. *Angelici Christo famulantur rite ministri.* Sed.
Angellus. *Kąćik. 1.*

Āngĕlus. gr. *Anioł, Nowiná, Posłániec.* Engel. *Inventor vitii non est Deus, Angelus illud.* Prud. *syn.* āles, ālĭgĕr, nūntĭus cœlēstĭs. *epith.* Cœlēstis, æthĕrĕus, fōrmōsus, cĭtus, præpes, sȳdĕrĕus, ālĭpes. *phr.* Cœlēstis nūntĭus aūlæ. Pēnnātus jŭvĕnis cœlī dēmīssŭs ăb ārce. *Aūlæ* cælēstis ălūmnus, ālĭtibus dē frātrĭbus ūnus. Sȳdărĕa mīssus tibi nūntĭus ārce. Qui jūssa Dĕī rīte mĭnĭster ăgit. ālēs jŭvĕnis cœlo dēmīssŭs ăb ălto. Vŏlŭcer dēmissus ăb æthĕrĕ præco. Dĕi pōrtāns māndāta pĕr aūras. Vīsus cœlo dēscēndĕrĕ ăpērto Nūntĭus. Pŭer ăb æthĕre præpes pūlcher ădest, ēccĕ aūrem ēffūlgēns sŭbĭto delapsus ăb āxĕ. Stēllĭgĕro pĭctīs jūxtā pŭĕr āstĭtĭt ālis. Nūntius ālbis āĕra scīndēbat pēnnis. ēt rēmĭge dēxtro Frāncĭgĕnis īllāpsus agris, & māndātă tŏnāntis pōrtābat.

Āngĕrōna, & Angeronalia, orum sub Skwináncya, & sub Milczenie.

Āngīna, è græco *Skwináncya, Maſtowy powroz.* Das Zäpflein im Halß/ Halß-Geschwär. *Verum angina tibi mistum sale poscit acetum* Ser.

Āngĭpōrtum, *Angiportus*, ti, & us, *Ulicá ćiásna.* Ein eng Gäßlein. *Flebis in solo levis angiportu.* (Saph.)

Ānglones, sub Stoł iadálny.

Āngo, *is, Trapię 1. Dawię, Trapi mię, Gryzę się.* ängsten. *syn.* Tōrquĕo, vexo, crucio.

Āngor, eris, *Duszę się, trapi mię co, Boleię Frásuię się. Márkotno mi. Smęcę się. Załosnym.*

Āngŏr, oris, *Utrápienie.* Angst. *Nec caput humanis angoribus excruciari.* Prud.

Āngŏr faucium, *Skwináncya.*

Ānguĭcŭlus. *Wężyk.*

Āngvĭfer, Wężownik na niebie. Schlanenträger. *Gorgonis angvifera pectus operta comis* Prop.

Āngvĭgĕna, a sub Wężowy. Schlangenzucht. *Quis furor angvigenæ, proles Mavortia vestras.* Ov.

Ānguīlla, *Węgorz*, & sub *Biez.* Ein Aal. *epith.* Lūbrĭca, ōblōnga, vŏlūbĭlis. *phr.* Cōgnāta cōlūbræ. Flexĭbus īnnūmĕris āngvīllæ in littŏre rēpūnt

Ānguīllārĭus, Węgorzny.

Ānguĭmănus Bezkost.

Ānguīna, Wężownik 3. Másztowy powroz.

Ānguīnĕus, *Wężowáty. Wężowy.* Von Schlangen. *Eumenides, quibus anguineo redimita capillo.* C.

Ānguīnum, *Wężysko 1.*

Ānguīnus Anguinius, *Wężowy.* Schlangenartig. *Tortaq; in anguinos ducit vestigia gressus,* M.

Ānguis, m. f. *Wąż 1. 2.* Ein Schlang. *Frigidus ô pueri, fugito hinc, latet angvis in herba.* Virg. *syn.* Sĕrpēns drăco, cŏlŭber chĕlȳdrus, āspis *epith.* Frīgidus, tōrtĭlĭs, squāmmĕus, reflexus lubrĭcus, tōrtus, īntōrtus, īmplĭcĭtus, mĭnāx, hōrrĭdus, sĭnuōsus, tŭmĭdus. *vide Serpens,*

Ānguĭtenens. Wężownik ná niebie, Schlangenträger.

Āngulāria. item subst. *Węgielnicá.*

Āngŭlāris, *Kątny, Węgielny.* Narożny, *Węgłásty 1.*

Ānguĭpes, edis, 1. Nogi włoczący. Schlangenfuß. *Injicere angvipedem captivo brachia cœlo.* Ovid.

Āngŭlāris appendix, *Narożnicá.*

Āngŭlārĭus, Narożny Eckicht.

Āngŭlātim Pokątnie, & sub *Po domách.*

Āngŭlātŭs, *Węglasty 1.*

Āngŭlōsus, idem & *Kąćisty.*

Āngŭlŭlus, Kąćik. 1. ein kleiner Winckel.

Āngŭlus, *Kąt, 1. 2. Rog 2.* Ein Eck-Winckel. *Inque domo lachrymas angulus omnis habet.* Ovid. *epith.* Secrētus, ābdĭtus, ōccūltus, lātens,

Āngūrĭa, æ, sub *Melon.*

Āngūsta, orum, *Cieśn.* Angst.

Āngūstè, *Ciásno, Sćiśle, Wąsko* eng.

Āngūstĭa, *Wąskość ućisk.* die Enge.

Āngūstiæ, hæ, *Cieśn, Niedostátek Wąwoz, Ubostwo, 2,* Beängstigung/ Noth. *syn.* Mæror, dŏlŏr, āngor, trīstĭtĭa, ærūmna. *epith.* Grāvēs, īntŏlĕrābĭles, sōllĭcĭtæ, quĕrŭlæ. *vide Dolor.*

Ăngŭstĭclāvĭa vestis. *Szatá z kutasami.*
Ăngŭstĭclāvĭus, *Rycerski człowiek.*
Ăngŭstĭo as, vel angustior. *Ściskám się, Ućiśniony iestem.* Sich ängsten.
Ăngŭstĭtas *Cieśń.* Angst.
Ăngŭsto, *Záćieśniam, Śćieśniam. Zwężám, Śćiskám.* Beängstigen.
Ăngŭstus, *Wąski. ćiásny, Śćisły.* Eng. *Angustos habeant aditus nam frigore mella.* Ovid *syn.* ārctus, cōntrāctus.
Ăngŭstus clavus, *Rycerski stan, Szátá z kutásami.*

A N H

Ănhēlātĭo, *Dychawicá, Duszenie, Tchnienie*
Ănhēlus. Ănhēlātŭs, ti, & Ănhēlātor, *Dychawiczny, Dyszący.* Keicher. *Nosque ubi primus equis oriens afflavit anhelis.* Virg.
Ănhēlĭtum, animam effundo, ēmitto, sub *Pucham.* Ein Geruch geben/item Sterben.
Ănhēlĭtum duco, *Dyszę.* Keichen.
Ănhēlitus, us, *Dyszenie, Párá.* Der Athem *Vastos quatit æger anhelitus artus.* Virg. *syn.* Hālĭtus, spīrĭtus, flātŭs; *epith.* Ægĕr, crēber, lāngvĭdŭs, fœtĭdus, dĭffĭcĭlis, lēnis, ārĭdus, tĕpĭdus, călĭdus, fērvēns, fērvĭdus. *phr.* Fēssos quătĭt æger ănhēlĭtus ārtus. Æthĕris haūstus. Vītālĭs aūra.
Ănhēlo, *Dyszę. Pucham, Ządam 2.* Keichen. *Nullus anhelabat sub adunco vomere taurus.* Ovid. *syn.* Respīrō, spīro. *phr.* Spīrĭtum aūrum trăhĕre, dūcĕre. Aūras căpĕre, căptāre, haurīre. Non taūri spīrāntēs nārĭbus īgnem Būcŭla cœlum sŭspĭcĭens pătŭlis că ptāvit nāribus aūras. Pēctŏra raūca gĕmūnt, quæ ĕrēbĕr ănhēlĭtŭs ŭrget.

A N I

Ănĭātrŏlŏgētos, ti, gr: sub *Nieuczony.*
Ănĭcētum, gr. *Anyż.* *Anicetus apud Tertull. e brevi, juxta accentum Græcum cùm* n *sit in penultima.* Anis.
Ănĭcŭla, *Bábká 1.* Alt-Weiblein. *Siticulosa aniculæ senes rauci.* (Scaz.)
Ănīlis, Ănĭcŭlāris, *Bábi.* Altweibisch. *Contulit & rugis peraravit anilibus ora.* Ovid.
Ănīlĭtas. *Starość.* Das weiss oder graue Alter. *Cana tempus anilitas.* (Dactyl.) Can.
Ănīlĭter. *Po bábsku.*
Ănĭma, *Duszá, Człowiek, Wiátr 1. Powietrze 1. Oddech, Dech, Zywot 3. Cuchnienie, Kochan, Miły 1.* Die Seel. *Vipeream inspirans animam, fit tortile collum.* Virg. *syn.* ănĭmus, vīta, spīrĭtus. *epith* vīvāx. īmmōrtālis, dīvīnā, æterna, pĕrēnnis, mīrābĭlis. vīgil, pērvĭgil, īrrĕquiēta, īnsōmnis, cælēstis æthĕrĕa, fōrtis, săgāx, sōlērs, mĕmor. *phr.* Spīrācŭla vītæ. Spīrāmēnta ănĭmæ. Quæ dĭffūsa pĕr ārtus, Cŏrpŏrĕam mōlem rĕgit. ăgĭtat: ĕt tōtō sē cŏrpŏrē mĭscēt. Vītæ fōns, ŏrīgo, Spīrĭtus īntus ălēns corpora. Vis ārtus ănĭmāns vĕgĕtāns.
Ănĭma vītālis. *Mlecz drzewny.*
Ănĭma vōcis, *Nátężánie. Animabus ut Equabus, Deabus non malè.*
Ănĭmæ plenus, *Nádęty.*
Ănĭmābĭlis *Zywotny.* sub *Zywotność.*
Ănĭmādversio, *Postrzegánie Baczenie 1. Káranie.*
Ănĭmādvērsor, *Karzący.*
Ănĭmādvērto, *Baczę, Upátruię, Zrozumiewam, Obaczam, Karzę,* & sub *Dziesiątkowáć. 1.* Vernehmen/mercken. *His animadversis terram. &c.* Virg *syn.* ādvērto, ōbsērvo pērspĭcĭo, cōgnōsco, īntēllĭgo, sēntĭo, vĭdeo.
Animæquus. Sapient. 18. animæquiores essent. animo æquo sum. Kontent.
Ănĭmal, *Zwierze,* Ein Thier. *Pronaq; cum spectent animalia cætera terras.* Ovid. *syn.* ănĭmans, pĕcus, brūtum, fĕra, bēllŭa, bēstĭa *epith.* īmmāne, tērrēstre, sævum, fĕrōx, īndŏmĭtum, agrēstĕ. dŏmēstĭcum. păvĭdum, cōrnĭgĕrum, sÿlvēstre. văgum, errans, răpax, aūdāx. *vide Fera, & Grex.*
Ănĭmal capillorum, *Wesz 1.*
Ănĭmal nondum rationale, *Niemowlątko:*
Ănĭmal ventris, intestinorum, *Glista.*
Ănĭmal volucre, biforme, *Nietoperz.*

Ănĭ-

Animālcŭlum. *Zwierzątko.*
Ănĭmālis. *Zwierzęcy, Duszny, Zyiący, Wietrzny. Wiátrowy, Zywotny.* Was ein Seel hat. *Ergo animalis homo quondam nunc &c.* Prud.
Ănĭmālis facultas, *Zywotność.*
Ănĭmāns, *subst. f. & n. Zwierzę Tchnąca rzecz.*
Ănĭmāns, *adject. Zyiący.*
Ănĭmāns ēxōs, ēxsanguĭs, *Robáctwo.*
Ănĭmātio, *Ożywiánie.* Das lebendig machen.
Ănĭmātum, *Zywoćina.*
Ănĭmātum ovum, *Jaie zálęgłe,*
Ănĭmātur, *sub Zyię 1.*
Ănĭmātus, us, *Zywotność.*
Ănĭmātus ti, *Smiały 1. Zywy 1. 2. Afekt kto iáko 2.* Lebendig.
Ănĭmātus sum, *Umyśliłem. Rád co czynię.*
Ănĭme mi, *Moy ty.* Du bist mein.
Ănĭmi hi, *Pychá.* Stoltz.
Ănĭmi causa. *Ták sobie, Zártem,*
Ănĭmi impetus, applicatio, *Usilność.*
Ănĭmi ingentis, validus, *Mężny.*
Ănĭmi mentis integer, *Przy sobie*
Ănĭmi nimius, plenus, *Smiáły, Pyszny.*
Ănĭmĭtus, *Dusznie 1.*
Ănĭmo, as, *Ożywiam. 2.* Behertz machen. *Quas humus exceptas varios animavit in ungves.* Ovid. *syn.* īncĭto, cōmmŏveo īncēndo, āccēndo, cōmpēllo, ēxcĭto, hōrtor. *vide Hortor.*
Ănĭmo objecto, pusillo, fracto, *Sercá máłego.* Klein Müthig.
Ănĭmo excelso, forti magno, *Serca wielkiego.* Hoch müthig.
Ănĭmo sis bŏno. *Nie frasuy się,*
Ănĭmo gaūdēnti, lĭbenti libentissimo, *Rad.*
Ănĭmo præsenti, fidenti, *Smiele.* Erwogen.
Ănimo sum alieno. *Nienáwidzę.*
Anĭmo suo obsequi, morem gerere, animo suo volupe facere, *Dogadzam sobie.*

Ănĭmor, aris, *Zyię, Zálęga się.*
Ănĭmōsè, *Smiele* Tapfferlich / Hertzhafftig. *syn.* Fōrtĭter gĕnĕrōsè.
Ănĭmōsum signum, *Obraz żywy.*
Ănĭmōsus, *Zywy, Smiáły, Serca wielkiego,* Behertzt / muthig. *At fratres animosa phalanx, accensaq; luctu.* Virg. *syn.* Fōrtis aūdax, māgnănĭmus. gĕnĕrōsus, īntrĕpĭdus, īmpăvĭdus, īntērrĭtus, īnvĭctus, præstāns ănĭmi. *vide Generosus.*
Ănĭmula, *Duszyczka,* Die Seel.
Ănĭmum advocare ad se ipsum, & secum esse cogere, ănĭmum abstrahere, sevocare à &c. *Uspokoić się.*
Ănĭmum benignum accipere, *Rozdobruchác się.*
Anĭmum contraho, demitto *Serce trácę.*
Anĭmum erigo, excito, do, facio, confirmo. *Sercá dodaię.* Stärcken.
Anĭmum occŭpo, fātīgo, intendo, *Robię głową.* mit dem Haupt arbeiten.
Ănĭmum sumo, recipio, *Serce bráć.*
Ănĭmum quătĭo, debilito, retardo, frango. *Serce psuię.* Den Muth verderben.
Ănĭmus, *Umyst, Myśl, 1. 2. 6. Duch 1 Duszá Wolá 1. Zdánie 1. Otuchá, Uciechá, Serce. 2. Chéiwość, Lubieżność, Rozum.* Das Gemüth. Sinn. *Extemplo turbati animi, concussaq; vulgi.* Virg. *syn.* ănĭma, *vel* mēns, rătĭo *vel* fōrtĭtūdo, vīrtus, ănĭmi rōbur, cōnstāntĭa, vĭgor, vīs ārdor. *epith.* Impăvĭdus, māscŭlus, vĭrīlis, nōbĭlis, ārdēns, dūrus, fērrēus, sævŭs, crūdēlis, trox, ātrōx, crŭēntus, sānguĭnĕus, īmmītis, īmpērtērrĭtus, ābjēctus, īgnāvus, ĭnērs, mōllis, lēntus. īncōncŭssus, Hērcŭlĕus, bārbărus, Mārtĭus sōlērs, mĕmor, sūbtīlis, ācer, dīvīnus, īmmōrtālis. *phr.* ănĭmi vīs, vĭgor. Fātı nēscĭus. Dīvīno sēmĭne crētus. Pārs īgnĕa nōstrī. Mens cōgnāta pŏlo: Æthĕre nāta, Mōrte cărēns. Post fāta superstes. Nunc sī cŭi vīrtus ănimusque īn pēctŏre præsens adsit. īngēntes, ănimos āngŭsto in pēctŏre vērsāns. Nūnc ănĭmıs ŏpus, Ænĕa pēctŏre fīrmo Mēns dīvīnĭtus ōrta, dēbĭtă Cœlo.

Ănĭmus abjectus, fractus, languescens, *Serce małe.* Klein-Hertzig.
Ănĭmus extra omnem patientiam positus *Niećierpliwość.* Ungedult.
Ănĭmus fōrtis, excelsus, rēgius *Serce wielkie.*
Ănĭmus inimicus, *Nienawiść.*
Ănĭmus se cōlit. *Ráchuię się.*
Ănīsŏcycla, orum, Gr. *Nárzędźie, & in Kolisty 1.* Werckzeug.
Ănīsum. *Gr. Anyż* Anis. *Sive vaporifero tunicas inducat aniso.* Mill. *epith.* Flāgrāns dūlce.
Ănitas. *Stárość.* Das Alter.

ANN

Ānna, *Perenna, ibidem & sub Rok temu.*
Ānnāles, *hi. vel hic* Ānnalis subst. *Kronika.* Jahr-Register. *Sacra recognosces annalibus eruta priscis.* Ovid. *syn.* Hĭstŏrĭæ scrīpta: vĕtustātis mŏnŭmēnta. *epith.* Vērī āntīquī mĕmŏres, prīsci, īmmŏrtāles, *phr.* Si vŏlvĕrĕ prīscōs, lŭbĕat ēt văcēt ānnāles nŏstrōrum aŭdīre lăbōrum
Ānnālis, *adject.* in *Roczny. 1. & in* Lata.
Ānnālis. annaria. lex *Ustáwá o lećiech, sub*
Ānnārĭus *sub Roczny. & sub Lata.* (*Látá.*
Annāscor, *annavigo &c. lege Adnascor &c.*
Ānnĕ, *Czy, Li, Abo 2.* Ist es nicht/ ob/ oder. *Fratre magis subito glorier, anne viro.* Ovid.
Ānnĕcto. *Przywiązuię.* Anknüpffen. *syn.* Nēcto, lĭgo, āllĭgo.
Ānnēli frōns *Pierśćieniowa głowicá.*
Ānnēllus, *Pierśćień.* ein Ringlein.
Ānnēxus, us. *Przywiązowanie. Przyłączenie.* Anknüpffung.
Ānnĭcŭlus, *Roczny 1. Roczeń.* Jährig. *Anniculus sacer ille tibi redeuntibus annis.* Prud.
Ānnĭfer, ri *Co rok rodzący.*
Ānnis. & Ānnis lābēntibus, volventibus, *Zá láty.* Nach Jahren.
Ānnis vērgēns. annis obsitus, *Stáry.*

Annitor. *lege Adnitor.*
Ānnĭvērsārĭa sacra. anniversaria dies, *Rocznicá.* Jahrzeit.
Ānnĭvārsarius, *Co roczny, Roczny.*
Ānnōmĭnātio, *Podobieństwo. Item figura Prosonomasia. Paronomasia infra.*
Ānno. *as. Trwam.*
Ānno, *Przed. rokiem, Łoni, Dawno.*
Ān non? *Jza?* Ob.
Ānnōna, *Zywność, Stráwa, Żołd, Obrok, Dochod. 1. Prowent. Jurgielt, Zboże.* Nahrung. *His opibus nunquam cara est annona veneni* Juv. *epith.* Cōpĭōsa, cōmmŏda, ăbūndans, lārga, ūtĭlis, mŏdica, cāra, ābscōndĭta, brĕvis, dŏmĕstĭca.
Ānnōnæ præfēctura, *Száfárstwo, Podwoiewodztwo.* Ein Schäfferey.
Ānnōnam ēxcāndĕfăcio, flāgēllo, īncēndo. ŏnĕro, *Drożę*
Ānnōnārĭus *adject. Obroczny. 1. Strawny.*
Ānnōnārius, subst. *Przekupień.*
Ānnōs excedere, transmittere, sub *Przeżyć.*
Annos, otis, m. Stáry.
Ānnos tot natus, ēgrēssus, explevi. *Lat mam tyle*
Ānnōsus, *Letni 2.* Alt/bejahret. *Pontificum libros. annosa volumina Vatum.* Hor. *syn.* āntiquus, vĕtūstus, prīscus. lōngævus, grāndævus, *phr.* ævō ānnīs, grāvis, cōnfēctus, frāctus. ævī mātūrus, *vide Senex.*
Ānnŏtātio, *Adnotatiuncula, adnotamentum. Naterminowánie, Náznaczenie.*
Ānnŏtātor, in *Podstrzegácz,* alioqui *Znáczyćiel* sonat.
Ānnŏtĭnus, *ab anno, Roczny, Láteśi,* Ein Jahr alt. *syn.* Annŭus, ānnŏrārĭus.
Ānnŏto *Znáczę 2. Náznaczam. Spisuię, Náterminowáć.* Auffzeichnen. *syn.* Nŏto. ŏbsērvo, ănĭmādvĕrto, *vel* īnscrībō, rĕfĕro.
Annua subst. Bábá.
Ānnŭa sacra, Ānnŭa solēnnia, *Rocznicá.*
Ānnŭa vĭcē, Annuatim, *Po roku.*

Annu-

Ānnŭālis, *Roczny.* Jährig.
Ānnŭo, *Kiwam głową.*
Ānnŭis vicibus, *Co rok.*
Ānnŭlāre. is. neutr. *Bielidło.*
Ānnŭlārĭa, subst. sub *Pierścieunik.*
Ānnŭlārĭæ scalæ, *Wschod kręcony.*
Ānnŭlāris. Annularius. *adject.* *Pierścienisty, Pierścieniowy, & Palec czwarty.*
Ānnŭlārĭus subst. *Pierściennik.*
Ānnŭlātus, *Pierścienisty, Pęto noszący.*
Ānnŭli cŏmārum, *Kędzior.*
Ānnŭli cūra, *Kánclerzstwo.*
Ānnŭli jus donare, annulo aureo donare, *Szláchcicem czynię.* (*cem zostáć.*
Ānnŭli jus impetrare, obtinere. *Szláchci-*
Ānnŭli vēlāres *Kolcá do opon.*
Ānnŭlo, *as. Wniwecz obracam.*
Ānnŭlus, *Pierścień. Refá, 1. 2. Pęto 1.* Ein Ring. *Annulus ut fiat. primò colliditur aurum.* Ovid. *syn.* lēvis āurĕus, prĕtĭōsus. jŭgālis.
Ānnŭlus sigillaris, sigillatitius. signatorius, *Pieczęć.* Ein Petschiring.
Ān num? *Izá?* Ob.
Ānnum ăgo, cēntēsimum, *Dochodźi mi lát* (*sto.*
Ānnŭmĕro, *Liczę, Odliczam.* Policzam. Darzu rechen oder darzu zehlen; *Dum properat versus annumerare sibi.* Márt. *syn.* āscrībo, āccēnseo: īn nŭmĕrum rĕfĕro: īn nŭmĕro pōno.
Ānnūntĭātor. *Opowiádácz.*
Ānnūntĭatĭo, *Zwiástowánie.* Verkündigung.
Ānnūntĭo, *Obwieszczam* Verkündigen.
Ānnŭo, *Kiwam głową, Skinieniem pokazáć. Przystaię ná co Przyzwalam.*
Ānnuo oculo, *Mrugam ná kogo.*
Ānnus, *Rok,* Jahr. *syn.* Tēmpus, spătĭum ānni, *epith.* Lubrĭcus, vērtēns, lābĭlis, prŏpĕrans, rĕvērtens, īrrĕvŏcābĭlis, fērtĭlis, flōrĭger, pōmĭfer, trĭtĭcĕus, vīnĭfer: fērtĭlis, tăcĭtus, vărĭābĭlis rĕvērsus. *phr.* tēmpŏra, ānnŭa mōra. ānnŭus ōrbĭs, cūrsus rĕvŏlūbĭlis ānni. ānnŭa spătĭa, īn sē sua pēr vēstīgia vŏlvĭtur ānnus. Annus ăgit cērtā lūcĭda sīgna vĭce. īntĕrĕa magnum Sōl cĭrcumvŏlvĭtŭr ānnum. Flūmĭnis īnstăr lābēns. Ipsĕ tămen rĕdit īn gȳrūm, vīrēsque rĕsūmit īmpĭger ætērnō sēmper rĕmĕābĭlis ōrtu.
Ānnus ăgĭtur, cōmplētur, ēxplētur, est. *Dochodźi rok. Rok temu.* (*láto.*
Ānnŭs rĕmĭssĭōnis, sæcularis. *Miłośćiwe*
Ānnŭum, subst. *Jurgielt, Roczny jurgielt. Co rok prebenda. Spiża.*
Ānnŭus, *Roczny, Coroczny.* Jährlich. *Annuus ex actis completur mensibus orbis.* Virg.

A N O

Ănŏmalia, æ, *Gr. Nierowność.*
Ānōnis, idis. *Gr. Ogon lisi ziele.*
Ānōnymos, *Gr.* adject. *Bez imienia.*
Ānōnymus herba, *Gr. Żywokost.*
Ānōptĭce es, *Gr. Pátrzęnie.*
Ānōrexia, *Gr. Apetytu strácenie.*
Ānōrmis *Gruby.* Anordnung. *Rusticus abnormis, sapiens crassaq; Minerva,* Hor.
Ānōtĕrĭca, orum. *Gr.* in *Lekárstwo purguiące.* Purgir-Pulwer. Artzney.
Ānquīna. *Másztowy powroz, Lina.* Segel, oder Mast-Sail. *syn:* ānchŏra, *epith:* fōrtĭs. *Atq, anquina regit stabilem fortissima cursum.* Cin.
Ānquīro, *Dowiaduię się, Jnkwizycyą czynię Wizytuię.* Erkündigen.

A N S.

Ānsa. *Rękoieść, Ucho u statku, Szal rękoieść, Rzemyk u obowia,* Powod 1.
Ānsa fērrĕa. *Klámrá.* ein Klammer.
Ānsam do. quæro. *Powod 1. 2,*
Ānsāta, *Pocisk nawiązány.*
Ānsātus, *Nawiązány, Wszáty. 2 Toporzysko máiący*
Ānsātus īncēdo *Podeymuię boki.*
Ānsĕgĕtes, *hi sub Przydrozny.*
Ānser, m. f. & Anser fœmina *Gęś.* Ein Gans. *Anseris & tutum voce fuisse jovem* Prop. *epith.* Garrŭlus raucus, strīdulus. cănōrus, ărgūtus pălūstrīs, flŭvĭālis grăvis. ăquōsus, ăquātĭcus, īmprŏbus, ĕdāx, īnglŭvĭōsus clāmō-

clāmōsus, sēgnĭs, tārdus, ĭnērs, vŏlūcer. tĭmĭdus, lātĭpes. āmnĭcŏla, *pbr.* ānser ăquis gaūdēns. Tārpējæ quōndam cūstōdiă rūpis. Cănĭbus săgācĭor ānser. Rōmānæ sērvātor cāndĭdus ārcis. Quæ sērvāvit ăvis Tārpeji tēmpla tŏnāntis. Strēpıt hīc ĕt ăquātĭcūs ānser. Sĕnŏnes dūm gārrŭlus, ānser Nūntiat.

Ānser mās, ānser māscŭlus, *Gąsior. 1.*

Ānser cămēlus, *Struś.* ein Strauß.

Ānserārĭum, *Kociec gęsi.* ein Gänse haus.

Ānsērcŭlus, *Gąśię, Gąską.* Gänslein.

Ānsĕrīna, *Srebrnik ziele.*

Ānsĕrīnus, *Gęsi.* Das von einer Gans ist.

Ānsŭla, *Ucho u ſtátku, Rzemyk u obowia, Klámrá.*

Ānsulæ *Exodi 26. funiculi ad margines cortinarum aſſuti per intervalla laqueati quibus cortinæ nectebántur. Jako u poduſzek teraz bywa.*

Ānsŭlātus, *Uſzaty 2.*

A N T

Ānta, æ, āntæ, arum, *Podwoy, Słup. 1. Filar, 2. Filary ná przodku.*

Antăcæus, Gr: *Wyż rybá.*

Āntăchātes, æ. m. Gr. *Achatek.*

Antaclaſis (i reverberatio) figura quæ idem verbum in contrarium ſenſum retorquet. Quintil.

Āntāndrus Gr. *Namięſtnik.*

Āntăpŏcha, Gr. *Cyrograf. & ſub Kwit.*

Antapodoſis. Quintil. figura i. redditio, contraria in comparatione.

Āntārctĭcus, Gr. *Południowy, 2.*

Āntārĭnus, *Przedmieyſki.*

Āntārĭus funis, *Liná.* ein Seyl.

Āntăxon, onis, Gr. *Biegun.*

A N T E

Āntè, Præpoſitio, *Przed.* Vor. *Ante Iovem nulli ſubigebant arva coloni.* Virg. *ſyn.* āntĕa, prĭus.

Āntè Adverbium, *Przedtym. Wprzod.*

Āntè ālpha & bēta, Prov. *Od młodośći.*

Āntè dĭem Cālēndas Nōnās Idus, *Dniá trzećiego.* Den dritten Tag.

Āntè lūcērnam, *Wieczor.* Der Abend.

Āntè ōmnia, *Náybarźiey, Nádewſzyſtko.*

Ānte pedes, *Ná drzęczn.*

Āntĕa, *Przedtym.* Zuvor. *Peſti nihil me ſicut antea juvat.* Jamb.

Āntĕactus, *Przeſzły.* Vorgeſchehen. *ſyn.* Prætĕrĭtus. ēlāpſus, ēxāctus, trānsāctus.

Āntĕāmbŭlo, *onis, Poprzednik, Márſzałek 1.*

Antebānis, Gwiazdá pśia mnieyſza.

Antecāntāmen, Antecantamentum. Przegrawek

Āntecăpĭo, *Uprzedzam, Ubiegam kogo.* Zuvorzuvorkommen/Vorkommen *Ante locum capies oculis.* Virg. *ſyn.* ōccŭpo; præōccŭpo. āntĭcĭpo, prĭor ōccŭpo, căpĭo, āntĕvĕnio.

Āntĕcēdens, *Poprzedzáiący. Przeſzły.*

Āntĕcēdo, *Przewyżſzam, Uprzedzam. Przodkuię.* Vorgehen. *Succinctus neque curſor antecedit.* (Phal.) *ſyn.* Præcēdo, præēo, āntĕeo, āntĕgrĕdĭor, āntĕvērto, prævērto, prægrĕdĭor, *vel* āntĕcēllo.

Āntĕcēllo. *Przewyżſzam, Przodkuię.* Ubertreffen. *ſyn.* ānteeo, præſto; ēxcēllo, sŭpēro, præcēdo.

Āntĕcēſsĭo, *Uprzedzánie.* Ubertreffung.

Āntĕcēſsor, *Proprzednik 1. 2. Promot. Práktyk.* 2. Ein Vorgeher.

Antĕcēſſorius, Poprzedzáiący. Vorgehend.

Āntĕcēſſio, ānteceſſus, ûs, *Uprzedzánie.*

Antĕcœna. æ, Antecœnia, æ, Antecœnium, Podwieczorek, Antypaſt: ein Veſpermal.

Āntĕcūrſor, *Poprzednik.* Vorlauffer.

Antĕcūrsōria potio, Antipaſt

Antĕcūrsōrius. Poprzedzáiący. Vorlauffend.

Āntĕdēnūntĭo, antedico, *Przepowiádam:* Vorſagen.

Āntĕdictus, Przerzeczony. Vorgeſagt.

Āntĕeo, is, *Uprzedzám, Przodkuię, Przewyżſzam.* Vorhergehen. *Si quis vult forma tabulas anteire vetuſtas* Prop. *ſyn.* āntĕcēdo, præēo. *vide Antecedo.*

Antĕexpāctārum Nieſpodźiani.

Āntĕfāctaorum, *Przeſzłe rzeczy.*

Āntĕfĕro, *Przenoſzę 3.* Vorziehen/. *Qua quibus*

bus anteferam &c. Virg. *vide Antepono.*
Antĕfixa, *orum. Bunty. Budowánia ozdobá.*
Antĕgĕnĭtālis, *Starszy, Dawny.*
Antĕgĕſtus, *Przeszły.* Vorigen.
Antĕgrĕdior, *Uprzedzam* Vorgehen.
Antĕhăbĕo, *Przenoszę.* Mehrachten.
Antĕhac, *Przed tym.* Vor diesem.
Antēla, æ, *Podpierśćień.* Brustriem.
Antĕlātus, *Przełożony* 1. Ein Vorsteher.
Antĕlŏgium *Anteloquium. Przedmowá.*
Antĕlūcānis temporibus, āntĕlūcānò, Ante luciò, Anteluculò, *Przededniem.* Vortag.
Antĕlucānus, *Przededniowy.* : tühe.
Antĕlūco, *as Antelucor, aris Poránić się.*
Anteludium, idem Antiludium.
Antĕmĕrīdiānus, *Przedpołudniowy.* Vormittag.
Antĕmna, urbs, ſub *Zarzecze.*
Antĕmūrāle, *Przedmurze.* Vor der Maur
Antĕmūrānus, *Przedmurowy.*
Antĕnna, æ, *Másztowy drąg. Zaglowy drąg.* Segelſtang. (*Lignum transverſum ad malum. cui velum alligatur.*) *epith.* Vēlāta. vēlĭfĕra, Virg. 3. Æneid.) Cōrnŭa, vēlātārum ōbvērtĭmus āntēnnārum.
Antĕŏccŭpātio, *Uprzedzanie. Zabieżenie. Item figura,* v. *Prolepſis.*
Antĕpāgmĕnta, orum, *Odrzwie.*
Antĕpārta, orum, *Zbior.* Geſamlet.
Antĕpĕndĭum, *Antependium,* ein Vorhang.
Antĕpĕndŭli *crines. Czupryná,* ein Cuprin.
Antepenultima ſyllaba. Priſcian. tertia à fine. Antepenultimus. Quantitatem ſyllabæ pe. v. *in penultimus.*
Antĕpīlāni, *Zołnierz przodkowy.*
Antĕpōllĕo, *Przewyzszam,* Vbertreffen.
Antĕpōno, *Przenoszę. 3 Kładę potrzáwy.* Vorſetzen/ Vorziehen. *ſyn.* āntĕfĕro, præfĕro, præpōno: plūris æſtĭmo.
Antĕquam, *Pierwey niż.* E edann. Alsdann. *Antequam magnum fabricaret orbem,* (Saph.) *ſyn.* Prĭūſquam *phr.* āntĕ pŭdŏr. quàm tĕ vĭdĭ ... ante nŏvis rŭbĕant quàm prāta cŏlōrĭbus.
Antĕrĭor, *Przedſobny.* Das vordere. *Anterior numero eſt, cui filius unicus uni eſt.* H.
Antēris, idis, vel idos f. Gr. *Záſtrzał.* Gewölb. *Commoda nec duræ deſunt Anterides ipſis.* N. C.
Antĕrĭus, *Ná przodkus.* Zu vor.
Antērmen, *inis, n. Okolicá. Aſtos.*
Antērmĭnes, *Antermini, Okoliczny.*
Antĕros, otis, Gr. ſub *Miłośniczy podárek.* (*Veneris & Martis filius.* Cic. lib. 3. *de natura Deorum.*)
Āntes, *hi. ſub Słup.* 1. *& ſub Winnicá* 2.
Antĕſchŏlānus, *Lokat.* Vnter Lech meiſter.
Antĕſignānus, Anteſignarius, *Przedproporzik, Zołnierz przodkowy.* Herbſt. & ſub *Kopiynik.* Der vor dem Fähnlein gehet. *Anteambuloni militi anteſignano. S.*
Antĕſtātus, ſub *Swiadczę.*
Antĕſto, *Stoię przed kim. Przewyższam.*
Antĕſtor, aris, *Swiadczę* 1. Zeigen.
Antĕvĕnio, *Uprzedzam, Przewyższam.* Vorkommen. *Antevenis tempus. non exſpectantibus ultro.* Virg. *ſyn.* Prævĕnĭo, prævērto, āntĕcēdo. āntegrĕdĭor.
Antĕvēntŭli *crines, Czupryná.*
Antĕvērſio. *Uprzedzánie.*
Antĕvērto. *Uprzedzam, Ubiegam kogo.*
Antĕvŏlo, ſub *Lecę, & Uprzedzam.* Vorfligen. *Turdus ut ante volans tardum præceſſerat agmen.* Virg. *ſyn.* Prævērto, præcurro, prævĕnio.
Antĕurbānus, *Przedmieyſki.* Vorſtadtiſch.
Anthēdon, onis, f. Gr. *Nieſplik.*
Anthĕmis. idis; gr. *Rumien.*
Anthĕrĭcus, gr. *Złotogłow ziele.*
Anthĕſtēria, gr. *Mięſopuſt, Kwietnia Niedźiela.* Faſtnacht.
Anthĭas, æ, m, gr. *Tracz ryba.*
Anthĭnum mel. Gr. *Lipiec.*
Anthŏlŏgia, gr. *Zielnik.*
Anthrăcĭnus, gr. *Czarny.* Schwartz.

Anthrăcĭtes, æ, m, gr. *Kráwnik kámień. Kámień ognisty*, Carfunckel stein.
Anthrāx. acis, sub *Minia.*
Anthrĭscum, gr. *Sniedek.*
Anthrōpŏphăgus, gr, *Sámoiedź.* Leutfresser. *epith.* Dīrus, ĭnhūmānus, crūdēlis.
Anthropomorphitæ Heretici, Deo formam humanam affingentes.
Antrōpŏmōrphon. gr. *Pokrzyk.*
Anthus ti, m, gr. *Konik ptak.*
Anthyilĭōn, Antyllis, idis, gr. *Solnik źiele*
Antypophora. Subjecto. Budæ. ex Quintil. cum Orator, interrogato adversario, ipse sibi respondet.

ANTI

Antĭæ. hæ, sub *Czuprynа.* Haarlocken.
Antĭădes hæ, gr. *Slinne iágody, Gruczoły*
Antibachius, idem Palimbacchius. pes trisyllabus oppositus Cacchie. ut Concurre.
Antĭbăsis, is, eos. m. gr. in *Bunty.*
Antīca, æ, *Domu przednia ściáná.*
Antĭcănis. *Gwiázdá pśia mnieysza.*
Anticategoria. Mutua ocrasio. Quintil. Recriminatio Budæo.
*Antĭ*cellĭum, *Solnik źiele.*
Anthĭchrēsis, is, gr. *Zastáwa.* 1.
Antichristus 1. Ioan. 2. i. contrarius Christo.
Antĭcĭpātio. Uprzedzanie. Otuchá, Przeięcie 2. Ubieżenie. Zábieżenie.
Anticipatio figura Gramm. & Rhetorica Rufinian. eadem Prolepsis infra.
Antĭcĭpo, Wprzod co czynię, Uprzedzam. Vorkommen. *Æstivam suadens anticipare diem.* Virg. in Rof. *syn.* Præōccŭpo, āntĕvērto, prĭor ōccŭpo, căpĭo.
Antīcus, Przodkowy. Vorderthell. *Et super anticos in frontis imagine crines.* Mil.
Antĭcyrĭcon, gr. *Cięmierzycá.*
Antĭdĕo. anteeo priscum. Uprzedzam.
Antĭhāc, pro ántehac priscum. Przed tym.
Antĭdōtum, Gr. *Oddanie.* Abgebung.
Antĭdotum, Antidotus, ti. f. gr. *Lekárstwo.* Artzney wider Gifft/Gegengifft. *Qui facili potu antidotos imitatur honestas.* S. *syn.* āntĭdōtum, ālēxĭphārmăcum. mĕdĭcāmĕn, amulētum, *epith.* ēffĭcāx, præsens. sălūtāris. *vide Medicamen.*
Āntĭchon Gr. & sub *Głos.* 10.
Āntĭgĕrio priscum sub Bárzo, & Rychło.
Āntĭgraphārius, Antigrapheus, Gr. *Poborcá.* ein Rechen Schreiber.
Antĭlĕgŏmĕna, orum. Gr. *Przećiwne pisánie.*
Āntĭlēna, Antillena. æ. Podpierśćień.
Antĭlŏgĭa, æ, Gr. *Przeczenie.*
Antĭlūdĭum, *Przegrawek* Vorspiel.
Antimensia, orum, Portatyl.
Antimeria, Figura Grammtica, cùm Pars Orationis una pro altera ponitur Annalleges *species, cujus multa exempla elegantiam & antiquitatē spirantia, affert Verrep. in Grammatica sua, & Pompa de antiquis locutionibus.*
Antimesuranion. Gr. Połniebá.
Antimetabole, Figura, cùm verba mutata repetuntur. eadem quibusdam.
Antĭmōnĭum, B· Antymoniium. *Oczna przypráwá.* Spiessglas.
Antimonia Quintil. cum duæ leges colliduntur:
Antios. apud Festum, corrigit Scaliger, anclos i. excruciatos legens, ab ango.
Antĭpāgmēnta, orum, *Odrzwie.*
Antĭpăthes, is, n. Gr. *Kámień od czárow* *Rex Læstrigonum, melampodis, seu, ut alii volunt. Lami filius. qui formicarum oppidum condidit) epithet.* Læstrȳgon, crŭēntŭs, trūx, hōrrēndus, fĕrus.
Antĭpăthĭa, æ, gr. *Przećiwność 2. Nieprzyiazń wrodzona.* Wiederwärtigkeit.
Antĭpĕlārgia æ, gr. *Oddanie dobrego.*
Antĭpĕrĭstăsis, is, gr. *Sciśnięnie 2.*
Anthĭphĕrna, orum, gr. Wiáno.
Anthĭphōna æ, gr. *Antyfoná.*
Antiphrasis. Figura cum dictio aut sententia contrarie sensu profertur. Donat. Servius.
Antĭpŏdes, Antichtones, *Podźięmni ludźie,* die

die Leut/die ihre Füß gegen uns kehren. *Con hic Antipodas: salumq; rubrum.* (Phal.) *phr.* Quī nōbis ādvērsa prēmunt vēstīgia. Qui nōstris ādvērsa prēmunt vēstīgia plāntis.

Antiptosis. Figura Grammatica casum pro casu ponens

Āntīqua fide virtute, &c. *Szczery 2.*

Āntīquārĭus, *Starożytnośći zákrawáiący; Pisarz.* Einliebhaber. *Ignotos mihi tenet antiquaria versus.* Iuv.

Āntīquātĭo, *Zniesienie.* Abstellung.

Āntīquè, *Po staroświecku.* Nach Alters.

Āntīqui, *Przodkowie.* Vorfahrer.

Āntīqui officii homo, *Prosty.* Einfaltig.

Āntīquĭor, *Lepszy.* Besser.

Āntīquis mōrĭbus, *Starożytnie.*

Āntīquĭssĭmum est mĭhĭ, *Mam to na baczeniu. Stáram się. Ważę sobie.*

Āntīquĭssĭmus, Przedni *1.* Vorderst.

Āntīquĭtas, *Dáwność 1. Stárożytność. Stáránie.* Alt Wesen, die alte Zeit. *Antiquitatem Romulæ, & mavortiam.* (Jamb.) *syn.* Vĕtŭstās. Sĕnĕctus. *epith.* Prīscă, vĕnĕrānda, sāncta.

Āntīquĭtùs, *Zdawna,* Vor Alters/ Alten Zeiten. --- *Capyn posuisse antiquitus urbi.* Sil. *syn.* āntīquē, quōndam, ōlim, ălĭas.

Āntīquo, as, *Znoszę.* Abschaffen/ Abstellen. *syn.* ăbŏlĕo, rescīndo, īrrĭto, ăbrŏgo.

Āntīquo opĕre, ārtĭficĭo, *Po stároświecku.*

Āntīquor, *Wiotszeię.* Veralten

Antiquum, *Zwyczay. Obyczay. Po stáremu.* der Gebrauch

Āntīquum ŏbtĭnes. *Dawnoś ty taki, Táki on iest.* Du bist lang so

Āntīquus, *Dawny, Starodawny, Miły, prosty 2. Szczery 2. Hospĭtis antiqui solitas intravimus ædes.* Ovid. *syn.* Prīscus, vĕtŭstus, lōngævus.

Āntīrrhīnum, gr. *Wyżlin ziele.*

Antiscij. hi homines oppositas nobis umbras habentes.

Āntīscŏrŏdon, gr. *Czosnek 3.* Knoblauch.

Antīsigma, *tis, gr. Stoł iadálny*

Antisophistes æ, m. Gr. Quintil. i oppositus Sophistæ.

Antīspŏdon, *n, gr. Mośiężne, Miedźiane. żużele,* Schaum des Metalls.

Antistasis. Figura, cum vox in alio sensu repetitur. Rufinian.

Āntīstĕs, itis, hic, hæc, *Przełożony. 2. Biskup Práłát, Kśięni. Przystaw, Dozorcá, Folwárkowy 2.* Vorsteher. *Ante fores templi, crater antistitis auro.* Prop. *syn.* Săcērdos Præsul, Epīscŏpus, *epith.* Dīvīnus. săcĕr. cōnspĭcŭus, cāstus, pĭus, vĕnĕrābĭlĭs, vĕnĕrāndus vīttātus, īnfŭlātus. phr. Sacrōrum āntĭstes. Sacrōrum mōrumque măgīster. Mitræ quem săcĕr ōrnat hŏnos. Mĭtrātī dĕcŏrāt quem cūlmen hŏnōris; cui tēmpŏra mitra bĭcōrnis āmbit, Quem săcĕr ōrnat ăpex, quī dĕxtra pāstorāle pĕdum gĕrĭt. Mitrā lĭtuōque decorus īnfŭlā cui nĭtĭdos ādvĕlat cāndida crīnes Chrīsti qui sĕrvat ŏvīle. dīvīni cuī crēdĭta cūra grĕgis.

Antīstĭta, *Antistia, Kśięni.* Abtissin. *Stabat apud sacras Antistita Numinis aras.* C. Sev.

Antīstĭtĭum, *Przełożeństwo, Biskupstwo, Prálátura.* ein Vorstand

Āntīsto, *Przechodzę kogo, Przewyższam.* & in *Ważę sobie co,* Vorgehen

Ānstichon, Tropus literam pro litera ponens, ut Magalia, magaria: olli, illi,

Antistrophe, i. conversio retrorsum. Figura Grammatica. cùm syllaba una alteri vel plures ex adverso sibi respondent. Rhetorica, cùm dictiones. Et Comœdiæ pars respondens Strophæ.

Antĭthălămus, gr. *Przedpokoie.*

Antĭthĕos, gr. *Czárt.* der Teuffel.

Antithesis, Figura eadem quæ Antistoechon, & Antitheton.

Antitheton Figura Rhetorica contraria contrarijs opponens. Contentio & contrarium. *Cicer.* Relata ad singula. *Cicer. cùm in aliquot membris verba singula singulis opponuntur vel respondent.*

Ānĭtŏra, *æ. B. Morzymord, Cytwar.*

Āntĭtypum, gr. *Konterfekt.* Konterfey.

Antlĭa, æ. gr. *Czerpáczká.* Cymer / Pump.

(*Machina ad hauriendam aquam*) *Curva laborata antlia tollit aquas.* M.

Antlo, as, gr. *Czerpam.* ſchöpffen.

A N T O.

Antonomaſia, al. Tropus loco proprii nominis aliud ponens. Quintil.

Antonymia, Gr. idem Pronomen.

Antora. æ B: Morzymord. Cyrwar:

Antræ in Doliná. ein Thal.

Antreo, as ſub Jáſkinia. Eine Höle.

Antrum, gr. Jaſkinia, Páćiepi *Dźiub.* Ein Höle. *ſyn.* Spĕcus, căvērna, lūſtrum, ſpēlūnca, ſpēlæum, lătebră, crypta, fŏvĕa fōſſa, *epith.* dēclīvĕ, ărcānum, cŏncavum, frōndōſum, convĕxum, ūmbrōſum sĭnŭōſum, fūrtīvum, ŏccūltum, hōrrēndum, căvērnōſum, pĭcĕum, fuſcum, mōntānūm, ſtŭpēndum, văcŭum, ābdĭtum, căpāx, ĭnhōſpĭtum, vĭrĭde, rōrĭdum, nigrāns, vĭrēns, sēcrētum, mūſcōſum. frīgēns, rōrāns, nĕmŏrōſum. *phr.* Dŏmus. atră fĕrārum, ĭnāſpēcti cœlo rădĭiſquĕ pĕnātes. Vĭrĭdes dānt, *vel* sērvānt āntra tĕnebrās, īnvīsī rădĭus sōlīs mĕdĭo sēntītur in æſtu, āntrum lūcĕ cărens. Sōlis ĭnāccēſſum rădĭis. Rūpis ēxēſæ căvum. Lōngō ſpēlūnca rĕcēſsu: Căvum săxum. Rōrāntĭa fōntĭbus āntra. Căva rūpēs Căvāta sĭlēx, āntra sŭbit tōphis lăquĕata; ēt pūmĭce vīvo. Pēndēntĭa săxo āntra, Scrūpĕa tūta lăcu nigro nĕmŏrumquĕ tĕnēbris. Effĭcĭēns hŭmĭlem lăpĭdum cōmpāgĭbus ărcum. Cūjŭs ĭn ēxtrēmo ēſt āntrum mĕmŏrāle rĕcēſſu, ārte lăbōrātum nūlla, sĭmŭlāvĕrăt ārtem īngĕnio nātūra sŭo nām pūmĭcĕ vīvō. ēt lĕvĭbus tōphīs nātivum dūxĕrat ărcum, īn cōnvēxō nĕmŏrum ſub rūpe căvāta. Vītam īn sylvīs īnter dēsērta fĕrārum. Lūſtra dŏmōſque trăho, īn sēcēſſu lōngo ſub rūpe căvāta, prōque dŏmo lōngīs ſpēlūncă rĕcēſsĭbus īngēns, ābdĭta, vīx ipſis īnvĕnĭēnda fĕrīs. Gārrŭlus īn prīmō līmĭne rīvus ĕrăt. Stābăt ăcūta sĭlex prœcīſis ūndĭquĕ săxīs. Spēlūncæ dōrſo īnsŭrgēns, āltīſsĭma vīſu. Sūb tērra fōdĕre pŏsŭĕre lătem. Vērum mōrtĕ fĕræ sylvis dēgēbat ēt antrīs

Antruo: as, ſub Rey wodzę, & in *Jáſkinia.*

Anulare, Bieliďło. Anulus. lege Annulus.

Ānŭs. *ni, m: Odbyt.* das Gefäß. *Excruciant turpes anum ſi forte papillæ.* Ser. *ſyn.* Pōdex.

Ānŭs, us. f. *Bábá, z.* & ſub *Długowieczny.* Altes Weib. *Ecce anus in mediis reſidens annoſa puellis.* Ovid. *ſyn.* Vĕtŭla *epith.* Trĕmēns, mārcĭda, sĕdŭla, frīgĭda, trīſtĭs, rūgōſa, cūrva, sēgnĭs, mōrbōſa mūltĭlŏqua, lāngvĭda, dēlirāns, āxārgvĭs. sōrdida, pārca, ārĭda, dēfōrmĭs, vĭgĭl. sĕvēra. *phr.* Grăvis ānnis, ānnōsă pārēns. Grāndĭor ævo. Cŭi frōns rūgis cōntrācta. Invălĭdis ānus ēnērvata lăcērtis. Lānguĭda sōrdet ănŭs: ādmōto ādmūrmurat ignī. *vide Senex.*

Ānxĭè, *Fráſowliwie, Oſtro* Angſtlich.

Ānxĭetas, atis, *Utrapienie. Fraſowliwość.* Angſt/Bangigkeit. *Anxietate carens animus facie, omnis acerbi.* Luc. *ſyn.* Cūra, sōllĭcĭtūdo, *epith.* Trīſtis īnfōrmis. mōrdax, mōlēſta, păvĭda, grăvis, ſtĭmulāns, mōrdens, rōdens, *vide cura.*

Ānxĭfer, Fráſowliwy, Fráſunek przynoſzący. Anſtbringend.

Anxĭtūdo, Fráſowliwość. Bangigkeit.

Ānxĭus, *Fráſowliwy, Pieczołowity.* Angſthafft---*Solicitam timor anxius urget.* Virg. *ſyn.* āmbĭgŭus, īncērtus, dūbius, ānceps, sōllĭcĭtus. *vide Sollicitus.*

Ānxūrus, *Azurus, Nie zároſły.* Kachl.

Ānypeūthīnos, vel us, *Wolny od ráchunkow* Frey von Rechenſchafft.

A P A

Ăpăge, Gr. *Przecz ztąd, Schoway ſię.* Hinweg, *Debueram dixiſſe. apage hæc immitia poma.* Gaz.

Ăpălæſtros, vel us, Gr. *Gruby.*

Ăpāretĭas, æ. m. Gr. *Wiatr pułnocny prawy.*

Ăpărīne, ēs, gr. *Oſtrzycá źiele.*

Ăpārtĭlŏgia, Gr. *Rachunki dobre.*

Ăpāſtia, æ, *Poſt 1.* Faſte

Ăpăthēs, is. gr. *Niećierpliwy, Bez námiętnośći* ungedultig.

Ăpăthĭa, æ. gr: *Niećierpiętliwość.*

Ape, i. prohibe. v. *Apeo.*

Ăpēllōtes, æ, m. gr. *Wiátr wschodni prawy.*

Ăpēlla, æ. m, *Obrzezániec.*

Apenarii Trebel. Pollio i. gladiatores, arenarii, ingentes, immanes, crudeles. à voce Græca sævus. Marcellus, Donat. accedit & Rhodigin. hi Galieno lusere Cyclopem. al. Apinarii.

Ăpĕniaūtĭsmos, vel us, gr. *Wygnánie doczesne.* ein Zeitliche austreibung.

Apeo, es, apere, Apes. m. Zwiezuię, Niedopuszczam, Hamuię, Odstraszam.

Ăper. *Wieprz dźiki, 1. 2.* Wild-Schwein. *Trux aper insequitur, totosque sub inguine dentes.* Ovid. *syn.* Sus, epith. Spūmĕus, mĭnāx; fŭrĭbundus, fŭrens, ĭmmānis, fĕrus, tōrvus, fŭlvus. trux, fŭlmĭnĕus, hĭspĭdus, vĭolēntus, fĕrox, trŭcŭlēntus, frēndens, hĭrsūtus, fērvĭdus, vūlnĭfĭcus, sānguĭneus, ĭmpĕtuōsus. sōrdĭdus, dēntātus, hīrtus, sētĭger, sētōsus, crŭēntus, hōrrĭdus, prŏtērvus, aūdax, ĭmpăvĭdus, spūmōsus, văstātor, frĕmens, răbĭdus, ĭnglŭvĭōsus, ăcer, sævus, spūmāns ārcădĭus, Mænălĭus, Mārsus. *phr.* ōblīquo dēnte tĭmēndus ăper. Dēnte mĭnāx. Vūlnĭfĭcos ăcŭit dēntes ăper. ēxĭlit ēxērto dēnte prŏtērvus ăper. Văstans rūra cŏlōnis ĭmmēnsa mēmbrōrum mŏle, crŭēntus, ĭndŏmĭtus, regnābat ăper. Sævus ăper lōnge sylvis lātrātĭbus āctus Fūlmĭneo cĕlĕres, dĭssĭpat ōre cănes.

Ăpĕrĭo căput, *Zdeymuię czapkę,* die Mütze abnehmen.

Ăpērtă cœli. *Podniebie.*

Ăpērtè, *Otworzyśćie, Jáwnie, Szczerze, Wyrozumnie, Wzywe oczy.* öffentlich. *Tu modo quem poteras vel aperte tutus amare.* Ovid. *syn.* Pălăm, mănĭfēstè. *vide Palàm vel ingĕnuè.*

Ăpērtĭlis, *Otworszysty,* Aufschliesend.

Ăpērtĭo, *Otwieránie.* Aufschus.

Ăpērtis tibiis, *Głośno.* Hell.

Ăpērto capite, *Niewstydliwie.*

Ăpērto pectore, *Szczerze.* Auffrichtig.

Ăpērtum, *Golá. Widok 1. Przestwor.*

Ăpērtum pectus, *Szczerość.* Aufrichtigkeit.

Ăpērtūra, *Otwieránie, Otwor. Drzwi 1. Dźiura 1.* Auflösung.

Ăpērtus, *Otworzony.* *Otworzysty, Nági, Nie náktyty, Szczery. 2.* Offen, Offenbahr. *Quid miseros toties, in aperta pericula cives.* Virg. *syn.* Reclūsus, rĕsĕrātus, pătēns.

Ăpes, is. f, vel *um*, vel *ium*, plur. num. *Pszczołá.* Bienen, Immen. *Nunquam cessant apes opus exercere coruscis Floribus assultant, undique mella legunt. epith.* Mēllĭfĕræ, sēdŭlæ flōrĭgĕræ, fŭgāces, ĭngĕnĭōsæ, mēllĭflŭæ, căstæ, vĭgĭles, sōllĭcĭtæ, ĭnnŭbæ, mēllĭtæ, văgæ, pērvĭgĭles, pārvæ, grăcĭles, ĭndūstrĭæ, āttĭcœ. Cecrŏpĭæ, Sicănĭæ, Hȳblææ phr. Vŏlucres, ăvēs Hȳblææ. Cecrŏpĭæ, mēllĭfĭcæ, āpum āgmen, ēxāmen. ēxērcĭtus. Cārpit lăpis stŭdĭōsa thȳmos. Dēnsa pĕr hērbōsos vŏlĭtant ēxāmĭna campos. ăpes thȳmo păstæ: mēlle grăvidæ. Flōrum stŭdĭōsa cŏhors. Vēris pŏpŭlāntur ăpes. Flōrĭbus ĭnsĭliunt vărĭis. rōremque mădēntem ōre lĕgunt. *Mēllis* ăpes ăvĭdæ vŏlĭtant pĕr ămœna vĭrēta. Rōris ŏdōrĭfĕri. Sicănĭas dētĭnet hōrtus ăpes. Cērāsquĕ lĭquēntes cōnfĭcĭunt, dūlcēsquĕ lăres ĭn pūmĭce fĭgunt, ĭncūmbunt ŏpĕri, grātĭsquĕ lăbōrĭbus ĭnstānt, āmĭsso dŭbĭæ rēge văgāntur ăpes. ōmnĭbus ūna quĭes ōpĕrum: lăbor ōmnĭbus ĭdem

Ăpex, *Kropká, Wierzch 1. Czub, Szłyk, Czapka 1.* Knopff, Spitz-- *Iamque volans apicem & latera ardua cernit* Virg. *syn.* Făstīgĭum vērtēx, căcūmen, cūlmen. *epith.* āltus, ēxcēlsūs, ārduūs, ăpērtus summus, sŭpērbus, cēlsus, sūblĭmis.

Ăpex plūmæ, *Ośċ u kłośia.*

Ăpēxābo. onis. f. *Jątrznicá, corripit penultimam Rob. Stephan. quam in Longabo producit, cum tamen analogia similis utriusque sit.*

Ăphăca, vel ce gr. *Pápáwá, Gołębi groch, Wyká polná. Szałwia leśna.*

Ăphærēma, n. gr. *Pęcak.* Gerst.

Ăphærĕsis, *is,* gr. *Odięćie. Item Figura Ablatio*

blatio, Diomed. quæ literam vel syllabam initio dictionis aufert.

Ăphĕrēria, æ, gr. *Kres zawodniczy.*

Ăphŏrismus, gr. *Summowánie Klątwá.*

Aphorismus Rufiniano, figura sententiarum temere dicta corrigens, al. Diorismus. Correctionis species.

Ăphrāctum, gr. *Náwá nie nákryta.*

Ăphrōdes, is, gr. in *Pienisty*, & *Mák.*

Ăpŏrōdes meconium, gr. *Járy mlecz ziele.*

Ăphrŏdīsiăces, es, gr. *Achatek.*

Ăphrŏpīsias, æ gr. *Tátárskie ziele.*

Ăphrōn, *ri, gr. Mák.*

Ăphrŏnĭtrum, gr. *Sáletra.* Salpeter.

Ăphrōscŏrŏdon, gr. *Czosnek.* Knoblauch.

Ăphthæ arum, gr. *Warg osypánie.*

Ăphye, *es, gr., Mrzewká.*

Ăpnyllānthes, is, n. gr. *Dryakiew polna ziele*

Ăphyllon, li, gr. *Gniazdo ziele.*

Ăpia brassica, Apiacos caulis, *Kápustá kędzierzawá.* Krencklich Kraut.

Ăpiāna vitis, *Muszkátelá.* ein Muskat traub.

Ăpiānus, *Pszczelny.* Apianum *Pszczelnik.*

Ăpiārius, adject. *Pszczelny.* Immenpfleger

Ăpiārius, subst. *Bártnik.*

Ăpiāster, Apiastra, *Zołna.*

Ăpiāstrum, *Jáskier,* an *Pszczelnik ziele.*

Ăpiātus, *Fládrowaty drobno.*

Ăpica ovis, *adject. Græcum. Owcá. 1. corripit Rob. Stephan. sed ratione originis Græcæ duplicis, posse etiam produci.*

Ăpĭcŭla, *Pszczołká.* Ein klein Bienlein / Immlein-- *Nunc haurit apicula, quæ te.* Scal.

Ăpĭcŭlus, *Kropka, Bindá,* Das Höchste eines jeden Dings. *parvus apex.*

Apilascus, f. Złoto, 1. Das Gold.

Ăpinæ, hæ, *Bayki* unnütze reden.

Apinarius, Szyderz. Ein Verspotter.

Ăpios, *ij. f. Rzodkiew. Gruszká ziemná.*

Apiosa affectio, Słonecznicá.

Apiosus, Słonecznicę ćierpiący.

Ăpis, is, *Pszczołá.* Ein Imme *Non apis inde tulit collectos sedula flores.* Ovid. *vide Apes.*

Ăpis imperfecta *Trąd.*

Apiscor, eris. Dostáię 1. Erlangen.

Apisterium, B. in Barć.

Ăpium, *Opich.* Eppig. *Et virides apio ripe, tortusque per herbam.* Virg. (*Herba amarissima, quâ olim in Achaia Victores sacri certaminis coronabantur.*) *epith.* āmārum, vīride, vīrens, vīvāx, ūdum, vīrĭdans.

Ăpium agreste, *Jáskier,* Neklssen.

Ăpium hortense, Apium verum, *Piotruszka.* Petersilge.

APL'

Ăplănes, is. vel eos, gr. *Nie błędny.*

Ăplūda, *æ, Miękiny, Otręby.* Treber.

Ăplūda, Aplustrum, Aplustra, & Aplustria. *Bándera.* Schiffgezierr. (*Ornamentum in sumitate navis*) *Navibus assumptis fluitantia quærere aplustra.* Cir. *inconcussa vehit tranquillus aplustria status.* Rut. *epith.* Flūitans. Græcum.

Ăplysia æ, gr: *Gębká.* 1. Wasser Schwamm.

Ăpnŏea. æ, gr. *Bezetchu.*

Apocalypsis, eos, is, gr, *Obiawienie.*

Apocha æ, gr. *Cyrograf, Kwit.*

Ăpocolocyntosis, gr. sub Kánonizowanie:

Ăpocope, es. gr. Ućinanie. Item Figura Grammatica, literam vel syllabam fini dictionis adimens.

Apŏcŏpus, Gr. *Rzezaniec.*

Ăpocrĭtius venter, gr: *Slaz flákowy.* & in *Flák.*

Ăpocryphus, gr. *Niepráwy, Pokątny.*

Apocynon apocynum, *gr. Zábia kostka. Toina ziele.*

Apocynum repens, *Obwoina.*

Apodes, *hi, vide* Apus.

Apŏdidrāscinda. gr: *sub Zmrużek.*

Apŏdixis, is, eos, gr. *Dowod, Kwit.*

Apŏdŏsis, is, gr. *Oddánie. Item Figura Rhetorum, cùm membrum periodi posterius priori mem-*

membro respondet. Donat.

Apŏdyterium, gr. *Zruwalnia.*

Apŏgæos, ei, gr. Wiatr z dołu.

Apŏgrăphum, gr. *Wypis, Konterfekt. Przemalowány obraz.* ein Copey.

Apolactizo, gr: *Odwierzgam.*

Apŏlēctōrium, gr: *Rádá pospolita, taiemna de personis.*

Apolectum, gr: *Rosołowa stráwá,* ibidem Tomus piscis, *Dzwono ryb.*

Apŏlēctus. idem & *Tunczyk, Trybunálistá Rosołowá stráwá.*

Apŏlis, idis. gr: *Wygnaniec* ein Gebancer

Apŏlŏgātio, Gadka. Báiánie. Rätzel.

Apollīnāris. Bielun.

Apŏlŏgētīcum, Apologeticus, gr: *Obrona stawna.* Verantwortung.

Apologia Apologismus gr: *idem.* (*zá wet.*

Apologo, as, Przymawiam komu. Oddaię wet

Apŏlŏgus, gr. *Bayká.* Ein Fabel. A*pologon audi lector, & verum puta.* (Iamb.)

Apomagdalia. æ. in Ręcznik.

Apŏmēli gr: *Miod pity.* Meth.

Apŏphăsis, gr. *Odpowiedź 1. Reiestr 3:* & in *Mowię że nie*, Verlangung.

Āpŏphlēgmătīsmus, gr: *Mástykátorium*

Apŏphŏrēta, orum, gr: *Podarek*

Apophtēgma, tis, n. gr: Powieść *znamienita.* Ein kurtzer wolgefallener Spruch.

Apŏplēctīcus, gr: A*poplektyk.*

Apŏplēxia, æ, gr: A*poplekſya,* Schlag.

Apŏpōmpæus gr: *Odwrotni.* ein Gelett.

Apoprōegmēna gr: *Odrzutek. Cic: de Finib;* Aus Würff

Apor, pro apud. Festo priscum,

Apŏrĭa, gr: v. *Wątpienie,* Trudność. *Niedostatek Ecclesiastici 27. Aporia hominis in cogitatu illius. LXX. habent i, stercus. Polonus interpres. Utrapienie, reddidit,* Gebrechen.

Apŏrĭor, aris, Niedostaie mi. Ućiśnionym, Trwożę. Mangelhaben.

Apŏron, gr. *Wątpliwa rzecz.*

Apŏsĭŏpēsis, is, gr: *Zámilczęnie. Item figura Oratoria. quæ sententiam inchoatam abrumpit sic, ut tamen quod abscissum est. intelligatur. Quintil.* Reticentia, *Cic.* Obticentia. *Celso*, Interruptio. *Quintil.*

Apŏsprāgisma. tis, gr: *Pieczęć, Herb sygnetowy.* Ein petzier.

Apŏstăsia, æ, gr: *Odstąpienie.* Abfall.

Apŏstăta, *æ, m. gr: Odstępcá, Zbieg.* Ein Abgefallener / Abtrünniger. *Tunc vir* A*postolicus, nunc vilis* A*postata factus.* Sec.

Apŏstăto, as gr: Odpadam.

Apŏstătrix, sub *Odstępcá.* Abtrünnigern.

Apŏstēma, tis, g: *Wrzedźiennicá, Ziątrzęnie* ein Geschwar.

Apŏstēmătīca, æ, gr: *Dryakiew polna.*

Apostolatus, us, apud S. Paulum Apostoli munus vel Apostolica dignitas.

Apostoli, bi, List s. Swiádeczny list.

Apŏstŏlicus gr: A*postolski.* Apostolisch. *Tunc vir* A*postolicus, nunc &c:* Sed.

Ăpŏstŏlus gr: *Apostoł,* A*mirał, Postániec.*

Ăpŏstrŏphe, *es, gr,* Odwrocęnie. *Item figura Oratoria sermonem ab una persona ad aliam convertens. Conversio, Rufinian. Quintilian.*

Apostrophus, s. i. nota. Aversio Diomedi. etiam Apostrophi idem. Nota Orthographica circuli dextra parte constans, sed summum fini dictionis apposita, significans e vocalem ablatam esse, ut Ain. Tanton. Diomed. At Prisciano Synalœphe *hæc dicitur. Sed & consonantem ablatam solam vel cum vocali, designat apostrophus. ut Mult. ille. Horridus miles amatur. & Inter se coiisse vir. & decernere ferro; pro viris. Ecclypsis hæc vocatur, quæ exterit M. vel S. exempla plura collegit Gifan. ad Lucret. & Verrepæus in sua Grammatica. eadem Mario Victorin.*

Apotelesma, tis, gr: *Przepowiedzenie.*

Apŏthēca, æ, gr: *Spizárnia, Skład, Piwnicá 1. Winna piwnicá.* Ein Gehalter Apotheck. A*ntapotheca procio intacta est, &c:* Horat.

Apŏthĕōsis, is. eos gr: *Kanonizowánie,*

Apŏtrŏpæus, gr: *Odwrotny.*

Apŏxyŏmĕnos. gr: *Ścieráiący się.*
Apŏzĕma, tis, *Dekokt.* ein Gekoch.

A P P

Āppărātĕ *Kosztownie, Swietno,* Köstlich.
Āppărātio, Gotowánie, *Przygotawánie,* Zubereitung.
Āppărātu nullo, *Nie wytwornie.*
Āppărātus, adject. *Opátrzony.* Zugerüstet.
Āppărātus, *us, Opátrzenie, Przygotowánie Dostátek* 2. *Sprzęt, Ubior* 1. Aparát 1. Bereitschafft/ Rüstung. *Persicos odi puer apparatus.* (Saph.)
Āppārens. *Widoczny.* Erscheinend.
Āppārĕo, *Stawiam.* Erscheinen/ *Apparent rari nantes in gurgite vasto.* Virg. *syn.* vĭdĕor, compārĕo, ŏrĭor, ēxŏrĭor, sūrgo, ēxsūrgo.
Apparesco 4. Esdræ 7. pro Appareo.
Āppāret, *Pokazuie się co, Widać,* an *Widzieć?* Es scheinet
Āppārĭtĭo, *Ukázánie się, Ceklárskie stanie,* Ceklarz. Ein Erscheinung.
Āppārĭtĭonis magister, *Hetman w Miástách.* Ein Hauptmann in der Stadt
Āppārĭtor, *Ceklarz. Hálábartnik,* Diener / Stadtkne cht. *Apparitores sed furenti suggerant.* (Jamb. *syn.* Sătēlles, lĭctor, stīpātor, *epith.* Clāmōsus, sævus, pēllītus. trūx, răbĭdus, rĭgĭdus.
Āppārĭtūra, *Ceklarstwo.* Stadtdiener.
Āppăro, *Gotuię, Sprawuię.* Zubereiten / Zurüsten. *Incertus quid Juno ferat, quas apparet iras.* Vel. *syn.* Păro. cōmpăro. ōrno, ădōrno, præparo.
Āppellātio, *Názwiska* 1. *Náżwanie, Przezwisko, Appellácya.* Nennung.
Appellātivus, Nazywáiący ein Nennender.
Āppellātor, sub *Apellacya.* ein Nenner.
Āppellatorius, ibidem.
Āppēllĭto, as. *Názywam.* Nennen.
Āppēllo, as, *Názywám. Mowię do kogo, Miánuię* 1. *Wymieniam. Upominam się, Odwoływam się* 2. *Pozywam* 1. *Náradzam się, Apelluię, Námawiać ná nierząd, Przerywam* 2. Nennen. *syn.* Vŏco, nōmĭno, cōmpēllo, as, *phr.* Nōmĭne, dīco; Nōmĭne clāmo Rĕfĕro nomen.
Āppēllo, is, *Przybiiam do brzegu. Przypędzam Przykładám, Popędźić. Kiwam głową.* Anländen. *Aut quis te gnavum nostris Deus appulit oris* Virg. *syn.* ādmŏvĕo. āpplĭco, vide *Navem apello.*
Āppēllo animum ad, *Ulubić sobie.*
Āppēllŏr, aris *Zowią mię.* Genent werden
Āppēndĭcula, *Przypádek.* ein Zusatzlein.
Āppēndix icis, idem ab appendo. Ein Anhang.
Āppēndix spina, *Głog,* Römischer Spick
Āppēndo, is, *Záwieszam. Ważę wagą.* Anhangen. *syn.* Sūspēndo, *vel* pōndĕro.
Āppēndor, *Wiszę,* Hencken.
Āppĕtēns. *Chćiwy,* Begirig.
Āppĕtēnte lūce, *Przededniem.* Vortage.
Āppĕtēntia *Pożądánie, Prágnienie,* Apetyt 1. 2. Begierd.
Āppĕtēntia miluina, *Appetyt* 4. Apetit.
Āppĕtĭbĭlis, Pożądány. Gewinscht.
Āppĕtita verba. sub *Wystáwny,*
Āppĕtītio, *Żądza, Pożądliwość; Chćiwość Prágnienie* 4. Apetyt 1. 2. Wundsch.
Āppĕtītor, Pożądacz. ein Begehrer.
Āppĕtītus. us. *Żądza. Chćiwość,* Apetyt 2. Gresse Begierd/ Lust. *syn.* Pĕtītus ēxpetītus, ōptātus.
Āppĕto, is. *Żądam* 1. *Chwytam* 1, *Sćiągam rękę, Tárgam się, Rzucam się do czego, Przybliżá się.* Begehren/Wünschen *Possim quin oculos appetat ille suos.* Tib: *syn:* Cŭpĭo, ōpto, ēxōpto, pĕrōpto, ēxpĕto.
Āppĕto, onis. Pożądácz. ein Begehrer.
Āppĕtor, *eris, Rzuca się pies.*
Āppīngo, *Przydaię.* 1: *Przypisuię, Przyszywam* 2. & in *Máluię.* Herzu mahlen.
Āpplaūdo. *Pochwalam, Przyklęskam rękomá,* Krzy

Krzykam, pochwaláiąc, Uderzam o ziemię. Frohlocken. vide Plaudo.
Āpplaūsor, Pochwalacz. Frohlocker
Āpplaūsus, us, Pochwał, Krzyk.
Āppröpīnquo, Przybliżam się. Herzu nahen. syn. Pröpīnquo. āccēdo, ādvēnto, phr. Fīt pröpĭor, terrāsquĕ cĭta rātĭs āttĭgit aūra. Pörtūsque pātēscit. Jām pröpĭor. Rēspĭcit ēnstāntem tērgo. ēt pröpĭora tĕnēntem Jāmquĕ pröpīnquābānt pōrtis, vide Advenio.
Appropio, as. B. Approximo B. Przyblizam się Beynahen. --- Tepidoq; approximat Austro, Mart.
Appulsus,us, Przygnánie, Przypłynienie. Przyście. Zuländung.

APR

Āprārĭus, Wieprzowy. Von dem Schwein.
Āprĭcāns, Pogodny. Heyter Schön.
Āprĭcātĭo, Słonce. & in Ná słońcu.
Āprĭcĭtas, Pogodá, poyrzenie wesołe. Wesołość. Schönheit. Heyterkeit.
Āprĭcŏr, aris, Ná słońcu rad bywam.
Āprĭcŭlus, Wieprz dziki morski.
Āprĭcum. in Násłoneczny. Sonnebitik.
Āprĭcus, Pogodny. Násłoneczny, Suchorláwy, Wesoły, Ein Sonnächtiger Ort. ---Et terris immittit apricis. Virg. Curet apricis, in collibus una colorem. Virg.
Āprīlis, subst. Kwiecień. Der Monat April. Aprilem memorant ab aperto tempore dictum. Ovid. phr. āb āpērto, tēmpŏre dictus, MēnsisCȳthĕrējus, á Vĕnĕre hic māgnā dēscēndit ŏrīgĭne mēnsĭs. Aprīlem Vĕnĕri sacrum fēcēre Quĭrītes. Cūm lætis dĕcŏrāntur flŏrĭbus hōrti. Cūm jam tīnnire vŏlŭcres īncĭpĭunt. Quo mēnse ārbŏr habet frŏndes & pābŭla tēllus. Mēnsis, quo ver cūncta āpĕrit.
Āprīlis. adject. Kwietniowy.
Āprīnus, vel Aprugnus, Wieprzowy, Von einem wilden Schwein. Summa te, atq. amita, ne dicam viscus aprugnum. Lucr.
Āprōnĭa, æ, Przestęp czarny.
Āprōxis is eos, gr: Nieprzystęp ziele. & sub Ognište ziele.
Āprūgna, æ, Dźiczyzná, Wild-Schwein-Fleisch.
Āprūgnus. Wieprzowy. Wild Schweinisch.
Apsinthium, idem Absinthium,
Āpsis, idis, gr: Obod, Sklep.
Apsychos. Apsyctos, gr: Ciepleć.

APT

Āptātus, Przyprawiony; & sub Uwiązány.
Āptè, Grzeczy, snádnie. Geschicklich. Semper in his aptè narrantis verba resistunt. Ovid.
Āptĭtūdo. Snádność.
Āpto as, Gotuię, Náprawiam r. Sposabiam, Przystosuię, Násadzam, przyprawiam, r. Temporuię. Zusammen fügen. ordnen. syn. āccōmmŏdo, cōmpōno, ădāpto phr. āptārī cĭthăræ mōdis.
Aptotum Nomen. Prisciano, quod solum Nominativum casum habet, ut Jupiter nefas pondo, frugi. tot, opus, nequam, centum etiam hæc dicuntur.
Āptus. Sposobny. przygodny. Grzeczny, Uwiązány. Wiszący, Spoiony, Upstrzony, Geschickt / tüchtig. syn: āccōmmŏdātus āppŏsĭtus, cōnvĕnĭens, cōngrŭus, vel cōnnēxus cŏhærēns, vel cōmmŏdus idŏnĕus, vel ōrnātus. phr. āptos jūnge pāres.
Āptus, 1. adeptus sub Dostáię r.
Āpua, æ, è, Græco. Mrzewka. Ein Absen
Āpud. U. 1. Na 2. Przed kim. W mieście, Bey Scævola, tu cœnas apud omnes, nullus apud te. Mart. sya. Pēnes, jūxta, in.
Āpud se, Z sobą Mit sich.
Āpud te sis, Miey się ná pieczy.
Āpum cāstra. cūbīlia, pabulatio, statio, Pszczelnik r. Ein Bienstock.
Āpum globus, grex, examen. Roy pszczoł.
Āpum pullus, pullities, Pszczołka.
Āpum rex, rector, ductor, regulus, Pszczoł mátka. Ein Weisser.
Āpum servītia, Trąd, Aussatz.
Āpus, odis, gr: Jerzyk. Laráwiec ptak.
Āpyrīnon, gr: Bez iądrek owoc Gránatowe

iabłko. Granat Apff.l.
Apyrīnus fructus, *Bez iądrek owoc.*
Āpyron, Apyrum. Gr: *Siátká.*
Āpyrōtus, Gr: *Kárbunkuł 2. & Niezgorzysty.* Karfunckel.
Ăqua, *Wodá, Uryná.* Wasser. *Alter aquis alter flammis ad sidera missus. syn.* Lympha unda, lătex, hūmor. līquor, flumen, rīvus. fluvĭus, fons *epith.* clāra, ămœna. plăcĭda, flŭens. cōrrŭpta, īmmōta, jăcens, līmōsa, pălūstrĭs, īrrĭgŭa, sŏnōra, prosĭliens. stāgnāns. *phr.* Tērræ cīrcūmfluus humor. Cōntrārĭus hūmor. Cōntrārĭus īgnĭbus hūmor. | Līquores gĕlĭdi. ăqua de flūmĭne sūmpta: Mōlli lāpsu per saxa sŏnāns, Rīvulus serpentis lēnĭter ăquæ. Seu fons pūrus ăquis īlle sŏnāntĭbus. Placidusquĕ sŏnōræ Lāpsus ăquæ Currĕntem illĭgnis pōrtāre cănālĭbus ŭndam. Sūmmōque haufit de gūrgĭte lўmphas. Lўmphisque à fonte pĕtītis. Tēllure rĕfōssa ōccŭltos lătĭcēs. abstrūsāque flūmĭna quærunt, Tēmpĕret ānnōsum sōbrĭa lўmpha mĕrum. Dānt famŭli mănĭbus līquĭdo dānt ōrdĭne fōntēs.
Ăqua cădūca, *Wodá zbytnia.*
Ăqua fervens, *Ukrop.* Heinstehend Wasser.
Ăqua immunda, *Uryna.* Urin seich.
Ăqua in se contorta, *Wir.*
Ăquă intĕrcus, *Puchlina.* Wassersucht.
Ăqua lactis, *Serwatká* Molcken.
Ăqua maris, *Rosół 2.* Suppen.
Ăqua mulsa, *Miod pity,* Matt.
Ăqua perennis, viva, *Zrzodło.* Ein Brun
Ăqua salsa. *Rosół 2,* Saltz-Wasser.
Ăqua stativa, reses *Woda stoiąca.*
Ăqua stillatitia, *Wodká palona* gebrannt Wasser.
Ăqua tritico incocta, *Piwo.* Bier.
Ăqua vitæ, *Gorzáłká.* Brandwein.
Ăquæ hæ, *Cieplice.* Badstuben.
Ăquæ guttæ, cōncrētæ, grandiores, *Grad.*
Aquaculo, as, Rufiáńską trzymam.
Ăquæductĭo, *Wody prowadzenie.*
Ăquæductus, *Rurmus' Rurmusowy row.*
Aqualitium. Wody dostawánie, Rurmusowy row. ein Rorkasten
Ăquagium. Młyn 4. Rurmus, Rurmusowy row
Ăquāle is, u. Ăquālĭcŭlum, *Wodny statek.*
Ăquālĭcŭlus, *Koryto. Brzuch, Zołądek.*
Ăquālĭcus, Brzuch, Kiszká miążsa.
Ăquālis, m, & f. subst. *Wodny statek, Miednicá, Nalewka, 2. Doniczká.* Wasser-Geschirr. *---- quidam quoq; aqualibus undă* Fill.
Ăquam aspergo, obsipo, offundo, *Cieszę, Chłodzę, Pokrapiam.*
Ăquam petere, sumere. sub *Puszczamwodę.*
Ăquam traho, sub *Puszczam.* ultimo.
Ăquāria libra, *Rurmistrskie prawidło.*
Ăquārĭa provincia, *Wodniczy urząd.*
Aquariolum. Pomywálnik, Stek
Ăquārĭŏlus *Nierządniczy sługá* & sub *Rufian.* ein Kuplet.
Ăquārĭum, *Nápáwálne mieysce, Pomywalnik: Młyn 4 Stek.*
Ăquārĭus, adject. *Wodny 1:* Wasserich.
Ăquārĭus, subst. *Rurmistrz. Wodnik 1. 2 Nierządniczy sługá.*
Ăquārĭus sinus, *Száflik*
Ăquātĭcus, *Wodny 1.* Ein Wasservogel *---- Quam mollis aquaticus Auster.* Ovid.
Ăquātĭle, *Pław wodny 1.*
Ăquātĭlia, ium, *Pław 9.* Wasservögel.
Ăquātĭlis. *Wodnisty. Wodny 1.* Das im Wasser lebt. *Nymphas natantes, incolasq; aquatiles.* (Jamb.)
Ăquātĭo, *Wody dostátek, Wody czerpánie. Napawánie. Nápawalne mieysce*
Ăquātione plantam adjuvo, animo, *Pokrapiam.* Besprengen.
Ăquātor, *Wodnik* Wässerträger. *Ad Tarthessiacum venit Indus aquator iberum:* Sec.
Ăquātus, *Wodnisty* Das voll Wasser ist.
Ăquĕus, Modroblady. Liechtblau.
Ăquĭfolĭa, æ, *Więzożołd, Ostrokrzew.*

Ăquĭla, *Orzeł*, & sub *Chorągiew*.
Ăquĭla anărārĭa, *Orzeł 2*: **Ein Adler.**
Ăquĭla bārbăra, *Orzeł łomignat.*
Ăquĭlĕgĭum, *Zbieránie wody.*
Aquĭlenta, sub Ostrokrzew.
Ăquĭlex, *egis. & icis*, *Rurmistrz*. **Brunnen meister.** *An Deus ipse Aquilex, cæcis &c.*
Aquĭlĭcĭum, Rurmusowy row. (Mill
Ăquĭlĭfer. *Chorąży*. **Fenrich.**
Aquĭlīna, Aquilegia, Orzik ziele.
Ăquĭlīnus, *Orli*, & in *Bystry*. **Adler-Art.** *Nisi sit milvinis & aquilinis ungulis.* Iamb.
Ăquĭlo, *Wiátr pułnocnemu poboczny ku wschodowi.* **Nordwind.** *Aut actum cœlo magnis aquilonibus imbrem.* Virg. *syn.* Bŏrĕas, *epith* nĭvālis, nūbĭlus, ĭnīquus, sĕrēnĭfer, Scy̆thĭcus glăcĭalis, ālgens, tĕrrĭbĭlĭs, Gĕtĭcus, Thrēĭcĭus, raucus. Rīphæus, ăcūtūs, hōrrĭfer, ĕffrænus, sălūtĭfer, Bŏrĕalis, pūrus, pĕstĭfŭga. *phr.* Vis, răbĭes, īmpĕtus ăquĭlōnis ăb āxē hy̆bĕrno fŭrens. Nĭves spārgens Gĕlĭda bacchātus ăb ārcto ārmātus tūrbĭne. Cōncrētus grāndĭne pānnas. Quī gĕlĭdam spārgit ăb āxe nĭvem. Frīgĭdus, & sylvis, ăquĭlo dĕcussit hŏnōrem. Quālis Hy̆perbŏrĕis ăquĭlo cūm dēnsus ăb ōrĭs, īncŭbŭĭt. Scy̆thĭæque hy̆ĕmēs, ātque ărĭda dĭfflat Nūbĭla āĕrĭōs răpĭdo pĕrvĕrtens tūrbĭne cāmpos. Cum dĕfōrmis hy̆ĕms răpĭdis ăquĭlōnĭbus hōrret. Cum glăcĭālis hy̆ĕms ăquĭlōnĭbus āspĕrat ūndas. Tālĭa jăctānti strīdens ăquĭlōne procella. Vēla advērsa ferit, flūctusq; ad sy̆dera tollit. Tāntăque cōmmōti vĭs est ăquĭlonis, ut āltas æquet hŭmo tūrres, tēctăque răpta fĕrat. Frīgĭdus ut Bŏrĕas ōbstŭpĕfēcit ăquas, ita fērtur ut ācta præcĭpiti pīnus Bŏrĕa. Cum grăvĭs ārmētur Bŏrĕas glăcĭēq; nĭvāli Hīspĭdūs. Cum Bŏrĕas Scy̆thĭca strīdŭlus ārce fŭrĭt. Bŏrĕas īncēndĭa mĭscet, Flāmmārūmque æstus, tōllit vĭŏlēntus ad aūras. Rĕsŏnānt Bŏrĕa īnsūltānte rŭdēntes, atra mĭhi vĭs ĕst, hāc trīstĭa nūbĭla pĕllo. Hāc frĕta cōncŭtĭo, nōdōsăque rōbŏra vērto, īndūrōquĕ nĭves, ēt tērrās grāndĭne pūlso. Tānto mōlĭmĭne lūctor, ut mĕdĭus nōstrĭs cōncūrsibus īntōnet æther. Hæc Bŏrĕas, aut his nōn īnferĭōra lŏcūtus,

ēxcūssit prūnās, quārum jăctātĭbus ōmnĭs āfflāta est tēllus, lātumquĕ pĕrhōrrŭĭt æquor. *vide Ventus.*
Ăquĭlonāris, *Aquĭlōnius*. *Pułnocny*, **Das gegen Norden gelegen ist.** --*Fratres aquilone proles.*
Ăquĭlus. *Orli*, **Adler Art.**
Ăquĭlus cōlor, *Sniády*. **Braun Schwartz.**
Aquĭmănīle Umywadlnik. **ein Handfass.**
Aquĭmĭnāle Lorczak 1. Wiadro.
Ăquĭpēnser, *Jesiotr*. **Ein Stör.**
Ăquor aris. *Wodę czerpam, Picuię, Piię.* **Wasser holen / schöpfen.** --*Tuæ sub mœnibus urbis aquantur:* Virg: *syn.* ăquam haūrĭo, trăho, ēxtrăhō, *vel* ădăquo: ăd ăquam dūco. Potum dūco, ăquas mĭnĭstro, præbeo. Flŭvĭos mĭnĭstro.
Ăquōsus, *Wodnisty, Wodnowzorzysty.* **Wässerig.** *Dum pelago desævit hyems, & aquosus orion.* Virg.
Ăquŭla, *Wodká 1.* **Wässerlein.**

A R

Ar, pro Ad *priscè Do 1.* **Zu.**
Ăra, *Ołtarz. Obroná 2. Ućieczká 2.* **Ein Altar.** *Fumida cingatur florentibus ara coronis.* Ov: *syn:* āltāre. fŏcus. *epith.* ŏdōrāta, sōlēnnĭs, pĭnguĭs, flagrāns, fūmĭda, fūlgēns, vĕnĕrābĭlĭs māgnĭfĭca, splēndĭda, īnvĭŏlābĭlĭs, sāncta, pĭa, mārmōrea, ērēcta, rŭtĭla, fēsta, vōtĭva, thūrĭfĕra sacrĭfĭca. ārdēns, cŏrōnāta. *phr.* Thūrĕ călēns. Flāmmĭs lūcens, īmbūta crŭōre. Mūlto quæ fūmat ŏdōrĕ. īmpōnĕrĕ dōna, ārās frōndĭbus ōrnārĕ, frōnde cŏrōnāre. Tĕpĭdo taurōrum īmbūta crŭore. Fūmāns săcrĭs īgnĭbus. Sūrgit ŏdōrātus sūblīmis fūmus ăb ārĭs. Fūmĭda cīngātūr flōrēntĭbus ārā cŏrōnis. *vide Sacrifico Victima.*
Āræ & foci, *Osiadłość.*
Ărābĭlis, *Orálny.* **Baulich.**
Ărācĭa ficus, gr: *Figá*, **ein Feige.**
Ărācĭdna. æ, gr: *Podźiemek płonká.*
Ărăcoĭdes, Ărācus, gr:, *Lędźwiec*, *Podźiemek* **Der unter der Erden ist.**
Ărăxos, ărāxum, Gr. *Rzadki 1.*

Aræostylos, Gr. *Ná filarách*, & in *Filarowánie*. Vnterstützung.

Arānĕa è Græco, *Páięczyna*, *Páiąk*. Ein Spinn. *In foribus laxos suspendit aranea casses*. Virg. *syn*. ărānĕus, *epith*. Văga, pēndūla, sūblīmis, dōcta, ărīda, īngrātōsa, ărtĭfex, ēxīlĭs. vĕnēnĭfĕra, īndūstrĭa, sūbdŏla, āĕrĭa sūspēnsa pēndēns, tūrpis, vĭgil, stŭdĭosa, tŭmĭda, ŏpĭfer, pervīgil. *phr*. Dēdūcens fīlum grăcili pĕde. Stāmen de pĕctŏre dūcēns. Pĕdĕ quæ grăcĭli dēdūcĭt ărānĕa fīlum, & lĕvĕ dēsĕrta sūb trăbe fīgĭt ŏpus. Sūmmo quæ pēndet ărānĕa, tĭgno, īncaūtas quæ fīgit ărānĕa mūscās, āntīquas ēxĕrcet ărānea tēlas. Aut īnvīsa Mĭnērvæ īn fŏrĭbus lāxos sūspēndit ărānĕa cāsses.

Ărānĕolus, Araneola, *Páiąk*, ein Spinnlein. (*parvus araneus*.) *Atq; ut araneoli tenuem formavimus orsum*. Virg.

Ărānĕōrum opera, textura, vestis, rete. *Páięczyná*. Spinnwebe.

Ărānĕōsus, *Páięczysty*. Spinwebig. *Araneoso turpis & squallens ortu*. (Jamb.)

Ărānĕum, *Páięczyna*. Spinnwebe.

Ărānĕus, *Páiąk*. Ein Spinne.

Ărānĕus mus, *Mysz brytánska*. Ein Hatle.

Ărātĭo, *Oranie*, *Rola*. Ein Ackerbau.

Ărātĭūncŭla, *idem*

Ărātor, *Oracz*. Ein Ackermann, --*Quæ curvus arator haberet*. Virg *syn*. Cōlōnus, agrĭcŏla, rūrĭcŏla, rūstĭcus, agrēstis, cūltor ăgĕlli, vīllĭcus, *vide Agricola*.

Ărātro, as. *Poorywam 3. Orzę*.

Ărātrĭcus. sub Oráczy. Ackerig.

Ărātrum, *Pług*. Der Plug. *Aspice aratra jugo referunt suspensa juvenci*. Virg. *syn*. Vōmēr, *epith*. Plēxum, cūrvum, īncūrvum. dēprēssum, ōblīquum vălĭdē, trāctābĭle. mordax, ūtĭle, īnflūxum, ădūncum. dūrum. prēssum, rūstĭcum, sōrdĭdum. *phr*. Cūrvi pōndus ărātri. Tērram rēnŏvans, scīndens. Glēba. vērtēns. Sūlco āttrītus vōmer. Prīmus ărātră mănu sōlērti fēcit Ŏsīrĭs, ēt tĕnĕram fērro sōllĭcĭtāvit humum. *vide Aro*.

Ărātrum simplex, Radlica. Pflugeysen.

Ărbīlla, Arbina sub *Łoy*, Talch.

Arbĭtrĭa, orum, *Zapłatá*. Bezahlung.

Ărbĭter, *Jednacz 1. 2.* Roziemcá, *Dozorcá*, Probierz. *Et sub Komisarz*. Ein Schidsmann. *Arbiter & formæ, certamina siste Dearum*. Ovid. *syn*. Jūdēx. *epith*. Æquus, jūstus, ămīcus, sĕvērus. ĭnīquus, īnjūstus. *phr*. Quēm pĕnēs ārbĭtrĭum ēst. Rēs ēst ārbitrĭo non dĭrĭmēnda mĕo. *vide Iudex*.

Ărbĭter bibendi. *Bieśiádnik*.

Ărbĭter honorarius, *Jednacz*. Mackler.

Ărbĭtrālis, *Jednacki*. Maklich.

Ărbĭtralĭs indicatio. *Sąd przyiácielski*.

Ărbĭtrāmentum, *Jednácki wyrok*.

Ărbĭtrārie, Arbitriò, *Po woli swey*.

Ărbĭtrārium est. *Wolno mi*. es ist mit frey.

Ărbĭtrārĭus, *Jednácki*. *Swobodny*. Zweiffelhaff. ig. *Nunc pelago perii certo. haud arbitrario*. (Jamb.)

Ărbĭtrātu tuo, *Jáko chcesz*, *Po woli twey*, *Wedle* & in *Zdáie się na dobre*.

Ărbĭtrii ălieni. *Nie swobodny*.

Ărbĭtrii mei est, *Wolno mi*.

Ărbĭtrĭo suo carēns, *Nie swobodny*.

Ărbĭtrĭo suo vivens, *Swobodny*.

Ărbĭtrĭum, *Mniemánie*, *Rozsądek*, *2. Sąd przyiácielski*. *Wolność 1. Swobodá*. *Wola 1. Zdanie 1. 3*. *Władza*. Meynung/ Vrtheil. *Quem penes arbitrium est & jus &c*. Hor. *syn*. Vōlūntas, jūdĭcĭum, sēntēntĭa. *epith*. Æquum, jūstum, ĭnīquum, īnjūstum, ămīcum, ĭsē vērum.

Ărbĭtrĭum facio, *Rozsądzam* Vrtheil.

Ărbĭtrĭum habeo, *Wolno mi*, es ist mit frey

Ărbĭtrĭum honorarium. *Jednacki urząd*.

Ărbĭtrĭum tuum sit, *W twey to mocy*.

Ărbĭtrum do, sumo. *Zdáię się ná dobre*.

Ărbĭtro, & Arbitror, *Mniewam*, *Szácuię*. *Ráię Rostrząsam*, *Wypátruię*, *Twierdzę*. *Przypátruię się*. Vrtheilen/ Schatzen. *Testes factorum stare arbitrabere Divos*. Syl. *syn*. Pūto, jūdĭco, cēnsĕo, sēntĭo, erēdo, ēxĭstĭmor

Ărbor, *oris*. *Drzewo*. ein Baum. *Et mala radices*

radices, altius arbor agit. Ovid. *syn.* arbos, arbustum, virgultum, ramus, frondes. *epith.* fertilis, foliata, alta, procera, ramosa. alticoma, rigida, fœta, nobilis, odorifera, virescens, culta, inculta, ambitiosa, fœcunda, celsa, rediviva, amœna, luxuriosa, annosa, caduca. *phr.* Pandens, extendens. late sua brachia. Ramis diffusa. infixis alte radicibus hærens. Patulis luxuriosa comis ingentem quæ sustinet umbram. Largis fructibus onerata, onusta. Frondibus arbos luxuriat fœcunda novis, avibus frondosa præbens hospitia. Fructibus decora excelsos tendens ad sydera ramos. Tollens se vertice ad auras Novis collucens decoratis floribus arbor.

Arbor, *belua. & planta marina, idem.*

Arbor felix, *Drzewo płodne, Gránát drzewo,*

Arbor inanis, vetula, *Dźiub, Drzewsko.*

Arbor infelix, *Drzewo płonne, Szubienicá.*

Arbor lanigera, *Báwełnicá, Bawełniány chrost.* Ein Baum/ Wollen-Baum.

Arbor urbana, *Drzewo pożyteczne*

Arborarius. *Drzewny.* Baumächtig.

Arborator, *Sádownik.* Ein Gartner.

Arboresco, *Drzewieię Wyrastam.*

Arboretum *Lás.* Ein Baum-Garten/ Wäldlein.

Arboreus, *Drzewny, Rosochaty, Gáłęźisty.* Baumächtig. *Arborei fœtus alibi &c.* Virg.

Arbos *Drzewo,* Ein Baum.

Arbuscula, *Drzewko.* Ein Baumlein. *Contemptis aliis explosa arbuscula dixit.* Hor.

Arbustinus, *Drzewny, Náwiązány.* in *Máćicá náwiązána,* & in *Winnicá podwiązána.*

Arbustivus locus, *Lás 1.* ein Wäldlein.

Arbusto as, *Lás 1. Chrośćiná,* & in *Máćicá náwiązána.* Gepüsch/ Gestrauch/ Baumgarten. *syn.* Frutex, virgultum, *epith.* Lætum, ornatum, fructiferum, frondens, gratum, amœnum, vernum, turgescens, sylvestre fructicosum umbrans. *phr.* Vix audens tendens attollere ramos. Pullulat arbustum ramis felicibus.

Arbutens fœtus, *Jeżowkowy owoc.*

Arbutum, *Jeżowkowy owoc, Jábłko leśne, Niesplik 2.* Holtzäpffel. *Glande suos læti redeunt, dant arbuta sylvæ.* Virg.

Arbutus. *Jeżowká drżewo.* Holtzäpffel-Baum. *Item* eine grüne Aue/ Wiese. *Et quæ vos rara viridis tegit arbutus umbra.* Ovid. *epith.* Viridis, horrida. fœcunda, opaca, umbrosa, umbrifera, viridans, onerata, virescens, pomifera. frondens. latens.

A R C

Arca, *Skrzyniá, Kostkowa puszka. Dách 3, Trumná, Ladá u Organ,* Ein Kaste oder Lade. *syn.* Capsa, capsula, arcula, scrinium, *epith.* Ferrata, ærata, patula. superba, plena, vacua, clausa. aperta. lignea, aurata, dives, capax, picta, referta.

Arca robustea, *Ciemnica, Kłodá.*

Arcane, Arcano, *Patáiemnie.* Heimlich.

Arcanum, *Táiemnicá.* ein heimlich dieng.

Arcanus, *Potáiemny,* heimlich. *Te colere, arcanos etiam tibi credere sensus.* Virg. *syn.* Secretus, occultus, abditus, absconditus, latens, abstrusus, opertus, reconditus, latitans. *v. Abditus.*

Arcarius, *Stolárz* Arcarum faber, *idem.* Schreiner.

Arcatus, Ovid. corr. Arquatus,

Arcebron, *Czerwienieię 1.* Rothwerden.

Arcedo, pro Accedo prisce Turpilius.

Arcella, *Arcellula, Skrzynka.* ein Kastlein.

Arcensis, *B. sub. Zamkowy 2.* Geschlossen.

Arceo, *Niedopuszczam, Odganiam,* Nieprzypuszczam. *Zámykam 7. Oddalam, Obeymuię, Biorę 10. Każę przynieść,* Przynoszę. Abhalten/ wehren. *Arcebat longe Latio, multosq; per annos.* Virg. *syn.* abarceo, amoveo, averto, prohibeo, pello, expello *phr.* arceri patria. Fucos præsepibus arcent.

Arcera, & Arcerra, *Kolása nákrytá. Mediam producit Renatus.*

Arcessitor, *Oskárżyćiel* ein Verklager.

Arcesso, *Przyzywam, Pozywam Przywodzę 2. Obwiniam, Poczynam, Káżę przynieść.* ist

ᶠBetruffen/ Forderen. *syn. Vŏco*, ādvŏco, āccīo, *vel* āccūso.
Ărcēuthĭnus, gr: *Jałowcowy.*
Ārchāĭcus, gr: *Starośwіecki.*
Archaismos, imitatio prisci sermonis. Donat. ut operam abutitur Ter. Alienis rebus curas. Plant. Parce metu. Exspectate venis Virgil.
Ārchĕtypum, gr: *Wizerunk, Robota włásna, Exemplarz.* ein Vorbild.
Ārchĕtypus; gr: adject. *Przedni 1.*
Ārchĕtypus, substant. *Wizerunk. Robotá włásná. pierwszy ſtátek.*
Ārchēzōstis: is, gr: *Cyrulik.* Wundartz.
Ārchĭdiăconus gr. *Arcydyákon.* Archidiakon
Ārchĭdux, *Arcykśiążę.* Churfürst.
Ārchĭēpīscŏpus,. gr- *Arcybiskup.*
Ārchĭgrāmmătēus. gr: *Kanclerz.*
Archigubernus. Admirał 1.
Ārchĭmăgīrus, gr: *Kuchmistrz.*
Ārchĭmāndrīta, æ m. gr: *Przeor, Gwárdián.* Ober Koch der Prior.
Archĭmĭa; æ, B: Alchimia
Ārchĭmīmus, gr. *Kuglarski mistrz.* ein Fürst/ oder Führer der Comödianten. *syn. Mīmōrum* Princēps.
Ārchĭpĕlăgus, *Morze.* das Meer.
Ārchĭpīrāta æ: m: gr: *Arcyrozboynik.* Führer der Meer-Rauber. *Famelicosus. turpis Archipirata.* (Scaz.) *syn.* Prīncēps pīrātārum, Prædonum.
Ārchīppŏcŏmus, gr: *Koniuszy.*
Ārchĭsynăgōgus. *Bożniczy.*
Ārchĭtĕctātĭo, Ārchĭtĕctĭo, *Sztuká.*
Ārchĭtĕcton, ŏnis gr. *Architekt, Budownik. Száfbierz.* Baumeister.
Ārchĭtectŏnĭce, es, gr: *Archytektońska nauka.*
Ārchĭtĕctŏnĭcus, gr: *Archytektoński.*
Ārchĭtĕctor, aris, *Buduię. Sprawuię, Wymyslam.* Ich baue. *syn.* Ædĭfico struo, cōnstrŭo, *vide ædifico.*
Ārchĭtĕctor, oris, *Architekt, Budownik.* Bau-Meister.
Ārchĭtĕctura, *Archytektońska nauka.*
Ārchĭtĕctus, *Archytekt, Sprawcá Wynáleźcá, Herst. Sztukmistrz.* Baumeister. *Præconem facias, vel architectum.* (Phal.) *syn.* ārchĭtēctŏr, māchĭnātor.
Ārchĭtrĭclīnus, gr: *Márszáłek weselny.*
Ārchīum, Ārchīvum. gr: *Metryka. Káncellarya.* ein Schatz-Kammer/oder Kantzley
Arcifinius aget. qui objectu montium, fluminum, sylvarum arcetur, non certis limitum finibus terminatur Liber de limitibus, vel ab arcendis hostibus á finibus Aggenus.
Ārcĭo, is, *Każę przynieść.* ich bringe an.
Ārcĭon. gr: *Łopian 1.* ein Klette.
Ārcĭtĕnēns. *Strzeleć niebieski.* Ein Bogen-schütz. *Quam pius arcitenens oras, &c* Virg. *vide Apollo.*
Ārcīma, æ, Lektyká.
Ārcīvus. Nieszczęśliwy, & in *Niedopuszczam*
Ārctātĭo. Sćiśnienie. Einschliessung.
Ārctè, *Sćiśle. Ciasno, Gęsto 3.*
Ārctĭcus, *Północny 2.* Von Mitternacht. *Arcticus est primus* glaciali *dictus ab arcto.* Ovidius.
Ārctĭon. gr: *Łopian mały.*
Ārcto, *Sćieśniam, Sćiskam.* Zusammentrucken. *syn.* Strīngo. cōnstrīngo. cŏārcto. prĕmo, cōmprīmo.
Ārctŏmys; yos, m. gr. *Skrzeczek.*
Ārctŏphylax, acis, gr: *Pogániácz.*
Ārctos, ti, f. gr. *Woz niebieski, Gwiazda żeglárska.*
Ārctŏus. gr: *Północny 2.* Von Mitternacht. *Solibus arctois, sideribusque ducem.* Mart. *syn.* ārctĭcus, sēptēmtrĭōnālĭs, ăquĭlōnĭus Bŏrĕālis.
Ārctūrus, ri, Gr. *Pogániácz. Łopian mały*
Ārctus. *Ciasny, Sćisły 1. 2.* Zusammengetruckt *syn.* Strīctus, cōnstrīctus, ārctātus, cōmprēssus.
Ārcuāmēntum. Obłączystość. Gewölb.
Ārcuārius, Łucznik, Bogenmacher.
Ārcŭātim, *Obłączyste.* & in *Szczerká woda.*

Ārcŭātus. Obłączysty 1. Gewölbt.
Ārcŭātus, *i. Arquatus, Zołtą choro ę ćierpiący.* Der von der gelbsucht kranck ist.
Ārcŭātus currus, *Woz nákryty.*
Ārcŭbălista. *a. Kuszáręczná.* ein Armbrust.
Ārcŭbĭæ, *Straż 2.* ein Wächter.
Ārcŭla. *Skrzynka 1. Arcula avis Fest. corr. Arcua. ab Arcivus.* Ein Kistlein. *Sic micat innumeris arcula synthesibus.* Mart.
Ārcŭla loculata, *Szkátułá.*
Ārcŭla thuris, *Czołnik 3.* ein Schifflein.
Ārcŭlātum, *Obwarzánek*, Schlangen-Wirbel.
Ārcŭlum, *Więniec 2. Koroná krolewſká.*
Ārcŭlus, *Kołko 7* ein Ringlein.
Ārcŭma, *Lektyká.* ein Senffte.
Ārcŭo, as, *Náginam.* Wölben / Gewölb machen. *syn:* Cūrvo, īncūrvo, cămĕro. *phr.* īn ārcum sĭnŭo; flĕcto, cūrvo.
Ārcŭor, *Náginam się, Gibam się. Wyprężam się.* Sich bücken.
Ārcŭs, ci, *Sklep. 1.* & sub *Tęcza.*
Ārcus, us, *Łuk, Sklep 1. Framuga. Bramá 3. Bukſztele.* Bogen *ſyn.* Cōrnu nērvus. *epith.* Lethĭfer, īncērtus, cōrnĕus. sĭnŭātus, ădūncus, īnīquus, tēnsus, dūbĭus, hōrrĭsŏnus, hăbĭlĭs, fūlgēns, lēntus, flĕxĭlis, Cŷdōnĭus. ăchœmĕnĭus, cūrvātus strīctus, sŏnōrus, bēllĭger, săgīttĭfer. aūrātus, ăpōllĭnĕus, ēbūrnus, Hērcŭlĕus, nōxĭus, vūlnĭfĭcus, nŏcŭus. rĕmīſsus, ārmĕnĭus, sūbdŏlus. āurĕus ăcĕr. *phr.* ārmă Dĭānæ, Flĕxĭle cōrnu. Nĭtĭdo spĕctābĭlis ārcu. Hŭmĕris de mōre hăbĭlem sūſpēnderat ārcum. Aūrĕus ĕx hŭmĕris sŏnat ārcus. Cōnstĭtit hic ārcumque manu, cĕlĕresquĕ săgĭttas cōrrĭpŭit. Sōlvi cūrvātos īmpĕrat ārcus. āddūcto cūrvāns sē īn cōrnŭa nērvō.
Ārcus lyricinis. *Smyczek.* ein Fiedelbogen.
Ārcus plŭvĭŭs, cœlĕstis, īmbricus, *Tęcza.* Regenbogen. *syn.* īrĭs, Pīctus, plŭvĭus. nūbĭlus, īmbrĭfer, pūrpŭrĕus, mūltĭcŏlŏr. *phr:* Nūbĭbus ārcus mīlle trăhĭt vărĭos ădvērſo sōle cŏlōres. ārcum văriata lūce rŭbēntem, Sŭos ārcus per nūbĭlă cīrcĭnat īrĭs, Pūrpŭrĕus plŭvĭas cūr bĭbĭt ārcus āquas. Plŭvĭus dēſcrībĭtur ārcus.

ARD

Ārdea. *Czápla 1. Łyſká.* Ein Reiger / *epith.* Tĕnŭis, āĕrĭa, āltĭvŏlāns. *phr.* Nōtāſquĕ pălūdes dēsĕrit ātqnī āltām sūprā vŏlāt ārdĕa nūbem. Ausă vōlārĕ ārdĕa sūblīmis pēnnæ cōnfīsa nătānti. *Dicta* Ardea, *quasi* ardua, *quia volando alta petit. vide Avis.*
Ārdĕlio, onis, *Nátręt.* Fürwitz / Hanns in allen Gassen. *Omnino nihil est ardelione ſene.* Mart.
Ārdens, *Gorący. 1. 2. Pałáiący, Ochotny. Popędliwy.* Brennend / inbrünstig. *syn.* Flăgrāns, īgnītus, flāmmāns, fērvēns, īgnĕus, fērvĭdus, ārdēſcēns, flāmmātus, īnflāmmātus, īncēnſus. *phr.* Ignĭbus, flāmmīs ăccēnſus. ūstus, ēxūstus. Flāmmīs cōllūcēns. Dīra fĕrens īncēndĭa.
Ārdēnter, *Gorąco. 1. 2. Chćiwie.*
Ārdĕo. *Gorę. Gniewam się 2. Pałam 2. Chcę. Chce mi się, Miłuię bárzo, Pokuſę mam, 2. Swiecę się 1. Wre co 2. Tántoni się. Żądam 2. Prágnę.* Brennen. *syn.* Crĕmor, īncēndor, āccēndor, īnflāmmŏr, flagro, cōnflāgro, ārdēſco, ēxārdēſco, ūror. fērvĕo, æstŭo, īncēndēſco. *vel* cŭpĭo, dēsīdĕro, ōpto, ēxōpto, ăppĕto, *vel* dĕpĕrĕo, amo, *vel* fūlgĕo, splēndĕo. mĭco splēndēſco. *phr.* Flāmmis, īgnĭbus cōrrĭpĭor, ūror, cōnsūmor, ābsūmor, pĕrĕo, Ignem āccĭpĭo. cōncĭpĭo. ōmne mĭhi vīsum cōnfidĕrĕ īn īgnēs īlĭum īncāndēſcĕre flāmmīs. Cōncĭpĕre flāmmas Flāmmīs crĕpĭtāre. Nĕ fōrte ſăcĕr tot ab īgnĭbus æther Cōncĭpĕret flāmmas. tōtūſq; ārdēſcĕret āxĭs. *vide Incendium.* Fōrmōſum pāstor Cōrŷdon ārdēbāt ălĕxin, i. e. *amabat.* ūror ŭt īndŏmĭtis īgnem ēxērcēntĭbus Eurĭs Fērtĭlis ăccēnſis mĕſsĭbus ārdet ăgĕr. īmplēri mēntem nĕquit, ardeſcitque tuēndo. ārdet ămans Dīdo, trăxitque per ōſſa fūrorem, ārdēmus ſcītāti, ēt quærĕre cauſas.
Ārdĕola. *Czápla 1.* Reyer.
Ārdēſco, *Gorę.* Ich werde inbrünstig. *vide Ardeo.*
Ārdor, oris, *Gorącość, Palenie 2. Zápálenie 2. Gorliwość 1. Popędliwość, Chćiwość, Gorączká*

ărkă 3. Brunst, Hitze *syn.* Æstus, călor, fĕrvor, *vel* ămor.dēsīderĭum, cŭpīdo. *epith:* Flāmmĕus, tŭrbĭdus, Vūlcānĭus, ānhēlus ĭgnĕus rădĭans, nŏcŭus sĭtĭbundus. nĭmĭus tŏrrens. vĕhĕmēns ĭnērs, ĭgnāvus, rĕpēntīnus, dēses, mŏrbōsus, sōlāris. *phr.* ĭgnĕus ărdor ĭnest. Ignĭs ĕt īnsolĭtis rădiāns splēndōrĭbus ārdor *vide Fervor, Calor.*

Ărdŭa. orum, Arduitas, *Przykrość* 1.

Ărdus, *pro Aridus. Suchy.* Trucken.

Ărdŭus *Przykry* 1. *Trudny.* Hoch *Arduus armatos mediis. in mœnibus adstans.* Virg. *syn.* Cēlsus, ēxcēlsus. sūblī[illegible]ltus. *vel* dĭffĭcĭlĭs mŏlēstus.

ARE

Ărĕa. *Plác prozny. Siedlisko, Boiewisko. Podworze, Plámá, Grządká. Koło iasne* Ein Tenne oder Platz da man trischet. *Ne quicquam pingves paleæ teret area culmos.* Virg. *syn.* Plătĕa. *epith.* Plāna. strāta, lāta, pātēns, brĕvis, spătĭōsa, ĭnānis, văcŭa, căpax, māgna, āmpla, trĭtĭcĕa. *phr.* Æquāto plāna ārĕa tĕrgo Strātāquĕ ārēnōsis īnclūdĭtur ārĕa sēptĭs.

Ărĕalis *Gumienny,* Tennen-meister

Ărĕfăcio, *Suszę* 1. Därren. Sĭcco. ēxsĭcco.

Ărefio, *Wiednę.* Verwelcken.

Ărēna, *Piasek* 1. *Piáski. Plac do czego, Zapáśkow mieysce. Szermierski plác, Smiećí* 2. & in *Dziwowisko* 1. Sand. *Collectum honorem bibula diducit arena.* Virg. *syn.* Săbŭlum, *vel* līttus, *vel* cāmpus. *epith.* Bĭbŭla, flāvēns grăcĭlĭs, līttŏrea, flūmĭnĕa, mōbĭlĭs, mărīna, attrīta, lĭmōsa. mōllĭs, pūlvĕrĕa, mădēns. Lĭbȳca, ārdēns, sĭcca, tōsta, ārens, tōrrĭda. *phr.* āggĕr ārēnæ. Nŭmĕro cărēns: Spīssa cāmpos pērfūndĭt ārēna, Mōbĭlĭbus tūrbātur ărēnis, āltā pŭēllāres tārdat ārēna pĕdēs. *Arena pro campo vel pro littore* In nŏstras quonĭam nŏva puppis ărēnas vēnĕrāt. Māgno tēllūris ămōre ēgressi, āptāta pŏtĭuntur Trōes ărēnā. Hōspĭtĭo prŏhĭbēmur ărēnæ.

Ărēna ventis acta, *Zámieć.*

Ărēnăcĕa terra, *Piáski,* Sand.

Ărēnăcĕus. *Piáskowy, Piaszczysty.*

ARE

Ărēnārĭa, -orum, & Ărenarĭæ, arum. *Piaskownia.*

Ărēnārĭus. adject. *Piaskowy, Piaszczysty.*

Ărēnārĭus. substant. *Zápáśnik.*

Ărēnārĭus numerorum, *Ráchmistrz.*

Ărēnātĭo, *Piáskowanie.*

Ărēnātum, *Wapno rozczynione.*

Ărēnātus, *Piáskowány. Piaszczysty* Mit Sand bedeckt. *syn.* ārēna tēctus, ōbdūctus.

Ărēnātus calx, *Wapno rozczynione.*

Ărēnĭfōdĭnæ: arum, *Piaskownia.*

Ărēnĭvăgus. in *Piaskowy.*

Ărēnōsus. *Piaszczysty.* Sandächtig. *Littus arenosum Libyes ventosque secabat.* Virg.

Ărēnŭla, *Piasek* 1. Sand.

Ărĕo. *Schnę,* 1. 3. *Wiednę.* Saft dörr seyn. *Tantalus in media garulus aret aqua.* Ovid. *syn.* ārēsco, ārēfio. sĭccŏr, mārcēsco.

Ărĕōla, *Plác prozny. Grządká.*

Ăres, eos, gr: *Wáleczník.* Ein Kampfer.

Ărēscĕre patior. *Suszę* 1. Verdorren.

Ărēsco, *Schnę,* Verdorren. *Inserto arescunt radicum fila colore.* Juv: *syn:* ārēfio, ārĕo.

Ărēstātĭo, *Arestum.* B. *Arest.* 2.

Ărēstum, *è Græco,* v. *Wyrok* 1.

Ărĕtālŏgus Gr. *Mowcá. Zártownik.*

Ărĕtīnus, *sub Gliniány.*

Ărsātĭo, *Suszę* 1. Dorren.

Arferia *aqua ab arferius,* Pogrzebny.

AGR

Ărgatilis. *al. vrgathylis. agatilis, avis ex genere Pararum.* Plin: lib. 10. c. 33. *ex genere pararum Gasnero. acanthylis apud Plin. legit Delecamp: adi hac. & Sikorá.* Czayká Czyżein Distelfincke. *Nidum ex filis vel ex pilis ovali figura conficit instar reguli, Delacamp. ex Plinio.*

Ărgĕma, æ, Argema, atis, gr: *Zrzenice chorobá*

Ărgĕmōne, es gr: *Bielmok ziele. Gwiázdeczki ziele.* Odermenig.

Ărgĕnnus. ni, gr: *Biało-iasny Srebrny.* & in *Srebro szczere,* Silbern.

Ārgēntārĭum. *Służbá 5. Srebrowe olſtro.*
Ārgēntārĭus, adject. *Srebrowy.*
Ārgēntārĭus, ſubſtant: *Bánkierz.* Ein Wechſzler. *Argentaria Polla dat Poëtas.* Phal
Ārgēntātus, *Srzebrzyſty, Zołnierz pieniężny.* Verſilbert: *Argentata tuos etiam ſandalia talos.* Virg. in Op.
Ārgēntĕus, ſubſtant. *Srebrnik moneta, Poczworny.* groſʒ Silbergeld.
Ārgēntĕus, adject: *Srebrny, Biáło iáſny.* Silber. *Fons erat illimis, nitidis argenteus undis,* Virg.
Argenti exterebronides, æ, in Szálbierz.
Ārgēntĭfodīna, *Srebrna gora* Silberberg.
Ārgēntĭfodīnæ, arum, *Gora 2.*
Ārgēntōſus, *Srzebrzyſty, Srebrem mieſzany.*
Ārgēntum. *Srebro, Służbá ſtołowá, Pieniądze 1.* Silber. *ſyn.* ārgēnti mĕtāllum, *epith:* Pūrum, sŏlĭdum, clārum, dīvĕs, nĭtēns, nĭtĭdum, ſplēndēns, grātum, prĕtĭōſum, pāllĭdum, ālbum. *phr.* ārgēnti lāmĭna. ārgēnti pōndus, ārgēnti ſplēndor, ārgēnti vāſcŭla pūri, ārgēnto fulgebat ŏpus. Cymbĭaque ārgēnto pērfecta ātque āſpĕra sīgnis. ārgēnti māgnum dāt fērrĕ tălēntum. Jăcēnt pĕnĭtus dēfōſsa tălēnta cælāti ārgēnti. *Si ſumatur pro pecunia, vide Pecunia.*
Ārgēntum aſperum. *Moneta dobra.* Gutt geld.
Ārgēntum concīſum, *Monetá* Geld.
Ārgēntum eſcarium, menſale, potorium, *Służbá ſtołowá.* Kredentztiſch.
Ārgēntum vivum, *Srebro żywe.* Qüeck-Silber.
Ārgēſtes, æ, m, Gr: *Wiátr zacho emu poboczny ná połnocy.* Weſterwind. in
Ārgīlētum, *Głinki.* Leimgruben.
Ārgīlla, *Glina.* Weicher Lett / Leimen. *epith:* Dūlcis, tĕnūis, ūda.
Ārgīllācĕus, *Gliniány, Gliniaſty.* Letträchtig / Leimächtig.
Ārgīllæ fodinæ, Argilletum, *Glinki.* Leim-Gruben.
Ārgīllōſus, *Gliniaſty 1.* Leimachtig.
Ārgŏnaūtæ, *Martial. i. pigri nautæ, ab piger ignavus. Ex alia origine vocantur argonautæ celebres viri Græci, qui ex Argo civitate navigarunt in Col[illegible]s, quod deſcribit Orpheus, Apollonius. Valer. Flaccus.*
Ārgūmēntālis, *Dowodny 1.* Bewahrig.
Ārgūmēntātio, *Dowod, 2.* Bewahrung.
Ārgūmēntor, *Dowodzę 2. Dorozumiewam ſię.* Bewährung brauchen.
Ārgūmēntōſus, *Dowodny 1.* Das viel Bewährung hat. *Argumentoſis dat retia ſyllogiſmis,* Sp.
Ārgūmēntum, *Dowod 1. Rzecz do mowięnia, Znak 1. Probá 2. Sztuka od roboty. Sumá 2. Ryćie 2. Kompozycya.* Ein Beweiſʒ. *Certaque perpetui ſint argumenta pudoris.* Cl. *ſyn.* Sīgnum, īndĭcĭum, mŏnĭmēntum, nŏta. *vide Signum.*
Ārgŭo, *Strofuię, Winuię, Dowodzę 2. Pokázuię 1. Przekonywam. Zadáię co ſromotnego.* an *Zákázuię,* Straffen. *Arguet ambigue dictum, mutanda notabit.* Hor. *ſyn.* īnsĭmŭlo īncūſo, rĕprĕhēndo, incrĕpo, accūſo, *vel* ōſtēndo, rĕdārgŭo, cōnvīnco. *vide Redarguo.*
Ārgus, *Wielooki, Oſtrowidź 2.*
Ārgūtātĭo, *Skrzyp.* Geſchwätz.
Ārgūtātor, *Mędrek, Chytry.* ein Klugling.
Ārgūtātrīx, *Swiegotká,* Schwätzerin.
Ārgūtè, *Subtelnie, Sztzcnie, Dowćipnie Chytro.* Subtil Kunſtlich.
Ārgūtĭa. *hæc Gellius, Dowćip,* Liſtig. Spitzfündigkeit. *Quod mihi ſit claræ reſonans argutia vocis.* Text.
Ārgutĭæ, argutiolæ, *Subtelność, Wykrącánie.*
Arguto, as, ſub Szpaczkowáć.
Argūtor, aris. Swiegocę, Swierkocę. Skaczę 2. Pląſzę, Szpáczkowáć.
Ārgūtor pedibus, *Depcę ſkory* Ledertretter.
Ārgūtŭlus. *Dowcipny, Wykretny, Sztuczny, Mędrek.* Spitzſinnig / Geſchwatzig.
Ārgūtus. *Sztuczny, Wykrętny, Dowćipny Chytry Głośny. Krzykliwy, Oſtry, Máły, Subtelny,* & in *Głos 10.* Liſtig. ſpitzfündig. *Argutoq; canat lingua diſerta ſono* Tex *ſyn.* Sūbtīlis, sōlērs, īngĕnĭōſus, ăcūtus,

Argyranche, Gelli. *Argentanginam voce nova sed propria reddidit Erasmus, quæ sonat Anginam ex argento ortam. Hinc jocus est in eum qui argento seu muneribus corruptus, non loquitur quæ debet. Argentanginam patitur.*

Argyraspis, & Argyroaspis, Chysoaspis, idis, Gr: *Puklerznik 2.* ein Schildmacher.

Argyrītis, idis, Gr. *Srebrna piána.*

Argyrodămas, antis. Gr, *Srebrnik kámien.*

Argyrognomon, *onis. gr:* Argyroptates, *æ, m, gr: Odmięniacz pieniędzy.*

Ariănis, idis, Gr: *Ognişte ziele.*

Aride *Sucho.* Durrachtig.

Arīdītas, *Suchość.* Trockne/ Dörre. *Corripit ariditas, nervisq; regentibus arctat.* M. *syn:* Sīccĭtas. *epith.* Fērvĭda, īgnĕa, flāmmāta, ārdēns. *vide Siccitas.*

Arīdŭlus, *Suchy.* Dürre.

Arĭdus, *Suchy, Uschły, Skąpy, Skromny, Niewymowny.* Dürr/Ausgetrocknet.

Ossa sub incurvis extabant arida lumbis. syn. Mārcĭdus, sĭccus, ārēns, ārēscēns, sĭccātus. *phr.* Hūmōrĭs ĕgēns, ĕgēnus, ēxpērs, *v. Siccus.*

Arĭes, etis, *Báran 2. Taran 1.* Ein Widder. *Hæ sacris sedes epulis, hæc ariete cæso.* V. *epith.* Cōrnĭger, pĕtūlcus, pūgnāx, trūx, tōrvus, lānĭger, vīllōsus, pĕtulāns, mītis, bālāns, cĕlĕr, præcēps, *phr.* Dūx ŏvĭum. Pĕcŏris īnnŏcŭi tūtēla. Dēfēnsor lānĭgĕri grĕgis. Trūx ărĭes cōrnu dēcērtāt, ărĭēs vīllōsus, & hīrtīs cōrnĭbus. Bēllātor, cōrnūque fĕrox.

Arĭetāria testudo, machina, *Táran 1. Szopá woięnna,* ein Kriegs-Ach

Arĭētārius, sub *Taran 1.* Widderin.

Arĭetīna mens, *Głupiec.* ein Narr.

Arĭētīnus, *Báráni.* Von einem Widder.

Arĭeto, *Trykam, Zbiiam się, Tránem biię Potykam się. 2. Tłukę 1. 5. Szturmuię.* Zu Boden stossen. *Arietat in partas, & duros obijce postes* Virg. *syn.* Qvătĭo, cōncŭtĭo, cornĭbus ĭmpĕto, vērbĕro.

Arilator, *Kuchenny mieyski, Zmigrosz.*

Arinca, *Zyto, Ofiárá 2.* ein Opffer.

Aringa, *Ofiárá 2,* ein Opffer.

Ariolor, Ariolus, lege Hariolor &c.

Aris, idis, f. *Ar, Obrazki, Kleszczeniec ziele,*

Aristarum, *Obrazki* & in *Językzki wężowe.*

Arīsta, *Ość u kłośia, Ość rybia,* & sub *Rok* Spitzlein an den Korn-Achten. *Molli paulatim flavescet campus arista.* Virg. *syn.* Spīcæ cūlmi, sĕgĕs, mĕssis, frūgĕs, *epith.* Mōllis pīnguis, grăvĭda, æstīva, cāna, grăcĭlis, læta. Cĕrĕālis, jējūna, fērtĭlis, āurāta, āurĕa, lōnga, grăvis, dīvĕs, cūrvāta, pānda, ŏdōrāta, ŏdōrĭfĕra, ēxĭlis, mŏdĭca, exĭgŭa, ānnŭa, mūlta, plūrĭma, ēxpēctāta. *phr.* Cōrtĭcĕ sūb mōllī tĕnŭes glŏmĕrāntur ărīstæ. Cīnўphĭæ sĕgĕtĭs cĭtĭus nŭmĕrābis ărīstas.

Arĭstālthæa, Gr: *Slaz.*

Arĭstārchus, Gr: *Probierz.*

Arīstĭda, Aristidia, æ, *Kłosowka ziele.*

Arīstis armatus. *Ościsty.*

Arīstŏcrătĭa, Gr: in *Rzeczypospolitey sprá-wowanie.*

Arīstŏlŏchia, Gr: *Kokornak,* & in *Kokorycz.*

Arīstŏphŏrum, Gr: *Nośidło.*

Arīthmētĭce, es, Gr: *Ráchmistrska náuká.*

Arīthmētĭcus, Gr: subst. *Ráchmistrz,* adject. *Ráchownitzy.* Rechenmeister.

Arĭto, as, *Orzę.* Ackern.

Arĭtūdo, *Suchość,* Dörre.

Arma orum, *Broń, Narzędzie, Rynsztunek Sprzęt, Zbroia, Woyna,* & in *Káracena.* Waffen. *syn.* Fērrum, ēnsis, glădĭus, tēlum, hāsta, frāxĭnus, jacŭlum. *epith.* Dīscōrdĭa, vūlcānĭa, rădĭāntĭa, grăvĭa, fōrtĭa, pĭcta, fŭrĭālĭa, ĭnĭmĭca, nŏcĭtūra, cālēntĭa, trĕpĭdāntĭa, sŏnāntĭa, crŭēntata, cāstrēnsĭa vĭctrĭcĭa, fātālĭa, grāssāntĭa, strĕpēntĭa, ăhēna, trīstĭa, răbĭda. *phr.* vīres ārmōrum, ĭnvĭsa mātrĭbus ārma. Cæde cālēntia. Aūro cēlāta, Sānguĭnē pĭcta, ĭnfēcta tābo. ārma rĕpērcŭsso fūlgēnt rŭtĭjāntĭa Phœbo, ārma rĕnīdēntem tōllūnt ăd nūbĭla flāmmam. ārmōrum crīspo rădĭatur lūmĭne cāmpus. Rĕsŏnānt crēbrĭs tĭnnītĭbus ārma. ārmis crĕpĭtāntĭbus ĭngēns ēxŏrĭtur frăgor. Tūta mūnīmĭna cōrpŏris clārēscūnt sŏnĭtus ārmōrūmquē ĭngrŭit hōrrŏr. ārmōrum sŏnĭtum tōtō Gērmānĭa cœlo aūdĭit, ĭnsŏlĭtis tremŭērunt mōtĭbus ălpes. Hōrrēscit strīctĭs sĕgĕs ēnsĭbus, æràque fūlgēnt Sōle lăcēssīta, ĕt lūcem sūb nūbĭla jăctānt. Sūmmāque ĭn

căssĭde lārgus ūndāntes vŏlvit flāmmās ād sīdĕra vērtex. Vībrāntĭbus āĕr Fūlgūrat ārmŏrum rădĭis. Flāmmĕŭs ætātis trĕmor ērrat ĭn ārmis. Tūm lāte fĕrrĕus hāstis hŏrret āger,cāmpīque ārmis sūblīmĭbus ārdēnt. Trĕmŭlus vĭbrātur ĭn ārmis ārdor, ĕt ĕrrāntes lūdūnt pēr cāssĭda flāmmæ. ĭtĕrum ātquĕ ĭtĕrum frāgor īntŏnat īngēns, āc ēnses, clÿpĕīquĕ sŏnānt. *vide Armo & Bellum.*

Ārma cŭpĭo, sumo, *Walczę.* Schlagen.

Ārma dēcrētŏrĭa vērsa, sub *Broń.*

Ārmāmēnta, orum, *Sprzęt.* & sub *Instrument muzyczny* Rüstzeüg.

Ārmāmēntarium, *Zbroiownia.* Zeüghaus / Buchsenhauß. *Quidquid habent telorum armamentaria cæli.* Juv.

Ārmāriŏlum, Armarium, *Szafká.* Ein Schanck allerley Rüstung. *Stantibus, ænophorum,tripodes, armaria, cistas.* Juv.

Ārmātūra, *Broń Zbroiá,Rynsztunek, Zołnierska, Zbroyny, Zołnierz lekki.* Waffnung/ Harnisch. *Sparsa per extremos levis armatura maniplos* Luc.

Ārmātūræ ars, *Zołnierská* 1.

Ārmātūræ levis miles, *Zołnierz lekki.*

Ārmātūrārum tribunus, Rector. *Zołnierski mistrz.* Rittmeister.

Ārmātus, ti, *Uzbroiony, Zbroyny, Obronny.* Gewaffnet. --- *hic torre armatus robusto.* Virg. *syn.* ārmis īnstrūctus, mūnītus, tēctus, cīnctus, āccīnctus, cīrcūmdātus. Clÿpĕātus, squāmmĕus āuro: crīstis rŭtĭlus: Cāssĭde mājor. ārmŏrum lūce cōllūcēns īnsīgnĭbus ārmĭs, īnstrūctus fērro, īnsīgnis gălĕa, ēt fūlgēntĭbus ārmis. Pūlchris cōnspēctus ĭn ārmis. Thōrāca īndūtus. Ære căput fūlgēns: crīstāque hīrsūtus ĕquīna. Quĭbus ibat ĭn ārmis. Chālÿbe īndūti ĕquĭtēs, ēt ĭn ærĕ lātēntēs ĭpsi īntus dēxtra āc læva prō tūrrĭbus āstānt ārmāti fērro, ēt crīstis căpĭta ālta cŏrŭsci. *Armati pro Militibus.* Virg ārdŭŭs ārmātos mĕdiis in mœnibus ādstans fūndit ĕquus. *vide Armo & Bellicosus.*

Ārmātus, us, *Zbroia, Rynsztunek.*

Ārmĕnia, æ, *Ormiańská ziemiá.*

Ārmĕnĭca malus, *Morela drzewo.*

Ārmĕnĭca minora, *Morelki,*

Ārmĕnĭăcum, *Zielonomodra farbá.*

Ārmĕnĭăcum malum, *Morelá owoć.*

Ārmĕnĭăcus, *Ormiáński.* ein Armenianer

Ārmĕnĭăcus lapis, *Lázur, Kámień złotopstry*

Ārmĕnĭcè, *Po Ormiańsku.*

Ārmĕnĭm, *Zielonomodrá fárbá, Lazur.*

Ārmēntālis, Ārmēnĭnus, Armentitius *Stádny.* Ein Ochs zur Herd gehörig. *Armentalis equæ mammis &c.* Virg.

Ārmēntārĭus, *Pásterz.* Ein Vieh-Hirt. *Præterea jam Pastor & armentarius omnis.&c.L.syn.* Būbūlcus, Pāstor.

Ārmēnti dux, rex. *Stadnik* 2.

Ārmēnti custos. *Pásterz,* ein Hirt.

Ārmēntĭtĭus grex, *Stádo.*

Ārmēntōsus, *Bydła siłá máiący.*

Ārmēntum, ti, Ārmēnta, æ: *Stádo.* Ein Heerd oder Hauffen grosses Viehes. *syn* Grĕx, pĕcus. *epith.* Lætum,vălĭdum,dĭscŏlor, mōntānum, lānĭgĕrum, pīnguĕ, ērrāns, nŭmĕrōsum, cōāctum squāmmāns, fōrte, cōrnĭgĕrum, mōntĭvāgum tārdum, pīgrum, ĕdāx, ŏbēsum. *phr.* Vălĭda ĭn sÿlvĭs rĕbŏānt ārmēnta. Pascuntur vĭrĭdes ārmēnta pĕr āgrōs. *vide Grex.*

Ārmĕnus, subst. *Ormiánin.* Armenianer.

Ārmĕnus, adject. *Ormiáski,* Armenisch.

Ārmĭdŏctor, *Zołnierski náuczyćiel.*

Ārmĭfer, *Zbroyny.* Waffenführer ---*armiferos potuit memorare labores.* Stat.

Armigata organa. 2. Reg. 6. in Veteribus Bibliis; quasi irmosmena organa, ut est apud LXX. *sed ea vox portentosa ejecta est è Bibliis in Sixtiana vulgata editione, vocem Græcam, reddes, aptatus, concinnus, affabrè factus.*

Ārmĭger *substant.* *Giermek.* Waffenträger / *Hæc est armigera festis de quinque Minerva.* Ovid.

Ārmĭger, *adject.* *Uzbroiony.* Gewaffnet.

Ārmĭlābus, *Armilausus, Armilavus, Pácyencya mniska.*

Ārmĭle, is, *alter* Armille. *Dzbánek, Száfá.*

Ārmĭlla, *Náràmiennik 1. 2. Obrož, Łoże bie gunow, Kolce u szaflad,* & sub *Wędźidło.*

Armĭl-

Ārmīllātus, in *Náramiennik.* & in *Obroż.*
Ārmīllum, *Száfá, Dzban Dzbánek, Krużyk.*
Ārmīlūstrium Armilustrum, *Okáſká.*
Ārmīpŏtens, *Waleczny.* Tapffer/ mächtig an Waffen---*genus armipotentis* Achillis Virg.
Ārmis decretoriis, verſis pugnare, *Bez obłazu.* Ohn Waffen.
Ārmĭsŏnus, *Waleczny,* Von Waffen klingend. *Palladis armiſonæ, quæ prima,&c:*Virg
Ārmo, as, *Zbroię.* Sich waffnen. *phr:* ārmis īnduo, cīngo, īnſtrŭo, mūnīo, sŏcīos sĭmul īnſtrŭit ārmis. *vide Armor.*
Ārmon, Ārmoracea, *Brzoſkiew polna,Rzodkiew.* Wilder Rattich
Ārmŏrācia, Armoracium, *Rzodkiew.* Rattig.
Ārmōrum ars ludicra. *Gonitwa 2.*
Ārmōrum doctor, *Zołnierſki náuczyćiel.*
Ārmōrum geſtus, *Zołnierſka.*
Ārmus, *Łopátká,* Die Schulter.
Ārna, *Owcá,* ein Schaff.
Ārnācis, idis, Gr: *Kożuch. 1. Suleiaty.*
Ārnĕlāus, *Pacyencya Mniſka.*
Ārnŏglōſſa, Gr. *Bábká źiele.* Weggerich.
Ārŏ. *Orzę.* Pflugen/ ackeren. *Frugibus infelix, ea nec manſveſcit arando.*Virg. *phr.* Tērram. tēllūrem. hūmum, ārvă.ărātro, vŏmĕre, fĕrro rāſtris,lĭgōne cŏlo, sŭbīgo, ſcīndo, vērto, īnvērto, prōſcīndo; vērſo,ĕxērcĕo,rūmpo, fŏdio, rĕnŏvo, ĕxērcēre sŏlum sūbvŏmĕre. Vŏmĕris īctu agrōs sŭlco. Jŭvĕncis ĕxērcĕo sŏlum. Prima Cĕrēs ūnco glēbam dīmŏvĭt ărātro. āntĕ Jŏvēm nūlli sŭbĭgēbānt ārva cŏlōni. Hōrrēntēm cāmpum frāctis ārva cŏlōni. Hōrrēntēm cāmpum frāctis īnvērtēre glēbīs, īncūmbĕre ărātro. Vălīdis tērras prōſcīnde jŭvēncis. Pīnguĕ sŏlum prīmis ēxtēmplo ā mēnsībus ānni Fōrtes īnvērtunt taūri. Glēbas lĭgōne, rāſtrō cōnvēllĕre, dīſrūmpĕre, āttrīto tērram rĕnŏvāre lĭgōne, Rāſtrīs tērram rīmāri. Tēllūri īnfīndĕre sūlcōs. Dūcĕre ărātūros sūb jŭga cūrva bŏves. Tĕnŭi vītem cōmmīttĕre sūlco. Dūrīſque lĭgōnībus ārva excŏlit, exērcēnt vŏmĕre cōlles. Tŭa cūm mūlti vērsārēnt rūra cŏlōni. Rūrăquĕ cēntēno ſcīndat ŏpīma bŏve.Tērram cēntum vērtēbat ărātris, ſŭppŏsĭtōſque jūgo pōndus grăve cōgĭt ărātri dūcĕrĕ, ēt īnſvētum fērro prōſcīndĕre cāmpum āſsĭduis tērrām īnsēctābĕrĕ rāſtris. Dēpreſſo īncīpīat jam tum mĭhi taūrus ărātro īngĕmĕre, ēt sŭlco āttrītūs ſplēdēſcĕre vŏmer cŏlla jŭbe dŏmĭtos ŏnĕri sŭppōnĕrĕ taūros, ſaūcĭet ŭt dūram vŏmĕr ădūncus hūmum. ōbrŭe vērsāta cĕrĕālĭa sēmĭnā tērra. Quæ tĭbi cūm mūltō fœnŏre rēddăt ăger. Rāſtrōque īntācta, nec ūllīs ſaūcĭa vŏmĕrĭbus pĕr ſe dăbăt ōmnĭa tēllus, īn ſtĕrĭles agros nōlūnt jū a fērre jŭvēnci Nūllo sūlcāntur vŏmĕre cāmpi. Non rāſtrōs pătĭētur hŭmus, nōn vīnĕa fālcēm. Non ērgo prēſſo tēllus cōnsūrgĭt ărātro: Rūră cŏlĭt nēmo mōllēſcūnt cōlla jŭvēncis: Nōn glebām prōno cōnvēllit vŏmĕrĕ taūrus: Squālĭda dēsērtis rūbīgo īnfērtur ărātris.
Ārōma, *vel* aromata, orum, *Wonne rzeczy, Perfumy, Korzenie Aptekárſkie.* Gewürtz *Solus odor ſparſi ſpiramen aromatis efflat.* Prud.*ſyr.* ŏdŏr. *epith:* Dūlcĕ grātum, ŏlēns, Săbæum, Īndĭcum. Oprīum, bālsămēum, āſsŷrĭum.
Ārōmātārius,*Korzennik.*ein gewürtz Kramer
Ārōmăticus,Gr:*Korzenny.*Das von Gewürtz iſt, *Meſsis aromaticæ; noctu,&c.*Sedul.
Ārōmătītes, æ, m, Gr: *Wino przypráwne, Burſztyn.* Wein mit gewürtz gemacht.
Ārōmătīzo, Gr: *Pachnę:* Geruch geben.
Ārōmătŏpōla, æ, m. Gr. *Korzennik.*
Ārōmătŏpōlīum, Gr. *Korzenna Krámnicá.*
Āron, n. ăros, f. Gr. *Obrazki źiele.*
Ārpēndĭum, *Mierniczy pręt.*
Ārquātus, *Obłączyſty 1. Zołtą chorobę ćierpiący.* ein Gelbſuchtiger.
Ārquātus morbus. *Zołta choroba.* Gelbſucht
Arquitenens Diana. Arnob. i. arcitenens.
Arquĭtes, hi Strzelec łuczny. I corripio ut in Equites ab Equus, arquites ab arquus priſce pro arcus.
Ārquus, *arqui. Tęcza.* ein RegenBogen.

ARR

Ārra, *Zadatek, Upominek.* Ein Mied/ oder Gottespfennig. *Lenc arrhabonem hunc pro mina mecum fero. I.*

Arrā-

Arrăbo. ārrhăbo, onis, m, *Zádatek, Zastáwá Upominek 2. Zákłádnik.*
Ārrăbōni relinquo, *Zástawiam.*
Ārrēctārĭa, orum, *Słupiec, Kleszcże.*
Ārrēctārĭus, *Nástorczony.*
Ārrēctārĭus paries, *Sćiána z desk.*
Ārrēctus. *Nástorczony. Chćiwy.* Auff ericht. *syn.* rēctūs, ērēctus, sūblātus, cēlsūs; ēxcēlsūs, *phr:* ārrēctīs aūrĭbus āstāns, ārrēctæque hōrrōre cōmæ, ārrēctīs spēctāns ănĭmis
Ārrēpo, Ārrēpto, *Przyłázę,* Herzu Kriechen.
Ārrēptītius, *Opętány.*
Ārrha Ārrhăbo, *idem* Arra. &c.
Ārrhĕnŏgŏnum Gr. *Rodzeniec.*
Ārrīdeo, *Uśmiecham się, 2. Smieię się 2.* Anlachen/gefallen. *His Deus arrisit, velut arridere solemus.* Mant. *syn.* Plăcēo. sūbrīdēo. *phr.* Lætūs ēt aūgūsto sēlīx ārrīdēat ōre. Sēu pŭer ārrīsit, sīve pŭēlla tibi, ēt quāndōquē mĭhi sōrtūnæ ārrīsērīt hōra.
Ārrīdet mihi *Podoba misię.* es Gefällt mir.
Ārrĭgĭtur coma, *Wstáią Włosy.*
Ārrĭgo, *Podnoszę, Pokrzepiam, Nástorczyć Podstuchywam.* Sterzen/ aufstrecken. *Nunquid securus non potes arrigere?* Mart. *syn.* ērĭgo, sūbrigo, tōllo, āttōllo.
Ārrĭgor in dĭgĭtos, *Wspinam się.*
Ārrĭlātor, *Zmigrosz.* ein Koch.
Ārrĭpĭo, *Porywam 1. 2. Popadam kogo. Do padam, Biorę 1. Uprząść sobie, Kłádę zá pewną, Spopádł sobie.* Ergreiffen. *Arripuitq; locum, & sylvis insedit iniquis.* Virg. *syn.* Răpĭo, sūbrĭpĭo, căpĭo prēndo, āpprēndō prĕhēndo
Ārrīsor, *Smieszek, Pochlebcá.*
Ārrōda, *Nakęsuię, Przygryzam, Gryzę Ogłodáć, Szkodzę.* Nagen. *vide Rodo.*
Ārrōgāns *Pyszny.* Stoltz/hoffärtig. *Resistit arrogantibus* (Jamb.) *vide supe:bus.*
Ārrŏgo *vel* ādrŏgo, *Przyczytam, Trzymam o sobie, Przydaię 1. Przyspośabiam. Poprzysięgam. Przywłázczam.* Jhm selbsten zumessen. *Iura neget sibi nata, nihil non arroget armis.* Hor. *syn.* sūmo, āssūmo, āscīsco, vīndĭco, trĭbuō.
Ārrōsor dīvĭtum, *Pásorzyt,* vel *Pásobrzuch.*
Ārrūgĭa, *Złotá góra.* Ein Goldberg.

ARS

Ārs, *Nauká. 1. Sztuka, Remiesło, Przemysł.* Ein Kunst. *syn* ārtĭfĭcĭum, făcultas, scĭēntĭa, dōctrīna, stūdĭum, *vel* fraūs, dŏlus. *epith.* Măgīstra, mīra, sălūtāris. āptă, dīvīna, ŏpĕrōsă. ĭmĭtātrix, mĭrānda, nŏva, īngĕnĭōsa, sōllĭcĭtă, ābjēcta, cĕlĕbris dŏlōsa, *phr.* Īnvēntrīx ŏpĕrum, īngĕnii fœtus. Nātūræ æmŭla, ĭmĭtātrīx. Nātūram quæ sūpplĕt. Quæ fœtum nātūræ mātrĭs ădūmbrat. Nōn hæc hūmānĭs ŏpĭbus, nōn ārte măgīstra Prōvĕnĭunt. Quĭs Dĕus hānc Mūsæ, quĭs nōbis extulit ārtem? (ēt vărĭos ūsus mĕdĭtāndo ēxcūdĕret ārtes. *Ars pro fraude.* (Virg, 2. Æn:) Dŏlĭs īnstrūctus, ĕt ārte Pēlāsga. *vide Dolus.*
Ārs mēchānĭca, hŭmĭlĭs, sōrdĭda *Rzemięsło.* Ein Handwerck.
Arse vorse, i. incendium avertere. Festus Incendij deprecatio ostiis inscribi solita meminit, Plin. lib. 32.
Ārsĕnĭcum Gr: *Aurypigment.* Meüsgifft.
Ārsĕnĭcum rūbrum, *Sándáráká.*
Ārsĕnŏgŏnum Gr: *Rodzeniec.*
Arsinĕum, Arsinium, in Przedźielnicá.
Arsis, elevatio syllabæ in pede Poetico, Diomedi. Terentiano Sublatio Diomedi Quintil. Elatio Diomed.
Arsūra. sub Pieczęnie. Das braten.

ART

Ārtăbă, sub *Korcá Krákowskiego połowicá.*
Artatio, Varr. idem Arctatio.
Ārtè, *Sztucznie.* Kunstlich.
Ārtē lābōrātus, *Przypráwny, Sztuczny.*
Ārtĕmĭsĭa, Gr: *Bylicá 1. Malownik, Boży byt.* Beyfus.
Ārtĕmon onis, m. Gr: *Zagiel 1. Klubá 1.*
Artena, æ. Krużyk, Czerpaczká.
Ārtērĭa, æ, Gr: *Zyłá pulsowá.*
Ārtērĭa. *orum.* Arteria aspera. *Krtań.*
Ārtēs lībērāles, *Náuki 1.* Die freye Künsten. *epith.* īngĕnūæ, ēgrĕgĭæ, præclāræ, dōctæ. *phr.* Nērvi vītæ, fōntēsquē bŏnōrum. Musārum ēt ăpōllĭnis ārtes. Quæ pōlĭunt ănĭmos hōmi

mīnum, vīlīquē pŏpēllo dīstīngvūnt. Quībus pēctŏra mōllēſcunt, āſpĕritāſque fūgit, īnventas multi vītam ēxcōluere pēr ārtes, īpsē ſūās ārtes, sūa mūnēra lætus ăpōllo. Aūhūrium Cythārāmquē dăbat ădde quŏd īngĕnŭas dīdĭcīſsē fīdēlīter ārtēs, ēmōllit mōres, nēc sinit ēſſe fĕrŏs. Dīſcē bŏnas ārtes, mŏnĕo, Rōmāna jŭvēntus. Scīlĭcet īngĕnĭum plăcĭda mōlīĭtūr ăb ārte. ēxcūdēnt ălĭi ſpīrāntĭa mōllĭus æra. Tū rĕgĕrē īmpĕrĭo pŏpŭlos Romane mĕmĕnto, hæ tibi ĕrūnt ārtes.

Ārtes ſubtiles, *Náuki*, **Die ſubtile Künſte.**

Ārtes sēcrētæ, nĕfāndæ funeſtæ. *Czary.* **Zauberey.**

Ārthālĭon *Mák.* **Mohn / Magſamen.**

Ārthrĭcus. *Cic. corr. Arthriticus.*

Ārthrītĭca, Gr: *Bukwicá 2. Betonien.*

Ārthrītĭcus, Gr: *Łámánie w ſtáwách ćierpiący.* **Podagramiſch.**

Ārthrītis, idis, Gr: *Łámánie w ſtáwiech. Łámánie w ręku.* (*wiech.*

Ārtĭcŭlāmēntōrum dŏlŏr, *Łamanie w ſta-*

Ārtĭcŭlāmēntum, *Staw 2.*

Ārtĭcŭlāns, *Wymawiáiący.* **Auſredender.**

Ārtĭcŭlāris, *Członkowy, Stáwowy.*

Ārtĭcŭlāris dŏlor. *Łamánie w ſtáwiech.*

Ārtĭcŭlārĭus, ſubſt. *Podágryk. Łamánie ćierpiący.* **Podagramiſch.**

Ārtĭcŭlārĭus, adject. *Stáwowy.*

Ārtĭcŭlārĭus dŏlor, Ārtĭcŭlōrum dŏlor, *Łámánie w ſtáwiech.*

Ārtĭcŭlāte, *Wyráźnie.* **Auſtrucklich.**

Ārtĭcŭlātim, *Szłońkámi.* **Von Stück zu Stück.** --- *Digitis, nunquid manus articulatim?* Lucr.

Ārtĭcŭlātĭo, *Koląnkowátość.*

Ārtĭcŭlātus, *Wyrozumny 2.*

Ārtĭcŭlo, & Ārtĭcŭlor, *Wymáwiam dobrze* **Zertheilen.** *Mobilis articulat verborum dædala lingua.* Lucr.

Ārtĭcŭlōrum nōdi, *Staw 2.*

Ārtĭcŭlōſus, *Szłonkowáty, Koląnkowáty. Drobny.* **Voll Glied.**

Ārtĭcŭlus, *Członek 1. Staw 2. Kolanko, Ramię 1. Artykuł, Potrzebá Czas 2. Hárap 2.* **Ein Glied / Gleich.** *Nec premit articulos lucida gemma meos.* Ovid. *ſyn.* Dĭgĭtus, *epith.* Mōllĭs, mōllĭcŭlus, tĕnŭis, rŏsĕus, nĭtĭdus, cāndĭdus. *phr.* āt rĕdĭtus jām quiſquē sŭos āmāt; ēt sībi quīd ſit ūtĭle, sōllĭcĭtis sūppŭtat ārtĭcŭlis. *Ovid.*

Ārtĭcŭlus dĭgiti, *Kłykieć.* **Finger Knot.**

Ārtĭcŭlus ſūffrāgĭnis. *Przegub.*

Ārtĭcŭlus tēmpŏris, *Punkt Czáſu.*

Articulus Grammaticorum, eſt Pronomen Hic, hæc, hoc, Generis in nominibus & Participiis index: Græci ſeparatam orationis partem faciunt.

Articulus Oratorum eſt, cum ſingula verba inciſis diſtinguuntur.

Articulus Arithmeticorum, quo poſt notam ſignificantem, habet circulum unum vel plures.

Ārtĭfĕx, ſubſt. *Sprawcá, Rzemięśnik.* **Ein Künſtler.** *Artibus, artifici quæ nocuere ſuo.* Ovid. *ſyn.* ŏpĭfex. *epith.* Dŏctus, clārus, pĕrītus, mănŭālis, cĕlebris, vīgil, mătūtīnus, īngĕnĭōſus, ēgrĕgĭus, nōbĭlis, săgāx, sōlērs, præclārus, sōllĭcĭtus, mīrabĭlis. *phr.* ēxpĕrĭēntĭa dŏcti ārtĭfĭcis, ēgrĕgĭus lābor ārtĭfĭcis.

Ārtĭfex, adject. *Sztuczny,* **Kunſtreich.**

Ārtĭfĭcĭalis, *idem.*

Ārtĭfĭcĭālĭter, ārtĭfĭcĭo ſingŭlāri, ārtĭfĭcĭōsè. *Sztucznie,* **Künſtlich.**

Ārtĭfĭcĭōſus, *Sztuczny.* **Künſtreich.**

Ārtĭfĭcĭum, *Rzemięſło, Sztuká.* **Handwerck / Kunſt.** *ſyn.* ārs, *vide Ars.*

Ārtĭo, is, ire, *Wkleśniam. Wſczepiam, Wtykam, Sćiſkám 1.*

Ārtis plēnus, *Sztuczny.*

Ārtīto, *Sćiſkám.* **Zu Stricken.**

Ārtītus, ab artubus, *Mocny.* **Starck.**

Ārtītus, ab arte, *Uczony,* **Gelehrt.**

Ārto, as, *Sćiſkam,* **Zuſammen drücken.**

Ārtŏcŏpus, Gr. *Piekarz.* **Brodbecker.**

Salva ſit Artocopi reverentia: finge tamente. J.

Ārtŏcrĕa, æ, Gr. *Páſztet.* **Ein Paſteten.**

--- *oleum, artocreaſq; popello.* Perſ.

Ārtŏlăgănum, Artolaganus, Gr: *Mákáron.*

Atra-

Ărtŏpta, æ, Gr. *Pieć chlebowy, Brytfánná, Piecyk.* **Ein Backoffen/ ein Beckerin.**
Ărtŏptaum, Gr. *Piec chlebowy, Piekárnia.* **ein Backstuben.**
Ărtŏptēsĭus. Ărtŏptĭtĭus pānis. *Makáron.*
Ărtotrŏgus, Gr. *Chleboiedzcá.*
Ărtŭa, n, plur. *priscum. Członek 1.*
Ărtŭātim, *Członkámi.* **Von stuck.**
Ărtŭātus, *Artuo, Rozbieram na części,*
Ărtus, us, subst. m. *Członek 1. Staw w ćiele.* **Glieder.** *Matura virgo,& fingitur artubus.* (Alcaic.) *syn.* Mēmbra. *epith.* Rōbūsti, cădūci, frăgĭles, pūlchri, fōrmōsi fēssi. *phr.* Māgnī mēmbrōrum ărtus. Vīrtūsque ărtus ănĭmōsa fătīgăt.
Ărtus, ti, adject. *Ciásny.* **Eng.**
Ărtŭum dŏlor, *Łámánie w stáwiech.*

ARU

Ărva, æ, *priscè Rolá* **Der Acker.**
Ărvālis, *Rolny.* **Ackerich.**
Ărvīna, *Sádło,* vide *Łoy.* **Schmär.** *Arvinâ pingvi subiguntq; in cute secures.* Virg. *epith.* Mōllis, pīngvĭs, tĕnax. *phr.* ărvīna tĕrgĕre.
Ărvĭga, *sub Ofiára 2.* **Ein Opfer.**
Ărvĭgnus, *Arvĭgus, Baráni.* **Von dem Schaff.**
Ărvĭpēndĭum, *Mierniczy pręt.*
Ărvĭpyrĭum, *Pożar. mixobarb.*
Ărvīsĭum vīnum, *Máłmázya, Malmesey.*
Arvix ignis sub Barán, & Ofiárá.
Ărŭla, *Fairká,* & sub *Ognisko.*
Ărŭlātor, *Kuchenny mieyski, Zmigrosz.*
Ārum, Gr. *idem* Aron.
Ārum Ægyptĭum, *Czerwieniec.* **Rothe.**
Ărūncŭs, *Brodá.* **Geisbart.**
Ărūndĭfĕr, *Trzćiniásty.* **Das Roht trägt.** *Tibris arundiferum medio caput extulit alveo.* Ovid.
Ărūndĭnācĕus, *Trzćiniásty.* **Rohtrachrig.**
Ărūndĭnētum, *Tzrćia.* **Ein Rohrbusch im Wasser.**
Ărūndĭnĕus, *Trzćiniany.* **Rohtrachtig,** *Pastor arundineo carmine mulcet oves.* Ovid.
Ărūndĭnōsus, *Trzćiniasty.*
Ărūndo, *Trzćina, Piszczałká 1. Strzałá 1. Pioro pisárski,* & in. *Wędźisko.* **Ein Rohr im Wasser.** *Ludere par impar. equitate in arundine longâ.* Hor. *syn.* ăvēna, călămus, cănna *vel* fīstŭla. *epith.* flŭvĭālis, ūmbrosa, ĕxīlis, tĕnŭis, lōnga, dĕfōrmis, pălūstris, prōcēra frăgĭlis, ăquātĭca, flūmĭnĕa, ăquōsa, vĭrĕscēns, vĭrēns, vĭrĭdis, mōbĭlis, īncōnstāns, ăgĭtāta. *phr.* utquĕ lēvī Zĕphўro grăcĭlis vĭbrātur ărūndo. Hīnc vĭrĭdes tĕnĕra, prætĕxit ărūndĭne rīpās. Crēbĕr ărūndĭnĭbus trĕmŭlis ĭbi sŭrgĕre lūcus. *vide Fistula.*
Ărūndŭlātĭo, *Podwięzowánie winá.*
Ărūspex, *idem* Haruspex, **Ein Wahrsager.** *-Censore opus est, an aruspice nobis* Juv. *syn.* Āugur, vātes. *epith.* Thūscus, Rōmānus, Etruscus, vānŭs ōbscūrus, tĕrrĭfĭcus, sōlērs, săgāx, sēdŭlus pĕrĭtus, ăncēps, mēndāx, dŭbĭus, dīvīnus, lōngævus, āltĭlŏquus, sānctus, vĕnĕrābĭlis, sĭnĭster. *v. Augur.*
Ărūtēna, è Græco, *Krużyk, Cerpáczká.*
Ărunm *vel* Arvum, *Rolá 2.* **Geflugtes Feld.** *Ante Jovem nulli subigebant arva coloni.* Virg. *vide Ager.*
Ărvum rĕquĭētum, *Ugor.* **Brachland.**
Ărvus ăgĕr, *Rola 2.* **Beacker.**
Arx, *Obroná 2. Twierdzá, Zamek.* **Schlosz/ Vestung.** *Condidit & magnis munitas turribus arces. syn.* Mūnīmen, vāllum, tūrris, căstrum, căstēllum; prōpūgnăcŭlum. *epith.* Sūmma sŭpērba, ăĕrea, sŭblīmis, ărdŭa, cēlsa, excēlsa, tūrrĭta, fōrtis mūnīta, vāllāta, sōlĭda, Māvōrtĭa. *phr.* ăb aūris sūrgēns, ēdūcta sŭb aūras, tūtāmen ūrbis tūrrĭgĕræ sūrgūnt ărtes. *vide Turris.*
Ărytēna, Gr. *idem Arutena. Primam Græci corripiunt.*
Ărўhtmus. Gr. *sub Eurythmus.* **Puls.**
Ās, *Tużin. plura in Assis, infra.*
Ās uncĭæ pēs *Stopá.*
Ăsa fœtida B. Czártowe łaynos.
Ăsărīna B. Omylnik źiele.
Ăsărōtum, Gr. *Tło wytwornie sądzone.*
Ăsărum Gr. *Kopytnik.*

Asbĕstĭnum. Gr: *Len niezgorzysty.*
Ăsbĕstos, *Gr: Niezgáßony.*
Ăsbŏlus, *Gr. Pies czarny.*

A S C

Ăscălĭa, æ, è *Græco. Kárćiof.*
Ăscălŏbōtes, æ, m. Gr: *Krzeczek robák.*
Ăscălŏbōtĭon, Gr. sub *Rárzel.* Ein Zwerg.
Ăscărĭpĕda, æ, è Græco *Nogi włoczący.*
Ăscaules, æ, m, Gr: *Gayda.*
Ăscēllæ, hæ, *Podpaße.*
Ăscēndēns, *Wstępny.* Auffsteigend.
Ăscēndo, *Wstępuię 1. 5. Włáżę, Wśiadam 1. Zostaię czym.* Auffsteigen. *syn.* Scāndo, cōnscēndo. *phr.* āscēndo, sŭpĕro, ēxsŭpĕro. Cūrsu pĕtit ārdŭa mōntis. āscēnsu vīncĕre mōntem, ēvādĕre ād sūmmi fāstīgĭa mōntis. Mōntis ĭn ārdŭa nīti. Hōc sŭpĕrāte jŭgum. Pĕdibus sŭpĕrāre căcūmĭna mōntis. Sēsē āttōllĕre ĭn aūras. Sŭpĕras ēvādĕre ĭn aūras. Sūmmi fāstīgĭa tēcti āscēnsu sŭpĕro. Idquĕ dŏmōs sŭpĕras scāndĕre cūrá fūit. Tōllĭmur ĭn cœlum. Sē tōllĕre sūrsum. ēt sē prōtĭnus æthĕrĕa tōllit ĭn āstravĭa. *vide Cœlos ascendo.*
Ăscēnsĭonem făcĭo. *Wstępuię 1.*
Ăscēnsĭo, Ăscēnsus, us, *Wstęp. 1.*
Ăscēnsor, *Wśiádácz, Jeźdźiec.*
Ăscēta, æ, m, gr: *Bogomyślny.* Gott.
Ăscētērĭum, *Gr: Klaßtor.* ein Kloster.
Ăscētrĭa, *Gr. Mniszká,* ein Kloster jungfer.
Ăscĭa, *Topor, Bartá,* & in *Obuch,* non *Hebel.* oder Zimmer-axt.
Ăscīllæ, hæ, *Podpasze.*
Ăscĭo, as, *Cieszę drzewo.* Holtz Hoblen.
Ăscĭŏla, *Toporek.* ein Beil.
Ăscīsco, *idem* Adscisco, *Przywłaszczam.* Hertzu ruffen/ Zueygnen: -- *generumq; asciverit urci.* Virg. *syn.* Vŏco, ādvŏco, cōnvŏco, āccērso, āscĭo, *vel* āscrībo, ādjūngo. *vide Accerso.*
Ăsclēpĭon, Gr: *Pánák.*
Ăsclēpĭas, adis, Gr: *Toieść źiele,*
Ăscŏgĕfrus, *cor.* Ascŏgĕphyrus, pons, Gr: *Most prętki.*

A S I

Ăscōlĭăsm s. Gr: *Skákánie 2:*
Ăscŏlŏpax, acis, è *Græco. Pardwá.*
Ăscŏpēra, Gr. *Mieszek pieniężny, Łagiew.*
Ăscrībo *lege* Adscrībo, Zuschreiben/ Zueygnen. *phr.* Sūbscrībo, āssīgno, trĭbŭo, āttrĭbŭo, īmpōno, do.
Ăscyrōn, gr. *Dzwonki.* Hartheu.
Ăsēllus, Ăsēllŭlus, *Ośiełek, Stonog 1. Szczuká 2.* Ein Eselein -- *miserandæ sortis asellus.* Virg.
Ăsēma vēstis, gr: in *Száta z kutásámi.*

A S I

Ăsĭbīda, *æ, m. Ośłarz.* ein Eseltreiber.
Ăsīlus, *Gźik.*
Ăsĭna, *Ośłicá.* ein Eselin.
Ăsĭnārĭus, substant. *Ośłarz, Pogániacz.*
Ăsĭnārĭus, adject. *Ośli.* Eselisch.
Ăsĭnĭda, *Asiniga, æ, Ośłárz.*
Ăsĭnīnus, *Ośli.* Das von einem Esel ist.
Ăsĭnīnus pūllus, *Ośłę.* ein klein Eselein.
Ăsĭnus, *Ośiel 1. Głupiec, Nikczemnik.* ein Esel. *Auriculas asini Mida Rex habet &c.* Juv. *syn.* āsēllus. *epith.* Tārdus, vīlĭs, pĭger, dēsēs, ŏnĕrātus, īnērs, bārdus, aūrītus, tūrpĭs, sēgnĭs, ārcădĭcus, gāvĭs, rŭdēns, stōlĭdus, īgnāvus, vīllōsus. *phr.* pĕcus ārcădĭcum, āssĭduo vērbĕre dŏmĭtus, īndūĭtūrquĕ aūes tārde grădĭēntis āsēlli Sīlēni vēctŏr āsēllus. Vĕnĕrāt ēt sĕnĭor pāndo sīlēnus āsēllo.
Ăsĭo, onis, *Nocny kruk, Sowá łężna.*
Ăsĭvīda, æ, Ośłarż. ein Eseltreiber.
Ăsĭus, lāpis *Kámień trunny.*
Ăsmătŏgrăphus, gr: *Muzyk 1.* ein Singer.
Ăsōmătos, *Gr: Bez ćielny.*
Ăsōtus, *Utrátnik, Rospustnik.* Vollzapff/ Schlämmer. *syn.* Impŭdīcus, lāscīvus, prōdĭgus, hēllŭo.

A S P

Ăspălăthus, gr: *Ciernie 3.* Dorn.
Ăspărăgus, gr: *Szpárag. Jármuż, Podczos.*
Ăspēctābĭlĭs, *Widomy.* Sichtbar.
Ăspēctĭo, *Patrzenie,* Anschauung.

Ăsp-

Aſpectum effugit, *Niewidomy*, Blind.
Aſpectus. us, *Weyrzenie, Widzenie 1. 2. Poſtáć, Obliczność*. Das Angeſicht, anſchauen. *ſyn.* Facies, vultus, os, frons, oculi, lumina, *vel* conſpectus, obtutus. *epith.* Venuſtus, gratus, benignus, amabilis, dulcis, ridens amicus, placidus, comis mitis laſcivus, terribilis, ferox, trux, severus truculentus, horribilis, *phr.* Sic iſta venuſto ſplenduit aſpectu. Color aſpectu jam lumina pulchro, Jam nares invitat odor. Læto ridet aſpectu. Dum vagor, aſpectu, viſumque per omnia duco. Siſte gradum teque aſpectu ne ſubtrahe noſtro. *vide Aſpicio.*
Aſpello, is, *Odganiam*
Aſpendios, gr: uva vel vitis. *wino niekościelne.*
Aſper, *Chropowáty, Ryty Cierpki, Surowy.* Scharff, hart, rauh. *Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas.* Ovid. *ſyn:* Scaber. *Metaph:* acerbus, durus, moleſtus, arduus, difficilis, gravis, injucundus, ingratus, *vel* cœlatus. *phr.* Cymbiaque argento perfecta, atque aſpera ſignis pocula, Rebuſque veni non aſper egenis, improviſum aſpris (*pro aſperis,*) veluti qui ſentibus anguem preſsit.
Aſpere, *Chropáwo, Oſtro 2.* Rauhlich.
Aſpergimen, *Potrząs.*
Aſpergillum, *Kropidło.* Sprenger.
Aſpergo, inis, *Kropla, Kropienie, Potrząs* Beſpreugung. *Objecta ſalſa ſpumant aſpergine cautes.* Virg.
Aſpergo, is, *Kropię, Pokrapiam. Pluſkam 1. Zákrapiam, Płuię 2. Potrząſam, Przymawiam komu.* Beſprengen, Beſpritzen. *ſyn.* Spargo, rigo, irrigo, perfundo. *vide Rigo.*
Aſperitas, *Przykrość 1. 3. Nielágodność, Chropowáćina, Oſtrość, Nieprzyięmność.* Rauhe. *Aſperitatis & invidiæ corrector & iræ.* Hor: *ſyn.* Scabrities, *vel* gravitas. *epith:* agreſtis, feralis, hoſtilis, flebilis, acerba, intolerabilis, dura, gravis.
Aſperiter, Chropáwo. Verdrüslich.
Aſperitudo, Przykrość 3. Verdruß.
Aſpernabilis, Brzydki. Wzgárdy godny.
Aſpernanter, Wzgárdzenie. Verachtlich.
Aſpernatio, *Pogardzánie.* Verachtung.
Aſpernor, *Gárdzę,* & ſub *Nieprzſtuſzny item.* Verachten. *Nec Peluſiacæ curam aſpernabere lentis.* Virg *ſyn.* Sperno, temno contemno faſtidio, reſpuo, negligo, abjicio, deſpicio. *phr.* Magno faſtu, gravi vultu faſtidio, reſpuo, contemno, Deſpectus tibi ſum, nec quis ſim quæris alexi, illud amicitiæ ſanctum et venerebile nomen. Nunc tibi pro vili, ſub pedibuſque jacet. *Metus* omnes et inexorabile fatum ſubjecit pedibus.
Aſpero, as, *Oſtrzę 1. 3. Chropowáto czynię Strzępię, Dráźnię. Jątrzę.* Grob machen, erbittern. *Et glacialis hyems aquilonibus aſpergine cautes.* Virg.
Aſperor, *Chropowáćieię, Oſowieć 1.*
Aſperſio. Aſperſus, us, *Pokrapiánie, Potrząſanie.* Beſprengung.
Aſperugo, *Oſtrzycá 1.*
Aſphaltion, gr: *Konicz.*
Aſphaltis limne, Gr: *Morze martwe.*
Aſphaltites, æ, m. Gr. *Kleiowáty.*
Aſphodelus, li, Gr: *Złotogłow źiele.*
Aſpicio, *Patrzam. Obaczam co, Uyrzeć co. Weyrzeć 2. Lituię ſię.* Anſehen, Anſchauen. *Extremo veniens Sol aſpiciebat olympo.* Virg. *ſyn.* Video, tueor, intueor, cerno, conſpicio, inſpicio, reſpicio, ſpecto, aſpecto, *phr.* converto, flecto, conjicio, oculos figo, defigo, oculis aſpicio luſtro. Huc illuc volvens oculos. Quantum acie poterant oculi ſervare ſequentem. Quo ſecumq; acies oculorum flexerat, in quamcunque domus adverti lumina partem. Æquora proſpectu metior alta meo, oculos ad ſidera tollo, tendo oculis lego, perlego, proſequor, oculos paſco, recreo, reficio, pictura oculos vultus adverto oculos per ſingula volvit oculos, fert omnia circum, in te ora Latini, in te oculos referunt. Conſtitit, atque oculis Phrygia agmina circumſpexit. Conſtitit, et Libyæ defixit lumina regnis. Reſpicio et quæ ſit me circum copia luſtro. Talia dicentem jam dudum

āvērſa tuētur. Torva tuēri, illa ſolo fixos ŏcŭlos āvērſa tĕnēbat. Cŏrpūſquĕ pĕrīngēns lūmĭna vŏlvit, ŏbītquĕ trūci prŏcul ŏmnĭa vīſu. Trēs līttŏre cērvōs prōſpĭcit ērrāntes. ŏmnēm ăccēſſum lūſtrāns, hūc ōra fĕrēbat, ēt īllūc, os ŏcŭlōſquĕ lŏquēntis. Hæc ſŭper ē vāllo prōſpēctānt Trōes. ŏcŭlis ſpātĭum ēmēnſus. Cūnctīq; Lătini cōnvērtēre ŏcŭlos. Cœlum ſūſpĭcĕre: ŏcŭlos ad cœlum, sīdĕra tēndĕre, tōllĕre, āttōllĕre lūmĭna cælo. Sūſtōllĕre ăd æthĕra vūltus. Lūmĭna fīxa tĕnēre sŏlo. In hūmum dēflēctĕre ŏcēllos. Fīgĕre lūmĭna tērræ. ŏbtūtūque hæret dēfixus ĭn ūno. ŏcŭlōrum ŏrbes ăd mœnĭa tōrſit. Hæc ŏcŭlis pătet āſpĭcit æquīs. Mīrātur, făcĭlēſquĕ ŏcŭlos fērt ŏmnĭa cīrcum. Lūmĭna fixa tĕnēs plēna pŭdōris hūmo ādvērsāſquĕ āſpēſtat desūper ārcēs ēt nūſquam lūmĕn dētōrquet ăb īlla. ēxplēri mēntem nĕquit ārdēſcītquĕ tŭēndo. Lūmĭnāquĕ ătquĕ in vūltu vĕlŭti dēfixa tĕnēbam. ătquĕ ănĭmum pĭctūra pāſcĭt ĭnāni, ūtquĕ ăcĭēm pārtes dīmĭſit ĭn ŏmnes. ălter in ăltĕrĭus jāctāntes lūmĭna vūltum. Dūm vāgor āſpēctu, Æneāſquĕ ŏcŭlīs sēmpēr vĭgĭlāntĭbus hæret. Ĭlle quŏquĕ ŏblīquos dīlēcta ăd mœnĭa vūltus dēclīnat. Cōnvērſi ĭnter sē ŏcŭlos ātquĕ ōra tĕnēbānt. Dūm ſpēctānt ănĭmālĭa cætĕra tērram, ōs hŏmĭni sūblīmè dĕdĭt, cœlūmquĕ tŭēri jūſsĭt, ēt ērēctos ăd sīdĕra tōllĕre vūltus. Hūc gĕmĭnas nūnc flēcte ăcĭes, hānc āſpĭcĕ gēntem *vide Video.*

Āſpĭdĭon, gr: *Puklerz. Jáſtrzębiec ziele.*

Āſpĭlātes, æ, m. gr: *Kamień ogniſty Srebrnik kámień.*

Āſpīrātĭo, *Oddech. Aſpiritum idem,*

Aſpirationis nota, apud Grammaticos Græcos eſt ʽ. *in majuſculis, & in minuſculis vocalibus: apud Latinos eſt* H. & h. *quam aliqui literam eſſe ajunt alii negant*

Aſpīro, lege Adſpiro, Oddycham, Wieię, Pucham. **Anblaſen/Anhauchen.** *Vos, ô Calliope, precor, aſpirate canenti.* Virg. *ſyn.* āfflo, ſpīro, *vel* făvĕo, ŏpem fĕro. *phr.* āſpīrat prīmo fōrtūna lābori, Dĭj cœptīs āſpīrāte mĕis: āſpīrāte cănēnti.

Āſpis, ĭdis, gr: *Zmiia.* **Eine Schlang.** *Aſpides in mediis ſitiebant diſpades undis.* Luc. *ſyn.* Sērpēns, ānguĭs. *epith.* Sŏmnĭfĕra, Phărĭa, lēthĭfĕra, sīcca; vĕnēnōſa, lubrĭca, hōrrĭda, tūrgĭda, tŭmēſcēns. *phr.* āſpĭs fōrmīdābĭlĭs ĭctu. Stābānt ĭn mārgĭne āsīccæ spĭdes, āſpĭda sŏmnĭfĕram tŭmĭda cērvīce lĕvāvĭt.

Āſplēnĭum. Aſplēnum, gr: *Stonogowiec ziel*

Āſpōndĭos, Aſpōndōs, ſub *Wino nie kośćielnee.* **Wein raben.**

Āſpōrtātĭo, *Odwoz.*

Āſpōrto, *Zánoſzę 1. Donoßę, Unoßę* **2. hin/weg tragen.** *ſyn.* aūfĕro, āvĕho, *(wáćiná.*

Āſprēdo, inis, Āſprētum, Aſpritudo, *Chropo-*

A S S

Āſſa, æ, *Mamká, Bábá 3,*

Āſſa, orum, *Izbá, 1. Poćilnicá.*

Āſſa būbŭla, *Pieczęnia.* **Ein Braten.**

Āſſa fætĭda *Czártowe łáyno.*

Āſſa vox, ſub *Głos, 4. & ſub Sam 1.*

Āſſa vōce cānĕre, *Aſſare in Muzyká 3. & Spiewam 1. 2.* **Singen.**

Āſsāmēntum, *Deſká 1. Wierß 2. Drwá, Wánczos, Tárčicá.* **Ladenbretlein.** *Sanctius erexit, atq; aſſamenta, baſeſq;* F.

Āſſārĭa dāps. *Pieczenia.* **Ein Braten.**

Āſſārĭum, *Funt.* **ein Pfund.**

Aſſaratum, melius Aſsiratum.

Āſsārĭus, Aſſatus, *Pieczony.* **Gebraten.**

Āſſărum ſub *Pułtora gárcá.*

Āſsātūra, *Pieczęnia, Pieczenie,* **ein Braten.**

Āſsēcla m. *Páchołek, Dworzánin* **Ein Trabant Nachfolger.** *Vos humili aſſeclæ, vos indulgebitis unquã.* Juv. *ſyn.* Cŏmēs. sŏcĭus sēctātŏr.

Āſsēcla mēnsārum, *Páſorzyt.* Āſsēcŭla, *idem.*

Āſsēclæ, hi, *Chaláſtrá* **ein Armman.**

Āſsēctātĭo, *Chodzęnie zá kim, Poſtrzegánie.*

Āſsēctātor, *Náśládowca 1. Páchołek, Pozad idący.* & ſub *Páſorzyt.*

Āſsēctor, *aris. Chodzę 6. Zábiegám 1.* **begleiten** *Cùm aſſectaretur, nunquid vis, occupo at ille.* Hor.

Āſsĕdo, enis, *Siedzący podle Łáwnik.*

Āſsēnsĭo, *Przyzwolenie.* **Verwilligung.**

Āſsēnsĭōne cōmprŏbo, Aſsēnsĭōnem ădjūngo, *Przyzwalám.* **Verwilligen.**

Aſſēnſor, *Przyzwalácz,* **ein Verwilliger.**

Asſēnſus, us, *Przyzwolenie.* **Bewilligung.** *ſyn.* Cōnsēnſus, *epith:* Lībĕr ōptātus, grātus, cōmmūnis.
Asſēntātĭo, *Przyzwolenie, Pochlebſtwo.* **Liebkoſung/ Fuchsſchwänt zerey.** *Adulatio.*
Asſēntĕtĭūncŭla, *Pochlebſtwo.*
Asſēntātŏr, *Pochlebcá.* **Schmeichler.** *Aſſentatiores, jubet, ad lucem ire Poeta.* Hor: *vide Adulator.*
Asſēntātōrĭe, *Pochlebnie* **Schmeichliſch.**
Asſēntĭo, is, *Przyzwalam.* **Verwilligen.**
Asſēntĭor, iris, *Przyzwalám. Przyſtáię ná co, Trzymam z kim.* **Verwilligen/** übereinſtimmen. *ſyn:* āſsēntĭo, cōnsēntĭo, ānnŭo, ădſtĭpŭlor.
Asſēntor, aris, *Pochlebuię, Przyzwalam.* **Schmeichlen.** ădūlŏr, blāndĭor. *v. adulor.*
Asſĕquŏr, *Doścìgám, Doſkáię 1. Poznáwam Dorozumiewam ſię,* & in *Zgádni mi.* **Erlangen/ ereilen.** *Aſſequitur nec opinantem, in caput inſilit ipſum* Sil. *ſyn.* Cōnsĕquŏr, ădĭpīſcŏr, ācquīro, păro, cōmpăro. *vide Acquiro, vel attingo.*
Asſĕr, *Zerdź. Łátá dáchowa,* an *Deſká?* **Ein Brett.** *Qui ſequitur, ferit hic cubito, ferit aſſere duro.* Juv.
Aſſercŭlum, Aſſerculus, Zerdź.
Asſēro, *evi, Przyśiewam, Przymykam,* Przytykam, *Sádzę 3.*
Asſĕro, rui, *Twierdzę, Wyzwalam 1. Wolność dáruię, Przywłaszczam,* Wpieram ſię, *Udáię ſię 2.* **Beſtätigen/ bejahen.** *Scilicet aſſerui jam me, fugitq; catenas.* Ovid. āffīrmo, āſsĕvēro, jūro, *vel* vīndĭco.
Asſērtĭo, *Twierdzenie, Przyzwolenie, Wyzwolenie 3. Wypuſzczenie 3. Imánie ſię,*
Asſērtor, *Obrońcá, Wyzwálácz, Wybáwićiel, Odkupićiel, Imácz.*
Asſērvĭo, *Pomágam.* **Helffen/ dienen.**
Asſērvo, *Strzegę 1. Więznię kogo.*
Asſērvo in cārcĕre, *Oſadzam więźniá.*
Asſēs, hi, *Pieniądze 1.* **Geld.**

Asſēs tres, *ſub: Szelągi trzy.* **drey Kreützer.**
Asſēſsĭo, *Siedzenie podle,*
Asſēſſor, *Siedzący podle, Łáwnik.*
Aſſeſſorium, Łáwicá. **ein Sitz.**
Asſēſtrix, *Bába przy położney.*
Aſſēſsūra, Łáwniczy urząd. **Beyſitzer/ Ambt.**
Asſĕvērānter, *Mocno, Zápewne.* **Gewis.**
Asſĕvērātĭo, *Twierdzenie.* **Bekräfftigung.**
Aſſĕvērātio cum execratione, ſub Dałbym ná to. Dałbym ſobie.
Aſſeveratio cumjuramento, in Dali Bog.
Asſĕvērāte, *Mocno.* **Starck/ feſt.**
Asĕvēro, *Twierdzę, Wpieram ſię.* **Bekräfftigen.** *Profitebitur, jurabit, aſſeverabit,* (Scaz) *ſyn.* āffīrmo, āſsēro.
Asſĕvēro frōntem. *Marſzczę 2.*
Aſsīccēſco, Schnę 1. **Dorren.**
Asſīcco, *Suſzę 1 Przyſuſzam.* **Dürr machen.**
Aſſicalus, Colu. potiùs Axiculus.
Aſsīdēlæ menſæ, ſub Stoł 2. **ein Tiſch.**
Asīdĕo, *Społśiedzę, Przyśiadam 1. Siedzę 1. 2. 4. Siadam 3. Oblegám.* **Beyſitzen.** *Te mæſtæ decet aſſidere matri.* (Phal.) *ſyn.* Sĕdĕo, cōnsĭdĕo, āſsīdo, cōnsīdo: jūxta prŏpĕ sĕdĕo.
Asſīdo, is, *Siadam 3. Przyśiadam ſię.* (*à Sido*) **Hinzuſitzen.** *vide Aſſideo,*
Asſĭdŭe, *Uſtáwicznie.* **Embſiglich.** *Hi bellum aſſiduè ducunt cum gente Latina.* Virg.
Asſĭdŭĭtās, *Uſtáwiczność. Pilność, Obecność, Siedzenie nád czym.* **Embſigkeit.**
Asſĭdŭo, *Uſtáwicznie.*
Aſſiduo as, Eccleſiaſtic. 30. apud LXX. ab qui diligit filium ſuum, aſſiduabit illi flagella. alii legunt aſſiduat: i. aſſiduo infligit.
Asſĭdŭus, *Uſtáwiczny, Obecny, Pilny 1. Bogáty.* **Embſig.** *Ipſa quoq; aſſiduo labuntur tempora motu.* Ovid. *ſyn.* Pĕrpĕtŭus, cōntĭgŭus, frĕquēns, dīlĭgēns.
Asſīgnātio, *Náznáczenie.* **Zueignung.**
Aſsīgnātor, Náznáczyćiel. in *Náznáczam.*
Asſīgno, *Náznáczam, Przyczytam, Przypiſuię.* **Zueignen/ Zuordnen.** *ſyn.* āſcrībo,

 āttrĭ-

ăttrĭbuo.

Ăſsĭlĭo, is, *Przyſkákuię, Doſkakuię.* Hinzu ſpringen. *Cum ſæpe aſsiliit defenſá manibus urbis.* Ovid.

Aſsĭmĭlis, *Podobny 1.* & ſub *Przypodobywam co.* Gleich.

Aſsĭmĭlis rătĭo, *Rownośc.* Gleichheit.

Ăſsĭmĭlĭter, *Podobno.* Vielleicht.

Aſsĭmĭlo, *Przypodobywam co, Przypodobywam, ſię, Przyrownywam, Wyrażam 2* Vergleichen. *Grandia ſi parvis aſsimilare licet* Ovid. *ſyn.* Sĭmĭlo, cōnsĭmĭlo, cōmpăro, cōnféro, cōmpōno. *phr.* ăſsĭmĭlēmquĕ sŭi, lōnga ăſſvĕtūdĭne fēcit. Sīc pārvīs cōmpōnĕre māgnă sŏlēbam. *vide Similis.*

Aſsĭmŭlātĭo, *Przypodobywánie.*

Aſsĭmŭlo, *Zmyślam 1. Pokrywam, Wyrażam 1. 2. Czynię ſię 2. Przypodobywam co.* Sich ſtellen / wie dergleichen thun. *Aſsimulavit anum, cultoſq; intravit in hortos.* Ovid. *ſyn.* Fĭngo, sĭmŭlo,

Aſsĭpōndĭum, *Funt 1. Pieniądz.*

Ăſsĭrātum, ſub *Trunek.*

Aſsis, is. m. idem *As Funt, Całego co, Część cáłey rzeczy, Pięniądz, śiedm pięniąſzkow,* Groſz.

Aſsis, is, *m. alterius originis, ſub Deſka.*

Aſsis æſtĭmo, *Gárdzę.* Verachten.

Aſsĭſtēntĭa, Aſyſteneya. Beyſtehung.

Aſsĭſto, Stoię 1. Stoię podle. Beyſtehen. *ſyn* ădſum, ĭntērſum, ăſto.

Aſsiſtrix, Sapient. 9. ſed apud LXX. eſt, i Aſſeſtrix.

Aſsĭtus, in *Przyśiewam.* Darbey gepflantzt. *Atria quid memorem viſentibus aſsita pratis. A.*

Aſsĭus lapis, *Kámień trunny.*

Aſſo, as, *Piekę, Spiewam 2. Gram 1. Piſzę o kim,* & in *Muzyká 3.* Braten. *ſyn.* Tōrrĕo, *phr.* Sūbjĭcĭunt vĕrŭbus prūnas, ĕt vīscĕra tōrrēnt: Dūm tūrdos vērsāt ĭn ĭgnĕ. Pĭngvĭăque ĭn vĕrŭbus tōrrēbĭmus ēxtra cōhūrnis.

Aſsŏcĭo, Przyłączam. Sich zugeſellen. *Dulcibus aſſocias lymphis melliq; liquenti.* S. *ſyn.* ădjūngo, cōnjūngo, ăddo, sŏcĭum do.

Aſsŏlet, *Bywa to, Zwykł, Zwyczay ieſt.* Es iſt alſo der Brauch.

Aſsŏno, Przyśpiewywam. Zuſtimmen -- *Plangentibus aſſonat echo,* Ovid. *phr.* Sŏno sĭmŭl, Sŏnānti rēspōndeo. *vide Echo.*

Aſtrĭctus &c. *lege Adſtrictus.*

Aſsūdēſco, *Pocę ſię.* Schwitzen.

Aſſvēfăcĭo, *Náktádam kogo.* Einen gewohnen

Aſſvēfĭo, Náktadam ſię Sich gewöhnen.

Aſſvēſco, Nákładam ſię Przypiiam ſię winny Obeznać ſię. Gewöhnen. *Pluribus aſſvevit mentem, corpuſq; ſuperbum.* M. *ſyn.* Cōnſuēſco, sŏlĕo. *phr.* ădĕo ā tĕnĕris ăſſuēſcĕre mŭltum ēſt. Ille mănum pătĭens, mēnſæquĕ ăſſuētus hĕrīli. Pătĭens ŏpĕrum, pārvōquĕ aſſuēta jŭvēntus. Tŭa cernĕre facta ăſſuēſcat. Vĭrgĭnĭbus Tÿrĭĭs mōs eſt gĕſtāre phăretram. Fōrtĭtĕr ēdĭſco trĭſtĭa pōſse pătĭātquĕ. Hĭnc, atq; ĭllĭnc hŭmĕros ăd vūlnĕra dūrăt. Dūrātăquĕ mūlto sōle gĕlūquĕ cŭtis. Quō mōre sŏlēnt. Rītus ŭt ā prīſco trădĭtus ēxtăt ævo. Sēnſumquĕ măli dētrăxĕrăt ūsŭs. Nām mōrtem fēcĕrat ūsŭs.

Aſſvētūdo, Zwyczáy. Gewohnheit. *Fac tibi conſveſcat, nil aſſuetudine majus.* Ovid. *ſyn.* Mōs ūsus, cōnſvētūdo. *epith.* Lōnga, făcĭlĭs, ŭtĭlĭs, tĕnāx. *phr.* Nām mōrēm fēcĕrāt ūſus,

Aſſvētus, Przywykły. Gewohnet. *Aſſuetus tauri ſaltus aſſueta leones.* Ovid. *ſyn.* Svētus, ăſſuēfāctŭs, cōnſvētus, *vide Aſſueſco.*

Aſsŭla, Deſzczká, Trzáſká, Wior, Okruſzyna. ein Bretlein.

Aſsŭlas făcĕre, *Potrzáſkáć.* Spen machen.

Aſsŭlātim, *Drobno* W *trzaſki,* & in *Potrzáſkáć.* Von brett / zu brett. (*ſkáć.*

Aſsŭlōsē, Wtrzaſki, Wzdłuż, & in *Potrzá-*

Aſsŭltim, Przyſkákuiąc. & in *Poſkákuię.*

Aſsŭlto, Przyſkákuię. auff einen Springen

Aſsŭltus, us, *Naiazd, Przyſkakowánie,*

Aſſum, Pieczyſte, Pieczęnia. ein Braten.

Aſsūmēntum, ſub Łátá 1.

Aſsūmo, *Biorę 1. 9. 24. Kłádę zá pewną, Przyimuię 4. Przyczytam, Przybieram, Záwźiał*

wziąl się, & in Kokoszę się. An-eder zu sich nehmen. Praesertim cautum dignos assumere, prava. Hor. syn. Căpĭo, ăccĭpĭo, mĭhi trĭbŭo, ărrŏgo.

Assūmptĭo, Branie. Annehmung.

Assumptio apud Dialecticos & Rhetores, pars syllogismi altera, per quam id quod ex propositione ad ostendendum pertinet assumitur. Cic. Assumptum. vulgo Minor, vel propositio minor. vide Sumptio.

Assūmptīvus, Assumptus, Przydátny.

Assŭo, Przyszywám. Anbutzen. Assuitur pannus, cum lucus & ara Dianae. Hor.

Assūra, Pieczenie, Kármienie 1.

Assūrgo, Wstáię, Powstáię, Podnoszę się. Rosię, wZmágám. Aufstehen. Aera per vacuum, ferri, atq; assurgere in auras. Virg. syn. Sūrgo, cōnsurgo, vel cresco, ēxcrēsco, aūgĕor, vel cēdo. phr. Sē tōllĕre sursum. āssūrgĕre in aūras. Sēptēmquĕ āssūrgit in ūlnas. Āssūrgit Mūsae nōstra Cămœna tuae.

Assūrrēctĭo Powstánie. Auferstehung.

Assus, Pieczony, Sam 2. Gorący, Suchy.

AST

Ăst, Ale, Aber.

Astăcus, Gr: Rák morski.

Astăphĭs, idis, gr: Rozynká. Rosinen.

Astăphĭs agria, gr: Gnidosz. Jagodá winná leśna. Wolffskraut.

Astĕtismos, gr: Żart 3. Sznypka. Item tropus quem urbanum iocum Latini vocant. Allegoriae vel Ironiae species.

Astĕr, eris, gr: & Aster Atticus, Gwiázdeczki ziele.

Astĕrĭa, gr. Gwiázdeczká kamień,

Asteriace Plin. corr Arteriace.

Astĕrĭas, ae, m, gr: Bąk 1. Jástrząb wielki.

Astĕrĭcum. gr, Pomurne ziele.

Astĕrĭon, Asterium gr. in Páiąk.

Astĕrĭos, gr: Księżyczny kámień.

Astĕrīscus, gr: Gwiazdeczká, Znáczek.

Asterno. Adsterno. sub Ściele. v. Betten.

Astes. vide Adstes.

Ăsthma, tis, gr: Dychawycá.

Ăsthmătĭcus, gr: Dychawyczny.

Ăstĭcus, gr: Mieyski. Statisch.

Astĭpŭlor &c. lege Adstipulor. &c.

Ăstĭtŭo, Przystáwiam, Zusetzen.

Asto lege Adsto

Ăstrăbe, es, gr: Łęk u śiodłá, Siodło.

Astrăgălizo, gr: Kuty, gram.

Astrăgălus, gr: Kut do grania, Orzech ziemny.

Astrăpĭas, ae, m, gr: Błyskáwicá kámień.

Astrăpŏplēctos gr: Piorunem uderzony.

Astrepo, astringo, &c. lege Adstrepo, adstringo &c.

Astrĭfer, Gwiázdźisty. ein Gestirnträger.

Torquet & astriferos inclinat Iuppiter axes St.

Astrĭos, vel Astĕrios, otis, f. Gr. Księżyczny kamień. der Mondstein.

Ăstrŏbŏlĭsmus, gr: Zágorzenie. 2.

Ăstrŏbŏlus, Gr: Rybák.

Astrŏītes, ae, m, Gr. Gwiazdeczká kámień.

Astrolabium, instrumentum diopcicum, ex quo astrorum motus, intervalla, horae cognoscuntur. Sipont. Rhodig. inventum Ptolomaei Sinesio, teste.

Astrŏlŏgĭa, gr. Gwiázdárská náuka, Práktyká. die Sternen Kunst.

Astrŏlŏgus, gr. Gwiázdarz. Práktykarz. Sternseher. Bellus Grammaticus, bellus es Astrologus. Mart. epith. Vĭgĭl, praesāgus. fātĭdĭcus, dŭbĭus, ĭncērtus, mēndāx, nēscĭus, ăncēps. phr. Quĭd Lūnā fĕrat, quĭd grāndo, quĭd aestus, aūt quid sānguĭneo, praenūntĭet ĭgne cŏmētes. ărbĭter: Qui stēllārum ōrtus cōmpĕrit ātque ŏbĭtus. Nēc quicquam tĭbi prōdēst āĕrĭas tēntāsse dŏmōs, ănimōq; rŏtūndum pĕrcūrrīsse pŏlum mŏrĭtūro. Vūlgī crēdŭlĭtāte, sĕquāci ūtĭtur, āstrŏlŏgus, māgna ātquĕ hŏrrēnda mĭnātur, īnsānāmque fămem, pŏpŭlāntēm quē ōmnĭa pēstem, ēt bēlla, ēt quĭcquĭd bēllōrum īnsānĭa clādĭs ĭn vĕhit hūmānĭs, ĭrā tāquĕ nūmĭna rēbus. Sўdĕra cūnctā nŏtat, Dĭstĭn-

stingvens circumspicit astra. et certis signis pluvias prædicit et æstus. *vide Philosophus.*

Āstrŏnŏmīa, gr. *Gwiazdárſka náuka.*

Āstrŏnŏmus, gr: *Práktykarz* 2. Sternkündiger/ *epith.* īnsōmnis præscĭus, pērvĭgil, āttēntus, vĭgĭlāns, vērāx, sāgāx, pĕrītus; *phr.* Cœli āstrōrumq; pĕrītus, stēllārum āspĭcĭēns, cūrsum cœlĭquĕ meātus. Cæli ōbsērvātor. Cœli meātēs ēt sīdĕra sīgnat. Cœli meātus dēscrībit rădĭo, ēt sūrgĕtĭa sīdĕra dīcit. Aurōram ērrōrēsquĕ sĭtumquĕ dŏcens, flēxusquĕ rĕcūrsūsquĕ īnnūmĕros, quī sōlērt, īndāgĭnĕ nōvit, quā vĕnīt ēxŏrĭēns, quā dēfĭcĭt, ūndĕ cōāctis cōrnĭbus īn plēnum mēnstrua Lūna rĕdit.

Āstrōrum īntērprēs *Gwiazdárz.*

Āstrum, *gr. Gwiázdá.*

Astrŭo, lege Adstruo. *Przybudowáć.* Hinzu bauen. *ſyn.* Cōnstrŭo, ædĭfico, cōndo, cōmpōno.

Āstu, *ab Astus. Chytro.* Listiglich.

Astu, *græca vox ſub Miáſto.* ein Stadt.

Āstŭla, æ, *Trzaſká* ein Splitter Spahn.

Āstur, *Jáſtrząb wielki.*

Āstur ĕquus, *Jednochodnik.*

Āstūrco, onis, *Jednochodnik.*

Āstus, us, *Chytrość, Sztuká* 5.

Āstutē, *Chytro.* Listiglich.

Āstūtĭa, *Chytrość, Sztuká* 5. Arglist. Betrug. *Hunc instrumentis humana astutia nisa* Tert: *ſyn.* āstus, fraus, dŏlus, tēchnæfāllācĭa, cāllĭdĭtas, *epith.* Vērsūta, ăvĭda, fāllāx, cāllĭda, dŏlōsa, īnīqua, lătēns, tăcĭta, cāptĭōsa, sūbdŏla, īnsĭdĭōsa, ĭnŏpīna, ārcāna, dētēstānda, sōlērs, sāgāx, hōstīlis fīcta, *vide Fallacia.*

Āstūtus, Āstūtŭlus, *Chytry.* Arglistig. Listig *Dixi equidem & dico, captes astutus ubique.* Hor. *ſyn* Vērsūtus, văfĕr, cāllĭdus, cāutus, dŏlōsus *vide Fallax.*

Āstylis, idis, gr: *Szátátá.* Salaten.

Āstynŏmĭcus. gr: *Budowniczy.* ſubſt.

Ăsyctos, è græco, *Cieplec kámień.*

Ăsyla, æ, è græco. *Zdrowiec bydlęcy.*

Ăsylĭa, gr: *Wolność* 1.

Ăsylum. gr. *Ućieczká.* 1.

Ăsylus, gr. *Nietykány.* Unberürt.

Ăsymbŏlus, gr. *Paſorzyt. Eármoiad.*

Asyndeton. Figura Diomedi, Donato, quaſi non ligatum, cùm plura inciſa vel membra Conjunctione caret. Dialyton, i. diſſolutum. Diſſolutio. Rufinian.

Asyntheton, idem Rufiniano.

Asytaton. Budæ.i. non conſiſtens, vel ſecum pugnans vel non exiſtens in rerum natura.

A T

Ăt, *Alé,* 1. *Jednak, Przynamniey, Wſákże Tedy, Lecz.* Aber. *Dixit at ille furens acrique incenſa dolore.* Virg. *ſyn.* āst, sĕd, vērum.

Ăt tāndem, tāndem, *Ale iednak.*

Ăt te, *Boday* 4. Wolte Gott.

Āta, gr: ſub *Lucyfer.* Lucifer.

At agen, *lege Attagen.*

Atannuvium, Atanuvius. *Krużyk.*

Ătārna, æ, Ătārne, es, *Złotook rybá.*

Ătat, *Bawey, Ahá.* Ey.

Ătăvĭa, *Prăprádziadowa matká* Urānmutter.

Ătăvus, *Prăprádziáduow oyćiec.* Uran Vaters. *Turnus avis, atáviſq; potens, quem regia conjux.* Virg.

Ătē, es, gr. *Szkodá. Lucyfer.*

Ătēchnĭa, gr. *Grubość,* die Dücke. Grobheit.

Ătēnim, *Aléś, Lécz.* Doch/ Aber.

Ater, *Czárny, Nieſzczęśliwy,* Schwartz. *Calcatus immitem demittitur ater in urnam.* Ovid. *ſyn.* Nĭgĕr. fūscus, nigrāns. nigrēscēns, fūlīgĭne tīnctus. *vide Niger.*

Ătĕrāmnus, gr. *Niewrzący.* Unkochend.

A T H

Ăthānăsĭa, gr: *Wrotycz ziele,* & *Nieśmiertelność.* Unsterbligkeit.

Ăthăra, gr: *Káßá dziećinna.* Grütze.

Ăthĕos, ei, gr: *Bezbożny:* Gottlos.

Āthĕr, ris, gr. *Ośćſu kłośia.*
Āthēra, æ, gr. *Kaßá dźiećinna.* Gritze.
Āthērōma, tis. gr. *Krupká. Guzik ná głowie*
Āthlēta, m. gr: *Zápáśnik, Szermierz.* ein Fechter/Ringer. *nunc Athletarum studiis, nunc arsit equorum.* Lucr. *syn.* Pŭgil, lūctātor, glădĭātor. *epith.* Gymnĭcus, lēnis, intrĕpĭdus, lăcērtōsus, nērvōsus, māgnănĭmus, pŏtēns, ūnctus; aŭdāx, rōbūstus, fĕrus, sævus, ĭmmĭtis, hōrrēndus, sāngvĭnĕus răpĭdus, crŭēntus, fĕrox, atrōx, ĭmpērtērritus. *phr.* Pŏtēns āthlēta lăcērtis, ācēr in hostem.
Āthlētĭca, æ, Āthletice. es, gr. *Zápáſki.*
Āthlētĭcè, *Szermierſko.*
Āthlētĭcus, Gr. *Zápáśniczy Pośilny* Fechterisch
Āthlŏthĕta, æ, vel es, æ, m, gr: *Igrzyſk ſpráwcá.* ein Ringausgeber.
Atĭnĭa, æ, Wiąz. ein Ulmen Baum.
Ātīzŏes, æ, m, Gr, *Srebrnik kámień.*
Ātēāntes, hi, *Odrzwie.*
Ātnĕpos, *Práprawnuk.* Meines Enckelssohn
Ātŏcĭum, gr: *Poronienie czyniące lekárſtwo.*
Ātŏmos, subst, *f.* Gr: *Proszek, Kádzidło 2.*
Ātŏmos, *vel* Ātŏmus, adject: *Nieśiekomy* Sonnenstäublein. *Parvarum serie constant connexa atomorum.* A. *epith.* Lĕvis, vŏlĭtāns, pārvus, *vel* pārva tĕnŭis.
Ātquĕ, *I, Jako 4. Záraz, Zwłaſzczá.* Und *Atque Deos, atque astra vocat crudelia mater.* Virg. *syn.* āc, ĕt, quĕ.
Ātquĕ ădĕo, *J owſzem.* Gemehr.
Ātquī, *Jednak, Ale iednak, Lecz.* Ja/ Eben *Invertisse graves, atqui non Massica Bacchi.* Virg. *syn.* Sĕd, āt, ĕtēnim, sĕd ĕnĭm, āst, vērum.

A T R

Ātrăbĭlis. *Melánkolia.* Melancholey.
Ātrăbĭli pērcĭtus. *Száleię 2.*
Ātrăctylis, idis, gr: *Krokos dziki.*
Ātrāmēntārĭum, *Kálamárz 1.*
Ātrāmēntum, *Inkáuſt, Pulweres.* Dinte. *Atramenta ferè scriptores carmine fœdo.* Hor: *syn.* Sēpĭa, sūccŭs ātĕr. *epith.* Nigrum, splēndēns, cŏlŏrātum.
Ātrāmēntum sŭtŏrĭum, *Czernidło.*
Ātrāmēntum mētāllĭcum, Atramentum sepĭæ *idem.*
Ātrāmēntum, lĭbrārĭum, scrīptōrium, fulgineum. *Inkauſt.* Dinte.
Ātrāmēntum sūtōrĭum, *Koperwás,* & sub *Mośiężna ſkwárá,* & sub *Dziegieć.*
Ātrātus, *Czarny, Żałobę noſzący.*
Ātrēbātĭca vestis, *Harás.*
Ātrĭārĭus, *Atricus, Odźwierni.* ein Thürhüter.
Ātrĭcăpīlla, *Figoiadká.*
Ātrĭcŏlor, *Czarny.* Schwartz.
Ātr ēnsis, substant. *Odźwierni.*
Ātrĭēnsis, adject. *Sienny 2.*
Ātrĭlĭcĭum, *Tkáczowniá.*
Ātrĭŏlum, *Przyśionek, Sionká.*
Ātrĭplex, *Atriplexum, Łobodá*
Ātrĭtas *Czarność,* die Schwartze.
Ātrĭum, *Sień, A longo non ancipiti. Renato. ab Ater. Servio, Sipont. Podworze.* Vorhof. *porticibus longis fugit, & vacua atria lustrat.* Virg. *syn.* Pōrtĭcus, vēstĭbŭlum, līmen. *epith.* Ærātum, mārmŏrĕum, pūlchrum, fūlgĭdum, sūblīmĕ, nōbĭle, lātum, spătĭōsum, māgnĭfĭcum, nĭtĭdum, ēxĭmĭum, præclārum nĭtēns.
Ātrōcĭtas, *Okrucieńſtwo.* Grimmigkeit.
Ātrōcĭter, *Okrutnie Srogo.* Grausamlich. *Linquit in ignotis morituram atrociter oris.*
Ātrŏpĭa, gr. sub *Suchoty chorobá.*
Ātrŏphos Gr: *Suchoty ćierpiący.*
Ātrŏr, oris, *Czárność.* Schwartze.
Ātrōx, ocis, omne, *Okrutny.* Grimmig/ Grausam. *Ecce inimicus atrox, magno stridore per auras.* Virg. *syn.* Dīrus, crūdēlis ĭmmĭtis, bārbărus, ĭnhūmānus, fĕrōx, āsper.

A T T

Atta, æ, m. Táta, Stáruſzek, Na pálcách chodzący, Nogi włoczący.

Āttāctus, us, *Tykánie, Dotknięnie.*
Āttăgen, enis, m, Āttăgēna, f. gr. *Járząbek*
Āttămĕn, *Wszákże Jednak, Ale iednak.* **Aber/Jedoch.** *Nil bene cum facias, facit attamen omnia belle.* Mart. *syn.* Vērum, tămen, āst, ăt, sĕd.
Āttāmīno, as, *Plugawię, Zgwałcić.*
Āttărăgus, *Gr: Skorka ná chlebie.*
Attate. vel At at tatæ. Boday cię.
Āttĕgiæ, arum, *Chálupá.*
Āttĕger, Nie cáły; Poczęty.
Āttĕgro, *Dotykam się, kąsek, Umnieyszam, Ofiaruię,* 1. *Poczynam wino, chleb.*
Āttĕlăbus, gr: *Száráńcza.*
Āttēmpĕrātē, *Pomiernie* 2. *Wczas* 1.
Āttēmpĕro, *Przystosuię, Temporuię*
Āttēndo, *Pilnuię,* 1. *Słucham* 1. 2. 4. **Achthaben/ Aufmercken.** *syn.* Intēndo, āudĭo, ādvērtō, aūscūlto. *Phr.* Dīctīs ādvērtēre mēntem Vōcĭbus āures āccōmmŏdāre, præbēre: Mēntem ādjicēre. Paūcis (ādvērte) dŏcēbo. Hīs ănĭmum ārrēctis dīctis, ārrēctis aurĭbus ădstat. Tu tē āttendū dīctis præbēre mĕmēnto ălĭo mēntes, ălĭo dīvīsīmus āures. Făvēte līngvīs, cārmīna nōn prĭus āudīta Vīrgĭnībus pūĕrīsquĕ căno. *v. Audio, Ausculto.*
Āttēndor, Przyległy iestem.
Āttēntē, *Bácznie, Pilnie,* **Fleissiglich.**
Āttēntĭo, *Przyłożęnie chęci, Pilność.*
Āttēntĭor, ad rem, *Skąpy.*
Āttēnto, Doświadczam 1. *Kuszę się.*
Āttēntus, *Dozorny, Pilny* 1. *Łákomy.*
Āttĕnŭātē, *Subtelnie.* **dünn/ Subtil.**
Āttĕnŭātĭo, *Wyćienszánie, Umnieyszánie.*
Āttĕnŭātus, *Chudy,* **Mager/ dünn.**
Āttĕnŭo, *Wyćienszam, Umnieyszam, Udáię co lekko, Natyráć.* **Dünnmachen.** *Debuerant luctus attenuata tuos:* Ovid. *syn.* Tĕnŭo, ēxtĕnuo, īmmĭnuo, dīmĭnuo.
Āttĕnŭor, *Subtelnieię, Wyćiera się* 1.
Āttĕro, is, *Wyćieram* 1. 2. *śćieram* 2, 4. *Czochram się, Dźierzę szátę, Wynędźić, Podeptáć, O sadnić.* & sub *Trą się.* **Zerreiben.** -- *surgentes atterat herbas.* Virg. *syn.* Tĕro, prō tero, cōntĕro, cālco. cōneūlco, prōcūlcō.
Āttĕro aures, *Strofuię.* **Straffen.**
Āttĕro cōti, *Ostrzę* 1. **Schärffen.**
Āttĕro, famam, *Uwłaczám* 2. **Verachten.**
Āttĕror, *Wyćiera się* 1. **Aufzwischen.**
Atterraneum fulmen. sub Piorun. **Donner.**
Atterruisse, pro attrivisse, sub Śćieram.
Āttēstātĭo, sub *Poświadczánie.*
Āttēstātor. *Pochwáláez, Zeüger.*
Attestatum fulmen sub Piorun. **Donner.**
Āttēstātus, sub *Twierdzący.* **Zeugend.**
Āttēstor, *Poświadczam, Swiadczę* **Zeugen.**
Āttēxo, *Przyplatam, przyłączam.* **Anweben** *syn.* āddo, ādjūngo, ānnēcto, āpplĭco.
Ātthis, idis, gr: *Słowik.* **Nachtigall.** *Atthides, in nidis una remansit avis.* Mart. *v. Philomela.*
Āttībĕrnālis, Społmieszkániec, Budkarz.
Āttĭgit eum dēsīdĕrĭum, *Záchćiało mu się.*
Āttĭgo, is, *Dotykám się,* & sub *Umnieyszam.*
Āttĭgŭus, *Przyległy.* **Aneinander gefügt.** *Gurgitis attiguam mediis hic impigra in arvis.* Am.
Āttīlus, *Rybá pádowa.*
Āttĭnĕo, *Trzymam* 1. *Zátrzymawam* 1. *Więźnię* 2. **Beyhalten.**
Āttĭnet, *Przynależy, Dotycze się, Pomaga co, Do tego mi.* **Gehet mich oder dich an.** *Cervice tinget, te nibil attinet.* (Alcaic.) *syn.* Pērtĭnet, spēctāt.
Āttīngit me, *Obchodźi mię, przynáleźy.*
Āttīngo, *Dotykam* 1. 2. 3. *Doieżdżam* 1. *Dośięgam, Dopadam, Doćisnąć. Kosztuię* 1. *Sięgam* 4. *Wspominam* 2. *Przyległy iestem, sub Dochodźi* 2. & *sub Pulsu mácáć.* **Anrühren.** *Innixus arces attigit igneas* (Alcaic.) *syn.* Tāngo, pērtīngo, vĕnĭo, pērvĕnĭo, āccēdo.
Āttīngo voce, *Miánuię.* **Nennen.**
Āttis, idis; gr: *Słowik.* **ein Nachtigal.**
Āttōllo, *podnoszę,* 1. 3. *Dzwigam, Rozszerzam* 2. *przynoszę,* **Auffheben.** *Tranquillo silet, immotaque attollitur undâ.* Virg. *syn.* ērĭgo, ēvĕbo, ēffĕ-

efféro, tōllo, in sūblīmē féro.
Āttōllo ŏcŭlos contra, *Weyrzeć* 1.
Āttōllo, ſuſtollo ſupercilium, *Pyſznię ſię.*
Āttōndĕo, *Golę, Strzygę* 3. *Podſkubuię* 3. *Obćinam* 1. *Ogołoćić, Wyiadam* 1. *Szkodzę*: Beſcheren.
Attondentur. Nahum. 1. pro attondebuntur, quaſi ab attondo per tertiam Barb.
Āttŏnĭtè, *Zdumiálé, Pilnié.*
Āttŏnĭtus, *Zdrętwiáły, Zápámiętáły, Przeląkły, Wryty.* Erſchreckt/Beſtürtzt. *Gutta per attonitas ibat oborta genas,* Ovid. *ſyn.* Tērrĭtus, pērcŭlſus, ſtŭpĕfáctus, ſtŭpēns. *vide Territus, Obſtupefactus.*
Āttŏno, as, *Zdumiałym czynię.* Erſchrecken *Nomine contactas attonuere ſuo,* Ovid.
Āttrāctātĭo, *Przyćiągnienie.*
Āttrăho, *Przyćiągam* 1. *Przywłoczę, Záćiągam* 3. An ſich zie en. *ſyn.* āllĭcĭo, trăho.
Āttrēctātĭo, *Tykanie. Głáſkánie.*
Āttrēctātus, us, *Dotykánie, Tykánie.*
Āttrēcto, *Dotykam ſię.* Anrühren/antaſten. *ſyn.* Trāсto, pălmo.
Āttrĕmo, *attrepido. Drzę,* & ſub *Przyſpieſzam*
Āttrĭbŭo, *Przyczytam, Przywłaſczam, Náznaczam.* Zueignen. *Attribuit, totumq; hominis per ſidera cenſum.* Man. *ſyn.* Trĭbŭo, āſsĭgno āddĭco, āſcrībo, cōncēdo.
Āttrĭbūtĭo, *Przymiot, Przypiſánie* 2.
Āttrĭbūtum, ſub *Zołd.* Bezahlung.
Āttrītĭo, ſub *Skrucha.*
Āttrītus, us, *Tárćie, Ścieránie* 1. *Czochránie ſię, Otręt, Sádno.* Der abſcheiffung.
Āttrītus, ti, *Wytáry, Zdárty, Ogłodány, Nátyráná.* Verſchliſſen. *Et gravis attrīta pendebat cantharus anſa.* Virg.
Āttŭbērnālis, idem *Attibernalis.*
Ātypus, Gr: *Blekot.* ein Stamler.
Āu, *vide Au,* & ſub *Hap, hap.* (gliſch.
Āvārè, Avariter *Łakomié, Drogo.* Geitzi-
Āvārĭtĭa, Avārĭtĭes, *Łakomſtwo,* Geitz. *Fervet avaritia miſeraq; cupidine pectus.* Hor. *Denique avarities, & honorum cæca cupido.* Lucr. *epith.* Crŭēnta, hĭāns, tābĭda, sōllĭcĭta, vīlĭs, fœda, sĭtĭbūnda, īndĭga, īnsōmnis, cæca, fŭrēns, īrrĕquĭēta, vĭgĭl, pērvĭgĭl, răpax, ſæva, trŭx fĕrox, vēsāna mălĕsāna, fŭrĭoſa. *phr.* Nūmmōrum, *vel* aūri sĭtis, cŭpīdo, fāmes, ŏpum, fŭrĭōſa cŭpīdo. Aūri ſacra fāmes, ămor īmmŏdĕrātus, vēsānus hăbēndĭ, Nūmmi tūrpis ămor fŭror ēxĭtĭālis habendi. Aūri īmpĕrĭōsa fāmes. Aūri cæcus ămor. Trīſtis ăvārĭtĭæ răbĭes. Aūri vēsāna cŭpīdo. ŏpum dīra fāmēs. Vīlĭs ăvārĭtĭa ēt nūmmi tām fœda lĭbīdo. Pērgit īnēxplētæ păllor ăvārĭtĭæ. Quīd non mŏrtālĭa pēctŏra cōgis aūri ſacra fāmes? Crēſcĭt ămor nūmmi, quāntum īpſa pĕcūnĭa crēſcĭt. Mŏrtēmquē tĭmēre. Aūri nēſcĭt ămor, ērgo sōllĭcĭtæ tū caūſa, pĕcūnĭæ, vītæ es. Pēr tē īmmātūrum mŏrtis ădĭmus ĭter. Īnsătĭābĭle mōnſtrum ŏrcus ăvārĭtiam ſtygĭis ēmĭſit ăb āntris. Gērmāna Hārpyĭs, făcĭes incūlta sĭtūq; Trīſtis hĭānt rĭctus, tētrĭcis frōns ăſpĕra rūgis, ōră fāme păllēnt, cōrpus mĭsĕrābĭle cūrā āttēnŭat, vīrus prōmptam īn perjūrĭa lingvam īnfĭcit, ēt trĕpĭdam ēxērcēnt īnsōmnĭa mēntem. Prōdĭga nām vītæ, sĭtis īnsătĭābĭlis aūri. *vide Avarus.*
Āvārus, *Łakomy.* Geitzig. *Semper avarus eget certum voto pete finem* Hor. *ſyn.* Părcus, tēnax, sōrdĭdus. *epith.* Mēndĭcus paūper, vĭgĭl, sōllĭcĭtus, īnsătĭābĭlĭs, cŭpĭdus, mĭsĕr, īnfēlix, lāngvĭdus, īnfāmis, dīves, răbĭdus, sĭtĭbūndus, ĕgēnus, ĕgēns, triſtis, īnēxplētus, mĭsĕrāndus, ārdēns *phr.* Aūri cæcus ămor, aūri quēm dīra cŭpīdo, sōllĭcĭtat, Quī nūmmos nūmĭnis īnſtar hăbet. īntĕr ŏpēs mēndīcus ŏpum. Cŭi pēctus fērvet ăvārĭtia. Quēm nōctes ātquē dĭes fērvēns ămor ūrgēt hăbēndi. Aūri īnflāmmātus ămōre, Quī ămōre sĕnēſcĭt, tābēſcĭt hăbēndi. Tūrpis ăvārus quærĭt, & īnvēntis mĭſer ābſtĭnet, āc tĭmēt ūri. Cōngēſto paūper īn aūro. Sēmper īnŏps Lūcri cŭpĭdĭne fērvēns, īmmŏrĭēns lūcris. Cŭmŭlāndi ārdōrē tābēſcēns. ămōr cŭi sēmper crēſcit hăbēndi. Sēmper ăvārus ĕget. Cōndit ăvārus ŏpes, dĕfŏſsŏque īncŭbat aūro. Nōn Tārtēſſĭăcis īllum sătĭāret ărenis tēmpēſtas prētĭōſa tăgi, nōn ſtāgna rŭbēntis Aūrea pāctōli; tōtumque ēxhaūsĕrit Hērmum, ārdēbit mājōre sĭti. Pārcum gĕnus eſt, pătĭēnſquē lăborum. Quæsītĭquē tēnāx, ēt quōd quæsita rĕsĕrvet.

Āuceps, *cupis, commune, Ptáſznik* 1.*Podchwytacz.* Vogelfänger. --- *famulus nunc aucupis idem.* Mart. *epith.* Cāllĭdus, vērsūtus, īnsĭdiātor, īnsĭdiōſus, fāllax, vĭgĭl, vĭgĭlāns, pēllax, āſtūtus, prōmptus, sōlērs, dŏlōſus, ābdĭtus, pērvĭgil, īmmōtus, ăvĭdus, īmpĭger, prŏpĕrus, sūbdŏlus, īnsōmnis. *phr.* Aūcŭpĭi dōctus, pĕrītus. Fāllāces tēndēns lăquĕōs. Vŏlŭcrum, ăvĭum vēnātor vŏlūcres fāllēns lăquĕis, vĭſcōquĕ tĕnācı. Quī cāntu dēlūdit ăves. Quī fictæ vŏlūcres dēlūdit īmāgĭne vōcis.

Āūctārium, *Przydátek, Przymiarek, Podkupne.* Zugab übermas.

Āuctārium adjicio, *Nádmierzam.*

Auctĭfico, Arr. ib. i. augeo, Pomnażam, Czczę.

Aūctĭficus, ſub Pomnożyćiel. ein Mehrer.

Āuctĭo, onis, *Auctionarius* Przeday publiczny.

Āuctĭōnor, Aūctĭōnem facio, propono, vendo, *Wyſtáwiam na przeday.*

Aūctito, as. Przyczyniam 1. Mehren.

Āucto, as, *Przymnażam, Pomnażam, Rozmnażam* Groſzmachen.

Āuctor, oris, hic, hæc. *Sprawcá, Jśćieć, Piſarz* 1. *Powod* 1. *Fundator, Wynależcá; Dźierzawcá* 1. *Pomnożyćiel, Rodźic, Powiádácz.* Przodek 4. Przedawácz, *Rádźićiel, Potwierdźićiel, Przyſtáw.* Urheber/ Anfanger. *Optima tu proprii nominis auctor eris.* Ovid. *ſyn.* Suāſor, īmpūlſor, hōrtātor, *vel* dōctor, măgĭſter. *vel* căput, prīncēps, Dūx, *vel* nūntĭus.

Āuctor secundus, *Rękoymiá.* Nachfolger.

Āuctor ſum, *Rádzę* 1. *Wátuię.* Rathen.

Āuctōrem habeo, *Szczycę ſię.* Rühmen.

Āuctōres ſunt, *Powiádáią.* es wird geſagt.

Āuctōrāmēntum, *Obowiązek, Zadátek, Zakup, Rękodayſkwo, Umowá, Zapłatá przenáiętemu.*

Aūctōrātĭo, Przedánie *wárowne.*

Āuctōrātus, ti *Obowiązány, Zákupiony, Promot, Żołnierz zmowiony.* Verbunden.

Āuctōrĭtas, Powaga, Powod, 1. *Moniment Odiſkánie, Swiádectwo,* Protokoł, *Dáwnośći używánia práwo.* Groſz Anſehen/ Gewalt. *Si auctoritatem poſtea defugeris.* Iamb. *ſyn.* Pōndus, mōmēntum, vīs, pŏtēſtas, impĕrĭum; *vel* fĭdes, nōmen.

Āuctōrĭtāte præditus, grāvis. &c. *Poważny.*

Āuctōrĭtāte alicujus nitor, &c. *Szczycę ſię kim.* Sich auff eines Anſehen verlaſſen.

Āuctōro, *Przećiągam* 2. *Nábáwiam, Obowięzuię.* Verflichten *Auctoratus eas, an turpi clauſus in arca.* Hor.

Aūctōror, Obowięzuię *ſię.* Powod *daię.*

Āuctum, ti, *Przybywanie.*

Āuctus, us, *Przyraſtánie, Przybywánie, Pomnożenie, Rośnięnie, Przymnożenie, Roſtość, Cieliſtość, Kreſcencya, Podkup.* Gemehrt. *ſyn.* ādaūctus, āmplĭor, mājor āmplĭfĭcātus.

Āucŭpātĭo, *Łowięnie ptáſtwá.*

Āucŭpātor, Ptáśnik. ein Vogelfänger.

Āucŭpātōrĭus, *Myśliwszy.* ein Jäger.

Āucŭpātōrĭus calamus, in *Trzćiná.*

Āucŭpātum, *Ná ptáki.*

Āucŭpĭum, *Myśliſtwo,* 1. *Obłow* 1. *Podchwytawánie, Łápáczká w mowie.* Das Vogelſtellen. *Faunus plumoſo ſum Deus aucupio.* Prop. *ſyn.* ăvĭum vēnātĭo. *epith.* Sūbtīle dŏlōſum, fāllax, āſtūtum.

Āucŭpo, as Āucŭpor, aris, *Łowię ptáſtwo, Chwytam,* 1. *Łowię tr. Podſłuchywam. Wypátruię, Pytam.* Podchwytáwám, *Stáram ſię, Zábiegám.* Vogelſtellen. *Aucupor infelix incertæ murmura famæ.* Ovid. *phr.* ăves căpto. Vēnātu ăvēs sĕquor, ăgĭto. Īnsĭdĭas ăvĭbus pōno, mōlĭor, ăves lăquĕo, pēdĭcis, călămo; āmĭte, vīſco, līno, căpĭo, ăves dēcĭpĭo, fāllo. Tūm lăquĕis căptāre fĕras, & fāllĕre vīſco. Vŏlucres nōdōſis plăgis dēcĭpĕre ăvĭbus rētĭa, lăquĕos tēndĕrē, ăvēs mēdĭcāta fāllĕre vīrga. Grŭĭbus pĕdĭcas, ĕt rētĭa pōnĕre cērvis, īlla dŏlis, vīſcoq; sŭpēr cōrrepta sĕquācı. Nēvĭbus hærēntem pĭcĕis frūſtra ādmŏvēt ālās. ārtēſque dŏlōſas Tōllĭte, nēc vŏlŭcres vīſcāta fāllĭte vīrga.

Aūdācĭa, *Smiáłość 2. Zuchwálſtwo.* Kühnheit.-- *in vultu eſt audacia miſta pudori.* Ovid. *ſyn:* Impătĭens, īndŏcĭlis ănĭmus īngēntes ănĭmi ārdŏr ănĭmi. Vīrtus āccēnſa, aūdāces ănĭmi. *epith.* Præſens, pūgnāx, fĕra, īnsŏlens, īncaūta fĕrōx, pĕtūlāns, pērdĭta, fīdēns, cæca, fŭrēns, fŭrĭbūnda, tĕmĕrārĭa, īnsānă, dēmēns, tērrĭbĭlĭs, sēcūra mălĕsāna, hōrrēnda, īntrĕpĭda, crūdēlis, ārdēns, āccēnſa, *Mārtĭa*, bēllĭca răbĭda, trūx, mĕtŭēnda *phr.* Nūlla mĕos trāxit, pĕtūlāns aūdācĭa sēnſus. Nēc cæca mĕas aūdācĭa vīrēs fāllat. Præcēps aūdācĭa crēvĭt. Cōrdăq; lānguēntēm, dēdĭdĭcēre mĕtum. *v. Audio.*

Āudācter, & *Audaciter, Smiele 1. Zuchwale.* Tapfferlich. *ſyn.* Aūdēnter, aūdāci ănĭmo, gĕnĕrōsè, fōrtĭter.

Āudācŭlus, *Smiátek.*

Āudāx, *Smiáły z Zuchwáły,* & ſub *Deſperát.* Verwegen/kühn/keck. *Dicat & audaci tu timor eſſe potes:* Prop. *ſyn.* Īntērrĭtus, īmpērtērrĭtus, īntrĕpĭdus, īmpăvĭdus, aūdēns, gĕnĕrōſus, fōrtis, *vel* tĕmĕrārĭus, īncōnsūltus, ănĭmi præcēps, *phr.* Tērrōrĭs ēxpērs. Tērrōre cărens. ănĭmo fŏrtis. Quēm nūllus ūrget mĕtus. Quī mĕtum pēctŏre ēxcūſſit, ējēcit. Aūdax cūncta pătı. Pūgnāntes ănĭmis aūdācĭbus īmplēnt, īngēntes ănĭmos āugūſto īn cōrpŏre vērſant. *vide Audeo, Fortis; Generoſus.*

Āudēnter, *Smiele názbyt.* Dapfferlich.

Āudēntĭa, *Smiáłość 1.* Kühnheit.

Āudĕo, *Smiem.* Dörffen/ſich erkühnen/Vnterſtehen. *ſyn.* Aūdāx, ſum, nōn tĭmĕo ſum īntrĕpĭdus, *vel* nōn dŭbĭto, *vel* cōnfido. *phr.* Aūdēndum ēſt, fōrtēs ādjŭvat ipsĕ Dĕus. Tū ne cēde mălis, sēd cōntra aūdēntĭor īto. Aūdēntes fōrtūna juvat. Prō te vēl sōlus dēnis ōbsīſtĕre turmis. Quĭs tē jŭvĕnum cōnfīdēntĭſsĭmè, nōſtras jūſsĭt ădīre dŏmos? Tānta nĕ vos gĕnĕrĭs tĕnŭıt fīdūcĭa, vēſtri. Quōd sī dēfĭcĭānt vīrēs, aūdācĭa cērte laus ĕrit īn māgnis. *vide pericula adire.*

Audiat Reverentia veſtra, vel ſua, & *Audiat Dominus, ſub Wáſzmość.*

Āudĭēndi ſenſus, *Słuch 1.* das Gehör.

Āudĭens impĕrii, Audiens dicto, *Poſłuſzny.*

Āudĭēntĭa, *Audyencya,* Audiens.

Āudīn, *Słyſz. J.* Hör.

Āudĭo, *Słyſzę 1. 2. 3. 4. Słucham 1. 4. Poſłuſzny ieſtem, Uſłucháć, Wyſłucháć, Máią go zá, Zowią mię, Tak ieſt 2. Dobrzę 2.* Hören. *Audiat hæc genitor qui fœdera fulmina ſancit.* Virg. *ſyn.* Aūſcūlto, *vel* īntēllĭgo, căpĭo. *phra.* Aūre sŏnōs, sŏnĭtum haūrĭo, căpĭo, āccĭpĭo. Sŏnus ăd aūres fērtur, vĕnĭt, pērvĕnit sŏnus, vōx aūres pēllıt, pĕnetrat, āccŭpat, vērbĕrat. Fāndo sī fōrtè tŭas pērvēnit ăd aūres. Vōx rēddĭta fērtur ăd aūres. Vēſtras sī fōrtè pĕr aūres Nōmen ĭit. Vōcēmquĕ hīs aūrĭbus haūſi. Vōx aūrĭbus īnſtrĕpıt. Sŭbĭto cum crēbĕr ăd aūres. Vīsus ădēſſe pĕdum sŏnĭtus. Cūm grăvĭor mĭhi nūntĭus aūrēs vērbĕrat. aūres āccōmmŏdat. *Aūrĭbus* āĕra căptat. Vocēmquĕ hīs aūrĭbus haūſit. Gĕmĭtus lăchrȳmābĭlĭs īmo aūdītur tŭmŭlo, ēt vōx rēddĭta fērtur ăd aūrēs. mūlta aūrĭbus haūſi. Mātērnas īmpŭlĭs aūres lūctus Pēndēt nārrāntis ăb ore. Vūlgi quæ vōx ut vēnĭt ăd aūrēs, Cōntĭgĕrat noſtras, īnfāmĭa tēmpŏris aūres. Cōnſtĭtĭt Ænēas ſtrĕpĭtumquĕ ēxtērrĭtus haūsĭt. Aūrĭbus īntērdum vōces căptāmus, ĕt ōmnem ādvēntus ſtrĕpĭtum crēdĭmus ēſſe tŭi, aūdĭo āttēntè. *vide Auſculto.*

Āudĭo ſurdè, *Audio-parum, Niédoſłyſzę.*

Āudit benè *Dobrze o nim mowią.*

Audit malè, *Zle o nim mowią.*

Āudītĭo, *Słuch 2.* Das Gehör.

Āudītĭoni opĕros, *Przyſłuchywam ſię.*

Audītĭuncŭla, *Słuch 2.* das Gehör.

Āudīto, *abſolutè ſub Doznawſzy.*

Audīto, as, Słucham 1. Hören.

Āudītor, oris, *Słuchácz, Audytor.* Zuhören. *Excitat auditor ſtudium, laudataq; virtus.* Ovidius. *ſyn.* Aūdĭēns, Diſcĭpŭlus.

Āudītōres, *Słuchácze.* Zuhörer.

Āudītōrĭum, *Słuchálnia, Szkoła, Słuchácze.*

Ādĭtōrĭus, *Słuchalny.*

Āudītus, us, *Słuch. 1. 3.* Das Gehör *Viſus abit, fugit auditus. trahit omnia ſecum.* Mart.

Āudītus gravitas, *Niédoſłyſzenie.*

Āudītus, ſenſus, *Słuch 1.* Gehör.

AVE

Āve, *Witay.* Gott grüſſe dich. *Et matutinum portat ineptus ave* Vir. *ſyn.* Sālvē *phr.* Jŭbĕo sālvēre Sălūtem dīco, nūntĭo, fĕro, āffĕro. Te sălūto.

Ave portans, *Pozdrawiácz.* ein Begrüsser.
Aveho, *Uwożę.* Hinwegführen. *syn.* Veho, deveho.
Avellana. *Orzech láskowy. Non ab avellando dicta, sed ab Abella oppido, quasi Abellina.*
Avello, is, *Odrywam, 1. Oddźieram, Uczosnąć.* Ab-oder hinweg reissen. *Fatale aggressi sa crato avellere templo.* Virg. *syn.* vello, convello, extirpo, abstraho, aufero.
Avena, *Owies, Zdzbło, Łodygá.* Haber/Halm. *Et levis obsesso stabat avena solo.* Ovid. *syn.* Calamus, arunda, fistula, cicuta, culmus. *epith:* exilis, exigua, gracilis. teres, iners, bibula, docilis, resonans, altisona, septifor̄is, phœbæ. *phr.* infelix lolium et steriles dominantur avenæ expectata seges vanis elusit avenis. *vide Fistula.*
Avena sterilis, *Owiesek.* Strohalm.
Avenacea puls, *Grucá.* Habergrütze.
Avenaceus, *Owśiány.* das vom Haber ist.
Avenata, *B. sub Gruca.* Habergritze.
Avenarius, *Owsowy.* Vom Haber.
Avens, *Chćiwy,* Aventer, *Chętnie.*
Aveo, *Radbym, Żądam, Chcę* Begehren. *E quibus unus avet quamvis aspergere cunctos.* Hor. *syn.* Cupio, opto, exopto, volo, desidero.
Averni limen, *Otchłáń piekielna.*
Averna loca. *Ptakow niemaiący.*
Avernalis, *Piekielny.* Höllisch. *Inter avernales haud ignotissima Nymphas.* Ovid. *syn.* avernus, a, um, avernicus, Tartareus, infernus, Stygius Tænarius, Phlegetonthæus, acheronicus
Avernus, substant. *Otchłąń piekielna, Piekło.*
Avernus, adject. *Piekielny.*
Averro, sub *Zágrabić.*
Averruncandus, Brzydki. Abscheulich.
Averruncans. Odwrotny 3. Versöhnend.
Averruncatio, Odwrácánie, Oczyśćienie 2.
Averrunco, Odwracam co złego.
Averruncus, Odwrotny. 3. Versöhne.
Aversa mens, *Odwrocęnie 2.* Abwendung.
Aversa pecunia, *Obrywká.* Gewinn.
Aversabilis, *Brzydky.* Heßlich/ abscheulich.

--- *incautum scelus aversabile cumq; est.* L.
Aversatio, *Odwrocęnie 2. Brzydzęnie, Nienawidzęnie.*
Aversatrix, Hierem. 3. quæ aversatur.
Aversio, *Odwrocęnie 1.* Abwendung. *syn.* Fuga, odium. *epith.* improba, cæca, gravis.
Aversione emere, *-Niewárownie.*
Aversione stomahi laboro. *Apetytu nie mam.*
Aversor, oris, *Odwrotny 3.* ein Abkehrer.
Aversor, aris, *Odwracam oczy, Brzydzę się.* Sich wegkehren/ scheuen. *Officioq; levem non adversatus honorem.* Ovid. *syn.* Fugio, refugio, odi, detestor, abhominor, execror. *phr.* odio prosequor, odio habeo.
Aversus, *Tyluy, Niechętny, Wtył.* Abgewandt. *Diwa solo fixos oculos aversa tenebat* Virg. *syn.* alienus, inimicus, infensus.
Aversus à Musis, *Nie uczony.*
Averta, æ, Nabrodrki.
Avertat Deus, *Nie day tego Boże.* Das Gesche nicht.
Avertens, *Odwrotny 3.* Abwendend.
Averto, *Odwrácám 1. 2. Odstraßam, Obracam wzad, Obracam rzekę, Obracam się tyłem, Skłádam winę, Krádnę 1. Zwáłam, Zjadzam.* Abwenden *Quo regnum Italiæ Lybicas avertere oras.* Virg. *syn.* abduco, avoco, amoveo. *phr.* Dii talam avertite casum. Nec posse Italia Teucrorum avertere Regem.
Avertor, *Odstępuię 5.* Abtretten.
Aufero, *Krádnę 1. Unoszę 2. Odeymuię 1.* Hinwegnehmen. *Auferor, ut rapida concita navis aqua* Ovid. *syn.* Tollo, extorqueo, adimo, rapio, eripio, abripio, *vide Furor. aris.*
Aufer te hinc, Przecz z tąd. Weg von hier.
Aufero me, Odchodzę 1. Weggehen.
Aufero vitam, *Zábijám.* Todt Schlagen.
Aufert me aliquid, *Uwodzę się.*
Aufugio, *Ućiekám 1. Zbiegam 2.* Fliehen. *Quisquis es, assiduas aufuge blanditias.* Virg. *syn.* Fugio, diffugio, vel vito.
Augeo, *Przymnażam, Pomnażam, Rozmnażam,* *Przy-*

Przyczyniam 1. Przydáię 1. 3. Nábáwiam, Rozßerzam 2. Ofiaruię 1. & sub Obdarzam, Zálecam. Vermehren. --- & numerum Divorum altaribus auget. Virg. *syn.* ădaūgĕo, ămplĭo, ămplĭfĭco; ĕxtĕndo, mūltĭplĭco, cŭmŭlo, ăccŭmŭlo, *vide Accumulo.*

Augĕor, Rostę, Zunehmen. *syn.* Aūgēsco, ădaūgĕor, crēsco.

Āugēsco, Rostę, Rozmnażám 1. Pomnażam się, Przybywa czego, Przyrasta. Zunehmen.

Augifico, Przymnażam. Grosmachen.

Augītes, æ, m, gr. in Turkus.

Āugmĕn, Rośnienie, Rostość, Pomnożenie Przyrástánie, Przybywánie, Ciélistość, Ofiara 1. Zunehmung.

Āugmĕn sumere sub Przybywa. Mehren.

Augmĕn addo, Przyczyniam 1.

Augmēnto, Przyczyniam 1. Przymnażam. Mehren/ Zulegen.

Āugmēntum, Przymnożenie, Ofiárá 1.

Āugur, Wieszczek 2. Ein Wahrsager. Auguribus Phœbus, Phœbe venantibus adsit. Virg. *syn.* ărūspĕx, vātēs, aūspĕx. *epith.* Pĕrītus, Phœbējus, vĭgĭl, cērtūs. *phr.* ōs fātĭdĭcum. Præscĭa lĭngva, ĭntĕrpres Dīvum Fāta cănēns. ēvēntūra vĭdēns. Plenus Phœbo. Vēri prōvĭdus Aūgur. Quī vŏlucrūm trāctus sōlērti ĭndāgĭnĕ sĭgnat. Cui pĕcŭdum fibræ cœli cŭi sīdĕra pătēnt, ĕt lĭngvæ vŏlucrum, ĕt præsāgi fūlmĭnis ĭgnēs. Nōscēns quæ mōx vēntūra trăhāntur. Cui fātōrum lēges, ævīquĕ fūtūri ēvēntūra păter pŏsse vĭdēre dĕdit. Tū prŏcul ēvēntura vĭdeas tĭbi dēdĭtus aūgur. Scit bĕne quid fāti prōvĭda cāntĕt ăvis. Dūm sacra sĕcundus ărūspĕx nūntiet. *vide aruspex, Vates.*

Āugur aquæ, Wroná 1. Die Lefzen.

Āugŭrācŭlum, Wießczbiárnia. Zamek.

Āugŭrāle, Káplicá. ein Capell.

Āugŭrālis, Wießczy. ein Warsagender.

Āugŭrārio, Wieszczbá 3. Weissagung.

Āugŭrāto, Obrządnié. Mit rath.

Aūgurātōrium, Kaplica, ein Capel.

Augŭratrix, apud Isaiam Latinum. Wieszczká, Wrożká. ein Weissagerin

Āugŭrātus, us, Wieszczbiárstwo in Wieszczek

Āugŭrātus, scientia, Wieszczbá 1.

Āugŭrĭōrum interpres, Wieszczek.

Āugŭrium, Wiészczbá. 3. Wrożká 2. Przepowiedzenie. eine Weissagung vom Vogel Geschrey. Ni frustra augurium vani docuere parentes. Virg. *syn.* Vātĭcĭnĭum, aūspĭcĭum. *epith.* Fātĭdĭcum, trīste, cæcum, ĭnfēlīx, bŏnum, mălum, cērtum, ĭncērtum, prōspĕrum, fātāle, fēlīx, ădvērsum, ăncēps, dŭbĭum, præsāgum, tērrĭfĭcum, optātum, sĭnīstrum. *phr.* Vātum præsāgĭa, prædĭctā, ōrācŭlā. Dīvīnī mŏnĭtus

Āugŭrium mĭhĭ facit aliquid sub Sercá dodáię. ein Hertz machen.

Āugŭrĭus, Wießczy. Warsagender.

Augoror, aris, vel auguro, as, Wieszczę 2. Weissagen. Auguror uxoris fidos optabis amores. Tib. Et reor, & si quid veri mens augurat opto. Virg. *syn.* Vātĭcĭnor, prædīco, ĭs. *phr.* Cāsus fūtūrōs, ăpĕrĭo, nūntĭo, dēnūntĭo, ēxpĕdĭo. Pēr mĕdĭās fŭĕrat dīvīno cōncĭta mōtu vātĭcĭnāta vĭas. Tĭbi cāsus ānte fŭtūrōs Vātĭcĭnātus eram. *vide Prædico is*

Āugŭrum ars, Wieszczka 1. Warsagung.

Āugŭsta, Cesárzowo, Keyserlich.

Āugŭstāle, Páłac Namiot ein Fürsten zelt.

Āugŭstālis, Augustianus, Augustinus, Césárski, Keyserlich/ Herrlich.

Āugŭstè, Wspániálé, Obrządnie, Swiątobliwie. Hochmüttig / prächtig.

Āugŭstus, substant. Cesarz. Ein Römischer Käyser. *syn.* Cæsar. *epith.* Vīctor, fēlix, ĭndŏmĭtus, gĕnĕrōsus, pācĭfĭcus, bēllĭger, ĭnvīctus, pĭus, mĭtis, fŏrtis.

Āūgūstus, adject. Panięcy, Wspaniały, Cześci godny, Swięty 2. Tectum augustum, ingens, centum: &c. Virg. *syn.* Vĕnĕrāndus, vĕnĕrābĭlĭs, cōlēndus, sănctus, săcĕr, sacrātus, rĕlĭgĭōsus.

Āūgūstus, mensis. Sierpień. Der Augstmonat *syn.* Sĕxtĭlis *epith.* Spīcĕus, frūgĭfer, călĭdus, torri-

torridus, aridus, ustus, fervens, sitibundus, iners, piger, ignavus, segnis pulverulentus, triticeus. *phr* Mensis arida quo sitiens excoquit arva Leo. Quo Phœbus sicci terga Leonis adit. Quo Ceres *seu* messis curva falce resecta cadit. Quo rapidis sol terga Leonis urit equis. Nomine Cæsareo gaudens. Cæsare ab Augusto ducens sua nomina mensis.

AVI

Avi sinistra, *Szczęśliwie* **Glückselig.**
Avia, æ. *Bábá 2.* **Groszmutter.** *Deque avia nihilum superest, &c.* Pers.
Avia, orum, *Bezdrożny.* **Unwegsam.**
Aviarium, *Ptaśznik, Gay, Sad ptaszy.*
Aviarius, *Ptaśznik 2.* **Ein Vogel steller.**
Avibus bonis secundis, *Szczęśliwie.*
Avicula, *Ptaszek.* **Ein Vöglein.**
Aviculárius, *Ptáśznik 2.* **Vogelsteller.**
Avide, *Łakomie, Chćiwie.*
Avidior, *Przyśkępszym.*
Aviditas, *Chćiwość.* **Begierd/** *syn.* Cupiditas, cupido, fames, sitis, ardor, desiderium.
Aviditer, Chćiwie. **Begierlich.**
Avidus, *Chćiwy.* **Begierig.** *Contemptrix superum, sævæque avidissima cædis.* Virg. *syn.* Cupidus, studiosus, amans, appetens.
Avilla, *Jágnię,* **Ein Lamb.**
Avis, *Ptak.* **Ein Vogel.** *Nunc avis in ramo tecta laremque parat.* Ovid. *syn.* Volucris ales *epith.* acris, arguta, vaga, pavida, devia, nubivaga aëria, præpes, rapida, levis, timida, cita, fugitiva pennigera, celer, fugax cicurata. *phr.* alituum genus. Volucrum, alituum pennata cohors. Pennigeri greges. Increpuit volucrum densis exercitus alis. Tepidum volucres concentibus aëra mulcent. Passimque vagantes dulce sonant tenui gutture carmen aves. Resonant avibus virgulta canoris. vernis mensibus ales Garrula. Concentum suavem resonis e frondibus edens. Dulci modulamine mulcens. aves solatia ruris. assvetum sylvis, innocuumque genus. Et cecinit mœstum devia carmen avis, innumeræ comitantur aves. stipatque volantum alituum suspensa cohors. Quam multa in sylvis avium se millia condunt. Quam multæ glomerantur aves, et in æthere puro effingunt varios lusus.
Avis cantrix, *Ptak śpiewáiący.*
Avis caucasea, *Sęp,* **ein Geyer.**
Avis guttata, *Jndyk.*
Avis gloriosa, *Paw,* **ein Pfeu.**
Avis imbrium divina, *Wrona.* **ein Kräh.**
Avis imitatrix, *Figlarz ptak,* sub *Sowá.*
Avis inauspicata, Avis incendiaria, *Węglik ptak.* **ein unglückseliger Vogel.**
Avis magna, *Sęp, Orzeł.* **ein Adler.**
Avis malitiosa, Medica, *Paw,* **ein Pfeu.**
Avis, non Avis, *Struś 2.* **Ein Straus.**
Avis ore auspicium faciens, *Ptak śpiewáiący.* **Ein Vogel der singt.**
Avis Palatina, *Sęp.* **Ein Geyer.**
Avis paradisi, *Látáwić ptak.*
Avis parasita, sub *Sowá 1.* **ein nacht Eyle.**
Avis præpes, Avis regalis, *Orzeł 1.*
Avis saltatrix, sub *Sowá,* **ein Nacht eyle.**
Avita bona, *Dźiadowizná.*
Avicium, *Ptáſtwo,* **Feder spiel.**
Avium infantes, Avium pulli, *Ptaßętá,* **junge Vögel.**
Avium custos, *Ptáśznik.* **ein Vogel hütter.**
Avius, *Bezdrożny.* **Unwegsam.** *Avia dum resonant avibus virgulta canoris.* Virg. *syn.* invius, impervius, devius, ambiguus, anceps, incertus, cæcus, *phr.* Plenus, ambagibus decipiens errore locorum.

AUL

Aula, *Dwor 1. 3. Podwordze Salá, Surma,* **Ein Saal/ eines Fürstenhofs.** *epith.* Vacua, nitida, sublimis, potens venerabilis, magnifica augusta, varia, prædives, spatiosa, pulchra, splendida, aurata, picta, superba, clara, illustris, Regia, marmorea, parata, ornata corusca. *v. domus Regia.*
Aula, pro Olla, prisce, Kociel 1. **ein Kessel.**
Aula ahenea, *Kociel 1.* **ein Kessel.**
Aulæa, orum, Gr. *Opona, Zagiel 2.*

Aulæ;

Aulæum, Gr. Obićie. Decken.
Aulæus, Oponny. Aufgewürckt.
Aular. Pokrywka. ein Stirtze.
Aulētes, æ, m, gr, Surmacz. ein Pfeiffer.
Aulētĭcus, Gr. Surmáczy, das da pfeiffr.
Aulētĭcus, Gr: Surmacuy. das da Pfeiffr.
Aulētĭcus călămus, sub Trzćina. Ein Rohr.
Aulĭca domus, ædes, Dwor 1. Ein Hoff.
Aulitacademia, Polityká zła.
Aulicaster, sub Kortezyan.
Aulicoquus; sub Wárzony. Gekoche.
Aulicum, fămŭlĭtĭum sub Dworzánin.
Aulĭcus, substant. Dworzánin: ein Hoffman.
Aulĭcus, adject. Dworowy, Nádwotny Höfisch/ Prächtig. Tunc tatus juvenum; sed aulicorum. (Phal.)
Aulōdia, Gr. Gránie. ein Spiel.
Aulœdus, Gr. Surmácz. ein Sänger pfeiffer.
Aulos, vel Aulus, Błyszczak, Pław.
Aulŭla. Gárnuszek. Ein Töpflein.
Aumarium, Aumatium, automatium. Wychod pospolity.
Avŏcāmentum, Rozrywánie, Odwábiáiąca rzecz.
Avŏcat me aliquid, Uwodzę się.
Avŏcātio, Odwabiánie, Odćiagánie; Odwodzenie, Rozerwánie.
Avŏco, Odwábiam, Odwodzę 2. 3. Odćiągam 1. Hinweg ffen: Sed nisi forte tuas melior sonus avocet aures. Calph. syn: ăverto; ăbdūco; ăbstrăho.
Avŏlo, Odlatam; Ulatam, Odchodzę 1. Ućiekám 1.

AUR

Aura, Wiátr 1. Wiátrek, Wionięnie. Lufft.
Aura populāris, Łáská, Sprzyiánie, Pochwała. das lob. lieb. Gunst.
Aura rumōris, Wieść. Neue Zeitung.
Aurāmentum, Plin. corr. Aut ramentum.
Aurantia mala, Pomáráncza ein Pomerantz.
Aurāria, Złota góra. ein Goldberg.
Aurārium metallum, Złota ruda.
Aurārium nĕgōtium; sub Podskárbstwo.
Aurārius, substant. Złotnik. gold-Schmidt.
Aurārius, adject: ab auro. Złotowy.
Aurāta, Złotobrem, & sub Jażdż.
Aurātilis, Pozłoćisty. Vbergoldt.
Aurātor, Złotnik. ein gold Schmidt.
Aurātūra, Pozłota. Vergulding.
Aurātus, Pozłoćisty. Złoty. Vbergulder.
Aurati his sex radij fulgentia cingunt. Virg. phr. auro illūsus, dĕcōrus, pērfūsus. ārdens squālĭdus spĕctābĭlis, īnsīgnis, fŭlgēns, fŭlvus, flāvus, rŭtĭlans, rŭtĭlus, nĭtĭdus, tēctus, ŏpertus, cĭrcūndātus, auro dives.
Aurĕa, æ, & Aureæ, hæ, Gałeczka, Uzdá.
Aurĕa, orum, Sententya 1, Sentents.
Aurĕax. Woźnicá, Jeźdźiec konny.
Aurēlia, Gąśiennicá.
Aurem admoveo arrigo, Podsłuchywam.
Aurem præbeo, Aurium operam do. Słuchám 1. Hören.
Aurem pervello, vello, Przypominam.
Aurĕŏlus, adject: Złoćiuchny, Pozłoćisty, Piękny. Goldgulden. Aureolos ultro quattuor ipse petit. Mart.
Aurĕŏlus, substant: Złoćik. Goldgulden.
Aures arātri, Pługowe nogi. Pflug stab.
Aures arrigo, ērigo, Słucham pilno.
Aures vēnābŭli, Knebel.
Aurēsco. Złocę się. Sich gülden.
Aurĕus, adject: Złoty, Piękny Wyborny, Złotoczerwony. Gülden. Aureus & simili frondescit virga metallo. Virg. phr. nūmmus aurĕus, auro factus, effictus sŏlĭdus, grăvis auro.
Aurĕus, subst. Złoty czerwony, & in Srebrnik moneta, Ein Ducaten.
Aurĕus solidus, Aureus stater, Złoty czerwony. ein gulden Schilget.
Aurĭbus, acutis homo, Rozsądny, Klug.
Aurĭbus blandior, servio, Pochlebuię.

Aūrĭbus fit honos, *Z douszeniem.*
Aūrĭbus, surdis, vanis, &c, sub *Niesłyszę.*
Aūrĭchālcum, *Mosiądz.* Ertz.
Aūrĭcŏmus, Złotowłosy. Der ein goldgelb Haar hat. *Auricomus cum quis decerpserit arbore fœtus.*
Aūrĭcŭla, *Ucho 2.* Ohrenläpplein. *Tum vetulo, auriculis alienis colligit escas. P.*
Aūrĭcŭla infima, *Ucha cześć dolna.*
Aūrĭcŭlæ, *Słuchácze.* Zuhörer.
Aūrĭcŭlāris, *Pálec ostátni.* Der Ohren- oder klein-Finger. *Octavum præbet summum digiti auricularis.* M.
Aūrĭcŭlārĭus, adject. *Uszny.*
Aūrĭcŭlārĭus subst. *Podchwytácz, Sekretarz.*
Aūrĭfăber, *Złotnik 1.* ein gold Schmid
Aūri legulus, *Złotarz*, sub *Złotnik 1.*
Aūrĭfer, Złotorodny. Gold bringend. *Quid-u i d ab auriferis ejectat Iberia fossis* Stat.
Aūrĭfex, *Złotnik 1.* Goldschmid. *Est data ab Aurificum nostris incudibus aris.* M.
Aūrĭfĭcīna, *Złotárnia.* Der Goldschmiden Werckstatt.
Aūrĭfŏdīna. *Złota gora.* ein Goldberg.
Aūrĭfur, *Złotokradcá.* ein Golddieb.
Aūrīga, *Woźnicá*, Sternik, *Powoźnik.* Ein Fuhrmann. *Hic situs est Phaeton, currus auriga paterni.* Ovid. *epith.* Dŏcĭlĭs, īmprŏpĕrus, pĕrītus, prūdens, sōllĭcĭtus, cĕler, cĭtus, vĕlōx fōrtis, lăcĕrtōsus, rōbūstŭs, ĭmpĭgĕr clāmōsus, īndŏcĭlis, īmprūdens. *phr.* ĕquōrum dŭctŏr, rēctor, mŏdĕrātor, ăgĭtātor. Mănĭbus qui flĕctit hăbēnas.
Aurigāndi ărs, *Woźnictwo.* Fuhr künst.
Aūrīgārĭus, sub *Woźnicá.* ein Fuhrmann.
Aūrĭger, Złotorodni, das Gold trägt *Aurigeris Divûm placantes numina tauris.* Cic.
Aūrīgĭnōsus, *Zołtą chorobę ćierpiący.*
Aūrīgo, inis, *Zołta chorobá.* gelb Sucht.
Aūrīgo, as, Powożę kommi.
Aūrīgor, aris, idem, & tr. *Rządzę.* Fahren.
Aūrĭpīgmēntum, *Aurypigment*, & sub *Sandaraka.* Bergroth / Arsenik.
Aūrĭplĭces, hæ sub Obrazek. ein Bild.
Aūris, *Ucho 1. 2.* & tr. *Podsłuchwyracz, Wiernek, & Pługowe nogi.* ein Ohr.
Aūris ima, *Uchá część dolna.*
Aūrĭsālix, Złotowierzb.
Aūrĭscālpĭum, *Uszká.* ein Ohrleffel.
Aūrītus, *Uszáty 1. Słyszący, Słuchaiący rad,* der grosse oder lange Ohren hat. *Auritosque sequi lepores, & figere demas.* Virg
Aūrĭum gravitas, tarditas, *Niedosłyszenie*
Aūro, as, Pozłácam. Vergolden.
Aūro certans, *Złotoczerwony,* Goltroth.
Aūro clāvāta vestis, *Szata z kutajami.*
Aūra cōntra, sub *Zá tyle.*
Aūro cōntra carus. *Drogi. Nieoszácowany.*
Aūro cōntra non carus *Wyborny.*
Aūrora, *Zorza záránna.* die Morgenröht.
Aūrōsus, Złoty. Gold.
Aūrūgo, *Zołta chorobá. Suchość.*
Aūrum, *Złoto 1, Pieniądze.* Gold. *Thesauros, ignotum argenti pondus & auri* Virg. *epith.* Rēgāle, cōrūscāns, fūlgēns, ŏbrȳzum mĭcāns, nĭtĭdum, clārum, sōlĭdum, dīves, rŭtĭlum pūrum, rădĭāns, pāllĭdum, prĕtĭōsum, tĕrsum, Dălmătĭcum, rūtĭlāns, īnvĭdĭōsum, flāvum, fūlvum, nōbĭle, fātāle, ēxĭtĭāle, pŏtēns, spĕcĭōsum, nŏcēns, ŏptātum, grātum, jūcūndum. Hĭspānum, ădōrātum, ēxpĕtĭtum, lēntum, fūtĭle, cœlātum. *phr:* Auri mĕtāllum Aūri pōndus. Aūri lūmĭna. Fūlvum mĕtāllum. Aūri tălēnta. Flāva vīscĕra tērræ. Māgni pōndĕris aūrum. Sūnt aūri pōndĕra făctı, īnsĕctīquĕ mĭhi.
Aūrum Cōmicum, *Czerwony złoty márchwiány.* Goldroth.
Aūrum elutum *Złoto szczere.* fein Gold.
Aūrum in balucis, in glebis, in ramentis, *Minerá.*
Aūrūnco, as, Odwracam co złego.

AUS

Aūsbărĭpĕdá, m, sub Krzywonobi.
Aūsbūlor, priscè, Cáłuię. Küssen.

Aūscu-

Aûscûltâtio, *Usłuchánie, Posłuszeństwo.*
Aûscûltâtor, *Słuchácz.* ein Zuhörer
Aûscûltâtus, us, *Słuch 2.* das Gehör.
Aûscûlto, *Podsłuchywam, Podsłuszny iestem. Usłucháć.* Zuhören/ mercken. *syn.* Audio, âdvêrto; *phr.* ârrêctis aûrîbus âdsto. Dîctis mêntem aûres, ânîmum, côrda âdvêrto. Dîctis vôcîbus aûrês âccômmôdâre, præbêre. Dîctis âdjîcio mêntem. Quôd sî quîs mônîtis târdâs âdvêrtêris aûres. Côrda pârûm pêr. Hûc âdvêrte lîbêns. Sî nôstris præbêre vâcat tibi cântîbus aûrem. Încipe, sûspênsis aûrîbus îsta bîbam âccîpîte êrgo ânîmis, âtquê hæc mêa fîgite dîcta. Nôstrâm nûnc âccîpe mentem. Sêd câpe dîcta mêmor. His ânîmum ârrêcti dîctis. Quæ dîcam ânîmis âdvêrtîte vêstrîs. Nârrântis cônjûx pêndet âb ôre vîri, întêntîquê ôrâ tênêbânt. Dîcta ânîmis fîgêre, dêfîgêre.
Ausim, *Śmiém,* Durffen.
Ausônia, *Włoská ziemiá.* Ein Theil Italiæ. *Arva neque Ausoniâ semper cedentia retro.* Virg. *syn.* Itâlia, Lâtium, *epith.* Dîves sûpêrba, ârmîpôtêns, fêrtîlis. *phr.* Aûsônii fînes. Itâla têllus, Sâtûrnîa rêgna. *vide Italia.*
Ausônius, *Włoski.* ein Italianer.
Auspex, *Sprawcá, Powod 1.* & sub *Dziewosłąb.* ein Wahrsager. *Dijs equidem auspicibus reor &c.* Ovid. *v. Augur.*
Aûspîcâbîlis, *Sprzyiázny.* Günstig.
Auspîtâlis, *Wieszczy.* das etwas anzeiget.
Auspîcâto, *Szczęśliwie, Obrządnie.*
Auspîcâtus, *Szczęśliwy, Szczesny.* Glückselig. *Non auspicatos contulit impetus.* (Alcaic.) *syn.* Faûstûs, prôsper felix, fâvêns.
Auspîcio, optimo, *Szczęśliwie.*
Auspiciis addicentibus, bonis, optimis, salutis, *Szczęśliwie.* Glückselich.
Auspiciis malis, non captatis, *Nieszczęśliwie* unglückselig.
Auspîcium, *Wieszczba 3. Szczęściá znák, Znák 11. 12. Powod 1. Przodek 3. Hetmánienie, Rząd 1.* Weissagung. *Auspicio felix totus ut annus eat.* Virg. *vide Augurium.*
Auspîcium mihi facit. *Serca dodáie.*
Auspîco, as, & Aûspîcor, aris, *Wieszczę 2. Szczęśćia szukam. Poczynám, Záczynam 2.* Weissagen. *Hinc auspicari regna tantálida solent.* (Iamb.) *vide Auguror.*
Austêllus, Auster, *Wiatr południowy práwy*
Austêrîtas, *Srogość.* Herbe / Rauhe. *Adeone nulla Austeritas.* (Jamb. Dim. *syn.* Aspêrîtas, dûrîtîes, grâvîtas, sêvêrîtas
Austêrus, *Cierpki, Ostry 3. Zły 3.* Rauh/ murrisch/ saur. *Qui volet austeros, arte ferire viros.* Prop. *syn.* Sêvêrus, grâvis, durus, âsper, îmmîtîs.
Austrâlis, *Południowy. 2.* Das gegen Mittag liget. *Nulla dies adeò est Australibus humida nimbis.* Ovid.
Austrîa *Rákusy.* Oesterreicherland.
Austrînus, *Południowy. 2. Wilgotny.* Mittägig *Austrinos tulerit quæ terga obverterit axi* Virg.
Ausus, us, m, Ausum, si, n. *Śmiały uczynek* ein kühne That. *Ausibus illicitis nihil obstiterit.* Prosp. *syn.* Aûsum. *epith:* Hêrcûlêus, stôlîdus grândis, fûrîâlîs, vâlîdus, cæcus, pêtûlâns, sôns, împîus, mâlêsânus, râpîdus præstâns, nêfândus, mâgnânîmus, prôtêrvus. *phr.* Aûdâces cômpêscûit aûsus. Mâgnânîmos aûsus îmîtâta pârêntum, ên âge, si quîd înêst ânîmo pâr fôrtîbus aûsis. *v. Audax*

AUT

Aut, *Abo 1. 4.* Oder. Aut *aris servire sacris, aut scindere terram.* Virg. *syn.* vel seu, (*monosyll.*) sive, ve, (*postpositiva particula.*)
Autem, A *rożne, Záś, Jáko 3.* Aber.
Authêntes, æ m, Gr: *Jśćiec,* Steylich.
Authêntîcæ tabulæ, *Originał.*
Authêntîcè, *Dowodnie.* Scheinbahrlich.
Authêntîcus, Gr. *Dowodny, Pewny, Poważny*
Authêpsa, æ, Gr. *Pairká.*
Author. lege Auctor.

Ăutŏcĕras, atos, Gr. *Wino ſtábe*, & *in Niero-ſtworzony*. Gewäſſerer Wein.
Ăutŏgrăphum, Gr. *Właſna ręka, Piſanie właſney ręki*.
Ăutŏgrăphus, Gr. *Ręką właſną piſany*.
Ăutŏmăta, orum, Gr: *Sámoruſzne rzeczy*.
Ăutŏmătārĭus, ibidem. & *Sztukmiſtrz*.
Ăutŏmătum, *Sámoruſzne rzeczy*.
Ăutŏnŏmĭa, æ, Gr. *Swawola*.
Ăutŏphŏrus, Gr. *Złodźiey z licem*.
Ăutŏpyrus panis, Gr. *Chleb z. Pſzenny*.
Ăutūmnālis, *Jeśienny*, & ſub *Oźiminá* Herbſtig. *Mollia fraga leges. ipſa autumnalia corna*. Ovid.
Ăutūmnat, ſub *Jeśień*.
Ăutūmnĭtas, *Jeśień*, *Obrodzenie* Herbs zeit.
Ăutūmnus, ſubſt. *Jeśień*. Herbſt zeit.
Ăutūmnus, adject. *Jeśienny*. Hebſtig.
Ăutūmo, *Mniemam*, *Powiádam* 1. *Mowię*. Vermeynen/ ſchätzen. *Autumnat hæc populos: hæc magnus &c.* Hor. *ſyn.* Pūto, ēxīſtimo, ŏpīnŏr, jūdĭco, cēnsĕo, sēntĭo.
Ăvūlsĭo, *Uczośnięnie*. Abreiſſung.
Ăvūlsor, *Obrywácz*, & ſub *Gębkarz*.
Ăvūncŭlus, *Wuy*. Der Mutter Bruder. *Et furore incipias. ut avunculus ille Neronis*. I.
Ăvus, *Dziad* 1. Groſzvvater. *Stat fortuna domus, & avi numerantur avorum*. Virg. *ſyn.* ătăvus, prŏăvus. *epith.* Lōngævus, vĕtūſtus, grăvis, sĕnĭŏr vīvāx, vĕnĕrāndus. *phr.* Huic gĕnus ā prŏāvis, īngēns clārumquĕ pătērnæ Nōmen ĕrat vīrtutis. Tūrnus ăvis ătăvīſque pŏtens. Dūm prŏăvos ătăvoſq; rĕfĕrs, & nōmĭna mīlle. Mĕcœnas ătăvis ēdĭte Rēgĭbus.
Ăuxĭlĭa, orum, *Pośiłek*. Hilff.
Ăuxĭlĭāris, Auxiliarius, *Pomocny*, Behülfflich. *Cæruleus frater juvat auxiliaribus undis*, Ovid.
Ăuxĭlĭārĭus miles, *Pośiłek*, ein Helffer.
Ăuxĭlĭāres, hi, *Żołnierz lekki*.
Ăuxĭlĭātor, idem & *Pomocnik*. ein Helffer. *infirmus, Auxiliator, invadunt virum*. (Jamb. *ſyn.* ădjūtor, faūtor.
Ăuxĭlĭātus, ūs, *Pomoc*. Hülffe.
Ăuxĭlĭo ſum, *Rátuię*. Erretten.
Ăuxĭlĭor, *Pomagam* 1. *Rátuię*. Helffen / behülfflich ſeyn. *Nec formidatis auxiliatur aquis*, Ovid. *ſyn.* Jŭvo, ădſum, ſūccūrro, ŏpĭtŭlor, sūbvĕnĭo, sūblĕvo, ădjŭvo, făvĕo. *phr.* Aūxĭlĭum, sūppĕtĭas, ŏpem, sūbsĭdĭum fĕro. āffĕro, do. Aūxĭlĭo sūbĕo, vĕnĭo. Dēxtram do, pōrrĭgo, tēndo. Ănĭmos vīrēſquĕ sĕcūndas sūffĭcĕrĕ. Aūxĭlĭoq; lĕvāre vīros, vīmque ăddĕrĕ vīctis, ĕſſe sūbsĭdĭo. Sōlāre ĭnŏpem ēt sūccūrre rĕlīctæ. Rēbus sūccūrrĕrĕ lāpſis. Tūq; o dūbĭīs nē dēfĭce rēbus aūxĭlĭo tūtos dēmīttam, ŏpĭbūſquĕ jŭvābo. Aūxĭlĭātrĭcem mănum pōrrĭgĕre, tēndĕre. Patrīæ fūlcīre rūīnas. Jūppĭter ŏmnĭpŏtens. prĕcĭbus sī flĕctĕrĭs ūllis, āſpĭce nōs. Rēgĭa, crēde mĭhi, rēs ēſt sūccūrrĕre lāpſis, āddĕre sē sŏcĭum. Jungĕre vīres. Quām pŏtēs, āffēr ŏpem. ēt sīdĕra cœlo læta fĕrās. Cūmquĕ pērhŏrrērĕt cāſus pārs măxĭma nōſtros. Naūfrăgĭumquĕ mĕum tŭmŭlo, (*id eſt, aggere* ſpĕctārĭt ăb ālto: Sēmĭnĕcēm ſtȳgĭa rĕvŏcāſti sōlus ăb ūnda. Rēſpĭcĭs ăbsēntem lāpſis īn rēbus ămīcum, Fōmēntīſquĕ jŭvas vūlnĕra nōſtra tŭis. Pārce pĭo gĕnĕri ēt prŏpĭūs rēs āſpĭce noſtras: Quĭd dŭbĭtas ūnam fērrĕ dŭobus ŏpem? Tu præsēns nōſtro sūccūrre lăbōri, ērgo fer aūxĭlĭum, ēt tāndem rēs āſpĭce nōſtras. Īn tē jām ſpes ūna mĭhi sūccūrre rŭēnti. *vide Auxilium*.
Ăuxĭlĭum, *Pomoc*. Hülff. *Auxilio tutos dimittam, opibusq; juvabo*. Virg. *ſyn.* Sūbsĭdĭum, sūppĕtĭæ, ădjŭvāmēntum, ŏpis, (*in gen.* & ŏpem *in Accuſ. à nom.* ops, *inuſitato*. Sōlāmen, præsĭdĭum, jŭvāmen, lĕvāmen, cōlūmen, sōlātĭum. *epith.* Præsēns, dīvīnum, ēxpĕctātum, cŭpītum, pĕtītum, făvēns, hūmānum, cœlēſte, sălūtĭfĕrum, mūtŭum, sŭbĭtum, rĕpēntīnum, prōmptum, sēgne. *Phr.* Rēbus sōlāmen ĭn ārctis. Rērum tūtēla mĕarum. Nōſtris pōrtus ēt aūra mălis. Tū quŏque noſtrārum quōndam fĭdūcĭa rērum. Spēs sōla sălūtis, cōlūmen vitæ præsĭdĭumquĕ mĕæ. Tu clȳpĕus, tūtēla mĭhi, tu cērta sălūtis ănchŏta, tu ſtătĭo tūti plăcĭdĭſsĭma pōrtus. Mĕa vis, mĕa sōla pŏtēntĭa, tūrris, præsĭdĭum, ſpēs ēt rēbus

sōlāmen in ārctis. Tū lăcĕræ rĕmănes ānchŏra sōla rătī. Qui mĭhi perfŭgĭum, quī mĭhi pōrtus ĕras, ad mĕdĭcam dŭbĭus cōnfŭgit æger ŏpem. *vide Auxilior.*

Āuxĭlĭum fĕro, āffĕro, *Ratuię.* **Retten.**

Aūxilla, Gárnuszek. **ein Töpflein.**

A X

Āxāmēnta, orum. Wiersz 2. **ein Spruch.**

Axĕre, sub Miánuię. Axe, Rotámi.

Axe adglomerati, sub Skupiony.

Āxes, hi, *Łátá dáchowa.* **ein Lapp.**

Āxĭcĭa, orum, Nożyczki do świec, & in Szczotká 2. **Putzscher.**

Āuxĭcūlus, *Oś, Zerdź. Deszczká, Oś wozowa.* **Bretlein.** *Fur velut axiculo trocleaq; extenditur ipsum.* Col.

Āxĭcūlus trŏchlĕæ, *Biegun 1.*

Axies, Eest. corr. Axites.

Āxĭlla, *Pachá, Podpasze.*

Āxĭnŏmāntĭa, Gr: *Wrożka 2.*

Āxĭōma, tis, Gr: *Sentencya 2.* **Ein ungezweiffelter Spruch** *syn.* Sēntēntĭa, ēffātum, mĕmŏrābĭle dĭctum. *epith:* Cērtum, vērum, dŏctum, rĕcēptum, nōtum, brĕvĕ.

Āxis, is, m, *Oś wozowa, Wał 2. Deská 1. Biegun 3. & sub Piżmo.* **ein Holtz am Wagen/ darin die räder umbgeben.** *Subsidunt undæ, tumidumq; sub axe sonanti.* Virg. *epith.* Rēctus, sŏnōrus, fērvĭdus, cĭtus, cĭtātus. *Pro curru. vide Currus.*

Axītes, hi, ha sub Społrobie.

Āxĭtĭōsus, Buntownik.

Āxūngĭa, *Maz,* & sub *Smalec.*

Āzymus, Gr. *Niekwaszony.*

Āzymus panis, *Podpłomyk, Przáśnik.*

B A

BĀba, *A, J, Wey.*

Băbylon, *Káir.*

Băbylōnĭcus, Babyloniacus, & Babylonius, *Háftowány.* **Babylonisch.** *per Metonymiam non proprie est is, qui Babylone est vel prodit inde.*

Baca, ut aliqui scribunt, lege Bacca.

Bacar, Winny státek. **ein Weingeschirr.**

Bācca, *Jagoda drzew, Perłá, Bobek.* **Perle.** *syn.* Gēmma, ūnio, *epith.* Cōnchĕa, cāndĭda, īnsignis, Nĕrēĭa, lēvis, rŏtūnda. *phr.* Albēntes cōnchārum gĕmmĭna băccæ. Lūdēbānt nĭtĭdæ per cōlla ārgēntĕa baccæ. Cōnchĕa băcca măris. *vide Gemma.*

Băccălaūreus, B. Bakáłarz. **ein Schulmeister.**

Băccălĭa, æ, *Bobek drzewko.* **Lorberbaum.**

Băccar, *Winny statek.*

Băccărĭo, Nierządniczy sługa.

Băccărĭo, *Baccarium.* *Dzbánek, Winny statek* & sub *Kielnia.*

Băccar, n. Baccaris. f. gr. *Szłáchtáwa Obłápá wonna.* **ein Kraut.**

Băccātus, *Perłámi osádzony.* **Mit Perlen gestickt.** *Non niveo retinens baccata monilia collo.* Virg. *syn.* Gēmmātus. *phr.* Băccĭs, lapĭllĭs, gēmmĭs ōrnātus, dĕcōrus, dīvĕs, prĕtĭōsus, nĭtēns, fūlgĭdus, ŏnĕrātus, grăvis.

Bacchānal, Kárczmá, Rozgárdyas.

băcchānal exerceo, facio, *Rozgárdyás stroię*

băcchānālĭa ium, orum, *Mięsopust.* **Fast nacht** *Qui Curios simulant, & Bacchanalia vivunt* Juv. *syn.* ŏrgĭa. *phr.* Bācchō fēsta, sacra nox, *vel* dies. Tēmpŏra Băccho sacra. Băccho fēsta dĭes, sacra lux. Fēsta tēmpŏra Băccho.

Băcchānālĭa vīvo, Rozgárdyás stroię, Mięsopustuię. **Fastnachten.**

băcchăr, bacchăris, idem. baccar.

băcchātim, *Szálenie, 1. Okrutnie.*

băcchātĭo nocturna, *Gáchowánie, Rospustá.* **Geylheit/ Uppigkeit.**

Bacchius pes trisyllabus, constans prima syllaba brevi reliquis longis. Diomed. ut remittunt.

băcchus, Gr. *Wino, Głowacz rybá.* **Wein.**

băcchus cerealis, *Piwo.* **Bier.**

băcchor, *Wykrzykám; Rozgardyás stroię. Huczę, Gáchuię, Gromię, Szaleię Mięsopustuię, Weselę się, Buiam, Bełkocę, Wołam* **Wüten.** *Bacchatur vates, magnum si pectore pos-*

ăt. Virg. *syn.* Fūro, īnsānĭo, *phr.* Fŭrore cōrrĭpĭor. Bācchī fŭrĭīs ăgĭtor. Sævit, ĭnŏps ănĭmi, tōtāmquĕ īncēnsa pĕr ūrbem bācchātur. Mēntĕquĕ fertur īnsāna. Mōlles sĭbi sūmĕre Thȳrsōs īncĭpĭunt. *vide Ebrius.*

Băccĭfer, Jágodorodny. **Das Perlen tragt.** *Dat quoq; Bacciferam Pallada rarus ager.* Ovid.

Băccĕolus, Baceolus, BacelusGr. Głupiec.

Băccŭla. *Jágodká.* **ein Perlein.**

Băcīllus, Băcīllum, *Kosztur, Laskà,* **Steck-lein.** *Porto meis, nullo dextram subeunte bacillo. I, vide Baculus.*

Băcīllum furcillatum, *Soszká, Widły.*

Baccario, Bacrio, onis. Winny statek, Kielnia kuchenna. **ein Wein geschirr.**

Băcŭlus, & Băcŭlum, *Kiy, Laská do podpierania, Pástuszа laská.* **ein Stab.** *Pratentes baculo luminis orbus, iter.* Ovid. *syn.* Fūstĭs. stīpĕs băcĭllus, ărūndo, *epith.* Nōdōsus, ăcclīvĭs, dūrus, rēctus, tĕrēs, ăgrēstis, ăcĕrnus, quĕrnus, fĭrmus. *phr.* băcŭlo īnnīxus ăcĕrno. Lāssa cŭtis tĕrĕti măle sūstĕntāta băcŭlumquĕ tĕnens agrēste sĭnĭstra. Trūnca mănum pīnus rĕgĭt, & vēstīgĭa fĭrmat, *vide Palus, i.*

Bădius, Cisawy, **Braunroth.** *(chodá.*

Bădīsso, Bădīzo, as, Gr. *Jdę 1.* & in *Jedno-*

Băĕtĭcātus, *Rydzáwy.* **Rauchfarb/ fahl.**

Baeto, is priscum Jdę 1. **Gehen.**

Băbăras, B. sub Jásnotká ziele.

Baiolus. Plant. idem Baius.

Băiŭlo, *Dźwigam.* **Tragen.** *Cerberus effusam gradiens vix bajulat alvum M. syn.* Hŭmĕris fĕro, dēfĕro, ēffĕro, gĕro, pōrto.

Băiŭlus, *Tragarz RecentioribusGræcis, Pedágog rr.* **Lastträger / Träger.** *Bajulus, & custos ad munera, &c.* Mant.

Bājus, Cisawy, Szárłátny. **Braunroth.**

Bālæna, Gr. *Wieloryb.* **Wallfisch.** *Quanto Delphinis balæna Britannica major.* Juv. *epith.* Stŭpēnda, squāmōsa, ŭndĭvăgā, māgnā, prædātrīx, mărīna, Brĭtānnĭca, văga, Nēptūnĭa. *phr.* īmmāni cŏrpŏre cētus. Măgna sē mōle mŏvēns. Hōrrĭda pōnti bēllŭa īmmānis bēllŭa pōnti. ūndas īngēnti pēctŏre sūlcāns.

Bălænata virga, *ibidem.*

Bălănātus, sub *Muszkatowy.*

Bălănīum oleum, sub *Bukiew.*

Bălănīus, Gr. *Muszkátowy.* **Kastanien farb.**

Bălănītes, æ, m. Gr. *Kámień przek-ognisty.*

Bălănītis, idis, Gr. *Kásztan.*

Bālans, Balantum pecudes. *Owcá.*

Bălănus, Gr, *Kásztąn, Żołądź 1. 2. Dáktyl 2. Czopek.* **Dattelkern.**

Bălănus myrepsica, Gr. *Bukiew 2.*

Balastriæ, Balaustriæ, è Gr. Báláśy.

Bălătro, onis, *Báłamut, Pásorzyt, Szyderz, Smrod,* & sub *Błoto.* **Nichtswerthige Leut.** *Mendicæ, mimæ, balatrones. & genus omne.* Hor.

Bālātus, us, *Beczenie.* **Das Geblöck.** *Balatu pecorum, & crebris mugitibus auras.* Virg.

Bălāustīnus color, *Indych, Gránátowa fárbá.* **Granat farbe.**

Bălustīum, *Gránátowych iábłek kwiát.*

Bālbè, *Niewyráźnie.* **unklärlich.**

Balbe significo, Szeplunię. **Stamlen.**

Bālbus, *Szeplun, Záiąkliwy, Blekot.* **ein Stammler,**

Bālbūtĭes, *Szeplanienie, Blekotánie, Záiąkánie.* **Lispelen.**

Bālbūtĭo, *Szeplunie, Záiąkam się, Blekocę 1. 2. Swierkocę, Mowię pieśćliwie.* **Stammlen.** *Balbutii, scaurum pravis vultum male talis.* Hor. *syn.* Līngvā hæsĭto, hærĕo. *phr.* Bālbas dāt ōre lŏquēlas bālbas rĕfĕrēbat pēctŏre vōces. Măle vōcēs ēxprĭmit ōre. Dĭffĭcĭles dĕdit ōre sŏnos Raūcĭdŭlum quĭddam bālba dē nāre lŏcūtus.

Bălĕārĭca funda, machina, *Procá woienna* **Sturmzeug.** *Epith.* Mĭnax, hŏrrĭda, crŭēnta, sæva *phr.* Jăcĭēns lăpĭdes, īnvērtens mūros & tēcta. Māgnus bălĕāris māchĭna mūros īncŭtit, & dūrō mūnīmĭma vērbĕrat ĭctu.

Balneatus, lege Balanatus.

Bălĭnĕæ, Łáźnia pospolita. **ein Badstuben.**

Bălĭneum, *Łáźnia domowá.* **ein hausBadstube**

bălĭŏ-

bālĭŏlus, *Cisawy.* Braunter.
bālis, is, Gr. *Stokroć ziele.*
bālīto, *Becżę.* Bläcken. *Balius ćisawy.*
bāllārĭa, Fioletká 1.
bāllĭo, onis, *Rufian.* Huren Wirth.
bāllīſta, Gr. *Kuſzá woięnna, Kuſza morſká.* Mauerbrecher. *Quam grave baliſtæ mœnia pulſet onus.* Ovid. *ſyn.* Cătăpŭlta, *epith.* Tōrta, fērrĕa bēllĭca, dūra, *Mārtĭa*, pŏtēns, Vŭlcānĭa, īmmītis vălĭda, tūrrĭfrăga, Māvōrtĭa, trūx, hōrrĭbĭlis, fĕra, hōrrens, exĭtĭōſa, ēxĭtĭālis. *phr.* Strīdēntes tōrquet. bălīſtā mōlāres, atquĕ ĕadem īngēntĭs mūrāto pōndĕre tēli. Fērrātam ēxcŭtĭēns, ōrnum mēdĭa āgmĭna rūmpĭt. Bălīſtāque pōrtas ſaxo cōnfrēgit. Nec ĕnim sōlĭs ēxcūſſa lăcĕrtis Lāncĕa, ſed tēnſo bălīſtæ tūrbĭne răpta. Haūd ūnum cōntēnta lătus trānsīre quĭēſcit.
bāllīſta fulminalis, centenaria, talentaria, *Kuſzá woięnna.* Mauerbrecher.
balliſtea, orum. ſub Pieśni ein Gesang.
bāllīſtārii. *Kuſzni ſtrzelcy.* die Armbrüſter
bāllīſtārĭum, *Kuſzne ſchowánie.* ſub *Kuſzá.*
bāllīſtra, *Kuſza woięnna,*
bāllōte es, Gr. *Száta czarna.*
bālnēa, orum, balneæ, arum, *Łaźnia poſpolita.* Gemeine badſtuben.
bālnĕārĭa, orum, ſub *Łaźnia.* Badſtuben.
bālnĕāris, balnearius, *Łáźięnny.* Das zum baden dienet. *O fatum optime balneariorum.* (Phal.)
bālnĕātĭcum, Łáźięnne.
bālnĕātor, *Łáźięnnik.* Ein Bader. *Quos dividebat balneator, elixus.* (Scaz.)
bālnĕātōrĭus, Łáźienny. das zum bade gehört.
bālnĕŏlum, bālneola, orum, balneolæ, *Łáźięnká.* Badſtüblein *BalneolumGabiis, Romæ conducere furnos I.*
bālnĕum, *Łáźnia domowá.* Ein Bad *Redde Lupi nobis, tenebroſaque balnea Grilli* M. *ſyn.* Thērmæ. *epith.* Dulce, mūlcēns, sūdāns, tĕpĭdum, grātum, jūcūndum, hūmĭdum, fērvĭdum, sălūtĭfĕrum, amœnum, ōptātum, frīgēns, ūdum, sălūbrĕ. *phr.* Călĭdis sūdāntĭa thērmis bālnea. Quæ de călĭdo sūlphŭre fūmat ăqua. Nĭtĭdas vărĭo, de mārmŏre thērmas ēxtrūxit. Bālnĕa pūra pĕtēbant, sē flūmĭne pūro āblŭit. Nĭtĭdis īmmergĭtur ūndis. Mēmbra lavātūras mānĕ pĕtēbat ăquās. *v. Abluo.*
bālo, as, *Becżę,* Blücken wie ein Schaaf/ platten. *Tantaq; fumánti ſulphure balet ovis.* Ovid. *phr.* Bālātum dō, ēdo, fūndo, Bālātĭbus agros īmplĕo. Bālātu caūlas replĕo, pērsōno.
bālsămĭnus, Gr. *Balſámowy.* Aus Balſam.
Balſaminum Ierichus ſuccum qua &c. Fill.
bālsămum, Gr *Bálſam.* Balſam. *Balſama qui ſemper, Cinnama ſemper olet.* Mart. *epith.* Sūdāns, ſpīrāns, ŏdōrum, rĕdŏlēns, grātum, ŏdōrĭfĕrum, prĕtĭōſum, īndum, ŏdōrātum, fragāns, mīte, gēnĭāle, sălūtāre, dūlce. *phr.* Lætos ſpīrans ŏdōrāto ſtīllāntĭa bālsăma ŏdōrāto rĕfĕram sūdāntĭa līgno Bālsăma? Bālsămĕo pērfūnd ŏdōre. Pēt tōtum bālsăma tēctum ēffū ē e ălĭj.
bālſămina, Bálſamká. Balſen holtz.
bālsĕmōdes caſia, *Fiſtula* 4.
bāltĕŏlus, baltheolus, *Pás rycerſki.*
bālthĕus, balteus, balteum, *Pas, rycerſki, Pęndent, Zwierzyniec 2. Kołaczowy kranieć.* ein breiter Gürtel mit ſpangen. *Baltheus, & tereti ſubnectit fibula gemma.* Virg. *ſyn,* Cīngŭlum, *epith.* Pēndŭlus, dīſcŏlor, sīgnĭfer, ſplēndēns, ēnsĭfer, sūtĭlis. *phr.* Lāto, bāltĕus aūro Nōbĭlĭbus gēmmis & cōcto lūcĭdus aūro bāltĕus. Bālthĕo cīngĕre lūmbos, rĕlĭgāre. Tĕrĭtur qua sūtĭlis ālvo Bālthĕus. Hŭmĕro cum āppārŭit ālto Bālthĕus, ēt nōtis fūlsĕrunt cīngŭla bullis Pāllāntis pŭĕri āllĭgāta læva fūlgēntem bālthĕus ēnſem.
bālūca, Piaſek złoty, gold Sant.
bālux; ucis, f. idem. & *Bryłá złotá,*

B A M

bāmbăcĭon. Gr. *Báwełná.* Baumwolle.
bāmbălĭo, bambolo, *Záiąkliwy.*
bāmbăta, *æ, è Græco origine breve a medium: Latina forma longum Przyſmák mokry.*
bāmmum, Gr. *Octowy ſtátek.*

Bān-

Bānchus, Gr. *Głowacz ryba.*

bandum, B. ſub Chorągiew.

bānnītĭo, bannum, B. *ſub Bánicya, Wywołánie.*

băphĕus, Gr. *Fábierz* 1. ein Färber,

bāphĭæ, hæ, Gr. *Farbiernia.* die Farbe,

bāptæ *hi apud Iuven. molles ſaltatores,*

bāptes, æ, m, Gr. *Burſztyn.* Bimſtein,

bābtĭſma, atis, vel bāptiſmus, Gr. *Chrzeſt.* Die H. Tauff. *Victricem victos abolens bapti- ſmate labem. P. epith.* Sānctum, sōlēnne, sălūtĭferum, ſacrum, sălubre, *phr.* Fōns, săcer, Sacrum lăvacrum. ūnda sălūtĭferı flūmĭnis, Lūſtrālıs ăqua, lȳmpha. ūnda tōllens crīmĭna, ūnda lăvāns prīmæ vēſtīgĭa cūlpæ. Sacræ ăſpērſio lȳmphæ. Sacrātus gūrget. Rōs sălūtĭfer ūndæ, quēīs ănĭmæ ſcĕlus ēlŭĭtur, vĕtĕrumq; părēntum. Nōmĭne cōntrāctæ ēxcēdunt cōntāgıa lābıs, Flūmĭna bābtīſmi. Quō dēlĭcta Ada Chrīſtus ĭn āmne lăvat. Nōs fēcit Chrīſtı sŏbŏlem bāptīſmătis ūnda, Vĕtĕris mūndāns vēſtīgĭa cūlpæ,

bāptīzo, Gr. *Chrzczę.* Tauffen. *phr.* Mērgo, īmmērgo, tīngo, āblŭo, pērfūndo, lăvo, ăſpērgo ſacra bāptīſmătis ūnda, āblŭo ſacro fōnte, ſacro flūmĭne, sāncto lăvacro, lūſtrālĭbus ūndıs, ſacrıs lȳmphis. pūris ūndıs, ſacri fōnte lăvacri. Pūrgāntĭbus lȳmphis āblŭĕre. Tīngĕre ſacris ūndīs. Sacro pērfūndĕre flūmĭne cōrpus. Sacro pūrgāre lăvacro. Sacrīs āſpērgĕre lȳmphis. Crēdēntes ōmnes rĕnŏvat bāptīſmăte ſacro. Cūnctı ăccĭpĭunt ūndāmquĕ, aūramq; sălubrem. Hōſq; jŭbet ſacro dē fōnte rĕnāſcı Sălūtĭfĕri bāptīſmătis āmne nŏvātur. Pūras ănĭmas ſacra lăvacra bĕānt. Pērgĭte. ĕt āblūtos hŏmĭnes pūrgāntĭbus ūndis. Nōmĭne sūb sāncto Pātris, nātīquĕ lăvāre, Vīvĭfĭci părĭter cūrrānt ſpīrāmĭna flātus. Sacro lūſtrātus fōnte sălūtis. Lūſtrālı pērfūſus ăqua. Pōntĭbus īmmērſus ſacris.

bāptīſta, a, m. Gr. Chrzćićiel. ein Tauffer.

bāptīſtērĭum, Gr. *Chrzćielnicá, Wánná, Kąpiel.*

BAR

Bărāthro, barathrus, barathrum, Gr. *Przepáść, Zárłok.* ein tieffer Ort.

bārba, barbitium, *Brodá* 1. Ein Bart *Candidior poſtquam tondenti Barba cadebat.* Virg. *epith.* īmpēxa, hīſpĭda, mōllis, fœda, sōrdĭda, rĭgĭda, cūlta sĕnīlis, cāna, cāndĭda, nĭvĕa, rĕnāſcēns, hīrta, āſpĕra hōrrĭda, prōlīxa, cŏmāns, lŏnga, vĕnĕrānda. *phr.* Gĕnas, mālas ōrnāns, ēxōrnāns, tĕgens, pīngēns. Mālis gĕnis īnsērpens ārgūmēnta vĭri īn pēctus sōrdĭda bārba cădıt. Cŭi plūrĭma mēnto Cānĭtĭes īncūlta jăcet. Sūmmo, cădit hīſpīda mēnto bārba. Pāſsus ĕrat mœſtam mālis īncreſcĕre barbam. īllam mănu mūlcet prōpēxam ăd pēctŏra bārbam. Bārba rĕsēcta mĭhı biſvĕ, sĕmēlve fuit, ĕt părĭter mōllem mālis dēmīttĕre bārbam. Nōſco crīnes īncānăquĕ mēnta Rōmānı Rĕgıs. Jām lĭbet hīrsūtam tībi fālce rĕcīdĕre bārbam. pēctŏris īndĭcĭum lĭcet hōrrīda bārba sĕvēri præbĕat,

bārba in acutum deſinens, *Pontá,*

bărbălēxis, gr, *Mowá łáćińſka zła,*

bārbărè, *Grubo* 2. *bárbarzyńſko,*

bārbărĭa, barbaries, *Nieludzkość, barbarzynſtwo, Grubość. barbárzynſki kray, Grubomowność, Okrućieńſtwo.* Grimmigkeit/Tyranney. *Inter inhumana nomina Barbariæ.* Ovid. *ſyn.* Crūdēlĭtas. ſævĭtĭa, fĕrĭtas rūſtĭcĭtas, ſævĭtĭes, bārbărĭes, *epith.* ātrōx, fĕrox, răbĭda, tyrānnĭca, ēffĕra, ēffrēnis, tĕmĕrārĭa, mĭnāx, īmpĭa, ăcērba, hōrrĭda, Stȳgia, Tārtărĕa ĭnaudĭta, āſpĕra. *phr.* Dīſsŏna rītu bārbărĭes. Hōrrĭda rūſtĭcĭtas. *vide Crudelitas & Barbaries.*

bārbărica, orum, *Háftowány.* Gehefft.

bărbărĭcārĭus, Háftárz. ein Hefftet.

bārbăricum, *Krzyk żołnierſki.*

bārbărĭcus, *Cudżoźiemſki, bárbárzynſki.* Barbariſch. *barbarico poſtes auro ſpoliiſq; ſuperbi.* Virg.

bārbărīſmus, Gr, *Słowo złe.* Böſes wort.

bārbărus, Gr, ſubſtant. *bárbárzyniec.*

bārbărus, Gr. adject. *Nieludzki. bárbarzynſki, Okrutny, Gruby 2. Cudzoźiemſki, Grubomowny.* Grauſam/ Grimmig. *Barbarus hic ego ſum, quia non intelligor ulli. ſyn.* Crūdēlis īmmānis, fĕrus, ēffĕrus, dīrus, āſper, ātrōx. fĕrox. īmmī-

immītis, trūx, *vel* lōnginquus, ēxternus, ăliēnigēna. *phr.* Gēns dūra ătquĕ ăspĕra cūltu Gēnsquĕ vĭrum trūncis ĕt dūro rōbŏre nāta. Quēis nĕquĕ cūltus ĕrat, īs gĕnus īndŏcĭle, āc dĭspĕrsum mōntĭbus ăliis cōmpŏsuit. *vide Crudelis.*

bārbărīzo, Gr. *bárbarzyńsko mowie.*

bārbātus, *barbarulus, barbiger,* Brodaty. **Gebartet.** *Si promissa facit sapientem barba Magistrum. Barbatus possit, quam caper esse Plato* *syn.* Bārbĭgĕr. *phr.* Cūi plūrĭma mēntum bārba tĕgit. Mūlta tēctus, lānūgĭne mālas.

barbigera pecudes. *Kozy.*

bārbĭtos, hæc, bārbĭton hoc, barbĭtus hic *Lutnia.* **eine La-e/ Harffe.** (*Instrumentum Musicum, quod plectro; digito seu calamo pulsatur.*) *Non facit ad lachrymas Barbitos ulla meas* Ovid. *syn.* Tēstūdo, lyra cĭthăra, chĕlys. *phr.* Făcĭlis, quĕrŭla, cănōra, nĭvĕa, mōllis, æŏlia, aūrea, āŏnia, dūlcis, sŏnōra, ārgūta. *phr.* ād quĕrŭlam dōcto Bārbĭton ōre cănit. *vide Cithara.*

bārbŏba. barbita. **Mientus. ein Fisch.**

bārbus, barbo, onis, *Bárwená,* **ein Barb.**

bārbŭla, *Brodká.*

barca. B. *sub Łodź.*

bārdăicus, bardiacus, & bardiacus cucullus, bārdŏcŭcūllus, *Kaptur, 1, Płaszcz.* **Ein Spanische Caperr / so ein Kugel hat.** (*Genus vestis á militibus in castris, & in agris rusticis usitata ad cubandum.*) Gāllĭa Sāntŏnĭo vāstit tē bārdŏcŭcūllo. Mart. (*Kaptur 1.*

Bardi. Lucan. sunt Cantores Ga llorum. Turneb.

bārdus, *Głupi, Tępy. Latina vox Brodæo non Græca, ut vult Nonius.* **Plumb / ungeschickt.** *syn.* Stūpĭdus, stŏlĭdus, hĕbes, tardus.

bārīcæ, barycephalæ, Gr. *Bálásy.*

bāris, idis, Gr. *Czołn.*

Bāro. *Carones Isidoro sunt milites mercenarii & fortes à Græco, Barones. apud Hirtium legit Pithoeus pro militibus præcipuis seu custodibus. Apud Persium eandem vocem* Cornutus & *Casaubon, accipit pro servis militum Baro inquit Pithoeus hodie sonat generosum & nobilem. in Gloss. Latinogræco. merem ut & Franeis. Eandem vocem legunt apud Ciceronem aliquoties & apud Persium, pro agresti, stupido, fatuo, Casaubon. Pithoeus. ubi alii legunt Varronem, vel Tertullian. Barones cum rupicibus iungit Cuiaci. Douz. sed apud Persium, A. longum esse debet in Varro.*

bārro, sub *Słoń.* **Schreyen wie ein Elephant.** *syn.* Bārrītum ēdo.

bārrītus, ūs, idem, & *Krzyk żołnierski.*

bārrus, *Słoń.* **Ein Elephant.** *syn.* Elĕphas, *vide Elephas.*

B A S

băsăltes, æ, m, gr. *Mármur żeláznej máśći.*

bălănītes, æ, m, gr. *Kámień probny, Modżdżerzowy kámień.*

băscaūda, æ, Misá spora.

băsella, hæ, Ketnary.

băsiātor, sub *Cáłowánie.* **ein Küsser.** *Effugere non est, Basse, basiatores.* (Szaz.)

băsilica Gr. *Páłác, Ratusz, Kośćioł.* **Ein Königliches Hauß / Rahthauß.** *syn.* Rēgia Tēmplum.

băsĭlĭcē, *Páńsko, Krolewsko, Szumno, Pięknie,* **Herrlich / Königlich.**

băsĭlĭcon, Gr. *Bázyliká, Mieszánká.*

băsĭlĭcus, Gr. *Krolewski, Panięcy.*

băsĭlīnda, Gr. *Krol grá.*

băsĭlĭscus, Gr. *Bazyliszek.* **ein Basilisk.**

băsio, as, *Cáłuię* **Küssen.**

băsis, is, Gr. *Podstáwek, Dno, brzeg, Talerz. 2.* **Fuß / Stund.** *Quoq; minus dubites, stat basis orba Dea,* Ovid. *syn.* Fūndāmēntum, fūlcīmēntum. *epith.* Fōrtis, sōlĭda, ænĕa, pĕrēnnis.

băssa, B. *Bászá.* **ein Oberster.**

bastigiarius, B. *Tragarz.* **ein Träger.**

basterna, Lektyka.

B A T

Bat, Plásk. **ein Schlang.**

bātilla, *Wkowká,*

bātīllum, vel batillus, *Pátelá, Pogrzebaczká Kadźilnicá, Łopatá 1. Fáirká 2.*

batiatica, batioca, batiola. Czátá 1.

batis, battis, idis, *Sol bábiá źiele.*

bātis hortensiana, *Szparag.* **Spargel.**

bātos,

Bătos, Gr. Ptáſzczka Ciernie. Dorn.
bătrăchĭon, Gr. Jáſkier.
bătrăchītes, æ, m. Gr: Zabiniec, & in Zábá
bătrăchĭus lapis, Zábi kámień. ein Kretſtein
Batrachomyomachia i. ranarum & murium pugna, liber Homeri.
bătrăchus, Gr: Żába. ein Froſch.
battologia, Gr. Záiąkánie. Viel Geſchwätz.
batualia, ium, batuatores, Szránki. Gatter.
bătŭo, is, Biię kogo, Obiiam gębę, biię ſię z kim. Schlagen mit rüthen.
bătus, ti. Korcá Sędomierſkiego połowicá, Wiádro 2. Item v. Batos.
baūbāri, Hápáć. Bellen Wie die hund.
baūcālis, is, f. Gr. Bánieczká, & ſub Chłodzeniu ſtiżący. (coſten
bāxĕa, æ, Treka, Muły, Trzewik. Pan-
bdēlĭum, Bdelium drzewo.
bdēlĭus color, Perłowa maść. Perlen farbe.

B E

Be, Bé.
Beăſti, Chwała Bogu, & in Cieſzę. Gott lob.
Beātè, Błogo, Dobrze, 1. Szczęśliwie.
Beātĭtas, Beatitudo, Szczęśćie, Seligkeit Beatitates influunt cunctæ in ſinum. Jamb. ſyn. Bĕātĭtas, fēlīcĭtas. phr. Bĕāta sōrs, vīta.
bĕātĭfico, Błogoſłáwię. Seligmachen.
Beatificus, ſub Dobroczynny Seliger.
bĕātus, beatulus. Błogoſłáwiony, Szczęśliwy, Nieboſzczyk. Sälig. Beatus ille qui procul negotiis. Jamb. pur. ſyn. Fēlix. fōrtūnātus vide Felix.
Becario, onis, Dzbánek. ein Krüg, Flaſche.
Bēchion, Bechium, Gr. Podbiał, Lepiężnik.
Bēe, in Bé. Beelare, idem Belare.

B E L

Bela, orum, ſub Owca. ein Schaff.
Belare, vide Belo.
Bĕlĕnĭon, Gr: Wilczą knieć, Oman.
Belga, Niderlánczyk. Niderländer.
Belgĭum, Niderland.
Bēlioculus, Kámień biały.

Bellārĭa, orum, Wet. 1. Łákoći, Cukáczko. Mitleley Confect. Iam bellaria adorea pluebat. Phal. epith. Mēllītă, laūta. mōllĭa, quæsīta, āttĭca.
bĕllātor, Walecznik. Kriegsmann. Pygmæus parvus currit bellator in armis. Juv. ſyn. Bēllĭger bēllĭcōſus, bēllĭcus, bēllĭpŏtens. phr. Bēlli pĕrītus, ūtĭlis ārmis. Bēllo māgnus, præclārus, ēgrĕgĭus, sŭpĕrbus, tērrĭbĭlis fōrtis, dūrus, āſper. Bēllo māgnus ĕt ārmis. ārmis ēgrĕgĭus, īnclȳtus, īnsīgnis, præſtāns, ācer. Prōmptus ād ārma. Sævīs ăgĭtātus, īn ārmis. Fōrtĭa bēllo pĕctŏra. Vīvĭda dĕxtĕra bēllo. Īnvĭctāquĕ dĕxtĕra bēllo. Dĕxtĕra bello ūtĭlis. Căput īnsŭpĕrābĭle bēllo. Gĕnus īntrāctābĭle bēllo, ācĕr in ārmis, ācĕrrĭmus, Mārte fĕrox ĕt vīnci nĕſcĭus ārmis, Māvortĭus hēros, ācer ĕrat, bēllōque fĕrox ād vimquĕ părātus. Nūlli cĕſsūrus īn ārmis. ārmōrum præſtāns, ănĭmīquĕ, īnsīgnĭs fāma & fēlīcĭbus ārmis. Rōbūſtus acri mīlĭtĭa pŭer. Gĕmĭnos dŭo fūlmĭna bēlli Scīpĭadas ĕxpērtĭ bēllo jŭvĕnes. Prīmus īnīre mănu, pōſtrēmus pōnĕre Mārtem. Prōdĭga gĕns ănĭmæ ſtŭdĭīſque āſpērrĭma bēlli, ŏffĕra quī Mārtis prælia sĕmper ămat. Cŭi Māvōrtĭa cōrdi bēlla Mārtĕmquĕ fătīgāns ĕxpērs tērrōris Achīlles. Nōn īlli quīſquam bēllo sē cōnfĕrat hēros nōn īlli quīſquam sē īmpūne tŭlīſsĕt ōbvĭus ārmāto, sĕu cum pĕdes īrĕt īn hōſtem. Seu ſpūmāntis ĕqui fŏdĕret călcārĭbus ārmos. Hōſtĭbus haud tērgo, ſĕd fōrti pĕctŏre nōtus. Īdem ĕxpūgnāti prīmus ſtĕtit ăggĕre mūri. Prōdĭga gĕns ănĭmæ, ĕt prŏpĕrāre făcĭllĭma mōrtem. Nĕq; tērga īra dāre aut vīrtus pătĭtur. Qui sē in bēlla sĕquāntur. Præſtāntes vīrtūte lĕgit. Ductor fōrtĭſsĭme bēllo. Cēlsĭor ō cūnctis, ūnīquĕ æquānde Cămīllo. ălĭus ſit fōrtĭs in ārmis, Stĕrnat ĕt ădvērſos Mārte făvēnte dŭcēs. Nām tē nōn ălĭus belli tĕnet ăptĭus ārtes. Quā dĕcĕat tūtam căſtris prædūcĕre fōſſam. Quālĭter ădvērſos hōſti dēfīgĕre nērvos. Quēmve lŏcum dūcto mĕlĭus ſit claŭdĕre vāllo, ut făcĭlīſquĕ tŭis ădĭtus ſit, ĕt ārdŭus hōſti. Jām sĭmul aūdācis vĕniunt cērtāmĭna Mārtis ādvērſiſquĕ părānt ăcies cōncūrrĕre sīgnis. Tūnc tĭbi nōn dĕſit făcĭem

compōnĕre pūgnæ, seu sit ŏpus quādrātum
Ărĭes cōnsĭstăt ĭn āgmen: Dĕxtraque ut læ-
vum tĕnĕat dēxtrumq; sĭnĭstra Mīles ĕt quān-
quam fūndi sē circum pūlsa vĭdēret āgmĭ-
na, dēlēta gēntĭli pūbe cātērva. Cæsŏrum
īmplēbat sōlus lŏca. Nēc te mĭssa sŭper jăcŭlō
rum tūrba mŏrātur. Nēc quæ vīpĕrĕō tēla crŭō
re măden spĭcŭla cūm pĭctis hærēnt ĭn căssĭde
pēnnis, pārsq; fēre scūti vūlnĕre nūlla văcat.
ut prŏprĭus vēnum est, ădmŏtăque dēxtĕra
dēxtræ. Rēsquē fĕre pŏtŭĭt cōmĭnŭs ēnse
gĕri, dīcĕre dĭffĭcĭle est, quĭd Mārs tuus ĕgĕ-
ĭllic. Quōdquē nĕci quōsq; quĭbusq; mŏdis.
ēnse tŭo făctos cālcābas vĭctor ăcērvos, ĭm-
pŏsĭtoque Gĕtēs sūb pĕde mūltus ĕrat. Sunt
nōbis fŏrtĭa bĕllo pĕctŏra, sunt ănĭmi, ēt rē-
bus spĕctāta jŭvēntus. *vide Bellum gero, & Armatus,*

bellātōrĭus *Woienny*, Kriegisch.

bēllātŭlŭs, *Piękny*, Galant.

bēllè, *Dobrze* 1. 2. *Błogo*, *Pięknie*, & sub *Przyięmny*. Dapferlich,

bēlli. *Na woynie.* in dem Krieg.

bēllĭca dĭscĭplīna, virtus, *Zołnierska*, *Woienna umieiętność.* Kriegs-Kunst.

bēllĭca res, *Woyna*, *Zołnierská.* Krieg.

bēllĭcōsè, *Walecznie.* Kriegrisch.

bēllĭcōsus, *Waleczny.* Kriegerisch. *Quid bellicosus Cantaber, & Scythes.* (Alcaic.) *vide Bellator.*

bēllĭcrĕpa saltatio, Skákánie żołnierskie.

bēllĭcum, *Pobudká 1. Trąbienie.*

bēllĭcus, bellĭcrĕpus, *Woienny.* Kriegerisch. *Bellica non dextræ convenit hasta tuæ.* Ovid. *syn.* Mārtĭus, Māvōrtĭus.

bēllĭfer. Waleczny. Krieg bringend. --- *quid belliferam communibus urunt.* Clau.

bēllĭger idem, & *Woienny.* der Krieg führer. *aut fera belligeras addite in arma manus.* Ovid.

bēllĭgĕrātor, Walecznik. Krieger. *belligeratores nutrit tellus arimaspas.* Aul. *vide Bellator*

bēllĭgĕro, *Walcze*, Kriegen. *Solus ego nequeo belligerare tribus.* Text. *vide bellum gerere.*

bēllĭus, bēllis, *Stokroć ziele.*

bēllĭor, *Lepszy*, Besser/ Mächtiger.

bellipotens, bello bonus, potens, bellosus. Waleczny. Im Krieg mächtig. *bellipotens aptat rorantes sangvine cristas.* Virg.

bēllĭtūdo, Piękność. Schönheit.

bēllo, as, bellor, aris, *Walczę.* Kriegen.

bēllŭo, *bestya*, *Zwierz*, *Zwierzę*, *Wielorjb.* Ein wildes Thier. *briareus. ac bellua Lernæ vide Fera.*

bēllŭīnus, bellualis, *bestyialski*, *Zwierzęcy.* Viehisch. *Exceptus inde belluinis faucibus.* Jamb.

bēllŭātus, *bestyialski. Wzorzysty.*

bēllŭlè, *Dobrze.* 1. *Pięknie.* Gutt/schön.

bēllum, *Woyna.* Ein Krieg. *syn.* Prælĭum cēr-
tāmen, cōnflĭctus, pūgna, Mārs, ārma, mĭlĭtĭa.
epith. Trĭste, hōrrĭdum, crūdēle, mōrtĭfĕrum,
ēxĭtĭāle, dĭscōrs, nĕfāndum, ĭnfāndum, fĕrā-
le, ĭmmāne, ĭnfāustum, crŭentum, ĭrrĕquĭē-
tum, fērrĕum, fŏrte, atrum, fērvĭdum, fū-
rĭbūndum, fūrĭāle, rĕdĭvĭvum, tūrbātum, rā-
pax, pērfĭdum, hōstĭle, ēffĕrum, sāngvĭnenm
lūctĭfĕrum, ăcērbum, lachrymābĭle, flēbĭle,
rābĭdum, sūpērbum, pēstĭfĕrum, lēthāle, fū-
nērĕum, rĭgĭdum, aūdax, trĕmēndum, ārmĭ-
sŏnāns, tērrĭbĭle fūrĭōsum, ĭncērtum. *phr.* Rĭ-
gĭdi cērtāmina Mārtis. Grăva, dūrum Mārtis
ŏpus. Bēlli rābĭes, fūror, tūrbo, nūbes. Fēr-
rĕa tēmpēstas. Bēllōrum flūctus, ūndæ, prŏ-
cēllæ. Bēlli pērĭcŭla, dĭscrĭmĭna. Sævit ă-
vit ămor fērri, ēt scēlĕrāta ĭnsānĭa bēlli. ĭn-
vĭsaquē mārtĭbus ārma. Flēnda cōlōnis ārma.
Dūri tērramĭna bēlli. Sævis tōto Mārs ĭm-
pĭus orbe ĭngēnti bēllōrum Rōma tūmūltu
mĭscētur, cōncŭtĭtur. atram bēllis ăccērsĕrĕ
mōrtem horrĭda bēlla, ēt Tȳbrim multo spū-
māntem sāngvĭne cērno. Lāssābant ăgĭles ā-
spĕra bēlla vĭros. Frĕmŭit cum Thrācia bēl-
li tēmpēstes. Bēlli nūbes cum dētŏnet ōmnis.
Bēlle tŏnant, tōtumq; quătit dĭscōrdĭa mūn-
dum. ĭnfēsto nos Mārte pĕtet. ĭncēndămq;
ănĭmos ĭnsāni Martis ămŏre. Quĭd ĭn ārma
fūrēntem ĭmpŭlērit pŏpŭlum, quĭd pācem
ēxcūssērit ōrbi. Sĭne mĭlĭtis ūsū Mŏllia sē-
cūræ pĕrăgēbant ōtĭa gēntes. ēmērsūra brĕvi
flagrāntĭa bēlla per ōrbem. Dĕficĭunt sēpti la

tēllus, nec dum hōrrĭda mīſcent prælĭa,
ſed dŭbĭus mĕdĭis Mārs ērrat ĭn ārmis. Nūl-
la sălus bēllo. Cōnsērtæ cāmpis ăcĭes, mūl-
tūſq;per ārva fērvēbatMāvors.ēcce rĕpēntīno
sūrgunt hŏrrēntĭa mōtu,prælıa. ōcȳus haud
rŭĕret dāmnōſa in prælĭa mīles. Non sēgnĭus
āmbo ÆnēasTūrnuſq; rŭūnt per prælĭa.Non
Mārtĭus ūnquam īmpētus āſpĕrĭor, nec ăcēr-
bĭor ūlla per ōrbem pūgna fŭit, nec ĕnim
prĕtĭo cōndūctæ gĕrēbat Bēlla cŏhors, ădē-
rant prŏprĭo quī āngvĭne vēllēnt. Quās īpſi
ădĭdĕrant ŏdĭŏrum ēxtīngvĕre flāmmas. Heu
quāntis lūmnus nōs trīſtĭa prælĭa dāmnis.Quīs
fŭit hŏrrēdos prīmus qui prōtŭlit ēnsēs?
Quām fĕrus, ēt vēre fērrĕus,īlle fŭit;Tūnc
cædes hŏmĭnum gĕnĕri, tūm prælĭa nāta!
Tūnc brĕvĭor diræ mōrtis ăpērta vĭa eſt.Dīf-
fŭgĭunt ălii nūllīſq; tŭēntĭbus agros, Incūſtō-
dītæ dīrĭpĭūntur ŏpes. Quæ nĕquēunt sēcum
fērre aūt ābdŭcēre pērdunt: ēt crĕmat īnsōn-
tes hōſtĭca flāmma căſas. Squāllēnt ābdūctis
ārva cŏlōnis. *vide Bellum gerere & Certamen.*

bēllum cōnflo, facio, infero, ſuſcito, &c.
Podnoſzę woynę. Krieg anfangen.

bēllum gēro, habeo, obeo, adminiſtro.
Waleczę. Krieg führen. *ſyn.* Pūgno, cērto
dĭmĭco. cōnflīgo, cōngrĕdĭor. *phr.* Dĕcērnēre
fērro. Lăcēſſĕrē bēlla, in ārma, in fērrum tŭē-
re. Bēllo cōntēndĕre, cōncūrrĕre, glŏmĕrāre
mănum bēllo. *Prælĭa* cōnsĕrĕre,cōmmīttĕre,
mīſcēre. Bēlla cĭēre, mŏvēre, mănum cōn-
fĕrre, cōmmīttĕre, ūndĭq; prælia cŏăunt,
Mārtēmq; fătīgānt. Cæſar dum măgnus ăd
āltum fūlmĭnatEūphrātem bēllo.Prīma mănu
tēntēre pĕrīcŭla bēlli, ārmis cōncūrrĕre cām-
po. Sūccēdĕre pūgnæ. Tēcum tēlis cōncŭrrē-
re vēllet. Tēndĭt īn ādvērsos cāmpo sēsē ār-
duus īnfērr. Nēc mŏra, nēc rĕquĭes, vāſto
cērtāmĭne tēndunt. Sŏcĭis tūnc ārma căpēſ-
ſant ēdīco, ēt dūra bēllum cum gēnte gĕrēn-
dum, īrrŭimūs dēnſis ēt cīrcūmfūndĭmur ār-
mis. Cūm prīma mŏvēnt īn prælĭa Mārtem.
Fērrĕa sāngvĭnĕa bēlla mŏvēre mūnu. ēxūl-
tānt tēlis, ītur pēr tēla, pēr hōſtes. Tōtis in
pugnam vīrĭbus ītur. Clȳpētăque tōtis āg-
mĭna dēnsāntur cāmpis, ārdēnt ănĭmi, pūl-
chrūmq; mŏri sūccūrrit ĭn ārmis. Tūrnus in
ārma vĭros ārmis cīrcūndătus ipsĕ ſūſcĭtat,
ærātāſq; ăcĭes in prælĭa cŏgit Hi bēllum āſ-
sĭdŭē dūcūnt cum gēnte Lătīna. Ænĕadæ fēr-
rum pro lĭbērtāte rŭēbant. Bēllum īngēns gĕ-
rēt Itălĭa pŏpŭlōſq; fĕrōces.Cōntūndet illi īn-
ter sēsē dūri cētāmĭna bēlli. Cōntŭlĕrant ita
mīſcēntq;mănus mănĭbus pūgnāmq; ăcceſſūnt.
Illi āltērnāntes mūlta vi prælĭa mīſcent Æ-
re căvo īnvādunt sŏcĭi, & novā prælĭa tēn-
tant. ōmnĭbus īdem ănĭmus fōrti dēcērnēre
pūgna.Nāte Dea,ſi nemo aūdet ſe crēdĕre pū-
gnæ. trīſtis ŭbi īnfaūſto cōmmīttĭtur ōmĭne
pūgnă. Heu quāntum īnter ſe bēllum ſi lūmī-
na vītæ āttĭgĕrint, quāntas ăcĭes, ſtrāgēmquĕ
cĭēbūm una cum gēnte tot ānnos bēlla gĕro.
Quæ caūſā fŭit cōnsūrgĕre in ārmaEūrōpām-
que Asĭāmq; Hinc mŏvet Eūphrātes, īllinc
Gērmānĭa bēllum vīcīnæ rūptis īntēr ſe lēgĭ-
bus ūrbes ārma fĕrūnt: ſævit tōtis Mārs īm-
pĭus ārvis. Nē pŭĕri, ne tānta ănĭmis āſſvēſcĭ-
te bēlla. Neū patrĭæ vălĭda, īn vīſcĕra vērtĭte
vīres, Sīgnăq; fērre jŭvat, sŏnĭtūſq; aūdīre
tŭbārum, ōptatas aūdīre tŭbas cāmpīquĕ crŭ-
ēnta Tēmpēſtāte frŭi. Clāſsĭca jamq; sŏnānt,
īmpŭlit īpſa mānu pōrtas, & cārdine vērso,
bēlli fērrātos rūpit Sātūrnĭa pōſtes. Mārtĭus,
īlle æris raūcĭcănor īncrĕpat, ēt vōx aūdĭtur
frāctos sŏnĭtus ĭmĭtāta tŭbārum. Tū pŏtes
ūnănĭmes ārmāre in prælĭa fratres. Dĭsjice cōm-
pŏsĭtam pācem, sĕrĕ crīmĭna bēlli. Haūd ālĭ-
ter Trōjānæ ăcĭēſq; Lătīnæ cōncūrrunt, hæret
pĕde pes, dēnſūſq; vĭro vir. Nōn nos ŏdĭum
rēgnīquĕ cŭpīdō īmpŭlit ad bēllum, prō cōn-
jŭge mŏvĭmus ārma. Mīſcēntur măgnīſquĕ
vŏcānt clāmōrĭbus hōſtem. Mūltăq; per cæ-
cam cōngreſſi prælĭa noctem cōnſerĭmus, mūl-
tos Dănăum demīttĭmus ōrco Bēllāntem gĕ-
mĭnis tĕnŭit te Gāllĭa lūſtris, Bēllōrum ō sŏ-
cii, qui mīlle pĕrīcula Mārtis mēcum, ăit, ēx-
pērti dĕcĭmo jam vĭncĭmus ānno. *vide Bellum, Bellicoſus & Arma.*

bēlluōſus, *Zwierza pełny, Béſtyi pełny.* Sehr
wild. *Te belluoſus qui remotis* (Iamb.Hyperc.

bēllus, bellutus, *Dobry 1. 2. Piękny Storzypię-
ká. Gálánt.* Gutt / ſchön.

bēlo, as, *Béczę,* & ſub Bé, Plarren.

bĕlōne, es. gr. *Iglicáryba, Igłá.*

belua. idem bellua.

Belus, *gemma iuglandis magnitudine, vitrea ſpecie, Plinſ. Tecolithi ſpeciem eſſe ait Dalecamp.*

BEN

bĕnè, *Dobrze 1. 2. Bárzo, Sporo.* Recht / wohl.
Et memorem famam qui bene fecit, habet. Ovid.

bĕnè cādit, cēdit, it, habet, vertit, procedit

Powodzi się. es gelinge gutt.
bĕnè factum, *Chwała Bogu.* Gott lob.
bĕnè habet, *Dobra nasza, Chwała Bogu, Dobrze się dzieie.* es ist uns gut.
bĕnè habere ætatem, *Dogadzam 2.*
bĕnè mane, *Ráno.* Früh.
bĕnè mereor, *Dobrze czynię.* Gutt thuen.
bĕnè natus, *Rodzáyny 1. Szláchćic żyzny.*
bĕnè ominatus, *Szczęsny.*
bĕnè sit, bĕnè vertat, benè verruncent hæc *Szczęść ći Boże.* Gott gebe glick.
bĕnĕdīcè, Dobrorzeczliwie, Łágodnie.
bĕnè dico, benedico, *Błogosłáwię, Zegnam stoł, Zegnam kogo, Dobrorzeczę.* Segnen. *Nec tibi cessaret doctus benedicere lector.* Ov. *syn.* Bĕnevŏlo, bĕnè cŭpĭo, bĕnè prĕcor, faŭsta prĕcor.
bĕnĕdīctĭo, *Zegnánie 2. Błogosłáwięnie.*
bĕnĕdīctĭo nuptiarum, *Slub.* Trauung.
bĕnĕdīctum, *Dobrorzéczęnie.* ein gut wort.
bĕnĕdīctus, *Błogosłáwiony.* Gebenedeijet.
bĕnĕdĭcus, *Dobrzerzeczliwy.*
bĕnĕfăcĭo, *Dobrze czynię.* Recht/ wohl und gutes thun. *Si charta sileat, quod benefeceris.* (Asclep. *phr.* Mūnĕra dōno, cōnfĕro, do trĭbŭo
bĕnĕfăctor, Dobrodżiey. Ein Wohlthäter.
bĕnĕfăctum, *Dobrodżieystwo.* Gutthat.
bĕnĕficēntĭa, *Dobroczynność. Szczodrobliwość.* Gutthätigkeit.
bĕnĕficĭārĭæ res, *Mánstwo.*
bĕnĕficĭārĭus, substant, *Jurgieltnik, Man, Beneficyánt,* & sub *Kortézyan.*
bĕnĕficĭārĭus, adject. *Zásłużony, Dármy.*
bĕnĕficĭārĭus, miles, *Zołnierz wyzwolony.*
bĕnĕficĭum, *Dobrodżieystwo, Mánstwo 1. Srzodek 2. Winá.* Ein Gutthat/ Dienst. *syn.* Dōnum, mūnus, bĕnĕfăctum. *phr.* Grātum, māgnum, māgnĭficum, rēgĭum, rēgĭum, prĕtĭōsum, dătum. grānde, āmplum,
bĕnĕficĭum legis, *Dyspensácyá, Przywiley.*
bĕnĕficĭum militare. *Mánstwo. 2.*
bĕnĕficĭum pono, colloco, *Przysługuę się.*
bĕnĕficĭum principis. *Przywiley.*

bĕnĕficus, *Dobroczynny, Szczodrobliwy.*
bĕnĕficus oratione, *Obiecownik.* Dienstbar. wohlthätig *syn.* Mūnĭficus, lībĕrālis, largus, bĕnīgnus.
bĕnè longus, *Przydłuższy.*
bĕnè meritus, *Dobrodżiey.* ein Gutthater.
bĕnè olens, *Pachnący.* Wolrichend.
bĕnĕplăcĭtum. Upodobánie. Wolgefallen.
bĕnĕvēntum, sub Twarz wesoła.
bĕnĕvŏlè, *Łáskawie.* Gutwilliglich.
bĕnĕvŏlens, *Łáskáw.* Gutwillig.
bĕnĕvŏlēntĭa, *Łáská, Chęć, Sprzyiánie, Dobrotliwość.* Geneigter Wille. *syn.* Stŭdĭum, ămor, ămīca vŏlŭntas.
bĕnĕvŏlus, *Dobrotliwy, Przyjázny.* Gutwillig. *syn.* Bĕnĕvŏlens, ămans, ămīcus, stŭdĭōsus.
bĕnīgnè, benigniter, *Łáskawie, Łágodnie, Ochotnie, Hoynie.* Guttiglich.
bĕnīgnè facio, *Dobrze czynię.* Gutthuen.
bĕnīgnĭtas, *Łáskawość, Szczodrobliwość.* Guttigkeit. *Satis, superq; me benignitas tua.* (Jamb. pur.) *syn.* Bŏnĭtas; lēnĭtas, mānsvētūdo, clēmēntĭa. *epith.* Clēmēns, grātă, mĭtis.
bĕnīgnus, *Łágodny, Szczodrobliwy, Cierpliwy.* Güttig. --*animum mentemq; benignam.* Virg. *syn.* Cōmis ūrbānus, făcĭlis, blăndus, hūmānus, mānsvētus, lēnis, mĭtis, plăcĭdus, bŏnus.
bēnna, æ, Szczęszczę, Rosweselić kogo, Kánonizuię, Ućieszyć, Obdarzam.

BER

Bero, onis. lege Pero. Hero, onis.
bĕrŭla, æ, Potocznik ziele.
bēryllus, Gr. *Beryl.* Ein grüner Edelgestein. (*Gema viridis qua in India tantum repetitur.*) *Et solutum digito beryllon adderat ignis. epith.* Glaŭcus, ĭnæquālis, īndus, īndĭcus.
bēs, bĕssis, m. & hic bĕssis *hujus* bessis. *Ośm częśći* sub *Częśći cáłey rzeczy* & sub *Kieliszek.* Zween drittel theil eines dings.
bēs altĕrum, *Dżieśięć.* Zehn.
bĕssālis, *Ośm uncyi maiący.* sub *Cęśći cáłey rzeczy.* & *Ośmpálcowy.*

bēſſes uſuræ, i. beſſales ſub *Lichwá.*
bēſtĭa, *Zwierz, Zwierzę.* Ein Vieh Thier.
Bēſtĭālĭtas, *Cieleſność, ultimum.* Vieheit.
bēſtĭārĭus, adject. *beſtyalſki.* Viehiſch.
bēſtĭārĭus, ſubſtant. *Zapáśnik, Wyśiekácz 1. Beſtyalnik.*
bēſtĭola, *Zwierzątko, béſtyiká,* ein Thierlein.

BET

bēta, æ, *Ćwikłá.* Mangold. (*Herbæ genus notiſſimum.*) *epith.* Cāndĭda.fātŭa,tēnĕra *phr.* Dēprīmĭtur fōlĭo vĭrĭdis pēde cāndĭda bēta.
bēta, n. gr. *Nienagorſzy, Podleyſzy trochę.*
bētācēus, adject. *Ćwikłány.*
bētācēus ſubſt. *Ćwikłá.* Mangold.
bētĭzo, as, *Słábieię.* Schwach werden.
bēto, *is, Idę 1.* & ſub *Wracam ſię 1.*
bĕtŏnĭca, *bukwicá 1. Quantitas* Sereni *eſt,* & *Honeri.* Betonien.
bētūlla, *brzozá, ſi à batuo,è breve: ſi à beta,longum.* Birckbaum.
bētūllētum, *brzeźiná.* Bircklaub.
bētūllŏlĕum, *Dźiegieć.* Hertz/tron
bētūlus, *Piorunek,* Donnerſtein.
bēzŏar. B, *in bezoár.*

B I

bĭæon vinum, gr: *Wino mocne.*
bĭarchus gr: ſub *Podwoiewodzy.*
bĭbācĭtas, *Opilſtwo.* Weinſucht.
bĭbāx, bĭbāeŭlus, *Opiły.* ein Sauffer. *---quiquus officium tentare bibaces.* Mant. *ſyn.*Pōtātor. *phr.* Vīni āvĭdus. *vide Ebrius.*
bĭbāſia, Opilſtwo 1. Weinſucht.
bĭblĭa, orum, gr. *biblija.* Die Bibel.
bibliŏgrăphus, gr. *Drukarz.* Ein Buchdrucker.
bibliŏpōla, æ, m. & bibliopegus, gr. *Kśięgarz 1. 2.* Ein Buchhändler. *Sed qui me vendit bibliopola putat.* Mart.
bĭblĭŏthēca, æ, Gr. *Kśiążnicá 1. Kśiąſzki zbierálne, Kśięgi 1.* Ein Buchkammer. *Quem mea non totum Bibliotheca capit.* Mart.

bĭblus, li, Gr. *Papier 1. Pápierowe drzewko.* Papier.
bĭbo, is, *Piię, 1.biorę w ſię. Wśiąká, Nábieram w ſię,* Trincken.
bĭbo ad numerum, bibo majoribus poculis bibo more Græco, bibo optima fide, bibo pro ſūmmo. *Pełnię 2.* Füllen.
bĭbo in orbem, *Pełnić rzędem.*
bĭbo pro ſalutē, *Piię prze zdrowio.*
bĭbo sūctu, *Sſę. 2.* Säugen.
bĭbo, onis, *Piiánicá.* ein Sauffer.
bĭbōſus, Opiły. Ein gutter Trincker. [*vide bibax.*
bĭbūlus, idem, & *biorący w ſię.* Der gern Trinckt. *Collectum humorem bibula deducit arena.* Virg.

B I C

bĭcāmĕrātus, Dwupiętry.
bĭcēps, itis, adject. omne. *Dwoygłowy Rozdwoiony.* Zweyköpfig. *Nec in bicipiti ſomniaſſe Parnaſſo.* (Scaz.) *ſyn.* bĭvērtex, bĭfrōns *phr.* Jāne bĭcēps ſolus quī tŭa tērga vĭdes.
bĭclīnĭum, Łoſko ſtołowe.
bĭcŏlor. adject omne. *Dwoiſtey fárby, Pſtry* Zweyfarbig. *Myrtea ſylva ſubeſt, bicoloribus obſita baccis. ſyn.*Gēmĭno cŏlōre dĭſtīnctus, clārus, īnsīgnis.
bĭcōngĭus, *ſubſtant. Dwugárcowa miárá.*
bĭcōngĭus, adject. *Dwugárcowy piiánicá.*
bĭcōrne fĕrrum, *Motyká.* Ein Kratſt.
bĭcōrnis, adject. Commune, *Dwurogi.* Zweyhörnig. *Exacuunt alii vallos furcaſq; bicornes.* Virg. *ſyn.*bĭcōrnĭger, gĕmĭno cōrnu hōrrĭbĭlis.
bĭcōrpor, Omne. bicorporeus, *Dwoiſtego ćiáła, Mieſzánieć.* Das zween Leib hat. *---formaq; bicorporis aſtrum,* Mant.
bĭcŭbĭtālis, *Dwułokietny.* Zwo elen lang.
bĭdēllus, B. *ſub Sápiient.*
bĭdēns, adject. Omne. *Dwoyzęby, Dwuletni* Ein Zweyjährig Schaaf*--- mactant lentas de more bidentes.* Virg. *epith.* Mĭtis, lānĭgĕra, cāndĭda,

cida, plăcĭda, mānsuēta. *vide Ovis.*

bĭdens, subst. *Motyczká, Widły 1. Hak dwoyzęby.*

bĭdens, subst. fæmin. *Owca.* ein Schaff.

bĭdental, *Piorunowisko, Piorunem uderzony.* Ein vom Wetter getroffener Ort. *Triste iaces, lucis, evitandumq́ bidental.* Pers.

bĭdui biduum, *Dwá dni 2.* Zwey Tag.

biĕnnis, adject. Commune. *Dwuletni 1.*

biĕnnĭum, *Dwie lećie, Dwuletni czás.*

B I F

bĭfărĭam, *Dwoiako, Ná dwoię.* In Zweyerley Weiß. *Ut dispartirem obsonium hoc bifáriam.* (Iamb.)

bĭfer, ra, rum, adject. *Dwakroć rodzący.* Das zweymal im Jahr Frucht trägt *At quibus in bifero Cantauri corpore sors est* M.

bĭfidātus, bifidus, *Rospadły, Rozdwoiony.* Zweyspaltig. ---*Setaq́; cadunt bifidosq́; relinquunt*, Ovid.

bĭfo, ium, Podkolan ziele.

bĭfŏris, adject. commune. Dmuskrzydłásty 2. & sub *Drzmi 5.* Das zwo Thüren hat. *Dindima ubi assvetis biforem dat tibia cantū.* Virg.

bĭfōrmātus, bĭformis, *Dwoistego ćiáłá, Mießániec 1.* Zweyförmig. --- *mistumq́; genus prolesque biformis.* Virg.

bĭfrōns, adject. Omne. *Dwugłowy, Dwoistego ćiáłá.* Das zwo Stirnen/ oder zwo Angesichter hat. *Saturnusq́; senex, Janiq́; bifrontis imago.* Virg.

bĭfūrcus, *Rosochaty. Rozdwoiony.* Das zwey Spitzen hat. *Ense jacet nostro: ramum prior ille bifurcum.* Ovid.

bīga, æ, *Cug koni. Woz 2.* Ein Wagen/daran ein paar Roß nebeneinander ziehen. *Et nox atra polum bigis subvecta tenebat.* Virg. *epith.* cōncĭta, răpĭda, spūmāns, ālĭpes, vēlōx. *vide Currus.*

bīgæ cōrnūtæ, sub *Woł,* Ein Ochse.

bĭgāmĭa, *Dwoyżeństwo.* der zwey Ehestand.

bĭgămus, *Dwoyżon,* der zwey Weiber hat.

bĭgārĭus, *Woźnicá.* Ein Fuhrmann.

bĭgātus, sub *Poczwórny grosz.*

bĭgēmnis, sub *Pąk.*

bĭgĕner, ris, adject. Omne. Dwoistego ćiáłá.

bignus, bigna, bliźniak. ein Zwilling.

bĭjŭge curriculum, *Woz 3.* ein Wagen.

bĭjûges, *Pará 2. Podwoyne konie.*

bĭjŭgi, absolutè. *Woz 1.* Ein Karn/Wagen

bĭjŭgi equi. *Podwoyne konie, Para 2.*

bĭjŭgis, bijugus, *Woźnik.* Zweyspännig.
- *Martis equi bijuges & magni currus Achillis* Virg. *Interea bijuges infert se Leucagus albis.* Virg

B I L

bĭlanx, Szale. Schässelwag.

bĭlbit, bełkoce, Glekoce 1.

bĭlem vomere, Prover. Brzydzę się.

bĭlĭbra, æ, bilibre, is, *Dwá Funty.* Zwey Fündig.

bĭlĭbris, hic, hæc. *Dwáfuntowy.* Zweyfündig *Nolo mihi ponas rhombum, nullumve bilibrem.* M.

bĭlĭbris nummus, sub *Siedm pieniąßkow.*

bĭlĭngvis, *Nießczery, Dwá ięzyki umieiący.* Zweyzüngig.--- *Timet ambiguum, Tyriosq́; bilingves.* Virg. *syn.* Gĕmĭno hōrrens cūspĭde lĭngvæ, *vel* mĕndax.

bĭlis, *Kolera, Gniew 2.* Die Gall/ Zorn. *Bili tumet, Nerio jam septima conditur uxor.* Pers. *syn.* īra īrācūndĭa. *epith.* Dīffĭcĭlis, ămāra, māscŭla, ārdēscens, flāvă, ātra, ĭnīqua, pĕrūrēns, crŏcĕa fĕrox, răpĭda, ăcūta, īrācūnda. *vide Ira.*

bĭlis atra, *Melankolija.* Melancholey.

bĭlis suffusio, *Zołtá chorobá.* Gelb Sucht.

bĭlĭōsus. *Koleryczny.* Zornmüthig.

bĭlix, icis, adject. Omne. *Wzorzysty.* Ein doppel Pantzer. *Lance consequitur, rumpitq́; infixa bilicem.* Virg.

bĭlūstris, Comm. *Dźieśięćioltetni.* Zehenjährig. *Pergama cum caderent, bello super alta bilustri.* Ovid. *syn.* Dĕcēnnis. *phr.* Pēr dŭo lūstra mănēns.

Bilychnis lucerna, sub *Lámpowy nośek.*

BIM

Bimăris, *adject. Comm. Miedzymorsky.* Ein Erdreich zwischen zweyen Meer liegend. *Quæq; urbes aliæ bimari clauduntur ab isthmo.* S. *Phr.* inter pīna lŏcātus æquŏra. *vide Isthmus.*

bimātus, us, *Dwuletni czás.*

bimāter, *Dwie Matki máiący.* Der 2. Mütter hat. - - - *Satumq; iterum. solumq; bimatrem.* Ovid.

bimēmbris, *hic, hæc, Dwoistego ćiáłá, Mieszániec. 1.* Das zweyfache Glieder hat. *Pertulerit, tu nubigenas, invicte, bimembres.* Virg.

bimēnsis, *bimestris, Dwumieśięczny.* Von zweyen Monaten. *Extaq; de porca cruda bimestre tenet.* Ovid.

bīmus, bimulus, *Dwuletni 1* Zweyjährig. *Tum vitulus bima curvans iam cornua fronte.* Virg. *syn* Dŭos ānnos nātus.

bīni, *Dwá. Po dwu.* Zwey und zwey. *Procula bina novo spumantia lacte quotannis.* Virg. *phr.* Gĕmĭnus, duplex.

bīnio, onis, *Tuz.* ein Tucend.

binōctium, *Dwie nocy.* Zwey Nacht.

binūmĭnis, *binomius, Dwoiako zwány.* Der zwey Nahmen hat. *Stat vetus urbs, ripæ vicina binominis Istri.* Ovid. *syn.* Gĕmĭno dē nōmĭne dĭctus, āppēllātus.

biŏthānătus, Gr. *Zábity.* Erschlagen.

BIP

bipālium, *Motyczká.* ein Karst.

bipālmus, *Dwudłonny, Dwupiędźisty.*

bipārtio, *bipartior, Dwoię 1.* Zwey Theil.

bipārtītō, *Dwoiáko 1. 2.* Zwey theilig.

bipātens, *Przeyrzysty, Dwuskrzydlásty,* & in *Drzwi 5.* An zweyen Orten offen. --- *portis alii bipatentibus adsunt.* Virg.

bipēda, *Łokietnice. Posadzka 1.* (*stopny.*

bipĕdālis, bipedaneus, & bipedanus, *Dwu-*

bipēdum impurissimus, nequissimus, *Niecnotliwy.*, Schändlich

bipēnnis, adject. *Obośieczny, Dwuskrzydlásty.* Das zwey Flügel hat. *syn.* Dŭābus pēnnis īnstrūctus, mūnītus.

bipēnnis, substant. *Siekierá obośieczná, Hálábart.* Ein Hellepard. *Duris ut ilex tonsa Bipennibus.* (Alcaic.) *syn.* Sĕcūris. *epith.* Vălĭda, sæva, dūra fŭlgens, ærāta; vūlnĭfica, fērrĕa, cruenta: lēthĭfĕra rĭgĭda, mĭnax, nĕfāndă. *phr* Fērro sŏnat āctă bipēnni Frāxinus. īlle īnter. prīmos cōrrēpta dūra bipēnni Līmĭna pērrūmpit; pŏstēquĕ ā cārdĭne vēlit. *vide Securus.*

bipēnnifer, *Hálábártnik.* Der ein Hellepard trägt. *Ecce furens contra sua fata bipennifer arcas.* Ovid. *phr.* Sĕcūri ārmātus, īnstructus, mūnītus.

bipērtior, *idem bipartior.*

bipes, edis, *Dwunogi. Ausonius,* es *corripit* Zweyfüssig. *Adjuncto bipedum, curru metitur equorum.* Virg. *phr.* Gĕmĭno pĕdĕ nīxus, īnnīxus

bipensilis, *sub Kleszcze, 1.* Feyerklüft.

bipīnĕlla, *Sowia strzałá ziele.*

birēmis, *Náwá 11.* ein Schiff mit zwey Riemen. *Sic memorat geminasq; legit de classe biremes.* Virg. *syn.* Nāvis, *vide Navis.*

birētum, *B. Biret.*

birōta. *Woz o dwu kołách.*

birōtum *vehiculum. Kárá.* ein Karre.

birŏtus, *O dwu kołách.* Mit zwey Rädern.

BIS

Bis, *Dwákroć.* Zweymahl. (*anceps est, melius tamen corripitur.*) *Hic tibi bis æstas, bisve, cucurrit Hyems.* Ovid. Tum bis ad ōccāsum, bis se cōnvērtit ad ōrtum. Ovid.

bis centum, *Dwieśćie.* Zwey hündert mahl.

bis dēni, *Dwádźieśćiá.* Zwantzig mahl.

bis quinque, *Dźieśięć.* Zehen mahl.

bis seni, *Dwánáśćie* Zwelff mahl.

bis tanto, bis tantum, *Dwoy násob.*

bisaccium, *Biesagi.* ein Knapsack.

bis coctus panis, *Biskokt.* Zwieback.

bisellium, bisellium, *Zedel.* ein Sessel.

bisetus, *Rozdwoiony.* Zerspalten.

bisextilis, bisextus, *Przestępny rok.* ein Schaltjahr.
bislingva. *Jágodá lisfna.*
bison, ontis, Gr. *Zubr.* Ein Büffel. (*animal sicut bos.*) *epith.* ferus, turpis, villosus.
bispellio, Szálbierz, Grubárz. ein Liegner.
bistarda, Drop. ein Drapgans.
bistorta, Wężownik 3. ein Schlangenträger.
bisulcus, *Rozdwoiony, Rosochaty, Kopyt rozdwoionych.* Zweygespalten / gespitzt. *Pulsat eumq; solum pede pulsavere bisulco.* Ov.
bisultor, *Mśćiciel,* ein Rächer.
bithymum, *Miod przáśny.*
bitiensis, Biegun. 1. ein Landstreicher.
bito. is, & as, priscum. Idę 1. & sub *Wracam. się* 1. Gehen / Zurück kehren.
bitortile, auriplices, sub Obrazek. ein bild.
bitumen, *Kley* 1, Juden-Leim / Pech. *Et fragiles incende bitumine lauros.* Virg. *epith* atrum pingve, tenax, tentum, liquidum fumans Semitamium, nigrum. *phr.* Tenax gravida manat tellure bitumen.
bituminatus, *Klejony.* Gepicht.
bitumineus, *Kleiowy.* Von solchem Leim. *Sive bituminea rapiunt incendia vires.* Ovid.
bitumino, *Kleię. Pichen,* Kleistern.
Bivertex mons, Sidon, *Dicoryphos, Dwuwierzchowágora.* Zweyköpffig. *Delius insurgit, summaq; biverticis umbra.* St. *syn.* Biceps.
bivira, Wdowá. ein Witwe.
bivium, *Rozstánie drog.* Wegscheide. *Et tuus in bivio detineatur amor.* Ovid. *epith.* anceps dubium, sectum, scissum. *phr.* iter ambiguum, anceps, ambiguos pandens semita calles. Se partes via scindit in ambas. Locum insidiis conspeximus ipsi. Qui patet in bivio portæ quæ proxima ponto. *Virg.*
bivius, *Dwoydrogi, Rozdwoiony.*

B L A

Blaceolus, Głupiec. ein unsinniger Mann.
blactero, Becze, Bladum B. *Zboże* 1.
blæsitas, *Széplunienie.* Stammelheit.
blæsus, Gr. *Széplun, Krzywonogi.*
blande, *Łágodnie.* Lieblich.
blandicellus, blandiculus, Łágodniuchny. Schmeichlend / liebelend. *Secum blandicula venustuleque.* (Phal.)
blandiloquus, blandiloquens, blandiloquentulus.
blandidicus, Łágodnomowny. Freundlich Liebkosend. *blandiloquis olim capta est sermonibus.* Eva. Ar.
blandiloquentia, Łagodnomowność.
blandimentum, *Pobłazanie, Łáźgnie, Przyłudá, błagániu służąca rzecz, Łagodzęniu służąca rzecz.* Schmeichlung. --- *Cur blandimenta precesque.* Ovid. *vide blanditiæ.*
blandior, *Pobłażam, Pochlebuię, Łechcę. Lubo iest.* Liebkosen / Schmeichlen. *Mentiris vanoq; tibi blandiris honore.* M. *phr.* Blandisonis dictis mulceo, delinio, capto, fallo. *v. Adulor.*
blanditer, blanditim, Łágodnie.
blanditia, blanditiæ, blanditiæ, hæ, *Łágodność, Pieszczorá,* **Pobłażánie.** Schmeichlerey. *Mistaq; blanditiis puerilibus oscula junxit* Ovid. *syn.* illecebræ, lenocinia, blandimenta, *epith.* dolosæ, mellitæ, teneræ, muliebres subdolæ, loquaces, uxoriæ, maternæ fictæ. *phr.* Byssina verba. Dulcia verba. Aures mulcentia verba, blädæ voces. *Mitissima verba.* Blanda dicta. Mellitæ voces. *di syllaba corripitur apud Poetas contra naturam suæ originis.*
blanditus, us, Pobłażanie. Liebkosung / Freundlichkeit. *Blanditaq; fluant per mea colla rosæ.* Prop.
blandus, blandulus, *Łágodny, Łáskáwy.*
blapsigonia, Gr. sub. *Peronięnie* 1.
blasphemia, *Gr. bluznierstwo.* Lästerung. *Non tulit ulterius capti blasphemia monstri* P.
blasphemo, Gr. *Bluźnię.* Lästeren. *Blasphemat Dominum Gens. &c.* Prud.
blasphemus, Gr. *Bluźniercá.* ein Lästerer.

Blatea sub Błoto. Rott.
blătĕro, as, *Blekocę* 2, *Pátámucę, Swiegocę, Płocę* 2. & sub *Wielbłąd.* Schwatzen. *Audit cum magno blateras clamore, furisque.* Hor.
blătĕro, onis, *Bátámut, Plotka* 2, *Swiegot Mowcá.* Ein Schwätzer. *epith.* Clāmōsus, ĭnĕptus.
Blātĭo, *is, Plotę* 2. *Błato, is, idem.* Schwatzen.
Blatta, æ. *Mol, Jedwabnica* 1, *Szárłat* 4. *Kiełki morskie.* ein Schabe motte.
blāttārĭa, *Knáfliczká źiele.*
blāttārĭus, *Molow pełny.*
Blāttĕus, *Szorłatny.* Scharlachisch.
blāttĕum, *vel* blatrium pāllium, & blattea, subst. *Szárłatna ßatá.*
blattĭo, is. Płotę 2. Swätzen.
Blāvus, Modrobłády. Liechtblaw.
blāx, cis, *Gr. Nikczemnik, Głupieć.*
blēchum, Gr. *Poley* 1.
blēnnus, Gr. Głupiec, Smarkacz.
blĕphăro, Gr. *Brwisty.*
blĭtĕus, blĭtĕolus, Głupiec. Nikczemnik.
blĭtum, Gr. *Zminda źiele.*

B O

Bŏa, è Græco. *Ociekłość, Odra, Wołowa choroba, Wąż wielki, Kufá.*
bŏæ, hæ, *Ospice.* Blattern.
Bŏālĭa. *ium,* & *orum, Wołow gonitwá, Wołowia.* Rinderung des Viehes.
bŏārĭus, *Wołowy.* Ein Ochsenmarck. *Arvaq; mugitu sancite boaria longo,* Prop.
bōcas, æ, m. Gr. *Wołokrybá, Cielę morskie.* Ein Meer Kalb.
bōdōnes, B, sub Kopiec. ein Eyter.
bŏēmus, *Czech.* Ein Beym.
bōia. æ, Kuná żelazna, Pánná 3. *Więzy.*
bōiāri. hi, B. sub Bojárzyn.

B O L

Bōlbĭtum, Gr. *Gnoy* 2. Mist.
bōlchōn, n. Gr. *Bdelium.*
bŏlĕon, onis, m: Gr. *Gnojewisko.*

bōlētāre, is, *Misá spora, Rydzowy státek.*
bōlētārĭum, *Rydzowy státek.*
bōlēter, eris, m. Gr. *Ość do łowienia ryb.*
bōlētus, gr. *Rydz.* ein Pfifferling.
bŏlis, idis, Gr. *Ołowianká żeglarská.*
bŏlĭtum, gr, *Gnoy* 2. der Mist.
bŏlŏnæ, hæ, è Græco, *Rybne iátki.*
bŏlŏnæ, hi, & bolones, è græco. *Rosołowych ryb przekupień.*
bōlus, *Gr. Kąsek, Kęs* 2. *Sztuká* 2.
bŏlus, Gr *Rzucenie kostki, Zarżucenie śieći.*
bōlus Armenia, *Rubryká* 2.

B O M

Bōmbārda, B. *Muszkiet,* & in *Dźiáło.* Ein Büx/ Feur-Rohr. *epith.* Bēllĭca, Mārtĭa, *phr.* æs, căvum ĭgnĭvŏmum. Cānna vūlnĭfica, Fātĭfĕram glāndem ĭgne vŏmēns. Vĭx mūris tŏlĕrānda fāces. Lēthĭfĕram ērūctans non căste vūlnere sphæram. Ĭngēnti fūlmĭne mūrōs cōncutit ĭgnĭvŏmo pūlsus ab ære glŏbus. Æris lōnga căvi sērĭes cīrcūmtŏnat, ōre cēntēno, cēntum ructāns in mœnia sphæras Sphæras quēis ădĭtus clausam pătĕant in urbem. *V. Tormentum.*
bŏmbax, Gr. A. J.
bŏmbĭlo. as, Beczę. Brummen wie die Immen. *Bombilat ore legens munera mellis opes.* Ovid.
bŏmbĭtātĭo, Beczenie. Das Brümmen.
bombizatio Fest. corr. bombitatio.
bōmbus, m, gr. *Beczenie pßoł, Trąb dzwięk.* Thon einer Trommeten. *epith.* Grăvis raūcĭsŏnāns, sŏmnĭfer, rĕsŏnans, tŭmĭdus, raūcus, surdus, cōnfusus, tērrĭficus, horrĭsŏnus. *phr.* Māchĭna tērrĭfico, cūm fūlmĭnat ænea bŏmbo. Sĭmĭlātquĕ tŏnĭtrua bōmbus.
bōmbyces, hi Gr: *Pomort.*
bŏmbycĭas, æ, gr: sub *Trzćina.*
bōmbycĭna, orum, Gr. *Jedwábnicá szátá.*
bōmbycĭnum, *Jedwab.* Seiden.
bōmbycĭnus, *Jedwábny.* Aus Seiden gemacht. *Delicia*, & *panniculus bombycinus urit.* Juv:

bombyx.

Bōmbyx ycis, hic *Jedwábnicá 1. Osá.* Seidenwurm. *Nec si qua arabło lucet bombyce puella.* P. *syn.* Vērmis īndĭcus, *epith.* Lānĭfer, īndĭcus, lānĭvŏmus, ārtĭfer, īngĕnĭōsus, īndūstrĭus, ŏpĭfer. *phr.* Vērmis lānĭfex lānĭvŏmus. Quī fila tĕnācĭa. Sērum ōre vŏmunt. ēffūndunt quæsīta pĕr ævum stāmĭna, dītis ŏpes ŭtĕri. Dūcunt, ēdunt nĭtĭdum dēpēctōre filum.

Bōmbyx, *hæc Jedwábnicá sáta.*

Bōmŏnīcæ, gr. sub *Biczowánie.*

BON

Bŏna, orum, *Dobra májętność.* Güter / Reichthum. *syn.* ŏpes, dīvĭtĭæ, fŏrtūnæ, *epith.* blānda, plăcĭda, fŭgācĭa, frāgĭlĭa. *v. Divitiæ.*

Bŏna cum venia, *Z łáską.* aus Gunst.

Bŏna dies, *Dobry dźien.* Einen gutten tag.

Bŏna fæmĭna, *Dobra żona*, in *Mátká.* ein guttes Weib. (*Sumnieniem dobrym.*

Bŏna fide, *Szczerze, Wiernie Prawdziwie,*

Bŏna fŏrtūna. *Nikt.*

Bŏna gratia, *Z łáską.*

Bŏna mala, *Wszystko.*

Bŏna obvenientia, *Spadek.* 2.

Bŏna prædia, *Rękoymia dobra.*

Bŏna salute, sub *Wdobry czás.*

Bŏna verba, *Nie ták srogo.*

Bŏna sus, *Zubr.* ein Büffel.

Bŏni consulo, *Zá dobre mam.*

Bŏnis avibus, Prov. *Szczęsliwie.*

Bŏnis rebus *Zá Szczęśćia.*

Bŏno modo. *Przystoynie.*

Bŏnĭtas, *Dobroć: Zyzność.* Gütigkeit / Frömmigkeit. *Cecropium superas qui bonitate senem.* Mart. *syn.* Prŏbĭtas, *epith.* Sāncta pĭa, mītĭs, dūlcis, dēmēns, ămābĭlĭs, hūmāna, cāndĭda, īnnŏcua, nātīva, īnnāta,

Bŏnĭtārius, B. sub Pan własny.

Bŏnum, *Nomen. Dobro, Pożytek, Srzodek.*

Bŏnum, *Interiectio*, By *ćię.* Wan du.

Bŏnum factum, *Słusz, Dobra naszá, Toś chłop Grzeczy 1.*

Bŏnum ingenij, bonum ingenitum, *Prymiot*

Bŏnum mane, *Dobry dźień 2.* Gutten Morgen.

Bŏnum sit, *Szcźęść* Boże.

Bŏnus, *Dobry 1. 2. Łáskáw.* Gutt / fromm. *Nec bonus Euryteon prælato invidit honori.* Virg. *syn.* Jūstus, prŏbus, rēctus, īntĕger. *phr.* Fāllĕre, nēscĭus, ămāns æqui, Æqui cūltŏr. Vĭcĭo cărens. Rēcti cūstos, ĭmĭtātor hŏnēstī. īntĕger vītæ scĕlĕrĭsquĕ pūrus, expers dŏlī. Quō nōn est justĭor ălter.

Bŏo, as, Boo, is, *Beczę, Wołam 1. Ryczę.* Brüllen als ein Ochs. *syn.* Rĕbŏo, mūgio.

Bŏops, pis, Gr. *Wáłok ryba*

Bŏōtes, æ, m, Gr. *Pogániácz.*

BOR

Bŏrĕa gemma, *Turkus.*

Bŏrĕas, æ, m, Gr. *Wiatr pułnocnemu pobocżny ku wschodowi.* Der Nordwind. --- *Aut Boreæ penetrabile frigus adurat.* Virg. *syn.* Aquĭlo, *epith.* Frīgĭdus, gĕlĭdus, sævus, hŏrrĭfer, præceps, răpĭdus, Scȳthĭcus, hȳbĕrnus, crūdēlis, īnsānus sævĭens, strīdŭlus, vŏlŭcer, vĭolēntus, mĭnax, īmmĭtĭs, fĕrox, nĭvŏsus. prŏcēllŏsus, nīmbŏsus. căspĭus, tūrgĭdus, sŏnŏrus, ārctĭcus, ăcĕrbus, *vide Aquilo.*

Bŏrĕus, Gr. *Pułnocny.* Mitternächtig --- -- *Peragenda sub axe* Boreo *est.* Ovid.

Borith. *Hierem. 2. est herba fullorum. Malach. 3.*

Bŏrrāgo, inis, *Borak.* Boretsch.

Bŏrūssus, Prusak.

Bŏrysthĕnes, *è* Græco, *Niepr.*

BOS

Bōs, bovis, m. *Woł.* Ochs. *Qua bos ex homine est, ex bove facta Dea.* Ovid. *syn.* Taūrus, jŭvēncus. *epith.* Vălĭdus, tārdus, pĭger, tŭmĭdus, hirsūtus, lăbŏrĭfer, săgĭnātus, ŏpīmus, ŏbēsus, ărātor, rūrĭcŏla; fĕrus, *phr* Cŏrnu frŏnte mĭnāx. Dŏcĭlis tĕrram prŏscĭndĕre ărātro, Fŏrtis ărat vălĭdo rūstĭcus, ārva bŏve. Cūltor agri. Bŏum gĕmĭtu nĕmus ŏmne rĕmūgit.

bōs, fœmina, f. *Krowá.* Eine Kuhe. *syn.* Vĭtŭla, jŭvēnca, văcca. *epith.* Grāvĭda, fŏrmōsa, pĭngvis, fæda, prægnans. *vide Vacca.*

bōs luca, *Słon*, ein Elephant.

bōs sylvestris, *Báwoł*, ein Büffel.

bōscas, adis, boschis, idis, Gr. *Cyránká.*

bŏsphŏrānus, bosphorius, sub *Morze ćiásne.* *Plaudentes stupere Bosphorani.* (Phal.)

bŏſphŏrus, boſporus Gr. *Morze ćiaſne.*
bŏſtar, aris, *Wołownia.*
bŏſtryches, hi, Gr. *Kędźior.* Haar Locken.
bŏſtrychites, æ, m. Gr. ſub *Kámień niezgorzyſty.*

B O T

Bŏtănīſmus, Gr. *Plewidło.*
botaurus. è *Græco Bąk 1.*
bŏtĕllus, botulus, *Kiełbáſá,* ein Bratwurſt.
bŏtŭlārĭus, *Kiełbaśnik.*
botrytis cadmia, *Miedźiáne odmioty, Tucya.*
bŏtrus, ri, botryon, onis, m. Gr. *Grono.* Ein Traub. *vide Uva.*
bôtrys, yos, f. gr. *Molownik, Bożybyt, źiele.*
botrytes, æ, m. Gr. *Gronisty kámień.*

B O V

Bŏva, idem Boa.
Bŏvātim, Po wołowſku.
Bovile inuſitatum, ſub Chlew. ein Kühſtall *vide ſtabulum.*
bŏvīllus, *Wołowy.*
Bŏvīnātor, Oćiągaiący ſię, Szálbierz.
Bŏvīnor, aris, Oćiągam *ſię, Rozwieram gębę, Szczypię 2.* Sich Saůmen.
Bovo, as, Beczę,Ryczę. Prillen / Platten.
bŏx, ocis, Gr. *Wolok rybá.*

B R A

Brăbeūtes, æ, m, Gr. *Igrzyſk ſprawcá.*
brăbīum, vel bravium Gr, *Podárek zwyćięſki.* Ehrenkräntzlein. *Solus bravii duplicis.* (Iamb. Dim.) *ſyn.* Cērtāmĭnis, pălæſtræ præmĭum.
brăbyla, æ, Gr. *Sliwá leśna.*
brăbyla, orum, Gr. *Dámáſceny.*
brăcca, æ, *Szátá koſmáta, Szubá.*
brăccæ, hæ: *Ubránie.* Hoſen / Bruch. *epith.* Lāxæ, flŭxæ, tŭmĭdæ, tŭmēntes, *phr.* Pēllĭbus ēt lāxis ărcent măla frīgora brăccis.
brăccæ laxæ, *Pludry.* Hoſen / Büchſen.
brăccārĭus, *Kráwieć.* Ein Schneider.
brăccha, bracha, *Szubá, Szátá koſmáta.*
brăchæ, *Száráwary, Ubránie.*
brăchĭa, orum, *Rogi.* Die Arme. *Illi inter ſeſe magna vi brachia tollunt.* Virg. *ſyn.* Lăcĕrti. ŭlnæ. *epith.* Cāndĭda, lăctĕa, cāndēntĭa, pūlchra, fōrmōſa, vĕnūſta, firma, ămīca. *phr.* Intēntăquĕ brăchia rēmis. Brāchĭă cōllo īnjicit. Sūbmīttītquĕ grăves hŭmĕros, & fōrtĭa lāxat brāchĭa Contendit tēlum dīvērſaquĕ brāchĭa dūcēns. ōſtēndit lātos hŭmĕros, ăltērnăq; jăctat brāchĭa prōtēndens ēt vērbĕra ĭctĭbus ... ūras. Illi īnter sēſe mūlta vī brāchia tōllūnt īn numĕrum, ēt dum pīla vălent fórtes tŏrquēre lăcērti, ōcyus ābdūcto tŏrquens hăſtile lăcērto.
brāchĭāle, is, *Manélá, Nárámięnnik, Ręki przegub.* Armgezierd / Armband.
brāchĭālis, *Bárkowy.*
brāchĭātus, *Roſochát y.* Zerlegt.
brāchĭo mōlli, levi, *Niédbále.*
brāchĭŏlum, ſub *Bárk.* ein Armlein. *Mittat brachiolum teres &c.* Cat.
brāchĭōnārĭum, Nar*ámięnnik 1.*
brāchĭum, *Bárk, Roſochá,* Udnoga *morſka Wylewki,* Plétwa. *Wał 1.*
brāchĭum arboris, *Gáłąź, Gáłąſká.*
brāchĭum polypi, ſub *Czaſzki.* ein Schale.
Brāchȳcātālēctĭcus verſus, cui deſunt duæ ſyllabæ Servius.
Brachycatalectus, cui deeſt unus pes. Diomed.
brăchylŏgĭa, Gr. *Krotkomownoſć.*
Brachyſyllabus pes. idem Diomedi qui Tribrachys.
brăctĕa, æ, *Blachá 2.* Ein Metalln / Blat. *Ilice ſic leni crepitabat bractea vento.* Virg. *ſyn.* Aūrĕa, ărgēntĕa, ſplēndēns, mĭcāns.
brăctĕa ventorum index, *Wietrznik.*
brăctĕārĭus, bracteator, *Blacharz.* Ein Goldſchlager.
brăctĕātus, *Blaſzkowány, Powierzchni.* Mit Blech bedeckt / *phr.* Brăctĕis ōrnātus, fūlgēns, mĭcāns, cŏrrūſcāns.
brăctĕola, *Blácha 2.* Blättlein aus Metall / *Neptuni, qui bracteolam de Caſtore ducat.* Juv.
brădypus, Gr. *Drop.* ein Dropgans.
branca urſina, Barſzcz. Bärenklau.
brāchĭæ, hæ, Gr. *Oſkrzele.*
brăſsĭca, *Kápuſtá 1. 3. 4. 5. 6.* Köhl / Kopf

pis. *Me notat & junco brassica vincta levi.* Prop.
brāssĭca canina, *Bázánká ziele.*
brāssĭca sylvestris, *Brzoskiew polna.*
brātĕrat aries, sub Báran 1. & Beczę.
brăthy, yos, n. Gr. *Sábina 1.*
brĕchmásis, is, Gr. sub *Pieprz.* Pfeffer.
brĕphotrŏphīon, Gr. *Szpital dźieci, Dźieożcy.* Ein Weysenhauß.
brĕve, subst. *Kśiąßki pámiętne, Spisek.*
brĕvi, *Wkrotce, Krotko, Trochę.* In kurtzem/ bald. *syn.* Mōx, mŏdo, jam jam, brĕvi tēmpŏre.
brĕvĭa, ium, *Brod, Miáłkość,* (*Vadosa loca in mari, navibus invidiosa.*) *Phr.* In brĕvĭa ēt sȳrtes ūrget.
brĕvĭārĭum, *Spisek. Sumowánie, Skrocenie, Dźiennik,* & sub *Brewiarz, Dyurnał.*
brĕvĭārĭus, *Krotki.* Kurtz.
brĕvĭcŭlus, Kśiąszki pámiętne, Spisek.
brĕvĭlŏquens, Krotkomowny. Kurtzredend.
brĕvĭlŏquĕntĭa, Krotkomowność, Mowá krotká. ein Kurtzered.
brĕvĭo, as, Skracam. Abkürtzen. *syn.* ābbrĕvĭo, cōntrăho.
brĕvis, adject. *Krotki, Miałki.* Kurtz. *Tytire dum redeo, brevis est via, pasce capillas.* Virg. *syn.* Pārvus, pŭsĭllus, ēxĭgŭus, āngŭstus, cōntrāctus, nōn lōngus, cōncīsus. *phr.* Brĕvĭbus ăgĕre. Paūcis ēxpĕdīre. Nōn te lōngo sērmōne mŏrābor. Paūcis mūlta rĕfert. Mūlti plăcēnt brĕvĭtāte lŏquēndi. Quĭd mŏror īn pārvis? ănĭmus mājōrĭbus īnstat.
brĕvis, m. subst. *Kśiąßki pamiętne, Spisek.*
brĕvĭtas, *Krotkość, Miałkość,* Kürtze.
Non licet hic vitæ de brevitate queri. Mart.
brĕvĭter, brevibus, *Krotko.* Kürtzlich -- -- *atq; modus breviter sit naribus uncis.* M. *syn.* ēxĭgŭe, āngŭste, cōncīse, brĕvi.

BRI

Brĭăreus, eos, ei, Gr. *Dźiewiężioł.*
brīsa, æ, *Wytłoczyny.* Lampfel.
Brisare est uvam exprimere Cornut. ad Persium 1. brisam facere. Eandem vocem aliqui legunt in Afranij versu apud Nouium loco vocis brasire, & interpretantur consumere. Brusire è Græco legit Iunius & Henric. Steph. pro consumere.
brĭtānnĭa, *Angelska źiemiá.* Engelland. (*vide Anglia.*) *Dicitur & nostros cantare Britannia versus* M.
brĭtānnĭca, *Wężownik 3.*

BRO

brŏccus, *Zębáty 2. Wárgáty.*
brōchĭtas, *Wygłodánie.* Aushungerung.
brŏchon, *bdelium.*
brōchus, brocus, bronchus, broncus, & brocis dentibus, *Zębáty 1.*
brōmus, m. Gr. *Owies.* Der Haber.
brōnchŏcēle, es, gr. *Gárdła spuchnienie,* in *Wole 1.*
brōnchus, Gr. *Wárgáty, Zębáty.*
brōntēum, Gr. *Bębę.* ein Hörpaucke.
brōntĭa, æ, Gr. *Piorunek.* ein Donnerstein.
brūchus, Gr. *Száráńcza,* & sub *Gąsiennicá.* ein Käfer. *Aut populator edit gemmantia gemina bruchus.* Pr.
brūma, *Zimá, Rok.* Im Winter der kürtze Tag des Jahrs. *Bruma novi prima est, veterisq; novissima Solis.* Ovid. *syn.* Hȳĕms, *epith.* īntrāctābĭlis, frigĭda, gĕlĭda, cāna, nīmbōsa, mădēns, rĭgĭda glăcĭālis, ālgĭda, rĭgēns: īntŏlĕrābĭlis, ālba, ĭnĭqua, Dĕcēmbrālis. *vide Hyems.*
brūmālis, *Zymny 2.* Winterächtig. *Quale solet sylvis brumali frigore viscum.* Hor.
brūscum, *Fláder.* ein Maser.
brūta, al, brute, es an *Sábiná.*
brūtĭa, *Smoła 3.* Pech.
brūtĭānus, Podwodnik.
brūtus, *Nieczuły 2. Tępy, Niemy, Muniá.* Unvernünff ig. *Quo bruta tellus, & vage flumina.* (Alcaic.)
brya, æ, Gr. *Támáryßek.*

Bryon n. Gr. *Chmiel, Mech, Porost, Rzęsá.*
bryōnia, Gr. *Támáryßek, Rodzgniec.*
bryōnia albo, *Przestęp biáły.*
bryōnia nigra, *Przestęp czarny,*
brytum, n. Gr. *Piwo 1.* Bier.

BU

Bu particula auget in Compositis, ut Bupes, Bulimina Fest.
Bua vox puerorum potum poscentium. Napoy, item v. Nápełniam, Pápu, item in Amputká.

BUB

Būbălia, orum, Gr. Mánela,
būbălīnus, *Báwołowy.*
būbălis, idis, Gr. *Báwolicá.* ein Büflin.
būbălus, Gr. *Báwoł.* ein Büffel.
Bubbatio. Plin. l. 34. c. 14. corrigit Hermol. ex vet. Codice, & scribit Bullatio.
būbĕtij ludi, *Wołow gonitwa,* Rinderstall, *vide* Bovile.
Būbĭlo, Huczy sowá, & in *Sowa 2.*
būbīno, *Plugáwię.* Garstig.
būbo, is, *Bąkam. 1.*
būbo, onis, m. & f. *Sowá łężna.* Ein Nachteul. *epith.* trĕpĭdus, fædus, īgnāvus prŏfānus, Stўgīus, raūcus, dāmnōsus, īnfēstus, dīrus, lūctĭfer, mœstus, nŏctĭcănus, quĕrŭlus raūcĭsŏnus, trīstis. *phr.* Nōctis āvis vŏlucris, prænuntĭa fāti. Trīste cānēns. Vēntūri nūntia lūctus. Īgnāvus būbo, dīrum mōrtālĭbus ōmĕn. Vīsus fērāli cārmĭne būbo. Sæpĕ quĕri, & lōngas īn flētum dūcĕre vōcĕs. Trīstĭa mīlle lŏcis Stўgĭus dĕdĭt ōmĭna būbo. Sēdit ĭn ādvērso nŏctūrnus cūlmĭne būbo. Fūnĕrŏquĕ sŏnos ēdĭdit ōre grăves. Pāllădis āles. Lūctus prænūntĭus āles. Quī dīræ mōrtis nūntĭus ēssĕ sŏlet. Hūmāno gĕnĕri trīstĭa fāra cănens. Quid tŏtĭes gĕmuit nŏstris fĕra nŏctŭa tēctis? *vide Noctua.*
būbōnes, hi, gr. *Dymienice.*
būbōnĭum, gr. *Gwiazdeczki ziele.*
būbōnŏcēle, es, Gr. *Wydęcie chorobá.*
būbsĕqua, æ. m. *Pogániácz,* Wołowiec.
būbŭla, *Wołowiná.*
būbŭlcito, as, būbŭlcitor, aris, *Páśę bydło.* (*Woły páść.*
būbūlcus. *Pogániácz, Wołowiec.* Kuh-Hirt. *Venit & upilio tardi venêre bubuli.* Virg. *syn.* Armĕntārĭus, pāstor, *epith.* īgnāvus, tārdus, lăbōrĭfer, hīrsūtus, pānnōsus, sōrdĭdus, īnfēlix. *phr.* Bŏum, ārmĕnti cūstōs, măgĭster, pāstor,
būbŭlo, as, Huczy sowá.
būbŭlus, *Wołowy.* Rinderen. *Meus iste sangvis verus est, non bubulus.* (Iamb.)

BUC

būcārdĭa, Gr. *Turkus, Serdecznik kámień.*
būcæda, æ, m. *Smáganiec,* & in *Rzeźnik.*
būcca, *Gębá 1. Kęs 2.* Die Hole der Backen oder des Mundo. *epith.* Tūmens, tŭmĭda, rūbens, tūrgēns, tŭmĕfacta. *phr.* Tŏllĕre tūrgēntes būccas, ēt grāndĭa vērba būccĭsquē tŭmēntĭbus haūrit. *vide Os.*
būccĕa, būccella, *Kęs, Sztuczká.* Ein Bis.
būccĕllārĭus, Kityśnik 1. & in *Ciurewie,* & *Pásorzyt, Pięcownik.*
būccĕllatum, Biskokt. Zwiebacken.
būccīna, *Trąba 1. 2.* & *Pław z.* Trommete. *Et gravis obstreperet modulatis buccina nervis. L. syn:* Tūba, cōrnu, lĭtŭus. *epith.* dīra, mĕtŭĕnda, rĕsŏna. *vide Tuba.*
būccĭnātor, *Trębácz.* Horn-oder Posaunen blaser.
būccĭno, *Trąbię 1. Dukam 1.*
būccĭnum, *Trąbá 2. Pław 5. Szárłát fárbá.*
būccis fluentibus homo, *Gębá.*
būcco, onis, *Gębá 3. Głupiec, Chełpliwy.*
buccŭla, *Gąbka.* ein Mündlein.
būccŭlæ, hæ. *Pucki, Policzki.*
būccŭlārĭus, *Płatnerz.*
būccŭlēntus, *Gębá.* Der Mund
būcēntes, æ, m. Gr. *Gźik. Rosmik.*
būcēntrum, Gr. *Pogániácz.* Roßtreiber.
būcĕphălus, *i bovis caput, nomen equi Alexandri Magni. Item Orzech wodny.* Des Alexandri M. Pferd. *syn.* ĕquus Ālexāndri. *vide Equus.*
būcĕras, atos, n. gr. *Boża trawká.*
būcĕrda, Gnoy wołowy, sub *Gnoy 2.*

būcĕri-

bŭcĕrĭus, bucerus, gr. *Rogáty*. Das Ochsen Hörner hat. *Buceriaq; greges, sub eodem tegmine cœli.* Lucr. *Lanigerosq; greges, armentaque bucera pavit.* Ovid.
bŭcērum pecus, *Woł*, ein Ochse.
bŭcētum, *Páſtwiſtſko*. Das Weyden.
buchiānos, Gr. in *Trąbá*.
bŭcida, idem Bucæda.
bucina, ut aliqui ſcribunt, idem buccina.
bucitum, idem Bucetum.
bŭcŏlĭca, orum, gr. *Skoropaſki*.
bŭcŏlĭcus, gr. *Páſtuſſy*. Der die Rinder hüter. *Bucolicis juvenis luſerat ante modis.* Ovid. *ſyn.* Pāſtōrālis, āgrēſtis, rūſtĭcus.
bŭcŏlĭcon panaces, *Pánák*.
bŭcrānum, bucranion, gr. *Wyżlin 2.*
bŭcŭla, *Jáłowicá*. bŭcŭlus. *Ciołak*.
bŭfo, *Zába ziemna*. ein Krott. *Inventusq; cavis bufo, & quæ plurima terræ.* Virg. *epith.* Nŏcŭus, cœnōſus, tŭmĭdus, fædus fætĭdus, vĕnēnōſus, tŭrgĭdus, tūrpis, hŏrrĭdus lēthĭfer, tŭm ēſā: ctu, pălūſtris.
bŭglōſſum agreſte; *Wołowy iezyk*.
bŭglōſſus, f. gr. *Wołowy iezyk*.
bŭgon, onis, m. gr. *Pſczoła*. Ein Biene.
bŭgŏnĭa, gr. *Pſzczelnik 2.* ein Bienſtock.

BUL

bŭlăpătgum, gr. *Szczaw kobyli*.
bŭlbācĕus, *Członkowáty*, *Głowiaſty*.
bŭlbīne, es, gr. *Sniedek 2.*
bulbŭlus, *Członek 3. Głowá*.
bŭlbus, *Członek Sniedek 2.2. Głowká, Korzeń okrągły.* Wilder Knoblauch. *ſyn.* āllium, *epith.* Sălax, cāndĭdus.
bŭlbus vomitorius, *Pſia cebulá*.
bŭle, es, gr. *Rádá 5.* Der Rath.
bŭleūta, æ, m. gr. *Rayca*. ein Ratsherr.
bŭleūtērĭum, gr. *Rádziecki dom.*
bŭlga, *Mieſzek pieniężny*, *Sumki*, *Torbá*, *Zywot niewieści*, *Błona 4.*
bŭlīmĭa, bulimos. gr. m. *Apetyt 4.*
bŭlla, *Bąbel. Cętka, Pukiel 1, Noſzenie drogie,* & in *Bratnal*.
bŭlla aurea. *Zaponká*,
bŭlla dignifsimus, *Dźiećiuch*.
bŭllātæ nugæ, *Mowa nadęta*.
bŭllātĭo, *Bąbeliſtość*.
bŭllātus, *Nádęty*, *Bąbeliſty*, *Puklámi oſadzony*, *Cętkámi ozdobiony*. Hoch/Prächtig. *Non equidem hoc ſtudeo, bullatis ut mihi nugis.* Perſ. (vĕo.
bŭllĭo, is, *Kipię*. Sieden. *ſyn.* ēbŭllĭo, fĕrbŭllīre deſiit, *Odkipiało*.
bŭllītus, us, *Kipienie*. Aufwerffung.
bŭllo, as, *Bąbele ſię czynią*, *Pienię ſię*, *Wzwieram*. Aufwerffen.
bŭllŭla, *Bąmbelek*. ein dieſem Knöpflein.

BUM

bŭmāſtos ti, f. gr. *Jágodá winna ſpora*.
bŭmĕlĭa, æ, gr. *Jeśion*. Ein Eſchbaum.
bŭnĭas, adis, gr. *Rzepa. podługowáta*.
bŭnĭum, gr. *Rzepnik*, Rübe Samen.
buo. is, Napełniam. Anfüllen.
bŭpæs, Gr: *Dźiećię 2.* ein Kind/ Jung.
bŭphŏnĭa, gr. ſub *Wołow gonitwa*.
bŭphthălmum, gr. *Nogietek*.
bŭphthālmus, gr. *Rozchodnik wielkie*, *Wołowe oko ziele*. Gansblumen.
bŭphŏnon, gr. *Páſkudnik ziele*.
bŭpleūron, gr. *Aminek*. Kraut.
bŭbrēſtis, is, f. gr. *Páſkudnik robak*.

BUR

bŭra, *Naſad*, *Burdicus*, *Muł 1.*
bŭrdo, *Muł 1. Zrzebię*, *Zmudźinek*.
Burgus è gr. Burgimagiſtri B. Zamek.
bŭrichus. gr. Zmudzinek, ein Zwerg.
bŭris, *Naſad*. *Urſino* bura & buris, *Klek, Kozicá*. ein Pflugtümme. *In burim, & curvi formam accipit ulmus aratri.* Virg.
bŭrrānĭca potio, burranicum vas, *Słodycz* (nie
bŭrrhīnon, gr. *Wyżlin ziele*.
burrio, is, pro Bullio, Sypię ſię 2. Szmer czy
bŭrrus, *è gr. Liſowáty*, *Rumiány*.

Bursa, in Gloss. est Cloaca. sed non est vox latina. Græca etiam Byrsa, (à qua videri potest dicta bursa) eorium sonat non crumenam.
bursa pastoris, e Taszník ziele.

BUS

busēlīnon, gr. sub Piotruszká. Peterſilien.
busēqua, æ, m, Wołowiec. Pogániacz.
bustar, aris, n. Wołownia, Zgliszcza.
bustirapus, Niecnotliwy, Grobowiec.
bustrophe es, gr. Uwroć.
bustuarius, adject. Grobowy, Pogrzebowy. Zum Grabgehörig.
bustuarius, subst. Wyśiekácz. Fechter bey den Gräbern. Admittit inter bustuarias mœchas. (Scaz.)
bustum, Zgliszcze, Pogorzelisko, Grob. Ein Grab. Regis Decerni terreno ex aggere bustum. Virg. syn. Sēpulchrum, tumulus, pyra, rogus. epith. Hōrrificum, inhōnōrum, cāvum, dīrum, sāxeum, mūtum, mīsērābile. phr. Mōrs grāvis à templis, in cāva būsta trāhet, ēxānimem būsto cōndit ōdōrīfēro. vide Sepulchrum.
bulycon, gr. Figá 6. ein Feig.

BUT

būteo, Jástrząb, an Rarog ein Raubvogel.
būthysia, gr. Bićie bydłá.
būtio, onis, bąk. Löffel gans.
būtōmon, gr. Rzeżączká.
būtōmos, gr. Wilcze bobki ziele.
butorius, B. sub bąk. Löffel gans.
būttio, is, bąkam. Nütmeln.
būttis, gr. Radź.
būttūbāta, bajki. Nicht schwerige dinge.
būtirum, gr. Másło, y Valgius corripuit, & Græcis hoc y anceps. Butter. Qui lacte, caseoq; sive butyro (Scaz.) Lac niveum, butyrumq; novum cū melle comedit. Sed. epith. Mōlle, pīnguē, nōvum, ōdōrum, līquīdūm, liquēns, flāvēns.
būxans, buxosus, bukszpanowey farby.
būxētum, bukszpanowy ogrodek. Buxwald. Locus ad Europes tepidæ buxeta recurrit. Mart.
būxeus, buxifer, bukszpanowy, Zołtą chorobę ćierpiący, Buxbaumin.
būxus, buxum, gr. bukszpan 1. 2. Buxbaum. Fluctuat hic denso crispata cacumine buxus Cl. Et densum foliis buxum, fragilesq; myrice. Ov. epith. Crīspāta, vīrēns, pāllens, tōnsīlis, pāllīda crīspa vīrīdis. Aērēcynthia, flāva, frōndens, frōndōsa, ōPēca, īncūlta. phr. Flūctūat hic denso crīspātaā ccūmīne būxus. Flāvāque pērpētūo būxus honore vīret. pro fistula: v. Fistula. Pro pectine. v. Pecten.
byne, es, gr. Słod, Maltz.
byrrhus, gr. Száta zwierzchnia.
byrsa, gr. Skorá 5.
bysīnal verba, Słowá łágodne.
byssus, bysīnum, gr. bisior, Płotno ćienkie. Der allerköstlichste Leinwat. syn. Līnum. epith. Tēnūis, cānēns, ālbus, cāndīdus, nītēns, tēxīlis, tēres.
bytūrns. Roba cy winney máćice.
byzāntium. Carogrod. Constantinopel.

CA

CĀbāla, Cabalista, sub Piśmo táiemne.
Cābālārius, Koniuch.
Cābāllātio, Rostruchárstwo.
Gābāllīna, Szkápina.
Cābāllīnus, Szkapi. Zu einem Roß gehörig. Nec fonte labra ptolui Caballino. (Scaz.)
Cābāllio, onis, Konik morski.
Cābāllus, Szkápá. Ein Roß / Pferd oder Hengst. syn equus, quadrūpes, sōnīpēs. epith. Pīger, vōlūcer, sūpērbus, vide equus.
Cābus, Gr. Trzykwartowá miara.
Cācābo, as, subst. Kuropátwá. ein Gayeu.
Cācābūlus, Gárnuszek. ein Keßlichen.
Cācābus, Gr. Gárniec 1. 2. non Rächel. ein Kessel. Alborum calicum, atq; cacaborum. (Phal.)
Cācālia, Gr. Miłośna ziele.
Cācāre, è Gr. Kákáć, Wyprożniáć się.
Cācātūrio, is, Na dwor mi się wielki chce.
Cacabata ædificia B. Paulin. i. instar ollæ denigrata. Hrydnia, Czerna izba. Cacabaceus, Tertulian. i. instar ollæ bullientis.

Cācim-

Căcĭmphăton, Cacephaton, Gr. *Mowá pługáwa*, ein ũnzũchtige rede.
Căchĕctes, æ, m. Cachectos, Cachectus, Gr. *Niezdrowy, bľády, Cerę złą máiący.* Vngesund.
Căchĕxĭa, *Gr. Céra, zła.*
Cachinnabilis, Smiechowi podległy.
Căchīnnātĭo, *Smiech 2.* das Gelächer.
Căchīnno, onis, *Smieszek.*
Căchīnno, as. Cachinnor, aris, *Smieię się zbytnie.* Vbetlaut lachen. *Fiat uti ritu tremulo concussa cahinnent.* Lucr. *syn.* ŏbgānnĭo, rīdĕo. *phr.* Căchīnnis āppĕto, lăcĕro, tŏrquĕo, āttōllĕre rīsum, īngĕmĭnāre căchīnnos. Sūspēndĕre nāso, ĕffūso căchīnno excĭpĕre. *vide Rideo, & Derideo.*
Căchĭnnum sustulit. sub *Rośmiać się.*
Căchīnnus, *Smiech zbytni* Groß Gelächter. *Ingeminant tremulos naso crispante cachinnos.* P. *syn.* Rīsus, lŏcus, gānnītus. *epith.* Lætus pĕtŭlāns, trĕmŭlus, ārgūtus, tĕner, mōllĭcŭlus, sŭbsānnāns, mōrdax, rĭgĭdus. *vide Risus.*
Cāchla, gr. *Wołowe oko źiele.*
Cāchrys, ys, yos. gr. *Rzęsa,* & sub *Rozmáryn*
Căcŏchymĭa gr: *Wilgotnośći zbytek.*
Căcŏdæmon, *Gr. Czárt,* & sub *Smrod.* Der böse Geist.--- *Videas cacodemona, nigris.* Text. *vide Dæmon.*
Căcoēthes, is, n. gr. *Nałog zły Káncer.* Eine böse Gewonheit. *syn.* Prāvus mos. *Scribendi cacoethes, & ægro in corde senescit.* Juv:
Căcŏphăton, gr. sub *Mowá pługáwá.*
Căcŏstŏmăchos, vel us, gr. *Zołądká chorego Niestráwny.*
Cacosyntheton, i. mala compositio dictionum. Lucill. Quintill. Servi. Figura grammatica.
Cacotechnia i. mala ars. Pravitas artis. *Quintil.*
Căcōzēlĭa, gr: *Násládowánie głupie.*
Căcōzēlus gr. *Nasladowa głupi.*
Căctos, vel Cactus, gr. *Kárćiof.*

Cacubalum, Plin. corr. Cucubalum.
Căcŭla, hic, *Giermek.* ein Trosbub.
Caculatus, us, ibidem.
Căcūmen, *Wierzch 1.* Gipffel/ Spitz. *Nunc herba rupta tellure cacumina tollunt.* Ovid. *syn:* Cūlmen, vērtex, ăpex, fāstīgĭum. *epith.* ūmbrōsum mōntānum, ăcūtum, frōndōsum, nīmbōsum, sāxōsum, vĭrĭdans, ārduum, āĕrĭum rāmōsum, ăpērtum, sŭpērbum, frōndĭferum ĭnhōspĭtum, vĭrēns, stĕrĭle, ĭnāccēssum, scŏpŭlōsum, dēclīve, āvĭum. *phr.* Sūmmi fāstīgĭa mōntis. Prærūpti nīmbōsa căcūmĭna sāxi. Sūmmi fāstīgĭa cūlmĭnis. Sūmmus ăpex. Sāxāmĭnāntĭa cœlo. Frōndōso vērtĭce, mōntes cōnspĭcui. ālpīni mōntōsa căcūmĭna dōrsi, Ardŭa tūrrĭgeræ sūrgēnt ĭn cūlmĭna rīpæ, Extruit īngēntes sūblīmi cūlmĭne sēdes. Amittunt rāmōsa căcūmĭna frōndem. Præcēds per acuta. căcūmĭna vādit. Aĕrĕum nĭvĕi mōntĭs lĭquēre cacūmen. ăb ēxcēlso mĕdĭtētur vērtĭce sāltus. Vērtĭce cēlso cānus ăpĕx. *vide Altus.*
Căcūmen arboris *Látorośl 1.*
Căcūmĭnātas, *Konczáty 1. Szpiczásty.*
Căcūmĭno, *as. Zákończam.* Zuspitzen. *Dat spatium collo, summasq; cacuminat aures.* Ovid. *syn.* ăcŭo, ăcūmĭno.
Cădāver, *Trup, Ciáło 4.* Ein todter Körper/ Aas. *In stabulis turpi dilapsa cadavera tabo.* Virg. *epith.* īnfōrme mœstum. tetrum, tūrpe, dēfōrme, mĭsĕrābile, ēxāngue, fædum, gĕlĭdum, crŭēntum, flēbĭle, trānsfōssum, frīgĭdum, frīgēns, pāllĭdum, pāllēns, hōrrēndum, *phr.* ārtus, ĭnānes, ēxāngues, ēxănĭmes. Cōrpus vīta spŏlĭatum Mūtum ēt sĭne sānguĭne cōrpus. Jăcet īngens lĭttŏre trūncus. āvūlsumq; hŭmĕris caput, & sine nomine cōrpus. Trūncus vītāq; ănĭmāque sŏlūtus. Dēfūnctāque cōrpŏra vīta. ēxănĭmum cōrpus. Spŏlĭatum lūmĭne cōrpus, cōrpus ĭnāne.
Cădāver capulare, *Zgrzybiały.* Zimlich Alter.
Cădāvĕrōsa facies, *Trupia twarz.*
Cădāvĕrōsus, *Bľády, Nábrzmiáły, Szpetny.*
Cădīscus, gr. *Wotowa skrzyneczká.*

Cădit, *Powodźi ſię, Trafiá ſię, Przyſtoi. Doſtáło mi ſię.* **Es trifft Sich.**

Cădit in ſenſum videndi, cadit ſub aſpectū, ſub ſenſum, *Widomy, Dotkliwy.*

Cădīvus, *Padáiący.* **Hinfällig.** *v. Caducus.*

Cādmĭa, gr. *Tucyia, Mośiężne ábo Miedźiane żużele, Kamień miedźiány.*

Cādmītes, æ, m. gr. ſub *Skorupiáſty.*

Cādo, is, *Upádam 1. 2. 9.* Padam *1, 3. Spadam 1. 2. Powalam ſię, Opada 2. Západam Przepadam, Przypada 1. Wpadąm 1. Záchodzę 9.* & ſub *Upadła.* **Fallen.** *Multa renaſcentur, quæ nunc cecidere, cadentque* H. *ſyn.* Dēcĭdo cōncĭdo, ēxcĭdo, prōcĭdo, lābor, dēlābor, cŏllābor, rŭo, cōrrŭo, præcĭpĭto, prōcūmbo. *phr.* Pĕnĭtūsq; vădis īllīſa recūmbit Cum sŏnĭtu trăhit Rŭit de vērtĭce præceps. in tērrām tōtus rūit. Vōlvĭtur in căput. Lābĭtur ĭn præceps, ab āncĭpiti dēlāpſus cūlmĭne mōntis, præcĭpĭtēſque cădunt. Cōllāpſa rŭunt īmmānia mēmbra. Cætéra nē sĭmĭli cădĕrent lābĕfācta rŭīna. Cēlsæ grăvĭōre cāſu Dēcĭdunt tŭrres, īpsĕ grăvis, grăvĭtērquĕ ad tērram pōndĕre vāſto cōncĭdit. In măre lāſsātis vŏlucrisvăga dēcĭdit ālis, īpſa ſuo quōndam pōndĕre trācta ruūnt Jāmquĕ dŏmus, plūvĭa rīmam făcĭēnte dĕhīſcit, ac vĕlūti mōntis sāxum de vērtĭce præceps. Cum rŭit ēvūlſum vēnto, ſeu tūrbĭdus īmber. Prōluit, aut annis sōlvit, sūblæpſa vĕtūſtas. Cūm dŏmus īngēnti sŭbĭto mea lāpſa rūīna cōncĭdit, īn dŏmĭni prōcŭbŭitquĕ căput. *Pro mori. vide Morior.*

Cădo cauſa, fōrmŭla, *Utrácam ſpráwę.*

Cădūca bona, hæreditas, *Káduk máiętność*

Cădūcārĭum jus, *Kaduk prawo.*

Cădūcārĭus, adject. *Kádukowy.* **Erbfellig.**

Cădūcārĭus, ſubſt. *Kaduk biorący.*

Cādūceātor, *Poſeł.* **ein Friedbott.**

Cādūcēum, Caduceus, *Łaſká poſelſka.* **Ein Herold-Stab.** *epith.* Pācĭficus, fēlix, faūſtus, pācĭfer.

Cādūcĭfer, *Poſeł 2.* **Ein Friedbott.** *Hinc ſe ſuſtulerat paribus caducifer alis. v. Mercurius.*

Cădūcĭter, *Prętko.* **Behend.**

Cădūcum, *Káduk maiętność.* **Erbfellig.**

Cădūcum mali pumici. *Gránatowych iábłek kwiat.* **Granat apfelblütt.**

Cădūcus, *Nietrwáły. Upadku bliſki, Słáby, Káduk cierpiący.* Blákuiący, *Upádły.* **Hinfällig.** *Vidi ego labentes acies, & tela caduca,* Prop. *ſyn.* Frăgĭlis, īnfirmus, lābāns, pĕrĭtūrus, flūxus, dēbĭlis, *vel* cădens lābēns.

Cădūcus morbus, *Kaduk chorobá.*

Cădūrcum, *Prześćieradło, Námiotek, Táſz, Pośćiel, Kołdrá.* **ein Krämer deck.**

Cădus, Gr. *Báryłá, Bániá 1. Miára, Korca Sędomierſkiego połowicá,* an *Kadz?* **Ein Weinfaß.** *Vina bonus quæ deinde Cadis onerârat Aceſtes.* Virg. *ſyn:* Dōlĭum. *epith.* Pĭcātus vĕtŭlus, frăgĭlis, nĭvĕus, nĭger, fūmōſus, fălērnus, īlĭgnus. *phr.* Lyæum sērvāns. Spūmāntĭa, Băccho, Pōcŭla ĭn Vātĭcanis cōndĭta vīnā cădis. Flāvăquĕ dē rubro prōmĕre mēlla cădo. Mōllĭaquĕ īlĭgnis vīna rĕpōſta cădis, ēſt ter vāppa cădo nŭper dĭffuſa pĭcāto.

Cădus ſalſamentārius, *Sledźiowká.*

Cādytas, æ, m. Gr. *Kánia przędzá.*

Cæcātus, *Slepy z przodku.* **Verblindt.**

Cæcĭas, æ, m. Gr. *Wiátr wſchodniemu poboczny ná połnocy.*

Cæcigenus, Slepy od národzenia. **Blind geboh-ten.** *Nam cum Cæcigeni, ſolis qui lumina nunquam.* Lucr.

Cæcĭlia, æ, f. *Wąż ślepy.*

Cæcĭtas, *Slepotá Záślepienie.* **Blindheit.** *In cæcitate corporis mente intuens.* (Iamb.)

Cæco, as, cæcitatem infero, conſciſco, *Oślepiam.* **Blind machen.** *ſyn.* ēxcæco, ōbcæco. *phr.* Lūmĭna, ŏcŭlos fŏdĕre, ēffŏdere, ērŭĕre ērĭpĕre. Dĭgĭtos in lumĭna cōndĕre. Mănu lūmina haūrīre; ŏcŭlos, *vel* lūmĭna gĕnis ēxpēllĕre, sēdĭbus sŭis ērŭere. Lūmĭna pērpĕtŭa nŏcte damnare. Lūmen ădĭmĕre, ērĭpĕre. Lūce prīvāre, ōrbāre. Rādīce ăb īma fūnditus ēvūlſos sĭmul ēvōlvit ōrbes. ŏcŭlōrum ōrbes ūnguĭbus, *vel* fĕrro ēffŏdere. Lūmen trānsvērbĕrat ēnſe. ēt pătĭar fōſsis lūmen ăbīre gĕnis.

Cæco dies reluxit, *Przeyrzał ślepy.*

Cæcūbum, *Wino przednie. Cæcuba vina ferens, alcon Chium maris expers.* Hor.
cæcūlto, as, *Niedoyrze.* Vbelsehen.
cæcūlus, *Slép.* Blintzende augen.
cæcus, *Slepy 1. 2. Niewidomy 1. Skryty 1. Nierozmyślny, Nieznáiomy.* Blind. *syn.* ōbcæcātus, ēxcæcātus. *phr.* Lūmĭnis ēxpērs. Lūmĭne cāssūs. Pērpĕtua nŏcte dāmnātus Ætērna nŏcte, æternis tĕnebris, ætērna cālīgĭne ŏcŭlos rĕctus. Lūmĭnibus, vīsu ōrbus, *vel* vĭdŭātus. Trīstem trāhēns sĭne lūmĭne vītam. Lūcĕ prīvatus. Rāptis, ēffōssis lūmĭnĭbs, ŏcŭlis, prīvātus ōrbātus, cāptus. Cui lūmen ădēmptum. *Rāptis* lūmĭnĭbus rĕpēnte cæcus. Vītam pērpĕtŭa sub nŏcte trāhens. Lūmĭne cāptus. Lūce cārent ŏcŭli ĭnānes lūmĭnis ōrbēs. Trĕpĭdūsq; mĭnīstro. Prætēntat băcŭlo lūmĭnis ōrbus ĭter. Sōlis qui lūmĭna nūnquam āspēxit. Cūjus lūmĭna lūcis ĕgent, Quīquĕ ŏcŭlis caruit. Stāt lūmĭne rāpto. Sī tu quŏq; lūmĭnis hūjus ōrbus, ait fĭeres.
cæcūtĭo, is, *Niedoyrzę.* Vbel sehen. *Cæcutire etiam. quoniam per munera acutum.* B.

C Æ D

Cædes is, *Zaboy 1. Rąbánie 2. Siekánina 2. Gárdło 2.* Todschlag / Mordthat. *Tunc cædes hominum generi tunc prælia nata.* T. *syn.* Clădes, strāges, fūnera. *epith.* Sæva, dīra, fŭrĭālis, dūra. mĭsĕrānda fĕrālis, īnfaūsta lēthĭfĕra, fūnēsta, īmprŏba, īnsāna, ātrōx, hōrrĭfica, crūdēlis, mĭsĕra, atra, lūctŭōsa, flebĭlis, trīstis, hōstīlis, rĕpēntīna, ēffĕra, vĭŏlēnta. *phr.* īnfēlix cædit vĭolēnta cæde pĕrēmptos. Læsa crŭēntābat turpi cōnvīvia cæde: Crūda vĭrum cædes flūmĭnis īnstat, Plēna fĕræ cædis, plēna crŭōris ĕrānt. *v. Occisio, Strages.*
cædo, is, *Biję 4. Zábijám 1. Siekę 1. 2. Rąbam, Biję bydło, Biję rzez, Wybijam 10. Zácinam, Ofiáruię, Łámię kámień, Rozbieram ná częśći,* Schlagen / Tödten. *--- quod nulla ceciderat ætas.* Ovid. *syn.* Vērbĕro, pērcūtĭo, fĕrĭo, *vel* ŏccīdo, īntērfĭcĭo, īntērĭmo, pĕrĭmo nĕco. *phr.* ēnsem pēctŏre cōndo, rĕcōndo. Dēmītto in īlĭa fĕrrum. Tēlis, hāsta, ārūndĭne cōnfigo, trānsfōdĭo. Mūcrōnem sānguĭne tĭngo. Trānsădĭgo cōstas, & cāndĭda pĕctŏra rūmpo. Mănu pērcūrrĕre, pulsāre, fūndĕre. Mănĭbus īnsĕqui. Pūgnis fœdāre. Vērbĕra dārĕ. fĕrre Tĕrga, lătus scĭndĕre, nŏtāre. Sīc tĭbi de fŭrĭis scĭndat lătus ūna flăgēllo. Qui mĕa crūdēli lăcĕravit vērbĕre tērga. Nūnc dĕxtra ĭngĕmĭnans ĭctus, nunc ĭlle sĭnĭstra. *v. Occido, Verbero.*
cæduus, *Rębny, Odrastáiący.*

C Æ L

Cæl. pro Cælum Apocope. Niebo 1.
cælāmen, *Rycie.* Die Kunst des Außstechens / Außgrabens. *--- neque enim clypei cælamina novit.* Ovid.
cælator, *Sznicerz.* Ein Außstecher. *Sit mihi præterea curvus cælator, & alter.* Iuv.
cælātus, *Ryty.* Außgegraben / Außgestochen. *Cælatus ferro, tricæsq; ex arbore diræ.* Virg. *syn.* Scūlptus. *phr.* Ære ēffĭctus, ēxprēssus. Sīgnis asper.
cælātūra, *Rycie. 1. 2. Sznicerstwo.*
cælebs, substant. *Bezżeniec, Nie mężáta, Wdowiec.*
cælebs, ibis, adject. omne. *Bezżeński, Niepłodny.* Eheloss / ledig. *Nil ait esse prius melius, non cælibe vita.* Hor. *syn.* īnnūptus, īnnūbus. *phr.* Cōnjŭgis ēxpērs, nēscĭus, īgnārus. Cāstum sērvāns īntăcto cōrpŏre flōrem. Vīrgĭnĭtātis ămōrem īntĕmĕrāta cŏlit. Vīrgo īgnāra vĭri. Tædæ non nōta jŭgāli. Cōntēmpto mūnĕre Phæbi īnnūba pērmānĕo Cīrcum pŭĕrī īnnūptæque pŭēllæ sacra cănunt. *vide Castus.*
cœlēstes, *Niebiescy, Swięcy.* Die Heiligen.
cælēstis, *Niebieski.* Himmlisch. *Tantane animis cælestibus ira?* Virg. *syn.* Æthĕrĕus, āĕrĭus, sȳdĕrĕus, sŭpĕrus.
cælēstis vis, Influencya.
cæli, hi, *Niebiosa, Niebo 1.* der Himmel.
cælia, æ, Piwo 1. das Bier.
cælĭbāris, *Bezżeński,* (Stand.
cælĭbātus, *Bezżeństwo.* Der unverheyrathete
cælĭcŏla, Swięty, ein Heiliger.
cælĭcŏlæ, hi. Niebiescy. Die Heiligen Himmelsbürger. *Nulla super nubes Convivia cœlicolarum.* Juv. *syn.* Cœlĭtes, Cœlēstes, Sŭpĕri Dīvi. Bĕāti. *phr.* Qui cœlēstes aūlas, sŭpĕras, dŏmos

dŏmos, cœli tēcta īncŏlunt. Cœlĭuum cŏhors cætus. Cīves ŏlȳmpi. Æthĕrei prŏcĕres. Cæli cīves. Dīvŏrum, *seu* Dīvûm. Gēns āddĭta cælo. Sīdĕrĕi chŏri. īllūſtrıs ănĭmæ, quas pūrĭor ăccĭpit æther, ālĭgĕri prŏcĕres, æthĕrĕos īnter prŏcĕres, sāncŭmquĕ sĕnātum. Quī pĕdĭbus nūbes ĕt sīdĕra cālcant.

cœlĭfer, *Niebonośny*. **Der den Himmel trägt.** *Extra anni ſoliſq; vias, ubi cœlifer Atlas* Virg.

cœlĭmŏdĭa, *hæ ſub Obrząd.*

cœlĭſpex. *Niebowidz.*

cœlĭtes, hi *Niebieſcy*, & ſub *Swięty, Niebieſki*. **Die Himmliſchen.** *Non ita cœlitibus viſum eſt, &c.* Ovid. *ſyn.* Cœlĭcŏlæ, Sŭpĕri. *v. Cælicolæ.*

cœlĭtus, *Z niebá*. **Vom Himmel herab.** *Cœlitus inſeritur, ſi quis modo &c.* E. *ſyn.* Cœlo, *vel* dīvīnĭtus.

cælo, as, *Ryię* 2. **Außgraben / Außſtechen.** *ſyn.* Scŭlpo, īncīdo. *phr.* *Ære* fingo, ēxprĭmo. Auro, lăpĭde, lĭgno ēffingo. Cœlātăquĕ ın aūro. Fōrtĭa făcta vĭrum.

cælum, plur. hi, cœli, *Niebo* 1. 2. *Podniebie-nie, Strop, Sklep, Wyſokość, Kráina, Powietrze.* **Der Himmel.** *ſyn.* Æther, sīdĕra, āſtra, æthera, aūra, āxis, pŏlus, ŏlȳmpus. *epith.* prŏ-fŭndum, nĭtĭdum, ſtēllans, māgnum, plŭvĭum, lĭquĭdum, cōnvēxum, īgnĭfĕrum, cærŭlĕum, cōlōrātum, ſplēndĭdum, flāmĭgĕrum, rĕfŭlgēns, ſtēllātum, pĭctum, vărĭābĭle, bĕātum, ĭncŭrvum, pŭlchrum, rŭtĭlum, ŏblīquum, sĕrēnum, īmmēnſum, cœrŭlcum, gĕmĭnum, rĕcŭrvum, vērsātĭle, nīmboſum, nūbĭlum, plăcĭdum. *vide Aer. phr.* Cœlēſtes ŏræ. Sŭpĕræ dŏmus. Cœli atrĭa, pălātĭa. Tēcta inclȳta cœli. Cœli rēgia, āxis, vērtex. Fŭlgēntĭa cæli tēmpla. Cœlēſtĭa tēcta, ſpātĭa, rēgna, ŏræ cœlēſtes æthĕrĕæ, āerĭæ, sŭpĕræ. sīdĕrĕæ. Cœli tēmpla ſpātĭa, æthĕris. Æthĕris. ŏræ. Æthĕrĭus vērtex. Æthĕrĕa plāga. Sīdĕrĕæ sēdes āxes Sīdĕrĕi. Līmĭna Dīvum. Tēcta tŏnāntis. Cœlēſtĕ sŏlĭum. Rēgĭa māgna Jŏvis. Cælēſtis aūla. Jŏvis atria sūmmi. Stēllĭfer ŏrbis. Cœli cōnvēxa dŏmus, ārces ŏlȳmpi. āltus ŏlȳmpi vērtex. Tēmpla ſtēllāntis ŏlȳmpi. Sŭpĕrum cōnvēxa (ŏrum) Æthĕris ārces, ātria Dīvûm Stēllantĭa cæli tēcta Rēgna bĕāta pŏli. Stellis ārdēns lūcēntĭbus æther. Ætērnæ regna sălūtis. Quŏd tēgit ŏmnia cœlum. Păter ōmnipŏtēns tēr cœlo clarus ab ālto īntŏnŭit. Tædet cæli cōnvēxa tŭeri. Quæ pătet ut sūmma vīdit Sātūrnĭus ārce. Dēmīſit ăb ālto, ūnde hæc tam clāra rĕpēnte. Tēmpēſtas: vĭdĕo mĕdĭum dīſcīndĕre cœlum. Sŭpĕrāsquĕ Dĕorum īmplēvĕrĕ dŏmos. Sīdĕrĕos cœli rēddĭtūrus ăd āxes. Fās īlli līmĭna Dīvûm tāngĕre. Măcte nŏva vīrtūte pŭer, sīc ītur ăd āſtra, ubi ſtēllāntis tēctor ŏlȳmpi innŏcŭas ănĭmas vĭtĭōrum lābe cărēntes cōllŏcat ubi nec mŏrbĭ, nec lūctus, nĕve ānxĭa cūra Sōllĭcĭtant mĭsĕras trĕpĭda fōrmīdĭne mēntes. Sēd sēcūra quĭes et nēſcĭa vīta sĕnēctæ, ēt cum pāce fides hăbĭtānt.

cælum, plur. hæc cœla, *Dłoto, Rylec*, **ein Meiſel / oder Grabeiſen** *ſyn.* Scalprum. *epith.* Pŏlȳclētæum, lăbŏrĭferum, Phīdĭăcum, fērrĕum, mēntŏrĕum, mŏrdax.

cælum capitis, *Czáſzká*, **die Hirn ſchal.**

cælum dubium, nubilum. *Chmura.*

cœlum immite, nubilum, *Niepogoda.*

cælum imum, *Strop ſklepowy.*

cælus, priſcè. unde, hi cœli. Niebo 1.

C Æ M

Cæmēnta, æ, *Kámięń łamány.*

cæmēntārĭus, *Kámięnnik. Mularz* 2.

cæmēntĭtĭus, *Kamięnny.* **Steinern.**

cæmēntum, *Kámięń łamany, Budowánie z Geneſis c. 11. Cæmentum, vulgò reddunt Poloni cum Vuieco. Wapno. LXX. habent, argilla figulorum.* lutum, limus.

Cæna lege Coena.

cœnōſus, *Błoćiſty.* **Schleimig.**

cænum, *Błoto, Nikczęmnik, Smrod.*

C Æ E

Cærĕfŏlĭum, è Græco. *Trzebula.* **Körbel.**

cærīte cera dignus, ſub *Poniżam.*

cærītes, hi ſub *Podły.*

Cærimonia, vel Cerimonia, Obchod, **Kirchen Brauch oder Zierath.** *Conſecratio Cærimoniarum* (Phal.) *ſyn.* Cērĕmōnia *phr.* Cūltus săcer, rēlĭgĭōſus.

cærŭla, orum,. *Morze.* Blaue Meer. *Ipsáque cærulei charta feritur æquis:* Ovid. v. *Mare,*

cærŭlĕatus, *Modry.* Blaū.

cærŭlĕum, *Lazur.* Blaulasur.

cærŭlĕis oculis, *Modrych oczu.*

cærŭlĕus, adject. *Modry, Morski.* Himmelklar/ blau. *Adnixi torquent spumas, & cærula verrunt.* Virg. *syn.* Glaŭcus, cæsĭus, vĭrĭdis, mărĭnus.

cærŭlĕus, substant. *Kráská.*

cærŭlĕus lapis, *Lazur.* Blaulasur.

cærŭlus, *Modry,* Himmelblau.

cæsa, æ, subst. *Cięta rána.*

cæsale. Columel. corr. Caseale,

cæsar, *Wyprotek, Cesarz.*

cæsărĕus, Cæsărĭānus, *Cesárski.* Raiserlich. *Et qui Cæsareo juvenes sub nomine crescunt.* Ovid.

cæsĕrĭātus, *Kosmaty,* Haarächt.

cæsărĭes, *Włosy.* Lange Haar. *Aurea Cæsaries ollis, atq; aurea vestis.* Virg. *syn.* Căpilli crīnes cŏma. *epith.* Nĭtĭda, rŭtĭla, pēndŭla, rădĭans, flŭĭtans, cāndĭda, aŭrĕa, gĕnĭālis, flāvĭcŏma, pūlchra, īntōnsa, flāva, dĕcōra, fūlva *vide Capilli.*

cæsim, *Siekiem, Przerywáiąc.* mit Haüen.

cæsio, onis, *Rąbánie.* Hau/ oder Schnitt. *syn.* Cæsūra, scĭssūra, īncīsĭo,

cæsitĭum, absolutè. & cæsitium linteum, *Podwika.*

cæsitĭus, vel albus, vel incisus, sub *Podwiká,* & *Biały.* ein Schleyer.

cæsius, *Modroblády.* Himmelblau. (*Color sub viridis igneo splendore intermicans, oculorum proprius.*) *syn.* Cærŭlĕus, glaŭcus.

cæsius homo, cæsiis oculis. *Oczu modráwych.* Ein Mensch der blaūaugen hat.

cæso, onis. *Wyprotek.* Aus Mutterleib geschnittene Kinder. (*Qui cæso matris utero nati sunt. unde & Cæsares dicuntur.*)

cæsor, *Porębnik.* Ein Zerhaüer.

cæstus, us, m. *Szermierski rzęmięnie,* & sub *Nierząd,* non *Kieśćień.*

cæsullia, corr. Cæsulla. Oczu modráwych.

cæsum, *Członek 7.* Ein Glied.

cæsūra, *Rąbánie.* Erhauung oder Beschneidung der Bäume oder Reben. *Extima membrorum circum cæsura tamen se.* L. cæsĭo, īncīsĭo, scĭssūra.

Cæsura Poetica. Priscian. Sectio. Mansio. *Diomedi. Tome Incisio. Mario. Victori. Comma. Priscian. Fortunatian. Concisio. Incisum. Articulus aliis. Ea nunc accidit, cum in eodem versu, post pedem absolutum in aliqua dictione, manet syllaba pedem sequentem inchoans. Et quidem cùm post unum pedem manet syllaba, dicitur Cæsura.* Trithemimeris. *Semiternaria. Cùm post duos pedes.* Penthemimeris. *Semiquinaria. Post tres pedes.* Hephthemimeris. *Semiseptenaria. Post 4. pedes. Enneemimeris. de his Terentian. Priscian. Diomedes & alii, qui addunt duas.* Trochaicam. *cùm post duos pedes manet Trocheus dictionem claudens, & sequentem pedem Dactylum inchoans. Item* Buccolicam, *cùm post tres pedes syllaba manens cum duabus syllabis (disyllabæ vocis) additis, Dactylum efficit.* Tetrapodia. *ideo quoque dicitur. Addit Erythræus item duas, post quintum pedem manente syllaba, & cùm versus a monosyllaba non elisa incipit.*

cæyuratim, Drobno. Klein.

cæsus. Rąbány. Gehaüen.

CÆT

cætĕra, *Nápotym, Z inszey miáry.* Vbrige/ dergleichen. *Cætera turba palam titulos ostendit apertos.* Ovid. (*Absq; recto masculino singulari*) *syn.* ălia rĕlĭqua.

cætĕra, alia. *J co zá tym.*

cætĕro, cæterum, Adverb. *Ná potym. Ale iednák, Z inszey miáry.* Sonst / aber/ doch. *syn,* Dēnĭque tămĕn, āttămĕn, dĕincēps, & dĕincēps *dissyll.* (Virg. 9. Æneid.)

cætĕrōqui, *Z inszey miáry.* Ohn das.

cætĕrum, Nomen. *Ostátek,* das Letzte.

cætĕrus, *Jnszy 2. Zwyczáyny.* Ein Anderer.

cæyx è Græco Zimorodek. ein Meer Vogel.

cajatio, priscum. Zaboy 2. Tortschlag.

cajo, as priscum. Zábiiam. Tottschlagen.

cairus, Káir.

Cœtus idem qd concilium

Căla, *Kiy*, ein hölczene Kolb.
călăbōtes, æ, m, Gr. *Krzeczek*.
călămāgrōſtis, gr. in *Trawá*. Das Gras.
călămārĭa theca, *Piſárſka ſkátułka*,
călămārĭum, *Pennal piſarſki*.
călămārĭus, *Piorny*.
călamĭſter, vel calamiſtrum, *Kędźiorny drot* Ein Eiſen da man das Haar mit krauſſet.
călămīſtātus, calamiſtrata comâ homo, *Kędzierzawiony*. Deme die Haar gekämmt/ gekrauſt. *ſyn*. Călămīſtro ĭnūſtus, pēxus, ōrnātus, vĕnūſtus.
călămīſtris, inuro, criſpo. *Kędźierzawię*, *Zdobię*. Krauſen.
călămīta, æ, gr, *Zábá drzewna*.
călămĭtas, *Nędza*, *Klęſká*, *Utrapienie*, *Nieſczęśćie*, *Szkoda*, Porażka, *Zła rzecz*, *Grad*, *Grádowizná*, *Száráńcza*, *Szkodnik* Jammer/ Elend. Nec *permoveri calamitate, nec flere*. (Sc.) *ſyn*. Ærūmna, mĭsĕria, ægrĭtūdo, mœror, măla, dŏlōres, ādvērſi căſus: fōrtūna, ādvērſa, īnfōrtūnĭum, clādes, ſtrāges, dāmnum, ēxĭtĭum, dētrīmēntum, īncōmmŏdnm *vide Malum*.
călămītes, al. callaites, æ, m. *gemma à calami tubo cui ſimilis eſt, dicta*. Plin.
călămĭtiōsè, *Nędznie*.
călămĭtōſum frumentum, *Grádowizna*.
călămĭtōſus, *Nędzny*, *Grádowy*, *Niepogodny*. Jämmerlich. *In calamitoſo riſus etiam injuria eſt*. (Mimb.)
călămōchnus, m, gr. *Piiana trzćinna*.
călămus, gr. *Trzćiná*, *Zdzbło*, *Trzćionká*, *Piſzczáłka* 1. *Pioro Piſárſkie*, *Mierniczy pręt*. *Latorośl do ſzczepięnia*, *Strzałá* 1. *Káyſka trawá*. Feder/ Rohr / Halm. *Ludere qua vellem calamo permiſit agreſti*. Virg. *ſyn*. ărūndo. ăvēna, cĭcūta, fiſtŭla, *v. Fiſtula*, *vel* săgītta, ſpīcŭlum. *v. Sagitta*. *Epith*. Grăcĭlis, frăgĭlis. tĕnuis, pălūſter. *Pro fiſtula*. lŏquax, dūlcĭlŏquus, sŏnōrus, cănōrus.
călămus, aromaticus, Arabicus, odoratus. *Ráyſka trawá*, non *Tátárſkie źiele*.
călāntĭca, æ, *Czapká niewieśćia*, *Podwiká*.
călăfaſter, *Gołowąs*. ungebarter.
calaſis, *calaſsis*, *Szło*, *Roſpor*, *Petlicá*.
călăthĭānæ violæ, *Fiiołki rozwinione*.
călăthīſcus, gr. *Koſzyk*. ein Körblein. *Vellere virgati cuſtodibant calathiſci*. Cat.
călăthus, gr. *Koſzyk*, *kwiat rozwiniony*, *Kieliſzek*. ein Weidenkorb. *Ecce ferunt Nympha calathis &c*. Vir. *ſyn*. Cănīſtrum. cīſta, cīſtŭla, fiſcĭna, fiſcēlla. *epith*. nēxus, căpax, ĭnērs, vīrgātus, ĕbūrnus, fœmĭnĕus, ŏdōrus, florĭger, fragrans, rĕdŏlēns, pătens. *phr*. Cĕrĕrēmque cănīſtris ēxpĕdĭunt. Nūnc vīmĭne tēxtos, irrīdens călăthos folĭis, agrēſtĭbus īmplet. Tēxtĭlis à dēxtra călathus dēpēndet. Tĭbi fĭlĭa plēnis ēcce fĕrunt Nȳmphæ călăthĭs. Stat pŭer, ēt mănĭbus lāta cănīſtra tĕnet.
călātor, *Sługá mieyſki*. Ein ſtad Knecht.
calautica, *Idem Calantica*.
cālbĕus, *Narbeniennik męſki*.
cālcānĕus. vel calcaneum, *Pięta*. Die Verſen. *Continuis rimis calcania ſciſſarigebat*. Virg.
cālcar, aris, n. *Oſtrogá*. Sporen. *Seu ſpumantis equi foderet calcaribus armos*. Virg. *ſyn*. Stĭmŭlus, ăcūlĕus. *epith*. ærātum rĭgĭdum, ſtēllātum crēbrum; sŭbĭtum, rĕpĕtītum, pērpĕtuum, īmpōrtunum, *phr*, Cālx fērreus fērrātus, ærĕus, ærātus. Cālx fērrĕa, fērrāta, ærĕa, ærāta, Cālcārĭbus cālce ĕqui cālcārĭbus ărmos, *vel* equum fŏdĕre, ūrgēre, īncĭtāre, ĕquo sūbdĕre calcar cōrnipĕdēmq; cĭtum fērrāta cālce fătīgat. Quō lătus ĕqui tūndĭtur. Quo ūrgēntur ĕqui. Sævis cālcārĭbus ūrgent. *vide Stimulus*.
cālcar admoveo, ſubdo, *Zwieram koniá*.
cālcārĭa fornax, & calcarĭum, *Wápiennia* Kalck-Ofen.
cālcārĭus, adject. *Wapięnny*. Kalckicht.
cālcārĭus, ſubſt. *Wapięnnik*. Kalckbrenner. *Caſu inventa locis fornax calcaria vaſto* M.
cālcātæ hæ ſubſt. *Mierzwa*.
cālcātor uvæ, *Tłokarz*. ein Tretter. *Vt nudus raptas ſaltat calcator in uvas*. Calph.

cālcātōrĭa, orum, *Podnoſzki tkacze.*
cālcātus, ti, *Udeptany, Podły, Tynkowány.* Zertreten.
cālcātus, us, *Deptánie.* Zertrettung.
cālcāmen, calcamentum, *Obow 1.* Geſchuch. *ſyn.* cālcĕāmēntum, calcĕārĭum, cālcĕus.
cālcĕārĭum, *Ná trzewiki.*
cālcĕāris, ſub *Obow żołnierſki.*
cālcĕārĭus, ſubſt. *Szwiec, & ſub Ná trzewiki.*
cālcĕātus, us, calciatus, *Obow 1. Obuwanie.* Geſchucht *Qui dixit caput eſſe calceatum.* (Phal.) *ſyn.* Cālcĕos gĕrēns, cālcĕis, īndūtus.
cālcĕi lanei, *Kapćie.* ein Filtz Schuch.
cālcĕo, as, *etiam Calcio, as, habet Priſcian. Obuwam, Podkowáć.*
cālcĕŏlārĭus, *Szwiec.* ein Schumacher.
cālcĕŏlus, *Trzewiczek.* ein Schüchlein. *Calceolum pedibus, & utrumq; perinde, &c.* F.
cālces, hæ, à Calx. *Wierzganie, Bierká.*
cālces, *hi contractè* i. *calices, ſub Kubek.*
calces contra ſtimulum Verbum an Nomen? *ſub Wierzgánie.*
cālcĕus, *Trzewik.* Schuch. *Cui non conveniat tua res, ut calceus olim.* Hor. *epith.* āptus, ūtĭlis, hăbĭlis, lĕvis. *phr.* Vīncla pĕdum. Vīncŭla Plāntæ. Cīrcūmdăta vīncŭla plāntis, Tȳrrhēna pĕdum cīrcūmdat vīncŭla plāntis. Tȳrrhēnna pĕdum cīrcūmdăta vīncŭla plāntis. Nēxæ tēgmina plāntæ. Taūrĕa nūdātis cīrcūmdat, tēgmĭna plāntis. Vīnclāque de nĭvĕo dētrāhet īpſe pĕde.
cālcĕus linteus, *Szkárpetka.*
cālcĭārĭum, *Ná trzewiki.*
cālcĭfrāga, æ, *Łomikámień.* Steinbrech.
cālcĭtrātus, us, *Wierzgánie.*
cālcĭtro as, *Wierzgam, Niepoſłuſzny ieſtem* Hinden ausſchlagen/ſcharren. *Calcitrat, & poſitas aſpergit ſanguine menſas.* Ovid.
cālcĭtro, onis, calcitroſus, *Wierzgáiący, Koń biiący.* Etwas das gern hinden auſſchlägt.
cālco, *Dépcę 1. Podéptáć, Náſtępnię na co, Náttaczam, Tłoczęz.* Mit Füſſen tretten. *ſyn.* Cōntĕro, obtĕro, prōcŭlco. *Metaph.* Cōntēmno. *phr.* Cālce tĕro, prōtĕro, ōbtĕro. Sub pĕdĭbus tĕro, āttĕro, prĕmo, cōmprĭmo. Mīſtāquĕ crŭor cālcātur ărēna. Quīcquid cālcāvĕris, hic rŏſa fiat,
cālcŭlārĭus, *Ráchowniczy.* ein Rechner.
cālcŭlātōrĭus, *Rachunkowy.*
cālcŭlātor, *Ráchmiſtrz, Ráchownik.*
cālcŭli ſupputatorii, *Liczmany.*
cālcŭlo, as, *Ráchuię 2:* Rechnen. *ſyn.* Nŭmĕro, Sūppŭto.
cālcŭlōſus, *Gruzłowaty, Kámięniſty, Kamięń ćierpiący,* ſub *Kámień 2.*
cālculum album adjicio, Prov. *Pochwalam, Wotuię.* Billigen.
cālcŭlum pono ſubduco, *Ráchuię 1. 2.*
cālcŭlus, *Kamyczek 1. Gruzłá, Szách. Bierka, Warcab, Liczmany, Ráchunek, Wotum Wotowa tabliczká, Kámięń choroba,* & ſub *Wągl 1.* Kißlingſtein. ---*argilla & dumoſus calculus arvis.* Virg.
cālcŭlus conchæ, *Perłá.* ein Perle.
cālda, *Woda ćiepła.* Warm Waſſer.
cāldārĭa, æ, *Koćiełek.*
cāldārĭa cella, *Poćilnica,* & ſub *Łáźnia.*
cāldāriis utor, *Kąpię ſię.* Sich baden.
cāldārĭum, *Koćieł, Poćilnicá.* Et ſub *Spodnice.* ein Keſſel.
cāldārĭus, *Zágrzewáiący.* Wärmend.
cāldor, oris. Ciepło 2. die Wärme.
cāldus, *Ciepły 1.* Warm.
cālĕcātus, Tynkowány. Gepflaſtert.
cālĕco, as, Tynkuię. Verlüffeln.
cālĕfācĭo, *Zágrzewam, 1. Dogrzewam komu.* e *anceps apud Grammaticos, ſed potius brevis.* Einheitzen/Erwärmen. *Sanguine quam longo Graios calefecerit amnes.* Claud. *ſyn.* Cālfācĭo, *phr.* īncēndo cālōre, tōrrĕo, ūro.
cālĕfāctĭo, *Zágrzewanie.* ein Erwärmung.
cālĕfācto, as, *Zagrzewam.* Erwärmen.
cālĕfio, *Zágrzewam ſię.* Warm werden.

călēndæ, Dźień mieśiącá pierwszy. Jedes Monats erster Tag. Nec totidem veteres, quot nunc habuere Calendas. Ovid.
călēndārĭum, Kálendarz, Komput, Minucye, Ráchunkowe kśięgi.
calēndas tertio, sexto, Ante calendas &c. v. Dniá rzećiego. Den dritten Tag.
călēndŭla, Nogietek.
căleo, es, Ciepło mi, ćiepły iestem, Trudność mam. Warm seyn. Paulatimq; anima caluerunt mollia saxa. Juv. syn. Călēsco, ārĕo, æstuo, ardĕo: fērvĕo, siccor. ēxsiccor phr. Fērvēnti tōrrĕor æstu. vide Sudo.
călēsco, Zágrzewam się. Warm Werden.
călētur, hîc Ciepło tu.
călfăctus, us, Zágrzewanie. Erwärmung.

CALI

Caliandrium. Arnob. corrigit Meurs. Caliendrum
călĭcŭlāris Biélun. Bilsenkraut.
călĭcŭlus, Kieliszek, Gárnuszek, & in Czászki. ein Trinckglaß / geschirr,
călĭda, Wodá ćiepła. Warm Wasser.
calidarium usitatius. caldarium.
călĭdārĭus, Zágrzewający. Wärmend.
călĭdus, Ciepły 1. 2. Gorący 2. Chćiwy, Skwapliwy, Prętki, Nierozmyślny. Warm. Ille rapit calidum frustra de pectore telum. Virg. syn. Æstŭōsus, ardens, īgnītus, tōrrīdus, fērvĭdus, flāmmĕus fērvēns, ārdēscēns, fērvescens
călĭēndrum, Włosy przyprawne.
călĭgæ, hæ, Obow żołnierski, Obow stároświecki, an Ubranie ? non Pończochy, Hosen oder Kriegs-Stieffel. Cæsar, cognomen caliga cui castra dederunt. Aus.
călĭgāris, caligarius, adject. sub Obow żołnierski. Das zu den Hosen gehöret.
călĭgārĭus, subst. Swiec, an Kráwiec.
călĭgātĭo, Záćmienie 3. Slepiánie.
călĭgātus, sub Obow żołnierski.
călĭgĭnōsus, Chmurni, Mglisty Ciemny. Dunckel. Caliginosa nocte premit Deus. (Alcaic.)
syn. Tĕnebrōsus, ōbscūrus, nĭger, ŏpācus.
Călīgo, as, Niedoyrzę, Záćimiam, Záspać oczy, Záchmurzyć się, Cmić się, & sub Kurzy się z rzeki. Nicht wol sehen / im finstern seyn. Et caligantem nigra formidine lucum. Virg. syn. ōbscūror, sum ōbscūrus, vel cæcūtĭo. phr. Tĕnebrıs invōlvor. Cālīgĭne tĕgŏr. Cālīgānte lātēnt āstra sub æthĕre. Cālīgāns nigra fōrmīdĭne lūcus.
cālīgo, inis, Mgłá, Záćmienie 1. 2. 3. Zámieszanie. Finsternüß / Dunckelheit. Pandere res alta terra, & caligine mersas. Virg. syn. Tĕnebræ, nox. epith. tērrĭbĭlis, nūbĭla, fūmōsa, gĕlĭda, stȳgĭa, hōrrens, ăvērnālis, tetrĭca, lūrĭda. v. Tenebræ, Nubes.
cālīgŭla, sub Obow żołnierski, & Pończochy. Strimpfe.
calim. i. clam, priscè Fest.
călix, icis. è Græco, Kielich, Kubek, Kośiełek, Gárniec 1. Skorupá 1. Rurna cewká, Wnętrze dzbana. Czerwieniec 1. Róża nierozwita. Ein Kelch / Trinckgeschirr. Plebeios calices & paucis assibus emptos. Juv. syn. Crāter pătĕra. epith. Pērspĭcŭŭs, fœcūndus, gēmmātus, crystāllĭnus. phr. Fœcūndi călĭces, quem non fēcēre disertum. vide Poculum, Patera.
cālx terginis, Kubełek, sub Kubeł.
călla, Czerwieniec 1.
căllĕus, Gr. Grzebień 3. ein Kamm.
căllăis, idis, gr. Turkus, & sub Topazyn,
căllărĭas, æ, m. Gr. Szczuka.
căllens, Umieiętny. Wolkännend.
căllĕo, Znam 1. Umiem. Drętwieię, Nábiiam nszy. Ein Ding wol verstehen können/ wissen. syn. Scio, vide Scio.
căllĭblĕphărum, gr. Oczna przypráwa.
căllĭcĭa. æ. gr. Lodownik kámień.
căllĭdè, Chytro, Rostropnie, Umieiętnie.
căllĭdĭtas, Chytrość. Arglistigkeit. Teque mea lædi calliditate puto. Ovid. syn. āstūtĭa, fraus vērsūtia. epith. Prŏtērva, vērsūta, āstūta, fāllāx, caūta. v. Astutia, Dolus.
căllĭdŭlus, Chytry. Listig / verständig.

callĭdus, *Chytry, Zdrádliwy, Biegły, Mądry, Umieiętny, Rostropny, Swiadom.* **Listig.** *Non ego natura, nec sum tam callidus usu.* Ovid. *syn.* Caūtus, āstūtus, sūbdŏlus, vērsūtus. *vide Felix.*

cāllĭgŏnon, gr. *Sporyż 2.*

cāllĭmus, mi, m. gr. *Kámień orli.*

cāllĭon, gr. *Miechunki.*

cāllĭŏnymus, m. gr. *Niebowid rybá.*

cāllis, m. f. *Scieszká.* **Gebahnter Weg.** *Secreti celant calles, & myrrhea circum.* Virg. *syn.* Sēmĭta, trāmes. *epith.* āngūstus, occūltus, hērbosus ārctus, āmbĭguus: *vide Via, Iter.*

cāllĭsco, *Dretwieię.* **Erstarren.**

cāllĭsthrūtĭa ficus callisthrutis. *Figá 1.*

cāllĭtrĭcha, callitrichum, *Rzęsa skálna.*

cāllo tēctus, *Stwárdniały.* **Verhart.**

cāllōsĭtas, *Odrętwiałość.* **die Härte.**

cāllōsus, *Stwardniały, Zdrętwiáły, Twárdy.* **Voll schwillen.** *Humida callosa cum pinseret hordea dextra,* Ovid.

cāllus, callum, *Odrętwiałość,* & sub *Wiąz.* **Schwillen an den Händen von Arbeit.** *syn.* Cāllum, *epith.* Rĭgĭdus, dūrus, āsper.

cāllum aprugnum, *Szołdrá.*

cāllum obduco, *Drętwieię. Twárdźieię, Stwardzam, Zatwardźieć. Odbolałem,* & sub *Przyuczam się.*

cāllus, terræ, *Grzyb. 1.* **Piltzken.**

C A L O

Cālo, as, è græco, *Wołam. 1.* **Ruffen.**

cālo, onis, à Cala, *Trepká, Giermek, Drewniczy, Chałastra.*

cālosonis à Calo as, *Woźny* **ein Schreijer.**

cālobāthrārĭus, gr. *Drążnik.* **ein Steltzen.**

cālophānta, æ, m. gr. *Szálbierz.*

cālŏpŏdĭum, gr. *Trepka, Ropyto.*

cālŏpis, odis gr. *Kopyty.* **ein Leisten.**

cālŏr, *Ciepło 2.* **Hitze / Wärme.** --- *animos faciuntq; caloribus aptos.* Ovid. *syn.* ārdor, æstus, fervor. *epith.* vālĭdus, ārĭdus, flāmmāns, īgnāvus, sēgnis, pĭger lēthĭfer, Phœbæus, īnsŏlĭtus, īngens, nātīvus, vītālis. *phr.* Sōlārĭ tēllus sēmper sūbjēcta cālōri. Tērrās ārdor hĭūlcat. Grāvĭ ēxūstos æstus hĭūlcat agros, ēxūpĕrānt flāmmæ, fūrit æstus ad aūras. Lēthĭfĕros āccēndens Sīrĭus īgnēs. Tōrret anhēlāntem sævis ārdōrĭbus ōrbem. *vide Æstatis, tempore. Ardor.*

cālŏrĭficus, *Zagrzewáiący.* **Wärmend.**

cālpar, *Banie 1. Beczká, Pierwiastki.*

cāltha, Gr. *Nogietek.* **Korn-Rose / oder Ringelblum.** *Mollia luteola pingit vaccinia caltha.* Virg. *epith.* Lūtĕa, lūtĕŏla, flāmmĕŏla, ūsta, rūbēns, flōrēns, pūlchra, vĕnūsta, ŏdōra.

cālthŭla, *Metlik.*

cālthŭlārĭus, *Fárbierz 1.* **ein Färber beitzer.**

cālthŭlus, *Zołty.* **Gelb.**

C A L V

cālva, *Czászka. 2.* **die hirn Schal.**

cālvārĭa, *Głowiá kość, Czászká 2. Baniá.*

cālvārĭum, *Głowizná.* *(rybá.*

cālvāster, cālvātus, & calvēna *Łysy 1.* **Kahl.**

cālvāta vinea, *Winnicá nie obrodziła.*

cālveo, calvesco, calvefio, *Łyśieię.* **Kahl seyn.** *syn.* Cālvo, cālvĭtĭe sum dēfōrmis.

cālvĭtas, *Oszukánie.* **Betrug.**

cālvĭtĭes, calvitium. *Łyśiná.* **Kahlheit.** *Testa hominis nudum iam cute calvitium.* Aus.

cālūmnĭa, *Potwarz, Chytrość.* **Lästerung. Verläumbdung.** *Quo dente obtinens spinosa calumnia pugnent.* Prop. *syn.* īnjūrĭa, cōnvĭtĭum. *epith.* īnĭqua, nōxĭa, tūrpis fœda, nĕfārĭa. *vide Convitium.*

cālūmnĭātor, *Potwárcá.* **Ein Lästerer, Verläumbder.** *Et Delatores, & Calumniator.* (Phal.)

cālūmnĭor, *Potwarzam.* **Schmähen / Lästeren / verläumbden** *syn.* Cōnvĭcĭor, dētrăho. *vide Convicior.*

cālūmnĭōsus, *Potwárliwy.*

Calvo, as, i. calvum facio. Calepin. unde Decalvo, ejusdem significationis in SS. libris.

Cālvo, is, & Cālvor, eris, *Oszukiwam. Omylam.* **Betriegen.**

Cālvor, arĭs, *i. calvus fio: vel calvesco assert Rhodig. lib. 13. c. 29. ex Columell.*

Cālvus

cālvus, *Łysy, Goły 2.* Kahl.
călx, cis, m.& f. *Piętá, Nápiętek, Ostroga 1. Kopyto, Szách. Koniec, Kres zawodniczy, Wapno, Łupiny 1. 2. Czászká żołędźiowa.* Kalck. *epith.* ūrens, cāndĭda fērvēns, tĕnax, *vel pro pedis parte.* Die Ferse Dūrus, văgus, ăgĭlis, *seu fam. gen.* dūra, fērrāta. *phr.* Cōrnĭpĕdĕmquĕ cĭtum fērrāto, cālce fătīgat.
cālx mali, *Masztow odzięmek.*
călybĭta, æ, m. gr. *Chálupnik.* ein Hütte.
călyx, ycis, gr. *Kłobuczki, rożey, Łupiny 1. z Czászká żołędziowa.* Die Hülsen einer jeden Frucht / Rosenknöpf so ein wenig auffgegangen. *Præda nucum calycet cultro enucleare molestum.* M.

CAM

cămăra, gr. *Sklep.* ein Kammer.
cāmbĭo, is, *Odmięniam pieniądze, Mięniam się.* Wechselen.
cāmbĭum, *Odmięniánie pięniędzy.*
cămēla sub *Dzieża.* ein Multe fas.
cămēlārĭa, *Wielbłądow opatrowánie.*
cămēlārĭus, *Wielbłądnik.*
cămēlāsia, camelelasia, gr. *Wielbłądow opatrowánie.*
cămēlāsium, sub *Wielbłądnik.*
cămēlīnus, *Wielbłądowy.* Von einem Kamel-Thier.
cămēlōta tela, Czámlet.
cămēlus, *gr.* *Wielbłąd,* an *Kotwiczna liná* Ein Kamel-Thier. *Texta camelorum fuerant velamina setis.* Juv. *epith.* Hĭrtus, dĕfōrmis, īngēns, vēlox, cĭtus, cĕler, vŏlūcer, ŏnĕrārĭus, hĭrsūtus
cămēlŏpārdălis, is, eos, gr. *Wielbłądoryś.*
cămĕra, è Gr. *Chłodnik 2. Sklep 1.* & sub *Puklat.* Ein Gewölb / Kammer. *Effulgent cameræ vario vestigia vitro.* St. *syn.* Tĕstūdo ārcus, fōrnix. *epith.* rĕpānda, ĕbūrna, pĭcta. mārmŏrea, mŏrea, aūrāta, splĕndĭda, mĭcans, præclāra, pūlchra, fūlgĭda, mīrābĭlis, mūltĭcŏlor, rŭtĭla cŏrūsca, sĭnuāta.
cămĕrārĭus, *Sklepowy.* Von dem Gewölb.
cămĕrātio, *Sklep 1.* ein Gewölbe.
căměrātum vehiculum, *Rydwan.*
cămĕrātus, *Sklepisty.* Gewölb. *syn:* īncūrvātus, cūrvātus ĭn ătrum.
cămĕrus, *Záwiły 2.* Krumb.
cămīllum, *Słomianká.* ein Strohalmen.
cămīllus, *Młodzięniaszek, Pácholę.*
cămīlus, Gr: *Kotwiczna liná.*
căbmīnēuta, æ, m, gr. *Kominnik.*
cămīno, as, Słepię, Kamięń robię.
cămīnus, *Kumin 1. 2. Piéc 1.* Ein Ofen.
-- *Ruptus flammam exspirare caminis.* Virg. *syn.* Fōrnax. *epith.* Fūmĭfer, ăvĭdus, călĭdus, fūrens, tĕrrĭficus, hōrrĭficus, flāmmĭfer, mĕtāllĭcus, flāgrāns, ănhēlans, nĭger. *vide Fornax.*
cămīrus, *Záwiły 2.*
cāmīsĭa, Koszulá.
cămmăron, cămmŏron, *Gr. Omięg.*
cămmărus, gr. *Rák morski.*
cămŏmīlla fœtida, *Psi rumięń.*
cāmpa, æ, *Gr. Koń wodny.*
cāmpæ, hæ *Bayki, & sub Plotę 2.*
cāmpăgus, Obow stároświecki.
cāmpāna sub Dzwon. Ein Glock. *Æs quoque, cui nomen nostras campana per oras.* M. *epith.* Sŏnans, clāngens, rĕsŏnāns; rĕsŏna, raūca.
cāmpānārĭum, campanile, B. *sub Dzwonnicá.*
cāmpanīstĭcum, B. *sub Dzwonne.*
cāmpānŭla: Powoy płotowy.
cāmpānum, æs, *Dzwon.*
cāmpas dicis, sub Plotę 2.
cāmpe, es, gr. *Gąśięnnica, Robacy w iárzynie.* ein Raup.
cāmpēster, campestris, adject. *abundans terminatione in masculino Polny.*
cāmpēstre, subst. n. *Spodnicá.*
cāmphŏra, Kámfora żywicá. Kampfer.
cāmpĭdŏctor, campiductor. Hetmánow námiestnik, Żołnierski náuczyćiel.
cāmpĭgĕnus, Przedproportnik.
cāmpso, as, è græca origine. *Mijam co Odmięniam 1.* Wechselen.

Campſor, Odmieniacz pieniędzy.
Cāmptāules, æ, m, gr. Kornećiſta.
Cāmpus, Pole 1. 2. Plác Bitwy Poboiewiſko, Powod. Ein flach Feld. Obliti ignoto camporum in pulvere linquunt. Virg. ſyn. ārvum, āger, tēllus, rūra, jūgĕra, plānĭtĭes, cāmpōrum, æquor. epith. Pīngvis, jăcens, plānus, lātus, hērbĭdus ſpēctābĭlis, ſtērĭlis; hūmĭdus, pālūſter, pārūlus, ărēnōſus, ūdus, flōrens, pūlvĕrĕus, flōrĭger; frūgĭfer, ŏpīmus, præpīnguis, fĕrax. vide Ager.
Cāmpus jaculatorius, Strzelnica.
Cāmpus Martius, Gonitwy mieſce, Seymowe mieyſce.
Cămūrus, Zákrzywiony, Záwiły, Rogow zákrzywionych. Krum/gebogen. Pes etiam & camuris hirtæ ſub cornibus aures. Virg.
Cāmus, è Græco, Nágębek, Ogłowká, Wędźidło. ein Halfter / Strick / Band.
Cănă, orum, gr. Koſz 1.
Cănăcbe, es, gr. Pies ſzczekułá.
Canacleus, canaclinus, Podkomorzy Krolewſki
Cănālĭcium aurum, Złoto kopáne, ſub Złoto Indianiſch Gold.
cănālĭcŏlæ, Cháláſtra 1. Hultay.
Cănālĭcŭla, canaliculus, Krtąń. Korytko, Rynienká, Rowek, Łubka, Fugá, Láſkowánie wkleſte. Hollkäel an einer Sülen / oder Müſsiggänger.
Cănālĭcŭlātus, Lochowaty, Laſkowány.
Cănāliēnſe aurum, Złoto 1.
Cănālis, m. f. Rynná 1. Rynſztok, Koryto, Rurá wodna, Krtąń, Fuga, Łubká ná złámáną nogę, Rurmurſowy row. ein Kanal. Currentem ilignis potare canalibus undam. Ovid. ſyn. Tūbus. epith. Plūmbĕus, lōngus, āngūſtus, flēxŭōſus, īrrĭgŭus, pātŭlus; ŏccūltus, ărūndĭnĕus, rĭguus, cūrvus, cūrvātus, flēxus, īnflēxus. phr. Mūtĭfidis dĭviſa cănālĭbus ūnda. Vĭrĭdes rĕcrĕāre cănālĭbus hōrtos. Rūit ācta rĕpēnte cănālibus ūnda. Cūrrēntem, īlĭgnis pōrtāte cănālĭbus ūndam. Ovid.
Cănārĭa, Kłośieniczká, Pśiá paſza ziele,
Cănārĭus, canarius paſſer. Kánárek.
Cănārĭus, à Cane, Pśi.
Canatum apud Plautum legit Turneb. pro tomo ſalſo piſcis canis marini. Cammarum. Scalig.
Cănātim, Po Piaſku.
Cāncămum, gr. Łáká.
cāncēllātim, Kráćiáſto, Ná krzyż.
Cāncēllātio, Rozmierzanie, & ſub Krzyż.
Cāncēllātus, Kráćiaſty. Durchſtrichen / außgekratzt. item vergittert. Quem cancellato tegit ærea culmine turris. P.
Cāncēlli, orum, Krátá 1. Szránki 1. 2. Okreſzenie. Gatter / Tralien. epith. Tĕnŭes, rārĭ, cōnſpĭcŭi pātēntes,
Cāncēllo, as, ſub Kracę, & Przekreſzam.
Cāncēllus, Ráczek, ſub Rak 1.
Cāncer, cri. Prześilęnie dnia, Rák 1. 2. 3. ein Krebs. epith. Līttŏrĕus, tēſtūdĭnĕus, tārdĭgrādus, rūbĭcūndus, rūbens. pĭger, tārdus īgnāvus, ſquāmmĕus, āmnĭcŏla. phr. Pĭſcis nō ctĭper, Grādĭens nōn rēcto trāmĭ e cāncĕr.
cāncer, (morbus.) Kancer, Piekielny ogień Pław 7. ein Kranckheit / der Krebs genannt. epith. Īmmēdĭcābĭlis, īnflāmmatus mōrdax, mŏlēſtus, ăcērbus, lāngvēns, mōrtĭfer, lēthālis; crūdēlis, īnēxplētus, rōdens, vŏrax. phr. ūtquĕ mălum lāte sŏlet īmmĕdĭcābĭle cāncer sērpĕre. Ovid.
cānchrys, gr. ſub Kozmáryn 2.
cāncri, hi, Krátá 1.
cāncrĭnus, Rákowy.
cāndefăcĭo, Rozpalam co, Bielę, Drożę.
cāndela, Swieca 1. Ein Kertz / Licht. Candela cujus diſpenſo & tempero filum. Juv. ſyn. Cērĕus, tæda, fax. epith. Clāra, trĕmŭla, rūtĭlāns, ārdens, lūcēns, cērĕa, pīnguis. mĭcāns, rădĭāns, pērſpĭcua, flāmmĭvŏma. phr. Trĕmŭla lūce, cŏrūſcans. Quæ ſuo ābsūmĭtur īgne. Quæ sēnſim à ſuis flāmmis pĕrēſa dĕficit, & nōctem cāndēla fūgat. Hic tĭbi nōctūrnos præſtābit cērēus īgnes. vide Fax,
Candelaber m. priſcis uſitatum pro Candelabrum. Arnobi: & Cæcil. hunc Candelabrum. Noui.
cāndēlābrum, Lichtarz. ein Leuchter / Lichtſtock.

ſtock. *De candelabro magna* lucerna *tibi.* Mart

Candelaria, orum. Gromnice.

candelosbeſtes, æ, m, gr. Muchá 2.

cāndens, *Zarzyſty.*

cāndēntĭa, æ, *Jáſność* 1.

cāndĕo, es, *Swiecę ſię 1. 3.* Weiſſen / weiſz ſeyn. *Tincta ſuper lectos caderet veſtis eburnos.* Hor. *ſyn.* ālbĕo, ālbēſco. candĭco, cānĕo, cānēſco, cāndēſco.

cāndēſco, cāndĭco, *Bielę ſię, Swięcę ſię.* Glüend / item weiſz werden. *ſyn.* īncāndēſco, īgnēſco, *vel* ālbēſco.

Candetum, ſpatium 100. pedum in agro urbano, & 150. in agreſti Iſidor. & Auctor de limitibus.

cāndĭcāns è rūfo. *Mięniony*

cāndĭcāntĭa, *Glánc.*

cāndĭdātōrĭus, *ſub Doſtoięńſtwá zábiegáiących ſtan.*

cāndĭdātus, *W bieli, Doſtoięńſtwá porządnie zábiegáiący, Wſtęp do czego maiący Prozący ſię.* Weiſz begleitet / oder Leyt-Jünger. *Chriſtus illic candidatis præſidet cohortibus.* (Troch.) *ſyn.* āſpīrāns, ālūmnus, *vel* ālbātus, cāndĭdus, ālbus.

cāndĭdè *Biáło, Szczerze.*

cāndĭdè veſtitus, *W bieli.* Weis bekleidet.

cāndĭdo as; *Bielę 1.* Weiſſen.

cāndĭdŭlus, *Bieluczki.* Weiſzlecht. *Exta & candiduli divina tomacula porci.* Juv.

cāndĭdum ovi, *Białek w iáiu.*

cāndĭdus, *Biały iáſno, Jaſny 1. Szczery 2. Bez przygány.* Weiſz. Candida *barba viro, coma candida, &c.* Mart. *ſyn.* ālbus, nĭvĕūs, ĕbūrnūs, ĕbūrnĕus. lāctĕus, cānus, cānēſcēns, cāndēſcēns ālbēſcēns, ālbēdĭne tīnctus, cāndōre dĕcōrus, *vel* ſȳncērus, īngĕnŭus, *vel* īntĕger, īnnŏcēns, īnnŏxĭus, īnnŏcŭus, *v. Albus.*

cāndor, *Biáłość, Jáſność, Glanb. Szczerość.* Das Weiſſe. *Qui candore nives ante irent, cur ſibus auras.* Virg. *ſyn.* ālbēdo, *epith.* Nĭvālis. nĭvĕus, ālbus, pūrus, cōnſpĭcŭus, ārgēntĕus, lāctĕus, vĭrgĭneus, mīrābĭlis, ĕbūrnĕus, īntĕmĕrātus, pŭēllāris, āngĕlĭcus, īnnŏcŭus. *v. Albedo.*

cāndŏſoccus. B. Latorośl.

Cānĕo, Cānēſco, *Siwieię, Bielę ſię, Dozrzewa, Statecznie.* Weiſz grau / oder alt werden. *Nec renovatus ager gravidis canebat ariſtis.* Ovid. *ſyn.* Cānēſco, ālbēſco, cāndĭco, ālbĭco, *phr.* Cānĭs ālbēſco, cānis căpīllis, căput āſpērſum eſt tēmpŏrĭbus, cănēbat ſparſa sĕnēctus, *vide Seneſco.*

cănēphŏra, æ, gr. *Koſz nioſąca.*

cāni, orum, ſubſt. *Siwizna,* Graue Haar. *Intempeſtivi funduntur vertice cani.* Boet, *vide mox Canities.*

cănĭa, *Pokrzywá 3.* Brenneſſel.

cănĭcācĕus; canicæ, *Otręby,* & ſub *Oſpá.*

cănĭceps, *Psiogłowy.*

cănĭcĕus, *Otrębny.* von Kleyen.

cănĭcŭla, *Gwiazdá pśia 1.2. Suczká, pies morſki, Es na koſtce, Szczypacz,* an *Wydra.* Der Hundsſtern. *En quid agis ſiccas inſana canicula meſſes.* Perſ. *Signum cæleſte, in cujus exortu calores ſunt maximi. epith.* Æſtĭfĕra, īcărĭa malĕsāna, ārdēns, īnsāna, sēgnis, ĭnērs, pēſtĭfĕra, pĭgra, ūrens, īgnĭvŏma, fērvĭda, sĭtĭbūnda, īgnĕa, acris. īgnīta. exĭtĭōſa, lēthālis, pērnĭcĭōſa, călens, ūſta, adūſta, tōrrĭda, mōrbōſa, dāmnōſa. *ſyn.* Cănis Sīrĭus. *phr.* īcărĭum sīdus Sīrĭus ārdor Sīdĕrĕus cănis canis æſtĭfer, īcării ſtēlla prŏcȳon. Tōrquet ĕt ēxhauſtat cum ſiccă tērva cănis, Quūm căput ārtōllit nōlē cănīcŭla faūces. sānā cănīcŭla æſtīvæ mōrbĭda sīgna cănis. Sīccāns īnsāna cănīcŭla mēſses. Jam dudum eōquit, Hōc ubi hĭulca sĭti findit cănis æſtĭfer ārva. Scīre ĕrat īn vōto dāmnōſa cănīcŭla quāntum rādĕret, ēſt cănis, īcārĭum dīcunt, quōt sīdĕre mōto. Tōta sĭtit tēllus præripĭtur quē sĕges. Călĭdi cum sīdĕris æſtu dēpōnit flāvas ānnŭa tērna cŏmas. ūnda sūb æſtīvum nōn ădĕūnda cănem. Vēnit ĕnim tēmpus quo tōrrĭdus æſtŭat āĕr. īncĭpĭt ĕt Sicco fērvĕre tērra dĭe īncēndit, tōrret, ūrĭt sĭtĭēntes Sīrĭus agros. *vide Canis. Aſtrum.*

cănīcŭla damnoſa, *Koſtek rzucęnie nieſzczęſliwe.*

cănīcŭlāres dies, *Kanikułá.*

cănīcŭlus, *Pieſek 1.*

cănīle, *Pśiárnia.*

cănīna, *Pśia ſkora, & ſub Pokrzywá. (kuracya*

cănīna ĕlŏqnēntĭa, canium ſtudium, *Procanium*

Caninum prandium, vide Prandium caninum.
cănīnus, adject. *Psi.* Hundisch. *Inde canina foro latras facundia toto.* Prud.
cānīnus dens, *Kieł.*
cănis, commune, *Pies 1. 3. Es ná kostce, Kur. kostek rzucenie nieszczęśliwe, Łáncuszek, Gwiázda psiá większa. Pochlebcá. Niewstydliwy śpieg, Stroż 1.* ein Haußhund. *Hinc canibus blandis rabies venit &c.* Virg. *syn.* Lycīsca, mŏlŏssus. *epith.* Vĭgil, lĕvĭsŏmnus, vōcĭfer, cŏmĕs sōllĭcĭtus, fidus, fidēlis, pērnix, vōcālis, pērvĭgil, sāgax, cūstos, ĭmpăvĭdus, tĕrrĭbĭlis, sēdŭlus, āttĕntus, cĕler, fĕrus, ĭnfēstus, cĭtus ăvĭdus, aūdax, hŏrrĭsŏnus, aūrĭtus, ŏdōrĭsĕquus, prŏpĕrus, tĕrrĭficus răpĭdus. *phr.* Cūrsu fōrtis, Nārĭbus ācĕr. Fūrĭbus ĭnvīsus. Grĕssum cŏmĭtātus hĕrīlem. Vĭgĭles, sēdŭla tūrba cănes. Cănes quĭbus est aūdācĭa prœceps. Tūrba cănum cīrcūmsŏna, Nūntĭat hōstem cūra cănum, fūrĕsq; prŏcul latrātĭbus ārcet. Cănes vēstĭgĭa nōstra sĕquuntur sōllĭcĭti cănes latrātĭbus ĭnstānt: Latrātĭbus æthĕra cōmplent. Dŏmus ālta mŏlŏssis pērsŏnuit, ēxagĭtant ĕt Lār & tūrba Dĭāna fūres. Nōn ego tē vīdi Dāmōnis, pēs ĭmè, caprum ēxcĭpĕre ĭnsĭdĭis multum latrānte Lўcĭsca? sævitq; cănum latrātus in aūras, cănum latratĭbus ĭntonat æthĕr, stўgĭus sævis tĕrrēt latrātĭbus jānĭtor.
cănis fæmĭna, *Suka, Psicá.*
cănis gregarius, pecuarius, pastoralis, villaticus, *Kundel.*
cănis minusculus, *Gwiazdá psia mnieysza.*
cănis ponticus, *Bobr.*
cănis venaticus, inquisitor, sagax, *Pies łowczy.* Ein Jagthund. *epith.* ācĕr, săgāx ĭnfēstus, cĕler, prŏpĕrus, răpĭdus, cĭtus, pērnīx, vĕlox, ănhēlāns, āstūtus, ăvĭdus, răpax, aūdax, ĭntrĕpĭdūs, vōcĭfer, mordax, ĭrrĕquĭētus, sēdŭlus, ŏdōrĭsequus, hŏrrĕndus, ārmĭllātus, hĭrsūtus, raūcus, trūx fĕrus, lĕvis, fŏrtis. *phr.* Nārĭbus ācer. Nāre săgax. Pĕdĭbus cĕler; păvĭdæ năctus vēstĭgĭa cērvæ. Nāre lĕgens vēstĭgia fĕræ, prōdens clāmōre fĕram, ērrōrēsquĕ fĕra per devĭa mērsa. Nāre lĕgit, tăcĭtoq; premens vēstĭgĭa rostro. Jūstrat ĭnăccessos vēnāntum ĭndāgĭne sāltus, ut cănis in văcŭo lĕpŏrem cum Gāllĭcus ārvo vĭdit, ĕt hĭc prædam pĕdĭbus pĕrit, ĭlle sălūtem ālter ĭn hæsūro sĭmĭlis jam jāmquĕ tĕnēre spĕrat, ĕt ēxtēnso strĭngit vēstĭgĭa rōstro: ālter in āmbĭguo est an sĭt cōmprēnsus, ĕt ipsis Mōrsibus ērĭpĭtur, tāngēntĭaquĕ ōra rĕlĭnquit. Nēc crēdĭtur ūlli sўlva căni; nisi qui prēsso vēstĭgĭa rōstro cōllĭgit, ĕt præda nēscit latrāre rĕpērta, cōntēntus trĕmŭlo mōnstrāsse cŭbīlĭa lŏco ĭn nĕmus ĭre lĭber, sæpĕ cănes frūstra nĕmŏrōsis mōntĭbus ērrānt latrāntes *vide Venor.*
cănīstellum, *Koszyk, Łowczy.*
cănīstrum, n. & canister, è græco. *Kosz 1.* Brodkorb. *Pabulaq; in floribus plenis appone canistris.* Virg. *syn.* Călăthus, cĭsta, cĭstŭla. *epith.* pāsŭlum, lātum, grăvĭdum. vĭmĭnĕum. *v. calathus*
cānĭtĭes, canitudo, *Siwizná.* Das graue Alter *Canities inculta jacet, stans lumina flammas.* Virg. *syn.* Căni. *epith.* Sōrdĭda, sāncta, prōlĭxa, prĭsca, nĭvĕa ĭncŭlta, vĕnerānda, ārĭda, rāra, hŏnōrāta, ta, sĕnĭlis, ĭmpēxă, ēffusa, *phr.* Tĕmpŏra cānis ālba, ālbēntĭa, cōnspērsa, Cānum căput, tēmpŏra căna. Jam mĭhi cānĭtĭes pūlsis mĕlĭōrĭbus ānnis vĕnĕrat, āntĭquas mĭscŭĕrātq; cŏmæ jam mihi dĕtĕrĭor cānis āspērgĭtur ætas. Jam mĕa cўgnæas ĭmĭtāmur tēmpŏra plūmas. Tūrpem cānĭtĭem păti. Māgna fuit quondam căpĭtis rĕvĕrēntĭa cāni, ĭnquĕ suo prĕtĭo rūga sĕnĭlis ĕrat. Mōrōsis nōndum squālent tibi tĕmpŏra cănis. *v. Senectus.*
cānna, Gr. *Trzćina, Fletnia Piszczałká 1. Rogoża,* Rohr. *syn.* călămus. ărūndo, fistula, *epith.* Pālūstris, vĭrĭdis, crāssa, pālŭdĭgĕna, strīdŭla, trĕmŭla.
cānnăbĭnus, *Konopiány.*
cānnăbis, hæc cannabum, *Konopi̇ę. 1. 2.*
cānnăbis torta. *Liná.* Hanff *Tunc mare transilias! tibi torta cannabe fulto.* P.
cānnăbus, *Szczupły.*
cānnăche, es, gr. & sub *Pies.*
cānnārĭa, *Kłośienniczka.*
cānnēnsis, *Trzćinny.*
cānnētum, *Trzćiá.*
cānnĕus, cannĭtus, *Trzćiniány.*
căno, is, *Spiewam 1. 2. Pieię, Brząkam, Trąbię 1. 2. 3. Gram ná lutni, Nábiiam uszy.* Singen. *Læta fere latus cecini, cano tristitia*

ſtitia triſtis. Ovid.*ſyn.*Cōncĭno, cānto,mŏdŭlŏr.
phr. Cāntus do, ēxērcĕo:ætbetă mūlceo cāntu.
Lūdo vērſu. cănōros dat pēr cōlla mŏdos. Mū-
ſam mĕdĭtor, īngĕmĭno līquĭdas cōmprēſso
gūttŭre vōces. Cārmĭna vōce ⁊ mŏdŭlor.
Fĕrio āĕra cāntn. ārgūta mŏdŭlāri cārmĭna
vōce. Lætos ōre cĭēre mŏdos, Cāntus,vel
cārmen dūlci gūttŭre prōmĕre, fūndere. Vō-
ces īnflectĕre cāntu. Līquĭdum fūndĕre ăb ō-
re mĕlos. Flēctĕre vōcem īn dūlces mŏdŭ-
los. cāntu fāllĕre, ſōlāri cūras, lăbōrem, ō-
tĭa, īnflāre călămos, cĭthăram ăgĭtāre. Dō-
ctas ānteīre cănēndo āŏnĭdas. Spīrāre īncĭ-
piunt dūlces cĭta pēctŏra cāntus. Nēc nōn
Threĭcĭus lōnga cūm vēſte săcērdos, ōblŏ-
quĭtur nŭmĕris sēptem dīſcrimina vocum.
Tu Tī tȳre lēnto ĭn ūmbra. Fōrmōſam rĕ-
sŏnāre dŏcēs ămărȳllĭda sȳlvas in cāntum
īnsūrgit mēntēſquĕ lĕvāre cănēndo eſt sōlĭ-
tus cāntu lātē rĕsŏnābat ăcūto. Hȳmnĭsŏno
cāntu nōctūrna sĭlēntĭa rūmpit. Mūlcēns
mŏdŭlāmĭne cūras.Cīrcum pŭĕri īnnūptæq;
pŭēllæ ſacra cănūnt. ōmnĭbus hoc vĭtĭum
eſt cāntōrĭbus īntĕr ămīcos, ut nūnquam īn-
dūcant ănĭmum cāntāre rŏgāti, īnjūſsi nūn-
quam dēsīſtānt. Dīcta ēſt sȳlvas & sāxa
mŏvēre,& mūlcēre fĕras, flūmĭna lōnga mŏ-
rāri. ōre ſuo, vŏlŭcrēſquĕ văgas rĕtĭnēre că-
nēndo. Rūrăquĕ mūltĭsŏno cāntu mūlcēbat
ăēdon. Fēſtĭvis fĕrĭunt cāntĭbus āſtra tŭbæ.
Nōs ōtĭa vītæ sōlāmur cāntu. Mēcum ūna
īn sȳlvis ĭmĭtābĕre Pāna cănēndo. Cārmĭna
jam mŏrĭens cănit ĕxĕquiālia cȳgnus. āvĭa
tūm rĕsŏnānt ăvĭbus vĭrgūlta cănōris, īn-
tĕrĕa dūrum cāntu sōlāta lăbōrem, dōctă-
quĕ mēllĭflŭis vērtĕre vērba sŏnis.

căno bēllĭcum, *Trąbię ná trwogę, Pobudzam.*

căno foris, *Gram ſmyczkiem,* ſub *Gram ręką lewą.*

căno modulatè, muſicè, ſymphoniâ, &c. *Melodyinie ſpiewam.*

cănon, onis, m. Gr. *Práwidło 1. 2. Wizerunk Rejeſtr 7. 8. Probierz, Kompaſowy biegunek, Szal ięzyczek, Zywność, Obrok, Dochod 1. 2. Pobor. Podymne, Podſtáwek 2.* **Regel, Richt ſcheid / Linial.** *Si demum excesſit Grammaticos canonas.* Auſ.*ſyn,* Rēgŭla nōrma, lēx

Canonicorum Collegium, & Conclave Kápituła.

cănŏnĭcus, Gr. *Kánonik.* **Das nach dem Richtſcheid iſt.** *vulgò* **in die Zahl der Heiligen bringen.**

cănŏnĭum, Kánonia 2.

cănŏnīzātĭo, Kánonizowanie.

cănŏnīzo, as, gr. *Proſtuię, Rownam 2.* **an** *Kánonizuię ?*

cănor, oris, *Dzwięk, Brzmięnie, Głos.* **Ein guter Thon.** *Mania Phabea ſtructa canore lyra.* Ovid. *ſyn.* Sŏnor, sŏnus, cāntus.

cănōrus, *Cănōrōſus, Głośny Brzmiący,* & in *Głos wdzięczny.* **Wohl lautend.** *Avia tum reſonant avibus virgulta canoris.* Virg.*ſyn.* Sŏnōrus, sŏnāns, rĕsŏnāns, ſtrĕpēns, ſtrīdēns, ſtrīdŭlus.

cānōſus. Siwy.

cānſtrĭſius, B. Szátny.

C A N T

Cantabilis Pſalm 118. aptus cani. Cantabiles juſtificationes Dei. i. ſuaves inſtar cantici. Bellarmin.

cāntăbrĭca, *Orlik, Węzy mord.*

cāmābrum, *Otręby 1.*

cāntāmen, *Czáry.* **Geſang.** --- *Magicæ noſſem cantamina Muſæ.* Prog. *vide Cantus.*

cāntātĭo, *Spiewáanie, Czáry.*

cāntātor. *Spiewák.* **Ein Singer.** *Cantator cygnus funeris ipſe ſui.* Mart.

cāntātor fidibus, *Skrzypek.*

cāntātrix, avis, *Ptak ſpiewáiący,* & in *Spiewak.* **Singerin** --- *cythara cantatriceſq; choreas.* Claud.

cāntatus, *Sławny, Oczárowány.*

cāntēllus, Walach.

cāntērĭatus, *Laſzczkámi wpárty,* in *Mácica powiązána,* & in *Podpieram.*

cāntērii, *Krokwy Szrági.*

cāntērĭnus, *Końſki 1.*

cāntērĭoli, *Laſzczki.*

cāntērĭŏlus, *Soſzká.*

cāntērius, *Wálach, Kozły do drew.*

cānthărĭas, æ, m. Gr. ſub *Krowká 2.*

cānthăris, idis, gr. *Kántaryda.*
cānthărŭlus, sub *Konew*
cānthărus, Gr. *Konew, Młotek 2. Krowká robak, Krowká rybá morſka.* ein Kann. *Cantharus ingratus ſucco, tum concolor illi.* Ovid. *epith.* Lĭgnĕus, ſpūmans tūrgĭdus, dūlcĭfer, grăvis.]
cānthēlĭus, *Ośieł, Gruby.*
cānthērĭolus, *Soßká.*
cānthērĭus, *Wáłách,* Ein Wallach.
cānthus, Gr. *Obod, Szyná 2. Kołko bez ſzpic, Krąg gra, Kącik w oku.*
cānticum, cantilena, *Pieśń.* Ein Lied oder Geſang. *Cantica qui Nili, qui caditana ſuſurras.* Mart. *ſyn.* Cārmen, cāntus, mĕlos.
cāntĭllo, *Spiewam 1. 3. Przyśpiewywam.*
cāntĭo cantiuncula, *Pieśń.* ein Liedlein. *Nunc condidere cantiunculas turpes.* Scaz.
cāntĭto canto, *Spiewam 1. 3. Nábiiam uſzy.* Offt ſingen. *Facturum credo, ut habeas qui cum cantites.* (Iamb.) *v. Cano.*
cānto alicui ocyma, *Strofuię.*
cāntor, cantrix, *Spiewag.*
cāntor circumforaneus, cyclicus, *Smyk 3.*
cāntŭrĭo, *Swierkocę.*
cantus, ti. idem Canthus.
cāntus, *us,* cāntŭlus, *Spiewánie, Czáry.* Geſang. ---*Magicis adjurant cantibus herbas Gr. ſyn.* Cōncēntus, cārmĕn, cāntĭo, mōdŭlāmen. Mūſa cămœna, mŏdi. mŏdŭli, mĕlos. *epith.* ōrphæus, trĕmŭlus, ārgūtus, dūlcis, āmbrŏsĭus mĕllĭflŭus, ămœnus, raūcus, mātūtīnus, sŏnāns, ăcūtus. Mæŏnĭus, grātus rūſtĭcus, *phr.* Vōcis mŏdŭlāmen. Aūres mūlcens Lābōrem, cūrās, ōtĭa fallens. Cūrārum dūlcĕ lĕvāmen. *vide Cano.*
cāntus buccinārum, *Trąb dzwięk.*
cāntus inclusus, *Melodyiá.*
cānus, *Siwy, dawny, Stároświecki.* Grau. *Frigora nec tantum cana concreta pruina.* Virg. *ſyn.* Cāndĭdus, cānēſcens, cāndēns, ālbus. *phr.* Cānis căpĭllis āſpērſus, ālbēns, ālbēſcēns.

CAP

Căpācĭtas, *Obiętność, Przeſtwor, Szerokość, Wnętrze 2. Dźiurá.*
căpax, *Przeſtworny, Obiętny 1.* Fähig. *Tu potius ripis effusè capacibus amnis* Ovid. *ſyn.* āmplus, ſpătĭōſus, lātus, lātepătens, *vel* āptus ĭdōnĕus.
căpax eſt, capit, sub *Zmieśći ſię.*
căpēdo, capeduncula, *Krużyk.*
căpēlla, *Kozká, Koziełek ptak, Czayká.* ein klein Zieglein/ Gaiſzlein. ---*venit Heſperus, ite capellæ.* Virg. *vide Capra.*
căper, *Kozieł czyſzczony, Jurny.* ein Bock. *Non aliam ob cauſam Bacchi caper omnibus eris.* Virg. *ſyn.* Hœdus, hīrcus, căprĕolus. *epith.* Bārbĭger, bārbātus, bĭcōrnis, sōrdĭdus, lāſcīvus, pĕtūlans, cāmpēſtris, tĭmĭdus, văgābūndus, ĭmmūndus, sylvēſtrīs, īntōnſus, pĕtūlcus, tōrvus, ācer, fædus. *phr.* Dūx gregis cōrnĭbus frōnte mĭnax. Sē căper ācer in hōſtem cōrnĭbus. īntōrtis īnfert Cōrnĭbus īntōrtis īnsūrgit in hōſtēm caprĕolus. Bārbĭgĕrumq; pĕcus cōrnu lūctatur in hōſtem ut sătūras geſtit dux grēgis ĭnter ŏves. Stābat săcer hīrcus ad āram. sēcum agit ĭmmūndos & ŏlēntes tūrpĭter hīrcos. Tĕnet & lāctens, & prīmis cōrnĭbus hœdus. Hœdĭq; pĕtūlci flōrĭbus ĭnsūltant. Prætĕrĕa trĕmŭli tĕnĕris cum vōcĭbus hædi. Mōlli pĕtūlans hœdus ĭn hĕrba. Nōn lōngĭus hædos īnsūltāre sŏlo pătĭtur ſine mātre văgāntes.
căper, è Gr. origine. *Wieprz dźiki, morſki.*
capĕrans frons, *Kozieł tr.*
căpĕrātus, *Zmarſzczony.*
căpĕro, as, *Marſzczę ſię.*
căpes, is, *Pokolenie.*
căpēſſo, ivi, vel ij, vel ſi itum. *Bierzę ſię, Imam ſię, Gotuię ſię. &c.* An die Händ nehmen ergreiffen. ---*mihi juſſa capeſſere fas eſt.* Virg. *ſyn.* Căpĭo, ăccĭpĭo, tĕnĕo, ōbtĭneo.
căpēſſo juſſa, *Spráwuię co roſkazano.*
căpēſſo me, *Jdę, Udáię ſię gdźie, Grámo, (lę ſię.*
căphūra, gr. *Kámfora żywica.*
căpĭdŭla, capiduncula, æ. *Czárá 1.*
capidulum, Zawićie.
căpillācĕus, *Włośiáſty.*
căpillamēntum, *Włoſy, Ploty. koſmáćiny,*

Włosy przyprawne, Pręgá, Ein gemachtes Haar. *syn.* căpīllĭtĭum, căpīlli.

căpīllāre, is, *Czepek 3.* & sub *Włosowy,* Ein Haarhaube. *Dividere mœcha pauperis capillare.* (Scaz.)

căpīllăris, *Włosowy.*

căpīllātura, *Ploty.*

căpīllātus, *Kosmáty, Gálánt.* Haarechtig. *Parere gaudent villico capillati.* (Scaz.) *phr.* cui căpīlli, crīnes ēffusi lōngi. Căpīllis hōrrĭdus.

căpīlli intorti, *Kędźior.*

căpīlli impexi, incompti, horridi, *Roztárcháne włosy.*

căpīllĭtĭum, capillum, n. *Włosy.* Eine Parucque. *syn.* căpillis capillo trahere. *Zá włosy.*

căpīllor, aris, *Włosami obrastam.*

căpīllus, *Włos, Włosy.*

căpīllus veneris, *Włoski P. Máryi źiele.*

căpĭo, *Biorę 1. Chwytam 2. Porywam, Jmam kogo, Rzucam się do czego, Poymuię, Poymuię myślą, Dochodzę, Obeymuię, Ogárnąć, Podeymuię 3. Uwodzę. Bierzę w się* Nehmen, fangen. --- *fructum caperetis amoris.* Luc. *syn.* āccĭpĭo, sūmo, āssumo, prĕhēndo; prēndo, *phr.* Căpe sacra mānu.

căpĭo usu, *Dawnością używánia práwá dostáię.*

căpĭo, onis, *Bránie, Dawnośći używáni práwa.*

căpĭor, eris, *Lubię, Smákuię sobie, Chce mi się Uwodzę się- Ułowić się.*

căpĭs, idis, *Konew, Krużyk, Misá 2.*

căpīstĕrĭum, *Wieiáczká.*

căpīstrātus, *Ouzdány.* Gezäumt. *Vite capistratas cogebat ad essedà tigres.* Sid.

căpīstro, as, *Ogłowkę kładę.*

căpīstrum, è Gr. *Ogłowká 4. Uźdźięnicá, Rękoieść, Toporzysko, Obwiśło, Káganiec 2.* Halffter. *Audiat, inque vicem det mollibus ora capistris.* Virg. *syn.* Frænum hăbēna. *epith.* Nōdōsum, fērrātum, mōlle, pūrpŭrĕum, īmpōrtūnum.

căpit mè satietas, satias, odium, *Przyiáda*

Căpĭta, n. plur. *Zudźie.* & in *Bydlę.* (*Się co*

căpĭtal, *Záwićie, Podwiká, Humerał. Niecnota, Grzech.*

căpĭtal, vel capitale id est, *Pachnie co gárdłem*

căpĭtālem fraudem admittis, tibi creas, idem & sub *Przypłacam czego 2.*

căpĭtālis, *Głowny 2. Smiertelny 2. 3. Niecnotliwy. Krotki, Niezgwáłćisty, Dowcipny.* Des Todes werth/ Halsbrechend. *Seu capitale nefas operosâ diluis arte.* Luc.

căpĭtālĭter, *Głownie. Niebiespiecznie.*

căpĭtānĕus, B. *Stárosta 1.*

căpĭtārĭum, capitarium æs, *Pogłowie Jśćizna.*

căpĭtātĭo, idem & *Podymne.*

căpĭtātus, *Głowiásty, Nierosochaty.*

căpāte cavere, *Gárdłem obowiązáć.*

căpite census, *Gołotá, Komornik, Podły.*

căpĭte, aperto nudo, *Niewstydliwie.*

căpĭte diminutus, sub *Poniżam.* item *Podły, Wywołániec.*

căpĭti tuo, sub *Boday mię.*

căpĭte stare, *Ná głowę.*

Capite iosum, iusum inspendi. Nogámi wzgorę.

căpĭtēllum, *Kápitelá, Głowicá, Gałká.*

căpĭti tuo, *Ná twą duszę.*

căpĭtis causa dimicatio, *Sąd o głowę.*

căpĭtis diminutio, *Poniżęnie, Wywołanie.*

căpĭtis magni, *Głowiásty.*

căpĭtis minor, *Poniżony,* sub *Poniżęnie.*

căpĭtis status, *Wolność 1.* (*Kstałćik.*

căpĭtĭum, *Podwiká, Kaptur 1.* & sub

căpĭto, onis, *Głowá 3. Uporny, Głowáez rybá.*

căpĭto durus, capitosus, *Uporny.*

căpĭtŭlātus, *Głowiásty.*

căpĭtŭlum, *Głowká 1. 3. Kapiteja, Kápitularz,* & sub *Zawiása, Suma 2.* an *Kapitulum ?*

căpnĭas, æ. capnites æ, m. gr. *Dymnik kámień.*

căpnītĭes cadmia, *Mośiężne ábo Miedźiane od-*

mior

miory.
cāpnos, m, Gr. *Ruta 4.Kokorycz 2. Dym.*
cāpnumārgo, gr. *Ziemiá czerwona*
cāpo, onis, *Kápłun.*
cāppa. Kapa kośćielna, Ornat.
cappa. Ferr. corr. campa.
cāppăris, is. f. Gr. *Kápary,*
cāpra, *Koza,* **Ein Gaiß/eine Ziege.** -- *Non illa feris incognita capris.* Virg. *syn.* Cāpra, căpēlla, *epith.* Lāscīva, sīma hīrta, vīllōsa, cărbīgĕra. hīrsuta, sȳlvēstris, sĕquax, īntōnsa, tīmĭda, cŭpīda, dūmĭvăga, pāvīda, pĕtūlca, vaga fŭgĭtīva bārbăra, fŭgax, hīspīda, lūctĭfica, grăcĭlis quĕrŭla. *phr.* Caprīgĕnum pĕcus ămāntes sāxa căpēllæ. Dīstēntæ lācte căpēllæ. Tĕnĕra ărrōndent sīmæ vīrgŭlta căpēllæ, flōrēntem cȳtĭsum, sĕquĭtur lāscīva căpēlla. Nōn me pāscēnte, căpēllæ, flōrēntem cȳcĭsum, aut sălĭces cărpētis ămāras.
cāpra sylvestris, *Kozá dźiká.*
căprārĭus, *Koźiárz.* **Ein Gaiß-Hirt.** *syn.* Căprārum cŭstos, pāstor.
căprĕa f. *Sárná.* **Ein Rehbock.** *Imbelles capreæ, sollicitusq; lepus. vide Capra.*
căprĕŏlus, *Koźiełek. Sarn, Bunty w budowániu, Szrági, Sztęple, Zastrzał w budowániu, Witeczki.* **Ein Steinböcklein.**
capreoli sparsis etiam nunc pellibus albo. Virg.
căprĕolus bicornis, *Hak Dwoyzęby.*
căprĭceps, cipitis. Koźiogłow.
căprĭcōrnus, *Koźiorożec.* **Steinbock.**
căprĭfĭcĭāles dies, sub *Kánikułá 2.*
căprĭfĭcātĭo, *Fig opátrowánie.*
căprĭficor, sub *Figá leśna.*
căprĭficus, *Figá. 3.* **Wilder Feigenbaum.** *Qui modo ficus eras, jam caprificus eris. M.*
căprĭgĕnus, *Koźi 1.* **Geiß-Geschlecht.** *caprigenumq; pecus nullo custode. &c* Virg.
căprīle, is, caprilis casa, *Kozárnia.* **ein Geiß-stall.**
căprīmūlgus, *Rozodoy 2. 2.*
căprīnus, caprilis, *Kozi.*
căprĭpes. edis, omne. *Koźionogi.* **Das Geiß-Füß hat.** *Capripedes agitat cum læta protervia panos.* Aus.
Căprīscus, *Wieprz dźiki morski.*
căprōna, capronea, *Czupryná, Grzywa.*
căpruncŭlum, Donicá. **ein irden geschir.**
căpsa Gr. *Puzdro 1. Pudło, Kápsa, Torbá.* **Ein Kiste.** *syn.* căpsŭla, cīsta, ărca. *epith.* ăngŭsta, ărgēntĕa.
casaces, æ, m. Gr. Bánieczká.
căpsārĭus, *Páchołę, Stroż 1. Szátny, Stolarz.*
căpsārĭum, opifex. *Stolarz.*
căpsēlla fictilis, căpsŭla, *Kápsa, Puszká 1. Krubká, Torbeczká, Pudełko,*
capsus, si, Wozowy zad, kolásá nákryta.

CAPT

Căptātĭo, *Podchwytawánie, Chwytánie.*
căptātor, *Podchwytacz, Dźiedzictwa źábiegácz.*
căptātōrĭus, *Podchwytliwy, Wykrętny.*
căptĭo, *Branie, Chwytánie, Oszukánie. Łápaczka 2.*
căptĭōsè, *Podchwytliwie Wykrętnie.*
căptīvĭtas, *Poimanie 2. & Poimaniec.* **Gefängnüß.** *Captivitas & cæcitas.* (Jamb. Dim.)
căptĭuncŭla, *Łápaczká 2.*
căptīvo, as, *Jmam kogo.* **Gefangen nehmen.** *Exiles telis captivat aranea muscas.* Text. *phr.* Sŭbjŭga mītto, cōmpĕdĭbus, vīnclis, cătēnis vīncĭo. ăb hōste căpĭo.
căptīvus, adject. *Jeński.*
căptīvus, substant. *Poimaniec.* **Gefangen.** *Captivum portatur ebur, captiva Corinthus.* Hor. *phr.* Sŭbjŭga mīssus, căptus ăb hōste Vinctus ăhēnis tĕrga nōdis Vīncla gĕrens cērvīce. Vīnctus cōllatăcătēnis. cōmpĕde nīxus Vīnctus [ĕram] vērsas in mĕa tĕrga mănus gĕmēns vīctōris jŭssa sŭpērbi. Jam nōbis audax. Gērmānĭa sērvit. Lībĕra Rōmani sŭbjēcit cōlla cătēnæ. Vīcta potest flēxo sŭccŭbŭisse gĕnu

Tēnebrōsō in cārcēre vīnctus, claūsus. Mīssus & in rīgīdı lātēbrōsum cārcēris āntrum. Squāllīdus īllum cārcer hăbet, claūsus tĕnēbris & cārcēre cæco, claūsa dŏmo tĕnēor, grăvībūsquē cŏērcita vīnclis, cārcērībus claūsus cæcıs & cōmpēde vīnctus. Nunc cārcēris āngūstı vincūla tĕnent. *vide Carcere mulctare.*

căpto, *Chwytam 1. Podchwytawam, Łowie zwierze. Łowię tr. Pilnuię 2. Stáram się, Godzę, Wabię, Záchodzę ná kogo, Zábiegam 5.*

căptūra, *Obłow, Połow, Nierządnicze, Zapłáta, Obrywká.* Ein Fang. *Implevit captura sinus, ut plebe redundans.*

cāptus, us, *Branie, Połow, Poiętność, Zdolność.*

cāptus animi, animo, corde, mente, *Szálony 1. Zápamiętały, Głupi.*

căptus auribus, *Głuchy.*

cāptus membris, *Niedołężny.*

căptus oculis, *Slepy 3.*

CAPU

Căpŭla, *Dzban, Konew, Kruzyk.*

căpŭlāris, *Grobowy, Smiertelny.* Einer der jetzt auf der Grube gehet/ Steinalt. *Ne dicas igitur dum pecularis ero.* Text.

căpŭlāris senex, *Zgrzybiáły.*

căpŭlātor, *Zlewácz.* ein Schöpfer.

Căpulica, Gellio, navis capacissima Mosellanus.

căpŭlo, as, *Zlewam* Schöpfen.

căpŭlo proximus, *Zgrzybiáły.*

căpŭlum, *Rękoieść, Truna, Mary, Grob.*

căpŭlus, *Rękoieść,* an *Jelca?* Ein Hand-habe Scheffte. *Lateri capulo tenus abdidit ensem.* Virg. *epith.* Aūrēus, ēbūrnus aūrātus, mīcans, splēndens, splēndĭdus, ārgēntēus, īnsīgnis, pūlchēr, rūtīlus, cŏrūscus, gēmmātus. *phr.* & căpūlo īnsignis, rădĭābat ăcīnăcis aūro.

căpus, *Kápłun,* Ein Kapaun.

căput, *Głowá, Człowiek 1. Osoba 2. Głowka, Łeb, Przodk 1. Punkt 5. Przednia rzecz, Sumá 2. Artykuł, Rozdźiął 2. Uście Wierzchołek 1. Obuch.* Korzeń, Wierzch *1. Koniec 1. Zdroy, Jśćizná. Początek. Herst Sprawcá Zywot, Wolność, Krokstyny Rogi, Bydlę, Powiadacz.* Das Haupt/Kopff. *Thesaurus caput est, pro capite ara petit.* Nov. *syn.* Tēmpŏra; vērtēx, cērvix, cōllum. *epith.* Rūtīlum aūricŏmum, cēlsum, hŏnēstum, nītĭdum, āmbrŏsĭum, flāvum, rŏsĕum, intōnsum, cānum, grānde, jŭvēnīle, īllūstre, fidēle īgnāvum sōllĭcĭtum, īnsŭpĕrābīle, hūmānum, ăcūtum, vĕnĕrābīle. ērēctum, sūbmīssum, cŏrōnātum. *phr.* Prōmīssos ēffūndēns vērtīce crīnes. Tēmpŏra pērfrīngit fūlvo prōtēcta căpīllo. vērtex căpĭtis. Cæsărĭe dēnsum Rĕdĭmītq; tēmpŏra laūro. Præră dĭat căput aūrĭcŏmum, rŏsĕāsque per aūras, it dĕcorat prŏcēra căput cērvıx fūlcībat hŏnēstum. Sūmma flāvum căput ēxtūlit ūnda Fōrma bŏvıs cuı, turpe căput cui plūrĭma cērvix. Căput ŏbjēctāre pērīclis, sŭperant căpĭte & cērvīcĭbus āltis.

căput brachii, *Rámię 1.*

căput cœnæ, *Potrawá pierwsza.*

căput facio emitto. *Wytastam 2.*

căput femoris, *Stáwowych kośći koniec.*

căput fluminis, caput aquæ, *Zrzodło.*

căput malignissimum, *Niecnotliwy.*

căput, opugno, peto, *Stoię ná głowę.*

căput porcīnum, sub *Szyk*

căputĭum, *Káptur mniski.* Ein Kaptur.

căpys, yos, Gr. *Sokoł.* (*Unus è comitibus Æneæ, qui Capuam condidit.*) & Căpȳs, hinc nōmen Căpŭānæ dūcītur ūrbı. *Virg.* (Ovid. in fest.) Trōs est gĕnĕrātus ab īllo. *Alsărăcūsq;* Căpyn.

CAR

Cara, lege Chara.

cărăbus, Gr. *Rák prętkonogi.*

căracalla, *Szátá długa, Kápicá.*

cārbăsĕus, carbasineus, carbasinus *in Płotno,* Aus reinem Leinwat gemacht. *Post hæc carbaseis humorem tollere velis.* Tib.

carbasinus item, & Carpasinus, Zielony. Carbasinum, ac spatiis gemmata monilia colli. Fil.

cārbăsus, carbasum, *Płotno, Zágiel,* Subtil

eil Leinwat. item ein Schiffsegel. *Carbasa deducit. ne qua levis effluat aura.* Ovid *syn.* vēla lĭntĕa. *epith.* Flŭxa, văgă, ſpūmāntĭa, căva, ālba, prōſpĕra, sĕcūndă sŭbĭtă recūrva, fŭgātĭa, plēnă, cōntrăcta. *phr.* ējĕcto āfflıxa mălo Cārbăſa. Tumĭdōquĕ īnflātur cārbāſus Aūſtrō. *vide Velum, Navis, pro veste, vide Vestis.*

Cārbătĭnæ, Gr. *Kurpie.*

cārbo, *Węgel, 1. 2.* Ein Kol.-- *creta, aut carbone notandi, vide Ignis.*

cārbo ungventatus, *Trociczká.*

cārbōnārĭa, *Węgielnia.*

cārbōnārĭus, adject. *Węglisty.*

cārbōnārĭus, ſubſt. *Węglarz* Ein Koler.

cārbōne nŏto, Prov. *Odruczam, Przyganiam.*

cārbūncŭlātĭo, *Zagorzenie 2.*

cārbūncŭlo, as, & carbunculor, aris, *Zapála się wprzod, Zágorywa, Usycha.*

cārbūncŭlans, *Czerwony.*

cārbūncŭlōſus, *Wygorzáły, Czerwony.*

cārbūncŭlus, *Wąglik* 1. *Kárbunkuł* 1. 2 *Piasek czerwony, Wygorzeliná Ziemiá czerwona.* Ein Karfunckelstein. *Fulmineo rutilans Carbunculus igne corruscat. M. syn.* pȳrōpus *epith.* Præfŭlgens, rădĭāns; ſplēndĭdus, nĭtĭdus, lūcĭdus, ſcīntĭllans, rŭtĭlans, rŭbĭcūndus, lūcēns. *phr.* Vŏmēns, īnsĭtus ın fūlvo rădĭans cārbūncŭlus aūro. Igni rŭtĭlānte pȳrōpo clara mĭcānte aūro, flāmmāsquĕ ĭmĭtānte pȳrōpo. Ignĭvŏmı lūcent de nŏcte pȳrōpı. pĕctŏra flāmmĭgĕris rădĭābant clāra pȳrōpıs, ārdēnti, cırcūmvēſtĭta pȳrōpo. *v. Pyropus Gemma.*

cārbūncŭlus amethyſtizon, *Rubin.*

cārbūncŭlus carchedonius, Garamanticus, *Gránatek kamień.*

CARC

Cārcer, *Więźienie 3. Więźień Niecnotliwy Smrod, 2. Kres zawodniczy 1.* Ein Gefängniß/ Kircker.--- *Claulo ventorum carcere regnet.* Virg. *syn.* cŭſtōdĭa, cārcĕris āntrum. *epith.* sōllĭcĭtus ſquāllĭdus, mœſtus, tĕnebrōſus tēter, hōſtĭlıs īnērs, āngūſtus, ſævus, rĭgĭdus, fĕrox, prōfūndus, īngrātus, īnfaūſtus, mœrens, căvus, rĭgĭdus, fĕrox, prŏfūndus, mœrens, căvus ūmbrōſus; īnvĭſus, fĕrrātus, ābſtrūſus, fœtĭdus, hōrrĭbĭlis, tĕrrĭfĭcus, dīrus, crūdēlis, mŏlēſtus, mĕtŭēndus, gĕmĕbūndus, īnāmœnus quĕrŭlus, căvērnōſus. *phr.* Squāllēns sĭtu Fœtore plēnus. Spīſsa cālīgĭne sēptus, Sĭne lūce dŏmus, Sine lūmine tēctum Cārcĕris ūmbrōſi nigro ſub fŏrnīce. rĭgĭdi lātebrōſum cārcĕris āntrum. Nĕc aūras Rēſpĭcĭunt claūſi tĕnebris & cārcĕre cæco, īnquĕ fĕrōci cārcĕre cōnſtrīctus. Sŏlĭdus claūdet cārcer utrūmquĕ rĕum. *vide Vincio.*

Cārcer robuſtus, *Ciemnicá.*

cārcārārĭus, adiect. ſub *Táráſowe.*

cārcĕrārĭus, ſubſt. *Táreſowy.*

Carcĕrātĭcum, Táráſowe.

Cārcĕres, hi, *Kres zawodniczy od ktorego.*

cārcĕris præfectus, *Táráſowy.*

cārchārĭas, æ m, carchatus, Gr. *Pies morſki.*

cārchēdŏnĭus, *Kárbunkuł 2.*

cārchēſium, Gr. *Roſtruchan, Kredens złoty, Máſztowy wierzch, Windá 1.*

Carcinetrum, Plini al Carcizetrum.

cārcĭnĭas, æ, m. Gr. *Rákowy kámień.*

cārcĭnōdes, Gr. *Káncerowáty, ſub Rákowy*

cārcĭnōma, Gr. *Kancer.* Der Krebs.

cārcĭnōthrum, Gr. *Sporyż*

cārcĭnus, Gr. *Rák niebieſki.*

CARD

Cārdămōmum, Gr. *Ráyſkie źiarnka.*

cārdămom, Gr. *Rzeżuchá 2. Rayſkie źiárnka.*

cārdĭaca, Gr. *Serdecznik 2.*

cārdĭăcus, *Kordiáczny, Zołądka bolenie ćierpiący.*

cārdĭacus morbus, *Kordyako, Zołądka bolenie* Das ſtechen des geweids.

cārdĭnālis, adject. *Zawiaſowy, Biegunowy, Przedni 1.*

cārdĭnālis, ſubſt. *Káynał.* Ein Cardinal. *epith.* Săcer, vĕnĕrāndus, vĕrēndus, pūrpūrĕus, *phr.* Vĕnĕrāndus, mūrĭce Præſul cardĭnĕā īnfŭlā cōnſpĭcŭūs. Rōmūlĕo vēſtītus ōſtro. Frōntem cūi pūrpūra cīngit. Pūrpŭrĕı pārs Sĕnātūs. Rōmāno nōbĭlis ōſtro.

cārdĭnātus, *Sworowány.*

Cārdĭnĕus, *Przedni* 1. Fürnehm.
cārdĭnĭbus concludo, *Wćinam*.
cārdĭnĭbus includo, *Wiążę*.
cārdĭnĭs cavum, cardinis fœmina, *Zawias*.
cārdĭno, as, *Wćinam*. (*części*.
cārdisce, es, gr. *Serdecznik kamień*.
cārdo, inis, *hic. hac. Zawiása, Biegun 3. Czop Sworzeń*. Kolowrot, *Grunt 4. Pogodá 5. Punkt 5*. Ein Thürangel---*Postesq; à cardine vellit*. Virg. *epith*. Fērrātus, văgus, durus, ærātus, strīdens, sŏlĭdus, fērrĕus. *phr*. Vīdērunt clāusos fērrāto cārdĭne pŏstes. Stānt duo cārdĭne pŏstes, erūmpit vērsis strīdēnti cārdĭne pŏrtis.
cārdo, limes sub *Miedzá*.
cārdŭēlis, *Szczygieł, Czyż*. ein distel Vogel.
cārdŭus, *Oset* 1. Distel. *Carduus & spinis surgit paliurus acutus*. Virg. *epith*. agrēstis, āsper, sēgnis, ăcūtus, mōrdax, pūngēns, hōrrĭdus, ĭnămœnus. *phr*. Vāstis hōrrēscit in agris Cārdŭus.
Cārdŭus benedictus. *Oset włoski*.
cārdŭus fullonum, *Szczeć* 1.
cārdŭus galaxias, *Oset biały*.
cārdŭus sativus, *Kárćiof*.

CARE

Cārē, *Drogo* 1. Theür.
cārēctum, *Sitowisko*. Ein Ort da viel Schwärtzel oder Ried wächset. *Tu post carecta latebas*. Virg.
cārēnārĭa, sub *Wino wárzone*. *Prima anceps ob duplicem originem*.
cārēnum, *Wino wárzone*, an *Kárny*?
cārēntĭa. *B. sub Niemienie*.
cārĕo, *Niemam* 1. *Niedostáie*. Entbehren. mangeln. *Si careas ære cupiet te nemo videre*. *syn*. Prīvor, ĕgeo, īndĭgĕo, non hăbĕo, ĕgēns sum.
cārĕum, gr. *Karuy*. *A anceps à Caribus*.
cārex. f. *Sit ostry, Tátarskie ziele*. Schwärtzel. *&c. vel acuta carice tectus*. Calph. *epith*. ăcūta, lŏnga.
cārĭca, gr. *Figá*, Dürre Feigen.
cārĭem sentio, traho, recipio, *Prochnieię*.
cārĭes, *Prochno*, *Prochnienie*, *Pleśń*. Item tr. *Spleśniáły, Zgrzybiáły*. Wurmstiche. *Vertitur in teneram cariem, rimisq; dehiscit*. Ovid. *epit. vide Cariosus*.
cārīna, *Nawydno*. Der Schiff boden. *Restat adhuc humeris fulta carina tuis*. Ovid. *epith*. Cūrva, pānda. īnflēxa, cēler, ūncta, lŏnga, căva trepĭda, pīcta, īncūrva, aūdax, vēlĭfēra, ærāta, bēllātrix, cīta, lĕvis, frăgĭlis, vēlĭvŏla. *vide Navis*.
cārīnæ putaminum. *Łupiny* 2.
cārīnāntes in Łaię, & Szydzą.
cārīnārĭus, *Fárbierz* 1. *Woskowáto fárbuiący*.
cārīnātim, *Wypukło*.
cārīnātus, *Wypukły*.
cārīno, as, *Wklęsło czynię*.
cārīno, aris, *Łżę* 1. *Szydzę*.
cārĭōsus, *Sprochniáły*. *Spleśniáły*, Zgrzybiáły. Wurmstichig.---*Nisi vos cariosa senectus*. Ovid, *phr*. Cārĭe vĭtĭātus, cōrrūptus, ădēsus, ēxēsus.
caristia vel charistia, pro caritate. *Barbarum*.
cārĭtas, *Miłość, Drogość*. Die Libe. *vide Charitas*.
carium, idem Careum,
cārmen, à cano is, *Wiersz* 2. 5. *Pieśń, Formułá*. Ein Gedicht, Gesang. *Non me carminibus vincet. &c*. Virg. *syn*. Vērsus, nŭmĕri, mŏdi Mūsa. *epith*. Dūlce, nōbĭle, grātum, ŏpērōsum, ămābĭle, phœbæum, lēnĕ, vēnūstum, vŏcāle, mōlle, sūblīme, tēnĕrum, vĭgĭlātum, cāstālĭum jŏcōsum, fātĭdĭcum, Dīvīnum, mŏdŭlābĭle ēxcūltum, cūltum ămīcum, blāndĭsŏnum, lætum, æternum, nēctărĕum, cōmpŏsĭtum, præclārum; gārrŭlum, lætificum, sŏnōrum, lĕpĭdum, īngĕnĭōsum, quĕrŭlum, mēllĭtum fēstĭvum, grāndĭsŏnum, dēdūctum, scēnĭcum, grāve, nōbĭle, nŭmĕrōsum, ăpōllĭnĕum, cōmptum, cōncīnnum, cœlēste, pīĕrĭum, ămātum, tŏnans, fŭrēns. fŭrĭōsum, măcĭlēntum, ābjēctum, hŭmĭle. *phr*. Vērba nŭmĕris nēxa, lĭgāta, vīncta, ădstrīcta. Metrĭcis vērba cŏācta mŏdis. In pēdes vērba cŏacta īmpārĭbus cārmĭna fācta mŏdis. Flēt nŏctem rāmōquĕ sĕdens mĭsĕrābĭle cārmen īntēgrat. Res gēstæ Rēgŭmquĕ, Dŭcŭmquĕ ĕt trīstĭtia bēlla. Quo scribi possēnt nŭmĕro mōnstrāvit. Hōmērus ărma grāvi nŭmĕro vĭŏlēntaq; bēlla părābam ēdĕre, mātĕrĭa cōnvēnĭēnte mŏdis. Pār

vāquĕ ne dīcam, scrībēndī ūlla vŏlūptas est mĭhi, nec nŭmĕris nēctĕre vērba jŭvăt. *vide Carmina scribere; Carmen pro incantatione, Veneficium.*

Cārmen à caro, is, *Grępiá*, Szczotka *do* Wełny.

cārmen ballisticum, *Zwyćięſki wierſz.*

Carmen item alio ſenſu quaſi charmen. Barb. *ſub Kármazyn 2.*

cārmen magicum. *Czáry.*

cārmēsĭnum, Kátmázyn 3.

cārmĭnārĭus, carmĭnator, *Wybijácz wełny.*

cārmĭnātĭo, Wybiiánie *wełny.*

cārmĭno as, Cārmĭne traho lanam. *Wybijam, Czeſzę wełnę.* Kämmen/ Hecheln.

CARN

Cārnālis, Cieleſny, Podwojewodzy. Fleischlich. *Nec carnale genus minuit factura creando.* D.

cārnārĭa taberna, *Játki mięśne.* Fleischbanck.

cārnārĭum, idem & *Mięśna grzęda*

cārnārĭus adject. *Mięśny.* Fleischig.

cārnārĭus, subst. *Rzeźnik, Mięſo rad jadáiący.* Ein Metzger/ Fleischhacker. *Ut lucretur lardum, & carnaria furtim.* Luc.

cārnes facere, ex: ſub *Rąbam.*

cārnem perdens, *Suchoty ćierpiący.*

cārnĕus, *Ciáłowy, Cieleſny.*

Carnicula, Priſcian. idem Caruncula.

cārnĭfex, ſubſt. *Kát, Niecnotliwy.* Ein Hencker Scharffrichter. *Carnifici duras præbuit illa manus.* Ovid. *ſyn.* Tōrtor, lĭctor. *epith.* Crŭēntus, crūdēlis, mĭſer, īmmītis, dīrus, sāngŭĭnĕus, ĭnhūmānus, hōrrēndus, tērrĭficus, āter, īmpĭus, mĕtŭēndus, ĭnēxōrābĭlis, fērrēus, tētĕr, sāngvĭnŏlēntus, īnfāmis, fērālis, īmmānis. *phr.* Lēgum vĭndēx. Cōrpŏra diſcrŭcĭāns Quēm ſcĕlĕrātōrum mētŭit māla tūrba nĕpō. pōtum, cūjus ăd āſpēctum facies fūnēſta lătrōnis pāllet. Crūdēli jŭgŭlum trādĕre cārnĭfici.

cārnĭfex, adject. *Kátowſki.*

cārnificīna, *Kátownia, Kátowánie, Męká.* Richtstatt. *Tam diverſa locis hæc carnificina pererrat.* A.

Carnificinum, vel carnificum cribrum. Smágánie. Peinigung.

Carnificinus. Carnificius, Carnificus, Katowſki.

cārnĭfico, *Kátuię, Czwiertuię.* Martern.

Carnis, hujus carnis, f. priſcum. Livius Poeta. & Hiſtoricus, apud Priſcianum.

cārnīſprīvĭum, *Mięſopuſt.*

cārnĭum dies, carnariorum dies. *Mięśny dźień*

cārnĭvŏrus, *Mięſo rad jadaiący.* Der Fleisch Esser. *Mittere, cacnivoris præberi pabula mandat. phr.* Cārnis, ăvĭdus, vŏrāx ĕdax.

cārnōſitas, Cieliſtość.

cārnōſus, carnulentus, *Cieliſty 1. 2.* Fleischhafftig.

cāro, ris. *gręplu ię, Wybijam wełnę,* Poſtrzygam.

căro, *carnis, hæc Mięſo.* Fleisch. *Ægra caro prodeſt animo, defuncta revixit.* Mart. *epith.* Mōrtālis, frăgĭlis, īnfirma, rŭbēns, rēbēllis, īmmūnda, ægra, sēdĭtĭōſa, vīlis, lāngŭĭda.

căro arboris, *Biel 2. Mięſiſtość.*

căro morticina, *Śćierw,*

cărŏdūnum, Kráków.

căros, m. gr. *Spiączká, & Káruy.*

cărōta Paſternak 1.

cāpăſium, *Lęn niez gorzyſty.*

cārpătĭnæ, hæ, *Kurpie.*

cārpătus, *Krepák Tatry.*

cārpēntārĭa, *Kołodźieyſtwo.*

cārpēntārĭus, ſubſt. *Kołodźiey.*

cārpēntārĭus, adject. *Kołodźieyſki.* Opere carpentario. *Exodi 35. i. fabrili, fabri lignarii Vulecus. Cornel. à Lapide.*

cārpēntum, *Káreta.* Ein Wagen. (*Vehiculi genus, quaſi carmentum à carmenta Evandri matre*) Nām prĭus Aūsōnĭas mātres cārpēnta vĕhēbant. Hæc quŏquĕ ab Evandri dĭcta pārēntē reor. *Ovid.*

cārphēŏrum, è gr. *Kádźidło, Zywicá.*

cārphos, n. gr. *Boża trawka źiele.*

cārpĭneus, *an grabowy?* I. *producit Robert. Steph. corripit Calepin.*

cārpĭ,

Cārpīnus, an *Grab?* an Klon? v. & *Trzmiel.*
Cārpio, *B. Kárp.*
Carpisculus. Vopisc. barbaricum calceamentum simile carpisculo architectorum. Casaubon. ex Vet. Inscript. & L. Bisciola, l. ultimò c. 20. Tomi. 2.
Cārpo, is. *Obrywam 1. Urywam 3, Skubię Szczypię, 1. 4. Szárpam,* Drápię, *1. Drę, Drobię* Szydzę, *Obmawiam,* Przymawiam *Przyganiam.* **Ergreiffen.** *syn.* căpĭo, ăccĭpĭo, dēcērpo, lĕgo, cōllĭgo, *v. Colligo.*
Cārpŏbālsamum, gr: sub *Balsam.*
Cārpŏphŏrus, gr. *Owocny.*
Cārpŏphyllum, gr. *Jágodá bábia.*
Cārŏphyllos, gr. sub *Bobek. 2.*
Cārptim, *Szczypką, Częściámi, Tu y owdzie.*
Cārptor, *Kráyczy, Przygániacz.*
Cāptūra, *Zbieránie 1.* **Abzwecķung.**
Cārptus, us, *Szczypká, Urywczá.*
Cārpus, *gr. Ręki przegub.*
Cārpsus, Latinum, *Kraycży.*
Cārrāgĭnem facere, sub *Tabor.*
Cārrāgo, inis, f. *Tabor.*
Cārro, is, idem Caro.
Cārrŏbalista. Kuszá woienna.
Cārrūca, *Woz 1.*
Cārrūcārĭus, adject: *Wozowy.*
Cārrūcārĭus, substant. *Woznicá.*
Cārrum, cārrus, *Kárá 2. Woz 2.*

C A R T

Cărtallus, gr Kosz 1. **Ein Brodkorb.**
Cārtămus, Krokos 1. 2.
Cārthĕgum, in Bukszpan 1. sed lege Cratægon.
Cārtībŭlum Stoł 2. Służbá stołowa.
Cārtĭlāgĭnĕus, cartilaginosus, *Chrząstkowáty.*
Cārtilāgo, *Chrząstká. I corripiendum suadet Analogia auctoritas deest. A quibusdam anceps.*
Cārtilāgo arundinis, sub *Trzćiná.*
Cārum, *gr idem* Careum.
Cārūncŭla, *Miąsko, Ciałko.*
Cārus, *Drogy, miły,* **Lieb.** *Hoc mihi venturum jam tum carissime vidi.* Ovid. *syn.* Dīlēctus, ămātus, jūcūndus, grātus, ăccēptus, svāvis.
Cāryātĭdes, hæ, gr. in *Odrzwie. prima syllaba, à Car longa à Caryon brevis.*
Căryca, gr. *Figá sucha, Jątrznicá.*
Cāryĭnus, *gr. Orzechowy.*
Cărytes, æ, m. gr. *Wilczy mlecz ziele.*
Căryon *gr. Orzech 1. & Káruy.*
Căryon *Basilicum,* Persicum, *Orzech* W*łoski.*
Căryŏphyllāta, *Zarzyczká, Benedykt zielo. Czyśćiec ziele.*
Căryŏphyllum *Goździk, Jágodá bábia.*
Căryŏphyllus, *gr goździki kwiatki, Goździki Indyiskie.*
Căryōta, cariotis, idis, gr. *Daktyl.*

C A S

Căsa, *Chałupa.* **Bauren-Häußlein/Hüttlein.** *Atq; humiles habitare casas, & figere cervos.* Māgālĭa. măpālĭæ, tŭgŭrĭum. *epith.* frōndĕa, strāmĭnĕa, immūnda, angūsta, agrēstis, cāmpēstris, vĭrĭdis, lūtĕa, rŭdis, frīgĭda, rūrālis, grāmĭnĕa, tūrpis, paūper, mūltĭfŏris, sĕcūra, lăcĕra, tūta, mŏdĭca, īndĭga, pācĭfica. *phr.* Rūstica tēcta. Lăres ăngūsti, părvi, tĕnŭes. ēxĭgui. Dŏmus hŭmĭlis, agrestis. Pārvæ fŏres hŭmĭlis vīlĭa tēcta căsæ. Jūncis cănnaquĕ īntēxta, pălūstri strāmĭne tēxta dŏmus. Strāmĭnĕas hăbĭtāre casas, & frōndĕa tēcta. Rārĭs băbĭtāta măpālĭa tēctis. Cōngesto nōn cūlta măpālĭa cūlmo. Paŭpĕris & tŭgŭri cōngēstum cēspĭte cūlmen. Stĭpŭlâ tūnc tēcta vĭrebant, & părĭes lēnto vīmĭne tēxtus ĕrat. Dŏmus hŭmĭli cūlmĭne, hōrrens fimo & strāmĭne: strāmĭnĭbus cōntēxta : pērvia vēnto. De cānnis strāmĭnĭbusq; dŏmus. Cūm frīgĭda părvās, præbēret spēlūnca dŏmus, ignēmquĕ lărēmq; & dŏmĭnos cōmmūni claūdĕret umbra. Pārva sĕd ēxĭlis tēcta cŏlēnda casæ. Sĕcūras quĭcūnquĕ căsas & rūris ămæni. Vērnāntes cōntēmnit āgros ō tāntum lĭbĕat tĭbi mēcum sōrdĭda rūra, ātquĕ hūmĭles hăbĭtāre căsas.
Cāsābūndus, *Upadáiący, Wáłący się, Upadku bliski.*

Cāsārĭa, *Domu pilnuiąca.* Ein Hütterin.
Cāſcus, *Stároświecki, Stáry.*
Cāſeāle, caſearia taberna, *Sernik.*
Cāſeārĭus, *Serny.* ſub *Serowy.*
Cāſeātus, Caſeoſus, Serowy.
Cāsēllæ, *Przegrody.*
Cāſeŏlus, *Serek,* ſub. *Ser.* ein Käßlein. *Hæc dant ova nurus, caſeolosq; die* N.
Cāſeus, Caſeum, *Ser.* Ein Käß. Cāsēus āllātus cōnvīvis ēſt mālegrātus, nām sŭa nātūræ nōn ſignat fercŭla plūra. *epith.* Pīnguis, ŏvīlis mōllis, dūlcis cāndĭdus, nĭvĕus, vēnālis prēſſus, mōllĭcŭlus. *phr.* prēſsi cōpĭa lāctis. Pēr tōtum nĭvĕus prēmĭtur mĭhi cāſeus ānnum. Prēſſus & āngūſto cāſeus ōrbe flŭet.
Cāſia, caſsia è gr. *Fiſtuła Láwenda, Wilcyzy pieprz więkſzy.* Wohlriechendes Kraut. *TumCaſia; atq; aliis intextus mollibus herbis.* Virg. *epith.* Mitis, hŭmĭlis, vĭrĭdis, ŏlens, flōrens, rŭbēæ
Cāſiăca. Száta żołnierſka.
Caſignete, Plin. corr. Acaſignete.
Cāsīto, *Kápie.* à cado, ut Raſito, à rado.
Cāſſa nux, cāſſa glans, *Fraſzká.*
Caſſare promiſſum Fulgent i. irritum reddere.
Cāſsĭcŭlum, caſsiculus, *Siátká.*
Cāſsĭda, æ, *Przyłbica.* Ein Helm. *Aurea cuē poſtquam nudavit caſſida frontem.* P. v. *Caſſis.*
Cāſsĭdĭle, Torbá, Tobołá.
Cāſſis, is, *uſitatius eſt plural.* r. 3. *Siatká paięczna* Ein Jäger-Garn *Caſſibus impoſitis venor, ſed arundine ſumpta.* P. *ſyn.* Lāquĕi, rētĭa, plāgæ. *epith.* Dŏlōſi, lāxi, ārcti, lātentes, părāti, fāllāces, ōccūlti, sūbdŏli, mĕtiēndi, ābdĭti, pŏsĭti, āppŏsĭti, dĭſpŏsĭti, caūti, fērrĕi tĕnāces, īmpōrtūni. *vide Retia.*
Cāſsis, idis. f. *Przyłbicá.* Ein Helm/Sturmhut/*Spicula cum pictis hærent in caſſide pennis.* Ovid *ſyn.* Gālĕæ, cāſsĭdæ. *epith.* Fūlva, crīſtāta, rĕa, aūrĭcōma, aūrāta, mĭnax. nĭtĭda, tōrva, Martĭa īnfēſta hīrſuta, căva, fērrĕa, āhēna, ærāta, cælāta *phr.* *Ærāta*, dēfēndit cāſsĭde crīnes. Seu căput ābdĭdĕrat crīſtāta cāſsĭde pēnnis, ēxĭt ĭn aūrās cāſsĭdis āltus ăpex. *vide Galea.*
Cāſsĭta, *Dźierlatká.* Ein Lärch.
cāſsĭtĕron, gr. ſub *Cyná* 1. Weis-bley.
cāſsĭtĭas, a Jemiołá
cāſmĭllus, Młodźieniaſzek.
cāſnar priſcum, Stáry.
cāſo; as, *Upádám Náchylam ſię.* Lähren.
cāſſum, *Czczość*
cāſſum paleæ, *Zdźiebłko.*
cāſſus, *Czczy.* Leer/Ledig. *ſyn* ĭnānis, văcŭus, frāgĭlis, *vel* prĭvātus, ōrbātus.

CAST

Cāſtāldus, B. *in Ochmiſtrz.*
cāſtănĕa, *gr. Kaſtan* r. 2. Käſten / oder Käſtenbaum. *Et nunc caſtaneas, nunc amat ille nuces.* Ovid. Mōllis, hīrsūta.
cāſtănea aquatica, *Orzech wodny.*
cāſtănētum, *Kaſztanowy laſek* Kaſtanienwald.
cāſtănĕus, *Káſztanowy, Ciſawy.*
cāſtănīnus, *Kaſtanowy;* Aus Kaſten gemacht
cāſtē. *Czyſto.* Keuſchlich.
cāſtēllāmēntum. *Párkan,*
cāſtēllānus, an *Kaſztelán.* (miſtr.
cāſtēllārĭus, caſtello aquæ præfectus, *Rurcāſtēllātim,* ſub *Po domách. Rzędem.*
cāſtēllum, *Miaſteczko obronne, Twierdza. Zamek, Rurmuſowa ſkrzynia.*
cāſtĕrĭa. è græco, *Pokład 2.*
cāſtĭfico, Oczyſciam.
cāſtĭficus, Czyſtość ſprawuiący.
cāſtĭgābĭlis, Strofowánia godny, Káránia godny, Straffwürdig.
cāſtĭgātĭo, *Strofowánie* Karánie. Züchtigung/ Beſtraffung. *ſyn.* ōbjūrgātĭo, pœna, mūlcta, cōrrēctĭo. *epith.* Jūſta, pĭa, ūtĭlis, ămīca, ămāra, dūra, ăcērba. *vide Punio.*
cāſtăgātius vivo. *Uymnię ſię ſam, & Kárnie Skromnie.*
cāſtĭgātor, *Karzący, Strofuiący.*
cāſtĭgo. *Karzę, Strofuię, Siekę r. Poprawiam.* Züchtigen/ſtraffen. *Corripies nimium, & caſtigabis acerbo.* Juv. *ſyn.* ēmēndo, pūnĭo. plēcto, mūlcto, cōrrĭgo ōbjūrgo, ĭncrēpo. *v. Punio.*
cāſtĭmōnĭa, *Czyſtość 2.* Reinigkeit.

Castimoniale liquamen, ex pyris. Pallad. forte idem vel simile quid garo, quod ad castimoniarum superstitionem sacris Iudaicis dicatum erat, teste Plinio, & idem in casto Veneris sacro contentissimo & frugalissimo Romanorum concessum. Dalecamp. ex Plinio Eesto.

cāstĭtas, castitudo, *Czystość sub Niewinność.* **Keuschheit.** *Pacis quietem. castitatem corporis.* (Iamb.) *syn.* Pūrĭtas, īntegrĭtas, pŭdīcĭtia, *epith.* Pūra cāndĭda, sānctă, vĕnĕrānda, īntāctă, pŭdica, īnnŏcēns, hŏnēsta, ıncŏrrŭpta, īntĕmĕrāta, vīctrix, cœlēstis, āngĕlĭca, dīvīna, mīra. *phr.* Nūlla rĕpărābĭlis ārte. Thălămūs sīne crīmīne vītæ. Īngĕnuæ sīgna pŭdīcĭtiæ, Sēmpĕrquĕ vĭrēntes flōre pŭdīcĭtĭæ āpprŏbăt ēt căstam căsta pŭdīcĭtĭam. Crēdo pŭdīcĭtĭam Sātūrno Rēge mŏrātam īn tērris, Sērvāvi fătēor mōrte pudīcĭtiam. Līs ēst cūm fōrma magna pŭdīcĭtĭæ. Vēl Pătĕr ŏmnīpŏtens ădĭgat mē fūlmĭne ad ūmbras, ānte pŭdor, quām te vĭŏlem, aut tua jūra rĕsŏlvam. *vide Coniugium odiose.*

cāstor, gr. Bobr. **Ein Biber.**

cāstŏrĕum, gr. *Bobrowe stroie.* **Bibergeil.**

cāstŏrĕus, gr. *Bobrowy.* **Von einem Biber.** *Castorea, eliadum palmas epirus aquarum.* Virg. *syn.* Cāstŏrīnus, fibrīnus.

cāstra, orum, *Oboz.* **Ein Kriegs-Läger.** *Castrorum & campi medio, &c.* Virg. *syn.* Cōpiæ, tūrmæ, phălānges, cătĕrvæ āgmĭna. *epith.* Hōrrĭda ăcērba, nĕfānda Mārtĭa, fūlgĭda, sæva, ŏcŭlēnta fida, tūta. *phr.* Tēntōrĭa ērēcta. Strīctīs fūlgīda tēlis. Mūlto rĕfērta mīlĭte in tūto lŏcāta lŏco. Sēmĭānĭmes in cāstra trahens hŏstĭlĭa tūrmas. Pūlsus ădest ārmıs, cāstrăquĕ sæva fŭgat. Strīctis quem fūlgĭda tēllis inter iaurĭgĕros ālŭērunt cāstra triumphos. *v. Agmen*

cāstra metor, pono, loco, habeo, *Oboz stawiwiam.* **Das Läger schlagen.** *phr.* Fīgĕre cāstra. Cāstra lŏcārĕ. Tūto fīgĕre, *vel* pōnĕre cāstra lŏco. cōnsīdĕre cāstris. Tēntōrĭa fīgĕre ērĭgĕre, cum lōnga cŏhōrtes ēxplĭcŭit lēgio, cāmpo stĕtit āgmen ăpērto, āgmĭna densāntur cāmpis: lāte lŏca mīlĭte cōmplēnt. Mīles cāmpo sēsē ărdŭus īnfert Hūc ăcĭes dūcit Rōmānăquĕ circum Cāstra lŏcat pārvūmquĕ lĕvi strŭit āggĕre vāllum.

cāstrămĕtātĭo, *Obozu stawienie.*

cāstrămĕtātor, *Obożny.* **Lägermeister.**

cāstrămĕtor, *Oboz rozbijam.*

cāstrātĭo, *Czyszczenie, Rzezanie, Obcinanie.*

cāstrātōrĭus, sub *Rzezaniec 3.*

cāstrātum vinum, *Wino łagodne.*

cāstrātūra, *Przesiewanie.*

cāstrātus, *Czyszczony, Przesiewany, Rzezaniec.*

cāstrēnsis, *Obozowy, Woienny,* an *Zamkowy? Grodzki?*

cāstrēnsis ratio, *Woienna umieiętność.*

cāstrēnsis rei curator, administer, magister, *Obożny.* **Was zum Läger gehört.**

cāstro, as, *Rzczę 2. Czyszczę 2. Obcinam 1. Cadzę, Przesiewam, Suszę 1. Podbieram miod,*

cāstrōrum præfectus, *Obożny.* (*Urzynam*

cāstrum. *Zamek.* **Ein Schlos / die burg.**

cāstŭla, *Ciasnocha.*

cāstus, ti, adject. *Czysty 2.* **Keusch / rein. züchtig.** *syn.* Pūrus, pŭdīcus, īntĕmĕrātus, īllībātus, mūndus, cœlebs. *phr.* Quō nōn est cāstĭor ālter, cūi nūlla vŏlūptas nŏcŭit, cūius mōres nūlla lĭbīdo cōrrūpit, non vīctus mōlli lĭbīdĭne. laude pŭdīcĭtĭæ cĕlebris. ănĭmōque & cōrpŏre cāstus. Hi nec cōncŭbĭtu īndūlgent. nec cōrpŏra sēgnes ın vĕnĕrem, sŏlvūnt, cāstum, sērvāns cŭbīle, Frigidus ın venĕrem vē nris qui præmĭa nĕscit, Tūrpĭa lāscīvı fŭgĭēns cōusŏrtĭa cœtus. me nātūra pŭdicum fēcĕrat. Et cāsto pēctŏre dūrus ĕram. Nūlla tŭōs ūnquam cōrrūpit fæmina mōres.

cāstus, subst. *Czystość 2. Obrząd, Wilia, causualis, lege infra Præpositio 2.*

căsŭla, *Chałupka, Ornat.* **Ein Hüttlein.** *Vivite contenti casulis, & collibus istis.* Iuv. *vide Casa.* (*szczęście,*

cāsum, fortunam sequor, *Puszczam się na*

cāsus, us, *Przypadek, Trefunek, Upádnięnie 1, Spadnienie, Przygoda, Kazus, Powod 1.* **Fall. Gefahr.** *Per varios casus, per tot discrimina rerum,* Virg. *syn.* Lāpsus, prōlāpsĭo, rŭīna, *vel* īntĕrĭtus, ēxĭtĭum, pērnĭtĭes, *vel* īnfōrtūnĭum, damnum, clādes, strāges, *vel* ālĕa, pĕrīcŭlum, *epith.* ıŋŏpīnus, cĭtus, ădvērsus, fūnĕstus īnsŏlĭtus, lūctŭosus, lūctĭficus, īnfāndus, īnīquus, ăcērbus. *v. Cado, Strages, Periculum.*

casus Grammaticorum. Słow końcowę odmiany.

casus nominandi Nominativus. Rectus ibidem.

casus secundus, gignendi, paternus, possessivus. ibidem.

Casus tertius, dandi. dativus. ibidem.
Casus quartus, accusandi, accusativus ibidem.
Casus quintus, salutatorius, vocandi, vocativus. ibid.
Casus sextus, Latinus, auferendi, Comparativus. Ablativus. ibidem.
Casus septimus, Casus octavus, ibidem.
Cata *sub* Kot.
cătăbăsis. is, gr. *Zastępowánie.*
cătăbŏlĭcus, gr. *Czárt.*
cătăbŭlum, gr. *Chlew, Klatká 2.*
cătăchrēsis, is. gr. *Zamiána słow.*
cătăclĭtum, gr. *Łoßko stołowe.*
cătăclysma, tis, n. gr. *Klistera.*
cătăclysmus, gr. Potop. Sündfluß. -- *Armenus qui post veterem cataclysmum.* Mant. *vide Diluvium.*
cătădrŏmus, gr. *Powroz kuglárski, Gonitwy miejsce.* **Ein Rennplatz.**
cătădūpa, orum, catadupi, *hi gr. Progi ná rzekach, Szum.*
cătăgĕlăsĭmus, gr. *Náśmiewcá.*
cătăgrăphum, *Obraz z perspektiwą.*
cătăgŭla, æ, gr. *Prządka.*
catalecticus versus, cui una syllaba deest. Servio. Catelectus Diomedi.
cătălēpsis, is, gr. *Poięćie.*
cătălīptos, gr. *Poięty.*
cătălŏgus, gr. *Reiestr 5. Wybrániec. Popis, Wyliczánie.* **Ein Register.** *syn.* index.
cătălysis, gr. *Rozłączánie.*
cătămĭdio. as, Wyśmiać kogo.
cătămītus, *Sodomczyk.*
Catampo, Festo. ludus quo duo se exercent, vel potius, Catambo. i. deorsum. ut retro secessus. Scalig.
cătănănce, es, gr. *Miłosna źiele,* & in *Miłośniczy 2.*
cătăpĕtăsma, tis, gr. *Zásłoná.*
cătăphŏrĭcus somnus, *Spiączka.*
cătăphracta, æ. gr. *Kiryś.*
cătăphrăctus. cataphractarius, *Kiryśnik, Rajtar* **Allenthalben bewahrt/Kurassirer/geharnischt.** *Ferreus aurato seu cataphractus equo.*
Pr. vide Armatus.
cătăphrăctum, gr. *Skárłupá.*
cătăpīrātes, æ, m. gr. *Ołowiánká żeglarská*
cătăplāsma, tis, gr. *Máść 2. Namászanie.*
cătăplāsmo, as, B. Námázuię.
cătăplēxis, is, eos, gr. *Przelęknięnie.*
cătăplus, li, gr. *Port, Przypłynięnie.*
cătăpŏtĭa, orum, gr. *Pigułká, Lekarstwo.*
cătăprŏtătes, æ. m. *Ołowianká żeglarska.*
cătăpŭlta, æ. *gr. Bełt, Poćisk Kuszá woienna.* **Ein Armbrust.** --*Stridentes torques catapulta molares.* Sid. *vide Balista.*
cătăpŭltārĭus, subst. *Kuszni strzelcy.*
cătăpŭltārĭus, adject. *Kuszny.*
cătăpŭtĭa, æ, gr. *Kleszczowiná.*
cătărăcta, æ, e gr. *Kratá żelazna, Stáwidło, Kátarakta, Szum, Upust,* **Ein Schoßgatter/ Wasserfall.** *Excepere tuos, & præcipites cataracta L.*
cătărăctes, & catarrhactes, æ, m, gr. *Progi ná rzekách, Czáplá 1. Rybitw ptak.*
cătărăctria, ut infra Cicelendrum.
cătărrhus, ri, gr. *Rymá.* **Der Snopf.**
cătărrhytus locus, *Mokrzyny.*
cătăscŏpĭum, gr. *Łodź.*
cătăscŏpus, gr. *Spieg.*
cătăsta, è gr. *Wendeta niewolnikow, Probá, Naczynie, Kramnica.* **Ein Ort der Sclaven** *Barbara gypsatos ferre catasta pedes.* Tib. *(Locus ubi venales servi exponebantur.) epith.* Bărbărĭca, ăvāra, ărcāna, ĭnērs, rĭgĭda, bārbăra. *phr.* Cŏmpĕdĭbŭsquĕ suīs & ĭnērti ŏpprēssa cătāsta. Non te bārbărĭcæ vērsābat tŭrba cătāstæ, Nōta lŏquor Rēgnum ĭpse tĕnet, quem sæpe cŏēgit
cătāstĭctos, gr. *Nákrapiány.*
cătāstrōma, *sis, gr. Podkład w budowániu.*
cătāstrŏphe, es, gr. *Odmiána. Item. Actus Comœdiæ extremus conversionem fortunæ, continens* Donat.

cătāſtus, è Gr. *Niewolnik kupny, Młodźieniaſʒek.*
cătax, cis, *Chromy.*

CATE

Cătè, *Oſtrożnie.*
cătēchēſis, Gr. *Náuka,* 1. 1. **Ein Bericht.**
cătēchīſmus, Gr. *Náuká Chrześćiáńſka.*
cătēchīzo, Gr. *Uczę kogo, Náuczam wiáry.*
cătēchūmĕnus, *Chrztu czekáiący.*
cătēgŏrēma, Gr. *lege infrà* Prædicatum.
cătēgŏrĭa, gr. ſub *Obwinięnie* 2. *& infrà Prædicamentum.*
categoricus, lege infra Prædicativus.
cătēia, *Poćiſk, Kula nawiązána.*
cătēlla, *Suczká, Łáncuſzek żelázny.* **Ein klein Hündig.** --- *acumina ſæpe catellam.* Horat. *ſyn.* Cătŭla, *vel* pārva cănis.
cătēllŭlus, Pieſek.
cătēllum n. *Łáncuſzek.* **Ein klein Kettlein.**
cătēllus, idem & *Szczęnie, Łáncuſʒek żelazny, Nákolanki.* **Ein Hündelein.** *v. Catulus.*
cătēna, *Łáucuch* 1. 2 *Taniec* 3. *Szpąga* 1 *Łáta dáchowa.* **Ein Kette.** -- *Stridor ferri, tractæque catenæ.* Virg. *ſyn.* Vīncŭla, nēxus, cŏmpĕdes, mănĭcæ, lăquĕus, fūnis, nōdus, lŏra, lĭgămen. *epith.* Grăvis nēxa; fĕrrūgĭnĕa, tĕres sŏlĭda, ærĕa, īmprŏba, ŏnĕrōſa, pōndĕrōſa, rĭgĭda crŭĕnta, fĕra, ăcerba, ænĕa, vūlcānĭa, servīlis, probrōſa. Pōndĕre lăſſa cătĕnæ eſt manus. cēntum vīnctus cătēnis pōſt tĕrgum nŏdis. īnvădīt vīncītquĕ mănus poſt terga cătēnis. *vide Vincio.*
cătēna lignea, *Łyczak, Wić.*
cătēnæ, *Więzy.*
cătēnārĭus, *Łańcuchowy.*
cătēnāti, *Paſmem.*
cătēnātĭo, *Wiązánie.*
cătēnātus, *Łáncuchowy, Związany.* **Mit Ketten gebunden.** *expectant curæq; , catenatique labores.* Mart. *ſyn.* Vīnctus, *vel* cōntĭnŭus. *phr.* Cătĕna, vīnclīs. mănĭcis cōmpĕde vīnctus, lĭgātus, ſtrīctus, cōnſtrīctus, ădſtrīctus, cătēnis rĕvīnctus, vīnclis tĕnăcĭbus ădſtrīſtus. cōmpĕde vīnctus. vīnclis pĕdes, mănūſq; lĭgātus.

CATH

cătēno, as, *Łáncuchem związáć, Wiząże* 1.
cătēnŭla *Łancuſzek.* **Ein Ke tlein.** --- *Et erit geminata catenula pendens.* F.
cătērva, *Orſzak, gromáda ludźi Kupa, Połek, Rota* 1. **Ein Schaar Kriegsleuth** *Inceſſit magnâ juvenum ſtipante catervâ.* Virg. *ſyn.* Tūrma, phalānx; āgmen, cŏhōrs mănus, lĕgĭo, mănīpulus, ēxĕrcĭtus, glŏbus. *epith.* Flōrēns, fūlgens, īnsāna. ārmĭfĕra, ſpūmāntes cæde cătērvæ, āgmĕn ăgēns ĕquĭtum & flōrēntes ære cătērvas. *vide Exercitus & Turba.*
cătērvālis, *Gminowy, Podły.*
cătērvārĭus, *Podły.* **Schlecht.**
cătērvātim, *Hurmem,* Gromadą. **Rotten oder Schaarenweiſʒ.** *Iamq; cateervatim dat ſtragem, &c.* Virg. *ſyn.* Tūrmātim.

CATH

Căthārma, atis, Gr. *Oddány, &c.*
căthārtĭcus, *Gr. Purguiący, Lekárſtwo purguiące.*
căthĕdra, *Gr. Kátedrá, Stolec* 1. **Ein Stuhl/ Seſſel/ Canczel** *Et ſteriles cathedras. baſia ſola crepant.* Mar. *Hinc atq; inde patens, & nudæ pæne cathedræ.* Juv.
căthedrālĭtĭum, Biſkupizná.
căthĕdrālĭtius *Pacholę.* **Das zu dem Stühlen gehört.** *CumCathedralitios portet tibi rheda. &c.* Iuv.
căthĕdrārĭus, *Pokątny.*
căthēmâ, tis, Gr. *Noſzęnie, Łancuch złoty.*
căthētus, ti Gr: *Linia z gory ná doł.*
Căthŏlĭcus, ſubſt. Gr *Kátolik.*
căthŏlĭcus, adject *Katolicki, Powſzechny.*
cătīllātĭo, *Polizowanie, Łupieſtwo.*
cătīllo, as, *Polizuię.*
cătīllo, onis, *Zárłok.* Polizácz, Łupieżca, *Szczuká* 2. **Ein Schlemm r.**
cătīllus, *Miſká máłá, Tygiel* 2. *Młynſki kámień zwierzchni,* & ſub *Petlice,* **Schüſʒlein.** *Incretum, puris circumpoſuiſſe catillis.* Hor.
cătīnēllus, catinulus, *Miſká máła.*

cati-

Catinum, *Krużyk.*
catinus, Krzynów, *Miśá sporá.* Schüssel.
---*Augusto pisces urgere catino.* Hor. *syn.* Catinum, lanx, discus. *epith.* Fictilis, capax, lautus.
catlaster, Szczenię, Dźiećię 2. Gołowąs.
catlitio, Bestwienie się.

C A T O.

Catoblepas, æ, m. Gr. *Głowacz 1.*
Catochites, æ, m. gr. *Kámień lipki.*
catogeum, sub *Podźiemny.*
catomio, vel catomo, vel catomis suspendi. Nogámi wzgorę.
catomum, è gr. *Łancuch piekło.*
catonium, sub *Piekło.*
catoprice, es, gr. *Pátrzenie.*
catoptromantia, gr. *Wrożka 2.*
catorchites, æ, m. gr. *Figowe Wino.*
catorthoma, tis, gr. *Uczynek dobry.*
catorthosis, is gr. *Spráwowánie 1.*
catoterica, trum, gr. *Leskárstwo pupguiące.*
catta, *apud Martialem, avis edulis ignota. Rader.*
cattus, catta. idem Catus subst. & sub Szopá woienna.
catula. *Suczká.*
catularius, catulinus, *Psi Szczenięcy.* Zum Hündlein gehörig.
catulaster, Szczenię, Dźiećię 2. Gołowąs.
catuli, *bi. Dźieći 5.*
catullio, is, *Bestwię się.* Ramslen.
Catullitio, *Bestwienie się.* Das Ramslen.
catulus, *Piesek, Szczenię. Prośię Łáncuszek żelázny.* Hündlein. *At consveta domi catulorum blanda propago.* Lucr: *syn.* Catellus, *epith.* Parvus, exiguus, tener, tenellus. Lactans, mollis, timidus, tener, blandus, pavidus, fugitivus, fugax, mordax, pavens, docilis canis.
catameum. Arnobi. libi genus in sacris ethnicorũ.
catus, adject. *Umieiętny, Mądry, Ostrożny.* Klug. *Voce formasti catus & decora.* (Saph. *syn.* Cautus, astutus, callidus, versutus.
catus, subst. Kot, ein Katz. *Produxit a Petronius, & aliqui Cattus scribunt; aliis eiusdem originis, est cum Adiectivo ă Non secus ac muri catus ille invadere pernam.* M. *syn.* Felis. *epith.* astutus: muribus hostis,

C A V.

Cava, Kula náwiązána.
cavædium, *Sień 1. Podworze.*
cavamen, *Loch. Grubá, Wydrożenie.*
cavata dextra, *Gárść.*
cavaticus, *Lochowy.*
cavator, *Dłubacz.*
cavatus, *Wydrożony.*
caucalis, idis, f. gr. *Pietraszník źiele.*
caucon, gr. *Przęstká, Bezlist źiele:*
caucus, Czára 1. Korczak.
cauda, *Ogon, Plusk 1.* Ein Schwantz. *epith* Longa, sinuosa versicolor, stellata. *phr.* Longo caudæ syrmate condit humum.
cauda salax, *Członek.*
cauda placens piscis, *Szczuká.*
caudam jacto, traho, Prov. *Kokoszę się.*
caudatus, *Ogoniásty.*
caudetum, in *Przęstkowy.*
caudeus, *Przęstkowy, sitowi.*
caudex, itis, m. *Pniak, Kłodźiná, Odźiemek. Głupiec, Nikczemnik,* Der Stamm an einem Baum. *syn.* Truncus liber-*Quin & caudicibus sectis. (mirabile dictu.)* Virg.
caudica navis, *Komiegá.*
caudicalis, *Pniákowy, Kłodźinowy, in Kłodźiná*
caudicalis provincia, *Rąbánie drew.*
caudicaria, & caudicata navis, *Komiegá.*
caudicarius, caudicatus, *Pniakowy, Kłodźinowy, Dylowy.*
caudices connexi, *Trtáftá.*
cave, cave malo, *Wára 2.*
cave ne, *Niech 1.* Siehe zu. *Lucum, ligna, cave ne portas occupet alter.* Hor. *Vade, vide, cave ne titubes, mandataq; frangas,* Hor.
cavea, Klatká 1.2. *Koss koło płonek,* & in *Dźiewowisko 1,* Ein Käfig/ Vogelkorb. *Exori-*

tur caveis qualis resonantibus olim. Cl. *syn.* Fŏvĕa, fŏssa. căvērna, spĕcus, āntrum. *epith.* ŏbscūra, prŏfūnda, īma.
căveo, *Przestrzegam, 1. Wáruię, 1. 2. Zákázuię, Zagradzam 2. Ochrániam, Zápisuię 4. Chronię się. & in Nie 2. Rádzę o kim.* Meiden / hüten / fürseh n. *Ergo cavete viri, ne fit sententia discors.* P. *Quiq; aliis cavit, non cavit ipse sibi.* Ovid. *syn.* Video. prōvĭdĕo, āntĕvĭdeo, prōspĭcĭo, ādvĕrto, præcăvĕo, ŏbsērvo. *phr.* Cōmmĭsĭsse căvet, quod mŏx mūtāre lăbōret.
căvĕo alicui obsidibus, *Zakładniki dáć.*
căveo alicui prædibus, *Rękoymię daię.*
căveo mĭhi obsidibus, *Zákładniki wźiąć.*
căveo fœdere, *W przymierze co kłádę.*
căvērna, *Jáskinia, Grubá.* Ein Höle. *Regia, & umbrosæ penitus patuēre cavernæ.* Virg. *syn.* āntrum, spĕcus, spēlūnca, spēlæum, lātebra, lūstra fĕrārum, *epith.* ūmbrōsa, ūmbrĭfĕra, īma, clausa că va, vāsta, ēxēsa, fōssa, fūlva, sēcrēta, īmmānis, phr. ābrūptis specus ătra căvernis. æstīva in fŏssis cōndēns frūmēnta căvērnis. Cūrvīsquē īmmūgiīt Ætna căvērnis. *vide Specus, Antrum.*
căvērnōsus, *Lochowáty.* Voller Hölen. *Perque cavernosos jussit penetrare meatus.* P. *syn.* Căvus. *vel* căvērnis frēquēns, mūltis cōncăvus āntris.
căvērnŭla, *Dźiyrká 1. Oddechowa dźiurká.*
căvĕus, i, *Korczak 1. Czára 1.*
căvĭar, aris, n. sub Ogonowy.
căvīlla, *a. Szyderstwo.* Ein Speywort.
căvīllātĭo, *Przymowka, Szyderstwo, Wykręcánie.* Gespey/Gespött/Gehön. *syn.* Jŏcātĭo, jŏci, jŏcus, căvīllus, scōmma. *epith.* Tūrpis sŏlūta, pŭĕrīlis, mŏrdax, līvēns, prŏcāx, inīmīca, pĕtŭlāns, aūdax, *phr.* Plēna cōnvīcĭis, ŏpprŏbrĭis vērba. Rīdĭcŭli mŏrdāces, prŏtērvi sāles, lŏci. Scūrrīlia scōmmăta. *vide Risus.*
căvīllātor, *Szyderz, Szczypácz. Wykrętarz.* Ein Spottvogel. *syn.* lŏcŭlātor, *vide Cavillatio.*
căvillātus us, *Szyderstwo, Wykręcánie.*
căvilles. hæ sub Szyderstwo.
căvīllo, as. *Przystrzagam.*

Căvīllor, aris, *L. ę 1. Szydzę, Szczypię 4. Przymawiam, Przyganiam, Potwarzam. Oszukiwam, Wykręcam 2, Zártuię.* Hönen/spotten. *syn.* Rīdĕo, īrrīdeo, lūdo, īllūdo, iŏcor. *phr.* Prŏcācĭter īllūdo, arrīdĕo. Prŏtērvis cōnvīcĭis lăcēsso. Jŏcis scūrrīlĭbus ēxcĭpĭo, Mŏrdācĭa scōmmata jacto. *vide Derido.*
căvīllum, cavillulum, *Szyderstwo.* Speywort *vide supra Cavillatio.*
căvitio. Festo i. cautio priscè.
caūla, *Chlew 1. Owczárnia, Loch.* Ein Schafstall *Cum fremit ad caulas, ventos perpessus & imbres.* Virg. *syn.* ŏvīle, stăbŭlum, sēptă, *epith* Claūsa, tūta, āngūsta. lāta, pīngvis ŏpīma. plēna, călĭda, ăpērta, mūnīta. *vide Stabulum.*
caūlæ, *Dźiurki 1.*
caūlam facio, *Wyrástam 2.*
caūlēsco, is, *Głąbieie.* Stänglen.
caūlīas, æ. m. gr. *Głąbowy,* & in *Cyrenayskie źiele.*
cauliator apud Plautum legit Lipsius, à caula. allusisse Poetam aiens ad vocem Cavillator. *quam ibi alij simpliciter legunt, argutè & aptè ad mores servi rustici fictis vocibus exprimendos.*
caūlĭculum ago, facio. *Wyrastam 2.*
caūlĭcŭlus, *Łodyga, Pipa, Podczos.* Ein Krautstengelein. *Nigra cauliculus virens patella* (Phal.)
caūlis, è gr. *Głąb, Łodygá, Pipa, Piorogęśie pisárskie. Rząp 1. Kápustá 1. Bobowiny, Wyrostek.* Ein Krautstengel. *caulibus, & pomis & aperto viveret horto.* Juv. *epith.* Tĕner, nŏvus, frāgĭlis, trĕmŭlus. vĭrĭdis, vĭrēns, vērnans, tūrgēns, pătŭlus.
caūlĭum planta. *Rosada.*
caūlla sub Máły.
caūlōdes, gr. Głąbiásty. & in *Kápustá źielona*
Caululis Plaut. Lipsi. diminut. à caule. pro cavillulis, ut suprà Cauliator pro Cavillator.
caūma. gr. Upálenie Gorącość.
caūnăce, es, gr. *Guniá 2.*
căvo, as, *Wydrażám.* Hölen / ausgraben.

Dura tamen molli saxa cavantur aqua. Ovid. *syn.* excăvo. fŏdio, effŏdio, perfŏro.
căvo, is per tertiam, in Niech 1.
caūpa, *Przekupká.*
caūpo, *Przekupień, Szynkárz, Kárczmarz* Ein Wirth. *Dissertum nautis cauponibus, atq; malignis epith.* Bĭbŭlus, perfĭdus, mălignus, sōrdĭdus.
caūpōna, *Kárczma, Szynkárká, sub Szynkárz* Wirthshauß / Garkoch. *Aspersus volet in caupona vivere, nec qui,* Hor. *syn,* Pŏpīna tăbĕrna. *epith.* ăpĕrta, cōmmūnis, pătēns, īnsīgnis, sōrdĭda.
caūpōnam, *vel* cauponiam artem exerceo, *Szynkuię.*
caūpōnarĭa, cauponia ars, *Szynk.*
caūpōnĭus, *Kárczmárski.*
caūpōnŏr, aris, *Kupczę, Szynkuię, Przekupuię.* Wiethschafft treiben. *Nec cauponantes bellum, sed belligerantes.* Enn.
caūpūnŭla, *Kárczmá.*
cāurĭo, is, *in Ryś* 2. Schreyen.
caūrus, *Wiátr zachodniemu poboczny na połnocy.* Nord West wind.

CAUS

Caūsa, *Przyczyná* 1. *Spráwá* 1. 6. *Rzecz* 2. *Sąd* 11. *Wymowká, Pokrywká* 2. *Przypadek* 3. *Chorobá* 1. *Początek* 2. & in *Dla tego, Dla boiáźni, Dla obyczáiu.* Ein Vrsach. *syn.* Prīncĭpĭum, fōns, ŏrīgo, căput, rādīx, *vel* rătĭo, *vel* līs, cōntrōvērsĭa, jūdĭcĭum. *epith.* ŏccūlta. ĭnanis, Sūffĭcĭēns. hŏnēsta, pĭa. lēvis, dĭffĭcĭlis, ŏbscūra, īnnŏcŭa. *phr.* Tānti caūsa, căpŭtquĕ măli. Hīnc mĭhi prīma măli lābes. Hŏc fōnte dērīvata clādes in pŏpŭlum patrĭāmquĕ flūxĭt. Quæ caūsa sŭbēgit ĭgnōtās tēntāre vĭas? Caūsās nē quĭcquām nectis ĭnānes. Hīnc īllæ lăchrȳmæ. Sēmĭna cūrārum dē căpĭte ŏrta tŭo. Tū vĭtĭis hŏmĭnum crūdēlĭa pābŭla præbēs? ērgo sōllĭcĭtæ tu caūsa pĕcūnĭa vītæ ĕs? Neū mātri mĭsēræ tānti sĭm caūsa dŏlōris.
caūsa cabitis. de capite, *Sąd o głowie.*
caūsa, causarum, Beg.

Caūsalis *Conjunctio, ut igitur. Probus.*
caūsam ago, oro, dico. *Obwiniono mię, Spráwuię się.* 1. *Wymawiam się, Rzecz mam. Prokurácyą się bawię.*
caūsārĭa missio; *Odpráwa.* 3.
caūsārĭe missus miles. *Zołnierz odpráwiony*
caūsārĭus, adject. *Chory* 1. *Słuszny, Przypadkowy Zołnierz odprawiony.*
caūsarum actor. *&c. Prokurátor.*
caūsarum concinnator, *Prátyk* 2.
caūsās, oro, ago, &c. *Kauzy odpráwuię.*
caūsātĭo, *Wymowká.*
caūsātĭo, sub *Słusznie.*
caūsātīvus casus in Słow odmiány,
caūsĭa gr. *Záwoy, Kápelusz. Szepá woienna.*
caūsĭdĭcīna. Prokuracya.
caūsĭdĭcus, *Prokurator* 2. Ein Fürsprecher. Advocat. *Et te patronum, causidicumq; putas.* Mart. *syn* Pātrōnus, ādvŏcātus. *epith.* Raūcus, ăvārus, lŏquāx. *phr.* Lītĭbus āptus. Lĭtes, jūrgĭa ămāns. Lĭtĭs ămāns. Fāma dĕcūsquĕ fŏri, Qui cīvĭca jūra respōndet. Cūjus aūxĭlĭo trĕpĭdis vōx sŏlet esse rĕis. Qui căpĭtāle nĕfas fācūnda dīlŭit ărte. Qui māgnis clāmōrĭbus īmplĕt fŏrum. Clāmōsi glorĭa cīrci. Qui līnguam caūsis ăcŭĭt. Dŏctus caūsas ăgĕre, & cōmpōnĕre lēgēs. ēxĕrcĕt raūcŏs tērtĭa (*hora*) caūsĭdĭcos, Nōn sum caūsĭdĭcus, nĕc ămāris lītĭbus āptus. Tūrba eădem stīpat fŏra, cum tua mœstos dēfēnsura rĕŏs vōcem făcūndĭa mīttīt, & laūdĭbus īpsa tŭĭs rĕsŏnāns fŏra, tu quŏque, Pīso, Jūdĭcis āffēctum pŏssēssăque pēctŏra dūcis Vĭctor, spōnte sŭa sĕquĭtur quŏcūnq; vŏcāsti, flēt si flēre jŭbes. gaūdet gaūdēre ēdŏctus, & tē dānte căpĭt Jūdēx quām nōn hăbet īram. Quĭs nōn āttŏnĭtus Jūdex tŭa rēspĭcit ōra? Quis rĕgit īpsĕ sŭam nĭsĭ pĕr tŭa pōndĕra mēntem. Nēc te Pīso tămen pŏpŭlo sub jūdĭce sōla mīrantur fōra, sĕd nūmĕrōsa laūde Sĕnātus ēxcĭpit, & mĕrĭtās rēddit tĭbi cūrĭa vōces. Quæ sit ĕnim cūlti făcūndĭa sēnsĭmus ŏris, cīvĭca pro trĕpĭdis cum tŭlit ārma rĕis: Mŏx ūndāre fŏro vĭctrix ŏpŭlēntĭa līnguæ, Tūrātīquĕ rĕos, īpsa hæc āmplīssĭmas sēdes ōrāntem stŭpŭĭt. *vide Orator.*

caūsĭficor, aris, Wymawiam się.
caūsōdes, is gr. Gorączka ćięszka.
caūson, onis. m. gr. Idem.
caūsor, aris, Dáię przyczynę, Wymáwiam się czym, Uskarżam się, Oćiągam się Verursachen. Sed jam causaris barbamq; annosq; pilosq; Iuv.
caussa. an causa meliùs scribuntur? sub Przyczyna. Ein Vrsach.
caūstĭcum. gr. Kauteryum 2.
caūstĭcus, gr. Palący. Brennend.
caūsŭla, Przyczyna 1. Spráwá.

CAUT

Caūtè, Ostrożnie.
caūtēla. Wárunek. Przestrogá. Fürsehung/ Vorsicht. Atq; hominum cautela fuit solersq; honorum. Ser. syn. caūtĭo, vērsūtĭa, āstūtĭa, cāllĭdĭtas, prūdēntĭa.
caūter, eris, m. gr. Piąto. Kauteryum 2.
Cauteriata scientia i, cauteriò adusta, adusta, insensibilis. Rhodig. ad Timoth.
caūtērĭum, gr. Kauteryum 1. 2. Zegádło. & in Smelcmistrz.
caūtēs is, f. Skáłá 1. 4. Ein rauher Felß/ Stare vel insanis cautes obnoxia ventis. Tib. syn. Rūpēs, scōpŭlus, sāxum. epith. Dūra Mārpēsĭa, crūda, sŏlĭda, spĭnōsa, āspĕra. sāxōĭa, rĭgĭda, rĭgēns, vide Rupes.
caūtim, Ostrożnie.
caūtĭo. Ostrozność Intercyzá, Wárunek, Zapis. Przestrogá, Formułá.
caūtĭōnālis, Warunkowy.
caūtĭōnem adhibeo, Przestrzegam.
caūtĭus. Nomen subst. Sum ryba.
caūtor. Przestrzegacz, & sub Formułá.
caūtus, Ostrożny. Wárowny. Behutsam.
căvum, Loch. Jámá Dołkowotość, Grubá, Dźiurá 1. Láskowánie wklęste, & in Dźiub.
căvum ædium, Podworze, Sień 1.
căvum liminis, Biegunowa dźiurá.
căvus, vi. subst. Jámá, Loch, Dźiurá 1.
Czárá 1. Rorczak. ein tieff Loch. Iuventusq; cavis bufo, O quæ plurima terræ. Virg. syn. cāvum, ī. fōssa, căvērua, spĕcus, antrum.
căvus, vi, adject. Hol. Mons cavus. ignavi domus. &c. Ovid. syn. căvātus, cōncăvus, effōsus altus, prŏfūndus, hians. pătēns,
cāxo, onis. Chromy.
Cecidit malè, irritum, Nie poszło mu.
cēcŭá, cēcŭma, Sowá 1,
cĕcryphălus, gr. Czepek 3.
cēdēns annis. Nie. trwáły.
cēdit. Powodźi się, Uchodźi, Dostało mi się.
cēdo. is, Ustępuię 1.6.7. Pusżczam 4. Uchodzę 1. Uchodźi 2. Zginam się, Umykam się 1. Upadam 8. Umieram 1. Weichen. Cede repugnanti. cedendo victor abibis. Ovid. syn. Dĭscēdō, rĕcēdo. făcēsso, ēxĕo, ăbĕo, ēvādo, ēxcēdo, vel cōncēdo.
cádo, Day 1. dayię 1. Powiádam 1. Pytam, Proszę 2 Gib her/ sag her. Facti crimen habet, cedo si conata peregit. Iuv.
cēdo auctoritati, Przystáię ná co.
cēdo precibus, Uprośić się dáię.
cēdo quemvis arbitrum Zdáię się 2.
cĕdrātus, Cedrowány.
cĕdrĕlăte, es, & Cedris idis. gr. Cedr.
cĕdrĭa, & Cedrium, Cedrowa żywica, & in Smołá. Hartz von Cederbaum.
cĕdrĭnus. & cedrius, Cedrowy. Cedern. Ac etiam cedrinam cedrinis cum vestibus arcā Fill.
cĕdrŏstis, is, gr. Przestęp biáły.
cĕdrus hr. Cedr, an Modrzew. Cederbaum. Posse linenda Cedro, & levi servanda Cupresso H. Urit odoratam nocturna in lumina Cedrum. Virg. epith. ŏdōrāta, ŏdōra, ŏlēns, ēnōdis, ætērna, Lĭbănĭtis, fērālis, īmmōrtālis, frāgāns, dēnsa, ālta, ŭmbrĭfĕra, pūlchra ārdŭa, ēxcēlsa, sūblīmis, dūra, īncōrrūpta. phr. prōcēra ārbor, pērpĕtuo vĭrēns, nec cātĭem nec tĭnĕas sēntĭens lōngæque sĕnēctæ non mĕtuit cārĭem cēdrus cārie īmpĕnetrābĭlis ārbor. Sēmper hābens frōndes. Nec tĭtulus mĭnĭo, nec cedro char-

chárta nōtētur. Dānr ūtīle ligneum. Nāvīgīis pīnos, dŏmĭbus cedrum ātq; cūprēssos. vide Arbor.

CEL'

Cēlātè, celatim, Potáiẹmnie.
cĕlĕbrābĭlis, celebrandus, & celebratus. Sławetny, Chwalebny, Zacny.
cĕlĕbrāta, orum, Pogrzeb.
cĕlĕbrātĭo, Sławiẹnie, Spráwowanie, Kupienie sie, Zgromádzẹnie, Swiecenie, Chwalẹnie. Ruhm.
celĕbrātor, Zdobićiel.
cĭlĕbrēsco, Słynẹ. Berümt werden.
cĕlĕbris, adject. commune. Sławny. Uroczysty, Ludny. Berühmt. Gentis Aquitanæ celeber Messala Triumphis. T. syn. Cārus, nōbĭlis, īllūstris, īnsīgnis, fāmōsus, lāudātus, spēctātus vel frĕquēns. phr. Nōbĭlis & fāma mūltis cĕlĕbrātus in ōris. Cĕlebri cāntātus laude per ōrbem. Cĕlebri fāma laūdātus in ōrbe. Factis quem fāma īngēntĭbus ēffert. Fāma sŭper æthĕra, sidera nōtus. Cārmĭne mūlto cĕlĕbrātus. vide Illustris.
cĕlĕbrĭtas. Kupienie sie. Tłum, Zgromádzẹnie. Ruhm.
cĕlĕbrĭter, Sławnie,
cĕlĕbro Sławiẹ, Chwálẹ 1. Zdobiẹ, Sprawuiẹ 7. Bywam gdzie. Swiẹcẹ Stroiẹ igrzyská. Loben, rühmen. Semper honore meo semper celebrare donis. Virg. Seque celebrari quolibet ore finit. Ovid. syn. Laūdo, prædīco, vide Laudo vel frĕquēnto.
cĕlĕbro vindemiam, Spráwiam tłukẹ, in Tłuká
cĕlĕr, Pretki, Rychły, Poryweczy & in. Pretko. Schnell/ Geschwind. Sic celeri missa præceps per inane volatu. Ovid. syn. Vēlox, pērnix prōmptus ēxpĕdītus, cītus, præpes, vŏlūcer lĕvis, fēstīnus, prŏpĕrus, cĭtātus, prŏpĕrāns, fēstīnans, haūd sēgnis, īmpĭger, vŏlāns. phr. ōcyor Eūro Nŏto, aūra, vēnto, fūlmĭne, fūlmĭnis ālis. Cūisŏnĭpes cūrsu, cūi cēssĕrit īncĭtus āmnis. v. Festino, velox.
cĕlĕre, pro Celer, v. Pretki.
celerissimus. Ennio.
cĕlĕre, celeranter, & celeratim. Rychło Pretko.
cĕlĕres, hi sub Hálábartnik.
cĕlĕrĭpes Pretkonogi.
cĕlĕris, is, hic & hæc. Pretki.
cĕlĕrĭtas, celeritudo, Pretkość, Behendigkeit. syn. Vēlōcĭtat, lēvĭtas.
cĕlĕrĭter, celeriuscule, Rychło. Pretko. Spiesźno. Eylend. syn. Vēlōcĭter, prōmptè prŏpĕre, lĕvĭter, ōcȳus, cĭto, cōntĭnuo, ēxtēmplo, quamprīmum, rĕpēnte, mōx, cōnfēstim, sūbĭto, haūd mŏra.
cĕlĕro, celeritatem facio, Przyspießam. Spiesźe sie. Bieżẹ 2. Eilen. Sed celerare fugam in sylvas, & sidere nocti. Virg. syn. Prŏpĕro, fēstīno, mātuso, accĕlĕro, vide Festino.
cĕles, itis, gr. Koń wierzchowy, Koń iezdnego naszący. Łodź.
cĕlĕtīzōntes, hi, gr. Gonitwẹ, czyniący.
cĕlēuma, vel celeusma, tis, gr. Pobudká 1. Krzyk żołnierski, Wśiádana piosnká, Pieśń. Ein Ermahnung.
cĕlēustes, æ, m. gr. Wiosłowych rządzcá.
celia, æ, Piwo 1.
cĕlla, Romorá 1. Piwnica, Cela, Swiátnica, Schowánie, Ziẹmianka, Szpichlerz, & sub Pieczáry.
cĕlla frigidaria, Chłodnik.
cĕlla promptuaria, penuaria, mellāria, oleāria, Szpizarnia.
cĕlla vinaria, Winna piwnicá.
cĕllæ favorum Susz pszczelny.
cĕllārĭa. æ in Piwniczny.
cĕllāris Piwniczny.
cĕllārĭum, Schowánie, & in Spiżárnia. Speißkammer. Plema domus curas abigit cellaria pleno M.
cĕllārĭus, subst. Piwniczny 1. Szafarz 1. Ein Kellermeister.
cĕllārĭus, adject. Piwniczny 2.
cĕllŭla, Romorka 1. 2. Celá
cēlo, as, Taiẹ czego, Zákrzywam. Verdecken. Sed bene coletur, bene si celabitur index Ovid.

Ovid. *syn.* ŏccŭlo, ŏccŭlto, tĕgo, cŏndo, rĕcŏndo, vēlo, ăbdo, ŏbtĕgo, ŏbŭmbro, prætĕxo. *Aphr.* Hōc prætĕxit nōmĭne cŭlpam. ĕrror, qui făcti crīmen ŏbŭmbret, ĕrit. Făctumq; diu cēlāvit, ut văstis, jăcĕas tĕnebris, cēlābĕre nŭnquam, īlle quĭdem cēlare cŭpit, tŭrpīque pŭdōre tĕmpŏra pŭrpŭreis tĕntat vēlare rīātis. *vide Abscondo.*

Cĕlōnēum, celonium, gr. *Zoraw 2.*

cĕlox, ocis, f. *Łodź.* ein Jagd-Schiff.

cēlphus, *Koczkodan.*

cēlsĭtas, celsitudo, celsum, *Wysokość.*

cēlsus, *Wysoki 1. 2.* Hoch. *syn.* ăltus, ēxcēlsus sŭblīmis, ărdŭus. *vide Altus.*

cēlte, is. n. celtes, is, m. & f. *Rylec, Dłoto.*

cēltis, is, *Zołw. Słodkie drzewo.*

cĕmus. gr. *Kánia przędzá. Miłośniczy podárek.* an *Języczki śiwe?*

cēnchrămus, idis, gr. *Przepiorka wielka Figowe żarnko.*

cena æ. ut aliqui scribunt. lege Cœna.

cēnchrĭas, æ, m. gr. *Wrzod.*

cēnchris, is, hic gr *Wąż nákrápiány.*

cĕnchris, idis hæc gr. *Pustołká.*

cēnchrītes, æ, m. gr. *Jagliásty kámień.*

cēnchros, ri, gr. *Dyáment.*

cēnŏtăphĭum, gr. *Máry poczesne.*

cēnsĕo, *Mniemam. Uchwalam, Popisuię 2. Czynß nákazuię. Zda mi się, Szácuię, Pobor odbieram, Náradzam się, Rádzę 1.* Achten, schätzen. *Quam scit uterq; libens censebo exerceat artem.* Hor. *syn.* Pŭto, sēntĭo, ărbĭtror. ēxīstĭmo, jūdĭco. *v. Opinio.*

cēnsĕor, *Popisáć się dáię & in Zdá mi się.*

cēnsĭo, *Szácowánie, Karánie, Zdánie 1. Popis, Penowánie.*

cēnsĭōnem facio, *Popisuię żołnierzá, Penowáć*

cēnsītĭo, *Czynsz 3. Popis 1. Poboru odbiernik.*

cēnsĭtor, *Czynszownik 2. Popisowy urzędnik.*

cēnsītus, *Czynszownik 1. Kmieć.*

cēnsor, *Popisowy urzędnik, Obyczáiow po práwiacz, Szácownik, Probierz, Karzący Censor.* Schätzer. ---*Animum censoris sumet honesti.* Hor: *epith.* Rĭgĭdus, tetrĭcus, sĕvērus, hŏnēstus.

cēnsōrĭa nota, virgula, *Censurá.*

cēnsōrĭa notatio, censorium judicium. *Rozsądek.*

cēnsorĭa virgula noto, *Censuruię.*

cēnsōrĭus, *Obyczáiow poprawiácz, Popisowy 1. Surowy 1.* Das dem Schatzungmeister zugehört. *Quem censoria cum meo Severo.* (Phal.)

cēnsōrius stylus, *Rosądek 3.*

cēnsu libera. prædia, *Wolne dobra.*

cēnsŭālis, adject. *Popisowy 1. Czynszowy.*

cēnsŭālis, substant. *Poborcá. Pisarz.*

cēnsŭārĭus, *Czynszowy.*

censui censendo agri. prædia, *Właśná rzecz.*

cēnsum, n. substant. *Popis 1.*

cēnsum ago, habeo, *Pobor odbieram, Popisuię. majętnośći.*

cēnsūra, *Rozsądek 2. 3. Popis 1. Káranie, obyczáiow złych gánienie.* Des Schätzung-meisters Ampt. *Dat veniam corvis vexat censura columbas.* Iuv. *syn.* ŏbsērvātĭo. *epith.* Sŭpērba, rĭgĭda, făstŭōsa, sĕvēra, īnjŭsta, dūra.

cēnsūram facio, *Kosztuię 1. Probuię, Obieram 2.*

cēnsus, us, *Czynsz 2. 1. Dochod 1. 2. Bogáctwá, Pobor, Popis 1. Zdánie.*

cēnsus colonicus, census per focos, *Podymne.*

cēntaurĕa æ, centaurea, orum, centaureon, centaurium, gr. *Centuryia 1. 2.*

cēntaūrion, *Pának.*

cēntūris. idis, gr. *Centurzya 2.*

cēntaūrus. gr. *Mieszániec.*

cēntēnārĭum pondus, *Cętnar.*

cēntēnārĭus. adject. *Setny 2. Stoletni, Cętnarowy, Setnik 1. Wielki.*

cēntēnārĭus, subst. *Setnik 2. Portugał.*

cēntēnĭōnālis, *Portugał.*

centenus, centeni sub *Sto.* Hundert. *Et ter centenas erroribus implicat urbes.* T.
centesima usura, *Lichwá, Zysk.*
centesimare, *Setkowáć.*
centesimatio, *Setkowánie.*
centesimus, *Setny 1. Stokrotny.*
centiceps, *Stogłowy.* Das 100. Häupter hat. *Demittit atras bellua centiceps.* A.
centies, *Stokroć Często 1.*
centifolius. *Stolistny.*
centigranus, *Stoziarnisty.*
centimanus. *Storęki.* Der 100. Hände hat.
centinodia, *Sporyż.* Wegtritt.
centipeda, æ. f. *Gąsienicá.* Graswurm.
centipellio. *Flák, Kiszki flákowe*
centipes, adject. *Stonogi.*
centipes. subst. *Stonog morski.*
cento, onis, *Koc 1. Łáchmány, Sámodźiał, Szmatá, Kiść* 1. Ein schlecht Kleid.
centralis, *Pośrodkowy.*
centratus circulus. Fulgentio centrum habens.
centrine, es, gr. *Pies morski.*
centrines, æ. m. gr. *Komor.*
centrosus, *Twárdy.*
centrum *Sredni punkt, Srzodek. Twárdość, Mármurowy sęk.* Ein mittel punckt.
centrum cœli. *Biegun 3.*
centum, *Sto, Wiele czego.*

centum capita, *Mikołaiek źiele.*
centumgeminus, *Dwusetny.* Hundertfältig. *Et centumgeminus* Briareus *&c.* V.
centumnodia, *Sporyż 2.*
centumpondium, *Cętnár Wágá* 1.
centum quadrantes, *Dźieśięć groszy.*
centumvir, *Łáwnik.*
centumvirale munus, *Łáwniczy urząd.*
centunculus, *Rocyk, Płátek do oká, Kocáńki, Ukwáp, Łáchmány.*
centuplex, centuplus, *Stokrotny.* Hundertfach. *Centuplicemq; ferant virtutis robore fru-gem.* Iuv.
centuplicatio, *Stokrotnie.*
centuplico, *Stokrotnie czynię.*
centuria, *Sto, Setnik 3. Rotá 1. Dwieśćie stáy.* Ein Hauffen Kriegsleuth.
centuriatim, *Stámi, Rotámi, Gromádą.* Mit Hauffen, mit Rotten.
centuriare, centuriatim distribuere, *Setkowáć 1.*
centuriatio, *Rozmierzanie.*
centuriatus, ti adject. *Setny 2.*
centuriatus, us. substant. *Setnictwo, Popis*
centuriatusmulus, sub *Setnik 3.*
centurio, as, *Popisuie żołnierzá, Rozpisuię.*
centurio pensans, *Wazę 1.*
centurio, onis, *Rotmistrz, Setnik 1.*
centurionatus, us, sub *Setnictwo.*
centurionus, Setnik.
centussis, is, m. *Koronat,* & in *Siedm pięnąskow.*

C E P

cepa. æ. & Cepe, is. Ceps, pis, Carisius, *Cebulá 1.* ein Zwiebel. *vide Cæpa.*
cepæa Gr. *Koźi parsk źiele.*
céparius, *Cepulnik.*
cepetum, *Cebulny. ogrod.*
cephalæa, subst. Gr. *Głowy bolęnie, Głowiźná.*
cephalæa, adject. & cephelæa, orum, in (*Głowizna*
cephalicus, gr. *Głowny 1.*
cephalus, gr. *Głowácz rybá.*
cephen, enis. m. *Gr. Trąd 3.*
cephus & cepus, pi gr Mieszániec. Koczkodan.
cepina, æ, *Cebulny ogrodek.*
cepionis, idis, f. *Kámięń zwierśćiádłowy.*
cepites. & cepocapites. æ, m. Gr. *Achatek, Kámięń zwierćiádłowy.*
cepitius, *Cebulny.*
cepphicus. *Cic. ad Attic. i. levis. Victorio interp vel futilis, vanus, Iunio.*
cepphos, cephus, gr. in *Rybitw ptak.*
cepula, *Cebula.*

cēpūrĭcus, gr. *Ogrodny 1. 8.*

CERA

Cēra, *Wosk, Księgá, Bielidło.* Wachs. *Ignibus admovet ut nova cera solet.* Ovid. *epith.* Pinguis, liquida, flāva, ŏdōrāta, flāvens, dūlcis āttĭca, tĕnŭis; mōllis, dīves, tĕnĕlla, liquēns, cecrŏpĭa, ŏdora, tĕnĕra, liquēscēns, trāctābĭlis, dūctĭlis, ŏdōrĭfĕra, tĕnax, lăbōrāta, īmprēssa, ārte *lăbōrāta.* Rĕdŏlens thymum Hўmētia. *phr.* Sōle cēra rĕmōllēscit, trāctăquĕ pōllĭce mūltas. Vērtĭtur in făcĭes ipsōquĕ fit ūtĭlis, ūsu ādmōto cālōre liquēns. Quæ liquēscit ab igne. Quæ refluit cālĭdis, sŭpĕrāddĭta flāmmis. Hinc ārte rĕcēntes, excūdunt cēras. Tābescĕre flāvæ igne lĕvi cēræ. mātūtinæquĕ prūinæ sōle rĕpēnte sŏlent.

cēra illota, immunda, *Woszczyny.*

cēra miniatula, *Wosk czerwony, Censura.*

cēra punica, *Wosk biały.*

cēra sexangula, *Dźienie.*

cēræ, *Obrazy przodkow.*

cēræ apum textæ. *Dźienie.*

cēra secundæ ultimæ *Testament.*

cĕrăchātes, æ, m. *Achatek.*

cĕrāgo, *Rdźá 2.*

cĕrāmĭum, gr. *Połbáryle, Bánia 2.*

cērārium, *Na wosk. Woskowe, & sub Zápłatá od pisania.*

cērārius, *Woskownik.*

cēras amalthæas *Obfitość.*

cĕrāsbŏlum semen, gr. *Niewrzący.*

cĕrāsbŏlus, gr. *Nieogłáskany.*

cĕrāsĭa, orum, gr. *Trześnie.*

cĕrāsĭnus, gr. *Wiśniowy.*

cĕrāstes, æ, m. gr. *Zmiiá, & in Figá 2. Genus serpentis quadrigemina cornua præferens. Alta, Cerastarum spiris caput asperat atrum.* S. *epith.* Lўbĭca, vāga, ānhēlans, crīnālis, lēthĭfĕra. *vide Serpens.*

cĕrăsus, f. & cerasum gr. *Wiśń 1.* Kirsch. *Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna.* P. *epith:* Dūlcis, svāvis, jūcūndus, rūbēns. *v. Arbor Fructus.*

cĕrăsum album, *Trześnie.*

cĕrăsus humilis pumila, *Wiśionká.*

cĕrătĭa gr. *Jednolist źiele, Pieprzycá.*

cĕrătĭas, æ, m, gr. *Miotłá ná niebie.*

cĕrătĭne es, gr. *Trąbá.*

cĕrătĭnus, gr. *Rogowy.* & in *Mowá trudna.* Ceratinæ.

cĕrătĭtis, is, gr. *Mák.*

cĕrătĭon, ceratium, gr. *Słodkie strączé, Wágá mnieyszá.*

cĕrătŏĭdes, *tunica oculi secunda cornea. Rhodigin.*

cĕrătōnĭa, æ, *Słodkie strącze.*

cērārum, *Cerot áptekárski.*

cērātūra, *Woskowanie.*

cērātus, *Woskowány.* Gewächs *Cerula ceratus accipit unda rates.* Ovid.

cĕraūles, æ, m. gr. *Kornećistá.*

cĕraūles monumentarius, *Piszczek ná stypie.*

cĕraūnĭa gemma gr. *Piorunek 1.*

cĕraūnĭum gr. *Grzyb piorunowy.*

cĕraūnŏbŏlus, *Piorunem biiący.*

cĕrbĕrăstri *Chałastra woienna.*

cĕrcălŏpex. pecos, gr. *Małpá 1.*

cercĭus, *Wiátr wielki.*

cercolips, gr. ipis. *Małpa 1.*

cercolapis, Fest: corr. Cercolips.

cēacŏpĭthēcus, m. Gr. *Koczkodan.*

cērcōps, opis, pr. *Chytry, Zyskownik.*

cērcūrus, ri, gr. *Nawa 1. 9.*

cērdo, onis, *Pártácz. Rzemieśnik, Zyskownik.* Ein Lapper, Schuhflicker.

CERE

Cĕrĕale donum, *Zboże.*

cĕrĕale solum, *Tálerz.*

cĕrĕālis, *Zbożowy, 2. Zytny, Chlebowy 1. 2. Hoyny.* Das zum Korn gehörer. *Et cereale solum pomis abrestibus augens,* Virg.

cĕrĕālis pompa, *Bánkiet.*

cĕrĕbēllum, *Mozg.*

cĕrĕbro labora *Szálew 1.*

cĕrĕbrōsus. *Mozgowiec, Száłony 1. Uporny.* Hirnwütig. *Sentimus, donec cerebrosus prosilit unus,* Hor.

cĕrĕbrum, *Mozg.* Das Gehirn. -- *globos pariter cerebumq; merum.* Ovid. *Sanguine cernis adhuc, sparsoque infecta a cerebro.* Virg. *epith.* Mŏlle călĭdum, dŏctum, īngĕnĭōsum, tĕnĕrum, călens. *phr.* Pĕrquĕ căvas nāres, ŏcŭlos, aūresquĕ cĕrebrum Mŏlle flŭit. Tĕmpŏra cōntŭndens mōlli præfixa cerebro.

cĕrĕbrum arboris, *Mlecz drzewny.*

cĕrĕbrum longum, *Mlecz w páćierzách.*

cĕrēs, *Zboże 1. Chleb 1.*

cērĕfŏlium, *Trzebula.*

cērĕolārĭum, *Woſkownia.*

ceremonia, vide Cærimonia.

cērĕolus, *Swiecá woſkowa.*

cĕrĕvīsĭa, *Piwo 1.*

cērĕum opus, apum, *Dźienie.*

cērĕus, adject. *Woſkowaty. Zołtawy, Płowy. Miękki 1. Tłuſty.* Wächſen. *Cereus in vitium flecti, monitoribus aſper.* Hor. *ſyn.* Cērĭnus, ex cēra, *vel* mōllis, trāctābĭlis, dūctĭlĭs, flĕxĭbĭlis.

cērĕus, ſubſt. *Swiecá woſkowa.* Wachskertz. *Hic tibi nocturnos præſtabit cereus ignes.* M. *ſyn* Fūnālĭa, cāndēla, lūcĕrna. *epith.* Pīnguis, īgnĭfer, cŏrūscus, flāmmĭvŏmus, rŭtĭlāns, ārdens. *phr.* Trĕmŭla lūce cŏrūſces, ērĭpĭēns nŏctem Vīneens tĕnebras, *vide Candela, Fax.*

C E R I

Cērĭa, æ, *Piwo 1.*

cērĭfico, *Woſk robię.*

cerilārium, Woſkáwnia.

cērĭmōnĭa, *æ. Obrząd.* Prima *ſyllaba anceps ratione originis variæ.*

cērĭmōnĭōſi dies, *Októwá świętá.*

cērĭmōnĭālis, ceremonioſus, *Obrządkowy.*

cērĭmōniis omiſſis, *Nieobrządnie.*

cērĭnārĭus, *Fárbierz Woſkowáto fárbuiący.*

cērintha, cerinthe, es, gr. *Pſzczelnik.* Genus *Herbæ. cuius floris apes ſunt avidiſſimæ.* Cērīnthæ īgnōbĭle, grāmen, Virg.

cērīnthus, gr: idem. & *Rdzá miodowa.*

cērĭnus, *Woſkowáty. 1. Zołtáwy. Płowy.*

cērītes. æ, m, gr. *Woſzczycá kámięń.*

cerites hi. lege Carites.

cērĭtus. *Szálony 2. Blady.* Wütig. (*Is fuit dictus, qui in Cereris ſacris furore corripiebatur.* Hor. 2. Serm.) Cērĭtus fŭit, ān cōmmōtæ crīmĭne mēntis ābsŏlves hŏmĭnem.

cērĭon, cerium, gr. *Ognipiora.*

C E R N

cērno, *Widzę 1. Pátrzam, Patrzę przez, Oglądam ſię 2. Doyrzę 1. Uſtępuię 2, Potykam ſię Roſpieram ſię, Stánowię 1.2. Dźiedźiczę, Dźielę, Dochodzę dźiedzictwá, Roſtrzygnąć 2. Ważę 6. Cadzę Prześiewam.* Sehen. *Debita quæ nati coram me cernere lethum.* Virg. *ſyn.* Vĭdĕo, āſpĭcĭo, cōnſpĭcĭo. pērſpĭcĭo, rēſpĭcĭo, tŭĕor, ĭnŭĕor. *phr.* Lūmĭna ŏcŭlos vērto, cōnvērto. flēcto. Lūmĭne, ŏcŭlis lūſtro, pērlūſtro. *vide aſpicio.*

cērnŭa, æ, *Jazdż.*

cērnuālĭa, *Koziełek 4.*

cērnuātor, *Kuglarz, Mietelnik.*

cērnūātĭo, *Kołyſanie.*

cērnūlo, as, ſub *Koźielek,* 4. ſub *Mietelnik,* ſub *Upadam ná twarz.*

cērnŭlus, *Mietelnik.*

cērnŭo, as, *Upádam ná twarz, Náchylam 1. Uczepnąć. Koźiełká przewracam,* in *Koziełek 4.* & in *Mietelnik.*

cērnŭus, ſubſt. v. *Mietelnik.*

cērnŭus, adject. *Padáiący ná twarz, Náchylony, Koń potkliwy.*

C E R O

Cēro, as, *Woſkuię.* Wichſen.

cērŏſĕrārĭus, *Akolit.*

cērōma, atis. gr. *Zápoſkow mieyſce. Máść zapáśnikow.* Ein Oel, damit ſich die Fechter ſalben. *Vare nec injecto ceromate brachia tendis. ſyn.* Cērōtum. *epith.* Pīngve, crāſſum, lēne, ūnctum.

cērōmătĭcus, in *Máść zapaśnikow.* Mit dem Oel geſalbet. *Et ceromatico fers niceteria collo.* I. *vide Ceroma.*

cērōplāſta, æ. m. gr. *Woſkownik.* Piękrzyćiel.

cērōſtrōrum, gr. *Tło rogiem ſádzone.*

cērōſus, *Woſkowáty.* Voll Wachs.

cērōtum, gr. *Cerot.* Wachs-Pflaſter. *Nec labra pingvi delibuta ceroto.* (Scaz.

cērrĕus, cerrinus, *Dębowy.*

cērrīſuber Więzożołd 2.

cērrītus, *Szalony 2.*

cērro, onis. Báłámut.

cērrus, *Dąb.* Ein Cyrnen Baum.

C E R T.

Cērta mente. *Upornie.*

cērtæ fidei, *Pewny.*

cērtāmen, *Spor, Potyczká, Szránki, Gonitwa, Biedzenie ſię. Przećiwainie ſię 1.2. Niebeſpieczeńſtwo.* Streit/Kampff. *Demens, & cantu vocat in certamine Divas,* Virg. *ſyn.* Pūgna, cōnflīctus, Prælium, bēllum, *Mārs. epith.* Mārtium. trĕpĭdum, ănhēlum, mĭsĕrum, lūctŭōſum mĭsĕrābĭle vălĭdum, cĕlebre, īmpĭum, ănĭmōſum, mĭsĕrāndum, ăvĭdum, ălăcre. *phr.* Certāmen atrōx mūlto cum sānguĭne sūrgit. rĭgĭdi cērtāmĭna Mārtis. cōntĭnŭo pūgnās ĭnĕūnt. & prælĭa tēntānt. pūgna āſpĕrā sūrgit Vălĭda ad cērtāmina tārdos mōlītur grēſ-ſus & mĭnĭtāns ăvĭda ad cērtāmĭna fērtur. Sūblātāmquĕ ăcri rĕpĕtit certāmĭne pālmam, īmpĭa vīcīni cērtāmĭna cāmpi, Lūdus ĕnim gĕmŭit trĕpĭdum cērtāmen & īram. *vide Pugna.*

cērtāmen ēſt de hoc, pro hoc, certatur hoc, ob hoc. *O to gra.*

cērtāntĭbus animis. *Uſilnie.*

cērtātim, idem, & *ná przepych, Ubiegáiąc ſię.* Kampffweiſz. *Certatimq; omnes uno ore, &c.* Ovid.

cērtatim cūrro, ruo, *Ubiegam kogo.* (*ſię,* Zanck

cērtātĭo, *Spor. Przećiwiánie ſię 2. Biedzenie*

cērtātĭo cōrporum, *Zapáſki.*

cērtātus, us. *Bierzenie ſię Potyczká,*

cērtè, *Záiſte, Zápewne, Tak ieſt 1. Przynamniey, Wżdam.* Gewiſzlich. *His certe nec amor cauſa eſt, &c.* Virg. *ſyn.* Cērto, prŏfēcto, vēra lŏquor.

cērtĭoro, as, & certioror. Upewniam.

cērtiſſo, as, Dowiáduię ſię.

cērtĭtūdo, *Pewność.*

cērto as. *Biedzę, Potykam ſię, 2. SPrzeczam ſię, Roſpieram ſię, Przewezſzyć chcę, Zrownáć Rownam ſię 2. Zákładam ſię o co, Przećiwiam ſię. Przegádywam ſię, Koſztuię ſię, W ſćigam ſię. Nie daię wprzod, Walczę.* Streitten/Kämpffen. *ſyn.* Pūgno cōnflīgo, dīmĭco congrĕdĭor, *phr.* īnīre, lăcēſsĕre, Cērtāmen ĭnīre. Cērtet Phœbum sŭpĕrāre cănēndo, āltērnis cōntēndunt vērsĭbus. Tu dic mecum quo pīgnŏre cērtes. *vide Bellum gero. Pugno.*

Certor Deponens. pro contendo Eccleſiaſtici 11. De ea re quæ te non moleſtat, ne certeris.

cērrò, *Tak ieſt 1, Zá pewne, Záiſte.*

cērtum eſt, certa fides, *Pewna to.*

cērtum, certiorem facio, *Oznaymuię.*

cērtus, *Pewny, Pewien, Opiſany, świádomy, Práwy, Dobry 1. Łożá dobrego, Rezolut. Stáły.* Gewiſz. Nōn dŭbĭus, non īncērtus, clārus, mănĭfēſtus. īndŭbĭtātus. *phr.* & cērtis pŏtĕris cōgnōſcĕre ſignis, Nē dŭbĭtā nam vēra vĭdes Aūſpĭcĭis mănĭfēſta fides. Rēſpōnſa dăbāntur Fida sătis.

cērtus necis, deſtinationis, mortis, in *Odważam ſobie.*

C E R U

Cērva, *Łani.* Ein Hindin.

cērvārĭum venenum, *Trucizná,* & in *Wilcza knieć.* Hirſzgifft.

cērvārĭus, cervinus, *Jeleni.*

cērvārĭus lupus, *Oſtrowidz.*

cĕrūchus, *chi, gr. Rogáty,* & in *Máſztowy drąg.*

cērvīcal, *Poduſzká.* Ein Haupt-kiſſen. *Tinge caput nardi folio, cervical olebit.* M.

cērvīcātus, cervicoſus, *Uporny.*

cērvīcŭla, *Szyiká, Szyiá.* Gewieckte.

cērvīsĭa, *Piwo 1.* Bier. *Cerviſiæ coctor, tonſor, piſtorque manebat.* B. *ſyn.* Zȳtum.

cērvix. *Szyia 1. 5, Szyie tył, Kárk. Podgardłek.* Nacken/Genick. *Emicat, arctiſſime fremit cervicibus alte.* Virg. *ſyn.* Cōllum, faūces, *epith.* căndĭda, nĭtēns, āmbrōsĭa, blānda, mōllis ŏlōrīna, vĕnūſta, tŭmĕns, tŭmēſcēns. *phr.* Grātis fōrmōſi sŭbĭtōris ēbūrnea cērvix. Aūrea cæsărĭes dēmīſsăquĕ lāctĕa cērvix. Præbēnda ēſt glădĭo pulchre hæc ēſt cāndĭda cērvix. *v. Collum*

Cērula, *Wosk 1.*
cēruŏli, *Rosochate pale.*
cērus. i. sanctus, Obrząd.
cerus manus, i. creator bonus. Fest. priscum.
cērussa, *Bielidło 2.* Bleyweiſz. *Nec cerussa tibi. nec vitri spuma rubentis.* Ovid *epith.* ālba. cāndĭda, nĭtēns. *vide Fucus.*
cērūssātus. *Bielony.* Mit Bleyweiſz angestrichen. *Et cerussata candidiora cute,* Mart. *syn.* Cērūssā īllĭtus, pĭctus nĭtēns, splēndēns. *vide Fucus.*
cērūsso, *Bieliczkuię twarz.*
cērvus, *Jeleń, Rosochate pale, Socha.* Ein Hirsch *Agmina præcipitant, volucres formidine cervi.* Sil, *epith.* Lēvis, īmbēllis, fūgax, păvēns, ālĭpes, ālātus, vēlox, quadrŭpes, păvĭdus, cōrnĭger vŏlŭcer, trĕpĭdus, cĕler, văgus. tĭmĭdus, ānnōsus, vīvāx, lōngævus, fūgĭtīvus, cĭtus sȳlvēstris, āgĭlis, văgābūndus; pērnix, ērrans, præpes, tērrĭtus pērtērrĭtus. *phr.* Pērnix fĕra, in cōrnŭa cēlsus. Rāmōsa ēxtōllens cōrnŭā cērvix. Cērvi cœlo căpĭta āltā fĕrēntes cōrnĭbus ārbŏrĕis, vŏlŭcres formīdĭne cērvi. cĕlĕres per āvĭa cērvi dĭffŭgĭunt. ālĭa de pārte pătēntes trānsmĭttūnt cūrsu cāmpos, ātq; āgmĭna cērvi pŭlvĕrŭlēnta fŭga glŏmĕrānt mōntēsq; rĕlĭnquunt.
cērvus palmātus, *Jeleń zamorski.*
cērycĭum, *Laská poselska.*
cēryĭus, gr, *Zimorodek.*
cēryx, gr. *Poseł 2. Woźny. Pław 5.*

CES

Cesale Colu. corr. Caseale.
cesna, pro cœna priscum Wierczerza.
cēspes, *vel* cæspes, itis, *Darn,* & in *Kępa.* Ein Wasen. *Cespitibus mensam, cespitibusq; torum* Tib. syn. Glēba, vel grāmen. epith. grāmĭnĕus, crāssus, hērbĭfer, ŏdōrus, gĕlĭdus, āgrēstis, ŏdŏrātus, hērbōsus, mōllis, hŭmĭlis, vīvus, lĕvis. *phs.* Grātus ŏdŏrāto cēspĭte mānat ŏdor. Tĕnĕro cēspĭte tĕrra vĭret. Grāmĭnĕus tŏrus, paŭpĕris & tŭgŭri cōngēstum cēspĭte cūlmen, ēt sŭbĭtus rāpti mūnīmĭne cēspĭtis āgger, præbet sēcūros, īntra tēntoria sōmnos. Grāmĭnĕam vĭrĭdi fŏdĕrēt de cēspĭte tērram.
cēspĭtātor, *Koń potkliwy.*
cēspĭtis radices siccatæ, *Perz 2.*
cēspĭtĭtius, *Darnowy.* (lo, lābo, lābāsco.
cēspĭto, *Potykam się.* Straucheln. *syn.* Văcīllo,
cēspōsus, *Darnisty.* (wánie.
cēssātio, *Przestanek, Odpocznienie, Prożnowánie.*
cēssātor, *Leniwy, Prożnuiący.*
cēssātor, sum, *Prożnuię.*
cēssĭcus, in *Opiekun.*
cēssim, *Wspák.* (czánie máiętności.
cēssĭo, *Ustąpienie prawne, Wlanie prawa Pusczánie máiętności.*
cēssĭōnārĭus, sub Ustępuię, & sub *Wlanie 2.*
cēssĭtĭus, in Opieka.
cēsso, *Przestáię,* Prożnuię, *Ustáię, Ustáię co Mieszkam, Báwię się gdzie.* Aufhören/nachlassen. *Nunquam meus cessabat in pœnas furor* (Jamb.) *syn.* Dēsīsto, ābsīsto, dēsĭno, quĭēsco. Fīnīre lābōres, ŏpus īntērmĭttĕre, sīstĕre, sūspēndĕre lābōre ābstĭnēre. īncēpto dēsīstĕre. Sĕd tu dēsĭne plūra pŭer, & mūtāta sŭos rĕquĭērunt flūmĭna cūrsus, ēt jam tempus ĕquum fūmāntĭa sōlvĕre cōlla. ōmnĭbus ūna quĭes ŏpĕrum, jūssa vĭri făcĭunt īntērmĭttūntquĕ lābōrem. Lūce sacra rĕquĭēscat ărātor, ēt grāve sūspēnso vōmĕre cēsset ŏpus. Claūdĭte jam rīvos pŭĕri sāt prata bĭbĕrunt, & sī quĭd cēssāre pŏtes, rĕquĭēsce sub ūmbra, *v. Finio, Quiesco.*
cēstĭcillus Cestillus, Kołko ábo obrączká na głowę. Ein Wisch.
cēsto pellacius, Prov. sub *Przyłudá.*
cēstrĕus, Gr. *Głowacz ryba.*
cēstron, gr. *Bukwicá 1.*
cēstrŏsphēndŏne, es, gr. *Bełt Strzałá procna.*
cēstrōtum, gr. sub *Rycie 2.*
cēstrum, gr. *Rylec.*
cēstrus, gr: *Głowiiá.*
cēstu pugno. *Szermuię 2.*
cēstus, ti, subst. *Związek, Nierząd. Pás 1. Przyłudá, Szermierskie rzęmięnie.*
cēstus, ti adject. gr. *Wyszywány.*

CET (rybi sadz.

cētārĭa, cetaria, orum. *Sadzawká rybna, Wielo-*
cētārĭum, *Rybna beczká.*

Chămærops, opis, gr. *Ożánká.*
chămæsyce, es, gr. *Játy mlecz.*
chămætrăchĭæ, gr. *Pław.*
chămæzēlon, gr. *Pięćiornik, Rocanki.*
chámēlæa, gr. *Wilczy groch większy.*
chametara. Plin gr. i: parvæ socia. simulacra duo, item scorta vilia.
chămēunĭa, gr. *Sypiánie ná ziemi.*
chămūlcus, gr. *Wałek 2. Sánie.*
chămus. m. gr. *Ogłowká:* Ein Gebiss.
chānna, *a*. chenne es, gr. *Zieiec.*
chăos, eos. & ai. n. gr. *Zamieszánie, Mieszániná, Pomieszánie,* Przećiąg, Ein Klump/ daraus alles Vbel entstanden. (*Confusus rerum omnium acervus, mundi prima materies.*) *In chaos antiquum confundimus, eripe flammis.* Ovid. *syn.* Māssa, cōngĕrĭes. *epith.* ăvĭdum, vĕtūstum, āntīquum ĭnāne, cĭmmĕrĭum, trīste, hōrrēndum prŏfūndum, dūrum, ātrum. dēfōrme, īnfōrme, obscūrum, hōrrĭficum, ūmbrōsum, ōmnĭgĕnum, cæcum, cōnfūsum tetrum, *phr.* Pōndus ĭnērs. Cōnfūsa sĭne ōrdĭne mōles, cæcus ăvērnus, Sĭne pāce rĕlābĭtur ōrbis ĭn chăos āntīquum, ānte mare & tĕrras, ēt quod tĕgit ōmnĭa cælum, ūnus ĕrat tōto nātūræ vūltus ĭn ōrbe. Quem dīxēre chăos rŭdis, ĭndĭgēstăquĕ mōles. Nēc bĕne jūnctārum dĭscōrdĭa sēmĭna rerum. Quāquĕ ĕrat ēt tēllus, ĭllic & pontus & āer. Sĭc erat īnstăbĭlis tēllus, ĭnnābĭlis ūnda, lūcis egēns āer, nulli sŭa fōrma mănēbat. *Ovid.*
chāra, gr. *Brzoskiew polna.* (*zána.*
chărātus, in *Máćicá,* & *Winnica podwiązána.*
chărăcĭas, æ, m. gr. *Wilczy mlecz.* & *Trzćiná.*
chărăcter, eris, *gr.* Piątno, *Cecha. 2.* Kształt *Pismo 1. Mowy kstałt,* Ein Mahlzeichen/ Merckzeichen *syn.* Fōrma, Fĭgūra, īnsĭgne, sĭgnum.
Characterismus designatio rei per notas proprias, corpus ingenium, more effingens. Figura Rhetorum. Prosopographiæ species.
chārādrĭus, gr. *Zołtaczek ptak.*
chărāx, gr. *Tycz. Zębak rybá,*
chăraxo. as, gr. *Drápię.*

chărĭēntĭssĭmus, gr. *Łagodnomowność.* & sub *Zárt uczćiwy.*
chărīsma, tis. gr. *Dar.*
chărīstērĭa, orum. gr. *Bieśiádá.*
chărīstĭcum, gr: *Podarek.*
chărĭtas, *Miłość.* Liebe. *syn.* Dĭlēctĭo, ămor. *epith.* Cœlēstis ĭgnĕa, vīvax, pătĭēns, sĕrēna īllūstris, bĕnīgna, bŏna, celĕbrāta, clāra. *phr.* Dīvis prŏxĭma vīrtus. (*Mant.* Vēnit invĭdĭæ chărĭtas (*Prima licenter breviatur.*) ĭnĭmīca sŭārum prōdĭga ōpum. Tū cīvem, patrĕmq; gĕris, tu cōnsŭle cūnctis Nōn tĭbi: nēc tŭa tē mŏvĕānt, sēd pūblĭca vōta. *vide Caritas.*
chărĭŏblĕphăron, *in Koral,* & in *Miłośniczy*
chărōnēa scrobs. *Otchłań 2.*
chărōnĭa, orum, gr. *Otchłań piekielna.*
chărōnĭum, gr. sub *Piekło, 1* & *Kátownia.*
chărŏpus, pi. gr. *Oczu szarych.*
chārta, gr. sed gr. masc. Latinis fœmin. *Kártá 1. 2.* Papier 1. *Papyr. vide Papyrus.*
chārta bibula transmittens *Pápier przebiiaiący*
charta delititia, *Kśięgi kánnigenne.*
chārta dentata, *Gładzony papier.*
chārta emporetica, *Pápier gruby.*
chārta hieratica, *Pápier regałowy.*
chārta salutatrix, *List 3.*
chārta virgo, *Nie przepisány.*
chārtācĕus, *Pápierowy.*
chārtārĭa officina, *Papiernia.*
chārtārĭus, *Pápiernik. 1.*
charti, orum. m. Græco more. an recte? Pápier. *1. Karta 1.*
chārtiātĭcum, gr. Pápierne, *Zápłátá od pisania.*
chārtŏphylăcĭum, gr. *Kancelárya.*
chārtŏpōla, chartoprates, æ, m, gr. *Pápiernik 2.*
chārtŭla, *Kártká.*
chārtŭlārĭus, *Referendarz, Kánclerz, Wyzwolęniec,*
chartus ti, m. gr. an recte? Pápier 1. *Kárta 1.*
chārus, *lege* Cārus,
chărybdis, is. gr. *Topiel.* Tieffer Schlund des Meeres.

Chăsma

chăſma, tis, chaſmatias, æ, m, gr. *Roſtąpięnie ziemi.* Ein groſſer Spalt der Erden. *ſyn.* Gŭrges, vŏrāgo, bărātrum, hĭātus. *epith.* Hĭāns, lātum.
chăſmāte pereo, *Západam.*
chăſmăticus, gr. *Roſtępny.*
chăus, ai, *Oſtrowidz 1.*

CHE

Chēlæ, hæ, gr. *Nożyce rakowe.*
Chēle, es, gr. & chelon, n, *Stroż u kuſze.*
chĕleūma, n. gr. *Drátwá.*
chĕlīdon, gr. *Jáſkołká 1. 2.* ein Schwalb.
chĕlīdŏnĭa, æ, gr. *Jáſkołcze źiele, Jáſkołczy kámięń.*
chĕlīdŏnĭas, æ, m. gr. *Tunczyk.*
chĕlīdŏnĭum minus, *Jáſkołcze źiele.*
chĕlon, m. gr. *Głowácz ryba.*
chĕlōnĭa, chelonitis, idis, gr. *Zołwi kámięń.*
chĕlōnĭum, gr. *Windowe wręby.*
chĕlōnōphăgus, gr. *Zołwiożerca.*
chĕlydrus, gr. *Wąż ziemnowodny.*
chĕlys, ys, yos, gr. *Lutnia.* Ein Laut. *Hic chelin, hic flavum maſculoſo verbida tergo. St. ſyn.* Tēſtūdo, cĭthăra, lўra. *epith.* Pīndărĭca, Cĕltĭca, īncūrva, mūltĭlŏqua, cultæ, pĭĕrĭa, Dĭrcæa aūrĕa, tĕnĕra dŏcta, blāndĭsŏna *phr.* Cūrărum dūlce lĕvāmen īlle tĭbi prīma chĕlis dĭſtĕndis fila sŏnŏræ dūctum sōllĭcĭtāve chĕlyn pulsăbatq; căvam dĕxtĕra dŏcta chĕlyn. Mūlăpŏlĭnĕa sўdĕra cēlsa chĕly. Mŏvet trĕmŭla pālma tĕnēlla chĕlyn. Flēctĭtur ad fĕſtas tăndem chĕlys aūrĕa laūdes. *v. Cithara.*
chēnălōpĕx, ecis, hic, ſed græcis hæc gr. *Gęś*
chēnīſcus, m. gr. *Gąſká.*
chēnŏbŏſcĭum, gr. *Kociec gęśi.*
chēnŏmychon, *vel* chenomychos, gr. *Swietliczká źiele.*
chēnŏpos, vel us, *Serdecznik.*
chĕra, æ, vel cheria. *Brzoſkiew polna.*
chĕrēnĭbŏlon, gr. *Skinięnie.*
chĕrnītes, æ, m. gr. *Kámięń trunny.*
chĕrſĭna, gr. *Zołw. Producit I Renatus. cùm nomen à maſculino deſcendat, quod mediam corripit.*
chērsĭnus, gr. *Ziemny.*
chērsĭphron, gr. *Strukmiſtrz.*
chērsŏnēſus, gr. *Wyſep.*
chērſos, vel us, f. gr. *Ziemiá.*
chērsydros, vel us. m. gr. *Wąż ziemnowodny.*

CHI

Chĭa terra, *Ziemiá lekarſka.*
chĭāſmos, gr. *Krzyż 1.*
chīlĭărcha, chiliărchus, *Tyśiącznik 3. Połkownik.*
chīlĭas, adis, gr. *Tyśiąc.*
chīlĭŏdynămis, is, ios, gr. *Stośił źiele.*
chīlo, onis, gr. *Wárgaty.*
chīmĕrĭnus, gr. *Zimny 2.*
chĭmĕtlon, chimetlon, n. gr. *Odźięblęnie.*
chĭmĭce, es gr. *Dyſtylowánia, nauka. Alchymia*
chīmĭcus, gr. *Alchymiſtá.*
China, B. Chyná.
chĭrăgra, gr. *Łamanie w ręku.* Das Zipperlein an Händen *Nodoſo noli corpus prohibere chiragra.* Hor. *Terrorem metui podagra, chiragráq; ſecatur. M. epith.* Nōdōſa, dūra, dūræ, lăpĭdōſa, frīgĭda, ſæva, mŏlēſta, ăcūta, vĭŏlĕnta, dīrā, ăſpĕra, crūdēlis, īnsŏmnĭs, ăcerba, īmĕdĭcābĭlis, īmpŏrtūna, rĕdĭvīva, rĕnāſcens, fĕra, clāmōſa, īmmĭtis, quærŭla, vĭgil, pĕrvĭgil, trĭſtis. *phr.* Cum lăpĭdōſa chiragra frĕgĕrit ărtĭcŭlos.
chīrămăxĭum, gr. *Lektyká.*
chīrēmbŏlon, *Jmanie ſię, Skinięnie ręką.*
chīrĭdōta, æ, gr. chiridota tunica. *Szatá z rękáwami.*
chīrĭdōtus, chirodotus, gr. *Rękawy maiący.*
chīrŏgrăphārĭus, *Cyrografowy.*
chīrŏgrăphum, chirographus, *Cyrograf.* Handſchrifft. *Vana ſupervacui dicens chirographa ligni,* Juv.
chīrŏmăctrum, gr. *Ręcznik.*
chīrŏmāntĭa, gr. *Wrożká 2.*
chīrŭmāntes, æ, & chiromantis, is, m. gr. *Wrożek.*

Cēte, n, plur. & Cētos, n. singulare, gr. *Wieloryb.* Ein Wallfisch. *Ad murmur cete toto exultantia ponto.* Sil. *syn.* Cēti *sing.* Cētus *epith.* Grāndĭa; hōrrĭda, scŏpŭlōsa, īmmānĭa. *phr.* īmmānis bēllŭa pōnti. Māgnā se mōle mŏvens. Sŭlcāns īngēnti pēctŏre flūctus. Mōnstra īngēntĭa & hōrrĭda vīsu, īmmāni cōrpŏre. Cētē cēntum ōrbes cēntumq; ūndōsa vŏlūmĭna tōrquens. Tūrbāns īmpūlsu pēctŏris ūndas. Ābrūptam crēdas rādīcĭbus īre Ortўgĭam aut frāctum pĕlăgo dēcūrrĕre mōntem.

Cētra *Tarcza* Ein Schilg.

Cētrātus, *Páwężnik.*

Cētte, i. *cedite sub Daię, proszę.* 2.

Cētus, ti, gr. *Wieloryb.*

Cēu, *Jákby.* Gleich. *Præcipites atra ceu tempestate columbæ.* Virg. *syn.* ŭt, quăsi tānquam, nōn sĕcus ac, haūd sĕcus ac, nōn ălĭter.

Ceuetes, hi. Tertull. i. mollet, ohscæni. sub Psotliwy.

Cēyx, ycis, m. gr. *Zimorodek.*

CHA

Chærĕfŏlĭum, chærĕphyllum, chærophyllum, gr. *Trzebulá.* Korbel.

Chălăsis. gr. *Rospor.*

Chălăssis. *Głzo.*

Chălātōrĭus funis, *Lina.*

Chălāzĭas, æ, m. gr. *Grádowáry kámień.*

Chălāzĭon, gr. in *Jęczmik.*

Chālcānthum, gr. *Koperwas.*

Chālcānthĕmum, *gr. Belicá* 2.

Chālcēdŏnĭus, gr. *Kálcedon.*

Chālcēntĕrus. gr. *Mocno.*

Chālcĕos, gr. in *Miedźiány.* 1.

Chălceūtĭce, es, gr. *Kotlarstwo.*

Chālcĭdĭca lacerta, *Pádalec.*

Chālcĭdĭce, *es, gr. & Jaszczurká.*

Chālcis, idis, gr. *Sledz, Pádálec, Jászczorká.*

Chālcītes, æ, m. gr. *Miedzisty kámień, Jskrzyk krzemień.*

Chālcītes, is, idem Gr. *Mośiężna rudá, Háłun*

Chālcŏgrăphus, gr. *Drukarz.*

Chālcŏphōnos, gr. *Kámień brzmiący.*

Chālcōsmărāgdus, in *Smárágd,*

Chālcus, ci, gr. *Biały.*

Chāldæus, *Prátykarz* 1.

Chălo, as, gr. *Spuszczam.*

Chălȳbe irrigo roboro. *Stalę.*

Chălybs, ybis, m. gr. *Stal. Musat,* Stahl. *Hæc ære & duri chalybis perfecta metallo.* S. *epith.* Dūrus, rĭgĭdus, vūlnĭfĭcus, lēthĭfer, strĭctus. *phr.* Chalybis massa. Vūlnĭfĭcūsque chălȳbs vāsta fōrnāce lĭquēscit. Insŭla ĭnēxhaustis chălȳbum gĕnĕrōsa mĕtāllis.

Chăma, æ, m, gr. *Zieyká,* & sub *Pław.*

Chămæ, *hæ,* *Modrzewnicá źiele.*

Chămeācte, es; gr. *Hebd.*

Chămæbūxum, gr. *Bukszpan.* 2.

Chămæcypărĭssus, gr. *Cypris.*

Chămæcĕrăsus, gr. *Trześnie poźiemne. Wiśięnka*

Chămæcĭssus, gr. *Błuszcz poźiemny.*

Chămædāphne, es, gr. *Barwinek, Jágoda bábia, Wilcze łyko mnieysze, & in Bobek.*

Chămædrops, gr. *Ożańká.*

Chămædrys, yos, gr. idem & *Záwiczká.*

Chămĕleia, gr. *Pław* 4.

Chămælĕon, ontis, gr. *Jaszczorka cudzoźiemska*

Chămælĕon, onis, ālbus. niger. *Dziewięć śił Lepczycá.*

Chamæleos, Plin. corr. Chamæleia.

Chămælĕuce, es, gr. *Kwiat.*

Chămælīnon, gr. *Lnicá. Linum Latinum i longo Græcum brevi.*

Chămæmēlon, Gr. *Rumień.*

Chămæmyrsīne, es, gr. *Jglicá źiele.*

Chămæpĕlōris. idis, gr. *Plaw & Zieieć.*

Chămæpēuce, es. gr. *Jwá.*

Chămæpĭtyt, ys; yos. gr. idem & *Zywiczká* 1 & sub *Dzwonki.*

Chămæplătănus, gr. *Niedzwiedzia stopa.*

Chamæropes, Plin. corr. Chamætriphes, *hæ gr Pálmiczka.*

Chī-

chīrōnĭa ampelos, *Przestęp 2.*
Chīrōnĭa herba. *Centurzyia.*,
chīrōnīon, chironium. idem. & *Pának,*
chīrōnīum hulcus, *Wżrod nieuleczony*
chīrōnōmon, gr. *Kuglarz, Jestow mistrz.*
Chīrōthēca. *gr. Rękowica.*
Chīrūrgĭa, *gr. Barwierstwo.*
Chīrūrgus, *gr. Barwierz.* **Wundartzt.** *Chirurgus fuerat. nunc est vespillo Diaulus. M.*
chīum vinum, *małmazyia.*
Chlæna, *gr. Szátá żołnierska, Szubá.*
Chlāmydātus, & Chlamydula, idem.
chlămys, ydis. *gr.* idem & *Opończa.* **Reitrock.** *Quin & Sidonias chlamydes. & cingula baccis* Cl. *syn.* Vēstis, ămīctus. tĕgmen, vēlāmen, tūnĭca, vēstīmēntum. *epith.* Phœnīcĕa. Sārrānna Tўrĭa, ŏdōrāta, cŏccĭnĕa, pūrpŭrĕa. mīlĭtāris, bēllĭca. *phr.* Indūtus Tyrĭam clămўdem, quām līmbus ŏbībat Aŭrĕus. Cæsărĕos hūmĕros ārdēnti mūrĭce tēxit cīrcŭmfūsa chlămys. *vide Vestis.*
chlĭdon, onis f. gr. *Mánela.*
chlōrĭus, chlorio, chlorion, onis, m. gr. *Wywielga.*
chlōrītes, æ, m. *gr. Kamięń zielony.*

CHO

Chŏla, *æ, gr. Garniec miara.*
hodax, Vitruv. lege Cnodax.
chœnix, icis, m. gr. *Trzykwártowá miárá Dwá funty.*
chærădes, *hæ gr. Slinne iágody.*
chærŏgryllus. *gr. Jáżwiec.*
chŏledochus, sub *Zołć.*
chŏlĕra, *gr. Kolerá 2.* **Die Gelbsucht.** *Noxia si penitus Choleram sævire venena.* Ser. *syn.* īrābĭlis, īrācŭndia. *vide Ira.*
chŏlĕrĭcus. *Kol-ryk.* **Gelbsüchtig. zornmütig** *vide Iracundus*
Chōlĭāmbus, *i. cludus iambus, versus. idem* Scazon *infra.*
chōma, tis, gr. *Grobla.*
chōndrīlla, vel e. es chondrillon, *Koźi mlecz. Ziele.*

Chŏndrīs. is, *f. gr. Dyptan 2.*
chŏrălīstrĭa, *Taneczńica 1.*
chŏrāgĭum, Chorēgium, *gr. Tanecżnica 2. Aparat, Przygotowánie.* **Dantzplatz** *Quæ corporum, quæ mentium choragium.* (Ia.)
chŏrāgus ab duco. *Márszałek taneczny.* **Dantzmeister.** *Ipsa superborum domitrix gerit ipsa choragum.* M.
chŏraūla, æ. choraules, æ, vel is, m, *gr. Surmácz, Piszczek 1.*
chŏrda, *gr. Strona 3,* **Saite/ Schnur.** *epith.* Tĕnŭis, tīnnūla, rĕsŏna, lĕvis, vŏcālis, Phœbēa ăpōllĭnĕa, gārrŭla, jūcŭnda, lŏquax. sŏnāns, rĕsŏnans. *syn.* Nērvus, fides, ĭum. *phr.* Vŏcāles īmpēllĕre pōllĭce chŏrda. Cāllĭŏpe quĕrŭlas prætēntat pōllĭce chŏrdas: ātquĕ hæc pĕrcŭssis subjūngit cārmĭna nērvis. *Rīdētur* chŏrda quī sēmper ŏbērrat ĕadem. *vide Fides.*
chŏrdāpsus, psi. m. gr. *Gryzięnie 1. & in Koliká 1*
chŏrdus, *Poźny.*
chŏrĕa, *gr. Taniec 1.* **Ein Dantz.** *Ad numerum mosis pedibus ducere choreas.* Ovid. *Pars pedibus plaudunt choreas & carmina dicunt.* V. *syn.* Chŏrus sāltātĭō. *epith.* Lūdens, fēsta. mōllis, cāntātrix, lĕpĭda, sŏcĭa, grāta, dūlcis læta, plăcĭta, făcĭlis, plaūsa, hĭlăris, ăgĭlis, blānda, rĕvŏlūta, sāltāns, pūēllāris, nŏctūrna, jūcŭnda, sŏnōra, nūmĕrōsa, cŏncors, lāscīva, lūxŭrĭans, pūblĭca, īrrĕquĭēta, *phr.* Indūlgēre chŏreis. Chŏros cĕlĕbrāre, ēxērcēre, dūcēre. Pārs pĕdibus, plaūdūnt chŏrĕas. Mănum īmplĭcāre chŏrĕis. Mēmbra mŏvēre ăd nūmĕrum. Sāltat, & īmmīscet rĕvŏlūtas ārte choreas. ăd cĭthāræ cāntus ăgĭles, cĕlĕbrāre chŏreas. *vide Salto.*
Chorepiscopi, Sigeberto. iidem Archidiaconi. Ordines minores conferebant. i. regionis aut provinciæ Episcopi.
chŏrēuma, *gr. Tániec 2.*
chŏrēus, chorius, cordax. *Cicer. Pes Poeticus longa & brevi syllaba constans.* idem Trochēus.
chŏrēusa. *gr. Skoczká.*
chŏrēutes. *æ. m. gr. Tanecżnik.*
chŏrĭāmbus, *Pes Poeticus ex Choreo & Jambo constans, ut Conveniunt.*

chūtra

Chūtra, chytra, æ, gr. Gárniec 1.
chydæi, Dáktyl 2.
chytrīnda, æ, gr. Zmrożek.
chytrōpus, odis, vel odos, gr, Gárniec ná nogách, Panew.

C I B

Cibālis, Pokarmowy. Sniedny.
cĭbārĭa res, Sniedna rzecz.
cĭbārĭa, orum. Obrok, Stráwá, Zywność, Sniedna rzecz, Zob.
cĭbārĭus, Obroczny 1. Pokarmowy, Sniedny, Podły. Speiß/ Nahrung. Ajunt cum sibi sunt congesta cibaria sicut, H. syn. ălīmēnta cĭbi, ēscæ, vīctus.
cĭbātus, us, Pokarm, Strawa. Speisung. Aut alios hominum pastus, pecudumq; cibatus. L.
cibi minimi est, Mało iadá.
cibi multi est. Obżárty.
cĭbĭcĭda, an Zárłok?
cĭbĭlla, Stoł iadálny.
cibyratici, lege Cybiratici.
cĭbo, as, Karmię. Speisen. -- Nisi à terra paulatim quiq; cibentur. Lucr. syn. Nūtrĭo, pāsco ălo, vide Nutrio.
cĭbo grăvis, onustus, sub Obiadam się.
cĭbōrĭum, gr. Kieliszek, Bob Egipski, & in Cyborium.
cĭbum capesso, capio, sumo, &c. Jem.
cĭbus, Karmia 2. Pokarm. & tr. sub Rad co czynię. Allerley Speiß. Non domus apta satis, non hic cibus utilis ægro. O. syn. ēsca, dăpes, ĕpŭlæ. ălĭmēntum. epith. Nēctărĕus, săpĭdus, laūtus, grātus, rēgĭus sōlēnnis, ūtĭlis, părcus, vīlis, mēndĭcātus. phr. Cōrpŏra sūstēntans, īnstaūrāns vīres, ănĭmĭquĕ vĭgōrem. Mœstos ēxhĭlărāns ănĭmos. Rĕfĭcĭens vīres. Vīxque capit suāves mēnsa ŏnĕrāta cĭbos. Laūtis mēnsa părāta cĭbis. Jūnctăquĕ nēctărĕis vīna jŏcōsa cĭbis.
cĭbus diurnus. Obrok.

C I C

Cĭcāda, Konik robak.
cĭcātrīco, as, Goię.
cĭcātrīcōsus, Náśiekány, Szrámowáty.
Cĭcātrix, Cĭcātrīcŭla, Blizna, Bliznecżká. Szram. Ein Wundmal. Cerne cicatrices veteris vestigia pugnæ. Ovid. syn. ūlcus. epith. mārcĭda, vĕtus, ōbdūcta, tūrpis, dēfōrmis. phr. Sīgnāta in frŏnte, cĭcātrix. Vūlnĕris īnstīnctī vēstīgĭa, sīgna vĕtĕris vēstīgĭa plāgæ, īnfixi vūlnĕris īmprēssa sīgna.
Cīccum, ciccus, Gránowatych iábłek przegrodká, Fraszka 1. Nikęsa.
ciccum non interduim. Niedbam.
cĭcer, n. cicera. cicerula, æ, Ciećiorká.
cĭcērcŭlum, Rubryká 2.
cĭchēlá, cichla, gr. Drozd morski.
cĭchōrēum, cichorium, gr. Podrożnik źiele.
cĭchōrēum agreste, Mlecz źiele.
cĭchōrēum verrucarium, Brodawnik.
cĭci, gr. Kleszczowina.
Cicilendrum, Cicimandrum, Citaractria. Polindrum Sancaptis. Hapalosis. apud Plautum, sunt vocabula ficta aromatam seu condimentorum coqui gloriosi.
cĭcīndēla, Swiecá, Złotnik robaczek.
cĭcĭnus, adject, gr. Kleszowinny.
cĭcōnĭa, Boćian. Zoraw studźienny. Ein Storck. Ipsa sibi plaudat crepitante ciconia rostro. Ovid. epith. Cāndĭda grăcĭlis, pĭa, ălba. phr. Nūntĭa Vēris, īnsignis pĭĕtāte cĭcōnia. Cūltrix pietātis. Cūm Vēre rŭbēnti căndĭda vĕnit ăvis lōngis īnvīsa cŏlubris. ēxpānsis căndĭda pēnnis īpsa sĭbi plaūdit crĕpĭtante cĭcōnĭa pūllus nutrit. & īnvēntis pēr dēvĭa rūra lăcērtis.
cĭcūma, æ. è Gr. Sowa 1.
Cĭcur, uris, Omne, Ogłaskany, Chowanr. Zahm. Qui cicurum sensus, quæ tanta indago ferarum. M. syn. Mānsuēfactus, cĭcūrātus, plācĭdus, mītis.
cĭcūro, circurem reddo, Ogłoskáć. Zahm machen. syn. Mansuēfăcĭo, mītĭgo, lēnĭo.
Citus; lege Ciccus.
cĭcūta, Swinia wesz źiele, Piszczałka Bangenkraut. Wüttrich. (Herba venenosa) Et mihi disparibus septem compacta cicutis. Virg. epith. Frăgĭlis; vĭrĭdis, mœsta, cāna, gĕlĭda, dīra; sæva, frīgĭda, lēthĭfĕra, lēthālis vĕnēnōsa, vĕnēnĭfĕra, frīgens fūnēsta, mōrtĭfĕra trĭstis, ălgĭda, hōrrēnda, tōrpēns, ēxĭtĭōsa, exĭtĭā-

exitiālis, nŏxia nŏcua, immĕdīcābĭlis, glăcĭālis. *Si pro fistula sumatur. v. Fistula.*
Cĭdăris, is, gr. *Korona krolewska, Zawoy.*
cĭeo, es, *Pobudzam, Poruszam; Przyzywam Mianuię, Wymięniam, Poczynam, Dźielę, Rusza lekarstwo.* **Bewegen.** *Condimus & magna supremum voce ciemus.* Virg. *syn.* Mŏvēo. cŏmmŏvēo, ēxcĭto, cōncĭto, ănĭmo, accēndo, stĭmŭlo, *vel* vŏce, āccĭeo, *phr.* Tŏnĭtru cælum ŏmne cĭebo. Ære cĭēre vĭros, ăt tu bēlla cĭe, cōncēptumq; ēxcŭte fœdus. Ægĭda cōncŭtĕret dĕxtra, nĭmbōsquĕ cĭēret.
cĭeor, *Ruszam się.*
cĭlĭa, orum, *Powieki, Powieczne włosy, Powiek brzegi.*
cĭlĭbāntum, *Stoł 2.*
cĭlĭcĭna vestis, *Włośienica.* **(gemachte.**
cĭlĭcĭnus, Kocowy. *Włośiány.* **Aus Haaren**
cĭlĭcĭum, *Koc*, an *Włośienica?* **Ein härig Kleid.** *epith.* āspĕrum, rĭgĭdum, acūtum mōrdax, pūngēns, hĭrsūtum. *phr.* Cĭlĭcum tēxtum. Mōllĭbus ābjectis Cĭlĭcum dānt tēgmĭna sētæ.
cĭllĕo, *Poruszam 1. Ruszam 1.2.*
cĭlĭbæ in *Stoł iadalny.*
cĭlo, onis, *Czołowaty, Głowy podługowatey.*
cīmēlĭa, orum, gr. *Kleynot.*
cīmēlĭārcha, gr. *Kośćielny.*
cīmēlĭārchĭon, gr. *Skarb kośćielny.*
cīmex, *Pluskwa, Smrod.* **Ein Wandlauss.** (*Vermiculus ex ligno nascens.*) *epith.* fœdus, fætidus rōdens, ĕdax. *phr.* Tūtus, cĭmĭce lectus.
cĭmōlĭa, *Ziemia lekarska.*

CIN

Cĭnædĭa, gr. *Kamień drogi*, sub *Ryba pśia.*
cĭnædĭcus, gr. *Frantowski. Tanecznik.*
cĭnædus cĭnædulus, adject. *Niewstydliwy.* **Ein Dantzer.** *Pulchre invenit improbis cinædis., epith.* ĭmpūrus, obscænus, pĕtŭlāns, prŏcāx, ĭmprŏbus, prōtērvus, ĭmpŭdens.
cĭnædus, subst. gr *Kuglarz, Pliszka, Ryba pśia.*
cĭnāra, gr. *Karćiof.*
Cinason, Cinasones. Fest. cor. Cnasones.

cĭncĭnnātus, *Kędźierzawy.*
cĭncĭnnus, è gr: *Kędźior, Ozdobas*
cĭnclus. gr. *Pliszka.*
cĭnctĭcŭlus, *Szorc.*
cĭnctōrĭum, *Przepaska.*
cĭnctūra, *Przepasánie.*
cĭnctus, ūs, *Cięgatura Szorc Pás 1.*
cĭnctus Gabinus, sub *Stroy 1. Płászcz.*
cĭnctūtus. *Przepásány.*
cĭndălĭsmus, gr: *Kołek gra.*
cine particula in Li. & że 1.
cĭnĕfăcĭo, *Pale 1. Spaliś na proch, obracam w co.*
cĭnĕfactus, *Spalony.*
cĭnĕrācĕus, *Popielisty.* **Aschfarb.** *syn.* cĭnĕrĕus.
cĭnĕrālĭa, ium, orum, *Popielec 2.*
cĭnĕrārĭus, *Popielnik, Kędziornik.* **Der mit Aschen umgehet.** *Nunc tuum Cinerarius, sequorem.* (Phal.)
cĭnĕres, hi, *Smierc 1.*
cĭnĕrĕus, cinerosus, *Popielisty.*
cĭnĕrŭla. *Popioł.*
cĭngărus, B. *Cygan.*
Cingiliones, apud Trebellium legit Casaubon. loco vocis Siqiliones, & cingula parva interpretatur.
cĭngo, is, *Opásuię, obstępuię, obwodzę oblegam Przypásuię* 1. & in *odźieram 1. Pobijam 2. Podskrobáć, Przewiężuię.* **Umbgürten, umbgeben.** --- *Longam muris cum cingeret albam.* V. *syn* āmbĭo, cĭrcumdo, corono, cĭrcŭmcĭngo, ŏbĕo, ĭnclūdo, sēpĭo, āmplēctor. cōmprĕhēndo, *vel* cōmprēndo. *phr.* ĭnfert sē sēptus nĕbŭla ūndĭquĕ cĭrcŭmfūndĭmur, & mūlto nĕbŭlæ cĭrcum Dĕa fūdit ămĭctu. Quēm fūlva lĕōnis pēllis ŏbit tōtum Sylva cŏronat āquas. Ascănĭus lōngam mūris cum cĭngĕret ūrbem. Tērram āmplectĭtur ōrbis. Săltūsque ĭndāgĭne cĭngunt. Cĭngit mĕdĭum lĭquĭdis āmplēxĭbus ōrbem ăt Vĕnus ŏbscūro grădĭentes āĕre sēpsit: Jūssĭt & āmbītæ cĭrcūmdāre lĭttŏra tērræ, ĭpsa nătat tēllus pĕlăgi lūstrāta cŏrōna, ūndĭquĕ ĕnim dēnsa Teucri ĭnclūsēre cŏrōna, ătq; hīc vāsta pălus, hĭnc ārdŭa mœnĭa cĭngŭnt.

Cingria. Fest. corr. Gingrinæ.
Cingula, æ. Poprąg. Ein Roßgürt. Ut nova velocem cingula lædis equum. Ovid.
cingulam substringo, vel adstringo, Przypinam popręgow.
cingulum, Pás, Kray 4. Ein Güttel. Balteus, & notis fulserunt cingula bullis. Virg. syn. Baltĕus, zōna, cinctus, us, epith. Lēve, hābĭle. phr. Prētiōsăque cingŭla gēmmis. Aūro lūcēbānt cingŭla mūndo: ipse Quintīnāli trābĕa, cinctūque Gabino insignis. v. Balteus.
cingulum bullatum. Pás rycerski.
cingulus, Pás. & tr. Szczupły.
ciniflo. onis, Kędźiornik. Ein Kohlenblaser. Custodes, lectica ciniflones, paradisi. Hor.
cinips, iphos, gr. Wesz. komor.
cinis, m. f. Popioł, Ług, Umarły, Grob, Kośći zmárłych. Asche. Non servata fides cineri promissa Sichæo. Virg. epith. Fūmāns, fērvēns, ēxĭgŭus, vērmĭfer, ingrātus, tĕpĭdus, immūndus, tĕnŭis, lēvis, sĕpūlcrālis. phr. Sēd nĕquĕ jam cinĕres ējēctatāmq; fāvīllam fērre pŏtest. Pōstquam cōllāpsi cinĕres & flāmma quĭēvit. Cinis ōbdūctæ cēlābat lūmina prūnæ. incēdis pĕr ignes sūppōsĭtos cinĕri dŏlōso. Non sātĭus cinĕres patriæ insēdĭsse suprēmos. Pōstquam cōllāpsi cinĕres & flāmma quĭēvit. Cineres pro manibus. (Æneid.) Nēc patris ānchīsæ cinĕrēs mānēsve rĕvēlli. Vōs cinis [exĭgŭus, gĕlĭdæq; jăcēbĭtis ūmbræ. vide manes.]
cinnābări, n. cinnabaris, is, m. & f. gr. Cynobr. Cynnober.
cinnămĕus, cinnamominus, cinnaminus. Cynámonowy.
cinnămŏlŏgus, gr. Cynamonik pták.
cinnămōnium oleum, gr. Cynámonowy.
cinnămōmum, gr. Cynámon 1. 2. Zimmettind.
Nam cinnamomi quod &c. (Scaz.) syn. Cinnămum. epith. Ŏdōrum, rĕdŏlens, ārōmātĭcum, ŏdōrātum, ŏdōrĭfĕrum, grātum, frāgrans, spīrāns, ŏlens, suāve, dūlce, jūcūndum, ămœnum. phr. Grātum lāte quŏd jāctat ŏdōrem. Suāves quōd spīrat ŏdōres. Nāres grāto quod replēt ŏdōre.

cinnămum, gr. Cynámon 1. Zimmet. --- Gressus, adolebunt cinnama flammæ, Ovid.
cinnus, Kędźior, Słodycz, Pomießánie.
cinyps, yphis, sub Weß.
Cinyra, gr. Cytra. Lutnia.
Cio, is, Poruszam, Pozywam kogo, Ruszá lekárstwo.
cippus, Pal 1. Kłodá 4. Nagrobek 2., Pęto Sidło, Mil znak.

CIRC

Circa, Około, Koło. Præpositio. 1. 2. 3. Umb. Multa boum circa mactantur corpora morti. Virg. syn circum, circiter.
circa domos mitto, Po domach.
circa reges mitto, Obsyłám.
circanea avis. Kániá 1.
circæa. gr. Czárownik ziele.
circātor, Strażniczy.
circēium gr. Pokrzyk.
circēnsis cursus. Zawod 2.
Circæum poculum, sub Przedźierzgnąć się.
circinātio. Okrągłość 1. Obracánie, Koło.
circinātor, Koło 1. Ringkreiß.
circino, as, Cyrkluię, Okrągło czynię. Okrążam 1. Mit dem Circkel rund machen.
Utque tuos arcus per nubila circinat iris. M.
circinus, Cyrkel, Ogień piekielny. Ein Circkel.
Integer immensum vertebat circinus annum. A.
circiter, Præpositio. Koło. Præposit. 2. 3. Umb.
circiter. Adverbium, Koło. Præpositio. 2.
circites. hi Kolcá do opon.
circito, as. Kolę 2.
circitor, Wędetarz 2. Strážniczy śpieg 2.
circius, Wiátr wielki. Ein grosser Wind.
circlus Virg. P idem Circulus.
circo, as, Kolę 2.
circueo. Obchodzę, Obieżdżam.
circuitio, Obchodzęnie, Krążęnie.
circuitione nihil usus, Nieochyláiąc.

Circūĭtĭōne utor, *Okrążam.*
cīrcūĭtor, *Strażniczy 2. Przekupień 1. Wendetarz.*
cīrcuitu pērvenio, *Okrążam.*
cīrcūĭtus, us, *Okrągłość 2. Obieg, Krążenie.* Ein Vmbgang. *Sævaq; circuitu curvantem brachia longo.* Ovid. *syn.* āmbĭtus. ōrbis, cīrcŭlus gyrus.
cīrcŭlāris, *Okolny.*
cīrcŭlātim, *Kołem.*
cīrcŭlātĭo, *Obrácánie, Krążennie.*
cīrcŭlātor, *Száłbierz. Czárlatan, Lekarz. iármarkowy.* Ein Landstreicher. *Quos sæpe falsus circulator decipit.* (Jamb.) *syn.* Præstĭgĭātor, hīstrĭo, lūdĭo, lūdĭus, mĭmus.
cīrcŭlātōrĭa jactatio, *Száłbierstwo.*
cīrcŭlātōrĭus, *Pospolity, Podły, Tretowy, Száłbierski.*
cīrcŭli Tropici, sub *Koło ná Niebie.*
cīrcŭlo as, vel circulor, aris, *Kolę 2. Obracam się 2. Okrągło czynię.* Vmbgeben / umbcirckeln. *syn.* cīngo, āmbĭgo, cīrcūmdo.
cīrcŭlus. *Okrąg 2. Krąg 1. Obrzęcz, Koło 1. Obarzánek. Koło iasne, Koło wozowe, Kolcá u száty, Gromáda ludźi, Tálerz 2. Wić. Obartuch.* Ein Circkelring / Kreys. *syn.* ōrbĭs, ōrbĭcŭlus, cīrcūĭtus, āmbĭtus, gȳrus. *epith.* Flēxĭlis, ōblīquus, tōrtĭlis, rŏtūndus. *phr.* Tōrtĭlis à cōllo rădĭāns it cīrcŭlus aūro, Flēxĭlĭs ŏbtōrti per cōllum it cīrcŭlus aūri. *vide Gyras.*
cīrcum, Præpositio, *Koło. & Około.*
cīrcum, *Adverbium. Około.* Rund umb. *syn.* cīrca,
circumædĭfico, sub Otaczam.
cīrcum amicos dimitto, *Obsyłam.*
cīrcŭmāctĭo, circumactus, us, *Obracánie.*
cīrcŭmāggĕro, *Obsypuię, Okładam.*
cīrcŭmăgo, *Obracam, Oglądam się.*
circumamicio, Obierám 1. Przyodźiwam.
cīrcŭmăro, *Oborywam.*
cīrcŭmāspĭcio, *Oglądam się 1.*
cīrcŭmcæsūra, *Obrázanie.*

cīrcŭmcalco, *Podeptać.*
cīrcūmcāmpānus, sub *Okolicá.*
cīrcūmcellĭo, Hultay.
cīrcūmcīdānĕus, *Obrzażany.*
cīrcūmcīdo, *Obrzezuię, Obćinam 1. Okrawam Odeymuię 1. Podskubuię,* Beschneiden. *Quod falsi fratres se circumcidere suasos.* T. *syn.* Cīrcūmsĕco, rĕsĕco, āmpŭto. *vide Scindo.*
cīrcūmcīngo, *Okrążam 1. Otaczam.*
cīrcūmcīrca, *Około.*
cīrcūmcīsē, *Krotko, Skromnie 1.*
cīrcūmcĭsĭo, *Obrzezánie.*
cīrcūmcīsītium. *Circumcisitum vinum. Wino poślednie.*
cīrcūmcĭsītĭus, *circumcisitus. Obrzázany.*
cīrcūmcīsūra, *Obrzázanie, Obćinánie.*
cīrcūmcīsus, si, *Obrázány.* Beschnitten. *Circumcisus adest, & iure renascitur undis.*
cīrcūmclūdo, *Otaczam,* Allenthalben / beschliessen. *vide Cingo.*
cīrcūmcŏlens, *Okoliczny.*
cīrcūmcŏlūminum. *Ambit, Krużgánek.*
cīrcūmcŏlo, *Mięszkam gdźie.*
cīrcūmcŭlco, *odeptać.*
cīrcūmcūrrens linea, *Koło 1. Obod.*
cīrcūmcūrro. *Okrążám, 2. Zabiegam.*
cīrcūmcūrso, *Zábiegam, Schodźić pole,*
cīrcūmdātĭo. 1. Petri 3. circumpositio, Obłożenie.
cīrcūmdo, *Otaczam, Obstępuię, Okrącam, Obwodzę 3. 2. Obwiiam.* Oprawiam 5. *Kłádę w pośrzodku.* Vmbgeben. *Septem quæ una sibi muto circumdedit arces.* Virg. *syn.* āmbĭo, cīngo, cōrōno, sēpĭo, cīrcūmcīngo, cīrcumvāllo ŏbĕo, *vide Cingo.*
cīrcūmdo ferro, *Okować.*
cīrcūmdo fossulas, *Okopuię.*
cīrcūmdŏlo, *Oskrobuię, Oćiosáć.*
cīrcumdūco, *Obwodzę 1.* Wodzę, *Kásuię, Ogołoćić, Oszukiwam.*
cīrcūmdūco dolis, *Zdrdzam.*
cīrcūmdūctĭo *Obwodzęnie 1. Oszukánie.*

Cīrcūmdūctūs, ūs, *Okrągłość F. obrácánie.*
cīrcūmdūctus, ti, *Ogołocony.*
cīrcūmĕo, *Obchodzę 1. objeżdżam. 1. okrążam*, *Otaczam*, *Kolę 2.* Herumbgehen. *Cuius non hederæ circumeire caput*. Prop. *syn.* obĕo ŏbămbŭlo, pĕrăgro, pērērro, lūstro, pērlūstro, vel āmbĭo cīngo.
cīrcūmĕquĭto, *Objeżdżam 5. Jeżdżę około.* Umbreiten.
cīrcūmērro, *Kolę 2.*
Cīrcūmfĕrēntĭa, *Okrągłość, Koło 1.*
cīrcūmfĕro, *Noszę około, Noszę przy sobie, & in oczyściam 2. & Wodą święconą pokropić.* Umbtragen. *Idem ter socios pura circum tulit unda.* Virg. *syn.* Cīrcūmdūco, cīrcūmvĕho.
cīrcūmfĕro oculos, *Oglądam się.*
cīrcumfirmo, *Obwárowáć.*
cīrcūmflecto, *Záwracam. 1.* (*bod.*
cīrcūmflĕxĭo, circumflexus, ûs, *Koło 1. o-*
cīrcūmflŭo, *Oblewam, okrążam 1. obfituię Otaczam, & sub Náwodźie.*
cīrcūmflo, *Owiewam, Wieię 1.*
cīrcūmfluus, *Okrążáiący, Ná wodzie.* Umbrinnet. --- *In geminas partes circumfluus amnis.* Ovid. *syn.* cīrcūmflŭēns.
cīrcūmfŏdĭo, *Okopuię.* umbgraben.
cīrcūmfŏro, *sub Wiercę 1.* umbboren.
cīrcūmfŏrānĕus, *Rynkowy, Podły, Lichwiárski, & sub Ciárlátan, Szálbiersz.*
cīrcūmfŏssor, *Okopuiący.*
cīrcūmfŏssūra, *Okopywánie.*
cīrcūmfrĭco, *Ocieram, ostrobuię.*
cīrcūmfringo, *Obłamuię.* Abbrechen.
cīrcūmfūlgeo, *Záiáśnieć.* umbscheinen.
cīrcūmfūndo, *Oblewam 1. oblegam, otaczam, Obstępuię.* umbgiessen.
cīrcūmfūndor, *sub Okładam się, & Wykipia.*
cīrcūmfūsĭo, *Obleánie.*
cīrcūmfūsus, *Ná wodzie.* Vermischt. *Nam circumfuso consistit in aere tellus.* T. *syn.* Cīrcūmfūsus diffūsus.
cīrcūmgĕlātūs, *Obmárzły.* Umbfroren.
Cīrcūmgĕmo, *Tchnę.*
cīrcūmgĕsto, *Noszę przy sobie.*
cīrcūmglŏbor, *Kupię się., sub Kupię.*
Cīrcūmgrĕdĭor, *Otaczam.* umbgehen.
cīrcūmjăcēns, *Okoliczny.*
cīrcūmjăceo, *Leżę okolo, Przyległy.*
cīrcūmjăcĭo, *Otaczam.*
cīrcūmjēctus, ti, *Okoliczny.*
cīrcūmjēctus, ûs, *Okrążienie, Polepá.*
cīrcūmjĭcĭo, *Obwodzę 2. otaczam.*
cīrcūmlămbo, *Obliżuię 1. 2.*
Cīrcūmlĕgo, *Obiezdżam.*
cīrcūmlĭgo, *Obwiężuię, Sciągam.* Umbbinden. *Quando lien tumido circumligat ilia vinclo.* *syn.* Cīrcūmlĭgo, nĕcto, vīncĭo. *vide Ligo.*
cīrcūmlĭno, circumlinio, *Oblepiam, obmázuię.*
cīrcūmlĭtĭo, *Polepá, Oblepiánie.*
cīrcūmlĭtus, auro, *Pozłoćisty.*
Circumloquium, Isidoro. Periphrasis aliis.
cīrcūmlŏquor, *Okrążam 2.*
cīrcūmlŏcūtĭo, circumloquutio, *Okrążienie.*
Cīrcūmlŭitur, *Na wodzie.*
cīrcūmlŭo, *Oblewam.* Benätzen.
cīrcummĭtto, *Obsyłam.* Umbschicken.
Cīrcūmmanītus, sub Obwodzę murem.
cīrcūmmūlcĕo, *Ogłaskáć, obłizuię.*
cīrcūmmūnĭo, *Ogradzam, obwodzę 2. obiiam kołmi.*
cīrcūmmūnītĭo, *Obwodze murem.*
cīrcūmmūrānus, *Przedmurowy.*
cīrcūmnāscor, *Obrastam.* umbwachsen.
cīrcūmnāvīgātio, *Obiezdżánie.*
cīrcūmnāvĭgo, *Obiezdżam.*
cīrcūmnēcto, *Obwiężuię, Sciągam.*
Cīrcūmno, Okrążam.
cīrcūmŏbrŭo, *Zágrzebáć.*
Cīrcūmōrnātus, sub Vbieram 1.
cīrcūmpădānus, *sub Okolica.*
cīrcūmpāngo, *Obiiam kołmi.*
cīrcūmpavio, *Vbiiam.*
cīrcūmpēdes, hi, *Cháłástrá, Ponczochy.*

Circum-

Circumplecto, Obeymuię, Spinam.
Circumplector, Obeymuię, Otaczam, Ogárnąć 1. Vmbfangen.
Circumplexus, ûs. Obłapiánie, Obwinięnie.
Circumplico, Obeymuię, Obwiiam.
Circumplicor, Obwiiam się.
Circumplumbo, Oblewam ołowem.
Circumpono, Okładam 1.
Circumpotatio, Picie ustawne, Rozgárdjas.
Circumrado, Oskrobuię.
Circumretio, Sidlę, Otaczam.
Circumrodo, Ogłodáć, Gryzę 2.
Circumrodor, Obmawiáią mię.
Circumroto machinam, Obracam.
Circumrotundatio, Okrążánie, Obracánie.
Circumscalpo, Oskrobuię. Vmbschaben.
Circumscarifio, idem. Quantitatem vide in Sacrifico.
Circumscindo, Obćinam 2.
Circumscribo, Okreszam, Przekreszam, Kłádę w szranki, Składam kogo, Oszukiwam. Vmbschreiben. syn. Concludo, comprendo, definio, limito.
Circumscripte, Gládko 1.
Circumscriptio, Okreszenie 1. Okrągłość 2, Oszukánie. Vmbschreibung.
Circumscriptor, Szálbierz. Ein Betrieger.
Circumscriptus, Okreszony, Ná wodźie.
Circumseco, Obrzezuię.
Circumsectus, Obrzezány; Obrzezániec.
Circumsecus, Około.
Circumsedeo, Oblegam, Otaczam.
Circumsepio, Ogradzam, Otaczam.
Circumsero, Obśiewam.
Circumsessio, Obleżenie, Opánowánie.
Circumsideo, circumsido, Oblegam.
Circumsigno, Oznáczyć, Okrislam.
Circumsisto, Obstępuię.
Circumsitius, in Obrzezány.
Circumsonans, Głos wrácące mieysce.
Circumsonat, Rozlega się, Obija się o uszy.
Circumsono, Brzmię około. Schallen.
Circumspectatrix, sub Swidrzeiące oczy.
Circumspecte, Ostrożnie.
Circumspectio, Oglądanie, Opátrzność, Ostrożność, Rozważanie.
Circumspecto, Oglądam się.
Circumspector, sub Ostrożny.
Circumspectus, ti, Ostrożny.
Circumspectus, ûs, Przeglądánie 2. Ostrożność. Das Vmbsehen.
Circumspergo, Kropię około, Potrząsam co.
Circumspicientia, Opátrzność, Ostrożność.
Circumspicio, Oglądamsię, 1. 2. Rozważam Poglądam po sobi, Kokosze, Upámiętywam sie. Vmbhersehen. Diversi circumspiciunt, hoc acrior idem. Virg. phr. Huc oculos verto, oculis omnia lustro, collustro, oculos per singula volvo. Huc volvens oculos, totumque pererrat luminibus, tacitis oculos circumferre, partes in omnes vertere, versare. Lumine vago lustrare, aspectu vagari, in quamcunque domus adverti lumina partem, immensæ spectantur opes. vide Aspicio.
Circumstantia, Obstąpienie, Okoliczność.
Circumstatio, Obstąpienie.
Circumstipo, Obstępuię.
Circumsto, Stoię około, Obstępuię. Vmbherstehen. Curvata in faciem montis circumstitit unda. Virg. syn. Sto circum, circumsisto, vel cingo, ambio.
Circumstrepo, Grzmot czynie.
Circumstruo, Ogradzam.
Circumsudo, Pocę się.
Circumsuo, Obszywam. Vmbnehen.
Circumtego, Okrywam. Bedecken.
Circumtexo, Oplatam.
Circumtinnio, Brząkam. Klingen.
Circumtonsus, Ostrzyżoni.
Circumtono, Grzmot czynię.
Circumtrecto, Obmácywam.
Circumtremo, Drżę.
Circumvado, is. Otaczam, Obeymuie mię.
Circumvagus, Biegun 1.

Cīrcūmvāllātĭo, *Okop.*

Cīrcūmvāllo, *Otaczam, Oblegam, Obwodzę 2.* Mit Bollwercken umbgeben / belägern. *ſyn.* vāllo, ōbvāllo, cīngo, āmbĭo, ŏbĕo, inclūdo, mūnĭō. *vide Vallo.*

Cīrcūmvēctĭo, circumvectus. *us. Obbieg.*

Cīrcūmvēctor, Circumvehor, *eris, Obieżdżam; Przeieżdżam. ſię.* umbfahren.

Cīrcūmvĕnĭo, *Obchodzę 2 Otaczam, Ogárnąć, Ogolocić, Oſzukiwam.* Umbgeben. *Multa ſenem circumveniunt incommoda, vel quod.* H. *syn.* Cīrcūmdo, āmbĭo, cīngo, ōbsĭdĕo.

Cīrcūmvēntio, *Oſzukanie.*

Cīrcūmvēntor, *Szálbierz.*

Cīrcūmvērto, *Omiatam.*

Cīrcūmvērſor, aris, & circumvertor, eris, *Obracam ſię.*

Cīrcūmvērto *ſub Ogołocić.*

Cīrcūmvēſtĭo, *Okrywam, Ochylam.*

Cīrcūmvīncĭo, *Obwięzuię.* Herumbbinden.

Cīrcūmvŏlĭto, *ſub Latam, Zábiegam.* Stäts hin und wieder fliegen. *Aut arguta lacus circumvolitavit hirundo.* Virg. *ſyn.* Vŏlĭto, vŏlo, cīrcum.

Cīrcūmvŏlo, *ſub Latam.* Fliegen.

Cīrcūmvōlvo, *Obwiiam co, Okrącam 1.*

Cīrcūmvōlvor, *Obwiiam ſię.*

Cīrcūmvŏlūtor, *Łáſze ſię.*

Circumvortor, idem Circumvertor.

Circuncido, Circundo, Circumfero, Circumgeſto, Circumſcribo, Circumſedeo, Circumſono, Circumſpicio; Circumvenio, &c. lege circumcido, circumvenio, &c. ut ſcribo cum Lambino, Giſanio, Coluio, Cerda, & aliis qui M *ſcribunt* N *ſcribit Erythræus, Scalig. Nizolius. At Turneb. nunc* M *nunc* N*, ut rem non magni momenti eſſe exiſtimes.*

Cīrcus, gr. *Koło 1. Rynek, Szránki 1. Zawod, Gonitwy miecyſce, Jáſtrząb.* Ein Umkreiß. *Multa capax populi commoda circus habet.* Ovid. *ſyn.* Cīrcŭĭtus, āmbĭtus, cīrcŭlus. *epit.* Thĕātrālis, āmphĭthĕātrālis, cĕlĕber, māgnus, lōngus, căpax, clāmōſus, māgnĭficus, fēſtus, ăpērtus, pătēns, ſpātĭōſus. *phr.* Fēſta, thĕātrālis cĕlĕbrant sōlēnnĭa cīrci āmphĭthĕātrālem cīrcum făcĭt ārĕa. Mūlta căpax pŏpŭli cōmmŏda cīrcus hăbet. Mĕdĭāque in vālle thĕātri Cīrcus ĕrat pōmpa cĕlĕber, ēxūltat raūco vīctōrĭa cīrco.]

Cīris, *idem* Cirris.

Cīrnĕa, *Dzban 2.*

Cīrrātus, *Cirriger. Kedźierzáwi, Gálánt.*

Cīrris, is, gr. *Rybitw ptak, vide & Czerwonak, & Dzierlatká.*

Cīrrhus, gr. *Płowy.*

Cīrrus, *Kędźior, Czub, & ſub Płetwá.*

Cīrsĭon, gr. *Oſtrożęn źiele.*

Cīrsŏcēle, es gr. *Kitá.*

CIS.

Cĭs, *Z onę ſtrone, Z tę ſtronę, Koło, Præpoſitio 1. 2. Precz.* Dieſſeit.

Cĭs paucas tempeſtates, *Wkrotce.*

Cĭs paucos dies, *Zá kilka dni.*

Cīſiārĭus, *Woźnicá.*

Cīsĭum, *Kára 2. Woz o dwu kołách.*

Cīſpēllo, *Odganiam.*

Cīſsāmpĕlos, gr. *Powoy źięmny.*

Cīſsānthĕmus, gr. *Gdulá zięmna 2.*

Cīſsītes, æ, m, gr. *ſub Bluſzczowy.*

Cīſsŏphyllum, gr. *Toieść źiele.*

Cīſſus, gr. *Bluſzcz 1.*

Cīſſybĭum, *al.* ciſſymbium, gr. Kufel.

Cīſta, gr. *Skrzyniá, Wozowa ſkrzyneczká, & in Pudło.* Ein Kaſt. *ſyn.* ārca, cīſtŭla, cālăthus, cănīſtrum, *epith.* Căvă, tēxta, vīmĭnĕa, cōncăva, căpax, āmpla, pătŭla, claūſa, lĭgnēa, pīcta. *phr.* Pārs ōbſcūra căvis, cēlebrābant ōrgia ciſtis. Namque vētus Græcos sērvābant cīſta lĭbēllos.

Cīſta viminea, *Kobiel, Koſz.*

Cīſtārcĭa, æ, *vel orum. ſub Torbá.*

Cīſtēlla, ciſtellula, & ciſtula, *Skrzynká 1.*

Cīſtēllātrix, *Służebnicá.*

Cīſtērna, *Kryniczá Studniá, & ſub Pieczáry.*

Cīſtērnīnus, *Kryniczny.*

Cīſthus, & Ciſtus, gr. *Roża pſzczelna.*

Ciſtĭfer, Ciſtiger, Tragarz.

Cīſtŏphŏrus, gr. *Krubnik, Podwoyny groſz.*

Cīſtŏphŏrum talentum, ſub *Tálent.*

cistŏphŏrus, gr. *Krubnik*, *Podwoyny grosz*.

cĭtātim, *Prętko*. Behend. *Corpora, quæ fuerant præcursibus apta citatim*. Fill.

cĭtātĭo, *Pozwánie* 1. 2. 3. *Przypowieśćzęnie*, an *Pozew*?

cĭtātus, *Prętki*. Schnell. *Non Tigris catulis citata raptis*. (Phal.) *syn*. Cĭtus, cĕlĕr, vēlox, prŏpĕrāns.

cĭtĕrĭa, *Swiegotká*, *Klekotka*.

cĭtĕrĭor, *Bliski*, *Z tę strong*. Viel näher. *syn*, Prŏpĭor, vĭcĭnĭor, prŏpinquĭor.

cĭtĕrĭus, *Bliżey*.

cĭthăra, Gr. *Lutnia*, *Cytra*. Ein Harffe / Zither. *Non studeo Citharæ, nec Musæ deditus ulli*. Hor. *syn*. Chĕlȳs, lȳra, bārbĭtus, tēstūdo, plēctrum, fĭdes. *epith*. Sŏnōra, bĭcōrnis, rĕsŏnāns, blānda, ārgūta, dēlĭcāca sŏnāns, dūlcĭsŏna, quĕrŭla Apŏllĭnĕa, ŏrphēa jūcūnda, gārrŭla, tĭnnŭla, dūlcĭsŏna, Rhŏdŏpēia, ŏrphēia. Lēsbĭăca, grāta, hŏnōra, *phr*. Quæ dūlces rĕddit pŏllĭce tācta sŏnos. *Mēntis* sŏllĭcĭtæ rĕlĕvāns cūras, Cĭthăra crīnĭtus Jōpas pērsŏnat aūrāta. Cĭthăra ĭmpūlsis rĕsŏnat Rhŏdŏpēia nērvis. Bĭstŏnĭam dĭgĭtis cĭthăram fac pūlset ĕbūrnis. *Pĭĕrĭa* cĭthăra rĕsŏnānt, Thrēĭcĭa frētus cĭthăra, fĭdĭbusq; cănōrĭs. jām mănĭbus cĭthăram, fac pūlset ĕbūrnis. Pĭĕrĭa cĭthăra rĕsŏnat. Thrēĭcĭa frētus cĭthăra, fĭdĭbūsquĕ cănōris. Jām mănĭbus cĭthăram. jām pĕctĭne pūlsat ĕbūrno. Cĭthăræ vŏcāles tāngĕre nērvos. Trāctat ĭnaūrātæ gārrŭlā fila lȳræ. Trēĭcĭam dĭgĭtis ĭncrĕpŭĭsse lȳram. Patrĭōquĕ cănōram, ĭncrĕpŭĭt de mōre lȳram, dūlcēdĭne mīra, ŏrphĕa pērcūssĭt sŏcĭāntem cārmĭna nērvis. Pūlsĭs ād cārmĭna nērvis. Blāndo rĕsŏnāntes mūrmŭre nērvi. Hæc pērcūssĭs sūb jūngit cārmĭna nērvis. Vŏcāles ĭmpĕllĕre pŏllĭce chŏrdas. ĭmbĕllis cĭthăra & bĕllis haūd āpta cănēndis. Bĕlla sătis cĕcĭni, cĭthăram jām pŏscit āpŏllo. Tūnc ĕgo nēc cĭthăra pŏtĕram gaūdēre sŏnōra. Cūnctı cĭthăra, rĕsŏnānte sĕquūntur. *vide Lyra*.

cĭthărĭsta, æ. m, gr. *Cytrysta*, *Lutnista*.

cĭthărĭstrĭa, sub *Lutnistá*. Ein Harffenschlägerinn. -- *Casu Citharistria virgo*. Mant.

cĭthărĭzo, gr. *Gram ná lutni* Harpffenschlagen. *Et citharizantes Nymphas comitatur Apollo* M. *syn*. cĭthăram pūlso, tāngo, *v*. *Cithara*.

cĭthărōdĭa gr. *Gránie* 1.

cĭthărŏēdĭcus, gr. *Lućienny*.

cĭthărŏēdus, gr. *Cytrysta*, *Lutnistá*, & *Rybá iezyczásta*, Ein Harpffenschläger. *Accipis uxorem de qua citharœdus Echon*. J. *syn*. Cĭthărĭsta, cĭthăram pūlsans, cĭthăræ pūlsandæ pĕrītus. *epith*. ĭnsīgnis, blāndus, grātus, lætus, dūlcĭsŏnus, Phœbēus, āpŏllĭnĕus, mūlcēns, āŏnĭus, Pĭĕrĭus. *phr*. Fĭdĭbus plēctrōq; pŏtēns. Dŏctus nŭmĕris ĭntēndĕre nērvos Plēctra mŏvēns, ĭmpĕllens pŏllĭce chŏrdas sāxa mŏvēns, fĕrāsque lȳra. Lætam pūlsāre pĕrītus pŏllĭce vŏcālı cĭthăram, plēctrōq; cănōro. Thrēĭcĭa frētus cĭthăra, fĭdĭbūsq; cănōris. Vīx dūm fīnıs ĕrat dăpĭbus. cūm cōmptŭs in ŏstro āstĭrıt ārgūtus jŭvĕnis, pātrĭōque cănōram ĭncrĕpŭit de mōre lȳram, dūlcēdĭnĕ mīra ŏbstŭpŭĭte ŏmnes, sŏnĭtum mōx vērba sĕcūndant.

cĭthărus, gr. *Ryba iezyczásta*, *Płásczka*.

cĭtĭmus, *Bliski*, *Zágránicżny*. Allernechst *Quæ citimus limes dispescit turbida puris*. F. *syn*. Prŏxĭmus, vĭcīnus.

cĭtĭpes, *Prętkonogi*.

cĭto, as, activum. *Pozywam* 1. *Przyzywam*, *Rodze*, *Porußam*, *Przywodzę* 5. *Mianuię*. *Wydáie źięmia*, & sub *Przypowieśćzam*. Beruffen / fordern. *Integer ambiguæ si quã do citabere testis*. Juv. *syn*. Cĭĕo, vŏco, ūrgĕo.

cĭto, as, neutrum. *Przyśpießam*.

cĭto, Adverbium, *Rychło*, *Prętko*. Schnell / behend. *Si benè quid facias, citò, nam citò factum. Ille citò monitus rigidos eludere cæstus*. Mant. *syn*. Cōnfēstim, rĕpēnte, sŭbĭto, mōx, cōntĭnŭo, ēxtēmplo, prŏtĭnus, haūd mōra. *vide Celeriter*.

cĭtra, *Bez* 2. *Koło*. Præpositio, 1. 2. *Z tę stronę*, Hie / disseit / ohn / nach. *Vincens aspiciet citraq; carnis*. (Phal.) *Quos ultra, citraq; nequit consistere rectum*. Hor.

cĭtrāgo, citreago, *Pßczelnik ziele*.

Cita-

Citratus ager à citra.] Ageno Urbico, qui citra est.
citrātus, acitrus, *Cytronowy.*
citrētum, *Cytrynowy ogrod.*
citrĕus, citrinus, gr: *Cytrynowy.* **Das von Citronen Holtz ist.** *Scribitur in citreis, callidum scis ponere semen.* P. *syn.* Citrīnus.
citrion, citrium, gr. *Cytryn owoc.*
citro, *vide* Ultrò, *Cum quo semper conjunctum reperitur.* **Hin und her.** *Direpta voliant ultroque citroq; per auras* L.
citrŏmēlon, gr. *Cytryn owoc.*
citrōsus, *Cytrynowy.*
cītrus, cītrum, gr. *Cytr drzewo, Cytrynowe drzewo, Cytryn owoc.* **Citronen baum.**
citta, gr. *Sroká Apetyt. brzemiennych.*
citŭlē, *Prętko.*
citus, acieo, cio, *Rozdźielony*, in *Dźielę*, *Prętki, Rychły.* **Schnell/ geschwind.** *Solvite vela citi, Deus æthere missus ab alto.* Virg. *syn.* Cĕlĕr, vēlox, cĭtātus, pernix, prōmptus, præpes, vŏlŭcer, lĕvis, fēstīnus, prŏpĕrus, vŏlāns. *vide Velox, Celer.*
cīvĭcus, *Mieyski*, **Städtlich / bürgerlich.** *Clausit & æternæ civica bella feræ.* Ovid.
cīvīle judicium, *sub Sądo głowę*, *sed aliud sonat.*
cīvīlis *Mieyski, Swiecki 4. Zgromádny, Łágodny.* **Bürgerlich.** *Exclamat, nec te civilibus insere bellis.* Ovid. *syn.* Cīvicus, ūrbānus, mītis, lĕpĭdus, cōmis, pŏlītus.
cīvīlis actiō, *Spráwá.*
cīvīlis scientia, ratio, *Rzeczypospolitey spráwowánie.*
cīvīlĭtas, idem, & *Łágodność, Obyczayność, Mieyskie 2.*
cīvīlĭter, *Po mieysku, Łágodnie, Prawnie.* **Höflich/ bürgerlich.** *Exercet memores plusquam civiliter iras.* Ovid.
cīvis commune, *Mieszczánin 1.* **Ein Bürger.** *Et fessi tandem cives infanda furentem.* Virg. *syn.* īncŏla. *epith.* Clārus, nōbĭlis, āntīquus, īnsīgnis, cĕlĕber, cĕlĕbris.
cīvĭtas, *Miásto. Mieszczanie, Rzeczpospolita, Kráina.* **Stadt/ Burgerschafft.** *Tu civitatem quis deceat status.* (Alcaic. *syn.* ūrbs, ŏppĭdum. *epith.* Clāra, pūlchra, āntīqua, sŭpērba, pŏtens, bēllĭca, mūnīta, sēcūra, īmpăvĭda, īnaccēssa. *Vide Urbs*
cīvĭtātem furatus, *Mieszczanin nieprawy.*
cīvĭtātis jus, *Mieyskie práwo.*
cīvĭtātis pretium, *Mieyskie, ultimum.*
cīvĭtātŭla, *Miásteczko.*

CLA

Clābŭla, *Latorość do sadzenia.*
clades, *Klęská, Porażka, Szkodá.* **Niederlag.** *Cladibus irruimus, nocituraq; ponimus arma.* L. *syn.* Cædes, strāges, cāsus, fūnĕra, *epith.* Tetra, bēllĭca, mōrtĭfĕra, ăcērba, ĭnīqua, īmmēnsa sæva, fūnēsta; āspĕra, mĭsĕra, fæda, ēxĭtĭōsa, ēxĭtĭālis, fŭrĭōsa, lāmēntābĭlis, rĕpēntīna, lūctŭōsa hōrrĕnda fĕra, dūra, māvŏrtĭa pērnĭcĭōsa. *vide Occisio Strages.*
clam, Adverbium, *Potaiemnie.* **Heimlich.** *Clam ferro incautum superat securus amorem.* Vig. *syn.* Clāncŭlum, clāncŭlo. *phr.* Tēcte rēmōto Tēcto in rĕcēssu, ŏccŭlta fraŭde.
clām, Præpositio, *Bez wiadomośći*, & *sub Kryię się 2. Krádnę.*
clām me est, *Niewiem.*
clāmātor, *Wołacz, Woźny.*
clāmātōrĭus, *Krzykliwy*, vide *Nieszczęśliwy.*
clāmĭtātĭo, *Wolanie.*
clāmĭto, *Wołám 1.* **Embsig schreyen.** *Hoc si terque quaterque clamitaris.* (Phal.) *phr.* Crēbro, sæpĭus clāmo.
clāmo, *Wołam, 1. 4. Pokazuię po sobie.* **Schreyen/ ruffen:** *Clamabis capiti vina subesse meo.* Prop. *syn.* ēxclāmo, cōnclāmo, vōcĭfĕror. *phr.* Cœlum, aūras. æthĕra, cāmpos, dŏmum, ædes, vĭas, ūrbem, vōce, clāmōre īmplĕo. tŭmŭltu, vōcĭbus, clāmōrĭbus, sŏno, ŭlŭlātu rĕplĕo, cōmplĕo. Clāmōrem ād sўdera tōllo clāmōre īncēndunt cœlum Trōesq; Latīnīq; cælum rumpo. Clāmōre, cōncŭtĭo ŏmnes māgno cĭrcum clāmōre frĕmēbant ātq; īntŏnat ōre, ībat, & īngēnti sēsē clāmōre fĕrēbat. Sŏcĭi māgno clāmōre sēquūntur. Măstam īncēndunt clāmōrĭbus ūrbem ŭlŭlātusquē dedēre. Sŭbĭto ērūmpunt clāmōre, frēmēntēsque exhŏrtāntur ĕquos. Fœmĭnĕum.

clāmōrem ād cœli sȳdĕra tōllunt. Ausus quin ĕtiam vōces jāctāre pĕr ūmbram. Implēvi clāmōre viam mœstūsquĕ Crĕūsam ne qu cquam īngĕmĭnans, ĭtĕrumquĕ vŏcavi. Tĕr scŏpŭli clāmōrem, īntĕr cāva sāxa dĕdĕre. Hic tōtum cāvĕæ cōnsĕssum īngĕntis, & ō-ra, prīma pātrum māgnis Sālius clāmōrĭbus īmplet. Clāmōrem īmmēnsum tōllit, quo pōntus & ōmnes īntrĕmŭēre ūndæ; pĕnĭtūsque ĕxtĕrrīta tēllus. Ītālĭæ cūrvīsquĕ īmmūgiit Ætna căvĕrnis. Itālĭam prīmus cōnclāmat āchates. Itālĭam læto sŏcĭi clāmō re sălūtant. īnsĕquĭtur clāmōrq; vīrum strīdōrq; rŭdĕntum. Clāmōres sĭmul hōrrĕndos ād sȳdĕra tōllit ūndĭq, clāmor tōllĭtur. Īt trĭstis ād æthĕra clāmor Bĕllāntûm jŭvĕnum & dūro sūb mārte cădĕntûm. Hic ūndĭque clāmor. Dīsĕnsu māgnus vārĭo sē tōllit in aūras. Māgnīsque vŏcānt clāmōrĭbus hōstem. Clāmōrĕmq; fĕrūnt ad lĭtŏra tŭr vārĭō cĕrtāmĭne clāmor. Insĕquĭtur clāmōrq; vĭrum clāngōrquĕ tŭbārum, ĕrgō ōmnes māgno cīrcum clāmōre frĕmēbant. *vide Echo.* *vide Clamo, & Murmur.*

Clāmo aliquem, *Przyzywam.*

clāmor, *Wołánie, Wrzask. Krzyk, Gwar.* **Ein Geschrey**--*Magnisq; vocant clamoribus hostem.* Virg. *syn.* Vōx, sōnus, sŏnĭtus, mūrmur frĕmĭtus, strĕpĭtus, frāgor, plāngor, ŭlŭlātus, gĕmĭtus, lāmĕntum, quĕstus. mūgĭtus. *epith.* Flēbĭlis dīssŏnus, hōrrĭsŏnus, trīstis, īngĕns, lætus, fœmĭnĕus māgnus, cōnfūsus, văgus, tĕrrĭbĭlis, pŏpŭlāris īnsānus: īnsŏlēns, īnsŏlĭtus, mŏlĕstus, rĕsŏnus. ēmĭssus, tūrbĭdus, nĭmĭus, mŭlĭebris, sūbĭtus, faūstus, rĕpĕtĭtus, ĭtĕrātus: ĭnanis. trĭumphālis. *phr.* Sūblātus ad æthĕra clāmor. Tūm vēro īngĕmĭnat clāmor. Fūrit ūndĭque clāmor dīssŏnus. Fĕrit æthĕra clāmor. Naūtĭcus, īt clāmor, cœlo cælum sŏnat ōmne fragore æthĕra cōmplĕt. Tūm vēro īmmēnsus sŭrgēns fĕrit aūrĕa clāmor sȳdĕra. Tōtumquĕ vĭdēres mīscēri ānte ŏcŭlos tāntis clāmōrĭbus æquor. Pūlsāti cōlles clāmōre rĕsūltant cōnsŏnat ōmne nĕmus strĕpĭtu, cōllēsq; rĕsūltant, īt clāmor tōtis pĕr prŏpūgnācŭla mūris. Tūm vēro ĕxŏrĭtur clāmor, rīpæque lăcūsq; Rĕspōnsant. cīrca, & cœlum tŏnat ōmne tŭmūltum. Clāmor vārĭo dīscrīmĭne vōcum sȳdĕra pūlsat strĕpit, ōmnis mūrmŭre cāmpus Clāmor jŭvĕnīlis & ūna Fœmĭnĕæ vōces īmpūlsāque tȳmpāna pālmis, cōncăvăq; ære sŏnant. Naūtĭcus ĕxŏrĭ-

Clāmōre excĭpio apprŏbo, *Krzykam.*

clāmōre flagito, posco, *Przyzywam*

clāmōrem tollo, *Wrzeszcze.*

clāmōsē, *Głośno.*

clāmōsus, *Krzykliwy, Wrzaskliwy, Głośny. Wołánia pełny.* **Ein Schreyender.** *Clamosus juvenem pater excitat, accipe ceras* I. *syn.* Clāmans, ēxclāmans. *vel* clāmōre rĕsūltāns, frĕmēns.

clāncŭlārĭus, *Pokątny.*

clāncŭlo, *Milczkiem 2. Potaiemnie.*

clāncŭlum, *Kryiomo, Bez wiadomości.*

clāndēstīno, *Potaiemnie.*

clāndēstīnus, *Potáiemny, Pokątny.* **Verborgen.** *Et clandestinis surgentia fraudibus arma* M. *syn.* ārcānus, sēcretus ōccūltus.

clānga, clangus, gr. *Orzeł 2.* (*Orzeł*

clāngo, *Skrzeczę, Trąbią, Kteráią.* & sub

clāngor, *Kreranie, Trąb dzwięk.* **Klang.** --*Magnis quatiunt clangoribus alas.* Virg. *syn.* Tūbārum sōnus. strĕpĭtus. *epith.* Raūcus, lūctĭficus sævus, Mārtĭus, rĕsŏnāns, tĕrrĭfĭcus, ærĭsŏnus, hōrrĭsŏnus trĕmŭlus, mĭnax, crēber, hōrrĕndus, sŏnāns rĕsŏnus, strīdēns, frĕmēns trīstis, Māvōrtĭus, bēllĭcus, horrēns, horrĭdus, *phr* raucus strīdenti murmŭre clāngor. *Classicum. Tuba.*

clāngor anserum, *Gęgánie.*

clārè, *Głośno, Jásno.* **Scheinbarlich.**

clārĕo, claresco, *Jásnieie, Swiecę, Słynę.* **Hell/ klar/ berühmt seyn/** *Ergo postq; magisq; viri nunc gloria claret.* E. *syn.* Clārĕsco, ēnĭteo *phr.* vīrgĭnum glorĭa claret; clārēbant Lumĭna cæli ĕgrĕgĭo tāntūm dĕcus ēnĭtet ōre. *v. Luceo*

clāret, clarescit, *Jásna rzecz.*

clārĭfĭco, *Obiaśniam, Jasno czynię.*

clārĭgātĭo, *Wypowiadanie przymierza Arest cudzoziemcá, odiskánie.* (*Upominam się*

clārĭgātĭōnem exerceo, *Wyprowiadam pokoy,*

clārĭgo, as, *Wyprowiadam pokoy. Odiskuię.*

clārĭsŏnus, *Głośny.*
clārĭſsĭmātus, *B. in Mośćiwy.*
clārĭſsĭmus, *Wielmożny, Oświecony 2. Mośćiwy*
clārĭtas, *Jáſność 1. Zácność, Głosu brzmięnie.* Klarheit. *Summum ad gradum cum claritate veneris.* (Jamb.) *ſyn.* Splēndor, lūx, lūmen. *v. Lux, vel* hŏnor, fāma, nōmen. *vide Honor.*
clārĭtūdo, *Sławá, Jáſność 1 2. Zacność. Swietność 2. Głosu brzmięnie.*
clāro, as. *Obiaśniam, Sławię.* Erläuteren. *Mitis iter longæ claravit limite flammæ.* St. *ſyn.* īllūſtro: nōmen, fāmam do, cōnfĕro.
clāror, oris, *Glanc, Jáſność.*
clārus, *Jáſny, Przezroczyſzy, Głośny, Oświecony 2. Zacny, Sławny.* Klar / hell. *Ipſe peregrina ferrugine clarus & oſtro.* Virg. *ſyn.* Pĕrſpĭ-*v. Lucidus. vel* ēvĭdēns, ăpĕrtus, mănĭfēſtus, cuus, lūcĭdus, dīlūcĭdus, pēllūcĭdus, ſplēndĭdus, nĭtĭdus nōtus, nōtĭſsĭmus, nōn ōbſcūrus, *vel* cēlebris, īnsīgnis, īllūſtris, ēxĭmĭus, ēgrĕgĭus, *v. Illuſtris.*
clāſsĭārĭus, *Zołnierz wodny.*
clāſsĭcen, *Trębacz.*
clāſsĭcŭla, *Náw woiennych kilká.*
clāſsĭcum, *Trąbá 1. 2. Trąb dźwięk, Trąbięnię, Trwogá 2. Száłámáie.* Der Lermen / Feldgeſchrey der Trompeteren / Trummeln. *ſyn.* Clāngor, tūbārum fremĭtus, ſtrĕpĭtus. *epith.* Fērāle, Mārtĭum, fĕrum, tūrbĭdum, pērtĭdum, Māvōrtĭum. *phr.* ābrūmpūnt dūlcem, Māvōrtĭa clāſsĭca sōmnum. Nēc dum ĕtĭam aūdĭĕrant īnflāri clāſsĭca. Clāſsĭca jāmq; sŏnant it bēllo tēſsĕra sīgnum. Jāmq; aūrem hōrrĭsŏno rūmpunt fĕra clāſsĭca sīgno. Mārtĭa fērvēntes āccēndunt clāſsĭca pūgnans. *vide Tuba.*
clāſsĭcum certamen, *Wodná bitwá.*
clāſsĭcus, adject. *Okrętowy, Zeglárſki, Przedni.*
clāſsĭcus, ſubſt. *Powoźnik, Zeglarz.*
clāſsis, *Nawá, Naw woięnnych kilká Woyſko wodne, Rząd 2. Szkoła 1.* Schiffrei oder Flotte. *Claſſibus hic locus, hic acies certare ſolebant.* Virg. *epith.* Ærāta, lūnāta, prŏfŭga, vŏlŭcris, vēlĭvŏla flūmĭnĕa, ārmāta quāſsāta, æquŏrĕa, fūgax, cĭta, dēnſa. Mārtĭa, flūctĭvăga, bēllĭca. *phr.* Vŏlucri frēta clāſsĕ pērērrat. Fērtur cĭta gūrgĭte clāſsis. *b. Navis.*
Clāſsis primæ, *Przedni.*
clātrātus, clāthratus, *Kráciaſty.* Ein Gatter. *Obiectos caveæ vulvis non frangere clathros.* Hor. *epith.* Sēptus, claūſus, cāncēllātus.
clāthri, clatri, *Kráta 1. Baláſy.*
clāthro, clātro. *Kracę.*
clāva, *Buławá, Máczugá, Látorośl do ſadzęnia.* Ein Kolbe. *Ipſa bapit clavamq; gravem. &c.* Ovid. *ſyn.* Stīpes Hērcŭlĕus trĕmēnda, hōrrēnda, crŭēnta lēthĭfĕra, rĕcūrva vĭctrix, īmmĭtis, vūlnĭfica. pōndĕrōſa, *phr.* Clāvæ rōbur. Fērrātæ mūnitus rōbŏre clāvæ īnſtrūxĭtq; mănum clāva dŏmitrīce fĕrrārum. āptābat dēxtrīs īrrāsæ rōbŏra clāvæ. Pīnĕa nōdōſa quāſsābat rōbŏra clāva īpſa căpit clāvāmque grăvem, ſpŏlĭūmq; lĕōnis, ōſſa mei frātris clāva pērfrācta trĭnōdi. Quæ neſcĭa frāngi Ducat ad āſsĭdŭos ſemper firmāta lābōres.
clāvārĭum. ſub Ná trzewiki, & Obow żołnierſki
clāvārĭus, ſub Na trzewiki.
clāvāta veſtis, *Szátá ná tryumf. Szátá 3. kutáſami.*
clāvāter, *Giermek.*
clāvātus, *Gożdźiſty, Podkowany, Háftowány.* Genagelt / Geknöpffr. *ſyn.* Clāvo, *vel* clāvis fīxus, āffixus.
claūdĭcātĭo, *Chramanie.*
claūdĭcātĭonem afferre, *Ochromić.*
claūdĭco, *Chrámię, Náchrámuię, Szwánkuię, Skrzypię 2.* Hincken. *Turpiter obliquo claudicet ille pede.* Ovid. *phr.* Claūdo pĕdĕ grădĭor, nūto, văcīllo.
claūdĭtas, *Chromota.*
claūdo, *Zámykam 1. 4. 5, Otaczám, Obſkákuię. Oblegam, Ściesniam.* Zuſchlieſſen. *Depulſos à lacte domi quæ clauderet agnos.* Virg. *ſyn.* ōcclūdo, īnclūdo, īntĕrclūdo. cīrcūmclūdo, ōbſtrŭo, ōbsĕro. *vel* ōccūlto, ābſcōndo. *phr.* Ærāta līmĭna claūſa sĕra. Fērro & cōmpāgĭbus ārctis. Claūdēntur bēlli pōrtæ pōrtas ōbĭce firmo claūsērat. Pōſtĭbus ōbdĕre

ōbdĕre sĕram, pērſtrŭĕre ădĭtum. Fōres ōbsĕro. ſtrıngĕre līmen. īllīc claūſa tĕnēnt ſtăbŭlıs ārmēnta, Claūſa dŏmo tĕnĕor, grăvĭbŭſq; cŏērcĭta vīnclıs. *vide Occulto, & Carcere mulctare.*
claūdo benignitatem, rem familiarem *Skemie*
claūdo muro, ſub *Zámurowáć.*
claūdus, *Chromy.*
clāvīcŭla, à clave, *Kluczyk, Witeczki, Roſołowá ſtráwá.* Krämb an den Weinreben. *Qualis ferrato ſubjicit clavicula dentes.* G.
clāvīcŭla, á clava, *Kulá 2.*
clāvīcŭlārĭus, *Klucznik.*
clāvīcŭlātim, *Zátoczyſto.*
clāvīcŭlus, *Gwoździk 1. Cwieczek.* Nägelein *Claviculo, mediam fulgenti ſibila ferro.* M.
clāvīger, à clava ſub *Máczugá.*
clāvīger, à clave, *Klucznik.* Schlüſſelträger. *Cum duce clavigero claviger ipſe fave.* N.
clāvis, *Klucz, Zapora.* Ein Schlüſſel. *Nec prohibet claves, & canis ipſe tacet.* Tib. *epith.* Fērrĕa, ærāta, ſtrīdens, ăhēna, ærĕa. *phr.* Pōrtas rĕsĕrāns, pāndēns, rĕclūdēns. Pōrtas præbēbat, clāvıs ăhēna pătēntes.
clāvis adultera, clavis adulterina, *Wytrych.*
clāvis Laconica, ſub *Wytrych. 1. & Zamek ſlepy.*
clāvo, as, *Pobijam 1.*
clāvo trabali figo. *Utwierdzam.*
clāvŭla, *Łatoroſl do ſadzęnia.*
claūſa domorum, ſub *Zámkniony.*
claūſtrārĭus, *Zámkowy.*
claūſtrārĭus artifex, *Sloſarz.*
claūſtrĭtĭmus, *Odźwierni.*
claūſtrōrum magiſter, *Táráſowy.*
claūſtrum, *Zámknięnie 1. 2. Zámek 1. 2. Kláſztor.* Ein Schloſz. *ſyn.* Vālvæ. fōres, jānŭa pōrta, ŏbex. *epith.* Fērrĕum tĕnax, ăhēnum, ōbſcūrum, ſtrīctum, ōbſtāns, īnēxpūgnābĭle, tēllīgĭōſum, sĭlens, quĭētum. *phr.* Claūſa dŏmūs clauſæ fōres.
claūſtrum pœnale, *Więźięnie.*
claūsŭla, *Zámknięnie, Artykuł Klauzula.*

claūsŭlam impono, *Dokonywam.*
claūſum, *Zámknienie.*
claūsūra, *Zámek 1.*
claūſus, *Zámkniony.*
clāvŭlāris, ſub *Cwieczek.*
clāvŭlus, *Cwieczek, Gwoździk.*
clavum teneo, *Rádzę 1: Steruię.*
clāvus, *Gwoźdź Cwieczek, Ufnal, Ster, Guzik 2. Szrubá 1. Rząd 1. Szyſzká w ćiele Zágorzęnie 2. v. & Pętlice, Obow żołnierſki, Szátá z kutaſámi.* Ein Nagel. *Millia clavorum, quis tam procul &c.* Iuv. *epith.* Fērrĕus, ærĕus. ăcūtus, hōrrĭdus, trăbālis, dūrus, vălĭdus, firmus, ăhēnus, *pho.* Clāvum īnfīgo clāvis fīgo.
clāvus capitatus, *Brátnal.*
clāvus uncinatus, *Haczek.*
clāxēndix, *Nákrywka.*
clēma, atis, gr. *Sporyż, Látoroſl winna, Soſnká 1.*
clēmātis. idis, gr. *Barwinek, Powoy 1. 4. Wełomy ięzyk 2,*
clēmens, *Łáſkáwy.* Mild / gnädiglich. *primo clementior avo.* Claud. *ſyn.* Mītis, cōmis, bĕnīgnus, hūmānus, mānſuētus, lēnis, bŏnus făcĭlıs. *phr.* Vĕnĭæ părātus in mĭsĕros bĕnīgnus. Qui cūm trīſte ălĭquid ſtătŭıt, fit trīſtis & ipsē: cuīq; fĕro pœnam sūmĕre pœna ſua eſt. Flĕcti făcĭlis. Reſpĭcĭēns plăcāto vūltu īn mĭsĕros lēnis. Sēd plăcĭdus făcĭlĭſque părens vĕnĭæque părātus, ădde quod eſt ănĭmus sēmper sĭbı mītıs, & ăltæ īndĭcĭum mōres nōbĭlĭtātis hăbēnt, *Vide Comis.*
clēmēnter, *Łáſkáwie. Pomáłu, Pochodźiſto.*
clēmēntĭa, *Łáskáwość, 1. 2. Pogodá.* Milde / Gütigkeit / Gnade *Tantaque in Auguſto Clementia, ſi quis ab illo.* Ovid. *ſyn.* Bŏnĭtas, lēnĭtas, mānſvētūdo, comitas mītis ănĭmus. *epith.* Hĭlăris, făcĭlis, bĕnīgna, cōmis, păcĭfica, æqua grāta, rēgĭa. *phr.* Pīgra ad prœnas: ad prœmĭa vēlox. Cum vīncāmur īn ōmni mūnĕre, sōla Deos æquat clēmēntĭa nōbis, *vide Clemens.*

Clēnŏdium, B. in Klynot.
Clēŏnīcium, Storzyszek źiele.
Clĕpo, è gr. Krádnę 1. Podsłuchywam.
Clēpsāmmĭdĭon, gr. Zegárek ćiekący.
Clēpsydra, gr. ibidem. Ein Sandvhr. Clepsydræ mentitur verissimá, nempe foramen. Ovid. Septem Clepsydras magna tibi voce petisti. Marc.
Clēpta, æ, m. gr. Złodźiey.
Clērĭcus, gr. Kleryk, Duchowny. Ein Geistlicher. Clerici ne quid maculet rigorem. (Sapph.)
Clērŏmāntĭa, gr. sub Wrożká. 2.
Clērus, gr. Susz pszczelny, Vlowy owad. & in Rdzá miodwa. Ein Loß/Geistlichkeit. Clerus hinc tantum peperit triumphum. (Sapph.)
Clērus, Clericorum collegium, Duchowieństw 1. Klerykow zgromádzęnie.

C L I

Clībānārĭus, Kiryśnik.
clībānītes, æ, m, gr. Chleb, 1.
clībānus, gr, Piecyk, Piec chlebrowy, Faierká, Kiryś, Brytwánná. Ein Ofen. Signum monte dedit clara, nam clibannus igne. M. syn. cŭcŭmēlla, fūrnus.
clīdĭum, gr. sub Rosołowa strawá.
clīdūchus, gr. Klucznik.
cliēns, commune, & clienta. f. Przyaciel przypowiedźáyny, Podpadáiący pod kogo. Rękodáyny, Man. Ein Vnterthan. epith. Quĕrŭlus, sōllĭcĭtus, mĭser, āssĭduus.
cliēntela, Opieka, Przyiaćielstwo, 2. Rękodáystwo, Obroná 2. Mánstwo, v. & Przyiaćiel. Der einen Schirm-Herrn hat. Prole, clientelá felix & coniuge quondam. M. syn. Tūtelā, pātrōcĭnium.
cliĕntelas amplissimas mihi obligo, Záćiągam.
clīma, tis, gr. Kray świátá 1. Eine gewisse Austheilung des Himmels. Quaque colunt medii devexo in climate mundi. T.
clīmacis, idis, gr. Wschodek.
clīmācter, eris, m. gr. Stopień, Rok podeyrzány.
clīmāctērĭcus, gr. Wschodowáty.
clīmāctērĭcus annus, Rok podeyrzány.
Clīmăcŭla, sub Miecz.
clīmax, acis, gr. Wschod 1. Item Gradatio. Quintil. Figura Rhetorica. Ascensus. Aquil. Rom. cum dictio præcedentis membri, sequens membrum inchoat.
clīnamen, Náchylęnie.
clīngo, Zámykam.
clīnice, es, gr. sub Chori 4. Kranck.
clīnĭcus, gr. Lekraz, & Chory.
Clīno, as, gr. Náchylam się. Zuneigen.
clīnŏpus, odis gr. Nogá, tr. Łoszkowa nogá.
clīnŏpŏdĭum, gr. Łoskowa nogá, Czyśćicá, Storzyszek źiele.
clītĕllæ, Siodło 2. Burdy 1. Ein Saumsattel. Clitellas ferus impingas: assinique paternum. Horat.
clītēllārĭus, adiect. Tłomokowy, Ciężarowy, Robotny.
clītēllārĭus, subst. Tragarz.
Clīvīna, avis, à Clivinus, sub Nieszczęśliwy.
clīvōsus, Pochodzisty 1. Bühelächtig. Ecce supercilio clivosi tramitis undam. Virg.
clīvuum, Podgorze 1. Pochodzistość.
clīvŭlus, Pochodźistość, Przykrość.
clīvus, adiect. Pochodzisty 1.
clīvus, subst. Pochodzistość, Podgorze 1. Ein Bühel/Hügel. Castaliam molli divertitur orbita clivo. Virg. syn. Cōllis, mons. epith. Sāxōsus, mōllis, hērbĭdus, grāmĭnĕus, vĭrēns, mōntānus, pāndus, āmœnus, pātens, īnūtĭlis. phr. ārdŭa sāxōsō pērducit sēmĭta clīvo. Quā sē sē sūbdūcĕre cōlles īncĭpĭunt mōllīquē jugum dēmĭttere clivo. vide Mons.

C L O

Clŏāca, Wychod, 2. Ein Ort an einer Stadt/da der Vnflat durchläufft. Vernula riparum pingvis torrente cloaca, Juv. syn. Latrina. epith. īmmūnda, fæda, sōrdĭda, tūrpis. phr. Grāvem quæ spīrat ŏdōrem. Quæ dīram ēxhālat, ēffūndit, ōpāca mĕphĭtim. Quæ īngrātum dĭffūndit ŏdōrem. Quæ dīrum pēr āëra vīrtus ēxhălat. vide Mephitis.

clŏācāle flumen, *Plugaſtwo.*
clŏācālis, *Prywetowy.*
clŏācārĭum, *Prywetne.*
clŏācārĭus, *adiect. Prywetowy.*
clŏācārius, *ſubſt Prywetnik.*
Clŏāco, as, Plugáwię.
clŏācūla, *Prywet.*
Clŏcĭtant ſervi, in Jeleń.
Clōdĭco, idem Claudico,
Clōdo, idem Claudo.
Clŏſtēllum, Zamek 1.
Clŏſtrum, Támá, Zamek 1.
Clūeĭdātus, è Græco, Słodki.
Clūden, inis, m. Pugiał, Gránat.
Cludidatum, Feſt. corr. Clucidatum.
clūdo, *Otaczaw, Zámikam 1. Oprawiam 2.*
clūĕo, es, *Zowią mię, Názywam ſie. Brmię. Słyne, Chędożę.* **Geacht werden.**
Clūina, in Nieſzcześliwy.
clūna, cluninum pecus, *Małpá.*
clūnācŭlum, *Puinał, Noż,*
clunes, & clunis, *Pośládek 2. Zadkowe części.* **Hinderbacken,** *Quod pulchræ clunes, breve quod caput &c.* H. *ſyn.* Nātes.
clūnicŭlus, in *Zádkowe części.*
Clūo, is, à Græco, Clyo, Słyne.
clŭpĕa, & clypea, gr. *Sárdala.*
Clŭpēllārĭus, Kiryśnik.
Clŭpĕo, as, Záſtaniam 1. Okrywam.
Clŭpĕum, & clupeus, Puklerz.
clūrĭnum, al. cluſinum pecus, Małpa.
clūsĭlĭs, *Zamczyſty.*
claūſor, *Obożny.*
clūsūra, *Zamek,*

CLY.

clymĕnum, gr. *Powoy wielki.*
clymĕnos, f. gr. *Powoy wonny.*
clypeātus, *Puklerznik 2* **Ein Schildträger.** - - *Incedis quoties clypeatus & auro,* [Cl. *ſyn.* Scūtātus. *phr.* Clypĕo, ſcūtō, ūmbōne, pārma, pēlta ātmătus, tēctus, mūnītus, prōtēctus. *vide Armatus.*
clypĕo, as, *Puklrezem záſtaniam.*
clypĕōcēntrum, gr. *in Puklersz.*
clypĕum n. & clypeus, m. *Puklerz.* **Ein Schild.** *Et totum clypei ferro dejecerat orbem.* Virg. *ſyn.* Scūtum, pārma, pēlta, ūmbo, ægis, cērra. *epith.* Sāngvĭnĕus, fŭlgens, ārdens, dūrus, ingēns, căvus, crŭentus, dīrus, aūrātus, ænēus, fērrĕus, ſplēndĭdus, ăhēnus, mīnāx rŭtĭlāns, nĭtēns, cŏrŭſcus, oppŏſitus, rŭtĭlus, pĕrēnnis, cūrvātut, lēvis, hăbĭlis, sēptēmplex, aūrĕut. *phr.* Clўpĕi tēxtum, Clўpĕī ōrbıs. Clўpĕi īnsīgne dĕcōrum. Ære căvo clўpĕus. Ære mūnītus. Sævo fūlgōre mĭcans. Flāmmas ad nūbĭla jăctans. Clўpĕum tum deinde sĭnīſtra ēxtŭlit ārdēntēm. Clўpĕumqne ex ære sĭnīſtræ sŭblĭgat. Clўpĕo pūgnas, mĕdĭtātur ăhēno. Hic fērro ăccīngor rūrſus, clўpĕōque sĭnīſtram īnsērtām āptans. Hāſtā vŏlans clўpĕı trānsvērbĕrat æra. Tōtum clўpĕi fērro dēfēcĕrat ōrbem. Pōſtquam hăbĭlis lāteri clўpeus, lōrīcăque tērgo eſt. Simul āptat hăbēndo ēnsēm, clўpĕumque. Nēc mĭsēro clўpĕı mŏra prōfuit ærĕı. Cўclĕpĕoque mĭcāntĭa fūlgūra mĭttit. Vāſtos ūmbo vŏmit aurĕus īgnes. Ille tămēn clўpĕo ōbjĕcto cōnvērſus in hoſtem ībat. Clўpĕus sŏnat ærĕus hāſtis Tēgmĭna tūta căvānt căpĭtum, flēctūntquĕ sălīgnas ūmbōnum crātes. lævo dēpēndēt pārma lăcērto, at pĭus Ænēas hāſtam jăcit, ĭlla per ōrbem ære căvum trĭplĭci, pēr lĭgnĕa tērga trĭbūſque trānſit īntēxtum taūrīs ŏpus. Clўpĕum tōt fērri tērga, tōt æris cum pēllis tōtĭēs ŏbĕat cĭrcumdăta taūri. Vĭbrāntı cūſpıs mĕdĭum trānsvērbĕrat ĭctu. Lævas cērra tegit. Scūtis prōtēctı cōrpŏra lōngis. Fērrĕa ſcūta tĕgūnt hŭmĕros, & pēctora lāte.
clypĕus minervæ, *Miſa ſpora.*
clyſmus, m. gr. *Kliſterá 2. Purgácya.*
clyſter, eris, m. & clyſterium, gr. *Kliſterá 1*

CNA

cnăſo, cnaſon, onis, m. gr. *Przędzielnicá.*
cnĕōrum, gr. *Wilczy pieprz.*
cnēphōſus, gr. *Ciemny.*
cnēſtron, gr. *Wilczy pieprz, Tarká.*
cnēſtis, is, eos, *f.* gr. *Tarká,*
cnīcus, cnecus, gr. *Krokos 1. 2.*

Cnīde; es, cnidos, *n.* gr. *Pokrzywá.*
Cnīssa, gr. *Swąd.*
Cnōdāces, *ū*, gr. *Tokarskię czopy.*

C O A.

Cōa vestis, *Szátá cięnka.*
Cŏăccēdo, *Przystępuie 1.* Hinzukommen.
Cŏăcērvatim, *Gromádą.*
Cŏăcērvātĭo, *Skupięnie.*
Cŏăcērvātus, *Skupiony.*
Cŏăcērvo, *Kupię, Gromádzę.* Zusammen häuffen. *Et coacervatis ardebant corpora membris.* M. *syn.* ăcērvo, cōngrŭo, cŭmŭlo, accŭmŭlo, ăggĕro, cōllĭgo.
Cŏăcēsco, *Kwáśnieię, Wystárzeć się.*
Coācta, orum, *Gunia.*
Cŏācta, alvi, *Gnoy 1.*
Cŏāctĭlia, ium. *Pilśń, Guniá, Tłomok.*
Cŏāctĭlĭārĭus, *Pilśniárz, Czapnik.*
Cŏāctĭlis, *Pilśniány.*
Cŏāctĭo, *Przymuszęnie, Wyćiągánie.*
Cŏācto, *Sćiskam, Przymuszam.*
Cŏāctor, *Przymuśićiel, Wyćięgácz, Pásterz, Przekupięn 1. Pobercá, Porucznik.*
Cŏāctum lac, *Zśiádłe mleko.*
Cŏāctus, ûs, *Przymuszęnie.*
Cŏāctus, ti, *Przymuszony, Poniewolny, Poniewoli.*
Cŏāctūra, *Zbior.*
Cŏāddo, Coadjicio, *Przydáię 1.*
Cŏādŏlēsco, *Społrostę.*
Cŏādūno, *Spaiam, Ziednoczyć, Kupię.*
Cŏædĭfĭcātus, *Náśiádły.*
Cŏædĭfico, *sub Buduię.*
Cŏæquālis, *Rowięnnik 1.* Gleich. *Vna coæquali lustratur linea Phœbo,* M.
Cŏæquo, *Rownam 1. 4.*
Coæquus, Plin. corr. æquus.
Cŏæstĭmo *sub Policzam.*
Cŏætānĕus, coævus, *Rowięnnik 2.*
Cŏāggĕro, as, *Zásypuię.*
Cŏāgĭtātĭo, *Poruszánie 1. Trzęśięnie.*
Cŏāgĭto, *Potrząsam 3.*

Cŏāgmēntātĭo, *Spoięnie, Fuga, Skupięnie.*
Cŏāgmēntātŭs, *Spoiony, Złożony, Skupiony.*
Cŏāgmēnto, *Spajam, Składam, 1. Klecę.*
Cŏāgmēntum, *Szpągá.*
Cŏāgŭlātio, *Zśiadánie.*
Cŏāgŭlātum lac, *Zśiádłe mleko.*
Cŏāgŭlātĭo, *Podpuszczam, Zśiadło czynię.*
Cŏāgŭlor, *sub Zśiada się.*
Cŏāgŭlŭm, *Serzysko, Spoięnie, Sśiadanie. Stek.* geronnene Milch. - - - *Vimque meri & cum lacte coagula passo.* Ovid.
cŏălēsco, *Spaia się, Zrasta się, Przyimuie się, Ziednoczyć.* Zusammen wachsen/ fügen. *Ulceris annosi sinus ut coalescere possit.* S. *syn.* Cŏĕo cōnvĕnio, cōncŭrro, cŏhærĕo, cōncrēsco.
Cŏălĭtus, tis, *Spoiony, Złożony.*
Cŏălĭtus, ûs, *Spoięnie, Złączęnie.*
Coambulo i. simul ambulo, Sapientiæ 19. coambulantium.
Coamicus, Cic. corr. Comicus.
cŏāngūsto, *Sćięśniam, Zwężam.*
cŏārctātio, *Cieśń, Sćieśnienie.*
cŏārcto, *Sciskam, 4. Sćieśniam, Kopię 2.* Einen zwingen/ engen. *syn.* Prĕmo, cōmprĭmo, strīngo, cōnstrīngo, āstrīngo.
cŏārctor, *Ciásno mi.*
cŏārgŭo, *Przekonywam 1. 2. Pokázuię 1. Zbijam czzyi dowod, Dowodzę 2.*
Cŏārtĭcŭlo, *as, Mowę dáię.*
Coarto, as, idem Coarcto.
Cŏaspernor, *Gárdzę.* Mitverachten.
cŏāssātĭo, *Spoięnie, Pokładánie 1. Pokład.*
Cŏāsso, *Tárćicámi pokładam.*
Coaugmentatio, Cic. corr. Coagmentatio.
cŏāūctĭo, *Przydatek.*
cŏāx, gr. *Skrzeczęnie.*
cŏāxātĭo, *Spoięnie, Strop. 1.*
cŏāxo, *ab axis, Tarćicámi pokładam.*
cŏāxo, *à coax Græco, sub Skrzeczą żáby.*
Cŏbălūs, gr. *Skarbek, & sub Sowá.*
cōbĭo, onis, gr. & cobius, *Kiełb.*

cōbīon, *Romanowe ziele.*
cōbītis fluviatilis, *Sliz.*

COC

Coccentum, coccetum, Fest. corr. coccetum,
cōccēus, *Kármázynowy, Szárłatny.*
cōccīna purpura, *Szárłat.*
cōccīnātus, *Szárłatno, chodzący, & in Kármázynowy.* **In Scharlach bekleidt / gefärbt,** *Qui coccinatos non putat viros esse.* Scaz, *syn.* Cocco, mūrīce tīnctus, *vel* īndutus.
cōccīnĕus, coccinus, *Szarłatny, Karmazynowy.* **Roth wie Scharlach.** *Coccineas armis chlamydes aurique nitorem.* M. *syn.* Cōccīnus, ā, um, cōccīnātus,
cōccīnum, gr. *Kármázyn máterya.* **Scharlach.** *Si fuerit sanus, coccina quid facient.* *syn.* Cōccīnĕā vĕstis. *vide Purpura.*
cōccŏgnīdium, *Wilczy pieprz mnieyszy.*
cōccum, *Karmázynowe iágody, Kármazyn.* **Ein Scharlein.**
cōccus, gr. *Karmázyn 2. Szarlatne jágody,* **Ein Rötnlein Scharlach.** (*Granum ex rubenti gramine nascens, quo purpura tingitur.*) *syn.* Mūrex, pūrpūra, ōstrum. *epith.* rūber, pūrpūrĕus, rŏsĕus. *vide Purpura.*
cōccus frutex, *Szarłat krzewinká.*
cōccygria, æ, *Farbierski drewko.*
cōccix, ygis, *vel* ycis, *m.* gr. *Gzegżołká, Guzicá.* **Ein Guckguck.**
cōccyzo, as, gr. *Kukam.*
Cōcētum, Plácek, Mákowy plácek,
cōchlācæ, hæ, *Kámyczek gładki.*
cōchlax, acis, *m. sub Jáma.*
cŏchlĕa gr. *Slimák 2. 2. Pław 3, Wschod kręcony, Szrubá 1. 3. Drzwizki niskie.* **Ein Schneck.** *Sum cochlais habilis, sed non minus utilis ovis.* Mart. *Curvarum domus una cochlearum.* (Phal.) *epith.* Flŭviālis, cūrva, reptīlis, nēxilis afra.
cŏchlĕa haustoria, *Rurmusowe koło.*
cŏhlĕæ domus, calix, *Slimáczá skorupá.*
cŏcalĕar, cochlēare, *Łyżka 1. Miárá.* **Ein Löffel.**
cŏchlĕārĭa, *á Wárzęchá ziele.*
cŏchlĕāris, *adject. sub Łyszká 1.*
cŏchlĕārĭūm, gr. *Slimáczy sadz, Łyszká áptekarska, mensura & pondus.* **ein Löffel.**
cŏhlĭdĭa, orum, *Pław 5.*
cŏchlĭdĭa, gr. *Wschod kręcony.*
cŏchlis, idis, gr. *Slimpáczy kámień, Wschod kręcony, & sub Kręcony.*
cochlites, Plin. corr. cochlides à cochlis.
cŏcĭo, onis, Kuchenny mieyski, Zmigrosz, Intercyzá, Kucharz.
cŏclāca, gr. Kámyczek gładki.
cochlea, idem cochlea. Sic cochlearium, &c.
cŏcles, itis, **Jednooki. Einäugig.** *Coclitis abscissos testatur semita pontes.* Pr. *syn.* Lūscus, *phr.* Lūmĭne căssus, lūmĭne, ŏcŭlo ŏrbātus, vĭdŭātus, captus, ŏrbus. Cui lūmĕn ădēmptum est. ūno stāt lūmĭne rāpto. Lūmĭnis ŏrbus.
Coclis, Trebellii ornamentum capitis scalari forma Rhodignus. Cyclas alii legunt. Ignorat Casaub. quid sit.
cŏcta lĭgna, *Drewka suche.*
cŏctăna, & coctona, orum, *Figá 4.*
cŏctĭbĭlĭs, *Wrzący, Stráwny.*
coctĭlĭa ligna, *Drewká suche.*
cŏctĭlĭāria, *vel* coctilitia taberna, *Dymnik, Ozdownia, Piekárnia.*
cŏctĭlis, *Wárzysty, Palony,*
cŏctĭlis murus, *Céglany.*
coctĭlĭtĭus, *Suszęniu służący.*
cŏctĭo, *f. Warzęnie, Piwo 1.*
cŏctĭo, *m. Kuchęnny mieyski, Przekupięń 1. Zmigrosz.* **Die Kochung.**
cŏctĭto, *Warzę.* coctivus, *Wrzący.*
Coctor, Senec corr. Decoctor.
cŏctum, *Warza.*
cŏctūra, Wárzęnie, *Pieczenie.* **Kochung.**

cŏcŭla,

Cŏcŭla, æ, *Brytfánná, Piecyk, Piekárká, Kucharká.* **Ein Pfanne.**
cŏcŭlum, *Kocieł 1. Gárniec 2. Kociełek, Drewká ſuche, Brytfánná.*
Cŏcūra, *Cocurra, Sáydak.*
cŏcus, *Kucharz,* **Ein Koch.** *vide Coquus.*

C O D

Cōda priſcè, Ogoń.
cōdātremŭla, Pliſká. **Ein Waſſerſteltz.**
cōdētum, ſub *Przeſtkowy.*
cōdex, icis, hic, *Pniac, Kloc 3. Księgá.* **Ein Buch.** *Codice qui miſſo, quem vix juga bina moverent.* Ovid. *ſyn.* Caūdex, trūncus, lĭber.
cōdex accepti & expenſi, codex rationarĭus, *Rachunkowe księgi.*
codex robuſtus, *Kłodá, Ciemnicá,*
cōdĭămĭnon, *Snidek ègræco: ſed corrupta eſt dictio apud Plinium.*
cōdĭcārĭa navis, *Komiegá.*
cōdĭcārĭus, idem Caudicarius.
cōdĭcĭllāris, *Książny.*
cōdĭcĭllāris magiſtratus, *Kánclerſtwo,* & ſub *Pyzywiley 2.*
cōdĭcĭlli, *Książki kámienne, Liſt 3. Mándat, Przywiley 2.*
cōdĭcĭllus, *Skorká.* **Ein Büchlein.** *Cultellum, tenueſq; codicillos.* (Phal.)
cōdon, onis, gr. *Dzwonek.*
cōndōnōphŏrus, gr. ſub *Dzwonarz.*

C OE

Cœlĭăcus, gr. *Biegunkę cierpiący.*
cœlĭăcus morbus, *Biegunká 1.*
Cœcus. *idem* Cæcus, *ſic Cœlebs, Cœlum, Cœmentum. vide ſupra Cœlebs, &c.*
cœmētērĭum, gr. *Cmentarz.* **Ein Kirchhoff, Gottsacker.** *ſyn.* Sēpŭlchrētum.
cōēmo, *Skupuię.* **Kauffen.** *Omnia conductis coemens obſonia nummis.* Hor. *ſyn.* ĕmo.
coēmptio, *Skupowánie, Zrękowiny. Slub małżeńſki.*
cōēmptĭōnālis, *Kupuiący rad.* & ſub *Opiekun.*
cœna, *Wieczerza 1. Bánkiet Wieczernik.* **Ein Nachtmahl.** *epith.* Sēra, cōncĭnna, nōctūrna, dīves, mōllis. *phr.* Mūlto ſplēndĭda lūxu cœna părātafŭit. Gĕnĭālis fērcŭla cœnæ. Sūme vŏlūptātem cœnæ gĕnĭālis hŏnēſtam. Hæc ŏlim nŏſtri, jam lūxŭrĭōſa sĕnātus, Cœna fŭit. *v. Convivium.*
cœna cynica, cœna terreſtris, *Wieczerza 3.*
cœna terreſtris, cœna ſine ſanguine, *Poſtna potrawá.*
cœna popularis, dubia. *Bánkiet.*
cœna pura, *Poſtnik, Poſt ſuchy.*
cœna ſacerdotii aditialis, *Nowoksiężyny.*
cœnăcŭlārĭa, æ, *Komorá 4.*
cœnăcŭlārĭus, *Komornik 1. Naymácz.*
cœnăcŭlum, *Wieczernik, Mieskánie gorne, Stołowa izbá.* **Sommerhauß.** --- *Rarus venit in cœnacula miles.* Juv.
cœnātĭca, orum, ſub *Stácya.*
cœnātĭcus, *Wieczerzny.*
cœnātĭo, cœnatiuncula, *Stołowá izbá. Wieczernik.* **Nachtſpeiſung.** --- *Quid ſim cernis? cœnatio parva. M.*
cœnātōrĭa veſtis, cœnatorium, ſubſt. *Szátá bieśiadna.*
cœnātōrĭus, *Bieśiádny.* **Was zum Nachtmahl gehöret.** *Cœnatoria mittit advocato,* Phal.
cœnātūrio, ſub *Wieczerzam.* **Begierde zu Nacht zu eſſen.** *Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.* Jamb.
cœnĭpĕta, æ, m. *Páſorzyt.* **Ein Schmeichler.**
cœno, cœnito, *Wieczerzam.* **Zu Nacht eſſen.** *Cum quo præterita cœnavit nocte, nec illos,* Iuv *vide Epulor.*
cœnŏbĭărcha, æ, m. gr. *Przeor. Gárdyan.*
cœnŏbĭum, Gr. *Klaſztor. 1. 2.* **Ein Kloſter.**
cœnŏmya, gr. ſub *Psia mucha.*
cœnŭla, ſub *Wieczerza,* & *Poſtnik.*
cœnum, lege cænum, **Koth, Miſt.** *Aut ubi odor cœni gravis aut ubi concava pulſu.* Virg.

ſyn.

ʃyn. Sŏrdes, lūtum, *epith.* sŏrdĭdum, *phr.* Seu cœna vĭrĭdānte pălus, ſeu nigra rĕcēſſu. pēr vădă rēptābat, cœno sūbnīxa tĕnāci. ānte fŏrēs cœnŏſus mērſa jăcēbat ŏlēnti.

Cŏĕo, is, *Spaja ſię, Zraſta ſię, Zśiada ſię, Goi ſię, Łączy ſię, Zſycha ſię, Zſtępuie ſię, Spiknąć ſię, Schadzáią ſię.* Zuſammenkommen. *Qui nunc pro nivea cojere in prælia vacca* N. *ſyn.* Cōnvĕnĭo, cōngrĕdior, cōncūrro. jūngor.

Cŏĕo in denſitatem, *Gęśćieię.*

cœpi, cœpio, *Poczynam.* Anfangen.

cœpta, orum, *Początek.* Der Anfang.

cœptum, *Záćiąg, Zamyſł, Początek.*

cœptum immane, *Niecnota.*

cœptus, ûs, *Początek* 2.

coépŭlōnus, Gość 1. *Społbánkietnik.*

cŏĕquĭto, *Jadę ſpołem, Społ iádę.*

cŏērcĕo, *Hámuię. Uymuię kogo, Zátrzymawam* 1. *Zwięzuię, Martwię* 3. *Sciſkam* 4. *Zámykam.* Hinder ſich halten. *Multa dies, & multa litura coercuit, atq;* H: *ſyn.* cōntĭnĕo, rĕtĭnĕo, cŏhĭbĕo, reprĭmo, cōmprĭmo, fræno.

cŏērctĭo, coertio, & coercitio, *Hámowánie, Ciążánie.*

cœro, i. curo, priſcū, œ pro u. ut in multis alis. Cic;
cœſna, priſcum, Wieczerza.

cœtus, ûs, *Schadzká, Potyczká, Zgromádzęnię* 2. *Potkánie, Zbor*, 2. Verſamlung. *Excierat, læto complêrant littora cœtu.* Virg. *ſyn.* Cōnvēntus, cōncĭlĭum, tūrba frĕquens. *epith.* Lætus vūlgāre, īnnŭmĕrus, cĭrcūmvāllānus, *vide Turba.*

COG

Cŏggygrĭa, æ. è græco, *Fárbietſkie drzewko.*

cōgĭtābĭlis, *Pomyślny, Łácny do myślęnia.*

cōgĭtābūndus, *Zámyślaiący ſię.*

cogitamentum, i. *cogitatio*, 4. *Eſdræ.*

cōgĭtātè, cogitatim, *Rozmyślnie.*

cōgĭtātò, idem & *Umyślnie.*

cōgĭtātĭo, cogitatiuncula, *Myśl* 2. 3. *Koncept* Betrachtung. *Moroſa ſine cogitatione.* (Phal. *ſyn.* Mēns, sēntēntĭa, cōnsĭlĭum.

cōgĭtātĭo informata, *Koncept, Domyſł.*

cōgĭtātĭone, fingo depingo. *Wymyślam.*

cōgĭtātōrĭum, B. ſub Klaſztor.

cōgĭtātum, K*oncept*, *Myśl.*

cōgĭtātus, ti, *Umyślny.*

cōgĭto. *Myślę* 1. *Pomyślam* 1. *Rozmyślam ſię, Zápuſzam ſię.* Gedencken, betrachten *Non tamen Æneam quamvis malè cogitet, odi.* Ovid. *ſyn.* Pŭto, rēpŭto, vērſo, ăgĭto, mĕdĭtor. *phr.* ānĭmo, mēnte, pēctŏre, cōrde ăgĭto, vŏlūto, vērſo, vōlvo; rĕvōlvo in mēnte, sūb mēnte, sūb pēctŏre vŏlūto, vērſo, &c. Cœcōſque vŏlūtat ēvēntūs ănĭmo sēcum. Tēcum prĭus ērgo vŏlūta hæc ănĭmo. Sĭc ēquĭdem dŏcēbam ănĭmo, rēbārque fŭtūrum. ōmnĭa præcepi, ătque ănĭmo mēcum ān te pĕrēgi. Tālĭa flāmmăto, sēcum Dea cōrde vŏlūtāns. īlla dŏlos dīrūmque nĕfas īn pēctŏre vērſat. Pārtes ănĭmum vērsābat in ōmnes. ănĭmo nunc hūc nūnc flūctŭat īlluc ănĭmūm nūnc huc cĕlĕrem, nūnc dīvĭdit īllūc, īn pārtēſque răpit vărĭas. Mūlta mŏvēre ănĭmo. Hĭc măgnus sĕdet Ænēas sēcumque vŏlūtat ēvēntus bēlli vărĭos. Nōndūmque sŏlūtus. Scīpĭo cūrārum lăquĕis ſuprēma vŏlūtāns ēxcīdĭa īnfāndæ gēntis. tēmpūſquĕ lŏcūmquĕ. ātque ădĭtus fōrmāmque rei & dīſcrīmĭna sēcum. Cūncta sĭmul tăcĭtus vĭgĭli sūb mēnte mŏvēbat. Id quĭdem ĕgo tăcĭtus mēcum īpse vŏlūto, at pĭus Ænēas pēr nōctem plūrĭma vŏluens. Nūnc hūc īngēntes, nūnc īllūc pēctŏre cūras mūtābat. Vĕtĕris faūni vōlvit sub pēctŏrē sōrtem. ōbſtŭpŭuit vărĭa cōnfūſus īmāgĭne rērum. Tāles jăctātem pēctŏre cūras. ōmnĭa sēcum vērsānt sūbĭto, vix hæc sēntēnta sēdit. Mūlta vĭri vĭrtus ănĭmo mūltūſque rĕcūrſat. Gēntis hŏnos hærēnt īnfixi pēctŏre vūltus. Vēnātor dēfēſsa tŏro cūm mēmbra. rēpōnit. Mēns tămnen ăd sylvas, & ſua lūſtra rĕdit, ōccūrrunt ănĭmo pĕrĕūndi mīlle fīgūræ Vĭdŭāmque dŏmum, gĕmĭtūſque rĕlĭctæ cōgĭtat ōccūltus sūb cōrde rĕnāſcĭtur ārdor.

cōgĭto altiùs, *Zámyślam ſię.*

cōgnātĭo. *Przyrodność, Powinowactwo* 1. *Złączęnie.* Verwand / Freundſchafft. *Chara daret ſolenne tibi cognatio munus.* Mart. *ſyn.* ăffinĭtas

tas, cōnsānguīnītas. epith. Chāra, grāta, āmīca.
Cōgnātīone amplissima homo, *Rodowyty.*
cōgnātus, Krewny 1. *Powinowáty.* Ein Verwandter / Freund. *Cognatiq; patres, tua terris dedita fama* Virg. *syn.* āffīnis, cōnsānguīnĕus, āgnātus, sānguīne jūnctus.
cōgnītio, Wiádomość, *Umieiętność* 1. *Poznawánie, Poięćie, Sąd, Zrozumienie.* Erkandtnuß. *Intonet horrendum; jam cognitione peractâ,* Juv. *syn.* Nōtītia, nōtio. *epith.* Cērta, vēra dūbĭa. fāllax, clāra.
cōgnītionī operam do, *Słucham spraw.*
cōgnītio, *Doznawszy.*
cōgnītor, *Poznáwácz,* Sędźia, *Prokurator Swiádomia.* Ein Erkenner. *Quas aliquis duro cognitor ore legat.* Ovid.
cōgnitūra, *Prokurácya.*
cōgnītus, Swiádowy. *Znáiomy.* Bekandt. --- *Iam ex illo mihi casus cognitus urbis.* Virg. *syn.* Nōtus. āgnītus, spēctātus, pērcēptus.
cōgnōmīna impono, affingo, *Przezywám.*
cōgnōbīlis *Łácny do poznania.*
cōgnōmen, Nazwisko, *Przezwisko* 2. 3. Zunahm. --- *sue merito cognomine gentis.* Pr. *syn.* Cōgnōmēntum āgnōmen. *epith.* āntīquum, hūmīle, nŏvum. *v. Nomen.*
cōgnōmēntum, *Przezwisko* 3.
cōgnōmīne, *Przezwiskiem.*
cōgnōmīnātīo, *Názywánie.*
cōgnōmīnis, *Drużbá* 1. *Przezwisko tož mam.*
cōgnōmīno, *Názywam.* Zunahm geben. --- *Mare, quod magnus cognomina altas.* M.
Cognoscibiliter. Sapient. 3. *sed apud LXX. est analogos. Proportione.*
cōgnōsco, *Poznawam, Przynáwam,* Wyrozumiewam, *Znam* 1. *Przeymuię, Zrozumiewam. Znáczę się, Sądzę urzędownie,* Słuchám spraw. Erkennen. *Perventum & nati fletus cognovit inanes.* Virg. *syn.* Nōsco. āgnōsco īntēllīgo, pērcīpio, nōvi. *phr.* Līttŏra nōta tībi. Rīsu cōgnōscērĕ mātrem- Nēc lātuērĕ dŏli frātrem. *vide Agnosco.*
cōgnōscĕre virum, aut mulierem, *Dźiewiectwo utráćić, Małżeństwá záżywáć.*

cōgo, is, *Przymuszam, Przypędzam, Gromádzę, Zgániam* 1. *Zwodzę* 1. *Zbieram* 1. 2. *Pegániam, Zgęszczam, Zśiadło czynie, Swłaczam* 1. 2. *Obrywam* 1. *Sćiskam* 4. 6. Zwingen / treiben. *Cogor & exemplis te superare tuis.* P. *syn.* Cōmpēllo, īmpēllo, adīgo, *vel* cōngrēgo, cōnvŏco, *vel* āccūmŭlo, cŏācērvo, cōllīgo. *phr.* Rēs dūra & rēgni nŏvītas, mē tālĭa cōgunt mōlīri. Tot ādīre labōres īmpūlērit. Hic tībi nāte prīus vīnclis căpīēndus; ut ōmnem expēdĭat mōrbi caūsam, ēventūsquĕ sĕcūndet: Nam sīne vī nōnnūllā, dăbit præcēpta, nĕque illum ōrāndo flēctes vīm dūram & vīncūla căpto tēnde, dŏlo cīrcum hæc frāngēntur, īnānes.
cōgor, *eris, Muszę, Przymuszáią mię. Zśiadá się, Gęśćieię.*

COH

Cŏhābīto, *Społmieszkam.*
cŏhærens, *Zgadzáiący się.*
cŏhærēnter, *Zgłączęnie, Snádnie.*
cŏhærēntia, *Spoięnie. Przyległość.*
cŏhærēo, cohæresco, *Zgadzam się, Spáią się, Klei się.* Anhangen. *Si quacunq; solo defixa cohæserat harum.* Ovid. *syn.* Cŏhærēsco, hærēo, adhærēo, ādhærēsco, nēctor, ānnēctor, cōnnēctor, cōnjūngor.
cŏhæsus, si, sub Złączam się.
cŏhæres, *Społdziedźic.* Ein Miterb. *Fortè cohæredum senior male &c.* Hor.
cŏhībens, *Zámykáiący.*
cŏhībĕo, *Zámykam* 2. *Zástánawiam,* Niedopuszczam, *Uymuię kogo, Spinam, Oćisnąć się, Hámuię się* Sich enthalten / wehren. *Non potuit fortes auro cohibere lacertos.* Ovid. *syn.* ārcĕo. fræno, tĕnĕo, rētīnĕo, cōntīnĕo, reprīmo. cŏērcĕo, rēfræno, cōmprīmo. *vide Fræno.*
Cohibilius conscribere, Apulei. v. Coibilis.
cŏhībītio, *Hámowánie.*
cŏhībūli, *Cohivuli sub Nierozwiniony.*
Cohircinatio, pro hircorum lascivia, Apule inepta vox.
cŏhīvum, *Kłobuczki.*
cŏhŏnēsto, *Zdobię* 1. *Czcz, Urácżyć.*

cŏhŏnēſto exequias, *Umarłego prowadzę.*
cŏhŏrrĕo, *Zdrygam ſię.* Erſchrecken.
cŏhŏrs, *Kurnik, Podworze, Obora 1. Owczárnia, Połek, Rota 1. Kupá, Orſzak, Gromádá ludźi,* & ſub *Hałábartnicy.* Ein Schaar Kriegsvolck. *Ut ſæpè ingenti bello, cum longa cohorte.* Virg. *ſyn.* cătērva, tūrma, āgmen, phălānx, ēxērcĭtus, cŭnēus, cōpĭæ, ăcĭes, mănus, lĕgĭo, mănĭplus. *epith.* vălĭde, clўpĕāta ſcūtāta, fūnēſta, trĕmēnda, săgĭttĭfĕre. *phr.* Pīlis ārmāta ībat in aūrātas nūllo tērrōre cŏhōrtes. Phăretrĭgĕræ rĕfĕrunt sŭa sīgna cŏhōrtes. Fŭrĭāta cŏhōrs aŭſiſque āccēnſa sŭpērbīs. Dumliceat in mĕdĭum vălĭdas ārmāre cŏhōrtes. *v. Caterva Turba.*
cŏhōrtālis ratio, *Práſznictwo.*
cŏhōrtātĭo, *Nápominánie.*
cŏhortĭcŭla, *Rotá 1.*
cŏhōrtor, *Nápominam.* Ermahnen. *ſyn.* Hōrtor, ēxhōrtor, ādhōrtor. ăcŭo, ēxăcuo, īmpēllo, ſtĭmŭlo. īnflāmmo. *vide Hortor.*
cŏhum, *Niebo, Járzmowe wići,* & ſub *Pługow, dyſzel.*

COI

Coĭbĭlis, *Składáłny. Secundam ſyllabam producunt, qui ab indicativo formant, corripiunt qui à Supino coitum.*
cŏibĭlĭter. *Gładko 1. Spoiſto.*
cŏinquĭnātĭo, *Poſzpecęnie.*
coīnquĭno, *Zmáżáć 1. Záraſtam.* Beflecken / beſudlen. *In vitium verſa monumenta coinquinat artis.* Hor. *ſyn.* īnquĭno, măcŭlo, fædo. dēmo, pŏllŭo, tŭrbo. *vide Maculo.*
cŏinquĕo, *coinquino, Gbćinam drzewo,* & ſub *Uczepnąć.*
cŏĭtĭo, *Spiknięnie, Schácká. Zbieránie, Potyczká; Potkánie, Łączęnie, Bunt.*
cŏĭtus, *Łączęnie. Záśćie, Kćiężycá záśćie.* Zuſammenkunfft / Beyſchlaff. *Perq; ſuos coitus continet omne genus.* Ovid. *ſyn.* Cŏĭtĭo, cōncŭbĭtus.
Coiux, Cæcilius. Minutian, lege Coniux.

cŏlăphīzo, gr. cōlaphum do, infligo, incutio, infringo, *Policzkuię.* Backenſtreich geben. *phr.* Cŏlăphis pērcŭtĕre, vērbĕrārĕ, ferire Cŏlăphos, īmpīngĕrĕ. Dūrĭōri mănu pūlsāre gĕnas. ōs mănĭbus cædĕre *vel* cŏlăphis pūlsāre căput, *vel* cædĕre pālmis.
cŏlăphus, gr. *Policzek 2. Klak, Poſzyiek,* ſub *Poſzyikuię:* Ein Backenſtreich. *Nos colaphum incutimus lambenti cruſtula ſervo.* Juv. *ſyn.* ālăpa, īctus. *epith.* Grăvĭs, dūrus, ſŏnōrus, ăcērbus, vĭŏlēntus, vălĭdus. *vide Alapa.*
cŏlāx, acis m, gr. *Pochlebcá.*
cōlchĭcum, colchicus flos. *Rezsiad.*
cōlĕātus equus, *Koń, 1.*
cōles. is, *Członek 5.*
cōlĕus, *Jądro u zwierząt.* Ein hode.
cōlĭăcus dolor, gr. *Kolika 1.*
cōlĭas, æ, m. gr. an *Jáſzczor rybá?*
cōlice, & colicus dolor, *Kolika.*
cōlĭcŭlus, *Latorośl 1. Wyroſtek Podczos.*
cōlĭcŭlus intortus. *Witeczki.*
cōlĭcuc, *g. Kolikowy, Kolikę ćierpiący.*
Colina i. Culina, priſcè Nonius. Sipont.
cōlĭphĭum. gr. *Gniotka, Chleb zapáśniczy.*
cōlis, is m. *Członek 5. Wyroſtek.*
cōlla, æ, gr. *Kley 1.* Pappe oder Leym.
cōllăbāſco, collabeſco, & collabeſio, *Upádam.*
cōllăbĕfăcto, *Oſtábiam.*
cōllăbĕllo, *Cáłuię,* & ſub *Złączam.*
cōllăbor, *Upádam 1. 2.* Abfallen. *Dixit & exangvis collabitur. ac uelut ipſum.* P. *ſyn.* Cōncĭdo. cădo, lăbor. *vide. Cado.*
cŏllăbŏro, *Społ robię.*
cōllăbus, gr. *Gożdźik, u Lutni.*
cōllăcĕro, *Drápię 1.*
cōllăcrymātĭo, *Płácz.* Beweynung.
cōllăcrymo, *Płáczę 2.* Beweynen.
cōllăctānĕus, collacteus, *Społwychowániec.* So von einer Säugammen geſäuget. *phr.* Māmmam, nūtrĭcem, sōrtītus eāndem. Nūtrītus eōdem ūbĕre. Qui eădem ūbĕra sūgit.

Cōllāre, *Obroż, Kuná żelázna, an. Kołnierz.* Ein Halsband. *Sæva ligant, & ferratis collaribus armant*, M.
Cōllāria, æ, collarium, *Kuná żelázna.*
Cōllătĕrālis, *Poboczny.*
Cōllātio, *Skład* 1. *Znoszenie, Rownánie, Czczenie* 2. *Podawánie Plebana, an Postnik.*
Cōllātionem, facio, *Rownam* 4. *Przyrownywam.*
Cōllātis signis, castris, *Wręcz.*
Cōllātītia stips, pecunia, *Jálmużná.*
Cōllātītius, *Składány, Zbierány.*
Cōllātīvus, *Nátkány, Społeczny, Wzaiemny.*
Cōllāto, as, *Rozszerzam* 1.
Cōllātor, *Podawcá* 2. *Składácz.*
Cōllātus, us, *Rownánie.* Zusammen getragen. *Qui tibi collatus, perfide Cæsar erit.* Mart.
Cōllaūdātio, *Pochwałá.* Lob.
Cōllaūdo, *Pochwalam.* Mitloben.

COLLE

Cōllēcta, æ, *Skład* 1. *Zbieránina, Jáłmużná, Pobierki, Składáná wieczerza.*
Cōllēctānĕa, orum, *Zbieránina, Kśięgi zbieralne.*
Cōllēctānĕum, æs, *Zbior.*
Cōllēctānĕus, *Zbierány* 1.
Cōllēctārius, *Wyćiągácz, Odmieniácz pieniędzy.*
Cōllēctio, *Zwieránie, Kupienie czego, Zámknienie, Pobor, Dowod* 2. *Wrzod* 2.
Cōllēctītia, ōrum, *Pobierki, Zbieránina.*
Collēctītia stips, *Jáłmużná.*
Cōllēctītius, *Zbierány* 1. Gesammlet.
Collectivum Nomen apud Grammaticos est quod singulari numero multitudinem significat ut: Populus, Plebs, Concio. Priscian. Diomed. vocat.
Cōllēctīvus idem, *& Zgromadny, Dwodny* 1.
Collectrix, Plaut. corr. Conjectrix.
Cōllēcto, *Wzbobki.*
Cōllēctum, *Zbior.*
cōllēctus, ti, *Zgrodmádzony.*
cōllēctus, ūs, *Zgromadzenie.*
cōllēga, æ, *m. Społurzędowy, & sub Kolegiat.* Ein Amptsgenoss. *At novius collega gradu post me videt uno.* Hor.
Cōllēgātārius, *Społdźiedźic, Odkazánego co maiący.*
cōllēgiātus, *B. Koleiat.*
cōllēgium, *Zgromádzenie* 5. *Cech, Spolność urzędu, Kápituła, Koleium,* 1. 2. *Towárzystwo.*
cōllēvo, *Vlżywam.*
cōllībertus, *Społwyzwoleniec.*
cōllībet, collibitum est, *Podoba mi się.*
cōllībro, *Rozmierzam, Ustáwiam prosto.*
cōllīciæ, , *Rynná dachowa.*
cōllīcŭlus, *Págorek.* Ein Bühel / Hügelein. *Credas colliculis, arboribusque meis.* M.
Cōllīdo, *Uderżam, Śćieram,* 2. *Klásk am rekoma.* Zerknirschen. *Annulus ut fiat primo colliditur aurum.* Ovid. *syn.* Frāngo, comtĕro, āttĕro, confrīngo,
Cōllīdor, *Tłukę się, Zbiiam się, Uderzić w się.*
cōllīgātio, *Związánie, Spoienie, Wiązánie.*
cōllīgĭtur, *Idźie zá tym.*
cōllīgo, as, *Wiążę* 1. *Spinam, Záwiężuie.* Zusammen binden. *Ansaque compressos colligat arcta pedes.* Tib. *syn.* Līgo, cōnstrīngo, vīncio, rĕvīncio. *vide Vincio.*
Cōllīgo, is, *Sumuie, Zdobywam się, Zamykam* 11. *Dowodzę* 2. *Poymuie myślą, Ruszam się* 3. *Uchodze* 1. *Podkásuie się, Dorozumiewam się, Zwiia się wąż, Czyni tá sumá, Zbieram* 1. 2. 6. 7. Sammlen. *Luna revertentes cum primum colligit ignes.* Virg. *syn.* Cōgo, āggrĕgo, cōngrĕgō, cōngĕro, vel lĕgo, cārpo, dĕcērpo. *phr.* Plēnis pōmārīa cārpĕre rāmis. Jūvātquĕ nŏvos dĕcērpĕre flōres. Quō dum prōsērpīna lūco lūdit, & aut vīŏlas, aut cāndīda, līlĭa carpit, Dumque pŭellāri stŭdĭo cālātosque sīnūmquĕ īmplēt, & æquāles cērtat sŭpĕrāre lĕgēndo;

gendo, illa legit calthas, huic sunt violaria curæ, illa papavereas subsecat ungve comas. Auricomos decerpseris arbore fœtus & cultis cum simplex errat in hortis. Pomaque non notis legit ab arboribus, ista legit violas, carpit & illa rosas? pomaque selectis detrahit arboribus. *vide Lego.*

collīgo vasa, sarcinas, colligo orbem, *Sciskać się, Prowadzę się.* *vid.* *bieram się.*

colligere se, animum, *Ośmielić się, Ostrászyć się, Roztrzezwiec, Upámiętiwam się, Uspokoić się 2. Przychodzę ksobie.*

collimatio, *Rychotwánie.*

Collimitium, Collimitia, orum, Pogránicze.

collimitatus, *Ogránicę mięszkáiący.*

Collimito as, Ogránice mieszkam.

collimo, as, *Zmierzam, Trafiam.* **Ziehlen.** *syn.* Collineo, attingo scopum.

collineo, as, *idem, & Nárychtowáć.*

collinio, is, *Námázuię.*

collino, is, *Plugáwię, Szpecę.*

collinus, *Págorkowy.* **Bergächtig.** *Quippe & collinas ad fossam moverit herbas.* Virg. *syn.* Montanus, clivosus.

colliphium, *idem* coliphium.

colliquefacio, *Roztapiam.*

colliquefio, *Rozpływam się.*

colliquesco, colliquo, is, *Topnieię.*

colliquiæ, *Rynná dáchowa.*

collis, *Págorek.* **Ein Bühel / Hügel.** *Liber pampineas invidit collibus uvas.* Virg. *syn.* Mons, jugum, clivus, apex, vertex. *epith.* patulus, umbrosus, celsus, fœcundus, florifer, viridans, salebrosus, vernus, acclivis, florens, vireus, frugifer, prominens, surgens, *phr.* Frondoso vertice colles. Colle subumbroso. Floriferi colles pictaque prata virent. Grata coloratis spectacula collibus offert.

collisus, us, collisio, *Scierá nie 1. Uderzenie, Zbiianie się.* **Zerknirscht/zerstossen.** *Græcia Barbariæ lento collisa duello.* H.

COLLO

Collocatio, *Posadzenie, Rozłożenie, Wydánie corki.*

colloco, *Posadzam 1. Pokładam 1. Stawiam Ustawiam, Obracam, Stánowię, Kładę się, Dáię ná lichwę, Wystawiam 1. 5. Wstawiam, Udáie się ná co, Postánowić się 1. 2. Wydáię corkę, Pokonáć, Uspic 1. 2.* **An einen Ort legen / setzen.** *Collocat, ipsa procul nebulis obscura recessit.* Virg. *syn.* Pono, statuo, constituo, compono, depono.

collocupleto, *Bogáce kogo.*

colloquor, *Rozmawiam.* **Miteinander reden.** *syn.* alloquor, affor, affaris, *inusitatum in prima persona præsentis temporis.* compello, as. *phr.* Vario noctem sermone trahebant. Licito tandem sermone fruuntur. Multa inter se se vario sermone ferebant. Talibus inter se dictis ad tecta subibant. Sic Venus ac Veneris contra sic filius orsus. Talibus atque aliis noctem sermonibus illam insomnem traxere. *vide Loquor.*

colloquium, collocutio, colloquutio, *Rozmowá.* **Ein Gespräch.** *Nec juge colloquium, nec sic tibi &c.* Ovid. *syn.* alloquium, sermo congressus.

Collubet, Podoba mi się.

collucatio, *Przérzédzánie.*

colluceo, *Swiecę, Swiecę się.* **Glänzen/Schimmern.** *Collucet ajax, omne resplendet fretum.* (Jamb.) *syn.* Refulgeo, corusco. *vid. Luceo.*

colluco, as, *Przerzedzam.*

colluctatio, *Biedzenie się.*

colluctator, *Zapáśnik.*

colluctor, *Biedzę się.*

colludo, *Gram z kim, Zmowę z kim uczynić* **Mit einander halten/unter einen Hütlein spielen.** *Aut summa nantes in aqua colludere plumas.* Virg. *vide Laudo.*

collum, *Szyiá 1. 5.* **Der Halß.** *Ille ubi complexu Æneæ, colloque pependit.* Virg. *syn.* Cervix, *epith.* Niveum, eburnum, argenteum, tenerum, formosum, lacteum, venustum, candens, album, pulchrum, tumidum. *phr.* Formosoque micant baccata monilia collo

 La-

Lactea gemmato redimuntur colla monili. Pendebant tereti gemmata monilia collo solvere colla jugo.
Collumine, *Oświęcam*.
collūo, is, *Płoczę*, *Collus*, *li*, *m*. *Szyiá*.
collūsio, colludium, *Zmowá*. *Igránie*,
collūsor, *Społgráiący*, *Zmowni ákrotowie*,
Collūsorie, *Zmownie*. (*Towárzysz*.
collūstro, *Oświecam* 1. **Besichtigen**. *syn*. Lūstro, circumspicio, *vel* illūstro. *phi*. omnia collūstrans hanc primum ad littora classem conspexi venientem. *Virg*.
collūtulo, *Kalam*, *Plugawię*.
collūviāre vas, *Pomyinik*.
collūviāris, *Pomyiowy*.
Collūviārium, *sub Rynsztok*, & *Stek*.
collūvies, colluvio, *Plugástwo*, *Pomyie*, *Mieszániná*, *Smrod* 3, *Chálástrá* 2. *Stek* 2.5. **Zusammen geflossener Unflat / Wust**. *Colluvies in maius abit*, *seniumque libido*. M. *syn*. Collūvio elūvies, dīlūvium. *epith*. Sordida, fœtida, cœnosa, pūtrida, fœda, turpis, fœtens.
collūvio ciborum, *Obżarstwo* 2.

COLLY

Collybista, æ, m. gr. *Odmieniácz pieniędzy*.
collybus, m. gr. *Odmieniánie pieniędzy* 1. *Odmieniánia pieniędzy zysk*.
Collyphium, *lege Coliphium*,
collyra, gr. *Bochen chleba*, *Gniotká*, *Ciásto*, *Kłosek* 1. (*Plácek*.
collyris, idis, gr. collyrida, æ. *Bochánek*,
collyrium, gr. *Oczne lekarstwo*, *Czopek*, *Máść* 1.

COL

cōlo, as, *Cádze*, & *in Łowię ryby*, **Durch**.
Cōlo, is, *Czczę* 1. 2. *Szánuię* 1. *Zdobię*, *Chwalę*, *Miłuię*, *Záchowuię*, *Pozystrzegam*, *Mieszkam gdzie*, *Báwię się*, *Orze*. **Bauen**. *Cura Deum*, *Dii sint*, & *qui coluere coluntur*. Ovid. *syn*. incōlo, hābito, *vel* colo. *syn*. venĕror, hŏnōro, ădōro, *vide Adoro*,
cōlōbicus, e, gr. *Obcięty*.
cōlōbium, gr. *Sérdak*, *Káftan*, *Koszulá starych mnichow*.

cōlochsia æ, colocasum, gr. *Bob*. 3. **Egyptier Bonen**. *Mistaque redenti colocasia fundet acantho*, Virg.
cōlocynthis, idis, gr. *Koloquityndá*.
cōlon, gr. *Kiszká kotkowa*.
cōlon, gr. *Członek*.
cōlōna, *Kmiotká*, colonarius, *Kmiecy*.
cōlōnārium, colonicus census, *Podymne*.
cōlōnia, *Wola*, *Osádá Folwárk* 1. **Mayer oder Lehn-Hoff** *Vellet Alexandri si quarta colonia poni*. A.
cōlōniam instituo, impono, *Osadzam pusty kray*
cōlōnicus, *Folwárkowy* 1. **Das zum Lehn-Hoff gehöret**. *Et tingit piceo lachrymosa colonica fumo*. A
cōlōnos deduco, mitto, colloco, *Osadzam pusty kray*,
cōlōnus, *subst*. *Zagrodnik*, *Kmieć*, *Oracz*. **Ein Ackermann**. *syn*. Agrĭcŏla, ărātor, rūstĭcus, vīllĭcus, cūltor agri. *epith*. Fortis, paŭper, mĭser lăcērtōsus, ăvidus, dūrus, simplex, sōllĭcĭtus, pervĭgil, sōlērs. *phr*. Lăcērtōsi fŏdĭebant ārva cŏlōni, ānnŭa sōllĭcĭti cōnsummunt vōta cŏlōni. Pervĭgĭlāns lūstrat sŭa rura cōlōnus. *v*. *Agricola*.
Cōlōnus, *adiect*. *Osádzie służący*, *in Osáda*.
cōlōphon, onis, gr. *Koniec* 1. *Zamknięnie*.
cōlōphōnia, Gr. *Soczniczá ziele*.
Cōlor, *Fárbá* 1. 2. 5. *Bárwa* 1. *Krásá*, *Ozdobá*, *Przyprawa*, *Wymowká*, *Pokrywká*. **Ein Farb**. *Ante novis rubeant quam prata coloribus ante*. Virg. *epith*. Grātus, vīvus, splĕndens, lūcidus, pūlcher, nĭtēns, vărius, mĭcāns, cŏrūscāns, rŭtilans, vĭridis, rŭbĕus, rūber, rŭbĭcūndus, pūrpūrĕus, rŏsĕus, nĭger, ātĕr, pĭcĕus, fūscus, ōbscurus, flāvus, crŏcĕus, lūtĕus, aūrĕus, ălbus, căndĭdus, nĭvĕus, lāctĕus, ōlorīnus, cærulĕus, vĭŏlacĕus. *phr*. Insignis vărio splēndōre cŏlōrum. Văni rădiis distincta cŏlōris. Văriis dĕcōrata cŏlōribus, ăspice lāctĕōlo blănditur ut illa cŏlōre, ătquĕ ĕrat, in nĭvĕo pūlchra cŏlōre cŏma. Cerva fŭit rarō tērris spĕctāta cŏlōre.

Cŏlor dīlūtus, langvidus, obſoletus, ſurdus, *Farbá bláda.* Color floridus, ſatur, vivus, *Farbá jáſna.* Color pūrpureus, verecundus, ſangvinolentus, *Rumiánośc.*

Cŏlor ex auro flavus, color violam ſentiens color ambiguus, color communicatus cum cæruleo, color vergens in candidum, *Fárbá mięniona.*

Cŏlōrātor, *oris, laberius apud Gellium, Farbierz.*

cŏlōrātus, *Málowány, Fałſzywy, Przyprawny.* Gefärbt. *Fluxa coloratis aſtrigunt ſcarbaſa gemmis.* L. *ſyn.* cŏlōre, cŏlōrıbus, dīſtinctus, ōrnātus, decorātus, pīctus.

cŏlōre contactus, coloreus, coloriſeus. *Fárbowany.*

Cŏlōrĭus, *Fárbowány, & Niefárbowány.*

cŏlōro, colorem do, *Fárbuię, Zdobię 1. 2.* Anſtreichen/ färben. *Quos aurora ſuis rubra colorat equis.* Prop. *ſyn.* Pingō. *epith.* Do cŏlōrem, cōnfĕro, īndūco. Cŏlōre, cŏlōribus dīſtīngvo, ōrno, dĕcōro, pingo.

cŏlōror, *Zrzeię, Ogorzec.*

cŏlōro, in pejus, *Udaię źle.*

cŏlŏſsĕros, *è* gr. *Olbrzymſki, & ſub Wyſoki.*

cŏlŏſsĕus, *è* gr. *idem, & Wielki 1. & in Obraz.* Groſzläſtig.

cŏlŏſsĭcŏtĕrus, gr. *Wielki 1.*

cŏlŏſsĭcum ſignum, *Obraz 7.*

cŏlŏſsĭcus, gr. *Wielki, Olbrzymſki.*

cŏlŏſſus, gr. *Kolos, Obraz.* Ein groſz Wunder-(bild.

cŏlŏſtra, æ, coloſtrum, *Siárá.*

cŏlŏſtrātĭo, coloſtratus, *ibid. ſed aliud ſonat.*

colōres, *m.* gr. *Krżeczek robak.*

cŏlŭber, colubra, *Wąż 1. 2.* Ein Hauß-Schlang. --- *Et aſſvetus coluber ſuccedere tecto.* Virg. *ſyn.* Sērpēns, angvis, draco. *epith.* Lŏngus, hīrtus, terrĭficus. Mēdūſæus, mŏrdēns, măcŭlōſus, tŏrtĭlis, Gŏrgŏnēus, nĭger, flēxĭlĭs. *phr.* Ant tēcto āſſvētus cŏlŭber sūccēdĕre & ūmbræ. Pēſtis ăcērba bŏum. Mōtæ sŏnŭēere cŏlŭbræ. Pārsquē jăcēnt hŭmĕris, ēcce lātens hērba cŏlŭber, rugiēntis ădūnco dēnte pēdem ſtrīnxit. Sævis cădēt īcta cŏlūbris. Quālis ŭbi in lūcem cŏlŭber măla grāmĭna păſtus. Frĭgĭda sūb tērra tŭmĭdum quem brŭma tĕgēbat, nūnc pŏsĭtis nŏvus ēxŭviis, nĭtĭdusque jnvēnta. Lūbrĭca cōnvŏlvit sūblāto pēctŏre tērga. *vide Serpens.*

cŏlūbra cæca, *Gliſtá.*

Cŏlūbrĭfer, *Wężowaty.*

Cŏlūbrīna, *Wężownik, Mączyniec.*

cōlum, *Latine Cédźiworek, Durſzlák, Łużnik, Sieć rybia.*

cōlum, *Græce originis, Kiſzka kołkowa.*

cōlum, gr. *Członek w mowie.*

cŏlūmba, *Gołębicá, Gołąb dźiki.* Eine Taub. *Oſcula dat cupido blanda columba mari.* Ovid. *ſyn.* Pălūmbes. *epith.* Mŏllis, ĭmbēllis, blānda, tŏrquāta. Dōdōnæa, nĭvĕa, lāctĕa, mītis, ālba, pūlchra, sĭmplex, cĕlĕr, trĕpĭda, ĭdālĭa, văgă, călĭda, văgābūnda, Cyprĭa, mānſuvcta. *phr.* ăvĭs, vŏlŭcris, āles, Cȳthĕrēĭa, ăvis Păphĭa, Dĭōnæa, Chāŏnĭa, ĭdālĭa, Dōdōnæa vŏlucris, Vĕnĕri, dīlēcta. Cūra vĕnĕris, expers fēllis ăvis. Chāŏnis āles, āccĭpĭtrem mĕtuens trĕpĭdāntĭbus ālis, ut fūgĭunt āquĭlas, tĭmĭdiſsĭma tūrba cŏlūmbæ. Quās ŏdĭum nūllum, nĕc fellĕus ĭnquĭnat ārdor. Tĕnĕræ prædūro dēnte cŏlumbæ Sĭmplĭcĭtāte tămen pūras sŭpĕrāre cŏlūmbas. Mūrmŭr āprĭcāntes nĭvĕa dānt tūrre cŏlūmbæ, ēxplāndūnt ālās & ămīcam blānda rŏgāntes ōſcŭla cĭrcŭmeunt, ĭnsērtantque ōrĭbus ōra ūtquē cŏlūmſuo mădĕfāctis ſangvĭne plūmis hŏrtet ădhuc, ăvĭdōſque timet, quibus hæsĕrat, ūngves. Cum tēmpēſtāte rĕpēnte ūrgēnti cæco mĭſcēri mūrmŭre cœlum ĭncĭpit, & nĭgræ cĭnxērunt æthĕra nūbēs. Cōntĭnŭo lĭnquunt ārva ūndĭque, & ārdŭa pēnnis tēcta pĕtunt, cĕlēresque căvis ſe tūrrĭbus ābdūnt. ŭbi mĭtes āquĭlam vĭdēre cŏlūmbæ. Nāte pĕr āĕrĭos trāctus, nĕc pīngvĭa rūra. Nĕc plăcĭdæ rĕtĭnens ēpŭlæ; tĭmor ŏmnĭa vĭncĭt, pārs lātet ūmbrōſo sāltu, pārs ālta vŏlātu tēcta pĕtit, pārs mŏntānis căva sāxa lătĕbris.

cŏlūmba Livĭā, *Turkawka.*

cŏlūmbar, *Kuná żelázna, Gąśior 2. Smrod Łoże u cieśli, Káchel, 2, Wiſtowy.*

cŏlūmbārĭus, *adiect. &* columbaris. *Gołęki.*

cŏlūmbārĭūm, *Gołebieniec.*

cŏlūmbārĭus, *ſubſt. Gołębnik.*

cŏlūmbīnus Gołębi. Das von Tauben ist. *Vina, columbino limum bene colligit ovo.* H.

cŏlūmbīnus pullus, Gołąbie.

cŏlūmbor, *Cáłuię.* Küssen.

cŏlūmbŭlus, Gołobek. Ein Täublein.

cŏlūmbus, Gołąb 1.

cŏlūmbus, è gr. origine, *Sadzawká do kąpánia.*

cŏlūmĕlla, *Słupik, Nágrobek 2. Wał, Ochmistrz. Przedni sługá.*

cŏlūmĕllāres dentes, *Zęby trzonowe 2.*

cŏlūmen, *Wierzch, Podporá, Podłoszká, Grunt. Przedni sługá. Pánowie przedni.* Auffenthaltung. *Rumpatque postes, columen impressum labet.* (Jamb.) *syn.* Tūtēla, dēfēnsĭo, tūtāmen rĕrum īnclīnāta rĕcūmbit īn te tōta dŏmus.

cŏlūmen famĭlĭæ, *Ochmistrz.*

cŏlūmis, *Zdrowy 1.* Gesund.

cŏlūmna, *Słup 1. 3. Podpora, Słupiec, Filar 2. Wał. Dźielnice.* Ein Pfeiler/ Säule: *Est ubi non parvæ parva columna notæ.* Ovid. *syn.* Fūlcrum. cŏlūmen, *epith.* Fērrĕa, sūblīmis, cēlsa, ēxcēlsa fērrāta, sŏlĭda fīrma. nĭtĭda, fūlgĭda, īmmānis, pŭlchra, mārmŏrĕa lōnga. ārdŭa, ēlāta, ērēcta, pĕrēnnis, ætērna, sŭpērba, māgnĭfĭca. *phr.* Sūrgēntes ære cŏlūmnæ. Rēgĭa sōlis ĕrat sūblīmĭbus ālta cŏlūmnis. Fērrātis īncūmbūnt tēcta cŏlūmnis. Tēmplum ĕrat aūrātis cēntum sūblīme cŏlūmnis. Tĕr cēntum fūlta, *vel* īnnīxa cŏlūmnis | pōrtĭcus, īmmānēsque cŏlūmnas rūpĭbus ēxcīdunt. Cēlsis sŭggēsta thĕātra cŏlūmnis. Tēctum aūgūstum īngēns cēntum sūblīme cŏlūmnis. Părĭisque nĭtet qua fūlta cŏlūmnis pōrtĭcus.

cŏlūmnārĭum, *Pobor filarowy, sub Filar.*

cŏlūmnārĭus, *Filarem podpárty, Utratnik, Niecnotliwy.*

cŏlūmnātĭo, *Filarowánie.*

cŏlūmnātus, *Filarem podparty.* Mit Pfeilern oder Säulen unterstützt. *Facta columnata est, intus quæ fulta columnis.* Fill.

cŏlūrnus, *Leszynowy.*

Cŏlūrus, *Macrob. Coluri Proclo, sunt duo circuli maximi in sphæra obliqua per polos mundi, & per puncta solstitiorum & æquinoctiorum transeuntes, dicti coluri, quasi mutili, quòd supra horizontem dimidiati tantum appareant. Hi æquinoctiorum, & solstitiorum puncta designant.*

cŏlus, ūs, & li, f. & aliquando m. *Kądźiel. Przęślicá, & sub Krężek.* Ein Klunckel. Spinnrocken. *Et colus. & fusus, digitis cecidere remissis.* Ovid. *epith.* Fœmĭnĕa, frāgĭlis. in bēllis, lānĭgĕra, lȳda, pāllădĭa, ĕxīlis lævis. lōnga mŭlĭebris tĕres, plēna. rŏtūnda. *vide Neo.*

cŏlūstra, *Siára.*

cŏ|ūtĕa, æ, gr. *Moszenki drzewo.*

cŏlūthĕa, orum. gr. *Wet 1.*

colyce; vel colix, Plin. corr. Cochlax.

cŏlycĭa, *orum gr.* sub *Pław 5,*

cŏlymbas, adis. f. gr. *Oliwká; Nurek pták.*

cŏlymbus, m, gr, *Sadzawká 2. Nurek pták.*

COM

Cŏma, hæc, & Comæ, hæ, *Włosy Ploty. List drzewny, Pierzyske Listki ziół.* Haar. *Comuntur nostræ matre iubente comæ.* Ovid *syn.* Cæsărĭes, căpīlli, crīnes. *epith.* ūncta, nĭtĭda prōlīxa, flāvēns, dīvĭdŭa, ŏdōrāta, dĕcōra, flĕxĭlis, flāva, splēndĭda, ŏdōra. hīrsūta, aūrĕa, cāna, flēxa, pēndūla, rŭtĭla, aūrāta, pūlchra, cōmpta. rĕpēxa. *phr.* Cāndĭda dīvĭdŭa cōlla tĕgēnte cŏma. Pēxāque ōrōntēo frāgret ŏdōre cŏma. Aūrātis lūcēre cŏmis. Pāllas hăbet rŭtĭlam căssĭdĕ tēcta cŏmam. *vide Capilli.*

cŏma ovium, *Wełna 1.*

cōmāgāne, es, *Nárdá.*

cōmārches, æ, m. gr. *Woyt ná wśi:*

cŏmāns, comatus, *Kosmáty.* Das blättet haar. *Et conum insignis galeæ, cristasq; comantes.* Virg. Haaricht. *Calvus cum fueris, eris comatus.* (Phal.) *syn,* Căpīllatus. crīnītus. *phr.* Crīnĭbus cæsărĭe, căpīllis, dĕcōrus, ōrnātus, crīne dĕcōrus. Qui dat crīnes dīffūndĕre vēntis Prōlīxis qui tĕgit ōra cŏmis. Flūitans cui pēndet āb ārmis cæsărĭes.

cŏmărus, gr. *Jeżowká drzewo.*

cōmāssor, aris, Rozgárdyas stroię.

cōmatōrĭa, *acus. Przedźielnicá.*

cōmbēnnōnes, in *Woz 1.*
cōmbĭbo, is, *Wypiiam, Nabieram w ſię, Napiiam ſię, tr.* Mireinander trincken. *I precor, & totos avidâ cute combibe ſoles.* M, *ſyn.* Bĭbo ēbĭbo, haūrĭo.
cōmbĭbo, onis, *Społpiiący.* Sauff oder Zechbruder. *Erequens edonum turba, combibonumque.* (Scaz.) *ſyn.* Mēnſæ, caūpōnæ sŏcĭus, cŏmes cōmpōtor.
cōmbīnātĭo, *Skłádánie.* Combinatus, *Skłádany*
cōmbrētum, *ſub Obłapa wonna.*
cōmbūra, ſub *Spálić 1* Verbrennen. *ſyn.* ūro, ĕxūro, ădūro. ,crēmo,īncēndo: flāmmis cōnsūmo. v. *Uro, Incendo.*
cōmbūſtĭo, combuſtura, *Spálenię.*
cŏme, es, gr. *Rożiá brodká żiele.*
cŏmĕdo, *Jem, Ziadam, Wyiádam, Przeiadam, Trawię 2. Przemárnowáć.* Eſſen. --- *Hæc hodie porcis comedenda relinquas.* Hor. *ſyn.* ĕdo, pāſcŏr, māndūco, māndo, *vide Edo.*
cŏmedo, onis, *Zárłok, Utratnik.*
cŏmēdus, *Zárłok.* Verzehrer.
cŏmes, itis, commune, *Społidący, Naśládowcá 1. Towárzyſz 1. 2.* Ein Reiſzgeſell/ Gleitsmann. *Tu tibi dux comiti, tu comes ipſa duci.* Ovid *ſyn.* Cŏmĭtāns, cŏmĭtātus, sŏcĭus, sŏcĭātus, Sŏdālis, āſsecla. *epith.* Fĭdus, fĭdēlĭs. *vide Comitor, Sodalis.*
cŏmes, m. *Groff, Kniążyk.* Landgraff.
cŏmes domeſticorum, *Ochmiſtrz.*
cŏmes ſtabuli *Koniuſzy.*
cŏmes theſaurorum, largitionum, *Podſkárbi.*
cŏmēſsābūndus incedo. *Gáchuię.*
cŏmēſsātĭo, *Wieczerza droga, Rezgárdyas,* Schlemmerey - - *Mihi ſit commeſſatio tanti.* Mart.
cŏmēſsātor, oris *Roſpuſtnik.* Ein Praſſer / Schlemmer. --- *Poteſt nec comeſſator haberi.* Mart. *ſyn.* Hēllŭo, *vide Culoſus.*
cŏmēſſor, *ari, Rozgárdyas ſtroię.* Utſchlemmen/verpraſſen. *Comeſſabere, Maximi* (Glycon.) *ſyn.* ĕpŭlor, cōnvīvor.
cŏmēſtĭo, comeſtura, *Jedźá.* Das Eſſen.
cŏmēſtor, *Zárłok,* Ein Praſſe.
cŏmēſum, *Ziadło ſię. in Ziádam.*
cŏmēſus, us ſub *Ziadam.* Gegeſſen. *Et cito rapturus de nobilitate comeſa.* Juv. *ſyn.* ēsūs, ădēsus, ēxēſus, cōnsūmptus.
cŏmēta, æ. m. Cometes, æ, m, *Miotłá ná niebie.* Ein Cometſteen. *Fulgura nec diri toties arſere cometæ.* Virg. *ſyn.* Stēlla crīnīta. *epith.* Dīrus, crīnītus, sānguĭnĕus, cāndĭdus, fātālis, præceps, trīſtis, fŭlgēns, flāmmāns, lūcens, īnfēlix, hōrrĭficus, rŭbĭcūndus, ĭgnĭfer, clārus, rŭbēſcēns, ĭgnītus, hōrrēndus, fŭnēſtus, mĭnax, ſævus, crŭēntus, flāmmĕus, ĭgnĕus, mĕtŭēndus, vĕrēndus, īnfauſtus, pēſtĭfēr, sĭnĭſter, ēxĭtĭōſus, pērnĭtĭōſus, căpīllātus, ēxĭtĭālis, prænūntĭus, *phr-* Fāx dīra cŏmētæ. Stēlla fācem dūcēns Rŭbēſcēntēs fērāli crīne cŏmētæ. Nōn ūnus crīnē cŏrūſco Rēgnōrum ēvērſor rŭbŭit lēthāle cŏmētes. Cōnſcĭus, īngēntis dāmni. Fērāle cŏrūſcans. Trīſte mĭcans. Crīnēmquē trĕmēndi Sȳdĕris, & tērris mūtāntem rēgna cŏmētem. Nēc dīri tŏtĭes ārsērē cŏmētæ. Sāngvĭnĕi lūgūbrē rŭbent. Flāmmĭgĕrūmque trāhens ſpătĭōſo līmĭte crīnem. Sāngvĭnĕo præceps dēlābĭtur ĭgne cŏmētes prōd gĭāle rŭbēns; Nōn īllum nāvĭta tūto nōn īmpūne vĭdēnt pŏpŭli. Cūm bēlli mŏtus, aūt fūnĕra rēgum pōrtēndunt, crīnem īrāto ſpārſēre mĭnācem æthĕre sāngvĭnĕique rŭbent lūgubre cŏmētæ. Spēctātum nūnquam tērris īmpūne cŏmētēm. Crīnēmque vŏlāntĭa dūcūnt sȳdĕra. Vŏmĭt atrā rŭbēntes. Fāx cælo rădĭos, & ſæva lūce cŏrūſcum ſcĭntĭllas sȳdus, tērrĭſque ēxtrēma mĭnātur. Crīne mĭnāci nūntĭat aūt rătĭbus vēntos, aūt ūrbĭbus hŏſtes. Quī sūmmi nūmĭnis īram nūntĭat. ēxĭtĭāle mĭcāns fax dīra cŏmētæ. Quālis ab æthĕre trīſtis nūntĭus īmpĕrĭis sŏlet āppārēre cŏmēta. Quīn & bēlla cănūnt, ĭgnēs, sŭbĭtōſquē tŭmūltus, & clāndēſtĭnis sūrgēntĭa fraūdĭbus ārma.

COMI

Cōmĭcus, gr. *Komedyiny.* Ein Comedien Dichter. *Verſibus exponi tragicis res comica non vult.* Hor.

Cōmĭnus, *Zbliſká, Wręcz, Tudźież.* Von nagen. *Cominus enſe ferit, iaculo cadit eminus ipſe* Ovid. *ſyn.* Prŏpe, prŏpĭus: haūd prŏcul.

cōmis, *Łágodny, Ludzki, Układny.* Freundlich. *Conveniunt partes hæ tibi, comis anus.* Ovid. *ſyn.* Hūmānus. cōmmŏdus făcĭlis, bĕnīgnus, ūrbānus, blāndus, mānſuētus mītīs, lēnis, plăcĭdus, *phr.* Pŏsĭtōque pĕr ŏmnĭa făſtu. Īnter & æquāles ūnus nŭmĕrāris ămīcos. Tāntăque in Aūgūſto eſt clēmēntĭa, sī quĭs ab īllo. Hæc pĕtĕret pro me, fōrsĭtan īlle dăret, ăccēde, rŏgāque: Cæsăre nīl īngens mītĭus ōrbis hăbet. Quī vīncit sēmper, vīctis ut pārcĕre pŏſsit. Tămen īlle prĕcānti mītis, & ăffātu bŏnus, & pătĭēntĭor æqui. Tē lēnem mĭsĕris gĕnŭit nātūra, nĕc ullī mītus īngĕnĭum, quām tĭbi Brūte, dĕdit. Făcĭlīs vŭltūquĕ sĕrĕnus. Dā mĭhi tē plăcĭdum Prīvātăquĕ păſsim. Vīsĕre dēpŏsĭto dīgnātus līmĭna făſtu. *vide Clemens, Mitis.*

comiſſatio, comiſſor; lege Comeſſatio.

cŏmĭtas, *Rozmowność Łagodność, Układność, Łágodnomość.* Freundlichkeit. *Quiete Nervas, Comitate Druſones.* (Scaz.) *ſyn.* Bĕnīgnĭtas. hūmānĭtas, ūrbānĭtas.

cōmĭtas aſſentatrix, *Kortezya.*

Comitaſſet. apud Accium explicati Nonius cubaiſſet: Gotfred. cum aliis explicat comitem miſiſſet eodem leto, alii cobitaſſet eodem lecto, pro cubitaſſet.

cŏmĭtātus, us, *Prowádzenie poczesne, Orſzak, Pácholſtwo 2. Grofoſtwo* ſub *Graff,* Komity*wá.* Die Geſellſchafft. *Et ſimul ex uſu raris comitatibus uti.* F. *ſyn.* Cœtus, cohōrs, cătērva. tūrba. *vide Turba.*

cōmĭtātus tribus, quatuor, quinque &c. *moczwart.*

cōmĭtātus bene, comitatus multis, comitatu magno. *Pácholczno.*

comĭter, *Łágodnie. Ludzko, Układnie.* Freundlich/Lieblich. *Comiter excipitur ſangvine junctus erat.* Ovid. *ſyn.* Hūmāne, hūmānĭter bĕnīgne.

cŏmĭtĭa, orum, *Seym, Gromadá 3. potius tamen omnes ſyllabas corripe.* Landtag. *Cras quæſo in comitio eſtote obviam.* (Jamb.) *ſyn.* Cōnvēntus, cōncĭlĭum, *epith.* Cēntŭrĭāta, cōnsŭlārĭa.

Cŏmĭtia gero, habeo, perago, *Seymuię.*

cōmĭtĭālis, *Seymowy.* Zum Landtag gehörig. *Et comitiali obnoxia coturnices.* (Scaz.)

cŏmĭtĭālis homo, comitialiter ſub *Káduk ćierpiący, Krzywoprzyśiężcá, Przyśięgácz, Sądowny.*

cŏmĭtĭālis morbus. *Káduk chorobá.*

cŏmĭtātus, ûs, *Seym.* comitio, as, *Seymuię.*

cŏmĭtĭum, *Seymowe mieyſce Gromadá.*

cŏmĭtor, aris, & comito, as, *Prowádzę 3. Jádzę z kim.* Einen begleiten. *Ille meum comitatus iter maria omnia circum.* Virg. *ſyn.* Sŏcĭo, sĕctor, sĕquor, ſtīpo. ăſsĕctor. *phr.* Sūm cōmes. ĕo, āddo mē cŏmĭtem. Vēſtīgĭa sĕquor cui fīdus ăchātes it cŏmes. Nĕc nāte tĭbi cōmes ire rĕcūſo īnfĕrt sē sē Māvōrtĭus āddĕt Rōmŭlus. Lătĕrī ălĭcūjus ādhærēre, ălĭcūjus ĭter, grĕſsum cŏmĭtāri, Nēve nĕget quĭſquam mē dūce, sē cŏmĭtem. Īncēdit māgna jŭvĕnum ſtīpānte cătērva, īpse ūno grădĭtur cŏmĭtātus ăchāte. Dēxtræ ſe pārvus Iūlūs īmplĭcŭit; sĕquĭturquĕ patrem nōn păſsĭbus æquis. Nĕc nōn & Phrўgĭi cŏmĭtes, & lætus Iūlus, īncēdūnt īpse ānte ălĭos pūlchĕrrĭmus ōmnēs īnfĕrt se sŏcĭum Æneās atq; āgmĭna jūngit. Neu cŏmes īre nĕges, quāmvis vĭa lōnga părētur īllĕ è cōncĭlio mūltis cūm mīllĭbus ībat. Nūlla mĕīs sĭne tē quærētur glōrĭa rēbus. *Dicitur & Comito.* Quēm pĭa nōbĭſcum prōles cŏmĭtāvit ĕūntem. *Ovid.* & nōſtros cŏmĭtāte grădus, & in ārdŭa mōntis īrē sĭmul. *Idem*

COMM

Cōmma, gr. *Upuſt, Członek 7. Item Cæſura ſupra* Cōmma *item, Non Orthographica ſemicirculi dextra parte conſtans, quæ inciſa oratoria diſtinguntur. Diomed.*

cōmmăcŭlo, ſub Zmázáć *2. 3.* Verſudlen/ beflecken. *Comaculare manus, crudelis tu quoque mater.* V. *ſyn.* Măcŭlo, fædo, īnquĭno. *v. Maculo*

cōmmăcŭlo, *Moknę, Przemakam.*

cōmmădŭit, *Uwrzáło.*

cōmmălăſſo, commalaxo, Miękczę [illegible]

cōmmāndo, is, żuię: Commanduco, & commanducor. Deponens Lucilli. Ziadám, żuię Skąſáć

Commanducatu Nomen per quartam Plin. corrige Commanducatio Participium per ſecundata.

Commăndo, *Społmieszkam.*
cōmmănĭpŭlātĭo, *Połek.*
cōmmŏnĭpŭlo, onis, commanipularis, *Jednego usca piechota*, *Towarzysz 3.*
cōmmānsum, *Mástyk átorium.*
cōmmārcĕo, *Truchleie. Więdne.*
cōmmārgino, as, *Obrąbiam.*
Cōmmārītus, *Społzaletnik. Commascŭlo, sub Meżnie.* Cōmmāter *sub Kmotr.*
cōmmeātor, *Jednácz Pośrzednik.*
cōmmĕābĭlis, commeatum continet, *Przechodźisty.*
cōmmĕātum, dō, *Folguię, Dozwalam.*
cōmmĕātus, us, *Strawa, Spiża 2.* Odeśćia czás, *Prowádzenie 1.* Przewoz *1.* żywność, *Prześćie*, Komitywá.
Cōmmĕditor, *Rozważam.*
cōmmĕmĭnĭ, *Pamiętam.* **Ich bin eingedenck.** *v. Memini.*
cōmmĕmŏrābĭlis, commĕmōrandus, *Wspominánia godny.* **Denckwürdig.** *syn.* mĕmŏrābĭlis.
cōmmĕmŏrātĭo, commemoramentum, *Wspominánie, Przypominánie.*
cōmmĕmŏro, *Wspominam 1. 2.* Przypominam. **Etwas gedencken / erzehlen.** --- *Morbi, quod telum commemoratur.* Sēr. *syn.* Mĕmŏro, mĕmĭnı, cōmmĕmĭni. *vide Memini.*
Cōmmĕmŏrŏr *in SS. libris Deponens; Commemoro Activo.*
cōmmĕndābĭlis, *Zálecęniá godny.*
cōmmĕndātio, Zálecnie, *Udawánie*, **Ein Befelch.** *Formosa faciens muta faciens est.* Iob.
cōmmĕndātītĭus, *Zalotny.* **Zum Fürdernuß dienlich.**
cōmmĕndo, *Zálecam, Poruczam, Udáie pięknie, & in Kładę się, & sub Przięmnym czyenię.* **Befehlen / loben.** *Verum ita risores, ita commendare dicaces.* H. *syn.* Laŭdo, cĕlĕbro, *vel* cōmmĭtto, trādo, crēdo, dēpōno, māndo, *ac*
cōmmēnsus, ūs, *Proporcya.*
Cōmmĕntācŭlum, *Laska ceklárska.*
Cōmmĕntārĭensis, *Pisarek 1. Pisarz 2. Táráscwy.*
cōmmĕntārĭolum, *Kśiąszki pámiętne.*
cōmmĕntārĭum, *idem & Wykład 1.*
cōmmĕntārius, *Kśiąszki pámietne, Spisek, Dźiennik 1.* **Eine ausfürliche Erklärung.** *syn.* cōmmĕntārĭum.
cōmmĕntātĭo; *Rozważánie, Myśl Cwiczenie.*
cōmmĕntātor, *Wykładácz 1. Wynáleźcá.*
cōmmĕntĭor, *Zmyślam 2.* **Erdichten.**
cōmmĕntītĭus, *Zmyślony.* **Erdicht.** *syn.* Fīctītĭus, fīctus, effīctus, sĭmŭlātus.
Cōmmĕnto, *as, Obijam gebę, Zbijam gebę.*
cōmmĕntor, aris, *Zmyślam 1. Wymyślam 1. Myślę 1. Rozważam 1. Roztrząsam, Rozmawiam, Pisze 2.* **Etwas in sich selbst betrachten.** *syn.* Cōgĭto ĭnvenĭo, ădĭnvĕnĭo, rĕpĕrĭo, fingo, cōmmĭnĭscor, *vel* ēxplāno, trācto, dīspŭto.
cōmmĕntor, oris, *Wynáleźcá.*
cōmmĕntum, *Wymysł 1.* Wykład *1. Zmyślona rzecz, Zbieránie rzeczy.* **Erdichtung.** *syn.* Fīctĭo, fābŭla. Flīcta, vērba: Fīctæ res.
cōmmĕo, *Przeieżdżam się, Przebiegam się.*
cōmmĕrcĭum, *Społeczność,* **Handel** *2. Towárzystwo, Kontrakt 1. Zamiániá.* **Kauffmannschafft.** --- *Tuis belli commertia Turnus.* Virg.
cōmmĕrcor, *Skupuię.*
cōmmĕrĕo, commereor culpam, *Zasługuię,* Przewiniam. *Grzeszę.* **Verschulden / verdienen.** *syn.* mĕrĕo, mĕrĕor.
cōmmĕtĭor, *Mierzę 1, Pomierzam, Wygadzam.*
cōmmĕtiri numero, *Zliczyć.* **Rechnen.**
Cōmmĕto as, pro *commeo, Przebiegam się.*
Cōmmĭctĭlis, *Podły.*
Cōmmĭgratio, *Przeprowadzánie.*
cōmmĭgro, *Prowádzę się, Wprowadzam się.* **Wegziehen.** *syn.* Mĭgro, ēmĭgro, dīscēdo ĕxĕo.
cōmmīles, commilito, onis, *Towárzysz.* **Ein Mitgesell im Krieg / ein Camerad.** --- *Vidit commilito, non timet ensem.* P. *syn.* Bĕlli sŏcĭus, pŭgnæ, cŏmes. *vide Miles.*

Cōmmīlĭtĭum, *Społżołdowánie*, *Towárzystwo*. Kriegs-Gesellschafft. *Et comilitii sacra tuenda putas*, Ovid.
Cōmmĭnāndi formulæ, in Damći.
Cōmmĭnātĭo, *Grożbá. Comminatim*, *Grożno.*
Comminatīva Adverbia. Diomed. Grożeniu służące.
Cōmmĭngo, *Mokrzę się.*
Cōmmĭnīſco, is, Comminiſcor, *Zmyślam, Wymyślam.* Erdencken / erdichten. *Post hæc cachinnat, comminiſcitur libros.* (Scaz.) *vide ſupra. Commentor.*
Commĭnĭſtro, Plini. corr. Commonſtro.
Cōmmĭno, as, *à mino as*, *Zganiam & in Pędzę.*
Cōmmĭnor, *à minor, aris*, *Grożę 2.* Dräuen. *vide Minor.*
Cōmmĭnuo, *Kruszę*, Kruſzę, *Drobię*, *Zbiiam seb.* Mindern / zerſtücken. *Ingenii vires comminuere mei.* Ovid. *ſyn.* Mĭnŭo, ĭmmĭnŭo, frāngo, cōntĕro.
Cōmmĭnūtus, *Podupadł*, *Natyrána.*
cōmmīſcĕo, *Mieſzam 1. 4. Łączy się Nierządu pátrzyć.*
cōmmĭſĕrātĭo, *Litość.* commiſereſco, *Lituię się.*
cōmmĭſĕror, aris, *idem &* Nárzekam.
Cōmĭſſarĭus, *ſub Podkomorzy*, *Komiſarz.*
cōmmĭſsĭo, *Spuſzczánie, ſzermierzow, Zácżęcie 1. Poruczanie*, *Kompozycya*, *Winá 1.*
Cōmmĭſſōrĭus, *ſub Przydatek 2.*
cōmmĭſſum, *Dopuſzczęnie*, *Zwierzona rzecz*, *Winá 1. Wyſtępek*, *Grzech.*
cōmmĭſsūra, *Spoięnie*, *Staw 2. Figá, Szew 2. Látá 1.* Ein Fug.
cōmmĭſsus, *Spoiony*, *Konfiſzkowány*, *Odpádły*, *& ſub Dziedzictwo.*
cōmmĭſtĭo & commiſtus, us, *Pomięſzánie.*
cōmmiſtus, ti, *Pomieſzány.* Vermiſcht.
cōmmītĭgo, *Miękczę*, *Wybiiam.*
cōmmītto, *Powierzam*, *dopuſzczam się*, *Pomiłam 1.* Ważę *się 2*, Wdáię *się 1. 2. Przypadam winę*, *Spajam*, *Poczynam*, *Złączam* Wádzę *drugich*, *Szczepię*, *Potykam się 4. Zſzywam*, *Ufam*, Wydáię, *Konfiſzkowáć*, *Pokáznię się komu*, *Utracam 1. Grzeſzę*, *Háftuię*, *Przewiniam.* Anvertrauen / befehlen. *Primus inexpertæ commiſit ſemina terræ.* Tib. *ſyn.* ādmĭtto, patro, făcĭo, *vel* crēdo, cōnfīno, cōmmēndo, trādo, *vel* ēxpōno, objĭcĭo.
Cōmmĭtto bellum, *Zwodzę bitwę.* Cōmmitto literis, *Wpiſuię.* Committo ludos, *Stroię igrzyſká.* Committo me fortunæ. *Puſzczam się ná ſzczęście.* Committo me fluctibus. *Puſzczam się ná morze.* Committo me viæ. *Udáię się gdzie.* Committo noxiam. *Przewiniam.*
Commixtio, *idem Commiſtio.*
cōmmīxtum, *Mięſzanina.*
Cōmmŏdātārĭus, *Commodator*, Pożyczálnik *2.*
Cōmmŏdātĭo, Pożyczánie *1. 2.*
Commŏdātītĭus, Pożyczálny *ſine auctore.*
cōmmŏdāto, *Pożyczkiem.*
cōmmŏdātum, *Pożyczána rzecz 2.*
Cōmmŏdātus, i. *commodus, vel accommodatus*, *Pożyteczny.*
cōmmŏdè, *Ráźno*, Wczas *1. Snádnie*, *Po rzęcz Dobrze mi.*
cōmmŏdĭtas, *Snádność*, *Łágodność*, Wczás, Pożytek. Bequemlichkeit/ Nutz. *Cogimur ipſius commoditate frui.* Ovid. *ſyn.* ūtĭlĭtas, *vel* ŏccāsĭo, cōmmŏda, tēmpŏra.
cōmmŏdĭto, as, *Pożyczam 1.*
cōmmŏdo, as, *idem*, & *Pożyteczny ieſtem*, *Dogadzam 1. & ſub Rad co widzę.* Einem etwas leyhen. *Tarpeio Deus hic commodet ora patri*, M. *ſyn.* āccōmmŏdo, mutŭum do, præbeo.
cōmmŏdŭlātĭo, *Proporcya 1.*
cōmmŏdŭlè, commodulum, *Wczas.*

Commŏdūm, *Ná ſzczęśćie 1. Jenom uſzedł, Dobrzem 2. Wczás.*
Cōmmŏdum, *Pożytek, Wczas.*
Cōmmŏdum eſt, *Podoba mi ſię, Czás po temu, Lácno mi.*
Cōmmŏdus, *Wczeſny, Spoſobny, Pożyteczny, Powolny, Raźny, Miérny, Ludźki, Łágodny, Układny, Znośny.* **Nützlich/ bequehm.** *Iam bene pro merito commoda mille precor.* Ovid. *ſyn.* ăccōmmŏdus, ūtĭlis, ōppōrtūnus, āptus, tēmpēſtīvus, ĭdōnĕus.
Cōmmōlĭor, *Knuię 2. Wymyślam, Idę ná kogo, Zwalam, Sztuki záżyć.* **Fürnehmen.** *Cum commoliri tempeſtas fulmina cœptat.* Luc. *ſyn.* Mōlĭor, nītor, ānnītor, cōnnītor.
Cōmmŏlo, is, *Miélę.*
Cōmmŏnĕo, commonefacio, *Nápominám.* **Erinnern/ Mahnen.** *ſyn.* Mŏnĕo, ădmŏnĕo.
Cōmmŏnĕfīo, *Nápominá ią mię.*
Cōmmŏnĭtĭo, *Ná pominánie.*
Cōmmŏnĭtōrĭum, *Kśiąſzki pámiętnę, Nápominánię.*
Cōmmōnſtro, *Pokázuię 1.*
Cōmmŏrātĭo, *Mieſzkánie 1. Omięſzka, Pomieſzkanie, Przebywánie.*
Cōmmōtātĭo, *Item, Cic. Figura Oratoria, in aliquo argumento firmo diutius hæret.*
Cōmmŏrdĕo, *Skąſać.*
Cōmmŏrĭēntes, *ſub Máſtokowie Tureccy.*
Cōmmŏrĭor, *Umieram ſpołem.*
Cōmmŏro, *as, Mięſzkam 3.*
Cōmmŏror, *Mięſzkam gdzię, Bawię ſię 2. Báwię kogo.* **Sich ſäumen/ auff halten.** *ſyn.* Mŏror, mănĕo, cōnsīſto.
Cōmmūrsĭcāre, *Skąſáć.* Cōmmŏrtālis, *Smiertelny,* Cōmmŏsis, gr. *Pierzgá.*
Cōmmōtācŭlum, *Łaſká Ceklarſká.*
Cōmmōtĭo, *Poruſzánie, 2. Afekt.* **Bewegung.** *ſyn.* Mōtus, tŭmūltus, pērtūrbātĭo.
Cōmmōtĭuncŭla, *Poruſzenie ſię, Ograżka.*
cōmmōtus mente, *Szalony 2.* **Bewegt.** *Ergo ubi commotà fervet plebecula bile.* Perſ. *ſyn.* Mōtus, pērtūrbātus, tērrĭtus, pērtērrĭtus, trēpĭdus, āttōnĭtus, ſtūpĕfāctus.
cōmmŏvĕo, *Ruſzam ſię 2. 3. Pobudzam, Ruſzam 2. Wzruſzam, Przenoſzę 3. Podnoſzę.* **Bewegen.** *-- Celeres neque commovet alas.* V. *ſyn.* Mŏvĕo, pērtūrbo, āffĭcĭo, cōncĭĕo, īncĭto.
cōmmŏvĕo ſacra, *ſub Proceſſya.*
cōmmŏvĕor, *Obchodzi mię 2. Poruſzam ſię.*
cōmmūlcēre, *Ogłáſkáć.*
Cōmmūlco. *commulto, Zbiiám komu gębę.*
Cōmmūne, *Poſpolita rzecz, Poſpolite dobro, Poſpolitość, Rzeczpoſpolita.*
cōmmūne eſt, *Poſpolito ieſt.* Commune ſit, *Dźielny ſię.* Communem ſe facere, *Nie rządu pátrzyc.*
Cōmmūnĭcārĭus, *dies in Wſzech świętych dzięń.*
Cōmmūnĭcātor, *Ucześnik.*
cōmmūnĭcātĭo, communicatus, us, *Społeczność, Obcowánie.*
cōmmūnĭcātĭo ſermonis, *Rozmowá.*
cōmmūnĭcatĭo, *figura Oratoria ſuprà* Anacœnoſis, *eadem.*
cōmmūnĭco, Społkuię, *Uczeſtnikiem czynię, Zwierzam ſię, Rozmawiam,* **Mittheilen.** *At ſua Tydides mecum communicat acta.* Ov. *ſyn.* Cōnfĕro crēdo, pārtĭor, īmpērtĭor, pārtĭcĭpem, făcĭo.
cōmmūnĭo, onis, *Uczeſtnictwo, Społeczność.*
cōmmūnĭo ſermonis, *Rozmowa.*
cōmmūnĭōnem abnuens, *ſub Nieſpołkuię.*
cōmmūnĭo, is, *Obwárowáć.* **Befeſtigen.** *ſyn.* Mūnĭo vāllo. *vide Munio.*
cōmmūnis, *Poſpolity r. 3. Powſzechny, Społeczny, Nieczyſty.* **Gemein.** *--- Tantum quæ bonis communibus abſto.* Virg. *ſyn.* Vūlgārĭs, pōpŭlārĭs, plēbēius, pērvăgātus, trītus, nōn rārus, frĕquēns.
cōmmūnis Mercurius, *Prov. ſub. Dźielmy ſię.*

Cōmmūnĭtas, *Społeczność*, *Obcowanie* 1. *Pospolitość.* Gemeinschafft. *syn.* Cōmmūnĭo, cōmmērcĭum, fœdus, sōcĭētas. *epith.* Sōcĭa, fīda, svāvis. *phr.* ĕōsdem hābĭtāre pĕnātes, ĭisdēm cōnsĭdēre rēgnis. Consōrtĭa tēctā ūrbis hăbēnt, in mēdium quæsīta rēpōnunt. Mēns ōmnĭbus ūna est, ōmnĭbus ūna quĭes, ŏpĕrum, lăbor ōmnibus īdem Quō res cūnque cădent ūnum & cōmmūne pĕrĭclum, ūna sălus, āmbōbus erit. Cōmmūnem hūnc ĕrgo pŏpŭlum părĭbūsque rēgāmŭs aūspicĭis. Si Jūpĭtĕr ūnam ēsse vĕlīt Tўrĭis ūrbem Trōjāque prŏfēctis, Mīscērīve prōbet pŏpŭlos aut fœdĕra jūngi.

Cōmmūnĭter, communitus, *Społecznie, Powszechnie, Pospołu, Pospolicie.* Gemeiniglich. --- *Item, capitur communiter herba.* Ser. *syn.* Vūlgo pāssim, ŭbīque, *vel* sæpĕ, sæpĭūs, crēbro, plērumque, frĕquenter.

Cōmmūrmŭrātio, Szmer, Das Getausch.

Cōmmūrmŭro, commurmuror, *Mámrzę. Márkocę.*

Cōmmūtābĭlis, *Odmięnny.*

Cōmmūtātĭo, commutatus, ūs, *Zamiána, Odmiáná.* Veränderung.

Cōmmūtātio, *Cic. figura Rhetorica, unam sententiam in aliam sensu contrario formans.*

Cōmmūto, *Odmięniam* 1. 3. *Mięniam się, Mięnię farbe, Prowádzę się.* Wechseln / tauschen / verändern. *In commutatum veniunt &c.* Lucr. *syn.* Mūto, pērmūto, cōnvērto, īnvērto. *vide Muto.*

Cōmmūto pecuniā, *Przedáię.* commuto verbum, *Sprzeczam się.*

COMO

Cōmo, is, *Pięknę, Trafie.* Zieren/auspuzzen/ kämmen. *Comvt Virgineas hasta recurva comas.* Ovid. *syn.* Pēcto, dēpēcto, ōrno, ădōrno.

Cōmœdĭā, gr. *Komedyia* 1. Schauspiel. *Interdum tamen & vocem comœdia tollit.* Ovid.

cōmœdicè *sub Komedyią stroię.*

cōmœdĭcè adstitit, *Uprząd postáwę.*

Cōmœdĭŏgrāphus, gr. *Pisarz wierszow.*

cōmœdus, gr. *Aktor* 1. Comedianc. *Hæc de Comœdis te consulit, illa Tragœdum.* Juv.

cōmŏpŏlis, gr. *Wieś. Cōmōsus Kosmaty.*

cōmōtria, *f.* gr. *sub Pięknzyciel.*

COMP

Cōmpāctĭlis, *Składány* 2. *Spoisty, Siadły, Plecinny.*

cōmpāctĭo, *Spoięnie, Zbicie gwozdźmi.*

cōmpācto, *Zmównie.* compacto corpore, cōmpāctor librorum, *Kśiążnik.* (*Siádły.*

cōmpāctum, *à con. & paciscor. Zmowa.*

cōmpāctus, *à Compingo, Składány, Spoiony. Siádły.*

cōmpāges, is, *hæc. Spoięnie, Szew, Staw w ćiele.* Zusammenfügung. *In latus inque feri curvam compagibus alvum.* Virg. *syn.* Cōmpāgo, cōmmīssūra, vīncŭlum. *epith.* Sŏlĭda, rĭgĭda, sĕcūra, īncōncūssa. *phr.* Fērro & cōmpāgĭbus ārctis claudentur bēlli portæ. Dūra cōmpāge tĕnēbant. *vide Vinculum.*

Cōmpāgĭno, Zwieram 1.

cōmpāgo, inis, *Spoięnie.* Eine Fuge. --- *In nebulam clara compagine versus.* Mart.

cōmpar, aris, *adiect. omne. Rowny, Podobny Przyzwoity.* Gleich part. *Bellatorque tuo pensus sine compare pugnes.* Ovid. *syn.* pār, sĭmĭlis, æqualis.

cōmpar, *Towárzysz* 1. *Małżonek.*

Cōmpar, *Cic. Figura Rhetorum, quæ membra orationis pari numerō syllabarum componit.*

cōmpărābĭlis, *Rownániu podległy.*

cōmpărātè, *Względem.*

cōmpărātĭo, *Rownánie, Przyrownanie, Nábywánie, Przygotowánie.*

cōmpărātūm est, *Zwyczay iest.*

cōmpărātīvus, *Rownáiący.*

Comparativus Gradus Grammaticorum, qui comparationem significationem continet, Quintil.

Cōmpārĕo, is, Oszczędam.

cōmpārĕo, comparet, *Widáć, Znáć, Nayduie się, Pokazuie się co, Stánąć, Pokázuię się komu.* Erscheinen. *Lucifer in toto comparuit*

Prurit orbe. Ovid. *syn.* āppārĕo, vīdĕor, adsum, ēxsto.

Cōmpăro, as, *Przyrownywam, Gotuię 1. 2. Dostaię 1. Nábawiam, Sposabiam, Pogadzam się, Sprawuię 14.* Kupuię, *Usadzam.* Vergleichen / zubereiten. --- *Divinis hoc factum comparat ausis.* Syl. *syn.* Cōnfĕro, āssīmĭlo, āpto, compōno, æquo, coæquo, adæquo, *vel* păro, āssēquor, cōnsēquor, acquiro, ădĭpiscor, ōbtinĕo, cōllĭgo. *phr.* Sī pārva lĭcet cōmpōnĕre măgnis Grandĭa si pārvis āssīmĭlāre lĭcet aptāri măgnis īnfĕriōra lĭcēt. Nōn īlli quīsquam bĕllo se cōnfĕrethĕrōs, & mĕrum cōnfĕrtur Ulȳsses. Quĭd vĕtat à magnis ăd res ēxĕmpla mĭnōres sūmĕre: Sīc pārvis cōmpōnĕre măgna sŏlēbam. Sī lĭcĕat sŭpĕris hŏmĭnum cōnfĕrrē lăbōrēs. Sī lĭcet à pārvis ănĭmum ăd mājōra referre. Si lŏcus est ălĭquis tānta īnter nōmĭna pārvis, Sī lĭcet ēxĕmplīs in pārvō grāndibus ūti. Dēnique ut ēxēmplis īpsos æquāntibus ūtar. *v. Similis.*

Cōmpārtĭceps, Uczesnik. *Cōmpārtĭor Dzielę.*

Cōmpāsco, *Pase bydło.* Compascōr, *Pase się.*

Cōmpāscŭus, *Pospolity 1.*

Cōmpāscŭus ager, *Pastwisko 1.*

Cōmpăter, Kmotr.

Cōmpătĭor, sub Spolżáłuię.

Cōmpătrōnus, *sub Opiekun.*

Cōmpāvēsco, Przelęknąć sie.

Cōmpāvĭo, Zbijam gębę. Cōmpāvĭtus, *Zbity.*

Compectum, lege Compactum.

Cōmpĕde vinctus, *Spętány.*

Cōmpĕdes adĭmo, resolvo, *Rospętáć.*

Cōmpĕdes indo, compedio, *Pętam.*

Cōmpĕdītus, *Pęto noszący, Spętány.* Der mit den Füssen zusammen gebunden ist. *Tum compediti ianuam lima terunt.* (Jamb.) *syn.* Cōmpĕdibus vīnctus lĭgātus.

Cōmpĕdum tritor, *Okowániec.*

ompēllatĭo, *Náleganie, Nápominánie, Mowięnię do kogo.*

Compello, as, *Mowie do kogo, Miánnię, Pozywam 1. Námáwiáć ná nierząd.* Antreden / anklagen. *Compellabat, & has tristes Latonia voces.* Virg. *syn.* Vŏco, ădvŏco, allŏquor. *vide Alloquor.*

Cōmpēllo, is, *Zganiam, Wganiam, Przymuszam, Przypieram, Pozywodźe 4. Przywam 1.* Nöthigen / zusammen treiben. *Hædorumque gregem viridi compellere hibisco.* Virg. *syn.* Pĕllo, ūrgĕo, ādĭgo, cōgo, impĕllo.

Cōmpēndia sequor, *Oszczędam.*

Cōmpēndĭa scribendi, compendĭa vocum *Abrewiácya.*

Cōmpēndiārio, *Krotko.*

Cōmpēndĭārius, *Krotki*

Cōmpendĭfăcĭo, compendium facio, *Skrácam, Zyskuię, Krotko mowiąc.*

Cōmpēndiis scribendi utor, *Piszę prętko.*

Cōmpēndĭōsus, *Skrocány, Zyskowny*

Cōmpēndĭum, *Krotkość, Sumowánie, Zysk 1. Pożytek.*

Cōmpēndĭum dicendi, *Mowá krotka.*

Cōmpēnsātio, *Nagrodá, Rownánie.* Vergeltung. --- *Homo est, hæc compensatio rupit.* Sid.

Cōmpēnsātīvus, sub Nagrodny.

Cōmpēnsō, *Nágradzam.* Vergelten / wett machen. *syn.* Pēnso, mūnĕrōr, rĕmūnĕro, *phr.* Rēddo mūnus rĕfĕro, rēpendo.

Cōmpēnsō pedibus pecuniam, *Odchodźić.*

Cōmpērce, pro cōpesce priscum, in Nie, & Hamuię.

Cōmpĕrēndĭnātiō, cōmperendinatus, ûs, *Odwłoká. 2.*

Cōmpĕrēndĭno, ās, *Odkładam.*

Cōmpĕrēndĭnus, *sub Rekoiemstwá dźień.*

Cōmpĕrio, Comperior, *Doświadáczam 2, Nayduię 2. Wyrozumiewam,* Etwas erfahren. *Unde hæc compererim tam bene quæris amo.* Ovid. *syn.* Dēprĕhēndo, scĭo, novi.

Cōmpērnis, *Krzywonogi.*

Cōmpērtĭus, *sub Doświadczam.*

Cōmpērto, *Doznawszy.*

Cōmpērtūm ēst mihi, habeo compertum, compĕri, *Wiem pewnie.*

Com-

cōmpērtus, ti, *Doświadczony.*

cōmpes, ēdis, hæc *Pęto* Fußeisen. *Sed neque compedibus, nec me compesce catenis* Ovid. *syn.* Cătēna, vīncŭla, lăquĕus. *epith.* Dūræ, prædūræ, sævæ, tĕnāces, firmæ, sērvīles, pōndĕrōsæ, vălĭdæ, tārdæ, grăvēs, fērrĕæ, mŏlēstæ *vide Catena.*

cōmpes linea, *Sidło.*

cōmpēsco, *Uskramiam, Hámuię, Społpáśę* Zähmen. *Lanea, quæ pœnis compesceret inferiorem.* Hor. *syn.* Cŏhĭbĕo, rĕtĭnĕo, cōntĭnĕo, cŏērcĕo, fræno, rĕfræno, comprĭmo.

cōmpĕtens, *Słuszny, Przyzwoity, Przynależący.*

cōmpĕtēnter, competentiſsimè, *Przystoynie, Przyzwoićie, Pomiernie.*

cōmpĕtēntia, *Przynależytość, Proporcya.*

compĕtit, *Przynależy, Przystoi, Zgodzi się. Zgadzam się.*

cōmpĕtītor, *Społproszący.*

cōmpĕto, *Społproszę, Władam 2. Dogadzam 1. Domieszczam.* Gebüren / miteinander begehren. *syn.* Cōnvĕnio, cōngrŭo, dĕcĕo.

cōmpĕto animo, auribus, lingva, *Przy sobie iestem.*

cōmpīlātĭo, *Złupenie 1. Okrádźienie.*

cōmpīlātor, *Wyłupićiel, Złodziey 1. Przewabiacz*

cōmpīlātus, *Okradziony*

cōmpīlo, à pilus, vel à pilo as, sub *Obrywam Krádnę 1.*

cōmpīlo, à pilum vel à pilo as, *Sćiskam 4. Kupię. Krádnę 1. 3. Wykradám, Wyłupuię 1. Porywam za łeb, Okraść kogo, Biię kogo, Przewabić.* Stehen / rauben. *Compilare Cilix volebat hortum.* (Phal.) *syn.* ēxpīlo, dīrĭpĭo, ērĭpĭo, fŭror, prædor.

cōmpīngo, *Spájam, Spinam. Wtłáczam 1. Fasuię, Tarćicami pokłádam, Rzucam w oczy, Osadzam więznia.* Zusammen heffren. *syn.* Cōmpēllo, dĕtrūdo ădĭgo, ūrgĕo, *vel* compono. cōnjūngō.

cōmpitalis, compitalitius, *Tretowy, Pospolity.*

cōmpĭtālĭa, compitalia festa, *sub Krzyżowa drogá.*

cōmpĭtum, *Tret Rozstánia drog.* Creutzweg. *Compita grata Deo, compita grata cani.* Ovid. *syn.* Vĭa, ĭter, vĭcus. plăteæ. *vide Via.*

cōmpĭtus, ti, *Kryżowa drogá.*

cōmplăcet, complacitum eſt, *Podobá mi się Ulubić sobie.*

cōmplăcĭtus, *Ulubiony. Complaco. Błagam.*

cōmplāno, *Rownam 1. 2. Náwożę, Poleruię.* Eben machen. *Complananda domus, desolandiq: penates.* F. *syn.* Æquo, ădæquo, ēxæquo, *vel* sōlo æquo, ēvērto.

cōmplāntor. *sub Szczepię.*

complaudo, *Cic. corr.* Plaudo.

cōmplēcto, *Obłápiám.*

cōmplēctor. idem & *Obeymuię 1. Poymuię co myślą, Ogárnąć.* Umfangen *Et patris Anchisæ gremio complectitur ossa.* Virg. *syn.* ămplēctor, cōmplēxu tĕnĕo. fŏvĕo, *vide Amplector*

cōmplēmēntum, *Dopełnienie.* Erfüllung. *syn.* Sūpplēmēntum.

cōmplĕo, *Dokładam, Dopełniam, Dolewam Nápełniam, Nátykam się, Stoi to za to Dokonywam, Spełniam, Zástępuię, Nábiiam uszy.* Erfüllen. *Annuus exactis completur mensibus orbis.* Virg. *syn.* īmplĕo, ădīmplĕo, *vel* pērfĭcĭo, ābsōlvo, fīnĕo, cōnficĭo, īmpōno finem.

cómplētĭo, *Wypełnienie.*

cōmplētus, *Pełen, Zupełny.* Erfüllt / voll / gantz. *Completos lapidum labiis, tum spuma per oras.* J. īmplētus, plēnus, *vel* pērfēctus.

cōmplex, *Towárzysz 1. & Pomocnik.*

cōmplēxĭo, *Záwikłánie, Splećienie, Złączenie, Obięćie, Zámknienie, Komplekſya, Dowod.*

cōmplēxus, *Łono 2. Obięćie, Obłápianie, Powikłánie.* Umbfahung --- *Quis te nostris complexibus arcet?* Virg. *syn.* āmplēxus. *epith.* ăvĭdus, tĕnax, mōllis, nēxĭlis. ārctus, mūtŭus

mūtŭus, dulcis, tĕner, plăcĭdus, *vide Amplexus.*
Cōmplexus, xi, *Splećiony.*
cōmplĭcāri. complicatus, *Powikłało ſię.*
cōmplĭco, *Składam 2. Zwijám 1.* Zuſammen wickelen. *ſyn.* Plĭco, cōnvŏlvo, īnvŏlvo, cōntrăho.
complodo, *Kłáſkam rękomá.*
cōmplōrātĭo, comploratus, us. *Płácz.*
cōmplōrătus, ti, *Opłákany.*
cōmplōro, comploratu perſequor, *Opłákiwam.*
cōmplŭor, *Moknę.* Complutus, *Zmokły.*
complūres, compluſcŭli, *Niemało ich.* Viel miteinander. *Complures alios doctos ego quos & amicos.* Hor. *ſyn.* Mūlti, pērmūlti, plūres, plūrĭmi.
complūrĭes, compluriens, priſcè, *Częſto 1.*
cōmplŭvĭātus, *Czworográniſty*, & in *Winnicá powiązána.*
cōmplŭvĭum, *Dach 1. Stek*, *Podworze.*
cōmpōndero, *Pomierzam.*
cōmpōno, *Składám 1. Układam*, *Jednam, 1. Rownam. Pogádzam 2. Złączam, Uſpokoić co, Przypráwiam, Przyrowniwam, Spuſzczám kogo, Zmyślam, 1. 2. Piſzę 2. Grzebięumárłego.* & ſub *Doſzła ugodá.* Zuſammen ordnen/vergleichen -- *Sic par vis componere magna ſolebam.* Virg. *ſyn,* Cōmpăro cōnfĕro, ăpto, ăſsĭmĭlo, æquo, ēxæquo, ădæquo, cŏæquo. -- *vel* cōnjŭngo, cōmmĭtto, *vel* ſcribo.
cōmpōno me, *Kłádę ſię.*
cōmpōno vultum, *Uprząść, poſtáwę.*
cōmpōrto, *Znoſzę.* comportatio. *Znoſzenie.*
cōmpos, otis, adject. omne. *Uczeſtnik.* Mächtig. -- *Mentiſne ego compos. & hoc nunc*, Sil.
cōmpos fio, *Otrzymawam, Doſtáło mi ſię, Doſtaię 1.* Compos animo, compos mentis, ſui *Przy ſobie.*
cōmpŏsĭtĭo, *Składanie*, *Spuſzczánie ſzermierzow, Ugodá, Przypráwa, Receptá.*
cōmpŏsĭtĭo, amicabilis, *Zdánie*, Cōmpŏsĭtè, *Gładko*, *Pięknie*, *Skromnie.* Compŏsĭtò. *Zmownie.*
cōmpŏsĭtor, *Składacz.* Ordner/Zuſammenfüger. *Plus tibi permiſit compoſitori ſuo.* O.
cōmpŏsĭtūra, compoſtura, *Składánie, Spoięnie, Przypráwá, Receptá.*
cōmpŏsĭtus, *Porządny 1. Kſztałtowny, Umowiony, Zmyślony* Zuſammen gemacht. *Mollia compoſita littora fronde tegit.* Prop.
cōmpŏsĭtus pretio, *Náięty.*
compoſtus, Umárły.
cōmporātĭo, *Społpiiánie, Dobra myśl, Bánkiet, Bieśiáda 1.*
cōmpōtem facio, *Nabawiam*, *Domieſzczam Przyimuię 1*, cōmpŏtĭo, *is. Nábawiam.*
cōmpōto, *zpołpiję.* Miteinander trincken. *vide Poto.*
cōmpōtor, oris. compotrix, *Społpiiący.*
compræs, ædis. *Społkrękoymia.*
cōmprānſor, *Społjadáiący, Gość 1.*
cōmprĕcātĭo, *Modlitwá.*
cōmprĕcor, *Modłę ſię.*
cōmprĕhendo, comprendo, *Jmam kogo, Chwytam 1, O gárnąć 1. Poymuię co myślą Przyimuię ſie, Záchwyćić ogniá.* Begreiffen. *ſyn.* āccĭpĭo, căpĭo, āpprēndo. āpprĕhēndo; āſsĕquor, *vel* cōncĭpĭo, īntĕllĭgo, pĕrcĭpĭo.
cōmprĕhēnsĭbĭlis, *Poięty 2. Obięty.*
cōmprĕhēnſĭo, *Jmanie. Poięnie, Obięćie, Poimánie 2. Chwytánie, Uchwycęnie, Okrągłość.*
cōmprēſſè, *Sćiśle*, Krotko. Compreſſio, *Sćiśnięnie 1. 2.* comprēſsĭuncŭla, *Sćiſkánie*
cōmprēſſor, *Gwáłćićiel.*
cōmprēſſus, us, *Sćiśnięnie 1. Zgwałcęnie 2. Drogość 2.*
cōmprĭmo, *Dłáwię. Sćiſkám 1. Zadławic. Hámuię, Uſkrámiam, Uymuię kogo, Stulam, Tłumię, Trzymam co ſkąpo, Zátrzymawam 2. Otrzymáć ſię 2. Utłoczyć, Zgwáłćić, Wśćiągam 1. Zámykám.* Zuſammen trucken -- *Iam iſthinc & comprime greſſum.* *ſyn.* Tĕnĕo,

Tĕnĕo, rĕtĭnĕo, cŏĕrcĕo, cŏhĭbĕo, cōmpēſco, ſiſto, rĕtārdo, *vel* ābſcōndo; ōccūlto, tĕgo, ōbtĕgo, *vel* cōntrăho, ſtrīngo, cōnſtrīngo, *vel* prĕmo, ōpprĭmo.

cōmprĭmo animos, *Składam pychę.*

cōmprĭmo manus, *Zakładam ręce.*

cōmprĭmor, ſub *Otrzymáć ſię.*

cōmprŏbātĭo, *Pochwał.* Comprobator, *Pochwálácz.*

cōmprŏbo, *Pochwalam, Potwierdzam.* Loben/ billigen. *Comprobat ô quantum diſtant humana &c.* A. *ſyn.* Prŏbo, āpprŏbo laūdo,

cōmprōmiſſārĭus. Jednacz.

cōmprōmiſſum, , *Zakład, iednaczy,* Zdánie.

cōmprōmītto. compromiſſum facio, *Zdaię ſię ná dobre ludźie.*

cōmptus, ti, *Ozdobny. Gálánt, Upſtrzony.*

cōmptus, us, *Pięknzęnie.*

compūgno, *Biję ſię z kim, Swárzę ſię.*

cōmpūlsio, *Przymuſzęnie.*

cōmpūlſor, *Przymuśićiel.*

cōmpūnctĭo, *Kłoćie 2. Skłoćie, Sztychowy raz, Skruchá.*

cōmpūnctus, *Szłoty, Przyſkowány*

cōmpūngo, *Kolę 1. Skłoć.*

cōmpŭtābĭlis, *Łácny do obráchowáńiá.*

cōmpūtātĭo, *Ráchunek.*

cōmpŭto, *Ráchuię 1.* Erwägen/ermeſſen. *Utile ſollicitis computat articulis.* Ov. *ſyn.* Nŭmĕro, cēnſĕo, puto.

cōmpŭtrēſco, *Prochnieię, Gniię.* Verfaulen. *vide Putreſco.*

cōmpŭtus, per 2. & per 4, tus, ti. Ráchunek an *Komput.*

cōnāmen, *Uśilność, Pąd.* Vornehmung. *-- - Exiguo funem conamine traxit.* Ovid. *ſyn.* Co*natus.*

cōnāmen ſumo, *Zápuſzczam ſię.*

cōnāmēntum, *Drąg 2. & Silęnie 1.*

cōnātĭo, Uśilność. conatum, ti, *Zamyſł.*

cōnātum capio, *Záwodzę ſię.*

cōnātus, us, *Uśilność, Zamyſł, Zápuſzczánie.* Unterſtehung/Unterwindung. *Sed quoniã tantis fatum conatibus obſtat,* Ovid. *ſyn.* Cōnāmen, tēntāmen, , mōlīmen, nīſus, vīs *epith.* Māgnus, cōnſtāns, aūdax, gĕnĕrōſus, fōrtis māgnănĭmus, laūdābĭlis, īngēns, vălĭdus, sūmmus, gĕmĭnātus, ēxĭgŭus, cŭpĭdus mŏdĭcus. *phr.* Stŭpŭēre patres tēntāmĭna tānta. Cōnātuſque tuos, & frăgĭlis vălĭdo cōnāmĭne sōlvĭtur ēnſis. & nōbĭle nērvis. cōnāmen călĭdus præbet crŭor, in mĕdĭis cōnātĭbus ægri sūccĭdĭmus, non līngva ſvalet, non cōrpŏre vĭres.

cōncăco, *Plugáwie.* cōncæde claudo, *Zárębuię drogę.* cōncædes, is, f. *Obrąb,*

cōncălĕfăcĭo, *Zagrzewam, Rozruchác ſię.*

cōncălĕfāctōrĭus, *Zagrzewaiący.*

cōncălĕo, concalefio, concaleſco, *Zagrzewam ſię.*

cōncāllĕo, *Drętwieię, Odrętwieć.*

cōncălo as, Zwoływam.

cōncămĕrātĭo, *Skłep.* concamero, *Skłepię.*

cōncănŭi, à concino, in Spiewam.

cōncāpes is, f. Drewno wyrobione, Tycz, winiczne roſzty

cōncāptīvus. Społwięźień.

cōncāſtīgo, *Strofuię,*

cōncătēno, Łáncuchem wiąźę, & ſub *Łáncuſzno.*

cōncătērvāti, *Zátárli ſię,* & ſub *Sciſnąć ſię.*

cōncăva orum, *Grubá.*

cōncăva pars, *Złobkowátość.*

cōncăva as, *Wydrażam Nákrzywiam.* Auſzhölen. *Eſt locus in geminos ubi brachia concavat arcus.* Ovid. *ſyn.* Căvo. ēxcăvo.

cōncēde hinc, *Przecz z tąd.*

cōncēdĭte, *Wárá 1.*

cōncēdo, *Dozwalam, Przyźwalam, Uchodzę, Dáruię, Dáię 1. Podaię 1.2. Uſtępuię, Przyznawã 1. Daymy to, Umieram 1.* Zulaſſen/erlauben. *Quo mihi fortunæ, ſi non cõcreditur uti.* Hor. *ſyn.* Dōno, do, lārgĭor, trĭbŭo, pērmītto, cēdo, *vel* fătĕor, nōn nĕgo, non rĕpūgno non rĕcūſo, nōn ābnŭo, *vel* āccēdō, tranſeo

cōncēdo alicui dicto, concedo impunitatem *Odpuſzczam.*

cōncēdo de meo jure, *Uſtępuię ſwego.*

cōncedo in jus ditionem. *Podáię ſię.*

cōncēdo petitioni, *Uprośić ſię daię.*

cōncĕlĕbro, *Sławię, Stroię igrzyſká* **Feſt halten.** *Concelebra, & multo tempora funde mero. T. vide Celebro.*

cōncēlo, *as., Táie czego.*

cōncēntĭo, *Spiewánie, Melodya.*

concentor qui ſimul canit. Calepin.*ex Decret.*

cōncēntrātĭo, *Sćiśnięnie 2.*

cōncēntŭrĭo, as, *Roſpiſuię Sporządzam, Zbieram 1. Rozmyślam ſię.*

cōncēntum ſervat, *Stroyny 2.*

cōncēntus, us, *Spiewánie, Melodya. Zgádzanie ſię, Zgodá.* **Zuſammenſtimmung.** *epith,* blāndus. *phr.* Cōncōrs, cāntus. Vōcum dīſcordĭa concors. Lætis mulcēnt cōncēntĭbus aūras. Vŏlūcrum rĕsŏnat cōncēntus ad auras. argūti concēntus mūrmūra. Fēſti concēntus aēra, *vel* ædes mūlcēnt *vide Cantus.*

cōncēptācŭlum, *Poczęćia mieyſce Doł, Káłuża.* **Ein Ort da etwas empfangen und behalten wird.** *Intercepta ſinu per conceptacula ſeſe. P.*

cōncēptātur, ſub *Poczyna niewiaſtá.*

cōncēptēla, *Rurmuſowa ſkrzyniá.* (*Koncept.*

cōncēptĭo, *Poczęćie, Obięćie, Formuła,*

cōncēptio verborum, formularum, concepta verba. *Formułá.*

cōncēptis verbis, *Rozmyślnie,&* ſub *Przyśięgam*

cōncēptīva feriæ. ſub Swięto *ruchome. concēptīvus, Zápowiedny.* Cōncēpto *as. Zámyślam co*

Conceptor, Práktyk podły.

cōncēptus, ti, *Rozmyślny.* Conceptus, us, *Poczęćie, Poięćie, Plod 1. Jámá, Koncept.*

cōncērno, an *Baczę: vide ibi.*

Concernit. pro pertinet ad. reſpicit, tangit, fert ſecum, recentiorum eſt Latinorum.

cōncērpo, *Drápię. Cencerra ſub Bałámut.*

concerro onis, Towárzyſz 1. Bałámut.

cōncērtātĭo, *Swar, Spor. Concertātīvus. Swárliwy.* Concertator, *Przećiwnik, Wárchoł.* Concertatōrius, *Swárliwy, Sporny 1.* Concerto. *Sprzeczam ſię, Swárze ſię, Wyśćigam ſię. Concertor. pro certo cum Sapient. 15.*

cōncēſsātĭo, *Przeſtawánie, Przeſtánek.*

cōncēſsīvus *Dozwalaiący.* Concēſſo, *as Przeſtáię.* Conceſsio, conceſſum, conceſſus us, *Dozwolęnie, Godźiła rzecz.*

cōncha, gr. *Slimácza ſkorupá, Pław, Skorupá, Korczack 2. Łupiná, Czára 1. Umywádlnik* **Fiſch in Muſcheln / allerley Fiſch mit harten Schalen.** (*Genus eſt piſcis firmiorem habens teſtam.*) (*Interdum accipitur pro gemmis, quæ nonnunquam in eo reperiuntur. epith.* Squāllens, prĭtĭōſa, vīlis, dētrīta, mărīna, tĕnuis, tōrta, æquŏrĕa, lūcĭda, ădūnca, nĕrvōſa, inda, gēmmĭfĕra. gēmmāta quāllĭda, sărrānā, sīdōnĭa, ſpūmans, lĕvis, aurata. *phr.* Băcca rĕnīdēbat cōnchā dērāſa tĕnāci, & nĭvĕos hūmĕros lūcĭda cōncha tĕgit. Sīc lævēs cūrvo ſpērnuntur līttŏre cōnchæ. *Sumitur quandoq; pro cuba.* Nōn făcit ad noſtros ærĕa cōncha ſŏnos, ēxpāvit tōrtæ cērtāntĭa mūrmŭra cōnchæ. *vide Tuba.*

cōncha, ærea ferea. *Miednicá.* Cōncha bibo, *Pełnie 1.* Concha margaritifera, *Perłowa máćicá.* Concha Porcellana, Venerea, *Pław.* Conchæ calculus, nucleus, *Perła*

cōnchātus, *Dołkowáty.*

cōnchis, idis gr. *Slimáczy kámięń Groch w łupinie.*

cōnchīta æ, m. gr. *Rybak.* (*ſkách*

cōnchlāce, *Kámyczek głádki.*

cōnchula, *Skorupá. Nieckà, Korytko, Pław.*

cōnchyliāta veſtis. *Szarłat.* Cōnchyliātus, *Szárłatny.* Conchylis, is al. idis. fuco. in purpura. *Catul. Seren. vel à Conchyli. vel adjectivè conchylis purpura. vel conchyli fuco i. conchyli.*] *vide Scalig. Paſſeratium.*

conchylĭum, *Pław 4. Szárłat 5.* **Ein Fiſch in einer Schalen / von welchem Purpur oder Scharlach gemacht wird.** *Tincta tegit roſeo conchylis purpura fuco. Cat. Genus conchæ idem cum murice, cuius ſanie pretioſiſſima lana tingebatur. vide Murex.*

cōncīdo, *Rąbam, Kraie, Siekę 1. Drobię, Pośiekáć, Knuię 1.* **Zerſchneiden / Zerſtücklen.** *---Scrobibus concidere montes V. ſyn.* Cædo, ſcindo.

Cōncĭdo à cado, Upadam 2. 8. Seree tráce. Zu hauffen fallen. --- Manum qua concidit illi tellus. Virg syn. Cădo, dēcĭdo, rŭo, cŏrrŭo. lābor, (ĕris) vide Cado.

cōncĭĕo, Poruszam, Pobudzam, Zwoływam.

cōncĭlĭābŭla, orum. Sąd,

cōncĭlĭābŭlum. Schadzká, Grod, Powod 1.

cōncĭlĭārĭo, Jednánie 2. Ugoda, Uięćie 3.

cōncĭlĭātor, Jednácz 1. 3. Nierządniczy sługá, Spráwcá, Rufian. Versöhner/Friedmacher.

cōncĭlĭātor carnĭs, Rzeznik 1.

cōncĭlĭātrīcŭla, conciliatrix, Jédnaczká. Rufianká. (stwo,

cōncĭlĭātūra, Ugoda, Jednánie 2. Rufiancōncĭlĭātūram exerceo, Rufiánską trzymam.

cōncĭlĭātus, ûs, Ziednoczenie, Złączenie.

cōncĭlĭo, Stręcze 1. 2. Złączam, Pogadzam 1. Pilśinanego co robię, Nabáwiam, Jednám lijskę ziednáć, Raię, Ziednáć 2. Stłaczam 2. Kupuię, Przyimuie sługę.. Versöhnen 1. Iste tibi dominam conciliavit amor. Mart. syn. Cōnjūngo dēvĭncto, vel acquīro, păro, cōmpăro.

cōncĭlĭor, Rádze 1.

cōncĭlĭum, Radá 2. Seym, Gromádá, Zgromádzęnie, Rádziecki dom, Powoy. Eine Versammlung des Volcks. Ille concitio multis cum millibus ibat. V. syn. Cætus, cōnvēntus.

cōncĭnēntĭa, æ, Melodyia. Concĭnnātĭo, Przyprawá 1. Concĭnnātor, Piękrzyciel, Sprawcá, Koedzicrnik. (Práktyk.

cōncĭnnātor causarum litium, Prokurator,

Cōncĭnnātĭtĭus, Skromny 2.

cōncĭnne, concinniter, Ozdobnie, Gładko.

cōncĭnnĭtas, concinnitūdo, Piękność, Składność, Wypráwá, Gładkość mowy.

cōncĭnno, as, Náprawiam 1. Gołuię, Chędożę, Wyprawiam 3. Przypráwiam 3. Nábawiam, Wmawiam 2.

cōncĭnnus, Składny Gładki. Galant,

cōncĭno, is, Spiewám 1. 3. Zgadzam się, Gram 1. Trąbią. Zusammen stimmen. Dicitur ad clausas continuisse foras. Ovid. syn. Căno, cănto, vel cōncēntum ēdō, căntu, rĕspōndĕo, rĕspōnso, âceino.

cōncĭo, is, Poruszam, Nábáwiam kogo Wzbiiam 1. Buntuię.

cōncĭo, onis, Zgromádzęnie, Gromáda 2. 3. Słucháczę, Kazanie, Kazálnicá. Eine Versammlung des Volcks / oder Rede zu einer Gemeind. Predigen. syn. Cōncĭlĭūm, vel ōrātĭo, sērmo.

cōncĭōnālis, concionarius, concionatorius, Gminowy, Káznodzieyski, Kazaniu służący.

cōncĭōnārĭus populus, Słucháczę.

cōncĭōnātor, Káznodźieiá. Ein Prediger. syn. ōrātor. epith. Săcer, sānctus, pĭus, pŏtens. phr. Vērbi Dĕi præco. Săcra dōgmăta trāctans. Quōd sit ĭter mōnstrāns ād sīdĕra cœli. Commĕmŏrāns jūssă vĕrēnda Dĕi.

cōncĭōnor, Każę do ludu. Eine Predigt oder Rede thun. syn. ōro, phr. Fĭdĕi vērba sŏno, īllūstro dōgmăta Chrĭsti. ōrācŭla lēgis pāndō. Chrĭsti dōgmăta spārgō pĕr ŏrbem, Iūstĭtĭæ lēges, vītæque sălūbrĭa jussa. Vĭrtūtes patrĭas sĭmul īnsĭnŭāndo dŏcēbat. Pŏpŭlum plērūmque dŏcēndo, ad vērum cōnvērtit ĭter. Pŏpŭlum dūces per lūmen ăpērtum ērrōrem pĕr te spērnent, mōrtĭsque tĕnĕbras ābrūmpēnt ŏmnes tŭa quī præcēpta sĕquēntur.

Cōncĭpĭlo, Biię kogo, Porywam zá łeb, Rozszárpáć.

cōncĭpĭo, Poymuię myślą, Poczyna niewiástá, Dopuszczam się, Zaymuie się, Przyzwalám, Imá się ogien, Napiiam się, tr. Záchodzę. Begreiffen/ wohl mercken. Pingvia concipiunt, sive illis omne per herbam. V. syn. Pĕrcĭpĭo, nōsco, cōgnōsco, āssĕquor, īntĕllĭgo, căpĭo.

cōncĭpĭo flāmmā, Zápalam się, Zagorzáło się.

cōncĭpĭo morbum, Zárażam się, Záchorzeć.

cōncĭpĭo summas, Rachuię 1. (Psuię się 1.

cōncĭpĭo verba, jusjurandum, Mowię z kim.

cōncĭpĭor, concipitur, Wszczyna się.

cōncīsè, Drobno. Cōncīsĭo, Zśiekánie.

Cōncīsūra. Siekánie, Rozdźielność, Drobność.

Cōncĭtāmēntum, Pobudká.

cōncĭtātĭo, *Poruſzánie 2. Buntowanie.*
cōncĭtātor, concitor, oris, *Buntownik, Pobudká 3. Warchoł.*
cōncĭtātus, *Poruſzony, Prętki.* Getrieben. *Si concitata ferveant ventis freta.* (Jamb.) *ſyn.* Cōncĭtus, celer, răpĭdus, vēlox.
cōncĭto, *Pobudzam, Pruſzam, Podſzczuwam, Wzbiiam 1. Rozwieram koniá, Wzruſzam, Zawodzę ſię, & ſub Buntuię.* Erwecken/ reitzen. *At malus interpres populi mihi concitat iram.* Ovid. *ſyn.* ēxcĭto, mŏvĕo, sōllĭcĭto, ſtĭmŭlo, īncēndo, ăgo, pēllĭcĕo, ăcŭo.
cōncītus, *à Concior. Poruſzony.* Gereitzt. --- *Toto concita pericula mundo.* Lucr. *ſyn.* Cōncĭtātus, ēxcĭtus, ēxcĭtātus, vēlox.
cōncĭtus, *à Concieor, ibid.* Bewegt. --- *Rapido cum concitus æſtu.* Virg.
Concīvis, an rectè, Ziomek tegoż miáſtá.
cōncĭūncŭla, *Gromádá 3. Kázánie.*
cōnclāmātĭo, *Krzyk 1. 2.* conclamatum eſt, *ſub Nádźieię ſtráćić.*
cōnclāmātus, *Odſtąpiony od lekárzow, Zwątpiony, Umárły Wielki.* Verſchryen. *Immenſis cum conclamate querelis,* M.
cōnclāmĭto, *Rozwoływam 1.*
cōnclāmo, *Krzycze 1. Krzykam 3. 4. Obwoływam,* Mitſchreyen. *Italiam primus conclamat Achates.* Virg. *ſyn.* Clāmo, ēxclāmo, Vōcĭfētor.
cōnclāvātus, *Zawárty.*
cōnclāve, conclavium, *Komora 1. Łożnicá, Zámknięnie 1. Pokoy 4. Stołowa izbá, Klatká ptaſza.* Ein Gemach. *Currere per totum pavidi conclave, magoſque.* Hor.
Cōnclīniſcere, Uczepnąc.
cōnclŭdĭtur, *Idźie zá tym.*
cōnclūdo, *Zámykam 5. Dokonywam, Śćiſkam 4. Kończę 1. 2.* Beſchlieſſen. *Pars apta re locum tecto, & concludere ſulco,* Virg. *ſyn.* Claūdo, inclūdo, *vel* cōllĭgo, īnsĕro, *vel* ăbsōlvo, pērfĭcĭo.
cōnclūsè *Záwárcie.* Conclūsĭo, *Zámknięnie, Zámykanie Dowod 2.*
cōnclūsus, *Zámkniony.* Beſchloſſen. *Svave locus voci reſonat, concluſus inanes.* Hor. *ſyn.* claūſus, īnclūſus, īntērclūſus.
cūnclūsūræ fornicum, *Koſz ſklepowy.*

CONCO

Cōncōctĭo, *Trawięnie 1. Strawienie.*
Concœna, æ. m. Gość ná bieśiedźie.
concœnātĭo, *Bieśiádá 1. Bánkiet.*
cōncŏlor, *omne. Jedney máśći.* Gleichfarbig. --- *Cum fœtu concolor albo.* Virg.
cōncōpŭlo, *Spajam.*
cŏncŏquo, *Trawię 1. Wárzę 1. Strawić 2.* Zumal kochen / verdauen. *Pulchrè concoquitis, nihil timetis.* (Phal.)
cōncōrdĭa, concordatio, concorditas, *Zgodá, Przejednánie, Ugodá, Boćian.* Einigkeit/ Einhelligkeit. *Quid mihi ſi tanto felis concordia bello.* P. *ſyn.* Pāx. *phr.* Pāſcēns tūtas dulcis cōncōrdĭa mēntis. Vĭrtus cōntrārĭa līti, Nūllis cōncōrdĭa rūpta quĕrēlis. ūna quĭdem făcĭēs sēmpēr, mēns ūna dŭōbus, ūna quĭes, ūnūsque lābor. *vide Pax.*
cōncōrdĭa vocum diſcors, *Melodya.*
Concordiālis, ſubſt. Bielmok źiele.
Concordiālis, adiect. Concordis, is, *Zgodny.*
cōncōrdĭter, concordĭſsĭmē, *Zgodnie.* Einhelliglich. *Viximus, ut noſtis, totos concorditer annos.* M.
cōncōrdo, *Zgadzam ſię.*
Cōncorpŏrālis, Towárzyſz. Concorporatio, Zśiadánie, Zraſtanie. Concorporo, Spajam. Concorpror, Zraſta ſię, Zmieſzáć, Wpada rzeká.
cōncōrs, dis, *aiect. omne. Zgodny, Zgadzáiący ſię.*
Cōncratĭtĭus, Kraćiáſty. v. Cratitius.
Concratitius paries. Śćiáná ſpolna.
cōncrēdo, *Powierzam, Zwierzam ſię.*
cōncrĕmo, *Spalić 1.* Verbrennen. *Ut concremarem prolis & thalami reges.* (Jamb.) *ſyn.* ūro, cōmbūro, ădūro, ēxūro, īncēndo, crēmo. *v. Uro.*
Concreo, ſub Stwarzam.

Concrĕpo, *Grzmot czynię, Brzmię, Brząkam 2. Trzáskam, Gruchocę, Skrzypię, Kłápam, Kláskam 1.* Rauschen. *Cymbala Thebano concrepuêre Deo.* Ovid. *syn.* Crĕpo, crĕpīto, cōncrĕpīto, strīdĕo, strĕpo, strĕpīto.

cōncresco, *Zrasta się, Zśiada się, Skrzepnąć Gęśćieię, Marznę.* Zusammen wachsen. *syn.* Cōnflor, cŏĕo, cōmmīscĕor, cōndēnsor, dēnsor, cōgor, īndūror. *phr.* Cōncrēscunt sūbītæ cūrrēnti in flūmīne crūstæ

cōncrētĭo, *Zrastánie, Zrośnięnie, Zśiadánie, Spoięnie.* Zusammenwachsung. *syn.* Mīxtĭo.

cōncrētus, *Spoiony, Złożony, Skrzepły, Gęsty 1.* Zusammen gestohten gerunnen. *Multa diu concreta modis inolescere miris,* Virg. *syn.* cōmpŏsĭtus, cōnflātus.

Concrībillo, Dźiuráwię, & sub Pokreśić.

Concrīminor, Zmyślam. Cōncrīspo. *Potrząsam.*

Ccōncrūcior, Boleię 1. zboleć.

cōncrūstātus, *Spiekły.*

CONCU

Cōncŭbĭa nox, *Pierwospy.*

Cōncŭbīna, *Nałożnicá.*

Cōncŭbīnātūs, ûs, *Nałożnictwo.*

Cōncŭbīnus, *Nałożnik.* Ein Beyschläffer. *Quid nobis, Proculina, concubino.* Phal.) *syn.* Mœchus, ădūlter, lūxŭrĭōsus.

Cōnbŭbītor, Społspiáiący, & Sodomczyk.

Cōncŭbītus, ûs, cōncŭbĭus, *adiect. Łączęnie.* Beylag/Beyschlaff *Concubitu vetito naturæ pollue fœdus.* Ovid. *syn.* Cŏitus. *epith.* Nĕfāndus, īmpūrus, nŏctūrnus, scĕlĕrātus, sōns, vĕtĭtus, īmprŏbus, dŏlōsus.

Cōncŭbĭtus vagus, *Porubstwo.*

Cōncŭbĭum, *Łączęnie, Pierwospy.*

Cōncŭbo, as, *sub Społspiáiący.*

Cōncŭlcātĭo, *Podeptánię.*

Cōncŭlco, *Wiłączam, Podeptáć.* Zertretten. *syn.* Cālco, tĕro, prōtĕro, cōntĕro, prō cūlco. *phr.* Cæsos cālcāre dūces. Cōlla ducum cōmprīmĕre plānta, sūb pĕdĭbus tĕrĕre. Nĕque ŏves hœdique pĕtūlci Florĭbus īnsūltēnt, aut ērrāns būcŭla, cāmpo. Dĕcūtĭat rōrem, & sūrgēntes āttĕrat hĕrbas Spārsas, pĕdĭbus protĕrit ēscas & lævo prĕssit pĕdĕ, tālĭā fātus.

Cōncūmbo, *sub Społspiáiący, & Małżeństwá.*

Cōncŭpīscēntĭa, *Chćiwość. (záżywáć.*

Cōncŭpio, *Concupisco, Żądam 1.* Begehren/ gelüsten. *Quod reges, dominiq; concupiscunt.* (Phal.) *syn.* Cŭpĭo, cōncŭpĭo, ŏpto, pĕrŏpto, āppeto.

Cōncŭpiscībĭlis, Pożądány, Pożądliwy.

Cōncŭpītor, Pożądácz,

Cōncūrātor, sub Sprawcá.

Cōncūro, as, Opátruię.

Cōncurro, is, *Zbjiám się, Potykam się, Gonię ná ostre, Schadzaią się, Zbiegaią się.* Zusammen lauffen. *syn.* āccūrro, ādvŏlo, cōnvŏlo, cŏĕo, cōnflŭo. *phr.* Cōncūrsu accēdĕre, māgna Rāptis cōncūrrunt ūndĭque tēlis. Audetque viris cōncūrrĕre vĭrgo bēllātrix.

Cōncūrsātĭo, concursio, *Zbiegánie 1. Kupięnie (się.*

Cōncūrsātor, *Potykácz.*

Coucūrsātōrius, Potyczkowy.

Cōucūrso, as, *Biegam 5. Schodźić polá, Zbiegáię się, Zwiedźić.*

Cōncūrsus, ûs, *Zbiegánie 1. zbijánie, Kupięnie się,* Konkurencya. Zulauff *syn.* āccūrsus. *epith.* Māgnus, īngēns, cĕlĕbris, frequēns. *phr.* Tūrba frĕquens. Quīd vūlt cōncūrsus ād (āmnem.

Cōncūrsus fit, *Zbiegaią się.*

Concursus ludicri, *Gonitwa.*

Concurvo, Nákrzywiam.

Cōncūssĭo, concussūra, *Stłuczenie.*

Concussor, ibidem.

Cōncūssus, ûs, *Poruszánie.* Zerschüttelt. *Et tremefacta comam concusso vertice nutat.* Virg. *syn.* Quāssus, ēxcūssus, mōtus, āgĭtātus, cōncĭtātus, jāctātus. *phr.* Cāsu cōncūssus ăcērbo.

Cōncūtĭo, *Tłukę 4. Trzęsę 1. 2. Potrząsam 1. Utrząsnął się.* Erschütteln/bewegen. *Ægida concuteret dextra, nimbosque cieret.* V. *syn.* Quătĭo, mŏvĕo, cōmmŏvĕo, āgĭto, cōncĭto, ēxcŭtĭo, (jācto.

Cōncūtĭor, *Utrząść się.*

COND

Cōndālĭum, condalus, è Græco, *Pierśćień.*

Cōndĕcens, *Przyſtoyny.* Condĕcēntĭa, *Przyſtoyność.* Condĕcet, *Przyſtoi.*
cōndĕcēnter, condecōrè, *Przyſtoynie.*
cōndĕcōro, *Zdobię 1.* Zieren/ ausputzen. *Dignè digniloquis picturis condecorari.* Ovid. *ſyn.* Dĕcōro, hŏnĕſto, ōrno, ēxōrno, ădōrno.
Condēlector, ſub Kocham ſię.
Condeliqueſco, Rozpływam ſię.
cōndēmnātĭo, *Potępienie, Skazánie przećiw komu.*
Condemnābĭlis, Przygánny.
Condemnātor, Sędzia 2.
cōndēmno, *Skázuie przećiw komu, zdáię 2 Poſądzam.* Verurtheilen/verdammen. *ſyn.* Dāmno. *phr.* Crīmĭne dāmno. Scĕlĕris ărgŭo mōrtem ēxĭlĭo mŭlcto. Mōrti, nĕci āddīco, dēdo ălĭcūjus nōmĭni, *vel* ălĭcūjui crīmĭni nigrum præfīgĕre Thēta. Mōrtĭfĕrum ăddĕre sīgnum, Nĕc mĕa dĕcrēto dāmnaſti făcta Sĕnātus. Nĕc mĕa sēlēcto jūdĭce jūſſa fŭga eſt.
cōndēnſo, *Condenſeo, es. Zgęſzczam, Sztaczam, Nátłaczám, Gęśćiełę, Gromádzą ſię, Sćiſkáć ſię* Dick machen. *ſyn.* Cōgo, ſpīſſo, dēnſo, dūro, īndūro.
cōndēnſum, *Geſtwá 1.* Condēnſus, *Geſty 2.*
cōndēpſo, ĭs, *Gniotę, Depcę 2.*
cōndīco, *Zmawiam 1. Zápraſzam ſię do kogo Umawiam ſię, Náymuię ſię.* An= oder Zuſagen. *ſyn.* īndīco, sīgnĭfĭco, dēnūntĭo, cōnſtĭtŭo.
cōndīctĭo, condictum, *Umowá.*
Condictĭtius, Umowny. Condictus, *Umowiony.*
cōndīctum militare, *Háſło.*
cōndĭdĭci, *Zwykłem.*
cōndīgnè, *Przyſtoynie.* Condignus, *Godny.*
cōndīmēntārius, *Przypráwny.*
cōndīmēntum, *Przyprawá 3. Przyſmák.* Ein lieblicher Zuſatz allerley Gewürtz. *Quæ ſalis admiſſo tundetur condimento.* Sp. *ſyn.* Condītĭo, cōndītūra. *epith.* Svāvĕ, dūlce, grātum.
cōndĭo, ĭs, *Przyprawiam 3. Zdobię.* Mit Würtz beſprengen *Et quadringentis numis condire guloſum.* Juv. *phr.* Cōndĭmēntis, ſvāvi săpōre tēmpĕro. Dūlcem ăſpērgo săpōrem. Cōndīmenta mīſcĕo.
cōndīſcĭpŭlus condiſcipula, *ſub Społuczęń.*
cōndīſcĭpŭlus, us, *Społuczennictwo.*
cōndīſco, *Przyuczam ſię, Nákładam ſię.*
cōndīta, condītānea roſa, *Konfekt.*
cōndītānĕus, *à Condio, Przypráwny,*
cōndītānĕus, *Chowániu ſłużący.*
cōndĭtĭo, *Tworzęnie, Przydatek 2. Kondycya, Stan, Zywot 7. Zrękowiny., Warunek, Umowa, Obowiązek, Poſtanowienie, Małżenſtwo.* Eine Ausdingung/ Beding. *Accipe & hoc munus conditione mala.* Mart. *ſyn.* Lēx pāctum, *vel* mŏdus, *vel* fōrtūna, ſōrs, ſtātus. *epith.* Mĭsĕra, cōmmŏda, dĭffĭcĭlis.
cōndĭtĭo, *à Condio. Przyprawá 4.* Eingemacht / Einſaltzung. *ſyn.* Cōndīmēntum, cōndītūra. *epith.* Svāvĭs, dūlcis, grāta.
cōndĭtĭōnem filiæ quærere, *ſub Raię.*
Conditionalis Coniunctio, apud Grammaticos, quæ apposita, conditionalem ſermonem reddit, ut Si venerit. Caris.
cōndĭtĭōnālĭter, *ſub Przydatek.*
cōndĭtĭtius, *Chowány.*
cōndĭtīvum, *Grob, Truná.*
cōndĭtīvus, *Chowány 1. Chowaniu ſłużący.*
cōndītor, *Przyprawiácz.* Der ein Ding wohlgeſchmäckig macht. *epith.* Sōlērs, pĕrītus, īndūſtrĭus.
cōndĭtor, *Sprawcá Stworzyćiel, Stánowićiel, Fundator, Początek.* Erſchaffer/ Urheber / Stiffter. --- *Romanæ Conditor arcis,* Virg.
cōndĭtōrĭum, Condītum, *Schowánie, Skład 2. Grubá, Grob, Truná, Szpichlerz, Zbroiownia, Relikwiarz, Spiżá 2.*
cōndītum, *Przyprawná rzecz, Przyprawá 2.*
cōndītūra, *Przyprawá, 2. 3. 4.* Das eingemacht / Einſaltzung. *ſyn.* Cōndīmēntum, cōndītĭo.

Conditus, us, à condio, *Przypráwá.* Eingemacht mit Gewürtz/gespickt. *Ne male conditum ius apponatur, & omnes.* Hor.
conditus, us, à condo, *Zákłádánie, Chowánie.* Verborgen.-- *Operit præcordia condita Liber.* Hor. *syn.* ābscōnditus, ābdītus, ōccūltus lātens.
cōnditus, ti, *Pogrzebiony.* Verborgen.
cōndītus, ti. *Przypráwny.*
cōndo, is, *Buduię, Chowam, Skárbię, Pokrywam, Grzebię 2. Piszę 2.* Verbergen. *Condidimus terrâ mæstasque sacravimus aras.* Virg. *syn.* ābscōndo, ōccūlo, ōccūlto, tēgo, ōbtēgo, *vel* cōstrūo, cōmpōno, cōllīgo, cōăcērvo, *vide Occulto, & Ædifico.*
cōndo in cārcerem, *Osádzam więźniá.*
cōndŏcēfăcĭo, condoceo, *Przyuczam.*
cōndŏctus, pro edoctus. sub *Uczony.*
cōndŏleo, *seu potius*, condolet, condoluit aliquid. *Zábolało 1. Boleię 1. Zboleć non Społżáłuię* Fast wehe thun/ Mitleiden haben. *At si condoluit tentatum frigore corpus.* Hor. *syn.* Dŏlēo, īndŏlēo, mœrēo.
cōndŏlēscēre, *Zboleć.* cōndŏlium, *Przykrość.*
cōndōnātĭo, *Dárowanie.*
cōndōno, *Odpuszczam. Dáruię.* Schencken. nachlassen. *syn.* Dōno, *vel* rĕmitto, pārco, Ignosco.
cōndōrmīo, cōndōrmīsco, *Usypiam, Przesypiam się.*
cōndūcĭbĭlis, *Pożyteczny.* Nützlich/ fürderlich. *At bene vivendum conducibile, atq; beate.* S. *syn.* Cōmmŏdus, āptus. ūtĭlis.
cōndūco, is, *Náymuię 2. 3. Kupuię, Arenduię, Pomaga co, Zśiada się.* Nutzen Kauffen, *Quod non proposito conducat, ut hæreat apte.* Hor. *syn.* Dūco, *vel* sum cōmmŏdus, ūtĭlis āptŭs: cōnvĕnĭo, *vel* rĕdĭmo, lŏco.
cōndūco nummos, *Lichwę dáię.*
cōndūcta opera, *Náięmnik.*
cōndūctĭo, *Naiem 2. Arendá.* Dingung.
cōndūctĭo nervorum, *Kurcz.*
cōndūctītius *Náięmny.*
Cōndūctor, *Náymácz, Arendarz.* Ein Dinger.
cōndūctum, *Náięmna rzecz.*
cōndūctus, *Naięty.* Bedingt.
cōndūlco, *Słodzę.* Süs machen.
cōndŭlus, è Græco. *Pierśćięń.* (*Dwoyká.*
cōndŭplĭcātĭo, *Powtarzánie, Zdwoięnie.*
Conduplicatio, figura Oratorum, idem verbum initio & in fine sententiæ ponens. Cic. Carisio.
cōndŭplĭco, *Przydáię 2.*
condurdum, sub Rzep 2.
cōndūro, *Zátwárdzam.*
cōndus promus. *Száfárz,*
cōndylōma, Gr. *Szyszká w ćiele.*
condylus, gr. *Kłykieć, Kułak, Szczudłek, Pierśćięń.* Ein Knochel an den fingern.
Cōndўli tibiæ, *Martial. id est, foramina Rader.*
cōnfăbrĭcor, *Buduię 1,*
cōnfăbŭlo, confabulor. *Báię, Zmyślam 2. Rozmawiam.*
cōnfămŭlor, *Społsłużę.*
confarreātio, confarreationis vinculum, Zrękowiny Małżeństwo.
confarreo, as, sub Slub małżeński.
cōnfātālis, sub *Złączony.*
cōnfēctĭo, *Sprawięnie, Czynięnie, Dokonánie, żywánie. Zbieránie 1. skażęuie Przyprawiona rzecz. Konfekt.*
cōnfēctor, *Sprawcá, Dokończyćiel, Skáźićiel, Zwyćiężcá, Niszczyciel, Rzęmięśnik, Kát.*
cōnfēctor, coriorum, *Gárbarz.*
cōnfēctor ferarum, *Zapáśnik.*
cōnfēctor purpuræ, *Szárłatnik.*
cōnfēctum est sidus, *Ućiechá*, & in *Zimá.*
cōnfēctum relinquo, *Dokonywam.*
cōnfēctum sidus, sub *Wyiáśnia się.*
cōnfēctūra, *Przypráwá 1. Robięnie 1. Podbieránie miodu*, & sub *Sycę.* (*się.*
cōnfērcĭo, is, *Nápełniam, Nátykam 1. Śćiskáć*
cōnfēro, *Znoszę 1. Dáię, Rozmawiam, Składaw winę, Składam się*, & sub *Obdarzam Przyrownywam.* Zusammen tragen/ gegen ein-

ander

der rechnen. *syn.* Fero, *vel* cōmpāro *vel* cōngĕro, cōnjĭcio.
confĕro accepta, & data, *Ráchuię ſię.*
confĕro me, *Udáię ſię* 1. 2. ¦ 1. *Podpádam, Podźiwam ſię.*
confĕro gradum pedem, *Poytkam ſię*, & ſub *Przyſtępuię do rzeszy.*
cōnferre capita, *Narádzáć ſię.*
confert, *Pomaga co, Pożytecznø ieſt.*
confertè, *Sćiśle.*
confertim, *Tłumen. Geſto.*
confertus. ¦*Skupiony, Pełen, Nábity, Nátkany* 1. *Geſty* 2.
conferva, Gębká 1. Waſſerſchwamm.
confervēfăcio, *Rozeapiam.*
confervĕo, *Zráſtam ſię.*
confervēſco, *Wzwieram, Burzy ſię, Pram.*
confeſſa res, *Jáſna rzecz.*
confeſſārius, an *Spowiednik recte?*
confeſsĭo, *Wyznánie. Spowiedź.*
confeſsīvus, ſub Wyznáwáiący.
confeſſor, *Wyznawcá*, an *Spowiednik.*
confeſsōria res. Jáſna rzecz.
confeſsōrius. Zeznawáiący.
confeſſus, *Jáwny*, Wyznawáiący ſię.
confeſtim, *Záraz* 2. Bald.
confeto, cōnfetui, *Rodzę.*
confībŭla, *Szpágá, Zworá.*
confĭcio, *Spráwuię* 1. 14. *Dokonywam, Zrobić co, Urobić, Przekonywam* 2. *Doćieram* 4. *Gryzę, żuię, Trawię* 1. *Baduię, Pſuię, Porażam, Pośiekác, Zábiiam, Roſprawiam ſię, Odprawiam* 1. *Piſzę* 2. *Trapię, Upajam, Przegadáć, Pokonáć, Pozyć. Przemarnowáć, Nabawiam, Zbieram* 1, 2. *Przywodzę* 4. Außmachen / vollbringen. *Conficit & tenebris nigreſcunt &c.* Virg. *ſyn.* Făcio, ēfficio, pērfĭcio. ābsōlvo, ēxpĕdio, *vel* ābsūmo, pēſsŭndo, āttĕro, *vel* ōccīdo, intērfĭcio, pĕrĭmo
confĭcior, *Smęcę ſię, Fráſuię ſię, Trapi mię co.*
conficĭtur, *Jdźie zá tym.*
conficĭtur ſidus, ſignum, ſub *Niepogodá*, &
cooficti̇o, *Zmyślánie* 2. (*Zimá* 1.
confĭdeiuſſor, Społrękoymiá.
confīdens, *Smiały* 1. 2. *Zuchwáły.* Unverzagt / vertrauend. --- *Se juvenum confidentiſſimè noſtras.* Virg. *ſyn.* Fīdēns, fiſus cōnfīſus aūdax.
confīdēnter, *Zuchwale, Beſpiecznie. Ufáiąc.* unverzagt.
confīdēntia *Zuchwálſtwo, Smiáłość* 1. 2. *Beſpieczeńſtwo. Upor, Ufánie.*
confidentĭlŏquus, Beſpieczny 3.
confīdo, *Ufam* 1. 2. *Nádźiewam ſię, Tuſzę.* Vertrawen. *Deſinat elatis quiſquám confidere rebus.* Cl. *ſyn.* Fīdo, fidem hăbĕo, *vel* crēdo, cōmmītto, cōmmēndo, trādo. *vide Fido.*
confīdus, Sprzyśięgły.
confīgo, *Wykalam, Poſtrzelić. Krzyżuię, Wykalam oczy, Utapiam myśl, Zwieram gwoźdmi, Nábijam.* ſub *Nábudowáć.* Zuſammen hefften / durchſtechen. *Nil pueri faciunt, ipſum configite matrem.* J. *ſyn.* Fīgo, trānsfīgo, vūlnĕro cōnfōdio, ſaūcio.
cōnfigūra, *Formuię, Przypodobywam co.*
cōnfīne, *Pogránicz*ę.
cōnfīngo, *Zmyślam* 1. 2. *Sztuki zážyć.* Erdichten. *ſyn.* Fīngo, ēxcōgīto, cōmminīſcor, cōmmēntor.
cōnfīnis, *Ogránicę mieſzkáiący.* Nachbar / anſtoſſend. *Sed cum luce tamen dubia confinia noctis* O. *ſyn.* āffīnis, vīcīnus, prŏpīnquus, finĭtĭmus cōntērmīnus.
confīnĭum. *Gránicá Pogránicze, Bliſkość*, & ſub *Konanię.*
cōnfīnĭum lucis, & noctis, *Mierzch.*
cōnfīo, *Stáię ſię, Zrobić co, Niſzczeię, Spráwuię* 1. Gemacht werden.
cōnfīrmātĭo, *Potwierdzęnie, Pokrzepięnie. Bierzmowánie.*
cōnfīrmātor, *Potwierdźićiel.*
confirmĭtas, Stáłość.
cōnfīrmo, *Potwierdzam, Twierdzę Utwierdzam,*

dzam, Pośilam, Pokrzepiam 1. 2. Dowodzę Bierzmuię. Zur gewiß sagen/bekräfftigen. syn. assero, assevero, affirmo.

Confiscatus, confiscata pecunia. Sueton. Tertull. i. in fisco ceu in tuta loco reposita & adservata. Lipsi.

confisco, as, Konfiszłowáć,

confisico, Ufánie. Vertrauen.

confisus, Ufáiący. Guter Hoffnung. O nimium cælo, & pelago confise sereno. Virg. syn. Fisus, fidens, confidens, audax.

confiteor, Zeznawam 1. Wyznawam, Przyznawam się, Spowiádam się 2. Bekennen. Et sceleris numeros confiteare tui. Ovid. syn. Fateor, agnosco.

confixilis, Zbity gwoźdźmi, Składálny.

confixum, Bászta 3. Ruchome budowanie.

confiacceo, conflaccesco, Słabieię, Upada (morze.

conflages, ha. Wiátrowisko.

conflagro, Zápálam się, Pogorzeć, Zgorzeć. Gantz feurig seyn. verbrennen. syn. Flagro ardeo, cremor. uror. comburor. ardesco, exardesco, incendor. vide Ardeo.

conflatile, Bałwam 1. Conflatilis. Odlewány, Gegossen. Non esset ullus Iuppiter conflatilis (I.

conflatio, conflatura, Zlewánie, Zlewánia kruszcow nauká. Das schmeltzen der Metall.

conflator, Mincarz. Ein Giesser.

conflatorium, Piec. Ein Giesstiegel.

conflatus, Odlewány, Lity, Złożony. Zusammen gegossen. --- Tyndarides flammæ conflatus amore. Lucr. syn. conflatilis, vel compositus. mixtus.

conflexus, xi. Zákrzywiony 1. Krzywy.

conflexus, us, Zákrzywienie.

conflictatio, Biedzęnie się.

conflictio, Zbijánie się, Ściéránie 1.

conflicto Trapię 1.

conflictor, aris, Biedzę się 1. Kospieram się.

conflictor, aris, Biedzę się 1. Rospieram się Sprzeczam się, Trápi mię co,

conflictor judicio, Práwuię się.

conflictor morbo, Choruię 2.

conflictus, us, Ściéránie, Potyczká, Zbijánie się, Przegádywánie. Streit/ Kampff. syn. Pugna, prælium, certamen, congressus.] vide Certamen. Lucta.

Confligium, Zbiiánie się.

confligo is, Zbijam się, Rospieram się, Sprzeczam się, Potykam się, Uderzyć w się. Zusammen schlagen/streiten. Tot simul objectis posset confligere rebus. Cl. syn. Pugno, congredior, certo, dimico, v. Certo, as, Pugno. Luctor.

conflo, Wzniecam 2. Zlewam 1. Zbieram 1. 2 Nábáwiam kogo czego, Przekowáć. Zusammenblasen, schmeltzen. Te patiente mea conflavit imaginis aurum. syn. Fabricor, fabrico ex ære auro. &c. fundo, cudo, excudo, laboro. elaboro, conficio.

conflo familiaritatem, socidtatem. Stowárzyszyć się.

confluctuor. Chwieię się 2. Poruszám się.

confluens, subst. m. Zbiegánie 2.

confluentia, æ, idem, & Ściekánie. Zusammenflissung.

confluges, ha, Ściekánie rzek.

confluo, Ściekáco, Ściąga się, Ściągáią Zchadzáią się, Ziezdzaią się, Zbiegáię się. Schodzi się rzeká. Zusammen fliessen. syn. Convenio, concurro, coeo.

confluvium, Zbieganie rzek. Zusammenfluss vieler Wasser. Donec confluvio revolutis æstibus amnis. S.

confodio, Przybijam 1. Wskopywam, Ryię. Zergraben. Telaq; confodiunt hostes, &c. Val. syn. Fodio, defodio. vel ferio, percutio,

confœderatio, Sprzymierzęnie, Spiknięnie.

confœdustus, Sprzyśięgły.

conforio, is, Plugawię,

confomatio, Kształt, Konterfektz Formowánie, Rysowánie 2, Wyrážęnie.

Conformatio ad Herenni. & Priscian. Figura Oratoria. quæ personæ absenti. ficte, vel muta orationem & actionem dat.

conformis, Podobny. Gleichförmig. syn. Similis, par, compar.

conformo, Konterfetuię, Formuię, Sposabiam się, Przypodobam się. Ein Gestalt geben/

abbil-

abbilden. *syn.* āssĭmĭlo, *vel* cōmpōno, fōrmo, īnfōrmo, fĭguro.
cōnfornĭco, *Sklepię.*
confusior, i. magis confossus v. *Przebijam.*
cōnfŏveo, *Zágrzewam.*
confrăcesco, Gniję. Confractio, Złamanie.
confrăges, hæ. Wiátrowisko,
confrăgōsa oratio, *Mowá trudna.*
cōnfrăgōsus. *Rowisty, Nierowny* 1. Brüchig/ rauh/ hart. *Clivosa planis, confragosa ut lenibus.*(Jamb.) *syn.* āsper, scăber, sălĕbrōsus, scrŏpĕus, peĕrōsus, lăpĭdōsus, *vide Saxosus.*
cōnfrăgus, *Chropáwy, Rowisty.* Jäch/uneben. - - - *Castella vocant, & confraga densis.* Luc. *syn.* ĭaccēssus, cōnfrăgōsus.
cōnfrĕmo, *Sapam, Grzmot czynię.*
cōnfrĭco, *Drápię, Pocieram, Strofuię, Obmażam* 2.
cōnfrīngo, *Kruszę, Łámię Tłukę* 4. *Psuię, Rozbiiam, Przemárnowáć.* Zerbrechen. *syn.* Frāngo, īnfrīngo
Confŭgá Uciekácz, sub *Zbieg* 1.
cōnfŭgĭo, *Uciekam* 2. 3. *Podpádam pod kogo.* Hinzufliehen/Zuflucht nehmen. *syn.* Fŭgĭo, dĭffŭgĭo. *phr.* ād te cēnfŭgĭo, & sŭpplex tŭa nūmĭna pōsco. *vide Fugio.*
cōnfŭgĭum, *Confŭgēla, Ucieczka* 1. Ein Zuflucht. *Fulmine percussa, confugiumq; rati.* Ovid. *syn.* Pērfŭgĭum. *v. Perfugium.*
cōnfŭlgĕo, *Swiecę się.*
cōnfūndo, *Mięszam* 1. *Zlewam* 2. *Pomieszáć Zawstydzam.* Zusammen schütten/ vermischen. *Ore Arethusa, suo siculis confunditur undis syn.* Mĭscĕo, pērmĭscĕo. tūrbo, pērtūrbo
confundor, Wstydzę się.
Confŭsanea doctrina, Księszki zbieralne.
confŭsāneus, Mięszány.
cōnfŭsè, confusim, *Pomieszánie, Pospołu, Nieporządnie, Nierozdźielnie,* Vermischt.
cōnfŭsĭo, *Pomięszánie. Zámięszánie, Zátrwożęnie, Wstyd* 2. Vermischung.
cōnfŭsus, *Pomieszány. Nierozumny,* sub *Głos* Vermischt / erschrocken. *Obstupuit variâ confusus imagine rerum.* Virg. Tūrbātus, mīxtus, pērmīxtus.
cōnfŭtātĭo, *Odpor słowny.* Wiederlegung.
cōnfūto, *Mięszam w gárcu, Przerażam, Zbijám czyi dowod. Przegadać Przekonywam* 1. & in *Kipię.* Wiederlegen. *An confutabunt nares, oculiq; revincent,* L. *syn.* Rĕfŭto, rĕfēllo, rējĭcĭo. ēxplōdo, dīlŭo, īnfirmo, cōārguo, dĭssōlvo, frāngo.

CONG.

Congaŭdeo, sub Wesele się.
cōngĕlāsco, *Marznę.* Verfrieren.
cōngĕlātĭo, *Zmárznięnie.* Verfritung.
cōngĕlātus, *Zmárzły.* Congĕlidus, *Zimny* 1.
cōngĕlo, *as, ziębnę. Zmarzyłym czynię, Márznę, Zśiádło czynię.* Zusammen frieren. *Congelat hyberni vultus Iovis. &c.* Val. *syn.* Cōnglăcĭo. gĕlo, *vide Gelo.*
cōngĕlo caseum, *Tworzę ser.*
cōngĕlor, *Márznę, Zámarzam, Zśiáda się, Zlenieć*
cōngĕmĭnātĭo, *Zdwoięnie. Dwoyká.*
cōngĕmĭno, *Przydáię, Powtarzam.* Zweyfach machen/ verdupplen. *Congeminat sors & virtus miscentur in unum.* V. *syn.* Gĕmĭno, dŭplĭco, cōndŭplĭco. *phr.* & crēbros ēnsĭbus ĭctus cōngĕmĭnant.
cōngĕmo, *Wzdycham,* Mitseuffzen. *Congemuit; traxitq; iugis, &c.* Virg. *vide Gemo.*
cōngĕner, *Przyrodny.* (*powinowáctwem.*
cōngĕnĕro, *Spowinowacam, Dotyka się mnie*
cōngĕnĕror, *Przyradzám się do kogo.*
Cōngĕnĭtus, congenĕrātus, *Przyrodzony, Społurodzony.* Mitangebohren. *Cives congenitos concludat mœnibus undis.* P. *syn.* īngĕnĭtus, īnsĭtus, īnnātus, nātīvus,
Congĕnuclo, congĕnŭlo, congenuo. Klękam.
cōnger. gri, *Węgorz morski.*
cōngĕries, *Kupá Pagorek.* Ein Hauff. *Congeriem secuit. sectamq; &c.* Ovid. *syn.* ăcērvus. strŭes, cŭmŭlus, cōpĭa. *vide Acervus.*
Congermānesco, Spowinowacam się.
Congermĭnasco, ibidem vitiosè,
Cōngērmĭno. *Krzewię się, Rozwiia się.*
cōngĕro. is, *Kupię, Składam się* 1. *Gromádzę Náwożę, Nánaszam, Znoszę* 1. *Gnieżdżę się*

dzę się, & *sub Obdarzam* & *sub Nábudowáć*. Hauffen/sammlen. *Congerere arboribus cœloque educere certant*. Virg. *syn*. ăggĕro, cōngĕro, ăcĕrvo, ăccŭmulo, aŭgĕo, ădaŭgĕo, cōnglŏmĕro, cŏăcervo, glŏmĕro, ăgglŏmĕro. *v. Accumulo*.

cōngĕro, onis, *Swyk*.

cōngĕrro, onis, *Towárzysz*.

cōngestè, *congestim*, *Gromádá*, *Nierozdźielnie*.

cōngēstĭo, *Náwożęnie*, *Kupienie czego*.

cōngēstītĭa humus, & congēstus, us, *Náwoz*, *Náwożęnie*, *Kupá*, *Znoszęnie 1*. *Kupięnie czego*.

cōngĭālis, congiarius, *Garncowy 2*.

cōngĭārĭum, *Podarek 3*. *Gárniec winá*.

cōngius, *Garniec*, 4. *Miárá 4*.

cōnglăcĭātus, *Marznę*, *Skrypię 2*.

Conglisco, *sub Powstáię*.

cōnglŏbātim, *Gromádą*.

cōnglŏbātĭo, *Skupięnie*, *Sćiśnienie*, *Gromádá ludźi*. Conglobatus. *Skupiony*.

cōnglŏbo, *Kupię Toczę 5*.

cōnglŏmĕro, *Zwiiam nići*, *Kupię*. Zusammen häuffen/oder winden. *Continuat parvo si possit conglomerari*. L. *syn*. Glŏmĕro, ăgglŏmĕro, cŏăcĕrvo. *vide Congero*.

Conglōrĭfico. *ad Roman*. 8. *ut* & *conglorificemur Abyśmy byli społuwielbięni*.

cōnglūtĭnātĭo, *Kleięnie*, *Spoienie*.

cōnglūtĭnātĭo, *Kleię* . *Spajam*, *Zlepiam*, *Goię*, Zusammenkleben/leimen. *syn*. ăgglūtĭno, jungo, cōpŭlo, cōnjŭngo, glūtĭne nēcto.

Congracare, *Przemarnowáć*.

cōngrātūlātĭo, *Winszowánie*.

cōngrātūlor, *Winszuię*. Mit Frolocken. *syn*. Grātŭlor, cōngaudĕo.

cōngrĕdĭor, *Potykam się*. 4. *Schodzę się*. *Uyrzeć się*, Hinzugehen/streiten/kämpffen. *Vix hostem, alterni si congredimur, habemus*. V. *syn*. Cōnflīgo, pŭgno, cērto, dēcērto, dīmico. *vide Luctor*, *Pugno*.

cōngrĕgābĭlis, *Łácny do zgromádzęnia*.

cōngrĕgātĭo, *Zgromádzęnie*.

Congregator, *Zgromádny*.

cōngrĕgo, *Gromadzę*, *Przyłączam*, *Gromádzá się*, Versammlen. *Congregat* & *longum dat coruna mixta*, & *c*. Sc. *syn*. Cōngĕro, acērvo, cŏăcērvo, cōgo, cōllĭgo, cōntrăho, ăggrĕgo, cōnjungo, glŏmĕro, ăgglŏmĕro.

cōngrĕssĭo, congressus, ūs, *Schadzká*, *Potyczká*, *Obcowánie*, *Oglądánie 7*.

Congrex, *egis*, *Jedney trzody*.

cōngrŭēns, *Zgadzáiący się*, *Składny*, *Przystoyny*.

cōngrŭēnter, *Przyzwoićie*, *Snádnie*.

cōngrŭēntĭa, *Przyzwoitość*, *Przystoyność*, *Proporcya 1*. Congruit, *Podobny*.

cōngrŭo, *Zgadzam się*. Sich reimen/schicken. *Et pars quæque suo congrueret titulo*. prop. *syn*. Cōnxĕnĭo, quadro cōnsŏno, cōnsēntĭo.

cōngrus, gr. *Węgorz morski*.

cōngrŭus, *Przyzwoity*.

cōngylis, icis, gr. *Rzepá okrągła*, Ratttig.

Congyro, *Otaczam*, *Kupię*.

CONI

Cōnia, ~~*pro*~~ *Cĭconia*, *aphæresi ridicula*, *in Boćian* & *Zadátek*.

cōnjēctānĕa, *Kśiąszki zbiéralne*, *Domysł*.

cōnjēctans, *Ná domysł*.

Conjectarium, *Cicer*. *apud Nonium corr*. *Consectarium*.

Conjēctātoriè, *Domyślnie*, *Ná domysł*.

cōnjēctĭo, *Domysł*, *Rzucánie*, *Wieszczbá*.

cōnjēcto, as, *Dorozumiewam się*, *Osadzam więzniá*, & *sub Zgádni mi*.

cōnjector, *Domyślacz*, *Gadácz*, *Wieszczek*.

cōnjēctor somniorum, conjectrix, *Sennik*.

cōnjēctūra, *Domysł*. Muthmassung. *Augurium ratio est*, & *conjectura futuri*. Ovid. *syn*. Cōnjēctĭo, opĭnĭo, sūspĭcĭo, dīvīnātĭō.

Conjēctūro, *ás*, conjectura assequor, ducor, *Dorozumiewam się*, *Ná domysł*.

cōnjēctūrālis, *Domyślny*.

cōnjectus, ūs, *Rzucánie*, *Ciśnięnie*, *Poćisk*.

cōnjĕctus oculorum, *Wéyrzęnie.*
Cōnĭfer, *coniger*, *Spiczásty*, *Szyszkorodny.*
cōnjĭcĭo, *Wrzucam*, *Dorozumiewam się*, *Zgádnąć*, *Zrzucám*, *Kryię się* 1. *Składam-winę*, *Nabawiam*, *Wmieszáć się*, *Podżiewam się.* *Wpádam* 1. Zusammen werffen / muthmassen. --- *Salices & grandia conjice saxa.* Virg. *syn.* Aūgŭror, dīvīno, sūspīcor, conjĕcto, *vel* jăcĭo, īnjĭcĭo.
conjĭcĭo in tricas, *Zádáję trudność.*
Conīla, *lege Cunila.* cōncīsco, as, *Trykam.*
cōnīstērĭum, gr. *Piaskownia zapáśnicza.*
cōnīstĭcus, gr, *sub Piaskuię.*
Conjūcundor alicui. Ecclesiastici 37. *Dobrey mẽśli pomagam.* Cōonjŭga, *æ*, *Zoná.*
cōnjŭgale jus, *Slub máłżeński.*
cōnjŭgālis, conjugiālis, *Małżęński.* Ehelich. *Dii conjugales, tuque genialis tori.* (Iamb.)
Conjugata, apud Rhetores sunt verba ejusdem originis, ut Sapiens, sapienter, sapientia. Cic. qui etiam Conjuncta vocat.
cōnjŭgātĭo, *Związánie*, cōnjŭgātor. *Sprzę-* (*gacz.*
cōnjŭgis, is, *sub Społsprzeżnoy.*
Cōnjŭgĭum, *Stadło*, *Małżęństwo*, *Pará*, *Złaczęnie.* Die Ehe. *Ni dare conjugium, & dicto parere fatetur.* V. *syn.* Cōnūbĭum, Hymĕnæi. *epith.* Stăbĭle, fĭdēle, fīdūm, sŏcĭāle, sanctum, firmum, săcrum, sŏllĭcĭtum, pĕrēnne, fĭdēle, gĕnĭāle faūstum fēlix, pŭdĭcum, sŏcĭum, cōncors, ămīcum, Sōlēnne. *phr.* Tædæ jŭgāles, sŏcĭāles. Sŏcĭi cōnsōrtĭa lēcti. Cōnnŭbĭāle jŭgum. Jūra tŏri. Lēcti sŏcĭālĭa jūra sacra jŭgālĭa. Thălămi, Tŏri fœdus. Dēbĭta jūra tŏri. Sŏcĭālis ămor. āt tĭbi ĕgo ĭgnārus thălămo, tædāsque părābam. Quāmvis cōnnŭbĭa nōstra prŏcōrum Tūrba pĕtat stŭdĭis. Pēr ŏmnĭbus nōstra prŏcōrum Tūrba pĕrat stŭdĭis. Pēr cōnnŭbĭa nōstra, pĕr īncĕptos hўmĕnæos. Cōnjŭgĭum pĕr lūtra nŏvem sīne crīmĭne cōncōrs ūnum hăbŭi. Quōd sī fēlĭcĭor ēssēm, nēc mĭhi cōnjŭgĭum fāta īmpōrtūna nĕgārent Rex tĭbi cōnjŭgĭum ēt quæsĭtas sāngvĭne dōtes ăbnĕgat, ēxtērnusquē in rēgnum quærĭtur hæres.

cōnjŭgo, as, *Złączam*, *Sprzągam*, Zusammen binden / jochen. *Conjugat excelsum tabulis laquearia pictis*, M. *syn.* Jŭgo, jūngo: cōllĭgo, as.
Cōnjŭgŭlus, myrtus, *Cato.* Conjugula myrtus, *Plin.* 1.
cōnjugata, *Społzrosty*, *Społsprzężony.*
cōnjŭgus, *Sprzężony*, *Jednego stadła*, *Parą.* (*gołem.*
Eheleut. *Conjuga permisit, servatus & extulit aras.* F.
cōnjūncte, conjunctim. *Pospołu Sćiśle*, *O-*
cōnjūnctĭo, conjunctus, us, *Złączenie*, *Przyiaćielstwo.*
Coniunctio, pars orationis apud Grammaticos, *Priscian. Carisi. nectens vel ordinans dictiones.*
cōnjūnctĭōnem dirimo, perfringo, *Rozbrat-* (*czynię.*
cōnjūnctis sententiis, *Zgodnié.*
Coniunctivus modus, idem Subiunctivus.
cōnjūnctus, ti, *Złączony.* Conjunctus amicitiā, gratiā, officiis, *Przyiaćiel* 2. conjunctus consvetudine, societate, usu, *Towarzysz.*
cōnjungo, *Złączam* 1. 2. *Spajam*, *Spinam*, *Sprzęgam*, *ziednoczyć.*
Cōnīvŏlus, *Origo eadem quæ vocis Conivum, sub Nierozwiniony* 2. *Stulony*, *Slep.*
cōnjūrātĭo, *Sprzyśiężęnie.*
cōnjuratus, conjurator, *Sprzyśiegły*, *Popisowy.* Zusammen geschworen. *Conjurata tuas rumpere nuptias.* (Asclep.)
cōnjūro, *Sprzyśięgam się*, *Zgadzam się.* Zusammen schwören. *Altera poscit opem res & conjurat amice.* Hor. *syn.* Cōnspīro, īnsĭdĭor, *vel* (*jurc.*
cōnjūx, *adject.* *Społsprzężony.*
cōnjūx, *vel* conjunx, *sub. hic, hæc.* *Małżonek*, *żoná.* Das Eh weib. *Exemplumque bonæ coniugis esto mihi.* Ovid. *syn.* Uxor. spōnsa. *epith.* Pŭlchra, grāta, sŏllĭcĭta. *phr.* Sŏcĭāta fœdĕre lēcti. Sī qua tĭbi sponsa est. Sērvāns cāsti sŏcĭālĭa fœdĕra lecti. Mūltos dĭlēcta pĕr annos. Sĭmĭlis probitāte mărīto. Făcĭēns vĭrum pŭlchra prōle părēntem.
Cōnīvum, *à coëundo, dictum videtur. Kłobuczki.*

Cōnīza, *lege Conyza. Conlātro's as, Lżę 1.*
Conlazo, Rozprzestrzeniam.
Conlūco, *lege* Colluco,
Connătātio, cōnnăto, *sub Społpływam.*
Connatio, ibidem, & *sub Społzaletnik.*
Cōnnĕcto, *Wiążę 1. Zawięzuię 1. zwięzuię, złączam.* Zusammen binden. *syn.* Nĕcto, ănnĕcto, jūngo, ădjūngō, cōnjūngo, ăddo, cōpŭlo, ăllĭgo, cōmpōno.
cōnnĕxĭo, connexum, xi, cōnnĕxus, us,
cōnnĕxĭvus, *Złączaiący.* (*złączenię.*
cōnnĕxus, xi, *Spojoni.*
cōnnītor, *Usiłuię, Operiam się, Usadzam się, Pnę się.* Sich unterstehen. *syn.* Nītor, īnnītor, cōnor.
cōnnīvĕntĭa, *Przeglądánie.* übersehung.
cōnnīvĕo, ivi, & xi, *Mrugam często, Stulam, Przeglądam 4.* Durch die Finger sehen, verschonen. *Connivens, oculis ibat, lucoque ferebat.* Sil. *syn.* Dīssĭmŭlo, īndŭlgĕo, pārco.
Connīvum, idem Conivum.
Cōnnŭbĭālĭs, *Małżeński.* Zur Hochzeit gehörig. *Tradere mirificis, dum connubialia festa.* Mart.
cōnnŭbĭum, *Małżeństwo.* Die Ehe. *Hectoris Andromache, Pyrrhi in connubia servas.* Virg. *vide Coniugium.*
cōnnūbo, *is, żenię się. Connumero,* Policzam.
Cōnŏīdes, is, gr. *Kończáto okrągły.*
Cōnnūdo, Obnażam.
cōnōpēorum animal, *Komor.*
cōnōpēum, gr. *Namiotek.* Ein Vorhang.
cōnor, *Usiłuię.* Unterstehen. *Molliter impresso conor adire toro.* Prop. *syn.* Tēnto, nītor, ēnitor, cōntēndo, mōlĭor, īncūmbo, āggrēdĭor, cōnnītor, ānnītor. *phr.* Vīrĭbus ēnīti, tōto cōnnīti corpŏre. Cōnāri plūrĭma frūstra. Mōlīmĭne măgno tēntāre. Vīres ōmnes īmpēndĕre, ădhĭbēre, īnstāre, ātque ōmnes īmpēndĕre vīres. Hōc acrĭus ōmnes īncūmbunt. Fērt īngēns tōto cōnnīxus cŏrpŏre fĕrrum. Hūc ōmnes vērtēre vīres, ōmnĭa cōnāndo dŏcĭlis sōlērtĭa vīncit. Fāle āggrĕssi sācrāto āvēllĕre tēmplo Pāllādĭum. Cāptīvus pătrĭos tēntat ădīre fŏcos. Tēr cōnātus ibi cōllo dăre brāchĭa cīrcum īlle sĭmul mănĭbus tēntat dēvēllĕre nōdos.

CONQ.

Cōnquadrātus, *Czworogránisty.*
cōnquădro, *Czworogranisto czynię.*
cōnquăssātĭo, *Poruszęnie się, Stłuczęnie.*
cōnquăsso, *Trzęsę 2. Tłukę 4.*
cōnquăssor, *Utrząść się*
cōnquĕror, *Uskarzam się 1. 2. Narzekam.* Klagen. *Conqueror, ire à me seria verba precor.* Tjb. *syn.* Quĕror. *phr.* Quĕrēlas, quēstus, fūndo, ēffūndo, ēdo prēmo, prōmo, prōfĕro, pĕctŏre rūmpo quēstus, ēffūndo. *vide Queror.*
conquexi sub Uczepnąć.
cōnquiesco, *Odpoczywam 1, Przestáię, Ustáię co, Ucicha. Kocham się.* Ruhen. *syn.* Quĭēscō, rĕquĭēsco, cēsso, dēsĭno.
conquĭnĭre, Uczepnąć. syllabæ qui, anceps quantitas, tamen aliqui potius corripiunt.
conquĭnisco, idem, & Nachylam się.
cōnquīro, *Zdobywam się, Szukam, Zbieram 1.* Mit Fleiß suchen, erforschen. *Non illi studium vulgo conquirere amantes.* P, *syn.* Quæro, scrūtor, pērscrūtor, īnvēstīgo, vēstīgo, *v. Quæro.*
cōnquīsītē, *Wytwornié.*
cōnquīsītĭō *Wynáleżienie, Szukánie.*
cōnquīsītor, *Popisowy woienny, Podchwytácz, śpieg.*
cōnquīsītus, *Wybrániec. Wyborny.* Genau gesucht. *Conquisita diu, dulcique reperta labore.* L. *syn.* Quæsītus.
congrĕgio, onis, Poyrzenie, Okolicá.
conregione, Náprzećiwko. conregno, Społkroluię
conrĕsuscito, Społwzbudzam. Ad Ephesios 2. sermo est de mortuis.
conrĕus, Społobwiniony.
conruspor. Zbieram 1. Szukam, Wyszperáć.

CONS.

Cōnsălūtātĭo, *Pozdrawiánie.*
cōnsălūto, *Pozdrawiam 1. Witam się.*

Cōn-

cōnsānēſco, *Wzmagám, Goi ſię.*

cōnsāngvīneus, *Krewny* 1. Blutsfreund. *Et Conſangvineus lethi ſopor, &c.* Virg. *ſyn.* Cōgnātus, ădnātus, prōpīnquus, affīnis, *phr.* Cōnsāngvĭnĭtātĕ prōpīnquus. Cōnsōrs gĕnĕris. Cognāto sāngvĭnĕ vīnctus. ſtīrpe, ăb ūnā. Sāngvĭne nātus ĕōdĕm jus ălĭquod făcĭūnt ăffīnia vĭncŭla nōbis. ăb īisdem fōntibus ōrti, Dūcūnt ăb ĕōdem ſtēmmăte rāmum īisdem mājōrĭbus ōrtus ĕōdem ſāngvĭne prōgnāti. ĕădem quos līnĕa jūngit ſtēmmătis. Gĕnus ămbōrum fundit ſe ſāngvĭnĕ ăb ūno.

cōnsāngvĭnĭtas, *Krewność.* Blutsfreundſchafft. *-Impacata conſangvinitate ligavit.* St.

cōnsānāre, *Zlěczyć.* Conſānari, *Goi ſię.*

cōnsārcĭnātor cauſarum, lĭtium, *Prokurator* 2. *Práktyk* 2. (*ſłam* 2.

cōnsārcĭno, *Szczyc* 1. *Zſzywám, Kleię, Zmy-*

cōnsārtĭo, *Wſkopywam* 2. *Grábię.*

cōnſaūcĭo, *Ránię,*

cōnſcĕlĕrātus, *Niecnotliwi.* Laſterhafftig. *Conſcelerata pia diſcernit vincula ſede.* V. *Sceleratus.*

cōnſcĕlĕro, *Gwałcę, Zmázáć co* 2.

cōnſcēndo, *Wśiadam* 1. *Wſtępuię.* Auffſteigen. *Conſcendebat equos, pátrio mucrone relicto.* Virg. *ſyn.* Scăndo, ăſcēndo, sŭpĕro. *phr.* Cōnſcēndĕre in ĕquum. Bis dēnis Phrўgĭum cōnſcēndi nāvĭbus æquor.

cōnſcēnsĭo, *Wśiadánie.*

cōnſcĭēntĭa, *Sumnienie, Wiádomość, Porozumienie.* Das Gewiſſen. *Abacta nulla Vera conſcientia.* (Jamb.) *epith.* Mōrdax, mōrdēns ſtĭmŭlans, crŭcĭāns, dūra, rĕmōrdens, tōrquens. *phr.* Cōnſcĭa mēns, ănĭmus cōnſcĭus, Tēſtis dŏmēſtĭcus, ſtĭmŭlus īntĕrĭor. Quōs dīrī cōnſcĭa făcti mēns hăbet ăttŏnĭtos, & sŭrdo vĕrbĕre cædit. Nōcte dĭēque sŭum gēſtāre in pēctŏre tēſtem. Nil cōnſcīre sĭbi, nūlla păllēſcĕre cŭlpa. Prætĕrĭtis ădmīſſa mălis pĕccāta rĕmōrdēns, ăſsĭdŭus in pēctŏre tēſtis. Cŏrrōdēns vērmis. Cārnĭfĭces hăbĕt ŏccŭltos cōnſcĭēntĭa mōrdēns. Quī măgis ātque măgis tōrquent quām vērbera pēctus ŏccūltum quătĭens ănĭmos tērrōre flăgēllum. Hī ſunt quī trĕpĭdānt & ad ōmnia fūlgŭra păllēnt cum tŏnat, ĕxănĭmes prīmo quŏque mūrmŭre cœli. Hăbĭtāns ſub ălto pēctŏre.

cōnſcĭēntĭa mordeor, *Sumnienie mam,*

cōnſcĭēntĭæ angor, *Sumnienie trwożliwe.*

cōnſcīndo, *Rozdzieram, Drápię* 1. *Lżę* 1. *Szczypię* 4.

cōnſcĭo, *Czuię ſię* 2. Bewuſt ſeyn. *Nil conſcire ſibi, nulla palleſcere culpa.* Hor. *ſyn.* Cōnſcĭus ſum. tēſtis mĭhi ſum,

cōnſcīſco, *Uchwalam, Dopuſzczam ſię, Stanowię* 1. *Nábáwiam kogo, Zbroić co, Zabiiam ſię.* Etwas mit ordnen. *ſyn.* Dēcērno, *vel* īnfĕro.

cōnſcīſūra, *Dźiurá, Roſpor.*

cōnſcĭum facio, *Zwierzám ſię.*

cōnſcĭus, *Swiádom, Wiedzący, Społwiedzący, Czuiący ſię.* Bewuſt. *Conſcius audacis facti caudamque remulcens.* V. *ſyn.* Pārtĭcēps, sŏcĭus teſtis, *vel* rēus, nŏcēns.

cōnſcĭus ſum, *Czuię ſię, Wiem co ná cię.*

Conſcreor. Popluwam. Cōnſcrībillare, *Pokreślić.*

cōnſcrībo. *Spiſuię, Popiſuię* 1. 3. *Piſze* 2. *Wybiiam, Pokreślić.* Beſchreiben. *Ordinis extremus conſcribi in ſecula civis.* S. *ſyn.* Scrībo, īnſcrībo, cōmpōno, *vel* cōllĭgo, cōgo.

cōnſcrīptĭo, *Spiſowánie, Spiſek.*

cōnſcrīptor, *Piſarz* 1. *Dźieiopis.*

cōnsĕcāre, *Zśiekáć.* cōnsĕcrānĕus, cōnſecratus, *Poświęcony.* Cōnſĕcrātio, *Poświącánie.* Cōnsĕcrātor, *Poświęćićiel.*

cōnſecro, *Poświącam* 1. *Ofiáruię* 1. *Kánonizuię.* Weyhen. *Poſt fata conſecratus, & templis datus.* (Jamb.) *ſyn.* Sacro do, dĭco, dĕdĭco.

Conſectaneus, 1. *alios ſequens, conſentiens, Calepin. Caſaubon.*

cōnsĕctārĭum, *Zámknięnie* 5.

cōnsĕctārĭum ēſt, *Idźie zá tym.*

cōnsĕctārĭus, *Náſtępny.*

cōnsĕctātĭo, *Nábywánie, Sádzenie ſię, Wytrwanie, Gonięnie, Staranie, Chwytánie.*

cōnsĕctātor, *Zábiegacz.* Cōnsĕctĭo, *Rąbánie.*

cōnsĕctor, aris, *Násláduię, Scigam, Zábiegam*

gam 5. **Dośćigam**. *Jdę zá kim, Stáram ſię. Chodzę* 5. *Zdobywam ſię. Wyráźić chcę.* **Nachfolgen/nachgehen.** *ſyn.* Sĕctor, sĕquor: pērsĕquor, cōnsĕquor: aūcŭpor, cāpto.

cōnsĕcūtĭo, *Nábyćie Náſtępowánie.*

consĕdeo pro Consĭdeo. *ad Epheſios* 2.

consĕdo, onis, Społ *śiedzący, Siedzący podle.*

conſellæ hæ, in Stolec 1.

consēmĭnālis, consemineus, *Mieſzány.*

cōnsĕneſco. *Stárzeię ſię, Zſtárzeć ſię. Niſzczeię, Gnuśnieię.* **Alt werden.** *Maceſco, conſeneſco. tabeſco. miſer.* (Jamb.) *ſyn.* Sĕnĕſco, sĕnex fīo.

Conſenior 1. *Petri* 5. *qui & ipſe eſt presbyter. quæ vox plures ſenſus habet.*

cōnsēnſio, *Zgadzanie, Zgodá, Zezwolęnie, Spiknięnie, Jednomyślność.*

cōnsēnſu omnium, *Zgodnie.*

cōnsēnſus us, *Zezwolęnie, Przyzwolęnie Zgodá, Proporcya* 1. *Skłonność* 3 **Gleicher Sinn/ Einwilligung.** *ſyn.* āſsēnſus, *vel* cōncōrdĭa. *epith.* āmicus, quæsītus, făcilis *phr.* Cōnsŏnat āſsēnſu pŏpŭli, prĕcĭbuſque făventum Rēgĭa. *v.* (*Conſentio.*

cōnsēntānĕum ēſt, *Przyſtoi,*

cōnsentānĕus, *Przyſtoyny, Przyzwoity Zgádzáſię, Zgodny.*

Conſentia ſacra. Feſta, quæ ſtatuta ſunt ex conſenſu multorum; ut familiarum gentium. Et Conſentes dii apud Varronem earundem.

cōnsēntĭens, *Zgadzaiący ſię, Zgodny.*

cōnsēntĭo, *Zgadzam ſię, Zezwalam.* **Verwilligen/ gleiches Sinnes oder Meynung.** *Conſentire ſuis ſtudiis, qui crediderit te.* Hor. *ſyn,* Cōnvĕnĭo. āſſentĭo, āſsēntĭor. ānnŭo, cōngrŭo, *phr.* Mēns ōmnĭbus ūna eſt. ōmnĭbus īdem ănĭmus. Cūncti āſsēnſere. īdem ōmnes sĭmul ārdor hăbet, Cūnctæ sĭmul āſsēnsēre cŏhōrtes Quod sī Dĕus ōre sĕrēno ānnŭĕrit, Nōn āvērsāta pārēnti ānnŭit. Dīcta Jŏvis pārs vōce prŏbānt, stĭmŭlōſq; frĕmēnti ādjĭcĭunt, ălĭi pārtes āſsēnsĭbus īmplēnt. Sīc ĭlle ēffātus, & ōmnes āſsēnsēre ănĭmis, nūtuque & murmure læto.

cōnsēntit, *Przyſtoi. Conſepelio, ſub Grzebię.*

cōnsēpĭo, *Ogradzam* 1. *Zagradzam* 1. **Einzäunen.** *ſyn.* Sēpĭo, mūncio, claūdo.

cōnsēptum, *Grodź, Zámknięnie. Oſadá.*

cōnsĕquens, *Náſtępuiący.*

cōnsĕquens eſt. *Jdźie za tym.*

cōnsĕquēnter, *Náſtępnie, Porządkiem, Zátym*

cōnsĕquēntĭa, *æ, Náſtępowánie,* & ſub *Jdźie zátym.*

consĕquēntĭa, *ium à Conſequens neutro, ſub Zámknięnie domu. Conſequio, hæ Orſzak.*

consĕquium, Naſtępowánie, Pácholſtwo.

consĕquor, *Náſtępuię* 1. 2. *Sćigam, Dośćigam, Jdę zá kim, Pośládować, Chwytam, Doſtaię* 1. **Poymuię** *myślą.* **Erlangen/nachfolgen.** *Conſequor hic, ut me nec timeat, nec amet.* M. *ſyn.* Sĕquor, *vel* ădĭpīſcor, ācquīro, păro. cōmpăro. āſsĕquor. *v. Acquiro, vel* æmŭlor, (ĭmĭtor

conſequus. *Náſtępuiący.*

cōnsĕrēnat, *Wyiaśnia ſię.*

cōnsĕro, rui, *Potykam ſię* 4. *Záſadzam,* & in *Złączam.* **Zuſammenſetzen.** *Conſerimus multos Danaum dimittimus Orco. ſyn.* Mīſcĕo, īmmīſcĕo, cōnjūngo, cōnnĕcto, cōnfĕro. *phr.* Mūltāquĕ pēr cæcam cōngrĕſsi prælĭa nŏctem. Cōnsĕrĭmus, Lōrīcam cōnsērtam hāmis aūrōque trĭlīcem.

cōnsĕro, evi, *Záśiewam, Sádzę płonki, Zyznym czynię.* **Beſäen / bepflantzen.** *Conſerere atq; Olea magnum veſtire Taburnum. ſyn.* Sĕro, īnsĕro, sēmĭno, plānto. *phr.* ēn queis cōnsērĭmus agros.

cōnsērte, *Sćiśle.* consērtĭo, *Spoięnie.*

cōnsērtor, *Potykácz, Przęćiwnik.*]

cōnsērtus, *Splećiony.*

cōnsērvātĭo, *Chowánie.*

cōnsērvātor, *Obrońićiel, Obrońcá.*

conſervĭtium, Społniewola.

cōnsērvo *Zachowuię* 1. 2. *żywię,* **Pochowáć,** *Przeſtrzegám* 3. **Bewahren/ beſchirmen.** *Conſervabat opes humilis caſa, mitia porro.* P. *ſyn.* Cūſtōdio, tŭĕor. tūtor, sērvo. āſſērvo,

cōnsērvorum laſsitudo, *Smaganie.*

Cōnsērvus, *Społniewolnik.*
consērvŭla, *Seneca, Rhetor.*
cōnsēſſor, *Społsiadaiący. Siedzący 2. 3.*
cōnsēſsus, *Zgromadzenie, 3. Siedzący,*

CONSI

Cōnsīdeo, es, *Siedzę 1. Siadam 3. Społsiedzę Upada morze.* Beyeinander sitzen. *ſyn.* āſsīdeo, āſsīdo, ūna sēdēo, *vel* quiēſco. mŏror, cōmmŏror, cōnsīſto, cōnsīdo.
Conſiderantia. Cic.corr. inconſiderantia.
cōnsīdĕrātē, *Opátrznie, Bacznie.*
cōnsīdĕrātĭo, *Upátrowánie, Przypátrowánie, Rozważanie, Opatrzność.*
Conſiderator, Przypatruiący ſię, Rozważacz.
cōnsīdĕrātus, *Baczny, Opátrzny, Oſtrożny.*
cōnsīdĕro, *Rozważam co, Przypatruię ſię, Oglądam 1. Náradżam ſię, Rachuię ſię.*
cōnsīdo, is, *Siadam 3. Sádowię ſię, Siedzę u ſtołu, Uſtáię co, Uſtáię ſię co, Upáda co ná doł, Poſtánowić ſię.* Niedersitzen. *vide ſupra Conſideo. Vultis & his mecum pariter conſidere regnis.* Virg.
cōnsīgnātĭo, *Pieczętowánie, Swiadectwo Moniment, Zegnánie.*
Conſignatius, Conſignatiſsĭmè. *Wyráźnie,*
Conſignificātĭo, Obwieſzenie,
cōnsīgno, *Pieczętuię Piſzę 2.* Versieglen. *ſyn:* obsīgno, sīgno, firmo, *vel* dēpōno.
cōnsīgno publicis, literis, munimentis. *W wodzę w kśćiegi.*
Consĭlēre, *Umilknąć,* conſileſco idem, &. *Ucicha.*
cōnsĭlĭa ſtruo, *Zmawiam ſię.*
consĭlĭārius, Conſiliator, ſubſt. *Porádnik,*
cōnsĭlĭārĭus, adject. *Porádny. (Senator.*
cōnsĭlĭgo, *Gotzykwiat, Płucnik żiele.*
cōnsĭlĭis, in, ad cōnſilium adhibeo, *Rádzę ſię.*
cōnsĭlĭi magni, *Rozſądny.*
cōnsĭlĭo, *Umyślnie, Coſitio as. Pilśniánego co robię*
cōnsĭlĭo, is, *Wſkákuię.*
cōnsĭlĭo meo, *Zá radą moią.*
cōnsĭlĭo princeps, *Ráycá.*
cōnsĭlĭor, aris, *Rádzę 1. Náradzam ſię.*

cōnsĭlĭōrum dux, moderator, miniſter, auctor, ſocius, *Porádnik, Rádźićiel.*
Conſiliōſus, Porádny.
cōnsĭlĭum, *Ráda 1. 2. 4: Poráda, Naradzánie, Sąd 2. Spoſob, Przemyſł, Koniec ſpraw, Rádziecki dom.* Ein Rath/Rathschlag. *Conſilium ne ſperne meum, tibi fama petatur.* Virg. *ſyn.* Sēntēntĭa, mēns, sēnſus, judĭcĭum, ănĭmus. *epith.* ārcānum. prōvĭdum, sālūtāre, ūtĭle, fĭdēle, ămĭcum. quæsītum sēcrētum, cæcum, mātūrum, sălūtĭfĕrum. *phr.* Quīs jām sōlātĭa vĭcto cōnsĭlĭumq; fĕrat? ādmŏnĭtu cœpi fŏrtiorēſſē tŭo. Cōnsĭlĭum nōbīs rēſque lŏcūſque dăbunt. ārcānum jŏcōſo cōnsĭlĭum rētēgis Lyæo.
cōnsĭlĭum alicujus ſequi, ſub *Rádá 1.*
consĭlĭum ſanctius interiuſq; quaſi *Rádá táięmna.*
consĭlĭum do, affero, *Rádzę.*
cōnsĭlĭum accipio. capio, exquiro, peto. *Rádzę ſię.*
conſimil. consĭmĭlis. *Podobny.*
cōnsĭmĭlĭter, *Podobnie.*
Consīpĭo. is, ſub *Trácę.* *Conſiptus.* ſub *Zagradzam.*
conſiſto, Záſtanowięnie ſię.
cōnsīſto, *Záſtanawiam ſię, Niedobiegam, Uſtáię co, Otrzymác ſię, Pokázuię ſię, Stoię w ſpráwię. Oſtáię ſię, Zoſtáię ſię.*
cōnsīſtĕre mente, animo, *Uſpokoić ſię, Przychodzę kſobie.*
Cauſiſtorium *Konſiſtorz, Sądowa Sala,* & *Rádá táięmna 2.*
cōnsĭtĭo, *Siánie.* Consĭtor. *Sádownik.*
cōnsĭtor uvæ, *Winiarz.* Cōnsĭtūra, *Záśiew.*

CONSO

Consobrīnus, *Wuieczny, Stryieczny, Ciotczány.* Schwester-Sohn. *ſyn.* āgnātus, cōgnātus, affinis, prōpĭnquus.
cōnsŏcer, *Społświekier.*
consŏcĭātim, *Społecznie.*
consŏcĭātĭo, *Stowárzyſzenie, Złączenie.*
consŏcĭo, *Złączam.* Zugesellen. *Umbram hoſpita-*

ſpiralem conſociare amant.(Aſclep.)*ſyn.* jūngo, cōnjūngo, sŏcĭo.

cōnsocio conſilia, ſub *Spiknąć ſię.*

cōnsōlābĭlis, *Pocieſzny, Łácny do cieſzenia,*

cōnsōlātĭo. *Cieſzenie, Pociechá.* Troſt. *ſyn.* Sōlāmĕn, sōlātĭo, sōlātĭum, *vide Solatium.*

cōnsōlātor, *Pocieſzyciel*, conſolātōrius, *(Pocieſzny.*

consŏlĭda. Zywokoſt.

consŏlĭda regalis, Oſtrożka. Conſolidatio, Utwierdzenie. cōnsŏlĭdo, Spajam. *Utwier.* *(dzam.*

Consŏlĭno, pro conſōlo priſcum. Rádzę.

consōlor, *Cieſzę, Cieſzę ſię.* Tröſten. *His me conſolor victurum ſuavius ac ſi.* Hor. *ſyn.* Sōlor lĕvo, *vide Solor, ari.*

cōnsōmnĭo, *Sni mi ſię. Zábażyło mu ſię, Zmyślam 1.* *(Głoś.*

cōnsŏnans, *Zgádzaiący ſię, Brzmiący, & in Conſonantes literæ apud Grammaticos ſunt, quæ per ſe nec ſyllabam facere, nec efferri poſſunt, ſine vocalium præpoſitarum vel poſtpoſitarum auxilio Diomed.* Conſone, *Terentiano:*

cōsŏnāntĭa, *Melodya, Zgodny dźwięk.*

cōnsŏno, *Zgadzam ſię.* Mitthonen Zuſammen ſtimmen *Conſonat omne nemus, ac emq; incluſa. &c. ſyn.* Sŏno, rĕsŏno, pĕrsŏno, *vel* cōnsēntĭo, cōnvĕnĭo.

cōnsŏnum eſt, *Przyſtoi.*

cōnsŏnus, *Zgadny, Stroyny.* Gleichſtimmlig. *Habitus noti, & vox conſona linguæ:* Sil.

cōnsōpīre, *Uśpić.* cōnsōpĭor, *Uſypiam.*

cōnſors, *Ucześnik Towárzyſz, Społkuiący,* Mitgenoß. *ſyn.* pārrĭcēps sŏcĭus. *phr.* Cōnsōrs, sŏcĭūſque lābŏris.

cōnſors tori, *Małżonek.* Cōnsōrtĭo, onis, & cōnsōrtĭum, *Towárzyſtwo 1. Złączenie.*

cōnſpēctor, Pátrzacz. Cōnſpēctus, ti, *Okazáły.*

cōnſpēctus, us, *Weyrzenie, Obliczność, Widok 2.*

cōnſpērgo, *Pokrápiám, Poſypuię 2. Rozczyniam,* & ſub *Pſtrze.* Beſprengen. *ſyn.* āſpērgo, pērfūndo, ſpārgo.

conſperſio: ſub Kompleksya, & Rozczynione.

CON

cōnſpĭcĭlium, conſpicillum, *Strážnicá, Okulary*

Conſpĭcio, ouis, Poyrzenie.

cōnſpĭcĭo, *is, Obaczam co, Widzę 2. Upátruię 2. Uyrzeć co,* Patrzam. Anſchauen/beſchauen. *Et precor illi ipſi conſpiciare ſenex.* Ped. *ſyn.* āſpĭcĭo, cōnſpĭcor, cōnsīdĕro, vĭdĕo intŭĕor, *vide Aſpicio.*

cōnſpĭcor, *Widzę 2. Obaczam co.* Geſehen werden. *Fontibus in liquidis quoties me conſpicor ipſe.* Ovid. *vide ſupra Conſpicio.*

cōnſpĭcŭus conſpiciendus. *Okazáły, Widoczny 2. Znákomyty, Znáczny: Wielki 1.* & in *Kraſny.* Achtbar/ ſchembar. *Occultum ſtellæ conſpicuumq; polum.* Ovid. *ſyn.* cōnſpĭcĭēndus, clārus. pērſpĭcŭus, illūſtris.

cōnſpīrans, *Zgadzáiący sie, Zgodny.*

cōnſpīrātè, conſpiratùs, *Zgodnie.*

cōnſpīrātĭo, *Spiknięnie się. Zmawiánie się, Zgodá, Zgadzánie się.* Vereinigung/ Verbündnüß. *ſyn.* cōnjūrātĭo: cōnsēnſus, cōncōrdĭa.

cōnſpīrātus, ti, à *ſpira, Skupiony.*

cōnſpīrātus, ti. à *ſpiro. Przyśiegły.*

cōnſpīrātus. us. à *ſpiro. Spiknięnie, Zmawiánie się.*

conſpīrĭtus, us. Zgodá.

cōnſpīro, à *ſpira, Kupię, Zwiią ſię wąż.*

cōnſpīro, à *ſpiro, Znawiam ſię,* Spiknąć ſię, *Zezwalam ſię.* Zuſammen ſchwören/ oder ſich zuſammen verbinden. *Æreaq; aſſenſu conſpirant cornua rauco.* Virg. *ſyn.* cōnjūro, cōnsēntĭo, cōnvĕnĭo

cōnſpīſsātus. *Twárdy,* Cōnſpīſſo, *Zgęſzczam*

Conſpōlium. Arnob. libi genus in ſacris.

conſpondeo, ſub Społrękoymia.

conſpōnsio, Obietnica. & ſub *Zákłádnik 2.*

cōnſpōnſor, *conſponſus, Obiecownik,* Społrękoymia., Sprzyśięgły, *Wierny.*

cōnſpŭo, conſputo, Pluię *ná co.*

cōnſpūrcātus, *Pomázány.*

cōnſpūrco, Plugáwię.

CONST

Cōnſtăbĭlĭo, *Utwierdzam.*

cōnstāgno, *Rozlewa rzeką.*

cōnstāns, *Stały.* Constanter, *Stále.* Standhafftig/ tapffer. *syn.* Fīmus, īmmōrtus, īmmōbīlis, tēnax, *phr.* Prōpōsīti tēnax. Mēns nēscīa flēcti. Nēque me sēntēntīa vērtit. Nūlla mēam vērtet sēntēntīa mēntem. Sī mīhi non ănīmo fīxum īmmōtumque mănēret. Quōd sĕmĕl ōre prōfūdi. Nūlla īmmūtābīt vēntūri tēmpōrīs ætas. Sēdet vūltu grăvītas īmmōta sĕrēno. Pērstītit īlle ănīmo vūltūquē īmmōtus ĕōdem. Nūllis frāngītur īlle mīnis. Mētus ōmnes & īnēxōrābīle fātum sūbjēcit pĕdībus, īllum nōn pŏpŭli fāsces nōn pūrpūra Rēgum flēctit mōvēt, turbat. Fōrtūnæ sūbdēre cōlla nēscīus, haūd ălīo vūltu quām si cōnvīva jăcērēt, īntēr plēna mēri rēdīmītus tēmpōra sērtis. Fōrtūnāmquē tŭens ūtrāmquē rēctus. Invīctum pōtŭit tēnēre vūltum. Tālia pērstābat mĕmōrāns fīxusquē mănēbat. Ille nīhīl vūltum mūtātus. Inānēs pērdit, ăīt, lăchrȳmas. Sēd nūllis īlle mōvētur flētībus, aut vōces ūllas trāctābīlis aūdit. Jūstum ātquē tēnācem prōpōsīti vīrum. Nōn cīvīum ārdor prāva jūbēntīum. Nōn vūltus īnstāntis Tȳrānni mēnte quătit sōlīda, nēque Aūster, nec fūlmīnāntis māgnā Jōvis mănus. Sī frāctus īllābātur, ōrbis, īmpăvīdum fērient rūīnæ. Flāmma Mĕlĕāgrus ăb īlla ūrītur, & cæcis tōrtēri vīscēra sēntit īgnībus, ac māgnos sūpērat vīrtūte lăbōres. Nēc tămen hīc mūtāta quīes prōbītāsve sēcūndis īntūmŭit, tēnēr īdem ănīmus, mōrēsquē mŏdēsti fōrtūna crēscēnte mănent.

cōnstāntīa, *Stálość, Pewność.* Standhafftigkeit. *syn.* Grăvītas. *epith.* Impĕnētrābīlis, īnvīcta, fīrma, īntrēpīda, sēcūra, fōrtis aūdax, gēnērōsā; māgnănīma, vīrīlis, stābīlis, īmmōbīlis, īmpăvīda, pērpētŭa, māgna, impătīens īntērrīta, stūpēnda, īnēxpūgnābīlis. *phr.* ănīmus fīrmus, cōnstāns, īmmōbīlis, īmmōtus, Mēns, nēscīa flēcti. Cōnsīlīum fīrmum. Mēns īnvīcta mīnis: nēscīa mŏvēri. vūltu grăvītas īmmōta sĕrēno.

cōnstat, constat mihi, *Wiem 1. 2. Kosztuie mię Stoi zá tyle*, Wiádomo iest, *Przychodzi mi, Jásna rzecz, Umyśliłem*, & sub *Złożony.*

constat mens in aliquo, *Przy sobie.*

constat sibi. *Stały.*

Constellātus, Gwiazdźisty. Constellātio. Konstelacya.

cōnsternātīo, *Przelęknienie, Rosterk.* Cōnstērnātus, *Przelękły, Strucbláły, Zbukány.*

cōnstērno, *as, Trwożę, Przestraszam, Zbukáć.* Erschrecken. *syn.* ēffūndo, stērno, spārgo, cōnspērgo. *phr.* Cōnstērnunt tērram, cōncūsso stīpīte frōndens.

cōnstērno, is, *Ściełę. Nakrywam, Tárcicámi pokładam, Odalam 1.*

cōnstērnor, aris, *Truchleię, Serce tracę, Upadam, 2. Przelęknąć się.*

cōnstīpātīo, *Skupienie, Sćiśnienie, Stłaczanie.*

cōnstīpo, *Kupię, Stłaczam 2. Utłoczyć Zátárli się.* Zusammen trücken. *Inter carnifices, & constipata sedebat.* Prud. *syn.* Stīpo, dēnso, cōndēnso, cōgo.

cōnstīpor, *Wtłaczam się, Sćiskáć się.*

constitio, Zástánowienie się.

cōnstītuo, *Stanowię 1. 2.* Stawiam *2. 5. Uchwalam, Umawiam się, Náznaczam, Sporządzam*, *Postanowić 1. 2. Arenduię, Gotuię Wystáwiam.* Ordnen / fürnehmen. *Constituunt taurum ante aras, &c. syn.* Stātŭo, dēcērno dēlībēro, cōgīto, dēsīgno, *vel* pōno, cōllōco.

cōnstītŭo, judicium, *O sadzam práwo.*

cōnstītūtīo, *Postanowienie 1. 3. Stánowienie, Ustawá 1.*

cōnstītūtīa causæ, *Wstąpienie w práwo.*

cōnstītūtīo corporis, *Komplekſya.*

Cōnſtĭtūtĭo perſonalis, *Przywiley.*
Cōnſtĭtūtor, *Stánowićiel.*
Conſtitutōrius, ut acto Conſtitutoria. Paul. I.C. Spráwa o umowę nieżachowána.
cōnſtĭtūtum, *Umowá 1. Czas umowiony.*
cōnſtĭtūtus, ti, *Afekt, kto, iáko.* Georð⸗net / beſtellt. *ſyn.* Stătūtus, decrētus, *vel* pŏsĭtus, lŏcatus.
cōnſtĭtūtus, ûs, *Záſtonowięnie ſię, Skupięnie, Gromádá 2.*
cōnſto, *Społſtoię, Zgadam ſie, Stoię przy tym Státecznym bydź, poſtawam 1. Przy ſobie.* Stand halten. *Adducto conſtitit arcu,* Virg. *ſyn.* Stō, pērſto, pērsĕvēro.
cōnſtrātum, *Pokład w budowániu.*
cōnſtrĕpo, *Grzmot czynię.*
cōnſtrīctĭo, *Sćiśnięnie.*
cōnſtrīctus, *Séiſły, Związány, Sćiśniony, Nieweſoły, Zmarſzczony.*
cōnſtrīngo, *Zwięzuię, Spinam, Wiąże 1.* Zuſammen ziehen. *ſyn.* ărcto, cŏarcto, cōmprīmo, ſtrīngo, āſtrīngo, līgo. *v. Vincio.*
cōnſtrūctĭo, *Spoięnię, Skłádánie, Budowánie 1.*
cōnſtrŭo, *Składam 1. Buduię, Kupię. Gromádzę, Klecę..* Auffbauen. *ſyn.* cōndo, ſtrŭo., ædĭfĭco, *vide Ædifico.*
cōnſtŭprātor, *Gwałćićiel,*
cōnſtŭprātus, *Skáżony.*
cōnſtŭpro, *Zgwałćić.* Ein Frauenbild ſchwächen. *ſyn.* Stŭpro, vĭŏlo.

CONS V,

Cōnſvādĕo, *Rádzę 1.* Cōnſvāſor, *Ráźićiel.*
Consŭālia, orum ludi in honorem Conſi. Varr. Plin. Arnob. v. infra Conſus.
cōnsŭdāĭco, conſudo, *Poczę ſię, & ſub Puſzcza drzewo.*
cōnſvēfăcĭo, *Nákładam kogo czego.* Gewöhnen. *ſyn.* āſſvēfăcĭo.
cōnſvēſco, *Nákładam ſię, Nákładam kogo czego, Przyuczam, Nierządu pátrzyć. 1. 2.* Gantz gewohnen. *Conſvevēre jocos veſtri quoque ferre &c.* M. *ſyn.* aſſvēſco, sŏlĕo. ăssŏlĕo. *v. Aſſeſco.*
cōnſvētūdo, *Conſvētio, Zwyaczay, Obcowánie 1. Towarzyſtwo 1.* Gewohnheit. *Conſvetudo mali, tenet inſanabile multos,* J. *ſyn.* Mos, ūſus, aſſvētūdo. *epith.* āntīqua, vĕtus, nŏva, bŏna, măla, pēſsĭma, ŭtĭlis. *vide Aſſveſco.*
cōnſvētūdo diſſoluta, *Roſpuſtá.*
cōnſvētūs, *Zwyczáyny.* Gewohnheit. *Cum Proteus conſveta petens è fluctibus antra.* Virg. *ſyn.* āſſvētus, āſſvēfāctus, cōnſvēfāctus.
cōnſul, *Burmiſtr.* Bürgermeiſter. *Atria ſunt illis Conſulis alta mei.* Mart. *epith.* Vigil, ānxĭus, sōllĭcĭtus, æquus, jūſtus, pŏtens. *phr.* ūrbis tēctor. Quem pĕnes, eſt cōmmūnis cūra sălūtis, urbis fræna tenens, urbĭs sŏrtitus, hăbēnas. Qui jūſtis mŏderātur lēgĭbus ūrbem. Quem pĕnes eſt lēgum vĕnĕranda pŏtēſtas. Qui ſcribit leges. Qui plăcĭda pŏpŭlos in păce gŭbērnant. ūrbis ſūmma tĕnēns. Pūblĭca res & Cōnsŭlĭbus dat cōndĕre făſtos.
cōnsŭlāris., *Burmiſtrzowſki, Rádziecki.* Dem Bürgermeiſter zugehörig. *Non enim gazæ neque Conſularis.* (Săph.)
cōnsŭlāris vir, *Raycá.*
cōnsŭlārĭter, *Burmiſtrzowſko.*
cōnſŭlco, *Brozdźé, & ſub Marſzczę ſię.*
cōnsulo, *Rádzę ſię, Rádze okim, Poradźić ſobie, Náradzam ſię, Staram ſię, Szánuię 2. Oſzczędam, Zábiegam 5. Dogadzam 1, Ochraniam, Opátruię 2. 3.*
cōnsŭlo in aliquem &c. *Poſtępuię z kym.*
cōnsŭlo in me male, &c. *Zle ſobie poſtępuię.*
cōnsŭlor, *Rádzą ſię mnie.*
cōnsŭlta operâ, *Umyślnie.*
cōnsŭltātio, *Náradzánie, Porádá, Rozmyſł.*
cōnsŭltātor, *Rádzący ſię.*
cōnsŭlte, conſultisſimè, *Mądrze.*
cōnsŭltò conſultis verbis, *Umyślnie, Rozmyślnie.*
cōnsŭlto; as, *Náradzam ſię, Rádzę ſie.*
cōnsŭltor; oris, *Porádnik.* Ein Rathgeber.

Sub galli cantum consultor ubi ostia pulsat, H.
cōnsūltum, *Uchwała 3. Wyrok 8.*
cōnsūltus, consultorius, *Porádny, Biegły, Rozmyślny, Uczony.* Weiß / wohlberatet. *Consultus erro, nunc retrorsum.* (Iamb. seum syll.) *syn.* Quī cōnsūlītur, *vel* perītus.
cōnsūltus juris, *Práktyk 2.* (*Zpełná.*
cōnsūmmābīlīs; consummatus, *Doskonáły,*
cōnsummātīo, *Dokonánie, Sumá 1.*
cōnsūmmo, as, *Dokonywam,* Sumuię, *Czynitá suma.* Vollenden. -- *Effectam cum consummaveris ædem.* Al. *syn.* cōnfīcīo, absōlvo, pĕrāgo. *vide Finio.*
cōnsūmo, is, *Trawię 2. Ziadam 1. Przemarnowáć, Psuię.* Verzehren. *Accisis coget dapibus consumere mensas.* Virg. *syn.* Tĕro, cōntĕro, absūmo, īmpēndo, ēxhaūrio, dissīpo, cōnfīcīo, pērdo-
cōnsūmor, *Niszczeię, Schnę 2.*
cōnsūmor incendio, *Pogorzeć, Zgorzeć.*
cōnsūmptīo, *Trawięnie 2.* Strawięnie, *Niszczęnie.* consumptio sui, Suchoty *chorobá.*
cōnsūmptor, *Trawiciel, Niszczyciel.*
cōnsŭo, *Zszywam.* consuo dolos, *Sztuki zażyć.*
cōnsūrrēctīo, *Powstánie.*
cōnsūrgo, *Wstáię, Powstaię,* Podnoszę *się 2. Oburzam się.*
Consus, deus consiliorum. Varr. Arnobi. Cyprian. idem Neptunus.

CONTA

Cōntābēsco, contabefacio, *Schnę 2.* Verzehren/ausdörren. *syn.* Tābesco, cōntābeo
cōntăbŭlātio, *Piętro, Fáłdowánie.*
cōntăbŭlo, *Tárcicámi pokładam, Piętruię Most buduię.*
cōntāctus, us, *Dotknienie.*
cōntāctus ab auro, *Pozłocisty.*
cōntāctus sale, sapore, *Okrászony.*
cōntāgīo conscientiæ, *Porozumięnie.*
cōntāgīone patris, *Zoycá.*
cōntāgīōsus, *Przyzrutny.*
cōntāgīum, contagio, contāges, is, *Záráżá 1. Przyrzut, Dotknięnie, Złączęnie, Uczesnictwo.* Ansteckende Kranckheit. *Nec mala vicini pecoris contagia lædent.* Virg. *syn.* Cōntāges, cōntāgīo, lŭes, pēstis. *epith.* Mălum, dīrum, sōrdīdum pūtrīdum, mōrbīdum, īnfēstum, hōrrēndum. *phr.* Dīra pēr ōmnes mānābānt pŏpŭlos *fœdi,* cōntāgīa mōrbī. Īnvādunt tōtum cōntāgia mōrbīda mūndum. *vide Pestis.*
cōntāmĭnātīo, *Poszpecęnie, Pomázánie, Zeléżęnie.*
cōntāmĭnātor, *Lżyciel, Pługáwiec.*
cōntāmĭnātus, *Nieczotliwy, Sprosny.*
cōntāmĭno, Szpecę, *Plugáwię, Záráżam, Pyskłęsie, Zmázáć 2. 3.* Beflecken/ besudlen. *Sic interpositos vitio contaminat unco.* M. *syn.* Fœdo, inquĭno, cōinquĭno, pōllŭo; īnfīcīo, mācŭlo. *vide Maculo.*
Cōntānter, *idem* Cunctantio. Cōntātio, *idem* Cunctatio.
Cōntārĭus, Kopiynik *1. 2.*

CONTE.

Cōntēchnor, *Zmyślam 2.*
cōntēgo, *Nakrywam, Zakrywam, Pobiiam,* Zudecken. *Aut hic Tanaria contegat exul ego.* *syn.* Tēgo, cōndo; ābscōndo, ōccŭlo, ōccūlto. *vide Occulto.*
cōntĕmĕro, *Zmázáć 2. 3. Zgwałcić 3.* Schänden. *Ausus tam notas contemerare manus.* M. *syn.* Tĕmĕro, vĭŏlo, corrūmpo.
cōntēmno, *Gárdzę.* Verachten. *syn.* Tēmno, fāstīdīo, rēspuo, spērno, āspērnor, dēspīcīo, cōncūlco, abjīcio, neglīgo, pārvī, nĭhĭlī dūco, făcĭo, æstimo, pēndo, pŭto, nōn cūro. *phr.* Sōrdēnt tibi mūnĕra nōstra. Nēc mūnĕra cūras. Hōc tibi pro vīlī sub pĕdĭbūsque jăcēt. Nĭhĭl īlle Dĕos, nēc fālla cūrat, invĕnĭēs ălĭum, sī tē hīc fāstīdĭt ălēxis. Dūmque tĭbi est ŏdĭo mĕa fīstŭla. Nī rĕfŭgis tĕnŭēsque pĭget cōgnōscĕre caūsas. Respŭis, hæc ănĭmo, lōngēque rĕmīttis Tu căve nōstra tŭo cōntēmnas cārmina fāsta. *vide Aspernor.*
Cōntēmnĭfĭcus, *sub Wzgárdzowy.* (*się.*
cōntēmplābĭlis, *Widoczny 2. Przypátruiący*

Cōntēmplātĭo, *Przypátrowánie, Rozważánie, Bogomyślność.* (*śłáiący.*
Cōntēmplātīvus, *Przypártuiący się, Rozmy-*
Cōntēmplātor, *Przypátruiący się, Bogomyślny.* Anſchauer. *Contemplator item, cum se nux &c.* Virg.
Cōntēmplātus, ûs, *Przypátrowánie.*
Cōntēmplo, *Pátrzam, Przypátruię się.*
Cōntēmplor, *idem, & Oglądam, Rozważam 1. Wlepiam oczy, Bogomyślnością się bawię.* Betrachten/ beſehen/ Anſchauen. *ſyn.* ănĭmo lūſtro, cōnsīdĕro, mĕdĭtor, cōgĭto. *v. Cogito. vel* vĭdĕo, pērſpĭcĭo, cōnſpĭcĭo, ſpĕcto, āſpĭcĭo, ĭntŭĕor. *vide Aſpicio.*
Cōntēmpŏrāneus, Rowiennik 2.
Cōntēmptĭbĭlis, *Wzgárdy godny, Podły.*
Cōntēmptĭm, *Gardząc, Wzgardzenie.*
Cōntēmptĭo, *Wzgardá 1. 2. Pogárdzánie.*
Cōntēmptĭûs, *Niedbalé.*
Contemptor, aris. Plaut. corr. Contemplor.
Cōntēmptor, oris, *Gárdzićiel.* Ein Verachter. *Eſt hic, eſt animus lucis contemptor; & iſtum.* Virg.
Cōntēmptu laboro, *Gárdzą mną.*
Cōntēmptus, ti, *Podly, Wzgardzony.* Verachter. *ſyn.* Dēſpēctus, făſtīdītus, ſprētus, ăbjēctus, rējēctus, nēglēctus. *phr.* Dēſpēctus tĭbi ſum, nēc qui ſim quæris ălēxi, Sprētæque īnjūrĭa fōrmæ. Pōſthăbĭta cōlŭiſſe Sāmo. *v. Abiectus.*
Cōntēmptus, us, contemptus, *Wzgardá 1. Pogardzánie.* Verachtung. *ſyn.* Fāſtīdium, *epith.* Sŭpērbus, ēlātus, tŭmēns, tŭmĭdus, grăvis. *phr.* ātquĕ sŭpērba pătī făſtīdĭa.
Cōntēndo, *Sprzeczam się, Swárzę się, Przećiwiam się, Przegadywam się, Uſadzam się, Gárnę się. Wyśćigam się, Pnę się 2. Silę się 1. 2. Nápinam, Udáię się gdzię, Roſpieram się, Przyrownywám, Zákłádam się o co, Wádzę się, Uśiłuię, Jádę 1. Idę, Nie dáię wprzod, Rośćiągam co, Bieżę 1, 2. Sćiągam 1.* Spannen/Zancken/ſtreiten. *Abnuat, aut tecum malit contendere bello.* Virg.

ſyn. Cōnor, nĭtor, ōnĭor, mōlĭor. *v. Conor. vel* ĭntēndo ăddūco, *vel* rĭxor, jūrgor, āltērcor *vide Rixor.*
Cōntĕnĕbrat, *Mierzcha się.*
Cōntēntè, contentĭùs, *Sćiśle, Uśilnie, Głośno.*
Cōntēntĭo, *Uśilnść, Nátężanie, Nápięcie, Przećiwianie się 2. Spor, Przykłożenie chęći, Rownánie, Przegadywánie się.* Zanck/ Unterſtehung. *ſyn.* Līs, rĭxa, *vel* cōnātus. *epith.* ĭnĭqua ămāra, mŏlēſta, vāna, răbĭōſa, clāmōſa, vēſāna, ĭnſāna, sāngvĭnĕa, tūrpis, ĭmprŏba. *vide Rixa.*
Cōntēntĭo vocis, *Wołánie.*
Contentio Figura. idem Antitheton
Cōntēntĭōnem excito, injicio, *Poſwárzyć się.*
Cōntēntĭōnem facio, *Przyrowniwam.*
Cōntēntĭōſe, *Spornie.*
Cōntēntĭōſus, *Swatliwy, Sporny.*
Cōntēnto ſtudio, *Uśilnie.*
Cōntēntus, *à contendo, Nápięty, Uśilny.*
Cōntēntus, *à contineo, Kontent, Záwárty.*
Cōntēntus ſum, *Przeſtáię 3.*
Contermĭno, as, Ogránicę mieſzkam.
Cōntērmĭnus, *Ogránicę mieſzkáiący.*
Conternans vitula Iſaiæ 15. i. tertium annum agens Franc. Lucas Brugens. LXX. i. vitula triennis. Emman. Sa.
Cōntĕro, is, *Pſuię, Sćieram 2. 3. 4. Kruſzę, Tłukę 3. Wiercę 1. Rozćieram, Przegadáć kogo.* Zertretten/ Zerreiben. *Conterit una tribus, Gargiliane foris. ſyn.* Tĕro, āttĕro, prōtĕro, călco, cōncūlco, prōcūlco, prĕmo. *vel* cōnſūmo, ābsūmo, cōnfĭcĭo.
Cōntĕror, *Dźierżę się. Zdźieram się, Skruſzyć się.*
Conterrāneus, ziemek 2.
Cōntērrĕo, es, *Straſzę, Przeſtraſzam.* Erſchrecken. *ſyn.* Tērrĕo, ēxtērrĕo, tērrĭto.
Conteſſĕrātĭo, Złączenie Stowárzyſzenie.
Cōntēſtātĭo, *Oświadczánie, Wzywánie 1.*
Cōntēſtātĭo litis, *Wſtąpienie w práwo. Wdánie się w práwo.*

cōntēſtātio, *Swiádecznie.*
cōntēſtātus, *Swiádomy.*
cōntēſtor, *Oświadczam śię, Proteſtuię śię.*
cōntēſtor litem, *Wdáię się w prawo.*
cōntēxo, is, *Tkę, Plotę, Składám 1. Zmyślam 1.*
cōntēxtè, contextim, *Scíśle.*
cōntēxtio, *Splecięnie, Spoięnie.*
cōntēxtus, ûs, *Splecięnie, Wiązánie, Mowy kſztałt.* cōntextus, ti, *Spleciony.*

CONTI

cōntĭcĕo, contĭcesco, *Milczę, Umilknąć, Ucicha.* Stillschweigen. *Conticuere omnes, intentique ora tenebant.* Virg. *ſyn.* Cōntĭcēſco, tăcĕo, rĕtĭcĕo, sĭlĕo. *vide Sileo.*
cōntĭcĭnium, *Pierwoſpy, & ſub Noc. 1. propriè. Umilknięnie,* Nachtstille. *In conticinio, vel crepuſculo noctis,* (Schaz.)
Cōntiſicium, & *Gontifigium, Sztych, Sztychem.*
Cōtīgnātĭo, *Piętro 1. 1.* Strop 1. *Dách, Wiązánie, Pokład 2.*
cōntīgno, *Nakrywam, Piętruię, Wiążę.*
cōntīgnum, *Schab.*
cōntĭguus, *Dotykaiący się, Nierodźięlny 1. Nieprzerwány, Przyległy.* Anstossend. *Hunc tibi contiguum, miſſæ fore, &c.* Virg. *ſyn.* Prōxĭmus, prŏpĭnquus, vīcīnus, prŏpĭor, jūnctus, ādjūnctus.
cōntĭnens, *gen. omnis, adiect. Uſtawiczny 1. 2. Nieprzerwány, Cáły 2. Dotykáiący się, Przyległy, Zámykaiący, Powśćągliwy.* Eingezogen. *Utriusque haberi continentis legimus* (Jamb.) *vide Caſtus.*
cōntĭnens, *ſubſt. f. Ląd, Ziemia 3.*
cōntĭnens, *ſubſt n. Grunt 4.*
cōntĭnēnter, *Bez przeſtanku, Uſtáwicznie, Nierozdźielnie 2. Powściągliwie.* Stäts/ ohn unterlaß. *An continenter quod ſedetis inſulſi.* (Scaz.) *ſyn.* Cōntĭnŭè, pērpĕtŭo, āſsĭdŭè.
cōntĭnēntĭa, æ, *Przyległość, Zátrzymánie, Powściągliwość.* Behutsamkeit / Eingezogenheit. *Terrente continentia.* (Jamb.) *ſyn.* Abſtĭnēntĭa, *vide Caſtitas.*
cōntĭnēntĭa, ium, *Okolica, Przedmieście.*
cōntĭnĕo, *Zatrzymawam 1. 2. Trzymam 9. Strzymać, Zámykam 5. 7. Uymuię kogo, Martwię 3.* Behalten/ sich enthalten. *Continuêre diu, nec aperti copia Martis.* Ovid. *ſyn.* Cōmprĕhēndo, īnclūdo, cōmplēctor, *vel* cŏhĭbĕo, cŏērcĕo, cōmprĭmo fræno, refræno, cōmpēſco.
cōntĭnĕo me, *Zátrzymawam ſię, 1. 2, Otrzymáć ſię.* (*ſtáło mi ſię.*
cōntĭngit, *Trafia ſię, Dotyka ſię mnie, Do-*
cōntĭngo, *Dotykam ſię, Dośięgam, Trafiam, Pomuſnąć, & ſub Powinowaty.* Anrühren. *ſyn.* Tāngo, āttĭngo, āttrēcto, *vel* ēvĕnĭo, āccĭdo. *phr.* Pūnĕmque mānū cōntĭngere gaūdēnt.
cōntĭngo ſaltu, *Doſkákuię.*
cōntĭnŭātè, continuè, *Uſtáwicznie.*
cōntĭnuātio, *Konánie czego, Przyległość, Złączenie.* (Ciąg 2.
cōntĭnŭāto protelo, *Bez przeſtanku, & in*
cōntĭnŭātus, *Uſtáwiczny, Przyległy.*
cōntĭnŭātur, *ſub Jeden zá drugim, Ogránicę mieſzkam.* (*Rośćiągłość.*
cōntĭnŭĭtas, *Nierozdźielność, Złączenie,*
cōntĭnŭò, *Záráz, 2. Uſtáwicznie, Wnet.* Unauffhörlich. *Continuo ventis ſurgentibus, aut freta ponti.* V. *ſyn.* Sēmpĕr, pērpĕtŭo, *vel* cōnfēſtĭm, rĕpēnte, mŏx, sūbĭto, prōtĭnus, extēmplo, haūd mŏra, īlĭcet, ōcyus, ſtătĭm, cōnfēſtĭm.
cōntĭnŭo, as, *Konam co, Nieuſtáię, Nieprzeſtáię, Trwam 1. Złączam, Bez przeſtanku czynię, Przyczyniam 1.* Przybudować. Fortsetzen/beharren. *Continuatq; dapes, nec non vernaliter ipſis.* Hor. *ſyn.* Pērgo, pērsēvēro, non ābsĭſto, nōn dēsĭſto, nōn cēſſo, nōn dēsĭno.
cōntĭnuus, *Nierozdzielny, Nieprzerwány, Cáły 2. Uſtawiczny.* Immerdar/ unauffhörlich. *Sed quam continuis & quantis longa ſenectus.* Juv. *ſyn.* Pērpĕtŭus, pĕrennis, cōntĭnŭātus.
cōntĭnŭus alicujus, *Kochan, Wiernek.*

Cōntŏgātus, ſub Szátá 7.
cōntōllo gradum, Schodzę ſię.
cōntŏphŏrus, Gr. Kopiynik.
cōntor, & cunctor, aris, Py am.
cōntŏrquĕo, Kręcę co, Kieruię, Wywracam Obrácam rzekę, Záwikłánie mowię. Krümmen/biegen. Spicula contorqu:nt, curſuque &c. Virg. ſyn. Torquĕo, īntōrquĕo, flĕcto, īnflĕcto, vel vibro, jăcŭlor, ēmĭtto, cōnjĭcĭo.
cōntōrrĕo, Suſzę. Cōntorsĭo, Kręcęnie.
cōntōrta oratio, Mowá trudna.
cōntortè, adv. Záwikłánie cōntōrtĭo, Záwikłánie. (dna
Contortĭplĭcātus, Záwikłány, & ſub Mowá tru-
contōrtor, Wykrętarz.
cōntōrtus, contortŭlus, Záwiły, Záwikłány, Kręcony, Kręcący ſię. Gekrümt/ gebogen/ geſchoſſen Mollia contortis alligat oſſa comis Prop. ſyn. Tōrtus. īntōrtus, flĕxus, inflĕxus, vel vibrātus, cōnjĕctus, ēmĭſsus.
cōntōrtus crinis, Kę zior.

CONTRA

Cōntrā adv, Náprzećiwko 1. Ku, Przećiw- (uie.
cōntrà, ac, atq; quâm, Jnácz·y n:ż.
cōntra, Præpoſitio, Przećiw, Náprzećiwko. Wider/gegen Carthago. Italiam contra Tyberinq; longè. Virg. ſyn. in. cum Accuſativo. ādvērſus, ādvērſum, vel vĭeīſsim, ēx ādvērſo, è rĕgĭōne.
cōntra facio, pugno, ſto, venio, Sprzećiw am (ſię.
contra aquam, Wzwodę.
cōntra aurum, Drogo.
contra fas, jus, legem. Nieſłuſznie.
cōntra flatum, contra ventum, Wzwiátr.
cōntra pilum, Ná wſtroś.
cōntrāctĭo, Skrocęnię, Zmárſk, Krotkość, Spuſzczęnie, 2. Skurzęnie 1. Marſzczęnie.
cōntrāctĭo animi. Smętek.
cōntrāctĭūncŭla, Skurczęnie. & ſub Smętek.
cōntrāctūra, Szczupłość. Wąſkość, Wyćięńſzęnie.

cōntrāctus, ti, Wąſki, Zmárſzczony & in Mowá krotka.
cōntrāctus, us, Szczupłość, Umowá, Kontrakt.
contrādīco, coutrà dico, pugno, Przeczę, Sprzećiwiam ſię. Widerſprechen. ſyn, ādvērſor, rĕsīſto, rĕpūgno.
contrādīctĭo, Przeczenie.
Contrādictor, Pezęćiwnik.
cōntrādĭctum, Przeczęnie. Contrādo, Podáię
cōntrăĕo, contrá eo, Jdę przećiw, Sprzećiwiam ſię.
cōntrăho, Kurczę ſię, Skracam, Zśiádło czynię Kurczę ſię, Márſzczę ſię, Smęcę ſię, Hámuię ſię, Zwodzę 1. Przepadam winę, Spuſzczam 3. Sammlen/ zuſammen bringen. Rauditur, ipſe tibi jam brachia contrahit ardent. Virg. ſyn. Cōngrĕgo, cōllĭgo, cōgo. phr. cōntrăhēs. vēnto, nĭmīum sĕcūndo Tūrgĭda vēla.
cōntrăho familiaritatem Stowárzyſżyć ſię.
cōntrăho humeros, Zżymam ſię. (Krzeć.
cōntrăho mōrbum, valetudinem, ſub Zácho-
cōntrăhor, Smęcę ſię, Serce trácę, Zſtępuię ſię.
cōntrālĭcĕor; Podkupuię.
cōntrāpŏsĭtĭus, contrà poſitus, Náprzećiwny.
cōntrārie, Cōntrāverſum, Przećiwnie.
cōntrārĭĕtas, przećiwność 2.
cōntrārĭum, Przećiwna rzecz. O pák wſzyſko.
cōntrārĭum æs, Wſztukách miedź.
Contrarium, vel contraria, orum, Figura Rhetorica Anthitheton.
cōntrārĭus, Przećiwny. Náprzećiwny, Cięſzki 1. Widerig/zuwider. Quæ colat, elegit contraria flumina flammis. Virg. ſyn. ādvērsārĭus æmŭlus, īnĭmīcus, ŏppŏsĭtus, ādvērſus, pūgnāns, rĕpūgnāns, īnfēſtus.
cŏntrāſcrīptum, Odpis. cōntraſto, contrà ſto, Sprećiwiam ſię. cōntrāvĕnĭo, contrá venio. Jdę przećiw, Sprzećiwiam ſię. Przeczę.
cōntrēctābĭlĭter, Dotkliwie 1.
cōntrēctātio, Dotknięnie, Mácánie.

cōntrĕctātus, *Ubrodzony.*
cōntrĕcto, *Dotykam śię.*
cōntrĕmīſco, contrĕmo, *Drżę z. Drygam ſię.*
cōntrĭbūlis, *Ziemek 1. Cechowy.*
cōntrĭbūlo, *Kruſzę, Trápię ſię.*
cōntrĭbuo, *Składám ſię, Dáię 1. Policzam, Dźielę 1.* Mittheilen/ beytragen. *Contribuere aliquid iuncoſaq; littora, &c.* Ovid. *ſyn.* Cōnfĕro, trĭbŭo.
cōntrĭbūtĭo, *Składánie.* cōntrīſto. *Záſmucam.*
cōntrīſtor, *Smęcę ſię, Oſowieć.*
contrītio ſub Skruchá.
cōntrītor, *Sćierácz, Skáźićiel.*

CONTRO

Cōntrōvērsè *Spornie. O produxit Auſonius, corripiunt alii,*
cōntrōvērsĭa, controverſiōla, *Spor, Przypádek. 3,* Streit/ Händel/ Zanck. *Declamatio, Controverſarium.* (Phal. *ſyn.* Dīſcēptātĭo, cōntēntĭo, diſcrīmen, pūgna, līs, *vide Lis.*
cōtrōvērſus, *Controverſiōſus, Sporny 1. 2. Przećiwny, Wątpliwy 2.* Davon man zancket oder ungewiſz iſt. *Si controverſum diſſentio ſubiiciet non.* Auſ. *ſyn.* ambĭgŭus, dŭbĭus, īncērtus, ānceps.
cōntrōverſor, aris, *Sprzeczam ſię,*
cōntrŭcido, *Zábijam okrutnie, Zśiekáć.*
cōntrūdo, *Wtłaczam, Wpycham, Tkam. Faſuię.* Hinein ſtoſſen. *Dupliciter, nam vis venti contrudit & ipſa.* Lucr. *ſyn.* Cōmpēllo, īmpēllo, cōmpīngo.
cōntrūdo in carcerem, *Oſádzam więznia.*
cōntrūnco, *Knuię 1. Zrąbić co, Zśiekáć.*
cōntŭbērnālis, *Społmięſzkániec, Domownik, Towárzyſz 1. Jednego uſca, żoná.* Stubengeſell. *Salax taberna voſq; contubernales.* (Scaz.) *ſyn.* Dōmēſtĭcus, fămĭlĭāris, cōnvīctor, sŏcĭus, sŏdālis.
cōntŭbērnĭum, *Społmięſzkánie, Towárzyſtwo 1. 3. Burſa 2. Dzieśiątek 2. Natożniſtwo.* Ein Rott Kriegsleute.
Cōntŭbŭlātĭo, *Nádęćie, Wypukłość.*

cōntŭeor, *Widź 2.* Patrzam, *Wlepiam oczy, Ochrániam.*
Contui, pro Contuēri, ſub Widzę 2,
cōntŭĭtus, *ûs, Patrzánie.*
cōnŭmācĭa, *Zuchwálſtwo, Upor, Niepoſłuſzęńſtwo,* Pychá, *Nie ſtánie u práwá,* Halsſtarrigkeit. *ſyn.* ārrŏgāntĭa, sŭpērbĭa, fāſtus, ōbſtĭnātĭo, mēntis ōbfīrmātæ sŭpērbĭa.
cōntŭmācĭter, *Zuchwale, Upornie.*
cōntŭmax, *Zuchwáły, Niepoſłuſzny, Nieſtáiący u práwá, Uporny.* Halsſtärrig/ widerſpenſtig. *Ne me dixeris eſſe contumacem.* (Phal. *ſyn.* Pērtĭnax. ōbfīrmātus, sŭpērbus rēbellis
cōntŭmax emori, *Trwáły 1.*
cōntŭmēlĭa, *Zelżywość, Potwarz, Łáianie.* Schmachred. *Docet exercendas ferre contumelias.* Jamb. *ſyn.* Cōnvīcĭum, īnjūrĭă, cālŭmnĭa. *epith.* Grāvis, mălīgna, īnfānda dīra, nĕfānda, *vide Convicium.*
cōntŭmēlĭam dico, *Lżę 1.*
cōntŭmēlĭōsè, *Zelżywie.*
cōntŭmēlĭōſus, *Obelzywy, Zelżywy 1.* Schmachhafftig. *Nec te barbara contumelioſi.* Phal.
Contŭmĭo, onis, Poyrzęnie.
cōntŭmŭlo, *Grzebię umárłego.*
cōntūndo, *Tłukę, Wybiiam 3. 4, 5. Zbiiam gębę.* Zerſtoſſen/ zerſtampffen. *Contuderit vites, oleamq; momorderit æſtu.* Hor. *ſyn.* Tūndo, ōbtĕro, cōmmĭnŭo, frāngo, pĕrcŭtĭo, vērbĕro
Contuoli. Feſt. lege Conivolus.
cōntueor, *Widzę 2. Pátrzam.*
cōntŭrbātĭo, *Zátrwożęnie, Zámięſzánie.*
cōntŭrbātor, *Utrátnik, Fałſzerz ráchunkow.*
cōntŭrbo, *Mieſzam rżeczy, Máchluię, Pomięſzáć, Trwożę, Záſmucam, Przemárnowáć, Nie mśćić ſię.* Verſtören/ verwirren. *ſyn.* Tūrbo, pēr tūrbo, mīſcĕo, cōmmīſcĕo, cōnfūndo
cōntŭrmalis, Towarzyſz woienny.
Cōntŭrmo, *Sćiſkam ſię.*
contus, ti, gr. *Koncerz, Kopiia 1. Spryſ 2. Drąg.* Ein Störſtang. darmit die Schiffleute

 die

die Tieffe des Wassers streichen.
ſyn. Sŭdes, *vel* bāſta. *epith.* Pūgnāx, ăhēnus, fērrĕus, *phr.* Fērrātāſque sŭdes, & ăcūtos cūſpĭde cōntos ēxpĕdĭunt. Nūnc sūde, nūnc dūro cōntrāria pĕctŏra cōnto. Dētrūdit mūrıs. Tēlōrum ēffūndĕre cōntra ōmne gĕnus. Teūcri, & dūris dētrūdĕre cōntis. Īpſe rătem cōnto sŭbĭgit. Pēr mātmŏra cōntĭs dĭſcūrſant.

cōntūsĭo, *Stłuczęnie, Uderzęnie,*

cōntūſus, *Stłuczony.* Zerſtoſſen. *Ignotus pecori, nullo contuſus aratro.* Cat. *ſyn.* trītus, ōbtrītus, pērcūſſus.

Contutor, aris 2. Machabæ. 1. contuti ſunt. ſ. ignĕ Zachowáli, Obronili. *(wam*

Contūtor, oris, ſub Opiekun. Convādor, aris, Pozy-

cōnvălēo, convaleſco, *Wzmagám, Zámagam ſię, Mocnieię, śilę ſię, Szerzy ſię, Wylegam się 2. Záwźiął ſię. Tántoni ſię.* Wider geſund werden/ geneſen. *Hæredem ſcripſit me Numa, convaluit.* Mart. *ſyn.* Vălēo, cōnvălēo, ex morbo recrĕor.

cōnvāllis, *Dolina 1.* Ein Thal *Lucus & obſcuris claudunt convallibus umbræ.* Virg. *ſyn.* Vāllis. *epith* Căva. dēprēſſa, ōbſcūra, vīrēns, ābrūpta. ūmbrōſa, ūmbrĭfĕra, præcēps, īma, cūrva, *v. Vallis.*

cōnvāllo, Otaczam. C*onvărio, Pſtrzę, Szpecę.*

cōnvāſo, *Zágárnąć. Zágrábić, Sprzątnąć. ultimum.* Erſchlagen. *Convaſare nefas fuerit, ceu falce rapaci,* F. *ſyn.* Vāſa, cōllĭgo: ābĕo.

CONVE

Cōnvēctĭo, *Wożęnie, Zwożęnie.*

convectītius, Przywozny.

cōnvēcto, convĕho, *Zwożę.* Zuſammen führen. *Convectare juvat prædas, & vivere rapta.* Virg. *ſyn.* Vĕho, trānſvĕho, trānſpōrto, dēfĕro,

cōnvēctor, oris, *Społjádáiący.*

cōnvēllo, is, *Wywrácam 2. Obalam 1.* Wywiiam, *Oſtáwiam, Káſuię. Wyrywam.* Auſz händen reiſſen. *Vincere nec duro poteris convallere ferro.* Virg. *ſyn.* Vēllo. āvēllo, rĕvēllo, ēvēllo

cōnvēllo, as, *Zákrywam, Záwiiam, Zdobię.*

cōnvēna, *Cudzozięmiec, Zbiegáiący ſię.*

cōnvĕnĭentia, *a, Przyzwoitość, Skłádność, Zgadzánie ſię, Skłonność, Proporcya 1.* Vertrag/ Vergleichung.

cōnvĕniens, *Zgádzáiący ſię. Zgodny.* Das ſich Schickt/ bequemt. *Non bene conveniens, tu finis eſſe jugum.* Fr. *ſyn.* āptus, cōnsŏnus, cōngrŭēns, dĕcēns, cōnsēntānĕus; ĭdōnĕus.

cōnvĕnĭenter, *Przyſtoynie, Przyzwoićie, Práwdźiwie.*

cōovĕnĭo, convenit, *Przyſtępuię, Dochodzę 1. Pozywam 1. Zgadzam ſię; Zieżdzaią ſię Schadzáią ſię, Stárgować ſię, Uyrzeć ſię, Zgodźić ſię, Trąfia ſię, Doſzłá ugodá, Umowá ſię, ſtáłá, Przyſtoi, Ráchunki dobre.*

cōnvēnta, conditio; *Zrękowiny.*

cōnvēntĭōnālis, Umowny.

cōnvĕntitĭus pater. Nierządnik.

cōnvēnto, as, ſub Schadzáią ſię.

cōnvēntus, ti, *Umowiony.*

cōnvēntus, us, Cōnvēntĭcŭlum, conventum, & conventio, *Zgromádzęnie 1. Gromádá, Schadzká, Umowá, Sąd 4.* Zuſammenkunfft *ſyn.* cœtŭs, cōncĭlĭum, tūrba.

cōnvērbĕro, *Zbiiam gębę, Wybiiam.*

cōnvērtor, *Umiátácz. Zbierácz 2.*

cōnvērro, *Umiáram, Zámiátam 2. Zágárnąć, Zgárnąć.*

cōnvērsātĭo, *Obracánie Obcowánie 1.*

convērsè, *Chędogo.* Converſim, *Wząd.*

cōnvērsĭo, *Obrácánie, Náwracánie, Obbieg.*

cōnvērsĭo, *Figura in Apoſtrophe ſupra.*

cōnverſo me, *Obrácam ſię 1.*

converſor ſub Obcuię, cōnvērſus us, *Obracanie*

cōnvērto, *Obracam 1. 2. 3. 4. 6. 12, 14. 15. Kieruię, Káwracám kogo, Przedźierzgnąć ſię, Przekładam 7. & ſub Oburzam ſię.*

cōnvērtō iter, *Udáię ſię gdzie.*

cōnverto me, convertor, *Wzad idę. Udáię ſię (ná co.*

conveſcor, ſub Społjádam

cōnvēſtĭo, *Skrywam.*

convĕtĕrānus, ſub Zołnierz ſtáry,

cōnvēxĭo, convexĭtas, convexum, *Obłączyſtość 2. Wypukłość.*

cōnvēxus, *Wypukły, Obłączysty 2.*
cōnvēxo, as, *Szárpam, Trapię 1.*

CONVI

Convibro. Ocracam 1. Szuię.
cōnvīcĭātor, *Potwárcá, Lżyćiel. Szczypácz.* Ein Schmäher/Lästerer. *Conviciator senti-as.* Jamb. *syn.* Călumniator, mălĕdīctus.
cōnvīcio efflagitare, extundere, *Wyfukáć.*
cōnvīcĭŏlum, *Przymowká.*
cōnvīcior, *Lżę 1. Laię 2. Zádáię co sromotnego.* Schmähen lästeren. *v. mox convitium.*
cōnvīcium, *Łájánie zelżywe, Złorzeczenie, Swar.* Lästerung/Schmachred. *Neve in me stolidæ convicia fundere lingvæ.* Ovid. *syn.* Prŏbrum, ŏpprobrĭŭm, mălĕdĭctum, călūmnĭa. *epith.* īnjūrĭōsnm, văgum, rūstĭcum ăspĕrum. *phr.* Prælĭa līngvæ, Cōnvīcĭa fūndĕre. ēffūndĕre, vŏmĕre, jāctāre. Quid quĕror, & toti făcio, cōnvīcĭa cœlo? Quæ mŭlĭer grăvĭda jāctāt cōnvīcĭa līngva. Mĭnāsque, ni prŏcul ābscēdat cōnvīcĭaquĕ īnsŭper āddunt Mŏvent rīxas, cōnvīcĭaque āspera mĭscent. Fāmam, *vel* nōmen prŏbrōsis lædĕre vērbis, lăcĕrāre, dīvēllĕre; Clāmōsæ rĕprĭmit cōnvīcĭa līngvæ. Līngva nŏtam īmprĭmĕre. Dīctīs mŏrdĕre. Stŏlĭdæ cōnvīcĭa fūndĕre līngvæ. īneĕssĕre dīctis. Vērbis vĕxārĕ. Prŏscīndĕre cārmĭne, ăspĕra dīcĕre vērba. Dīra prĕcārī. Pĕtŭlānti lædĕre līngva ādit cōnvīcĭa facto. rōdĕrĕ svēta bŏnum nōmen.
cōnvīcĭum dico, *Łáię.* convictor, *Społżyiący.*
cōnvīctus, us, *convictio, Społżyćie, Obcowánie 1. Bursa 2.*
convīncto, *Przekonywam 1. 2. Zbijam czyi dowod, Dowodzę 2.*
Convinctio, Quintil. corr. Coniunctio.
cōnvīso, *Oglądam 1. Náwiedzam, Zwiedźić.*
cōnvītĭum, *lege* convicium.
cōnvīva, *Gość 1. Godownik 2.* Ein Gast. *Tres mihi convivæ prope dissentire videntur.* Hor. *syn* Cōnvīctor, *vel* cōmpŏror, cōmbĭbo: mēnsæ sŏcĭus. *epith.* ăvĭdus lætus, cōmis, ĕcĭus, prŏcāx, făcētus, īnsānus, hĭlărĭs, vŏcātus, ādmīssūs, ŏptātus, īmpŏrtūnus, ĕxpēctātus. *phr.* Vīvĕret ante sŭos dūlcis cōnvīva, pĕnātes Cōnvīvas ăvĭdos cœcam, sĕrvōsq; tĭmĕntēs. Cōnvīva jŏco mŏrdēnte făcētus.
cōnvīvālis, conviviali, *Biesiadny.*
cōnvīvātor, convivii magister, pater, rex, *Biesiádnik 2.*
convīvĭfico. Ephes. 3. Społożywiam.
cōnvīviis dissipare. *Przeczęstowáć.*
convivium *Bánkiet, Biesiádá 1. Gośćie* Ein Gastmahl/Gastung. *Mutuaq; inter se læti convivia curant.* Virg. *syn.* ĕpŭlæ, dăpes, mēnsa. *epith.* vīnōsum. sūmptŭōsum, cĕlĕbre bŏnum. fœcūndum, sŏlēnne, părātum, fēstīvum dēlĭcĭōsum. hўmĕnæum, nūptĭle, cōnjŭgāle, īnstrūctum rĕpĕtītum. *phr.* āūxŭrĭōsa părānt laūtis cōnvīvĭa mēnsis Fēsto cōnvīvĭā læta tŭmŭltu. īnstrūctum laūtis ĕpŭlis. *vide Convivor.*
cōnvīvo, is, *Społżyię, Biesiaduię* Beywohnen *Non convivere, nec videre saltem,* (Phal.) *syn.* Sĭmul, ūnā vīvo, dĕgo.
cōnvīvor, aris, convīvo, as. *Biesiáduię.* Gastung halten. *Quod convivaris, sine metum.* &c. Mart. *syn* ĕpŭlor. *phr.* Mūtŭāque īnter sē lætī cōnvīvĭa cūrant. Pīngvĭa sūb vĭrĭdī cĕlĕbrānt cōnvīvĭa frōnde. Dūlcĭa cum mūlto cĕlebrat cōnvīvĭa Baccho. Tū das ĕpŭlis ăccūmbĕre Dīvum. Cērtātīm īnstaūrānt ĕpŭlas ātquĕ ōmĭne māgno Crātēras lætī stātŭūnt; & vīna cōrōnant. īndūlgēnt vīno, & vērtunt crātēras āhĕnos. fēstāmque pēr ūrbem. Rēgĭfĭce ēxtrūctis cĕlebrānt cōnvīvĭa mēnsis. Mīscēbānt fēstīs cōnvīvĭa laūta dĭēbus. Tūm văcŭi cūris vīcīno īn līttŏre mēnsas īnstĭtŭūnt, fēstōque ăgĭtānt cōnvīvĭa lūdu, splēndĭda rēgāli fēcit convīvĭa luxu. Lūcis pārs optĭma mēnsæ ēst dāta. Dānt fămŭlī mănĭbus lўmphas, cĕrĕrēmque cănīstrīs ēxpĕdĭunt, tōnsīsque fĕrunt māntīlĭa vīllis. Quīnquāgīnta īntus fămŭlæ, quĭbus ōrdĭne lōngo. Cūra pĕnum strŭĕre, & flāmmīs ădŏlēre pĕnātes. Cēntum ălĭæ tōtĭdemquĕ păres ætāte măgĭstrī. Quī dăpĭbus mēnsas, ŏnĕrēnt & pōcŭla pōnānt: nec nōn & Tўrĭi pēr līmĭna læra sĕquēntes. Cōnvēnēre tŏris jussi dīscūmbĕre pīctis. Postquām prīma quĭes ĕpŭlis mēn-

mēnsæque rĕmōtæ. Fīt strĕpĭtus tēctis, vōcēmque pĕrāmpla vŏlūtānt atrĭa, dēpēndent lȳchni lăqueārĭbus aūrĕis incēnsi. ēt nōctem flāmmis fūnālĭa vīncunt. Hīc Rēgīna grăvem gēmmis, āūrōque pŏpōscit īmplēvītquĕ mĕro păteram, & mūlto īmprīmis hĭlărans cōnvīvĭa [Bacho ānte fŏcūm, sī frīgus ĕrit, si messīs in ūmbra: vīna nŏvūm fūndam călāthis ārvīsia nēctar. Cōrpŏra sub rāmis dēpōnunt ārbŏris āltæ, īnstĭtŭūntque dăpes, & ădōrĕa lībā per hērbas sūbjīcĭunt ĕpŭlis sīc Jupiter īpse mŏnēbat) & Cĕrĕāle sŏlūm pomis agrēstĭbus aūgent. *vide Epulor.*

cōnvŏcātĭo, *Zwołánie*, *Gromáda*, *Konwokacya*.

cōnvŏco, *Zwoływam*. Züſammen ruffen. *Amicos medicosque convocare.* (Phal.) *ſyn.* Vŏcātus, cōncītus, āccītus.

Cōnvŏmo, *in Womitowáć.*

cōnvŏlo, *ſub Zlataię ſię*, *Zbiegáią ſię*, Zuſammen fliegen/lauffen. *Datum iri gladiatores, populus convolat.* (Jamb.) *ſyn.* āvŏlo, cōnvēnĭo, cōncūrro.

cōnvōlvo, *Zwiiam 1. 2. Gmatwam.*

cōnvōlvo in offas, *Toczę 5.*

cōnvōlvŏlus, convolvŭlus, *Gąśienicá 1. Powoy*, *2. 6. Robacy*, *& ſub Koliká 1.*

cōnvōlvor, *Wiklę ſię*,

Cōnvōtus, *Poślubiony*, *Slubu winien.*

cōnus, *Szyſzká 1. Szyſzakowy wierzch*, *Kończáta rzecz ku gorze*, *Kończata okrągłość.* Die oberſte Spitz von einem Helm. *Et conum inſignis galeæ, criſtasque comantes.* *ſyn.* Galeæ crĭstātus ăpex. *epith.* īnsignis, mĭcans, tĕrrĭfĭcus. *vide Galea.*

cōnvulnĕro, *Ránię.*

cōnvūlsĭo, *Skurczęnie*, *Kurcz.*

cōnvūlsus, *Skołátány.*

cōnyza, gr. *Szláchtáwá*, *Obłápá wonna.*

COO

Cŏŏlēsco, *Spaia ſię co.*

cŏŏnĕro, *Obćiążam.* *Cooperator*, *Pomocnik.*

cŏŏpērcŭlum, *Nákrywká.*

cŏŏpĕrīmēntum, *Nákryćie*,

cŏŏpĕrĭo, *Nákrywam*, *Okrywam.* Bedecken. *ſyn.* ŏpĕrĭo, tĕgo, ōbtĕgo, cōntĕgo, ābscōndo, ōccŭlo, ōccūlto, *v. Occulto, Abſcondo.*

Coopĕror, *Społrobię.*

cŏŏptātĭo, *Policzęnie*, *Przyięćie 2.*

cŏŏptātus, *Przywzięty*, *Namieſtnik.*

cŏŏpto, *Przyobieram*, *Przyimuię*, *Obieram.*

cŏŏrĭor, *Powſtaię 1. Poczyna ſię*, *Wſzczyna ſię*, *Porywám ſię.*

cŏŏrtus, ūs, *Powſtánie*, *Wſchod ſłońcá.*

COP

cōpa, *Przekupká*, *Szynkarká*, *ſub Szynkarz.*

cŏphĭnus, gr. *Koſz.* Ein Korb.

cōpĭa, *Doſtátek 1. Obfitość*, *Wielkość liczby*, *Woyſko 1. Przemożenie*, *Dorecz.* Uberfluſz / vollauff. *Poſt meſſem prædæ copia major erit.* Ovid. *ſyn.* Jus, pŏtēstas, făcūltas, *vel* ăbūndāntĭa, ūbērtas, vis, cŭmŭlus, ăcērvus. *epith.* āffluēns, fāstīdĭōsa, dīvĕs, aūrĕa, lārga, bĕāta. *phr.* Prĕssi cōpĭa lāctis. Bŏnŏrum īngēns ăcērvus, cŭmŭlus, cōngĕrĭes, āt sī lūxŭrĭa fŏlĭōrum ĕxūbĕrat ārbor. Quæ cŭique est cŏpĭa, læti dōna fĕrunt.

cōpĭa est, *Wolno mi*, *Doleke mam.* Copĭa parva, minima. *Máło ich.* Copia dīcendī, *Mowá.*

cōpiæ, hæ, *Potrzeby*, *Woyſko 1. Bogáctwá Máiętność*, *Stráwá.* Kriegs-Schaaren. *vide Exercitus Agmen.*

cōpiæ instructæ, *Szyk 2.* Copiæ cornu, *Obfitość*, *Pokarm*, *Zywność*, *Kśiąſzki zbiorálne.* cōpiam mĕi facio, *Nádáię ſię*, *Przyſtęp dáię.* cōpĭārĭus, *Przyſtaw*, cōpĭŏlæ, *Máiętnoſtká.*

Cōpĭor, *Picuie.* Groſſe Beute erlangen.

cōpĭōsē, *Buyno*, *Doſtatnie*, *Obfićie.* Reichlich. cōpĭōsus, *Cōpis, is, & Cops*, *ōpis*, *Bogáty*, *Obfity.* Wohlhabend.

cŏpis, idis, gr. *Száblá.*

Cōpo, onis, *Szynkarz.* cōpōna, *Kárczmá.*

cŏpreus, coprias, æ, m. gr. *Smrod, Błazen.*
cŏprŏnymus, gr. *in Smrod 3.*
Cōpta, gr. Copta Rhodica, Gniotká, Piernik, Osuch.
cōpŭla, *Związek, Swora, Więzy.* Ein Band / Zusammenheffrung. *Latrantem frustra, copula dura tenet.* Ovid. *syn.* Vīncŭlă, lĭgāmen, nēxus. *epith.* Dūra, īrrŭpta, tĕnāx, ărcta, strĭcta.
cōpŭlātē, *Złączenié.* Bey einander.
cōpŭlātĭo, *Spoięnię.* Zusammenfügung.
Copulātīvus, Złączáiący. Fügbar.
cōpŭlātus, ûs, *Złączęnie.*
cōpŭlo, *Złączam, Wiążę 1.* Zusammen fügen / heffren. *Quo symplegmate quinque copulentur.* Phal. *syn.* Jŭngo, cōnjŭngo, ādjŭngo, lĭgo, āllĭgo, nĕcto, cōnnĕcto.
cōpŭlo societatem, *Stowárzyszyć się.*
Cōpulor, Deponens, Złączam.
cŏqua, *Kucharká,* Eine Köchin. Cŏquĭbĭlis, *Wrzący.*
cŏquīna, *Kuchnia 1.* Eine Küche/Braterey. *syn.* Cūlīna.
cŏquīnŭla, *Kuchenká.* Coquinārĭa *Kucharstwo.* Die Kunst zu kochen. Coquīnārĭa taberna, coquinarium forum, *Kuchnia mieyska.* Cŏquīnārĭus, *adiect. Kuchenny mieyski.* Das zur Küchen gehört. Coquinatōrius, & coquinārĭs, *Kuchenny,* Cŏquīnus, *Kucharski.* ŏquĭtur, *Wte co.*
Cōquīno, coquinor, *Coquito, as, Kuchárzę, Wárzę.* Mit der Küchen umbgehen.
cŏquo, is, *Wárzę 1. 2. 3. Palę 2. Wrę. Myślę 1. Trapi mię.* Kochen. *Mitis in apricis coquitur vindemia saxis.* Virg. *phr.* īgne flāmmīs, tōrrēre. Dŏmat cārnem fērvēntĭbus ŭndis. Sēmĭnĕces pārtim fērvēntĭbus ārtus. Mŏllĭt ăquis, pārtim sŭbjēcto tōrrŭit īgni. Pārs in frŭsta secat, vĕrubŭsque trĕmēntĭa fīgit. Lĭttŏre ăhēna lŏcant ălĭi, flāmmāsque mĭnīstrant. Sŭnt quæ mītēscĕre flāmma, Mŏllīrīque quĕant hĕrbæ. Sŭppŏsĭtum cĭnĕri pānem părat. Mēmbra dĭlănĭat, pārs īnde căvis ēxultat ăhēnis. Pārs vĕrŭbus (strīdet.
cŏquo igne asso, (ab assus.) *Piekę.*
Cŏquŭla, Piekárká, Kuchárká.
cŏquŭlum, *Koćiełek.* vide Cŏculum.
Cŏquŭlus, Kuchćik,
cŏquus coquinarius, *subst. Kucharz.* Ein Koch, *Sed coquus ingentem piperis consumet acervum.* M. *epith.* Sævŭs, pĭngvis, āter, nĭger, ŭnctus, sōrdens, sōrdĭdus, clāmōsus, sōllĭcĭtus. *phr.* ōre nĭger, fŭmo, pāstus, fŭlĭgĭne tīnctus, & cŭjus făcĭēs căcăbus, ālter ădēst. Cui sŭa sōrdēntem pīnxērunt ārma cŏlōrem. Fīxūræ, cŭcŭmæ, scāpha, pātēlla, trĭpes. *Mart.* Non sătis ēst ārs sōla cŏquo, sērvīre pălāto. Nāmquĕ cŏquus dŏmĭni dēbēt hăbēre gŭlam.

C O R

Cŏr, *Serce, Rozum 1. Mlecz 2. Głębokość.* *O anceps, sed potius breve. Verrepaus.* Das Hertz. *Confiteor misero molle cor esse mihi.* Virg. *Molle meum levibus cor est violabile telis.* Ovid. *syn.* Pēctus, præcōrdĭa. *epith.* Călens, ăvĭdum, pūrpŭrĕum. *phr.* Sāngvĭnis, & vītæ fōns cor, dē pēctŏris āntro Vītālem spargīt præ cætĕra mēmbra călōrem. Cōr mĕdĭa rĕgĭōne lŏcātum est cŏrpŏris. Tĕnĕro rĭgĭdus stāt tĭbi cōrde lăpis. Īmo īn cōrde pŭdor. Mĭsĕrīs hēu præscia lōnge. Hōrrēscunt cōrde agrĭcŏlis.
Cŏrăcīnus, *adiect.* gr. *Kruczy, Wrony, Czarny. 1. producunt aliqui, sed magis ex Latina anologias quam Græca.*
Cŏrăcīnus, *subst.* gr. *ī circumflexo notatur, Kárás 1. 2. & sub Dubiel.*
cŏrălĭtĭcus lapis, *Kámięń biały.*
Cŏrālium, *Koral.* Corall. *Nunc quoque coraliis eadem natura remansit.* Ovid. *Cum virides algas, & rubra coralia nuda.* Aus. *epith.* Frăgĭle, pūnĭcēum, lĭquĭdum, rŭbēum, rŭbēns, rāmōsum, rŭbĭcŭndum, tĕnĕrum, sŏlĭdum, æquŏrĕum, mărīnum, dŭrum.
Cŏrāllis, idis. gr. *Miniowy kámięń.*
Cŏrāllĭum, corallum, gr. Eine Corall.
Cŏrāllŏăchātes, æ, m. gr. *in Achatek.*
Cōram, *Præpositio, Przed kim.*

Cōrām, *Adverb. Obecnie, Ustnie, Woczy.* Gegenwärtiglich. *Improvisus ait, coram, quam quæritis, adsum.* Virg. *syn.* Ante, in ŏcŭlis, ānte, ŏcŭlos, ānte ōra, in cōnspēctu, *vel* pălam, ăpērte.
cŏrămble, es, gr. *Kápustá czarna.*
cŏrax, ăcis, *m.* gr. *Kruk, Pies, kruzek.*
Corban, Carbōna, suc Skarb Kośćielny.
cōrbĭcŭla corbŭla, *Koszyk 1.* Ein Körblein.
cōrbis, *m. f. Kosz 1.* Ein Korb. *Corbis ut impositi pondere messor ero.* Prop. *vide Calathus.*
cōrbītas, *Okręt.* Ein Last-Schiff.
Gōrbīto, as, Ładuię. Corbitor, oris, Kuglárz.
Corbŭlum, Sveto. corr. Corbula.
cōrchŏrus, gr. *Kurzyślep 1.* Hünerdarm.
cōrcŭlum, *Serduszko, Mędrzec, Mądry.*
cōrcŭlus *sub Mądry.*

CORD

Cōrdātè, *Mądrze.*
cōrdātus, *Mądry 1.* Wohlbeherrzt/ verständig. *At te, cui sapiens fuit & cordata juventus.* M. *syn.* Prūdēns, săpĭēns, sōlērs, ĭngĕnĭŏsus.
Cōrdax. *saltatio rustica inepta item pes Poeticus. idem Trochæo vel Choreo,* Cic.
cōrde, *Serdecznie.*
cōrdi est mihi, *Stáram się, Mam to ná baczeniu.*
cōrdis compreſsĭo, *Sercá śćiskánię.*
cōrdis dilatatio, *Sercá podnoszęnie.*
Corditūra, B. in Załogá. Cordophorus. in Kordá.
Cordŏlium, Przykrość, Utrapięnie, Żal. 1. Litość.
Cordolium est mihi, Przykro mi, Trapi mię co, źle mi, Gryzę się, Skomá mi.
cōrdŭla, cordyla, cordylla, *in Tuńczyk,*
Corgo', al. gorgo', i. ergo, priscum. Fest.
cŏrĭăcēsĭa, gr, *Lodownik kamięń.*
cŏrĭāgĭnōsus, *Chudy.* cŏrĭāgo, *Chudość.*
cŏrĭandrum, ê gr. *Koryander.* Koriander.
cŏrĭārĭus, *adiect. Gárbárski.*
cŏrĭārĭus, *substant. Białoskornik. Gárbárz.*
Skornik. Ein Leder-Gärber.
Corias, Plin. corr. Colias.
cōrinthās, ădis, gr. *Wężownik. 4.*
cōrĭon, gr. *Dzwonki 2.*
cōris, is, gr. *Dzwonki 2. Wrzosowiec.*
Coriscus, vitiosè sub Sáydak.
cōrium, *1. 5. Kzemień 1. 2. Polepá. Tynk 2. Łupiny 1. Cebulna skrká.* Leder/ Haut. *Ut canis à corio non absterrebitur uncto.* Hor. *epith.* ūnctum, pĭngve, ātrum, fūscum, lēve.
cōrium veteramentarium, *Skurlát.*
Corius m. prisce Skorá 1. 5.

CORN

Cōrnĕa fibra homo, *Nięczuły 1.*
cōrnĕŏlus. cōrnĭcŭlātus, *Rogowy.*
cōrnēsco, *Rogowáćieię.*
cōrnētum, *Dereniowy gay.* Da Hagedorn wachsen.
cōrnĕus, *à cornu Rogowy. & tr. Twárdy. Nieczuły.* Hagedornen.
cōrnĕus, *à cornu f. Dereniowy.*
cōrnĭcen, *Kornećistá Trębácz.* Hornbläser. *Illinc cornicines, hinc præcedentia longi.* Juv.
cornīcor, *Kracżę 1. Mamrze, Przechadząm się.* Schreyen wie eine Kräh. *Nescio, quid tecum grave cornicaris inepte* P.
cōrnĭcŭla, *Kawka,* Ein Krählein. *Grex avium plumas, moveat cornicula risum.* Hor.
cornĭcŭlans luna. Księżyć rogáty.
cōrnĭcŭlārĭus, corniculus *sub Rormistrz.*
cornĭcŭlatio lunæ sub Księżyć rogaty.
cōrnĭcŭlūm, *Rożek & sub Rormistrz 1.*
cornĭfĕr, sub Dereniowy.
cornĭger cornifrons, Rogaty. Hornträger. *Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum.* Virg. *syn.* Cōrnu, cōrnŭa gĕrens, cōrnĭbus, hōrrēns.
cōrnĭpēs, ĕdis, *omne Rogonogi. Kopyta u nog máiący.* Hornfüssig. *Cornipedes arcentur equi, quod littore currum.* Virg.
cornĭpĕta, cōrnŭpĕta, Bodący rad.
cōrnix, īcis, f. cōrnix cinerea. *Wrona.* Eine Krähe. *Raucisonos cantus cornicum ut secla vetusta.*

vetusta. Lucr. *epith.* Lŏquax, præsāga, sĭnĭstra, raūca, gārrŭla, ānnōsa, vīvāx, lōngævæva, ātra, nĭgra, vĕtula fūsca, ĭngrata, ĭmprŏba. *phr.* Vŏlŭcrĭs ĭnvīsa Mĭnērvæ. Prōvĭda fati, sæcŭla pāssa nŏvem. Plŭvĭōsæ nuntĭa lūcis. Plŭvĭæ vātes. Sæclis vix mōritūra nŏvem. Tēr tres ætātes hūmānas gārrŭla cōrnix vīncit. Tum cōrnix plēna plŭvĭam vŏcat ĭmprŏba vŏce: & sōla in sĭccā sēcum spātĭātur ărēna. Cum plŭvĭæ vātes cōrnix, ātque căput spārgens ūndis vĕlut ŏccŭpat ĭmbrem. Scīt bĕne, quīd fāti prōvĭda cāntet ăvis. Sæpe sĭnĭstra cāva prædīxit ăb ĭlĭce cornix.

Cōrnīx nigra, frugĭlĕga, frugivŏra. *Gawron.*

Cōrnū, *Rog* 1. *Korner. Trąbá* 1. 2. *Láternia Skrzydlo w ſzyku Wylewki, Zatoki rzek.* **Ein Horn.** *Deprompsit pharetra, cornuque infensa tetendit.* Virg. *syn.* Būccĭnā, tūbā, lĭtŭūs. *v. Tuba, vel* ārcūs, *v. Arcus. vel* ūngŭlā. *v. Ungula. epith.* ăcūtum, flexum, cūrvum, rĕcūrvum, tōrvum, tōrtum, ĭntōrtum, prōmĭnēns, prōcērum, pătŭlum, lūnārĕ, rĭgĭdŭm, ĭnflexum, tērrĭfĭcum, dĭstōrtum, căncĭsōnūm, mĭnax, pugnāx, fĕrum, sævum, gĕmĭnum, fōrtĕ, rāmōsum. *phr.* ārmă bŏvĭs. Quæ bōs ārma gĕrit. Nātum frōnti in tērgă rĕcurvum. Cūi frōns āspĕrā cornu. ĭn cōrnŭā cēlsŭs.

cōrnū, ferio, peto. *Bodę.*

cōrnūa, *śmiáłość.* 2.

cōrnŭārius, *Rogownik Trębácz.*

cōrnūcōpĭæ, Cornu copiæ. *Obfitość, kśiązki zbierálne.*

cōrnum, *Dereniowa jágodá, Rog* 1.

cōrnŭo, *Náginam.*

cōrnū stibii, *apud Iobum* 42. *nomen filiæ, sonat Elegantem vel opulentam, nam stibio in cornu asservato feminæ fucabant oculos, & sic Græcè dicendum esset. Apud LXX. dst.* i. *Amalthææ cornu, quo significatur copia, opulentia. Emma. S.*

cōrnus, us, & ni, *f. Dereń.* **ein Kornelbaum.**

cōrnus femina, *Głog.* 2.

Cornus m. Rog 1.

cōrnūta, *Kiryśnik rybá.*

cōrnūtus, *Rogaty.* **Gehornet.** *Occubuit tandem cornuto ardore petitus* Marc.

CORO

Cōrōlla, *Wiąnek.* **Kräntzlein.** *Et modo solvebam nostra de fronte corallas.*

cŏrōllārium, *Podárek* 3. *Obrywká. Przydatek & sub. Wiąniec.*

cŏrōna coronamen, *Wieniec* 1. 2. *Koło* 1. *Koło iásne. Gromádá ludzi. Zgromádzenie.* 5 *Obdách. Listwa* 4. *Obrąbienie. Sklepu rzezánie. Nádkopyćie sub Kopyto Gzemsy an Paćiorki* 1. 2. **Ein Krantz / Kron.** *Omnibus in mortem tonsa coma pressa corona.* Virg. *syn.* Cōrōllā, vĭttā, sērtum, *vel* tūrbā, cœtūs. *v. Turba. epith.* Aūrĕā, gĕmmĭfĕrā, nĕxā nĭtĭdā, gĕmmĕā, ĭmplĭcĭtā, fūlgēns, ĭnsĭgnĭs splĕndĭdā, rēgĭā, clārā, nōbĭlĭs, gĕmmātā prĕtĭōsa, dĕcōrā trĭumphālĭs, laūrĕā, cŏrūsca, pūlchrā, nĭtēns, spĕctābĭlĭs cōmā ŏdōrĭfĕrā, săcra, rēgālĭs. *phr.* Fūlgēns aūrō rădĭāntĕ cŏrōnā. Gĕmmĭs dĭstĭnctā. Gĕmmĭs aūrōque cŏrūscā. Strĭnxĕrāt aūrātos stēllātā cŏrōnā căpĭllos. Pĭctās dāt flōre cŏrōllas. Rūrĕ pŭĕr vērnō prīmūm dĕflōrĕ cŏrōnam fēcĭt. Nĕctūntquĕ cŏrōnās, Sērtāquĕ cœlēstes, ĭmplĭcĭtūra cŏnās. Tĕmpŏrā sūtĭlĭbus cĭngūntur tēctā cŏrōnās. Cŏrōnā căpŭt, *vel* tĕmpŏrā cĭngĭt, ŏrnăt, ĭmplĭcat, āmbĭt. Lætĭ naūtæ ĭmpŏsŭērĕ cŏrōnas Pūppĭbŭs. Dŭplĭcēm gĕmmĭs aūrōque cŏrōnam, *Corona pro cœtu, v. Turbæ.*

cŏrōna aurea, *Korona Krolewska.*

cŏrōnā florea, plexa, *Wieniec.*

cŏrōna castrensis, civica, Muralis, Navalĭs, Obsidionalis, Oleāgina, Ovalis, Triumphalis *sub Wieniec żołnierski.*

cŏrōnam habens, *Ramiámi opráwiony.*

cŏrōnāmēntūm, *Wieńcowe ziołá* coronaria (herba.

cŏrōnārĭa, *Wieńczarká.*

cŏrōnārĭum opus, *Gzemsy Sklepá rzezánie.*

cŏrōnārĭus *adiect. Wieńcowi.* **Krantzmacher.**

cŏrōnārĭus *substant. Wieńczarz.*

cŏrōnĕŏla rosa, *Roza ćielista.* ein Herbst Rose.

cŏrōnis, idis, gr. *Koniec* 1. *Przydatek* 3. *Zákwńienie* 4. **End oder Spitz** *Si nimius videor, seraque coronide longus.* M. *syn.* āpĕx finis.

Cŏrōnix, icis, è Græco, *Gzemſy.*
cŏrōno, *Otaczam- Obſtáwiáć.* Koronuię. *Nálewam.* Krönen. *Crateras magnos ſtatuunt, & vina coronant.* Vitg. *ſyn*, Circūndo, cīngo, āmbio. *phr.* Cŏrōna căpūt; tēmpŏra, crīnés, căpīllōs, cŏmam, frōntem ōrno. Cŏrōna, *vel* dĭădēmăte ēxōrno, cīngo, rĕdīmīo, vīncio, āmbīo, īmplīco, præcīngo, vēlo, cīrcūndo, prĕmo. tĕgo, vēſtīo. Impōno ſērta cŏmæ. Cīngo flōre căpūt īnnēcto tēmpŏra ſērtis. Præcīngĕre flōre căpīllos. Căpĭti dăre sērta. Frōndēnti tēmpŏra rāmo īmplīcat. Vīrĭdique ādvēlat tēmpŏra laūro. Laūrōque īnnēctit crīnēm īlle căput flāvum laūro Pārnāſsĭde vīnctus. Fēſta frōnde rĕvīnctus. Tūm căput ătque hŭmĕros. plēxis rĕdīmite cŏrōnis. Mĕrĭtos ōrnat dĭădēmăte crines Quĕrem cŏma cĕrŭla tantum cīngītur tēcta cŏrōnis. Dēbŭĕram sērtis īmplĭcŭīſſe căput.
cŏrōnŏpus, odis, gr. *Wronia nogá. Kłośieniczká Corophia. Plin. lege Corythia,* (Goldblumen.
cŏroplărhus, gr. *Łątkarz.*

CORP.

cōrpŏra parviſſima, prima minima.
Corpora principiorum. *Proſzek.*
cōrpŏra prima genitalia, *Zywioł.*
Corporalis, ćielesny 1. ziemek 2.
corporalĭter, ćieleśnie. Rzeczą ſámą wyráźnie.
corporaliter iurare, ſub Przyśięgam ná co.
cŏrpŏrātio, *ćieliſtość.* Wzroſt.
cōrpŏrātūra, *ćieliſtość, Kſztałt.* Wzroſt.
cōrpŏrātūra modica, *śiádłość.*
corpŏrātūs, *Roſty ćieliſty, Máteriálny.*
cŏrpŏre effugio aliquid. *Uchylam ſię.*
corpŏreus. *ćieleſny Materiálny.* Leibhaffrig.
Corporeæ abſcedunt peſtes, penitusq; &c. V.
Corporo. *Zabiiam* 1. *Corporor, ćiáłem ſię ſtáię.*
cōrpŭlēntia, *ćieliſtość.*
cōrpŭlēntus, *ćieliſty, 2.* Wolbeleibt.
corpus, *ćiáło 1. 4, Mięſo Cáłego co.* Ein Leib. *Rzeczpoſpolita. Máteryálna rzecz. Pośrzodek 2. Cech. Poſpolitość. Zgromádzenie 3. śiłá*
2. *Księgá Tom ksiąg. Corporis exignum præconum ſolibus aptum.* H.
cōrpvs civitātis. *Miáſto.*
cōrpus collegii, *Bráctwo.*
cōrpus individuum, inſecabile. *Proſzek.*
cōrpus nucis, *Jądro.*
cōrpūſcŭlum, *ćiałko Proſzek.* Ein Leiblein.
---*Tantum corpus corpuſcula poſſem.* Luc.

CORR

Cŏrrādo, *Zdobywam ſię. Zbieram* 1. & ſub *Nabudowáć.* Zuſammen krätzen. *Argumenta fidem dictis corradere noſtri.* L. *ſyn.* Rādo. ābrādo, *vel* cōllĭgo.
cōrrāgo, ĭnis. *Borak.* Cōrrēctĭo, *Popráwá.*
corrēctor. *Popráwiacz, Karzący.*
correctūra, Przypráwá 2.
cōrrēpo, *Włáżę umykam ſię.*
correptè, Krotko. (*Ręki uiećię.*
cōrrēptio, *Karánie ſtroſowánie. Porwánie. ſub correptor* Karzący. *Strofuiący.*
Correus, idem Conreus. Cōrrīdĕo, *Smieię ſię.*
cōrrīgĭa, *Rzemik 1. 2.* Ri *producit Arator, corripit Fortunatian. & qui à Corrigo ducunt.* Ein Rim.
Corrigentes dicta phraſes. ſub Nic ták. 4.
corrīgo, *Naprawiam. Náprawiam 1. Karzę. Uymuię kogo. Náwracam kogo. Zácieram 2.* Beſſern. *Corrigere, at res eſt tanto magis ardua quanto.* Ov. *ſyn.* ēmēndo. *phr.* ērrāta pūngo, ēxpūngo, dēlĕo. Līmam ădhĭbĕo. ēt mălĕ tūrnātos īncūdi rĕddĕre vērſūs. Sæpe ĕgo cōrrēxi ſūb tē cēnſōre lĭbēllos, ſæpĕ tĭbi ādmŏnĭtu făcta lĭtura mĕo ēſt. Scīlĭcet īncĭpĭam līma mōrdācĭus ūti, ūt ſūb jūdĭcĭum sīngŭla vērba vŏcem.
cōrrĭpĭo, *Porywam 1. 2. Popadam kogo. Strofuię. Karzę.*
cōrrīvālis, *Społzaletnik.*
cōrrīvātio, *śćiekánie.*
cōrrīvātur, *śćieka co śćiąga ſię.*
cōrrīvo, *Prowádzę wodę. śćiągam wodę.*
Corrivus, vel corrigus, ſub Rzeká.

cor-

Cōrrōbōro, *utwierdzam Potwierdzam.* *Posilam. Pokrzepiam 1, 2.*

corrōdo, Gryżę. **Zernagen.** *Corrodet sanies, & putrida contrahit ossa. C. syn.* Rōdo, ārrōdō, cīrcūmrōdo.

Corrōgatio, Ecclesiastici 32. Zbierānie. *quidam reddit Towarzystwo.*

corrōgo, *Zbieram 1,* & sub *Nabudować.*

corrōsīvus Wygryzáiący. Corrōtundo. *Okrągło co. czynię.* Cōrrūda, *Szpátag.* Cōrrūgātus, *Zmársczczony. Gorrugis idem.*

cōrrūgo, *Marszczę się. Záſępić się.* **Zusammen rünzeln.** *Corrugat nares. nec non &c.* Hor, *v. Ruga.*

corrūgus sub Rurmusowy row, & sub *Kzeká.*

corrumpo, *Psuię 1. 2.* Zgwałćić 4. *Falszuię Przedárować.* & *sub Psuię się człowiek.* **Zerbrechen/ verderben.** *Non corruperit, ut solelicebit.* (Phal.) *syn.* Vĭtĭo, dēprāvo. cōctāmĭno, destrūo.

cōrrūo, *Upadam 2. Sypię 1. Obalam 1. Wrzucam.* **Fallen.** *syn.* Vĭtĭo, dēprāvo, cōntāmĭno, dēstrūo.

cōrrūptè, *Zle* & sub *Mowię zlę.* Cōrrūptēla. *Skázá zakupowánie 1.* cōrrūptĭo, *skażęnie.* Cōrrūptor, *Szkáziciel, Gwałćiciel, Zakupnik 4.* Cōrrūptus. *Skázony. Zgwałcony.*

cōrs, tis, f. *Chałupká Podworze, Oborá 1.*

cōrfōides, cōrsōites, æ. m. *Gr. Kámień niezgorzysty.*

C O R T

Cōrtālīs, *Podworzowy.* in *Podworzę.*

Cōrtālis officina, *Kurnik szopa.*

cōrtes, tis, f. *Kurnik szopá. Cháłupká* & sub *Rortezyan.*

cōrtex, hic hæc. *Łub, Kora Skorupa 1. Skorka 5. Pływáczka.* & sub *ćiało.* **Rinden.** *Oraque corticibus sumunt horrenda cavaris. v. syn.* Lĭber *epith.* Pĭnguĭs, vĭrĭdĭs. cāvātŭs, rūgōsus, rīmōsus, tūrgĭdus, ārbōrĕus, frāgĭlĭs, tĕner, tĕnŭis, mōllĭs, rĭgens. *phr.* Claūsa, ārbōrĕi sūb cōrtĭce lĭbri. Nūnc tŭmĭdo gĕmmas cotĭce palmes ăgit. Dum nŏvus īn vĭrĭdi cōāĕlĭcit cōrtĭce rāmus, ērĭpĭtur frāgĭlis nōdōso ē rōbōre cōrtex.

cōrtex lini, *Páździor.*

cōrtĭcātus, *Korzysty Skorá obrosty.*

cōrtĭcĕus, cortĭcius, *Korkowy.* **Zur Rinden gehörig.** *Ducit corticeis fluitantia retia signis A.*

cōrtĭcōsus, *Korzysty. Lupiniásty. Skorą obrosty.*

cōrtīna, *Kociel, Pokrywká 1. Polniebá. an Kortyna,* **Farb-Kessel.** *Mons circum, & mugire adytis cortina reclusis.* Virg. (*Tripus Appollinis, unde oracula reddebantur,*) *epith.* ăpōllĭnĕa, Dēlphĭca, fātĭdĭca, phœbēa, prænūntĭa; prælāga, vērĭdĭcā, tērrĭfĭca, vĕnĕrānda.

cōrtīnāle, *Browar 2.* **Ein kessel gestell.**

cortinipotens, Lucil.

cōrtīnŭla, *Kocielek.*

cortūmio onis, Poyzrzenie 2.

C O R V

Coruīnus, *Kraczy. Corvinus patriis intermiscere petita.* Hor.

coruīto, as, Kugluię, *Pląsżę, Láduię.*

Coruītor oris, Kuglarz.

cōrus, latina vox, *Wiatr zachodnemu pobocżny ná połnocy.* **Westwind.** --- *Hyberni condunt ubi sidera Cori. v. Caurus.* Virg.

cŏrus, *vox ab Hebrais sumpta. Kufa. Kłodá 2.* Korzec 2. & sub *Łászt. corripit o prudent.*

cŏrūscāmen, coruscatio *Błyskánie.*

cŏrūsco. *Lsknę się. Błyská się Miga się co Trykam.* **Blitzen/ gläntzen.** --- *Inter se coeunt, pennisque coruscant.* Virg. *syn.* Lūcĕo, splēndēsco, splēndĕo, mĭco, fūlgĕo, rēfūlgĕo, nĭtĕo, rădĭo. *vel* vĭbro, īntorquĕo. *phr.* Lūcēm sūb nūbĭla jacto. Māvōrs ădāmānte cŏrūscāt. *v. Luceo. v. Corusco pro vibro* (10. Æn.) Tālĭa vōcĭfĕrans sĕquĭtur, hāstāmquc cŏrūscat, *v. Iacio.*

coruscus, *Blytzczący się, Lsknący się, Migocący się.* **Blitzend/ gläntzend/** *Exultat telis &*

luce coruscus ahena. Virg. *syn.* Lūcĭdŭs. rŭtĭlus, nĭtĭdus, lūcens. fūlgens rŭtĭlans, nĭtēns. ārdens, mĭcans, rĕlūcens, splēndĭdus, splendens cŏrūscans, radĭens. v. *Lucidus.*

Cŏrusso.as *Vel is. Gisanius. Gr. Trykam.*

corvus, *Kruk 1. z żoraw woienny. Kárás 1.* Ein Raab. *epith.* Nĭger, garrŭlŭs, crŏcĭtans, lŏquax, vōcālĭs. raŭcus, vīvĭdus, ānnōsus fērālis; vŏrax, lōngævus, sĭnĭster, tūrpĭs ŏbscænus, fātĭdĭcus, fūnĕrĕus, prænūntĭus, īnfaūstus, mălus. *phr.* ales Phœbo săcer. ăpŏl lĭnis āles Nūntĭus īmbris. Trīste mĭnans Nīgrāntēsque pĕtunt prōjĕcta cādāvĕra cŏrvi. prēsso ter gūttŭre vōces īngĕmĭnant, Trīstĭa nām crŏcĭtant sēmper vŏmĭt ŏmnĭa cŏrvus. ālbus ĕrat quōndam vŏlucris Phœbēĭa cŏrvus. Nūnc īmpōrtūnæ præmĭa vōcis hăbet

cŏrvus demolitor, *żoraw woienny.*

cŏrvus minor frugivorus, *Gáwron.*

CORY

Cŏrybāntĭa, æ, *Gr. Spánie oczy otworzywszy.*

cŏrybāntĭo as, gr. *śpię nie śpiąć. uszu pisk ćierpię.*

cŏryceum, gr. *Piłá 3.* Ry *anceps videtur ex origine Graca, potius tamen brevis.*

cŏrycæus, Gr. *Podchwytácz.* cŏrycŏbŭlus Cŏrycus, gr. *Piłá 3.* Cŏrydălis, is, gr. *Kokorzycz 1.* Cŏrydălĭum, è Gr. *Rutá prácza*

Cŏrydălus, coridus, Gr. *Skowronek.*

cŏrylētum, *Leszczyná lásek leszczynowy.*

cŏrylus, è f, gr. *Leszczyna drzewo.* Haselstande. *Phyllis amat corylos, illas dum Phyllis amabit.* Virg. *epith.* Dūra, frăgĭlĭs, sylvēstris, flĕxĭlis dēnsa.

cŏrylus edura, *Orzech láskowy.*

cŏrymbĭa è gr. *Bluszcz 1.* cŏrymbĭātus, sub *Błuszczowe iágody.* & sub *Máy.* Cŏrymbĭfer, sub *Błuszczowy.* Cŏrymbĭon, è Gr. *Poty. Chochol Włosy przyprawne.*

cŏrymbītes, *a, m. gr. Czártowe mleko ziele.*

cŏrymbus, m. Gr. *Bluszczowe iágody, Jágoda máłych płonek. Grono. Okołki. May 2. Chochol,* Träublein wie Epheu. *Diffusos hedera vestit pallente corymbos.* Virg. *epith.* Dĭffūsus, grăvĭdus, cŏmans, tĕner, Băcchæus, tēxtĭlis, bĭcŏlor, crŏcĕus, trĕmŭlus, vĭrĭdis, mŏllis, nĭger, frōndens, frōndōsus, ămænus, răcēmĭfer, Nȳsæus, spĭssus, hĕdĕrōsus, *phr.* ūmbrăq; tēxtĭlĭbus, cĭrcum vărĭāta cŏrymbis āntra răcēmĭfĕris sēmper vēstīta cŏrymbis.

cŏryphæus, Gr. *Herst, Wodz, Muzyk reient.* Ein Reyhenführer.

cŏryphæa, coryphia. colydia. corycia, orum corymia orum *Paw 5.* cŏryphe, as, Gr. *Brzuśćiec 1.* Cŏrytus, Gr. *Sáydak,* Köcher/ da man die Pfeil einlegt. *Corytiq; leves humeris & ethifer arcus.* Virg. *Epith.* Lĕvis, săgĭttĭfĕr. *v. pharetra.*

cŏryza, Gr. in *Rymá.*

COS

Cōs, tis, *Osłá.* Ein Wetzstein. --- *Subiguntq; in cote secures.* Virg, *epith.* Dūra, trīta, āspĕra, ĕxĭgŭa, tĕnŭis lōnga, mŏrdax, ĕdax. *phr* Sŭbĭgūnt īn cōte sēcūrēs. Cōte nŏvat nĭgrās rūbĭgĭne fālces. Cōte ăcŭit tēlum. fūngat vĭce cōtis ăcūtum. Rĕddĕre quæ fĕrrum, vălet ĕxors īpsa sĕcāndī.

cŏsmēta Gr. *Piekrzyćiel,* Cŏsmĭcus, *Gr. Swiecki,* Weltlich.

cŏsmŏphthŏrĭne, cosmŏtŏryne es, Gr. *Zámięszánie.*

cŏsses, hi cossi. *Robacy wdrzewie.*

Coss gĕro, Roskraczam się.

cossilires, Kráczochowie. Łażękowie. ibidem *Cossim, Koskráczywszy się.* & sub *śiedzę 9.*

cŏssus *Zmarszczony, Cossus, Meurs. idem Coxus.*

cŏsta, *Zebro Szpągá 2. Nawy śpągi.* Ein Ripp.

cŏstātus, *Zebrowáty.* cŏstātus. sub *Mánelá.* Cŏsum, gr. *Kost.* heidnisch Wund-kraut. cŏstus, aroma. gr. *Kost. Cytwar.* cŏstus, *herba. Miętká 4.* & sub *Dżięgel 1. 2.*

COT

Cŏtāria, sub *Osłá.* Cŏthon, onis, *Port.*

cŏthur-

cŏthūrnārĭus, sub Obow 1. & *Mowá wſpániáła.*
cŏthūrnātus, ibidem, & *Znáczny.* Hochtrabend. *Illa cŏthūrnatas inter habenda Deas* Ov.
cŏthūrnus, gr. *Obow 1. & mowá wſpániáła,* Tantz-Schuch/beyden Tragedi gebräuchlich. *Purpureoque alte ſuras vincire cothurno.* Virg. *Calceamenti genus ſubere ſublevatum pro Tragædia quandoque ſumitur. epith.* Sŏphoclēus, grāndĭs Trăgĭcŭs, grăvis grātus, āltus pĭctus, Lȳdĭus tĕrrĭfĭcus, măgnĭlŏquus, ācer, prīscus, āltĭsŏnus, hērōĭcus, sŭpērbus, sūblīmis, āntīquus, æſchȳlēus, pūrpŭrĕus, Cĕcrŏpĭus. *phr.* Cārmĭna dīgna cŏthūrno. Lydĭus ālta pĕdum vīncla cŏthūrnus hăbet, Mātĕrĭa ēſt quānquam sūblīmĭbus āpta cŏthūrnis.
cŏtĭcŭla, *Oſełká. Kámień probny, Ti corripiunt ali[q]ui analogiâ. nam auctoritas deeſt. quamvis & pro longa non paucæ analogiæ ſint.*
Cotidie Cotidianus, &c. idem Quotidie, &c.
Cotiſico, Apulei corrigit Lipſiuſe & Colvius.
Cotim ſico 1. ſeco ex Lactantiō.
cŏtĭnus, gr. *Oliwá leśna. Fárbierſkie drzewko. Gárbárſkie drzewko. Szárłat 2.*
cōtio ſub Jntercyzá. cottana orum. *Figá.*
cŏtōnĕa herba ſub *Prágnienie 3.*
cŏttōnĕum, & coconeum malum, *Pigwá owoc.* Kwitten apfel.
cōttăbum făcio, *Kláſkąm.*
cōttăbus Gr. *Kláſk 1. Trzaſk.*
cotulo fætida. Pśi rumień.
coturnium, i. gutturnium priſcè, Feſt. Scalig.
cŏturnix, *Przepiorká. O quidam producunt corripuit Ovid.* Ein Wachtel. *Ecce coturnices inter ſua prælia vivunt.* Ovid. *epith.* Pĭa pĕrĕgrīnă, ădvĕna. *phr.* Mātĕrtĕra phœbi. Rēgum grātĭſsĭma mēnſis. Sēdŭla per ſtĭpŭlas tĕnĕra cūm prōle cŏtūrnix pāſcĭtur.
cŏtūrnix major, *Chróśćiel.*
cŏtŭla, cŏtyla, cotyle, es, Gr. *Kubek, Korczak, Połſzoſtaká, Stáwowych kośći końce.*
cŏtylēdon, ōnis, Gr. *Rozłog kiele Rzęſá 2. Stáwowych kośći końce.*

cŏtĭos ſodalis, *Sodomczyk.*

COV

cĕvĭnārius, *Woźnicá* & ſub *Woz woienny.*
cŏuĭnus, *Woz nakryty Rydwan.* ein Kriegwagen.
cŏum, latine *Járzmowe wići.*
cōum, Gr. *Jedwab.* coutor *Spokuię.*
cōus, Gr. *Koſtek rzucęnie ſzczęśliwe.*
cōxa, *Ud, Kirść, Kość udowa.* cŏxēndĭcum herba, *Rzęſá 2.* cōxēndix *Biodrodrowy ſtaw Łopátká 3. Ud. Stawowych kośći końce.* die Hüffte. *Coxim Roſkráczywſzy ſię.* & ſub *śiedzę 9. coxon, coxus, Chromy.*

CRA

Crabatus lege Grabatus.
crăbro, m. *śierſzen.* Ein Hornüß/ Weſpe. *Aut aſper crabro imparibus ſe miſcuit armis.* Virg. *Epith.* Fĕrus, fĕrox, cēlſus, vĭrens, vĭrĭdis.
crācca, *Wyká, Lędźwieć. Cracentes, Craceo, in Szczupły.* Crāmbe, es, gr. *Kápuſtá czárna.* ein gatung Kappyſtil.
crānĭum, Gr. *Czáſzká głowy.* hirn Schal.
crāpŭla, *Gr. Piiáńſtwo 2. Głowy bolenie od Piiáńſtwá.* Trunckenheit/un darauß entſtehendes Kopffweh. *It male digeſtis ſi crapula ſæviet eſcis.* Ser. *ſyn.* ēbrĭētas, *epith.* fŭrĭōſa aūdax, īmpăvĭdă, fŭgĭēnda, hōrrĭdă, *Ebrietas.*
crapulātus, Crāpŭlentus, *Piiány 1.* Crāpŭlōſus, *Opiły,* Crās, *Jutro 1. 2.* Morgen. *Dic mihi cras illud, Poſthume, quando venit?* Mart. *phr.* Crāſtĭna lūx, dĭes, aūrōra. Crāſtĭnus Sōl Quūm prĭmam crāſtĭna cœlo Pūnĭcĕis īnvēcta rŏtis aūrōra, rŭbēbit. Cūm crāſtĭnă fūlſerit ēos. Crāſtĭna pūnĭcĕos cūm lūx dătĕxĕrit. ōrtus, ēt lūx cūm prīmum tĕrris ſē crāſtĭna rĕddet: ŭbi prīmos crāſtĭnŭs ōrtus ēxtŭlĕrĭt Tītan, rădĭīque rĕtĕxerit ōrbēm.

Crāsis, is, vel eos, f. gr. *Mięszánie 1.*
crāsis, *medicorum*, gr. *Kompléksyia.*
crāsis, *Grammaticorum, lege infra Synæresis.*
crāssāmen, *Ustoiny. Muł 2. Gęstość. Zgęstege co Drożdże.*
crāsse, *Mięszko. Grubo 2.*
crāssēsco, *Mięszszeie. Gęściéię. Tyię Twardźieię.*
crāsstūdo, crassamentum, *Miąszszość. Gęstość.*
Crastini, Crastīno, *Jutro 1.*
crāssus, *Miąszszy, Gęsty 1. Grubi 2. 3. Tłusty, Otyły.* Dick. *syn.* Dēnsus, ŏpācus, pīnguis, spīsus.
Crastīni, *Jutrzeyszy.* Morgig. *Ordinè respicies, nunquam te crastina fallet.* Virg.
Cat: *s. Plin. l. 26. 1. 10. corrigit Calecamp. legens Cratægonon.*
crătægon, cratægos, *sub Niesplig 2. Bukszpan 1.*
crătægŏnum, cratæogonum, gr. *Płodźięniec 1.* Brennkraut.
crāter, ēris, *m.* gr. cratēra, *Czára 1. Czasza. Uście 1. Kurna czasa. Otchłąn piekielna.* Trinck-Schal/ Pocal. *Indulgent vino, & vertunt crateras ahenos.* Virg. *syn.* Pătēra, calix, *ep.* ăhēnus, ĭnaurātus, cŏruscus, īmprēssus, prŏfundus, lātus, pulcher, splēndens, grātus, sīgnifer, ŭndans, lætus. *phr.* Gēstat crātēra cŏruscum. Crātēras læti stătuunt, & vīna cŏrŏnant. Quām dŭlce aurāto, fūsum crātēre Fālernum. *v. Poculum patera.*
crāter pnilotēsius, *Wilkom.*
Crātērītes, a gemma prædura flaua Plin. quasi à fortis
Crātērra, æ, *Wiadro.* Crātes, is, *f.* *Kratá 1.* Eine Egge/Hurd. Crātes dentata, *Broná.* Crātes favorum, *Dźięnie.* Crātēs texta, *Płot 3.* Crātes stercorariæ, *Gnoiowki.*
crātĕutērion, gr. *Wilk Kuchenny.*
crātīcŭla craticulum, *Kratka. Koszt.* Ein Rost. *Parva tibi curva craticula sudet ofella.* Hor, *epith.* Fĕrrĕa, ārdens, cāndens, fērvens, accēnsa, īgnīta, sŭpposĭta, atră, nīgra.

Crātio, is, *Kracę Bronuię.*
crātīcius, *Kráćiásty.* Ti, *si à crates, brevis; si à Gratio longa.*
Crātītius paries, *Śćiáná z deśk Zápierzenie.*

CRE

Crĕābĭlis, *Sstworzysty.* Crĕagra, gr. *Widelcá 2.* Eine Fleisch Gabel.
crĕātĭo, *Tworzenie Obieránie urzędu,*
crĕātor, *Sprawcá, Stworzyciel Fundator.*
creātus & crētus, *Stworzony. Kreaturá.* Erschaffen. *Esto precor memores, qua sitis stirpe creati.* Ovid. *syn.* Gĕnĭtus, prŏdŭctus, sātus: ex nĭhĭlo făctus.
crēber, *Gęsty. Dźiurkowáty.* Offt/ vielmahl. *Non tam creber agens hyemen ruit æquore turbo.* V. *syn.* Frĕquens, dēnsus, rĕpĕtītus, mūltus, plūrĭmus.
crēbra vēstis, *sub Nátkány 2.*
Crebra, crebre, *Często 1.*
crēbrēsco, crebesco, *Często co czynię, Wszczyna się co Roszgłásza się Gruchnęło.* Je länger je mehr zunehmen. *Crebrescunt optatæ auræ portusque patescit.* V. *syn.* īncrēbrēsco, crēsco, aŭgĕor, *vel* vŭlgor, dīvŭlgor.
crēbri, *Wiele czego 1. Crēbrīsurus, Ostrożenie.* Crēbrĭtas crebratudo, *Uczęszczánie.* Embsigkeit. *Crebriter, Często 1.* Crebrò, *Często 1. Gęsto 2. & sub Dźiurkowáty.* Offt/vielmahl. *Est mihi purgatam crebro qui personet aurem.* H. *syn.* Sæpĕ, sæpĭus, frĕquĕnter, non rāro.
crēdĭbĭlis, *Podobny 1. 4.* Glaublich. *Credibile est, ipsos consulisse Deos.* Ovid. *syn.* Fĭdem, mĕrens, non sŭpĕrans. Cŭi crēdĕre fās est.
crēdĭbĭlĭter, *Podobnie 2.* glaublich.
crēdĭtor, *Wierzyćiel. Pożyczálnik 1.* Der einem Geld vertrauet. *Solvas censeo, Sexte, creditori.* (Phel.)
crēdĭtum, *Pokłád 1. 2. 3. Powierząm Zwierzam się Poruczam, Ufam 1. Tusze Pożyczam 2. Mniemam Borguię. & sub Puszczam się ná morze.* Glauben/ vertrauen.

trauen. *Nec citò credideris, quantum citò credere lædat.* Ovid. *syn.* Fīdo, cōnfīdo, cōmmītto, *vel* fīdem dō, hăbĕo, ādhĭbĕo. *phr.* Nĭmĭum nē crēde cŏlōri, *v. Fido.*

crēdŭlĭtas, *Lekkowierność.* Leichtfertigkeit zu glauben. *Et tumidus Gallæ credulitate fruar.* M.

crēdŭlus, *Lekkowierny. Wierzący łacno. Podobny ku wierzeniu*, Péwny. Leichtglaubig. *Credula res amor est subito &c.* Ovid.

crĕmăster, ĕris, in gr. *sub.* Jądro 2. Crĕmātĭo, *Palenie 1.* ein Brand. Crēmbălon, gr. *Dremlá.* Crēmēntum, *Rośnienie.* Crĕmĭālis, *sub Suszdrewny*, Crĕmĭum, *Skwárki. Drewká suche. Susz-drewny.*

Crĕmĭo, as, Palę 1. Spalić 1. Brennen. *Det tua succensæ membra, cremanda pyræ.* Ovid. *syn.* ūro, ēxūro, cōmbūro, ădūro, īncēndo, inflāmmo. *v. Uro Incendo.*

crĕmor, aris, *Gorę Wspłonac*, crĕmor, oris, *Kászá tárta*, *Polewká*, Milch Raum.

crĕmor hordei, *Bielidło*, cremor lactis, *Smiotáná*, Crēna, *Nárzynánie wrob. 3.*

Crĕo, Stwarzam, *Obieram ná urząd*, *Rodzę*, Czynię 1. *Koronuie. Nábáwiam.* Erschaffen. *Emineat, magnique immensa creaverit orbis.* Pr. *syn.* Prōcrĕo gīgno, prōdūco, *phr.* ēx nĭhĭlo ēffĭcio, ēffīngo, făcĭo, cōnflo.

Crĕo sacerdotem, *Poświęcám*, Crĕor, *Zrstaię czym.* Crĕŏcăccăbus, gr. *śieká-niná 2.*

Crĕŏdætes, æ, *m.* gr. *Kráyczy.*

CREP

Crĕpa, *Kozá*, Crĕpax, *Trzeszczący.*

Crĕpĕrus, Wątpłiwy. Ungewiß/zweiffelhafftig. *Exæquataque sunt creperi certamina belli.* L. *syn.* Dŭbĭus, āncēps, īncērtus.

Crĕpĭcŭlum, *crepidŭlum*, *crepitulum* Polatká.

Crĕpĭda, crepĭdula, *Pántoflá.* Pantofeln.

Sed tales crepidas ligare cura. (Phal.) *Calceamentum in usu apud Græcos.* Nōn hīc quī īn crĕpĭdīs Grājōrum lūdēre gēstit. *Pers. A crepitu duci debent, non à Græca voce quæ primam longam habet.* Sipontin. P. Mosellanus.

Crĕpĭdārius, *subst. Szwiec*, *Pántoflarz.*

Crĕpĭdārius, *adiect. Szwiec*, *Pántoflarz.*

Crĕpĭdātus, *Pántoflę noszący.*

Crĕpĭdĭne coërceo, *Obrąbiam 2.*

Crĕpīdo, inis, *Brzeg 2. 4. Krániec.*

Crĕpis, *gr. Plácek. & herba ignota Plinio.*

Crepitacilla, orum. apud Lucret. aliqui legunt. Crepitacula, Lambin. Gifani.

Crĕpĭtācŭlum, *Klekotká*, *Grzegotká*, *Gruchotka*, *Brzękádło.* Schallen. *Allicit, & tremulis quassat crepitacula palmis.* N-

Crĕpĭto, *Gruchocę*, *Trzeszczę*, *Glegocę*, *Chrupa*, *Klekocę*, *Klápam*, *Szczekam zębomá.* Getausch machen poliren. *Illice si leni crepitabat bractéa vento.* Virg. *syn.* Strĕpĭtō, strīdĕo, sŏno, *vide Crepo.*

Crĕpĭtus, ûs, *Grzmot*, *Trzask 2. Trzeszczęnie Chrobot*, *Gruchot*, *Chrupánie*, *Skrzyp*, *Szum*, *Szelest*, *Klápánie*, *Klásk 1. Puk*, *Chrzest*, *Szczekánie*, *zębomá*, Wiátru przyrodzonego upuszczenie. Knall/Thon. --- *Incenso crepitum dedit aurea fundo.* J. *syn.* Strĕpĭtus, sŏnus, sŏnĭtus, frăgor. *epith.* Sŏnōrus, hōrrĭsŏnus. *vide Sonitus.*

Crĕpo, as, *Skrzypię*, *Trzáskam*, *Rospuknąc się*, *Pádam się*, *Pukam się*, *Mowię głośno-Chełpię się*, *Kruczę*, *Wiátru przyrodzonego upuśćie.* Thönen. *syn.* Sŏno, pērcrĕpo, crĕpĭto. *phr.* Crĕpāt ad mĕdĭos laūrus ădūsta fŏcus. Mănĭbus fāūstos tēr crĕpŭēre sŏnos.

Crĕpūndia, orum, *Czátzko*, *Noszenie.* Kinder-Gaben. --- *Puerique crepundia parvi.* I. *epith.* Pŭĕrīlĭa părva.

Crĕpŭsculascens hora. Mierzch.

Crĕpūscŭlo, *Zmrokiem.* *Crepulus*, *Wrzaskliwy.*

Crĕpūscŭlum, *Swit*, *Zorza wieczorna*, *Mierzch*, *& sub Noc 1.* Die Morgenröth oder

oder Demmerung.-- *Saturas ad prima crepuscula lustret.* Ov. *epith.* Obſcūrum, sērum, nocturnum, rūbicŭndum, nīgrum, vēſpertinum. *phr.* Confīnĭa nŏctis. Dŭbiæ crĕpŭla nŏctis, ēxtrēma pĕrāctæ pārs lūcĭs. Nŏx prima. Trāhĕrent cūm sēra crĕpūſcŭla nŏctem. Pĕcŭdes rĕvŏcant cum sēra crĕpūſcŭla pāſtas. Sērus ſub nigra crepūſcŭla vĕſper ūltĭma pārs lūcis prīmāquĕ nŏctis ĕrat. Nŏctem dūcēntĭbus āſtris. In nŏctem vĕrgēnte diē, īndūcūnt, nŏctūrna crĕpūſcula nŏctem. Tempusque sŭbībat, quōd tū nēc tĕnēbras, nēc pŏſsīs dīcĕre lūcem. Sēd cum lūce tămen dŭbiæ cōnfīnĭa nŏctis. *vide Veſper & Aurora.*

crĕpūſcŭlum incellit, *Mierzcha ſię.*

Crĕpuſcus, dicitur crepuſculo natus. ut Lucius, luce natus. Varro, Wiézorék.

crēſco, *Roſtę, Rozraſtam ſię, Przebywa cze go, Przyraſta, Sili ſie, Pogarſza ſię.* Wachſen / zunehmen. *Altaque nativo creverat herba ſolo.* Prop. *ſyn.* Aūgĕor, ăd aūgĕor, aūgēſco, ēxtēndor, āccrēſco.

Creſpinus, & Criſpinus, B. Ciernie 2.

C R E T

Crēta, cretŭla, *Kretá, Kres zawodniczy.* Kreyte. *Illa prius creta, mox hæc carbone notaſti.* F. *epith.* ālba, tĕnax, pūtris, cĭmōlĭa.

crēta argentaria alba, *Trypelá.* Cretā figularis, *Gliná biala, Gliná żduńſka.* Cretâ noto. *Prov. Pochwalam.* Creta ſutoria, *Czernidło.*

crētācĕus, crēceus, *Krećiány, Kretowy.* Von Kreyten gemacht. *Cretaceis oronibus lacus farcit.* (Scaz.)

crēārius designator, *Stánowniczy,*

crētæ fōdīnæ, *ſub Kretny.*

crētāta ambitio, *Perſi. pro candidatis.*

crētātus, *Kretowány.* Gekreytet. *Quam cretata timet Fabulla nimbum.* (Phal.) *ſyn.* Crēta, ōbdūctus, cōlōrātus, fūcātus.

crētĕrra, *Wiádro.* Crētĭo, *Dźiedźiczenie.*

crethmos, gr. *Sol bábia źiele.*

Crētĭcus, Cic. *Pes triſyllabus, extremis ſyllabis longis medi a brevi conſtans. ut ſcripſerant. Prædam pro tervis in mare Creticum.* Alcaic.

crētoſus, *Kretny.* Kreytächtig. --*Mycenen, cretoſaque rura cimoli.* Ovid.

crētūra, Obśiewiny. crĭbēllātus, *Prześiewany.* Crĭbrārĭus, *Sitny.* Cribro, *Prześiewam.*

crĭbrum, cribellum, *Sito 1. 2. & ſub Durſzlák.* Ein Syb. *Lac ſolet, utve liquor rari ſub pondere cribri.* Ovid.

crĭbrum areale, cribrum, cereale, *Opakłá.*

crĭbrum rudērarium, *Kratá mularſka, Rzeſoto mulárſkie,* Cribrum pollinarium, *Pytel.*

C R I M

Crīmen, *Grzech, Winá 1. Zrazut 1. Obwinienie 2. Niecnotá.* Ein Laſter. *Famaque non ficto crimine, crimen habet.* Ovid. *ſyn.* Scĕlus, nĕfas dēlīctum, mălum, pĭācŭlum, pĕccātum, nōxa, vĭtĭum, cūlpa, Făcĭnus, flāgĭtĭum, ērrātum, cōmmīſſum. *epith.* Nŏxĭum, prāvum, īnjūſtum, ſcĕlĕrātum, īnfandum, dŏlōſum, dāmnabĭle, pĕrfĭdum, ŏccūltum, ĭnexcūsābĭle. *phr.* Cōmmăcŭlāre mănus, ſcĕlĕrāto, crīmĭne. Sōntes aūſus, Scĕlĕrāta, lĭbīdō, ĭnfāndum crīmen pāſſa nĕfasque grăve. Dētēſtānda lŭēs & ĭnēxcūsābĭle crīmen. Crīmĭnis īnjŭſti tūrpĭa sīgna păti. Nōn ĕgo mĕndoſos aūſim dĕfēndĕre mōrēs, Fālsāque pro vĭtĭis ārma mŏvēre mĕis. Cōnfĭteor, sī quĭd prŏdeſt dēlĭcta fătērī, īn mĕa nūnc dēmēns crīmĭna fāſsus eo. *vide Scelus.*

crīmen diluo, diſſolvo, purgo. *Oczyśćiam.*

crīmen majeſtatis, perduellionis, *Kryminał.*

crīmĭnālis actio, criminale judicium, *Spráwá, Sąd o głowę.*

crīmĭnālĭter, *Oſtro, ſub Prawnie.*

crīmĭnātĭo, *Obwinienie 2. Winowánie, Zadanie, Szkálowánie, Lżenie, Potwarz.*

crīmĭnātor, *Potwarcá.* Läſterer. *Cum illum repoſces criminatorem meum.* Jamb.

crīmi-

crīmĭnor, crimino, *Odnoszę, Zádáię co fromotnego, Obwiniam, Potwarżam,* Wykładám *źle.* Lästern. *Nec crimineris impios.* (Jamb. Dim.) *vide Accuso.*
crīmĭnōsa actĭo, *Spráwa karánia godna.*
crīmĭnōsè, Potwárliwie. *Przygánnie.*
crīmĭnōsus, *Potwárliwy, Zarzutny,* Przygánny, *Uszczypliwy, Wádę máiący.* Lästerig. *Quem criminosis cumque volet modis.* Alc.
crīmĭnōsūs liber, *Paszkwil.*
crīmnum, Gr. *Gryz v. Krupá.*

CRIN

crīnāle, *Przedzielnicá.* Haarhaube/ Haarnadel. *Et madidos myrrha curvum crinale capillos.* Ovid.
crīnālis, *subst. idem.* Das zum Haargehört. *Solvit crinales vittas, capite origia mecum.* V.
crīnālis, *adiect.* Włosowy.
crīnănthĕmon, crinonia, gr. *Lilia. r.*
crīnes seni, crines septem, *sub Pioty,* Die Haar. *Dulcis compositis spirávit crinibus aura.* Virg. *syn.* Căpīlli, cōma, cæsărĭes. *epith.* vāgī, rŏsĕi, ŏdōrāti, flāvēntēs, cōmpti, cōmpŏsĭti, cōnnĕxi, hīrsūti, aūrati, dĕcēntes, *vide Capilli.*
crīnes propenduli, ante ventuli, *Czuprynà.*
crīnītus, *Criniger, Kosmáty.* Haaricht. *Nec metues atro crinitas angve sorores.* Ov. *v. Comatus.*
crīnīle, *Tkánicá.* Crīnĭor, *Włosami obrastam,* Crinis, *m. sub* Włosy. Crīnis fulguris, stellæ. *Promień.*
crīnŏrrhŏdon, crinon, gr. *Lilia czerwona.*
criŏbŏlĭum, gr. *Rzeźniczy wárszták.*
criŏdŏcē, es, gr. *sub Taran.*
criŏmachia, *Gelli. t arietum pugna.*

CRIS

crĭsĭmus dies, gr. *Dźień lekarski.*
crīsis, ios, eos, *f.* gr. *Choroby odmiáná.*
crīspans pignum, *Flader.*
Crispĭsulcans, crispisulco, Strzępię.
crīspo, *Kedźierzawie, Strzępie, Potrząsam* Krauß machen. *Bina manu late crispans hastilia ferro.* Virg. *syn.* ūndo, flūctŭo, *vel* vibro, quătĭo, quāsso.
crīspor, *Strzępię się, & sub Lśnę się.*
crispatus, crīspŭlus, crispus, *Kędźierzawy.*
crīspus undatim, *Flándrowany.* Krauß. *syn.* Cīrrātus.
crīsta, *Czup, Federpusz, Grzebień u kurá.* Ein Hanenkam. *Item* Ein Federbusch auf dem Kriegs-Helm *epith.* Gŏmans, rūtĭla, tērrifĭca, ālta, cŏrūsca, hōrtens, ūndans, mĭcans, ēlāta, mĭnax: splēndĭda, rĕfūlgēns, ēffūsa, sūrgēns, tērrĭbĭlis, fōrmĭdābĭlis, mīlĭtāris, *phr.* ūndāntes rūtĭlāntī īn vērtīce crīstæ. Trĕmunt in vērtīce crīstæ sāngvĭnĕæ, Crīstam quătit aūra vŏlāntem ūndāntes căssĭde crīstæ. ārma inter, gălĕāsque virum crīstāsque rŭbēntes. āttollam ēxcelsŏ, tŭmĕfāctas vērtīce crīstas. Ærĕ căput fūlgens, crīstāqua hīrsūtus ĕquīnā: Căvo prŏtēgit ære căput.
crīstātus, *Czubáty.* Das ein Kamm oder Strauß hat. *Cristatæque sonant undique lucis áves.* Mart.
crīstŭla, *Grzebień u kurá, Czub.*
crīthe, es, gr. *Jęczmyk ná oku.*
crīthămum, crithmum, crithmus, gr. *Sol hábia ziele.*
crĭtĭcus, gr. Probierz, *Wykladácz.* Richter. *Ut Critici dicunt leviter curare videntur.* H.
crĭtĭcus dies, *Dźień lekárski.*

CRO

crŏātă, crŏātĭă *sub Karwat.*
Crŏcăllis, is, Wiśniowy kámień.
Crŏcātĭo, crocitus, us, *Krakánie.*
crŏcĕus, *Száfránny, & Zołtoczerwony.* Saffranfärbig. *Invitent croceis halantes floribus horti.* Virg. *syn.* Rŭtĭlus, lūtĕus, flāvus.

crŏcĭas, æ, m. gr. *Száfránek kámień.*

crŏcĭnum, crocomagmaſis, Gr. *Száfránowy oleiek.*

crŏcĭnus, crocatus, Gr. *Száfránny.* Wie Saffran. *Fulgebat crocinâ candidus in tunica.* Cat.

crōcĭo, is, *Producit primam Renatus, fortè à Græco. Kracze 1.*

crōcis, ĭdis, f. Gr. *Páięcznik 3.*

crŏcĭto, *Krácze 1.* Schreyen wie ein Raab. *Et crocitat corvus, graculus at frigulat.* Ph. *Qui à Crocio ducunt. O.& I, producunt: qui à Croco as. I. corripiunt. Auctor Philomelæ quiſquis ille eſt, utramque corripit. ſed apud Plautum aliqui idem faciunt. recentiores, tamen pro voce* Crŏcĭtabat *apud Pla: legunt* Crōcībat *utraq; longa & rectius. aliqui Crocibat. O, quam brevem putant gemino* c c *fulcientes. Croco, as Sipont. idem Crocio.*

crŏcŏdīlĕa, ſub *Krokodyl.* (*trudna.*

crŏcŏdīlīnus, crocodilides, æ, m. gr. *Mowá*

crŏcŏdīlĭum, *Gr. Oſet czarny.*

crŏcŏdīlus, *Rrokodil,* Ein Crocodill.

crŏcōta, æ, crocotula, crocotularius, *Száta białogłowſka.*

crŏcŏtĭlus, Crotilus, ſub *Máły, Szczupły.*

crŏcōtĭnum, *Chleb żołty.*

crŏcum, crocus, Gr. *Száfran.* Saffran.

crŏcūta, *Gr. Wilk murzynſki.*

crŏlălĭa, orum, ſub Perłá.

cŏtălĭſtrĭa è Græco, *Boćian, Klekotká.*

crŏtălum, *Gr. Brzękadło, Klekotká.* Ein Schell. *Criſpum ſub crotalo docta movere latus.* Virg. *ſyn.* Cȳmbălum.

crŏtălus, crotoo, *Gr.* K*lekotká*, K*leſzcowiná*, K*leſzcz 2.* Pollierbaum.

C R U

*Crŭcĭābĭlis, crucius, Okrutny.*Przykty*, Cięſzki cruciabiliter. Okrutnie.*

crŭcĭāmēntum, cruciabĭlĭtas. *Męká, Trapięnie Kátowánie.*

crŭcĭāns canterius, *Koń ćięſzko noſzący.*

crŭcĭārĭus, *Szubienicznik, Wyświecony Smágániec.*

cruciāta, Tyrlicz. Cruciātor, *Motdercá.*

crŭcĭātus, us, *Męká, Trapięnie, Utrapięnie* Pein/ Quaal/ Marter. *---Lateris cruciatibus uror.* Ovid. *ſyn.* pœna, sūpplĭcĭum, tōrmēntum, *epith* mœſtus, Sīsȳphĭus., fĕrus, hōrrĭdus, sĕvērus. *phr.* Mōlītur mōrtem & ſævis crŭcĭātĭbus īnſtat. & crŭcĭātu āmbos pāſsim āffĭcĭēbat ărcōci sīsȳphĭis lăbor æquālis crŭcĭātĭbus ōſſa cōrrĭpit. *vide dolor, Supplicium.*

crŭcĭfīgo, crucifigo, ſuffigo, do, *Krzyżuię.* Creutzigen. *O Præſes, crucifige, cito crucifige, nec unquam.* Calc. *phr.* Mēmbra crŭcĭfīgo, āffīgo ſuffīgo, īn trăbe fīgo., īn crŭcem tōllo, īnfāmi sŭſpēndĕre trūnco, ērēcto affīgĕre lĭgno, īnsōntem āffīgunt trăbĭbus per mūtŭo nēxu. Nūda dēhinc tēndunt trānſvērſo brāchĭa lĭgno. Dīvērsāquĕ āmbas āffīgunt cūſpĭde pālmas. Hīnc ātque hīnc, mūcrōnē pĕdēs fĕrĕbrāntur ĕōdem. Fūneſtō āffīgĕrē lĭgnō & rēcto dīſtēndĕrĕ lĭgno āffīxum, & lĕnta, paūlātim pērdĕre mōrtē, ērĭpĕre vītām sŭffīxo ſtīpĭte. Sŭſpēndi ĭn, *vel* ăb ărbŏre. Sūpplĭcĭo īnfāndo dūos fīnīre lăbōres. Sălus homĭnum īnfānda trăbe nēxa pĕpēndīt.

crŭcĭātus, ti Crucĭger. Połgroſzá, *Krzyżak.*

crŭcĭo *Krzyżuię, Męczę 1. Trap.e 1.* Peinigen/plagen. *Quantum ſic cruciat lumina veſtra dolor. P. ſyn.* Tōrquĕo, vēxo, ăgĭto, prĕmo, āngo, māctō, āfflīctō, āfflīgo, cōnfĭcĭo. *phr.* Clādĭbus īnnŭmĕris mĭsĕram vĕxāvit. *v. Affligu.*

crŭcĭor, *Fráſuię ſię, Gryzę ſię, Przykro mi, Tapi mię co.*

crŭcis figura, Crucis ſignum, *Krzyż,*

Crucium vinum, Winſko.

crūdārĭa ſub *Zyłá kruſzcowa.*

crūdēlĭter, crudè, *Okrutnie, Surowo.* Grauſamlich. *Crudeli officio nimium crudeliter uſi.* Mart.

crūdēlis, *Okrutny.* Grauſam. *Tollere heu fortuna, quis eſt crudelior in nos.* H. *ſyn.* Sævus,

ărrox

ātrox, fĕrus, fĕrox, trūx, dīrus, bārhărus, dū-rŭs, ĭnhūmānus, trŭcŭlēntus, fĕrrĕus, ăcērbus, īmmānĭs, crŭēntus, ĕffĕrus, tĕtĕr, īmmĭtis, fŭrens, īnclēmēns. āspĕr, īmprŏbus, sāngvĭnĕus. *phr.* Săngvĭne gaŭdens. Prĕcĭbus mānſvēſcēre nēſcĭa cōrda. Crŭŏris, cædis ăvĭdus, cŭpĭdus, Mūlta cæde crŭēntus, mădens īndŏcĭlisflēctī. Dūrĭor æquŏrĭbus, æquŏre quŏvis āſpĕrĭor. Quem nec lōnga dĭes. pĭetas nec mĭtĭgat ūlla. Sēd nūllis īlle mŏvētur flētĭbus, aut vŏces ūllas trāctābĭlis aŭdit. Fĕrrum & ſcŏpŭlos in pĕctore gēſtat, īn dūro ſtat tĭbi cōrde sĭlex *Mĭtĭus* īnvēni quam te, gĕnus ŏmne fĕrārum. Dūris gĕnŭit tē caŭtĭbus hŏrrens. Caucăſus, Hȳrcānæque ădmŏrunt ūbĕra Tĭgres, Tē lăpis, & mōntes, īnnātăque rūpĭbus āltis Rŏbŏra, tē *ſævæ prŏgĕnŭēre fĕræ.* Dūros sĭlĭces, sŏlĭdumq; īn pĕctŏre fĕrrum, ātquĕ ădămānta gĕrit. Nōtus fĕrĭtāte Lȳcāon. Sævĭor ēs trĭſti Būsīrĭde, ſævĭor īllo. Quī fālſum lento torru it īgne bŏvem, āſper & īmprŏbus īra. Gēns ſævæ ăvĭdīſsĭma cædis. Nēc vīſu făcĭlis, nēc dĭctu āffābĭlis ūlli: īnsīgnes fĕrĭtāte vĭri, ō dīris bārbăre făctis. ō crūdēlis ait. Fĕrus ātque īpſis trŭcŭlēntĭor Eŭris. Qnām fĕrus & vēre fĕrrĕus īlle fŭit. Nēc mæſtis lachrȳmis, nēc blānda vōce mŏvēris. Sævĭor Hȳrcāna sūblāto. Tĭgrĭde fœtū. Sī ve hŏmĭnes, vīx ſunt hŏmĭnes, hōc nōmĭne dīgni. Quāmquĕ lŭpi ſævæ plus fĕrĭtātis hăbent. Tua ſunt sĭlĭcis cĭrcūm præcōrdĭa vēnæ, & rĭgĭdum fērri sēmĭna pēctus hăbet. Præ tē nōn dūri mōntes, nōn rōbŏra dūra Dūrĭor ēſt glăcĭes pēctŏre nūlla tuo. Nōn ădămas præ tē dūrus nōn mārmŏra dūra: Dūrĭtĭem vīncunt nūlla mĕtālla tŭam. Nātūramq; sĭmul, frātrēmq; hŏmĭnēmq; crŭēntus ēxŭit. Gāŭdet pērfūsŭs sāngvĭne frātris. Quænam tĕgĕnŭīt sōla ſub rupe Lēæna. Quōd măre cŏncēptum ſpūmāntĭbus ēxpŭit undis? Quæ Sȳris? quæ Scȳlla vŏrax? Quæ vāſta Chārȳbdis? Tālĭa qui rēddis pro dūlci præmĭa vītæ? Nēc ūſque ădĕo ſunt cōrda fĕrōcĭă nōbis? Pēctŏre ſub nōſtro nēc mēns tām bārbăra vīvit. Nātus ēs è ſcŏpŭlis nūtrĭtus lāc̄te fĕrīno. Tūnc me de Tĭgrĭde nātam. Tūnc fĕrrum āt ſcŏpŭlos gēſtāre in cōrde fătēbor. Quĭd mĕmŏrem, īnfāndas cædes, quĭd făcta Tȳrānni ĕffĕra? Nēmo ădĕo ut nŏcēat bărbărus, eſſe sŏlet.

Crūdēlĭtas, O *kručieńſtwo.* Grimmigkeit/ Grimm. *Crudelitate non metu mortis tremens* (Jamh.) *ſyn.* Fĕrĭtas īmmānĭtas, bārbărĭes, ſævĭtĭa, ſævĭtĭes, īnclēmēntĭa dūrĭtĭes, āſpĕrĭtas, fĕrōcĭa, ăcērbĭtas, ătrōcĭtas. *epith.* īnhūmāna, fĕrīna, crŭēnta, hŏrrēnda īnsāna, īmmĭtis, dūra. īnvĭda cæca, fŭrĭōſa, præceps, fĕra, ſcĕlĕrāta, fŭrĭbūnda, īmpătĭens, tērrĭbĭlis, ŏdĭōſa. *phr.* ĕffĕra mēns. Mēns crŭōris ăvĭda. Mēns flēcti, īndŏcĭlis, ănĭmus fĕrox Fĕrĭtas īnămābĭlis. Nēſcĭa flēcti Bărbărĭes. Nīl īllæſūm ſcĕlĕrāta rĕlīquit Bărbărĭes, & bārbărus īnfrĕmit hŏrror. Quĭd nōn ſæva dŏmat duræ īnclēmēntĭa mŏrtis? Dūrĭtĭes pĭĕtāti īnĭmīca rĕsīſtit flētĭbus & ſūrda cōntēmnis vērba prĕcāntum aure. extīnxēre fŭrēntem ſævĭtĭam.

crūdēlĭtātem exerceo, expleo, depromo, ſaturo, *Pāſtwię ſię.*

crūdēſco, *Jątrzę ſię, Pogarſzā ſię, Sili ſię.* Rau werden. *Sin in proceſſu cœpit crudeſcere morbus.* Virg. *ſyn.* Rĕcrūdēſco, īngrăvēſco, aŭgĕor.

crūdĭtas, *Nieſtráwność, Surowizná.*

crūdĭvŏrus, *Surowo iedzący.*

crūdus, *Surowy 1. 2. 3. Niedozrzáły 1. Okrutny:* Roh/ unzeitig. *Seu crudo fidit pugnam committere cæſtu.* Virg. *ſyn.* īmmātūrus, dūrus. crūdēlis.

crŭēntātus, *Krwawy 1.* Blutächtig. *Ecce cruentati redeunt, &c.* Virg. *vide Cruentus.*

crŭēntē, cruentĭus, *Krwawo.*

crŭento, *Krwáwię, Rozkrwawić kogo.* Blutig machen. *phr.* crŭōre, sāngvĭne fædō, tūrpo, īnfĭcĭo, pērfūndo, ſpārgo, cōnſpērgo, imbŭo.

crŭentus, *Krwáwy,* Okrutny. Blutig. *Tytīdes multâ vaſtābat cæde cruentus.* Virg. *ſyn.* Crŭēntātus, sāngvĭnŏlēntus. *phr.* Tūm crīnes ārdēntĭaquĕ ōra crŭēntis rōrĭbus, & tērra mŏrĭēntum āſpērgĭne mānānt. ībat pūrpŭrēus nĭvĕo de pēctŏre sāngvis. *vide Sangvis.*

crūma, tis, Gr. *Brzękádło.*

crŭmēna, crūmīna, *Káletá Mięſzek pięnięzny.*

Ein Beutel. *Et mundus victus non deficiente crumena H.* *syn.* Mārsūpĭum, lŏcŭli, *epith.* Plēna, rĕfērta, grăvis, dīves.

crūmēnĭsĕca, *Rzeżymieszek.*

cruor, *Krew, Juchá.* Schweiß Blut. ---*sparso latè rigas arva cruore.* Virg. *syn.* Sănĭes, săngvĭs. *epith.* ōbscœnus, tĕpĭdus, călĭdus, ātĕr, rŭtĭlus fædus, nĭger. *phr.* Crāssum vŏmit ōre crŭorem, Spārso lāte rīgat ārva crŭōre, Pēr cāndĭda mēmbra īt fūmāns crŭor, āc tēllus pērfūsa rūbēscit. Tĕpĭdumquē crŭōrem Sūscĭpĭunt pătĕris. Cāndĭda pūnĭceo. pērfūdit mēmbra crŭōre. *v. sanguis.*

crupellarius, *Kiryśnik.* Crūrales, *Ponczochy.* Crūrales fasciæ. *Podwiązki.* Crūrĭcrĕpĭda, *Okowánie.*

crūcifrăgium, *crucifrangium, crurumfrangium, Nog złamánie.*

crūs, cruscŭlum, *Gołęń.*

crus arboris, *Odziemek, Pniak.*

crūsma, *tis, Gr. Brząkánie.*

crūsta, 1. *Strup, Skorká ná chlebie, Krá Kożuch* 2. *Przywará. Skorupá* 2, *Tynk* 2. *Posacká ściany.* *Sztuká* 1. *Skrzydło* 1. *Łupiny* 1. *Złotniczey roboty sztuka.* & sub *Grudá*, sub *Lod.* Harte Rinde. *epith.* Cŏcta, dūra, prædūră, frăgĭlis.

crūstrārĭus, subst. *Tynkarz, Futruiący, Sznicerz.* Ein Vertaffier.

crūstārĭus, *adiect.* panifex, *Márcepánnik.*

crūstāta, orum, *Pław*, Crustata humus frigore, *Gołoledź.* crustatio, *Tynk* 2. crustator, *Futruiący.* crustatus, *Szkorupiásty. Sádzony, Zmárzły Futrowány.*

crūstatus ferro *Okowány.* crustōsus, *Kruchy.*

crūsto, as, *Polewam, Tynkuię, Sádzę ściány.*

crūstula, æ, *Posacká ścian, Okruszyna Strup.* Rindlein. --- *Ingenium tantum nova crustula promit* H.

crūstŭla, orum, *Łákoći.* crūstŭlārĭus, *subst.* *Pásztetnik. Márcepannik Łakotnik.* crustulatacaro, perna, *Pásztet.* crustulum, *Androt, Opłatek.* crustum, *Sztuká, Tálerz.*

crux, *Krzyż* 1. *Szubięnicá* 1. 2. *Pał, Zła rzecz. Szubięnicznik.* Ein Creutz. *Carnifici duras præbuit illa cruces* Ovid. *syn.* Trābs, lĭgnum, trūncus, stīpes, ārbor, rōbur, pătĭbŭlum. *epith.* sæva rĭgĭda, crŭēnta, atrà, ămāra, mĭsĕra lūrĭda, fūnēsta, lūctŭōsa, sălūtĭfĕra *phr.* Crŭcis lĭgnum īnfāmi trūncus Fūnĕsta trābs, Fātāle rōbur. Tĕssĕra Chrīstĭădūm. Tērror ăvērni. Dīgna Dĕo trābs hōspĭte lĭgnum. ōlim sūpplĭcium māncĭpĭis grăve. Nūnc Rēgum căpĭti præcĭpuum dĕcus, īnfelix ōlim fŭĕrat; fērālequе lĭgnum Supplĭcii gĕnus īnfōrmis, trābs hospĭta lēthi: Nūnc prŏpè nūmen hăbet sāncta ēt vĕnĕrābĭlis ārbos: Hāc ōlim scĕlĕra īmpĭa Rēges, ūrgēbant pœnа sōntēsque hāc mōrte nĕcābant. totūm Tūm nĕque hŏnos ĕrat; īnfami nēc glōria trūnco, āt nūnc nūmen hăbet Crūx dūcis æthĕrĕi vēxĭllum ēt fōrte trŏphæum. Rōre quŏd īntīnxit sānguĭnis ĭlle sŭi. ēn sīgno sacrāta crūcis vexĭlla cŏrŭscant.

crypta. gr: *Grubá* 1. *Sklep podziemny, Ziemiąnka,* *Chłodnik* 3. *Pieczáry.*

cryptĭcus, gr. *Podziemny.* Verborgen.

cryptŏpōrtĭcus, gr. *Sklep podziemny, Chłodnik,* & sub *Krużganek.*

crystallĭnus, gr. *Krysztáłowy.*

crystallium. *Pći len.*

crystallum, crystallus, f. Gr. *Krysztal, Lod.*

cresibĭa machina, *Pompá wodna.*

cŭba, æ; *Łoże.* cubātus, us, cubĭtūra *Leżęnie.*

cŭbīcŭlātōrĭum decurio, magister præfectus *Podkomorzy.* 1,

cŭbīcŭlāris, cubicularĭus, adject. *Komorny, Łożniczy* 1. Kämmerling. *Cubiculario, ostiario, eunucho.* (Scaz.)

cŭbīcŭlāris, cubicularius, subst: *Łożniczy* 2, an *Komornik.*

cubiculata navis, *Náwá z páłacem.*

cŭbīcŭlātus, *Komorczásty.*

cŭbīcŭlum, *Komorá* 1. *Komorká, Łożnica.*

Schlaffkammer. *Sed à cubiculo lectuloq; jactatam.* (Scaz.) *epith.* Vāstum, ārcānum, dīves, ōrnātum.

cūbĭcus, Gr. *Czworgránisty.*

cūbīle, *Łoże 1, 2. Łożysko, Początek 1. Fugá, Gniázdo,* Ein Kammer/Bett. *Aut quater ingeminant, & sæpe cubilibus altit.* Virg. *syn.* Lēctus, thălămus, tŏrus, strātum. *epith.* cōnjŭgāle ārcānum, pūrum, lătĕbrōsum, dūlce. rŏsĕum, tĕnĕrum, ŏccūltum, tĕnĕbrōsum, tĕpĭdum, *phr.* īgnāvo tēmpus tĕrit ōmne cūbīli, ēnĕrvant ănĭmos plūmōsa cūbīlĭa fōrtes. Cum sŭbit aūrĭcŏmus nōctūrna cŭbīlĭa Tītan. Tĕpĭdōque trăhunt sēcūra cūbīlī ōtĭa. *vide Luctus.*

cūbīlĭa fenestrarum, *Ramá.*

cūbĭon, cubium, *Romanowe ziele.*

cūbĭtal, cubitale, sub *Wezgłowie.* Eine Armlähne. *Fasciculus, cubital, focalia potus ut ille.* Hor.

cūbĭtālis, *Łokćiowy.* Einer Ellen breit/lang oder hoch. cūbĭtālis litera. *Wersał.*

cūbĭto, as, *Legam.* Offt ligen. v. *Cubo,*

cūbĭto emungitur. *Proverb. Podły.*

cūbĭtor, *Legáwy.* cūbitōrĭa vestis, *Száta legálna.*

cūbĭtus, ti, cubitum, *Łokieć 1. 2. 3. Kość łokćiowa większa.*

cūbĭtus, us. *Legowisko. Leżenie.* Ein Elbogen. *Ter se se attollens, cubitoq; innixa levavit* Virg.

cŭbo, *Leże 2. Choruię 1.* Ligen/ruhen. *Et timet in vacuo sola cubare toro.* Ovid. *syn.* Jăcĕo, stĕrnor. prōstĕrnor, rĕcūmbo, prōcūmbo, rĕcŭbo, quĭēsco, rĕquĭēsco. *phr.* Mēmbra rĕpōnĕre lĕcto, prōcŭmbĕre lĕctō, Dĕfēssāque mēmbra mărmŏrĕo rĕfĕrunt thălămo, strātisque rĕpōnunt, *vide Iaceo. & Lectum peto.*

cŭbus, gr. *Kostká figurá, Czworogranista rzecz.* cūbus, *Korcá Krákowskiego połowicá.*

cūctĭo, *onis, źmigrosz, Przekupień 1.*

cŭcŭba, *Sowá 1.* cŭcŭbălum, *Pśinki.*

cŭcŭbo, *Huczy sowá.* Schreyen wie ein Nachteul. *Noctua lucifuga cucubat in tenebris* Ph.

cŭcŭli flos, *Smolánka*

cŭculla, sub *Kápicá, Káptur. 1.*

cŭcūllātus, *Káptur noszący sub Káptur 1,*

cŭcūllus, *vel* cuculus, cucutium, *Kápicá, Gżegżołká, Trąbká 2. Cudzołożnik, Lęniwy, Fryierz, Głupiec.* Ein Hals-Kapp. *Tempora Sanctonico velus, adoperta cucullo,* Juv.

cŭcūllus sagatus, *Kápá 3. Káptur 1.*

cŭcŭlo, *as, Kukám.*

cŭcŭlus, *Gżegżołká.* Ein Guckgug. (*Avis notissima, quæ in aliarum avium nidis ova parit, quod sciat se aliis invisam*) *epith.* īngrātus. *u medium. breve in Philomila, & Verrepæo: reliqui producunt, multi etiam hoc sensu geminum* l. *scribunt supra.*

cŭcŭma, *æ, gr. Koćieł 1. Gárniec, Sowa 1. Chałupká Granat 1.* Ein ährin Kessel.

cŭcŭmella, *Koćiełek,* cucumula, *Gárnuszek Quantitas ut in cucuma,*

cŭcŭmer, *eris. &* cucumis, *Ogorek 1.* Cucumern. *Cresceret in ventrem cucumis, nec sera comantem.* Virg. *epith.* Tōrtus, īntōrtus, cærŭlĕus, līvĭdus, frīgĭdus, āgrēstis. *syn.* Tōrtusque per herbam crēscĕret īn vēntrem cŭcŭmis.

cŭcŭmĕrārĭum, *Ogorkowy ogrodek.*

cŭcūrbĭta, *Korb. Bánká 2.* Ein Kürbs. --- *Cucumis, tumidoq; cucurbita ventre P, epith.* Grăvis, prægnans, vĭrĭdis, sylvēstris, ūnca. Tŭmĭdoque cŭcūrbĭta vēntre. In lātum dēmīssa cŭcūrbĭta sērpit.

cŭcūrbĭta sylvestris, *Kolokwintyda.*

cŭcūrbĭtas adhibeo. admoveo. *Stawiam bánki* cucurbĭtĭnus, *Korbásowy,* cŭcūrbĭtula, *Banká 2.* Cŭcurrio, *is. Kokorykam.*

cŭcus, *gr. Gżegżołká.*

cūdo, *is, Kuię, Biię pieniądze, Młocę.* Schlagen/schmieden/müntzen. *Mulciber Ætnæis fulmen cudebat in antris. M. syn.* ēxcūdo, prōcūdo. *vide procudo.*

cūdo, onis, *Szyszakowa czapká.* Eine lederne Beckelhaube. *Scipio contorquens hastam cudone comantes.* S,

cuja, *subj. Czyi.* cūjas, atis, *Z kąd rodem.* cujātis, is, *idem, & Ktorego rodu.* cuiciûmŏdi, cujuscunque, *Jyki, táki, 1.* cujus, a, um, *Czyi*, cujus generis, cujus notæ, cujusmodi, *Jáki, 1. 2.* cujusdammodi, *Jákiś.* cujusquemodi, *Wszeláki.*

CUL

Cul, pro Qualis, priscè Jáki 1.

cūlcĭta, culcitra, *Máterac, Płatek do oka Pierzyná 1. Poduszká, Siedzenie, Podstáwek. 5.* Ein Pflaumen-Unterbett. *Tertia nec vacuo cessaret culcitra lecto.* Juv. *syn.* Pūlvīnus, lēctŭlus. *epith.* Făcĭlis, pīcta, lēvis. *phr.* Mŏlli tŭmĕat făcĭlis, tibi cūlcĭtra plūma.

cūlcĭta subalaris, *Wezgłowie.* culcĭtella, culcitulla, culcitrula, *Poduzká.* culeare labrum, *Połkadek.* cūlcĕāris, *Kufny.*

cūleōla, culuola, orum, *Łepiny 1.*

cūlĕus, gr. *Kufá, Kłodá, Kubek skorzány, Wór skorzány.*

cŭlex, *m. f. Komor.* Eine Mücke/Schnacke. *Quæ in nistro culices, & cætera ponunt.* Luc. *epith.* Mălus, īnfōrmis, rŏtūndus, tĕnŭis, lēvis ēxīlis, āĕrĭus, vŏlĭtāns, īmpōrtūnis, văgus, mŏlēstus, văgābŭndus, mōrdax, ēxĭguus, pārvus.

cŭlīgna, *Kubek, Dzban 2.*

cŭlīna, *Kuchnia 1. Zgliszcze, Prywet.* Küche. *Captum te nidore suæ putat esse culinæ.* Juv. *epith.* Nīgra, pūtĭda, uncta, crăssa, pīngvis, āngūsta, fætĭda, fūmōsa. *Phr.* Călens crēbris īgnĭbus ălget ădhuc nĭtĭdo clausa cŭlīna fŏco, ĭpsa dăbit lautas jūncta cŭlīnā dăpes.

cŭlīnārius, *adiect. Kuchenny.*

cŭlīnārĭus, *subst. Kucharz.*

Cŭlix *herba, in cuius tritæ succo semina cucumerum macerata, sine semine gignunt cucumeres.* Plin.

cūllĕum, *Kufa*, cūllĕūs, *Wor skorzány.*

cūlmārĭus, *Źdźiebłny.*

cūlmen, *Wierzch 1. Źdbło, Poszyćie, Dách 4.* Gipffel/Spitz. *Solaque culminibus ferali carmine bubo.* Virg. *syn.* Căcūmen, ăpex, vĕrtex fāstīgĭum. *epith.* sūblīme, ăltum, sūmmum, celsum. *vide Cacumen.*

cūlmen fabarum, *Bobowiny.*

cūlmētum, *Sciernisko, Rźysko.*

Cūlmus, *Źdźbło, Slomá, Bobowiny.* Halm. --- *Et fragili iam stringeret hordea culmo.* Virg. *syn.* Călămus, stĭpŭla, ăvēna. *epith.* cĕrĕālis, ūdus tĕner, lāctāns, flāvēns, spĭcĕus, flāvēscens, crŏcĕus, frūgĭfer, vērnans, spĭcātus, fĕrax, fœcundus, aurĕus, pāndus, cūrvus. *phr.* Cānis flāvēscit cūlmus ărīstis. Grāvĭdis prōcūmbit cūlmus ărīstis. Vĭrĭdes ăgĭtānt cum flāmĭna cūlmos. Turgēscunt lāctēntĭbus hordĕa cūlmis.

cūlpa, *Winá 1.* Eine Schuld/Ursach/Fehl --- *Tacita sudant præcordia culpa.* Juv. *syn.* Nōxa, dēlĭctum, vĭtĭum, crīmen, scĕlus, pĕccātum. *epith.* tăcĭta, sōrdĭda, ŏpērta, latēn *phr.* Fœdæ cōntāgĭa cŭlpæ, & tu īnfāmis ĕris, tūrpīque nŏtābĕre cŭlpa sŭis. Tăcĭtá sūdant præcōrdĭa cūlpa, ŏpērtæ cōnscĭa culpæ, cūncta păvet. *v. Crimen Scelus.*

clūpābĭlis, *Przyganny.* Scheldbar.

cūlpāndus, *Strofowánia godny.*

Culpātio, Winowánie, Przygana.

cūlpĭto, culpo, as, *Winuię, Ganię.* Schelten/beschuldigen. ēst lepidum bēllum, cum cūlpat āsĕllum. *syn.* āccūso īncūso, īnsĭmŭlo. *vide Accuso.*

Cūlta, orum, *Rola spráwiona.*

Cultellātor, sub Nożowáty, Ostry.

Cultello, as, Zrzynam, Rownam 1.

cūltēllus curvus, *Siekácz ogrodniczy.*

clūtēllus crepidarius, *Gnyp.*

cūlter, cultēllus, *Noż, Siekácz 1. 2. Brzytwa, Kráwadz.* Ein Messer. *More super vacuam cultris abrumpere carnem.* Juv. *syn.* Glādius; *epith.* ăcūtus, strīctus, fūlgēns, crŭēntus, mīnax, ēxīlis, tĕnŭis. *v. Gladius.*

cūlter aratri, *Kroy pługowy.*
Culticula, Laská céklátska.
cūltio, cultus, cultura agri, *Oránie.*
cūltio deorum, *Cżczęnie 2.*
cūltor, *Chwalcá, Miłośnik, Szanuiący, Szánuiący.*
cūltor agelli virentis, *Ogrodnyk.*
cūltor terræ, *Oracz.* cultor vineæ, *Winiarz.*
cūltrārius, *Nożownik, Ofiárnik,* Pop *pogánski.*
cūltrātus, *Nożowáty, Ostky.*
cūltū vacans regio, *Pustynia.*
cūltūra, æ, *Náslugowanie, Cwiczęnie 1.* Ackerbau. *Dulcis inexpertis culutra potentis amici.* Hor.
cūltus, ti, *Gálánt.* Ehrerbierung / Ehr. *Servit Roma Deo, cultus exosa priores.* Prud. *syn.* Hŏnor, rĕvĕrentĭa. *epith.* Sūpplex, dēbītus, mĕrĭtus, dīgnus, hūmĭlis, pĭus. *v. Honor, Adoro, vel* ōrnātus, *vide supra.*
cūlĭūs, us, *Ubior 1. Ochedostwo, Odźięnie, Czczęnie 2. Chwałá 3. Nabożęństwo, Gálánterya.* Eine Zierd / Schmuck. *Cultus decoros regiæ vestis petit.* Jamb. *syn.* ōrnātus, *epith.* rēgālis, sŏlēnnis, dĕcēns, nĭtĭdus, gēmmātus, mŭlĭēbris, īnsŏlĭtus. *phr.* Strātā, cŭbīlĭa cūltū Māgnĭfĭco. Cūltus gēstāre dĕcŏros. Cūltūque sŭpērbo, Pēndēbant nĭvĕo gēmmāta mŏnīlĭa cōllo. Cūltūque ōrnāta dĕcēnti. Stābat sĭne dīvĭte cūltu. Nūlli cēlsūra Dĕārum ŏccūrrit jŭvĕni mŭlĭer, nōn cūltus ĭn īlla sēgnĭor ēffĭgĭe, vārĭis nam pūrpūra gēmmis īntērtexta tĕgit.
cūlullus, *Kieliszek, Krużyk.*

CUM

Cùm, *Adverb. Kiedy 2. Jáko, Jednąrázą.*
cum, *præpositio, sub Z.*
cum imperio, cum potestate, *Z Urzędu, Zwierzchność mam.*
cum præsidio, *Obronno.* cum lucu *Ráno.*
cūmātĭlis, *Modry, Modnowzorzysty. Alioni*
gum est juxta analogiam Latinam: alioqui ratione originis Græcæ, breve esset, ut in Gymnatos.
Cūmba, *Łoze.*
cŭmĕra, cumerum, *Słomianká, an Szpichlerz.*
cūmĭnum, gr. *Kmin 1.* Kimmel.
cūmĭnum Æthiopicum, *Aminek.*
cūmmi, is, *Indeclin. & hac* aummis, is, gr. *Kley drzew.*
Cumprīmè, Bárzo.
cumprīmis, Imprimis, *Przednie,* [illegible]
cŭmŭlāte, cumulatum, *Obficie.* Mit Hauffen. --- *Dapibus cumulatim aggesto redundant. sin.* ăcērvātim.
cŭmŭlātus, *Wierzchowaty.*
cŭmŭlo, as, *Kupię, Przydáię 1. Przyczyniam czego, Gromádzę, Obdarzam, & sub Wierzchowáto.* Häuff n. *Qui male congestos auri cumularet acervos.* A. *syn.* ăcērvo, ăccŭmŭlo, āggĕro, cōngĕro, cōllĭgo, cōngrĕgo, cōgo. *phr.* Dīvĭtĭas cŭmŭlāre cădūcas. Cōmpōnnĕre ŏpes pĕr fāsque nĕfāsquĕ. *vide Accumulo.*
cŭmŭlus, *Kupá, Przydátek, Wierzch miary.* Ein Hauff. *Insequitur, cumulusque ruit male pingvis arena.* Virg. *syn.* ăcērvus, cōngĕrĭes, strues, vis, cōpĭa. *epith.* īngēns, māgnus, nŭmĕrōsus, cōpĭōsus, grāndis, nĭmĭns. *phr.* Īngēns fārris ăcērvus. Æris ăcērvūs & auri. Īngēntem mīstæ glŏmĕrāntur īn ŏrbēm Dīvĭtĭæ. *v. Acervus.*
cūnābŭla, orum, *Kolebká 1. Początek, Gniazdo 1.* Wiege. *Ipsa tibi blandos fundent cunabala flores.* Virg. *syn.* īncūnābŭla, cūnæ.
cūnæ, arum, *Kolebká 1.* Die Wiege. *Cunarum labor est, angves superare mearum.* Virg. *syn.* Cūnābŭla, īncūnābŭla. *epith.* Tĕnĕræ, tĕpĭdæ, dūlces, sŏpōræ, sŏmnĭfĕræ, mōlles, pŭĕrĭles, sŏpōrĭfĕræ, plăcĭdæ, īnĕrtes, quĭĕtæ flēbĭles, prīmæ, lăcrȳmōsæ. *phr.* Tĕpĭdas prīmæva īfāntĭa cūnas trānsĭit, & sēgmēntātis dŏrmīsset pārvulæ cūnis.
cūnctābūndus, *Ociągáiący się, Rozmyśláiący się, Nieochotny.*

Cūnctānter, *Ociągáiąc się, Leniwo, Nierychlo, Rozmyślnie.*
Cūnctāntĭus, *al.* contatius, *Nieochotnie.*
Cūnctātĭo, *Odwłoká* 1. *Rozmyśl, Lenistwo; Ociągánie się*, Nieochotá.
Cūnctātĭōne abjecta, *Záraz.*
Cūnctātor, *Odwłoczyćiel, Rozmyśláiący się Nieochotny, Nierezolut, Nieskwápliwy, Rozmyślny.*
Cūncti, *Wszyscy,*
Cunctio, onis, Zmigrosz. Cunctim. Ogołem.
Cūnctor, aris, *aliqui scribunt Contor, Ociągam. się, Rozmyślam się.* Verziehen. *Cunctaris animo: subitus an vultus gravat.* (Jamb.) *syn.* Mŏror, hærĕo, sūbsĭsto, *vide Moror.*
Cūnctus, *Wszystek.* Allesamt. *Cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis.* Virg. *syn.* ōmnis, tōtus, ūnĭvērsus.
Cŭnĕātim, *Kotámi.* Cŭnĕātĭo, *Kończátość.*
Cŭnĕātus *Kliniásty, Szpiczasty.*
Cŭnĕi, *Police szaf, & sub Dźiwowisko 2.*
Cŭnĕo, as, *Zákończam, Kliniásto czynię, Zaklinam, Klinem rozbiiám, Szczepam, Zwierám 1.*
Cŭnĕŏlus. Klinik, *sub Klim.*
Cŭneus, *Klin 1, 2. Kotá 1.* Szyk *2. & in Dźiwowisko 2. Gromáda.* Eine Keul. *Nam primi cuneis scindebant fissile lignum.* Vide *epith.* Fērrĕus, līgnĕus. *vide Findo. & Exercitus.*
Cŭnīcŭlārĭus, *Podkopnik*, cŭnīculātim. *Lochowáto.* cunīcŭlōsus, *Lochowaty.*
Cŭnīculis oppugno, cuniculos ago, *Dołki kopáć, Szánauię się.*
Cŭnīcŭlus, *Jámá, Podkop, Rurmusowy orew, Rynięnká, Krolik zwierzę.* Ein Kneynlein. *Item*, Ein Gang unter der Erden. *Gaudet in effosis habitare cuniculus antris.* Mart.
Cŭnīla, *Cząbar. i longa Græcis, licet* Robert. Steph. *corr.*
Cŭnīlāgo, Szláchtáwá. *Cūnio, is, sub Wyprożniáć się.*

Cūnque, *particula addititiá, sub Kolwiek.*
Cuntor, Cuntator, &c. lege Cunctor, &c.
Cunizois, Plin. *corr. Conyza.*

CUP

Cūpa, æ, cūppa, *Kufa, Kadź, Beczká Dzban 2. Stągiew.*
Cūpa, *ex caupa contractum* Przekupká, *& Szynkarka, sub Szynkarz.*
Cŭpēdĭa, æ, *Łákotliwość, Obżárstwo 1.* Leckerbißlein. *Melius dicis, nihil moror cupedia.* (Jamb.)
cŭpēdĭa, orum, cŭpēdiæ, arum, *Łákoći.*
cŭpēdĭārĭus, & cŭpēdĭnārĭus, *Łákotnik, Kuchenny mieyski.*
cŭpēdo, inis, *Chćiwość.* cŭpĕlla, *Beczułká.*
Cŭpĕllārĭus, *Kiryśnik.*
cŭpes, is, cŭpēdĭus, cŭppes, is, *Łakotliwy, Przekwintarz, Smákowániu, dogadzáiący.*
cŭpĭdē, cupienter, *Chćiwie.*
cŭpĭdĭnĕus, *Nierządniczy, Miłośniczy.* Begierig. *Molle cupidineis nec inexpugnabile telis.* Ovid.
Cŭpĭdĭtas, *Chćiwość, Pożądliwość; żądzá, Prágnięnie, Namiętność. Apetyt 1.* Begierd. *vide Cupio.*
cŭpĭdĭtāte ardeo, flagro, incendor. *Żądam bárzo.*
cŭpĭdo, *f. Żądza, Chćiwość, Pożądliwość Prágnięnie 4.* Begierd --- *prædæ tam cæca cupido est.* Ovid. *syn.* Cŭpĭdĭtas, ārdor, lĭbīdo, dēsīdērĭum ămor. *epith.* Vĭgĭl, ăvĭda, mĭsĕra jējūna, ĭnōps, mălĕsāna, prōna, īmmŏdĕrāta, vĭŏlēnta, pērvĭgil, īnsōmnĭs, sōllĭcĭta, ānxĭa, ĭnēxplēbĭlis, ĭnēxplēta. *phr.* ēxăgĭtans ănĭmum, ŏpūm fŭrĭōsa cŭpīdo. Nē tĭbi rēgnāndi vēnĭat tām dīra cŭpīdo. Quōd sĭ tāntus ămor mēnti, sī tā[illegible] cŭpīdo est. Quæ lūcis mĭsĕrĭs tām dī[illegible]cŭpīdo? Vīncet ămor pătrĭæ, laŭdūmq[illegible]mmĕnsa cŭpīdo. Fērvet ăvārĭtĭa mĭsĕrāque cŭpĭdĭne pēctus. Dēlĭcĭæ īnfĭcĭunt ănĭmos, præcēpsque cŭpīdo. *vide Desiderium Amor.*

cŭpīdo,

Cŭpīdo, *m. Miłość nieuczćiwa.*

cŭpīdo eum cepit incesſit, *Záchćiało mu ſię.*

cŭpĭdus, cupitor, *Chćiwy, Miłośnik.* Begierig. *Quid cupidum Titána tenes jam, &c.* Virg, *ſyn.* ăvĭdus, ămāns, āppĕtēns,

cŭpĭo, *żądam 1. Sprzyiam.* Begehren. *Sæpe fugam Danai Troja cupiere relicta.* Virg. *ſyn.* Vŏlo, ōpto, ēxōpto, dēsīdĕro, āppĕto, ăvĕo. *vide Deſidero.*

cŭpītus, ti, *Pożądany.* Gewünſcht. --- *vitamque cupit, potiturque cupita,* Ovid. *ſyn.* ōptātus, ēxōptātus, quæsītus.

Cūpo, *onis, Szynkarz.* Copula, *Cupla, Kupulá.*

cūppēdĭa, *Obżárſtwo.* cūppēdo, ĭnis, *Chćiwość.*

cŭprēſsētum, *Cypryſowy laſek.*

cŭprēſsĕus, *cupreſsĭfer, Cypryſowy 1.*

cŭprēſsĭnus, *Cypryſowy.* Von Cypreſſen. --- *juvenes paſſisque cupreſſina quorum.* F.

cŭprēſsus, ſi, & us, *m. f.* gr. *Cyprys 1.* Cypren-Baum. --- *tumulos tectura cupreſſus.* Cl. (*Arbor funeſta, funebri ſigno ante Defunctorum ædes poni ſolita.*) *ſyn.* Cўpărīſſus, sĕpulchrālis, ărbor. *epith. Mœſta,* fūnĕrĕa, ŏdōrāta, trīſtis, fūnēſta flēbĭlĭs fĕrālis, īnfauſta, īnfēlix, Stўgĭa, īdæa, vīrens, vĭrĭdans, frōndōſa, ūmbrĭfĕra, dēnſa, ālta, pătŭla, prōcēr, cēlſa, ēxcēlſa, ārdŭa, āĕrĭa, sūblīmis, fūnĕbris, lūgŭbrĭs, lāchrўmābĭlis, sĕpūlchrālis. *phr.* Tŭmŭlos, tēctūra cuprēſſus. Nōn plēbēios lūctus tēſtāta cūpreſſus. ērēxēre pўram, dēplōrātāſque cuprēſſos. Ī pŭer, & pōſtes fūnēſta cīnge cŭprēſſo. Fūnĕris āra mĭhi fērāli cīncta cŭprēſſu.

cŭprēſſus cretĭca. *Sábiná 2.*

cŭprēſſus ſilveſtris, *Jáłowiec.*

cŭprum, cupreum æs, *Miedź.* Kupffer.

cŭprĕus, cuprĭnus, *Miedźiány.*

CURA

Cūr, *Czému, 1* Warumb.

cūra, *Sratánie Fráſunek. Powinność.* Sorg / Fleiſz / Angſt. *O curás hominum, ô quantum eſt in rebus inane.* P. *ſyn.* Sōllĭcĭtūdo, ānxĭĕtas, *epith,* āmbĭgŭa, vĭgil, sēdŭla, dīlĭgens, ĕdax, vĭtĭōſa, sĕquax, ăcērba, ācrĭs, vĭgĭlans, lōnga, ămāra, lānguĭda, mĕmor, dāmnōſa, āttŏnĭta, mœſta, ăvāra, ārcāna, īnfānda, dēſes, sōllĭcĭta, tūrpis, pērvĭgil, pāllens pāllĭda, ūrgens, īmplăcĭda, fūnēſta, ānceps, mĭſĕra, grăvĭda, ĭnānis, vāna, mālĭgna, sĕvēra, flāgrans, ānxĭa, ĭnĭqua, tētrĭca, prĕmens, tūrbĭda, īngrāta, nŏxĭa, pērnĭtĭōſa, tăcĭta, nŏcens, crŭcĭans, dīra, īmpōrtūna. *phr.* Cūrārum ſtĭmŭlus. āſper cūrārum mōrſus, Stĭmŭlans præcōrdĭa, pēctŏra diſcrŭcĭans. Sōllĭcito lătĭtans īn pēctŏre. Nēc plăcĭdam mēmbris dat cūra quĭetem. Mēntis ſēntēntia Dūm cūræ āmbĭgŭæ, dūm ſpēs īncērta fūtūri āt tū ſi quă piæ rĕmănēt, tĭbi cūra părēntis. Tālia vōcē rĕfert cūrīsque īngēntĭbus, æger, ſpēm vūltū sĭmŭlans. ēxtĕnŭant vĭgĭles cōrpus mĭſĕrābĭle cūræ, Mœſtas ēxēdit cūra mĕdullas.

cūra rei domeſticæ, *Goſpodárſtwo 2.*

Cūrantia *ſub Niedbalſtwo,*

cūra, palatii, *Márſzałkoſtwo.*

cūralĭum, gr. *Koral.*

cūrāte, *Wytwornie Pilnie.*

cūrātĭo, *Staránie. Opátrowánie Leczenie. Spráwowánie 1. Powinność, Zleczenie Opiekun.*

cūrātor, *Spráwcá. Dozorcá. Rządźcá, Opiekun. Urzędnik.* Sorger / Pfleger. *Curatoris eget, qui navem mercibus implet.* Juv.

cūrātor Reipublicæ, *Ráycá.*

cūrātor ſartorum tectorum, *Budowniczy 2.*

cūrātum dabo *ſub Spráwuię 1.*

cūrātūra, *Wychowánie. Skromność.*

cūrātus, *ćieliſty Tłuſty.*

cūrax, acis, *Pilny 1.* cūrcŭlĭo, *Gardła uście Gárdło 1. Czopek 2. żárłok. Głodny, Robacy w zyćie.* Eine Kornmilde.

cūrcŭlĭūncŭlus, *Robacy w życie.*

cūrĭa, *Rádźiecki dom Ratuſz. Dwór 3. Cech. Páráfiia. Plebania Fará 2.* Rahthauſz. *Curia Pauperibus clauſa eſt, dat cenſus honores.* Ovid.

cūrĭale,

cūrĭāle templum, *Fárá 2.*
cūrĭālis, *Cechowy, dworowy, Fárſki, Párafian*, Kortézyan 1.
cūrĭātim, *ſub. Cech.* cūrĭātus, *curionius Cechowy.*
cūrĭcētum, gr. *Bárwiernia.*
cūrĭo, *Cechmiſtrz Wożny 1.* Pleban, *Chudy*
Curiōnatus curionium, *Plebánia.*
cūrĭōnis, fundus, *Poświątne.*
Curionus i. curio priscè Feſt.
cūrĭōſe, *Wytwornie, Oſtrożnie.*
cūrĭōsĭtas, *Dworność, Chęć do náuki, ſub Nauk pilny.* Fürwiſʒ. *Iſthæc iuventæ damna curioſitas.* (Jamb.)
cūrĭōsĭus, *Pilnié*, cūrĭosŭlus. *Dworny.*
cūrĭōſus, *Dworny Pilny 1. Pieczołowity. Náuk pilny. Podwodny urzędnik, świdrzące oczy, Chudy.* Sorgfältig. *Et ipſe noſtri curioſus, & poto.* (Jamb.)
Cūrĭus, *ut* curium infortunium. *Plaut.* cave tibi à curio infortunio, i, *à vitæ curarum plena*, ut agnus curio *in Aulularia. Taubman. Lambin. Lipſius qui etiam ſuſpicatur legendum Curtio. i. in foveam præcipitante fato Curtii. at Iſaac Pontan, à Crutio infortunio. i. cruciante.*
Curmi, *Piwo*, 1.
cūro, *Stáram ſię, Dbam, Opátruię 1. 4. Leczę, Sprawuię. 1. 2.* Sorgen=verſchaffen / heilen. *Tu recte vivis, ſi curas eſſe quod audis.* Hor, *ſyn.* Lăbōro, ſtŭdĕo, *vel* mĕdĕor, sāno. *vel cura.*
cūrŏpălātes, æ, *m.* gr. *Pálácowy 2.*
Cŭrŏpalātiſſa, *ſub. Márſzáłkoſtwo.*
cūrŏtrŏphīum, gr. *ſub. Dźiećinna komorá.*
Currax, *śidło.*
Currax nodus. Węzel bez zádźierzgu.
cūrrĭcŭlo, *Biegiem Ná pręcę 1.*
cūrrĭcŭlum, *Bieg 1.* Woz *2. 6. Wozek 1. Szránki. Gonitwy mieyſce, Zawod 1. 2. 3. Plác do czégo.* Ein Kärrlein. *Curriculo gravis eſt facta ruina meo.* Ovid. *ſyn.* cūrſus, *vel* ſpătĭum ſpătĭa.
cūrrĭcŭlum conficere. *Wzawod biegáć.*
cūrrĭcŭlus. Woz *odwu kolach.* Wozek *Zawod 2.*
cūrro, *Bieżę, Biegam 2. Ubiegam 2.* Lauffen. *Hæc mea per placidas cymba cucurrit aquas.* Ovid. *ſyn.* Fēſtīno, prŏpĕro, vŏlo, ădvŏlo, fūgĭo, *phr.* Cūrſu fēſtīnus ănhēlo ădvŏlat. Cūrſū pērnix ăd līttŏra tēndit ăērji cūrſu pĕtit ărdŭa mōntis. Fūgit ōcyor aūra. Cūrſu trānsmīttĕre cāmpum. Cūrsū vŏlŭcres ſŭpĕrat. Hæc ſātur Vīrgo ēt pērnīcĭbus īgnĕa plāntis trānſit ĕquum cūrſu. Nunc hūc, nūnc īllūc; ēt utrōque sīne ōrdĭne cūrro, ālĭgĕro prŏperat pēr ĭnānĭa nūbĭla cūrru. *vel feſtino.*
cūrrŏdrĕpănus, Woz *woienny.*
cūrrūca, *Piégźá*, Ein Grasmück.
cūrrus, ûs, *Woz 1.* Ein Wagen. *Aut cum ſuperbo victor in curru ſtetit.* Jamb. *ſyn.* Plauſtrum, ăxis, tēmo, tōta (*partes pro toto ſæpius uſurpatæ*) *epith.* Præceps, quādrījŭgus cĕler, cōncĭtus, prōpĕrus, sŭblĭtus, sŭpērbus, īnsīgnis trĭūmphālis, ŏvans, pīctus, *phr.* Quădrījŭgo vĕhĭtur cūrru, ĕquis, cūrrūque sūpērbo Fērtur. Grăvĭbus jūga dūcēre plaūſtris. Sālsūque sŭpērbus ēmĭcat īn cūrru, ēt mānĭbus mōlītat hăbēnas. Cœlōque īnvēctus ăpērto Flēctit ĕquos, cūrrūque vŏlans dāt lōta sĕcūndo. Jūngit ĕquos, cūrru gĕnĭtor, ſpūmāntĭāque āddĭt Frænă fĕris, mānĭbusque ŏmnes ĕffūndit hăbēnas. Hæc nōſtro sīgnābĭtur ăēra cūrru. Cūrrus ăgĭtāre sŏnāntes, Vērſant agĭles īn pūlvĕre cūrrus. Cēntum quādrījūgos ăgĭtābo ādflūmĭna cūrrus. ōccūpat ĭlle lĕvem jŭvĕnīli cōrpŏre cūrrum.
cūrrus arcuatus, *Woz nákryty Rydwan.*
cūrrus triumphalis, *Woz zwyćięski.*
cūrſim, *Biegiem Prętko. Na pręcé 1.*
cūrsĭto, *Biegam 1.* Viel lauffen. --- *Veluti ſuccinctus curſitat hoſpes.* Hor. *phr.* Vārios cūrſus ĭtĕro, rĕnŏvo, ĭnĕo.
cūrſo *idem & Uwiiam ſię. Przébiegam ſię.*
cūrſor, oris, *Kurſor Zawodnik.*
cūrſor armillatus, *Podwodnik.*
cūrſorĭus, *Biegániu ſłużący*, cūrſu contendo,

do, *Wyścigam się.* cūrsu valet. *Prętkonogi*, cūrsu vinco, supero, *Wyścigam.*
cūrsūra, *Bieg 1.*
cūrsus, *Bieg 1. Powod 1. Plác do czego. Záwod 1. żywot 5. An Kurs ?* **Der Lauff.** *Ventos sequantur, cursibus motu citis* (Iamb.) *epith.* Răpĭdus, præceps, cĕler, sūbĭtus, dēclīvus, văgus. effrēnis, vīvax, cōncĭtus, fŭrĭōsus, effrēnātus. ănhēlus. vŏlŭcer. prŏpĕrus, cĭtātus pĕrnix, fŭlmĭnĕus, præpes, ăvĭdus. ăgĭlis, ălăcer, āles audax īncĭtus, ĭrrĕquĭētus ardens ēffūsus, vēlox, āmens prærăpĭdus, vŏlans, ālĭger, fŭgax. *v. Curro.*
cūrsus publicus, *Poczsztá.*
cūrsus publicus vehicularius fiscalis *Podwoda*
cūrto, as, *Skracam. Umnieyszam* **abkürtzen.**
cūrtus, *Kęsy, Krotki 1. Obrzezániec* & sub *Ułomek 2,* **Kurtz / Klein.**
cūrvāmen, *Obłączystość 2.* **Di Krümme.** *Hic tibi dum sequitur Patriæ curvamina ripæ.* Ovid.
cūrvātio, *Krzywość zatoki 1,*
cūrvātūra, *Nagięcie. Krywość, Zatoki 1.*
cūrvātūra, *Nágięcię Krzywość, Obod. & sub Kurvatūrá.*
cūrvè, *Krzywo.*
curvĭpes, *Krzywonogi.*
cūrūlis, f. subst. *Stolec dygnitarzow.* **Einem Wagen gleichig.** *Prator adest, vacuaque loco cessère curules.* Luc.
cūrūlis, *adiect. Wozowy 1. żołnierz 2. 5.*
cūrūlis dimicatio, certamen. *Gonitwa.*
cūrūlis equus, *Woźnik.*
curvo, *Náginam Nákrzywiam.* **Krümmen / biegen.** *Portus ab Eoo fluctu curvatur in arcum.* Virg. *syn.* īncūrvo, flecto, īnflēcto, sĭnŭo, īnclīno: rĕcūrvo, cămĕro, tŏrquĕo, īntŏrquĕo, *phr.* Măgna vī flexa dŏmātur īn būrīm et cūrvi fŏrmam ăccĭpĭt ŭlmus ărātri.
curvor, ōris. *Krzywość* curvum, *Nasad.*
curvus, *Krzywy.* **Krumm.** *Interit, & curvis frustra defensa latebris.* Virg. *syn.* Cūrvātus, īnflēxus, rĕcūrvus, sĭnŭātus.

CVS

Cuscūlium, Szárłat 2. Kármázynowe iágody.

Cūsor, *Kuźnik.* cūsor monetæ *Menczarz.*
cūspĭdātim, *Kończáto,* **mit der Spitz.**
cūspĭdātus, *Kończáty 1. Grot máiący* **Spitzig.**
cūspĭdo, as, *Zákonczám.* **Spitzig machen.**
cūspis. *Kończátość Włocżńia 1. Grot 1.* **Eine Spitz am Eisen / Spitz** *At tibi dat clypeum dat acutæ cuspidis hastam.* Ovid. *syn.* Spīcŭlum tēlum, fĕrrum, hăsta mūcro. *epith.* aūrata, ærāta, aūrĕa, fūlgens. vĭŏlēnta. rĭgens. ăhēna, trĕmēnda, *v. Hasta.*
cusĭlĭres, Lázękowie sub *Roskraczam się.*
cūstōde remoto. *Sámopás.*
cūstōdēla, Strzeżenie. custodia hæ Straż.
cūstōdes vitæ, *Háláábartnicy,*
cūstōdia *Strzeżenie Straż 1. Straznicá, Więżien więżienie 1. 2. 3. Wypełnienie, Przystrzegánie.* **Wacht / Hut.** *Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti.* Virg. *syn.* ēxcŭbiæ, vĭgĭliæ, præsĭdium, *vel* tūtēla, *vel* cărcer *v. Carcer. Epith.* Vĭgĭl, pĕrvĭgĭl, sōlers, dūra, ārmāta, ārmĭgĕra, sēdŭla āttēnta, īnsōmnis, ĭrrequĭeta, fīda, fĭdēlis, văga nŏctūrna.
cūstōdio, *Strzegę 1.* **Schüten / bewahren.** *Custodite animas, & nulli credite mensæ* Iuv. *syn.* Sĕrvo, ăssĕrvo, tŏĕor, tutŏr. *phr.* Lēcto cūstōdē. tŭēri. Quĭbus ăd pŏrtam cĕcĭdit cūstōdĭa *v. Vigilo.*
cūstōdīte, *Ostrożnie,* **Behüt / Sammlich.**
cūstōdītio, *Strzeżenie.* **Hütung.**
cūstos, *Stroż 1. Látorośl zostáwiona, Pies,* **Hüter / Wächter.** *Palladium cæsis summæ custodibus arcis.* Virg. *epith.* Vĭgil vĭgĭlans, fīdus, ānxĭus, īnsōmnis, ĭrrĕquĭētus, fĭdēlis, nŏctūrnus, sŏlērs, ārmĭger ārmātus, sōllĭcĭtus, pĕrvĭgĭl *phr.* Vĭgĭlans īn līmĭne. Fīdūsque ad līmĭna cūstos. Pōstĭbus ăngustis ĕădem fĭdīssĭma cūstos ānte fŏres stābat. Sūb fīdo cūstōde rĕlĭquit.
cūstos corporis salutis, *Hálábartnik.*
cūstos herilis, *Pedágoh.* custos luci nemorum. *Gaiowy 1.* cūtĭcŭla, *Skorká 1.* cūtīcŭlāris, *Skorny.* cūtĭo onis, *Stonog. 1.*

cŭtis, *Skora*, 1. *Skorká* 2. 4. *Lupiny* 1. Die Haut. *Vix habeo tenuem, quæ tegat ossa cutem* Virg. *syn.* Pēllis, *epith* cāndĭda, ārĭda, clāra. hĭrta, căllōsa fūcēta.

cŭtis terræ, *Dárn. cuui, pro cui. P. Auson.*

C Y

Cyămēa, *Gr. Bobiásty kámień.*

cyămus Gr. *Bob* 5. ein bone. cyănĕus, color, *Modra fárbá*, cyănŏpus, *Gr. Károg.*

cyănos cyanus, *Gr. Lazur, Modrek. Modra farbá Turkus*, blaue Kornblumen.

cyătŭsso, *Gr. Nalewam* 1.

cyătus *Gr. Kieliszek naczynie i miarká.* Ein Becher. *In Priami cyathis. Astyanacta bibes* Mart. *syn.* Călix, crēter, dātĕra, scyphus, pōcŭlum. *epith.* Cōmmŏdus, căpax, ūtĭlis. *v. Patera poculum.*

cўbēa, *æ. Okręt.* cўbēles avis, *Nápłun.*

cўbĭŏsactes, *æ, m. Gr. Rosołowych rzeczy przekupień.*

cўbĭstēter, ēris *m. Gr. Mietelnik. Nurek* 2. gauckler.

cўbĭum, *Gr. Rosołowa strawá Dzwono ryby, Tunczyk rybá. Czworográniſta rzecz. Korca Krákowskiego połowicá.*

cўcēon, ōnis *Gr. Słodycz. Pomięszánie.*

cўchrămus, *Gr, Przepiorká wielká.*

cўclăminum, cyclămĭnus G. *Gdulá ziemna*, Ein eidinus. 1. 2. *Quantitas hic posita, Theocriti est.*

cўclas, ădis, *cycladatus Gr. Szatá Białogłowska*, Ein Unterrock. *Hæc nunc aurata cyclade verrit humum* P. *epith.* Lōnga. dĕcōra, pūrpŭrĕa aūrāta. *phr.* Pūrpŭrĕa cyclāde vērrit hŭmum.

cўclĭtus, *Gr. Podły Tretowy, Kolisty.*

cydōnia, *æ. cydonium e Gr. Pigwá* 1.

cydōnĭtæ, vites, cydonitæ vinum, sub *Pigwowy.*

cydōnĭum, *Gr. Pigwá* 2. Quittenapfel.

cyssa, Cyfrá.

Cygnēus, *æ, Gr. Łabęci.* Von Schwanen.

Battare, cyneas repetamus carmine voces. C.

Cygnus cycnus *Gr. Łabęć*, Schwan. *Fit nova cygnus avis, nec se cæloque Iovique* Ovid. *Donatura cygni si liceat sonum.* (Asclep. *Avis candida voce arguta, præsertim imminente morte, quo tempore dulcius cantare dicitur. syn.* ŏlor, *ep.* Cāndĭdŭs ālbus, nĭvĕus, raūcus Dīrcæus; flūmĭnĕus, mōllis, Nĕptūnĭus, nūtens, văgus. blāndus, mītis, dūlcis, cănōrus, sŏnōrus, flūvĭālis, ăquōsus pālūstris imbellis, pāvĭdus āmnĭcŏla, sĕgnis, tārdus, *phr.* Căystrĭus āles, Mæāndri īncŏla Flūmĭna Cygnus āmans. Cāntātor fūnĕris ĭpse sŭi. Cāndēnti cōrpŏre cygnus. Nĭvĕis ārgēntĕus ālis. Dāt sŏnĭtum raūcus pēr stāgna lŏquācĭa cygnus. Cārmĭna quī mŏrĭens cănit ēxĕquĭālĭa ūtque jăcens rīpa dēflēre Căystrĭus āles dīcĭtur ōre sŭam dēfĭcĭente nĕcem. Cygnus ĭn āugŭrĭis nāutis grātīssĭmus āles āt cygnus lĭquĭdĭs pēr prāta rĕcēntĭa rīvis. Rīpārŭmque tŏros, nĭvĕis ārgēntĕus ālis Rīmātur rōstro lātĭces ĕt āmœna cănōros ēmĭttit pēr cōlla mŏdos, aūt rēmĭge pēnna āltĕrnātque chŏros, ēt cāntu nūbĭla plaudit: Quālis ŭbi ēxālto nōtis. Mæāndrĭa rīpis pērspēxit vāda seū plăcĭdi stāgna āmpla Căystri. Præcĭpĭtem sē sē cāndēnti cōrpŏre cygnus. Mīttĭt ăgens, jāmque īmplūmis sĕgnisque vĭdētur ĭpse sĭbi, donec tāndem pŏtĭātur āmāntis Victor ăquis.

cўlĭbantūm, cylibatum cyliceum, *Stoł iadálny, Służba stołowa.*

cўlīndrācĕus. *Wałkowáty, Okrągło długi.*

cўlīndrus, *Gr. Wał* 3. *Kámień drogi.* Ein Walzstein, lang und rund. *epith.* Tĕres, lōngus, *Area cum primis ingenti æquanda cylindro* Virg.

Cyllo, cylo. *Psotliwy, Sodomczyk.*

C Y M

Cyma, æ cyma tis Gr. cymosus, *Podczos.*

cўma, silvestris, *Brzoskiew polna.*

cymarĭlis, idem cumatilis, cymatĭon Gr. *Kápitelow esy.*

cymba, Gr. *Czołn.* Ein Kahn, Schifflein.

Et

Et ferruginea sub vectat corpora cymba. Virg. *syn.* Nāvĭcŭla, lĕmbus, phăsēlus, lĭntĕr, nāvĭgĭum scăpha *epith.* ădūnca cōncăva præcēps, īnstăbĭlis, nătaus, flūvĭālis, ēxĭgŭa, ănceps, părva, sŭbĭta, ăngŭsta, prŏpĕra ĕrrătĭca, *phr.* Nōn ĭta præcĭpĭtes ăgĭtāntur ĭn æquŏre cybmæ. *Meqve* lĕvis măgno gŭrgĭte cymba vĕhit. Dīrĭge flūctĭvăgam vĕntōsa pĕr æquŏra cymbam *v. Navis.*

Cymbalaria, *Zwieśięniec.*

cymbalisso, *Gr. Brząkam.*

cymbălĭsta, æ. cymbalistria m. *Gr. Brzękácz 1.* Ein Cymbel Schläger.

cymbălum, Gr. *Cymbał.* Cymbel. *Tinnitusq; cie matris quate cymbala circum.* V. *epith.* Cōncăvum, căvum, Cŏrўbăntium: Bĕrĕcynthĭum, ærĕum, sŏnōrum, raŭcum, tĭnnĭens. *phr.* Phrўgiæ Bĕrĕcynthĭa, cўmbăla mātris. Cymbăla pŭlsare, tŭndere, fĕrīre. Tŭndet ăd ĭdæŏs cymbăla raŭca sŏnos ĕt căva cymbăla pŭlsant Raŭcos fŭndens sŏnos.

cymbĭum, Gr: *Czárá 1.* Trinckgeschir wie ein Schifflein. (*Poculum oblongum & angustum*) *v. Poculum.*

cymbŭla, *Członek.*

cўmĭndis, is, idis, *Gr. Sochá 1. Nocny kruk.*

cўmīni sector, *Mrzygłod.*

cўmīnum arium agreste, Gr. *Kmin 2.*

CYN

Cўnăcāntha, Gr. *Roża polna. Kosmátki,*

cўnæpus, Gr *Rybá pśia.*

cўnăgrostiss is. Gr. *Pśiá pásza ziele.*

cynamologus, Plin. corr. cinnamlogus.

cўnănche. *es, gr. Skwinancya.* Die Halsstreng.

cўnănthĕmis, gr. *Pśi rumień.*

cўnas, ădis *Gr. sub Ręcznik.*

cynasones Fest. corr. Cnasones.

cўnēgĕtĭca, *orum. gr. Lowcze kśięgi Myśliſtwo zwierze.*

cўnīps, ĭphis, *Gr Pśia muchá* Wasser Mücke

cўnŏcĕphălia. Gr. *Jáſnotka ziele.*

cўnŏcĕphălĕum, gr. *Zawilec,* cўnŏcĕphălis, gr. *Wyżlin ziele* Hundskof. cynŏcĕphălĭum, gr. *Szláchtáwá,* Cўnŏcĕphălus, *gr Pśiogłowy Niewſtydliwy.*

cўnŏcrămbe, es, *Bázánicá Ioyná.* Cўnŏdŏntes, hi, gr, sub *Kiel 1.* Cўnŏglōssus f. *gr. Pśi ięzyk* Hunds-Zung. cynŏĭdes, *hoc gr. Pśi len.*

cўnŏmŏrion, gr. *Gniazdo ziele. Zárázá ziele.*

cўnŏmyia, *gr, Pśia muchá. Pśi len.* Hunds mücke.

cўnŏphŏntes, *æ. m. gr. Pśiarz, co pſy biie.*

cўnŏps *opis m gr. Kłośięniczká ziele.*

cўnŏpŭs, *gr. sub Korczak.*

cўnŏrŏdon, cynorrhodon, *gr. Roża polna, Lilia czerwona.* Bilderosen.

cўnŏsbătos, *gr. Roża polna.* Hagedorn.

Cynosdexia. piscis rotundus ex concharum genere. Plin. Synodontes corrigit Dalecamp.

cynŏsŏrchis, *gr. Liśie iayka ziele.* Knabenkraut.

cynŏspăstos, *gr. Jáſnotká ziele Rożá polna.*

cўnŏsūra, *Woz niebieſki Gwiazda żeglárſka. Esse duas Arctus, quarum Cynosura putatur* Oid. *v. Ursa signum cœleste, Arctos.*

cynŏsūrum orum *Jáie zálęgłe.*

cўnŏzŏlon, gr. *Dźiwięć śił Lepczycá.* Erberwürtz.

cўpărĭssĭas, *æ m. gr. Pochodnia 2. Sosnká máłá.*

cўpărĭssus, *f. gr. Cypris 1.* Ein Knab in einen Cypressen-Baum verwandelt (*v. hist. vel Cupressus.*

cўpĕris, ĭdis *gr, Oſtrzyż wonny.*

cўpērus, *idem & Kásztánki ziemne, an Ptaſza zob* Wildengalgan.

cўpĕrus Babylonius, *Gálgan.*

cўpērns Indicus *Oſtryż Jndyyſki.*

cўphon, ōnis *m. pr. Pánná 3.*

Cyphus, *Kubeck. producit primam Renat.* *At Spontonio cyphus idem cum Scypho y brevi.*

Cypīrus, *Ostrzyż wonny.*

Cyprinus, *adiect. sub Cypr*, Cyprīnus, *sub.* gr. *Karp kárás, Dubiel Kárp*, Karpffen.

Cyprīnus latus, *Leszcz*, cyprium æs *Miedź*, Kupffer. cyprius, *Miedziány.*

Cypros Cyprus, *Cypr.*

Cypsĕlus, gr. *Jerzyk.*

Cyrēnāicus succus, *in Cyzekáyskie ziele* Rosinschwall.

Cyrnĕa, *Dzban 2.*

Cyssītes, æ, *m.* gr. *sub, Bluszczowy.*

Cyttărus, gr. *Rzesá lészczynowa.*

Cytĭnus, gr. *Gránátowych iábłek kwiát.*

Cytĭsus, cytisum, gr. *Szczodrzeniec*, Grosser Geiß Klee. *epith.* Flōrens, vĭrĭdis, ăgrēstis, tĕnŭis, grăvis. *phr.* Flōrentem cytĭsum sĕquĭtur lāscīva căpella. *Virg.*

Cytos, eris, *n.* gr. *Głowia koś.*

D A.

Dā *loco Dic. Virg. Ecloga 1. Horat. 2. Satyr. 8. P.* Dā veniam, *Z odpuszczeniem.*

Dācia, *Wołosze Siedmigrod.*

Dācnas, ădis, gr. *Sczypawka.*

Dacryma, pro lacryma, Gr. Fest.

Dactylicus numerus, Cic. ex dactylis constans,

Dactyliŏthēcā, Dactylotheca, gr. *Pierścienica.*

Dactylis, idis, gr. *Macicá nienáwiązána.* Weinreben eines Fingers dick.

Dāctylus, gr. *Pálec 1. Dáktyl 2. Błyszczak rybá, Jeżá trawá. Kiełki Plaw 4. Krwáwnik 2. Pálcowe ziele. in Pálcowy, Pálczásty kámień Mácicá nienáwiązana.*

Dācus, *Wołoszyn.*

Dædălus, *adiect. Stuczny.* Künstreich.

Dæmon, gr. *Anyoł Czart.* Der Teuffel / böser Geist. *Dæmonas, ac talem prohibet se pandere testem.* S. *syn.* Căcŏdæmon, Dĭăbŏlus, *epith.* Mălīgnus, pērverfus, vĭŏlēntus, răpĭdus, tēter, hōrrĭdus, hōrrēndus, īnfērnus, tōrvus pērfĭdus, sævus, pērvĭgil, fĕrox, fœdus, dīrus, mălus, hōrrĭfĭcus. cāllĭdus, făllax, vĭgil, rĕbēllis, sŭpērbus, īnfēstus, Stўgĭus, crūdēlis, nĕfāndus, āstūtus, dŏlōsus, sūbdŏlus, īnsĭdĭātor *phr.* Tўrānnus īnfērnus; Tārtārĕus drăco Phlĕgĕthōntæus ănguĭs, cŏlŭber. Hŏstis. ārbĭter orci. Mŏdĕrātor ăvērni Hūmāni nōmĭnis hōstis, Tōrtor ăvērni ărtes cuĭ mille nocēndī, mĭsĕræ dēcēptor sūbdŏlus Evæ. Stygia āgmĭna. Tārtărĕi frătres. Sŭpĕrī quōs īra părēntis Cœlo, immānĕ, nĕfas ănĭmis, excussă dortos. Quærens răpĭdŏque dēvŏret ōre, ūmbrārum pătĕr. Tārtără nigră cŏlens. Stygiis quī præsĭdet ūndis. Tænărĕo quī rēgna tĕnent īnfērna sūb ōrco. Cui trīstĭa vērba, īræque: īnsĭdĭæque, ēt nōxĭa crīmĭna cōrdi. Immūnda mălōrum āgmĭna spīrĭtŭum. Lūcĭfŭgī răptīm trĕpĭdo ādsunt ăgmĭnĕ frātres. Hūmāna facĭe crūrum tĕnus, īnde drăcōnes, Nītūntur rēcto căptas ābdūcere mēntes.

Dæmŏniăcus, *hr. Opętány*

Dæmŏnĭcus, *Czártowsky*, Teufflisch. *Dæmonico cuneata globo, squameus &c.* S.

Dæmŏnārches, æ, gr. *Lucifer.*

Dæmŏnĭum meridianum, *Przypołudnica.* Böser Geist. *Dæmonis auxilio, qui princeps dæmoniorum.* Juv.

Dæmŏnŏmāntia, gr. *sub Wrożka 2.*

Dagnas corr. Dacnas.

Dalius, potius Dālĭuus, *Nikczemnik.*

Dālmāta, *Słowak*, Dalmatĭcus, *Słowieński.*

Dalmātia, *Słowieńska ziemia.*

Dalmātĭca, *Dálmátyka.* Dalmaticatus *ibidem.*

Dāma, æ, *hæc hic Roża dźika*, Gems. *Et canibus leporem, canibus venabere damas.* Virg. *epith.* Tĭmĭdus, păvĭdus, mōllis ăgrēstis, păvens, tērrĭtus, īmbēllis prōnus, ērrāns, fŭgax, lĕvis, præceps, fŭgĭtīvus văgus, cĕler. *phr.* Prōspĭcit ērrāntem spătĭōsa pēr æquŏra dămas Cūrrit ŭt aūdĭtis tērrīta dāma lŭpis īn fugam prōni dāmæ. Præcĭpĭtēs ībant dāmæ, lūcōsque pĕtēbant. Cūm cănĭbus tĭmĭdi

vĕnĭent

vĕniēnt ād pōcŭla dāmæ Dēnte tĭmetur āper, dēfēndunt cōrnŭa cervum, īmbēlles dāmæ quĭd nīsi præda sŭmus?

Dămāscēna pruna, Damasci pruna. *Damáscenу.*
Dămascēna tela, *Adámáſzek.*
Dămasōnium, gr. *Aniélſki tránk.*
Dămnābĭlis, Damnandus, *Przyganny.*
Damnas, atis pro damnatus, ſub Powinienem 1.
Damnātĭo Damnatus, us, *Potępienie Skazánie przećiwkomu.* **Verurtheilung/ Verdammnuß.** *Judicium veſtrum fugiat damnatio ſæva 1.*
Dāmnatōrius, *ſub Skazánie 3.*
Dāmnātus, ti, *Skazány*, **verdammt / verurtheilt.** *Hos juxta falſo damnati crimine mortis.* Virg. *ſyn.* Stўgĭo dāmnātus ăvērno. Ætērnis āddīctus īgnibus, flāmmis, rŏgis, cāmīnis Ætērnis præda, vŏrāndă rŏgis Stygiis dăte præda căvērnis. Ætērnis ĕrĕbi tĕnebris dāmnātus ăd ŏrcum. Trādĭtus ætērnis pœnis. Ætērno īnfēlix quī fiet Stўgĭis grāta răpīna fŏcis, īnfērnālis præda cămīnis. Ætērnis ĕrĕbi dāmnāta cătenis āgmĭna. Quām vellent æthĕre in ālto, (*i. e. inter vivos ſive ſuperſtites.*) Nunc ēt paupĕrĭem, dūros pērferre lăbōres Fāta ŏbſtant, trīstīque pālus īnnābĭlis ŭnda āllĭgat. *Vi.*
Damni conciliabulum, *Szkodnik Szkodliwy.*
Dāmni infecti ſatisdo, promitto *Waruię 3.*
Dāmno, as, *Potępiam Poſądzám Zdáię 2. Skazuię 4. 5. 6. Odrzucám Gánię Przyczytam. Nákazuię.* **Verdammen.** *Abſolves hominem, & ſceleris damnabis eundem.* H. *ſyn.* Cōndēmno, mūlcto. *v. Condemno vel improbo, ărgŭo.*
Dāmnōſe, *Szkodliwie.*
Dāmnōſus, *Szkodnik Szkodliwy, Rozrzutny, Szkodzący.* **Schädlich.** *Damnoſis pecori curris, damnoſior agris.* Ovid. *ſyn.* Nŏxĭus, nŏcŭus, nŏcĭvus, nŏcens, īncōmmŏdus, īnfēſtus.
Dāmnum, *Szkodá.* **Ein Schade.** *Me. Damnis urgere ſolet qui ſemper acerbis.* Cl. *ſyn.* ĕxĭtium, pērnĭcĭēs, nŏxă, dētrīmēntum, jāctūra, dīſpēndĭum, īncōmmŏdum. *epith.* fātāle, fērale īrrĕpărābĭle, īntŏlĕrābĭle, crŭentum, hōſtīle, vĭŏlēntum, mœſtum, mŏleſtum, fūnēſtum, ſūbĭtum, īnŏpīnum *phr.* Nē fŭērint dīſpēndĭa tānti, Mārte sŭb ădvērſo trīſtĭa dāmna tŭlit, līngva fŭit dāmno. Tū mŏdo sī quŏd hăbes dāmni sōlāmen ăcērbi, īmmānis dāmnum īrrepārābĭle cāſus. Tēmpus ăd īnsĭdĭas, ăd dāmna hoſtīlia cōnfert. *v. Noceo.*
Dāmŭla, *Koza dźika.*
Dān, ſavium, *Plaut pro* daſne ſuavium.
Dănăce, es, gr. *Pieniądz.*
Dānĭa, *Duńſka ziemia.*
Dănīſta, gr. daniſticum genus, *Lichwiarz.* **Ein Wuchter.**
Dănĭſtĭcus, gr. *Lichwiárſki,* **Wüchtiſch.**
Dānŭbius, *Dunay, Dánubius, i danub. priſce Pla.*
Dĭnus, *Dunczyk.*
Dăpālis, *Hoyny,* **Schleckerhaff.** --- *Lætitiamque ſequi, menſasque dapales.* M.
Dapatice, Hoynie. **Schleckerhafftig.**
Dăpātĭcus dapalis, Hoyny Wſpániáły.
Dăpēs, hæ, *Potrawá Bieśiádá, Bánkiet,* **Herrliche Speiß.** *Nam ſimul expletas dapibus, vinoque ſepultus.* Virg. *ſyn.* Cĭbus, ĕpŭlæ, pābŭlum, eſca, *epith.* sŭpērbæ, vīvĭfĭcæ, fēſtæ, sŏcĭæ, āmbrŏſĭæ, mēllĭflŭæ. *phr.* āt sĭbi quisque dăpes, ēt fēſtas ēxtrŭet ālte Cēſpĭtibus mēnſas. Mŏx lætæ dē mŏre dăpes, pōſt prandia ŭſi. *v. Cibus, Epulæ convivium.*
Dăphnĭa, daphnias, æ, *m.* gr. *Kádúk, chorobá.*
Dăphnŏīdes, is gr, *Bobek 2. Bárwinek. Wilcze łyko wierzſze Fiſtułá 4.* **Kaltershalz.**
Dăphnītis, is, gr. *Jágodá bobia. Bobek drzewo.*
Dăphnōn, ōnis, gr. *Bobkowy Ogrodek,* (*Locus Lauru conſitus.*) Dīſpōſuit Dăphnōnă sŭo Tōrquātus īn agro. *Mart.*
Dăpĭfer, Stolnik.
Dăpīno. Karmie. Gotuię.
Daps, ăpis f. ſub Bánkiet.
Dapsile, Dápsiliter. Hoynie.
Dăpsĭlis, *Hoyny Obfity.* **Herrlich.** *Dapſilis*

lis excepit dictis Cereremque ferentes. F. *syn.* ăbūndans, māgnĭficus laūtus, ŏpĭpătus.

Darda, *Dárdá.* (Morchücke.

Dārdănārĭus, *Przekupień 1. Zákupnik 3.*

Dārdănĭa ars *Czárnokśięſka náuká.*

Dārīcus, gr. *Złoty czerwony.*

Dăſia, (*i. denſa*) *Nota adſpiration. apud Græcos F. vel c. Diomed. Priſcian. vulgò, ſpiritus aſper.*

Dăsypus, ŏdis, gr. *Krolik ſwierżę.* ein Haas.

Dărārius, Dátny 2. Dătātim, *Podawáiąc.*

Dăthĭătum, dathyatum, *Kádźidło żywicá.*

Dătĭo, Dawánie Dozys, Datek.

Dătīvus, Dátny, Dăto, as, *Dawam.*

Dător, *Dawcá Pilarz, & in Podawáiąc.* Ein Geber. *Adſit lætitiæ Bacchus dator, & bona Iuno.* Virg. *ſyn.* Dōnātor, lārgītor.

Dătūm, *Dátek.*

Dāucus, gr. *Márchew polna.* Paſternak,

Dāucus hortenſis, *Márchéw włoſka.*

Dautia, orum. Poczeſne, *Poſélſka izba,*

D E

Dē *particula in compoſitis aliquando auget verbi ſignificationem, ut deamo, dealbo, defraudo, deturpo, &c. aliquando minuit, ut dearmo, dehoneſto, depretio, aliquando in utramque partem valet, ut deſævio.*

Dē, *pro* Apud *in U 1.* Von / aus. *De cœlo tactas memini prædicere quercus.* Virg, *ſyn.* ē ēx ăb *vel* sūper, id eſt, *touchant.*

dē cætero, *Ná potym Z inſzey miáry.*

dē cælo ictus, tactus, *Piorunem uderzony,*

dē coena ſurgere, *Od wieczerzy.*

dē compacto, de compecto, de compoſito, *Zmownie,* dē complexu, *Kochánek Wiernek.* dē conſilio, *Zá rádą, & Rády ſię czyiey imam,* dē delectu eius eſt, *Wiernek.* dē die, *Zrána We dnie,* dē eodem genere, *Táki.* *De fide eſt aliquid, ſub Wierzę iák Bogu.* dē fæce, *Oſtátki.* dē genu, *Klęckiem.* dē hoc, *O te 1. 2.* *O tym rzecz.* dē improviſo, *Znieobáczką. Nieoſtrożnie.* dē induſtriā, *Umyślnie.* dē integro, *Znowu.* dē intus, *Zé wnątrz,* dē jure decedo. *Uſtępuię 7.* dē lapide emptus, *prov. Niewolnik.* dē me experior, dē meo ſenſu iudicio, *Po ſobie znam,* dē medio ſumptus. *Podły,* dē meliore nota, *Prov. Dobry 2.* dē more, *Zchyczáyuie,* dē multa nocte, *Dobrze w noc,* dē nare loquor, *Gęgnię przez nos mowię,* dē nihilo, *Ni ocz. darmo 1.*

dē nocte, *W nocy,* dē nomine dicor, *Zowią mię,* dē plano, *Nie práwnie, Pewnie Niedbale, & in Obiecuie 2.* dē plauſtro loqui, *Prov. ſub* Szczypię *ſłowi Rozwieram gębę Lżę 1.* dē plebe, *Podły,* dē prandĭo, *Po obiedzie,* dē procul, *Z dáleká.* dē propè *Z bliſká,* dē proprio de ſuo, *Swem koſztem,* dē proximo *Z bliſká,* dē pulmone revello, *prov. Wybiiam z głowy,* dē reliquo, *Nápotym Náoſtátek,* dē repente, *Zaraz.* dē ſcripto, *Z kárty,* dē ſententia *Z árádą, & rady ſię czyiey imam,* dē ſinu eius eſt, *Prov. Wiernek Kochánek,* dē ſub Alpibus, dē ſub maſſa, *ſub Od kornych.* dē via homo, *Prov Hultay.*

dĕă, *Bogini,* Göttin. *Quatuor his aras. alta ad delubra Dearum.* Virg. *ſyn.* Dīva, *epith.* Fōrmōſa cœlēſtis, æthĕrĕa pŏtens, ălta, īnclўta, vĕrēnda *v. Deus.*

dĕăcĭnatus, dĕăcĭno, *Chędożę, & in Jágoda 1.* *Deactio Sprawienie.*

dĕālbātus delaucatus, *Tynkowány.*

dĕālbo, *Biélę Pobielam.*

dĕāmbŭlātio, *Przechacká.* (*dzęnie 1.*

Deambulatōrium, corrige dĕāmbŭlācrum. *Chodĕāmbŭlo, Przechadząm ſię.* Spatziren gehen. *ſyn.* āmbŭlo, īncēdo, prōcēdo vādo, ĕo prōgrĕdĭor, ſpātĭor, grădĭor, *v. ambulo.*

dĕāmo, *Miłuię bárzo.*

dĕārgēnto, *Poſrzebrząm Łupię.*

De argentaſſere, ſub Łupię 2.

dĕārmo, *Odeymuię broń.* (*gołocić.*

Deartuo, Rozbieram ná częśći Pośiekáć Odĕāſcĭo, Oćioſuię Ogołoćić.

Dĕauro, Pozłácząm.

dēbacchor, *Gromię Pastwię się.* Wüten.
Quâ parte debacchentur ignes. (Jamb. cum syll.) *syn.* Bacchor, fŭro.
dēbācchātur ignis, *Gore Buiam.*
dēbēllāto, *Po woynie, Po hárapie.*
Debellátor, Zwyćięzczá.
dēbello, as, *Zwyćiężam Zwalczyć,* überwältigen / überwinden. *Parcere subjectis, & debellare superbos.* Virg. *syn.* Vinco, sŭpĕro, dŏmo, sŭbĭgo *phr.* Bĕllo frăngo. tŭndo, cŏntŭndo, stĕrno, sub jŭgă mĭtto. Sĕrvĭtĭo prĕmo. cōmprĭmo. Gēns dūra atque ăspĕra cūltu Dēbēllānda tĭbi. Stĕrnet Pœnos Gāllumque rebēllem. Quī ōmnem Hēspĕriam pēnĭtus sŭa sŭb jŭga mĭttet. Nōbis ăudax Gērmānĭa sērvit Lībĕra Rōmānæ sŭbjēcit cōlla cătēnæ *vel vinco.*
dēbĕo, *Dłużenem, Powinienem 1. 2. Przyczytam,* Sollen / müssen / schuldig seyn.
Nec sumus ingrati, tibi nos debere fatemur. Ovid. *syn.* Tĕnĕor, ōblĭgor.
dēbētur mihi, *Winno mi.* Mir schuldig.
Dēbĭbo, Piię. 1. Trincke.
dēbĭlis, *Słaby Niedołężny,* Schwach / matt / krafftloß. *Corpora debilibus nituntur sistere memoris.* S. *syn.* īnvălĭdus, infirmus, fēssus, dēfēssŭs, fractus, īners, lānguĭdus, frăgĭlĭs, īmbēllis, lāssus, dēfĭcĭens, ēffætŭs, mōllis. *phr.* Dēfēcta mēmbra vīrĭbus, Dēbĭlĭtāta mălis, mōtu grăvis, ăspĕra trăctu.
dēbĭlĭtas, *Słabość,* Schwachheit / Mattigkeit. *Scilicet, & morbis, & debilitate carebis.* Juv. *syn.* īnfīrmĭtas, lānguŏr. *epith.* īnfirma īnērs mōlēsta, quērŭla, īnvălĭda. *v. languor.*
dēbĭlĭtātĭo, *Osłábienie, Náruszenie, Zwątlenie.*
dēbĭlĭter, *Słabo.*
dēbĭlĭto, *Osłábiam Mdlę.* Schwächen.
Dicere conantem debilitabit onus. Ovid, *syn.* īnfirmo; *phr.* īnvălĭdum rĕddo. Tōllo vĭgōrem. Vīres dē cōrpŏre tōllĕre. Dēbĭlĭtāt vīrĕs ănĭmi, mŭtătque vĭgōrem. Dīcĕre cōnāntem dēbĭlĭtābit ŏnus, ŭt Vĕnus ĕnērvat vīres, sīc cōpĭa Băcchi, ēt tēntăt grēssus dēbĭlĭtatque pĕdes.
dēbĭtor, *Dłużnik 1. Winien 2.* ein Schuldner.
Perpetuusque animæ debitor hujus eor. Ovid.
dēbĭtum *Dług, 1. 2. Debitrix.* Ulpian.
dēbĭtus, *Powinny.* Schuldig. *Reddatur gratæ debitus urbis honos,* Ovid.
dēblătĕro, *Rozwoływam 1. Mowię głośno, Obmawiąm, Bálámucę, Błekocę.*
Dēbŭccĭno, Ogłasząm.

DEC

Dĕcăthordŭm, *sub Hárfá.*
dĕcăcŭmĭnătĭo, *Obćinanie śćinánie.*
dĕcăcŭmĭno, as, *Obćinam 1. śćinam.*
dĕcădărchus, dĕcădūchus, gr. *Dźieśiątnik 2.*
Dĕcălantĭco, as, Obnażam, & in Czapka niewieśćia, Odźieram 2.
dĕcălŏgus, gr. *Przykazanie Boże.* Die zehen Gebott Gottes. *epith.* Săcer, dīvīnus, sānctus, cŏlēndus. *phr.* Dĕi măndăta, jŭssa, Præscrīpta, ēdĭctă. Dīvīnæ ōrăcŭla lēgis. Præcēpta dĕcem Aŭrĕa jŭssa dĕcem. Lēgis jūra trĕmēnda sacræ.
Decaluo, Łysem czynię sub Łyśieię.
dĕcāntātus, *Znaiomy Sławny, Otźatowany,* Gepriesen. *Et maribus Curiis, & decantatæ Camillis.* Hor. *syn.* Lāudātus, cĕlēbrātus, īllūstrĭs.
dĕcānto, *Rozgłaszam, Nábiiam uszy, Nágádał się*
dĕcānus, *Cechmistrz, Dźieśiątnik 1. 2. Dźiekan.*
dĕcăpŏlis, *is Decem civitatum regio.*
dĕcăprōtĭa, decarchia gr. *Dźieśiątnictwo.*
dĕcăprōtus, decarchus gr. *Dźieśiątnik 2.*
dĕcăpŭlo, *Przelewam 1. Zlgwam 3. 4.*
dĕcas, ădis, *f. gr. Dźieśiątek 1.*
dĕcăstĭchon, gr. *sub. Sześćrzędy.*
dĕcătēntă, æ, *m.* gr. dĕcătŏlŏgus gr. *Dźieśięćinnik.*
dĕcăulēsco, *Wyrastam 2.*
dĕcēdĭte *Wárá 1.*
dĕcēdo, *Ustępuię 2. 3. 7. Odchodźę 1. Umierám 1. Uchodzę 1. Składam z śiebie Zstępuię 2. Puszczam 4. Odmieniam zdánie Ubywa.* Abweichen. *Vicina invitet decedere, ripa calori.* Virg. *syn.* ăbĕo, ēxĕo, rĕcēdo, dīscēdo, ēxcēdo, mīgro, ēgrĕdĭor, *v. abeo, vel* mŏrĭor, īntĕrĕo, ŏccŭmbo cădo, ŏccĭdo *v. morior.*

dĕ-

dĕcem, *Dźieśięć Wiele czego*, Zehen. *Usque decem decies inspicienda viris.* Ovid. *syn.* Bis quinque.

dĕcēmber, bris & Decembris is, *Grudźień*, Der.Christmonath. *Talia luduntur fumoso mense Decembri* Ovid. *epith.* Gĕlĭdus fūmōsus, rĭgĭdus, cānus, frĭgĭdus, hōrrĭdus, atrōx, brūmālis, pĭger strīngens hȳbērnus, fēstus.(*ob Saturnalia conviviis ludisque hoc mense celebrata. phr.* ūltĭmus ānni mēnsis. Dĕcĭmus mēnsĭs *apud Antiquos, qui initium anni sumebant à mense Martio.* Mēnsis, quō cānent Bŏrĕālĭbus ārva prŭīnis. Lūna nŏvum dĕcĭes īmplērat cōrnĭbus ōrbem. Bīs qui nōs Plēna qnūm frōntĕ rĕsūmĕret ōrbes Cȳnthĭa. Dēna rĕsūrgēbant ŏrĭēntis cōrnŭa Lūnæ ebrĭa vīnōsus fēsta Dĕcēmber hăbet.

dĕcēmbris, decembrius, *Grudniowy.*

dĕcemiŭgis, *Podźieśiątny.* Ein Karren mit zehen Roß. (*pna miárá:*

dĕcēmpĕda, æ. f. *Mierniczy pręt. Dźieśięćsto-*

dĕcēmpĕdātor, *Mierniczy.*

dĕcēmplex dĕcēmplĭcātus, *Dźieśięćkrotny.*

dĕcēmprīmātus, us, *Dźięśiątnictwo.*

dēcēmrēmĭs, deceris, *Náwa 12.*

dēcēmvir, sub *Dźieśiątnik 2.*

dĕcēmvĭrātus, *us*, *Dźieśiątnictwo.* (*fest*

dĕcēnnālia, decennia orum: *Dźieśiątoroczny*

Dĕcēnnālis, dĕcennis, *Dźieśięćioletni* Zehenjährig. *Atq: decennali quod Laumedontia bella.* Mart,

Dĕcēnnĭum, *Dzieśięć lat.* Zeit von 10. Jahr. *Et pergas placidam per multa decennia vitam.* M. *phr.* ānnōrum dĕcem spătium, cūrrĭcŭlum vĭces, Dĕcēnnis mŏra.

Dĕcens, *Przystoyny:* Sich gebiehrend, geziemend. *Esset cæca decentior Philenis.* (Phal.) *syn.* āptus, cōnvĕnĭēns, cōngrŭus, cōnsŏnus: dĕcŏrus, cōnsēntanĕus, āppŏsĭtus, cōngrŭus.

Dĕcēnter, decentissime *Przystoynie.* Gebührlich. *Mille habet ornatus, mille decenter habet* T

Dĕcēntĭa, *Przystoyność*, dĕceptĭo, *Oszukánie.*

Dēcēptor, *Szálbierz*, *Zwodźićiel.*

Dēcermen, *Swięcone źiele.*

Dēcermĭna, n. pl Obrywki, Kśiąszki zbierálnie.

Dēcērno. *Stanowię, 1. 2. Uchwalam, Nákázuię 1. Wyrok czynię, Skázuię zá kim, Skázuię przećiw komu, Kostkę rzucam Potykam się, Rospieram się, Uymuię, Urywam 2. 3. Ważę 6. Umyśliłem, Zastáwiám się, Práwuię się, O resztę idźie.* Erkennen Ordnen, *Et non decernis, Taure quid esse velis* Mart. *syn.* Stătŭo, cōnstĭtŭo, *vel* dēfīnĭo. jūdĭco, cēnsĕo, *a* sāncĭo.

Dēcērpo, *Obrywam 1. Szczypię 1.* Abbrechen. *Adducto pomum decerpere ramo.* O. *syn.* Lĕgo cōllĭgo, cārpo, dētrăho, dēlĭbo, aŭfĕro, ēxcērpo, āvĕllo. *vide Colligo.*

Dēcērtātĭo, *Przegádywanie.*

Dēcērto, *Rospieram się, Przegádywam się, Wálczę, Prećiwiam się, Kosztuię się z kim Potykam się 4.* Kämpffen. *Agmina decertant belli.* &c. St. *syn.* Pūgno prælĭor, dīmĭco, cōflīgo, cērto, cōngrĕdĭor. *vide Bellum gero, Pugno.*

Dēcēssĭo, decessus, us, *Ziachánie, Ustąpienie, Ustawánie, Umnieyszánie.*

Dēcēssĭonem facio, *Uymuię 5.*

Dēcēssor, *Poprzednik 2.*

Dĕcet, *Przystoi.* Es gebühret sich. *Tum decuit cum sceptra dabas.* &c. Virg. *syn.* Cōnvĕnit, cōngrŭit, jŭvat, quadrat, ēxpĕdit.

D E C I

Decidium, Seneca. corrigit Muret. Discidium.

Dēcīdo, *Poćinam Sćinam Ućinam, żnę, Rospráwiam się Rostrzygnąć 1. Stargowáć się. Stanowię, Pogadzam się, Umawiam się, Dośieram.* Abhauen. *Arboribus veteres decidere falcibus, ramos.* Lucret. *syn.* Sĕco, rĕsĕco, scīndo, ābscīndo, rescīndo. *v. Scindo.*

Dēcĭdo, à cado, *Upadam 2. Spadam 1. 2. Opada 2. Wpadam, Serce trácę, Umieram.* Herab fallen. *Decidit in casses præda perita meos.* Ovid. *syn.* Cădo, ēxcĭdo, lābor, cōllābor, cōncĭdo, rŭo, cōrrŭo, prōlābōr, dēlābor, præcĭpĭto, prōcūmbo. *vide Cado.*

Dēcīduus, à cædo, *Podćięty* Abhanig. *Contremuit. gemitumq; dedit decidua quercus.* Ovid.

Dēcīduus, à cado, *Opádźisty*, *Uwiędły.* Bausfällig. *Deciduam frugem legit, & matertera Phœbis.* M. *syn.* Cădūcus, cădens, lābāns, flūxus.

Dĕciens. dĕcies, *Dźieśięćkroć, Często.* Zehenmal. *Ægrotus uno decies aut sæpius anno* M.

Dĕcīma, *Dźieśięćiná*, *Meszne.*

Dĕcīmānus, *Zołnierz przedni.*

Dĕcīmātio, *Wytecz*, *Dźieśiątkowánie.*

Dĕcīmo, as, *Wytykam 2. Dźieśiątkowáć.*

Dĕcīmōdĭa, *æ*, *sub Korzec Lubelski.*

Dĕcīmum, *Dźieśiąty raz.*

Dĕcīmus, *Dźieśiąty*, *Wielki*, *Naywiększy.* Der zehende *Hæsit, & in decimum vestigia retulit annum.* Virg. *syn.* Dēnus, bīs quīnus, ălter à nōno.

Dĕcīmus octāvus, *Ośmnasty*,

Dĕcīmus septimus, *Siedmnasty.*

Dēcĭpĭo. *Oszukiwam.* Betriegen. *Nam neque decipitur ratio, nec decipit unquam.* M. *syn.* Fāllo, cīrcūmvĕnĭo. dēlūdo, ēlūdo. *phr.* ăgĕre īnfraūdem. īnsĭdĭīs hŏmĭnūm dēlūdĕre mĕntes. Sĭmūlāta mĕnte lŏcūtus. Fāllĕre mīlle mŏdĭs, nĕc nōn īntēxĕre fraūdes, Fraūdem īnvŏlvĕre vĕrbis. īnsĭdĭāsquĕ părăt. sŏlĭtāsque rĕcūrrit ad ărtes. *vide Fallo.*

Dēcĭpŭla. decipulum, *Łápicá*, *Łápáczka 1.* Ein Vogelschlag. *Decipula muri fit comes, lepori plaga.* (Jamb.)

Dĕcīrcĭno, *as. Okrągło co czynię.*

Dĕcīrēmis, *is*, *Náwa 12.*

Dēcīsĭo, *Rosprawá. Ugoda.*

DECL

Dēclāmāndi magister, *Kráśomowski mistrz.*

Dēclāmātĭo, *Krasomowskie ćwiczenie.* Ubung in reden. *Ut pueris placeas, & declamatio fias.* Juv.

Dēclāmātor, *Kráśomowski uczeń*, Ein Redner. *Declamatoris Mutinensis corde Vagelli.* I.

Dēclāmātōrĭē, *Kráśomowsko.* (*służący.*

Dēclāmātōrĭus, *Kráśomowskiemu ćwiczeniu*

Dēclāmĭto, *Kráśomowsko się ćwiczę.*

Dēclāmo, *idem & Rozwieram gębę.* Ein Redthun. *Declamare doces, ô ferrea pectora vecti.* Juv. *syn.* Clāmo, ĕxĕrcĕor. *Ovid. 2. de arte.* Sĕd nĕq; dēclāment mĕdĭo sērmōne dĭsērtī.

Dēclārātĭo. *Pokázánie, Obiáśnienie.*

Dēclārātor, *Opowiádácz.*

Dēclāro, *Obiaśniam, Ogłaszam*, *Pokázuię.* Erklären/ kundbar machen. *Declarat, viridique advelat tempora lauro.* Virg. *syn.* Sĭgnĭfĭco dēnūntĭo, ăpĕrĭo, vūlgo, dĭvūlgo, rĕvĕlo, ĕxpōno, mănĭfēsto, ĕxprōmo, ĕxplĭco, īndĭco, as; *vide Manifesto.*

Declāvo, *Obćinam 1.*

Dēclīnātĭo, *Zstępowánie 2. Ustąpienie, Náchylánie*, *Nákłonienie*, *Uchylenie*, *Kray świátá 1. Chronienie się, Skłonność 1.*

Dēclīnātus, *ti*, *Pochodzący. altoqui sonat Náchylony*, *Ustáiący. &c.*

Dēclīno, *Ustępuię 3. Uchylam się. Udáię się gdzie. Umykam się 1. Skłaniam się 2. Stronię. Chronię się, Mijam co, Schraniam się Obracam 1. Zstępuię 2. Ustáie co.* Niederbiegen/entweichen. *Declinamus item motus, nec tempore certo.* L. *syn.* Dēflecto, fŭgio, vīto, e

Dēclīvis, *Pochodźisty*, *Náchylony.* Niederwärts. *Fluminaque obliquis cinxit declivia rupis,* Ovid. *syn.* īnflēxus, īnclīnātus, dēvēxus.

Dēclīvĭtas, *Pochodźistość*,

DECO

Dēcōcta, *Przewarzána wodá.*

dēcōctor, *Utrátnik, Fálit*

dēcōctum, *Wywárzene rzeczy z Dekokt.*

dēcōctus, *us*, *Wywarzánie.*

dēcōctus, *ti*, *Wyprawiony, Gładki, 1* [illegible]

dēcōllātus, *Sćięty.*

dēcōllo, *as*, *Sćinam, Zrzucám 2. Omylam, Utracám 1. Chybia co.* Enthaupten. *vide Caph amputo.*

dēcōlo, *as*, *sub Utracam 1. sonat alioqui Rospł[...] wam się.*

dēcōlor, *ōris*, *Szpetny*, *Spłowiały*, *Fárby ná-* [...] *psowa[...]*

psowáney Ogorzáły. Vbel gefärbt entfärbt. *Deterior donec paulatim & decolor ætas.* Virg. *syn.* Pāllens, pāllĭdus, *phr.* Pāllēnte cŏlōre līvĭdus.

Dēcŏlōrātĭo. *Fárby odmiáná, Blákowánie, Szpetność.* dēcŏlōrātus, *Opełzł.*

Dēcŏlōro, *Szpecę, Fárbę psuię, Smolę, Zmázáć 2.*

Dēcŏlōror, *aris, Mięnię fárbę, Blákuię, Ogorzeć.*

Decolor. Arnob. Meurs. pro Decolor.

dēcŏquo, *Wywarzam, Podwarzam, Wárzę, Stráwić 2. Przegrawam 1. Przemarnowáć Omyłam kogo, Popiłowáć, Odgniewáć się, Utracam 4. 6. Chybia co, Niezgodziło się, Niewiśćić się.* Einkochen / weschwenden. *Deco queretur olus soluti, quicquid sum, &c* Hor. *syn.* Cŏquo. ēxcŏquo. *Metaphoricè.* rem prōdĭgo, ēffūndo, pērdo, dīspērdo, dīssīpo, dēvŏro, ābsūmo, cōnsūmo.

Dēcŏquor, decoquitur, *Ubywa.*

Dēcor, *oris, m. subst: Krásá, Piękność; Ozdobá.* Zierd / Schönheit. *Mira decore pio servabat nata penates.* St. *syn.* Pūlchrĭtūdo, vēnŭstas, forma, [illegible] ōrnātus. *epith.* [illegible]ŭus, rŏsĕus, mōllis, grātus, pūrpŭ[illegible], lēpĭdus tĕner, dīvīnus, pĕrēnnis ămābĭlis, nĭvĕus, lāctĕus, pŭēllāris. *phr.* Rēgāli plēna dĕcōre. Fŭit mōllis in ōre dĕcor. Fŭlget in ĕgrĕgio dĕcor īnsŭpĕrābĭlis ōre. Dīvīno vĭcīna dĕcōri.

Dĕcor: *oris. adiect.* dĕcŏrātus, *Ozdobny.*

Dēcŏrāmen, *decoramentum: Ozdobá.*

dĕcōre, decŏrĭter, *Ozdobnie, Przystoynie, Pięknie. Decorio, as. Odzieram 1.*

dēcŏro. *Zdobię 1.* Zieren / schmücken. *Tarpeij clamant Iovis, & delubra decorant.* Sil. *syn.* ŏrno. *vide Orno.*

dēcōrtĭcātĭo, *Odzieránie, Okrobánie.*

dēcōrtĭco, *Odzieram.*

dēcōrum, *Przystoyność.*

dĕcōrus, *Piękny,* Hüpsch / schön / zierlich. *In quamcunq; voles, verte, decorus ero.* P. *syn.* Pulcher, fōrmōsus, dĕcēns, cōnvĕnĭens, hŏnēstus, clārus, īnsīgnis, cōnspĭcŭus, cōnspĭcĭendus, concīnnus. *vide Pulcher.*

Decotes, *Decutes, hæ sub Wytárty.*

dēcrĕpat, *Parska.*

dēcrĕpĭtus, *Zgrzybiały.* Alt. *Fit cito decre(pitus qui puer ante fuit.*

dēcrēscentĭa, *Księżycá zchod.*

dēcrēsco, *Ubywa, & sub Wyrastam.*

dēcrētōrĭus, *Nieodwołány, Szkodliwy, Nieżártowny, Chowny 2. Surowy 2. Niebespieczny & sub Oreszt.*

dēcrētōrĭus dies, *Dzień lekárski.*

dēcrētum, *Skazánie 1. Ustáwá 1. Wyrok 1. Uchwałá Dekret, Rozsądek, Mándat.* Erkandtnüß. *Sic decretorum moderabor jura meorum.* Virg.

dēcrētus, *ti. Nákázány.*

DECU

Dēcŭbo, *as, Leżę 2.* Dēculco, *Tłoczę 2.*

Decŭlpātus, *Przygány.*

Dĕcŭma, *hac* decumæ *hæ,* decuma pars, *Dziesięćina, Dochod publiczny.*

dĕcŭmānum, decumanus limes, *subst: sub Miedzę.*

Dĕcŭmānus, *adject Wielki, Podły, Naywiększy, Zołnierz przedni, Dziesięćinny.*

dĕcŭmānus, *subst. Wyteczník, żołnierz przedni. Dziesięćinnik.*

dĕcŭmas exigo, *Wytykam 2.*

decŭmātĭo, idem Decimatio.

dĕcŭmbo, *is, Kłáde się, Polegam 1. Leżę 2. Umieram.* Niederligen. *Te sumus obliti decubuisse senem.* Ped. *syn.* Rĕcŭmbo, cŭbo, rĕcŭbo, quĭēsco, jăcĕo. *v. Cubo, iaceo.*

dĕcŭmo, *as. Dziesięćinę dáię, Dziesięćinę odbieram, Ofiaruię 1. Obrywam.*

Dĕcŭmum, *Dziesiąta część.*

Dĕcŭncis, *is. m. & Decunctor, al. Decontor. Apuleij. demoror, insisto cunctabundus, Beroald.*

dĕcūnx, cis, m, sub *Części cáłey rzeczy.*

dĕcŭplo. decuplum, *Dziesięćiornasob.*

dĕcŭplus, *Dziesięćiornasobny, Dziesięćioráki.*

Dĕcŭres, 1. decuriones sub Dziesiątnik.

dĕcūrĭa, *Dziesiątek 1. 2.*

dĕcūrĭ-

dĕcūrĭātĭo, Dźieśiątkowánie 2. Rospisowánie, Popis 2.
dĕcūrĭātus, us Dźieśiątkowánie 2. Popis 2.
dĕcūrĭo, ōnis. Dźieśiątnik 1. 2. Woyt 2.
dĕcūrĭo as, Dźieśiątkowáć 2. Popisuię żołnierzá. Rospisuię 3.
dĕcūrĭōnātus, us, Dźieśiątnictwo,
Decŭriōnus, Dźieśiątnik 1. 2.
dĕcurro, Zbiegam 1. Dobiegam 2. 3. Vćiekam 2. Vbiegam 2. Przebiegam 4. Rzucam się do czego, Gonię 4. Sumuię: Hináb lauffen. Laocoon ardens summa decurrit ab arce. Virg.
dĕcūrsio, Gonitwá Wyćiéczká.
Decursōrium, Gonitwy mieysce.
dĕcursus, us Zbieżenie Sćiekánie, Dobiegánie, Stoczenie, Schyłek, Gonitwá. Ablauff. Nil opus est verbis, magnus decursus aquarum. Lucr. syn. Cūrsus, incūrsus, impĕtus.
Dĕcurtātor, sub Obćinácz. Skroćićiel.
dĕcūrto, Skracam,
dĕcus, Ozdobá Poczćiwość, Ehr, Lob, Zierde --- Veterum decora alta parentum Virg. syn. Pūlchrĭtūdo, vĕnūstas, dĕcor, vel cūltūs, ōrnātus, ōrnāmĕntūm, vel lāus, glōrĭa, hŏnor, dignĭtas, splĕndor, nōmĕn v. Honor, epith. Rēgāle sŭpĕrbum, āltum, īmmōrtālĕ īndĕlēbile phr. Fōrmæ ēgrĕgĭum, mīrātā dĕcus, ēgrĕgĭe tāntum dĕcus ēnĭtet ōre. ārmis dĕcus īmmōrtāle mĕrēri. Vītamque vŏlunt prō laūdĕ păcīsci.
dĕcussārim Ná krzyż 1.
dĕcūssātĭo, sub Ná krzyż 2.
dĕcūssis, is m, Krzyż 1. Dźieśiątek 1. Poczworny grosz. & sub, śiedm pięniąszkow substánt. & adject.
dĕcussīsĕxis, sub Poczworny grosz/& sub, Szostak grosz
dĕcusso, as. Ná krzyż dźielę,
dĕcūssus, us, sub Strącenie,
dĕcŭtĭo, Zbiiam 14. Vtrącam, Strącam, Obiiam 1. Obrywam 3. Trzęsę 3. Otrząsam, Prześięwam, śćinam, Vrywam 2. Abschlagen/abschütteln/ Decutiat rorem, & surgentes atterat herbas Virg. syn. ēxcŭtĭō dējĭcĭo, dētūrbo phr. ēt sŭbĭta frōndes dēcŭtĭūntur ăqua, Aūt ērrāns būcŭlā cāmpo Dēcŭtĭat rōrem ēt sūrgēntēs āttĕrat hērbas.
dēdĕcet, Nie przystoi, Es stehet übel/ es geziemet sich nicht. Admovique preces, quarū mè dedecèt unus. Ovid. syn. Nōn dĕcet, non convĕnit: tūrpe ēst.
dēdĕcŏro, Lżę 2. Verschreyen/schänden. Aut faciem turpi dedecorare bove. Prop. syn. Dētūrpo, fædo īnfāmo.
Dedecorōsé, Zelżywie, Dedecorōsus. Zelżywy.
dēdĕcōrus, idem, & Nieprzystoyny.
dēdĕcus, Zelżywość, Niesławá. Schande/ Unehr. Non ego dedecori tibi sum, mea vita futurus. Ovid. syn. ōppRōbrĭum, prōbrum, īnfāmĭa, īgnōmĭnĭa, măcŭla, nŏta, lābes. epith: īnfāme. phr: Dēdĕcus ūrbis hăbes, ab prŏcul īnfāmēmque nŏtam, ātque āvērte pŭdēndum dēdĕcus. v. Infamia.
dēdĭcātĭo, Poświącánie Poślubienie, Fest/
dēdĭco, Poświącam, Przypisuię, Wystawiam Pokazuię 1. & sub Obwieszczám, Zueignen. Templa iugo posuit, tres illi dedicat aras. Novid. syn. Dĭco, as, săcro, cōnsĕcro, vŏvĕo, dēvŏvĕo; ōffĕro.
dēdīgnātĭo, Wzgárdá 2. Zbraniánie 1. Niegodność.
dēdīgnor, Gárdzę. Unwürdig achten/ verschmähen. Dicere se fratrem si dedignaris amicum M. syn. Nōn dīgnor. āspērnor vide Aspernor.
dēdīsco, Odkładam się. Das gelernte verlernen/ vergessen. vide Oblivíscor.
dēdĭtĭo, Wydánie Poddánie się komu. Ergebung. Et jam cuncta acies in dedi... is amerem. P.
dēdĭtĭtius, Poddánie, Wydány.
dēdĭtus, Poddány 1. Obowiązány, Sprzyiázny. Vprzeymy. Ergeben. Cognatiq; patres, tua terris dedita fama. Virg.
dēdĭtus sum, Bawię się, Rocham się, Sprzyiam, Zápatrzam się.

dēdo, is, *Wydáię 4. Poddáię ſię, Udaię ſię ná co.* Sich ergeben. *Ultro quod Solymam Chaldæis dedidit urbem.* P. *ſyn* Dō, trādo, trĭbŭo, āddīco, eūmmītto.

dēdo me in familiarıtatem, *Stowárzyſzyć ſię.*

dēdŏceo, *Odkładam,* Entlehren. *Dedocet uti* (Adonic.)

dēdŏlĕo, *ſub Ożáłowáł, Obolałem.*

dēdŏlo, *Obćinam 1. Oćioſuę.*

dēdūco, *Prowádze 3. 4. Sprowadzam, Zaprowadzam, Doprowadzam, Náprowadzam, Przywodzę 2. 4. Odwodzę 1. Vymuię, Przyprowadzam, Przcećiągam, Nábáwiam, Náwodzę, Sciągam wilgotnośći, Odradzam 1. Wytrącam 3.* Von einer Summe abziehen. *Ille tamen noſtra deducit origine nomen.* Virg. *ſyn.* ăbdūco, rĕdūco, rĕvŏco, retrăho, rēmŏveo. *vel* dūco, prōsĕquor, cŏmĭtor,

dēdūcor, *Uwodze ſię, Owodzę ſię.*

dēdūctĭo. *Przywodzenie 1. 3. Umnieyſzánie, Wytrącánie.*

dēdūctōr, *Prowádźićiel 2. Przyſtaw.*

Deductōrium, Brozdá 2. dēdūctus, *Subtelny.*

dĕērro, *Chybiam, Uſtępuię, Omylam ſię. Zábłąkać ſię, Zábłądźić.* Sich verirren / vergehen. *Vir gregis ipſe caper decoraverat, atque ego Daphnin.* V. *ſyn.* ērro, ăbērro, dēflēcto, dēvĭo. *vide Vagor.*

dĕērro viſu, *Nie Doyrzę,*

dĕeſt, *Nie doſtáie, Nie ſpełná.*

DEF

Dēfæcātus, *Wyſtały, Przezroczyſty. Łagodny; Szczery 1. Weſoły 1.*

ēfæco, *Klároię, Cedzę.* dēfæcor, *Uſtaie ſię co, Defalco, as? Wytrącam, & ſub Koſzę.*

Dēfāmātus. Oſtawiony, Szpetny, dēfānātus *Sprofanowány.* dēfaſcĭnātio, *Vrok.* dēfătīgātĭo, *Sprácowánie.* dēfătīgātus, *Sprácowány, Wyrodźiły.*

dēfătīgo, *Morduię 1.* Müd machen. *ſyn.* Fătīgo, frāngo, īnfīrmo, dēbĭlĭto. *vide Fatigo.*

dēfătīgor, *Morduię ſię, Uſtáię, Przyiáda ſię co, Wyradzá ſię.*

Defátiſcor. lege Defetiſcor.

dēfectĭo, *Uſtánie, Niedoſtátek. 2. 3. Upádnięnie 1. Odſtąpięnie, Zbiezęnie 2. Księżycá zaćmienie, Omdlewánie, Záćmięnie.* Abfall / Ohnmacht. *ſyn.* Rĕbēllio, *vel* dēlĭquĭum ănĭmi.

Dēfectīvus, Niedoſtáteczny, dēfēctor, *Odſtępcá, Zbieg. 1.* dēfēctum, *Niedoſtatek. 3.*

dēfēctus, us, *Niedoſtátek 2. non 3. Koniec. 1. Omdlewánie.* Mangel *Defectus ſolis varios Lunæque labores.* Virg.

dēfēctus, æ, um, *Niedoſtáteczny, Niepotężny Słaby, Záćmiony, & ſub Podupadam, & ſub Bez Præpoſitio.*

dēfēctus ſenio, *Wyrodźiły, Wyſtárzeć ſię.*

dēfēndo, dēfēnſo, dēfēnsĭto, *Bronię 1. Zátaniam, Odganiam, Odbiiam, Szánuię 2.* Vertheidigen / beſchirmen. *Aſſveti longo muros defendere bello.* Virg. *ſyn.* Tŭĕor, tūtor, tĕgo, prōtĕgo, prōpūgno, sērvo, cūſtōdĭo. *phr.* Sūm tūtēla, ārmis tŭēri. Dēxtra tūtāri ārma fĕrunt ălĭi & pērgunt dēfēndĕre mūros. Fŭĕrat tūtātus mœnĭa sæpè. Sī pērgăma dēxtra dēfēndi pŏſſent, ĕtĭam hac dēfēnſa fŭiſſent. Mūlcĭber in Trōjam pro Trōja ſtābat Apŏllo, ōppŏsŭi mōlem clўpĕi tēxīque jăcēntem, sērvāvique ănĭmam (mĭnĭmum eſt hōc laūdis) īnērtem. *vide Auxilior.*

dēfēnĕror, *Lichwię.*

dēfēnsĭo, *Bronięnie, Obroná.* Schutz / Schirm. *ſyn,* Tūtēla, pătrōcĭnĭum, aūxĭlĭum.

dēfēnſor, *Obroncá, Prokurator, Syndyk, Stroná odporna.* Beſchirmer / Beſchützer. *Non tali auxilio, nec defenſoribus iſtis.* Virg. *ſyn.* Cūſtos, tūtāmēn, tūtēla, sērvātor, cūſtōdĭa, aūxĭlĭum, cŏlŭmen, prōpūgnātor, tūtor, pătrōnus. *epith.* Fīdus, fīdēlis, fōrtis, māgnănĭmus, gĕnĕrōſus, ămīcus, aūdax. *phr.* Sălūſque dĕcus & tūtēla pĕlaſgi nōmĭnis. Aūxĭlĭumque dŏmus sērvātōremque fatēntur, Rērum cērta sălus, īnſigne mœſtis

præſi-

præsidium reis. *vide. Auxilium,*
dēfēnsor corporis. *Hálábartnik.*
dēfēro, *Donoszę; Oznáymuię, Dáię 1. Ofiáruię 1. 3. Obwiniam.* Tragen / anbringen. *Deferimus sævoque gelu duramus & undis.* Virg. *syn.* ōffēro, trādo, trĭbŭo, cōncēdo, *vel* nūntĭo, sīgnĭfĭco, *vel* āccūso, *vel* āffēro.
dēfēror, *Obwiniono mię:*
dēfērvēfăcĭo, *Wywarzám.*
dēfērvĕo, defervesco, *Wzwierać przestáię, Wyszumieć Ochłodnąć; Opłoknąć 2. Stygnę, Ucicha, Ustáie co, Upada morze, Ustáie się co 2. & sub Burzy się 2. Odgniewać się.* vom Sieden ablassen / erkalten. *syn.* Dēfērvēsco.
dēfēssus, *Sprácowány, Nábiegałem się 1. Wybiegałem się.* Müd / krafftlosz. *Pandite defessis hospita fama viris.* Prop. *syn.* Fēssus, dēfătīgātus, ēxhaūstus, lāngvens, lāngvēscens, lāngvĭdus, frāctus, dēbĭlĭtātus, ēnērvātus, dēbĭlĭs, lāssus.
dēfētīscor, *Ustáię, Przestáię 1.*
dēfĭcĭo, *Ustaię, Mdleię, Opádła wodá, 2. Słábieię, Zacimia się, Niestáie mi czego, Serce trácę, Psuię się. 2.* Abnehmen / krafftlosz werden. *Deficerent sylvæ, & victum Dodona negaret.* Virg. *syn.* Dēbĭlĭtor, īnfīrmor, ēnērvor, ēxhaūrĭor, frāngor, īnfrīngor, lāngvēsco, *vel* dēsum, *vel* dēsĭno, *vel* rĕcēdo, rĕbēllo, dēsĕro, dēscīsco.
dēfĭcĭt, *Ustáie, Konczy się, Nie dotrzymáć, Schodzi mu, Niedostáie, Niestáie.*
dēfīgo, *Utykam 3. Wstawiam, Stawiam 5. Usadzam się, Utapiam myśl, Czátuie, Wlepiam oczy, Zámyślam się, Przeklinam, Sádzę 2. Uprząść sobie co.* Anheffien / Annageln. --- *Terræ defigitur arbos.* Virg. *syn.* Fīgo, īnfīgo, plānto, īmmītto, cōllŏco, pōno. *phr.* āltĭus, *vel* pēnitus dēfīgo.
dēfīngo, *Robię 2. Formuię.*
dēfīnĭo, *Stánowię 1. Opisuię 1. Náznaczam, Mierzę 2.* Entzielen / die Eigenschafft erkläten. *syn.* Fīnĭo, cīrcūmscrībo, dēscrībo.
dēfīnītĭo, *Opisánie, Okreszęnie.*
dēfīnītīva sententia, *Skazánie 1.*
dēfīnītīvè, dēfīnīte, *Okreśnie, Wyráźnie.*
dēfīnītīvus, *Okreszáiący.*
dēfĭŏcŭlus, *Jednooki.*
dēfit, *Niedostaie.* Es mangelt. *Et nullo vacuus tempore defit amor.* P. *syn.* Dĕēst, *vel* dĕēst, dēfĭcit. *phr.* Lāc mĭhi nōn æstāte nŏvum, nōn frīgŏre dēfit.
dēfīxus, *Mocny, Zámyślaiący się, Oczárowány.*
dēflāgrātĭo, *Zgorzęnie.*
dēflāgro, *Zgorzeć, Opłonąć 2. Ustáie się co 2. Ucicha, Odgniewác się, Gniew ustaie.* Verbrennen. --- *Sic deflagrare minaces.* Lucr. *syn.* Flāgro, ārdĕo, ūror, ēxūror, cōmbūror, ārdēsco, ēxārdēsco, cōnflāgro, īnflāmmor. *v. Ardeo, Uror.*
dēflāmmo, *Gaszę.*
dēflēcto, *Ustępuię, Skłaniam się, Nâginam, Wstępuię 2. Zstępuię 2. Odstępuię 5. Obrarzekę, Psuie się 2.* Biegen / abweichen. *syn.* Dētōrquĕo, flēcto, dēvĭo, ābērro.
dēflĕo, *Opłakiwam.* Beweinen. *Hectora tot fratres, tot deflevere sorores.* P. *syn.* Flĕo, dēplōro, lūgĕo. *vide Fleo & Lachrymor.*
dēflēxus, xi, *Náchylony, Kręcący się.*
dēflēxus, us, *Náchylanie, Wybeczenie, Wstępowánie.*
dēflo, *Odmuchnąć, Zdmuchnąć.*
Defloccatus, Oblázły, Wytárty, Łysy 1.
Deflocco, Skubię, Wybiiam, Wyciera się.
dēflōreo, *Okwitam.* Verblühen. *Idem cum tenui captas defloruit ungvi.* Cat. *syn.* Dēflōrēsco, flōrem āmītto, flāccēsco, mārcēsco.
dēflōrēsco, *idem & Niszczeię, Zgásnąć.*
dēflōro, *Obrywam 1. Kwiát Obrywam, Vymuię, Zbieram 1. Sumuię.* Besudeln. *syn.* Cōnspūrco, cōntāmĭno, pūllŭo, vĭtĭo. *v. Macedo.*
dēflŭo, *Ściekam, Oblato co, Opadáią włosy Ocieka co, Wpływam, Spadam 1. Ubywa.* Abfliessen. *Mersatur missusque secundo defluit*

fluit amni. Virg. *syn.* Flŭo, lābor, dēlābor, cădo, rĕcĭdo, dēcĭdo.

Destustrare, *Uspokoić.*

dēflŭvĭum, *Włosow opádanie.*

deflŭus, *Opádźisty.* Abflieſſend. *syn.* Flūxus, cădūcus.

Defluxio, *Rymá*, *Sćiekánie.*

DEFO

Dēfŏdĭo, *Kopam*, *Zákopywam*, *Wkopywam*, *Ryię*, *Wykopywam.* Vergraben. *Hoc duce, nec viva defoderetur humo.* O. *v. Fodio.*

dĕfōre, in, *Niedostáie*, *Deforis*, *Zwierzchu.*

dēfōrmātĭo, *Formowánie*, *Ukształtowánie*, *Model* 1. *Rysowánie*, *Zelżenie.*

dēfōrmātus, *Szpetny*, *Obćięty*, *Pryskowany*, & *sub deformo plura.*

dēfōrmis, *Szpetny.* Ungeſtalt. *Sermonem indocti, faciem deformis amici.* Juv. *syn.* Tūrpis, informis, fædus, squālĭdŭs, tēter, hōrrēndus, hōrrĭbĭlis. *phr.* Fōrma cărens, āspēctu, hōrrĭdus. Hōrrēndus vĭsu. Cui dĭffĭcĭlis fōrmam nātūra nĕgāvit. Nōrat ĭnfōrmis pāllĭda mēmbra cŏlor, ēst făcĭes rĭdēnda tĭbĭ. Quō nōn ēst tūrpĭor ālter, && mānsit tōto nūllus in ōre dĕcor.

dēfōrmĭtas, *Szpetność*, *Sprośność.*

dēfōrmĭter, *Szpetnie*, *Sprośnie.*

dēfōrmo, *Opisuię* 1. *Szpecę*, *Formuię*, *Rysuię* 2. *Konterfetuię Robię* 2. *Okreszám.* Ungeſtalt machen. *Cœlestem in nobis deformat natura figuram.* Mant. *syn.* Dētūrpo, fædo, măcŭlo, īnquĭno. *vide Maculo.*

dēfōssus, *adiect.* *Wkopany.* Vergraben. *Demersus, ac defossus, & toto insuper.* (Jamb.)

dēfōssus, us, *subst.* *Wkopánie*, *Row.*

dēfraūdatur, *Száhierz.*

dēfraūdo, *Oszukiwam*, *Zdradzam*, *Vymuię*, *Ubliżam.* Betriegen. *syn.* Fāllo, dēcĭpĭo, cīrcūmvĕnĭo. *vide Fallo*, & *Decipio.*

dēfrēnātus, *Wyuzdány.* *Defrensus.* *Pozęty.*

dēfrĭco, *Wyćieram*, *Oćieram*, *Drápię*, *Náćieram co*, *Sćieram się* 1. *Martwię*, *Szczypię*, *Strofuię.*

dēfrĭgēsco, *Ochłodnąć*, *Oźiębnąć.*

dēfrĭngo, *Utrącam*, *Utámuię.* & *sub Wybiiám*, & *sub Poduczyć się.*

Defrūdo, as, *Zdradzám*, *Odeymuię sobie*, *Wypłonić.* u *produxit Ter. Plaut. Corripuit Páulinus ob ablátam forte vocalem è Diphtongo* au, *à Defraudo.*

dēfrūgātĭo, *Wypłonienie.*

dēfrūgātur, defrūgātĭone exinanitur, *Wydza się.*

dēfrūgo, *sub Wypłonić.* *defrnor.* *Zázywam*, *Wyżyć*, *defrustrari*, *Zedrzeć się.*

Defrustrātus, *sub*, *Sztukuię*, 1. & *Suknia zdarta.*

dēfrūto, as, *sub Wino wárżone.*

dēfrūtum, *Wino warzone.* Trauben-Mus. *Defruta, vel Psythia passos de vite racemos.* Virg.

DEFU

defŭgĭo, *Zbraniam się*, *Stronię.*

Dēfunctio, *sub Skonánie.*

Defunctōriè, *Niedbále*, *Ná oko.*

Dēfunctorius, *Ládáiáki.*

defūnctus, *Umárły*, *Wybáwiony.* Geſtorben; entſeelet. *O tandem magnis pelagi defuncte periclis.* Virg. *syn.* ēxtĭnctus,

exa-

ēxănĭmus, mōrtŭus, ēxănĭmis, fātis, ēreptus, vīta fūnctus, mōrte pĕtēmptus, lūmĭne cāssus. *v. Mortuus.*

defūndo, *Zlewam, Przelewam; Nálewam.*

defūngor, *Pozbywam, Odbywam, Uchodzę, Wybrnąć 2. Spráwuię.* Außstrichten. *syn.* Fūngor, pĕrfūngor, *vel* lībĕror, ēxĭmor.

DEG

Dĕgĕner, *Wyrodek,* Der aus dem Geschlecht oder Art schlägt, ungerathen. *Degeneremque Neoptolemum narrare memento.* Virg. *phr.* Patrĭi nōmĭnis, virtutis ăvītæ īmmĕmor, haud mĕmor, ōblītus. Dĕdĕcus, ēgrĕgii gĕnĕris Dĕgĕnĕres ănĭmos tĭmor, ărgŭit.

dĕgĕnĕro, *neutr. Wyradzam się, Odstępnię.* Aus der Art oder Geschlecht schlagen. *Degenerare tamen, ne vis humana, &c.* Virg. *syn.* Dēfĭcĭo, dēscīsco, dēflēcto, sum dĕgĕner. *phr.* ā vīrtute pătērna dēfĭcit. Vīrtūti nōn rēspōndēre pătērnæ. Dē gĕnĕres āffērre ănĭmos. Mārti dĕgĕnĕrāre pătērno Pōmăque dĕgĕnĕrant sūccos ōblīta prĭōres, Sŏbŏles sŭa dĕgĕner ēxtat. Mājōrum ăvōrum, părēntem făcta dēdĕcŏrāre.

Degenero, activ. Nikczemnym czynię.

Dĕgĕnĕro in feritatem. *Dźiczeię, Leśnieię.*

dēgĕro, *Donoszę, Umnieyszam.*

dēglăbro, deglubo, is, *Odźieram, Wyłuszczam.*

Degluptus. Obrzezániec.

dēglūtĭo, is, *Połykam.* Schlucken. *Deglutire virum fauces, implere capaces.* A. *syn.* Sōrbĕo, ābsōrbĕo, haūrĭo, ēxhaūrĭo.

dēglūtĭno, *Odkleiam.*

dēgo, is, *Mieszkam gdźie, żyię 2. 3. Zbieram, Wybiiam, Umnieyszam.* Vollführen leben. *Tempora in ante acto cum pulcher degeret ævum.* L. *syn.* Hăbĭto, ăgo, vīvo.

Dēgrădo, in Składam. dēgrāndĭnat. Grad omiła. *Degrāssor, Porażam 2. Degrassantur nubes. Apulei i. degravantur, deprimuntur. An decrassantur i. resolutæ in aquas crassitiem perdunt.*

dēgrăvo, *Uważam. 1. Pogrążam,*

dēgrăvor, *Uważam się.*

dēgrădĭor, *Zstępuię 1.*

dēgrūmo, dēgrumor, *Rownam, Wyrownywam.*

Dēgŭlācor, Urratnik.

dēgŭlo, *Połykam, Pożeram, Przemárnowáć.*

Dēgŭmare, degnminare, degunere, prisca Pożeram, Kosztuię.

dēgūstāmēntum, *Proba 2.*

dēgūstat ignis, *Ima się ogień, Zápala się. Opalam.*

dēgūstātĭo, *Kosztowanie.*

dēgūsto, *Kosztuię 1. Doświadczam. 3. Dotykam, Mácam.* Versuchen / schmecken. - - - *Celer degustat singula sensu.* Claud. *syn.* Gūsto, dēlībo, āttīngo.

dēhaūrio, *Zlewam 3.*

dēhinc, *Napotym.* Hinführo. *Cervici subnecte, dehinc ubi libera colla.* Virg. *syn.* Dēĭnde, ēxin, deīnceps, pōstĕa.

dĕhīsco, *Pádam się, Rozstępuię się, Rospuknąć, Rozwiia się, Szczepa się. Rozwiera się, Rozdźiewam gębę, Západam.* Von einander spalten/ auffthun. *A media cœlum regione dehiscere cœpit,* Ovid. *syn.* Dīscēdo, hīsco, fīndor, ăpĕrĭor,

Dĕhŏnĕstāmēntum, *Oszpecęnie, Zelżęnie, Zelżywość.*

Dĕhŏnĕsto, *Lżę 2.*

Dĕhŏnĕstus, *Niepoczćiwy, Szpetny.*

dĕhŏrtatio, *Odradzánie.*

dĕhŏrtor, *Odradzam.* Abmahnen. *Annibal audaci dum pectore dehortatur,* Enn. *syn.* Dīsvādĕo dētĕrrĕo.

DEI

Dējĕctĭo, *Zrzucęnie 2. Wyprożniánie się.*

dējĕctus vultus, *Ponury.*

dējĕctus, *us, Obalanie, Zrzucenie,* Abgeworffen/ gestürtzt. --- *Oculos, dejecta decoros.* Virg. *syn.* Dēmīssus, strātus, prōstrātus, dīrŭtus ēvērsus.

dējĕro, *Przyśięgam 1.* Hochschwören. *Illum liquet mihi deierare his mensibus.* (Jamb.) *v. Juro.*

Dĕĭfĭca lues, *Káduk chorobá.*

dējĭcĭo, *Zrzucam 1. Obaiam 1. 2. Poćinam, Pośćiskiwam, Poniżam, Zrażam 2. Postrzelić, Zsadzam 1.* Niederwerffen/ stürtzen. *Dejicitur passus quod pater ipse tulit.* Nov. *syn.* Stĕrno, prōstĕrno, dēstrŭo. ēvērto, dīrŭo, *vel* dētŭrbo, dĕpēllo, ēxtūrbo. *phr.* Stĕrnĕre hŭmi. ēffūndĕre tĕrræ, āgmĭna stĕrnĕre fĕrro, cŭspĭdis īctŭ īngĕntis tūrbĭne sāxi prōstĕrnĕre. Dējĭcit, aut quot hŭmi mŏrĭēntĭa cōrpŏra fŭndit. Dejectūrum ārcēs Itālum ēxcĭdĭōque dătūrum. *vide Everto.*

dējĭcĭo alvum superiorem, *Womituię.*

dĕin, *vel sæpius.* dĕin, *Potym.* Darnach/ demnach. *Dein usq; altera mille, deinde centum* (Pal *syn.* Deīnde, *vel* dēinde, ēxin, ēxīnde, dĕhinc, *vel* dĕhinc: deinceps, *vel* deinceps.

dĕīnceps, *Adverb. Potym, Nápotym, Nástępuie, Powtore.*

dĕīncēps, *cipis, vel cipitis Nomen. Nástępuiący.*

dĕīncĭpĭti die, *Nazaiutrz.*

dĕīnde, *Ktemu, Potym.* dĕīnsŭper. *Zgory.*

deīntĕgro, *as, Umnieyszam. Poczynam wino, Zgwałcić. 4.*

Dĕītas, *Bostwo.* Gottheit. *Qui negat intuitu frontem deitatis adiri.* P.

dējŭgo, as, *Rozłączam.* dējūngo, is, *idem & Wyprzagam.* dējūrĭum, *Przyśięgá*, dējūro, *Przyśięgam 1.* dējŭvo, *Nierátowáć.*

dēlābor, *Upadam 1. Wpadam 1. Nápádam 3. Zmykam się, Unoszę się.* Hinabfallen. *Scilicet in terram delabi pondere cogit.* L. *syn.* Lābor, cădo, dēcĭdo, *phr.* Sērta, căpĭti dēlāpsa jăcēbānt. *v. Cado.*

dēlăcĕro, *Drápię.*

dēlăchrȳmātio, *Oczu płynięnie.*

dēlăcrȳmo, *as Sączę się Soczy się, Puszcza drzewo, Krople wypuszczam.*

dēlævo, *Gładzę 1.* delāmbo, *Liżę.* delāmēntor *Opłákiwam* delapidatus, *Brukowany.*

dēlăpĭdo, *Brukuię, Wybieram kámien.*

dēlăsso, *Morduię.* dēlātio, *Obwinięnie 2.*

dēlātor, dēlātōrĭus, *Oskarżyćiel, Potwarcá.* Anbringer. *Et delator habet, quod dabat auxilium.* M. *syn.* ăccūsātor.

dēlătūra, *in Ecclesiastic. 38. pro Calumnia. Detractatione. Odnieśięnie, Obmowisko, Przymowká.*

dēlăvo, *Plaut. corr. Elavo.*

dēlēbĭlis, *Zmazány, Podległy.* Leicht auslöschend. *Casibus hic nullis, nullis delebilis, annis.* Mart.

dēlēctābĭlis, dēlēctātior, *Roskoszny.*

dēlēctābĭlĭter, *Roskosznie.*

dēlēctāmēntum, *Ućiechá, Kochánie.*

dēlēctātĭo, *idem, & Roskosz.*

dēlēcto, *ćieszę się, Ućieszyć, Bawię kogo, Zabáwiam.* Belustigen/ erfreuen. *Quæ res plus nimio delectavêre secundæ.* H. *syn.* ŏblēcto, rĕcrĕo, rĕlāxo, rĕfĭcĭo, *vel* căpio, dūco, trăho.

dēlēctor, *Roskosz mam, Kocham się, Lubię.*

Sich

Sich erlustigen. *Carmine tu gaudes hic delectatur Iambis.* H. *syn.* Căpĭor, trăhor, dūcor, răpĭor, tĕnĕor, gaūdeo. *phr.* Hōc mĭhi plăcet, ărrīdet, grātum ēst, jūcūndum est. Nos ārbūsta jŭvant. Mūsæ nōster ămor. Dum me Gălăthea rĕnēbat. Nōbis plăcĕant ānte ōmnĭa sylvæ. Sed me Pārnāsi dēsērta pēr ārdŭa dūlcis. Răptat ămor, jŭvat īre Jŭgis. *vide Voluptas.*

dēlēctus, *ti, Wybrániec.* Auſzerleſen. *Nec non & pecori est idem delectus equino.* Virg.

dēlēctus Iudex, *Trybunályſtá*

dēlēctus, us, *Obieránie* 1 *Rozſądek* 1. *Zbierá-nie, Popis* 2. *Brák.*

dēlēgātĭo, *Zlecęnie, Wlánie práwá.*

dēlēgātus jūdex, *Komiſarz.*

dēlēgo, as, *Poruczam,* Spuſzczam *urząd, Wlewam* 2. *Poſelſtwo wypráwuię,* & ſub *Dług* 5.

delenificus, Łágodnomowny. Námowny. 1.

dēlēnīmēntum, *Ućiechá.*

dēlēnĭo, *Błagam, Łágodzę, v.* & delinio.

dēlīnĭtor beſtiarum, *Niedźwiednik.*

dēleo, *Zmázáć* 1. *Zgłádźić, Wniwecz obrácam, Porażam.* 2. *Zapamiętywam.* Abwiſchen Auſzlöſchen. *Neve operis famam poſſet pellere vetuſtas,* Ovid. *ſyn.* ēxpūgno, tōllo, ădĭmo, ābstērgo, *vel* ēvērto, dēstruo, vāsto, pērdo, dīrŭo, ēxtingvo, *v. Everto, vel* cōrrĭgo, ēmēndo, *vide corrigo. phr.* Lacrўmæ fecēre lītūras. Hæc ĕrit ēlachrymis făcta lītūra mĕis.

dēlētĭo, *Zmázánie, Porážka, Zgubá.*

dēlētĭlis, *Zmázuiący.*

dēlētītĭus, *Zmazániu podległy.*

dēlētor, ſub *Niſzczyciel.*

delevo, lege potiùs. ſub delævo.

DELI

Dēlĭăcus, *Kurnik* 2. dēlībātĭo, *Koſztowánie.*

dēlībātus, *Náruſzony*

dēlībĕrātĭo, *Náradzánie, Rozmyſł.*

dēlībĕrātīvus, *Náradzániu ſłużący.*

dēlībĕrātor, *Rozmyśláiący ſię.*

dēlībĕrātum eſt, *Pewna to.*

dēlībĭtor arìs, Podi dam ſobie.

dēlībo, as, *Koſztuię* 1. *Náruſzam, Uymuię* 5. *Dotykam* 3. *Szczypię* 1. *Oczoſnąć.* Ein wenig verſuchen. *Delibaſſe cicos contentus &c.* Clud. *ſyn.* Lĕvĭter āttĭngo, gūsto, pērstrĭngo. *Delibor.* 1. *ad Timotheum* 4. 1. *immolor, addito libamine quod in honorem Dei in ſacrificiis effundebatur.*

dēlībrātus, *Odárty.*

dēlībro, à libra, *Ważę* 1. *Odważam* 1. *Prowádzę wodę, Spuſzczam ſtaw, Sciągam wodę Wody prowádzęnie wymierzam.* Die Rinden abziehen / ſchälen. *ſyn.* dēcōrtĭco.

dēlībro, *à liber ſubſtantivo. Odźieram drzewo, Oczoſnąc.* dēlībŭo, *is, ſub Námázány.*

dēlĭbūtus, *Nápuſzczány, Oleykowány. Námázany.* Geſalbt. *Hoc delibutis ulta donis pellicem.* (Jamb.) *ſyn.* ūnctus. pērūnctus, īnūnctus ōblĭtus, ĭmbūtus, pērfūsus, ſpārſus.

dēlĭcātè, *Roſkoſznie, Lubieżnie.*

dēlĭcātus, *Roſkoſzny. Roſkoſznik, Roſkoſznic-czy* 1. *Pieśćliwy.* In Wolluſten erzogen. *Et delicatæ laureum nemus Floræ.* (Scaz.) *ſyn.* Dēlĭcĭarum ămāns Dēlĭcĭis dēdĭtus, *vel* laūtus.

delicia, æ, Kochan, Roſkoſz, Moy ty, Ryniá dáchowá.

dēlĭcĭæ, arum, *Pieſzczotá. Lubieżność, Roſkoſz, Roſkoſzny, Kochan, Kochanie, Krotofilá, Komedya* 2. *item Krokwy.* Wolluſt / Kurtzweil, *Deliciæ populi, quæ fuerant Domini.* Mart. *ſyn.* Gaūdĭum, vōlūptas. *epith.* Flūentes, blăndæ, mōlles, ămœnæ, dūlces grātæ, jūcūndæ fūgāces ōptātæ, quæsītæ, ætērnæ pērēnnes. *v. Voluptas.*

dēlĭcĭas dico, *Zartuię.*

dēlĭcĭāres regulæ, *ſub Dach.* & *ſub Krokwa* & *ſub Sciągaiący.*

dēlĭcĭātum tectum, *ſub Dach.* & *ſub Krokwá.*

dēlĭcĭes, *Kochań.* dēlĭcĭo, *is, Wabię.*

dēlĭcĭōlæ delicium, *Roſkoſz Kochan.*

Dēlĭco as, Obiaśniam, Pokazuię 1. *Oznaymuię. Wykładam, Morduię Poświęcam* 1.

Delico is. Noni corrigit Sipont. Delicio is.

dēlĭctum, *Wyſtępek,* Miſſethat / Fehler. *Et pro delictis hoſtia blanda fuit.* Ovid. *ſyn.* crīmon, cūlpa, ſcĕlus, ērrātum pēccātum, nōxa

xa, piăcŭlum, *epith.* Nĕfāndum, tūrpe, īndĭgnum, grānde, lĕve, *v. Culpa peccatum.*

Dĕlicŭlus, *Niedołężny*, dēlĭcus, *Odsádzony od piersi.* dēlĭcuum *Mniey Niedostáie.*

dēlĭgo, as, *Przywięzuię. Obwięzuię.* Erwehlen/außlesen. *Et primam tenui deligere ungue rosam.* O. *syn*, Lĕgo ēlĭgo, sēlĭgo.

dēlĭgo, is, *Obieram 1. 2. Obrywam 1. Przebieram 1. Wyrzucam Zawięzuię 1.*

Dēlĭmĭto *as*, *Gránicze*,

dēlīmo, *as*, *Piłuię Nakrzywiam.*

dēlīngo, *is*, *Połykam 2. Lizę & sub Lámbitywum.*

dēlĭnīmēntum, Przypráwá 5. *Błágániu służąca rzecz, Łágodzeniu służąca rzecz Czary.* Erweichung. *Mala ætas nulla delinimenta invenit.* (Jamb.) *syn.* Blāndĭtĭæ, blāndĭmēnta, lēnōcĭnĭum.

dēlĭnĭō, as, *Rysuię 2. Okreslam 1.*

dēlĭnĭo, is, *Łágodzę Zniewalam. Głaszczę Mamię, Czáruię, Namazuię,* Versöhnen/besänfftigen. *Disce libens longum delinitura laborem. syn.* Lĕnĭo, mūlcĕo, dēmūlcĕo, blāndĭor, ădūlor, lēnōcĭnor.

dēlĭnior, *Uwodzę się.*

delĭnītĭo, *Łágodzenie Ukoięnie.*

dēlĭnītor, *Błagácz.*

dēlĭnītus, *Zapámiętały Oczárowány Szálony,* 2. Bestreicht/besänfftiget. *Crimen erat nostrum, si delinita fuissem,* Ovid.

dēlĭno, *is sub.* Zmazáć 1.

dēlīnquit, *Niedostaie, Ustáie co.*

dēlīnquo, *Występuię 2. Grzeszę Zgwałćić co, Opuszczam 1.* Sündigen/fehlen. *Majus peccatum est, paulum deliquit amicus* Hor. *syn.* Pĕcco, ĕrro, *v. Pecco.*

dēlĭqueo, deliquesco, *Rospływam się Táię 3. Rospuszczam 1.*

dēlĭquiæ, *arum* *Krokwy.*

[illegible]atio, *onis, Deliquium, Utrátá.*

dēlĭquium, *Omdlewánie, Zaćmięnie Upádnięnie sił,* Abgang/Abbruch. *Sentit deliquio,* [illegible] *armenta, &c.* P. *syn.* Dēfēctĭo, dēl[illegible]

ctus, *epith.* Pĕrīcŭlum, ĕxĭtĭāle, mĕtŭēndum.

dēlĭquo, as, *Oznáymuię, Obiáśniam, Pozuię, i Zlewam 4. Przelewam, Cádzę.*

dēlĭquor, *aris*, *Ustáię co, Ustáie się.*

dēlĭquum, *Mmniey.*

dēlĭquum est, *Niedostáie mi czego, Niedostátek 1.*

dēlīrāmēntum, *Szaleństwo 1.* Unsinnigkeit. *Consule barbati deliramenta Platonis.* Prop.

dēlītatĭo, *Bronowánie Szalenstwo 1.*

Delīrĭtas, delirium, *Szálenstwo 1.*

dēlīro, *prop. Bronuię, & tr. Száleię Omylam się. Zbroić co.* Unsinnig/närrisch seyn oder thun. *Quicquid delirant Reges plectuntur Achivi* Hor. *syn.* Dēsĭpĭo, īnsānĭo, *vel* dēvĭo ĕrro, ăbĕrro.

dēlīrus, *Szalony 1. Głupi.* Unsinnig/närrisch *Aversus mercaturis delirus & amens.* Hor. *syn.* Stūltus, īnsānus, dēmens, *v. Demens.*

dēlītĕo, delitesco, *Taię się Kryię się 2. Podpadam Pod kogo.*

Dēlītĭgo, *Swárzę się.*

dēlĭtus, *sub. Zmázáć co Podmázuię.*

dēlphĭca mensa, *Stoł o trzech nogach.*

dēlphĭcum vas, *Nárzędźie.*

dēlphin, *inis. gr. Swinia morska.*

dēlphīnĭum, gr. *Sená Ostrożká źiele.*

dēlphīnus, *gr. Swiniá morská, Wagá zegárow, Delphini mensaria vasa, vel ornamenta,* Plin. Ein Meerfisch. *Orpheus in sylvis inter Delphinas Arion,* Virg. *syn.* Dēlphīn, dĕlphis. *epith.* Cūrvus, păndus, blāndus, cærŭlĕus, æquŏrĕus, vĭrĭdis, văgus, lĕvis cĕler, squāmmōsus, pinnĭfer, vēlox, fŭgax, squāmmĕus lāscīvus, lūdēns. *phr.* Lūdens vărĭo pēr cærŭla cūrsu. Dēlphines ĭn ōrbem æquŏra vērtēbant caūdīs, æstūmque sĕcābant. Nĕc sē sŭpĕr æquŏra cūrvi Tōllĕre cōnsuētis aūdent dēlphīnes ĭn ūndis. Cærūlĕus pōnto cūm sē Dēlphīnus ĭn āstra ērĭgĭt. Văgīque pĕr æquŏra cīrcum ădnābant Dēlphīnes. Tūm nĕque sē pāndi pōssunt dēlphīnes ĭn aūras Tōllĕre, ūndīque dānt sāltus mūltāque āspērgĭne rōrant ē-

mer-

ambiguntque iterum, redeuntque sub æquora rursus, Inque chori ludunt speciem, lasciváque jactant corpora, et acceptum tumidis mare naribus efflant.
delioton, gr. Trzygranieć.

DELU

Delubrum, Bałwán 1. Bałwochwálnia Kośćioł. Ein Tempel. Ad delubra venit, monstratas excitat aras. Virg. syn. Fanum, templum, ædes, epith. Decorum, præclarum, candidum, v. templo.
Delucto, delucto r, Biedzę się.
Deludificor, Plaut. corr. Ludificor,
deludo, Oszukiwam Odegráć. Verspotten/ verlachen. Aut quæ sopitos deludunt somnia sensus. Virg, syn. Ludo, illudo, rideo, derideo, fallo, decipio, circumvenio, phr. Cibo delusum guttur inani. Hoc uno responso animum delusit apollo, v. Decipio, Fallo.
delumbata camera, Sklep łamány.
delumbatus, Naruszony.
delumbis, idem & Słaby Niewieśći 2.
delumbo, Náruszam, Osłabiam. Obćinam 1.
Deluo, Płoczę, Płáczę, 1. (Ochromić.
delutamentum, Polepá. deluto, Oblepiam.

DEM

Dem, Particula sub że 1. & Sz.
Demádeo, demadesco, Moknę 1.
Demagis Bárziey Dalcko więcey.
demando, as, Poruczam, Spuszczam urząd.
demano, as, śćieka co.
demarchus, gr. Urząd 3. ein Zutsto.
Demeáculum, [illegible]d.
Deméminí Zápamiętywam.
demens. Szalony 1. Głupi. Sinnloß/ närrisch. Demens & cantu vocat in certamina divos. Virg. syn. amens, furiosus, insanus, malesanus, furens lymphatus, stultus, fatuus, vecors phr. Sævit inops animi. totamque incensa per urbem Bacchatur. v. stultus.
demensum, Obrok Mieśięczny obrok Meszne.
demensus. Wymierzony.
demensus cibus, Mieśięczny obrok.

dementer, Szálenie Närrisch. Tabuit ex illo dementer amoribus usa, Ovid.
dementia, Száleństwo 1. Sinnlosigkeit/ Thorheit. Ah virgo infelix, quæ te dementia cepit. Virg. syn. amentia, insania, stultitia, furor epith. Spumea, frendens, spumans, fera, insanabilis, malesana, v. Stultitia.
dementio, is Száleię. Głupieię.
demento, Mamię, Szalonym czynię, Zdumiałym czynię. & sub Szaleię.
demeo, Zstępuię 1.
demereo, demereor, Zárabiam co, Przysługuię się.
demergo, Ponurzam, Sádzę 2. Niedertauchen/untersencken. Dum licet obscœnam ponto demergito puppim. Ovid. syn. Mergo, immergo obruo.
demersio, Pogrążenie.
demersus, us sub Tonienie. Untergesuncken. Demersus ac deffessus & toto insuper 1. syn. Mersus immersus, obrutus.
demetior, Rozmierzam, Odmierzam.
demeto, is, żnę śćinam Urywam 2. Szczypam, Podpieram micd. Frucht abmehen/ schneiden. Sole sub ardenti flaventia demetit arva. Virg. syn. Lego, colligo, meto. phr. et vos agrestes duro, qui pollice molles demetitis flores, v. Meto.
demetor, aris, Mierzę 1. Rozmierzam.
demigratio, Prowádzenie się,
demigro, Prowadzę się umieram, Wegziehen/ abziehen. Animam amittunt, priusquam demigrent loco. Jamb. syn. Migro, abeo. exeo, recedo, excedo discedo. v. Abeo, exeo.
deminoratio. Ecclesiastici 22. diminutio,
deminutio, Umnieyszenie.
deminuo deminutio idem diminuo, &c.
demiror, Dźiwuię się. Sich sehr verwundern. syn. Miror, admiror, stupeo, obstupeo, obstupesco, suspicio. v. Miror obstupeo.
demissa loca, Niziná. demisse, Podło Pokornie demissio, Spuszczenie pokorá.
demissitius. Długi, & sub Szátá długá.

dēmīſſūs, *Podły, Niſki, Náchyłony, Długi 2. Opuſzczony, ſub Opuſzczam.*
dēmītigor, *Ogłáſkáć ſię dáię.*
dēmītto, *Spuszczam 1. 4. 5. Zniżám Opuſzczam 3. Zárzucam. Náchylam ſię.* **Herab laſſen.** *De miſere neci, nunc caſſum lumine lugent.* Virg. *ſyn.* īnclīno, dēprīmo, ābjĭcĭo, *phr.* Jām nŏva prōgĕnĭes,cœlo dēmīttĭtur ālto.
dēmium, *è Græco. Sárdyk kámien.*
dēmīūrgus, gr. *Dzięśiątnik 2. Rzemięśnik.* **Ein Zähnder.**
dēmo, *Umnieyſzam, Vymuię 5. 6. Odeymuię 1. Uwłaczam 2. Poniżam ſumy.* **Hinweg nehmen.** *Exiguam pleno de mare demit aquam.* Ovid. *ſyn.* Tōllo, aūfĕro, ădĭmo, dĕrrăho.
dēmŏcrătĭă, gr. *Poſpolſtwá przodkowánie, Rzeczypoſpolytey ſpráwowánie.*
dēmōlio, dēmōlior, *Obalam 1. Zwalam 2. Znoſzę 6.* **Niderreiſſen / ſchläiffen.** *Subruit hæc ævi demoliturque prioris.* Ovid. *ſyn.* Dētūrbo, dējĭcio, dēſtruo, ēvērto. *v. Everto.*
dēmōlītor, *Obálácz. Burzyćiel. Wywroćićiel.*
dēmōnſtrātĭo, *Pokazánie Dowod.*
dēmōnſtrātīvē, *Pokazuiąc Oczywiśćié.*
dēmōnſtrātīvus, *Pokázuiący. Chwalący.*
dēmōnſtrātor, *Pokaźićiel.*
dēmōnſtrātōrĭus, *Pokázuiący, Pálec wtory.*
dēmōnſtro, *Pokázuię 1.*
dēmordeo, *Ukęſuię,* **Abbeiſſen.** *Nec pluteum cædit, nec demorſos ſapit ungues.* Perſ. *v. Mordeo.*
Dēmōrior, *Umieram 1. Martwieię.*
dēmōror, *Bawię kogo Mieſzkam gdźie Czekam Zátrzymawam.* dēmōrtŭus, *Umárły.*
dēmŏvĕo, *Zwalam 1. Poruſzam Składam kogo. Odradzam 1. Odwracam 1. Zdeymuię 1.*
dēmūgio *ſub Ryczę.*
dēmulceo, *Głaſzczę Błagam,* **Beſänfftigen / ſtreichelen verſöhnen.** *v. Mulceo.*
dēmūm, *Náoſtátek Wżdy Dopiero 2,* **Endlich / zuletzt.** *Sic demum ſocios conſumpta nocte reviſo.* V. *ſyn.* Tāndem dēnīque, pōſtrēmo.
dēmūſſo, *ſub Zmilczeć Strawić 2.*

dēmūtĭlo, *ſcinam.*
dēmūtātĭo, *Plin. corr. Mutatio.*
dēmūto, *Odmieniam, Odmięniam ſię.*
dēnārĭus, *ádiect. Dźieśiątkowy. Podźieśiątny* **Ein gemein Pfennig.** *Unus ſæpe tibi tota denarius urna.* M.
dēnārĭus, *ſubſt. Poczworny.* **Groſt.** *In denario ſubſtantivo A breve quidam faciunt auctoritate Catonis nixi illa: Dilige denarium, quidam aucipitem aiunt ex Martiali. Sed utrobique longa eſſe poteſt contractione ſcilicet.* Dēnārĭum Dēnārĭis.
dēnārro, *Roſpowiadam Powiadám 1.*
dēnāſcor, *Umieram, & ſub Ubywa.*
dēnāſo, as, *Nos ukąśić.*
dēnāto, *Przepłynąć Wypływam.* **Hinab und unter ſich ſchwimmen** *Tuſco denatat alveo.* Glyconic. *ſyn.* Nāto nōn. *phr.* Flūvĭum trānsmītto nātātu Flūmĭna nāndo trājĭcĭo ſŭpĕro, Sĕcūndo flūmĭne niti. *v. Nato.*
dēndrăchātes, æ. *m.* gr. *Achatek.*
dēndrītes, æ, *m.* gr. *Kámien drzéwny.*
dēndrŏcīſſus, gr. *Bluſzcz drzéwny.*
dendrŏſaleus, Kobus.
dēndrŏĭdes, is, *n.* gr. *Románowe źiele.*
dēnĕgo, *Odmawiam 2. Nié dáię 3. Zápieram ſię. Niedopuſzczam. Martwię 2.* **Abſchlagen / leugnen.** --- *Annis tibi deneget undas* Ovid. *ſyn.* Nĕgo, ābnĕgo, ābnŭo, rĕnŭo, rĕcūſo. *v. Abnego Recuſo.*
dēni, *Dźieśięć czego, Dźieśięć á dźieśięć.* **Zehen.** *Bis denas Italo taxamus robore naves.* V.
dēni æris, *ſubaudi* aſſes, *ſub śiedm pięniąſzkow Pięniądz Poczworny.* **Groſt.**
dēnīcāles fĕriæ, *żáłoba 1.*
dēnigro, *Czernię Brudzę Kopcę.*
dēnīque, *Náoſtátek Dopiero. 2.* **Zuletzt.** *Eſt modus in rebus, ſunt certi denique fines.* Hor. *ſyn.* Tāndem, dēmūm pōſtrēmo.
dēnōdo arcum, *Spuſzczam łuk.*
dēnōmĭnātio, *Nazwánie,*
dēnōmĭno, *Názywam, 1. 2. 3.* **Ernennen.** *Denominatus & nepotum,* (Jamb. cum ſyll.) *ſyn.* Vŏco, āppĕllo, nōmĭno, dīco.

denōr.

dēnōrmo, *Szepcę.*

Denotatio, Ecclesiastici 5. 1. damnatio, Vuieco: & Nazianzen. sic usurpat.

Denotatus, us, Tertull. i. denotatio; nota infamia.

dēnŏto, *Náznaczam Znáczę 2. Lżę 2. Ostawiam.* **Abzeichnen / anschreiben.** *syn.* Sīgnĭfĭco, dēsīgnō, nŏto.

dēns, *Ząb 1. 2. Hak. sub Grzebien.* **Ein Zahn.**

dēns aratri vomeris, *Kroy płużowy Násad.*

dēnsātĭo, *Stłaczánie, Zgęstnienie.*

dēnsātus, *Gęsty 2.* dēnse, *Gęsto 3.*

dēnsĕo, *Gęśćieię, Zgęszczam Zśiada się.*

dēnsĕo, *śćiskam się Gromádzą się.*

dēnsĭtas, *Gęstwá 1. Gęstość.* **Dicke.**

dēnso, *Stłaczam 2. Zgęszczam Kupię.* **Dick machen.** *Vela dabit, vos unanimi densate catervas.* Virg. *syn.* Cōndēnso, stīpo, cōgo, spīsso. *phr.* ē. Juppĭter hūmĭdus Aŭstris, Dēnsat, ĕrant quæ rāra mŏdo, ĕt quæ dēnsa rĕlaxat. *Virg.*

dēnsor, *Gęśćieie śćiskam się.*

dēnsus, *Gęsty 1. 2. 3.* **Dick.** *Corvorum increpitat densis exercitus alis.* Virg. *syn.* Dēnsātus, cōndēnsātus, cōmpāctus, crassus, spīssus.

dēntāle, *Násad, Radło, an Broná? & Zębak rybá.* **Krümme des Pflugs.** *Binæ aures, duplici aptantur dentalia dorso.* Virg.

dēntālis, *Zębak rybá.*

dentaria maior, Gniazdo ziele.

dentaria minor, Bábie zęby ziele.

dēntārpăga, *f.* dentarpax, ăgis, *m. Zębne kleszczyki bárwierskie.*

dēntāta harta, *sub Głádzony, duplici sensu.*

dēntātus, *Zębaty 1. 2. Ostry 3.* **Der Zähne hat.** *Sic dentata sibi videtur Ægla.* (Phal.)

dēntes nudo, restrīngo, *Oszczerzam się.*

dēntes, *Zęby.* **Die Zähne.** *Sputaque per dentes ire cruenta cavos.* P. *epith.* Răbĭdi, dūrī, vălĭdi, cāndēntes, albi, vūlnĭfici, ūnci spūmōsi, mĭnāces, nĭvĕi, cāndĭdi, prædūri, mōrdāces. ăcūti, mŏlāres, genŭīni sērrāti, fœdi pūtrĭdī, sōrdĭdi. *phr.* Cāndĭdŭli dēntes, ŏcŭlīque vĕnūsti. Dĭsjectīsque ōssĭbus ōris, ăvĭdo cōnvĕllĕre dēnte. Quĭd dēntem dēnte jŭvabit rōdĕre, īmmēnsūmque căput, dēntes utrīnque mĭnācēs. Sævus ĕt īnfēlix fūrĭāli dēnte pĕrēmit. *v. Morden.*

dēntex, ĭcis, *m. Zębak rybá.*

dēntĭcŭlātum olus, *Szpinák.*

dēntĭcŭlātus, *Zębáty 2. Nárzynány.*

dēntĭcŭlus, *Ząbek.*

Dentiducus, idem quod Dentarpaga Cælio Aureliano è Græco.

Dentifabres, al. dentefabres rastros, apud Ennium, corrigit Iunius: Dente, faber.

dentĭfrangĭbŭlum, Pięść 1.

dentifrangibulus, Zębotłuk ibidem.

dēntĭfrĭcium, *Zębny proch.*

dentĭlĕgus, Zębow zbieracz, & sub wybijam 3.

Dentilŏquus Plaut, corr. dentilegus.

dēntio, is, *Zęby puszczam, Szczekam zębomá*

dēntĭscălpĭum, *Zębna szpilká.*

dēntĭtĭo, *Zębow puszczánie.*

dēnto, *onis Nomen parasiti vel helluonis à dentibus fictum, ut bucco, capito, &c. Zębal.*

dēnūbo, *żenię się.*

dēnūdo, *Obnażąm,* **Entblössen / berauben.** *Denudat, avius durus, atque ossa amputat.* (Jamb.) *syn.* Nūdo, ĕxŭo, spŏlĭo.

dēnūntĭātĭo, *Obwieszczenie,* Wskázánie, *Wypowiádánie Odpowiedź 4.*

dēnūntĭo, *Oznáymuię Obwieszczam 1. Odpowiádam 2. Nákázuię, Sądy zápowiedzięć.* **Verkündigen.** *Tristes denunciat iras.* Virg. Nūntĭo, sīgnĭfĭco dēclāro īndĭco ās, prædīco is.

dēnŭo, *Znowu.* **Wiederumb / abermahl.** *Denuò qui mihi det veteres arcessere Musas.* S. *syn.* Rūrsum, rūrsus, ĭtĕrum.

Dĕo făvente vŏlente, *Dali Bog. 1. 3.*

dĕoccō, as, *Bronuię.* **Eggen.**

deŏnĕro, *Ulżiwam, Rozśiodłác.* **Entladen.**

dĕōro, *Koncze rzecz.*

dĕorsum, *Ná doł, Ná dolé.* **Niederwärts.** *Deinde quod omnino naturæ pondera deorsum.* P.

dĕoscŭlor, *Całuie.* **Küssen.** *Hos amplectitur, hos, deosculatur.* (Phal.) *syn.* ōscŭlor, āmplĕctor. *v. Osculor.*

dēpăcīſcor, *Umawiam ſię. Wymawiam ſobię Przyſtáię ná co. Ważę ná co gárdło.* Veraccinbahren.
dēpāctus à *depango, Wcięty.*
dēpāctus, *à depaciſcor, v. depaciſcor.*
dēpălātio. *Wybiegánie.*
dēpalmo, *Policzkuię.*
dēpango, *Sádzę płonki. Wtikam, Wbiiam 1.* Einſchlagen.
dēpaſco, *Przypaſam, Spaſam, Wyiadam, Wniwercz obracam.* Abweiden. *Luxuriem ſegetum tenera depaſcit in herba.* Virg. *ſyn.* Pāſco, pāſcor, ĕdo, *vel* mĕto, dēmĕto.
dēpaſcor, *Wyiadam, Trawię 2. Trawi ogień, Wniwecz obracam.*
dēpāſtio, *Spás*, dēpāſtus *Ogłodány.*
dēpāvio, *Biię kogo, Wybiiam 10. Zbiiam gębę.* Schlagen.
dēpaupĕro, Zubożyć.
dēpĕciſcor, idem depaciſcor.
dēpĕcto, is, *Czeſzę Skubię.* Abkämmen.
Depector Apuleo, qui deſpeciſcitur Coluius G. Stevechius.
dēpĕcūlātor, *Wyłupiciel, Złodziey dobr poſpolitych* (*kradam.*
depĕcūlor, *Wyłupuię 1. Kradnę 1, 3. Wy-*
dēpello, *Zgániam 2. Odgániam, Odradzam 1. Odſądzam 2.* Von ſich ſtoſſen. *Depulit, & cœlo tandem miſeratus ab alto eſt.* Virg. *ſyn.* Pĕllo ēxpĕllo, rĕpĕllo, propūlſo, Propĕllo dējĭcio, dētūrbō, ēxtūrbo, *v. Pello.*
dēpendeo, es, *Wiſzę 1. Záwiſło.* Hinab hangen. *Atria dependent lychni laquearibus aureis.* Virg. *ſyn.* Pĕndĕo, ſūſpēnſus ſum.
depĕndo, is, *Płacę 1. Odważam 1. Karzę mię.* Bezahlen.
depĕnſa lana, *ſub Odważam.*
depenſum, Koſzt Wina 2.
deperdo, *Utracam co.* Verliehren/ verderben. *Et membratim vitalem deperdere ſenſum.* L. *ſyn.* Pĕrdo, āmītto.
dēpĕreo, *neutr. Gine.* Zergehen/ verderben. *Gens hominum vitiis deperitura fuit.* Ov. *ſyn.* Pĕrĕo, dīſpĕrĕo, īntĕrĕo, ōccīdo.

dĕpĕrĕo, *activ. Miłuię bárzo.*
depeſta, Konew. depĕtīgo, *Liſzay.*
dēpĕxus, *Wyczeſany tr.* abgekärnt.
dēpīlātio, *Skubienie.* depīlātor, *Obrywacz.*
dēpīlātus, *Obrywány.* dēpīlis, *Goły.*
depīlo, *Obrywam 2. Skubię, Gárbuię.*
depīngo, *Máluię, Opiſuię 1. Poymuię myślą.* Abmahlen. *Quæ manus obſcænas depinxit prima tabellas.* P. *ſyn.* Pīngo, pīctūro, ādūmbro.
Deplanis runcinarum lævigata ſimulcra. Arnob. i. lævigationibus, è Deplaoum. an à Daplana inſtrumento lævigante?
dēplango, *Opłákiwam.* Beweinen.
deplāno, as, *Rownam, Wykładam 2.*
dēplānto, *Oczoſnąć, Uczoſnąć, Ućinam.*
deplĕo, *Zlewam 3. Przelewam 1. Ulewam*
dēplōrāndus, *Záłoſny.* (*Wyproźniam.*
dēplōrātus, *Odſtąpiony od lekárzna, & in Zgiegnąłem.*
dēplōro, *Opłakiwam, Nárzekam, Uſkarzam ſię, Nápłákáć ſię, Záłuię.* Beweynen / beklagen. *Et deplorata limen adire domûs.* Ovid. *ſyn.* Lāmēntor, lūgĕo, flĕo, plāngo, quĕror, cōnquĕror, gĕmo, dŏlĕo. *vide Fleo, Queror.*
dēplūmis, *Goły.* deplŭo, *Deſzcz pada.*
dēpŏlio, is, *Gładzę, Poleraię. Skoruię, Wyćieram.* dēpŏlītio, *Wypráwá.*
dēpōno, *Składam, Pokładam 1. 2. Sádzę 2. Wymuię, Zákładám ſię o co. Powierzam, Odwodzę ſię.* Ablegen/ hinterlegen. *De grege non auſim quicquam deponere tecum.* Virg. *ſyn.* Pōno, rĕpōno, ābiicio, dīmītto, ēxŭo, rĕlinquo *vel* cōmmīto, crēdo, *vel* pīgnŏre cērto.
dēpōno feritatem, *Ogłaſkáć ſię dáię.*
dēpōno hoſpitem, *Rozgośćić ſię.*
dēpōntānus, *Zgrzybiáły, Wolny.*
dēpŏpūlātio, *Puſtoſzenie, Spuroſzenie.*
dēpŏpūlātor, *Spuſtoſzyćiel.*
dēpŏpūlor, *depopulo, Puſtoſzę.* Plündern. berauben. *Agmine læſuro depopulentur aves.* Ovid. *ſyn.* Vāſto, pŏpūlor, dēprædor. *v. Vaſto.*
dēpōrtātio. *Záwiezienie, Noſzenie, Wygnánie.*

dēpōrtātus, Wygnány.

dēpōrto, Zánoszę, Záwożę, Przynoszę, Wygániam.

dēpōsco, Żądam 1.: Domágam się, Podeymuię się, Upominam się, Begehren. *Aut prius infecto deposcit præmia cursu.* P. *syn.* Pōsco, ēxpōsco, rēpōsco, pĕto, pōstŭlo.

dēpŏsĭtārĭus, Pokłádnik.

dēpŏsĭtĭo, Pokładanie 2. Złożenie 2. Skłádánie 3. Zwłoczenie 1

dēpŏsĭtor, Pokładnik 2. dēpŏsĭtum, Pokłádnik.

dēpŏsĭtus, Odstąpiony od lekárzow, Zwątpiony. Hinterlegt, *Ille ut depositi proferret fata parentis.* Virg. *syn.* Pŏsĭtus, ābjĕctus, rĕlĭctus, cōmmĭssus, erēdĭtus.

depostfetantes, sub Odkotnych. depostŭlo, Domagam się. dēprædātio, Łupiestwo.

dēprædor, Łupię 2. Berauben. v. Prædor, Depopulor.

dēprælĭor, Potykam się, Zbiiam się.

dēprāndius, Ná czczo.

dēprāvāte, źle, Przewrotnie.

dēprāvātĭo, Psowánie, Wykrzywiánie, Wykręcánie, Skazá.

dēprāvo, Psuię 1. 2. Obćinam 2. Zgwalćić. Verderben / verkehren. *Depravare fidem, Christique invadere regnum.* *syn.* Cōrrūmpō, vĭtĭo, ădūltĕro.

Deprĕcābĭlis esto, Psal. 89. Day się ubłagáć.

deprecaneum fulmen, sub Piorum.

dēprĕcātĭo, Przeprászánie, Przyczyná, Wyprászánie, Prośbá, Odproszenie Odwracánie czego złego, Záklinánie.

dēprĕcātor, Przyczyńca, Wyprośićiel.

Deprecatorius, 1. Machab. 10. Verba deprecatoria. Słowá prośby, ábo proszące.

dēprĕcor, Proszę 1. Przepraszam, Przyczyniam się, Wypraszam się 1. 2. Złorzeczę. Abbitten. *Sæpe precor mortem, mortem quoque deprecor idem.* Ovid. *syn.* Prĕcor, rŏgo, sūpplĭco. vide Precor.

dēprĕhēndo, Obaczam co, Doświadczam 2. Domácáć się 2. Doyrzę 2. Naydưię co u kogo, Dochodzę, Zástáię 1. Schodzę 1. 2. Erfinden / mercken. *Deprendis animæ tormenta latentis in agro.* Iuv. *syn.* Cōmprĕhēndo, āgnōsco, cōmpĕrio, ādvērto, ănĭmādvērto.

dēprĕhēnsio, Przestrzegánie.

Deprendo. contractum ex deprehendo Pòëticum: idem Deprehendo.

dēprēssĭo, Zniżánie. *depressĭtas*, Niskość.

dprēssĭus, sub Głęboko. dēprēssus, Niski.

Dēprĕtiatus, sub Tánieię. *depretio, as* Cenę spuszczam.

dēprĭmo, Obćinam. Zniżam, Náchylam 1. Tłumię, Poniżam. Przeważam 1. Pogrążam Unterdrucken. *Et ne deprimeret fluctusve, lapisve carinam.* Ovid. *syn.* Cōmprĭmo, āffligo, āttĕro, prōtĕro, cōntĕro, cōncūlco, dējĭcĭo, dēmĭtto, dēpēllo.

dēprĭmor, Uważam się.

dēprōmo, Dobywam, Wybieram, Wymyślam. Heraus ziehen / herfür gehen. *Et ultricem pharetra depromo sagittam.* Virg. *syn.* Prōmo, ēxprōmo, prōfĕro, ēxpōno, ĕrŭo, ēxtrăho.

dēprŏpĕro, Przyspieszam, Pilnie co robię.

depsiticus, vel potius depsĭtĭcius, depstītius panis. Nágnieciony, Gniotká.

dēpso, ui, Gniotę, Depcę, Rozczyniam, Nierządu pátrzyć.

dēpūber, dēpūbis, Niedorosły.

dēpūbes, Niezárosły.

dēpŭdēre didicit, Niewstydliwy.

dēpŭdĭcāre, Zgwałćić.

dēpŭdui, *à depudesco quo usus est S. Hieronymus* Niewstydzę się.

dēpūgnātĭo. Potyczká.

dēpūgno, Potykam się, Biedzę się. Streitten / kämpffen. *Non mea magnanimo depugnat tessera talo.* M. *syn.* Pūgno, cērto, dēcerto, dīmĭco, cōnflīgo, cōngrĕdĭor.

dēpūlsĭo, Odpor 2. Oddalenie.

dēpūlso, Zganiam 2. Ruin czyniç

dēpūlsŏr. *Odgániacz.*

dēpūrgo, *Chędożę Pelę. Skrobię. Strugam.*

dēpūro, as. *Klaruię.*

dēpūto, *Obćinam* 1. *Szácuię, Rachuię* 1. *Skazuię, Mniemam.* Dafür halten. *Non mihi falx nimias Saturnia deputat umbras.* Ov. *syn.* Pŭto: stătŭo, cōnstĭtŭo, dēstĭno, *vel* mītto, lēgo, ās.

depūvio. Biię kogo, Wybiiam, Zbiiam gębę.

dēpygis, *sub Zadkowe części.*

dēquĕror, Uskarżam się.

D E R

Dērādo, *Odskrobuię, Strugam, & sub Odszpuntowáć.*

dērĕlīctĭo, derelictus, us, *Opuszczęnie.*

dērĕlīctus, *Pusty.*

dērĕlīnquo, *Odbiegam* 2. *Opuszczam.*

dērĕpentè, *derepentīno, Nagle.* dērēpo, *Złażę*

dērīdeo, *Smieię się.* Verlachen / verspotten. *Derident stolidi verba Latina Getæ.* Ovid. *syn.* Rīdĕo, īrrīdeo, lūdo, īllūdo, dēlūdo. *phr.* Ingĕmĭnāre căchīnnum. Māgno āllātrāre căchīnno. Lōrīpĕdem rēctus dērīdĕat, æthĭŏpem ālbus ĕxcŭssŏ, pŏpŭlum sūspēndĕre nāso. Mōrdĕnte căchīnno āssĭlit. *vide Iocus, Irrideo.*

dērīdĭcŭlo est, *Szydzą z niego.*

dērīdĭcŭlum, *Náśmiewisko, Szyderstwo.*

dērīdĭcŭlus, *Błázeńſki.*

dērĭpĭo, *Zdzieram, Zrywam.* Hinnehmen. *Deripit ex humeris auro &c.* Virg. *v. Eripio.*

dēris, *Gr: sub Kołdrá.*

dērīsor, *Náśmiewcá.* Verspotter. *Qua Timelen spectas, derisoremque Latinum* Mart. *syn.* Irrīsus, īllūsus.

dērīsōrius. *Szyderski.* dērīsus, *us, Náśmiewisko.*

dērīvātĭo, *Prowádzenie, Náćiągánie, Pochodzienie.*

Dērīvātīvus, derivatus, *Pochodzący.*

dērīvo, *Prowádzę wodę, Ciągnę* 2. *Náćiągam ná swoy, Udżielam, Obałam ná się, Obracam* 4. *Zwałam* 2 *Składam winę, Záćieram* 2. Ein Bächlein anderswohin führen. *derivare queunt, animam citraque levare* Lucr. *syn.* āquam, rīvum dēdūco.

dērōdo, *Gryzę, Ogłodáć.*

dērŏgārĭo, *Náganá, sub Ustáwę gánię.*

dērŏgātor, *Uymácz.*

Dērŏgātīvus, derogātōrius, Umnieyszáiący.

Dērŏgĭto, Pytam.

dērŏgo, *Ustáwę gánię, Ponieważam, Uwłaczam* 2. *Uymuię, Umnieyszam, Krédyt zepsowáć.* Abſetzen / abziehen. *syn.* dētrăho aufĕro, *vel* mīnuo, *vel* ābrŏgo.

dērōsus, *Ogłodány.*

dērūncĭno, *Ociosuię, Ogołoćić. Quantitatem ambiguam vide in Runcina.*

Dēruncio, Chędożę.

dēruo, *Strychuię, Upadam* 2.

dērupta, *orum, Przerwa* 1. *Przepáść.*

dēruptus, *Záwieśisty, Przepáśćisty.*

D E S

Des, idem Bes. *Dētăbŭlo, Utwierdzam.*

Desăcro, Poświącam 1.

dēsævĭo, *Srożeię, Páśtwię się, Wyszáleć, Łágodnieię, Przestáię, Zábiiam* 2. *Ustáie się co* 2. Wüten. *Nec dum desæviat ira.* Luc. *syn* Mītĭgor, plăcor, mītēsco.

dēsalto, *sub Odtancowáć.*

Descapulatus, apud Senec. Scalig. pro homine discincto molli, fluxis vestibus, alii legunt, De capsula totus, eodem sensu.

dēscēndo, *Zstępuię, Zśiadam, Przystępuię* 1. *Przystáię, Występuię* 1. *Ućiekam.* Hinabsteigen--*Aut fulvum descendere monte leonem* Virg. *syn.* L. Lābor, dēlābor, īllābor, dēmīttor, dēsĭlĭo. *phr.* Sŭbdŭcta ād mānes īmo dēscēndĭmus ūnda. Sūmmo dēlābor ŏlympo. Dēlāpsus āb æthĕre sŭmmo dēsĭlit īn tērras. Dē cœlo lāpsa pēr ūmbras stēlla făcem dūcēns mūlta cūm lūce cŭcūrrit. Hārum ūnam cĕlĕrām dēmīttīt āb æthĕre sūmmo, īlla vŏlat cĕlĕrīque ād tērram tūrbĭne fērtur: nōn sĕcus āc nērvo pēr nūbem īmpūlsa săgītta, strīdens & cĕlĕres īncōgnĭta trānsĭlit ūmbras. Gĕmĭnæ cum sŏrte cŏlūmbæ īpsa

sŭb

sub ōra vĭri cœlo vēnēre vŏlāntes. *vide è Cœlo descenderc.*

dēscēnsĭo, descēnsus, *us, Zstępowánie.*

dēscīsco, *Odpadam 2. Oddaię, Odstępuię 2. Wystáią, Zostáię.*

dēscŏbīno, *Oskrobuię.*

dēscrībo, *Opisuię 1. Przepisuię 1. Rospisuię 1. Popisuię 2. Náznaczam, Mierzę.* **Abschreiben, beschreiben.**--- *Rhenum aut pluvius describitur arcus.* Hor. *syn.* ēxāro, ēxscrībo, scrībo, cōnscrībo, trānscrībo, *vel* dēsīgno, dēlīnĕo, *phr.* īmo, hæc īn vĭrĭdi nūpēr quā cōrtĭce fāgi. Cārmĭna dēscrīpsi,& mŏdŭlans, āltērna nŏtāvi

dēscrīptĭo, *Opisanie, Popis 2. Rospisanie Okreslenie, Wypis.*

dēscrīptĭūncŭla, *Opisanie.*

dēscriptum, *Wypis.*

dēsĕco, *Podcinam, Ucinam, Scinam, Obcinam 2. Koszę, żnę, Odcinam. Piłuię 2.* **Abschneiden.** *Ni patrium crinem desecuisset amor* Ovid. *syn.* Sĕco, Scīndo.

dēsēcro, *Sprofanowáć, Degrádowáć, Składam*

dēsēctĭo, *Siekánie.* (*kogo.*

dēsēro, *deserŭi, Odbiegam 2. Przestáię czego, Opuszczam 2. Odstępuię czego, Serce tracę, Nie stánąć ná rok, Nie rátowáć.* **Verlassen.** *Littora deseruere latet sub classibus æquor.* Virg. *syn.* Dēsum, līnquo, rĕlīnquo, nēglīgo, mītto, ōmītto, prætērmītto, *vel* dēstĭtŭo, prōdo, *vel* sēro, dēfīgo. *phr.* Dēsērĭmur vĭtĭis, fŭgit, īndīgnāta vŏlūptas. Hīc stērĭlem ēxĭgŭus nē dēsērāt hūmŏr, ărēnām, īn Dŏmĭnūm vētērēm dēsērŭīsse fĭdem. Hānc quŏque dēsērĭmus sēdem, paūcīsque rĕlīctis.

Dēsēro, *desevi. Wsiewam, Sádzę Łonki, Szczepię, Wtykam, & sub Sádzony.*

dēsērtĭo, *Opuszczenie, Ustąpienie.*

Deserto, as, Opuszczam 2.

dēsērtor, *Odstępcá, Zbieg 1. Niestawáiący, żołnierz odbiegácz.*

dēsērtum. *Pustynia.* **Einöde/ Wüste.** --- *Lybiæ deserta peragro,* Virg. *syn.* ērēmus, sŏlĭtūdo, rĕcēssus. *epith.* ārdŭum, longum, īncūltum, trīste, mœstnm, āvĭum. *phr.* Lŏcus āvĭus, āvĭa cūrsu. Dum sēquor, & nōta ēxcēdo rēgĭōne vĭārum. Dēsērta tērra, ōra, tēllus. Dēsērta lŏca, dēsērta rēgĭo īn dūmĭs īntērque hōrrēntĭa lūstra. Sōlis ēxēgit mōntĭbus ævis, Qua nūlla hūmāno sīt vĭa trīta, pēde. Hæc cērte dēsērta lŏca. & tăcĭtūrna quērēnti: & văcŭum Zēphўrī pōssĭdet aūra nēmus. Hīc lĭcēt ōccūltos prōfērre īmpūne dŏlōres. Sī mŏdo sōla quĕānt sāxa tēnēre fĭdem, & quōdcūnque mĕæ pōssūnt nārrare quērēlæ, cōgor ăd ārgūtas dīcēre sōlūs ăves. *Prop.* Nōn ălĭa est māgis & lĭbēra & vĭtĭo cărens. Rītūsque mēlĭus vĭta quæ prīscos cōlat. Quām quæ rĕlīctis mœnĭbus sŷlvas ămat. Nōn īllum ăvāræ mēntis īnflāmmat fŭror. Quī sē dĭcāvit mōntĭum īnsōntum jŭgis: Sēd rūre văcŭo, pŏtĭtur & ăpērto æthēre: Nūnc īlle rĭpam cēlēris ālphēi lēgit. Nūnc nēmŏris ālti dēnsa mētītur lŏca, ŭbi Lērna pūro gēlĭda pērlūcet vădo. Sēdēmque mūtat. Hic ăves quērŭlæ frēmunt. Rāmīque ventis lēnè pērcūsi trēmunt. Vētērēsque fāgi: jŭvat hic, aūt āmnis văgi prēssīsse rĭpas, cēspĭte aūt nūdo lĕves. Dūxīsse sōmnos, sīve fōns lārgus cĭtas, Dīffūndit ūndas: sīve pēr flōres nŏvos fŭgĭēntc dūlcis mēmŏrat rĭvo sŏnus, ēxcūssa sŷlvīs pōma cōmpēscunt fămēm, & frāga pārvis vūlsa dūmētis cĭbos făcĭles mĭnĭstrant. Rēgĭos lūxus prōcul est īmpētus fŭgīsse: sōllĭcĭto bĭbant aūro sŭpērbi: Quām jŭvat nūda mănu cāptāsse fōntem, *Senec. vide Antrum.*

dēsērtus *à deserui, Opuściáły, Pusty.* **Verlassen.** *Desertis olim fleverat æquoribus:* Prop. *syn.* Rĕlīctus, *vel* rēmōtus, dīssĭtus, vāstus.

dēsērtus, *à desevi, Sádzony, & sub Wtykam.*

dēsērvĭo, *Służę 1. Dogadzam 2.*

dēses, *ĭdis, om. Gnuśny.* **Faul/ träg.** *It vacuum in montem, quâ desidis atria somni.* Ovid. *syn.* Dēsĭdĭōsus, ĭnērs. ĭgnāvus. sēgnis, ēnērvis, lāngvēns, tōrpēns. tārdus, pĭger. *vide Piger.*

dēsĭco. *pro disseco, Rozcinam.*

dēsĭdæmon, *gr. Sumnienia trwożliwego.*

dēsĭdeo, *Prożnuię, Siadam 3. Gnuśnieię.* **Sitzen/ faullentzen.** *Desidet, atq; aliqua semper in aure sonat.* Mart. *syn.* Dēsīdo, rĕsīdo, rĕsĭdĕo. sum dēses.

dēſīdĕrābĭlĭs, *Pożądány.*
dēſīdĕrātĭo, *Pożądánie.*
dēſīdĕrātur, *Niedoſtáie.*
dēſīdĕrĭum, *Pożądánie, Załobá.* **Ein Begierde Verlangen** -- *Domuſq; ſubit, deſideriumq; locorum,* Ovid. *ſyn.* Vōtum, cŭpīdo, ămor, ārdor, sĭtis, fămes. *epith.* ārdēns, flăgrāns, īmmēnſum, vĕhĕmens, īngens, vēsānum, nĭmĭum, dīrum. *phr.* Cūris ăcŭens, ſtĭmŭlāns. Vĕlle sŭum cŭīq; ēſt, nēc vōto vīvĭtur ūno. Vōta trānſcēndi mĕa sĕcŭndet, qui pŏtēſt, nōſtrum Dĕus. Nē tĭbi rēgnāndi vĕnĭat tam dira cŭpīdo ōpum fŭrĭoſa cŭpīdo. Sĕd sī tāntus ămor cāſus cōgnōſcĕre nōſtros, ămor ūrget hăbēndi. Laūdum pērcūſsus ămōre, aūri ſăcra fămes, īmpĕrĭi sĭtis crŭēnta ēxăgĭtāns ănĭmum ō dēsīdĕrii sūmma căputque mĕi, ăccūrre ō nōſtrum dĕcus, ō mĕa māxima cūra. Votis, ōmnĭbuſque bŏnis, prĕcĭbūſque vŏcātus āpprŏpĕra: Idem ōmnes sĭmu ārdor hăbet. Tāntus ămor laūdis. *v. Cupido*
dēſīdĕrĭum alicujus ferre non poſſum. *Tążę*
dēſīdĕro, *Potrzebuię 1. 2. Niebaczę* **Verlangen / begehren / wünſchen.** *Sed neq; jam fœtus deſiderat arbore demptos:* Ovid. *ſyn:* Cŭpĭo, ōpto, ēxōpto, quæro, vŏlo, āſpīro. ārdĕo, lĭbet, plăcet, cōrdi ēſt *phr.* Idem ōmnes sĭmul ārdor hăbet. Ălĭquid jām dūdum īnvādĕre māgnum mens ăgĭtat mĭhi. Jŭvĕnīli ārdēbat ămōre. Fĕrt ănĭmus caūſas tāntārum ēxprōmĕre rērum. Cōncūrrĕre ĭn ārmem cum sŏcĭis ārdēnt ănĭmi. Sūſpīrāre alĭquem. Lōngo sŏcĭos sērmōne rĕquīrunt. Nĭmĭos ōptābat hŏnōres. Lætĭtĭāque, mĕtūque ăvĭdi cōjūngĕre dēxtris ārdēbant. *vide Deſiderium. & Opto.*
dēſīdĭa, deſidies. *Gnuſność, Prożnowánie.* **Trágheit / Faulheit.** *Deſidiæ cordi. juvat invat indulgere boreis,* Virg. *ſyn.* Pigrĭtĭa tōrpor, sēgnĭtĭes, īngnāvĭa, ĭnērtĭa. *epith.* īmprŏba, ĭnānis, mōllis, īmbēllis, sēgnis, tōrpens, sōrdĭda, ĭners, măla, trīſtis, fāſtīdĭōſa, *vide Pigritia.*
dēſīdĭæ ſe dare *Zlenieć.*
Dēſīdĭābŭlum, Jáſkinia, Brunicá 2.
dēſīdĭōſe, *Gnuśno, Prożnuiąc.*
dēſīdĭōſus, *Gnuśny, Prożnuiący.*
dēſīdo, is, *Pogrążam ſię, Tęchnę, Zapadam, Upada morze, Klękam.* **Müßig ſeyn.** *Cur vada deſidunt, & ripa coercita undas.* St. *ſyn.* Dēſĭdĕo, rēsīdĕo, rĕsīdo.
Dēſīduò. **Długo** 1.
dēſīgnātĭo, *Náznáczenie, Okreſzenie, Model Rozłożenie. Ryſowánie 2.*
dēſīgnātor, *Stanownicży, Igrzyſk ſprawcá,* (*Márſzałek.*
dēſīgnātus, *Miánowány.*
dēſīgnō, *Znáczę 1. 2. Opiſuię 1. Obieram 2. Zbroié co.* **Verzeichnen.** *Deſignatorem decorat lictoribus atris.* Hor. *ſyn.* Nŏto, dēnŏto, dēmōnſtro, ōſtēndo dēſcribo, dēfīnĭo.
dēſĭlĭo, *Zſkázuię, Zśiadam.* **Hinab ſpringen.** *Deſiluit Turnus bijugis, pedes apparet ire.* Virg. *ſyn.* Dēſcēndo, ēxĭlĭo, cādo.
dēſīno, is, *Przeſtáię: Zaniechawam. Uſtaie co, Konczy ſię, & ſub Nie.* **Auffhören / ablaſſen.** *Atq; ut vivamus, vivere deſinimus* M. *ſyn.* Cēſſo, fīnĭo, īntērmītto, dēſĭſto, ōmītto, sĭne *vide Ceſſo.*
Dēſīno, as, ſub Nieratowáć.
dēſĭpĭēntĭa, *Szaleńſtwo 1.*
dēſĭpĭo, *Głupieię, Szaleię 1. Trącę, Kwaſkę 2.* **Närriſch ſeyn.** *Deſipit extendat nervos torquetur. Anhelat.* L, *ſyn.* Dēlīro, īnsānĭo.
dēſĭſto, *Przeſtáię 1. Zániechawam, Zaſtawiam 1. Odſtępuię czego. Odmieniam zdanie.* **Abſtehen.** *Deſtitit extinctos natos lugere parentes,* C. *ſyn.* intērmītto, dēſīno, cēſſo.
Dēſĭus. *à deſero evi. Sadzony Wtykam.* **Verlaſſen / vergehen.** *Deſita ne meriti vileſcat gratia facti* F, dēſĭtus, *à deſino, ſub Przeſtáię.*
Deſinēre, Nieratowáć.
Dēſōlātio, Opuściałość, Opuſtoſzenie.
Deſolatorius, Puſtoſzący, ſub Puſtoſzyćiel.
dēſōlātus, *Puſty, Opuściáły, Opuſzczony.* **Verlaſſen.** *Disjectiq; duces, deſolatique manipli.* Virg.

desōlo, *Pustoszę*, Berauben/verwüsten. *Vidimus, ingentes & desolavimus agros.* Virg. *syn.* Vāsto, dēpŏpūlor.
dēspēctātio, *Poyrzenie.*
dēspēctĭo, *Pogardzánie.*
dēspēcto, *Patrzę na doł z gory, Gardzę, Przeyrzał.*
dēspēctus, us, *Poyrzęnie, Wzgárdái.* Verachter/schlecht. *syn.* Sprētus, cōntēmptus, nēglēctus, pōsthăbĭtus, *vel* vīlis, sōrdĭdus. *vide Abiectus.*
dēspērānter, *Despetracko.*
dēspērātĭo, *Rospácz, Zwątpięnie, Desperácyia.* Verzweiflung. *Oscula delectant & desperatio barba.* Iuv.
dēspērātus, *Zwątpiony, Desperat.*
Desperno, is, Gárdzę.
dēspēro, *Rospaczam, Nádźieię śtráćić.* Verzweiffeln. *Nec quia desperes invicti membra Glyconis.* H. *syn.* Diffīdo. *phr.* Spēm pōno, pērdo, ăbjĭcĭo, ănĭmo, cădo, mēntem dēmĭtto. Sŭperest spes nulla sălutis, Nullam spērāre sălūtēm. Spēs ōmnis ădēmpta est Fŭndĭtus ŏccĭdĭmus. Nēc spes lībērtātis ĕrat. Nēc spes ŏpis ūlla dăbātur. ăbsumpta sălus, nēc spes jam restat ĭūlī. Nēc mĭhi jam pătrĭam antīquam spēs ūlla vĭdēndi. ōmnis spes ăbiit.
despīcatio, *Wzgardá 1.*
despicatissimus, *Podły.*
despicatus, ti, *Wzgardzony.*
despicatus, us, *Wzgarda 1.*
despĭcientia, *Wzgarda 1. 2. Pogardzanie, Pokora.*
despicio, *Patrzę, ná doł z gory, Przeyrzał, Gardzę,* Verachten/verschmähen. *Et Regum magnæ despiciuntur opes.* Tib. *syn.* Spērno, ăspērnor, temno, cōntēmno, nēglĭgo, respŭo, făstīdĭo, pōsthăbĕo, nōn cūro, *v. Despicio.*
despĭcor, aris, *Gárdzę,* Verachten. *v. Despicio.*
despĭcus despicuus, sub Pilny 1. Wzgárdzony, Despŏlĭābulum, idem Dispoliabulum.
despŏlio, *Wyłupuię 1. Odzieram 2.*
despondeo, *Obiecuię 1, Serce tracę, Nádzieię tracę, Osowieć, Oziongć, Zrękowác, 1. 2.*
desponsa desponsata, *Zrękowána.*
Desponsatio, *Zrękowiny.*
desprētus, Wzgárdzony.
despūmo, *Piánę zbieram, Szumuię, Wyrzucam 2. ścieram 1. Szoruię, Głádzę, & sub Pięnię się, Wysypiam się, Ochłodnąc.*
despuo, *Spluwam, Lekuię, Brzydzę się, Gárdzę.*
desquāmo, *Skrobię 1. Oskrobuię Oczosnąć.*
destercŏro, Chędozę, desterno, Kozśiodłac.
desterto, Wysypiam *się 2. destīco, Piszczę.*
destĭllātio, *Kápánie, Ryma, Spadek 1, Sapká, & sub Dystylowanie.*
destĭllo, *śćiekam, Ośiąkam, Oćieka co, & sub Dystyluię.*
destĭmŭlare, *Skłoć, Natykáć.*
destĭna, æ, Uwiązek, Podporá.
destĭnāta, *Zrękowana.*
destĭnatè destĭnato, *Umyślnie, Zmownie.*
destĭnatio, *Upor, Postanowienie umysłu.*
dēstĭnatus, *Uporny, Stały, Mianowány, Uwiązány Zwyązany.*
destĭno, *Stanowię 1. 2. Náznáczam, Upieram się, Umyśliłem, Wiąże 1. Przywięzuię, Zwięzuię, Zrękowáć, Zmierżam Tuszę oziongć 2. Kupuię odważam. sobie.* Fürsetzen/verordnen. *Destinat imperio clarum, prænuncia veri.* Ovid *syn.* Trĭbŭo, āttrĭbŭo, ăssĭgno: dēcērno, cōnstĭtŭo.
destĭtuo, *Opuszczam 2. Odbiegam 2. Opadła ich woda, Stáwiam, Utwierdzam,* Verlassen. *Non odio quidnam destituere mei.* Ovid. *syn.* Dēsēro, lĭnquo, rēlĭnquo, dērēlĭnquo.
dēstĭtutio, *Opuszczenie 2.*
destrīgmentum. *Oskrobiny.*
destrīngo, *Oskrobui, Omykam, Urywam 3.*
destringor, *ścieram się,* destructio, *Skrzęnie.*

destruo, *Obalam 1. Psuię 1. 2.* Zerbrechen / zerstören. *Destruat, aut captam ducat Getulus iarbas.* V. *syn.* ēvērto, dīrŭo. *v. Everto.*
desuasor, *Odradzáiący*, *desubito*, *as*, *Obalam 1.*
desubĭtò, *Nágle.*
dēsūbŭlo, *as*, *Perzekalszm*, *& in Szydło.*
dēsūdesco, *Pocę się*, desudatio. *Uśilność.*
desūdo. *Pocę się*, *Uśiłuię.*
desvēfacio *desveo*, *Odkładam kogo.*
desuētūdo, *Odzwyczáienie.*
dēsūgo, *Sśáć prze stáię.*
desultor, *Prześiádácz*, *Oklep iádący*, *Powodnik*, *Kawálkator.*
desultōrius, *Powodnik*, *Okłep bieżący Końpowodny*, *Niestáteczny.*
dēsultūra, *Zskakánie.*
dēsum, *Niedbáły jestem*, *Przesypiam*, *spráwę. Niemasz 1.* Mangeln / nicht da seyn. *Desumus, ecce rates Deus has, &c.* St. *syn.* ābsum, dēfĭcĭō dēsīdĕrōr.
dēsūmo, *Odbieram 1.*
dēsŭo, *Zszywam sub Zwieram 1.*
dēsŭper, Z *gory*, Zu oben auf. *Inspectura domos, venturaque desuper urbi.* Virg.
dēsurgo, *Ná dwor wielki.*
desursum, *Zgory.*

DET

Dētēctio, *Odkryćie*, *Wydánie*, 8.
dētĕgo, *Odkrywam.* Entdecken / auffdecken. *Detegit imbelles animos, &c.* Luc. *syn.* ăpĕrĭo, pāndo, rĕsĕro, ōstĕndo, rĕtĕgo, rĕclūdo, ēxplĭco.
dētēndo, *Spuszczam 3.* dētēntĭo, *Zátrzymánie*, *deter inusitatum*, *Zły.*
dētĕrgo, es, *Oćieram*, *Sćieram 1. & sub Obliżuię się.*
dētĕrgeo, is, *Oćieram*, *Sćieram 1. Obrywám 3. Ućierēm*, *& sub Liżę.* Absaubern. *Elicis. & fœdo detergis secula victu.* Claud. *syn.* ābstĕrgo, tĕrgo, mūndo, dētĕrgo. *v. Abluo.* *[d]eteriæ; i macilentæ, sub Chudy.*
dētĕrĭor, *Gorszy*, Böser. *Perculit imperio deterioris heri.* Cat. *syn.* Pējor.
dētĕrĭus, *Gorzey.*
dētērmĭnātĭo, *Okreszenie*, *Zámknienie*, 4.
dētērmĭno, *Okreszam 1. Rozmierzam*, *Mierzę 2. Nácznáczam*, *Gránicżę*, *Konczę.* Ein Ziel setzen — *Ut hinc teli determinet ictus.* Lucr.
dētĕro, *Sćieram 3, 4. Dźierzę szátę*, *Trę 4. Młocę*, *Wygłodáć*, *Przemárnowáć.* Abschleiffen. *Deteret invalidos & via longa pedes.* I. *syn.* Tĕrŏ, cōntĕro, āttĕrō, ābsūmo
dētērrĕo, *Odstraszam*, Abschrecken. *Cadidibus & victu fœdo deterruit Orpheus.* H. *syn.* Dēhōrtor, āvŏco, rĕvŏco, dēdūco, āmŏvĕo, āvērto, ābdūco, *vel* tērrĕo.
dēterrĭmus, *Zły.* Böß / schändlich. — *Movet ut deterrimus error P. syn.* Pēssĭmus.
dētēstābĭlis, *Przeklęty.* Verflucht. *Exemplum in nostro tam detestabile sexu.* Iuv. *syn.* Dētēstāndus, ēxĕcrāndus, ēxĕcrābĭlis, hōrrēndus.
dētēstātĭo, *Odrzekánie Przeklinánie*, *Czyszczenie*, *Brzydzenie*, *Protestácya.*
dētēstor, *Brzydzę się*, *Odrzekám się*, *Przeklinam*, *Oświadczam się.* Verfluchen / Abscheu haben. *Detestata manet sub Jove frigido* Asclep. *syn.* ābŏmĭnor, ēxĕcror, ābhōrrĕo, fūgĭō, āvērsōr, hōrrĕo.
dētexo, *sub Odetkáć 1. Ogołoćić*, *Obnażam.*
dētĭnĕo, *Trzymam 4. Więżę 2. Zátrzymawam*, *Báwię kogo*, *Zábawiam Zwłaczam.* Auffhalten / verhalten. *Sæpe oculos etiam detinuere tuos.* Ovid. *syn.* Tĕnĕo, rĕtĭnĕo, mŏror, dēmŏror.
dētondeo, *Strzygę 1. Postrzygam Obćinam 1. Uskramiam.*
dētŏno detonuit, *Odegrzmiáło.*
detonso, *as*, *Strzygę 2*, detorno, as, *Toczę 3.*
detorqueo, *Kieruię*, *Nákrzywiam*, *Wykrzywiam 2. Odwracam 1. Odwodźę 2. Udaię się gdźie.* Neben sich drücken / abdringen. *syn.* dēflēcto āvērto.
detractio, *Umnieyszánie*, *Zwłoczenie 2. Wyproźniá-*

prożniánie się, *Obmowá*, *Kradzież 1. Puſzczánie krwie 1.*
dētrāctatio alŭi, *Purgácya.*
dētrācto *i malè tracto ſub Częſtuie.*
dētrāctor, *Obmowcá.*
dētrāho, *Vymuię 5. Umnieyſzam*, *Vwłaczam 1. Zdeymuię 1. Zdźięram*, *Zwłoczę 1. Składam kogo*, *Poniżam 1. 2. Wiátę pſuię Oſtáwiam się*, *Zbieram ptaki.* **Abziehen.** *Detulerit, faſces indigno detrahet idem.* H. *ſyn.* Mīnŭo, dērŏgo, aūfĕro, dēcērpo, tōllo.
detrāho ſoccos, *Zzuwam.*
detrēctātio, *Ociąggánie się*, *Zbraniánie 1. Umnieyſzánie.*
dētrēctator, *Vymacz.*
dētrēctator imperii, *Niepoſtuſzny.*
dētrēcto, *Ociągam się*, *Obmawiam*, *Uſtępuię Zbrániam się*, *Wybiiam się*, *Uwłaczam 2. Niepoſtuſzny ieſtem.* & *ſub. Częſtuię.* **Sich widdern / abſchlagen.** *Verlera, detrecto non ego vincla pedum.* Tib. *ſyn.* Vīto, ēvīto, fŭgio, dēfŭgio, rĕcūſo, dēvīto, ăbnŭo dēclīno.
dētrīmentum, *Okruſzyná*, *Szkodá.* **Verluſt / Schade.** *Detrimenta fugas ſervorum*, &c. Hor. *ſyn.* Dāmnum, nōxa, īncōmmŏdum.
dētrimentōſus, *Szkodliwy.*
detrītus, us, *Wyćieranie.* **Abgeſchliffen.** *Omnia detrito vincula fune cadunt.* Prop.
dētritus, ti, *Wytarty.*
dētrūdo, *Strącam*, *Spycham*, *Wtrącam 1. Zwalam 1. Wpycham.* *Oſadząm więźniá.* & *ſub Przypędzam*, **Herab ſtoſſen.** *Aggreſſi, ſuperisque Jovem detrudere regnis.* V. *ſyn.* Dēpēllo, ēxpello, dējĭcio ēxtūrbo, dētūrbo.
detrullo, *Przelewam 1.*
detruncātio, *Obćinánie 2. Sćinánie.*
detrunco, *Obcinam 1. 2. Sćinam*, *Oćioſuię.*
dētrux, *i detrūſus*, *ſub Deſperat.*
dētūdes, *ſub Ogłodány.*
dētūmeo dētumeſco, *Tchnę*, *upada morze*, **Auffſchwöllen.** *Detumuēre animi maris & clementior æther.* St.
Detundeo Lucil. Prorac detundete Mari: Victorin. Nonius obſoletum.
detundo, *ſub Uderząm się.*
deturbātio, *Strącenie.*
deturbatus, *ſub Szubienicznik.*
deturbo, *Obalam 1. 2. Spycham.* **Abſtürmen / abſtürtzen.** *Agmina deturbat gladio*, &c. Sil. *ſyn.* Dēpēllo, dējĭcio, ēxtūrbo. *v. Deiicio.*
dētūrgeo, *Tchnę*, *Upada morzę.*
dētūrpo, *Szpecę*, **Verwüſten.** *ſyn.* Tūrpo, măcŭlo.

DEV

Dēvaſto, *Puſtoſzę.*
dēveho, *Zwożę*, *Zawożę*, *Spuſczam rzeką.* **Abführen.** *Hactenus hiſtoria, nunc ad tua devehor aſtra.* V. *ſyn.* Dēfĕro, vĕhō.
dēvēllo, is, *Obrywam 1. Orywam 2. Zrywam. ſkubię.*
dēvēlo, as, [illegible] **Entdecken.** *Oraque develat miſeræ pudibun*[illegible]*is.* Ovid. *ſyn.* Rēvēlo, dētĕgo, rĕtĕgo, ăpĕrio.
dēvĕnĕror, *Czczę 1.*
dēvĕnio, *Przychodzę 1. 10. Dochodzę 1. Wpadam 1.* **Abhin kommen.** *Devenient. adoro, & tua ſi mihi certa voluntas.* Virg. *ſyn.* Pērvĕnio, vĕnio, ădvĕnio, ăccēdo. *v. Advenio.*
dēvĕnuſto, *Szpecę.*
dēvērbĕro, *Zbiiam kogo.*
devergentia, *Náchylenie Kray. świátá 1.*
deverro, *Wymiatam.*
Deverto. Plaut. Apulei, lege Diverto.
dēverſus, *Náchylony*, *Ná doł.*
dēveſtio, *Obnażam.*
dēvēxitas, *Pochodźiſtość*, *Nachylenie*, *Stoczyſtość.* *Devaxo idem divexo.*
devexus, *Pochodźiſty*, *Náchylony.* **Nieder ſich hangend.** *ſyn.* Dēclīvus, pr[illegible] *At terramque fluit devexo pondere*
dēvĭncio, *Zwięzuię* [illegible]

Zwiewalam, Poddáię 2. Przywięzuię, Dopuszczam się, Przedárowáć. Spowinowácam się, Przystuguię się & in Przeklinam.
dēvinco, Zwyćiężąm 2.
devinctus, Obowiązány, Verbunden. --- Neque quis me sit devinctior alter. H. syn. Vinctus, rēvīnctus, līgātus.
dēvio, Ustępuię drogi, Chybiam, Mijam 2.
devirgināta, Nié Pánna.
devirginatio, Zgwałcenie 2.
dēvirgīno sub, Zgwałćić 4. dēvītātio, Uśćie 2.
dēvito, Chronię się, Schrąniam się. Vermeiden. Ut mala devites, præ cunctis otia vites. B. syn. Vīto, ēvīto, dēclīno, fūgio, effūgio, dētrēcto.
dēvium, Ustronie, Z drogi.
dēvius, Zdrożny. Ab dem Weg geirret. Cum iuvenis placido per devia lustra vagantes. Ovid. syn. ērrans, ābērrāns; vel āvĭus, vel Avius.
dēunx, cis, m. Jedenaśćie części. sub Części całey rzeczy. & sub Kieliszek.
dēvōco, Zwoływam, Wywoływam, Przyzywam, Wabię.
dēvōlo, Zlatam, Ulatam, Przybiegám Zbiegam 1. Przychodzę 1.
dēvolvo, Zwalam co 1. Zwiiam, 1. Abwälzen. Verba devolvit, numerisque fertur. (Saph.)
devoluor, Spáda 1. Spada ná kogo, Ostoi się, Zbiegam 1.
dēvōmo, Womituię.
dēvōrandum est, Pácyencya.
devorātio, Pożeranie.
devōrātor, Pożeracz sub Zárłok.
dēvōro, Pożeram, Strawić 2. Ożieniąc 2. Ziadłeś, Pátrząm 1. Przemárnować, Wytrwáć 1. Verschlingen. Devorat & clausum pectore vulnus alit. Ovid, syn. Rēllīgio, pĭētas, vel Pietas.
dēvoror, Ginę.
devotatio 2. Reg. 8. apud LXX. est i votum, precatio. Potest interpres reddit. Przeklęctwo, quo sensu, etiam Preces Latini usurpant & polóni. Pácierze mowi i Przeklina.
dēvōtātus, Czarowany.
dēvōti, Mástokowie Tureccy, Rękodáyny.
dēvōtio, Poślubienie, Oddánie się, Nabożeństwo, Czáry przeklęctwo. Andacht. Una eademque via, tanta est devotio legem. Virg. syn. Vōtūs. āddīctus, dēstīnātus.
dēvōto, as, Oddáię się Czáruię Bluźnię, Przeklinam.
dēvōtōrius, sub Oddány.
dēvōtus, Poddány, Oddány, Poślubiony, Uprzeymy, Rękodáyny, Zprzyiázny Przeklęty, an Nábożny? Der Andacht ergeben. --- Pesti devota futura. Virg. syn. Vōtus āddīctus, dēstīnātus.
dēvŏveo, Oddáię się, Ofiáruię 3. Poświęcam 1. ślubuię 1. Wydaię się 2. Przeklinam, & sub. Przyiaćielstwo przyiąć. Geloben, verheissen. --- quorum se devovet aris. Virg. syn. Vŏvĕo, cōnsĕcrō, dĭco, ās āddīco, is; dēstĭno.
dēūro, Spalić. 1.
Deus, Bog, & tr. Przedni 1. Gott. Devotos, Auguste, Deo? cui sordida templa. P. syn. Nūmen, epith. ōmnĭpōtens, ætērnus, clēmens, vīndex, ūltor, prōvĭdus, cœlĭpōtens, āstrĭpōtens, immōtus, māgnus, ĭnāccēssus, trĕmēndus, mētŭēndus, īmmēnsus, īnfīnītus, jūstus, æquŭs, vĕrēndus, sūblīmīs, īnvīctus, vĕnĕrandus, tērrĭbĭlis. phr. Păter ōmnĭpōtens. Cēlsi mŏdĕrātor ōlympi. Tērrātum cœlīque sātor. Hŏmĭnum rērumque rĕpērtor. Rēx māgnus ōlympi. Sŭpĕrum, Cælĭcōlum Rēx, Rēctor, Cæli scēptra tĕnens. Mūndi, ōrbis cōndĭtor Cœli, tērræque crĕātor. Tōrquet quī sȳdĕra cœli. Cūncta sŭo quī nūmĭne tōrquet. Quī tēmpĕrat ōrbis hăbēnas. Quī scēptra tĕnet rădiāntis ŏlĭmpī. Quī māre, quī tērras, quī cælum nūmĭne cōmplet. Ætērno quī nūmĭne cūncta gŭbērnat. Nūtu quī tēmpĕrat ōrbem. Cūius ŏb ōbtūtum tēllus cōmmōta trĕmīscit. Cūncta sŭpērcĭlĭo quătĭens. Ætērno nūmĭne cūncta mŏvens. ŏpĭfex rērum, ēt mūndi mŭlĭeris ōrigo.

so. Quī fera terrībili jăcŭlatur fŭlmĭna dextra. O māgne ŏlўmpi rĕctor, ēt mūndi ărbĭter, ō quī rēs hŏmĭnŭmque Dĕumque æternis rĕgis ĭmpĕrĭis, ēt fŭlmĭntērres. Quī tēmpus ăb ævo īrĕ jŭbet, stābĭlĭsque mănens dăt cūnctă mŏvēri. Cērnens cūncta Dĕus, præsēntĭa prīsca, fŭtūra. Quī mōtus ănĭmi, cēnsusquē, lătēntes. Pērspĭcit ēt tăcĭti pēctŏris īma vĭdet. Cūjus ăd ĭmpĕrĭum fŭndit sŭa mūnĕra tēllus. Quī sēmper adest, sēmpērque fŭit, sēmperque mănebit. Quī cōnspĭcit ōmnĭa justus ărbĭter. Prīncĭpĭum, rēctor, dŭx, sēmĭta, tērmĭnus, īdem, Quī jŭsto ēxămĭne novit. Pārcēre sŭbjēctis, & dēbēllare sŭpērbos. Quī dūro īn dīscrīmĭne vērsat Rēs hŭmĭlis pŏpŭli afflīctas, ŏcŭlīque sŭpērbōs. Dējĭcit ēlāti fastus, Mēntĭsque mălæ scēlērāta rētŭndens Cōnsĭlĭa. Quī rēgit īmmēnsam jŭsto mŏdĕramĭne mōlem. Quīque mŏvet nostros pēr tōt mĭracŭla sēnsus. Cœlum nūtu quī tēmpĕrat ālmum: Æthĕra quī librat lĭquĭdum, quī rōris ăcērvos. Quīque nĭves spārgit gĕlĭdas, ēt nūbe sălūbri ēĭĭcit ŏptatos hērbis sĭtĭēntĭbus īmbres. Quī tŏnat, ēt trĕpĭdum rapĭdis quătit āĕra flāmmas. Tēmpŏra sўdĕrĭbus, quī dat sŭa sēmĭna tērris. Quī pĕlăgus flŭĭtare jŭbet, cōnsistere mōntes. Quī cōrpus mēntēmque dĕdit, quĭbus ăddĭdit ārtes īnnŭmĕras gĕmĭnum cŭmŭlans, ăb ŏrĭgĭne mūnus.

deūtĕragōnīsta, æ, m. gr. *Podleyszy, Wtororzędy.*

deūtĕrŏpotmos, gr. *Zmartwychwstały.*

dextrans, tis, m. *sub Części całey rzeczy & sub Kieliszek,*

dextella, *Práwarękà, quasi Práwiczká.*

dexter, *Prawy. 1. Po práwey ręce, Łáskaw, Rostropny, & sub Rostropnie,*

dexter senio, *Kostek rzucęnie szczęśliwe.* **Gerecht / geschicklich / hurtig.** *Et selam subito dexteriore premit.* Mart. *syn.* īngĕnĭōus, săgax sōlers, īndŭstrĭus, ăcūtus, *vel* sĕcŭndus, prōsper, faūstŭs, fēlix, fōrtūnātus.

dextĕre, *Rostropnie,* dexterior, *Práwy.*

dextĕrĭtas, *Rostropność,* dextĭmus, *Práwy 1.*

dextera dextra, *Práwa ręká, Máueá.* Die Rechte Hand. *Dextera per ferrum est, pietate probata per ignes.* Ovid. *syn.* Dēxtra, *epith.* īnvĭcta. *phr.* Jūnctāque bello Dēxtĕra. Sī Prīma dextra Dĕfēndi pŏssent. Cōngrĕssi jungunt dēxtras. Jūncta ēst mĭhi fœdĕre dextra. Dēxtram lăbēnti tēndit īnērmem. Nōn dătur ēxtræ jŭngĕre dēxtram. *Mus.*

dextra, *W práwo, Po práwey ręce.*

dextrābĭlis, *sub Práwy 1. dextrāle, Manelá.*

dextrālĭŏlus, *f. Toporek 1.*

dextram jungo interiungo, *Witam 2.*

dextrārĭŏlum, *Manelá, dextratio, Witanie.*

dextrè, *ácznie.* dextrŏchērion, *Manelá.*

dextrorsum, dextrorsŭs, *dextroversum Wpráwo.*

dextrum, *Po práwey ręce.*

DIA

Di Præposit. Inseparabilis, respondet Polonicè Roz.

Diăbăthra Gr. *Patynká.*

diăbăthrārius, *Szwiec Pátynkarz.*

diăbētes, a, m. *Gr. Hewar, Trcionka, Wyciecżenie.*

[illegible], e, *Potwarz.*

diabŏlicus, gr. *Czártowski.*

diăbŏlus, gr. *Czárt, Potwarcá, Oskárżyciel.* **Ein Lasterer / oder ein böser Geist.** *v. Dæmon. Furvum Diaboli nomen est in amoribus.* (Jamb.)

diăchētum, è gr. *ciernie, 3.*

diăchўtum, gr. *Wino słodkie.*

diăcōdium, gr. *Mákowá Maść, & sub Zelázá. & sub żyłá pulsowa.*

diăcōnātus, us, *sub Dyákon.*

dĭăconus, gr. *Dyákon. A ex contractione quasi producitur. Vergara, alioqui breve est, licet Poetæ producant, Gretser.*

diăcŏpe, gr. *Rozćięcie.*

dĭăcŏpe, *Rufinian. Figura inter duo verba sententia, diversum interponit. Duc age duc. Diastole etiam vocatur. vide Tmesis.*

diăcŏpus, gr. *Upust.*

diactor, gr. *Jednacz 1. Pośrzednik.*

diădēma, a, *Korona Krolewska.*

diădēma, *atis. Gr. idem & Przepa* Ein Hauptbinde/ mit Purpur durochten/ wie die Könige tragen. *Dignio/sceptro. & regni diademate virtus* M. *syn.* Cŏrō*reph.* cōnspícŭum, fūlvum, pūnīceum, dīv, rtĭlans *phr*: Rēgis īnsīgne. Frōntis dĕcus, apsĭtum căpĭti gēmmis dĭădēma, cŏrūscis. ēgen, rēgīsque īnsigne gĕrēntem. āſpĭcis sīgr cūltam dĭadēmăte frōntem. Huic nōle flavum Præcīnxit dĭădēma căput. Cuī ōns dĭdēmate fūlvo Cīncta ĕrat īpse tĕne scēprum ēt nĭtĭdo dĭădēmăte fūlgens.

diădēmaticum forum, *sub Korowány.*

diădēmātus, *Koronowány.*

diădĭcăsĭa, *æ Gr. Spor.*

diădŏchus, *Gr. sub Beryl & nasṕcá.*

dīærĕſis, *is Gr, Dźiał.*

Diæresis figura syllabam dividens: ut Aāi Donat.

diæta, *Gr. Izbá 1. Stołowa izb, Letne mięszkánie Sąd 1. Wieczernik, Skromność, Obrok.*

diætārĭus, *Obroczny 1. Stołow, Prebendarz*

diætētes, *æ, m. gr. Rożiemcá, Jednacz 1.*

diætētĭca, *æ gr. Skromność 3.*

diætŭla, *Wieczernik.*

diaglaucion, *gr. Mákowy sok.*

diaglyphĭce, *es, gr. Sznicerstwo.*

diaglyphicum opus, *Gr. Ryćie wklęste.*

diăgōnia, diăgonalis, diagonica linea. *Linia od rogu do rogu, Węgielna linia.*

diăgōnios, *f. secundæ vel Diagnia f. Węgielna linia.*

diăgramma, *gr. Rysowánie 2. Figury 2.*

diăgrammiſmus, *gr. Bierki kostki.*

diăgrăphĭcē, *es, gr. Málárstwo.*

diagrydion. Dyágryd.

diălectĭca, *æ. gr. Dyalektyká.*

diălectĭcē, dialecticus, *adject. substan ibid.*

diălectus, *f. Gr. Mowy iednego narodu rożność.*

dĭaleucon, *gr. sub Száfran, 1.*

diālis, *à die Jednodźienny.*

diālis, *à dios Flamen dialis Livi. Jovis sacrificulus*

diăllăge, *gr. Jednánie 2.*

diălŏgĭcus, *gr. Rozmowy 2.*

dialogiſmus, *gr. Rozmowá,*

dialogiſta, *æ. m. gr. sub Rozmowny 1.*

diălŏgus. *gr. Rozmowá 1.*

diălūtenſis, *Błoćisty.*

Diălyſis is vel eos. Diălyton figura, idem Asyndeton.

diamaſtīgōſis, *is, eos, gr. Biczowanie.*

diămĕter, diamĕtros, *f. gr. Linia 3.*

diămŏron, *sub Morwá owoc.*

diănăria, *Bylica.*

diănŏme *gr. Dźiał, & infrà Merismos.*

diăpaſmăta diaplaſma, *u. plur. Gr. Perfumy*

Diapensia, æ. Zánkiel Łyszczak źiele.

diăphănus, *Gr. Przezroczysty.*

diăphŏra, *Gr. Rożnosc.*

diăphŏrētĭcus, *Gr. Purguiący.*

diăphragma, *n, gr. Przegrodá 1. Błona. 3.*

diapſalma, *gr. n. sub Boże day to. & Przestánek.*

diarium, *Dźiennik 1. Obrok 1.*

diarrhæa, *gr. Biegunká 1.*

diarrhўtum, *Gr. Mokrzyny.*

diarthrōſis, *eos, vel is, f. Gr. Spoięnie.*

diaſphēndŏne, *es, Gr. sub Roztárgáć.*

diaſtēma *Gr. Przećiąg.*

Diastŏle nota Orthographica, dextra pars circuli ad imam dictionem posita, malè cohærentia disjungens.

dīaſtŷlos, diaſtylus *Gr. sub Filarowánie & Ná filarách.*

diăſyrmos, *vel us, m. Gr:* Szyderstwo.

Item figura cùm rem vel personam elevando irridemus.

diăſyrtĭcus, *Gr. Szyderski, Uszczypliwy.*

diăteſſăron, *Vitruu Macrob. intervallum symphoniæ musicæ proportionis sesquitertia, quartam vulgò vocant. Vt, Fa, Philand.*

diăthēca, *æ, Gr. Testáment,*

diăthēca, *orum idem & Dźiedzictwo.*

diăthŷrum *gr. Portyerá, Słup 7.*

diătŏnus. *Gr. Przezgłownik.*

diătrēta, *orum Gr. Toczone rzeczy.*

diătre-

diātrētārius, *Tokarz.*
diātrētus, *gr. Toczony, Sádzony 2.*
diātrība, *æ. gr. Szkoła 1. Obcowánie. Apud Poetas Græcos iota anceps est sed sæpius longum.*
Diātypōsis figura oratoria idem quod distractio.
diāulos, diaulus, *Gr. Stáie dwoie.*
diaulōdrŏmus, *Gr. Záwodnik.*
dībālo, *as. Rozgłaszam, Rozwoływam 1,*
dībăpha purpura, *Szarłat 4.*
dībăphus, *Gr. sub Fárbowany.*

D I C

Dīca, Gr. *Pozew.*
dĭcācĭtas, *Uszczypliwość, żártowność żárt z. 4. Szyderstwo*, Schwätzigkeit / Speyung. *Risus, serietas dicacitates.* (Phal.) *syn.* Lŏquăcĭtas, gărŭlĭtas.
dicācŭla, *świegotká.*
dicacŭlus, *Wielomowny.*
dĭcæŏdŏtes, *æ, m. gr. Surogator.*
dĭcæŏlŏgia, *Gr. Obrona 4. Item figura Oratoria Rutilio, quæ æquitatem causæ brevi sententia complectitur.*
dĭcāstĭcum, *gr. Sędziemu podarek.*
dĭcātio, *Poddanie Przystánie, Przypisánie 1.*
dĭcax, *żártowny, Uszczypliwy, żwáwy, Szyderz.*
dicendi genus, *Mowy ksztáłt.* (*mowá.*
dicendi ubertas, vis, copia, facultas, *Wy-*
dīces, *hi, à dix. m. Gr. Robacy w drzewie.*
dĭchalcum, *Gr. Kwartnik.*
dĭchŏtŏmos, *velus, f. gr. sub Połksiężycá.*
dĭchus, *oos, & es, Gr. Dwugárcowy.*
Dīcĭbŭlum, Bayki 1.
dĭcis causa, dicis gratia, *Ná oko, Niedbále, Dla obyczaiu Rzękomo. Zmyslnie, W słowie. & sub Nowoksiężyny. Quantitas anceps. sub Ná oko.*
dĭcĭtur, *Powiadaią.*
dĭco, *as. Ofiáruię 3. Przypisuię 3. Poddáię się Zawieszam 2. Obwieszam 5. Poświącam 1.* Zueignen / heiligen. *Connubio iungam stabili, propriamque dicabo* Virg. *syn.* Dēdĭco, cōn, săcro, săcro, nūncŭpo, vŏvĕo, dēvŏvĕo, *vel* dēstĭno ădd̆ĭco, ĭs.
dīco, *is Mowię 1. Każę do ludu, Náznaczam, czynię 5. Podáię 9. Obieram 2, Powiádam Poświącam 1* Sagen / reden. *Diceret, hæc mea sunt, veteres migrate coloni.* V. *syn.* Lŏquor, ēlŏquor fāris, ĕffāris prŏfāris (*sec persona ab inusitato,* for.) pāndo, nārro, ĕnārro, rĕfĕro, mĕmŏro. *phr.* ōre sŏnos. ēdo, prŏfĕro, prōmo, ēxprōmo. *v. Loquor.*
dīco diem alicui, *Pozywam 1. Stánowię 1.*
dĭcondўlus, *Gr. Dwukłykty.*
dīcor, *Zowią mię.* dĭcrŏtum. *Gr. Náwá 11.*
dictamnum, dictamum, *Dyptan 12.*
dĭctāta, *orum. Pisánie powiadánie.*
dĭctāta excĭpio, *Piszę po-kiem.*
dictatio, *Powiádánie, sub Powiadam 3.*
dictātor, *Rządźcá Bieśiadnik 2.*
Dictātōrius sub Rządźcá.
dictēria dico, *Szydzę.*
Dicterium, *Szinypká.* Schmähe Wort. *Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes.* M.
dictio, *Słowo Mowá 1. Mowięnie czego, Powieść, Przypowieść. Kazánie, Wyrok 2.*
dictio causæ, *Obroná 4. Spráwiánie się, Odpráwowanie.*
Dictio oratoria, *Kazanie.*
Dictio sententia, *Warowanie.*
Dictiōnārium sub Słownik,
Dictiōsus żartowny. Dīctīto, *Mawiam (wiadam.*
Dicto. *as, Mowię z kiem paćierz, Pokázuię 1. Po*
Dicto, pecuniam, *Pożyczam 2.*
Dictum, *Słowo, Powieść, Przypowieć, żart, Uczynek.*
Dictum factum, *Rychło, Záraz.*
Dictum falsum, *Sznypká.*
Dictum vernile, *Szyderstwo.*
Dictūrio. *świerzbi mię ięzyk.* (*wy.*
Dictyŏthĕtum, Dictyŏton, *Gr. sub śiatko-*
Dĭdactron, *vel um Gr. Kwártał.*
Dĭdascălus. *Gr. Mistrz, Náuczyćiel.*
Dĭdĭci, *Zwykłem.* Dĭditur, *Rozchodźi się.*

dĭdo,

Dīdo, is, Rozdáię, Außtheilen. *syn.* Dīvĭdo, dĭstrĭbŭo, (*Virg. 7. Æneid.*) Dīdĭtur hīc sŭbĭto Trōjana per āgmina rūmor.

Dĭdōrum, *gr.* *Dwupiędziſta miará, ſub Pię-* *(dźiſty.*

Dĭdrachma, æ, Urt.

Dĭdrāchmum. *Gr. Oſmak 2. Urt.*

Dīdūco, *Roſprowadzam, Roſzczepierzam. Rozrożniam, Rozdźiewiam gębę, Zertheilen/zerziehen. Tum verè in partes animus diducitur omnes T. ſyn.* Dīſtrăho, dĭrĭmo.

D I E

Die We *dnie* Die cæca emo, *Borguią mi.*

Die oculata vendo, *Zá gotowe.*

Die priſtina. Dźień przed tym.

Dĭe quarto, *Dźiś czwarty dźień.*

Dĭēcŭla, *Dźionek.*

Dĭēgertĭcum, *Gr. Eynał.*

Dielcyſtinda, *Iunio Polluci ludus, in quo duo ordines puerorum ſibi oppoſiti, porrectis manibus alteri alteros ad ſe pertrahunt,* Przećiąganie ſię.

Dĭēm de die, Diem ex die, *Odedniá do* *(dniá.*

Diem dico, do, *Pozywam 1.*

Dĭērecto, Nieſzczęśliwie.

Dĭērectus, Nieſzczęśliwy, Szubieniczmik.

Dĭē rectus abi. Idź do złego.

Dies, *hic, hæc at hi dies. Dźień Czás Rok ſub Pozwanie.* Ein Tag/ eine Zeit. *Non ulli paſtos illis egêre diebus,* Virg. *ſyn.* Lūx, Sōl, lūmen, Aūrora *epith.* Lætĭfĭcus, vŏlŭcer, fōrmōſus, Inſtābĭlis, cĕler, vēlox, nĭtens, fŭgĭtĭvus, fŭgax, flŭens, brĕve, ſpērātus, grātus fēlix, ēxſpēctātus *phr.* Dĭūrnum tēmpus Dĭūrna mŏra. Dĭūrni mŏra, tēmpŏris. Cāndĭda, Lūcĭfĕro prævĕnĭēnte dies: Rĕvŏlūta rŭēbat Mātūra jām lūce dies; nŏctēmque fŭgābat. Lætĭfĭcusque dĭes, ĕrat ŏmnĭbus æthĕre pūro. Hæc mĭhi lūx tōto jām lōngĭor ānno eſt, ĕrgo ădĕrat prŏmĭſsa dĭes, ĕt tēmpŏra Pārcæ, Dēbĭta cōmplērant. Tēcum ĕtĕnim lōngos mĕmĭni cōnsūmĕre sōles, Tē vĕnĭēnte dĭe, tē dēcēdēnte cănēbat. Lūx tērris sē crāſtĭna tōllet Vēnit sūmma dĭes, ĕt inēlŭctābĭle tēmpus. Tōtus ĕt īlle dĭes, ĕt quī nāſcēntur ăb īllo ēxāctum ād mēnsem plŭvĭa vēntōque cărēbunt. ōmnem crēde dĭem tĭbi dĭlūxĭſse sŭprēmum, ŏrta dĭes tōtum rădĭis īmplēverat ōrbem. Hīc prīmum nŏva lūx ŏcŭlis ēffūlſit. āltus ĕquis Tītan rădĭantibus īnſtat. *Sī nĕque clāra dĭes, nĕc nōx dăbĭt ātra quĭētem, ēxpēctāta dĭes ădĕrat.*

Dies adſcripta literis *Dáta.*

Dies artificialis, Dźień 1. Dies civilis.

Dies criticus, Dźień lekarſki Dies decretorius

Dies dicta mihi eſt. *Obwiniono mię.*

Dies Dominicus *Niedźielá.*

Dies feſtus *Dźień Sądowy.*

Dīes funeſtus, infauſtus, religioſus *Dźień Nieſzczęśliwy.*

Dies in noctem vergens, *Wieczor 1.*

Dies Iovis, *Czwártek,* Diēs Lunæ *Poniedźiałek,* Dies Martis, *Wtorek,* Dies medius *Południe, 1. 2.* Dies Mercurij *Szrzodá.*

Dies naſcens, *świt.* Dies natalis, *Dźień národzenia.* Dies naturalis *Dźień 1.* Diēs noctibus æquare, *Uſtáwicznie.* Dies otioſus, *Dzień wolny.* Dies Saturni, *Sobotá,* Dies Solis, *Niedziela* Dies Veneris *Piątek,* Dies ultĭmus, *śmierć,* Dieſcit, *świta,* Diĕſis is, *Gr. Cedzenie.*

Dieſis, *item apud Muſicos, eſt primus ſonus, qui ſenſu percipitur.*

Dieſpĭter Horat. i. Iupiter quaſi dies aut diei pater. Lucretius Feſto diei & lucis pater. Varro aërem interpretatur.

Diĕtĕris, *idis f. Gr. Dwuletni czás.*

D I F

Diffamatus, *Oſławiony.*

Diffāmo, *Oſłáwiam, Rozſławiam 2. Rozgłáſza ſię,* Schanden/ verleumbden. *Vulgat adulterium, diffammatumque parenti.* Ovid.

Diffarrātio diffarratio. Rozwod.

differcio, *Nátykam, Roztykam.*

diffēreus, *Rożny,* differenter, *Rożnie.*

differentia, *differitas, Roznosć.*

diffĕro, *Rożnoſzę, Rozgłáſzam. Rozrywam 2. Roztárgáć, Rozſzárpać, Rozbieraią. Szczypię 4. Lżę 1. Oſławiam. Pomieſzáć,*

Prze-

Przesadzam, Odkładam 2. Rożny iestem. Auffschieben. *Pleraque differat, & præsens in tempus omittat*. Hor. *syn.* Disto, dissentio, discrepo, v. tardo, cunctor, moror, procrastino.
differor, *Nigo tám, nigo sám Szydzę z kogo*
differt, *Rożność iest.* differtus, *Pełen.*
diffibulo, *Rospinam*, difficilc, difficiliter, difficulter. *Trudno.*
difficilis, *Trudny, Niegodny, Nieludzki, Przykry 1. Dźiwak.* Schwär. *Difficile est fateor, sed tendit in ardua virtus.* Ov. *syn.* arduus operosus, laboriosus. v. morosus, querulus *phr.* Tantæ molis, erat Romanam condere gentem.
Difficul, *sub* Trudno, *Trudny.*
difficultas, *Trudność, Przykrość.* Schwäre. *syn.* Negotium, molestia, labor, *phr* Hoc opus, hic labor est. Tantæ molis erat Romanam condere gentem.
diffidens, *Niedowiárek.*
diffidenter, *Niedowierzáiąc, Boiáźliwie, Wątpliwie.*
diffidentia, *Niedowiárstwo, Boiaźń,* Mißtrauen. --- *Longus amor quem diffidentia nutrit.* Ov.
diffido, *is, Niedowierzam, Nádźieię strácić.* Mißtrauen. *Heu nimium faciles læsis diffidere rebus* Sil. *syn.* Non fido, non confido, despiro, v. *Despero.*
Diffido, *as, B. sub. Odpowiadam 2.*
diffindo. *Szczepam, Przerywam 7.* Odkładam 3. & *sub Przesypiam się.*
diffingo, *Odmieniam 1. Przerabiam, Przekowáć, psuię.*
Diffinio, *diffinitus. &c ut aliqui scribunt lege* Definio, &c.
Diffisio, *Odwłoká 2. Diffissus, si. Zwleczony.* Der einem nicht trauet.
diffiteor, *Zapieram się,* Läugnen. *Et pudor obscœnum diffiteatur opus.* Ovid.
Difflagellatio. *Biczowánie.*
Diffleti oculi *sub Wypłakáć oczy.*
difflo, *Rozdmuchnąć.*

Difflor, *Rozchodźi się.*
diffluo, *Rospływam się,* Zerfliessen. *syn.* Fluo, effluo, liquesco, liquor, eris.
diffluo lascivia, luxuria, otio, *Rospuszczam się.*
diffluus, *Rospływaiący się.*
diffringo, *Łámię co, Rozłámuię.*
diffugio, *Uciekam 1. Rozbiegáią się.* Hin und her fliehen. *Diffugimus visu exangues, &c.* Virg. *syn.* Fugio, aufugio, effugio, v. *Fugio.*
diffugium, *Rozpierzchnienie.*
diffulmino, *sub Rostrzáskáć, Rostrzeláć.*
diffundito, *as, tr. Przemárnowáć, alioqui propriè sonat. Rozlewam.*
diffundo, *is. Rozlewam 2. Zlewam. Przelewam 1. Rosprowadzam, Rospuszczam.* Zergiessen. *Hæc ait & liquidum ambrosiæ diffundit oderem.* Virg. *syn.* Fundo, effundo, profundo, dispergo, dissipo.
diffundo faciem, vultum, animum. *Rozweselam, Wesoło patrzę.*
diffundor, *Rozpływam się, Rozchodźi się, Rozrastam się.* diffuse, *Szeroko.*
diffusilis, *Rozchodźisty, Rozstępny.*
diffusio, *Rozlanie.*
diffusus, *Rozlány, Rozłożysty, Przestworny, Szeroki. Zwleczony.* Vergossen. *Diffusos hedera, vestit pallente corymbos.* Virg. *syn.* fusus, effusus.

DIG

Digamma, *Cic.* 9. *ad Attic.* 14. *vocas* F. *literam à qua Feneraтor incipit.*
digamus, *Gr Dwoyżon.*
digerens, *Rospędzáiący.* digeries, *Rozłożenie.*
digero, *Rozsadzam, Rosprowadzam, Sporządzam. Rozliczam, Rospędzam, Roskładam, Rospowiádam, Trawię się* Hin und wieder ordnen, *Digerit in numerum &c.* V. *syn.* ordino, distingvo, distribuo, dispono, *vel* concoquo, concoquo.
degestio, *Rozłożenie, Trawię. v. & Anteri-smos, infra.*

dīgĕſtiōni accommodatus, *Strawny 2.*
dīgĕſtus, us, *Száfowánie.* Geordnet. --- *Vacuos ſi ſit digeſta per agros.* Virg.
dīgēſtus, ti, *Rozczoſany.* dĭgĭtāle, *Napárſtek,* dĭgĭtālĭa, ium, *Pálczáſte rękáwice.* dĭgĭtālis, *Ná pálec miąžſzy.* dĭgĭtātus, *Pálczáſty Pázurowaty.* dĭgĭtellum, *Rozchodnik wielki.* dĭgĭti in codylos complicati, *Kułak, Pięść 1.* Die Finger. *Et digitos digitis & frontem fronte premebam.* Ovid. *ſyn.* ārtĭcŭli. *epith.* ĕbūrni, nĭvĕi, rŭbēntes, dŏcĭles, fōrmōſi, tĕrĕres, īndūſtrii, ārtĭcŭlāti. *phr.* Dĭgĭtis īntēndit mōllĭbus ārcum. Cĭthăram dĭgĭtis pērcūſſit ĕbūrnis.
dĭgĭtis duobus, tribus digitis eminulis; *Szczypką,* dĭgĭtorum percuſſione, *Łącno.*
dĭgĭtŭlus, *Paluſzek.*
dĭgĭtum oſtendere, *Gárdzę, Figę pokázuię.*
dĭgĭtus, *Pálec 1. Pázur.*
dĭgĭus auricularis, *Pálec oſtatni.*
dĭgĭtus demonſtratorius, *Pálec wtory.*
dĭgĭtus medicus, medicinalis. *Pálec czwarty.*
dĭgĭtus medius, digitus verpus, *Pálec trzeći.*
dĭgĭtus ſalutaris, digitus ſilentii, *Paloć wtory.*
Digitus Arithmeticorum, eſt numerus quivis denario minor. Ebodigin.
dĭglădĭor, *Szermuię, Biję ſię, Wádzę ſię.* Zancken / hadern. *ſyn.* Pūgno, prælĭor, cērto, dēcērto, rīxor, cōntēndo. (*Raczę.*
dīgnānter, *Łáſkawie, Uczćiwie, & ſub*
dīgnātĭo, *Doſtoięnſtwo, Poczćiwość, Száno- wánie, Uraczęnie, Poſzánowánie.*
dīgne, *Godnię, Uczćiwie.*
dīgnĭtas, *Godność 1. Doſtoięńſtwo, Powagá, Uczćiwość, Wſpániáłość, Urodá.* Würde / Ehr / Hoheit. *Nunc eſt reddita dignitas equeſtris.* (Phal.) *ſyn.* Hŏnēſtas, hŏnor, ſplēndor, dĕcor, dĕcus, ōrnāmēntum. *epith.* īnsīgnis, ēxĭmĭa, ōptāta mĕrĭta.
[illegible]s, *Raczę Godnym rozumiem.*
dīgnor, *Raczę 1. 2. Czczę, Zdobię 1. Godnym bydź rozumiem.* Würdigen. *Juſſa aliena pati, & dominos dignbere Teucros.* Virg.

Dīgnōro, *Cechuię, Znáczę, Rozeznawam.*
dīgnōſco, *Rozeznawam.*
dīgnus, *Godny 1. 2. & ſub Przyſtoi co.* Würdig. *Te ſupereſſe velim tua vita dignior ætas.* Virg. *ſyn.* Mĕrĭtus, prōmĕrĭtus. *phr.* Dīgnus ămāri. Cāntāri dīgnūs. Mūlto dīgnāndus hŏnōre.
dīgrĕdĭor, *Odchodzę 1. Odſtępuię 1. Umieram, Rozſtáię ſię, Roſchodzą ſię, Unoſzę ſię.* Weggehen. *Digrediêre, ſimul fugiet pars altera terra.* M. *ſyn.* Dīſcēdo, ăbĕo, ēxĕo, mīgro, dēmīgro, ēxcēdo, rĕcēdo. *v. Abeo.*
Digreſſio, Odſtąpięnie. Rozſtanię ſię.
digreſſus, us, *Przechod, Rozſtanie ſię.*
Dij, *Bożе moy!* Die Götter. *Non ego te Diis & menſis accepta ſecundis.* Virg. *ſyn.* Sŭpĕri, Dīvī, Mūmĭna, Cœlĭcŏlæ, cœlēſtes. *epith.* Fālsi fĭcti, ĭnānes, vāni. *v. Deus.*
Dījambus, *pes Poeticus ex duobus Iambis conſtans.*
dījūdĭcātĭo, *Rozeznánie.*
Dījudĭco, *Rozſądzam 1. Rozeznawam.* Unterſcheiden. --- *Nam qui dijudicet iſthuc.* Luc. *ſyn.* Jūdico, dīſcēpto, *vel* dīſcērno, dīſtīngvo.
Dījŭgātĭo, Rozłączęnie, Rozprzężenie.
Dījŭgo, as, dijugo, Rozłączam.
dīlābĭda veſtis, *Száta rzadka.*
dīlābĭdus, *Rozlázły, Słáby.*
dīlābor, *Roſypuię ſię, Niſzczęię, Rozbiegáią ſię, Rozłażą ſię, Rozchodzą ſię, Rozlátáią ſię, Rozlata ſię.* Zerfallen. *ſyn,* ēlābor.
Dilăcĕrātĭo. Rozſzárpánie, Szárpánie.
dīlăcĕro, *Rozdźieram, Rozſzárpáć.* Zerreiſſen. *Intereatque feris dilaceratus equis.* Prud. *ſyn.* Lăcĕro, dīſcērpo, lănĭo, dīlănĭo, dīſsĕco. *vide Lacero.*
dīlāmĭno, *Rozłupuię.*
dīlāncĭnātus, *á Dilancino ſub Rozſzárpáć.*
dīlānĭo, *Rozſzarpać, Roztarcháć.* Zerflücken. *Dilaniata foras diſpergitur, interit orgo.* L. *v. Lacero.*
dīlăpĭdo, *Rozpraſzam, Przemárnowáć.* Verzehren / verſchländeren. *Grandia dilapidans, hominumque. &c.* C. *ſyn.* Dīſpērdo, cōnſūmo. *vide Lapido.*
dilār-

dīlārgĭor, *Rozdáię*. Dīlātātĭo, *Rozszerzánie*.
dīlātĭo, *Odwłoká 1. Sublewácya*. Ein Auffschub. *O miseri, quos jam justæ dilatio pœnæ*. Mart.
dīlāto, *Rozszerzam*, 1.2. *Rozwodzę się*- Ausbreiten. *Ipsaque dilatant patulos convicia rictus*. Ovid. *syn.* ēxplĭco, ēxtēndo, propāgo.
dīlātor, oris, *Odwłoczyćiel*.
dīlātōrĭus, *Odwłoczny*.
Dīlātrāntes, *sub Rospieram się*.
dīlaūdo, *Chwalę 2.* dīlāxo, *Roskraczom*.
dīlēctĭo, *Miłość 2.* Liebe. *Tantas amor terræ tanta est dilectio nostri*. F. *syn.* ămor, stūdĭum.
Dīlēctor, *Miłośnik 1.*
dīlēctus, ti, *Kochan*. Geliebt. -.- *O luce magis dilecta sorori*. Virg. *syn.* ămātus, chārūs, ămīcus.
dīlēctus, us, *Zbieranie*. dīlēgo, as. *Rozsyłam*.
dīlēgo, is, *unde Dilectus, us*, *sub Zbieránie*.
dīlēmma, *n. Gr. Dowod 1.*
dīlĭgens, *Pilny 1.* Fleissig. *Quem si terseris aure diligenti*. (Phal.) *syn.* īmpĭger, sēdŭlus, stŭdĭōsus, īndūstrĭus, sōlērs, gnāvus, vĭgĭlāns, āssĭdŭus, āttēntus. *phr.* Sēgnĭtĭem fŭgĭēns. Dēsĭdĭam ēxōsus, pērōsus. Dētēstans ōtĭa. Mūltæ sēdŭlĭtātis hŏmo. Dēsĭdis vītæ fŭgĭēns ōtĭa. Nōn tĭbi dēsĭdĭas mōlles, nec mārcĭda lūxu ōtia, nēc sōmnos gĕnĭtor pērmĭsit īnertes, īmpătĭēns mōræ, īmpătĭens tŏlĕrāre mŏras.
dīlĭgēnter, *Wyborem*, *Bacznie*, *Pilnie*. Fleissig. *Quidam me modo, Ruffe, diligenter* (Phal.) *syn.* Stŭdĭōsè, sēdŭlo, nāvĭter, āssĭdŭè,
dīlĭgēntia, *Brak*, *Pilność*. Fleisz. *Curate hæc stultis magnâ diligentiâ*. (Jamb. *syn.* Stŭdĭum, sēdŭlĭtas, īndūstrĭa, sōlērtĭa, cūra. *epith.* Laūdāta, nōbĭlis, ōffĭcĭōsa, gĕnĕrōsa, fōrtis, ūtĭlis, bŏna. *phr.* ōmnĭa vĭncens. Tēndens ād ārdŭa. Vĭrtus quæ pŭĕrum nōn sĭnit ēsse pĭgrum. Quæ mēntem ēxcĭtat īngēnŭam, acri cōrrĭge cēssātos sēdŭlĭtāte dies. Prōvĭda sēdŭlĭtas, rēbusque īntēnta gĕrēndis.
dīlĭgēntĭa minuta, accuratissima. *Wytwarzá*.

dīlĭgo, *Miłuię 1. Rozćinam* Lieben. *Diligitur nemo, nisi cui fortuna secunda est*. Ovid. *syn.* ămo dēpĕrĕo, ārdĕo. *phr.* ămōre tĕnĕor, căpĭor, ūtor, flāgro, īncēndor, *v. Amo*.
dīlŏgia, gr. *Mowa wątpliwa*.
dīlōres, *sub Strefisty*. dilōrĭco, *Rozdźieram*.
dīlūcēscit, *świta*. *Oświtło*, *Jásna tzecz*, *Jáśnieię*.
dīlūcĭde, *Wyrozumnie*, *Jasno*
dīlūcĭdo, *Objaśniám*.
dīlūcĭdus, *Jasny 1. 2.* Echt licht / klar. *Dilucide expedivi, quis me oportuit*, (Jamb.) *syn.* Lūcĭdus, clārus, nĭtĭdus, pērspĭcŭus, cōnspĭcŭus, mănĭfēstus, ăpērtus, nōtus.
dīlūcŭlat, diluculascit, *Swita*.
dīlūcŭlāvit, *Oświtło*.
dīlūcŭlò, *Ráno*, *Przededniem*.
dīlūcŭlum, *Swit*. Der Morgen. *Pudor sit ut diluculum*. Jamb. Dim. *syn.* Aūrōra, lux prīma, māne. *epith.* nĭtĭdum, pērspĭcŭum cōnspĭcŭum splēndens, rubrum ălbūm. *phr* & fuscis nōx hūmĭda trānsfŭgit ālis. Nōx ŭbi trānsĭĕrit cœlūmque rŭbēscĕre prīmo cœpērit. Vix sūmmos spārgēbat lūmĭne mōntes ōrta dĭes. ōrtus ĕrat sūmma tāntum mŏdo mārgĭne Phœbus. Cum prīmum alto sē gūrgĭte tōllūnt sōlis ĕquī. Tēmpus ĕrāt, vĭtrĕa quō prīmum tērra prŭīna spārgĭtur, & tāctæ rōre quĕrūntur ăves. *vide Aurora Mane.*
dīlūdĭum, *Fryszt 1.*
dīlŭo, *Rozmaczam*, *Roczczyniam*, *Rozrzedzam*, *Roztrwarzam*, *Rozpuszczam*, *Wniwecz obracam*, *Przyprawiam*, *Oczyśćiam 2. Spłokáć*, *Sbijam, czyi dowod*. Saubern / abwischen. *Stantia currenti diluerentur aqua*. P. *syn.* ēlŭo, ăblŭo, tērgo, ābstērgo, lāvo, *vel* cōnfūtos rĕfūto.
dīlūtum, *Roztworzone*, *Wino mieszáne*, *Indīlūtum abſinthii*, *Piołunek*. (*fuzya*.
dīlūtus, *Roztworzony*, *Rzadki 1.* Gesäubert. *Dilutas querimur geminet quod fistula putas*. Pers.
dīlŭvialis, *sub Powodź*, dīlŭviem facio, *Rozrzedzam*, dīlŭvies, *Rozmocznie*, *Powodź*.
Dīlŭvĭo, *as*, *Zálewa rzeka*.

dīlŭvĭum, *Powodź, Potop.* Sündflufs. *Diluvio ex illo tot vasta per æquora vecti.* Virg. *syn.* illŭvĭes, īnŭndātĭo. *epith.* ŭndāns, hōrrēndum, văgum, răpĭsium fŭrēns, tērrĭbĭle, rădax, stŭpēndum, trīste, īmmīte, fŭrĭōsum, præceps, sŭbĭtum, rĕpēnti, nom, ĭnōpīnum, īngens. *phr.* Deŭcălĭōnis ăquæ, ŭndæ Deŭcălĭōnēæ. ŭltrīces ŭndæ. īllŭvĭes, sttăges, fātālis ăquæ, ōmnia dum lāte sĕrĭes cōnvēllit ăquārum. Quum grăvis īnfūso tēllus fōret ōbrŭta pōnto īmpĭa quum plŭvĭis tērra pĕrīret ăquis. *v. Inundatio Et fusiorem Diluvii descriptionem. lib. 1. Metamorphos.*

D I M

dīmăchæ, *hi. Zołnierz lekki.*

dīmădĕo, *Taię 3.*

dīmāno, *as. Rozlewam, Rozchodźi się co, Słynę, Rozgłaszа się,* Zerfliessen, zerrinnen. *Illacrymasse sponte dimanantibus.* (Iamb.) *syn.* Māno. prōmāno, ēmāno, flŭo, dīfflŭo, prōfĭcīscor.

dīmēnsio, *Rozmierzánie.*

dīmēnsum, *idem,* dēmēnsura.

dīmēnsus, *si Rozmierzony, Wymierzony.* Abgemessen. *Omnia sint paribus numeris dimensa viarum.*

dīmētātus, dīmētītus *Wymierzony.*

Dīmĕter. *versus, duo metro, 1. duas mensuras habens sed pedes quatuor.*

dīmētĭor, dīmetor, *Dźielę 1. Ráchuię 1. Mierzę 1. Rozmierzam.* Abmessen *syn.* Mētior mēnsūro, dēfīnĭo,

dīmĭcātĭo, *Potyczká, Niebespieczeństwo.*

dīmĭco, *Potykam się, Rozpieram się.* Streiten, fechten. *Ut vineam, toties dimicuisse pudet* Ovid. *syn.* Pŭgno, cērto, dēcērto, cōnflīgo, cōngredĭor. *v. Bellum gero, & Pugno.*

dīmĭdiātus, dimidiatum, dimidium, *Poł.* In zwey getheilt, --- *Vas vini dimidiatum.*

Dimidio, as, Połowicę czynię. (Enn.

dīmĭdĭum facio, *Dwoię.* Das halbe. *Dimidium cura debet habere tuæ.* Ovid.

dīmĭdĭum supra tres, *Połczwártá.*

dīminuo, *Umnieyszam, Uymuię, Poniżam. Poniewazam, Wybiiam, Zbiiam,* Mindern, ringern, *Diminui si qua Numinis ira potest.* Ovid. *syn.* Mĭnŭo, īmmĭnŭo, āttĕnŭo, ēxtĕnŭo, dētrăho, tōllo, rĕsĕco, dēmo, aŭfĕro.

dīmĭnuitur, *Ubywa.*

dīmĭnutĭo, *Umnieyszenie, Uyma, poniżenie.*

dīmĭnūtĭo mentis, *Szaleństwo, Zapámiętywam się.*

Diminutiva verba sunt, quæ thematis significationem minuunt: ut Sorbillo, Catillo. (*Lutt.*

Diminutivum Nomen, quod minuit significationem Ab

dīmĭnūtus, *Niecáły & sub Nátyraná.* Gemindert *Deficit pastor grege diminuto.* Saph.

dīmĭssĭo, *Odprawká 1. 2. Rozestánie.*

Dimissoria literæ, Swiádeczny list, Formary.

dīmissus, *Odpráwiony.*

dīmītto, *Rospuszczam 1. 2. Puszczam, Wypuszczam 1. Opuszczam 1. 2. Rozsyłam. Odpráwiam 2. Upuszczam 2.* Hinweg schicken gehen lassen. *Dimisitą; animam nobiliore rogo.* M. *syn.* Mītto, ōmītto, āmītto, rĕmītto, dēpōno.

dīmītto circa, dimitto circum, *Obsyłam.*

dīmŏvĕo, *Oddalam, Odpycham, Składam winę, Poruszam, Rozruchać.* Verrücken. *Æthere se mittit. spirantes dimovet auras.* Virg. *syn.* Pēllo, dēpēllo, pŭlso, rēmŏvĕo, dējĭcĭo.

dīmŏveor, *Odmieniam, Náwodźić się dáię.*

dīmyxos, *Gr, sub Lampowy nosek.*

dīnoscō, *idem* dignosco.

dīnŭmĕrātĭo, *Wyliczánie item* dinumeratio. *Cic. Figura Oratoria.* Enumeratio. *eadem.*

dīnŭmĕro, *Liczę, Odliczam, Płácę.* Abzehlen. *Tempora dinumerant, nec me, &c.* Virg. *syn.* Nŭmĕro, ēnŭmĕro, rĕcēnsĕo, pērcēnsĕo.

dĭŏbŏlāris, *Dwupieniężny Podły.*

dĭŏbŏlus, *subst. sub Szelągi cztery.*

dĭŏbŏlus, *adict. Podły.*

diocţæ. diogmitæ. dioctōnitæ, *In Gr. Zołnierz lekki.*

Diœcēsis, *is, eos, Gr, Biskupstwo 2. Powiát.*

dīœcētes, *æ, m, Gr, Sprawcá.*

dĭŏmēdēa avis, *Rybitw.*

diŏny-

diŏnȳsia, *orum Mięsopust.*
diŏnȳsiăcus *Gr. Kuglarz.*
diŏnȳsias, *adis f. Gr. Kámień od piiaństwa.*
diŏnȳsŏnȳmphas, *adis Gr. Winne źiele.*
diŏpetes, *eos adiect. Gr. Żába dżdżowa.*
diŏpira, *gr Rura.* diŏpitrice *es.gr. Perspektywá.*
Diŏrismus figura, eadem Aphorismus,
diŏryx, ȳgis *gr. Row 2.*
diŏra, *æ. gr. Bania 1. Kruż.*
diōx, ŏcis, *m. Wyż.*

D I P

dīphtēra, *Gr. Párgámin Kożuch.*
diphtongus, *Gr. Dwugłośna litera. duos sonos habens Diphtongus Crammaticorum, duas vocales in unam syllabam coniungit, duosque habent phtongos, i, sonos, etiam ae, oe, ei, cum apud Pöetas dissolvuntur.* Diomed.
diphris, diphyis *eos. Gr. sub Mieszániec.*
diphryx, ȳgis *Gr. Mośiężne odmioty.*
diplăsiasmus, *Gr. Dwoistość. Item figura Orthografica, quam alii Epenthesin vocant.*
Diple. *apud Cicer. & Græcos nota trianguli imperfecti* 7 ▷ *L in margine apposita aliquid dignum observatione indicans varias eius formas, leges apud Isidorum.*
dīplīnthĭus, *gr Sćiáná we dwie cegle.*
diplŏis, *idis f. gr. Szata podszyta.*
diplōma, *tis, gr. Buła 1. Mandat, Alembik, Paszport, Podwoyny list.*
dīplōmătica officina, *Káncelárya.*
dipnītis, *idis gr. Szátá biesiádna.*
Dīpŏdĭa, *Mario Vctorin. Ratio metiendorum versuum pedibus binis pro una mensura computatis, ut Monopodia singulis pedibus singulas mensuras cōstituentibus. Dīpondiarius, Dipondium, idem Dupondiarius. &c.*
dīpsăcus *m Gr Szczeć 1. 2. 3. Grgpla, ćiernie 3. Uryny ćieczęnie, Pragnienie czyniący.*
dīpsas ădis, *gr. Wąż maluczki.*
dīpsĕticus, *gr. Prágnienie czyniący.*
diptēros, *vel us, hic, hæc. gr. sub Filarowanie.*
Diptōton, *Nomen, quod duos tantum casus diversos habet, ut Fors, forte, Verva, verubus. Priscian.*
diptȳcha, *orum, gr. Rejestr, Ksiąszki kámienne.*
dīrădĭo, *Rozprowadzam, Rozczepierzam, & sub Promienie wypuszczam.*

dīræ, *ba & diræ* exsecrationes, *Przeklęctwo* Die unsinnige hellische Weiwwer / *At procul ut Dira stridorem agnovit, & alas.* Virg: *v. Furiæ.*
directorius, Złodźiey.
directe, directim, directō. *Prosto 1. 2.*
dīrēctio *Prostowánie Rychtowánie, Tynkowánie.*
dīrēctum *Prost. directūra, Tynkowánie.*
dīrēctus, *ti. Prosty 1.* Recht. *Inque vicem modo directo contendere passu. T. syn.* Rectus.
dirēmptio, *sub Rozdáię & Przeglądam.*
dīrēmptus, *us Rozerwánie, Rozłączenie.*
dīrēptĭo, *Rozszarpánie, Roztárgánie, Szarpánie, Pustoszęnie.* dīreptor, *Rozboynik, Łupieżcá, Pustoszyćiel.*
dīrēptus, *us, Rozboy.* Geraubt *Illas direptisq; comis, tunicisq; solutis. P. syn.* Rāptus, ēreptus.
dīribeo, *Rozdáię, Rozćinam.* diribitio, *Rozdawánie.* diribitor, *Kraycży, Rozdawácz,*
dīrĭbĭtōrium, *Popisu żołnierskiego mieysce, Okaski mieyśce,* dīrĭbo, *is Rozdáię.*
dīrĭgeo, *Martwieię.* Von Kalt erstarren. *Diriguit visu in medio. &c.* Virg.
dīrĭgo, *Kieruię, Zmierzam, Miarkuię, Frostuię. Mierzę 2 Nárychtowáć, Składam grot, Szykuię, Rozćinam, Tynkuię.* Richten / ordnen. - *Certeq; hastilia dirigit ictu.* Virg. *syn.* Rĕgo, ŏrdĭno, compōno, dīspōno, *vel* tendo.
dīrĭmo, *Rozwadzam, Rozrywam, Przerywam 1. 2 Rozstrzygnąć, 2. Rozeymuię, Dźielę 2. Zwłaczam 1. Odkładam, Przeglądam, Tárgam 1.* Voneinander schenden / trennen. *Et qui cæruleum dirimebat Nerea Delphin.* Verk. *Syn.* Dīvido, dīstrăho, sēpăro dēcīdo.
dīrĭmor, *Odległy iestem.*
dīrĭpio, *Rozrywam, Rozchwyćić, Rozszarpáć, Roztárgáć, Tárgam 1. Plondruię, Wyłupuię 1 Pustoszę.* Plündern / rauben. *Non audituri diripuere Noti.* Prop. *syn.* Răpĭo, prædor, dēprædor, pŏpŭlor, dēpŏpŭlor, văsto. *Vide Prædor.*

dīrĭtas.

dīrĭtas, Nieludzkość, Srogość. Okrućieństwo, Surowość. (gam 1.
dīrūmpo, diſrumpo, Rozrywam, Przerywam
dīrūmpor, Pádam ſię, Pukam ſię, Roſpuknąć.
dīrūncio, Chędożę, Wyczyśćić. (ſię.
dīrŭo, Rozwalam. Niderreiſſen Diruit ædificat mutat quadrata rotundis. Hor. ſyn. Dīrĭpĭo pērdo, ēvērto, dēſtrŭo. v. Everto.
dīruptio, Rozerwánie, Roſpuknięnie.
dīruptus, Przepukły.
dīrus, Okrutny Srogi, Straſzliwy. Grauſam. Cuſtodes lecti, Phœnix, & dirus Vlyſſes, Virg. ſyn. Crūdēlis, ſævus, dūrus, atrox.

DISC

Dīs, Præpoſitio Inſeparabilis: ut Polonica. Bez.
dīs, Nomen adject: comm. & hoc dite, Bogáty.
dīs, ſubſtant. Lucyfer. Noctes atq; dies patet atri. janua Ditis. Virg. v. Pluto.
dīſcālcĕātus, Boſak 1. diſcalceo, Zzuwam.
Diſcăpēd'no, Rozczepierzam.
diſcăvĕo Chronię ſię.
dīſcēdo, Odchodzę 1. Rozbrát czynię, Rozſtępuię ſię. Przeſtáię 1. Rozroznili ſię, Rozchodzę ſię, Zápámiętywam ſię, Umieram 1. Wegziehen/weichen. Tecum diſcedit, ſi tu diſcedere poſſis. Ovid. ſyn. ăbēo, ēxēo, cēdō, rĕcēdo. ēxcēdo, fŭgio, ēffŭgio, migro, dēmigro, dēcēdo, vide Abeo.
dīſcēptātĭo, Spor, Przegadywánie ſię.
dīſcēptātĭūncŭla, Przegádywánie, ćwiczenie
dīſcēptātor Jednacz, Rozſądnik, Rozjemcá
dīſcēpto. Roſpieram ſię, Przegadywam ſię, Rozſądzam, Roztrząſam, Práwuię ſię. Diſputiren/ ſtreiten. ſyn. Dīſpŭto, cōntēndo, cērto, dēcērto.
dīſcērno, Rozeznawam, Rozeymuię, Dźielę 1. Vnterſcheiden.--- tenui telas diſcreveras auro. Virg. ſyn. Dījūdĭco, dīſtĭngvo, īntērnōſco, pīvĭdo, dīſcrīmĭno.
dīſcērnĭcŭlum, Rożność. Przedźielnicá.
dīſcērpo, Drápię 1. Rozdźieram, Roztárgáć, Roz[?]árpáć. Zerreiſſen. ſyn. dīlăcēro, lănĭo, dĭlănĭo, diſsĕco, dīſcīndo, lăcēro. v. Lacero.
dīſcērptĭo, 4. Eſdræ 12. Rozſzárpnięnie, Roztárgnienie.
dīſcēſſĭo, Odeśćie, Rozwod.
dīſcēſſus, us, Odeśćie, Odiazd, Rozſtánie, śmierć 1.
dīſcēus, ei. Gr. Miotłá ná niebie.
dīſcĭdĭum, Rozłączenie, Rozſtánie, Rozbrát, Rozwod, Przedział. Zwytracht. Diſcidium parere. & nexum diſſolvere poſſet. Lucr.
Diſcido. Plaut. idem Diſcindo.
dīſcīnctus, Rozpaſany, Niedbáły 1, Niewieśći 2. żołnierz wytrąbiony.
dīſcīndo, Rozćinam Rozrywam, Rozdźieram 1 Przerębuię, Stukuię 1. Przekrawam, Przećinám. Zerſchneiden. ſynt Scīndo, sēcō, dīſcērpo, dīvēllo. v. Scindo.
dīſcīngo, Rozpáſuię, Odpáſuię, Składam kogo.
dīſcĭplīna, Cwiczenie 1. Káránie. Karność 1. 2. Wychowanie, Uczęnie, Nauka 1. Przykład, Dyſcypliná. Lehr/ Zucht. Donec ad anguſtæ pia munera diſciplinæ: ſyn. Dōctrīna, ārs ſcĭēntĭa. v Artes. Sci ſyllabam corripuit Prudentius, nam anceps eſt.
dīſcĭplīnābĭlis, Náukom ſłużący, Poiętny
Dīſcĭplīnālis diſciplinoſus. ćwiczony, Kárny.
diſcīpŭnatus, Cwiczony. Diſciplinatos diſceſſit promere fructus. Aſc.
diſcĭpŭlātus ſub Uczeń (Poiętny.
dīſcĭpŭlus, Uczeń. Ein Lehrjünger. Duc age diſcipulos ad mea templa tuos. Ov. ſyn. Aūdīto.
dīſclūdo, Przedźielam, Odłączam, Dzielę 2. Entſchlieſſen. Tum durare ſolum, & diſcludere. Nereæ ponto. Virg. ſyn. Dīſjūngo, sēpāro, vel rēclūdo.
dīſclūſĭo, Przegrodá, Oddźielęnie.
dīſco, Uczę ſię, Wyrozumiewam, Zrozumiewam. Lernen. Iam didici Geticè Sarmaticeq; loqui. Ovid. ſyn. ēdīſco, āddīſco, pērdīſco, pērcĭpĭo, cōgnōſco, phr. ārtĭbus īngĕnŭis văco, Mūſa; cōlo ſtŭdĭis īntēndēre mēntem. Stŭdĭis dăre tēmpŏra, Mūſis sērvīre. v. Seudeo.
dīſcŏbŏlus, ſub Kámień.
dīſcŏlor, adiect: omne, diſcolōrĭus, diſcolorus Ro-

żny, Pstry. Manchetleyfärbig. *Calculus hic geminus discolor hoste perit.* M. *syn.* Cōlōre dīspār vărĭus, dīssĭmĭlis, dīvērsus.

discondūcit, *Szkodźi.* *discōnvĕnit*, *Niezgadzam się.* *discooperio*, *Okrywam.* discŏquo, *Rozwarzam.* *discōrdābĭlis*, *Niezgodny.*

dīscōrdĭa, *discorditas.* *Niezgodá.* Vneinigkeit/ Zwytracht. --*Sociiq; comes discordia regnis.* Stat. *syn.* *syn.* Dīssēnsus, dīssēnsĭo, dīssĭdĭum, cērtāmen, cōntēntĭo, rīxa, prælium, līs, sēdĭtĭo, pūgna. *epith.* Dēmēns, ēffēra, fērox, ēxĭtĭalis, flāgrans, īnvĭda, crūdēlis, sæva, præcēps, bārbăra, āmēns, lītĭgĭōsa, īmmĭtis, fēra, ēffrēnis, bēllĭca, fūnēsta trūcŭlēnta, ātra, ĭnhūmāna, īmmānis, fērālis. *phr.* Lăcĕro dīscōrdĭa crīne. Vīpĕrĕum crīnem vĭttis īnnĕxa crŭēntis, īnfīdos ăgĭtāns dīscōrdĭa frātres. Rĕpēns dīscōrdĭa sūrgit. ēxŏrĭtur trĕpĭdos īnter dīscōrdĭa cīves. Rēgĭbus īncēssit māgno dīscōrdĭa mōtu. Tūm măgis īncrēscunt ănĭmis dīscōrdĭbus īræ. Scīndĭtur, īncērtum stŭdĭa in cōntrărĭa vulgus & bēllum. bēllīque părēns dīscōrdĭa, & īræ, rēgit flāgrāns dīscōrdia cīves. *vide Seditio.*

Discordĭālis, *discordiosus*, & *discordĭsis*, *Niezgodny.*

discōrdias facio, Wádzę drugich.

dīscōrdo, *Niezgadzam się*, *Rożny iestem*, *Rozrożnili się.* dīscors, *Niezgodny.*

Discredo, apud SS. Scriptores. pro non credo. Ea forma Plautus usurpavit Disconducit. & Horat. Disconvenit.

discrēpans, *Zádźieráiący.* (*zła.*

dīscrēpāntĭa, *Niezgodá* *Rożnienie*, *Proporcya*

discēpĭto, *Niezgádzam się.*

dīscrēpo, *idem* & *Rożnię*, *Zádźieram*, *Odstępuię*, *Rozrożnili się.* Zweyträchtig/ uneins seyn. *Vt signum à signo, sic à se discrepat ipso* M. *syn.* Dīssēntĭo, dīssĭdĕo, dīsto, ābsum, *vel* dīffĕro: sum dīssĭmĭlis, dīspar

dīscrētē, *discretim*, *Rozdźielnie.*

dīscrētĭo, *Rożność.* *discretor*, *Rozsądnik.*

dīscrētus, Rozdźielny. Vnterschieden. *Hic ubi discretas insula rumpit aquas.* Ovid. *syn.* Dīstīnctus: dīvīsus, dīsjūnctus, rĕmōtus.

dīscrīmen, *Przedział* 1. 2. Rożność, *Niebespieczeństwo.* *Spor* 1. *Brak*, *Spárá.* Vnterscheid. *Compositum discrimen erit. discrimina lauda.* Ovid. *syn.* Dīssĭdĭum, *vel* pĕrīcŭlum. *epith.* Sævum, dūrum, āncēps, lēthāle. dīrum. *vide Periculum.*

discrīmĭnāle, *Przedźielnicá.* *discrīmĭnātim*, Rożnie. *discrīmĭnātĭo*, Rozłęczenie, *discrīmĭnātor*, *Przedźielacz*, *Dźielcá.* discrīmĭnātus, *Rozdźielny.*

dīscrīmĭno, Rożnym czynię, *Dźielę* 2. Vnterscheiden oder entscheiden. -- *Et picti vestes discriminat auro.* L. *syn.* Dīstīngvo, discērno.

dīscrŭcĭo, *Męczę* 1. Gepeinigt/ geplaget werden *An forte me à dominæ vertice discrucior* Ov. *syn.* Crŭcĭo, tōrquĕo, vēxo. *v. Crucio, Affligo.*

dīscrŭcĭor, *Boleię* 2. *Gryzę się.*

dīscŭbĭtōrĭus, *Lezeniu służący.*

dīscŭbĭtus, *us.* *Siedzenie u stołu.*

dīscŭbo, *as.* *Leżę* 2.

dīscūmbĭtur, discubitum itur, *Siadáią.*

dīscūmbo, *Siedzę u stołu.*

dīscŭneo, *Klinem rozbiiam*, *Szczepam.*

dīscŭpĭo, *żądam.*

dīscūrro. *Przebiegam się*, *Przeieżdżám się* 2. *Rozbiegáią się*, Rozważam 1. *Rozwodzę się* *Dyszkuruię.* Herumrennen. *Ilicèt in muros tota discurritur urbe.* Virg. *syn.* cūrro, cōncūrro, āccūrro. *v. Curro.*

dīscūrsātĭo, *Buiánie.* discursātor, *Przebiegacz.*

discursim, *Tám y sam*, *Prętko.*

dīscūrsĭo, *discursitatio*, discursus, *ûs*, *Przebieganie*, *Wycieczká.*

dīscūrso, *Przebiegam się.*

dīscus. gr. *Kamień ćiskániu służący*, *Misá płáska.*

dīscŭssĭo, Roztrząsanie, Rozpędzánie, *Rozkywánie*, Rozlegánie, *Bádánie*, *Ráchunek.*

dīscŭssor, *Badácz*, *Podskárbi*, *Popisowy* 2.

dīscŭssōrĭus, *Rozpędzáiący.*

dīscŭtĭo, Rozpędzam. Rozbiiam 1. *Przerywam* 1. Roztrzeźwić. Er oder zerschütten. *Vincula rumpamus, juga discutiamus eorum.* Paul. *syn.* Dīspēllo, rĕmŏvĕo, tōllo, *vel* ēxcŭtĭo, ăgĭto, quătĭo, quāsso, *vel* ēxămĭno. *phr.* pāllēntes dīscŭtit ūmbras. ut prīmum dīscŭssæ, & lūx rēddĭta mēnti ēst.

dīsdia-

dīſdiapaſon, Gr. *Harmonia muſica conſtans ex duabus octavis, Dáleko 1.*

dīſertē, diſertim, *Wyráźnie, Wymownie.*

diſertio, onis, Dział, diſertitudo, Wymowá.

dīſertus, *Mowny 1. Wymowny.* Wol beredt. *In cauſa facili, cuivis licet eſſe diſerto.* Ovid. *ſyn.* Fācūndus, ēlŏquens. *v. Eloquens.*

diſertus leporum, *żártowny.*

dīſhiāſco, *Rozczoſnąć śię.* dīsjĕcto, *Rozrzucam,* disjĕctus, *us, Rozrucenie.*

dīſiicio, *Rozrzucam. Roztarcháć.* Zerwerffen. *Disjicit. & ſparſo lato rigat.* Virg. *ſyn.* Dīſsĭpo, ſpārgo, dīſpĕrgo.

disjūnctio, *Rozłączenie, Rozbrát.*

disjūnctim, *disjunctivè, Rozdzielnie.*

disjunctīvus, Rozłączáiący.

disjūnctus, *Odległy.*

disjūngo, is, & disjūgo, as, *Rozłączam, Rozprzągam, Wyprzągám, Odłączam, Odrażam, Rozbrat czynię.* Abſonderen. *ſyn.* ābjūngo, dĭvĭdo, sēpāro.

disjūngor, *Odległy ieſtem. diſortio, onis, dźiał.*

dīſpālēſco, *Rozgłaſza ſię. A breve à Palam. niſi velis ducere à Pālo, as, quod innuit Lambin. nam tuus longum eſſe.*

diſpālo, *Rozpędzam.* diſpālor, *Roſpraſzáią śię. Rozbiegaią ſię,* Rozłáżą *ſię.*

diſpāndo, Rośćiąggam, *Roſpośćieram,* Roz*czepierzam.*

diſpānſus, *ſub* Rośćiąggam.

dīſpār, *aris. omne, Rożny, Nierowny 2.* Ungleich. *Eſt mihi diſparibus ſeptem compacta cicutis.* Virg. *Diſſimilis.*

diſpār, *Nierowny 2.*

dīſpāreo, *Znikam.* Verſchwinden. *ſyn.* Nōn āmplĭus āppārĕo, āſpĕctu mē ſūbtrăho, āſpĕctum fūgio, ēvanēſco. *v. Evaneſco.*

diſpărilis, *Rożny.* diſpărĭlĭtas, *Rożność.*

diſpărĭlĭter, *Rożnie.*

dīſpăro, Rozłączam, *Roſpraſzam.* Sonderen. *It nos pergentes, alium in aliam diſparat.* Jamb. *ſyn.* Dīsjūngo, sējūngo, sāpāro.

diſpăror, *Uchodźic śćiáná.*

Diſpărtio, Diſpārtior, *idem* Diſpērtio &c.

diſpăſtis, ſub *Rośćiąggam.* (*Klubá.*

diſpăſtos, *ſ. alioqui adjectivum eſt comm. Gr. ſub*

diſpēctio, *Przeczuwánie.*

diſpēctus, *us, Rozważánie, Przeglądánie 2. Upátrowánie,* Roz*ſądek 2.*

diſpēllo, Ro*zpędzam.* Vertreiben. *Diſpulerat. penituſq; alias advexerat oras.* Virg. *ſyn.* Dīſcŭtio, dīsjĭcio. pēllo, ēxpēllo.

diſpēndiōſus, *Szkodliwy.*

diſpēndium, *Koſzt. Szkoda.* Verluſt / Schade. --- *Ne qua moræ fuerint diſpendia tanti.* Virg. *v. Damnum.*

diſpēndo, *diſpenno,* Rośćiąggam, Ro*zkraczam śię, Dźielę 1.* Roz*czepierzam.*

diſpēnsātio, *Spráwowánie, Száfowánie,* Ro*złożenie, & ſub Dyſpenſacya. Przywiley.*

diſpēnsātor, *Szafarz, Podſkárbi.*

diſpēnſo, *Száfuię,* Ro*zkładam,* Ro*zdáię, Sporządzam, Dziele 1.*

diſpĕrcŭtio, Rozbiiam 1.

diſpērdĭtio *Zgubá. Burzenie 1.*

diſpērdo, *Rozpraſzam, Utracam, Wniwecz obpanam* Przemárnowáć.

diſpēreo, *Ginę, Niſzczeią.* Verderben. --- *Inferior pars horum diſperit. omnis. L.*

diſpergo *Rozrucám, Roſpędzam, Roſprowadzam* Ro*zgłaſzam, Roſpryſkáć.* Ausſpreiten. *ſyn.* Spārgo, dīſēmĭno, dīffūndo, ēffūndo, prōjĭcio.

diſpēgor, Ro*zpierzchnąć ſię.*

diſpersè, diſperſim, *Tu y owdźie.*

diſpersio, diſpērſus, *us,* Ro*ſproſzęnie.*

diſpērtio, diſpertiōr, *Dzielę 1. 3. 4.* Ro*zdáię, Dwoię,* Ro*zbeiam 1.*

dīſpēſco, *Dźielę 2. Odległy ieſtem, Zganiam Przedźielam.* diſpeſſus. *ſub* Rozćiąggam.

Diſphendomena, corr. Diaſphendŏne.

diſpĭcĭentia, *Upátrowánie.*

dĭſpĭcio, *Upátruię 2.* Przy*pátruię ſię,* Ro*zważám.* Beſehen. *Diſpicit omne nemus &c.* Ovid. *v. Aſpicio.*

Diſpĭco, as. pro diſpicio priſcum. ſub Przeglądam

diſplĭ-

displicentia. *displicina Mierziączka, Melankolia.*
displĭceo, *Niepodobam się, Nie miło mi 2. Omierznąć.* Mißfallen. *Pœna est, quam tanto displicuisse viro.* Ovid, *syn.* Nōn plăceo, nōn ārrīdeo, sum ŏdĭosus, īngrātus, īnjūcūndus. *phr.* Aūrĭbus īngrātum cārmen, ŏcŭlos īnhŏnēsta ŏffēndit īmāgo ănĭmos, ŏffēndit & aūes īncūltum cārmen.
displĭco, *Rosplatam,* displōdo, *Rozbiiam 1. Klaskam.* displōsus, *sub Puka się.*
displŭvĭātum tectum, *Dách nie dwoisty.*
dispŏlĭābŭlum, Rozbojnia. *Piwnicá 1. sed propria voce* Odźieralnia.
Dispŏlio, *Petroni. idem* Despolio.
Dispondéus, i. dupelex spondeus. per quatuor longis syllabis constans, ūt Contemplantes.
dispōno, *Roskładam, Sporządzam, Rozsadzam.* Ordnen. *Et quinq; in partes totus disponitur orbis.* Tib. *syn.* Cōmpōno, dīrĭgo, ōrdĭno
dispŏsĭtò, *Rozłożenie, Rozdzielnie, Porządnie.*
dispŏsĭtĭo, *Rozłożenie, Postánowienie 2.*
Dispositor, Rozkładácz. *dispositura Rozłożenie*
dispŏsĭtus, *us, Rosprawianie.* Vol geordnet. *Dispositi in turmas, &c.* Stat,
dispŏsĭtus, *ti. Sporządzony, Porządny, Rozsadzone konie.*
dispŭdet, *Wstydzę się, żal mi.*
dispŭluĕro, Ścieram 3. Rozrzucam, Rosypuię.
dispunctio. *Rachunek. dispunctor, Ráchownik.*
dispūngo, *Przeplatam, Ráchuię 1. 2.*
dispŭtābĭlis, *Wątpliwy 2.*
dispŭtātĭo, *Przegádywánie, Rozmowá.* Ein Disputation. *Quidquid decenter docta disputatio.* (Jamb.)
dispŭtātĭuncŭla, *Przegádywánie.*
dispŭtātor, *Gádácz.*
dispŭto, *Przegádywam się, Roztrząsam.* Disputiren. *Quod optimum sit disputat convivium.* Jamb. *syn.* Dīscĕpto, cōntēndo, rīxor, *vel* dīssĕro.
disquīro, *Dowiáduie się.* Umbsuchen / nachforschen. *Verum hic impransi mecum disquirere cur hoc?* H. *syn.* Quæro, īnquīro, scrūtor, īnvēstīgo

dīsquīsītĭo, *Bádánie.*
disrāro, as, Przerzedzam. Rozrzedzam.
Disrumpo, *idem* Dirumpo. *Dissāvior, idem Dissvavior,* *Disscindo, idem Discindo*
dissĕctĭo, *Rozcięcie.*
dissĕco, *as, & Disico, is, priscè Manutius. Putean. Colui.* Rożćinam, *Rozbieram 2,* Zerschneiden. *Offam molaris dissecarent invidi.* (Iamb.) *syn.* Sĕco, lănĭo, dīlănĭo, dīscērpo, scīndo, dīscīndo, *vide Lacero.*
dissēmĭno, *Sieię 2. Rozgłaszam, Rosprászám* Hin und her säen, außsprengen. *syn.* Sēmĭno spārgo, dīspergo, dīssĭpo. *Metap.* vūlgo, dīvūlgo.
dīssēnsĭo, dissensus, us, *Niezgodá. Rosterk.* Zwytracht. *syn.* dīscōrdĭa, dissīdĭum, dīssēnsus. *vide Discordia.*
dissēntāneus, *Niezgodny.*
dissēntĭo, *Rożnię, Niezgadzam się, Rozrożnili się.* Anderst gesinnet seyn. *Tres mihi convivæ prope dissentire videntur.* H. *syn.* Dīscrĕdo. dīssĭdĕo vărĭo.
dissēpimēntum. disseptum, *Przegrodá, Błoná*
dissēpĭo, *Przegradzam, Dźielę Rozgradzam.*
dissērēnat, *Wyiáśnia się.*
dissĕro, *evi, Rozśiewam, Rozsadzam, śieię.*
dissĕro, *rui, Mowię, Rostrząsam, Przegádywam się.* Ein lange Red halten. *Infantum piscerne animos, & dissere quales.* P. *syn.* Lŏquor, narro, ēnārro, dīco, ēdīssĕro, *vel* dīspŭto, dīscĕpto.
dissĕrpo, Rozłażą się. dissērtātĭo, *Spor.*
dissērto, *Sprzeczam się. dissico as, dissico, is,* Rozćinam. dissīdēntĭa, *Niezgodá.*
dissīdĭum, *idem & rożnośc, rożnienie, rozbrát, rozłączenie rozwod.* Uneinigkeit. *Dissidium non est hoc sed proculeia, lucrum est.* M. *vide Discordia.*
dissīdeo, *Niezgadzam się, rozrożnili się.* Uneins seyn. *Matris ab ingenio dissidet ille sua* Ovid. *syn.* Dissēntĭo, dīscrĕpo,
Dissignator, Dissigno, lege Designo.
dissĭlio, *Rozskákuię się, Pádam się, rospaknąć się, rozpierzchnąć się, rosypuię się*

Zerspringen/ *Dissiluisse ferunt, cum protinus utraq; tellus*, Virg.

Dissimilaris pars, apud medicos. 1. Dissimilis.

disſĭmĭlis, *Rożny*, Ungleich. *Illis dissimiles, & nostro tempore natæ.* Juv, *syn.* Nōn sĭmĭlis, ābsĭmĭlis, dīſpār, īmpar, divērſus, vārĭus, dīſcrĕpans, ĭnæqālīs.

disſĭmĭlĭter, disſimili ratione, *Rożnie.*

disſĭmĭlĭtudo, *Rożność.*

dissimulamentum, Zmyślánie 1. (*ślnie.*

disſĭmŭlānter, disſĭmŭlātim, *Nieszczerze Zmy*

disſimŭlāntia, *Zmyślánie 1. Zart 3.*

disſĭmŭlătĭo, *Nieszczerość*, *Szyderstwo*; *żart Przeglądánie 3. Zmyślánie 1.*

disſĭmŭlātor, *Zmyślacz.* Vergälet. *Nam mihi iam notus dissimulator eris.* H.

dīſſĭmŭlo, *Zmyślam*, *Przeglądam, Pokrywam, Pokázuię 2. Zámilczeć.* Verhälen/ durch die Finger sehen. *Dissimulare etiam sperasti, perfide tantum.* Virg. *syn.* Fīngo sĭmŭlo; ōcculto, cōnnīveo. *phr.* Fŭerat sĭmŭlāta mēnte lŏcūtus. Trīſti fingĕre mēnte jŏcum, ĭmĭtārı gaŭdĭa falsa. Spēm vūltu sĭmŭlat. Dīſsĭmŭlāre ĕtĭam ſpērāſtı pērfide tāntum poſſe nĕfas, tăcĭtuſque mĕa dīſcēdĕre tērra.

disſĭpābilis, *Rosproszysty*, *Rozstępny.*

disſĭpātĭo, *Rozproszenie*, *Rozsypánie*, *Rospędzánie*, *Rozrzucánie*, *Rozrywánie.*

dissĭpātor, *Rosproszyćiel.*

disſipātur, *Rozchodźi się* *Rozsypuie się 2. 3. Ná stronę idźie.*

disſīpĭum, *Błoná 3. syllaba si longa à Dissepio quasi dissepium, nam prisci has vocales commutabant.*

Disſĭpo, *Rosprászam*, *Rozrzucam*, *Rozgłaszam*, *Rozpędzam*, *Przemárnowáć*, *Sieię 2.* Zerstreuen/ *Fulmineo celeres dissipat ore canes.* Ovid *syn.* Spārgo, dīspērgo, dīsjĭcio, *vel* cōnſūmō. ābsūmo, pērdo, profūndo.

Disſĭpor, *Roszypuię się, 2. 3.* *Rozpierzchnąć się*

Disſĭtus, *Odległy*, *& sub* *Rozchodzi się.* Abgelegen/ *Cætera pars animæ per totum dissita corpus.* L. *syn.* Rĕmōtus, dīsjunctus, distans.

Disſŏcĭābĭlis, *Rozdźielny*, *Rozłączysty*. *Rożny*.

Disſocĭātio, *Rozłączenie* *Przećiwność.*

Disſŏcio, *Rozłączam* *Rozrożniam.* Absondern. *Dissociata locis concordi pace ligavit.* Ovid. *syn.* Dīsjūngo, sēpăro, sēpōno, sēgrĕgo.

Disſŏcior, *Rozbrat czynię*

Disſŏlūbĭlis, *Łacny do rozwiązánia*, *Skaźitelny.*

Disſolvo, *Rozwięzuię*, *Rozbrat czynię*, *Roztapiam*, *Płácę 1. Kásuię*, *Rozprawiam się*, *Rosypuię 2. Odprawiam 2. Zbiiám dowod. Długi płácę*, *Oczyśćiam.* Afflösen. *syn.* Sōlvo, rĕſŏlvo, dīlŭo, *vel* ăpĕrīo, reclūdo, *v.* ēxpĕdĭō.

Disſolvor, *Rosypuię się 2.*

disſolute, *Niedbále.*

Disſŏlūtio, *Rozłączenie*, *Rozwalenie*, *Rozwiązánie*, *Rosypánie*, *Rospustá*, *Odpor słowny*, *Oczyśćienie 3. Niedbálstwo śmierć.*

Disſolūtus, *Rozwiązány*, *Rozrzutny*, *Rospustny* Auffgelöst/

Dissŏnantia, Zadźieránie.

Disſŏno, *Niezgadzam się*, *Zádźieram.*

Disſŏnus disſonorus, *Niezgodny*, *Niestroyny*, *Zádźieráiący*, *Rożny*, *& sub Głos 11.* Ubel lautend. *Dissona quàm vario flectant ad murmura cursus.* Ovid *syn.* ābsŏnus, non consŏnus, dīſcōrs, disſıdens.

Dissortio onis. Dźiał.

Disſuādĕo, *Odradzam 1.* Widerrathen/ *Hinc dissuadet amor, victus pudor esset amore* Ovid. *syn.* Dōhōrtor, dētērrĕo.

Disſuāſio, *Odradzánie.*

Disſuāſor, disſuāſorius, *Odradzáiący.*

dīſſuāvior, *Cáłuię.* *Dissulcus*, *Rozdwoiony.*

disſulto, *Rozpierzchnąć się* *Rozkákuią się*, *Miga się.*

disſuo, *Porzę* *Rosparzam 1.*

Dissŭpo priscum idem Dissipo.

disſÿlăbūs, *idem dissilabus infra.*

DIST

distābeſco, *Táię 3.* distædet, *Utęsknie sobie.*

distans, *Odległy.*

distantia, Odległość. Unterscheid/ Weite/ *syn.* Spătium, discrimen.
Distĕga, a vel Distega, orum, gr. Dwupiętry.
distendo, Rościągam, Rozdźiewiam, Rozrywam 2. Rospieram, Nátykám, ćiągnę 1. 3.
Distendo, Rościągam, Rozczepierzam.
distensio, *Rozerwánie 3. Zabáwá.*
distentio neruorum, *Kurcz,*
distento, *as* Rospieram, *& in Nabieráią.*
distentus, *ûs.* Nadęćie, Rośćiągnienie.
distentus, *ti à distendor,* Opukáły, pełen, Obiadam się.
distentus, *ti à distineor,* Zábáwiony,
distermĭnō, Dźielę 2.
Disterno, śćielę rospośćieram.
distĕro, Rozćieram, *Wiercę 2.*
distĭchĭa, *gr.* Włosow wyrastánie, &c.
distĭchon, *carmen Mart. duobus versibus constans,* Zween Reymen/ *Si quando ex nostris disticha pauca legis. Mart.*
distĭchus, *adiect. m. gr.* Dwoyrzędy.
distillărius, Wodek Palacz.
distillatio, Rymá, Wodki palenie.
distillo, ćiekę 2. Puszcza drzewo.
Distimulo idem destimulo.
distinctè, Rozdźielenie.
distinctio, Rozdźielność, rozłączenie, rożność, Rozeznánie, Dźiał, Punktowánie.
Distinctor Sędźia 1.
distinctūs, Upstrzony, Nakrapiany, rożny iest.
distinctus auro gemmis Haftowány.
distinctus, *us* Upstrzenie, Rożność.
distĭneo, Rozrywam kogo, Bawię kogo Hindern/ auffhalten. *Quæ tuto tibi magna volant, dum distinet hostem. Virg. syn.* Tĕnĕo rĕtĭnĕo dētĭnĕo tardo mŏror, rĕmŏror, *vel* mipedio ŏccŭpo.
distĭneor, Rozerwány iestem, Zábáwionym,
distinguo, Rozłączam, rozdźielam, rozeznawam Przedźielam, Przeplatam, Pstrzę, Zdobię, Dźielę 2. Osadzam 2. Sadzę 1. Unterscheiden/ *syn.* dīscērno, discrimino, *v.* sĕpăro, *v.* vărĭo.
Distisum pro distæsum, priscum Gest.
Disto, as idem, & Rożny iestem.
distorqueo, Wykrzywiam 2. Wywracam 3.
distortio, Krzywość Nakrzywienie,
distortis talis, Krzywonogi.
distortus, Krzywy, Wykrzywiony Szpetny,
distractio Rozbrát Rozerwánie 3. Rozroznienie, Rosprzedanie.
distractor, Przedawácz,
distractus, *ti* Rozerwany. Zerrissen/ *syn* ābstrăctus, dīvūlsus. dĭsiūnctūs.
distrăho, Rozrywam 2. Przerywam 1. rostrzygnąć, Przedáię, Rosprzedawam. Verziehen/ verhandlen/ *Distrahitur magis hoc magis est, ut cernere possit. L. syn.* Sĕpărō, sējungo, disjūngo, dĭuello, dīdūco, abstrahō.
distrăhor, Rostáię się, rozłuznili się, rozerwany, Nigo tam, nigo sam.
distribuo, Rozdáię rozliczam, rozkładam Dźielę 3. Auss und zertheilen. *Distribuenda pios hominum mandavit in usus M. syn.* Dīvĭdo părtior, dīspĕrtĭor, trĭbŭō.
distribute, Rozdźielnie, distribūtio, Rozdawanie. Dźiał. distributor, Dźielca,
districte, Upornie, Srogo,
Districtim, Upornie, *districtio,* Trudność.
districtus, *ti. adiect.* Zabáwiony 1. 2. Rozdwoyny, Dobyty, Frasobliwy.
Districtus ûs Powiát.
distringo, Oskrobuię Drapię, 2. Kruszę 2. wyskrobáć, śćieram 3. śćieram się Drasnąć, Dobywam miecza, Omykam, Olewki zbieram, Rozrywam, 2 Przymawiam, rozdźieram 1.
distringor, Zábawionym, distrunco, Przećinam disturbatio Rozwálenie.
disturbo, Rozrzucam, rozwalam Rozrywam, Rosparam 2. Rozbitam 3. Rosprászám, Obalam, Zrzucám 3. Zerstören/ zerstämen. *syn.* dīsjĭcĭo, ēvērto, dīrŭo.

dītesco, *Bogacę się, Ditatio, Bogácęnie*, **Reich werden.** *Sive feras interficere, & ditescere præda.* Lucr. *phr.* ŏpes, dīvĭtĭas păro, cōmpăro, ăſsĕquor, cōnsĕquor, ăcquīro, cŭmŭlo: ăcērvo, cōngĕro, cōnquīro.

dĭthălaſsus, *gr, Miedzymorſki,*

dĭtio, *onis, Pánowánie, Páńſtwo, 2. Dźierżáwá,* **Herrſchafft.** *Qui mare, qui terras omni ditione tenerent.* Virg. *ſyn.* Pŏtēſtas, īmpĕrĭum,

dīto, *Bogácę.* **Reich machen/** *Sueverat innumeras hominum ditare catervas.* C.

Ditrochæus. Pes ex duobus trochais conſtans, ut Cantilena Diomet.

D I V

diu, *Długo 1. Dawno, Wednie.* **Lange Zeit.** *Phœbe, diu, res ſi qua diu, mortalibus ulla eſt.* Virg. *ſyn.* Mūltos ānnōs, mūltos dĭes lōngum tēmpus.

dīvăgor, *Błąkam ſię,* **Umſchweiffen.** *ſyn* Văgor, erro, ŏbĕrro, cūrro, dĭſcurro.

dīvā, *Bigini.* divalis *Boſki.*

dīvārĭco, *Rozkraczam ſię rozprowadzam, rozwieram ſię, rozczoſnąć ſię.*

Divatus ſub Nieboſzczyk.

divello, *Rozdźieram 1. rozłączam, Odrywam, Odźieram.* **Von einander reiſſen.** *Non ego nunc dulci amplexu divellerem uſquam.* Virg. *ſyn.* Sēpăro, dīſtrăho, dĭsjūngo, āvēllo, ābſtrăho.

dīvellor, *Roſtáię ſię,* dīvendo, *Rozprzedawam.*

dīverbĕro, *rozbiiam, 1.* **Hart ſchlagen** --- *Volucres diverberat auras.* Virg. *v. verbera.*

dīverbium, *Rozmowa ſentencya 3.*

Divergium, rozchodzenie,

dīverſe, *rożnie inaczey y Tamy ſam.*

Diverſio, Podkarm, Wſtąpienie.

dīverſitas, *Rożność, rożnienie.*

Diverſito as. Skłaniam ſię 2.

Diversītor oris. Gość 2. Przychodźień, Goſpodarz 1.

diverſor, *aris, Stoię goſpodą.*

diverſor, *oris. Przychodźień, gość 2.*

diverſōrium diversōriŏlum, *Goſpodá 1. 2. Skłonienie, Wſtęp, 3. Podkarm.* **Herberg.** *Mutandus locus eſt, & diverſoria nota H. ſyn.* Hōſpĭtium dŏmus.

dīverſorius, *Wſtępny 3. Gośćinny 2.*

dīverſum, *Ná przećiwko 1. tam y ſam.*

dīverſus *Rożny rozmáity. & ſub Oſobno* **Abgewendet/ verſchieden.** *Diverſos ubi ſenſit equos, currumque referri,* Virg. *ſyn.* Diſsĭmĭlĭs, dĭſpar, vărĭus, dĭſcrĕpans, ălĭas.

dīverſus animi, *Nieſtateczny.*

dīvertĭcŭlum, *Uſtronnie, Wyboczenie, Odſtąpienie 2. Skłonięnie 1. Zſtępowánie 2. Ućieczká 1. Wſtęp 5. Goſpodá poſpolita, śćieżká, Odnogá morſka, Wymowká,* **Ein Wirthshauß am Weg gelegen/** *In diverticulum biviis nec pluribus anceps,* Pr. *ſyn.* dīvērsōrĭum, *vel.* sēmĭta, trāmes.

dīverto, *Zſtępuię 2. Skłániam ſię, 2. Stoię goſpodą, rożny ieſtem, Odſtępuię od rzeczy, wſtępuię 2.* **Abkehren.** *Caſtaliam molli divertitur orbita clivo,* Virg. *ſyn.* Dē *v.* ĕx vĭa dēflēcto: ălĭo flēcto, ĭter fĕro: alĭo fĕtor *vel. Hoſpitor.*

dīverior, *Wſtępuię 2. ſtoię Goſpodą.*

dīvēs, ĭtis. *Omne divitior, Bogáty,* **Reich.** *Dives agri, dives pecorum, ditiſſimus auri* M. *ſyn.* Lŏcŭples, ŏpŭlēntus dĭtĭſsĭmus, prædīves. *phr.* Dīvēs ŏpum, ŏpĭbus, dīvitiis ăbūndans, ăffluens, pŏtens, sŭpērbus. Quem mūltæ cōmĭtāntur, ŏpes. Dĭtĭſsĭmus ăgri. Lārgus ŏpum. Dĭves pŏsĭtis ĭn fœnŏrē nūmmis. Quō nōn dĭtĭor ălter. Crēvĕrat ăggĕſtis jām dēnſa pĕcūnĭa nūmmĭs. Nĕc dŏmus ĭmmēnſas ărcta tĕnēbat ŏpes, ĭngens ărgēnti pōndus ĕt aūri pŏſsĭdet, ĭntăctis ŏpŭlēntĭor Thēſaūris ărăbum ĕt dīvĭs indĭæ. Aūro dīves ĕt ŏſtro. Dīvĭtijs ĕt mūlto ſplēndĭdus aūro. Dīves ŏpum, dīves pĭctāi vēſtis ĕt āuri. Aūri cōngēſto pēndĕre dīves. Quām dīves pĕcŏris nĭvĕi, quām lăctis ăbūndans. Immēnſas nŭmĕrans ŏpes. Aūrĕa cui cūi ſūnt mĭlle tălēnta. Cūi ēſt fūlvi văſta mētālli Cōngĕrĭes ĭndŏcĭlis, paūpĕrĭem pări. Qui rēbus abūndat ŏpĭmis Cūi māgna mănent rūra. Dīvĭtĭis nŏſcēnda dŏmus. Mille mēæ Sĭcŭlis ĕrant ĭn mōntĭbus ăgnæ. Lac mĭhi nōn æſtāte nŏvum, nōn frĭgŏre dēfit. Mille grĕges illi tŏtĭdemque

que ārmēnta per hērbas ērrābant; ēt hūmum vīcīnīa nūlla prēmēbat. Tērram cēntum vērtēbat ăratris. Ille tĕnet cūlti jūngĕra māgna sŏli, Qui fōrtūnæ mūnĕre pōsſīdet. jăctat hăbet, nūmĕrat īmmēnſas ŏpes. Pōſsīdet rūtĭli cōngēſtos æris ăcērvos.
dīvexo, *Trapię,* 1. dīvi, *Niebieſcy*
Divĭdia, Niezgoda, przykrość 3.
Dīvĭdĭcŭlum. Rurmuſowa ſkrzynia.
dīvĭdo, *Dźielę 1. 2. Dwoię, rąbam rozdáię,* Zertheilen/ *Dividimus muros & mœnia pandimus urbis.* Virg. *ſyn.* Sēpăro, disjūngo, dīſtrăho, dīſtīnguō, pārtĭor, dīſpērtĭor dīſtrĭbŭo īn pārtes sēco, dīſsēco, frăngo.
divido diem, *ſub, Trawię czas.* (*częśći.*
divido artuatim membratim, *rozbieram ná*
dividor, Rozſtáie ſię *dividua idem dividia.*
dividuitas, Dźiał, dividus Oſobny 1.
dividuum facio, *Dźielę* 1.
Dīvĭduus, Rozdźielny *1. 2.* Poł, *Połmieśiącá.*
dīvīna, *ſubſtant, Wrożká 1.*
divīnăcŭlus, Wieſzczek 1. Wrożek.
divinans, W*ieſzczy,*
divinatio, *Wieſzczbá 1. Práktyka 1, Wrożká*
divinationis ars, *Wieſzczbá.*
divine, *Boſkiem zrządzeniem,* Wybornie.
divinipotens, Czárownicá, 1.
divīnĭtas, *Boſtwo,* Gottheit/ *Divinitatis vim coruſcantem capit.* (Jamb) *ſyn.* Dĕĭtas, dīvīnum Nūmen: Dĕı mājĕſtas.
divinitus, *Z niebá, Boſkiem zrządzeniem, wybornie.* Anſz Gott/ --- *Quia ſit divinitus illis.* Virg. *ſyn.* ĕx Dĕo cælĭtus.
dīvīno, *Prorokuię, Wieſzczę 1. Zgadnąć, zgádni mi,* Errathen/ wahr ſagen/ *Ut divinatas auferat augur opes* Ovid. *ſyn.* Vātĭcĭnor, āugŭror, cōnjĭcio, prædīco, īs hārĭŏlor, *v. Au,* (*guror.*
dīvīnum, *Boſtwo.*
divinus, *adiect. Boſki, Zacny, Wyborny, Wieſzczy.* Göttlich. *Atque deinde canit divino ex ore Sacerdos.* Ovid. *ſyn.* Dīvus, Dīus æthĕrĕus, cælĕſtis *phr,* Cœlō dīmīſsus āb ālto Dīvīna ſtīrpe crĕātus, Sătus, crētus, gĕnĕrātus, sānguīne Dīvum. Qūi gĕnus dūcit ŏlympo,
Dīvum cērtīſsīma prōles īgnĕus ēſt īllis vīgor ēt cœlĕſtīs ŏrigo.
divinus, *ſubſt. Práktykarz, Wieſzczek, wrożek.*
divīſio, *Dźiał.*
divisis temporibus *Tedy owedy,*
diviſor, *Dźielcá, Przedźielacz, Zakupnik 4. Kraycży, Sodąmczyk,*
dīvīsūra, *Przedźiał.*
divisus, *us &* diviſio, *Dźiał,* Getheilt/ *Et penitus toto diviſus orbe Britannos.* Virg. *v. ſupra Divido.*
dīvĭtiæ, *Bogáctwá,* Reichthumb. *Divitiis homines, an ſint virtute beatı.* Hor. *ſyn.* ŏpes, fōrtūnæ, cōpĭæ. găza, nūmmi, thēſauri, pĕcūnĭa, aūrum, argēntum. *epith.* mīſĕræ, rēgāles, invīdĭōſæ māgnæ pĕrĭtūræ mŏlles, grātæ, nĕfāndæ. *phr.* aūri ārgēntique tălēnta. Magnum, *vel.* īngens aūri pōndus. Cēnſus īngēntes. Rēgāles găzæ. Cūnctārum, cōpĭa rērum. Māgna mētālli cōngĕrĭes, ēffŏdĭūntur ŏpes, īrrītāmēnta mălōrum. ēt tūrpī frēgērunt ſæcŭlā lūxu. Dīvitĭæ mŏlles. Cūm māgnis ŏpĭbus dŏmus āmpla nĭtēret, Nēc mē rēgna jŭvēnt, nēc Lydĭūs aūrĭfer āmnis, nēc quās tērrorum sūſtĭnet ŏrbis ŏpes. Crēſcit ămor nūmmi quāntum īpſa pĕcūnĭa crēſcit. Vĕtĕrēs tēllūre reclūdit, Thēſaūros, ignōtum ārgēnti pōndus ēt aūri, īmmēnſas dīves hābēbat ŏpes. Hūncce lĕves nōn cōmĭtāntur ŏpēs. Mĭhi mūnĭficas pārca nĕgāvīt ŏpes. Nōn ŏpĭbus mēntes hŏmĭnum, cūræque lĕvāntur. Dīvĭtĭas ălĭus fūlvo sĭbī cōngĕrat aūro, ēt tĕnĕat tūlĭt aūri, ārvăque sī paſcant pīnguĭa mīllē bŏves. Quidve dŏmus prodeſt Phrȳgĭis īnnīxa cŏlūmnis, Aūrătæque trābes marmŏrĕumque sŏlum. *vide pecunia & Regia.*
Divitatio Bogacęnie, divito as. Bogácę.
dīum. *Podniebienie, de gente ſub dio moreris.* (Jāmb cum ſyllab,
Divo as Kanonizuię, divolvo. *Rozważam 1.*
divorſum, Tam y ſam.
dīvortium, *Rozrożnienie, rozwod, rozbrat, rozchodzenie, roztánie dręg, Przedźiał, śćieſzká, odnogá morſka.* Ein Eheſcheidung. --- *In gemini ſpargit divortia pontis* Luc.
Divorto, idem diverto.

diūrēticus, *Gr. Urynę rufzaiący.*
diurni commentarii, *Kśiąſzki pamiętne,*
Diurno. Zyię długo.
diurnum, *Robotá dźienna, Obrok, Dźiennik 1, Kśiąſzki pámiętne, Dyurnał, Zebránina.*
diurnus, *Dźienny 1.*
Dīus, *Boſki, Dzienny 1. Wyborny,* Göttlich.
---*Quas ipſa decus ſibi dia camilla,* Virg. *ſyn. v. Divinus.*
Diutile diutinè, diutinò. Długo 1.
diūtĭnus diurnus, *Długi 1.* Langwirig. *Poſtquam vapor diutinus.* (Jamb. Dim.)
diūtiùs, *Dłużey.* Längere Zeit. *Fortunæque velit meminiſſe diutiùs oro F.*
Diutulè, diuturnè, *Długo 1.*
diūturnĭtas, *Długość.*
dīvulgatus, *Spoſpolitowány.*
divulgo, *Rozgłaſzam Wydaię kśięgi,* Gemein/ offenbahr machen *divulgata vetus ad cælum gloria fertur.* Lucr. *ſyn.* Vūlgo, ēvūlgo, pērvūlgo.
Dīvus, *Boſki, świety 3. Kanonizowány.* Ein Heiliger. *Accipit & numero divorum altaribus auget.* Virg.

D O

Dō, *Daię Dáruię, Dáię znáć, Dozwalam, Dopuſzam, Podáię Przyznawam Przymuię Powiádam, Stáwiam Czynię Day mu pić, Wydáię 4 vidè & ſequentia.* Geben/ ſchencken. *Sic ego do pœnas artibus ipſe meis* Ovid. *ſyn.* Dōno præbĕo, trĭbŭo, lārgĭor, ĭmpērtĭo, ĭmpērtĭor, *vel* cōmmītto, māndo, trādo, *vel* sŭppĕdĭto, *vel* pērmītto, cōncēdo. *v. Dono as.*
do aditum, munio aditum. *Przyſtęp daię.*
do ad languorem, *Mdlę,* do ad remum, *Skázuię 6.* do animam. *Umiéram.*
do anſam, *Nápomykám,* do artem magiſterio, *Uczę.* do crepitum fragorem, *Trzeſzczę.* do exitio, *Wniwecz obracam, Zatracam.*
do filiam nuptum, in nuptias, in matrimonium, *Wydáię corkę.*
do frena, *Popuſzczam 2.* do incrementum, *Przmnażam,* do in mandatis, do mandata *Roſkázuię 3.*
do in manum, *Potykam co, Przedárowáć.*
do in ſplendorem, *Poleruię.*
do iuſiurandum, *Przyśięgam.*
do legatis curiam, ſenatum, *Słucham poſłow.* do locum, *Uſtępuię komu, Umykam ſię, 2.* do manus *Poddaię ſię.*
do me in pennas, *Ulatam.* do nomen. *W piſuię,* do novitatem, *Odnawiam.*
do operam, *Robię* do operam aſſiduam, *Pilnuię 1. 2.* do operam præceptori, *Uczę ſię.* do cauſam, *Odpoczywam komu,* do præcepta, *Uczę;* do precibus *Uprośić ſię dáię.* do ratem fluctibus, *ſub Puſzczam ſię na ſzczęśćie,* do ſpecimen, *Pokázuię ſię.*
do ſymbolam, *Składam ſię:* do tranſitum, *Uſtępuię komu, Przepuſzczam 1.* do vĭtio, *Winuię,* do utendum, *Pożyczam 1.* do uxorem, *Zęnię.*
Do, per Aphæreſin, i domum ſub Dom 1. & Do domu.

D O C

Dŏceo, *Uczę, Dowodzę, Oznámuię.* Lehren/ *Expediam, & paucis, animos adhibere, docebo.* Virg. *ſyn.* ēdŏcĕo, ōstēndo. mōnſtro, īndĭco *vel* īnſtrŭo, ērŭdĭo, *phr.* ārtĭbus īnſtĭtŭĕre, īnſtrŭĕre; īmbŭĕre, īnfōrmāre, ērŭdīrĕ, ārtes trādĕre. Sē præbēre māgiſtrum. Dāre præcēpta. dŏcŭmēnta. Tūm quōs ād ſtŭdĭum ātque ūsum fōrmabis āgrēſtem; īlla etĭam ſtāntes rādĭo pērcūrrĕre tēlas ērŭdĭĭt. ūnum Trĭtōnĭa Pallas ēdŏcŭĭt, mūltāque īnsīgnēm rēddĭdĭt ārte. Phȳllĭrĭdes pŭērum cĭthāra pērfēcĭt āchĭllem. Sŏcĭos sĭmul īnſtrŭit ārmis īn patrias ārtes ērŭdĭēndus ĕrĭt. Hōrtāre, vĭāmque īnsĭſte dŏmāndi. Dūm făcĭes ănĭmi jŭvĕnum, dūm mōbĭlis ætas. Cārmĭna, fēci, ārtĭbus ūt pōſsēſsion rŭdĭs ēſse mĕis. Făcĭles jŭvĕnum ănĭmos, tĕnĕras mĕntes

mentes ad studium atque usum formare. Possum multa tibi veterum præcepta referre ut rudibus pueris monstratur littera primum per faciem, nomenque suum: tum ponitur usus. Tum conjuncta suis formatur syllaba nodis: Hinc verbis structura venit per membra legendi, Tum rerum vires, atque artis traditur usus, perque pedes proprios nascentia carmina surgunt, Singulaque in summa prodest didicisse priora: Quæ nisi constiterint propriis fundata elementis Quæ propere pueris dederint præcepta magistri effluet in vanum rerum præposterus ordo. *Manil.* atque animos molli contudit arte feros. Nunc qua ratione quod instat. Confieri possit, paucis adverte docebo.

Dochimus, Cic. Pes oratorius ex Iambo & Cretico constans, ut Reipublicæ.

docibilis, Poiętny, 1. docibiliter, Poiętnie.

docilis, *Poiętny 1.* **Lehrsam.** *Ex nobis geniti quoniam dociles imitandis.* Juv. *syn.* Disciplinæ *v.* doctrinæ capax. aptus ad artes *vel* facilis tractabilis, mitis. *phr.* Cereus in virtutem.

docilitas, *Poiętność,* dociliter, *Poiętnie.*

docte, *Uczęnie,*

doctiloquus, Uczony, **Scharffsinnig.** --- *Doctiloqui morietur Musa Maronis?*

doctor, *Náuczyćiel Doktor,* **Ein Lehrer.** *Doctor argutæ fidicen Thaliæ* (Sapph.) *syn.* Magister, præceptor *epith.* durus, blandus celebris. *v. Magister.*

doctrina, *Náuká 1. Uczęnie. ćwiczenie 1.* **Lehr.** *Doctrina pretium triste magister habet.* Ovid. *syn.* eruditio, scientia, documentum, præceptum, disciplina ars. *epith.* Senilis, laboriosa, honoranda, utilis, pulchra, insignis, *Phr.* utile doctrinis præbere senilibus aures.

doctrinæ liberales, *Náuki wyzwolone 1.*

doctus, *Uczony,* **Gelehrt/ wol erfahren.** *Doctor hic, aut est quia doctior. est locus uni.* Hor. *syn.* eruditus, peritus, haud ignarus non nescius. *phr.* artibus instructus. aonii gloria rara chori. Rerum fandique peritus Quem musæ studiis excoluere suis. Tritonia Pallas Quem docuit, multaque insignem reddidit arte. Quem casto erudiit docta Minerva sinu. Thestiadum decus immortale sororum Doctæ non ultima gloria turbæ. Qui ingenuas animum excoluere per artes.

documentum i documen, inis, *Náuka 1. Dowod 1. Przykład.* **Eine Vnterweisung/ Anzeigung.** *Et documenta damus qua simus origine nati* Ovid. *syn.* Præscriptum, præceptum, monitum.

docus, *m. Gr. Pochodnia.*

dodecatemorion, *Gr. sub Części cáłey rzeczy.*

dodecatheon, *vel* dodecatheos herba, *Dwunástnik ziel.*

dodra *è Gr. Polewká 2.*

dodrans, *tis m. Dźiewięć części sub Części cáłey rzeczy, & Trzy ćwierći. & sub Kieliszek.*

dodrans pedis, *Piędź wielka.*

dodrantalis, *Piędźisty, Trzy ćwierćiowy.*

doga, Kadź. dogarius, Bednarz ibidem.

dogma, *Gr. Wyrok 1.* **Ein Erkantniß/ Gesetz.** *dogmata si sequeris, talis ut esse velis.* M. *syn.* Placitum, decretum, sententia, scitum, *epith* Certum, clarum, perspicuum, constans. receptum tritum. vulgare, nobile, antiquum.

DOL

dolabella, *Toporek 1. śiekierká.*

dolabra, *Topor, Oskard. śiekierká.* **Ein Schaab/ Hobel.** *Silentus pigra monitus castra dolabra.* Juv. *syn.* ascia, securis.

dolabrata securis. Oskard.

dolamen sub Rzezánie, dolatorium, Hebel.

dolenter, *żáłośnie Bolesno.* **Schmertzlich.** *Post Phaetonthæos vidisse dolentius ignes.* Ovid. *syn.* Mœsto, tristius, cum gemitu.

doleo. *Boleię 1. 2. żałuię 1. Smęcę się Gryżę się, żáłosny iestem, Niemogę 3.* **Schmertzen. haben.** *Aut doluit miserans inopem, aut invidit habenti.* Virg. indoleo, gemo, ingemo, *v. Queror. phr.* Doloribus uror, crucior, vexor, angor, agitor, premor, urgeor, torqueor, conficior, maceror, indulgere dolori. Nec corpus querulo nec mens vacat ægra dolore. Curisque ingentibus æger, spem vultus simulat, Mens hebetata malis torpet. Confecta,

fēcta dŏlōre. Fūnĕrĕas spĕctat languĭda vĭta făces. Tăcĭtum nūtrīt tūb pĕctŏre vūlnus, Ille dŏlet vere, quī sĭne tēste dŏlet, Mēmbra vĭgor liquit mōrs ūngvĭbus immĭnet ātris! v. dolor.

dolet mihi, Zal mi, Boli. (drożdżach.

dŏlĭāre vinum, Wino młodę 2. Wino ná-

doliarii, Beczkowy. Kufny, Opukáły, & subOpiły

dŏlĭārium, Piwnicá 1. dōlĭārius, Bednarz,

dŏlĭchodrŏmus, Gr, Záwodnik.

dŏlĭŏlum, Peczułká, dŏlĭto as, Boli mię,

dŏlītus sub Ryty, dōlĭum, Beczká, Kufá. Kło-dá 2. 3. Połkufek, Fáſá. Stągiew. Ein Weinfaß, dummodo purpureo spument mihi dolia Baccho. Prop. syn. Cădus epith. ĭnāne, spūmans. dūlce, fictĭle, căvum, rīmōsum āmplum, căpax, prŏfūndum. phr. ēxūndant pīnguī, spūmāntĭa dōlĭa mūsto, In căva lĕthĕas dōlĭa pŏrtat ăquās. Pūrpūrĕo spūmant tĭbi dōlĭa mūsto v. Cadus.

dŏlo, as, ćieſzę drzewo, Głádzę, Strugam. Hobeln. Non sum de fragili dolatus ulmo (ph.) syn. Lævĭgo, cælo, sculpo.

dŏlon, ōnis, Gr. Gránat 1. żagiel 1. vide & Pugi-nał. Ein Stab/dar innen ein Degen verborgen. Pila manu, sævosque gerunt in bel-dolones, Virg. epith. Tĕres, dūrus. sævus, vălĭdus.

dŏlor, ōris Bol, żal. Schmertz/ Kummer. Nulla fides damnis, virisque doloribus adsit. Hor. syn. Mœror. ăngor, trīstĭtĭa, crŭcĭātus, ærūmna. epith. Crūdēlis, mœstus, īnfēlix, sōllĭcĭtus, fĕrus, ŭlŭlāns, răbĭdus, āsper, īntēstīnus mălus, ārdēns. crūdus vēsānus īndomĭtus, gĕmĕbūndus, flēbĭlis, īmpătĭens, pērvĭgil, fūnĕrĕus ĭrrĕquĭētus, vĭgil phr. Lōngi tŏrmēnta dŏlōris. Stĕtit acri fĭxa dŏlōre. Sūbĭto mēntem tūrbāta dŏlōre Hīc Vĕnus īndĭgno ănāti cōncussa dŏlōre. Dūris dŏlor ōssĭbus ārsĭt. Fūrĭtīma dŏlor dēlāpsus ăd ōssa. Prēmit āltum cōrde dŏlōrem. Gĕmĭtūsque dŏlōrem tēstāntur. Nōstro dŏlŭīsti sæpe dŏlōre. Tum vero ēxārsit jŭvĕni dŏlor ōssĭbus ingens. Terens, cōnfĭcĭens, măcĕrāns, mŏrdens ărrōdens. ēxedens, lăncĭnans, ēxcrŭcĭans præcŏrdĭa ănĭmos. & cŏrpŏra cūrāns sūmē ănĭmōs nĕc tē vēsāno trāde dŏlōri. His dictis cūræ ēmōtæ, pūlsūsque părūmper cōrde dŏlor trīstis. Sūbĭto ōmnis de cŏrpŏre fūgit. Quīppe dŏlor. Nĕc dūm ĕtĭam caūsæ īrārum sævīque dŏlōres ēxcĭdĕrānt ănĭmo, īnfāndum Rēgīna jŭbes rĕnŏvāre dŏlōrem. ēxplētur lăchrȳmis, ēgĕrĭturque dŏlor. Nūnquam tĭbi caūsa dŏlōris hæc ĕrit. Nĕc fīnīre lĭcet tantos mĭhi mortĕ dŏlōres Quĭd me ālta sĭlēntĭa cōgĭt rūmpĕre, ĕt ōbdūctum vērbis vulgāre dŏlōrēm O! ĕgo nĕ possim tāles sēntīre dŏlōres, v. Luctus.

dolor articulamentorum, articularis articulorum, Łamánie w ſtáwiech.

dŏlōsē, Zdrádliwie Chytro.

dŏlōsus, Zdradliwy Chytry, Listig. --- Mulier si forte dolosa. Hor. syn. Fāllax, āstutus, călĭdus caūtus văfer.

dolum, confingere, consuere struere, Sztukę ſtrojć.

dŏlus, Zdrádá Sztuká 5. Ein List/Betrug. Ex templo dolus. infandum, patefactus ad auras Virg. syn. fraūs, āstus fāllācĭa āstūtĭa, īnsĭdĭæ. Mēns sĭmŭlāta. Fĭctum pĕctus, epith. cāllĭdus cōmpŏsĭtus fĭctus īnŏpīnus, ābdĭtus mĕtŭēndus, pērvĭgĭl, văfer, secretus, fālsus, fāllax, vĕrĭus lāscĭvus, bĭlīngŭis, nŏctūrnus, āt mĭhi fāllācēs tūm pătŭēre dŏlī. Nīl tăcĭto quæsīta dŏlo, vĭctōrĭa dūrat. Illa părat vărĭo cōrda tĕnēre dŏlo. Nūllum quĭppe nĕfas quod nōn vērsūta Tȳrānni Cāllĭdĭtas finxīsse qveăt, Sĕd cāllĭdĭtāte prŏtērva Prīncĭpibus. Rēgnīsque grāves indūcere cāsus. ēst Dĕus, ŏccūltos quī vetat ēsse dŏlos. v. Fallacia fraus.

DOM

dŏma atis Gr. Dom 1. Ein Dach. --- Supremo domate crescit. Sir.

dŏmābĭlis, Głaſkliwy.

dŏmātor, Uſkromićiel. Zwyćiężcá, Káwálkator, Ein Zahmer. Te duce non alias conversus terga domator. T. syn. Dŏmĭtor, dēbellātor, vĭctor

Dŏmĕfacta tellus Petron. i domita. subacta.

domestica prudentia, Goſpodárſtwo 1.

domestĭcātim. Po domach.

dŏmēstĭcus, adiect. Domowy 1. Chowány 2. Prywátny 2. Ein Haußgenoß. Ille ego convictor densoque domesticus usu. Ovid.

domesticus, subst. Domownik

dŏmĭcĭlium, Mieſzkánie 1. Osiádłość.

dŏmĭcanĭam Domowa wieczerza.

dŏmĭna, *Páni 1. Cesárżowa żoná*, Ein Herrin/ Frau. *Concurrunt trepidæ comites dominamque ruentem.* Virg. *epith.* Grāta, sŭpērba, pulchra fāllax, pŏtens. *phr.* Mĭhi nōn vīvo sŭpērba. Cōncŭrrunt trĕpĭdæ cŏmĭtes, dŏmĭnamque rŭēntem sŭscĭpĭunt.

dŏmĭnatio, *Panowánie 1. Jednowłádctwo, Swobodá* Herrschafft/Beherrschung. *Summa potestatum, simplex dominatio rerum.* Pr. *syn.* Dŏmĭnātus, ûs: dĭtĭo, pŏtestas, īmpērĭum, rēgnum. *v. Imperium.*

dominator, *Pan 1, 3.* Herrscher. --- *Postquam dominator Olympi.* P.

dominatrix, *Pani 1.* dŏmĭnātus, *ûs, Pánowánie 1.* *Dominicum, Kośćioł 2.*

dŏmĭnĭcus, *Pański 1.*

dominicus dies. *Niedźielá.*

dŏmĭnium, *Włáſność 2. Dźierżáwá, Bieśiádá, práwo* 1. *an pánowánie.*

dŏmĭnor, *Panuię*, Beherrschen/ gebieten. --- *Et victis dominabitur agris.* Virg. *syn.* Īmpĕro, rĕgo, præsum *phr.* īmpĕrĭo tĕnĕo, rĕgo, mŏdĕror, prĕmo, īmpĕrĭi fræna tĕnĕo. *v. Impero.*

dŏmĭnŭlus, *Pan 1*

dŏmĭnus, *Pán 1. 2. 3. 5. 8. Gospodarz 4. Bieśiádnik 4. Chlebodawcá Małżonek, Igrzysk sprawcá.* Ein Herr. *Romanos rerum dominos, gentemque togatam.* Vĭrg. *syn.* Rēctor, hĕrus. *epith.* Sŭpērbus, mītis, trĕmēndus ātrox *phr.* Nōs pātrĭâ āmĭssâ dŏmĭnis pătēre sŭpērbis cŏgĭmur. Vēndĭdit hic aūro patrĭam, dŏmĭnumque pŏtēntem īmpŏsŭit. quĭd dŏmĭni făcĭent aūsint cŭm tālĭa sērvī.

dŏmĭporta, żołw Domitio Uſkromięnie.

dŏmĭto, *as, Uſkromiam, Okrećić.*

domitor, *Uſkromićiel, Zwyćięzcá, Káwálkátor.* Ein Zächmer/Bändigmacher/. --- *Hominum domitorque ferarum M. syn.* Vĭctor, dēbēllātor, dŏmĭnātor, *v. Victor.*

dŏmĭtūra domitus, *Okrocenie,*

domitus, *ti, Chowány 2. Skromny 1.* Gezähmt. *Crescere jam domitis finito, &c.* Virg. *syn.* Dŏmātus: vĭctus, dēvĭctus, sŭpĕrātus, sŭbāctus, ēxpŭgnātus, dēbēllātus, sŭb jŭga mĭssus.

Domna, B. sub Cesárzowa.

dŏmo, *as Uſkramiam, Okroćić, & in Otręczam 2.* Zahm machen. *Non anno domuere decem non mille carinæ.* Virg. *syn.* Vinco, sŭpĕro, sŭbĭgo, dēbēllo dēvĭnco. *phr.* Sŭb jŭga mĭtto. Cŏmpēscĕre fræno. Pœnos Gāllumque sŭpērbum. Pŏpŭlōsque fĕrōces cōnfūndit vĭctor. *v. Vinco. Debello.*

dŏmuĭtio, *Wrácánie 3. Chod do domu.*

domuitionem do, *Rospuſzczam 1.*

dŏmuncŭla, *Domek.*

dŏmus, *ûs, Gr. Dom. 1. 2. 3. Hic domus Æneæ cunctis dominabitur agris.* Virg. *syn.* Tēcta, ædes, ātrĭa, līmen, pōrtĭcus, aūla, sēdes, Pĕnates lăres, pĕnĕtrālĭa: hŏspĭtĭum, căsa, rēgĭa, līmen. *epith.* cōnspĭcŭa, ārdŭa, īngens, ēxĭlis, ēxĭgua māgna, pūlchra, rēgĭa, ābjēcta, dēsērta, īncūlta. *phr.* Mĕdĭĭsque rĕsĭdent ædĭbus. Stābat in ēxĭgŭa māxĭmus æde Dĕus. ēt Dĕa mārmŏrĕa, cūjus īn æde sŭmus. Ædes ēmit ăper sĕd quās nēc nōctŭa vēllet, ēsse sŭas ădĕo, nigra vĕtūsque casa est. Sēpta tēcta dŏmōrum Sŭblīmĭbus ālta calŭmnis, Aūgūsti fāstīgia tēcti. *v. Regia, v. Casa.* Tēctis sŭccēdĭte nōstris. Nōstris sŭccēde pĕnātĭbus hŏspes. āpparet dŏmus. īntus, ēt ātrĭa lōnga pătēscunt. Tēctis mātres īngēntĭbus ērrānt. āst ŭbi jām pătrĭæ pērvēntum ād līmĭna sēdis, īllos pōrtĭcĭbus rēx āccĭpĭēbat īn āmplis Aūlāi īn mĕdĭo lĭbābant pōcŭla Bācchi. Sŭb tērra fŏdēre lărem. Rĕdĕūnt īn tēcta. Sine ŭllis hŏspĭtiis Fĭt strĕpĭtus tēctis, vōcēmque pēr āmpla vŏlūtant ātrĭa, ădĭtis ēffērt, pĕnetrālĭbus ignem. Hŏspĭtĭum āntĭquum Trōjæ, sŏcĭīque pĕnātes, īnhŏspĭta tēcta Tўrānni īngrĕdĭor. Gĕmĭtu tēctum ōmne rĕplēbat. ūnāque jām tōta stābat īn ūrbe dŏmus. Cūm sōlem nōndum prŏhĭbēbat, ēt īmbrem Tēgŭla. Dĭgnāre tŭos ăpĕrīre pĕnātes.

Domus Dei, *Kośćioł 2.*

domus cæmentitia, domus lateritio opere structa, *Kámięnica.*

dŏmuſcŭla, Domek.

DON

Donārium, *Dar, Záwieſzęnie 2. Kośćioł 2.* Eine Gaab. *Si tua contigimus manibus donaria puris.* O. *v. Donum.*

Donātārius, *in Cod: qui dono aliquid accipit.*
dōnātĭcus *Darowny.*
donatio, *Dárowánie*, Ein Geschenck/Gaab. *Longius ostendit culpæ donatio mitem* M. donatio propter nuptias donum nuptiale, *Wiáno.*
donativum, *Podatek.* 3.
donātum, *Dárowizni*,
dōnax, ăcis m. *Gr. Błyszczak ryba, Trzćiná* 1.
dōnec, *Poki. Az.* 1. Biß daß/ *Donec eris felix, multos numerabis amicos*, Ovid. *syn.* Dum quāmdiu, *vel* quŏad, & *Monosyll.* quŏūsque.
Dōnĭcum *Az.* 1.
dōno, *Dárnię. Obdarzám*, Begaaben/ beschencken. *Quem pater ipse Deum sceptri donavit honore.* Virg. *syn.* Do, trĭbŭo, largĭor, impērtĭor, ēlargĭor, *phr.* Dōno dăre, mūnĕrĭbus, dōnis cŭmŭlāre, ōrnāre, ŏnĕrāre. Nēmo ēx hoc nūmĕro mĭhi nōn dōnātus ăbībit. Quæ tĭbi quæ tālı rēddam pro cārmĭne dōna. Hōc sĭbi pūlchra tŭum fērri prōserpĭna mūnus īnstĭtŭit. Lætum āmplēxus ăcēstum mūnĕribus cŭmŭlat măgnĭs. Hāc tē nōs frăgĭli dōnāvimus ānte cĭcūtā. Mūltis ŏnĕravit līmĭna dōnis. Quōdvīs pēte mūnus ēt īllud mē trĭbŭēnte fĕres. Invītat prĕtĭis ănimōs, ēt mūnēra pōnit. extrēmum hōc mūnus mŏrĭēntis hăbēto. Nil tĭbi quod dēmus maiŭs hăbēmus ăīt. Cŭi dīves ĕgēnti Mūnĕra mūlta dĕdi. Hōc tĭbi quō pŏtŭi cōnfēctūm carmĭne mūnus. Prō mūltis ălĭis rēddĭtur offĭcĭis. Sīdōnĭo sūbvēctus ĕquo, quēm cāndĭda Dīdo ēsse sŭi dĕdĕrat mōnĭmēntum ēt pīgnus ămōris. Dōna dĕhinc aūro grăvĭa, sēctōque ēlĕphānto, īmpĕrat ād naves fēni, stīpatque cārĭnis īngens ārgentum. Tēxtīlĭbusque ŏnĕrat dōnis, āc tālĭa fātur, āccĭpe, ēt hæc, mănŭum, tĭbi quæ mōnŭmenta mĕārum sīnt, pŭer, ēt lōngum Andrŏmaches tēstēntur ămōrem Cōnjŭgĭs Hēctŏrĕæ, cape dona ēxtrēma tŭōrūm. *V. Donum Præmium*, & *Liberalis.*
dono civitate, *Przyimuię* 1.
dōnum, *Dar*, *Záwieszenie*, 2. *Nabne záwieszenie.* Ein Gaab Geschenck. *Et cur non alijs eadem dare dona licebit?* Ovid. *syn.* Mūnus mūnŭscŭlum, præmĭum. *epith.* grātum, accēptum rēgāle, splēndĭdum, ēxĭgŭum *Phr.* Vēstrā, īnquit, mūnĕra vōbis Cērta mănēnt. Dōmĭnām, quē pŏtēntem Sūpplĭcĭbus sŭpăra dōnis, āt tĭbī prima pŭer nūllo mūnūscŭla cūltu, ērrāntes hĕdĕras fūndet cūm băccare tēllus, ān quidquam nōbis tālī sit mūnĕre majus? adhūc ēt īnēnārrabĭle mūnus. Hæc tĭbi vir quōndam, nūnc frāter cāsta Nĕæra Mīttīt, ēt āccĭpĭas mūnēra pārva rŏgat. Nōn sī mūnĕrĭbus cērtes, cōncēdet Iōlās. Tĭmĕō Dānăos ēt dōna fĕrēntes. *v. dono.*

DOR

dŏrcas, ădis f. *gr. Sarn.* dorcēus. *gr.* *Pies łowczy.* dōris idis f. *gr. Czerwieniec* 2.
dōrmiens *Niebosczyk.* dōrmiens vigilo *Mżę.*
dōrmio, *Spię* 1. 2. *Płotę* 2. Schlaffen/ Ruhen. *Certatim tandem fessus dormire viator.* H. *syn.* Quĭēsco, dōrmīto. *phr.* Sōmnum Sŏpōrem cārpo, căpĭo, căpto, dūco, pēto. Sōmno frŭor, jăcĕo, prĕmor, sĕpĕlĭor. Sōmno sūccūmbo, īndūlgĕo. Lābor īn sōmnum, in sōmnos sōlvŏr, sōmno mĕmbra quĭēte. Dōplăcĭdam pēr mĕmbra quĭētem. Sŭbiit lūmĭna fēssa sŏpor. īn dulcem sōlvūntur lūmĭna sōmnum. Plăcĭdi căpĭēbat mūnĕra sōmni. Prĕmi grăvĭtāte sŏpōris. Dūlci dēclĭnat lūmĭna sōmno. Tōto proflābat pēctŏre sōmnum Plăcĭdæ dīmĭttēre mēmbra quĭēti. Hūnc sŏpor āltus habet. Dărē cŏrpŏra sōmno. Plăcĭda lāxāre mēmbra quĭēte. Rēquĭēscēre lēcto. Lūmĭna cum plăcĭdo vĭcta sŏpōre jăcent. Sic dant sŭa lūmĭna sōmno. Blanda quies fūrtim vĭctis sūbrēpsit ŏcēllis, & cădit amēnto lāngvĭda facta mănus. Prīma quĭes ădĕrat, cūm cūris fēssa dĭūrnis pēctŏra sōmnus hăbet, ēt cum tē fūsco sōmnus vēlavit āmĭctu: fēssis ŏcŭlis mūlcentem ādmīttērē sōmnum. Sōmnō lūmĭna vĭcta dĕdī. dānt cŏrpŏra fēssa sŏpōri, ātque ōmnes părĭtērque sĭlent, rărĭterq; quĭēscūnt. Nēc pūdor in stĭpŭla plăcĭdām cēpisse quĭētē. Nēc fœnū căpĭti sūppŏsŭīsse sŭo. Nōx ĕrat, & vīno sōmnū făcĭēnte jăcēbant. Cŏrpŏra dīvērsis vĭcta sŏpōre lŏcis. Vēsta jăcet plăcĭdāmq; căpit sēcūra qdĭetem. Cīrcūmfūsa rŏsis, nīgrōque rēcūmbit ămōmo. Dōrmit & īn plūma pūrpŭrĕōque tŏro. Sōmnūmq; pĕtēbat. Sēcūrus vărias, dūx grĕgis īnter ŏves. Nōx ērat; & tērris ănĭmālia sōmnus hăbēbat, in tānto frēmĭtu

cūn-

cūnctis sīne fīne jăcēbat Sōpītus vēnis & īnexpērrēctus ăphīdas, Nōx est dáta cætĕra sōmno. Cūm păter īn rīpa gĕlĭdīque sūb æthĕris āxe procŭbŭit, sēramque dĕdit per membra quĭētem. Plăcĭdumq; pĕtīvit. īnfūsus mātris grĕmĭo pēr mēmbra sŏpōrem. Cætĕra per tĕrras ŏmnes ănĭmālĭa sŏmno. Lāxābant cūras, & cōrda ŏblīta lăbōrum. Tūm mē confēctum cūris sōmnōque grăvātum īnfēlix hābŭit thălămus prēlsitq; jăcēntem dūlcis & āltă quiēs. Pāssīm vīno sōmnōque pĕr hērbam cōrpŏra fūsa vĭdēnt. Lūmĭna cūstodis sūccūmbĕre nēscĭa sōmno. *v. Somnus*

Dormitatio, Drzymanie.

dōrmĭtātor, *Ospáły, Drzymiący, Zmyślacz.*

dōrmĭtĭo, *Sen 1.*

dōrmīto, dormiturio, *Drzymię, Sypiam, Nie dbáły iestem.* Schlä ffen/ *An dormitabo, aut videbo tristia mœstum, S.*

dōrmītōrium *subst. Sypialnia.*

dōrmītōrĭus *Sypialny.* dōron. *gr. Dłoń miárá.*

Doronicus, sub. Serdecznik dorsuale. Deká. dorsālis, Grzbietowy,

dōrsum, *dorsus, masc. prisce Grzbiet 1. 2. Tył dorsŭōsus Grzbiećisty, Wydatny, Gorzysty*

dōrum, *gr. Dłoń 2.* dŏrўonion, *gr. Strzały ziele.* dŏrўpĕtron, *gr Jeżyczki śiwe.*

dŏrўphŏrus, doryphorēma. *gr. Halabárdnik.*

DOS

dōs, *tis. f. gr. Posag. Przymiot, 2. Sprzęt* Morgengaab/ Heyrathgerfunning. - - - *& numeras in dote triumphos. M. epith* Pătērna, mātērna, grāndis, jŭgalis, dīves, āmpla *phr.* Rēgnum dōtale rĕlĭquit.

dŏsis, *is gr. Dozys.*

dōso, ōnis. *Latina forma à dabo. vel doson Dosontis ex Græco Futuro, daturus. Obiecownik.*

dŏssŭārius, *adiect. Ciężárowy. Robotny.*

dŏssŭārĭus, *subst. Tragarz. dossum Grzbiet.*

dōtalĭa dona dōtalitia, *orum. Wypráwá,*

dōtalis, *Posagowy.* Das zu dem Heyrathgep ennung gehört. *Est mihi fæcundus dotalibus hortus in agris.* Ovid.

dotalitium, Wiano, dōtatus, *Obdarzony.*

doti dico, promitto, dotis nomine do, *Zápisuię Wyposażam, Daię záposag, W wianie* dōto, *as. Wyposażam. Obdarzam, Nádáię.* Aussteuren. *Sangvine Trojano, & Rutulo dotabere, virgo.* V.

D R

drāba, *gr. Rzeżucha Turecka.*

drāchma, *æ. gr. Dragma 1. 2. Poczworny grosz, & in Uncya (chwá.*

drāchmālis, sub Dragma 2 drachmalis usura Li-

drăco, *Smok, Wąż 1. Chochot, Latoorśl winna. & pro Ceto: Ezechiel. 32.* S. *Cornel. à Lapide.* Ein Drach. *Aut hæc Massylæ poma draconis erant.* Pat. *syn* Sĕrpēns, ăngvis *epith.* īmmānis, īnsōpītus sævus, ālĭger, măcŭlōsus, hōrrĭdus, fĕrus pērvĭgil, crūdēlis, ātrōx, trūx, cærŭlĕus, fōrmīdābĭlis. *phr.* Prīma tĭbi ut flĕxi tōrquētur spira drăcōnis. Vĭdĭmus īmmānī spĕcĭe, tōrtūmq; drăcōnem tērrĭbĭlem. Dīstōrtos nēxus sĭnuat qui cōrpŏre lōngo. *v. Serpens.*

drăcōnarĭus, *Chorąży 1. (mień.*

drăcōnītes, dracontias, *æ. m. gr. Smoczy ká-*

drăcōntĭum. *Wesz wodna.*

drăcōntĭum majus. *Wężownik 4.*

drăcūncŭlus, *sub. Smok, Jaszczor rybá.*

drăcuncŭlus hortensis, *Torun ziele.*

drăcūncŭlus major, *Wężownik.*

dragma, *tis, gr. Garść 2. 3. Wiązanká.*

drama, *tis, gr. Akt 1.* Ein Schauspiel. *Novum recusat drama, quippe servile.* (Scaz) *Drama, vel Dramaticum Pòëma est, in quo solæ personæ loquuntur, Pòëta tacet.*

drăpĕta, *æ. m gr. Zbieg 1.* drăpētĭnda, *æ. gr. Zmrużek gra.* Draucus, *Sodomczyk.*

drensant Cygni sub Łabęć.

drĕpanis, *idis. vel idos, f. gr. Grzebieluchá.*

drindit mustecula sub. Łaśicá.

drŏmas, *adis, f. gr. Drabarz, Wielbłąd, Pies prędkonogi.* drŏmĕdarius, *Drabarz.*

drŏmōn, *onis, m. gr Łodź, & parvus cancer.*

drŏpăcismus *g. Włosow wyrywanie.*

drŏpăcista, *m. gr. Obrywácz*

drōpax, ăcis, *m. gr. Włosow wyrywánia maść* drosca, *drosta, Drost. Drungarius, B. Połkownik. drungus, B. Połek.* drudpa, *Oliwká.*
dryītes, *a. m gr. Kámień drzewny.*
dryŏphŏnon, *gr. Rzezucha Turecka.*
dryŏphȳta, *v. dryophytes, oes adiect.gr. żábá drzewna.*
dryŏptĕris, *f. gr. Strusie pioro, ziele.*
dryos hyphear, *gr. Jemiołá.*

D U

dua pro duo. Dwa, dua pondo, Dwa funty.
dualis, *Dwoykowy. dubēnus 1. dominus priscū. Pan 1.* dubie, *Wątpliwie. dubiēnus, dubiosus, dubitativus, dubitabilis, Wątpliwy.* dubiĕtas, *Wątpienie. dubito as, priscum, wątpię.*
dŭbĭtānter, *dubitatim, Wątpliwie.*
dŭbĭto, *Wątpię,* Ociągam *się.* Zweiffelen. *Et dubitamus adhuc virtutem extendere factis.* Virg. *syn.* āmbĭgo. flūctŭo, hærĕo. īn dŭbĭo sum, vērsor. Mēns īn cōntrārĭa fērtur. Sæpe mĭhi dŭbĭam trāxit sēntēntĭá mēntem. Mēns hæret īn āmbĭguo. Mēns, ănĭmus hæret, pendet. Mēns dŭbĭis pērcŭssa Păvet. ănĭmus stat īncērtus. Quid sĕquar, īn dŭbĭo ēst ānceps æstus īncērtam mēntem răpit ut vīdīt vūlgi vărĭare lăbāntĭa cōrda. Mēns tĭtŭbat: pārtes fērtur in ōmnēs Spēque tĭmor dŭbia spēsq; tĭmore cădit Nēc sum ănĭmi dŭbĭus, vērbis ea vīncēre, māgnum quām sit, Pēctŏra sēnsus vērtuntur vărĭi. ănĭmo īncērto, dŭbio flūctŭare mūtāre. Quo fĕrar īgnōro. Nōn hăbet ēxāctum quid ăgat; ēt lĭbet, & tĭmĕo; nēc ădhuc ēxācta vŏlūntas est sătis, īn dŭbĭo pēctŏra nōstra lăbant mŏdo vūlt tēntāre pŭdētque; & cŭpit ēt quid ăgat, nōn īnvĕnit: utque sĕcūri saūcĭa trābs īngēns, ŭbi plāga nŏvīssĭma rēstat. Quō cădat, in dŭbĭo ēst, ōmnĭque à pārte tĭmētur. Sīc ănĭmus vărĭo lăbĕfactus, vūlnĕrĕ nūtat. Huc lĕvis ātque īlluc mōmēntoque sūmit ŭtrinque. Mēns īncērto flŭĭtans ērrōre văgātur. Lăbāt āmbĭgŭo spēs mĕa mīsta mĕtu. Heu quid ăgat; vărĭo nēquīcquam flūctuat æstu. *v. Curis angor.*
dŭbium, *Wątpienie wątpliwa rzecz,*
dŭbĭus, *Wątpliwy 1. 2. Niepewny, Niestáteczny, Nie dobry.* Zweiffelhafftig. *Sæpe mihi dubiam trahit sententia mentem. Claud. syn.* īncērtus, āmbĭguus, āncēps, vărĭus, sūspēnsus, ānxĭus. *phr.* dŭbĭis āffēctĭbus ērrans. Mēnte lăbans, ēxĭtus in dŭbĭo ēst Rūmor īn āmbĭgŭo est. ut stat, & īncērtus qua sit sĭbi nēscit ĕūndum, cum vĭdet ēx ōmni parte vĭātor ĭter. Dīcam ĕquĭdem, nēc te suspēnsum nāte tĕnēbo. Tuque in dŭbĭis nē dēfice rebus. Nūnc ădĕo quæ sit dŭbĭæ sēntēntĭa mĕnti ēxpĕdĭam. Aūctor īn īncērto est. Dŭbia mārtis ălĕa, & pēndēbat adhuc bĕlli fōrtūna, dĭūque inter utrūmq; vŏlat dŭbĭis vīctōrĭa pēnnis. Nĕscia quem mănĕat tānti vīctōrĭa rēgni, *v. Dubito.*

D U C

dŭcālĭs, *Hetmański, Kśiążęcy.*
ducatio, 1. ductio, Prowádzenie.
dŭcator, ducatrix, Prowádźićiel,
ducatus, ti. B, Dukat.
dŭcātus, *ûs, Powod 1. Hetmanienie, Kśięstwo Hetmańsłwo.* Ein Hertzogthum. *At vos signifero qui talia vota ducatu.* A.
duce 1. *duc sub Prowádzę 3.* dŭcenārĭus, *adiect: Dwásetny.* dŭcēnārĭus, *subst. Rotmistrz 1.* dŭcēntēsĭmus, *Dwusetny.*
dŭcēni, ducenti, *Dwieśćie,* Hundert. *Nam fuit hic vitiosus: in horas sæpe ducentas.* H.
dŭcēntĭes, *Dwieśćie kroć.* Zwey hundert mahl *Ducenties accepit & tamen vivit.*
Dŭcissa. Kśiężna. ducit colorem ŭva, *Zrzeię*
dūco, *Wiodę, 1. Prowádzę, 1. Prowádzę 1. 2. 4. 6 Wywodzę, Náwodzę, Hetmanię, Poymuię 1. Zwłaczam 1. 2. Przedłużam, Ciągnę 4. Robię 3. Kuię, Mam to zá, Gárdzę, Korzystam, Piię 1. Leię. Imam 3. Wypiiam, Idźie droga tam.* Führen/ *Ducite ab urbe domum, mea carmina ducite Daphin. syn.* Dēdūco, āddūco, ăgo, *vel* ēdūco, *vel* cōgĭto. *phr.* Dīc, ăge, dūc ad nōs, fas illi līmĭna Dīvum tāngere. *Pro Existimo,* (Virg. 10. Æneid) Tāntane me crīmĭne dīgnum dūxīstī? *Pro Volvo.* Virg. 6. Æneid) Sīc ĕquĭdem dūcēbam ănĭmo, rēbusque fŭtūrum. *Pro Contraho.* (Virg. 11. Eclog. 9.) Dūcēret aprīcis in cōllĭbus ūva cŏlōrem. *Pro Stringo.* (Virg. Æneid.) Aūxĭlĭum dūcto mūcrōne pĕtēbat..

dūco aërem, animam spiritum, *Oddycham, żyię*, dūco agmen, funem. restim, *Reywodzę*. dūco uxorem. *żenię się*,
dūco, *Lubię, Uwodzę się, Przystrzegam*.
ductābilitas, Powolność.
ductariè, Ciągnąć, Nie ochotnie.
dūctārius, *Ciągnieniu służący*.
dūctārius funis, *Liná, Windowe liny*.
ductilis, *Ciągły, Ciągniony, Kowány*. Leicht zu ziehene *Palmitis, hoc riguæ ductile flamen* (*aquæ* M.
ductim, *Pomału, Duszkiem*.
ductio, Prowádzenie 1. Windowánie.
ductio alvi, *Purgácya*.
ductītius, *Ciągły Ciągniony*.
ductio follitim, Wodzę 2. *Skodzę*,
ducto, *Wodzę 1. 2, Hetmánię, Zwłáczam 2. Szkodzę*.
ductor, *Prowádźiciel, Hetman* Ein Hauptmann. *Ipsis præcipuos ductoribus addit honores*. Virg. *vide Dux*.
ductor gregis, *Stadnik*. ductor ordinis. *Rotmistrz*.
ductus aquæ, *Cug wody*.
ductus, *ûs. Powod 1 Prowádzenie, Hetmánienie*.
ductus oris, *Twárzy kształt*.
dūdum, *Przed tym. Dawno* Vorlängst. *Ipsa egomet dudum Beroen digressa reliqui*. Virg. *syn*. Jām dūdum, jām prīdem, jam diu.
duella, sub Uncya, Skoéiec,
duellator, Waleczniк. *duelli, Ná woynie*.
duellica ars, *Woienna umieiętność, Zołnierska*
duellicus *Zołnierski, Waleczny*. Das zum Streit gehörig. *Et caput abscindit sic pugna duellica per te*: P.
duellis, Nieprzyiaciel 1.
duellum, *Poiedynek, Woyna*. Ein Streit zwischen zweyen Pūgna, certāmen bēllum *epith*. Fōrte, īncērtum, rābidum, īnsānum, dīrum, fŭrīōsum. *phr*. Qui tōr[illegible] aūsus fōrti cērtāre dŭello īra per īncērti glādios rūītū-dŭēlli. Vix tŭlērit dīri sītis īnsācīata dŭēllī.
duellus, Dobry 1. duīcensus, Mieszczánin nieprawy. duīdens, Dwoyzęby. duis. i, bis. Dwakroć. duis. i. dedenis, frequens apud Plaut. prisce duitas, Dwoyka.

Dulcācidus, sub Kwáskowaty. dulcè, *Słodko*.
dulcēdo. *Słodkość*. Süßigkeit. *Nescio qua præter solitum dulcedine læti*. Virg. *syn*. Svāvitas *epith*. Māgna, grāta jūcūnda, mīra blānda, svāvis, Mēllita, nēctŏrēa. *phr*. Lōci cāptus dūlcēdine mōlli. Nēctārēa dūlcēdīne lāctānt. Nēscio, qua nātāle sōlum dūlcēdīne cūnctos, dūcit & immēmores nōn sīnit ēsse sūi. *Ovid*.
dulceo, dulcesco, *Słodny*.
dulcia, *ium, vel orum. Miodownik, Łákośći*.
duciaria, *orum. Miodownik*.
dulciārius, vel dulciarius panis, *Márcepánnik, Piernikarz*. (*Słodki*.
dulcīcŭlus, *Słodźiuchny*. dulcifer, dulcifluus
dulcīlŏquus, *dulcioriloquus*, *Wdźięcznomowny* Der süßiglich redet. *Mollit dulciloqua canorus arte*. (Phal.)
dulcis, *Słodki, Przyięmny, Miły 1*. Süß-lieblich. *Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri* Virg. *syn*. Svāvis, mēllĕus mītis, nēctāreus *Metap*, jūcūndus. grātus, chārus, *vel* āmœnus
dulcis languide *Słodkáwy*.
dulcisonus Wdźięcznie brmiący. dulcitas. dulcĭtūdo, *Słodkość*. dulciter, *Słodko*, dulco, *Słodzę*
dulia, *Gr. Niewola, & sub Chwáłá Boża*.
dūlicè, *Niewolnicze*.

D U M

Dum, *Kiedy 2. Byle 1. Poki, Aż 1. że 1. Jedno 1. Jeszcze nie*. Dieweil/ so fern/ als. *syn*. Dōnec, *vel* quāndo, *vel* mŏdo, dūmmodo.
dum particula addititia. sub Sz.
dūmēctum, dumētum, *Ciernisko*. Ein Dornwald. *Ter centum nivei tondent dumeta juvencī* Virg. *syn*. Spīnētum, vēprētum, rūbētum. *epith*. Hōrrēndum hōrrīdum, flōrēns. *phr*. Quæ dūmēta cōl[illegible] hōrrēnda fēræ, āvia pāscēntes īnter dūmētā cāpēllæ.
dūmēsco, *Leśnieię dūmicŏla, Avieno, in dumo habitans*. Der in Buschen wohnet. *Caucaseas arces, & dumicolas arienos*. A.
dūmōsus, *Ciernisty*. Dornächtig. *Dumosa, pendere procul de rupe videbo*. Virg. *syn*. Spīnōsus, spīnĭfer. *phr*. Dumis, spīnis, rūbis plēnus, hōrrēns, āsper, *v. Spinosus*.

dūmus,

dūmus, *Ciernie.* Ein Dornheck. *Per juga. per sylvas, dumos & saxa vag tur.* Ovid. *syn.* Rŭbus. Dūmētūm, sēntes, vĕpres, spīnæ. *epith.* Hōrrĭdus āvĭus. ūmbrōsus, spīnōsus, vĭrēns, vĭrĭdis īmpērvĭus, spīnĭfer. *phr.* Sȳlva fŭit lāte dūmis, ātque īlice nigra hōrrĭda quām dēnsi cōmplērunt ūndique sēntes, āspĕra dūmis rūra tĕnent, *v. Rubus.*

dūntāxat, *Iśćie, Tylko.*

D U O

Duo. *Dwá.* Zwey. *Vel simulacra duo forsan duo dona fuêre.* M. *Sed par atque eadem cana duobus erat.* Mart.

duodĕcies, *Dwánaśćie kroć*, duodĕcim. *Dwánaśćie.*

duŏdĕcimus, *Dwánasty.* Der Zwölffter. *Duodecimo Turnus divinis occidit armis* V. A.

duŏdēnārĭus, *Po Dwánasty.* Das 12. in ihm hat *Quam duodenarius circumtulit. &c.* Ar.

duŏdēni, *Dwanaśćie.* duodenus, *Dwánostoletni.*

duodrētĭcies, *Dwadźieśćiá y ośm rázy.*

duŏdētrīcēsĭmus, duodetrīginta. *Dwádźieśćiá i ośm.* duŏdēvīcēni. *Ośmnaśćie.*

duŏdēvīcēsĭmus, *Ośmnásty.* *duonus, priscum Dobry 1.* duorum pedum semis. *Połtzećia.*

D U P

Dŭpla. *æ, Dwoynasobna winá* (*nierz.*

duplares armaturæ, duplarij, duplicarij *żołnierz podwoyny.*

duplāris, duplārius, *Podwoyny, & żołnierz*

duplāris numerus, *Cetno.*

duplātio, *Dwoynasobna winá.*

duplēx, *Dwoy, Dwoiáki, Dwoyisty, Wielki Chytry, Nieszczery 2. Miąższy.* Zwyfach *--- & duplicem geminis auroq; coronam.* Virg. *syn.* Gĕmĭnus, āmbo.

dŭplĭcatio, *Dwoystość, Powtárzánie, Dwoynásobna winá.*

duplicātò, *Wedwoynasob. Dwoiako 1.*

dŭplĭcātus, dupliciarius, duplicarius, *Podwoyny.* duplices, *adiect. Dwá,* duplices. *substant. Kśiąszki kámiennе.*

dūplĭcĭtas, *Dwoistość.*

duplĭcĭter, *Dwoiáko 1. 2.* Zweyfachtig. *Dupliciter, nam vis venti contrudit & ipsa.* Luc.

dŭplĭco, *as. Powtarzam, Przydáię 2. 3.* Zwyfach machen. *Nobilitas duplicatur, & impetus ille gravescit* Luc. *syn.* āddūplĭco, tōndūplĭco; gĕmĭno. cōngĕmĭno. *phr.* Sōl erēscēntes dūplĭcat ūmbrās.

dŭplio, *onis, Dwoyká, Dwoysobna wina.*

duplo, *as, Przydáię 2.*

dŭplo, *Wedwoynasob, & sub Weczwornasob, Dwá kroć.*

dŭplum, *Tyle dwoie, Dwoynásob, Dwá kroć.*

dŭplus, *Dwoynásobny, Dwoiáki, Dwa kroć.*

dūpōndĭārĭus, *Dwustopny, & sub Siedm pięniąszkow.*

dūpōndĭus, *sub Siedm pieniąszkow.*

dūpōndius, & semis, *sub Grosz, & Połtrzećia*

D U R

Dūrābĭlis, *Trwały 1.* Langwürig. *Quod caret alterna requie, durabile non est.* Ovid. *syn.* Dĭūtūrnus, stābĭlis mănēns, pērmănēns, cōnstāns. *phr.* Dĭu mănēns, dūrans. stāns, mūltos pēr ānnos pērmănens.

durābilitas Trwiłość. (*stradki.*

durācĭnus, *Trwárły 2. Twárdoskory, żimo-*

dūrāmen, *Twárdość. Rosochá, Gáłąska, Latorośl zastáwiona Látorośl winna. Lod.*

dūrāmēntum, *Rosochá, Gáłąská, Umocnienie, Látorośl,*

duras dabis, *Nieprzepieczeć się.*

duratè, *Pácyencya.* dūrāteus, *Gr. Drewniány.* *duratrix, sub Trwáły 1,*

dūrātus, *Stwárdniáły, Zátwárdźiáły, Okrzesány tr.*

dūrātus frigore, glacie, *Zmárły.* dūrè *Twárdo.* Durēsco, *Twárdźieię.* Erhärten. *Limus ut hic durescit, & hæc ut cera liquescit.* Virg. *syn.* īndūrēsco, cōncresco, āstrĭngor prēmor. rĭgeo. *v. Gelo.*

duri oris, *Twárdousty.*

Duricordia. Nieużytość. Zátwardźiáłość.
Duricorius, Twardoskory.
duritas, Twárdość, Surowość, Nieludzkość. Härtigkeit. Oblita terra duritatis hybernæ. (Seaz. syn. dūrĭties rĭgor, vel sævĭtĭa, crūdēlĭtas
dūriter, dūrĭùs, Twárdo, Surowie, Ostro, Nieprzyiętnie. Härtiglich. Duriter & duro terram pede pellere matrem. Ovid.
durĭtĭa, durities, duritudo, Twárdość, Twáłość, Zatwardzęnie, Nieużytość Surowość Upor. Härte. Ponere duritiem capere, suumq; rigorem. Ovid. syn. Dūrĭtas, rĭgor, sævĭties. crūdēlĭtas, bārbārĭes. epith.; ădămāntĭna. ăcērba, fērrĕa.
durĭtie spissari, Zátwárdźieć.
durĭtiem induo, idem & Odrętwieć.
durĭuscŭlus, Przytwardszy.
dūro, as, Trwam 1. 2. Stwardzam, Zátwárdzam. Wytrwáć. Hatten/ hart machen. syn. ĭndūro: āstrĭngo, cōnstrĭngo. prĕmo, gĕlo: fĭrmo, vel stō, mănĕo, pērmănĕo, dĭu mănĕo, stābĭlis, sum dĭūtūrnus. phr. ĭnde ŭbi pūbentes, călămos dūrāvĕrĭt æstus. Dūrāvĭtque ănimum, dēstĭtuitq; prĕces. Dēsērĭmus, sævōque gĕlu dūrāmus & ŭndis. pro Tolero. (Virg 1. Æn. Dūrāte, & vōsmet rēbus sērvāte sĕcūndis.
duror, aris, Mocnieię, Twárdzieię. Drętwieię.
dūrus, Twárdy, Nieużyty, Nielutośćiwy, Surowy 2. Nieludzki, Cierpki, Cięszki 2. Uporny, Zły. Hart/ unfreundlich. Durus uterque labor. laudate ingentia rura. Virg. syn. Sŏlĭdus fĭrmus, fērrĕus, ădămāntĭnus, mārmŏrĕus. Metaph. mŏlēstus, ĭngrātus ĭnjūcūndus, vel sēvērus, rĭgĭdus, crūdēlis. vide Crudelis.
durus capite, Uporny.
Dusinosus, pro dumosus. priscum. Fest.
Duumvir. Cic. Duumviri olim carceris curam habebant negotia Reipub. curabant. & publica locabant, ex decurionibus creabantur, & fasces habebant; immunes à muniis urbis. Erant & Municipiorum & Navales, & Capitales. Hos Tribunis plebis & Magistris civitatum similes aliqui dicunt. apud Schardium. Huic Duumviratus, Cic. Duumvirûm munus. Et Duum viralia. Vlpia. ad Duumviros pertinent. sy. & Burmistrzji.
Dux, comm. Wodz, Hersz. an Kśiążę. Ein Führer. Consedere duces & vulgi stante corona Ovid. syn. Dūctor. epith. Crŭēntus, aūdax. Mārtĭus. māgnănĭmus, ĭndŏmĭtus, gĕnĕrōsus, prūdēns, săgax sōlērs, prōvĭdus, vĭgil, Māvōrtĭus, tĕrrĭfĭcus, mĕtŭēndus. trux, ătrox, fĕrus, crĭstatus, insĭgnis măgnus, trĕmēndus, fĕrox, ăcer, căllĭdus, āstūtus, caūtus, vērsūtus, fĭdēlis, pŏtens, sēdūlus. strēnŭus, mĭnax. ĭmpērtērrĭtus, ĭnvĭctus. phr. Prĭmus ĭnĭre mănu bēllum. v. Bellicosus.
dux exercitûs provincialialis, Woiewodá.
dȳnămis. eos, f. gr. Wielkość 2.
dȳnămis olivi, Oliwek urodzay.
dȳnăsta, dynastes, æ, m. gr. Pan wielki.
Dyota. Rob. Steph. corr. diota.
dȳschrestia. gr. Trudność.
dyscŏlus, Gr, Niegodny. (Gryźięnie,
dȳsenterĭa disenterica passio. gr. Biegunká,
dȳsēntĕrĭcus, gr. Biegunkę ćierpiący. Gryźięnie ćierpiący.
dysgargălis, eos, vel dysgargalus, li, Gr. Łochcyw.
dyspeptia, gr. Nietráwięnie. (chcyw.
dysphĭmĭa, Gr. Niesłáwá.
dysphŏrĭcus, gr. Nieszczęśliwy.
dyspnoea, gr. Dycháwicá, Duszność.
dyspnoĭcus, gr. Dychawiczny, (dność.
dysūrĭa dysuricum pathos, gr. Uryny tru-
dysūrĭăcus, Gr. Uryny trudność ćierpiący.

E

E Præpositio. sub Z, że 1. Od kogo 1. Von/ auß, Tu quod es, è populo quilibet esse potest. Mart. syn. ex, dē.
E cōntrarĭa parte, e regione, Ná przećiwko
E contrario, è diverso, Przećiwnie.
E longinquo, Z dáleká. è natura, Z przyrodzęnia. (Sąśiad
E propinquo, è proximo, Z bliská, & sub
E sublimi, Z gory è transverso, Z boku:
E vestigio, Wnet, Záraz.
Eâ, eâ causa, eâ re, Dla tego.

Eā cōndĭtĭōne, ea lege, *Ztą kondycyą.*

Eābus scopis, pro iis Coto priscè & Hemina.

Eāle, es, *Koń rogáty. Eapse, pro ea ipsa, Tá.*

Eātĕnus, *Poty* 1. 2. *Ztey miary, Ták barzo. Tym sposobem.* **So fern/ so lang.** *Ortus erat, cum Rex in somnis eatenus altum. M.*

Ebachari *apud Lemprid. legit Rob. Constantin. alii legunt Debacchari.*

Ĕbĕnus, ebenus gr *Heban.* **Ein Jndianischer Baum/Ebenholtz genant.** *Fert Ebenum Solis est thurea virgo Sabæis.* Virg. *syn.* ĕbĕnum, *neutr. gen. epith.* Dūra, splēndĭda, splēndens, atra vĭrens, nĭtĭda, Inda. fūsca, nĭgra.

Ebeo. as, i. felicitate privo. Sipont.

ebibo, *Wypiiam, Pożeram.* **Außtrincken.** *Filius. aut etiam. libertus., ut ebibat hæres.* Hor. *syn.*

Ĕbiscus, *m, gr. Slaz* 3. ēblāndior, *Wyłudzam.*

Ĕbōrātĭus, *Snycerz* 1.

Ĕbōrātus, eboreus, *Słoniowy.*

ēbriācus, *al. Ebriātus, Piiany* 1.

Ĕbriémen. *Trunek pijány.*

ēbrietas, ebrĭōsĭtas, *Opilstwo.* **Trunckheit.** *Non semel ebrietas est simulata mihi.* Ovid. *syn.* Crāpŭla, tēmŭlēntĭa. *epith.* Tūrpis, dēmēns, āmēns, Imprōvĭda, fæda, iners, stūpĭda īnsāna, ŏbĭcæna, lŏquax, gārrŭla; trēmŭla, tĭtŭbāns, grăvis, fŭrens mălēsāna. ēxĭtĭōsa, pērnĭcĭōsa. *phr.* Cŏrpŏri rōbur frāngens, ēnērvāns, ēxhaŭrĭēns, Ingĕnĭī frāngens vīres ănĭmĭque vĭgōrem. Ebrĭĕtas māter fœcūnda mălōrum Cērta jŭvēntæ pērnĭcĭes. Rĭxis gaŭdens, Sānæ mēntĭ inĭmīca Illĕcĕbrĭs ēxĭtĭōsa suis ārcānum dēmēns dētĕgit ēbrĭĕtas. Arcānĭ mala cūstos ŏpērta rēclūdens ēxtĭnctæ prodĭga fāmæ ārcāna rēvēlans. in prælia quæ trūdit Inērmem ēbrĭĕtas fŭgĭēnda vĭro cŭicunque, sēd āltis Prīncĭpĭbus fūnēsta lŭes. ut Vĕnus ēnērvat vīres, sīc cōpĭa Bacchi. & tēntat grēssus, dēbĭlĭtatque pĕdes. *v. Ebrius.*

ēbrio, as, ebriŏlo, as, *Upáiam.*

ēbriōsus ebriōlātus, *Opiły.* **Ein vertrunckener Mensch.** *Ebriosa acina ebrio sioris.* Phr.

Ebriulatus, ab Ebriulo, sub Upaiam.

ēbrius, ebriolus. *Piiány* 1. *Pełen* tr. **Trunckē.** *Non magis audierit quam Fusius ebrius o-bim.* Hor. *syn.* ēbriōsus, tēmŭlēntus, vīnōlēntus. *phr.* Sōmno vīnōque sēpūltus. sŏlūtus, Vīno mădĭdus, mădēns, ūdus, mădēfāctus grăvis, Cūi tĭtŭbat mūlto līnguaque mensq; mĕro. Nĭmĭo vēnas īnflātus jăccho. Mĭti dēlūsus jăccho. Mūlto tēmpŏra pērfūsus. Băccho cĭbo vīnōque grăvis. Ægre tĭtŭbāntēs sūstĭnet ārtus. Mūltōque jăcēbat membra dĕo vĭctus. Ille mĕro sōmnōque grăvis tĭtŭbāre vĭdētur Cōnvīvæ vălĭdo tĭtŭbāntĭa vīno. Mēmbra mŏvēnt, dŭbii stāntque lăbāntque pĕdes. Gaŭdēbitque mĕro mērgētque in pōcŭla mēntem. Passim vīno sōmnōque pēr hērbam cōrpora fūsa jăcēnt Sĭlēnum pŭĕri sōmno vĭdērē jăcēntem, īnflātum hēstērno vēnas, ut sēmper, jăccho, ēbrĭus Imprūdens vērtĭtur ārte mĕri. Fŭrĭāta mēnte văcĭllant. Nām sĭmul ēxplētus dăpĭbus vīnōque sēpūltus. Cērvīcem īnflēxam pŏsŭit, jăcŭitque pēr āntrum Immēnsam, sănĭem ērŭctans. Sōmno vīnōque sēpulti prŏcŭbŭēre, sĭlent, lāte lŏca. Fūsique pēr hērbam Indŭlgēnt vīno; & vērtunt crātēras ăhēnos. Crātēras læti stătuūnt, & vīna cŏrōnant Immŏdĭco nūtant tēmpŏra quāssa mĕro. Nēscĭtque rĕgi mēns plēna Lyæo Vīno cōncūssa văcĭllant tēmpŏra, vīnōque grăvatum fŭlcĭtur læva căput. *vide Vinum.*

ēbrius veratro, *Szálony* 2.

ēbullio, *Kipię, Wykipiam, Wzwieram. Wydáię ná świat Wymyka się, & sub Chełpię się.* **Außsieden.** *Ebullit patrui præclarum funus, & ô! si.* Pers.

ēbullītio, *Kipienie Wykipienie.*

ēbūllo, as, *Wykipia.* **Zerspringen.** *Atq; alia fletus ebullant parte viriles.* F.

Ĕbūlum, Ĕbŭlus, *Chebd.*

Ĕbur, *Słoniowa kość.* **Helffenbein.** *Munera, portantes, eborisq; auriq; talenta.* Virg. *epith.* Indum, Indĭcum, nĭtĭdum, cāndēns, āssyrĭum, sēctĭle nĭvĕum, splēndĭdum, lĭquĭdum, āttălĭcum, pŏlĭtum. *phr.* nĭvĕi mūnĕra dentis. ĕbur nĭtĭdum făstĭgĭa summa tēgēbat. Sēctĭle dēlĭcĭis Indĭa præbet ĕbur. *pro Cithara.* dūm cănit, & lĭquĭdum dūm Dĕa pūlsat ĕbur.

Ĕbūrātus eburneolus, eburnus, *Słoniowy.*

Ĕbūrnĕus, *idem & Białoiásny.* **Helffenbei-nerius**

Krin Oppida turritis cingantur eburnia muris. Ovid. Portabit nitidis cursus eburnus equis. Tib.

E C

Ecastor, *Zaiste* Ecbasis, *gr. Wyście, Odstąpienie,*
Ecbolas, *adis*, ecbolimos, ecbolios, *gr. Porónienie czyniący.*
Ecce, *Oto, Owo, Ali.* Siehe/ Siehe da. *Ecce Dionæi processit Cæsaris astrum.* Virg. *syn.* en,
Eccheuma, gr. *Wylanie.*
Eccillum, eccistum, eccos, *Owosz.*
Ecclesia, *gr. Zgromadzenie Kościoł 1. 2.* Eine Kirch/ Christliche Versammlung. *Cuius de manibus sumens Ecclesia corpus.* Mart. *syn.* Templum delubrum, fanum, ædes. *phr.* Ædes sacra Deo. Sacra tecta tonantis. *V. Templum vel.* Christiadum coetus populus, gens. Piorum fortunata manus gens pia, electum genus. Christi cultores, Grex Christi qui militat armis.
Ecclesiastes, *æ, m. gr. Káznodźieiá.*
Ecclesiasticus, *gr. Duchowny.*
Ecclesiasterium, *Gr. Dźiwowisko.*
Ecclesis, *gr.* Wywołánie, *Wyzywánie.*
Item figura Grammaticè Latinè, quæ personam tertiam ad primam vel secundam trahit: ut Ego pauper laboro. Calliopius recensui. subaudito Ego.
Eccum, Eccos, *Owoż iest.*
Ecdicus, *Gr. Syndyk, Pospolstwá obrońca.*
Ecere, *Oto, Záiste.*
Echea, *n, plur. gr. Głosu odbiiánie.*
Echebæum, *gr. sub Pługowy.*
Echemythia, *gr. Małomowność.*
Echemythus. *gr. Máłomowny.*
Echeneis, *is, vel idis f. gr. Trzymonaw.* Ein kleiner janglichter Meerfisch. *syn* remora *Parva echeneis adest. mirum. mora puppibus ingens* Ovid.
Echetæ, *hi, gr.* Konik *robak.*
Echeile, *es, gr. Pługawe nogi.*
Echetlion, *gr.* Sadz *rybny.*
Echidna, *gr. Zmijá.* Ein Natter/ Schlang. *-- Lernææ sangvis echidnæ.* Ovid. *epith.* Lernæa tumida, fera, dira tabida furialis, lethifera, venenosa, venenifera, tumens. tumida. horrida *v. Serpens*

Echidnium, *gr.* Wołowy *ięzyk.*
Echinatus. *Naieżony 1. Kolący 1.*
Echini pellis, *Szczotká do szat.*
Echinometra, *Jeż, morski,* (*pieńie,*
Ecchinophora. concha, *Slimak, Slimácza skorupa*
Echinopus, *odis, f. gr. Jeża noga ziele.*
Echinus, *gr. Kásztanowá łuská,, Jeż morski Wędzidło,* Ksiąszki flákowe. *sub Flak. Mánela, Pław morski 3. 3. Umywádlnik, & sub Doniczká.* (*Animal spinis obsitum*) *Epith.* Ruber, hirtus, volubilis, æquoreus. sylvestris, cautus.
Echinus terrestris, *Jázwiec, Jeż 1.*
Echion, Echium, *n.* Echios, Echites *es, Gr.* W*ołowy ięzyk.*
Echites, *æ, m.* gr. *Jászczurnik 2. Zmiiowiec.*
Echium, *Gr Oczne lekarstwo.*
Echo, *us, vel* echonis, *hæc gr; Głosu odbiiánie.*
Echoicus versus. idem Æquivocus.
Electa, *atum. gr. Pismo przebráne.*
Ecligma, *tis, gr. Kołaczek, Lambitivum.*
Eclipsis, *gr. Záćmienie, Księżycá záćmienie Ustánie.* Ein Verschwindung. *syn.* Defectus, deliquium. *epith.* Minax, fatalis, funesta. tristis infelix, horrenda, metuenda, nigra atra.
Eclipsis Grammatica figura Quintilian. cùm dictio ad constructionem plenam necessaria deest.
Ecliptica linea, *vel* circulus. *Macrob. Via solis, Circulus solis, & aliorum planetarum transiens per medium zodiacum oblique, in quo fiunt eclipses Planetarum, idem monstrat loca altitudines, latitudines, delineationes planetarum.*
Eclipticus, *Gr sub Záćmienie 4.*
Ecloga, *gr. Pisánie zbieránie.* Auszlegung. *Vernans per varii carminis eclogas.* (Asclep.)
Eclogarius, *Zbieracz.* Ecclogium, *Gr. Nápis.*
Ecnephias. *æ, m, gr. Wicher,*
Econtra. Náprzećiwko. Dargegen. *Æmulus econtra sperat, quos viceris, odit* Sed.
Ecphora, *gr. Wydátność.*
Ecphrasis, *gr.* Rozpowiádánie.
Ecquando. *Kiedy.* Ecquid, *Jeżli, Czy. Li.*

Ecquis, Kto 1. Ktory 1. Ktoż. Jeżli 1.
Ecquisnam, Ktoryż?
Ecrўsis, gr. Wyćiekanie.
Ecstăsis, gr. Zachwycenie.
Ecta, æ, Pryszczel 2.
Ectăsis figura, eadem Diastole 1. supra.
Eclipsis, Carisio. Diomed. figura Poëtica, cum duæ dictiones, asperè concurrentes vocalem cum consonante elidunt, ea consonans est M, apud antiquos etiam S: ut apud Lucret. & Lucill. sæpè. rarò apud posteriores: vocat Marius Victor. Collisionem Donat. Valer. Prob. Recentiores. Elisionem verbo proprio licet novo. vide Apostrophus.
Ectrăpĕlos, gr. Olbrzym, Wzrostu niezwyczáynego.
Ectrōma, ătos, gr. Pomiotek.
Ectromătium vinum, gr. Poronienie czyniące.
Ectrŏpe, es, gr. Skłonienie 1.
Ectrŏpium, gr. Powieki niskiey upádnienie.
Ectўpum, gr. Konterfekt, Obraz formierski, Probá, Wykonterfektowánie.
Ectўpus, gr. Wyrážony 2. Wykonterfektowány.
Ecŭleus, Probá náczynie. Eine Fülle. Item: Eine Folter. Evisterandum corpus eculeo eminus (Jamb.)
Edācĭtas, Obżarstwo 1. Frässerey. Gula est ferina: sed socors edacitas. (Jamb.) syn. Vŏrācĭtas, ĭnglŭvies, gŭla.
Edax, Kąsaiący, żárliwy, Obżárty. Ein Fraaß. Tempus edax rerum, &c. Ovid. syn. Vorax, gŭlōsus, hēllŭo. v. Gulosus.
Edĕatra, æ, Edeatres, æ. m. gr. Kráyczy.
Edĕcĭmātus, al. Edecămatus, Wyborny.
Edecimo, Obieram 1.
Edentātus edentŭlus, Bez zębow. Zahnloß. Edentularum cantilena svaserint. (Jamb.
Edēnto, as. Wybiiam zęby.
Edera, lege Hedera.
Edīco, is. Nakazuię. Obwoływam, Roſkazuię urzędownie. Mándat dáię, Wyrok czynię. Wywoływam, Przykázuię, Sądy zápowiedáiec. Außschreiben/ gebieten. Tantaque concedis tu menti edicere donis. Prop. syn. Dēnūntio significo, dīco, prĕmŏnĕo, vel stătŭo, cōnstĭtuo, dēcĕrno, sancio, jŭbĕo.

Edictalis. sub Mándat.
Edīctum, edictio, Mándat, Wyrok. Ein Mandat/ Gebott. Add: quod edictum quamvis immite minaxq; Ovid.
Edicto, as, Wypowiádam.
Ĕdīlis, sub Sniedny. potius edūlis.
Edim, i. edam. Noni. ex Cælib. Plaut. Pompo.
Edisco, Uczę się, 1. 2. Náuczyć się. wyuczam się. Außwendig lernen. Audiit Eurotas, jussitque ediscere Lauros. Virg. syn. Dīsco, pērdīsco, pērcĭpĭo, cōncĭpĭo. vide Disco.
Edīssĕro, edisserto, Powiádam 1. Rozpowiádam, Wypowiádam 1.
Editio, Wydánie, Porodzenie, Národzenie.
Edĭtītius judex, Jednacz.
Edĭtor, Sprawcá, Igrzysk sprawcá. Der außgehen läßt. Vulturnusq; celer, nocturnaq; editor auræ. L.
Edĭtus, ti, Wyniasły, Miánowány. Hetfürgebracht. Felicemq; trahunt limum quique editus Austro Virg.
Editus, us, Gnoy bydlęcy.
Edo, is, Wydáię 7. 8. 11, 19. Wyiawiam Powiádam 1. Rodzę Miánuię, Zbroić co, Nieśie się kokosz, Znieslá, Dopuszczam się. Etwas außgehen lassen. syn. Făcĭo, vel prōfĕro dīvūlgo, ēmitto, ēxprōmo.
Edo ludos, munus, Stroię igrzyská.
Ĕdo, dis, vel es, Jem, Essen. syn. Cŏmĕdo, māndūco, māndo, pāscor, vēscor. phr. Mēmbra cĭbo fŏvĕo, epŭlis sūstēnto. restaūro. vīctu vīres rĕvŏco. Pōstquam ĕpŭlis ēxēmpta fămes, ūt dăpĭbus cōmprēssa fămes. Tum cōrpōra cūrant fēssa lābōre grăvi. Dăpes ăvĭdam dēmīttĕre in ālvum. Dăpes ăvĭdo cōnvēllĕre dēnte. Sē dăpĭbus rēplēre. Cōnsvēvit quērna jējūnia sōlvĕre glānde. vide Manduco.
Ĕdo usque affatim, Náiadam się.
Ĕdo, ōnis, Zárłok.
Ĕdŏceo, Uczę, Wyuczam. Oznáymuię. Powiádam 1. Rozgłaszam, Wol lehren. Edoceat, multasq; viro se adjungere gentes. Virg.
Edŏlātus, Gładki 1. Edŏlo, Pokruię.
Edŏmĭtus, Ogrodny.

Edŏmo, *Uſkramiam, Ukrocić.* Zähmen. *Edomat invalidas mentes quæ ſimplicitatem.* P. *ſyn.* Dŏmo dŏmĭto.

Edor, ĕris. *ſub Wychodzą kśięgi.*

Edor, ŏris. *Zboże.*

Edōrmĭo, edormiſco, *Wyſypiam ſię 1. Przeſypiam ſię 1. 2.* Außschlaffen. *Cum illo nam dormit Cattenis mille ducentis* Hor.

Edŭcātio, educatus, *us, Wychowanie.*

Edŭcātor, *Zywićiel.*

Edŭcātrix, *Zywićielká.* Kwoczká.

Edŭco. *as, Wychowuię, żywię 1.* Rodzę, *Odchowáć.* Aufferzihen. *Non ſager hic pomum, non dulces educat uvas.* Ovid. *ſyn.* Nūtrĭo ālo, *v. Nutrio vel* īnſtĭtŭo, īnfōrmo. exĭmo.

ēdūco, *is,* Wywodzę *1. 4. Wychowuię, Wyćiągam 1. 5. Wypiiam. Spuſzczam ſtaw.* Hin aus führen / herfür bringen. *— Gæloq; educere certant.* Virg: *ſyn.* trăho, ēxtrăho, lĭbĕro, sōlvo, ēxpĕdĭo, ēmĭtto.

ēdūlco, *Słodzę.*

ēdūlia. *ium. & orum. Potráwá.*

Edulia, æ Dea cibi infantium præſes.

Ĕdūlis, *śniedny.* Edūlĭtas, *Stráwá 1.,* Was gut zu essen ist. *Vineaſummittit capreas non ſemper edules.* Hor.

Edulitas, pro annona. minus latinè; quid ſignificet v. żywność.

Ĕdūlium, *Jadło, śniedna rzecz.*

ēdūre, *Upornie.*

ēdūro, *as, Zátwardzam, Przeżyć.*

ēdūrus, *E minuente. Miękki.*

ēdūrus, *E augente. Twárdy.* Das fast hart ist. *Eduramq; pyrum & ſpinas jam pruna ferentes:* Virg.

ēffăbĭlis, *Wypowiedźiány.*

Effaſillatus. Obnáżony; ēffārcĭo, *Nátykam;*

ēffāri, *Wymawiam 1: Przemawiam 1. Wypowiádam 1. & ſub Wyſtawiam.* Sagen / reden. *Incipit effari, mediaq; in voce reſiſtit.* Vir. *ſyn.* Fāri, lŏqui, ēlŏqui, dīcĕre, prōfĕrre. *v. Loquor.*

ēffāſcĭnātĭo, *Wyrok.* ēffāſcĭno, *Urzekam.*

ēffātum, *Wyrok Boſki, Wyrzeczenie, Wrożkowa odpowiedź.* Ein Red. *ſyn.* Dĭctum, sēntēntĭa, sērmo.

ēffēctĭo, *Dźiáłánie, Spráwowánie.*

Effectivus ſtatus, ſub Spráwuiący.

ēffēctor, *Spráwca, Stworzyćiel.*

ēffectum, effectus, *us, Skutek.*

ēffēcūndo, *Zyznym czynię.*

ēffēmĭnātè, *Nie męſko.* effēmĭnātĭo, *Niemęſkość.* ēffēmĭnātus, *Niewieśći.* ēffēmĭno, *Niewieśćiuchem czynię.* ēffemĭnor. *Niewieśćieie.*

ēffĕrātĭo, *Beſtwięnie 2. 3.* Roziuſzenie.

ēffĕrātus. Roziádły, Okrutny, *Zdźiczáły, Roźiadł ſię.* Erwildet. *Et efferata per nefas ingens ruunt.* Jamb. *ſyn.* effĕrus fĕrox, fĕrus, ſævus, crūdēlis.

ēffĕrcĭo, *Nátykam, Obiádam ſię.*

ēffĕreſco. *Roziuſzam ſię.*

ēffĕro, *as. Roziuſzam, Dźikim czynię, Beſtwię Srogim czynię. Straſznym czynię, Formuię.* Erwilden. *Quod te efferarit, ſi novus ſuffixerit.* (Jamb.)

ēffĕro. *ers, Wynoſzę 1. 2. 3. Wydáię. Wyſtawiam 1. Wymawiam 1. Wypowiadam 1. Chwálę 1.* Prowádzę *umárłego.* Außtragen. erhöhen. *Sæpè efferendus. interim hæc ignes ferant.* Iamb. *ſyn.* Tōllo, ēvĕho, prōvĕho vel laūdo.

ēffĕror, *aris. Puſtoſzeię, Dźiczeię.*

ēffĕror, *erris, Pyſznię ſię,* Wzlatam.

ēffĕrtus, *Pełen, Obfity. Natkany 1.*

ēffĕrvo, effervesco. *Wybuchnąć, Wzwieram, Kipię, Wykipia, Burzy ſię, Unoſzę ſię, Wykiſnąć, Rozgadał ſię, Rozgniewáć ſię.* Oberaus sieden. *Stridere apes utero, & ruptis effervere coſtis.* Virg. *ſyn.* ēffĕrvēſco, fĕrvĕo, ēbūllĭo.

ēffĕrvēſcens, *tr. Gniewliwy.*

ēffĕrus. *Okrutny, Roźiádły.* Wild / grimmig.

mis. *At trepida,& captis immanibus effera Dido.* Virg. *syn.* Ferus, indómitus. sævus, crūdēlis. *vide Crudelis.*
ēffĕrātio, *Wyrodzęnie się.*
ēffētē, *tr. Mądrze.*
ēffētus, Wyrodźiły, Wyradza się, Wylęgła się. Wyl głe, *& sub* Pierwiástká.
Effexo, pro effecero Plaut. *Casina. Si effexis hoc.*
Effibulatus. lege Exfilatus, (cznosć.
ēfficācia, efficientia, efficācitas, *Skuteczność.*
Efficaciter, efficienter, *Skutecznie.*
Efficax, Efficiens. *Skuteczny.* Kräfftig. *Iam iam efficaci da manus scientiæ.*(Iamb.
Efficio, *Sprawuię 1. Czynię 1, Urobić co, Dokázuię 1. 2. Przewodzę swoie.*
Effictio, *Wyrażánie.* (*Wyráżićiel.*
Effictor morum, *Wyráżićiel, in Obyczáiow*
Effigia, a Obraz 1. Effigiātus, ti Znákowany Ryty, Effigiatus, ûs kształt.
Effigies, *Wyrázęnie 2.* Podobieństwo 3. *Obraz 1. Kształt.* Ein Bild/ Abtruck. *Effigies inter vestras, statuamque Vagelli.* Iuv. *syn.* īmāgo, sīmŭlāchrum, spĕcies sīgnum, *epith.* Pīcta dĕcōra, pulchră, aūrĕa, ænĕa. *v. Statua.*
Effigio, as Wyrážam 1. *Effio. effit Stáię się.*
Effingo, *is Wymyślam,* Wyrażam 1: 2. *Trafiam 6.* Abmahlen. *syn.* ēxprīmo, fōrmo, īnfōrmo.
Effiāgitātio, *Nálegánie, żądánie 1. Wyćiągánie, Upominánie się.*
Efflagitatus, *us, Wyćiągánie, żądánie 1.*
Efflāgito, *żądam 2. Domagam się.* mit Ernst fordern. - *notumque efflagitat ensem.* Virg. *syn:* Flāgīto, pĕto, pōsco, ēxpōsco, pōstŭlo.
Ĕffleo, Wypłákać oczy. Efflictim *Uprzeymie.*
Efflicto. *as sub Pokonác.*
Efflīgo, *Porażam, Zábiiam 1. & sub Pokonać,*
Efflo, *Wywiewam. Wylewam Wybuchnąć,* Wytchnąć 1. *Wydmuchnąć.*
Efflōreo, *Okwitam,* verblühen / oder fast blühen. *syn.* ēfflōrēsco, splēndĕo, splēndēsco, *vel* māno. ēmāno.

Efflōrēsco *Kwitnę, Rozwiia się, Wynikam 1. wychodźi 3. Pochodzę.*
Effluentia, *Wyćiekánie.*
Efflueris, Lucret. corr. Et flueris.
Effluo, *Wyćiekam 1. Rozgłasza się. Upuszczam 1. Wybiia się, Rosypuie się. Zápámiętywam Zbiega dźień. Uchodźi czas,* Außfliesen *syn.* Flūo, ēlābor, ēffūndor, ēxcīdo, ăbĕo, ēvānēsco
Effluvium effluxio, *Wyćiekanie, Upust.*
Effōco, *Dáwię kogo.*
Effōdio, *Wykopywam, wykalam, wygrzebáć.* Außgraben. *Effodiuntur opes, irritamenta malorum.* Ovid. *syn.* ērŭo, ēvēllo. ēxtrăho fōdio.
Effōro as, Wywierćieć, Effossio, *Wykopywanie,*
Effractārius; effractor, *wypłupićiel & Złodźiey*
Effrāctūra. *Wyłupienie.*
Effrēnātē, *Nieuhámowánie, Popędliwie, Rozpustnie.*
Effrēnātio, *wyuzdánie, Rospusta, Popędliwość.*
Effrenatus effrenis effrenus, *Wyuzdány, Nieuhamowány, Nieouzdány, Rospustny, Popędliwy,* Unbändig/ungezämt. *Effrenatorum moderamine pacificator.* Prop. *syn.* ēffrēnis, ēffrēnus præceps, īndŏmītus.
Effrēno, *Wyuzdáć,* effrīco, *Wyćieram.*
Effringo, *Wyłámuię, wyłupuię 1.*
Effrons, *adiect. omn. Niewstydliwy.*
Effūgio, *Uchodzę 1. 3. & sub Záyrzeć.* Entfliehen/entlauffen. *Effugerent aliquæ stagna profunda viæ.* Ped. *syn.* Fūgio, ēvādo, ēlābor, vīto, dēvīto, dēclīno, ēvīto.
Effūgium, *Ućieczká 2. 3. Uśćie 2. wypráwienie się,* Eine Außflucht, *Res occurrree & effugium præcludere eunti* L. *syn.* Fūga, *vel* rēfūgium.
Effulcio, *Nátykam.*
Effulgeo, *Jaśnieię, Lśknię się, świecę się 1.* Gläntzen/blitzen. *Reperitur &* ēffūlgēre, *ab ant:* ēffūlgo, *Fervere Leucaten, auroque effulgere fluctus.* Virg. *syn.* Fūlgĕo. ēmīco, cōrūsco, splēndĕo, ēlūcĕo.

Effumo. Serenus. i fumum emitte.

Effundo, *wylewam 1. 5.* Rozlewam *1. wyrzucam 2. wydáię 1. 7. wyſypuię, Mowię nierozmyślnie, Sypie ſię, Popuſzczám 3. rosypuie 1. rozwieram koniá, Przemárnowáć.* Auſzgieſſen/ auſzſchütten. *Talis & ipſe iu am rervice effudit equina.* Virg. *ſyn.* Fūndo, prōfūndo ēmītto, ſpārgo.

Effundor, effunditur *Sypię ſię 2. rozlega ſię wyćieká 1. wypadam 3. wyſypuie ſię.*

Effundor in luxum, epulas. *Rozgardyas ſtroię.*

Effūsè *Hoynie, Hurmem, Szeroko,* Rozrzutnie *Zbytnie, Chćiwie, Bárzo, Bez miáry, Pędem 2.*

Effūſio, *wylánie, wyſypánie, wydánie 11.* Rozrzutność, *Szczodrobliwość*

Effūsōriè, *Hurmem Tłumem.*

Effūſus, *Rozrzutny, Zbyteczny, Niezmierny Prętki.* Auſzgegoſſen. *Exciderat puppi mediis effuſus in undis.* Virg.

Effūtio, Mowię *nierozmyślnie wymykam ſię 2. 3. wydáię 11. wylewam 1.* Verſchwätzen/ Auſzplaudern. *Effutire leves indigna Tragœdia verſus.* Hor. *ſyn.* Gārrīo, *phr.* Tēmere dīco: īnānīa vērba fūndo. prōfēro.

Effūtīlia, *ium.* Effūtītia, *orum. Słowo 3.*

Effūtuo, *is ſub Przemarnowáć.*

E G

Ēgēlīdor, *in Márznę.*

Egēlīdus, *E minuente. Ciepły 2. Letni.*

Egēlīdus. *E augente, zimny 1.* Lau kalt/ auffgethauet. *Sed gelidum Boream, egelidumque Notum.* Ovid. *ſyn.* Gēlīdus.

Ēgens, *Niedoſtateczny, Ubogi, Potrzebny 2. żebrák, & ſub Łączeniem czego.*

Ēgēnus ēgeſtōſus *Niedoſtateczny, Potrzebny 2* Arm/ bedürfftig. *Creſcit enim in cumulos, quidquid præſtatur egenis. ſyn.* ēgens, īndīgens, īndīgus, paūper, īnops, mēndīcus, *v. pauper.*

Ēgeo, *Niemam 1. Potrzebuię 1. Niedoſtáie.* Ich bedarff mangele. *Accerſas & egere vetes, & ſcribere cogas.* Hor. *ſyn.* īndīgēo, carēo. ōpus hābēo, ōpus mīhī ēſt: pauper ſum.

ēgēries, *wyrzutek, Gnoy 1.*

ēgērmīno. *wyraſtam 1. Rozwiia ſię.*

ēgēro *is wyprożniam. wyprzątam wynoſzę 1.* hinauſztragen. *Expletur lachrymis egeriturque dolor.* Ovid. *ſyn.* ēxpēllo, ējīcio, dējīcio, aufēro, rēmōvēo, ārceo.

Ēgeſtas, *Ubóſtwo. Niedoſtatek 1. 2.* Armuth/ Bedürfftigkeit. *Duris urgent in rebus egeſtas.* Virg. *ſyn.* Paūpērtas, paūpēries, īnopia, pēnūrīa: *epith.* Sōrdīda, grāvis, tūrpis crūdēlis, dūra, īmmītis, īnfēlix, mīsēra, pānnōſa prædūra mōlēſta, lāngūīda, ūrgēns, contēmpta, dēſpēcta, hūmīlis. dīra, ăcērba, lăcēra. *v. Paupertas.*

Ēgeſtas rationis: *Nierozum.*

Egeſtatem afferre, *Zubożyć.*

ĕgeſtio, *wynoſzenie 1.*

ēgeſtus, *us, wyrzucanie, wyprożniánie ſię.*

Ēgētur, *Nędzę klepię.*

ēgignor, *wyraſtam 1.*

Ego, *Ja,* Ich/ *Ille ego qui quondam gracili modulatus avena,* Virg. *Auſus ego primus caſtos violare pudores.* Virg.

Egōmet, *ſub Sam,* Ich ſelbſt. *Vidi egomet duo de numero quam corpora noſtro.* V.

ēgrēdior, *wychodzę 1. wywodzę ſię. Odſtępuię 3. Przeſtępuię 2.* Herauſzgehen. *Egreditur, ferroque manus armata bidenti* V. *ſyn.* ēxēo, ēxcēdo, dīſcēdo. ābēo, *v. Abeo, Exeo.*

Egrēgiè *wybornie, Oſobliwie Bárzo.*

ēgrēgius *Wyborny.* Auſzbündig/ fürtrefflich. --- *Tantum egregio decus enitet ore.* Virg. *ſyn.* īnsīgnis, ēxīmius ēxcēllens, præſtans.

Egreſſio, Egreſſus us, *Wychodzenie, Odſtąpienie.*

Egrētus ſub Ocucam ſię.

ēgūla, *ab* Eglula. *ſub Siárká.*

Egurgito, *Wyrzucam* 1. *Wylewa z brzegow. Wydáię.*
Eheu, *Báwey!* eheu, Ach. Eho *Słysz, co mowisz. A iuż!* Ehodum, *Choć sam.*

E I

Eia, *Nuż, A* 1. Eia.. *Eia age, rumpe moras &c* Virg. --*arboris, eia per ipsum*. Val.
Eia age, *Nuż*, Eia autem, *Jáko?* 3.
Eiăculor, *Wystrzelam* 2. *sikam*. Abschiessen. *Eiaculatur aquas, atque ictibus aera rumpit:* Ovid.
Eiecto, *orum*. Eiectamenta, *orum*. *Wymiot* 2.
Eiectio, eiectus, *us*, *Wyrzucęnie*,
Eiectīvus, *Wyrzucálny*. *Poroniony*.
Eiectītius partus, Eiectus partus. *Pomiotek*.
Eiecto. *as*. *Wyrzucam* 1.
Eiero, *Odprzysięgam się*.
Eiicio, *Wyrzucam* 1. *Wygániam* 2. *Wypadam* 3. hinauß werffen/ außstossen. *Turpius eiicitur, quam non admittitur hospes*. Ovid. *syn*. Pello, expello, deiicio detrudo, extrudo, deturpo. *v*, *Pello*.
Einăter, ēros. *ab vel ēros sapius, ab Gr. Brátowá*
Eiulabilis, *Krzykliwy*.
Eiulatio. Eiulatus. *us*. *Nárzekánie*, *Krzyk żáłosny*, Płácz. Heulung. *Et illa non virilis, eiulatio.* (Jamd. pur. Hor.
Eiulito, *as Nárzekam & sub Rżę*.
Eiuncidus, Szczupły.
Eiurātio, *Odprzysięgánie*. *& sub Odrzekam się*.
Eiuro, *Odprzysięgam się*. *Odrzekam się*. *Przysięgą zbyć*, *Skłádam z siebie*.
Eiuscevis, apud Cicer.. Corr. Eius Scelus.
Eiusdemmodi, *Tákiż*, Eiusgeneris, *Táki*, Eiusmodi, eiusmodi. *Táki*.

E L A

Elābor, *Wymykam się* 3. *Uchodzę* 1. 3. *Wyśliznąć się*, *Upuszczam* 1. Entrinnen/entfallen. *Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis*. Virg. *syn*. ēvādo, excēdo, effugio. lābor excido.

Elăbōrātio, *Wypráwa* 3. *Wytwarzánie*. *Praca*.
Elabōrātus, *Wypráwny wytworny*. Außgemacht/ verfertigt. *Non elaboratum ad pedem* Jam. Dim
ēlăbōro, *Pilnie co robię*, *Usiłuię*, Wypráwiam 1. *ćwiczę się Urobić co*. Mit fleiß arbeiten/ außarbeiten. *Dulcem elaborarunt saporem*. Iamb. cum syll. *syn*. exorno, expolio, perpolio *vel* lābōro, ēnitor excōlo.
Elacăta, Elacare, es, gr. *Rosołowá strawá*, *Másztowy wierzch*, *Kądziel*, *Jászczur*, *Wrzecięnica*, *Tunczyk*.
Elacăten, *Gr*. *Wrzecięnicá Tunczyk*.
ēlăcătēna, *Gr*. *Rosołowa strawa*.
Elæomĕli, *Oley*. (*wania*
Elæodeusium, Elæothesium, *Gr*. *Smárowania*
Elæōnes, *æ*. *m*. *Gr: Oleynik*.
ēlangveo, elangvesco, *Ostábieć*, *Zlenieć*. Erweichen/ermatten, *Dubiisque elanguit alis*. Val.
Elĕphŏboscum, *Gr*. *Jeleni korzeń*.
Elăpĭdo, *Wybieram kamień*.
Elaps, *vel* Elops, ŏpis, *Gr*. *Wąż*. 1.
ēlăqueo, *Wywikłáć*.
ēlargior, *Dáię*, *Wydáię się ná kogo*, Verschencken. *Quantum elargiri debeat, quem te Deus esse*, P.
ēlassesco *Wysila się*.
Elătæ, *arum sub Palmá*.
ēlāte, *Wyniosło*, *Pysźno*, *Wspániále*.
ēlăte, *es*, *Gr*. *Jedliná & sub Pálma*.
Elătērium *Gr*. *Ogorek leszny*.
Elătīne, *es*, *Gr*. *Powoynik ziele*, (*wánie*.
ēlātio, *Wyniesięnie*, *Wynoszenie* 2. *Windowánie*.
Elātītes, *æ*, *m*, *Gr*. *Krwawnik ziele*.
ēlātro, *Wyrzucam* 2. *Wyszczekáć*, *ibid*.
ēlātus, *Wyniosły*, *Pyszny*. erhebt / erhöhet. *Contra elata mari respondet, Gnosia, tellus*, Virg.
Elaudo, *Chwalę*, *Sławię*.
Elăvo, *as & is*, *Omywam*, *Płoczę Wypłokáć*, *& sub Przepiiam*,

Elĕcĕbra, *Wab 1.*
Electa, *orum, Pisánie przebráne.*
Electè; *Wybornie.*
ēlectĭlis, *Electibilis*, *Wyborny.*
Electio, Electus, *us*, *Obieranie 1.* **Die Wahl.** *syn.* Dēlēctus, ûs, ōptĭo.
Electo, *as.* *Wywábiam*, *Wyłudzam. Wybádáć wyklektáć.*
ēlector, *Obierácz.* **Kurfirst.**
ēlēctrĕus, *Gr. Srebrny.*
Electrĭnus, *Gr. idem* & *Bursztynowy.*
ēlectrum, *Gr. Srebro wyborne*, *Złoto przyprawne*, *Bursztyn. An Kontryfał?* **Agestein.** *Pinguia corticibus fundent electra myricæ* Virg. *epith.* Pīngue, lăchrӯmōsum, rōscĭdum pāllens. pāllĭdum, præfūlgens. lĭquĭdum flāvum. splēndens mĭcans, lūcĭdum *phr.* Pīnguĭa cōrtĭcĭbus sūdant ēlēctra. Pāllĭdăque ōcēăno. quærunt ēlēctra sūb ālto.
ēlectus, *ti*, *Obrany-* **Erwehlung.** *In necis electu parva futura mora est.* Ovid.
Elēēmosӯna gr. *Litość*, *Jáłmużna*, **Almosen.** *syn.* Bĕnīgna mūnĕra, dŏna, *vel Liberalis.*
ēlĕgans. *Ochędożny. wytworny 1. wyborny, Czysty 1. Piękny Dostátni 1. Galant.* **Erwöhlt/ schön.** *Nec sane nimis elegante lingua.* (Phal.) Cat. *syn.* Cōncīnnus. pŏlītus; vĕnūstus.
Eleganter, *Chędogo*, *Pięknie*, *Hoynie.*
Elegantia, *Ochędostwo*, *Piękność*, *Gładkość mowy.*
Ĕlĕgēĭa. *Poet. Ovid. idem Elegia.*
Elegia arundo. apud Plini. lege Epigia.
Ĕlĕgĭa, Gr. Ĕlĕgīdion, Elegus, *gr. Pogrzebna piosnká Wiersz 2.* **Ein Traut Lied.**
Blanda pharetrales elegia cantet amores. Ovid. *Quas inter multum petulans elegia propinquat.* Stat. *Hic elegos impune diem consumpserit ingens.* Juv. *epith.* Flēbĭlis, trĭstis, mœsta. īnfēlix, mĭsĕrābĭlis, quĕrŭla, gĕmĕbūnda mōllis lēnis. īmbēllis ăcūta. pārva blānda pĕtūlans. *ph.* Vērsus junctĭ impares īmpărĭter nŭmĕri. Vĕnit ŏdōrātos ĕlĕgēĭa nēxa, căpĭllos. Hūc ĕlĕgi trĭstes, ăcerbæ huc prŏpĕrāte Cămœnæ. Nec cĕlĕres ĕlĕgos dūlce quĕrēntis ŏpus.
Ĕlĕlisphăcon. Elĕlisphacos, *f. Gr. Száłwiiá.*
Ĕlēmenta literarum *vel* puerorum *Obiecádło*, **Element / ein Anfang eines jeden Dings.** *Mox elementorum cedit, regnique futuri.* Sed. *phr.* Īnter se pugnāntĭa sēmper. Quātŭor hæc sĭmĭlı cum sīnt ĕlĕmēnta fĭgūra, prædĭta, non ūno pērgunt tămen īncĭta mōtu īre, sĕd hæc sūrsum lĕvĭtas răpit īlla dĕōrsum. Quānquam mūtātis pĕrĕant, rĕdĕantque fĭgūris: Quŏtīdĭe tămen ætērna sē lēge prŏpāgant. *Numero quatuor, scilicet Ignis, Aer Aqua, Terra.*
Elementalis, *Zywiołowy.*
Elĕmentariæ literæ, *Obiecádło.*
Elementarius, *Obiecádłowy*, *Zywiołowy. Gregoriánek.* (*Zywność.*
Ĕlĕmēntum, *Początek 1. 2. Zywioł, Proszek.*
Ĕlenchus, *Gr. Perłá, Reiestr. 1. Obwinienie 2. Dowod.*
Elenchus apud Dialecticos. est Syllogismus contradicentem conclusionem alicui propositioni inferens. ex Aristot.
Ĕlencticus, *Gr. Dowodny 1.* ēleo, *es Kalam.*
ēleones, *æ m. Oleynik* Eleŏsĕlīnum, *Gr. Opich.* Elephāntia, Elephantiāsis, *Gr. Trąd.*
Elĕphantĭcus, Elephantiăcus, *Gr. Trędowáty.* **Von einem Elephant.** *syn.* Bārtīnus.
Elephantini libri. *Księgi wielkie. Penultima anceps ibidem.*
Ĕlephantīnus, *Gr. Słoniowy 1. 2.*
Ĕlephantistes *æ*, *m. Gr. Słoniowy iezdzieć.*
Ĕlĕphantus, *Słoń*, *Słoniowa kość 1. Rák morski.*
Ĕlĕphas, *Gr. Słoń*, *Trąd 1. Párch.* **Ein Elephant Item Helffenbein.** *Vel dentes stringunt Elephantis ab ore revulsos.* Pris. *syn.* Barrus. *epith.* Īndĭcus, fŏrtis, lăcērtōsus, īmmānis, Gĕtūlus, pŏtens, rŏbūstus, dŏcĭlis, bēllĭcus, vāstus, Eōus, īngĕns, mītis clĕmens. sŏlērs, īndūstrĭus, *phr.* Bēllŭa Gĕtula, īndĭca Tūrrītŏa bēllŭa dorso. Quæque sŭis ŏbtēmpĕrat

pĕrat īnda măgīstris Bēllŭa dōrso. Quæ que sŭis ŏbtēmpĕrat īnda măgīstris Bēllŭa. Tūrrītas, mōles, āc prōpŭgnācŭla dorso, Bellŭa nīgrānti gēstans. *Sumitur pro Ebore.* īn fŏrĭbus pūgnam ex aūro sōllĭdōque ĕlĕphānto āltēra cāndēntī pĕrfēcta nĭtens ĕlĕphānto ōrnēntur pōstes aūro nĭtĭdōque ĕlĕphānto. *Pro Morbo.* Lăcĕrōsque ĕlĕphas ēffūsus īn ārtus ūlcĕra sānguĭnĕo sīstet mānāntĭa tābo.

ēlĕvātio, *Podnoszęnie.*

ēlĕvo, *Podnoszę, Wymawiam 4. Poniewáżam, Udáię lekko Uwłaczam 2.* erheben / erböhen. *Neve inimica meas elevet aura preces.* Prop. *syn.* Lĕvo, tōllo, *vel* ēxtōllo, *vel* mĭnŭo dīmĭnŭo.

Ēleuthĕrĭa, *orum, Gr. wolnośći święto.*

Elexi, ab Elicio, wywabiam.

ēlĭces, *hi ab elix. m. Brozdá 2.*

Elichrysum Plin. corr. Helichrysum.

ēlĭcio, *wytłaczam, wyćiskam 3. Dobywam źrzodłá, wywabiam, wybadáć, wyklektáć, Krzeszę 1.* heraus locken. *Elicit: ita cadens raucum per levia murmur.* Virg. *syn.* āllĭcĭo ātrăho, ēdūco.

ēlĭcius, *wab 2.*

ēlīdo, *Rozbiiam, Dawię, Utłoczyć, Zádłabić Podeptéa, wybiiam oczy, wytłaczam.* Ausschlagen / ausstossen. *Elidit geminos, infans, nec respicit angues.* Mar. *syn* Frango, īncīdo, *v.* ēlĭcio;

ēlĭgo, *Obieram 1. 2. wyrzucam 1. Mieniię.* Erwehlen. *Eligitur, locus hunc angustique imbrice tecti. V. syn.* Lĕgo, dēlĭgo, sēlĭgo, ŏpto. *phr.* Sŏbŏlem ārmēnto sōrtīre quŏtānnis Vīdī lēcta dĭu ēt mūlto spēctāta lăbore. Dēgĕnĕrāre tămen nĭvis hūmana quŏtānnis Māxĭma quæque mānu lēgĕret. Hūc dēlēcta vīrum sōrtīti cōrpŏra fūrtim īnclŭdunt. Nēc nōn ēt pĕcŏri ēst īdem dēlēctus ĕquīno.

ēlīmino, *Wypycham, wynoszę 1. wychodzę.* Hinaus stossen. *Sic qui dicta foras eliminet, ut côcat par.* Hor. *syn.* ēĭĭcĭo pēllo, ēxpēllo, ēxclūdo

ēlīmo, *Poleruię, Piłuię 2. wypráwiam 1.* Aussfeylen / ausputzen. *Elimas, non illud opus tenuissima vincat.* Ovid. *syn.* Pŏlĭo, ēxpŏlĭo, ēxōrno, ēxcōlo.

Ēlingo, *Wylizuię.*

ēlīnguis, *idem & Niemy, Zámilkły, Milczący, Niewymowny.* Der kein Zung hat. *Elinguis oris organum fautor move.* (Iam.)

ēlīngvo, *Język urznąć,* ēlĭquāmen *Rosoł 1.*

ēlĭquātum mustum, *Klaret.*

ēlĭquātus, *sub Wystałe wino.*

ēlĭquēsco, *Wyćiekam, Topnieię, Szczy się.*

ēlĭquo, *as, Klaruię; Wylewam, Odlewam 2. Mowię pieśćliwie, & in pieszczę się.*

Ēlĭquor, *aris Ustáie się co 2.*

ēlīxo, *Warzę. 1.* ēlixum *Warza.*

ēlīxus, *Wárzony.* Gesotten. *Miscuerisque elixa simul conchylia turdis.* Hor.

ēllĕbŏrum, &c. *idem* Hellebŏrum. &c.

Ellipsis, Idem Ecclipsis 2. supra.

ēllum, *Owoż iest,* ēllychnium, *Gr. Knot.*

ēlŏgĭum *Napis 1. Tytuł 2. Obwołánie, Przyczyna 1. Pászkwil, Nagrobek, Chwalęnie.* Ein herrlich Zeugnüss / ein Lob. *Elogium tacita formant quod littora voce.* Virg, in Cul.

Ēlŏco, *as. Náymuię komu, an Wynáyduię?*

Ēlŏcūtio, *wymowá.* ēlocūtrix, *sub Wymowcá.* ēlōngo, *Przedłużam.*

ēlŏps, *ŏpis m. Gr. Rybá Azyáńska, Wąż 1. non Jesiotr.*

ēlŏquēns, *Wymowny, Wymowcá, Krásomowcá,* Wohl beredt. *syn.* Fācūndus, dĭsērtus. *phr.* Flĕxănĭmo sērmōnĕ pŏtens, ŏs mĕlle flŭens. Cĕlĕbris fācūndæ mūnĕre līnguæ. Fāndi pĕrītus. Cūi lārga est cōpĭa fāndi dŏctīssĭmus Quī præstat dūlcēdĭne, līngvæ. ūnum Trītōnĭa Pāllas. Quēm dŏcŭit, mūltāque, īnsīgnem rēddĭdit ārte, ārgūto făcĭens vērba dĭserta sŏno. Quī Pĭĕrĭis pŏllet stŭdĭis mūltoque rĕdūndat ĕōlquĭo, Lārga fŭīt sēmper cūī cōpĭa fāndi. Lēgĭmus ō jŭvĕnis pātrĭi nōn dēgĕner ōrĭs, Dĭcta sĭbī plēno vērba dĭsērta fŏro. *v. Causidicus.*

ēloquentia, *Wymowa, Krásomostwo, Mowność* Wolredenheit. *syn.* Fācūndĭa, ēlŏquium, *epith.* āmbrŏsĭa dŏcta flĕxănĭma, dūlcis, mēllīta, ōrnāta, pŏtens, dīvīna, cūlta; ēxcūlta fūlmĭnĕa, fāllax, dŏlōsa, cāllĭda, īnsĭdĭōsa blānda, vĕnusta, mēllĭflŭa *phr.* Dīcēndī vīs, ūber

ūbĕrtas, cōpĭa. Lārga cōpĭa fāndī, ōris fācūn dĭa cūlti. Blāndæ mŏdŭlāmĭna līnguæ Fācūndĭa mālle dūlcĭor. ēlŏquĭi dĕcor nĭtor; grātĭa. Vērba dĭsērta. Līquĭdo vērba flŭēntĭa cūrsu. pŏtentis ēlŏquiī vīrtus. Grātĭăque ēxcūlti dēfŭit ēlŏquĭi, Fācūndæ suāvĭssĭma grātĭa līnguæ. Līquĭdi mēl flŭit ēlŏquĭi: Grātĭa fācūndi quānta sĭt ēlŏquĭi. ēlŏquĭi flūmen lābĭis īnstīllat ăpērtis.

ēloquentissĭmè. *Wymownie.*

ēlŏquĭum, *Mowá 1. Wymowá.* **Ein Red/ Außsprach.** *Hic tibi ad eloquium cives, hic ampla nepotum M. syn.* Fācūndĭa ēlŏquēntĭa. *epith.* Nĕctărĕum, fācūndum. *v. Eloquentia.*

ēlŏquor., *Wywawiam 1.* Wypowiadam 1. *Miánnię, Powiádam 1. & sub Domawiam 2.* **Außsagen.** *Eloquar. an sileam? gemitus lachrymabilis imo:* Virg. *syn.* Dīco, prōfĕro, rĕnūntĭo. ĕxprĭmo. *v. Loquor.*

E L U

Elŭăcrum, *sub Faska 2. & Potok 2.*

ēlūceo. ēlūcĕsio, elucescit. *Jaśnieie, Pokazuie się co,* Wydáie się, *& sub Oświtło.* **Herfür leuchten scheinen.** --- *Elucent aliæ & fulgore coruscant.* Virg. *syn.* Lūcĕo, ēnĭtĕo, ēmĭco. āppārĕo ēmĭnĕo, *v.* ēxcēllo.

Elucido, Obiaśniam. *Elucifacio,* ēlucĭfĭco, *Oślepiam Elucto as. Plaut. corr. Celecto.*

ēluctor, *Grámolę się, Dobywam się 1. Wybija się płomień, Wygrámolić się, Wydźieram się Wywikłać Wybrnąć.* **Hinaus tingen,** --- *Atque eluctabitur omnis.* Virg.

ēlūcŭbrātus, *Wypráwiony.*

Ēlūcŭbro, ēlucubror, *Piszę 2. Wyprawiam* **Bey Licht arbeiten.** *syn.* ēlăbōro. ēxpŏlio, pērpŏlĭo. āccūrro.

ēlūcus *adiect. Gnuśny, Cłupiec, Pijánicá żiewacz, Bałámut.*

Elūcus, *subst Gnuśność. prima brevi, i. animo concido, ducit Gellius; aliqui tamen producunt eandem.*

ēlūdo, *Zbywam kogo. Szydzę, Omylam. Oszukiwam,* Odegrać, Wyszydźić. **Verspotten/ verhöhnen.** *Qua vafer eludi possit ratione maritus* Hor. *syn.* Lūdo, īrrīdĕo, fāllo. dĕcĭpĭo.

ēluellæ, *hæ Ogrodna strawa.*

ēlūgĕo. *Opłakiwam, żałobę złożyć.*

ēlūmbis. ēlūmbus *Słaby, Chłostoch, Niewieści, 2.*

ēlŭo, *Omywam, Płoczę, Odmywam* Wypłokać, *wydáie się. 3. Przemarnowáć, Przepiiam,* **Auswaschen.** *Infectum eluitur scelus, áut exuritur igni.* Virg. *syn.* Lăvo, dīlŭo, tērgo. ābstērgo. dēleo, *v. Purgo.*

ēluscātĭo *Oślepienie,* ēlūscātus *Slepy, 3.*

ēlūsco. *Oślepiam.*

ēlūtia, *orum.* Wypłoczony, *sub wypłokać Złotożyła ziemia.*

Elūto. *Virg. Aqua elutabitur corr. Eluctor.*

ēlūtum aurum, *Złoto szczere.*

ēlūtrĭo *as Przelewam 1. Płoczę Pierę chusty, & sub Potok 2.*

ēlŭvĭes, *Plugastwo, Smrod. 3. Przerwá, Potok 1. Powodź, Przepaść 1.* **Wassergust** --- *Eluvie mons est deductus in æquor.* Ovid. *syn.* Dīlŭvĭum āllŭvĭum, dīlŭvĭes, āllŭvĭes. *epith. v. Diluvium.*

ēlŭvio, *Powodź Pozar,*

ēlūxātus, *wywini ony.*

ēlūxŭrĭor; *Buyno rośtę, wyśila się zboże.*

Ēlўtron, *Gr. Skrzydło 1.*

En, *Owo.*

Em[illegible] cum priscè Fest. Macrob.

ē[illegible]us, *Chudy, wyschły.*

ēmăcĭo, *Chudzę wypłonić.*

ēmācĭtas, *Kupowánie chćiwe.*

ēmăcror, *Chudne wytadza się.*

ēmăcŭlo, *Chędożę, an wymázuię?* **Die Flecken ausretben/ reinigen.** *syn.* Purgo, mācŭlas tērgo, ābstērgo, deleo, aūfĕro, ēlŭo, dīlŭo.

ēmancĭpatĭo, *Powzdánie, Odpráwienie, syná. wypuszczenie 3.*

ēmāncĭpātus, *Odprawiony syn. wypuszczony* **Poddany, 1. Zugeeignet/ übergeben.** *Emancipatus fæminæ.* (Iamb. Dim.)

ēmancipo *Poddaie 1. 2. wzdawam 1. Odprawiam*

prawiam 3. wypuſzczam z oycowſkiey władzy, Oddáię 4.

ēmānco, as. Obćinam 2.

ēmāneo, Nieprzytomny ieſtem, Niebywam, & ſub żołnierz odbiegácz.

ēmāno, wyćiekam 1. Słyſzeć Rozgłaſza ſię. Herauſſlieſſen. Emanavit, uti fumus diffuſa animæ vis. Lucr. ſyn. Māno, dīmānō, prōmāno. ēffluo, ēxēo, prōficīſcor, ōrĭor.

ēmanſio, ſub Zołnierz 9.

ēmanſor, Zołnierz odbiegacz.

Emarceo, Schnę 2. 1.

ēmārgĭno, Rownam. Goię ránę.

ēmaſcŭlātor, Sodomczyk.

Emaſcŭlo, Rzeżę 2.

ēmātūrēſco, Doſtáię ſię 1. Uſtáię ſię co 2.

ēmax, Kupuięcy rad. Ein Krämer. ---- Non tu prece poſcis emaci. Perſ.

E M B

Embamma, ătis n. gr. Muſztarda, Przyſmak mokry.

Embaſicœta gr. Nierządnik & Trunek 3.

ēmbăteutĭcum, Gr. Wſtępne.

ēmbătĭca' embaenētĭca. embibatica. gr. Zegláŕſtwo.

Emblēma. gr. Złotniczey roboty ſztuká 1. Ozdobá Szczep. Ein werck hin und her geblümt. Arte pavimento atque emblemate vermiculato. Luc. epith. Dīves, mīnūtum, vermicŭlatum.

Emblemata. apud Poetas ſunt Poemata quibus imagines ſimulacra. pegmata ſcitè inventa. acutè & eruditè explicantur. Tria autem requiruntur ad Emblema 1. Sententia brevis ſcita & acuta ceu rei totius anima 2. Pictura v. imago 3. Poeſis picturam explicans.

emhŏla. æ. gr. Náiazd. emhŏli gr. hi Podśięnie.

embŏlia orum Gr. Stąpory.

ēmbolica ſpecies, Ładunek ſzkutny.

embŏlicus, gr. ſub wrzucony.

embolīſmus, gr. Przybyćień, embŏlion, embolium, gr. Stępel, Krotoſilnego cę.

embŏlon. Naw przedek

embŏlus, gr. Lon. Stępel, Biegun 2.

embolus maſculus. Biegun 2.

embrēgma, gr. Pokrapiánie.

embryo, embryum, yi. n. gr. Niedonoſzony płod

E M E

Ēmĕdĭtātus, Zmyślony ſub Zmyślam.

ēmĕdullo, wytłaczam, wypowiadam.

Emem, i. eundem priſcè. Feſt.

ēmendabĭlis, Kárny. emendatè. Bez fałſzu.

ēmendatio. Popráwá emendator Popráwiacz.

emendĭcatus cibus, Zebránina.

ēmendĭco. wyżebrać.

ēmēndo, Poprawiam, Naprawiám 1. Leczę. Verbeſſern Cultus & in pomis ſuccos emendat acerbos. Ovid. ſyn. Cōrrĭgo mēndis pūrgo v. Corrigo.

ēmeo, as, Przebyć co.

ementior, Zmyślam 2. Udię co fałſzywie, Wyłgáć, Czynię ſię 1. Erligen / erdichten. Ementitus erat clypeo quoque flumina ſeptem. Ovid. ſyn. Mēntĭor, fingo. cōnfingo.

ēmĕreo, emereor, Záſługuię, wyſługuię, Kończy ſię.

emĕrĭtum, wyſługa' ēmĕrĭtus, wyſłużony.

ēmergo, is, Wynurzam ſię, wynikam wſchodzę 1. wygrámolić ſię, wybrnąć 1. 2. wydáię ſię, co, wſzczyna ſię. Ziawia ſię Ożywam ſię. wychylam 1. 2. wſkorac Aus dem Waſſer ſich erheben. Haud facile emergunt, quorum virtutibus obſtat, Ovid. ſyn. ēxĕo, ēvādo, ēxurgo.

emerſus, us. Wynurzenie, Wſchod ſłońcá 1.

ĕmĕrĭca orum Gr. ſub womitowy.

ēmētior, wymierzam, Przemierzam 2. Uchodzę co drogi, Ubiegam 2. Ausmeſſen. Non alius patriæ tanto emetiris acervo. Hor.

Emeto. Horat. Emetit, Orcus. corr. Metit.

E M I

Ēmĭcātio, wynikánie ſub wyraſtánie.

Ēmĭco. Błyſzczę ſię, wynikam. Łſknie ſię. Drgam, Szczerka, śikam. wybuchnąć, wytryſka, wy-

bĭĭa

biia ſię. Herfür gläntzen/ oder blincken. ---, Juvenum manus emicat ardens Virg. ſyn. Mĭco, lūcĕo. ſplēndĕo, ēffūlgĕo, lūcēſco, ēnītĕo.

Ēmĭgro, wyprowadzam ſię. Umieram Anszweichen. Nemo intro retulit ſemel, ut emigravimus. (Jam.) ſyn. Migro, dēmigro, dīſcēdo, ēxcēdō. ēxĕo.

ēmĭnātio Grożbá.

ēmĭnens, Wydátny, Okazáły.

emĭnentia, wydatność Pozor, Fárby wydátność.

emĭnentiſsĭmus Przedni 1.

ēmìneo, wydáię ſię co, wychodźi 1. wybiega 2. Pokázuię ſię co, Przewyżſzam Przodkuię. Vbertreffen -- Ambas in partes eminet haſta Ovid. ſyn. ēxſto, āppārĕo, ēxcēdo. sŭpĕro, ēxcēllo.

ēmĭnor, Grożę 1. ēmĭnŭlus, wydatny.

ēmīror Dźiwuię ſię. Emiſceo, Mieſzam 1.

ēmiſſarium, Upuſt. Skrzynia 4.

ēmiſſārius, ſpieg, Podchwytacz, Náieżdnik Hárcownik. Flear. Stadnik. 1 (ſtáwiona.

emiſſārius, vel emīſſus palmes, Látorośl żo-

ēmisſim pro emerim ſub Kupuię.

emiſsĭo, wypuſzczęnie, Látorośl 1.

emiſsītĭæ, & emiſsĭtius ſub wypuſzczalny.

Emiſti pro Emiſiſti. P. Plaut.

ēmitto, wypuſzczam, Upuſzczam 2. Wyſtrzelam 2. Spuſzczam ſtaw, Toczę piwo, wydaię księgi. Heraus laſſen. Ipſe Deus ſomno domitos emittere vocem. Tib. ſyn. Mītto, dīmītto, vel ējĭcĭo.

emmēlia, gr. Taniec 1.

E M O

Ēmo, Kupuię, & ſub Borguią mi. Kauffen/ Hac emis, hirſuto ſpirant opobalſama collo. Juv. ſyn. Păro, cōmpăro.

Emo, pro accipio, priſcé. Feſt.

emo bĕneficiis, Zniewalam.

emo dōnis Przedárowáć.

ĕmŏdulor, wyſpiewać.

Emolæ 3. Eſdræ 1. Coxerunt in emolis al. in æmulis, ahenis. Emman. Sa, quid ſi legas in Amulis?

ēmōlĭor, wywalam, wytłaczam, Burzę 2.

emolior tuſsi, wykáſzláć.

Emollida corpora Liu. lege Mollia.

ēmollio, Miękczę, Zmiękczam. Ogłaſkać.

ēmŏlo is, Mielę.

ēmŏlŭmentum. Pożytek, Nutz/ Genutz. Atque alia emolumenta notemus. Iuv. ſyn. ūtĭlĭtas, lūcrum, cōmmŏdum.

ēmŏrior, Umieram 1. Niſzczeię, Mártwieię. Erſterben. Et rogus igneus emoritur. &c. Pr. ſyn. Mŏrĭor, ēxtīngvor.

ēmorior riſu, Do zdechu.

Emortŭālis Umieraniu należący, śmierći dźień.

ēmortuus Martwy.

ēmòveo, wypycham. wyſtawiam drzwi. wygárnąć, Auswägen. Emovet. & ſidum capiti ſubduxera enſem. Virg.

empêtrum Gr. Łomikámień.

emphăſis is Figura, cum ſubeſt voci tacita quædam maior vis & ſignificatio. Quintil.

emphўteūſis gr. Maiętności cudzey trzymánie.

Emphyteuta, vel es, æ. m. Gr. Emphyteuticarius, Emphyteuticus, Gr. ibidem.

empīnērĭca, gr. Penetica ſub Zeglárſtwo.

empīrĭcæ es gr. Lekárſka náuká.

empīrĭcus. gr ſub Lekarz Ein Artz allein durch die Erfahrnüß. -- Methodus ſimplex empirica pangit. M.

emplaſtratio, Szczepienie, Płaſtrowánie, ibidem.

emplaſtro, as. Szczepię.

emplaſtrum, gr. Maść 1. Zrzás.

emplecton, gr. Kámięnica.

empòrētĭcus, gr. Kupiecki.

empŏrium, gr. Skład 3. Ein Gewerb- oder Handelſtadt/ da man Jahrmarckt hält/ Piſarum emporio, divitiisque maris. Rutil.

émproſthotonus gr. Szyie kołowátość.

emproſthŏtŏnicus gr. Skurczony ku przodku.

Empſim, pro emerim, ſub Kupuię.

Empſitem Plaut. corr. empſim vel emſim vel emiſſim, pro emerim:

emptio, *Kupowánie.*

ēmptionālis. *Cic. corr. Coémptionalis.*

emptītius emptīvus Kupny *Zołnierz pienię-żny.* Gekäufft.

emptio, empturio, *Kupuię*, emptor *Kupiec.*

ēmptus, *Kupiony Przedárowany.*

empūſa, *Nocnicá Przypołudnicá.*

empўїcus, *gr. ſub Kopiſty,*

E*mpўrium cælum. ὁ i. Ignitum cælum. apud Theologos. (nam Philoſophis & Mathematicis non ita de illo conſtat) eſt cælum omnium ſupremum immobile & ſedes beatorum, ſive illud ſit undecimum, ſive duodecimum, aut aliter, nam ſunt opiniones de numero orbium cæleſtium variæ. Cryſtallinum etiam à recentioribus vocatur, vulgò Empyreum.*

Emtio, Emtus, *ut aliqui ſcribunt lege Emptus. Nam Priſcianus ait, hæc adſciſcere P. Euphoniæ cauſa.*

ēmūcĭdus, *Spleśniáły.*

emūgĭo, *Mowię głośno. wybeknąć.*

emulgeo, *Doię, wyſuſzam, Spuſzczam ſtaw.*

emunctio, *Ućieránie noſá,*

Emunctorium, Nożycki do świec.

ēmunctus, *tr. Ogołocony.*

ēmūndo, *Chędożę wyczyśćić.* Ausreinigen. ſäubern *ſyn.* Mūndo pūrgo ēlŭo.

emungo, *Nos ućieram, ućieram świecę, Doię, wytłaczam, wyćiſkam 3. Ogołoćić.* Ausſchmeltzen. E*muncta naris duros componere verſus.* Hor.

emungor, *Nos ućieram.*

ēmūnio, *Ogradzam, Obwárowáć, wywodzę 4.*

emūnītus, *Obronny, 1.*

emuſco, *Mech obrywam.*

ēmuſsĭtātus, *wyprawiony.*

Emutis quaſi ab Emutio, Plaut. corr metuis à metuo.

ēmūto, *as Odmieniam,* ĕmys, *ydis. f, gr. Żołw.*

E N

ēn ecce, *Ono, Oto, Owa, wey,* Sihe. -- *Hoc tibi dant calamos, en accipe Muſæ.* Virg.

ēn tibi en ſum, *Ná, Náśći.*

Enæmon, *vel um Gr. Krwawne lekárſtwo*

enæōrēma, *gr Uryny obłoczek powierzchni.*

ēnallăge, *gr. Zámianá. Item figura Grammatica, cum pars orationis una pro altera, aut accidens pro accidente ponitur. illa eſt Antimeria, hæc Heteroſis.*

ĕnargia, gr. *Rzetelność.*

ēnarrābĭlis, *wypowiedźiány.* Das man erzehlen/ mag *Haſtamque & clypei non enarrabile textum.* Virg.

enarratio, *wykład 1. Roſpowiádanie.*

ēnārro, *Roſpowiadam, wypowiadam.* Erzehlen/ *ſyn.* Nārro, ēxplāno, mĕmŏro, cōmmĕmŏro, rĕfĕro.

ēnaſcor, *wyraſtam 1.* Auffwachſen.

Ĕnăto, *wypływam, wybrnąć 2.* Hinausſchwimmen --- *Tabulis ſi fractis enatat exſpes.* Hor. *ſyn.* Năto, nō, *vide Nato.*

ēnāvĭgo, *Przepłynąć 2. wybrnąć 2.* Ausfahren/ ausſchiffen. *Enaviganda ſive reges.* (Jamb. cum ſyll.) Hor.

ēnāvo, *as, ſub Poſtuguię.*

ēncænia, *orum, Gr. Poświącánie, Kiermáſz.*

ēncārdĭa, *gr. Serdecznik kámień.*

ēncārpis ēncarpa, *orum, Bindá.*

ēncaūſtes, *æ, m. gr. Smelcmiſtrz.*

ēncaūſticæ, *es,* ēncauſe, encaute, *es gr. Smelcarſtwo.*

ēncaūſto pingo. *Smelcuię.* ēncaūſtum *gr. Smelc.* ēncauſtus, ēncaūſticus, *Smelcowány.*

ēncēntris, *idis. gr. ſub Oſtrogá.*

ēnchīrĭdion, *Gr. Spiſek, Puinał, Rękoieść.*

ēnchrīſtum, *gr. Smárowániu ſłużący.*

ēnchūſa. *gr. Czerwieniec 2.*

enchўtum, *Gr. Tort.*

Enclīticæ *particulæ, vel dictiones monoſyllabæ præſertim, aliqua etiam diſſyllabæ apud Græcos ſunt. quæ accentum ſuum in præcedentem dictionem inclinant ſeu transferunt, apud Latinos; & diſſyllabæ ſunt, ut tamen. Quidem: & monoſyllabæ, ut Que, Ne Ve, &c. Inclinativas vocant recentiores ſcriptores aliquando cum præcedentibus ſimul ſcribuntur, aliquando ſeparatim maxime apud Græcos.*

ēncōmbōma, gr. *Sukmáná, Szorc*

Encōmiāstĭcus, gr. *Chwalący.*
Encōmium, gr. *Chwalenie kogo.*
Encrātītæ, quaſi continentes. abſtinentes. Hierom. Hæretici carne & matrimonio abſtinentes, idem Severiani, continens, abſtinens.
Encyclios, Gr. *Okolny.*
Encyclios dīſcīplīna. Encyclŏpædia, *wálny Umieiętność, wálna.*

E N D

Endĕlĕchĭa, gr. *Uſtáwiczność.*
Endiæon, Ēnĕma tis, gr. ſub *Kriſtera.*
Endo, pro In, priſcè, ſub Do Domu, Ku, Ná. Præpoſitio. Endogredi pro ingredi priſcè. Lucret.
Endoitium, priſcum. Początek.
Endopeditus pro impeditus. priſcè. Lucret. Endoperator. al. Induperator. pro Imperator. Lucret.
Endoplōro, priſcum ſub wrzeſzczę.
ēndrŏmis, *idis* gr. Endromidatus, ſub *Száta koſmáta, Száta miąższa, Gunia* 2. Ein langer winter Rock (*Veſtis longiore villo, venti pluviæq; iniuriis arcendis accommoda epith.* Tȳrĭa, pĕrēgrīna, vīllōſa, hīrsūta *phr.* Sōrdida, sēd gĕlĭdo nōn āſpērnānda, Dĕcēmbri dōna, pĕrĕgrīnam mīttĭmus ēndrŏmīdem. *Mart.*
ēnĕco, *Umarzam, Zábiiam.* Tödten. *Iam, iurgio enecabit si intrò rediero* Iamb. Plaut. *ſyn.* Nĕco, ŏccīdo. pĕrīmo, īntērfĭcĭo. v. *Occido.*
ēnĕrgīa, gr. *Skuteczność. Item figura Oratoria Quintil. Illuſtratio. Evidentia Cic. Repræſentatio aliis.*
Ēnĕrgūmĕnus, gr. *Opętány.*
ēnērvātus, *Stárgány, Słáby. Niewieśći.*
ēnērvis, ēnērvus, *Ciáſtoch, Słaby, Niewieśći* Unartig. *Scorta. placent, factiq; enervi corpore greſſus.* Per.
ēnērvo, *Mdlę, Oſłabiam, Niewieściuchem czynię, Tárgam ſię, Siły odeymuię.* Krafftlosz machen / ausmätgeln. *Vt Venus enervat vires, ſi copia Bacchi.* Virg. *ſyn.* Dēbīlĭto, īnfīrmo. *phr.* Et tēntat grēſſus, dēbīlītatq; pĕdes.
ngībāta, *orum*, gr. *Łątki wodne.*
ngŏnăſis, is, gr. *Klęczeń.*

Ēnhæmon, gr. *Kráwne lekárſtwo.*
Ēnchȳdris, *is, eos*, gr. Enchydris, *wąż wodny, wydra Egypſka.*
Ēnĭber. *Nieſzczęśliwy. Enibra, a. Omięſzka.*
ēnĭco, *pro eneco, Zabiiam* 1. *Przykrzę ſię, Niemogę* 3.
Ēnĭm, *Bo Zaiſte.* Dann. *Progeniem ſed enim Troiano a ſangvine duci.* Virg. *ſyn.* Nam, namque ĕtĕnim.
Ēnimvēro, *Práwie, Táko ſub Jáko, Lecz.* Nun wolan. *Neq; hoc, neq; illud, neq; enimvero ſerio.* Iamb.
ēnĭtĕo; eniteſco, *Lſknię ſię. Pokazuie ſię co wydaie ſię co. Przewyżſzam.* Herfür ſcheinen. *Et quantum faciles enituêre Deæ.* Tibull. *ſyn.* Mĭtĕo, mĭco, ēmĭco, ſplēndĕo, cŏrūſco, lūcĕo, ēlūcĕo, ēlūcēſco, fūlgēſco, ēffūlgēſco.
ēnītor, *Uśiłuię, Pnę ſię, Rodzę, Gramolę ſię Znioſłá, Oćieliła ſię. Nieśie ſię kokoſz. Uſadzam ſię, Przebyć co.* Sich unterſtehen. *Nec ſi enitar tragico differre colori.* Hor. *ſyn* Nĭtor, cōnor, mōlĭor, cōntēndo, *vel* părĭo.
ēnixa, *Położnica.*
Enixè, *Uprzeymie, Uśilnie, Chętnie, Stále.*
ēnixim, *Upornie*, Enixus, xi, *Uśilny.*
ēnnixus, us, *Rodzęnie.*
Ennam. pro Etiamne, Feſt. priſcum.
ēnneăpharmăcum, gr. ſub *Ropiący.*
ēnneăphyllon, Gr. *Dziewięćliſtnik.*
Ennĕătĭcus, *Dźiewiątny.*

E N O

Ēno, *as*, *Wypływam.*
Ēnōdātē, *wyraznie, Jaſno. Dołożnie.*
ēnōdātĭo, *Rozwiązanie, wykład* 3.
ēnōdis, *hic, hæc, adiect. comm: Bez kolankow, Nieſękowáty, Nie kolankowaty.* Ohn Knorff *Aut rurſum enodes trunci reſecantur & alte.* Virg.
ēnōdo, *Rozwięzuię. wykładam, Obćinam.*
Ēnoplia ſaltatio, gr. *Skakánie żołnierſkie.*

Enorchis, *is. gr. sub Jądro 2.*
ēnōrmis, *wielki, Krzywy Niekształtowny.*
ēnōrmĭtas, *Ogrom 2. wielkość, Nádmiarz.*
ēnōrmĭtas, *Zbytnie, Znácznie.*
ēnōtēſcit. *Rozgłaſza się co, wychodzą kśięgi*
ēnōtāre, *Náterminowáć.*
Enovo. apud Cic. Robert. Steph. lebit. corr. Renovo.
Ens, sub Jstność. ēnsĭcŭlus, *Mieczyk.*
Ensifer, Miecznik. ēnsis, *Miecz.* **Ein Degen/ Schwerdt.** *Horreſcit ſtrictis ſeges enſibus, æraque fulgent.* Virg. *ſyn.* Fērrum. glădĭus, mūcro cŭſpis. *epith.* Rĭgĭdus nĕfāndus, fērvĭdus, fīdus, īnfīdus, fūtĭlis. cōrūſcus, fūlmĭnĕus æræus, fātĭfer, dĕcōrus, mārtĭus, bellĭcus, lēthālis īmprŏbus, īmpĭus, īnfaūſtus, vūlnĭfĭcus, sāngvĭnĕus, crŭēntātus īmmĭtis, pūgnāx, hōrrēndus, sĕquax, īnsānus, vălĭdus, hŏſtĭcus, bārbărus, māvōrtĭus, erūdēlis, sānguĭnŏlēntus. *phr.* Stēllātus īāſpĭde fūlva ēnſis ērat. Vīrĭbus ēnſis ădāctus trānsădĭgit cōſtas, & cāndĭda pēctŏra rūmpit. Pēr cōſtas exĭgit ēnſem. Fērrum ādvērſo ſub pēctŏre cōnditVāgīna erĭpit ēnſem fūlmĭnĕum. ēnſēm que rĕclūdit Dārdănĭum. Vāgīnāq; cāva fūlgēntem dirĭpit ēnſem; Sĭmul ēnſe reclūſo ībat ĭn Eūrÿalum. Mĭcat ærĕus ēnſis. Spūmātq; crŭōre tērrĭfĭcus glădĭus. Strīctis hōrrēſcunt ēnsĭbus ārva. Cōrrĭpit hic sŭbĭta trĕpĭdus fōrmīdĭne fērrum. Sūblātum ălte cōnsūrgit in ēnſem. Strīctum rōtat ēnſem. Lătĕri căpūlo tĕnus abdĭdit ēnſem. Strīctamque ăcĭem vĕnĭēntĭbus ōffert. Lătĕrīque ăccōmmŏdat ēnſem. Fīdōque accīngĭtur ēnſe. ēnſem cōllo sŭſpēndit ĕbūrnum. Lătĕrīque ăccīnxĕrat ēnſem. Tum lătĕri ătque hŭmĕris Tēgĕæum sŭblĭgāt ēnſem. Glădĭōſque tĕgat vāgīna mĭnāces, & tĕnerum dūra tūndĭtur ēnſe lātus. ēnſem tŭmĭdo in pūlmōne rĕcōndit.
ēnōs falcatus, Perſicus; Scythicus, *Szabla.*
ēntĕlĕchia, *Gr. Uſtáwiczność.*
ēntĕrĭōne, *Gr. Mlecz drzew.* (*łowáty.*
ēntĕrŏcola, *Gr. Kiła.* ēntĕrocelĭcus *gr. Ki-*
ēntheāſtĭcus, *gr. Nátchniony 1.*
Entheca, Ulpian. Papinian. prædii ſuppellex, annona, penus. Turneb.

ēnthēma *gr. Latorośl, Plaſtr.*
ēnthūſiaſmus, *gr Nátchnięnie; Záchwycenie,*
ēnthȳmēmio *n. gr. Dowod 1.* entōma, *orum, gr. Owad.* ēntōmon *gr. Cięmierzyca.*

E N U

Enūbo, *żenię się.*
Enūcleātē, *Wytwornie, wyráźnie, Chędogo*
Enūclĕo. *Wyłączam, wykładam 3.* **Außkernen.** *Item* **außlegen / erkleren.** *Præda nucum calyces cultro enucleare moleſtum. ſyn.* ēxpōno, pāndo, ēxplĭco, ēnārro, ăpĕrĭo.
Enūdo, Cic. cor. Enodo, Habet tamen Enudo Apulei Cotu.
Ēnūla *cāmpana, Oman* ēnūla *orum gr. Dźiąſłá*
ēnūmeratio, *Wyliczánie. Item figura Oratoria. Cic. & in Propoſitione, & in Confirmatione. & in Concluſione locum habens.*
ēnūmĕro, *Wyliczam, Odliczam, Zliczyć.* **Erzehlen/ rechnen.** *Enumerat miles vulnera paſtor oves.* Ovid. *ſyn.* Nūmĕro, rĕcēnſĕo. dīnūmĕro, pērcēnsĕo.
ēnūntĭātio, *Reſpowiádánie, Sentencya.*
ēnūntĭātīvus, *ſub Opowiádacz.*
ēnuntiātum, *wyrzeczęnie, Sentencya.*
ēnūntĭo *wymawiam 1 wypowiadam 1. wykładam 3. wydáię.* **Außkünden** *ſyn.* Prōnūntĭo, ēlŏquor, prōfĕro, ēxprĭmo, nūntĭo.
Enuptio, *onis, Wydánie corki.*
ēnūtrio, *Wychowáć.* **Aufferziehen.** *ſyn.* Nūtrĭo, ălo, pāſco, *v. Nutrio.*
Ēnyſtrum *gr. Slaz flakowy, ſub Flák, Kruſzki.*

E O

Ĕo, *is. Jdę 1. Jadę Chodzę grámole się Zápuſzczam się, Tárgam się ná kogo.* **Gehen.** *Deinde eo dormitum non ſollicitus, mihi quod cras* Hor. *ſyn.* īncēdo, grădĭor, prōgrĕdĭor, tēndo, vādo, prŏfĭcīſcor, fĕror, prŏcēdo, pērgo, pĕto. *phr.* Vĭam tēnto, cārpo, tĕro, mētĭor. Quĭbus vēnĭſtis ab ŏris. Quōve tĕnētis ĭter? Per ād nāves tēndēbat ăchātes. Pātrĭas vēnto pĕtĭēre Mўcænas. Vādĭmus haud dŭbĭam in mōrtem, mēdĭæque tĕnēmus ūrbis iter. Pērge mŏdo & quā te dūcit via dīrĭge grēſſum. Inde dătum mōlītur ĭter. Cōrrĭpŭēre viam īntĕrea, qua sēmĭta mōn-

strat. Principio dēlūbro ădĕunt. Pērge mŏdo, atq; hinc te rēgīnæ ad limīna dēfer. Grēssumque ād mœnia tēndi. Tālem Dīdo sē sē læta fĕrēbat. Mēque ēxtra tēcta fĕrēbam. Fĕrīmur,pĕr ŏpāca lŏcōrum ăd āltos tēndēbat mūros,grēssumque īn cāstra fĕrēbat. Itālĭam pĕtĕre, & tĕrras tēntāre rĕpōstas. *v. Abeo*

Eō, *adverb. Tām 2. Dla tego.* Biß dahin. *Ibit eò quovis qui Zonam perdidit, inquit.* Hor.

Ĕò ad dum. eo usque, *Poty 1.* Eò recidit, eò res adducta deducta,devoluta,redacta res est, *sub Przychodzę.* (*Záraz*

Eo pacto, *Ták,* eodem vestigio, *Tudźież 1.*

Eōne, *es gr. sub Dąb.*

Eōs, *ŏes, vel ōos, f.gr. & ēōus, Zorza záranna.* Die Morgenröth. *Tres ubi Luciferos veniens præmiserit Eoos.* Ovid.*syn.* Aūrōra *epith.* Lūtĕa, crŏcĕa, fūlgĭda, pūrpūrĕa, clāra,ālma; cāndĭda, rūbens, pāllens, pāllĭda fōrmōsa, rūbra Tīthōnia, Pallantis. *v. Aurora.*

ēōus, *adiect. Wschodni* Morgenländisch *Portus ab Eoo fluctu curvatus in arcum. V. Tradimus Hesperia gentes aperimus eoas.* Lucan.

EPA

Ĕpacta, *æ. inserta dies. Epactæ sunt dies qui post duodecimam lunationem restant in mense Decembri. quibus diebus superat annus solaris lunarem, hi inchoant lunationem anni sequentis, & ætatem Lunæ indicant.*

Ĕpăgōge, *es, gr. wabienie, Dowod. Item figura. Rufiniano, similium rerum vel argumentorum collatio.*

Ĕpăgōgium, gr. *Obrzezek.* Ĕpălīmma *Máść*

Ĕpănădĭplōsis, gr. *Powtarzánie. Rufiniano figura, cùm idem verbum in una sententia primum & ultimum est.*

Ĕpănălepsis, Ĕpanaphŏra, gr. *Powtarzánie. Item figura eadem cum præcedenti. Diomedi, cum Anadiplosi, Carisio.*

Ĕpănŏdos, *f. gr. wrácánie się. Item figura Oratoria post digressionem poni solita.* Reditus ad rem *Cic. Epanodos Rufiniano,cum pluribus rebus propositis ad singularum narrationem redimus.*

Ĕpăphæresis, *Martial. coma scansili modo gradatim ad ornatum succisa Rhodigin. Iuni.*

ēpāscor, Ziadam, Ĕpaūlĭa, *orum. gr. Pokładźiny.*

Ĕpēnthĕsis, *gr. wkładanie. Item figura Poetica, Donato. literam vel syllabam in medium dictionis interponens. ut productior fiat quantitate aut numero syllabarum, ut Reliquiæ. Induperator. Interpositio. Interiectio. Eadem Parenthesis Donato.*

Ĕphēbēum. *Gr. Sala, Szermierska szkoła.*

Ĕphēbīa, *gr. Dźiećinna komorá.*

Ĕphēbĭcus, *gr. Młodźieński.*

Ĕphēbus, *gr. Młodźieniaszek.* Der über die vierzehen Jahr Jüngling ist. *Qui pacto partes tutetur amantis ephebi. syn.* ădŏlēscēns jŭvĕnis *epith.* Gĕnĕrōsus, fōrtis aūdax,fōrmōsus,pūlcher, dĕcōrūs. *v. Adolescens.*

Ĕphectĭcus, *gr. Rozmyślaiący się.*

Ĕphēctum, *gr. Siodmak.*

Ĕphĕdra, *vel on. gr. Przestká źiele.*

Ĕphelcis, *idis gr. Strup.*

Ĕphēlis, *is, vel idis. gr. Ogorzáłość.*

Ephelmator è Græco, Powrozobiegun.

Ĕphēmĕra, *f. febris gr. Gorączka, & neutr. plur.* Robaczek *iednodniowy.*

Ĕphēmĕris, *idis, gr. Dźiennik 1. Kśiąszki pámiętne,* Rejestr, *Cyzyoianus,* Minucye.

Ĕphēmeron *vel um, gr. Robaczek iednodźienny, Łániczka, Brodawnik.*

Ĕphēmerum Colchicum, *Szafran dźiki.*

Ĕphēstris, idis, *gr. Száta zwierzchnia, Koszulká ná zbroię.*

Ĕphi *sub* Korca *Sędomirskiego połowicá.*

Ĕphialtes, *æ, m gr. Duszenie nocne.*

Ĕphippiātus, *sub Siodłány.*

Ĕphippium, *Siodło.* Ein Sattel *Optet ephippia bos piger, optat arare caballus.* Hor.

Ĕphŏdos, *f. gr. weśćie 1.*

Ĕphŏrus, *gr. sub Poseł źiemski.*

ĕphthŏpōlium, *Gr. Kuchnia.*

Ĕphȳdor, *gr. sub* Zegármistrz.

Ĕphȳdros, *Gr. Przestka.*

EPI

Ĕpības, *adis, f. gr. Łodz.*

Ĕpībăta, *vel* Epibātes, *æ, m. Gr. wśiádacz, żołnierz wodny.*

Ĕpibāthra, æ. Ĕpibāthron, Gr. wſchód, żoráw 2. Baſzta woienna.
Ĕpĭbătĭca, æ, gr. żeglárſtwo.
ĕpibatis, ĭdos, gr. Łodź.
Ĕpīblēma, n. Gr. Szátá zwierzchnia.
Ĕpĭbŏlus, m. gr. Low.
Ĕpĭcēdĭum, Pogrzebna pioſnká.
Ĕpĭcĕphălium, gr. Pogłowie,
Ĕpĭchērēma n. gr. Dowod 1.
Ĕpichȳſis gr. Leiek, Nalewká 1.
Ĕpĭcœnum genus, gr. ſub Płeć 1.
Epĭcŏpānum, gr. Stoł kuchenny.
Ĕpĭcŏpus, m. gr ſub wioſto.
Ĕpĭcrŏcum gr. Podwika, Szátá białogłowſka.
Ĕpĭcūrēus, Roſkoſznik. Ein gottloſer Epicurer. Cur epicureus vel Stoicus impia ſoli. Arator.
Ĕpĭcus Pòéta, ſub wierſzow piſarz.
Ĕpĭdēmētĭcus epidemetica, orum, gr. Stánowniczy.
ĕpĭdēmia gr. Łożna chorobá.
ĕpĭdĕrmis, idis, f. gr. Skorá 1.
ĕpĭdĭctĭcus, gr. Chwalący. ĕpĭdĭcus, Gr. wątpliwy. ĕpidipnis idis, f. gr. wet 1.
ĕpĭdrŏmus gr. Náwłoká, Páś łoſzkowy, żágiel.
ĕpĭgāſtrion gr. Brzuchowa ſtábizna.
ĕpĭgīa arundo, gr ſub Trzćiná.
ĕpĭglōſsis, epiglottis, ĭdis gr. Krtąni błonká
ĕpĭgŏnus, gr. Páśierb.
ĕpĭgrămma, ĕpĭgrăphe, gr. Napis, Wierſz. Vberſchrifft. Hexametris epigramma facis, ſcio dicere Tuccam. M. epith. Blāndum, īngĕnĭōſum, ārgūtum, sūbtīle, lĕpĭdum, fēſtīvum, brĕve. vīvĭdum grātum, āſtrīctum. phr. Blāndăque vīvĭdum grātum, āſtrīctum. Quīlāſcīvīs ĕpĭgrāmmăta pīngĕre chārtis. Quīque āſtrīcta brĕvi claūdunt ĕpĭgrāmmăta nōdo
ĕpĭgrāmmătārĭus, ĕpigrāmmatĭcus. Wierſzow piſarz.
ĕpiīcĭa, gr. Łáſkawość. Słuſz, Sąd łáſkáwy.
ĕpĭlēpſia, gr. Káduk chorobá,
ĕpilēptĭcus, gr. Káduk ćierpiący.
ĕpĭlima, gr. Máść 1. ĕpĭlŏgus, Zamknięnie.
ĕpĭmēdĭon, gr. Bezkwiat ziele.
ĕpĭmĕlas, anos, gr. ſub Czárnawy.
ĕpĭmēlis, idis gr. Nieſplik, Tarnośliwá.
ĕpĭmēlītes. æ, m. gr. Spráwcá.
ĕpĭmĕnĭdion, gr. Bezkwiat ziele.
ĕpĭmēnĭon, gr. Mieśięczny obrok.
Epimetaticum, Zapiſanie goſpody.
ĕpĭmŏne, es, gr. Trwánie, Dotrwánie. item Figuræ verborum, eandem ſententiam aut verſum ſæpè repetens.
ĕpĭmȳthium, gr. Bayki ſtoſowánie.
ĕpĭnīcion, Gr. Zwyćięſka pioſnka.
ĕpĭnȳctis, idis, gr. Piſanie Kroſtá, Cieczenie.
ĕpĭpactis, idis, gr. Járzmiánka.
ĕpĭpĕtrum, gr. Bázyliká polna.
ĕpĭphănia, orum, Ziáwienie Páńſkie, Trzech Krolow święto.
ĕpĭphōnēma, gr. Krzyk. Item figura Oratoria rei narratæ vel probatæ ſumma acclammatio. Quintil.
ĕpĭphŏra, gr. Cieczenie, Oczu płynięnie.
ĕpĭphŏrēma, gr. Wet.
ĕpĭphȳlis. ĭdis gr. Oſtátkow zbieranie, Grono.
ĕpĭploŏcēle, es, gr. Kiła.
ĕpiplŏōmphălon, gr. Przepuklina.
ĕpirhēdĭum, gr. Woz. 2.
ĕpĭſcēnium, gr. ſub Dziwowiſko, & ſub Brew
ĕpiſchis, idis, gr. Klin.
ĕpiſcŏpa, ĕpiſcopium, gr. Biſkupi ſtolec.
Epiſcopālis. Biſkupi, Epiſcopātus, us. Biskupſtwo. Ĕpiſcŏpĭus, gr. Spiegierſki.
Ĕpiſcŏpus, Gr. Biskup, Dozorcá. Ein Biſchoff Sanctæ plebis Epiſcopus, (Glycon.) ſyn. Præsul Antīſtes, epith. Inclȳtus, lōngævus, rēllĭgĭōſus, vĕrēndus, pūrus, īntĕger. vide Antiſtes.
Ĕpiſcopus titulo tenus, Epiſcopus villarum, Sufrágan. (wárkowy 2.
Ĕpīſtāta, Ĕpiſtātes, æ. m, gr. Dozorcá, Folwárkowy 2.
Ĕpiſtăthmia, gr. Stanowniczego urząd,
Ĕpiſtathmus, gr. Stanowniczy
Ĕpīſtŏla, Ĕpīſtŏlĭum. gr. Liſt 3. Ein Sendbrieff. Nunc oculos tua cum violarit epiſtola noſtros. Ovid. ſyn. Līttĕra, ĕpīſtŏlĭum, chārta, lĭbēllus epith. Nūntĭa, īntĕrnūntĭa. brĕvis. v. Litteræ.

ĕpiſtŏ-

ĕpistŏlāris, *Listowny.*
ĕpistŏlĭcæ. quæstiones, *sub Kśiąszki zbieralne*
ĕpistŏmium, *gr, Czop i. Kurek u Antfosa,*
ĕpistrŏphe, *es. gr. wracanie.*
Epistrophe item Rufiniano figura, cùm plures sententiæ in idem verbum desinunt.
Epĭsy̆nălœphe, *Figura Poëtica, duas syllabas in unam contrahens. Caris. Diomed. Synæresin alii vocant.*
ĕpĭstīlium, *gr. Tram, Kapitelá.*
ĕpĭtăphium, *gr. Nágrobek.* **Ein Grabschrifft** *phr.* Sīgnātum cārmĭne sāxum, īnscrīpta sĕpūlchro fācta. Sūb sāxo cārmĭna fīxa. Tŭmŭlo sŭpĕrāddīta vērba, īncīsum īn mārmŏre nōmen.
ĕpĭtăsis, *gr. Nátężánie, Nápięćie.*
Epĭtăsis, item, *est Actus Comœdiæ vehementissimus ante Catastrophen. Donat.*
ĕpĭthălămĭum, *gr. Pokładzinna piosnká, weselna piosnka.*
Ĕpĭthēce, *gr. Przydátek i. Adpositio figura eadem*
Ĕpĭthēma, *tis, gr. Plastr,* ĕpithĕsis, *gr. Paskwil.* ĕpĭthĕton, *gr. Przydatek.*
Epithetum apud Grammaticos, est Nomen adiectivum Substantivo additum, ad laudi vel vituperum. Diomed.
ĕpĭthy̆mium, *gr. Cząbrzycá.*
ĕpĭthy̆mum, *gr. Kánia przędzá.*
ĕpĭtŏgium. *e gr. Szata zwierzchnia, Giermak*
ĕpĭtŏme, *es, gr. Skrocenie. Sumowánie.*
Epitŏmo, as, Skracam.
ĕpĭtŏnium *gr. Gwoździki u lutni Kurek u ántfosa, Kołka.*
ĕpĭtŏxis, *idos,* ĕpizygis, *gr. sub Kusza.*
ĕpĭtrĭtus, *gr. Trzećią częśćią większy.*
Epĭtrĭtus, *pes tetrasyllabus, aliter Hippius dictus Diomedi, supra tres longas syllabas unam brevem habens, vel primo loco, ut Voluntates; vel secundo, ut consonantes, vel tertio, ut Consentiunt, vel quarto; vel Expectate.*
Epĭtrochāsmus. *Figura multa distantia citò percurrens Aquila. Instans & multiplex interrogatio. Donat.*
ĕpĭtrŏpe *gr. Opieká, Zdánie się ná iednácze.*
Epitrope, item Figura Oratoria. Permissio. *Cicer. cum causa suæ multum confidens Orator, totam alieno in dicit & arbitrio tradit. Synchoresis eadem, i. Concessio.*

ĕpĭty̆rum, *gr. Oliwká.* eptūrus, *gr. Gwoźdź*
Epizeuxis, is, Figura eandem dictionem sine interpositione repetens. Caris. Diomed. Item cum singulis diversarum rerum clausulis, verbum debitum apponitur Subiunctio.

E P O

Ĕpŏbēlia, *sexta pars drachmæ, multa calumniatoris* Rhodig. *Dwa szelągi.*
ĕpŏche, *es, gr. Zatrzymanie.*
Epolonus, idem Epulo. Festo, priscè.
Epŏdos. i. incantator, vel post odas positus, Apud Horatium liber epodas, aut epodon vulgo explicatur, quasi post odas scriptus vel positus.
ĕpŏmis, *idis f. gr. Hałas.* ĕpops, *ŏpis, m, gr. Dudek.* ĕpoptes, *æ, m, gr. Dozorcá.*
ĕpos, *eos, n, gr. wiersz 2.* **Gedicht.** *Facta canit pede ter percusso forte epos acer.* Hor. *v. Carmen.*
ĕpos, *ŏdis. m. gr. Płászczká,*
ĕpostrăcīsmus, *gr. Skorupki gra.*
ēpōto. *as, Wypijam.* **Außztrincken.** *syn.* Poto. haūrĭo, exhaūrĭo.

E P U

Ĕpŭla, *hæc &* ĕpulæ *hæ, Potrawa.* **Allerley Speißz. Item Panquet/Gasterey.** *Turgidus hic epulis atq; lbo ventre latratur.* Pers. *syn.* Dāpes cĭbi cōnvīvĭum ĕpŭlum. *epith.* Dūlces, rēgāles, călēntes. gĕnĭāles, sŏlūtæ, svāves, ūnctæ, fūmāntes. *phr.* Rēgāles ĕpŭlæ, & fēsto cōnvīvĭa lūxu Rēgāles ĕpulæ mēnsis. & Bācchus in aūro pōnĭtur ĕpŭlæque ānte ōra părātæ rēgĭfĭco lūxu. ŏnĕrāntur ŏpīmis Structæ ĕpŭlis mensæ. Dăpĭbus mēnsas ŏnĕrābat ĭnēmptis. Nōn illis Māssĭca Bācchi mūnĕra, nōn īllis ĕpŭlæ nŏcŭēre rĕpōstæ. Nōn pūtri lūxu aut ĕpŭlis mārcēre sŏlūtis. *v. Epuler*
ĕpŭlāris, ĕpŭlo, *onis, Bieśiádny, Bánkietnik.*
ĕpŭlātio, ĕpulum, *Bieśiáda Bánkiet.*
Epulatōrius, i. epulis aptus. Sipontino.
Ĕpūlis, *idis, f. gr. sub Dziąsła.*
Epŭlo. *as, Bieśiáduię.* **Ein Gast.** *Hic premitur parasitorum, lucronum, epulonum. M.*
ĕpŭlor, *aris. Bánkietnik.* **Zu gast gehen.**
Extruimusq; toros, dapibusq; epulamur opimis. Virg.

 syn.

ſyn, Cōnvīvor. *phr.* Cōnvīvĭa ăgĭto, cĕlĕbro, ĕpŭlis văco, ĕpŭlas īnſtaŭro, īnſtĭtŭunt de mōre ĕpŭlas. Nūtrīmus lautis mōllīſsĭma cōrpŏra mēnſis. Tu das ĕpŭlīs ăccŭmbĕre Dīvum. Pătrĭīſque ĕpŭlāndum āppōnĕre mēnſis. Cæſis gēns ēſt ĕpŭlāre jŭvēntis. Spēs bĕne cænāndi vos dĕcĭpit. ēcce dăbit jām sēmēſum lĕpŏrem, ātq; ălĭquid de clūnĭbus apri. *v. Convivor.*

EQU

Ĕqua, ĕquĭla, ĕquŭla, *Klaczá.* Ein Stude. *Caſtorea, Eliadum palmas Epirus equarum.* Virg. *epith.* ărmēntālis, lāſcīva.

ĕquārĭa, *æ. Końſkie ſtádo.*

ĕquarius *ſubſt. Máſztálerz, Pogániacz, Konował*

ĕquārĭus, *adiect. Końſki. 1.*

ĕques, ĭtis, *Jeźdźiec konny.* Ein Reuter, Ritter. *Quod non vidiſti, faciant equites Aſiani.* Iuv. *epith.* Sĕvērus, clārus, bĕllātor, ſŭpērbus, hăſtātus cēlſus ēgrĕgĭus, *phr.* ĕquōrum domĭtor, ăgĭtātor, Flĕctĕre dŏctus ĕquōs. ĕquos quī flĕctit hăbēnis, Spūmāntis ĕqui fŏdiens cālcārĭbus ărmos. Tŏrquens *frænis* ōra fŭgācis ĕqui, ĕquum ſævis cālcārĭbus ūrgens ădmīſſo sŭbdĕre dŏctus cālcar ĕquo, ācĕr ĕquis vŏlat ĕcce pĕr hōſtes. Vĕctus ĕquo ſpūmānte Lăges. Quī ſpūmāntĭa frænis ōra cĭtātōrum dēxtra cōntōrquet ĕquōrum: Qui fūrĭt āctus ĕquo. Quīs, ūrſus trādūcit ĕquēſtres. Cōlla fĕrōcīs equi lūctāntĭa tōrquens, *v. Equito.*

ĕquēſter, adject. m. ĕqueſtris, comm: *Konny, Szláchecki.* Das zu Pferden dienet. *Tu cum proiectis inſignibus, annulo equeſtri.* H.

ĕqueſter ordo. *Rycerſki ſtan, Szláchta.*

ĕqueſtres copiæ, *Jázdá 2.*

ĕqueſtris, *ium*, *Rycerſkie mieyſce, Szláchecki, Łáwy wſchodowáte, & ſub Dźiwowiſko 1.*

ĕqueſtris ordinis, *Rycerſki 1, Szláchćic.*

Ĕquicervus, *Jeleń brodáty.*

ĕquĭdem, *Zaiſte.* Fürwar --- *Per me equidem ſint omnia protinus alba.* Perſ.

Ĕquĭfĕrus, *Koń dźiki.*

ĕquīle, *Stáynia.* Ein Pferd Stall. *In vaſtis habeat nec plurima equilia regnis.* F.

ĕquīmēntum, *Stadnicze.*

ĕquīnus, *adiect: Końſki. Kobyli.* Das vom Pferd iſt. *Humano capiti cervicem pictor equinam,* Hor.

Equīnus, ſubſt. pro Echinus priſcè Plaut. Scalig.

ĕquĭo, *is*, *Beſtwię ſię 2.*

ĕquītĭa, *orum. Gonitwá.*

ĕquis, & quadrīgis, *Prov. Uſilnie.*

ĕquĭsĕlis, ĕquĭsētis, ĕquĭsētum, *Przeſtka.*

ĕquīſo, & ĕquiſio, *önis. Kálwakátor, Pogániecz.* (*wodźie.*

ĕquīſo nauticus, *Przewoźnik, Powoźnik ná*

ĕquĭtābĭlis, *Jezdny 2.*

ĕquĭtātĭo, ĕquitātus, *us, Jázdá.* Reuterey / Ritterſchafft. *Iamq; adeo exierat potis equitatus apertus.* Virg.

ĕquĭtes, *hi, Jázda 2. Szláchtá.*

ĕquĭtiarius, *Koniuch.* ĕquĭtium, *Końſkie ſtádo.*

ĕquĭto, *Jáde ná koniu.* Reiten. *Ter circum aſtantem lævos equitavit in orbes.* Virg. *ſyn.* ĕquo, ūtor, vĕhor, īnvĕhor, īnsĭdĕo, fĕror, dēfĕror, *phr.* Sūbdo, cālcar ĕquo ĕqui tērga prĕmo. Quadrŭpĕdis fŏdio cālcārĭbus ărmos. ĕquo ībat īn ărmis, īra īn ĕquo Quadrŭpĕdem fĕrrāta calce fătīgat. Tērgumq; prĕmēbat acris ĕqui. terga prĕmēbat: ĕqui ſpūmāntĭaque ōra rĕgēbat. Dum cērtum flĕctit īn ōrbem. Quadrŭpĕdĭs cūrſus ſpūmāntĭaq; ōra cŏērcet. Cĕlĕrem sŭper ĕdĕre cōrpus, Aūdet ĕquum, vălĭdīſq; sĕdet mŏdĕrātor hăbēnis. Quadrŭpĕdes ăgĭtāre vŏlŭcres. Cum răpĭdum ĕffuſis ăgĕret sŭblīmis hăbēnis. Quadrŭpĕdem. Quadrŭpĕdi, mŏdo cālce cĭtat, mŏdo tōrquĕt īn aūras, Flĕxĭbĭles rīctus, mŏdo jam cērvīce rŏtāta, īncĭpit ĕffūſos īn gȳrum cārpĕre cūrſus, immītem quătĭēbat ĕquum, ſpūmantĭa ſævo, fræna, crŭēntāntem mōrſu. āt pŭer Āſcānĭus mĕdĭis īn vāllībus acrī gaŭdet ĕquo, jamq; hos cūrſu, jam prætĕrit īllos. ānte ūrbem pŭeri & prīmævo flōre jŭvēntus ĕxērcēntur ĕquis. Vŏlat ĕcce pĕr hōſtes vĕctus ĕquo. āgmĭne făcto. Quadrŭpĕdante putrem sŏnĭtu quătit ŭngŭla cāmpum. ārdŭus āltīs pŭlvĕrŭlēntus ĕquis fŭrit. Spūmāntēmq; ăgĭtābat ĕquum, quem pēllis ăhēnis īn ſpūmam ſquāmis. aūrōque īnsērta tĕgēbat. Cūm sŭbsŭltāntem (*equum*)

hinc

hinc prēmĕret cālcāribus, īllīnc tārdāret fræno, grădibusque sŏnārē dŏcēret īn nŭmĕrum mŏrtis, dem æquŏre lātus ăperto ānte nŏtūmque dătis, Zĕphȳrumque vŏlāret hăbēnis. Tālia vŏcīfĕrans răpĭdum cālcārĭbus ŭrgĕt cŏrnĭpĕdem, īncēdunt pŭĕri, părĭtĕrq; ānte ōra părēntum frænātis lūcent in ĕquis.

ĕquŭleus, ĕquŭlus, *Konik 1. Zrzebię, Probá.* **Ein Fülle.** *v. Eculeus.*

ĕquŭs, *Koń, 1. 2. &c.* **Ein Ress / oder Pferd** *Ille equus. ille meos in castra reponet amores.* Prop. *syn.* Cŏrnĭpes, quādrŭpes. sŏnĭpes. *epith.* Bēllātor, ārdens, fŏrtis, spūmans, cĭtātus. frĕmēns, fĕrox, īmpĭger, vĕlox. mŏrdax, ănĭmōsus, ănhēlus, cĭtus, răpĭdus, āsper nŏbĭlis, vŏlŭcer, lĕvis, præceps, īgnĭpes, īntrĕpĭdus, bēllĭcus, aŭdax, pūgnax pernix, ālăcer, gĕnĕrōsus, mārtĭus, īmpăvĭdus, phălĕrātus, sŭpērbus, fŭrens, fŭrĭbūndus. cŏmans, jŭbātus. crīnĭtus fŭmans, sŭdans, īntērrĭtus. īmpērtērrĭtus. stērnax. *phr.* Fræna rĕcūsans, ŏblŭctans frænis. ŏstro īnsignis & aūro. Māndēns spūmāntĭa fræna. ēlāta cērvīce sŭpērbus. Quem Thrācĭus ālbis pŏrtat ĕquus bic bĭcŏlor măcŭlis, vēstīgĭa prĭmi ālba pĕdis frŏntēmque ostentans, ārduus ālbam. Stāre lŏco nēscit, mĭcat aūrĭbus, & trĕmit ārtus: īgnēscunt pătŭlæ nāres, sēntit ărēnas ŭngŭla. ĕqui spīrāntes nāres nārĭbus īgnem. ĕquus cāmpo sēsē ārduus īnfērt. ĕquus fŭrit, āltăque jāctat vūlnĕris īmpătĭens à rēcto pēctŏre crura, ārrēctis aūrĭbus arcem Hīnnitum fūndēbat ĕquŭs. Hīnnīta lŏca cōmplet ăcūto. Sē tollit quādrŭpes ărrēctum, & cālcĭbus aūras vērbĕrat ĕquus ēlāta cērvīcē sŭpērbit. Quī cāndŏre nĭves ānteīres, cŭrsĭbus aūras, ēmĭcat, ārrēctīsque frĕmit cērvīcĭbus ālte lŭxŭrĭāns, lūdūntque jŭbæ per cŏlla, per ārmōs. Pūgnātŏris ĕqui cŏstas & tērga fătīgat. Hīc frĕmet īnsūltans, frænăque māndit ĕquus. Pāscit ĕquuos, gaūdētque rŭēns ānte ōra frĕmēntes. Quālis ŭbi ābrūptīs fŭgit præsēpĭa vīnclis tāndem lĭber ĕquus campōque pŏtītus ăperto [illegible] ĕmīt ăcer ĕquus, cum bēllĭcus ære cānōro sīgna dĕdit tŭbĭcen, ālĭpĕdumque fŭgam cursu tēntāvit ĕquuŏrum. Trĕmŭlis hīnnītĭbus āer clāngit ad lītŭos hĭlārem. īntrĕpĭdumque tŭbārum prŏspĭcĭēbat ĕquum, *vide Equito.*

ĕquŭs castratus. *Wałách* ĕquus inanis, *Koń powodny.* ĕquus Indicus, *Koń rogáty.* ĕquus ligneus, *Náwa 1.* ĕquus marinus, musimon. *(konik*

E R A

Eras, æ, apud Isidor, corr. Aera. æ.

ērādīcātio. *Wykorzenianie.*

Eradicitus Do gruntu.

ērādīco. *Wykorzeniam, Wyrywam.* **Mit der Wurtzel außrupffen /** *syn.* āvēllo, convēllo, ēxtīrpo. ēvello. *Dii te eradicent, ita me miseram tertius* Terent.

ērādo, *Wyskrobáć, wymazuię, Podbierám, Zrzucam z godności,* **Außkratzen.** *Eradenda Cupidinis.* (Choriamb) Hor. *syn.* Rādo, ēxpūngo.

ĕrănīsta, *æ. m. gr. Składácze.*

ĕrănthĕmum. *gr. Kumięń.* ērāsus, *Złożony.*

ērcīscеor, ercisco, erciscor, *Dźielę, 1. 2.*

E R E

ĕrĕbeus, *gr. Piekielny.*

ĕrĕbinthus, *gr. Ciećiorka.*

ĕrĕbus, *gr. Piekło.* **Gott der Verdampten.** Ad Gĕnĭtōrem īmās ĕrĕbi dēscēndit ad ūmbras. (*Infernorum Deus, vel ut aliis placet, fluvius Frequentissimè sumitur pro ipsa infernorum sede*) *syn* orcus, Stȳx, īnfĕri, ăvērnus, Tārtărus. *phr.* Păter nōctis, ex chăos & cālīgĭne prŏgĕnĭtus. *v. Infernus.*

ērēctio, *Podnieśienie.*

ērēctus, *Naieżony Ochotny.* **Auffgerichtet.** *Erectas in terga sudes, hoc defuit unum.* Lucan.

ērēmĭgo, *Przepłynąć 2.* ĕrēmīta, *æ. m. gr. Pustelnik,* ĕrēmĭtĭcus, *gr. Pustelniczy.*

ĕrēmŏdĭcium, *Sąd w niebytności, Nie stánie u prawá.*

ĕrēmus, *gr. Pustynia.* **Ein Einöde.** *Tempore quo vasta Hebræi versantur eremo* Alc. *vide Desertum.*

ērēpo, *wyłażę, wygramolić się, Pnę 2. włażę 2.*

ērēpto, *as, wygramolić się.*

ēreptor, *wydźieracz.*

ērēptus, *Umárły.* **Hingerissen.** *Consulis erepti publica damna refert.* Ovid.

ĕres, *is. Jeż, 1.* ēresione, *gr. sub. May 2.*

ērga, *Ku Naprzećiwko 1.*
ērgāstērium, *gr. Warstat.*
ērgāstūla, *orum,* ergastulus. *Niewolnik 1.*
ērgāstūlārius, *Więźniow Niewolnikow stroż.*
ērgāstūlum, *Kierat 2. Więźienie.* Ein Gefängnuß. --- *Lucanos; aut Thusca ergastula mittas* Juv.
ērgāta, *gr. Kierat 1.* Winda *stoiąca.*
ērgò, o *brevi Festus.* Przetoż, *Więc, Też, Tedy*
ērgò, o *longum habens, pro causa Fast. Dlá tego.* Derhalben/ *Tu captas alios, iam sumus ergo pares.* Mart. *Ergo jussa parat, &c.* Vērgo.
ērgò igitur, Przetoż, ērgŏlābus, *gr. Naymacz.*

ERI

ĕrīca ĕrīce, *es, gr.* erix, *icis f. Wrzos.*
ĕrīca baccifera, *Zorawie iágody.*
ĕrīcæum mel, *gr. Miod podły.*
ēricius, *Kobylenie. Quantitas varia est & incerta, Jeż 1.*
ērīgĕron, *gr,* Przymiot *ziele.*
ērigitur coma, *Wstáią włosy,*
ērīgo, *Podnoszę 1. 1. Pokrzepiám 1.2. Nastorzyć, Ostrze 2. Dodaię sercá, & sub* Przystawiam *2.* Aufrichten. *Corticis atq; solo procerta erigit alnos.* Virg. *syn.* ēxtōllo, ēxcīto, ēvĕho, ēffĕro, āttōllo. *phr.* Tōllĕre hūmo. Tōllĕre īn aūras, ad sȳdĕrā tōllĕre pālmas, ēdūcĕre cælo tūrrim. Cælōque āttollere mōlem.
ērīnacĕus, *Jeż 1. Quātitas váriat, & incerta est*
ērīneŏs, erinos *f. gr. Firletká wodna.*
ērinnȳs, *ys, yos f. gr. Niewiástá zła.* Eine von den höllischen Furien. *Vota Deis, cæco nec erinnias ore rogavi.* Stat. *epith* Trīstis, fĕrālis īnsāna, nŏctūrna, āngvīfĕra, fŭrĭālis. stȳgĭa īmpătĭēns, fūnēsta, rābīda, imprŏba, īnfelix, vēsana. *phr* Sāta nŏcte. Tĕnēbrārum, incola. Cūi trīstĭa bēlla, īræquæ īnsīdĭæque, & crīmĭna nōxĭa cōrdī, īn ārma fĕror. Quo gĕmĭtus vŏcat & sāltu se tollit ĕrīnnȳs crīne mĭnax. Pōstquam vīsa sātis prīmos ăcūīsse fŭrōres. Prōtĭnus hīnc fūscĭs trīstis Dĕa tōllĭtur ālis. acrĭbus ĕxcĭvit stĭmŭlis fŭrĭālĭs ĕrīnnȳs. Quōque măge īnfestor, dīscors bācchātur ĕrīnnȳs, Qua tĕrra pătet, fĕra rēgnat ĕrīnnȳs. *u. Furiæ.*

ĕrĭŏphŏrus, *gr. Sniedek 2.*
ĕrioxȳlon. *gr. Bawełna.*
ĕrĭphĭa, *æ gr. Koźiełek ziele.*
ĕrĭpio, *Wydźieram, Odeymuię, Wyrywam 2. 3. Wyimuię* Abtringen/ *Eripit hærentes. adverso littore naves.* Hor. *syn.* Răpio. prærĭpĭo. aūfĕro, ădĭmo, ēxtōrquĕo, tōllo.
ĕrīsma, *æ. è. gr. Zastrzał.*
ĕrīsma, *atis, gr.* Podpora.
Eristalis. al. Erythrilla gemma candida ad inclinationes rubescens. Plin.
ĕrīthăce, *es, gr.* Rdzá *miodowa,* Pszczelnik *ziele.*
ĕrīthăcus, *gr. Gil.*
ĕrīthăles, *gr. Rozchodnik mały, eos n. alioqui adiectivum est Comm.*
Eritius, melius, Ericius.
Eritudo, priscum, Niewola.
ērīvo, *as, Sćiągam wodę.*
ērix, *icis m, Jeż ziemny.*
ērneum, *Ciasto smażone.*
ĕro, *futurum, & ejus periphrases, sub Będę.*
ēro, *onis, Słomianká,* Rogoża, *& sub wor.*
ērōdius, *Gr. sub Czápla.* ērōdo, *wygryzuię.*
ērŏgātio, *wydanie 1. Száfowánie.*
ērŏgātor, *Podskarbi* ērŏgātorius, *Rozdawáiący.* ērŏgīto, *wybádáć.*
ērŏgo, *wydáię 1. wypráſzam.* Außtheilen *syn.* Lārgĭor, do, dīstrĭbŭo, dōno, ēxpēndo.
ērōsio, *wygryźienie, wyglądanie.*
ĕrōtēma, *gr. Pytanie. Item Figura Oratoria.* Interrogātio. *Cic. cum ad augendum aliquid interrogamus nos vel alios. Aquila.*
ĕrōtŏpagnion, *gr. sub. Frantowski.*
ērrābūndus. *Błędny.* Vmbschweiffig. *Errabunda Jovis vestigia, &c.* Virg. *syn.* Vāgābūndus vāgus, ērrrāns, ăbērrāns.
ērrātĭcus, ērrātor, erro, *onis.* erroneus, *Błąkáiący się, Hultay, Błędny, żołnierz odbiegacz, Planeta.* Was hin und wider wachst *Orbem interdici, quam vix erratica Delos.* O.
ērrātio, erratum *Błądzenie. Zmyślenie, Ustąpienie, Błąd.*
ērrhina, *orum, gr, sub Kichawká.*

ērro, *as. Omylam się, Błądzę, Błąkam się.* Irren fehlen. *Excutimur cursu, at mediis erramus in undis.* Virg. *syn.* Văgor, dēflēcto, ăbērro, dēvĭo. *v. Aberro, Vagor, vel* Pēcco, lăbor, dēlĭnquo, ŏffēndo, cūlpæ sūccūmbo. *v. Pecco.*

ērror, *errantia, æ. Błąd.* Fehler. *Paulatim vitia atq; errores exuit omnes* Juv. *syn* ērrātum, pēccatum, cōmmĭssum, culpa, mēndum. *epith.* Dūbĭus, vānus, mălus, grăvis, tēmĕrārĭus, pērplēxus, prāvus, cæcus, tūrpĭs, āvĭus, dēvĭus, vērēcūndus, īndēlēbĭlis, īnēxtrīcābĭlis. *v. Peccatum.*

ERU

Eruangīna, Zarázá ziele.

ērŭbēsco, *wstydzę się; Zapalam się,* Roth werden/sich schämen. *Saxaq; roratis erubuisse rosis.* Ovid. *syn* Rŭbĕo, *phr.* sūstūndor. Rŭbor ōra, vūltum, gĕnas, pīngit, nŏtat, īnfĭcit, tingit, cŏlōrat, sŭbit, sūccēndit, pērfūndit, ērŭbŭērē gēnæ, ōra vērēcūdus tīngit rŭbor. Mānat cōnscĭus ōre rŭbor. īncānduit ōre, Cōnfēssus sēcrēta rŭbor. Cŭi plūrĭmus īgnem subjēcit rŭbor. Flāva vērēcūndus tīnxērat ōra rŭbor, ērŭbŭit Phăēthon, irāmque pŭdōre rēprēssit sŭbĭtŭsque in vīta nŏtāvit ōra rŭbōr, rūrsūsque ēvānŭit, ut sōlet āer pūrpŭrĕus fĭĕri, cum prīmum aūrōra mŏvētur, ērŭbŭit, grēmĭōque pŭdor dējēcit ŏcēllōs Hæc sătis īn tăcĭta sīgna fătēntis ĕrant īlla vērēcūndo vix tōllēns lūmĭnă vūltu. Pŭdōre. Sēnsime tōtis ērŭbŭĭsse āēnis. Sūspĭcor īngēnuas ērŭbŭisse gēnas, ērŭbŭere genæ, tōtōque rēcāndŭit ore. āc si vīrgĭnēum sūffŭdērit ōre rŭbōrem. Nōn ălĭterquām pōma sōlēnt, quæ cāndĭda părte. Părte rŭbēnt ālĭa. aūt vărĭis sōlet ūva răcēmis Dūcēre pūrpŭrēum nōndum mātūra cŏlōrem, āvērtis vultus, & fit in ōre pŭdor.

ērŭbēscendus, *Wstydliwy.*

ērŭbēscentĭa, *wstyd, (nie.*

ērūca, *Gorczycá, 1. Gąsienniká, Robacy w iarzy-*

ērūctatio *Rzygánie.*

ērūcto, *Rzygam wyrzucam 1. wybuchnąć, Mowię głośno.* Herausz werffen. *Erigit eructans scopulos. &c.* Virg. *v. Eiicio.*

ērūctum vinum *sub. womit 2. wino poślednie.*

ērūdēro, *wyprzątam.*

ērŭdio, *Cwiczę, Uczę.* Unterweisen. *In patrias artes erudiendus erat.* Ovid *syn.* Īnstĭtuo, īnstrŭo, *v. Doceo.*

ērŭdĭor, *uczę się.* ērŭdite, *Uczenić* ērŭdĭtĭus *Umieiętnie.*

ērŭdĭtĭo, *Uczęnie kogo, Cwiczenie, Nauká.*

ērŭdītor, *Cwiczyćiel.* ērŭdĭtŭlus *Przeżak.*

ērŭdĭtus, *Uczony, Umieiętny, Biegły.* Erfahren/ gelehrt. *Nil exactius eruditiusq; est.* (Phl.) Mart. *syn.* Dŏctus pĕritus. *v. Doctus.*

ērūgātio, *Wymarszczánie.*

ērūgo *as, Rozmarszczam, Wymarszczam,*

ērūgo, *is. Rzygam, Wybucham.*

ērūgo, *ĭnis. Rdza w zbożu.*

ērvĭla, ervĭlia ervilla. *Ciećiorká dźika, non Groch.*

ērumpo, *Wypadam 1. 2. Wynikam, wyłamuię wytryska; wysypuią się, wylewam gniew, wybiia się płomień, Rzuca się płacz, Gniew wyrzucam, Pokázuię 2.* Außbrechen *Clamore erumpunt subito &c.* Virg. *syn.* ēxĕo, ēgrēdĭor, ăbĕo, ēvādo, cum sŏnĭtu ēgrēdĭor, vĭ ēxĕo. *v. Abeo.*

ērūnco, *Pelę, wyczyśćić.*

ērŭo, *Wyrywam, wykopywam, wyłupuię 2. wyszperać, wygrzebać, wywracam 2. Dobywam, Burzę 1.* Außgraben/ außziehen. *Cornicum immeritas eruit ungve genas.* Prob. *syn.* Vēllo, ēvēllo, ēxtĭrpo, ēffŏdĭo, *vel* dīrŭo, ēvērto. *v. Everto.*

ērūptio, *wyćieczká, wypádnienie, wytryskanie, występowánie, & sub Cieczęnie.*

ēruptio pituitæ, *Ospice 1. 2.*

ēruptio sanguinis. *Krwotok z nosa.*

ēruptor, *wyćiekácz.*

ērŭtus, *us. wyrwánie.* Außgezogen --- *Radicibus eruta pinus.* Virg.

ērŭum, *Gęśia wyká.*

ERY

ērynge, ēryngĭum *gr. Mikołaiek ziele. & sub Boży byt*

ērȳsĭmon *Gr. Gorczycá polna, Tátárká.*

ēry-

ĕrȳsĭpĕlas, *atos, gr. Roża chorobá, Káncer, non Ogień piekielny.*
ĕrȳsĭſceptrum, *Gr; Ciernie.*
Eryſichalcs, Plin. corr. Erythales, Erythace, Var. cor. Erithace.
ĕrȳthrāīcum, *gr. Storczyk.*
ĕrȳthrānus, erythrŏcārpus, *Błuſzcz 1.*
ĕrīthrīnus *gr. Jaź Kárp.*
ĕrȳthrŏccon, *gr. Granatowe Iabłko*
ĕrȳthrŏdānus, *gr. Márzaná.*
ĕrȳthrŏphtālmos, erythroptĕros, *gr. Płoćicá.*
ĕrȳthrŏpus, *odis gr. ſub Czerwonak.*
ĕrȳthros, *gr Garbarſkie drzewko.*
ĕrȳthrŏtaon, *gr. Cietrzew.*

E S

ĕs, *pro Sis, Plaut,* es, *pro ſoles, ſub Zwykłem.*
ēſca, *Zob, Nęta, pokarm, Podnieta.* **Speiſʒ/** *ſyn.* Cĭbus, dăpes, ălĭmĕntum, pābŭlum. *v.*
Eſcālium. ēſcarium vas, *Miſa ſpora.* (*Cibg.*
ēſcālis, eſcarius, *Pokármowy, Stołowy 1. Strawny 1. & ſub Stoł iadalny.*
ēſcĕndo, *wſtępuię 1 wśiadam 1.*
ēſchăra *gr. Strup* ēſchărŏticus, *gr Strupiaſty.*
Eſcit, pro erit, priſcum. Feſt.
eſeo, as, eſſe is, edere Iem.
ēſcŭlentum, *Sniedna rzecz. Potrawá.*
ēſcŭlĕntus, *Sniedny, Stráwny 1.*
ēſcŭlētum, *Bukowina.*
ēſcŭlĕus, eſcŭlīnus *Bukowy.* **Vom Miſpelbaum.** *Vicerat eſculeæ capiebat frondis honorem.*
ēſcŭlus, *f. Buk, Dąb.* **Miſpelbaum.** *Interea veteres, quæ porrigit Eſculus umbras.* Cal.

ĕsĭto, *Iadam 1, 2.* *eſox, ocis m. Wyź rybá.*
ĕſſĕda, *æ.* eſsĕdum *di. Woz 1.* **Ein Wagen. Karrn** *Belgica vel molli meliûs feret eſſeda collo* Virg. *ephit.* Bĕlgĭcum, ſtridēns, mŭltĭsŏnōrum, Brĭtānnum, cŭrvum. *phr.* ēſſĕda cōncŏrdes mŭltĭsŏnōra trăhunt, ēſsĕda cælātĭs sĭſte Brĭtānna jŭgis.
ēſsĕdārius, *woźnicá eſſentia, Iſtność.*
eſſetur, pro eſtur, editur, Iedzą to.
eſſi, ab edor, ſub Iem, & Rozgardyas ſtroić.
ēſtrix, *f. Zarłok.* eſt in pretio, *Popłaca.* eſt in votis, *Ządam.* eſt uſui, *Zgodźi ſię, Pożyteczno ieſt.*

E S U

ēsŭla maior, *& eſula minor Soſnká 1.*
eſula latifolia, *Czártowe mleko ziele.*
eſuriales feriæ, Poſt ēsŭrĭālis *Głodny poſtny.*
ēsŭries, eſuritio, *Łaknienie,* **Hunger/** *Eſuries ignota cibos non poſceret ullos.* Alcim.
ēsŭriens, *eſurio, onis, eſurĭtor, Głodny.*
ēsŭrīgo, *idem, & Głod.*
ēsŭrĭo, *is Łáknę, Przemieram 1. 2.* **Hungeren.** *Suſtulit eſuriens minus hoc jucundus amicis.* Hor. *phr* Fămĕ prĕmor, cōnfĭcĭor. Lenta dĕpĕrit ĭlle făme *v.* Fames
ēſus *us, Iedza.* **Das Eſſen.** *Solenniſq; novo cultu deponitur eſus.* Alcim.

E T

Et, et autem, *I.* **Und.** *Natus & ipſe Deo, &c.* Virg. *ſyn.* āc ātque que.
et cætera, *Idem & Oſtátek.*
et id, et idipſum, & quidem, *Ito.*
et quæ ſequuntur. *Ico zatym.*
et ut, *Zwłaſzcza.*
ĕtĕnĭm, *Bo* **Dann/ fürwar.** *Nulla etenim mihi te ſors obtulit: optimus olim.* Hor.
ĕtēſia flabra, eteſiæ *arum hi* eteſias *æ, m. gr. twiatr c roczny.*
Eteſiaca vitis, quæ Eteſiis variat. Plini.
ĕtēſius, *Coroczny.*
ēthĭca imago, ſtatua, *Obraz żywy.*
ēthĭce *es gr. Obyczáiow dobrych nauká.*
ēthnĭcus, *ſubſt gr. Pogánin.*
ēthnĭcus, *adiect. gr. Pogáńſki.*
ēthŏlŏgia *gr. Obyczáiow wyrażenie.*
Ethologia. Quintil. & Rutilio, eſt figura mores & affectus perſonarum exprimens.
ēthŏlŏgus, *gr. Kuglarz, & ſub Obyczáiow wyrażenie*
ēthŏpœia *gr. Obyczaiow wyrażenie.*
ĕtiam, *Toż, Owſzem, Ták ieſzcze 2. Chcćia,*

A gnie

A gniewasz się? Auch. *Nunc etiam pecudes umbras & frigora captant.* Virg. *syn.* ĕt, āc quŏque părĭter, sĭmĭlĭter.
ĕtiamdum, etiamnum, etiamnunc, *Poty.*
etiam atq; etiam, *Pilnie.*
ĕtĭamsĭ, *Acz, choćiażby.* ĕtiam tunc, *Ieszcze.*
ĕtsi, Obschon. *syn.* Licet, quamvis, quanquam.
ĕtўmŏlŏgia, *gr. wykład. apud Grammaticos pars artis, dictionum singularum originem discrimina, proprietates explicans. Varro* disciplinam etymologicam, *seu* de origine verborum, *appellat.*
ĕtўmŏlogicus, etymologus, *gr. wykładacz.*
ĕtўmum, *gr. Wykład.*
ēvăcuātio, *Wypróżnianie.*
Evacuatoria B. sub Cyrograf.
ēvăcuo, *Wyprożniam.* Ausʒleeren. *Evacuat quod culpa gravat, truncata libido.* Ar.
ēvādo, *Uchodzę 1. 3. Ućiekam 1. wybrnąć 1. 2. wychodźi 3. wybiegam stáie się.* Entgehen/ entrinnen. *Exsuperatq; jugum, sylvaq; evadit opaca.* Virg. *syn.* Fīo, *v.* exĕo, fūgĭo, aūfūgĭo, ēxcēdo, ērumpo, *vel* effūgio, vītō, ēvīto declīno. *phr.* Hŏstibus ē[illegible]. Cāsus ēvasĕrat ŏmnes. Tēne āspĭcio tāntis ērĕptum, nāte pĕrīclis? ērĭpŭi mĕlĕthō, & vincŭla rūpī. Hŏstes, vīncŭla, pĕrīclum ēffŭgĕre. Vīnclis sē ēxpĕdīre. *v. Abeo.*
ēvăgātio, *wybiegánie, błąkánie, buianie,*
ēvăgīno, *Dobywam miecza.*
ēvăgor, *Buiam, Odstępuię od rzeczy, wyboczyć, Rozlewa rzeká, Szerzy się, Rozrastam się.* Herumblauffen/ ausʒschweiffen. *syn.* Văgor, ĕrro, dīvăgor. *v. Vagor.*
ēvăleo, evălesco, *wyradza się.*
ēvălĕfăcio, *wyrzucam 1.*
evāllo, *as. wyłuszczam.* ēvallo, *is, idem & Opalám wypycham, wyrzucam 1.*
ēvānesco. *Niszczeię, Táię, Znikam 1. Ustáie co, wywietrzeć 1. 2. Spełzło 2.* Verschwinden/ vergehen --- *In tenuem ex oculis evanuit auram.* Virg. *syn.* Vānēsco, ēxĕo, ēxcēdo. *phr.* ŏcŭlos fūgĭo, ŭmbrĭs me cōndo, ēx ŏcŭlis fūgĭo, rĕcēdo, dīlābor, me sūbtrăho, prōrĭpĭo. Tĕnŭes fūgĭo ceu fūmus ĭn aūras. Mŏrtāles vīsus mĕdĭo sērmōne rĕlīquit. & prŏcul in tĕnŭem ēx ŏcŭlis ēvānŭit ŭmbram. ēffūgit ĭmāgō pār lĕvībus vēntis, vŏlucrique simīllĭma sŏmno. Dīxit & ēx ŏcŭlis sŭbĭto, ceu fūmus ĭn auras. Cŏmmīstus tĕnŭes fūgit dīvērsa, nēq; īllum prĕnsāntem nēc quīcquam umbras, & mūlta vŏlĕntem dīcĕre prætĕrea vīdit. Tĕr frūstra cŏmprĕnsa mănus ēffūgit ĭmāgo.
evangēlia, *orum gr. Nowinne, Podarek postowi.*
Evangelista, in SS. libris. Ewangelistá. Der Evangelist. *Evangelista scripsit talia* (Iamb)
ēvāngĕlium, *gr. Ewangelia, Podarek.* Frŏliche Verkūndigung. *Clara Evangelij verbiq; ardente, lucerna.* Alc.
Evangelizo apud SS. & profanos scriptores, bonum nuntium affero.
Evangelus. *i. bonus nuntius. Pastori nomen ex eventu datum apud Vitruvi.*
ēvānĭdus, *Niszczeiący, Marny, Nietrwáły.*
ēvānno, *as:* Opałam, *wieię 2.*
Evantes orgia. Virg. *i. celebrantes, Turneb. s.* Evan. resonantes. *Beroald.* Bacchantes. *i. Baccho canentes, cui Evan nomen. Servius*
ēvăpŏrātio, *wilgotnośći wychodzenie, wywietrzenie, Kurzáwá 1. 2.*
ēvăpŏro, *Wywietrzeć 1.*
ēvāsio, *Wyprawienie się.*
ēvāsto, *Pustoszę* ēvax, *Hey, Hu, Hup.*
ēucæria, *gr. Czas 4.*
ēŭchăris, *ĭtis, vel itos, gr. Przyięmny.*
ēŭchărīstia, *gr. Dźięka, Sakrament.* Das h. Abendmahl *phr.* Cælēstes ĕpŭlæ, Sacræ lībāmĭna mēnsæ. Dīvīnæ dăpes. Sălūtĭfĕra cæna, ēsca sălūtifĕra. Strūctis cælēstia păbŭla mĕntis. Sacra mēnsæ mūnĕra Chrīstē tuæ, & sævi mŏnĭmĕnta dŏlŏris. Cĕrta sălus jūstis. Vīta pĭis ĕrit, ātque ĕădem mŏrs sŏntĭbus ēsca, ūno eōdemque sălus flŭet ātque e fonte vĕnĕnum. Dīvīnas lībāre dăpes, lībare bĕāta pŏcŭla. Vĕlātumq; dăpis sub ĭmāgĭne nūmen. Hŏc ēst cŏrpus, āit, mĕus hic de vūlnere sāngvis fūndēndus, cŏmmīssa hŏmĭnum qui dīlŭat. Quæ pānis ĕrat, quæ

quæ vini essentia quondam, fecit ut in Christi corpus, sacrumq; cruorem transierit subito, salvis utriusque figuris.

ēucharisticus *gr.* *Dźiękowániu służący.*

ēuchimus, euchylus, *gr.* *Pośilny smaczny.*

ēuclea herba, *gr.* *sub Sławá.*

ēucrasia, *gr.* *Zdrowie. Powietrze.*

ēudiæon, eudiæus, *gr.* *sub Klistera 1.*

E V E

ēvectus, *us.* ēvectio, *Wywoz, Podwodny list.* Ausgeführet. *Morte tua mox æthereas evectus in auras.* Claud.

ēvĕho, *Wywożę, Sławię.* Ausführen/ erheben. *In pelagus rapidis evehat amnis aquis.* Tibull. *syn.* ēxtōllo, āttōllo, ēffĕro, prōmŏvĕo.

ēvĕhor, *Wyjeżdżam.*

ēvēllo, *is.* *Wyrywam, wykorzeniam, wydźieram, wybijam, Rwę 2.* Abreissen. *Nec quicquam cœno cupiens evellere plantam* Hor. *syn.* Vēllo, cōnvēllo, ēffŏdio, ērŭo, ēxtirpo, ēxtrăho, *phr.* Īmis rādīcĭbus ērŭĕrĕ. ārbŏris ābstrāxit mōlem, pĕnĭtusque rĕvūlsam ēvērtit. Rādīcĭtus ērŭta pīnus cōncĭdit. Vĭrĭdēmque āb hŭmo cōnvēllĕre sȳlvam cōnātus, fūndo & rādīcĭbus ērŭit īmis. Sŏlĭdoque ēvēllĕre dōrso ānnōsam pinum māgno mōlīmĭne tēntat. *v.* *Vello.*

ēvēllo, *as*, evelatus, ēventilo, *wieię, 2. wywiewam.*

ēvĕnit, evenio. *Trafia się, spada ná kogo, sťáie się.* Es trägt sich zu *Evenit inquirant vitia ut tua rursus & illi.* Hor. *syn.* Cōntingit, ōbtīngit, fit, āccĭdit.

ēvēntum, *Przypadek 2. Powodzenie.*

ēvēntus, *us, idem & Skutek, Koniec, Nieszczęśćie.* Ausgang. *Quisquis sac eventu facta notanda putat.* Ovid.

ēvērbĕro, *Wybijam.*

ēvērgănĕus, *è gr.* *Wyprawiony, Skłádány.*

ēvērgo, *à vergo, wylewam 1.* ēvērrx. *ha śmieći. Everriator, Umiatacz.*

ēvērrĭcŭlum, *Pomiotło, Niewod, Włok.*

ēvērro, *is* *Wymiatam, wygrzonąć.*

ēvērsio, *wywrot, Przewracánie, Zburzenie, Spustoszenie, Pustoszenio. (stoszyćiel.*

ēvērsor, *Wywroćićiel, Obálacz, Burzyćiel, Pu-*

ēvērto, *Wywracam 1. Przewracam, Obalam 1.* Umbkehren/ zerstören. *Disjecitque rates evertitq; æquora ventis.* Virg. *syn.* Vērto, īnvērto, pērvēro, sūbvērto, dēstŭo, dīrŭo, dēmōlĭor, vāsto pŏpŭlor, dēpŏpŭlor: vi frāngo, dējĭcio, quătio, cōncŭtio. *phr.* Æquāre sōlo. īnclēmēntia Dīvum hās ēvērtit ŏpes, stērnit que à cūlmĭne Trōiām. ŏppida, cum totis prōstērnēre dīrŭta mūris. Mūtos in plānum ēffūndo. Jam sĕges ēst ŭbi Trōja fŭit. Præcĭpĭtēmq; dĕdit tūrrim. Tōrmēntā vĭrīque Mœnia dīrŭĕrent, fērrūmque, īgnīsque sŏnāret. Phrygiæ res vertĕre fundo cōnāmur; īpse mānu Thēbas, cōrrēptāque mænia fūndo ēxcŭtĭam. vērsāsque sōlo sŭper īnăcha tēcta ēffūndam tūrres. Hic ubi dīsjēctas mōles, āvūlsāque sāxis sāxa vĭdes, mīstōque ūndāntem, pūlvēre fumum Nēptūnus mūros māgnōque ēmōta trĭdēnti Fūndāmēnta quătit, tōtāmq; à sēdĭbus ūrbem ērŭit *v.* *Vasto, & Dejicio.*

ēvēstīgāre, *Wyszperać.*

eufragia, świetlik ziele 1. 2.

eugălactum, *gr.* *Mleczne ziele.*

eūge, *A, Hey, Bawey, Dobrze 2. Euge puer sapias, diis depellentibus agnam.* Perſ. *v.* *Hortor.*

eugĕpæ, *Bawey.*

eugnōmŏsȳna, *es, gr.* *Łaskawość 1.*

E V I

ēvibro, *wyrzucám. evictio, wárunek, Ewikcya Zastąpienie Odiskánie.*

ēvĭdens, *Dowodny 2. Jasny.* Augenscheinlich. *syn.* Clārus, pērspĭcŭus, cōnstans, mānĭfēstus, cērtus, ăpērtūs, nōn dŭbĭus.

ēvĭdēnter. *Dowodnie, Jasno.*

ēvĭdēntia, *Jasność, Rzetelność.*

ēvĭgĭlo, *Ocucam się, Czuię, Pilno co robię Piszę 2. wyprawiam.* Erwachen. *Quos studium cunctos evigilavit idem* Ovid *syn.* ēxpērgēfăcio, *v.* ēxpērgīscor, ēxcĭtor, *v.* vĭgĭlo, īnvĭgĭlo.

ēvilesco, Tánieię.

ēvīncio, *wiążę 1. Obwięzuię.* Binden. *Puniceo stabis suras evincta cothurno.* Virg. *syn.* Vincĭo, līgo, āllĭgo, cōllĭgo, strīngo, ādstrīngo, cōnstrīngo.

ēvinco, *Zwyciężam 1. Pokázuię, Przywodzę, Przewyższam, Odiskuię, przepłynąć 2.* Obsiegen/ überwinden. *Exiit, oppositasque evicit gurgite moles.* Virg. *syn.* Sūpĕro, vinco, debello, expūgno. *v. Vinco.*

ēvīrātio, *Czyszczenie*, ēvīrātus, *Rzezániec, Niewieści.*

ēvīresco, *zielenie się, wynikam.*

ēvīro, *as. Rzezę*, ēvīscĕrāre, *wypátroszyć.*

ēvītābilis, *Uchronny.* ēvītātio. *Uście.*

ēvīto, *à vito as Uchodzę 3.* Vermeiden/ *Officit evitare bonam deperdere famam.* Hor. *syn.* Vīto, dēvīto, fŭgio, ēffŭgio, dēclīno.

ēvīto *à vita æ. Zabiiam 1.*

eulŏgia, *gr, Błogosławieństwo.*

Eum, pro eorum prisci Fest.

eumēcēs, *n. gr. Balsam.*

eumēces, *m. gr.* eumĕnes, *gr. Kámień wieszczy*

eūnŏmia *gr. Prawość.*

eunūchium, *gr. Sáłata 1.*

eunūchizo, *gr.* eunūcho, *as* Rzezę *2.*

eunūchus, *gr. Rzezániec,* Ein Verschnidtener. *Eunuchum ipse facit cupiens evadere damno* Juv. *epith.* mōllis, imbēllis, rūgōsus, tēner.

evŏcati *żołnierz 4.*

ēvŏcātio, *Wywołánie 1. wyzwánie 1.*

evŏcator, *Wywoływácz, Popisowy 3, & sub Buntownik.*

ēvŏco, *Wywoływam 1. wyzywam, wołam popisuię żołnierzá.* Herauß ruffen. *Evocat, & multa terra madescit aqua* Ovid. *syn.* Vŏco, áccio, ēxcio, āccērso, cieo, *v.* ēxcīto, ēxsūscīto.

evŏco sacra, *sub Poświęcenie znieść.*

ēvœ, ēvohe; *hu hey*

ēvŏlo ēvŏlito, *wylatam, wypadam, 3.* Außfliegen/ wegfligen/ --- *Madidis notus evolat alis* Ovid. *syn.* āvŏlo, fŭgio, ēffŭgio. ēxĕo, excēdo erūmpo.

ēvŏlo, *à vola, i. eripio è manu, in Cistellaria, & pro Deiotaro, legit Rob. Steph vitiose. corr à volo. as.*

ēvolvo, *Rozwiiam, Rosplatam, wytaczam, wywalám, wywikłáć, wyszperać, wywiiam, wywracam, 2. 6. wyśliznąć się, swártuię, Otwarzám 1. Zwiiam, 1.* Außwaltzen/Außzrollen. *Et mecum ingentes oras evolvite belli* Virg. *syn.* Vōlvo, pērvōlvo, ēxpēndo, dīscŭtio, *vel* ēxplīco, ēxpōno.

ēvŏlūtio, *Rozwiianie, wartowánie, Czytanie.*

ēvŏmo, *wyrzucam 1. 3. wylewam 5.* Außspeyen. *Tartarus evomuit, proceres partesque beati* Vict. *syn.* Vōmo, ēmitto, ējicio, ēgĕro, ērūcto, *v. Vomo.*

ēvōnymus *gr. substant. an. Trzmiel.*

evōnymus, *adiect. Lewy.*

EUP

Eupătōria. *Gr. Rzepik.*

eupătōrium, *gr. Sądziść Rzepik.*

eupĕtălos, *gr. sub Opał. & Bobek 2.*

euphōnia, *gr. Głosu brzmienie.*

euphorbia; euphorbium, *gr. Mleczník ziele.*

euphrăsia, *gr. świetlik ziele 1.*

euphrŏsyne, *Gr. Wesołość.*

euphrŏsynum, *Gr. Wołowy ięzyk ziele.*

Euplea Plin. corr. Euclea,

Eureos, al. epicoros, epichloros. gemma striata nucleo olivæ similis Plin.

eurinus, *Wschodni,* eurinus ventus *wiátr z.*

eurīpi, *bi wodą przywiedziona.*

eurīpus *Gr. Okop. Rurmusowy row.*

ēuroafricus, *wiatr południowemu poboczny ku zachodu.*

euroăquilo, *Wiatr połnocnemu poboczny ku wschodowi.*

Euroauster, *wiatr południowemu poboczny ku*

eūrōpo, *Gr. Ewropá. Tertia pars orbis, quam os incolimus. Non genitrix Europa tibi est. sed in hospita syrtis,* Ovid. *epith.* Dīves, pōtens, fērtīlis, fērax, Mārtia, bēllīgera, ŏpūlēnta, fœcūnda, præclāra, cūlta, dŏcta, făcūnda. *phr.* Rēgna Eūrōpæa. Eūropææ ōræ, Magnōrum gĕnitrix Eūrōpa vīrōrum, Erūgum āltrix, vīnīque fērax, fœcūnda vīrōrum. Rōbūrque, dĕcūsque pŏtēntis Eūrōpæ.

eurōtias, *æ. m. gr, sub Pleśznieię.*

eūrus, *Gr. Wiatr wschodnemu poboczny ku południowi.* Der Ostwind. *Tartareus turbo, atque insano sævior Euro.* S. *syn.* Vūltūrnus, *epith.* Eūrus, Phœbēus, Năbăthæs, fērox, nūbīfer, *phr.*

phr. Năbăthæăque rēgna rĕcēſsit. Eūrus ăb Aū rōræ pŏpŭlis nĕbŭlōſus ănhēlat. Rŭtĭlo vŏlat Eūrus ăb ōrtu ĭmpĭger, ŭbi nūbĭfer Eūrus. Naūfrāgĭum ſpārgens ŏpĕrit frēta. ŭbi trūx īnsībĭlat Eūrus. Flāt lĕvis Eūrus ăb ōrtu. *v. Ventus.*

Eūrythmia *Gr. Proporcyá 1. Jeſt oratorſki.*

eūrythmus, *Gr. ſub Puls.*

euſchēme, *è Gr. Grzeczy.*

euſcheme adſtitit, *Uprządł poſtáwę.*

eūſtȳlos *Gr, Ná Filarach, & ſub Filarowanie.*

EUT

Euthĕriſtron, *Gr. Balſam* euthygrammum *Gr. Práwidło.* euthȳmia. *Gr. Spokoyność.*

eutrăpēlia, *Gr. żártowność.*

ēvulgo, *wydáię taiemnicę, wydáię kśi gi.*

evulſio, *wyrwánie.* euzōmos *gr. Gorczyca.*

Ex *Od, Od kogo. Z, że 1. według. & ſub Urzędnik przeſzły.*

ex abundanti, *Nád wzwyż.*

ex æquo, *Rowno, Rownie 1. Sprawiedliwie.*

ex arte *Sztucznie*, ex aſſe *Zupełnie.*

ex conſul, ex conſule, *ſub Urzędnik przeſzły.*

ex denuntiato, *Opowiednie.*

ex improviſo, *Znieobáczká.*

ex induſtria, *Umyślnie.*

ex inopinato, *Nieſpodźianie.*

ex inſidiis, *Zdradliwie.*

ex neceſſitate *Poniewoli.*

ex obliquo, *Ná ukoś.*

ex ordine, *Koleią, Porządkiem.*

ex pactione, *Zmownie.*

ex præſes *ſub Urzędnik przeſzły.*

ex re, *Z rzeczy.*

ex retuſo telo plaga, *Rána tłuczona.*

ex ſuppoſitione, *Zmownie.*

Exăceo, *Kwáśnieię.*

Exăcerbatio, *Rozdráżnienie, Dráżnienie.*

exăcerbeſco, *Rozgniewáć ſię.*

exacerbo, *Draznię, Jątrzę 2.*

exăcon centaurium, *è Gr. Centurzya 2.*

exactè, *wyprawnie.*

exactio, *wyćiągánie, wybieranie 2, wyrzucęnie, wytwarzánie, Doſkonałość, Pobor,*

exactor, *wyćiągácz, Poborcá, wygániacz, wykonacz.*

exactor ſupplĭcij, *Kát.*

exactus *us, wyćiągánie.*

exactus, *ti, wygnány, Doſkonáły wytworny.*

exactus ad libellam ad regulam *Rowny z.*

exăcuo, *Oſtrzę 1. 2. Zakonczam, Záćioſáć* Spitzen/Schärpffen. *Exacuunt alii valloſ. furcasque bicornes,* Virg. *ſyn.* ăcŭo, ăcūmĭno, *v. acuo. v.* ăſpĕro, ēxăſpĕro, ēxăcērbo, *vel* ēxcĭto accēndo, īncīto, īmpēllo.

exăcūtio, *Oſtrzenie, Zakonczęnie.*

exadverſūm *exadvorſūm.* exadverſus, *Náprzećiwko 1.*

exædificātio, *Budowanie 1.*

exædĭfĭco, *Buduię 1. Bobudowáć, wypycham.*

exæquātio, *Pomiat.*

exæquo, *as, Rownam, 1. 4. Zrownáć,* Ebenen. *Exequamus avis, tamen etſi bella quierunt.* Luc.

exæſtuo, *Gorąco mi, Pałam 1, 2. wybuchnąć. Burzy ſię, Przychodźi morze, wydáie źiemia,* Sehr hitzig ſeyn/brennen. *Hos igitur tellus omnes exæſtuet æſtus.* Lucr. *ſyn.* æſtŭo, flagro. ārdĕo, ēxārdĕo, ārdēſco.

Exaffilatus idem exfilatus, ſub wykładam rękę.

exaggĕrātio, *Sypanie, wynieśienie.*

exaggĕro. *Przyczyniam 1. Rozſzerzam 2.* Erheben/groß machen *ſyn.* āmplĭfĭco, ēxtollo, *vel* āggĕro. cŏngĕro cŏăcērvo.

exăgĭtātor, *Prześládowcá Szyderz.*

exăgĭto, *Roztrząſam, Obracam 11. Szarpam, Prześladuię.* Hin und her treiben *Exagitat noſtros manes, ſectetur & umbras,* Prop. *ſyn.* ăgĭto, vēxo, dĭvēxo, īnsēctor, ēxērcĕo, jācto.

Exăgium è Græco, ważenie.

exăgōga, *gr. wynoſzenie, wywoż.*

exăgōgĭcum, *è Gr. Cło 1.*

exalbeſco. *Blednieię.*

exalbĭdus, *Białaſy.*

exalburno, *Biel odźieram z drzewá.*
exaltatio, *Podnoszenie.*
exalto, *wywyższam.* Erhöhen. *syn.* āttōllo, ēxtōllo, ērīgo, tōllo.
exālūmĭnātus, *Glancowny,* & *sub Perła.*
Exambio, i. ambiendo assequor. Cyprian. Arnol i.
Exāmen. *wielkość liczby, Gromadá ludźi.*
Examen Jezyczek u szal. Ein Immen-oder Bienenschwarm. Item Erforschung. *Sic tua Smyrneas fugiant examinat axes.* Virg. *syn.* Dīscŭssĭo, *vel* āgmen āpum. *vel Apes epith.* jūstum, æquūm, īnjūstum, īnīquum, sĕvērum.
examen apum, *Roy pszczoł.*
exāmen pullorum, *Stádo.*
examĭnant apes, *Koią się.*
exāmĭnātio, *ważenie, Badánie, Rozważánie, Skrutynium.*
examinatiūs, *Pilnie.*
exāmĭnātor, *Bádácz, Rozsądnik sub Sędźia.*
exāmĭno, *Doświadczam 1. Frostuię. Roztrząsam. ważę 1.* Erforschen. - - - *Male v r m examinat omnis.* Hor *syn.* Pērpēndo, ēxpēndo, pōndĕro, dĭscŭtĭo. ēxquīro, ānĭmo vōlvo, āgĭto.
Examo. Plaut. corr. Hamaxo.
exămurco, *Kláruię. Zlewam 4.*
exămussim, *Pod sznur, Wytwornie.*
exanclo, *Wylewam, wypiiam, wyczerpać, wytrwać 1. Spráwuię.*
Exănĭmālis Martwy, Zábiiaiący.
exănĭmātus, *Przelękły, Martwy. Umárły.*
exănĭmo, *as. Zabiiam 1. Przestraszam & sub Nie mogę 3.* Sterben. *Cur me querelis exanimas tuis.* (Alcaic. H.
exanimis, exanimus, *Bez duszę, Umárły Martwy, Przelękły.*
exantlātus, *Sprácowany.*
exantlo, *Wylewam 1. wyczerpać Podeymuię 3. Pracuię, wytrwać 1.*
Exaptus, Uwiązany.
exarchiātros, *sub Urzędnik przeszły.*
exardeo, exardesco, *Rospalam się, Zapalam się, Giewam się, Rozgniewać się, Zachćiało mu się.* Inbrünstig seyn, brennen. *Exardescere ignes animos, &c.* Virg. *syn.* ēxārdesco, īnflammor, ārdēsco, ārdĕo.
ēxārĕo, exaresco, exārēsio, *Więdnę Schnę wywiędnieć Usycha.* Verdorren. *syn.* ārĕo, ārēsco, ēxārēsco, mārcĕo, mārcēsco.
exărēno, Piasek odbieram.
exarmo, *Odeymuie broń, Zbroię zdźieram, Pázury obćinam. Ućieram rogow, Okroćić.*
exăro, *wyorać, 3. Piszę 1.* Außpflügen/ schreiben. *Ad fratrem scriptas exaret illa notas.* Ovid. *syn.* Pīngo, scrībo.
exartĭcŭlātio, Wywinienie.
exasciātus, *Gładki 5.*
exascio, *Poćiosuię 1. Oćiosuię 1. wypráwiam 1.*
exasperatrix domus, Ezechiel Apud LXX. i exasperans domus, Drázniący v. Draźnićiel.
exaspĕrātur, *śili się.*
exasperatus, *Rozdráźniony.*
exaspĕro, *Ostrzę 1. 3. Jątrzę 2. Odźieram* Erbittern. *Quod si concussas Triton exasperet undas,* Ovid. *syn.* āspĕro, ēxăcerbo, *vel* ēxăcŭo.
exauctōrātus, *wysłużony. żołnierz odprawiony, żołnierz wytrąbiony, Odrzucony.*
exauctōro, *wytrąbowáć, Rospuszczam woysko. Degrádowáć.* Sieg lassen. *Atque Magistratus exauctorare vetustos M.*
exaudio, *Słyszę 1. Usłyszeć, wysłuchać 2.* Erhören/ sich erbitten lassen. *Plane exaudiri discernique articulatim. Luc. syn.* ānnŭo *phr.* ānnŭo vōtis. Audio prĕcāntem Vōtis ădsum Aūres præbĕo prĕcānti. Prĕces ēxcĭpĭo, rātas hābĕo. Prĕcĭbus nōn āvērtĕre vūltum. Dăre sē fācĭlem vōtis. Vērba ēxaūdīre prĕcāntis. Vōtis fāvēre rŏgāntis. Prĕcibus flēcti, mōllīri. Aūres prĕcibus præbēre bĕnīgnas. Pōstrēmis ānnŭo vōtis Vānas nōn sĭnit ēsse prĕces. ānnŭit ēt nūtu tōtum trēmēfēcit ōlympum. Sēd nūllis ille mŏvētur flētibus aūt vōces ūllas tāctābilis aūdit.

exauditio. wysłuchánie. exauditor, wysłuchacz.
exaugeo, Przymnożam.
exauguratio, sub Sprofánowanie.
exauguro, Składam kogo, Poświęcenie, znieść, Sprofánowáć, Degrádowáć. Składam z siebie.
exauriculatus, Uszu obrzezánych. wyświecony:
exauspicio sub Uchodzę 1. exballisto. wystrzelam.
exbuæ. exbueres in Pijanicá 2. & in Napełniam, exbuo. Nápełnjam.
excæco Oślepiam, Des Gesichts berauben/ verblenden. syn. Cæco. vel Caco.

EXCA

Excalceatus, Bosak. excalceo Zzuwam.
excalceor, Zzuwam się excaldatio, Kąpánie.
excaldor excalefio, Myię się Zágrzewam się.
excalefacio, Zágrzewam è potiùs breve.
excalefactio, excalefacto, Zagrzewanie.
excalfactorius Zagrzewaiący.
excandefacio, Rospalam co, & sub Drozę.
exanceps, sed potiùs breve.
excandeo, excandesco. Rospalam się, Rozgniewáć się, wybuchnąć, & sub gorącość
excandescentia, Gniew 1. 2.
excantatus, Oczarowány.
excanto, Czaruię, Lekuię, Czarami przewabiam, wywabiam.
excarnifico, Trapię, 1. excastratus, Czyszczony. excavatio, wydrożenie.
excæudico, idem excodico. excavo, wydrażam.

EXCE

Excedo, wychodzę 1. Przewyszam Uchodzę 3. wyrastam 4. Odwlokło się, wytacza się, Umieram 1. wylewam z krzegow, Przebieram miarę, Przeważam. Entwodet außzweichen. Si jubeat patria damnatum excedere terra. Mant. syn. Discedo, recedo abeo, fugio, evolo, vel motior.
excellens, Zacny, wyborny.
excellenter, Zácnie, wybornie.
excellentia, Zácność.
excelleo es, excello is, Przewyższam. Erheben/ übertreffen. syn. Supero, prætero, exsupero, supereminëo, præsto emineo. phr. ante alios præstantior omnes; Victorque viros supereminet omnes. Verum hæc tantum alias inter caput extulit urbes Quantum lenta solent inter viburna cupressi. Micat inter omnes Julium sydus velut inter ignes Luna minores. ipse inter primos præstanti corpore. Turnus vertitur arma tenens, et toto vertice supra est. Quantum ipse feroci virtute exuperas tanto me impensius æquum est consulere. Tantum alios virtus tua prætèrit omnes. ante citos quantum Pegasus ibat equos, ante aliospulcherrimus omnes. Gradiens supereminet omnes. Qua nihil in terris ad finem solis ab ortu Clarius (excepto Cæsare) mundus habet.
excelse, excelsius Wysoko.
excelsitas excelsum, wysokość, wspaniałość.
excelsus, wysoki 1. 2.
exceptio, wyięcie 2. wymowienie, wybiianie się Uchrona práwna, Odwłoka 2.
exceptitius, Osobny 1.
exceptiuncula, Przydatek 2. wybiianie się.
excepto, as, Chwytam 1. & sub wynoszę 3.
excepto, sexto casu. Gbybá 1. O procz.
exceptor piszący po kiem.
exceptorium, Podstawialny statek.
exceptorius Podstawiałny & sub Podstawiam.
exceptus, wyięty, osobny.
Excerebro cavem. Isaiæ 66. i. macto, cerebrum excutio. potest dici (nam apud LXX. hæc non est) quod propriè sonat, emedullo, sed & pro cerebro usurpatur.
Polon Zabiiam psá, Łeb psu roztrącam, aż mozg wypádnie.
excerno, wieię 2. Osaczam. przesiewam, wyproznieć się.
excerpo, wybieram 5. excerptio, Zbieranie.
excessio, excessus, Zachwycenie wyście śmierć.
excetra, Zmiiá, Niewiastá zła. Corripuit Cic mediam syllabam, alii producunt.
exchalciare. i. ære spoliare. Rhodigin. ex epigrammate in Varanum libertum Catulli furacem, quem nummulo.

mulierius æra subtrahentem, & in calceo mittentem advertens, excalciavit & exchalciavit.

EXCI

excīdium, Excīdio,ōnis Burzenie Zburzenie. Zerstörung. *Vidimus excidia, & capta supe-ravimus urbi.* V. *syn.* ēversio,dēstrūctio, rūina, clādes, strāges. *epith.* Miserābile, nēfandum, crūdēle, immite, lāmentābile, flēbile, lūctificum, fūmans, inhūmānum ācērbum, commūne, immeritum. *v.* Ruina. Everto, Cædes.

excīdo, *wyćinam, wyrzynam, Burzę.* Aushauen. *Rupibus excidunt, scenis decora alta futuris.* Virg. *syn.* Scindo, sēco. ēxsēco, ēxscindo, *v.* Scindo. Cædo.

excīdo, *wypadam 1. Upuszczam 1. Chybia co, Zapámiętywam. Utracam 1. 2. Wymyka się, Zápámiętywam się,* Ausfallen. *Excidet, aut auras tenues dilapsus obibit.* Virg. *syn.* Lābor, collābor, procūmbo, dēficio. *phr.* ēxcidit, et mīsēro, vōxque cōlōrque fūgit. Sūbitōque dōlōre cōllāpsus cēcidit. *v.* Cado.

Excīeo, *es sub Pobudzam.*

Excio, *is Porúszam, Wzruszam, Pobudzam. Wywoływam, Wzywam, Budzę Wzbiiam 1.* Auffbin beruffen. *Animas imis excire sepulchris.* Virg. *v.* Evoco.

Excīpio, *Wyimuię 1. 3. Wyzwalam 2. przywitáć 2. Uchwyćić, Wáruię, Wymawiam sobie; Podeymuię 3. Przysłuchywam się Nástępuię 1. Chwytam 1. & sub Klękam.* Ausznehmen. *Inter & exciperet cœli indulgentia terras.* Virg. *syn.* āccīpio, rēcīpio *vel* sēquor.

Excīpūla excipulus, *Státek.*

excīpūlum, *Jaz, excipuus, Wyięty.*

excīsio, *Wyćinánie, Burzenie, Zburzenie, Wyrznienie, Pustoszenie.*

Excīso, *excisatus, sub Rany.*

Excīsōrius, *Wytrzynániu służący. Excissatus sub Ránny.*

Excitātē, *Rześko, Jásno.* excitātio, *Budzenie Eynał.* excitātor, *Budźićiel.*

Excitatus, *Rześki, Głośny, Krzykliwy, Mocny, Ostry, 3.*

Excīto, *Budzę. Pobudzam, Porúszam 2. Pokrzepiam, Niecę Poddymam, Podnoszę 5. wypycham, Wystawiam 3. Wzbiiam 1. Buduię 1. wskrzeszam Wzruszam 2.* Antreiben, auffmuntern. *Ad delubra venit monstratas excitat aras.* Virg. *syn.* ādhortor, incīto, cōncito, āccēndo, stīmūlo, cōmmōveo, *vel* ērigo, *vel* sōlor, cōnsōlor, *vel* ēxpergefācio, sūscito *phr.* Sōmno mēmbra rēsōlvo. *vel* Vītæ rēstītūo, rēddo, ā mōrte rēdūco Rēvōco sub lūmīnis aūras. Sōmnos ābrūmpit cūra sālūbres. expūlērant sōmnos hæc mēa vērba tūos. Quis mātūtīnos ābrumpet mūrmūre sōmnos? Nēve Ænēam sōmnūsque rēlīnquit, Ēvāndrum lūx sūscitat ālma, ēt mātūtīni vōlūcrum sūb cūlmine cāntus Tērrītus ēxūrgit, fūgit ōmnis inērtia sōmni.

Excītus ab excieo. Excītus, ab excio *Obudzony sub Ocucam się;* Auffgebracht. *Stratis excita juventus* Lucan

EXCL

Exclāmātio, *Záwołánie, Wrzask.*

Exclāmo, *Krzyczę 1. Podnoszę głos, Záwołáć,* Außschreyen. *Tu miser exclamas, ut Stentora vincere possis,* Juv. *syn.* Clāmo, proclāmo, cōnclamo, vocīferor. *v.* Clamo.

Exclaror, exclaratur, *Jaśnieie, Wyiáśnia się.*

Exclūdo *Wywieram, Wytłaczam Wyimuię 3. Wypycham, nieprzypuszczam. wylęga pták, Wydźiedźiczam, Wyzwalam 1. Wyłupić oczy, Rodzę, Oćielić się* Außschliessen. *Credit, & excludit sanos Helicone Poëtas syn.* ārcēo, ābārcēo, prōhībēo, ēxpēllo, ējicio.

Exclūdor, *Wylęga się.*

Exclusio, *Wyłączenie, wyięćie 2. Nieprzypuszczenie. Exclusissimus Wygnany, exclusive sub Do piątku, exclūsōrius sub Wyięćie*

Exclūsus, *Wylęgły,* Außgeschlossen. *Manibus exclusos dure in certamine linquit:* Virg.

excōdico, *Wykopywam, Okopuię.*

Excōgitātio, *Wymyśl 2.*

Excogitator, Wymyślacz.

Excōgĭto, *Wymyślam*, Erdecken / erfinnen. *Excogitavit homo sagax & astutus* (*Scaz.* M) *syn.* Cōgĭto, mēdĭtor, māchĭnor, fingo, invĕnio.

Excōlo, *is*, *ćwiczę Orzę.*

excōlo as sub Cadzę, Auszieren. '*Inventas aut qui vitam excoluere per artes.* Virg. *syn.* Cŏlo, ĕxŏrno, ĕxpŏlio, ăccūrtŏ.

Excŏlubro, *as Plaut. Lamb. an. świdrzę.*

Excommūnĭcātio, *Wyłączenie*, *wywołánie*, *Klątwá*, 2.

Excommunicatus, *Wyklęty*.

Excommūnĭco, *Wyklinam.*

Exconsul, *Burmistrz stáry*, & *sub Urzędnik stary*.

Excŏquo, *wywarzam wypalam* 2. *wymyślam*, *wypoćic się*, *Dożráło czynię.* Kochen. *Excoquitur vitium atque exudat inutilis humor.* V

excoriatio, *Odźioránie* 2.

excŏrio, *Odźieram*, 2. Schinden / die Haut abziehen. *phr.* ŏssa pĕlle ĕxŭo, nūdo, spŏlĭo Pĕllem ŏsŝĭbus ĕxtrăho, ērĭpĭo, dētrăho ădĭmo. Vĭscĕra nūdo. Tĕrgŏra, pĕllem dīrĭpĭo cōst s, Pĕllis cŏstis. dētrācta fĕrārum. Clāmānti cŭtis ĕst sūmmos dīrēpta pĕr ărtus. Nĕc quĭcquam nĭsi vūlnus ĕrat, crŭor ūndĭque mānat: Dētēctīque părent nĕrvi, trĕpĭdæque sĭne ūlla pĕlle mĭcant vēnæ: sălĭēntĭa vīscĕra, pŏssĕs, ĕt pĕllūcĕntes nūmĕrāre ĭn pĕctŏre fibras. Tĕrgŏra dīrĭpĭunt cŏstis, ĕt vīscĕra nūdant. Nūdavĕ dīrēpta păteant tŭa vīscĕra pĕlle.

Excornis Beszrogi.

Excors. *Głupi Szalony* 1. Thorechtig / närrisch. *syn* Vĕcors. stŭlĭŭs, āmens, īnsĭpĭens, stŏlĭdos.

Excrementitius, *Niepośilny.* (*rzeczy*

Excrēmentum, *Gnoy* 1. *Plwoćiny*, *Zbytnie*

Excresco, *wyrastam* 1. *Excrētio*, *Odbyt* 2.

Excrētum *Obśiewiny.*

excrŭciābilis Bićia godny.

Excrŭcio, *Męczę* 1. *Przykrzę się.* Peinigen / martern. *Quare jam te cur amplius excrucietis* Catul. *syn.* Crŭcio tŏrquĕo, vĕxo. ăngo, cōnfĭcio.

Excrucior, *Gryzę się*, *żałuię* 1.

Excŭbātio, Excubitus, *Niespanie Strzeżenie*,

Excŭbiæ, *Straż* 1. 2. Die wacht. *Interea vigilium excubiis obsidere portas.* Virg. *syn.* Cūstŏdes, *ep.* sŏllĭcĭtæ ĭmpăvĭdæ. *phr.* Fīdūsque ăd līmĭna cūstos pŏnĭtur. Præbĕnda vĭgil cūstŏdĭa vāllo, Nŏctem cūstŏdĭa dūcit ĭnsŏmnēm lūdo. *v. Vigilo.*

Excubicularius. sub Urzędnik przeszły.

Excŭbĭtor, *Stroż* 1. *Strażniczy* 2. Ein wächter. *excubitorque diem cantu prædixerat ales.* Virg.

excubitōrium, *Strażnicá.*

Excŭbo, *as*, *Straz trzymam Mam się ná pieczy*, *Czuię* 1. *Czubam*, *Strzegę* 1 *śiedźi na iáycach.* Wacht halten. *Excubat, exercetque vices* &c. Virg. *syn.* Vĭgĭlo, ĕxcŭbĭas ăgo, sum ĭn ĕxcŭbĭis, *phr.* Vēstĭbūlum ĭnsŏmnes sērvant ŏmnis pĕr mūros lēgĭo sŏrtĭta pĕrĭclum ĕxcūbat, ĕxĕrcetque vĭces. Vĭgil sērvat cūstŏdĭa mūros. Pŏrtam stătĭŏnĕ tŭĕri *v. Vigilo.*

excucullatus, *Zbieg* 2. & *sub wystáię.*

Excūdo, *Krzeszę* 1. *wykrzosać*, *wykluło się*, *Piszę* 2. *Drukuię*, *wybiiam* 7. *wylęga ptak*, *wymagam co.* Ausschmieden *Excudent alij spirantia mollius. ara* Virg. *syn* Cūdo, prōcūdo, *vel* cŏmpŏno ēlūcŭbro, *vel* ēlĭcio, ĕxcŭtio.

Exculcata verba, Gellio, i abiecta, ab usu reiecta & contempta.

Exculcator, *Procarz* 3. *Ruszni strzelcy.*

Exculco, *wytłaczam*, & *in wybiiam* 10.

Excultus, *wyczosany Ochędozny Ozdobny. Uczony.*

excūneātus excuneo sub. wypycham.

excūrātus Krásny, *wytworny.*

excūrio, *as wyrzucam* 5.

Excurro, *wybiegam* 1. 2. *wyćiekam* 2. *Rozwodzę się*, *Rośćiąga się*, *Dobiegam* 3. *wynoszę* 7.

excur-

xcursator, wyćiekácz, Elear.
Excursio excursus us. wybiegánie, odstąpienie od rzeczy.
Excursor, wyćiekácz, harcownik.
excūsabilis excusatus Wywowki godźien.
Excusatè, Z wymowką, ibidem.
Excusatio, wymowká.
excūsatōrius, wymowkom służący.
Excūso, wymawiam 4. 5. 6. 7. Entschuldigen/ Excusatores non sollicitemus, amicos. Juv. phr. Crīmine prūgo, lībero ēxīmo. Crīmen rēmŏvĕo ā cūlpa ēxīmo Dā vĕnīam nīmīōque īgnōsce dōlōri. Cūlpam prætēxit hŏnēsto nōmīne. Sī quā mĕis fŭĕrīnt, ŭtlērŭnt, vītĭōsa lĭbēllis,ēxcūsāta sŭo tēmpŏre, lēctor, hăbe. Cūlpa līběrāre, ēxīmēre nŏcēntem.
Excūsor, oris Kotlarz, Syncerz, Drukarz.
excusse Pilnie excussio wybićie Strzelánie 1.
Excusorium cribrum, śito 2.
Excussōrius in Prześiewány.
Excussus, Psal. 126. Filii Excussorum, pro excussi, i. expediti, validi. Emma. Sa. ab excutio: apud LXX. ubi Symmach. habet i inventutis filii, i. juvenes Scholiast. habet i vinctorum, ligatorum Polonus vertit. Vytrąpionych. Bellarmin. Filios excussorum, interpretatur discipulos & imitatores Prophetarum. & Apostolorum, à mundo eiectorum & expulsorum, fortes in perferendis persecutionibus & morte, & triumphatare mundi & Diaboli
Excūtia orum Szczotka 2.
Excutio, is, wytrząsam, Otrząsam się Otrząsam co, Trzęsę 5. Roztrząsam, Młocę, Rachuię się 2. Rozbiiaw 1. Zruzucam 2. Krzeszę 1. wybiiam 1. 3. 10. 12. wytrącam. Aufszwingen/ Aufschütern. Excutiat Teucros vallo &c. Virg. syn. Dīscūtĭo, ăgīto, quāsso, quătĭo, dējĭcio. vel ēlĭcĭo, ēxcūdo.
Excūtior, somno, Ocucam.
Exdēcĭmo, as. Obieram 1.
exdorsuo, as Płatam ryby.
Exdūtæ. i. exuviæ, priscum. Fest.

EXE

Ēxĕdo, is, Wyiadam 1. wygłodać, Przegryzam 1. Aufzessen. Sive calens febris jactatos exedit artus. Ser. syn. ĕdo, ābsūmo, rōdo, cōrrōdo, cīrcūmrodo, cōnsūmo, cōnfĭcĭo.
Exēdor, Gryżę się, frasuię się.
Exēdentŭlus, Bez zębow.
ēxēdra, exedrium, gr. Siedzenie, Stolec n. Forma, Kápitularz, Sála.
exēfficio, Spráwię.
ēxēmplar, Model 1. Wizerunk, Konterfekt, przykład, Przemálowány obraz, Kształt, Exemplarz 1. Przepis. Przykłádny. Eyn Beyspiel/ Vorbild. Utile proposuit nobis exēplar. Ulyssem. Hor. syn. ēxēmplum, ĭmăgo, spĕcĭes. epith. ūtĭle, ĭmĭtābĭlē, vērum.
ēxēmplāre, is, Przykład.
ēxēmplāris, Wizerunkowy, Przykłádny.
ēxēmplārĭum. Exemplarz 1.
ēxēmpli causa, gratia, Náprzykład.
ēxēmplum, Przykład, Kształt, Konterfekt, Przepis, Przykłádny.
ēxēmptĭlis, Wyiętny. ēxemptĭo, wyięćie 1. (wolność,
ēxēmptor, sub Kámiennik. (iam 2.
ēxēmptus, Wolny, wyborny, & sub Przemiexēntĕro, Płatam, rybę, wyikrzyć, wypátroszyć, wyprożniam, Ogołoćić.
ēxēnteror, tr. proprium, sume ex activo, gryżę się
exĕo, Wychodzę 1. 2. wyieżdżam, wyrastam, wschodzę, Rostę, wychodźi, Puszcza się zboże, kłos, Słyszeć. Odwlokło się, Uchodzę, Umieram 1. & sub Nádobre, Zápámietywam się. Außgehen Quamvis mula meis exiret victima septis Virg. syn. ēgrēdĭor, abscēdo. ēxcēdo, dīscēdo, phr. ēxcēdere ădȳtis omnes Lisōque ābscēde vērēndo. v. Abeo,
ēxĕquor, & exsequor, Wykonywam, Odpráwiam, 1. Spráwuię 1. Powiadam 1. Pogrzeb práwuię, Vollenden/ Iussa tamen divum exsequitur, classemq; revisit. Virg. syn. Pērfĭcĭo cōnficio, pĕrăgo, ābsōlvo, fīnĭo.
ēxerceo, Robię 2. Obracam, Prześláduię, Bawię się 1. Záprawiam 2. Cwiczę 1. 2. Naymuię komu, Trzymam, Dáię na ná lichwę, Trapię, trapi mię co, & sub Nagradzam. Uben --- Uterq; libens, censebo; exerceat artem. H. syn. Fătigo.

Fātigo, vēxo, *v.* trādo, prōfĭtĕor. *phr.* Mĕmbra ēxĕrcēre lăbōre. Pēr dūros, īnſtrūxīt mēmbra lăbōres.

ēxērcio *is. pro exſartio, ſub Nagradzam.*

ēxērcĭtĭum, exercitatio, exrcitio. *onis Cwiczęnie* 1. 2, 3. *Robota dla zdrowia, Kompozycya.* Ob..ng. *ſyn:* ūſus, *epith.* āſsĭduum, sēdŭlum, īndēfēſſum.

ēxērcĭtātiſſime, *Biegle.*

ēxērcĭtator, *Cwiczyćiel, Naucżyćiel Kawal(kator.*

exercĭtātus, *Cwiczony, Biegły.* Geübt. *Exercitatas aut petit Syrtes Noto.* (Jamb. H.

exercito, *as Cwiczę.*

exercĭtor, *oris Cwiczyćiel.*

exērcĭtus, *us. Woyſko, zaſtęp, Cwiczenie* 2. *Wielkość* 1. *Trapienie* 2. Ein Kriegsheer. *-- Do'opumq; exercitus omnis.* Virg. *ſyn.* ăcĭes, cŏhors, tūrma, phălānx, āgmen. *epith.* īnfēſtus, trĕmēndus, dūrus, sævus, mĭnāx, crŭēntus, ĭnĭmīcus, pŏtens, vălĭdus. *phr.* Cāmpis ēxērcĭtus ībat ăpērtis, Fērvēt crīſtātis ēxērcĭtus ūndĭque tūrmis. Rŭit vărĭis ēxercĭtus ārmis. ăcĭes ſtĕtit ōrdine cērto. Pugnāces ĕquĭtum tūrmæ, pĕdĭtumque cătērvæ. Cāmpo ſtĕtit āgmen ăpērto. īmplēbānt vălĭdas nŭmerōſo mīlite tūrmas. *v. Agmen.*

exercitus, *ti, Cwiczony, wyczoſany, Trwały*

ēxĕro, & exe o, *Wyrywam, wychylam,* 1. *wywieſzam* 2. *wykładam,* Stawiam *ſię Otrząſam ſię, Dobywam miecza.* Hinausstreckn. *Primus ab Oceano caput exerit Atlanteo.* Spond.

ēxērro. *Błądzę, & ſub wyſtępuię* 2.

ēxēſor. *wygryża:z. exēſto, Precz z tąd.*

ēxēſus, *wygłodány, wyrobiony* 2. *Ogłodány Lochowáty, Dupniaſty.* Zernagt/ außgefressen. *Pumicibusq; caves, exesaq; arboris antro.* (Virg.

Exſibulātus, Obnażony 2.

exſīlātus, idem, & in Wykładam rękę.

exſio. is, Radzę, *Oczyśćiam* 1.

exſit, Nomen Acletum, Radzenie, *& ſub Oczyśćieniu ſłużący.*

exſitus, us, Oczyśćienie, Radzenie.

exſodio, potius, effodio.

Exfornicata, in epiſtola Iudæ. i. fornicationi dedita ab ſcortor.

E X H

exſundo, as. Wywracam 3. *Burzę* 1.

Exſuti, pro effuſi, priſcè ut merto, pro merſo Feſtus.

Exgruminantes. Varro: lege Exruminantes.

exgrūmo, as, Wygramolić *ſię.*

Exgūrgĭto, *Wyrzucam* 1.

E X H

exhālātĭo, *Kurzáwa ſucha, wilgotność.*

exhalo, *Wydáię, Kurzy ſię* 2. *Wilgotność wydaię, Pachnę* 1. *Rzygam, Umieram.* Herausblasen/ den Geist auffgeben. *-- Sævamque exhalat opaca Mephitim.* Virg. *ſyn.* ēmītto effūndo, ſpīro, hālo.

exhaūrĭo, *Wyczerpać, wyprożniam, wipiiam, wyikrzyć, wynędźić, Ogołoćić przemarnować, Lichtuię, wyśilam ſię.* Außschöpffen. *Exhauriebat ingemens laboribus.* (Iamb) Hor. *ſyn.* Haūrĭo, văcŭo, ēvăcŭo, ēbĭbo, ēxsĭcco.

exhaūſto, as, w noſzę, wyczerpáć.

exhaūſtum, *Przebránie, wyprożnianie.*

exhauſtus, *ti, Chudy, Przecharſty.*

exhĕbĕnus, *Kámień* Probny.

exhērbo *Pelę.* *Exhĕdra. idem Exedra.*

exhērēdātio, *Wydźiedźiczenie.* (*dźiczony.*

exhērēdo, *wydźiedźiczam,* exhēres, *wydźie-*

exhĭbeo, *Pokázuię* 1. *Stawiám; Zdáię, Stawiam ſię, Stroię igrzyſká.* Fürhalten/ fürweisen. *Exhibuit pulſa ſidera clara die.* O. *ſyn.* Prōfĕro, ōſtēndo, prōdo, ēdo.

exhĭbĭtio, *Pokázánie, Stáwianie.*

Exhibitōrius. Ulpi. ad exhibitionem pertinens.

exhĭlăro, *Rozweſelam.* Erfrewen/frölich machen/ *Exhilarent ipſos gaudia noſtra Deos* Mart: *ſyn.* Hĭlăro, recrĕo, ōbjĕcto. *v. Recreo.*

exhinc, *Potym: exhŏnōro. Ponieważam.*

ēxhōrrĕō, exhorreſco, *Zdrygám ſię.*

exhōrtatio, *Pobudká.*

exhortor, *Pobudzam, Napominam.* Ermahnen. *Auctor ego audiendi, ſic exhortata relinquit.* Virg. *ſyn.* Hōrtor, ādhōrtor, ēxcĭto, īncĭto, āccēndo, ăcŭo. *v. Hortor.*

E X I

exĭcia, orum, Nożyce.

Exicco, Exico, lege Exſicco, Exſico, Exiet, pro exibit in SS. libris.

exigen-

exigentia, *Potrzebá* 1.
exigo, *is.* *Wyćiągam*, *wygániam* 2. *wypychám*, *wyrzucam* 1. *Prośtuię*, *Miarkuię*, *przebyć co*, *Dokonywam*, *Upominam śię*, *wytrwáć*. Fordern/ außtreiben. *Exiat*, & *pulchra faciat te prole parentem*. Virg. *syn*. Pĕto, pōsco, rĕpōsco, *vel* ēxclūdo, ējĭcio, ēxpĕllo, *vel* pĕrăgo ābsōlvo, cōnfĭcio.
exiguè, *Skąpo*, *Trochę*.
exiguĭtas, *Trocha* 1. *Małość* 1. *Krotkość*.
exiguum, *Trochę*, *máło ich*.
exĭgŭus, *Mały*. Klein/ wenig/ gering. *Et quamvis igni exiguo properata maderent*. Virg. *syn*. ēxĭlis: pārvŭs. tĕnŭis. grăcĭlis.
exĭlĭcus, *vel exulicus*, *wygnáńczy*.
exĭlis, *Szczupły*. Dünn/ gering. *In latere exiles digiti pro curribus hærent*. Ovid. *syn*. Pārvus, tĕnŭis, ēxĭgŭus, grăcĭlis.
exĭlĭtas. *Szczupłość*, *Subtelność*, *Małość*.
exĭliter, *Szczupło*.
exĭlium, *Wygnanie*. Das Elend. *Exilioque domos*, & *dulcia limina linquunt*. V. *epith*. Dūrum lōngum. acērbum, tūrpe, īnfēlīx, īnfaūstum, ămārum. īnfāmĕ, quĕrŭlum tædĭosum. *phr*: Nōs patriæ fīnes & dŭlcia līnquĭmus ārva. Rēgnōque dŏmōquĕ pĕllĭmur, ējĕctos ūltĭmus ōrbĭs hăbet. Lōnga tibi ēxĭlĭa, & vāstum mārĭs æquor ărāndum. Dīvērsa ēxĭlĭa & dīvērsas quærēre tērras. Aūgŭriis ăgĭmur. Dīvum ēxĭlĭoque dŏmos & dŭlcia līmina mūtānt. *vide Exul*, & *Exulo*.

eximiè, *Wybornie*.
eximius, *Wyięty*, *wyborny*, *Uprzywileiowány*. Treff ich/ fürnehm. *Quattuor eximios præstanti corpore tauros*. Virg. *syn*. ēgrĕgĭus. ēxcēllēns, præstāns, præclārus, īnsīgnis, nōbĭlis.
ĕxĭmo, *Wyimuię*, 1. *wyzwalam*, 1. 2. *wymazuię*, *Zwłaczam* 1. *Trawię czas*, *wyrzucam*. *Przewracam*. Herausznehmen. *Nulla dies unquam memori vos eximet ævo*. V. *syn*. lībĕro, sōlvo, ēxpĕdĭo, ērĭpĭo, *vel* aūfĕro.
exin, *Zaraz*, *Potym*. Derhalben dernach-*syn*. Dĕin. dĕīnde. *vel* dēinde. *Diss*.
exĭnānĭo, *Wyprożniam*, *wyikrzyć*. *oczczym czynię*, *Pustoszę*.

exĭnānĭtio, *wyprożniam śię*, *Biegunká*.
exīnde, *Potym*, *Od tego czásu*. Von deszwegen. *Quisq; suos patimur manes*, *exinde peramplum*. Virg.
Exinsulare, *est exserere*. *Fest*. *priscum*.
Existentia. *idem Exisistentia*.
existimatio, *Mniemanie*, *Rozumienie* 2.
existĭmātor, *Probierz*, *Sędźia* 1.
existĭmo, *Mniemam*, *Dorozumiewam śię*, *Sędzę o czym*, *Rozważam* 1. *Trzymam o kim*, *Mam to zá*, *Mierzę*. *Ważę sobie*. Erachten/ dafür halten. *Et bene procedit*, *bonus es*. *cum hæc existimas*. Jamb. *syn*, Pŭto, sēntio. cēnsĕo, jūdico.
exīsto, & exsisto, *Iestem* 1. 5. *Pochodzę zkąd*, *wynikam*, *wynurzam śię*. *wydáie śię co*. *wschodźi*, *wychodźi* 1. *Rzuca śię chorobá syn*. ēmĭnĕo, ēxūrgo, prōdĕo, āppārĕo, ēxŏrĭor, *ve* sum.
exitium, *Zátracenie*, *Zgubá*. Ein Verderben/ Untergang. *Imminet exitio vir conjugis illa mariti*. Ovi. *syn*. Clādes, strāges, pērnĭtĭes. *epith*. Dūrum, fŭrĭāle, crūdēle, trīste, īnfāndum, mĭsĕrābĭle. grăve, flēbĭle ăcērbum. *phr*. āgris tēmpēstas tŭlit ēxĭtĭum. Fœmĭna Trōiæ āttŭlĭt ēxĭtĭum. *vide Ruina*.
exit in folia, *Rozwiia śię*
exita ætas, *Zgrzybiałość*.
exitiābĭlis, ēxitiālis, exĭtiōsus, *Szkodliwy* Schädlich. *Dumq; manu tentat trahere exitiabile telum*. Virg. --- *Donum exitiale Minervæ*. Virg. *Tu*, *ne quid pecces exitiosæ*. *vide*. Mart.
exĭtus, *us*. *Koniec* 1. 2. *wyśćie* 1. 2. *Skutek*, *Odbyt*, *Zamknienie*, *Smierć*. Ein Außgang. --- *Decuit post exitus ingens*. Virg.
exĭtus is fuit, *Ná tym stáneło*.
exjūro, *Przyśięgam* 1. exlĕcēbra, *idem elecēbra*.
exlex, *egis*, *Prawu niepodległy*, *wolny* 2. *Swo wolny*.
exlibērtus *sub* Wyzwoleńcow *syn*.
Eximas, *āris*. *Arnob*. *pro cástrato*. *Pecudes fiunt exmares Exmatres legit Meurs*. *i. sine matre*.

 exobru-

exobrūtus, *sub wykopywam. exobſecro*, Proſzę.
exŏche, *es*, *Gr. Zácność, wybor.*
exōcœtus, *gr. ſubſt.* Ryba lądowa.
exōcœtus, *adiect. Nieśpiący doma.*
exŏcŭlātus, *Słepy.*
exŏcŭlo, *unde exoculaſſo, pro exoculavero*, Subjunctivus apud Plaut, *Oślepiam.*
exŏdiārius, *Krotofilnego co.*
exŏdium *gr. Koniec, wyśćie 2. Konánie 1. Skonanie, Krotofilnego co.*
exŏleſco, *Niſzczeię, Słábieię, Stárzeię ſię. wyrádza ſię, wyſtarzec ſię. wywietrzeć 2. wyrodziły, Staroświecki. Sodomczyk.* Veralten/ abgehen. *Quam nullo ſacer exoleſcet ævo.* (Phal. Stat.)
exŏlētus, *Młodźięniaſzek, Doroſły, wywietrzały 2. wyrodziły, Stároświecki, Sodomczyk.* Veralt. *Stat exoletus ſuggeritque ructandi.* (Iamb.
exōlvo, & exſolvo, Rozwiezuię, *Długi płacę, Roſpętáć wyzwałam 1.* Płacę *1. Odpuſzczam* Oczyśćiam, & *ſub Dyſpenſowáć.* Aufflöſen. *ſyn.* Sōlvo, ēpĕdĭo, libero.
exōmis, exōmĭum, *gr. Serdak.*
exōmphălum, *gr. ſub Pępek.*
exŏnĕrātio, *Wyproźnianie 2.*
exŏnĕro. *Wyproźniam. Ulżywam, wyrzucam 1. wyzwalam 1.* Entledigen. *Poſſumus, impoſitis caput exonerære tenebris.* Ovĭd. *ſyn.* Lĕvo, sūblĕvo. *phr.* ŏnus, dēpōno, sōlvo, pōndĕre cōrpus lībĕro, ēxĭmo. Pōndĕra pōno, dēpōno, ēxcŭtio, ābjĭcio.
exōptābĭlis, exoptatus, *Pożądány.*
exōpto, *Ządam 1. życzę.* Hertzlich wünſchen. *ſyn.* ōpto, pĕrōpto, cŭpĭo, dēsīdĕro, vŏlo, *v. Opto.*
exōrābĭlis, *Uproſzony 2. Łácny do uproſzenia.* Erbittlich. *Gaudia cum parvis, non exorabilis auro.* Hor.
Exōrābŭlum, Prożbá. exoratio. Uproſzenie.
exorātor, *Uprośićiel.* exōrbĭto, *Uſtępnię drogi. Exorbo Plaut. corr. exſorbeo.*
exōrcīſmus, *gr. Záklinánie 2. Poprzyśiężenie.*
exōrcīſta, *æ.* exōrcizator, *m. gr. Záklinacz.*
exōrciſſo, exōrcizo, *gr. Záklinam. Lekuię.*
Exorcizātio, Zaklinanie 2.
exōrdior, *Poczynam.* exōrdium, *Początek.*
exŏriens, exortus, *us. ſubſt. wſchod ſłońcá 2.*
exŏrior, *wſchodzę 2. wynikam. wſchodzi, Rodźi ſię, Pochodzę, wſzczyna śię, Poczynam Powſtaię, Poczyna śię.* Entſpringen/ auffgeben. *Exoriare aliquis noſtris ex oſſibus ultor.* Virg. *ſyn.* orĭor, ēgrĕdĭor, nāſcor, ēmĕrgo, ēxūrgo.
exormiſtos, *gr. Węgorz morſki.*
exōrnātio, *Pięknzenie, Zdobięnie Ozdoba.*
exōrnātor, *Piekrzyćiel, Zdobićiel.*
exōrnātus, *Stroyny.*
exōrno; *Zdobię 1. 2. Pięknzę śię.* Zieren. ſchmücken. *ſyn.* ōrno, ādōrno, āppăro, īnſtrŭo, dēcōlo.
exōro. *Upraſzam, wyklektáć.* Erbitten. *Exorat pacem Divum vittaſq; reſolvit.* Virg. *ſyn.* Plāco, sēdō, mītĭgo. lēnĭo, *vel* ōro.
exōrſa, *orum.* exorſus, *Początek.*
exōrtīvus, *Wſchodni.*
exŏs, *exoſsis, adiect. omne. Bezkoſt, Niekośćiſta ryba.* exŏs, *ſubſt. m. Wyż rybá.*
Exoſculātio Całowanie. exoſcŭlor, Całuię.
exoſſatus, exoſſis, *is, Bezkoſt.*
exoſſo, *as, Kámięnie wybieram, Płatam rybę. Kośći odbieram, wybieram, wybiiam, Obiiam gębę.*
exōſtes, *æ, m. gr. Alkierz.* Ĕxoſtra, *gr. wzwod*
ēxōſus, *Brzydki. Nienawiſtuy 2.* Verhaſſet. --- *Si nondum exoſus ad unum.* Virg. *ſyn.* Pĕrōſus
exòſus ſum, illum, *Nienawidzę.*
exōtĭcus, *gr. Cudzoziemſki.*
expāllo, expalleſco, *Blednieię.*
Expalliatus, ſub Obnażony Expallio, as, Obnażam.
expālpo, *Wyłudzam, wyklektać, wybádać*

Expalpōnides, æ. m. Græco more fictum. sub Wyłudzam. Expānditor, Rospośćieracz.
expāndo, Rospośćieram co, Rośćiągam co, Roztaezá paw ogon, Rozwiia się. Auszspannen. syn. Pāndo, explico, expōno ăpĕrio.
Expando, is. Plin. lib. 2. c. 27. Sidera ad normam expādere. i. (si vera est lectio disponere, expandere, alia lectio, ad nomen expungere. i. stellas ad sidera redigere & annumerare, ac nomina singulis reddere. Dalecamp.
Expăpillātus, Obnażony do pierśi
Expăpillo, Wykładam rękę Expartus, Wyrodźiły.
Expăto, as, Wypadam. Występuię.
Expătro, as. Przemarnowáć.
Expăvĕfăcio, Przestraszam, e potiùs breve.
expăvĕo, expăvesco, Przeląknąć się. Sich verforcht entsetzen / erschröcken. Fratrem expavescat frater. & natum parens. Iamb. S. syn. Tĭmĕo, mĕtŭo, păvĕo, vĕrĕor.

EXPE

Expectŏro, as. Wyrzucam 1. 2 & in wypycham
Expĕcŭliātus, expeculio, sub Ogołoćić
expĕdio, Spráwuię 1. Dokonywam. Wyzwalam 1. Wyważam 2. Wywikłáć, Upązątam, wyprawiam, Dobywam 2. 3. Gotuię, wybrnąć 2. wypowiadam 1. wybieram 2. Powiadam 1. Rospętáć. Rezolwowáć się, Odprawiam 2. Odpowiadam 1. Płacę 1. Oczyśćiam, Ułacniam się. Entledigen / außrichten. Expediunt tonsisq; ferunt mantilia vellis. Virg. syn. Sōlvo, lībĕro, ēxĭmo.
expĕdit, impersonale, Pożyteczno iest, Potrzebá (iest.
expĕdītè, Rostropnie, Łácno.
expĕdītio, Wypráwá 1. 2. Ruszenie pospolite, Spráwowanie 1. Ein Kriegszug / Außfertigung. Nam quis præsidis expeditionem. Phal.
Expeditiōnālis, Nadrożny, & in Wypráwá 1.
expedītum est, Łacno iest.
expĕdītus, wypráwny, Łácny. Gerüst / Wegfertig. Terminum curis vagor expeditus. S.
expĕllo, Wyganiam, wypycham. A ßtreiben. syn. Pĕllo, ējĭcio, dējĭcio, ēxĭgo, dēturbo. v. Pello.

expĕndo, Odważam 1. Pomierzam, Rozważam, ważę 1. Przypłacam 2. Wydáię, Roztrząsam. Erwägen. syn. Pondĕro, vel ēxsōlvo.
expēnsa, æ, expensum. Wydatek.
expensi latio, relatio. Rachunek.
expēnso, as, Wydaię 1. wpisuię w reiestr 2. Nágradzam.
expergo, expergĕfăcio, expergĭfico, Budzę, e anceps, sed sæpiùs breve. Erwecken syn. ēxpĕrgefăcio, ēxcĭto, sūscĭto. v. Excito.
expergĕfio, expergisco, expergiscor, experger, Ocucam się.
Expergĭficum carmen, Eynał.
Expergificus, Budzący. expergitè, Pilnie.
Expergĭtus, ti. sub Ocucam się.
expĕriens, Biegły.
expĕrientia, Biegłość, Doświadczenie. Erfahrnüß --- Ingressus hominum experientia cepit. Virg.
expĕrīmentnm, Doświadczánie, Sztuká. Versuchung Et experimentum cape. (Iam. Dim. Pr.
expĕrior, Doświadczam 1. Probuię, Postępuię prawem, Ważę się 2. Kosztuię się z kim, & sub Przymierzam 1. Erfahren / versuchen. Tegna cava, & pictos experiere metus. Prop. syn. Tēnto, āggrĕdĭor. phr. Nĭhil ĭnēxpērtum, īntēntātum rĕlīnquĕre, Cāncta prius tēntānda. Quid tēntāre nŏcēbit? Tĕthın rătĭbus. Pēr vărĭos ūsus ārtem ēxpĕrĭēntia fēcit ănĭmnm, tēntāre, prĕcāndo.
Experītus, imperitus, Nieuczony.
expernatus, sub Podćinam 2.
epētrectus, Czerstwy, & sub Ocucam się.
expers, adiect. omne Nieucześnik, Nieuczony, Nieświádom, Prozen, Bez Præpositio, & sub Swiádom. ēxpers cibī. Ná czczo.
Expertio, Doświadczanie.
expertor, oris, Swiádom.
expertus, Swiadom, Doświadczony, Biegły.
expĕtendus, Pożądány. (dam
expĕtēsco, expĕtesso, expetisso, życzę. żą

expĕtit

expĕtīt *Trafia sie, Przypłacam, & sub Powo- dźi sie.*
expetīvit nequiter, sub Nieposzło mu.
expĕto, *is, Proszę 1. żądam 1. Trwam 1. Zwalam 2.* Fast begehren. --- *Toto nitidissima saltu expetitur coniux, &c.* Ovid. *syn.* ōpto, ēxōpto cŭpĭo, dēsīdĕro. *v. Opto.*

EXPI

Expiābĭlis, *Oczyścialny.*
expiāmentum, expiatus, *tus, Oczyścięnie.*
expiātio, *idem & Odwracánie.*
expīlātio, *Wyłupienie* expīlātor, *Wyłupiciel*
expīlo, *Wyłupuię 1. 2.* Berauben. *Expilatq; geni. soculos: facit ira valentem* Ovid. *syn.* Dīrĭpĭo. spŏlĭo.
expilo, Obrywam. expingo, *Maluię.*
expinso far, *Młoce. wybiiam, Otłukam.*
expĭo, *Oczyściam 2. Odwracam 2 Odczárowáć Poświęcenie znieść, Przypłacam 1. Poświącam znowu, Zábobonami opatrzyć, Obchod spráwuię.* Reinigen. *Expiare. seu poposceris.*(Iamb. pur.)Hor. *syn.* Pĭo, pūrgo, dēlĕo.
expio injurias, scelus, *Mszczę sie.*
expiscor, *Dowiaduię się. wybádáć, an Wyławiam.*
explānābĭlis, *wyrozumny 2.*
explānātè, explanatiùs, *Jáśno, wyrozumnie*
explānātĭo, *wykład 1. wymiawianie.*
explānator, *wykłádacz.*
explāno, *wykładam.* Außlegen. *Quam amicum tuum ais fuisse istum, explana mihi* (Iamb. *vide Explico.*
explānto, *wyrywam 1. wywracam, wyćinam.*
explēbĭlis, *Násycony,* explēmentum *Dopełnienie.*
Explenunt, i. explent. priscè Fest.
explĕo, *Napełniam, wypełniam, Dopełniam, Dokonywam, Zátykam 1. Nasycam 1. Rownam 1. Dogadzam 1. 2. Zlewam, Nájadam sie, Do woli Nábiegałem się 2. Gzyni ta suma, Nażył się.* Erfüllen. *Discedam, explebo, numerum, reddarque tenebis.* V. *syn.* īmplĕo, ădīmplĕo, cōnfĭcĭo. pĕrfĭcĭo, ăbsōlvo, pĕrăgo, *vel* sătŭro, sătĭo.
explētio, *Wypełnienie, Nápełnienie, Násycenie.*
Expletivæ Coniunctiones Quidem, Autem, Tamen, Quoquo. Porro &c. Carisi. Donat. Probus.
explētus, *Násycony, Dołożny, Zupełny, Doskonały.* Erfüllet. *Nam simul expletus dapibus somnoq; sepultus.* Virg. *syn.* īmplētus, *vel* sătĭātus, sătŭrātus.
explĭcābĭlis, *wypowiedźiany.* explĭcatè, *Jáśno 2.* explicātio, explicatus, *us, Rozwiiánie, wykład.* explĭcātor, *wykładacz.* explĭcatus, *ti, Jáśny 2. Explĭcit, Kończy sie.*
explĭcĭtus, *Łácny, Jasny 2. & sub Dokonywam.* Erklärt. *Versibus explicitum est omne duobus opus.* M.
explĭco, *as wykładam 2. Rozwiiam się, Rospościeram, Roztacza paw ogon, Odprawiam 1. Spráwuię 1. wypowiadam 1. Otwarzam 1. Gzytam 3.* Erklären/ Item außdeuten. *Explicuit vino contractæ seria frontis.* Hor. *syn.* Prōmo, pāndo, ēvōlvo, ēxpōno, ăpĕrĭo, ēxplāno, īntērprētor. *phr.* Tōtam rem ōrdĭne pāndo. Fērt ănĭmus caūsas tāntārum ēxprōmĕre rērum, ēxpĕdĭam dĭctis; & re tŭa fāta dŏcēbo. Fās mĭhi Grājōrum săcrāta rĕsōlvĕre jūra.
explĭco frontem. *wesele sie, wesoło patrzę*
explōdo, *wypycham, wyrzucam, wyksżykáć, Odrzucam 2.* Mit Handklopffen antreiben. *Quin etiam gallus noctem explodentibus alis.* Lucr.
explōrāte, *Zápewne.* exploratò, *wiádomo.*
explōrātĭo, *Doświadczánie, śpiegi,*
explōrātor, *śpieg.* Ein Außspäher. *Exploratores equitum levis improbus arma.* Virg.
explōrātōrius, *Szpiegirski.*
explōrātum est mĭhi, exploratum habeo, *Wiem pewnie.*
explōrātus, *Doświadczony, Pewny.*
explōro, *Doświádczam 1. Dowiáduię się, Kosztuię 1. Mácam, śpieguię, Upátruię 1. Przymierzam, & sub Rachuię się 1.* Erkünden/ außforschen. *Explorare labore mihi iussa capessere fas est.* Virg. *syn.* īnquīro, ēxquīro.

Expŏlĭo, Poleruię, Cwiczę 1. 2. wyprawiam. Piszę 2. Gładzę. Ausʒstreichen/ ausʒputzen. Quare etiam quædam nunc artes expoliuntur. Luc. *syn.* Pŏlĭo, pērpŏlĭo. ēxcŏlo, ēxōrno, āccūro.
Expŏlītio, Polerowánie.
expŏlītus, Wyprawiony, Gładzony, wyczosány, Ozdobny, Gálánt. Ausgeputzt. Arida modo pumice expolitum. Phal. Catull. *syn.* Pŏlītus. ēxcūltus.
expōno, wykładam 1. 2. wystawiam, wysadzam, wyrzucam 1. wypowiadam 1. Rospowiadam, Powiadam 1. Porzucam. Auslegen. Vestibus exponi tragicis res comica non vult Hor. *syn.* ōbjĭcĭo, vel ēxplĭco, vel ēxprōmo.
expŏpulātio, Pustoszenie.
expōrrēctus, Niezmárszczony.
Exporgo, expōrrĭgo, Sciągam rękę, Rościągam, wydáię.
expōrrĭgo frontem, weselę się.
expōrtātĭo, wynoszenie, wywoz, wygnánie.
expōrto, wynoszę 1. wywożę.
expōſco, żądam 1. Proszę 1. Modlę się. Heischen/fordern. *syn.* pōſco, pĕto, pōſtŭlo.
Expŏsĭtè, Jásno.
expoſitio, wykład 1. Rozumięnie, Porzucęnie
expŏsĭtītĭus, Porzutek.
Expŏsĭtĭvus status, sub wykładácz.
expŏsĭtus, wystáwiony, Náwietrzny, Pospolity.
exposivit, sub Wykładam 1.
expōſtŭlātio, Uskarżanie, żałowánie, żałobá.
expōſtŭlo, Uskarzam się 2. Modlę się. Erfordern/zancken. *syn.* Quĕror, cōnquĕror.
expōtum, sub Przeiadam.
expreſsè. expreſſim, wyraźnie.
exprēſsĭo, wyćiskanie, wytłaczanie, Cádzęnie, Pompá wodna.
exprētus, Doświadczony, Prożen.
exprĭmo, wytłaczam, wyćiskam, wyrażam, 1. 2. Tłoczę 2. wyżymam, wydźieram, wypowiadam. Drukuię, Muszę, Męczę 2. Traſiam kogo, wymawiam 1. 3. Ausʒprechen/ausʒtrucken. Exprimet, & molles imitabitur ære capillos. Hor. *syn.* ēĭĭcĭo, vel ēxpōno, ēxplĭco ēxpāndo. vel ēffĭngo, ĭmĭtor, rĕpræsēntor.
Exprobrabilis. Proverb. 18. apud LXX. sed c. 25. Verbum exprobro a quo exprobrabilis sum. seu probro, exprobatione dignus. Natrząsania, Urągania godny.
exprŏbrātio, Urągánie, wyrzucanie.
exprobrator, sub wyrzucam na oczy.
exprŏbro, wymawiam komu, wyrzucam 3.
exprōmiſsĭo, Rękojemstwo.
exprōmiſſor, Rękojmia.
exprōmitto, Obiecuię 2. Ręczę, Bioę ná się.
exprōmo, Dobywam, wydáię 1. wyrzucam 2. Verweisen/ fürwerffen. Est aliqua ingrato meritum exprobrabre voluptas. Ovid. *syn.* ōbjĭcĭo, ēxpōno, ōbjacto. wymawiam 1. Trawię 2. Herausʒ ziehen/ herfür thun. Compellare virum. & mæstas exprŏmere voces. Virg. *syn.* Prōmo, prŏfĕro, ēxpōno, dēprōmo.
exprōmptus, Prętki. expūgnābilis, Dobyty
Expugnassere, sub Dobywam.
expūgnātĭo, Dobyćie. expūgnātor, Burzyćiel
expūgnātor pudicitiæ, Gwałćićiel.
expugnatōrius, Dobywalny.
Expūgno, Dobywam 1. wyłupuię 1. Burzę, wymagam. Zgwałćić. Erstreiten/erobern. Expugnabis, & est qui vinci possit. eoque Hor. *syn.* Vĭnco, sŭpĕro, dēbēllo. ōccŭpo. v. Debello.
expulſim, Odbiiaiąc, sub Podawaiąc.
expulſio, wygánianie, wygnanie 3.
expulſo, wybiiam.
expulſor, expultrix, wygániacz.
Expumicare. Tertull. pro expolire.
expūngo, wymazuię, Kássuię, wyrzucam 1. Obrywam 2 wniwecz obracam, Długi płacę & sub Kwituię. Ausʒtilgen/ ausʒlöschen. *syn.* Dēlĕo, tōllo.
expūrgātio, Oczyśćienie.

expurgo

expergo, Oczyściam, Chędożę.
expūto, wyćinam, Roztrząsam, Rozważam Dorozumiewam się. (gnieć:
expūtesco, expūtisco expūtresco, sub wy-
exquæstor, vel exquæstore, sub Podskárbiego urząd.
exquīro, Dowiáduię się, Ráchuię się. Erfahren/ Æstibus ac mediis umbrosam exquirere vallem V. syn. Quæro, inquīro, pērquīro, scrūtor.
exquīsīte, exquisitim, wytwornie
exquisitio, wymyśl. Exquisitor, Badácz
exquīsītus, wyborny, Kosztowny Ersucht/ ausserwündig/ ansehnlich. syn. Præstans, excēllens, præclārus, ēgrēgius.
exrŏgo, wyimuię 3. Dyspensowáć.
Extrūminantes, sub. Przeżuwam.

EXSA

Exsăcrĭfĭco, Ofiáruię 1.
exsævio, sub Ustáie się co 2.
exsangvis, Niekrwáwy, Blady.
exsānio, as. Ropę wyćiskam, Osączam, wytłaczam, Sączy się, Posoká ćiecze, Zlewá.
exsanior, wyćiskam, Posoká ćiecze.
exsarcio, Nágradzam.
exsătio, exsătūro, Násycam.
exscālpo, Ryię 2. exscēndo, wyśiadam.
exscēnsio, exscensus, us, wyśiadánie.
exscīdium ab exscindo, melius scribitur, quam excidium, supra.
exscindo, Wyrzynam. Wyćinam, wykrawam, wykowáć, & sub Urzynám ięzyk. Zerstören syn. excīdo, ēvērto, dīrŭo dēlĕo.
exscreăbilis, Łacny do wycharknienia.
exscreătio, Wychrachnienie, Plwoćiny.
exscreo, Chracham, Wychrachnąć, wychrachać się,
exscrībo, wypisuię, przepisuię 1. wyrażam.
exscriptum, Wypis.
exsculpo, wydrażam Ryię 1. wyćiskam 3. wy, kiwał, wydźieram 1. wybadać, wyłupuie oczy wymazuię, dobadać się.

Exsĕco, Wyćinam, Wyrzynam, Urzynam.
Exsĕcrābilis, Brzydki.
Exsecrābilitas, Exsecramentum, Brzydkość.
Exsecrandus, exsecratus Bezecny, Przeklęty, Brzydki wyklęty.
Exsĕcrātio, Odrzekánie. Klątwá, Przeklęctwo, Wyklinam, Zaklinánie.
Exsecro, Przeklinam.
Exsĕcror, idem, & Odrzekam się, Bluźnię, Brzydzę się.
Exsectio, Wyrznienie.
Exsector, Rzeżańcow Rzeźićiel.
Exsectus, Rzezániec, Wyprotek,
Exsĕcūtio, Wykonánie, Wypełnienie, Sprawienie.
Exsĕcūtor, Wykonacz, Ekzekutor, & sub Mśćićiel.
Exsensus Nieczuły, Exsĕquiæ, hæ. Pogrzeb.
Exsĕquiālis Pogrzebny.
Exsequias eo, prodeo, Exsequias cohonesto, Przwádzę Umarłego.
Exsĕquior, Pogrzeb spráwuię.
Exsĕquor, vide Exeqūor. Exsēro vide Exero, Exserte, Głośno.
Exserto, as. Wychylam, wysmuknąć. ręce, wywieszam, 2.

EXSI

Exsībīlāre, wykszykáć, Exsiccesco, schnę
Exsicco, wysuszam, wypiiam.
Exsicco, is al. exico,. is. priscè. (ut Dissico supra) Plaut, Apule. idem exseco, Turneb. Colui.
Exsigno, Wypisuię, Spisuię, Wyimuię z Ksiąg.
Exsĭlio, wyskákuię 3. Pierzę, wytryska.
Exsilium, ut aliqui scribunt, lege Exilium.
Exsincērātus Ránny, Chudy, Odarty.
Exsincēro, wybiiam 10. Exsinuo. sub Rozwiia się. Exsistentia Bytność.
Exsisto. vide Existo, Exsolvo, vide Exolvo
Exsŏlūtio sub Płácenie, Exsomnis Niespiący.
Exsorbeo, wysysam, wysarknąć, wyłknąć. wypiiam wytrwáć 1.
Exsordesco, Smierdzę.

Exsors,

Exsors, ortis adiect. Omn. *Nieucześnik, Osobny, wyborny.*
Exsors, culpæ, *Niewinny.* exsors sum *Niespołkuię.*

EXSP

Exspargo, Rosprászam, *wyrzucam* 1.
Exspătians, Rozłożysty.
Exspătior, *Buiam, wybiegam 1. Rozwodzę się, Rozchodźi się, wylewa z brzegow rzeká, Rozbiegáły się konie.*
Fxspectābilis Exspectatus, *Oczekiwány.*
Exspectatio, *Oczekiwánie.*
Exspecto, *Czekam Oczekiwam.*
Exspergo, *Wyrzucam 1.*
Exspergor *sub* Rozpierzchnąć się.
Exspes, *adiect. Omn. indecl. Bez nadźieie, Zwątpiony.*
Exspīrātio, *Wydymánie, wilgotność 1. & sub* Oddech.
Exspīro, Wilgotność *wydáię, Kurzy się 2. wydáię 7. Konam, Umieram 1. Pachnę 1. więdnę, wybúchnąć, zgáśnąć.* (*śnieć.*
Exsplendeo, Exsplendesco, *Jáśnieię zaia-*
Exspŏliatio, Złupienie.
Exspŏlio, *Obnażam Ogołoćić.*
Exspuĭtio, *Plwánie wypluwánie.*
Exspūmo, *wypienić się, Pięnię się.*
Exspuo, *wypluwam, wyrzucam* 1.
Exstales. 1. Regum 5. Et computrescebant prominentes exstales eorum. s. partes ani. exstantes cùm procidunt. Emma. Sa. aliqui legunt extales ab extis, & Polonus reddidit. Iguiety wychodzące trzewá ich. Alij zadnie ielita.
Exstans, *wyniosły, Exstantia a. wydátność.*
Exstăsis, lege Exstasis, nam non Latina, sed Græca vox est ineptiùs etiam Extasis scribunt aliqui.
Exstercŏro, Chędożę.
Exsternātus. *Przelękły,* Szalony 3.
Exsterno, *Szálonym Czynię.*
Exsternor, *Szálonym Czynię.*
Exstillo, *wyćiekam. wypłakáć oczy, Osączam.*
Exstimulator, Podszczuwácz.
Exstĭmŭlo, *Pobudzam, Podszczam, Ermahneo. His solita est dictis exstimulare virum.* Ovid
Exstimulor, *Beştwię się 1.*
Exstinctio, Exstinctus *us. zgáśnienie.*
Exstinctor, *Gaśićiel, Niszczyćiel.*
Exstinguo, *Gaszę, Porażam 2. Zagubiam zábiiam 1.* (*mieram.*
Exstinguor, *Gásnę, Niszczeię, Zgáśnąć, U-*
Exstirpātio, *Wykorzenianie.*
Exstĭrpo, *Pelę wyrywam, wykorzeniam.*
Exsto, *Iestem, wydáie się co, Wychodźi 1. zostáie* 1.
Exstringo Cic: 4. Academis. corr. Contraho.
Exstructio, *Budowánie Murowánie.*
Exstrūctio fornicis, *Sklepienie 1.*
Exstruo, *Buduię 1. Kupuię, Kopię 2. Sypię groblą, wywodzę 4.*
Exsuccus, *Niesoczysty, Niewymowny 1. zwiędły, Chudy.*
Exsuctio, *wysysánie.*
Exsuctus, *wyrodźiły, Płonny, Chudy, Suchorlawy.*
Exsūdo, *pocę się, wypoćić się, śilę się 1. Puszcza drzewo Soczy się,* Wilgotność *wydáię, Schnę 1. Prácuię & sub Osaczam.*
Exsufflo, Wydmuchnąć.
Exsugeo. Exsūgo, *Ssę 1. wysysam.*
Exsugula sub. Smyk.
Exsul, Exsularis, Exsulatio, Exsulium, Exsulo, ut aliqui scribunt Caper, Scaurus, Cæsellius: Manut: lege Exul, exilium, exulo &c.
Exsultanter, exsultim, *wyskákuiąc*
Exsultantia, Exsultātio, *Wyskákowánie* 2.
Exsulto, *wyskákuię 1. Skaczę 2. weselę się, Chełpię się,* Exsŭpĕrābilis, *Przebyty.*
Exsupĕrantia, Exsuperatio, *Nadmiarz.*
Exsuperātōrius. Zbytni.
Exsŭpĕro, *Przewyższam.*
Exsurdātus, *sub Głuchy, 1.*
Exsurdo, *Zagłuszam Drętwię.*
Exsurdor, *Cierpnę Ogłuszeć.*

Exſurgo, *wſtáię*, Powſtáię 1. *Podnoſzę* 3. *wſpinam ſię* & *ſub Nie klęcz.*

Exſuſcito, *Budzę*, *Przebudzam*. Auffernecken.

Exſyncĕraſtus, *Exſynceratus Chudy*, & *ſub Potrawá*, & *ſub wybiiam kogo.*

Exta, *orum*; *wnętrznośći gorne*, Das Eingeweyd. *ſyn.* Vīſcĕra, īntēſtīna *epith.* tŭmĭda călēntĭa, *phr.* Spīrantĭa cōnsŭlit ēxtra. *vel Viscera.*

Extābeſco, *Schnę* 2. *Niſzczeię*, Verſchinden/ außdorren. *ſyn.* Tābēſco, tābĕo, mārcēſco. *phr.* Tābe cōnfĭcĭor. ēxĕdor.

Extar, *aris n. Garnec* 2. & *ſub wnętrznośći* 2. Extans. *Trzewowy.*

Extemplo, *Záraz* 2. Ex-templo, *ſub Iuſz* 4. Alſobald. *ſyn.* Cōntĭnŭo, prōtĭnus, sŭbĭto, haūd mŏra, rĕpēnte, ōcyŭs, cōnfēſtim, īlĭcet, āctūrum.

Extempŏrālis, *Nierozmyślny*, *Nagły*, *Naprędce* 2. Behent. *Extemporalis factus es meus Rhetor.* (Scaz)

Extempŏrālĭtas, *Nagłość.*

Extendo, *Rośćiągam co*, Außſtrecken. *Fuſus humi, totoque ingens extenditur antro.* Virg. *ſyn.* Tēndo, pāndo, expāndo, dīffūndo, pōrrĭgo, ēxplĭco, *v.* prŏpāgo. *phr* Vīrtūtem ēxtēndĕre făctis. Sē fūlva mŏrĭbūndum ēxtēndit ărēna,

Extenſio, Extentio, *Rośćiągłość.*

Extēnsīvus, Extentus, *Rośćiągły.*

Extento, *as. Doświádczam* 1. *Chełpię ſię.*

Extenuātio, *Umnieyſzánie*, *Ochylánie.*

Extĕnuātus, *ſub Nátyráná.*

Extĕnuo, *wyćieńſzam. Umnieyſzam*, *Ochrániam*, *Ochylam*, *Udaię lekko.* Dünn machen verkleinern. --- *Vacuas prius extenuandus in auras:* Ovid. *ſyn.* Tĕnŭo, mĭnŭo, īmmĭnŭo, *vel* dēprĭmo.

Extĕnuo, *ćieńſzeię. Exter Cudzy.*

Extĕrĕbro, *wywierćieć*, *wyſzperáć*, *wybádać*, *wyćiſkam.* 3.

Extergeo Extergo Extĕro *wyćieram*, *oćieram*

Extĕrior, *Powierzchny*, *Nadworny*, *Lewy*, *Nádworze.* Außwendig; *Tu comes exterior, ſi poſtulat ire, recuſes.* Hor.

Extermĭnatĭo, *Niſzczenie.*

Extermĭnātor, *Niſzczyćiel.*

Exterminatōrium inſtrumentum, Táran 11.

Exterminium, *Sapient* 3. *Zgubá zátrácenie.*

Extermĭno, *wygániam wyrzucam.* Deß Landes verweiſen. *Te Paulus hinc exterminat* (Jamb. Dim.) *ſyn.* ăbŏlĕo *vel* ējĭcĭo, pēllo ēxpēllo, ăbĭgo.

Exterminant faciem Phariſæi. Matthiæ 6. *demoliuntur deturpant, extenuant, pallore & ſeveritate affectata wychudzaią, wyniſzczaią.*

Externo, as lege potiùs Exſterno.

Externus, Exterraneus, *Cudzy*, *Cudzoziemiec Poganin.* Außländiſch frembd Item/ außerlich. *Monſtra ſinunt, generos externis affore ab oris.* Virg. *ſyn.* ēxtĕrus. ēxtrānĕus.

Extĕro, *Wyćieram. ſzoruię Młocę*, *wykruſzam:* Exterreo, *Przeſtraſzam.*

Exterreor, *Przeląknąć ſię*, Extĕrĭcĭneus *Poniotek*, *Exterritatio Przeſtrach.*

Extĕrrĭtus, *Przelękły*, Erſchrocken. *Tum vero Æneas ſubitis exterritus umbris*, V.

Exterſus, *us. śćieránie ſię.*

Extexo, *ſub Ogołoćić*, *wybiiam* 10. *obnażam.*

Extĭma, *orum*, *Oſtátki*, *zágranicze.*

Extĭmēſco, Extĭmeo, *Przeląknąć ſię.* Erſchrocken ſeyn. *Nec quemquam nervos extimuiſſe tuos.* Ped.

Extĭmus, *Oſtátni. Cudzy*, *Zágraniczny.*

Extiſpex, *ſpicis Wieſzczek z trzew.*

Extiſpĭcium, *Wieſzczbá* 4. extiſpicum ars.

Extollentia, *Wynioſtość.*

Extollo *Wynoſzę* 3. *Podnoſzę* 1. 2. *Wyważam*, *Pyſznię ſię.* Erheben/ loben. *ſyn.* ēffĕro, ēdūco, īs. *vel.* laūdo, prædĭco. ās cĕlĕbro.

Extorqueo, *Wydźieram*, *wykręcam* 1. *wyćiſkam* 3. *wywiiam* 2. *wyſtráſzyć*, *męczę* 2. *dobadáć ſię*, Abtringen *Tendunt extorquere poemata, quid faciam, vis* Hor. *ſyn.* Aūfĕro, răpĭo, ērĭpĭo.

Extorris, *Wygnaniec*, *wyklęty.*

Extortis talis homo, *Krzywonogi.*

Extortor, *Wydzieracz.*
extra, *Zwierzchu, Oprocz, Zdworu.* Draussen. *Quamvis nil extra numerum fecisse, modumq;.* Hor.
extra propriùm est, *Nieoszácowány.*
Extraclusus ager. Frontino. Frontino. qui extra limites finitima linea claudebatur, & ad subsecivorum jus pertinebat.
extractio, *Wyćiągánie.*
extractorius, *Wyćiągáiący.*
extràho, *Wyciągam, wywłaczam. wyrywam. wywikłáć się, zwłaczam 1. wybiiam 11. oddalam 2. wywabiam.* Außziehen. *Nec pransa Lamiæ vivum puerum extrahat alvo.*
extrāmūrānus, *Podmurowy, zámurowy.*
extrāneus, *Obcy, Cudzy, Nienależyty, Cudzoziemiec, Przywźięty, Przydatny,* Außlandisch. *Tollat pedes indomita stratò extraneo.* Jamb. *syn.* ēxtērnus, ēxtĕrus.
extraordĭnārius, *Niepotoczny, Nadzwyczayny.*
extrārius, *Niewłasny. Obcy, Cudzy, Nienależyty, Powierzchny.*
extrēmĭtas, *Kráy 1. Koniec.*
extremò, *Naostátek.*
extremo anni, *Ná schyłku 2.*
extrēmum, *Kray 2. Ostátek, koniec, Schyłek.*
extrēmus, *ostatni, & sub Ostatek.* Derausserste/ Letzte. *Impiger extremos currit mercator ad Indos.* Hor.
extrĭcābĭlis, *Wywikłány.*
extrĭco, *Wywikłać, wybadać, wyczyśćić. Chędożę.* Auffknüpffen/ lössen --- *aut nummos unde extricet amaros.* H. *syn.* ēxpĕdĭo, sōlvo, lībĕro.
Extrilidus, Galli, i. exalbidus. Robert. Constantin. vel securus extra læsionem positus, Petr. Mossellan. Impavidus Rhodig.
extrinsĕcus, *a, um. Powierzchni.*
extrinsecus, *Zwierzchu z dworu.*
extrītis talis homo, *Krzywonogi,*
extro as Wychodzę *1.*

extrūdo, *Wypycham, wyprawiam 5. Przetykam 2.* Hinauß stossen. *Laudat venales qui vult extrudere merces.* Hor. *syn.* Dētrūdo, dētūrbo, pēllo, ēxpēllo, ējĭcĭo.
extūbĕrans, *Wydátny 1.* extūbĕrātio, *Nádęćie.* extuberatus, *Nádęty, wspuchły.*
extūbĕro, *wyrastam, Nádęto czynię, Napuchło czynię, wydźie się co.* Auffschwöllen. *Plumboque cervix verberata extuberet.* (Iamb.)
extūmeo, extumesco, *Nádymam się.*
extūmĭdus, *Wyniosły wydátny. 1.*
extumus, Varr. priscè idem Extimus.
extundo, *wybiiam 1. 7. 10. wyklektać.*
exturbatio. *wypychánie.*
exturbo, *wypycham, wygániam, wyrzucam.*

EXV

Exūber ĕris. *Odsadzony od pierśi.*
exūbĕrātio, *Nadmiarz, zbytek 1.*
exūbĕro, *Rozrastam się, Buyno rodzę Obfituię, Napełniam. Obfito czynię.* Vberflüssig haben. *At si luxuria foliorum exuberat umbra.* Virg. *syn.* ăbūndo, āffluo.
exuerræ. śmieći 1. Umiatánie.
exūgo, is, Außsaugen/ *syn.* Sūgo.
exuĭbrisso, Wycwerkuię.
exul *Wygnaniec,* Ein Vertriebener/ *Exul. ab octava Marius bibit & fruitur Diis.* Iuv. *syn* ēxpūlsus, ējēctus, prōfŭgus, ēxtōrrĭs *epith.* Văgus mĭser, văgābūndus, flēbĭlis, trīstis, mæstus, sōllĭcĭtus, īnsōmnis, lānguĭdus, ānxĭus mærens, īncōgnĭtus. *phr.* Pātrĭa pūlsus, ēxpūlsus Pātrĭis ōrĭs, fīnĭbus, sēdĭbus pūlsus, ēxpūlsus, ējēctus. Fīnĭbus ēxtōrrĭs. Sēdĭbus īncērtĭs ērrans, ălĭēnāque lūstrans Līmĭna. Quī prŏcul ēxtrēmo pūlsus ĭn ōrē lătet. Rēgnis ēxul ădēmptĭs. Quibus ēxul ăb ōris ēxpēctāre vĕnis. ērrans pēr vărĭos cāsus, pēr dīra pērīcŭla vītæ, ēxūl ĕrat, patrĭaquĕ cărens. Cūm pērpĕtŭo patrĭa tēllūre cărēndum ēst, īpse īgnōtus, ēgens lĭbўdæ dēserta pērerrat. Fāma vŏlat pūlsum rēgnĭs cēssĭssĕ pātērnĭs. Mē pūlsum patrĭa, pēlăgīque ēxtrēma sē-

quēntem

Fŏrtūna ōmnĭpŏtens ĕt inēlūctābĭle fatum. Hīs pŏsŭēre lŏcis. Sĭ quĭbus ējēctus sȳlvis aūt ūrbibus ērrat, pēr frĕta. pēr scŏpulos ēxŭlis ībo cŏmes, *v. Exulo.*

Exŭlārĭs *Wygnáńczy*, Exultaio, *wygnánie.*

Exulcĕrātio, *Roziątrzenie.*

exulceratōrius, *Roziątrzáiący.*

Exulceratrix, ab exulcerator. Plini.

Exulceratus, *Obrážony*, *Roziątrzony.*

Exulcĕro, *Jątrzę 2. Draźnię, Obrażam 2. Nárușzam.* **Verbittern.** *syn.* āspĕro, ēxāspĕro, ēxăcērbo.

Exŭlo, *wygnaniec iestem,* **Im Elend seyn/vertrieben.** *Victus abit, longeque ignotis exulat oris.* Virg. *phr.* Patrĭis. ēxpēllor āb ōris. Patrĭam fŭgĭo, ēxĭlĭōque dŏmos, ēt dūlcĭa līmĭna līnquo ēxcēdo pātrĭa. Quæro ălĭo pātrĭam sūb sōle jăcēntem. ăbit. lōngĕque īgnōtis ēxŭlat ōris. īgnōta pĕr ŏppĭda trīstes ēxul ăgit cāsus. Pēlli īn tērras ālĭo sūb Sōle jăcēntes. ēxŭlat ēt tōto quærit ĭn ŏrbe fŭgam. ēxul ăgor. patrĭāmque rĕlīnquo. īgnōta cōnstitit ēxul hŭmo. Cŭm pātrĭam pūlsus dūlcēsque pĕnātes Linquĕret, ēt trīstes ēxul trăhĕrētur ĭn ōris. Prŏcŭl ā pătrĭa, ĭn ēxtrēmas tĕrras rĕlĕgor. Văgus, ēxul, ĭn ŏrbe errābit, tōto patrĭīs ējēctus āb ōrĭs. Patrĭa ārcĕor, fŭgor ējĭcĭor, pēllor. Prŏfŭgus erro. Pēllĭmur ē patrĭīs lārĭbus pătĭmūrque vŏlēntes ēxĭlium. Lĭttŏra tūm patrĭæ lachrȳmans pŏrtūsque rĕlīnquo, ēt cāmpos ŭbi Trōja fŭit. fĕror ēxul ĭn āltum. Cūm sŏcĭĭs, ēxĭlĭum dīra pœnam pro cæde lŭēbat. Nos patrĭa āmīssa dŏmĭnis pārēre sŭpērbis Cōgĭmur ēxul ăgor. cĭnĕrēsque viri patriamque rĕlīnquo. *v. Exul, Exilium*

Exŭlŭlo, *Krzyczę, wyię.* **Heulen.** *Nec puduit scissis exululare comis.* Ovid. *syn.* ŭlŭlo vōcĭfĕror; *v. Ululo.* *(pszczoły.*

Exundātio, *Powodź* Exundant apes, *Roią się*

Exundo, *Rozlewam 2. wylewa z brzegow, wybuchnąć;* Exungo, *Námázuię.*

Exungvis, *Beż páznokci*

Exungŭlo, *as sub Smyk 2. & sub Pázury obrzynam, & sub Ucieram 4.*

Exuo, *Exsuo scribit Cassiodor. cum Cæselio, &c. Zwłoczę 2, Zuwam 2. wyzuwam 1.2. Obnażam, Pozbawiam, Dobywam 2. Linieię, wybiiám się, wywikłáć, wysmuknąć Składam 3.* **Sich ausziehen.** *Abstulit hæc animas dextra, & totidem exuit armis.* Virg. *phr.* ārtus nūdō. Vēstem, ămīctum dōno, dēpōno ēx hŭmĕrīs vēstem. răpĭo, ērĭpĭo. *Duplicem ex humeris dejecit amictum. v. Nudo.*

exurgeo, *wyciaczam, wyżymam.*

exūro, *wypalam, Spálić.* **Verbrennen.** *Infestum eluitur scelus, aut exuitur igni.* Virg. *syn.* ūro, ădūro, crĕmo. īncēndo, āccēndo, īnflāmmo. *v. Uro.*

exuror, *Zagorywam, Pogorzeć, wygorzeć*

exustio, *wygorzenie, wypalenie, Spalenie, Upalenie.*

exustus, *Upalony, wypiekły.*

exutum, *ab exuo, sub Przeiadam*

ēxutus, *tr. Złożony, propriè wyzuty.*

exŭviæ, *Skorá, Łup, wężowa skora, Zewłoczká.* **Die ausgezogene Kleider/Raub/Beute.** *Hectore qui redit exuvias indutus Achilli.* Virg. *syn.* Spŏlĭa, præda. *phr.* ēx hōste ēxŭvĭas răpĕre, ērĭpĕre. sŏlĭdi, vēstis. *v. Præda.*

Ey, ey. vel. hey sub Pfá.

F A B

Făba, *Bob u.* Faba fressa, *Grochowká.* Faba lupīna, suilla, *Bielun.* **Eine Bon** *Et faba fabrorum, prototomique rudes.* Colum. *epith.* Dūra, pāllens, pīngvis, pīcta, vēntōsa.

Fabācia, æ, fabāta *Bobowy placek.*

Făbāgĭnum acus, fabale, & fabale acus, *Bobowiny.* *(bowy.*

Fabāgĭnus, fabālis, fabārius, fabatus, *Bo-*

Fabālis stipula, Fabarum alæ, caules, culmi, culmina, scapi *Bobowiny.*

Făbāta puls, *Bobowa polewka.*

Făbātārium, *Bobowá misá.*

Fabella, *Bayka.*

Făber, *Rzemięślnik, Kowal ryba.* **Ein Werckmann.** *Æmylium circa ludum faber imus & ungves.* Hor. *syn.* ārtĭfex, ŏpĭfex, *epith.* Fērrārĭus, līgnārĭus, ærārĭus, īndūstrĭus, rōbūstus, fōrtis. *phr.* Māgna vi brāchĭa tōllēns, īngēnti mō-

ri. mōlīmĭne vīres ēxĕrcens. Mūlto cōnāmĭne nĭtēns. Rĭgĭda ēxĕrcens, vălĭdis ĭncūdĭbus æra. Vĕrsans tĕnāci fŏrcĭpe māssam. ēnse.n ĭmmĭti dūxĕrat ārte fāber. *vide Proc**duco*.

Faber ærarius, *Kotlarz*.

Faber æris, *idem & Konwisarz, Sznycerz*.

Fāber auri, *Złotnik*. Faber ferrarius, *Kowal*. Fāber marmoris. *Kamiennik*.

Faber tignarius, *Cieśla*. Fāber, *ra um Sztuczny*.

Fābētum, *Bobowisko, Bobowy ogrod*.

Fabia, *Rufianka*.

Fābrè, faberrimè, *Sztucznie*.

Fābrĕfăcĭo, *Buduię, Knuię*.

Fābrefacio fallaciam, *Sztuki záżyć*.

Fābrĭca, *Rzemięsło, Práktyká, Sztuká, Cieśielstwo, Budowánie* 1. 2. *Cieśielski wárstat, warstát, Probá naczynie*. **Ein Werckstatt** *Deniq; ut in fabrica si parva est regula prima*, Lucr.

Fābrĭca ars, *adiect*: fabrica materiaria, *subst. Cieśielstwo*: **Ein Werckstatt**. *Denique ut in fabricâ si parva est regula prima*. Lucr.

Fābrĭcātor, *Budownik. Spráwcá*. **Ein Werckmeister**. --- *Et ipse doli fabricator Epeus*. Virg. *syn*. ārtĭfex, ŏpĭfex, strūctor, ēxstrūctor faber.

Fābrĭcātĭo, *Budowánię* 1.

Fābrĭcēnsis, *Płátnerz*.

Fābrĭco, *as*, & Fabrĭcor, *Buduię* 1. *Robię* 2. *Trwożę*. *Knuię* 2. **Schmieden, zimmern, bauen**. *Pugnabant armis, quæ post fabricaverat usus*, Hor. *syn*. Făcĭo, ēffĭcĭo. cōndo, ēxstrŭo, ædĭfĭco, mōlĭor, cūdo. excūdo. *v. Procudo. ædifico*.

Fābrīlis, *idem & Kowalski cieśielski*. **Was zu einem Werckmann gehört**. *Fabriles operas rudibus contendere massis*. Sen.

Fābrīliter *Prudentius*, *i. fabrorum more*. **Meisterlich**. *Est illud quod nemo opifex fabriliter optans*. P.

Fābŭla, *a Fari*, *Bajka Rozmowa*.

Fābŭla, *à faba*, *Bob* 1. **Ein Gedicht, Mährlein**. *Nomine sub nostro fabula nulla fuit*. Ov. *syn*. Cōmmĕntum, fĭgmĕntum, fābella. *epith*. ănīlis, mĕndax, vāna, gārrŭla, fĭcta ĭnānis, ĭngĕnĭosa, sōlers, pĕrīta, mōnstrōsa, vūlgāris. pŏētĭca, læta, āntĭqua, dōcta, dēlīra. *phr*. Vĕri ēxpers. Fābĕllas gārrīre pĕrītus ănīles. Nĕscĭa vĕri. Fābŭla dēlūdit făcĭles, ĭndĭgna rĕlātu. Fābŭla sūcco plēna. Aūres ĭmplēbĭt fābŭla plēna sūcco. Aūres ĭmplēbĭt fābŭla nūlla mĕas. Cōntĭnet ōbscœnos fābŭla nūlla jŏcos.

Fābŭlāris, *Bájczány*. Fābŭlātor, *Báiácz*.

Fābŭlia, *um*, *Bobowny*.

Fābŭlis. *Bobowy*. *Fābŭlo as*, *Báię*.

Fābŭlor, *Báię*, *Plotę* 2. *Rozmawiam*, **Schwätzen reden**. *Dum fabulamur millibus decem dixit*. (Scaz.)

Fābŭlōsè, *Fałszywie*, **Lügenhafftig, Fabelweiß**.

Fābŭlōsĭtas, *Báiánie*. *Bayka, Zmyślánie*.

Fābŭlōsus, *Zmyślony*, *Plotliwy*. **Voll Fabeln**. *Caucasum vel quæ loca fabulosus*. (Sapp.) Hor. *syn*. Fĭctus, fĭctĭtĭus, ēffĭctus: vānus ĭnānis.

Fābŭlum, *Bob* 1. *Bobowiny*.

Fābŭlus, *Bob*.

Făcesse, velle, potuisse, *Daymy to*. **Mache, thue**. *Non possunt, fac enim minimis o partibus esse*. Luc. *Hos fac Armenios hæc est Danaeia Persis*. Ovid.

Făcēla, Făcella, Făcellāria. *Antypast*.

Făcesse hinc, *Precz z tąd*.

Făcēsso, *ssiui, sii situm*, *Spráwuię* 1. *Io. Wypełniam. Wychodzę* 2. *Nábawiam*, *Odchodzę* 1. **Machen, thun**. ---*Matris mandata facessit*. Virg.

Făcēte, *Żartem*, *żartownie*, *Ućiesznie*.

Făcētĭæ, *arum*. Facētia, *Zart*, 3. **Schertz, Schimpffreden**. *Disertus puer at faceciarum*. (Pgai.) *syn*. Jŏci, sāles, lĕpōres, fēstīvĭtas.

Făcētus *Zártowny Ućieszny* **Schimpfflich, possierlich**. *Ut cuique est ætas, ita quemque facetus adopta*. Hor. *syn*. Lĕpĭdus, fēstīvus, sāllus jŏcōsus, ūrbānus, ārgūtus.

Făctare, B. sub Liciuię.

Făcies, Kſztałt, Twarz 1. 2. Widok 3. Obraz 1. Poſtáć, Poſtánowienie, Das Angeſicht. Vertitur ex templo facies & mentis & oris. Ovid. ſyn. ōs, vūltus, ftōns, epith. cāndĭda, hŏnēſta. grāta, vĕnĕrānda, vĕnĕrābĭlis, sūbrīdens, cōntrācta, ōblīqua, fōrmīdābĭlis, sōrdĭda rūgōsa, phr. Gĕnis făcĭes ſquāllĕntĭbus hōrret in aurīgæ făcĭem mūtāta Mĕtīſci. Vĕrte ōmnes tē te in făcĭes, et făcĭem taūro prŏpĭor, Făcĭēmque Dĕæ, vēſtēmque rĕpōnit. Quos hŏmĭnum ĕx făcĭæ Dĕa ſæva pŏtĕntĭbus hērbıs īndŭerat Cīrce īn vūltus āc tĕrga fĕrārum. v. Os. oris.

Făcĭle, făcĭlĭter, Łácno, Dobrze 1. 4. Bez máła, Bez wątpienia, Rád 1. Leichtlich Nec temperari facile nec reprimi poteſt. (Iamb.) Ingenio facile conciliante placens. Ovid.

Făcĭlis, Łácny, Łágodny, Przyiázny Namowny. Uproſzony 2. Leicht zu thun. Et faciles motus mens generoſa capit. Ovid.

Făcĭlĭtas, Łácność, Łágodność, Łáſkawość Snádność, Powolność, Skłonność.

Facĭlitas multa mala docet, ſub Pſuię 2.

Făcĭnŏrōſus, Niecnotliwy.

Făcĭnus, Niecnotá, Grzech wielki, Dźieło, Spráwá 2. Eine That. Te per meorum facinorum laudem precor. Iamb. ſyn. āctĭo, ŏpus, factum, vel ſcĕlus, crīmen, flāgĭtĭum. epith. ēgrĕgĭum, īnsīgne, gĕnĕrōſum, præclārum, mălum, ātrox ŏbſcœnum, hōrrēndum phr. Trīſte părat făcĭnus, tăcĭtāque ĕxæſtŭat īra. Sed quō nĕfāndum făcĭnus ādmīſſum lŏco eſt? v. Scelus

Făcĭo, Czynię 1. 5. Robię 2. Zrobić co, Spráwuię 1. ... 10. Czynię ſię 2. Dokazuię, Dopuſzczam ſię, Nábawiam, ieſtem tym, Báwię ſię 1. Onaczę, Ofiaruię, Biię bydło, Biię rzeź, żywię ſię czym, Powolny ieſtem. Thun / machen. Nucibus facimus quæcunque relictis. L. ſyn. ēffĭcĭo, cōnfĭcĭo, ēxĕquor, āgo, pĕrāgo, mōlĭor, ŏpĕror, pātro, pĕrpĕtro.

Făcĭōnātus terminus B. ſub Pozwánie 3.

Făcĭtergium B. ſub Ręcznik.

Făctio, Rozrożnienie, Sekta Stroná Bunt 1. Czynienie, Pówinowáctwo 4. Pánowanie, Bogáctwá, Zacność, Przyiáćielſtwo, Dźiałanie, Towárzyſtwo 2.

Făctiōnārius ſub Stroná 2.

Făctiōſus, Sprawny, Rodowity. Buntownik, Buntowny, Kortezyan 2. Możny.

Factitium nomen, Priſcian. quod à proprietate ſoni per imitationem factum eſt. Fictitium. Io Urſin. ut Tintinabulum, Taratantara. Stridor, murmur.

Făctītius, Robiony 2. Przypráwny, Przypiſány.

Făctito, Czynium, Báwię ſię.

Facto as, Czynię 1.

Facto vel Factis, Rzeczą ſámą.

Factor, Folwárkowy 2. Pilarz, & ſub Podawaiąć, & ſub Sprawcá.

Factor cereviſiæ, Piwowar.

Factor olei, Oleynik.

Factōrium Robienie iedno.

Factu difficile, Trudno.

Factum, Uczynek, Sprawá 2. Robienie 3. Pieczywo, Kazus, Ták ieſt.

Factum do, Spráwuię 1. (wam

Factum eſt: Quid factum eſt do ſub Podźie-

Factūra, Robienie Robotá 1.

Factura. corporis, Kſztałt.

Factūrio, ſub Zapuſzczam ſię.

Factus ti, Robiony 1.

Factus, us, Robienie 3. Budowanie 1. Pieczywo.

Făcul, Łácno. Făcŭla, Pochodnia.

Făcultas, Zdolność, Przemożenie Łácność, Moc, Snádność, Wolność 1. Dozwolenie. Doſtátek, 1. Powod 1. Nauká 1.

Facultas dicendi, Wymowá. Macht / Gewalt Cuius Ariſtæo quoniam eſt ablata facultas. Virg.

Facultates, Máiętność.

Facūnde Facundiſſime, Wymownie.

Facundia, Wymowa. Woltredenheit. Nec facundia deſeret hunc, nec lucidus ordo. H. v. Eloquentia

Facundus, Facundiōſus wymowny. Wohl beredt Non formoſus erat, ſed erat facundus Ulyſſes. O. v. Eloquens.

Facundĭtas, wymowá.

Fæcārius, *Drożdżowy.*
Fæcŭlēntus, Fæçātus, fæcĭnius, fæcĭnus *Mątny Drożdżysty.* Voll Heffen. *Et fæculentos gurgites horrescere.* (Iamb *syn.* Cœnōsus, *vel* crāssus.
Fæciālis lege Fecialis.
Fæcŭla, *Sok winny*, Fæcŭlēntia, *Pługástwo.*
Fæcŭtīna: *Smrodliwe mieysce. Corripit u Renat. contra Analogiam.*
Fæx, *Drożdże, Fuz, Smrod 3. Chałastra 2.* Heffen / Trusen. --- *Ego fæcem primus & hales.* Hor. *syn.* sēdīmen, sēdīmēntum, cænum. *epith.* Līquĭda, vīrōsa, crāssa, lēnta fœtĭda.
Fæx urbis *Pospolstwo.*
Fafæ, *Pfá.* Fāgea glans, *Bukiew.*
Fāgeus, Fāgineus Faginus, *Bukowy.*
Fagĭna arbor, faginea sylva, *Bukowiná.*
Fagopyrum, Tátárká.
Fāgus *Buk, & sub Dąb.* Ein Büch Baum. *Fagus, & Arcadio pinus amata Deo.* Prop. *epith.* Pătŭla, ārdŭa, ēxcēlsa, ālta, ūmbrōsa, frōndōsa dēnsa. *phr.* Lāte rāmos, ānnōsāque brachĭa pāndens, ūmbrōsa căcūmĭna fāgi. Rūgōso cōrtĭce fāgus. Pătŭlæ rĕcŭbans sub tēgmĭne fāgi.

FAL.

Fāla, *Zdrádá, Sztuka 5. Baszta 3.*
Fălārĭca, *Pocisk 2. Włocznia 1. Glewiia, Bełt, Podpały woienne.*
Falcārius, *Kośiarz & sub Száblá.*
Falcātus, *Kośisty 2.* Krumm wie ein Sichel. *Levas corra tegit, falcati cominus enses.* Virg.
Falcātus currus, falcatæ quadrigæ, *Woz woienny.*
Falcĭcŭla, *śiekacz ogrodniczy.*
Falcĭfer, *Kośiarz, Kośisty, & sub woz woienny.*
Falco, *as.* Koszę. Ein Falck. *epith.* vŏrax ātrōx, crŭēntus, *phr.* Pēnnis ēt cūrvis ūngvĭbus ācer. Sūblīme vŏlans tĕnŭem sĕcat āera falco. *sy. Accipiter.*
Falco, *onis Sokoł, Pázurowáty.*
Falco arborarius, *Kodus.*

Falcŭla, *Koseczka, śierp.*
Fālĕre, *is hoc Podstawek 3. Támá.*
fălernum, *Muszkátelá wino.* Falerner Wein. *Malueris, quam si musta Falerna bibas.* Mart. (*Vinum generosissimum, ex agro Falerno in Campania Italiæ. syn.* Vīnum. *epith.* Fūmōsum, īndŏmĭtum, vĕtŭlum, ācre mōrdax, mōlle campanum. *phr.* Lūdĕre fūmōsum pŭĕro fūndēnte fălērnum. Cāmpāni mōllīssĭma vīna fălērni. *v. Vinum.*
fălīscæ clathratæ, *Drábina 3.*
fallācia falla, *Zdrádá, Sztuka 5.* Betrug / Schalckheit. *Verum ubi nulla fugam reperit fallacia victus.* Virg. *syn.* Dŏlus, fraus, āstus, āstūtĭa, callĭdĭtas. vafrĭtĭes, īnsĭdĭæ. *epith.* Inīqua, māla, mēndax, mălīgna, pērfĭda, scĕlĕrāta, īmprŏba, tēcta, *phr.* Fraus mēndāci tēcta cŏlōre. Cōnfĭcta, dŏlo mēndācia tūrpi, *v. Dolus.*
fallācies, *Oszukánie.*
Fallacĭlŏquentia *Fałsz, Nieszczerość.*
Fallaciosus fallificus, Zdradliwy.
fallacĭter, *Zdradliwie, Chytro, Fałszywie,* Betrüglich. *Quæque vacant anima fallaciter Omnia transit.* Ovid.
fallax, *Omylny.* Betrüglich / treulosz. *Nec fraus te incolumem fallaci perforat anno.* Virg. *syn.* Mēndax, dŏlōsus, pērfĭdus *phr.* Vĭr pēctŏre fĭcto. Dŏlis īnstrūctus ēt ārte pĕlāsga. Quī dīrum nĕfas in pēctŏre vērsat. Blānda quĭdem vultu, sēd qua nōn tērrĭor ūlla īntērĭtus, fūcāta gĕnas, ēt āmīcta dŏlōsis īllĕcĕbris. *v. Decipio.*
Fallo *as Zwłaczam 2.*
fallo *is Omylam kogo. Oszukiwam, Zdradzam, Zawodzę kogo, Zwłaczam 2. Uchodzę 3. 4. Potykam się 1. Chybiá co, Táię się.* Betriegen. *At regina dolos, qui fallere possit amantem?* Virg. *syn.* Dēcĭpio, fraūdo, dēlūdo, ēlūdo. *phr.* Dŏlis, āstu căpĕre, cāptāre, dēcĭpĕre. Fāllĕre dŏlo. Fraūdem āstūto pēctŏre vērso. Nŏvās ārtes, nŏva pēctŏre vērsat cōnsĭlĭa. Do vērba, īnsĭdĭas mĕdĭtor īlla dŏlos, dīrumq; nĕfas in pēctŏre vērsat. Heū quĭbus īnsĭdĭis, quā mē cīrcūmdĕdit ārte. *v. Decipio.*
fallor, *Omylam się.* falsarius, *Fałszerz 2.*

falsè falsò. *Fałszywy.*

Falsidicus falsilŏquus falsus a um. Kłamcá, fałszywy Ein Lügner. *Falsidĭcus confidensque, quid tum postea* Jamb.

Falsĭtūrus, Krzywoprzyśięzcá.

Falsimōnium falsitus falsum. Fałsz.

Falsipărens, Bękárt.

Falso as, Fałszuię. Fälschlich. *Invidia est, falso plurima vulgus amat.* Tib. *syn.* Falsè.

falx. *śierp, Kosa.* Ein Sichel/ Sense *Vomeris huc & falcis honos. huc omnis aratri.* Virg. *syn.* Cūrva prōcūrva, ōbtūsa, ăcūta, ădūnca, fērrea, dūra æstīva pānda, rĕpānda, fœnĭcéa, lōnga mōrdax, cāmpēstris. *phr.* Fālce mĕro, sĕco. Mātūris fālcem sūppōnit ărĭstis. Cĕres fălce rĕsĕcta cădit. Mĕssem prōstĕrnĕre fălce. Mĕssĭbus æstīvæ dētondent Gārgăra fālces. Iām fălce rĕcūrva ūltīma rūra mĕtunt. *Mā*tūræque hăbĭlem sĕgĕti sūppōnĕre fālcem.

falx putatoria, vinitoria, *śiekácz ogrodniczy.*

F A M

Fāma fāmella, *Sławá, Wieść Niesławá* Ein Geschrey/ Gerichr -- *Magnas it fama per urbes.* Virg. *syn,* Rūmor, mūrmūr sērmo. *epith.* Nūntĭa, pēnnata, vŏlĭtans, mērdax, īncērta sŭpērstes, mĕmor, pĕrēnnis, mălĭgna; prænūntia, vīvax cĕler, vērbōsa, pŏtens, sŭbĭta, *phr.* Rērum prænūntĭa fāma. Tam facti prāvīque tĕnax, quām nūntĭa vērī, īnnŭmĕras sōlvens fālsa īn præcōnĭa īn præcōnĭa līnguas. Vŏlĭtans pēr rēgna, pĕr ūrbes. Văcŭas īmplens sērmōnĭbus aūras. Māgnārum nūntĭa rērum. īncertæ mūrmŭra fāmæ. Fāma. mălum, quō nōn vēlōcĭus ūllum. Mōbĭlĭtāte vĭgēt, vīrēsque ācquīrit ĕūndo. Nūntĭa fāma rŭīt, pŏpŭlīque āllābĭtur aūres. Fāma loquax, quæ vēris āddĕre fălsa Gaūdet, ĕt ē mĭnĭmo sŭa pĕr mēndācĭa crēscit ād nōs vīx tĕnŭĭs fāmæ pērlābĭtur aūra. īntĕrĕa păvĭdam vŏlĭtans pēnnāta pĕr ŭrbem. Nūntĭă fāma rŭit. Fāmāmque fŏvēmus ĭnānem. Hīnc tōtām īnfēlix vūlgātur fāma per ūrbem. ēt jam fāma vŏlans tānti prænūncĭa lūctūs, ēvāndrum ēvandrīque dŏmos ēt mœnĭa cōmplet. Fāma frĕquens tōtum cīrcūmvŏlăt ōrbem. *v. Rumor*

fāma adversa, *Niesławá.*

fămēlicus fămēlĭcōsus, *Głodny Suchy.* Hungerig/ ausgehungert. *Nocte boves acri, lassoque famelica collo.* Iuv. *phr.* Nīl hăbĕt, ēt lēntē dēpĕrit īlle făme răbĭdā trĭa gŭttŭra, pāndens. īmpactus ceū plēna lĕo pĕr ŏvīlĭă tūrbans (Suādet ĕnim vēsāna fămes) māndītquĕ trăhītquĕ. Mīlle pĕcus, īllos lōngă dŏmant ĭnŏpi jējūnĭa vīctu. Nōndum sūrgēntĭbus āltam īn sĕgĕtem cūlmis cērnit mĭsĕrābĭlĕ vūlgus īn pĕcudum cĕcĭdīsse cĭbos, ēt cārpĕre dūmos, spŏlĭāre nĕmus, lēthūmque mĭnāntes. Vēllĕre ăb īgnōtis dŭbĭas rādīcĭbus hērbas: Quæ mōllīre quĕunt flamma, quæ frāngĕre mōrsu. Quæque pĕr ābrāsas, ŭtĕrō. dēmīttĕre faūces, Plūrĭmăque hūmānis ānte hāc īncōgnĭtă mēnsis. (*Ovid Metam*) ūtquĕ frĕtum rĕcĭpīt dĕ tōto flūmĭne tērra, Nēc sătiātur ăquĭs, pĕrĕgrīnōsque ōbĭbit āmnes: ūtque răpax īgnīs nōn ūnquam ălĭmēnta rĕcūsat, īnnŭmĕrāsque făces crĕmat, ēt quō cōpia māior ēst dăta, plūra pĕtit, tūrbāque vŏrācĭor īpsa ēst, Sīc ĕpŭlas ōmnes ĕrís īchthŏnis ōra prŏfāni ăccĭpĭunt, pōscūntque sĭmul: cĭbus ōmnis ĭn īllo Caūsa cĭbi ēst, sēmpērque lŏcus fít ĭnānis ĕdēndo, Iāmque făme patrĭas āltīque vŏrāgĭne vēntris āttĕnŭārat ŏpes, sĕd ĭnāttĕnŭāta mănēbat. Tūm quŏque dīra fames, īmplācātæque vĭgēbat Flamma gŭlæ, tandem dēmisso īn vīscĕra cēnsu, Fīlĭa rēstābat nōn īllo gīgna părēnte. Præbēbātque ăvĭdo nōn jŭssă ălimēntă părēnti. Vīs tămen īlla măli pōstquam cōnsūmpsĕrat ōmnem Mátĕrĭam, dĕdĕrātque grăvi nŏva pābŭla mōrbo, īpse sŭos ārtus lăcĕro dīvēllĕrĕ mōrsu Cæpīt, ĕt īnfēlix mĭnŭēndō cōrpus ălēbat.

Famen, n. Paul. Diacon. pro sermone.

fămeo fămesco, *Łaknę,*

fămes, *Głod,* Hunger. *Et metus, & male suadă fames, & turpis egestas.* V. *syn.* ēsŭrĭes. *epith.* Răbĭda, mălĕsuāda, īnsāna, sæva, mĭsĕra, jējūna, stĭmŭlans, dūra, īnops, ātră, crūdēlis, ūrgens, vŏrax, ăcērba, īmpōrtūna, āspĕra, ægra, prædūra, ăvĭda, pāllĭda jējūnans, languĭda, fŭrĭbūnda, vĭŏlēnta; dīra, ĭnĕrs, impătĭens, quĕrŭla, vĭgil, īnsōmnis, īrrĕquĭēta, grăvis, rĕdux, rĕdĭvīua, *phr.* ārdor ĕdēndi. Trīsti mŏrĭēntĭa tōrpent. Mēmbra făme. Cōllĕcta fátīgat ĕdēndi ēx lōngo răbĭes. Tūm quŏque dīra fămes īmplācātæque vĭ-

vīgēbat Flāmma gŭlæ. Fŭrit ārdor ĕdĕndi. Tūrpi lūrĭda vūltu īmpōrtūna fāmes: in ftĕrĭli jējūna fāmes, pāllōrque trĕmōrque Sēde hābĭtant. Suādet, ūrget vēsāna fāmes. Mōrtis ălūmna fāmes. Răbĭes īmprŏba vēntris Mālĕsvāda fāmes. ēt tūrpis ĕgēstas. Frāctus mōrbōque fāmēque. Pāllĭda sēmper ōra fāme. Cōgēbat văcŭi vēntrīs fŭror hōstĭbus īpsis Pāllōrem āc măcĭem. Cĭbōrum āmbĭtĭōsa fāmes. Cūm tē, nate, īgnōta ād līttŏra vēctum āccīsis cōget dāpĭbus consūmĕre mēnsas. *vel Famelicus.*

Fāmĭger, famigĕrātor, Nowiniarz.

Famigerabĭlis famigeratus, Sławny.

Famigeratio, Sławięnie.

fāmĭlia, *Czeladź Dom 2. 3. Maiętność Dźiedźictwo, Sekta.* **Hausz Gesind/ Geschlecht/** *Pater familiæ verus est Quirinalis* Serm. M. *syn.* āgnātio, cōgnātĭo, stĭrps, gĕnus.

familiārĭca sella, *Prywet.*

fāmĭliāricus familianum, *Czeladny.*

fāmĭlĭāris, *subst. Domownik, Towarzysz 1.* **Heuszgenosz/ freundlich.** *Ego par sum familiaris, ex hac familia.* (Iamb.)

familiāris, *adiect. Pospolity 3. 4. Zwyczayny, Znáiomy, Towárzyski, Gospodárski 1.*

familiarĭtas, *Towárzystwo 1.*

familiarĭter, *Po przyiaćielsku, Po znaiomu. Bespiecznie. Fāmĭno sub Mow. (szkwil.*

fāmōsum carmen, epigramma, scriptum, *Pa-*

fāmōsus, *Sławny, Niesławny, Niepoczćiwy, Bezecny, Osławiaiący, Uszczypliwy.* **Verleumbder/ verschreit.** *Nec sponsæ laqueum famoso carmine nectit* Hor. *syn.* īnsīgnis, præclārus, fāma sŭper æthĕra nōtus, *vel* tūrpis īnfāmis.

Fāmul, Sługá 1.

fāmŭla, *Służebnica, Famŭlabus, ut filiabus, recte, famulanter, Pokornie.*

famulare, *Służebnicze.*

fāmŭlaris, *Czeladny, & służbisty, Służebny, Domowy, Służebniczy,* **Dienstbar/** *Famularis retinet errantem manus:* (Iamb) S.

famŭlaris turba, *Pacholstwo.*

fāmŭlātus *us*, famulātio famuletium: *Orszak al: Służbu.* **Ein Dienst.** *Damnatos cohibent egastula quos famulatu* Pr.

fāmŭlĭtium, *idem & Czeládź Páchlostwo.*

Famulĭtas, Niewola.

fāmŭlors, *Służę 1.* **Dienen.** *Et studiis celebrare bonis, famulemur ut illi.* Ar.

fāmŭlus, *subst. Sługá 1. Czeládnik,* **Knecht Diener/** *Cæsareum famulo vertice ferre pedem.* Ovid. *syn.* Mĭnĭster, sĕrvus, pŭer. *epith.* Prōmptus cĕlĕr, fĭdus, sŭccīnctus, gnavus, sōlers, săgax fĭdēlis *v. Servus.*

fāmŭlus *adiect. Posłuszny, & sub Służáły,*

fānātĭcus. *Nátchniony, Szálony 2. Kośćielny. Piorunem uderzony, Opętał go czart.*

fāndum, *Słusz,* fandus, *Sprawiedliwy.*

Fāno, as Poświącam 1, Fānŭlum, *Káplicá.*

fānum, *Bałwochwalnia, Kośćioł 2.* **Ein Kirch** *Agros atque lares proprios, habitandaque Fana.* Hor. *syn* Tēmplum, dēlūbrum. *epith.* Săcrum, vĕtūstum, āntīquum *v. Templum.*

FAR

Fār, *ris. n. Zboże 1. 2. Zyto, Mąká,* **Allerley Korn.** *Far erat, & puri lucida mica salis.* Ovid

far adoreum, *Zyto,* far canicum, *Ospa.*

far hordei, *Krupá.*

farcīmen, *Kiszká nádźiewána, Kiełbasa.*

farcĭo, *Nádźiewam, Nátykam.*

Fārctĭlis, idem Fartilis. Farctor, idem. Fartor.

farctum, farctus *idem Fartus.*

Farsāra maior. B. sub. Lepieżnik źiele.

Farsaria, Bukwicá.

farfĕrum farfugium, *Kniat.*

fāri *sub Mowię 1. & przepowiádam.* **Reden.** *- - - dictisq; ita fatur amicis.* Virg.

fārīna farinŭla, *Mąka.* **Meel.** *Nam que pulvereæ fuerint confusa farinæ.* Ovid. *Epith:* Trĭtĭcĕa ădōrĕa, pūltĭfica, cāndĭda, lĕvis āttrĭta.

farina consperfa subacta, *Ciasto 3.*

farinæ tritici flos, *Mąká pszeniczna 1.*

fārīnācea, *orum Ciasto 3.*

fārīnā-

Farinaceus. Mączny 2.
Farinarium, Mączne schowánie sub Mączny.
farinarius, farrinulentus, Mączny 1.
fario onis Pstrąg Farny dąb.
Farielus prisce, pro barielus, Scaurus.
Farraceus, Mączny. 2. Zbożowy 2.
farraginarium, Mieszanká 2.
farrago, idem & Mieszanina żyto. Ein gemischt Futter von allerhand Körn vor das Viehe. Tum demum crassa magnum farragine corpus. Virg.
farranum, Kniat, farrarium, Szpichlerz.
farrarius, farrearius farreus, żytny zbożowy 2. Mączny. farratum. Kászá 1.
farratus, Kászány.
farreatio, sub ślub małżeński.
farreum, Gumno. Stodołá. Kołacz. Rynká Brytfanna.
Farriculum sub kwas 2.
farsura fartile is fartura, Nadźiewánie.
farta orum fartilia, ium: Nádźiewánego co.
Farta salsicia sub Kiełbasá: farticulum ibidem.
fartilis, Karmny, fartim, Natkáno. Gromadá.
fartor, Nádźiewácz, Kiełbáśnik. Mianowniczy.
fartum, Nádźienie Nádźiewánego co, & sub Kármny & Siekánina.
fartus, Nádźiany Nátkány Pełno gdźie czego.

FAS

Fas, Słuszn. Recht, billich. Fas & jura ferunt, rivos deducere nulla. Virg. syn. Jus æquum licitum, justitia, æquitas.
Fas est, Goźi mi się.
Fasceatim, Wiązánkámi.
Fasces, hi, Laská ceklarska, Urząd, 1. Wspániałość.
Fascia, Przepaská 1. 2. Bindá, Chustká 2. Strefá, Obwiąsło, Zwierzyniec 2. Kray. Ein Binde, Binde, Windeln. epith. Tenuis, gracilis, sinuosa, mollis, purpurea, pendens, pendula.
Fascia lecti, Pas łoszkowy.
Fasciæ, hæ. Pielucha, Fasciatio, Powićie 1.
Fasciatus, Przepasany.
Fasciculus, Wiązanká, Garść 1. Rowniánka & sub Kiść 1. Ein Büschlein. Fasciculum portes librorum, ut rusticus agnum. Hor.
Fascinans, fascinator. Urzekácz.
Fascinario, fascinum, fascinus. Urok, Urzekánie.
Fascino, Urzekam.
Fascio, as Powiiam dźiećię, záwiiam. Verzaubern. Nescio, quis teneros oculus mihi fascinat agnos.
Fasciola, Podwiązká bindá 1.
Fascis, Wiązanká Ciężar 1.
Faselinus, Bobowy. Faseolus Bob 2.
Faselus, fasellus, m. f. Łodź. Ein Nachen. Et circumpictis vehitur sua rura faselis. Virg.
Fasti, hi Kálendarz.
Fastidienter, fastidiliter. Ckliwie, Teskliwie.
Fastidio, Brzydzę się, Mierzę się czym, ckliwo mi, Nie rad co czynię, Niechcę mi się nic. Gárdzę, Ćzwarzę się, Przekwintuię. Eckelen, abscheu haben. Invenies alium, si te hic fastidit Alexis. Vir. syn. abhorreo, aversor, refugio contemno, aspernor. v. Contemno & Aspernor.
Fastidiose, Ckliwie, Teskliwie, Niechętnie nie pilnie, Ostro 2.
Fastidiosus, Ckliwy, Nieuczynny, Niedogodny, Nieochotny, Teskliwy, Gardzący Roskoszny 2. Łakotliwy, Przekwintarz. Verschmacht Fastidiosa tristis ægrimonia. (Iamb) Hor.
Fastidium, Brzydkość. Tęsknicá, Ckliwość, Przekwintowánie, Wzgárda 1. Mierźiączká. Verdruß, Eckel, Abscheu. Matri longa decem tulerunt fastidia menses. Virg. syn. Tædium, nausea contemptus. epith. Lentum, difficile, morosum, longum.
Fastigatio, Fastigiacio, Kończátość.
Fastigiatus, Kończáty 1. Szpiczásty.
Fastigio, as Wierzch czynię zákończam.
Fastigium, Wierzch 1. Szczyt, Szpicá w budowániu, Katáfalk, Kończátość, Kropká Pisarska, Stan Koniec, Przodek 2. Głębokość, Domu przednia śćiáná. Ein spiß Gipffel

Gipffel. — & summa sequar fastigia rerum. Virg. syn. Cūlmen, vērtex, ăpex, căcūmen. epith. sūmmum, āltum, cēlsum, ēxcēlsum. v. Cacumen,

fāstīgo. as, Zakończam, Wierzch czynie.

fastosus, fastūosus, Pyszny. Voll Streitzheit. Ad nocturna jacet fastosæ limina mœchæ. Mart. syn. Sŭpērbus. fāstu tūmens tūmidus.

fāstus, ti, Prawny 2. Sądowny, Dzień sądowy.

fāstus, us, Postawá, Pychá, Kálendarz, Pogardzánie. Stoltzheit/Vbermuth. Tu quoque qui pleno fastus assumus amore. Prud. syn. Sŭpērbĭa, āmbĭtĭo. epith. ĭnānis, sŭpērbus, tūmens vēntōsus, tūrgĭdus, ēlātutus. phr. Lāxet tērrĭbĭles mājēstas rēgĭa fastus, ĭlle trŭces fāstus vĭōlēntaque pēctŏra lēnit. Targida vēntōsus pēctŏra fāstus ăgit.

FAT

Fātālis Niepochybny, Zrządzony od Bogá, Gwałtowny, Wieszczy, Smiertelny 2. Záwity rok. Von Gott eracht Quod si fatales, jam nunc explevimus annos. T.

Fātālĭter, Niepochybnie, Koniecznie, Zápewne. Durch Erachtung Gottes. Ut solers Orator ait, fataliter urbem. P.

Fătēor, Wyznáwam, Przyznáwam, Spowiadam się 2. Bikennen. Ipse fatebatur, sed reddere posse negabat. Virg. syn. Cōnfĭtĕor, nĕgo, cōncēdo.

Fātisco, idem Fātisco.

fātĭdĭcus, fātĭcănus, fātĭcĭnus, Prorok. Wahrsager. Vatis fatidicæ cecinit, quæ prima futuros, Virg.

fatidica anus, Wrożka 1.

fatĭfer, Smiertelny. Tödlich. fatiferumq; ensem loricam ex ære rigentem. Virg.

fātīgātio, Sprácowanie,

fātīgātus, Sprácowany. Müd / abgemattet. Ite fatigatas Dædalus exuit alas. Iuv.

fātīgo, Przynálegam, Morduię 1. & sub Pogániam Müd machen. Terga fatigamus hasta ne tarda senectus. Virg. syn. Lăsso, vel ŭrgĕo. prĕmo.

fātīgor, Morduię się, fātĭlŏqua, Prorokini.

fātim, Dość 1.

Fātīsco, Rozstępuię się, Rysuię się, Pádam się, Pusczam ultimum Ustáie, Zgrzybieć, Wyradza się Sich voneinander thun. Ne pulvere victa fatiscat. Virg.

fatīscor, Przestáię 1. Pusczám. ultimum.

fātor. aris, Wiele mowię.

fatuarius, Natchniony. fātŭellus. Latawiec.

fătuĭtas, Głupstwo.

fātum, Bieg 2. 3. Kondycya 2. Nieszczęście Smierć 1. Wyrok 2. & sub Boskie zrządzenie. Schickung Gottes oder Tod. Concordes stabili fatorum numine Parcæ. Virg. syn. Sōrs. fōrtūna, vel mōrs fūnus, lēthum. epith. ĭnēlūctābile, ĭncertum, mĭsĕrābĭle, trĭste, sōllĭcĭtum, dēflēndum, mĭnĭtāns, ĭmmōtum. mălīgnum, pērnĭcĭōsum, lāmēntābĭle, tērrĭbĭle, fērrĕum, fūnĕreum amārum, ĭmmōbĭle. ĭmmāne sydĕrĕum, ĭnstāns. phr. Fātālis lēx. Nūllĭ mūtābĭle fātum. Fāti æternus ōrdo. Fātōrum fērrĕus ōrdo. Dĭvum dēcrēta, ĭmmōtæ cœli lēges, ātque āspĕra fāta. Nūllā prece mobĭlis ōrdo. Parcārum fērrĕa fāta. Trĭum dēcrēta sōrōrum. Fāta vōlēntem dūcunt, nōlēntemque trăhunt. ĭmmōbĭlis ōbstat caūsārum sĕrĭes, & ĭnēlūctābĭlis ōrdo. Dēsĭne fata Dĕum flēcti spērāre, prēcāndo. Sōrs ōmnĭa vērsat. Sic ĕrat in fatĭs. Trōjæ sic fāta fĕrēbant. Sic vōlvĕre pārcas. Sĭc fāta Dĕum rēx sōrtĭtur, vōlvitq; vĭces, ĭn vērtĭtur ōrdo. ōccūlti mīrānda pŏtēntĭa fātĭ. Præcēps ăgit ōmnĭa fatum. Nūmĕro trĭa fāta fĕrūntŭr. Fātis ăgĭtātus ĭnĭquis. Sīc ĭmprŏba fāta fĕrēbant. Sūnt qui sȳdereis trĭbŭant hæc ōmnĭa fātis.

fātŭor, Głupieię, Nátchniony iestem.

fătuus, Głupi, Niesmáczny, Látawiec. Närrisch. Id quod verbosis dicitur & fatuis. Catull. syn. Stūltus, stōlĭdus. vēcōrs, ĭnsānus. v. Stultus.

FAV

Faūces, bæ, Paszczęka, Usta 1. Gardła uście, Oddechowa dźiura, wąwoz, Niebespieczeństwo, Weśćie 1. Otchłan piekielna. Der Rachen Schlund. Faucibus exuperat gravis halitus inspice sedes. P. syn. Jŭgŭlum, gŭttur, ōra. epith. ōbscūræ, ăvĭdæ. āngūstæ, pātŭlæ.

faucillo, as. sub Dawię.

făvens, favĭtor, Sprzyiazny.

Făvĕntia, æ, Mowa, życzliwa, Sprzyiánie Winszowanie.

Făveo, Sprzyiam winszuię, krzykam pochwaláiąc, & sub Rad co czynię. Günstig seyn wohl wollen. Casta fave Lucina: tuus iam regnat Apollo. Virg. syn. ăspīro, ădsŭm. phr. Dā făcĭlem cūrsum ătque aūdācĭbus ānnŭĕ cæptis. Quĭsquis ĕs, ô făvĕas nōstrīsque lăbōrĭbus ădsis, ădsis ô pĕde Dīva sĕcūndo, ădsis, ô plăcĭdŭsquĕ jŭves Dexter ădes, ăspīret prīmo fōrtūna lăbori. Nostris bŏnus ānnŭĕ vōtis. Nōstris āllābere vōtis. Dā mĭhĭ tē plăcĭdum, vel făcilem. Sis bŏnus, ô fēlīxque tŭīs. v. Auxilior. Aspiro.

Favens, Favea, al. Favia. i. puer, puella, Scalig. en Plaut. Tibull. Iuvena l. Gloss.

Făvi expressiō, Wosczczyny.

Făvīlla, făvillaceus, Perzyna. Glüende Asche/ Funcke --- Rapidis ambusta favillis Cl. syn. Scīntīlla, cĭnis. epith. Cāndens, călēns, fūmans, īncēnsa, tĕpida, īgnĕa, bĭbŭla, spārsa, cāna, vāna, mōbĭlis, trĕmŭla, āltĭvŏla, crĕpĭtāns, flāmmans. phr. Vŏlĭtans pĕr nūbĭla summa. Cōntĭnŭo volĭtant per ĭnāne făvīllæ. v. Ignis.

Făvīlla æris & cadmiæ, Mosiężne odmioty.

Favilla vivens, Zarzewie.

Favissæ, Pieczáry.

Favissor. Apuleio, Coluvio. Stevechio. i. fautor. Lipsius legit Favitor.

Faunorum ludibria, Duszenie nocne.

Faūnus, sub Mieszaniec 2. Dźiki mąż, strachy nocne.

Făvōnius, Wiátr zachodni prawy, Bękart. Der Westwind. Primo restituent vere Favoni. (Choriam.) H. syn. Zĕphўrus. epith. Spīrāns, cāndĭdus tĕnŭis, lĭquĭdus. lĕvis, flōrĭfer, plăcĭdus, flōrĭdus, phr. Aūra făvōni. tēmpĕrĭes, Sub ădvēntum spīrāntis lēne făvōni. Spīrat gĕnĭtābĭlis aūra făvōni v. Zephyrus.

Făvor, Chęć, Sprzyiánie, łáská. Gunst. Unctæ det, favor arbiter coronæ. (Phal.) M. syn. Stŭdĭum, grātĭa. epith. Dulcis, bĕnīgnus, prōpēnsus, sĕcūndŭs.

Făvōrabĭlis, Sprzyiáżny, Záchowáły, Przyięmny, Fawory máiący.

Făvōrābĭlĭter, Sprzyiáźnie, Przyięmnie.

Fauste, Szczęśliwie. Faustitas, Szczęśćie.

Faūstus, Szczęsny. Glückselig. syn. Fēlix Fōrtūnātus, bĕātus. vide Felix.

Faūtor, fautrix, Sprzyiáżny 1. Fautor czyi, Przyiaciel 2. Ein Gönner. Hic ubi nequitiæ fautoribus & tumidus nil. Juv. Făvēns, stŭdĭōsus, prōtēctor, dēfēnsor, ădjūtor, ămīcus.

Făvūs, Plastr, Susz pszczelny, Posacka, Ognipiota, Kśiąszki zbieralne. Honigrost Honigseim. Mella favis, illi siliæ atque uberrima pinus. Virg. syn. Mel. epith. Prĕssus, mĕllītus, sĭcŭlus, ŏlens. ŏdōrātus, pīngvis, cælēstis. vide Mel.

Faux, usitatius plurale Fauces supra. Faute habet O.

Fāx, făcis, Pochodnia 1. 3. Pobudká 1. 5. Noc 1. Podszczuwácz. Ein Fackel. Iamq; faces & saxa volant, furor arma ministrat. Virg. syn. Tæda, lāmpas, lūx, lūmen. epith. Fūmida, fērvēns, lūcĭda, flāmmĕa, īgnĭvŏma, splendĭda, fētĭda, flāmmea, grāta, cælēstis, fūnĕrea. phr. Pīnĕa tæda. Flāmmĭfĕra pīnus indūcto cēratæ sūlphŭre tædæ. Făcĭbus lūcet rădĭāntibus aūla. flāmmĭfĕræq; ărdēnt pīnūs ātrō lūmĭne fūmāntes fīxit sub pĕctŏre tædas. Dēpēndēnt lўchni lăquĕārĭbus aūrĕis īncēnsi & nōctem flammis fūnālĭa vīncūnt: Făces in tēcta fĕrēbānt.

Faxo, faxim, faxis, Czynię 1.

F E B

Fĕbri æstuo, caleo, jactor, aduror, Gorączkę mam, & febrĭcĭo, febrito, is, idem.

Fĕbrĭcula, Gorączká máła. Ein klein Fiebe.

Febrĭcŭlōsus, febriens, Gorączkę maiący. Fieberhafftig Verum nescio, quid febriculosi. (Phal.) C. syn. Febrem accēndēns, vel febrĭcĭtans.

Febrialis, Gorączkowy. Das zum Fieber gehört.

Fĕbris, Gorączká 1. 3. 4. Das Fieber Cum furit, atq; artus depascitur arida febris. Virg. syn. Fĕbrialis, æstus, ărdor, īgnis. epith. ārĭda oculta ānhēla, mălĭgna, mŏlēsta, dīra ăcērba, īnsāna ămāra, grăvis, īners rĕcĭdīva vĭŏlēnta sēgnis, fŭrens, ăcūta, cōrrōdēno, dēpāscens.

ſcens, fŭrĭbūnda, sĭtībūnda, tōrrēns, rĕcūrrēns, lēnta, rĕdĭvīva, rĕdux, ădūrens, rĕnāſcēns, gĕlĭda, frīgĭda, mūtābĭlis. *phr.* Cōrpŏris ārdor, ārĭda cōnvēllit fērvēns præcōrdia febris. Nōnnĕ vĭdes quāntos, febris rĕcĭdīva dŏlōres āfferat? īnsāna grăvĭter dum febre lăbōrat: āret & ēxcūſſo tābēſcit lĭngva pălāto. Sutăque cōmprēſsis faūcĭbus ōră tăcent. Fĕbrĭbus ōbsĭdĕor vălĭdis, mōrtēmque prŏpīnquam sūſpĭcor. *v. Fabricito.*

fêbris ephemera, *Gorączká iednodźienna.*

febris intervallata, *Gorączka nieuſta.*

febris periodica. ſtata, *Gorączká iednoſtayna.*

febris quartana, quadrini circuitus, *Czwártaczka.*

febris quercera, querquera, frigida, *Zimnica.*

fêbrŭă, *orum. Oczyśćieniu ſłużąca rżecz, Záduſzny dźień.*

februa feſta, Gromnice.

Fĕbruārius, *ſubſtant. Luty,* **Der Hornung.** *Brumales Ianus, Februarius atque December.* Auſ. *epit.* Brūmālis, fĕrālis, plŭvĭus, īmbrĭfer, nĭvōsus, brĕvis frīgĭdus, gĕlĭdus. *phr.* Mēnſis. Qui sĕquĭtur Iānum rĕlĭquis quōq; mēnsĭbus īmpar.

februarius, *adiect. Lutniowy, & ſub Oczyśćiam.*

fêbruo, *as, Oczyśćiam.*

F E C

Fĕcĭālis, *Subſt. Poſeł 2. Prima ſyllaba variat quantitatem, ibidem.*

feciālis, *adiect. Heroldſki.*

fecilitra. al felicitra, ſub Nieſżcżęśliwy.

fĕcŭla, *Sok winny. Piękrzydło.*

fēcūndè, *żyzno.*

fēcūnditas, *Płodność. żyzność.*

fēcundo, *as; żyznem czynię.*

fēcundus, *Płodny, żyzny, Pożyteczny.*

fēcūtīnæ arum, Smrodliwe mieyſce.

fœdus ſub Koziel 2.

fel *Zołć,* **Die Gall.** *Siue fel urſinum cepe facta dilue lympha.* Seren. *epith.* atrum, vīpĕrĕum, mōrdax, ămārum, vĭrĭde, vīrōſum, mălum, trīſte, cærŭlĕum.

fel terræ, *Centurzyia 2.*

Feles. is idem Felis, is.

fēlīcĭtas, *Szczęśćie r. 4. Powodzenie, żyżność,* **Glück/Wolſtand.** *O nulla longi temporis felicitas,* (Iam.) Senec. *ſyn.* Prōſpĕrĭtas. *phr.* Rēs sĕcūndæ, prōſpĕræ, Fōrtūna prōſpĕra, sĕcūnda. *v. Felix.*

fēlīcĭter, *Szczęśliwie.* **Glücklich.** *Nam ſpirat tragicum ſatis & feliciter audit.* Hor. *ſyn* Fōrtūnātè, bĕātè, faūſto, *phr* Sĕcūndo ālĭtĕ. Dēxtro ālĭte ōmĭne dēxtro. Aūſpĭcĭo faūſto. Dīis Aūſpĭcĭbus. Aūſpĭce Chrīſto.

fēlis, *is, Kot.* **Ein Katz.** *Fele ſoror Phœbi, nivea Saturnia vacca.* Ovid. *ſyn.* ælūrus, cātus. *epith.* Cāllĭdus. *phr.* Mūrĭbus īnfēnſus.

felis, *vel* feles virginea, felis pullaria. *Ludokradca. Felit pardus ſub Ryś 2.*

fēlix, *Szczęśliwy r. żyzny, Płodny. Nieboſzczyk.* **Glückſelig.** *Nos amiternus ager felicibus educat hortis.* M. *ſyn.* Bĕātus fōrtūnātus, *vel* prōſper faūſtus, sĕcūndus, *vel* cōmmŏdus, ūtĭlis, ōppōrtūnus. *phr.* Quō nōn fēlīcĭor ālter. Tērque quătērque bĕātus, ăb ōmni pārtĕ bĕātus. Cūi vūltu rĭdet fōrtūna fĕrēno. Cūi vūltum sērvat fōrtūna bĕnignum. Cūi fōrtūna sērvit ād nūtum ōmnia Dii cūi vōta sĕcūndant. Quēm lārga bĕant fōrtūnæ mūnĕra. Cūi nĭhil ōptāndum sŭpĕreſt. ō mĭhi fēlīcem tērque quătērque dĭem ūltĭma sēmper ēxpēctānda dĭes hŏmĭni ēſt, dīcīque bĕātus ānte ŏbĭtum nemo ſūprēmăque fūnĕra dēbet: O fēlix ūna ānte ălĭas Prĭămēia vīrgo. Fēlix heu nĭmĭum fēlix, sī &c. Cūm fēlix, quĭs ĕnim nĕget hōc? fēlīxque mănēbo. āſpīrat prīmo fōrtūna lăbōri. Crēbrēſcunt ōptātæ aūræ. Dĭis ĕquĭdem aūſpĭcĭbus rĕor ēt Jūnōne sĕcūnda: Aūſpĭcĭo fēlix tōtus ŭt ānnus ĕat. Vĕnit pōſt mūltos ūna ſĕrēna dĭes. Nūnquam rēbus crēdĕre lætīs, Rĕdĕat fēlix fōrtūna lĭcet. Dēsĭnat ēlātis quīſquam cōnfīdere rēbus. Dōnec ĕris fēlix, mūltos nŭmĕrābis ămīcos. Dūm flāvit vēlis rūra sĕcūnda mĕīs. Dīlĭgĭtur nēmo nĭsi cūi fortūna eſt. Nē quis nĭmĭum sūblāta sĕcūndis cōlla gĕrat. Tū quāmcūnque Dĕus tĭbi fōrtūnāvĕrit hōram, Grāta sūme mănu; nĕc dūlcī dĭffer ĭn ānnum. *v. Fortuna.*

felle ferīre, *tr. ſub Przymawiam kamu.*

Fellebris sub Ssę 1. fellĕvs, żołćiány.
Fēmĭna, Białagłowa, Dziewka, Sámicá. Ein Weib/Frau. v. Famina.
Fellico fellite fello. Ssę 1.
fĕmur, fĕmen, inis Udo. Dicke des Beins/ Schenckel. --- Rostro femur hausit adunco. Ovid. syn. Crūs, fĕmen. epith. Tĕnĕrum, hīrsū-tum, trĕmŭlum, mōlle, tŭmĭdum, tĕnĕllum, cāndens, nĭvĕum, firmum, rōbūstum, fōrte vălĭdum. lāctĕum, hīrtum, tĭtŭbāns.
fĕmina cardinis. Biegunowá dźiura.
fĕmina prostituta, femina publicata, pudicitiâ, Nierządnica.
fĕmĭnal, Człowek 6.
fĕmĭnālia, ium. femŏrālia, ium Ubránie, Gaćie.
Feminata virtus; pro effeminata. apud Cic. in versu Poëtico. legis Lamb n.
fēmĭneus, feminīnus, Białogłoski.
Femininè, i. feminino genere; Grammaticorum. vox Carisi Arnobi.
femininum genus, sub Płeć 1.
femininum rapum, Sámicá.
femŏrale, Nogáwica.

FEN

Fēnārius, śienny 1.
Fendica i. hira Arnob priscum.
fēnĕbris feneratorius, Lichwiarski.
fenērārius fenerator, Lichwiarz.
fēnĕratio fĕneratus, us, Lichwa 1.
feneratò, Lichwą.
fēnĕro, Lichwię, & sub Pożyczam 2.
fenetor, Lichwię, Lichwę dáię.
fĕnestella, Okienko.
fĕnestra, Okno 1. Błoná 7. Oko 1. Powod. Ein Fenster. Densa per angustas tela intorquere fenestras. Virg. epith. Căva, āngūsta, pātēns ēpērta, pātŭla, sūblimis, bĭfōris, clausa, lĭgnĕa, vĭtrĕa phr. Quā lūmen thălămi, pārva fĕnĕstra dăbat.
Fenestrālis, sub Okienny.
fenestrātus, Oknisty, Kráćiásty, Dźurawy Oszarpány.
fenestro, Okno czynię.

Fenestrŭla Okienko.
fēneus fenicularius, śienny 1.
feneus homo, Strászydło 1.
fēnĭcĭvm, sub Mieszaniná.
fēnĭcŭlum, Kopr włoski.
feniculum sylvestre Kopr kobyli.
fēnīle, śięnnik
fēnisĕca, fenisector, fenĭsex, Kośiarz.
fēnĭsĕcium, śiano, Koszenie.
fenisicia æ, fēnisicia æ. Fenisiciæ arum. Koszenie. fenisicium, idem.
fēnŏre vel fēnori sumo. Lichwę dáię.
fenori do, Lichwię.
fēnum, śiáno, Fena plur. Apulei.
fenum autumnale, fenum cordum, Potraw
fenum Græcum. Boża trawka.
fēnus, fenusculum, Lichwá 2. Owoc 1.
fĕra, Zwierz. Ein Wild/Wildpret. Certum est; in sylvis inter spelæa ferarum. Virg. syn. Bēstia bēllŭa, brūtum. epith. Hōrrĭbĭlis, rĭgĭda mōntāna, hīrsūta, răbĭda, crūdēlis, īmmĭtis ācris ĭnhūmāna, mĭnax, văga, ātrox, ērrāns, sylvĕstris, frĕmens, dīra, ĭntērrĭtă, īmpērtērrĭta, sānguĭnŏlēnta, cōncĭta, hōrrēns, fōrmĭdābĭlis, phr. Pēr ŏpāca văgāntes Lūstra fĕræ. Fĕra vēnāntum sēpta cŏrōna. Vēstīgāre fĕras sylvis. Fĕre cănum lātrātĭbus ăctæ, sylvăque mōntānas ŏccūlit ālta fĕras ērrāns pēr cāmpos vĭrĭdēsque rĕcēssus Cōntra tēla fŭrēntes. Pĕragrāntes dēvĭa lūstra. Mōntivăgum fērrārum gĕnus. ērrāntes āgĭtāre fĕras. Răbĭemquè frĕmēnto dēpōsŭēre fĕræ. Pōstquam āltos vēntum īn mōntes, ātque īnvia lūstra: ēcce fĕræ sāxi dējēcti vērtĭce căpræ. Dēcūrrĕre jŭgis. āl-ta dē pārte pātēntes. Trānsmĭttunt cūrsu cāmpos, ātque āgmĭna cērvi. Pūlvĕrŭlēnta fuga glŏmĕrant, mōntēsque rĕlīnquūnt Dīrĭpĭunt ăvĭdæ vĭscĕra nōstra fĕræ. Sūb nŏcte sĭlēnti īrrŭpēre fĕræ. īrātas mūlcēre fĕras. īsta dĕcet brūtas sōrdĭda vīta fĕras.
Ferabitis Sisenna corr. Fera vitis sub Máćicá 4.
fĕrācĭtas, Płodność.
Ferrăcŭlum. Vlpian. corr. Serraculum. Servaculum.
fĕrāle, Straszliwie.

ferāle epulum, Pogrzebny obiad.
ferāle officium, Pogrzeb.
ferāles dies, Zaduszny dzień.
ferālia, ium. Eiusdem originis cuius Feralis, quod tamen è longum habet. Tag daran man den Todten pflegt. (Feriæ erant Romanis, diis manibus sacratæ, sic dictæ à ferendis ad tumulum epulis.) Hānc quia jūsta fērunt, dīxēre fērālia lūcem ūltima plācāndis mānibus illa fūit. Ovid.
ferālis, Okrutny Strászliwy, śmiertelny 2. Pogrzebny. Grausam. Solaque culminibus ferali carmine bubo. Virg. syn. Fūnēstus: dīrus. ēxitiālis.
fērax, Zyzny, Płodny Buyny 2. Obfity. Fruchtbar. Terra ferax Cereris, multoq; feracior uvis. Ovid. syn. ūbēr, fæcūndus, fērtilis, ābūndans, v. Fertilis.
ferctum, Nádźiewánego co. Ofiára. 2. & sub Karmny.
fercūlum, Nośidło. Noszenie potraw, Potrawá. Mary, Zwyćięskie łupy. &c. Lektyka. Ein Gericht Essen. Multaque de magna superessent fercula cœna: Hor. syn. ēsca dāpes, ēpūlæ. cibus, epith. Laūtum, ōpīmum, suāve dūlce, rēgāle, sūpērbum tēnūe., v. Epulæ.
fercūlus, Tragárz.
fēre, Pospolićie Prawie, Niemal. Bey nahe, fast schier. Num tecum fere totus ero quocunque recedam, Aus. Iamque fere sicco subductæ littore puppes. Virg.
fērentārius, adiect. Prętki.
fērentārius, sub Zołnierz lekki, Zołnierz, pośiłkowy, Pośiłek.
fērētrum, MáryGr. Ein Todten-Bar. Auxilium vitale tulit, tactoque feretro. Sedul. epith. Nīgrum pūrum, mīsērum, syn. Sēpūlchrum, tūmūlus. phr. Jām virgo ēffērtur nigro cōmpōsta fērētro. Dūro pōsūērunt membra fērētro.
Fēria, sub Sobota. Feria prima Niedźiela.
Feria quarta, Srzodá. Feria quinta Czwartek.
Feria secunda Poniedźiałek. Feria sexta Piątek.
Feria tertia, Wtorek.
fēriæ, Dźień wolny święto, Feyertage. Pœnarum celebres sub styge feriæ. Dhoriamb. P.
feriæ belli, Fryszt, Przymierze.
Feriæ Festæ, święto 1.
Feriæ Imperativæ. święto nakázáne.
feriæ statæ stativæ, święto nieruchome.
Feriæ piscatorum, Mięsopust.
Fēriālis, subst. Post 2.
Fēriālis, adiect. an. Powszedni? sub Powszedni dźień.
fēriāticus dies, feriatus dies, Swięto 1.
fēriātus, Odświętny, Proznuiący, & sub Prozno 2. Der müssig ist. Sacra mentito male feriatos. Sapph. Hor.
fērīna ferina caro. Zwierzyna.
ferinunt, pro feriunt: Prisce. sub Wracam się.
fērīnus, Zwierzęcy, Zwierzynny. Dem Wild gleich. Armentalis equæ mammis & lacte ferino. Virg.
fērio, is, Biię kogo, Uderzam 1. Postrzelic Kluię Ogołoćić Tnę Trafiam Poćiskiwam, Biię pięniądze Schlagen. Sublimi feriam sidera vertice. Choriamb. Hor. syn. Cædo pērcūtio, vērbēro; tūndo, pūlso. phr. Nūnc dēxtra īngēmīnans īctus, nūnc īlle sīnistra. Dēnsis īctibus hēros crēber utrāque mānu pūlsat vērsatque dārēta. Crūdēli lăcĕrāvit vērbēre tērga. Mānn pērcūtio. Mānibus īnsēquor fædis.
ferio cornu, Bodę.
ferior. aris, Płoznuię. Feyren. syn. Cēsso, quiēsco, vāeo, ōrior. v. Cesso.
fēritas, Dźikość, Okrućieństwo. Grausamkeit. Quamque lupi sæpe plus feritatis habent Ovid. syn. Fērōcia. bārbāries, crudēlītas epith Tōrva. sæva, Scythīca, īmmānis, īndōcilis. v. Crudelitas, & Barbaries.

F E R M

Fērme, Práwie, Bez máłá. Schier, gar nahe. Mobilis & varia est ferme natura malorum. Iuv.
fermentārio, Kiśnie. Kwaszenie.
fermentatum solum. Pulchna ziemia.
fermentatus, Kwaszony, & sub Smętny.

Fermentesco, *Kiſam, Kwáśnieię, Pulchnieię, Namiękam.*
fermento, *as, Pulchno, czynię, Kwáſzę 1. 2.*
fermentor, *Kwáśnieię.*
fermentum, *Kwas 2. Puchlność.*

F E R O

Fĕro, *Nioſę 1. 2. Wiozę, Znoſzę 5. Odnoſzę 2. Wydáie ziemia, Wyrwáć 2. ćierpię 1. 2. Rodzę, chodźi ſynem. Idźie droga, Warowáć każe.* **Tragen.** *Quo ferar in partes ipſe fuiſſe tuas.* Prop. *ſyn.* Pōrto, tōllo, sūſtĭnĕo gĕſtō, gĕro, *vel* sūffĕro, pătĭor, *vel* prōdūco, părĭo, gīgno, *vel* ŏbtĭnĕo, cōnsĕquor, *vel* ŏffĕro, *vel* aūfĕro, *vel* āffĕro, *vel* dūco. *phr.* Hūmĕros ŏnĕrī sūppōnō, ŏnĕri sūccēdo. Cōngĕſtāque rōbŏra dūris fĕrt hūmĕris. āxem Atlas hūmĕro tŏrquet gĕſtat. Fĕrt ĭngens tōto cōnnīxus cŏrpŏre sāxum. ŏnĕri cĕrvīcem sūbjĭcĕre Hæc fātus lāto hūmĕros, sūbjĕctāque cōlla vĕſte sūper, fūlvīque īnſtĕrnor pĕlle Lĕōnis. Sūccēdoque ŏnĕri *Pro Duco.* (Virg. 6; Æn. Hīnc vĭa tārtărĕi quæ fert ăchĕrōntis ăd ūndas. *Pro dico.* (Virg. 1. Æn.) Quām Jūno fertur, *&c. Pro Offero,* Id. 3. Æn. Sacra Dĭōnĕæ mātri Dīvīſque tĕrēbam. *pro Produco,* Id 3. Æn. Sī dŭo prætĕrĕa tāles īdæa tŭlīſſĕt Tĕrra vĭros. *Pro Aufero.* Id in Daph. Pōſtquam tē fāra tŭlērunt. *Pro tupio.* Fĕrt ănĭmus caūsas tāntārum ĕxprōmĕre rĕrum.
fero acceptum, *Wpiſuię 3.*
fĕrōcia, *Zuchwalſtwo.* **Frechheit, Stolz, Hochmuth.** *V. Barbaries.*
fĕrōcio, *Beſtwię ſię* 1. **Muthig werden.** *Mox intractati more forocis equi.* Ovid.
fĕrōcĭtas, *Zuchwalſtwo.*
ferociter, *Zuchwale,* **Hochmüthiglich.** *Arguit, & vitio datur eſſe ferociter auſum.* M.
fĕrōculus, *śmiałek.*
fĕror, *Ferris, fertur. Diomed. Bieżę 1. 2. Lecę 2. Spadam 1. Unoſzę ſię 1. 5.*
feror equo, *Iadę na koniu.*
feror natatu navi, *Płynę.*
fĕrox, *Nieogłaſkány, Nieuhamowány, Zuchwáły, Okrutny, Pyſzny.* **Grauſam.** *Ægis feroces ore ſaxifico minas.* (Jamb.) *Sen. ſyn.* Fĕrus ĕffĕrus, bārbărus, trūcŭlĕntus, crūdĕlis atrox. *v. Crudelis Barbarus.*
ferramenta, *orum, żelázne naczynie.*
fĕrrāmentārius, *Kuźnik.*
ferramentum bifurcum, *Widły 1.*
ferrāum, *Kniat.*
ferraria officīna, *Kuźnia, Ruda 1.*
ferrariæ, *żelázne Góry.*
ferrarium metallum, *żelazna Rudá.*
ferrārius, *adiect. Kowálſki.*
ferrarius, *ſubſt. Kuźnik, Kowal.*
ferrātĭlis ferratus. *żeláżny.*
ferrea fabrica, *Kowálſtwo.*
ferreus, *żelázny, Nieużyty, Nielucki, Nieluтośćiwy. & in Nieprżebudzony.*
ferri acies, ferri nucleus, *Stal.*
Ferrĭcrĕpīnæ in, Kierat 2. Ferrĭtĕrium, Wieźięnie 3. Ferritĕrus Okowániec.
Ferritrība æ, Ferritribax acis, idem.
ferro armatus, *Z żelázem.*
ferro cruſtatus, *Okowány.*
ferro præfigo, circumdo, *ſub Okowáć.*
ferrūgĭneus, ferrūginus, *Zelazny, Rdzáwy, Brunatny, Modry, Drętwiący.* **Rauchfarb.** *Et pinguem tiliam & ferrugineos hyacynthos.* Virg.
ferrūgo, *Rdza żelázna.* **Eiſenroſt** *Cum caput obſcura nitidum ferrugine texit.* Virg. *ſyn.* Rubīgo *epith.* atra, ſcabra. ŏbscūra, ŏpāca, pĭcĕa, pāllens, pĭcta. *v. Rubigo.*
ferrum, *żelazo,* **Eiſen.** *epith.* Dūrum, sŏlĭdum, rĭgĭdum, grāve, ſtridens, fŏrte, mŏrdax, nŏcens, crūdēle, triſte, rĭgens, ſtrĭctum. *ſyn.* ēnsis glădius, mūcro. *phr.* ŏbdūctum rūbīgĭne fĕrrum. īgne rūbens. Vĕrsānt tĕnāci forcĭpe fĕrrum. fĕrrūm. īntĭma fatĭfĕro rūpit præcordĭa ferro. Vītam crudeli ābrūmpĕre fĕrro. Sĕd fatāle prĭus cădĕret quam īn pĕctŏra fĕrrum. *v. Enſis. & Telum.*
ferrum miſsĭle, pennatum, volucre. *ſtrzá.*
ferrum vivum, *Magnetowáne żelázo,* (*ła 1.*
ferrūmen, *Lit, Kitá Mularſka.*
ferrumen cæmentorum, *Wapno.*

ferrū-

ferrūmĭnātio, *Lutowánie, Nitowánie.*
ferrumĭnātus, *Nitowány.*
ferrūmĭno, *Nitnię, Lituię, Spaiam, Utykam.*
fertĭlis, *Zyzny.* **Fruchtbar.** *Fertilis æstiva Nilus abundat aqua.* Tibul. *syn.* Fœcŭndus, fĕrax dīves, ăbūndans, ūber, grāvis, pīnguis, ŏpīmus. *phr.* Tēllus dītīſsĭma, frugum. Pŏtens ūbĕre glēbæ frūgum fĕrax. Cĕrĕris, Băcchīque fĕrax. Dătum semen mūlto cūm fænŏre rēddens Dīvĭtĭs ūber agrī. Turgens nūmĕrōso grāmĭne tēllus, Frĕquēns hērbis, ēt fertĭlis ūbĕre cāmpus. *v. Fructuosus*
fertĭlĭtas, *żyżność, Płodność.* **Fruchtbarkeit.** *Hosne mihi fructus, hunc fertilitatis honorem* Ovid. *syn.* Fæcūndĭtas, ūbĕrtas, fĕrācĭtas, ūber, ăbūndāntĭa. *epith.* māgna fēlix, læta ŏpŭlēnta, grāta, ſpĕrāta īngens, Cĕrĕalis. *phr.* Tēllūris ālmæ læta sĭnum bĕans. cŏlōnis, quāmvis āvĭdis, pārēnt Bĕnīgno Prōvēntu dŏmĭnum, dītat āger. Aūrĕa frūges. Ităliæ læto dĭffūndit cōpĭa cōrnu. *v. Abundantia.*
fertĭlĭter, *Buyno żyzno,*
fertum, *Nadźiewanego co, Ofiárá 2. 3. & sub Kaimny.*
fertus, *a, um, Zyzny.*

FERV

Fervat, pro ferveat sub Gora.
fervĕfăcio, *Podwarzam, Wzwárzyć.* **Hitzig machen.** *Ea ipsa se se patinæ fervefaciunt, illico.* Pl.
fervĭdus ferveus *Corący 1. 2. 3. prętki* **Siedenheiß.** *Atque minum pinis flagranti fervidus implet.* Virg. *syn.* Fĕrvens, ārdens, ĭgnĕus, æstŭans.
ferventer *Gorąco.*
ferveo, fĕrveſco, *Wre co 1. 2. Pałam 2. Burzy się 1. 2. Rospalam się, Sypie się 2. Pełno gdźie czego, Gorąco mi, Zágrzewam się.* **Sieden, heiß seyn.** *Fervebit sæpe insulso cænanda Glyconi.* Perf. *syn.* Fĕrvēſco, æstŭo, ĕxæstŭo, ārdĕo, būllĭo ēbūllĭo. *phr.* Sūbjĕctis īgnĭbus ūnda fĕrvet, ēt ĕxūltat ſpūmĭsque tŭmēntĭbus ālbet, Pārs călĭdos lătĭces, ēt ăhēna ūndāntĭa flāmmis ēxpĕdĭunt. ēxūſto claūſus lĭquor īndĭgnātur ăhēno, ĕxūltant æſtu lătĭces, fūrit īntus ātque vis fūmĭdus ātque ālte ſpūmis ēxūbĕrat āmnis. Nĕc jam sē căpit ūnda, volat văpor āter ād aūras. Nĭmio āccēnſis fervōre ĕxūbĕrat ūndis.
fĕrŭla, *Zapáliczká, Rozgá 1. Pátyczká Palmatká szkolna.* **Birckwurtz.** *Et nos ergo manum ferula subduximus, &c.* Juv. *epith* Mĭnāx, trĭſtis, ĭnvīsa dūra.
ferula ſylveſtris, *Łoczydło.*
ferula Syriaca, *Galban drzewko.*
fĕrŭlāceus, *Zápaliczkowy.*
fĕrŭlago, *Zapáliczká.*
Fervo, fervis Fervĕre, Gore, Wre co, Palę 2. Gniewam się. 1. **Sieden.** *Collucere faces. iam fervere littora flammis.* Virg.
fervor, *Gorącość, Wrzawá 1. Gorliwość 1. Burzenie 2.* **Hitz, Brunst, Eiffer** - - *Mediis, ferroribus acrior instat.* Virg. *syn.* ārdor, æſtus, călor. *epith.* Æſtīvus, călĭdus, sĭccus răpĭdus *phr.* Nătūra sūĭſmet Ægrōtat mōrbis, nĭmĭos ōbsēſſa pĕr æſtus. Tāntus pĕr sydĕra fĕrvor fūndĭtur Flāmmĭfĕris tēllus rădĭis cum ēxūſta dĕhīſcit. Cāndēntĭque glōbo mĕdius cŏquīt æthĕra fĕrvor, tūm prīmum sĭccis āēr fĕrvōrĭbus ūſtus. Cāndŭit, īncēndĭtque āĕra fĕrvor æſtĭvus. *v. Siccitas, Æstus, Æstatis, tempore & calor*
ferus, *subst, Koń.*
ferus, *adiect. Dźiki, Leśny Nieogłaskány, Okrutny, Srogi, Nielucki, Nieorány, & sub Pustynia.* **Wild, grausam.** *Gloria Teucrorum, ferus omnia Iupiter argos.* Virg. *syn.* Effĕrus, crūdēlis, bārbărus, īmmānis, īmmītis, fĕrox, trŭcŭlēntus. *v. Crudelis.*
ferus oſculus, *Zdrowiec Bydlęcy.*

F E S

feſcennina licentia, *Weselna piośnká.*
feſcennini verſus, *idem & Paskwil.*
feſcennīnus, *Frantowski, Sprosny.*
Fesinoe. Fest. corr. Fascinoi. prisce pro fascino sub Urzekácz.
feſſus, *Spracowány, Nabiegałem się 1. Ubiegałem się.* **Müd, matt, krafftlos.** *Et statuit fessos fessus & ipse boves.* Prop. *syn* Dēfĕſſus, lāſſus, fătīgatus, trāctus, lānguens, lānguĭdus.

ſeſtilogium. B. vox hybrida ſed apta, ſub Cyſioiánus. feſtīnate feſtinatim, *Spieſzno.*

feſtinanter, *Skwapliwie, Spieſzno.*

fēſtinātio, *Skwapianie ſię, Spieſzenie ſię,*

feſtinato, *Spieſzno.*

Feſtinator Quintil. corr. Feſtinatio.

feſtīnātus feſtinĭs feſtinus, *Spieſzny.*

feſtīno, *Spieſzę ſię, przyśpieſzam, Skwapiam ſię, Pilnie co rebię, Uwiiam ſię, Gotuię.* 3. **Eylen.** *Feſtinate viri, quæ vos tam ſera moratur Segnities?* Virg. *ſyn.* Prŏpĕro, mātūro, cĕlĕro, vŏlo, ādvŏlo, ēvŏlo, *phr.* Mŏrās rūmpo, pēllo, tōllo. Hāud mŏra, fēſtīnant jūſſi, răpĭdīſque fĕrūntur pāſsĭbus. Præcĭpĭtare mŏras. Grădum cĕlĕrare, āccĕlĕrāre. ēvŏlat hæc pĕdĭbus cĕler, ēt pērnīcĭbus ālis āvŏlat īlla Nōto cĭtĭus, vŏlŭcrīque săgītta. Tĕnŭit mŏra nūlla vŏcātos Nec mŏra, nēc rĕquĭes. Juſſa Dĕæ cĕlĕres pĕrăgunt ōcyus omnes īmpĕrĭo læti pārent, āc jūſſa făcēſſunt. *Mātūrāre* fŭgam, cĕlĕri pĕde hūmum pūlsāre. Sēgnes mŏras pēllĕre. Iām prŏpĕra, nēc tē vēntūras dĭffer ĭn hōras. Haūd mŏra cōntĭnŭo mātris præcēpta făcēſſit. Sĭc īllam fērt īmpĕtus īpſe vŏlāntem. ēn ăge! sēgnes rūmpe mŏras. Mōx sē ſe ād līttŏra præceps cōntŭlīt. Quin ăge sī quĭd hăbes, in mē mŏra nōn ĕrit ūlla. Iām jām nūlla mŏra eſt, sĕquor, ēt quā dūcĭtis ādsum. Haud mŏra cōntĭnŭo fŭgit īlle pēr ūndas. īnde ŭbi clāra, dĕdit sŏnĭtum, tŭba, fīnĭbus ōmnes Haud mŏra prōsĭlŭēre sŭis. īnde ālĭi cĕlĕrant cursus, ſtŭpet īnſcĭus īpse *Æneas* Sĭc ăit, ēt dĭcto cĭtĭus tŭmĭda æquŏra plācat. Vīx sūmmo vēſtīgĭa pūlvĕre sīgnat. Tārdĭus ē sūmmo dēcūrrunt flūmĭna mōnte. *v. Curro.*

Feſtiſſimus, Uroczyſty.

feſtūca, *źdźiebło, Owieſek, Laſká* 4.

feſtīne, *żártownie, Dobrze* 2.

feſtīviſſime feſtiviter, *Ućieſznie.*

feſtīvitas, *żart* 3. *żartownośc, Weſołość.*

feſtivus, *żártowny, ućieſzny, weſoły* 2- *Piękny.* **Lieblich/ frölich.** *Ardua feſtivo. pulſemus ſidera cantu.* Text. *ſyn.* Lĕpĭdus, făcētus urbanus, lætus, jŏcōſus, hĭlăris.

feſtra. Okno.

feſtūcarius, *ſub. Laſká* 4.

feſtum feſtus dies, *Swięto* 1. **Ein/ Feſt/ Feyertag.** *epith.* īnsīgne sōlēnne. ānnŭum, lætum. *phr.* Dĭes Fēſtus. fēſtīva dĭes, Fēſta lūx, ānnŭa sōlennĭa. Sacra lūx. Sōlēnnĭa ſacra. Fēſta dĭes ānno rĕdĕunte rĕsūrgit. ānnŭa jām fēſtis vēnērunt ſacra dĭēbus. Sōl fēſtam lūcem rĕdūxit, rĕtŭlīt. Lūce ſacra rēquĭēſcat hŭmus. rĕquĭeſcat ărātor, ēt grăve sūſpēnſo vōmĕre cēſſet ŏpus. Poplĭtĭbus flēxis rĕcŏlent sōlēnnĭa fēſta. Fēſtīvum cĕlĕbrāre dĭem. īpsa dĭes ăgĭtat fēſtōs īllūxit fēſtīva dĭes. Sālve fēſta dĭes, mĕlĭōrque rĕvērtĕre sēmper. Dēlubra Dēum fēſta vēlāre frōndē ānnŭa sōlvāmus Mŭsis sōlennĭa nōſtris. Sacra dĭe pĕrăgenda săcra. Fēſtum cĕlĕbrāre Săcērdos jūſsĕrat. Dūm fēſtas pĕrăgunt lūces. Iūdæis ădĕrant sōlēnnĭa Pāſchæ.

feſtus *Weſoły* 1. 2. *Odświetny, Uroczyſty.*

E F T

fēta, *Cielna, Mćiorka, Prośna, Brzemienná.*

fēcĭālis *idem* fecialis.

fetĭfer, fetificus fetoſus, *Płodny.*

fēto, *as, Rodzę, Płodzę Lęgą ſię.*

fetuōſus ſub Cielna.

fētĭfico, Rodzę, *Płodzę, Lęgą ſię.*

fētūra, *Płodzenie, Nieſienie, Noſzenie. w żywoćie Przypłodek.*

fētus, *a um, Obrodźiły, pełen,* Kotna.

fētus, *us,* Płod 1. 2. *Noſzenie w żywoćie, Rodzenie Urodzay dźieći* 5.

fetus arboreus, fetus, arborum, *Owoc drzewny,* fetus gallīnæ, *Jáie.*

feudalia bona, B. ſub Máńſtwo.

feudatarius, B. ſub Mań.

feudum, B. Lenne *prawo,* Máńſtwo 2.

fex idem fæx.

F I

fi verbum, Bądź 1. *fiat. Daymy to.*

Fiber *ſubſtant. Bobr.* **Ein Biber.** *Enatat inde tento præda fiber avius hoſte.* Sil.

fīber, *adiect. Oſtátni.*

fibra, *Zyłá 13.* Ein Bord am Wasser. *An quia non fibris ovium ergennâque iubente* Pers. *epith.* Vītālis, tĕnĕra, spīrans, ārcāna, tĕnŭis, ōccŭlta.
fibræ, *Kosmáciny, Wnętrżności gorne.*
fibræ, arborum, herbarum, &c. *Włokno.*
fibratus, *Kosmaty, łupiniasty, Słoiowate 1.*
fibrīnus, *Bobrowy.*
fibula, *Haft, Háftka, przęcká, Kolcá u szaty Szpilká 2. Kobyłká u pętlic, Szpągá. Ankrá Wić, Zworá, & sub Pętlicá.* Ein. Rinck/ Hefftlein. *Arca purpuream subnectit fibula vestem.* Virg. *epith.* Rāsīlis mŏrdax, ēbūrnĕa, aūrĕa, ārgĕntĕa fĕrrĕa, ænĕa, dūra tĕnax, cūrva, ădūnca. *phr.* Sūmmam mŏrdēbat fībŭla vēstem, Strīngīt ĕbūrnĕa vēstem fībŭla. Lătĕrum, Jūnctūras fībŭla mŏrdet. Nīmĭo jŭvat aūrĕa mŏrsu fībŭla tŏrto, Mŏrdax dēnte vŏrat Tūnĭcæ mŏrdācĭa vīncla rĕlāxat.
fībŭlatio, *Ankrowánie, Wiązánie 2.*
fibulātorĭus, *Kolcá máiący. sub Kolca u száty.*
fībulo, *Spinam.*

FIC

fīcāria fici arbor ficulnea, *Figá 1.*
fīcārius, *Figowy*
ficatio, *Szyszká w ćiele.*
ficēdŭla, *Figoiadká.* Ein Schnepff *(Avis, quæ ficuum esu pinguescit) Epith.* Vĭridis. cērĕa nātans, pinguis.
ficedulensis *ibidem, Przekupień figoiadek.*
ficeŏla, *Figowy pal,* ficētnm, *Figowy sad.*
fīcĭtas, *Fig obrodzenie,* fībĭtor, *oris, Figownik.* ficolea, *Pal.*
fīcōsus, *sub Szyszká 3.*
ficte, *Zmyślnie, Nieszczerze.*
fictile, *is subst. Garnczarska robota.*
fictilis, *Gliniány,* Auß Leym gemacht. *Fictilibus crevere Diis hæc aurea templa.* P.
fictio, fictura, *Zmyślanie 1. Formowánie.*
fictitĭus fictus, *Zmyślony.* Erdicht. *syn.* Fīctus, ĕffīctus, sīmŭlātus.
fictor, *Zmyślacz, Formierz, Sznicerz 1.*
fictirix, *Baba 4.* ficulnea f culns, *Figa 1.*
fīcus, *ci & us f. Figa 1. 2.* Ein Feyg/ Feygenbaum. *Cum me ficus alat cum pascar dulcibis uvis.* M. *epith.* Pīnguis, vĭrēscens, lāctĕa, mūnĭfĭca, nĕctărĕa, dūlcis, suāvīs fæcūnda, mōllis tĕnĕra *phr.* Băccis cærŭla, fæcūnda ēst prŏpe lābĕntes cōnsĭta ficus, āquas āt tĭbi dum lāctens hærēbat in ărbore ficus.
ficus Ægyptia, *Figomorwá.*
ficus arida, Livia, *Figa, 7.*
fidei commissarius substant. Powierzoną rzecz Przyimuiący, Ekzekutor.
fidei commissarius adiect. sub Powierzona rzecz.
fidei commissum, Powierzenie; Pokład 1. Odkazánego co, Powierzona rzecz 2.
fidei commissus, Powierzony sub Powierzona rzecz 2.
fīde jŭbeo. fideiubeo, *Ręcze.*
fidejussio. Ręczenie, Rękoiemstwo,
fidejussor. Rękoymia, *Kmotr.*
fidejussorius, Rękoiemski.
fidēle *sub* fidēliter, *Wiernie.*
fidēlia, *Bania 1. Dzban 2.* Ein ledner Krug. *Respondet viridi non cocta fidelia limo.* Pers. *epith.* Cŏcta, cōctilis lŭtĕa.
fidelia congialis, *Gárniec 4.*
fidēl s *adiect. Wierny, Pewny.* Getreu. *Parca tenax veri seu nata fidelibus hora.* Pers. *syn.* Fīdus ămīcus. *phr.* Făllĕre nēscĭus. Fĭdĕi tĕnax, mĕmor Fīde cōnspĭcŭus, īnsīgnĭs, spēctātus, īnclȳtus, īllūstris. cōnstans. Pĕctŏra nēscĭa fraūdum, mēntīrī nēscĭa īgnārā fāllēndi. Cūjus fīdus mūltis spēctata pĕrīclīs Cĕrta manet. Quī mūtāre fidem nēscit. Quī făllĕre nēscit ămīcos. Cūjus īncōncŭssa fĭdes nōn cēdīt ŏrēstī. Quī fĭdem gĕssīsse cădūcam mŏrte măgis tĭmet. Thēsēa pĕctŏra jūncta fĭde. v. *Constans.*
fidelis. *substant. Wiernek Mań.*

fidelitas, *Wierność. Mánſtwo.*
fideliter, *Wiernie.* **Treulich.** *Non retinent pocula commiſſa fideliter aures.* Hor.
fidenter, *Beſpiecznie, śmiele 1.*
fidentia, *Ufanie.*
fides, *ei, Wiárá 1. 2. 3. 4. Kredens, Páſzport, Ubeſpieczęnie. Więtność. Prawdá, Sumnięnie dobrę, ślub 3. Obroná Mánſtwo.* **Treu/ Glaub.** *Cana fides & Veſta, Remo cum fratre Quirinus.* Virg. *ſyn.* Fīdūcĭa. *epith.* Chāra, sānctă, pĭa, pūra, sŏlĭda, īmpōllūta, jūrāta pācta, rēcta, sŏcĭālis, īntācta, īntĕmĕrāta, rĕlĭgĭōsa, fīrmāta, sīncēra, īncōrrūpta īngĕnŭa, sŏcĭa, ūnănĭmis, stăbĭlis, īmmōta, pĕrĕnnis īnvĭŏlāta *phr.* Fĭdes lōngos īntĕmĕrāta pĕr ānnos. Nūlla fĭdes rēgni sŏcĭis. Sĕrvābo pāctam in ōmne fĭdem. Pūram nōn tĕmpus tĕmĕrāre fĭdem. Nūlla fĭdes pĭĕtāſque vĭris quī cāstra sĕquūntur. ēt stĕtit ād fĭnem lōnga tĕnāxque fĭdes. Rēctus ămor, pĭĕtas īntĕmĕrata fĭdes. Sīncēra fĭdes tōt jām cĕlebr pĕr ānnos. Cāstam sĕrvāre fĭdem. Fīrmatam vĭŏlāre fĭdem. Gĕstāre pĕctŏra, jūrātam fāllĕre dŏcta fĭdem. *Si qua* ēst fīdūcĭa sōrti. Vītæ nōn ēst fīdūcĭa nŏstræ, Cērta sătis. Hūmānis quæ sĭt fīdūcĭa rēbus ădmŏnet. Nūlla ēst fīdūcĭa căpto, ā tē sĕrvāta ēst sĕmper hŏnēsta fĭdes. Dĕcēpit vānæ fīdūcĭa fōrmæ. *v. Fido & fedelis.*
fides curiæ, *Paſzport.*
fides penes auctores ſit, fides auctores appellet, *Wierz kto chce.*
fides publica, *Gleyt, Paſzport.*
fides *is, Strona 3. Lutnia, Skrzypice 1. 2. Inſtrument muzyczny.*
fidicen, fidicinius fidicinus, *Muzyk ná ſtronach Skrzypek;* **ein Saiten-Spieler.** *Romanæ fidicen lyræ:* (Glyconic.) Hor. *ſyn.* Lўrĭcen, cĭthărĭsta. *epith.* Dŏctus sōlers, pĕrītus īnsignis, *phr.* Fĭdĭbus plēctrōque pŏtens. Nērvos pūlsāre pĕrītus, *v. Citharœdus.*
fidicina, ſub *Muzyk ná ſtronach.*
fidicula, *Skrzypicę 2.*
fidiculæ, *Probá Naczynie.*
fido, *Ufam 1. 2.* **Trauen/ glauben.** *Fidite ne pedibus, ferro rumpenda per hoſtes.* Virg. *ſyn.* Cōnfido, fĭdem hăbĕo, crēdo *phr.* Cōrpŏre prīmævo fīdis. Nūnquam rēbus crēdĕre lætis. Nē dŭbĭtes, ādsĭtque tŭæ fīdūcĭa fōrmæ Dēsĭnat ēlātisquĭsquam cōnfīdĕre rēbus. Crēdĭdĭmus, blāndis, quŏrum tĭbi cōpia vērbis, āfflīctis cōnfīdĕre rēbus *v. Fiducia.*
fīdūcia, *Ufanie, Nádźieiá, śmiáłość 2. Ufność Pokład 1. Zaſtawá 1. 2. Wyderek,* **Zuverſicht.** *Tantane vos generis tanuit fiducie veſtri?* Virg. *ſyn.* Cōnfĭdēntĭa, aūdācĭa, aūsus *vel* fĭdēlĭtas *epith.* Aūdax sūpērba. fīrma, cērta, cōnstans, īntrĕpĭda, īmmōta, tĕmĕrārĭa, fāllax. *phr.* Mēndax fīdūcĭa famæ. Quæ fit fiducia capto in vŏlŭcri tĕnŭis fiducia cūrsu. Dĕcēpit vānæ fīdūcĭa fōrmæ. Aūdāci cēssĭt fīdūcĭa Tūrno. Spēſque aūdaxq; ūna mĕtus ēt fīdūcĭa pāllens ōmnis spēs Dănăum ēs cœpti fīdūcĭa bēlli Pāllădis aūxĭlĭo sēmper stĕtit *c. Audacia Spes, Fides.*
Fiducialiter, *Ufaiąc.*
fiduciaria res, *Powierzona rzecz 2.*
fiduciaria mancipatio, venditio, *Wyderek.*
fiduciariam poſſeſsionem do, *Widerkiem daię.*
fīdūciārius, *adject. Wyderkowy, Zaſtowny, Zmyśłony.*
fiduciarius, *ſubſtant. Pokładnik. Powierzona rzecz przyimuiący, Wyderkownik.*
fīdus, *fiduſtus, Wierny.* **Treu/ ſicher.** *Fortunata, domus, modo ſit tibi fidus amicus.* P. *ſyn.* Fīdēlis. *V. Fidelis.*

F I G

Figlīna figulīna, *Gárnczarſki wárſtat.*
figlīnam exerceo, *Garnce robię.*
figlīnum, *ſubſtant. Gárnczárſká robota.*
figlīnus figularis figulinus, *Garnczarſki,*
figmentum, *Wymyſł 1. Stworzęnie, Báłwan 1.* **Eine erdichtete Sache.** *ſyn.* Fābŭla, cōmmĕntum. V. *Fabula.*
fīgo, *Utykam 3.* Wtykam, *Wbiiam 1. Przybiiam 1. Zawieſzam 2. Szyię 2. Zátykam* **Anheffen. Item/ verwunden.** *Oſcula & in collo figere dente notas* Tib. *ſyn.* āffīgo, dēfīgo, īnfīgo, præfīgo, cōnfīgo. *vel* fĕrĭo, vūlnĕro, *vel* īmmītto. plānto, cōndo, fŏdĭo. *Metaph.*

Firmo,

Fīrmo. rōbŏro, stătŭo, *phr.* Scŏpŭlōque infīxit ăcūto, īn hŏstis præfīgunt căpĭta. Hæret lătĕri lēthālis ărūndo. Stăt fīxa ănĭmo sēntēntĭa.

figo clavis, *Zwieram* 5.

figŭlus, *Gárńczarz*. **Ein Häfner.** *Siciniæ figulo sum genitore satus.* Auson. *syn.* Fictor, ārgīllæ fabrĭcātor, tēstārūm ŏpĭfex. *phr.* Fōrmat hŭmum mănĭbus. Sīgna făcītquĕ lūto. Tēstāmque pĕrītus ē mōlli fīnxīsse lūto. Fictĭle fĭgŭlīnum, fĭglīnum, lūtĕum ŏpus, sĭmŭlāchra ārgīllācĕa fīngĕre dŏctus. *V. Artifex.*

figūra, *Kształt* 2. *Mądel* 1. *Postáć Podobieństwo* 3. *Zámiána słow.* **Figur/ Gestalt/ Form.** *Inde figurarum positas sine pulvere formas.* Luc. *syn.* Fōrma, spĕcĭes, ĭmāgo, făcĭes. *epith.* Rēcta, vărĭa cērta, āpta, (cērea.

figuræ ligneolæ, *Łątki kuglárskie.*

Figuranter, figuratè, *Niewłáśnie.*

figuratio, *Formowánie.*

figūrātus, *Zámieniony*, *Niewłasny.*

figūro, *Formuię*, *Tworzę*, *Leię obrazy*, *Biię pieniądze.* **Gestalten/ bilden.** *O teneruum pueri balbumque Poëta figurat.* Hor. *syn.* Fōrmo, fīngo ēffīngo, cōmpōno, quādro. *phr.* Fĭgūris sīgno, dēscrībo. Fĭgūras dūco trăho, ēffīngō, ēxprīmo.

fila neta *n.* *Przędza.*

filāmen, filamentum, *Binda.*

filamenta, *orum*, *Nićiáne rzeczy. sub Nić*

filātim, *Po nići*, fīlectum, *Páprocina.*

fīlex, *Paproć.*

fīlĭa, *Corká.* **Eine Tochter.** *Quid tibi filiolus, vel filia nascitur ex me.* Juv. *syn.* Nāta, sŏbŏles, prōles. *epith.* Pūlchra vĕnūsta, vĕrēcūnda, pŭdīca, nūbĭlis, cāsta. *Phr.* Sŭpĕrans rĕlĭquas fōrma præstānte pŭēllas. Cūjus Pūrpŭrĕas vīncunt ōra cŏlōre rosas. Hăbens pŭ pŭrĕis æmŭla labra rōsis. Cŭi făcĭes nĭvĕo pulchra cŏlōre nĭtet. Iām mātūra vĭro, jām plēnis nūbĭllis ānnis.

fīlĭālis, *Synowski.* *filiatio*, *Synostwo.*

filĭcātus, *Paprocią ryty sub May* 1.

fīlĭco, *onis*, *Nikczęmnik.*

fīlĭctum, *Páprocina*, fīlĭcŭla, *Poprotká.*

fīlĭŏla, *Coreczká.*

fīlius, *Syn*, fīlĭŏlus filiaster, *Synaczek.* **Ein Sohn.** *Luserat in campo fortunæ filius omnes.* Hor. *syn.* Natus, prōles, sŏbŏles, prō gĕnĭes, pŭer, nātus, crĕātus, gĕnĭtus, sān guis. *epith.* vĕnūstus, īngĕnŭus, blāndus, suāvis. *phr.* Māscŭla prōles. Pārēntis spēs, ădjūmēntum, sōlāmen. Cūrārum ēt sēnĭi dūlce lĕvāmen. Spēs fīrma pārēntis. Sŏcĭi pĭgnŏra chāra tŏrĭ. Fīlĭus hūic făto Dīvum prōlēsque vĭrīlis Nūlla fŭit.

filipendula B. *Kropidło ziele.*

filo, (*à filum sextus casus*) pendet. *Ná łyczku*

filo, *as*, *Przędę* 1.

fīlum, *Nić. Strona* 3. *Drot*, *Bindá* 1. *Linia* 2. *Kształt*, *Twarzy kształt.* **Faden.** *Omnia sunt hominum, tenui pendentia filo.* Ovid *syn.* Stāmen, līnum. fili stāmen. *epith.* tēxtĭle. *Phr.* Tĕrĕti dēdūcit stāmĭna filo, āc quicquid lĕvĭbus fīlis cōnnēctit ēt aūro. Dēdūcit ărānĕa fīlum. Dēd cens pōllĭce fīlum. *v.* *Neo.*

filum arborum, *Włokno.*

fimbria, *Kray száty. Brámá* 2. *Strzepki* **Saum/ Beläge/ Verbremung.** *syn.* Lăcĭnĭa, īnstĭta, līmbus, vēstis, ōra. *phr.* ēt cĭrcūmtēxtum crŏcĕo vēlāmen ăcāntho. Quām plūrĭma cĭrcum Pūrpūra Mæāndro dŭplĭci Mĕlĭbæa cŭcūrtis.

fimbriātus, *Nárzynány*, *Bramowány*, *Brzeżysty*, fĭmētum: *Gnoiewisko.*

fĭmālis, *Końcowy*, *Gránicżny.*

fimus, fimum, *Gnoy* 1. 2. **Mist/ Koth.** *Ne saturare fimo pingui pudeas sola*, &c. Virg. *syn.* Lŭtum cænum, stērcus, *epith.* ăbjēctus, putris, vīlis. *phr.* īmmūndus pūlvis, cĭnis, ārĭda, tāntum. *v.* *Stercoro.*

fimum ovillum, *Owcze bobki.*

fīndo, *Szczepam*, **Spalten.** *Finditur incertum studia in contraria vulgus.* Virg. *syn.* Dĭffīndo, scīndo, prōscīndo, sĕco, dīvĭdo. *Phr.* Partes ūbi vĭa fīndit īn āmbas. Fīndĭtur īn sŏlĭdum cŭnĕis vĭa. Pārĭes tĕnŭi rīma fisus. *v.* *Scindo.*

fīudo.

findor, *Padam się.* fines, *hi Gránicá,*
fingo, *Zmyślam* 1. 2. *Formuię, Roię* 2. *Gatce robię.* **Erdichten.** *Fingeris ad rectum & per te sapis. hoc tibi dictum,* Juv. *syn.* ēffīngo. *vel* sīmŭlo, dissīmŭlo, *vel* crĕo, fōrmo, ēffōrmo, īnfōrmo, *vel* ēxcōgĭto, *vel* ĭmĭtor, ēxprĭmo.
fīnĭo, *Kończę* 1. *Dokonywam, Otrzesam* 1. *Ustáie ce, Umieram* 1. *Opisuię* 1 **Enden/ beschliessen.** *Si bellum finire manu si pellere Teucros.* Virg. *syn.* Cōnfĭcĭo, pērfĭcĭo, ābsōlvo, cōnclūdo, fīnem făcĭo, dō, pōno, impōno, *vel* līmĭto, tērmĭno, *phr.* Finem dĕdĭt ōre lŏquēndi, ōptātam cōntĭngĕre mē tam, pōrtum. Nōn vestra căpit discōrdĭa fīnem pŏsūīsse lăbōri gaūdet. Vēntum ād sūprēmum ēst. Făcĕre mŏdum. Ad fīnem pērdūcĕre. Sūmmam, ēxtrēmam mănum ŏpĕri āddĕre, ădhĭbēre, āffērre, ādmŏvēre. Prīma mĕi pārs ēst ēxāctă lăbōris. Dĭrĭmĕre sānguĭne bēllum ānnus, ēxĭit ēmĕrĭtis cūrsĭbus. Cōntĭgimus pōrtum quō mĭhi cūrsus ĕrat. Pĭĕrĭdes cœptis āddĭte sūmma mĕis. Curis īmpōnĕre fīnem. Dūlcĭbus ōptātam vērbis īmpōnĕre mētam. Hōc ŏpus ēxēgi mŏnŭmēntum ære pĕrēnnius. *v. Finis.*
finis, *m & f. Koniec* 1. 2. *Granica.* **Das End/ Beschluss.** *Nullane finis erit nostro concessa dolori?* Prop *syn.* ēxĭtus, tērmĭnus. mēta līmes, *vel* ēvēntus, sūccēssus, ēffēctus. *phr.* Hīc fīnis Prĭami fātōrum, hīc ēxĭtus illum sōrte tŭlit. cœptis sūprēmam īmpōnĕ mănum ēxtrēmo sūb fīne lăbōrum. Quīs scĕlĕrūm mŏdus ēst? Quēm dāt fīnem. Rēx māgne lăbōrum? Exĭtus ācta prŏbat. Fīnis ădest. ēt jam fīnis ĕrat. *v. Finio.*
fīnītè, *Pomiernie.*
fīnĭtĭmus, *O granicę mieszkaiący.* **Anstossend/ angräntzend** *Hic ego finitimis quamvis circumsonor armis.* Ovid. *syn.* Vīcīnus, prōpīnquus, prŏxĭmus.
fīnītio, *Dokonanie, Opisanie.*
fīnītor, *Dokonczyćiel, Okreśiciel, Gránicznik, Miernicżi* 1. *Kray świát, okiem obiętny.*
fīnītus, *Okreslony,* **Geendet.** *Scriptus es in tergo. nec dum finitus Orestes.* Hor.
finium regūndorum *vel* regendorum præfectus, arbiter, *Komisarz, Podkomorzy ziemski.*
fīo, *Staię się, stánąć u práwa,* & *sub Podźiewam, Wyrzucam* 5. **Gemacht werden.** *Omnia jam fient, fieri quæ posse negabam.* Ovid.
fircus, *pro hircus, sub Kącik w oku.*
fīrmāmen, *Utwierdzęnie,* **Veste/ Stärcke.** *Porrigitur radix longi firmamine trunci,* Ovid.
fīrmāmēntum, *idem & Grunt* 4. & *sub Rama* 2. **Grundveste/ oder Firmament des Himmels.**
fīrmāmēntum, *in Genesi & Psalmis pro cœlo aliqui aerem intelligunt, alii extensionem.*
fīrmātor, *Potwierdźićiel.*
fīrmĭter, firmè, *Mocno Stale,* **Festiglich.** *Fluctibus à ventisque adversis firmiter essent. E.*
firmo, *Utwierdzam, Pokrzepiam* 1. & *sub Przyśięgam* 1. **Befestigen / Bestärigen.** *Hinc ubi iam firmata virum te fecerit ætas.* Virg. *syn.* Rōbŏro, cōrrōbŏro. cōnfīrmo, stăbīlĭo, mūnĭo.
fīrmus, *Mocny. Stały, Trwáły* 1. 2. *Pośilny, Opátrzony.* **Beständig/ fest.** *Non hydra secto corpore firmior.* (Alcaic.) Hor. *syn.* Cōnstans, īmmōtus, īmmōbĭlis, cērtus, stăbĭlis fixus *v. Constans.*

FIS

Fiscālis, *Skárbowy.*
fiscārius, *Podskárbi, Náymacz* 3.
fiscella, *Koszałká, Ogłowka.*
fiscellum, fiscēllus, *Koszyk.*
fiscellus, Łakotliwy.
fiscīna, *Kosz* 1. *Koszałka, Koszyk,* **Einkaul-Korb.** *Pressaque flammeola rumpatur fiscina calthâ.* Col. *syn.* Fiscēlla, fiscēllum, *Dimin.* cīsta, cīstŭla, cănīstrum, călăthus. *epith.* Vīmĭnĕa, frăgĭlis, tĕnŭis, tēxtĭlis. *phr.* Vās lēnto, vīmĭne tēxtum. Virĭdi fiscellam tēxit hĭbisco. fiscēlla lĕvi dētēcta ēst vīmĭne jūnci. Cōntēxtāquē cānnis Fiscīna.

Fiscina lixivia fiscus lineus, *Łuznik.*
Fiscus, *Koszyk, Cedziworek, Skarb 5.*
Fiscus vimineus, *idem & Kosz do cádzenia.*
Fissiculatio, sub Rozbieram 2.
Fissiculatus, *Rospádły.*
Fissiculo, Kárbuię, Porzę 2. Rozbieram.
Fissiculor, Podam się.
Fissile lignum, *Szczepá.*
fissilis, *Łupny,* Leicht zu spalten. *Nam primum cuneis scindebant fissile lignum* Virg.
Fissio, *Łupánie Szczepánie, Rozbiiánie.*
fissum fissura fissus, us, *Rospádlina 1.*
fissus, si, *Rospadły Rosczepiony.*
fisus, *Dufaiący.* Wohl vertraut. *Sæpe hac qui fisus victor ab hoste redit.* Nov. *syn.* Fidens, confisus.
fistuca, *Bábá 5. Klepadło, Szláchtáwá.*
fistucatio, *Ubiianie.*
fistuco, *as, idem, Ubiiam ziemię.*
fistula *Piszczałká Fletnia Fistula 1. Dziurki 3. Rur. wodna cieczenie 6. Wicher.* Ein Pfeiff Pfeuer. *Quem mea carminibus meruisse. fistul. caprum* Virg *syn.* avena, calamus, tibia, arundo, canna, cicuta, buxus *epith.* arguta. rustica, dulcis suavis, cava, levis, tinnula, rauca, stridens, indocta, blanda, garrula, agrestis jucunda, grata, amœna læta, sylvestris. *phr.* Fistula disparibus septem compacta cicutis. Septem cecinit fistula blanda modos. Suadetque leves cava fistula blanda modos. Suadeique leves cava fistula somnos. Ludere quæ vellem calamo permisit agresti. Tu calamos inflare leves, ego dicere versus argutis dulce sonat calamis. Garrula sylvestri fistula sacra Deo, fistula sylvestrem non cessans fundere vocem, Solamenque mali de collo fistula pendet. Sic rustica quondam fistula disparibus paulatim surgit avenis. Sylvestrem tenui musam meditaris avena, Me Sylvanus amat, dociles mihi donat avenas. Calamos labris inflare sonoros. Pan primus calamos cera conjungere plures instituit. *v. Chelys.*
fistula farraria, *sub Stąpor.*
fistula pastoritia, *Kszyk.*
fistula visoria, *Rura 2.*
fistularis, *Piszczałkowy, Dziurkowáty.*
fistularis calamus, *Trzćina do Piszczałek, Fistularis versus Diomedi. Rob. Constantin. Junio quasi Gradatus. Scaláris. Rhopalius idem infrà.*
fistulator, *Piszczek 1. Strzelec 2.*
fistulato ius Surmáczy.
fistulatoria ars Surmáctwo.
fistulatus, fistulosus, *Dziurkowáty.*
fistulo, as, *Dziurawieię.*
Fitilla, Kasza dziecinna.
Fixula Szpągá.
fixus, *Mocny 3. Nieodmienny.*

FLAB

Flabellifera, Służebnica.
flabellum, *Ogánka 2. Wáchlarz* Wädel / Wocht. *Profuit in tenui ventos movisse flabello.* Ovid. *Et modo Pavonis caudæ flabella superbæ* Prop.
flabilis, *Dmuchnieniem ruchomy, Oddechowy.*
flabrum, *Wiátr 1. Powiewánie, Dęcie 1.* Wehung der Winde. *Lenibus horrescunt flabris, summæque sono etc.* V. *syn.* Flamen, flatus. aura; ventus, *vel* flabellum. *epith.* ventosum pictum decorum. fœmineum, animosum, procax petulans *phr.* Profuit et tenui ventos movisse flabello. Quæ tenet in nivea flabra decora manu. ut movit crines ventoso. Cælia flabro, *v. ventus. & Ventilo.*
flabrum sylvifragum, *Szum.*
flacceo, flaccesco, *Słábieię, Miękczeię, Gniię.*
flaccidus, *Słáby, Nie tęgi, Obwisły, Kłápouchy.*
flaccus, *Wielgouchy, Kłapouchy, Nietęgi. Flaces,] Plin. corr. Fraces.*

FLA

Flagellatio, Biczowánie.
flagello, *Młocę, Biczuię, Trzymam co skąpo, & sub Drożę* Geisseln mit Ruthen hauen. *Lumina sideribus certent, mollesque flagel*

flagellent. *syn.* Cædo, percŭtio, verbĕro. *phr.* Flāgĕllis, virgis, verbĕrĭbus cædo, tŭndo, cŏntŭndo, lăcĕro, flāgĕllo ĕquos ĕxcĭto, stĭmŭlo, ūrget ĕnim stĭmŭlis aūrĭga crŭĕntis. Sŏntes ŭltrix ăccīncta flāgĕllo Tisĭphŏne quătit. *Mars* fŭrit, ĕt dūrum quătĭens Bĕllŏna flāgĕllum Tĕrrĭfĭci fŭrĭæ ĭnsŏnŭēre flāgĕllo. Nĕc dūrā tĭmēbis Flāgra păti ĭlli īnstant vĕrbĕre tŏrto. Flagris ĕt vĕrbĕre cædĕre. Vĕrbĕrĭbus cædŭntur tĕrga nĕfāndis. Sīc tĭbi dē fŭrĭis scīndas lătus ūna flāgello. *v. flagellum.*

Flāgellum, *Rozga 1. Wierzchołek, Bicz, & sub Tępy, Dyscyplina.* **Ein Geissel. Peitsche.** *Continuo fontes ultrix accincta flagello* Virg. *syn.* Flāgrum, vĕrber, vĭrga, lorum, frŭtĭca. *epith.* atrum, hŏrrĭsŏnum, grave, dīrum, vŭlnĭfĭcum, hŏrrĕndum, sānguĭnĕum, mĭnax, vĭndex, ăcĕrbum, fŭrĭāle, nŏdŏsum, mĕtŭĕndum, crŭĕntātum rĕsŏnans, īmmīte. *phr.* Sānguĭnĕum vĕlŭti quătiens Bĕllŏna flāgĕllum. Vīscĕra vŭlnĭfĭcis tāndem cŏntŭsa flāgĕllis. Nūdat ĕt attrŏci prŏscĭndit tĕrga flāgĕllo. Nĕc dūra tĭmēbis Flāgra păti. tĕrrĭbĭli fŭriæ īnsŏnŭēre flāgĕllo.

Flagellum, Polypi, *sub Czaski.*

Flāgellum vitis, *Latorośl winna.*

Flāgitator, *Wyćiggácz, Pożyczalnik 1,*

Flagĭtarius, *Ostawiony, Sodomczyk.*

Flagitiōse Flagitiosissimè, *Psotliwy, Zelżywie, niecnotliwie, Vide & Skrzypam* 1.

Flagĭtiōsus, *Sprosny. Psotliwy, niecnotliwy, Niestuszny.* **Bubisch/ voll Schelmerey.**

Flāgĭtium, *Niecnotá, Nierząd 3. Niesławá Psotá, Grzech wielki, Zelżywość, sprosność, Upominanie się.* **Laster Mussethat** *Possis & in tanto Vivere flagitio.* Prop. *syn.* Scĕlus, crīmen. *epith.* Dētĕstābĭle, tŭrpe, īnaūdītum, īnfandum. *v. Crimen.*

Flāgĭto, *Upominam się, Nalegam, Potrzebuię Wołam 4. 5. Ostawiam, Pożywam 1. Namawiáć na nierząd* **Trwas/ erbitten.** *Flagitat in morsu refici, quin omnia malit.* Hor. *syn.* Pĕto, pŏstŭlo, pŏsco, ĕxpŏsco, prĕcŏr. *v. Precor.*

Flăgrans, *Gorący 1. 2. 4.*

Flagrantia, *Gorliwość, 1. Zapalenie 2. Pałánie.* **Flagrator.** *Dyscyplinant.*

Flăgro, *onis*, *Smagániec.*

Flagriciba, Flagritriba, idem.

Flăgro, *as. Pałam 2. Corę, Wre co,* **Brennen.** --- *Trepidare metu, crinemque flagrantem.* Virg. *syn.* Dēflagro, ārdĕo, ĕxārdĕo, īncĕndor. *v. Ardeo Incendium.*

Flāgrum, *Rozgá 1. Bicz.* **Ein Kuhr.** *Ad sua domitos deduxit flagra Quirites.* Juv. *Exposuit sua membra flagris.* (Dactil.) Damās, *vel Flagellans*

Flām, *n. Dęcie 1. Wiátr 1.* **Wind/ Blasung** *-o- rapido terram cum flammine portant* Virg. *syn.* Vĕntus. flātus, spīrĭtus. *epith.* Spīrans, răpĭdum. īncĕrtum, sŏnŏrum, lēne. *v. Ventus.*

Flāmen, *m. sub Kapłan.*

Flāmmeum, *Podwiká.*

Flāmĭnia, Flāmĭnica, *sub Kapałn.*

Flāminium, Flamĭnius, *ibidem.*

Flāmma, *Płomień 1. Chćiwość.* **Flamm.** *syn.* Īgnis, fax, Vūlcānus *epith.* crĕpitans, ācris, īgnĕa, vŏlans, vĕlox, vīva, rŏgālis, lūcens, rŏsĕa, mĭcans, radĭans, clara cŏrŭscans, āgĭlis, răpax, īmpĭa, lŭcĭda, ārdens, ĕxārdens, *Ætnæa*, īgnīta, cŏmans mŏbĭlis, sĕquax, fŭlgens, aūdax, pŏpŭlātrix vāstātrix, fĕra, strīdŭla, crūdĕlis *phr.* ĕxŭpĕrant flāmmæ. Cŏrrĭpŭit, trĕmŭlis āltārĭa flāmmis īgnis ĕdax. Flāmma prŏpĭŏre cālēsco. *Mænia* cŏllūcent flāmmis. Lūcet vĭa lŏnge ŏrdĭne flāmmārum, ĕt lāte dīscrīmĭnat agro, īgnĕa tĕmpĕstas, flāmmisque sŏnāntĭbus. *Surgit* in īmmĕnsum, gĕmĭnātis īgnĭbus atrox Flamma rŏgum. ăccēnsŏque rŏgo strīdŭla flāmma mĭcat. *vel. Ignis Incendium.*

FLAM

Flammans, Flammator, *Płomienisty Pałáiący.* Flammea viola, *Firletká 1.*

Flammeŏlum, *Podwiká, żołty rąbek.*

Flammeŏlus, *żołtoczerwony.*

Flammesco. *Rospalam się,* **Hitzig/ feürig werden.** *syn.* Īgnēsco, āccēndor, īncēndor

dor, inflammor. *phr.* Flammas concipio sumo. Flammis corripior.

Flammeum, *żołty rąbek*, *an Podwika*.

Flammeus, *Płomięnisty. żołtoczerwony*, *żołty*. **Feurig/ glüend.** --- *Se facies aperit tum flammea torquens*. Virg. *syn.* Flammatus. ignitus igneus, accensus, urens, flammivomus, flammifer, flagrans.

Flammifer, Flammidus Flammigena, *idem* **Flammenträger.** *Flammiferis implent pedibus que &c.* Ovid.

Flammigero. Gelli. potius Flammigo. Gorę, *Płomień wydáie.*

Flammis corripi, cremari, *Wspłonąć*.

Flammis, *idis f. Złotnik robaczek.*

Flammivomus, *Płomięnisty*, **Feuerspeyend.** *Flammivomo, sub sole iacet, &c.* Arator.

Flamino, *as*, *Płomień wydáię*, *Rospalam*, *Podudzam.*

Flammula. *Płomyk sub Płomień*, *Brát z śiostrą*, *Przyszczęniec ziele.*

Flammula item seu flamula, æ. & flammulum, li & flammula, orum. interdum simplici m interdum geminato est signum militare, Imperatori prælatum domi belliq; Vegeti, Lipsi. Gretser.

Flatilis, *Dmucháný*, *Flato as Nádymam 2.*

Flator, *Surmacz*, *Trębácz.*

Flator æris, *Mośiądzem robiący.*

Flatu impellere, *Wdmuchnąć.*

flatura, *Dęćie 1.* Ziewánie.

flatum ventris emittere, *Wiátru przyrodzonego upuśćic.*

Flaturarius, *Zlewacz kruszcow.*

flatus, *ti Dmuchany.*

flatus, *us* Wiátr 1. *Wiátr w żołądku*, *Dęćie 1. Wionięnie*, *Powięwánie*, *Pychá.* **Wind/ Blasung.** --- *Hybernis parcebant flatibus Euri*, Virg. *v. Flamen*, *Ventus.*

flavus flavens flavidus, *Płowy żołtawy*, **Gelb.** *Et crines flavos, & membra decora juventa* Virg. *syn.* Rutilus. croceus, luteus, flavens, aureus..

flavesco, flaveo, *Płowieię więdnę.* **Gelb werden.** *Paulatim molli flavescet campus arista* Virg. *syn.* Flaveo. *phr.* Flavum colorem induo. contraho, sumo.

Flavissæ, *Pieczary*, *Skarb 1.*

FLE

Flebile, Flebiliter, *Płaczliwie*,

Flebilis, *Płáczliwy 2. Záłosny*, *Opłákány. Smętny.* **Beweynlich.** *Nec jaceam clausam flebilis ante domum.* Tib.

Flecto, *Náginam*, *Klękam 1. Namawiam Mijam co*; **Biegen/flechten.** *Iuppiter omnipotens precibus si flecteris ullis.* Virg. *syn.* inflecto, torqueo, contorqueo, curvo, *vel* placo mitigo, moveo. *v. Curvo.*

Flecto iter, *Udáię się gdźie.*

Flegmina, *n. plur. Oćiekłość*, *żyłá oćiekła.*

Flemina, *n. plur. idem & Nádęćie. Item sub Oćieka co. & sub Napuchło. sub Ochwaćić.*

Fleo, *Płaczę.* **Weynen.** *Flebat & abductas*, *Tityrus ager oves*, M. *syn.* Defleo, lugeo, lachrymor, lamentor, queror, conqueror, doleo, gemo, suspiro. *phr.* Fletus fundo, cieo, duco. Quid luges, imoque trahis de pectore questus? Longis singultibus ilia pulsat. Quis talia fando, Temperet á lachrymis in amaros lumina fletus. Solvit expletur lachrymis, egeriturque dolor. *v. Lachryma.*

Fletus, *us*, *Płacz.* **Das Weynen.** *Et tremulus mæstis orietur fletibus horror*, Prop. *syn.* Lachrymæ, lamenta, luctus, gemitus, questus. *epith.* miser, tener, largus, immensus, uber, madens, multus nimius luctisonus miseratus, creber, lugubris, inexpletus. *phr.* Fletu madúere repenti ora ignea turgescunt rorantia flumina. fletu. Fletibus aula fremit. *v. Lachryma.*

Fletus cieo, excito, *Rozrzewniam.*

FLEX

Flexabulum, *Nákrzywiáczká.*

Flexanimo, *as sub Nachylam corr. Flexanima. Nomen.*

Flexanimus, *sub Námawiacz.*

Flexibilis, Flexilis. *Gibki Powolny.* **Das leicht zu biegen.** *Nobilis flexibiles curvantur*

Apollinis arcus. Ovid. *Flexilis obtorti per collum circulus auri.* Virg.

flexĭlŏquus, *Wykrętarz. & sub Mowa trudna.*

flexio, *Náchylánie, Przeginánie Krążęnie, Zakręt, Ustąpięnie.*

flexiones molliores in cantu, *idem.*

flexĭpes Krzywonogi.

flexūmĭnes, sub Hálabartnik.

flexuosa *oram Krzywość.*

flexuosè, *Krzywo.*

flexuōsus, *Krzywy Kręcący się.*

flexūra, *Nagięcię Zakręt. Krzywość.*

flexus, *ûs, Krzywość, Nachylęnie, Przeginanánie, Uchylęnie, Zginánie, Ustąpięnie 1. Zákręt, Schyłek, Gibkość, Jest Oratorski, Záwrot, Uwrot, Nágięćie Kres zawodniczy do ktorego, &c.* Biege/ Umbweg. *syn.* Sĭnus: gȳrus, spīra circuĭtus. *epith.* Sĭnŭōsus văgus, mūltĭvăgus, sŭpīnus. *phr.* Cūrrātis claūdens, īngēntem flĕxĭbus orbem. Cūrvātas sĭnŭātis flĕxĭbus āmnis ōblīquor rīpas. *vide Gyrus.*

flexus capillorum, *Przedźiał na głowie.*

flictim. *Uderzáiąc śię sub Uderzam co o co.*

flictus, *ûs, Uderzenie 1.*

fligo, *Uderzam o ziemię, Uderzam się o co, Obalam kogo, Wniwecz obracam Uderżyć w śię. Bżię pięniądze.*

F Ł O

flo, *Dmucham 1. Wieię 2.* Blasen/ wehen. *syn.* Spīro, āspīro. *phr.* Flātus mītto, īngĕmĭno. Lēnĭus āspīrans aūra sĕcūnda vĕnit. ēt tērras tūrbĭne pērflant, Sævi fĕra mūrmŭra vēnit Dēmīttunt. *vide Venti.*

floccĭdus, *Apule.* floccida vestis, *i. floccis plena. Kosmatá.*

floccĭfácio, floccipendo. *Gárdzę.*

floccifacteon, *Cic. ad Attic. pro floccifaciendum est. sed hæc vox tota Græca, illa hybrida ex Latina & Græca conflata, vel Latino-Græcè inflexa.*

floccūlus *Kosmek sub Kosm.*

floccus, *Kosm fraszká 1.*

flōces, hæ. à flox, Turneb. *Drozdze wytłoczyny.*

flōra, *sub Kwiatkowy.* Göttin der Blumen. *Chloris eram in qua flora vocor, corrupta Latino* Ov. *Dea florum, cui forales ludi instituti sunt à Romanis) syn.* Chlōris. Laūrēntĭa. Zĕphyrĭtis. *epith.* Rūstĭca. fōrmōsa, ŏdōra ŏlens, rĕdŏlens, læta jūcūnda, suāvis, cāndida, ŏdōrĭfĕra, ŏdorāta, bĕnīgna, cōmpta, vĕnūsta, fæcūnda, āmœna, mītis, dūlcis mūltĭcŏlor cūlta, rĕnāscens, rĕdĭvīva. *phr.* Zĕphȳri pulcherrima conjux. Impĕrĭum quæ Dea flōris hăbet? Cŭi Zĕphyrus dōtāles trādĭdit hōrtos. Flōrĭbus ārva cōrōnans, Rĕdĭmīta rōsis. Lūdis cĕlĕbrāta jŏcōsis. Tāntus vērus hŏnos ĕt ŏdōræ grātĭa Flōræ. Vĭrĭdi rĕsĭdens ĭn grāmĭne. Cīncta flōrĭbus. Vūltu vērsĭcŏlōre dĕcens. (*Ovid. 4. Fast.*) Chlōris ĕram, quæ flōra vŏcor. Hīs tum mūlcēbat Dŏmĭnam Zephȳrida dĭctis.

flōrālia, *ibidem & sub Krzyżowe dni.*

florens, *Sławny żołtoczerwony.*

floreo floiesco, *Kwitnę, Słynę, Płużę,* Blühen. *Floreat, irriguumque bibant violaria fontem.* Virg. *syn.* Flōrēsco, *phr,* flōres īndŭo, fūndo, trūdo, ēxplĭco, spārgo, mĭnĭstro, gĕro, fĕro. Flōrĭbus īndŭor, pūbĕo, cōmor, vēstĭor, varĭor. ālbĕo, rŭbĕo. hālo. īndŭĕre sē īn flōrem. Trūdo dē cōrtĭce gēmmas. Flōrĕa gēmmāto grāmĭne prāta vĭrent īncānŭit albo. Flōre pȳri. Spīrant ārva crŏcĕis vēstīta flōrĭbus arbor. Nūnc ōmnis pārtŭrit ārbos. Pūrpŭrĕis cōllūcent flōrĭbus agri. Nōs quŏque flōrŭĭmus, sēd flōs fŭit īlle cădūcus. Vēre nŏvo lætis dĕcōrāntur flōrĭbus ārva. Sēmper ŏdōrātis spīrābant flōrĭbus arva.

flores ferti, *Więniec 1.*

flōrĕus, *Kwiatkowy, Zołtoczerwony.*

flōrĭdŭlus, *Kwitnący, Krasny, Wesoły 1. 2. żołty, Kwiatkowy, Kwietny, Upstrzony, Kwitnący. & sub farba iasna.*

florĭfer, Kwietny.

florifertum sub Pierwiastki.

florilĕgus, *sub Kwiatobrywam*, Der Blumen sammler. *Florilegæ nascuntur apes. &c.* Ovid.

flōrŭlentus, *Kwitnący, Kwietny.*

flōrus, *adiect. Kwitnący, żołty, żołtoczerwony;*

flōrus, *subst.* Konik *ptak, żołna.*

flōs, *Kwiat, Treść 4. Wybor,* Eine Blum. *Puberibus caulem foliis & flore cumantem* Virg *syn.* Sĕrtum: flōscŭlus, *Dimin. epith.* Blāndus, lætus, ŏlens, mōllis, nĭvĕus, dŭlcis, mĭcans vĕrnus, æstĭvus. cāndĭdus, nĕctărĕus, nĭtĭdus, grātus, dĕcōrus. pūrpŭrĕus, crŏcĕus vĕrnālis, nāscens, ămænus. vērsĭcŏlor, vărĭus, rŭtĭlus gĕmmāns. *phr.* Prātōrum hŏnos. Vĭrĭdānti īn grāmĭne gĕmmas. Lāte fūndens ŏdōrem. Cŏlit nĭtĭdis gĕmmāntem flōrĭbus hŏrrum. Quem mŭlcent aūræ, fīrmat Sōl, edŭcat īmber ŏdōrāto gĕrmĭne rīdens, Dāns lūmĭna prātis. Quī dŭlcem lāte dīffūndit ŏdōrem. Mūlcēbant Zĕphўri nātos sĭne sĕmĭne flōres. *v. Floreo.*

flos ævi ætatis, *Młodzieństwo,*

flos æris, *Mosiężna treść.*

flos calcis, gypsi marmoris, *Tynk 1.*

flos farinæ tritici; *Mąka pszeniczna 1.*

flos Poëtarum Equitum &c. *Przedni.*

flos pratensis, *Belweder 2.*

flos vini, flos Liberi, *Wino przednie.*

flos virginei pudoris, *Dziewictwo.*

flōscŭlus, *Kwiatek sub Kwiat.* Ein Blümlein. *flosculus angusta miseræque brevissima vitæ.* Juv.

FLU

fluctĭcŭlus, sub Wał. 6.

fluctifrăgus, Wełnołomy. sub Wełnisty 1.

fluctivăgus, Wełnisty. *& sub Pływacz.* Der über die See/ oder Gewell schwimmet. *Fluctivagi, nautæ scrutatoresque profundi.* S.

fluctuo as, Pływam 2.

fluctuōsus, *Wełnisty 2,*

fluctuātim, Czwałem, Szumno, & sub Suwam się,

flūctuātio, *Chełbánie, Chwiewánie, Rzucánie Glukanie, Wątpienie.*

fluctuo, *Chwieię się, 1. 2. Pływam po wierzchu, Chełba się,* Wątpuię, Hin und her schwimmen / wancken. *Cor fluctuatur, circa pietatem fugat.* (Jamb.) Sen. *syn.* Flūĭto, æstŭo, ūndo, *vel* flūctĭbus. æstu iāctor, ăgĭtor, īmpĕllor, ūndis īnnăto, sŭpĕrnăto. *Vel Metaph.* Dŭbĭto văcīllo, tĭtŭbo. *phr.* Spūmōsis vŏlvĭtur ūndis. Vēntōrum vălĭdis fervēscit, flātĭbus ūnda Vŏlvit pĕlăgus văstos ăd lĭttŏra flūctūs īnsĕquĭtur cŭmŭlo prærŭptus ăquæ mōns. Fŭrit æstus ărēnis. Văstăque vŏrāgĭne gŭrges æstŭat. Īmo bărătri tēr gŭrgĭte văstos. Sŏrbet īn ăbrŭptum flūctus rŭrsŭsque sub aūras erĭgit ăltĕrnos, ĕt sīdĕra vērbĕrat ūnda. Vēnto rĕsīstit æstus et vēntus retro æstum rĕvŏlvĭt, Lōngo per mūlta vŏlūmĭna trāctu æstŭat ūnda mĭnax flūctūs sĭnŭōso vŏrtĭce vŏlvit, flūctus spūmāntia lĭttŏra pūlsant. Fīt sŏnĭtus spūmānte sălo. *vel* errāmus, vēnto hūc & văstis flūctĭbus ăcti. Nūnc me flūctus hăbet, vĕrsāntque īn lĭttŏre vēnti. Cўmba prŏcēllōsis flūctĭbus. icta tŭmet. *v. Fluctus.*

fluctus ūs, *Wał na wodzie, Zamieszanie, Tłum.* Ein Wasserwelle. *fluctibus in mediis & tempestatibus urbis.* Hor. *syn.* Æstus *epith.* tŭmens, cānus mărīnus, răpĭdus, trĕmŭlus, ăgĭtans spūmōsus, sāxĭfrăgus, vēsānus, hŏrrĭsŏnus, văgus, sălĭens. frĕmens ărēnōsus, errans, prŏfūndus, vălĭdus, spūmĭfer, ūndans. *phr.* Spūmōsæ īmpĕtus ūndæ īngens mōtus ăquārum ūnda tŭmens. Prærŭptus ăquæ mōns, ăquārum mōles ūnda dĕhīscens. Rĕsŏnans īmmēnso mūrmŭre flūctus, ŏbrŭĕrat tŭmŭlos īnsāna lĭcēntia pōnti flūctus ŭbi prīmo cœpit cum ălbēscĕre vēnto, paūlātim sē sē tōllit măre, ĕt ăltĭŭs ūndas ĕrĭgit, īnde īmo cōnsūrgit ăd æthĕra fūndo, Cŭmŭlus ăquārum. Lōngo pēr mūlta vŏlūmĭna trāctu ūnda mĭnax. Sĭnŭōso vŏrtĭce, īnvŏlvens nāvēmq; vĭrōsq; spūmāntia lĭttŏra pūlsans. Me mĭsĕrum, quānti mōntes vŏlvŭntur ăquārum. Jām jam tāctūros sīdĕra sūmma pŭtes, assĭlĭunt flūctus īmōq;

 ă gŭr-

ā gūrgĭte' Pōntus. Vērtĭtur, ĭnque mŏdum tŭmŭli. Cōncăva ſūrgit ăqua. Flūctĭbus,ērĭgĭtur, cælūmque æquāre vĭdētur pōntus, ēt īndūctas āſpērgĭne tāngĕrĕ nūbes. Quī vēnit hīc flūctus sŭpĕrēmĭnet ōmnes. Pūlſābāntque nōvi mōntāna căcūmĭna flūctus. *v. Tempestas & Fluctuo.*

fluctus decimus, decumānus, *Nawałność morſka.*

fluens, *Płynący, Obwiſły.*

Fluenter, Ciekącym ſpoſobem Rzadko 3.

Fluentia, Cieczenie, Mownośc.

Fluentiſonus, Szumiący.

fluentum, *Strumień 2. Potok.* **Ein Waſſerfluß.** *ſyn.* flūvĭus, flūmen, āmnis.

flūidus, *Ciekący 1. Rzadki 1. Nietęgi. Słáby. Odwiſły.* **Flüſend.** *Luminis effoſſi fluidum lavit inde cruorem.* Virg. *ſyn.* Flūens, flūxus, lābĭlis, liquĭdus, dēflŭus, prōflŭus.

Flūĭto, *Pływam po wierzchu, Trzpiatam ſię.* **Ebſig flieſſen.** *Fragmina remorum quos & fluitantia transtra.* Virg. *ſyn.* Flūctŭo, ūndo.

Flūmen, *Rzeka, Cieczenie. Kapanie 3; Pąd. Obfitość.* **Ein Waſſerfluß.** *Fluminibus ſaliceis craſſiſque paludibus alvi.* V. *ſyn.* Flūvĭus. āmnis, flŭēntum. *v. Fluvius.*

flumen hibernum, *Potok 3.*

flumentānus, Rzeczny.

flūmĭnēus idem flūmĭnōſus, ibidem. **Flieſſend.** *Et quam fluminea luſit adulter ave.* Ov.

Flŭo, *Ciekę 1. Opływam. Pochodzę z kąd. Płynę 3. Upuſzczam 1. Niſzczeię. Uchodźi 2. Pluſzczy. Upadam 2.* **Flieſſen, rinnen.** *Inter opima virum, leni fluit agmine Tibris.* Virg. *ſyn.* Dēflŭo, īnflŭo, prōflŭo, lābor, īllābor, dēcūrro. *phr.* Vărĭis flŭo cūrsĭbus. Cōnſvētos ăgo cūrſus. Sĭnŭōſis flēxĭbus ērro, vōlvor. Cĭtāto cūrſu īn ārva fēror, ăquas vōlvo. cōncĭto, ăquis pīngvĭa cūlta hūmēcto, īrrōro. ēxſpătĭāta rŭūnt pēr ăpērtos flūmĭna cāmpos. Văſto cum mūrmŭre mōntis, ītmăre prærūptum, ūrbes ăngūſto īnterflŭit æſtu. Pēr săxa vōlūtus pūrior, ēlēctro cāmpum pētit amnis. Sĭnu lăbēns cīrcūmflŭit ātro ē gĕlĭdo fōns prōſĭlit āntro āmnis, ēxĭit āntro āmnis, ēxĭit āggĕrĭbus rūptis. īn pōntum lāto rūit īncĭtus ălvĕo. Dēcūrſu răpĭdo dē mōntĭbus āltis. Dānt sŏnĭtum ſpūmōſi āmnes. Mūlta flāvus ărēna īn măre prōrūmpit. Cāmpōque rĕcēptæ lībĕri ŏris ăquæ pro rīpis līttŏra pūlſant. ēxĕrcĭta cūrſu flūmĭna. Pēr cāmpos. ſcŏpŭlōſque īllābĭtur āmnis Tĕnŭis fŭgĭens pēr grāmĭna rīvus. īn frēta dum flūvĭi cūrrent. Năcta nĕmus gĕlĭdum dē quo cum mūrmŭre lābēns ībat, & āttrītas vērsābat rīvus ărēnās. Sīc sŏlet ēxĭgŭæ cūrrĕre rīvus ăquæ. āſpīce lābēntes jūcūndo mūrmŭre rīvos, īn măre dēdūcunt(*amnes*)fēſsa ērrōrĭbus ūndas, īn măre pūrpŭrēum vĭōlēntĭor īnflŭit āmnis. & dīvērſa ruēns sēptem dīſcūrrit īn ōra. *v. Inundatio. & Fluvius.*

Fluor, *oris, Cieczenie 1.*

Fluſtra, orum, Morſkie uſpokoienie.

Fiūta, *Węgorz morſki, & ſub Trzćina.*

Flūto. *as, Trzpiatam ſię, Ruſzam ſię, Pływam.*

Flūtus, an adjectivum, Pływáiący, ſub Pław 1.

Flavia, æ. Siſenn. i. flavius, priſcum.

Flŭvĭālis, flŭvĭātĭcus, fluviatilis, *Rzeczny.* **Flieſſend.** *Vimina per ſylvam, & ripis fluvialis arundo.* Virg. *ſyn.* Flūmĭnēus, ăquātĭcus.

Fluviātus, *Moczony, Flandrowaty, & ſub Żyłowáte drzewo.*

Flūvĭdus, Ciekący 1. Rzadki 1.

Flūvĭus, *ſubſtant. Rzeka.* **Ein Waſſerfluß.** *Populus in fluviis, abies in montibus altis.* Virg. *ſyn.* Flūmen. āmnis, flŭēntum, tōrrens, pălus, rīvus. *epith.* sŏnōrus, cĭtus; cōncĭtus, ēffūſus, ſpūmĕus, ſpūmōſus, tūmĭdus, ēxūndans, tūrbĭdus, sĭnŭōſus, rĕfŭgus, sĭnŭans, flēxus, īnflēxus, lūbrĭcus, prōpĕrans, hērbōſus, prōfūndus, cĭtātus, vĭrĭdans, āmænus, pūrus, glaūcus, cærŭlĕus dūctĭlis, rĭgŭus. *phr.* Rĭgŭæ dūctĭle flūmen ăquæ. Dēclĭvis cūrſus ăquārum. Cĕlĕres ăquārum lāpſus. Rīvus lēne flŭēntis ăquæ. ăqua cūrrēns flūmĭnis ūndæ. ārdŭa rīpis flūmĭna, ōblīquis cīnxit dēclĭvĭa flūmĭna rīpis. Sĭnŭōſo, trāmĭte cūrrens, ēxĭgŭo sŏnĭtu fŭgĭēns pēr dēvĭa săxa. Jūcūndo mūrmŭre lābens. Mōllēs īrrĭtans mūrmŭre sōmnos. ērrantes lāte sĭnŭāntia flūmĭna flēxus, gȳros, Vĭōlēnta rŭunt abrūptis flūmĭna rīpis, exērcĭta cūrſu flūmĭna. Hērbōſo mārgĭne cīncta. Flūvĭus dē-

vēxa rūpe vōlūtus ūbĕrĭbus fœcūndus ăquis. Vārĭis flŭens cūrsĭbus. Cōnsvētos, ăgens cūrsus sĭnŭōsis flĕxĭbus, ĕrrans. in măre dĕcūrrens. Mūrmŭre raūco strĕpĭtans. Mūrmŭre trānquīllos sōmnos īndūcens īrrōrāns mōllĭa grāmĭna. Dūlces īnvītans mūrmŭre sōmnos. Mĕdiam sūlcans tĕrram. Nīmbosōque rŭūnt spūmāntĭa flūmĭna rĭctu. ēxspătĭāta rŭānt pĕr ăpertos flūmĭna cāmpos. Rĭvus mūscōso prōsĭlĭte lăpĭde. Tĕnŭēre suos prōpĕrāntĭa flūmĭna cūrsus, & vĭrĭdem Ægyptum nīgra fœcūndet ărēna, Dāns sōnĭtum spōmōsi āmnes, ĕt ĭn æquŏra cūrrūnt. Mūlta prĭus văsto lābēntur flūmĭna pōnto Flūmen ăbit rĕsŏnāns in vāllĭbus īmis. Nĕque ĕnim cōnsīstĕrĕ flūmĕn. Nĕc lĕvis hōra pŏtĕst. *vide Rivus*.

Flŭvĭus, *adject.* Rzeczny.

Flūxa vestis, *Szátá długa*.

Flūxe, *Obficie*, *al. Ciekącym sposobem*.

Flūxĭo, Flūxūra, flūxus, *Cieczęnie 1. 2.* Des Fliessen.

Flūxĭo oculorum, *Oczu płynięnie*.

Flūxus, *adiect.* *Flūxōsus.* *Ciekący 1. 2. Niestáteczny*, *Nietrwáły*.

F O

Fōba, *gr. Pierzystko*. Fŏcāle, *à foco: Lentwal*.

Fŏcāle, *à faucibus*, *Kołnierz*.

Fŏcālĭa, *ium*, Krezy. *corripiunt o aliqui ibidem*.

Fŏcānĕus, *Gardłowy*.

Fŏcāria, *Kucharká*, *Nałożnicá*.

Fŏcarius, *subst.* Piecuch, *Kucharz*, *Stroż domowy*.

Fŏcārius, *adject.* *Kuchenny*.

Fŏcārĭūs panis, *Podpłomyk*.

Fŏcīllātĭo, *Náparzánie*. *Zágrzewánie*.

fŏcīllo, *à foco*, *Ciepło co chowam*, *Posilam się*.

fŏcīllo, *à fauce*, *Dawię*.

fŏcīllor, *fŏcŭlo*, *Ciepło co chowam*.

fŏcŭla, *orum*, *Pokarm*, *Drewka suche*.

Fŏcŭlor, Warzę, *1.* Fŏcŭlum *Komin*.

fŏcŭlus, *Fáierká 1. 2. Ognisko* Ein Herdstättlein *Iam lavat*, & *bucca foculum excitat* & *sonat undis*. Juv.

fŏcus, *Ognisko*, *Komin*. Ein Herdstatt zum Fe. et. *Admove e focis ulmos*, *igniq; d d re*. Virg. *epith.* Cálēns, călĭdus, tĕpĭdus, fūmōsus, ārdēns, āccēnsus, fērvēns, flāmmĭvŏmus, sacrĭfĭcus, thūrĭcrēmus, săcer, ŏdorātus. *phr.* Sūbdĕre, īmpōnĕre līgna fŏco. ăssĭdŭo lūcĕat īgnĕ fŏcus ārdēnti sūbdĕre līgna fŏco. Fūmĭfĭco īmpōnĭt plūrĭma līgna fŏco, ūtĭtur in călĭdis alba cōlūmba fŏcis *vide Caminus*, *Ignis*.

fŏdĭco, *Sturfam*, *Trącam kogo*, *Szczypię Rupi mię*, *Trapi mię*. Graben *Qui fodicet latus*, & *cogat transpondera dextram*. Hor.

fŏdĭo, fŏdo, as, fŏdo, is, *Kopam*, *Kolę 1. Sturfam*. *Trącam kogo*. Graben. *Et spumantis equi foderet calcaribus armos*. Virg. *syn.* Fŏdĭco, ēffŏdĭo, cōnfŏdĭo, dēfŏdĭo, *vel* ēxcăvo. pērfŏro, *vel* fĕrĭo. *phr.* Lăcērtōsi fŏdĭebant ārva cŏlōni. Dūrātam rĕnŏvat nūnc mĭhi fōssor hūmum. Fŏdiunt răstris, dūrĭsque līgōnĭbus ărva, *vel* Scrŏbĭbus cōncīdĕre mōntes ŏcŭlis căpti fŏdĕre cŭbīlĭa tālpæ. Sūb tĕrram fŏdĕre lărem. Vĕnas rīmāta sĕquāce ābdĭta tēllūris gēns fŏdit ăvāra. *vide Aro*.

F O E

Fœcialis, lege Fecialis; sic Fecundus. &c.

fœde, *Brzydko*, *Sprośnie*, *Srmotnie*, Okrutnie.

fœdĕrātus, *Sprzymierzony*.

fœdĕro, Przymierze czynię, *Stánowię 1.*

fœdĕror, *Sprzysięgam się*.

Fœdĭfrăgus, *Przymierza gwáłćićiel*, Zbieg.

fœdĭtas, *Sprośność*, *Szpetność*, *Smrod*.

fœdo, *as. Szpecę*, *Gwałcę*, *Lżę 2. Krwawię*, *Porażam*, *Zgwałćić*, *Zmázáć 1.* & *sub Pyplę*. Verwüsten/besudeln. *Fœdavit vultus*, *aut cur hæc vulnera cerno*. Virg. *syn.* Măcŭlo, īnquĭno, cōīnquĭno, pōllŭo. *vide Coinquino, Maculo*.

fœdus, *adiect.* *Sprosny*, *Szpetny*, Plugawy, *Nieczysty*, *Brzydki*, *Okrutny*. Unflätig. *Semesam prædam* & *vestigia fœda relinquunt*. Virg. *syn.* Fœdātus, sōrdĭdus, tūrpis ōbscœnus *vide Turpis*.

Fœdus, *di*, *subst. m.* *Kozieł 2.*

fœdus, ĕris, subst. n. Ein Bund/verbündni. *Multa Iovem*, & *læsi testatus fæderis aras*. T. *syn.* Pāctum, pāctĭo, cōncōrdĭa. *epith.* Sŏcĭāle jŭgāle, plăcĭdum, ætĕrnum, fīrmum, īncōr-

rūptum, tăcĭtum, sŏcĭum, ămīcum, stăbĭle, lætum jūrātum, pācĭfĭcum, grātum, mūtŭum, pĕrpĕtŭum, rūptum, vĭŏlātum, fĭctum, mĕndax, dŏlōsum, fāllāx, īnsĭdĭōsum, ōptātum, pĕrēnne, cōnjūrātum, lēgĭtĭmum. *phr.* Lēx fœdĕris, Fīrmātæ pācis lēges. Pācis īnvĭŏlābĭle pīgnus. Trānquīllæ fœdĕra pācis ămo. Hī cōnjūrāto mŏvērunt fœdĕre bēlla. Cōmpŏsĭto jūngēbant fœdĕre cūras.

Fœdus cōnjŭgāle, fœdus tori, *Slub máłżeńſki fælix, &c. v. Felix.*

Fœmĭna, *Białagłowá,* &c. *vide* Femĭna, **Ein Weib/Frau** *Una dolo Divûm ſi fœmina victa duorum eſt.* Virg. *ſyn.* Mŭlĭer. *epith.* Cūlta, cōmpta pĕxa, cāndĭda, læta, īmbēllis, cāllĭda, mōllis, mōbĭlis, lŏquāx, īnsĭdĭōsa, prōdĭga, cōncīnna, vĕnūsta, pūlchra, vāna sŭpērba, īnvĭda, mĕndax, incōnstāns, īncērta, gārrŭla, mūtābĭlis, frăgĭlis, lĕvis fāllax, vărĭabĭlis, mălĕsāna, cūrĭōsa, īmprūdens, vērbōsa, pērfĭda, īnfĭdēlis, bĭlīngvis, fūcāta, lĭtĭgĭōsa, spērnēnda, fŭgĭēnda *phr.* Fœmĭnĕum gĕnus. Sēxus īmbēllis. Crūdēle gĕnus, nēc fĭdum fœmĭna nomen. Vārĭum & mūtābĭle semper fæmĭna. Quōt scĕlĕrāta gĕrit fœmĭna mĕnte dŏlos. Nōtūmque fŭrēns quĭd fœmĭna pōssit. Dēdĭta blāndĭtĭis, cūrāndæ dēdĭta fōrmæ. Fœmĭna mē lăquĕis cēpit ĭnīqua sŭis. Dĕdit nātūra cŭi prōnum mălo ănĭmum, ād nŏcēndum pĕctus! īnstrūxit dŏlis, sēd vīm nĕgāvit. Crēde rătem vēntis, ănĭmum nē trāde pŭēllis. Nāmque est fœmĭnĕa tūtĭor ūnda fĭde. Fœmĭna nūlla bŏna est, vēl sī bŏna cōntĭgit ūlla? Nēscĭo, qūō fāto rēs măla făcta bŏna ēst. Intŏlĕrābĭlĭus nihil ēst quàm fæmĭna dīves. Nūlla fĕre caūsa ēst, īn qua nōn fœmĭna līte m mŏvĕrit. Nāve pŭēllārum lăchrȳmis mŏvĕāre căvēto, ūt flērēnt ŏcŭlos ērŭdĭēre sŭos. Mēns est mūtābĭlis īllis. Spēctātum vĕnĭunt, vĕnĭunt spēctēntur ūt īpsæ. fŭrĭtque vĭdēndo fœmĭna. Tūnc grăvis īlla vĭro, tūnc ōrba tigrĭde pējōr. Tūnc sĭmŭlat gĕmĭtus ōccūlti cōnscĭafācti

fœmĭnĕus, *Białogłowſki.* **Weiblich.** *Et de fœmineo reparata eſt fœmina iactu.* Ov. *ſyn.* Mŭlĭēbris.

Fœnĕro, & fœnĕror, *Dep. Lichwię.* **Wuchern** *Hæc ſapit, hæc omnes fænerat una Deos.* Mart. *phr.* Dō fœnŏri, *vel* īn ūsūram fœnore lŏco, cōmmŏdo. Fœnus, ūsūram ēxērcĕo, ūsūras īnflīgo, *vel* fœnŏri āccĭpĭo, īn fœnus căpĭo. Fœnŏre mūtŭor. Pēndo ūsūram. Cum fænŏre rēddo. Fænŏre lūcrum, dīvĭtĭas, cōmmŏda quæro. Făcĕre lūcrum, pŏsĭtis īn fœnŏre nūmmis, īllĭcĭtis quæstĭbus aūget ŏpes Mūltis ŏccūlto rēs fœnŏre crēscit.

Fœnum, *vel* Fēnum, *Siáno.* **Heu.** *Sed tuta fœno curſor ova portabat.* (Scaz. *ſyn.* Hērba, grāmēn *epith.* Rĭgēns, rĭgĭdum. āsprum, vīle, vĭrĭde, tĕnŭe, grātum, vērnāns, ŏdōrum, rĕdĭvīvum, āmœnum, ūtĭle. ārĭdum aūtŭmnāle hērbōlum.

fœtĕo, *Smierdzę.* **Stincken** *ſyn.* Pūtĕo, *phr.* Măle, grăvĭter ŏlĕo, rĕdŏlĕo, spīro: Fœtĭdum ŏdōrem mītto, āfflo, ēxhālo, āspīro. *vide Odor & Oleo.*

Fœtor, oris, fœtĭditas. Smrod. **Gestanck.** *ſyn.* Pūtor, mĕphĭtis. *epith.* Pūtĭdus, ŏlēns, pēstĭfer, grăvis, *phr.* Tēter ŏdor.

Fœtĭdus, *fœtŭlēntus, Smierdzący.* **Stinckend.** *Parare porco fætido volutabrum* (Scaz.) *ſyn.* Pūtĭdus, fœtens, pūtēns, măle ŏlēns, *epith.* tēter grăvis, pēstĭfer.

fœtus, *us, vide* fetus *us,* **Leibsfrucht und Jungen eines Thiers** *Sic quoq; mutatis requieſcunt fœtibus arva. ſyn.* Pārtus, *vel* prōles, *vel* frūctus.

fœtūtina, hæ. Smrodliwe mieyſce.

FOL

Fōlĭa arbor agit mittit, *Rozwija ſię.*

fŏlĭācĕus, fŏlĭātus, fŏlĭōsus, *Liśćiány.*

fŏlātum, *Nardowy oleiek.*

Fŏlĭatūra *Liſcia kſztałt.*

fŏlĭum, *Liſt drzew, ziół, Nać, Nárdá, Kárta 2.* **Ein Blat.** *Spargit humum foliis, inducite fontibus umbras.* Virg. *ſyn.* Frŏns, *vel* chārta, *vel* brāctĕa. *epith.* Mŏlle, tĕnŭe tĕnĕrum, crīspūm, mōbĭle, ŏpācum, ŏdōrātum, lĕve cŏmans, vĭrens, flēxĭle, trĕmŭlum, trĕmĕfāctum, cădūcum, glaūcum, vērnum, vĭrĭdāns. *phr* Fŏlĭōrum ūmbræ. ārbŏris cōmæ. Lūxŭrĭa fŏlĭōrum ēxūbĕrat ūmbra ārbor *vide Frondeo.*

fōllĭco, *Dmucham 2. Sapam.*

Fōllĭcūlāre is, *ſub Wioſłá rękoieść.*

fōllĭcūlus, *Mieſzek 1. Skorka 2. Łupina, Piłá, Ciáł.*

ła 2. Strąk 1. 2. Jądrek skorka, Gałuszka, Ciało 1. **Ein ledern Säcklein.** *Folliculos ut nunc teretes æstate cicādæ.* Luc.

fŏllis, *Miech skorżány*, *Mieszek pięniężny. Pęcherz 3. Piłá 2. Pięniądz, Wezgłowie.*

Fŏllĭtus, *Pięniężny.*

FOM

Fōmēntātĭo, fōmentum, *Náparzánię, Zágrzewáiąca rzecz.* **Zuwärmung.** *Frigida curarum fomenta relinquere posset* Hōr.

fōmes, *itis*, *Podnietá, Pobudka 1. Proch 2. Wior, Trzaska, & sub Zagiew.* **Zündel.** --*Rapuitq; in fomite flammam.* Virg. *syn.* Fōmēntum, nūtrīmēntum; nūtrīmen: *pro igne*, ārĭda, pĭngvis, mātĕrĭes, sūlphur, bĭtūmen *phr.* āc prīmum sĭlĭcis, scīntīllam ēxcūdit ăchātes. Sūscēpĭtque ĭgnem fŏlĭis, ătquc ārĭda cĭrcum. Nutrīmēnta dĕdit răpŭĭtque īn fōmĭte flāmmam.

fōns, ōntis, *Zrzodło, Początek 1. 3.* **Ein Brunn.** *Fontis egens erro, circaq; sonantia lymphis.* Ovid. *syn.* Lătex, flŭēntum. *epith.* Lўmpĭdus, lĭquĭdus, gĕlĭdus, īrrĭgŭus, mūndus mōntānus, săcer, lārgus, pūteālis, ămænus lārgĭflŭus, frīgĭdus, dūlcis, vīvus īllĭmis. ārgēntĕus, fæcūndus, văgus. cærŭlĕus, lŭtōsus, præceps, văpōrōsus grāmĭnĕus, rĭgŭus, sŏnāns, āltus, pĕrēnnis, vĭrēns, raūcus, gārrŭlus, grātŭs. clārus. crĭstāllīnus. sŭsūrrans, cūrrēns sālĭēns, fŭgĭēns, ūndans, ērrāns, cĕler, vēlox, prŏpĕrāns, tūrbĭdus, sĭnŭōsus, ōblĭquus, dēflŭus, lēntus, pēllūcĭdus, ūmbrōsus. vĭtrĕus. mūscōsus, ŏpācus pūmĭcĕus, *phr.* Fōns ăquæ. fōntis ăquæ. Lătĭces fōntāni. Vēna pĕrēnnis ăquæ. Sālĭēns rĭvus aquæ, Spīrācŭla fōntis. Scătēns rīvŭlus. Fōns lārgus ăquæ. Lēne flŭēns. Splēndĭdĭor vitro. Tĕnŭis fŭgĭēns pĕr grāmĭna rīvus. Nĭtĭdis ārgentĕus ūndis. Mōlles īnvītans mūrmŭre sōmnōs. Lĭquĭdi fōntes & stāgna vĭrēntĭa mūsco. Mūscōque ădōpĕrta vĭrēnti. Mānābat săxo vēna pĕrēnnis æquæ. fōns tĕnŭis pēllūcĭdus ūnda. nĭvĕo dē pūmĭce fōntes. Rōscĭda mōllĭbus lambēbant grāmĭna rīvis. Fōns dĭsĭlĭēns vărĭa īn glŏmĕrāmĭna pāssim lĭquĭtur. Scătĕret mĕdĭis fōns lārgus ărēnis Spūmāntem īn lătĭcem sē dējĭcit ālto ē săxo. Quĕrŭlis fōns gārrŭlus ūndis. Unde lŏquāces Lўmphæ dĭsĭlĭunt, Raūci pēr flōrĕa grāmĭna fōntes. ārēntes relĕvans jūcūndo frīgŏre faūces. Fōntis grātīssĭma lўmpha. Hīc gĕlĭdi fōntes, hīc mōllĭa prāta. Est nĭtĭdus, utrōque măgis pēllūcĭdus āmnis. Dūlcēsque à fōntĭbus ūndæ, Gārrŭlus īn prīmo lĭmĭne rīvus ĕrat. Dūlcis ăquæ sălĭēnte sĭtim rēstīngvĕre rīvo. ēt pĕtĕres ē vĭvis lībānda fōntĭbus ūndas. Fōns sŏnat ā dēxtrā tĕnŭi pēllūcĭdus ūnda, Mārgĭnĕ grāmĭnĕo pătŭlos sūccīnctus hĭātus. Fōntĭbus ŭt dūlces ērumpat tērra lĭquōres.

fōns inclusus, *Studnia.*

fōns jugis, perennis, vivus. *Zrzodło.*

fōns muscōsus, *Zrzodlisko.*

fōns surgens, *Zdroy.*

fōntānālia, ium, fōntānāsis, fontinālis, fōntālis, fōntānus, *Zdroiowy.* **Des von Brunnen ist.** *Bis caput intonsum fontanā spargitur undā.* Ovid.

fōnticŭlus, *Zrzodłko.* **Ein Brünnlein.** *Quam ex hoc fonticulo tantundem, &c.* Hor.

FOR

Fŏra, *n. plur. sub Tłokárnia, Chodzęnie.*

fŏrābĭlis, *Łácny do przebićia.*

fŏrāgo, *Przedziełnicá.*

fŏrāmen, *Dźiura.* **Ein Loch.** *Æmula sed tenuis, simplexq, foramine parvo.* Hor. *syn.* Mĕātus, căvus, antrum, rīma, fīssūra. spīrāmēntum. *epith.* Cănum, ăpērtum, pătēns, hĭans, tenŭe, āngūstum. *phr.* āngūstus ădĭtus. ārctus ēxĭtus. *vide Rima*

fŏrāmĭna invisibilia, *Dziurki 1.*

fŏrāmĭnōsus, *Dziurawy.*

fŏras, *Nádwor, Precz z tąd.* **Hinaus.** *Sit qui dicta foras eliminet, ut coeat par.* Horat

forasgĕro, ōnis, *Wynośićiel.*

fŏrātus, *us*, *Wierceę nie.* **Löcherlich.** *Tace saltantis sese intulit, atque foratus.* Sedul.

forba

Forba, *forbea*, *Pokarm.*
Forbum i. calidum in Obcęgi.
Fōrcēps, ĭpis *m.* & *f.* *Kleszcze* 1. *Kleszczki*, *Obcęgi*, *Nożyce.* Ein Zang. *A carbone & forpibus glad. osq; pacavit.* Juv. *syn.* Fōrfēx, *vel* vōlsēlla *vel* vulsēlla. *epith.* Tēnāx, cūrva, ădūnca, ăhēna, bĭfĭda, mōrdax, hābĭlis, ăcūta, bĭsŭlca. *phr.* Vērsantque tĕnāci fōrcĭpe fĕrrum. Fērum quōd fōrcĭpe cūrva. Cūm făber ēdūxĭt, lăcŭbus dēmĭttit. Bĭfĭda tŏrrēs āmbūstos fōrcĭpe vērsat.
Forcillo, *lege Furcillo.*
fōrcĭpes, denticulati, *Nożyce rákowe.*
fōrcĭpĭcŭla, *sub Obcęgi.* fōrda, *Cielna.*
fōre, *sub Bedźie.* Seyn werden. *Hinc fore ductores revocate a sanguine Teucri.* Virg.
Fordicīdia, orum. dies, quibus boves fordæ seu hordæ. i. gravidæ, immolabantur. Fest. Hordicalia Varro vocat; Hordicidia etiam Fest. Fordicalia alij.
fōrēnsia, ium, *Targowe.*
fōrēnsis, *Rynkowy*, *Práwny*, *Sądowny.* Das zum Marckt. *Item* Rechtshändel gehört. --*Posita gravitate forensi.* Ovid.
fōres, *hæ* foris, *is*, *f* *Drzwi.* Eine Thür Port. *In foribus laxos suspendit aranea casses.* Virg. *syn.* Jānŭa; ōstĭa, ădĭtus, vēstĭbŭlum. *epith.* ăspĕræ rōbūstæ rĭgĭdæ, dĭffĭcĭles sūrdæ, pĭctæ, quĕrŭlæ, vălĭdæ, cælātæ, ærĕæ, fērrĕæ, fōrtes, ōrnātæ, dūræ. *phr.* Dĭffĭcĭlem mōto cārdĭne pānde fŏrem. Īmpŭlit acri. Tūm vălĭdas strĭdōre fŏres. Jānŭa fōrtes Dēmōnstrat duplĭcāta fŏres & sēdĕo dūras Jānĭtor ante fŏres. *vide Porta, Janua.*
Foresta, *B. sub Oborá* 2.
forestalia B. sub Oborne.
fōrfēx, *m. f.* fōrfĭcŭla, *Nożyce. Kleszczyki żębne.* Ein Scheer. *Forficis læsa cutis, tacitum ne pustula virus.* C. *syn.* Fōrcēps.
fōrfĭcŭla, *Kleszczyki* 1.
fōri, *hi Grządká*, *Chodzenie*, & *sub Dziwowisko* 1: Die Gäng in den Schiffen/hin und wieder zu gehen. --- *Laxatq; foros, simul accipit alveo:* Virg.
Foria, *æ*, *morbus*, *suum Varroni, sed fortè communis cum homine, an Biegunká.*
fōrĭa, *orum*, *Gnoy.* fōrĭca. *æ*, *Wychod.*
fōrĭcārĭus, *Prywetnik.*
fōrĭcŭlæ, *Drzwizki*, *Błona w oknie*, *Kwatera w oknie.*
fōrīnsecus, *Z dworu*, *Z wierzchu.*
fōrĭōlus, *Pługáwiec. Smrod.*
fōris, *adverb.* *Z dworu*, *Nie doma.* Drauſſen. *Ne biberis diluta foris est promus & atrum.* Hor.
fōris est, *Niemász* 1.

FORM

Fōrma, *Fōrmāmentum*, *Fōrmātura*, *Kształt Obraz* 1. *Postáć*, *Podobieństwo* 3. *Twárz* 1. Model 1. Forma 3. *Twárzy kształt*, *Twarzność* Figury 2. *Litery drukárskie*, *Kopyto u szewcá*, *Mowy kształt*, *Urodá*, *Tworzydło*, Rámá 2. *Postępek prawny*, Widok Eine Gestalt/Form. *At mihi quod formas unus vertebat in omnes.* Prop. *syn* Fĭgūra, ēffĭgĭes, ĭmāgo, *vel* ēxēmplar, tўpus, *vel* pūlchrĭtūdo, vĕnūstas, dĕcor, spĕcĭes, *epith.* ēxĭmĭa, gĕnĕrōsa, hŏnēsta, fŭgax, vēlox, brĕvis, cădūca, flūxa, frăgĭlis, dĕcōra, splēndĭda, vĕnūsta, præstans, pŏtēns, īnstăbĭlis, īnsĭgnis, nōbĭlis. *phr.* Nŏxĭa fōrmæ blāndĭmēnta. Fōrma plăcet, nĭvĕusque cŏlor, flāvĭque căpĭlli ădĕrat nūlla făctus ab ărte dĕcor. Nātīvum fōrmōsi cōrpŏris dĕcus. & brĕvis est ætās, brĕvis ĕst & fōrma pŭēllis. Tĕnĕræ māgna īncōnstāntĭa fōrmæ. Frăgĭlis quām nŏxĭa fōrmæ Blāndĭmēnta. Fōrma bŏnum frăgĭle ĕst, quāntūmque ăccēdit ăd ānnos. Fĭt mĭnor, & spătĭo cārpĭtur ĭpsa sŭo. Fōrma brĕvis flŏs ĕst, prĭmo spĕctābĭlis ŏrtu. Dūm flōrĭda dūrat ætas. dumq. cūris tĕnĕro fūlgēscit ĭn ōre. *vide Pulchritudo.*
Forma, *item puls miliacia ex melle Fest.*
fōrma ab ēxēmplāri sumpta. *Konterfekt*,
fōrmācĕus pārĭes, *fornācium*, *formatum*, *Lepiánka*, *Sćiána lepiona.*
fōrmālis epistola, *Formáty*, *List powszechny*
formāster, *Piękny*, *Formāta epistola*, *Formáty.*
formātor, *Náuczyćiel*, *Pedágog.*
fōrmātus cælo *Ryty.* fōrmēlla, *Gomołká.*
fōrmīca, *Morowka.* Ein Ameis. *Parvula nam exem-*

exemplo est magni formica laboris. Hor. *epith.* Impigra, sōlers, rāpāx, sōllĭcĭta, frūgĭlĕga, prūdens: prōvĭda, ingĕnĭōsa, vĭgil, prompta, ēxĭlis, pārva, pārvŭla, tĕnŭis, lābōrĭōsa, āvāra, pārca, sēdŭla, *phr.* Prōvĭda bēstĭa. Pārcum gĕnus. Nigrum āgmen. Quæ sĭti formīca tēnax. Farris pŏpŭlātrix tūrba. Pătĭens fōrmīca lăbōrum. Nōn incăuta fŭtūri. *Præsāga* fŭtūri. Stŭdĭōsa lăbōris, ĭnŏpi mĕtŭens sĕnĕctæ. Hyĕmis mĕmor. Cōndit in brūmam nŏva fārra. ōre trăhit quōdcūnque pŏtēst, ātque āddit ăcērvo. Quēm strŭit, haud ignāra ātque incaūta fŭtūri. redit, itq; frĕquēns lōngum fōrmīca per āgmen. Grānĭfĕro sōlĭtum dūm vĕhit ōre cĭbum. Hīc nos frūgĭlĕgas ăſpĕxĭmus āgmĭne lōngo. Grānde ŏnus ēxĭgŭo fōrmīcas ōre gĕrēntes.

fōrmīcans, vermīnans, pulſus, *Puls zły.*

fōrmīcārum agmen, claſſis, *Mrowiſko.*

fōrmīcātio, *Tarnięnie*, & *ſub Mrowiſko.*

formīcātĭōnem ſentio, *Tarnę.*

fōrmīcĭnus, *Mrowczány.*

Fōrmicipes ſub Obcęgi, & *Winniczne roſzty,*

fōrmīcōſus, *Mrowiſty.*

formīcula, *Mrowká.*

fōrmīdābĭlis, *Stráſzliwy.* **Schröcklich fürchterlich.** *ſyn.* Trĕmēndus, tĕrrĭbĭlis, hōrrĭbĭlis, hōrrēndus, fōrmīdāndus, tĭmēndus, mĕtŭēndus.

Fōrmīdāmina, inum, Stráchy nocne.

fōrmīdātæ pennæ, *Straſzydło 1.*

fōrmīdātus, *Stráſzliwy.*

fōrmīdo, *as*, *Boię ſię.* **Schröcken / fürchten.** *Iudicis argutum quæ non formidat acumen* H. *ſyn.* Mĕtŭo, tĭmĕo, păvĕo. *vide Timeo.*

fōrmīdo, *inis*, *Boiaźń*, *Strách. Stráſzydło 2.* **Forcht.** *Tu nihil admittes in te formidine pœnæ.* H. *ſyn.* Păvor, mĕtus, tĭmor, trĕmor, hōrror. *epith.* ānceps, ānxĭa, trĕpĭda, ēxāngvis, rĕpēntīna, īmbellis, păvēns. gĕlĭda, sēgnis ſollĭcĭta vĭgil in ſōmnis pallĭda hōrrĭda, ægra, dŭbĭa, frīgĭda, subdĭta ĭnŏpīna *v. Timor.*

fōrmīdōlōsē, *Straſzliwie.*

fōrmīdōlōſus, *Straſzliwy*, *Boiáźliwy.*

Fōrmīdus, Ciepły, & *ſub Obcęgi.*

Fōrmio, onis, idem Phormio.

Formis, vel Formus priſcum. pro formoſo. Andr. Schot. ex Plauto. Nonio, Servio. al. Fortis eodem ſenſu.

fōrmis ligneis incluſus, *Ramámi oprawiony.*

fōrmo, *Formuię*, *Tworzę. Ryię 2. Przekowáć, Uczę, Przyuczam, Wymawiam.* **Geſtalten / ein Form geben.** *Et ſimili formata vid bant eſſe figura*, Luc. *ſyn.* ēffōrmo, fingo, ēffingo, fĭgūro.

fōrmōsĭtas, *Piękność.* fōrmōsŭlus, *Gálant.*

fōrmōſus, *Kraſny, Piękny.* **Wohl geſtaltet.** *Sic etiam poſitis formoſus amore capillis* Mart. *ſyn.* Pūlcher, dĕcōrus, vĕnuſtus. *phr.* Fōrma insignis, cōnſpĭcŭus. ēgrĕgĭus, cōnſpĭcĭēndus, præſtans: făcĭe ſpĕctābĭlis. Cŭi plūrima frōntis Mājēſtas, & hŏnos. *vide Pulcher.*

fōrmucāles, an Obcęgi?

fōrmŭcāles hæ Obcęgi, & *ſub Winniczne roſzty.*

fōrmŭla, *Wizerunk. Kopyto u ſzewcá, Kſztałt, Pozew, Poſtępek prawny, Sprawny, Spráwá, Umowá, Ser, Gomołka, Kráſa.*

fōrmŭlārĭus, formularum cantor. *Práktyk.*

Formum, ſub Obcęgi. formus, Ciepły. (*podły.*

FORN

Fōrnācālia, ium, ſub Piec.

Fōrnācārius fornacator Piecuch, Piekarz.

Fornaceus paries, Lepianka.

fōrnācŭla, *Piecyk*, *Podſzczuwacz.*

fōrnāx. fornax fuſoria, *Piec 1. 2. 3.* **Ein Ofen.** *Vidimus undantem ruptus fornacibus Ætnam.* Virg. *ſyn.* Cămīnus. *epith.* Căva. vāſta căpāx. cūrva, văpōrĭfĕra, ārdēns, cāndēns, ignĕa, ignĭvŏma, flāmmĭvŏma, rūtĭla, ignīta, ætnæa, ātra, fūmans, sūlphŭrea. Sĭcŭla, vŏrax, pĭcĕa, prōfūnda, ærārĭa, cālcārĭa. *phr.* Fōrnāx lōngo incāndŭit æſtu. Chālybs vāſta fōrnāce lĭquēſcit. Rūptīque căvis fōrnācibus ignes. Fōrnāce căpāci ignĕa vis fŭrit, è fōrnāce prōfūnda, Sāxa igni tōrquēnte crĕdānt. Sūlphŭrĕis ārdet fōrnācibus Ætna. Qui fŭrēntes sēmper ætnæis jŭgis vērſat cămīnos.

Fōrnĭcārius. Piecuch, Budkarz, Sklepowy, an Porubnik.

fōrnĭcātio, Sklepięnie 1. Sklep, & *Porubſtwo.*

 fōrnĭ-

Fōrnĭcātus, *Sklepiony.*

Fōrnĭco, *as*, *Sklepię.* **Ein Gewölb machen; w iben.** *syn.* Cămĕro, ārcŭo, cūrvo, *phr.* Fōrnĭcis īn mōrēm strŭo, ērĭgo, ædĭfĭco, sĭnŭo, fōrmo, ēdūco, īncūrvæ strŭit īn tĕstūdĭnis ārcus. Cămĕræ sĭnŭōsa strŭit cūrvāmĭna, Cămĕræque sĭnus mōlĭtur ŏpācæ. īnflĕxos tēctum ēdūcit īn ārcus.

Fōrnĭcor, *aris*, *Wyprzęzam się, & sub Nierządu patrzyć* 1. 2.

Fōrnix, *m. sklep* 1 4. *Brama, Nierządny dom.* **Ein Gewölb / Schwibbogen.** *Zenonum pueri quo cunq; in fornice nati.* Juv. *syn.* Cămĕra, tĕstūdo, ārcus: thŏlus, *testudinis umbilicus. Epith:* Căvus, cōncavus, căvĕrnōsus. cōnvĕxus, cūrvus. pēndens, ŏpācus, nĭger. *phr.* Cōnvĕxi fōrnĭcis ārcus īncūrvus lāto cūrvāmĭne fōrnix. Căvĕrnōsi fōrnĭcis āntra lŏcas.

Fōro, as, *Dziurawię, Wiercę* 1.

Fōrpĭces, à forpex sub *Obcęgi.*

Fōrpĭcŭla, *Kleszczyki, & sub Nożyce* 1.

Fōrs, *fortis, Nomen.* Szczęście, *Trefunek.*

Fōrs mala, *Nieszczęście.*

Fōrs *Adverb.* forsan. forsitan, forsit, *Podobno.* **Vielleicht.** *Mittite, forsan & hæc olim meminisse iuvabit.* Virg. *Hæc à Sardois tibi forsitan exulit oris.* Mart.

FORT

Fōrtāsse, Fōrtāsseam, fōrtāssis, *Podobno, & Może być.* **Es möcht sich schicken.** *Crediderat cœloque animum fortasse ferebat.* Virg.

Fōrtax. *Tło nabitane. & sub Piec.*

Fōrtè, forteam, *Podobno, Snadź, Trefunkiem.* **Ohngefehr.** *Forte sub arguta consederat Ilice Daphnis.* Virg. *syn* Fōrs, fōrsan, fōrsitan, fōrtāsse, fōrtāssis, *vel* fōrtŭĭto, fōrtūnæ cāsu.

Fōrtesco, *Mocnieię, Mężnieię.*

Fōrtĭcŭlus, *Fortiusculus, Mocny.*

Fōrtĭfĭco, *Sercá dodáię.*

Fōrtis corpore *Mocny, Mężny.* **Männlich starck vom Leib.** *syn.* Rōbūstus, vălĭdus, vīribus īnsĭgnis, pŏtens, ācer, *vide Robustus.*

Fōrtis animo, *Serca mężnego.* **Großmüthig / tapffer.** *syn.* Māgnănĭmus, gĕnĕrōsus, ănĭmōsus, īnvĭctus, aūdax. *phr.* Quēm măscŭla vīrtus ēxcĭtat. Invĭctăque bĕllo Dēxtĕra quam fōrti pēctŏre & ārmis, ănimi, & rēbus spēctāta jŭvēntus, ō præstans ănĭmi jŭvĕnis, quāntum īpse fĕrōci vīrtūte ēxŭpĕras, *v. Bellicosus, Generosus.*

Fōrtĭter, *Mocno, Mężnie. Stale.* **Tapfferlich / herzhafftig.** *Solo, nil verbi, pereas quin fortiter. addam.* Hor. *syn.* ănĭmōsè, cōnstāntēr, *vel* vălĭdè, nērvōsè.

Fōrtĭtūdo, *Moc, Męstwo.* **Stärcke / Mannheit.** *syn.* Rōbur. vīres, vĭgor, ănĭmus, *epith.* Fīrma, vălĭda, prævălĭda, fōrtis, sŏlĭda, dūra, īnvĭcta, rĭgida, īndŏmĭta, īnēxpūgnābĭlis, nērvōsa. *v. Animus & Robur.*

Fōrtŭĭtò, fōrtŭĭtū, *Trefunkiem.* **Ohngefähr.** *syn.* Cāsu, fortè, fōrtūna.

Fōrtŭĭtus, *Trefunkowy, Nierozmyślny.* **Ohngefähr / zufällig.** *Nec fortuitum cernere cespitem.* (Alcaic.) *Nam neq; fortuitos ortus surgentibus astris. M. Alii* fōrtŭĭtus. *Trisyll. faciunt.*

Fōrtūna, *Szczęście* 1. *Nieszczęście, Powodzenie, Trefunek. Fortuná* 1. **Gut Glück / glücklich.** *epith.* Fōrtūna rīdēns, ămīca, plăcĭda, prōspĕra, fausta, felix bĕnīgna, mītis, făvēns. *phr.* Vūltus fōrtūnæ bĕnīgnus. Vūltu rīdet fōrtūna serēno, Faūstis sūccēssĭbus, fatis ămīcis ūti, ālite dēxtro, lætis aūspĭcĭis frŭi. Vēntis sĕcūndis, sĕcūndo flātu ūti. Dūm flāret vēlis aūra sĕcūnda mĕis. Sī plăcĭdo dūcas cāndĭda vēla māri bĕllis sĕcūndos rēddĭdit ēxĭtus. *vide Felix.*

Fōrtūna advērsa, āfflīcta misĕra, *Nieszczęście.* **Unglück / Widerwärtigkeit.** *syn.* Fōrtūna īnĭqua. sæva dūra īncōmmŏda, īnĭmīca trīstis, āspera, fērrĕă, īnvĭda, nŏxĭa, dīra, crūdēlis, măla, grăvis. *phr.* Trīstes căsus. Rēs āfflīctæ ārctæ, dūbĭæ, dūræ. Fātis trīstibus āngi. Dūris ēxērcēri fātis. Vărĭis, īnĭquis ūrgeri cāsĭbus, Mĭsĕrum trīstis fōrtūna tĕnācĭter ūrget. Nēc vēnit īnceptis mōllĭor aūra mĕis. *vide Infortunium.*

Fōrtūnæ, *bæ, Máiętność, Száńc* 2. *Bogactwá.*

Fōrtūnæ forum. *Fortuna.*

Fōrtūnātè, fōrtūnātim, *Szczęśliwie.* **Glücklich.** *Ingenium misera qui fortunatius ar-*

t e, Hor, *syn* Fēlīcĭter, bĕātē. faūstē, *phr.* Sĕcūn do sūccēſsu. Fēlīcĭbus aūſpĭciis. Diis auſpĭcĭbus. Aūſpĭce Chrīſto, cœlo. Aūſpĭcĭo faūſto, ōmĭne dēxtro. *v. Feliciter.*

Fŏrtūnātus, *Szczęśliwy.* Gluckſelig. *Fortunatus & ille Deos qui novit agrestes.* Vir. *syn.* Fēlix, bĕātus, *vel* prŏſper, faūſtus. *phr.* Blāndâ ūtēns fōrtūnâ. Dĕos ēxpērtus āmīcōs. *vide Felix.*

Fōrtūnĭpĕta, æ, m, Zołnierz dobrowolny.

Fōrtūno, *Szczęśzczę.* G. gnen, beglücken. *Tu quamcunq; Deos tibi fortunaverit horam.* Hor. *syn.* Bĕo, prōſpĕro, fēlīcĭto, sĕcūndo: fāvĕo. (vōtis ānnŭo.

Fŏrŭli, *Przegrodki, Szkátułká.*

Fŏrum mercatorĭum, *Rynek, Targowiſko, Sąd, grod, Trybunał, Forum 1.* Ein Marckt, da allerhand verkaufft wird *syn.* Plătea, ărea, cōmpĭta: mērcātus, măcĕllum, nūndĭnæ. *epith.* Sōlēnne frĕquēns, vēnāle, vēnālĭtĭum. *phr.* ānnōnæ gĕnus, ōmne. mērcēs vēnālĭtĭas prŏpōnens.

fŏrum civile, *Ratuſz, Sądowa ſala, Rada poſpolita.* Rathhaus. *syn,* Cūrĭa, Senātus, rōſtra, *epith.* Lĭtīgiōſum, clāmōſum, frĕmēns, tūrpĭdum, vērbōſum, trĭſte, ārgūtum, dŏlōſum, lēgĭfĕrum, raūcum, ſēvērum, īnjūſtum, *phr.* Rĭgĭdi flĕctĕre jūra fŏri. Fœdĕra lēgĭfĕri, jūrāque fŏri. Fŏra Mārte sūo lĭtĭgiōſa văcānt. Crĕpānt vērbōſi gārrŭla vērba fŏri. Strīdŭla clāmōſo. ēxērcēt ſpēr fŏra lĭtes caūſĭdĭcus.

Fŏrum coquĭnārĭum, *Kuchnia mieyſká.*

fŏrum olĭtōrium, *Rynek zielony.* Fŏrum piſcarium, *Rybne iátki.* Fŏrum promērcāle, fŏrum ſcrūtārium, *Węndeta.* Fŏrum vinarĭum, *Tłokarnia.*

Fŏrus, Sąd 4. Chodzęnie.

F O S

Fŏſſa, *Row, Okop, Łoże rzeki.* Ein Graben. *Ingentes; tentent fossas, & turribus altis.* Virg. *syn.* Fŏvĕa, lăcūna, ſcrŏbs, *vel* vālium. *epith.* Præceps, prærūpta, pătŭla, hĭāns, prŏfūnda, ōbscūra, pătens ăpērta. *phr.* Pārs īn præcĭpĭtes fŏſsās ūrgēnte rūīna vŏlvĭtur. Cæco fŏvĕæ dĕcēptus hĭātu, pătŭlos cōncāva fŏſſa lăcus. Cīngĕre, cīrcūndāre mœnia fŏſſis.

Foſſa, ſub Wiele czego.

fŏſſam dūco, facĭo, perdūco, *Kopam.*

Foſſantes, ſub Kolę, 1. Fŏſſātum, *Okop, Row.*

Fŏſsĭlĭa, ium, *Kopánie rzeczy, Minera*

Fŏſsĭlis, fŏſsĭtĭus, *Kopány.* Das man aus dat Erden grabt.

foſſim, Sztychem. Fŏſsĭo, *Kopánie.*

fŏſſōrĭum, *Rydel.* (*ber. v. Arat or.*

fŏſſor, *Kopacz, Grabarz, Grubarz.* Ein Gräber

fŏſsŭla, *Dołek 1. Rowek.*

fŏſſum, fŏſſura, *Row, & Kopánie, Podkop.*

fōtus, *us, Nápárzanie.*

fŏvĕa, *Doł.* Ein Grube. *Donec humo tegere, ac foveis abſcondere diſcunt.* Virg *v. Foſſa.*

Fŏvĕo, *Zágrzewam, Ciepło co chowam, Náparzam, Wárzę 1. Siedzę w wodźie, Záchowuię 1. Miłuię.* Ernähren, beschützen, wärmen. *syn.* Călĕfacio, *vel* alo, tĕgo, *vel* mūlcĕo, *vel* tŭĕor, tūtor, dēfēndo. *phr.* Prōgĕnĭēm nīdōſque fŏvēnt. Fœtūſque tĕnēllos blānda fŏvet. Sūppŏsĭtis īncŭbat ŏvis Vūlnēra cruda fŏvet lȳmphis. Căſtra fŏvet mīles

F R A

Frăceo, frăceſco, *Gniię, Námiękam, Niepodobam ſię, Ulezał ſię.*

frăces, *Fräges, hæ, Fuz, Wytłoczyny.*

frăcĭdus, *Nágniły, Zgniły. Ulezał ſię.*

fracta pronūntiātio, *Pieſzczona mowá.*

frăctĭllum, Tarká. frăctĭo, *Łámánie czego.*

frăctor, ſub Szkodnik.

frăctūra, *Złamánie, Spádánie.*

frăctus, *Zerwány, Utrápiony. Niewieśći 2.* Gebrochen. *syn.* īnfrăctus, ēffrăctus, cōntuſus, Obtrītus, *vel* dēbĭlĭtatus, āfflĭctus.

frœno, vide *freno. frænum,* vide *frenum.*

frāga, frāgārĭa, *orum. Poźiomki.* Erdber

-- *Et humi naſcentia fraga.* Virg. *epith.* Mōntāna, mŏllĭa, rūtĭlāntĭa, rŭbēntĭa, rĕdŏlēntĭa. *phr.* Flŏres, & hŭmi nāſcēntĭa frāga, jūcūndi frāga săpōris.

frăgeo, Niepodabam ſię.

frăgēſco, *Łámię ſię, Słabieię, Truchleię, Serce trácę.*

frăgĭlis *Kruchy, Łomisty, Słáby, Nietrwáły, Krewki.* Gebrechlich/schwach. *Iam subeunt anni fragiles, & inertior ætas.* Ovid. *syn.* Tĕnŭis, tĕner, cadūcus, *vel* dēbĭlis, īnfirmus.

frăgĭlĭtas. *Kruchość, Słábość, Krewkość.*

frāgmen, *inis.* fragmentum, *Ułomek, Okruszyna, Sztuka 1. Trzaska.* Ein abgebrochner Stock. *Ilioneus saxo atq; ingenti fragmine montis. syn.* Frāgmēntum, sēgmēntum, frūstum, *epith.* Pārvum, ēxĭgŭum. ēxīle, tĕnŭe, mĭnūtum.

frāgmĭna sylvarum, *Łom.*

frăgor, *Grzmot, Łomot, Trzask, Trzeszczęnie.* Ein Knall/ Thon/ Krachen. — *Cœlum sonat omne fragore.* Virg. *syn.* Sŏnĭtus strĕpĭtus, strīdor, mūrmur, *epith.* rĕpēntīnus, vĕhĕmēns, rĕsūltāns, præcēps. *phr.* Cœlum frăgōre tŏnat. rĕbŏat. ārmis crĕpĭtāntĭbūs īngēns ĕxŏrĭtur frăgor. Tĕrrĭfĭco rĕbŏant mōntāna frăgōre; ēcce nŏvæ gēntis rĕsŏnans frăgor īmpŭlit aūres, ĭtĕrum, ātq, ĭterum fragor īntŏnat īngēns ēnsēsque clÿpēīque sŏnānt, *vide Murmur.*

frăgor cœlestis, fragor nubium, *Grom.*

frăgō e, *Chropáwo.*

frăgōsus, *Kruchy, Chropawy. Nierowny.*

frăgrāntĭa, æ, Wonia. Wohl richender Geruch. *syn* Svāvis ŏdor, *vide Odor.*

frăgro, *as. Pachnę.* Wohl riechen. — *Redolentque thymo fragrantia mella.* Virg. *syn.* Rĕdŏléo, svāvĭter, ŏlĕo, spīro. *vide Oleo.*

frămĕa, *Miecz,* Włocznia *1.*

frango, *Łámię 1. 2. Tłukę 4. Kruszę, Kryszę, Gryzę, Rozbiiam 2. 3. Mdlę, Náruszam; Mártwię Uymuię kogo. Zgawáłćić 2. Niewieśći chem czynię, Trefię włosy, Uskramiam 1 Zwyćiężam 2. Targam się 2. Przerywam 1 Pokonić, Zbiiam czyi dowod. Drobię. Uderzam 3* Brechen. *syn* īnfrīngo, cōnfrīngo, rūmpo, pērrūmpo, pērfrīngo, cōmmĭnŭo, cōntūndo, ēlīdo, *vel* īnfĭrmo, fătīgo, dēbĭlito, *phr.* ād sāxum cŏrpŏra prensa mănu frāngēbat. Vī pērfrīngĕre pōrtas. ōppŏsĭto gĕnu pĕrrūmpo. Frēgĕrat sāxo grăvi Balīsta pōrtas. Fīt vĭa, vī rūmpunt ădĭtus. Bĭpennis īnstāns quătit īctĭbus ārcam. Et ēmōti prōcūmbunt cārdĭne pōstes. Vīrĭbus ŏbnīxus quăssātam dīrŭit ŭlmum. Cŏrrēpta dūra bĭpēnni līmĭna pĕrrūmpit, pōstēsque ā cārdĭne vēllit, īnstābat quo frāngĕret āltos pŏrtārum pōstes. Tērque quătĕrque grăves jūnctūras vērtĭcĭs īctu rūpit, & īn liquĭdos sēdĕrunt ōssa cĕrĕbro. Rūmpĭmus īnvīti tŭa vīncŭla.

frāngo vocem, *Mowię pieśćliwie.*

frāngor, frangitur aliquid, *Prześila się, Ustaie co, Padam się, Łámię się, Targam się, Serce tracę. Słábieię.*

frāngor precibus, *Uprośić się dáię.*

Frāngŭla, Kruszyná, Frātĕllus, Braćiszek.

Frāter, Brat 1. Podobny 1. & sub Miłośnik 2. & sub śiekaniná. Bruder. *Frater ut Æneas pelago tuus omnia circum.* Virg. *syn.* Gērmānus. *epith.* Chārus, ămātus, dīlēctus, dūlcis, ūnănĭmis, fīdus, fīdēlis. *phr.* Gērmāna prōpāgo, Prōlēs, sŏbŏlēs. Frātērno, gērmāno sāngvĭne jūnctus. Gĕmĭni frātres. fœcūndæ glōrĭa mātris. Gĕmĭnīque sub ūbĕre nāti. Frāter nē dēsēre frātrem. Frātrum quŏque grātĭa rāra ēst, Ovid. *de Ætate ferrea.*

Frāter germanus, uterinus, *Brat.*

frātercŭlus, *Braćiszek.*

frātercŭlus gigantum, *Podły.*

Frātercŭlo, as. Pęcznieię. Frātērnē, *Bráterśko.*

frātērnĭtas, frātrĭa, *Bráctwo, Bráterstwo.*

Fraternitas vestra, an rectè? sub W*ászmość.*

frātērnus, *Brácki, Bráterski.*

Frātilli, sub Str*zępek.*

fratrĭcīda, *Brátoboycá, & sub Mężoboycá.* Ein Mörder an seinem Bruder / oder Schwester. *Quid fratricida, quid peremptor invidus* (Iamb.)

Frātrĭbus, vel frattibus, sub śiekaniná.

fraūdātĭo, *Oszukánie, Zdrádá.*

fraudātor, *Krzywdźićiel, Przeymacz, Szálbierz,*

fraūdātorĭus, *Zdrádźiecki.*

fraūdem fraufus, *sub Zbroić co.*

fraūdo, *fraudavi & frausus sum*, *Zdradzam*, *Oszukiwam*, *Ubliżam*, *Pozbawiam*; *Nieżniśćić się*, *Nie daię komu 1. Odeymuię sobie.* **Betriegen.** *Nec cibus iste juvat mersu fraudatus aceti*, M. *syn.* Frūstro, as, & frūstror ārıs : fāllo, dēcĭpĭo. *phr.* Mente dŏlōsa, āstu fāll āci mălĭgno ūrgĕo. Fraūdem mĕdĭtātur ĭnĭquam. Clām fraūdes ĭntēxit. *vide Fallo, Decipio.*

fraūdŭlēnter, *Zdradliwie*, *Krzywdą*,

fraūdŭlēntus; *Zdradliwy.* **Betrüglich.**

Cum populo & Duce fraudulento. (Dact.) T.

fraūs, *aūdis*, fraudŭlēntia, *Zdrada. Uymá*, *Káránie*, *Winá*, 1. *Zdradliwy.* **Betrug.** *Tum conata Iuno, Terrorum & fraudis abundè est.* *syn.* Dŏlus, tēchnæ, fāllācĭa, præstĭgĭæ, āstūtĭa, āstus. insĭdĭæ, *epith.* occulta ĭnsĭdĭōsa nĕfānda, dŏlōsa, măla, dīra tăcĭta, tūrpis, hōstīlis, caūta. ĭmpĭa. ĭnvīsa, vērsūta. āstūta, tăcĭta, hōrrĭda, ĭngĕnĭōsa, lătēns. clāndēstĭna. sŭbdŏla. *phr.* Crīmina fraūdis, āstūta mōlīmina. Vĕnus ĭntĕrēa fraūdem mĕdĭtāta mălĭgnam. Tūrpi fraūde sălus hōstı quæsīta, & clāndēstĭnis sūrgēntĭa fraūdĭbus ārma. O dīra ĭnvīsæ spēctācŭla fraudıs, *vide Dolus. Fallacia.*

fraūsus, *sub. Dopuszczam się*, & *Zbroić co*, & *Zdradzam.*

frāxĭnĕus, frāxĭnus: *adiect. Jesionowy*, **Ein Eschbaum.** *Fraxinus in sylvis pulcherrima pinus in hortis.* Virg. *syn.* ĭngēns, ālta, prōcēra. āĕrĭa, ūmbrōsa. *phr.* Hāst[illegible]ĭlis ārbos. Frāxĭnĕæ sūdes, trābes ĭnvīsa cōlŭbris, Frāxĭnus,

frāxĭnus, *subst. Jesion.* **Eschen.** *Fraxineæque trabes cuneis & fissile robur.* Virg.

Frāxo, as, Straż trzymam.

F R E.

Frĕmĭtus, *Sapánie*, *Rżenie*, *Szum*, *Trąb dźwięk.* **Das M tren/ Geräusch.** *Circumflant fremitu denso, &c.* Virg. *syn.* Strĕpĭtus, *epith.* Trĕpĭdus, flēbilis, trĭstis. *phr.* Strīdēns mūrmur. Clāmōre frĕmēnti cōncĭtus. Frĕmitūque sŏnōro cōllūctāntur ăquæ. *v. Murmur, Fremo.*

frĕmo. *Sapam*, *Dąsam się*, *Mámrzę 2. Mruczę 2. Gryzę się*; *Zgrzytam*, *Gniewam się*, *Szumię*, *Tátkaią*, *Ryczę.* **Schnorren/ murren.** *Post tergum nodis, fremet horridus ore cruento.* Virg. *syn.* ĭnfrĕmo, strīdĕo, frēndĕo, mūrmŭro. *vel* ĭndĭgnor. *phr.* Frĕmĭtu rĕsŏnānt cūncta sŏnōro. Fremitu āssūrgens unda mărīno. Frĕmĭtūq; sŏnōro cōllūctāntur ăquæ Vēnti ĭndĭgnāntes māgno cūm mūrmŭre mōntis cĭrcum claūstra frĕmunt.

frĕmor, oris, *Szum*, *Szmer* 1. *Gwar.*

frēnātor, frenĭger, *Ouzdány.*

frēndĕo, *es*, & *is*, *Zgrzytam*, *Mielę Szrotuię*, *Gryzę*, *Kruszę.* **Mit den Zähnen knirschen von Zorn** *Et graviter frendens, sic fatis ora resolvit* Virg. *syn.* ĭnfrēndĕo, frĕmo. fŭro. *phr.* Dēnte mĭnor. Dēntem dēnte fătīgat ĭnfrēndēns. Dēntĭbus ĭncŭtio dēntes, frēndens.

frēni, hi, *Wędzidło*, *Monsztuk*, *Hámulec 2.*

frēno, *as*, *Ouzdać*, *Ogłowkę kłádę*, *Hamuię*, *Uymuię kogo*, *Miarkuię.* **Zäumen.** *v. Fræno.*

frēnum, *Uzdá*, *Wędzidło.* **Ein Zaum** / *vide Frænum.*

frĕquens, frĕquēntārĭus, *Częsty*, *Ludny. Násiádły*, *Pełen*, *Wielki.* **Embsig/ offt/ viel.** *--Odiisq; viro, telisq; frequentibus instant.* Virg. *syn.* Crēber, nūmĕrōsus, mūltus, plūrĭmus, *vel* cĕlĕber, frĕquēntātus, *vel* āssĭdūus.

Frĕquens, pro frequenter, Często 1.

Frĕquentāmēntum, Uczęszczanie.

frĕquēntātĭo, *Uczęszczanie*, *Chadzanie*, *Przebywánie*, *Kupienie się*, *Zgromadzánie.*

Frequentativa verba apud Grammaticos sunt, quæ frequentem rei actionem significant, ut Clamito. Verso. Minitor. Iterativa Carisio.

frĕquēnter, *Często.* **Offt** .--- *Gurrus numerans elephanta frequenter.* M. *syn.* Crēbro, sæpè nōn rāro, *vel* āssĭdūe cōntĭnŭo.

frĕquēntes, *Gromádą*, *Wiele często*,

frĕquēntĭa, *Orszak*, *Zgromadzenie*, *Tłum*, *Gromáda ludzi*, *Uczęszczánie* **Eine grosse Menge/ Versammlung.** *Sprevisse tradunt crimina*

minum frequentiam.(Jamb.) *syn.* Mūltĭtūdo, tūrba cōpĭa. vīs nūmĕrus īngēns: tūrba frĕquens dēnsă cŏhōrs.

frĕquēnto, *Uczęszczam, Napełniam, Bywam gdźie, Chadzam, Czesto co czynię, Zágęszczam.* Viel gebrauchen / offt besuchen. *Ultima quæ bello clari secreta frequentant.* Virg. *syn.* *Sæpè* ădĕo, cōnvĕnio, vīso, īnvīso, frĕquēns ădĕo, pĕto, cĕlĕbro,

frēssus, frēsus, *Szorowány, sub Szoruię, & sub*

frĕtālis, fretensis, *sub* Morze. (*Bob*

frĕtum, frĕtus, *ûs, Morzę* 1. *Przedźiał.* Enge des Meers. *Item* die See. -- *Crebris freta concita ventis.* Virg. *syn.* Măris. ăngūstĭæ, faūces, *vel* mărc, *epith:* Tūmens ăpērtum, ūndāns, tōrrēns, mĭnax. sălĭēns. *phr.* Cæco, ūndāns æstu. Crebris frĕta, cōncĭta vēntis. Frĕmĕntis īra frĕtī. Īmo frĕta cōntōrquet Nĕptūnia fūndo tĕmpēstas. *vide Mare.*

Frĕtus anni, sub Porowánie dniá z nocą. & Przedźiał.

frētus, *a, um.* frētus, gratiâ, humanitate, conscientia, &c. *Ufaiąc.* Sich verlassen. *His ego fretus amo, Cynthia rara mea est.* Pr.

FRI

friābĭlis, *Kruchy. Friātura Kruszenie czego.*

Fribūscŭlum, Ulpian. Friguscŭlum legit Holoander Rozwod.

frĭcātio, Frictio, *Drápánie* 2. *ścieránie.*

frĭcātūra, *Szorowánie.*

frĭcātus, *ûs, Tárćie Náćieránie.*

frĭco, *as, Drápię* 2. *Náćieram co.* Kratzen/ reiben. *syn.* Pĕrfrĭco, *vel* ūngo, ŏblĭno. *phr.* Frĭcat ărbŏre cōstas.

frictus, *Smáżony Prypiekány.*

frīgēdo, źimno.

frīgĕo, *źimno mi, Nieochotny iestem, Slábieię, Skrzypię* 2. Stieren/kalt seyn. *Corpusq; lavant frigentis & ungunt.* Virg. *syn:* Algĕo, *phr.* Frīgore cōrrĭpĭor; cōntrăhor, lædor, tōrpĕo, păllĕo, rĭgĕo. Frīgus mĕmbra, cōrpus ărtus lædit prĕmit, īnfēstat, ūrit, ădūrit, ăstrictum gĕlĭdo frīgōre pĕctus ĕrat. Rĭgĭdum pĕrmānat frīgus ad ŏssa, Rĭgĭdæ frīgŏre păllet ăquæ: Gĕlĭdus cōncrēvit frīgŏre săngvis. Tŏrpētque vīctus frīgĭdo săngvīs gĕlu, & păvet ŏbsĕssum glăcĭālı frīgŏre cōrpus. Frīgūsque pĕr ŭngves Lābĭtur, & păllent ămīsso săngvine vēnæ. Sīc lĕthālis hȳĕms paūlātim īn pĕctŏra vēnit: Vītālēsque vĭas & rēspīrāmĭna claūsit, *v Frigus.*

frīgĕfăcto, *źiębnę, Chłodzę* 1. e *anceps, sed potiùs breve.*

frīgēsco, frīgĕfīo, *źiębnę.* Frieren / kalt werden. *Pulsus amor, segniq; juvat frigescere luctu.* Val

frīgĭda, *Wodá źimna.*

frīgĭdārĭa cĕlla, *Chłodnik, & sub Łáźnia.*

frīgĭdārĭum, *sub Spodnice.*

frīgĭdārĭus, *Chłodny.* frīgĭdè, *Nieochotnie.*

Frigidefacto as, Chłodzę 1.

frīgĭdīssĭmè, *Nieskutecznie, Oźięble.*

frīgĭdĭtas, *źimno* Kalt/ Frost. *Ardorem, domita frigiditas facit.* M. *vide Frigus.*

frīgĭdiŭscŭlus, *Pzyźimnieyszy.*

frīgĭdŭlus, *Zimny. Przyźimnieyszy.*

frīgĭdus, *źimny* 1. 3. *Nieochotny, Nieskuteczny, Nieżartowny, Słáby, Umárły.* Kalt/ frierend. *Frigidus in pratis cantando rumpitur angvis.* Virg. *syn.* Frīgēns, gĕlĭdus, ălgĭdus, ălgēns. *phr.* Gĕlu, frīgŏre păllĕnt mĕmbra. Glăcĭāli cōnstrĭctus frīgŏre. Frīgĭda bĕllo dēxtera.

Frīgīlla, fringilla, fringillāgo, *Ziębá.*

Frīgo, *is, Porywam śie.*

Frīgo, *is, Smáżę, Skwárzę, Práżę.*

Frigorificus, Zimny 1.

Frīgus *Zimno.* Kälte/ Frost. *Frigoribus parto agricolæ plerumq; fruuntur.* Virg. *syn.* Gĕlu, *epith.* Cōntrāctum, Scȳthicum, tŏrpēns, rĭgĭdum, ācre, immĭte, dūrum, īnērs, ărctōsŭm, mălĭgnum, Rīphæum, īnīquum, Hȳpērbŏrēum, ăcūtum, pĕnĕtrābĭle. *phr:* mĭnæ, vis, Frīgĭdus hōrror. Frīgĭdus ăer. Crūdo sub frīgŏre tēllus cōncrēvit. Strīcto cōncrēscunt frīgŏre gŭttæ. Īntrat pĕnĕtrābĭle frīgus in ărtus. Jăcens,

cēns lēthāli frīgŏre sēgnis. Sæva rĕcŭrrĕnti mītēscunt frīgōra vēre. āh te nē frīgŏra lædant Aūt Bōrĕæ pĕnetrābĭle fīgus ădurat. Extēmplo Ænēæ sōlvūntur frigōre mēmbra. *vide Frigeo, & Hyems.*

frigutĭo, & friguttio, *is, Drżę, Drgam, Podskákuię, Swiegocę.*

Fringŭlat fringulit sub Kraczę 1.

frīngultĭo, *Przekęsuię słowà, Záiąkam się, Swierkoce pták.*

fringŭtĭo, *Drżę.* frio, *Krszę, Kruszę.*

frior, *Rosypuie się 3.*

frit, *Pużyna. an Ość u kłośia?*

frĭtĭlis, *Smażeniu służący. Primam syllabam aliqui corripiunt Analogica. nam ex origine longa esse deberet, quasi frictilis, ut Renat. producit.*

fritīlla, *Kászá dźiećinna.*

frĭtillus, *Kostkowá puszká.*

fritinnio, *świerkoce, Cwierkam, Trzepiecę się, Podskákuię & in Drzę.*

frīvŏla, *orum*, *Skorupa 2. Rupieći.*

frīvŏlārĭus, *Wendetárz 1.*

frīvolus, *Stłuczony Błażeński.*

frixōrium, *Rynka* frixum, *Skwárki.*

frixum, *Smáżony.*

FRON

frōndārĭus, *Gáłężny.*

frōndātĭo, *Obćinánie, Gałęźi obćinanie.*

frondator, *Obćinácz, Sádownik.* **Der die Bäume be..auet.** *Hic alta sub rupe canet frondator ad auras.* Virg.

frōndĕo, frondesco, **Grünen. Blätter gewinnen.** *Balsamaque ad baccas semper frondentis achanti.* Virg. *syn.* Frōndēsco, *phr.* Frōndes fūndo, ēffūndō, prōfūndo, spārgo, ăpĕrĭo, expleo, gĕro, mitto, ēmītto, īndŭo, Frōndibus īndŭor, tĕgor, cŏmor, vēstĭor, vĭrĕo, vērno, ădŏlēsco, cŏmo īn pătŭlas lūxŭrĭtāte cŏmes. Pătŭlo sē tēgmĭne vēstit ārbor ĕt īngēntes āttōllit ăd æthĕra rāmos, ārbor fŏlĭis ĕt frondē cŏmans. rāmis tĕgĭtur frōndēntĭbus ārbos. Pĕrpĕtŭos gĕrĕ frōndis hŏnōres. Pătŭlis diffūsa ramis tērram ŏpācat Diffusas pătŭlo lāxābat stīpite frōndes Crīnibus īn Cœlum sūrgit. fœlicĭbus ārbor crēvit ĕt ūmbrōsas pōrrēxit īn āera frondēs ārbor pătŭlis āmbitĭōsa, *vel* lūxŭrĭōsa, cŏmis Frŏndis ŏdōrĭfĕræ laūros ŭbi sȳlva cŏmāntes ēxplĭcat. *vide Frons.*

frondes arĭdæ, *Susz 1.*

frondes festæ, *May 2.*

frondĕus *Chrostowy Gałęźiowy.*

frondĭfer frondiflŭus, *Gałęzysty,* **Blätterächtig.** *Frondiferasq; domos avium, &c.* Pr.

Frondo as. Obćinam 1.

frōndōsus, *Gáłężisty.* **Voll Blätter.** *Semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est.* Virg. *syn,* frōndĭfer. *Phr.* Frōndĭbus, fŏlĭis ăbūndans, ŏpērtus, ŏpācus.

frons, *dis hæc Gałąź.* **Laub/ Blat/ grüner Ast.** *Exstructosque toros obtentu frondis abundant.* Virg. *syn.* Fŏlĭum, arbŏrĕæ cŏmiti, crænes, *epith.* Vĭrĭdis, ālta pătŭla, ārbŏrĕa, grāmĭnĕa cŏmans, ūmbrōsa crīspāns. læta ŏdōrĭfĕra, dēnsa rĕdĭvīva, dĕcĭdŭa, cădūca, flāvēscens, *phr.* Sȳlvārum, ărbŏris dĕcus hŏnos. ārbŏris tēgmen, ūmbræ ārbŏrĕæ cŏmæ Brachĭa rāmōrum, frōndēsque tŭlēre cŏmāntes. ārbor ĕrat pătŭlis āmbĭtĭŏsa cŏmis ārbor dĕcĭdŭis vĭdŭāta căpīllis, Hīc tămen hāc mĕcum pŏtĕris rĕquĭēscĕre nocte Frōnde sŭper vĭrĭdī *v. Frondeo.*

Frons, *tis hæc & priscè his Czoło 3. 2. Wstyd 1. Powaga. Przodek 1.* Domu *przednia śćiana Twarz 3. 4.* **Die Stirn.** ------ *redis, mutata frontis ut arte* Hor. *syn* ōs, vūltus. făcĭes *epith.* Tĕnĕra, lūcĭda. nĭvĕa. cāndĭda, vĕnĕrānda, rūgosa, rĕmīssa, cōntrācta, ēlāta, fĕrox, obscœna, grăvis, ōbdūcta, sĕnīlis. *phr.* Frōntis hŏnor. Cāstīgātæ cōllēcta mŏdestĭa frōntis ănus ōbscœna rūgis ărat frōntem. Rūgăque īn āntīqua frōnte sĕnīlis ĕrit Grăvem rĕmīttĕre frōntem. Sōllĭcĭtam ēxplĭcŭēre frōntem. Cōntractæ sĕrĭa frōntis.

frons aversa, *Domu tył.*

frons adducta, caperata, contracta, *Twarz nie wesoła,*

frons erugata exporrecta. *Twarz wesoła.*

frons ferrea. *Frontis firmitas, Niewstyd.*

frons

frons lecti, *Łoszkowa deska 2.*
frontāle *Niczelnik.*
frontānus, frontānus lapis, *Przezgłownik.*
frontè, *Nieszczerze.*
frontis integræ *Wstydliwy 2.*
frontis mollities, teneritudo, *Wstyd.*
Frontispīcium, Domu przednia ściana.
fronto, frontōsus, *Czołowáty.*

FRU

Fructĭfer. *Owocny Płodny,* Fruchtbar. *v. Fructuosus.*
fructĭfĭco, *sub żyzny.* Frucht bringen. *Laurus fructificant, vicinaque nascitur arbor. C. syn.* Frūctus părĭo, fĕro, prōmo, fūndo, ēdo părtūrĭo, prōfĕro.
fructuosus fructificus; żyzny, pożytki dáiący. Fruchtbar/ nutzlich. *Saturnalia fructuosiora.* (Phal.) *syn.* Frūctĭfer frūctĭfĭcus, frūgĭfer, fērtĭlis, vūltĭlis *phr.* dives ăbūndāns lŏcŭples avis. onĕrātus. Frūctu ūber. *vel* ūbere dīves. Dūlces frūctus nōn ēdūcat ārbos. Pōmis sē fērtīlis ārbos īndŭĕrat. Prōdĭga læto prōvēntu bĕat āgrĭcŏlam. ārbos ŏpes fūndit. Cūrvāntur pōndĕre rāmī. Nec flōre cădūco ārrīdēns blānda dŏmĭnum spē lāctat ĭnānem. Aspĭce cūrvātos poōmōrum pōndĕre rāmos. ūt sŭa; quod pĕpĕrit, vīx fĕrat ārbor ŏnus. Pōmăque læsīssent mātrem, *id est arborem.* nĭsĭ sūbdĭta rāmo Lōnga lăbōrānti fūrca tŭlīsset ŏpem. *v. Frugifer.*
fructuarĭa porca, *Máciorka.*
fructuarius, *adiect. Owocny, pożytki rodzący.*
fructuarius *subst. Pożytek biorący.*
Fructus cti, sub Záżywam.
frūctus, *ûs, Owoc 1. 2. Pożytek. Pożytki ziemie, Záżywánie, Używánie,* Baum Frucht. *Fructus amicitiæ magnæ cibus, imputat hunc Rex.* Juv. *syn.* Pōma, *vel* fœtus, pārtus, *vel* ūtĭlĭtas, *epith.* Tērrēstris, sylvēstris, ămænus, nŏvus, dēlĭcĭōsus, cŏrrūptus, æstīvus, ānnŭus tĕner, præcox, ūber, dīves, jūcūndus tēmpēstīvus, *phr.* Præmia tēllūris ārbŏris, ŏpes. Dīvĭtiæ rāmōrum. ārbŏrĕa prōles, prōpāgo. Fætus ārbŏre dēmpti. Pōma pătŭlis pēndēntia rāmis. Prēssos cūrvāntia rāmos. Pēndēntes ārbŏre frūctus. Călăthos rĕplet.

Frūtĭcis pōmōna bĕāti Fœtĭbus. *v. supra Fructuosus.*
fructus orationis *Krescencia.*
fructus defloratus, deformatus. *Gogołka.*
Frūdo, prisce pro fraudo. Zdradzam
frūgālis, *Skromny 2 Oszczędny.* Mässig/ häuslich. *Ventre nihil novi frugalius. hoc tamen ipsum.* Juv. *syn.* Frūgi, bŏnæ frūgis, sōbrĭus mŏdĕrātus, mŏdēstus, tēmpĕrans, tēmpĕrātus. ābstĭnens, prūdens. *phr.* Pārvo cōntēntus. Lūxum pĕrōsus, ĕxōsus. Sōbrĭĕtātis, vīrtūtis, pārcĭtātis prŏbĭtātis ămans.
frūgālĭtas, *Mierność w życiu, Oszczędánie, Zyzność, Zbożę, Urodzay* Mässigkeit/ Vergnügung. *Frugalitatis lege pollet exacta.* (Scaz.) Per. A. *syn.* Sōbrĭĕtas, mŏdēstĭa.
frugālĭter, *Oszczędnie, Miernie,* Mässiglich profitlich. *Cum me hortaretur parco, frugaliter atque* H.
frūges, *bæ,* frugamenta, *orum, Owoc 1. Zboże 1, 2. Owoc drzewny.* Allerley Frucht der Erden. --- *Nocent & frugibus umbræ* Virg *syn. Generatim.* ŏlĕra, lĕgūmĭna, vītes, sĕgĕtes. &c. *complectendo speciatim..* sĕges, mēssis, frūmēntum. *epith.* ămœnæ, nĭtĭdæ, nŏvæ, ŏpīmæ, fœcūndæ, cūltæ, tōstæ. *phr.* Rūris ŏpes. Frūgum prīmĭtĭæ, mītĭa dōna, ăcērvi, lūxŭrĭes. āstrum quo sĕgĕtes gaūdĕrent frūctĭbus, mĕdĭo tōstas æstu tĕrit ārĕa frūges. Quīque nŏvas ălĭtis nōn ūllo sēmĭne frūges. tēllus ĭnărāta fĕrēbat. *v. Seges.*
fruges rōburneæ. *Żołądź.*
frūgi, *Skromny 2. Oszczędny, Pożyteczny - Dobry 2.*
frūgi bonæ. frugis bonæ, *Dobry 2. Pożyteczny*
frugi fio, *Uymuię się 1.* *Polepszam się.*
frūgifer, *Frugifĕrens, Zyzny.*
frūgĭlĕgus, *żiárna zbieráiący.*
Frugīperda, Niedozrzewáiący.
Frugiperda salix, Wierzbá 1.
fruĭniscor, fruĭnor, Zażywam.
fruīscor idem & Dostáię 1.
frūmen, *Guz w gardle, Gárdła uśćie Krupá.*
frūmentāceus, *Zbożowy 1.*

frumen-

frumentaria res, *Zboże 1. Zywność*
frumentariæ rei curator; præfectus. *Podwoiewodzy Picownik.*
frūmēntārīus, *adiect. Zbożowy.*
frumentarius, *substant. Zbożem handluiący, Miernik 2.*
frumentarīus negotiator. *Zbożem handluiący.*
frumentatio, *Zbieranie zboża, Zbożá rozdawánie, Picowánie, Podátek 1.*
frumentator, *Picownik.*
frumentor, *aris, Picownik.* **Korn sammlen/ nach Korn ausgehen.** *syn* Frūmēntātum, ĕo. Frūmēntum quæro, Frūmēntı, frūmēnta pābŭla cūro, *v. Pabulum.*
frūmēntum, *Zboże 1. 2. 3. Figowe źiárnko,* **Korn/ Getreyd.** *Si quis ad ingentem frumenti semper &c.* Hor. *syn.* Frūges, Cĕres, sĕges, mĕssis, trītĭcum. *epith.* Pūrum, æstīvum, aūrĕum, grăve. lāctens, grānde *phr.* Hūmanis ūsĭbus āpta Cĕres, Frūmēnta īn vĭrĭdı stĭpŭla lāctēntĭa sŭrgunt. *v. Fruges.*
frunīscor, *Dostáię 1. Záżywam.*
frūnītus, *Mądry, Rostropny, Báczny.*
frūor, *Záżywam, Używaż.* **Genieſſen / nutzen.** *Posse frui fruarŏ solus amore suo.* Prop. *syn.* Pŏtĭor, ūtor, tĕnĕo, pŏssĭdĕo. *Phr.* Frūārıs sōlus ămōre mĕo ōptāta lūce frūārıs. Jŭvĕnis pālmæ pŏtĭētur ămōre ĕt vānas aūdıt vōces, frŭītūrque Dĕōrum Cōllŏquĭo.
frūsta facio, *Sztukuię 1.*
frūstātim, *Sztukámi, Ná sztuki.* **Stückweis** *Frustratim secuit, mox est congressa Leoni.* Virg. *syn.* īn frūsta, mĭnūtim, mēmbrātim.
frustillatim, *Kąskámi, Sztukami, Pokąsku. & sub Sztukuię 1.*
frustīllum, *Sztuczka.*
frūstra, *Dármo 1.* **Vergebens / umbsonst.** *Ne quid inexpertum frustramoriturà relinquat.* Virg. *syn.* īn cassum. nēquīcquam, īnanīter, īnūtĭlĭter. *phr.* Vāno cōnāmĭne. Mōlīmĭne cāsso, īnānī cōnātu nīsu, stŭdĭo. Cāsso ēvēntu. Vānis sŭccēssĭbus. Quĭd prōdest? Quĭd jŭvat?
frustābĭlis, frustatōrius, *Omylny.*
frūstātĭo, *Oszukánie Pochybá.*
Frustrator, Odwłoczyćiel, Niestawáiący u práwa.
frūstro, *as, Omylam, Oszukiwam* **Betriegen.** *Credito vera fient, nec spe frustrabor inani.* Arat. *syn.* Fraūdo, fāllo, dēcĭpĭo.
frustror, *idem & Chybia co.*
frustror tempus, *Zwłaczam 1.*
frustŭlentus, *W sztukach 1.*
frustŭlum, *Sztuczka.*
frustum: *Sztuka 1.* **Ein Stuck.** *Tempore & exiguæ frustis imbutus ofellæ.* Juv. *syn.* Frūstŭlum, partĭcŭla sēgmen, sēgmēntum, frāgmen, frāgmēntum: mĭnūtal, *epith.* tĕnŭe pārvum ēxĭle, mĭnūtum *phr.* īn frūstŭla, frūstātım, mĭnūtātim. mĭnūtīm cōncīdĕre, pārtīri.
frŭtētōsus, *Krzewisty, sub Chrośćina & Chrostowy.*
frŭtētum, *Chrośćiná.*
frŭtex, *ĭcis. m. Krzew, Chrost w pniu, Łodyga, Nikczemnik, Gruby 2.* **Ein Stauden.** *Sylvarum fruticumque viret nemorumque sacrorum.* Vir. *syn.* ārbūstum, ārbūscŭlum, virgūltum. *epith.* Rāmōsus, ārbŏrĕus, pārvus, ūmbrōsus. tĕner, hŭmĭlıs, ādjēctus, dēnsus, crīspans, ŏpācus, vĭrĭdis, frōndōsus, vīrens. *v. Arbustum.*
Frutex sangvineus, *Głog Drzewo.*
Frŭtĭcātio, *Krzewienie.*
fruticatio inutĭlis, *Wilk 4.*
frŭtĭcesco, *Chrośćieię, Krzewię się.*
frŭtĭcētum *Chrośćina,*
frŭtĭco, frutĭcor, *Krzewię się.* **Zum Gestäud werden/ viel Ausschlag gewinnen.** *Cernas ramosis palmas fruticare lacertis.* Sidon, *syn.* Frŭtĭcēsco, Pūllŭlo, gērmĭno *phr.* Frŭtĭces, sūrcŭlos, rāmos, pālmĭtes ēffūndo, prōfūndo, spārgo. ēxplĭco. Frŭtĭcum rāmĭs, sylva vĭrĕo, vĭrēsco, ădŏlēsco, lūxŭrĭo, exŭbĕro, ārbor quām mūltus ŏpācat frūtex. *v. Germino.*
frŭtĭcōsus, *Krzewisty.* **Voll Gestäud / von vielen Ausschlag.** *Vallibus, agrestes illic fruticosa legebant.* Ovid. *syn.* Frŭtĭces ēmĭttens,

tens, fūndens, frūtĭcĭbus, frĕquens, dīves, crēber ăbūndans.

Frūtilla avis, eadem lynx, Veneri Fruti dicata, *(Scaliger.*

fūx, ūgis. f. Owoc 1.

F U

Fu, *Pfá.*

Fuam, fuas, fuat. à Fuo prisco sub Jestem.

fūcātus, *Fárbowány Zmyślony, Fałszywy, Przeprawny, Nieszczery, & sub Galánt.* Weiber so angestrichen/geschminckt-- *Hyali saturo fucata colore.* Virg. *syn.* Fūcōsus. īnfūcātus, *phr.* Fūco illĭtus, pĭctus, āspērsus, nĭtens, splēndens. Fūcāta gĕnas, ĕt ămīcta dŏlōsis īllĕcĕbris. Făcĭes ŏpĕrōsa cūltu: sătūro fūcāta cŏlōre. Cerūssātis īncĕdit cāndĭda būccis.

Fūcilis, Przyprawny, Zmyślony.

fūco, as; *Fárbuię, Piekrzę, Fałszuię.* Ein frembde Farb anstreichen/schmincken. *Alba nec assyrio fucatur lana veneno.* Virg. *syn.* īnfūco. *phr.* Fūco pīngo, cŏlōro, tīngo, līno, īllīno, ōblīno, āspĕrgo, ōbdūco, ădūltĕro, ōrno. Fūcum īllīno, īndūco. Fūco cŏlōrem mēntĭor, Nātīvum cŏlōrem fĭcta ārte mūtāre. Mĕdīcāmĭne, cōmpŏsĭtis vĕnēnis, mĕrcāto cūltu nātūrāle dĕcus jŭvāre. Pĭgmēntis ōra, gĕnus, cōlla, mănus ēxcŏlĕre, cōmĕre ădōrnāre. Dĕfōrmes ōre fŭgāre nōtas. Rūgōsam făciem ŭngvēntis cēlāre, ōbtĕgĕre. Nātūrāle dĕcus fĭctæ nōn cōmmŏdat ārti ēxtērno formam cōrrumpĕre luxu. Hīrsūtas ēxcŏlŭīsse gĕnas. cōmpŏsĭta ĕst ăliis fūcāndi cura cŏlōris: quĭd tĭbi nūnc mōlles prōdest cōlŭīsse capīllos. Sæpĕque mūrātas dispŏsŭīsse cŏmas? Quĭd sūcco splēndēnte gĕnas ōrnāsse, quid ŭngues ārtĭfĭcis dŏcta sŭbsĕcŭīsse mănu? Vĕstes ĕt cĭngŭla cōmit. Sæpĕ mănu, vĭrĭdique āngŭstat iāspĭde pĕctus: Sūbstrīngītque cŏmam gēmmis, ēt cōlla mŏnīli Circŭit: ēt bāccis ŏnĕrat cāndēntibus aūres.

fuco circumlinio, *Piekrzę.*

fūcōsus, *Przyprawny, Fałszywy.*

fucum facio, *Mąmię Oszukiwam.*

fūcus, *Trąd 3. Bárwiczká, Pięknydło, Przypráwá. Zdrádá, Kluczká 2. Oszukánie.* Eine Schminck / zum anstreichen. *Tincta tegit roseo conchylis purpura fuco.* Virg. (*Herba in Creta nascens, quâ vestes tinguntur. Sumitur metaphoricè pro adulterino colore, quem deformes usurpant, ut pulchriores appareant*) *syn.* Cērūssa, pĭgmēntum, ŭngvēntum, *Metaphoricè* Fraus, dŏlus. *epith.* Mĕndax, vānus, fāllax, ĭnānis. rŏsĕus, fæmĭnĕus, pĭctus, nĭtens. splēndens pĕrĕgrīnus quæsītus, *phr.* Vūltûs mĕdĭcāmen: Cŏlōrātum, pĭctum vĕnēnum Cŏlor fūcātus, ēmēntītus, fĭctus, quæsītus, pĕrĕgrīnus ēxtērnus nĭtor. Sūccus splēndens. Fūcus ŭbi fāllax mēntītur, nōsse lābōras. Nē quĭdquam vērum. Mēndācı rēsplēndens glōrĭa fūco. *v. Fuco.*

fucus marinus, *Porost.*

Fu, fu, Fu, fy, *Pfá.*

Fue. Plaut. vox ructantis. Camerar. Gruter

F U G (*Taubman.*

Fŭga, *Ućieczká 2. Chronienie się, Uśćie 2.* Flucht.--- *Longumque fugæ ne linque laborem.* Virg. *syn.* ēffŭgĭum. *epith.* Fūrtīva, trĕpĭdans præceps, cĕler. pērnix, ēffūsa, cĭta, păvĭda văga, tūrpis, tĭmĭda, trĭstis, tūta, āstūta, probōsa, vēlox, rĕpēntĭa, prŏpĕra, lĕvis, nōctūrna, ōccūlta, fēstīna prōvida hŏnēsta, sōllĭcĭta. *phr.* Fŭgæ cūrsus. cūrsus fŭgax, fŭgĭens. Fŭgæ lăbor Præceps dīscēssus. ēxitus, ēxcēssus. Tūrpĭa fœmĭnĕæ tērga dĕdēre fŭgæ. ăt văga sūltāntes cāmpo fŭga vōlvit ăchīvos. Quĭd tūrpes jam mēnte fŭgas. Quĭd Gāllĭca rūra rēspĭcis? *v. Fugio.*

fŭgācissimus, *Płochy.* fŭgācĭtas, *Płochość.*

fŭgax, *Pierzchliwy, Płochy, Nietrwały 1.* Flüchtig *Ventosa in lingua, pedibusvè fugacibus estis.* Virg. *syn.* Tĭmĭdus, īgnāvus, mōllis, iners: ād fŭgam pĕde fērvĭdus, *vel* fŭgiens, fŭgītīvus prōfŭgus, *vel* cĕler, vēlox, pērnix, *vel* cădūcus frāgĭlis, flūxus brĕvis.

fŭgēla, *Ućieczka 2.*

fŭgiens, *Słáby 2 Nietrwáły.*

fŭgiens litium, *Niezwádliwy.*

fŭgio, *Ućiekam 1. Chronię się Stronię, Wietrzeię, Zbiegá.* Fliehen ausreissen. *Implicuit bello qui nos fugiatis amicos.* Virg. *syn.* ēffŭgĭo. āntfŭgĭo, *vel* ōdi, vīto, căvĕo, *vel* ēvānēsco. *phr.* Fŭgam căpio, mātūro, fēstīno, cĕlĕro, mōlĭor, ārrĭpio, cōrrĭpio, tĕnto, ăgĭto. Fŭga abīre

re, sē prōrĭpĕre. Fŭgæ, ĭn fŭgam, fŭgâ tĕrga do. Cāmpos fŭgâ pĕto, cōrrĭpĭo, Fŭgâ, pĕdĭbus quæro sălūtem: Pĕrīcŭla vīto, ērĭpĭo mē lētho āſpĕctu clam me sūbtrăho. Tăcĭtus dēcēdo. Tĕrga do, præbĕo, vĕrto, cōnvĕrto. Dăto vēſtĭgĭa tērgo vērtĕres. Tūta pĕtunt, ĕt ĕquis āvērſi ād mœnĭa tēndunt. Dĭffŭgĭunt quōcūnque ăgĭt ērror. Fŭgit īlĭcet ōcĭor Eūro. Dīvĕrsa mĕtu pĕr līttŏra păſsim Dĭffŭgĭunt, Fŭga sȳlvas, sāltūsque pĕragrat Fŭgĕre, ēt patrĭis ēxcēdĕre tērris. Răpĭdo tĕmĕrārĭa cūrſu tūrba fŭgit. Fŭgam mĕdĭos tĕnŭēre pĕr hōſtes. Pĕdibus tĭmor āddĭdit ālas. Cūrſu fēſtīnus ănhēlo anfŭgit. Cārpĕre prāta fŭga cŏēgit. Pūlvĕrŭlēnta fŭga Rŭtĭli dānt tĕrga pĕr āgros. Dīxĕrat, ĕt tĕnŭes fŭgit ceu fūmus īn aūras, ērĭpe, nāte fŭgam, Sed fŭgĭte ō mĭsĕri fŭgĭte ātq; āb līttŏre fūnem Rūmpĭte. Haud mŏra cōnvērsīīq; fūgax aūfĕrtus hăbēnis. Quadrŭpĕdemq; cĭtum fērrāta fālce fātīgat. Quām vis ſæpè fŭga, vērsos īlle ĕgĕrit hōſtes, Tōta ēxtērrĭta sȳlvis Dĭffŭgĭunt ārmēnta. Sæpè fŭgam Dănăi Trōja cŭpīĕre rĕlicta mŏlīri. īmmīsitque fŭgam Teŭcris, ātrūmque tĭmōrem. Dĭffŭgĭunt vērsi trĕpĭda fōrmīdĭne Trōes. ērgo āmens dīvērſa fŭga pĕtit æquŏra Tūrnus. Tūnc īnfamis ămor vērſis dăre tērga cărīnis Jūſſit ēt ēxtĕrno quærĕre īn ōrbe fŭgam. Tāndem prōrĭpŭit sēsē, ātque īnĭmica rĕfūgit Līttora īlla dăto vērtit vēſtĭgĭa tērgo, ālĭpĕdumque fŭgam cūrsu tēntāvit ĕquōrum Haūd mŏra cōntĭnŭo fŭgit īlle pĕr ūndas ocȳor Præprŏpĕrānte fŭga pĕr ăpērtos ēvŏlat agros. ălĭa pārte părēntes Trānsmīttunt cūrsu campos, ātque rĕlīnquunt āc vĕlut ēffūſa ſi quāndo grāndĭne nīmbi præcĭpĭtant, ōmnis cāmpis dĭffŭgit ărātor. Sēd fŭgit ĭntĕrĕa fŭgit īrrĕpărābĭle tēmpus.

fugio me, *Melankoliey zbywáć.*

fugitiuarius, Pogonia 1.

Fugitivarius locus, Varreni qui fur. patet. ex quo fugere licet.

fŭgĭtīvus fugitor, *Zbieg 1. Nietrwały, Smrod 3.* Flüchtig. *Victorem fugitivus agit, quis sufferat hostem?* Sed.

fŭgĭto, *as Chronię śię Prześladuię*

fŭgo, as, *Obracam w zad, Rospędzam, Odganiam, Prześladuię, Wyganiam 1.* Verjagen/ vertreiben. *Trans pontum fugat, & terris immittit apricis.* Virg. *syn.* Pēllo, prōpello, ăbĭgo. *phr.* īn fŭgam dō, vērto, cōnvērto, cōnjĭcĭo: Fŭgam īmmītto. Sæpè fŭga vērsos dūx ēxgĕrat hōſtes, *v. Pello.*

Fulcīmen fulcimentum, Podporá Unterstützung. *syn.* Cŏlŭmen, fūlcrum

fulcio, *is, Podpieram 1. Podiadam sobie.* Unterstützen, *Et serie fulcire genus, mihi cymba volenti.* Mart. *syn.* Sūffūlcĭo, ſūſtĭnĕo, sūſtēnto, fĕro *phr.* Rōbūſtis fūlta cŏlūmnis Tēcta Fērrātis īncūmbunt tēcta cŏlūmnis. Hŭmĕris ſtēllātum fūlcit ōlȳmpum Māgnum Māgnus Atlas *v. Fero.*

fulcrum, *Podpora nogá tr. Podstáwek u skrzypic, Łoskowa nogá,* Ein Stütz. *syn.* Fūlcīmen, fūlcīmēntum, cŏlŭmen, ādmĭnĭcŭlum. *epith.* Sūppŏsĭtum, fōrte, aūrĕum ĕbūrnĕum, ăcērnum. *phr.* Fūlcro nītūntur ăcērno ĭners sĕnĕctus ādjŭvat băcŭlo gradum. Lūcent gĕnĭālibus ālte Aūrĕa fūlcrā tŏris. Fūlcro ſtērnātur lēctus ĕbūrno.

fulgeo *Swiecę się 1. Lsknę się. Błyská się.* Scheinen/ gläntzen. *Picta nec inducto fulgebat parma pyropo.* Pr. *syn.* ēffūlgĕo, rĕfūlgĕo, fūlgŭto, ſplēndĕo, lūcĕo, nĭtĕo, cŏrŭſco, mĭco. *phr.* Nēc dŏmus ārgēnto fūlget, aūrōque rĕnīdet. Jăcet ignĕus hāſtæ Dīrum lūmen ăpex. *v. Luceo, Splendeo.*

Fulgĕro fulgerat fulgo is, Błyska się, Lsłnę się.

fulgêtrum, fulgêtra, *a Błyskánie.* Wetterleuchten/ blitzen. *v. infra Fulgur*

fūlgĭdus, fulgĭdŭlus, *Lsknący się,* Scheinend/ hell *Fulgida præsertim cum cernere sæpe nequimus* Luc. *syn.* Fūlgens, lūcĭdus, cŏrūſcus, rŭtĭlus, ſplēndĭdus, mĭcans. *v. Splendidus.*

fulgor, *Jasność 1. 2.* fulguratio, *Lsknienie.* Schein/ Glantz *Attollit nitidis pectus fulgoribus, & se.* Virg. *syn.* Splēndor, lūx, nĭtor. *epith.* ſplēndĭdus, gēmmĕus, flāmmans, *phr.* āſpĭcĭes ŏcŭlos trĕmŭlo fūlgōre mĭcāntes, īn pĕdĭbusque mĭcant īgnes, mĭcat īgnĕus ōre Fūlgor. Cūm tŏnĭtru, mĭcat īgnĭfĕris fūlgōrĭbus æther.

fūlgur, *Błyskánie,* Blitz. *Nam præter pelagi casus, & fulguris ictum.* Juv. *syn.* Fūlgetrum. *epith* Răpĭdum, mĭcans, clārum, rŭtĭlum, īgnītum flagrans,

tum flāgrans, flāmmĕum, rĕpēntīnum, ĭgnifĕrum, ārdēns, vĕlox, mĭnax. fŏrmīdābĭle, vānēſcens, rădĭans. *phr.* Fūlmĭnis īgnes ēlīsı nūbĭbus īgnes. Rūpti, dĕhīſcēntis cœli crēbra lūx. Vibrātus ăb æthĕre fulgor. Cum sŏnĭtu trĕmŭlum vibrāntĭa lūmen Fūlgūra. Tĕrrĭfĭco mūgītu ārdēns sĕcat āĕra fūlgur, ēxcūſſa nūbĭbus atris fūlgūra. *v. Fulmen, Tonitru Fulguro.*

fūlgūrat, *Błyſka ſię.* **Es blitzet/ wetterleuchtet.** *phr.* Fulgur cœlo cădit. Cŏrūſcat Fūlmĭnis īgnĕa vīs, īngĕmĭnant ābrūptis nūbĭbus īgnes. Rūptōque pōlo mĭcat īgnĕus æther. Spārgit rŭtĭlas pĕr nūbĭla flāmmas Jūpĭter. Nōn ălĭas cœlo cĕcĭdĕrunt plūra sĕrēno Fūlgūra. Căvis ēlīſi nūbĭbus īgnes ēxĭlĭunt, dīſſĭlĭunt. Tŏnītru cūm rūpta cŏrūſco īgnĕa rīma mĭcans pĕrcūrrit lūmĭne nīmbos. Cæci īn nūbĭbus īgnes. Tĕrrĭfĭcant ănĭmos. Sŭbīnde Dīſſĭlĭunt rŭtĭlo vībrāntia fūlgūra trăctu. Īgnĕa dĕcŭſsis ērūmpit nūbĭbus æthra. ēt āttrītus sŭbĭta făce rūmpĭtur āer. Rūptīſque mĭcant ē nūbĭbus īgnes Flāmmĭfĕræque vŏlant mānum pĕr ĭnāne săgĭttæ. Fūlgūrāque īgne mĭcant. Hīnc tŏnat, hīnc mĕſsis ābrūmpĭtur īgnĭbus æther. *v. Fulmen.*

fulgūrālis, *Błyſkawiczny.*

fulgūrātor, *Błyſkáwice puſzczaiący. Błyſkáwiczny*, *Wieſzczek 4.*

fulgūrio, *is*, *Błyſka ſię*, *Piorun biie.*

Fulguritatem arborum, à fulguritas. Lucill. cor. Lipſius, fulguritarum arborum.

fulgūrītum, *Piorunowiſko.*

fulgūrītus, *Piorunem uderzony.*

fulgūro, *as*, *Błyska ſię*, *Łsknę ſię*, *Porazam.* **Blitzen.** *Inſidiæ, vetitoque domus jam fulgurat auro. St. ſyn.* Fūlgur jăcĭo, jăcŭlor, vibro, ēxcūtĭo, ēmitto, ſpārgo. *phr.* Jăcŭlāri è nūbĭbus īgnes. Rĕpĕtīto fūlgūre tĕrret īgnĭpŏtens. *V fulgurat.*

fulĭca fulix, *Łyſzka.*

fuligineus, *Okopćiáły śmiády.*

fūlīgĭnōſus *Okopćiáły*, Ruſzig. *Fliginoſi thurĕ placantur Lares*, (Iamb,

fulīgo, *inis*, *Sadze. Kopćć.* **Ruß.** *Semper & aſſiduà poſtes fuligine nigri.* Virg. *epith.* Pĭcĕa, atra, nīgra, tetra, ōbſcūra. mădĭda. *phr.* Atro cōncrēta fumo īllŭvĭes, aſsĭdŭa nigrī fŭlīgĭne pōſtes. Æſtŭat, āc nigra sĕmper fŭlīgĭne ſquāllet Tōta dŏmus.

fullo, *Pilſniarz*, *Pracz*, *Fárbierz 2. Blecharz*, *an Wálkárz ?*

fullōnia, *Fárbierſtwo 2.*

fullōnĭca *idem* fullonica ars, *idem.*

fullōnĭca *aliter Fárbiernia 2.*

fullonica pila, *Foluſz.*

fullōnĭcus, fullōnius, *Fárbierski 2.*

fulmen, *Piorun.* **Der Strahl/ Donnerkeul.** *Fulmen erat, toto genitor quæ plurima cœlo.* Virg. *epith.* Hŏrrēndum, īnfēſtum, tōrtum, īnĕvĭtābĭle, ætnæum, hŏrrĭdum, atrum, vĭŏlentum, īntōrtum, ŏccĭduum, fŭgax, læyum, vălĭdum, mĭſsĭle, æthĕrĕum, cŏrūſcans, cœlēſte, sūlphŭrĕum, īgnĭvŏmum, trĕmĕndum. mĕtŭĕndum, fŭrēns, vibrātum pĕnetrābĭle, trĭfĭdum, præsāgum, *phr:* Fūlmĭnĕus, trĭsŭlcus īgnis. Īgnĕa tēla Jŏvis, ārma īnsīgnĭa, trĭsūlcum, flagrans tēlum. Cўclŏpĕa tēla. Vīndĭces flāmmæ Jŏvis haūd ĭmĭtābĭle fūlmen. Sacrum sūlphur, cōncŭtĭens cēlſas vērtĭce tūrres pērmīſtāque nīmbīs fūlmĭna mĭſsa pŏlo. Jŏvis īrāta miſsa mānu Sūmmos fĕrĭēntĭa mōntes ſūlmĭna Prōcēras quătĭunt tūrres. ēt tūrbĭnis ĭctu Dīſjĭcĭunt. ēxprēſsum vēntis pēr nūbĭla fūlmen Æthĕris īmpūlſum sŏnĭtu mĭcat. *v. Fulgur & infra Fulmino.*

fulmen luſorium, *Ráćá.*

Fulmenta æ, *Podeſzwa 2.*

fulmēntātus, *ibidem.*

fulmentum, *Noga tr. Podporá, Loſzkowanoga.*

fulmĭnat, *Piorun biie* **Es ſchlägt mit Strahlen** *ſyn.* Fūlmen rŭit, cădit, præcĭpĭtat, mĭnātur *v. ſig.* tŏnat, fūlgūrat. *phr.* Trĭfĭdos jăcŭlātur Jūppĭter īgnes Fūlmĭna, īrātus cœli ārbiter. Tŏnītru mĕtŭĕnda cŏrūſco fūlmĭna præcĭpĭtant. Cădit īn tĕrras vīs flāmmĕa. Hŏrrōrem īncŭtĭunt īmpĕrĭo īrāti fūlmĭna vibrat īgnĭpŏtens. *v. Fulmino.*

fulmĭnātĭo, *Piorunowy raz.*

fulmĭnātor, *Piorunem biiący*,

fulminātrix legio, *ſub Połek.*
fulminātus, *Piorunem uderzony.* **Vom Donner mit Strahlen geschlagen.** *phr.* Fūlmĭne ĭctus pĕrcūſſus, ĕxūſtus, dē cœlo tāctus.
fūlmĕnĕus, *Piorunowy*, **Strahlächtig.** *Laudavitque ſono fulmina fulmineo. S.*
fūlmĭno, *as*, *Piorun bije. Gromię, Strzelam z dźiał.* **Mit den Strahlen ſchieſſen/ blitzen.** *Fulminat Euphratem bello. &c.* Virg. *ſyn.* Fūlmĭna mĭtto, vībro, jăcŭlor, libro, tōrquĕo mōlior, jācto ſpārgo. *phr.* Tōto vīn dex Plūrĭma cœlo. Dējĭcit ĭn tĕrras Dĭvum Rēx fūlmĭna. Mŏvet tŏnĭtru vībrātāque fūlmĭna jāctat, Tērras fūlmĭne īnfēſto quātit: Mēntēſque nōſtras īgnĭbus tērret ſacris. Mĭſso pērfrēgit ŏlўmpum fūlmĭne. Quătit īmmāni mĕtŭēndum pōndĕre fūlmen. Fĕra tērrĭbĭli jăcŭlāri fūlmĭna dēxtra, Fūlmen ābrūpta mĭttere cœlo āt păter ōmnĭpŏtens dēnſa ĭnter nūbĭla tēlum cōntōrſit, Quăter īnde cŏrūſcum Contōrſit dēxtra fūlmen quā tōta rĕlūxit Mœōnĭdum tēllus. Jāmque ĕrat īn tōtas ſpārsūrus fūlmĭna tērras Jūpĭter. ĭpſe păter mĕdĭa nĭmbōrum ĭn nōcte cŏrūſca Fūlmĭna mōlitur dēxtra, quo măxĭma mōtu. Tērra trĕmit, ĭnque Iŏvis dēxtra mĭſſĭla fūlmen ĕrat. Iupitĕr īrātus crūdēlĭa lĭbrat fūlmĭna. Quālĭter ēxpreſsum vēntis pēr nūbĭla fūlmen æthĕris ĭmpūlſi sŏnĭtu mūndique frăgōre ēmĭcŭit, rupitque dĭem pŏpŭlōſque păvēntes. Tērrŭit ōblīqua præſtringēns lūmĭna flāmma. Nāmque īmprŏvĭſo vĭbrātus ab ætgĕre fūlgor. Cūm sŏnĭtu vĕnĭt, ēt rŭĕre ōmnĭa vĭſa rĕpēnte Nūnc hĭnc, nūnc ĭllinc ābrūpti, nūbĭbus īgnes cōncurſant, cădĭt ĭn tĕrra, vĭs flāmmĕa. (*Lucret. lib. 6.*) inde ŭbi pĕrcălŭit vĭs vĕnti, vĕl grăvis īgnis īmpĕtūs īgnēſcit, mātūrum tum quāſi fūlmen. Pĕrſcĭndit subĭto nūbem, fĕrtūrque cŏrūſcis ōmnĭa lūmĭnĭbus lūſtrans lŏca pĕrcĭtus ārdor. (*Ibid.*) Pēr sē accēndūnt (*fulmina*) quŏque tēcta dŏmōrum, ēt cĕlĕri flāmma cŏmĭtāntur ĭn ædĭbus ĭpſis. (*Ibid.*) Trānſit ĕnim vālĭde fūlmen pēr ſēpta dŏmōrum. Clāmor ŭti āc vōces, trānſit pēr sāxa pĕr æra. Nunc ĕa quō pācto gīgnāntur ĕt īmpĕtu tānto Fiant, ūt pōſſint ĭctu dĭſclūdĕre tūrres, Dĭstūrbāre dŏmos āvēllĕre lĭgna trābeſque, ēt mŏnŭmēnta vĭrûm dēmōlĭri, ātque cĭēre, ĕxānĭmāre hŏmĭnes, pĕcŭdes prōſtĕrnĕre pāſſim. Cætĕra dē gĕnĕre hōc, quā vĭ făcĕre ōmnĭa pōſſint ēxpĕdĭam. *v. fulminat & fulgur.*
Fulcĭficus, Pośilny.
Fultio, *onis. Wſpieránie, Podbudowánie.*
fultūra. *Podporá Podbudowánie.*
Fulvus, *żołty.* **Golgelb/ Leberfarb.** *ſyn.* Flŭvĭus rūtĭlis crŏcĕus aūrĕus.
fumaria Ruta polna, Kokorycz 2.
fūmārĭŏlum, *Kominek & ſub Komin 1.*
fūmarium, *Dymnik 1. Izbá czarna, Ozdownia. Komin 1.*
fumi ſpiraculum, *Komin 1.*
fūmĭdus, *Dymny 1. Okopćiały* **Rauchächtig.** *Fumidus, atque alte ſpumis exuberat amnis.* Virg. *ſyn.* Fūmōſus, fumĕus, fumans, fūmo, plēnus, ŏpācus, undans fœda nigro sĭmŭlācra fūmo.
fūmĕus, fumĭfer, ſumĭfĭcus, *Dymny 1.* **Voll Rauch.** *Fumea Maſſilia ponere vina poteſt.* Martialis. *Fumiferam noctem commiſtis igne tenebris.* Virg. *Fumiſicisque locum mugitibus implevere* Ovid.
fūmĭgo, as, *Dymię*, **Beräuchern / Rauch machen.** *ſyn.* Fūmo īmplĕo, ſpārgo, sūffio, văpōro, ŏdōro.
fūmo, *as, idem. & Kurzy ſię, 2.* **Rauch werden.** *Thura dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras.* Virg. *ſyn.* Fūmum do, mĭtto, vŏmo, ēvŏmo, ēxhālo, ſpārgo, vŏlvo glŏmĕro, *phr.* Cœlum sūbtēxĕre fūmo. Crāſſa vōlvit cālīgĭna fūmum. Ĭnclūſum glŏmĕrans æſtu expīrānte văpōrem ērĭgit ātro. Nīgrāntem fūmo, rŏgus ālta ăd sўdĕra nūbem. Tūrbĭne fūmāntem pĭcĕo, ēt cāndēnte făvĭlla. Sūlphŭrĕum vŏmit ĕxēſo vĕrtĭce fūmum, ēxūndat fūmans pĭcĕus cālīgĭne vērtex. Faūcĭbus īngēntem fūmum. (mīrābĭle dĭctu) ēvŏmit, īnvōlvĭtque dŏmum cālīgĭne cœca ūdo sūb rōbŏre vīvit Stūpa vŏmens tardum fūmum īgnĭbus ātrĭa fūmant.
fumo infĭcĕre *Przydymić* **Rauchächtig / Dampffig.** *Collaque prælorum fumoſis deripe tectis*

tectis. Virg. *ſyn.* Fūmĕus,fūmĭfer, fūmĭfícus, fumĭdus.

fūmus. *Dym,* Rauch. *Saxa vides, miſtoque un dantem pulvere fumum.* Virg. *ſyn.* Fūlīgo. cālīgo, *epith.* sōrdidus vŏlŭcer, sĕquax, sūblīmis, tĕnŭīs, vōlans, călĭdus, pīngvis, grăvis, ārens, ūndans, ĭnānis, lĕvis, văpōrōſus, āĕrĭus. vānēſcens, tūrbĭdus, ămārus, sūlphŭréus īgnītus. *phr.* Fūmĕus văpor, hālĭtus. Fūmi nūbes, ūmbra. Fūmifer æſtus. Spătĭōſa vŏlūmina fūmi. Nĕbŭla atræ cālīgĭnis. Nĕbŭlæ quas ēxĭgit īgnis. Vŏlat văpor āter ăd aūras. Vōlvitur āter ad auras. Vōlvĭtur āter ŏdor. Văcŭas īt fūmus ăd auras. Īntērrupti īgnes ātērque ad sydĕra fūmus ērīgĭtur. Per mūlta fŏrāmina fūmus ēvŏlat, īpsos pĕnātes nūbe dēfōrmî ōbsīdet. Sūrgit ŏdōrātis sūblīmis fūmus ăb āris. Crăſſa cālīgĭne fumus cœlum prætēxit. Prōſpēctum ērĭpĭens ŏcŭlis, glŏmĕratque sub antro fūmĭfĕram nŏctem cōmmīſtis īgne tĕnebris. Quā plūrĭmus ūndam fūmus ăgit, nĕbŭlāque īngēns ſpĕcus æſtŭat atra. Tūrbĭne cæco vōlvĭtur, īmmēnſōſque eĭet pēr nūbĭla trāctus. Thūre Săbæōrum dīvīna ăltārĭa fūmo pēr vŏlĭtānte ŏlĕant, ērĭgit atro Nīgrāntem fūmo rŏgus ālta ad sidera nūbem.

fūnāle, *is, Laná świecá.* Wachskertz/Fackel. *Incenſi, & noctem flammis funalia vincant.* Virg. *ſyn.* Fāx, tæda, lāmpas. *v. Fax.*

fūnāle fūndæ, *Proce nawiązánie.*

fūnālis cereus, *Lana świeca.*

fūnālis equus, *Lecowy koń.*

fūnāmbŭlus, *Powrozobiegun.* Ein Seiltänzer. *[illegible]bulo eodem acceſſit expectatio.*

fūnārĭus, *Powroźnik.* (Iamb.)

fūnctio, *Sprawowánie, Smierć.*

Fūnctus, Umarły.

fūnda, *Procá 1. Mięſzek pieniężny, Sak z Więćierz, Káleta, Trzos, Pierśćieniowa głowicá, Opráwá.* Eine Schlinge/Schleuder/damit man wirfft. *Stupea torquentem Balearis verbera fundæ.* Virg. *epith.* Bāléāris, bālĕārĭca, ſtrīdens, cĭta, tōrta, vŏluta, vŏlūbĭlis, āĕria, lĕvis, flēxa, tĕres, vălĭda pŭĕrīlis, vērsātĭlis, ēxcūſſa, īntōrta sŏnāns. *phr.* Fūndæ vērber. Bălēāris hăbēna. Hăbēna teres. Stūpĕa bălēāris vērbĕra fūndæ. Fūnda pĕr ĭnāne vŏlūta, āĕrĭas plūmbum jăcŭlātur ĭn aūras ārcta mănu. Glānde mĭnāx. Tĕrĕtes pārs vērtĕre fūndas āſſvēti. Strīdēntem fūndam tēr āddūcta cīrcum căput ēgit hăbēna. Fūndam lĭbrāre, vĭbrāre, tōrquēre pĕrītus. Mīſsīle plūmbum mūltīplĭci gȳro contōrquet.

fūnda talentāria. *Procá woienna.*

fūndāmen, fundamentum, *Grunt, 1. 2. 4.* Grundveste. *Prima favis ponant fundamina: deinde tenaces.* Virg. *Fundamenta alii. &c.* Virg. *phr.* Fūndāmen, sŏlum, ſtăbĭlīmen, ſtăbĭlīmēntum. *epith.* āltum, ſtăbĭle, fīrmum, sŏlĭdum, mānsūrum, tūtum, sūppŏsĭtum.

fūndāmēnta jacio, loco, ago. ordior, *Zákładam budowanie.*

fūndātĭo, *Zakładanie, Grunt 1.*

fūndātus, *Gruntowny, Starodawny.*

fūndĭbălum, fundibulum, fundibalus, Procá woienna.

fūndĭbŭlāris, *Procny, in Procá.*

fūndĭbŭlārĭus, funditor, ōris, *Procarz.*

fūndĭto *as. à fundo, is, Leię 1. Wiele mowię.*

fūndĭto, *as, à funda, Procą biię.*

fūndĭtus, *Do gruntu, Do czyſta, Zgoła* Von Grund auf. -- *Omne malum miſeris nec funditus omnes,* Virg. *ſyn.* Stirpĭtus, rādīcitus, *vel* pĕnĭtus, prōrſus, ōmnīno, *phr.* à sēdibus īmīs à rādīcĭbus īmis.

fūndo, as, *Buduię 1. Zakładam 2. Utwierdzam, Zamięgam ſię* Vesten Grund legen. *Fundatur Veneri Idaliæ, tumulusq; ſacerdos.* Virg. *ſyn.* Fūndāmēnta, fūndāmĭna pōno, jăcĭo, mōlĭor *phr.* Hīc ālta Thĕatris fūndamenta lŏcant ălĭi. *v. Ædifico.*

fūndo, *is, Leię 1. 2. Nálewam, Wlewam, Sypię 1. Funduię, Obalam kogo Porażam Wydaie źiemiá.* Giessen / schütten *Funditur & vaſtos umbo vomit aureus ignes.* Vir. *ſyn.* ēffūndo, ſpārgo, dīſpērgo, prōjĭcĭo, ēmītto, *vel* dīſsĭpo, prōſtērno, *vel* lŏquor. *phr.* & pēſsima fūdit Vīna cădis. *Pro Proſterno. (Virg. 1. Æneid.* Nēc prĭus ābsīſtit quām sēptem īngēntia vīctor. Cōrpŏra fūndat humi. *Pro Largior (Idem Eclog. 4.* īpſa tĭbi blāndos fūndēnt cūnābŭla flōres. *Pro Loquor. (idem 1. Æneid.)* Tālia fūndēbat lachrȳmāns. *Pro Demitto. (idem.* Crīſtīſque à vērtīce flāmmam fūndit.

fūndo imo, *Zgruntu.*
fūndolum, *vel* Fundulum, *Kiszká kątna.*
fūndor, *eris* Rozchodzi się, *Wybuchnąć*
fūndŭla, *Ulicá bez wyiázdu, & sub Biegun.*
fūndūlus, *Biegun 2. Kiełb naski.*
fūndum *Dno, & sub Káleta.*
fūndus, *Grunt*, Włość *Folwárk*, *Przedáwacz, Pozwierdźićiel*, *& sub Dobroziey.*
fūnĕbre epulum, *Pogrzebny obiad.*
fūnĕbre vestimentum, *żałoba 2.* (*duszny.*
fūnĕbrĭa justa, sacra, *Pogrzeb, Obchod za*
fūnĕbris. Pogrzebny, *żałobny żałosny 1.* Zur Leich gehörig *Ira truces inimicitias & funebre bellum.* Hor.
Fūnĕra, æ. Płáczká.
fūnĕrālia, *ium.* Wilie *zá umarłego.*
fūnĕrārĭus, *subst. Grubarz 2.*
fūnĕreus, fūnĕrārĭus, *adiect.* Fūnĕrātīvus. *Funĕrus, Pogrzebny, żałobny żáłosny.* Leidig/ traurig. *Funereasq; inferre faces, tibi nomina mille.* Virg.
fūnĕro, *as*, funeror, *aris*, *Grzebię umarłego*
funerum arbiter, *Márszáłek pogrzebny.*
funerum solennia, *Záduszny dźien.*
fūnĕsta vestis, *żałoba 2.*
fūnĕsto, *Zaboiem zgwałćić, Krwáwię Lżę 2. Zasmucam, Zgwałćić 1. 3, Sprofánowáć.*
fūnestus, *żałobny, żałosny, Pogrzebny, Nieszczęśliwy, Smętny.* Szkodliwy, *Smiertelny 2.* Kläglich/ tödlich. *Lumina funesti conscia facta mali.* Ovid. *syn.* Fūnĕbris, fūnĕrĕus. *vel* lĕthālis, *vel* mœstus,
fūnĕtum. *Winnica podwiązáná, Chłodnik sklepisty*
fūngĭbĭlis, *Strawny 1.*
fūngīnus, *Grzybiásty 1.*
fūngor, *Záżywam, Odprawiam 1. Sprawuię Záwiáduię, Jestem, Czerpię 1. Dostoieństwo mam. Stoi to za to. Zástępuię kogo. Obrażam się, Urząd mam.* Verwalten/ vertreten *syn.* Dēfūngor, pērfūngor præsto, effĭcio, ēxĕrcĕo, ēxĕquor. ŏbĕo. *phr.* Fūngi trīste mĭnīstĕrĭum ōffĭcio fūngi pĭĕtātis.

fūngor diem, fungor fato, *Vmieram.*
Fūngōsĭtas, *Dziurkowátość.*
Fūngōlus, *Grzybiásty, Dziurkowáty.*
Fūngus, *Grzyb 1. 2. Głupiec, Nikczemnik. Zágorzenie 1. & sub Jelcá.* Ein Pfifferling/ Schwamm. *syn* Bōlētus. *epith.* Prātēnsis, ālbus, frīgĭdus, hūmĭdus hūmēns, ūdus, fœdus, sōrdĭbus, plŭvĭālis. *phr.* īrrĭtāmen gŭlæ fūngus. Prātēnsibus ōptĭma fūngis nātūra ēst.
fūngus aridus, *Zagiew. Proch 2.*
fūngus putidus, *Nikczemnik, tr.*
fūnĭcŭlus, *Powrozek, Sznur miernicki. Czastká.* Ein kleines Seyl.
Funiculus, Psalm 138. pro mansione in hæreditate, vel pro serie vitæ filo, mensura spatio, Sa.
fūnĭcŭlus ardens, *Lana świecá.*
Fūnĭrēpus, Powrozobiegun.
fūnis, *Powroz 1. Kordá, Sznur miernicki, cząstká dźiedźictwá.* Ein Seyl/ Schnur. *Nec tibi Thyrrhena solvatur funis arena.* Pr *syn.* Rēstis, lōrum rŭdēns, rētĭnācŭla. stūpĕa vīncŭla, cătēna, *epith.* vŏlūtus, dŭctarius, sāltātōrius, stūpĕus, cānnabīnus, lineus lōrĕus, spārtĕus. *v. Catena.*
fūnis antarius ductarius, subductarius, chalatorius, *Lina.*
fūnis junceus, sparteus, *Łyczak.*
fūnis tractorius, *Postronek.*
fūnus, ĕris, *Pogrzeb, Ciało.* Ein Leichbegräbnüs. *Felix vois lex funeris una maritis.* Prop, *syn.* ēxĕquĭæ, īnfĕriæ, jūsta. *epith.* Crūdēle, mĭsĕrābĭle, lāmēntābĭle, flēbĭle, ēxtrēmum, āmārum jūstum. gĕmĕbūndum ĭnīquum, lūgŭbre, ăcērbum, lachrȳmōsum, crŭēntum, suprēmum, sōlĕnne, fēlix; præclārum, hŏnēstum, dēbĭtum, īllūstre, cōnspĭcŭum. *phr.* Fūnebris pōmpa, lūctus. Suprēmus hŏnos. Mūnĕra suprēma. Sĕpūlchri hŏnōres. Fūnĕbria sacra. Fūnĕra dūcĕre, ĕt nōs sæva mănu mīttāmus fūnĕra tĕŭcris. Mīsta sĕnum & jŭvĕnum dēnsāntur fūnĕra. Fūnĕra dūcēbat mĕdĭam lachrymōsa pēr ūrbem, cāntābat mœstis tĭbĭa fūnĕrĭbus. *v. Exequiæ, Sepelio.*

fūnus cēlēbro, dūco, deduco; *Umarłego, Prowadzę*. fūnus curo, exſequor, facio, *Pogrzeb ſpráwuię* fūnus ducitur, procedit, *Umarłego nioſą*.

FUR

fūr, furcŭlus, *Złodziey 1. Trąd, Smyk 2. Smrod 3.* **Ein Dieb.** *Parvus pendetur, Fur magnus abire videtur. ſyn:* Lātro, prædo, prædātor, pŏpŭlātor, rāptor, ēreptor, ăbāctor. *epith.* Răpax, nŏctŭrnus, văgāns. tăcitus, ŏccūltus, pērvĭgĭl, ăvārus, crūdēlis, īngĕnĭōſus. cāllĭdus. caūtus, āſtūtus, sōlērs. vērsūtus, ĭmprŏbus, nĕfārĭus, ērrāns, īnsōmnis ābdĭtus rĕcŏndĭtus. āncĕps, trĕpĭdus, ārmātus, mĭnax, nŏctĭvăgus, sōllĭcĭtus, aūrītus. *phr.* Nūmmōrum ſpŏlĭātor. Fūrtum īngĕnĭōſus ăd ŏmne. ŭncis mănĭbus răpax. Vīvēns ĕx răpto. Aſſvētus tēlo, fĕrro ăccīnctus fūrēns, ĭn sȳlvis subsīdēns. Nōn fūit Aūtŏlȳci tām pĭcĕāta mănus. Nŏctūrni prŏcul hīnc dĭſcēdĭte fūres. Cāllĭdus ĕffrācta nūmmos fūr aūfĕret ārca. Cāſus ăvēntīnæ tĭmor ātque īnfāmĭa ſylvæ. Nōn lĕve fīnĭtĭmis hŏſpĭtĭbusque mălum, ſylvarumque trĕmor tăcĭta quī fraūde sŏlēbat. Dūcĕre nec rēctas cācus in āntra bŏves, ūt jŭgŭlet hŏmĭnes sūrgunt de nŏcte lātrōnes. *vide Furor, aris.*

fur manifeſtarius. *Złodziey 2. 6.*

fur maritimus, *Rybak.*

fūrācĭtas, *Krádźieżność.*

fūrācĭſſĭmè *Złodźieyſko.*

Fūrātrīna, *Krádźież*. furatūs cĭvĭtatum *Właz.*

fūrax, ăcis, *lmn. Kradnący rad.* **Zu Stehlen geneigt.** *Furaces moneo manus repellas.* (Phal.) *ſyn.* Răpāx, rāptor. *v. Fur.*

fūrca, furcilla æ, *Sochá, Widły oracze, Nośidło, Szubięnica 1.* **Jáſta. Eine Gabel.** *Exacuunt alii vallos, furcaſque bicornes.* V. *epith.* Bĭcōrnis, fērrĕa, lĭgnĕa, fĭrma, bĭfĭda, bĭcūſpis, trĭcōrnis. trĭcūſpis. *phr.* Bĭcūſpis cōntus sūdes lĭgnum bĭfūrcum.

furca, *Szubienicá 1. 2.* **Ein Creutz-Galgen.** *vide Patibulum.*

fūrcæ, *Soſzki, Szragi, Piętro 2. Soſzka.*

Fūrcæ bicornes, *Widły oracze.*

Fūrcæ cancrorum, *Nożyce rákowe.*

Furcĭfer, *Szubienicznik, Wyświecony, Niecnotliwy.*

Furcĭlla, *orum.* Widły.

Furcillo, furcilo, Uwłaczam komu, Wyrzucam.

Fūrcŭla, *æ. Widły oracze, Kość támięnna.*

Furēnter. *Szálenie.* Furfur, ŭris, *m. Otrzęby.*

Furfūres *hi, Otręby w głowie, Piega.*

Furſūrōſus, *Otręby.*

Fūrĭa, Niewiaſta zła, Jędza.

Fūrĭæ, *Sumnienie złe, Czart, Szaleńſtwo.*

Fūrĭālis, furiis actus cautns, *Szálony 2.* **Faſt würend/ Teuffeliſch.** *Serpentis furale metum &c.* Virg. *ſyn.* Fūrĭōſus, fūrēns, răbĭdus īrātus, īnsānus, dēmēns. *phr.* Fūrĭis ăccēnſus, [illegible]ra tērrĭbĭlis.

F[illegible]iter. *Szalenie.* **Unſinniglich.** *Non ha-[illegible] [illegible]actum quid adat, furialiter odit.* Ovid.

furias invoco, *Przeklinam*

fūrĭātus, fūrĭbūndus, *Szalony.* **Unſinnig.** - - *Hanc ſpeciem furiata mente Chorœbus.* Virg. *Cum ſemel accepit ſolem furibundus acutum.* Mart. *ſyn.* Fūrĭōſus.

furiis agitor; agor. *Száleię. 2.*

fūrīnus, *Złodzieyſki.*

fūrio. *as. Wściekłym czynię, Beſtwię 2.*

fūrĭōsè. *Szálenie. 1.*

fūrĭōſus *Szalony 2.* **Wütig/ unſinnig.** *Nempe tuo furiosè, meo ſed non furioſus.* H. *ſyn.* Fūrĭbūndus, furĭātus, fūrēns.

fūrnāceus. *Piecowy.* fūrnārĭa. *Piekarſtwo.*

fūrnārĭus. *Piecuch.* fūrnŭlus, *Piecyk.*

fūrnus, *Piec chlebowy.*

Fūro. *onis, Łáśicá leśna.*

Fūro, *is, Száleię 2. Wśiec śię, Gwiewam śię Burzy śię 1.* **Würen/ toben.** *Quid furis, aut quonam noſtri tibi cura receſſit.* Virg. *ſyn.* īnsānĭo băcchor, īrāſcor. *phr.* Mēnte fūrōres cōncĭpĭo. Fūrĭas cōncĭpĭo. Fūror ĭtăque mēntem præcĭpĭtant, Cæco īnsānīre fūrōre. Fūrĭis īncēnſa fĕror. ārdet fūrōre pĕctus. *Mēntem*

gnens instigat furor. His agitur furiis, totoque ardentis ab ore scintillæ absistunt, & oculis micat acribus ignis. Æstuat ingens imo in corde pudor, mistoque insania luctu et furiis agitatus amor. Quæ te germane, furentem. Mens agit in facinus? Furens, spumas agit ore cruentas. os rabidum. fera corda gerit. indomitos gestare in corde furores. Cœco raptus amore furit. Tum denique concita mater exululat : passisque fugit malesana capillis. Cogor inops, ardens amenti cœca furore. Immensam sine more furit lymphata per urbem. Ecce furenti animis aderat. Dentibus infrendens ter totum fervidus ira. Lustrat aventini montem v. *Furor, oris*, & *Irascor.*

furo per risum. *Száleię weſoło.*

furor, *aris, Krádnę* 1. 2. *Wkradam ſię 2.* Stehlen/rauben. *---oculos furare labori.* Virg. *ſyn.* Rapio, abripio, diripio, eripio, surripio, populor, compilo, expilo, subtraho, averto, subduco aufero, tollo. *phr.* admittere furtum, vivere rapto. Furto, vi, clam subducere, abripere. Tristi spoliantur templa rapina. Non ego te vidi Damonis pessime caprum excipere insidiis, multum latrante Lycisca? Quatuor a stabulis præstanti corpore tauros avertit, totidem forma præstante juvencas. Fatale aggressi sacrato avellere templo. Palladium cœsis summæ custodibus arcis. Corripuere sacram effigiem, manibusque cruentis. Virgineas ausi Divæ contingere vittas, Nec ego hoc abscondere furto speravi. Templa vel arcano demens spoliaverat auro. Si quis rapiat stabulis armenta reclusis. Auferat hic aurum peregrinos ille lapillos: et quaecunque potest tollere tollat opes. Sed neque tolluntur nec dum regit omnia Cæsar, incolumis tanto præside raptor erit. Nos furto nihil inter nos carpamus avari. domus nullo custode relictæ, nullos nocturno formidant tempore fures. Ipsi jam culmis sint tuti ardentibus agri. Pratåque sylvæque, & pictis vineta racemis. v. *Prædor.*

furor, *oris, Szaleńſtwo 2. Zápálczywość.* Das Wüten/ Unsinnigkeit. *Iamq; faces & saxa volant, furor arma ministrat.* Vir. *ſyn.* insania, amentia, dementia, vesania, furiæ, rabies, ira, *epith.* impius, igneus, immitis, immanis, cæcus, ferreus, impatiens, flagrans, inflammatus, accensus, vecors, implacabilis, crudelis, formidabilis, subitus discors, bellicus, Martius. Mavortius, impotens, vindex, atrox, sangvineus armatus. *phr.* Furoris stimuli, mala mens, furorque vecors. Mens furita Lymphatæ violentia mentis. animi effera vis, impetus, ardor Nescius regi furor: pronus in arma. Fræni impatiens. Perdere cuncta parans. arma ministrans, accensis lambens præcordia flammis. In præceps omnia vertens. animos cæco caligine versans. In clades, sævaque bella trahens. Timidis validus furor incitat iras. Telaque præportant violenti signa furoris. effera præ tumido quatiebat corda furore, Cum subita infrænus surgit in arma furor, O juvenes servate animos, avidumqve furorem mittite. Furor immitis jam perdere cuncta parabat. Laxisq; furor bacchatur habenis. v. *Furor, Rabies, Furia.*

furor ab æstro, *Gies.*

furore captus, percitus, *Szalony.*

furorem objicio, *Szalonym czynię.*

furtim furtive, *Kradźieżą, Pokątnie Potáięmnie Ukradkiem, & ſub Kradnę.*

furtivus, *furtificus, Kradźiony, Kradźieżny. Pokątny.* Gestohlen. *Furtivis nudata coloribus ipse quid audies.* Hor.

furto manifesto, *Z licem.*

furtum, furtiva res. *Złodźieyſtwo*, Kradźież. Ein Diebstahl. *ſyn.* Præda, rapina, raptum latrocinium. *epith.* Pavidum, nocturnum, tacitum iniquum, latebrosum, sacrilegum *phr.* Furti crimen Fœdum lucrum. Fœdi insania lucri. *Lætatur furtis quondam doliturus iniquis.* Non habet eventus sordida præda bonos.

furtum manifestarium. *Kradzież świeżę, Lice*

furunculi, *Száchy.*

furunculus, *Złodźiey, Smyk 2. Łáśicá leśna, Szyſzka w ćiele, Látorośl zoſtáwiona, Szach.*

furvus, *Czarny.* Schwartz/ finster. *ſyn.* fuscus, obscurus, niger, ater v. *Niger.*

F U S

Fuſaria B. ſub Trzmiel.

Fuſanci piſces, Ryby gromádne

fūscātor, *Chmurny.*
fūscina, *Ość do łowienia ryb.* Ein Gabel mit drey Spitzen. *Fuscina dente minax, nexu fuit anchora curvo M. syn.* Trīdēns, Nēptūni scēptrum. *epith.* Sæva, mĭnax, ădūnca, Nēptūnia. *v. Tridens.*
fūscĭnŭla, *Widelcá 1. 2.*
fūsco, *as. Chmurzę, Smiádo czynię, Czernię.* Verdunckeln. *Et fuscata situ corrupit lana colorem.* Prud. syn. īnfūsco, obscūro, fūsco cŏlōre tīngo, īnfĭcio.
fūscus, *Smiády.* fūsē, *Szeroko.*
fūsĭlis. *Odlewány.* Das man giessen mag. *Fusile per rictus aurum fluitare videres.* Ovid.
fūsĭo, fūsus, *ūs,* & fūsūra, *Lanie, Zlanie.*
fūsor, *Konwisarz, Zlewacz 2. Giser.* Ein Giser
fūsor ærāmēntārĭus, *Puszkarz,*
fusōrium *Piec 1. Tygiel 2. Stek.*
fūsōrius, *Nálewániu służący.* Gegossen.
fūstērna, *Jedlinowy wierzchołek: sub Jedliná*
Fustibālus, Proca. Fustibūlator, Procarz.
fūstĭcŭlus, *Kiiek, sub Kiy, Łodygá,*
fūstīgātus. fustigo. *Biię kiiem.*
fūstis. *Kiy.* Ein Stock. *Rumpuntur summi fustes buc ocyus inquit.* Juv. *syn.* Bācŭlus, bācŭlum, stīpes, sŭdes, cōntus. *v. Baculus.*
Fūstitudinæ insulæ, sub Kierat 2.
fūstŭārĭum, *Kiiowe karanie.*
fūsus *si, subst Wrzećieno, Wrzećionicá rybá,* Eine Spille. Spindel. - - *gravidos penso devolvere fusos.* Virg. *epith.* Grăvĭdus, vērsātus, prægnāns, lĕvis. tŏrtus, tĕres, puēllāris, vērsātilis, vŏlūbĭlis, sŏlērs, sūccīnctus. *phr.* Tĕres, vērsātĭle lĭgnum, *v. Neo.*
fūsus, *si adiect Odlewány. Szeroki.* Gegossen. *Tum victu revocant vires; fusiq; per herbam,*

FUT

Fūtĭle, futiliter, *Lekko 2. Dármo 1.*
fūtātim, *Rozrzutnie, Często 1.*
fūtĭlis. *Bez denká, Lekki 2. Ciekący 2. Błazeński, wylewczy, Bezecny 2. Márny, Wielomowny, Błáhy, Języczny.* Schwätzig plauderisch. - *conciliis habitus non futilis auctor.* Virg. *syn.* Garrŭlus, lŏquax, *vel* lĕvis, vānus, ĭnānis īrrĭtus.
fūtĭlitas, *Prozność, Lekomowność.*
fūtis, *is. m. Wodny statek.*
fūto. *as. Mieszam 1. Mieszam w gárcu, Bywam Zbiiam czyi dowod, Wykipiec nie daią, sub Kipię.*
Fūtūtim. *Często, & sub Rozrzutnie.*
fūtum *Warzechá. Wodny statek.*
Fūtuo, *olim sonabat effundo, unde Effutuo suprá; jam obscænum est, apud Mart. explicat Sipont.*
fūtūrus, *Przyszły.* Das seyn wird. *Hic victor pugnis, ille futurus equis.* Cl.
Fuvi, pro Fui. Fuverat, pro fuerat. Plaut. Fuvat, pro fuat. Lucret. Poëtica epenthesi, ad producendam primam syllabam. Sic Pluvit. Livi, Priscian. Annuit. Enni.

GAL

Găbălus. Szubienica 2, Găbăta, *Misá spora.*
Gălātes, *æ, m Gr. Gágatek*
Gălactītes, *æ, m Gr. Mleczny kámień.*
Gălactŏpŏta, *vel es, æ, m. Gr. Mleczko.*
Gălēna. *Ołowna rudá.* Gălānga. *Gálgan.*
Gălāxia. *Gr. Mleczna drogá.*
Gălāxias. *æ, Gr. Biały. Item subst. Jesiotr.*
Galba, *æ, Gr. Náramiennik męski, Robacy u* [illegible]
Gālbăna vestis, *sub Gałbánowy,* (*drzewi*[illegible]
Galbăna, *orum. sub Niewieśći 2.*
Galbănātus, *Modroblády, Perfumowány, Niewieśći.*
Gālbănĕus, *è Gr. Gálbanowy, Niewieśći.*
galbanum. *gr: gálbanowy sok, Perfumowána szatá. Gałban*
Galbanus, *f. subst. Gałban.*
Galbănus, Galbaneus, *adject: Modroblády*
Galbĕus, *Náramiennik męski. (Niewieśći*
Gālbĕus, Galbŭlus color *żołtáwy.*
Galbīna vestis, *sub Gałbánowy.*
Galbinus, *Modroblády. i. apud Martialem* [illegible] *reptu*[illegible]

vepeum legit Turneb. Pulman. & alii apud Iuvenalem Britanic. &c. Producunt alii, & apud Martialem legunt Galbānos.

Galbūla. *Figoiádká, Wywielga, an żołtáczek*

Gălbūlus, & Galgūlus, *Cypryśowá gáłka,* *Gałuszká, Macharzyná. Wywielgá.*

Galbus color. *ziolony, żołtáwy.*

galea, *Przyłbyca,* Szyszak. **Ein Helm/Sturmhut.** *Et conum insignis, galeæ, cristaque comantis.* Prud. *syn.* Căssis, căssĭda, cūdo. *Partes & ornamenta.* ăpex, cōnus, crīsta, jŭbæ, pēnnæ. *epith.* cruenta, tĕrrĭbĭlis, dĕcōra, rădĭans, cŏrūsca, hōrrĭda, rĭgens, mĭnĭtans, ārdens, lūcens, pēnnĭcōma, hōrrēns hōrrĭfĭca. Māvōrtĭa, mĭcans. *phr.* Fērrātus ăpēx, æs căvum. Căpĭtis ārma, tūta tēgmĭna, mūnīmēntum. tūtāmen ære rĭgēns Crīstis dĕcora. Crīstis sŭbnīxa cŏrŭscis. Tērrĭbĭlem crīstis gălĕam, flāmmāsque vŏmēntem. Căpĭti īntrĕmit ærĕa cassis. Nĭtor gălĕæ clāro rădĭāntis ăb aūro. Galĕæ hōrrĭda flūctu ădversæ ārdēscit gălĕæ. Gălĕām quăssabat rubra mĭnĭtāntem vūlnĕra crīsta. Fūndĭtur, īn gălĕa fōrmōsus ĕrat. Căpĭtīque mĭcāntem īmpōnit gălĕam Messāpi hăbĭlem, crīstīsque dĕcōram prōrĭpĭunt tēcti scūtis, & căssĭde ăhēna ārmăti. Scūta căvæque dānt sŏnĭtum flīctu gălĕæ. Īmam īnter gălĕam, sūmmi thōrācis & ōras ăbstŭlit ēn se căput.

Gălĕārius, *sub giermek.*

gălĕātus, W *przyłbicy, sub Przyłbycę kłádę* **Der einen Helm auf hat.** *Hac animante tuba galeatum fero duelli.* Prop.

Gălēna, *Ołowna ruda.*

gălĕo, *as. Przyłbicę kładę.*

gălĕobdōlon, *gr. Pokrzywa martwa.*

gălĕola, Czára *1.*

gălĕōnўmus, galĕos, *vel us, i. m. gr: Pies morski.*

gălĕōpsis & gălion, *Pokrzywa martwa.*

gălĕōtes, *æ, m,* | *gr: Krzeczek.*

gălērĭcŭlus, *Jámułka.* gălērĭcŭlum, *idem & Ploty, Włosy przyprawne.*

galerium, *Czápeczka,*

gălērĭcus, gălērītus, *subst.* gălērīta, *Dźierlatká.*

gălērītus, *adiect. Czappkę maiący.*

gălērus, galerum, gălērĭa *Czapka 2. Jámułka, Kápelusz, Włosy przyprawne* **Ein Hut.** *Biná manu, fulvosq; lupi depelle galeros.* Virg. *syn.* Pĭlĕus, pĕtăsus. *v. Pileus.*

Gălīlæa, *græcis quid? in Wielkanoc.*

gălĭum, *gr. Przytulijá.*

gălla, *æ, galás, Winsko, Szydło.*

gallĭnitres, *sub Szaleię.*

gallicæ, *hæ, sub Szaleię.*

gallicinium, *Kuropoy, & sub Noc 1.* **Hahnengeschrey** *syn.* Gālli cāntus. *phr.* Jam cĕcĭnit mĕdiam vŏlucris Tītānia nŏctem. Quŏd tămen ad gālli cāntūm făcit īlle sĕcūndum Sōmnia ēxcūssit nūntĭa lūcis ăvis.

gallīna, gallinăceum genus, *Kokosz 1,* **Eine Hänne.** *Nec gallina malum respondet dura palato.* Hor. *epith.* Crīstāta, strēnŭa, sēdŭla, sōlērs, sōllĭcĭta, vĭgil. *phr.* Pūllōrum fīdīssĭma cūstos. Quæ fœtus stŭdĭōsa fŏvet Crīstāti fœmina galli. conjunx cristati fœta mărīti. Tĕgēns ālārum tēgmĭne pūllos. Gāllīna nūtrit ămōre sŭōs fœtus lāscīva tĕnĕllos. Quæ si labēntem vĭdĕat pērnīcĭbus ālis ăccĭpĭtrem à tēcto sūblāta voce grăcĭllāns, ărrēctis sūrsum pēnnis, cērvīcē rĕcūrva. ēxpāndit tŭmĭdas pūllis glŏcĭāntibus ālas. Tum prōflĭgat ăves aūdāces sēdŭla māter. ēt cāros pūllos ēx ălĭtis ōre răpăcis lībĕrat, īmplūmēsque fŏvet.

gallina Africāna, gallina gibbata, *Jndyk.*

gallina coryllorum, *Járząbek.*

gallina incūbans, *Kokosz nasiadka.*

gallina ovipāra, *Kokosz nieśna.*

gallina pomilio, *Kokoszka.*

gellina rustica, *Járząbek.*

gallinăcĕus, *subst.* gallinæ maritus, *Kur.*

gallinăcĕus, *adiect: Kokoszy, Kurzy.*

gāllinăcĕus pes, *Kokorycz.*

Gāllīnāgo. *Pārdwá.* Gāllīnārĭum. *Kurnik Szopá.*

gāllīnārĭus, *subst:* Kurnik, *Sługá*

gallinārius, *adiect. Kurzy, Kokoszy.*
gāllīnŭla, *Kokoszká, Gallitrīcum, Gránatek Gallo, as. Pustuię. (ziele*
Gallopavus, Indyk. Gallŭlasco, *Záráſtam, M.*
gallus caſtratus, gallus ſpado, *Káplun.(tuię*
gallus gallinaceus mas, *Kur,* Ein Hahn.
Quoniam avolavit gallus gallinaceus, (Iamb.) *ſyn.* Gāllīnācĕus. *epith.* Tītānĭus, ſŭpērbus, mātūtīnus, īnsŏmnis, pērvĭgil, sŏnōrus, Mārtius, bēllĭger. *phr.* āles, ēxcŭbītor. ēxcŭbĭas āgens Lūcis prænūntĭus āles. vŏlŭcris Tītānia, pērsĭcus āles. Nuntĭa lūcis, ăvis. Aūrōræ præco vĭgil. Qui tĕpĭdum vĭgĭli prōvŏcat ōre dĭem. Mārmărĭcis mĕtŭēnda Lĕōnĭbus ales. Crīſta ſpēctābĭlis ālta. īnſtāntis quod sīgna cánēns dēt gāllus ĕoi: & rĕvŏcet fāmŭlas ad nŏva pēnſa manus. Aūrōram vocat ōre ſonora. & lætum cĕcĭnēre dĭem, alarūmque dĕdēre Plaūsĭbus āſsĭdŭis & ăcūta vōce făvorem. Non dum crīſtāti rūpēre sĭlēntĭa gālli, Sōmnūmque, ēxcūſsit nūntĭa lūcis ăvis. jam cĕcĭnit mĕdiam vŏlŭcris Tītānĭa nŏctem.
gāmītes, æ. m. gamitis idis, f. gr. *Nowożeńſki kámień.*
gammărus, *gr. Rák morſki.*
gānea, *Kuchnia mieyſka, Nierządny dom, Piwnicá 2.* Ein Sauff-und Huren-Haus.
Corripuit primam Prudent. tu potius produc.
Genearius, ſub Bieśiadny, *Roskoſzuiący.*
gāneo, ōnis, *Łákotliwy, Roskoſznik Nierządnik.* Ein Huren-Wirth. *Sed laudem ſi liquiquas occultus ganeo pultes* Juv.
gānĕum, *Nierządny dom, Piwnica.*
gānglĭon. *vel um, gr. żył nádęćie.*
gāngræna, *gr Káncer, Martwięnie, Zárázá,*
gānnio, is, *Szczekam iako Lis, Skowyczę, Skolę, Skwierczę 2. Mámrzę, Szepcę, & ſub Piſzczę.*
gānnītus, ūs, gānnītĭo, *Skolęnie, Skowyczenie, Szczekánie, Skwierczęnie.* Bellung.
Et gannitibus improbis laceſſit. (Phal.) Hor.
Ganza B. Gęś.

GAR

Gărămāntītes, æ, *m. gr. Kámień gwiáźdźiſty.*

Gargărĭdio, as, gargarido as. Swiegocę, Chracham
gargărizātio, gargarizatus, ūs *Gargáryzowánie. Chráchánie.*
gargarīzo, *gr. Gárgaryzuię, Chracham.*
garivitium, *Roſol 3.*
garrĭo, *garridito. Swietkocę, Szepcę, Wiele mowię, Rzekocą żáby* Schwätzen / plaudern. *Garris in aurem ſemper omnibus Cinna.* (Scaz. *ſyn.* Gārrītum ēdo. *vel* nūgor. *phr.* Nūgas lŏquor, sēro. Dō ĭnānĭa vērba, ĭnēpta lŏquor Gārrŭlitāte acri nunc hos, nunc modĭcus illos vēxat.
Garrītor, Swiegot.
garrula, garrulatrix, *Swiegotká.*
garrŭlĭtas, *Mownośc, Wielemownośc.*
Geſchwätz/Plauderey *Auctoris pereunt garrulitate ſui.* Mart. *ſyn.* Vērbōsĭtas, lŏquācĭtas, *epith.* ŏdĭōſa, īnsāna, ātrox, īntēmpēſtīva, īmpōrtūna, mēndax, mŏlēſta fœmĭnea, prŏcax, lŏnga nĭmĭa, lĭtĭgĭōſa *phr.* Lŏquācis mūrmŭra lĭnguæ: Raſicāque gārrŭlĭtas. ſtŭdiumq; īmmāne lŏquēndi īmprŏba gārrŭlĭtas. vērbīſque prŏcācĭbus ārdens. Gārrŭlĭtas ŏdĭōſa mĭhī, lĭngvæque vĕnēnum. Hæc tua gārrŭlĭtas, īntēmpēſtīva facēſſat. Gārrŭlĭtāte acri, nūnc hos, nunc mōrdicus illos vēxat. Sed māgis īnsana gārrŭlĭtāte prĕmor.
garrulus, *ſubſt. Soyka,*
garrŭlus, *adiect.* *Rzekotliwy, Swietkotliwy, Wielomowny.* Ein Schwätzer / Plauderer *Percunctatorem fugito nam garrulus idem eſt.* Hor. *ſyn.* Lŏquāx, nūgāx, dĭcāx, vānĭlŏquus. *phr.* Gārrŭlĭtātis āmāns. vānis sērmōnĭbus aūres, īmplēns, fāllēns ĭnānes ĭtĕrans voces,
gărum, garum arcanum, garum ſociorum, *Roſol.* Gārus. *śiláwá. Gaſidane, es Bezar.*
gāſter, *eris.* gaſtra, *a f.* Gr *Gárnec.*
gāſtrimārgia, *Gr. Obżárſtwo 1.*

GAU

Gau pro Gaudium, priſcum. Enni. Auſon.
gaūdeo, *es, Weſelę ſię Kocham ſię.* Sich ers freuen. *Gaudet equis, canibuſq; & aprici gramine campi.* Hor. *ſyn.* Lætor, ŏvo, ēxūlto, gēſtĭo. *phr.* Gaūdĭa cōncĭpĭo, căpĭo, ăgito. Lætĭtia pērfūndor, ēxūlto, trĭūmpho. Lætus hĭ-

hilaris, gaudens, gestio. Lætos sumo, induo vultus, gaudia blando vultu, lætis vocibus, geminatis plausibus edo, testor, prodo. Festum celebrare diem. exultatque, & vix animo sua gaudia differt. Sensitque alacres in pectore motus. Tacitam pertentat gaudia mentem. vultum pulso mœrore serenat.. Lætitiæ dare signa, & tollere plausus. Gaudens animus vix se capit. Cæca carpere mente gaudia. Lætos diffundere vultus. induere faciles gaudenti pectore vultus sepositis agitare gaudia curis, edere non fictos hilari de pectore plausus. Lætitia perfundere mentem. Lætitiaque fremunt, animosque ad sidera tollunt. Iam nube repulsa tristitiæ, lætos hilarabant gaudia vultus. Certatim ingenti celebrant nova gaudia plausus. Nescio qua præter solitum dulcedine læti. Pater Æneas audito nomine Turni lætitia exultans. Fusus in amplexus matris pia gaudia carpit. ergo alacris sylvas & cætera rura voluptas, Panaque, pastoresque tenet. Dryadesque puellas. omnis longo solvit se Teucria luctu emicat extemplo lætus. post talia. Dictis paremus ovantes. Quid mihi vel tota potuit contingere vita Lætius? ingeminant plausum Tyrii. ingens lætitiæ fertur ad astra sonus. (*Horat.* Nunc est bibendum, nunc pede libero pulsanda tellus. *Claud.* Nunc pateras, libare Deis nunc solvere multo nectere corda libet. Quaque ibis manibus circum plaudere tuorum, undique jactato flore tegente vias. Tempora phœbea lauro cingentur. ioque milesio magna voce triumphe canet.

Gaudialis. Apuleji. vox nihili Gaudimonium Baruch 4. pro gaudio.

gaudium, *Wesele.* Freud. *Gaudia percepit nato secura recepto.* Ovid. *syn.* Lætitia, voluptas, oblectamentum, jocus, plausus. *epith.* beatum, speratum, verum, repentinum fugax, fugitivum, instabile, nimium optatum. insolitum pium, novum, profanum. *phr.* Vultus hilares, Exhilarans animos. à cunctis hilari pietate colantur. Fallacis vaga gaudia mundi. Gaudia principium quæ sunt plerumq; doloris, gaudia nunc remeant, sed fugitiva volant. Non frontem vertere minæ, sed candida semper gaudia securo sederunt pectore. ingens exorta tumultu lætitia. Scilicet interdum miscentur tristia lætis. Prærepta leves abiere per auras gaudia. Sperataque gaudia fallunt incautos. umbra tibi notat et vaga gaudia mundi. *v. Gaudeo.*

gavia, *Łyska.* *Rybitw ptak.*

gavia cinerea. *Kulik.*

gaulus, *gr. Łodź, Czára.*

gaunace, *es, gr.* gaunacum, *è gr. Koc, Gunia.*

gausapa, *æ,* gausapa *orum. Száta 1.*

gausapa villosa, *Obrus, Száta 1.*

gausapatus, *sub Gunia 2.*

gausape, *n,* gausape, *is,* gausapum, *Száta 1. Gunia 1.* Kor, *Száta żołnierska,*

gausapina, *æ, Száta miąższa.*

gaza, *gr. aut Persica vox, Skarb 1. 3.* Reichthum. *Nobilibus gazis, op busque cubilia surgant.* Cl. *syn.* Divitiæ thesauri opes, pecunia, *epith.* peregrina, Eoa, Persica, Asiatica, Lyda. *phr.* opulenta supellex. Lydæ pondera gazæ. *v. Divitia.*

gazophylacium, *gr Skárb kośćielny.*

gehenna, *Piekło.* Die Höll. *Mundani involvant populi: damnetque gehennæ.* Prud, *epith.* obscura horrida, tetra, metuenda, cava. *phr.* Quod si forte cavæ metuis tormenta gehennæ. *Gehenna in Sacris libris: Hieronymo teste, fuit vallis filiorum Hennon amænissima. irrigua. nemorosa. In qua Iudæi idolo Moloch filios urebant. Tophet, aliter dicta & i. tumulus mortuorum. In novo Testamento sumitur pro incendio inferorum.*

gelasianus, *Błazen 1.*

gelasimus, *gr. adiect.* & gelasimus, *gr. subst. śmieszek.*

gelasini, *gr. Zęby przednie, śmiechowe dołki.*

gelatio, *Mroz* gelicidium, *Lod, żłod, Mroz.*

gelida, *Wodá zimna.* gelide, *Oźięble.*

gelidus, *Mroźny, zimny.* Frostig, Eiskalt. *Sed gelidum Borean, gelidumq; Nutum.* Ovid. *syn.* Gelatus, congelatus. frigidus. *phr.* Gelu concretus, rigidus, rigens. *v. Frigidus.*

gelo, *as.* & gelasco, is, *Marznę.* Zusammen frieren. *centum me tetigere manus aquilone gelata.* M, *syn.* Congelo. conglacio, induro *active* duresco, gelasco, *passive. phr.* Gelu astringo, induror, induresco. astringor, rigeo, premor,

mor, hōrrĕo. Stānt flūmĭna dūro, īncrūſtāta gĕlu. Cūncrēſcunt sūbĭtæ cūrrēnti īn flūmĭnæ crūſtæ, āſtrĭcto cōit ūnda gĕlu. Sŏlĭdis hærēnt flūmĭna lȳmphis, Vīdĭmus in glācĭe pīſces hærēre lĭgātos. Hȳēms dum ſæva rĭgēnti. Strīngĕret ārva gĕlu. Mārmŏrĕo pāllet ădūſta gĕlu, & mūlta cōncrētus grāndĭne crīnes. Pēndŭla tĕctis. Hōrrēſcit glăcĭes, Glācĭem cum flūmĭna trūdunt. Vīdimus ingēntem glăcĭe cōnsīſtĕre pōntum, Glăcĭe cūrſus frænātur ăquārum, Tēr frīgŏre cōnſtĭtit īſter. Făcta ēſt Eūxīni dūra ter ūnda măris. Sēd jăcet āggĕrĭbus nĭvĕis īnfōrmis, & ālto tērra gĕlu lāte, ſēptēmq; āſſūrgit īn ūlnas, ūndāq; iam tērgo fērrātos sūſtĭnet ōrbes. Pūppĭbus īlla prĭus, pătūlīs nūnc hōſpĭta plaūſtris æræque dīſsĭliunt vūlgo, vēſtēſque rĭgēſcunt īndūtæ, cædūntque sĕcūrĭbus hūmĭda vīna, & tōtæ sŏlĭdam īn glăcĭem vĕrtēre lăcūnæ. Stīrĭaque īmpēxis īndūrŭit hōrrĭda bārbis: īpſe vĭdes cērto glăcĭe cōncrēſcĕre pōntum, īpſe vīdes rĭgĭdo ſtāntĭa vīna gĕlu. Quāque rātes jĕrant, pĕdĭbus nūnc ītur. & ūndas Frĭgŏre cōncrētas ūngŭla pūlſat ĕqui. Tēllus ſub ſtĕrĭli lānguet ădūſta gĕlu. ōmnĭa brūmāli dĭrĭgŭēre gĕlu. *vide Frigeo, Hyems.*

Gĕlo caſeum, *Tworzę ſer.*

gĕlōtŏphyilis, *idis gr. Smieſzek źiele.*

Gĕlu, *gelum, n. gelus m. Mroz,* Kälte oder Eys. *Rura gelu cum claudit hyems, nec ſemine iacto.* Virg. *ſyn.* Glăcĭes, frīgus. *epith.* hȳēmāle hȳbērnum, āſtrĭctum, cānens, cānum, mārmŏrĕum nĭvāle, dēnſum, *phr.* Cōncrētum frīgus, Rĭgĭdo, cōmpācta per īnānĭa grāndo. Dēcĭdit hȳbērno prægrăvis ūnda gĕlu. Tēllus ſub ſtĕrĭli lāngvet ădūſta gĕlu Dum ſæva rĭgēnti ſtrīngĕret ārva gĕlu. *vide Frigus Gelo.*

gĕlu aſtrictus, ſtans, torridus, rigidus, *Zmarzły*

G E M

Gĕmēllār, *n.* Gĕmēllāria, *a, Státek 1.*

Gĕmēlli & Gĕmĭni. *Bliźnięta.* Brüder einer Geburt/ Zwillinge.--- *modo namque gemellos. Procubuiſſe lupam, geminos huic ubera circum.* Virg. *ſyn.* Gĕmĭni *phr.* Gĕmĭni ſub ūbĕre nāti. Gĕmĭnus pārtus, fœtus, prōles gĕmĭna. Gĕmĭni frātres fœcūndæ glōrĭa mātris.

gĕmēllĭpăra, *Bliźnięta rodząca.*

gĕmēllus, *adiect. Podwoyny, Dwákroć rodzący Rodzony.*

Gemiæ, Lucill. Rob. Steph. corr. Gumiæ.

gĕmĭnātim, *Dwoiſto* gĕmĭnātio. *Powtarzanie*

Gĕmĭnatus, *Dwoy, Dwoiſty, Podwoyny, Dwá-*

Gemĭnitūdo. Podobieńſtwo.

Gĕmĭno. *Powtarzam, Przydáię 2, Przyczyniam 1. Złączam 1.* Doppelen. *Iamq; decem vitæ frater geminaverat annos.* Ov. *ſyn.* īngĕmĭno, dūplĭco, cōndūplĭco, cōmbīno, *vel* rĕpĕto, ĭtĕro

Gĕmĭnus, *Dwoy, Dwoiſty,* Rodzony, *Podobny 1.* Rowny 3. *Dwa.* Zweyfachtig doppelt. *Terga premit, pecoris geminis amor aureus alis.* M. *ſyn.* Gĕmēllus, gĕmĭnātus, dūplex, dŭo. bīni.

Gĕmĭſco, *Wzdycham, Stękam.*

Gĕmītes. *ita, gr. Nowożęnſki kámięń.*

Gĕmĭtus, *ûs, Wzdychánie, Stękánie.* Das Seufftzen. Klag/ Krachen. *Extremoſq; ciet gemitus ut triſtis arator.* Virg. *ſyn.* Lūctus, sūſpīrĭa, plānctus. plāngor, lāmēntum, flētus, quĕrēla, quēſtus, clāmor. ŭlŭlātus. *epith.* frĕmēns, dūrus, grāvis lăchrȳmābĭlis, mĭsĕrāndus, lōngus, rĕsŏnāns. crēber, ĭtĕrātus, pērpĕtŭus, fīctus, ĕxōrtus, *phr.* āttrāctus ab ālto ſpīrĭtus īntĕrdum gĕmĭtu grāvis, Gĕmĭtus lāchrȳmābĭlis īmo aūdītur tŭmŭlo lāmēntis gĕmĭtūque & fœmĭnĕo ŭlŭlātu tēcta frĕmunt. *vide Gemo.*

Gēmma, *Pąk, Kámień drogi, an Perła?* Ein Edelgeſtein. *Sæpe velut gemmas ? regnumque probarem.* T. *ſyn.* Lăpĭllus, cōncha, bācca, *Gemmarum ſpecies aliquot.* ăchātes, ădămas, ămĕthyſtus, Bērȳllus, Chrȳsŏlĭtus, Cȳănus, Hȳăcĭnthus, Jāſpis, Mārgărīta, *ſive* ŭnĭo; ŏnȳx, Sārdŏnix, Sāpphīrus, Smārāgdus Tŏpāzus, Pȳrōpus. *epith.* tŭmens, nōbĭlis. nĕxĭlis rŭtĭla mĭcans rădĭans, ſcīntĭllans, dīves, ĭgnĕa, Gărāmāntis, pērſpĭcŭa, fŭlgens ārdens. ĭdāſpæa, cūlta. rădĭōſa. fŭlgĭda, clāra, ſtēllans, pūra flāmmāta, cŏrūſca ſȳdĕrĕa ĕrȳthræa, Gāngētĭca, *phr.* Spŏlĭa rubri măris Lăpis rubris advĕctus āb ūndis. Rubri mūnĕra Pōnti. Dōna măris, indi. Pelagi dona rubentis. conchea bacca maris. i. *unio.* Gēmmĕus fŭlgor, nĭtor, lūx, ĭgnis. Gēmmārum prĕtĭum. Nĭtĭdo fŭlgŏre cŏrūſcans Gēmma. Gēmmæ aūro īntēxtæ rădĭant. Pŏsĭtæque ĕ ŏrdĭne gēmmæ. Clāra, rĕpĕrcuſſo, rēddēbant

lūmĭna Phœbo. Gēmmārum rădiantes lūcĭbus ĭgnes. Mīro cāndōris hŏnōre cŏrūſcans. Quæ lēgitur rubris gēma sūb æquŏribus. Dāt digĭtis gēmmas, dat lōnga mŏnīlĭa cōllo. Sub ſtringitque cōmam gēmmis. ēt cōlla mŏnīli Circŭit, ēt băccis ŏnĕrat candēntĭbus aūres, pēndēbant tĕrĕti gēmmāta monĭlia cōllo. Gēmmas cōllo cĭrcūmdedit, ārdēbat gēmma Gărămāntĭde cærūla vēſtis, ūt cum ſpărsa micant ſtēllārum lūmĭna cœlo, v. Ordo.

gēmmĕus gemmātus gemmoſus, *Perłowy, 1. 2. Perłámi oſadzony.* **Von Edelgeſtein.** *Gemmeus iſte tibi miles & hoſtis erit.* Marcell.

Gemmaſco & gemmo as, *Pąkowie puſzczam,*

Gemmeſco, *ſub Kámienieię.*

Gēmmifer *Perły rodzący,* **Das Edelgeſtein trägt.** *Et freta gemmiferi fundere claſſe maris.* Pro.

gēmo is, *Wzdycham 1. 2. Stękam, Huczy Sowá, Grucha gołąb, Skrzypię 1.* **Seuffzen, weinen.** *Et gemuit, gemitus verba parentis erant.* Ovid. *ſyn.* ĭngēmo, gēmiſco, lūgēo, sūſpiro, quēror, plāngo, *phr.* ālto de cōrde, pēctōre ab ĭmo gĕmĭtum do, edo, dūco, ēmītto, trăho, haūrio, fundo, cĭeo. tōllo. Gĕmĭtu lōca ĭmpleo. Pērdīus ēt pērnox ālto de cōrde pĕtītos ēdēbat gĕmĭtus ĭmo de pēctōre dūcens ĭllachrymat anxĭa nōcte, ānxia Luce gĕmit. ĭngēntem gĕmĭtum tūnſis ad sīdēra tōllunt pēctŏrĭbus, Mœſtūſque per ōmnes it gĕmĭtus. v. *Gemitus, Fleo, Lachrymæ.*

gĕmŏniæ. gemoniæ ſcalæ; gemonij gradus, *Przepáść 2. Kátowniá,*

gĕmŏnis, *dis ègr. Kámień położniczy,*

Gemŭlus, Wzdychaiący.

Gemurſa, Szpárny wrzod, aliter ibidem.

GEN

Gĕnæ *hæ Policzek, Iágodá ná twarzi, Powieká,* **Die Wangen, Backe.** *Pendent ſque genas, & tales aſpice rugas.* Iuv. *ſyn* Mālæ. *epith.* Pūlchræ, mōlles, pūrpŭrĕæ, tĕnĕræ, ambrŏsĭæ, nĭtĭdæ, ebūrnĕæ, nĭvĕæ, roſĕæ dĕcōræ cāndēntes, cŏlōrātæ, ālbēntes, nĭvōlæ, rūbēntes, jŭvēniles, vērēcūndæ. vēnūſtæ, rūbeſcēntes, tĕnēllæ, ālbēntes blāndæ tūmĭdæ, sĕnĭles, rūgōſæ. hirsūtæ, ērāſæ, sēvēræ: *in luctu* tābēntes, mădĭdæ, ūdæ *phr.* Gĕnārum pūrpūra, cāndōr, grātĭa, dĕcus, blāndĭtĭes vĕnūſtas. Quēis blānda ēſt grātĭa: ōccūpat et tĕnĕras pūrpŭra grāta gĕnas. Lāchrȳmis mōlles ĭmmădūēre gĕnæ, ĭt dĕcor, ē quē gĕnis ſtīllat rōs fūſus ebūrnis, ēt tāntūs nĭvĕis ſtāt dĕcor ĭn gĕnūlis. Cāndēnte vĭncunt lĭlĭa cāna gĕnæ. Quīd tĕgis ĭngĕnŭas, Clōri dĕcōra, gĕnas?

Genavius. Varro corr. Genianus.

Gĕneālŏgia, *Gr. Rodzáiu opiſánie.* **Geſchleckt Regiſter,** *ſyn.* Gĕnĕris dēſcrīpta sĕrĭes. Sĕrĭes. āctōrum, Stēmātis ŏrdo, deſcriptio

Gĕnĕālŏgus, *gr. Rodzáiu piſárz,* **Geſchlechts Schreiber.** *Eſſe Deum velut illud ait genealogus idem.* Pro.

Gĕner, *ri & ris. priſcè Zięć.* **Tochter Mann.** *Monſtra ſinunt: generos externis adfer ab oris.* Virg.

Gĕnĕrābilis *Płodny,* Rodzáyny 1. 2.

Gĕnĕrālis, *Powſzechny Rodowity* **Allgemein,** *Oſtendat maculas generales corpori ineſſe.* Luc.

Generaliter, *Powſzechnie.*

generaſco, *Rodzę ſię.*

generātim, *Powſzechnie Ogołem, Rożdzielnie, Rodzáiem,* **Den Geſchlechten und Gattungen nach.** *Quare agite o proprios generatim diſcite cultus.* Virg.

Gĕnĕrātio, *Rodzenie,* **Gebährung.** *ſyn.* Prōdūctio, *vel* prōgĕnĭes, prŏpāgo, gĕnus.

Generātor, *Rodzic.*

Genere clarus, *Vrodzony zacnie.*

Genere proximus, *Powinowáty.*

Gĕnĕro *as,* Rodzę, **Gebären, ſchaffen.** *Felici jam morte Deo generaret, ut eſſet.* Alcim. *ſyn.* Prōgĕnĕro, gĭgno, prōgigno, crĕo, prōcrĕo, prōdūco, *vel* părio, *phr.* Fōrtes crĕāntur fōrtĭbus & bŏnis, ēſt in jŭvēncis ēſt ĭn ĕquis patrum virtus, nĕc ĭmbēllem fĕrōces Prŏgĕnĕrant ăquilæ cŏlūmbam. ēdĕre pārtum Sāltem sī qua mĭhi de te sūſcēpta fūiſſet ānte fŭgam sŏbŏles, Quī tanti tālem gĕnŭēre părentes? Gĕmĭnam pārtu dăbit ĭlla prōlem. Tŭa cōncĭpient cælēſti vĭſcĕra iūſsu nātum. Quo sānguine crētus, Sātus sānguĭne Dīvum Fĭgŭlo sūm gĕnĭtōre sātus. v. Pario.

gĕnĕro

gĕnĕrōſe, *Urodziwie, Wſpaniale, Mężnie.*

gĕnĕrōſitas, *Uroda*, *Roſtość*. Tapfferkeit/ Groſzmütigkeit. *ſyn.* Nōbĭlĭtas, *vel* fōrtĭtūdo, vīrtus; ănĭmi rŏbur vīs *phr.* Māſcŭla vīs ănĭmi. Gĕnĕrōſum pēctus. *Mēns* gĕnĕrōſa *Mārtius* ārdor. Nōbĭlis; vĭrīlis. cōnſtans ănĭmus, Fōrte pēctus, īnvīctæ vīres. Māſcŭla vīrtus.

gĕnĕrōſus *Urodźiwy*, *Roſły*, *Mężny*, *Zácny*, *Sercá wielkiego*, *Przyrodzony*. Edel/tapffer/ Heroiſch. *Incoluit fines, nemo generoſior eſt te.* Hor. *ſyn.* Nōbĭlis, *vel* fōrtis, aŭdax, măgnănĭmus, īntrĕpĭdus. ănĭmōſus īmpăvĭdus, īntērrĭtus, *phr. vel* Præſtans ănĭmi. Vīrtūte pŏtens. Bēllo fōrtis, īnvīctus. Vir fōrti pectŏre. Vīrĭbus, īnvīctus. Fīdens ănĭmi. Vīnci nēſcius. ārmis ācer. īngens ănĭmis. Cūi gĕnĕrōſus ēbūllit sānguis. Quēm măſcŭla vīrtus ēxcĭtat. *v. Fortis.*

gĕnĕſis, *is, f. gr: Narodzęnia godźiná*, *Konſtelácya.*

gĕnĕthlia, *orum gr. Okupiny, Názodzęnie Páńſkie.*

gĕnĕthliăcus. *adiect. gr. Národzęniu ſłużący,*

genethliacus, *ſubſt.* genethliălŏgus, *gr. Praktykarz. 1.*

gĕnĕthlialŏgia, *Praktyk 4.*

Genitrix Inſcript. Vet. idem Genitrix.

gĕnĭālis, *Nowożeńſki Máłżeński, Płodny. Godowy, Gośćinny 1. Bieśiadny*, *Weſoły 2* Freydentag. *Imminet aſsimilis lucent genialibus altis.* V. *ſyn.* Gĕnio, săcer. fēſtus, *vel* lætus, fēſtīvus, dēlĭcĭōſus, ămœnus, dāpsĭlis, lautus.

gĕnĭālĭtas, *Weſołość.*

genialiter, *Roskoſznie, Hoynie.*

geniānus, *Bieśiádny.*

genibus repere, *Ná báłuku.*

gĕnĭcŭlāris, *f. ſubſtant Firletká 5.*

geniculatim, *Kolankowato.*

geniculātus, *Kolánkowáty.*

genĭcŭlo, *as, Kolankowáćieię.*

gĕnĭcŭlum, *Kolánko 1.* Ein Aſt.

gĕnĭcŭlus, *Zákrzywięnie.*

Gĕnĭmen, Płod 2. Owoc.

Gĕniſta, *Jánowiec*, & *ſub zárnowiec źiele.* Erd Pfrimmen/ oder Ginſtern. --- *Molle ſiler lentæque geniſtæ.* Virg. *ſyn.* Spārtum. *epith.* Hŭmĭlis vĭrĭdis lēnta. flēxĭlis. *phr.* Spārti vīmen Spārtēa vīmĭna.

geniſtella. *żarnowiec.*

gĕnĭtābĭlis, *Płodny*, *Rodzęniu ſłużący*, *Et reſerata viget genitabilis aura Favoni.* Luc.

genitāle, is genitales res. genitalĭa genitalia loca, *Członek 4.*

gĕnitale ſolum, genitalis terra, *Oyczyzna.*

genĭtālis genitabilis *Rodzęniu ſłużący, Národzeniu ſłużący, Przyrodzony, żyzny. Płodny, Własny, Rodowy, Oyczyſty 2.* Dienlich zu gebähren. *Romulus in cœlo cum Dîis genitalibus ævum.* P.

genitalis deus, *Rodzęnia bożek.*

genitalis hora, *Národzęnia godźiná.*

gĕnĭtīvus, *Społurodzony*, *Rodowity, Rodzeniu ſłużący.*

genitiuus caſus, *ſub Słow odmiány.*

Gĕnĭtor, *Rodzic*, Vatter. -----*Penes genitoris ad undam.* *ſyn.* Gĕnĕrātor, prōgenitor, sător pārens, păter. *v.* pater.

gĕnĭtrix, *Rodzicielka*, Mutter. *Iámque domum mirans genitricis & humida tecta.* Virg. *ſyn.* Pārens, māter. *v. Mater.*

gĕnitūra, *Národzęnia godźiná*, *Rodzęnie ſię. Bieg 2. Konſtelacya Naśięnie 1.*

genituræ peritiſsimus, *Práktykarz.*

genĭum defraudans ſuum, *Mrzygłod.*

gĕnĭus, *Anioł*, *Rodzęnia bożek*, *Skłonność przyrodzona 1. Przyrodzęnie, Przymiot 2. Szczęśćie 3.*

genius ater, malus, ſiniſter, *Czart.*

genius ſalax *Látáwiec.*

Genio, is, *Rodzę.*

gens, *Narod Dom 2.* Volck. *Gentibus in noſtris riſu quatiare: ſed illis.* Juv. *ſyn* Sŏbŏles, prōgĕnĭes, prōles, gĕnus, ſtīrps, sānguis, prŏpāgo, *vel* Pŏpŭlus, nātĭo.

Gentes, Pogánie, Gentiāna, Goryczka.
Gentiana minor, Tyrlicz.
Gentiana pumila, Nostrzek modry.
Gēnticus, Narodowy.
Gēntīlis, idem & Powinowáty, Rodak, Rodowy, Domowy, Przyrodzony, Herbowy, Eines Geschlechts. Obliquas, nec non gentilia tympana secum. Juv.
Gēntīlitas, Pogáństwo, Powinowáctwo 1. n. Rod 1. Społeczność, Narod, Viele des Geschlechts / Gentilitatis sordida nubila. (Alcaic.) Prud.
Gentiliter, Pogáńskie.
Gēntīlitius, Rodowy, Narodowy, Herbowy, Das zu einem Geschlecht / oder Stammen gehört.
Gĕnu, Koláno, Knie. Dixerat, & genua amplexus genibusque volutans. Virg. *syn.* Poples. *epith.* prōcīdŭum, flexum, sūmmissum, sūpplex, tĭtŭbans, rĭgĭdum, dūrum. *phr.* Quā crūs ēsse īncipit, ēt *junctura genuum.* Tārda trĕmenti. Gĕnuā lābant, *pro* gĕnŭa *per synæresim.* Gĕnua ægra trāhentem. Rĭgĭdo nīxus gĕnu. Trĕmŭlo mĕdios ābrūmpit pōplĭte gȳros.
genu nixus, genibus curuatis, Klęczkiem.
Genua, Lucill. corr. Gumia.
gĕnuāle, Podkolánek 2.
genuālia, Nakolanki, Ponczochy, Podwiązki.
gĕnuīni, Zęby karne.
gĕnŭīnus, Własny, Przyrodzony, Przodkowy, Kieł. Natürlich. Te Lupe, de Muci, & genuinum fregit in illis. P.
Genus, ni m. priscum Koláno.
Gĕnus, eris n. Rod 1. Linia rodu, Rodzay, Narod, Płec 1. Powszechność, Twarzność, Sposob Geschlecht. Nam genus, & proavos, & quæ non fecimus ipsi, Ovid. *syn.* Gēns, gēntīlitas, ōrtus, ŏrīgo, stirps, sanguis, *vel* prōpāgo, progĕnies, *vel* stemma, *epith.* Nōbĭle, āntīquum, regium, præclārum, notum, regāle: īgnōbĭle, ābjĕctum, vīle, hūmĭle sōrdĭdum īgnōtum. *phr.* Gĕnĕris prīmōrdia, grādus. Gĕnus īmmōrtāle mānet mūltōsque pĕr ānnos. Prīmōrdia gentis. Crēdo ēquĭdem, nēc vāna fides gĕnus ēsse Dĕōrum. Mūlta viri vīrtus ānĭmo mūltusque rĕcūrsat gĕntis hŏnos. āb Jŏve prīncĭpium gĕnĕris. v. Nobilis, Ignobilis.
genus eleganter redundat, *sub* Każdy 1.
Genus Grammaticorum, est indicatio sexus vocum, veri in animalibus, vel similitudine in aliis, per Pronomen Hic, hæc, hoc, appositum, ut Consentiu docet, vel per terminationem, ut Jul. Scalig.
genus hominum, Ludźie.

GEO

Geōdæsia, gr. Rozmierzánie.
geōdætes, æ, m gr. Miernik 1.
geōgrăphia, gr. Kráiopisanie.
geogrăphĭcus, gr. Kráiopisowski.
geographus, gr. Kráiopis.
geōmĕtres, æ, gr. Miernik 1. Mierniczy, 1 Corripuit o Juvenal. Latino more.
geōmĕtria, Miernicka nauka. (nicki.
geōmĕtrĭca, orum, geometricus, gr. Mier-
Gĕorgĭca, orum, gr. Oráczey nauki Księga.
georgicus, gr. Oráczy.

GER

Gerănītes, æ, m. gr. Zoráwi kámień, *sub* żoraw 3.
gĕrănion, vel um gr. Zoráwie noszki.
gĕrănos, m. gr. Zoraw, 1. 3.
gerāria, Piástunka.
geraria navis, Náwa 9. gĕrārius, *sub* Nośćiel, Gĕrītio *sub* Czynienie.
Gerdius è Græco, Tkacz.

GERM

Germānè, Bráterskie.
Germānia, Niemiecka źiemia.
germānĭcus, Niemiecki, Teutsch / Quem Germanicus ore non rubenti. (Phal.)
germānĭtas, Bráterstwo, Powinowactwo, 1. Społeczność.
germanitus, Bráterskie, Prawdźiwie.
Germānus, adject. Rodzono, Prawy 2. Podobny 1. Własny, Szczery, & addita negatione, *sub* Przypisany, Ein Teutscher / Item ein Bruder / -- Sed regna Tyri Germanus habebat. Virg.
germanus, substant. appellativum, Brat 5.

gĕrmen, *Pąk, Wyrostek, Látorośl do szczepienia, Obrodzęnie, Płod.* Ein Zweig/ *- aliena ex arbore germen. V. syn.* Sēmen, stĭrps. *epith.* Mōlle, tūrgens, ŏdōrum, flōrĭfĕrum, āmbrŏsĭum pūbens. *V. Mox germino.*

germĭnālis, *Owocny.*

germĭnātio, *Rodzęnie 1. 2. Pękowia puszczánie, Obrodzęnie.* (*czánie.*

germĭnātus, *us, Rodzęnie 2. Pąkowia puszgērmino, as, Pąkowie puszcza.* Ausschlagen/ wachsen. *Germinat & nunquam fallentis termes olivæ.* Virg. *syn.* Prōgērmĭno, pūllŭlo, gēmmo. *phr.* Gērmen ēdo, părĭo, mĭtto, ēmitto, fūndo, trūdo. Gērmĭne pūllŭlo, frōndĕo, flōrēsco. Dĭvĭte gēmma, vēstit Pāmpĭnĕas vitis ŏpāca cŏmas. Gērmine pūbet ŏpaca cŏmas. Gērmĭnē pūbet ŏdōro ēffūndit gēmas, tūrgēnti ēt gērmĭne frōndet āmbrŏsĭo gērmĭne frāgrat, hŭmus. Mūltĭplĭces fūndit frūtĭces, ēt vĭmĭne, crēbro gērmĭnat. *v. Frutico.*

Gero, as, priscè Plaut. unde Aggero, Exaggero, as, Meursi.

GERO

gĕro, *is, Noszę 3. Spráwuię 1 2. Iestem tym, Rządzę 1. Postępuię z kiem, Chodźi z synem.* Tragen/ ausrichten. *Aspera si geritis corda, redire licet.* Mart. *syn.* Făcĭo *vel* pōrto gēsto, fĕro.

gero potestātem, magistratum, *Urząd mam ná sobie.*

Gĕro onis, Wynośićiel, Podwodnik.

gĕrontŏcŏmium, *gr. Szpital stárych.*

gerræ, *arum gr. Kráta 1. Bayki, Páwęża.*

gerres *hæ, Rybki drobne, śieláwa.* (*niarz.*

gerro, *onis, Báłamut, Gerulifigulus. Nowigĕrŭlus, Nośićiel, Tragarz,* Ein Träger. *Festinat Calidis mulis gerulisque redemptor* Hor.

gĕrulus literarum, *Kursor.*

Gerundia apud Grammaticos, sunt voces quædam, quæ Verborum vices gerunt, & præsertim Infinitivi loco ponuntur, Priscian. Verba hæc vocant plerique Infinita sine personis & numeris. Participia aliqui. Separatam partem orationis ut & Supina Augustin. Saturni. Gerundium modum Servius. Carent iis Græci & Poloni. vide Indicem hic in fine.

Gerundivus modus. v. infrà Modi 2.

gĕrūsia, *gr. Stárych zebránie, Szpital stárych.*

GES

Gessum, *idem* Gesum.

gesta, *orum, Dźieiow, Księgi, Spráwa 2.*

gestæ res, *Spráwa 2.*

gēstāmen, *Noszęnie 1. Noszęnie drogie,* Ein Bürde/Last/ *-- magni gestamen abantis* V.

gestamen religiosorum, *Noszęnie od czárow.*

gestātio, gestatus *ûs, Noszęnie 1. 4. 6.*

gestator, *Nośićiel,* gestātorium, *Lektyka.*

gestātorius, *Noszęniu służący.*

gestĭcŭlaria, *Kuglarka.*

gestĭcŭlarius gesticulator, *Kuglarz.*

gesticulatio, *Kuglowánie, Plęsy Iestámi nárabiánie.*

gestĭcŭlor, *Pląszę, Kugluię Iestámi nárabiam. A Gestio, i producit quidam: meliùs alii à Gesto, ut Sipontin. vel à Gestus ducunt, & corripiunt. ut à Fluctus, Flucticulus. ab Artus, Articulus. à Testor, Testiculor.* Plautus.

gestĭcŭlus, *Kuglowánie, Iest orátorski.*

gestio *is, Skáczę 2. żądam 2. Bestwię się 1. Chce mi się, Weselę się.* Frolocken. *Et studio incassum videas gestire lavandi.* V. *syn.* ēxŭlto, lætor, gaūdĕo. *Phr* Gēstu ēxūltō. Lætĭtĭa ēxĭlĭo, sūbsĭlĭo, ŏvo, trĭūmpho. *v. Gaudeo.*

gestio, *onis, Czynięnie, Spráwowánie 1.*

gēsto, *Noszę, & sub Chodźi z synem* Tragen/ führen. *Non obtusa adeo gestamus pectora Pœni.* Virg. *syn.* Gĕro, pōrto, fĕro.

gesto in sinu, *Piástuię, Szánuię.*

gestor, *Nośićiel.*

gestōrius, *ibidem & sub Náwá 9.*

gestuōsus, *Iestámi narabiáiący.*

gestūrio, *Chcę mi się.*

gēstus, *ûs, Iest orátorski, Spráwa 2. Spráwowánie 1* Weise/ Manier/ Gebärde. *syn.* āctĭo, mōtus. *epith.* Lōquēns, pĕtŭlans, grātus, mōllis, sŏlūtus, dĕcōrus, hŏnēstus, scēnĭcus. *phr.* Lūmĭnĭbus mōtis, āpte, gēstūque vĕnūstō. Hĭnc dūlcis lĕpor ēt grāto făcūndĭa gēstu. Mōlli dēdūcit cāndĭda gēstu brāchĭa.

Gēsum, & Gæsum, *Poćisk 2.* Gattung eines Pfeils. *Nobis erectis fundere gessa rotis.*

Pro-

Prop. *Phr.* Lĕvi jăcŭlātūr Gallĭca gĕsu mănu ālpīna cŏrŭſcans Gēsa mănu.
gēthyon, *gr. Cebula 1.*

G I

Gibber, *ĕris, m.* gibbus *ſubſtant. Garb.*
gibbĕr, gibberoſus gibbōſus gibbus, *a, um, adject. Garbáty.*
gĭgāntēus, *gr. Olbrzymſki*, Von Rysen Geschlecht. *Sive Gigantea ſpatiabēre littoris ora.* Prop.
gĭgas, *antis gr. Olbrzym:*
gĭgĕriæ *hæ, Drobki.* gīgĕrium, *Pępek 2.*
gĭgno, *Rodzę.* Gebähren / Zeugen. *Sæcula qui tanti talem genuere parentes?* Virg. *v. Genero.*
gignor, *Rodzę ſię, Roſię.*
giluus, *Płowy, Rydzawy.*
gingĭdium, *gr. Bućtęń, Pieprzyca máła, Trzebuła.*
gingīvæ, *hæ*, gingivŭla, *æ, Dźiąsła.*
gingras, *æ, m. gr. Gingrica tibia. Gingrinæ, Surmá.*
Gingriātor, Gingrīnātor, Surmacz.
gingrio, *is, Gęgam.*
gingrītus, gingrum, *Gęganie.* (*widło.*
girgrillus, *Kołko 4. non Wiiádło non Moto-*
gith, *Czarnucha*, glăbelia, *Miedzybrwie.*
glăbellus, glăber, *Goły.*
glabrentia loca, glabretum, *Gołizna.*
glăbreo, glabreſco, *Głádnieię, Włoſy mi pádáią. Glabritas, Glabrities, Gołość.*
glăcĭālis, *Lodowy.* Eisächtig. *Et glacialis hyems cavos hirſuta capillos.* Ovid. *ſyn.* Gĕlĭdus, prŭīnōſus, ălgĭdus, frĭgĭdus.
glacians, *Mroźny.*
glaciat, *Márznie, Zśiada ſię.*
glăcĭātus, *Zmarzły*, Gefroren / *ſyn.* Gĕlātus cōngĕlātus, cōnglăcĭātus. *Phr.* in glăcĭem cōncrētus. Glăcĭe rĭgens, āſtrĭctus cōncrētus, hŏrrens.
glaciatus humor, *Gołoledź.*
glăcĭes, *Lod*, Eys *Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas.* Virg. *epith.* āſpĕra. cōncrēta. sŏlĭda, rĭgens, īndūrāta, ālpīna, Rīphæa, dūra, lūcĭda, frăgĭlis. *Phr.* Gĕlu cōncrētus lātex. Crūſta lūbrĭca Stĭrĭa pēndens. Dĕcĭdit hȳbĕrno prægrăvis ūnda gĕlu. Vēntis glăcĭes āſtrĭcta pĕpendit. *v. Gelu.*
glăcies ſuſpenſa, *Grad.*
glăcĭo, *as, Lodowáćieię*, Vberfrieren / *Ventis & Poſitas ut glaciet nives.* (Choriamb.) Hor. *ſyn.* Cōnglăcĭo, gĕlu, cōngĕlo, *Neut.* Glăcĭor, cōngĕlor. *Paſſ. v. Gelo.*
glacio caſeum, *Tworzę ſer.*
glăcior, *idem & Marznę, Zśiada ſię, śćina ſię.*
Glăcĭto, as, Gęgam, glădĭārius, *Miecznik 1.*
glădĭātor, *Poiedynkiem ſię biiący, Wyśiekacz, Miecznik 1.* Ein Fechter / *Luſtravitque fugâ mediam gladiator arenam.* Juv. *ſyn.* Pŭgil, lūctātor lănĭſtă, *gladiatorum Magiſter. epith.* nūdus, tŭnĭcātus. *phr.* ārmātæ pĕrītūs pālĕſtræ. Mĕdĭa pŭgnat glădĭātor ărēna. *v. Athleta.*
gladiatores, *Szermierſkie igrzyſko.*
gladiatoribus *ſub Dnia trzećiego.*
gladiatoriè, *Okrutnie.*
gladiatorio animo, *Deſperácko.*
gladiatorium, *Zwyćięſki upominek, Szermierſkie igrzyſko.*
gladiatorium certamen, *Poiedynek.*
gladiatorium munus, certamen, *Szermierſkie igrzyſko.*
gladiatorius, *Szermierſki*, gladiatūra, *Szermierſka*, glădiŏlus, *Mieczyk 1. 2.*
glădiŏlus paluſtris, *Oſtrzyſz wonny.*
gladiorum artifex, *Miecznik 1.*
Gladium n, priſcè Miecz.
glădĭus, *m. Miecz, Oſtropyſk Powod 1.* Schwerd / Degen. *Neſcierint primi gladios extendere fabri.* Juv. *ſyn.* ēnſis, fĕrrum, pūgĭo, sĭca mūcro cūſpis, ăcĭes, *v. Enſis.*
gladius anceps, *Szpáda.*
gladius Medus, Perſicus, Scythicus, *Száblá.*
glăma, *æ, f. gr. Oczny gnoy.*
glandārius, glandĭfer, *żołędny.*
Glandionia, Glandionica, Podozorze.
glandium, glandŭla, *idem.*
glandŭlæ, *Gruczoły.*
glandŭlōſus, *Gruczołowáty, Szyiowáty.*
glănis, *idis, f. gr. ſub Sum.*

M. G. ... (handwritten marginalia, illegible)

glans, *dis, f. żołądz*, Ein Eichel. *Sin autem tem existit durum tibi glandibus imguu. S.* (*Hoc fructu homines ætate aurea vescebantur.*) *epith.* Dūră, sylvĕstris, excūssa vīrens, agrĕstis, sŏnŏra, hȳbĕrna, vĕtus cădūca: quĕrna, īlīgna, æscŭla, Chāŏnĭa. *phr.* Quĕrnĕa, īlīgna, *vel* æscŭlĕa nūx, frūx băcca. Quĕrcus, īlĭcis, æscŭli fœtus, frūctus. Quĕrnum, īlĭcĕum pōmum. Glāndŏrĭa nūx. Chāŏnĭæ frūges. Cōntĕntus nĕmŏrum pōmis, ĕt glāndĕ sŏnōra vīvit. Tōllat ĕt īmmŏdĭcam glāns mĭhi strīcta fămem. Sūppĕdĭtat glāns quĕrnĕa vīctum. Sȳlvĕstria pābŭla glāndes, āntĕ minīstrabant glāndes ălĭmĕnta. Cĕrĕris munĕre tēllus Chāŏnĭam pīngvi glāndem mūtāvit ărista.

glāns, *dis, f. globus tormentarius, Kulá 2.* Ein Stück-oder Feuer-Kugel. *epith.* Plūmbĕa fērrĕa, ăhĕna, mīssa, vŏlāns, vŏlucrĭs, mīssĭlis, īgnĕa, vūlnĭfica. *phr.* Glŏbus ænĕus, Pīla fērrĕa, Plūmbĕa māssa. Mīssĭle plūmbum. Vŏlātĭle fērrum. Vibrat, ēvŏmit īgnītas hŏstĭlis māchīna glāndes. Fērrĕa lævam glāns īgnīta mănum fĕrĭit. Vŏlŭcres īmĭtāntur fūlgŭra glāndes.

glans Ægyptia, *Bukiew 4.*

glans plumbea, *Pociſk 2. Kula 2.*

Glanus. Plini. lege Glanis.

glăphȳrus, *gr. Gálant.*

glārea, glareŏla, *Piáſek gruby.* Gries/Sand. *Nam jejuna quidem clivosi glarea ruris.* Virg. *ſyn.* ărēna. *epith.* Flāva, jējūna, dūra, *phr.* Jējūna clīvōsi glārĕa rūris. Vīx hŭmiles ăpībus căsĭas, rorēmque mīnīstrat. Crēber līttŏris āspĕrat ōram cālcŭlus, silex, scrūpŭlus, lăpīllus.

glareŏsus, *Piaſzczyſty*, glastīnus, *Modry*,

glastum, *Farbownik.*

glauce, *es gr. Mleczne źiele*, *Glaucicomans oliva. Juvencus* glaucīnus, *Modroblády.*

glaucion, *um gr. Mák leśny.*

glaucifcus, *gr. Modrzeniec ryba.* (*rákta.*

Glaucito, *Skolę*, glaucōma, *æ & atis, Katá-*

glaucōpos, *ōpi & glaucops, ōpis, gr. Oczu modráwych.*

glaucus, *a, um, gr. adject. Modroblády, Oczu modráwych, Rydzáwy*, Grau/ blau. *ſyn.* Cærŭlus, vĭrĭdis vīrens, cæsĭus, prăsĭnus.

glaucus, *ſubſt. gr. Modrzeniec ryba.*

glaux, *cos. vel cis f gr Mleczne źiele, & Sowá.*

glēba, *Bryła Bałwan, 3.* Ein Erdſcholl / *Liquitur & Zephyro putris ſe gleba reſolvit.* Virg. *ſyn.* Cēspes. *epith.* jăcens, īnērs, sŭpīnāta, pīnguis sĭcca, fœcūnda, mădĭda, cāmpestris, ēffōsa, fĕrāx, spīcĕa. *phr.* Glēbæ dīvĭtis ūber. Dītes sīne vŏmĕre glēbæ fūlīgĭnĕis tēllus ūbērrĭma glēbis, ūbĕre glēba terra fĕrax. Rāstris glēbas frāngĕre īnērtes. Vŏmĕre vērtĕre glēbas.

Glebāle aurum, Podymne.

glebalis, *Darnowy.*

glēbārius, *Rolny, Robotny 3. Bronownik.*

glēbōsitas, *Nierowność.*

glēbōsus, glebulentus, *Bryłáſty Gruzłowáty.*

glēbŭla, *Bryłka*, glesārĭus, *Burſztynowy.*

glessum, *Burſztyn.*

gleucinum, *Moſzczowy oleiek.*

glirārium, *Szczurzy ſadz.*

glīs, *īris, & Gliris is, m. Szczurek*, Feld-maus. *Somniculoſos ille porrigit glires* (Scaz) M. *ſyn.* Mūsālpīnus. *epith.* pĭger, sŏpōrātus, pīngvis, sŏmnĭcŭlōsus. *phr.* Glīs brĕvis hȳbĕrno sŏlĭtus pinguēscĕre sŏmno, ĕt pīnguĭor illo tēmpŏre sūm, quo mē nīl nīsi sŏmnus ălit, Rēbus glīs hȳbĕrnus ădēmptis ēvĭgĭlat.

glis, *itis, Ił, & ſub Ubity.*

Gliſceræ menſæ, ſub Roſtę 1. & ſub Stoł 6.

glisco, *Roſtę 1. Tyię, śili ſię Tantoni ſię, Szerzy ſię, Przybywa,* Auff wachſen. *ſyn.* Crēsco, ăccrēsco, aūgēsco, īnvălēsco.

glisco gaudio, *Weſelę ſię, glittus, potiùs glutus.*

G L O

glŏbātim, *Gromáda.*

glŏbo, *as, Okrągło czynię, Toczę 3.*

glŏbor *ſub Gromádzę ſię.*

glŏbōsĭtas, *Okrągłość 1.*

glŏbōsus, *Okrągły 1.* Kugelrund *Scilicet esſe globoſa tamen cum, &c.* Lucr. *ſyn.* Rŏtūndus, ōrbĭcŭlātus. *phr.* fĭgūrātus. Tōrno cīrcūmdūcens.

glŏbŭlus, *Gáłeczka, Pączek, Kupka, sub Kupa, Kłosek 1. Petlice.*
glŏbus, *Okrąg, Kula, Gałka, Pączek, Pagorek, Gromáda ludzi, Rota 1* Ein Kugel/ Kloss. *Quis globus O cives caligine volvitur atra?* Virg. *syn.* Sphæra, ōrbis. *epith.* lævis, dēnsus, tōrnātĭlis.
globus apum, *Roy pszczoł.*
globus terræ, *ziemia 1. Glocidatio, gdákanie*
glōcīdo, *Gdácze. O primum hic & in sequentibus produco, ob cognationem significationis & originis quam innuit Sipontin. cum Glutio. Gluctio, Glucio, Et pro Glocire apud Festum legit Gluctire. Gotfred.*
glōcio, *Kwoka Krekorze.*
glōcīro, *Krácze, Vide & Jelen, 1.*
Gloctōro sub Bocian, 1 & sub glekoce.
Glŏmĕrāmen, Kupa 1. Ein runder Haff. *Dissimiles igitur forma glomeramen in unum.*
glŏmĕrārim, *gromádą, Iednochodą.*
glomerātio, *Zwiiánie.*
glomeratio, curru mollis, *Iednochoda.*
glŏmĕro, *gmatwam, Zwiiam nići, Kupię, Tocze 5. Mieszam 1. & sub Iednochodą.* Auffwinden. *In speciem & villæ parvos glomerabis in orbes. S. syn.* āgglŏmĕro, āggĕro, cōnvĕho, āccŭmŭlo. *phr.* Mānum mistæ glŏmĕrāntur ĭn ōrbem. Grēssus glŏmĕrāre sŭpērbos. Vōlvūntur ĭn ōrbem ĭmmēnsos sĭnūātur ĭn ārcus. *v. Accumulo.*
glomerantur, *Zbieráią się.*
glomerōsus, *Okrągły 1.* (*Kłąb.*
glŏmŭlus, *Kupka sub Kupa, & Kłębek, sub*
glŏmus, *mi, m. & eris, n. Kłąb Pączek. Produxit O Lucret. contra Analogiam. tu corripe potiùs.*
glōrĭa, gloriola, *Chwałá, Sławá, Pochwáła,* Ehre, Ruhm/Lob Preys *--- hortatrix, animosi gloria lethi.* Stat. *syn.* Laŭs, hŏnor, dĕcus, nōmen, fāma, splēndor. *epith.* īnclȳta, ārdŭa, vēntōsa, frăgĭlis, fŭgĭtīva, brĕvis, mūtābĭlis, dēbĭta, māgna sūmma, trĭūmphālis ŏpĕrōsa vīvax, fēlix. *phr.* Nūllo ūnquam dēlēbĭlis ævo, īmmēnsum glōrĭa cālcar, hăbet. Nēscĭa mōrtis glōrĭa, ēxpers sĕpŭlchri. Pōst fāta sŭpērstes. Mēndāci rēsplēndens glōrĭa fuco. Clārăque ĕrit scrīptis glōrĭa vēstra mĕis. *v. Nomen.*
glōriābĭlis, *Chwálebny 1.*
glōriātio, *Chełpienie się, Chwálenie kogo.*
glōriabundus, *Adverbii loco. Chełpliwie.*
Gloriator, Chełpliwy. glōrĭfico, *Uwielbiam,*
glōrior, *Chełpię się,* Sich rühmen. *Vis cursu pedibusque gloriari.* (Phal.) M. *syn.* ōstento, jācto, jāctīto. *phr.* Dōtes ostentāre sŭas. Verbis īmmŏdĭcis, sŭpērbis efferre, fērre ĭn āstra, fērre pŏlo. *v. Superbio.*
gloriosè, *Chełpliwie, Chwalnie Chwálebnie.*
glōriōsus, *Chwalebny, Chwalny 1. Sławny, Chełpliwy.*
glōs, ōris, *f. świeść.*
glossaria mortuaria, *Báia.*
glossārium, *Wykład, głoska.*
glossa, *æ gr. głoska, Wykład 1. Mowa trudna.*
glōssēma, *tis gr. Mowa trudna, Wykład 1.*
glossēmătĭcus, *gr. Wykłádacz.*
glossito, gegam. glossŭla, głoska.
glossŏgastor, *ŏris gr Pochlebca.*
glōtōrat, glegoce, & sub Bocian 1.
glottis, *ĭdis, hæc gr. Przepiorka wielka.*
glūbeo, glubet, *Drze się*
glūbo, *is, Odzieram 1. 2. Obnażam.*
glūcīdo, *Kwoka, glūcīdatus è Græco Słodki.*
glūcio, *Krácze, kwokam.*
glūctio, *is, gdácze, Kwokam.*
glūma, *æ, Szupinka.*
Glus, glutinis, hæc Carifico, gluten inis n. glux etis, f. Kley 1. Leym. *Glutine materies, taurino ita iungitur una I. syn.* Glūtĭnum, vīscus, vīscum. *epith.* fōrte, vīscōsum.
glut, glut, Glu, glu, & sub Bełkocę.
glūtĭnāmentum, *Kleiona rzecz.*
glūtĭnātor, *Książnik 2.*
glutinatus, *Kleiony.* glutinosus, *Kleiowáty.*
glūtĭno, *as, Kleie, Skolę.* Zusammen leymen. *Quod fuerat verbum carnis dum glutinat usum. syn.* Cōnglūtĭno, āgglūtĭno. *phr.* Glūtĭne jūngo, strīngo, cōmpīngo, nēcto, cōnnēcto.
glūtĭnum, *Kley 1. Klaistr.*
glūtĭnum ferri, *Lit.*

glūtio, *is, Połykam, pro glocido etiam usurpari Sipontin.*
glūto, ōnis, gnatho, ōnis, *żarłok Łákomy 1.*
gluttus, *ti, gárdło 1. żarłok.*
głutus, *ti, Ubity 2. gardło 1.*
glycyrrhiza, glycyrrhizon, *gr. Lákrycya.*
glȳcȳside, *es, gr. Piwonia.*

G N

gnăphălion, gnaphalium, *gr. Ukwap, Piećiornik. Kocanki.*
Gnarrigavit, i narravit. Gnarruisse, i narrasse, Fest. Prisca.
gnārĭtas, świádomość, gnārūro, sub Oznaymuię, gnārūris, świádom, y znáiomy.
gnārus, *idem & Umieiętny,* **Wissenschafft.** *Non cultor instans, non arator gnarus est.* (Jamb.) *syn.* Pĕrītus, sōlers, ēxpĕrtus, scīens, dōctus, nāvus, prūdens.
gnātula, *Coreczka.*
gnātus, *Syn,* **Sohn.** *Gnatum exhortarer ni mistus matre Sabella.* Virg. *syn.* Nātus, fīlĭus,
gnāvitas, *Biegłość.*
gnāvĭter, *Rzesko,* **Fleissiglich.** - - *morantur agendi gnaviter id, quod N. syn.* Fōrtĭter aūdācter, sōlĕrter.
gnēssus, *gr. Práwy 2.*
gnēphōsus, *è græco, ćiemny.*
gnōbĭlis, Znáiomy.
gnoma, *æ, è græco, Mierniczy ſtátek.*
gnōmon, ōnis *gr. idem & Práwidło 1. Zegára słonecznego pręt, Zęby trzonowe 2. Węgielnica,* **Ein Richtscheit/Richtschnur.** *Tertia Solque micans ad sextos gnomonas ibat.* Cl. *syn.* Nōrma, rēgŭla, *In Horologiis,* īndex, stȳlus, ăcus. *phr.* Stȳlus hōrārĭus. Hōrārum īndex, ăcus. Hōras ūmbra nŏtans.
gnōmōnice, *es, gr. sub. Zegara słonecznego pręt. Gnosco, Znam 1. Gnide, lege Cnide.*

G O

gōbio, *onis,* gōbius, *ii, gr. Kiełb 1. 2.* **Ein Gründling.** *epith.* Căpĭtātus, pīngvis ŏpīmus, flŭvĭālis, āmnĭcŏla. *phr.* Prīncĭpĭum cœnæ gōbĭus ēsse sŏlet. Tū quŏque flūmĭnĕas īnter mĕmŏrānde cŏhŏrtes Gobio.

gomor sub Połtora garca.
gŏnorrhœa, *gr. Płynienie 2.*
gorgŏnia, *gr. Koral.*
gossampinus, gossipinus, Báwełniány.
gossĭpion, *um, Páwełniány Chrost.*
grăbatus; grăbātŭlus, *Łoszko dźienne.* **Ein Lotterbett.** *Sed si nec focus est, nudi nec sponda grabati.* M. *syn.* Cŭbīle, tŏrus, thălămus, strātum lēctus. *epith.* Tĕnŭis, vīlis. *phr.* Tĕnŭi tūm sōla grăbāto. Dēcŭbŭit. Mēmbra lĕvat sēnsim vīli dēmīssa grăbāto. *v. Lectus.*
graccito, gęga gęś.
gracila, à grăcilus, gracileus, gracilenta, Szczupły.
gracilesco, *Chudnę, Szczupłeię,*
grăcilis, gracilipes, *Szczupły, ćienki 2.* **Mager/dünn/tann.** *Et gracilis structus effugit umbra rogos.* Ovid. *syn.* Grăcīlēntus, ēxīlis, măcer, măcĭlēntus, tĕnŭis, pārvus, ēxīgŭus.
gracilītas, *gracilitudo, Szczupłość.*
grăcillo as, Krekorzę.
grăcŭlus, *Káwa, Soyka, an Iaszczur ryba.*
grăcus, *Káwa.*

G R A D

grădālis, *Krokowy, gradalis pes Iambus Diomed. gradariæ pugnæ apud antiquos aptus.*
grădārius, *Iednochodnik, Zmudźinek.*
grădātim, *po stopniach, po wschodach, wschodowáto,* **von Schritt zu Schritt.** *Usque ad principium placeat damnare gradatim. P. syn.* Sēnsim, paūlātim, pĕdētēntim.
gradatio, *Postępowánie, Wschodowáte śiedzenie.*
Gradatio, Figura Oratoria, eadem Climax supra.
gradationes scalarum, *Wschod 1.*
gradātus gradilis, *Wschodowáty, Stopnisty, Nierowny.*
gradibus, *po stopniach.*
grădior, *graderis, Infinit. gradi. Idę, Brnę.* **Gehen/tretten.** - - *Ipse una graditur comitatus Achate.* Virg. *syn.* īncēdo, ĕo, vādo, āmbŭlo. *phr.* præcĭpĭtāre gradum. Grădū dīscēdĕre vĕrso, Cōmpŏsĭtōsque grădus ăgit ātque lĕves cīrcumfĕrtque grădus, īnque tŭo cĕlĕrem līttŏre sīste gradum. *vel incedo.*
gradipes, Isidor. corr. Bradypus.

grădīvus, *Krokowy*, *gradivumque patrem Geticis, qui &c. Inclyta Amazonidum magnoque exorta Gradivo.* Val. *v. Mars.*

grădus, *ûs*, *Krok 2. 3. 4. Stopień*, *Szczebel*, *Wstęp*, *Mieysce 3.* **Ein Tritt / Staffel.** *In gradibus sedit populus de cespite factis.* Ovid. *syn.* Grĕssus, pāssus, īncēssus. *phr.* Cĕler, præceps, cĭtātus, vēlox, præpes, văgus, prŏpĕrus, tārdus, lēntus, sĕgnis, īners, dŭbĭus, cērtus, fīrmus, tĭtŭbans, trĕmŭlus, răpĭdus, fŭgax, sŭbĭtus, īncērtus, ănhēlus, sūccĭdŭus, lābans, fēssus, æger, cōmpŏsĭtus, sūspēnsus, sūblīmis, sŭpērbus. *v. Gradior.*

gradus militaris, *sub Krok 4.*

gradus suspensus, *Dybanie & sub Dybię.*

græcanicum pavimentum, *Tło nábiiane.*

græcănĭcus, *grecki.*

græcè, *po grecku*, *sub greckiem ięzykiem.*

Græcĭa, *Grecyia*, greciensis, *grecki.*

græcisso, *greckiem ięzykiem mowię.*

græcor, *Rozgardyas stroię.*

græcostăsis, *gr. Poselska gospoda.*

græcŭlus, *substant. greczyn.*

græculus, græcus, *adiect. grecki.*

græcus, *substant. greczyn*, gralla, *Drążek.*

grallātor, *Drążnik 2. Kugłarz*, *Mietelnik.*

grallatorio gradu eo, *Kroczę.*

grallatōrius, *Spory Szeroki*, *& sub Kroczę*, *Sporo chodzę.*

grăma, *æ*, *Oczny gnoy.*

grāmen, *ĭnis*, *Tráwa 1.* **Gras.** *Libavit quadrupes, neque graminis attigit herbam.* Virg. *syn.* Hērba. *epith.* tĕnax, mōntānum, frōndens, pīctum, mĭcans, fœcūndum, hērbōsum, hūmĭdum, rĕdivīvum, rīdens, āmænum, mădĭdum, rĭgŭum, jūcūndum. *phr.* Hērbæ grāmĭnĕæ. Grāmĭnĕus cēspes, tŏrus. Tērræ gērmĭna, pūbēscunt cāmpis. Læta vĭrēscunt, flōrent. hālant, rīdent, vērnant Grāmĭna. Vărĭis grāmĭna pĭcta mŏdis. Hērbŏso vēstīti, vĭrĭdes, vērnāntes grāmĭne cāmpi. Vĭrĭdi sēmper sē grāmĭne vestit. *v. Herba.*

gramen aculeatum, *Krwàwnik 2. Manna.*

gramen canium, *Psia pasza ziele.*

gramen mannæ, *Manna 2.*

gramen Parnasśi, *Bluszczoperz.*

grămia, gramiosus, gramosus, *Oczny gnoy.*

gramĭneus, graminosus, *Tráwny*, *2.* **Das vom Gras gemacht ist.** *graminea ripa religavit ab aggere classem.* Virg. *syn.* Hērbōsus, hērbĭdus.

gramma, *tis*, *gr. Szkrupuł*, *Pisa. ie 1. Litera*, *List 3. Księgi publiczne.*

grammăteus, grammătias, *æ. m. gr. Pisarz 2.*

grammătĭca, *æ. vel e. es. Grámátyka.* **Sprach und Schreib-Kunst.** *epith.* Dŏcta, pĕrĭta, nōbĭlis, măgīstra, āptă, īngĕnĭōsa, pălæmŏnia. *phr.* ārs Pălæmŏnis, ōdi Hānc ĕgo quæ rĕpĕtit, vōlvĭtque Pălæmŏnis ārtem, īlle pălæmŏnĭa nōn īnscĭus ārte rĕvōlvit īmplĭcĭta.

grăm̄aticalis, *grăm̄aticaliter*, grăm̄aticè. Idem.

grammaticus, *adiect. sub grámatyka.*

grammătĭcus, grammatista, *substant. grammatyk*, *Mistrz szkolny Klecha*, **Der zu der Grammatick gehört** *Grammaticas ambire tribus, & pulpite &c.* H.

grammătŏphylăcium, *gr. Kancellarya.*

GRAN

Grana benedicta, an rectè? Poćiorki święcone.

grānārĭum, *gumno*, *Szpichlerz.* **Ein Korn-haus / Kornspeicher.** *Cum tua plus laudes cameris granaria nostris.* Hor. *syn.* Hōrrĕum. *epith.* Căpax, āmplum, dīves, trītĭcĕum, cĕrĕāle, rĕfērtum.

grānātim, *po ziarnku.*

grānātum, *gránatowe iábłko*, *gruca.*

grānātui, *sub Wzobki.* grānātus, *sub ziarnisty.* grānātus, *ûs ziarn zbieránie.*

grāndævĭtas, *Stárość 1.*

grāndævus, *Stáry.* **Eines grossen Alters.** *--- Vectus abas & qua grandævus alethes.* Virg. *vide Senex.*

grāndesco, *Rostę*, *Rozrástam się*, *Dorastam 1. Pęcznieię. Miąższeię*, *Obrádzam*, *Podrástam*, *Narastam*, *Przyrasta czego.*

grāndĭlŏquus, *Wspaniáłomowny*, *Poważny.* **Grossprächig** / *Inter grandiloquos per mille &c.* Ar.

grāndĭno, grandinat, *grad páda.* **Es ha-gelt.**

gelt/ kieſſelt. *ſyn* grāndo plŭit, rŭit, præcĭpĭtat. *phr.* effūſa grāndĭne nĭmbi præcĭpĭtānt. Strīdēnti rĕsŏnāns crĕpĭtu rŭit āĕre grāndo. Rŭit crĕpĭtans lăpĭdōſæ grāndĭnis ĭmber. Tectis crĕpĭtans sălit hŏrrĭda grāndo. Vītes, sĕgĕtes terram, tecta, grāndo verbĕrat, lædit, percŭtit, ĭcit, pūlsat, quătit. Culmĭna grāndĭnĕ crebra ĭcta sŏnant. Crēbra sŏnans vŏlĭtābat ab āĕre grāndo. Grāndĭnis & crēbratĕllus crĕpĭtānte prŏcēlla pūlſa sŏnat, rŭptisque mĭcānt ē nūbĭbus ignes. Cum sălĭēnte grăves cĕcĭdērunt grāndĭne nimbi. Hŏrrĭda grāndo cōntrīvit sĕgĕtem. Hŏrrŭit æther grāndĭne tĕrrĭbĭlis, ut grāndĭne pulſo. Quam mūlta fiet grāndĭne cānus ăthos. Heu mălĕ tum mītes dēfĕndet pāmpĭnus ūvas. Quam mūlta grāndĭne vēnti in văda præcĭpĭtānt ăc vĕlut effūſa, ſi quāndo grāndĭne nĭmbi præcĭpĭtant, ōmnis cāmpo diffūgit ărātor, ārmēnta effūgĭunt lăpĭdōſæ grāndĭnis ictu. Jām sătis tĕrris nĭvis, ătque dīræ grāndĭnis mīſit păter & rŭbĕnte dĕxtĕra ſăcras jăcŭlātus ărces tĕrrŭit orbem.

grāndine verberata vinea, *grádowizna.*

grāndĭnōſus, *grádowy, gruczołowáty.*

grāndio, grandiri facio, *Roſtym czynię.*

grāndio gradus, *Kroczę, Sporo chodzę, Stąpam, Przyſpieſzam.*

grāndior, *Buyno roſtę, Roſtę 1. Rozráſta ſię.*

grāndis, grāndĭcŭlus, *Roſty, Spory 1. Doroſty, Pełny, Wielki 1. Wſpániały, Poważny.*

grāndiſcāpius, *Fniákowaty, gruby 3. Krzewiſty.*

grāndĭtas, *Stárość 1. Powága.*

grāndĭtas verborum, *Mowa nádęta.*

grāndiuſcŭlus, *Roſły.*

grāndo, *inis, grad, gruczoły, ięczmyk, Hagel.*

Hic ego nigrantem commiſta grandine nimbum. Virg. *epith.* Săxĕa, dīra, hŏrrĭda, hȳbĕrna, hyĕmālis, pĕrnĭcĭoſa, ĕxĭtĭōſa, ſæva, ĭnĭmīca, brūmālis, bŏrēālis, cāna, mĭnax, ārctŏa, hȳpērbŏrĕa, dēnſa, grăvis, cōncrēta, ſpīſſa, crĕpĭtāns, effūſa sălĭēns, glăcĭālis, nĭvālis. *phr.* Grāndĭnis ĭmber, prŏcēlla, tĕmpĕſtas, hŏrror, vērber. Gĕlātæ grāndĭnis ictus, īræ. Nĭmbi mūlta grāndĭne mixti. Nīx ĭndūrāta, cōncrēta. Gĕlĭdis cōncrēti vĕntis nĭmbi. Lăpĭdum dūræ heymes. Dūris grāndo ĭnvīſa cŏlōni, prŏſtĕrnēns sĕgĕtes. Tectis crĕpĭtāns. Sŏnĭtu ſtrīdĕnte rŭēns Lăpĭdōſæ grāndĭnis ĭmber. Quătĭēns ſȳlvas. Grāndĭne læta sĕges. Nigrāns cōmmĭſta grāndĭne nĭmbus. *v. mox Grandinat.*

grānĕa, *grucá.*

grānĭfer, *ziarna zbieráiący. Das Körner trägt. Graniferumque agmen ſubjectis ſpargere &c.* Ovid.

grānĭfĕrum agmen, *Mrowiſko.*

grānōſus, *ziarniſty.*

grānum, *ziarno 1. 4. Pęczak, grużła, grucá iądrko winney iágody, Karmazynowe iágody, członek czoſnku, Korn. Funica ſub lente cortice grana rubent.* Ovid. *epith.* Pūrum, lāctēns, flāvēſcēns, cĕrĕāle, tŭmens.

grānum cocci, granum ilicis aquifoliæ, *Karmázynowe iágody.*

GRAP

grăphiārium, *è gr. Piſárſka ſzkátułá.*

grăphĭce, *es, gr. Malárſtwo.*

grăphĭcè, *grzeczy, świętno, Stroyno.*

grăphĭcus, *gr. grzeczy, Stroyny, Sztuczny ukłádny, Frant, wyborny.*

grăphĭcus nugator, fur, *Wierutny.*

grăphĭdis ſcientia, *Ryſowánia nauka.*

grăpgis, *idis gr. idem, & Malarſtwo.*

grăphium, *gr. Pioro piſarſkie.*

grāſſātio, grāſſātūra, *Rozboy, gáchowánie.*

grāſſātor, *ōris, Rozboynik, Ponocnik. Ein Räuber --- Subitus graſſator agit rem.* Juv. *ſyn.* Pŏpŭlātor, lātro, fur. *v. Fur.*

grāſſor, *rozbiiam, pędem idę 1. Srożeię, bobruię, chodzę 1. 4. Brodzę 1. Szaleię, páſtwię ſię, uderzam na kogo, poſtępuię práwem, chodzam, Straubem. Miſcuit, aut ferro graſſatur ſæpius illum.* Jud. *ſyn.* Fŭrŏr, āris, *vel* ĭnvādo, *vel* diffūndo, ſpārgor.

grātè, grātānter, *wdzięcznie, przyięmnie.*

grātè olens, grateolens, *pachnący.*

grātes, *hæ, Dzięka. Danckſagung. Jam jam ſuperno numini grates ago.* (Jamb.) S.

gratias ago, grates ago, habeo, reddo, *Dziękuię, Danck ſagen. ſyn.* grātes sŏlvo, reddo,

do, pĕndo, rĕpĕndo, ēxsōlvo, pērsōlvo, rĕfĕro, dīco, cōncĭno. *phr.* Iūsta rĕpĕndĕre dōna. Quas dicĕre grātes. Quāsve rĕfērre părās? Nōmĭnis ante mei vĕnĭent ōblīvia nōbis. pēctŏre quam pĭĕtas sit tŭa pūlsa mĕo, Fortūna est īmpar ănĭmo. Dūm lūmen vītāle vĭdēbo, Spĭrĭtus ŏffĭcĭo sērvĭet iste tŭo. Vērba sed ŏffĭcĭis cūncta mĭnōra tŭis. Ætērni pīgnōra mōnŭmēnta ŏbsĕquĭi dăre. Haūd ŏpis ēst nostræ. Mĕrĭtis hæc grātĭa tāntis rēddĭtur ēt lĕvis hæc mĕrĭtis rĕfĕrātur grātia tāntis. Si minus īnvĭto tē quŏque, grātus ĕro. Vēstri non īmmĕmor ūnquam. Quĭ măla sōllĭcite nōstra lĕvātis, ĕro Dĭi tibi (si qua pios rēspēctant nūmĭna? si quid ūsquam jūstĭtiæ est, & mens sibi cōnscia rēcti) præmia dīgnāverint. Nec laūdāre sătis. dīgnāsque rĕpĕndĕre grates sūffĭciam, rĕfĕrēnt sŭpĕri. O rĕfĕrānt grāses. (quŏnĭam non pōssūmus ipsi) Dii tĭbi quī rĕferent. Sī pĭa făcta vĭdent. Dĭi (si qua ēst cœlo pĭĕtas, quæ tālia cūret pērsōlvānt grātes dīgnas, & prœmia rēddent dēbita. semper īnōblīta rĕpetam tŭa mūnĕra mĕnte. et mea me tēllus aūdĭet ēsse tŭum. Prō quibus ut mĕrĭtis rĕfĕrātur grātia jūrat, se fŏre mancĭpium tēmpus in omne tuum. Nam prius ūmbrōsa cărĭtūros ărbŏre mōntes; & frēta vēlĭvŏlas non hăbĭtūra rătes. Flūmĭnaque in fōntes cūrsu rĕdĭtūra sŭpīno. Grātia quam mĕrĭti pōssit ăbire tŭi. & prius hanc ănĭmam văcŭas rēddēmus in aūras. Quām mĕrĭti fiat grātĭa vāna tŭi: *vel* quam quīsquam vēstrum ărgŭat īngrātum nōn mĕmĭnīsse sŭi. *Pro quibus* āffirmat fŏre se mĕmŏremq; pĭumque. Sīve dĭem vĭdeat, sive tĕgātur hŭmo. Părva quĭdem fătĕor pro māgnis mūnĕra rēddi. Cum pro cōncēssa vērba sălūte dĕmus: Sed qui, quam pŏtŭit, dat māxĭma, grātus ăbūnde est, Hæc mĭhi sĕmper ĕrunt īmis īnfixa mĕdūllis. Pērpĕtŭūsque ănĭmæ dēbĭtor hūjus ĕro. Spīrĭtus hīc văcŭas prius extĕnŭāndus in aūras ĭbit, et tĕpĭdo dēsĕret ōssa rŏgo. Quām sŭbeānt ănĭmo mĕrĭtōrum ōblīvia nōstro, & lōnga pĭĕtas ēxcĭdit ista die. Pro tālibus īlli Rex sŭpĕrum mĕrĭtis grātes pērsōluat ŏpīmas. *v. Remunero.*

grātia, *graciōla*. *Łáſka*, *Przyięmność*, *Sprzyianie*. *Pięknosć*, *Udátność*, *Dobrodzieyſtwo*. *Przyiaćielſtwo.* **Danck/Schönheit/Gunst.** — *Adoleſcet gratia facti.* Virg. *ſyn.* Lĕpor vĕnūstas, pūlchrĭtūdo, *vel* ămor, stŭdĭum. pĭĕtas, făvor, dōnum, mūnus, ŏffĭcium, *vel* grātus ănĭmus, grāta mĕmoria, vŏlūntas. *epith.* Bĕnigna ămīca, sīncēra. *phr.* grātia dēbētur mĕrĭto pro rebus īnēmptis Grātia, quæ tārda est, īngrāta est grātia Sī bĕne qudi făcias, făcias cīto făctum nam grātum ĕrit, īngrātum grātia tārda facit.

gratiâ, gratiis, *Z łáski, Dármo.*

grātiâ meâ, tuâ, *Ná przyczynę, Dla* 4. 6.

gratiâ verbi, gratiâ exempli, *Ná przykład.*

gratiæ cauſa, *Ná przyczynę*, *pochlebuię.*

gratiarum actio, *Dźiękowánie.*

grātĭfĭcātio, *Chęći pokázánie, Dogadzánie*, *Przyſługa.*

grātĭfĭcor, *Dogadzam* 1. *Przyſługuię ſię. Łáskę komu uczynić, Doświádczam; Winſzuię, Chęć pokazuię, Pochlebuię.* **Einem willfahren/ Dienst oder Freundschafft beweisen.** *ſyn.* Făvĕo, mūnĕro, dōnis ŏbstrīngo, ŏffĭcĭis, dēvīncio.

gratioſa miſſio, *Odprawa żołnierska.*

gratioſus, *Przyięmny, Fawory maiący, Miłoſny Sprzyiazny*, *Zachowały.*

grātis, *Adverb.* *Z łáski, Dármo.* **Umbsonst.** *Dat gratis, ultrò dat mihi galla, nego.* M.

grātĭto, *Gęgam*, grātĭtūdo, *Wdźięczność.*

grātor, *aris.* *Winſzuię, Dźiękuię* 2.

grātŭitò, *Z łáski, Dármo* 2.

gratuitus, *Dobrowolny, Dármy, Prozny.* **Unverdient.** *Largis gratuitum capit rapinis.* Phal. Stat *ſyn.* Grātis, ūltro dătus, ōblātus.

gratulantis affectus. ſub Chwała Bogu.

grātŭlātĭo, *Winſzowánie, Dźięká.* **Glückwünschung.** *Lachrymas in ipſis gratulationibus* (Jamb.) P.

grātŭlor, *Winſzuię, Dźiękuię.* **Glückwünschen/sich darüber erfreuen** *Gratulor ingenium non latuiſſe tuum.* Ovid. *ſyn.* Cōngrātŭlor, grātor. *phr.* Gaŭdĭa tēstŏr, prōdo. Lætĭtiæ dăre sīgna tŭæ. Fēlīci, sēcŭndo lætor ămīci sŭccēssu. Cērtātim sōlēnnĭa gaŭdĭa jūngit, cēlēbrat tŏtōque lĭbēns mĭhi pēctŏre grata-

tur rĕdūces, & gāza lætus ågrēſti. *vide Plaudo.*

grātum eſt, gratum habeo, *Podoba mi ſię,*
grātus animus, *Wdźięczność.* (*Lubię:*
grātus, *Przyięmny, Wdźięczny.* Angenehm/
danckbar. *Flecte viam velis, an ſit mihi grati-*
or ulla. Virg. *ſyn.* Jūcūndus, ăceēptus, dūlcis
ſvāvis, ămātus, *vel* mĕmor ōfficii, nōn īn-
grātus, nōn īmmĕmor. *phr.* grātus ănĭmus,
Bĕne ăpud mĕmŏrem vĕtĕris ſtāt grātĭa făcti.
v. Gratias ago.

Graraſtellus, Staruſzek, Prozny chleb.

gravātim, grăvātè, *Leniwie, Niechętnie.*
Cięſzko. Beſchwerlich/ ungern. *Qui nimia*
levitate vadunt plerumq; gravatim. Luc.

grăvātus, *Oćiężáły.*

grăve æs, *W ſztukách miedź.* (*Sápká*

grăvēdĭnōſus, *Głowy bol ćierpiący, & ſub*

grăvedo, *Sápka, Głowy bolęnie. Ryma,*
Plwoćiny.

grăvĕōlens, *Cuchnący, śmierdzący.* übel ri-
chend/ ſtinckend. -- *Ad fauces graveolentis*
averni. Virg.

grăvĕōlēntia, *Cuchnięnie, Smrod.*

grăvēſco, *Pogarſzá ſię, Obrażam.* Schwer
werden. *Nec minus interea fœtis nemus omne*
graveſcit. Virg.

grăvĭda, *Brzemięnna, Chodźi ſynem.* Schwan-
gere Frau. *ſyn.* Prægnāns, fœta, *phr.*
Grăvis pōndĕre fœtus, Hăbēns īntra vīſcĕ-
ra fœtum, ŭtĕro, lăbōrāns pŭēlla. Mārte
grăvis gĕmĭnam pārtu dăbit ālĭa prōlem
Sūrgēntĕmque ŭtĕrum, ātque ægros in pōn-
dĕre mēnſes ōccŭlŭit, plēnis dōnēc ſtāta
tēmpŏra mētis āttŭlit, & pārtus īndēx Lū-
cīna rĕsōlvit. ālvus pōndĕre tūrget. ūrgent
mātūri pōndĕra vēntris. Sūs fĕra jam grā-
vior mātūri pīgnŏra vēntris ēmiſit fœtum.
Iăcet īlla grăvis jam ſcīlĭcet īntra vīſcĕra
Romānæ cōndĭtor ūrbis ĕrat. Grăvĭdāmque
dŏlet de sēmĭne magni ēſſe Iŏvis Sĕ-
mĕlem. Dūlce mĭhi grăvĭdæ fēcĕrat aū-
ctor ŏnus. Mănĭfēſta crīmĭna plēno fērt
ŭtĕro fōrsĭtan & grăvĭdam Dīdo, ſcĕlĕrate
rĕlīnquis. Iamq; tŭmēſcēbant vĭtĭāti pōn-
dĕra vēntris, ægrăque fūrtīvum membra
grăvābat ŏnus. Mātris ădhuc ŭtĕro pārtu
rĕmŏrānte, tĕnēbar. Iam grăvĭdus jūſtō pōn-
dĕre vēnter ĕrat. ēxŭĕrat tŭnĭcas ŭtĕri mă-
nĭfēſta rūmōre, prōdĭtur īndĭcĭo pōndĕris
īpſa ſui. Fēlix ô fœmĭna sālve, fœlīcem gē-
ſtāns ŭtĕri sĭnŭāmĭne fœtum. Cœlēſti tŭ-
mĭdus pōndĕre vēnter ĕrat. (*Claud. de Virgi-*
ne Maria.) *Vīrgĭnei* tŭmŭēre sĭnus, īnnūpta-
que māter ārcāna ſtŭpŭit cōmplēri vīſcĕra
pārtu Aūctore părĭtūra ſuum. (*Sedulius.* ŭtĕr-
umq; pŭēllæ Sȳdĕrĕum mōx īmplet ŏnus, ſtŭ-
det īnnŭba tēntos Vīrgo sĭnus, gaūdetque
ſuum părĭtūra părēntem.

grăvĭdĭtas, *Brzęmięnność.*

grăvĭdo, *as, Brzęmięnia nábáwić.* Schwan-
geren. *Nec nobis fundaſſe ſolum gravidare no-*
vales. Hor.

grăvĭdus, *Cięſzki 1.* Voll/ ſchwer/ſchwan-
ger. *Bis gravidos cogunt fœtus duo tempo-*
ra meſſis. Virg. *ſyn.* Grăvis, ŏnĕrōſus, ŏnūſtus.

grăvis, *Cięſzki 1. Oćiężały, Obćiążliwy Nie-*
zdrowy 2. Przykry 3. Ważny 2. Gruby. Po-
ważny 1. 2. Otyły, Drogi, Letni 2. & ſub
Brzęmięnna. Schwär / wichtig. *Aut gra-*
vibus raſtris galeas pulſabit inanes. Virg. *ſyn.* Pōn-
dĕrōſus; grăvĭdus, *vel* mŏlēſtus, ăcērbus,
dĭffĭcĭlis, *vel* aūſtērus, sĕvērus *phr.* Sŭpĕrans
grăvĭtāte Cătōnem. *vide Gravitas.*

grăvis armaturæ miles, *Kiryśnik.*

Graviſtēllus, Zgrzybiáły, Proznychleb, Otyły.

grăvĭtas, *ātis, Cięſzkość, Obćiążęnie, Oćiężá-*
łość. Schwächeit. --- *Ignava nequeunt gra-*
vitate mori. Ovid. *ſyn.* Pōndus, ŏnus, mōles.
epith. īngēns, ŏnĕrōſa.

grăvĭtas, *ātis,* Powagá Majeſtät / Ernſt-
hafftigkeit/Gravität. *ſyn.* Majēſtas aūſtē-
rĭtas, tērrĭcĭtas, sĕvērĭtas. *epith.* Tetrĭca, sĕ-
vēra, ſĕnīlis, mātūra īmmōta, dĕcēns, sĕrē-
na, læta dĕcōra ſpēctābĭlis. īnsīgnis. *phr.* Sĕ-
vērus, tetrĭcus, aūſtērus, grăvis vūltus. Plē-
nus grăvĭtāte ſĕvēra vūltus. īn tĕnĕro grăvĭ-
tas ōre ſĕnīlis ĕrat. Sŭpĕrat grăvĭtāte. Cătō-
nem. Spēctāre ſenem jŭvĕnīlĭbus ānnis. Vūl-
tu grăvĭtas īmmōta ſĕrēno. Hăbĭtus grăvĭta-
te dĕcōrus Trīſte sŭpērcĭlĭum, dūrĭque sĕ-
vēra Catōnis Frōns. Rĭgĭdi sēd plēna pŭ-
dōris ēlūcet grăvĭtas, fāſtu jūcūnda rĕmōto

Læta

Læta viro grăvitas & mĕntis ămābile pondus ĕt sine trīstitia virtus, nōn ille rigōris ingrātas laudes, nĕc nūbem frōntis ămābat. Sis grăvior Cŭrio, Fabrīcioque licet. Qui lŏquitur Cŭrios ăssĕrtōresqueCamillos,cūius & ipse times trīste sŭpercilium. Iam vĕnit īrātus nīmium,nīmiumque sĕverus. Vūltūque & vēste sĕvērum,

grăviter, *Ciężko, Obciążliwie, Poważnie.* Schwärlich *ipse gravis graviterq; ad terram pondere vasto.* Virg.

grăviusculus, *Przycięższy, sub Przymiąższym*

grăvo, *Obciążam.* Beschwären. *Non poterat vestras ille gravare manus.* Prop. *syn.* Prægrăvo, ŏnĕro, prĕmo, ōpprimo, cōmprimo, ōbrŭo.

grăvor, *Ciężko mi, Lenię się, Nie rad co czynię, Obciążaią mię.*

Graxo, Plaut. à Craxo, i. strepo. Cave ne graxis. Meursi. Gesani.

grĕgales, *bi, Towarzystwo 2.*

grĕgalis. *Towarzysz. 1 Pospolity.* Zur Schaaren gehörend. *Quod plebs gregalis incolat.* (Iam. Dim.) Pr.

grĕgārius, *Stádny, Podły, Pospolity, Zołnierz podły.*

grĕgātim, *Gromádą, Stádem.*

Grĕgŏriāna, orum. Gregoryanki, sub. Gregoryanek.

Gregoriani modi, Gregorianus cantus, Koral.

Grĕmio complector, foveo, *Piástuię.*

grĕmium, *Łono 1. 3. Zánádrá.* Die Schoos. *Ut cum te gremio accipiet lætissima Dido.* Virg. *syn.* Sinus, pĕctus, *epith* pĕrdulce, ămœnum jūcundum *phr.* ĕxcipiet grĕmio prōtinus ille suo. *v. Sinus.*

grĕssus, *ûs*, grĕssio, *onis, Chod, Krok 3. 4.* Ein Tritt/Staffel. *Gressibus impressis spatiatus triverit udum.* P. *syn.* ingrĕssus, grădus. *vide Gradus.*

grĕx, ĕgis. *m. Trzodá, Orszak, Towarzystwo Gromáda 2.* Eine Schaar/ Heerde Vieh. *Ut gregibus tauri, segetes ut pinguibus arvis.* Virg. (*Ab Armento distingvitur, quod Grex propriè sit minorum animalium, puta ovium, porcorum, caprarum & similium. Armentum verò de maioribus, ut de equis, bobus &c. dicatur, Poëtæ tamen nonnunquam has leges non servant, & gregem etiam pro Armento usurpant. syn.* Pĕcus, pĕcŭdes, pĕcŏra, pĕcŭaria, ārmĕntum. *epith.* Hirsutus, hirtus, văgus, ērrāticus, ăvidus, ŏpimus, ŏpŭlĕntus, fœcūndus. *phr.* Pĕcŭdum grĕx, gĕnus. Grĕx ārmĕntōrum. Lūnātique grĕges clauso stăbŭlantur ŏvili, Lānigeros ăgitāre grĕges. Grĕgem vĭridi cōmpĕllĕre hisco. Quadrŭpĕdum ōmne gĕnus. Lānigĕrumque pĕcus, rūricŏlæque bŏves. Rĕpĕtunt cĕlĕres păscua nōta grĕges. Pĕrsŭltant pĕcŭdes păssimque văgāntur pĕr agros.

grĕx, *f. sub Stádo.*

grĕx anatum, ovium, anserum, armentorum *Stádo.* grĕx apum, *Roy pszczoł.*

Gricena gricenca, priscum. Liná.

grīphus, *gr. Mowa trudna, Wiersza.*

Grillat. sub Swiercz. Griseus B. sub Szary.

Grocito, Kraczę. grōma, *Mierniczy statek.*

grōmătica, *Miernicka nauka.*

grossus, *ut aliqui scribunt, sed meliùs* grosphus *gr. sub Spis.*

Grossitudo, Miąższość.

grŏssŭlus, grŏssus, *m. Figá niedoyzrzała.*

Grossus, m. subst. an Grosz.

Grossus adiect. Miąższy.

grūma, *Mierniczy statek, Kurmistrzskie práwidło, Krzyżowa, droga, Rozstanie drog.*

Grūmo, *as, Rownam 1. Wyrownam, Mierzę 2*

grūmŭlus, *Bryłká.*

grūmus, *Bryłá, Gruzła, Págorek.*

grundio, grunio, grunnio, *Kwiczę.*

grūnnītus. *us, Kwiczenie.*

gruo, gruunt, Kretáią.

grus, gruis. f. m. żoraw 1. 4. Ein Kranich. *Tunc gruibus pedicas, & retia ponere cervis.* Virg. *epith.* aĕria hybĕrna, quĕrŭla, ādvĕna, brūmālis præsāga; vigil, Thrēicia, Strȳmŏnia Bistŏnia. *phr.* Thrēicia vŏlucris, Pălămēdis ăvis, āles. Quæ pigmæo sănguine gaudet ăvis. Grūs ōrdine lōngo, Cum clāmore vŏlat. Strȳmŏniæ cinxēre grŭes lōngo ōrdine cœlum. Rĕdeuntque grŭes, & sēmina sŭlcis jacta legunt. Clangunt Naupliădæ vŏlucres. & pĕrvia pĕnnis Nūbila cōnscrībūnt Tūrma tum Pălămēdis ăves cĕlsæque pĕr āltum ăĕra clāmāntes vĕniunt.

gryllus, Swiercz.
grȳphus, i, gr. Wierſza, Gryf.
grȳphus, i. gr. Noſá wypukłego.
grȳps, ȳphis, vel ȳpis, gr. Gryf.

G U

Guberna. orum, Ster.
gŭbernācŭla tĕneo, tracto, Steruię, Rządzę.
gŭbērnācŭlum, Ster, Poiazd. Rząd. Ein Steur Ruder auffm Schiff Ipſe gubernaclo ſubit, ipſe magiſter. Virg. ſyn. Clāvus temo: nāvis mŏdĕrāmen, rĕgĭmen, hābēnæ. vel figur. Temo: gŭbĕrnātio, ādmĭnĭſtrātio, impĕrĭum, mūnus, ŏffĭcium. epith: Naūtĭcum, flŭĭtans, prŏpĕrum, fīdum, pĕndēns, flĕxĭle. phr. Rĕgĭmen dĕxtra mŏdĕrānte cărīnæ flĕctĕre, dūcĕre, tŏrquēre, mŏdĕrāri, tĕctor ĕrit pūppis clāvōque īmmōbĭlis hærēns mūtābit pĕlăgo tĕrras. Rĕsĭdēns in pūppe măgĭſter ārte rĕgit vēntis īmpŭlſæ nāvis hăbēnas. v. Clavus navalis.
gŭbērnātio, Spráwowánie, Rząd.
gŭbērnātor, Sternik, Rządzcá. Ein Verwalter/Regent/Steurmann Ipſo guberna-tor puppi palinurus ab alta. Virg. ſyn. Rĕctor, mŏdĕrātor. epith. Prōvĭdus, sōlērs, vĭgil, pērvĭgil, sōllĭcĭtus. phr. de nautico. Nāvis măgĭſter, dūx, cūſtos. dŏmĭtor, ipſe sĕdēns, clāvūmque rĕgit, vēlīſque mĭnīſtrat. Quī rĕgit ārte rătem. Vīncĭtur ārs vēnto nēc jam mŏdĕrātor hăbēnis ūtĭtur. Dŏmĭto frĕti nāvārchus.
gubernium, ſub Rządzcá.
gŭbĕrno, as, Rządzę 1. Steruię, Spráwuię Miarkuię. Regieren/ verwalten. Quid qui gubernat aſtra, qui nubes quatit. (1.) ſyn. Rĕgo, dīrĭgo, dūco, mŏdĕror, dŏmĭnor, impĕro. v. Impero.
gŭla, Szyiá 1. Gardło 1. Gębá, Smak 2. Obżárſtwo. Gurgel. Kähle. Item, eine Fraß ---Quanta eſt gula quæ ſibi totos. Juv. ſyn. Faūces. jŭgŭlum, gūttur, vel īnglŭvĭes. ĕdācĭtas, vŏrācĭtas, vŏrācĭtas. epith. īnsătĭābĭlis, tūrpis inēxplēbĭlis, inēxplēta, hĭāns, implācāta, nĕfānda, īndĭgna, inŏps, immēnſa, lūxŭrĭōſa, nŏcēns. phr. Cĭbōrum īnſatŭrāta fāmes, ēt nūnquam sōbrĭus ārdor. ēſcārum īnfīnita vŏrāgo. Quæsĭtōrum tērra pĕlăgōque cĭbōrum āmbĭtĭōſa fāmes, ēsŭrĭēs. Lūxŭrĭōſa gŭlæ fāſtīdia. v. Fames.
gŭlæ extrēmum, gardło, Gulliócá, Łupiny.
gŭlōſus, gŭlo, onis, gŭmia. æ, m. Obżárty, żárłok, Łakotliwy. Smakowániu dogadzáiący, Roſomak. Fräſſig. Non opus eſt nobis nimium lectore guloſo. M. ſyn. Hēllŭo, gŭlo, lūcro, phr. Vŏrāx, ĕpūlo. Gŭlæ dēdĭtus, āddĭctus, sērvĭēns, ŏbſĕquēns. Vēntri nātus. Vŏrāns ŏmnĭa lūrco eſcārum vŏrāgo, gūrges. Dăpĭbus īndūlgēns. īnsătĭābĭlis ōre. īnglŭvĭem dăpĭbus vīnōque replens. Nōn dāns frǣna gŭlæ. Lūrco ŏmnĭa vŏrans. Plurĭma dīſpendēns mūlto quæſita lăbōre. Sĕctāns lautæ fērcŭla mēnſæ. Dīlăpĭdans patrĭas hēllŭo tūrpes ŏpis. vide Famelicus.
gŭlosè, gŭloſiùs, Łákotliwie, Smaczno.
gŭlōsĭtas, Obżárſtwo.
gŭmma, æ. gumen. gummis, is, f, gummi, n. indecl. è græco, Kley z drzew.
gŭmmātus, gumminus, gummōſus, Kleiowáty, Smolny.
gŭmmĭno, gummo, as, Kley puſzczam.
gummĭtio, Kleiu puſzczánie ſub Kley puſzczá, Náſmalánie. Gurdus. Głupiec.
gŭrges, ĭtis, m. Głębokość, Topiel, żárłok; Utrátnik. Waſſerſchlung/ Wirbel. Gurgitibus miris & lactis vortice torrens. ſyn. Vŏrāgo, bărathrum, ăbȳſſus. hĭātus. epith. Præcēps, līmōſus, cūrvus, īntōrtus, sĭnŭātus, ŭndōſus, raūcus phr. Spūmōſi gŭrgĭtis æſtus, īra ŭnda. Sĭnŭāti gŭrgĭtis ŏrbes. Tūrbĭdus hīc cœno, vŏrāgo pĕſtĭfĕras ăpĕrit faūces. Cūrvos sĭnŭātus in ărcus. Spūmēa rotans ăquas. Tŭmŭitque īntōrto gŭrgĭte vŏrtex. v. Hiatus, & Charybdis.
gŭrgŭlio, Głopek 2. Gárdło 1 Gárdłá uśćie Członek 5.
gŭrnūſtiŏlum, gurgūſtium, Chałupá.
gurguſtium apud I bum 40. LXX habent fiſcellam reddit Emmam. Sa. Wierſza Vuieius.
gŭſtātio. guſtatus. us, Koſztowánie 1. Smak Antypaſt. 1.
gŭſto, ōrium Hewar, Czárá 1, Stoł iádálny & ſub Koſztowániu ſłużący.

gūſtō, *Koſztuię 1. Zakuśić, Podſłuchywam* Verſuchen/ koſten/ ſchmäcken. *Ut nihil omnino guſtaremus, velut illi.* Hor. *ſyn.* Dēgūſto, lībo, dēlībo. *phr.* Gūſto lābris āttingo ēſcas, gūſtāre pālāto.

gūſtus, guſtŭlum. *Smák 1. Ukuſzęnie, Antypáſt 1. Czućie 2.* Geſchmack. *Interea guſtus elementa per omnia quærunt.* Juv. *ſyn.* Gūſtātus, guſtāmen, ſăpor. *epith.* Dulcis, grātus, ſvāvis, jūcūndus, săpĭdus, nectăreus, *v.* Sapor,

gūtta. *Krepla, Mirowy oleiek.* Ein Tropff *Gutta cavat lapidem, conſumitur annulus uſu.* Ovid. *ſyn.* Stīlla. *epith.* Mānāns, frīgĭda, tūrgēns, dēcīdŭa, prōcīdŭa, flūĭtāns, văga, lĭquĭda, rīgŭa īrrīgŭa, nĭtĭda lūcĭda, tĕres, ſtīllāns, cădēns, lĭquēns. *phr.* Rōs ēxĭgŭus. Tĕnŭis ăquæ lĭquor, āſpĕrgo. Rūpe cădēbat ēxĭgŭis hūmor gūttis. Văga sūccīdŭis gūtta cădēbat, flŭēbat ăquis. ōra crŭēntis Rōrĭbus & tĕrra mŏrĭēntum āſpērgĭne mānant. Gūtta căvat lăpĭdem, nōn vi, sēd ſæpe cădēndo. īrrīgŭæque cadunt āb āĕre gūttæ, pērque mĕos ārtus frīgida gūtta flŭit. īrrīgat ālbēntes hūmĭda gūtta gĕnas. Trīſtĭbus ĕx ŏcŭlis hūmĭda gūtta cădit. Lĭquīdæque flŭūnt per īnānĭa gūttæ, Prōcīdŭis tĕllus gūttis & sānguĭne fœda.

gūttāns, guttātus, *Kápány.* Kropliſty, *Nakrapiány, Jarzębaty.*

gūttātim, *Kroplami* Troppfen weis. *In quam lachrymæ guttatim cadunt.* Iamb.

gūttŭla, *Kropelka, Trocha 1.*

gūttŭlus, guttum, *Bánieczká, Ampułká.*

gūttur, *Gárdło 1 Szyiá żártok* Die Gurgel/ Keel. *Objicit: ille fame rabida tria guttura pandens.* Virg. *ſyn.* Jŭgŭlum, faūces. *epith.* Căvum, pătēns, hĭāns, raūcum, tĕnŭe, cănōrum, sŏnōrum, blāndĭsŏnum. *phr.* Dum ſpīrĭtus ūdo gūttūre, dum quĕrŭlo dūcĭtur ōre sŏnus. Fūndĕre cāntus ārgūto guttūre. dum quĕrŭlo dūcĭtur ōre sŏnus. Cōncăva dētrūſit rīgĭdum pēr gūttŭra fērrum. Hæſit enim ſub gūttŭre vulnus, & ūdæ vōcis ĭter, tĕnŭemque īnclūſit sāngvĭne vitam. Părĭtērque lŏquentis vōcem ănĭmămque răpit.

guttur tumidum, turgidum, *Wole 1.*

gutture turgido, *Woláty.* gutturis tumor, gutturnium, *Nalewka. Wole 1.*

gutturōſus, *Gárdłowáty, Szyiowáty, Woláty, zártok.*

gūttus, *Nalewká 2 Ampułká, Bánieczká.* Guttruff, Gießkann. (*Poculum anguſto collo, quo in ſacrificiis utebantur.*) *ſyn.* ūrcĕus, urcĕŏlus, *epith.* āmbrŏsĭus, făgĭnus, sămĭus, căvus, cōncăvus căpāx.

G Y

Gȳmnas, *adis, gr. Zapáſki.*

gȳmnăsĭārcha, æ. gȳmnăsĭarchus, *m, gr. Szkolny 2. & Zapaśnik.*

gȳmnăsĭi præfectus, *Szkolny 2.*

gȳmnăsĭum, *gr. Szkoła 1. Zápaſkow mieyſce, Robota* Eine Hohe-Schule dat in man ſich über zu ſtuditen und diſputiren. *Gymnaſiis aderit, ſtudioque ignava palæſtra.* Luc. *ſyn.* Pălæſtra. lūpus gȳmnăſtĭcus. pālæſtrĭcus, vel Schŏla, cōllēgĭum.

gȳmnăsium flagri, *Smágániec.*

gȳmnăſticus, gymnĭcus, *gr. Zapáśniczy.*

gȳmnăſtĭca ars, gymnici ludi, *Zapaski*

gȳnæceum, *gr. Niewieyskie mieſzkánie, Fraucimer 2.*

gȳnæceum ſacrum, *Kláſztor 1.*

gȳnæciārĭus, *Rzezániec.*

gȳnæcōnītis, *f. gr. Fraucimer 1. 2.*

gȳpsātus, *Gipſowány, Bielony, Pobielány, & ſub Oblepiam.*

gȳpſo, *as. gr. Pobielam, Polewam, Oblepiam.* Mit Gips beſtreichen. *Barbara gypſatos ferre cataſta pedes.* Tib.

gȳpſum, gr. *Gips,* ger, Gips. *epith.* ālbum tĕnax, erăſſum.

gȳrātus, *Okrągły 1. Koliſty 2.*

gȳrīnus, *gr. ſub żabá 1.*

gȳro, *as*, *Okrągło czynię.*

girofalco, onis Białozor

gȳrus, *gr. Krążęnie, Koło 3 Zátoki Szránki.* Ein Wirbel/ Kreys. *Septem ingens gyros ſeptena volumina traxit:* Virg. *ſyn.* ōrbis, cīrcŭĭtus, cīrcŭlus, āmbĭtus, nexus ārcus, vōlūmen, flĕxus, sĭnus, ſpīra, rŏtātus, glŏmĕrāmen,

rām en.*epit*.vŏlūtus,īmēnſus,ſpătĭōſus,vāſtus īngēns,căpax,ăltērnus, rŏtātĭlis *phr.* Sĭnŭōſ9 flēxu ēlābĭtus ănguis. *Mūltĭplĭces* sĭnŭātur īn ōrbes. Cōrpus sŭblīme vŏlūmĭne gȳrat. Gȳros dūcĕre, ăgĕre, pĕrăgĕre, fōrmăre flĕctĕre, trăhĕre. Pĕr īmmēnſos sĭnŭāre vŏlūmĭna gȳros. Gȳrūſque rŏtālis ōrbes īmplĭcat īnnŭmĕros. Vŏlvĭtur ăncĭpĭti gȳro. īn gȳrum flĕctĕre, sĭnŭāre, glŏmĕrāre, vŏlvĕre in ōrbem. Vŏlūbĭlibus ſquāmmōſos nēxĭbus ōrbes tōrquet. ălĭos inĕunt cūrſus. alĭōſque rĕcūrſus ădvērſis ſpătiis,ăltērnōſque ōrbĭbus ōrbes īmpĕdĭunt, īn gȳrum ĕqui lūctāntia sōlvĕre cŏlla.

H.

HA, *Interjectio cohibens, increpans, apud Plautum* Ha! nimis ſæviter & *Catull.* Ha nimis fero corde. *aliter.* O. *vel* Ah *ibi alij legunt.*

Ha ha, *Chá*, *Chá.*

Hăbēna, *Leyc, Proce nawiązánie, Bicz.* **Der Zügel im Zaum.** *Ipſe ter abducta circum caput egit habena.* Virg. *ſyn.* Lōrum. frænum, rĕtĭnācŭlum. căpīſtrum. *epith.* ăngūſta, lāxa, flexĭlis. tĕres, ūndans. *phr.* Mŏdĕrāmen ĕquōrum. Frænōrum hăbēnæ. Mănĭbus mōlĭtur, rĕgit, mŏdĕrātur, hăbēnas. Lōra tĕnēre mănu Habēnas lāxāre, āffūndĕre, īmmīttĕre, ădmīttĕre, pĕrmīttĕre, cōncēdĕre. Lāxas dăre hăbēnas. Prōni dant lōra, vŏlat vī fĕrvĭdus axis. Hăbēnas cōntrăhĕre,ăddūcĕre, prĕmĕre, sūbprimĕre: Hăbēnis cŭrſus cŏhĭbēre cĭtātos. Cum răpĭdum ēffūſis ăgĕret sūblīmis hăbēnis cōrnĭpĕdem. Răpĭdis īnsīſtit prōnus hăbēnis: ĕt lāxas ſcīret dăre jūſſus habēnas. *v. Fræno, Frænum.*

hăbēnæ, *Wodzá*, *Rząd*

hăbēntĭa, *æ*, *Mienie czego*, *Máiętność.*

hăbēnŭla, *Zrzaz.*

hăbĕo, *Mam, r. 2. Mięſzkam gdźie, Mogę. Chcę, Chowam co ćiepło*; & *ſub* Niech *1.* *Częſtuię.* **Haben / beſitzen** *Qui primi fines aliquando habuère Latinos:* Virg. *ſyn.* ēſt mĭhi, pōſsĭdĕo, ōbtĭnĕo, tĕnĕo,*vel* ſĕrvo,cōnsĕrvo, pŭto æſtĭmo. *phr.* Nīl tĭbi, quōd dĕmus, mājus hăbēmus ăit. Sūnt mĭhi bĭs sēptem præſtānti cōrpŏre Nȳmphæ.

hăbeo amicam habeo rem cum fæmina, *Ni rządu patrzyć.* (*Wiem pewnie*

hăbeo certum, habeo pro certo, *Pewna to*

habeo concionem, *Każę do ludźi.*

habeo conventionem,convivium.*Czynię r.*

hăbĕo corpus jucundè, *Dogadzam ſobie.*

hăbĕo deliberatum, *Umyśliłem.*

habeo delicatum aliquem, *Pieſzczę.*

habeo in cuſtodia, *Więźnię 2.*

hăbeo in deliciis, *Kocham ſię.*

habeo indulgenter aliquem *Pieſzczę.*

hăbĕo in levi, habeo pro nihilo, *Gárdzę.*

habeo ludibrio, *Szydzę.*

hăbeo orationem, ſermonem, *Każę do ludź*

hăbeo ſecretum, *Táię czego.*

hăbeo ſtatutum, *Umyśliłem.*

hăbeo voluptati, *Kocham ſię.*

hăbeor, habetur, *Máią go zá.*

Habeſsit, *ſub Mam 1.*

Habet pro majori, Mam pro majori.

hăbĭlis, *Spoſobny Mierny, Tráfia ſię 2.* **Geſchickt fähig.** --- *de more habilem ſuſpenderat arcum.* Virg, *ſyn.* āptus,cōnvĕnĭens,cōmmŏdus, *vel* ălăcer, ăgĭlis, dĕxter, sŏlers.

hăbĭlĭtas, *Snadność, Poſtánowięnie.*

hăbĭlĭter, *Snádnie*

hăbĭtābĭlis, *Mieſzkániu ſłużący, Mieſzkáiątam* **Wohnhafft / bewöhnlich.** *Æternet O qua Sol habitabiles.* (Alcaic.

hăbĭtācŭlum, habitatio, *Mieſzkánie.* **Ein Wohnung.** *Accipiuntq; cavis habitacula digna latebris.* Alc. *ſyn.* Hăbĭtātĭo, sēdes. dŏmus, *vide Domus.*

hăbĭtātor, *Obywátel.*

Hăbĭtĭo, Mienie czego.

hăbĭtĭor, *Cieliſty 1. Kraſny, Tłuſty.*

hăbĭto, *Mięſzkam gdźie, Bywam gdźie. Uczęſzczam, Miewam.* **Wohnen / beſitzen.** *Nulli certa domus, lucis habitamus opacis.* Virg. *ſyn* Cŏlo, īncŏlo, tĕnĕo, frĕquēnto. *phr.* Nūlli cērta dŏmus, lūcis hăbĭtāmus ŏpacis. Quæ nĕmŏra aūt qui vōs sāltus hăbŭēre? īlle

me tēm-

me tĕmpŏre dŭlcis ălēbat Pătrĭa. Flūmĭna prŏpter dēgit, ĕt ĭn sylvis sōla & sĕcūra mŏrātur. Quas cōndĭdit ărces ĭpsa cŏlat. Stăgna cŏlit, rīpĭsque hăbĭtat. ūrbs ăntīqua fŭit Tyrii tĕnŭēre cŏlōni. Rīpārūmque tŏros & prāta rĕcēntĭa rĭvis ĭncŏlimus. Tāntum lĭbĕat mēcum tĭbi sōrdĭda rūra, ătque hŭmĭles hăbĭtāre căsas. Quō fŭgis, āh dēmēns, hăbĭtārunt Dij quŏque sylvas. Nōbis plăcĕant ănte ōmnĭa sylvæ. Crēdo pŭdīcĭtĭam Sātūrno rēge mŏrātam ĭn tĕrris, vĭsamque dĭu. cūm frīgĭda parvas. Præbēbat spēlŭnca dŏmos, ĭgnēmq; lătemq. & pĕcus, & dŏmĭnos cōmmūni claŭdĕret ūmbra. Sĕd nĕque ĭn ărctŏo sēdem tĭbi lēgĕris ŏrbe. Sŏcĭa sĭmul ūrbe frŭūntur. Incĕrti quo fata fĕrant: ŭbi sĭstĕre dētur. Mūtānda sēdes, nōn hæc tĭbi līttŏra suăsit. Dēlius, aut Crētæ jŭssit cōnsĭdĕre Apollo Hāc dēmum vŏlŭit cōnsĭstĕre tĕrra. Quam Jūno fĕrtur tĕrris măgis ōmnĭbus ūnam. Pōsthăbĭta cŏlŭĭsse Sămo

hăbĭtu studentis, *sub Po włosku*

hăbĭtūdo, *Postác, Postánowięnie, Cera, Cieli-stość, Komplekſya.*

hăbĭtus, *ti*, habitior, issimus, *Tłusty.*

hăbĭtus, *ûs*, *Nałog zły, Sposobność 2. Postać 1. Kſztałt, Stroy.* Weiſſe / Gebärde. *Virginis os habitumque gerens, &c.* Virg. *ſyn.* Fōrma cŭltus, gestus, *epith.* Dĕcēns, mūndus, cūltus. sōrdĭdus, tūrpis fœdus, sŭpērbus, præstāns *phr.* Cūltusque, hăbĭtūsque ŏlōrum. Vāde, sed ĭncūltus, quālem dĕcet ēxŭlis ĕsse: īnfēlix hăbĭtum tēmpŏris hūjus hăbe.

hăbitus malus corporis, *Suchoty.*

hăbĭtus oris, *Twárz 2.*

hăbŭi, *ſub Utracam 1. Umieram 1.*

hāc, *adverb. Tędy.* Hiedurch *Hac iter elyſium nobis, at læva malorum.* Virg.

hâc condītione, hac lege, *Z tą kondycyą.*

hac illac, *Tam i ſam, Tędy owędy.*

hac propter, hac re, *Dla tego, Ták.*

hāctĕnus, *Poty 1. 2. Ták bárzo,* Bisher/ ſofern. *Hactenus arvorum cultus & ſidera cœli* Virgil.

hādrŏbŏlum, *gr. Bdelium, & Brylaſty.*

hādrŏsphærum, *gr. Nárdá.*

Hæc facit mihi Deus, *Bodaj.*

hæccine fieri, *A z gniewem.*

hædīle, *Koźiárnia.*

hædīllus, hædŭleus, hædŭlus, *Koźle.*

hædus, *Koźieł.* Hædīnus, *Kozłowy.*

Hæmachates, *æ, m gr. Achátek.* (*wonák.*

Hæmāntŏpus, hænătŏpus, *ŏdis, m, gr. Czer-*

hæmātīnus, *Czerwony, Krewny.*

hæmātītes, *æ. m. gr. Krwawnik kamień.*

hæmorrhăgia. *gr. Krwią plwánie.*

hæmorrhŏia, *gr. Krwotok.*

hæmorrhŏĭcus, *gr. Krwotoczny.*

hæmorrhŏis, *ĭdis. gr. Krwotok 2. żyłá krwotoczna, Niewieśćia choroba.*

hærēdĭtas *ātis*, *Dźiedźictwo.* Erbſchafft. *Hæreditate tibi trecenta veniſſe.* (Scaz.) *ſyn.* Pātrĭmōnĭum, pătrĭæ ŏpes, bŏna, prædĭa. fŏrtūnæ.

hæreo, *Záſtanawiam ſię, Ośiągam ſię, Wątpię, Báwię ſię 1. 3 Więznę, Zoſtáię 1. Stoię 2. Wieſzam ſię, Záćinam ſię, Ni go tam, ni go ſam Tkwi mi co, & ſub Nie pewny.* Anhangen kleben *Quod non propoſito conducat & hæreat apto.* Hor. *ſyn.* ădhærĕo, *vel* dŭbĭto, hæsĭto. *phr.* ŏbtūtu hæret dēfixus ĭn ūno. Hæret lĭngva mĕtu. Vōx faūcĭbus hæsit, ăspēctu cōntĕrrĭtus hæsit. Hæret in ămplexu, āttŏnĭtis hærēre ănĭmis.

hærĕsco, *Zoſtáię 1.*

hærĕsiărcha, *æ. m. gr Kácermiſtrz.*

hærĕsis, *is f. gr Sekta, Szkoła, Káceriſtwo.* Ketzerey/ Secte. --- *Raptis perit hæreſis horrida membris.* Pr. *epith.* ĭmpĭa, scĕlĕrāta, nĕfanda scĕlĕsta, ēxĭtĭōsa, ātrōx, fĕrālis, dīra, hōrrĭda, dētēstānda, sŭpērba, ēffrēnis, aŭdax, ĭnfēsta, ĭnsāna, prŏbrōsa, fāllax, mēndāx dŏlōsa, pērfĭda *phr.* Hærĕtĭcus ērror Dōgma hærĕtĭcum. Pērvērsum, fālsum dŏgma, ĭmpĭa sēcta. Nŏvĭtātis ămans. Nŏvos rĭtus fĭcta pĭĕtāte ĭndūcens. Săcra jūra rĕsōlvēns. Fīlĭa nŏctis ŏrco ēdĭta. Pĭĕtātis vēræ fĭdĕi hŏstis, ĭnĭmīca ăntīquis ĭnfēsta săcris, ĭncaūtis insĭdĭans ărte nĕfānda. Vīrus fātale tĕgens. Vĭtĭōrūm sēmen. Nūlla vūlt lēge tĕnērī ĭmprŏba Rĕlĭgĭo. hŏstis jūrāta bŏnōrum, Bēllŭa mūltōrum căpĭtum, sĭbi dĭssŏna, pācem ēxōsa ĭncaūto ĭnsĭdĭāta pŏpēllo

H āc

Hâc dûce vāſtatos lūget Gērmānĭa cāmpos. ōmnis ūbi ſpārſis ōſsĭbus ālbet āger. Hāc duce cīvili mădŭērunt sāngvĭne rīvi Anglĭa sīve tŭi, Gāllĭa sīve tŭi.

hærĕticus, *adiect. gr. Kácerski.*

hærĕticus, *ſubſt. Kácerz 2.* Ein Ketzer/Abtrünniger. *Cum tamen hæretica nigredine plenus averni. ſyn.* Nŏvātor: fĭdĕi hōſtis. *epith.* Impĭus, ſcĕlĕrātus, *&c. v. Hæreſis. phr.* Hōſtis rĕlĭgiōnis ăvitæ. Gēns ēxlēx. Apŏſtŏlĭcam rēſcĭndĕre sēdem cōnjūrāta cŏhōrs ſcĕlĕrātis ēxcidit aūſis à Dēvĭa tūrba. Tūrba nŏvātōrum Hærĕsĕos lethāli āfflāta vĕnēno. Multa sŭper sānctis blāſphēmāns, ĭlle nŏvos rītus, nŏva ſacra pĕr ūrbes īnſtĭtŭit prīſcāſque aūdet reſcĭndĕre lēges. Lēges ăbŏlēre pārēntum āntīquas cŭpit, ātque nŏvos īndūcĕre rītus.

hæſitans, *Záiąkliwy.* hæſitātor, *Nie rezolut.*

hæſitāntĭa, hæſitātio, *Záiąkanie. Wątpięnie.*

hæsĭto, *Wątpię Zaćinam ſię, Zaiąkam ſię Więznę, Ulgnąć.* Stäcken/ſtammlen/zweifelen. *Sub terris igitur tremulum jubar hæſitat ignis.* L. *ſyn.* Frēquens hærĕo, ſæpe hœrĕo, *vel* tĭtŭbo, văcĭllo, dŭbĭto.

H A L

Hălāpanta, *æ, m. gr. Száłbierz.*

halcēdo, *ĭnis, f.* halcyon, *ŏnis. hic & hæc Zimorodek.*

halcēdŏnĭa, *orum. Morskie uſpokoięnie.*

halcyŏnĭdes, *hi vel* dies. *gr.* halcyonii dies, *Morskie uſpokoięnie.*

halcyŏnium, halcyonum *gr. ſub Piiáná morska*

halec, *è græco, Rybki drobne, an śledź. vide Alec.*

Halecula, lege Alecula.

halex, *ecis. f. Rosołowa ſtráwá. v. Alex.*

hălĭæĕtus, haliætus, *gr. Orzeł morski.* Ein Art von Adler. *Dicitur à nonnullis Falco, ab aliis Accipiter, ab aliis Niſus.* et mōdo factus ĕrat fūlvis Hălĭæĕtus ālis. *Ovid.*

hălĭcăcăbum, *gr. Miechunki ziele.*

halicaria, halicarius, *lege* Alicaria, &c.

Halicaſtrum, lege Alicaſtrum.

halieutica, *orum, gr. Rybołowcze kśięgi.*

halieutĭcus, *gr. Rybitwi.*

hălĭmon, hălĭmos, *hic frutex. gr. Sytka ziele.*

hălĭphlœos, *gr. Dąb.*

hālĭtus, *ûs. Tchnięnie. Dec, Párá, Wilgotność 1. Wonia, Kurzawa ſuchá.* Der Athem. *Abluam & extremus ſi quis ſuper halitus errat,* Virg. *ſyn.* Spīrĭtus, flātus, aūra. *v. Spiritus.*

halūcĭnatio, *Błąd.* halucinor, *Omylam ſię:*

hallus, *li, Pálec wielki u nogi.*

hallex, *idem, & Smrod.*

halmades, *plural. à recto Halmas, ſub Oliwká przypráwna.*

halmyrĭdion, *Gr. Kapuſtá Przymorſka.*

hālo, *as,* halito, *Pucham. Tchnę, Sapam, Páchnę 2. Wilgotność wydáię.*

hālo, *ŏnis Piiánica 2.* hălo. *ûs, gr. Koło iáſne.*

hălŏnĭtrum. *gr. Sáletra.*

hălŏphanta, *a, m. gr. Száłbierz.*

hălŏſachne, haloſachne, *gr. Piiáná morſka, Kroplá.*

hălōſis, *gr. Dobyćie miáſtá.*

hālter, *ĕris m. gr. Kámień ćiſkániu, ábo skákániu ſłużący.*

hălus, *li hæc ſub, Prágnięnie gaſzący.*

hălĭpleumon, *ŏnis, m. gr. Płucnik morski.*

H A M

Hāma, *æ, Wodny ſtátek, Kubel do gaſzęnia ognia. Turnebo, Dzban,* vel *Dzbánek.*

hāmātus hāmātĭlis, *Wędziſty. Haczyſty, Zákrzywiony 2.* hĕmaxa, *gr. Woz chłopski.*

hămāxăgōga, *æ m gr. Wywoźićiel.*

hămāxŏpŏdes, *Gr. Nogá tr. Kołko bez ſzpic*

Hámaxor, aris. è Græco Ciągnę woz.

hāmi, *Kołcá u páncerzá, Gręplá.*

hāmiōta, *æ, m. Wędkarz rybak.*

hāmmītes *æ, m. gr. Kámień ikrzáſty.*

Hammonium Var. corr. Armentum.

hāmo, *as, Hakámi ſpinám.*

hāmŏtraho ŏnis Rybak, Grubarz 2.

hămŭla, *Kubel do gaſzęnia ognia. Hamula 3. Regum 7. vide ſupra Amula.*

hāmŭlus, *Haczek.*
hāmus, *Wędá, & sub Szczotká do lnu.*
Hanulum i. fanulum priscè. Fest
Hanum, hanus, Száslik.
hăpăla ova, hăpălāria, *Gr. Jáie ná wodę.*
háphe, *es gr. Dotykánie Piástowánie.*
hāspus, *Garść, sub Suszwáłki.*

H A R

Hăra, *Swinnik, Karmnik,* Ein Schwein-oder Gäns-Stall. *syn.* Sŭīle, ſtăbŭlum. *phr.* fœda, ŏlens. *phr.* ōbſcœnis ſtăbŭlāntur hăris. Hōſtiăque ē plēna ruſtīca pōrcus hăra.
hara anſerum, *Kocieć gęśi.*
Hăringa haruga hærviga. Ofiara 2.
hăriŏlātio, *Wieszczká 2. Wrożká 2.*
hăriŏlor, *Wieszczę 1.*
hariolor naribus, *Węchem szukam.*
hăriŏlus, hariola, *Wrożek, Wieszczek 1.* Ein Wahrsager. *v. Agur.*
harmŏge, *es gr. Farby odmiána.*
harmŏnia, *gr. Zgodny dźwięk, Melodya.* Einhelligkeit, Einstimmung. *Harmoniam Graji quam dicunt, quod, &c. L. syn.* Cōncēntus, mĕlos, cōncōrdia vōcum. *epith.* jūcūnda, mūsīca dŏcta, *phr.* Cōncors dīſcōrdīa vōcum. Cōnsŏna fēſtīvi mŏdŭlāmīna cāntus.
harmŏnĭcus, *gr. Melodyiny.*
harpa, *gr. Czápla 1.*
harpaction, *vel potiùs* harpactĭcum, *Siárká.*
harpăga, *æ, Hak woienny.*
harpăgo, *as Porywam.*
harpăgo, *ōnis, m. græco more ĭnis, Robert. Stephan. Latino flexu Hak 1. 2. Widelca 2.* Ein Hack. *Mutati ab illis clavium harpagonibus.* (Jamb.) *syn.* Hārpax, ūncus. *epith.* ūncus rĕcūrvus, mōrdax.
harpălus *gr.* harpyia *gr. Pies smyk.*
harpaſtum, *gr. Piłá 2.*
harpax, *ăgis. gr. adiect. sub Porywacz.*
harpax, *gis substant. m. Smyk 2. Bursztyn, Widelcá 2. Chábiiás Hak 1. Szábla.*
harpe, *es gr. Orzeł łomignat, Kániá 1.*
harpĕdŏnc, *es gr. Wiiádło, Cięćiwa, Powroz.*

Harundo lege Arundo.
hărūſpex, haruſpica, *Wieszczek z trzew. v. Aruspex. Augur.*
haruſpĭcīna, *Wieszczbá z trzew, Wrożka 2.*
haruſpĭcīnus, *Wieszczy.*

H A S

Haſta, *Włocznia 1. Kopiia 1. Włocześká 1.* Ein Spies/ Stang/ Lantz/ Pique. *syn.* Lāncĕa, Spīcŭlum, hāſtīle, cūſpis, tēlum jăcŭlum. fērrum, frāxīnus, ăbĭes, pīnus. *epith.* grāvis, īmmītis, trăbālis, mĭnax, ōblōnga trĕmĕbūnda, Māvōrtĭa, fĕrox, fūnĕſta fōrtis, āmēntāta rĭgĭda, tĕres, trĕmens, īntōrta, ſcelĕrāta, *phr.* Ærātæ cūſpĭdis hāſta. Tēlum fērro mĭcans Sāngvĭnĕa mănus hōrrĕat hāſta, ārmātque cŏrūſca. Hāſta mănum. Hāſtam jăcŭlāri lībrāre, cŏrūſcāre, quătĕre, quāſsāre, cōncĭtāre. *v. Jaculor.*
haſta donatica, haſta pura. *Włocznia goła.*
haſtæ ſubjicio, *Wystáwiam ná przeday.*
haſtarium, *Wendeta mieysce.*
haſtātus, haſticus, *Kopiynik, Kopiyny.* Der ein Spies trägt. *Nec magis ardentes Mavors hastataque pugna. Si.*
haſtici ludi, *Gonitwá.*
haſtīle, *Drzewo u drzewcá, Oszczepisko, Drąg 1. żerdź, Tycz. Słupiec 2.* Ein Schafft eines Spresses *Bina manu lato crispans hastilia ferro. Virg. epith.* dūrum, lēntum, sānguĭnĕum. *Phr.* Fērro præfīxum rōbur ăcūto, Hāſtīlis vīrga ſtīpes. Hāſtæ fātālĭa rōbŏra. Pīctūrāta fĕrunt lōngis hāſtīlĭa rōſtris, Bīna mănu lāto crīſpans, vĭbrans hāſtīlĭa fērro. *v. Hasta.*
haſtŭla, *Włocześká Trżaská.*
haſtula regia, *Złotogłow źiele.*

H A U

Haud, *Nie 1.* Nicht. *Haud obscura cadens mittet tibi signa Bootes.* Virg. *syn.* Nōn.
haud auſpicato, *Nieszczęśliwie*
haud diu, haud dudum eſt, *Niedawno.*
haud nihil, *Nieco.*
haud quaquam, *Nie 1.* Gar nicht/ mit nichten. *Dividit, haudquaquam dictis &c.* Virg. *syn.* Haūd, nōn, mĭnĭme, nĕquāquam.

Haveo, *Lipſ. lege Aveo.*

haurio, *hauſi & haurivi hauſtum & hauritum.* *Czerpam*, *Piię* 1. *Wypiiam*, Schöpffen / heraus ziehen. *Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto.* Virg. *ſyn.* ēxhaūrĭo, trăho, āttrăho, ēxtrăho, ēdūco, sōrbĕo, ābsōrbĕo, vŏro *phr.* ĭmpĭger haūsit Spūmantem pătĕram, *id eſt vinum.* ăvĭdo cālĭces īngūrgĭtat haūſto. Haūrītūra căvis pŭtĕi pĕnetrālĭbus ūndas. Tāndem haūrīre părat dēmīſsis flūmĭna pālmis. At pōſtquam ēxhaūſto iam flūmĭne vĭcĕrat æſtum āccĭpĭmus dăta pōcŭla dēxtra. Quæ sĭmul ārēnti sĭtĭēntes haūsĭmus ōre. *v. peto,*

haurior, *Tonę*, *Pogrążam ſię*, *Zapadam ſię.*

hauſtim, *Duſzkiem* hauſtor. *Czerpácz.*

hauſtōrium organum, *Rurmuſowe koko.*

hauſtrum, *Czerpáczka*, *Rurmuſowe koło*, *Rubełki.*

haūſtus, *us*, *Czerpánie*, *Połykanie*, *Picie* 1. *Trunek* 1. Schöpffung / ein Trunck. *ſyn.* Pōtus. *epith.* ăvĭdus, grātus. *phr.* ăvĭdo cālĭces, īngūrgĭtat haūſtu, haūſtus ăquæ mĭhi nēctar ĕrit.

heautontīmōtūmĕnos, *gr. ſub Fraſowliwy.*

hebdŏmăda, *gr.* *Tydźień.*

Hebdomadārius, *Oficiant*, *Hebdomadarz.*

hebdŏmas, *dis f. gr.* *Tydźień.* Ein Woch. *phr.* Sēptĭma clāra sŭos Aūrōra ōſtēndĕrat ōrtus. Septĭmus ē tērra clīvōſum ſcāndit ŏlympum Phœbus Sēptĭmus hĕbdŏmădi vēnit sŭper āddĕre sēxto.

hebdŏmătĭcus, *gr.* *ſub Pośiodmy.*

hĕbĕnum, *&c. idem.* Ebenum, *&c.* Ebenholtz / ein Baum der in Indien und Æthiopia wächſt / und ſchwartz iſt. *Fert hebenum, ſolis eſt thurea virga Sabæis* Virg. *epith.* ēnōdis, grăvis sŏlĭda, dūra, pŏlīta, ātra, nigra. Eōa ŏrĭēntālis, Mărĕōtica, Indĭca, Inda, ſplēndĭda ſplēndens. *v. Ebenus.*

hĕbeo, *es.* *Tępieię*, Stumpff ſeyn. *Sanguis hebet, frigentq; effœta. &c.* Virg.

hĕbes, *ētis Omn*, *Tępy Słaby* 2 Stumpff / grob / tölpiſch. *Iamque hebes & craſſo non aſper ſanguine mucro.* Val. *ſyn.* ōbtūsus, rĕtūſus, hĕbēns, hĕbēſcens, hĕbĕtēſcens. hĕbĕtātus, ăcūmĭnis ēxpers, *vel* ſtŭpĭdus pĭger, sēgnis. *phr.* īngĕnĭo tārdus, ĭnōps īngĕnii, Mīnĕrva nātus ĭnīqua.

hĕbēſco, hĕbĕteſco, *Tępieię.*

hĕbĕtūdo, hebetatio, *Stępięnie ſub Tępość*, *Zdumiewánie* Stümpffe / Grobheit. *ſyn.* ōbtūſa, rĕtūſa, ăcies *vel* pĭgrĭtĭes, tōrpor ſtŭpĭdĭtas.

hebetātus, *Hebetatrix ſub Tępy.*

hĕbĕto, *Tępię.* Stumpff machen. *Verbis hebetans & carmine dentem.* Sil. *ſyn.* ōbtūndo, rĕtūndo.

hebræus, *ſubſtant. Zyd. adiect. Zydowſki.*

hĕcăte, *es gr.* *Przypołudnicá.*

hĕcătombe, *es gr.* *Ofiará Pogáńſka.*

Hecta, *æ*, *Przyſzczel* 2.

hectica, *gr.* *Gorączka uſtáwna táiemna.*

HED

Hĕdĕra, *Bluſzcz* 1 Ebhew. *Inter victrices hederam tibi ſerpere lauros.* Tib. *epith.* ērrāns, pāllens, lĭgans, sērpens, vĭrens, lāſcīva, vĭgens, nēxĭlis, īntōrta, vĭrĭdis, frōndōſa, tōrtĭlis, flēxĭlis, frōndens, cŏmāns, sĕquax, tĕnax, lēnta, vīvax, bācchĭca, crīnālis, dĕcōra, vīctrix. *phr.* Frōndēntes bāccis hĕdĕræ. Cŏrymbis vĭrēſcens. Frōnde sĕquāci rōbŏra lĭgans. āmplēctens. Bācchĭca sērta, īnsĭgnia Bācchi. Dōctārum præmia frōntĭum. Nōbĭlis cŏrōna vātum, Grātīſsĭmo Bāccho.

hĕdĕrōſus, hederaceus, *Bluſzczowy* Ryty, voll von Ebhew. *Lucus erat felix hederoſo conditus antro.* Prop.

hedĕrārius, *Bluſzczem tyty ſub May* 2.

Hedus, *lege Hædus*,

hēdyoſmos, *gr.* *Miętká*, *Rayſká trawá.*

hēdychronum hedychrum, *gr. ſub Oleiek.*

hēdypnois, *idis gr.* *Podrożnik źiele.*

hēdŷsăron vel um *gr. śiekiernicá* *Wytrych źiele*

hēdyſma, *tis gr.* *Perfumy*

hēgūmĕnus, *gr.* *Opat* Hei, *Ach nieſtety.*

Heiulito, *lege Eiulito.*

HEL

Helcĭārius, *Flis*, Helcium, *gr.* *Chomąto.*

helcium ſparteum, *Szla.*

helcyſma, *tis gr.* *Zużel*, Hĕlĕnium, *gr.* *Oman*

helenium

helenium Indicum, *Słonecznik, 7.*
hělěpŏlis, *is, vel eos. f. gr. Taran 1. Dźiáło.*
hělice, *es, gr.* Woz *niebieſki, Gwaźda żeglárſka.* Ein Gestirn am Himmel / der Hörwagen. *Illa vel ad ſtatus Helices optanda ſerena.*Gr. *v Vrſa, Arctos.*
helĭchryſum, *gr.* holochryſum. *Rádoſtá źiele.*
hēliŏcăminus, *gr. Sála, Ná ſłońcu ſala*
hēliŏchryſon,*um.* heliochryſos,*f. gr. Rádoſtká.*
hēlion gr. *Chebd.*
hēlioſcŏpium, *gr. Brodawnik Kołowrot źiele.*
hēliŏtrŏpĭum *gr. Brodáwnik Słonecznik kámień*
hēllănŏdĭces, *æ. m. gr. Sędźia 1.*
Hellĕbŏrīne, *es gr Járzmiąńka.*
hellĕbŏrītes, *æ, m gr. Wino robione.*
hellĕbŏrōſus, *Szalony 2.*
hellēnīſmus, *gr. Grecka mowá.*
hellĕbŏrum, helleborus, *m. gr. ćiemięrzyca.* Nieswurtz *Danda eſt Hellebori multo pars maxima avaris. epith.* Crăvis trĭſtis.
Hellenismus apud Grammaticos, Græcæ figura, Servio: aliis Græca conſtructio, cùm dictio Latina eum caſum habet quem Græca Syntaxis habere ſolet, ut in Eccliψſi, *Pleonaſmo. Enallage, Antiptoſi. Adi Linacrum. Verrepæum.*
helleſpontus, *gr. Morze ćiaſne, Morze Cárogrodzkie.*
Helops, Quintil. corr. Elops.
hēluātio, *Obżárſtwo 2. Rozgárdyas.*
Helūcus, *è gr. Piiánicá 2. Głowy bol od Piiáńſtwá.*
helvellæ, *Ogrodna ſtráwá.*
helveŏlus, heluolus, *Ceglaſty, Płowy, Rydzáwy.*
heluĕtius, *Swaycár.*
hēluo, ōnis *Utrátnik, żárłok. Aliqui geminant l.* Ein Fraß / Schlämmer. *v. guloſus.*
heluŏlum vinum, *Klaret.*
hēlŭor, *aris Rozgardyas ſtroię.* Fressen / prassen. *Parum expatravit, an parum heluatus eſt.* (Jamb. pur.)
Helus, pro holus, priſcè. Feſt.

helvus, *Rydzáwy.*
helxĭne, *es gr. Powoy źięmny, Pomurne źiele.*

HEM

Hem, *Owoſz, Wey, Bawey.*
hem tibi, *Ná Náśći, Otoſz maſz.*
hemĕrēſios, *gr. Jednodźienny.*
hēmĕris, ĭdis *f. gr. Dąb.*
hēmĕrŏbion, *gr. Jednodźienny robaczek.*
hēmĕrŏcalles, *gr. Lilia żołta.*
hēmĕrŏdrŏmus, *gr. Prętkonogi, Jednoźienny, Kurſor.*
hēmĭcădĭum, *gr. Połkádek.*
hēmĭcrania, *gr. Głowy bolęnie.*
hēmĭcyclus, *gr. Połćerkla, Stolec.*
hēmĭcȳlindrus, *gr. ſub Wał 3.*
hēmĭdrachmium, *gr. Podwoyny groſz.*
hēmimneum, *gr. Połgrzywny.*
hēmina hēmīnārins, *Funt 1. Polſzoſtaká.*
hēmiobŏlium, *gr. Pięniądz.*
hēmiŏlum, *gr. Połtorá czego.*
hēmiŏlus, *gr. Połtorny.*
hēmiŏnion, *vel um, Ożáńká Stánogowiec.*
hēmiŏnĭtis, *idis Jelęni ſzczaw.*
hēmĭplexia, *gr. ſub Páraliż.*
hēmiſphærium, *gr. Połgáłki, Połniebá, Sklep okrągły, Kompás, Podſtáwek uſkrzypic.*
hēmiſtĭchium, *gr. Połwierſzá.*
hēmĭcŏnium, *gr. ćięćiwá 2 Item v. ſupra* Dieſis, *& infrà* Semitonium.
hēmĭtrĭtæos, Gr. *Trzećiaczká, Połtercyána gorączká.*
hemixeſton, *gr. Połſzoſtaka.*
Hemōna, hemōnem ſub Człowiek *1.*
Hendecăſyllăbus, *i undecim ſyllabarum: epitheton Verſus Phalæcii & Sapphici.*
Hendiadis, is, f, Hendyas, dis. Hendias, *dis. & Hendiadis, vel potiùs* Hendia dyo, *Servi. Figura Poëtica, cùm pro uno duo dicuntur, ut Chalybem frenosq; pro chalybeos frenos. Aggeres murorum, pro muris Cerda*
hēpar, *atis, n.* hēpăcium, *gr Wątrobá*
hēpătica, *Gr. Płucnik, Wątrobnik, Troiánek.*

hēpătĭcus, hepatarius, *gr.* *Wątrobny*, *Wątroby chorobę ćierpiący.*
hēpăticus morbus, *Wątroby chorobá.*
hēpătītes, *æ, m gr.* *Wątrobny kámień.*
hēpătītis, *idis f. gr. Rzepik źiele.*
hēpătōrĭum, *Rzepik*, hēpătus, *gr. Wątrobnik.*
hēphæſtītes, *æ. m. gr. Zwierćiadłowy kámień.*
Hephthemimeres, *vide ſupra in Cæſura*,
hēpiŏlus, *gr.* *Muchá 2.*
hēpsēma, *tis gr.* *Wino wárzone.*
hepsēthia *Gr.* *Skorká ná chlebie.*
heptăphōnus, *Gr. ſub Głos 8.*
heptăpleuros, *f. de herba, alioqui adiectivum eſt, Com. gr.* *Babká źiele.*
heptaſtădium, *gr* *Záwod 3.*
heptēris, *is, vel eos, f. gr.* *Náwá 1. 2.*

H E R

Hēra, *gr.* *Rodzęnia bożek.*
hĕra, *Latinum.* hera major, *Páni 1.* *Goſpodze*
hera minor, *Corká páńſká.*
herâclēa, *gr.* *Złoćień.*
heracleos, *vel us, ei vel eon, neutr. gr.* *Mágnet.*
hērâcleōtĭcum origanum, *Lebiotka.*
hēraclium. *Mák leſzny.*
heraclius lapis, *Kámień probny Mágnet.*
herba, *źiele*, **Kraut.** *Quippe frequens herbis & fertilis ubere campus.* Virg. *ſyn.* Grāmen, cēſpes. *epith.* vērnans, vĭrĭdis, tenēlla, flōrens, læta, gēmmāns, pūbens, prŭīnōſa, ūda, rōſcĭda, rōtans, flŭvĭālis, bĭbŭla, sÿlvēſtris, ărēnōſa frāgrans, flōrĭda, hālans, ſuāvis, rĕdŏlens, sĭtiens, săpĭda, īrrĭgŭa. trĕmŭla, ārens, ămāra. nŏcens, vĕnēnāta: Mĕdĭca: sălūbris, phœbēa, pœŏnĭa, Măchāŏnĭa, sāna. pŏtens: Măgĭca, fūnēſta, cāntāta lēthālis, ŏpĕrōſa, Cīrcæa, Mēdēis, Hĕcătēis. *phr* Grāmĭnis hērba. Mīxtis rĕdŏlēntes flōrĭbus hĕrbæ. Sūrgit ŏdōrātis fērtĭlis hērba jŭgis. Hērbæ rūpta tēl lūre căcūmĭna tōllunt. Quum rōs ĭn tĕnĕra pĕcŏra grātĭſsĭmus hērba, īlĭce sūb nigra pāllēntes rūmĭnat hĕrbas. Săpĭdas āſpērgĭne rĕddĭdit hērbas. Innŭmĕris dīſtīnctæ flōrĭbus hērbæ. Quæque dĭu lătŭit, nūnc quā sē tōllat ĭn aūras, Fērtĭlis ŏccūltas īnvēnis hērba vĭas īnvītant hērbæ gēmmāntes ōre rĕcēnti. *v.* Gramen,

herba ignobilis ſurda, *Chwaſt.*
herba pura, *Koſzyſzczko.*
herbāceus, *Chwaśćiſty Wyroſty.*
herbārĭa, *źioł nauka.*
herbarium, *Zwierzyniec.*
herbarius, *adiect.* *źielny.*
herbārius, *ſubſtant.* *źielnik 3. źiołopie, Aptekarz*
herbarius liber, *Zielnik 2.*
herbarum ſylva vitium, *Chwaſt.*
herbaſco, *Chwaśćieię.*
herbātĭcus, *Trawny 3.*
Herbens pratum, Apulei. i. *herbiſerum.*
herbeſco, *Zielęnie ſię, Wſchodźi, Chwaśćieię.* herbens, *źielony.*
hērbĭdus, *Chwaśćiſty, źieliſty,* **Waasächtig.** *Miſit aprum quanto majores herbida tauros.* Ovid.
Herbĭfer, źieliſty. **Graasächtig.**
Herbĭlis, Trawny 3. & ſub Przyprawny.
herbōſus, *Chwaśćiſty, żieliſty.* **Voll Kraut, ſo viel Kräuter trägt.** *Paſcentem niveos herboſo flumine cygnos.* Virg. *ſyn.* Hērbĭdus, hērbĭfer *phr.* Hērbis dīves fœtus, crēber, frĕquens, ăbūndans, fērtĭlis, Hērbārum ūbĕre largo Dīves Frĕquens hērbis, & fērtĭlis ūbĕre cāmpus.
herbŭla, *źołko*, herbum, *Gęsia wyká.*
heriſco, heriſcor, *Dźiełę 1.*
herctum citum, herctus, idem Erctum erctus
hercle certè hercŭle hercules, *Záiſte.*
hercle hoc eſt, *Táki ieſt.*
hercŭlānea formīca, *ſub Mrowká.*
herculanea urtīca, *Pokrzywá 3.*
hercŭles, *is*, *Kleczen.*
hercŭleus, *Mocny, Addit & Herculeos arcus, haſtamque Minervæ.* Juv.
herculeus, lapis, *Magnet.*
herculeus morbus, *Káduk choroba.*
Hereditariè, Dźiedźicznie, hērēdĭtas commiſſa. *Dźiedźictwo.* hereditas ſine ſacris, *Puśćizna.*
hereditatem adeo, capio, cerno. *Dźiedźiczę.*
herediŏlum, heredium, *Dźiedźiná.*

heredi-

hērēdĭpěta, æ, m. Dźiedźictwá zabiegácz,
Heredito, Dźiedźiczę.
Hæres, ēdis Dźiedźic Heres, ris idem.
hěri, Wczorá. Geſtern. Heri manus viginti pro ambobus dedi. (Iamb.)
hěri, hi Páńſtwo 3. hērĭcĭus, Jeż źiemny.
Hěrĭfūga, Zbieg 1. herills filius, Pánicz 3.
hěrīlis, Páńſki 1. Goſpodárſki 1. Das dem Haus herren zugehört / Hausvätterlich. Ille manum patiens, menſæque aſſuetus herili. Virg.
Herinaceus Africus, Indicus, Jeż cudzoźiem(ſki.
Hērix, ĭcis, Jeż źiemny.
Hermâphrŏdītus, hermăchēna gr. Mieſzániec
Hermelinus, Gronoſtay.
Hermion, Gr. Ożáńka.
Hermŏdactȳlus, Gr. Szafran dźiki.
Hermūpoa; Gr. Szczer źiele.
Hernia, Kiłá.
herniōſus Kiłowáty, Vuiecus interpret. Levitici 21. herniofus, uno teſticulo. Hebræ. contuſis teſticulis.
Hēro, ōnis hic Rogoża Słomiáńka ſub Wor.
Ciconia, Suidæ. Ardea, Plinio. Miluvius Hiero. Fulica, Auguſt.
Hērōdĭus Herodion, onis gr. Czápla 1.
Hērōĭcus, Herous, Gr. Bohátyrſki. Heldiſch ritterlich. Qui faciunt reges heroica carmina laudes. Ovid. Carminis heroi tangere iuſſit opus. Prop.
Hērōina. Herois, idis, Bohátyrká, Pani 1. Goſpodze. Eine Heldin. Illa ſit inachiis & blandior heroinis, (Spond.) P. idem Mutatas formas heroidas inſuper iiſdem. Mart.
Hērōs ōis gr. Pan wielki Bohátyr. Ein Held. Heros Æſonius potitur ſpolioque ſuperbus Ovid. epith. Măgnănĭmus, ănĭmōſus, măgnus, īngēns, pŏtens, fŏrtis, gĕnĕrōſus. phr. Vir sēmideus. Dĕorum gĕnus, sānguis, prŏgĕnĭes. Fāma sŭper æthĕra nōtus, īngĕntes Hērōum ănĭmæ. Măgnănĭmi prŏcĕres. Vĭrtūtum nōmĭne clarus. Vīrĭbus īnvictus. Sēta sānguĭne Dīvum prŏgĕnĭes. Nōbĭlis ārmis Dīvīſque vĭdēbit pĕrmĭſtos hēroas, ēt ĭpſe vĭdēbĭtur ĭllis. Hĭc gĕnus āntīquūm, Teŭcri pūlc hĕrrĭma prōles, Măgnănĭmi hērōēs, nāti mĕlĭorĭbus ānnis. ēntelle hērōum quōndam fŏrtĭſſime. v. illuſtris.

Hērōum, gr. Kátafalk.
Herpes, ētis m gr. Wrzod pomykáiący ſię.
Herpeſtiomenes, inepta vox ſub Wilk robak.
Hērus, Pan 1. Ein Haus-Herr. Hic herus albanum Mæcenas. ſive falernum. Hor. ſyn. Dŏmĭnus. epith: Pŏtens, mĕtŭēndus, fĕrox. v. Dominus.
Herus & Hera, Páńſtwo 2.
Herus major, Goſpodarz 4.
Herus minor, Pánicz 2. Goſpodarski ſyn.
Heſpĕria, gr. Włoſká źiemia.
Heſpĕris, .dis gr. Fiiołki ożime.
Heſpĕrūgo Heſpĕrus, Gwiazda wieczorna.
Heſterna luce, Heſterno die, Wczora.
Heſternus, Wczoráyſzy, Przeſzłodniowy.

H E T

Hētæriarcha, æ. m gr: Bráctwu przełożony
Hāteriſſa, Nierżądnica. (Cechmiſtrz, Przeor.
Heterŏclĭtum, Nomen i. aliter inclinatum, quam Analogia poſtulat proprie Heteroclita ſunt, quæ variant declinationem, Grammatici tamen etiam Deficientia & Abundantia his ſubjiciunt.
Hētĕrŏcrānea, Głowy bolęnia.
Hētĕrŏgĕnēa, orum Gr: i diverſi generis,
Hētĕrognātus, żárłok.
Hētĕromaſchălos, gr. ſub Szatá 4.
Heteronyma, Nomina quæ circa idem diverſa ſunt, ut aſcenſas, deſcenſus,
Heteronymia, diverſitas nominis.
Heteroſis, figura grammatica Enallages ſpecies, cum accidens pro accidente ponitur. eius exempla plurima congeſſit Verepæus & Popma.
Hetta, Trząská Pryſzczel 2.
Hettematicus, gr. Podły.

H E U

Heu. heu heu, Nieſtetyſz. Ach. Heu tibi pacta fides, ubi quæ iurare ſolebas? Ovid.
Heus, Hey ſtyſz, Styſz. Holla / Ac prius, heus, inquit, iuvenes. &c. Virg.
Heurētes, æ. m. gr. Wynalezcá
Heurēthrum, gr. Należne.
Hexaclinum, Gr. Łoſzko ſtołowe.
Hexāgōnus, gr. Sześć węgielny.
Hexameron, i, ſex dierum. Apud Piſidam liber. i ſex dierum opus, ſeu mundi creatio.

Hexămcter, versus. Cic. sex meusurarnm seu pedum.
Hēxămĭtos, *Gr. Aksamit. Adsonat voci græcæ Polonicæ sex liciis constans, Græcis adiect. Commune.*
Hexăphŏrum, *gr. Poszostny woz, Káretá.*
Hexēris, *is cos gr. Náwá 1. 2.*
Hexastĭchum, Hexastichos, *Sześćrzędy.*
Hexastylos, *gr. sub Filetowánie.*
Hexĭcontălĭtos, *gr. Kamień farb rożlicznych.*
Hians, *Chćiwy.*
Hiasco, *Pádam, żiáię, Otwiera się, Puká się 2. Rospuknąć się*
Hiāto, *as, Ziáię,* Hiatula, *żieieć 2.*
Hiātus, *us, Rodźiewánie gęby źiewnienie, Przerwa 2. Przepáść 1 Náćięć e, Rozstąpięnie* das Gynen ein Spalt der Erden/Klufft/ *Et miser invisam traxit hiatus aquam.* Prop. *syn.* Rīma, *vel* vŏrāgo, gūrges, bărăthrum, ăbȳssus. *epith.* Vāstus, pătŭlus, *phr.* Tērra dĕhīscens. Vastæ faūces. īmmānes pāndit, sōlvit. dīdūcit hĭātus. Văcŭo dīscēdit hĭātu. *S*ŭbĭto tēllus ābsōrbet hĭātu, ūnda dĕhīscens. Tērram īnter flūctus ăpĕrit. Văstus tēllūris hĭātus, ō quæ sătis īma dĕhīscat Tērra mĭhi mănēsque Dĕum dēmĭttat ăd īmos. *v Gurges, Vorago.*
Hīberna, *orum, Leża żimna, Namiot 1.*
Hiberna siligo, *Ożimina.*
Hībernācŭlum, *ź mne mieszkánie. Izbá 1. Namiot 1. Hibernalis hiemalis, żemny 2.*
Hiberni fructus. *żimostradki.*
Hiberno. *as, żimuię,* Hibernò, *żimie.*
Hibernum, *Namiot 1.*
Hibernum cubiculum, *Izbá 1.*
Hibernus, *arum, Ożimi żimny 2.*
Hibīscus, *Hibīscum, Slyz wielki.* Ibisch/ wilde Pappelen. *epith.* Vĭrĭdis, tĕnŭis. vĭrens, grăcĭlis.
Hibis, lege Hybris.
Cibus. pro his. Plaut. Caris priscum.
Hic, Hic iste, Hic ille. *Ten, To 1.*
Hic ipse, Hic ipsius, *Tenżę.*
Hic, *Ten 1 3.* Hicce *Owdźie 1.*
Hiccīne, *Ten li, Tenże. (dká,) Pryszczel 2.*
Hicta, Fraszká 1. Granatowych iábłek przegro-
Hiēmat, *żima iest, Zamarza, Niepogodny.*
Hiemātio, *żimowánie.*

Hiemem tolerare, *Przeżimowac.*
Hiems, *non* Hiemps *żimá.*
Hiĕmo, *żimuię, żiębię.*
Hiera, Senecæ media linea in stadio i sacra.
Hiĕrācia lactuca, Hieracium. *gr Jastrzębiec.*
Hiĕrācītes, *a, m gr. Jástrzębi Kamień.*
Hierārchĭa, *Sacer principatus.*
Hiĕrŏbŏtăne, *es gr. Koszyczko.*
Hiĕrŏdūlus, *gr. Zákrystyan,*
Hierofalco, Białozor.
hiĕrŏglўphĭca *orum.* hieroglyphicæ, literæ, *Gr. Pismo święte.*
hierŏmŏnăchus, *gr. Proses.*
hiĕrŏnīca, *æ m gr. Zwyicęsá.*
hierophўlax, *eis, gr. Wytrykusz.*
hieto, *idem* hiato.

H I L

Hīla, *æ Kiszká ćieńká.*
hilăre. hilarem in modum, hilariter hilaritus, *Wesoło.*
hilaresco, *Wesele się.*
hĭlăria. *orum, ium, święto 1. Mięsopust.*
hĭlăris, hilarus, *Wesoły 1.* Frölich/freudig. *Oderunt hilarem tristes, tristemq; iocosi.* Hor. *syn.* Hĭlărus lætūs, gaūdens, ălăcer, ŏvans, gĕnĭālis, fēstīvŭs, jŏcōsus, făcētus. *phr.* Lætĭtĭa pērfūsus: ēxūltans ănĭmis Gaūdĭa cōncĭpĭens căptāns Lætĭtĭæ dans sīgna. *Frōnte sĕrēna* gaūdens. *v. Gaudens.*
hĭlăro. *as, Rozweselam kogo.* Erfreuen. *Hos ubi facundo tua vox hilaverit ore.* Ovid. *syn.* ēxhĭlăro, ōblēcto, lætĭfĭco, recrĕo. *v. Gaudio afficio.*
hilaror, *Rozweselam się, Kochánie mam.*
hĭlărĭtas, hilaritudo, *Wesołość.* Frőligkeit. Freude *syn.* Lætĭtia, gaūdium, fēstīvĭtas, ālacrĭtas. *Phr.* Læta mēns Fēstīvum īngĕnĭum. *v. Gaudium Lætitia.*
hĭlărōdus, *gr.* hĭlărŭla hilarulus, *Wesołek, Smyk 3.*
hilla, *æ. Kiełbásá, Kiszká cieńká.*
hillas cædere, *sub Sodomczyk.*
hillum, hīlum, *Fraszká. Bobowa plamá. Nieco. & sub Zapaliczká, & Złotogłow żiele*

himantŏpos, ŏdis *gr. sub Czerwonak.*
Hin, sub Dwugárcowa miárá.
hinc, *Z tąd, Z tę stronę.*
hic civis, *Tutéczny.* hinc inde. *Zewsząd.*
hinnībundè, hinnibŭdus & hinniens. *Rżący.*
hinnio, hinīlĭto, *Rżę.* Schreyen wie ein Ros *phr.* Hīnnītum edo, tōllo, fūndo, Hīnnītĭbus aūras, āĕra, cāmpos īmplēre pūlsāre, ārrectis aūrĭbus ācrem Hīnnītum fūndēbat ĕquus.
Hinnītus, *us, Rżenie.* Rossgeschrey. *Denique non hinnitus item differre videtur.* Luc. *syn:* ĕquōrum frĕmĭtus, clāmōr. *epith:* Sŏnōrus, ăcūtus, ācer, trĕmŭlus, hōrrĭfĭcus, *Phr.* Hīnnitu cāmpus sŏnat, *vel* āssŏnat ōmnis ăcūto
hīnnŭleus, hinnulus, *Młody płod.*
hinnus, *Koń z oślice, Muł ośieł, Mieszániec 1. Zmudżik.*
hio, *Rozstępuie się, źiáię.* Rozwiia *się, Padam się. Rozwiera się 2. Otwiera się.*

HIP

hippa, *æ. potiùs,* hippeus, *sub* Rak *prętkonogi.*
hippăce, *es gr. Ser kobyli, Laktycya.*
Hippāco, as, Hippīto, as, Dyszę.
hippăgo, *i.* hippăgōgos navis hippăgus, *idem gr. Prum.*
hippĕus, *ei eos, gr. Jezdżiec 1. Rak prętkonogi, Miotłá ná niebie.*
hippelaphos, *Jeleń brodáty.*
Hippice, Pin. cor. Hippace. Alioqui Hippĭce, es. gr. sub Kawálkátor.
hippicum, *Połćwierći mile Włoskiey.*
Hippius pes, idem Molossus.
hipŏcampa, *æ, f. gr. Koń wodny,*
hippŏcampus, hippocampinus, *Gr. sub Konik morski.*
hippŏcentaurus, *Gr. Mieszániec 1 Dźiewięśioł*
hippŏcŏmus, *Gr. Másztálerz, Rostrucharz, konny.*
hippŏcrătĭcum vinum, *Wino przypráwne.*
hippŏdrŏmus, *Gr. Gonitwy mieysce szránki.*
hippŏglossum hippoglottion, *gr. Jágodá babia*
hippŏlăpătum, *Szczaw kobyli.* (*bábia.*
hipŏmănes, *is, gr. Száley szkapi, Brodáwká żrzebięcá. Ibidem duas alias significationes leges.*
hippomărăthrum, *gr. Kopr kobyli.*
hippŏpēra, *gr. Tłomok, Sakwy.*
hippohàes *eos,* hippohŏes, *n. eos gr. Szczeć morska*
hippophæston, *Gr. sub Gręplá.*
hippŏphŏba, *ădis al.* hippophorbas, *adis Bezlist, & Koniopłoch źiele.*
hippŏpotamus, *gr. koń wodny.*
hippŏsĕlīnum, *gr. Dzięgiel, Giersz, Opich. Lubszczyk swoyski.*
hippotoxŏtes, *æ. m gr. Strzelec 1.*
hippūris, *idis, gr. Przestká źiele.*
hippūtus, *Gr. Nurek rybá.*
Hir, *hiris f. Dłoni dołek.*
hira, *Kiszká czczá.*
Hirceus, Arnob. Meurscidem Irceus.
hircīnus, *Kozłowy. Hircĭpīlus, Twárdowłosy*
hircōsus, *śmierdzący, Brodáty, Párkotem- śmierdzący, Jurny.*
Hircŭlor, Bestwię się 2. hirculus, *Koźlik źiele.*
hircus, *Koźiel stádnik, Kąćik w oku Párkot, Jurny.* Ein Bock. *Carmine qui tragico vilem certavit ob hircum.* H: *syn.* Hœdus, căper. *epith.* sētĭger, hīrsūtus, sălīens, grăvis, ŏlens, prŏcax. *v. Caper*
hircus castratus, *Koźieł czyszczony.*
hirnea, *Garniec 1. Bániá 1. Dzbań 2.*
hirnella, *Dzbánek, Kubek.*
Hirpus pro lupo, prisca vox Oscæ. ut & hircus pro Capro. Ios. Scaliger. Cerda.
Hirquĭcervus, Jeleń brodáty.
Hirquiens, hirquitallus, Młodźieniaszek, Mutant.
Hirquio, is, Bestwię się.
Hirquĭtallio, idem & Mutuię.
hircus, *Kąćik w oku.*
Hirrio, is, Hirrivi, & ij. Diomed. Carisi Wárczę
Hirsutia, *Kosmatość.* hirsutiæ, *Kosmáćiny.*
Hirsūtus, *Kosmáty.* Haarächtig. Haaricht.

Hirsum

Hirsutumque supercilium, promissaque barba. Virg. *syn.* Hīspĭdus, vīllōsus, pĭlōsus, sētōsus, hīrcus. *phr.* Vīlis āsper, hōrrĭdus, dēfōrmis, īmpēxus rĭgens

Hirtuosus, hispidosus, hispidus, *Nieczony.* Haaricht. *v supra Hirsutus --- summoque cadit barba hispida mento. S.*

Hirtus, *idem & Srogi,*

Hirūdo, *Piiawka.* Ein Blut-Egel/oder Igel. *epith.* Pălūstris, mōrdax, tĕnax. *phr* Nōn mīssūra cŭtem nīsi plēna crŭōris hīrūdo.

Hīrŭndināria. *Jaskołcze ziele.*

Hirundĭnīnus, *Jaskołczy.*

Hirundine prima, *Z zimy.*

Hīrūndo, *Jaskołka 1. 2.* Ein Schwalb *Aut Arguta lacus circum volitavit hirundo.* Virg. *syn.* Prōgne, Daūlĭas: *epith.* ārgūta, gārrŭla, nīgra, văga, pĕrĕgrīna, vāgābūnda, lŏquax. *phr.* Daūlĭas āles. Bistŏnis āles. Pāndĭŏnis. Cecrŏpis āles ăvis āttĭca. Thrācia vŏlŭcris. Vēris nūntĭa, prænūntĭa: āmīssum quæ gĕmit āles Itym. Tīgnis nīdum sūspēndit hirūndo. Lŭtĕum cēlsa sub trăbe fīgit ŏpus. Sūb lūcem mŏdŭlos ĭtĕrat, mĕdĭtātur, fūndit hirūndo. Lascīva lăcus pērstrīngit hīrūndo. Vēris prænūntia vēnit hirūndo. cāntūque sălūtat. Nidōsque rĕvērsa lūtābat hīrūndo. *v. Progne-*

Hirundo marina, *Kulik.*

Hirundo riparia, *Grzebieluchá.*

Hisce, pro hi pisce Plaut. Terent. Popma.

Hīsco, *ziáię. Tchnę. Otwiera się.* Geyuen. *syn.* Hīo, *vel* ōs dĭdūco, ăpĕrĭo. *phr.* Vīx paūca fŭrēnti Sūbjĭcĭo, ēt ratis tūrbatus vōcĭbus hīsco. *Virg.*

Hīstŏbŏĕus, *eos ei gr. Dyszel pługowy.*

Histŏnes, hi gr. Krosna.

Hister, Thusce, idem Histrio, Livi.

Hīstŏria, *Gr. Dzieiow księgi.* Ein Geschicht. *Crispus Romana primus in Historia* Mar. *syn.* ānnālēs. *epith.* cēlĕbris, nōbĭlis, ārgūta, nŏva, rĕcens, măgĭstra. *phr.* Vĕtĕrum scrīpta mōnŭmēnta. Hīstŏrĭæ fāma, sērĭes, fĭdes, Ætātis mōnūmēntā vĕtūstæ. Hīstŏrĭcæ, vīctūræ chārtæ Prīsci tēmpŏris, ævi făcta ăcta. Qūæ făcit ŭt lŏngos dūrent bĕne gēsta pĕr ānnos, ēt pōssint sēra pōstĕrĭtāte frŭi. Quā sĭne prætĕrĭtæ nōn ēsset mēntĭo vitæ. Quā sĭne vīrtūti nūllus ădēsset hŏnos.

Histŏrialis sub Dzieiopis.

Historice, *es gr. Dzieiow pisánie.*

Histŏrĭcus, *substant. gr. Dzieiopis.*

Historicus, *adiect. gr. ibidem.*

Hīstrĭcus, histronalis, histronicus. *Kuglárski.*

Hīstrio, ōnis *Kuglarz,* Ein Schawspieler/Pickelhäring/Comödiant. *syn* Mīmus, gēstĭcŭlātor, lūdĭo, cīrcŭlātor, præstĭgĭātor, cōmœdus, *epith.* Hīlăris, fēstīvus, lætus, fāllax, gārrŭlus, vērbōsus, dŏlōsus, mēndax, sūbdŏlus, rīdĭcŭlus, jŏcŭlāris, ārgūtus, pĕtŭlans, ĭnēptus, īndūstrĭus, nāvus, scēnĭcus. *phr.* Mŏvens rīsus. Vēstĭbus ēt vūltu rĭdĭcŭlus. Mīmīque lĕves, scūrræque lŏquāces.

Histrionia, *Kuglárska nauka.*

Hittio. is Pryciam, Skolę. Hitta idem Hetta.

Hittus us, Pryćianie Skolenię.

Hiulcè, *Rozwożisto*

Hiulco as, Rysuię 1. Szczepam.

Hiūlcus, *ziáiący, Rospádły, & sub Łákomy.* Auffgespalten. *Hoc ubi hiulca siti fudit canis canis æstifer arva.* Virg. *syn.* Hĭans, pātens, hīscens, dēhīscens, ăpērtus, rīmōsus, fīssus, vāstus, fătīscens.

Hiulcus versus Hexameter. seu exilis Diomedi. in medio læsus Victorin. qui in medio pro dactylo Tribrachym vel Iambum aut Trocheum habet. vide Erythræum.

Hoc, *To* Hoc est. *To iest, To mi.*

Hoc magis, *Dla tego* Hoc modō, *Tak.*

Hoc noctis, *O tey dobie.*

Hoc opus Hic labor est, *Tu sęk.*

Hoc sis vide, *Báwey.* Hoc vide, *Way.*

HOD

Hŏdie, hodiernè *Dziś* Hodiernus, *Dziśieyszy.*

Hodie natus, *sub Okupuię się.*

Hŏdieque, *Po dziś dzień*

Hodædŏcus, *gr Rozboynik.*

Hodœpŏrĭum, *Drogá 6.*

Hœdus &c. *vide* Hircus.

Hoi, *Tor. Interiectio plorantis.*

Holce, *es, gr. Poczwórny grosz.*

Holcos, Holcus, *gr. Kłosowka ziele.*

Hŏlŏbēra vestis, sub *Jedwábny.*

Hŏlŏcaūstum, Holocaūtoma, *gr. Cálopalona ofiárá.* **Ein Opffer.** *syn.* Săcrĭfĭcĭum, lībāmen. *epith.* pīngue, pūrum. *phr.* Fūmosis ēxta crĕmāta fŏcis. Săcris, āddĭta flāmmis. Māctāta Dēo. *vide Victima.*

Hŏlophănta, *æ, m. gr. Szálbierz.*

Hŏlŏschœnus, *gr. śit morski.*

Hŏlŏschœnus juncus, *Rogoż.*

Hŏlŏsērĭcus, *gr. Jedwábny.*

Hŏlŏsphȳrătos, *gr. Nie czczy.*

Hŏlŏstēum, *gr. Kośćięniec źiele.*

Hŏlŏtūria, *orum, Pław & sub Grzyb morski.*

Holus, *idem* Olus.

Homagium B. sub Máństwo, Rękodáystwo.

Homelium priscum, Czapká 1.

Hŏmĭcīda, *Mężoboycá.* **Ein Todtschläger.** *Si fur dĭspliceat Verri, si homicida Miloni* I.

Hŏmĭcīdĭum, *Mężoboystwo.*

Homillus, apud Lucret. scribit Lanbin. Homullus, Gifani.

Hominium, B sub Máństwo.

Hominum genus, *Ludźie.*

Hŏmo, *Człowiek 1. Męszczyzna, Chłop.* **Ein Mensch** Ex ŏcŭlĭs, lŏcŭlis, pŏculis, cōgnōscĭtur hŏmo. *syn.* Mŏrtālis, tĕrrĭgĕna, *epith:* Frăgĭlĭs, cădūcus, vīlis, mĭser, infēlix, ærūmnōsus, ĭmbēcĭllus: īncaūtus, sōlērs, prŏvĭdus, prūdens, mēndax. fāllāx, ĭnŏps. *phr.* Pūlvĭs & ūmbra. Tūrpi ĕx lŭto cōncrētus. Tērræ hŏspes. Nātus in cūras. Sŏrtis ĭnīquæ lūdus, lūdĭbrĭum. Vărĭis fŏrtūnæ vĭcĭbus căsĭbus, ēxpŏsĭtus, ŏbnŏxĭus, ĭrrĕquiētus hŏmo. Pĕrque ŏmnes ānxĭus ānnos, ăd mŏrtem fēstĭnat ĭter. Quem nāsci ūna dĭes cōnspĭcit, ūna mŏri. Săcra dīvīnæ mēntis ĭmāgo. Căpax rătiōnis. Cui īgnĕus ēst vĭgor & cœlēstis ŏrĭgo. Sānctĭus his ănĭmal, mēntĭsque căpācĭus āltæ. Deĕrat ădhuc & quŏd dŏmĭnāri ĭn cætĕra pŏssĕt ŏs hŏmĭni sŭblīme dĕdit, cœlūmque tŭēri jūssit, & ērēctos ăd sȳdĕra tŏllĕre vūltus: Hŏmĭnes pūrum gĕnus. Gĕnus hūmānum, mŏrtālē. Gēns hūmāna. Vĭrum - nus Tĕrrēa prŏles Hūmānæ mēntes: mŏrtālia pēctŏra, cŏrda, ūnĭca gēns hŏmĭnum tēcto stat cŏrpŏre & āstra sŭspĭcit. Haūd tĭbi vūltus mŏrtālis, nēc vox hŏmĭnem sŏnat.

Hŏmo, *pro ipse, vel ille. Oń*

Homœomera, *Lucretio i. similitudo partium.*

Hŏmœoptōton, Hŏmœŏtĕleuton *gr sub Rym*

Hŏmŏgenea, *quæ eiusdem generis sunt.*

Hŏmŏnȳmia *est, cum unum nomen plura significat, vel cum uno nomine plures res vocantur, ut Leo, Taurus. Lupus, Nepos, Gallus, Diomedi consentio.*

Apud Grammaticos Homonyma nomina sunt eadem Æquivoca, quæ voce non significatione conveniunt. Sipontin. opposita his Polyonyma.

Apud Dialecticos quibus nomen tantum commune est, ratio substantiæ diversa. Sipontin.

hŏmŭncĭo, hŏmŭncŭlus, hŏmūllus, hŏmŭlus *(Człowieczek*

Hŏnestāmēntum, *Ozdobá.*

hŏnēstas, honestitudo, *Uczćiwość, Poczćiwość* **Ehrsamkeit/Ehrbahrkeit.** *Curat honestatem iustitiamq; Deus.* M. *syn.* Hŏnēstūm, dĕcus dĕcōrum, vĭrtus. *phr.* Hŏnēsti glōria, lēx dĕcus ăhŏnēste, *Uczćiwie.* (nimi*

hŏnēsto, *as Zdobię.*

hŏnēstus, hŏnōrābĭlis, hŏnōrārĭus hŏnōrātus *Uczćiwy, Poczesny.* **Ehrlich/löblich/ehrbar.** *Participem qui te secreti fecit honesti* Juv. *Cuius honoratis ossa vehantur equis* Pro. *syn.* Dĕcōrus, dĕcēns, *vel* laūdābĭlis, vĕnĕrābĭlis, vĕnĕrāndus, laūdātus, hŏnŏrātus, hŏnŏrāndus, laūdāndus, cŏlēndus, cĕlĕber, īnclȳtus, ēxĭmĭus, īnsīgnis. *v. Celeber.*

hŏnor, honos, *ōris* hŏnorificentia, *Uczćiwość Poczćiwość Dostoięństwo, Poczesne, Cześć.* **Ehr/Beehrung.** *Quid favor aut cætus pleni quid honoribus anni.* C. S. *syn.* Glōria, laus, fama, dĕcus, nōmen: dīgnĭtas, *vel* rĕvĕrēntĭa, cūltus. *epith.* mūndānūs. tērrēnus, pŏpŭlāris, dīvīnus, āmbĭtĭōsus, quæsītus, ŏptātus, stĭmŭli. Hŏnōris apĕx Nŏmĭnis glōrĭa, dĕcus. Vĭrtutis mĕrĭtum. Cŭpīdas stĭmŭlans mĕntes. Proprium dĕcus, & pārtum īndĭgnātur hŏnōrem. Sēmper hŏnos nŏmĕnque tūum; laūdēsq; mănēbunt. Vĭrtūti cālcārĭa præbēns. Nōn mē cōnspĭcŭi fūcus tĭtĭllat hŏnōris, ēbrĭa tĭtĭllāns, pēctŏra mŏllis hŏnor. Frăgĭles hŏmĭnum sēmper cōntĕmpsit hŏnores. Īngrĕdĕre & cĕlēbres căpe quos spŏndēmus hŏnōres. Haūd ēquidem tāli me dignor hŏnōre, *v. Gloria*

hŏnōrābĭlĭter, honoratè, *Poczćiwie.*

hŏnōrāria opera, *Kortezya.*

hŏnōrārĭum, *Poczesne, Oduzne, Przypustne.*

hŏnōrātĭo, *Czczenie.*

hono-

hŏnōrĭficè, *Wſpániále, Poczćiwie.*
hŏnōrĭfĭcus, *Poczeſny.*
Hŏnōrĭbĕta, Doſtoięńſtwá porządnie zabiegáiący
hŏnōro, *hŏnōrĭfico, Czczę 2. Wielbie*, Ehren/ loben. *Cum quo conſonuit miles honorat equum.* M. *ſyn.* Cŏlo, vĕnĕror. *phr.* Hŏnōre prōsĕquor, āffĭcĭo, ēxtōllo, dĕcŏro; cōndĕcŏro, ŏrno, ēxōrno, cŏlo, cŏlĕbro. Tergĕmĭnis tōllĕre hŏnōrĭbus. *v. Adoro, Laudo.*
Hŏnōrus, *Poczeſny, Wſpániáły.*
Hŏplŏmăchus, *gr. Kiryśnik.*
Hōra, *æ, Godźiná.* Ein Zeit/ Stund. *Gallo, cuius amor tantum mihi creſcit in horas.* Virg. *epith.* Brĕvis, fŭgāx, cĕler, īrrevŏcābĭlis prŏpĕrans, fŭgĭēns, vēlox, mōbĭlis, lĕvis, sŭbĭta, răpĭda mūtābĭlis, præcēps, ăgĭlis, flŭēns, fŭgĭtīva, cĭta. *phr.* Hōræ ſpătĭum, mŏra, tēmpus, ĭntĕrvălla dĭēi Fŭgĭēns, fræno nōn rĕmŏrānte. Prōh sŭpĕri, quĭd nōn hŏmĭni brĕvis ĕrĭpit hōra? Hōra fŭgax, & ănhēlo cōncĭta cūrſu. Quĭd vāno sērmōne lĕves cōnsūmĭtis hōras? Nōx flŭit Ænēa, nōs flēndo dūcĭmus hōras cērta dĭes nūllīque dătur mūtābĭlis hōra.
horæ, Horæ Canonicæ. Paćierze Kápłáńſkie,
Horæa, *orum, Roſołowa ſtráwá.*
Hōræus, *gr. Piękny, Kraſny.*
Hōrārĭum, *Zegar, & ſub Sała.*
Hōrārĭus, *Godźinny, & ſub Godźinki.*
Hōrdā, *Cielna krowa.*
Hōrdeācĕus, hordeārius, *adiect. Jęczmięnny*
Hordeārius, *ſubſt. Kruparz.*
hordeātio. Ochwat.
hordeius, a um, fictum ruſticane ſub Jęczmięnny.
Hōrdĕolum, *Jęczmik* Hordĕum, *Jęczmięń.*
Hōrdĕum murinum, *Wyczyniec, Jęczmięń.* (*myſzy.*
Hordeum reſtibile, *Owieſek.*
Hordeum toſtum, *Słod.*
Hordĭcālia, & Hordĭcĭdia. idem Fordicidia.
Horia æ, lege potiùs Oria.
Horito pro Hortor, epentheſi. Diomed. ex Plauto P.
Horizon, *ontis, gr. Kray świátá okiem obiętny.*
Hormēſio, *Kámięń żołtáwy,*
Hormĭnum, *gr. Gránátek źiele, Száłwiiá.*
Hornō, *Tego roku, Látoś.*
Hornŏtĭnus, Hornus, *Járy, Látośi, Látoś.*

Hŏrŏlŏgĭum, *gr. Słonecznik, Zegar, Kompás, Godźinnik 2. Zegárek ćiekący.*
Horoſcopans, Firmic. in horam indicans Et Manil. l.3 æſtrum horoſcopat..
Horoſcŏpum, *gr. Kompás.*
Hōroſcŏpus, *gr. Konſtelácya, Národzęnia czyiego godźiná.*
Horrea, æ, Gumno Stodołá.
Horreārius, *Gumięnnik.*
horrendè, *Stráſzliwie.* horrēndum dictu *Strách*
Horrēndus, horribilis, *Srogi, Uczćiwy.* Erſchröcklich/ Grauſam. *Nunc etiam horribili viſu portenta ſequuntur,* Virg. *ſyn.* Hŏrrĭdus, hŏrrēndus.
horrens, *Náieżony, Chropáwy.*
horreo, horreſco, *Zdrygam ſię, Boię ſię. Strách 2. Oſowieć, Wſtáią włoſy.* Sich entſetzen/ ſchaudern. *Aut impacatos á te go hor rebis iberos.* Virg. *ſyn.* Hŏrrēſco, ĕxhŏrrĕo, ĕxhŏrrēſco, ĭnhŏrrĕo, pĕrhŏrrĕo, trĕmo, rĭgĕo, tĭmĕo, *phr.* Nĕc vānos hŏrret ſtrĕpĭtus. Sævus, cĭrcumſtĭtit hŏrrŏr. Cor pĕpŭlit hŏrror. *v. Tremo, & Timeo.*
hŏrrĕum, horreŏlum, *Stodoła, Gumno. Szpichlerz, Skład 2. Gumnięnko.* Ein Korn-Boden/ Korn-Scheuer. *Illius immenſæ ruperunt horrea meſſes.* Virg. *ſyn.* Grānārĭum. *epith.* plēnum văcŭum, ſtīpātum, āltum, pēnsĭle *phr.* Mĕſsĭs ubi nŭmĕrōſa, frūmēnti, frūgum, cōmpŏsĭti ăcērvi, cōndĭta mĕſsĭs.
Horrĕum vinarium, *Winna piwnicá.*
Horri comis, Apulei. i, horridus coma.
horrĭdè, *Grubo 2.* horrĭdŭlus, *Gruby 2. 3.*
hŏrrĭdus, *horrifer, horrificabilis, horrificus, Chropáwy, Naieżony, Srogi, Straſzliwy.* Heßlich/ grauſam. *Horridus in jaculis & pelle Lybyſtidos urſæ,* Virg. *At nos horrifico cinefactum te propè buſto,* Hor. *ſyn.* Hŏrrĭbĭlis, hŏrrēndus, hŏrrĭfĭcus, tērrĭbĭlis, mĕtŭēndus, trĕmēndus, ſtŭpēndus tērrĭfĭcus, *vel* hīſpĭdus, hīrsūtus, āſper.
Hōrrĭfico, *Stráſzę, Straſznym czynię.* Erſchrecken. *Terribili monitu horrificant, agit ipſe furentem,* Virg.
horripilatio, Náieżęnie włoſow. (*ſtam*
horrĭpĭlo, horripilor, Náieżam ſię, Włoſámi obra-

horrĭsŏnus, *Strasʒliwy, Szumieiący.* **Erschräcklich.** *Tum demum horrisono stridentes,&c.* Virg.

hŏrror, *horrĭditas, Brzydkość Zdryganie. Strach i. Forcht / Zitterung.* *Arrectæq; horrore comæ. & vox faucibus hæsit.* Virg. *syn.* Frĕmĭtus, trĕmor, *vel* tĕrror, fōrmīdo ? *epith.* Lūrĭdus, fĕrus, tĕrrĭbĭlis, tĕrrĭfĭcus. Mārtius, īmplācābĭlis, ēxĭtĭālis, āter, bārbărus, sŏnōrus. *phr.* Fūrit īmplācābĭlis hŏrror. gĕlĭdusque cŏit fōrmĭdĭne sānguis, ŏbstŭpŭi, gĕlĭdūsque cŏmas ērēxĕrat hŏrror. āt mē cum prīmum sævus cĭrcūmstĕtit hŏrror ŏbstŭpŭi. āt vēro Ænēas āspectu ŏbmūtŭit āmēns. *v. Timor.*

horsum, *Ku, Tu 2.*

hŏrtāmen, hortātio, hortātus *us, Nápominánie.* **Eine Ermahnung.** *Nec dum consuetæ norint hortamina voces.* N. *Persuasit certe hortatu non impulit atri.* Pr. *syn.* Hŏrtātĭo. ădhŏrtātio, īmpŭlsus, īmpūlsio, mŏnĭtus: stĭmŭli. *epith.* Vĕhĕmens, grăvis, fōrtis, ācris, ūrgēns, fĭdēlis, dĭsērtus, fācūndus.

hŏrtātor, *Nápominacz.* **Ein Ermahner.** *Hortator scelerum Æolides, &c.* Virg.

hortātōrĭus, hortātīvus, *Nápominálny.*

hortēnsia, *ium, Ogrodna strawá.*

hortēnsiāmus, hortensis, hortēnsius, *a, um, Ogrodny.*

hortor, *Nápominam, Poganiam.* **Ermahnen.** *Impetus hortamur fari, quo sanguine cretus.* Virg. *syn.* ēxhŏrtor, ădhŏrtor, ăcŭo, sūscĭto, stĭmŭlo, īncēndo, ăccēndo, īnflammo, īnstīgo, sōllĭcĭto, īncĭto, cōncĭto, pĕllo, īmpĕllo, fĕro, mŏnĕo, svādĕo, ēxăcŭo, ēxstĭmŭlo. *phr.* Hŏrtāndo, ēxcĭto, fŏvĕo. Hŏrtātĭbus īnstīgo, ăcŭo. Mŏnĭtu īncrĕpo. Dĭctis ănĭmos do, ăddo, tŏllo, sūffĭcio, sūscĭto, Vĕrbis ănĭmum, vīrtūtem ăccēndo, Jŭvĕnem facta ăd mavōrtia flāmmat. Jŭvĕnes ănĭmis aūdācĭbus īmplet. Cōrda vĭrum fŏvet hŏrtāndo, rĕvŏcātque vĭgŏrem. Sīc ĭlle păvĕntes īncĕndit vīrtus ănĭmos. Nūnc prĕce, nūnc dĭctis vīrtūtem ăccēndit ămātis. Tārchŏntem īn prælia sæva sūscĭtat. Hīs ubi tūrbātas hŏrtātĭbus īmpŭlit aūres. Cērtātim sēse rŭtĭli ēxhŏrtāntur īn ārma. Ecce ĭterum stĭmŭlat Dĕus æthĕre mīssus ăb ālto Tālibus īncēnsum dĭctis sĕnĭōris ămīci. Īncēndĭtque ănĭmum fāmæ vĕnĭēntis ămōre. Quam Jūno hīs ăcŭit vĕrbis, āc tālia fātur. ăltro ănĭmos tŏllit dĭctis ātque īncrĕpat ūltrō. Văcŭis ăcŭūnt tūmōrĭbus iras. Sīc ăit & pārĭbus Mĕssāpum īn prælĭa dĭctis hŏrtātur, sŏcĭōsque dūces, & pĕrgit īn hŏstem, ĕrgo īn ter cædes, cædēntĭaque āgmĭna Tārchon. Fērtur ĕquo, vărĭisque īnstīgat vōcĭbus ālas. Nōmĭne quēmque vŏcāns, rĕfĭcĭtque īn prælĭa pūlsos. Sīc ēxhŏrtāta rĕlīquit īncērtam. ēxcĭtat īpse āltos ănĭmos. ātque ŏmnĭa fīrmat. Pĕr mĕdĭas vŏlĭtans ăcĭes, Hōs laūdat. blāndis cāstīgat vōcĭbus ĭllos, ŏbjūrgātque mŏras, & ămīco vĕrbĕre ĭnĕrtes īnstīgat. Dŏcet ĭlle dĕcus, dŏcet ūltĭma bĕlli prœmia. quem prŏpĕ sint dīscrīmĭnis, atque pŭdōris ădmŏnet, hīs stĭmŭlis ănĭmos īmpĕllit & ūrget. Nōn magno hortamĭne mīles in prædam dūcendus ĕrit, acer & ăd pālmæ pĕr sē cūrsūrus hŏnōres: Sī tămen ădmŏnĕas, fōrtĭor ībit ĕquus.

hortorum germina, *Ogrodna strawá.*

hortŭlānus, *Ogrodnik.*

hŏrtus, hortulus, hortŭli, horti, *Ogrod.* **Ein Garten.** *Hortus ubi & tecto vicinus jugis aquæ fons* Luc. *syn.* Vĭrĭdārĭum vĭrētum, pŏmārium. *epith.* Pīngvis fĕrax, rĭgŭus, hĭlăris, ēxcūltus, pōmōsus, fēlix, pūmĭfer, plăcĭdus, gĕnĭālis jūcūndus, sēptus aūrĭcŏmus, rĭdēns frūctĭfer, flōrēns, frōndēns, fērtĭlis, vĭrens. *phr.* frūctĭbus, hērbis, flōrĭbus, ūltum sŏlum. Hŏrtōrum sēpta. Sēcrētus & cūltus āger flōrĭbus, hērbis ŏdōrātis, arbŏrĭbus cōnsĭtus, cūltus: dīves ŏdōrātis cūltīssĭmus hērbis. Crŏcĕi hālāntes, rĕdŏlēntes, spīrāntes flōrĭbus hōrti. Rūris ămœni Dĕlĭciæ. Sēctus rīvo lēne sŏnāntis ăquæ. ŭbi crēbra rŏsarĭa vĭŏlārĭa spīrant. Vărĭis dĕcŏrātus flōrĭbus. Mŏlli frāgrans ŏdōre. Flōrum gĕmmis cōllūcēns. arbŏreo fœtu dīves. Cōnspĭcui prōmis non dēfĭcĭēntĭbus hōrti. Hōrtus ŏdōrātis sŭberat cūltīssĭmus hērbis. Pārva sŭbūrbāni mūnūscŭla mīttĭmus hōrti. ēst mĭhi fœcūndut dōtālĭb9 hōrtus in agris. Aūra fŏvet līquidæ fōnte rĭgātur ăquæ. Quam nĭtĭdis hĭlăres dĕcōrāntur flōrĭbus hōrti. & manet īrrĭgŭis flōrĭbus hōrtus ăquis āttŭlit & vărĭas quas habet hōrt9 ŏpes, Nēc quas hōrtus ălit cum succis mītĭbus hērbas, Pōmōna fuit qua nūlla Lătĭnas īn ter Hămēndrĭădas cŏlŭit sŏlērtĭus hōrtos, nēc fŭit, ărbŏrei stŭdĭōsior āltēra fœtus, ūnde tĕnet nōmen. *v. Flos, Fructus, Arbor.*

Hortus arboribus consitus *Sad.*
hōrum est, *Jednego stanu,*
Hosanna, Hebræa vox sonat, salva obsecro. Acclamatio prosperitatem à Deo petens Messiæ.ut vulgo clamatur Vivat Rex.
Hospes, hospita *æ comm. Carisio, omn: Priscia no. Gość 1. 2. Gospodarz 1. Przyiaciel gościnny,* Pan. *an Cudzy? Niebywały, Niewiadomy.* Ein Gast/ein Frembder. *Vivitur ex rapto non hospes ab hospite tutus.* Ovid. *Hospita Damophoon tua: te Rodopeia Phyllis.* Ovid.
hospĭtium, hospĭtāle, hospitiolum *Gospodá 2. Przyiaćielstwo gośćinne 1. 2. Záchowánie·* Eine Herberg/Wirtshaus. *Si jungi hospitio properat, sociusq; vocari.* Virg, *epith.* Cōme, pĭum dūlce ămœnum. bĕnīgnum, grātum, quæsĭtum, ōptātum. mīte, ăpērtum, pātēns, părātum. *phr.* Hōspĭta tēcta. Sŏcĭi pĕnātes. Tēllus, dŏmus hōspĭta, hōspes. Hōspĭtii jūsque, fĭdēsque. Hōspĭtis ŏffĭcĭum. Pĕregrīnæ gĕntis ămœnum hōspĭtĭum. Tērra prŏcul văstis cŏlĭtur măvōrtĭa cămpis. Hōspĭtĭum āntīquum Trōjæ, sŏcĭīque pĕnātes. Tu quæso bĕnīgno īndūlge hŏspĭtĭo, caūsāsque īnnēcte mŏrāndi.
hospĭtālis, hospitus, *a,um, Gośćinny 1. 2. Ludzki 1. Przyiaćielski.*
hospĭtālĭtas, *Przyiaćielstwo gośćinne, Záchowánie 2. Gośćinność.*
hospĭtālĭter, *Ludzko*
hospĭtor, *aris, Stawam gospodą.* Einziehen in die Herberg/beherberget werden. *phr.* Ūtor hōspĭtĭo. Sŏcĭa dŏmo frŭor. Hōspĭtĭum ădēo, sūbēo. Tēctis hōspes sūccēdo, mŏror. Pēr patris hōspĭtĭa, & mēnsas quas ădvēna ădīsti. Hō spĭtĭbus jānŭa nostra pătet. Longis ērrōrĭbus ācto Thrēĭcĭos pōrtus hōspĭtūmque dĕdi. S ŭper ōmnĭa vūltus ăccēssere bŏni, nēc īnērs paūpĕrque vŏlūntas. Nēc Trōjam Aūsŏnĭos grĕmĭo ēxcēpīsse pĭgēbit. īllos pŏrtĭcĭbus Rēx ăccĭpĭēbat ĭn āmplis. Qui nŏvus hīc nōstris sūccēssit sēdĭbus hōspes. Sī jūngi hōspĭtio prŏpĕret. Nōstris sūccēde pĕnātibus hōspes. Quāre ăgĭte ō tēctis jŭvĕnes sūccēdĭte nōstris. Jūngĭmus hōspĭtio dēxtras & tēcta sūbīmus. īlla mĭhi dŏmus ēst vōbis erit hōspĭta tēllus, Nūper ăb Hæmŏnis hōspes mĭhi Thessălus ōris vĕnērat, & tāctum vix bĕne līmen ĕrat. Hīc tămen hāc mēcum pŏtĕrit rēquiēscĕre nōcte. Nēc nōn & Teucris sŏcĭa sĭmul ūrbe frŭūntur, Hæc īnquit, līmĭna vĭctor ālcīdes sūbiit hæc īllum rēgia cēpit.
Hōstia, *Ofiára, Ofiára pogáńska, an Hostya 1. 2. recte? an Opłatek·* Ein Opffer. *Et pro delictis hostia blanda fuit.* Ovid. *syn.* Vĭctĭma, pĭācŭlum. *epith.* Plācābĭlis, mŷstĭca, pĭa īnsōns, sacra. *v. Victima.*
hōstĭātus, *sub Ofiára 2.*
hōstĭcum, *Nieprzyiaćielská źiemiá·*
hostĭcus, hostĭlis, *Nieprzyiaćielski, Nieprzyiázny.* Feindlich.--- *Dira venena, nec hosticus aufert ensis.*Hor. *Inclusus muris, hostilique aggere septus.* Virg.
hōstĭlĭtas, *Nieprzyiáźń.* Feindschafft. *syn.* ŏdĭum. fĕrĭtas, crūdēlĭtas. sævĭtĭes.
hōstĭlĭter, *Nieprzyiaćielsko.* Feindlich.--- *Armentum sternitq; hostiliter omnes.* Ovid.
hostīmēntum, *Nágrodá, Oddánie.*
hōstĭo, *is, Oddáię wet zá wet, Obrażam 2. Uymuię kogo Rownam, Oddáię dobrodźieystwo, Hámuię.*
hōstis, *comm. Nieprzyiaćiel 1. 2. Odpowiednik* Ein Feind. *Hostis habet muros, ruit alto à culmine Troja.* Virg. *syn.* ĭnĭmĭcus, ădvērsārĭus. *epith.* ădvērsus, fĕrus, sŭpērbus, pērfĭdus, ĭnīquus ăcērbus, īnvīsus, trŭcŭlēntus, pūgnax, sānguĭnŏlentus, mĭnax, īnsĭdĭōsus, vĕrēndus, crūdēlis, caūtus, ĭmmītis, ĭnhūmānus, aūdax, vēsānus, fŭrĭbūndus. prædātor, ĭmpătĭens, fōrmĭdābĭlis, āmēns, vērsūtus ĭmpērtĕrĭtus, vĭgil, pērvĭgil. *phr.* invĭus, ĭnfēstus hŏmo. făcĭes hōstĭlis, ĭnĭmĭca Gēns ĭnĭmĭca. Hōstĭle, ŏppŏsĭtum āgmen. Hōstīles ănĭmi. Tūrba, mănus ĭnĭmĭca. Hōstis cæde nŏcēns: Vĭŏlēntus ārmis: Fērro mĕtŭēndus: *Mītēscĕre, flēcti nēscius.* Bēllĭger ĭngrŭit hōstĭs. Mūros ŏbsĭdet hōstis. ēn fĕrus hōstis ădēst dēfēndĭte ăb ŏris. Mūris ĭtĕrum ĭmmĭnet hōstis. Dētrūdĕre fīnĭbus hōstem. Căvis ēxpēctānt tūrrĭbus hōstem. Hōstis hăbet mūros. Dāte tēla. scāndĭte mūros. hōstis ădēst Pāllet, & hōstīles, crēdit ădēsse mănus. Māgnīsque vŏcānt clāmŏrĭbus hōstem. ădvērsos tēlum cŏntōrsit ĭn hōstes. Mūros ŏbsĭdet hōstis.
hōstōrium, *Strychulec.*
hostus, *Robięnie iedno.*

Hu, vel

Hu, *vel hy*, *Interiectio qua olfactantes vel olfactu aliquid vestigantes, utuntur. Plaut.* Hu! hu! olet profecto. *Taubman. Douza. Apud Aristophanem parasitus sentiens nidorem bulinæ ait: Poloni simile quid habent flatum naribus attrahentes.*
Huber, *lege Uber.*
huc, huc locorum, huc viciniæ, *Sám Tu 2.* **Hieher.** *Huc ades, o formose puer: tibi lilia plenis.* Virg.
huc illuc, *Tám i sám*, *To tám*, *To sám.*
hucusq; *Poty 2.* hui, *Báwey.*
hujus generis, hujusmodi, hujus notæ. *Táki.*
hūlcĕrōsus, *Wrzodowáty.*
hulcus, *Wrzod*, *Przykrość.*
hulcus apertum, erumpens *Wrzedźięnica*
hulcus serpens, *Wrzod pomykáiący się.*
hulcuscŭlum, *Wrzodek.*
hūmānè humaniter, *Ludzko Łáskáwie*, **Freundlich / Menschlich.**
Humanista, B. sub Ludzki, Uczony.
hūmānĭtas, *Ludzkość, Człowieczęństwo. Krewkość, Ludzkie przyrodzęnie, Náuki wyzwolone.* **Menschheit / Holdseligkeit / Freundlichkeit.** *syn.* Cōmĭtas, ūrbānĭtas, bĕnīgnĭtas, clēmēntĭa, lēnĭtas.
hūmānĭtas politior, *Náuki wyzwolone.*
humanitatis politioris expers, *Przezżak.*
humanitatis studia, *idem*
hūmānum, *Człowieczęństwo, Człowiek 1.*
hūmānus, *Człowieczy, Ludzki 1. 1. Uczony. & Człowiek 1.* **Menschlich / leutseelig / freundlich.** *Non hæc humanis opibus, non arte magistra.* Virg. *syn.* Cōmis, ūrbānus, mītis, affābĭlis, grātus, trāctābĭlis, bĕnīgnus, lēnis, clēmēns. *v. Comis.*
hŭmātio, *Pogrzeb.* Hŭmātor, *Grubarz.*
hŭmātus, *Pogrzebiony.*
hūmēctātĭo, humefactio, *Odwilżánie.*
hūmēctō, *Odwilżam, Pokrápiam.* **Befeuchten** *Qua niger humectat flaventia culta Galesus.* Virg. *syn.* Mădĕfăcĭo, īrrĭgo, īrrōro, īmbŭo.
hūmēns, humectus, humidulus, *Wilgotny.* **Feucht** *Humentemque Aurora polo dimoverat umbram.* Virg.
hūmeo, humesco, *Wilgnę*
hŭ mĕrāle, *Humerał*, *Náramięnnik & sub Rámięnisty.*
hŭmĕrōsus, *Rámięnisty* hŭmĕrŭlus, *Rámionko*
hŭmĕrus, *Rámię, & Bárk.*
hŭmi, *Ná zięmi*, *Ná ziemię.*
hūmĭdum, *Wilgotność, Morzyny.*
hūmidus, humifer, humĭficus *Wilgotny, Mokry.* **Feucht / naß.** --- *Et jam nox humida cœlo.* Virg. *Naribus humiferum duxēre ex aëre succum.* C. *syn.* Hūmēns, mădĭdus, mădĕus, ūdus.
hūmigo, *Odwilzam.*
Humĭliātio, *Upokárzánie się.*
Humĭlio, as. Upokarzam się.
hŭmĭlis, *Podły*, *Niski 1. Miáłki*, *Pokorny.* **Unterthänig / demüthig / nidrig.** *Atque humiles habitare casas, & figere cervos.* Virg. *syn.* Dēmīssus, sūbmīssus: *vel* vīlis, ābjēctus, cōntēmptus, īgnōbĭlis.
hŭmĭlitas, *Podłość*, *Niskość*, *Pokorá.*
hŭmĭlĭter, *Nisko*, *Podło*, *Pokornie.*
humi repens, humi serpens, *Podźięmny.*
humi-rubus, *Jeżyny.*
hŭmo, *as. Grzebię 2. Zákopywam*, *Zágrzebáć.* **Vergraben.** *Quisq; suum pro te consortem mœstus humabat.* Luc. *syn.* īnhŭmo, tŭmŭlo. *vide Sepelio.*
hūmor, *Wilgotność 1. 2. Mokrość*, *Miazgá.* **Feuchte / Nässe.** *Unde cavæ tepido sudant humore lacunæ.* Virg. *syn.* Hūmĭdĭtas, mădor, *vel* ăqua, lĭquor, *epith.* Gĕlĭdus, tĕner, ăquātĭlis, ēxūndans, dūlcis, spūmĕus, līvĭdus, frīgĭdus, pīngvis tĕnāx, lēntus spārsus. *phr.* Spūmĕus. īnque hŭmĕros & pēctŏra dēflŭit hūmor. Vēre nŏvo gĕlĭdus cānīs quum mōntĭbus hūmor līquĭtur.
hūmor corporis saccatus, humor obscænus, præfandus. *Uryna.*
humorem reddo, *Puszczam wodę.*
humoris alumnus, *Komor.*
humi, in humo, *Ná zięmi.*
hŭmus, *zięmiá 2.* **Die Erden.** *Spargite humum folliis, inducite fontibus umbras.* Virg.
Hungāria, *Węgierská zięmia.*

Hunga-

Hungărus, *Węgrzyn*.
hurpex, *hi* hurpices, *Broná*.
Huso, *onis*, *B*. Wyż *rybá*.

H Y

hўăcinthĭnus, *Gr*. *Brunátny, Fiołkowey máśći* Viollbrann. *Annua prælata redeunt hyacinthina pompa*. Ovid.
hўăcinthus lapis, *gr*. *Jácynt*, *Modra farbá*. Edelgestein Hyacynth genant. *epith* Vĭŏlăcēus, fūlgĭdus. mĭcāns. *v. Gemma*.
hyacinthus herba, *Márcowy kwiát*.
Hўăcĭnthus, *Exodi 25. lana vel tela, sericum cerulei coloris Sa. Cornel. à Lapide*.
hўădes, *hæ*, *gr*. *Dżdżownice*.
hўălĭnus. hyali colore, *Modrobłády*.
hyălostrŏton, gr. *Tło szkláną posadzką sadzone*.
hyălus, *subst* gr. *Szkło*. (*blády*.
hyălus, *adiect*. *græcum accentu diverso*. *Modro*
hўbrĭda, *è græco*, *Zláynik*, *mieszániec* 1. *Połszláchćica*.
hўbris, *idis*, *gr*. *Mięszániec* 1. *Połszláchćicá*.
hўdnŏphyllum *gr*. *Jelęnia bedłka*
hўdra, *gr*. *Wąż wodny*. dўdrăgōgium, *gr*.
hўdrărgўrum, *gr*. *Srebro żywe*, (*Młyn*.
hўdraūla, *vel es*. *m*. *Orgánistá*.
hўdraūla, *f*. *gr*. *Młyn wodny*, *Wodne orgány*.
hydraulicum organum, hydraules, *æ*, *m*. *gr*. hydraulis *is*, *Wodne orgány*, & *sub* Orgány.
hydraulum, *gr*. *Piszcałká wodna*, *Wodne orgány*.
hydreuma, *gr* *Stánowisko* 1.
hўdriă, *gr*. *Wiadro* 1. *Losowy státek*, *Ceber Wodny státek*, *Státek* 1 & *Miárá dwunástogárcowa*, *sub* Korcá Sędomierskiego połowićá.
hўdrŏcēla, *æ*, *vel e*, *es*, *gr*. *Kiłá*.
hўdrŏcēlĭcus, *gr*. *Kiłowáty*.
hўdrŏgărum, *gr*. *Rosoł*.
hўdrŏlăphătum, *gr*. *Szczaw kobyli*.
hўdrŏmĕli, *gr*. *Miod. pity*.
hўdrŏmeli anthinum *gr*. *Lipiec miod*.
hўdrŏmўla, *gr*. *Młyn wodny*.
hўdrŏphŏbĭa, *gr*. *Szaleństwo*, *wśćieczenie*.
hўdrŏphŏbos, *subst* *gr*. *Przelęknięnie*.
hўdrŏphŏbus, *adiect*. *gr*. *Przelękły*, *Szálony*.
hўdrŏpĭcus, *gr*. *Puchlnę ćierpiący*.
hўdrŏpĭper, *è græco*. *Rdest biały*.
hўdrŏps, *ŏpis*, *m*. *gr*. hўdrŏpĭsis f. *Puchliná*. Die Wassersucht. *Crescit hydrops*, *aut cum siccatæ febre medullæ*. *S*. *syn*. Hўdrŏpĭsis, *vel* hydropĭcus. *epith*. Tūrgĭdus, ĭnflātus, tŭmĭdus, æger, lānguĭdus, ăquōsus pāllĭdus, sĭtĭēns. *phr*. Dĭffēnto vēntre tŭmēscit plēnus ăquæ. Sĭc quĭbus vēnter ĭntŭmuit suffūsa ăb uuda. Quo plus sunt pŏtæ, plus sĭtiūntur ăquæ. Crēscit ĭndūlgēns sibi dīrus hўdrŏps nēc sĭtim pēllit, nĭsi caūsa mōrbi fūgĕrit vēnis, & ăquōsus albo cŏrpŏre lāngvor.
hўdrus, *gr*. *Wąż wodny* Wydra Egipska. Eine Wasserschlang *epith*. Vĕnēnōsus, nĭger, tŏrvus, strīdēns, răbĭdus, lĭvēns, sævus, Nĭlĭgĕna, Lĭbĭcus, Gŏrgŏnĕus. *v*. *Serpens*.
hyēms, *ut aliqui scribunt e Græco*, *idem* hiēms. *źima*. Der Winter. *Est ubi plus tepeant hyemes ubi gratior aura*. Hor. *syn*. Brūma. *epith*. ĭnfōrmis, plŭvĭōsa, ăquōsa, fēra, vēntōsa, ĭn brĭiēra ĭmmĭtis fērrĕa, tūrbĭda, ŭndōsa, fĕrox, nĭvōsa, sēgnis. *phr*. Hўbērnum, hўĕmāle, brūmāle, tēmpus, sўdus, frĭgus. Brūmæ ĭntrāctābĭlis hŏrror, ĭmbres sўdĕra brūmæ. frĭgĭdus ānus. Hўbērni sōles, mēnses. Glăcĭālĭbus āspĕra vēntis. Rigĭdis ăquĭlōnĭbus hōrrens. Cōntrĭstāns rūra gĕlu: frĭgŏre cœlum. Cānis ădōpērta prŭĭnis. Raūco mūgĭēns ăquĭlōne. ēt glăcĭālis hўĕms cānos hĭrsūta căpĭllos. Vĭs hўĕmis glăcĭe cūrrēntes āllĭgat ūndas. Trĭstis hўĕms mōntes nĭvĕo vēlāmĭne vēstit. Frōnde nĕmus māle nūdat hўĕms, āmnēsque rĭgēscunt frĭgŏre. Brūma dĭem, spătĭis brĕvĭōrĭbus ārctat. Sūb Jŏve nūdus ăgo glăcĭālis frĭgŏra brūmæ. ĭpse Dĕcēmbrāles brūmas & frĭgŏra Jāni pērtŭlit. Brūmam Caprĭcōrnus ĭnertem pēr mĭnĭmas cōgit lūces & măxĭma nōctis Tempŏra. Tāndem brūma nĭves āffērt. Pĭgrūmque rĭgŏrem rēddit. *v*. *Glacies*, *Gelu*, *Nix*, *Frigus*.
hўgrēmplastrum, *Gr*. *sub Máść* 1.
hўlāctor, hўlax, *Gr*. *Pies szczekułá*.
Hўlæus, *Gr*. *Pies lásek*.
hўmen, hўmĕnæus, *Gr* *Weselna piosnká*.
hўmĕnæi, *hi*. *P*. *Gody*. *Hymnifer*, *Muzyk*.
hўmnŏlŏgus, *Gr*. *idem*, & *Wierszow pisarz*.
hymnus, *Gr*. Wierz 2 *Pieśń*. Ein Lobgesang. *epith*. Săcer, ălăcer, fēstĭvus, dĭvĭnus

blāndĭsŏnus, hĭlăris, *phr.* Dŏmĭni matrem dĕcŏrāvit, & hȳmnis ēxcŏlŭit săcris āltisŏnis ălăcres cĕcĭnērunt vōcĭbus hȳmnos, sēmper hŏnŏrātos ūni tĭbi cōncĭnet hȳmnos. *v. Cantus.*

hyŏsciămĭnus, *Gr. Bielunowy.*

hyŏsciămus, *Gr. Bielun, Tabaka.*

hyŏsĕris. dyŏsĭris, *idis, Gr. Prośięniczka.*

hȳpæthrus, *Gr. Nadworny 2.*

hypæthrum *Gr. Podniebie, Podworze.*

Hypagus, Plini. corr. Hippagus.

hȳpallăge, *es gr. Zamiana słow.*

hypapante, *es f. gr. in Martyrologio* Romano, & *apud SS. Scriptores Gromnice. proprie, Zabieżenie, Zaśćie.*

Hȳpăte, *Vitruv. chorda suprema opposita Netæ, i. infimæ. Principalis Capellæ.*

hȳpēcoon *Gr. Mak żytny.*

hȳpĕlăte, *es, Gr. Jagoda babia, & in Bobek.*

hȳpēnēmĭum ovum, *Gr. Jaje czcze.*

hyperbăsis, *Gr. Przestąpienie.*

Hȳpērbăton. *quasi Transgressio. Donat, vel Transpositio, apud Grammaticos figura.*

hȳperbŏle, *es, Gr. Nadmiarz, przyrzucęnie.*

Hyperbole. figura Oratoria. *cùm dictio fidem excedens ponitur, augendi vel minuendi causa Donat.*

hȳperbŏreus, *Gr. Pułnocny 2.* **Von Mitternacht h. r.** *Talis hyberboreo septem subjecta Trioni.* Virg. *syn.* Bŏrĕālis, ăquĭlōnĭus, ārctŏus.

Hypercatalectitus versus, cui supra legitimos pedes syllaba superest. Servius.

Hypermeter versus, cui syllaba ultra legitimam mensuram superest in vocalem desinens, sed ea à vocali sequentem versum inchoante absorbetur. Diomed.

hypĕrēndȳma, *tis. n. Gr.* Rokiet.

hȳpĕrĭcon, hypericum. *Wrzosowiec, Dzwonki*

hȳperthȳrum, *gr. Kamzans.*

hyphear, *ris, gr. Jemiołá.*

Hyphen nota orthographica, quæ syllabis interposita unam dictionem esse legendam monet.

hȳpŏcaūstum, hȳpŏcāusis, *is, gr. Izba.*

hȳpŏchœris, *idis, f. gr:* Prośięnicznik.

hypŏchŏndrion, *Gr. Słabizna.*

hȳpŏcistis, *idis. Gr. Podrost.*

hȳpŏcŏrisma, *Carisi. Gr. Umnieyszenie.*

hȳpŏcrisis, *is, eos, Gr. Nieszczerość.* **Gleisnerey / Heuchlerey.** *O odium crudele nimis quod hypocrysis ornat.* Calc. *syn.* Fĭcta Prŏbĭtas, vĭrtus, rĕlĭgio, pĭĕtas. Vāna ōstēntātio. Vĭrtūtis fāllax sĭmŭlātio. *epith.* īnfĭda, sūbdŏla āmbĭtĭōsa sŭpērba, fraūdŭlēnta, ĭnīqua. *phr.* Fĭgēns lūmĭna tērræ. Fĭcto rĭmŭlans pĭa pēctŏra vūltu plaūdit ămor. Fāllāx mŏdēstĭa vūltus ōre dēlūdēns hŏmĭnum mēntes.

hȳpŏcrĭta, *æ. m. Gr. Nieszczery 2.* **Ein Gleißsemer.** *Et cognoscet tuum deformis hypocryta morbum.* Virg. *epith.* Fĭctus, fāllax, mēndax, fūcātus, spĕcĭōsus. *phr.* Fĭcto vūltu, spĕcĭe rēcti fallens. Hŏnēsti, pĭĕtātis sĭmŭlator, fāllax ĭmĭtātor Sānctos mōres ēffĭngēns. mēntītus, ōre pĭus, mēndax ănĭmo. Nēquĭtĭam vūltu tĕgēns. *v. Hypocrysis.*

hȳpŏdĭdascălus, *Gr. Lokat.*

hȳpŏgēson, *gr. Rozchodnik wielki.*

hypogĕum, *Gr. Ziemianka, Gruba, Sklep podźiemny.*

hypŏglossa. *æ, Gr Jagoda listna, & sub Bobek.*

hypoglottium, *Gr. sub Bobek 2.*

hypomaschăla, *orum, Gr. Nabiordki końskie.*

hypomnēma, *tis. Gr Spisek, Książki pamiętne, Zbieranie rzeczy.*

Hypōpium, Gr. Łoczydło. hȳporrhīnĭon, *Gr. Wąs.*

Hypostăsis, *Bytność, Dno, Zasadzka, Istność, & infra suppositum.*

hypothēca, *Gr. Zastawa 1. 2.*

hypothēcarius, *Zastawnik 1.*

hȳpŏthĕsis, *Gr.* Rzecz, *Pokrywka 2.*

hȳpŏrrimma, *tis, gr.* Wet *1.*

hȳpotȳpōsis, *figura Oratoria, eadem Dyatiposis.*

Hȳpozeuxis *figura cum singulæ res aut personæ suum verbum habent. Subiunctum, Carisi. Subiunctio aliis vulgo.*

hysca,

hyſca, *æ. Gr.* Wyż *Item aliter, ſub Potráwá.*
hyſge, *es, Gr. Szárłat. 2.* hyſgīnon,*vel um, Gr. Szárłat 2. 3. Márcowy kwiát.*
hyſgīnus, *gr. Szárłatny.*
hysĭtium, *Wątrobká pieczona. v: Iſicium.*
hyſsōpītes, *æ, m. Gr.* Izopek, *Wino robione, Wino przypráwne.*
hyſsōpum, hyſſopus, *hæc gr. Izop.* Hyſop. *In vino prius hyſſopum, validam quoque rutam.* Ser.
hyſtĕrīca, *æ Gr. Máruná.*
Hyſterologia. cúm, Præpoſitio Verbo iungitur, quam caſus requirebas. ut Advenio urbem. Linacer.
Hyſterologia, & Hyſteron proteron. Diomedi. & Donato eſt præpoſterus ordo verborum aut rerum.
hyſtrĭchis, *idis, f. Bicz.*
hyſtrix, *cis, gr. Jeż cudzoziemſki.*

I A C

Ià, *onum, Plin. lege* Iōn.
Iacea, B. ſub Brát z ſioſtrą.
Iăcēns, *Upadły, Nędzny, Zániechány, Nieochotny.* Ligend. *Silinum pueri ſomno videre jacentem.* Virg. *ſyn.* Cŭbāns, rĕcŭbāns, fūſus hŭmi, ēxtēnſus, ſtrātus, pōſtrātus, prōjēctus, rĕvōlūtus, reclīnātus, rĕsŭpīnus. *phr.* ŏpāca fūſus ĭn hĕrba, ūmbra. Mĕdia rĕsŭpīnus ărēna. Vĭrĭdi mēmbra ſub ārbūto ſtrātus. *v. Jaceo.*
Iăcĕo, *Leżę, Choruię 1. Serce trácę, Gárdzą mną, Nieochotny ieſtem, Odłogiem leży, Tánieię, Prywátem bydź.* Liegen. *Corpora per campos. ferro quæ fuſa iacebant.* Virg. *ſyn* Cŭbo, īncŭbo, recŭmbo, procŭmbo, dīſcŭmbo, ſtĕrnor, pōſtĕrnor, ēxtēndor. *phr.* Grāmĭnĕos dĕdit hĕrba tŏros. Prōpter ăquæ rivum, sŭb rāmis ārbŏris āltæ prōcŭbit īmmānia tĕrga rĕsōlvit fūſus hŭmi. tōtōqve īngēns ēxtēndĭtur āntro. Mōlli ĭn cēſpĭte mēmbra pōnĕre. Mĕdiis prōcŭmbĕre cāmpis. Īn grāmĭnĕa pōnĕre cōrpus hŭmo. Stĕrnĕre cōrpus hŭmi. Īn grāmĭne pōnĕre cōrpus. Strāto dīſcŭmbĕre, āccŭmbĕre tŏris. Rĕcŭmbĕre in āntro. Fēſſa rĕſēdit hŭmi, vēntōſque āccēpit ăpĕrto pēctŏre. Pāſsim vīno sōmnōque per hĕrbam. Cōrpŏra fūſa jăcent. Căput īn dūra pōnĕre jūſsit hŭmo. Rĕcŭbat sŭb tĕgmĭne făgi. Frĕmĭtque jăcēntem dūlcis & ālta quĭes. Plăcĭdum cārpēbant fēſſa sŏpōrem cōrpŏra pĕr tĕrram. Strātōque sŭper dīſcŭmbĭtur ŏſtro. Pĕrque vias ſtĕrnūntur ĭnĕrtia pāſsim cōrpŏra. Īlle căput vĭrĭdi fēſſum sŭbmīſit ĭn hĕrba. Īnter ſe prōſtrāti īn grāmĭne mōlli, nōn māgnis ŏpĭbus jūcūnde cōrpŏra. cōrpŏra sŭb rāmis dēpōnānt ārbŏris āltæ. Sæpe grĕges īnter rĕquĭēvĭmus ārbŏre tēcti. Mīſsăque cum fōlĭis præbŭit hĕrba tŏrum, Mōllĭbus īn fōlĭis aŭt mōllĭbus īncŭbat hĕrbis. *vide Iacens.*
Iăcio, *ciſkam 1. 2. Rzucam 1. Uciſkam, Zárzucam ſieć. Zrzucam, Strzelam 2.* Weiffen. *Anchora de prora iacitur ſtant littora puppes.* Virg. *ſyn.* prōjĭcio, cōnjĭcio, ējĭcio, jăcto, mĭtto, ēmitto, fūndo, ēffūndo.
Iăctănter, jactantius *Chełpliwie, Wyſtáwnie*
Iactāntia, *Pokázowánie ſię Chełpienie ſię. Pychá.* Ruhmſucht/ Pralerey. *ſyn* Iactātio, ōſtēntātio, fāſtus, sŭpērbia.
Iăctātio, *Chełpienie ſię. Mowá nádęta, Rzucánie 2. 3. Pokázowánie ſię.*
Iactātor, jactantiſſimus *Chełpliwy, & ſub Obmowcá 1.* Iăctātus, *us, Rzucánie 1.*
Iăctĭto, *Rzucam 1. Uciſkam 3.* Hin und her werffen. *Iactitat, ignavæ mentis deformia nudat C.*
Iăctĭto ridicula, *Szydzę.*
Iăcto, *ciſkam 1. Rzucam 1. Miecę, Számocę, Uciſkam 3. Chełpię ſię.* Rühmen / hin und her werffen. *Deucalion vacuum lapides jacta. vit in orbem.* Virg. *ſyn.* Jactĭto, ōſtēnto, prædĭco, glōrĭor, *vel* jăcio, vibro.
Iactūra, *Szkodá* Ein Verluſt. *Exuviaſque petet facilis iactura ſepulcri eſt.* Virg. *v. Damnum.*
Iăctus, *Rzucánie, Pociſk 1 Strzelánie, Zárzucęnie ſieci, Toń, ciśnięnie.*
Iăctus baſilicus, jactus herculeus, jactus Venereus, jactus Vulturius, *Kur, Koſtek rzucęnie ſzczęśliwe.*
Iacŭlābile pondus, Pociſk. Iacŭlābĭlis, *Pociſkowy.*
Iacŭlātio, Rzucánie, Strzelánie.
Iăcŭlātor, *Ciſkácz, żołnierz pociſkowy, Rybak, Strzelec 1.* Ein Schütz. *Felix orator quoque maximus, & Iaculator.* Juv.

Iacula-

Iăcŭlātorĭus, *Strzelczy.*
Iăcŭlātōrĭus campus, *Strzelnicá.*
Iăcŭlo, *as. Strzelam 1.*
Iăcŭlor, *aris, idem & Ciſkam, Piorun biie.* Schieſſen. *Non ſegnes radios triſti jaculatur ab æthra.* N. *ſyn.* ējăcŭlor, jăcio, tŏrquĕo. īntŏrquĕo, ēmitto, vībro, ſpārgo, ēxcŭtĭo, dīrĭgo. *Phr.* Tēlum, jăcŭlum, hăſtam vibro. Tēlarum ſpīcŭla vibro. ēxcŭſſo jăcŭlum vibrāre lăcĕrto. jăcŭlo quāmvis diſtāntĭa mīſſo sīſtĕre dŏctus ĕrat. Sĕd tēndĕre dŏctĭor ărcus. īntŏrque sūmmis ădnīxus vīribus hăſtam. Tŏto cōnnīxus cŏrpŏre tēlum cōnjĭcit: īlla vŏlāns clўpĕi trānsvērbĕrat æra. Hăſta vŏlāns nŏctis dīvērbĕrat ūmbras. Vĕnit ădvērſi in tērgum Sulmōntis, ĭbīque frāngĭtur, & fixo trānſiit præcōrdĭa lĭgno. Vŏlat ātri tūrbĭnis, īnſtar ēxĭtium dīrum hăſta fĕrens. Vibrānti mĕdĭum cūſpis trānsvērbĕrat ĭctu. Tēlum īmbēlle sĭne ĭctu cōnjĭcit. Trĕmēntia fŏrti. Tēla mănu tŏrſit, īt tŏto tūrbĭda cælo. Tēmpēſtas tēlŏrum āc fērrĕus īngrŭit imber. vŏlĭtānt tēla crēbra nĭvis ritu. Mīſsĭlĭbus tēlis ſtĕrnit, trānsfōdit, trānsfigit, vūlnĕrat. *v. Iaculum.*
Iăcŭlum, *Pociſk 2. Strzáła 1. Więćierz.* Ein Wurffpfeil. *Neq; enim jaculo vitam ille dediſſet.* Virg. *ſyn.* Tēlum, ſpīcŭlum, mīſsĭle, pīlum, săgĭtta, *epith.* Trĕmŭlum, āles, cŏrūſcum *phr.* Mīſsĭle tēlum. ūtque mănu jăcŭlum fātāle părābat mīttĕre. Fūlmĭnĕiſque mănum jăcŭlis ārmātus, ĕt īra, mŏdo læve mănu jăcŭlum mŏdo sūmpserat ărcum. Cōnjĕcto ſtĕrnit jăcŭlo. *v. Telum, Haſta, & ſupra Iaculor.*
Iăcŭlum mitto, *Strzelam.*
Iăcŭlus, *Strzelec wąż.* Ēt nātrix vĭŏlātor, ăquæ, Jăcŭlīque vŏlucres. *Luc.*
Iam, *Już*, jam, jam, *Zaraz.*
Iam ab illo tempore, Iam inde à. *Jeſzcze 1. Záraz.* Iam, jam, *To to, To owo.*
Iam jamque. *Tudźież, Wnet 1.*
Iambeus verſus. Hor. Iambicus. Cicer. ex Iambis conſtans.
Iambus, Cic. pes diſyllabus ex brevi & longa ſyllaba conſtans. ut Sedens. Par temporibus Tribrabo. & Choreo etiam ſyllabis.
Iam dudum, jam diu, jam olim, jam pridem. *Dawno.* Vorlängſt. *Et pater Æneas jamdudum erumpere nubem.*
Iana, *Varroni eſt Luna. Scalig. ab eundo, quaſi cana, ut* Ianus, Eanus, *Nigidius. D. præponit ut ſit Diana vide Sipont.*
Iānĕus, Iānus, *Progowy bożek, ſub Prog.*
Iānĭtor, *Odźwierny.* Iānĭtrīces, Ianitrix, *ſub Odzwierny, Brátowa.*
Ianizari, B. Jánczárowie.
Iānthĭna purpura, *Szárłat.*
Iānchīnus *Gr. Brunatny, Fiiołkowy.*
Iānŭa, *Drzwi 1. 3. Powod 1. Przyſtęp.*
Iānŭa animi, *Czoło.*
Iānŭa cancellata, reticulata feneſtrata, *Drzwi.*
Iānuārius, *ſubſt. Styczen. Item pro Ianitore uſurpat Nierembergius.*
Iānuārius, *adiect. Styczniowy.*
Iāpix, *ĭgis, Gr. Wiátr zachodniemu poboczny na połnocy.*
Iāſiōne, *es. Gr. Powoy płotowy.*
Iaſme, *es, Gr. Jáźmin.*
Iaſpis, *idis, hic, hæc, lapis gemma.* Iaſpĭdĕus, Iăſpŏnix, *ychis gr. Jáſpid.* Ein Edelgeſtein Jaſpis. *Et pretium magnis fecit jaſpidibus.* Mar. *epith.* Fūlva, præclāra, rūtĭlāns, vĭrens, tĕres, īndĭca. *phr.* ēffūlgens, ŏbnūbit tempŏra ĭăſpis. Mūlta sĭnus ēt cŏlla vĭrens ŏrnābat ĭăſpis. vĭrĭdīque āngūſtat ĭăſpĭde pĕctus īlli ſtēllātus ĭăſpĭde fūlva ēnſis ĕrat. Mūltāque ŏrnātur ĭăſpĭde clārus ĕōa. *v. Gemma.*
Iaſpis áérizuſa, Iaſpis Caſpia, *Turkus.*
Iātrăliptes. *æ, m. gr. Barwierz Łáźiębnik.* I. & a. *duæ ſyllabæ ſunt in iſtis Græcis.*
Iatrăplitice, *es, gr. Bárwierſtwo.*
Iātreum, *Gr. Podárek lekarzowi.*
Iātros. *vel us tri Gr. Lekarz.*

I B

Ibĕrica herba, *Janowiec.*
Ībērĭcus, *Janowcowy,* Aus Spanien *Et primum ruptas ſe pontus Ibericus illinc.* Au. *ſyn.* ībērus Hiſpānus.
Ībēris *ĭdis gr. Pieprzycá 2.*
Ībērus, piſcis, *Jáſzczur.*

Ibi, Ibi loci, *Tam*, Daselbst. *Aut ibi flava Ceres mutato sidere farra.* Virg. *Ter conatus ibi collo dare brachia circum.* Id.

Ībīdem, *Támże*, Ebendaselbst. *Crebra ferit, demissa aures, incertus ibidem.* Virg.

Ībis, ĭdis, vel is, *f. gr.* *Bocian 2.* Ein Aegyptischer Storch. *Illius ambages imitatus in ibide dicar.* Ovid.

Ibiscum, *idem* Hibiscum.

Ībri, *bi, ab* ĭber *ibrida; Mieszániec 1.*

Ibus, pro iis. Plaut. *Pompon. priscum.*

I C

Īces, *ab* Ix, *gr.* *Robacy winnicę psuiący.*

Īchneumon, ŏnis *m. gr. Ośá, Wydrá Egypska.*

Īchnogrăphia, *Gr. Model gruntu.*

Ichthyŏcolla, *Gr. Kátuk, an Wyż rybá.*

Ichthyŏphăgus, *gr. Ryboiad.*

Ichthiŏtrophion, *Gr. Sadz rybny.*

Īco, *is, Bię kogo, Uderzam 1. Postrzelić.* Schlagen/treffen. *Emicat in partem sanguis, unde icimur ictis.* Virg. *syn.* Fĕrio. vērbĕro, pērcutio, cædo, lædo. *v. percutio.*

Īcon, ŏnis *f. gr.* Īconicum simulacrum *Obraz.*

Īcŏnĭca statua, *Obraz żywy.*

Īcŏnĭcus, *Gr. Wyrażny.*

Icŏnĭcum, *gr. Minczarska Forma.*

Īcŏnĭsmus, *gr. Wyrażánie.*

Icŏnoclasta, *æ. m. gr. Obrazoborca.*

Īcŏnŏmăchia, *gr. Obrázoborstwo.*

Iconomachus, *gr. Obrázoborca.*

Ictĕrias, *æ, m. gr. sub zołtá chorobá.*

Ictĕrĭcus, *gr. żołtą chorobę ćierpiący.*

Ictĕrus, *gr. żołta choroba, Wywielgá żołtaczek.*

Ictis, *idis gr. Łasicá lesna.*

Ictis *Scytica, Sobol.*

Ictu inflexo obliquo, *Słozem.*

Ictu uno, *Do razu.*

Ictus, *us, Uderzenie, Poćisk 1. Mach, Pad. Puls, Sztych, ćięćie, Tákt, Raz Nomen 2. Ukąszenie,* Ein Streich/oder Stich. *Procumbunt, vastis tremit ictibus area puppis.* Virg. *syn.* Pĕrcŭsĭo, pĕrcŭsus, ûs: vērber, plăga, vŭlnus, *epith.* Vāstus, vĕhĕmens, dūrus, rĕsŏnus, hŏrrĭfĭcus, sŏnŏrus, crēber, fōrtis, rĕpĕtītus, dēnsus, vāstus, īnnŭmĕrus. *phr.* Rĕfŭgo sŭbsāltat māllĕus īctu. Crēbro īctu, vĭŏlēntis īctĭbus ōrnum percŭtit, quătit, cōntŭndit. Dēxtra īngĕmĭnant īctus. Vēsānos ēxcĭpit, sŭstĭnet īctus. Văstis trĕmit īctĭbus ărbos. Rĕpĕtītis īctĭbus æră sŏnant. Ille ictum vĕnĭentem ā vĕrtĭce vēlōx prævīdit, cĕlĕrīque ēlāpsus cŏrpŏre cēssit. Sævos nōbĭlis īctus ĕxit ŭtērque pŭgil. Mŭlta căvo lătĕri īngĕmĭnānt, ĕt pĕctŏre văstos. Dānt sŏnĭtus, Hānc dēnsis īctĭbus hēros Crēber ŭtrāque mănu pŭlsat, vērbĕrat. *v. Percutio, & Verbero.*

Īncuncŭla, *Obrazek.*

I D

Id ăgĭtur, *Oto grá idźie.*

Id controversium est, Id controversiam facit. *O tym rzecz.*

Id diei. Id temporis, *O tey dobie tego czasu.*

Id *pro Ob id, Dla tego* Das *Quidquid id est, timeo Danaos & dona ferentes.* Virg.

Id genus, *Taki.*

Idea, *gr. Ksztalt, Wizerunk, Model 1* Vorbild/Muster. *syn.* Spĕcĭes, fōrma, fĭgūra, ēxēmplar, ĭmāgo.

Īdem, *m. Podobny, Teńże,* Eben derselbe/einerley--- *amor omnibus idem.* Virg.

Īdem, *n. Toż,* Dasselbig. *Nil prodest quod non lædere possit idem.* Ovid.

Īdem ætatis, *Rowięnnik 3.*

Idem ille, *Ońże.*

Īdem ipse, Īdem iste, *Teńże.*

Īdentĭdem, *Często 1,* Offt immerzu. *Qui sedens adversus identidem te.* (Saph.)

Īdeo, Īdeò quia. Ideò quod, Ieeò ne, Ideò ut, *Dla tego* Derhalben. *Rhetica, ne cellis ideo contende Falernis.* Virg.

Īdiŏgrăphum, *gr. Własna ręka,*

Īdiōma, *gr. sub, Polszczyzná.*

Īdiōta, *æ. m. gr. Nieuczony.*

ĭdiōtismus, *gr. Mowy iakiey własność.*

Idiotismus, *vitium orationis sub Polszczyzná.*

Idipsum, Toż,

Īdōlium, *gr. Báłwochwálnia.*

Īdōlolátra, æ, m. gr, *Báłwochwalcá.* Götzendiener

dienet. *syn.* īdōlōrum cūltor, *epith.* Dēmens, āmens, īnsānus, stōlidus, scēlĕstus *phr.* Bārbăra gēns. Fĭdĕi expers. Quī vāna cōlunt ĕt cōrde sinīstro Rēllĭgiōsa sĭbī scūlpunt sĭmūlacra, sŭumque fāctōrem fŭgĭunt, ĕt quæ fēcēre vĕrēntur. Lūdicra nūmĭna, fīctos Dĕos cŏlēntes. Quōs ēxcæcat vāna sŭpērstĭtĭo. Fēlīces pŏpŭli, quōrum nāscūntur īn hōrtis nūmĭna, *de Ægyptiis qui porrum, cæpe, &c. sicuti Deos venerabantur.*

Idolŏlatria, *æ, gr. Bałwochwálstwo,* Götzendienst / Abgötterey. *Phr.* īdōlōrum cūltus, vĕnĕrātĭo, vāna sŭpērstĭtĭo.

Idolŏthȳsĭa *immolatio quæ idolis fit. Sipont.*

Idolothȳton, *idolis immolatum S. Paul.*

Idōlum, *gr. Báłwan, Obłudá 2. Fantázya 2.* Ein Götz / Götzenbild. *Et plures orare Deos idolaque multa.* Victo. *syn.* Sĭmŭlācrum. *epith.* Vānum frăgĭle, prŏfānum, fīctĭle. *phr.* īnānis īmāgo, īnāne sīgnum. Prŏfāna ĕffĭgies, stātŭa. Fīctĭlis fīctus, vānus, līgnĕus, aūrĕus, ārgĕntĕus mārmŏrĕus Dĕus. Fīctum nūmen īn aūro Lūdībrĭa cœca Dĕōrum.

Idoneè, *Snádnie.*

Idōneus, *Godny 1. 2. Sposobny, Snádny,* Grzeczny, *Przyst̄oyny,* Tüchtig / bequem. *Si facis ut patriæ sit idoneus, utilis agris.* Juv. *syn.* āptus, cōmmŏdus, ŏppōrtunus, ūtĭlis.

Idoneus sum, *Godzę się.*

Idus, *uum, f. Dźień 7. Idulis adiect. ibidem.*

Idus tertio, quarto, *&c. sub Dniá rzećiego.*

I E

Iĕcĭnŏrōsus, *Wątroby chorobę ćierpiący.*

Iĕcur, *oris vel iecinoris Iĕcĭnus n. obsoletum.* Iĕcuscŭlum, *Wątrobá, Mądrość,* Die Leber. *Aspicee quam tumeat magno jecur ansere maius.* M. *syn.* Hēpar. *epith.* Călĭdum, pālpĭtāns, fērvens, ārdens, sānguĭfĭcum *phr.* Fērvens, dĭffĭcĭli bīle tūmet jĕcur.

Ieiunatio, Post 1. Iejunator, *Postnik.*

Ieiūne Ieiuniosior, *Ná czczo, Słabo, Niedbále.*

Ieiuniōsus, Głodny.

Ieiunitas, Czczość, Suchość.

Ieiūnium, *Nieiedzenie, Post 2.* Die Fasten / Fasttage. *Longa domant illos inopi jejunia victu.* Ovid. *syn.* ābstĭnēntia. *epith.* trīste, ăcērbum, mŏlēstum, măcĭlēntum, īners, īgnāvum, pĭum, cāstum. *phr.* Dĕo grātum, āccēptum. Inŏpi jējūnĭa vīctu Cōrpus āttĕnŭans, vīres dēbĭlĭtāns.

Ieiunium olet, Proverb. Tuchnie mu.

Ieiūno, *as, Poszczę 1. 2.* Fasten. *IEsus dicato corde ieiunaverat.* (Jamb.) Prud. *Phr.* Cĭbis ābstĭnĕo Jējūnĭa cŏlo, sērvo, āppŏsĭtis ābstĭnet ōra cĭbis. tĕnŭi cĭbo cōrpus āttĕrĕre. Fămem tŏlĕrāre. Nūllos ōre cĭbos cōntīngĕre. Sŏlĭtas sĭbi nĕgāre dăpes, Pērque nŏvem lŏcos ēxpers ŭndæque cĭbīque, Rōre mĕro, lacrȳmīsque suis jējūnĭa pāvit. Nūlla cĭbi, pōtusque ălĭmēnta dăbāntur, ăvĭdum jējūnĭa vēntrem Lōnga prĕmunt.

Ieiūnus, *Náczczo, Głodny, Suchy, Niewymowny.* Nüchtern. *Iratus pariter jejunis dentibus acer.* Hor. *v. Famelicus.*

Ientāculum, *Sniadánie 1. 1. 2.* Frühstück. *Sed fine carne velis ientacula sumere frugi. M.*

Ientaculum sumo, *śniádam.*

Ientatio, śniadánie, Iento, *as. śniádam.*

IĒSUS, 1. Salvator, Der Erlöser / und Seeligmacher. *Sidera venturum præmisso nomine IESUM. Sed Funere solenni tumulatum nuper* IESUM. Alc. *Epith.* Sălvātor, sērvātor, clēmens, ămābĭlis. *phr.* ālmus Rĕdēmptor. Hūmāni gĕnĕris rĕpărātor, sălus. Cērtæ aūtor dūxque sălūtis. Quī crīmĭna nōstra pĭāvit, *vel* ēlūit āffīxus crŭci, līgno. Spēs mĭsĕris. Sălūtis ŏrīgo. Nŏvus Adam. Mūndi mĕlĭōris ŏrīgo. Nōster ămor: dūlces dēlĭcĭæ: ūnĭca vōlūptas, ĕt dēsīdĕrĭum. Nōmĕn ădōrāndum, vĕnĕrābĭle, stȳgĭis fōrmīdābĭle rĕgnis. Quī Dĕus īndŭit ārtus mōrtāles: Spērātum pĕr sæcŭla mūnus sŭpĕras cœlo quæ mīssa pĕr aūras, āntīquam gĕnĕris lābem mōrtālĭbus ægris āblŭit, ōbstrūctīque vĭam pătĕfēcit ōlȳmpi. Nāscĭtur hūmāna sŭb īmāgĭne, nāscĭtur ĭlle. Quī sĕmper fŭit, ēst, ĕt ĕrit cŭi sȳdĕra părent. Mōrtālīque Dĕus tĕgĭtur sŭb mōle, nĕc ārtus rēspŭit hūmānos. nĕc vītæ īncōmmŏda nōstræ făctus hŏmo, mōrtīque ĕtĭam sē sŭbjĭcit. Glōrĭa sūmma tĭbi rērum sător ātque Rĕdēmptor. Quem vōces vĕtĕrum ĕt Sānctī cĕcĭnēre prŏphētæ. Chrīstus ădest quem tōta cănunt, ōrācŭla vātum, Vĕntūrum sŭb cārne Dĕum, Dignātus īnĭquas ætātis sēntīre vĭces, & cōrpŏris hŭjus dīssĭmĭles pērferre mŏdos hŏmĭnēmque

sŭbīre,

subire. Dēscēndit Dĕus īlle Dĕus, tōtōsque pĕr ārtus (*Virginis Mariæ*) Dāt sēsē, mīscētque ŭtĕro, quō tācta rĕpēnte vīscĕra cōntrĕmŭere, sīlet nātūra, păvētque āttŏnītæ sīmīlis, cōnfūsăque tūrbīne rērum īnsŏlīto. *v. Christus.*

Igitur, Wiec 1. *Tedy* 1. *Toć tedy.* Derhalben. *Alternis igitur contendere versibus ambo.* Virg. *syn.* Ĭdĕo īdcīrco, quōcīrca prōptĕrĕa.

Ignarium Senec. *corr. linguarium.*

Ignārus, Ignārūris Ignarurus, *Nie biegły, Nieświadom, Niewiedzący, Nieumieiętny, Nieznáiomy.* Vnwissend. *Miratur rerumque ignarus imagine pendet.* Virg. *syn.* Īnscĭus, nēscius, īndōctus, īmpĕrītus, *Phr.* Nūlla prædĭtus ārte, prædītus ēlŏquĭo nūllo. Rērūmque ĭgnārus īmāgĭne gaūdet.

Ignavè, Ignaviter, *Gnuśnie.*

Ignāvĭa, Ignavitas, *Gnuśność,* Faulheit / Vnwissenheit. *Tyrrheni: quæ tanta animis ignavia venit?* Virg. *syn* īnērtĭa, dēsĭdĭa, vēcōrdia. *epith.* tōrpens, dēses tūrpis, lānguĭda, tĭtūbans, īners. *phr.* Sōmnīque īgnāvia māter. Fŭgĭens lābōres. pĕrīcŭla. Pārca lābōris ēxōsa lābōres. Dāmnātrix ŏpĕrum, Fācit tārdos īgnāvĭa sēnsus. Nūmquam vĭgĭli tōrpēns īgnāvia vūltu. ābscīsis tĭtūbans īgnāvĭa cērvis ōtĭa mūlcēbant vĕnĕrem ātque īgnāvĭa dēses. Dēdĕcet īngĕnuas mentes īngnāvia mōllis. *v. Pigritia.*

Ignāvo is Leniwo czynię.

Ignāvus, *Gnuśny,* Faul / träg. *Ignavum fucos pecus à præsepibus arcent.* Virg. *syn.* Dēses. vēcors ēnērvis, īnērs dēsĭdĭōsus, pĭger. *v. Piger.*

Ignem immitto, subjicio, *Zápalam.*

Ignesco, *Gorę, Pałam* 2. *Gniewam się* 2. Feurig werden / glüen / glitzen. *syn* ārdēsco, ārdĕo, flāgro ēxārdēsco, īncēndor, īnflāmmor *phr:* īgnēscūnt īræ, ēt dūris dŏlor ōssĭbus ārdet *v. Ardeo,*

Ingēns, ingescens, *Ognisty.* Feurig. *Cæruleus pluviam denuntiat igneus. Euros.* Virg. *syn.* Flāmmĕus, flāmmātus. āccēnsus, īgnītus, īncēnsus, fērvens, ārdens, ēxārdens. cāndens, īgnĭfer, flāmmĭfer. īgnīvŏmus. *phr.* īgnē mĭcans, cōrūscus, ārdens, scīntīllans, rŭbens.

Igniarium, *Krzesiwo,*

Ignicolora nubes Iuvena. P.

Ignīculus, *Ogień* 1. *Jskrá.* Feuerlein. *Nec dolet, igniculum brumæ si tempora poscat.* Juv.

Ignifer Ignifluus Igniarius. Ognisty, Der Feuer trägt. *Inde mare. inde aer, inde æther ignifer ipse.* Luc.

Ignigēna Ognik. Ignigenus ibidem.

Ignio, Prudent i ignifacio. Sipont.

Ignipites, Ignipotens, Ognisty Feuerfüssig. *Tum sciet ignipedum vires expertus equorum.* Ovid. *Haud secus ignipotens, nec tempori. &c. V.*

Ignis, *Ogień* 1. 2. *Miłość nieuczćiwa, Gwiazdá,* Feuer. --- *Panchæis adolescunt ignibus aræ.* Virg. Flāmma, īncēndĭa: fāces: Vūlcānus, Mūlcĭber, rŏgus. *epith.* Tōrrĭdus, rŭtĭlus, ăvĭdus, ĕdax. cŏrūscus, cĕler æstĭfer, călĭdus, trĕmŭlus, vŏlans, flāmmĕus, lēvis āter, dāmnōsus, răpĭdus, fērvĭdus, vŏlūcer, lūcĭdus, splēndĭdus, flāgrans, flāmmĭvŏmus scīntīllans, tōrrens, fērvēns. *phr.* īgnis ārdor, īgnĕa vīs īgnĕus ārdor. fērvor. Vūlcānĭa pēstis. Jăcĭens pĕr ĭnāne făvīllas. Sēmīna flāmmæ vōlvens. Prīnæ ārdēntes, īgnis ĕdax sūmma ăd făstīgia vēnto vōlvĭtur. Māgno frăgōre fūrens āmplēxu quæque răpāci cōrrĭpit. āltam īgnis prōrūmpit vōlvit ăd æthĕra nūbem. Pĭcĕo vērtīce ūndāns Pĕr nīgri spătĭōsa vŏlūmĭna fūmi exūrgens. Fūrtis īmmīssis Vūlcānus hăbēnīs ōmnĭa cōnsumens. Contrārĭus ūndis. Sūmma pĕtens Vŏlans pĕr ālta căcūmĭna. Cĭnĕri sūppŏsĭtus. Flāmmĭvŏmos āltis spēctant īn mōntĭbus īgnes. īgnis in æthĕras vŏlūcer sē sūstŭlit aūras. Nūtrītur vēnto, vēnto rēstīnguĭtur īgnis: Lēnis ălit flāmmas grāndĭor aūra nĕcat. īntērrūpti īgnes ātērque ăd sȳdĕra fūmus ērĭgĭtur. Mĕus āssĭdŭo lūcĕat īgne fŏcus. *v. Flamma,*

Ignis cæcus, *sub żyie ogień.*

Ignis fulmineus cælestis, *Piorun.*

Ignis Græcus, *Ogień Przyprawny.*

Ignis lapideus, *Karbunkuł* 2.

Ignis sacer, *Ogień piekielny.*

Ignispĭcium, Wrozká 2.

Ignītābŭlum, *Fáirka Krzesiwo.*

Ignītus, *Ognisty,* Feurig / glühend. *Colla vel ignitis sincera incingere sertis. P. syn.* ārdens, flāmmans, cāndens, flāmātus, flāmmĕus, īgnīvŏmus

Ignōbĭlis, *Niesławny. Nieznáczny, Podły, Hultay, Nieszlachćić*, **Vnadel / schlecht.** --- *Studiis florentem ignobilis otii.* Virg. *syn.* īgnōtus, hŭmĭlis, ōbſcūrus, dēſpĕctus, īnglōrĭus, vīlis, ābjĕctus. *Phr.* Īnfĭmæ plēbis hŏmŏ sĭne nōmĭne. Quem ſērĭes ĭnhŏnōra părēntum prōgĕnŭit. Prŏăvis ŏbſcūrus. Sāngvis

Ignobĭlitas, *Podłość.* (Parentum paupertum.

Ignōmĭnia, *Zelżywość* **Schand / Hohn / Schade.** *Multa gemens ignominiam, Plagas que superbi.* Virg. *syn.* īnfāmĭa, dĕdĕcus, mācŭla lābes, prōbrum. *v. Infamia.*

Ignominiatus, Zelżony.

Ignominiōſus, *Obelżywy zelżywy,* **schmählich / schändlich.** --- *Immunda crepent ignominioſaque dicta.* Hor.

Ignōrans, *Niewiedzący.*

Ignoranter, *Niewiádomie.*

Ignōrāntĭa, Ignoratio, *Nieumieiętność*, **Vnwissenheit.** *Ignorantia causarum conferre Deorum.* Lucr. *syn.* īnſcītĭa, īngnōrātĭo, īmpĕrītĭa. *epith.* Rŭdis, tūrpis, nōxĭa.

Ignōro, *Niewiem 1. Nienmiem, Nieznam.* **Nicht wissen / unbewust.** *Ne fugite hoſpitium neve ignorate Latinos.* Virg. *ſyn.* Nēſcĭo. *phr.* Mēns hŏmĭnum īgnāra, cæca fŭtūri. Scīre nĕfas homĭni quīd crāſtĭnus ēffĕrat ŏrtus. Nēc lātŭēre dŏli frātrem Jūnōnis, & īræ, Fāti. nĕſcĭus, īncērtus.

Ignoſcens, Ignoſcentior, *Łácny do odpuszczęnia.*

Ignoſcentia, Odpuszczęnie.

Ignoſcibilis Odpuszczęnia godny

Ignoſcibilis noxa, Powszedni grzech.

Ignōſco, *Odpuszczam, Folguię.* **verzeihen.** *Ignoſcere humanum, ubi pudet cui ignoscitur.* (Iamb.)

Ignōtus, *Nieznáiomy, Niewiadom.* **unbekandt.** *Rara per ignotos errant animalia montes.* Virg. *ſyn.* īgnōtus, ābdĭtus. ārcānus, *vel* īgnōbĭlis.

Ijsdem veſtigijs. *W też tropy.*

I L

Ile, *is. Kiszka ćienka.* (ka 1

Ileos, Iletis, *m. Gr. Gryźienie. 2. & sub Kol-*

Ilex, icis, *Wiązożołd 1. & sub Jedlina.* **Ein Gattung Eichbaums.** *Coticibuſq; cavis, vitioſæq; ilicis alvo. V. epith.* frōndes. ŏpāca, līttŏrĕa, vĭrĭdis, curvāta, hīrſūta, *phr.* īlĭgnĕum, īlĭgnum, īlĭcĕum rōbur, īlĕx, plēna favis Tōrrēntem pătŭla vītābant īlĭce sōlem. Gĕmit īcta sĕcūrĭbus īlex. *v. Quercus.*

Ilex aquifolia, *Kármazyn drzewko, Szarłát.*

Ilex coccigera, Ilēx pumila, *Szárłat 2.*

Ilia ducens, *Dychawiczny.*

Ilia duco, traho, *Dyszy.*

Ilĭcet, *Iśćię.* **Wer will / mag gehen /** *Ilicet ignis edax ſumma ad veſtigia vento,* Virg.

Ilicētum, *Wieżożołdowy gay.*

Ilicĕus, īligneus, īlignus, *Wieżożołdowy* **Von einem Eichbaum.** *Ornique, ilicæque trabes, metuendaq; ſucca.* St. *Currentem ilignis portare canalibus undam,* Virg.

Ilōſus, *Gryzięnie ćierpiący, Kolkę ćierpiący.*

Ilium, an rectè idem quod ile? ſub Kiszká ćienka

Illa, Illac. *Onędy, Támtędy.*

Illăbefăctus, Nienaruszony.

Illābor, *Wpadam 1. Wpada rzeka Wśiąka.* **einfallen / hinein schleichen.** *Illa ſubit mediaque minans illabitur urbes:* Virg. *ſyn.* īncĭdo. īrrŭo, īnflŭo.

Illăbōrātus, *Niewytworny,*

Illaboro, Robię 2,

Illăcĕrābĭlis, Nierozerwány.

Illăceſsītus, *Nienágábniony.*

Illăcrŷmābĭlis, *ex in áffirmante, żáłosny,* **den man zu weynen nicht bewegen kan,** *Amice places illachrymabilem,* (Alcaic.) Hor.

Illacrymabilis, *Ex in negante, Nieopłakány, Niepłáczliwy,*

Illăcrŷmo, īllăcrŷmor, *Płáczę 2. Zápłakać.* **Anfangen zu weynen /** *Et mœſtum illacrymat templis ebur &c:* V.

Illas, *adis gr.* illiăcus turdus, *Drozd,*

illæſus, *Nienaruszony, Nieobrážony,*

Illætābĭlis, Niewesoły.

illævĭgātus, *Gruby 3.*

illamentatus, ſub Nieopłakany,

illapſu

illapsus, us, Wpadnięnie.
illaqueo, ſidlę, illăqueō, Więżnę, Verſtricken. Sævos illaqueans duces (Glyconic.) Hor. ſyn. irretio, impedio; implico, intrico illigo, involvo, circumretio.
illătebra, Otwor.
illătebro, W tłoczyć ſię.
illātio, Wnoſzenie, Zámknięnie dowodu.
illatīvus, Wnoſzący.
illātro as Szczekam ná kogo.
illaudabilis, Niegrzeczny & ſub Chwalny, Vnlöblich Iuvat heu juvat illaudabile carmen: St.
illaudatus, Nieſłáwny, Vngelobt. Aut illaudati neſcit Buſiridis aras. Virg.
illotus, Nieumyty.
ille, Oń, Ow. ille, ille, Jſty, Ońże, Der jener. --- Sic juppiter ille monebat. Virg.
illĕcēbra, Przyłudá, Pobudká 1. Wab 2 Przyięmność, Obłudá 1. Lubieżność, Łágodność, Łágodzęnie, Pryſzczęnicá, Wronie máſło, ziele.
illĕcēbrōſus, Łákomy 2. Anleitzlich. Illecebroſus enim ſapor eſt & peſtifer horum. P.
illectāmentum, illectatio, Łákocęnie, & Na-
illectus, ti, Nieczytány, Niezebrány. (mowa
illectus, us, Wabięnie.
illēgĭtĭmus, Niepráwy.
illĕpĭdē, Nieſztucznie.
illĕpĭdus, Nieprzyięmny, Nie żártowny, Gruby 2. 3 Zły 3. Vnzierlich/ unlieblich. Compoſitum illepedive putetur, ſed quia nuper. Hor. ſyn. inſulſus, ineps, ſtŏlidus.
illex ēgis Omne, Swáwolny, Niecnotliwy, Anlas/ Anreitzung. Ut tibi nunc eſca Pharao velut illice captus. M.
illex icis. Plaut. corr. illix is.
illi, pro illic. Tám 1
illībātus, Nienáruſzony, Cáły 4 Vnbefleckt/unberührt. Seque per hoc voluit quod ſi illibata maneret. Virg ſyn. pūrus, intĕmĕrātus, intāctus, intĕger, illæſus. incorruptus, infāmĭnātus.
illībĕrālis, Łákomy, Skąpy żmindak Niepoczćiwy
illiberalis labor, Rzęmięſło.

illiberalitas, Skępſtwo. zmindá 1.
illiberalitēr, żmindą, ſurowie Nieprzyſtoynie.
illic, illæc illoc, Ow, Dat/ daſelbſt. Illic officiant lætis ne frugibus herbæ. Virg
illic, Adverb. illic ibi, Tam 1.
illĭcio, Wabię, Náwodzę Sidlę, Przywodzę 4. Anreitzen/ anlocken. Illicere ut cuperent vitam mutare priorem I. ſyn. allĭcio, pellĭcio, attrăho, căpto, inĕſco. phr. Aŭceps, illĭce, cănna, vel illĭcio, căptat ăves.
illĭcitātio Pobudká 2. illicitator Targownik.
illicĭtē, Nieſłuſznie, illicitum eſt. Niegodźi ſię
illĭcĭtus, Niedozwolony, Verbotten/unerlaubt. Illicitas tentare vias &c. Virg ſyn. Vĕtĭtus, nōn lĭcĭtus, ĭnĭquus.
illīlcum, Netá Pobudká 1. Gromádá 3.
illicius ſub Wab 2. illĭco. Zaraz 3. So bald plötzlich. Illico mundanum diſperit omne decus. Buch. ſyn. Stătim cōntĭnŭo, prōtĭnus, ōcyus, cōnfēſtim, ēxtēmplo, cito, nec mŏra.
illīdo, Uderzam 2. 4. Rozbiiam 1. Anſtoſſen/ anſchmeiſſen illiditque vadis atque aggere cingit arena. V. ſyn. āllīdo, cōllīdo. frāngo, infrīngo, impīngo, cōnfrīngo, ōffēndo, ōbtĕro, cōntĕro.
illidor, Uderzam ſię o co.
illigatio, Zawiązánie, Zadźierg.
illigo, Wiążę 1. Wiążę ſię, Więźnię, Wiklę 1. Wwięzuię, Wprawiam 1. Wplatam, Przywięzuię, Opráwiam Einbinden/einwickeln. Non ut juvencis illigata pluribus. (Iamb.) H. ſyn. Ligo, vincio, implico, irrētio illăquĕo, intexo, innecto, immiſceo.
illīmis, Niebłotny, Von Koth lauter. Fons erat illimis, nitidis argenteus undis. Hor. ſyn. Limpĭdus, pūrus, nĭtĭdus.
illinc, illim, Z támtąd, Z Onąd.
illĭnio, is, Námázuię 1. illĭno, is. idem Hinein ſalben. anſtreichen. Quod ſi bruma nives albanis illinet agris. Hor. ſyn. Lĭno, oblĭno; circumlĭno, illĭnĭo, ūngo, inūngo, pĕrūngo, indūco.
illino aurum, Pozłacam.
illĭquĕfăcio, Wlewam 1. Oblewam 2.
illiſus, us, Uderżęnie 1.

illĭtĕrātus, *Niepisany. Nieuczony.* Vngelähet. *illiterati num minus nervi rigent.* (Jamb)Hor. *syn.* indŏctus, ĭgnārus, ĭmpĕrĭtus.
illĭtus, *ti, Przyprawny.*
illĭtus, *us, Námázywánie,* Bestrichen. *Crines & aurum vestibus illitum.* (Alcaic.) Hor.
illĭusmodi, *Onáki, Owaki.*
illix, *ĭcis Omne, Wab 1 2.*
illò illorsum, *Tam 2.* illo modo, *Owak.*
illŏcābĭlis, *Niewydatna.*
illōtus, *Nieumyty,* Vngewaschen. *Et Tyrias dare circa illotas talia vestes.* Hor.

I L L V

illuc, *Tam 2.* An d. Orth dahin / dorthin. *Huc caput atque illuc humero ex utroq; pependit.* Virg.
illūceo, Roświecaa się, Zaświtnąć, Hinein scheinen/liecht werden. *illucere solent magnis, & ferre triumphos* M. *syn.* ĭllūcēsco, ĭrrădĭo. *v. Luceo.*
illuceo aliquem, *Oświecam.*
illucesco, *Záiaśnieć. illuctor Biedzę się.*
illud, *Ono 1.* Das *illud in his rebus non est mirabile quare.* Luer.
illud durum, *Tu sęk.*
illūdo, *Szydzę, Psuię, Zgwałćić 4.* Vespotten/ verhönen/ auslachen. *Circumfusa ruit certantique illudere capto.* Virg. *syn.* Lūdo, dēlūdo, rīdeo, ĭrrīdĕo. *v. Derideo.*
illum sub Zapaliczka. illuminatè, *świetno.*
illūmĭnātio, *Oświecánie, Przeyrzenie 3.*
illuminator, Oświećićiel.
illūmĭno, *Oświecam 1. Rośwecam. Zdobię 1. & Illuminować obrazy.* Erleuchten. *Vix evecta dies illuminat, omneque late.* Ar *syn.* ĭllūstro, cōllūstro. *phr.* Lūmen do, præbĕo. Lūmĭne rĕplĕo, pĕrfūndo, cīrcūmdo, sĕrēno. Lūce nŏctem, tĕnēbras pĕllĕre, vĭncĕre, fŭgāre. Lārgōque sĕrēnat ĭgne dŏmum ăst ălĭi tĕnēbras ĕt ŏpācam vĭncĕre nŏctem ăggrĕssi. tēndunt aūrātis vĭncŭla lychnis. Nŏctem flāmmis fūnalĭa vĭncunt. Lūna mĭhi trĕmŭlum lūmen præbēbat ĕūnti. Cōllūcent ĭgnĭbus ædes. *v. Lumen.*
illuminus, Nieiasny, ćiemny.
illūnis, *Bezksiężyczny ćiemny,* Ohne Mondschein. *Illunem nacti per rura taeentia nocte.* S.
illūnus, Bezksiężyczny, Nieiasny.
illūsio, *Szyderstwo, Item Figura Oratia, eadem Ironia.*
illusor, Naśmiewca, Szyderz.
illustrāmentum, *Obiaśnienie, Ozdoba.*
illustrātio, *Obiaśnięnie, Rzetelność.*
illūstris. Scheinbar/ berühmt/ Edel. *syn.* Lūcĭdus, cŏrūscus, ēlātus: *vel* ĭnsĭgnis, cōnspĭcŭus. spĕctāndus, præcēllēns, fāmŏsus, ĭnclўtus, præstans, ĕxĭmĭus, cĕlĕbris spĕctātus, nŏbĭlis. *phr.* Clārum nōmen ădeptus. Clārus āpud pŏpŭlos. Fāma ĭnclўtus. Pĕrpĕtŭo vĭgens hŏnōre. Pĭĕtāte ĭnsĭgnis ĕt ārmis. Quem ĭllūstris cĕlebrent præcōnĭa fāmæ. Quem glōrĭa rērum cōmmĕndat, clārūmque dĕcus. *v. Celeber.*
illustrissimus, *Oświecony 2.*
illustro, *Oświecam 2. Obiaśniam, Zdobię.*
illustror, *świecę się. illūtĭbĭlis. Nie odmyty.*
illūtus, *Nieumyty, Niepokalany.* ungewaschen. *Monstravit coquere illutus Cotillus echinos.* Hor.
illŭvies, *Brud, Plugastwo, Nieochędozność, Powodź.* Mist/ Unflath. *Nec tondere quidem morbo illuvieque peresa.* Virg. *syn.* Cōllŭvĭes, sŏrdes squāllor. *epith.* Fœda ĭmmūnda, ōbscœna, sōrdĭda lūtōsa, fœtĭda, crāssa. *v. Sordes.*
Illўrĭa, illyris, *ĭdis, Słowieńska ziemia.*
Illўrĭcus, *Słowieński.*

I M A

Im, pro eum priscè Lucret. Fest. Macrob.
ĭma arbor, ima stirps. *Odziemek.*
ĭmāgĭnārius, *adiect. Zmyślony.*
ĭmāgĭnārius, *subst. Chorąży 1.*
imaginātio, *Fantazya 2.*
imagines maiorum, *Obrazy.*
imagines subitæ. *Szlachetwo nowe.*
imagĭnifer, Chorąży imagino as. Obraz czynię.
ĭmāgĭnor, *Myślę 1.* Jm etwas einbilden/ vorbilden. *syn.* Fĭngo, ēffĭngo, ĕxcōgĭto, cōmmĕntor: ănĭmo cōncĭpĭo, dēsĭgno:
imaginosum, *Spanie 2, Usżu pisk.*
ĭmāgĭnōsus, *Fantastyk.*
ĭmāgo. *Obraz 1. Podobieństwo 3. Malowanie.*

2. Ein Bild/ *Vanum nocturnis ludit imaginibus*, Tibul. *syn.* effigies, species, exemplar, figura, icon, simulacrum, statua, signum. *epith.* lucida, sculptilis, expressa, adumbrata. *phr.* picta abella, rartifici fabricata manu. Quam duxit in ære sculpsit, excudit docti artificis manus. Vivos simulans vultus. Tristis imago sæpius occurrens. Me turbida terret imago. *v. Statua.*

imaguncula, *Obrazek, Łątka.*

imbalnicies. Plugastwo, Imbarbesco. Zárastam.

imbecillus' imbecillis, imbellis, *Słáby* 1. 2. schwach/ Krafftlos. *imbecillus iners sim quid vis adde pocino*. Hor. *syn.* imbecillis, infirmus *v. Infirmus. Sunt quos Eunchi imbelles & mollia semper* Juv.

imbecillitas imbellia, *Słábość.*

imbecilliter, *Słábo*, imber, *ri, Mięszaniec* 1

Imber, *ris. Deszcz* 3. Platzregen. *Imber atrox, rectosq; tenent in mœnia vulsus.* St. *syn.* Pluvia. *epith.* Densus, largus, undans. effusus, turbidus, hybernus, insanus, repentinus, sævus, sonorus, aquosus, præceps nimbosus, creber, brumalis, horrendus, terrificus, ater, cæruleus, effusus, fertilis, utilis, *phr.* Turbidus imber aquæ effusus nubibus, actus cœlo imber, agmen aquarum, effusi rumpuntur nubibus imbres. Tantus se nubibus imber Ruperat. Rigat imber agros. Humectans agros in media qui gignitur aëris aula. Pluvii erumpunt de nubibus imbres. Ruit æthere toto Turbidus imber aquæ. Præcipitesque ruunt liquefactis nubibus imbres. Mihi cæruleus supra caput astitit imber. Jupiter utilibus quoties rigat, imbribus agros. Dicitur Ægyptus caruisse juvantibus arva imbribus, atque annos sicca fuisse novem. Plura locuturi subito subducimur imbre. *v. Pluvia.*

imber concretus, conglaciatus, *żłod.*

imberbis *Gołowąs*, Ohne Bart/ Jüngling *imberbis iuvenis tandem custode remoto:* Hor. *syn.* impubis, impuber. *v. Adolescens, & Lanugo.*

imbibo, *Nápiiam się tr. Uprząść sobie, Nábieram w się, Ukował sobie, Usadzam się. Wsiąka co.* hinein trincken, *Imbiberat dirum spargens per rura cruorem.* Alcim. *syn.* Bibo, combibo, haurio, *vel* concipio.

imbito, *is priscum, Wchodzę* 1.

imbracteatus auro, *Pozłocisty,*

imbracteo, *Bláchą pokładam,*

imbrex, *icis m. f. Dáchowka* 2. *Korytko, Nosowa chrzęstka, Połedźwica.* Dach-Ränel/ ein Hol-Ziegel. *Eligitur locus, hunc Augustiq; imbrice tecti.* Virg.

imbricatim. *żłobkowáto, w dłuż.*

imbricatus, *Łaskowány Ząbkowáto zchodźisty.*

imbricium, *Dachowka* 2.

imbrico, *Dáchowką pokładam.*

Imbrifer, imbridus imbricus, imbruitor, *Dżdżawy.* Das Regen bedeut. *Venturam admittat imbrifer arcus aquam.* Tib.

imbubino, imbulbito, Plugáwię Wyprożniać się

Imbuo, *Námaczam co, Nápaiam* 2 *Nadymam* 3. *Uczę, Przyprawiam* 3. eintuncken/einnetzen. *Cum semel imbuerit speramus carmine fingi.* Hor. *syn.* Rigo, tingo, perfundo, lino, *vel* instruo.

imbuo vitiis aliquem, *Psuię kogo.*

imbuor, *Nábieram w się. Nápiiam się. tr. Imburum*, *Varr. corr. In urbum, vel In urvum.*

Imitabilis, *Wyráżisty*, Gut nachzuthun. *Demens qui nimbos & non imitabile fulmen* Virg.

Imitamen imitamentum, *Násladowánie, Zmyślanie*, Nachfolgung. --- *Priscique imitamine facto.* Ovid.

imitatio, *Nasladowanie* 1. 2 *Zmyślánie* 2. *Wyrażánie, Zgorszęnie* 2. Nachfolg. *Sedula promisit summos imitatio fasces.* Rutil.

Imitativa Verba. apud Grammaticos, sunt, quæ thematis sui Græci significationem imitantur, ut Patrisso, Cretizo, Græcisso. *Latini dicunt Græcor, Bacchor, Philosophor, Poëtor. Verrepæ. Sunt & Nomina Imitativa, ut Parasitaster, Pilosophaster. Donatista. Platonicus. Christianus. Nicolaita. Simoniacus, &c.*

imitator, *Naśládowcá*, Nachfolger. *Interpres, nec desiles imitator in arctum.* Hor.

imitor, *Náśladuię. Konterfektuię, Wyrażam* 2. *Podrzeżniam. Formuię, Zmyślam.* Nachfolgen/ nachthun. *Exprimit & molles imit-*

les imitabitur ære capillos. Hor. *syn.* Æmŭlor, sĭmŭlo, assĭmŭlo. *Phr.* ĭmĭtando sēquor, assĕquor, sĕctor, æquo, ēxæquo, ēxprīmo, āffingo. Vēstīgĭa sēquor, lēgo.
ĭmĭtus, *Z dołu, Zgruntu.*

IMMA

Immăcŭlātus, ex in negante. Niepokolány. **Unbefleckt** --- *Quamquam immaculata parentis.* Paul.
immăcŭlo, ex in affirmante. Szpecę.
immădeo, immădesco, *Námakam, Moknę w wodźie.*
immāne, *Sroga rzecz. Strách 2. Dźiw 3.*
īmmānis, Wielki 1. *Okrutny, Strászliwy, Niezmierny, Sprosny.* **Grausam / Tyrannisch.** *At trepida & cœptis immanibus effera Dido.* Virg. *syn.* īmmĭtis, crūdēlis, fĕrus, bārbărus, fĕrox, *vel* īngens.
īmmānĭtas, *Okrućieństwo, Srogość. Wielkość 2.* **Grausamkeit.** Nam *si ferina immanitas.*(Iamb. Dim.) Pr.
īmmaniter, *Okrutnie.*
immansuetus, *Nieogłaskány.*
immarcescĭbilis Niewiędnący,
Immarcesco, Horat. corr. Inamaresco.
immature, *Ráno 2. Przed czasem.*
immātūrĭtas, *Niedoyrzáłość Skwapiánie się.*
immaturus, *Niedoyrzáły 1. 2.* Niedorosły *Przed czásem.* **unzeitig.** *Filius immaturus obiisset, hæres quis esset* Hor.

IMME

Imediatè. Gelli. corr: Immediatè. Recentiores tamen, in scholis præsertim, usurpant Immediatiùs & Immediatè.
īmmĕdĭcābĭlis, *Nieuleczysty.* **unheilsam** --- *Late solet immedicabile cancer,* Ovid.
īmmĕdĭtāte, *Nierozmyślnie.*
immeio sub Pusczam wodę.
immĕmor. immemoris. is. Niepámiętny. **vergessend.** *Immemor herbarum quas est mirata juvenca.* V.
immĕmŏrābĭlis, Niepámiętny 2. *Niewysłowiony, Pámięći niegodny, Wspominania niegodny.*
immemoratio, immemoria. Zápámiętánie.
immemoratus, Niesłycháný.

immensĭtas, *Niezmierność.* immenso. *drogo.*
immenso plus, *Zbytnie, Názbyt.*
immensum, *Dziw 3. Wiecznie.*
immēnsum quantum, *Zbytnie.*
immensus, *Nizmierny. Nieskończony,* **unermeßlich.** *Horresco referens, immensis orbibus angves.* Virg.
immeo, *as, Wpáda rzeká.*
immĕrens, *Niewinny.* **unverdient.** *Quid immerentes hospites vexas canis?* Iamb:
immerenter, *Niewinnie,*
immergo me aliquid, *Ponurzam, Topię. Wkradam się 1. Utapiam myśl, Wmieszáć się. Włáżę, Przypochlebiam się.* **eintuncken/eintauchen.** *Sparserit, aut præceps Neptuno immerserit Eurus.* Virg: *syn.* Mĕrgo, dēmĕrgo, submĕrgo. *v. mergo.*
immergor, *Wpada rzeka, Rospáśáć się.*
immĕrĭto, immeritissimo, *Niewinnie, Niesłusznie,* immeritum, *Niewinność.*
īmmĕrĭtus, *Niezasłużony.* **unverdient.** *Et rapit immeritas sordidus unctor opes.* Mart.
immersābĭlis, *Niepogrążny. Nietonący.*
immētātus, *Nierozmierzony.*

IMMI

Īmmĭgro, *Wprowadzam się* **einziehen zu wohnen / Item wegziehen.** *Postea quam immigravi in ingenium meum,* (Iam.) *syn.* Migro, cōmmigro, ăbĕo.
īmmĭnentia, *Przybliżánie.*
immĭneo, *Nálegam, Nástępuię, Nád szyią stoię, Godzę, Czuwam, Wiszę 2. Pilnuię 2. Wywieszam się, Przybliża się co, & sub Blisko,* **vorhanden seyn/ einem nachstellen.** *Imminet & lentæ texunt umbracula vites.* Virg. *syn.* īnsto, īmpēndĕo īngruo.
imminuitur, *Ubywa.*
immĭnuo, *Umnieyszam, Uymuię 5. Uwłaczam 2. Podskubuię 3. Zgwałćić 4. Ponieważam Tæ* **mindern/ ringern.** *Postquam se dolor imminuit, mea pectora planxi.* Ovid. *syn.* Mĭnŭo, dīmĭnŭo, ēxtĕnŭo.

immĭnuta virgo., *Dźiewicá 2.*
immĭnūtio, *Uymá, Umnieyszánie, Poniewa-zęnie.*
Immĭnūtus, *ex in Affirmante. Niecáły.* gemin= dert. *A se imminuti corporis damni novum.* (jamb.)
imminutus, *ex In negante, Cáły 4.*
immĭſcĕo, *Wmięszáć się, Wdáię się 2. Wtrą-cam się, Wiążę się 1,* vermiſchen, *Si maculæ incipient rutilo immiſcerier igni.* Virg. *ſyn.* Mĭſcĕo. cōmmĭſcĕo, pērmĭſcĕo, ādmĭſcĕo, cōnfūndo.
immĭsĕrābĭlis, Użalęnia niegodny.
immiſericordia, Nielutość.
immiſericordia, *Nielutośćie.*
immĭsĕrĭcors, *Nielutośćiwy.*
immiſsārium, *Skrzyniá 4.*
immiſsio, *Wpuszczánie, Wtykánie, Sádze-nie, Szczepięnie.*
immiſsis habenis, *Prętko.*
immiſsŭlus *Orzeł łomignat.*
immītis, *Niedozrźały 1. Surowy Okrutny,* Vn= mild/unbarmhertzig. *Ore ferunt dulcem nidis immitibus escam.* Virg. *ſyn.* Bărbărus, fĕrus, dīrus crūdēlis, īnhūmānus. *v. Crudelis.*
immītto, *Wpuszczam, Wtykam, Náſyłam 1. Náprawiam kogo, Szczepię, Roſpuszczam żagle, Rozwieram koniá, Szczuię, Háftuię,* Hinein ſchicken. *Tantum effata furens antro ſe immi-ſit aperto.* Virg. *ſyn.* Mītto, īmpĕllo, īnjĭcĭo, īn-fĕro.
immixtim, *Bez przymięszánia, & ſub Nieroz-tworzony.*

I M M O

Immo, *Owszem, J owszem.*
immōbĭlis, *Nieruchomy, Krzepki, Mocny,* unbeweglich. *--Capitoli immobile ſaxum.* Virg *ſyn.* īmmōtus, fīxus, hærēns, fīrmus, cōnſtans, ſtă-bĭlis, īncōncŭſſus. *phr.* Vĕlut, pĕlăgi rūpes īm-mōta rĕsĭſtit. Mănet ĭlla, sŭōque ĕſt pōndĕre tūta. ōbvĭa vĕntōrum fŭrĭis ĕxpōſtăque pōnto. Vim cūnctam, ătque mĭnas perfert cœlīque mă-rīsque Scŏpŭlus hærens īmmōta. Haūd sĕcus ăc mōles quam măgno mūrmūre flūctus ōppūgnat mănet īmmōtus. *v. Conſtans.*
immobilitas, Nieodmiennosć, propriè. Nieruchomość,
Immobiliter, *Krzepko.*
immòderate immodeſte, *Bez miáry, Zbytnie, Nieſkromnie, Niećierpliwie.*
immŏdĕrātio, *Bezmierzność, Zbytek.*
īmmŏdĕrātus, *Niezmierny, Zbyteczny,* Vn= mäſſig/unbeſcheiden. *-- Et pateat tantum im-moderatum.* Luc. *ſyn.* īmmŏdĭcus, īmmŏdĕſtus, īn-tĕmpĕrans, nĭmĭus.
immodeſtia, *Nieludzkość, Surowość. Roſpusta Nieſkromność.*
īmmŏdeſtus, *Nieſkromny, Roſpustny.*
īmmŏdĭcè, *Zbytnie.*
īmmŏdĭcus, *Zbyteczny.* Vnmäſſig. *Cuncta ſed immodicum tempora frigus habent.* Ovid.
īmmŏdŭlātus, *Nierymowny.*
Immœnis, Nieprzyięmny.
īmmŏlātio, *Ofiárowánie*
īmmŏlātor, *Ofiárnik.* Ein Opfferer. *Nati immo-lator unici.* (Jam. Dim.) Prud.
īmmŏlior, *ſub Zábudowáć.*
īmmŏlo, *Ofiáruię* Opfferen. *Et immolamus ho-ſtiam laudis Deo.* (Iamb.) Paul. *ſyn.* Măcto, lĭto, ſacrĭfĭco, *v. Sacrifico.*
īmŏrĭor, *Umieram 1. 4.*
īmmŏror, *Báwię się 1. 2.*
īmmŏrtālis, *Nieśmiertelny.* Vnſterblich. *Dum noſtra tennat. ceſſit immortalibus.* (Iamb.) *ſyn.* Pĕr-pĕtŭus, pĕrēnnis, æternus. *phr.* Mŏrtis ĕxpĕrs, nĕſcĭus īmmūnis fāti. Mŏri nĕscĭus. Nūllo pĕrĭ-tūrus ævo. Cui mŏrtis ădēmpta ĕſt cōndĭtio. Vīvāx, ĕxpĕſque sĕpūlcri. Făto mājor. Stat sĭ-ne mōrte dĕcus. Nōmĕnque ĕrit īndēlēbĭle nō-ſtrum. Sĕmper hŏnos, nōmĕnque tŭum laūdēſ-que mănēbunt. Nūlla dĭes ūnquam mĕmŏri vōs ĕxĭmet ævo. Nĕc īgnis nec pŏtĕrit fĕrrum nĕc ĕdax ăbŏlēre vĕtūſtas. Nūllo īntĕrĭtūra dĭe. Sōlăque nōn nōrunt hæc mŏnŭmĕnta mŏri. Nōn ſtămĭna pārcæ īn tē dūra lĕgunt, nec jūs hăbŭēre nŏcĕndı. at gĕnus īmmŏrtāle mănet, mūltōſque pĕr ānnos Stat fŏrtūna dŏmus.
Immortālitas, *Nieśmiertelność.* Vnſterblichkeit. *Mortale corpus ſumit immortalitas.* (Jamb.) *ſyn.* Pĕrpĕtŭum. ætĕrnūm, īmmŏrtāle, mānsūrum·

ævum

ævum tempus. Vīta īmmōrtālis, īmmūnis lēthi. immōrtāle iūs, fas, lēx.

Īmmōrtāliter, *immortalitùs* *Nieśmiertelnie barzo.*

mmōrtuus, *Obum.rły 2.*

mmōtus, *Nienáruſzony*, *Nieporuſzony.* **Vnbewegt.** *Mens immota manet, &c.* Virg.

I M M U

Īmmūgio, Záryczeć Rozlega ſię. **Brüllen wie wie ein Ochs.** --- *Curviſq; immugiit Ætna cavernis.* Virg.

Īmmūlgeo, *Wkrapiam, Karmię 2. Doię.*

Īmmūndĭtia, *Plugáſtwo.*

Īmmūndus, *Plugáwy, Nieczyſty, Sproſny*

Īmmūnes agri, *Wolne dobrá.*

Īmmūnĭfĭcus, *Skąpy.*

Īmmūnis, *Uprzywileiowány, Wolny 3. Prożen, Skąpy Proznuiący, Nieprzyięmny, Wielki 1, Nieucześnik, żołnierz wyzwolony, Dármoiad.* **Ledig / frey.** *Pars nulla regni immunis exitio vacat.* (Jam.) *ſyn.* Līber, văcāns, văcŭus, sŏlūtus, ĕxpērs.

Īmmūnĭtas, *Wolność, Przywiley.*

Īmmūnĭtātem dare, *Uprzywileiowáć.*

Īmmūnītus, *Nieobwárowány.* **Vnbewáhrt.** ----*Eurotan, immunitamq; frequentat.* Ovid.

Īmmūrmŭro, *Szepcę, Szemrzę, Szumię, Mámrzę.* **Drein brummen.** *Vt quondam ſylvis immurmurat Auſter.* Vir.

Īmmuſculus, *immuſſulus, corr: immiſſulus.*

Īmmūtābilis, *Nieodmienny.* **Vnveränderlich.** *immutabile materiæ quoq; corpus habere.* Lucr.

Īmmūtābĭlĭtas, *Nieodmięnność.*

Īmmūtābĭliter, *Nieodmięnnie.*

Īmmūtātio, *Odmiána.*

Īmmūteſco, *Odniemieć. Vmilknąć.*

Īmmūto, *Odmieniam 1. Mięnie fárbę, Przewłozę ſſátę.* **Verändern.** *Immutatq; meam videor ſenſiſſe figuram.* Ovid. *ſyn.* Mūto, pērmūto, vărio.

Īmpācātus, *Niespokoyny.* **Unbefriedigt.** *Aut impacatos à tergo horrebis iberos.* Virg.

Impāctio, *Uderzenie 1. 3.*

Īmpāges, *is, m. f. Szpągá, Kwáterá.*

Impālleo, impalleſco, *Nábladł, Blednieię.*

Īmpancro, *impancror, Wpadam 1.*

Īmpar. *adject: omne, ăris. Zbytni, Nierowny.* **Vngerad / ungleich.** ----*Crebro imparibus ſe immiſcuit armis.* Virg.

Īmpar, *ſubſt. n. Licho.*

Īmpar es, *Niezrownaſz.* Īmpărātus, *Niegotow.*

Īmpărātus, *Niegotowy.* **ungerüſt.** *Ego imparatus quæ loquantur ſuggeram.* (Iamb.)

Īmpārens, *Nieposłuſzny.*

Īmpāriēntia, *Nieposłuſzeńſtwo.*

Īmpārĭlĭtas, *Nierowność. Mowá łáćinſká zła.*

Īmpārĭter, *Nierowno,* **ungerad.** *Verſibus impariter iunctis querimonia primum.* Hor.

Impartio, *lege* Impertio,

Impāſco, *Paſę.* Impaſcor, *Paſę ſię.*

Impaſſibilis, Niećierpiętliwy.

Impaſſibilitas, Niećierpiętliwość.

Impāſtus, *Głodny.*

Impātĭbĭlis, *Nieznośny, Niećierpiętliwy.*

Īmpātĭens, *Niećierpliwy, Niećierpiętliwy, Nietrwáły.* **ungedultig.** *Mollis & impatiens ante laboris eram.* Ovid. *ſyn.* Păti neſcĭus īndŏcĭlis Dŏlōri, fōrtūnæ, īmpār *vel* fŭrĭōſus, præceps. *phr.* ādvērſos cāſus qui ferre rĕcuſat, nĕquit.

impatiens laboris, *Nierobotny.*

Īmpatienter, *Niećierpliwie.*

Īmpātientia, *Nieznoſzęnie, Niećierpiętliwość, Niećierpliwość.*

Īmpāvide, *Nielękliwie.*

Īmpāvĭdus, *Nielękliwy.* **unforchſam / unerſchrocken** *Impavidus frangit telum &c.* Virg. *ſyn.* īntrĕpĭdus, īntērrĭtus, aūdax. *v. Audax.*

I M P E

Īmpēccābĭlis, *Bezgrzeſzny.*

Impeccabilitás, impeccantia. Bezgrzeſzność.

Īmpecto, *an recte ſub Uderzam*

Impēdĭco. as, Wiklę.

Īmpēdĭmēnta, *orum, Obłogi, Ciężáry, Sprzęt.*

Īmpēdĭmēntum, *Przeſzkodá, Záwádá.* **Verhinderniß.** *Illos dicebat impedimentum coma.* (Jamb.)

Īmpēdio, *Przeſzkadzam Záwádzam Niedopuſzczam, Podwięzuię 2, Wiklę, Záwodzę.*

Verhindern / wehren. *Impediuntq; loqui lacrymæ & dolor. &c.* Ovid. *syn.* prŏhĭbĕo, vĕto, ŏbsto, ŏbsum, ŏbsisto. *phr.* Vōtis ŏbstat, ŏbstĕtque meis. Quippe vĕtŏr fătis ărcēre ădĭtu. Hŏspĭtĭo prŏhĭbēmur ărēnæ. Prŏhĭbēte ā nāvĭbus ĭgnes Prīmaq; vĕtant cōnsistĕre tĕrra. Fata ŏbstănt. Păbŭla vēnti Fĕrre dŏmum prŏhĭbēnt. Dii prŏhĭbēte mĭnas. Dii tālem āvērtĭte cāsum.

Impedior. *Więznę*, impeditio, *Przeszkádzánie.*

Impedītus, *Uwikłány*, Nieprzebyty, *Przeszkodzony*, *Ni go tám, ni go sám.* Verhindert. *Aut impeditam casibus refert damam* Scaz.

Impĕdo, *Podwięzuię 2.*

Impĕllo, W*ganiam*, *Nápędzam*, *Nápycham*, *Pobudzam*, *Przywodzę*, N*ámawiam*, *Potrącam.* Antreiben. *Hoc geritur* Zephyr*is primum impellentibus undas.* Virg: *syn.* Pĕllo, ĭnjĭcĭo ĭnfĕro, ĭndūco, ĭncĭto, cōncĭto, ūrgĕo, prĕmo, cōgo *vide Pello, Cogo.*

Impēndĕo, *Wiszę*, Impendiosus, *Rozrzutny.*

Impēndiò, *Bárzo*, *Barziey*, *Daleko więcey.*

Impēndium, N*akład*, *Koszt*, *Lichwá.*

Impēndo, *is*, N*ákładam 2.* *Wydáie ziemiá.*

Impēndo laborem, *Prácuię 1.* *Podeymuię pracę.*

Impĕnĕtrābĭlis, N*ieprzebity*, N*ieprzebyty.* *Niezgwałcisty*, *Twardy*, undurchtringlich *---Mens impenetrabilis iræ.* Sil:

[Im]pĕnnata, *Kłos nieościsty.*

[Im]penetrale, *Pokoy 4.*

[Im]pensa, N*ákład*, *Tło nábiiáne*, *Polepá Tynk Nádźinie* Cæmenta sine impensa, *Ecclesiastici 22* explicat *Em. Sa. sine arte, cura neglectim. alij sic:* W*ápno bez nakłádu. áliqui:* W*ápno nie zalane. Rectius interpretaberis.* K*ámię nie w murze bez tynku, ábo wapna, ktore miedzy kámień, ábo cegłę kładą. vide Cæmentum.* *Apud LXX habetur i. ornatus, arenosus muri elegantis politi.*

Impēnsè, *Usilnie*, *Bárzo.*

Impēnsius, *Bárziey.*

Impensibilis, *Gell. corr. Incomprehensibilis.*

Impēnsus, N*iewydány*, *Usilny*, *Drogi*, *sub Dro*go, *Wielki* N*iezápłácony*, N*ikczemnik.*

Impĕrātoriæ feriæ, *Swięto nákazáne.*

Imperātĭvè, *Roskázuiąc.*

Imperativus modus apud Grammat*icos quo alijs imperamus, ut aliquid agant, vel patiantur, Priscian. Diomed* *Roskazuiący.*

Impĕrātor, *Cesarz*, *Hetman*, *Rządzca*, *Mistrz an Kuglarski mistrz.* Ein Kayser / ein Gebieter *Eone nomine, imperator amet.* (Jamb.) *syn.* Rex. *vel* Dux.

Imperatoria, *f. herba. Mistrzownik ziele.*

Imperatoria ars, *Hetmáństwo.*

Imperatoriè, *Cesárско.*

Impĕrātōrius, imperialis, *Cesárski*, *Hetmáński.*

Impĕrātrix, *Cesárzowa.*

Impĕrātum, imperatus, *Roskazánie.*

Imperce, ab Imperco, is, Folguię.

Imperceptus, N*iepoięty 2.*

Impercussus, N*ieobrażony.*

Imperditus. P*ozostáły.* Imperfectè, N*iedoskonale.*

Imperfectio, N*iedostátek 3.*

Imperfectus, N*iedokonczony.*

Imperfossus, N*ieprzebity.*

Imperfundies. ei, P*lugastwo.*

Imperiabiliter, Roskázuiąc.

Imperialiter, imperiosè, *Roskázuiąć, & Hardźie.*

Impĕrĭōsus, *Pánuiący*, *Obciążliwy*, *Cięszki*, G*wałtowny*, *Hardy.* Gewaltig. *Imperiosæ trahit proserpina, vive valeque:* Hor.

Impĕrītè, N*ieumieiętnie.*

Impĕrĭtia, N*ieumiętność.*

Impĕritò, *as, Roskázuię 1.* *Pánuję.* Herrschen. *Qui pecori imperitet, quem tota armenta sequantur.* Virg.

Impĕrītus, N*ieumieiętny*, N*ieświádom*, N*ieuczony*, N*iebiegły.* unerfahren. *Homine imperito nunquam quidquam iniustius* (J.) *syn.* ĭndŏctus, ĭgnārus, rŭdis, ĭllĭtĕrātus.

Impĕrium, *Pánowanie*, *Roſkazowánie*, *Hetmánienie*, *Spráwowanie*, *Urząd 1.* *Hetmáńſtwo*, *Roſkazanie*, *Zwierzchność*, *Páńſtwo 2.* **das Reich/in Gebott.** *Imperium Oceano famam qui terminet aſtris.* Virg. *ſyn.* Jūſſum, præcēptum, māndātum, *vel* rēgnum, pŏtēſtas, dĭtĭo, dŏmĭnātus, dŏmĭnātĭo, mŏdĕrāmen ſcēptrum *epith.* vĭŏlēntum, sŏlēmne, aūdāx, ĭnīquum, mŏlēſtum, īmmĭte, ĭntŏlĕrābĭle, ſvāve, blandum, fēlix, pŏtēns. *phr.* Impĕrĭi jus, jūra, pŏtēſtas, fræna, mŏdĕrāmen, hŏnor, mājēſtas, īmpĕrĭi mōles, pōndus, ōnus Rēgĭum. Impĕrium tērris æquāre, ōcēăno tērmĭnāre. ōmnĭſque potēſtas īmpătĭēns, cōnſortis ĕrit, Mŏdĕrāmĭna rerum. Păter ŏmnĭpŏtens rērum cui sūmma pŏtēſtas. Rēgis īmpĕrium, iūſta, lēges păti, vĕtĕri impĕrium prōferre. Impĕrĭi fines ēxtēndĕre, prŏtēndĕre. Impĕrĭo, *vel* ſcēptro nŏvos pŏpŭlos ădiūngĕre āddĕre, ădiĭcĕre. Nova sūbdĕre rēgna. Illa Inclyta Rōma īmpĕrĭum tērris, ănĭmos æquābit ŏlympo. Sēd rŏgat, ac vūltu tăcĭto mĭhi mūlta mĭnātur. Sēd rŏgat āc dūrum prĕcĭbus lātĭtare ſub ĭſtis īmpĕrĭum āgnōſco, pārēbĭmus. Sŭper Gărămantas & Indos prŏfĕret īmpĕrĭum.

Imperiuratus, *ſub Niezgwałcony.*

impermiſſus, *Niedozwolony.*

Impĕro, *Roſkázuię. 1. Pánuię 1.* *Nakázuię*, *Przykázuię*, **Gebieten/regieren/herrschen.** *Rex imperavit, inſtitit virtus mihi.* (Iamb.) *ſyn.* Pērcĭpĭo, præſcrībo, iŭbĕo, māndo, ēdĭco, *vel* dŏmĭnor, rēgno præſum. *phr.* Trācto; Iūra do pŏpŭlis. Lēges īmpōno. Dĭtĭōne tĕnēre. Pŏpŭlis lēges īndīcĕre, ſtātŭēre. Scēptra tĕnēre gĕrĕre. Pŏpŭlos ſub lēges trāhĕre. Rēgno ſcēptrōque pŏtīri. Māgnas rēgnāre, pĕr ūrbes pĕr pŏpŭlos dāre jūra. Iura dăbat lēgēſque vĭris. Tōtaque ſub rēgno tērra fŭtūra tŭo ēſt. Māre & tērras ōmni dĭtĭōne tĕnēbat. Quīcquid ŭbīque vĭdes cœlum, măre, nūbĭla tērras, ŏmnia ſunt nōſtra clauſa pătēntque mănu. qui măre, qui tērras ōmni dĭtĭōne tĕnērent. Plăcĭda pŏpŭlos In păce rĕgēbat. Pācatumque rĕget pātrĭis vīrtūtĭbus ōrbem. Tōtum ſub lēges mīttĕret ōrbem. Vīctis dŏmĭnābĭtur ārgis. Sēd fōre qui grăvĭdam īmpĕrĭis, bēllōque frĕmēntem Ităliam tĕgĕret. O qui rēs hŏmĭnūmque. Dĕūmque æternis rēgis, īmpĕrĭis: & fūlmĭne tērres. Rēgēmque dĕdit qui fædĕre cērto & prĕmĕre, ēt lāxas ſcīret dăre iūſſus hăbēnas. Lūctāntes vēntos tēmpēſtātēſque sŏnōras īmpĕrĭo prĕmĭt āc vĭnclis & cārcĕre frænat. Impĕrat, āc dĭgĭti părĭter cum vōce lŏcūti. *v. Regno.*

Impĕror, *Poſtuſzny ieſtem.*

Imperſonale verbum eſt, quod carens ſuppoſito recto ſeu Nominativo, caret & Numeris ac perſonis excepta tertiæ perſonæ ſingularis quadam imagine & ſpecie. Saturnius.

Impērſpēctus, imperſpĭcuus, *Nieprzeyrzyſty.*

Impērtērrĭtus, *Nieląkliwy.*

Impērtĭo, impērtior, *Udźielam*, *Uczeſtnikiem czynię*, *Daię.* **Mittheilen.** *Atq; eadem membris impertitura medelas.* Drac. *ſyn* Dŏ, trĭbŭo, præbĕo, lārgĭor, ēlārgĭor. *v. Do.*

Impērturbātus, *Nieobruſzony*, *Niezátrwożony*

Impērvĭus, *Nieprzebyty*

Impeſco, is ſub Wpuſzczam.

Impēte, *i impetu ab impēs ĕtis. Priſcian. ſub Pąd, Pędem.*

Impetibilis Niekuſzony, *Nieuproſzony.*

Impētīgĭnōſus, *Liſzáiowáty.*

Impētīgo, *Liſzay*, *Trąd*, *Kántárydá.*

Impētix, *ĭgis. Liſzay.*

Impĕto, *Uderzam na kogo*, *Targam ſię.* **Anfallen** *Impetito felix quod in hac tibi ſæcula primos.* C. *ſyn.* Invādo, Irrŭo, Impūgno, āggrĕdĭor, ădŏrĭor.

Impêtrābĭlis, *Uproſzony 2.* *Upraſzáiący*, *Łácny do uproſzęnia, & ſub Dokonywam.*

Impetraſcere. Impetraſſere ſub Upraſzam.

Impetrātio. Impetratus, *us Uproſzęnię*,

Impetrātīvus, *Upraſzáiący.*

Impêtro, *Upraſzam*, *Dokonywam 2.* **Erbitten/erlangen** *Impetat & pacem locupletem frugibus annum.* Hor.

Impĕtu, *Pędem.* Impĕtuōſus, *Gwałtowny.*

Impetum, mollio, *Pſuię 1.*

impe-

Impetum mollio *Pſuię 1.*

Impĕtus *us, Zapuſzczęnie ſię, Pąd, Bochop. Náiazd, Porywczość, Poruſzánie 2. Popędliwość, żądza, Chćiwość, Námiętność Nádchnięnie, Raz, Nomen.* Ungeſtümmigkeit / Sturm. *Æquora ſic illam fert impetus ipſe volantem.* Virg. *ſyn.* Vīs, vĭōlēntĭa, ĭncūrſio, ĭncūrſus *epith.* vīvĭdus, cĕler, cĭtātus, ācĕr, vălĭdus, fŭrĭbūndus, īmēns, dēmēns, ēffrænis, vĭŏlēntus, īrātus, fŭrĭālis, fĕrvēns, pŏtēns, ārdēns, văgus. *phr.* Præcēps tōtam īmpĕtus ōbrŭit ārcem. Impĕtus aūdītur ſtrīdēns. Sŭbĭto rŭit īmpĕtu præcēps.

Impexus, *Nieczoſany, Kudláty, Gruby.*

IMPI

Impia herba, *Ukwáp.*

Impiatus Niecnotliwy Bezecny, Splugáwiony.

Impīco, *Náſmálam, Polewam.*

Impiè, *Niepobożnie.*

Impĭĕtas, *Niepobożność, Niezbożność.* Gottloſigkeit. *Impietatis habet feſtum celebrare ſacerdos.* Ov. *ſyn.* Nĕfas crīmĕn, ſcĕlus, *vel* crūdēlĭtas. *epith.* Aūdax, ſacrĭlĕga, fĕra ēffrēnis, pĕtŭlāns.

Impĭger, *Nie leniwy. Rzeſki.* unverdroſſen luſtig/hurtig. *Impiger extremos currit mercator ad indos.* Hor. *ſyn.* Dĭlĭgēns, āſsīdŭus, sēdŭlus, ſtrēnŭus ācĕr.

Impigrè, *Nieleniſtwo, Rzeſko.*

Impigritas. Rzeſkość, & ſub Prętkość.

Impīlia, *ium, vel orum ab impile vel Impilum, ut Torale, & Toralium, Pilśń.*

Impīngo, *Wrzucam, Rzucam w oczy, Nátrąca ſię, Zárzucam kogo, Nabawiam kogo, Nápadam 1. Wtykam. Zawadzam 1. 2. Uderzam 1. 3. 4. Biię kiiem.*

Impīngo compedes alicui, *ſub Okowáć.*

Impīngo dicam, *ſub Pozywam kogo.*

Impingvo, Tuczę Impingvor, ſub Roztył ſię.

Impio, as, Zmázáć.

Impius, *Niepobożny.* Gottlos. Quām pūnit pœnis vīndēx Dĕus, īmpĭa ſævis. *ſyn.* Scĕlĕſtus, ſcĕlĕrātus, nĕfārĭus, nĕfāndus, *vel* crūdēlis. *phr.* Dĕi cōntēmtor. Quem nūlla mŏvet rĕllĭgĭo. Quem cæca răpit īmpĭĕtas. Quem īmpĭus ābſtŭlit ērror.

Spērnēns iūſſa vĕrēnda Dĕi. Per ōmne fāſque nĕfaſque rŭit.

Implācābĭlis, implacatus, *Nieubłagány.* unverſöhnlich. *Effice ſit nobis non implacabilis ira.* Ovid. *ſyn.* īnēxōrābĭlis, īmmītis. *phr.* īndŏcĭlis flēcti. Prĕcĭbus mānſvēſcĕre nēſcĭus, *vide Crudelis.*

Implācābĭlĭtas, *Nieużytość.*

Implācĭdus, *Nieubłagány, nieludzki.* unfriedſam. *Druſus Genæunos implacidum genus.* (Alc.)

Implano, Oſzukiwam.

Implēcto, *Wplatam Złączam.*

Impleo, *Nápełniam, Náſypuię 1. Wypełniam, Spełniam, Obiadam ſię, Brzemięnia nabawić, Nábiiam uſzy, Dowáża, Wyćiągam 4.* Erfüllen. *Implevit magni Ciceronis opus* Mart. *ſyn* Cōmplĕo, ădīmplĕo, replĕo, cŭmŭlo.

Implexus, *xi, Splećiony, Powikłało ſię.*

Implexus, *us, Spoięnie, Złączęnie, Wplećięnie.*

Implicatè Implicitè *Powikłánie, Záwikłánie.*

Implĭcātĭo, *Powikłánie, Záwikłánie, Mátanina.*

Implicātus, implicatiſsimus, implĭcĭtus iſsimus, *Záwikłany. Uwikłány, Splećiony.* Verwickelt. *Candida brevibus implicata viperis* (Iamb.) *Implicitæque errore via, &c.* Lucr.

Implĭco, *Wiklę co, Záwiiam. Mieſzam ſię.* Einwickeln. *Implicuit bello qui nos fugiatis amicos.* Virg. *ſyn.* īllăquĕo, īrrĕtĭo, cīrcūmrĕtĭo, īnvŏlvo īmpĕdĭo.

Implĭcor, *Wiklę ſię, Więznę, Wiążę ſię. Mieſzam ſię, Powikłało ſię.*

Implōrātio, *Modlitwá, Wzywánie 2.*

Implōro, *Modlę ſię 1. 2. Wzywam, Rátá wołáć.* Kläglich anruffen. *Cœleſtes implorat aquas doctâ prece blandus.* Hor. *ſyn.* īnvŏco, ēxpōſco, ōbtēſtor, prĕcor ŏpem, tēſtor, āppēllo.

Implūmis, *Goły 1. Niezaroſły.* ohn Federn. *Obſervans nido implumis detraxit, at illa.* Virg. īmpŏlĭtus.

Implŭo, *Deſz pádá, Kápie.*

Implŭvia, *æ, Kapá kośćielna.*

Implŭ

Implŭviātus, *Czworográniſty, śniády, Okopćiáły, Rudáwy, & ſub Máćica.*

Implŭvium, *Podworze.*

Impœnitens, corr. Roman. 2. *Bez pokuty, Serce twarde, nie káiące ſię.*

Impœnitendus, ſub Nieżal.

Impŏlītè, *Grubo.* Impŏlītia, *Grubość.*

Impŏlītus, *Niepolerowány, Gruby 2. 3.*

Impŏllūtus, *Niepokálany.* unverlezt. *Impolluta fides, &c.* Sil.

Impōmenta, orum, Wet 1.

Impōno, *Kłádę 2. 5. Nákładam, Wſadzam 2 Nakazuie. Oſzukiwam.* Auff oder einlegen/ setzen. *Vidi thuricremis cum dona imponeret aris.* Virg. *ſyn.* āddo, sŭpĕrāddo, sŭpērpōno, āggĕro, *vel* īnjūngo, māndo, īmpĕro, *vel* fāllo, dĕcĭpĭo, īllūdo.

Impōrcĭtor, *Oracz, & Brozdźićiel ſub Brozdżę.*

Impōrco, *as, Brozdżę.*

Importabilis Niezdolny. Impōrtātus. *Przywoźny.*

Impōrto, *Wnoſzę 1. Przynoſzę, Przywożę.*

Impōrtūnè, *Nálegáiąc, Nie ná czás.*

Impōrtūnĭtas, *Nieſkromność, Naleganie, Zuchwalſtwo, Nieodbytość ſub Niezbyty.*

Impōrtūnus, *Nalegaiący, niezbyty, niewczesny, nieſkromny, Okrutny, Przykry* ungestühm/ unruhig. - - *Seras canit importunæ per umbras: ſyn.* īncŏmmŏdus nŏcēns. nŏcŭus, nōxĭus, īnfēctus, mŏlēstus.

Impōrtuōſus, *Nieportowny.*

Impos animi, & impos, *abſolutè adiect. omne. Nie przy ſobie? Szalony.* unmächtig.

Impŏsĭtio, *Wkładanie.*

Impŏsĭtĭtius, *Wkładány, Przydátny, Początkowy*

Impŏsĭtĭtium nomen, *ſub Názwiſko.*

Impŏsĭtīvus, *Przydátny*

Impŏsĭtor nominum, *Miánownicży.*

Impŏſsĭbilis, *Niepodobny ku czynieniu.*

Impoſsibilitas, Niepodobieńſtwo ku czynieniu.

Impŏſsĭbĭlè, *impoſsibiliter Niepodobnie.* unmöglich. *Eſt impoſsibile ſpectare profunda Sabaot. Pr. ſyn.* Vīrĭbus, cŏnātĭbus māius Nūnquam fŭtūrum. *phr.* āb ōrtu Sōl ānte cădet, quam hōc cōntīngĕre fas ſit. Prīus ab ōccāſu nāſcētur Tītan. Crībro āquam haūrīre. Măre ēxhaūrīre lĭcēbit. Prīus tērra fĕret ſtellas, cœlum ſīndetur ărātro: ūnda dăbit flāmmas, & dăbit īgnis āquas: Dēſĭnet ēſſe prĭus cōntrārĭus īgnĭbus hūmor ānte lŭpos căpĭēnt hædi vĭtŭlīque lĕones. Fĭĕri nūlla quŏd rătĭōne pŏteſt. Quŏd nūlli cōntīngĕre fas ēſt ānte tĭgres iūngēntur ĕquis. Cum cănĭbus tĭmĭdi vĕnĭēnt ăd pōcŭla dāmæ. Nūlla prĭus vāſto lābēntur flūmĭna pōnto. Prĭus pārs ĕădem cœli Zĕphÿros ēmĭttet & Eūro, & tĕpĭdus gĕlĭdo flābit ăb āxe nōtus: & ver aūtūmno, brūmæ mīſcēbĭtur æſtas, ātque ĕădem rĕgĭo vēſper & ōrtus ĕrit. Dūlcĭa ămāra prĭus fĭent & mōllĭa dūra. Prĭus flūctus pŏtĕris ſiccāre mărīnos. Vālĭdum prĭus ægra lĕōnem. Spērnet ŭvis ānte pĕr īgnōtos ērrābunt sÿdĕra flūctus. Prĭus tēllus ālĭmēnta nĕgāvĕrit ōrbi. *v. Nunquam.*

Impoſtor, *Szálbierz,* Impoſtūra, *Zdrádá.*

Impŏtens, *Nieuhámowány 2. Niepowśćiągliwy, Okrutny, Słáby.* Ohnmächtig/ Krafftlos. *Illam deperit impotente amore.* Phal. Gat. *ſyn.* īmbēcĭllis, īnfīrmus, dēbĭlis īnvălĭdus.

Impotens animus, *Zápálczywość.*

Impotens iræ *Zápálczywy*

Impotenter, *Niepowśćiągliwie, Nieuhámowanie, Popędliwie, Gniewliwie, Okrutnie.*

Impŏtēntia *Niepotęgá, Niepowśćiągliwość, Popędliwość, Słabość.* Unmöglichkeit. *Gregem æſtuoſa torret impotentia.* (Iamb. Pur.

Impŏtēntia mentis, *Szaleńſtwo 1.*

I M P R

Impræpeditè. *Impræpeditò, Bez zawády. Adverb.*

Impræpĕdītus, Bez zawády. Nomen,

Impræſentiarum, *Teraz, Ná ten czas.*

Imprānſus, *Ná czczo, Bez obiádu.*

Imprĕcātio, Złorzeczenie.

Imprĕcor, *Przeklinam* Verfluchen Böses wünschen. *Imprecor arma armis, pugnent ipſique nepotes.* Virg. *phr.* Mălă ōmnĭa pōſco. Dīra prĕcor. Dīris ŏnĕro īncēſſo. Dīris dēvŏvĕo. Măla mūlta prĕcor. Măla mūlta ŏptāre. Thyeſteas prĕces mĭttĕre. Căpĭti cărmĭna dīra cănit. Sāngvĭnĕas ĕdat īlle dăpes, ātque ōre crŭēnto. Trīſtia cum mūto pōcŭla fēlle bibat. Terra tibi

Fru-

frūges, āmnis tĭbi dēnĕget ūndas. Dii tibi dent nūllōsque lāres. ĭnŏpemque sĕnĕctam, & lōngas hyĕmes, pĕrpĕtŭāmque sĭtim, ēvĕnĭat nōstris hōstibus ĭlle pŭdor. Ĭpsa fāme stĭmŭlānte fŭrēns, hērbāsque sĕpŭlcris. Quærat, & à sævis ōssa rĕlĭcta lŭpis. ēxŭl, ĭnōps ērrēs ălĭēnāque līmĭna lūstres: ēxĭgŭūmque pĕtas ōre trĕmēnte cĭbum. Sīsque mĭser sĕmper, nĕc sis mĭsĕrābĭlis ūlli. Gaŭdĕat ādvērsis fæmĭna vĭrque rŭis. Dēvŏret ānte prĭus sŭbĭto tēllūris hĭātu. Aūt rŭtĭlo mĭssi fūlmĭnis ĭgne crĕmet. Sēd mĭhi vel tēllus ōptem prĭus īma dĕhĭscat. Vēl păter ōmnĭpŏtēns, ădĭgat mē fūlmĭne ād ūmbras, ānte, pŭdor, quam te vĭŏlem.
Ĭmprĕcor salutem, *Pozdrawiam 1.*
imprēssio, *Naiazd, Náćieránie 2.* Nát*ężánie 2. Wyrażánie, Drukowánie.*
imprēssionem do, facio, *Náćieram kogo.*
imprēssor, *Drukarz.* imprēssus, *us, Náiazd.*
imprēssus, *a, Wybiiány, Ryty.*
imprīmis, *Naprzod, Nabárźiey.* Vorab/ voraus. *Imprimis una discat amare domo* Ped.
imprĭmo, *Náćiskam, Wyrażam 1. Wyćiskam 1. W Prawiam 1.* W *biiam w Pámięć. Drukuię, Nápaiam 2.* Eintrucken. *Felix, non levior cippus nunc imprimis ossa.* Pers. *syn.* Sīgno, ōbsīgno, īnscrībo, īnfōrmo, fīgo, īnfīgo.
imprŏbābĭlis, *Miedowodny, Przyganny*
imprŏbātio, *Gánięnie, odrzucanie, Przygáná*
imprŏbātor, *Przygániácz.*
imprŏbātus, *Przygánny.*
imprŏbe, *Niecnotliwie, Niesłusznie.*
imprŏbĭtas, *Złość 1. Dowćip.* Unfrommhaffigkeit/ Bosheit. *Improbitas ipsos audet tentare parentes.* M. *syn.* Scĕlus, crīmen, īmpĭĕtas
imprŏbo, *Gánię, Kásuię, Odrzucam.* Schelten/ verwerffen. *syn.* Rĕjĭcio, dāmno, crīmĭnor, ārgŭo.
Ĭmprobro, *Plaut. corr. Opprobro.*
imprŏbŭlus, *Złośnik.*
imprŏbus, *Niecnotliwy, Złośliwy, Zły 1. Szpetny, Niewstydliwy, Obżárty,* Unfromm/ böß. *syn.* Mălus, mălīgnus, scĕlĕrātus.
imprŏbus ab ingenio, *Wierutny łotr.*
Ĭmprŏcērus, *Niewysoki.*

Improcreābilis, sub Niestworzony.
Ĭmprŏfessus, *Niepopisány, Przemycony.*
imprōles, *improlis, improlus, Bez potomká, Nieprzypuszczony do prawa, & Mieszczánin niepráwy.*
imprōmiscuus, *Niepomieszány.*
impromptus, *Nieochotny, Niechętny.*
imprŏpĕrāta vestigia, *sub Urągam się.*
Ĭmprŏpĕrium, in SS. *libris frequens, Urągánie, Lżęnie, Obmowisko, Zelżywość.*
Ĭmprŏpĕro, *Spieszno gdźie wchodzę Urągam się, Wyrzucam ná oczy.*
imprôpriè, *Niewłaśnie.* imprôprius, *Niewłasny.*
Ĭmprōsper, *Nieszczęśliwy.*
imprōspĕrè *Nieszczęśliwie.*
imprōtectus, *Nieoboniony.*
imprōvĭdè, *Nieostrożnie, Niepostrzegle.*
imprōvĭdus, *Nieostrożny, Niepostrzegły.* Unfürsichtig. --- *Atq; improvida pectora turbat.* Virg.
imprōvĭsò, *Niepostrzegle, Nieostrożnie, Z nieobaczká.*
improvisò accedo, *Schodzę.*
improvĭsus, *Niepostrzegły, Niespodźiány.* unversehen. *Improvisus ait, coram quem quaritis adsum,* Virg. *syn.* ĭnōpīnus ĭnōpīnātus, rĕpēntīnus, ĭnēxpĕctātus, īnspĕrātus, sŭbĭtus.
imprūdens, *Niewiádom, Niebiegły, Nieostrożny, Niechcąc, Niechcący, Niebáczny.* Unfürsichtig. --- *Nunquam imprudentibus imber.* V. *syn.* Ĭmprōvĭdus, īncaūtus, īnscĭus, ĭgnārus.
imprudens, *pro imprudenter. Niechcą. Niewiádomie, & sub Nieobaczyłem się.*
imprūdenter, *Nieostrożnie, Niebácznie, Niewiádomie.*
imprūdēntia, *Nieostrożność, Niewiádomość.* Unfürsichtigkeit - *Quid enim imprudentia prodest* Ser.
impūber, *ĕris, Omne. Niezárosły, Goławąś.*
impūbes, *bis, idem & Niezarosły.* Jung. *Dividit, impubesq; immani vulnere malas.* Virg.
impūbis, *is, hic, hac, com.* impūbescens, *Niezárosły Goławąs.*

impū-

impŭdens, *Niewſtydliwy*, Vnverſchâmt. *Impudens liqui patrios penates:* (Saph.) Hor. *ſyn.* ēffrōns. īnvērēcŭndus, prŏcax, prōtērvus, aŭdax, tēmērārius. *phr.* pŭdōre *vel* pŭdōrem ēxūtus. Hŏmo dūrĭōris. pērfrĭctæ frōntis. Cŭi nūllus ĭn ōre pŭdor. Cūjus ēxŭlat ōre pŭdor. Quī mēnte pŭdōrem ēxpŭlit. Perfrĭcŭit frōntem, pōsŭitque pŭdōrem Frōnte cărēns. Pŭdōris ēxpērs. Cŭjus fŭgit ab ōre pŭdor. Nīl tŭa, Cydĭppe, făcta rŭbōris hăbēnt. Vōs ŭbi cōntēmpti rūpīſtis frǽna pŭdōris.

īmpŭdēnter, *Niewſtydliwie.* Vnverſchâmtlich. *Non impudenter vita quod, &c.* (Iamb.)

īmpŭdēntia, impŭdicitia *Niewſtyd.*

Impudicatus, Zgwałcony, Sodomczyk

īmpŭdīcus, *Niewſtydliwy,* unkeuſch/unzůchtig. *Nec impudica Colchis intulit pedem.* Jamb. pur. *ſyn.* Tūrpis, īmpūrus, īnfāmis, lāſcīvus, lībīdĭnōſus.

īmpūgnatio *Náćieránie, Dobywánie.*

īmpūgnātor, *Naiezdnik.*

īmpūgnātus, *ex In negante, Bez potyczki.*

īmpūgno, *ex in, affirmante, Naćieram ná kogo Dobywam.*

īmpūlſio, impulſus, *us, Pobudká 2. Popchnięnie, Poruſzęnie 2. Chćiwość.*

īmpūlſor, *Námawiacz, Pobudka.*

Impulſtrix, apud Nonium.

impulvis, *idem* impūlvis.

impūnctus, *ſub Ryty.*

impūne, inpūnitè, inpunitſimè, *Bez karánia, Przepiekło ſię.* unſträfflicher weis. *Et ſæpè alterius ramos impune videmus.* Virg.

īmpūnĭtas, *Niekárność, Roſpuſta, Odpuſzczęnie, & ſub Prezepiekło ſię*

īmpūnītus, impunis, *Niekárány.* ungeſtrafft. *Tergo plector enim, quid tu impunitior illa.* Hor.

īmpūrātus, *Bezecny, Niecnotliwy.*

impūrè, *Sproſnie.*

Impurgābĭlis. Bez wymowki.

īmpūrĭtas, *impuritia. Sproſność, Plugáſtwo.*

īmpūrus, *Sproſny, Pſotliwy,* Niecnotliwy. unrein. *Sed quæ ſe impuro dedit adulterio.* Catull *ſyn.* īmmūndus. fœdus, ſpūrcus, obſcœnus, sōrdĭdus, tūrpis.

īmpūtātor, *Przyczyniacz.*

īmpūtātus, *ex in negante, Nieokrzoſany.*

īmpūto, *ex in affirmante, Przyczytam, Wymawiam co komu, Przypiſuię, Winuię, Nákázuię, Wytrącam ſobie, Ráchuię 1. Przydáię* Zurechnen/ die Schuld geben. *Imputet ipſe Deus nectar mihi: fiet acetum.* M. *ſyn.* Trībŭo, āttrībŭo ārrŏgo. ādſcrībo, *vel* sūppŭto, nŭmĕro.

īmpūtrēſco, *Gniię. Imputrībĭlis Nieprochnieiący.*

īmula oricula, *Ucha część dolna.*

īmŭlus, *Nadolny.*

īmum arboris, imum virgultum, *Odzięmek.*

īmus, *Náynizſzy, Nádolny, Niſki 2. Odzięmny. & ſub Oſtatek czego.* Der Vnderſte/ Niederſte. *Sed graviter gemitus imo de pectore ducens.* Virg. *ſyn.* īnfĭmus, ēxtrēmus, *vel* prŏfūndus, intimus.

In, *Præpoſitio, Między, W, i. Ná.* in/ an auff/ &c. *Si nullam noſtris ultra ſpem ponis in armis.* Virg.

In, *pro A. vel Ab v. Od.*

in aciem, in equum, in arenam deſcendo, *Potykam ſię.*

in acutum produco, *Zakończam.*

in æquo ſtare, *Zrownáć.*

in album refero, *Policzam, & ſub Przeyrzány.*

in angulo, *Potáięmnie, Pokątnie.*

in angulos exit, *Węgláſty.*

in annos, in annis ſingulis, *Co rok.*

in anteceſſum accipio, do, *Przed czáſem Płácę.*

in arquatis, *żołtość.* in aſſem, *Zupełnie.*

in aurem. *Do uchá ſzepcę.*

in brevi, *W krotce* in capita tributum, *Pogłowię*

in caſſum, *Dármo, Wniwecz.*

in cauſis verſatus, valet, *Praktyk.*

in cinctu, *Zá paſem.*

in commiſſum cadere, *Konfiſzkowáno go.*

in commune, *Wobec, Powſzechnie, Ogołem O wſzyſtko, Spolecznie, & ſub Dzielny ſię.*

In coram, lege incoram.
in deditionem accipio, redigo, Podbiiam pod
in dies, Co dźień. (moc.
in deterius torqueo, Wykłádam co zle.
in eo cardo, res, ſpes vertitur, O to grá,
in fabulis eſt, Prov. Mowię o nim.
in fronte gerit amicitiam, Prov. Nieſzczery.
in gyros, Kołem in horas, Co godźiná.
in hunc diem, Po dźiś dźień.
in incerto eſt, Niepewny.
in infinitum, Bez miáry.
in initio, Ná początku. in integro, Wcále.
in jus voco, duco, rapio, Pozywam.
in longum, Wdługą. in longum ævum, Wiecznie. in medio, Srzod.
in memoriam, Na pámiątkę.
in memoriam excito, redigo, reduco, induco, Przypominam.
in mentem eſt mihi, Pámiętam.
in modum, in morem, Ná kſztałt.
in morbum incidere, delabi Záchorzeć.
in more eſt. Zwyczáyny.
in notitiam meam aliquid venit. Poznawam.
in numerum, Wtákt.
in obliquum, Poprzecz, Ná ukoś.
in oculis eſt, Obecny, Mam kogo ná oku, Mam to ná baczeniu, Bliſko.
in opere eſt, Ná robocie.
in optimam partem, Zá dobre mieć.
in orbem, Kołem, Toczkiem, Koleią, Obchodzę ſię.
in ore eſt omnium, Mowią o nim, Tarkáią.
in ore & oculis omnium Jáwnie.
in pecuniam ludere, O pieniądze gráć.
in perpetuum Wiecznie. in pollicem, Ná pálec. in pollinem Miáłko.
in porrectum, Wdłuz.
in poſteritatem, in poſterum. Ná potym.
in præceps decido, Ná ſzyię ſpáść. in præceps dejicio, deturbo, adigo. Ná ſzyię zepchnąć,
in præſens, in præſentia, Teraz.
in pretio eſt, Zacz. in prima viſione, Ná weyrżeniu. in primis, Naybárźiey, Naprzod.
in primoribus labris, Ná końcu ięzyká.
in procinctu, Gotowo. Porywczo, Spieſzno, Ná dorędźiu, Zápaſem 2. Bliſko.
in procinctu ſum, Wybieram ſię.
in proclivi eſt, Łácno.
in prodigium acceptum, Zá dźiw.
in promiſcuo habere, Spoſpolitowáć.
in promptu, Ná dorędźiu, Spieſzno.
in propatulo, Ná drworze, Ná goli.
in propinquo, Bliſko.
in quadrum, Czworográniſty 1. 2. & ſub Wyprawiam co, Gładko co czynię.
in quantum, lege inquantùm.
in rectum, Proſto 1. in reliquum, Ná potym.
in re præſenti, Obecnie, W rzeczy ſámey. Jáko obaczę, Być przy czym.
in reſpectum, Dla, in ruborem do, Záwſty-
in ſcripto, Ná piśmie. (dzam.
in ſenium vergens, Letni 2.
in ſententiam alicujus eo, concedo, tranſeo, venio, &c. Przyſtáię ná co.
in ſermone eſt, Mowią o nim.
inſimul, Poſpołu, in ſingulos, Ná káżdego.
in ſingulos dies, Co dźięń.
in ſocietatem aſſumo, venio. Stowárzyſzyć ſię.
in ſolido, in ſolidum, Wcále. Zupełnie.
in ſomnis video, videor. śni mi ſię.
in ſpeciem, Zmyślnie, Ná oko, ná poyrzęnie.
in ſplendorem do, Wyćieram, Doćieram ſię.
in ſublimè, in ſummum, Wzgorę 2.
in cantum, Ták bárzo.
in tetrantem, ná krzyż Czworográniſty.
in totum, Zupełnie, Wſzyſtko 2. Zgołá, Ogołem, Powſzechnie. Uſtáwicznie.
in tranſcurſu, Przemiaiąc.
in tanſennam duco, Prov. náwodzę.
in tuto, in vado, Beſpieczny ieſtem.
in vanum abit, Wniwecz.
in ventrem creſcit, Opukały.
in univerſum, Powſzechnie, Ogołem.
in unum redigo. Ziednoczyć.

in usu est, positum ect. *Zwyczayt*
in utramque partem. *Obostronny.*

INA

Ina, *a, gr, żyłká, & sub Pápier 1.*
Inabruptus, *Nieprzerwány.*
Inabsolutus, *Niedokonczony.*
Inaccessus, *Niedostępny, Nieprzystępny.* **Da man nicht zukommen mag.** *Dives inaccesso, ubi solis filia lucos.* Virg. *syn.* invius, impervius inaccessibilis, *vel* inhospitus. *phr.* Carens aditu, asper accessu, aditu impervius omni. Quaque est difficilis, quaque est via nulla. Salebrosæ rupes. Pertingere gressu. Quo nemo valeat.
Inacesco. *Kwáśnieię, Przykro mi co.*
inadulabilis *Pochlebstwem się nie uwodzący.*
Inædifico, *Obalam 1. & Oppositum Zbudowáć, Zábudowáć.*
Inæquabiliter, inæqualiter, *Nierowno.*
Inæqualis, inæquabilis, *Nierowny.* **ungleich.** *Haud bene inæquales veniunt ad aratra Iuvenci.* Ovid.
Inæqualitas, *Nierowność.*
Inæquatus, *in negat. Nierowny.*
Inæquo, *as, in affirmat.* Rownam 1.
Inæratus, *Miedźiány.*
inæstimabilis, *inæstimatus, nieoszácowány, & contra, nikczemnik.*
inæstuo, *Burzy się.* **sehr hitzig seyn.** *Quod si meis inæstuat præcordiis.* (Jamb:) Hor.
inaffectatus, *niewystáwny, Sámorodny.*
inagitabilis *nieruchowy.* inagitatus, *nieokrzosany*
inalbeo, inalbesco, *Bieleię się.*
inalbo, *Bielę.* inalgesco, *źiębnę.*
inalienatus, *sub nieprzypráwny.*
Inalto, *as, Podnoszę.*
inamabilis, *niemiłosny, nieprzyiemny.* **unliebslich.** *Non cadit in mores feritas inamabilis istos.* Ovid.
inamaresco, *Gorzknieię.*
inambitiosus, *niepyszny.* **unehrgeitzig.** *Secretos montes & inambitiosa colebat.* Ovid.
Inambulatio, *Chodzęnie 2. Przechádzká.*
Inambulo, *Przechadzam się.*

inamœnus, *Niewesoły.* **unanmuthig.** --- *Adiit inamœnaque regna tenentem.* Ovid.
Inane, *Czczość, Prożność, Prazne mieysce.*
Inania, *bæ.* Inaniiæ *hæ, Pożność.*
inanilogista, *inanilogus, inaniloquus, Proznomowny.*
inaniloquium. *Prożnomowność.*
Inanimalis, inanimatus, *nieżyiący.*
Inanimentum. *Czczość.*
inanimus, *Bez dusze, nieżyiący.*
Inanio, *is Wyproźniam, Purgácyą biorę.*
inanior, *iris, Wyproźniam się.*
Inanis, *Prozny, Czczy, Márny.* **Leer, ledig.** *Perque Domos ditis vacuas & inania regna* Virg. *syn.* Vacuus, vacuatus. *vel* vanus, irritus.
inanitas, *Czczość, Prożność.*
inanitate plenus, *Prożny.*
Inaniter, *Dármo.* **Liederlich.** *Ne sibimet quisquam de rebus inaniter ullis.* A.
Inapertus, *Nieotworzony,* **ungeöffnet.** *Fraudiqui inaperta senectus.* Sil.
inaquosus, Beżwodny, Inarata terra, *Odłog.*
inaratus, *Nieorány,* **ungebaut,** *Nec nulla interea ea est inarata gratia terræ* Virg.
Inarculum, *Wieniec 1. Koroná Krolewská.*
Inardesco, *Zapalam się.* **inbrünstig seyn.** *Solis inardescit radiis, longeque refulget.* Virg. *syn* inardeo, incendor, incandeo, incandesco. ignesco, ardeo.
inarefactus, Suszony,
Inaresco, *Schnę, Więdnę.*
inargentatus, *Posrzebzac.*
inargute, *Niesztucznie, Niedowcipnie.*
Inargutus, *niesztuczny,* inarmatus, *Bez zbroyny*
Inaro, *In affirmante, Orzę, Pooryuam 2. 3 Wyoráć.*
inartificialis, *niesztuczny, Prosty 3.*
inartificialiter, *niesztucznie. Po prostu.*
inarticulatus, niewyrozumny, niewymawiáiący dobrze.
inascensus, *niedostępny.*
inaspectabilis, *niewidomy 1.*
inaspectus, *niewidány.* **unangesehen.** *Sedis in aspectos cælo radiisque penates.* Virg.

inaspi-

inaspicuus, niewidomy, inasſātus, *Pieczony.*
inassĕro, as Tárćicámi pokładam.
inaſſuētus, *nieprzywykły*, ungewohnet. *Lumen inassueti vix patiuntur equi.* Ovid.
īnăter, ĕris, *sub Brátowa.*
ĭnattĕnuātus, Cáły 4.
Inattestatus apud Plautum quidam legunt i. intestatus.
inaudax, nieśmiały.
inaudio, *Záſłychnąłem, nasłychnąć.*
inauditiuncŭla, Spisek, alioqui sonat. Słuch Słuchánie, násłychnienie.
inauditus, *niesłychány. niesłuchány.*
inaugŭrātĭo, *Poświącánie 1.*
inauguratò *Obrządnie, & sub Wieszczę 1.*
inauguro, *Poświącam 1. 2. Wieszczę 1.* einweyhen. *syn* Cōnſecro, dēdico,
inaurator, *Pozłotnik Złotnik.*
ĭnaūrătus, (*Affirmans*) *Pozłoćisty.* (*negans*) *niezłoćisty*, vergüldet. *Cuius inaurati celebrarunt limina currus.* Prud.
ĭnauris, *náuszka, noszenie drogie.* Ohrenzierd. *Excoluit digitos, geminas & inauribus aures: F.*
īnaurītus, *Bez uszu.*
inauro, *Pozłacam*, übergülden. *Confestim liquidus fortunæ rivus inauret.* Hor. *syn.* Dĕaūro, aūro, decōro, ēxōrno, īllūſtro, dito, tĕgo, ōbdūco, īndūco, īlĭno.
inauspĭcāta avis, *Węglik ptak.*
inauſpicato, *nieszczęśliwie.*
inauſpicatum, *Znák zły.*
īnaūſpĭcātus, *nieszczęśliwy*, unglückseelig. *Per inauspicatum sanguinis pignus mei* (Jamb.) *syn.* īnfēlīx ādvērſus, sĭnĭſter, īnfaūſtus, lævus.
ĭnaūſus, *niekuszony*, forchtsam. *Ast ego magna Iovis coniunx nil linquere inausum. V.*

INCA

īncæduus, *nierąbany*, incæſtus *idem* inceſtus.
incălātio, Wzywánie 2.
īncălēſco, *Zágrzewam się Rozgadał się.* erwarmen/ erhitzen. *Incaluit quoties saucia vina mero M. syn.* Călēfīo. īnārdēſco, īnflāmmor.
incaleſco mero, *Upijam się.*

incaleſacio, *Zagrzewam.*
incallide *niesztucznie, niechytrze, niedowćipnie, Głupie.*
incallidus, *niechytry, Szczery 2.*
incălo as Wzywam, Przyzywam.
incāna herba, *Vkwap.*
incandeſco, *Rospalam się.*
incaneſco, *śiwieię.* grau werden. *Tortaq; remigio spumis incanuit unda.* Cat.
incantāmentum, *Czáry. Záklinánie 3.*
īncāntātio, *Záklinanie 3.* Zauberey *syn.* īncāntāmēntum, cāntāmen, faſcĭnātĭo. *phr.* Măgĭcum cārmen, īncāntāta vōx. Măgĭci cāntus, sŏni, sūsūrri. Măgĭca cāntĭo, ārs Cīrcæa, Măgĭcum mūrmur. Vĕnēfĭcus cāntus. Nōxĭa, vĕnēfĭca vērba. *v. Magia Veneficium.*
incantator, *Záklinacz, Czárownik.*
incantatus, *Oczárowány.*
incanto, *Czáruię, Záklinam 3 Lekuie.*
īncānus, *śiwy*, greiß/ grau von Alter. --- *Nosco crines incanaq; menta.* Virg.
incapistro as, Ogłowkę kłádę.
incarcĕro, Osadzam więzniá.
incardĭno, *as* Wćinam.
incarnatio, Wćielęnie.
incarnatus sub ćielisty 2. & sub Wćielił się Bog
Incassum, lege in cassum.
incastè, nieprzystoynie.
incastratura Fugowánie.
incaſurus, *Plini. ab incido i. eventurus. Ktory się przytráfi, ábo przytráfić może.*
incăveātus sub Klatka 1.
incăvillātio, Szyderstwo, Urąganie.
incăvo. *Wydrążam*, incautè, *nieostrożnie.*
incautus, *nieostrożny.*

INCE

Incēdo, *is*, *Idę 1. 6. Chodzę 1. 3. Idę wspániále.* hinein tretten/ einher gehen. *Exuit, & gressu gradiens incedit Iuli.* Virg. *syn.* ĕo, vādo, āmbŭlo, grădĭor. *phr.* grēſſum tēndo, fĕro, ēffĕro, Vēſtīgĭa flēcto, tōrquēo, Haūd mŏra fēſtīnant jūſſi, rapĭdisque fĕrūntur pāſsĭbus.
incedo paſſu anili, tardo, *Łażę.*

ince-

incĕlĕbrātus, incelebris, niesławny.
incendia facio, *Palę 1.*
incendiārius, *substant. Zápáłácz.*
incendiarius, *adiect. Zápaláiący.*
incendio hauriri, *Zgorzeć.*
incendium, *Zápalęnie 1. Pożog, Zágorzęnie 3. Pożar, Pobudká 1.* ein Brand / oder Feuersbrunst. --- *Glomerasq; ferens incendia ventus.* Virg *syn.* īgnis, flāmma, rŏgus, Vūlcānus. *epith.* Văgum, Vūlcānĭum, ātrum, dīrum, sævum, fŭrens, fŭrĭbundum, trīste, lēthāle, vŏrax, fūmans, fūmōsum, fūmĭdum, răpĭdum. *phr.* Cūncta jăcent flāmmis, ēt trĭstī mērsa făvīlla. Dānt clāra īncendĭa lūcem. fūmĭdus ātra văgis Phlĕgĕton īncēndĭa volvit. Vŏlucres vŏlĭtant pĕr ĭnāne făvīllæ, ālĭmēnta vŏrat strĕpĭtu. Vūlcānus ănhēlo ārĭda, ēt ēx ŏmni manant incēndĭa tēcto. dĕdit āmpla rūĭnam Vūlcāno sŭpĕrānte dŏmus. Sigæa īgni frēta lāta rĕlūcent. īgnis flagrāntes prūnas, lĭquĕfāctăq; sāxa sūb aūras, cum strĕpĭtu āgglŏmĕrat. Mīxtis pĕr ĭnāne făvīllis, ēt cĭnĕre īgnīto tōtum prætēxit ŏlympum. Vūlcānĭa pēstis, pĕr ālta căcūmĭna rēgnans. Vīctorq; sī nōn īncēndĭa mĭscet īnsūltans. Răpĭdusq; īntēndĭa flātus vēntĭlat; ūt vŏlŭcres spārgit pĕr nūbĭla flāmmas Sēd nōn ĭdcīrcŏ flāmma atq; īncēndĭa vīres īndŏmĭtas pŏsŭēre, ŏmne mĭhi vīsum cōnsīdĕre ĭn īgnes Īlium. Jām tŭa sŭppŏsĭtis ārdērent mœnĭa flāmmis. Īgnes ād tēcta fĕruntur. Nēc vīres hŏmĭnum īnfūsăque flūmĭna prŏsunt. Prōstērnit patrĭos īn pĭa flāmma lāres. *v. Incendo. ignis & fumus.*
incendium annonæ, *Drogość 2.*
incendium excito, offero, *Zapálam.*
īncēndo, *Zápałam, Rádźę, Rospalam, Pobudzam* anzünden --- *Fragiles incende bitumine lauros.* Virg. *syn.* Sŭccēndo, īnflāmmo, ūro, ēxūro, ădūro, cōmbūro, crēmo, *vel* īncĭto, cōncĭto, prōvŏco, ĭmpello, hŏrtor. *phr.* Flāmmas, făces, īgnem sŭbdo, sŭbjĭcio, īgnes īnjĭcio, sŭbjĕctis ūtēre Flāmmis, īgni, flāmmis dāre, Fēr stăbŭlis ănĭmĭcum īgnem. Vūlcānum spārgĕre tēctis. Sacrĭlĕgos Tēmplis ādmŏvērat īgnes. Flāmmis dēlēre ēxtĭnguēre, ăbŏlēre. *v. Vro.*
incendor, *Gniewam się 2. Záchciało mu się 2. żądam bárzo.*
incensè, *Gorąco 2.* incensio, *Zápalenie 1,*
incensior, *Zápálczywy.*
incensor, *Zápalacz. Buntownik Pobudká 3*
incensum, *Kádźęnia materia. Stroż 1.*
incensus, *ab incendo, Zápalony.*
incensus, *à censeo, i. non census. niepopisány.*
incentio, *Spiewánie, Gránie* 1. *Záczynánie, Czáry 1.*
incentīvæ tibiæ, *sub Surma.*
incentivum, *Pobudká 1. Podszczuwacz, Rozjuszęnie.*
incentīvus, *Záczynáiący, Pobudzáiący.*
incentor, *Trębácz. Pobudká, Buntownik. & sub Dyszkant.*
inceptio, *Záczęćie 1. Początek 1.*
inceptiva literá, Wersał.
inceptivus Początkowy.
incepto, as, *Poczynam, Zádźieram 3. kim.*
incepto ābsisto, abscedo, *Przestáię 1.*
inceptor, *Záczynáiący, Początek 3.*
inceptum *Początek 1. Zamyśl. Záćiąg 1.*
incērātus, *Woskowány,*
incernĭcŭlum, *Rzeszoto, śito 1. Kratá mulárska.*
incerno, *Potrząsam 4. Prześiewam.*
incēro, *Woskuię.*
incertè niepewnie, Wątpliwie.
incerto as, Wątpię 1. incerto, *niepewnie,*
incērtus, *niepewny, Wątpliwy nigo tam, ni go sám, niestáteczny.* ungewis / zweiffelhafftig. *Incerti quo fatá ferant, ubi sistere detur* Virg. *syn.* ānceps dūbĭus, nōn cērtus, ămbĭgŭus, ānxĭus, dŭbĭtans.
incertus sum, *niewiem 1. 2. Wątpię.*
incessabilis, *nieustáły.*
incessio, *onis, Strofowánie.*
incessit cupido, *Záchćiało mu się.*
incessit mos, *Weszło w obyczay, Spopadł sobie,*
incessit timor, *Przelęknąć się.*

incessit valetudo, Záchorzeć.
incesso, is. ssivi, ssij, itum, nágábam, Prześláduię, náćieram ná kogo, Przegarzam, Strofuię, Dogrzewam komu, Fukam, nápada mię, Jmam się, ćiskam 2. nastaię 1. Rzuca się chorobá, Obeymuię, mię Podupadł.
incesso diris, exsecrationibus, Przeklinam.
incessus, us, Chod.
inceste, nierządnie, Káźirodzkie.
incestificus, Káźirod, Nierządny.
incesto, as, Plugáwię Zgwałcić 4. Gwałcę, Káźirodztwem zálzyć. Blutschand begehen. --- Thalamos ausum incestare noverca. Virg. syn. incesto pollŭo, viŏlo, măcŭlo, vitio tĕmĕro, fœdo, iniquino, cŏrrŭmpo.
incestum, incestus us, Káźirodztwo, nierząd 2. eine Blutschand. epith. impūrum, nĕfandum, scĕlĕrātum, ărcanum, impium, phr: incestum scelus, crimen, flāgitium, nĕfas, incestus tŏrus. Crimen incestus incesti thălămi, cŏncŭbitus.
incestus, ti, Káźirod, niewstydliwy, nierządny 2. nieczysty. Das solche Blutschand, oder Hurerey begangen hat. syn. incestŭōsus, phr. incesti reus, cŏnscius, incesti lābe nŏtātus.
inchoatio, Záczęćie.
Inchoativa Verba apud Grammaticos sunt, quæ rem inchoatam augeri & crescere significant.
inchoātivus, Záczynáiący.
inchoo, Poczynam.
incicor, incicur, nieogłaskány.
incidit, Trafia się, Przypadá 1. náwiię się co, Zábáżyło mu się.
incido, Wpadam 1. Padam 3. Potykam się 3. nápadam 1. 2. 3, nátrącam się. hinein, oder einfallen. Incidit in casses præda petita meos. Ovid, syn. Labor, cădo, dēcĭdo, vel cōntingo ēvĕnio.
incīdo, náćinam, Kárbuię, násczepiam, Ryię 2. Rysuię 3. Tnę, Podćinam 2. Ućinam. Przerywam 1. Podskubuię skrzydeł komu Einschneiden, einhauen. syn. Cædo, præcīdo, sĕco, ămpŭto, vel insculpo, sculpo, cælo. v. Scindo.
Incīduus idem Incæduus. Stat vetus & multos incæduu sylva per annos. Ovid.
inciens, Położnicá.
incilia, ium, incilia, incile is Row 2.
inciles, canales, Rynsztok.
inciles fossæ, incilæ, Row 2.
incīlo as, Szczypię 4. Lżę 1. Strofuię, Łáię.
incingo, Opásuię, Obwodzę 2. Obłeczę 1.
incingulum, Pás 1.
incino, Zásczynam, śpiewam 1. Grom 2. Etwas zusingen. Brachia, seu varios incinit ore modos. Ovid.
incipiens, nástáiący, aliqui propriè poczynáiący.
incipio, Poczynam. Anfangen. Et furere incipiat ut avunculus ille Neronis. Juv. syn. ordior, inchŏo, cœpi, aggrĕdior: suscĭpio: ingrĕdior. Phr. initium dūco. Mox tămen ārdentes accingat dicĕre pūgnas. Tālibus ōrsa mŏdis. Te sine nil ăltum mēns inchŏat. Prima rĕpĕtens ăb ŏrigine mira Pāndam. Rērum primōrdia dictis āggrĕdiar. v. Initium.
Incipisso, incipesso, idem.
incipit. Poczyna się.
incircumcisus, nieobrzezány. (Przerywáiąc.
incise, incisim, Drobno, Członkámi, Sztukámi
incisio, náćięćie Przećinánie, Karb 1. Ućinek 2. Członek 7.
Incisitiva securis. Plin. ab incidendis radicibus. Dalecamp. ex aliis ipse tamen scribit Insitia.
incisor, Kráyczy. incisum, Człónek 7.
incisores dentes, Zęby przednie.
incisūra, nárzynánie náćięćie, Karb 1. Prąszká 2. Człónek 1. Dłoniowa prąszká, Ućinek 2. Urznięnie, Zákończanie.
incisurum habens, Przewiężisty.
incisus, si naćięty, Prąskowáty, Wyryty. Emgegraben. Non incisa notis marmora publicis. (Choriam.
incisus, us, naćięćie.
incita, a incitæ, hæ. Trudność, Ubostwo 1. Met.
incitābŭlum, incitāmentum, Pobudka.
incitatè, incitatius, Pędem. (Zbudowánia.
incitātio, Pąd, Pochop, Prętkość, Pobudka 2.
incitatio animi, Ochota, Poruszenie.

incitā-

Incitator, *Pobudka 3.* incitatus Pretki.
incitega, *Obrus*, *Talerz 2.*
incitego, *nakrywam.*
Incito, *Pobudzam*, *Podufzczam*, *Podszczuwam*, *Szczuię*, Poganiam, Przyspieszam. Antreiben/ anmahnen. *Stimulus aut mollibus incitat iras.* Virg. *syn.* Suscito; concito, acuo, exacuo, incendo, cohortor, stimulo. impello, urgeo, instigo, provoco. *v. Hortor.*
Incitus, *ti*, *à Cieo*, *Oieruchomy*, & *sub Trudność*, Angetrieben. *Poplite subsidens, apicem tamen incita summum.* Virg.
Incitor, *aris. Popędźić się.*
Incitum, *Trudność*, *Ubostwo 2.*
Incitus, *à Cio*, Prętki. Incitus, *us. Pęd.*
Incivilis, *nieobyczayny.*
Inciviliter, *nieludzko.*
inciviliùs, *nieobyczayny*, *niełagodnie.*

I N C L

Inclamito, inclamo, *Wołam 5. Przyzywam Łaię*, einem zuruffen / einruffen. *Fit sonus inclamat comites, & lumina poscit.* Ovid. *syn.* inclamo, clamo, exclamo, *vel* voco, advoco, accerso.
inclareo, inclaresco, *Słynę*, *Wsławiam się.*
Inclemens, *Okrutny.* ungnadig / streng. *syn.* immitis, inhumanus, implacabilis, crudelis, immanis, sævus, durus, asper.
Inclementer, *niełagodnie*, *Surowie*, *Ostro*,
Inclementia, *nielutość*, *niełagodność.* Unmildigkeit. *Et labor, & dura rapit inclementia mortis.* Virg. *syn.* Crudelitas, sævitia.
Inclinabilis, *sub Skłonny.*
Inclinamentum *sub nakłonięnie.*
Inclinans ad alium colorem, *Mięniony.*
Inclinatio, *nachylenie*, *nakłonięnie*, *skłonność 1. nachylánie*, *natężanie 2. Odmiana*, *Kray świata.*
Inclinato sole die, *Po południu.*
Inclinatus, *ti*, *nachylony*, *Pochodźisty 1. na schyłku 2.* geneigt. —— *In te omnis domus inclinata recumbit.* Virg.
Inclinatus *us sub nachylęnie.*
Inclino, *nachylam 1. 2. nakłaniam się. Ma się ku 2. 3. Szwańkuię*, *Ku wieczoru się ma*, *Zwalam 2.* sich zu etwas neigen / lencken. *Si modo plura mihi bona sunt, incliner amari.* Hor. *syn.* inflecto, incurvo, *vel* propendeo, impendeo, vergo.
Includo, *Zamykam 5. Otaczam. Obskakuię*, *Oprawiam 2. Wkładam 1. Wprawiam 2 Osadzam więźnia.* einschliessen. *Nec prius æstivo pecus includatur ovili.* C. *syn.* Claudo, concludo, ambio, circumdo, cingo, sepio, complector.
Inclusio, *Zamknięnie kogo Obleżenie.*
Inclusor. *Obozny. an Złotnik? ibidem.*
inclusus, Zamkniony. eingeschlossen. *Mori tamen inclusum protrahit ille caput.* Pr.
Inclytus, *Sławny*, *Chwalebny*, berühmt / edel. —— *Tuque inclyte Mavors.* Virg *syn.* Clarus nobilis, insignis, illustris.
Incoactum lac, (*pro coactum, in auget.*) *Zśiadłe mleko.*
Incoactus, (*ex negat.*) *nieprzymuszony.*
Incoctile, *is Pobielany statek.*
Incoctus, (*In negat.*) *niedowarzony*, & *tr. nierozmyślny.*
Incoctus, (*In affirmat.*) *Warzony*, *nawrzał. Ogorzały*, Przypalony.
Incœnatus incœnis, *niewieczerzyuszy.*
Incœpi, Incepto, &c. ut aliqui scribunt. idē Incepto. &c.
Incogitabilis, *nierozmyślny 1. 2.*
Incogitans. *In, negat. nierozmyślny 1.*
Incogitantia, *nierozmyślność.*
Incogitato animo, *nierozmyslnie.*
Incogitatus, *nierozmyślny*, *1. 2.*
Incogito, In, Affirmat. Myślę 5.
Incognitus, *nieznaiomy.* unbekandt. *Vidit Ioannes, nobiscum incognita scripsit.* A. *syn.* ignobilis obscurus.
Incognosco, sub Znam 1.
Incohibilis, *nieuhamowany.*
Incoibilis, niespoisty.
Incoinquinatus, niepokalány.
Incola, Obywatel, Przychodźień 2. Swoyski. Einwohner. *Naso Tomitanæ non jam novus incola terræ.* Ov. *syn.* Hospes, civis, colonus, accola

Inco-

Incōlātus, Obywátelſtwo. in SS. libris, pro commoratione, habitatione.

Incŏlo, Mięſzkam gdźie, einwohnen/ bewohnen. Sic veteres ſedes incoluiſtis avi. Tibull. ſyn. Cŏlo, hăbĭto, mānĕo.

incŏlŭmis, Zdrowy 1. żywy 1. Cáły 4. Geſund/ ſtarck/ friſch. Gratulor incolumi quantum, &c. Ovid. ſyn. Sălvus īntĕger īllæſus, sōſpes tūtus, sēcūrus, sānus. phr. Mōrbo lībęr. Tālos āvērtīce sānus ăd īmos, Si me vīvĕre vīs sānum rēctēque vălēntem. Sæpe Dēos sūpplex ūt tū ſcēlĕrāte vălĕres.

incŏlūmĭtas, Cáłość, Zdrowie, Zoſtánie przy zdrowiu.

incomediſticus, ſub niewczeſny 1.

incomes itis. Szczegulny.

incōmis, is. Gruby 2. 3.

incōmĭtātus, Szczegulny. unbegleitet. Cur ſine me cur ſic incomitatus abis? Prop.

incomitio, as, nágabam.

incommĕābĭlis, nieprzebyty.

incommendatus, niezálecony.

incommōbĭlitas, ſub nieczułość.

incommŏdātio, niedogodá.

incommodè, nie ná czás, nie ná rękę,

incommodiſticus ſub niewczeſny 1.

incommŏdĭtas, niewczás, niedogodá, niepożytek, Przeſzkodá 1. & ſub Przerywacz mowy

incommŏdo, Przeſzkádzam, Szkodzę.

incommŏdum, niewczás 2, Przeſzkodá 1. niedogodá, niepożytek. Szkodá Schad n/ Verluſt.-- Locus miſerantem incommoda noſtra Virg. ſyn. Dāmnum, nōxa detrīmēntum, v. Damnum.

incommŏdus, niewczeſny 1. nieſkromny, nieraźny

incommunicabilis, nieſpolny.

incompărābĭlis, nierowny 2.

incompertum habeo, incompertum mihi eſt

incompertus, nieznáiomy. (niewiem,

incompertus vetuſtate niepámiętny 1.

incomplētus niedokończony.

incompoſitè nieporządnie, Pomięſzánie.

incompoſitus, nieskładny, nieuſzykowány, Proſty 3 Gruby Pomięſzany. ohne Ordnung. Det motus incompoſitos & carmina dicat. Virg.

incōmprehensĭbĭlis, nieobięty, niepoięty 1.

incomptus, Gruby 3. Proſty 3. Roztárchany.

I N C O N

Inconcēſſus, niedozwolony.

inconcĭlĭo, as Waśnię 1. Draźnię, Mieſzam. 3. Oſzukiwam, Rozrożniam, Pſuię 2.

inconcinnè Grubo 2.

inconcinnĭtas. nierymowność.

inconcinnĭter, nierymownie. nieſztucznie, Grubo.

inconcinnus, nierymowny Gruby 2.

inconcĭtus, nieprętki.

inconcupiſco pro concupiſco ſub żądam.

inconcuſſus, nieporuſzony.

inconditè, nieporządnie, Po proſtu Grubo.

incondĭtus, nie ná chowánie, nieporządny nieuſzykowány niepogrzebiony Gruby 2. 3. unordentlich. Aſſiduè veniebat ibi hæc incondita ſalus. Virg.

inconfuſibilis, ſub niezáwſtydźiſz ſię.

inconfūſus, niepomięſzány.

incongĕlābĭlis, niezmarznący.

incongrŭens, niezgodny, nieprzyſtoyny, nieſpoſobny.

inconnīvens, niemrugaiący.

inconnīvus, idem & ſub Czuyny.

inconſcius, niewiedzący, nieuczeſtnik, Bez wiádomośći: (coluthon,

inconſĕquens, nieporządny. Item vide Ana-

inconſequentia, nierymowność.

inconsīdĕrans, nieoſtrożny.

inconſiderantia, niebaczność.

inconſideratè, nieoſtrożnie. (zmyślny.

inconsīdĕrātus, nieoſtrożny, niebáczny, niero-

īncōnsōlābĭlis, nieućieſzony. das nicht zu tröſten iſt Iura ſui, mœrens inconſolabile vulnus. O. ſyn. īnsōlābĭlis

inconſpicŭus. nieokazáły.

inconſprētus, Bez przygány.

inconſtabilitio. 4. Eſdræ 15. i Seditio. Emma Sa.

Īncōnſtans, nieſtateczny. unbeſtänd g/ wanckelmütig. ſyn Lĕvis, mōbĭlis, īnſtābĭlis, mūtābĭlis. phr. ănĭmus īncērtĭor aūra ănceps ănĭmi, ănĭmo lĕvi, īncerto, īnſtābĭli, lābānti, ămbĭgŭo Vătium āc mūtābĭle sémper fœmĭna. Eūrīpo īncōnſtantior,

stāntĭor. Sĭbi nōn cōnstans, ănĭmō nūnc hūc, nūnc flūctŭat illuc. Sĕmper ĭmpātĭēns sŭi. Nīl dŭbĭo plăcet. Nōn sĭc ĭncērto mŭtāntur flămĭne Sўrtes. Nĕc fŏlĭa hybĕrno tam trĕmĕfācta Nŏto. Quam cito fæmĭnĕa nōn cōnstat fædus ĭn ĭra. Sĭve ĕa caūſa lĕvis, (*Ovid. Epiſt. 6.*) Mōbĭlis æſŏnĭde, vĕrnāque ĭncertĭor aūra. Cūr tŭa pōllĭcĭtī pōndĕre verba cărent.

inconſtanter, *nieſtátecznie.*

īncōnſtāntĭa, *nieſtáteczność,* Vnſtandhaffrigkeit Vubeſtändigkeit *ſyn.* Lĕvĭtas, mōbĭlĭtas *phr.* Mentis incertæ lævĭtas. Mēns īnſtăbĭlis. Văgi errōres. *v. Fortuna & inconſtans.*

inconſvētus, niezwyczayny

inconſulta ratio, *niebáczność*

inconſultè, *niebácznie, nierozmyslnie, Bez porády.*

inconſulto. *nierozmyslnie.*

inconſultu meo, *niedołożywſzy ſię.*

inconſultus, *ti. nierozmyslny 1. niebáczny Bez porády.*

inconſultus, *us, niedokładanie.*

inconſummātus, nieodokończony.

inconſumptus, *nieſtráwiony, Pozoſtáły.*

inconsūtilis, nieſzyty.

incontāmĭnātus, *niepokalány.*

incontanter, *niedwłocznie, nierozmyſlnie.*

īncontatus, *Bezodwłoczny.*

incontentus, *nienáćiągniony, nieſtroyny.*

incontĭguus, *niedotkliwy.*

incontinens, *niepowśćiągliwy, Rozpływáiący ſię.*

incontinenter, *niepowśćiągliwie.*

incontinentia, *niepowśćiągliwość.*

inconvĕniens, *nieprzyſtoyny, nieſpoſobny.*

incopriare, ſub żartuię.

īncŏquo, *Warzę 2. nawrzał 1. Pobielam żeláżo, Poſrebrzam, Pozłácam, Polewam* etwas eintochen. *Hujus odorato radices incoque Baccho.* Virg.

incoquor, *Spieká ſię.*

INCOR

Incorporalis, Bezcielny.

incorpŏrălitas, Bezcielność.

incorpŏrĕus *Bezćielny.*

Incorpŏro, Cechuię, Wpráwiam 1. & ſub Inkorporowáć, incorporor, Wraſtam.

īncorrectus, *niepopráwiony.*

incorruptè, *nieſkáżitelnie, Bez numiętności. Prawdźiwie. Sprawiedliwie, Bez podárkow.*

incorruptĭbĭlis, nieſkáżitelny.

incorruptibilitas, incorruptio, incorruptela nieſkáżitelność.

īncōrrūptus, *nieſkażitelny, niezepſowány, nieprzedárowány, nienakáżony, nienáruſzony,* Wierny, unzerſtört/ungefälſcht/unbeſtochen. *ſyn.* Īnvĭŏlātus, īntĕmĕrātus, īntĕger, pūrus, sānus, sincērus. căſtus.

inçoxo as, śiedzę po Turecku.

incraſſor, incraſſatus, *Miąższeię, Roztył ſię.*

increatus, *nieſtworzony.*

increbeſco, increbeſcit & increbeſco, īncrebuit. *Spoſpolitowáło ſię Weſzło w obyczay, Gruchnęło, Słyſzeć, ná ſtáie 1. Rozgłaſza ſię, Powiádáią, Powſtáię 1.* je länger je mehr zunehmen. --- Et *late increbeſcere nomen.* Virg.

incrēbro, Uczęſzczam.

incrēdĭbĭlis, *Paſsive, niepodobny ku wierzeniu, & active niedowiarek & ſub niewierzą mi.* unglaublich. *Hic incredibilis rerum fama occupat aures.* Virgil. *phr.* Fĭde mājŏr. Crēdĭbĭli mājor. Fĭdem excēdens, sŭpĕrans. Hōc crēdi nĕfas. Crēdĕre quis pōſsit? Sĭ crēdĕre, dīgnum ēſt. Sī quă fĭdes. Cŭi pōſtĕrĭtas nōn hăbĭtūra fĭdem. Nĭſi vătĭbus ōmnis ērĭpĭēnda fĭdes, ēxcēſsĭtq; fĭdem mĕrĭtōrum sūmma tŭōrum. Mūltăq; crēdĭbĭli tŭlĭmus mājōra, rātāmque. Quō mĭnus ăccĭdĕrit, nōn hăbĭtūra fĭdem.

incrēdĭbĭlitas, niepodobieńſtwo ku wierzeniu, niedowiarſtwo,

incredibiliter, *niepodobieńſtwo 2 Barzo.*

incrēdūlĭtas, *niedowiárſtwo.* Vnglaubigkeit. *Se non vult, pœnas incredulitate meret.* P.

īncrēdŭlus, ein Vnglaubiger. *Quodcunque oſtendis mihi ſic, incredulus odi.* Ovid.

incrementi majoris, *Roſły.*

incrementi minuti, parvi. *Drobny.*

incremento augeor, *Roſtę.*

īncrēmēntum, *Rozmnożenie, Pomnożenie, Przymnożenie, Przybywanie, Wzroſt.* Mehrung/ Auffnahm. --- *Magnum Iovis incrementum.*

 Spond.

(Spond.) *ſyn.* Accēſsĭo, aūgmēntum. *epith:* Mā-gnum, āmplum, īngens, mīrāndum.
īncrementum capio, recipio, affero, *Roczę,* (*Przybywá*
increpatio, *Łájánie, Strofowánie.*
īncrĕpĭto, *Strofuię Łáię.* anſchnarchen. *Hoſtis amare, quid increpitas, mortemque minaris?* Virg.
īncrĕpo, *Trzáſkam 1. Kłápam, Uderzam 1. Kołácę, Chroſzę 1. Brzmię, Gruchocę, Gruchneło. Słyſzeć, Zadáié 8. Strofuię. Łáię.* Ein Gereuſch machen/ ſtratzen. *Pollicibus fragiles increpuēre manus.* P. *ſyn* Crĕpo, ſtrĕpo, īnſtrĕpo, *vel* ārgŭo. ōbjūrgo, īncūſo.
increſcit, *Przybywá, śili ſię, Pogárſzá ſię.*
īncreſco, *Roſtę, nárāſtam.* Auffwachſen. *Telorum ſeges & iaculis increvit acutis.* Virg.
īncrēto as, Bielę In Affirmante.
Incretus, *Horat. incerniculo purgatus. ab Incerno. Apulei. non purgatus quaſi non cretus. In. negantes.*
incruentatus, *Niekrwáwy.*
incruentus, *& Łágodny.*
incruſtātio, *Pobielánie, Tynkowánie, Sádzęnie ścian.*
incruſto, *Polewam 3. Tynkuię.*

I N C U

Incūbātio, *śiedzęnie ná iáycách.*
incubator, Domak.
incubitatus, Sodomczyk.
incūbātus, *us* incūbĭtĭo, incubitus, *us. Siedzęnie ná iáycách.*
incūbo, ōnis, *Latáwiec 1.* Aufflitzen. *Incubuere mari. totumq; à ſedibus imis.* Ovid. *ſyn.* īncūmbo, īndōrmĭo, *vel* fŏvēo.
Incūbo, as, *Leżę ná czym, Przeleżeć. Siedzę 3. Strzegę 1. Náśiádá.*
Incūbus, *Latáwiec.*
Incubus morbus, *Duſzęnie nocne.*
Incūdi reddo, *Poprawiam, Znowu co czynię.*
Incūdo, *is, Wybiiam obrázy.*
inculco, *Wtłaczam, Wypycham, Nátłaczam, Nábiiam uſzy, Przypominam.*
inculpabilis, Niewinny.
inculpatus, *Bez przygány, Niewinny.*

Incultē, *Grubo 2.*
Incūltus *ti nieorány, nieozdobiony nienaśiádły, nieoſadzony, niegalant Gruby 2. 3. Puſty 1.* unbewohnet. ungeehret / ungebauet. *ſyn.* īncōmptus, īnōrnātus, īnurbānus, īncōncīnus, īncōmpŏſĭtus, hōrrĭdus, ſquāllĭdus.
incultus *us, Zániedbánie.*
incumba, Koſz ſklepowy.
incumbit mihi, *Powinięnem.*
Incūmbo, *Leżę ná czym, Nalegam Wſpieram ſię. 3. Podpieram ſię, Siedzę 4. nákłaniam ſię, náchylam ſię, Uśiłuię náćieram 3 Stáram ſię, Przypilnowáć, Uczę ſię, Zákrzątnąc ſię, Bawię ſię 1. Przebiiam ſię.* auff oder anliegen/ einem Ding fleiſſig obligen. *ſyn.* īncūbo, īnnītor, *vel* ſtŭdĕo, īnvĭgĭlo văco, īntēndo.
Incūnābŭla. *orum, Pieluchá, Początek.* Die Wiege oder Kinds-Windeln. *Iovis incunabula Cretę.* Virg. *ſyn.* Cūnābŭla, cūnæ. *v. Cuna.*
incunctābilis, niewątpliwy.
Incūrĭa, *Zániedbánie, niebalſtwo.* Sorgloſigkeit/ *Oſtendar maculis quas aut incuria fudit.* Hor. *ſyn.* Pigrĭtĭa. *epith.* Tārda, lēnta, sēgnis, dēſes. *v. Pigritia.*
Incūriosē, *Niedbale.*
Incūriōsus, *niedbáły, niedworny 1. 2. niegálant, Tłuſty. incūrius, niedbale.*
Incūrro, *Wbiegam 1. Wpadam 1. Wtargam, nábiegam, nápadam 1. 2.* Nátrąeam ſię, *náieżdżam Łáię, Leżę 2. Kole co kogo Przypada co.* ein oder anlauffen. --- *Denſiſq; incurrimus armis.* (Virg.
incūrsātio, *náiazd,* Incurſim, *Prętko.*
Incūrſio, *náiazd, Wbieżęnie.*
incurſionem facio, *Wtargam.*
incūrsĭto *náieżdżam, náćieram ná kogo, Wtárgam, nápadam 1. Uderzam ſię o co.*
incurſo, *náćieram ná kogo, náieżdżam.*
Incurſus, incursĭtātio. *naiazd Wtárgnięnie, Wbieżęnie. incurvatio. Krzywość.*
Incurveſco, *incurviſco, Uginam ſię, náginam ſię, incurvicervicus, náchylony. Gárbię ſię.*
incur-

Incūrvo, *nákrzywiam*, *naginam*, *Zákrzywiam się*.
incurvor, *náginam się*, *Uginam się*. (*náchylam*.
incurvus, *Krzywy*, *náchylony* 4.
Incus, ūdis, *hæc Nakowalnia*. ein Ambosz. *Gemit impositis incudibus Ætna*. Virg. *syn*. Hōrrĭsŏna, rĭgĭda, dūra: fērrĕa, grăvis, sŏnans, rĕsŏnans, Ætnæa Vūlcānĭa. Æŏlĭa, Sĭcŭla. *v. Procudo*.
Incūsātio, *Strofowánie*
Incūso, *Uskarzam się*, *Zadáię* 8. anklagen. *Quem non incusavi amens*. &c. Virg. *syn*. āccūso dāmno, ārgŭo, īncrĕpo. *v. Accuso*.
Incussus, *us*, *Uderzanie* 1.
incustōdĭtus, *niestrzeżony nieostrożny*, *Bez straży*.
Incūssus lapis, *żátna* 1.
Incūsus, *náśiekány*, eingehauen. *Incusum aut atræ massam picis urbe reportat*. Virg.
Incŭtĭo, *Wbiiam* 1. *Uderzam* 3. 4. einschlagen. *Incute vim ventis submersasq; obrue puppes*. Virg. *syn*. Quătĭo, īnflīgo, īmpīngo.
indāgābilis, *nalezny*. indaganter, *śládem*.
Indagātio, *śládowanie*, *Szukanie*.
indagator, *śladownik*, *Szukacz*, *Wynalezcá*.
indagator aquarum, *Rurmistrz*.
indagator umbræ. *Zegárá pręt*.
indagatrix, *sub Szukácz*. (*czam*.
indagine cingo. claudo, *Otaczam śieći roztac*-
Indāgo, *as*, *sladuię*, *Wynayduię*, *Mácam* 4. Gespür/Jägerspur. --- *Saltusq; indagine cingunt*. Virg. *syn*. Rētĕ, cāsses, *vel* īndāgātĭo, pērscrūtātĭo. *epith*. Vigil, sōlers, sōllĭcĭta, ānxĭa, săgax, strēnŭa lōnga, cōnstans.
Indago, ĭnis, *śieći roztoczenie*, *Okrążenie*, *śládo*- (*wanie*.

INDE

Inde, *Z tamtąd*. von dannen. *Inde thoro pater Æneas sic orsus ab alto*. Virg.
Inde loci, *Od tego mieyscá*.
Inde usq; *Zdaleká*, *Zdawna*.
Indebitè, indebitò, *Niepowinnie*.
Indēbĭtus, *Niepowinny*. dis man nicht schuldig ist. *Prœmia magna quidem sed non indebita posco*. (Ovid.
Indĕcēns, *Nieprzystoyny*.
Indĕcēnter, *nieprzystoynie* ungebührlich.
Indĕcēntia, *nieprzystoynosć*.
Indĕcet, *Nieprzystoi*.
Indeclinabile Nomen apud Grammaticos, quod non declinatur sive monoptotum sit, sive aptotum Diomed.
Indeclīnābĭlis, indeclinatus, *nieuchronny*.
Indĕcōr, ōris, *omne*, & Indĕcōris, *is*, *comm*. *Niepoczćiwy*. heßlich. *Non erimus regno indecores, nec vestra feretur*. Virg.
Indĕcōrè *nieprzystoynie*, *Grubo* 2.
Indĕcōrus *nieprzystoyny*, *niepoczćiwy*. unzierlich/schändlich. *Non indecoro pulvere sordidos* (Alc.) H. *syn*. Inhŏnēstus, Inglōrius, tūrpis, Infamis.
indēfātīgābilis, *niesprácowány*.
Indefectus, *nieustały*. indefensus, *nieobroniony*.
Indefessè, *Bez sprácowániá*.
Indefēssus, *niesprácowány*. unverdrossen. *Nunc validam dextra rapit indefessa bipennum*. V.
Indeficiens, *nieustały*. indefinitè, *nieokreśnie*.
Indēfīnītio, *sub nieskończoność*.
Indēfīnītus, *nieokreszony*, *niezmierny*.
Indējēctus, *nieobáłony*.
Indēlēbĭlis, *niezgłádźisty*, *nieodmyty*.
Indelector, *nierad co czynię*.
Indelēbātus, *nienáruszony* unversuch. *Indelibatas cunctæ sequantur opes*. Ovid.
Indelictum, *niegrzech*.
Indēmnātus, *niepotępiony*.
Indemnem servo, *Ochraniam*
indemnis, *nieuszkodzony*.
Indemnĭtas, *Bezszkodność nieszkodowánie*.
Indemnĭtati consulo, *Ochraniam*.
indēplōrātus, *nieopłakány*. unbeweynt. *Indeploratum barbara terra teget*. Ovid.
indēprāvātus, *Niezepsowány*.
indēprĕcābĭlis, *nieporuszony*.
indeprehensibilis, *niepośląkowany*.
indēsērtus, *nieopuśćiáły*. unverlassen. *In deserta meo pectore regna gero*. Ovid.
Indēses, ĭdis, *omne*, *nielęniwy*.
indēsĭnēnter, *Bez prestanku*.
indētōnsus, *niegolony*, *Zapuszczone włosy máiący*.
Indevoratus. Plaut. corr. Et devoratus.
Indēvōtio, *nieuczynność*. & *vulgò*. *nienabożeństwo*,
Indēvōtus, *nienábożny*.
index, *Skáżyćiel* 1. *Wydáwacz*, *Wyiáwiacz*.

napis, Regestr 1. 3. Kámień probny, Pálec wtory, Znák 1. Rączká 3.
indicātio, Wydánie, Odnieśienie spráwy.
indicātīvus, Skazuiący. (Cenienie.
Indicativus modus, ibidem, & infrà. Modi 2.
indicātūra, Pokazánie.
Indicīna, Wydánie Podátek, & sub należne.
indicium, Znák 1. Probá 2. Odnieśienie spráwy, Wydanie. Podatek, Náleżne. Anzeigung. Indicium mores nobilitatis habent. Ov. syn. index, signum, argūmentum, nōta, insīgne, spécimen.
indicium profiteor, Wydáię 11. 14.
indīco, as, Pokazuię 1. Odnoszę kogo, Skázuię, 1. Wydaię, Cenię. Zuwissen thun/anzeigen. Indicat & nomen litera pacta tuum. Tib. syn. ostendo, mōnstro, signifīco, ăpĕrĭo.
indīco, is, Nakazuię, Zapowiadam, Oznaymuię, Obwoływam, Odpowiádam komu, Záprászam się do kogo, Sądy zápowiedzieć. Verkündigen. Tertia simul Divûm templis indicit honorem. V. syn. ēdīco, dēnūntĭo, prōmūlgo. (stie lat.
Indictio, Zápowiedź 3. nákazánie Pobor, Piętnaindictīvus, Zápowiedźiány. indictum. nákazánie.
Indictus, in negante niemowiony, niewysłowiony, nieosądzony, niestáwny.
Indictus, in affirmante. Zápowiedźiany, nakazany.
indicum, Indych.
Indidem, Z tamtądże, Tameczny.
Indifferens, Bezrożny, Obostronny 1.
indifferenter, Bezrożnie, Bez braku, Miernie. Skromnie 2.
Indifferentia, Bezrożność, Obostronność.
Indifficills. Ulpian. corr: Indifficili est.
Indigena, Rodzic z tąd. naszyniec, Swoyski, Tameczny, Obywatelski. Ein Einländischer. Suspicit, indigenæ Sidonida nomine dicunt. Ovid.
Indigenus, Obywátelski.
Indigens, Potrzebny 2. niedostateczny.
Indigentia, niedostatek 1.
Indigeo, Potrzebuię 2. niedostáię, Bedürffen. Quin tu aliquid saltem potius quorum indiget usus. Virg. syn. ĕgĕo, cărĕo, ŏpus, hăbĕo.
Indiges, ĕtis. m. f. Pátron, Swięty.
Indigeste, nierodźielnie.
Indigestus, nierozłożony, niestráwiony. ungeordnet. --- Rudis indigestaq; moles. Ovid.
Indigetes, hi, Niebieścy. Einheimische Götter. Dii patrii indigetes, & Romule vestaq; mater. Virg.
Indigetamenta, indigitamenta, orum, Pontyfikał.
Indigeto, as. & Indigito, názywam 11. ná pálcách liczyć. (Gniewliwie.
Indignabunde. indignābundus, indignanter.
Indignatio, Gniew 2. Zorn/ Vnwilligung. Si natura negat facit, indignatio versum. Hor. syn. īra, epit. præceps, sŭbĭta, rĕpentina, sæva, cæca, dēmens minax. v. Ira.
Indignatiuncula, Poruszánie 2.
Indigne, nieprzystoynie, niesłusznie, Sprośnie, Sromotnie Okrutnie, an niegodnie.
indigne fero, Za złe mam.
indignis modis, niepoczćiwie.
indignissime, nie słusznie Okrutnie.
indignitas, nieprzystoyność, niesłuszna, Sprosność, Zel żywość. niegodność.
Indignor, Gniewam się mam to zá 1. Zürnen/ unwillig werden. Et casum insontis mecum indignabar amici. Virg. syn. īrāscor, sŭccēnseo, stŏmăchor. v. Irascor.
Indignum, niegodna rzecz. Sroga rzecz, niesłuszna, żal się Boże.
Indignus, niegodny, nieprzystoyny, niesłuszny, O krutny, niewinny, & sub nieprzystoi to ná ćię.
indignus majoribus, Wyrodek.
Indigus. Potrzebny niedostateczny. mangelhafft dürfftig. arm. Ut propriâ nituntur opisq; haud indiga nostræ. Virg. syn. ĕgēnus, ĕgēns, inōps, paŭper.
Indiligens, niedbáły Zániechány.
Indiligenter, niedbale indiligentia, niedbalstwo.
Indimensus, sub niezliczony.
Indirectus, Krzywy, Indireptus, nierozerwány. indisciplinatus, indisciplinosus. Niekarny.
indiscrete, Bez braku indiscretio niebáczność.
Indiscretus, nierozeznány. nierozdźielony, Bez braku an niebáczny. Indiscreta suis gratusq; parentibus error. Virg.

Indiscriminatim, *Bez bráku, Bezrożnie,*
Indiserte, *niewymownie 1.*
Indisertus, *niewymowny,*
Indispensatus, *niemierny, nieporządny*
Indisposite, *nieporządnie,*
Indispositus, *nieporządny*
Indisimilis, indisimillimus, *Podobny 1.*
Indisimulabilis, *niezmyślony, Przebaczánia*
Indisociabilis, *nierozdźielny* (*niegodny*
Indisolubilis, *nierozięrny, nieskáżitelny, nie-*
Indisolutus, *nierozerwány.* (*wywikłány*
Indistincte, *nierozdźielnie 1.*
Indistinctus, *nierozłożony*
Indistrictus, *niezrániony.*
Individuitas, *nierozdźielność*
Individuus, indivisibilis, *nierozdźielny.* **Unzertheil.** *Mors individua est noxia corpori.* (Choriamb.)
Indivisus, indivulsus, *nierozdźielony 2. nierozdźielny 1.* **unzertheilt.** *Indivisus honos iterumq; & rursus eidem Sil.*

INDO

Indo, *is, Wtykam, Wprawiam Wpuszczam Wkleśniam, nákładam 1. Zdiąć.*
Indo catenas, *Okowáć kogo*
Indocilis, *Tępy, nieświádom.* **ungelehrnig** *Is genus indocile ac dispersum montibus altis. Virg.*
Indocte, *nieumieiętnie*
Indoctus, *nieuczony.* **ungelehrt.** *syn* Imperitus, Ignarus, Illiteratus, rudis. *phr:* Doctrinæ, Palladis expers. Sterilis doctrinæ fœtibus, arte incultus, rudis expers. Qui dulce nectar Pegasei fontis non hausit. *v. Ignarus.*
Indolentia, *in negans.* *Bezbolność*
Indoleo, *in, affirmans. Boleię 1. żáłuię, Żalmi, Lituię się, Zábolálo.* **Schmertzen oder Wehe haben/** *Indoluit facto, &c,* Ovid.
Indoles, *Dowćip, Przymiot, Przyrodzenie, Własność 1. Przybywánie, Płodność, żyzność, Wspániáłość, Twárz ksztalt.* **Art Zuneigung.** *Quid pius Æneas tanta dabit indole dignum.* Virg. *syn.* Ingenium, natura. *epith:* egregia, generosa, nobilis, ingenua, præstans, amabilis, culta. *v. Ingenium.*
Adolesco. Arnobi. & Iustin. idem Indoleo.
Indolor, *Bezbolny.* *Indoloria, Bezbolność.*
Indomitus, indomabilis, *nieogłaskány, nieuhámowány, niezwyćiężony.* **ungezähmt.** *Sternimus indomitum, quod te spumare falernum.* Pers. *syn.* Invictus, Insuperabilis, inexpugnabilis, fortis.
Indormio, *Leżę ná czym, niedbáły, iestem, śpię 1. Przesypiam spráwę.*
Indotata, *Bez posagu, Bez wiáná, Niewyposáżoná, Posagu niemáiąca.*
Indotatus, *Nieozdobiony.*

INDU

Indubitanter, indubitate, *Niewątpliwie Bez* (*wątpienia.*
Indubitatus, indubitabilis, *Niewątpliwy.* **ungezweiffelt.** *Indubitata fides cui nunquam munera, &c.* A.
Indubito, *as, in, hic affirmat, in præcedentibus negabat. Wątpię 2.*
Induciæ, *Frist Przymierze.* **Stillstand.** *Suspiciones, inimicitiæ, induciæ.* (Jamb.) Ter.
Induco, *Wprowadzam, Przywodzę, Náwodzę, Wodzę 2. Náprowadzam, Wyprowadzam, Powłaczam, Furuię, Wpisuię, Przekreszam, Kásuię, Námawiam, Oprawiam. Obuwam, Zmázáć 1.* **Einführen.** *Iungere si veli & varirt inducere plumas.* Hor. *syn.* Adduco, admitto, introduco. impello, adigo.
Induco animum in animum, *Przewodzę ná sobie, Stánowię 2. Przykładam chęći*
Induco calcem marmoratum, tectorium, *Tynkuię:*
Induco colorem, *Zámálowáć.*
Inducor, *Námowić się dáię, Vwodzę się.*
Inductio, *Wprowadzánie, Wabienie, Nákłonienie, Przełożenie chęći, Kásowánie, Przekreszenie,* Dowod 2. *Rurmusowy row.*
Inductio calcis, parietis *Tynkowánie.*
Inductor, *Wprowadzáiący.*
Inductum in mores, *weszło w obyczay.*
Inductus, *us, wprowádzenie, Namowá.*
Induculа, *Odźienie.* *Indulcitas niełágodność*
Indulgens, *Łágodny, Miękki*
Indulgenter, *Łágodnie. Łáskawie, Pieszczliwie.*
Indulgentia, *Pobłażanie, Przeglądánie. Fo*

pusseczánie, Odpuszczęnie, Dogadzánie sobie Łáſkáwość. Verzeyhung/ Nachlassung/ Ablaſs syn. Lēnĭtas, clēmēntia pĭētas vel vĕnia, rēmĭssiō. epith. Blānda, mitis.
Indūlgęntiæ, Odpuſt,
Indūlgēntĭſsĭmus, Pieśćliwy.
Indūlgĕo, Pobłażam, Przeglądam, Rozpuszczám się 2. Popuszczam komu, Dogadzam 1. 2. Dozwalam Poddáię się, Rozgardyás ſtroię, Szánuię 2 Báwię się 1. Stroię się, & in, Nie 1. Powolny ieſtem. übersehen / verzeyhen. Quid tantum inſano juvat indulgere labori? Virg. ſyn. Ignōſco, cōndōno, pārco, vel cōncēdo, pērmĭtto.)
Indūltum, Przywiley. (v. Parco.
Indūmēntum, Odźienie. ein Kleid. Indumenta pedum velut Moyses. (Phal.) P. ſyn. ămĭctus, vĕſtis. v. Veſtis.
Indŭo, Obłoczę 1. wdźiewam, Obuwam. Ubieram kogo, wiklę się, Uprząść poſtáwę, Záperzyć się, Zmyślam 1. Pokazuię co po ſobie, názywam się, Odmięniam się, Podkowáć koniá, Czynie się czym, die Kleider anlegen. ſyn. Vēſtĭo, ămĭcio, ŏpĕrĭo, tĕgo. phr. Vēſtem hūmĕris īndūcĕre. Tūnĭcāq; indūcĭtur ārtus, ālbēntique hūmĕro īndūtus ămĭctu Mœſtāque fūnĕrĕa cŏrpŏra vēſte tĕgūnt. Aūrāto circūm vēlātur ămĭctu. v. Veſtio.
Indūrātus. Zatwárdziáły.
Indūrātus flammis, Opalony.
Indūrēſco, Drętwieię, Twárdźieię. Odrętwieć. hartwerden. Sufficit aq: ipſo vexatum induruit uſu. Ovid. ſyn. Dūrēſco, īndūror.
Indūro, Stwardzam, Zátwardzam, Utwierdzam,)
Indusiāria, Szwaczká 1. (Upieram się.
Indūſiārius, Kráwiec, Koszulę szyiący.
Induſiatus pulchrè, Strojny,
Indūſium, Induſiata veſtis, Koszulá 1. Ein Hembd. ſyn. Vēſtītus, ămĭctus, ŏpērtus, tēctus, tūnĭcātus, vēlātus.
Indūſtrĭa, Przemyſł. Fleiß / Geschicklichkeit. Sed non ulla magis vires induſtria firmat. Virg. ſyn. Sōlērtĭa, ārs, dĕxtĕrĭtas, īngĕnĭum. epith. Sōlērs sēdŭla. vĭgil, ācris, cāllĭda, săgāx, aūdax īngĕnĭōſa, ārtĭfex, dīvīne, præſtāns. phr. Fecit ŏpes, pārcæque săgax, īndūſtria vītæ. Prīmis sōlērs īndūſtrĭa cœpits āddĭdĕrat.
Indūſtria, Vmyślnie.
Indūſtrie, Przemyślnie, Dowćipnie.
Indūſtrĭōſus, Sztuczny.
Indūſtrĭus, Przemyślny, Dowćipny, Spráwny. Fleißig. ſyn. Sōlērs, īngĕnĭōſus, săgāx, vĭgil, ācer, dēxter.
Indūtĭlis, Wdźiewálny, ſub wdźiewam.
Indūtus pulchre, Strojny.
Indūtus, us, Odźiewanie, Obłoczęnie. Bekleider Kleider anhaben --- Exuvias indutus achilli, virg, ſyn. Vēſtītus, ămĭctus, tūnĭcātus, tŏgātus, ŏpērtus.
Indŭviæ, ha, Odźięnie, Skorká. Kleidung. Induvias cæcæ pecudes, & frigida parvas: Prud.

I N E

Inĕbra, Omięszká, Inebræ aves, ſub nieszczęśliwy.
Inęᵬrio, Upaiam, nápuszczam Truncken machen. Nolentem & miſeram vinoſus inebriet aurem. Juv,
Inĕbrior, Vpiiam się. Truncken werden. Inebriati naviæ potu ſalis. (Jamb.) Paulin ſyn Băccho, Lyæo, vīno, ōbrŭor, căpĭor, īmplĕor, sŏlvor, sĕpĕlĭor. v. Ebrius.
Inĕdia, Niejedzęnie, Poſt 1. Enthaltung von Speiß. ſyn. Fămes, v. Fames.
Inĕdia conſumor, fatigor, Zámieram, Przeinedia vitam finio, Vmarzam się (mieram.
Inēdĭtus, niewydány.
Inēffabĭlis, niewysłowiony.
Inēffĭcācĭter, nieskutecznie.
Inēfficāx, nieskuteczny, niespráwny.
Inēffigiatus, niewykształtowany.
Inēffūgĭbĭlis, Nieuchronny.
Inēlābōrātus, niewypolerowány, niewytaworny.
Inēlĕgans, Nieozdobny, Gruby.
Inēlĕgānter, Szpetnie, Grubo 2.
Inēlŏquens, Niewymowny
Inēlūctābĭlis, niewywikłany, nieuchronny. und überwindlich. Venit ſumma dies & ineluctabile tempus. Virg,
Inēmēndabilis, Bez popráwy, niepopráwny, niekárny.
Inemorior, Umieram 4.

Inēm-

Inēmptus, *niekupiony.* unerkaufft — *Dapibus mensas onerabat inemptis* Virg.

Inēnārrābilis, inenarratus, *niewysłowiony.* unaußsprechlich/ unerzehlbar. *Vis dare maius adhuc & inenarrabile munus.* M. *syn,* Nōn ēnārrābilis: īnsŏlĭtus.

Inēnārrābĭlĭter, *niewymownie.*

Inēnōdābĭlis, *niewywikłány, Záwikłány.*

Inenōrmis, *Niesz petny.*

Ineo, *wchodzę, wstępuię, Poczynam, Popadam.* hinein gehen. *Ante leves ineunt si quando prælia parthi.* Virg.

Ineptè, *nikczemnie, Błazeńsko, Grubo.*

Inēptia, *Nikczemność.*

Inēptiæ, *hæ, Bayki, Báłámnctwo, Błazeństwo.*

Inēptĭo, *is, Báłámucę, Plotę.* (*muctwo.*

Inēptĭtūdo *nikczemność, niespos bność, Báłá-*

Inēptus, *niesposobny, niegrzeczny, nieżártowny, nikczęmnik.* ungeschickt/ unrüchtig. *Iurasset cupide quicquid ineptus amor:* Tibull: *syn* Stŭpĭdus, īnsŭlsus, fătŭus, stŭltus, hĕbes, stŏlĭdus.

Inĕquĭtābilis, *in negante. nieiezdny*

Inĕquĭto, *in, affirmante Iádę 2.*

Inērmis, inermus, *Bez broni, Bez obrony,* Wehrloß. *Vel licet armatis hostis inermis eas.* Prop.

Inermo, *as,* Odeymuię *broń Zbrtoię zdżieram.*

Inērrābĭlis, inerrans, *niebłędny*

Inērrantes stellæ, *Gwiazdy społchodzące,*

Inērro, *Błąkam się.*

Inērs, *adiect. omne dieuczony, Tępy, nikczemnik, niesztuczny, nieruchomy, nierobotny, Gnuśny.* unwissend/ faul träg. *Libertas quæ sera tamen respexit inertem.* Virg. *syn.* Pĭger, īgnāvus, sēgnis, tārdus, lēntus, dēsesi dēsĭdĭōsus sōcōrs. *v. Piger.*

Inērtia, *Gnusność, nieumieiętność, nierobotność.* Unwissenheit / Faulheit. *syn.* īgnāvia, dēsĭdia, sēgnĭtĭes, pīgrĭtĭa. *epith:* Mŏllis, stŏlĭda, lāscīva, dēgĕner, lāngvida, tārda. *v. Pigritia.*

Inērtĭcŭlus, *nieszkodliwy.*

Inērŭdĭte, *nieumieiętnie ineruditio, nieumieiętność.* inerŭdĭtus, *nieuczony* (*Wabię, nęcę.*

Inēsco, *Záprawiam 3. Záiuszam, Záchęcić,*

Inēvītābĭlis, *nieuchronny.* unvermeidenlich. *Cogunt ad facinus & inevitabile mergunt.* P. *syn.* īnēlŭctābĭlis, nōn ēvītābĭlis, nōn fŭgĭēndus, nōn vītāndus, nōn dēclīnāndus.

Ineunte vere, *na wiosnę.*

Inēvŏlūtus, *nierozwiniony 1. nieczytány.*

Inēxāmĭnātus, *niepytány, niedoświadczony*

Inēxcĭtābĭlis, *nieprzebudzony*

Inēxcōgĭtātus, *niewymyślony*

Inēxcūltus, *niewypráwny, nieozdobiony*

Inēxcūsābĭlis, *Bez wymowki.* unentschuldbar. *At ne te retrahas, & inexcusabilis adsis.* H.

Inēxērcĭtātus, inexercitus, *niećwiczony*

Inēxhaūstus, *nieprzebrány 1.* unerschöfflich *Insula inexhaustis chalybum generosa metallis.* virg.

Inēxōrābĭlis *nieuprosżony.* unerbittlich *At que metus omnes & inexorabile fatum.* Virg. *syn* Nōn ēxōrābĭlis, implācābĭlis, crūdēlis.

Inēxōrābĭlĭter, *ibidem.*

Inēxpĕdībĭlis, *sub ni. wywikłány*

Inēxpērrēctus, *nieprzebudzony.*

Inēxpērtus, *quasi activa significatione, niewiadom, niebiegły.* unerfahren. *Dulcis inexpertis cultura potentis amici.* Hor.

Inēxpērtus, *quasi passivo sensu niedoświadczony-niekusżony* (*wiádom*

Inēxpērtus malorum, *Prosty al. proprie nie-*

Inēxpiābĭlis, *nieubłagány*

Inēxplānātā lingvâ, *niewymawiáiący*

Inēxplēbĭlis, inexpletus, *nienásycony, nienápeł, niony* unvollkommen *Cernere inexpleto studio certare lavandi.* V. A.

Inēxplĭcābĭlis, *niewysłowiony, niewywikłány,*

Inēxplĭcābĭlĭter, *niewymownie 2.* (*Záwikłány*

Inēxplĭcĭtus, *niewywikłány, Záwikłány.*

Inēxplōrātè, *Niewiádomie.*

Inēxplōrātò, *Bez proby, Bez szpiegow,*

Inēxplōrātus, *Nieznáiomy, niedoświadczony.*

Inēxpūgnābĭlis, *Niezwyciężony, nieprzekonány, Niedobyty.* unüberwindlich. *Hostibus obsistens & inexpugnabile turrit.* Pr. *syn* Nōn ēxpūgnābĭlis, īnsŭpĕrābĭlis, īndŏmĭtus, invictus, nōn ēxsŭpĕrābĭlis. *v. Invictus.*

Inēxpŭtābĭlis, *Niezliczony, niewywikłány.*

Inēxsătŭrābĭlis, *nienásycony.*

Inēxpectātus, *niespodziany.*
Inēxtīnctus, inextingvibilis, *nieugáſzony, niezgáſzony* unerlöſchlich. *Ignis inexſtinctus templo celatur in illo* Ovid.
Inēxſtīrpabilis, *niewykorzeniony.*
Inēxsūpĕrabilis, *niezwyćiężony.*
Inexterminabilis. nieſ·ążitelny. Apud LXX. eſt: in corruptione. i. immortalis. Emmáſi. Sa.
Inēxtrīcābĭlis, *nięwywikłány, Záwikłány.* gantz verwirrt. *Hic labor ille domus & inextricabilis error. Virg.*
Inēxtrīcābĭliter, *Záwikłanie.*

INFA

Infâbrè, *Nieſztucznie, niegłádko Grubo 2,*
Infâbrĭcātus, *niewypolerowány.*
Infăcētè, Infacetiæ, Infacetus, *idem* Inficetè, &c,
Infăcūndĭa, *Niewymowność.*
Infăcundus, *Niewymowny, 1.*
Infāmātĭo, *Oſławienie.* infamatus, *Oſławiony*
Infāmia, *Nieſławá,* Schand / böſz Gerucht. *Falſus honor iuvat, & mendax infamia terret.* Hor. *ſyn:* Dēdĕcus, prōbrum, ŏpprōbrĭum, ignōminia, convīcĭum. *epith:* Măcūlōſa, prōbrōſa, sūmma, ingēns, pĕrēnnis. *phr:* Tūrpis, īnfāmis nōta, măcūla, lābes. Fāma sĭniſtra. Fāmæ, nōmĭnis, dāmna, diſpēndĭa, Fāmæ jāctūra pŭdīcæ. Dedĕcus æternum măcūlōſa īnfāmĭa nōſtris īndūcet tĭtŭlis *Mendax* īnfāmĭa tĕrrĕt.
Infāmiâ flagrat, laborat, notatus, *niepoczćiwy, nieſłáwny, źle o nim mowią.*
Infāmiæ eſt, *Sromotny*
Infāmĭam conflo, infero, inuro, *Oſławiam.*
Infāmis, *Niepoczćiwy, nięſławny, Bezecny.* Verleumbd / unehrlich /. übel beſchreyt. *Hinc infamis amor verſis dare terga carinis, P. ſyn,* Inhŏneſtus, fāmōſus, tūrpis, prōbrōſus. *phr:* Quem măcūlōſa īnfāmia læſit. Quem tūrpi nōta infāmĭa ſpārſit, cŏlor infāmis tinxit. Gĕnĕris ŏpprŏbrĭum ſui. Sēcŭli crimen vāgor, ŏdium Dĕorum jūris ĕxĭtĭum ſacri.
Infamiſsimè, Nieſławnie
Infāmo, *Oſławiam Rozgłaſzam* verleumbden. *Parcius infamant, nam tibi cauſa levis, P. ſyn.* Dēdĕcŏro. *phr:* Fāmam ērĭpĭo, tōllo. Nŏmen ōbſcūro.
Infānda res, *niegodna rzecz*
Infāndum, *Sroga rzecz, nieſłetyſz, żal ſię Boże*

Infāndus, *Miánowánia niegodny, Okrutny, niewyſłowiony* Ein unauſzſäglich / ſchändlich Ding. *Infandum Regina jubes renovare dolorem,* Virg *ſyn:* Nĕfārius, īllicitus, *vel* nōn dīcēndus, tăcēndus,
Infāns, *ſubſtant, niemowlątko, Pan młody, ſub Pánic 2.* Unmündig / ein Kind. *ſyn.* Infāntulus. *epith:* Tĕnellus, flēbĭlis. *phr.* Pŭer īnfāns Lāctēns pŭer. pārvŭlus pŭer. Tĕner in cūnis, & sĭne vōce pŭer, ăhuc ūbĕra sūgēns, iăcēns sĭne vĭrĭbus īnfāns. Quĕrŭlis implēns vāgītibus aures. *vide Puer.*
Infāns, *adiect. Młody 1. 2. niewymowny. Głupi, Okrutny, niemy*
Infans *facinus Sroga rzecz.*
Infāntāria, *Położnicá.*
Infāntia, *Młodość. Dźiecinſtwo, Głupſtwo niemotá, niewymowność.* unmündig Alter Kindheit *epith* Tĕnĕra, rŭdis, blānda *phr.* Prīma, prīmæva, tĕnĕra lāctēns. lāctĕa ætas īncūnabŭla: prīmæ cūnæ īnfāntis ætās. Tĕnĕri ānni, prīmum ævum.
Infanticidium, Zaboy płodu, Młodź anki.
Infāntīlis, *Dźiećinny Ti producendum potius cenſeo; quia quotquot ſunt exempla bonorum ſcriptorum ab Infans ſubſtantivo. non ab Adiectivo ducta ſunt.*
Infāntŭlus, *Niemowlątko z.*
Infarcio, lege Inferçio.
Infas, pro Infans, priſcè Meurſ.
Infătīgābĭlis, *Nieſpracowány.*
Infătuo, *Mamię, Błaźnię, Głupim czynię.*
Infăvōrabilis, Nieżyczliwy. ungücklich. *ſyn:* inaūſpĭcātus, sĭnīſter, lævus.
Infectivus, Fárbowány.
Infectio, *in affirmat, Fárbowánie, Zárážęnie.*
Infector, *idem, & Fárbierz.*
Infectum *as, in, negat.* W *ſztukách.*
Infectum reddo, *Znoſzę, Pſuię.*
Infectus *us Fárbowánie.*
Infectus *ti, negante ſenſu, Nierobiony, Niedokończony, Nieważny Gruby.*
Infectus, *ti affirmante ſenſu.* Zárážony, *Nápuſzczány iádem.*
Infecūndè, *Niepłodno, Sucho.* Infecundus, *Niepłodny.* infecundĭtas, *Niepłodność.*

Infēlī-

Infēlīcĭtas, *Nieſzczęśćie.* **Vnglück** *vide infrà Infortunium.*
Infēlīcĭter, *Nieſzczęśliwie.*
Infēlĭcito, as. Nieſzczęśćia nábáwić.
Infelix, *Nieſzczęśliwy, Niepłodny.* **unglücklich.** *Quoſdam infelices aſtris damnavit iniquis.* Pr. *ſyn.* Mĭsĕr, īnfōrtūnātus, ærūmnōſus, mĭsĕrābĭlis, īnfauſtus, sĭnīſter, lævus. *phr.* Fātis ăgĭtātus ĭnīquis. Quem vărĭis sōrs cāsĭbus ūrget, prĕmit ăgĭtat, vēxat, ēxĕrcet, āngit, ōbrŭit. Quem īnfēlix fōrtuna fătīgat. Quem Jŏvis īra prĕmit. *In*īqui tŏlerans īncōmŏda făti. Rēbus cōncūſſus ăcerbis. O mēa nūllis æquānda mălis fōrtūna. Mē mĭsĕrum trĭſtis fortūna tĕnācĭter ūrget. *D*iis nātus ĭnīquis Cāſu cōncūſſus ăcērbo. Tĕrque quătĕrque miſer. Quem dūri ēxĕrcent cāſus. Quem fāta īmpĭa tāngunt. Nūlla ſpōndēt fōrtūna sălūtem. Hōrăque erit tāntis ūltima nūlla mălis. *v, Infortunium.*
Infēnsē, *Gniwliwie, Nieprzyiáźliwie.*
Infēnſo, *as, Nieprzyiam, Szkodzę.*
Infēnſus, *Nienawidzący, Nieprzyiázny,*
Infer, Niżſzy & ſub Niſki.
Inferālis, *Pogrzebny.*
Ifercio, *Nádźiewam, Nátykam.*
Infĕri, *hi Piekielnicy, & ſub Piekło.* **Die Höll.** *Herculem & viſum canis inferorum.* Sapph. Ser. *v. Infernus.*
Infĕriæ *Obchod duſzny, Zaduſzny dźień, Pogozebny upominek.* **Leichbegängnus / Todtenopfer.** *Viventes rapit inferias quas immlet ubris.* Virg. *ſyn.* ēxĕquĭæ, fūnĕra, jūſta.
inferiāle officium *Pogrzeb.*
Infĕrĭālis *Pogrzebny.*
Inferilia, Obchod zaduſzny.
Inferior, *Niżſzy, Podteyſzy, Potomny. Spodni* **niederer** *Lenea qua pænis compeſceret inferiorem.* Hor. *ſyn.* Mĭnor. *vel* hŭmĭlis, ābjĕctus.
Infĕrium vinum. ſub Ofiárny.
Infĕrius, a, um. Pogrzebny, Ofiarny.
Infernālis, Nadolny, Piekielny. **Höllisch.** *Infernalis aquæ fulvo ſuffodit averno.* M. *ſyn.* īnfĕrnus infĕrus.
Infernas. *atis, Odźiemny, Nadolny.*
Infernè, *Zdołu.* Infernum, *Doł 3.*
Infernus, *adiect. Nádolny, Piekielny, Niſki 2.*
Infernus, *ſubſt. an Piekło? Grob.* **Die Höll.** *Pæna ſed infernis bilares ſine regibus umbræ.* Juv. *ſyn.* ŏrcus ăvĕrnus, tārtărus, ĕrĕbus. *epith.* ŏpăcus, hōrrĕndus, īmmānis căvērnōſus, mœſtus, trĕmēndus, fōrmĭdābĭlis, mĕtŭēndus, lūrĭdus, tēter. *phr.* Tænăriæ sēdes, dŏmus, faūces, ſpĕcus, pălūdes, ūmbræ. Tārtărĕi, Stygĭi, ăchĕrōntæi, phlĕgĕtōntæi, lăcc9 sĭnus. Plūtōni sūbdita rēgna *S*tygĭi rēgna Tyranni *N*īgri rēgia cæca Dĕi. Dīra fŭrĭārum lŏca. Tārtărĕum bărathrum ſpĕcus, āntrum īmmānes ĕrĕbi hiātus. Prŏfūnda vŏrāgo. cæca nox. nīgri ŏpaci rĕcēſſus. īmæ sēdēs ĕrĕbi. Dītis ĭnămābĭle rēgnum. Nōctis ætērnæ chăŏs. trĭſtēs sĭne sōlo dŏmus. silēntes nōcte pērpĕtŭa dŏmus, luce cārēntia rēgna ūmbrārum dŏm9, lŏcus. Lŏca plēna tĭmōris. *Æ*tērnæ cālĭgĭnis ūmbræ. Tārtărĕ9 cārcer, gūrges Stygĭæ & gāſtula nōctis. Fōrmĭdābĭle rēgnum mōrtis ĭnēxpletæ. Vīndĭces īgnes: ūltrīces flāmæ, ætērnī nigrīs fōrnācĭbus īgnēs. Dītīſque prŏfūndi pāllĭda rēgna. Cæcis dŏmus ālta căvērnis ădĭgat mē fūlmĭne ăd ūmbras. Pāllēntes ūmbras ĕrebri, nōctēmque prŏfūndam. Hic ſpĕcus hōrrēndum & ſævi ſpīrācŭla Dītis mōnſtrāntur, rūptōq; ĭngēns ăchĕronte ŏrāgo pēſtĭfĕras ăpĕrit faūces, āſpĭcĭes lūcos Stygĭos rēgna īnvĭa vīvis, īgnis ŭbi ārdebit nūllo dēlebīlis ævo. Lūctus ŭbi & dūræ pŏsŭēre cŭbīlĭa cūræ, ŭbi pāllēntes hăbĭtant mōrbi trĭſtīſq; sĕnēctus, & mĕtus, & măle ſuāda fămes, & tūrpis ĕgēſtas. & cālīgāntem nīgra fōrmīdĭne lūcum īngrēſſus Mānēſq; ădiit Regēmq; trĕmēndum Sūb trĭſtia tartăra mittit. Lūcis ĕgēnus tārtărus, hōrrĭfĕros ērūctans faūcĭbus æſtus. Pĭce tōrrēntes ātrāq; vŏrāgĭne rĭpæ. *S*ūlphŭre & īgni sēmper ănhēlāntes cōctōque bĭtūmĭne cāmpi. ŭbi lăbor & lăcrymæ, & lōngo ſūſpĭria trāctu, & măcies ŏdĭūmq; sŭi pāllorque rŭbōrque, & mălēſvādus ămor, ſcēlus īrā fŭrōrque dŏlīque. Stānt fŭrĭæ cĭrcum, vărĭæq; ēx ōrdĭne mōrtes. Sævāq; mūltĭsŏnāns ēxĕrcet pœna cātēnas *Inferni loca.* ēlysium, Līmbus.
Infĕro, *Wnoſzę 1. Wpiſuię, Wtrącam, Grzebię umarłego.* **Hineintragen.** *Inferat, & pulchram properet &c.* Virg. *ſyn.* īndūco, īntrūdo, īnvĕho.
Infĕro me, *Wieżdżam, Wpadam, Idę wſpámiale, Wdáię ſię 1. Wchodzę.*
Infĕro mortēm, necem, *Zábiiam 1.*
Infĕro probrum, crimen, labem, *Zádáię co ſromotnego.*
Inferveo, infĕrvēſco, *Wzwieram.*
Infervefácio, *Wzwáczyić.*
Infervēſio, *Wzwieram. e ſæpius breve.*
Infĕrus, *adiect. Niſki 2. Nádolny.*
Inferus ſubſtantivè, loco inferorum.

Infestè, Szkodliwie.
Infestis hastis venio, Skłádam groć.
Infestiviter, Niesztucznie.
Infestivus, Niesztuczny.
Infesto, Náćieram na kogo, Gábam, Pustoszę, Pſuię, Dokuczam, Nęgába mię chorobá. untüdig ma⸗chen. ſyn. Vexo, ango, torqueo, exagito.
Infestus, Náćieraiący. Niespokoyny, Ciężki 2. Nieprzyiázny, Niebeſpieczny. Feindlich/ſchädlich. ſyn. Infensus, inimicus, molestus, noxius, iratus.

INFI

Infibulo, Spinam.
Inficetè, Niesztucznie, Grubo 1.
Inficetiæ, Grubość.
Inficetus, Nieżártowny, Nieobyczáyny, Niesztuczny, Gruby 1. (ſię.
Inficialis, ſub Zápieracz. inficias eo. Zápieram
inficiatio, Niepozwalánie, Zápierá nie.
Inficiator, Zápieracz. Inficiens, Prożnuiący.
Inficio, is, Zárażam. Szpecę, Brudzę, Pługáwię Fárbuię, Nápuszczam 2 Eintunck:n/ verder⸗ben. Pocula ſi quando ſævæ infecere novercæ. Virg. ſyn. Corrumpo, depravo, viólo, perdo, maculo, temero, vel tingo, imbuo.
Inficior, eris, paſſi. Zárażam ſię, Przyrzucá ſię.
Inficior, aris, Depon. Zápieram ſię. Laugnen. Inficiabor habens aliquid ſine teſte, &c. Pier. ſyn. Nego, pernego, denego, abnuo.
Infidelis, Niewierny. untreulich / ungläublich. Noviſq; rebus infidelis allobrox. (Iamb. Pur.) ſyn. Infidus, perfidus, fallax: vel Idololatra.
Infidelitas, Niewierność.
Infideliter, Niewiernie.
Infidibulum Leiek, & ſub Nálewká 1.
Infidus, Niewierny, Niepewny. untreu/treulos. Flexit, infidos agitans diſcordia fratres. Virg. ſyn. Perfidus, infidelis.
Infigo, Utykam, Wtykam. Hinein hefften. Crebra relinquendis infigimus oſcula portis. Rutil. ſyn. Figo. phr. Scopuloque infixit acuto. Crebra confixus cuſpide.
Infigor, Wpiiam ſię, Tkwi 1. 2. Vtapiam myśl.
Infigurabilis, Niewyrażiſty.
Infimas, atis, & infimatis, it, Podły.

Infimatus, ab infimo, as. idem & ſub Poniżam.
Infimitas, Podłość.
Infimus, Naynizszy, Podły, Pokorny, & ſub Oſtátek. der allerunderſte/ der letzte. Carum Tyndaridæ ſidus ab infimis. (Choriamb.) ſyn. Imus, poſtremus, ultimus.
Infindo, Naſzczepiam, Wſzczepiam, Porżę 2.
Infinibilis, Nieſkończony. (Orzę.
Infinitæ rei quæſtio eſt, Wieleby o tym mowić.
Infinitas, Nieſkończoność, niokreſzonie, niezliczoność.
Infinitè, Bez końca, Nieokreśnie, Bez miáry.
Infinitio, Niekreſzenie Nieſkończoność.
Infinitivus, Nieokreſzony.
Infinitò, Dáleko, Bez miáry.
Infinitum tempus, Wieczność.
Infinitus, Nieſkończony, Niezmierny, Nieokreſzony unendlich/unzę, lbár. Et infinito contractum habere bellum Luc. ſyn. Interminatus, vel innumerus, innumerabilis. phr. Finis expers. Sine limite. Hybernos citius numeraveris imbres, plumiferas quot habet volucres agitabilis aer. Quot lepores in Atho, quot apes paſcuntur in Hybla Tot premor adverſis, quæ ſi comprendere coner, Icariæ numerum dicere coner aquæ, quam multa in ſylvis autumni frigore primo Lapſa cadunt folias: vide Innumerus.
Infirmatio, Wątlenie, Oſłábiánie, Odpor ſłowny, Káſowánie
Infirmatas, Chory 1. Infirmè, infirmiter, Słábo.
Infirmis, Słáby. Infirmitas, Słabość niepotęgá, Chorobá
Infirmo, Mdlę, Oſłabiam Náruſzam, Zbijam dowod. Schwächen ſyn. Debilito, enervo, frango, infringo, attenuo, extenuo, conficio phr. Vires, robur, minuo, frango.
Infirmo, Słábieię.
Infirmus, Chory, Słáby. Schwach/Kraffiloß. ſyn. Debilis, imbellis, enervis, enervatus, invalidus, langvidus, fractus, mollis: phr. Vorpent infractæ ad prælia vires. Invalidæ manus, & inanes lacerti. Ægre languida membra ferens. trahens, effœto langvent in corpore vires. v. Debilis & Æger.
Infiteor, Nieprzyznawam ſię, Zápieram ſię.
Infitias, inficiatio, inficior, &c. idem Inficias, &c.

Infixio, *sub Pal, & Wtykanie.*
Infixus, *Wlazło mi, Tkwi mi.*
Inflābilis, *sub* Nadyman 1.
Inflascęo. Słabieię. Inflāmmānter, *Gorąco* 2.
Inflāmmātio, Zapalenie, *Rospalenie. Pustoszenie*
Inflāmmo, *Zapalam, Zarze, Rospalam, Podszczuwam, Pobudzam.* anzünden / anzünden.
Nemo novâ caluit sic inflammatus amicâ. Hor, *syn.* ūro, cōmbūro, īncēndo. *vide Uro, Incendo, vel* hōrtor, īncīto.
Inflāmmor, *Gniewam się* 2. *Rospalam się.*
Inflāmmor rabie, *Wściec się.* (*żądam* 2.
Inflāns *Opuszáiący.* Inflātè *Pysżno. tr.* (*ku.*
Inflātio, *Nádęcie, Opuszenie, Wiátr w żołądku.*
Inflātīes, *Nádęcie, Pyszno. tr.*
Inflātus, *ti. Nádęty, Pyszny.* auffgeblaffen
Inflatum hesterno venas, ut semper Iaccho. Virg.
Inflātus, *us,* Nádęcie, *Natchnienie.*
Inflēcto, *Nachylam, Náginam 1. Miękczę, Kłániam się 1.* biegen / krümmen. *Colla cave inflectas ad summum obliqua theatrum.* Pr. *syn.* Flēcto, tōrqueo, intōrqueo, cōntōrqueo, cūrvo, incūrvo.
Inflētus, *Nieopłakany.*
Inflēxībilis, *Niegibki, Nieużyty, Nieodmienny.*
Inflēxio, *Náchylanie, Nachylenie, Zakręt.*
Inflēxus *Zakrzywiony.*
Inflīgo *Vderzam, Zadaię, Ránię.* hineinschlagen. *syn:* Imprīmo, īnfēro, īmpīngo, īncūtio.
Inflo, *Nádymam* 1. 2. 3. 4. *Opuszam, Dodymam, Gram, Piskam, Dukam, Trąbię* 1. 2. *Podnoszę się* 1.
Inflo buccas, *Gniewam się, Dąsam się.*
Inflor, *Nádymam się 1. Pysznię się.*
Influēntia, *Wpłynienie, Influencya.*
Influxio, influxus, *us, Wćiekanie, Wpłynienie*
Influxus cœli, *Influencya.*

I N F O

Infōdio, *Wkopywam, Zakopywam.* eingraben. *Vngvibus insodiunt fruges, & c.* Virg. *syn:* Fōdio.
Infōrmātio, *Poięćie, Przeięćie Ukształtowánie, Formowanie, Informacya.*
Infōrmātus, *affirmando. Uformowany, Wyrażony, Cwiczony.*
Infōrmātus, *negando. Niedokończony,*
Infōrmīdātus, *Niestraszny*
Infōrmis, *Niekształtowny, Niewykształtowany Gruby, Szpetny*
Infōrmo, *Formuię, Robię 2. Wyrażam 1. Cwiczę, Uczę, Opisuię 1. Poymuię myślą.* Etwas entwerffen / oder abbilden / *itē* unter weisen. *syn.* Fīngo, ēffīngo, fīgūro, *vel* īmbūo, ērūdio, ēxpōlio.
Infōro, *as à foro as Wiercę 1. Przewiercieć.*
Infōro, *as, à Nomine forum. Pozywam*
Infōrtūnātus, *Nieszczęśliwy.* Unglückhafft. *vide Infelix.*
Infōrtūnium, *Infortunitas, Nieszczęście.* Unglück --- *Tunc tua me infortunia lædent.* Hor *syn.* īnfēlīcītas, ærūmna, călămītas, mălum, ēxītium clādes. *epith:* Trīste, grăve, crūdēle, dūrum, īnfāndum, ăcērbum. *phr.* Fōrtūna ādvērsa. Trīstes mĭsĕri cāsus. Lāpsæ āfflīctæ res. Dūra inclēmēntia fāti Nūbila, dūra, trīstia tēmpŏra: Nūnquid cōntrāxit vūltum fortūna, rĕcēdit. O sōla īnfāndos Trōjæ mĭsĕrāta lăbōres. O sŏcii, nēque ĕnim īgnāri sūmus ānte mălōrum. O pāssi grāviōra, dăbit Dĕus hīs quŏque finem: Mălæ cum tŭlĕris plūrĭma, plūra fĕres. āt tu qui lætus rīdēs māla nōstra, căvēto. Mōx tibi, nōn vānus fævīet ipse Dĕus Utque cădūcis pĕrcūssæ crēbro sāxa căvāntur ăquis. Sīc ĕgo cōntīnŭo fōrtūnæ vūlnĕror īctu, Nēc măgis ēst cūrvis āppīatrīta rŏtis. Pēctŏra nām mĕa sūnt sĕriē călcāta mălōrum: à pārte læva mœsta vŏlāvit ăvis. Sæpè mălum hōc nōbis, si mēns nōn læva fŭīsset Dēcælo tāctas mĕmĭni prædīcĕre quērcus. *vide, Fortuna adversa, Infelix, & Miseria.*
Infōssio, *Wkopanie.*
Infrà, *Adverb: Nádoł, Nádole.*
Infra, *Præpos. Nád 1. Pod czym.* unden. *Cogebant infraq; locum concedere cultis.* Lucr.
Infra loquela, vox *Pięszczona mowá,*
Infrāctio *Náruszenie, Słabość.*
Infrāctus, *in affirmante. Náruszony, Złamany, żałosny, Nátyrana, Krupiasta sol.*
Infrāctus *in negante Nienáruszony*
Infrāgībilis, infragīlis, *idem, & Niekruchy, Niezłamany, Mocny 1.*

Infrĕmo, *Grzmot czynię.* vor Zorn die Zähn auf einander beissen/ schnorren. *Acrius infremuit trepidumq; exterruit orbem.* Sil. *syn.* Frĕmo, frēndo. infrēndo: *vel* mĭnor, indīgnor, irāscor.

Infrēnābĭlis, *Nieuhámowany*

Infrēnātus *affirmans Ouzdany.*

Infrēnātus, *negans. Nieouzdány.*

Infrēndeo, *Zgrzytam.*

Infrēnis, *infrēnus. in negante. Nieouzdany, Nieuhamowany.* ungezäumt *Illum infrenis equi lapsu tellure iacentem.* Virg.

Infrēno, *as, in affirmante. Ouzdać, Hamuię Zatrzymywam 1. Uymuię.* Den Zaum anlegen zäumen. *Infrenant alii currus, &c.* Virg *syn.* Frēno, cŏērcĕo, cŏhĭbĕo, cōmprĭmo, cōntĭnĕo, rĕtĭnĕo, dŏmo. *v. Freno.*

Infrĕquens, *żołnierz odbiegacz, Rzadki 3.* selten/ ungäng. *Parcus Deorum cultor & infrequens.* (Alcaic.) *syn.* Rārus, insvētus. (*Trochá 2.*

Infrĕquēntia, *Rzadkość Niegęstość, Máłość*

Infrĭco, *Náćieram co, Wdrobić, Wkruszyć,*

Infrictus, quasi ab Infrigo: Plini. corr. Infriatus.

Infrīngo, *Nàłámuię, Náruszam, osłabiam, Mdlę, Serce psuię, Policzkuię, Psuię.* Zerbrechen. *Rector meos infregit, & lacrymam extulit.* (Jamb.) *syn.* Frāngo, cōnfrīngo.

Infrīngo linguam, *Zaiąkam się.*

Infrīngor, *sub Przesila się.* infrio, *Wdrobić,*

Infrōndis, *is,* infrons, *dis, Niegáłęźisty.*

Infrūctuōsus, *Nypożyteczny.*

Infrūnītus, *Niewstydliwy, Pyszny, Głupi, Obżárty,*

Infucatum vinum, *Wino mieszanie,* Przypráwne-

Infūcātus, *in affirmante, Zmyślony.*

Infūcātus, *in negante. Nieprzyprawny, Niezmyślony.*

Infūco, *Rozwarzam, Mięszam 1. 3.*

Infŭla, *Sznur do czapki, Infula.* Ein Bischoffs-Hut. *Labentem pietas nec Apollinis infula texit.* Virg. *syn* Mitra. *epith.* Sacra, ēxĭmĭna, splēndĭda, mĭcans, lūcēns. gēmmāta aūrēa, īnsīgnis. *phr.* Pōntĭfĭcālis āpex.

Infŭlæ. *Zawićie, Zawieszęnie 2.*

Infŭlātus *Infułat, Záwyty sub Zawićie 3.* der mit solchem Hut oder Kronen gezieret ist. *Hinc Sacerdotum domus infulata* Saph: Pr:

Infūlcio, *Natykam, Nadźiewam,* W*tykam, wtrącam.*

Infūlgeo, *Zaiáśnieć.*

Infumātio, *wędzęnie.* infumātus, *wędzony.*

Infūmĭbūlum Komin, 1.

Infūmo, *as, Wędzę, Dymię.* beräuchern/ *syn.* Fūmo tīngo, ōbscūro, īnfūsco, *vel* fūmo, sīcco, ēxsīcco, ārĕfăcĭo, īndūro.

Infūdibŭlum, infundibulum, *Leiék, Rurká áptekarska. Nalewka 1. Rosz młynski,*

Infūndo, *Nalewam 1.* Wlewam 1. *Dolewam.* eingiessen/ einschencken. *Desuper infundam, & tenitru cœlum omne ciebo.* Virg. *syn.* Fūndo, īnstīllo, īngĕro, ĭmmĭtto, īnjĭcĭo.

Infūrnĭbūlum, *Łopata chlebowa, & sub Rurká áptekarska.* (*Niesmakuię mi 1*

Infūscātus, *śmiády. Czarnáwy, Mętny & sub*

Infūsco, *śmiado czynię, Czernię, Szpecę.* Roz*twarzam. Macę* Plugawię *Zarażam* P*strzę.* verdunckelnbraun machen. *Summaq; jejunia sanie infuscatur arena.* Virg. *syn.* ōbscūro, īnfūmo, īnfĭcĭo.

Infūscor *Czernieię. Farbuię, Słabieię.*

Infūscus, *Czarnawy, śmiády. Płowy.*

Infūsio *Nàlewánie, Wlanie 1. Polewanie, Klistera 2. Infusorium Nalewka 1.*

Infūsus, *us* Nálewánie, *Polewanie.*

Infūsus, *si.* Nálany. eingegossen/ *Nix humeros infusa tegit. &c.* Virg.

Infūto, Mięszam, Rostwarzam.

I N G E

Ingĕlābĭlis, Niemarznący.

Ingĕmĭnātus. *Dwoiaki, Podwoyny.* Zweyfächtig. *Et vox assensu nemorum ingeminata remugit.* Virg.

Ingĕmino, *Powtarzam. Przyczyniam 1. Przybywa* dopplen. *Ingeminat ictus, domitus infregit minas.* (Jamb.) *syn.* Gĕmĭno, cōngĕmĭno, dūplĭco.

Ingĕmiscēndus, *żáłosny* 1.

Ingĕmisco, ingĕmo, *Wzdycham 1. 3.* erseufftzen. *Tantum ingemiscit ignis ad durum jecur.* (Iamb.)

Ingĕnĕrāsco, Wradza *się co.*

Ingĕnĕrātus, *Przyrodzony,*

ingĕnĕ-

Ingĕnĕro, *Wradzam. Sadzę płonkę.*
Ingĕniārius, Sztukmistrz.
Ingĕnicla, ingĕnĭcŭlus, *Klęczęń.*
Ingĕnĭcŭlātus, *idem & Kleczący.*
Ingĕnio, *Sam Sámorodnie.*
Ingenio natus, *Samorodny.*
Ingĕnisoè, *Dowćipnie.*
Ingĕnĭōsus, ingeniatus, *Dowćipny, Sztuczny Chytry.* verständig/sinnreich. *Inter Sauromatas ingeniosus eram.* Ovid. *syn.* Sŭbtīlis, săgax, sōlērs perspĭcax. *phr.* ācri, sōlērti ĭngĕnĭo māgnus, māxĭmus, nōbĭlis.
Ingĕnĭtus, *Przyrodźony.* angebohren. *Ingenitus genitusq; Deus, pater & patre natus.* Pr. *syn.* īnnātus, īnsĭtus, ĭngĕnĕrātus.
Ingĕnium, *ingeniolum, Dowćip*, Przyrodzenie, *Własność 1. Uczćiwość, Obyczáy, Wymysł 1.* Verständigkeit/angebohrne Art. *Ingenium quondam fuit pretiosius auro* Ovid. *syn* Natūra, īndōles, *vel* sŭbtīlĭtas, săgācĭtas, īndūstrĭa, sōlērtĭa. *epith.* Vēlōx, ācrĕ, āstūtum, mōbĭlĕ, cūltum, fērtĭle, prōmptum, mīrābĭle, cāpāx ūber, rŭde, dūrum, ōbtūsum, crassum, tārdum, ĭners, hĕbes. *phr.* Ĭngĕnĭi ăcĭes, ăcūmen, vīs, dēxtĕrĭtas, vĭgor, flāmen, vēna; făcūltas. Artĭbus, rēbus ăgĕndis āptum. ingĕnium, prĕtĭōsĭus aūro, āt non ingĕnĭo quæsītum hōmĕn ab ævo ēxcĭdĕt, ĭngĕnĭo stāt sĭne mŏrte dĕcus.
Ingĕno is, Wradzam.
Ingenor, eris, Wradzam się.
Ingēns, *Wielki 1.* fast groß. *syn.* Māgnus, āltus, prōcērus, *phr.* Cōrpŏre præstāns, ĭpse ārduus āltāque pūlsat sydĕra.
Ingenuatus, Obyczayny, & sub Dowćipny.
Ingĕnuè, *Uczćiwie, Swobodnie, Szczerze.*
Ingĕnuĭtas, *wolność z urodzenia Swobodá wstyd, Uczćiwość.*
Ingĕnuus, *Szláchetny, wolny z rodu, Swobodny, Uczćiwy, Sámorodny, Urodźiwy, Tuteczny, Támeczny, wyzwolony.* wohlgebohren/Erbar. *Aut pudor ingenuus aut reticendus amor.* Prop. *syn.* Lĭbĕrālis, hōnēstus, nōbĭlis, cāndĭdus, sīncērus, prŏbus.
Inger pro Ingere. Catul. aphæresis, Poetica.
Ingĕro, *wtykam co, Potykam co komu, Kłádę 2. wtrącam się, Ciskam 1. Nákładam 1, Łáię, Nalewam, Przypominam.* hineinbringen/hineinstossen.-- *Fugientibus ingerit hastas. syn.* Īnfĕro, īntrūdo, īnjĭcĭo, īnfūndo,
Ingĕstābĭlis, *Ciesźki 1.* ingigno. *wradzam.*
Inglŏmĕro, *wichrzę, Zágmatwáć, Mieszam.* zusammen hauff *n. Inglomerant noctem tenebrosa, &c.* Stat. *syn.* Glŏmĕro, cŭmŭlo, accŭmŭlo, cōngĕro.
Inglōrius, *Niesławny 1. Podły.* Ehrendürfftig/unachtbar.--. *Palmaq; inglorius alba* Virg. *syn.* Ĭgnōbĭlis, īndĕcōrus, ĭnhōnōrus, abjēctus, vīlis, īncōgnĭtus, sīne nōmĭne, nōmĭnis expers.
Inglŭvĭes, *Gárdło Brzuch, Obżarstwo* Fresserey. *Præclarum ingrata stringat malus ingluvie rem.* Hor. *syn.* Gŭla. *epith.* Vōrax, ēbrĭa, fœda, īnēxplēbĭlis, īnēxplēta. *v. Gula.*
Inglŭviōsus, *Obżárty żarłok.*

I N G R

Ingrandeo, Ingrandesco, *Miąższeię, Rozrastam* (się
ingrātè, *Nieprzyiemnie, Niewdzięcznie.*
Ingratiæ, *Niechcęnie. Ingratificus niewdźięczny.*
Ingratis, ingratiis, *Ná złość, Niechętnie. Bez dźięki,* unwilliglich/ungern. *Effugere haud potis est, ingratis hæret & angit.* L. Īnvīte, cŏāctè,
ingrātĭtūdo, *Niewdźięczność.*
Ingrātus, *Niewdźięczny, Nieprzyiemny.* unangenehm/undanckbar. *I nunc ingratis offerte irrise periclis.* Virg. *syn.* Īnjūcūndus, mōlestus, *vel* īmmĕmor. *phr* Mĕrĭtōrum ōffĭcĭi. *vel* mūnĕris ăccēpti īmmĕmor, oblĭtus. Vĕtĕris cui grātia factĭ ēxcĭdit, īn ămīcos mălĕ grātus, īngrātum caput.
Ingrăuescit, *Pogarsza się 1 śili się.*
Ingrauesco, *ćięszkiem się staię, Drożeię Oćiężeć.*
Ingrăvo, Obćiążam, verletzen/beschweren. *Ingravat hæc sævus Drances. &c.* Virg. *syn.* Grăvo, āggrăvo, prĕmo, ōpprĭmo, ōbrŭo, *vel* ēxāggĕro.
Ingrĕdior, *Wchodzę, Wstępuię 3. Wieżdżam, Wdaię się, Udaię się gdzie, Poczynam co Chodzę 1. Idę 6.* hinein gehen. *Consilia & vitæ diversum iter ingredietur. L. syn.* Īntrō, īntrŏĕo, īnĕo, sŭpĕro.
Ingredi ad uxorem, honesta periphrasis in SS. libris Małżeństwá záżywáć.

Ingresso, *Wejście 1. Wstęp, Początek 1.*

Ingressus, *us, Chod, Wstęp, Wejście 1. Początek 1.* Eingang und Anfang. *Unde nova ingressus hominum. &c.* Virg. *syn.* aditus *vel* limen vestibulum, *vel* ingressus, gressus.

Ingruo, *Nálegam, Wiszę 2. Gruchnęło, Przybliża się co, Rzuca się chorobá, Nád szyią co wiśi.* anfallen. *Ingruit Æneas Italos, & prælia miscet* Virg, *syn.* irruo, irrumpo, immineo.

Inguen, *inis n. Łono 2. Członek 4. Dymienice.* Die Scham. *Candida succinctum latrantibus inguia monstris.* V. *epith.* Lutosum, obscœnum, tumidum, crassum, udum.

Inguinalis, Inguinaria, *Gwiazdecki ziele.*

Ingurgito, *Wpada rzeka Obiadam się, Upiiam się, Zápił rozum, Utapiam myśl, Piię gwałtem, Zábrnąć 3.* einschlucken ingurgitans *Impura in se merum avariter.* (Iamb.)

Ingustabilis ingustatus, *Niekoszony*

I N H

Inhabilis *Niesposobny, Nieráżny.*

inhabilitas, Niesposobność.

Inhabitabilis, *Nieosádny.*

Inhabitator, *Komornik 1. Obywátel* Inwohner/ bewohner. *syn.* Habito, incolo, maneo, moror.

Inhabitata terra. Isa. 62. in qua habitatur.

Inhæreo, inhæresco, *Więznę Przylipam, Tkwi mi, Ulnąć, Stoi mi przed o czymá.* ankleben/ anhangen. *Indum non fulgebat ebur quod inhæserat auro.* P. A. *syn.* inhæresco, hæreo, insideo.

Inhalatus, *us Chuchánie.*

Inhalo, *Chucham 3. Nápuchnąć.* hinein blasen/ oder hauchen. *syn.* exhalo, exspiro, inspiro, afflo, respiro.

Inhamo aliquid, *Záwadzam 2.*

Inheredito. 4. Esdræ pro heredito is.

Inhiatio, *ziewánie.*

inhibæ aves sub Nieszczęśliwy.

Inhibeo. *Wściągam, Hámuię, Zátrzymawam 1. 5. Zastánawiam 1. 2. Cofam się* verhindern/ abhalten.---*Cursus inhibebat equorum.* Ovid. *syn.* Cohibeo, prohibeo, impedio.

Inhibitio, *Cofnienie się.*

Inhio, *Łáknę, Czuham, żądam bárzo.* geynen/ oder fast begehren *Defixis inhiant obtutibus, & radiorum.* Prud. *syn.* Hio, *vel* avide cupio.

inhonestamentum, Nieuczćiwość-

Inhoneste, *Niepoczćiwie.*

inhonesto as, Szpecę. entehren/schanden *syn.* Dedecoro. infamo, deturpo, fœdo, maculo.

Inhonestus, *Niepoczćiwy.* unehrlich. *Exitus hic nobis non inhonestus erit.* Prop. *syn:* Turpis, infamis, probrosus, sordidus, obscœnus, impurus, pudendus.

inhonoratio, Zelżenie.

Inhonoratus, *idem & Nieuczczony.*

Inhonoro, *Lże 2.*

Inhonorus, *Niepoczćiwy, Wzgárdzony.* unberühmt *Deripit, abiectaq; inhonorus fronde sacerdos,* Stat.

Inhorresco, inhorreo, *Naieżam się Zdrygam się,* erzittern/ erschreck n.-- *Et inhorruit unda tenebris* Virg. *syn.* Horreo, exhorreo timeo.

inhortor, Pobudzam Szczuię.

Inhospitalis, *Bez gospody, Niegośćinny, Nielucki.* unwohnbar. *Sive facturus per inhospitalem.* (Sapph.)

Inhospitalitas, *Niegośćinność.*

inhospitus P. Bez gospody Nielucki. unbewohnt. *Et Numidæ infræni cingunt, & inhospita Syrtis.* V. *syn.* Non habitabilis, inhabitabilis, desertus, incultus, inaccessus.

inhuber lege inuber.

Inhumane, inhumaniter, *Nieludzki.*

Inhumanitas, *Nieludzkość.*

Inhumanus, *Nieludzki 1. & 2.* unfreundlich. *Lector inhumana, liber ab invidia.* Mart. *syn.* Crudelis, inurbanus, ferus, immitis.

Inhumanus, *In negans, Niepogrzebiony.* unbegraben *interea socios inhumataq; corpora terræ.* Virg.

Inhumo, *as, in affirmans, Zákopywam, Zágrzebáć.*

I N I

Inibi, *Tam.*

Iniectio, *Wrzucenie. Imánie się.*

iniectivus status Wrzucony.

Iniecto, *Wrzucam, Imam się.*

Iniectus, *us, Wrzucenie.*

Iniens, *Náſtáiący*, inigo, *Wganiam.*
Injicio, *Wrzucám, Wtrącam 3. Wbiiam Nábawi-am, Przymawiam, ſię o co.* hinein werffen. *Luſerat, injiciunt ipſis in vincula ſertis.* Virg. *ſyn.* Facio, immitto, infero.
Injicio catenas, *Okowáć.*
Injicio cupiditatem ardorem, *Pobudzam.*
Injicio frenos, *Uymuię 7.*
Injicio manus, *Jmam kogo, Zágrábić.*
Inimicabilis *Nieprzyiázny.* (*wie.*
Inimice, *inimiciter. Nieprzyiácielſkie, Nieprzyiaźli*
Inimicitia, *æ, & hæ* Inimicitiæ *Nieprzyiaźn 1. Zá-ście 2. Waśn, Nieſnaſká.* Feindſchafft. *Protinus ingentes ſunt inimicitiæ.* Mart. *ſyn.* Diſſentio, diſsidium, odium, ſimultas. *epith.* Hoſtilis, ſuneſta gravis, trux acerba, atrox, ſæva *phr.* Ira truces inimicitias et ſunebre bellum excitat. *v. Diſcordia.*
Inimicitias capeſſo concipio, capio, contraho, gero, *Waśnie 2.*
Inimicitiis capeſſendis facilis, *Wáśniwy.*
Inimico P. *Waśnię 1. Rozrożniam.*
inimicor, *Wáśnię 3. Nieprzyiáźń wiodę.*
Inimicus *ſubſt.* *Nieprzyiáciel.* Ein Feind. *Ecce inimicus atrox magno ſtridore per auras.* Virg. *ſyn.* Hoſtis, adverſarius. *epith.* belliger, lethifer, fallax, *phr.* ecce inimicus atrox magno ſtridore per auras inſequitur, pœnaſque inimico e ſanguine ſumit. *v. Hoſtis.*
Inimicus, *adiect.* feindlich. *Gens inimica mihi &c.* Virg. *ſyn.* infenſus, infeſtus, averſus, alienus, iratus.
Inimicus, Icti, vir poſt divortium.
Inimitabilis, *Niewyráziſty Trudny.*
Ininveſtigabilis. *Nieposlakowány.*
Inique, *nieſtuſznie, niewinnie.*
Iniquitas, *nierownia, nierowność, nieſtuſza Trudność*
iniquo, as Obrażam 2. Poruſzam 1. 3.
Iniquus, *nierowny nieſtuſzny, nieprzyiázny, Gniewliwy, niepraw* uneben. *Abſtrahat e noſtro pulvere iniquus amor.* P. *ſyn.* injuſtus. *phr.* Contemptor æqui ſcelere ante alios immanior omnes, Propago. Contemptrix ſuperum ſævæque avidiſsima cœdis, ipſo ſceleris molimine. Tereus, Creditur eſſe pius laudemque a crimine ſumit.

Initia, *orum, Poświącánie, Czáczki.*
Initialis, *Początkowy.*
Initiamentum, *Początek z náuká chrześćiáńſka.*
Initiatio, *Obrząd, Ofiárá 1.*
Initiatur, *Poczyna ſię.*
Initiatus, *Záczęty, Duchowny 1. Poświęcony 1. Poczęty.* *Promot. kleryt.*
Initio, *ná początku.*
Initio, *as, Poświącam 1. 2. Poczynam, Odſadzam od pierśi, Záprawiam 3.*
Initior, *święcę ſię, Kápłánem zoſtáię.*
Initium, *Początek 1.* Anfang. *ſyn.* Principium exordium, primordium, exorſa: ingreſſus. cœptum, inceptum, caput, origo; tyrocinium, rudimentum. *phr.* in prima fronte libelli. ab Iove principium generis. a te principium tibi deſinet, accipe juſsis Carmina cœpta tuis. ab Iove principium, Muſæ. Si prima domus repetatur origo. a Latio caput horum et cauſa malorum, imo age et a prima dic hoſpes origine nobis inſidias.
Initium do, duco, facio, pono. *Poczynam 1.*
Inito, *Chadzam Wchodzę.*
Initus, *us, Początek 1. Weśćie 1. Łączenie.* der Urſprungen/ oder eingegangen. *Tempore quo nobis inita eſt. Cerealis eleuſis.* Virg.
Iniucunde, *nieprzyięmnie.*
Iniucunditas, *Nieprzyięmność.*
Iniucundus, *Nieprzyięmny, nieućieszny.* unlieblich *ſyn.* ingratus, inſuavis, moleſtus.
Iniudicata cauſa, *Niepráwnie.*
iniudicatus, *Nieoſądzony.*
Iniugis, *Nierobotny, Nieuk 2.*
iniungo, *Nakázuię, Zadáię 7. Przywięzuię.*
Injuratus, *Bez przyśięgi.*
Injuria, *Krzywdá,* Unrecht/ Unbilligkeit. — *Longa eſt iniuria, longa.* Virg. *ſyn.* injuſtitia. iniquitas, vel diſſentio, convicium, probrum, opprobrium, maledictum noxa, damnum. *epith.* Gravis atrox, dira, moleſta, intolerabilis. *phr.* Mala, dura, pudenda, verba. dicta. Moleſtæ voces. inſtructa dolis injuria. Verbis odia aſpera movi. Probris hunc inceſsit amaris. Virus in inſontes mittens Si ſceleris tanta injuria noſtri. Sed nunc quoque turpes Litibus exercent linguas, pulſoque pudore pudet hæc opprobria nobis et dici potuiſſe et non potuiſſe repelli. *v. Convicium.* In u-

Iniuriâ jactatus, laborat, Iniuriam passus, *Ukrzywdzony, iniurie Niesłusznie.*
iniurior aris, Krzywdzę kogo.
Iniuriosè, *Niesłusznie Z krzywdą.*
iniuriosum est, *Niesłuszna.*
Iniuriosus, *active Krzywdę czyniący.* **unbillich.** *Iniuriosis aridus ventis ferar.* (Imb.) Hor.
Iniuriosus, *passive. Z krzywdą złączony.*
iniurium, Krzywoprzysięstwo.
Iniūrius *Niesłuszny, Niecnotliwy, Winien.*
iniūrus, Niesłuszny, Niecnotliwy.
Iniussus, *si*, iniussus, *us, Bez roskázániá.*
iniūste, Niesprawiedliwie.
Iniūstitia, *Niesprawiedliwość.*
Iniustus, *Nierowny, Niesprawiedliwy, Niepraw, Niezdolny, Cięszki 1,* **ungerecht.** *syn.* Inīquus, Injūrīōsus. *phr. Æqui* jūstītītæ, jūris, recti contemptor. Fraudis āmans. *v. Iniquus.*

I N L

Inlargio, Daię, inlatebro, lege illatebro.
inlex, icis. Fest. corr. inlix.
inlex, ēgis *idem illex egis.*
Inlices, *ab inlix, Rynsztok.*
Incitator, *Targownik.*
Inlicium, *Nakazanie,* Gromádá 3.
inlītèrātus, idem illiteratus.
Inlix, īcis. *Wab 2.*
inlutus, &c. idem illutus, &c.
inlūbrico, as, Wmykam się.
innābīlis, innāvīgābīlis, *Niepławny.* **unschiffbar/unschimmisch.** *Tardaq; palus innabilis unda* virg.
innasor, *Wradza się co, Rodzę się.*
innăto, *Wpływam, Pływam powierzchu.* **hinein schwimmen.** *Innatat unda freti dulcis leviorq; marina est.* Ovid.
Innātus, *Przyrodzony, & sub Wychowány.* **angebohren.** *Cecropias innatus opes amor urget habendi.* Virg. *syn.* Ingěnĭtus, Insītus, Ingěnĕrātus.
Innecto, *Wiążę 1. Wikłę 1. Wplatam.*
innector, Wikłę *się, Więznę się.*
innexio, Wplecięnie.

innītor, *Podpieram się, Wspieram się 2. 3. Polegam 2.* **sich auffiehnen** *syn.* Nītor, fūlcio, incūmbo.
Inno *as*, *Wpływam, Pływam 2. Jádę po wodźie.*
Innŏcens, *Niewinny, Nieszkodliwy, Cnotliwy.* **unschuldig.** *Hic innocentis pocula Lesbii.* (Albaic) Hor. *syn.* Insons, innŏcŭus, *phr.* Crīmĭnis, nōxæ, fraūdis expers, immūnis. Nūllius nōxæ rěus. Vītæ mōrum lābe cărens. Vitam sīne crīmĭne duxit. Cui cōnscĭa mēns recti est. Vita, fidesque incūlpāta tŭa est innŏcŭa quĭbus ēst vitæ trānquīlla quĭes. Sīne fraūde dŏlōque Vīxĭmus innŏcŭi. Nīl cōnscīre sibi, nūlla pāllēscěre cūlpa. Nec quidquam, quōd lēge větet cōmmīttěre, feci. *v. Pius.*
Innocenter, *Niewinnie, Nieszkodliwie, Cnotliwie.*
Innocentia, *Niewinność, Powściągliwość.* **Unschuld.** *Frontis podorem, cordis innocentiam.* (Iamb. *syn.* Intēgrĭtas. *phr.* Vita incūlpāta, innŏcŭi mōres. Insōns ănĭmus. Manus innŏcŭæ.
Innocue, *Niezbrázliwie.*
Innocuus, *activè Nieszkodliwy, & passive Nieuszkodzony,* **unschädlich.** *Ludimus innocuis verbis, &c* Mart.
innōdo, *as, Węzłem záwięzuię.*
Innōmĭnābĭlis, *Ad laudem Niewysłowiony, Ad vituperium, Miánowánia niegodny.*
innotescentia. B. sub Obwieszczenie.
innōtēsco, *Wsławiam się Siynę.* **Bekant werden.** *Fallimur an nostris innotuit illa libellis.* Ovid.
innovatio, Odnowienie.
innŏvātor, Nowak, Odnawiacz.
innŏvo, *Odnawiam* innoxiè, *Nieszkodliwie*
innoxius, *activum Nieszkodliwy, Niewinny. & passiu. Nieuszkodzony, Nienáruszony.*
innūba, *Niemężatka.* **Unverheyrath/ledig.** *Innuba permaneo, sed iam felicior ætas.* Ovid. *syn.* innūpta, cælebs, virgo.
innūbĭlor. Zachmurzyć się.
innūbĭlus, *Niechmurny. & in Pogodá 1.* **Schön/heiter.** --- *Semperque innubilus æther.* Lucr.
innūbis. *Niechmurny, Jásny 1.* **Ohne Wolken**
Iniuriâ, *Niesłusznie, Nierowne,*

cken. *Et sole fulsit, qualis innubis dies.* (Iamb.) Senec. *syn.* innūbis, sine nūbe, pūrus, sĕrēnus.
innūbo, *żenię się.*
innumerabilis, *innumeralis.* Niezliczony. unzehlbar. *Possit diruĕre, aut innumerabilis.* (Chor.) H. *syn.* innŭmĕrus, infinītus. *phr.* Nŭmĕro cărens. Cui dĕest nūmĕrus. nūmĕro cōpia mājor ĕrat, ēxcēdit nūmĕrum mĕtīrōrum sūmma tŭōrum. Quot sălum (pĕlăgus) continet stĕllas cœlum, āstra pŏlus. *v. Infinitus.*
innŭmĕrābilitas, *Niezliczność.*
innumerabiliter, *Bez liczby.*
innŭmĕrus, *Niezliczony.*
innuo, *is Kiwam głową.* Mit dem Haupt nicken oder wincken. *syn.* ānnŭo, nūtu, cōncēdo, cōnsēntio.
innūpta, *Niemężátká* Ledig/unverheurathet. *syn.* innŭba, cælebs, virgo.
innŭtrio, *Zápráwiam* innutrior, *Schowác się.*
innŭtrītus alicujus rei. *Wychowány.*

INO

inŏbēdiens, *Niepostuszny.*
inobedientia, *Nieposłuszeństwo.*
inoblītus, *Niepámiętány.*
inobrŭtus, *Niezáwálony Nietonący.*
inobscūro, *Záćimiam* inobseptus, *Nieogrodzony,* inobsĕquens, *Nieposłuszny.*
inobservābilis, inobservans, *niepostrzegły,*
inobservāntia, *Zániedbánie,*
inobseruatè, *niepostrzegle.*
inoccidŭus, *Niezapadáiący.*
Inocco, *as. Záwłoczę Bronuię.*
Inoculātio, *Szczepienie.*
Inoulātor, *Szczepnik Sádownik.*]
inŏcŭlo, *as, Szczepię, pstrzę.*
Inŏdor, *oris. m. Bezwonność.*
inŏdōra, *Fiiołki iesienne.*
inodorata, *Firletka* 1. inŏdōro, *as, Perfumuię.*
inŏdōrus, Niewonieiący, Geruchlos. *Ossa inodoro dabit, seu spirent cinnama surdum. P.*
inodorus flos. *Sáſánká.*
Inoffensè *Nieobráźliwie.*
Inoffensus, *passi, Nieobrażony, & active.* Nieobráźliwy. unverletz. *Detur inoffensa vita tibi tangere metam.* Ovid.
inoffĭciōsus, *Nieuczynny, Nieludzki.*
inŏlens, *ab Inoleo, In negante.* *Niewonieiący.*
inŏleo inolesco, *In affirm.* *Wradzam, Wradza się, co, Zápráwiam kogo w co. Zárasta rána.* ein wachsen. *Duritiem lapidum mersis indolescere ramis.* Sil.
inŏlĭtus, *Zastárzáły.*
inŏmĭnālis. inŏmĭnātus. *Nieszczęśliwy.*
inŏpāco as, *Zaćimiam.* inŏpertus, *Niezákryty.*
inŏpia, *Niedostatek,* 1. 2. Armuth/Mangel. *syn.* paŭpertas, pēnuria.
inŏpĭnābilis, *Niespodźiány.*
inopinans, *Niespodziewáiący się.* (*dźiánie.*
inŏpinanter, inopināte, inopinatò, *Niespo-*
inopinatum, *Niespodźiána rzecz.*
inopinatus. *Niespodźiány, Nierozmyślny.*
inŏpīnus, *Niespodźiány,* unvermeynt. *O Virgo nova mi facies inopinaq; surgit.* Virg. *syn.* imprŏvisus, inēxpēctātus, insperātus, rĕpentīnus, sŭbitus.
inŏpiōsus, *Niedostateczny.*
inopportūnus, *Niewczesny.*
inops, ŏpis *adiect* Omn. *Niedostáteczny, ubogi.* Arm/bedürfftig. *Turpis inopsque simul miserabile transiget ævum syn.* Paŭper, ĕgēnus, ĕgens, indĭgus. *v: Pauper.*
inops mentis, *Głupi* inoptabilis, *Nieżądny.*
inŏrābilis, *Nieuproszony.*
inŏrātus, *Niesłuchány.*
inordinatè *inordinatim,* *Nieporządnie.*
inŏrdinātio, *Nierząd* 1. inornatè, *Grubo* 2.
inordinatus, *Nieporządny.*
inŏrior, *Wschodzę. Wszczyna się.*
inornatus, *Niezdobny, Gruby* 2. ungezieret. *Quisquis inornatumq; caput crinesque, &c.* T. *syn.* incōndĭtus, incōmptus, hōrridus.
inōris, *is, Bez ust.* inōro, *as, Nálewam* 1.
inōrus, *Bez ust.* inos, ŏris, *Niemy* 1.
in pului̇s inpuluis, *Bez práce.* & *sub Łacny.*
inquam, *Mowię* 1. *Rzekę.*
inquantum, *Ile* 1. 2.
inquantumcunque, *Ilekolwiek* 2.
inquiēs *etis substant.* *Niepokoy, Niespánie.*
inquies, *etis adiect.* *Niespokoyny.* es. *corripit Probus*

Probus, inquiete, *Niespokoynie.*
Inquiētatio, *Przykrzenie, Nágábanie*,
Inquiēto, *Niepokoy czynię. Nágábam, Przebudzam* 1. *Poruszam.*
Inquietor *Poruszam się* inquiētūdo, *Niepokoy.*
Inquiētus, *Niespokoyny.* untuhig. *Nam securis erit nec inquieta.* (Phal.) M. *syn.* irrĕquiētus, tūrbātus, sōllĭcĭtus mōbĭlis, impătiens moræ.
Inquilinus, *Cháłupnik, Kmieć Komornik* 1. ein Haußmann/Zinsmann/Hoff, etc *Vicinus Novio. vel inquilinus.* (Phal.) M.
Inquinamentum, *Plugástwo, Pomázánie, Poszpecenie.*
Inquinatè, *Szpetnie, & sub Mowię źle.*
Inquinatio, *Splugáwienie*
Inquinatus, *Plugáwy, Sprosny.*
Inquino, *Plugáwię, Szpecę, Lżę* 1. *Zmázáć* 2. Besudlen/beflecken *Inquinat egregios adiuncta superbia mores.* Cl. *syn* Cōinquīno, fœdo, tĕmĕre contāmīno, pōllŭo, dēfōrmo, măcŭlo, v. *Maculo.*
Inquio, *Mowię* 1.
Inquiro, *Dowiáduię się, Pytam, Szukam, Jnkwizycyią czynię, Jnstyguię*, Szperunk *czynię, Ráchuię się* 1. Nach suchen. *Evenit inquirant vitia ut tua, rursus ut illi.* Hor. *syn.* Quæro, ēxquīro, rĕquīro, pērquīro, invēstīgo, scrūtor, pērscrūtor.
Inquisitio, *Szukánie, Jnkwizycyia* 1. 2. *Jnformacya.* inquisitiùs, *Pilnie.*
Inquisitor, *Bádácz, Strona powodna, Szpieg, Instygator, Inkwizytor, Pieś* 3. Nachsucher. *Inquisitores agerent cum remige nudo.* Juv.

INSA

Insălūbris, *Niezdrowy* 2. *Insalutaris Apulei.* ungesund. *Escas insipidas & insalubres* Anon.
Insana, *f. herba, Bielun.*
Insānābĭlis, *Nieuleczysty*, unheilbar. *Si tribus anticyris caput insanabile nunquam.* Hor:
Insānè, *insaniter, Bárzo, Szálenie.*
Insānia, *Niezdrowie*, *Szálęństwo* 1. *Rospusta.* Unsinnigkeit. *Sævit amor ferri, & scelerata insania belli.* Virg. *syn.* Fŭror, răbĭēs, āmēntia, dēmēntia. *epith.* Scĕlĕrāta, præceps, fŭrĭbūnda, tūrpis, tĭtŭbāns, crŭcĭāns, răbĭda, cæca, āmēns, vĭŏlēnta, sæva, ārdēns, effrēnis. v. *Furor & Stultitia.*
Insānio, *Száleię* 1. *Páſtwię się, Tárgam się, Miłuię* 2. *Piszę* 2. *Pustuię.* unsinnig werden/wüten. *Errori similem, cunctum insanire docebo.* Hor. *syn.* Fŭro, sævio, dēsĭpio.
Insanitas, *Niezdrowie.*
Insanùm, *Bárzo*, *Dziwnie.*
insanum, quantum, *Strach* 2.
insanus, *Niezdrowy, Szálony, Wielki.* unsinnig/thöricht. *Tunc insanus eris, si acceperis an magis excors.* Hor. *syn.* Fŭrēns, āmēns, dēmēns, *vel* stūltus.
insātiābĭlis, insatiatus, *Nienásycony* unersättlich. *Mox acquirendi docet insatiabile votum.* Juv. -- *Namq; insatiatus eundi.* Sil. *syn.* īnsātĭātus, īnexplēbĭlis, īnexplētus, ăvĭdus, vŏrāx, gŭlōsus.
insātiābĭlitas, *insatiĕtas.* *Nienásycenie.*
insātiābĭliter, insātūrābĭliter, *Nienásycenie:* *Insativis, quasi ab Insativus.* *Plin corr. Insativus.*
insātūrābĭlis, *Nienásycony.*

INSC

Inscēndo, *Włáżę, Wśiadam* 1.
inscēnsor, *Wśiadacz.* inscie, *Nieumieiętnie.*
insciens, *nemen Głupi.*
insciens, *pro inscienter, Niewiadomie, Niechcąc, Nieobaczyłem się.* (*bo* 2.
inscienter, inscitè inscitissimè *NieumieiętnieGru-*
inscītia, inscientia, *nieumieiętność, Głupstwo.* Unwissenheit. *Quem mala stultitia & quæcunq; inscitia veri.* H. *syn.* īgnōrāntĭa, īgnōrātĭo, īmpĕrītia. *epith.* Rŭdis, tūrpis.
inscitīssĭmus, *Nikczemnik.*
inscītus, *Nieumieiętny, Głupi.* Greb. *Auxilium te nempe vocas inscite magister.* Aus.
inscius, *Niebiegły, nieumieiętny, niewiedzący.* unwissend. *Præcipitesq; trahit sylvas, stupet inscius alto.* Virg. *syn.* Nēscius, īgnārus, īgnōrāns, īndŏctus, v. *Ignarus.*
inscrībo, *Wpisuię, Przyczytam, Napis kładę, Cechuię, Pryskuię, Zokreślić, Wyszywam, W biiam w pámięć, Wystáwiam ná przedáy.* einschreiben. *Periterram, & versa pulvis inscribitur hasta.* Pr.
Inscrīptio, inscriptum, *Nápis, Zápis, Pryskowánie.* inscriptus, *in affirmans, Nápisany*, Pry-

Pryſkowány, inſcriptus, *Inſcriptilis in negans*, Niepiſany, Niepopiſany.
Diſcrūtābilis in negat, Nienáleżiſty. unerforſchlich. *Cujus judiciū ſic inſcrutabile & altū. P.*
Inſcrūtor, in affirmat. Dowiáduię ſię, Przypátruię ſię.
inſcūlpo, Ryſuię 3. Wyryć.

I N S E

inſēcābīlis, *in negat.* Nieśiekány,
inſēco, *as, in affirmat*, Náćinam.
Inſeco, is, pro inſequo, is, Mow 1. Powiádam. Odpowiádam.
inſectānter, Nalegáiąc, *Oſtro 2.*
inſectatio, Prześládowánie, *Pogonina 2. Trapienie.*
inſectator, *Pogonia.*
Inſectio, Powiadánie.
inſecto, inſector. *Prześláduię, nálegam, Dokuczam, Dogrzewam, Ciſkam 2.* Faſt nach folgen. *ſyn.* Cōnsēctor, sēquor, īnsēquor, pērsēquor.
inſectum, Robáctwo, *przewieziſte.*
inſectum volucre. *O wad.*
inſectus *naćięty*, Náćiekány, *Proſzkowáty, Przewieżiſty.*
inſecūtio, *Gonięnie, Pogonia.*
Insēdābīlīter, Nieubámowánie:
inſedatus, *Neeſkromny.*
insemīnātus, *in. negat*, Niezaśiany.
inſemmo, *in affirmat: Wśiewam, Wradza ſię.*
inſēneſco, *Zſtárzeć ſię 2. Inſenſatus* Głupi.
Inſenſatès Głupię.
inſensībīlis, inſensīlis, *nieczuły 2.*
inſensībīliter *nieczuło.*
inſeparabilis, *nierozdźięt*[illegible]
insēpărābīlīter, *nierozdźielnie 2.*
insēpultus, *niepogrzebiony.* unvergraben. *Poſt inſepulta membra diſſecent. lupi* (Jamb.) H. *ſyn.* īntŭmŭlātus.
inſeptus, *nieogrodzony.*
Insēqne 1. dic. ſub Mowię 1. Odpowiádam, Powiádam 1.
Inſequenda ſcelera. Cato: i. non fanda. Infande. Palmer.
īnsēquēns, *Náſtępuiący.*
Inſequenter, Gelli. corr. Infrequenter.
Inſequo, is, priſcum, Mowię 1.

Insĕquor, *Sćigam, náſtępuię i. Idę za kim, Odpowiádam 1.* nachfolgen. *Inſequitur cauſas penitus tentare latentes* Virg. *ſyn.* Sĕquor, insector, cōnsēquor, *vel* pērgo.
Insērēnus, P. Niepogodny.
īnsēro, *rūi. Wprawiam 1. Wkleśniam, Wrażam, Wrykam, Wrzucam, Ciſnę ſię, Wdáię ſię 1. Wtrącam ſię, Wpiſuię, Wkładam 1. Potykam co komu, Wradza ſię co.* Etwas einthun oder ſtoſſen. *Et volo te chartis inſeruiſſe meis.* Pr. *ſyn.* īmmītto, īnsīnŭo, īmmīsĕĕo.
īnsēro, *evi. Sádzę płonki, Szczepię, Wśiewam, Sięię 1. Zasiewam.* Einpflanzen. *Inſero Daphnipyros, &c.* Virg. *ſyn.* Cōnsēro, īnsēmīno. *phr.* Fāc rāmum rāmus ădōptet. Stetque pĕrēgrīnis ārbor ŏpāca cŏmis. Fiſſo mŏdo cŏrtice līgnum īnsĕrit, & sūccos ălīēno præſtat ălūmno. Insēre nūnc Mĕlĭbœe gȳros, pōne ŏrdine vites. (*Virg. 2. Geor.*) Hūc ălĭena ĕx ărbŏre gĕrmen inclūdūnt, ūdōque dŏcēnt īnŏlēſcĕre lībro: Aūt rūrſum ēnōdes trūnci rēsĕcāntur, & ăltè finditur in sŏlĭdum cŭnĕis vĭa. Deīnde fĕrāces plāntæ īmmīttūntur.
īnsĕror, *ſub Wradza ſię.*
īnserpit ſomnus, *Vſypiam.*
īnsērpo, *Włáżę, Wmykam ſię.*
īnſerta. *a, ſubſt. Ozdobá.*
īnſertæ feneſtræ, *Virgil. ſub Wtykam.*
Inſerto, as, Wtykam, *wiklę.*
Inſervio, Náſługuię. Dogadzam 1. 2.
īnſervo, *Strzegę.* Inſeſſor, *Zaſtępca.*
Inſexit, ſub Odpowiádam 1.

I N S I

Insībĭlo Swiſtam. Pfeiffen / ziſchen *Qualia ſuccinctis ubi trux inſibilat Eurus.* Virg.
īnſiccātus, *Mokry.*
insīcium, *Kiełbáſa, Siékániná 1. wątrobká,*
īnsīdeo, *Siedzę 1. Obśiadam, Opanowáć Przyśiadam 1. wlázło mi, Tkwi mi, wpiiam ſię, Záśiadam ſię.* in oder auff etwas ſitzen. *Inſideat quantus miſera Deus, &c.* Hor. *ſyn.* Hærĕo, ădhærĕo, inhærĕo, sūpērsēdeo.
īnsīdiæ, *Zaſadzká.* Hinderliſt / Betrug. *Excipere inſidiis multum latrante Lyciſca.* Virg. *ſyn.* Rētia, dŏlī, *epith:* occūltæ lātēntēs. tăcĭtæ, făllāces,

ces, nŏctŭrnæ, caūtæ, hōstī es dŏlōsæ. Inīquæ, sævæ, nĕfāndæ, tūrpes, vānæ, ĭnānes. *phr.* Fāllēndi viæ, ārma, tĕcta. Fūrta bēlli. *v. Insidior.*

Insidiander, *Zdradliwie.* (*sadzam się.*

Insidias pono, molior, instruo, tendo, *Zasadnik, Zastępcá, Zdraycá, Rozboynik.* Ein Ausspäher. *Insidiatorem praerőso fugerit hamo.* Virg.

Insidiator, *Zasadnik, Zastępcá, Zdraycá, Rozboynik.*

Insidior, *Czuwam, Stoię ná gárdło.* Mit fleis nachstellen. *Callidus extremis tantum insidiabere plantis* V. *phr.* Insīdĭas pōno mōlior, tēndo, făcio, păro, strŭo, īnstrŭo, ĭnēdĭtōr, tēndos mĕdĭtor. Rētia, lăquĕos, plăgas tēndos. Vĭas, ăngūsta vĭārum, cæcos rĕcēssus, ŏccūltas lătĕbras, sĕcēssus lătēntes fĕrro ŏbsīdĕo, ĭn sylvis pŏsĭtis tēlis, tĕctis ārmis īnsīdĕo, sūbsīdĕo, ārrĭpŭitque lŏcum, & sylvis īnsēdit ĭnīquis. Sĕdet ēnse rĕpŏsto ăbdĭtus. Nōn dătur, īnsĭdĭas, ārmăque tĕcta părānt. Nēc lŭpus īnsĭdĭas pĕcŏri, nēc rētia cērvis ulla dŏlum mĕdĭtāntur, āc vĕlŭti plēno lŭpus īnsĭdĭātus ŏvīli. In ăpērtos ūndĭq; sylvis, prōsĭlĭunt hostes, & lătus ŏmne tĕnēnt. Fāllĭte fallēntes, ĕx māgna pārte pro fānum sūnt gĕnus: lăquĕos, quōs pŏsŭēre, cădānt. *v. Decipio.*

Insidiose, *Zdradliwie.*

Insidiosus, *Zdrádliwy.* auffsätzig. *Insidiosorum si ludis bella latronum.* Mart.

Insido, *siedzę 1. wpiiam się.* sich etwan auffsetzen. *Floribus insidunt variis &c.* Virg.

Insigne, *Znák 1. 3 Herb, Federpusz.* einZeichen/ Siegel/Wapen, *syn.* Sīgnum, īndĭcĭum, nŏta, *vel* stĕmma, ōrnămēntum, *vel* sīgnum vēxĭllum.

Insigne naturæ, *Známię 2.*

Insigne regium, *Koroná Krolewska.*

Insignio, *Znáczę 2.* Bezeichnen/zieren *Auro insignibat iam setis obsita, iambos.* Virg. *syn.* Dĕcŏro, cōndĕcŏro, ōrno, ĕxōrno, īllūstro.

Insignis, *Znákomity Znáczny, wyborny.* *Et contra Wádę máiący.* Fürnehm/ fürtrefflich *Ipsi per medias acies insignibus alis.* V. *syn.* īllūstris, exĭmĭus, ēgrĕgĭus, īnclўtus, nōbĭlis.

Insignite, *Znácznie, Osobliwie, Bárzo.*

Insigniter, *idem, & Wybornie.*

Insignitus, *Znáczny, wyráźny, wádę máiący.*

Insila, *vel* Insilia, *orum, Podnożki tkacze.*

Insilio, *is. Wskákuię.* Ein oder auffspringen. *Insiliat, sit jus liceatq; perire Poetis.* Hor. *syn.* Irrŭo, săltu ĭneo, sălĭo ĭn.

Insimul, *Pospołu.* Insimulatio, *Zádánie.*

Insimulator, *Potwarcá.*

Insimulo, *Potwarzam, Udáię źle, Zádáię.* Einem etwas bezeyhen/ beschuldigen. *Criminibus falsis insimulasse virum.* Virg. *syn.* ăccūso, crīmĭnor, ārgŭo, rĕdārgŭo.

Insincerus, *Nieszczery 1. Nieczysty, plugawy.*

Insinuatio, *wemknięnie się, wkradanie.*

Insinuator, Arnob. persvasor doctor.

Insinuo, *wkradam się 1. Zálecam wmieszać się, wdáię się. 1.* Einschieben/einschicken/zu wissen machen. *Tempore iam faciles Insinuantur opes.* Prop. *syn.* īmmĭtto, īndo, īnsĕro, īmmīscĕo.

Insipide, *Niesmáczno.*

Insipidus, *Niesmáczny, Nieprzyięmny.*

Insipiens, *Głupi.* Unsinnig/närrisch. *Insipientis inest maior iactantia menti.* Euch. *syn.* Stūltus, īnsānus, ēxcōrs, āmēns, dēmēns.

Insipienter, *Głupie* Insipientia, *Głupstwo.*

Insipio, Száleię. Insipo, *as, & is. Sypię, wsypuię.*

Insistens, *Postawáiący.* (*Nasypuię.*

Insisto, *Postawam idąc, Stoię, Zástanawiam się Stánąć 1. Opieram się, Vsádzam się, Podpieram się, Báwię się 1. 2 Odprawiam 1. Prowádzę sprawę, Stáram się, Idę, Idę zá kim, Nástępuię.* Ein oder auff etwas stehen/antreiben. *Institerat iaculo palmas, &c.* Virg. *syn.* Cōnsīsto, *vel* īnnītor, *vel* īnsto, ūrgeo, *vel* pergo.

Insita arbor, *Szczep.* Insitio, *Szczepienie.*

Insititium animal *Mieszániec & sub Bękart.*

Insititius *wkłádány, Szczepny, Przydátny, Przestępny dźięn.*

Insitium, *Kiełbasa, wątrobka.*

Insitivus, *Szczepny 1. Przydátny, wkładány, & sub wtykam.*

Insitor *Szczepnik.* Ein Zweygenpflantzer. *Insitor hic solvit, pomosaq; vota coronat.* Prop.

Insitum, *Szczep, Látorośl do szczepienia, Látorośl wszczepiona.*

Insitus, *ti, Szczepny, Przydátny, Przyrodzony, Przychodźień.* Eingepflantzt/ angebohren. *Vertere in alterius: mutatamq; insita mala* Virg. *syn.*

Innātus, ingĕnĭtus, ingĕnĕrātus, inhærens.
Insĭtus, us, Sádzęnie 1. Szczepienie.
Insŏcĭābĭlis, Nietowárzyſti, Niepoiſty, Niekleiſty, Niezgodny, Nieludzki.
Insŏcĭābĭlĭter, P. Bez pocíechy.
Insŏlātio, Bielęnie ná ſłońcu, ná ſłońce wyſtáwiánie.
Insŏlātor, Blecharz.
Insŏlātor, Náſłoneczny, Jáſny 1. Pogodny.
Insŏlens, inſolitus, Niezwyczayny, nieprzywykły, nieświádom item Roſpuſtny, Kozrzutny Pyſzny. Stoltz/übermüthig/hoffärtig/ ungewöhnlich Ludum inſolentem ludere pertinax Hor. ſyn. Insŏlĭtus, inſvētus, inexpērtus, vel sŭpērbus, tĕmĕrārĭus.
Insolenter, inſolutè Niezwyczaynie, & Nieſkromnie, Pyſzno.
Insolēntia, Niezwyczáyność, Roſpuſtá, Rozrzutność, Przebatſzczánie, Pychá.
Inſoleſco, Roſpuſtnie żyię, Puſtuię.
Insŏlo, as, Bielę 2. ná ſłońce wyſtawiam.
Insŏlūbilis, Niewywikłány, Nierozdzielny 1. Nierozięty, Niewypłácony, Nieprzekonány.
Insŏlūbĭlis nexus, Zadzierzg.
Insŏlūbĭlĭter, Nierozdzielnie 2. Nierozięṫnie, Rozdzierzgiem.
Inſolum, inſolitum, priſcum, ſub Niezwyczayny.
Insŏlūtus, Niezápłacony. inſomnia, æ. Nieſpánie. inſomniōſus, Sennik.
Insŏmnis, Nieſpiący Wachſam/ ſchlafloſs. ſyn. Vĭgil, pērvĭgil.
Insŏmnĭum, Sen 2. Ein Traum. Sed falſa ad cœlum mittunt inſomnia manes. Virg. ſyn. Sŏmnĭum, vīſum, vel dēlīrĭum, epith. Vānum, fallāx, fālſum, ĭnāne, mēndāx, nŏcturnum. v. Somnium.
Insŏno, Trzáſkam, Trąbię, Zágráć Kliſkam. Ertthönen/Erklingen. Inſonuēre cavæ, gemitumq; dedēre cavernæ. Virg. ſyn. sŏno, rĕsŏno, pērsŏno, inſtrĕpo
Inſons, niewinny. Insŏnus. ćichy, nieczuły.
Insōpītus, nieuśpiony. Der nicht entſchläfft.

INSP

Inſpēctātio, inſpectio, Pátrzęnie, Przeglądánie, Dozor, Oglądánie 1. Rewizyia.
Inſpēcto, wglądam, náglądam Pátrzam.
Inſpēctor, oris, Dozorcá, Rewizor, Przypátruiący
Inſpēctus, us, Oglądánie, Weyrzęnie. (ſię, Czart.
Inſpērans, Nieſpodźiewáiący ſię.
Inſpērānte me, inſperanti mihi, nieſpodźianie.
Inſpērātus, inſperabilis. nieſpodźiány. Vnverhofft
Inſperata tuæ cum veniet pluma ſuperbiæ. (Chor.)
Inſpegimentum, Potrząs.
Inſpergo, Pokrapiam, Potrząſam.
Inſpeſus, us, Potrząſanie.
Inſpiciendi cauſa. vel inſpiciendum aliquid poſco, ná oglądanie.
Inſpĭcio, náglądam, wglądam 1, Pátrzam, Doglądam 2. Przypátruie ſię, Przeglądam ſię, wizytuię In oder anſehen. Inſpicis inſpiceris, reſonat ſine voce voluntas. Sidon. ſyn. āſpĭcio, rēſpĭcio, ſpēcto, inſpēcto, intŭĕor.
Inſpīco, as, naſzczepiam. Wie ein Aehr Spitzen.
--- Ferroq; faces inſpicat acuto. V.
Inſpīrātio, nátchnięnie, Oddech. Göttliche Eingebung/ Einblaſung. ſyn. Tăcĭtu Dei mŏnĭtus, impūlſus Dīvīnus āfflātus, mōtus. Nūmĭnis, aūra pŏtēns, vōx. Dīvīnum, cœlēſte mŏnĭtum, ărcāna Dei jūſſa.
Inſpīrātus nátchniony.
Inſpīro, Chucham 1. Puchrm, Powiewam. Wierażę, Nadymam, Zárażám, nátężam, Pobudzam. & ſub nátchnąć Ein oder auffblaſen. Delius inſpirat vates, aperitq; futura. virg. ſyn. Spīro, ēxpīro, inhālo, āfflo, vel figur immītto, inſinŭo, indo.
Inſpŏlĭātus, niezłupiony. Inſpuo, is Płuię.
Inſpūto, as, idem & Lekuię.
Inſtābĭlis, nieſtáteczny. Vnbeſtändig/ wanckelmüthig. Inſtabiles animos ludo prohibebis inani. Virg. ſyn. Mōbĭlis, lēvis, mūtābĭlis, incōnſtāns. v. Inconſtans.
Inſtābĭlĭtas, nieſtateczność. Vnbeſtändigkeit. ſyn. Mōbĭlĭtas, lĕvĭtas, incōnſtāntia, phr Trānsĭbūnt cĭto, quæ vōs mānſūra pŭtātis, āſpĭce quŏd cŭpĭas, trānsĭbunt tēmpŏra. cōrpus hoc cādet, & cēdent indīgna mēmbra sēpūlchro. Nēc Mauſōlei, dīves fōrtūna sēpūlchri. Mōrtis āb ēxtrēma cōndĭtĭōne văcat. v. Inconſtantia,
Inſtans, adiect. Náſtępuiący, Teráźnieyſzy.

Inſtans, *n. ſubſt.* Punkt *czáſu.*
Inſtante aliquo, *Ná przyczynę.*
Inſtānter, inſtantiſsimè, *Uśilnie,* Chátnie, *nálegáiąc*
Inſtāntia, *Nálegánie, náćieránie.*
Inſtar, ăris, *Nomen n. Probus Iovin Pontanus. Urſin. Leopol* Kſztałt.
Inſtar, *Monoptotum, Priſciano.* Jákby, Ná *kſztałt Koło Præpoſ.* Gleich als. ---*Strepitus circa cami-tum, quantum inſtar in ipſo.* Virg.
Inſtaūrātio, *Odnowięnie,* Powtarzánie.
Inſtaūrātītius, inſtaurativus *Powtarzálny.*
Inſtaūrātītius dies, *Popráwiny.*
Inſtaūro, *Odnáwiam Przywracam 1. Powtarzam, náprawiam 1* Erneueren. *Ergo inſtauramus Po-lydo O fumus, & ingens.* Virg: *ſyn:* Rēſtĭtŭo, rēſtaūro, rĕpăro. rĕnŏvo, *v: Reparo.*
Inſtērno, *náśćielam, nákrywam,* Pokładam.
Inſtīgātio, *Poduſzczánie, Pobudká 2.* Jnſtygácya, *Po-ruſzánie 2.*
Inſtīgātor, *Podczuwácz, Inſtygátor.*
Inſtīgātus, *us,* Pobudka *2.*
Inſtīgo, *Pobudzam, Poduſzczam, Podſzczuwam.* Anreiben/ anreitzen. --- *preſſoq; inſtigant agmine ventos.* Virg. Inſtĭmŭlo, īncĭto, cōncĭto, pēllo, īmpēllo, sōllĭcĭto, ăcŭo, ēxăcŭo hōrtor.
Inſtīllātio, *Wkrapianie.*
Inſtīllo, *Wkrapiam, nápuſzczam 1.* Kápię. Kápam, *wmawiam.*
Inſtĭmŭlo P. *Pobudzam, Poduſzczam, Podſzczuwam*
Inſtīnctor, Pobudka.
Inſtīnctus, *ti, Nátchniony, & ſub Poruſzony,*
Inſtīnctus, *us, nátchnięnie, Pobudká, Poduſzczánie.*
Inſtīpo, *as, Wpycham.*
Inſtĭpŭlor, *Kontráktuię, an* Obiecuię *2.*
Inſtĭta, *æ. Brámá 2. Pás łeſzkowy.* Ein Schweiff an einem Rock. *Quarum ſub ſuta talos tegat inſti-ta veſte.* Hor.
Inſtĭtio, *Záſtánowięnie ſię, Poſtawánie*
Inſtĭto as, Cæſar. al. Inſto, as vide infrà.
Inſtĭtor. *Przekupień 1. Wendetarz 1* Kramarz. Ein Factor. Krämer. *Mundus demiſſis inſtitor in tunicis.* Prop.
Inſtĭtōria taberna, *Kramnica.*
Inſtĭtōrium, Krámarſtwo
Inſtĭtōrĭus, *Kramárſki.* inſtitrrix, *Krámarká.*

Inſtĭtŭo, *Stánowię 1. Záczynam, Zákładam 1. Gotuię. Poczynam, Funduię, Oſadzam, Uczę, Zámnażam, Przyuczam, Zápráwiam, Wynayduię, Wdáię ſię, Sádzę płonki, Umyśliłem.* Stifften/ anordnen/ fürnehmen. *Inſtituêre pedis, crudus te-get altera pocro.* Virg. *ſyn:* Stătŭo. cōnſtĭtŭo, dēcērno, *vel* dŏcĕo, ērūdĭo.
Inſtĭtŭo aſtutiam, *Sztuki záżyć.*
Inſtituo iter, *Udáię ſię gdźie.*
Inſtituo ludos, *Stroię igrzyſká.*
Inſtituo veſtigia, *Stánąć.*
Inſtĭtutio, *Cwiczenie, Uczenie, náuka.*
Inſtĭtūtor, *náuczyćiel,* Pedágog.
Inſtĭtūtum, *Poſtánowięnie umyſłu. Stań, Uſtáwá 1. Zwyczay, żywot.*
Inſto, *nalegam,* Pilnie *co robię,* Przyſpieſzam, *náſtępuię, naćieram ná kogo, Dogrzewam,* Wiſzę *Przybliża ſię, poczynam, Twierdzę, Przypilnowáć,* Przed *ſobą.* Anhalten/dringen/vorhanden ſeyn. --- *Atq; inſtantibus eripe fatis.* Virg. *ſyn:* Inſīſto, ūrgĕo, prĕmo, īrrŭo; *vel* īncūmbo, vaco, *vel* īmĭmĭnĕo, īmpēndĕo, ādvēnto, prŏpe ādſum, *vel* pērgo, pērſto.
Inſtrāgŭlum, *Deká 1. Pierzyná 2.*
Inſtratum, *idem, Koldrá,* Woyłok.
Inſtrātus, Siodlány. Bedeckt/ überſpreitet. *Inſtratos oſtro alipedes, pictiſq; tapetis.* V.
Inſtrēnŭus. *Nieochotny.*
Inſtrĕpo, *Skrzypię, Zgrzytam, Gruchneło.* Hinein rauſchen / getöſt machen. *Inſtrepat, & iunctos temo trabat areus orbes.* Virg. *ſyn:* Strĕpo, pērſtrĕpo, īntŏno.
Inſtrīctus, *Apulei. Inſtricta dolore uxor.*
Inſtrīdo, *Skwierczę.*
Inſtringo, Wiążę *1. śćiągam 1. Hámuię ſię.*
Inſtrūctio, *Opátrzenie, Przygotowaie, Szyk 1.*
Inſtrūctor, *Bieśiadnik 2. Stołowy 2. Sprawcá.*
Inſtrūctus, *ti, Opatrzony, Sporządzony, Obdárzony, Gotowy, Uczony.*
Inſtrūctus, *us,* Przygotowánie, *Sprzęt.*
Inſtrūmēntum, *Narzędźie Státeć 1. Sprzęt, Moniment, Pomoć, Apárat 1.* Kśięgi *publiczne, Inſtrument*

ment 2. Werckzeug. *Abiecto instrumento artis, clausaq; &c.* Hor.

Instrŭo, *Sporządzam, Opátruię, Szykuię, Gotuię, Informuię, Uczę, Oznaymuię, Zaprawiám, naprawiam kogo.* Vnderweisen/ zurüsten / ordnen.-- *Socios insimul instruit armis.* Virg. *syn.* Păro, āppăro: ōrdĭno, cōmpōno, ōrno, vel dŏcĕo, ērŭdĭo.

Instŭdiōsus, niechętny, instūpens, Zdrętwiáły.

I N S U

Insvāsum, *sub śmiády, & Okopćiały, & Fárbá.*

Insvāvis, *nieprzyięmny, nieućieszny.* Vnlieblich/ unangenehm. *Quod nisi concedas, habere insvavis acerbo.* Hor. *syn.* Injūcūndus, īngrātus, mŏlēstus, ăcērbus.

Insubidè, nieprzyięmnie, niedbále.

insŭbĭdus, nieprzyięmny, nikczemnik.

insubsidiati stare non possumus. 3. Esdræ 9. i. sub dio Emman Sa. Ná dworze stáć nie możemy. Vuiecus, quasi Insubdiati.

Insubtīlis, *niedowćipny.*

Insubtīliter, *niedowćipnie, can nawoy.*

Insūbūli, *orum, &* insubula, *orum, nići tkácze,*

Insūccātus, *Moczony, & sub Infuzya.*

Insūcco, *namaczam, napuszczam.*

Insvēfăcio, *in affirmat. nákładam kogo.*

Insvesco, *idem, & nákładam się.* Gewehnen. *phr.* āssvēsco, cōnsvēsco.

Insvētūdo, *in negat. niezwyczaynosć.*

Insvētus, *niezwyczayny, nieprzywykły.* Ungewohnet. *Arcadas insvetos acies inferre pedestres.* Virg. *syn.* Insŏlĭtus, īnsŏlēns, *vel* īmpĕrĭtus.

insufflāre, natchnoąć.

Insŭla, *Wysep 2. Dzielnicá.* Eine Insul. *Insula dives opum, &c.* Virg. *epith.* Nĕmŏrōsa, dīves, sāxōsa, fērtĭlis, fĕrāx, fœcūnda, ŏpīma, cīrcūmflŭa, lāta, spătĭōsa, ūber, ūda, mădēns, mădĭda rĭgŭa, īrrĭgŭa. *phr.* Cīncta, claūsa māri tēllus. ăquis cīrcūmdata tēllus. ăquārum cīncta flŭēntis tērra, Flūctĭbus, flūmĭne ămbīta, cīrcūmvāllāta. āmni cīrcūmflŭa. Quăm sĭnŭōso āmplexu, īnflēxis gӯris ăqua cīngit, cīrcūmflŭit, ŏbit, āmbit. Dīvĭdŭa quam prĕmit āmnis ăqua. Dīscrētas īnsŭla rūmpit ăquas, īnsŭla pōrtum ēffĭcit ŏbiēctu lătērum.

Insŭlāris, insulārius, *Wyspny.*

Insŭlāris pœna, *Wygnánie.*

Insŭlōsus, *Wyspiasty.*

Insŭlsè, *nieprzyięmnie, Głupie.*

Insŭlsĭtas, *nieprzyięmność, nikczemność, niesklonność, Głupstwo.*

Insŭlsus, *niesłony, nieprzyięmny, nieżártowny 1. nikczemnik.* ungesaltzen / unzierlich. *syn.* Incōndĭtus, ădsŭrdus, īncūltus, nĕptus.

Insultātio, *Urągánie.*

Insŭlto, *Urągam się, Przegarzam, Szydzę, Skaczę, Wyskákuię, & sub Kołacę.* Mit Ungestümm auff springen/einem trotzen. *Insultare docet campis fingitque morando.* Var. *syn.* Sæpe īnsĭlio, īrrūmpo, vel īllūdo, rīdĕo īrrīdĕo, ēxăgĭto, vēxo, Cīnsēctor.

Insultus, *us, naiazd.*

Insūltūra, *idem, & wskakowánie.*

Insum inest, *Jestem 1. Mam 1.*

Insūmo, *Bierzę w się, item wydáię, nákładam, Trawię 2.* Verzehren / verbrauchen. --- *melius quo insumere possis.* Hor. *syn.* Impēndo cōnsūmo.

Insumo animum, Ważę się 2.

Insŭo, *wszywam, Zászywam 2.* Einnehen/ einflicken. *Corporis insueris, dicam, dicam, tu concipe dictu* L.

Insūper, *nad to, ná, ná wierzchu.* Vber das/ daruber/ weiter. *Insuper id campi, quod Rex habet ipse Latinus.* Virg. *syn.* ădhūc, ultērĭus, prætereа.

Insūper habeo, *Gárdzę.*

Insūper jacto, *Przyrzucam.*

Insŭpĕrābĭlis, *nieprzebyty, niezwyćiężony, nieuleczy sty.* unüberwindlich. -- *Genus insuperabile bello.* Virg. *syn.* Nōn ēxūpĕrābĭlis, īnēxpūgnābĭlis, īnēlūctābĭlis, īndŏmĭtus, īnvīctus.

Insŭrgo, *Podnoszę się 1. Oburzam się, Wstawam, nátężam, náćiskam.* sich wider einen erheben. *syn.* Sūrgo, *vel* ŏbsisto.

Insuscĕptus, *nieprzyięty.*

Insuspicābilis, niedomniemány, vel, ut Hugo interpretatur, ab omni mala suspitione alienus.

Insustēntābilis, nieznośny.

Insŭsūrrātĭo, *Szept, Poduszczánie.*

Insŭsŭrro, *Szumię, Szepcę, nábiiam uszy.*

Intĕ-

Intābēſco, *Táię, Topnieię, Schnę.* Aus oder eins dörren. *Viventem videant, intabeſcantque relicta.* Perſ. *ſyn.* Tābēſco, cōntābēſco: īntus tābēſco.

Intāctĭlis, *Niedotkliwy.*

Intāctus, *ti, nietykány, nienáruſzony, nieokrzoſány 2.* unberührt/unbefleckt. *ſyn.* Intĕger, īmmăcŭlātus, pūrus, īntāmĭnātus. *v. mox intaminatus.*

Intāctus, us, niedotkliwość.

Intāmĭnātus, P. *niepokalány.* unbefleckt. *Intaminatis fulget honoribus.* (Alcaic.) H. *ſyn;* intāctus, īmpŏllūtus, īnvĭŏlātus, īncŏrrūptus, īntĕmĕrātus, īntĕger, pūrus. căſtus.

Intāntùm, *Ták barzo.*

Intectus, *in affirmans, nákryty. in negans. nie-* (*nákryty.*

Intĕger, Intĕgĕllus, *Cáły 1. 3. 4 Wſzyſtek, nienáruſzony, Zupełny, niezepſowany, Cnotliwy, Wierny, Szczery 2. świeży, Czyſty niepokalány. niedárowány.* Gantz/frey/geſund. *Integer ambiguæ ſi quando citabere teſtis.* Juv. *ſyn.* īnāctus, īntāmĭnātus, *vel* īncŏrrūptus pĕrfĕctus, tōtus, *vel* īncŏlŭmis.

Intĕgo, *nákrywam, Zákrywam.* Decken. *Integit, Arcadii morem tenet ille Galleri. ſyn.* Tĕgo

Intĕgrāſco, integrāſcit *Ponawia ſię, & ſub Wznawiam.*

Integrātur, *ſub Wznawiam,* (*ćwiam.*

Integrè, Integerrĭmè, *Zupełnie, Szczerze, Cnotliwie, Bez podárkow, Bez námiętnośći.*

Intĕgrĭtas, *Cáłość. Całego co, Szczerość, Dźiewictwo, Cnotá 1. niewinność, Zdrowie.* Vollkommenheit/Redlichkeit/unſchuld/Reinigkeit.

Intĕgrĭtūdo, *Szczerość.*

Intĕgro, *as, Znowu co czynię, Wznawiam, Poswarzam, Dopełniam, Ućieſzyć, Rozweſelam.* Erneueren/wi. derbringen. *Integrat & maſtis late loca queſtibus implet.* Virg. *ſyn.* īnſtaūro, īnnŏvo, rĕnŏvo.

Intĕgrum eſt, *Wolno 2.*

Intĕgŭmēntum, *nákryćie, Zákrycie, Záſłoná 1. 6, Pokrywká 2. Powłoká.*

Intēllēctio, *Zrozumięnie.*

Intēllēctus, *u, Rozum 1. Zrozumięnie, Poięćie, Wyrozumienie 2. Czućie,* Verſtand. *ſyn.* Mēns, ănĭmus, rătio.

Intēllĭgēns, *Znáiący ſię, & ſub* Przeymuię.

Intēllĭgēnter, *Wyrozumnie.*

Intēllĭgēntia, *Rozum. 1. Báczęnie 1. Rozumięnie 1. Wyrozumięnie 1. 2. Zrozumięnie, Umieiętność.* Erkanntnüs/Verſtändnüs. *ſyn* Cōgnĭtĭo, ſcĭēntĭa, prūdēntĭa,

Intēllĭgĭbĭlis, Poięțny 2.

Intellĭgo, *Rozumiem, Wyrozumiewam, Baczę, czuię 2. Przeymuię kogo, Dorozumiewam ſię.* Verſtehen/vermercken. --- *Claudi nimirum intelligit unus.* Hor. *ſyn.* Pērcĭpĭo, cōncĭpĭo. căpĭo, ăccĭpĭo, āgnōſco, cŏgnōſco. *phr.* ănĭmo pērcĭpĭo. Mĕnte pērcĭpĕre, nŏtāre, tĕnēre. ănĭmo īnfĭgĕre, ănĭmis ădvērtĕre. Paūcis, ănimos ădhĭbēre, dŏcēbo. Sed ſi tāntus ămor cognōſcēre nōſtros. Fēlix qui pŏtuit rērum cōgnoſcēre caūſas, Nēc lătŭēre dŏli frātrem Jūnōnis. Nōvit nāmque ōmnia vātes. Quæ ſint, quæ fŭĕrint, quæ mōx vēntūra trăhāntur. *v. Attendo, Auſculto.*

Intĕmĕrāndus, *niezgwałćiſty.*

Intĕmĕrātus, *niezgwałcony, nienáruſzony.* unbeflecket/ungefälſchet. *Intemerata focis, perfecto latus honore.* Virg. *ſyn.* īntāmĭnātus, īntĕger, pūrus, căſtus.

Intēmpĕrāns, *niepowśćiągliwie, nieſkromnie* unmäſſig. *ſyn.* Intēmpĕrātus, īmmŏdĕrātus īncōntĭnēns, lĭbīdĭnōſus.

Intēmpĕrānter, *niepowśćiągliwie, nieſkromnie.*

Intēmpĕrāntia, *niepowśćiągliwość.*

Intēmpĕrāntia cœli, *niepogodá.*

Intēmpĕrātè, *nieſkromnie, Zbytnie.*

Intēmpĕrātus, *Obżarty.*

Intēmperiæ, *hæ, Szaleńſtwo, Czárt.*

Intemperiæ me agunt, Szaleię 2.

Intempĕries, *intempĕria, æ, nieſkromność. niepomierność* Unmäſſigkeit des Luffts/Witterung/Ungewitter. *ſyn.* īmmŏdĕrātio *vel* Cœli grăvĭtas: Dūum grăve: cœlum: īncōmmŏda cœli: ăĕris īnclēmēntia: cœli īnjūria: grăvis tēmpĕrĭēs, īntēmpēſtas.

Intēmpĕro, as, Miárkuię. Intēmpēſtas, *niepogodá.*

Intēmpēſtīvè, *nie ná czas, Ráno, nieprzyięmnie.*

Intēmpēſtīvĭtas, nie ná czás, Aſpekt zły.

Intēmpēſtīvus, *Poſzny, niewczeſny.* unzeitig. *Intempeſtivus deſcendit nubibus imber.* Hor.

Intēmpēſtus, *niepogodny, niezdrowy 2.*

Intempŏrālis, *Bez czesny.*

Intēndo, *Uśiłuię, Usadzam się, Zmierzam, nápinam, nátężam, náwięzuię, nárychtowáć, Osnowáć, nawiiam. Zamierzam się, Staram się, Drożę, Grożę 1. Godzę, Przykładam 3. Dodywam, Dobywam, Pilnuię, Zákrzątnąc się. & sub Respośćierám.* **Worauf nach ziehlen/spannen/ausdähnen.** *Possit & intentos astu cæcare maritos.* Prop. *syn.* Tēndo, ēxtēndo, pōrrīgo, *vel* cōntēndo, āddūco, *vel* cōgīto, mĕdĭtor, spĕcto, *vel* āpplĭco, ādmŏvĕo.

Intēndor, *Drożeię.*

Intēnsio, *natężanie 1. 2. Uśilność.*

Intēnsiŭs, *Uśilnie, intensivus, sub Spustny.*

Intensus, *si, idem* Intentus, *idq; usitatius.*

Intēntātio, *Machánie, Zámierzánie 2.*

Intentator, in epistola S. Iacobi Deus enim intentator est malorum, ipse autem neminem tentat.

Intēntātus, *à tento, niekuszony.*

Intēntè, intentissimè, *Pilnie.*

Intentio, *nápięcie, nátężánie, Uśilność, Pilność, nábrzmiáłość, Przyłożenie 2. Zadánie komu czego. an Koniec spraw.*

Intēnto, *Zamierzam się, Przymierzam 2. Grożę 2. 3. Stoię ná gardło, Zadáię.* **Prüffen** *item* **drohen.** *Nunc etiam manes, hæc intentata manebat.* Virg. *syn.* Sæpīus intēndo, *vel* mĭnĭtor, mĭnor.

Intēntus, *ti, nápięty, Uśilny, Pilny.*

Intēntus, *us, śćiągnięnie, Zámierzánie Machanie, & sub Groźba.*

Intĕpĕo, intĕpesco, *Zagrzewam się.* **Lau seyn.** *Et latus æstivis intepet imber aquis.* Prop.

Inter, *Miedzy, ná 2. Przez 1. Przy.* **Zwischen** *Crura sonant ferro, sed canit inter opus.* Tibull.

Inter agendum, *Robiąc.*

Inter hæc, *Tym czásem.*

Inter initia, *ná początku.*

Intĕrālbĭcans, *nákrapiány. Pstry, Prebiia białe.*

Intĕrālbĭco, *Pstrzę się.*

Intĕrāmna, *f. regio civitas, sub Miedzyrzecze.*

Intĕrānea, *orum, wnętrze 1. Trzewa, Kiszka, Kruszki.*

Intĕrāresco, *Przesychain.*

Interatim pro interim, Podczás.

Intērbĭbo, *wypiiam, Piię gwałtem.*

Interbito, priscum, Ginę, & sub wracam się.

Intĕrcălāris, intercălārĭus, *Przybyszowy, wstáwiony, Przybyćień, Przestępny dźień.*

Intĕrcălāris mensis, *Luty.*

Intĕrcălātio, *wstáwięnie dniá.*

Intĕrcălātor, *przestępny dźień.*

Intĕrcălo, *as, wkładam 1. Odkładam 2. przybysz (wkładać.*

Intĕrcăpēdo, *przestanek.*

Intercardinatus, ti, ab intercardino, wiążę & in (wiązanie

Intĕrcēdo, *wkładam się 2. niedopuszczam, Sprzećiwiam się. Leżę miedzy, Mam z kim przeplatam, przypada 2. przerywam co czym, Ręczę, an przyczynam się 1.* **Fürbitt thun/dazwischen kommen.** *syn.* Intĕrvĕnio, *vel* intĕrsum, *vel* ŏbsto ādvĕrsor, rĕlūctor, rĕsisto.

Intĕrcēptio, *przechwycęnie.*

Intĕrcēptor, *przeymacz. (przyczyna.*

Intĕrcēssio, *Sprzećiwánie, Zastáwiánie, nádeśćie an*

Intĕrcēssor, *przeszkodnik, Sprawcá, Jednacz.*

Intercīdo, *Ginę, & sub Zápámiętywam.* **Verfallen/untergehen.** *syn.* Intĕrĕo, cădo.

Intereīdo, *przećinam, przerywam 1. Zrzucam 3. przerzucam.* **Von einander oder zerschneiden** *syn.* Dīvĭdo, sĕco.

Intĕrcĭlium, *Miedzybrwie.*

intercinctus, Plin. *corr. interstinctus.*

Intĕrcĭno, *Spiewam.* **Darschwischen singen.** *Defendat, ne quid medios inter actus.* Hor.

Intĕrcĭpio, *przerywam 1. 2. przeymuię 2.* **Auffahen.** *-- Rhateus intercipit optime Teucra.* Virg.

Intĕrcĭpior, *Záchodzę,* intercisè *Drobno.*

Intercisio, Plin. *corr. Item rosio.*

Intĕrcīsus *sub Zrzucam kontrákt, święto do południa* **Zerschnietten/ zerhauen.** *syn.* Dīvīsus, scīsus, sĕctus.

interclamo, Krzykam przećiw.

Intĕrclūdo, *Zágrádzam 1. 2. Otaczam, nieprzepuszczam, & sub Duszę, Zátchnąć się.* **Verschliessen/ den Pass verlegen.** *Interclusit hyems. &c syn.* Claudo, ŏcclūdo, *vel* prŏhĭbĕo, vĕto impĕdĭo.

intercludor, Záchodzę, Zászły go wody.
Interclusio, Zácnięnie, Duszęnie, wkłádánie.
Intercolumnium, Miedzyfilarze.
interconcilio, Łágodzę. interculco, wtykam.
Intercurro, wbiegá co, przeplatam, wkładam się 2.
Intercurso, Przebiiam się, Przebiia białe.
Intercursus, us, wbieżęnie, wstawiánie się. przyczyná
Intercus, utis. Adiect. omne. Zaskorny. (przyyście.

INTERD

Interdico, Nákázuię, Zákázuię, Roskázuię 4.
Arestuię, Opieram się, wywoływam 2. Verbieten.
Syn. Prohibeo, veto, defendo.
interdictio, Zákazánie, Záwieszęnie 5. Skazánie 1.
interdictus, Zákazány.
interdiu, interdius Wednie.
interductus, us Przedział, Kropká,
interdo sub Niedałbym.
interdum, Podczás. underweilen/zuweilen. Syn.
aliquando, nonnunquam.
Interduo, pro Interdo. Plaut. priscum.
interea, interea loci, Tym czásem. Darzwischen/unterdessen. Panditur interea domus omnipotentis olympi. Virg. Syn. interim, tum hæc inter.
interemptio, Zaboy 1. interemptor, Zábiiak.
interequito, Przeieżdzam 1.
interesse, Intereſſa.
interest, Rożność iest, Rożny iestem, Do tego mi.
Rok temu, Pomaga co. Es geht an/es liegt daran.
Nil interest an pauper & infima. (Alcaic.) Hor.
interest magni, pernimium, interest Reipub.
Wiele ná tym.

INTERF

Interfacio, Robię.
interfari, Przerywam mowę.
interfatio, Przerywánie 2. Skázanie 1.
interfectio, Zaboy.
interfector, interfectrix, Zábiiak
interfeminum, Krok w ciele, Członek 6.
interficio, Zábiiam 1. 2 Tödten/umbringen. imbrem atque interfice messis. Virg. Syn occido, neco, eneco, perimo, interimo. v. Occido.
interfinium, Nosowa chrzestká.
interfio, Niszczeię, Zginąłem, Zgorzeć.
interfluo, ćiekę 5. interfluus ćiekący przez.
interfodio, Kopam & sub Wyklwał,
interfringo, Łąmię co.
interfugio, Przepadam. interfundor, Uciekam.
interfuro, is. P. Szaleię 2.
interfusus, ćiekący przez, Polewány 1. Darzwischen gegossen. -- Novies Styx interfusa coerces. V.
intergarrio, Mowię do kogo, Przerywam mowę.
intergerinus, Wkłádány.
intergerinus paries, ściána spolna ściana przeczna.
intergerium, Nadźienię sub Wkłádam 1.
intergerrivus paries, ściána spolna. (gen
interjaceo, à jaceo. Leżę miedzy. Darzwischen lie-
interibi, Tám, Tym czásem.
interibilis, Zgubie podległy.
interiectibus, Tedy owedy, Nierázem. Przerywáiąc, Ratami, in Rátá.
interiectio, Wkładánie.
Interiectio Grammatica, est pars orationis affectum mentis voce incondita significans.
interiectio spatio, Tym czásem.
interiectus, ti Srzedni.
interiectus, us, Przedźiał 1. Wkłádanie, Chwilá, Odległość, Zástąpięnie.
interjicio, Wkładam 1 Mięszam 1. Przeście-łam 1. Przybysz wkłádać. Zwischen einwerffen.
interim, Tym czásem, Pod czás. Inzwischen/indessen. Interim dum tu celeres sagittas. (Saph.) Hor.
interimo, Zábiiam 1. niemogę 3. Przykrzę się. Umbringen. --uxorem interimis, matremq; veneno. H.
Interior, Wnętrzny. Prywátny 1. Skryty 1. Práwy.
Mehr/innerwartz. At domus interior regali splendida luxu. V.
interiora, orum. Wnętrzę, interitio, Zgubá.
interitus, us idem & Zginięnie, Zatrácęnie. Der Tod/Undergang. Scilicet interitu gaudeat ille tuo. Prop. syn. Mors exitium, excidium.
interiungo, Wyprzągam 1. 2.

intĕrius, *Wewnątrz 1. 2.*
interlĕgo, Przebieram 1. Przerzedzam.
interlino, *Wymázuię, Przekreſzam, Fałſzuię.*
interlŏcūtio, *Przerywánie mowy 1.*
interlŏcūtōria, ſub Skázanie 1.
interlŏquor, *Przerywam 2. Skázuię 2.*
interlūceo, *świecę ſię 1. Roświecá ſię.* Przeyrzeć 1. *Przebija 3.* **Darſchwiſchen oder durchſcheinen.** *Acies, interlucetq; coronas.* Virg. *ſyn.* intĕrmĭco, intĕrnĭtĕo.
interlucatio, *Przerzedzánie.*
interlūco, *as Przerzedzam.*
interlūnis Bez księżyczny.
interlunis nox interlūnium, *Księżycá zaśćie.*
interluo, *Umywam, ćiekę 5. Płynę 2.*
interlŭuies, *ćieczęnie, Powodź, Potok 1.*

INTERM

Intermăneo, *Mięſzkám gdźie.*
intermĕdium, Krotofilnego co.
intermĕdius, *Srzedni. & ſub Leżę miedzy.*
intermenſtruus, intermeſtris luna *Księżycá zaśćie & Miedzymieśięczny.*
intermeo, *as ćiekę przez.*
intermico, *świecę ſię, Błyſzczę ſię.* **Darzwiſchen glitzeren.** *Rutilum ſquammis intermicat aurum.* C
intermĭnātus, *ab in teomino, nieſkończony, nieokreſzony, niezmierny.*
intermĭnātus, *ab inter & minor; aris. Zakazány.* **ungezleter.** *Interminato cum ſemel fixa cibo.* (Iamb.
intermĭno as, Wołam ná kogo.
intermĭnor, *Grożę 1. 3. Zakazuię.*
intermiſceo, *Przemieſzywam.*
intermiſsio, intermiſſus, *us Przeſtánek.*
intermitto, *Przeſtáię 1.*
intermŏrior, *Obumieram, Umieram 1. Martwieię, Uſtáię co, Uſycha.*
intermortuus, *nápoły umárły, Obumárły 1. 2. Umárły. nieochotny, Zdrętwiały.*
intermundium, Miedzyświećie.
intermūrālis, *Miedzymurny. & ſub Miedzymurze.*
internaſcor, *Miedzy czym ieſt.*
internĕcīdium ſub Mężoboyſtwo.
internecīne, *Do czyſtá. & ſub Porażam ná głowę*
internĕcīnum bellum, *Porażká.*
internĕcīnus, *śmiertelny 2. Zgubę przynoſzący.*
internĕcio, internectio, *Zaboy 1. Porážka, Zgubá.* **Ausreutung mit dem Schwerd/ gäntzliche Niderlag.** *ſyn.* ŏccīsio, īntĕrĭtus, ſtrāges, intĕrnecio facta *ſub Porażam.*
internĕcīne, Do czyſtá.
internĕcīvus, Zgubę przynoſzący.
internĕco, *Zábiiam 1. internecto, Záwięzuię 1.*
internectus, Zábity. internĭcies. Zgubá.
Internicio lege Internecio.
internīdĭfĭco, *Gniezdzę ſię.*
internĭgrans, *Pſtry, Przebiia.*
internĭtĕo, *Swiecę ſię, Lſknę ſię.*
internōdium, *Golęn, Członek 1. 2.*
internoſco, *Rozeznawam.*
internuculus, Sodomczyk.
internundĭnum, *ſub Iármák.*
internuntio, *Oznáymuię.*
internuntius, *Tłumácz, Poſłániec, Poſrzednik,* (*Jednácz 1.*
interna orum, Wnętrzności 1.
internus Wnętrzny.
intĕro, *is, Drobię, Kruſzę, Wdrobić.*
interordĭnium, *Drogi w ogrodách. & ſub Miedzyfilarzę.*

INTERP

interpăteo, *Otworem ſtoi, Przeyrzeć 1. & ſub Deiuráwy.*
interpĕdio, Przeſzkadzam.
interpellatio, *Przerywánie mowy 2.*
interpellator, *Przerywacz, Przeſzkodnik, Przychodźień.*
interplico, Przeplatam.
interpŏlātio, *Polerowánie, Wyprawá 3. Przerabianie, interpolator, Partácz.*
interpolatrix, *Pomponio,*
interpŏlatus, *Przerábiany, nicowány.*
interpŏlis, *is, idem & Wymuſkány.*

Interpōlo, *Poleruię, Przerabiam 1. Odnawiam 2.*
interpōlus. *Przerabiány, nicowány,* (*nicuię.*
interpōno, *Wkładam, 1. Wtrącam 3. 4. Przeplatam, Przerywam 7. Mieszam 1. Zástawiam się 3. Przestáię 1.* Darzwischen.
Interponis aquam subinde Rufe. (Phal. *syn.* intērjicio, intērsēro, intērmīscēo.
interpēllo, *Przerywam mowę, Niepokoy czynię, nálegam, przeszkádzam, niedopuszczam Upominam się*
interpensiva, orum, *Przypustnice, Krosztyny. & sub Obdach.*
interpensīvus paries, *ściáná z frámbugámi.* legen.
interpōsītio, *Wkładánie, Glossá.*
interpositus us, *przedział 1. wkłádanie, Zàstąpienie*
interpremo. *lege interprimo.*
interprēs etis, *Wykłádacz, przekładacz, Tłumacz, Domyślácz, Doktor, Professor.* Ein Dolmetscher.
Hominum divumque interpres asylas. Virg.
interpres cæli, *Práktykárz.*
interpres portentorum, *Wieszczek 4.*
interprētāmentum, *Wykład 1.*
interprētātio, *Wykład 1. 2. Przekład, Domyśl.*
Interpretatio, *ad Herenni exornatio oratoria.*
interprētor, *Wykładam 1. 3. 4. Przekładam.* Ausleger / erklären. *syn.* ēxplīco, ēxpōno, ēxplāno.
interpretor malè, sinistrè *Zá złe mam.*
interprīmo, *Ściskam, Dawię.*
interpunctio, interpunctum. *Przedźiał, Kropká.*
interpunctus, *Rodźielny*
interpungo, *Punktuię, Przedzielam, Przeplatam.*
interpurgo, *Podskrobáć.*
interpūtātio, *Przerzedzánie.*
interpūto, *Przerzedzam.*
interquēror, interquestus, *Uskarzam się.*
interquiesco, *Odpoczywam 1. Przestáię 2.*
interrādo, *Podskrobáć, Poleruię.*
interrāsīlis, interrasus *sub Przeyrzysta robotá. Przeskrobany mieyscami.*
interregnum, *Krolewska wákáncya.*
interrex, *Krolewski namiestnik.*
interrītus, *nielękliwy,* unerschrocken. *Brachiaque ad superas interritus extulit auras.* Virg. *syn.* intrēpĭdus, sēcūrus, impērtērrītus, audax. v. *Audax.*
interrŏgātio, interrogatiuncula, *Pytánię.*
Item figura Oratoria, idem Erotema.
interrogativè *Pytánym sposobem.*
interrŏgātīuus, *Pytániu służący.*
interrŏgo, *Pytam, Spráwowáć się káżę.* Fragen / forschen. *syn.* Quæro, inquīro, scīscĭtor, āllŏquor.
interrogor, *Spráwuię się.*
interrumpo, *Przerywam 1. 2. Zrzucam most.*
interruptè, *Przerywáiąc.*
interruptio, *Przerwánie. Item figura Oratoria eadem Aposiopesis.*
interruptus, *Przerwány, Zániechány.*
interscalmium, *sub Wiosłowy gożdź.*
interscapilium, *Plecy, Miedzyłopátcze.*
interscapulum, *Plecy.*
interscindo, *Przećinam, Zrzucam most.*
interscribo, *Przypisuię.*
interseco, *Przećinam,* Zerspalten. *intesecantur hic fac angusti laris.* (Jamb.) Au.
intersectio, *przećinánie.*
intersēmĭno, *Wśiewam.*
intersêpio, *przegradzam Zágradzam Obwodzę.*
intersēro, *sui sieię 1. Wśiewam.* underliegen. *Sic ait, & mediis interserit oscula verbis.* Ovid.
intersēro, *przeplatam, Wkładam, przybysz wkłádać.*
intersisto, *Zástánawiam się.*
intersītus, *i. situs inter sub Leżę miedzy.* unvergemischt. *Omnia quæ pomis intersita dulcibus ornant.* L.
interspergo, *potrząsam co czym.*
interspīrātio, *Oddech, przestánek.*
interspīro, *Oddycham.*
intersterno, *prześćielam 1.*
interstinctus, *Nákrapiány pstry.*
interstinguo, *Gászę, Dawię, przedźielam, Sádzę 1.*
interstinguor, Gasnę.
interstĭtio, *przestánek. przećiąg.*
interstitium, *idem & przedźiał*
interstitium lunæ, *Księżycá zaćmie.*

interstò, Sapientiæ 18. W pośrzodku, ábo miedzy dwiema stronami stoię.
interstrĕpo, Chroboce. under einander rauschen. *Digna, sed argutos interstrepit anser olores.*
interstringo, *Dáwię 1. Obieśić 1.*
interstruo Buduię 1. Spaiam.
intersum, *Jestem przytomny, Być przy czym, Leżę miedzy.* Zugegen seyn/ beyseyn. *syn.* ădsum, præsens sum.
intertăleo as sub Latorośl 2.
intertexo, *przeplatam, pstrzę, Wkłádam 1.*
intertignium, *Miedzybalcze.*
Intertinctus. Plin. cor. Interstinctus.
intertrăho. Wyćiągam 1.
intertrīgo, *Sádno. & sub śćieránie.*
intertrīmentum, *intertritum Szkodá, Umnieyszánie.*
interturbātio, *Przeszkádzánie, Zámięszánie, Uprzykrzenie Przykrzenie się.*
interturbo, *Niepokoy czynie, Przerywam mowę.*
intervăcans, Prozny 3.
intervallatus, Przestawaiący.
intervallo magno, *Zdáleka.*
intĕrvăllum, *Przećiąg, Odległość, Plác prozny, Przestánek, Spárá, Przedźiał, czás 1. 2. Nátężánie 2. Chwila.* Ein Raum/ Unterscheid. *syn.* īntĕrstĭtium, spătium,
intervello, *Obrywam 1. Przerzedzam, Wyrywam.*
intervĕnio, *Nádchodzę 1. Schodzę 1. Przypadá co 2. Wkłádam się, Przeplatam, Lezę miedzy, Przedźielam, & sub Ręczę.* Darzwischen kommen. *Plura dolor prohibet, verboq; intervenit omni.* Ovid. *syn.* īmprōvīsus ădsum, *vel* īntĕrsum, īntĕrcēdo.
intervēnium, *Biel 3. Dźiura 1.*
interventio, Przypádek 2.
interventor, *Przychodźień, Gość 2. Przeszkodnik, Pośrzednik, Rekoimia.*
interventus, *us Nádeśćie, Obecność. Wstáwiánie się.*
interversor. Przywłaszczyćiel, Prywatnik.
interverto, *Przewracam. Obracám 4. szukiwam, Kradnę 1. przemárnowáć.*
intervĭgĭlo, *Spię nie spiąc, Czuię 1. Przerywam 1.*
intervigilus an Przerwany.
intervĭso, *Náwiedzam, Doglądam 2.*
intĕrŭla *Szata spodnia, Koszulá 1.*
interula tunica, *Serdak.*
interundātus, Wzorzysty, Wodnowzorzysty.
intervŏlo as, Przelátam.
intervŏmo, Womituię 3. Wlewam 1.
intestăbĭlis, *Bez testamentu. Bezeczny 1. 2. Item ab alio sensu. Rzezaniec.*
intestāto, *Bez testamentu.*
intestātus, *Nieprzeświadczony, Niewierny, Bez testámentu. Item Rzezániec.*
īntēstīna, *orum, Trżewá.* Das Ingeweyd. *Siccine subrepsti mi, atq; intestina perurens.* Cat.
intestīnorum animal. *Glistá.*
intestīnum, *Kiszká 1. 2. 3. 4. 5.*
intestīnum cæcum, *Kiszká kątna.*
intestinum opus, *Drewnia 2. Futrowánie, Ruchome rzeczy.*
intestinum pavimentum, *Tło jádzone drzewem*
intestinum rectum, *Kiszká ostátnia.*
intestīnus, substant. in sub Kiszki.
intēstīnus *adiect. Wnętrzny. & sub Drewniány.*
intexo, *is Wplatam 1. Wkładam 1. Przeplatam, Wyszywam, Háftuię.*
intextus, *ti, Tkány,* intextus, *us, Wplećięnie.*

INTI

Intĭmātor. Przypominacz *Nápominácz.*
intĭmè, *Uprzeymie.*
intĭmo. Oznáymuię, Wkłádam 2.
intimor, Wpáda rzeká.
Intĭmus *Uprzeymy, Wnętrzny, Potaiemny Skryty 3.* Wiernek, Gantz innerlicher Freund. *Intima more suo sese incunabula condunt.* Virg. *syn.* īntērnus, īntĕrĭor, īmus *vel* chārīssĭmus, dīlēctīssĭmus,
intinctus, *us Omaczánie Przysmák mokry, Musztárdá.*
intingo, *Omoczam, Chrzczę.*

INTO

intōlerābĭlis, Nieznośny, unerträglich. *Intolerabi-*

tolerabilibusq; malis erat anxius author. Lucr. *ſyn.* īntōlĕrāndus, grăvis mŏlēſtus.

īntolerabiliter, *Nieznośnie,*

intolerandus, *Nieznośny.* (*tus intolerans.*

intŏlĕrans, *nietrwały 2. & nieznośny. Taciti ſerui-*

intoleranter, *nieznośnie, niećierpliwie, pyſzno.*

intolerantia, *ćięſzkość, Roſpuſtá, przebarſzczánie,*

intondeo, es, przyrzynam. (*Dźiwáctwo.*

intŏno, *Gromię, Grzmot czynię* Donnern/erklingen *Intonuere poli,& crebris micat ignibus æther.* Virg. *ſyn.* Tŏno, īnsŏno, pērsŏno.

intonſus, *niegolony, Zápuſzczonę włoſy noſzący.*

intonuit, *Zagrzmiało, Grzmi.*

intorqueo, *Wykrzywiam,* Wywiiam *Zákręcam 1. ćiſkam 2* umbwinden/umbräben/einſchiſſen. *ſyn.* Tōrquĕo, *vel* īmmīttō. jăcŭlor.

intorta oratio, *Mowá trudna.*

intortè, intortius, *Kręto, Záwikłánie Krzywo.*

intortus, *Kręcony Záwiły, Kończátokręty.*

INTRA

Intrà *Adverbium,* Wewnątrz

intra *Præpoſitio. przez 1. W domu, Wewnątrz 2.* In/innerhalb. *Intra caſtrorum timuit tentoria ductor.* Lucan.

īntra cutem, *Zá ſkorą.*

intra jactum ictum, *naćiśnięnie.*

īntra juventam, *w młodośći.*

Īntra paucos dies, *Za kilka dni.*

īntraclusus, *Zamkniony.*

īntractābĭlis, *nieogłaſkány, niećierpliwy, niedotkliwy, Dźiwak.* Ubel zu handeln. *Sed fines Lybici, genus intractabile bello.* Virg.

īntrāctātus, *nieogłaſkány.*

īntrāmūrānus, *w murze położony, murem otoczony*

īntrārĭus, *Uprzezmy,*

Īntrĕmo, intrĕmiſco, *Drżę.* Erzittern. *Palluit & ſubito genua intremuere.* Ovid. *ſyn.* Trĕmo, trĕmiſco, trĕpĭdo.

intrĕpĭde, *nielękliwie.*

īntrĕpĭdus, *nielękliwy.* unerſchrocken. *Atq; adeo intrepidi quæcunq; altaria tangunt. ſyn.* īntērrītus, īmpērtērrītus, īmpăvĭdus, aŭdāx.

Intrĭbŭo, *Składam ſię. Intribūtio. pobor.*

Intrīco, *as, wiklę, więźnie 1.* Verwirren. *Qui intricant manibus ſpiras, & tortile ſpartum.* Cant. *ſyn.* īllăquĕo, īrrĕtĭo. īmplĭco, īmpĕdĭo.

īntrīgo, *īnis, Stárćie, ſub Śćieránie.*

īntrīmĕntum, *przypráwa 2.*

īntrīnsĕcus, *wewnątrz 1.* Inwendig. *Sudabunt etiam fauces intrinſecus atræ.* Luc,

Īntrīta, *æ, Glina rozczynioná, Tynk, Oblepá śćiány, Mieſzánina, Wytłoczyny, Słodźiny wapno zalane*

īntrītus panis, aqua, *Drobianká.* (*Mięking.*

INRO

Īntrò, *wewnątrz 1. 2. w dom.* Darinnen/hinein *Mitteret ad ſe intro, ſed magis eliceret* Catull.

īntro, *as, wchodzę, wkrádam ſię, Leżę.* Hineingehen *Ibitis Italiam portusq; intrare licebit.* Virg. *ſyn.* īnĕo, īntrŏĕo, īngrĕdior, sŭbĕo. *phr.* Tēcta, pĕnātes ădĕo, sŭbĕo. Tēctis sūccēdo, īn līmĭna pĕdes īnfĕro, pōno. Tēctis jŭvĕnes sūccēdĭte nōſtrīs. īngrĕdĕre,& patrĭis sūccēde pĕnātĭbus hōſpes

Introadmitto. introaſpicio, *Tor. Popma alii dividunt* Intro admitto. *Sic alia ſimilia.*

īntrocēdo, *wchodzę. Introdo. Cic. corr. Intrudo.*

intrōdūco, *wprowadzam 1. Daię nowę, wnoſzę 2.* Hineinführen. *Sic animas introduxerunt ſenſibus auctas.* Luc.

īntrōdūctio, *wprowadzánie, początek.*

Īntrŏĕo, *wchodzę.* Īntrōfĕro, *wnoſzę 1.*

Īntrōgrĕdior, *wchodzę* Hineintretten. *Poſtquàm introgreſſi, & coram data &c.* Virg.

Īntrōitus, *weśći 1. 2. początek 1.* Eingang. *Introitus & bella loqui perculſa, ruinas.* Prop. *ſyn:* Līmen, ădĭtus, īngrĕſſus.

Intromiſſio, wpuſzczanie. w więzowanie kogo.

Īntromitto, *wpuſzczam.*

Īntrōrūmpo, *wdźieram ſię, wbiegam 1.*

īntrōrſum, introrſus, *wewnątrz 1. 2.*

īntrōrſus ago, *śćiſkam, Zwężam.*

īntrōſpĭcĭo, *wglądam, naglądam, Mácam, Rachuię*

Intrōvŏcātus, us, przyzywánie. (*ſię 2.*

īntrŏvŏco, *wołam 3.*

īntrūdo, *wtrącam 1. 4 wpycham.* Hineinſtoſſen/hineindringen. *ſyn.* īntrōdūco, īmpĕllo, īnjĭcio.

īntrūſus, *ſub właz.* īntŭbāceus, *Endywiiowy.*

Īntu-

intŭbum, intubus, *Endywiia.* Endivien. *epith.* Hŏrtēnsis, āgrĕstis, vīrĭdis, āmāra.
intŭbus erraticus, sativus, *podrożnik ziele.*
intŭĕor, *patrzam, przypátruię się,* Beschauen/ansehen. *Quid ut noverca me intueris, aut uti.* (Jamb. pur.) *syn.* Vĭdĕo, cĕrno, īnspĭcĭo, āspĭcĭo, spĕcto, cōntĕmplor. *phr.* Vūltus, ŏcŭlos, lūmĭna, fīgo, īn ŏcŭlis lūstro, pĕrlūstro, ōbsĕrvo. *v. Aspicio*
intuĭtus *us, Weyrzenie.*
intŭmĕo, intŭmĕsco, *nádymam się, pulchnieię, napucąło, Wylewa zbrzegow, pesznię się, Gniewam się.* Aufblähen/ auffschwellen. *Vide virgineas intumuisse genas.* Ovid. *syn.* īnfŭmĕsco, tŭmĕsco, tŭmĕfīo, īnflor, tŭmĕo tŭrgĕsco.
intŭmŭlātus, *niepogrzebiony.* unbegraben. *Occurramque oculis intumulata tuis.* O. *v. Inhumatus.*
intuor, *pátrzam 1. Widzę 2.*
inturbatus, *niezátrwożony.*
inturbidus, *idem & niemętny, Spokoyny.*
intŭs, *Wewnątrz 1 2. W domu, Zewnątrz, Z domu.* Drinnen. *Intus aquæ dulces, vivoq; sedilia sa*(xo. Virg.
intŭsiatus, *idem Indusiatus.*
intŭsium, *Koszulá 1.* intūtum, *Niebespiecżno.*
intutus, *Niebespieczny.*
intўbum, intybus, & intўba, *æ. Endywiia.*

INVA

Inuādo, *Náieżdżam, Porywam 3. Szturmuię, Targam się Popadam. Jmam się, 2. Rzuca się chorobá, Nápádla mię 2. Obeymuie mię, Opanowáć, Nagába mię chorobá Opánował go. Uderzam 5. Zách. ćiáło mu się, Pokusę mam 2. Záchorzeć.* Einfallen/anfallen/angreiffen. *Invadunt arcem somno, &c.* Virg. *syn.* ădōrĭor, īmpĕto, āggrĕdĭor: lăcĕsso, prŏvŏco, ŏppūgno: īrrŭo, fĕror, īnvŏlo, īnsĭlĭo, īrrūmpo īn: vīm facĭo. *Phr.* Fŏrti pĕctŏre, māgnis ănĭmis īn hŏstes tĕndĕre, īn ădvĕrsos rŭĕre. īn ŏppŏsĭtos fĕrri īnvādĕre, āggrĕdi dŏmum, ūrbem, cāstra, īrrŭĕre īn tĕcta, in mĕdia ărma rŭĕre. in mĕdium āgmen sē īnfĕrre. Īrrŭĭmus fĕrro. Dēnsos fĕrtur mŏrĭtūrus īn hŏstes. Mĕdĭis sē īmmīscŭit ărmis. Quin etiam bīs tum mĕdĭo, īnvāsĕrat hŏstes, īrrŭĕrant Dănăi, ēt tĕctum ōmne tĕnēbant. Hærent părĭĕtĭbus scālæ, pŏstēsque sub īpsos Nītūntur grădĭbus clўpĕosq; ād tēla sĭnīstris. Prōtĕcti ōbjĭcĭūnt, prĕnsant fāstīgĭa dĕxtris. Prīma Săgŭntīnas tŭrbārunt clāssĭca pŏrtas īnvādunt ūrbem sŏmno vīnōque sĕpūltam. Sēd vōs ō lēcti fĕrro quīs scīndĕre vāllum āppārat, ĕt mĕcum īnvādit trĕpĭdāntĭa cāstra? Pēr tēla pĕr hŏstes Vādĭmus haūd dŭbĭam īn mŏrtem. Utq; ĕo, spĕcŭla cum vīdit ăb ălta Stārel prŏcul cāmpis mĕdĭtāntem prælĭa taūrum ? ădvŏlat: haūd ălĭa ĕst Tūrni vĕnĭēntis ĭmăgo. (*Ovid. 2. Fast.*) Ecce vĕlut tŏrrens ūndis plŭvĭālĭbus aūctus. Aūt nīve quæ Zĕphўro vĭcta rĕpĕnte flŭit. Pĕr săta, pĕrq; vĭas fĕrtur, nĕc; ŭt ănte sŏlēbat. Rīpārum claūsas mārgĭne fīnit ăquas: Sīc Făbĭi vāllem lātis dīscūrsĭbus īmplent. Quŏque vĭdent stĕrnunt, nē mĕtus ălter ĭnest: *V. Irruo.*
inuăleo, inuălesco, *Zámagam się, Zmocniam się Weszłośw obyczay.* Gesund werden-- *& crescent, inque valebunt,* Luc. *syn.* īnvălēsco, cŏrrōbŏror, vīres rĕsūmo.
invălētūdo, *Chorobá 1.*
invalentia idem & Słábość.
Inuălĭdus, *In negante Słáby Chory. & opposito sensu. In affirmante, Mocny.* Schwach/ kranck. *Deteret invalidos & via longa pedes.* Tibull *syn* īnfīrmus, dēbĭlis, īmbēcĭllis, dēbĭlĭtātus. *V. Ægrotus.*
inuăsio, *Náiázd* invasor *Naiezdnik.*
īnūber, *Nieżyzny.*
inuectio, *Wwożęnie, Przywożenie, Wnoszenie, Nawożenie, Gromienie, Łáianie zelżywe, Fuk.*
inuectītius, *Przywożny.*
invectīvus, Gromiący, inuectus, *ti przywożny.*
inuectus *us, Wwożęnie, Wnoszęnie, Przywożęnie.* inueho, *Wwożę. Wnoszę.*
Inuĕhor, *Wieżdżam 1. Łáię, Gromię. Rozwieram gębę, Jádę ná koniu, Jádę ná kogo & sub Przybiiam do brzegu,* Hereinfahren/anfahren/ schelten. *Centauro invehitur magna, &c.* Virg. *syn.* Fĕror, īmpŏrtor, īnfĕror, *vel* īnsĕctor, ĕxăgĭto, crīmĭnor.
Inuendĭbĭlis, *Nieprzedáyny, Niesklupny.*
Inuĕnio, *Náyduię, Wynáyduię, Doświadczam, Dostáię.* Finden/erfinden/ erdencken. --- *sub nubibus invenit ignes,* Ovid. *syn:* Rĕpĕrĭo, cōmpĕrĭo, nāncīscor, *vel* ădīnvĕnĭo, ĕxcōgĭto, cōmmĭnīscor.
inventarium, Rekestr 3.
inuentio, *Wynaleźienie, Náleźienie.*
inuentiuncula, *Wynálazek.*

inuentor, *Wynáleźcá*, inuentrix, *ibidem.*
inuentum, *Wynálazek.*
inuentus, *us*, *Wynáleźienie.*
inuĕnustè, *Nieprzyięmnie.*
īnuĕnustus, *Niekrásny, nieprzyięmny, Szpetny.* Gruby *2. nieszczęśliwy*, unlieblich / unfreundlich *Quamvis sordida reis & invenusta est.* (Phal.)
inuĕrēcundè, *niewstydliwie.*
inuerecundia, *Niewstyd.*
inuĕrēcūndus, *niewstydliwy.* unschamhaffe. *Simul calentis inverecundus Deus.* (Jamb.) *syn.* effrēns, impudens, *v. Impudens.*
inuergo, *náchylam 2. Wywracam 5. Wlewam 1. nálewam, Piię 1. Wypiiam,*
inuersio, *Przewracánie, Opáczność, Szyderstwo. & sub Jnáczey 3. Item figura Oratoria eadem Ironia.*
inuersūra. *Krzywość. sed propriè Przewracánie.*
inuersus, *Przewrotny 2. Opáczny, Zámięnione słowá.*
invērto, *Przewracam Obracam 5. Wywrácam 1.4.* umb oder verkehren. *At nos virtutes ipsas invertimus atque.* Hor. *syn.* Vērto, cōnvērto, pērvērto, immūto, in cōntrārĭa vērto.
īnuesperascit, *Ku wieczoru się ma.*
inuestigabilis, niepoślakowány.
īnuēstīgātio, *Szukánie, Bádánie & sub Poślàdowáć.*
inuestigator, Szukácz, *Bádacz*, *Wynálezcá.*
inuestīgo, *Szukam. Wynáyduię.* nachforschen / nachspüren. *Investigato fonte lavacra dedit.*Rull. *syn.* Indāgo, inquīro, exquīro pērquīro, scrutor, perscrūtor.
investio, *is à veste Okrywam, Zdobię.*
inuestio, vel invesio. Vesta. niecę ogień.
inuestis, *is*, *Gołowąs,*
Investitura B. sub Inwestytura.
invētĕrāsco, *Stárzeię się, Słabieię, Zástárzeć się.*
inuētĕrātior, *Zástárzęnie.*
inuētĕrātus, *Zastarzáły* veraltet. *Auspiciis epulisque sacris, quas inveterato,* Pr.
inueterauit consuetudo. *Weszło w obyczay.*
inuētĕro, *Zástarzałym czynię Stárzeię się.*
inuicem, *naprzemiany* W *záiem Społecznie.*
inuictus, *niezwyćiężony.* unüberwindlich. --*geniti.atq; invicti viribus essent.* Virg. *syn.* Indŏmĭtus īnsŭpĕrābĭlis, īnēxpūgnābĭlis, īnfrāctus, īnexsŭpĕrābĭlis. *Phr.* Vinci nēscīus. Vīribus invīctus Mārte fĕrox, ēt vīnci nēscīus ārmis. Căput īnsŭpĕrābĭle bello, īnvīctăq; bēllo dēxtēra. Cōntēmptor fērri. Cui cōrpus nūllo pĕnētrābĭle tēlo. Quō nōn bēllo mājor ēt ārmis.
invĭdentia, *Zazdrość.*
īnuĭdĕo, *In affirmans, nienáwidzę, Zayrzę, niedaię 3. Urzekam.* Mißgünnen / *Concepit laudem, & patribus non invidet armis.* Virg. *syn.* Æmŭlor. *Phr.* Līvōre mălĭgno Cōnficĭor. Invĭdĭa vēxor, crŭcĭor, impĕllor, tābēsco, tūmĕo, Tōrvus, præcōrdĭa lĭvor ŏcŭpat, cārpit, hăbet: lēnta tābe ĕxĕdit, dēpāscĭtur, ălĭēnis bŏnis īndŏlĕo, mœrĕo, lĭvēsco, ănĭmos sŭbĭit fŭror, ægrăq; lætis īnvĭdĭā, īnĭquis, ŏblīquis ægris āspĭcĕre ŏcŭlis. Hūnc glōrĭa. Tūrni ŏblīqua invĭdia stĭmŭlis ăgĭtabat ămāris, īnvĭdĭā saucĭa cōrda tŭment. Līvor ĕdax præcōrdĭa rōdit invĭdĭā, lĭvōris răbĭe ăgĭtāri, cŏqui, ăltĕrĭus bŏnis, rēbus ŏpīmis, rebus lætis lĭvēscēre, mārcēscēre, ægrēscēre īnsŭltāre mălis, rēbŭsq; ægrēscēre lætis. Haūd ĕquĭdem īnvĭdĕo, nĕc ĕnim lĭvēscĕre făs ēst. Quĭd ĕnim mĕlĭōrĭbus āctis īnvĭdĕam? Aūt dŏlŭit mĭsĕrans īnŏpem, aūt īnvĭdit hăbēnti. Nōn ĕquĭdem īnvĭdĕo, mīror măgis. Quæ cum vĭdĭsti pŭĕro dōnāta, dŏlēbas. ēt sī nōn ălĭquā, nŏcŭĭsses, mōrtŭus ēsses. *V. Invidus.*
invideor, invidetur mihi. *Zayrzą mi.*
Invĭdĭa, *Zazdrość, nienáwiść, 1. nieprzyięmność, Mierźiączká, Obráza 2, Rozumięnie złe, Skoma 2.* Mißgunst / neid. *Invidiâ Siculi non invenere tyranni.* Hor. *syn.* Līvor. *Epith.* ŏblīqua, ācris, nŏxĭa, ĕxĭtĭālis. prāva, ægra, Infēlix, īnhūmāna, mĭnax, fŭrens, ārdēns, Inīqua, trīstis, dēgĕner. cæca, līvens, măcĭlēnta, fŭrĭōsa, lāngŭida, īnsŏmnis, īrrĕquĭēta, tētra. tābĭfĭca, ŏpērta, glĭscēns. *Phr.* Invĭdĭæ lĭvor, tābes tābum, vīrus, vĕnēnum lābes, pēstis, stĭmŭli, tēlum, dēns, īmpĕtus, vīs răbĭes. Livor īnvĭdus, īnvĭda tābes Līvĭda tābes. Livor īners vĭtĭum, mōres nōn ĕxit in āltos. Nūlli pārs [illegible]lā dēfŭit ūnquam. Quæ grăvis ŏbstrĕpĕret [illegible], stĭmŭlisque mălignis Făcta sĕquēbātur quāmvis īngēntĭa lĭvor. Vĭtĭum rēbus cōmmūne sĕcūndis. Invĭdĭæ vīs ŏmnĭa rōdēns, ĕxtĕnŭans, mācĕrans, confĭcĭens ŏssa, mĕdūllas, cōrpŏris ārtus. Ægra lætis. Sĕcūndis ānxĭa. Pēctŏris īngens Tōrmēntum. prŏcul ātra rĕcēdat Invĭdĭa, ātque ălĭo līvēntĭa pēctŏra flĕctat. O dīrum ĕxĭtium

ſtum mōrtālībus, O nīhil ūnquam Crēſcēre,nēc māgnas pātīens ēxūrgēre laūdes īnvīdīa. Līvor tā bīficum mălis vĕnēnum, īntāctis vōrat ōſsībus mĕdūllas, ēt tōtum bībīs ārtūbus crūōrem. Fērtīlīor sĕges ēſt ălīēnis sēmper īn agris. Vīcīnumq; pĕcus grāndīus ūber hăbet. *v. Invideo.*

Invidiose, *Zazdrośćiwie, Obráźliwie.*

īnvīdīōſus, *Zazdrośćiwy, nienáwiſtny, Obraźliwy, 1. Podeyrzány.* **Mißgünſtig.** *Tempus edax rerum, tuque invidioſa vetuſtas.* Ovid.

īnvīdus, *Zazdrośćiwy.* **Neidiſch / Mißgünſtig.** *Invidus, iracundus, iners, vinoſus amator.* Hor. *ſyn.* Līvīdus, æmŭlus: Zōīlus. *phr.* Cūjus cōr pĕctus, mĕdūllas īnvīdīa, līvor ōccŭpat, crŭcīat. Invīdīæ vĕnēno āfflātus īnvīdīæ ſtīmŭlis āgĭtātus, ăltĕrīus quum lædit hōnos. Cui nŏcens vīrus īnſpīrat līvor. Rīſus ăbeſt, nīſi quem vīsi fēcēre dŏlōres. Invīdia æger, lăbōrans, ăltĕrīus quem crŭcians, laūdes. Lēntāq; mīsērrīma tābe Līquītūr ūt glăcīes īncērto ſaūcīa sōle īnvīdus ăltĕrīus rēbus mārcēſcit ŏpīmis. ēcce ītĕrum nīgros cōrrōdit līvīdus ūngues. *v. Lividus.*

īnvīgĭlo, *Stáram ſię, Mam ſię ná pieczy.*

invincibīlis nieprzekonány.

invincibiliter nieprzekonanie.

invīnius, Wodka 2.

inviŏlabīlis, *niezgwałćiſty, nietykány.* **unverletzlich.** -- *Velut inviolabile telis.* Sil.

īnviolatè, *nieobrażliwie.*

īnvĭŏlātus, **unverletzt/ keuſch.** *Stygias tulit inviolata ſub umbras.* Cor. S. *ſyn.* īntēmĕrātus, īntēger, căſtus.

invīsībĭlis niewidomy. **Unſichtbar.** *Eſt inviſibilis donum patris edere natum.* Prud.

invīsītātus nienáwiedzony, niewidány.

īnvīſo, *is, nawiedzam. Oględywam.* **Heimſuchen/ beſuchen.** -- *gelidos inviſere fines.* Virg *ſyn.* Vīſo, ădĕo, cōnvĕnīo.

invīſor oris ſub Zazdrośćiwy.

īnvīſus, *aq inuideo primo, ſuprà. niewidány niewidomy.* **verhaſt/ ungeſehen.** *Abdiderat ſeſe atq; aris inviſa ſedebat.* Virg.

īnviſus, *ab invideo ſecundò. nienawiſtny 2. Obraźliwy 1.*

inuitâ Minervâ, *Prov. niechętnie.*

invītābĭlis, Łákomy 3. Wab 2.

inuitāmentum, *Przyłudá, Pobudká 1. Pokuſá nápomknięnie.*

īnvītatio, *Záprafzanie, Wzywánie 2. Pobudká 2. Pićie do kogo.*

inuitatiuncula, *pićie do kogo. alioquin Záprafzánie. ut invitatio ſuprà.*

īnvitatus, *us, nápomknięnie, pobudká 2.*

īnvītè, *niechętnie, nie rad, Bez dźięki, nád wolę moię 2.*

īnvīto, *nápomykam, Záprafzam, Wabię, podiadam ſobie.* **Laden / beruffen.** *Invitent croceis halantes floribus horti.* Virg. *ſyn.* Vŏco, ădvŏco, *vel* ăllĭcĭo.

īnvītus, *niechętny.* **ungern/unwillig.** *Invitus, Regina, tuo de littore ceſſi.* Virg. *ſyn.* Rĕpūgnans, cōāctus, nōn lĭbens, nōlens.

invium, *Bezdrożność.*

īnvīus, *Bezdrożny,* **ungebahnet/ungangbar.** *Longa procul longis via dividit invia tectis.* Virg *ſyn.* īmpērvīus, ināccēſſus.

īnūla, *Oman.* īnūleus, *Młody 2.*

inultum tulit, *Przepiekło ſię.*

īnultus, *niezemſzczony, niekarany, nieobrany,* **ungerochen** - *nec enim moriemur inulti.* Virg.

inumbratus, *powierzchny.*

īnumbro, *Záćimiam.*

īnunco, *Záwadzam zá co, Zágrábić.*

inunctio, *námázánie námázywanie.*

inūndātio, *Powodz.* **Auslauff/überlauff Vberſchwämmung** *ſyn.* īllūvīes, dīlūvīum. *Phr.* Tōrrens cum văgos īn cāmpos frūſtra prŏhĭbēntĭbus ēxit ōbīcĭbus. Tūmens sūper āggēre tūtas ēxcūrrit rīpas. Sēſe pătēntĭbus ēxplīcat ārvus ēdīta cœlo Prōlūvīes īllūvīes fātālis āquæ. Dīlūvīem mĕdītāntur agris. Cum tōrrens ūndis plūvīālĭbus aūctus. Pēr sāta, perq; vīas fērtur, nĕc ūt ānte sōlēbat. Rīpārum claūſas. mārgĭne fīnit āquas, Flūctūat ōmnis āger. rēmis sŏnuēre nŏvāles. Cērnit cum ſtābūlis ārmēnta nătēntīa pāſtor: Stērnūntur sēgĕtes, ēt dēplōrāta cōlōnis. Vōta jăcēnt, lōngīq; pĕrit lăbor īrrītus ānni. Rŭens præceps āltis dē mōntĭbus āmnis, Tōrrēntes īmpēllit āquas pĕcūdesq; fĕrāſq; Villārum cum ſtrāge trăhit, pērq; ārva rĕfūsi Mille vīas pāndunt vāſto cum murmure rīvi. *v. Diluvium.*

īnūndo, *Oblewam 1. Zálewa rzeká, Wylewam z brzegow.* **Vberlauffen/Vberfließen.** -- *nec inundant ſanguine foſſæ.* Virg. *ſyn.* ēxūndo dīrŭo, ēffūndor

Inungo, *Namazuię*, Beſalben. *idcirco contemnit lippus inungi. ſyn.* ūngo, īllĭno.

INVO

Invocatio, *Wzywanie*,

invŏcātus, *in negans nieproſzony.*

invŏco, *in affirmans, Wzywam.* Anruffen. *Invocat & duplices cœloque erebroque patentes.* Virg. *ſyn.* Rŏgo prĕcor, īmplōro, pōſco, ēxpōſco.

invŏlĭto, *ſub Latam.*

invŏlo, *as, à volo as porywam zá łeb. & ſub Latam, Rzucam ſię w oczy, Wieżdżam 2.*

invŏlo, *as à vola, æ, ſub Zagrabić.*

invŏlūcre *Tuwalnia.*

invŏlûcris, *Bez ſkrzydeł, nielotny.*

invŏlucrum, *Tuwalnia, Zawićię, Obwićie, powłoká.* überzug / Futer. *Contentum involucris atque* involucrum tramæ, *Cewká.* (*cubilibus C.*

invŏlūmentum, Zawićie. inuŏluntas, niechcęnie.

invōlvo, *Uwiiam, Záwiiam, Wiklę 1. 2. Obwiiam 1. 2. Zágmátwać, Zabawiam* Einwickeln / einwinden. *ſyn.* īllăquĕo, īrrĕtio, īntrīco, īmplīco, *vel* ābrīpĭo, dīrŭo.

involvŏlus, *Gąśiennica 1. Robak winnicę pſuiący.*

involvulus, *Gąśinnica 1.*

invŏlūtè, *Záwikłánie.* iuvolutus, *Záwikłány.*

inurbanè, *nieobyczáynie, nieżartownie.*

inūrbānus, *nieobyczayny.* unhöfflich. *Scimus inurbanum, tepido ſeponere dicto.* Hor.

inurgeo, náćieram ná kogo. & ſub Bodę.

īnūrīno, *nurzam ſię.*

īnūro, *Smelcuię, Cechuię.* Ein oder anbrennen. *Continuoque notas & nomina gentis inurunt.* Virg. *ſyn.* īmprīmo, īnflīgo, nŏto, īnſcrībo.

īnūsĭtatè *niezwyczaynie.*

īnūsĭtātus, *niezwyczayny.* ungebräuchlich / ungewöhnlich. *inuſitatum fere quod popu horreant.* (Iamb.) *ſyn.* īnsŏlĭtus, rātus, īnsŏlens, nŏvus.

īnūstus, *pryſkowány, Opełzł, Smelcowány.* Verbrennt. *Fulmina declarant ictus & inuſta vapore*

inūſus us, nieużywánie.

īnūtĭlis, *nieporzyteczny.* unnütz. *Et ſibi inutilior, timidi commenta retexis.* M. *ſyn.* Vănus, ĭnānis.

inutĭlĭtas, *niepożytek.*

inūtĭlĭter, *niepożytecznie.* unnützlich / vergebens.

ſyn. ĭnānĭter, frūſtra *v. Fruſtra.*

invulgatus, *Spoſpolitowány.*

invulgo, *as, Roſzgłazam, Wydaię księgę.*

invulnĕrābĭlis, *niezraniony.*

invulnerātus, *idem & nieobrážony.*

ĭnūus, *Latáwiec.*

ĭnyſtrum, *Gr.* *śla*z *Flákowy ſub Flak.*

IO

Io, *Ach, Huy, Hey, Toś chłop. Dicite io Pæan, & io bis dicite Pæan.* Ovid.

Iobeleus, iobileus, Miłośćiwe láto 1.

iŏca, *orum, żárt 2. iocaliter żártem.*

iŏcābundus, *żártem ſobie 1.*

iocatio, *żárt 1.*

iŏci, *hi żart 2.* ioco. *żártem.*

iŏcor, *żártuię, Szydzę.* Schimpffen / ſchertzen / lachen *Carum neſcio quid jubet jocari* (Phal.) *ſyn.* Rīdĕo, īrrīdĕo, lūdo, īllūdo, căvīllor.

iŏcōſe, *żártownie.*

iŏcōſus, *żártowny.* Schimpfflich / kurtzweilig. *Non potui melius litem finire jocoſam* Mar. *ſyn.* Făcētus, feſtīvus, lĕpĭdus.

iŏcŭlāris, *śmiechu godny, Szyderſki.* Schimpfflich / Spöttlich. *Præterea ne ſiunt qui iocularia rides.* Hor.

iŏcŭlārĭter, *żartem* iocul[illegible]*rt 1.*

iocularius, *śmiechu godny.*

ioculator, *żártownik.*

ioculator ſcenicus, *Kuglarz,*

iŏcus, *żárt 1. 2.* Schimpff / Kurtzweil *Mox iuvenes agitare iocos, & pollice dextro.* Perſ. *ſyn.* Rīſus, lūdus, lūſus sāles; căvīllātio, căvīllus, ſcōmma. *epith.* grātus, plăcĭdus, pŭĕrīlis, venūſtus, ālăcer, vānus, ĭnānis: lāſcīvus, tūrpis, infāmis. *phr.* jūcūndis grātĭa vērbis. Fēſtīva, lĕpīda prōcācĭtas. ārgūtis cārmĭna plēna jŏcis. Mĭſcēnda ēſt lætis rāta rĕpūlſa jŏcis. Cōndĭīt ōrnātis ēt sŭa dĭcta jŏcis. Dum văcat īnsānis ēbrĭa tūrba jŏcis. Nūlla vĕnēnāto līttĕra mīxta jŏco ēſt. *v. Sales.*

iocundus, *corr.* iucundus.

ion, *n, Gr. Fiołki brunatne, Fiołkowy kámień.*

iōta longum, *Szubięnicznik.*

iovis ſtella, *Jowiſz.*

īpes, *ab ıps pis, m. Gr. Robacy w rogách.*

ips. pro

Ips pre Is in 12 Tabul. Popma.

ipsa, *Sámá 1. 2. żoná.*

ipse, *Sam 2. 3. 4. On, Isty, Cały, Wperſonie.*

ipsīles ipsiplīces ipsulles ipsullīces. Obrazek.

ipsipse, ipsipte, ipsipsus, *Sam 2.*

ipsissimus, *Tenći, prawdźiwy.* ipsus est. *Tenći*

ir, *īris fem. Dłoni dołek.*

īra, *Gniew 1. 2.* Zorn/ Groll. *Sævit amor magnoque irarum fluctuat æstu.* Virg. *syn.* Fūror, răbĭes, īrācūndĭa. *epith.* ăcērba, ēffēra, răbĭda, ācris, atrox; nŏxĭa īnsānā, dīscors, īmmānis, cōmmōta, lītĭgĭōsa, tŭmĭda, cæca, āccēnsa, fūlmĭnĕa, præceps, crūdēlis frĕmens, vīvax, mĭnax vĭtĭōsa, īnfrænis, flāmmāta, fĕrvens, nŏcēns, ĭnĭqua, spūmans, Tārtărĕa. *phr.* vīs īmpĕtus, ārdor. īrārum æstus, flūctus, vēsānĭa, sævĭtĭes. Cæcus mēntis fŭror īrātus, furĭōsus dŏlor. Cōmōtī pēctŏrĭs æstus. īra pārens ŏdii. Præcĭpĭtans, tūrbans, ēxcæcans mēntem. Cŏquens præcōrdĭa ănĭmos cæca cālĭgĭne vērsāns ĭn præceps ŏmnĭa vērtens. Pārtŭrĭens mĭnas. āsperque cŏquēbat. Jam dūdum īmmītes īras. Scīntĭllāvītque crŭēntis īra genis. Cāndĭda pāx hŏmĭnes, trūx dĕcet īra fĕras. īra fŭrens, strīctis ŏdĭum mūcrōnĭbus ēxplet. Cŏmes īndĭvīsa fŭrōris. Præcĭpites ăgit īra grădus, īra tŭmens spūmānti fĕrvĭda rīctu. Sānguĭnĕa īntōrquens sūffūso lūmĭna fēlle īra fŭror brĕvis ēst, Plācĭdis mūlcet bācchāntem vōcĭbus īram. *v. Furor, oris, Irascor.*

īracundē, *iracunditer Gniewliwie.*

īracūndia, *irascentia, Gniew 1. 2.* Zorn/ zornmüthig keit.

Irācūndus, irascibilis, *Gniewliwy.* Zornmüthig/ zornig. *Impiger iracundus, inexorabilis, acer.* Hor. *syn.* Prōnus, prōclīvis ĭn īras, *vel* īrātus.

īrāscor, *Gniewam się 1.* Sich erzürnen. *Et tentat sese, atq; irasci in cornua discit. syn.* Sŭccēnsĕo, īndĭgnor. *phr.* īrā flāgro, ārdĕo, æstŭo, fērvĕo, īncēndor, āccēndor, ēxæstŭo, īncāndēsco, āgor, ăgĭtor, īras cōncĭpio, ēxercĕo, āttōllo, īræ sūb pēctŏre flūctus vŏlvo. īræ pērmītto hăbēnas. ēxārdēsco, sūrgo ĭn īras, īræ āssūrgunt, īgnēscūut, ārdēnt, cāndēscūnt, ēxārdēscunt īræ, & dūris dŏlor ŏssĭbus ārdet. incrēscūnt ănĭmis dīscōrdĭbus īræ. Vīvāces āgit vĭŏlēntus īras ănĭmus. Tŭmet ănĭmus īrā, fērvet īmmēnsum dŏlor. Răbĭe pāllet, tŭmet īnfrēndit, spūmat. ōmnes īrārum ēffūndēre hăbēnas Vŏlvēre, vŏlūtāre, fŏvēre īrārum māgnos sūb pēctŏre flūctus, ālēre māgnas vēnis tūrgēntĭbus īras ănĭmo cŏquĕrē. Tūm vēro īnsūrgunt īræ. īncrēscunt ănĭmis dīscōrdĭbus īræ. Mēns ēxæstuat īra. Văriōq; īrārum flūctŭat æstu. Văcŭis ăcŭunt rūmōrĭbus īras. Tūmĭdas ēxārsit ĭn īras. ēxārsēre īgnes ănĭmos sŭbĭt īra cădēntem ulcīsci pătrĭam. Nāte quĭd īndŏmĭtas tāntus dŏlor ēxcĭtat īras. ănĭmus tūrgescit trīstĭbus īris. Frōnte mĭnæ dūrānt, & stānt ĭn vūltĭbus īræ. Prōtĭnus ēxārsit, nĕc tēmpŏra dīstŭlit īræ, ō quām tērrĭbĭles ēxārsit prōnus in īras. īrārum tāntos vŏlvis sub pēctŏre flūctus. Nēc tămen īrāscor, quĭs ĕnim sŭccēnset ămāri? Prāve, sēctum stŏmăchēris ob ūngvem. *v. Iratus & Furo.*

Irātus, *Rozgniewány.* Erzürnet/ zornig. *Aut unde iratus sylvam devexit arator.* Virg. *syn.* Răbĭdus, fŭrēns. *phr.* īrâ cōnsītus, cōmmōtus tūrbĭdus, pērcĭtus, āctus, ārdēns, fērvĭdus, flāgrāns, āccēnsus, īncēnsus. īrārum tūrbĭdus æstu. Audāces; tŭmĭdas ēffūsus ĭn īras. īmpătĭēns īræ. īrâ fĕrox, dēmēns. fŭrēns. īrārum quĭ flūctŭat æstu Hūc īllūc vŏlvēns ŏcŭlos īrārum vŏlvēns sub pēctŏre flūctus. Sæva bīle tŭmēns. Flāgrānti pērcĭtus īra. Fŭrĭis āccēnsus & īra tērrĭbĭlis. Quătĭēnsq; mĭnāntis mōre căput frōntēmq; rūgis mājōrĭbus īmplēns. Mūrmŭre tērrĭbĭlis sic tāndem tūrbĭdus īnquit, Ingēns & īnēxōrābĭlis ūrget īra dŭces, pŏpŭlōsq; dŭos. Sīcut ŭbi ārdēnti gĕlĭdŏ succēssit ăhēno. Hūmor ăquæ, fŭror īlle sĭlet, Paūlumq; rĕpēnti stāt sĭmĭlis, mŏx aūcta sŭas īncēndĭa vīres ēxērcent măgis sĭc īlle tŭmūltus pēctŏris ŏpprēssus stĭmŭlis ăgĭtāntĭbus īisdem. Fōrtĭor ădmōtas rătĭōnis spērnit hăbēnas.

Ircens, Irceus, Kiełbása.

īrēnārcha *a m. gr. Márszałek koronny.*

īrinus, *Rosacowy.* īrio, *ōnis, m. Gorczycà polna.*

īris, *is, idis, eos, ios, ĭdos, f. Tęcza, Zrzenice okrążek, Rosáćiec.* Ein Regenbogen. *Irim de cælo misit Saturnia Iuno.* Virg. *syn.* Thaūmāntis, Thaūmāntĭas. *epith.* Jūnōnĭa, āĕrĭa, īmbrĭfĕra, cūrvāta, ūnda, rōscĭda, hūmĭda, nĭmbōsa plŭvĭa, ăquōsa. æthĕrea, pīcta cŏlōrāta, cŏrūsca, dĕcŏra, dĭscŏlor, *phr.* Cœlēstis, plŭvĭus ārcus, ĭn nūbĭbus ārcus. Vărĭis dīstīncta cŏlōrĭbus īris. Vărĭo cīrcūmdāns nūbĭla cīnctu, gȳro. Sŭos ārcus pēr nūbĭla cīrcĭnat īris. Nūncĭa Jūnōnis. Cūrvāta pūro nūntĭat nĭmbos sĭnu. Vărĭo dĕcŏrāta cŏlōre. Quæ pīctōrā to cœlum dīstīngvit ămĭctu īnfĭcĭēns lōngum īngēnti cūrvāmĭne cœlum. Cōncĭpit īris ăquās ălĭmēntāque nūbĭbus ădfērt. *v. Arcus cælestis.*

Iris sylvestris, *Łániczká.*

Irrito, *ut aliqui scribunt & ab ira ducunt idem* Irrito.
Irnea, *Dzban.* Irnella, irnŏla, irnŭla, *Dzbánek. Kubek.* Irneum, *Ciásto smážone.*
Irōnia, gr. *Zmyślánie, žárt, Szyderstwo.*
Irōnia, *Item. Cic. figura Oratoria.*
Irpĭces, *Grábie, Broná.*
Irquĭtāllus, *Młodźięniaszek.*

I R R

Irrădĭo, *Promięnie wypuszczam.* Bestrahlen/ erleuchten. *Irradiare dies, culmen qui nominis alti.* Sedul. *syn.* Rădĭo, lūcēo, illūcēo, illūmĭno, illūstro. *v. Radio.*
Irrādo, *sub wdrobić.*
Irrāsus, *Nieogolony, Gruby 4.*
Irrătĭōnābĭlis, *Irrationalis, Bezrozumny,*
Irrătĭōnābĭlitas, nierozum, bezrozumność, niebáczność
Irraŭceo, irraucesco, irraucui, irrausi, *Ochrápieć.*
Irrecordābilis, niepámiętny 1.
Irredĭvīvus, niepopráwny.
Irrĕdux, nieprzywrotny.
Irregularis, & Irregularitas in sacris, sub Kápłaństwá niesposobność. (žność
Irrĕligātus, nieuwiązány. Irreligiositas, Niepo-
Irrĕligiōsus. Niepobożny, Nieprzystoyny. Vngottsförchtig. *syn.* Impĭus.
Irrĕmĕābĭlis, nieprzywrotny. Falleret indeprensus & irremeabilis error. Virg.
Irremediabilis, nieuleczysty irremisse Bez folgi.
Irremunerabilis nieoddátny, sub nienagrodny.
Irrĕpărābĭlis, *nienagrodny.* Vnwiederbringlich. *Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus.* Virg.
Irrĕpertus, *Nienáleźiony,*
Irrĕpo, *Wkradam się 1. 2. Wmykam się, włażę & sub właz.* Hineinschleichen. *Quis non ingemuit, quis non irrepere sacris.* M. *syn.* Rēpo, ŏbrēpo, ădrēpo, (sērpo.
Irreposcibilis, sub nieodwołány.
Irreprehensibilis, irreprehensus, Bez przygany.
Irrĕptītius, *Właz.*
Irrĕquiĕtus, *Nieustáły,* Vnruhig. *Bellaq; cum multis irrequieta geris.* Ovid. *syn.* Inquĭētus, contŭrbatus, tŭrbŭlentus, sŏllĭcĭtus, pĕrvĭgil, insŏmnis.
Irresectus, nieobrzezány.
Irrĕvŏlūbĭlis, *nierozwiązány.*
Irrĕsŏlūtus, *nierozwiązány.*
Irrĕtio, *sidlę, wiklę, Zniewalam.* Verstricken/ in das Netz bringen. *Irretire plagis, retinacula deniq; caecis.* Prud. *syn.* Implĭco, illăqueo *phr.* In rētia mitto. Rētĭbus invŏlvo, căpĭo, impĕdio.
Irrĕtior, *Więznę, nigo tam, nigo sám.*
Irrĕtortus, *niemrugáiący, nie po oku pátrzący.*
Irrĕvĕrens, *niewstydliwy.*
Irrĕvĕrenter, *niepoczćiwie, nieprzystoynie.*
Irrĕvĕrentia, *Poniewáżánie.*
Irrĕvŏcābĭlis, *nieodwołány 2. nieodmięnny, nieprzywrotny.* Unwiderruflich--- *Volat irrevocabile verbum.* Hor.
Irrĕvŏcātus, *nieodwołány 1. nieprzywrotny.*
Irrevolutus. Martial. corr. inevolutus.
Irrīdĕo, *śmieię się, Oszczeram się, Szydzę.* Verlachen/ verspotten *Irridebit eos, justaq; loquetur in ira.* Paul, pag. *syn* Rīdĕo, dĕrīdeo, illūdo, insŭlto, jŏcor, căvillor, lūdĭfĭco, lūdĭfĭcor. *phr.* Rīsu, căchĭnno, sālsis jŏcis, fœdis gānnītĭbus excĭpĭo, lăcēsso, ŏbstrĕpo, ignōtos nāso sŭspēndit ădūnco extēnso, excŭsso, insŭltāntq; mălis, mĭsĕrīsq; prŏtĕrvis vŏcĭbus illūdunt. Cĕrtānt illūdĕre căpto. *v. Derideo.*
Irrīdĭcŭlè, *nieszmieśznie,* irrīdĭcŭlum *Szyderstwo.*
Irrĭgātio, *Pokrapiánie.*
Irrĭgātus plagis. *Smágániec.*
Irrĭgo, *Pokrapiam.* Befeuchten/ begiessen. *Corpora curam, fessos sopor irrigat artus.* Virg. *syn.* Rĭgo, ăspĕrgo, hŭmĕcto, irrŏro. *v. Rigo.*
Irrĭguum, *Mokrzyny, Opárzysko.*
Irrĭguus, *Pokrapiaiący Mokry.* Gewässer. *Floreat irriguumq; bibant violaria fontem.* Virg.
Irrio, is, ai. Hirrio, Wárczę.
Irrīsio, irrīsus, *us, Náśmiewisko.*
Irrīsor, *náśmiewcá.* Verspotter. *Dicebam tibi venturos irascor amores.* Prop.
Irrītābĭlis, *Gniewliwy 1.* Zornmüthig. --- *Genus irritabile vatum.* Hor.]
Irrītāmen, irritamentum, Anreitzung. *Adjecisset opes, animi irritamen avari. Effodiuntur opes irritamenta malorum.* Ovid,
Irrītātio, *Rozdraźnięnie, Poruszánie 2. Draźnięnie,*
Irrītātor, *Pobudka, Draźniciel.*
Irrītātus, *Rozdraźniony, Roziadł się.*

Irrito, *as, ab irruo, vel ab irrio*, Rozjuszam, Drażnię, *Pobudzam.* Zum Zorn anreitzen. *Segnius irritant ani mos demissa per aurem.* Hor. *syn.* Prōvoco, lăcēsso, ēxāspēro, *phr.* ăd īram prōvŏco, ēxcīto, īmpēllo, ēxstĭmŭlo, īrās ăcŭo, mŏvĕo ēxcīto, āggĕro, sŭscĭto, īrrītātque vĭrum tēlis & vōce lăcēssit. Pārce īrrītāre quĕrēndo. Nē quēmquām vōce lăcēssas. Lēx dīcta ŏfficĭīs, nē vōce lăcēssĕrĭt hōstem īncēndītque; ănĭmum dīctis, āggĕrat īrās.

Irrito, *as, à ratum.* Kásuię. Znoszę.

Irritus, *nieważny*, Prożny, & *sub niespráwiwszy nic.*

Irrōbŏro, *sub* Mocnieię. Irrŏgātio, *nákázánie.*

Irrŏgātio mulctæ, *Penowánie.*

Irrŏgo, *nákazuię*, *náznáczam*, Stánowię *Dáię.* Zumuthen/ auffl egen. *Regula peccantis quæ pœnas irroget aquas.* Hor.

Irrōro, *as*, Roszę 1. *Rosá páda, nápuszczam* 1. *Pokrapiam.* Mit Thaw befeuchten. *Aut cum sole novo terras irrorat eous* V. *v. Roro.*

Irrŭbeo, *irrubesco*, Czerwienię się, Zápalá się.

Irrŭcto, *sub* Rzygam.

Irruso capillum, żołcę. Irrŭgio, *is*, Zárycżeć.

Irrūgo, *as*, Marszczę, Irrūmo, *sub* Karmię.

Irrŭmpo, *wdźieram się, wrywam się, wpadam* 1. *wtargam*, Dobywam się. Einbrechen. *Qui cursu portas primi irrupuêre patentes.* Virg. *v. infra Irruo.*

Irrŭo, *is*, *wpadam* 1. *wieżdżam* 2. *Uderzam ná kogo.* Ungestühmlich an oder einstürmen/einfallen. *Irruimus, densis & circumfundimur armis* Virg. *syn.* Rŭo, īncŭrro, īrrūmpo, īnsĭlĭo, fĕror, mē fĕro, īnfĕro, īnjĭcĭo: mē dō in: īnvādo, āggrĕdĭor. *phr.* Sē dĕdit in mĕdĭas ăcĭes. Mĕdĭos mŏrĭtūrus īn hōstes īrrŭit. Răpĭdo fērtur īmpĕre mīles. & cīrcumportis īnstāns tēcta ōbsĭdet. īn hōstes īrrŭit, & qua tēla vĭdet pēnsĭssĭma tēndit Nēscit utro prīus īlle rŭat, rŭēre ārdet utrōque, āc vēlŭti mōntis sāxum vērtĭce præcēps. Cum ruit āvulsum vēnto, seu turbĭdus īmber prōlŭit, aut ānnis sōlvit sūblāpsa vĕtūstas, ēxŭltātque sŏlo sȳlvas ārmēnta, vĭrōsque īnvōlvēns sēcum, dĭsjēcta pĕr ā gmĭna Tūrnus. Sīc rŭit. Aut ŭbi dēcŭrsu răpĭdo dē mōntĭbus āltis. Dānt sŏnĭtum spŭmōsi āmnes & in æquŏra cūrrunt. *v. Invado.*

Irruptio, *wtargnienie.* Irrūptus, *nieprzerwánie.*

I S

Is, *Ten, Taki,* Der/oder ec. *Vestrum prætor is intestabilis, & sacer esto.* Hor.

Isăgōge, *es gr.* Początek 1. Wprowadzánie.

Isăgōgĭcum *gr.* Cło 1.

Isătis, *idis, Gr.* Fárbownik.

Ischaemon *gr.* Kostrzewá.

ischa, *ădis*, *gr.* Rzodkiew dźiká.

ischiăcus, ischiadĭcus, *gr.* Scyátyczny.

ischiădicus, dolor, ischias, *adis, gr.* Scyátyká.

ischūria, *gr.* Uryny zástánowienie.

Isdem, Tenże. Isĕlāstĭcon, *gr.* Tryumf. 2.

Isĭcium, *nádźienie, śćiekánie* 1. *wątrobká, pieczeniá.* (*Kiełbásá,*

Isŏcīnnămos casia. *Fistulá*

Isocolon, *Græcis anceps, sæpiùs longum Poëtis.*

Isŏdŏmum *ædificium æqualiter structum.*

Isoëtes, *is n gr.* Rozchodnik máły.

Isŏnŏmina, *gr.* Rownośc. Isŏpȳrum, *gr.* Łyszczycá.

Isosceles, *i. æqualia crura seu latera habens, ut sunt Triangula apud Euclidem varia.*

Istac, *Tędy.* Istactĕnus, *Poty* 1.

Iste, *Ten, Isty*, isteipse. *Tenże.*

ister, istrus. *Gallio.* Dunay.

Isthmus, isthmos. *m. gr.* Miedzymorze. Ein stück Landes zwischen 2. Meeren. *epith.* Bīmăris, æquŏrĕus, cīrcūmflŭus, āngūstus, brĕvis, ēxtēnsus, lātus, tĕnŭis, ēxīlis. *phr.* Gĕmĭno tellus, cīrcūmdăta pōnto. Bīnis æquŏrĭbus tērra cīncta ŏppūgnāta. Faŭces gĕmĭni măris, īn măre pōrrēcta, prōjēcta tēllus. ēxĭgŭo dēbēt quod nōn ēst īnsŭla cōlli. Hæc spătĭo cōntrācta brĕvi frēta bīna rĕpēllit āngūsto dŭplēx măre dĭvĭdit īsthmo.

Isthic. corrige Istic. Istic *Nomen.* *Ten.*

Istic, *Adverb.* *Tam* 1. Isthinc. *Ztámtąd.*

Istius generis. istiusmodi. *Táki.*

Isto. *Dla tego* Istò: Istoc. *Tám* 2.

Istoc vilius. *J tylká.* Istorsum, *Tám* 2.

Isthuc ætatis, *w tych lećiech.*

Istŭla, justŭla, *Wistá.*

I T

Ita, *Ták.* So/also/ja. *Sublime expulsam eruerent, ita turbine nigro.* Virg. *syn.* Sīc, nōn ălĭter, haūd sēcus, nōn sēcus.

Ita me, Ita te. *Bodayg o, Boday mię, Jákom dobry, Jákość dodry, & sub Przyśięgam.*

ita profectò. ita inquam. ita verò. *Ták iest.*

Itālia, *Wkoſká źiemia.* **Italien.** *Italiam fato profugus Lavinaque venit.* Virg. *ſyn.* Aūsŏnĭa, Oēnotrĭa, Hēſpĕria, Lātium. *epith.* Dīves, Sŭpērba, nōbĭlis, īllūſtris Mārtia, bēllĭca, gĕnĕrōſa, fĕrax, fērtĭlis, fœcūnda, pŏtens, ŏpūlenta. *phr.* Tēllus Itāla, Aūsŏnĭa, Oēnōtria, Hēſpĕria, Latĭa, Sātūrnĭa, Rōmāna, Lātĭī, Itălı, Aūsŏnıı fīnes, āgri, Itālia rēgna. Itāliæ, Aūsŏniæ tēllus. Itālis ōra, plāga, rēgĭo. (*Virg. 2. Æneid.*) ēſt lŏcus Hēſpĕrĭam Grājı cŏgnŏmĭne dĭcūnt, Tērra āntīqua, pŏtens ārmis, ātque ūbĕre glēba, Oēnōtrij cŏlŭēre vĭri, nūnc fāma mĭnōres Itālĭam dīxīſſe, dŭc dē nōmĭne, tērram.

Italicè. Po włoſku.

Itālis, *idis. Włoſzká.* **Italiänerin.** *Italides, quas ipſas decus tibi Dia Camilla.* Virg.

Italiſſo. Pachnę *włochem.* Itālus, *włoch.*

itāne? *Tákli?* *A (z gniewem)* **Iſt es wahr,** *Itane & ſalutis publicæ indicium obrues.* (Jamb.)

Itāque, *Przetoż, więc 1. A tak 2.* **Derohalben, derowegen.** *Nunc itaq; & verſus & cætera ludicra pono.* Hor. *ſyn.* Igĭtur, ĕrgo, quāre, quāprōpter, quāmōbrem, ĭdĕo, ĭdeirco, ātque ădĕo.

ĭtem, *Záś, J, Tákże.* **Auch/alſo/ desgleichen.** *Contemplator item cum ſe nux plurima ſylvis.* Virg. *ſyn.* īnsŭper, prætĕrĕa, ādhuc rūrſus, rūrſum ĭtĕrum.

ĭtemque, *Záś, J co zá tym.*

ĭter, *Drogá 1. 2. 3.* **Weg/ Reyſe/ Fahrt.** *Hinc iter incertum peragunt, &c.* Virg. *ſyn.* Sēmĭta, vĭa, cāllis, trāmes, ădĭtus, ſpātĭum, *v. Via.*

ĭterāgo, făcio, *Jádę 1. Idę 1* ĭterātĭnus, *Powtarzal*

ĭtĕrātio, *Powtárzánie, Przeorywánie (ny.*

ĭtĕro, as, *Powtarzam, wracam ſię, Przeorywam.* **widerholen.** *Sic iterat voces, & verba cadentia tollit.* Hor. *ſyn.* Gĕmĭno, īngĕmĭno, duplĭco, īntēgro, rĕdĭntegro, rĕpĕto, rĕsūmo.

ĭtĕrum, iteratò, *Znowu, Powtore.* **widerumb.** *---iterumq; iterumq; monebo.* Virg. *ſyn.* Rūrſum, rūrſus. prætĕrĕa, īnsŭper, ădhuc.

ĭthўphāllĭcum carmen. *Idem* Phaleucium, *rectus. Członek.* Ithўphāllus, *gr. Członek.*

ĭtĭdem, *Tákże. Tákiż, Ják w piekło.* **Gleich.** *Omnia nos itidem depaſcimur aurea dicta.* Luc. *ſyn.* Părĭter.

Itiner, priſcum, idem Iter.

ĭtĭnĕrārĭum, *Drogá, Wśiádáná.*

Itĭnĕrārĭus, *Drożny, Nadrożny.*

ĭtio, *onis, f.* ĭtus, *us. Chod.*

ĭto, *as. Chadzam.* Itĭon. *gr. Plácek.*

ĭubā, *Grzywa, Grzebien u kurá.* **Die Mane oder lange Haar an einem Pferd oder Thier.** *Denſa juba, & dextra jactata recumbit in armo.* Virg. *ſyn.* Cŏma, crīnis. *epith.* Flŭēns, ūndāns, cŏmāns, pēxa lōnga, flāva ēffūſa, crīſpāns, ērrāns văga, ſpārſa, cōmpta, dĭffūſa, rūtĭla ĕquīna, lĕonīna. *phr.* Lūxŭrĭes jŭbārum. *Dīſcūſſæ căpĭti jŭbæ.* Jŭbam cērvīce ēffūndit ĕquīna. jŭbæ ērrāntes lūdunt, văgāntur pēr cōlla pēr ārmos, jŭbīſque cŏmāntes ēxcŭtit īlle tŏros.

ĭubar, *n. & m. Łſknienie, Promień, Słońce Gwiazda zaránna* **Ein Glantz/ Schein.** *Iu portis jubare exorto delecta juventus.* Virg. Fāx, lūmen, ſplēndor, fūlgor. lūx, rădĭı. *v. Fax & Lumen.*

jŭbātus, *Grzywiáſty.* **Mit Manen/ oder langen Haaren.** *ſyn.* Crīnĭtus, cŏmātus. *phr.* jŭba ōrnātus, dĕcōrus, mūnītus hīrſūtus.

jŭbĕo, *Roſkazuię, Przykázuię, Uchwálam, życzę, Chcę, Pozdrawiam, Witam.* **Befehlen/ gebieten.** *Seu Troas fieri jubeas, Teucroſque vocari.* Virg. *ſyn.* Impĕro, mändo, præcĭpĭo. *phr.* Pārēudum ēſt mŏnĭtis, fīat quŏd ŭtērque jŭbēmus. Vāde sălūtātum prō me lĭbet, īre jŭbĕris. Tūus, o Rēgīna, quŏd ŏptes, ēxplōrāre lăbor, mĭhī jūſſa căpēſſĕre fas ēſt. *v. Impero.*

jūbĭlātio, jubilum, jubilatus, *us, Krzyk, Gwar.*

jūbileum, jubileus, *Miłośćiwe lato 1. 2.*

jūbĭlo, *wołam Krzyczę, Przyzywam, Bąkam.*

jūcūndè, *Roſkoſznie, Weſoło, Smacznie, & ſub Przyięmny.*

jūcūndĭtas, *Weſołość, Roſkoſz, Ućiechá.*

Iucundo & iucundor in SS. libris aliquoties. i. iucunditate afficio vel afficior.

jūcūndus, *Miły 1. Przyięmny, Ućieſzny.* **Liblich/ anmuthig** *Suſtulit eſuriens, minus hoc iucundus amicus.* Hor. *ſyn.* Grātus, ſvāvis, āccēptus, dūlcis āmænus, lætus. hĭlāris, fēſtīvus, lĕpĭdus, jŏcōſus.

jūdæus, *Zyd,* jūdaĭcus, *żydowſki.*

Iūdex, *hic, hæc, Sędźiá 1. 2. Cenſor.* **Ein Richter.** *Iudicis argutum quæ non formidet acumen.* Hor. *ſyn.* Arbĭter. *epith.* incōrrūptus, īntĕger grāvis, sānctus, săgāx, prūdēns cŏrrūptus, īmmītis. ſævus. *phr.* Lĭtis ārbĭter, cŏgnĭtor, quæſĭtor. Jūris, jūſtĭtĭæ præſes, āntĭſtes, Lēgum vīndex. Æqui

defensor obsērvāntīssĭmus. Cōnsultīssĭmus æqui Cui sunt dūbĭi crēdĭta jūra fŏri. Qui jūra dat, caūsas cōgnōscit. Grāvis cēnsor vītas & crīmĭna quærit, Sēvēro vūltu rēum tērrēns.
Iudex sedeo, *Sądzę urzędownie.*
Iudex extraordinarius, *Deputat.*
Iudex juratus, Iudex quæstionis, *Woyt.*
Iudex strictus, *Jednacz.* Iūdĭcātio, *Sąd.*
Iūdĭcātō, *Rozmyślnie, Sądownie.*
Iūdĭcātum, *Osądzona rzecz, Skázanie 1, Przesądy.*
judicatus, *ti, Zdány.*
judicātus, *us. Sąd 2. Rozsądek 2.*
judicia, *orum. Roki 1. 2. 1.*
jūdĭciālis, judiciārius. *Sądowny.* **Rechtlich.** *Sacra damus festis, fora, judicialia ponunt* Ovid.
Iūdicium, *Sąd 1. 2. 3. 5. 7. &c. Jurydyká, Skázánie, 1, Zdánie 1. Rozsądek 1. 1. 2. Mniemánie.* **Ein Gericht / Urtheil.** *Iudicium Paridis spretaq; iniuria formæ.* Virg. *syn.* ārbĭtrĭum, sēntēntĭā, *vel* prūdēntia. *epith.* Rēctum prūdēns, grāve, vērum, īmprūdēns. *phr.* Jūdĭcĭs ōffĭcĭum, ārbĭtrĭum, ōffĭcĭum fŏri Jūris, Lēgis vīndĭcta.
jūdĭco, *Sądzę o czym. Sądzę urzędownie, Mniemam, Trzymam ták. Rozeznawam, Skázuię 2.* **Urtheilen / recht sprechen / schätzen.** *Et sapit, & mecum facit, & Iove judicat æquo.* Hor. *syn.* Stătŭo, dījūdĭco, dēcērno, cōnstĭtŭo, ēxīstĭmo, ārbĭtror, cēnsĕo, *vel* jūs dīco. *phr.* Jūs prōnūncĭo, ēxērcĕo, jūra do. Lītes cōmpōno, dĭrĭmo, cōncĭlĭo: Jūdĭcĭum stătŭo, dēcērno. Caūsārum sēdit ārbĭter: ārgŭit ābsōlvit, dāmnat, āt vos īn pŏpŭlis quĭbus ēst pērmīssa, pŏtēstas jūris & æquārum cūltor sānctīssĭme lēgum. Vērĭdĭco Lătĭum quī rēgis ōre fŏrum ērgo ŭbi vērĭdĭcus Iūdēx īn nūbe sērēna dīcēre jūs vēnĭet scēlērĭsq; cŏārgŭet ŏrbem. Cōncĭlĭumq; vŏcat, vītas & crīmĭna dĭscit. Cāstĭgātque, aūdĭtque dŏlos, subĭgītque fătēri.

J U G

jūga, *orum, Wiosłowych ławy, Burta.*
jŭgābĭlis, *sub Spoisty.*
jŭgālis, *adiect. Wozowy, Járzmowy Małżeński, Nawożony, sub Nawoy*
jŭgālis, *subst. woźnik.* **Das an das Joch gehört.** *Emeritos vertunt ad pascua nota jugales* C.
jŭgāmēntum, *Rámá 1. 2. Nádprożek*
jŭgārĭus, *Pogániacz, Sprzęgácz.*
jŭgātōrĭus, *wozowy, Robotny, Járzmowy.*
jŭgātus, *Nawiązány, sub Máćicá podwiązaná.*
jūgĕrālis, *Stáiowy*, jugeralis tabula, *Stáię.*
jūgĕrātim, *Stáiámi.*
jūgĕrum, & juger, *ris, n. Morg.* **Acker.** *Et labefacta movens robustus iugera fossor.* Virg. *v. Ager.*
jŭges, *bi, Cugu iednego. Járzmá iednego, Pará.*
jūgis, *is, adiect. comm. Ustáwiczny, Nieprzebrány.* **1. Stätig / embsig.** *Hortus ubi & tecto vicinus iugis aquæ fons.* Virg. *syn.* Pērēnnis, pērpētŭus, cōntĭnŭus, āssĭdŭus.
Jugĭter, *Ustáwicznie.* **Ou unterlass.** *Sodalis & convictor, hospes iugiter.* (Iamb.) Aus.
juglans, *dis, f. Orzech włoski, Drzewo o woc.* v *anceps, Renato.*
Jŭgo, *as, Sprzągam, Podwięzuię 2. wydáię corkę.* **Zusammen binden / vermächlen.** *Cui pater intactam dederat, primisq; iugarat.* Virg. *syn.* Iungo, *vel* mārīto: *phr.* Cōlla jūgis sūbdēre, sūbmīttēre, sūppōnēre, ōnēri sūppōnēre taūros. Sūb jūga cōgēre prēmēre jūgo.
jŭgŭla, æ, iugulæ, arum, *Gwiazda S. Jakubá.*
iŭgŭla, *orum, Kość rámięnna.*
Jŭgŭlātio, *ssinánie, ścięcie.*
iŭgŭlo, *as, zabiiam 1. Scinam, Przekonywam 2. Pokonoć.* **Die Gurgel abstechen / erwürgen.** *Ut iugulent homines, surgunt de nocte latrones.* J. *syn.* Jŭgŭlum rēsōlvo, faūces rēsēco sēco, fŏdĭo: īncīdo ŏccīdo pērĭmo. *v. Occido.*
iŭgŭlus, jŭgŭlum, *Szyia, Szyię przodek.* **Die Gurgel oder Kehl am Hals.** --- *Tenui iugulos aperire susurro.* Sil. *syn* Faūces, gŭttur, cōllum.
jŭgum, *Járzmo, Nawoy, Szyiá 2. Stáie 1. Waga u wozow, Szal kołowrot, Szragi, Cug, Wał krosienny, Winniczne roszty, Soszki 2. 3. Para 1. 2. Małżeństwo, Gorá 2. Kuszá rybá wierzh 1.* **Ein Joch** *Instrumentum, quo boves copoluntur & iunguntur. Hinc* Sērvĭtus. *ac etiam* Īmpērĭum, *iugum dicitur. Robustis quoq; iam tauris iuga solvet arator.* Virg. *epith.* Sērvīle, ŏdĭōsum: dūlce, svāve, mīte, grātum. *phr.* Sūb jūga pāscēntes cōgit lōrāta jūvēncos. Bōs præbet in cūrvo, cōlla prēmēnda jŭgo. Dūra Tȳrānni Pērpĕtĭmur jŭga. Chrīstī svāve jūgum ēst. Bŏves sūb jūga vŏcāre, cōgere, dūcēre emīttēre. Plaūstro, aratro

ărātro ādiūngĕre. ăd iūga rūrĭcŏlas ēxpōnĕre dūm iŭvĕncos. Jŭgum fĕrre,sŭbīre. Sŭb iŭga īre. Dăre cōlla iŭgo. Jŭgum ēxcŭtĕre, dētrēctāre. Cōlla iŭgo sūbtrăhĕre, ērĭpĕre. Dūcam rūrĭcŏlas sūb jŭga pānda bŏves Nōn īnsuāve iŭgum cēvīci īmpōnĕre nōstræChrĭstus ămat.īsse sacros Mārtĭi sub iŭga pānda bŏves. Prīmo taūrus dētrēctat ărātra. Pōst vĕnit āsvēto mōllis ăd ārva jŭgo. ēt tŭa læsūro sūbtrăhe cōlla jŭgo ērĭpe tūrpi cōlla jŭgo. Quōnam ŭsq; fĕrēmus ēxĭtĭāle jŭgum.

jŭgum montis,*Podgorzę.* Die spitz oder Gipfel eines Bergs. *v. Cacumen.*

iŭgum accipio, subeo, Poddáię się.

iŭgŭmēnto, as, Zrębuię, Klecę.

Iŭgŭmentum, Nádpodrożek, Rama 2.

Iŭgus, ĕris, n. Stáie 1. Iulapium B. Julepek.

iūlis, *Gr. Kniáźik rybá.*

iūleus, iulius, *adject. Lipcowy.*

Iūlĭus, *subst. Lipiec 1. & sub Poczworny.* groß.

iūlus, *gr. Rzęsá leszczynowa, Rzęsa wierzbowa, Robaty winnicę psuiący, Mech ná policzkách Sto-*

iūmēntārĭus, *Bydlęcy.* (*nog.*

iūmēntum, *Bydlę, Bydło robotne, Sprężáy, Narzędźie* Groß Vieh. *Ætolis onerat plagis iumenta, canesque.* Hor.

iūncētum, *śitowisko.*

iūncĕus *śitowi 1. Suchorláwy, Szczupły.*

iūncĕus funis, *Łyczak.* iūncĭdus, *Szczupły.*

iūncīnus, *śitowy 1.* iūncōsus, *śitowia pełny.*

iūnctim, *Pospołu,* iūnctio, *Złączenie,*

iūnctūra, *Spoięnie, Złączęnie, Sprzagánie, Staw w ćiele, Szla.* Ein Fug zusammenfügung. *Juncturis tabulata dabant, &c.* Virg. *syn.* Cōmmĭssūra, *epith.* Vălĭda, fīrma, pōlīta, lævis.

Iūncus, *śit 1.* Ein Binß / Ried. *syn.* ărūndo scrīptus: iūnci vīmen. *epith.* Mōllis,tĕner,lĕvis,ăcūtus, ūdus,ūvĭdus. *phr.* Nēc mōlli jūnco nēc vīmĭne lĕnte pērfēci călăthos, dum fiscēlla tĭbi flŭvĭāli Tĭtўre iūnco tēxĭtur.

iuncus angulosus,quadratus,*Ostrzyż 1 Kásztán-*

Iūncus caballinus, *Rzeżączká.* (*ki ziemne.*

Iūncus holoschœnus, *Rogoż, śit morski.*

iuncus odoratus, rotundus, *Rayska trawá.*

iūngo, *Sprzęgam Przyłączam, Zaprzągam, Złączam, żenię, Oddáię stádło.* Zusammen fügen. *Sternitur, hic apta jungitur arte silex.* Tibull. *syn.* Cōnjūngo,adjūngo.nēcto,cōnnēcto,ădnēcto, lĭgo, ăllĭgo,cŏpŭlo,cōmmĭtto,*vel* ăddo, ădmŏvĕo, ădĭĭcio, ăpplĭco.

Iūnĭcŭlus, *Látorośl winna.*

Iūnĭpĕrus, *Jáłowiec* iūnius, *subst. Czerwiec.*

Iūnĭus, *adiect. Czerwcowy*

iūnix, ĭcis, *f. Jáłowicá.*

Iūno, iuno Iucina, *Rodzenia Bożek.*

Iūnonia volucris, *Paw.*

Iūpĭter, *Jowisz.* Ein Stern der 7. Planeten *epith.* Fēlix, fœcūndus, plŭvĭus, cŏrūscāns, sīdĕrĕus. *phr.* Stēlla Jŏvis. Bĕnīgnum Jŏvis āstrum. *Iuppiter, aliqui scribunt in carmine, sed Verrep. Iūpiter u longo.*

iūrāmēntum, *Przyśięgá.* Schwur / Aid. *Iuramenta patri, &c. Æn. v. Iniurandum.*

iūrāmēntum facio, *Przyśięgam.*

iūrātissimus, *Wierny.* juratò, *Pod przyśięgą.*

iūrātor, *Przyśięgácz, Popisowy urzędnik.*

iūrātus, *Sprzyśięgły, Przyśiężny, Łáwnik. & sub Przyśięgam 1.*

iūrè, *Sądownie, Prawnie, Spráwiedliwie, Słusznie, Dobrze ták.* (*dobra.*

iūre optimo prædia, iure primo prædia, *wolne*

iūrē consultus, iure peritus, *Práktyk.*

iūreiūrāndo, *Pod przyśięgą.*

iūrĕiūrāndo comprobatus, obstrictus, adstrictus, *Przyśiężny.* (*śięgam.*

iūrĕiūrāndo, obstringo, *Przyśięgam, Poprzy-*

iūrĕiūro, *as, Przyśięgam.*

iūreus, *Pod polewkę, Rzadki 2.*

Iurgātio, Práwowánie.

Iurgātōrius, Iurgiosus, Swárliwy.

iūrgĭum, *Spor, Swar, Poswárek, Práwowánie.* Zanck / Hader. *Haud justus insurgis & irrita iurgia iactas.* Virg. *syn:* Rīxa, cōntēntĭo, pūgna,dīscōrdia, lis. *v. Rixa.*

iurgo, iurgor, *Práwuię się, Swarzę się.* Haddern / zancken. *syn.* Rīxor, āltĕrcor, lītĭgo, cōntēndo, cĕrto. *v.*

iūrĭdĭcĭālis, iurĭdĭcus,*adiect. Sądowy, Prawny 1.*

iūrĭdĭcus, *subst. Sędźia 2.* Ein Rechtsprecher

ptem juridicis responsa ubi reddidit aunis E.
iuris cessatio, *Sądow wywołánie.* (*Praktyck.*
iuris consultus, iurisconsultus, iurisperītus,
iurisdictio, *Sąd 1. Jurysdykcya, Pánowánie 1. Sprawiedliwośći spráwowánie,*
iurisprudentia, *Práwo.* iuris sui. *Swobodny.*
iūro, iuro conceptis verbis iuro iurandum. *Przyśięgam 1. 2. 3.* Schweren/ betheuren/ *Dii cuius iurare timet & fallere numen.* Virg. *syn.* Adjūro, tēstor, āttēstor.*phr.*Tēstem īnvŏco,āppēllo. Jūsjūrāndum do Jūrāndo fidem do dīctis, pōllicĭ-*tis.*Jūrāndo pōllĭcĕor,āffīrmo.Pēr măre, pēr tēr-ras,pēr cœli nūmĭna jūro. Tērram,măre, sīdĕra jūro. Cœlum hōc, & sīdĕra cōnscĭa jūro,tēstor āt tēstor. Nūmĭna tēstāri. TēsteDēo prōmīttĕre. Dĕ ōs tēstes ădhĭbēre. Pēr Dĕos, sȳdĕra,pĭtrĭam, pă-rēntes,lĭbĕros,jūrāre.Pēr nūmĭna jūro. Pēr sŭpĕ-ros & sī qua fĭdes tēllūre sub īma est. Jūro per jŭ-bar hōc sōlis rădĭis īnsīgne cŏrŭscis. Pēr sŭpĕros ātq; hōc cœli spīrābĭle lūmen. Vōs ætērni īgnes, & nōn vĭŏlābĭle vēstrum āttēstor nūmen. Pēr flūmĭna jūro īnfĕra.Tāngo āras,mĕdĭōsq; īgnes,& nūmĭna tēstor ōssa tĭbi dūro pēr mătris & ōssa pă rentis.Tēstor mājōrum cĭnĕres tĭbi Rōma cŏlēn-dos. Pērq; sŭos īllam nūper jūrāsse rĕcŏdor.
iurŭlēntus, *idem* iussulentus.

I U S

Iūs, *ris, Sąd, Spráwiedliwość, Władza, Práwo 1. 2. 3. 4. Ustáwá 1. Pobudká 1. Słusz.* Das Recht. *Cavimus & domini jus omne remisimus a-gro.* Hor. *syn.* Æquum, fās, rēctum, jūstum,*vel* jū-stĭtĭa,æquĭtas.*epith.*Sānctum,sacrum,īnvĭŏlātum, ālmum,lītĭgĭosum,ăncēps,clāmōsum, ārctum,sē-vērum,rĭgĭdum,īnvĭŏlābĭle,fīrmum.*phr.* Lēgum jūra.Jūris lēges,dĕcrēta.Jūs &Æquum.Fās & jūra sĭnunt. Imōta mănent Iuris dĕcrēta sĕvēri Jūra
ius, *ris alio sensu, Polewká 1. Pedlewá 1. 2.* (fōri-
ius agraphon, *podanie.*
ius bonum, æquum. *Slusz.*
ius coniugiale, *slub małżeński.* (*práwá.*
ius nigrum, *Juchá.* ius obtentum, *przewod*
ius patronatus, ius nominandi prodenpi sacer-dotis, *podawánia prawo.*
ius singulare, *przywiley,* Ius spissum, *Gąszcz.*
ius suum, *Swobodá.*
iuscŭlum, *polewká 1. Iuscum ibidem.*

iūsiūrāndum, *przyśięgá.* Ein Ayd-Schwur. *Fi-dem alligavit iure iurando suam* (Jamb.) *syn.* Iūrā-mēntum, sacrāmēntum, fĭdes, rēllĭgĭo, *epith.* Sō-lēnne, sacratum, sānctum, īnvĭŏlābĭle, tēnāx.
iussŭlentus, *pod polewkę wárzony Rzadki 1.*
iussum, iussus, *us, Roskazanie.* Geheiss/Befehl. *Imperio læti, parent, ac jussa facessunt.* Virg. *syn.* Iūssus, īmpĕrĭum, māndātum, præcēptum.
iusta, *orum, potrzeby, Obrok, powinność. Robota. dźienna, Obrząd.* (rum *pogreb*
iusta exequiarum, iusta funebria, & iusta fune-
iustò, *Słusznie, Sprawiedliwie.*
Iustificātio, Usprawiedliwienie.
iustĭfico, Usprawiedliwiam. Iustĭfĭcus Sprawiedliwy
iustitia, *Spráwiedliwość.* Gerechtigkeit. *Iustitia ne prius miror, bellme laborum.* Virg. *syn.* Æquĭtas, *vel* Jus, *Æquum. Iustitiæ præsidet.* Thēmis & āstræa, *epith.* Sāncta, dīvīna, cōnstāns, pŏtens, pĭa, fĭdē-lis *phr.* Iūris āmor, cūra, Rēcti dĕcor, pĭētāsque, fĭdēsque. Æqua gĕrit rāctam lībrat quæ pōndĕre lāncem. Iūstĭtĭa īmmōta fīrma tĕnāxq; mănu. Cūjus stāt fœdĕre mundus.pācta æquāto ĕxāmĭne pēndēns. Trĭbŭēns cŭīque sŭum.
Instĭtiarius, Sprawiedliwośći dozorcá.
Iūstĭtium, *Sądow wywołánie.*
Iustitium remittere, *Sądy wywołáne przywrócić.*
Iustus, *Spráwidliwy, Słuszny, práwy 2. przyzwoi-ty, Zupełny, Spory 1. pełen, powinny, prawdźiwy, Łáskáwy, Opisány, Mierny, Wielki 1. Cáły* Gerecht *syn.* Æquŭs, rēctus, *vel* pĭus, īnnŏ-cŭus, *vel* lēgĭtĭmus, mĕrĭtus, dēbĭtus.*phr.* Iūstĭtĭæ, Iūris Lēgum servātor & æqui. Nēc prĕtĭo, mōbĭ-lis Iūstīque tĕnōrem. Flēctĕre nōn ŏdĭum cōgit, nōn grātĭa svādet.Cūi īngens ēst rēcti rĕvĕrēn-tia āstrææ gĕnĭus Thĕmĭdis jūra cŏlens. Iūstīs-sĭmus ūnus. Qui fŭit in Teucris, & sērvāntissī-mus æqui. Tānta tĭbi ēst rēcti rĕvĕrāntĭa Cæsar & æqui. Quo nōn ēst iūstĭor ălter. *v. Pius.*
iŭvāmen, *pomoc.* Hülff *Et confert hac meptoicis hoc sæpe iuvamen.* M. S. *Auxilium.*
iuvat, *podobam się, pomaga co.*
iuvĕnāles ludi, Iuuenalia. *Igrzyske. 2.*
iŭvĕnālis, *Młodźieński.* (*Decius Iunius, Iuvenalis, patriâ fuit Aquinas, patre Libertino, operâ dedit scribendis satyris, & carpendis hominum vitiis.*) e-

epith. Fācūndq, dīsērtus, tūrgĭdus, āquĭlas mōrdax.
jŭvenca, *Jałowicá, Młodká.* **Ein junge Kuhe.** *Immemor herbarum, quas est mirata juvenca.* Virg. *syn.* Bōs, būccŭla, vācca, vĭtŭla, jŭvēncŭla. *epith.* Cōrnigēra, pĭngvis, tĕnĕra, pĕtŭlāns, pĕtŭlca, fœcūnda.
jŭvēncŭlus, *Młodzieniaszek.*
jŭvēncus, *Młodzik, Ciołak, Młody* 1. **Ein junger Ochs.** *Expecta & validis terram proscinde juvencis.* Virg. *syn.* Bōs taūrus, vĭtŭlus. *epith.* Tĕnĕr, lāscīvus pĕtŭlāns, pĕtŭlcus, īndŏmĭtus, fōrtis. *phr.* Dētrēctāns iŭga prīma jŭvēncus, īnsūltāns cāmpo. Fōrtes vĕnĭūnt ăd ărātra jŭvēnci. prōfŭgi stērnūnt dūmēta jŭvēnci, Vīdĭmus aūdācem cām po īnsūltāre jŭvēncum, ărātra jŭgo rĕfĕrunt sūspēnsa jŭvēnci.
jŭvĕnēsco, *Młodnieię.* **Jung werden.** *Matre quid largis juvenescit herbis.* (Sapph.)
jŭvĕnīlis, *Młodzieński Młody* 1. **Jung**---*sumptis Priamum juvenilibus armis.* Virg.
jŭvĕnīlĭtas, *Młodzieństwo.*
jŭvĕnīlĭter, *Młodzieńsko.* **Wie die Jungen.** *Venatum in sylvas iuveniliter ire solebat.* Ovid.
jŭvĕnis, *adiect. Młody* 1. *Młodzieński.*
jŭvĕnis, *substant. Młodzieniaszek, Dżieweczka.* **Jung/ Jüngling.** *Mox juvenes agitare iocos, & pollice honesto.* P *syn.* Pūber, ădŏlēscēns ĕphēbus, *epith.* ădūltus, ălacris, fērvĭdus īmpăvĭdus ēgrēgĭus, dŏcĭlis, īndŏcĭlis. *phr.* Vĭgēns jŭvĕnīlĭbus ānnis. Jŭvēnta, flōre jŭvēntæ īnsīgnis. Ævi, ætātis flōre vĭrens. Vĭgēns prīmævo flōre jŭvēntæ. Vĭrĭdis spēctābĭlis ævo. Vălĭdis ārdēns ănĭmis, ălacrīque jŭvēnta. Cūi dĕcor, īntĕger ævi. Cūi īntĕger ævi săngvis īnĕst, sŏlĭdæque sŭo stānt rŏbŏre vīrēs. Jŭvēnta cāllĭdus, fīdēns, aūdax. Prīma spārsus lānūgĭne mālas. Prōdĭgus æris. ūtĭlĭum tārdus prōvĭsor. Cērĕus īn vĭtĭum, *vel* vĭrtūtem flēcti, Mŏnĭtōrĭbus āsper. *v. Adolescens.*
jŭvĕnor, *Młodzieńsko się spráwuię.*
jŭvēnta, *æ*, *Młodź, Młodzieństwo.*
jŭvēntas, *Młodzieństwo, Mech ná policzkách.*
jŭvēntus, *ūtis, Młodź, Młodzieństwo.* **Jugend.** *Conjurat trepido Latium, sævitq; juventus.* Virg. *syn.* Jŭvēnta, pūbērtas, *epith.* prīmæva, vĭrēns, vĭrĭdis, vērnans, flōrens, pūbēscēns. hĭlăris, læta jūcūnda, blānda, āmæna, fērvĭda, īgnĕa, vălĭda, gnāva, gĕnĕrōsa, īmpăvĭda, aūdax, dŏcĭlis, făcĭlis, mĭtis, pĕtŭlāns, pĕtŭlca, ēffrēnis, præcēps, īndŏmĭta, īnsāna, văga, cæca, īncōnstans, mōbĭlis, īnmūta, īmprūdēns. *phr.* Iŭvĕnīlis ætas. Iuvĕniles anni. Iŭvēntæ, ævi, ætātis flōs, vēr. Prīmæ lānūgĭnis ānni. Ævum flōrēns, vĭrĭde. Flōs vĭrēntis ævi, ēgrēgĭum dĕcus jŭvēntæ, Jŭvĕnīle dĕcus, Blāndā jŭvēntæ tēmpŏra, ānni vĭrĭdis jŭventæ. Fōrtĭor ætas mĕlius ævum Iŭvēntæ vĭgor, rōbur, călor, fērvor, flāmmā Iŭvĕnīlis ārdor, Ætas vērna, flōrĭda, flōrēscēns, fōrtĭor. Ætātis brĕve ver. Aūrĕa vītæ tēmpŏra. Jŭvĕnīles, prīmi, tĕnĕri, flōrēntes ānni. Pārs mĕlĭor vitæ. Mōllis & āpta căpi, rĕgi. Laūde gĕrēndārum rērum īnflāmmāta jŭvēntus. *Parvi* dŏcĭlis. Călĭdo præ sanguine fērvēns. Vēntōsa lĕvĭtāte tūmēns. Īmpătĭēns ŏpĕrum, Pōstquam lāscīvæ cĕcĭdit călor īlle jŭvēntæ. Quĭd mōllēm pătĕris lūxu tōrpēre iŭvēntam? utēndum ēst ætāte, cĭto pĕde lābĭtur ætas. Nēc bŏna tām sĕquĭtur, quām bŏna prīma fŭit. Nēq; ĕnim rōbūstĭor ætas ūlla nēc ūbĕrĭor, nēc quæ măgis ārdĕat ūlla. Măle cīrcūmspēcta iŭvēntus. *v. Adolescentia, & Lanugo.*
jŭvēntus primævo flore *Mołoiec.*
jŭvo, *pomagam* 1. *& sub przyczyniam się.* **Helffen.** *Auxilio tutos dimittam, opibusq; juvabo.* Virg. *syn.* ădiŭvo, aūxĭlĭor. *v. Auxilior.*
juxtà, *adverb: Rownie, podle.*
iuxta, *Præpos. Wedla Záraz po Boku.* **Bey nah bey.** *Ingens ara fuit, juxtaq: veterrima laurus.* (Virg.
Juxtim, podle.
Ixia, *æ. gr. Dżiewięć sił, Lepczycá.*
ixias, *æ. m.* ixine, *es, gr Lepczycá.*
iynx, *gis, f. gr. Kretogłow, pliszká, przyłuda, Miłośnicz podárek.*

K

K *seu Kappa litteram Græcam aliqui Latini usurpant, in Græcis dictionibus, ut cùm scribunt Kalendæ &c. aliqui etiam in Latinis Kaput, Kalumnia, Kalamitas, pro Calamitas. Sed rectè utroq; refutat Priscian. lib.* 1. *& cum secutus Iulius Cæsar Scalig. c.* 10. *de Causis linguæ latinæ copiosè, efferens.* K. *rejiciendum esse: &* C *scribendum: idem nos sentimus cum his, & Quintiliano, Terentiano, aliisq; quam plurimis.*

L.

L*Abandria, orum. Brudne chusty sub Pierzę chusty.*
Lăbans, *Upadáiący.* **Hinfallend.** *syn* Văcĭllans, nūtans, cădūcus. *phr.* in căsum prōnq, casum minans.
lăbărum, *gr. Chorągiew* 1. *Grot* 3. *Raban. Maurus Episc.* 2. *primum produxit.*

lăbāſco, labaſcor, *Chwieię ſię 1. Słabieię, Serce trácę*
Labdaciſmus, idem Labdaciſmus.
Labea trapeti, Catonis. An labrum?
lābĕcŭla, *Zmázá zelżywość.*
lăbĕfăcio, *Oſłabiam, Obruchać.* Verderben/ ſchwächen. *Ea labefacta movens robuſtus ingera foſſor* Virg. *ſyn.* Lăbĕfăcto, cŏrrŭmpo, dĭſtŭrbo, quătĭo, dĭſcŏncŭtĭo, sŏlvo, dĭrŭo, ēvĕrto, disjĭcĭo, pĕrfrĭngo, ſtrŭo, pĕrvĕrto, sŭbvĕrto.
lābefactio, *Náruſzęnie, Oſłábięnie, Obruſzęnie 1.*
labefacto, *Náruſzam, Oſłábiam, Obruchác.*
lăbĕfĭo, *Słábieię.*
lăbĕllum, *Wárga, Wánięnká.* Ein Leffteel. *Ne te pœniteat calamo triviſſe labellum.* Virg.
labellum fictile, *Donicá.*
lăbeo, *onis* Wárgáty, *Głowacz rybá.*
lābes, *Upadnięnie źięmie, Roſtąpięnie źiemie, Plámá, Skaza, Zmázá, Wádá, Sproſność, Zelżywość Grzech, Smrod 3. Száráńcza 3.* Ein Fleck Schand *Hinc mihi prima mali labes, hinc ſemper Uliſſes.* Virg. *ſyn.* Macŭla, nŏta, sŏrdes: nævus, *vel* dēdĕcus, īnfāmia, *vel* pĕſtis, cōntāgĭo lŭes, *vel* ēxĭtĭum, rŭīna, clādes. *V. Macula.*
labea pecudum, *Páſkudnik.*
Lăbia. æ, Labea, Wárgá, Lăbidus, ślíſki.
lābĭlis, *Upádku bliſki.* Hinfällig. *Nec monumenta tuos ſi labilis orbis amicos.* Lect.
lăbĭōſus, Wárgaty.
lăbĭum, Wárgá. Lefftz. *Inter ſingultus, labiiſq; trementibus annos.* Sil. *v. Labrum.*
labium dolii, *Wroná u beczki.*
lăbo, *as Upadam 1. Chwieię ſię 2. Słábieię, Serce tracę, Záiąkam ſię.* Niederfallen. *Cuſtodes ſufferre valent, labat ariete crebro.* Virg. Lăbāſco, văcĭllo, nŭto, in cāſum mĭnor, *vel* lābor, cŏrrŭo, cădo.
lābor, ĕris, *Upadam 1. 2. 9. Lecę 1. 2. Wpadam 1. Szwánkuię, Potykam ſię 1. Płynę 3. Niſzczeię, Suwam ſię, Uchodźi 2. & in Zapámiętywam ſię.* Hinfallen/ fehlen. *Tempora labuntur, taciciſq; ſeneſcimus annis.* Ovid, *ſyn.* Prōlābor, cădo, cōncĭdo, prōcĭdo, rŭo, cŏrrŭo, prōcŭmbo, *vel* fāllor, ĕrro, dēcĭpĭo. *v. Cado.*
lăbor, ōris, *Praca, Robota 1. 2. Záćmięnie 4.* Müh/ Arbeit. *Fronde nemus, redit agricolis labor actus in orbem.* *ſyn.* ŏpus sŭdor, *vel* īncŏmmŏdum, cūra, dŏlor, *vel* cŏntēntĭo, cŏnātus. *epith.* īmprŏbus, pĕrtĭnax, īnsŏmnis, rĭgĭdus, ærŭmnŏſus, ŏpĕrōſus, Hĕrcŭlĕus, cŏntĭnŭus, īndĕfĕſſus, īrrĕquĭētus, nŏn īntĕrmĭſſus, īmpĭger, īmmānis, īmmēnſus, fēlix vānus, īngrātus, ſtĕrĭlis, īnfēlix. *phr.* Lābōris ŏnus ŏpĕrum lābōres Sĕrĭes lābōrum. Tædĭa lŏnga lăbōrum. Lăbor ŏmnĭa vincit īmprŏbus ārtĭfĭci cēdit nātūra lābōri ŏmnĭbus ūna quĭēs ŏpĕrum: lăbor ŏmnĭbus ūnus. Tædĭa mūlta pătĭens. Perdĭus āc pĕrnox, lăbor. Nūnquam cēſsans. Tam grăve sĕrvĭtĭum, tam dūros păſsu lăbōres. Sīs felix nŏſtrumq; lĕves, quæcŭmq; lăborem. Tāntălĕāmq; sĭtim, Tÿrĭi tŏrmēnta, lăbōres Sīsÿphĭos. Fămŭlāsq; lăbōrĭbus ŭrgeat. Me quŏque dēbĭlĭtat sĕrĭes īmmēnta lăbōrum, ānte mĕum tēmpus cŏgit ĕt ēſſe sĕnem. *v. Laboro & Fimio.*
labor illiberalis, *Rzęmięſło.*
lăbōrātus, *Wypráwiony.*
Lăbōrĭfer, *Prácowity.* Arbeit machend. *Namq; laboriferi cum iam natalis adeſſet.* Ovid.
Lăbōrĭōſē, *Prácowicie, Trudno.*
lăbōrĭōſus, *Prácowity, Trudny.* Arbeitſam/mühſelig *Laborioſi remiges Uliſſei.* (Jamb) Hor. *ſyn.* Dūrus: lăbōris pătĭēns, lăbōri āſſuētus, lăbōrĭbus īnvĭctus. *phr.* Dūrum gĕnus, ēxpĕrĭensque lăbōrum. Dŏctus ā pŭĕro dūros pĕrfĕrre lăbōres. æſtum, frīgus, nĭvem. āſsĭdŭo dūrātus mĕmbra lăbōre. Quem nūllum fătĭgat lăbōris ŏnus. Mūlti pătĭens ĕrat ĭlle lăbōris āt pătĭens ŏpĕrum, părvŏque āſſuēta jŭvĕutus. Aūt rāſtris tĕrram dŏmat aūt quătit ŏppĭda bēllo. Nōn tĭbi dēsĭdĭas mŏlles ēt mārcĭda lūxu ōtĭa, nēc sŏmnos gĕnĭtos pĕrmĭſit īnĕrres: Sĕd nŏva pĕr dūros īnſtrŭxit mĕmbra lăbōres, & cruda tĕnĕras ēxĕrcŭit īndŏle vīres: Frīgŏra ſæva păti grăvĭbus nŏn cēdĕre nĭmbis: æſtīvum tŏlĕrāre jŭbar, trānsnāre sŏnōras Tŏrrēntum fŭrĭas, āſcēnsu vĭncĕre mōntes, Plānĭtĭem cūrſu, vālles ēt cŏncăva săltu: Nēc nŏn īn clÿpĕo vĭgĭles pĕrdŭcĕre nŏctes. *v. Laboro.*
laboris expers, fugiens, *Nierobotny.*
lăbōro, *Prácuię, Robię 2. Staram ſię Słábieię, Choruię ná co, Swánkuię, Uśiłuię, Báwię ſię 1. Dbam, Trapi mię. Záćimia ſię, Maią go zá & ſub Jeſt gdźie powierze ſub Opánował go gniew, Doknczam,*

czam, *Dłużenem.* Arbeiten/Kranck ſeyn. *Nec cum fraternis Luna laboret equis.* Prop. *ſyn.* ēlăbōro, ōpĕror, *vel* dŏlĕo, cūris ăngor, *vel* nītor cŏnor, cōntĕndo. *phr.* Lăbōri vāno.īndūlgĕo. ŏpĕri īnſto Lăbōre dēfūngor. Lăbōrem ſŭbĕo,haūrīo, ēxhaūrīo, pătīor, fĕro,pērfĕro tŏlĕro, ĕxāntlo, īmpēndo.ēxērcĕo.Mē do lăbōri ipſe lăbōre mănum dūro tĕrat.Nĕc tē pœnītĕat dūros sŭbīīſſe lăbōres Aūt ŏpĕri āſsuētas āttēnŭāſſe mănus.Lăbōre cōrpus ēxērcēre,dūrāre rĕdit agrīcŏlis lăbor āctus īn ōrbem.Nēc ūlla rĕquīes tēmpus aūt ūllum dătur. Fīnis āltĕrīus măli, lăbōris,grădus ēſt fūtūri.Præcīpŭum jam īnde ā tĕnĕris īmpende lăbōrem. Nōn dēfēſſa grăvi sūccūmbunt mēmbra lăbōri. Iam vĕnīet tăcīto cūrva sĕnēcta pĕde. Aūt fĕra bēllīgĕras āddīte īn ārma mănus. Quīd tāntum īnsāno jŭvat īndūlgēre lăbōri? Quī ſtŭdet ōptātam cūrsu cōntīngĕre mētam. Mūlta rūlit,fēcītq; pŭer, sūdāvit,ēt ālſit. *v. Laborioſus & Labor. At ſi plures pariter opere laborantes deſcribere velis? Vide ſupra, Ædifico, Apes & formica.*

Lăbos, *Prácá.*

Lăbōſus, *à labos Prácowity, Trudny, ćięſzki.*

Lăbōſus, *à labes, Błoćiſty.* Låbra, *orum,* W*ętory,*

Låbrax, *acis gr. Szczuká. 2.*

Låbros, *Gr. Pies prętkonogi.*

Låbrōſus, W*árgáty, Brzeżyſty.*

Låbrum, *Wárgá, Wánná, Fáská 2.Stágiew,Skrzyniá, 4. Kräniec, Brzeg 2. 4. Obrąbięnie.* Die Lefftzen/Lippen. *Hoc natat in labris, & in udo eſt Mænas & Atys.*Perſ. *ſyn.*Lăbīum,lăbēllæm. *epith.* Pūrpŭrĕum, tĕnĕrum,mōlle,rŭbens,rŏsĕum,tĕnēllum,ſuāve blāndum dĕcōrum fōrmōſum,āmbrŏsīum, vīrgĭnĕum, făcūndŭm, dīsērtum. *phr* Cŏlōrātis labra dĕcōra gĕnis. Rŏsĕus pīngit mōllīa labra nītor. Vērba rĕfert trĕmŭlis tītūbāntīa labris.

Labrum eluacrum, *Pomywálnik Potok 2.*

Låbrus, *Gr. Szczuká 2. Glowacz rybá.*

Låbruſca, labruſcum, *Mà́ćićá 4. Agreſt.* Ein wilde Weintäb. *Sylveſtris raris ſparſit labruſca racemis.*Virg. *epith.*Sÿlvēſtris,ſtĕrīlis dēnſa vīrens.

Lăburnum, *Wielgokwiat drzewo.*

Lăbÿrintheus, *è Græco Zátoczyſty; Ne labyrintheis è flexibus egredientem C. ſyn.* Lăbÿrīnthīăcus.

Lăbyrīnthus *Gr. Mátnia tr. Propriè autem Labyrinthus, inquit Sipont. fuit portentoſiſſimum humani ingenij opus, ſeu ædificium itinerum ambiges. occurſus ac recurſus inexplicabi es continens, crebris foribus ad falleundos exitus, redeundumque in eosdem errores. Quatuor tales fuiſſe recenſet cum Plinio. Ægyptium omnium maximè mirabilem, tum Creticum, poſt Lemnium denique Italicum.*

L A C

Lac, *Mleko,* Milch. *Lac aſinæ placidaque bovis prodeſſe &c.* Ser. *epith.* Cāndĭdum, ſvāve, tepīdum, dūlce, cāndens,nēctărĕum, grātum,tĕpens, nīvĕum, nŏvum, rēcens, pīngue,pūrum, cōncrētum, prēſſum,cŏāctum. *phr.* Lāctis, *vel* lāctĕus hūmor. Cōpīa lāctis.Mūnĕra lāctis; ălīmēnta. Lāctis sūccus, sĕrum,crēmor Cŏāgŭla lāctis. Lāc mīhi nōn æſtāte nŏvum,nōn frīgŏre dēſit. Quām dīves nīvĕi *Pĕ*cŏris,quam lāctis ăbūndans. Sūnt nōbis mītīa pōma,Cāſtănĕæ mōlles, ēt prēſsi cōpīa lāctis. Lāc mīhi sēmper ēſt nīvĕum, pārs īnde bībēnda sērvātur, pārtem liquĕfācta cŏāgŭla durant, ārmēntālis æquæ mammis, ēt lācte fĕrīno Nūtrībat tĕnĕris īmmūlgens ūbera labris,ūbĕra sūgunt, & sībi pērmīſsa lāctis ălūntur ŏpe.

Lac agitatum, *Máslanká.*

Lac paſſum, preſſum, *Ser.*

Lac pingue, *śmiotána.* Lac ſeroſum, *Máslanká.*

Lacca, Gr. *Láká,*

Lăcer, *Oſzárpány, Poſzarpany, Niedołężny Obćięty & ſub Ránny.* Zerriſſen/Zerlumpt *Quamvis eſt circumcæſis lacer undique membris L.ſyn.* Lăcĕrātus. dīlăcĕrātus,ſcīſsus,lănītātus, dīſcērtus,cōnſcīſſus

Lăcĕrātio, *Drapánie, Szárpánie,* Ro*zſzárpánie.*

Lăcerna, *Sukmáná, Szát zwiernia Opończá, Száta żołnierſká, Męslik, Háłas.* Regenmantel. *veſtis genn. epith.* Tÿrīa,pūrpŭrĕa,fūlgens, pīnguis,

Lacernatus, *Opończa & Száta żołnierſka.*

Lăcĕro, *Drápię 1. Szárpam 1. 2.* Ro*zdźieram 1. Tárgam 1.* Ro*ztárgáć, Roztarchać, Lzę 1. Kąſam, Obmawiam, Natyráć, Trápi mię & ſub Rozrzutnie zyię.* Zerreiſſen. *Debueras, ſed tunc cum laceravit ityn.* Mart. *ſyn.* Dīlăcĕro, dīſcērpo, ſcīndo; dīſcīndo, cōnſcīndo, abſcīndo, lănīo, dīlănīo, sĕco, dīſsĕco, frāngo, rūmpo, dīſrūmpo.*phr.* Dīſcērptum lāto, jŭvĕnem ſpārsēre pēt agros. *Mēr*sīs īn cōrpŏre rōſtris.Dīlăcĕrant fālsi dŏmīnum sŭb īmăgīne cērvi. Dēīphŏbum vīdit lĕcērum crūdĕlīter ōra, mănūſque āmbas: pŏpŭlātăque

tēmpŏra

tēmpŏra răptis Aūrĭbus & fœdas īnhŏnēsto vŭlnĕre nāres. ōra gĕnas. crīnes, ārtus ūnguĭbus, dĭgĭtis cărpĕre, fœdāre, lănĭāre, dīrĭpĕre, rŭmpĕre, īnvādĕre. Unguĭbus īre īn gĕnas, ā frŏnte căpillos rŭmpere. Heū sunt mĕmbra vĭri mănĭbus dīrepta nĕfāndis. ĭpsĭque sŭos jam mortε sŭb ægta. Dĭscissos nūdis lănĭābant dēntĭbus ārtus, Vīvēbant lăcĕri, mĕmbris stĭllāntĭbus ārtus īnque omni nūsquam cŏrpŏre cŏrpus ĕrat. Prĭămĭdem lănĭābant cŏrpŏre tōto. Quī lănĭens ăvĭdo vīscĕra dĕnte lŭpos. Iam lŏca vŭlnĕrĭbus dĕsunt. Tūnc flĕvi, rŭpĭque sĭnus, ĕt pĕctŏra, plānxi, ĕt sĕcŭi mădĭdas ŭngue rĭgĕnte gĕnas ōrăque sūnt dĭgĭtĭs ăspĕra făcta meis. Cōntĭgit īnque mĕas ŭnguĭbus īre gĕnas. *vel Voro.*

Lăcerta, *æ. Jaszczurká.*

Lacerta orum, Łokieć 1.

Lăcertōsus, *Barkowáty, Mocny w rękach.* **Aderachtig / starck von Gliedern.** *Dura lacertosi fodiebant arva coloni. syn.* Tŏrōsus, nērvōsus rōbŭstus

Lăcĕrtus, *Bárk, Łokieć 1. Muszkuł, Jaszurká Jászczor rybá.* **Der Obertheil des Arms.** *Humeros patentes, & lacertorum moras.* (Iamb.) *syn.* Tŏrus, nērvi, brāchĭum rōbur. *epith.* Fōrtis, vălĭdus, tĕres, nĭvĕus, mŏllis, nērvōsus, rōbŭstus. *Phr.* Lăcĕrtōrum tŏri, rōbure.

Lăcĕrus, *Niedołężny.*

Lăcessio, is, īre ītum. lăcesso, *is. ssivi ssij, ssi. Dráźnię, Nágabam, Nágábá mię chorobá, Wyzywam,*

Lăchănĭso, *è Gr. Słábieię.* (*Nápomykam.*

Lăchănon, *gr. Ogrodna strawá.*

Lăchne, *es gr. Pies kudła*

Lăcĭnia, *æ. Kray szaty, Łono u száty Sztuká 1. Wiecheć, 3. Chustká 1. Brodáwká 4. Rościągłość.* **Das Bort an einem Kleid.**

Laciniātim, *Sztukam.*

Laciniatus, *Łonisty, Nárzynány.*

Lăcĭnĭōsus, *Łonisty, Kobielisty Rościągły. Szetoki.* **voll Falten.** *Nudus laciniosus, atque pannosus.* (Scaz.)

Lăcio, *is ere, Wabię 1. Przywodzę 4. Zdrádzam.*

Lacior, *eris Wpadam 1.*

Lacōnĭca clavis, *Wytrych 1. & sub Zámek slepy.*

Laconicum, *Pocilnicá, Wierzchnice.*

Lăcōnĭsmus, *gr. Krotkomowność. Mowá krotká.*

Lăcrўma, *è Græco, Łzá, Sok 2.*

Lăcryma arborum, *Kley z drzew, Miazga.*

Lacrymābĭlis, *Płaczliwy 1.*

Lacrymæ oboriuntur, erumpunt, volvuntur,

Lacrymatio, *Płácz,* (*Rzuca się płácz.*

Lăcrўmo lacrymor, *Płáczę 1.* **weynen / Zähren vergiessen.** *Quo non ars penetrat? discunt lacrymare decenter.* Ovid. *syn.* illacrўmo, flĕo, plōro, lūgĕo. *phr.* Lacrўmas, fūndo, ĕffūndo, prōfūndo, do, Sŏlvi in flĕtum. īre in lacrўmas in flĕtum ērŭmpĕre. Lăcrўmis īndŭlgĕre. Flĕtu. lacrўmis mis; ōra, vŭltum, gĕnas rĭgāre, īrrĭgāre, hŭmĕctāre, sŭffūndĕre, spārgĕre, īmplĕre. Tŭmĭdis stĭllat tĭbi rīvus ŏcĕllis. Lacrўmis ōra sĭnūsque mădent. Lacrўmis ŏcŭli rorāntur ŏbōrtis. Sīc ĕfāta, sĭnum lacrўmis implēbat ŏbōrtis. Nōn lacrўmis cărŭĕre genæ: Lōngas in flĕtum dūcĕre vōces. Lacўmas ĕffūndit, ĕt ōmnem īmplevit clāmōre lŏcum. Vŭltum lacrўmis ātq; ōra rĭgābat. Sĕpŭlchrum flĕtĭbus īrrōrat. Tālĕsq; mĭsĕrrĭma flĕtus Fērtq; rĕfērtq; părens. Tēr cōnāta lŏqui, tēr flĕtĭbus ōra rĭgāvit. ŏcŭlis nĕc dĕfŭit īmber. Hŭmĭdāq; ĕst flĕtu lĭttĕra făcta mĕo. Flere lĭcet, cĕrte flĕndo dĭffūndĭmus īram: Pērque sĭnus lacrўmæ flŭmĭnis īnstar ĕunt. Hæc ĕgo dūmque quĕror, lacrўmæ sŭa vērba sĕquūntur. āt lacrўmas sĭne fĭne dĕdi, rŭpĭq; căpĭllos. Tālia fūndebat lacrўmans sĭne fĭne dĕdi, rŭpĭq; căpĭllos. Tālia fūndēbat lacrўmans, lōngōsq; cĭēbat īncāssum flĕtus īt lacrўmans, gūttisq; hŭmĕctat grāndĭbus ōra. Vīsus ădĕsse mĭhi, lārgōsque ĕffūndĕre flĕtus. Sĕd grăvĭter gĕmĭtus īmo dĕ pĕctŏre dūcens. Sīc ăit īllăcrўmans. Tŏrpŭĕrant mŏlles āntĕ dŏ ōre gĕnæ. Ipsa nĭhil prœter lacrўmas pŭdĭbūnda prŏfūdi. Sīccĭne ĕam īncōmptis vĭdĭstis flĕre căpĭllis? Heu quŏtĭes præsāga măli vĭŏlāvit ŏbōrtæ Rōre genas, Illius ĕx ŏcŭlis mŭlta cădēbat ăqua. Lacrўmas verba īnter sīngŭla fūndit. *v. Lugeo, Fleo.*

Lacrymosè, *Płaczliwie.*

Lacrўmōsus, *Płaczliwy 1. 2. Łzáwy Soczysty.* **Voll Zeheren.** *Hic bellum lacrymosum hic miseram famam.* (Ia.)

Lăcrўmŭla *Łezká, sub Łzá.* **Zähtlein / Thränlein.**

Frustrantur falsis gaudia lacrymulis. Catull.

lacta, *æ, Fistułá 4.* lactans, *Mleczny 1 Doyna.*

lactāria *orum Mleczno.* lactarĭa bos, *Doyna Krowá*

lactaria herba, *Wilczy mlecz-*

Lactārius, *adject. Mleczysty, Mleczny 1.*
lactarius, *substant. Mlecznik 1.*
lactātus, *us, Karmienie 2. Lacte is Mleko.*
lactens, *Mleczysty, Ssący, Osesek.*
lacteo, *Ssę.* lacteōlus, *Bieluczki.*
lactes, *hæ. Kiszka cienka, Słabizna, Mlecz rybi, Błona 5.* lactesco, *Mlecznieię.*
lactēus, *Mleczny.* Von Milch/schön/weiss. *Lucet ebur, fusos cervix cui lactea crines.* Virg. *syn.* Candidus, candens, albus, niveus dulcis, svavis.
lactibus lassis, vel laxis, *Przecharsty.*
Lacticinia in Mleczno.
lactis, *is, hæc Kiszka cienka.*
lactis coacti massa, *Twarog.*
lactis acor. lactis sed mentum. *Maślanka.*
lactis flos, lactis pingue. *śmiotana.*
lācto, *à lacte Karmię piersiami,* Zu saugen geben. *Cur sit ager sterilis, cur uxor lactitet, edam. M. phr.* Ubĕra do, præbĕo, ādmŏvĕo, sūggĕro. Lācte nutrĭo, ālo. Māmmam pōrrĭgo, præbĕo. Lāctis ālĭmēnta do āltrīce māmmīlla ēdūco, ĭs *vel* ēdūco, ās, *v. Las.*
lacto, *à lacio Festo, Wabię, Łudzę, Zwałczam 2.*
lactōris, *is f. Mleczne ziele. O incertum quanta.*
lactūca, *Sałata 1.* Salat Lattich. *Claudere quæ Cœnas Lactuca solebat Avorum. Epith.* Frōndens, sȳlvĕstris, vĭrĭdis, vĭrens, mollit.
lactuca sylvestris, *Jastrzębiec.*
Lācūlātus. Szachowány.
lăcūlo, *as, Łonisto czynię.*
lăcūna, *Loch, Doł 2. Dołek 1. Upádnienie ziemie. Dziura 2. Sadzawka bez ryb. & sub Wárgá.* Pfütz/Graben. *Unda cava tepido sudant humore lacuna.* Virg. *syn.* Pōssa. *Epith.* Căva, ūda, ĭnūndans, bĭbūla, ĭners, rĕpens, crāssa, fœda, pĭgra, plēna ăquis, tĕpĭdo hūmōre. *Phr.* Dēnsăque sēpĭĕrant trīstem spĭnēra lăcūnam. (*Virg. 1. Georg.*) Præsērtim īncērtis si mēnsĭbus āmnis ābūndans, ēxit & ōbdūcto lāte tĕnet ōmnĭa līmō, ūnde căvæ tĕpĭdo sūdant hūmōre lăcūnæ. *v. Lacus.*
lăcūnar, *āris, n. Strop 2.* Gewölb. *Jus nullum uxori doctus spectare lacunar.* Juv, *v. Laquear.*
lacunarius, *Grabarz, cieśla.*
lacunātus, *Dołkowáty.*
lăcūno *as Sklepię, & sub Dołkowáty.*

Lăcus, us, & ci. m. è Græco quod geminat. Jezioro, Staw 1. Sadzawká bez ryb, Kadź, Skrzynia 4. Wapienna skrzynia, Koryto, Przegrody, Strop 2. Grubá, Doł. Ein See/Teich. *Et lacus æstivis intepet umber aquis.* Prop. *syn.* Stāgnum, pălus. *Epith.* profūndus, āltus, īmus, sēgnis, plăcĭdūs, vāstus, trānquĭllus, silens, quĭētus, spătĭōsus, īllĭmis, vitrĕus, līmpĭdus, pĕrspĭcŭus, trānquĭllus, hūmens, lātus, gĕlĭdus, ŭlvōsus. *phr.* Pălūstres ăquæ. Līmōsus gūrges. Hĭc stāgnat hūmor frĭgŏre ætērno rĭgens. Lăcus ŭlva cœnōque rĕfērtus, ŭlvōsa pălus, & mūlto cōrdĭda līmo. Seu stabit īners, seū pērflūet hūmor. Līmosōque pălus. ōbdūcit pāscūa jūnco, Mītis in mōrem stāgni, plăcĭdæq; pălūdis. Mērgĭtur unda lăcu. Immēnso pāndĭtur ōre lăcus.
lăcuscūlus, *Dołek 1. Przegrody, Grubá.*
lăcūturris brassica, *Kápustá Głowiásta.*
lāda, *æ, gr. Rożiłep ziele.*
lādănum, *gr. Kożiłepowy sok, Corripuit primam Marcellus, quæ Græcis est.*
lādon. ōnis, *Piec pętkonogi.*
læa brassica, *Gr. Kápustá gládka*
lædô, *Odrazam 1. 2. Poniewazam, Przymawiam.* Verletzen/beleydigen. *Carmine læsa meo est, lædere & illa potest. M. syn.* ōffēndo, vĭōlo, nŏcĕo, vūlnĕro.
lædor, *Obrażam się 1. 2.*
lælaps, *Gr. Pies pętkonogi. Wycher.*
læna, *Szata miąższa. Szata żołnierska Szubá.*
læna hyacinthina, *Száta biesiadna.*
læsio, *Læsura, Odrazá 2.*
Lætābĭlis, Wesoły 2. Freudenreich. *Accipiam, cunctisq; meum lætabile factum.* Ovid.
lætāmen, *Gnoy 3.* lætanter, *Wesoło.*
lætaster, *Wesołek Wesoły 1.* lætè, *Wesoło.*
læthargus, *Milczkiem kąsáiący Pies.*
lætifĭco, *Rozweselam, Gnoię ziemię.* Frölich machen. *Lætificat magni. quæritur quod tuta per æquor.* Luc. *syn.* Hĭlăro, ēxhĭlăro, ōblēcto, recrĕo, dēlēcto. *v. Gaudeo afficio.*
lætificor, *lætifico is Weselę się.*
Lætificus, Wesoły 2.
lætĭtĭa, *lætitudo, Wesele 1.* Freud. *Adsit lætitia Bacchus dator. & bona Iuno.* Virg. *syn.* Gaudĭum. *epith.* Blānda, fēstīva, fēsta. *v. Gaudium.*

Lætoas, **Rozweselam**, *Gnoię 2. Ućieszyć.*

lætor āris, *Weselę:* **ſich erfreuen.** *Lætatur gemina votorum ſorte, &c.* Virg. *ſyn.* Gaūdĕo, ĕxūlto. *v.Gaudeo.*

lætus, *Wesoły 1.2. Rosły* **frölich/luſtig.** *-- Dignus patriis qui lætior eſſet.* Virg. *ſyn.* Hilăris, ălăcer, gaūdens, ŏvāns. *v. Gaudens hilaris.*

læva, læva manus, *Lewica.*

lævatus, lævigatus, *Gładzony.*

lævīgātio, *Gładzenie.*

lævigo, *as*, *Gładzę, Szoruię, ścieram 3. Wymuſkáć*, **glatt und eben machen.** *v. Polio.*

lævigor, *Gładnieię.* lævinus, *Mánkaty.*

lævis, *Gładki 1.* **glatt.** *Tandem inter pateras & lævia pocula ſervent. M. v. Politus.*

lævitas, *Gładkość, Lipkość.*

lævorſum, lævorſus. *W lewo.*

lævum, *Lewa ſtroná.*

lævus, *Lewy, Nieprzyiazny, Szkądliwy, Głupi, Nieſzczęśliwy & oppoſitum Szczeſny.* **Linck/ unglücklich.** *Ilionea petit dextra, lævaq; Sereſtum* *epith.* Sĭnĭſter. *Metaph.* īnfaūſtus, īnfēlix, mălus,

lăgānum, *gr. Kreple. & ſub Ogrodna ſtráwá.*

lăgēna, *Fláſzká. Łágiew. & ſub Faſká 1. & Pijánicá 2.* **Ein Flaſch.** *Et ſigno læſo non inſanire lagenæ.* Hor. *ſyn.* āmphŏra. *epith.* Căpax, pătūla, ſpūmans, cāva, plēna, fictĭlis, frāgĭlis, dūlcis, *phr.* Plēna mĕro, Săgūntīno pōcŭla fictа lūto-

lăgīne, *es. Wołowy ięzyk 3.*

lăgōis, *idis f. gr. an. Kuropátwá.*

lăgophthalmus *gr. ſubſtant. Powieki podnieśięnie chorobá. & adiect. Oczu niezáwieráiący.*

lăgōpŏdium, *gr. Owieczki.*

lăgōpus, ōdis, *vel* ŏdos *f. Gr. Idem & Kuropátwá, śnieżnicki. Produxit a Martial. corripiunt Græci*, Lăgūna, *Fláſza.*

lăgūncŭla, *Łagiewká. ſub Łágiew. Flaſzká. an Łątka?* **ein Fläſchelein.**

lāicus, *Gr. Laik, świecki 2. Niepoświęcony, Nieświęcony.*

lālĭſio, *gr. Oślę dźikie.*

lalla. lallus, *Lili.* lallo, *as ibidem.*

lāma, *Káłużá, Doł 2.*

Lambdăciſmus, Labdaciſmus, Quinctill. eſt literæ L. crebra & odioſa repetitio. Ut Sol & luná luce lucent alba lenī lactea.

lambĕro, *Szárpam, Szczypię 4. Drapię 1. & ſub Oddáię wet zá wet.*

lambĭto, *as*, *Łepcę.*

lāmbo, *Liżę łepcę, Dotykam 3. Piię 4.* **Jma ſię** *ogień, Podbiera rzeká* **leckēn.** *Sibila lambebant lingvis vibrantibus ora* Virg. *ſyn.* āllāmbo, lĭngo. *phr* Lĭngua lāmbo, īgnis sȳdĕra lāmbit āttĭngit.

lāmella, *Bláſzka ſub Blachá 2.*

Lamenta æ, Narzekánie.

lāmēntābĭlis, *Smętny, żáłoſny 1. Rzewny* **kläglich.** *Troianas ut opes, & lamentabile regnum.* Hor. *ſyn.* Lăcrȳmābĭlis, lūgēndus, lūgubris trīſtis, fūneſtus.

Lamentarius, Smętliwy.

Lāmēntātĭo, *Nárzekánie, Rrzyk żáłoſny.* **Wehe klag.** *Limineq; in ipſo vaſta lamentatio*, (Jamb.)

lāmēntor, *Nárzekam.* **Wehklagen.** *Cum lamentamur non apparere labores* Hor. *ſyn.* Quĕror, lūgĕo, plōro, flĕo, gĕmo, dŏlĕo. *v. Fleo.*

Lamentatrix, Płázká.

lāmēntum, *Nárzekánie.* **Klag.** *Lamentis, gemituq; & fœmineo ululatu.* Virg. *v. Lacryma, Fletus. Gemitus Querelæ.*

lâmia, *gr. Nocnicá, Jędzá, Czárownicá 1. Stráſzydło 2. Mięſzániec 1. Pies morſki,* **ein Zauberweib.** *Non prensæ Lamiæ puerum vivum extrahat alvo.* Hor.

lāmina, *Blachá 1.* **ein Zinne Platt.** *Lamina mollis adhuc tenero eſt in lacte, &c.* Ov.

lamina ſectilis, *Poſacká ścian.*

lamium, *Pokrzywá 4.*

lamnŭla, *Lamna æ, Blaſzka, ſub Blacha 2.*

Lampada, æ. i, lampas.

lampada trado alteri, *Zdáię Urząd.*

lampădārius, Swiecznik 2.

lampŏdăphŏrus, *gr. Pochodnik. 1.*

lāmpas. ădis, *vel* ădos, *f. Gr. Pochodniá 1. 2. Kágániec 1.* **ein Ampel / Fackel.** *Argolici clypei aut Phœbea lampadis inſtar.* Virg. *ſyn.* Lȳchnus, lăcērna, fāx. tæda, lūmen, tēſta *epith.* cō

rūſca,

rūſca, rădĭans,nĭtĭda, pēndŭla,pēndens,ārdens,ĭgnĕa, trĕmŭla,rŭtĭlans,cāndens, călens, trĕmŭla nĭtens,fūlgĭda.*phr.* Trĕmŭla lūce cŏrūſcāns. Pīnguēſq; ārdēre vĭdēntur.Lāmpădes.Sōl flāmmĭgĕra lūſtrābit lāmpăde tērras. ēffūlſit ſplēndēntis lāmpădis īnſtar. *v. Fax.*

Lampetra Węgoiz m rſki, Piiáwká morſká, Minog.

lampūrus, *m gr. Pies ogonek.*

lampȳris, *idis f. gr. Złotnik robaczek.*

lămȳrus, *m. gr. ſub Jaſzczur.*

LAN

Lāna, *Wełna 1. Kądźiel 2.* Woll. *Ante pedes calachi, lanaq; mollis erat.* Ovid. *ſyn.* Vēllus. *epith.* Cāndida, nĭvĕa, mōllis,bĭbŭla, ālba,dĭſcŏlor,măcŭlōſa, pūlchra, tĕnŭis tīncta, tēxtĭlis, dīves āttălĭca. *phr.* Lānæ vēllĕra, ſtāmĭna : Mōlles vīlli.

lana anſerina, *Puch gęśi.*

lana coacta, *Piln.* lana lignea, *Báwełná.*

lanaria, *Mydelnik źiele.* lanaris, *Wełniſty.*

lanarius. *Wełniarz, Sukiennik 1.*

lanatum malum, *Pigwá 2.*

lanatus, *Wełniſty 1. Mchem obroſty.Pilśniány Roſmaty.*

lāncĕa, *Włocznia 1. Oſzczep 1. 2. Dardá.* Ein Lantz/ Speer. *Lancea conſequitur rumpitque infixa bilicem,* Virg. *ſyn.* Hāſta, hāſtīle,jăcŭlum. *v. Haſta.*

lanceārius, *Hálábartnik.*

lanceātus, *Włocznią zábity.*

lanceŏla, *Włoczeńká.*

Lanceŏlāta, Włocznia źiele, Jeżyczki 1.

lancĭcŭla, *Miſká máła.*

lancĭnatus, *Ránny, ſed propriè Podrápány, ſzárpány*

Laucino, *Szárpam, Gięmżi mię.* Srechen. *Hoc omne quidquid lancinamur non dolet.* (Jamb.) *ſyn:* Stĭmŭlo, pūngo. *v. Pungo.*

lancŭla, *Miſká máłá, Szále máłe.*

lānea, lāniārum, laniatōrium. *Rzeźniczny warſtat.* lānea veſtis, lanerum, *Wełniąnká.*

lānĕus, lāneſtris, *Wełniány* Wüllinn. *Laneus Euganei lupus excepit ora timavi.* Mart.

lānguĕo, languesco, *Nieochotnym Gnuśnieię, Słábieię.* Matt und ſchwach ſeyn. *Vita tulit, triſti languebant corpora morbo.* Virg. *ſyn.* Lānguēſco, tōrpĕo, tōrpēſco, mārcēſco. *phr.* Lānguĭda sēgnĭs cōrpŏra tōrpor hăbet, ŏccŭpat, āllĭgat, vīncit, cōnſtringit. Lānguent ēxhaūcto rōbŏre vīres. Tōtum cōrpus īngēnti lānguōre jăcet sĭne vīrĭbus ægrum. Tēntāti grăvĭbus mōrbis. Tābĭfĭcus cōrpŏra lānguor habet. Heū dŏlōr, lānguōre ănĭmus trĭſtātur ămāro. Dēfĭcĭo nec plūra sĭnit mē dīcĕre lānguor Lēthĭfer.

languidè, *Nieochotnie. Leniwo, Słabo.*

lānguĭdus, languĭdŭlus, *Słáby, Mdły Nieochotny, Gnuśny. & ſub Farbá bláda.* Schwach/ kraffſlos. *Ac velut inſomnis oculos ubi languida preſſit V. ſyn:* Lānguens, ſtōrpens, tārdus, īnfīrmus dēbĭlis, dēbĭlĭtātus, æger, mōrbĭdus, īnvălĭdus. *v. Infirmus & Æger.*

lānguor, *Słábość. Nieochotá, Chorobá 1.* Schwachheit/Trägheit. *Eliget & rurſus molli languore ſolutus.* Ovid. *ſyn.* Tōrpor vetērnus mōrbus: īnertĭa, sēgnĭtĭes. īgnāvĭa sōcōrdĭa, pīgrĭtĭes. *epith.* grăvis, ăcērbus, frīgĭdus, lēthĭfer. *phr.* Cōrpus āttĕnŭans. Nēc plūra sĭnit mē dīcĕre Tabĭfĭcus cōrpŏra lānguor hăbet. Lānguor mēmbra prĕmit, ārtus debĭlĭat.

lănĭātus *us* laniatio, *Szárpánie, Kátowánie, Rozſzarpánie.* Zerhackt. *Diſperſa fade membra laniatu effero.* (Jamb.) S.

lanĭcium ſylvarum, *Jedwab.*

lānĭcia, *æ, Wełniſtr bydło*

lānĭcium, *idem & Owiec ſtádo, Wełná 1.* Wüllwerck. *Si tibi lanicium curæ. &c.* Virg. *ſyn.* (Lānĭfĭcium

Lanicutis Koſmáty Wełniſty.

lāniēna, *Rzeźniczy wárſtat.* Fleiſchbanck. *Laniena quando ſævit Hippocratica,* (Iamb.) P.

lānĭfĭca, *Prządká.*

lanifica ars. *Sukiennictwo.*

lānĭfĭcium, *Wełną robięnie, Sukienictwo, Przędźienie.* Wüllen handwerck. *ſyn.* Lānĭcĭum, *phr.* Pāllădis Mĭnērvæ ārs, ſtŭdĭum, ŏpus. Lānĭfĭcam pēnsis impŏsŭĭſſe mănum. Aūt dūcunt, *vel* trăhunt lānas, aut ſtāmĭna pōllĭce vērsānt Sīve rŭdem prīmos lānam glŏmĕrābat ĭn ōrbes: Seu dĭgĭtis sŭbĭgēbat ŏpus rĕpĕtītāq; lōngo. Vēllēra mōllĭbat nĕbŭlas æquāntĭa trāctu, ēſt mĭhi quæ lānas mōllĭat āpta mănus.

lānĭfĭcus lanifex, *wełniarz, Sukiennik 1.* Wüllen Spinner. *Si mihi lanificæ ducunt non pulſa ſorores.*

lānĭger, lanifer, *wełniſty 1.* Der Wüllen trägt. *Lanigeros agitare greges, hirtasque capellas,* Virg.

lanig

lāniger grex, *Owiec ſtádo.* lānignus, *Rzeznicży.*
lānio, *onis Rzeznik 1.*
lānio, *as. Szárpam 1. 2. Rąſam. Rozdzieram 1. Roztarcháć.* **Zerhauen / zerſtücken.** *Diſciſſos nudis laniabunt dentibus artus.* Virg. *ſyn.* Lăcĕro, dīlăcĕro, dīſcĕrpo, dīſsĕro. *v. Lacero.*
lănĭōnius, *Rzeźniczy,lanipendia, Prządká.*
lānifcus, *Binda 4*
lănista, *æ m. Szermierſki miſtrz. & ſub wyśiekácz.* **Ein Fechtmeiſter.** *Pinn rapi cultos iuvenes iuvenesque laniſtæ* Juv.
lănista avium, *Ptaſznik 1.* lanius, *Rzeźnik 1.*
lanius maior, *Srokos.*
lānŏcŭlus, *Płatek, człowiek.*
lanōsĭtas, *Koſmátość.* lanoſus, *Wełniſty 1.*
lanugine obtexo, *Mſzę.*
lānūgĭnōſus *Koſmáty, Mchem obroſły, Záróſły 2.*
lānūgĭnōſus, *Koſmáciny. Mech 3.* **Milchhaar.** *Dum nulla teneri ſordent lanugine vultus M. epith.* Tĕnĕra, prīma, nāſcens, mōllis, nŏva, tĕnŭis, rosĕa, rīdens. *phr.* Prīma, nŏva bārba. Lānūgĭnis ūmbra. Dum rōsĕis vĕnit ūmbra gĕnis. Vălĭdæ nōndum ărgūmĕnta jŭvĕntæ īrrĕpsĕre gĕnis. Prīmæ flōs jŭvĕntæ. Tum mĭhi prīma gĕnas vĕstibat flōre jŭvĕnta. Cuī nūlla tĕnĕri sōrdent lānūgĭne vūltus. Lānūgo gĕnas tĕgens, ōrnans: Gĕnis mălis īnsĕrpens, pĕr gĕnas sĕrpens, ĕnāſcens. ŭbi ſ ōre nŏvo pūbēſcit firmĭor ætas. Sīgnābat tĕnĕras dŭbĭa lānūgĭne mălas. Per tŭa lanūgo cum sĕrpĕre cœpĕrit ōra Sūbĕrat flāvæ jam nŏva bārba gĕnæ. Nŏva lānūgo făcĭem vĕstīvĕrat. Tĕnĕra pŭer ŭt lānūgĭne vĕrnat. Cum tĭbi vĕrnārent dŭbĭa lānūgĭne mălæ. Dum nŏva lānūgo eſt. Prīma tĕctus lānūgĭne mălas. *v. Iuvenis & Adoleſcens.*
lanugo linteorum deraſa, *Fleytuch,*
lanugo tenebræ, *Trocina.*
lanx, *Miſa płaſká Száła.* **Ein Platte oder Schüſſel. Item Ein Waag-Schüſſel.** *Dona ferunt, cumulantque oneratis lancibus aras.* Virg. *ſyn.* Stătēra trŭtĭna, lĭbra, bĭlanx, vel ſcŭtŭla, cătinus parŏpſis, pătĭna. *epith.* Æqua, jŭſta, cĕrta, pānda, rĕpānda, æquālis pĕndŭla, pĕndens.
lanx cavata, panda, *Miſá ſporá.*
lăpăthium, lapathum, lapathus, *hic gr. Szczaw (koboli.*
lăpĭcīda, *Kámienik.*
lăpĭcīdīnæ, *Kamienne gory.*
lăpĭdārius, *ſubſt. Kámięnnik.* **Ein Steinhauer.** *Inde ibis porro in latomias lapidarias* (Jamb.)
lapidarius, *adiect. Kamięniczy.*
lapidat, *Kámięnny deſzcz páda.*
lapidātio, *Kamionowánie.*
lapidator, *Kámionownik.* lapidatus *Kámięnny 1.*
lapideſco, *Kámieię Twárdźieię.*
lapideus, *Kámięnny 1. Skámiáły.* **Steinen.**
Lăpĭdĭcīda, Kámięnnik. Lapidicina Kámięnne gory.
lăpĭdō, *as, Kámionuię.* **Steinigen.** *Phr.* Lăpĭdĭbus, sāxis pĕto, āppĕto, ōbrŭo. Sāxa jăcĭo, mītto. Sāxōrum grāndĭne lăcĕſso, pĕrcŭtĭo, ōptĭmo, āffīgo. Lăpĭdum īmbre ōbrŭo. Lăpĭdum mōle sĕpĕlio. Hīnc ātque īnde sŏnat cīrcum căva sāxĕus īmber Tĕmpŏra, Sāxōrum crĕpĭtant sŭb vūlnĕre mălæ. īncūſso crĕpŭĕrunt pōndĕre mălæ. Crēbris īnflīgunt vūlnĕra sāxis, īmmīſsis sāxis īctus īngĕmĭnant. Căpe sāxa mănu, căpe rōbŏra paſtor. Tōllĕntemq; mĭnas, ĕt cærŭla cōlla, tŭmentem Dējĭce. Cōncrēta crŭĕnto pĕr nāres cĕrebro sănĭes flŭit ātrāque mănant ōrbĭbus ēlĭsis & trŭnca lūmĭna frōnte Grāndĭnis in mōrem prōjĕctis ūndĭque sāxis ōbrŭĭtur. Hīnc ātq; īnde fĕrit căva tĕmpŏra sāxĕus īmber. Et circum frōntem ſtrīdent fĕra mārmŏra. Sāxorum Stĕphănus grāndĭne pūlſus ŏbit. (*Videas de Divo Stephano*) Lăpĭdum sŭb grāndĭne dira, ēffiāſti fēlīcem ănĭmam, cœlumque pĕtīſti.
lăpĭdōſus, *Kámięniſty.* **Steinächtig.** *Ferre pyrum & prunis lapidoſa rubeſcere corna.* Virg. *ſyn* Săxōſus, petrōſus, ſcrŭ ĕus. *phr.* Săxis frĕquens, āſper, Lăpis ōmnĭa nūdus ōbdūcit.
lăpillus, *Kámyczek.* **Ein Steinlein** *Excurſusq; breves tentans, & ſæpe lapillos* : Virg. *ſyn.* Călcŭlus, ſcrūpus, vel gĕmma. *epith.* Lўbĭcus, tĕres, pĕregrīnus, pĕrlūcens, cōlōrātus, nĭtens Scyrhĭcus, lūcens. *Phr.* Cōnchas, pīctosque lapīllos. Pōntus hăbet pūra colĕrātus īntĕrſtrĕpit ūnda lapīllos. Cār pſit ĕrȳthræo nĭtĭdos ĕx ōrbe lăpīllos. Eōis pĕctus vărĭāre lăpīllis. *V. Gemma.*
Lăpio is, Kámieię, Zátwárdzam Trapi mię.
lapis, *idis, Kamień 1. 2. Mil znak & ſub Nagrobek 2 Nikczemnik, Muma.* **Ein Stein.** *Non timet hoſtiles jam lapis iſte minas* Mart. *ſyn* Săxum, sĭlĕx. *Epith.* Grăvis rŭdis, īnfōrmis, rĭgĭdus, ſcāber. *Phr.* Māgnæ ōſsa părĕntis, Qui mōlle căvātur ăqua. Rīvus mūſcōſo prōsĭlit ē lăpĭde.

lapis ærosus: *Kámięń miedzny.*
lapis Armenius: *Kámięń ćięmnożielony.*
lapis cavatus, *Rurna czáſá.*
lapis finalis terminalis, *Kopiec 2.*
lapis fistulōſus bitulus, *Kámień dźiarſtwiſty. Dźiarſtwo, Kámień z piány morſkiey.*
lapis Heracleus lydius, *Kámień probny.*
lapis molaris, *Kámień młyńſki.*
lapis quadratus, *Kámień ćioſány.*
lapis ſchistus, lapis ſpecularis, *Kámięń przeyrzyſty.* lapis vivus. *Jſkrzyk.*
lapis Tracius, *Kámień ogniſty.*
lāppa & lappa maior, *Lopian.* **Kletten.** *Epith.* Tĕnax, rĭgĭda, āſpĕra, vĭrĭdis, vĭrens.
lappa canaria, *Rzep 2.*
lappa minor, *idem & łopian 2.*
lappāceus, *łopiąnowy.*
lappāgo aſpera, *Oſtrzyća żiele,*
lapsābundus, *Upadaiący,* Potaczáiący *ſię Słáby.*
lapſana, *a, gr. Brzoſkiew polna.*
lapſans, *Potaczáiący ſię.*
lapſo, *onis, Spadnienie Upadnienie 1.*
lapſo, *as, Upadám częſto, Poślizngć ſię.*
lapſus facultatibus, *Podupádły.*
lapſus, *us, Upádnienie 1 Spadnienie, Pośliznienie, Suwánie.* **Ein Fall.** *v. Caſus.*

L A Q U

Lăquear, *Strop 2.* **Eingebogen oder gewölbt Bühne.** *Erigitur, ſummiq; ferit laquearia tecti.* Virg. *ſyn.* Lăcūnar, lāquĕārĭum, tăbŭlātum. *epith.* pīctum, cælātum, aūrātum, căvum, fŭlgēns, mĭcāns, ſplēndĭdum, mārmŏrĕum, māgnĭfĭcum, cŏrūſcāns, gēmmĭfĕrum, cŏrūſcum, cēlſum, āltum āmplum. *phr.* Laquĕāta tēcta. Cōmpāctæ trābes. Nōn aūro nĭtĭdæ trăbes. Nēc fŭlget āltis ſplēndĭdum tēctis ĕbur. Nĭtet lāquĕārĭbus aūrum.
Lăqueātor, *ſidlnik, & ſub Wyśiekácz.*
Laqueātus, *à laqueari, Sklepiſty, & ſub Strop*
Laqueatus, *à laqueo, Związany.*
Lăqueus, *ſidło ná ptáki, powroz do obieſzęnia, Związek Łápaczká, 2. Szubienicá 3.* **Ein Strick/ Netz.** *Et laqueis captare feras &c.* Virg. *ſyn.* Vīncŭlum, rēte, *vel* dŏlus.
Lar. *āris m. Bożek pogáńſki, Ogień 1. Dom, Herman, Anioł.* **Die Hausgötter.** *Sed patrii ſervate Lares, aluiſtis iidem.* Tibull. (*Dii putati ſunt domorum protectores: quandoq; pro ipſis domibus ſumuntur.*) *ſyn.* Pĕnātes, dŏmus, fŏcus. *epit.* fĭdēles, patrii, bĕnīgni, sāncti. *phr,* Dĭi patrĭi. *vide Domus. Lar nomen propriū Ducis. Lartis facit Priſcian. non Laris, ut alii.*
Lārārĭum, *Káplicá. Bałwochwálnia.*
Lasbăſum, *Oczna przyprawá.*
Lardaria, æ. B. Trzmiel.
Lārdum, *Słoniná,* Lares, v. Lar. *ſuprà.*
Largè, *Hoynie, Dość, Obficie.*
Largificus. Hoyny, Szczodrobliwy.
Largifluus, Obfity.
Largiloquus, wielomowny, Obiecownik.
Lārgior, *īris, Dáię 1.* **Schencken / freygeben.** *Præſenti tibi maturos largimur honores.* Hor. *ſyn.* Do, dōno, īmpērtio, īmpērtīor, dīſtrĭbŭo,
Lārgītas, *Szczodrobliwość, & ſub Rozrzutność.*
Lārgiter, largitùs, *Hoynie, Dość.* **Reichlich/ völliglich.** *Largiter & morbi generatim ſæcla tenere.* Lucr.
Lārgītio, *Dorowánie, Podárek Zákopowánie.* **das reichlich ausſchencken.** *Cuius apud famulos iam cum largitio pura.* Virg.
Largitionalis, Pod kárbi.
Largitione cæcare, *Przedárowáć.*
Lārgitor, *Dawca, Zákupnik.* **Der freygebig iſt.** *Largitor ipſe tunc viciſsim ut naufragus.* (Jamb.)
Lārgus, *Szczodrobliwy, Obfity.* **Freygebig/Mild.** *Largus opum, & lingua melior, ſed frigida bello.* Virg. *ſyn.* Amplus, lātus, *vel* lībĕrālis.
Lārĭcīnus, *Modrzewowy.*
Lārīdum, *Słoniná. Corripit* a. *Claius, potius, longum eſt apud Plautum.*
Larignus, *Modrzewowy.*
Lārignus fungus, *Modrzewowa gębká.*
Lārix, *ĭcis, f. Vitrum. maſc. gen. Modrzew.* (*Arbor duriſſima, cariem non ſentiens, queque in igne vix conſumitur:*) *Epith.* Dūra, lōngæva, pĕrēnnis. *phr.* Ēt rōbūſta lārix īgni īmpĕnĕtrābĭle līgnum.
Larix pumila, *Jwá 2.*
Lārva, *Máſzkára, Obłudá.* **Ein falſch gemachte Antlitz/ Larve.** *ſyn.* Pērſona, *epith.* Prŏcāx, lŭdĭcra, īnānis. *phr.* Vūltus fīctus, cōnfĭctus, mēntītus

tītus, ēmentītus. Spēcĭes fālsa. ĭnāne sĭmŭlā- crum. *Pro Spectris & Manibus. v. Spectra, & Manes.*

Larvæ, *hæ, Strachy, nocne.*

Lārvālis, *Straſzliwy, & ſub Máſzkárá.* **Ein ungestalt Angesicht.** *Projicit ac nebulis larvalibus exuit artus.* Ar.

Lārvātus, *Przerzaſt ſię. pro perſonato, Sipont. uſurpat: Oczárowány, Száloný.* **Mit einem falschen Antlitz angethan / vermummet.** *ſyn.* Pērsōnātus. *phr.* Fĭctos ĭndūtus vūltus. Făcĭēm mēntītus, Fālsam spĕcĭem gĕrēns, ălĭēnos sĭmŭlāns vūltus.

Larvialis, Straſzliwy. Lārvo, *as, Urzekam.*

Larvor, aris Czaruię. Lārus, *gr. Rybitw ptak.*

Latus cinereus, *Kulik. an Łyſka.*

L A S

Lăsănum, *gr. Stolowe naczynie, Urynał.*

Lăscīvia, *Jurność, Pſota. Roſpuſta* **Geylheit / Vppigkeit.** *Floribus & foliis laſcivia læta monebat.* Luc.

Lăscīvio, *is, Beſtwie ſię 2.* **geyl / gottloss seyn.** *Ponite, dilecto volo laſcivire ſodali S.*

Laſcivitas, Jurność, Roſpuſtá.

Lăscīvus, *Jurny, Wſzeteczny, Roſpuſtny.* **Geyl / unzüchtig.** *Luxuriam laſcivus habet, vitiique miniſter.* Arat. *ſyn.* Pĕtŭlāns, prŏcāx, sălāx mōllis lūxŭrĭōsus, lĭbīdĭnōsus. *v. Libidinoſus,*

Lăser, *ſub Czártowe łayno & Cyrenayſkie ziele, an* (*Dzięgiel.*

Lĕserpītium, *Cyrenayſkie ziele.*

lassatus, *Sprácowany.*

lassesco, *Morduię ſię, Uſtaię, Oſtábieć.*

lassĭtūdo, *Sprácowánie.* **Müde.** *Cave laſsitudo, poplitum curſum levet.* Jamb.

lāssus, lassŭlus, *Sprácowány,* **Müd / matt / erlegen.** *ſyn.* Lāssātus, fătīgātus, fēssus, dēfēssus, *phr.* Vĭa, dēvĭa, lăbōre frāctus cōnfēctus, lāngvēns.

Lăstaŭrus, *Gr. Wſzeteczny.*

L A T

Lăte, *Szeroko.*

Lătĕbra, *Skrytość, Łożyſko 1. Kąt.* **Ein heimlich verborgen Ort / Vnterschlauff / Höle.** *Tum latebras animæ, pectus mucrone recludit.* Virg. *ſyn.* Lătĭbŭlum, căverna, spĕcus, āntrum, spēlūnca, spēlæum. *epith.* rĕcōndĭta, ābscōndĭta, lătēns, cālīgāns, rĕmōta, sĭlēns, squāllĭda, dēmīssa, tūrpis, vīlis, ōccūlta, ĭrrĕmĕābĭlis. *phr.* Lătebrōsa dŏmus. Tĕnĕbrōsa tēcta, lōca, āntra. Quæ lăbўrĭnthæas pŏtĕrunt vāstāre lātebras tēmpŏra? Cæcis spēlūnca lātebris. *v. Specus.*

latebra scribendi, *Piſmo táięmne.*

lătēbrĭcŏla, *Pokątnik.* lătēbrōsè, *Pokątnie.*

lătēbrōsus, *Skryty 2. Lochowáty.* **Voll Hölen.** *Cui domus, & dulces latebroſa in pumice nidi.* Virg. *ſyn.* ōbscūrus tĕnebrōsus, cæcus, lătēns, ōccūltus. *phr.* Cæcis ōbscūrus lătebris. Sōlis, ĭnăccēssus rădĭis *v. Obſcurus.*

lătēnter, *Potáięmnie.*

lătĕo, *Kryię ſię 2.* **Verborgen ligen.** *Non latuêre doli fratrem Iunonis & iræ.* V. *ſyn.* Lătēsco, dēlĭtēsco, lāttĭo. ābscōndor, ăbdor. ōccūltor. *v. Obſcurus.*

lăter, *Cegła* **Ein gebackener Ziegelstein.** *Conſtringunt igni lateres, operiſq; futuri.* Vict.

lătĕrālĭa, *ium, Sumki.* lătĕrālis, *Boczny.*

lătĕrāmen, *Gliniány ſtátek.* lătĕrāria, *a, Cegielnia.*

lătĕrārius, *adiect: à latus, eris, Poboczny.*

lătĕrārĭus, *ſubſtant: à later, Strycharz.*

lătĕrcŭlus, *Cegłá, Czworográniſta rzecz, Piernik, Szách.* lătĕrĭtius, *Ceglány.*

lātĕrna, laternia, punica, laternarius, *Láternia.* **Ein Leuchte / Latern** *Dux laterna viæ clauſis feror aurea flammis.* Mart. *ſyn.* Fāx, lychnus. *epith.* Nŏctūrna. ĭgnĭfĕra. *v. Fax.*

lătĕro, ōnis, *Hálabartnik.*

lătĕrūncŭlārĭa, latruncularia tabula, *Száchownicá.*

lātēsco, *is, Szerzę ſię.*

lătex, *ĭcis, m. & f. Ciekąca rzecz, Wodá.* **Allerley Feuchte.** *Securos latices, & longa oblivia potans. ſyn.* Hūmor, lĭquor, ăqua. *v. Aqua & Fons.*

lăthўris, *idis, Gr. Skoczek mnieyſzy.*

lăthўrus, *Gr. Cieciorká.*

lătĭālis, *Włoſki, Łáćinſki.*

Latibulo, latibulor, Kryię ſię.

lătĭbŭlum, *Skrytość.* **Ein Vnterschlauff.** *Hiantia inter latibula exeſi ſpecus.* (*mi.*

lati clavi tunica, laticlavia tunica, *Száta 3. kutaſalaticla-*

Lātīclāvīum, *Szátá Senatorſká.*
Lāticlāvius, *Senator.* Lātıfūndium, *Włość.*
Latīnè, *Po włoſku, & ſub Po proſtu.*
Lătīnitas, Latinum, latina lingva, *Łáćiná.*
Lātīnitātis auctor, *Łáćinik.*
Lătīnus, Latīnienſis, *Łaćinſki.* (*Virg. 10. Æn.*) Rēx ārva Lătīnus, & ūrbes. Jām sĕnĭor lōnga plăcĭdas ın pāce gŭbĕrnat.
Lātio, *onis Stánowięnie, Noſzęnie.*
Lătĭtātio, *Krycie ſię.* Lărito *à lateo, Kryię ſię.* Sich verbergen. *Quis modus argenti fulvo latitaret in auro.* P.
Lātĭtūdo, *Szerokość.* Lātĭto, *à fero, Naſzam.*
Lătĭum, *Włoſka źięmiá.* Lătius *a, um. Włoſki*
Lĕtŏmiæ, *Latumiæ, Gr. Kámięnne gory.*
Lātŏmus, *Gr. Kámięnnik.* Ein Steinmetz.
Lātor, *Okurent.* Ein Träger. *Latorem fruſtra credendum eſt æthere miſſum.* Mant.
Lātor legis, *Práwodáwcá.* Lātrāns, *Głodny.*
Lătrātor, *Szczekácz, Prokuratot.* Ein Beller/ Bleffzer. *Retia dum ceſſant, latratoreſq; moloſſi.* Mart.
lātrātus, *us, Szczekánie.* Das Bellen der Hunde. *Venator curſu canis & latratibus inſtat.* Virg. *epit.* ăcūtus, cănōrus, raūcus, hōrrĭbĭlis, vīgıl, tĕrrĭbĭlis, īngēns, clārus, ſævus, hōrrĭsŏnus. *phr.* Sævit cănum latrātus ın aūras: ıntŏnat, rĕsŏnat, pĕrsŏnat lātrātĭbus æther. Cĕrvus cănum lātrātĭbus ă(ctus.
lātrīa, *Gr. Chwałá Boża.*
lātrīna, latrinum, *Łáźnia domowa, prywet.*
lātro, *onis, Halabartnik, Rozboynik, Łowiec, żołnierz pienięźny, Szách.* Ein Mörder *Ut jugulent homines ſurgunt de nocte latrones.* Hor. *ſyn.* Fūr, raptor, prædo. *v. Fur.*
lātro, *as, Szczekam 1, 3. Wołam 1. Mowię głośno, Upominam ſię.* Bellen/bleffzen. *Tempore cervinam pellem latravit in aula.* Hor. *ſyn.* ēdo, mītto latrātum. *phr.* Lātrātus tōllĕre in aūras. Cānes laūtrātĭbus ınſtānt. Aūras, cāmpos, æthĕra lātrātĭbus, īmplēre. Dŏmum latrātu pērsŏnāre.
Lātrōcĭnālis, Rozboyniczy,
lātrōcĭnātio *Rozboy, Łupienie.*
lātrōcĭnium *Rozboy 1. żołnierſká z.* Mörderey. *ſyn.* Fūrtum, răpīna, præda. *v. Furtum.*
lātrōcĭnor *Rozbiiam, żołduię* Mörderey treiben. *v. Furor, & Prædor.*

lātrūncūlātor, *Rozboyniczy, ſpiegierz, Hetman,*
lātrūncŭlus, *Rozboynik, Łotr. Szách* (*Woyt 1*
lātus, *ti, Szeroki.* weit/breit. *Gallia nec latis audax Hiſpania terris.* Virg. *ſyn.* āmplus, ſpătĭōſus, pătŭlus. *phr.* Lāte ēxtenſus, effūſus, diffūſus.
lātus *eris, Bok, Stroná 1. Kráwądz łoſzká.* die Seyte. *Impulit in latus, & venti velut agmine facto.* Virg. *ſyn* Cōſtæ. *epith.* Dēxtrum, sĭnĭſtrum, lævum, mōlle, tĕnĕrum. *phr.* Lătĕrum jūnctūræ pārtes, cōmpāges.
lātus regionis, *pierzeiá.*
lātuſ-clavus, *Senatorſka godność. Szátá, Senatorſka Szátá z kutaſami.*
lătuſcūlum, *Bozek.*

LAV

lăvācrum, *Wánna, Łáźnia 1. an Umywádłnik.* ein Bad. -- - *avidus ſplendere lavacris.* Claud. *v.*
lăvābrum, *Wanná.* (*Balneum.*
lăvātio, *Myćie, Kąpanie, Kąpiel.*
lăvātrīna *pomywálnik, Stek, Łáźnia domowa.*
laūdābĭlia, *tum. ſub Sentencya 1.*
laūdābĭlis, *Chwalebny, Chwalny.* Loblich/rühmlich. *Natura fieret laudabile carmen an arte.* Hor. *ſyn.* Laūdāndus, hŏnōrāndus, cŏlēndus, cĕlēbrāndus, mĕmŏrābĭlis, ēgrĕgĭus, īllūſtris. *phr.* Plēnum laūdis ŏpus. Cūnctis mĕmŏrābĭle tĕrris. Cūı dēbĭta laūs īngēns. Laūde fĕrēndus. Laūde dīgnus. Rēs dīgna Cămœnis. Făctum īngēns, pŭlchrum laūde fĕrēndum. Nūllum mājus ŏpus mīrātur, & æquat ŏlȳmpo. Fāma vĕtus, mănet hūnc præclāra lăbōrem glōria. & pŭer īſte fŭıt cāntāri (dīgnus.
laudabiliter, *Chwalebnie.*
laūdāndus *Chwalny.* laudātio, *Chwalęnie. kogo. Laudativus. Chwálący.*
laūdātor, *Wyſtawiacz, Pochwalacz.* ein Lober/ Rühmer. *Deriſor verò plus laudatore movetur.* Hor. *ſyn* Laūdum præco. *epith.* īngĕnĭōſus, pĕrītus, dŏctus, īndūſtrĭus, īnsignis, cĕlĕber, īllūſtris.
Laudicæna, laudicenus, Pchwalácz Storzypiętká.
laūdo, *Chwalę 1 2. Przywodzę, Daię pokoy, Gánię, & ſub Toś chłop.* Loben/preiſen. *Reſpondet, laudatur ab his, culpatur ab illis,* Hor. *ſyn.* Cĕlĕbro, prædīco. *phr.* Laūdĭbus ēffĕro, tōllo, ēxtōllo, dĕcŏro, ōrno, āffĭcio, illūſtro, commēndo, cĕlĕbro, ād sȳdĕra, ſub āſtra, in cœlum, cœlo tōllo. Cœlo laūdĭbus æquo. Hŏnōrem, laūdes trĭbŭo, īmper-

cio, indico. Do mūnĕre laūdem. Laūdibus in ăstra fĕro. Præcōnia laūdum cĕlĕbro. Hērōis nōmen laūdes căno, cōncino, cārmine dīco, cĕlĕbro, scrībo. Laūdes lўra, cāntu cĕlĕbro. Virtūtum nōmen dīctis ēxtēndĕre. Tŭăsque ingĕnio laūdes ūbĕriōre cănūnt. O quī nōmĭnĭbus cum sīs gĕnĕrōsus ăvōrum, ēxŭpĕras mōrum nŏbĭlĭtāte gĕnus O dĕcus Aūsŏnĭæ, spēs o fīdīssĭma gĕntis. Clārum mīlĭtĭæ, Frōnto, tŏgæque dĕcus. Nēc gĕnus ūlla tūos æque cĕlĕbrābit hŏnōres. Cāntetur tōto nōmen in ōrbe mĕum. Ergo fĕram lāte tŭa făcta pĕr ūrbes fīnĭtĭmas, sēmpĕrque meo cĕlĕbrābere cāntu. Nūlla mihi stătŭēnt finem tē fāta căuēndī, cārmĭnibus semper cĕlĕbrābĕre nōstris. Cārmĭnibus vives tēmpus in omne meis Vīr Trōjāne quibus cœlo te laūdibus æquem? Nēc vĕstra fĕrētur fāma lĕvis. Nec tū cārmĭnĭbus, Rēgīna tăcēbĕre nōstris: quāque pătet tēllus līquĭdo cīrcūmsŏno pōnto. Mūlti, Rōma, tŭas laūdes ānnālibus āddent. Sēd nūmĕrōsa laude Sĕnātus ēxcĭpit, & mĕrĭtas rēddit tibi Cūrĭa vōces. Omnes Cæsărĕo cēdat lăbor āmphĭtĕātro ūnum pro cūnctis fāma lŏquātur ŏpus. Făctăq; dīcēmus, Dăphnīnque tuum tōllēmus in āstra. Eia ălacres cūnctī dŏmĭni cĕlĕbrēmus hŏnōres. Lūce cănam te, nōcte cănam te, nūlla cărebit Laūdibus hōra tŭis. Nōn te dēfĭcĭēnt nōstræ mĕmŏrāre Cămœnæ.

Lăver, ĕris, hoc aliquando hæc, herba *Potocznik ziele.*

Lăvĕrna, lavernio, ōnis, utrūq; masc. gen. *Złodziey* 1.

Lăvo, as, & is, *Umywam, Płaczę, myię się Kąpię się Pierzę* 1. *Oczyściam się*, **Waschen** - *Poto cano, layo, cœno, quiesco.* M. *syn.* ăblŭo, v. *Abluo.*

lavor, *Kąpię się.*

laurea *Bobkowy wieniec, Wieniec, Promocya.*

laŭreātus, *Pod máiem, sub May 2. Bobowem liściem ozdobiony, Promot.*

laŭreŏla, *Bobkowy wieniec, Promocya, Wilcze łyko* 1. 2.

laŭreŏtis, is f *sub Mosiężne odmioty.*

laŭrētum, *Bobkowy ogrodek.*

laŭrĕus, laurinus *Bobkowy.*

lauri baccæ, *Bobek owoc.*

laurīces, *Kroliki młode.*

laŭrĭcŏmus, *Bobkowy* **Lorbeerblätterich.** *Lauricomos ut si per montes, &c.* Luc.

Laurĭfer, *a, um & Lauriger, Bobkowym liściem ozdobiony* **Da Lorbetbäum trägt.** *Lauriferos nullo comitetur vulnere currus.* Luc.

laŭrus, *us & ri, Bobek drzewo, May* 2. **Ein Lorbeerbaum.** *Et non assiduo laurus adusta sono* Ovid. (*Arbor Apollini sacra, victoriæ signum & præmium.*) *epith.* Virĭdis, vīrēns, vīrĭdāns, tĕnĕra, ŏpāca, rĕdŏlēns, frŏndōsa, ŏdōrata, frōndēns, vīrēscēns, cŏmans, pătŭla, căsta, vīrgo, īnnŭba, phœbea, Apōllĭnĕa, Dēlphĭca, Pārnāsĭa, āŏnia, Pīĕrĭa, sacra, vīctrix, trĭumphālis, fatĭdĭca, vēntūri præscia *phr.* ārbor Phœbi. Phœbēa, Pārnāsĭa, Pārnāsis ārbor. Laūrus Phœbi dĕcus, Phœbo sacra, dĭcāta, grătīssĭma. Laŭri frŏndes: gērmen Apōllĭnĕum sērvāns ætērnum frŏnde virēnte dĕcus, ŭtq; viret semper laŭrus, nec frŏnde cădūca cārpĭtur, ætērnum sic habet illa dĕcus. Ætĕrnos gĕrens frŏndis hŏnōres. laŭrĕa sērta. vīctrīcis præmia frēntis. Īte trĭūmphālescīrcum mĕa tēmpŏra laūri. Vīcĭmus ōrnātique cŏmas hĕdĕris, & vīrgine laūro. Vēntūri præscia laūrus. Crĕpĭtet pĕne laŭrea flāmmis. *sc. per laurum adustam Antiqui futura prævidebant.* Quæ Dēlphĭcōrum fīlĭa mōntĭum, cœlo tŏnāntem nōn mētŭis Jŏvem. Dum sāxa dum turres cădūco, sōspĭte te fĕrĭūntur īgni: nē tu mŏrĕtis sērta dĭūtius, sērta, & cŏrōnas.

laŭrus Alexandrina, Idea, *Jagodá babia.*

laurus taxa, *Jágoda listna.*

laus, *Chwałá.* **Lob, Preiß, Ruhm.** *Laudibus immodicis Cares in astra ferant.* M. *syn.* Glōria hŏnor, dĕcus fāma, nōmen præcōnium, ēncōmium, laūdātio. *epit.* Māgnĭfica, sŭpērba, ēxĭmĭa, pĕrēnnis, ætērna, īmmōrtālis, īngēns, splēndĭda. *Phr.* Præcōnia laūdum. Nōmĭnis præcōnĭa. Nēscia mōrtis. Nōn pārvas ānĭmo dāt glōria vīres: & fæcūnda facit pēctŏra laūdis āmor. Nōstra pĕr īmmēnsas ibūnt præcōnia laūdes. Laūdibus īpsa tŭis rēsŏnānt fŏra. Egrĕgĭam vēro laūdem & spŏlĭa āmpla rĕfērtis. Ad laūdem răpĭdo cōntēndĕre cūrsu. Venāri stŭdĭo laūdem, & dūbĭos ēxpōscĕre hŏnōres. Īllum sōllĭcĭtat făstōsæ glōria laūdis.

Lausus, us, *Płacz.* **Lautè** *Choynie, Chędogo.*

lautè diversari, *Dobrze się mieć.*

lautia *orum, Poczesne*. *Poselská izbá.*

laūtia loca, *sub Poselská gospodá.*

laūtĭtia, *Dostátek Ochędostwo Rozgárdyás* **Pracht und Herrligkeit.** *Sis sitius, lautitiis, Pitaniis.* Scaz.

laūtiuscūlus, *Ochędożny.*

lautŭmārius, lautumiarius, *Kámiennik* 1. *Niecnotliwy.*

Lautumiæ, *idem Latomiæ.*
lautus, *Omyty, Ochędożny, Czysty, Choyny. Dostátni, Obfity, Bogáty, Roskoszniczy.* **Herrlich/köstlich.** *Romanoq; foro, & lautis mugire carinis.* Virg. *syn.* Splendidus. concinnus, pulcher, excultus, magnificus, dives. opulentus.
Lax, *ăcis, f. Zdrada.*
laxamentum, *Odpocznienie, Ulżenie, Przestwor, Rospor, & sub Dispensacya.*
laxatio, *Spuszczanie 2.*
laxatis curis, *sub Sobie.* laxatus, *Wolny.*
laxè, *Przestworno, Szeroko, Wolno ultimum.*
laxitas, laxitudo, *Szerokość, Przestwor.*
laxo, *Popuszczam 2. 3. Ulżywam, Uwalniam Rozprzestrzeniam, Spuszczam łuk.* **Weit machen.** *Vix primos inopina quies laxaverat artus.* Virg. *syn.* Rĕlaxo, rĕ mitto. *vel* dilato extendo, diduco, protraho.
laxus, *Szeroki, Przestworny. Wolny, Słaby.*

L E

Lea, *latinum. Lwica.* lea, *gr. Kapusta.*
leæna, *Lwica.* **Eine Lewin.** *Squamosusq; draco, & fulva cervice leæna.* Virg. *syn.* Lea. *epith.* Torva, genĕrosa, fera, Gĕtula, Lybica, Hircina, fulva, sæva, audax, ferox. *phr.* Torva leæna lupum sequitur, lupus ipse capellam. Tempore non alio catulorum oblita leæna. Sævior erravit campis. Utq; fuit catulo lactente orbata leæna. Signaq; nacta pedum sequitur quem non videt hostem. *v. Leo.*
lĕbĕris, *idis, f. Gr. Wężowa skorá.*
lĕbes, *ētis, m. Gr Kocieł, Panew.* **ein Kessel.** *Viginti magnos oneroso ex ære lebetes.* Ovid. *syn.* Căcabus olla, ahenum. *epith.* Curvus, Concăvus, ingens. *v. Abenum.*
Lĕbiton, lĕbitonarium, Koszula stárych mnichow,
lecticariola, *Mart Lecticarii amica. (Włośienicá*
lecticarius, *Lokay.* lecticula, *Lektyká.*
lectica, *Łoże 1. Káreta, Lektyká.* **Ein Tragbeet.** *Custodes Lecticæ, ciniflones, parasitæ.* Hor *epith.* Fulgens. ebur nea, levis. *phr.* Lectica vectus eburna.
lectio *Zbieranie, Obieranie, Czytanie, Lekcya.*
Lectisterniator. Łożniczy 1.
lectisternium, *an Pościel? Słánie łożká ibid.*
[illegible]tito, *Czytam 1. Obrywam, Zbieram.* **offt lesen** *Patrisque nomen lectitas in alpibus.* (Jamb.)

lecto, as. *Czytam 1.*
lector, *Czytelnik.* **ein Leser.** *epith.* Studiosus, vigil, vigilans, ingenuus.
lectus, *ti adiect. Wyborny, Wybrániec.*
lectus. *lecti substant Łoże 1, Łoszko stołowe, Pościel.* **ein Bett.** *dimin.* lectulus, **ein Beetlein.** *Et non unius spectator lectulus undæ.* Mart. *syn.* Lectus, thalamus, torus stratum, cubile, grabatus *epith.* Mollis, quietus, placidus, gratus, socius, socialis, segnis, sopōrifer, iners, castus, pudicus, genialis, ignavus, nocturnus, plumeus, eburnus. *phr.* Lecti mollia strata toris fulgentibus. Fulcro sternatur lectus eburno. Tegunt stragula serica, aurea velamina lectum. Roseisque cubilia surgunt Floribus, et thalamo dotalia purpura velat. Dormitet in pluma, purpureoque toro. ignavo tempus terit omne cubili. Gramineos dedit herba toros. Jacet, cubat in dura corpore fusus humo. Quassus ab imposito corpore. Tum me confectum curis, somnoque gravatum infelix habuit lectus, pressitq; jacentem Dulcis et alta quies, placidæq; simillima morti. *v. Thalamus.*
lectus adversus, genialis, *Lożnica 2.*
lectus *us, Zbieránie, Łożę 1.*
lecythus *Gr. Bánieczka, Słoiek małarski.*
leda, *æ, è Græco. Plesy.*
ledon, ledum, *è Græco, Koźiłep ziele.*
ledanum, *Gr. Koźiłepowy sok.*

L E G

Legalis, *Práwny 1. Práktyk.* **Gesätzmäßig.** *Qua docuit tabulis legalibus indita Moses.* M.
legarium, *Járzyna.*
Legatarius, Odkazánego co maiący, Testámentu dochodzący.
legatio, *Poselstwo 1. 2. Wysłánie, Poseł publiczny.*
legatio libera, *Pielgrzymowánie, & sub Kortezyan.*
legatitium. Legatīvum. Poselská wyprawá Nadrożne
legator, *Testamentarz.*
Legatorium. Poselská izba, Gospodá.
legatum, *Odkazánego co.*
legatus, *Poseł, 1. 2. Namiestnik.* **Ein Abgesandter.** *Legati responsa ferunt, &c.* Virg. *syn.* Orator, *vel* Vicarius, vicem gerens, *phr.* Pacis ac belli nuntius, Orator in fœdera missus, pacem ferens, oliva insignis. Palladis arbore tectus.

lege agere, &c. *Urzędnie, Práwnie, Porządnie.*
Lĕgĭbĭlis, legiſacilis, *Czytelny.*
Lēgĭcrĕpus, Praktyk.
lēgĭfer, legislator, *Práwodawcá.* **Geſetzgeber.** *Optavit Minos ſimiles ſi legifer annos.* Ovid.
lĕgio, *onis, Pułk.* **ein Hauffen Kriegsleut/von 6666 Mann/oder Legion.** *Imperium, faſces, legiones, omnia nunc ſe.* J. *epith:* Mārtĭa, bĕllātrix, hōſtĭlis, ārmĭsŏna, ārmĭfĕra, nūmĕrōſa, bĕllĭgĕra, ārmāta, mĭnax, hāſtāta, pūgnax. *ſyn.* Cŏhōrs, cătĕrva, phălanx. *phr.* ōmnia pĕr mūros lĕgio, sōrtĭta pĕrīclum ēxcŭbat. Cætĕra dum lĕgĭo cāmpis īnſtrūcta mŏrātur. *v. Caterva, Agmen, & Acies militares,*
lĕgiōnārius, *Pułkowy.*
legionarius centurio, dux, *Pułkownik.*
lĕgĭrŭpa, *æ*, lēgĭrŭpio, *onis, Prawokażcá Niecnotliwy.*
legis beneficium, *Przywiley.*
lĕgĭtĭme, *Słuſznie. Práwnie, porządnie.*
Legitimo, as, ſub Uczćiwie przyżnawam.
Legitimum, Práwo
lĕgitimus, *Słuſzny, prawny 2. Opiſány, Ważny 3. przyzwoity, ślubny* **Recht/ Rechmäſſig.** *Corpora legitimis impoſuiſſe oris* Ovid. *ſyn.* Jūſtus, rēctus, æquus, dēbĭtus, mĕrĭtus.
lĕgiūncŭla, *Pułek.*
lēgo, *as, poſelſtwo wpráwuię poſyłam, Odkázuię, Zápiſuię ná teſtámencie.* **Vorſchaffe ſchicken.** *Legarat Ladius, neu d. cta oppone paterna.* Pr.
lĕgo, *is, Zbieram 1. 2. Obieram 1. 2. Obrywam 1 porywam, iadę, Czytam 1.* **Leſen ſammlen.** *Qui legitis flores, &c.* Virg. *ſyn.* Lēctĭto, perlĕgo, vŏlvo, ēvŏlvo: ŏcŭlis pĕrcŭrro, lūſtro, pĕrlūſtro, ēxcŭtĭo, *vel.* ēlĭgo, dēligo, ſēlĭgo, *vel* cōllĭgo, cārpo, ēxcĕrpo, dēcĕrpo. *phr.* Flōres, frūctus mānu cārpo, dēcĕrpo, mĕto. Plēnis pōma cārpĕre rāmis. Flōres ūngue, pōllice sĕco, sūbsĕco. Pōmum ārbŏre dēcĕrpo, dētrăho. *Pro lectito.* Lūſtrāre, vēſtīgāre lĕgĕndo. ēvŏlvere libros. Dētĭnēre ŏcŭlos cārmĭna nōſtra tŭos. Lĭttĕra ēſt ŏcŭlos ĭlla mŏrāta tŭos. Quis tē fĕrret, pĕrlĕgĕretque lĭber ĭlle rŏgat ŭt ſuā vērba lĕgas.
lēgŭleius, *Praktyk.* v. *plebeiuſz.*
lēgŭleus, lēgŭlus, *Obrywácz, Zbierácz.*
legumlator, conditor, ſcriptor, *parwodawcá.*
lĕgūmen, *legumentum, Jarzyná 1.*
lēma, *æ. gr. Oczny gnoy.*
lĕmbūncŭlus, lembus, *Łodź.*
lĕmma, *n: gr: Napis, Tytuł, Sumá 2.*
lĕmnia lota, *Rubryká.*
lēmniſcātus, *Bindámi otoczony.*
lēmniſcus, *m. gr. Binda, Fleytuch, knot do ran.*
lĕmōnĭum, *Limonia ziele.*
lĕmŭrālis, *Strászliwy.*
lĕmŭres, lemurales larvæ, *Strachy nocne, Duſze. Lemurem habet, apulei* **Nachtgeſpänſt.** *Tunc nigri lemures, ovoq; pericula rapto.* Perſ. *ſyn.* Lārvæ, ūmbræ, ſpĕctra Mānes. *epith.* Nigri ātri, vāgi, ērrāntes, pāllĕntes, tĕrrĭfĭci, īnfēſti, nŏctūrni.
lēna. *Ruſianká.* **Eine Hurenwirthin.** *Quæ ſciet hos illos vendere lena toros.* Mart. *epith:* Tūrpis, nĕfānda, īnsĭdĭōſa.
lēnīmen *łágodzeniu ſłużąca rzecz.* **Sänfftigung/ Linderung.** *Hoc quoq; lenimen quo ſolo flexit amantem.* Ovid. *ſyn.* Lĕvāmen, fōmĕntum, rĕmĕdĭum, mĕdēla, sōlāmen, sōlātium. *epith:* Blāndum dūlce, grātum jūcūndum, mōlle, ſvāve, āmicum.
lēnīmĕntum. *idem, & przyprawá.*
lēnio, *łágodzę, Błágam. Otrącam 2. Cieſzę, Cieſzę ſię, Ogłaſkáć, Uſpokoić.* **Milteru ſänfftigen.** *Lenibunt tacito vulnera noſtra ſinu.* Prop. *ſyn:* Plāco, mītĭgo, flēcto, sēdo, v. *Placo, & Solor.*
lēnis, *adiect. łágodny gładki* 1. **Gelind/ ſtill/ ſanfft.** *Lenior ira quidem tanto pro crimine culpæ* Prop. *ſyn.* Mītis, clēmēns, mōllis, īndŭlgēns, făcĭlis, hūmānus, mānſvētus, cōmis, plăcidus, blāndus, bĕnīgnus.
lēnis, *ſubſtan. m. Czołn.*
lēnitas lenitudo, *łágodność, łáſkawość* **Sanfftc/ Sanfftmut.** *ſyn* Clēmēntiá, bĕnīgni, plăcĭdi mores.
lēniter. lēne. *łágodnie.* **ſanfftiglich.** *Paris leniter admoventur aſtris* (Phal.) Mart. *ſyn.* **Clēmēnter,** bĕnīgne, placĭdē, blāndē.
lēniūſculus, *łágodniuchny.*
lēno, *ōnis, Ruſian.* **Ein Hurenwirth/ Kuppler.** *Ut patris attenti, lenonis ut inſidioſi.* Hor. *epith:* īnſĭdĭōſus, tūrpis, ăvārus, īmpūrus. ōbſcœnus sōrdĭdus, nĕfāndus, ſcĕlĕſtus, īmpĭus. *phr.* Tūrpis cōncĭlĭātor, īntĕrnūntius.

Lenocine, Nierządnie.　　　lēno

lēnōcĭnĭum, Przyłudá, przypráwa, wytwarzánie; pickrzenie, pieſzczotá łagodność, lubieżność, Ruſiáńſtwo. Kuplerey/ Hurenwirthschff. *Et lenocinium vitæ præſenſq; voluptas.* Man. *ſyn.* ars lēnōnis, *vel* blānditĭæ blāndīmēnta, īllĕcebræ.

lēnōcinor, pobłażam 1. pochlebiam, zálecam. Gemeiner Frauen Wirtyſchafft treiben.

lēnōnius, Rufiáńſki.

lēns, dis f. Gnidá. lens paluſtris, Rzęſa 1.

lens, tis, f & Titin m. priſcè Soczewica Leinſe. *epith.* Tĕrēs, Nīlĭăca, pēlūsĭăca.

lentè, pomału leniwo, Stępią, Nierychło, łagodnie. *Lenteo. es.* Słábieię; Gnuśnieię.

lenteſco, is Gibki ieſtem, miekczeię, Lipnę, zlipia ſię, przylipam, ulżywam co.

lēntĭcŭla, ſubſt. Soczewicá, piegá, Słoiek oleykowy lentĭcŭlāris, Soczewiczny, Węgláſty.

lēntīgo, plamá piegá.

lēntiſcifer, lentiſcīnus, Maſtykowy.

lentiſcus, Maſtykowe drzewo.

lentitia, Gibkość, Lipkość.

lentītūdo, Nieochota Nierychłość.

lento, as, Gibam naginam (wata

lentor, oris, Miękkość Lipkość, Wilgotność klezo-

lentus, Lipki, Gibki, Miękki Nieochotny, Leniwy, Barſzczyk, Letni 1. Nierychły, wolny, nieſkuteczny. Weich/ zähe träg *Nos patriam fugimus, tu Tityre lentus in umbris.* Virg. *ſyn.* Tardus, sēgnis, pĭger, *vel* ēffœtus, lāngvĭdus, *vel* plăcĭdus, lēnis, mŏdĕrātus.

lēnullus, Rufian ſub pieśiu.

lēnūncŭlus, Członek 1 Rufian.

LEO

leo, es, evi. Zalepiam.

leo, onis, Lew Rak morſki 1 Rutny ſtup. Ein Löwe *Ad quæ confugias ora leonis habet.* Mart. *epith.* Mārtius, māgnănīmus, răbĭdus, fĕrus, īndŏmĭtus āſper, răpāx, fĕrox, rŭgiēns vālĭdus, vĭolēntus, īrācūndus, ăvidus, tŏrvūs, trūx, ănĭmōſq aūdax, prædātor, fūmĭnĕus, fŭrēns, hōrridus, fŏrtis gĕnĕrōſus, īmmānis, īntĕrĭtus, fŭrĭōſus, īmpăvĭdus, īntrĕpĭdus, villoſos, jŭbātus, hīrſūtus. *phr.* Fĕrārum rēx māgnănĭmus. Vīrĭbus aūdax, ūngvē vălens ŏcŭlīſque mĭnāx. Fūlvam mĭnāci frōnte cōncŭtiēns jŭbam. Cŏmāntes excŭtĭens cērvīcē tŏros, frĕmitōre crŭĕnto. Gĕnus ācre lĕōnum. Concŭtit hōrrēndas ōre frĕmēnte Jubas, ēmĭcat ēxtēmplo cūnctis trĕpĭdāntibus aūdax Crăſſa mōle leo, īgnōta ſpectāndum mōle lĕōnem. Crēſcēre mīratur gĕnitrix Maſſȳla lĕōnem.

leocrŏcūta, Lew mieſzaniec.

leōnīnus, Lwi. Das zu ein Löwen gehört. *Molle Leonis viribus ut ſit onus.* N.

leontice, es Gr. Miłoſne źiele.

leōntios, f. gemma, vel Leontius lapis, Gr. ſub Lwi.

leontŏpĕtălon, Gr. Rzepa świnia.

leontŏphŏnon, gr. Lwitrut, zwierzę.

leontŏpŭdium, gr. Jeżyczki, śrwe.

leoſtŏſtomium, gr. Orlik.

leŏpārdus, Lampart lĕpas, ădis f. gr. Pław.

lĕpēſta, æ gr, Konew, Dzban 2.

lĕpĭde, Trefnie, Sztucznie, Roſkoſznie, pięknie, Hoynie, Ućieſznie.

lŏpidium, gr. Miętka Grecka, pieprzyca 1.

lĕpĭdo es æ m. gr Luſtáwy kámień ſub. Luskowaty.

lĕpĭdŭle, Trefnie.

lĕpĭdus Trefny, ućieſzny, Sztuczny, Grzeczny. Holdſelig/ lieblich --- *Quorum eſt lepidiſſima coniux.* Cat. *ſyn.* Făcētus, fēſtīvus, hĭlăris, iŏcōſus, ūrbānus, ārgūtus, cōncīnnus.

lĕpis, idis, gr. Mośiężna skwatá.

Lĕpīſta, lepiſtra, Konew wodny ſtátek.

lĕpor ōris, przyiemność. Holdſeligkeit. --- *Vario diſtincta lepore.* Lucr. *ſyn.* Vĕnūſtas, grātia, fēſtivitas, ūrbānĭtas, ēlĕgāntia, sāles. *epith:* ūrbānus grātus, jūcūndus, mellītus, īnsĭdĭōſus, ſcūrrīlis, iŏcōſus, făcētus. tĕnĕr. *phr.* Sērmōnis vērba pŏlīti. Grātĭa sermonis Nĕc dēſit iūcūndis grātia vērbis. Nĕc ābēſt făcūndis grātia dīctis. Mīra grātĭa mānet, ăb ōre lŏquĕntis.

lĕpŏrārium Zaięczy ſad, Zwierzyniec 1.

lĕpŏrīnus, Zaięczy. Haſzian. *Leporina luſtrant, ſenſi & rubi advena.* Iamb. (żart 3.

lĕpos ōris Przyiemność, Wdźięcznomowność,

lĕpra, gr Parch Auſſatz/ Malzey. *Mundavitq; lepras hoſtes caligine ſepſit.* T. *ſyn.* ēlĕphas. *epith.* Lūrida, ĕdāx, īmprŏba, fæda, pūtrida, dĕfōrmis, sōrdĭda, mŏlēſta, ăcērba, exĭtĭōsa, ēxĭtĭālis, pērnĭcĭōſa, triſtis, lēthālis, lēthĭfēra, īmmĕdĭcābilis. *phr.* Mōrdāci ſērpēns prūrīgine. lepro-

leprōsus, *Párchaty*. Aussätzig. *Nil tam leprosum aut putridum.* (Jamb.Dim.)
lepton centaurium, *Centuryia 2.*
leptŏphyllum, *Gr. Romanowe ziele.*
leptŏphyllus, *Gr. Skoczek 3.*
lĕpus, ŏris; lepuscŭlus, *Zaiąc.* Ein Haase. *Foecundi leporis sapiens, sectabitur armos.* Hor. *epith.* Aūrītus, păvĭdus, văgus, vēlox, fŭgax, tĭmĭdus, lĕvis ălăcris, āgrēstis, sylvēstris, fŭgĭtīvus, præpes, pērnix, cĕler, răbĭdus, prōnus. *phr.* Cūr mea ăperta văgus cūrrĕret ārva lĕpus. Tīmĭdos fīgit lĕpŏres, nĕc pārcĕre nŏvit. Rētia pōnĕre cērvis Aūrītōsq; sequi lĕpŏres.
lĕpŭscŭli, *Kostká do gránia.*
lēria, *n plur. Pętlice.*
lessum *si* lessus, *m*, *Nárzekánie, płácz żałobny.*

LET

Lētālis, Lētābĭlis, Smiertelny. Tödlich.
letaliter, *Smiertelnie, Letatus Zabity*
lēthæus, *Gr. Pámięć odeymuiący, Nieprzebudzony.* *Dant lethæo perfusa papavera somno* Virg.
lēthārgia, *gr. Spiączká.*
lēthārgĭcus, *Gr. Spiączkę máiący.*
lēthārgus, *Gr.* lethargicus morbus, *Spiączká.*
Lethum, lege Letum, Smierć. Der Todt *Tunc consangvineus lethi sopor & mala mentis.* Virg. *v. Mors.*
Lēthĭfer, śmiertelny. Das den Todt bringt. *Arboribusq; satisq; lues, & lethifer amnis.* Virg.

LEV

lĕvāmen, levamentum, *Ulżenie.* Leichterung. *— Omnis curæ casusq; levamen.* Virg. *syn.* Lĕvāmēntum, lēnīmen, sōlātĭum aūxĭlĭum.
lĕvātio, *Ulżenie, Umnieyszenie.*
leuca, *æ*, *Gr. Mlecznik kámień,*
Leuca, æ. B. Mila polska, Milá ruska.
leucăcanthe, *es*, *Gr. Kosatki.*
leucăcānthes, *æ, m. Gr. Achatek.*
leucāntha, leucanthe, *es. Gr. Máruná, Ostropest.*
leucānthĕmis, ĭ*dis, Gr. Rumień.*
leucānthĕmum, *Gr. idem & páięcznik.*
leucārgillion, leucargillon, *Gliná biała.*
leuce, *es*, *Gr. Brzoskiew, Topola, Srebrnik włoski, ziele, pręgá.*
leuçeōron, *Gr. Języczki 2.*
leuciscus, *Gr. płocicá.*
leucŏchrȳsus, *Gr. Kámień złotáwy.*
leucŏcoccon, *Gr. Gránatowe iabłko.*
Leucŏcrŏta, Lew mieszániec.
leucŏgæa, leucŏgrăphia, *Gr. Mlecznik kámień,*
leucŏgrăphis, ĭ*dis, f. Gr. Ostropest, pszczelnik.*
leucoion, *Gr. Fiiołki białe.*
leucōma, *tis, Gr. Białek w iáiu.*
leucŏmænis, *idis, Gr. śieláwa.*
leucon, ōnis, *Gr. pies biela.*
leucŏnarcissŏlīrium, *Gr. Troykwiát ziele.*
leucŏpĕtălos, *Gr. Kámień złotáwy.*
leucŏphæātus, leucŏphæus, *gr. popielisty, Myszásty.*
leucŏphŏrum. *Gr. Kley złotniczy.*
leucŏphālmos, *vel us, m. Gr. Oczko 2.*
leucos, leucus, *Gr. Czáplá biała.*
leucŏstĭctos *Gr. Pstry, Mármur czerwony.*
leucrŏcūta, *Lew mieszániec.*
Leviathan, Wieloryb. *pro Cacodæmone seu Lucifero apud Iob. & Isaiam.*
levi brachio, *Niedbále.* lĕvĭcŭlus, *Lekki.*
lĕvĭdēnsa, *æ. Száta rzadka, Kir*
lĕvidense munusculum, *Podarek podły.*
levidensis, *Rzadki.* levidensis vestis, *Száta rzadka. Lĕsĭdus, Niepewny.*
levigo, lege lævigo. *Lĕvĭpes.* *Prętki* Lĕvir. *Dźiewierz.*
lĕvis, *Lekki 1. 2. Niestáteczny, Chybki, łágodny.* Leicht/ring. *Ante leves ergo pascentur in æthere cervi.* Virg. *syn.* Grăvĭtāte cărēns, ĕxpērs grăvĭtātis, sĭne pōndĕre, nil grăvĭtātis, pōndĕris habēns, *vel* ăgĭlis, ălacris, cĕler, *vel* mōbĭlis, ĭncōnstāns, *vel* pārvus, ĕxĭgŭus, tĕnŭis, vīlis. *v. Celer Inconstans.*
Lĕvĭsomnus, Czuyny.
Levisticum, Lubszczyk swoyski.
lĕvitas, *Lekkość 1. Niestáteczność.* Leichte *Et solum constans in levitate sua est.* Ovidius. *syn.* Mōbĭlĭtas, cĕlĕrĭtas, ĭnconstāntia.
lĕvĭter, *Lekko 2. Podło, łácno, Słabo, Trochę 2. Skromnie.* Leichtlich. *Audebant eadem hæc leniter & leviter.* Catull. *syn.* ălăcrĭter, mōbĭlĭter, *vel* pārum, paūlum.
leŭncŭlus, *Lewek, sub Lew.*

lĕūncŭlus, *Lewek*, *sub Lew.*

levo, *as. ut aliqui scribunt lege Lavo.*

lĕvo, *as. Podnoszę 1. 2. Ulżywam, Wyważam 2. Odpoczywam, Ochraniam.* Auffheben. *Cum te servitio longo, curaq; levaret.* Hor. *syn.* ērĭgo, tōllo, ēxtōllo, ēffĕro, *vel* jŭvo, sōlor.

levor, *aris*, *Wzmagam.*

Levor, eris, lege lævor. leuson, *è gr.* Flader.

lex, *Ustáwa 1. 3. Zákon Obowiązek.* Ein Gesatz. *Omnis sub leges mors vocat atra suas:* Ovid *syn.* Jūs, mōs, īnstĭtūtum, īmpĕrĭum, māndātum, dēcrētum, scītum, plăcĭtum. *epith.* Iūsta, īnjūsta, īmpĕrĭōsa, sĕvēra, īmmītis, īmmānis, rĭgĭda, grăvis, ăcērba, īnĭqua, īmpia. *phr.* Lēgum mŏdĕrāmen īncōncŭssæ hăbēnæ.

lexĭcum, *Gr. Słownik.*

lexĭpўrĕtos, *hic vel hæc Gr. sub Gorączkowy.*

lexis, *is, ios, vel eos, f. Gr. Słowo, & sub Mowa trudna.*

L I B

lĭbădium centaureum, *Certurzyia mnieysza.*

lībāmen, libamentum, *Kąsek 1. Ofiárá 2. Kosztowánie 1.* Allerley Opffer. *Nomine ab authoris ducunt libamina nomen.* Ovid.

libamenta præcursoria, *Antypast.* (*kámień*

lĭbănŏchros, ōtos, *vel otis hic hæc gr. Kádźidłowy*

libănōtis, *idis, Gr. Rozmáryn 1. 2. Zebrycá.*

lībănus, *Gr. Kádźidłowe drzewko i żywicá.*

lībārius, *Piernikarz.* lībātio, *Ofiárá 1.*

libatorium. 1. Machab. 1. Státek do ofiar mokrych.

lībella, *Szrodwagá. Szynwagá, siedm pieniąszkow, pieniądz.*

lĭbēllio, *onis. Wendetarz ksiąg, Kursor.*

lĭbēllus, *Kśiążeczki, Supplikácya żáłobá, Pozew, List, Kśiąszki pámiętne.* Ein Büchlein. *Parvus, sed cura grande libellus opus.* Ovid *syn.* ēxĭgŭus, līber, cōdex.

lĭbens, *Chętny, & pro Adverbio, Chętnie.* gern/willig. *Quam scit uterque libens censebo exerceat artem.* Hor. *syn.* Lŭbens, vŏlens, nōn īnvītus.

lĭbēnter, libentissimè, *Chętnie Ochotnie, Rad 1.* gutwillig/ gern. *Verùm, Gallice, non libenter audis.* (Phal. *syn.* Lŭbēnter, spōnte, ūltrō.

libentia, *lege* lubentia.

Libentina, dea libidinum, Arnobi.

līber, *bri subst. Kśięgá, Łyko 1. Skorká 4.* Ein Buch. *Ilia parit, libris est data palma meis.* Prop. *syn.* Cŏrtex, *vel* vŏlūmen chārtæ, cōdex, lĭbēllus, *Epith.* Dōctus, lăbōrātus, lĕpĭdus, ārgūtus, cūltus, ēxcūltus, ūtĭlis, īngĕnĭōsus, făcūndus, præclārus, ēxĭmĭus, aūrātus, pĭctus. *phr.* Vīctūræ in sēcŭla chārtæ. Dōctōrum scrīpta, *vel* mŏnŭmēnta vĭrōrum. Plēna lăbōrātis hăbĕas cum scrīnĭa librīs. Tu lĕpĭdos săle tīnge lĭbēllos, īre dŏmum, cūltumque ille dōnāte lĭbēllum, at chārtis nēc fūrta nŏcent, nēc sæcŭla præsunt. Sōlaque nōn nōrunt hæc mŏnŭmēnta mŏri.

lĭber, *beri adiect. Wolny. 2. 3. 5. Swobodny, Bespieczny. Sive quod es liber, vestis quoq; libera per te.* Ovid. *syn.* Sŏlūtus, īmmūnis, ēxpĕdītus, lībĕrātus, īngĕnŭus, sui jūris.

Liber huius liberi substant. pro filio. Sipont. & Calepio ponunt in singulari, An rectè? v. Dźieći.

Liber in folio, in octavo, &c ineptè dicitur sub Ná iá-

liberali facie, forma. *Urodźiwy.* (*kie modum.*

lībĕrālia, *orum & ium Mięsopust.*

lībĕrālis, *Szczodrobliwy, Urodźiwy, Uczćiwy Hoyny, Wyzwolony 3.* Freygebig/ mild. *Sed iam prodigus atque liberalis.* (Phal.) Mart. *syn.* Lārgus, mūnĭfĭcus, māgnĭfĭcus, bĕnĕfĭcus. *phr.* Lārgus ŏpum. Prōdĭgus æris. Lārgā bĕnīgnus mūnĭfĭcēntĭā. Dīvĭtias, mūnĕra, dōna prōmptā mānu lārgĭens. cōngēsto nōn īncŭbans aūro, ābdĭtæ cīstis lāmĭnæ *id est pecuniæ* īnĭmīcus. Dīvĭte vēna, plēno cornu īnstar. Hēmi aūt Pāctōli fūndens aūrum, ănĭmus ād præmĭa, mūnĕra, vēlox. Prōdĭgā cūnctis dēxtĕra. Cūius hăbet nūllas lārga īndūlgentĭa mētas. Nūnquam pĭgra fŭit nōstris tŭa grātĭa rēbus. Nec mĭhi mūnĭfĭcas ārca nĕgāvit ŏpes. Hīc nōn dīvĭtĭas nĭgrāntĭbus ābdĭdit āntris. Nēc tĕnebris dāmnāvit ŏpes. Sēd lārgĭor imbre sĕvĕrat īnnūmĕras hŏmĭnum dītāre cătērvas. Quĭppe vĕlut dēnso cūrrēntĭa mūnĕra nĭmbo. Cērnĕre sēmper ĕrat, pŏpŭlis ŭndāre pĕnātes, āssĭdŭos intrare īnŏpes, rĕmĕāre bĕātos, Præceps illa mānus flŭvĭos sŭpĕrābat ĭbēros Aūrĕa dōna vŏmens. v. *Do.*

lībĕrālitas, *Szczodrobliwość, Wspániáłość.* Freygebigkeit Mildigkeit. *Quid est an hæc sinistra liberalitas,* (Jamb. pur.) *syn.* Mūnĭfĭcēntĭa, mūnĭfĭca nātūra, īndŏles. Mūnĭfĭci mōres.

liberalitas dissolutior, *Rozrzutność.*

liberaliter, *Hoynie, Ochotnie, Uczćiwie.*

Lĭbĕratio, *Wyzwolęnie 1.*
lĭbĕrātor, *Wyzwálacz, Wybáwićiel.*
lībĕre, *Wolnie, Wolno 3 Swobodnie, Bespiecznie 2.*
liberi, *bi Dźieći 1. 5.*
libĕri supra parentem, *Ukwap źiele.*
lībĕro, *Wyzwalam 1. 2. & sub Dispensowáć.* **Erlösen/ erretten/ befreyen.** *Infernis neque enim Tenebris Diana pudicum liberat Hippolytum.* Hor.(Scaz.) Mart. *syn.* Sōlvo, ēxpĕdio, ēxĭmo, vīndico. *phr.* Vīnclis, jŭgo ēxĭmo, ērĭpio, Sērvīlia vīncŭla, jŭga sōlvo, rŭmpo, ābrŭmpo, dēmo, lĕvo, dētrăho, ēxcŭtio. Sērvĭtio rĕdĭmo. Aſsērĭtur fērro căptīvum vŭlgus, ēt ŏmnes. Quōs sævus trāxĕrat hōstis. *v. Salvo.*
liberta, *sub Wyzwolęnie.*
lībērtas, *Wolność 1. Swobodá,* **Freiheit.** *Nec spes libertatis erat, nec cura peculi.* Virg. *epith.* Grāta, dūlcis, āmīca, blānda, læta, chāra, ōptāta, ămāta, spērāta, prĕtĭōsa, suāvis, ēxpĕctāta, cŭpida fēlix, cāndĭda, aūrĕa. *phr.* Lībērtātis hŏnos, dĕcus. Lībĕra cōndĭtĭo. Vīta pŏtĭor, līber ā sērvĭtĭo. Jūgi īmpātĭens. Sērvīle jŭgum ēxōsa, īnfēnsa Tўrānnis. Nōn bĕne prō tōto lībērtas vēndĭtur aūro. Pātrĭæ pĭētas ēt dūlcis ămœnæ Lībērtātis ămor In mōrtem prō lībērtāte pārāri.
lībērtas infinita, intoleranda, immoderata, Rolibertas nimia, *Wolność 2, (spustá.*
libertīnus, *Wyzwoleńcow syn.* **Ein Freygelassener** *Et libertinas arca flagellat opes* M.
lībērtus, *Wyzwoleniec. idem, Seu dare libertos extrema in parte sedentes.* Juv.
liberum arbitrium, *Wolność woley.*
liberum est, *Wolno mi.*
lĭbet, *Verbum Impersonale.* **Es gelüst mich/ gefället geliebet.** *Mirari libet O Naiadum potens.* (Choriam.) *syn.* Plăcet, jŭvat, lŭbet.
lĭbet, *particula adiectitia, sub Kolwiek.*
lĭbīdĭnor, *Nierządu pátrzyć, Psotę pelnić, ćielesność pełnić.* **In Wollust leben / Geilheit treiben.** *Post hæc omnia cum libidinatur.* Phal.) *phr.* Vĕnĕris cāstra nĕfānda sĕqui. Vĕnĕris fædĭſsĭma crīmĭna patrāre. In Vĕnĕrem cōrpus sōlvĕre. *v. Libidinosus.*
lĭbīdĭnōse, *Nierządnie, Lubieżnie, Psotliwie.*
lĭbīdĭnōsus, *Jurny, Psotliwy, Wszeteczny, Chćiwy.* **Unkeusch/ geil.** *Libidinosus immolabitur caper.* (Jamb. pur.) *syn.* Lāscīvus, īmpŭdīcus, īmpūrus, ōbscœnus, prōtērvus, procax. *phr.* Lĭbīdĭne fērvēns āccēnsus, fŭrens, pērcĭtus, cōncĭtus, căptus, vĭctus, frāctus. Stĭmŭlis lĭbīdĭnis āctus. Quem læva lĭbīdo stĭmŭlat, ăgit, ŭrget, pērdit, frāngit, āttĕrit. Vēsāni stĭmŭlis ăgĭtātus ămōris, Mōllĭbus dēlĭcĭis vĭctus, sērvĭens. Tūrpĭter vĭtio făvens Cŭjus mōres ōbscœni, pĕtŭlānsq; lĭbīdo. Mōre fĕrārum īn Vĕnĕrem præceps, prōnus, rŭēns. Impŏsŭi ămō re cæco. In Vĕnĕrem fœdo stĭmŭlātus ămōre. Cŭjus tūrpes ēxŭrunt flāmmæ mĕdūllas, cōr, pĕctus. Lāscīvo īgne fērvĭdus, cōncĭtus. *v. Adulter.*
lĭbīdo, *Jurność, Lubieżność, ćielesność, 1. 3. Chćiwość, ćielesna pobudká, Chęć, żądza, wola 1. Kochánie 1. Ućiechá, Námiętność, Nierząd 3 Chcęnie.* **Muthwill/ Geilheit/ Unkeuschheit.** *Ardet & ebrietas geminata libidine regnat.* Ovid. *syn.* Cŭpīdo, vŏlūntas, ārbĭtrium, *vel* lāscīvĭa, lūxŭries. *epith.* fŭrĭōsa prŏbrōsa prōcax, īmprŏba, īmpĭa, nĕfānda, īndŏmĭta īllĭcĭta, prāva, pērnĭcĭōsa fœda, fŭrens, īmpūra, pērfĭda. *phr.* Tūrpis cŭpīdo Lāscīva lĭcēntĭa. Lĭbīdĭnis æstus, ārdor, stĭmŭli. Cæcus īgnis. Incēsti flāmma fŭrōris. Scĕlēsti ămōris flāmmæ Prŏbrōsa Vĕnus. Quam cæcus īnest vĭtiis ămor: ōmne fŭtūrum Dēspĭcĭtur suādēntq; brĕvem præsēntĭa frūctum: ēt rŭit īn vĕtĭtum dāmni sĕcūra lĭbīdo. Cōnsĭliis īnĭmīca bŏnis. Vĕnĕris răbies māle sāna nĕfāndæ. Cōrpŏrā cōmmăcŭlans, ănĭmāsque īn Tārtără mĭttens. Brĕvis ēt nōn vēra vŏlŭptas. Vēnas īnflāvit tetra lĭbīdo. Pŭllŭlat & sūmit vīres ănĭmōsa lĭbīdo. Vĭcit ămor jŭvĕnem, tŭlit īmpĕrĭōsa lĭbīdo. Intŭlit hūnc pŭĕris lūxum cōrrŭpta lĭbīdo. *v. Libidnosus, Amor lascivus, Cupido, Luxuria, Venus, & Voluptas*
libido est mihi, *Chce mi się, & sub Rad 1.*
libitīna, *Pogrzeb, Smierć.*
libitinam exerceo, *Pogrzeb spráwuię.*
libitīnārius, *Grubarz 2.* libitinensis *Pogrzebny.*
Libito as sub Podiadam sobie.
lĭbitum *Upodobánie 1. Nierząd 3.* **Gefällig.** *Si libitum tibi erit, Lernæas pugnet ad hydras.* P.
lībo, *as. Dotykam 1. 3. Kosztuię 1. Smákuiąc iem, Kredencuię, Ofiaruię 1. Ujmuię 5. Wylewam 1 Zbieram 1.* **Opffern.** *Gens epulata teris Lenæum libat honorem.* Virg. *syn.* Cōnsecro, dīco, dēdĭco, līto, sacrĭfĭco, *vel* dēlibo, gŭsto.

lĭbōno,

libŏnŏtus, *gr. Wiátr południowemu poboczny ná zachod.*

libra, *a. Funt 1. 2. 3. wagá 1. 3 6. Librá 1. Szale, Rurmiſtrſkie práwidło, Srzodwaga, wyſokość, Spráwiedliwy.* Pfund/waag. *Librarum, cava pompa caputq; fuit.* Mart. *ſyn.* Pōndo, *vel* lānx, trŭtīna ſtātēra. *epith.* cērta, ănceps, pānda, rĕpānda. *phr.* Rēcto æquāto pēndens ēxāmĭne lībra ſŭas dēmīttens pēndŭla lānces æquo trūtīna mōmēnto dīſcrīmen pārtītur. *v. Libro.*

libra ponpo, libræ pondo, *Funt 1. wágá 5.*

lībrālis, *Funtowy.*

librāmentum, *wágá 8. Nawiązánie Szal, Klubá, Szal ſtánie, wody pochopu probowanie.*

libramentum palpebrarum, *Powiek brzegi.*

libramentum plumbi, *Pociſk 2*

librāria, libraria taberna. *Kśięgarnicá,*

lībrāriŏlus, *Piſárek 1.*

librarium, *Spiſek, Kśiąſzki pámiętne.*

librārius, *ſubſtant. Kśiążnik 1. Drukarz, Piſárek 1.*

librarius, *adiect. à libro, Kśiążny.*

librarius, *adiect. à libra. Funtowy.*

librātio, *Rychtowánie, ważenie, wyrownánie wody pochopu probowánie.*

librātor, *Puſzkarz 2. Rurmiſtrz, żołnierz pociſkowy, Kuſzni ſtrzelcy.*

lībrātus, *Proſty 2. Uſtáwiony preſto, ważny.*

libri chronici, *Dzieiow kśięgi.*

libri divīnī, *Piſmo święte.*

lībrīle, *Klubá 2. Szal kołowrot, Kula náwiązána Kuſza rybá.*

librīlis, *Funtowy,* librilla, *Kula 3.*

librīpens, *dis m, ważnik.*

libros ſtrictim attigit, *Przezżak.*

libro, *as Ważę 1. Rozważam wáżę ſię 1. ćiſkam 1. Uważam ſię, Dźielę 1 Záwieſzam 1. Rzucam 1. wieſzam ſię, Zámierzam ſię, wody prowádzenie wymierzam Uſtáwiám.* Wägen. *Libravit dextra media inter cornua caſtus.* Virg. *ſyn.* Trūtĭno, pōndĕro. trūtīna pēndo, āppēndo, ēxāmĭno, *vel* āgĭto, jăcto, vērſo. *phr.* Æquāre ad jūſtæ pōndēra lībræ. Gēmĭna lībræ sūſpēndĕre lānce.

libs, *bis gr. Wiatr. 5. 6. 10.*

lībum, *Miodownik Chleb 1. 4.* Lebkuchen. *epith.* Dūlce, ſuāve, cērĕāle.

libum piperatum, *Piernik.*

Libus, m. priſcum ſub Miodownik.

liburna, *Nawa z wioſły, Łodź.*

liburnia, *ſub Károwát.*

libŭrnĭca, liburnum. *Náwá z wioſły Łodź.*

lībўca avis, *Indyk.*

lībyſticum, *Gr. Lubſzczyk 2.*

lĭcēnter, *Beſpiecznie Roſpuſtnie.* Frey ohne Scheu. *Idcirco ne vager, ſcribamq; licenter an omnes.* Hor. *ſyn.* Īmpūnĭte, ĭnūlte, īmpūne, lībĕre aūdācter.

lĭcēntia, *Wolność 1. 2. Swobodá, Dozwolenie. Roſpuſtá, Niekárność śmiáłość 2. Lekkość 3 Swáwola.* Erlaubnus/Freyheit. *Feſcenninaper hunc inventa licentia morem.* Hor. *ſyn.* Lībērtas vĕnĭa, pŏtēſtas, fācūltas *vel* lĭbĭdo. *epith.* ēffrēna, ēffūſa, vāga, sōlūta, lāſcīva, dāmnōſa, vēsāna, fŭrĭbūnda, aūdax, præceps. *phr.* Scēlĕrāta aūdācĭa, ſcĕlĕrum lībērtas. Quīdlĭbet aūdēndi īnīqua pŏtēſtas, īmpūnĭta fācūltas. Sōlūta lēgĭbus. Lībēra frænis. Tūnc dăta lībērtas ŏdĭis, rēsōlūtăq; legum Fræ nis īra rūit. Sūblātūſque mŏdus. Proclīvĭor ūſus īn pējōra dātur, ſuādētque lĭcēntĭa lūxum. Pērnĭcĭōsa, dāmnōſa jŭvēntæ.

licentia, *figura Rhetorica, eadem Parrheſio.*

licentĭor, *Beſpieczny 3. Wolny 2.*

licentiōſus, *Roſpuſtny.*

liceo, *Cenię, Targuię Cenią mię*

lĭceor, *Tárguię, Podkupuię.* Fäilschen/drauff bieten. *Et centum Græcos curto centuſſe licetur* Perſ.

lĭcet, *Verbum Godźi ſię. Dáymy to, Niech ták będźie, Może bydź.* Es iſt erlaubt vergönt. *Cui licet ut voluit, licet ut volo vincere, non ſim* Perſ. *ſyn.* Fās ēſt, lĭcitum ēſt, pērmĭſsum ēſt, dātur. *phr.* Fās ēt jūra sĭnūnt. Pŏtēſtas dātur. Tūta ēſt lĭcēntĭa. Nīl vētat, prŏhĭbet. Mē si fāta mĕis pătērēntur dūcēre vītam Aūſpĭcĭis. Cūr dēxtræ jūngēre dēxtram. Nōn dătur?

lĭcèt, *Adverb.* Wiewohl/obwohl. *Hoc reliquum accipio, licet illud & ut volo tollo.* Perſ *ſyn.* etſi, tămētſi, quānquam, quāmvis.

licet per legem, *Nieprzeſzkadza.*

lĭchas, *adis, f. gr. Piędź 1.*

lichen, ēnis. m. gr. Liszay, Liszáieć, Francá. Rzę sá skálna 2. Licitātōrium. Nawoy.
Licinium licinius, subst. Knot.
Licīnius, ádiect. Licinius. Rogow podnioslych.
licitātio, Targowánie.
licitator, Tárgownik.
licitator appositus, Podkupnik.
licitò, Godnie.
licitor, āsis. Targuię, Potykam się 4. Szermuię, Cektuię się; ćiskam 1. Etwas anbieten. Ludicre jactent saxa, inter se licitantur. Ennius.
licitum est, Godźi się.
licitus, Godźiły. Zugelassen/erlaubt. Ædibus, & licito tandem sermone feruntur. Virg. syn. Concessus, permissus: jūstus, legitimus.
licium, Nić, Osnowá. Wątek. Táśma. Ein Webergeteis. Ut mos est Pharus miscendi licia telu. Luc. syn. Filum; stāmen, līnum.
lictor, Ceklarz. Ein Scherg. Lictoris abiget virga basiatorem (Scaz.) M. syn. āppārĭtor, sātelles, vel cārnĭfex. epith. Sævus, atrox, trūcŭlentus, dūrus, mīnax, trūx. v. Carnifex.
lictōrius, Ceklarski.
liēn. ēnis & hic lienis, is, Sledźioná.
liēnĭcus, lienosus, Sledźiony chorobę ćierpiący.
lienteria, Gr. Biegunká 1.
lientericus, gr. Biegunkę ćierpiący 1.
lĭgāmen. Zwiąrek, Przepáská, Sznur do czapki. Ein Band. Quæ cum Sidonia nocturna ligamina mitræ. Prop. syn. Nexus, nōdus, cătēna, vīncŭlum.
ligāmentum, ściegno.
lĭgatūra, Przepáská 1. Noszęnie od czárow, Podwięzowánie. ligellum, Drewięnko.
Ligium, jus B. Manstwo, Ligius B. Man.
ligna acapna, lenia, &c. Drowká suche.
lignarium. Drewná 1.
lignarius, Drewny, Drewniczy.
lignātio, Drew szukánie. Drew zbierania mieysce, (Porąb 1.
lignātor, Drewniczy.
lignatum eo, Drew szukam.
lignea custodia, ćięmnicá.
ligneŏlæ figuræ, łątki 1. ligneolus, Drewniany.
lignĕus, idem & Drewnisty, Suchorláwy. Hölzin.

lignor, Pieuię.
lignōsus, Drewnisty, Kołowáty.
lĭgnum, Drewno 1. Holtz. syn. Stīpes rōbur, sŭdes, trābs: ārbor, silva epith. vĭrĭde, sēctĭle, tōnsĭle tōrnātĭle, ēxēsum, cārĭōsum. phr. Lārga fēstos lūcet ād lāres sylva Rōbōre sēcto īngentem strūxēre pўram, Fŏvens trĕmŭlas flāmmas. In mĕdĭis fŏcis crĕpĭtans. Cŭnĕis scīndēbant fissĭle lĭgnum. Crīne vĭrens & tōnsĭle lĭgnum.
lignum infelix, Szubienicá 2.
lignum nuclei, łupiny 2.
lĭgo, as. Wiążę Záwięzuię. Binden/Knüpffen. Laqueoque animosa ligavit. Ovid. syn. āllĭgo, rĕlĭgo, vīncĭo, rĕvīncĭo. nēcto, ānnēcto, cōnnēcto, strĭngo, cōnstrīngo. v. Vincio.
lignum pomorum, prunorum. olivæ. Festká.
lĭgo, ōnis, m. Motyká. Ein Hau oder Harst. - -
Longis purgare ligonibus arva. Ovid. epith. Dūrus, lōngus, ōbtūsus, āttrītus, grāvis ēxēsus, ădūncus, fĕrrĕus, ăcūtus. v. Aratrum.
lĭgŭla à lingua. Języczek. Szpátela. Kopyść, łyszká 1. 2. Kord. Szal ięzyczek. Czopek 2.
lĭgŭla, à ligando. Rzemyk 2. Wstęgá,
Ligula prima longa an recte: sub Wstęgá.
ligula tibiæ. Stroy u surmy.
lĭgŭlatus, Záwrąbiony.
lĭgūrio, żrę; Smákuiąc iem. Podiádam sobie. Verschlecken/vernaschen. Tractavit manibus calicem dum furta ligurit. H. syn. ăblĭgūrĭo, vŏro, dēvŏro, sōrbĕo, ābsōrbĕo, hēllŭor, cōnsūmo; ābsūmo.
lĭgūrītio; Obżárstwo 1. łokánie.
Liguritor, Polizacz. ligurrio, idem ligurio.
ligurritio, idem ligurito.
ligusticum, gr. Lubszczyk 2.
lĭgustrum, Prászа zob. Rheinweiden/Mundholtz.
Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur. Virg. epith. Cāndĭdum, vĭrens, vērnans, ālbum, ărgēntĕum, cāndens, lāctĕum, fōrmōsum, nĭvĕum, ŏdōrum rātum, rĕdŏlens, ālbēscens, hĭāns, grātum, ămœnum, flōrens, frāgrans, hālans, spīrans, ŏdōrĭfĕrum, rōscĭdum, īrrĭgŭum.
lĭlĭāceus, Liliowy. liliastrum, Potwoy 2.
lĭlĭētum, Liliowy Ogrodek.
lĭlĭnum oleum, Liliowy olejek.
lĭlĭum, Lilia 1. 2. 3. & tr. Dek 1. Eine Lilge.

Lilia luteolis inter lucentia sertis. Prud. *epith.* Cāndĭdum vĭrens, vērnans, cānens, ālbum, lāctĕum, ālbēscens nĭvĕum, ărgentĕum, rōscĭdum, cāndens, pīctum, mōlle, fūlgens, aūrĕum, ālbĭcŏmum, hĭans, flōrens, vērnum, fragrans, fōrmōsum, īntāctum, lūcĭdum, rīdēns ŏdōrum, ŏdōrātum ŏdōrĭfĕrum, tĕdŏlens, grātum, āmœnum, hālans, spīrans. *phr.* Tĭbi lĭlĭa plēnis. Ecce fĕruntNȳmphæ calăthis. lūdit, ĕt aut vĭŏlas, aut candĭda lĭlĭa cārpit. Hīnc vĭŏlæ flōrent, hīnc rōscĭda lĭlia cānent. Aūrĕăque Hĕspĕrĭis rădĭāqant lĭlĭa cāmpis.

lilium convallium, *Konwalija.*

L I M

Lima, dea liminum. Arnobi.

līma, *Piła slosarska, & tr. Polerowánie.* **Eine Feile** *Defuit & scriptis ultima lima meis.* Ovid. *epith.* Aspĕra, dēntāta, fērrĕa, ĕdax, rōdens, *v. Limo*

lima ultima illi defŭit, *Niewypolerowány.*

līmāceus, *źiemisty,* limāria, *sub Tunczyk.*

līmātè. *Gładko 1.* līmātŭlus, *Gładki 5.*

līmātūra, *Piłowánie, Opiłki.*

līmātus, *Wypráwiony, Wytworny, Gładki 5. Gładzony.* limatulus, *Gładki 5.*

līmax, ācis *hic hæc. śimak bez skorup. & tr. Nierządnica.* **Ein Schneck.** *Implicitus conchæ limax. hirsutaq; campo.* Col. *epith.* Pĭger, tārdus, lĕntus, tārdĭgradus, spūmōsus, rēpens, rēptĭlis, cōrnĭger. *phr.* Implĭcĭtus cōnchæ, Cornūa frōnte gĕrens. Tĕnĕras frōndes ārrōdens.

limbatus, Brámowány.

līmbŏlarĭus, *Haftarz, Kráwiec.*

limbus, *Brámá 2. Zwierzyniec, Czołn, Otchłań.* **Ein Ort in der Höllen** *syn.* Elysĭum. *phr.* Innŏcŭæ cīrcum sēdes, sēcrētăq; lōnge. Atrĭa cīrcŭĭtu lōngo: hīc īncēndĭa nūlla, Nūlli ōbsūnt pĕnĭtus flāmmis ūltrīcĭbus īgnes Dētĭnet hīc claūsas, (*insontes animas.*) nōstræ nĭl lūcis ĕgēntes, Pœnārum prōrsum ĕxpērtes nĭsi lūce cărēntes Jūcūndā qua gēns gaūdet stēllāntis ŏlȳmpi.

limen, *Prog, Kres zawodniczy 1. Weśćie 2.* **Eine Thür-Schwell.** *Liminibus peccas, nec tua furta tegis.* Mart. *syn.* Ostĭum, pōrta, fōres, ātrĭum, vēstĭbŭlum jānŭa· *epith.* trītum, aūgūstum, mārmŏrĕum, prīmum. *phr.* Stāntes in līmĭne prīmo. Līmĭna sēdis, āntīquāsque dŏmos. *v. Ianua.*

limen superum, *Naprożek.* limen leti, *Konanie.*

limenarcha, æ, m. gr. Portowy 2.

līmēntĭvus, *sub Prog.*

līmes, ĭtis, *Gránicá, Miedzá, Ulicá 2. Drogá 1.* **Ein Marckstein / Gräntze.** *Vos mala ne nostris pellite limitibus.* Tib. *syn.* Tērmĭnus, fīnis, mēta, *vel* Sēmĭta, vĭa. *epith.* Sānctus, săcer, īmmōbĭlis, īmmōtus, fĭxus, rēctus, jăcens. *phr.* Lăpis fīxus in agris Cāmpo jăcens. Quī rĕgĕret cērtis fīnĭbus *limeum, lege lameum.* (ārva lăpis.

līmis, *is. adiect. Krzywy.*

līmis, *i oculis. Po oku 1. 2.*

limis aspicio, *Przeglądam.*

limis rapere, *Zayrzeć.*

līmitāneus, *Gránicżny, Pogránicżny, Ogranicżny, żołnierz osádzony.*

limitaris, Miedzny. līmitatus, *Rozmierzony.*

līmĭto, *Rozmierzam, Gránicżę, Dzielę 2 Umnieyszam.* **Umschreiben / unterwachen unterscheiden.** *syn.* Tērmĭno, fīnĭo, dēfīnio, claūdo, cīrcūmscrībo, dētērmĭno. *phr.* Mētas pōno, fīgo. Līmĭtĭbus, cērtis spātĭis cōerceo. Līmĭtĭbus dĭscrēvērat omnĭa cērtis. Hīs ĕgo nēc mētas, rērum nēc tēmpŏra pōno. Līmes agro pŏsĭtus lītem ut dĭscērnĕret ārvis.

limitor, aris, Dźielę 2.

līmo, *as, à lima Piłuię 2. Poleruię, Popielować 1. ścieram 2. Ućieram, Uymuię, Umnieyszam, Szkodzę, Nierządu pátrzyć.* **Feylen / glätten.** *limat non odio obscuro, morsuque venenat.* Hor. *syn.* Elīmo, līma tēro; āttēro, scālpo, pōlĭo, ēxpōlĭo, lævĭgo. *phr.* Dăte cārmĭna līmæ. Dĕfŭit & scrīptis ūltĭma līma mĕis.

līmo, *as, à limus, Kalam.*

limocinctus, Ceklarz v. Szorc in 1. Tom.

līmōnia, *Gr. Sasańka, Karćiof.*

limoniates *æ, m. Gr. Smarágd.*

līmōnium, *Gr. Limonia ziele, Kárćiof, ćwikłá.*

limonium malum, *Limonia owoc.*

limōsa, *sub Tunczyk.*

līmōsus, *Błoćisty, Mulisty.* **Schleimig/Kohträtzig.** *limosoq; lacu per noctem obscurus in ulva.* Virg. *syn.* Lŭtŭlēntus, lŭtōsus, *phr.* Līmo sōrdĭdus, tūrpis, squālens. *v: Lutulentus.*

līmpĭdus, *Przezroczysty, & in Głos wdźięczny. 1. Reg. 17. limpidissimos lapides, leves non asperos,* *Gładkie głázy.* **Wasserlauter / Klar / hell. Gan-**

dete vosq; limpidi lacus undæ.(Scaz.)C. *syn.* Lūcĭdus, pēllūcĭdus, nĭtĭdus, pūrus, clārus, īllīmis, vītrĕus, crȳstāllīnus.
līmpĭcŭdo, *Przerzoczystość.*
līmŭla, *Pilka, sub Pilá ślosarská.*
limŭlis *i. oculis, Po oku.* līmŭlus, *Krzywy.*
līmus, *substant. Muł 2. Kał, Błoto, Brzozda Szorc.* **Schleim / Koth / Lett** *limus ut hic durescit, & hæc ut cera liquescit.* Virg. *syn.* Lŭtum, fæx, cœnum. *v. Lutum.*
līmus, *adiect. Krzywy. Ukośny, Poprzeczny, Po oku. 3*

LIN

linamentum, *Kreská, Nić, Fleytuch.*
līnārĭa, *Lenek, Konopka ptak, Czeczotká.*
linarius, Płóciennik.
linctus *us, Lizanie, Lambitywum.*
līnea, *Kreska, Liniia 2 Powrozek Práwidło. 1. Sznur ćieśielski, Wędna nić, Strászydło 1 Kres zawodniczy 1. 2.* **Ein Lini / Richtschnur.** --- *mors ultima linea rerum.* Hor. *epith.* Lōnga, rēcta tĕnŭis, cūrva ōbĭīqua.
linea ambiens, circumcurrens, *Obwod.*
linea diagonalis, diagonia, diagonos. *Linia od rogu, do rogu.*
linea serta, *Powroz 1.* līneālis, *Liniiowy.*
lineamentatio lineamentorum, compositio. *Twárzy kształt.*
līneāmentum, *Kreská 1. Kształt, Figury 2.*
līneātis pictura, *Málarstwo. 2.*
lineas extremas circumscribo, *Rysuię.*
lineatio. *Kształt. propr. Liniiowánie.*
līneo, *as, Linuię, Pod sznur ćieszę, Prostuię, Piszę 6.*
līneŏla, *Kreská, Liniia 2.*
līnĕus, *Płócięnny 1. Lniány.* **Flachsin.** *Non valuit, nodos ac vincula linea rupit.* Virg.
lingo, *Liżę co. & sub Lambitywum.* **Lecken.** *syn.* Lāmbo, dēgūsto, āllambo.
līngua, *Język 1. 1. Wężowy ięzyk & tr. Obmowá.* **Eine Zung.** *Ite igitur pueri linguis animisq; faventes.* Juv. *epith.* Lōquax, gārrŭla, blānda, prōcax, prōtērva, clāmōsa, īmprōba, mōrdax, mēndax, pĕtŭlans, ēffrēnis, dūlcis, vōlūbĭlis pŏtens, aūrĕa, mēllĭflūa, dōcta. fācūnda, dīsērta, pērēgrīna, ālĭēna, difficĭlis bārbăra. *phr.* Līngua lōquax nūllis ōbnōxĭa vīnclis. Līnguæ mōdŭlāmĭna, fācūndia; grātia. Sūpprēssa pălāto. Sōnāns ēlōquĭum mēntis. Fūncta sālūtāndi mūnĕre. Fācūndæ suāvīssĭma grātia līnguæ. Mālōrum fœcūnda părens. Līnguis rem vānĭlŏquācibus aūget. Mōbĭlis ārtĭcŭlat vērbōrum mūnĕra līngua. Blāndæ mōdŭlāmĭna līnguæ. Crīmĭnibus fictis īmprōba līngua vālet. Prōmunt dōcĭlis mōdŭlāmĭna līnguæ. līnguāque cȳnnāmĕum fūndet ămœna mĕlos. Sīt in ēxĭtĭum līngua prōtērva tŭum.
lingua secretior, *Mowá trudna.*
linguâ magis quàm factis, *Takći on to mowi.*
linguæ mobilitas, solutio, volubilitas, *Prędkomowność.*
linguārium, *Język. 1. 2.* **Knebel.**
linguatus, *żwáwy, świegotká.*
linguax. Jężyczny 3 Mowny, Mowcá.
lingŭa, *Jężyczek 1. Kopyść, łyszká, Wstęgá, Szal ięzyczek, Wysep 3 Kord Tásak.*
lingŭlāca, *Wołowy ięzyk, Płászczká, Rybá ięzyczásta świegotká, świegot.*
lingŭlāta, *sub świegotká.*
lingulatus, *Jezyczny 2. Zawrąbiony.*
lingŭlax, Mowny. linguosus, Jęzeczny 3.
līnĭālis, *Liniiowy.*
linifarius, linifeo, linifio, onis. Płóciennik 1.
līnĭger, *Płóćięnne odźięnie máiący, Komżą noszący. linio, as, lege lineo, as.*
linitio, sub Polewanie *2.* līnium, *Táśmá.*
līnio, *is Námázuię, Zámázuię, Zálepiam, Pomusnąć* **Salben / schmieren.** *Accipiant inimicum imbrem, memor esto linire.* Alcim. *syn.* Līno, īllīnio, ūngo, inūngo.
linospartum, gr. *Jánowiec*
Linostima vestis, in historia S. Sylvestri, & alibi videtur esse vestis linea.
linostrŏphum, *gr. Szátá biała.*
linozostis, *gr. Szczyr źiele.*
linquo, *Opuszczam 2.* **Verlassen.** *Nil intentatum nostri liquere Poetæ.* Hor. *v. Relinquo.*
linquo animam. linquor, *eris. Mdleię.*
lintea villosa, *Obrus.* linteāmen, *Prześćieradłq.*
linteāmen sanctum, *Korporał.*
linteārius, *adiect. Płóćięnny 2.*
lintearius, *substant. Płóćięnnik 2.*

lintĕātus, *Płóćienne odźienie máiący, Komzą noszący.* linteo, *onis Płóćiennik 1.*

lintĕŏlum, *Chustka do nosá.* Tüchle/ oder Lümple, *Succum linteolo suggerit ebrio.* (Choriamb.)

linteolum cæsitium, *Podwiká.*

linter, *hæc hic Koryto, Czołn* Ein klein Schifflein *Exiguus pullæ per vada linter aquæ.* Tibull. *syn.* Lēmbus, scăpha. cȳmba.

linteum, *Płotno 1. Chustká 1. ścierká 3. Prześcierádło. żagiel 1.* Allerhand Leinwand. *epith.* Cāndĭdum, lēve. *v. Telum.*

linteum extersui. *ścierká 1. 3.*

linteus, *Płóćienny 1.*

lintrārius, *Przewoźnik, Czołnem ieżdżący.*

lintrĭcŭlus, *Czołnek 1.*

līnum, *Len 1. 2. Kądźiel 2. Nić. Płotno 1. 2, Powroz 1, śieć 1. 2.* Flachs/ Werck. *Urit enim campum lini seges, urit avenæ.* Virg.

linum xylīnum, *Báwełná.*

lĭpăra, *æ. gr Máść 1. (Insula una ex Æoliis, sic dicta à Liparo rege Ausonii regis filio.) Epith.* Fūmōsa, æōlĭa, Vūlcāna, tĕpĭda tĕrra, hōrrĭda, fŭrens. *(claud)* Ignĭflŭisque gĕmit Lĭpăre fūmōsa căvĕrnis.

lĭpăris, *sub Jiszczor.* lipio, *is sub Kánia.*

Lippogrammaton. carmen aut Poema est, in quo toto una aliqua litera penitus omittitur & excluditur.

lippio, *is, ćiekąmi oczy.*

lĭppĭtūdo, *Oczu płynienie.*

lippŭlus, lippus, *Oczu płynących.*

lipsănŏthēca, *gr. Reliquiarz.*

LIQU

lĭquābĭlis, *Topnisty.*

lĭquāmen, *Rosoł 1. Sok 1. Smálec.*

liquāta vox, *Głos wdźięczny.*

liquatio, liquefactio. *Topienie.*

liquātus, *Przezroczysty.*

liquĕfăcio, *Roztapiam, Zlewam 1. Catullus* e *produxit.* Fliessend machen/zerlassen. *Cogit hyems, eademq; calor liquefacta remittit.* Virg. *syn.* Lĭquo, ēlĭquo, sōlvo, rĕsōlvo, dĭssōlvo.

liquĕfio, *Topnieię aliqui* e *producunt* Weich werden. *Sic mea perpetuis liquefiunt pectora curis* Virg.

liquens, *Rospływáiący się.* Zerfliessend. *Educunt fœtus, aut cum liquentia mella.* Virg.

lĭquentius, *Jáśnie.*

lĭqueo, *Rospływam się, Cádzę.*

lĭquēsco, *idem & Topnieię, Taię 3.* Weich werden. *Sic mea perpetuis liquefiunt pectora curis.* Virg.

lĭquet, *Jasna rzecz, Pewna to.* Es ist offenbahr. *Quod magis ut liqueat nove hoc &c.* Ovid.

Liquidæ literæ quæ. Mutis postpositæ, communem vocalem præcedentem faciunt.

lĭquĭdè, *Jáśno, Szczerze.*

lĭquĭdĭtas, *Rzadkość, Przezroczystość.*

liquidiuscŭlus, *Łagodniuchny, Przezroczysty.*

lĭquĭdo, *Práwdźiwie, Jáśno, Szczerze.*

liquōris æterni vomica, *Srebro żywe.*

lĭquĭdo, *as Rozrzadzam.*

lĭquidum, *Sok, ćiekąca rzecz.*

lipuidum facio, *Roztapiam.*

lĭquĭdus, *Rzadki 1. Roztopiony, Przezroczysty, Rozchodzisty, Szczery 1. Jásny 1, Łagodny. & sub Głos wdźięczny.* Flüssig/flüssend. -- *Conveniunt liquidis, & liquida crassis.* Luc. *syn.* Lĭquens, hūmĭdus, flŭĭdus, dēflŭus, flūxus, mōllis, lābĭlis, lĭquēfăctus, sŏlūtus, lĭquātus. *Phr.* In lĭbuĭdas, ēxtĕnŭātus ăquas.

lĭquo, *as Cadzę. Klaruię, Roztapiam, Rozrzedzam.* Schmeltzen.--- *Ereptaq; tela liquavit.* Juv.

lĭquor, *aris, Rospływam się. Sumere & expressis mella liquata favis.* Ovid.

liquor *eris Taię, Rospływam się, Niszczeię, Mdleię.* Geschmoltzen werden. *Liquitur & Zephyro putris se gleba resolvit.* Virg. *syn.* Lĭquor, āris, lĭquēsco, lĭquēfĭo, sōlvor, rĕsōlvor, dĭssōlvor. *phr* In lĭquĭdas ăquas ēxtĕnŭāri, sōlvi, Chălybs vāsta fōrnāce lĭquēscit. Vēre nŏvo gĕlĭdus cānis cum mōntĭbus hūmor. Lĭquĭtur & Zĕphyro pūtris, se glēba rĕsōlvit. Lĭquĭtur ut glăcies ĭncerto saucia sōla rĕpĕnte nĭvēs. Nĭvĭbus dē mōnte sōlūtatis.

lĭquor, *oris. Sok 1. ćiekąca rzecz, Woda* Safft/ flüssig ding/ feuchte. *Pressit ut hauriret gelidos potura liquores: O Pondus uti saxi, calor ignis, liquor aquæ,* Luc. *syn.* Hūmor, lătex, ăqua, unda. *v. Aqua.*

lĭquus vel liquis, unde Obliquus, *sub Pal.*

līra, *Brozda 2 Zagon.*

lira, *è Græco, Báłamuctwo, Bayki.*

lirātim

lītātim, *Zágonami, Rzędem 3.*
līrīnum, *gr. Lilijowy oleiek.*
līrīnus, *Gr. Lilijowy.* līrium *gr. Narćysek.*
līro, *as, Brożdżę, Poorywam 2. Porzę 2. Obiiam gębę.*
līs, *Zwádá, Swár, Spráwá 6.* Zanck / Hader. *Insequeris tamen hunc, & lite moraris iniqua.* Hor. *syn.* Lītigium, cōntentio, rīxa, āltercātio, discōrdia, disceptātio, cōncertātio, cōntrōversia, dissensio, dissensus, dissidium, jūrgium, certāmen, pūgna. *epith.* īnjūsta, æqua, jūsta, sōllicita, difficilis, fōrēnsis, āmbigua, dūbia, impōrtūna, exitiālis, fūnesta, ānceps, īnfesta, tristis. *phr.* Strīdūla clāmōsos exercent per fōra lites. Cāusidicos obstrepit īnsānis lītibus ōmne fōrum. Trīstia quī lītis bēlla fōrēnsis āmat et fōra Mārte sūo lītigiōsa văcent. *v. Rixa.*
lis pendens, lis sub iudice. *Spráwá záwieszoná.*
līsa, *æ. Zytá szyiná.*
litania, *gr. Modlitwá*, lītans victima. *&c. Znak dobry.* litatio, *Ofiará 1.* lītātō, *Po ofierze*, litem habeo, *Rospieram się.*
litem intendo, infero, ago, *1. 2. Prawuię się.*
lītera, *Literá. Pisánie 2. List 3.*
literæ, *Náuki 1. List 3. 5. Grámátyká.*
literæ Ægyptiæ ignorabiles, *Pismo táiemne.*
literæ primæ, *Obiecádło.*
literæ publicæ, *Moniment.*
literalis sensus, *Wyrozumienie słowne.*
līterārius, *Szkolny, Náukom służący.*
literatè, *Uczenie.*
līterātor, *Náuczyćiel, Grámatyk Przezżak.* Ein schlecht gelehrter. *Manus dat tibi Sylla, literator.* (Phal.) Catull.
līterātūra, *Náuki wyzwolone, Grámátyká.*
literatus, *Uczony, Pisány 1. Prysskowány, Smágániec, Cechowány, Grámátyk.*
literio ōnis, *Grámátyk, Uczony.*
lītero, *as, Cechuię.* līterōsus, *Uczony.*
lites cieo, concieo, sero. *Wádzę drugich.*
lithanthrax, *gr. Wągiel 2.*
lithargȳros, lithargyrum, *Srebrna piáná,*
lithiasis, *gr. Kámień chorobá.*
lithizon, *tis, Gr. Kárbunkuł 2.*
lithōcolla, *gr. Kita 3.*

lithospermum, *gr. Wroble proso.*
lithostrōta, *æ, m. gr. Brukarz.*
lithostrōtum, *gr. Bruk, Tło sádzone kámieniem.*
lītīcen, *Trębácz.* litigiosè, *Spornie.*
lītigātor, *Stroná 5. Zwádliwy.*
lītigiōsus, *Sporny 1. 2 Swárliwy, Zwádliwy żwáwy.* Haderisch / Zanckisch. *Auribus atque oculis mentem nisi litigiosus.* Hor. *syn.* Lītis āmans, lītibus
litigium, *Zwadá.* incūmbens.
lītigo, *Práwuię się, Wádzę się, Rozpieram się.* Mit einem zancken / hadern. *Litigat & podagra Diodorus, Flacce, laborat.* Mart. *syn.* Discepto, cōntendo, rīxor, āltercor, certo, pūgno. *Phr.* Fōrēnsi cōntendere, dīmicāre, certāre bello. *v. Rixor.*
lītis sator, *Zwádcá.*
lito, *as, Ofiáruię 1. Uprászam, Błagam, Czynię dość.* Mit Opffer erbeten / erwerben. *Et quid tam parvum est, sed nullo thure litabis.* P. *syn.* Sacrifico exōro, impetro, *vel* sacrifico, libo.
littæ, lyttæ, *gr. Robacy w ięzyku psá szálonego.*
littoraria navis. Łódź littorōsus, *Brzeżysty.*
littera, potius litera scribunt eruditi. Ein Buchstab. *syn.* Chărăcter, nŏta. *Littera pro studiis. v. Studia.*
līttŏrĕus, littŏrālis, *Pobrzeżny.* Am Ufer sich haltend. *Littoreas agitabat aves, turbamq; sonantem.* Virg.
līttus ŏris, *n. Brzeg 1. Ląd.* Ufer am Wasser. *Has autem terras Italiq; hanc littoris oram.* Virg. *syn.* Rīpa ōra ācta. *epith.* cūrvum, sāxōsum, vāgum, spūmōsum, sīnŭōsum, naufrāgum, Prōcellōsum, rĕflŭum, æquŏrĕum, extrēmum, rĕsōnans, sīnŭātum, tūtum, ōptātum, sēcūrum, *phr.* Līttŏrĕæ ārēnæ, Flūctibus illīsum pērcūlsum. pūlsātum, sŏnans līttus. Sāxis, scŏpŭlis, ŏppŏsitis, ŏbjĕctis spūmas frāngens, ālga rĕspērsum. Vāstus fĕrit hūmida flūctus līttŏra. *Littus propriè maris est. Ripa fluminum. v. Ripa.*
litūra, *Zmazanie 1. 2. Námázánie.* Durchstreichung / ausstilgung. *Emendare jocos una litura potest. M. epith.* Fœda, tūrpis, ātra, dōcta.
litūro, *as Przekrzeszam,* liturgus, *gr. Ofiarnik.*
litus, oris. ut aliqui scribunt. idem Littus, oris.
lītus, *Námázywánie.* lītus, *ti Nakrapiany.*
lituum, *Krzywátura.*

lĭtŭus, *idem & Trąbá woienna, Krzywuła, Pobudká.* **Ein Heerhorn/ Zinck.** *Et lituo pugnas insignis obibat & hasta.* Virg. *epith.* ŭncus, ădūncus, tŏrtĭlis, sŏnōrus, ærĕus. *v. Tuba.*

L I V

līvēdo, ĭnis, *Siność.*

līvĕo. livesco, *Sinieię, Záyrzę.* **Blaw/ neidig seyn.** — *Nec enim livescere fas est.* C.

līva columba, *Trukáwká.*

līvĭdŭlus, *Zázdośćiwy.* **Blawfärbig.** *Omnia tunc quibus invideas si lividus sis.* J.

līvĭdus, *śiny, Zázdrośćiwy.* **Bleich gelb.** Item **neidig.** *Factaque lascivis livida colla notis.* Ovid. *syn.* Līvens, plūmbĕus, cōntūsus. *vel* īnvĭdus. *phr.* īmpulsus līvōre mālīgno. ōblīqua. īnvĭdĭa & tōrvo līquōre crĕpabit. *v. Invideo.*

līvo, ōnis, *Jnflánczyk.* liuonia, *Jnflánty.*

līvor, *śiność, Zazdrość.* **Ein blau geschlagen Orth am Leib.** Item **Bleyfarb/ Neyd** *Uvaque conspecta livorem ducit ab uva.* Juv. *syn.* Līvĭdus cŏlor, *vel invidia, epith.* ĕdax, ānxĭus, īnĕrs, mălus ater, mŏrdax, ĕxānguis, mălīgnus, prŏcax, Tārtărĕus, ūrens, tŏrvus. *phr.* Līvor īners vĭtium mōres nōn ĕxit īn āltos. Dum mălus ŏbtrĕctat facta īmmōrtālĭa līvor. īmpătĭēnsque sui mŏrbus, Līvōrque sĕcūndis anxĭus. Sīc īmpĭus ātram līvor ăgit bīlem. *v. Invidia.*

LIX

līx, ĭcis *f. Łuzyny, Popiel, Zołá.*

lixa, *æ, m. Chálástra 3.*

lixābundus, *idem & sub Przebiegam się.*

lixīva, lixivia. *substant. &* lixivia cinis, *Adiect. Ług.* lixivium, lixivius *vel* lixiaus cinis. lixivum idem.

lixivium saponariorum, pileonum, &c. *Kałkus*

lixivum mustum. *Treść wina.*

lixīvum vinum. *Wino 2.*

lixivius lixivus. *ługny.*

Lixo inusitatum (unde Elixo.) Calep.

lixŭla, *Obárzánek, Obártuch.*

L O

Loba. Plin. corr. Phobá.

lŏbus, *m. Gr. łupina, Uchá część dolna.*

lŏca genitalia, naturalia, *Członek 4. 5.*

lŏcalis, Mieyscá pewnego.

lŏcarium, *Gośćinne, Czynsz 5.*

lŏcarius, *Mieyscá rozdawáiący.*

lŏcātārĭus, *Náymácz 1.*

lŏcātio, *Náiem 1. Arendá.*

lŏcātor, *Naymacz 1. 4.* lŏcatus, *Náięty 2.*

locellarius, Naiemnik.

lŏcellus, *Mieszek pieniężny.*

lŏci, *żywot niewieśći, Członek 6.* lŏcĭto, *Naymuię 1.*

locito *Naymuię 1.*

lŏco, *(ablativus) Miasto kogo. Wczás.*

lŏco, *as, Náymuię 1. 3. 4. Arenduię, Pokłádam 1. Stáwiam 2. Obracam 3* **Setzen/ an einen Ort stellen.** *Pocula, gramineoq; viros locat ipse sedili.* Virg. *syn.* Cōllŏco, pōno, rĕpōno, ſtătŭo, cōnſtĭtŭo

lŏcŭlāmēntum, *Komorka 2. Przegrodká, łoże 2. Kosz kokoszy, Kielnia 3. Káchel. 2.*

lŏcŭlāris, *Trunny, sub Truna 1.*

lŏculātus, *Komorczasty.*

lŏcŭli, *Mieszek pieniężny, Szkátuła.*

lŏcŭlōsus, *Komorczásty, Dołkowáty.*

lŏcŭlus, *Truna, Mieszek.* **Ein Beutlein/ Säcklein/ Täschlein.** * *Hos nisi de flava loculos implere moneta.* Mart. *syn.* Crūmēna, mārsūpĭum, pēra, săccŭlus, *epith.* tŭmens, tūrgĭdus, plēnus, căpax, tŭmĭdus, ĭnānis.

lŏcŭples, *Máiętny, Dostátni 1. Obfity Poważny 1. Pewny, świádomy, Wiáry godny.* **Reich.** *In locuplete genu defensis pinguibus umbris.* Pers. *syn* Dīves, ŏpūlēntus. *v. Dives.*

locupletiſsimè, *Hoynie.*

locupletatio, Zbogácenie sub Bogáctwá.

lŏcŭplēto, *Bogacę, Pomnażam,* **Reich machen.** *syn.* Dīto, dīvĭtĭis, ŏpĭbus aŭgĕo.

lŏcus, *Mieysce 1. 2. 3. Poszánowánie, Rod 1. Stan, Czas 2. Powod, Członek 4. Plác.* **Ein Ort Platz** *Pone subit coniux, ferimur per opaca locorum.* Vir. *syn.* Sēdes, ſpătium, īntervāllum, *vel* Rĕgĭo, tērra ŏra, *vel* ŏccăſio, făcŭltas. *epith.* plānus, ĕxĭgŭus, văcŭus, vīcīnus, rĕmōtus.

lŏcūſte, *Szaráńcza, Rak Prętkonogi. & sub Wierzchołek. O potius producendum censet Corderius.* **Ein Heuschreck.** *Bruchus & excusso confidens rure locusta.* Alc. *syn.* Brūchus. *epith.* Tĕnŭis lĕvis, ĕxīlis, grăcĭlis vĭrĭdis, pārva, gārrŭla, ſtrīdŭla, lŏquax, æſtīva, ſtrīdens, pīcta, văga, ĕdax sāltans, ſāliens. phr. ārva cŏlens. Tĕnŭes cētĕris vāſtān-

tes dōna lōcūstæ. Lōcusta, quæ sūper excelsas vō-
litans ābsūmit ārīstas. Lōngo prōcul ōrbe lōcūstæ
āctæ Eūris nōstros sēse ēffūdēre pēr agros, ēt mī-
sĕris sĕgĕtem lāte ābsūmpsēre cŏlōnis.

lŏcūtio, *Mowá 1.* Eine Rede. *Fescennina locutio* (Chor. Catull. *v. Sermo, vox.*

lŏcūtor, *Mowcá, Języczny 3. vide infra plebeius.*

lœdŏria, *Gr. Urągániec.*

lōdīcŭla. lōdix, *īcis, hac Kołdrá.*

lœmeum, *Wilcza knieia.*

lŏgārīum, *gr. Regestrzyk.*

lŏgēum, *Gr. Pulpit kośćielny.*

lŏgi, *Gr. Bayki, żart.*

lŏgīca, *orum* logice, *es. gr. Dyalektyka.*

lŏgista, *a. m. gr. Rachownik.*

lŏgīstērium *gr. Popisu żołnierskiego mieysce, Okazyi (mieysce.*

lŏgistŏrĭcus liber. *gr. Kśiąszki zbierálne.*

lŏgŏgraphus, *gr Rachownik.*

lŏgos, *vel* logus, *Słowo, żart, Bayki, Szostak miarká.*

lōliāceus, lōliārius, *Kąkolny.*

loligi*n*is succus, *tr. Nieszczerość.* (*Pław.*

lōlīguncŭla, *al.* lolligiuncula, *Kałamarz.*

lōlium, *Kąkol.* Lach Unkraut/ *Infelix lolium, & steriles dominantur avenæ.* Virg. *syn. Æra* Zīzānīa, æ, *vel* ōrum. *epith.* Stērīle. nŏcīvum, nōxīum, īnfē-
lix, āmārum. *phr.* Agrīs, sĕgĕtī īnīmīcum, īnvīsum.

lōmentum, *Bobowa mąká, Bielidło.*

lonchītis, *tidis f. gr. Włocznia źiele, Paprotnik.*

longavo, *onis m. Kiszka ostatnia, Jątrznicá*

longævitas, *Długowieczność.*

lōngævus, *Długowieczny.* Alt/langwärig. *Fit Beroe Ismarii coniux longæva Doryclí.* Virg. *syn.* Sĕnex. sĕnīor, grāndævus.

Longanimis, longanimitas. longanimiter, sub Nieskwa. pliwy. Langmüthig *v. Patiens.*

longè, *Daleko, Barzo, Precz, Z daleká.* Fern/weit. *Julia quæ ponto longè sonat unda refusa.* Virg.

Longīmănus. Długoręki. longinquè, *Dáleko.*

longinquitas. *Dal, Długość, Odległość.*

longinquum *nomen. Dal.*

lōnginquum *Adverb. Długo 1.*

longinquus, *Dáleki 3. Odległy.* Entfernet/entlegen/*syn.* Remōtus, dīstans, dīsĭtus, dis-
jūnctus, ēxtērus, pĕrĕgrīnus.

longĭpes, *Długonogi. Longisco, is Dłużeię.*

Longiter, Dáleko. longitrorsus Wdłuż.

longitūdo, *Długość 1. 2.* Länge/Langheit/ *Non plus habere longitudinis modo.* (Iamb.)

Longiturnitas, Długowieczność.

Longiturnus, Długowieczny, longiùs, *Dáley.*

longùm, *Długo 1. Ná długi czas.*

longŭrio, *ōnis Długosz 1.*

longŭrius, *żerdź. Dyl, Przeworá.*

lōngus, *Długi 1. 2, Rośćiągły.* Lang/länglich/ *Flammarum longos à tergo albescere tractus.* Virg. *syn.* ōblōngus, prōlīxus, prōdūctus, *vel* diū-
turnus, *vel* prōcerus, āltus, māgnus.

lŏpas, *ădis, vel ados f.* Gr. *idem* lepas, *Item. Misa plaska, Zágorzenie 2.*

L O Q

Lŏquācĭtas, *Wielemowność.* Geschwätz. *Da sacri laticis loquacitatem.* (Phal.) Sid. *syn.* Gārrŭlĭtas, *v. Garrulitas.*

lŏquācĭter, *świergotliwie.* Mit langem Geschwätz. *Scribitur tibi forma loquaciter & situs agri.* H.

lŏquax, *ācis idem & Mowny, świergotliwy.* Schwätzig/ *Improbus ingluviem, ranisque loquacibus ex-
plet.* Virg. *syn.* Vērbōsus. gārrŭlus. mūltĭlŏquus. *phr.* Vărĭas mĕdĭtans vōces, ēdens mīlle sŏnos Nōn cŏhĭbēre pŏtens līnguam. Fāllens sērmōnĭbus aures.

loquelāris, Słowny 2. Postániec. & infrà Præpositio 2.

Loquelariter. W słowie.

lŏquēla. *Mowá 1.* Eine Rede/ *Circumfusa super suaves ex ore loquelas.* Lucr. *v. Sermo, Vox.*

loquentia, *Mowność, Wielomowność.*

loqui summis labris, *Przez zęby mowić.*

Lŏquĭtor aris Mawiam.

lŏquor, *eris. Mowię 1. & 19. Powiádám 1. Rozmawiam.* Reden. *Quidquid venerit obvium loquamur.* (Phal.) *syn.* ēlŏquor, dīco, fāris, āffāris prŏfāris. *sec. pers. ab inusitato For. phr.* Vērba mĭtto, făcĭo, fūndo, ēffūndo, ēdo, prŏfēro, prōmo, hăbĕo, rĕddo, jăcto, dō, dēprōmo, vōcem mītto. Vōce, sērmōne sĭlēntĭa rūmpo. ōre lŏquēlas do

do. cĭēo, fūndo, prōfĕro. ōra sōlvo, rĕsōlvo, Pēctŏre vōces rĕfĕro, rūmpo, Sīc ōre ēffātus ămīco ēst. Hæc ŭbi dīcta, *seu* vērba dĕdit. Vīx hæc ēdĭdĕrat. Grăves ēdĭdit ōre sŏnos. Grăva, dūlci vērba sŏno rēddĭdit. Sŏlĭo sīc īnfit ăb ālto. ăd quem tum Jūno sŭpplex hīs vōcĭbus hīs tāndem mœsta ōra rĕsōlvit. ŭt prīmum fări pŏtŭit, sīc īncĭpit ōre. ăddĭdit hæc vērbis ūltĭma vērba tuis. Hæc plăcĭdo, sīc rēddĭdit ōre. Dīctis ăffātur ămīcis, īmōq; trăhit dē pēctŏre vōcem. Vōx ēxcĭdit ōre. Tāles fūndēbat ăd æthĕra vōces. Tālĭa vōce refert. Sīc mĕmŏrat. Vīx ĕa fātus ĕrat. Hūnc blāndīsque mŏrātur. Vōcibus, Rŏsĕo hæc sŭpĕrāddĭdit ōre. Tālia pērstābat mĕmŏrans. Jūpĭter hōc ĭtĕrum sērmōne sĭlēntia rūpit. Tālĭbus īnde mŏdis ōra īndīgnāntĭa sōlvit. Tum sĕnĭor tāles rĕfĕrēbat pēctŏre vōces. Nēc plūra lŏcutus. Sŏlĭo sīs īnfit ab ālto. Quīd mē ālta sĭlēntia cōgis rūmpĕre, & ōbdūctum vērbis vūlgāre dŏlōrem? Tālia vērba dăbat. ĕa vērba lŏcūtus, ŏptātos dĕdit āmplēxus. Tūnc sīc ōrsa lŏqui. ăd sŭpĕros tālia dīcta dĕdit. Fīnem dĕdit ōre lŏquendi. ēdĭdit ōre trĕmēnte sŏnos. Vūltum dēmīssa prŏfātur. ēlŏquar ān sĭlĕam? īncĭpit ēffāri, mĕdĭāque īn vōce rĕsīstit. Tāndem paūca rĕfert. Grăvĭōre nŏvīssĭma dīxit Vērba sŏno. Rūpītque sĭlēntĭa vōce Pŷrrha prĭor. Cum tĕnĕro vōcem prōfērret ăb ōre. Sīc īncĭpĭens hōrtātur ŏvāntes. Mōrtāles vīsus mĕdĭo sērmōne rĕlīquit. Tāntum ēffātus, ĕt īn vērbo vēstīgĭa prēssit.

loquor nutu, ſupercilio, *Mrugam 1.*

loquūtus, us. Mowá 1.

L O R

Lōra, *æ, à lorum, Kubek ſkorzány.*

lōta, *æ, à lotura Wino poślednie Corripit* o *Cariſius,* lōrāmēntum, R*zemień* 2. lōrārĭus, *Ceklarz.*

lōrātus *Rzemienieniem związány.*

lōrea, *contractum ex laurea Bobkowy wieniec.*

lōrea, *diductum ex lora; æ. Wino poślednie.*

lōrātum, *Bobkowy ogrodek*

lōreus, *à loro,* R*zemienny.* **von ledernen Riemen gemacht.** *Inde catenarum tractus, hic lorea flagra.* Pr.

lōreus, *à laureus, Bobkowy.*

lōrīca, *Zbroiá, Polepá, Párkán, Płot 3. Tynk ná ścienie, Obdách, Oſtrozenie, Szanc.* **Brustharniſch/Panzer/lederner Koller.** *Et loricarum vasto ſub tegmine gaudet.* Alcim. *ſyn.* Thōrax. *epith.* ærāta, dūra, ſplēndīda, aūrāta, ſplēndens, cŏrūſca, cŏrūſcans, trĭlix, īmpērvĭa, sānguĭnĕa, crŭēnta, *phr.* Nūlli tēgmen pĕnētrabĭle tēlo. ſqāllens aūro trĭlix. ăhēnis ſquāmĕa nōdis. Duplĭci ſquamma lōrīca fĭdēlis. Flēxĭlis īndūctis hūmātur lāmĭna mēmbris. Pēctus ăhēna lōrīca tĕgit, mūnit, sērvat, tŭētur. Lōrīcæq; mŏras, & pēctus pērfŏret īngens. *v. Thorax.*

lorica, hamata, hamis contexta. *Pancerz.*

lorica linea, *Kaftan do potyczki.*

lorica plumata, ſquammata, *Kárácena.*

lōricæ, *hæ Blánki, Koſze ſzáncowe.*

lōrīcātio, *Tynkowanie.*

lorīcātus, *Zbroyny, Páncernik, Kiryśnik.*

lōrīco, *Tynkuię W páncerz ubieram ſub Páncerz & ſub Omulić ſię.* (*Blánki.*

lōrīcŭla, *Płot 1. Oſtrożęnie, Száńc, Koſze ſzáńcowe,*

lōripes, *Omn. Nogi włoczący.*

lōrum, *gr. Rzemień 2. Rzęmyk 1. Wodza, Korbacz,*

lōtio, *Płokánie. Lotiolentè. Plugáwo.*

lōtium, *Uryná* lōtŏmētra, *gr. Chleb 1.*

lōtŏphăgi, *gr. ſub Obroſtnicá.*

Lōtor, Prácz. Lōtrix Práczká.

lōtos, *gr. Obroſtnicá. ibidem Słonecznik. (Arbor in Africa familiaris, in quam Lotos mutata dicitur.) epit.* īmpĭa, ăquātĭca, ămara, Mȳgdŏnĭa, Phrȳgĭa, ăquatĭlis, Sȳrtĭgĕna, Pāllădĭa. *phr* Lŏtos ămīca Lȳæo, īn ſpem bāccārum flōrēbat ăquātĭca lōtos.

lōtūra, *Płokánie Pranie.*

lōtus, *ti, f Gr. Komonicá 1. Obroſtnicá.* **Gewächſen.** *Lotus & Heſperia qui capricornus aquæ.* Proſp. *ſyn.* Lăvātus.

loxia, *æ. Gr. Krzywonos.*

lŭbens, *Chętny, Weſoły. & pro Adverbio, Chętnie.*

lŭbēnter, *Chętnie.* **williglich/gerne.** *Laſcivibundum tam lubenter currere.* (Jamb.) *ſyn.* Lĭbēnter, ſpōnte, ūltro,

lubentia, *Lubość, Przyięmność, Weſołość.*

lŭbet, *Lubię co* **Es geliebet**. *Heu tibi lubeat feras obire.* (Phal.) *v. Libet.*

lubidinĭtas. Jurność lubricatus, *Gładżony.*

lubrĭco, *as, ślíſko czynię.*

lubricum, *śliſkość. & tr Młodość 2.*

lūbrĭcus, *śliſki, Omylny. Niepoiętny, Nieſtáteczny, Niebeſpieczny.* **Schlüpfferig/glatt.** *ſyn* Lābĭlis, mōbĭlis, fūgĭens, fāllens, flūxus, præceps, pĕrĭcŭlōsus.

lūca, *æ, m. Słoń.*
lūcānĭca, *subſtant. Kiełbáſá.*
lucanica, *adiect. Gentile ibidem.*
lucanicārus, Kiełbáśnik.
lūcar, *āris n. Wrębne Zápłátá kretofilnikow, Wdowy koſzt. Corripit a Priſcian.*
lucarius, *vel* lucaris, *(adiectivè utrumq;) ſ. cuſtos,*
lūce, luce clara, *Wednie Zá dnia. (Gaiowy 1.*
lucellāris, lucellarius ſervus, *Náiemnik.*
lūcellum, *Zyſk 1. Obrywka.*
luceo, *świecę, świecę ſię* **Leuchten/ſcheinen.** *Ut mihi perpetuo luceat igne focus.* Tibull. *ſyn.* Lūcēſco, illūcĕo, cŏllūcĕo ſplĕndĕo, fŭlgĕo, ēffŭlgĕo, mīco, nĭtĕo, rŭtĭlo, cŭrūſco, rădĭo, irrădio. *phr.* lūmen, dō dīſpergo, ēffūndo, jăcto, mītto, ēmītto, iăcŭlor, Rădĭos ſpārgo. Clārāque īn lūce rĕfūlſit. Pūra pĕr nŏctem īn lūce rĕfūlſit ālma părens. ēcce lĕvis sūmmo de vērtĭce vīsus Iūli. *v. ſplendeo Lumen.*
lūcĕrna, *Lampa świetliczká 1. Kánia morſká. & ſub Jáſzczur.*
lucernaria, Dziewánná lūcernarium, *Wieczor.*
lūcernarĭus, *świecznik 2. & ſub Pokątny.*
lūces, *hæ Dżień 1.* lūceſcit, lucet hoc, *świta.*
lūci Wednie, lucide, *Jáśnie*
lūcidus. *Jáſny 1 Przezroczyſty.* **Heyter/hell.** *Nec facundia deſeret hunc, nec lucidus ordo.* Hor. *ſyn.* Lucens, ſplēndĭdus, ſplēndens, fūlgĭdus, fūlgens nĭtĭdus, nĭtens rŭtĭlis, rŭtĭlans, cŏrūſcans, cŏrūſcus, rădĭans mīcans. *phr.* Flāmmĭs & lūce rĕnīdens. Rŭtĭlum vibrans lūmen. *v. Splendidus*
lucifacio lege Elucifacio.
lūcĭfer, *adiect. trium terminationum. świecznik.*
Lūcĭfer, *ſubſt. Gwiazda zaranna Lucyfer.* **Der Morgenſtern.** *Et vigil Eois Lucifer exit aquis.* Ovid. *ſyn.* Phoſphŏrus. *epith.* ālbus rōſcĭdus, lūcĭdus. pūrus, pŭrpŭrĕus. *phr.* Lūcĭfĕri ſtēlla, sīdus, āſtrum. Aūrōræ nūncĭus, sŏcĭus, prævĭus. Mātūtīnis sūrgit cum rōſcĭdus hōris Lūcĭfer. Cum jam Lūcĭfer ālbæ. Aūrōræ prævĭa ſtēlla. Quī vŏcat aūrōram cœlo nĭtĭdĭſsĭmus ālbo. Quī cœlī ſtătĭōne nŏvĭſsĭmus ĕxit. Rūbro sūrgēbat āb æquŏre fūlgens Lūcĭfer. Nōbis aūrōra nĭtēntem Lūcĭfĕrum rōsĕis cāndĭda pōrtat ĕquis. Lūcĭfer ūt nĭtĭdos prŏdūcĭt īn æthere vūltus. Fūlgĕat & rōsĕis Lūcĭfer ālmus ĕquis. ădmŏnĭtōrq; ŏpĕrum cœlo nĭtĭdĭſsĭmus ālbo Lūcĭfer ŏrtus ĕrat. *vide Diluculum, Aurora, Mane.*

lūcĭfŭga, *Pokątnik,* **Liechtſüchtig.** *Hic & lucifuga poſuere cubilia blattæ.* Virg.
lūcīna, *Rodzenia bożek* **Liechts Göttin.** *Dicite, tu nobis lucem Lucina dediſti.* Ovid. *v. Iuno & Diana.*
lucinia lege luſcinia, lucinium, Knot, Grzyb 3.
lūcīnus, *ślep unde Hallucinor, Oblucinor. Scalig. Idem luſcinus.*
lucis confinia, primitiæ, *świt.*
lucēſcit, *świta.*
lūcius, *Szczuká 1.* **Ein Hecht.** *epith.* Vŏrax răpax, āſper. *phr.* Rēx ātque tўrānnus āquārum Lūcĭus, ōbſcūras ūlva cœnōque lăcūnas ŏbsĭdet.
lucrativus, Zyſkowy, lūcricŭpīdo, *Łákomſtwo.* lūcrĭfăcĭo *Zyſkuię.*
lucrificabilis lucrificus. Zyſkowny.
lūcrĭfĭo, lucrifit, *ſub Zyſkuię.*
lūcrĭo, *onis, Zyſkownik.*
lūcror, *Zyſkuię,* **Gewinnen/wuchern.** *Cauſa mali tanti, iacet interfecta lucrandi.* Prud. *ſyn.* Lucrifăcĭo. *phr.* Lucrum, queſtum făcĭo. Cōnsĕquor ŏpes Lucris aūgĕor.
lūcrōſus, *Zyſkowny.* **gewinnſam** *Cur mihi ſit damno, tibi ſit lucroſa voluptas.* Ovid.
lūcrum, *Zyſk 1. Obrywká,* **Gewinn/Wucher.** *Sperne lucrum, vexat mentes veſana libido.* Val. *ſyn.* Queſtus, cōmmŏdum. *epith.* āvārum, īngens, māgnum, ĕxĭgŭum, tĕnŭe, tūrpe, inhŏnēſtum, pŭdēndum, dūlce ōptātum. *phr.* Lucrum īngens lārgo dītat prŏvĕntu. Fædi īnfāmia lucri dīvĭtĭis inhians āvāro incūmbĕre lūcro.
lūcta, *Biedzenie ſię, Zapáſki,* **das Ringen/Kampff** *ſyn.* Lūctāmen, lūctātio, lūctātus, cērtāmen, pūgna, pālæſtra. *v. Luctor.*
lūctāmen, *Biedzenie ſię --. Remo ut luctamen abeſſet* Virg.
luctantes, *hi, Krokwy.* luctātio, *Biedzenie ſię.* luctator, *Zapaśnik:*
luctatus, *us, Biedzenie ſię. Luctificabilis Smętny.*
luctificus, luctifer, luctiſonus, Smętliwy. **das Leyd bringt.** *luctificus Titan nunquam magis æthera &c.* Sil.
luctitor aris, Biedzę ſię.
lucto as, luctor, *aris, Biedzę ſię, Zápáſy chodzę.* **Ringen/kämpffen.** *Sævit, & infracta luctatur* arundi

arundine telum. Virg. *syn.* ōbluctor, cōntra cōnor, certo, īnsto, nītor, ōbnītor, cōntēndo. *phr.* Cōrpus ēxērcēo pālæstra. Cōntēndo, cērto lūcto, pālæstra īndūlgēo pālæstræ. Lūctæ cērtāmīna, ēxērcent patrīas ōlēo lābēnte pālæstras nūdāti sōcii. Pars īn grāmīnēis ēxērcent mēmbra pālæstris. Cōntēndunt lūdo & fūlva lūctāntur ārēna & jam cōntūlērant ārcto lūctāntia nēxu Pēctōra pēctōrībus. Pīnguēsq; īn grāmīne læto, īnter se ādvērsis lūctantur cōrnibus hœdi īncāluēre ānīmi dūra cērtāre pālæstra. Sic fatus sūstulit ālte Nītēntem īn tērras iūvēnem. Nīmīo ēxērcent āgīles sūdōre pālæstras, Bellātrix aūdetq; vīris cōncurrēre vīrgo. *v. Pugno*

lūctūōsus, *Smętny, żałosny* vollKeyds Traurens/ kläglich/ *Hesperia mala luctuosæ.* (Dact. Troch. Hor. *syn.* Fūnēstus, mīser, īnfālix, flēbīlis, lācrymābīlis, lūgūbris, trīstis, mœstus.

lūctus, *us, żałobá 1* Klag/Leyd/Trauer. *Luctus ut in Druso publicus ille sui.* Pedo. *syn.* Flētus, gēmītus, lacrymæ, quēstus, plānctus, lāmēntum. *epith.* Mœstus, æger, atrox, sævus, āvidus, līvīdus, ācer, ūrgens, hōrrībīlis, īnfōrmis, quērūlus, rīgīdus, ūndans mærens. *Phr.* Tōtamque vīdēmus. Cōnsēdīsse ūrbem lūctu. Lūctus ācērbus ābest. Cōntīnūo lūctus rēsōnat pēr rēgia tēcta. Dīvērso mīscēntūr compīta lūctu ānimus mēmīnīsse hōrret lūctūque rēfūgit. *vid. Lugeo, Lacrymæ, & Fletus.*

lūcūbrātio, lucubratiuncula, lūcubratorius, sub lucubratione, *Przy świecy.* (*Nocna robota.*

lūcūbro, *as. Piszę 2. Nocą co robię.* Beym Licht arbeiten *Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camæ-* (*nis. M.*

lūcūbrum. *świeca, Zápał 1.*

lūcūla. *Złotnik robaczek.*

lūcūlēnter, luculentè, *Jásno, dostáteczni e, Wyrozumnie, Ozdobnie, Drogo.* Scheinbarlich. *Mea lingua Christus luculenter differet.* (Jamb.)

luculentitas. Swietność.

lūcūlēntus, *Jásny 2. Znaczny, Sławny, Dostátni 1. Piękny, Wesoły 2 Obfity, Bogaty.* hell/scheinbar *Nec dictat mihi luculentus artis.* (Thal.)

lūcūmo, *Szalony 1.* (*Łakoci.*

lūcunculus, lūcuns, *tis* lucunter, *eris, Płacek.*

lūcus, *ci. Gay 2.* Ein Forst-Wald. *Nulli certo domus, lucis habitamus opacis.* Virg. *syn.* Sylva nĕmus, sāltus. *epith.* Săcer, sacrātus, sīlens, īncīdūus, vērēndus, hōrrens tēnebrōsus. *v. Sylva.*

lucus us priscū, Swiatło 1. lūdi, *Gonitwa. Igrzysko 2*

Lūdia, *Kuglarka.* lūdianus, *Kuglarski.*

Ludibriosè, Szyderski.

Lūdībrīōsus. *Szyderski, Błażeński, Smiechu godny*

Lūdībrium, *Szyderstwo, Zgwałcenie 2. Corripit* di *Lucretius.* Spott/Spottwerck/ *Ludibrium necis horrescens vis aspera Ponti. S. Quid te vana iuvant miseræ ludibria chartæ?* Mart.

Lūdībūndus, *Gráiąc, żartem Szydersko, Sobie 1.* Schimpffstreibender. *Hæc ludibundus dixerat:* Prud.

Lūdicer, ludicrus, *Igrzyskowy, Gráwalny, żártowny, Szyderski, Kuglarski Błażeński.*

Lūdicrum, ī, *Igrzysko 2. żart 2. Gonitwa.* Gauckelspiel--- *Et versus, & cætera ludicra pone.* Hor.

Ludificabilis, śmiechu godny.

Lūdīfīcātio, *Szyderstwo żárt 1.*

Lūdīficator, *Szyderz.* Ludifico, *Szydzę.*

Ludificor, łudzę, Szydzę, Urągam się, Zgwałćić 4.

Ludi Magister. *Mistrz szkolny.* ludio, *onis, m kuglarz*

Ludis, Ablativus sub Dnia trzećiego.

Lūdius, *substant. Kuglarz, Skoczek.*

Ludius *adiect. Szyderski.* Lūdo, *ablativus żartem.*

Lūdo, *is Igram 1. Gram 1. 2. Kosteruię, żartuię, Szydzę, Piszę 5. Stawiam 7. Oszukiwam.* spielen, kurtzweilen. *Hæc ego Pieria ludebam tutus in umbra.* Mart: *syn.* Lūdo, văco, īndūlgēo, *vel* īllūdo, rīdēo, īrrīdēo, *vel* dēlūdo, fāllo. dēcīpio. *phr.* Mēntem ănīmum, cōrpus lūdo recrēo, lāxo, rēfīcio, ērigo. Vīres lūdo recrēo, rēsūmo. Tēmpus lūdo trăho, dūco, fāllo, pērdo, tēro, īnsūmo, trādūco trānsīgo. Nōcti lūdum æquāte, īn lūcem lūdum fērre, Lūdum dīem, nōctem dūcēre, Mūsas sēvēras tēmpērāre lūdo. Tēmpus dăre lūdo.

lūdus, *Igránie, Gra, żart 1. Szyderstwo, Szkoła 1.* Spiel Schertz/Kurtzweil/ It. allerley Lehr-Schulen. *Ludus idem genuit tripodum certame- & iram.* Hor: *syn:* Lūsus *vel* lŏcus *vel* gymnāsium. *epith.* jŏcōsus, mōllis īnnōcŭus, fēstus, āmænus, lēvis, dūbīus, ānceps, fāllax, vētītus, īllīcītus. *phr.* Lūdi dūlcēdo, sōlātia, gaūdia, ōblēctāmēntum. *v. Ludo.*

Luēla, *Karanie.*
lūes, *is*, *Zaráźá 1. Wodá*, *Roztok*. **Ein gemein Seuch/ Sucht/ Plag.** *Arboribusque satisque lues, & lethiferannus. V. syn*, Pēstis, cōntāgies, cōntāgio, cōntāgia
lues sacra, *Kaduk choroba.*
lūgēo, *Płácze 2. źáłuie 1. Opłakiwám*, *żałobę noszę*, **Klagen/ betrauten.** *Dardanus, & versis lugerat Graecia fatis.* Virg. *syn.* Flēo, gēmo, plāngo, lācrȳmor, lāmēntor, queror, dōlēo, plōro. *phr.* Lūctibus īndūlgēre. Dāre ănīmum īn lūctus. Sē in lūctum sōlvēre. Lūctu vūltus cōndēre. Hōmīnum cōnsōrtĭa vītāre. Nēc mĭnus Hēlĭădes lūgent & ĭnānia mōrti Mūnēra dānt lacrȳmas. Nōn ălĭter, quam sī īmmīssis rŭat hōstibus ōmnis Cărthāgo aspice dēmīssos lūgēntis mōre căpillos, ēt tūnĭcas lacrȳmis sīcŭt ăb īmbre grăves. Nōn pŭdŭit rūptis ĕxŭlŭlāre cōmis. Nōn ăliter quam si nāti pĭa māter ădēmpti. Pōrtet ăd ĕxtrūctos corpus ĭnāne rŏgos. *v. Luctus & tristis.*
lūgūbre, *załośnie*, lugubria, *ium*, *żałobá 2.*
lūgūbris, *żałosny*, *Smętny*. **traurig/ leidig** *Sanguinei lugubre rubent, aut Sirius ardor.* Virg. *Qui gurges aut quae flumina lugubris.* (Alcaic.) *syn.* Lūctŭōsus, lāmēntābĭlis.
lugubris ornatus vestis. *żałoba 2.*
luitio. Zapłácenie.
lūma, *ćiernie.* lūmārius, *ćierniowy.*
lumbāgo *Krzyża bolęnie*
Lumbāre āris. n. Spodnica.
lūmbi, *Lędźwie.* **Die Lenden.** *Epith* Călĭdi, lāscīvi sălāces.
lumbĭfrāgium, *Krzyża narușzenie*, *& sub Biorę kijem.*
lūmbrīcus *m Glista*, *Dżdżownica 1. tr. Smrod 3. Podwyższony prętko* **Regenwurm.** *epith.* Tĕres, cūrvus, longus, vīscĭdus, ĕdax, mōrdens.
lumbŭlus *Polędźwicá.* lumbus, *idem & Lędźwie.*
lūmectum, lūmētum. *ćierniśko.*
lūmen lumina; *świátłość 1. 3 Jásność 2. Okno 1. Oko 1. Lampa. Obiáśnienie, Ozdoba, Dźień 1 Poyrzenie 2. Widzenie 1. Fárby wydatność, Dźiurá 7. Drzwi 1. Przedni 1.* **Licht** *Luminibus flamma arrectis &c.* Virg. *syn.* Lūx, fūlgor, splēndor, nītor, jūbar, *vel* dies, *vel* ŏcŭlus. *epith.* rădĭans, mīcans, īrrădĭans, splēndĭdum, flāmmans văgum, ērrans, æthĕrēum. Phœbēum. *phr.* Lūcis nītor, splēndor, rădĭi. Lūx Sōlis cōmes: Cōnjux & fīlĭa Sōlis. Clāra lūce cōrūscum, ērĭpĭens nōctem. ēxpēllens tĕnebras. Pīce cum fērt fūmĭda lūmen. Tædæ. Rŭtĭlo scīntīllat lūmĭne lāmpas. Clārum ĕmīcūit Sōle ŏrĭēnte jūbar, īgnĕus āppāret pēr prīma crēpūscŭla cāndor. Dānt clāra īncēndĭa lūcem. Fōrmīdāto clȳpĕus Tītāna lăcēssit. *v. Lux Luceo. Illumino Splendor.*
lūmĭnāre, *is*, *świátło 1. świetnik. ibid Lampa*, *Błoná 7. & sub Zacz.*
lūminarĭa. *Plur. tr. sub Zacny człowiek.*
lūmino, *Oświecam* lūmĭnōsus, *świetny 2.*
lūmus, *Brozdá.*
Lūna, *Mieśiąc* **der Mond.** *Defectq luna varios Solisq; labores.* Virg. *syn.* Phœbe, Lātōnĭa, Dĭāna, Lūcīna, Cȳnthĭa. Dēlĭa, Hĕcāte, Trĭvĭa. *epith.* Mēnstrŭa, trĕmŭla, lūcĭda, bĭcōrnis, glŏbōsa, rōscĭda, cōrnĭgĕra, gĕlĭda, frīgĭda, pērnox, ārgēntĕa, dĕcrēscens, sĕnēscens, īnflēbĭlis, ērrans, nōctūrna, sĭlens, *phr.* Nōctis sīdus, dĕcus īgnis, Dĕa. Lūnæ jūbar, splēndor, sīdus, vūltus, făcies, īmāgo, cōrnŭa glŏbus. cūrrus, ĕqui, bīgæ ōrbis. Tăcĭtæ mŏdĕratrix. Cȳnthĭa nōctis. Phœbe nōctĭbus īmpĕrans. Nātīva lūce cărent. Frātris Sōlis dē lūmĭne lūcens. Nōx ĕrat & cœlo splēndēbat lūna sĕrēno Nĭvĕis īnvēcta mĭcat Lātōnĭa bīgis. Lūnaq; nōctūrnos ālta rĕgēbat ĕquos. Fūlgēntia lūnæ Cōrnŭa, Lūnāris lāmpas, cūrrus. Lūnāres ĕqui. Lūnāre jūbar, sīdus. Nōctūrna Dĭāna, īnstābĭli vărĭans sŭa cōrnŭa mōtu. Tăcĭtæ ămīca sĭlēntĭa Lūnæ. Cōrnū præsīgnis ădūnco Dēlĭa. Quam nūnc īn cōrnŭa prīmum. Sūrgĕre nunc plēnam tūmĭdo splēndēscĕre vūltu Cērnīmus. Nūnc nŏva sē cūrvans īn cōrnŭa, nūnc vĕlut ōrbis Dīmĭdĭum fīngens. Glŏbus. Lūna quī tŏt mūtātur īn ōra. Pūra nĕc ŏbtūsis pēr cœlum cōrnĭbus ībat Lūna, Lūcis mœsta părum pēr dēnsas Cȳnthĭa nūbes Præbēbat. Lūnăque nōn grăcĭli sūrrēxit lūcĭda cōrnu, āstrōrum dĕcus, ēt nĕmŏrum Lātōnĭa cūstos. Cœlo cum lūna rĕfūlget. ātque sŏpōrĭfĕros nĭvĕis ărgēntĕa bīgis Lūna vĕhit rădĭos Quŏtĭes Lātōnĭa cœlo ĕxŏrĭtur. Cāndor ĕrat quālem præfert Lātōnĭa lūna, ārmăq; cūrru nōctĭvăgo Phæbe mĕdĭum pūlsābat ŏlȳmpum. sed vĕsper ŏpācus Lūnāres jām dūcit ĕquos. Nĕc pār aūt ĕādem nōctūrnæ fōrma. Dĭānæ ĕsse pŏtest ūnquam. āt sī vīrgĭnĕum sūffūdĕrit ōre rŭbōrem Lūna. Nĕc cāndĭda cūrsum Lūna

nĕgat

nĕgat splĕndet trĕmŭlo sŭb lumĭne pŏntus mĭhi trĕmŭlum lūmen præbēbat ŏpācum.

luna corniculata crescens, gibbosa *Księżyc pod pełnią* Der zunehmende/ oder anwachsende Mond *Phr* Nŏva crēscēndo rĕpărābat cŏrnŭa Phœbe Lūna rĕvĕrtēntes cŏllĭgit ĭgnes. Lūna rĕsūmēbat dĕcĭmō nŏva cŏrnŭa mŏtu.Ignes Tĕrtĭum Lūnæ rĕfĕrēntis ŏrtum.Lūna in nŏva cŏrnŭa crēscit ŏrbem,cŏrnŭa rĕpărans,rĕsūmens,rĕnŏvans.

Lūna decrescens, minuens, senescens, *Księżyc po pełni.* Der abnehmende Mond. *Phr.* ŏrbem Lūna cŏntrăhit, ăngŭstat, cŏgit, ŏrbe cŏntrăcto dĕfĭcit, ĭntĕrit, lūmĭna pĕrdit.

lūna plena, *Księżycá pełnia.* Der volle Mond. *phr.* Cŏrnĭbus ĭn plēnum rĕdit Lūna cŏăctis, Lūna ŏrbem, cŏrnŭa, cŏmplet, ĕxplet: plĕno ŏrbe mĭcat. ŏrbem Lūna cŏăctis, jūnctis cŏrnĭbus ĭmplet Lūna dĕmĭssos plēna rĕcŏllĭgit ĭgnes. Plĕno tŭrgēscit Cynthĭa cŏrnu, tŭmĭdo splĕndēscit vŭltu.Clārĭor quănto mĭcat ŏrbe plĕno, cum sŭos ĭgnes cŏĕŭnte cŏrnu jŭnxit, ĕt cŭrru prŏpĕrānte pĕrnŏx ĕxĕrit vŭltus rŭbĭcŭnda Phœbe,

Lunare virus. *Niewieścia chorobá.*

lūnāria, *Pieniężnik podeyrzon.*

lūnāris, *Księżyczny,* Das zum Mond gehöre. *Lunari subjecta globo, &c* Cl.

lūnātĭcus, *Lunatyk.* Mänig/Mönsichtig.

lunatus *Księżyczny okrąg.*

lunato, *Obłoczysty 1. Kośisty 1. Rogáty.* Gestalt und ausgeschnitten wie ein halber Mond. *Duxit Amazonidum lunatis agmina peltis.* Virg.

lūno, as, Náginam, Nákrzywiam, Nápinam łuk.

lūnŭla, *Pierścieniowá głowicá. & sub Księżyc 1. & Miesiączek.* lūnus, *Księżyc 1.*

lŭo, *Omywam. Oczyściam 2. Przypłacam 1. 2. Płácę, Karzą mię, Płoczę, & sub Przypłócé.* Entgelten/ bezahlen. *Vastato pœnas tandem luitura profundi.* Cl. *syn.* Sŏlvo, pĕrsŏlvo,ĕxsŏlvo,pēndo.

LUP

Lŭpa, *Wilczycá, Nierządnicá, & sub Pies.* Ein Wolff. *Adjicis & rapidæ tradis ovile lupæ.* Ovid. *epith.* Fĕrox, trŭx, ĭnhŭmāna, fŭrens, ŏbscæna, lāscīva. *Pro Meretrice. v. Meretrix.*

lŭpānar, lŭpānārium, *Nierządny dom & tr Nierządnicá.* Ein gemein Frauen- oder Hurenhaus *Intravit calidum veteri centone lupanar.* *syn.* Prŏstĭbŭlum,lŭstrum, fŏrnix,Gānĕum. *Epith.* Spŭrcum, ĭmpŭrum, tŭrpe, ĭmmŭndum,fœdum, ŏbscœnum, prŏbrŏsum.

lupanaris, *Rufiańſki.* lupanārius, *Rufian.*

lŭpārius. *Wilczy łowiec.*

lupatum. lupata frena. *Krygi.* Ein scharff Gebiß *Verbera dura pati, & duris parere lupatis.* Virg: *syn.* Frænum, hăbēna. *v. Frænum.*

lŭpātus, *subſtant. vel hi.* lupati, *Krygi.*

lupatus, *adiect. Haczysty, Krygowy. sub Krygi.*

lŭpercālia, *n. plur. Mięsopust.*

lŭpi, *hi, Krygi, Kleszcze 1.*

lŭpillus, *Słonecznik strączysty, & sub Czerwony złoty márchwiány.*

lŭpīnārius, *sub Słonecznik 6.*

lŭpīnum *Słonecznik strączysty.*

lŭpīnus, *substant. idem & Czerwony złoty 2 Pieniądz*

lŭpīnus, *adiect. Wilczy.* Das vom Wolff ist/ *Nec non & iecoris quæratur fibra lupini.* Ser.

lŭpor, *aris Nierządu pátrzyć.*

lŭpula, *Nierządnicá.*

lŭpus, *Wilk 1. Szczuká 2. Hak woienny, Páiąk. Wrzod, Piłá drzewna* Ein Wolff. *Torva leæna lupum sequitur, lupus ipse capellam.* Virg. *epith.* Mārtĭus, ŭlŭlans, răptor, ācer, răpax, āsper, ăvĭdus, sævus, sānguĭnĕus,crŭēntus, răbĭdus, vŏrax, trŭx,fĕrox, tĕrrĭbĭlis, ĭmmĭtis,crūdēlis, prædo, hĭrtus, ĭngens, ĭnfēstus,ĭnsĭdĭātor nŏctŭrnus.*phr.* Pĕcŏrum,ŏvium hŏstis ārmēntis ĭnfēstus,ŏvĭum prædo vŏrax.ĭnsĭdĭans ŏvĭli ĭngens stăbŭlis, pĕcŏrĭsq; lŭes,tĭmor.Flāmmāntĭa lūmĭna tŏrquens. Lŭpŏrum ĕxĭtĭāle gĕnus.Plēno lŭpus ĭnsĭdĭātus ŏvĭli. Nŏcte sŭper mĕdĭa tŭti sŭb mātrĭbus āgni Bālātum ĕxĕrcent, ĭlle āsper & ĭmprŏbus īra sævit ĭn ābsēntes: cŏllēcta fătīgat ĕdēndi ĕx lŏngo răbĭes, & sĭccæ sānguĭne faŭces. Lŭpi quŏs ĭmprŏba vēntri ĕxēgit cæcos răbĭes. Răpax stĭmŭlānte făme, cŭpĭdŭsque crŭŏris ĭncŭstŏdĭtum căptat ŏvĭle lŭpus. Pĕcŏris lŭpus ĕxpŭgnātor ŏpīmi. Lŭpus ĭn plăcĭdas sānguĭnŏlēntus ŏves Sævit ŭt ĭnter ŏves atrox lŭpus. ŏre crŭēnto, Aŭdītis cĕlĕret bālātĭbus ŏbvia pāstor Jam sĭbĭmet mĕtŭens, spīrāntem dēntĭbus ĭmis. Rējēctat prædam, & văcŭo fŭgit æger hĭātu. Bālāntum tĕnĕro tŭrba tĭmēnda grĕgi, ĭmmānis fĕrĭtāte lŭpu

lŭpus nāmque ōre crūēnto crūda pēr āgnīnos ēxērcet fūnēra rīctus.
lupus cervarius, Ryś 2. Ostrowidz 1.
lupus femina, Wilczycá.
lupus fluviatilis, Szczuká 1.
lupus salictarius, Chmiel.
lūpus vetulus, tr. Kos 1.
lūra, Kubel skorzany.
lurco, as, & lurcor, aris, żrę.
lurco ōnis żarłok, Rospustnik.
lūrĭdus, Blády żołtáwy, śmiády, śiny. Bleyfarbig Lurida terribiles miscent aconita novercæ. Ovid.
luridus ales, Wywielga.
luror, Bladość żołtość, śmiádość.

LUS

luscifico, Oślepiam.
luscīnia, Lusciniŏla, Słowik. Lusciniæ tumulum si Thelesina dedit. Mart. vide Philomela.
Luscinius m. pro Luscinia f. apud Phædrum Tiberii Cæsaris liberum mythologum.
luscīnus, vide supra Lucinus, lusciōsus, lusciosus, ślep 1. & sub Niedoyrzę.
luscītio, Slepianie. & sub Slep 1. sci. producit Renatus. Luscus. Iednooki.
lūsio, Igranie.
Lūsīto, Kosteruię, Igram 1. Embsig spielen. Imamq; dente lusit ante fimbriam. (J)
lūsor, Szyderz, Pisarz. Ein spieler. Lusori cupido semper gravis exitus instat. Virg.
lūsōrium, Igrzysk mieysce.
lusorius, Igrzyskowy, Krotofilny, Grawalny, Szyderski, Błażeński.
lustra, orum. Łożysko 1.
lūstrālis, Oczyśćialny, Reinigend. Perpetui tergo bovis; & lustratibus extis. Virg.
lustralis aqua, Swięcona wodá.
lustrāmen, Przeglądánie.
lustramentum, Odczarowánie.
lustrātio, Przeglądanie 2. Nawiedzánie, Obieżdżánie urzędowe, Wizytacya, Oglądánie 2. Oczyśćienie 1. Wywodziny, Odczarowánie.
lustrator, Oczyśćićiel, Dozorcá, Wizytator, Biegun 1. Spieg.
lustratus, us, Oczyśćienie.
lustrĭcus, Oczyśćialny. Tag der Reinigung.
lustricus dies. Mianowiny.
lustrĭsĭcus, Oczyśćialny.
lustro onis, Rospustnik.
lūstro, as Obchodzę 1. Oglądam 1. Okáskę mieć, Zwiedźić Oczyśćiam 2. Wodą święconą pokropić. & sub Rachuię się 2. Vmbhergehen/ besichtigen/ reinigen. Quisquis adest faveat, fruges lustramus & agros. Ovid syn. Pĕragro, vīso, īnvīso, pĕrērro, ōbēo, cīrcumēo vel. ēxpīo, pūrgo, vel cīrcūmspīcio.
lustror, aris â lustrum, Rozgardyas stroię, Nierządu pátrzyć.
lustror, aris à lustro as, Wywodźi się białagłowá.
lūstrum, Czteroletni czas, Cztery látá, Nierządny dom, piwnica 2. Doł 2. Kałużá vide Pięćioletni czas. Hôle der wilden Thier. Non absunt illic saltus, & lustra ferarum. Virg. syn. āntrum căvērna, spĕcus fĕrārum, cŭbīle, lătĭbŭlum. vel lŭpānar, vel lustrāle, sacrĭfĭcĭum, sacrum, vel quīnquēnnĭum, ŏlўmpĭas.
lūsus, us, Gra, Igranie. Spiel/ Kurtzweil/ Ergötzlichkeit syn. Lūdus, jŏcus. Phr. Placĭdō lūsu gaūdia căptare. v. Ludus iocus.

LUT

lūtāmentum, Lepianka polepá.
lūtārius, błoćisty. lūtātus, Námázány.
lūteŏlus, żołty. Gälbächtig. ollŭa luteola pingit vaccinia caltha. Virg.
lūter, ĕrit. m. gr. Wanna, Umywádlnik.
lūtēsco, Błotnieię. Zu kaat werden. Sangvine diluitur tellus, cava cerra lutescit. Fur.
lūteum, Farbownik, lūteum oui, żołtek.
lūteus, Gliniany, Błoćiany, Plugáwy.
lūtĕus, żołtáwy, żołty, Płowy. Gäbl. Aurora in roseis fulgebat lutea bigis. Virg. syn. Flāvus.
lūteus ales, Wywielga. (Oblepiam.
lūto, as, à lutum, Kalam, Námázuię 1. 2. Lepię,
lūto, as, à luo, pro lito prisce Płácę, & Ofiáruię. 1.
lūtosus, Błoćisty. lūtra, è Greco idem lytra.
lūtra, à luo luto, Potok 2. Beczká.
lūtrum lutron, ōnis gr. Łáźnia domowa.

 lutūlen-

lŭtŭlentus, *Błoćisty, Plugáwy, Sprośny.* **Kothig.** *Cen, lapides varios lutulenta radere palma.* Hor. *syn.* Cænōsus, lŭtōsus, līmōsus. *phr.* Lŭto plēnus, fædātus, tūrpis, fædus, sōrdidus.

lŭtŭlo, *ar Kalam. Szpecę.*

lŭtum, *Farbownik ziele.*

lŭtum, *Błoto, Gliná 1. Oblepa. Smrod 3.* **Koth/ Unflat/ Lãym** - - - *vel amica lutosus.* Hor. *syn.* Līmus, cænum, sōrdes, fæx, īllŭvĭes. *epith.* Tūrpe, ūdum, sōrdĭdum, fætĭdum, grāvĕōlens. *Trisyl.* pălūstre, crāssum, pīngue, tĕnax, īnfēctum.

lŭtus priscè Błoto. lŭvio, *onis Plugastwo.*

lŭvit, in præterito, pro luit. Epentesis. Poet. Lucret.

L U X

Lūx, *f & priscè m Swiatło 1. Widok 1. 2. Dźień 1. Iaw. Oko, Obiaśnienie Ozdobá żywot 4. & sub Gwiazda, Moy ty.* **Liecht/ Tag.** *Restitit Æneas, claraq; in luce refulsit.* Virg. *syn.* Lūmen; splĕndor, fŭlgor, nĭtor, jŭbar, fāx, *vel* dies. *epith.* ālma, *phr.* Lūcis nĭtor, splĕndor, rădĭi dĕcor. Lūcĭdus nĭtor. Cāndor īgnĕus. Trĕmŭlo īgne cŏrŭscans. Pūrpŭrĕum lūcis jŭbar. ē mĕdĭo lūcĭda flāmma mĭcat. *v. Lumen & splendor.*

luxātio, *Wywinienie,* luxātus *Wywiniony.*

luxo, *as, Wywiiam nogę.*

luxum, *xi, n. Wywinienie.*

lŭxŭria, *v.* luxuries, *Buyność, Rozrzutność, Zbytek Rozgardyas an ćielesność.* **Überfluß in Speiß und Kleydung/ item Geilheit.** *Luxuriam premeres cum crastina semper egestas.* Mart. *syn.* Lūxus, lāscĭvĭa, lĭbīdo. *epith.* Prōdĭga, blāndă, pĕtŭlans, mĭsĕra, dĕses, īnĕrs, īgnāva, īnhŏnĕsta, nŏcĭva, nŏxĭa, dĕsĭdĭōsa, *phr.* Prōdĭga rērum lūxŭrĭes. Nūnquam pārvo cŏntēnta părātu. Inĭmĭca vĭrtŭti lūxŭrĭes, Mārcĭda dĕlĭcĭis. Cuī sĕmper ădhærens īnfēlix hūmĭli grēssu cŏmĭtātur ĕgĕstas. Quæ măle pērdit ŏpes. Lūxŭrĭa, ĕxtīnctæ jām dūdum prōdĭga fāmæ. Dĕlĭbūta cŏmis, ŏcŭlis văga, lānguĭda vōce, Pērdĭta dĕlĭcĭis, vītæ cuī caūsa vŏlūptas. *v. Libido.*

lŭxŭrio, *as Rospuszczam się, Przekwintuię, Na wymyśl.* **unmäßig seyn.** *Luxuriant animi rebus plerumque secundis.* Hor.

lŭxŭrior, *Rozgardyas stroię, ná wymyśl czynię.* **In Wollust und Geilheit leben.** *Me facit, ut tenues luxuriantur opes.* Mart. *phr.* Lūxŭrĭāre nŏvis.

Cum jŭvĕnīlibus ānnis Lūxŭrĭant ănĭmi, cōrpŏrăque ipsa vĭgent.

lŭxŭrĭōsus, *Rozrzutny, Zbyteczny, Na Wymyśl, Buyny, 1. Stroyny.* **überflüssig/ geyl.** *Haustisti patrias luxuriosus opes.* Mart.

lŭxus, *us Rozrzutność, dostátek 2. Zbytek 2.* **Überfluß in Speiß und Kleydung mit Geilheit.** *syn.* Lŭxŭrĭes, lŭxŭrĭa, *vel* pompa, făstus. *epith.* mōllis, ăchæmĕnĭus, nŏcens, fædus, fæmĭnĕus, ĕffūsus, sēgnis, īnfrēnis ēxlex, cæcus, tūrpis. *phr.* Pŏpŭlator ŏpum. Dīssuāsor hŏnēsti Lūxus Lūxūque mălo cŏnjūncta vŏlūptas. Rēgāli splĕndĭda luxu. īnfrēnum ēxtīnguĕre lūxum. Rūra plăcent, lūxus dēsĭdĭōse văle, ĕpŭlæque ānte ōra părātæ Rēgĭfico lūxu.

lŭxus, *xi Wywiniony.*

L Y

lўcauthrōpia, *gr. Wilcza chorobá.*

lўcanthrōpos, lўcāon, *ŏnis gr. Wilkołek.*

lўcēum, *gr. Szkoła,* **Hohe Schul** *Gelidi fleverunt saxa Lycæi. V. v. Academia.*

lychnis, *gr. idis f.* lychnis coronaria, *Firletká.*

lychnis sylvestris, *wyźpin ziele.*

lychnītes, *a m. gr. Kámień ognisty.*

lychnītis *ĭdis gr. Dźiewanna.*

lychnŏbius, *Gr. Nocą co robiący.*

lychnŏpus, *ŏdos vel ŏdis m. gr. Lichtarz.*

lychnuchus, *gr. Lampa Kaganiec Lichtarz.*

lўchnus, *gr. Lampa.* **Kertz Ampel** - - *Dependent lichni laquearibus aureis* Virg. *v. lampas.*

lўcium, *gr. Pies wilczek,* lўcium *gr. Bukszpan (ośćisty.*

lўcoctŏnum, *gr. Tojad ziele,*

lўcophthalmos, *adiect. gr.* Wilczooki.

lycophthálmos, *substant. gemma gr. Wilczook.*

lўcopsis, *is, f. gr. Czerwieniec 2.*

lўcostrăphўlos, *gr. Kálina. (iąk 1.*

lўcus *vel* lўcos *Wilk 1. Szczuká 1. Widelcá Pá-*

lўdĭus lapis, *Kámień probny. Ad terram Hesperiam venias, ubi Lydius arva.* Virg.

lўmpha *Gr. Wodá.* **Hell/ klar Wasser.** *syn,* ăquă, ūnda: *v. Aqua.*

lymphātĭcum, *Szaleństwo 2.* lymphātĭcus, *Szalony 2.*

lymphātio, *Stráchy nocne.*

lymphatum vinum, *Wino mieszane.*

lympha-

lymphātus, ti *Roztwerzony Szalony 2. Przelękły.* **Unsinnig/ wütentig.** - *Sine more furit lymphata per urbem* Virg. *syn.* Lȳmphātĭcus, fŭrēns, răbĭdus, īnsānus, dēmens.
lymphātus, *us, Szaleństwo 2.*
lympho *as, Szalonym czynię.*
lymphor *aris, Szaleię od wody, Boię się.*
lympidus, lege limpidus.
lynceis oculis, *Ostrowidź 2.*
lynceus, *idem, & Ostropátrzący, Bystry 2.* **Luchsisch.** - *ne corporis optima lynces.* Hor.
lyncūrium, *Gr. Bursztyn.*
lȳnx, *hic hæc gr. Ostrowidz 1.* **Ein Luchs.** *Lyn cibus ad cælum vecta Ariadna tuis.* Prop. *epith.* Măcŭlōsa văria, vērsĭcŏlor, vēlox, cīta, fŭgax, Scȳthĭca, tĭmĭdus ăcūtus. *phr.* ăcūto lūmĭne solers. Băccho sacra Bĭjŭgum pĭctis īnsĭgnia frænis. Cōlla prĕmit lȳncum.
lȳra, *gr. Skrzypice 1. 2. Skrzypicá ryba. Rogacz rybá, Kiryśnik 2. Kwiczek.* **Eine Leyr/ ein Harff.** *Et movet aurata pollice fila lyræ.* Ovid. *syn* Cĭthara, fĭdes, *ium*, tĕstūdo. *epith.* ĭmbēllis, ĕbūrna, aŭrāta, æmŏnĭa, Thrĭscĭa, Phæbēa. ăŏnĭa. Pĭerĭa Bĭstŏnia, Bĭstŏnis, ăppŏllĭnĕa, īănthæa, vōcălis, ărcădĭca, Thrăcĭa, Clărĭa, suăvis, Thēbāna, ăgănĭppæa. *phr.* Trăctat ĭnăūrātæ cōnsŏna fila lȳræ. Thrēĭcĭam dĭgĭtis ĭncrĕpuisse lȳram. Cūras ăttĕnŭāre lȳra. Aŭrĕa fila lȳræ sōllĭcĭtāre mănu. Nōvit ĕt ărgūtæ tăngĕre fĭlă lȳræ. Phæbo dūlcĭsŏnam pĕrcŭtĭēnte lȳram. Pār ăgănĭppææ lūdĕre dŏcta lȳræ. Dĕsvētæ rĕpĕtit fīla cănōra lȳræ. *v. Fides ium Cythara.*
lȳrĭcen, lȳrĭcus, *substan: Skrzypek,* **Ein Leyrer/ Harpffenschlager.** *v. Fidicen. Et Lyrici vates numero sunt Mnemosynarum.* Aus.
lyricus *adiect. Skrzypiczny.*
lȳrion, *gr. Skrzypki sub Skrzypice.*
lȳristes, *a. m. Gr. Skrzypek.*
lyrum, *Gr. Anielski trank.*
lȳsis, *is Gr. Kápitelow fugowanie.*
lȳsĭmăchia, *gr. Bázánowiec, Wilcza ogań.*
lȳta, *a* lytus, *gr. Licencyat, Promot.*
lȳtra, *gr. Wydrá,* lȳtrum, *gr, Okup 1.*
lytha, *gr. idem* litta.

M

MAccus *e Græco, Głupi.*
Măcella *gr. Motyká.*

Mācellārius, *Przekupień 1. Rzeźnik co przedaię.*
Mācellum, *Iátki 1. Rynek źielony.* (*Schnę 2.*
Măcer, ĕris *substant, Muszkát.* Măceo, *Chudnę,*
Măcer, *cri adiect, Chudy, suchy.* **Mager/ dünn/ dürr.** *Eheu quam macer est pingui mihi taurus in arvo.* V. *syn.* Măcĭlēntus, grăcĭlis. *phr.* Măcĭe cōnfēctus, tĕnŭātus, āttĕnŭātus, tĕnŭis, pĕrēsus, hōrrĭdus, dĕfōrmātus, tūrpis, īnfōrmis, ĕxēsus, squāllĭdus, ŏbdūctus, ĕnēctus, āttrītus, dĕfĭcĭens, lānguēns, lānguĭdus, tābens, tābidus, ĕxīlis, āttĕnŭatus ĭn ārtūs. Măcĭe squāllĭda mēmbra gĕrens, trăhēns. Dĕfĭcĭens vĭx trăhit ōssa cūtis. Măcĭes, pāllēntes ŏccŭpat ārtus, ĕt nŏtat īnfōrmis pāllĭda mēmbra cŏlor. Pāllor ĭn ōre sĕdet, măcĭes, ĭn cōrpŏre tōto Fūgĕrat ōre cŏlor, măcĭes addūxĕrat ārtus Mēmbra tūrpis măcĭes dĕpāsta ĕst, ĕxĕdit, fœdāvit. Auxĕrat ārtĭcŭlos măcĭes, mănŭūmquĕ tŭmēbat ōrbis. ĕt ĭmmŏdĭco, prōdĭbant tŭbĕre tali. Măcĭe cōnfēcta sŭprēma ĭgnōti nŏva fōrma vĭri, mĭsĕrāndăque cūltu. Tū tĕnŭis, tārdīque grădus, măcĭēque pĕrēsus. Cōncĭdĭmus măcĭe, cŏlor ĕst sĭne sānguĭne. Nam nĕque sūnt vīres, nĕc quī cŏlor ĕsse sŏlēbat. Vĭx hăbĕo tĕnŭem quæ tĕgat ōssa cŭtem. Jam lūmĭna retro ĕxēsis fūgĕre gĕnis, iam lūrĭda sōla. Tēcta cŭte, ĕt vĕnis măle jūnctæ trĕmēntĭbus ōssa. ĕxtant cōnsūmptis visu dĕfōrmĭa mēmbris. Dĭcĕris ĕt măcĭe vūltum tĕnŭāsse. Cūm pāllĭda nūdis ōssĭbus hōrrōrem dŏmĭnis præbĕret ĭmāgo Dĕcŏlor, ĕt măcĭes ŏccūrsu læderet ōmnes. Jējuna lăcĕrtos ĕxĕdit măcĭes. *v. sup. Descriptionem Famis.*
Măcĕrāta calx, *Wapno zálane.*
Măcĕrātio, *Moczenie,* Măcĕratus *Moczony.*
Măcĕrēsco, *Miękrzeię, Moknę w wodźie.*
Măcĕria, *Płot kámienny: Parkan. & sub Mur.*
Măcĕries, *Chudość, Płot kámienny, Kámienny parkan.*
Măcĕro, *Chudzę, Namaczam, Trapię.* **Mager machei.** *Maceror interdum; quod sim tibi causa doloris* Virg. *syn.* Cōnfĭcĭo, ĕxtĕnŭo, āttĕro, ĕxĕdo, tābĕfăcĭo. Măcĭe āttĕnŭo, dĕfōrmo, cōnsūmo.
Măcĕror, *Schnę 2. Gryżę się.*
Măcesco, *Macisco, Chudnę, Schnę 2.*
Măchæra *gr. Kord, Miecz.* Machærio *onis śiekácz*
Machærion, Machærium. *Kord. Mieczyk*
Măchærŏphorus, măchærŏpæus, *gr Miecznik.*
Măchĭna, *Básztá 3. Taran 2. wendetá niewolnikow*

wolnikow, Babá 5. Narzędźie, Sztuká 5. Kosztowánie. Allerley Gebäuen/ Item/ List/ Betrug/ Ein grob Stück Geschütz. *Aut haec in nostros fabricata est machina muros.* Virg. *syn.* ārs, ārtĭfĭcĭum. dŏlus, āstūtĭa, fraūs, *vel* mōles, īnstrūmēntum, tŏrmēntum bēllĭcum, bălīsta, ărĭes, bōmbārda. *epit.* Strīdens, mūrālis, ænĕa, sævă, bēllĭca, hŏstīlis, īngĕnĭōsa, īngens, fūlmĭnĕa, hōrrĭda, tērrĭbĭlis, vĭŏlēnta, Mārtĭa, Vūlcānĭa, trux, fērrĕa, mĭnax, stŭpēnda, Măvōrtĭa, īmmānis, æquāta cælo, sāxa rŏtans, mūros quătĭens, *vel* dŏlōsa, scĕlĕrāta, dīra, lătens. *phr.* Mūris mĕtŭēnda Cŏncŭtĭēns mūros. Mænĭa sūbvērtens, rūmpens. Săxa rŏtans. Bēllĭca īn ădvērsam vĭbrāta utrīnque phălāngem. Māchĭna, āc vĕlut hŏstīlis cum Māchĭna tērrŭit ūrbem: ūrbes, sylvæque trĕmīscunt, ēxcŭtit īngēntes īmmāni pōndĕre mōles, īnvōlvens fūmo nigri cŏlōre dĭem Māchĭna tērrĭfĭco cum fūlmĭnat ænĕa bŏmbo. Quālĭter ære căvo, dum sūlphūra pāscĭtur ātra, īnclūsus, măgis ātque măgis fŭrit ăcrĭor īgnis. Mōlĭtūrque fūgam nēc sē căpit īntus ănhelans: Tum [illegible] dīsclūsa vŏlat glăns fērrĕa fūmo; Fit crĕpĭtus, crēdas, rūpto rŭēre æthĕre cælum; Jamque īlla ēt tūrres prŏcul ēcce strāvĭtēt ārces: Cōrpŏra ēt arma jăcent lāte vĭa făcta pēr hŏstes. v. *Tormentum bellicum, & Dolus, Fraus.*

Māchĭnālis, *Architektoński, Młyński.*

Māchĭnāmentum, *Sztuká 5. táran 1.*

Māchinarius, *adiect.* Narzędzia *śiłá potrzebuiący, Młyński.* (*dowánie 2.*

Māchinātio, *Wymyśl 2. Sztuká 5. Baszta 3. Bu-*

Machinātor, *Budownik, Sztukmistrz,* Sprawcá, *Wynalezcá.* Ein Erfinder. O *Machinator fraudis, O scelerum artifex.* Jamb.

Machinatus, *us.* Sztuka 5.

Māchĭnor, *Wymyślam, Sztuki zażyć, Myślę chytro, Knuię 3. Gotuię.* Erdencken/ erfinden. *Non tibi praeterea, quod machinor inveniamque* Luc. *syn.* Mōlĭor, ēxcōgĭto, mĕdĭtor: strŭo, ēxstrŭo, fabrĭco, *seu* fabrĭcor.

Māchĭnōnes, Machiones, *hi sub Malarz 2.*

Māchĭnōsus, *Narzędźia śiłá potrzebuiący, wielki 1. Sztuczny.*

Machlis, *is f. gr. sub Łoś.*

Macidatus, Apulei corr. Maditatus.

Mācĭes, *Chudość, uschnienie.* Magerheit/ dürre. *Cum subito à sylvis macie convecta suprema.* Virg. *syn.* Tābes. *epith.* īnfēlix, mĭsĕra, īnfōrmis, dĕcŏlor, jējūna squāllĭda, trĭstis, īnērs, pāllens, ārĭda. *phr.* Mēmbra, ārtus cōnsūmens, ēxtĕnŭans. Dēfōrmans vūltum, ōssa rĕnudans. Cōnsūmens ārtus, dūro lānguore sŏlūtōs ēxsēctis măcĭes īnglōrĭa nērvis. v. *Macer.*

Măcilēntus, *Chudy,* Sehr mager. v. *Macer.*

Măcir, *iris.* Măcis, *idis in Accusativo macida. vel macin, e Graeco, Muszkat.*

Măcrēsco, Mâcreo, *Chudnę Schnę 2.* Mager werden. *Ne nimis exhausto macresceret inguine gallus.* M. *syn.* Tābēsco, grăcĭlēsco. v. *Macer.*

Mâcrĭtas, *Suchość,* Mâcrĭtudo, *Chudość.*

Mâcrōbius, *gr. Długowieczny.*

Mâcrŏcollon, *gr. Papier regałowy. & sub Księgá.*

Macrŏlŏgia, *gr. wielmowność.*

Mâcror, *oris Chudość.* Mactator *Zábiiak.*

Mactatus, *us, Zábićie, bićie bydłá.*

Macte, *Dobrze 2. Grzeczny, Toś Chłop, Boże ćię przeżegnay, Szczęśćći Boże.*

Mactea, *orum,* Macteolæ Mactia *orum Łakoći*

Mactĭcus, *Gębá 3*

Măcto, *as, Zábiiam 1. 2. Karze, Biię bydło, Mszczę śię, Gwałcę, Zatracam, Biię rzeź, Damći 1. Przykro mi, Spychan, Ofiáruię 1. Obdarzam, szánuię 1.* Czczę *1.* Raczę, *Błagam, Nabawiam, Pamiętno co uczynić. zdobię 1.* Tödten/ schlachten. *Solennes taurum ingentem mactabat ad aras.* Virg. v. *Occido à caedo: Sacrifico.*

Mactra, *f. Dźieża.* Mactya *æ. Łakoći.*

Mactus, *Rosły, Obdarzony, Obsity.*

Măcūla, *Zmazá, Plama, wádá, Pstroćina. Przygáná, zelżywość, dźiurá 3. Kray 4. & in Serdecznik.* Ein Fleck/ Masz. *Rejice ne maculis infuscet vellera pullis.* V. *syn.* Nŏta, lābes M. dēdĕcus, īnfāmĭa. *epith.* sōrdĭda, īmmūnda, defōrmis. *phr.* Scabra sĭtu, tūrpīsque ātra rūbīgĭne lābes, Tūrpes ōre fūgāre nŏtas. Măcŭlis dĭscŏlor ātris, Cærŭlēæ cui tērga nŏtæ īnfĭcĭunt. Măcŭlæ sēse ūndĭque fūndunt. v. *Sordes.*

Maculæ, *Oká w śieći, Sadzona robotá.*

Maculatio, *Zmázánie, poszpecenie Szpetność.*

Măcŭlo *Lżę 2. Szpecę, zmázać 2.* Beflecken/ besudeln. *Edita purpureo, lucens maculatur amictu.* Virg. *syn.* Cōmmăcŭlo, īnquĭno, cōīnquĭno,

quīno, fædo, pōllŭo, cōntāmīno, cōnſpūrco, tūrpo, dētūrpo, dēfōrmo, vel mācŭlis āſpērgo, nŏto văriŏ, dīſtīnguo, pīngo, līno, ōblīno, illīno. *phr.* Măcŭlis, labe, sōrdibus īnfĭcio, tĕmĕro, āſpērgo, cōnſpērgo, īnquīno. Măcŭlas, sōrdes, lābem īnfĕro, īnjĭcio, īnſpērgo, Tūrpi, īnfāmi lābe nŏto. Lābe dĕcus ĕxĭmo, aūfĕro, tōllo, fūgo.

Măcŭlōſus, *Nakrapiány pſtry, ſproſny, ſplugáwy, Szpetny Niecnotlliwy.* Gefleckt / Fleckicht *Cærulea cui terga nota. maculoſus, & auro* Virg. *ſyn.* Măcŭlātus, īnquīnātus, sōrdĭdus, măcŭlis pīctus, āſpērſus, văriātus, īllītus.

M A D

Madacus, Szatá bieśiadna.

Mădărōſis, *gr. Włoſow opadánie ná brwiach.*

Mădărus, *gr. Łyſy.*

Mădĕfăcio, *Namaczam,* Naß machen / näſſen. *Virides madefecerat herbas.* Virg. *ſyn.* Hūmĕcto, īrrīgo, īrrōro, āblŭo. *phr.* ăqua ſpārgo, tīngo, āblŭo, prōlŭo, pērfūndo, īrrĭgo. Sūpērfūsis ăquis īrrōro.

madefactus, *Moczony.*

mădĕfio, *Moczę ſię. Moknę 1.* Naß werden. *Æmathiique iterum madefient cæde Philippi.* Virg. *ſyn.* Mădēſco, mădeo, hūmĕctor. *phr.* ăqua āſpērgor, pērfūndor, īrrĭgor.

mădeo, *Moknę 1. Przemakam, Napiiam ſię. tr. Wre co, Uwrzało.* Naß ſeyn. *Et Madet aſſiduo lubricus imbre lapis.* Ovid.

mădēſco, *Moknę & ſub Uwrzáło, Wilgnę.* ſich näſſen -- *pluvioque madeſcit ab auſtro.* Virg. *ſyn.* Mădĕfio.

Mádido, ſub Namaczam, Naß machen / näſſen. --- *Ille novo madidantes nectare pennas.* Cl.

mădĭdus, *Mokry, zmoczony, wárzony Piiany 1.* Naß Feucht. *Dum ſedet & ſiccat madidas in carcere pennas* Cl. *ſyn.* Mădens, hūmĭdus hūmens, ūdus, ōvĭdus. *phr.* ūdus ăquis, ăqua pērfūſus.

mădon, *vel* mados. *hæc gr. Przeſtęp biały.*

mădor, *oris, Mokrość.* Naſſe / Feuchte. *Excipiens nullos, Auſtro ceſſante, madores.* F. *ſyn.* Hūmor. *epith.* Flŭĭdus, rōſcĭdus, rĭgŭus, īrrĭgŭus. *phr.* Mădĭdus deflŭit hūmor.

Madulſa æ. m. Piiany 1. maduſa idem vitioſum.

M Æ

mæander, *Krążenie, Wzor ná ſzáćie, Zakręt. Za-* (*toki 1.*)

mæandrātus, *Kręcący ſię, Krzywy, Wzorzyſty.*

mæandrum, & mæandrus, *idem* mæander.

mælis, *is, Zbig.* mælium, *Obroz.*

mæna, *æ gr. śieláwá, Roſoł 3. Rybki drobne.*

mænais, *idis f. è Græco. Wężownik 4.*

Maniana, lege Meniana.

mænis, *idis gr. śieláwá.*

mænŏmĕnon, *gr. Miod ſzalony, Maſłok.*

mæŏtĭca, unda *ſub* mæōtis *idis &* mæotis palus, *Morze Tátárſkie.*

mæror, *idem* Mœror, *Mæſtitia idem mœſtitia.*

mæſon, *ōnis m. gr. Sługa podły. al, Meſon, ut Meſonauta.*

Maforte, Maſurtium, B. Płaſzcz, Podwiká.

magadis, *gr. Harfa.*

măgădium, *gr. Podſtáwek u ſkrzypić.*

măgālia, magaria *orum Cháłupa.* Dorffhäuſer / Höf / Hütten. *Miratur molem Æneas magalia quondam.* Virg. *ſyn.* Măgărĭa, āttĕgiæ, Măpālĭa căsa, tŭgūrĭum. *v. Caſa.*

măgas, *adis, gr, Deká 2. Poſtáwek 2.*

magdălia, *æ gr. Otręby 1.*

magdălia, *orum* magdălis, *idis Kołáczek.*

măgia, *gr. Cudotworność 1. 2.* Zauberey Hexerey. *Nec non Theſſalicæ doctiſſimus ille magiæ.* Prud. *ſyn.* Vĕnĕfĭcium, īncāntātio.

măgice, *es gr.* magica ars, *Czarnokśięſka nauká.*

măgicus, *gr. Czarnokśięſki, Czárowniczy.* Zauberiſch *Hic magicos affert cantus hic Theſala*

măgida *æ è gr. Miſa płaſka.* (*vendit H.*

măgīrus, *gr. Kucharz.* măgīrīſcium *gr. Kuchćiko*

măgis, *idis gr. Deſka 2. Miſa płaſka, Stoł, trzech nogach. Dźieża.*

măgis, *Bárźiey Więcey 2. Raczey.* Mehr. *Iam magis atq; magis præceps agit omnia fatum* Luc. *ſyn.* Măge, plūs.

magis ac magis, *Bárźiey.*

magis, *comparativo additum In Łácniey więcey 2. Większy.*

Măgīſter, *Miſtrz 1. Nauczyćiel, Urzędnik.* Meiſter / Lehrer. *Sæpè tui judex, ſæpe magiſter eram.* Ovid. *ſyn.* Præcēptor, dōctor, mŏdĕrātor. *epith.* mītis, bĕnĭgnus, mānsŭētus, īndūſtrius, vĭgam mōrē-

mōrōsus, clāmōsus, grāvis, ăcērbus. phr. Jŭvēntæ mōdērātŏr, Rector. Rŭdes ănĭmos præcēptis dōcens, īnstĭtŭens, doctrīna ēxērcens ārtibus ēxcēlens. Cui dōcēndi mūnus ĕt ōffĭcĭum. Qui tĕnĕram stŭdiis fōrmāre jŭvēntam. Nōvit. Dāndi cōmmŏda præcēpta. Tĕnĕram pūbem mōdĕrans, ērŭdiens, dŏcens. Præcēpta instīllans tĕnĕræ vĕnĕrānda cŏrōnæ. Aūribus ărrēctis mānsuēto āttēnde măgīstro. v. Doceo.
magister certaminis, Igrzysk sprawcá.
magister cubiculi, Podkomorzy.
magister curiæ, Ochmistrz, Cechmistrz.
magister equitum, Hetmanow namiestnik Rotmistrz.
Magister militiæ, Hetman 1.
magister navis, Szyper.
magister officiorum, Ochmistrz.
magister pacis ac disciplinæ, Marszałek koronny.
magister pagi, Szołtys, Woyt ná wśi.
magister peditum, Porucznik. Rotmistrz.
magister populi, sub Rządzcá.
magister scriniorum, Kánclerz.
magister scripturæ, Pisarz 1.
magister stabuli, Koniuszy.
magister trivialis, Klechá, Szołtys.
magister vici, Dźiesiątnik 2. Woyt ná wśi,
magister vocis, Muzyk co uczy.
Măgīstĕrium, Mistrzostwo, rząd 1. Urząd 1. Meisterschafft/ Regiment. Cum mea ridebant vana magisteria C.
magisterium equitum, peditum. Rotmistrzostwo.
magisterium militiæ, Hetmáństwo.
magisterium officiorum, Ochmistrzostwo.
magistra, Mistrzyni. magistralis, Mistrzowski.
măgīstrātus, us, Urząd 1. 2. Obrigkeit Regenten/ Oberherrn. Iura magistratusq; legunt sanctumque senatum. Virg. syn. Pŏpŭli mōdĕrātor: prōcĕres, prīmāres. in plur. vel măgīstrātus ōffĭcĭum, mūnus: fāsces, sĕcūres, proconsultu epith. Grāvis, prūdens, săpĭēns, prōvĭdus cĕlebris, sŭpērbus ūrbānus. Phr. Cui crēdĭta ēst mōdĕrāndi pŏtēstas. Cui rerum cōmmĭssus ăpex. Sēdēas in ālto tū licet trĭbūnāli, ēt dē cūrūli jūra gēntibus rēddas īllum nōn pŏpŭli fasces, nōn pūrpūra. Rēgum Flēxit Pūrpūrēos hābĭtus, jŭvēnique cŭrūle indŭlgēbis ĕbur. Lēgum pēnes quem sūmma pŏtēstas. Qui sōlio, sŭffŭltus ēbūrno jura lēgit pŏpŭlis. Cui ēst īmpĕrii cōmmīssa pŏtēstas. Cui Pŏpŭlī īncūmbit cūra pătērna sŭi. Cui cūra ēst pūnīre mălos, ēt dēfēndēre jūstos. Pŏpŭlos qui lēge gŭbērnat. Quōrum īllūstrāta sŭpērbo. Vita măgīstrātu fūērat.
magistratus amplissimus, Rádá 2.
Magistro, as Rádzę 1.
magma, tis gr. Fuz, Oleykow drożdże. Ekstrakt 2.
Magmentaria, vasa sub Ofiára 2. (perfumy.
Magmentārius, Aptekarz.
magmentum, Pomnożenia, Ofiárá 2.
Magnālia ium, sub Wielmożny. Herrliche Thaten. Dat dextram mancus, loquitur magnalia mutus. Pr.
magnănĭmĭtas, Wielgomyślność, śmiałość.
magnănĭmus, Wielgomyślny, śmiały 1. Mężny, Sercá wielkiego Großmüthig/ dapffer. Magnanimum Æneam, neque me, &c. Virg. syn. ănĭmōsus, fortis. v. Fortis.
magnărius, Kupiec
māgnātes. hi, Magnati hi, Panowie przedni. Die fürnehmste Häupter/ die grosse Herrn. Magnates dare parva pudet. &c. M. syn. Prōcerēs Mĕgĭstānes, prīmōres.
māgnes, ētis m. gr. Magnet. Ein Magnetstein. Quem magneta vocant, patrio de nomine Graii. L. epith. Dēcŏlor, ōbscūrus, nīger; āter mīrābĭlis, pŏtens. phr. Lăpis ferrum dūcens, trăhens: fērro ămīcus. Lăpis măgnētĭcus. Hērăclĭus, Nigri mīrācula săxi, Măgnēsĭa caūtes.
māgnētĭcus, gr. Magnetowy. Das zu dem Magnet gehört. --- Venerum magnetica gemma magni est, Drogi. (figurat: C.
magni interest refert, Wiele ná tym.
magni pendo, puto, facio, Ważę sobie co.
Magnidicus, Wspaniałomowny, Chełpliwy, & sub Mowá nádęta.
Magnificātio, Wielbienie, Raczenie.
magnifice, Wspaniale, Páńsko, Hoynie, Szumno, świetno.
māgnĭfĭcēntia, Wspániáłość, Hoyność. Herrligkeit/ Hoheit/ Pracht. syn. Pōmpa, splendor, mūnĭfĭcēntĭa lĭbĕrālĭtas.
magnificius, sub Wspániale.
magnifico, Wielbię, Raczę 1. Sławię Rozszerzam 2.

māgnĭfĭcus, *Wielmożny, hoyny.* Herrlig/ grosz-achtbar/ Prächtig. *I nunc magnifices victor molire triumphos.* Ovid. *syn.* Splēndĭdus, laūtus, rēgĭus, lībĕrālis.

Magnilŏquentia, wspániałość mowność mowá wspániała.

Māgnĭlŏquus, Wspániałomowny, Chełpliwy. Prächtig mit Worten. *Quæ tu magniloquus nocte dieque sonas. M.*

magnipendo, *al* magni pendo, *supra.*

magnĭtūdo, magnitas, *idem & Wspaniałość, Wielkość. 2.*

magnitudo animi *Męstwo.* magno, *Drogo Bárzo,*

magno constat, est, stat. *Drogi, adiect.*

māgnŏpĕre, Fast heffrig/ sehr/ höschlich. *Magnopere à vera lapsi ratione. videntur.* Luc. *syn.* Vālde, mŭltum, plūrĭmum, vĕhĕmĕnter.

māgnus, *Wielki 1. Ktoś 2.* Grosz *Aggredere, O magnos, aderit iam tempus, &c.* Virg. *syn.* Grāndis, ingens, āmplus, vāstus, īmmēnsus, īmmānis, māxĭmus, nĭmĭus, nōn pārvus nōn ēxĭgŭus nōn tĕnŭis, nōn mĕdĭocris, prōcērus, āltus. *phr.* Vāstæ, stŭpēndæ mōlis. *v. Altus.*

Magnus dies, *sub Wielkanoc.*

măgūdăris, *non Maguderis. ut Lambin. scribit. gr. sub Cyrenayskie ziele.*

măgus, *Cudotworcá 1. Czarnokśiężnik Czarownik, Mędrzec.* Ein Zauberer. *Adjutrixque venis, cantusq; artesq; Magnorum.* Ovid *syn.* Vĕnēfĭcus, īncāntātor. *v. Maga Veneficus.*

MAI

Māja *a gr. Rak morski okrągły.*

mājēstas, *Wspániałość, Uczćiwość, Dostoieństwo, Powawaga, Maiestat, Rostość, Maiestat,* Herrligkeit. *Majestas, etsi funesta peccunia templo.* Juv. *syn.* Grăvĭtas, splēndor, pōmpa *epith.* Grăvis īmpĕrĭōsa, Rēgĭa, sŭblīmis, cēlsa trĕmēnda. *phr.* ōris hŏnos, Aŭgŭsta grăvĭtas. Rēgĭus făstus Rēgālis īmāgo. Splēndōre pĕrcēllens tĕrrens ănĭmos. Rēgĭæ spĕcĭmen gēntis. Frōns gĕrit. Tăcĭto vĕnĕrābĭlis ōre. īmpĕrĭōsa vĭris măjēstas. Fūlmen hăbet dēxtra mājēstātemque trĕmēndam. Laxat tĕrrĭbĭles mājēstas rēgĭa făstus. Dē mājēstāte vĭrīli Dēcĭdit īn plānctus. Cæsărĕa pŏpŭlos quī mājēstāte gŭbĕrnas.

majestatis crimen reatus. *Kryminał, Znieważenie 2.*

major, *Więtszy 1. 2. Starszy 1. Nierowny 2. 4. Látá prawne máiący* Grösser. *Nate Dea, nam te maioribus ire per altam.* V.

major domus, *Ochmistrz*

mājor quam pro numero, *Wielki 1.*

mājōres *Przodkowie, Statszy 4. an Przełożony?* Voreltern/ Vorfahren. *syn.* Patres, āntīqni, vĕtĕres, prīsci, ăvi, prŏăvi. *epith.* Prīsci, āntīqui, pĭi vĕnĕrāndi, cōlēndi. *phr.* Prĭorum ætas. Prīsci tēmpŏris ætas.

Mājus, *substant. dissyllabum, a longo. At trisyllabum, a breve. May* Der Monat Mäy. *Hinc sua maiores tribuère vocabula Maio:* Ovid (*Mensis à majoribus dictus, quorum consilio Resp. gerebatur sicut Junius à junioribus, qui rem armis gerebant*) *epith.* Vĭrĭdis, vērnans, vĭrens hūmĭdus, īmbrĭfer, fæcūndus, flōrĭdus, nĭmbōsus, lūxŭrĭans, āmænus, grātus, blāndus, lætus, hĭlăris, fēstīvus. *phr.* ōrnans, flōre sŏlum. Hērbas, grāmĭna prōmens. Vărĭo, dēpĭngens grāmĭne tĕrram.

majus, *adiect. trisyllabum, licet Poetæ contrahant. Maiowy.* Mājuscŭla, litera, *Wersał,*

majusculus, *Przysporszy.*

māla, *æ, subst. Iagodá ná twarzy.* (*thnicos.*

măla crux, *Szubienicá 2. & Zła rzecz apud Æ-*

malæ, *hæ. Policzek.* Die Wangen/ Backen. *Crepitant duro sub vulnere malæ V.*

mālăbāthrum, *gr. Nardowy oleiek.*

mălăche, *es gr. Szlaz. 1.*

malacha, malăchra; maldăcon *gr. Bdelium.*

mălăcia, *a g. Miękkość, pokoy 3. Morskie uspokoienie. Apetyt 3.*

mălăcisso *gr. Niewieśćiuchem czynię, Miękczę.*

mălăcus *gr. Miękki, Komplekśyi miękkiey, Niewieśći 2. Roskoszniczy 1. In Malacus prima anceps apud Græcos.*

mălagma, *gr. Maść 1.*

mălasso, mălaxo, *as gr. Miękczę.*

malce, *es gr. Zdrętwienie. Malchio, Psotliwy.*

male, *źle, Ledwie, Bárzo, Drogo, Zmyślnie.* Böszlich/ übel. *Iam sibi tum curvis male temperat unda carinis. syn.* Prāve, pērvērse, vĭtĭose, īmprŏbe, nĕfārie, nēquĭter: nōn bĕne.

male gerens, rei, *Niegospodarz.*

male

male luminatus, oculatus, *Slep.*
male moratus, *Nieobyczáyny.*
male oleo. *Smierdzę.*
male ominatus, *Nieszczęśliwy.*
male sanus, *Nieuleczony, Szalony 1.*
mălĕdīce, *Złorzeczliwie uszczypliwie.*
mălĕdīcentia, *Złorzeczliwość.*
mălĕdīco, *Złorzeczę, szczypię kogo słowy, Bluźnię.* Einem übelnach reden/ schelten/ lästern. *Potores vel quod maledicunt liberius vel* H. *syn.* Cōnvīcĭor, īmprĕcor. *phr.* Mălĕdīctis ŏnĕro, līgo, cārpo, rōdo, īncēsso, prōscindo, vēllīco, ōbtrēcto, dētrăho. *vide Imprecor.*
maledictio, *Złorzeczenie, łaianie, Szkálowánie, Lżenie.*
maledictor, *Złorzeczliwy.*
mălĕdīctum, *Złorzeczenie, Przeklinánie, Potwarz, Przeklęctwo* Schmachwort/ Fluch *Vocis & insanæ tot maledicta tuæ.* Prop. *syn.* Cōnvīcĭum, probrum, opprobrĭum, călūmnĭa, īnjūrĭa, īmprĕcātĭo, dīræ. *epith.* īnsānum, hōrrĕndum, dīrum, atrox. *v. Convicium, & Injuria.*
maledictum conjicio, dico. *Szczypię 4.*
Maledictus ti, przeklęty.
mălĕdīcus, *Złorzeczliwy, Uszczypliwy.* Verleumder/ Flucher/ Lästermaul. *syn.* Īnjūrĭus, injūrĭōsus, ōbtrēctātor. *phr.* Līngua prŏcax pĕtŭlans. Quemlĭbet ōpprobrĭis īnfāmāns. ăltĕrĭus sēmper laūdi ōbstrĕpens, īnvīda līvida, līngua. *v. Invidus.*
mălĕfăcio, *Szkodzę. Malefactor, złoczyńcá.*
malefactum, *Szkodá, niecnotá.*
mălĕfĭcentia, *Szkoda, Przykrzenie się.*
maleficiosè *Cic. at.* malitiose *eodem sensu infra.*
maleficium, *Złoczyństwo, Szkodá, Złość 2 Niecnotá, Przykrzenie się, Grzech wielki, Czáry.*
mălĕfĭcus, *adiect.* Szkodliwy, Schädlich. *Dolis & astu maleficæ mentis jacent.* (Jamb.) (*dźiey.*
maleficus, *substant. Złoczyńcá, Práktykarz 1 Złomălĕfīdus, Niewierny, Niepewny.* Untreu. *Nunc tantum sinus, & statio malefida carinis.* V.
mălĕsŭādus, *Porádnik zły, Namawiacz.* Der böses räth. *Et metus, & malesuada fames & turpis egestas.* Virg.
mălĕtractātio, *sub Częstowánie.*

mălĕvŏlens, *Nieżyczliwy.*
malevolentia, *Nieżyczliwość, niechęć, złość.*
mălĕvŏlus, *Nieżyczliwy, Zazdrośćiwy, & sub Niesprzyiám.* Abgünstig. *Nam curiosus nemo est quin sit malevolus.* (Jamb) *syn.* īnvīdus, ĭnĭmīcus, hōstis.
mālīcōrium, *Gránatowych iábłek skorká.*
mălīgne, *Skąpo, Chytro.*
mălīgnĭtas, *Złość, Skępstwo, Nieżyczliwość.* Boßhafftigkeit. *Malignitatum vulnera.* (Jamb. Dim.) *syn.* Mălĭtĭa, īmprŏbĭtas, pērvērsĭtas, nēquĭtĭa, āstūtĭa, făllăcia. *epith.* Scēlĕrāta, nĕfānda, dira, prāva, dŏlōsa, sūbdŏla. *prh.* Prāva, pervērsa, scĕlĕrāta, măla, mălīgna, vŏlūntas, mens. Mēns, cōnscĭa fraūdis.
Malignor, aris, Złośliwie postępuię.
mălīgnus, *Złośliwy, Skąpy, Trudny, Płonny.* Boßhafft/ Arg. *Non fuit ingenio fama maligna meo.* Ovid. *syn.* īmprŏbus, mălus, făllax, dŏlōsus : scĕlĕrătus.
Maliloquax. Złorzeczliwy.
mălīnus, *Iabłonowy.*
mălĭtia, *Złość, Nieurodzayność, niepogodá.*
malitiose, *Złośliwie, chytro.*
mălĭtiōsus, *Złośliwy, Chytry.*
malleātor *Blacharz.*
malleātus, *Bity 2. Tłuczony, Zbity.*
malleo, *as, Zbiiam papier, międlę.*
mallĕŏlus, *Młotek. Latorośl do sadzenia, Podpały woienne, Strzałá ogniste, Kulká.*
mallĕŏlaris, *Latorośiny.*
māllĕus, *Młot, Szlaga, Kusza ryba.* Ein Hammer. *syn.* Tŭdes, māllĕŏlus. *epith.* Fērrĕus, dūrus, grăvis, pōndĕrōsus, ārtĭfex, vălĭdus, rĭgĭdus, rĭgens.
malleus rostratus, *Czekan.*
malleus stuparius, *Cierlicá, Miedlicá.*
mallūviæ, *Umywádliny rąk.*
mallúvium, *Umywádlnik, Száflik.*
mālo, *māvis, wolę, życzę.* Lieber wollen. *Dicis utrum, mavis elige, malo manum.* M.
mālŏbăthrārius, *è Græco Aptekarz.*
mālŏbăthrum, *gr Nardowy oleiek.*
Mālŏgrānātum, Granatowe iabłko.

malta

mălta maltha, æ m. gr. *Niewieśći, Roſkoſznik.*
maltha, *æ, f. gr. Pies morſki, Woſk z ſmołą, Kitá mulárſka, Smołá 1. Kley ogniſty.*
malthāna, *Woſk z ſmołą.*
malshīnus, maltinus, *Roſkoſznik.*
maltho, *as è græco, Lituię co. Náſmalam.*
Malthia ſub Słod.
mālva, *Slaz 1.* Pappeln. *epith.* Flōrens, vĭrĭdis, vĭrens, mōllis tĕnĕra, lĕvis.
malvāceus. *adiect. Slazowy.*
malvaceus, *ſubſtant. Slaz 1.*
Malvaticum, Malviſinum vinum. Małmázya.
mālum, *Jabłko, owoc drzewny.* ein Apffel. *Malo me Galathea petit laſciva puella. V. v. pomum.*
mălum, *Nomen ſubſtant. Zła rzecz, Złe,* Vbel/ Vnglück/ Pein oder Arbeit. *Aut Deus ille malis hominum miteſcere diſcat.* Virg. *ſyn.* Incommŏdum, dāmnum, dētrīmēntum, ēxĭtium, clādes, ſtrāges, pērnĭcĭes, *vel* mĭsĕrĭa, călāmĭtas, īnfōrtūnium pĕrīclum: dŏlor, *vel* ſcĕlus, crīmen. *epith.* Fĕrāle, trīſte, lūgubre, ſævum, crūdēle, nĕfāndum, mœſtum, flēbīle, lūctŭōſum, lachrўmābīle, fūneſtum, grānde, īngens, īnfāndum, ăcērbum, grăve, dūrum. *phr.* Mălōrum sĕrĭes, āgmĭna, tūrba. Gĕnus ōmne măli. Măli dūra mōles ŏpprĭmit, sĕrĭes, cūmŭlūſq; mălōrum. Măla vel hōſti lacrўmas mōtūra: hōſtĭbus īpſis mĭsĕrānda. Pērnĭcĭōſa măli cōngĕrĭes, *v. Infortunium, Miſeria.*
mălum. *Interiectio. By ćię. & ſub Smrod 2.*
mālum Aſſyriacum, *Cytryna.*
malum aureum, *Pomáráńcza.*
malum grānatum, punicum, *Gránatowe iábłko.*
malum lānātum, ſtruthium, *Pigwa 1.*
malum Perſicum, *Brzoſkwinia owoc.*
mălus, *adiect. Zły, Szkodliwy.* Böß. *Terra malos homines nunc educat atque puſillos:* Juv. *ſyn.* Īmprŏbus, pērvērſus nēquam, ſcĕlĕrātus, mălīgnus. *v. Sceleratus.*
mălus, *ſubſt. m. Máſzt.*
mālus, *ſubſtant: f: Jábłoń,* Ein Apffelbaum. *v. Pomus.*
mālus Aſſyriaca, Medica, Citria. *Cytr drzewo*
mālus cotonea, cydonia, *Pigwa 1.*
mālus Punica, *Granat drzewo.*
mămīlla, *Pierśi 2. Brodawka 4.* Tüttlein/ *Ipſa lecta facie ſtrictiſque mamillis.* Juv.
mămīllare, *Kſztałćik Chuſtká białogłowſka 2.*
māmma, *Cycek 2. Pierśi 2. Guz 2. Mámá.* Brüſt. *ſyn.* Mămīlla, ūber, păpīlla, māmmŭla. *epith:* āltrix, mātērna, tĕnĕra, nĭvea, pēndŭla, tĕres, mōllis, īrrĭgŭa pēndens, fœcūnda, tŭmens, nēctărĕa, lāctans, tūmĭda, turgĭda, lācte plēna, dīſtēnta, tūmens. *phr:* Tibi fōrmōſæ ſtānt pēctŏre māmmmæ. Læta mūgis prēſsis mānābunt flūmĭna māmmi āltrīces hōmĭnum lāctāre mămīllas. *v. Lacto.*
Mammātus, Pierśiſty, odukáły. Mit groſſen Brüſten *At gemina & mammoſa Ceres eſt ipſa, &c.* Prud:
mammōſus, mammātus, *Pierśiſty, Odukáły.*
mammŭla. *Pierśi 2. Brodawká 4.*
Mamphur ăris, m. vel n. Takorskie wrzećiono.
mānābĭlis, *Przenikaiący.*
Manachus, Manacus, Minucyie.
Manal. Manale. manālis lapis, *ſub Otchłań piekielna*
mānālis, *Ciekący 1. 3. & in Deſzczowy.*
manans, *Ciekący 1.* manat ſermo, *Powiadáią*
manceps *hic cipis. Naymacz 2. 3. 5. Jśćiec. Rękoimia, Zákupnik 3. Celnik, Przekupień.*
manceps carceris. *Táraſowy.*
manciŏla, *Rączka,* mancīpi, *Właſny.*
mancĭpātio, *Przedanie warowne, Powzdánie*
mancipatus, *us, Kupowanie warowne, Dźierzáwa 3*
mancipatus, *ti Poddany 1. Obowiązány.*
mancipatus nemini, *Pan ſobie.*
mancipi, *Właſny,*
māncĭpium, *Niewolnik, Włáſność máiętnośći, Dźierzawá 3. Przedánie wárowne, Wárunek, Práwo 1. Umowá.* Ein leibeygen Perſon/ Sclave. *Vitaq; mancipio nulli datur, omnibus uſu* L. *ſyn.* Sērvĭtus, *vel* sērvus, căptīvus, fămŭlus. *epith.* Mĭsĕrum, vīle, ēmptum, vēnāle. *v. Servus.*
māncĭpo, *as, Wdawam 1. Oddaię 4. Poddáię 1*
mancupi accipio, capio: *Odbieram kupno.*
mancupi emptio. *Kupowanie warowne.*
mancupium, *idem* mancipium

mãncus, *Jednoręki, Obćięty, Niedołężny, Niedoskonały. Mandatarius. Roskázuiacy.*

mandãtor, *idem & Podszczuwacz.*

mãndãtum, *Roskázánie, Wskázanie, Mándat Poselstwo.* Ein Befehl/Gebot. *---Ferre jubet celeres mandata per auras.* Virg. *syn.* Jũssum, jũsus, ĩmpěrĩum, præscrĩptum, præcēptum, cõmmĩssum. *epith.* ămĩcum, lætum, dũlce, bĕnĩgnum, grăve, dũrum, sævum, trĩste, ăcērbum. *v. Imperium.*

Mandatum. Roskazánie.

mãndĩbũla, *Czeluść 1. & sub ćierlica.*

Mandĭbŭlum, n. sub Czeluść 1.

mãndo, *is, Zuwam żuię, Gryzę, Kąsam, Przeżuwam* Kauen/ mit Zähnen zerbeissen. *syn.* Mãndũco, ĕdo, vŏro.

Mando manduco onis, żarłok.

mando, *as, Wskázuię. Poruczam, Posyłam, Zasyłam.* Befehlen/ gebieten. *Mandare dices olim, nec talia suasi.* Juv. *syn.* ĩmpĕro, jŭbĕo, præscrĭbo, *vel* cõmmĭtto.

mãndo memoriæ, *Pámiętno co uczynié, Náuczić się*

mãndo vĩnculis, *Osadzam więźnia.*

mandra *gr. Chlew, Tabor, Woz chłopski, Miásteczko.*

mandrăgŏra, *æ m. &* mandragoras. *æ m. gr. pokrzyk.*

mãndũco, *as, Jem, żuię.* Essen. *Illud quid faciat, quod manducamur in ore.* Luc. *syn.* ĕdo, cŏmĕdo, ēxĕdo vŏro, mãndo, ĭs, pãscor, vēscor. *phr.* ēxplĕo mē dăpĭbus, cĭbĭs, ĕscis, cărnĭbus, pănĕ. ēxĭmo fămen ĕpŭlis. Cĭbos căpĭo, sũmo, ăppŏsĭtis dăpĭbus păsci, vēsci. Dăpes ăvĭdo, cõnvĕllĕre dēnte. Fămem lĕvāre cĭbo, sŏlāri dăpibus, ĕpŭlis pĕllĕre. Sũmĕre cĭbos. Sēdāre jĕjũnĭa cĭbis, Prĕmĕre dēnte dăpes Jĕjũnĭa sŏlvĕre. Dăpes ăvĭdam dĕmĭttĕre ĭn ălvum. Mĕmbra cĭbo fŏvēre ĕpŭlis sŭstĕntāre, rĕstaurāre. Vĭctu vĭres rĕvŏcāre. Mĭsĕros mŏrsu dĕpāscĭtur ărtus. Frŏndĭbus, ărbŏrĕis & ămāta pāscitur hērba. Nũllus vĕnit ĭn ŏra cĭbus. Nũllos cŏntĭgit ŏre cibos Frŏndĭbus & vĭctu păscũntur sĭmplĭcis hērbæ. Sũmptăque păllĕntis sēptem dē cŏrtice grāna Prĕssĕrat ŏre sŭo. Nĕc lănguĭda fĕssi cŏrpŏra sustĕntant ĕpŭlis. Dĕsuĕvit quĕrna pĕllĕre glăndĕ fămem. ŭt dăpĭbus cŏmprēssa fămes. Nŏnnĭsi dĕlĕcta păscĭtur ille fĕra. ăggĕrĕ grāmĭnĕo cŏnsēdit læta jŭvĕntus. Cĕlsĭor āc cũnctis, Scĭpĭo, Rēxq; ăddĭtus ĭlli. Hērbŏsum tĕnŭĕre fŏrum, tum cŏrpŏra cũrant. Fĕssa lăbŏre grăvi, bĕllŏque ĕxhaũsta dĭũrno. *v. Edo, Voro.*

Manducor aris, Deponens. Jem. Mandŭcum, Potrawá.

mandũcus, *żárłok, Straszydło 1.*

Myndya, æ, m. & f. Gr. Opencza.

Māne. *nomen & Adverb. Poránek.* Der Morgen/ oder morgens-früh. *Carpamus dum mane novum, dum gramina canent.* Virg. *phr.* Mātũanum tēmpus Mātũtĭnæ hŏræ. Mātũtĭnus Sol. Sol orĭens, *Mā*tũtĭni, Phœbĕi ŏrtus. Dĭes ŏrĭens. Pārs prĭma dĭĕi, vel dĭlũcŭlo Māne novo, prĭmo, *Prīma lūce.* Vĕnĭĕnte dĭe, Sŏle. Aŭrŏra sŭrgĕnte, rŭbĕnte, rĕnascĕnte, ĕxŏrĭĕnte, Sŏle nŏvo. Prĭmo Eŏo. Sŏlis ăd ŏrtus. Nŏcte fŭgĭĕnte. Sŏle rĕcens ŏrto. Clāro jam māne. Cum prĭmum Eŏis cŏnsũrgit Phœbis ăb ũndis. Cum Sŏl æquŏrĕis sũrgit rĕdĭvĭvus ăb ũndis. Cœlo cum prĭmum Lũcĭfer ălto ĕvŏcat Aũrŏram nātālibus ũndis. Cum primum ălbĕscĕre lũce ĭncœpit cœlum. Aũrŏra rĕfĕrĕnte dĭem. Jamq; rŭbescēbat stĕllis Aũrŏra fŭgātis. Prævĭus Aurŏræ Lũcĭfer ŏrtus ĕrat. Cum Sŏl, Tĭtan, Phœbus căput, cũrrum, ĕquos æquŏrĕis ăquis tŏllit, Eŏo gũrgĭte ĕffert, tŏllit, ĕxtŏllit, prŏmit, ĕxĕrit, ĕdũcit, ĕrĭgit, ŭbi sē nĭtĭdo Sŏl aũrĕus ĕxtŭlit ŏrtus, Jamq; rŭbēscēbat rădĭis măre, & æthĕre ăb ălto Aũrŏra ĭn rŏsĕis fũlgēbat lũtĕa bĭgis. Pŏstĕra vĭx summos spārgēbat lũmĭne mŏntes ŏrta dĭes ŭbi aũrŏra nĭtens crŏcĕo vēlămĭne lĭnquit ŏcĕănum. Cũm Sŏle nŏvo tērras ĭrrŏrat Eŏus. Pŏstĕra Phœbēa lũstrābat lămpăde tērras, Hũmēntemque aũrŏra pŏlo dĭmŏvĕrat ũmbram. Pŏstĕa cum prĭmo stĕllas ŏrĭēnte fũgāratClāra dĭes. ĕxspēctāta dĭes ădĕrat, nŏnamque sĕrēna Aũrŏram Phăĕtŏntis ĕqui Jam lũce vĕhĕbant. Clāra lăbŏrĭfĕros cœlo Tĭthŏnĭa cũrrus ĕxtŭlĕrat. Cũm lũcem rĕvĕhit tĕnĕbris. Aũrora fũgātis. Cum rũtĭlos ŏrĭens Aũrŏra ĭmmĭttĕret ŏrtus. Intĕrĕa rĕvŏlũta rŭbēbat. Mātũra jam lũce dĭes, nŏctemq; fŭgarat ădmŏnĭtŏrq; ŏpĕrum cœlo clārĭssĭmus ălto Lũcĭfer ŏrtus ĕrat. Jam sŏle rĕfũso, jam rēbus lũce rĕtēctis. Nŏx ŭbi cŏnsũmpta ĕst. Aũrŏra rŭbēscĕre prĭmo Cœpĕrat, ĕxũrgo. Jam dĕdĕrat cāntum lũcis prænũncĭus āles Sŏl rădĭis ĭnsĭgne căput fũlgēntĭbus aũro cum māne æquŏrĕis ĕmērgens ĕxĕrit ũndis. Prŏtĭnus ĕffũgĭunt tĕnĕbræ. rēbusq; cŏlŏres, & fŏrmæ rĕdĕunt, & quæ cŏntĕxĕrat ũmbra, ăbstũlĕratq; ŏcŭlis, nĭtĭdo Sŏl lũmĭne rĕddit. Vĭx dum pũlchra dĭes pĕlăgo sũrgēbat, & ăstra ũndĭq, vĭcĭnum fŭgĭēbant lānguĭda Sŏlem. Jamq; nŏvum tērris părĭēbat lũmĭne prĭmo ĕgrĕdĭens aũrŏra dĭem, stăbŭlĭsq; sŭbĭbant ăd jŭga Sŏlis ĕqui nĕcdum ĭpse ăscĕndĕrat ăxem, Sēd prŏrũptũris rŭtĭlābant æquŏra flāmmis. *v. Lucifer, Aurora Diluculum.*

măneo, *Czekam, Trwam 1, 2. Zostáię 1. Mieszkam*

gdźie, Dortwáć. Bleiben/ warten. Priamique arx alta maneres. Virg. syn. Mŏror, rĕmănĕo, pĕrmănĕo, hærĕo, stō, rĕsto. pĕrsto, rĕsisto, vel hăbito, cōmmŏror, vĕrsor.
mānes bi, Duszę, Utrapienie. Manem Apuleius.
mangănon, gr. Kusza woienna.
mango, nis, Piekrzyćiel, Ludokupiec, Wendetarz, Pártácz, Kuszá woienna.
mangōnĭcus, Piękrzyćielski. Ludokupiecki & sub Wendetarz.
mangōnium, Piekrzenie, Ludokupstwo.
mangōnizo, à Græco Zdobię, Piękrzę, & sub Ludokupiec.
Mani priscum, Poránu.
mănia, æ. gr. Szaleństwo 1. Strászydło 2. Nocnicá, Matołká, Łątka. sub Strászydło, Zápamiętánie 3. Bielun. & sub Szpetny.
Mănĭbŏla, manibulum, Pługowe nogi.
manibus pedibusque, Usilnie.
mănĭca, Rękaw, Rękáwicá, Kárwasz. Handschu/ oder Handband. Et tunicæ manicas & habent redimicula mitræ. syn. Mānûm vīncŭlum, lāquĕus, cătēna. epith. Dūra, rĭgĭda, fĕrrĕa tĕnax, tĕres, ārcta, cōnstricta, ærĕa, vālĭda ăcērba, ænĕa, ăhēna, sæva, grăvis. phr. Rēgāles mănĭcas rūpit utrăq; mănu. Mănĭcas atq; ārcta lĕvāri Vīncla jŭbet. v. Catena.
manicœ, ba Pęto 2.
manicata vel maniclata tunica. Szátá z rękawámi
mănicātus, maniclatus, Rękawy máiący.
Mānĭco as Poránić się.
mānĭcon, manicum, gr. Száley 2.
mănĭcŭla æ. Pługowe nogi, Poręcze.
mănĭfĕsta, orum, Widoki nibieskie.
manifestarius, Jáwny.
Manifestatio, Obiánienie.
manifestè, manifestò, Jáwnie.
mănĭfēsto, as Oznaymuię, Obiawiam. Offenbahren/entdecken/b. kand machen. Insidias prodet, manifestabitque latentem. Ovid. syn. Dēclāro, pătĕfăcĭo, appĕrĭo, pāndo rĕsĕro, rĕvēlo prōdo dŏcĕo, īndĭco, rĕtĕgo, ĕxprōmo, ĕxplĭco, ĕxpōno. phr. Lūce pălam ŏstēndo. In lūcem trăho. Dīctis ĕxpĕdĭo. Lătĕbris ēdūco. Caūsas, & sīgna dŏcēo īndĭcĭum făcĭet, pāndĕre rēs tĕnĕbris ătq; ālta cālĭgĭne mērsas. Mēntītăque săcra rĕvelat. Vēntūros prōdĕre cāsus. Dīcam ĕquĭdem, nĕc te sūspēnsam nāte tĕnĕbo, ĕxpĕdiam dīctis, & te tŭa făta dŏcēbo
Manifēstus, Jawny.
Mănĭōla, Motołká, & Szpetna twarz, sub Szpetny.
Mănĭōsus, Száleny, Mănĭplāris, Piechotá 3.
Mănĭprĕtium, Zapłatá od roboty.
mănĭpŭlāres, manipularis, Piechotá 2.
manipularius, żołnierski.
manipulatim. Rotámi.
manĭpŭlus, Snop, Wiązań, Garść 2. 3 Rotá 1. Eine Handvoll. Portabat longa maniplos. Ovid.
manna. æ. gr. Mánná sok. Himmel-Brod. Dūlce, mellĕum, mēllĭtum, grātum, mātutīnum.
mannus, mannŭlus, Zmudźinek. Podiezdek
māno, as. Ciekę 1. 2. Płynę 3. Rozchodzę się, Sączy się. Puszcza drzewo. Fliessen/rinnen. Semder abundare, & latices manare perennes. Luc. syn. Dīstillo, dīmāno. flŭo.
manon. Gr. Gębká 2.

MANS

Mansio, Mieszkánie 1. 4. Postawanie Stánowisko 1. Podskarm, Zostánie.
Mansiŏnārius, Stanoniczy.
mansĭto, à maneo Mieszkam gdźie.
mansĭto, à mando, żuię. Jadam 1.
Mansŏrius, sub żwánie.
Mansūtor, Dźierzawcá 1. Obrońcá.
Mansucius. mansucus, żárliwy, żárłok.
mānsuēfactus, Ogłaskany. Gezähmt.
mānsuēfio. Ogłaskác się dáię, Uspokoić się.
Mansues, suis. & suetis. Ogłaskány, ćichy 1.
mānsuesco Ogłaskać się daię Unośić się dáię, Ubłagać się dáię, Łágodnieię, Ućichá. Zahm werden. Mansuevere Getæ, feritasque cruenta Geloni. Prud
mansuĕtārĭus, Niedzwiednik.
mansuetè, Łágodnie. Mansuetor sub Ućichá.
mansuētūdo, Łagodność, ćichość, Łáskáwość. Demüthigkeit/Zahme.--- mites quod mansuetudo coronat. Iuv.
mansuētus, ćichy, Łágodny, Ogłaskány. Sanfftmüthig/freundlich. Carmina mansuetus lenta quærit amor. Prud. syn. Hūmānus, făcĭlis, lēnis, mītis. cōmis, plăcĭdus, bĕnīgnus, clēmens, ūrbānus, āffābĭlis. v. Comis.

Mansus. si substant. incerta originis Morg.
mansus, *si adiect. à mando, is. żuty.*

MANT.

Mantēle, is Serweta, Obrus.
mantēlium, *Ręcznik, Obrus.*
mantellum, mantēlum, manterium, *Ręcznik, Serwetá Opończa.*
mantes, *is m. gr. Wrożek, Wieszczek 1.*
mantēum, *gr. Wieszczbiarnia.*
mantīa, *Gr. Wieszczba 1.* mantīca, *Mantyká.*
mantica duplex, *Biesági.*
mantīce es gr. Práktyká 2. Wieszczbá.
mantīchōra manticora, *Gr. Mántykorá. Corripuit o Calpurni.*
Mantīcūlārius, Rzeżymieszek, Doręczny.
mānticūlātio, *Szálbierstwo*
manticulator, *Chytry. & sub Rzeżymieszek.*
mānticūlor, *Chytrzę się obchodzę, Szálbieruię, Sztuki zázyć, Szyplę 2. Ućieram 1.*
mantīle, *Ręcznik, Obrus.* **Ein Handzwehel/oder Tischlachen.** *epith.* Nitidum, mūndum, *phr.* Tōnsīsque fērunt, māntīlia vīlis.
Mantiōla, Rączká. mantiscinor, Wieszczę 1.
mantīsa mantissa, *Przydátek 1.*
Manto as Mieszkam gdźie Czekam.
Manuāle, Manipularz.
manualis, *Gárśćiany, Ręczny. & sub Garść.*
manuārius, *Ręczny, Wyrobiony 3.*
Manuballista, Kuszá ręczna.
manubia, *hac, Piorunowy raż. sub Piorun.*
mănūbiæ, *be, Łup.*
mănūbiālis, manubiarius, manubius, *Łupowy.*
Mănubriātus, Rękoieść maiący.
mănūbrium, *Toporzysko, Rękoieść Ucho u ſtátku, Biczysko, Trzonek, Okładki.*
mănucla, *Stroż u kusze. & sub Rączka 1.*
Manuclatus, Rękawy maiący. *(ptak.*
Manuc-odiatta, B, i, avicula Dei, Pierius Latáwiec
mănūcŭla, *Rękaw, Rączká 1. Stroż u kusze.*
manufactus, manu factus, *Niesámorodny, kopany.*
Mănūlĕa, Rączka 1. Stroz u kuszę. Rękaw.
manulearius, *Krawiec.*

Manuleata vestis, Száta z rękáwámi.
m.nuleatus, Rękawy maiący, Niewieśći 2.
Mānum ni sub Zorzá & Poranek.
mănumissio, *sub Wyzwolenie 2.*
Manumissor, Wyswobodźićiel.
manumitto, manu mittō, *Wolność dáruię.*
Mănuor, aris, Krádnę.
manu-pretium, *Zapłátá od roboty.*
mănus, *us, substant. Reká 1.2. 3. Pisanie własnej ręki, Pismo 1. Robotá 2 Moc, Woysko 1. Rota 1. żołnierz żołnierſtwo, Wielkość liczby Bitwá. Wygrane, Spráwcá, Hak woienny.* **Eine Hand.**
Et manus in gremio languida facta jacet. Ovid. *syn.* Dēxtra, sīnīstra, læva, pālma, dīgĭti. *Metaph.* Tūrba, cătērva, lĕgio, cŏhors, mănīpŭlus. *epith.* Tĕnĕra, nīvĕa, căndĭda, lāctĕa, cāndens, ālbens, rŏsĕa, pŭlchra, fōrmōsa, dĕcōra, vălĭda, fōrtis, dūra, Mārtĭa, vīndex, pŏtens, răpax, ăvāra, ŭnca, ădūnca, sōrdĭda, crŭēnta, săcrĭlĕga, īmpĭa, mūnĭfĭca, pūra, căsta, pĭa fida ārtĭfex, dŏcta, sŏlers, dēbĭlis, trĕmens, sŭpplex. *Phr.* Vārĭis ārtĭbus āpta. āssuēta bĕllo, ēxpērsque quĭētis. pōndĕre lāssa. Fōrmōsāsque mănus, dūctīsque lăbōrĭbus āptas. Injĭcis āmbrŏsias in mĕa cōlla mănus. Jam tibi fōrmōsam pōrrĭget ĭlle mănum. Ille căvis mănĭbus. haūrit dē fōntĭbus ūndam, Bĕllo īnsuētas cōgit ăd ārma mănus. *v. Caterva.*
manus elephantis nasuta, *Słoniowa trąba.*
Manutergium, manuterium, Ręcznik.
Mapa, ut aliqui scribunt, lege potius Mappa.
măpālĭia, *orum, mapale is n. Chálupá.* **Eine Hütten/Hirten-Häuslein.** --- *Raris habitat mapalia tectis.* Virg. *syn.* Māgālĭa, căsæ. *v. Casa.*
mapalia mera fecistis, *Grubo.*
mapēlla, *Serweta.*
mappa, *a. Obrus, Serweta.* **Ein Tischlachen/oder Servier.** *epith.* ālba, candĭda, nĭvĕa. cāndens, cretāta, *v. Mantile.*
mappŭla, *Serweta.*
mărasmus, *gr: Suchoty.*
mărăchrites, *a m Gr. sub Kopr 5.*
mărăthrum, mărăthus, *Kopr włoski*
marca B. sub Funt 3. & Grzywna. 1. 2.
marcens, *Zwiędły.*

marceo,

marceo, marcesco, *Więdnę, Gniię, Gnuśnieię, Zá-legam się, Zleniec, Niestrawność mam, śmierdzę.* Welck werden. *syn.* Mārcēsco, pūtrēsco, lānguĕor, cōrrūmpor.
mārcĭdus *Wywietrzáły, Kłapouchy, Gnuśny, Zgniły.* Welck/ faule *Illi marcida vina largiuntur* (Phal. *syn.* Mārcens, flāccĭdus, putrĭdus, *vel* lānguĭdus.
Marci-panis Marci pastillus, Márcepan.
Marcipor. sub Pacholę. Marcōmānĭa· *Moráwá,*
mārcōmānus, *Morawczyk.*
marcor, *Gnuśność Spiączká, Suchoty chorobá,*
Marcŭlus, marcellus, *apellativum, Młotek.*
marculus, *proprium, Máraszek. ibidem.*
marcus, *appellat. Młot.*
Măre, *Morze 1. Umywadlnik.* Das Meer. *Iam maris immensi prolem, &c.* Virg. *syn.* Æquor, āltum, prōfūndum, pōntus, pĕlăgus, mārmor, ōcĕānus, āmphītrīte, Nēreus, Nēptunus, Thĕtȳs Thĕtis. *Epith.* Răpĭdum, vēlĭvŏlum, prōnum, hūmĭdum, tūmĭdum, tŭmens, āltum prŏfūndum, Nēptūnĭum, rĕflūum, īmmēnsum, vāstum, īncērtum, īncōnstans, īnfĭdum, ēffūsum, dŭbĭum, trĕmŭlum līquĭdum, lātum, căvum, vădōsum sālsum, rĕfŭgum, vĭtrĕum, glaūcum, cœrŭlēum, scŏpŭlōsum, sāxōsum, īnquĭētum, prŏcēllōsum, ărēnōsum, cōmmōtum, ŭndōsum. Tūrbātum, tūrbĭdum. sōllĭcĭtum, concĭtum, mĭnax, spūmōsum, spūmĕum. spūmans, sævum, ĭnĭquum, naufrăgum, tūmūltŭōsum, vēntōsum, īnfēstum, āspĕrum, īrātum, īnsānum, īmmĭte. īndŏmĭtum, cæcum ăgĭtātum, plăcĭdum, plăcātum, pācatum quĭetum, trānquīllum, cōmpŏsĭtum, plānum, effūsum sērēnum, tūtum. *phr.* Māris æquor, pĕlăgi văda. Æquŏris ūndæ. ārva Nēptūnia, Văda cærūla. Nēptūni, Nērei, ōcĕāni gūrges, rēgnum. Māris ūnda, trāctus, ūnda sălis, Cāmpi līquēntes. Māxĭma Nērei stāgna. Lāti stāgna prŏfūndi. Æquŏrĕæ ăquæ. Cærūla, mārmŏra pōnti. Măris æstus. Măris, mārini flūctus. Cāmpus ăquārum. Vāstum măris æquor. Strĭdens rĕflūēntĭbus ūndis. ŏrbem cīngens. Lāte ēffūsum. īnsāna lĭcēntĭa pōnti. Mĕdias cīngēntĭa tērras æquŏra. plăcŭitque prŏfūndo Fŏrtūnam tēntāre mări. Jāctātus dŭbĭo, pĕr dŭo lūstra mări. Hæc īnter tŭmĭdi lāte măris ībat ĭmāgo Aūrĕa. sēd flūctu spūmābant cærūla căno. Sē jāctu dĕdit æquor in āltum. in æquŏrĕas præcĭpĭtātus ăquas. Sēd nōs īmmēnsum spātĭis cōnfēcimus æquor. Jāctātos æquŏre tōto Trōas īnsŭla flūctĭsŏno cīrcūmvāllāta prŏfūndo in frēta dum flŭvĭi cūrrens. Quam mūlti Lȳbĭco vōlvūntur mārmŏre flūctus. Pōstquam āltum tĕnŭēre rătes, nēc jam āmplĭus ūllæ āppārent tērræ. Cœlum ūndĭque & ūndĭque pōntus. Mūltum ĭlle ēt tērris jāctātus & alto. ĭpsos pŏtŭit sūbmērgĕre pōnto ūnĭus ŏb nōxam. Frĕmĭtu quo pōntus & ōmnes īntrĕmŭēre ūndæ. Quos terris cīrcūmflūus āmbit ōceănus.
Mare Adriaticum, Africum, Libycum, *Morze Ewropeyskie.*
mare Balticum, *Morze Szwedzkie.*
mare Caspium Hircanum, *Morze 2.*
mare ærythræum rubrum, *Morze czerwone.*
mare inferum, Notium. Thuscum, Mediterraneum superum, *Morze Ewropeyski.*
mare mortuum, *Morze martwe.*
Mareplacida, Łodź. marga, *æ. Ił.*
margarides, margărĭtĭdes, *hæ gr. sub Dáktyl 2.*
margărīta, *Gr. Perłá, margaritārius, Perłowy kupiec. margaritĭfer, Perły rodzący.*
margaritifera cochlea, Perłowa máćicá.
margărītum, *n. gr. Perłá.*
margĭnātus, *Brzeżysty, Kámami opráwiony.*
margino, *as, Obrabiam 2. Naprawiam 1.*
mārgo, *ĭnis. Brzeg 2. Kray 1. Krawądź, Kraniec.* Das Bord oder Rand eines Dings *syn.* Crĕpīdo. ōra labrum, *vel* rīpa, *epith.* ēxtrēma sūmma, *phr.* Crĕpīdĭnis ōra. Sĭnus ēxtrēmus.
Margepolis, gr. i. stulta & lasciviens civitas. Uarro.
mărīnus, *Morski, Zamorski. Cudzoźiemski.* Zum Meer gehörig. *Nascitur, & casus abies visura marinos.* Virg.
Mario, onis, Jeś otr.
măris accessŭs, accrementum, æstus, recessus, *Morskie Burzenie* Das Wüten des Meers *v. Fluxus & Fluctus, Æstus.* (*Uspokoienie.*
maris malacia, mollicies. tranquillitas, *Morskie*
marisca, *Figá niesmáczna Szyszká w ciele.*
mariscus, *an Rogoż?* mărīta, *Mężátká, żona.*
mărĭtālis, *Małżeński.* Das zum Ehemann gehört. *Lusa maritali Gallica veste manus.* Ovid.
mărĭtĭmus, *Morski, Pomorski.* Am Meer gelegen oder nah beym Meer
mărīto, *Wydáię corkę, Przypuszczam stádnika Podwięzuię 2.* Verehlichen. *Iusta maritandi con-*

dominet vincula sexus. F. phr. Cōnjūgĭo, connūbĭo jūngo. Vĭncŭlo jūgāli sŏcĭo. Vĭro trādo āssŏcĭo. Sōlennĭbus Hўmĕnæis sŏcĭo. Nātam gĕnĕro dīgnis hўmĕnæis trādo. Pācto cŏnjūngo, v. Conjugium Nubilis.

maritor, *sub Łączy się, Poczyna niewiastá żenię się.*

mărītus, *adiect. Małżeński, żonáty, żenin.* Ein Ehemann. *Compos maritus ut sic elysio jubet.* (Iamb. Sen. *syn.* Vĭr, spōnsus, Cŏnjux: tŏri, tălămi, lecti sŏcĭus. Sŏcĭātus fædĕre lĕcti. *v. Conjux.*

maritus nŏvus, recens, *Pan młody.*

marmărītis, *idis, gr. Gásnostká ziele.*

mărmor, ŏris *Gr. Marmur.* Marmelstein *Præterea fuit in tectis marmore templum.* Virg. *epith.* Lēve, cāndens, pīctum, pīctūrātum, prĕtĭōsum, nōbĭle, dīrum, gĕlĭdum, sŭpērbum, vĕrsĭcŏlor, frīgĭdum, rĭgĭdum, măcŭlōsum, splĕndĭdum, lūcens, nĭtens, āntīquum, cŏrŭscum, dĭscŏlor. Părium, Phrўgĭum, Mўgdŏnĭum, spārtānum, īdæum, Lўbĭcum. *phr.* Părius lăpis. Phrўgĭum săxum. Lўbĭcus silex, Mārmŏrĕus nitor, Frīgĕntĭa cĕrnis Mārmŏra, quæ Spārtæ Părĭĭsque ŏrĭūntur in agris. Tum Phœbo sŏlĭdo, dē mārmŏre tēmpla īn tĭtŭlam & vir di in cămpo tēmplum de mārmŏre pōnam. Mĕr Mўgdŏnĭo fŭlgēbant mārmŏre tēcta. Mĕdium clāro sŭrgĕbat mārmŏre tēmplum.

marmŏrārius, *Kámiennik Mármurownik.*

marmoratio, *Mármurowánie.*

marmoratum, *Tynk 2. Mármurowy tynk.*

marmoratus, *Mármorowány.*

mārmŏrĕus, *Mármurowy, Mármurowáty.* Marmelstein. *Marmorea referunt thalamo &c* Virg.

marmŏro, *Mármuruię.* marmŏrōsus, *Mármurowáty*

marra, *gr. Rydel. Motyká.* marrūbium, *Száta biała.*

Mars, *mascul. Marsowa gwiazdá. Woyna, Potyczká 1. 2. Szczęście 1. Nieszczęście, Powodzenie Przypádek 2. Dowćip. & sub Prokurácya.* Ein Planet. *phr.* Sānguĭnĕo orbe rŭbens, mĭnax Fĕra māris stĕlla răpācis, accēnso scīntīllans stĕlla fŭrŏre. ēnse mĭnax Rŭtĭlānti sўdĕre Māvors. Māvŏrtĭus īgnis. Rŭbĭcānda incēndĭa Mārtis. stĕlla ciens in flŭxa bēlla nĕfānda.

mars, *fœmin. Runa zwierze.*

marsŭpium, *gr. Mieszek pieżny.*

Martagum, Máślęská. martellus, martŭlus, *Młotek*

martialis, *Waleczny, martiaticum. żołd.*

martĭcŏla, *żolnierz 1.*

martiobarbulus Hálábart, Czekan.

Martius, *substant. Márzeć.*

martius, *adiect. à Martio, substant. Márcowy.*

martius, *adiect. à marte. Woienny,*

Martyr, *Gr comm. Męczennik. świádek.*

martўria, *orum gr. Męczennikow groby.*

Mārtўrĭum, *gr. Męczeństwo, Kośćiol 2* Ein solch blutig Zeugnis. *Sed mage sanguine martyrii.* (Dactyl.) P. *Epith.* Crŭĕntum, atrox, clārum, īllūstre. fŏrte. *phr.* Māgna sălūtĭfĕri laŭrēa martўrĭi, īnclўta mārtўrĭi bĕlla rŭbēntis hābes, (*Martyrii varia genera sic describit Pontius.*) Huic ŏcŭli effŏssi, dĕntes huic ŏre rĕvūlsi. Aūrĭbus hīc cārŭit gĕmĭnis, hic pŏllĭce dĕxtro: Hīc tŭnsus săxo, hīc spĕcŭla dejectus āb ālta; Hīc trăbe sŭspēnsus rēcta. Hīc virgārum īnter crĕpĭtus cădit. Huic līngua exsĕcta est, sŭccīso poplĭte, trunco cŏrpŏre. Cārnĭfĭces nōn īrrīsēre dŏlĕntem, sĕd cŏlŭēre āltā rĭdĕntem mĕntem dŏlŏres. Vīctrĭcem āspĭcĭas dĭvērso fūnĕre gĕntem. Pār răpĭdo sŭbmērsa māri, pārs stĭpite fīxa, pārs pĭce. pārs ŏlĕo, lĭquĕntis & ŭnguĭne cēræ pĕrfūsa, ădmŏtis făcĭbus tædīsque pĕrūsta. pārs aūtem căpĭte ăvūlso, trūncŏque jacĕnti. īlla īnter răpĭdāsque rŏtas făscēsq, mĭnāces. Tūrbĭnis īn mŏrem cŏnstănti pēctŏre vĭrgo Vĕrtitur, ĕt rădĭi & făsces īn frāgmĭna lōnge Dĭssĭltant, sŭbit īlla cĕler cœler cœlĕstia tēm-(plo

Marum *gr Maieron Kreteński.*

mās, *Samiec, Mężczyzna.* ein Mannsbild. *Mas esse cessat ille nec sit femina.* (Jamb.) P.

mascŭlesco *Mężnieię.* mascŭlĕtus, *Winnicá.*

masculinè, Arnob 1. masculino genere aliquid profero.

masculinus, *Męski.*

māscŭlus, *substant. Męszczyzna.* Ein Mänlein. *Masculus, & totum femina coniungium.* Prop.

masculus *adiect. Męski. Mężny, Wyborny, Samiec.*

Masŏvia, *Mazowsze.* Masovius, *Mázur.*

maspĕtum, *gr. sub Cyrenayskie ziele.*

māssa, *Bryła, Sztuká 1. massá.* Leig/Klumpe. *epith.* Dūra, plūmbĕa, fērrĕa, grăvis, vălĭda.

massăgĕta. *mostwá. an żmudź ?*

massăris *idis f. Máćićá 5.*

Masso, as Spatam, Gniotę.

massŭla, *Bryłka, Sztuczka, Kłosek 1.*

Jesu me Deus Jesus spes ultima vita

mastax, ăcis. Græcis fem. est, Chrząszcz.
mastĭchatum poculum, sub masztykowy.
mastĭche, es, gr. masticum, masztykowa żywicá.
mastico B. sub żuię.
mastĭchīnus, gr. Masztykowy.
mastīgias, æ, m. gr. Smágániec Bieiágodny.
Mastīgŏphŏrus, Gr: Ceklacz.
mastrix, īgis f gr. corripuit 1. Naziazen. Bicz.
mastos, vel us m gr. Pierśi 2.
mastrūca mastrūga mastrūcatus Szubá Kożuch.
masturbari, Pśotę pełnię, masturbatio Psotá.
masturbatur, Psotliwy. mastus gr: Cewká 2.

M A T

Mataris is gr. Poćisk 2.
mătaxa, gr Jedwab. Powroz 1. Wiązáńká, Pływeczka. mătaxo as Wiążę 1. (Uryнał.
mătella matellio, wodny státek wiádro 1. Dzbánek.
matcŏla mătĕriŏla, Szlaga. Máczugá.
māter, Matká. Mámká, Kwoczka. ein Mutter. Mater in ore tibi est non habet unda Deos. P. syn. Gĕnĭtrix, pārens. epith. ālma, chāra, blānda sōllĭcita, ānxia, vĭgil. dīlēcta, fīda, pia, bēnĭgna, ămāra. phr. Prōlis stŭdiōsa, ŏblivĭōi nĕscia prōlis. Dīgna viro. quæ nātum pĕpĕrit, gĕnŭit. Quōs in lūminis aūras ēdūxit, stŭdiōsa fŏvet. ălit, ēdŭcat,
mater supposititia, Mámká.
mātercŭla, Mátuchna, (uczćiwa
māterfămĭlias, Páni 1. Gospodyni, Białagłowa
mātĕria, materies, Materya 1. 3. Dostátek 1. Rzecz do mowienia, Powod 1. Drwa. & sub Drewno 1. Allerley Zeug. Sumite materiem vestris qui &c Hor. epith. āmpla, dīffūsa, fœcūnda, dīves, phr. Mātĕriam sŭpĕrābat ŏpus, āpta nūmĕris. Cōnvĕniens mŏdis. Fēlix in carmina. Mātĕria vīres ēxŭpĕrante mĕas. Nōn mihi mātĕriam Rōma nĕgat. Sūmite mātĕriam vēstris qui scrībitis æquam Vīribus, & vērsāte diu quīd ferre rĕcūsent. Quid vălĕant hŭmĕri.
mātĕrĭālis, Materyálny
materiālius, substant. Porębnik.
materiarius, adiect. Odrębniczy, Drewniány.
mātĕriātura, materiatio, Ciesielska robotá, Budowanie 4. Wiązánie 2. Drewnia 2.
materiatus, Drewniany.

mātĕrīnus, Twardy. materio as Drzewem robię.
mātĕrĭor, aris Drew szukam.
mātĕris, is hæc gr. Spis żołnierski, Poćisk 2. a longum Renato.
mātĕrnus, Maćierzyński, Mütterlich Devolvunt, iterum maternas impulit aures. V.
mātĕrtĕra, Ciotká 2.
măthēmătica, Gr. sub Gwiazdarska nauka.
mathematicus, gr. Práktykarz 1.
măthesis, Gr. Náuka 1. mathios ij f. Wężownik

M A R T

mātresco is, Matki náśláduię.
mātricīda, matkoboycá, sub mężoboycá.
matricidium, sub mężoboystwo
mātrĭcŭla, metryka Reiestr
mātrĭmōnĭālis małżeński.
mātrimōnium. małżeństwo, Ehestand / Ut eam perpetiar ire in matrimonium. (J.) syn. Cōnjŭgĭum, cōnnubium. v. Conjugium.
matrīmus, matkę żywą máiący.
mātrix, īcis f. żywot niewieśći, máćiotka. Kwoczka Fniak mlecz w drzewach, Reiestr 5. & sub Proba 3.
mātrōna, mężatka. Białagłowa 2. Ehenweib. Si tenus in pretio est, dicor matrona tonantis. Ovid. epith. Pŭlchra, fōrmōsa, cāndida, dĕcōra căsta.
mātrōnālis, mężatkom przyzwoity, sub mężátka. Einer ehrbaren Frauen zuständig. Et matronales erubuere genæ. Ovid. (tronalis. Beroald.
matronatus, us. Apule: i. dignitas & gravitas mamatruēlis, ćiorczany. matta, mátá.
mattiăca pila mydło. mattiarius, Ammiano forte. Spiśnik matticus. żárłog, Gęba 3.
mattya, æ, & orum, matteolæ, Łákoći, Wet.

M A T U

Mātŭla, Wodny státek. Dzbánek, Urynał, Smrod 3. Nikczemnik.
maturatè, Spiesznoo, mātūrātio, Spieszenie
maturè, Ráno, Rychło, W czás 2. & opposi. sensu. Pomału, Nierychło.
mātūresco, Doślaię się 1. Zrzeię, Státecznieię. Reiff werden. Cœpit & ut primum pleno maturuit anno Ovid.
maturissimè, Poważnie, Rychło.

mātūrītas, *Dostałość*, *Czas 2. Powaga.* Reiffe. *Fervens coquat maturi.* (Iamb. Dim.) P.
mātūro *as*, *Dostaię się 1. Dozrzało czynię. Przyśpieszam, Pomáłu co czynię.* Reiff machen *Maturare fugam, regique hæc dicite vestro.* Virg. *syn.* Mātūrītātem do, āffēro, cōncŏquo, *vel* āccĕlĕro, prŏpĕro, fēstīno, ūrgĕo.
maturor, *Dostáię się.*
matūrus, *Rány, Dożrzały, Rychły, śpieszny. Státeczny. Gdźi się* Zeitig / reiff. *Tempo e item certo roseam matura per oras* Luc. *syn* Cōctus, cōncōctus, tēmpēstīvus, ŏppōrtūnus, āptus, īdōnĕus, cōmmŏdus, cĭtus, sūbĭtus, fēstīnus.
mātūra, *Zorzá.* matutinalis, *Porankowy.*
matutinò, *Poránu.* matutinum, *Poránek.*
mātūtīnus, *Porankowy.* Früh morgens *Et matutinis operatur festa lucernis.* Juv.
māvĕlim māvŏlo, *Wolę.*
Maurītānia, *murzyńska ziemia.*
maurus, *murzyn.*
mausōlēum, *Gr. Kátafalk, Słup 5.*

M A X.

Māxīlla, *Policzek, Czeluść 1.* Kinnbacken. *v Gena*
maxillaris, *Czeluśćiowy, sub Czeluść 1.*
maxillaris dens, *Zęby trzonowe.*
maxīmitas, Ogrom, Wielkość 2.
māxīmŏpĕre maximum, *Bárzo.*
māxīmus, *Nawiększy.* Allergrösseste. *Maximus, Ilioneas placido sic pectore cupit.* Virg.
maza, *gr, ćiásto smażone, Kłosek.*
maza panis, *márcepan.*
māzŏnŏmum, *Gr. misa sporá.*

M E

meābĭlis, *Przybyty. Przenikáiący, Przechodźisty.*
meāculum, *sub Pot* meapte causa *Dla.*
meātim facis & facitis. Priscian. Po mojsku.
meātus, *us, Dźiurki 1. 4. ćieczenie 1. Por, Bieg. Látánie.* Gange Lo ff. *Orabunt causas melius, cœlique meatus.* Virg. *syn.* Fōrāmen, ădĭtus, cănālis, pōrus, tĕnŭis vĭa.
mĕcastor, *Záiste.* mēchānĭca ars, *ćieśielstwo.*
mechanice, *sub Klubą ćiągnąć. & sub Winduię.*
mēchānĭcus, *adiect. gr. Narzędźia śiłá potrzebuiący*
mechanicus, *substant. Architekt, Rzemięsnik.*

Powrozobiegun, mietelnik.
Mechimonium, Noni. lege Mæchimonium infra.
mēcon, ōnis, *hic gr. mák leśny.*
mēcōnis, ĭdis *hæc gr. Sáłata 1.*
mēcōnĭum, *gr. mákowy sok, Járy mlecz.*

M E D

Mĕdēla, *Leczenie, Lekárstwo.*
mĕdĕor, ēris *Leczę Goię.* Heilen / curiren. *Talis amor tentat, nec sit mihi cura mederi.* Virg. *phr.* mēdĭcam ŏpem fĕro. Mōrbum mĕdĭcāmĭne pēllo, ēxpēllo, dēpēllo, mītĭgo, lēvo, lēnĭo. Vūlnĕra cūro, fŏvĕo, ārte lēvo. Mĕdĭcas mănus āffĕro, āpplĭco, ădhĭbĕo. Dŏlōrem mĕdĭcāndo aūfĕro, mūlcĕo, ārte ăpŏllĭnĕa tēntātis ŏpĕrōsæ vĭrĭbus hērbæ ūti. Nūnc pūrgat vūlnĕra lўmphis. Nūnc mūlcet sūccis, lĭgat īnde, āc vūlnĕra mōlli. Cĭrcūmdat tāctu, ĕt tōrpēntes mītĭgat ārtus. Vĕnĭēnti ŏccūrrĭte mōrbo: Prīncĭpĭis ōbsta sēro mĕdĭcīna părātur. Nūllus ăpŏllĭnĕa quī lĕvet ārte mălum est. Rĕlĕvāre cōrpŏra mōrbis, ēx ægro cōrpŏre mōrbos pēllere. Aūfert īpse mĕum păriter mĕdĭcāndo dŏlōrem. Nēc tē jam Phœbe pĭgēbit ægrōto mĕdĭcas ăpplĭcŭīsse mănus, Mĕdĭcas ēxērcet ĭnănĭter ārtes. Lēnīre dŏlōrem pōssis, & māgnam mōrbi dēpōnĕre partem. Mŏdo născēntes prŏpĕrabam pēllĕre mōrbos: Admŏvĕo tārdam nūnc quŏque lēntus ŏpem.
mĕderga *Nád 1.* mĕdĭālis, *Pośrzedkowy,*
mediana vox, *Tenorowa mowa.*
mĕdĭānus, *Pośrzodkowy, środni.*
medianus paries, *śćiáná przeczna.*
mediastīnus, mediastīnus *subst. Sługá podły Stroż*
mediastīnus, *adiect. Podły.* *domowy.*
mediātor. *Pośrzednik.* mēdĭca, *gr. O man.*
mĕdĭbĭlis, Zleczony, Uleczony.
mĕdĭca medicinalis ars, *Lekárska nauka.*
mĕdĭca avis, *Paw.*
mĕdĭcābĭlis, *Uleczony, Zleczony.* Heylsam / heylbar-- *nullis amor est medicabilis herbis.* Ov.
medicabiliter sub Lekárskie.
mĕdĭcāmen, *Lekarstwo. Piekrzydło, Farbá 5. Bielidło.* Artzeney. *Tot medicaminibus, coctaque filiginis offas.* Ovid. *syn.* Mĕdĭcīna, mĕdĭcāmĕntum, mĕdĭcātus, rĕmĕdĭum, mĕdēla, fŏmēntum, lĕvāmen, lĕnīmen, phārmăcum. *epith.* Sălubre sălūtĭfĕrum, vălĭdum, sălūtāre, præsens, pŏtens, ūtĭle, dulce

ce, ămārum, ōptātum, præscrīptūm,ēxſpēctātū, prōmptum, ſuāve, grātum, ēffīcax. *phr.* Hērbæ mēdīcæ. Hērbārūm sūccus, vīs pōtēſtas. Vīres ōpērōſæ hērbæ. Hērba pōtens ăd ōpem, rādīxque, mĕdēndı ūtīlıs. Aūxīlīum mūltis sūccūs ēt hērba fŭıt. Mēdīcæ īymphæ.Pæōnīı pōcūla sūcci. Vīs mēdīcæ ōpis. Vūlnērībus āpta părāntur Phārmăca. ēxpēllens mōrbos. Tōllens flāmmāntes pēctōris æſtus. Quō nōn præsēntīus ūllum aūxīlīum vēnıt. Sīcque sălūtāres mēmbris ădhībēre mĕdēlas, ēa vīsa sālus mōrīēntībus ūna. Quās mīhı nōn hērbas, quæ nōn mēdīcāmīna nūtrix āttŭlıt, aūdāci, sūppōsŭītque mānu? Tēmpōrībus mēdīcīna vălet; dāta tēmpōre prōſunt, ēt dāta nōn āpto tēmpōre vīna nōcent īpſe fēros rĕpūlıt dōctis mēdīcāntībus īgnes. Lēnīto mēdīcam vūlnēre sēnſit ōpem.

medicamentārius, *ſubſtant. Aptekarz.*

medicamentarius, *adject. ſub Aptekárſka nauká.*

medicamentōſus, Leczący, Zdrowy 2.

medicamentum, *Lekárſtwo 1. 9. Piekrzydło, Fárbá 2. 5. Trućizná. 5. 4.*

mĕdicātio, *Leczenie, Czarowanie, Przyprawá.*

medicatus, *Lekárſtwy opátrzony, przyprawny, Leczący, Jádowity, napuſzczam iadem.*

mĕdicīna, *Lekárſka nauká, Lekárſtwo.* **Artzeneykunſt.** -- *tanquam hæc ſit noſtri medicina furoris.* Virg. *ſyn.* Mēdīcāmen, *vel* ārs mēdīca, ārtes ăpōllīnıs, ārs ăpōllīnēa,Phæbēa,Pæōnīa,Măchāōnīa, ārs mĕdēndi ārs ōpērōsa mĕdēntum,ārtıs ăpōllīnēæ vīrtus, pōtēſtas, aūxīlīum,glōrīa, dĕcus. *v. Medicamen.*

medicinæ, *Lekárnia, Choruiących mieyſce.*

mēdīco, *as. Leczę, Farbuię,* Przyprawiam. **Heylen/ artzeneyen.** *Sed non* Dardaniæ *medicari cuſpidis ictum.* Virg. *ſyn.* Mĕdĕor, *vel* līno, tīngo, īmbŭo, īnfīcīo, fūco. *vel ſup Medeor.*

medicor, *Leczę, Napuſzczam iadem.*

mēdīcus, *adiect. Lekárſki.* **Heylſam.** *Dum medicas adhibere manus ad vulnera paſtor.* Virg. *ſyn.* ōpīfer, sălūtīfer, Pæōnīus, ăpōllīnēus, Phæbēus Măchāōnīus.

mēdīcus, *ſubſtant. Lekarz.* **Ein Artzt.** *Protinus accedunt medici, medicæque recedunt.* M. *ſyn.* Mĕdens. *epith.* Dōctus, pĕrītus, sōlers, săgax; īndūſtrīus, īngĕnīōſus,īllūſtris, sōllīcītus,fīdūs, fīdēlis,prūdens, caūtus, ſcīens, pōtēns. *phr.* ārtem dōctus Pæōniam, ārte ăpōlīnēa pōtens. Măchāōnia clārus īn ārte, ārtis mēdīcæ pĕrītus. Scīens hērbārum, ārtīſque mĕdēndi, ārte pĕrīta mōrbos lĕvans. Mēdīcāmīne pōllens. Ægris ōpem fĕrre, mōrbos fŭgāre pĕrītus. Scīens pōtēſtātes hērbārum, ūsūmque mĕdēndi. ārtis ăpōllīnēæ gnārus. Pēllens ēx ægro cōrpōre mōrbos. Dēpēllens mēdīcāmīne mōrbos. Dōctus dēpēllēre mōrbos. Dāns dōcta pōcūla mīſta mănu. Cōrpōre ăb ægrōto prōpĕrāntīa fāta rēpēllens. Qui tēntat sălīēntem pōllīce vēnam.Quī vīvos pōtŭi mūlcēre dŏlōres. Dēfīcīo, mēdīcāsque mănus, fōrmēntāque quæro vūlnērībus (sed sūmma) mĕıs. Cōrpŏris aūxīliū mēdīco cōmmītte fīdēli. Quīd tībi cum mēdīcis? dīmītte Măchāōnas omnes. Nōn ēſt īn mēdīco sēmper rēlēvētur ūt æger,īntērdum dōcta plūs vălet ārte malum. Quāntus ăpud Dănăos Pōdălīrīus ārte mĕdēndı. *Medicinæ inventor,* Apōllo. *Medici illuſtres.* Æſcūlāpīus,Măchāon. Pōdălīrīus, Pæon, Chiron, Mĕlāmpus, Hīppocrātes, Gālēnus.

medicus circumforaneus, *Lekarz iármárkowy.*

mĕrīdīālis, Południowy 1. meridies, Południe.

mediè, *Miernie,* Srzednie. mĕdiētas, *Srzodek.*

medio as, W poł ſtoię.

mĕdiocris, mediocer, mĕdiōcrīcŭlus, *Mierny,* **Mittelmåſſig.** *Si mediocris erit ſpatium luſtrabit utrumque* J. *ſyn.* Mōdīcūs, pārvus,paūcus,ēxīgŭŭs.

mĕdiōcrītas, *Mierność, Miárá 3. środek.* **Mittelmaaß.** *Auream quiſquis mediocritatem.* (Sap.) Hor. *v. Modus.*

mĕdiocrīter, *Miernie.* **Måſſiglich.** *Nec pavor & rerum mediocriter utilium ſpes.* Hor.

mediogrūmus, mediotūmus, medioximus medioxūmus, mierny, medioxume miernie

mĕdīpontus, *Lina.* mĕdītāmen, *myśl 3. meditamentum,myśl 2.ćwiczenie 2.*meditate, *Na pamięć.*

meditārio, *myśl 2. Rozmyślánie, ćwiczenie się.*

Meditativa Verba apud Grammaticos ſunt, quæ propenſionem, apparatum, & molimen ſignificant ut Parturio periculum. meditatorium, Klaſztor.

meditatus *ti Rozmyślny, Umyślny.*

meditatus, *us, Zámyſł.*

mĕditerrāneum, mĕdītullium, *Odmorze,środek.*

mediterraneus, *mediterreus, Odmorſki.*

mĕdītor, *myślę 1. Rozważam 1. ćwiczę się.* **Betrachten/ nachdencken.** *Reginam meditor, ne quo ſe numine mutet.* Virg. *ſyn* Cōgīto, cōnsi-

cōnsīdĕro, vel căno. v. Cogito.
medium, Srzodek 1. 2.
medium, pro dimidio, an recte? sub Poł.
mĕdĭus, Srzedni, Obostronny Wątpliwy 2. Der mittelste. Per medios, instans operi regnisque futuris. Virg.
mĕdūlla, Drzeń, mlecz drzewny, śpik. Treść.
medulla panis, Ośrzodek. (Tłusty.
medulla spinalis, mlecz pacierzowy. medullatus
mĕdūllitus, Uprzeymie, Uśilnie. Jnniglich/ herzlich. e. Hominum, ferit ille medullitus omnes. P. phr. īn īmas mĕdūllas, ēx īmis mĕdūllis.
megaltriarcha, magaetariarcha, sub Przeor.
mĕgistānes, hi Pánowie przedni, Senator krolewski.
mehercle, mehercule. mehercules, Záiste.
mējo, is. Pusczam wodę.
mel, miod prásny. Honig. Quis mel Arystæo, quis Baccho vina Falernæ. Ovid. syn. Fāvus. epith. Roscidum, āĕrĭum, tĕnax, dūlce, spūmans, līquens, līquidum, pūrum, flāvum, rĕdŏlens, fragrans, flāveus, nĕctărĕum, suāve, grātum, ŏdōrum Hȳmēttĭum, Hyblæum, Cecrŏpĭum, āttĭcum. phr. Nĕctar ăpum āĕrĭi mĕllis cælĕstĭa dōna. Mūnĕra mĕllis. Lĭquor Hyblæus, āttĭcus. Hyblæum nĕctar. Dūlcis ăpum lābor. Mĕlla thȳmo frāgrāntĭa, ēxprĕssit mĕlla liquāta fă vis, prĕssis cōacta făvis. Mĕllis ŏpus. Cērĕa dōna, Thymi rĕdŏlēntĭa rore. Vĕlūti plēnis sī flōrĕa mella. Sint ēxprĕssa făvis. Mĕl confĭcĕre. Spūmāntĭa prĕssis. Cōgĕre mĕlla făvis ēxcūdunt cēras ēt mĕlla tĕnācĭa figunt. Dūlcĭa mĕlla prĕmes, nēc tāntum dūlcĭa, quāntum & līquĭda ēt dūrum Bacchi dŏmĭtūra săporem. v. Apes.
mel arundinum, Cukier. melenàĕtos. gr Orzeł
mel àereum, mel roscĭdum, manná sok.
mel anthinum, Lipiec Miod.
mĕlamphyllon, vel um gr. Barszcz 2.
melampŏdium, gr. ćiemięrzycá.
mĕlamprafton, vel um gr. Szatá czarna.
mĕlampsȳthium, gr. Wino słodkie.
mĕlampus, ŏdos ŏdis m. gr. Pies słopká.
melanchætes a. m mĕlăneus, ei gr. Pies czarny
mĕlanchŏlia, gr. melankolia 1. 2. kruczek.
melancholicus, gr. melankolik. (ká.
melancŏrypus, gr. hic Græcis Comm, est. Figoiad-
mĕlancrănis, is idis gr. sit morski.
mĕlandrya, a. Rosołowa sztáwá.
melandryon, melandryum, Idem & Wrzáćięźnicá. Item sub Czechrzycá & Dąb 1.
mĕlănia, gr Czarność.
mĕlantēria, a gr. Czernidło dźiegiec, & sub Koperwas, & sub mośiężna skwárá.
melanthe, es f. gr. ludus puerorum, sub Chrząszczá
mĕlanthemūm, gr. Rumień.
melānthium, gr. Czárnuchá.
mĕlănūrus, hic gr. Wielgo-k rybá.
melăpia neutrum plurale, in singulari, Melapium Plini. i. poma & pyra simul.
mĕlas, ănos m. gr sub Piegá.
melaspermum, gr. Czárnuchá.
melca, æ f. gr. an, mleko 2. melcŭlūm, miodek.
mĕlēcygnea, n. plur gr: śpiewánie.
meleăgris, idis f. gr: Indyk. (Gratius,
mēles, is gr, Zbik. Producit primam Serenus &
mĕlia, gr. Iesion. mĕlĭa, gr. ziemia lekárska.
melica, avis, Paw e quantitas incerta: quia vox corrupta est ex medica: Celumel.
mĕlicembăles. hi ślimak 3.
mĕlĭcēria, melĭcēris, idis gr. Ognipiorá.
mĕlichlōros, vel us mĕlĭchros, hujus melĭchrotis, melichrus, ri gr. Miedźik kámień.
mĕlichrȳsos, vel us m. gr: Kámień żołtáwy.
mĕlĭcrātum, gr. miod pity.
mĕlĭcus, gr. Przyiemny, Ein Singer. Et melicos lyricosque modos præfanda vovabis A.
mĕlĭlōtos hic gr: Komornicá włoska.
mĕlĭmĕli; hoc gr: sub Pigwowy.
mĕlĭmelum, gr. Iabłko słodkie pierzgnięta.
mĕlina, æ, gr. mieszek 1. mĕlīna, gr: Miod pity.
mĕlinum, gr: Pszczelnik ziele.
melĭnum, gr: Bielidło, Bleywas.
mĕlinus, gr; Pigwowy. & sub Zbik,
mĕlior, Lepszy, Większy 2. Besser Regia. & oblitos famæ melioris amantes. Virg. syn. Præstāntĭor, pŏtior, (nie
melioramentū, B. wzlepszenie. melioratio wzlepsze-
melioresco, Polepszam się. melioro, Polepszam.
mĕliphyllum, mĕlissŏphyllum, Gr: Pszczelnik ziele,

nik ziele. mēlīpontus, hic Linâ. mēllis, is f Zbik,
mēlissa, gr, melitæna, Pszczołá, pszczelnik ziele,
melissa sylvestris, Kádźidło ziele.
mēlissŏphāgo, ōnis. gr. żołna.
mēlita insula, malta wyspa.
mēlitæus, melitensis, máltenski.
mēlītes, a m, gr: sub Pigwowy, & Iabłkowity.
mēlītītes, æ, m gr. Słodycz, wino słodkie, miednik
mēlitis, idis f. gr. Pszczelnik ziele. (kámień.
mēlitton, ōnis, m, gr: melittŏtrŏphium Gr.
Pszczelnik, mēliturgus, gr. Bártnik.
mēlium, Obroż. meliùs, Lepiey.
meliuscŭle, Lepiey troszkę.

MELL

mella, æ mellina, miod pity.
mellaceum vinum; Wino warzone,
mellarium, Pszczelnik 1, mellarium vas. Ul,
mellarius, substant: Bartnik
mellarius, melligenus, adject. miodowy 3.
mēllatio, Podbieránie miodu.
melleus, miodowy, Słodki, płowy, żółtawy. Das Honig gleich oder wie Honig geschmackt.
mēllicŭlum, miodek.
mēllifer, miod robiący. Das Honig trägt. Mellifer electis exercitus obstrepit herbis Cl.
mellifīcium, miodu robienie.
mellifica loca, Pszczelnik 1.
mellifico, miod robię. Honig machen. Sic vos non vobis mellificatis, apes. Virg. syn. Mel cōnfĭcio, cōgo, figo, stīpo.
mellificus, miod robiący.
mellifluus, Słodki: mellīgo, Sok miodowy.
mellillus, miodowy, mellinia, Słodkość.
mellinus, Płowy, mellis, is f. Zbig.
mellītum, & mellitum edulium, miodownik.
mellitus, miodowy 1, 2. Słodki, Roskoszny, Ućieszny, Przyiemny miły 1. Von Honig. Pane egeo, jam mellitis potiore placentis, Mart.
mēlōdes, æ m. gr. miodowy.
mēlōdia, Gr: Melodya.
mēlon ōnis hic Gr: melŏpĕpo, Gr. Melon.
mēlos, leos, & li gr: śpiewánie 2. Pieśń muzyká. 8. 4. Wiersz Poetycki. vide infra in indice rerum Chaos, Ein lieblicher Gesang/ melodey. Regina longum Calliope melos. Alcaic. syn. Mĕlōdia, cōncēntus, cāntus, mŏdŭlātio, mŏdŭlāmen, mŏdŭli. epith. Suāve, dūlce, grātum, cănōrum, blāndum, lætum, fēstivum, ămœnum, tĕnĕrum, dūlcĭsŏnum, plăcĭdum, cælēste, ārŏnĭum, Cāstălĭum. phr. Fūdērunt lĕpĭdum rūstĭca tūrba mĕlos, ărgutumque mĕlos dīvi cĕcĭnēre cănōri. Fūndebat plăcĭdum cælĭca Mūsa mĕlos. Smyrnæum credes plectra rĕferre mĕlos. Līnguăque Cynnămĕum fūdit ămæna mĕlos. v. Cantus Musica.
mēlōta, æ. m gr. Pásterz, an Kożuch.
mēlōthron, vel um m, gr: Przestęp biały.
mēlus, li, gr, śpiewánie 2.
mēmæcȳlon, Gr. Ięzowkowy owoc,
membrāna, Skorká ná drzewie, błona 1. 3. Kompáturá, Párgámin, moszny, Skrzydło 1. Ein Fel oder Haut. Epith: Tĕnŭis, mōllis.
membrana cerebri, Błonká 2, (V Cutis
membrana, Pargamena, scriptoria, Párgámin.
membranacea pinna; Skrzydło 1.
membrānāceus, Błonowy, & sub Párgáminowy.
membraneus, Párgáminowy.
membrātim, Członkámi, Przerywáiąc. Gliedsweiß. Et membratim vitalem deperdere sensum. Lucr. syn. Per pārtes, in mēmbra.
membrātim divido, Rozbieram ná częśći.
membrātūra, Komplexya, Twarzy ksztáłt.
membrum, Członek 1. 4. 7. Komorá 1. Ein Glied syn: ārtus, epith. ārgēntĕum, cāndidum, dĕcōrum, tĕnĕllum, cālēns, lāngvĭdum, cădūcum lāctĕum, vītāle, mōrbĭdum, mŏrĭbūndum vĭgens vălĭdum, fōrte. phr. Nūdabant liquĭdis ārgēntĕa mēmbra sub ūndis. Cāndĭdāque in nitĭdo flumĭne mēmbra rĭgas Lāctĕa quid laūdas āt candĭdĭōra lĭgūstro mēmbra, Num mōrtālis hŏmo, būlla est? Num mōrbĭda cōnstat, fĭcta Prŏmēthæo mēmbra fūisse lŭto, v. Artus.
mĕmēnto, Pámiętayże.
mĕmĭni. Pámiętam, Wspominam. 2. Bin ingedenck / sich erinnern. Cantando memini puerum me condere soles V. syn. Rĕcōrdor, remĭnĭscor. ph. Sum mĕmor, nōn īmmĕmor, īn mĕntem venit. Mĕmŏri sub pĕctŏre sĕrvo, pĕctŏre, mĕnte tĕnĕo. Nōn sŭbĭēre ănĭmo nōstro oblīvia. v. mĕmŏrī ănimo do, māndo, mĕnte rĕpōno, Sŭb cōrde rĕfĕro.

rĕfĕro, rĕpōno, rĕcōndo. Mănet ālta mēnte, rĕpōstum Jūdĭcium Părĭdis, ſprētæque injurĭa fōrmæ. Sī rīte aūdīta rĕcōrdor, Fōrſan & hæc ōlim mĕmĭnīſſe jŭvābit. Vīve mĕmor nōſtri. Sīgnātum hoc mĕmmŏri pĕctŏre nōmĕn hăbe. Tūm vēro făcito ut mĕmŏri tĭbi cōndīta cōrde. Hæc vīgĕant māndāta nĕc ūlla ōblītĕret ætas. Mĕmŏri hæc tĭbi mēnte rĕcōnde. Tūa ſplēndīda făcta nūlla ūnquam ēxănĭmis tollent ōblīvīa nōſtris. *v. Gratias ago.*

mĕmor, *Pámiętny 1. 2.* **Eingedenck** -- *ſævæ memorem junonis ob iram* Virg. *ſyn.* Nōn īmmĕmor, nōn ōblītus.

memŏrābĭlis, memorandus, *Pamiętny* **Denckwürdig** --- *Namq; etſi nullum memorabile nomen.* Virg.

memorācŭlum, **Pámięć** *1.*

mĕmŏrātiſsĭmus, *Pámiętny, Sławny.* (*nanie.*

mĕmŏrātor, *Przypominacz. memoratus ūs. wſpomi-*

mĕmŏria, *Pamięć 1. 2. 3. 4. Wſpominanie, Dawność 1. Starość. 2.* **Gedächtnuß.** *Reddit memoria tenue per veſtigium.* (Jamb.)

memoriâ meâ, noſtrâ, patrum. *Zá mey pámięći.*

memoriæ, *hæ,* *Pámięć 3. Swięto 1.*

memoriæ magiſter, *Przypominacz, Referendarz.*

mĕmŏriālis, *ſub Pamiętny.*

mĕmŏriōſus. Pámiętny. mĕmŏriter *Ná pamięć.*

mĕmŏro, *as, Przypominam, Wſpominam 2.* **ſich beſinnen / gedencken.** *Et meminiſtis enim diva, & Memorare poteſtis,* Virg. *phr:* īn mēntem rĕvŏco. *v. Memini, vel* cōmmĕmŏro, nārro.

mĕmŏror, *aris, paſſ. Wſpominam 2. 3.*

memphis, *is, gr. Káir.*

memphītes, *æ, m. gr. Mármur drętwiący.*

MEN

mĕnais, idis, gr. Węzownik.

menda, *æ, Wádá, Błąd* mendāciis onerare, *Námendaciter, Kłamliwie.* (*kłámać*

mēndācium, mendaciuncŭlum, *Kłámſtwo.* **Eine lügen.** *Nec vos decipiant blandæ mendacia. lingvæ.* V. *ſyn.* Cōmmēntum. *epith.* Vānum, căllĭdum, īmpŭdēns, fāllāx, dŏlōſum, lĕpĭdum, ănile, tūrpe, pudēndum, mŭlĭebre fĭctum. *phr.* Fĭctus. fĭctītius sērmo, fĭcta vērba. Vānæ. fĭctæ vōces. Fāllācis, mēndācĭa līngvæ. Pērjūræ sōmnia mēntis Prōdĭgĭōſa lŏquor vētĕrum mēndācĭa vātum, Fātŭi cōmmēnta cerebri.

mēndax, mendaciloquus, *Kłamcá.* **Lügner** *Quam niſi mendoſum & mendacem, vir bonus eſt* Hor. *ſyn* Vānus, pērjūrus, sĭmŭlāns. *phr.* Flāndi fĭctor. Mēntīri v. fāllĕre dōctus. ōrĕ fālſo, sĭmŭlāta, blāndo, v. vērbis vānis dēcĭpĭēns. Līngva, ōs, pēctus fāllax, mēndāx, ōs pērjūrum. Mūlta mălus sĭmŭlāns vāna ſpē lūſit ămāntem.

mendīcābŭlum, *żebrak.* mendīcātio. *żebranie.*

mendīcĭtas, *mendicimenium, żebráctwo.* **Armuth** *Mendicitatem cui obtuliſti opera tua* (Jamb.) *v. Paupertas.*

mēndīco, *as, żebrze.* **Bettlen.** *Arcanum Judea tremens mendicat in aurem.* Juv. *ſyn* ēmēndīco. *phr.* Stĭpem cōrrŏgo. Vītam quærīto æra rŏgo. Prĕcĭbus cĭbum, vīctum, ălĭmēnta rŏgo, pĕto, ēxpōſco. Pārvæ ſtĭpis æra rŏgo. ălĭēna līmĭna lūſtras, ēxĭgŭūmque rŏgas ōre trĕmēnte cĭbum. Nūnc mēndīcāto vēſcĭtur īlle cibo.

mendīcŭla veſtis, *Łahcmany.*

mendīcus, mendicŭlus, *ſubſt. żebrak.* **Ein Bettler.** *Nec mendica ferat barbati prandia nudi.* Mar. *ſyn.* Paūper, ĕgēns, īnōps. ĕgēnus. *v. Pauper.*

mendīcŭlus, *adject. żebrzący.*

mendōse, *Obłędliwie, Fałſzywie*

mendōſus, *Wádę máiący Obłędliwy, Fałſzywy.* **Voll Fehler.** *Quem niſi mendoſum & mendacem &c.* Hor.

mendum, *Błąd.* **Einfehl / Irrthum.** *ſyn:* Mēnda, ērror, ērrātum, vĭtium.

mēniāna, *orum, Alki[illegible].* mēnianum. *Gonek.*

mēnis, *idis, f. gr. Mieśiączek.*

mēnninx, *gis, f. gr. Błonká 2.*

mens, *Myśl 1. Wola 1. Rozum 1.* **Pamięć** *1. Duch, Duſzá, Chęć, Koniec ſpraw.* **Sinn / Verſtand.** *Niſus ait: Diine hunc ardorem mentibus addunt?* V. *ſyn.* ănĭmus, rătĭō, īntēllēctus, īngĕnĭum, *vel* cōgĭtātĭo, judĭcĭum, sēntentia, prōpōsĭtum, cōnsĭlĭum, vŏlūntas. *v. Animus.*

mēnſa, *Stoł 1. 2. 6. Obiad; potráwá, Bankierſki. kram, Nagrobek.* **Ein Tiſch.** *Menſas ut ſtrueret hoſpitibus* Diis Choriamb: *epith* Laūta, pīngvis, ōrnāta, pĭcta ăcērna, tĕres; făgĭnĕa, nĭtida, cĭrrĕa, māgnĭfĭca, ſplēndĭdá, ŏpīma, ŏnūſta, rēgĭa, ŏpŭlēnta, ăvāra, gēmmāta, ēbrĭa: hĭlăris, dūlcis, mōllis, fēſtīva. *phr.* īnſtrūcta cĭbis. ĕpŭlis ŏnĕrāta. Laūtis cĭbis ſplēndĭda, ŏnūſta, ŏpŭlēnta. Fercŭlis fatīſcēns. Vărio dapum pōndĕre tĭtŭbāns.

Laūtos sūppĕdĭtat prōdĭga mēnsa cĭbos. āppŏsĭtæ mēnsis ĕpŭlæ. Laūtis mēnsa părāta cĭbis. Quæ nunquam părĭunt ăiăcres făstīdia mēnsæ. nōn tĭbi gemmātis pōnēntur prāndĭa mēnsis. Vix căpit ēlēctas ēbrĭa mensâ dăpes. Jūgiter ăd pīngves dūcebant gaŭdia mēnsas.

mēnsa Pythagoræ, *Ráchownicza tablicá.*

mēnsālis, *Stołowy.* mensārius, *subst.* *Bankierz.*

mēnsārius, *adject:* *Bankierski, Stołowy.*

menses, *hi*, *Niewieśćia chorobá.*

mensio, *Mierzenie*

mensis, *Mieśiąc.* **Ein Monat.** *Triginta magnos volvendis mensibus orbes.* V. *epith:* Fūgax cĕler, flŭēns. fŭgĭtīvus, Lūnāris. *phr.* Mēnstrŭus cūrsus, ōrbis. Mēnstruūm tēmpus, spătĭum. Lūnæ cūrsus, cūrrĭcŭlum. Mŏra mēnstrua.

mēnsor, *Miernik, Mierniczy 1.* *Stánowniczy.* *Obo-* menstrua, *orum*, *Niewieśćia chorobá.* (*źny.*

mēnstrŭālis, *Krwotoczny, Mieśięczny.* **Monatlich.** *Sphæram ruina menstrualem destrnet.*

menstruans, menstruatus, *Krwotoczny.*

menstruus, *mensurnus.* *Mieśięczny, Co mieśięczny*

mēnsŭlārius, *Bankierz.* mensum. *In Morg.*

mēnsūra, *Miará 1. 3. 4.* **Maasz.** *Circumiere modum mensuraq; roboris ulnas.* Ovid.

mensurābilis *Pomierny.*

mensuro, as, Mierzę 1. **messen.** *Quisque suas mensurat opes, viresque, &c.* Ovid: *v. Metior:*

mensuraticum B. in Pomiernie.

mensūrālis, sub Mierny. mēnta *miętká 1.*

mentāgra, *æ*, è *gr:* *Liszay, Francá.*

mentāstrum, *miętká polna.*

mentè, *Szczerze.* mente præditus, *Rozumny.*

mentīgo *īnis* *Liszay.* mentio *ōnis*, *Wzmianka.*

mentior, *Kłámam, Zmyślam 2.* & *sub* *Podobny 1.* **Liegen/ erdichten.** *At non ille satum quo te mentiris Achilles.* V. *syn.* Fālsă dīco, mĕmoro, lŏquor, nārro: mēndācĭa fingo, jāctŏ: vāna, fālsa cōmmĭnĭscor, ēmēntĭor: sĭmŭlo, ĭmĭtor. *phr:* Fīcta, mēndācia vērba prōfĕro, lŏquor. āddīt mēndācia cūlpæ, ōre vānĭlŏquo jāctat. Prō vēris dīcĕre fālsa. mēndāces rēddit ab ōre sŏnos omnia mēntĭris, nĕque enim tŭa fāllĕre līnguá īncĭpit à nōbis. *v. Decipio.*

mentītio, *Kłamstwo.* mento, *ōnis* *Gardłowaty.*

mentŭla *Członek 5.*

mentum, *Brodá, Podbrodek.* **Das Kinn.** *epith.* Sētōsum, hīspĭdum; ăcūtum, pūlchrum, dĕcōrum nĭvĕum, īncānum. *phr.* Quibus āspĕra mēnto bārba jăcet. Sūmmōque cădit bārba āspĕra mēnto.

meo, *as* *Bieżę.* *Latam.* meo more, *Po moysku.*

mēon, *vel um, n. gr:* *Oleśnik ziele.*

mĕphtĭtĭcus, *Śmierdzący.*

mephtītis, *is*, *smrod.* **Ein starcker Gestanck Geruch/ von dem Erdreich oder faulen gewässern herrührend.** --*sævamque exhalat opaca mephitim*, V. *syn:* Pūtor, fœtor. *epith.* Pūtĭda, ŏlĭda, grăvĕŏlēns, grăvis, sūlphŭrĕa, sōrdens, læva, trīstis, tētra. *phr.* Sævam exhālat ŏpāca mĕphĭtim sÿlva. Fœtōrem, quāntum tērra mĕphĭtis hābet.

mĕrāciūs, mĕraclum, mĕrācŭlum mĕrācum, *Nierostworzony.*

mĕrācŭlus, mĕrācus, *Szczery, Nierostworzony.*

mĕrācum vinum, *Wino nie mieszane.*

mercātio, *Kupczenie.*

mercātor, *Kupiec.* **Ein Kauffmann/ Handelsmann.** *Impiger extremos currit mercator ad Indos*, Hor. *syn.* Nĕgōtĭātor, vēndĭtor, īnstĭtor, ēmptor. *epith:* Văgus, īmpĭger, ăvārus, vĭgĭl, sōlĭcĭtus, pĕregrīnus, dīves, prōvĭdens, īnsōmnis, īrrĕquĭētus, sūbdŏlus, ĭnīquus. *phr.* Mĕrcis mūtātor Eōæ. Lūcri ăvĭdus, cŭpĭdus. Lūcris, dīvĭtiis, ŏpĭbus īnhĭāns. Lūcri spē dūctus. Laudāns vēnāles quās vūlt ēxtrūdĕre mērces. Quem sē mērcātor ăvārus. Fīnxĕrat à rūbri līttŏre fērre măris, ānxĭus hæret mērcātor, cui vōta vĭæ cēssēre, sĕcūnda, & lūcri fōrtūna fŭit, nūnc cōgĭtat aūrum, & gēmmas, quās pūppe vēhat, prĕtĭosăque rērum. Per mīlle rŭēns dīscrīmĭna vītæ. Vēctūrus mērces ŏpŭlēntas. *v. Mercor & Avarus.*

mercātūra, *Kupiectwo.* **Kauffmannschafft.** *Aversus mercaturis, delirus & amnes.* Hor.

mercaturam facio, *Kupczę.* mercatus, *Iarmark, mercidicius, mercedivus.* *Naiemnik.* (*Targowisko.*

mercedonius mensis, *Przybyćień.*

mercēdŭla, *Dochod 1. Zapłatá 1.*

mērcēnārius, *subst.* *Naiemnik.* **Taglöhner Mietling.** *Thesauro invento, qui mercenarius agrūH.*

mercēnārius, *adject:* *Naiemniczy naiemny Kupny.*

mērces, *Zapłátá 1. Dochod, Szkodá.* **Loh/ Sold.** *Mitteret in pyrgum talos, mercede diurna.* Hor. *syn.*

Prœ-

Præmium, prĕtium, mūnus. *epith.* Lărga, ămpla, măgnĭfica, īnsīgnis, ēxĭmia, dēbĭta, æqua, jūsta, grāta. *v. Præmium.*

mercidinus *mensis, Przybyćień.*

Mercipotus, *B. sub Litkup.* mērcĭmōnium, *Kupá.*

mercor, *Kupuię, & sub Borguią mi.* **Kauffen.** *Paulatim mercaris agrum fortaſse trecentis.* Hor. *ſyn.* Emo, cŏĕmo, nūndĭnor. *phr.* Mērcatūram facio. Mērces mūto. ēxtrēmis făcĕre cŏmmērcia tērris. Mūtandis mērcibus ād Indos pĕnĕtrāre, pĕlăgo ſe cŏmmĭttĕre. Vĕhere lōngĭnqua pĕr æquŏra mērces. Pĕr mīlle rūūnt dīſcrīmĭna vitæ. Vĕctūri mērces ŏpŭlēntas. *v. Mercator.*

mercŭriālis, *adject. Dowćipny.*

mercŭriālis, *ſubſt: Szczyr źiele.*

mercŭrius, *Merkuryuſz gwiazdá, Kámionká.* **Ein Planet.** *phr.* Mōtūque cĕler Cyllēnius hēros. Quōs īgnis cæli Cyllēnius ērret in ōrbes. Fæcūndum ēlōquio sy̆dus. Fūribus fæcunda creāndis ſtēlla.

merda, *Gnoy 1.* merdo, *Wyprożniam ſię.*

mĕrè, *Szczery.* merenda, *Podwieczorek.*

mĕrēndārius, *Wychowániec.*

mĕreor, mĕreo, *es Służe, Zołduię, Zaſluguię, wyſluguię.* **Verdienen / würdig ſeyn.** *Si nemo præſtet quem non mercaris amorem.* H. *ſyn:* Prōmĕreor, dīgnus ſum. *phr.* Sī bĕne quīd dē te mĕrui. Sī mĕrĕor, dīmitte tŭaque hic obrŭe dēxtra quem nōn mĕrĕāris ămōrem? qua poſſum sōla vĕnĭam rătiōne mĕrebor, āſpice nōs hōc tāntum & sī piĕtāte mĕrēmur. Prīmā merui qui laūde cŏrōnā.

mĕrētrĭcie, *Nierządnie,* meretricium *Nierząd.*

mĕretrĭcius, *Nierządny.* mergæ, *widły, oracze.*

meretrĭcor, *Nierządu pátrzę.*

mĕretrix, meretricula, *Nierządnicá.* **Eine Hur** *Perdere quis velit, à turpis meretricis amore.* H. *ſyn:* Pēllēx, lŭpa, ſcōrtum, prōſtĭbŭlum. *epith.* īnfāmis, lāſcīva impūrā, tūrpis, famōſa, ōbſcæna, sōrdĭda, sălax, ăvāra, īnhŏnēſta, ădūltĕra, pūblĭca, āſtūta, pērnĭcĭoſa, lŭxŭrĭoſa, mĭsĕra, pĕtŭlāns, īnvĕrēcūnda, aūdax, effrons, răpāx, īnfēlix, blānda, compta, pērfĭda, ſcelĕrāta, īmpĭa. *phr:* Fūcātis făllĕre dŏcta dŏlis. Fūcator vūltu, blandis jŏcis pēllēx. Tūrpis amīca. Mōre mĕrētrĭcio quæſtum făciens, īnfāmis tūrba lŭpārum. Quoslĭbet īncaūtos făllĕre dŏcta vĭros. Cŏrpus prōſtĭtŭēns illĕcebris quæ făll t ămāntes. *Stāt meretrix vēro quōvis mĕrcābĭlis ære, āt prŏcul abjecto mĕretrix effræna pŭdōre.* *v. Amica & Libidinoſa.*

merges, *ĭtis, hæc, Snop.* **Korngarb,** *Aut fœtu pecorum, aut cerealis mergite culmi.* Virg.

mergo, *is, Ponurzam, Topię.* **eintincken eins tauchen,** *In ſolio puto te mergere velle caput.* V. *ſyn.* īmmērgo, mērſo, immērſo, sūbmērgo, dēmērgo. *phr:* ăquis ăblŭo, tīngo, ſpārgo, īn ăquas; īmmītto, præcĭpĭto, do præcĭpĭtem ăquis obrŭo, prĕmo, ŏpprĭmo; ēxtīnguo. Sē sē īnflūvium sāltu dĕdit. Spārgĭte me īn fluctus, vāſtōque īmmērgĭte ponto. Suppŏsĭtas, īmmĭttĕre cŏrpus in ūndas. Sē præcĭpĭtem dăre in ūndas. Sēd me făta mĕa, & ſcĕlus ēxĭtiale Lăcænæ, hīs mērsĕre mălis. *v. Abluo.* (*dzg, Ponikam.*

mergor, *Nurzam ſie, pogrążam ſię, Tonę, zácho-*

mergŭlus, & mergus, avis. *Nurek, & Latorośl, maćicá, Obłąk płonek.*

mĕrĭbĭbŭlus, Opiły. mĕrīdialis *Południowy.*

mĕrīdianus, *adject: Południowy.* **Mittägig** *Interjungit equos meridianæ:* Phal.

mĕrīdiānus *ſubſt: Wyśiekácz.*

mĕrīdiatio, *Przeſypianie.*

mĕrīdies, *Południe 1. 2.* **Mittag.** *Inter repentes. poſt meridiem buxos* Scaz. *phr.* Mĕdius dies. Mĕdius sōlis cūrsus. Sōl mĕdio āltiſsimus, călĭdiſsimus ŏrbe. Cum facit mīnĭmas ūmbras à vertice Phæbus. Cum mĕdium cæli ŏrbem sol cōnſcēndit, hauſit. Cūm mĕdios æſtus sōl ăccēndit. Cum sōl mĕdiam cæli ferit ardŭus ărcem. Fēcĕrat ēxĭguas jam sōl āltiſsimus ūmbras. Cum sōl ăb ūtrāque mēta pări dīſtāt ſpatio. Jāmque dies mĕdius tĕnŭes cēntrăxĕrat ūmbras, īnque pări ſpătio vēſper & ōrtus ĕrant, aūt plūs, aūt mĕdium sōle tĕnēnte diem. Æſtus ĕrat, mĕdiamque dies ēxēgĕrat ūmbram.

meridio, *as,* meridior, *aris Obiáduię, Przeſypiam ſię 3.*

merismus, *Rutilio, figura Oratoria,*

mĕrito *as Wyſluguię, żołduię,* **Billich.** *O decus: O famæ merito pars maxima noſtræ.* Ovid.

mĕritorium, *Naięmna rzecz, Kárczma,* **Komorá** *Nierządny dom.*

meritorius, *Naiemny, Nierządny, Furmáńſki.*

mĕritum, *Záſługa, Winá 1.* **Verdienſt / Würdigkeit.** *Gaudia laturus meritorum præmia, quid ſtas?* Hor. *ſyn* Prŏmĕritum, bĕnĕfĭcium, mērces. dignĭtas, vīrtus.

mĕritus, *záſłużony, Powinny.*

mĕrĭnſcŭle, *ſub Nierozſtworzeny.*

mĕrōbĭbus *Opiły, pijánicá* 2. merois, *sub Dźiewan-*
mĕrops, ŏpis *m. gr. żołna.* *(na.*
mersio, *Nurzanie, Zachod słońca.*
mersĭto, merso, *as. Merto as. Nurzę ponurzam.*
mĕrŭla mĕrŭlus, *Kos ptak, Piszczałka wodna.*
merula lacustris, *Lin,* mĕrŭleus, *Czarny.*
mĕrum, *Wino, & Wino niemieszáne.* **Wein** *Nocturno certare mero, putere diurno* H. *v. Vinum.*
mĕrus. *Szczery 1. 2. Nierostworzony.* Wyborny, *Práwy 2. & sub Głos 2.* **Rein/ gantz/ lauter.** *Quam si mera vina bibisset.* Ovid.
merx, *Kupia,* mesa, *Gr. Stoł 1.*
mĕsancȳlum, *gr. Pocisk náwiązány.*
mesăræum, mĕsŏcōlon, *Gr. Błona 5.*
mĕsaula, *Gr: Sień podługowata.*
mĕsentĕrium, *gr, Błona 5.*
mĕsŏchŏrus, *Gr, Marszałek tąneczny,*
mĕsŏlăbum, *Gr. Srzednicá.*
mĕsŏleucos, *vel us, hæc Græcis Commune est, Gr: Srebrnik włoski źiele, & Kámień przekobiały.*
mĕsŏmĕlas, ănos *hic gr. Kámień przekoczarny.*
Meson, idem Mæson.
mĕsŏnauta *Gr: Powoźnik, Wiosłowych rządzcá, Sługá podły,* Stroz *domowy.*
mĕsophærum, *n. gr. sub Narda.*
mespīlum, *fructus n.* mespilus, *arbor gr: Nieśplik.*
mĕssis, messio, *messura. żniwo 1. 2. 3. Zboże 3. Urodzay, Rok, Dostátek* **Die Erndt.** *Thestylis & rubras messibus usta genas.* Mart. *syn.* Frūges, sĕges, Cĕres, ărīstæ, spicæ. *epith.* Trĭtĭcĕa, Cĕrĕālis, spīcĕa, dīves, ŏpīma, ūber, frūgĭfĕra, fertĭlis cāna, grăvĭda, copĭōsa, lārga āmpla, matūra, flāva, læta, fæcūnda, aurĕa, ăbūndans, plēna, flāvĕscens, ărĭda, sicca, pūlchra, ŏdōra, exfpĕctāta, æstīva cōllēcta, scīssa. *phr.* Cĕrĕālia dōna, mūnĕră. Mātūræ sĕgĕtes plēnis ărīstis dīves. Hŏrrĕa rūmpens Dītans agrĭcŏlam. Plēna Cĕres, ĕt vincens hŏrrĕa mĕssis. Grăvĭdis ŏnĕrati flāvēntes mĕssibus agri. Matūris ălbĕscit, flāvĕscit messis ărīstis. *v. Seges Meto.*
mĕssor, *Zęńcá.* **Ein Schnitter.** *Thestylis & rapido fessis messoribus æstu.* V. *epith.* Rusticus, durus, fĕssus, sūdans, ūstus, cūrvus, cūrvātus, īmpĭger sēdŭlus, īndēfĕssus, mātūtīnus, insŏmnis, tŏrrĭdus. *phr.* Mĕssem fālce sĕcans, ăva mĕtens.
messūarius, *Messuarius żeńcy.*
mĕsūrănium, *Gr. Połniebá.*

MET

met Particula vis. sub że 2. Swoyże & sub włásny.
mēta *a. Kres záwodniczy, do ktorego &c. Gránicá, Kupa, Stog, Kopá 2. Koniec, kámień młyński spodni.* **Ziel/ Zweck.** *Hic vel ad Elei metas, & maxima campi.* V. *syn.* Līmes, fīnis, tērmĭnus. *phr.* Cōntingĕre mētam *v. Limes.*
mĕtăbăsis, *Figura Oratoria.*
metabŏle, *Gr: Zámiáná 1. & supra Antimetabole.*
mĕtăcarpium, *gr. Dłoń 4. Kość dłoniowa,*
metacismus v motacismus.
metadorpia, *orum gr.* Wet *1.*
metalepsis, *gr. Przenoszenie. Item Tropus Poeticus,* metallica, *orum gr. Minera.*
mĕtalla, *orum gr:* metalla argentaria plumbaria, *Gory 2.*
mĕtallĭce *es gr: Kruszczow nauka.*
metallĭcus, *adject; Gr: Kruszczowy,*
metallicus, Cacodæmon, *Skarbek 3.*
mĕtāllĭcus, *subst: Kruszcowy rzemieśnik, Rudnik, Kruszcowy gornik.* **Das zu Metall gehört.** *Hic ergo cujus è metallica vena.* Se.
mĕtallĭter, *Kruszczowy.* **Metall bringend.** *Anne metallifera repetit mea mœnia Lunæ,* S.
mĕtāllum, *Gr. Kruszec, kámień łamány z gor.* **Metall/ Ertz.** -- *Inexhaustis Chalybum generosa metallis,* V. *epih.* Rŭtĭlum, flāvum, grăve, fūlvum, fūlgens, crŏcĕum, sŏlĭdum, rĭgĭdum, nĭtĭdum, splēndens, prĕtĭōsum. *phr.* Mĕtālli cōngĕrĭes, māssa, pōndĕra. Mĕtāllōrum vis īngens, īmis rĕcōndĭta tērræ Viscĕrĭbus. *Præcipua metallorum species.* Aurum, ărgēntum, Æs, Fĕrrum, Plūmbum, Stānnū, *Marmor etiam* Metallum *vocatur.*
mĕtămĕlus, *Gr: żáłuiący pokutuiący.*
mĕtămōrphōsis, *gr; Przekształtowánie* **Veränderung in eine andere Gestalt.** *Hæc metamorphosis non delirare poëtas.* M. *syn.* Trānsfōrmātĭo, mūtātĭo. *phr.* Vărĭa spĕcĭes Vērsæ vărĭātæ fĭgūræ. Mūtātæ ĭn nŏva cŏrpŏra fōrmæ. Nŏvam fōrmā, spĕcĭem, fĭgūram sūmĕre, sŭbīre, īndŭĕre, ĭn nŏvas spĕcĭes, ĭn nŏvos vūltus mūtari, trans ferri trānsfōrmāri. Fĭgūram vărĭāre, nŏvare, mūtare, exŭĕre.

ĕre, ĭn vărĭas trānsīre figuras, ĭn nŏva fērt ā-nĭmus mūtātas dīcĕre fōrmas Cōrpŏra In spĕcĭes trāslāta nŏvas sūnt ŏmnĭa. Nūlla tĕnent vĕtĕrĭs vēstĭgĭa fōrmæ, ĭn vūltus sē trāsformat ā-nīles. Quōs hŏmĭnum ēx făcĭe Dĕa sæva pŏtentĭbus hērbis ĭndŭĕrat Cīrce iñ vūltus ăc tērga fĕrārum.

mĕtăphŏra Gr. *Zámianá słow, Przenoszenie. Metaphora est tropus.* metaphoricos, *Niewłaśnie.*

metaphrăsis Gr. *Przekład.* metaphrastes, *æ m. gr. Przekładacz.*

mĕtăphysica, *gr. Nad przyrodzonych rzeczy nauká.*

mĕtăplasmus *gr. sub Słowo 2.*

mĕtăthĕsis, *gr. Przekłádánie. Item Figura Grammática.*

mētātio, *Rozmierzánie.*

mētātor, *Mierniczy 1. Obożny, Stánowniczy.* Aufzmesser. *Audax Hesperios veniam metator.*

mētātus, *Rozmierzony.* (*in agros L.*

mĕtaxa, *gr. Połiedwabie, Jedwab.*

metaxarius, *Jedwabnik.*

mĕtellus, *appellativum, żołnierz pięnieżny.*

mĕtempsȳchōsis, *gr. Dusz ludzkich przechodzenie.*

mĕteōra, *orum gr. Napowietrzne rzeczy.*

methŏdium, *gr. Sztuka 5.*

mĕthŏdus, *hæc gr. Sposob.*

mĕtĭcŭlōsus, *Boiáźliwy,* Forchtsam. *v Timidus.*

mĕtĭcŭlus, *Boiaźń.*

mētior, *Mierzę 1, Idę pieszo.* Messen. *Et juncto bipedum cursu metitur equorum.* Virg. *syn.* Mēnsūro, dīmĕtĭor, dĕfīnĭo, pōndĕro, *vel* æstĭmo.

mēto, *as, Suwam się, Czołgam się, Gramolę się.*

mĕto, *is żnę.* Aerdnen/ Frucht abschneiden/ mehen. *Purpureosque metunt flores, &c.* V. *syn.* Dēmĕto, *phr.* Mēssem, ărīstas, Cĕrĕālĭá dōna. Cĕrĕālĭa mūnĕra, sēmĭna, rĕsĕco, Mēssem sūccīdo, tŏndĕo, dĕcērpo, lĕgo, collĭgo. Mēssem fālce rĕsĕco, prōstĕrno, obrŭo. Tērram. ărva flāvēntĭa frūgĭbus spŏlĭo, ărvis mēssem ābdūco. Fālcem sĕgĕti, ărīstis mātūris sūppōno, ăccĭpĭūnt sūccīsas hōrrĕa mĕsses. Cōngēstas ărĕa cēpit ŏpes Flāvas dum tŏndet mēssor ărīstas. Jam mātūra Cĕres fālce rĕsĕcta cadit Namque vĕlut dēnsas prōstĕrnens mēssor ărīstas sōle sūb ărdēnti flāvēntĭa dēmĕtĭt ărva.

metōdium, *gr. Krotofilnego co.*

mĕtō nȳmia, *gr. Zámianá słow.*

mĕtōpa, *æ. gr. Międzybalcze.*

metopium, *seu mĕtōpinum oleum, Gálbanowy oleiek, Migdałowy oleiek.*

mĕtōpium, *item gr. Gałban, Amoniiákowe drzewko.*

mĕtōposcōpus, *Fizyognom*

mētor, *aris Mierzę 1. Rozmierzam, Idę pieszo.* Messen. *Ingerit, & latè campos metatur apertos.* Nemes. *syn* Mētĭor, līmĭto, tērmĭno, dĕfinĭo. *v. Limito.*

mētrēta. *gr. Latinis f. Græcis m. Dwanaście gárcy miará. sub Korca Sędomierskiego połowicá. & Połbaryle.*

mētrĭcus, *gr. Proporcyą maiąc.*

mētrŏcōmia, *gr. sub Wieś.*

mētrŏpŏlis. *gr. Miasto głowne, początek 1,*

mētrŏpŏlītānus mētrŏpŏlītes, *æ. m. Metropolit.*

mētmur, *gr. Wiersz. 3.*

mĕtŭēndus, *Strászliwy* Förchtenlich/erschröcklich. *Bellicis, nec te metuende certa.* (Saph) *syn.* Tĭmēndus, trĕmēndus, hōrrēndus, fōrmīdābĭlis, tērrĭbĭlis. *v. Terribilis.*

mĕtŭo, *Boię się.* Förchten. *Id metuens, veterisq; memor Saturnia belli.* Virg. *syn.* Tĭmĕo, hŏrreo, vĕrĕor, fŏrmīdo. păvĕo. *v. Horreo & timeo.*

mĕtus, *us. Boiáźń, zabobon.* Forcht. *Spemq; metumque inter dubii.* Virg. *syn.* Tĭmor, tērror păvor *v. Horror & Timor.*

mĕtūtus, *Strászliwy, & sub Boię się.*

meu, meon, meum, *gr. Oleśnik.*

meus, *Moy, Przyiaciel swobodny.*

mezereum, B. Wilczy pieprz. an Wilcze łyko

M I

mi, *Dativus à mis, vel à mihi, sub Mi.*

mīca, *Okruszyná, Trochá 1. odrobina.* Das so unter dem Sand glätzert wie Glansz. item ein Bröcklein. *Nullaque mica salis, nec amari fellis in illis.* Mart. *epith.* Tĕnŭis. *Phr.* Nōn ēst ĭn tānto cōrpŏre mīca sălis.

micans, *Łsknący się.* mīceo, *es* mīcēre. *sub Koźieł.*

mīco, *as, Błyszczę się, Łsknę się, miga się co, Drgam, Biie puls, Pálcámi gram, Losuię.* Gläntzen funcklen/schimmern. *Crebris micat ignibus æther.* V. *syn.* Splēndeo, fūlgūro, cŏrūsco,

rūſco, ſplēndēſco, nītēo, nītēſco, fūlgēo, rădĭo, ĭrrădio, rŭtilo, rĕfūlgéo. *v. Splendeo Luceo.*
mīcrŏcoſmus, *gr. Mały świát, Człowiek 1.*
mīcrŏlŏgia, *gr. Rozſzerzánie 2. & ſub wielomo-*
micropsȳchus, *gr. Boiáźliwy ſercá máłego. (wność*
microſphæron, *vel um gr. Nárdá.*
microſpicus, Domak ślep. mictilis ſub Podły.
mictūrio, *Ná dwor mi ſię chce, Puſzczam wodę.*
mictyris, Lucil. corr. mictilis.
midas, *æ m. gr. Robacy w wielogrochu. & Koſtek*
migdilyps ſub Mowá mieſzána. *(rzucżenie 1.*
migma ătis *n. gr. Mieſzanká.* *(ſię.*
migratio, *Prowádzenie ſię, Przeprowádzánie*
migro, *abſolutum, Prowádzę ſię, Przenoſzę ſię, Odmieniam ſię* **A1. uiz oder abziehen/wandern.** *- acciperent proprias ſignisque migrarent.* M. *Diceret hæc mea ſunt, veteres migrate coloni.* V. *ſyn.* Dēmigro, ēmigro, cōmmigro dīſcēdo, ābſcēdo, ăbĕo, ĕxĕo. Sŏlum vĕrto, mūto. *v. Abeo, Diſcedo.*
migro, *activum, Odmieniam 1. Przeſtępuię uſtáwy, Opuſzczam 2. Wywodzą ſię ptacy.*

MIL

mīlax. *ăcis f. gr. Powoy 3. 6.*
mīles, *Comm. żołnierz, żołnierſtwo, Woyſko 1.* **Ein Kriegsmann/ Soldat** *Agricolæ nunc ſum, militis ante fui.* Mart. *ſyn.* Bĕllātor. *epith.* Bellĭger, fŏrtĭs, gĕnĕrōſus, aūdax. Mārtĭus, Māvōrtĭus, īndŏmĭtus, ſtrĕnŭus, dūrus, rōbūſtus, ſævus ācer, ăcērbus, ăvārus, fĕrox, crŭēntus, sānguĭnĕus, īntrĕpĭdus, fĕrus, ĭmpĭger, crūdēlis, vălĭdus, fŭrens, răpax, ſcĕlĕrātus, ĭmpĭus, pūgnax nōbĭlis, trŭx; ĭmmītis, bārbărus, mĭnax, hŏrrēndus, ĭnhūmānus, clȳpĕātus, ſcūtātus, crĭſtātus, phălĕrātus. *phr.* Dūri mīles Mārtis Hŏrrĭda căſtra sĕquens. Mārtis signa crŭēnta sĕquens ōre trŭci, vūltuque mĭnax. Sūmptis ănĭmōsus ărmis, ācer ĭn ărmis. Quem căſtra jŭvant, et lĭtuo tŭbæ pĕrmĭſtus sŏnĭtus, ăvĭdus prædæ sĭtiensque crŭōrem, pūgnāntum ăcies; Mārtĭa, bēllĭca tūrba. Pūgnāces vĭri ĕxpertes bĕlli jŭvĕvĕnes, Rōbŏra pubis. Māvŏrtia pūbes. Bĕllo lĕcta jŭvĕntus, ĕxgŭi nŭmĕro, sēd bĕllo vīvĭda vĭrtus. *v. Bellator, & acies militaris.*
mīlēſia roſa, *Roża czerwona.*
miliăcius, Iáglány.
mĭliārium, *Kocieł, Koryto, Stągiew.*

mīliārius, *Iáglány, Prośiány.*
militarir, *Po żołnierſku.*
mīlĭtaris, *żołnierſki, Woienny.* **Kriegeriſch.** *Interque ſigna turpe militaria.* (Jamb) *ſyn.* Bēllĭcus, Mārtĭus, Mavōrtĭus.
militaris herba, *Krwawnik 1.*
militaris res ſcientia, *żołnierſka, Woienna umiejętność.* militariter, *Po żołnierſku.*
mīlitārius, *żołnierſki woienny.*
mīlĭtia, *żołnierſka 1. 1.* **Krieg/ Kriegeren.** *Præmia militiæ pulverulenta ſequi* Ovid. *ſyn.* āt bēllĭca bēlli Mārtius mavŏrtius, Mīlĭtiæ, lăbor, ŏffĭcium. *v. Bellum.*
militiæ, *Ná woynie.*
mīlĭto, *as żołduię pryćiam.* **Kriegen.** *Ut militavi non ſine gloria.* Alcaic. Hor. *ſyn.* Mĕrĕo, bēllo, as, *phr.* ārma gĕro. Gĕro Mārtis ŏpus, Bēlla, căſtra, ārma sĕquor. Stĭpēndia mĕrĕo, mĕrĕor. ĭn bēllo, ĭn căſtris mĕrĕo. Mīlĭtiam sŭbĕo. Mīlĭtiæ sŭbĕo, fĕro, tŏlĕro lăborem. Pĕrīcŭla Mārtis ĕxpĕrĭor Mīlĭtiæ ŏpus trăcto. sŭb ārmis sūdo. Præmĭa mīlĭtiæ pūlvĕrŭlēnta sĕquor, ăcĭes, fĕra bēlla sĕqui.
milito, ōnis, żołnierz 1. miliium, *Proſo.*
milium ſolis, *Wroble proſo.*
mīlle, *adiect. & ſubſtant. Tyśiąc 1. Wiele czego 1.* **Tauſend.** *Mille meæ ſiculis errant in montibus agnæ.* Virg.
millefŏlia, *Złocień.*
mille folium, *Kopr włoſki, Krwawnik wodny, Tyśiącznik 2. Orle pioro.*
millēnārius, *Tyśiącznik 1.*
millĕpĕda, *Gąśienicá 1. 2. Stonog 1.*
millēsimus, *Tyśiączny w rzędźie.*
milliāre, *Milá włoſka.* milliarenſis, *Milę máiący.*
milliarium, *Mila włoſka, Koryto, Stągiew.*
milliārius, *Milę máiący, Tyśiączny 1 Tyśiącznik wielki.*
millies, *Tyśiąckroć, Częſto 1.*
millio ōnis, *Jaſtrząb.* millium, *an Milá.*
millum millus, *Obroż.*
miltītes, *æ. m gr. Krwáwnik kámień.*
miltus, *f. gr. Minia, Rubryká 2. Woſk czerwony.*
mīlvāgo, *Kaniá 2 Błyſzczak, świetliczká rybá.*
mīlvīnus, *Káni. & tr. Byſtry 2.,* **Daß von einer**

einet Weyen ist. *Nisi milvinis aut aquilinis ungulis.* Jamb.
mīma, mimæcȳlum, mimæcȳlon, *Kuglárká.*
mīmēsis, *gr: Wyrażánie, Et Figura Rhetorica ibidem.* mīmiambus, *Wierſz poetycki.*
mīmĭcus, *g: Kuglárſki* Gaukleriſch. *Turpe incedere mimice & moleſtè.* Phal.
mimmŭlus, *ſit 2.*
mimphur, ŭris. *m. vel n. Tokárskie wrzećiono.*
mīmŏlŏgus, *gr: ſub Kuglarz.*
mīmŭla, *Kuglarká,*
mīmus, *gr: Kuglarz, Wierſz Poėticki, Błażeńſtwo, Podrzezniácz, ſub Podrzeźniácz.* Ein Gaukler. *Scribere ſi fas eſt imitantes turpia mimos.* O. *ſyn.* Gĕſtĭcŭlātor, hĭſtrĭo, cōmĭcus ſcēnĭcus. v. æmŭlus, ĭmĭtātor. v. *Hiſtrio.*

MIN

mĭna, *adject. ſub Owcá, Bierki, owce.*
mĭna, *à minus, ſubſt: Pierśi 2. połſtáie roli.*
mĭna, *è Græca vel Hebræa voce Grzywna,*
mĭnācĭter. *Grożno,* mĭnācĭæ, *Groźbá.* Mit träwen. *Culmine conſedit preſſoque minaciter ore* M.
mĭnæ, *Blánki & Groźbá.* Träwungen. *Nullæ in fronte minæ. nec formidabile numen.* O. *ſyn.* Mĭnātĭo. *epith.* Tŭmĭdæ, ſævæ, rĭgĭdæ, grăves, trīſtes, tĕrrĭbĭles, fĕrōces, sĕvēræ, atrōces, sŭpērbæ aūdāces, vānæ, hōrrēndæ, răbĭdæ, dīræ, crūdēles, īnsānæ, hōſtīles, jūſtæ īnjūſte. *phr.* Vērbōrum tērror Mĭnāntia, mĭnācĭa, mĭnĭtāntĭa, āſpĕra, dūra, rĭgĭda vērba mĭnācĭa, āſpĕra dĭcta Rĭgĭdæ, tŭmĭdæ vōces. Vērba mĭnāntis. Mĭnāces ănĭmi. Vērbōrum fūlmĭna. Tērrĭtat hōrrēndis ĭmpĕrĭōsa mĭnis Tērrĭbĭlēſque pŏli sēntit ădēſſe mĭnas, āddit ĕt īnsānis lūmĭna tōrva mĭnis.
mĭnātio, *Groźbá.*
mĭnātōrius, mĭnax, *Grożny.* Träwend. *Primus & ire viam, & fluvios tentare minaces.* *V. ſyn.* Mĭnĭtans, *vel* āſper.
Minurrio, is, Spartiam corr. minurrio.
mineo, pro immineo, Wiſzę 2.
minera, mineralia B. ſub Minera.
mĭnērva, *Dowćip, Skłonność przyrodzona 1. Przędzá.* minens, *miniiowány.*
mĭnerual, *Kwartał miſtrzowi.*
mingo, *puſzczam wodę.*
miniaceus, miniarius, *miniiowy Ceglaſty.*

mĭniānus, *Miniiowány.* miniaria, æ. *miniiowe góry*
mĭniātŭlus, *miniiowány,*
miniatus, *idem & Ceglaſty.*
mĭnĭcŭlārius, miniculātor, *miniią piſzący.*
mĭnĭme. *Namniey, Przynamniey, Nie 1. żadną miárą.* Mit nichten. *Quid minime veris Gratia pandetur ab urbe,* V.
mĭnĭmōpēre, *Namniey.* mĭnimum. *Nomen Punkt*
mĭnĭmùm, *Adver: Namniey Przynamniey.* 1.
mĭnĭmus, *Namnieyſzy, Namłodſzy.* Der allergeringſt. *Imbuit, & cogit minimas ediſcere ſordes* Juven.
minio, *as, miniią piſzę.*
miniſcor priſcum, Wſpominám.
mĭniſter, *adject: In Służący.*
mĭniſter, *ſubſt:* Sprawcá, *Miniſtrant.* Ein Diener. *Iliadum turbæ & Phrygiis comitata miniſtris.* V. *ſyn:* Fămŭlus, sērvus, sătēlles. *v. Servo*
miniſter falerni, *Nálewácz.*
miniſter publicus, *Sługá mieyſki.*
mĭniſtēria, *orum, Pácholſtwo.*
miniſteria publica, *n, plur: Urzędowy ſługá.*
miniſterialis Barb. ſub Woźny.
miniſtērium, *Służbá 1. 5. Poſługa.*
miniſtra, *Służebnicá,* miniſtratio. *Poſługá.*
miniſtratōr, *Sługá.*
miniſtrātōrius, *ſub Nalewálny.*
mĭniſtro, *Poſługuię, Służę 7. Nalewam, podáię 1. Dodáię, Miſtruię.* Dienen/Auffwarten. *Cœna miniſtratur pueris tribus, & lapis albus* Hor. *ſyn.* Sūppĕdĭto, sūffĭcĭo, v. sērvĭo, fămŭlor.
minitabiliter, minitabundus, *Grożno.*
mĭnĭtor, *minito as, Grożę 1. 3.* Drohen. *Sæpius hanc ob rem minitatur terra ruinas.* Lucr: *vel Minor.*
mĭnium, *Minia, Rubryka.* Minien/Berg-Zinober. *Sanguineis ebuli baccis minioque rubentem.* V. *epith:* Pūrpūrēum, rūbēum, rūbens, rōsēum, rūtĭlum, mĭcans, nĭtens, dīlūtum, Ibērum Hīſpānum. *v. Fucus.*
mĭnius, *Miniiowy.*
mino as, Pędzę, Paſtor oues baculo minat, lupus ore minatur. Anonym.

mĭnor, *aris*, *Grożę 1. 3. 4. Chwieię się. 1. Ma się ku 3. & sub Wyniosły*. Drohen/ dräuen. *Nec semper feriet. quodcunque minabitur arcus* H. *syn.* Mĭnĭtor, commĭnor, ĭntēnto. *phr:* Mĭnas jācto, ĭncŭtio, āddo, ādjĭcĭo, intēnto. Mĭnis, ĭnsto ĭncrēpo. Mĭnis vērbis, tērrĕo, tērrĭto, ūrgĕo, ōrĕ mĭnāci, trŭcĭbus vērbis ĭncŭtĭo mĕtum. Mūltas tŭmĭdo spārgit āb ōre mĭnas, ēdĭdit ĭmpāvĭdos ōre tŏnānte sŏnos. Præsēntemque vĭris ĭntēntant ŏmnĭa mōrtem. Quās gĕrit ōre, spīrat āb ōre mĭnas. Mūlta āc mĕtŭēnda mĭnātur. æneas mōrtem cōntra, præsēnsque mĭnātur, ēxĭtĭum, sĭ quĭsquam ādĕat, tērrētque trĕmēntes, ēt nĭsi pārŭērit, plūra ēt grāvĭōra mĭnātur. Mĭnāsque, Nĭ prŏcul ābscēdat, cōnvĭcĭaque ĭnsŭper āddūnt. ēdĭdit hōrrēndos ōre mĭnānte sŏnos.

mĭnor, *oris*, *Mnieyszy*, *Lat práwnych niedoszły*. Kleiner. *Non minor est virtus, quam quærere*, *&c.* Ovid.

minores, *i posteri nepotes*, *Potomni ludzie*.

minoratio, *Umnieyszánie*.

mĭnōrātus, *Niecáły & sub Umnieyszam*.

minoro, *as Umnieyszam*.

minorē minoris. *Táńiey*. minores, *Potomni*.

minorum gentium, *Nieprzedni*.

mintha, *gr: miętká 1. mintrat*, mintrit, *sub Piminuente* luna, *Ná schyłku 2.* (*szczę.*

minuitur, *Ubywa*.

mĭnŭo, *Umnieyszam*, *Poniewáżam 2.* Kleinern/ mindern. *Voce quas reddas minuentur arce.* (Saph.) H: *syn:* Dĭmĭnŭo, ĭmmĭnŭo, ēxtĕnŭo, āttĕnŭo, ēlĕvo; dēbĭlĭto, dētraho, delĭbo, ēxhaurĭo.

minuo mirari, *Przestaię 1.*

mĭnŭrit, mĭnŭtrit: *Grucha gołąb*, *świerkocę*,

mĭnurĭtio, *świerkotánie*, *Terlikánie*, (*Terlikam*

mĭnŭrizo, *gr: Terlikam*, *świerkocę*.

mĭnus, *adject: máły*. weniger/ minder. *Qui non est hodie, cras minus aptus erit.* Ovid.

mĭnùs, *adverb: mniey. Rzadko*, *Nie 1.*

minus cautus, *Nieostrożny*.

minus, non adeò, non usque adeo clarus. *Przyćiemnieyszy*. minus intelligis, *Nierozumiesz*. minus minusq; *Dáleko 1.*

minus necessarium, *Niepotrzebna rzecz*.

minus paucis, *Bez máłá*. minuscŭlus, *maluchny*.

mĭnūtal, *siekániná 1. Bigos*, *Drobiazg*.

mĭnūtātim, *Drobno*, *Po kąsku*, *Po máłu*. In kleinen Stücken. *Ossa minutatim morbo collapsa trahebam.* Virg.

mĭnūte minutius, *Drobno*, *Subtelnie*.

mĭnūtia, *Odrobina Pieniądz*.

minuties, *Drobiazg*, *máłość*.

mĭnūtim, *Drobno*. mĭnūtio, *Umnieyszánie*.

mĭnutissimus, minutŭlus, *Drobniuchny*.

mĭnūtum, *Pieniądz*.

mĭnūtus, *adject: Drobny máły*. Geminderer. *Convexiebat enim fruges persæpe minutas.* Lucr.

minanthes, *is*, *n: e Græco Koniecz ziele*.

mĭnyrisso, minyrizo, *gr: Terlikam*.

MIR

mirābĭlis, *Dźiwny*, Wunderbarlich. *Quin & caudicibus sectis, mirabile dictu.* V. *syn:* Mīrus, mīrāndus, ādmīrābĭlis, ādmīrāndus. stŭpendus, mīrĭfĭcus.

mirabilitas, *Cicer: corr: Admirabilitas:*

mīrābĭliter, *Dźiwnie*, *Bárzo*.

mīrābŭndus, *Dźiwuiący się*. Sich verwundern. *mirabunda tamen ciliis considerat altis M.*

mīrăcĭdium, *gr: młodźieniaszek*.

mīrăcŭla, *æ*. *Strászydło 1. Niewiasta szpetna*.

mīrăcŭlum, *Cud*. Ein Wunderwerck. *Omnia commutat sese in miracula rerum.* V. *syn.* Mīrāclum, pōrtēntum, prōdĭgĭum. *epith.* ĭnsigne, stŭpēndum, ĭnsŏlens, ĭnsuētum, cĕlebre, nŏvum, ĭnsŏlĭtum, ĭnaudĭtum, ĭngens. *phr.* Rēs mīrānda. Mīrābĭle factum. Dictu mīrābĭle mōnstrum. Rēs plēna stŭpōris. Rēs nŏva, nōn ŭllis cognĭta tēmpŏrĭbus. Mīrācŭla rērum. Mīra rēlātu. Mīra lŏquor.

mirande, *Dźiwnie*, mirandus, *Dźiwny*.

Miratio, *Dźiwowánie*.

mīrātor, miratrix, *Dźiwuiący się*. Ein Verwunderer. *Mirator veterum senex avorum.*

miratus us: Dźiwowánie. Phal M.

mirè, *Adverb. Dźiwnie*. Wunderlich. *Mire sagaces falleret hospites.* (Alcaic.) Hor:

mīrĭficè, *Dźiwnie bárzo*. wunderbarlich *Mirifice est à te nactus utrumque malum.* C.

mīrĭficus, *mirificissimus*, *Dźiwny*. Wunderbar. *Quod si mirificum profere &c.* mirifi-

mirĭfico as, *Dźiwnym czynię.*
mīrio ōnis *Stráſzydło 1.* *Dźiwuiący ſię.*
miris modis, *Dźiwnie* mīrmillo ōnis *Wyśiekácz.* mīro ōnis *Stráſzydło* 1.
mīror, *aris, miro as, Dźiwuię ſię.* ſich verwundern. *Mirarur dona Æneæ, mirantur Julum.* V. *ſyn.* ādmīror, dēmīror, sūſpĭcĭo, ſtŭpĕo, ſtŭpēſco, ōbſtŭpĕo, *phr.* ōbſtŭpet āc mōlem tacite mīrātur. Dum ſtŭpet, ōbtūtūque hæret dēfixus ĭn ūno. ōbſtŭpŭit vīſu Ænēas. Obſtŭpŭi dŭbĭtoque diu caūſamque rĕquīro. ōbſtŭpŭit vărĭa cōnfūſus ĭmāgĭne rērum Tūrnus, & obtutu tăcĭto ſtĕtit. Stŭpet īnſcĭa tūrba Prōdĭgĭum mīrāta nŏvum. ārrēctæ mentes, ſtŭpĕfāctăque corda, īllī ōbſtŭpŭēre sĭlēntes: Cōnvērsīque ŏcŭlos ĭnter sē ātque ōra tĕnēbant, *v. Obſtupuit.*
mirum, *Dźiw, 1. 3.*
mīrus, *Dźiwny.* Wunderbar. *Qui ſe credebat miros audire tragœdos.* Hor: *ſyn:* Mīrāndus, ādmirābĭlis, mīrābĭlis, ādmīrāndus, ſtupēndus.
mīſanthropus, *gr: Nieludzki.*
mīſargўrĭdes *a m. gr: Nieznajomy 2.*
miſcella doctrina, *Kśiążki zbieralne.*
miſcellanea, *orum Idem & Mieſzanina.*
miſcellaneus, *mieſzány.*
miſcellio onis, Nieſtateczny, Nierezolut.
miscellus, *mięſzány.*
miſceo, *mieſzam 1. 4. Rozczyniam, przyprawiam 3. Nalewam. & ſub Day mu pić,* Roztwarzam mengen/ miſchen *Aufidius forti miſcebat mella falerno.* H. *ſyn.* ĭmmiſcĕo, adĭmiſcĕo, pērmīſcĕo, cōmmīſcĕo, ĭntērmīſcĕo, tēmpĕro, āttēmpĕro, cōnfūndo, tūrbo, pērtūrbo. *(patrzyć.*
miſceo corpus *małżeńſtwa zżywáć, Nierządu*
mĭſer, mĭſellus, *Nędzny.* Armſeelig/ elendig. --- *Nec ſi miſerum fortuna Sinonem* Virg. *ſyn.* Mĭsĕrābĭlis. mĭsĕrāndus, călămĭtōſus, ærūmnōsus, ĭnfēlix, ĭnfōrtūnātus, āfflĭctus, paūper, ĕgens. *phr.* Mĭsĕris cāsĭbūs āctus, sŭbāctus, ādvērsa fōrtūna prēſſus, āgĭtātus, jāctātus, ēxāgĭtātus. Mălis, malōrum tūrba, āgmĭne circūmdătus, cĭrcūmvēntus, ōpprēſſus, ōbrŭtus, in lūctu, et ſquallōre trăbens vitam. ĭnfauſto sĭdĕrĕ nātus *v. Infelix*
miſerabile. *żal ſię Boże.* *(& Pauper:*
mĭsĕrābĭlis, *Nędzny użalenia godny, Smętny, żáłoſny.*
miſerabiliter, *Nędznie żáłośnie.*
miſerāndum in modum, *żałośnie.*

miſerandus, *Nędzny, Biedny Użalenia godny żáłoſny. miſeranter, Litośćiwie, żáłośnie.*
mĭsĕrātio, *Litość.* Erbarmung/ mitleyden. *Cum ſubito in medium frondens miſaratio campum.* P. *ſyn.* Mĭsĕrĭcōrdĭa, clēmēntia, pĭĕtas, bŏnĭtas, bĕnīgnĭtas.
miſerator, Litośćiwy.
mĭsēre, *Nędznie, Bárzo.* Armſeelig. *Pars cadit hamatis miſere confixa ſagitis.* Ovid.
miſere miſer, *Skąpy.*
mĭsĕrĕor, *miſereo,* miſeret, miſereſcit, *Lituię ſię.* ſich eines erbarmen/ mitleyden haben. *O Virgo miſerere mei, miſerere meorum.* O. *ſyn.* Misĕror. mĭſerēſco, mĭſĕret mē. *phr.* Vĭcem ĭnĭquam dŏlĕo. Cāſum mĭsĕrāri ĭnsōntis ămīci Mĭsĕrēre ănĭmi nōn dīgna fĕrēntis. Dŏlŭit mĭsĕrans ĭnŏpem. Mălis āltĕrĭus tāngi, mŏvēri flēcti. Sē mītem, făcĭlem, prōpĭtĭum, lēnem, bĕnīgnūm, æquum ălĭcŭi præbēre. jăcēntem rēſpĭcĕre, æquis āſpĭcĕre ŏcŭlīs, sōlāri, Sīs pĭus, ēt nōſtram mĭsĕrātus rēſpĭce sōrtem. Mĭsĕris aūxĭlĭāri. Hīs lăcrўmis vītam dămus ēt mĭsĕrēſcĭmus ūltro, ō Virgo mĭsĕrēre mĕī, mĭsĕrēre mĕōrum. Nīl nōſtri mĭsĕrēre, mōri mē dēnĭque cōgis. Phæbe, grăves Trōjæ sēmper mĭsĕrāte lăbōres. ō Dī sī vēſtrum ēſt mĭsĕrēri, aūt quĭbus ūnquam ēxtrēma jam īpſa ĭn mōrte tŭlĭſtis ŏpem. Cōntūsōsque ănĭmos ēt res mĭsĕrabĕre frāctas.
miſereſco, *idem & Nędzę klepię.*
mĭsĕrĭa, *Nędza.* Armſeeligkeit/ Jammer Elend. *Avarus ipſæ miſeriæ cauſa eſt ſuæ.* Jamb. *ſyn.* Călămĭtas, ærūmna, ĭnfōrtūnĭum. *phr.* Mĭsĕra sōrs. Rēs mĭsĕræ āfflīctæ, ægēnæ. Mĭsĕræ ĭncōmmŏdavītæ. Dūri lăbōres. ānxĭētas ănĭmi, contĭnŭūsque lăbor. Sōrs ūltĭma rērum. Dūris ūrgens, prĕmens ĭn rēbus ĕgēſtas. *v. Paupertas infortunium.*
mĭsĕrĭcordia, *miłośierdźie, Litość.* Barmhertzigkeit. *v. Clementia.*
miſericordiâ alienâ vivo, *żebrzę.*
miſericordiâ ducor, moveor, *Lituię ſię.*
miſericordiæ motus, *Litość.*
misĕrĭcors, *Litośćiwy.* Barmhertzig. *Mortem miſericors ſæpe pro vita dabat.* Jamb. *ſyn.* Clēmens, bĕnīgnus, prōpĭtĭus, pĭus, bĕnĕvŏlus, bĕnĕfĭcus, mītis. *v. Clemens.*
miſerimonium, Nędzá.
miſeris modis, *miſeriter, Nędznie.*
miſeritudo, Nędza, Litość. miſero, as, Littuię ſię.

miſeror, *aris*, *Płaczę 2. Narzekam*, *Lituię ſię.* **Erbarmen** *Me liceat caſum miſerari inſontis amici.* Virg. *v. ſup Miſereor.*
miſĕrŭlus, *Nędzny.* miſerum; *żal ſię Boże.*
miſerum in modum, *Nędznie.*
miſerum me habet aliquid. *Trapi mię co, żal mi*
miſon, miſum, *gr. ſub Grzyb 1.*
miſſa, *Mſza*, *miſſale*, *Mſzał.*
miſſile, *Poćiſk 2.* miſsĭcŭlo, *Syłam.*
miſſile, ignitum ludicrum, *Ráca.*
miſſilis, *Rzucalny Poćiſkowy*, **Allerley Gewehr.** *miſſilibus longe & vaſto clamore laceſſunt.* V.
miſſio, *Słanie*, *Posłanie*, *Odpráwa żołnierſka*, *mſza.* miſſionem, do, *Roſpuſzczam*,
miſsĭto, *Syłam.* miſſor, *Strzelec.*
miſſo convivio, *Po obiedźie.*
miſſum facio, *Odpráwiam 2. Popuſzczam 3. Roſpuſzczam 2. Dáię pokoy.*
miſſus, *us*, *Posłanie*, *Strzelenie 2. Poćiſk 1. ćiśnienie Noſzenie potraw*, *Zawod 2.*
miſtarius, *Krużyk.* miſtim *Pomieſzánie.*
miſtio, *mieſzanie 1.*
miſtūra, *mieſzánina*, *Pomieſzanie.*
miſttus, *vel* mixus, *mieſzány.* **Vermiſcht/ gemengt.** *Hæc lacerat mixtos equitum cum ſanguine patre.* Juv. *ſyn.* Pērmĭſtus, ĭmmĭſtus, cōnfūſus tūrbatus.
mĭſūmĕnos, *Nienawiſny.*
mĭſi, *yos. n. gr: ſub mośiężna ruda Grzyb 1.*
mĭtella, *Tkánicá*, *Binda Czapká niewieśćia.*
mītēſco, *Ogłaſkać ſię dáię*, *Ubłagáć ſię dáię*, *Unośić ſię dáię*, *Ućicha*, *Łágodnieię Uſpokoić ſię Doſtáię ſię.* **mild/ ſanfftmütig werden.** *Nemo adeo ferus eſt ut non miteſcere poſſit.* Hor: *ſyn.* Mānſuēſco, mānſuēfīo, flēctor, plācor.
Mithrax, gemma contra ſolem varie refulgens. Plinius.
mītĭfĭco, in Ogłaſkać, uſpokoić.
mitificor, *Ogłaſkáć ſię dáię.*
mitificus, *Łágodny.*
mītigātĭo, *Łágodzenie*, *Błagánie Uſpokoienie.*
mitigatorium, *Łágodzeniu służąca rzecz.*
mitigātorius *Ulżywaiący.*
mitigatur, *Ućicha.* mitigatus, *Ogłaſkány.*
mītĭgo, *Błagam*, *Łagodzę*, *Wybiiam co Ulżyć*, *Uſpokoić*, *Ogłaſkáć*, **Begütigen/ beſänfftigen.** *Sylveſtrem flammis & ferro mittiget agrum.* Hor. *ſyn.* Plāco, lēnĭo, flēcto, sēdo, mōllĭo. *vide* Placeo.
mītigor, *Ogłaſkać ſię dáię.*
mītis, *ćichy 1. Łágodny*, *Łáſkáwy 2. Chowány. 2.* **mild/ gütig/ ſanfftmütig.** *Mitis in apricis coquitur vindemia ſaxis.* V. *ſyn.* Lēnis, clēmens, plăcĭdus, făcĭlis, mānſuetus, cōmis, bĕnĭgnus. *phr.* Făcĭlis, vūltūque sĕrēnus. Cōmis, ĕt ūrbānus. Cui mīte īngĕnium. plăcĭdi mōres, bĕnīgnus ănĭmus. Mājĕſtas adĕo cōmis ŭbīque tŭa ĕſt, ăſpĕrĭtāte cărens Pĭger ăd pœnas. Lēnem tē mĭsĕris gĕuit nātūra, nĕc ūlli mītius īngĕnĭum quam tibi, Brūte. dĕdit.
mitiſsime mitius, *Łágodnie.*
mītra *gr: Tkánicá*, *Czapká niewieśćia*, *Infuła*, *Bindá. à ducit H. Stephan. Rhodigin. 1 brevi.* **Ein Biſchoffs Hut.** *Ut mitra Cæſariem cohibens aurata virilem.* Prud. *ſyn* īnfŭla. *epith.* Aūrĕa aūrāta, īllūſtris, gēmmāta, rŭtĭla, dĕcōra, cōruſca, bĭvērtex. *phr.* Pōntĭfĭcālis ăpex, Sacra cōrona.
mītrātus, *Czapkę maiący.* mitrŭla, *Tkanica.*

MITT

mitto, *Poſyłam*, *Puſzczam 3. 5 6 Opuſzczam 1. Roſpuſzczam Wypuſzczam 2. Wyprawiam 5.* **Senden/ſchicken.** *Aurea mala decem miſi cras altera mittam.* V. *ſyn* ēmitto, jăcĭo, jăcŭlor, ĭmmītto, vībro, ĭmpĕllo, tōrquĕo ĭntōrquĕo, dĭrĭgo v. ăblēgo, ămāndo, dĭmĭtto, v. ŏmĭtto, prætĕreo.
miurus, *Verſus Heroicus.*
mixŏbarbarus, *gr: ſub mowá mieſzana.*
mixtārius, *Krużyk* mixtio, *mieſzánie 1.*
mina, *gr: Funt 2. Grzywna 1.* (*gr: idem.*
mnēmŏnĭca, *orum gr. Pámiętne.* mnēmŏsўnon.
mōbĭlis, *Ruchomy*, *Prętki*, *Nieſtáteczny.* **Beweglich/ wanckelbahr.** *mobilibus frænis in aperto flectere campo.* Luc *ſyn* Lĕvis, vŏlūbĭlis, mūtābĭlis, vărius, ĭrrĕquĭētus, ĭncērtus, flūxus, cădūcus, ĭncōnſtans, *vel* cĕler, vēlox.
mōbĭlĭtas, *Płochość*, *Prętkość*, *Nieſtateczność.* **Beweglichkeit/ Wanckelmütigkeit.** *Mobilitate viget, vireſque acquirit eundo: ſyn.* Lĕvĭtas, ĭncōnſtantĭa, vēlōcĭtas.. *epith.* Lubrĭca, vŏlucris, ăgĭlis, cĕler, ĭnfĭda, præceps. cĭta, cōncĭta. *phr.* Fōrtūnæ, lubrĭca, nĕſcit mobĭlĭtas fīxĭſſe rōtam, omnĭa, quæ vŏlucri dum mŏbĭlĭtate fĕrūntur ēt cĕlcri quævis mŏbĭlĭtate vŏlant. Mŏbĭ-

mobilitēr, *Pcędko*, *Porywcze*, *Ruchomem ſpoſobem.* mobilĭlitor, *Ruſzam ſię.*

M U D

mŏdĕrābĭlis, *Mierny.*

mŏdĕrāmen, *Rząd 1.* äſſigung. *Obſtupui, capiq; atque aliquis moderamina dixi,* Ovid:

moderamentum vocis, *Natężanie 2. al. miarkowánie.* mederanter, moderatim, *miernie.*

moderatè, *Pomiernie*, *Skromnie.* 1. *Łagodnie*, *miernie.* (*gliwość.*

moderatio, *miárkowánie*, *Skromność 1. Powśćiąmŏdĕrātor*, Ein Regierer/ Ordner -- *Validiſq; ſedet moderator habenis.* Tib.

moderatrix, *Rządźićielká.*

moderatus, *mierny. Skromny 1. 2.* Mäſſig beſcheiden. - *jactantur moderatis æquora ventis* O. *ſyn.* Pācātus, placĭdus, mŏdĕſtus.

mŏdĕror, *aris*, mŏdĕro, *as miárkuię*, *Rządzę 1. Hámuię 1. 2. Steruię.* Mäſſigen zäumen *Magus tormentum qui non moderabitur ira.* Hor: *ſyn.* ădmŏdĕror, tēmpĕro, cōntĭnĕo, rĕtĭnĕo, cŏērcĕo, cŏhĭbĕo. ĭnhĭbĕo, cōmpēſco, reprĭmo, cōmprĭmo, fræno, refræno, rĕgo, gŭbĕrno. *v. modum ſervo.*

mŏdēſte, *Skromnie.*

mŏdĕſtia, *Skromność 1. Baczenie 2. Rozſądek.* Ehrbarkeit/ Zucht. *Reddidit intactam, mi nuitque modeſtia crimen.* Ovid. *ſyn.* Mŏdĕrātĭo; pŭdor *epith.* Blānda, plăcĭda, grāta, amābĭlis, īnsīgnis hŭmĭlis, præclāra, dīvīna. *phr.* Hŏnēſti præclāra mŏdēſtĭa vūltus Vūltus hŏnēſtus mŏdēſta făcĭes. ōs vĕrēcŭndum, mŏdĕrāti mōres Sērvat ĭnŏffēnſam dīvīna mŏdēſtĭa vōcem.

mŏdēſtus, *Skromny 1.* Züchtig/ ehrbar/ ſittſam *ſyn.* mŏdĕrātus, hŏnēſtus, pācātus, plăcĭdus.

modi verborum, *apud Grammaticos, ſunt Conjugationum formæ.*

mŏdialis, *Trzyſuntowy*, *Trzygarncowy, non Korcowy.* modiatio *B. Pomierne.*

modice, *Trochę 1. 3. Skromnie 1. 2. 3. miernie.* mŏdĭcellus, *máluchny.*

modicum, *Trocha 1. Trochę 5. mało ſubſtant:*

mŏdicus, *Máły*, *Skromny. 1. mierny. & ſub máło ich.* mittelmäſſig. *Utar & ex modico quantum res poſcat acervo,* M.

modificatio, Formowánie. *modificor, Formuię, miarkuię.* mŏdĭŏli, *Kubelki w kołách*

modiŏlus, *Piáſtá.*

mŏdipĕrātor, *Bieśiádnik 2. Rządzcá.*

mŏdius, *miárá 4. non Korzec. vide Korcá Sędomierskiego 3.*

mŏdò, *Teraz*, *Dopiero 1. Tylko*, *Iedno 3. Byle 3.* Jetzebald/ nur. *Cum tribus anellis, modolo læva Priſcus inani.* H. *ſyn* Mŏx, ſtătim, nunc *vel* dūmmŏdo sĭt tămen.

mŏdŭlĭ *m n*, *modulamentum*, *melodya.* Weiſz eines Geſangs *Concipit, aut ille eſt preſſo modulamine porcus* Pr: *epith.* Doctum, sŏnōrum, dūlce, cănōrum, quĕrŭlum, lēne, mēllĕum, mŭlcens, blāndum, dūlcisŏnum, cōncors, āltĭsŏnum. *ſyn*, Mŏdŭlātĭo, cāntus, cārmen, mŏdı, mŏdŭli, cōncēntus mĕlos, *phr.* Lætum mūrmur. Hārmŏnĭci dūlcis mŏdŭlātıo cāntus. *v. Cantus, melos*

modulatè, modulatius, *melodyinie wtákt.*

modulatio, moduli, *melodya ſpiewánie.*

modulator, *ſpiewak*, *muzyk*, *co uczy.* Geſänglehrer. --*omniſonæ modulator, & arbiter neq. P.*

modulatus, *us*, *melodya ſpiewánie.*

modulatus, *ti. melodyiny.*

mŏdŭlor, *ſpiewam 1. 2. Gram 1. przygrawam*, *miarkuię co*, *Tákt dáię wymierzam.* Singen. - - - *ſolidum modulator arundine carmen V ſyn.* Căno, cŏncĭno, cānto. *phr.* Cănŏnĭcas. (*Prima quæ brevis eſt metri cauſa producitur.*) mŏdūlis cĕlebrāre ſuāvĭbus hŏras ēt Sȳmphŏnĭāco mŏdŭlāmĭne pērsŏnat aūra. Dāmnōsas quĕrŭlo mūlces mŏdŭlāmĭne cūras. Sēd pĭa cōncōrdes. Sāgmĭna dānt mŏdŭlos. Pindărĭcique mŏves plēctra cănōra mŏdıs Mænălĭōſque mŏdos ēt pāſtōrālĭa labris mūrmura tēntābant. *v. Cano.*

mŏdŭlus, *miára 1. 3. Takt*, *Notá*, *Kurna cewká*, *Kopyto u ſzewcá.*

modum teneo ſequor. *Skromnie czynię.* Weiſz/ Maaſz *Quis modus argento, quid fas optare, quid aſper.* P. *ſyn:* Rătio, *vel* mŏdĕrātio, mĕdĭocrĭtas, mŏdēſtĭa, sōbrĭĕtas. *epith.* Pūlcher, ūtĭlis, aūrĕus. optĭmus, rēctus. *phr.* Mŏdus pūlchĕrrĭma vĭrtus. Rēctam mēnsūram sērvans, ōmnĭa cōnsĭlĭo mŏdĕrans, ēſt mŏdus ĭn rēbus sūnt cērti dēnĭque fīnes, Quōs ūltra, nĕquit cōnsĭſtĕre rēctum.

mŏdus, *wierność 1. Miarkowánie*, *Spoſob*, *mia-*

Miárá 1, 3. 7. Koniec, *Ton, Takt, Notá, In* Mittel. Maaß Weiß *Quis modus argento quid fas optare, quid asper.* Perſ. *ſyn.* Rătĭo: *vel* mŏdĕrātĭo, mĕdĭocrĭtas, mŏdĕſtia, ſōbrĭĕtas *epith:* Pūlcher, ūtĭlis, aūrĕus, ŏptātus, rēctus bĕnĕſtus. *phr.* Rēctam mēnſuram ſĕrvans, ōmnĭa cōnſĭlĭo mŏdĕrans. *Verſ.* ēſt mŏdus ĭn rēbus, sūnt cērti dēnĭque fīnes. Quōs ūltra cĭtrāque nĕquit cōnſiſtĕre rēctum.

modus agri, *Łan, Morg.*

M O E

Mœcha mœchor, *vel adulteror.* Et mœchus *v. Adultor,* Cudzołożnicá, Ehebrecherin.

mœchia, *gr: Mœchĭmōnium, Cudzołoſtwo.*

mœchile eodem ſenſu apud Petronium *legit Douza.*

mœchiſſo e Græco ſub Zgwałćić 4.

mœchocinædus gr. Pſotliwy.

mæchor, *Cudzołożę, Nierządu pátrzyć.*

Mœneis Ennius apud Feſtum unde plurale mœnia.

mœnera pro munera ſub Murowány.

mœnia, *ium. Mur, Krawacz, 1.* Stattmauren/ Kriegmaur einer Statt. *Quæis ante ora patrum Trojæ ſub mœnibus altis.* Virg. *ſyn:* Mūrus părĭes, āgger, mūnīmēnta, *epith.* Tūrrīta, mūnīta, ārdūa, sūblīmĭa, ālta, ēxcēlſa, cēlsa, tūrrĭgĕra, ĭnēxpūgnābĭlĭa, sŭpērba, ĭnāccēſſa, ēlāta ēdĭta, āĕrĭa, tūta, sēcūra, ĭngēntĭa, vāllāta, cōctĭlĭa, fōrtĭa.

mœniāna orum. corr. mentana.

mœnia, mœnītus, Murowány. mœrens, *Smutny.*

mœreo, *Smucę ſię, żáłoſny ieſtem, żáłuię 1.* trawren Leyd tragen/ betrübt ſeyn/ erſeufftzen. *eheu translatos alio mærebis amores.* Horat. *ſyn.* Trīſtŏr, dŏlĕo, gĕmo.

mœri orum, Mur. mœro as. Záſmucam.

mœrorem offero, *idem.*

mœror, *oris, Smutek, żál, żáłobá 1.* Kummer/ Hertzenleyd. *Invenit & tota mæror in urbe locum.* Pe. *ſyn.* Mœſtĭtĭa, dŏlor, trīſtĭtĭa, *vel triſtitia.*

mœror funebris; *żáłobá.*

mœrore affligor, conficior, urgeor, *Smucę ſię.*

mœſīlēum, *ex Mauſoleo corruptum, Słup. 5.*

mœſon, *onis, gr: Sługa podły.*

mæſtè; *mæſtiter, Smutnie.*

mœſtitia; *v. mœror, ſmutek żal.*

mœſtĭtūdo, Smutek Oſowiáłość.

mœſtus, *Smutny.* trawrig/ betrübt/ leydig. *Compellare virum, & mæſtas expromere voces.* V. *ſyn.* Trīſtis, affīictus, dŏlens, mœrens, *vel Triſtis.*

M O L

mŏla, *Młyn 1. Kámień młyński, Niedonoſzony płod. Czaſzka 4. & ſub Słod.* ein Mühle. *epith.* rĭgĭda, vērsātĭlis, vŏlūbĭlis, dūra, ſcābra, pūnĭcĕa, rūſtĭca, fōrtis. Pūnĭcĕas vērſat āsĕlla mŏlas.

mŏlāres dentes, *Zęby trzonowe.*

mŏlāris *ſubſtant: Kámień młyński.*

molaris, *adject.* molarius *Młyński,*

moldavia, *Multany, Wołoſze.*

Moldavus, *Multan, Wołoſzyn.*

molendarius, molendinarius adject. Młyński,

molendinarius ſubſtant: Młynarz.

mŏlendīnum, *Młyn 1.*

mŏles, *is.* Wielkość *2 Ogrom, Wielki, 1. Támá, Grobla, Wał ná wodźie;* Laſt/ wolchs laſt. *Ardeat & mundi moles operoſa laboret.* Ovid. *ſyn:* Pōndus ŏnus, māſſa, māchĭna. *epith.* Sāxĕa, ŏnĕrōſa, ŏpĕrōſa, grāvis, īnsŏlĭta, ārdŭa, sūblīmis, cēlſa, ēxcēlſa, ālta, ſtŭpēnda, ādmīrānda, īngens, *phr.* Mōlis ŏnus māſſæ pōndus. Sāxĕa pila māgnis cōnſtrūcta mōlĭbus mūrōrum ēdūcĕre mŏles ŏpĕrōſa thĕātri: mōle sŭa ſtăt.

mŏleſte, *Przykro, 2. Nalegáiąc.*

moleſtia, *Przykrość 3.* Unruh/ Uberlaſt/ Verdruß Mühſeeligkeit. *ſyn;* Īncōmmŏdum, cūra, dŏlor.

moleſtiam capio, *Przykro mi.*

moleſto as, przykrzę ſię. unruhig machen/ bekümmeren vberläſtig ſein. *ſyn.* Vēxo; tŏrquĕo affligo.

moleſtus, *Przykry. 4.* Vorlegen. Unruhig/ der einem Unruh macht mühſeelig. *Lites cum Rege moleſtæ,* Hor: *ſyn* Grāvis, dūrus īncōmmŏdus īmpōrtūnus, ŏdĭōſus: v. dĭffīcĭlis; ŏpĕrōſus.

mŏlētrīna, *Młynicá, żarná.* mŏlīle *żarn rękoieść.*

mŏlīmen, Wielkość, *2. Robienie 2. Trudność, Zábáwá.* Würckung / ſchwäresfürnemmen. *Fabrica divini moliminis; ipſe columnas.* P. E. *ſyn* Cōnāmen, cōnātus, nīſus, tēntāmen. *vel Conatus.*

mōlīmentum, *Robota 1. Budowanie 1. Usilność.*
mōlīnæ, *arum*, *Młyn wodny.*
mōlior, *iris*, *Myślę 1. Kuszę się, Myślę chytrze Robię 2. Buduię 1. Gotuię 1. 2. Poruszam, Odmykam 1. Zámyślam 1. Zámierzam się*, **sich Arbeit vnderstehen/ fürnehmen.** *Ergo ari-dus muros optatæ molior urbis*, V. *syn.* ādmōlior, ītrŭo, ædīfico, cōnstrŭo, fābrīco: *vel* nītor, ēnītor, tēnto, lābōro. *vel Conor*, *vel* cōgīto, ēxcōgīto, mēdītor; māchīnor; mōllēsco, *syn.* mōllior *vel* mītēsco.
mōlītio, *Budowánie 1. Robienie.*
mōlīto, *Młynarz.*
mōlītor, *Budownik 1. Sprawcá, Stworzyćiel, Kuśićiel, wynależcá.*
mōlītrix, *Młynarká*, mōlītrix, *sub. Spráwcá.*
mōlītus, *Mełty*, mōlitūra, *Mielenie*, **understanden.**

MOLL

mollesco, *Miękczeię, Rospuszczam się*, **Lind oder weich machen.** *syn.* mōllēfio, mōllior, *vel* mītēsco.
mollestra, *Skora owcza.*
molli articulo, molli brachio, *Łágodnie niedbále.*
mollia, *ium*, *Płam* 8. *Bez łuski ryby.*
mollīcellus, *Miękuchny*, *Pieśliwy.*
mollicīna, *Szátá ćienka.*
mollīcŭlus, *Miękuchny*, *Pieśćiliwy.*
mollificātio, *Miękczenie*, *zwanie.*
mollīmentum, *Miękczenie Łagodzenie, Ulżenie.*
mollio, *Miękczę, Błagam, Niewieśćiuchem czynię. Mollierant animos &c.* Ovid *syn* ēmōllīo, lēnīo, sŭbīgo, flēcto, tēmpēro, mītīgo, plāco.
mollio, flammâ, *Piekę co, Wárzę 1.*
mollīpes, *Miętkonogi.*
mollis, *is hæc substant. Robacy w mące.*
mollis, *adject. Miękki 1. 2, Łágodny Roskoszny 2. Pieśćliwy, Niećierpliwy, Psotliwy, Lubieżny. Niewieśći 2. Pochodźisty 2. Bez łuski.* **Lind/ weich/ zart.** *Utere lactucis & mollibus, utere malvis*, Mart: *syn:* Tēner, fācīlis, flēxībilis trāctābīlis: *vel* rēmīssus, plācĭdus, sēnis: *vel.* suāvis, jūcūndus, grātus, blāndus, āmænus: *vel* ēffæmīnātus iners.

Mollīter, *Miękko, Łágodnie, Roskosznie, Lubieżnie*, Nie *męsko. Nieochotnie, Niećierpliwie, ćierpliwie & sub 1.* **Lind/ sänfftlich.** *Arcades o mihi tum quam molliter ossa quiescant*, Virg *syn.* Lēnīter, suāvīter: *v.* fācĭle.
mollītia, *Miękkość, Pieszczota, Łagodność, Niedbálstwo.*
mollities, *Delikáctwo, Miękkość, pieszczotá.* **Weichheit/ Zartheit/ Faulheit deß Gemmüths oder Hinterlässigkeit/** *Aut validus præsumis mollitiem seu.* Hor: *syn* Flēxīlītas, lēnītas, *vel* īnērtīa, *vel* lūxŭries.
mollītudo, *Miękkość Łágodność.*
mollītus ager *Rola spráwiona.*
molliûs, *Gładdko 1. Zá dobre.*
mollīusculus, *Miękuchny.*
mollūgo, *inis f, Ostrzycá ziele.*
mollusca nux, *Orzech włoski.*
mollusculum, *Flader.*
molo, *is Mielę & sub Nierządu pátrzyć. Grana molit totidem piperis, &c.* Petr. ēmōlo, cōmmōlo, *phr.* mōla, *v.* sāxo tēro, ōbtēro, āttēro, cōntēro, tūndo, cōntūndo, frāngo, sūbīgo, dōmo, pērdōmo. Mōlæ ōrbe, sāxis, *v.* āttrītu sūbīgo, frāngo, Quōdcūnque ēst sōlīdæ Cērēris cāva māchīna frangat. Cērēris frūges āspēra sāxa tērent. Sūbdēre frāctūro sīlīci frūmēnta. Pēr dōmītam sāxo Cērērem, frūgēsque rēcēptas, &tōrrēre pārant flāmmis, ēt frāngēre sāxo.
mŏlŏche, *es gr. ślaz.*
mŏlŏchinus (*è Græco*) color, *Brunatnoczerwona farbá.*
mŏlŏchītes, *æ m. gr. Slażowy kámień.*
molossus, *gr*· mōlōssicus, *Brytan, Veloces Spartæ catulos, acremq; molossum.* Virg.
Canis ex Molosia, regione Epiri. Hos Canes Poetæ fabulantur ortos esse ab æneo cane, quem Vulcanus fabricaverat, & Jovi dederat, sed Jupiter eum Europæ, & Europa Procridi, ac Procris Cephalo postea obtulit. epith. ācer lēvis, īnsānus, lātrātor, mōrdax, trūx, fōrtis, valīdus, lātrans. ārmīllatus. *vel Canis.*
molossus pes, *Quintil. tribus longis syllabis conmolothros. Sipont corr. Melothron (stans.*
mŏlŭcrum, *gr. Nádęćie, żarn rękoieść. Corripuit u Afranius.*

moly-

mōly, *yis, yos. n. gr: Smagliczká, Miechunki, Rutá gorna.*
mōlybdæna, *gr:Ołowna rutá, Ołowwnica ziele.*
mōlybdītis, *is, gr: Ołowna piana.*
Momar Plaut. Fest. Sicula vox. 1. *stultus, iracundus Scalig. Glos. Isidor.*
mōmen, īnis *n. Mgnienie oká 2. Skinienie, Ruszánie Náchylanie, Nákłonienie, Chwilká.* momentāneus, momentarius, *Krotko trwáiący, Doczesny momento as, Ważę.*
momentōsus, Maluchny, Nieznáczny nietrwały.
mōmentum, *Mgnienie oká 2. Chwilká, Okruszyná, sztuczká, Punkt 1. 4. Waga 6. 7. Ruszánie 2. pomoc & sub Wiele ná tym.* **ein kleine Zeit / ein augenblick Zeit.** *momento cita mors venit, aut victoria læta.* Hor: *syn:* Pūnctum tēmpŏris: tēmpus ēxīgŭum *v.* pōndus, vīs aūthōrĭtas, *epith:* Răpĭdum, lĕve, īnstăbĭle, brĕve, pārvum, mīnĭmum *phr.* Tēmpŏris ēxīgŭm *v.* mĭnĭmum spătĭum, Brĕvis mŏra tēmporis.
mōmus, *Przygániacz. Deus conviciorum & invidiæ. Somni & Noctis filius, ac frater mortis. Aliorum Deorum hominumq; opera explorabat & irridebat. Arbiter enim electus in Neptuni Tauro desideravit cor una ante oculos, in Vulcani Homine pectus fenestrarum, Domumq; Minervæ portat ilem, ac Veneris Scandaliæ sine editione strepitus. epith.* īners, prŏcax, stīgius,

MON

monacha, Mniszká,
Monasterrum, monachium, *Gr: Zakon 2. Klasztor,* **Einnöde / einigt Wohnung / Kloster.** *Episcopatus Monasteriensis Metropolis in circulo Vestphaliæ ad Aam amnem sita, ac pace Germaniæ ibi conclusa an. 1678. nominatissima.*
mōnăchus, *gr: Mnich.*
Mŏnarcha, *æ. m. gr: Iednowładcá.*
mŏnarchia, *gr: Jednowładztwo, & sub* Rzeczy*pospolitey sprawowanie.*
mŏnas, *adis fr gr. Poiedynek 1.*
mŏnastĭcus, *Monachalis gr: Mnichowski.*
mŏnaulos, *vel us m. gr: Surma, & Surmacz.*
mŏnēdŭla, *Kawá,* mŏnēris, *is gr. Nawa.*
mŏnĕo, *Napominam, Przestrzegam 1.* **warnen / mahnen.** *Subjiciunt epulis sic Iu[…]t[…]r ipse monebat.* Virg. *syn.* ādmŏnĕo, cōmmŏn[…], nūntĭo, īndīco ās: suādĕo, hōrtor, ēxcīto, præcĭpĭo.
mŏnēta, *Minca mieysce, Szale mate, Moneta,* **Müntz.** *Et centum numeros novæ monetæ Phal.* Mart. *syn.* Nūmmus, nūmīsma pĕcūnĭa. *epith.* Flāva ŏpŭlēnta, fŭlva, ænĕa, aūrĕa, ārgēntĕa, ūtĭlis, prĕtĭōsa. *vel pecunia.*
mŏnētālis, *Monetny, Monialis, Mniszká.*
mŏnērārĭus, *substant: Minczarz.*
mŏnīle, *Noszenie drogie,* **Halsban 1. Halßband Halßgezierd.** *Dat digitis gemmas, dat longa monilia collo.* Ovīd. *syn.* Tōrquis, tōrques, *epith.* Prĕtĭōsum, aūrātum, bāccātum, aūrĕum, fŭlvum, īnsīgne, splēndens, fŭlgens, dĕcōrum, dīves, gēmmĕum, mīcans, nōbĭle, cōrŭscum, rŭtĭlum, splēndĭdum *phr.* Bāccātus, gēmmātus, āuro cīrcŭlus. Tōrtĭle cŏllō dĕcus. Gēmmārum ē cŏllo pēnsĭle tēxtum. Gēmmĭs cōntēxtus tōrques. Pēndēbant tĕrĕti gēmmāta mŏnīlĭa cōllo. Bāccātus multo rădĭābat ăb aūro Tōrquis, ōrnābant aūrāta mŏnīlĭa cōllum. Sŭbstrīngītque cŏmam gēmmis, ēt cōlla mŏnīli Circŭit, ēt băccis ŏnĕrat cāndēntĭbus aūres.
mŏnīmentum, *Nápominanie, Pámięć, Księga, Dżieiow księgi, Monument, Kośćioł.* **Gedächtnüs / das ist / allerley Gedenck zeichen / so uns an etwas ermahnen / als Gräber / Bilder / Bücher / 2c.** *Ferre sui dederat monimentum & pignus amoris.* Virg. *syn.* Sīgnum, īndĭcĭum, ārgūmēntum, nŏta, tēstĭmōnium *phr.* mŏnĭmēntum ēt pīgnus ămōris. Sævi mŏnĭmēnta dŏlōris. *vel Signum & monumentum.*
mŏnĭtor, *Napominacz, Powiadacz 2. Mionwniczy 2. Záuszny powiádácz, Folwarkowy 2. Zaproszonych przyzywácz.* **Warner / Ermahner.** *Cerus in vitium flecti, monitoribus asper.* Hor. *syn.* ădmŏnĭtus, cōmmŏnĭtus.
mŏnĭtōrius, *Nápominalny.*
mŏnĭtum, mŏnĭtus, *us,* monitio, *Nápominánie.* **warnung / ermahnung.** *Dixerat ille Jovis monitis immota tenebat.* V. *syn.* mŏnĭtus, us.

MONO

mŏnŏcĕros, ŏtis. *m gr. Iednorożec. (dam habens.*
monochordum, *instrumentum musicum unam chor.*
mŏnŏchrōmata, *orum,* monochromateus, *eos ei. Iedney máśći.* mŏnŏchrōmătium, monochro[…]atum, *gr: Malowánie, iedną farbą.*

mŏnŏclōnos, *gr: Nierosochaty.*
monochnēmus mŏnŏcōlus, *gr: Iednonogi.*
mŏnŏcondȳlos, *vel us m. gr: Iednoktykty,*
mŏnŏcŭlus, *Iednooki.*
mōnodia *gr: pogrzebna Piosnka.*
mŏnodium, *Diomedi cantus una tibia. aliis contentus paribus tibiis.*
mŏnŏgămia, *gr: Iednozeństwo,*
monogămus, *gr: Iednożeniec.*
mŏnŏgrammus, *gr: Chudy, Szczupły.*
mŏnŏlīnum, monolīum, *Noszenie drogie.*
mŏnŏlĭthus, *gr: Iednostáyny Cáły 3. Słup kámienny*
mŏnŏlōtis, *is. gr. Strefisty.*
mŏnŏmāchia, *gr: Poiedynek 2.*
monomachhus. *Poiedynkiem się biiący.*
monometer versus, qui unam habet mensuram sed pedes duos.
mŏnophtongus, *gr. sub Ná dwa głosy.*
mŏnŏpŏdia, æ vide supra. sub Dipodia.
mŏnŏpŏdium, *gr: Iednonogi stoł, Stoł iadálny.*
mŏnŏpōla, *æ. m gr: Samokupiec.*
monopolium, *gr: Sámokupstwo*
mŏnops ŏpis, *adject Omn: gr: Iednooki, & sub Zubr.* mŏnŏptĕros, *hic hæc: gr: sub Filarowánie.* monoptoton, *Nomen est quod tantùm in uno aliquo casu reperitur, ut Expers.*
mŏnoscĕlus, *gr: Iednonogi.*
mŏnostĭchon. Sidon. uno versu constans.
mŏnŏtrŏphē, *Osobno.* monŏtrŏphus, *gr: Sam, sobie postuguiący,* mŏnoxylum, *gr: Czołn,*
mŏnŏxylus. : *Niesktádny.*
mōns, *Gorá 1. Wał ná wodźie, Wiele czego 3* Ein Berg. *Romani montes. & montes, & montibus addita Roma.* Prop. *syn.* Cōllis jŭgum, ăpex, vĕrtex, cūlmen, căcūmen. *epith:* āltus, prærŭptus, excēlsus, āĕrĭus, præceps sūblīmis, āsper, clīvōsus, dēvexus, inăccēssus, sŭpinus, āvĭus, ēlātus, nĕbŭlōsus, ābrŭptus, īngens, sŭperbus, nūbĭfer nimbōsus, nĕmŏrōsus, ŭmbrōsus, ăpertus, āprīcus, sāxōsus, scŏpŭlōsus, īncultus, rĭgĭdus, nĭvōsus. dūmōsus, spătĭosus, căvĕrnōsus, āmbĭtĭōsus, tŭmĭdŭs, vĭrĭdis, frōndōsus, ŏpācus, hĕrbōsus, īntōnsus. *phr* mōntis cūlmen, vĕrtex, căcūmen, ăcclīve sŏlum. mōntis, *vel* clīvōsi trāmitis sŭpĕrcĭlium, ārŭa mōntis. ārdŭa terrārum. Tŭmŭlus ābrŭptus. Mōntāna căcūmina, ārdŭa mōles. āĕrĭi sāxi vertex. Sŭpĕras sē tōllit in aŭras. In āstra sŭrgens. Sīdĕra vērtīce tāngens, pūlsans, pĕtens, fĕriens. Tōllit ād āstra căput. Căput inter nūbila cōndens. ŏpĕrti ārbore mōntes. Frōndōso vērtice cōnspĭcŭi. Nūbĭfĕri mōntes. ēt sāxa mĭnāntia cælo Nĕmŏrōsa jŭga ēt scŏpŭlōsi vĕrtīce cōlles, Tŭmŭlis ăcclīve sŏlum, cōllēsque sŭpīni. ănceps mōntis căcūmen. Cūlmina mōntis. mōns quī sūrgit in āĕra. Quī fĕrtur ād āstra vĕrtīce. Rĭget ārdŭa mōntis æthĕrei făcies. mōns ibi vĕrtīcibus pĕrit ārdŭus āstra dŭōbus, Nōmīne părnassus, sŭpĕratque căcŭmīne nūbes. V. *v. Altus,*
monstra, *orum, Stráchy nocne.* monstrabilis, *Okazáły,* monstratio, *Pokazánie.*
monstrator, *Skáźićiel 1. Wynalezcá.*
monstratus, *us Pokazánie.*
monstrĭfer, Cudowny, Cudotworny, Dźiwnostrászny. Straszliwy. wundergestaltig. *Mostriferos agit unda sinus, &c.* Luc; *phr.* mōnstrōrum fĕrax.
monstrificabilis, Cudowny, Dźiwnie strászny:
monstrifice, Cudownie, Strásznie.
monstrĭficus, Cudotworny, dźiwnostrászny.
Monstrifici vultus fecisti lumina cæco M. syn. mōnstrōsus.
monstro, *Skázuię, 1. Pokázuię 1.* zeigen. *talia monstrabat relegens, errata retrorsum.* Virg. *syn.* Dēmōnstro cōmmōnstro, ōstēndo īndico ās mănĭfēsto, *vel Ostendo.*
monstrose, *Cudownie, Dźiwnie.*
monstrosus, *Cudowny, Dźiwny. Dźiwnostraszny.* angestaltig/ vnnatürlich. *Monstrosiq; hominum partus &c.* Lucr: *syn:* Prōdĭgĭōsus, pōrtentōsus.
mōnstrum, *Płod dźiwny, Potworá, Obłuda 2. Cud, Znák 9. Chybá 3. & sub* Szpetny *Widok 3* Wunder/ Wunderzeichen. *Sunt & rabidis jura, insita monstris* Stat: *syn.* Prōdĭgĭum, pōrtēntum, ōstēntum. *epith:* Hōrrēndum, īnfāndum, īnfōrme, īngens, īmmāne, fātāle, ēxecrābīle, dīrum, tūrpe, dēfōrme, mīrābĭle, stŭpēndum, nŏvum, tĕrrĭbĭle mĭnax, sævum, trūx, ātrōx, ēxĭtĭāle, fĕrāle mīrum, tĕrrĭfĭcum, prōdĭgĭōsum, dĭctu, vīsu mīrābĭle. Gōrgŏnĕum. *phr.* mōnstrōsi sēmĭfĕri pārtus. Tĕrrĭbĭles vīsu fōrmæ. Mōnstrōsus fœtus, Mōnstri mīracŭla, spēctăcŭla. Vărĭārum mōnstra fĕrārum Dĭctu mīrābĭle mōnstrum. Vărĭa ātque bĭcōrpŏra mōnstra. Mōnstrum hōrrēndum, īnforme īngens, cuī lūmen ădem-

ademptum. Intĕrēa aūgūrĭis, mōnſtrīſque mĭnācĭbus ūrbem Verrĭtat. Triſtĭus haud illis mōnſtrum, nēc sævior ūlla pēſtis, ēt īra Dĕum, Stўgiis sese ēxtūlit āntris.

montāna, *orum Gory* 1.

montānālia, *ium ſub Gornik* 1.

montānus, *Gorny* 1. *Gorzyſty Incidit aut rapidus montano flumine torrens*. Virg. v. *Montoſus*.

montĭcŏla, *montigena*, montĭvăgus, *Gorny* 2. **Ein Einwohner der Bergen**. *Et nymphæ Satyriq; & monticolæ Sylvani*. V. (Spond:) *ſyn.* mōntānus. *phr:* mōntibus ortus.

montĭcŭlus, *Gorká*.

montis radix, pes, *Podgorze* 1.

montōſus, *Gorzyſty*, *& ſub Gory* 1. **bergig.** *Et te montoſæ miſeræ in prælia Nurſæ* Virg. *ſyn.* mōntānus, ſcŏpŭlōsus, clīvōſus, ăcclīvis, ārdŭus, ābrŭptus. *phr:* mōntĭbus, ſcŏpŭlis crēber, frĕquens, ārdŭa sāxis rĕgio. Scabra sāxis lŏca. Sāxōsis lŏca.

mŏnŭmentārius, *Grobowy*. (lēbrŏſi cōlles.

monumentārius ceraules. *Piſzczek ná ſtypie.*

mŏnŭmentum, *Pámięć*, 5 *Upominek*, *Grob*, *Kśięgá*. *Accipe care puer noſtri monumenta dolo ris*. V. *ſyn:* mŏnĭmentum, sīgnum. *vel* sĕpūlchrum, tŭmŭli īnſcrīptio.

mŏra, *Chwilá*, *Odwłoká* 1. 2. *Omieſzka*. **Brambeer** *Noſtri mora longa laboris*. O. *ſyn.* Cūnctātĭo tārdĭtas, sēgnĭtĭes, *epith:* Tārda, lēnta, īgnāva, īners lānguĭda, dēses, ōtĭōsa, sēgnis, lōnga, ānnoſa. *phr:* mōræ ſpătĭum tĕmpus. Sēgnes rūmpe mōras, īn me mōra nōn ĕrit ūlla. Tōrpŭērant lōnga pectŏra nōstra mōra. Haūd mōra, feſtīnant, Nūlla mōra eſt.

mōra rubi, *Maliny*, *Borowki*, *Ieżyny*, *owoc*, *moracius*, *Twárdy*, *moraceus*, *à mora*. *ſipont*.

mōracĭæus. *Przytwárdſzy*. mōralis, *Obyczáiowy*,

mōrālĭtas, *Obyczáiow wyrázenie*.

mōrāmentum, *Omieſzka*

moratio, *idem & Mieſzkánie* 4 *Zátrzymánie*.

mōrātiūs, *ſub Pomatu*.

mōrātor, *Odwłoczyćiel*, *Zátrzymácz*, *Przeſzkodnik*, mōrātorius, *Odwłoczny*.

mōrātus, *à moribus Obyczayny*.

Mōravia, *Moráwá*, Mōrăvus, *Moráwczyk*.

morbidus, morboſus, *Niezdrowy* 1. *Chorobie podległy*, *Zárá*[illegible]*wy*, *Chory* 1. **Kranck/ unge-** **ſund/ und/ zur Kranckheit geneigt** *Et perturbarunt cœlum ſit morbidus aer*. Lucr. *ſyn* mōrbōſus, mōrbis ōbnōxius, lāngĭdus, ægrōtus.

morbilli B. Oſpice 1.

morbus, *Choroba* 1. *& ſub Poruſzanie* 1. **Kranckheit.** *Morborum quoq; te cauſas & ſigna docebo* Virg. *ſyn:* Lānguor, febris, lŭes. contāgium. *epith.* Trīſtis pātiens, pēſtĭfer, lethĭfer, ăcūtus, ĭners, ēxānguis, mōrōſus, fædus, pērnĭcĭōſus, crūdēlis, dīrus, īmpātiens, grāvis pĕrīcŭlōſus, īnsanābilis, īmmĕdĭcābilis, lătens, lēthālis, vĭōlentus, ăcērbus, quĕrŭlus, ācer, mălignus, īnsomnis, mōlēſtus, lānguĭdus, ſollĭcĭtus, pāllĭdus, mōrtĭfer, āsper, intōlérābĭlis, lēntus, tābĭfĭcus, grāſſans, deſpērātus, ātrox, pūtris, ēxĭtĭālis, lōngus *phr:* mōrbi vis lŭes, cōntāgĭa, ſævĭtĭes, triſtes mălum, mōrbi Sēmĭna. mōrbi crŭcĭātus. Lānguēntĭa cōrpŏra āttĕrens, dēbĭlĭtans, ēxtĕnŭans diſcrŭcians, tōrquens īnfirmo dēcērpens cōrpŏre vīres, măcie cōrpus ĕdens. īmpătĭenſque [illegible] mōrbus. Pāllĭdăque ēxāngui ſquāllebant cōrpŏra mōrbo. V. *Ægroto*, *Febris*, *peſtis*, *Hydrops*, *Languor*.

morbus arquatus, morbus regius, *Zołta choroba*. mordacitas, *ſub Kąſanie*.

morbus caducus, morbus Comitialis, morbus herculeus, morbus major, morbus qui inſputatur, morbus ſacer morbus divinus.

morbus edacitatis, *Biegunká* 1. (*Káduk Choroba*.

mordaciter, *Uſzczypliwie*,

mordax, *Kąſaiący*, *Szczypiący*, *Uſzczypliwy*, **beiſſig**. *Mordaces aliter Solicitudines*. (Choriamb) Hor *ſyn:* ĕdax: dēntātus.

mordeo, *Kąſam*, *gryzę*, *ſzczypię* 3. *Urywam*, *Urażam* 2. *Uſzgnąć*, *Trapi mię co Obmawiam*, **beyſſen**. *Mordebitq; tuos ſordida præda canes*. Mart. *ſyn:* obmōrdĕo, ādmōrdĕo. *phr;* mōrſus īnfĕro: mōrſu, dēpāſcor. mōrſu, dēntĭbus ārrĭpio, pĕto, prĕnſo, cōmprĕndo, lăcĕro, dīlăcĕro, dīlcērpo, dīlănĭo, vĕllo, dīvĕllo, frāngo, cōnsūmo. Dēntes īnfĭgĕre. ŏccŭpat hōs mōrſu, fīgĭtque īn cōrpŏre dēntes. mĭsĕros mōrsu dēpāſcitur ārtus, dūrīque uĕnēnum dēntis, ēt ādmōrſo sīgnāto īn ſtīrpe cĭcātrix. Dīſcīſſos tābĭdis lănĭābat dēntĭbus ārtus. V. *Manduco*

mordeor, *Gryźę ſię mordices*, *zęby* 5. *& ſub Kąſanie*.

mordicitus, *apud Plaut*, *legit Gruter* (*ubi alii Mo-* *dicibus*

dicibus legunt) 1. Morditus.

mordĭcus, Zębomá, do ząb 1. 2, Kąsáiąc, Uporniè. mit beyssen. unguibus it pullam divellere mordicus agnam. Hor: phr. Tĕnācı mōrsu.

more, Zwyczaynie, Ná ksztalt, Po oycowsku, Po Włosku, Iáko bydlę.

more genuino, Przyrodzonym sposobem.

mores, hi Obyczáie.

mōrētum, mōrētārium, Tort. ein Saafft von Milch/Wein/Kress=und Kräutern gemacht. syn. Lĭbum. epith. Dūlce, mōlle, cōctum. Nōn pŭdet hērbosum pōsŭīsse mōrētum, Ovid.

moretum, oxyporum, Przysmak ibid.

morigeratio, Dogadzanie 1.

mōrĭgĕro, as, Posłuszny iestem.

morigeror, aris idem & Dogadzam 1.

morigerus, Posłuszny, Powolny.

mōrio ōnis, m. e Gr: Błazen.

mōrion, n, gr: Miechunki ziele.

Mōrion, al. Pramnion, gemma Indica nigerrima tralucens. Plinii Dalecamp.

mŏrior, Umieram 1. Ustáie co, Wywietrzeć 2. sterben. Dum moritur nunquid major Othone fuit. Matr. syn. ēmōrĭōr, ŏbĕo, ōccūmbo, cădo, ōccĭdo, īntĕrĕo, ēxspīro pĕreo, phr: ănĭmam rēddo, ēxhālo, ăgo, līnquo, pōno ēffo. Vītam ēffūndo, dēsĕro, profūndo, fūndo ē vīta ēxĕo, mĭgro, dēcēdo, rĕcēdo. Mōrtem ŏbĕo, sŭbĕo, ŏppĕto, ōccūmbo. Mōrti ōccūmbo, sŭccūmbo. Fātis cōncēdo, ād mānes ĕo. Vīta fūngor ĕo sŭb ūmbras. Pōstrēmo dīe fāta claūdo Plăcĭda mrōte quiēsco ēxănĭmis jăcĕo. Ævi spătĭum fĭnĭo. Lūmen vītāle dēsĕro. Vītam fīnĭo. Fāta sŭbĕo. Vītāles aūras līnquo. Crūdēlĭbus, v. fĕrālĭbus ūmbris ōccūmbo. Stўgĭas ūndas ădeo. ăd Stўgĭas ūndas dēmĭttor, ĕo, dēscēndo. Mōrtis ĭter ădĕo, Spīrĭtus it, ăbit īn aūras, īn vēntos vīta rĕcēdit. Mōrte lūmĭna claūdo. Dūra quĭes ŏcŭlōs, ēt fērrĕus ūrget Sōmnus. Duros lētho sfinīre lăbōres. Hŏmĭnes lūcēmque rĕlīnquo. īn ætērnam claūdūntur lūmĭna nōctem. De morte violenta, Crūdēlı cĕcĭdit lētho. Pĕrĭit mōrte crŭēnta, Bēllo v. mărte cădo. Vītam cūm sānguĭne fūndo. ēxhālāre sŭb ăcērbo vŭlnĕre vītam. Vītāque cum gĕmĭtu fūit īndĭgnāta sŭb ūmbras. Pūrpŭrĕam vōmĭt īlle ănĭmam. Prōcŭbŭit mŏrĭens. Lābĭtur ēxānguis. Cōllāpses ārtus ātque ārma crŭēnta cĕlĕbro. Sternit hŭmi mŏrĭens Sānguĭnis īlle vōmens rīvos cădit. Vōlvĭtur Eūrĭălus lētho, pulchrōsque pĕr ārtus ĭt crŭor, īnque hŭmĕros cērvix cōllāpsa rĕcūmbit. Frōnte fĕrit terram ēt crāssum vōmit ōre crŭōrem.

Mormўra, piscis marinus pictusmaculis marmoreis, ipse argenteo candore.

mōrŏlŏgus, Gr: Głupiomowny Błazgon.

mŏror, aris, Mieszkam gdźie, Báwię się 3. Báwię kogo, Trzymam, 5. verzühen/ verhindeten/ auffhalten/ wohnend bleiben. Quid vitam moror invisam Pallante &c. V. syn. īmmōror, dēmōror, cūnctor, tārdo dĭffĕro, prōcrāstĭno, cēsso, hærĕo, v. dētĭnĕo, rĕtĭnĕo, sīsto tārdo, rĕtārdo īmpĕdĭo, v. sūbsĭsto, sto, hærĕo, cōnsĭsto phr. Mōras nēcto, īnnēcto, īntērpōno, trăho, mōlĭor mōras rēbus āddo. Quæ tantæ tĕnŭēre mōræ? Quæ tē tām sēra mōrātur Sēgnĭtĭes? Caūsas īnnēcte mōrāndi īnerĕpat ūltro cūnctāntes sŏcĭos. Haūd mūlta mōrātus. phr. alio sensu. Grădum grēssum, cūrsum sīsto, cōntĭnĕo, cōmprĭmo, cōmpēsco, sūstĭnĕo, cōhĭbĕo: fīgo pēdem. Cōnstĭtit ōbtūtū tăcĭto, ēt vēstĭgia prēssit. Sīste grădum, tēque āspēctu nē sūbtrăhe nōstro īn līmĭne pōrtæ sūbstĭtit Sēdĭbus hæret īisdem.

mōror, Głupieię, Szaleię mōros, morus, gr: Głupi.

mōrōse, Nierychło Teskliwie pilnie.

mōrōlўcos, vel us m. Figamowa.

mōrōsĭtas, Nieobyczaynosć, Nieludzkość, Niełágodność, Dźiwactwo.

mōrōsŏphus, gr: Napoły głupi.

mōrōsus, à moribus. Nieludzki, Niedogodny Brzydki, Dźiwak, Wytworny. Verzagt/ hinderniß. Difficilem & morosum offendet. &c. H. syn. Dĭffĭcĭlis trīstis, ānxĭus, mōlēstus.

mōrōsus, an a mora? Nierychły?

morphnos, hic gr: Orzeł 2.

mors, śmierć 1. Zgrzybiały. der Todt. Tunc brevior diræ mortis aperta via est. Tib: Dea apud Ethnicos habita est, filia Noctis & Erebi, falce armata, syn. Fūnus, lēthum, īntērĭtus, fātum, ŏbĭtus nēx Lĭbĭtīna, Dea funerum epith. Frīgĭda, răpĭda, ăcērba, nīgra, ātra crūdēlis, sæva, cērta, vĭŏlēnta, dūra, crŭēnta, fēra, mĭsĕra, flēbĭlis īnfēlix, pāllĭda, gĕlĭda, īmmātūra, īnŏpīna, prŏpĕrāta, īmpōrtūna, āspĕra sŭbĭta, mātūra, præcox, īmprōvīsa, īnēxspēctāta rĕpēntīna īmmītis, răpax, īnvĭda, sūrda, īmprŏba, īntēmpēstīva, cōmmūnis, īnēxōrābĭlis, īnēxplēta, īnsātĭābĭlis, præceps, cæca, rĭgĭda, trūx, ēxsānguis, tērrĭbĭlis, trŭcŭlēnta,

lēnta, bārbăra, plăcĭda, bēāta, dĕcōra, īnclȳta, fēlix. ōbscūra, pŭdēnda tūrpis, mĭsĕra, īgnōbĭlis, īnfēlix. *phr.* ēxtrēmus dies. Lēthī vis. dūra nĕcēssĭtas, ātra dies. Fāti sūprēma dies. Pāllĭda mōrs æquo pūsat pĕde paupĕrum tābernas, Rēgūmque tūrres.

morsico, Szczypię 2 *Kąsam*

morsificatio, morsiuncula, *Kąsanie Żwánie*

morsus, *us Kąsanie, Gryźienie, Ukąszenie, Obmowá, Przymowká, żal.* **beyssen.** *Morsibus affixæ validis, atque unguibus uncis.* Ovid. *epith.* ăvĭdus, răbĭdus, ĕdax, dīrus. fĕrus, īmmānis, crŭēntus, crūdēlis, tĕnax rĕpĕtītus, ĭtĕrātus, mōrtĭfer vĕnēfĭcus, vĕnēnōsus, vīpĕrĕus. *phr.* Mōrsu lănĭāre, dīscērpĕre, cōnsūmĕre. *Vel mordeo.*

mortales, *Ludźie.*

mortālis, *adject. śmiertelny, 1. 2.* **sterblich/ zergänglich.** *Optima quæq; dies miseris mortalibus ævi.* V. *syn.* Mōrti ŏbnōxius: *vel.* hūmānus: *vel*

mortālis, *subst; Człowiek* 1. (hŏmo.

mortālĭtas, *śmiertelność, Smierć* 1. *żywot* 4. *Ludźie,*

mortārĭŏlum, *Mozdzerz* 1. Powietrze 1

mortārium; *idem & Wapienna Skrzynia, Gruż do tła, Tort, Stępá.*

mortārius, Umárłemu należący.

mortĭcīnum, *Zdechlina, Trupia twarz, Trup.*

mortĭcīnus, *Zdechły, Blady, Smrod* 3.

mortifer, śmiertelny 2. **todtlich das den todt/ bringt.** *Gaudia mortiferumq; ad versa &c* V. *syn.* Lethālis. fātālis, lēthĭfer, fūnēstus, ĕxĭtĭōsus, pĕrnĭtĭōsus.

mortĭfĕrē, *śmiertelnie.*

mortĭfĭcātio, *Zmartwienie, Umartwienie żwánie, Martwienie* 1: 2.

mortifico, Martwię, *mortuale, Trup.*

mortualia, ium mortuaria, Pogrzebna piosnká, Fraszká, Trunna żałobna 2.

mortuālis, Umárłemu należący.

mortuāria orum, Odumarłe dobra, pogrzebna piosnká.

mortuus, *Umarły.* **todt sterben.** *Et si non aliqua nocuisses, mortuus esses.* V. *syn.* ĕxănĭmis, ĕxănĭmātus, fūnctus, dēfunctus, ĕxsanguis, ĕxtinctus. *phr.* Vīta fūnctus. Cōrpŏre sōlūtus Lūmĭne, vīta cāssus. Fātis ĕrēptus: mōrte pĕrēmptus. Fūnĕre ĕxtīnctus. Vi raptus lēthi. Fūnĕre, mersus ăcērbo. lūmĭne cāssus æthĕreo. Cælēstibus aūris dēfūnctus. Quēm ābstulit ātra dies ĕt fūnĕre mersit ăcērbo. Fāto pērfūnctus. Qui ad mānes ābiit. Nĕc jām æthĕrĕa vescĭtur aūra. Cui vītæ lūmen ădēmptum *v. Morior, Cadaver.*

mŏrŭla, *à mora, Chwilka.*

mōrŭla, *adject: à morulus, sub Rumiany.*

mōrum *gr: Morwa owoc.* **Maulbeer/** *Purpureo tingit pendentia mora colore:* O. *epith.* Nĭgrum, ātrum dūlce, sānguĭnĕum, pūrpŭrĕum, crŭēntum, nĭgrans, suāve, cŏlōrātum.

mōrus, *m. adject: gr. Głupi.*

morus, *f. subst: gr: Morwa drzewo* **Maulbeer baum.** *Ardua morus erat gelido contermina fonti* Ov: *epith:* Tārda, lēnta, frūctĭfĕra fertĭlis fĕrax, *v. Arbor.*

MOS

Mōs, *Obyczay, Sposob, Zwyczay, przyrodzenie, Postánowienie, Obyczáie.* **Sitte und weiß.** *Cæsis primum de more juvencis.* V. *syn.* Cōnsuētūdo. āssuētūdo, ūsus. *epith.* Vĕtūstus, prīscus, āntīquus. cōnsuētus āssuētus, patrius, sōlēnnis, īnsuētus. *phr.* Tēmpus per ōmne, dēdūctus Prīsco dēdūctus āb ævo.

mosaicus e gr: sub Sadzenie 3.

moschāta nux, *Muszkátowa gałka.*

moschātula pyra, Muszkátełki,

moschŏcăryon, *gr: Muszkátowa gałká.* (teczka

Moschus, *hic gr: Piżmo, ćielę, Látorośl* 2. *W*

Moschus *gentilitium nomen idem Moscus m.*

Moscīcus, *Moskiewski. Moscillus, Obyczay.*

Moschŏvia, *Moskwá.* moscŏvīticus, *Moskiewski.*

moscullus, mosillus, Obyczay.

Moscus, *Moskwicin.*

Mostellāria, & mostellum, *sub Strachy nocne.*

mōtăcilla, *Pliszká.*

motăcismus, *vitium orationis.*

motator, sub. Ruszáiący, mōtio, *Ruszánie.*

mōtĭto, *sub Macha Ogonem.*

mōtiuncŭla, *Poruszenie się.*

mōto, *ás Ruszam* 2, **bewegt.** *Ludere tum rigidas motare cacumina quercus.* V. *v. Moveo.*

mōtor, *sub Ruszáiący,* **ein Beweger.** *Cunarum fueras motor, Charideme mearum.* Mart. *epith:* agĭtātor, īmpulsor.

mōtōrius, *Ruchomy, Zámieſzaniá pełny.*

mōtus, *us, Zámieſzánie, poruſzanie* 1. 2. *Machanie Rozruch,* Pobudká 2. Námiętność, *Ruſzanie* 1. 2. *Afekt* 4. *Oratorſki.* Bewegung. *Audiit, inſolitis tremuerunt motibus alpes,* V. *ſyn.* ăgĭtātĭo. mōtĭo cōmmōtĭo, pūlſus, īmpūlſus, ımpĕtus; *vel* tŭmūltus. *epith.* Tārdus. lēntus. vēlox, cĕler, cōncĭtus, cĭtatus, răpĭdus, vĭŏlēntus, præceps, āſsĭdŭus, trĕmŭlus, lĕvıs, īncērtus, vānus. īrrĕquĭētus, crĕber, vărĭus.

mŏveo, *Ruſzam* 1, 1. *Wyrzucam* 5. *Zrzucam* bewegen/ auſzſtoſſen/ bertüben. *Fatorum arcana movebo.* V. *ſyn.* Cōmmŏvĕo, pērmŏvĕo, mōtō. quătĭo, quāſso, cōncŭtĭo, ăgıto, pello, īmpēllo, vērſo, ăgo: *Vel* flĕcto, āffĭcĭo, cĭĕo ēxcĭto: *vel* tūrbo, motu mīſcĕo. *phr.* mōtu cĭĕo. Crēbrıs ăgĭto mōtĭbus. Vārĭo vērsāre mōtu. *Pro flecto.* Flēctĕre sı nĕqueĕo Sŭpĕros, ăhĕrōnta mŏvērbo. Vincūntur mōllı, pēctora dūra, prĕce. Prĕcĭbus sī flēctĕrıs ūllıs, aſpĭce nos. Flēctĭtur īrātus vōce rŏgānte Dĕus. Nūllis īlle mŏvētur Flētĭbus, īnclўta virtus āllĭcĭat, mŏvĕāt.

mox, *Rychło, Wnet, Zaraż.*

mūcĭdūs, mucōſus, mūcŭlentus, *Smarkacz.*

mucillago B. ſub ślámowátość,

mucīnium, *Chuſtká do noſa,*

muco ōnis *hic, Głowacz ryba.*

mucus, *Smark,* mūceo, mūceſco, *Pleſnieię* mūcĭdus, *Spleśniały.* mūcor ōris, *Pleśń.*

mucro, *onis, Kończátość. Oſtrość* 3. *Sztych* 1. *Miecz* Schwerdt. *Oppoſiti ſtat ferri acies mucrone coruſco,* V. *ſyn:* Cūſpis, ăcĭes, *vel* ēnſis glădĭus, fērrum *epith.* Strīctus, fērrĕus, mōrtālıs, āsper, ăcutus, ānceps, īnfēſtus, mārtĭus, fūlgens fĕrus brĕvıs, fŭrens, crŭēntus, dīſtrīctus, dūrus rŭtĭlus, fŭlgĭdus, ārdens, nĭtĭdus, mĭnax, tērrĭfĭcus, ſævŭs. *phr.* Stăt fērrı ăcĭes mūcrōne cŏrūſco ſtrīcta părātă nĕcı, *v. Cuſpis Enſis.*

mucrōnatus, *Kończáty.* mūcŭla, *Serdecznik.*

mūgil, *is & hic,* mugilis, *is Głowacz rybá.*

mūgılo, *as Ryczę & ſub Oſieł dźiki.*

mūgīnor, Ociągam ſię, Odkładam, Szemrzę, *Zámilczeć, Bałamucę.*

mūgio, *Beczę,* Ryczę, brüllen/ wie ein Ochs/ Kuh oder Löw. *Mugiit & Caci ſpem cuſtodita fefellit.* Virg. *ſyn.* Bŏo, īmmūgĭo *phr.* mūgītus: *vel.* bŏātus ēdo, mītto. ēmītto, dō, cĭĕo: mūgĭtĭbus aūras, aĕra lŏca lāte īmplĕo, cōmplĕo, īmpēllo. Bŏnum clāmōrem īmĭtor: mōre bŏvis gĕmo. mūgītus vĕlŭtı cūm prīma īn prælĭa cāntus Tĕrrīfĭcos cĭet. Rēddĭdıt ūna bŏum vōcem, vāſtŏque sŭb āntro mūgĭit,

mūgītus, *us Beczenie, Szum,* das Brüllen. *Rumpere mugitu carmina docta boves.* Tıb: *ſyn.* Bŏātus *epith* Tĕrrĭfĭcus, hōrrēndus, rancus, quĕrŭlus, trĕmēndus, rĕbŏans, māgnus rĕpĕtītus, ĭtĕrātus, fĕrox, frĕmens, mūltĭplex, īngens, tĕrrĭbĭlıs mĭnax. *phr:* Taūrīna vox, Taūrīnı sŏnītus Hōrrēndus taūri clāmor, frĕmĭtus. Mūgītus pēr sāxa rĕſūltant Bŏātu rĕsŏnant mōntes. Quĕrŭlis rĕbŏant mūgītĭbus agrı.

mūla, *Mulica.* mūlāris, *adject: Mułowy.*

mūlāris, *f. ſubſt: Garbárſkie ziele.*

mūlcēdo; *Głaſkánie Łagodzenie.*

mūlcĕo, *Głaſzczę Łagodzę, Łechcę, Uſpokoić* Sanfft machen/ ſtreichen verſöhen. *Mulcebatq; iras. & morſus arte levabat.* V. *ſyn:* Dēmūlcĕo pērmūlcĕo, dēlīnĭo, tĭtĭllo, recrĕo, rĕfĭcĭo, rĕlāxo; dēlāxo, dēlēcto, āllēcto, căpto, blāndĭor, ădūlŏr. lēnĭo, mĭtĭgo, placo. *vide Placo.*

Mulco, as, idem Multo as, Mulcto as, Mulcta, idem Multa.

mulctra, *æ, Mleko* 1. *Doyny ſtátek. an Doienie.*

mulctrāle, mulctrum *Doyny ſtátek.*

mulctus *us Doienie. Mulgarium vas Doyny ſtátek.*

mūlgĕo *Doię, popycham.* Melcken/ die Milch herauſz ziehen. *phr.* ūbĕra pālmis prĕmo, prĕſſo, ēxhaūrĭo, sīcco. Lāc prĕſsīs māmmıs ēlĭcĭo ād mūlctrām vŏco: mūlgendo lāc ēxprĭmo. Hīc ălĭēnus ŏves cūſtos bıs mūlget īn hōrā & sŭccus pĕcŏri, ēt lāc sūbdūcĭtur agnĭs. Frūſtra prēnsābĭmus ūbĕra pālmis. ūbĕra dĕnt sătŭræ mănĭbus prēnſānda căpēllæ. Quām măgıs ĕxhaūſto pūmāvĕrat ŭbĕre mūlctra. Læta măgıs prĕſſis mānābunt flūmĭna māmmıs.

Mulgo, as idem Mulco Biię kogo. Offenbar machen. *Proſpexit triſti mulctatam morte Camillam* Virg: *Hinc:* mūlcta & mūlctātus *ſyn.* Pūnĭo, căſtīgo. Plēcto, dāmno. *vide Punio.*

Muli Mariani, *Juſtá. & ſub* Pracowity.

mŭliebria, *ium, Niewieśćia choroba:*

Muliebria paſſus, *Zgwałcony:*

Mŭlĭĕbris, *Niewieśći. ſyn* Fœmĭnĕus.

Mŭlĭēbrĭter *Niewieyſkie, Niemęſkie* Weiblich *Perire quærens nec muliebriter.* (Alc:) Hor. *ſyn.* Fæmĭneum īn mōrem, *vel* timĭde, īgnāre.
muliēbrōſus *idem* muliebroſus, *Plaut Taubman.*
mŭlier, *Niewiáſtá, Niewiáſtá zła, & ſub chłop* ſ Weib. *Deſinat in piſcem mulier formoſa ſuperne.* Virg. *vide Fæmina.*
mŭlier proſtibilis, quæſtuaria, quæſtuoſa: *Nierządnicá.*
mulieraria volupras, *Nierząd. 2.*
mŭlĭĕrārius, *adject: Niewieśći 2.*
mulierarius *ſubſt. Nierządnik.*
mŭliercŭla, *Niewiáſtá:* Weiblein. *Deteriore ut forma muliercula ametur.* J.
mulieris monſtrum, *Niewiáſtá ſzpetna.*
Mulieritas, Teruli, 1. mulierum cultus & habitus molli; accuratus. affectus Sic legit Lipſius. Mulieroſitatem. Taunman.
Mulıero. as, Niewieśćiuchem czynię Zgwałćić 4.
mŭlĭĕrōsĭtas, *Jurność, Niewieśćia chęć.*
mulĭĕrōſus, *Niewieśći, Ju ny.*
mulierum omnium vir. *Nierządnik.*
mūlīnus, *Mułowy. Declamatoris mulino corde Vagelli.* Juven:
mūlio, *onis Mularz, 1.* mulio caſtrenſis *Furman.*
mūliōnĭcus, mūliōnius, *Mułowy*
Mu'leŏli, Skornie.
mullŭlus, mullus, mullus barbatulus, *Bárwená.* ein Barb.
mūlŏmĕdĭcus. *Konował.*
mulſa dicta dico, *Mowię pieśćliwie.*
mulſeus mulſus, *ſi à mulceo, Słodki,* Hönig=ſüſſer Geſchmack.
mulſum, *Wino ſłodkie, an Miod pity* weinmäte.
mulſus, *ſi an a mulgeo? ſub Doię.*
multa, *æ, Wina pieniężna. Przeſądy Karánie.*
multa, pro multum Bárzo. Czeſto 1.
multa judiciaria, *Karánie 2.*
multa interpoſita, *Pod winą.*
multam dico; irrogo *Skázuię winę, penowáć.*
multam dixit ſi, &c. *Podwiną.*
multăngulus, *Węgláſty 1.*

multānia, *Multany, Wełoſze.*
multārītius, *Karániu ſłużący.*
multātio, *Karanie.*
multēsĭmus *Tyśiączny, Ieden z wielu, Maluczki.*
multibarbus, Brodaty:
multibibus, Opiły. D.t viel trinckt.
multĭcăvatus, multĭcavus, multĭfŏris, multĭfŏrātilis mulifŏris, Dźiurkowáty, faſt gelöchere *Pumice multicavo, nec levibus atria tophis.* O.
multĭcaulis, *hic, hæc, Roſochaty, Chwaśćiſty:* mit viel Stengelen
multĭceps, *cipitis, adject: omne Wielogłowy.*
multīcia, *orum, Szata ćienka.*
multĭcŏlor, umn: Pſtry, Farby razmaitey. Mancherley Farb. *Multicolor fucus digerit omne nefas.* Prud: *ſyn:* Vărĭus, vērsĭcŏlor. *phr:* Vărĭo cŏlōre dīſtīnctus, dĕcōrātus, mĭcāns.
multĭcŭpĭdus, Chćiwy.
multĭfărĭam, *adverb &* multifariè, *Rozmáićie, Ná wielu mieyſcách* Mancherley weiſz.
multĭfărĭus, *Rozmáity* Mancherley.
multifer, ſub żyzny, & Drzewo płodne.
multıfĭdus *Nádrzynány, Roſochaty, Odnożyſty, Pázurowáty, Spárzyſty, Poſzczepány.* voll verrawend.
multıformis, *Wieloráki, Rozmáity.* Mancherley Gſtalt. *Imitatia multiformes.* Anacr: Prud: *ſyn.* mūltĭgĕnus, mūltĭmŏdus, vărĭus.
mūltĭformiter, *Wielokſztałtnie, Rozmáićie.* mancherley weiſz.
multĭgĕner, ri. multigeneris, ris, multĭgĕnus.
multijugus, *Rozmaity.*
multĭjŭgis, *Rozmáity, & ſub Poſzoſtne konie.*
multiladus. Chwalny.
multilicius Cynowáty.
multĭlŏquĕntia, multiloquium Wielomowność. G.ſchwetz
multĭlŏquus, multiloquax. Wielomowny.. Swetzig. *Multiloquos odi: turba recede loquax.* Ovid. *ſyn.* gārrŭlus.
multĭmŏdis, *al,* multi mōdis *Lambin. Rożnie, Barzo.*

multĭmŏdus, Rozmaity. multĭnummus, Drogi,
multĭpartītus, Wielodźielny. adject.
multĭpēda, æ. f. Stonog 1. Gąśiennicá. Vielfüſſig.
multĭpēs, ĕdis omne adject: Wielonogi.
multĭpes, subst. Stonog 1.
multiplex, adje: omne Wielodźielny, Rozmáity. multiplicabilis. P. Rozmnożysty.
multiplicatio, Rozmnożenie. Vermehrung.
multiplĭciter, Rozmáićie. vielfaltiglig.
multĭplĭco, Rozmnażam 1. 2. Przyczyniam 1. Obrádzam. Mehren/ vermehren Quas mora suspensæ multiplicavit opis. Rutil. hinc. mūltĭplĭcābĭlis. syn. Augeo vărio.
multĭpŏtens, Wielowładny, Wielmożny, Vielmächtig.
multĭscius, Uczony. Vielkunend.
multĭsŏnōrus multiſonus, Rozmáićie brzmiący. Mancherley Thon gebend. Essede concordes multisonora trahunt. Cl. syn. Sŏnōrns, rĕsŏnus.
multĭtia, idem multicia.
multĭtūdo, Wielkość liczby, Motłoch, Pospolstwo. syn. Tūrba, cōpia, cătērva, vīs, nŭmĕrus, frĕquēntia, cætus, v. plēbēcŭla, vūlgus plebs, pŏpŭlus. epith. Nŭmĕrosa, dēnsa, plūrĭma, ingens. frĕquēns. vide Turba.
multĭvăgus, Biegun 1. umbschweiffig.
multĭvŏlus Chćiwy.
multo, as, Biię kogo. Biię kiiem, Karzę, Siekę 1. Zbiiam kogo, Wybiiam 10 Zábiiam 1. Pod kupuię, Penowáć kogo, Skázuię, winuię, Winę biorę, Wyginiam 2. Odeymuię 1. Liczę, Damći v. & sub Obrywam 4.
multò, multò maxime, multopere, Bárzo, dáleko 1. 3.
multor, aris. Deponens, Karzę.
multor, aris. Passivum. Karzą mię.
multorum numerorum, Drogi, adject.
multŏtĭes, Często 1. Multoties offensa cadit, mutatq; colorem. M. syn. Sæpe, sæpius, frĕquēnter.
multum, Wiele, 1. 3. Barzo, Długo 1. Towarzyskę.
mūltus, Wielki 1. Długi 2. Częsty, Pilny 2. Zbyteczny. Viel/ Embsig/ fleissig. Nec multos adhibet, liceat modo vivere fient. Juv, syn. Plūrĭmus, nūmĕrōsus, crēbĕr, frĕquēns, cōpĭōsus, nĭmĭus. dēnsus, lōngus: prōlĭxus, āmplus, mūltĭplēx, īnfīnītus, īnnūmĕrus, nōn paūcus, haūd mŏdĭcus.
Mūlus, Muł 1. Zmudźinek &c tr. Nikczemnik ein Maulesel. emptum mulus, aprum crudi &c. Hor. epith. Cĕler, vēlox. cĭtus, ăgĭlis, pērnix, pērvĭcax, stērnāx, īndŏcĭlis, strĭgōsus, bĭfōrmis.
Mumia B. sub Mumiia.

M U N

Munctio, Ućieránie nosa.
Mundānus, Swiecki 1. Weltlich/ Mundani involvat populi, damnetq; &c. P.
Mundatio, Oczyśćienie. Mundator, Ochędożyćiel.
mundè munditer mundulè Chędogo.
mūndĭtia, mundities, Czystość 1. Ochędostwo. Reinigkeit/ sauberkeit. Tales munditiæ decent puellas. Phal: syn. Cūltus.
mundo, Chędożę. Pomywam. Reinig n/ ſaubern. syn. Pūrgo, dētērgo, v. Purgo.
mundus muliebris, mundum, n. subst. Ubior niewieśći. syn: mŭliebris, cūltus, ornātus, sŭpĕllex: mŭlĭĕbrĭa, ōrnāmēnta.
mundus, adject. Czysty 1. Ochędożny. rein ſauber. Istos ego nunc mundulos amasios. Jamb syn. Pūrus, tērsus, lōtus, pŏlītus, cūltus, nĭtĭdus phr. Lābe măcŭlis cărens. Nūllis sōrdibus hōrrēns.
mundus, di. subst świát, & sub Niebo 1, Allerley Weibergezierd. -- & lex immensi publica mundi Ov: syn. ōrbis epith: Cōnvēxus, glŏbōsus, tĕrēs, rŏtūndus, spătĭōsus, āmplus, văstus, căpāx, īngēns īmmēnsus, mīrābĭlis. phr: mūndi făbrĭca māchĭna, glŏbus, mōles. Tērrārūm ōrbĭs, ŏpus mīrābĭle mūndi. Æterni gĕnĭtōrĭs ŏpus, māxĭmus ōrbis. Pārēntes mūndi plagæ, ōræ, mūndi spĕcies pulchērrĭma. Terræ, trāctūsque măris, cælūmq; profūndum Quīcquid ŭbīque vĭdēs, cælūm, măre, nūbila, tēllus. Qui măre, quī tērras, quī tōtum pōssĭdet ōrbem.
mūnĕrālis, Podarkowy.
mūnĕrārius, munerator, Igrzysk ſprawcá.
mūnĕrātio, Dárowánie.
muneri aliquid mitto, offero, W dáry.
mūnĕro, as, muneror, aris, Daruię, Obdarzam.

rzam. schencken/ begaben. *Munerat & lau. ro modo pulcher abumbrat Apollo.* Ovid. *syn.* Dōno, dō, mūnĕre dōno; ăfficio, cūmŭlo, dĕcŏro, ŏrno, ŏnĕror mūnĕra dōnā do, cōnfĕro. *v. Dono.*

mungo, *is. Nos Ućieram.*

mūnia, *orum, Powinność. Cætera qui vitæ servaret munia rectæ.* Hor: *syn:* ŏffĭcium, mūnus.

mūniceps, *cipĭs. hic, hæc, źiemek 1. Mieszczanin.* ein Bürger oder Landsmann.

municĭpālis, *Mieszczánin niepráwy.*

municipalis homo, *Podły, źiemek 1.*

municipātim, *sub Po domach.*

municipĭum *miasto.* in Statt. *(czynny.*

mūnico. *as, Uczestnikiem czynię. & sub U-*

mūnifex, *adiect. omn. obfity, Szczodrobliwy, Robotny 2. Powszedni dzień* Seiner Pfahr und Ampt warnemend und gefliffen.

munifex, *subst: żołnierz pieniężny, Rzemieśnik.*

munificè, *Hoynie.* Reichlich.

munĭficēntia, *Szczodrobliwość.* Freygab. *Ergo. quos tui mea munificentia nummos.* Alc: *v. Liberalitas*

munĭfico, *as, Obdarzam.*

mūnĭfĭcus, *Szczodrobliwy. Poborowy.* Freygebig. *Nec mihi munificas arca negavit opes.* O: *vide Liberalis.*

mūnimen, munimentum, *Obrona 1. Opátrzenie.* Bewahrung/ -- *hoc effusos munimen ad imbres.* Virg: *syn:* mūnīmēntum, vāllum, āggĕr, prōpūgnācŭla, mūri *epith.* Tūtum, sēcūrum, forte, vălĭdŭm, lōngum, tūrrĭgĕrum, ĭnexpugnābĭle. *phr*, Prōpūgnācŭla bĕllo tūta. Claūsi mūnīmĭna vāllı. mūnīmēn nūllo ferro frāngēndum. Quōd nōn ărĭes īmpĕllĕre sævus. Quōd nōn ūlla queat vĭŏlēnti māchĭnā bĕlli. Sŭbĭtus rūptı mūnīmĭne cēspĭtĭs aggĕr. Præbēt sēcūros īntra tēntōrĭa sōmnos. *vide Turris.*

mūnio, *is, Ogradzam, Opátruię 3. Naprawiam 1. Obwodzę 1. 2. Obwárowáć, Uzbroić się.* Befestigen bewahren. *Et munire favos & Dædala fingere tecta.* Virg, *syn.* Fīrmo, cōnfīrmo, vāllo. *phr.* mūnīmīne, āggĕrĭbus vāllo. mūris, fŏssis, claūdo, cīrcumdō, cīngo, ārma, păro, īnstrŭo. Prōpūgnācŭla bĕllo tūta parant. Dēnsis mūrōrum āggĕrĭbus fīrmānt, ēt ābrūpto cīrcūmdānt undĭquē vāllo, Săxōrūmquē ŏrbēs, ēt quæ sūper ēmĭnus hŏstēm tēla pĕtānt, āltĭs mūrōrum tūrrĭbus āptānt. ēxtrŭĭte īmmānes scŏpŭlos āttōllĭtetūrrēs. Cīngĭte vōs flŭvĭis, vāstās ŏppōnĭte sŷlvās: Nōn dăbĭtis mūrūm scĕlĕri *vide Vallo*

munio viam, *ściele drogę 2. Przystęp dáię.*

mūnis, *Powolny, Uczynny.*

mūnitio. *Obroná, Twierdzá, Naprawá, Szánc, & sub Zwante.*

Muntinuculá, Zameczek, sub Zamek 2. sub żwánie

mūnītō, *as Napráwiam 1. Przystęp daię, & Munitas & muniter, priscum pro communitas. & communiter, Sipont.*

mūnītor castrorum, *Okopuiący.*

mūnitus, *Obronny 1. Opatrzony.* Bewahrt ef[illegible]get. *En ego non paucis quondam munitus amicis* Ovid. *syn.* Fīrmātus, vāllātus *vel* īnstrūctus. *vide Munio.*

mūnus, *Podarek, Igrzysko 2: Szermierskie igrzysko. Widok, Dar, Powinność, Urząd* geschenck. *Muneribus cumulat magnis &c.* Virg. *syn.* Dōnum, præmĭum. mūnūscŭlum, *vel* ŏffĭcium, *epith.* ŏpūlēntum, præclārum ēgrĕgĭum, mĕmŏrābĭle īngēns, dīves magnĭfĭcum hŏnēstūm, *D. Donum.*

mūnus jugale, *Wiano.*

M U R

mūræna, *gr. Węgorz morski Minog.*

mūrænula, *Minóg, Noszenie drogie.*

mūrālis, *Murowy. muralium, Pomurne ziele*

mūrārĭus faber, *Mularz 2,*

murātus, *Murowány.*

Murcia, Dea segnium Arnob.

murcĭdus, *Gnuśny,*

Murcolum, sub Kastykowe drzewo,

murcus, *Domak.*

mūtex, *ĭcis, m. Pław, Szarłat 4. 5. Skała podwodna, Kotewki żelázne.* eine gattung einer Meerschnecken. -- *Fulgenti murice vestis, &c.* V. Cōnchŷle, cōnchŷlĭum, ŏstrum, pūrpūra, *epith.* Rŭbēns, fulgēns, rădĭātus, Tŷrĭus, Sīdōnĭus, ăssŷrĭus, stĕllans, rŭtĭlus, aūrātus ārdēns, pūrpŭrĕus, pūnĭcĕus, flagrāns. *vide purpura.*

Murger. Sipont. lege Muger.

Murginor, i. tardo: Sipont: hinc murgisco an legendum murginor?

murgiso ōnis, Odwłoczyćiel:
mūria, & muria dura, Rosoł 2. 5.
muriâ duratus, Rosołowy.
muriatica orum. Rosołowa strawá, Stokfisz.
mūriāticus, Rosołowy.
mūrīcatim, Kończátokręto.
mūrīcātus, Kończáty, Kończátokręty.
muricidus, Gnuśny, Niewaleczny.
mūrīciōlus, sub Kończátokręty.
mūries, Sol, Rosoł 2. Oczyśćieniu służąca rzecz.
Murina, lege Murrina.
mūrīnus, Myszaty. Myszy, popielásty, Popieliczy
muriola, Słodycz.
murmur, Swar. Szemránie, Grzmot, Szum, Mámránie. das Geräusch. Aspice ventosi ceciderunt murmuris aura Virg: syn. Strĕpĭtus, sŏnĭtus, sŏnus, frăgor, strīdor, sŭsurrus, clāmor, tŭmultus. piteh. Raucūm strīdēns, răpĭdum, frăgōsum, quĕrŭlum. rĕsŏnans, rĕbŏāns, crĕpĭtāns lŏquāx, hŏrrĭfĭcum, sŏnorum, insānum, clāmōsum, hŏrrĕndum, cōnfūsum, cæcum, trĕmĕndum, răbĭdum, sævum, grāve, ingens, dēnsum, trĕmŭlum, crēbrum, vĕntōsum, fluviāle, ărgūtum, gărrŭlum, lēne, tĕnŭe, mōlle, blāndum, sŏmnĭfĕrum. phr. Cōnfūsæ sŏnus ūrbis, ĕt īllætābĭle mūrmur. Cæcīs strĕpĭtant rĕsŏnāntia sylvis mūrmŭra: Strĕpĭtat raūco mūrmŭre rīvŭs ăquæ Flŭūnt crĕpĭtānti mūrmŭre rivi. v. Clamor.
mūrmŭrātio, Szemránie, Márkotánie.
mūrmŭrātor, Szemrácz. murmurillum. Szept.
murmŭro, murmŭrillo, as Markocę, Mámrzę, Szumię, Szemrzę, Kruczę. murren/ widerbellen. Spumea semifero sub pectore murmurat unda. Virg. syn. īmmūrmŭro, strĕpo strĕpĭto, sŏno strīdeo, frĕmo, sŭsūrro. phr. mūrmur strĕpĭtum, &c. ēdo: mūrmur do, tōllo, cĭeo. Aūrās vel æthĕra mūrmŭre īmplĕo, rĕplĕo, cōmplĕo. Frĕmit īnsŏlĕnti mūrmŭre cælum. Cōnsŏnat ŏmne nĕmŭs strĕpĭtu cōllĕsque rĕsŭltānt. Cūncti sĭmŭl ōre frĕmēbant. Sŏnŭs aūdītur grăvĭor, trăctīmque sŭsūrrānt. Frīgĭdus ŭt quōndam sylvis īmmūrmŭrat Aūstĕr. Măgno cīrcūm clāmōre frĕmēbānt. Fērrŭm strīdĕt, ĕt in tĕpĭda sūbmērsum sĭbĭlat ūnda. ōmnēs cīrcūmstānt frĕmĭtu dĕnso. Dūlce mūrmŭr plăcĭdōs svădēt īnīre sŏnōs. Rīvŭs ŏppŏsĭtōs ŏbĭcēs crĕpĭtānti mūrmŭre pūlsăt, vīncit. Săxa vel lăpĭllos tĕnŭi strīdōre lăcĕssit. v. Clamo, & Susurro.

mūrmŭror, Depon. Szemrzę.
murrha, gr. Mira 1. 3.
murrhāta potio, murrhīna, Słodycz.
murrhātum vinum, Wino słodkie.
Murrhatus. vel murratus, idem Myrrhatus. Murrheus idem myrrheus.
murrhīnus, Mirowy, & sub Mirá Kámień.
Mirricidus, Plaut. corr. Muricidus.
murrīna, Słodycz, Wino przyprawne. gewürtztes Wein.
Murtatum, idem Myrtatum.
murulus. Przedmurze.
mūrus, Mur. ein Mauer. Ingenio muros æstimet ille meo. Prop. syn. Părĭes, mænia, ăggĕr, vāllum, prōpūgnācŭlum, mūnīmĕn, mūnīmĕntūm. epith. ăltus, ărdŭŭs, sūblīmis, ēxcēlsus, ēlātus, ēdĭtus, mūnītus, vāllātus, tūrrĭgĕr, īnēxpūgnābĭlis, īnăccēssus: phr. Mūrōrum ăggĕr, mōles, vāllum, mūnimen. cōmpāgēs. Minæ mūrōrum īngĕntes, æquātăq; māchĭna cælo. Mūnīmen mūrāle. Sŏlĭdi fūndāmina mūri. ălto stānt ărdūa săxo Mænia, ărx nŏva prŏptĕr ăquās pīnnātis ardūa mūris. Sūrgit. Vălĭdis ēxūrgunt cōnstrūcta, vel mūnita ŏppĭda mūris. Cōctīlĭbūsque nŏvām cīrcumdăre mænĭbus ūrbem. ērĕctos āttōllit ăd æthĕra mūros. Mūrōrum ēdūcĕre mōles.
murus ferreus, Kiryśnik.
murus ligneus, Nawá.
murteum vinum, Myrtynek.
Murteus, idem Myrtheus.
mus, ris, Mysz, & sub Kuná 1. Mauß. Et divina opici rodebant carmina mures. Juv. syn. Sŏrex. epith. ēxĭgŭus, părvŭs, ēxĭlis, grăcĭlis, tĕnŭis, ĕdax. trĕpĭdus, fŭgax, păvĭdus, tĭmĭdus. Præda fēlis, ŏmnia cōrrōdēns. Quā brĕvis ŏccūltum mus sĭbi fēcit ĭtĕr.
mus Africanus, Jeż cudzoźiemski.
mus alatus, Niétoperz.
mus araneus, Mysz Brytáńska.
mus cæcus, idem, & Łaśiczká drobna.
mus indicus, Wydrá Egipska.
mus major, Szczurek domowy.
mus Ponticus, Popielicá.
mūsa, gr. Pieśń & ibidem alia ratio.
musæ, musæ mansvetiores, Náuki wyzwolone, die freye Künsten.

mūsaĭcus, *Sádzony*, & *sub Sádzenie* 3.
musca, muscinus, *Muchá*, *Pásorzyt*, *Dworny*, *Niestworny*. ein Fliege/ Mück. *epith.* Lĕvis, grăcĭlis, ĕxĭgŭa, pārva, mŏlēsta, păvĭda, fŭgāx, āĕria, vŏlĭtāns.
muscārium, *Ogon*, *Ogánka*, *Okołki*, *an Szczotká* 2.
muscārius, *Głowiásty muscatula*, *Muszkatelá*.
muscerda: *æ. f. Gnoy Myszy.*
muscĭpŭla, *Łapicá*.
Muscor, *Robert. Stephan. corr.* Emusco.
muscōsus, *Mchem obrosły*. Mießächtig. *Musco-si fontes*, & *somno mollior herba*. Virg. *syn.* Mūsco ŏpērtus, vĭrēns, squāllēns, squāllĭdus, vĭrĭdis vĭrĭdāns.
muscula æ, *Mucha* & *sub Muszká*,
mūscŭlōsus, *Cielisty*. (zweiionna.
muscŭlus, *Myszká*, *Pław* 4. *Muszkuł*, *Szopá*
muscus, *Mech*. Mieß. *epith.* mōllĭs, vĭrĭdis, tĕnāx, tĕnĕr, tĕnŭis, hūmĭdus, ūdus, mădĭdus, vĭrēns, Mūscŏque ădŏpērta vĭrēnti. Mānābat săxō vēna pĕrēnnis ăquæ. Mōlli tēllus ĕrăt hūmĭda mūsco. Făstīgĭa tūrpi squāllēbānt mūscō. Lĭquĭdi fōntes stāgnŏq; vĭrēntĭa mūsco. Fōntem vĭrĭdis mūscus ŏpācăt, cīrcūmdăt, ăpĕrit; tĕgit.
muscus intubaceus, *Porost*.
muscus marinus, *Glistnik morski*.
muscus terrestris, *Niedzwiedźia łápá źiele*.
mūsea, *orum*, *gr: Sadzenie* 3. *Posadzká ściań*, *Pokoy* 4. (*originis*.
mūsēum, *gr: Sadzenie* 3. *Pokoy* 4. *sed alterius*
mūsēus, *sub Poetá*, & *Mowá piękna*, *Mużyczny*.
mūsiacus, *Sádzony* 2.
mūsĭca, musica ars, musica *orum: gr: Muzyká* 1. Musick/ Gesanck. - - *modulorum musica triplex.* Aus. *syn.* ārs mūsĭca: cănendi ārs, *vel* cōncēntus, mĕlŏs, mŏdŭlātĭo, mŏdŭlāmen, cāntus. *epith.* Dūlcis, svāvĭs, blānda læta, cănōra, ămœna, plăcĭda, fēstīva, dūlcĭsŏna, dŏcta, rĕsŏna, trĕmula, mēllĭflŭa, sŏnōra. *phr:* Fēsti cŏncēntus. Nūmĕri dūlcĭsŏni, ărgūti mŏdŭlāmĭna cāntūs. Grāta vōcum dīscrīmĭna. Vōcū dĭscōrdĭa cŏncors. Dūlcĭbus mŏdis, ărgūtis vōcĭbus ănĭmŏs mŏvēns mūlcēns, dēlĕctāns, rĕcrĕāns. Fŭgāns trīsti dē pēctŏre cūras. Mīrĭfĭcis ănĭmos āpta mŏvēre mŏdis. Rēgum dĕcus ătquĕ vŏlŭptas. *v. Cantus.*

mūsĭcē, *Melodyinie*.
musicum studium, *sub Poetá*.
musicus *subst:* *Muzyk*, & *adject:* *Mużyczny*. Gesangslehrer. *syn.* Cāntor. *epith.* pĕrītus cănōrus, dŏctus, ărgūtus, fēstivus. *phr.* Cănēndi pĕrītus. Dŏctus mŏdŭlos, et cĭthăræ scĭēns. Cĭthăram cūm vōce mŏvēns. Vōcāli cārmĭne clārus. Īngĕmĭnăt lætōs tūrba cănōra mŏdos.
mūsĭmon, *ōnis, gr.* *Mieszaniec* 1. *Zmudźinek*, *Kożieł cudzoźiemski*, *Baran* 1.
Musinor. *Plin: corr.* *Muginor*.
musio, *Kot*.
mūsīnārius Snycerz, & *sub Sádzenie* 3.
mūsīvum, *Sadzenie* 3.
Musmon, *onis*, *idem Musimon*.
Musmonium genus vel Musmonum, *Musinunium*.
Musmonum, & *musimonium genus*, *sub Mieszániec*.
Mussatus, *Varr*, *Noni*, *corr.* *Multi vel Multitudo*.
mussitātio, *Szemranie*.
mussitator, *Szemrácz*.
mussīto, *Márkocę*. *Szpecę*, *Milczę*, *Zámilczeć*. *Strawić* 2.
musso, *Sapam*, *Márkocę*, *Szemrzę*, *Szepcę Milczę*.
mustācea laurus, *Bobek* 2.
mustāceum, mustaceus, *Plácek*.
mūstārius, *Moszczowy*.
mustēcŭla, *an Łásicá*.
mustela, *Łásicá* 1. 2.
mustēla alba, Alpina, *Gronostay*.
mustēla fluviatilis, lacustris. *Mintus*, *Piskorz*.
mustela fluviatilis minima, *Sliż*.
mustela major, *Kuná zwierzę*.
mustela Scythica, *Sobol*.
mūstēlīnus, *Łásiczkowy*, *śiwáwy*, *Piegáty*.
mustella, vel mustela, *Węgorz morski*.
musteus, *adject.* *Moszczowy*, *Młody* 1. *świeży* 1. *Słodki*, & *sub Ser* 1.
musteus, *subst.* *Ser* 1.
mustrĭcōla, *Kopyto u szewcá*.
mustrĭcŭla, *idem*, & *Łápicá*.
mustŭlēntus, *Moszczowy*, *słodki*, & *sub Obrzask*, *Obrzáskowáty*.

mustum, *subst: Moszcz, Brzeczká.* **Wein Most.** -- *Bacchum per pingvia musta fluentem.* Mart. *vide Vinum.*
mustum vinum, *Wino 2.* mustus, *Młody 1.*
musurgus, *gr: Kompanista, sub Muzyk.*
mūtābilis, *Odmienny.* **Veränderlich.** *Sed flecti poterit, mens est mutabilis illi.* Hor: *syn.* Mōbilis, variābilis, instābilis, incertus, lēvis. incōnstans, mūtāri fācilis. *vide Inconstans.*
mūtābilitas, *Odmienność.* **Unbeständigkeit.** *Posse ex non sensu, sensus mutabilitate.* L. *syn.* Mōbilitas, lēvitas, incōnstāntia.
mūtābiliter, *Odmiennie.*
mūta forma, *Przekształtowánie.*
mūtātio, *Odmiana, Zámianá 1. 2. Popráwá Przedanie.* **Veränderung,** *syn* Cōnversio, commūtātio, permūtātio, mōtus. *epith:* Sūbitā, rēpentina, crēbra, incōnstans, instābilis, fēlix. *vide Metamorphosis.*
mūtātio sedis loci, *Prowádzenie się.*
mūtātoria vestis, *Szátá do przewłoczenia.*
mūtesco, *Umilknąć.* mūticus, *Gomoły.*
mūtilātio, *Obćięćie, Niedołężność.*
Mūtilātor, Obćinacz.
mūtilatus, *Obćięty, Niecáły, & sub Ułomek, 2. Obrzezány.*
mūtilo, *Obćinam 2. Ućieram rogow.* **abstümlen, stümpffen** *Trunca genas saevò mutilatis partibus ense.* Ovid. *syn.* Trūnco: abscindo, āmpūto.
mūtilus, *adject. Obćięty, Kęsy, Gomoły, Niecáły.* **gestümpffet oder gestümlet** *Turpe pecus mutilum, turpis sine gramine. &c.* Ov: *syn.* Trūncātus, trūncus, mūtilātus.
Mutilus, substant. Hor: lege Mytulus.
mūtinēnsis, *śmiády.* (*Trzaskam.*
mūtio, mutire, *Trunąć, & sub Warzę, Mruczę,*
mūtitio, *Trunienie.*
mūtito, as sub Częstowáć się na przemiany.
Mūto. ōnis. *Lucil Horat, est membrum virile. Hinc Mutoniatus Mart.*
mūto, *as, activum Odmieniam 1. 3. Mieniam się. prowádzę się, Przewłoczę szátę, mienię farbę* **Verändern.** *Murice jam croceo mutabit vellera luto.* Virg. *syn* Immūto, commūto, vērto, convērto, vārio, trānsformo. nŏvo, innŏvo. *vide Metamorphosis.*

muto, *absolutum, Odmieniam się.*
muto calceos, *Przezuwam.*
muto locum, *Przesiadam się, Przestępuię się.*
muto vestem, *żałobę wźiąć.*
Muttio, idem Mutio. Mutitio, idem Mutitio:
mutua, *Społecznie, Wzáiem,*
Mūtuātīcus, mutuatitius, *Pożyczalny.*
mutuātio, *Pożyczánie 3. 4.*
mutuatus, *Pożyczony 1.*
mutuè, mutuiter, *Wzáiem.*
mūtuitans, Pożyczalnik 2.
mutuito, as, Pożyczam 4. Częstowáć się.
mūtūli, *quasi mutilli. Baldo. Krokszty ny.*
mutūlus, *idem* Mytulus, *producit primam Renat.*
mutuò mutuūm, *Wzáiem, Społecznie.*
mutuo, *as Pożyczam 2. 4.* **Leyhen** *syn* commŏdo, mūtūum præbĕo, trado, tribŭo.
mūtuor, *aris, Pożyczam 2. Na przemiany.* **entlehnen/ andere wechselweise nemen.** *Sed consumtis & usq; mutuaris* (Phal.) *syn:* Mutūum mutŭo, āccipio, sūmo, ūtēndum āccipio.
mūtus, *Niemy, Milczący, Niewymawiaiący dobrze.* **Stumm/ unredbar.** *Molle pecus, mutumq; metu &c:* Virg. *syn,* ēlingvis, silēns, tacēns, tācitus. *phr.* Lŏqui nēscius, ēxpers lŏquēlæ. Voce cărēns Lingvæ qui perdidit ūsum, ōs mūtūm gĕrēns. Cūi nūlla vox, vīrēsque lŏquēndi. ōra quidem, sed mūta gĕrēns. *v. Obmutesco.*
mūtuum, *Pożyczána rzecz,*
mutuum peto, rogo, Sumo, *Pożyczam 4.*
mūtūus, *Wzáiemny, Pożyczalny, Społeczny.* **Gegenseitig/ oder entlehnet** *Mutuaq; inter se laeti convivia curant.* Virg. *syn.* Mūtŭo datūs, āccēptus, *vel* pār, rēcīprŏcus, āltērnus.

M Y

myăcāntha, *Gr. Iglica 2.*
myăcanthon *gr. Szparag.*
myăces myes, *hi gr: Pław 4.*
myăgros, *hæc gr: Krowia rzeż.*
mycētias: *a m, gr: Ryk źiemie.*
mydriăsis, *is, f. gr: in Zrzenicá.*
mўgăle, *es: gr: Łaśiczká drobna.*
myinda, *gr: Zmrużek.*
mylăcris, *idis, gr: Robacy w mące.*

myloccus, *ci, gr: ibidem.*
myobarbum, *Pułtory uncyi.* myoctonum, *gr: Omieg.*
myoctonus, *gr: Niewaleczny.*
myoparo, *onis gr: Łodź.*
myops, *opis, adject. omn: gr: Bliskowidz, ślep.*
Myophonon. *gr: idem Myoctono. & Aconito. Henric. Steph. At Plinio est herba coronaria.*
myosota, *æ.* myosotis, *idos græcis plur: vel myosotes, es: & Myosoton. Mysze uszka, &c. Kurzy ślep.* **Mauß ohr.**
myrias, *adis: f. gr: Dźieśięćtyśięczna liczba.*
myrica, *æ.* myrice, *es, gr. Támáryszek.* **Tamarisch.**
Non omnes arbusta juvant, humilesque myricæ. Virg. *epit.* abjecta humilis, tenuis, fragilis, exilis, tenera, sterilis, parva, sylvestris. *phr.* Virgultum fert exile myricas.
Myrinus piscis. Plini. corr. Smyrus.
myriophyllon, *gr. Kopr wodny, Krwáwnik wodny, Orle pioro, ziele.*
myristica nux *gr: Muszkátowa gałka.*
myristicus, *gr. Pachnący.*
myrmecia, *gr: Mrowiske, & Wielkość.*
myrmecias, *æ. m. gr: Brodawnik kámień.*
myrmecion, *gr: Brodawka, Paiąk.*
myrmecites, *æ m. gr: mrowik kámień.*
myrmecoleon, *ontis, m. gr: ontis mrowkołow.*
myrobalanum *gr. Bukiew Turecka.*
myrobalanus, *gr: muszkátowa gałka.*
myrobathrarius, *sub Aptekarz.*
myrobrecharius *ibidem.* myron, *idem myrum.*
myropola, *æ, m. gr. ibidem.*
myropolium, *gr: Apteka.*
myrothecium *gr, Słoiek 2.*
myrrha, *gr: mira 1. 2. 3.* **Myrrhen.** *Cyneræ. Cypri Regis filia, mater Adonidis. Hanc in arborem mutaverunt Poetæ epith.* Pingvis, olens, redolens, fulva, stillans, odorata, Sabæa, Arabs. *phr.* Myrrhæ lacrymæ, guttæ, arbor, cortex. Myrrhea gutta, odorata stillata, lacrymata, stillans cortice myrrha. Pingvi de cortice, manans, cadens.
myrrhatus, *mirą przyprawiony.*
myrrheus, *mirowy 1. 2. ćisawy.*
myrrhina, *gr: Wino przyprawne.*

myrrhinum vas, myrrhinus *sub wira kámień.*
Myrrhapia, myrapia, *orum Plin:* Pyra odore myrrhæ
myrrhis, *idis, gr: miara ziele.*
myrrhites, *æ, m: gr: Mira kámień,*
myrsineum, *Kopr kobyli.*
myrsynites, *æ: m: gr: mirtynek kámień & sub wilo*
myrtacantha, *gr. Iglicá 2, (czy mlecz*
myrtaceus, myrtinus, *mirtowy.*
myrtatus, myrteolus, myreus, myrtinus, *mirtowy, ćisawy.*
myrtetum, *mirtowy ogrodek.*
myrtidarius, *è græco mirtowány.*
myrtite vinum, myrtites. *æ, m. gr: Wirtynek wino, wino przyprawne.*
myrtopetalon, *gr. Sporyż 2.*
myrtuosus, *mirtowy.*
myrtus, *f. Catonim. Mitr drzewo. Et gerit in signi myrtica serta coma.* Tib. *Arbor Veneri sacra.*
myrtus sylvestris, *Ostrokrzew*
myrum, *n. gr: Iudith 10. Oleiek drogi.*
Myrus Plini. lege Smyrus.
mys, *yos, hic gr: żołw, Pław.*
mysca, *æ, gr: sub Pław.* myscus, *ibidem m.*
mysia inferior. *Wołosze.*
mystax, *acis f. Rhodigino, a Latini producunt Græci corripiunt Gretser. Wąs.*
mysterium, *gr, Taiemnica.* **Heillige Geheimnüß.** *Surgit & immundas, vocat ad mysteria gentes.* Pr: *epith:* Divinum, sacrum, sanctum, venerendum, venerandum, colendum, adorandum, africanum, abditum, occultum, secretum. *phr.* Sacra mystica, arcana sacra, res sacræ. Sacrarum penetralia rerum.
mysticus: *gr: Táiemny, Ofiarny.* **Geheimer Gottesdienst.** *Arbuteæ crates: & mystica vannus Jacchi:* Virg. *syn.* arcanus, *vel* sacer.
mystrum, *gr: Łyszka Aptekárska pułtory uncye.*
Mytacismus, vide Motacismus.
mythystoria, *gr: Bayká.*
mythystoricus, *gr: Bayczány,*
mythologia *gr: Baiánie,*
mythologus *gr: Baiácz.*
mytilus: mytulus, *Pław.*

myxa, æ. gr: *Knot 1. Lámpowy nosek.*
myxon, onis. *Głowacz rybá.*
myxon, n. myxărion, gr: *śliwki jedwabne.*
myxus, xi, m. *Lámpowy nosek.*

N A

NĀbis, is, *Wielbłądoryś.*
Nablium, Nablum, gr: *Hárfa.*
nacca, *hic*, nacta m. *Gárbarz 2. Pilśniarz, Hultay, podły.* Nacca, *Nacta, Natta idem sonant, sed alij aliter scribunt, etiam Naça.*
Nadir, Barb. sub Połniebá 3.
næ, *Záiste.*
nænia, *Pogrzebna piośnká, Przypowieść.* ein Leyd-gesang vber ein Leych. *Nænia quæ regnum rectè facientibus offert.* Hor. *epith.* Flēbĭlis, fērālis, fūnĕrĕa, fūnĕbris, lūgubris, fūnesta mĭsĕra, mœsta, trīstis. *phr.* Flēbĭle, fērāle, fūnĕrĕum cārmen. Fūnebres quĕrēlæ Lūgubres cāntus, questus.
Nænu, i. non Nie. 1. *Nævolæ, Brodawká.*
Nævus, Nævŭlus, *Známię 2.*
nævius. *sub Známię 2:* nam, *conjunctio, Bo.*
namq; *ut aliqui scribunt. idem* namque.
nam quis, *Ktory.*
Nancio, is, nanciscor, *Dostáię 1.*
Nancitor, nancitur. i. nanciscitur. ibidem
nāna, *Kárlicá,* nanque, *Bo.*
nānus, *adject. Gr: Kárłowáty, Zápęźiáły.*
nānus, *subst: Kárzeł, száflik, wiádro, zmudźinek.*
nāpe, *es, gr. Pies Lasek.*
nāpellus mordownik ziele.
naphta *gr. Kley ognisty.*
nāpīnæ, *hæ, Krzepisko.*
Naptūræ, napūræ sub Powrosło.
nāpum sylvestre, *Brzoskiew polna.*
nāpus, *hic, Rzepá podługowáta.*
napy, *yos, hoc gr: Gorczycá.*

N A R

narcissĭnus, *gr: Nárcyskowy.*
nārcissītes, *æ. m. gr: Nárcysek 2.*
narcissus, *gr. Nárcysek Száfran.* ein Narcyssen. *epith.* Pūrpŭrĕus, cŏmāns, vĕrnāns, crŏcĕus, flāvēscens, lūtĕus, aūrĕus, flāvus svāve, rūbens, *vide Flos.*

narcōtica, *orum. gr. sub Drętwiący.*
nardi spica, nardus celtica vulgaris, *Szpikánardu.*
nardinus, *gr: Nárdowy.* (*narda.*
nardus, nardum *gr: Nárdowy oleiek.* Spica-nardenöl. *epith.* Rĕdŏlens, dīves, fragrans, grāta, ŏlens, svāvis, ŏdŏrĭfĕra, ŏdŏrāta, *phr.* Nārdinum gērmen, ūngvēntum, ŏlĕum, nārdo crīnes pērfundĕre, tēmpŏra mădĕfăcĕre.
nardum rusticum, *Oblepá ziele.*
nardus sylvestris, *Kopytnik*
nares consulo, *Wącham.*
nărīca, *æ. Fest potius.* narita, *Scaligero, sub Rybki drobne.*
nāris, *hæc Nozdrzá, Dźiurá, Komin,*
nărīta, *gr. żaglig rybká. Rybki drobne.*
Narrabilis, Wspominánia godny.
nārrātio, *Powiádánie.* eine Sag Erzehlung. *Consona diversas fundet narratio lingvas.* Hel. *epith:* Brĕvis, grāta.
narrātiuncŭla, *Powiastká.* narrātor, *Powiádacz.*
narrātus, *us Powiádánie.*
nārro, *Powiadam.* das ist/ Sagen. *Hic etiam inventum Priamo narrabis Achillem* Virg: *syn.* ēnārro, mĕmŏro cōmmĕmŏro, rĕfĕro, ēxpōno dēclāro, dīco pāndo, ăpĕrio, ēxplīco, ēlŏquor, rĕcēnseo. *phr.* Dīcēndo, pāndo vērbis dŏctis ēxpĕrio. Vērbis ēnŭmĕro, ēxprīmo, pērsĕquor, cōmplĕctor. īntēntis ōmnĭbus ūnus fata ēnārrābat Dīvum.
narrhēcia, narthex, *hæc gr. Zapáliczká.*
narthăcium, *gr: Słoiek 2.*

N A S

năsămōnītes, *æ. m: Krwáwnik Kámień.*
nascor, *Rodzę się, Powstáie wiátr. & sub urość.*
nāsātus, nāsīca, *Nosal.*
nāsĭterna, *Troyuszny státek wiádro 1.*
nassa. *Wierszá, Więćierz, Mátnia tr:*
nasturtium, *Rzeżuchá 1.*
næstus, *gr: Kołacz. & Trzćiná.*
nasum rhinocerotis habet *Szyderz.*
nāsus, *Nos 1. 3. żártowność szyderstwo* Nase. *candidus excusso populum suspendere naso.* Pers. *vide supra Nares.*
nāsūtus, *Chytry, Przechera, Nosal & szyderz.*

nāta, *æ ſtubſtant Corká.*
nătābŭlum, *Kąpiel, ſadzawká do kąpania.*
nātāle ſolum, *Oyczyzná.*
natalem celebro, *Okupuię ſię.*
nātales, *hi Przedkowie, Rod 1. Szlácheſtwo.*
nātālis, *hic ſubſt. Dźień narodzenia. Národzenia godźiná, Náśienie, Rok 1.*
nātālis, *adiect. comm: Przyrodzony, Rodowy, Náſzyniec, Národzeniu służący, Oyczyſty Rodzenia bożek, Rodzący ſię.*
nātālĭtium, natalitia, *orum Okupiny.*
nātālĭtius, *Národzeniu służący.*
nătālitia, *ium Pław 1.*
nătātio, *Kąpánie, Kąpiel.*
nătātor, *Pływácz. Pugnat in adverſas, ire natator aquas.* Ovid. *phr.* idem nāvĭgĭum, nāvĭta vĕctor ĕro.
natatoria, æ, ſadzawká. natatorium, Kąpiel.
nătātus, *us. Pływánie, -- Pulchraq; ſecat Galatæa natatu.* Cl. *ſyn.* Nātātio *epith.* Vŏlŭcer, cĭtus, cĕler, vĕlox præcēps, ălăcer, īrrĕquiētus, aŭdax.
nătes, *hæ, Pośládek 2. Zádkowe częśći, Sæpè tamen pueris abſtulit illa nates.* Mart. *epith.* craſſæ, dūræ rŏtōſæ.
Nătinātio, Kupczenie.
nătīnātor, Kupiec, Buntownik.
natino, as, Kupczę, à noto dictum.
nătīnor, aris, Wádzę ſię, Burdy ſtroię.
natio, *Rod 1. Rodzay, Przypłodek, Narod. Rodzenie 2. Narrantem loca, facta, nationes.* (Phal.) *ſyn.* Gēns, pŏpŭlus, gĕnus.
natione, *Rodem. nationes, Pogánie.*
nātīvĭtas, *Rod 1. Národzenie, Początek.*
nātīvus, *Przyrodzony, ſámorodny, ſwoyſki, Początek máiący Oyczyſty 2. Włáſny.*—Natürlich angeboren *Littora nativis pellucent picta lapillis, vide Naturalis.*
năto, *as Pływam 1. 2. Płynę.* Schwimmen. *Vis puro cum libro Marce natare tuo.* Mart. *ſyn.* Nō, īnno, īnnāto. *phr.* ăquas, ūndas, æquŏra, flūmĭna, flŭvĭos năto, *vel* nō īnno, īnnāto, trāno, nāndo, sĕco ăquās, *ſeu*, flūctus ālternis mănĭbus, lăcertis, brāchĭis, pēctŏre pūlso, īn ăquis, pĕr ăquas

fĕror, lābor, brāchia īn ūndis jācto. Nāre gūrgĭte văsto. Nūdus mērgor ăquis, quās dūm fĕrĭoque, trăhoque. Sāllos rĕvŏmēbat pēctŏre flūctus. Sēcant ſpūmāntem pēctŏre flūctum, Dēlphīnum sĭmĭles qui pĕr măria hūmĭda nāndo. Căndĭda pĕrſpĭcŭo cōnvĕrtunt brāchĭa pōnto.
nătrix, *à no as (idem quod Nătātrix à Nato) icis fem, Pływáczká. Io. Verſin. Leopol.*
nătrix, *icis, Ioan. Urſino. item Rob: Steph. & Verreſa utraq; brevis eſt Lucillio.* Nătrĭcis, *à Nato, as Sipontin format, ſed hic longum icis more verbalium habere deberet m. f. Wąż wodny. Zágli rybká.*
nătta, *m, Utrátnik Roſpuſtnik.*
nātu grandior, major, maximus, *Starſzy.*
nātu minimus, *Naymłodſzy.*
natura, *Przyrodzenie, Właſność, położenie Obyczay, Zwyczay, żywioł, Iſtność Człowiek, & ſub Komplekſya.* Natur.
naturalia, & naturalia loca, *Członek 4.*
nātūrālis, *Przyrodzony, rodzony.* Natürlich. *Naturalis apex. generiſq; ſanguinis & auctor.* Pr. *ſyn.* īnsĭtus, īnnātus, īndĭtus, īngĕnĭtus, ingĕnĕrātus, nātīvus, gĕnŭīnus, gērmānus, nōn fucātus, nōn sĭmŭlātus, nōn fictus.
naturalis filius, *Nieprawy ſyn.*
naturaliter, *Z przyrodzenia, Przyrodzony, ſpoſobny.*
nātus, *us, Rodzenie.*
natus, *ti, ſubſt. Syn. Nec dulces nato, exoptatumq; parentem.* Virg. *ſyn.* Fīlĭus.
natus *ti, adiect: Przyrodzony 1. Spoſobny, Urodzony. 1. Natus & indomitas dicitur inter aquas.* Tib. *ſyn.* ōrtus, sătus, crētus, prōgnātus, prōgĕnĭtus. *vide ſupra Naſcor.*
natus agendis rebus, *Spráwny.*
natus benè, *Rodzáyny.*
natus bono publico, *Pożyteczny.*

N A V

nāvāle, *is. n, Naw budowánia mieyſce.*
navales pedes. navales ſocii, *Powoźnik.*
nāvālis *żeglarſki, Okrętowy, Nilum & navalis ſurgentes are columnas* Virg.
navalis pugna, *Wodna bitwá.*
nāvarchis, *idis, f. gr: Nawá hetmáńſka.*
navarchus, *gr: ſubſtant. Sz. per. Amirał 1.*

ein Schiffer. *Navarchus ipſe perditæ princeps ratis.* (Jamb.) *ſyn.* Naūclērus, *phr:* Navis, rătis, cărīnæ, nāvĭgii, rēctor. dūctor, dūx, mŏdĕrātor, gŭbernātor, măgĭſter, præfĕctus: nāvālis cŭrſus

navarchus, *adject.* *żeglárſki.* (ārbĭter.

nauci, *Przegrodá, Łupiny 2. Fraſzká, Skorka.*

nauclērĭăcus, *żeglárſki, ſzyperſki.*

nauclērius, *Szyperſki.* nauclērus, *gr: Szyper.*

naucum, naucus. *Łupina, Łupiny 2. Fraſzká.*

nāvè, *Ochotnie.*

naufrăgium, *Nawy rozbićie, Szkoda 1. & ſub Rozbity:* Schiffbruch. *Naufragia atque imas vidi &c.* Mant, *epith.* Fūnĕſtum, flĕbĭle, ăcĕrbum, trīſte, dămnōſum, mĭsĕrābĭle, mĭsĕrāndum īnfēlīx, īnfaūſtum. *phr.* Trīſtis jāctūra naūfrăgii. Lăcĕræ sūbmērſio nāvis. īrati tēmpēſtas măris.

naufrago, naufragor, naufragium facio, *Rozbiiam nawę.* *Ultimus ingreſſi ter currum naufragat undis. phr.* Naūfrăgĭum facio, pătĭor. Frā-ctā ſŏlūta lăcĕrāta, cōnvūlſa, ēvērſa, quāſsāta nāve, ūndis mērgor. Frāctā, nāve, præcēps īn pontum fĕror: mĕdiis īn ūndis ēxpōnor. Spūmāntĭbus æquŏris ūndis ōbrŭor. Vēntis ēt flūctĭbus ăgor. Pĕlăgi tēmpēſtātĭbus, ăgor. Vēnto jāctātur ēt ūnda Naūfragus. Nāvis īnflīcta vădis sōlvĭtur. īllīſa, ſcŏpŭlis frāngĭtur: rēsŏlūto rōbŏre dēhīſcit. Vēlis vēlorum ălis dēbĭlis ērrat, ērrābūnda pĕr ūndas fērtur. Vīx tĕnŭit lăcĕræ naūfrăga mēmbra rătis. Hāc frāctas ăquĭlōne rătes, sūbmērſăque pōntus. Lūdĭbrĭum pĕlăgi, vēnto jāctātur ēt ūnda. Sīve pĕr īmmēnſas jāctabor naūfrăgus ūndas: nōſtrăque lōngīnquus vīſcēra pīſcis ēdet.

naufrăgus. *Rozbity na wodźie, Topień. Náwy rozbiiáiący.* Schiff brüchig. *Naufragus interiit, vidi agnoviq; manusque.* Ov. *phr.* Naūfrăgĭum păſſus. Frācta nāve ūndis mērſus, ūndis jāctātus prōcēllis ăgĭtātus. Pĕlăgi tēmpēſtātĭbus, *vel* prōcēllis āctus, Trānquĭllas ētĭam naūfrăgus hōrret ăquas. *vide ſupra naufragor,*

naufragus intereo, *Tonę.*

naufragus patrimonio, *Utrátnik.*

nāvia, *æ, Koryto.* nāvĭcella. *Czołnek.*

nāvĭcūla, *Łodź.* ein Schifflein. *Pruſiaca vexi munera navicula.* Hel: Cin: *ſyn.* Cȳmba, phăsēllus, ſchăpha, nāvĭgĭum.

nāvĭcūlaria, *Szyperſtwo, żeglárſtwo.* (*báwię*

navĭcūlarium facio, *Szypruię, żeglárſtwem ſię* (*perſki.*

navĭculāris, navĭcularius, *adject: żeglárski Szyperſki.*

navĭculator, navicularius *ſubſtant. Przewoźnik, Szyper.* die Kunſt das Schiff zu regieren,

nāvĭcūlor, *Iadę po wodźie.*

navifragus, *Nawy rozbiiáiący.*

nāvĭgābĭlis, *żeglowny, Spuſtny.* Schiffreich *Non totus uni facile navigabilis.* Iāmb.

nāvĭgātio, *żeglowánie.* navigatus. *Spuſtny.*

navĭger, *żeglowny.* Schiffreich/ das Schiff trägt. *Aquarum in ore & fronte primo naviger.* (Jamb.) *phr.* Navis. *vel.* cȳmbæ pătĭens.

navĭgiŏlum, navigium, *Łodź Nawá 1.*

navĭgium vectorium, *Nawa z wioſły.*

nāvĭgo, *Iadę po wodźie, żegluię,* Schiffen/ auff dem - Waſſer fahren.,

nāvis, *Nawá 1. Okręt.* ein Schiff: *Vix una ſoſpes navis ab ignibus.* Alcaic. Hor. *ſyn:* Nāvĭgĭum phăsēllus, rătis, cărīna, cȳmba, lĭnter, lēmbus, bĭrēmis, clăſſis, pūppis, prōra, trābs căva, pīnus ālnus, ăbĭes. *epith.* Flūctĭvăga, vēlĭvŏla, vēlĭfĕra, cita, cĕler, lĕvis, vēlox, ăgĭlis, fŭgax, văga, frăgĭlis, vŏlucris, ūndĭvăga, æquŏrea, naūfrăga, cūrva, pīcta, văgābūnda, rōſtrāta, ūncta căva, pōntĭvăga, vēctōria bēllĭca, bēllātrix. *phr:* Pīnēa tēcta dŏmus, mōles: naūtĭca pīnus: nāvis frăgĭle lĭgnum. Vēnto ăblāta, Crēdĭta vēntis. Pĕlăgo vŏlans, ēxpŏſta pĕrīclis. Æquŏrĕas tēntāns hōſpĭta nāvis ăquas, Præfixo cōncĭta rōſtro. Æquŏrĕas jāctāta pĕr ūndas. Tūm īdis ăgĭtāta prōcēllis. Tāli rēmĭgio nāvis sē tārda mōvēbat. Pĕr ădvērſas nāvis cĭta dūcĭtur ūndas. Mēdūce, sūrgēntes ſprēvit rătis ūnda prōcēllas, *vide Navigo,*

navis actuaria, *Nawá z wioſły.*

navis caudica, trabaria, piſcatoria, *Czołn.*

navis caudicaria, trabica, *Komięga.*

navis cubiculata, *Nawa z Pałacem.*

navis fructuaria, geraria, oneraria, *Okręt.*

navis oraria, *Bat.*

navis prætoria, *Nawa Hiemańska. Amirał.*

navis roſtrata, ærata, *Nawá noſata.* navis tecta, *Korab.* navis vectoria, navis vitilis, *Łodź.*

nāvĭta, *P. żeglarz.*

nāvĭtas, *Pilność, Rześkość.*

nāvĭter, *Rześko, Prawie,* emſiglich. --

Quoniam

Quoniam nec plenum naviter exstat. Luc. *syn.* Sŏlerter, fŏrtiter, strĕnuē.
nāvium patiens, *Spustny.*
naula, naulium, *gr. Harfá.*
naulum, *gr. Przewoz 1.*
naumăchia, *gr. Wodna bitwá.*
naūmăchiārius, *ibidem & żołnierz wodny.*
naumăchus, *gr. żołnierz wodny.*
nāvo, *as, Sprawuię 1. Odpráwiam, Urobić.* Fleiß anwenden. --- *Sero navet opus.* Flor. *syn.* Lăbōro, ădjŭvo.
naupēgus, *gr. Naw budowniczy.*
nauplius, *gr. żáglig rybka.*
Nauscit, Puka się 2. żiaię.
nausea, *Brzydkość, Zwiiánie, Womit 1. 1. & sub Zgága* Unwillen zu Kotzen. *syn.* Făstīdīum. *epith.* ăcērba, trīstis, mŏlēsta.
nauseator, *Bluy.* nauseator sum, *Zwiia mi się.*
nauseo, *Ckliwo mi, Zwiia mi się, Brzydzę się, Womitowáć 1 2. Niechce mi się nic.*
nauseŏla, *Zwiiánie.*
nauseōsus, *Brzydki, Womitowy.*
naustĭbŭlum, Stánowisko 3. Koryto.
naūta, *gr. żeglarz, Przewoźnik. Convomit hic inter nautas. & prandet & errat.* Juv. *syn.* Nāvĭta, pōrtĭor, vēctor, rēmex, nāvārchus. *epith.* Vĭgil, sōllĭcĭtus, aūdax, īmpăvĭdus, flūctĭvăgus, æquŏrĕus, pōntĭvăgus, săgax, cāllĭdus, ăvārus. *per.* Nāvĭgii rēctor, *seu* dūctor, dūx, mŏdĕrātor, gŭbĕrnātor, măgĭster, præfēctus. Nāvālis cūrsus ărbĭter. Nāvem qui tempĕrat. Qui clāvum rĕgit, vēlīsque mĭnĭstrat. Jāctātus spūmāntĭbus æquŏris ūndis. Sȳdĕra dĭnŭmĕrans, ŏbservans. Qui æquŏrĕas mŏdĕrātur vela pĕr ūndas. Incerti nŭmĕrant sŭa sydĕra naūtæ. Rēctor ĕrit pŭppis, clavōque īmmōbĭlis hærens. Mūtābit pĕlăgo tĕrras, vēntīsque sĕquētur fŏrtūnam. Audax nĭmĭum, qui frĕtá prīmus. Tērrāsque sŭas pŏst terga vĭdēns ănĭmam lĕvibus crēdĭdit aūstris. *vide Navigo.*
nautea, *Wodá śmrodliwa, & sub Przestęp czárny.*
nautĭcus, *adiect. gr. żeglarski.*
nautĭcus, *subst. Przewoźnik, żeglarz.* Ein Schiffer. *Nauticus exoritur vario certamine clamor.* Virg. *syn.* mārīnus.
nautilus *gr. żaglik rybká.*
nāvus, *Ochotny, Rzyski, Pilny 1.* Embsig, *syn.* Gnāvus, strēnuus, sōlers, īndūstrĭus, dīlĭgens, stūdĭosus, īmpĭger.
Ne, *Adverbium prohibens. Nie 2. Ne fugite hospitium, ne ve ignorate Latinos.* Virg. *syn.* Quōmĭnus, ŭt nōn, ŭt nē.
ne, *affirmans idem næ.*
nē, *Conjunctio, Aby nie 1. Ani 1. Niech 2.*
nē, *Enclitica interrogans. Ieżli, że, Iz. sub A subtelnego aliquoties.*
ne, *pro* non, *Nie 1 & sub Umarły.*
ne, *pro* nonne, *Iza?* ne unus, *Ni człowiek.*
nĕbrides, *ha, gr. Ielenie skory,*
Nĕbrītes, *æ, m. è Græco ibidem.*
nĕbrŏphŏnus, *gr. Pies łowczy.*
nĕbŭla, *Mgła, Kurzáwa sucha, Fraszka,* Nebel. *Et multo nebulæ circum Dea fundit amictus.* Virg *vide Nubes.*
nebula linea, *Száta cienka.*
nĕbŭlo, *Szalbierz, Báłamut, Wierutny łotr, Niecnotliwy.* Ein Lotter-Bub. *Sponsi Penelopes nebulones alcinoique.* Hor. *syn.* Tĕnebrio nūgātor, nēquam.
Nebulositas, Kurzáwa.
nĕbŭlōsus, *Mglisty, Chmurny Subtelny.* Nebelächtig. *Non ut hybernos nebulosus imbres.* (Saph.) Nūbĭlus, nĭmbōsus, tĕnebrōsus, ŏbscūrus, ŏpācus. *vide Nubilus.*
nĕc, *Ani, Ni to ni owo.* weder besser. *Tros ait, Ænea, cessas, nec enim ante dehiscent.* Virg. *syn.* nĕque.
nec, *pro* non, *Nie 1.*
nec nimiò plus, *Nie bárzo.*
nec non, *I.* nec usquam alicubi, *Nigdźie 1.*
Necalia Meurs. idem Nequalia.
Nĕcātor, Zábiiak. nec-dum, *Ieszcze nie.*
nĕcessāria, *orum, Potrzeby.* (*Dowodnie.*
necessariò, *Poniewolnie, Potrzebnie, Koniecznie,*
nĕcessārius, *adject. Potrzebny, Poniewolny, Powinowáty. Gwałtowny.* Nothwendig. *Tum se necessario adaperiunt & timent.* (Jamb.) *syn.* īnĕvītābĭlis, īnĕlūctābĭlis.
necessarius, *subst. Przyiaciel 2.*
necesse est, *Potrzeba iest, Muśi bydź.*
necesse habeo, *Potrzebuię.*

necéſsītas, nēceſsitudo, *Potrzebá 2. 3. 4. Przymuſzenie, Niedoſtátek, Przyiáćielſtwo Powinowactwo, & ſub muſzę.* **Noth/** *ſumis verticibus dira neceſſitas* (Chor) *ſyn.* Fātum, sōrs, vīs. *epith.* Sæva, dīra, ăcērba, vĭŏlēnta, ĭnĭmīca, īnvīſa, ūrgens, ĭnēlūctābĭlis, īnsŭpĕrābĭlis. *phr.* Vīs nēſcia vīnci, ārtis, măgīſtra nĕcēſsĭtas. Nūllis āſtrīcta lēgibus. Lăbor ōmnĭa vīncit īmprŏbus, ĕt dūris ūrgens ĭn rēbus ĕgēſtas.

neceſſitates, *ſub Pobor.*

neceſſitudines, *Powinowáctwo 4.*

neceſſum, *Potrzebá 3.*

nec hilum, *Nić 1.* nècne, *Czy nie.*

nec-mancipi, *ſub Oddálenia podległe.*

nĕco, *as, Zábiiam, Umarzam, Rupi mię, Suſzę Trácę* **Tödten/ umbringen.** *Complexu inmiſero, longa ſic morte necabat.* Virg. *ſyn.* ŏccīdo cædo. *vide Occido à Cædo.*

nĕciŏmāntia, *gr.* Wrożká *2.*

nectar ăris, *n. gr. Słodkość, Słodycz, Wino ſłodkie, Miod przaſny.* **eine gattung Mäte auſs Moſt und Hönig gemacht.** *Quinta parte ſui nectaris imbuit.* Chor. *epith.* Cælēſte ŏdorum, ſacrum, dūlce, nōbĭle, īmmōrtāle, ſvāve, dīvīnum, līquĭdum, ŏdōrātum. *phr.* Nēctărĕus līquor: nēctăris pōcŭla: nēctărei haūſtus, īmmōrtāle mĕrum, cælēſtia pōcŭla.

nectăreus, *Słodki.* **Süſs** *Attica nectareum turbatis mella phalernum.* M. *ſyn.* Dūlcis, ſvāvis.

nectărītes, *æ, m, gr. Omanek, wino robione, & ſub Słodycz.*

nectărium, *gr. Oman,*

nectitur, *Wiąże ſie 3. Powikłáło ſię.*

necto, *is, Wiążę, Zwięzuię, Złączam, Węzłem záwięzuię, Dźieię śieć, Wieię winnice.* **Knüpffen/binden.** -- *Quo vincula nectitis? inquit.* Virg. *ſyn.* Līgo, vīncio, ſtrīngo, nōdo, cōnnēcto, cōllīgo, as, jūngo, cōnjūngo, cōnſtrīngo.

nĕcŭbi, *Nigdźie, 1. & By gdźie nie ſub By nie. Producit e Io Vrſin. Leo pol. & Verrepæ.*

nĕcunde, *By zkąd nie, ſub By nie. Io. Vrſin.*

nĕcÿdalus, *Gr. ſub Iedwabnicá robaczek.*

necya, *Cicer. mortuorum feſta aut fabula.*

nĕdum, *Nie tylko, Nierzkąc.*

nĕfandum, *Niegodna rzecz Nieſpráwiedliwość.*

nĕfandus, *Mianowánia niegodny, nieſprawiedliwy.* **Überſchändlich.** --- *Vos aras euſeſq; neſandi.* Virg. *ſyn.* Nĕfārĭus, īnfāndus, ſcĕlēſtus, ſcĕlĕrātus: tēter. *vide Malus.*

nĕfantia, *ium, niegodna rzecz.*

nĕfans, *Okrutny, Niecnotliwy.*

nefarie, *Niecnotliwie.* nefarium, *Niecnotá*

nĕfārius, *Bezecny, Niecnotliwy.*

nĕfas, *Nieſłuſzna, Niegodna rzecz, Złość 2. Grzech wielki, Niecnotá.* **Unerhörte Schand oder Laſter.** *Credebant hoc grande nefas, & morte piandum.* Juv. *ſyn.* Scĕlus, crīmen, flāgĭtĭum. *vide Crimen.*

nefas eſt, *Niegodźi ſię.*

nĕfaſtus, *Nieſądowny. Nieſzczęśliwy, Bezecny 2.* **verſchloſſene Recht tage**

nefrendis, nefrendus. *h. c, Oſeſek,*

nēfrens, *hic, ibidem, & Niemowlątko.*

nefrendines, hi, Nerká.

nēfunera, i non funera ſub Umárły.

nĕgans, *Niepozwaláiący.*

negantia, *æ Niepozwalánie.*

negatio, *idem, & Zápieránie ſię, Odmowá.*

nĕgātīvus, negatorius. *Niepozwaláiący.*

negatus, *Niedozwolony.*

nĕgibūndus, Niepozwaláiący.

nĕgīno, *as, Odmawiam 2.*

nĕgĭto, *as, Zapieram ſię, Mowię że nie.*

neglectio, neglectus, *us, Zániedbánie. ſyn.* Cōntēmptus.

neglectus, *ti, Zániedbáły, ſyn.* Dēſpēctus, cōntēmptus, ſprētus.

nēgĭlgens, *Niedbáły.* **Liederlich.** *Per quem non licet eſſe negligentem.* (Phal.) *ſyn.* Vēcōrs, ĭnērs, īgnavus pĭger.

negligenter, *Niedbale.* **Liederlich.**

negligentĭa, *Niedbalſtwo. ſyn.* īncūria, īgnāvia, ĭnērtia, dēsĭdia, pĭgrĭtĭes.

negligo, *Zániedbawam, gárdzę.* **Verachten.** *Negligit aut horret Vultejum, &c.* Hor. *ſyn.* Nōn cūro, dēsĕro, prætērmitto, ŏmītto, āſpernor, ſpērnor, tēmno, contēmno, dēſpĭcio.

nĕgo, *as, Odmawiam czego, mówię że nie, Zápieram ſię, Nieprzyzwalam, Nieprzyznawam ſię, Niechcę. Niedopuſzczam, Wymawiam ſię 2. Niedáię 1. 3. 5. Nieprzypuſzczam & ſub*

sub Nie 1. Läugnen/ abschlagen. *Ipse fatebatur, sed reddere posse negabat.* Virg. *syn.* Dēnĕgo, pērnĕgo, ābnego, īnfĭcior, rĕpūgno, ābnŭo, rĕcūso, rĕnŭo.

Nego, is, ire, priscè, unde Negibundus supra Meurs.

nĕgōtialis, *Sprawny.*

negotiatio, *Kupczenie.*

negotiātor, *Kupiec 1.* ein Schaffner. *Vir fraudator & est negotiator.* (Phal.) *vide Mercator.*

nĕgōtiātōrius. *Kupiecki.*

negotiŏlum, *Sprawká.*

nĕgotiŏsitas, *Sprawność.*

nĕgōtior, *Kupczę.* Kauffmanschafft oder Gewerb treiben.

negotiŏsus, *Robotny 2. Zábáwiony, Trudny. Negotiosis rebus urbis hærenti,* Scaz. M. *syn.* ŏpĕrŏsus, dĭffĭcĭlis.

nĕgōtium, *Sprawá 1. Trudność, Urząd 1-* Geschäfft. -- *aliena negotia curo.* Hor. *syn* Rēs, ŏpus, ŏpĕra, lăbor: *vel* cūra, mūnus, prōvĭncĭa. *epith.* ānxĭum, vĭgil, sōllĭcĭtum, īmpōrtūnum, grăve, mŏlēstum, ăcērbum.

negotium est mihi, *Zábáwionym.*

negumate. Fest. corr. negunate, vel neginate, à nĕgŭno, vel negino prisco. Odmawiam,

nejure, ne jure, Niesłusznie.

NEM

nĕmĕsis, *is, eos. hæc gr. Pomstá.*

Nemestrinus, Deus nemorum. Arnob.

nēmo, *Nikt, Ni człowieczká, Kto 2. Nikczemnik.* Niemand/ kein Mensch. *Nemo quater missos currere sensit equos* Mart. *syn.* Nullus, non ūllus, nūllus hŏmo.

nemo non, *Káżdy.*

nĕmŏrālis, nemorensis, *Gáiowy 2.*

nemorĭvăgus, Leśny.

nĕmŏrōsus, *Gaisty.* Waldächtig. --- *Apparet. fluctu nemorosa Zacynthos.* Virg. *syn.* Sylvōsus, ūmbrōsus, ŏpācus.

nemo unus, *Nikt.*

nempe, *Iście, ták iest 1. To iest, Podobno, Bez wątpienia.* Freylich. *Nempe tuo furiose, meo sed non furiosus.* Hor. *syn.* Scilĭcet, vĭdēlĭcet, nīmīrum, quīppe,

Nemut, pro nisi etiam, nempe. Fest. priscum:

Nēnia, *idem* Nænia, *e quibusdam magis placet à Græco y vel ÿ, Byscioh.*

nēnu, *pro* non, *Nie 1. Nenum, lucil, corr. nenu.*

neo, *es, &is, Przędę.* Spinnen/ nåen. *Stamina quæ ducunt, quæq; futura neunt.* Tib. *phr.* Vērso pōllĭce fūsum. Lānam, fīla, stāmĭna, vēllera cōlo, trăho, cōlo dūco, dēdūco, mōtis dĭgĭtis tōrquĕo. Pēnsa trăho, cārpo. Dĭgĭtis ŏpus sŭbĭgo. Aūt dūcūnt lānas, aūt stāmĭna pōllĭce, vērsant. Tōrtăque vērsāto dūcēntes stāmĭna fūso. ēst mĭhi quæ fūsum tōrquĕat āpta mănus.

neocŏrus, *gr. Kościelny. Quantitas ex Græco dialecto duplici anceps.*

neomēnia, *gr. Dźień 4.*

neŏphўton, *gr. Młodociány.*

neophytus, *gr. Nowokrzczony.*

neoptŏlĕmus, *gr. żołnierz nowotny,* ein newer Kriegsmann.

neōtĕrĭce, *gr. Nowo.*

neōtĕrĭcus. *gr. Młodzieński Nowak.*

NEP

nĕpa, *æ, Niedźwiadek robak, Niedźwiadek niebieski, Rák niebieski.* ein Scorpion.

nēpam imitor, *Wspák. Neparco, is, Nieżałuię.*

nēpenthes, *is, vel eos, n. gr. Oman.*

nĕpĕta, *æ,* nĕpĭta, *Miętka wodna, sub Lebiodká.*

nēphălia, *orum, gr. Biesiádá skromna.*

nēphrĭtĭcus, *gr. Nerek bolenie máiący-*

nēphrĭtis, *idis gr. Nerek bolenie.*

nĕpos, *Wnuk, Utrátny, wilk drzewny.* Enckel/ oder Kindskind. *Ut tuus ille nepos olim. &c.* Pers. *vide Filius.*

nepos ex fratre *Synowiec.*

nepos sororis, *Siestrzanek.*

nepos veneris, nepotulus venereus, *Fryierz.*

nĕpōtīnus, *nĕpotālis, Zbyteczny.* Gendiger kosten.

nepotātus, *us. Rozrzutność.*

nepōtes, *hi, Potomni ludźie.* die Nachkommende. *Tardæ venit seris factura nepotibus umbram.* Virg. *syn.* Mĭnōres, pōstĕri, natı, pōstĕrĭtas. *epith.* Sērı, vēntūri, tārdi. *phr.* Pōstĕra ætas Fūtūrā prōpāgo. *vide Posteri.*

nĕpōtor, *aris Rozgardyas stroię.*

nĕpōtŭlus, *Wnuk,* neptis, *is. f, Wnuczká.*

neptis ex sorore, *Siestrzenicá.*

Nepus, Fest. corrigit Scalig. Nepurus i. non purus.

nēqua, *ne qua, sub By nię.*

nēquā-

nēquālia, *ium*, *Fráſzka*, *Szkoda*.
nēquam, *adject.* *Zły*, *Złośliwy.* **Ein Bub oder Schalck.** *Arma viri nequam & ceſſator Davus, & ipſe.* Hor. *ſyn.* īmprŏbus, ſcĕlĕſtus. *vide Sceleratus.*
nēquam, *ſubſtant.* *Nierząd* 3.
nequando, ne quando, *ſub By nie.*
nēquāquam, *Nie* 1. *Nequaquam ſatis in re una &c.* Hor. *ſyn* Haūdquāquam, nōn.
nĕque, *Ani*, neque haud, *Nie* 1.
neque hilum, *Nic* 2.
neque nihil, neque omnia, *Nienágorzey.*
nĕqueo, *Niemogę* 2. **ich kan nicht.** *Hac tibi non tribuo munera, cum nequeo.* Mart. *ſyn.* Nōn quĕo, nōn pōſſum, nōn vălco, nōn ēvăleo. *phr.* Haūd ſum pŏtis. Mihi nōn līcet, nōn dătur, īmpar ſū, mĭhi nūlla pŏtēſtas. Haūd mihi sūfficīunt vīres.
nĕque dum, *Ieſzcze nie.*
nēquicquam, *Darmo, bez karánia, nie* 1. **Vergebens.** *ſyn.* Frūſtra, īncāſſum.
Nēquīnont vel nequinunt à Nequino priſco. Nie. mogę.
nēquis, ne quis, *ſub By nie.*
nēquiſsīme, *Naygorzey*, *Niecnotliwie.*
nequiſſimus, *Naygorſzy niecnotliwy.*
nēquĭter, *Niecnotliwie, źle, ſromotnie, ſprośnie, Sztucznie.*
nēquĭtia nequities, *Złość, Niecnotá, pſotá, rozrutność, nierząd ſpráwá.* **Schalckheit, Buberey.** *Illum aut nequities aut, &c.* Hor. *ſyn.* īmprŏbĭtas.
nĕquĭtum, nequitur, Niemogę.

N E R

Nērītes, *æ, m. gr.* *żaglig rybká.*
nērium, *gr.* *Płochowiec.* *Nervālis Babka ziele.*
nervia, æ, nervium. *Strona do lutni.*
nerviceus, B. żyliſty, ſub żyłowáty.
nervīnus, żyliſty. 1. *ut in Terginus.*
nervinus funis, Strona 3.
nervorum conductio, convulſio, diſtenſio. *Kurcz.*
nervorum reſolutio, ſideratiō, *Paráliż.*
nervoſe, *żyłowiſto mocno, węzłowáto.*
nervōsĭtas, *żyłowátość, tęgość.*
nervōſus, *żyłowáty, węzłowáty* 2. *Tęgi* 2.

nervŭlus, *Żyłká*, *Uśilność.*
nervus, *żyłá ſucha, żyłá w liśćiu, członek moc, ćięćiwa* 1. 2. *Więży.* *Strona* 3. *Uśilność.* **Spänder.** *Et decedet odor nervis inimicus, at illa.* Hor. *epith.* Vălĭdus, fīrmus, pŏtens, fŏrtis, rōbūſtus, dūrus, ălăcer, ſurgēns. *phr.* Nervōrum vis, rōbur, nĕxus, līgămen, cōmmīſsūra. Rūpti vūlnĕre nērvi dĕfĭcīūnt, mōtūmque nĕgant vīreſque ălăcres nērvos īntēndere. *vel* cōntēndĕre. Tōtis cōntēndĕre nervis. *vide Robur.*
nervus brachialis, *Pęto.* nervus major, *żyłá.*

N E S

Nēsăpus głupi.
nēſcio, *Niewiem* 1. *nieznam*, *nieumiem.* **Nit wiſſen.** *Neſcio quis teneros oculos mihi faſcinat agnos* Virg. *ſyn.* īgnōro, ſum nēſcīus, īnſcīus, rŭdis, mē fūgit, lătet, prætĕrit.
nēſcius, *Niewiedzący, nieświadom, niebiegły, nieznáiomy, & ſub niewiem* 1. **Unwiſſend.**
Neſi, *pro ſine. priſcè. Feſt.*
neſsŏtrŏphium, *gr.* *Ráczník.*
Nete, *i. ultima, & infima borda. Vitruv. Sophocl.*
nētus, *przędźiony.*

N E U

Neu, neve, *Aby nie Neve tibi ad ſolem vergant xineta cadentem* Virg. *ſyn.* Neu, aūt ne, vel ne.
nēvolo, Niechcę.
neuras, *adis, f. gr.* *żyleniec ziele.*
neurīcus, *gr,* *żylną chorobę ćierpiący.*
neuris, *idis. f. gr* *Szaley wielki.*
neurŏbăta, neurŏbătes *æ, m gr.* *Powrozobiegun.*
neuroides, *is, n. gr.* *Limonia ziele.*
neuroſpaſta, *æ. m, gr.* *Łątkarz.*
neuroſpaſta, *orum, gr.* *Samoruſzne rzeczy, łątki kuglarſkie.*
neuroſpaſtos, *gr.* *Roża polna.*
neūter, *Ani ten ani ow.* **Entweder.**
neutīquam, *Nie* 1.
neūtrālis, *ſub Obuſtronny.*
Neutraliter i neutro genere. Cariſi.
neutro, *Ani tam, ani ſam.*
neutrōbi, *Ni tam, ni ſam.*
neutrum genus, *ſub Płeć* 1.

Nex, necis, neci. &c. f. *Zaboy*, *Garło 2.* Todt Mordschlag *Quam necis artifices, arte perire sua.* Ovid. *syn.* Mors, cædes lēthum. *vide Mors.*
nexilis, *Plecieniu służący*, *Plecіony*, *Dziany*. das gebunden mag werden. *nexilis ante fuit &c.* L. *syn.* Nēxus, innēxus.
nexio, *Wiązánie.*
nexo, *is*, nexo, *as.* nexor, *aris*, *Wiążę 1. wiklę.*
nexu, *Urzędownie.*
nexu me obligo, *Waruię.*
nexum, *xi. Kupowánie wárowne.*
nexum ineo, *Dług więźieniem odśiadam.*
nexus, *adiect. Plecіony.* verhefft/ verknüpfft *syn.* Innēxus, cōnnēxus, nōdātus, ligātus, vīnctus rēvīnctus.
nexus, *xi. subst. Dłużnik 3.*
nexus, *us*, *Węzeł*, *Związek*, *Záwiązánie więzy*, *Więźnienie*, *przedánie wárowne*, *Długu wypłacánie więźieniem*, *Kupowánie wárowne.*

NI

Ni, *pro* Nisi, *Ieśli nie.* Wannicht. *Ni teneant cursus, &c.* Virg. *syn.* Nīsi, sī nōn.
ni *pro* ne, *prohibente, apud Plaut.*
Nīcērōtiānum, *ungventum, nobile. Mart. ab auctore dictum.* (*upominek.*
nīcētērium, *gr.* *Podarek zwyćięzny*, *Zwyćięski*
nīco, *is*, *Kiwam ręką.* nīctācŭlus, *Skolący.*
nictans, *Migáiący się*, *Mrużek.*
nictātio, *Mrugánie*, *Mgnienie oká*, *Skolenie.*
nicto, *as*, *Mrugam 1. 2. Migа się co*, *Drgam Trzepiecę się.* nicto, *is*, *Skolę.* (*się.*
nictor, *aris*, *Drgam*, *mrugam 1. 2. Migа się*, *śilę*
nictus, *us*, *Mgnienie oká 1. Mrugánie.*
nidamentum, nidificium, *Gniazdo-*
nīdi, *Przegrodki.* nīdificātio, *Gnieżdzenie.*
Nidificium formicarum, *Mrowisko.*
nīdifico, *Gnieżdżę się* Nisten. *Sic vos non vobis nidificatis aves:* Virg. *syn.* Nīdŭlor. *phr.* Nīdūm ædĭfĭco, lŏco, strŭo, cōnstrŭo, stĕrno, mūnio, ăpto, cōncīnno. Pārva cūbīlia rāmo, tīgnīs, ārbŏre, sūspĕndo. Lūtĕum opus, lūtĕam căsam cēlsa sūb trābe fīgo, lŏco, in rāmo cēlsa ārbŏre ālto căcūmĭne tēcta pāro. Hirūndo sub trābĭbus cūnas pārvăque tēcta făcit. Nunc ăvis in ārmo tēcta lārēmq; facit.

nīdor, *Swąd swąd* *smrod* Geschmack eines gebränten oder gebratenen Dings. *Nidoremq; ambusta dedit: super &c.* Virg. *epith.* Fœtĭdus, īngrātus, grātus, frāgrāns, fūmĭfĭcus, mŏlēstus, jūcūndus. *phr.* Illi ingens barba rēlūxit, nīdōrēmque āmbĕdĕdit.
nīdŭlor, *Gnieżdżę się*, *Siedżę ná iaycách*
nīdŭlus, *Gniazdo. sub Gniazdko 1.* Nistlen.
nīdus, *Gniazdo 1. 2. Dom*, *Krużyk.* ein Nest.
Ore ferunt dulcem nidis immitibus escam. Virg. *epith.* Lūtĕus, pārvus, căvus, cōncăvus, căvātus, lĕvis cēlsus, ārdŭus, pēndŭlus, lŏquax, gārrŭlus, quĕrŭlus, ēxcēlsus, āltus, pēndens, tēxtĭlis. *phr.* ăvium cūbīlia cūnæ, hōspĭtia, tēcta dŏmus lāres pĕnātes, cāsæ. Lūtĕum ŏpus. Rāmōsa hōspĭtia. Frōndĭfĕris sūspēnsa cūbīlia rāmis. Nīdus pēndŭlus ālta ārbŏre. Nīdisq; rĕpēnte ēxĭlīunt vŏlucres. Incŭbat Alcyŏne pēndentibus æquŏre nīdis. Nē grăcĭlem vēntus dēcūssĕrit ārbŏre nīdum. *vide Nidifico.*

nigella, *Czárnuchá.*
nigellus, *Czarny*, *Czarnawy.*
nīger, *Czarny*, *zły.* Schwartz. *Turbidus imber aqua, densisq; nigerrimus Austris.* Virg. *syn.* Nīgrans, nīgrēscēns, āter, fūscus, fūrvus, pūllus, ōbscūrus, cālīgĭnōsus, pĭcĕus. *phr.* Fūlīgine, cālīgĭne, fūrrūgĭne tīnctus, īnfēctus, ātro cŏlōre imbūtus. āssĭdua pōstes fūlīgĭne nīgri. Nīgrānti pĭcĕa, trābĭbūsque ōbscūrus ăcērnis. *vide Nubilus.*
niger fuligine, *Okopciały.*
nigīna, *sub Trzylistnik ziele.*
nigor, *oris*, *śnieg.* nigrans, *Czarny.*
nigrēdo, nigritas, nigritia, nigritūdo, nigror. *groris*, *Czárność.* Schwartze. *syn.* nigrities, ātror, *epith.* Pĭcĕā, dēfōrmis, ōbscūra, ātra, tēnēbrōsa, tūrpis, ŏpāca. *phr.* Cŏlor nīger, ātrer.
nigresco, nigresio, *Czernieię*, Schwartz machen *Nunc sibi mutatas liceat nigrescere vestes.* Cl. *syn.* Nigrĕo, nigrētio. *phr.* Nigrōrem trăho, cōntrăho, cōllĭgo, cōncĭpio: nigrēdĭne, nigrōre, nigro cŏlōre, ātro cŏlōre īnfĭcior, tīngor. Tēnebris nigrēscunt ōmnia cīrcum.
nigrēfacio, *Czernię*, e *anceps*, *sæpius breve.*
nigro, *as*, nigreo, *es*, nigrico, *Czernię się* ich Schwartze. *Credunt te vidisse Iovem cum sæpè nigrantem.* Virg. *syn* Dēnigro, nigrēfăcio fūsco, īnfūsco *phr.* Nigrĭtie, nigrōre, ātro cŏlōre īnfĭcio, tīngo, Imbŭo, īllĭno.

Nih h

Nihil, *Nomen, vel Adverb. Nic 1. 2.*
nihil, *pro* non, *Nie 1.*
nihil, *indeclinab. Nikczemnik, podły.*
nihili facio, nihili pendo, *Gardzę.*
nihilo minus, *sub Nie 1.*
nihilo minus, nihilo secius, *Iednak rownie iák*
nihilo melius, nihilo plus, *Iednako nie 1.*
nihilum, *Nic 1.* Nichts. *Stultitiane erret, nihilum distabit an ira.* Hor.
nil, *Nic. item idem est* nihil. *Te sine nil altum mens inchoat. &c.* Virg. *syn.* Nihil, nōn ăliquid.
nil *pro* non, *Nie 1.* nilum, *Nic 1.*
nilion, *Gr. sub Topázyn.*
nilus, *appellativum, Rurmusowy row, wodá przywiedźiona.*

NIM

Nimbatus, *sub Bramká 2.*
nimbosus, *Dźdżawy.* unge wetterlich *Cum subito assurgens fluctu nimbosus orion.* Virg. *syn.* imbrĭfer, plŭvĭōsus, plŭvĭus, plŭvĭālis, nūbĭfer.
nimbus, *Deszcz 3. Wielkość liczby, Flaszká, Banieczká, promienie koło obrázow, Bramká niewieśćia.* ein Platzregen. *Ipse pater media nimborum in parte corusca.* Virg. *epith.* Nigrāns, ōbscūrus, æthĕreus, nĭger, vŏlāns, rĭgāns, hyĕmālis, Aŭstrālis, tŏrrens, āter, pĭcĕus, tĕnŭis, præcĕps, hĭŭleus, hybērnus, ŭndans trux, hŏrrĭsŏnus gĕlĭdus, glăcĭālis, lĕvis, stillans, ālgēns. *syn.* imber, plŭvia, prŏcēlla. *phr.* Tōto sŏnŭerūt æthĕre nimbi. Heu quænam sŭbĭtis hŏrrēscit tūrbĭda nimbis tēmpēstas? His ĕgo nigrāntem cōmmĭsta grāndĭne nimbum. Dēsŭper infŭndam, ĕt tŏnĭtru cælum ōmne cĭēbo. *vide Imber, & Pluvia.*
nimbus arenæ, *Kurzawá.*
nimie, nimiopere, nimio plus, *Zbytnie.*
nimietas. nimium. *Zbytek.*
nimiò multò, *Dáleko więcey.*
nimirum, *Bez wątpienia, to iest.* Ohnezweifel, gewißlich. *Cui placet alterius, sua nimirum est odio sors.* Hor. *syn.* Nēmpe, scĭlĭcet quĭppe, vĭdēlĭcet.
nimis, *Zbytnie, Nazbyt, Bárzo.* Zu viel. *Sunt quibus in Satyra videtur nimis acer, & ultra.* Hor. *syn* Nimium, immŏdĕrate, immodice: extra, præter sŭpra mŏdum, nĭmĭo plus, plŭs æquo, ju stol
nimium, *adverb.* nimium multum, nimium nimirumq; *Zbytnie, Nazbyt, dźiw iák.*
nimium quantum, *Zbytnie.*
nimius, *Zbytni, zbyteczny. Sejanum, nam qui nimios optabat honores.* Juv. *syn.* immŏdĕrātus, immŏdĭcus, mŏdum ēxcēdens: nĭmis māgnus: æquo, jūsto mājor.
ningo, ningit, *śnieg pada, & sub* Rżucam 1. Schneyen. *syn.* Nives, *vel* nĭvĭbus, plŭit. *vide Nix.*
ningve, pro nive nive, ningvis, nivis, sub śnieg.
ningvidus, śnieżny. ningulus, Nikt,
ningvo, is, śnieg pada.
niptron, *gr. Wodá. Nis prisce pro nobis. Fest.*
nisi, *Chybá 1. 2. Tylko, Iedno. Iesli się nie mylę* Wan nicht. *Et nisi me quacunq; novas incidere lites.* Virg. *syn.* Ni, sĭ, nōn.
nisus, *si, Orzeł morski, & Krogulec.*
nisus *us, śilenie się, Usilność, Opieránie się. Stat gravis en tellus, nisuq; immolis eodem.* Virg. *syn.* Cōntēntio cŏnatus, lăbor. *vide Conatus.*

NIT

Nitedula, *Złotnik robaczek, Myszká 1.*
nitela, *Łsknienie się, Złotnik robaczek, Myszká, 1. Piasek ostry.*
nitelina salix, *an Złotowierzb.*
nitella, *Piasek ostry.*
nitella aurea, *Piasek złoty.*
niteo, nitesco, *Łsknę się, Iaśnieię.* Gleyssen. *Et nitet inducto candida barba gelu.* Virg. in Op. *syn.* Splēndeo, splēndēsco, fŭlgĕo, mĭco, rădio. *vide Splendeo.*
nitide, *świetnie. nitiditas, Piękność.*
nitidiuscule, *Pięknie hoynie.*
nitido, *as, Poleruię, Lsknąco czynię.*
nitidus, *Iasny, Gláncowny, Lsknący się,* Pięknyst Gleyssig -- *aris nitidissimus auro.* Ovid. *syn.* Nitens, splēndĭdus, fŭlgēns, mĭcans rădians, *vel* cūltus, ēxcūltus, pŭlcher, fŏrmōsus. *vide Splendidus.*
nitor, *eris, śilę się, Usiłuię, Pnę się 2. Wspieram się 3 Podpieram się, Polegam.* Unterstehen, sich bearbeiten. *Nitimur in vetitum,*

tum, &c. Ovid. *syn.* Cōnnītor, ēnītor, cōntēndo, lăbōro, mōlior. *vide Conor. vel* īncūmbo, īnnītōr, fŭlcior, firmor, sustentor.

nītor, *oris*, *świetność*, *Iasność Lśknienie się pięknosć, Pięknzenie.* Glanc, Kråfa, Glantz -- *ganus herbarum, viridemq; nitorem* Luc. *syn* Splendor, fŭlgor, lūx, lūmen, rădius. *vide Splendor.*

nitorem induco, *Piekrzę.*

nītrāria, *Saletrna Szybá.*

nitrātus, *Saletrzysty.* mit Salpeter gemischt. *Nitrata viridis brassica fiat aqua* M. *phr.* Nītro, spārsus, mīxtus.

nitrōsus, *idem &c, Saletrowy.*

nītrum, *gr Saletra.* Wächst *adjunctoq; nitro, procedit cura salubris.* Sent.

N I V

Nĭvālis, niveus, nivosus, *Snieżny, Biały iasno.* voll Schnee *Massilia fumos misce e nivalibus undis.* Mart. *Sed jacet aggeribus niveis informis & alto,* Virg. *syn.* Lāctĕus, cāndĭdus, cāndēns, ālbus, cānus, ĕbŭrnĕus, nĭvālis, glăcĭālis. *phr.* Nĭve frĕquēns, crēber, ăbūndans, ŏpĕrtus rĕctus. *vide Albus.*

nivalis tumulus, *Zámieć.*

nivālis, *Sniegowy.*

nĭvātus, *Sniegiem ochłodzony.*

nivit, à niro, pro ningit. Snieg pada.

nix, *ivis, f. & prisce* ningvis. *Lucil* Snieg. Schnee. *Jam satis terris nivis atq; diræ* Saph. Hor. *epith.* ālba, cāndĭda, cāndens, glăcĭālis, hȳbĕrna, brūmālis, hȳĕmālis, frīgĭda, gĕlĭda, ālgĭda, ālgens, lĭquēscens, mădens, ăbens, dēflŭa, dēcĭdŭa. *phr.* Nĭvis, nĭvĕus hūmor. Gĕlĭdus hūmor, liquŏr. Nĭvei flōcci. Nīx æmŭla lānæ. Cælo dēlāpsa, nĭcāmpo, dēscēndens. Tēcta dŏmos, agro ālbō vēllĕre tĕgens, ŏpĕrĭens, vestĭens, īndŭens. Mōntĭbus ex āltis rēsŏlūta flŭit: īrrĕsŏlūta rĭget. Nĭvĭbus aūctā, tŭmĕfācta, tūrgēntia flūmĭna. Nŏva pĕr gĕlĭdas ŭsta fit hĕrba nĭves. Tēctāque brūmālĭ sŭb nĭve tērra lătet.

nixor, *aris. Silę się, wspieram się. 3.*

nixūrio *is, silę się Krzepię się.*

nixus, *us, ślenie się 1. Usilność.*

nixus, *xi, Klęczeń.* nixus genu. Klęczący.

nixorius, vel nisorius. sub Niż 1.

nō, *as, Pływam 1. 2 Płynę 2.* Schwimmen. Nāto, īnnāto. *vide Nato.*

nŏbĭlis, *adiect. Zacny, Szlachetny, Sławny 1. 2. Znaczny, Wyborny.*

nobilis, *subst. Szláchcic. ziemianin.* Ein Edelman. *Nobilis est Canace fratris amore sui.* O. *syn.* Illūstris, īnsīgnis, clārus, ēxĭmĭus, ēgrĕgius, īnclȳtus, gĕnĕrōsus. *phr.* Nōbĭli, īllūstri gĕnĕrōso sāngvīne, vel clāris părēntĭbus ŏrtus, nātus, crĕatus, sātus, prōgĕnĭtus. Præclāra stirpe crĕātus. Nōbĭlĭtate pŏtens. Nōbĭli sāngvīne, ăb āntīqua nōbĭlĭtāte prīncĭpĭum trăhens: gĕnus dūcens, dēdūcens, trahens, rĕpĕtens, ăvis, ătăvīsque pŏtens, ăvītis stēmmătĭbus clārus. Tĭtŭlis nōbĭlĭtātus. ăvōrum. Hērōūm, vel Rēgum āntīquo sāngvīne nātus. Præclāro nōmĭne lāte. īnsīgnis. Illūstri stēmmăte clārus. Nōbĭlis ĕt fāma mūltis mĕmŏrātus, īn ŏris. Nōmen ĕrat vīrtūtis, ĕt īpse ăcērrĭmus ārmis. Māxĭme qui clāris nōmen vīrtūtibus æquas.

nobilissimi, *Pánowie przedni.*

nobĭlĭtas, *Zacność, Szláchectwo, & Collectivum, Szlachtá.* Edler. *Nobilitas eadem pro nobilitate fuisset;* Ov. *epith.* īngĕnŭa, gĕnĕrōsa, āntīqua, vĕtus, cĕlĕbris, cĕlĕbrāta, īllūstris, īnsīgnis, clāra, ăvīta, pătĕrna, vēra, ēxĭmia. *phr.* Gĕnĕris, vel nōmĭnis clārĭtas, āntīquĭtas, vĕtŭstas, splēndor, āmplĭtūdo, fāma, glōria. Clāri nātāles, īllūstris ŏrīgo. Nōbīle stēmma. Nōn ŏbscūra dŏmus. Gĕnus ālto ā sāngvīne Rēgum. ăvīti sāngvĭnis īngēns nōbĭlĭtas. Nōbĭlĭtātis vel gĕnĕris dĕcus ēxĭmĭum. Nōbĭlĭtas sōla, ătq; ūnĭca vīrtus.

nōbĭlĭtātus, *Sławny, Szlachćic uczyniony.*

nōbĭlĭter, *Szláchetnie, Zacnie, Wybornie.*

nōbĭlĭto, *Szlachćicem czynię, Sławię, & tr. sub Psuię kogo.* Namhafftig machen, *Pocula Mentorea nobilitata manu.* M. *syn.* īllūstro, ŏrno, dĕcōro, īnsīgnio, cĕlĕbro. *phr.* Nōbĭlĭtāte, nōbĭlĭbus tĭtŭlis dōno, īllūstro, dĕcōro. Cēris cĕlĕbrĭbus, īllūstro, īnscrībo. Nōbĭlĭum īnsīgno grădu. *vide Nobilis.*

N O C

Nŏcens, *Szkodliwy, Obwiniony.* Schädlich. *syn.* Nŏcīvus, nŏxĭus, īnfēstus, īncŏmmŏdus, īnĭmīcus.

nocenter, *Szkodliwie*

nŏceo, noceo, noxam, *Szkodzę* Schaden/ schädigen. -- *Ne quid Libyæ tibi regna nocerent.* Virg. *syn.* ŏbsum, ŏbsto, īncŏmmŏdo. *phr.* Dāmno sum dāmnum, dētrīmēntum, jāctūram, ēxĭtĭum āffĕro, īmpŏrto. Dāmno āffligĕre. Sŏlet ēsse grăvis cāntāntĭbus ūmbra. Līngva fuit dāmno.

nŏci-

nōcīvus, *Szkodliwy. vide Nocens.*
nŏctāmbŏlus, Ponocnik, lunatyk.
nocte, *W nocy.*
nocte multa, provecta, *Dobrze w noc.*
noctes & dies, *Ustáwicznie,*
noctescit, *Mierzcha się, Chmurzy się.* **Es wirt dunckel / es nachtet.** *phr.* ēt sōl crēscēntes dēcēdēns dūplĭcat ūmbras. Vēsper ŭbi è pāstu vĭtŭlos ād tēcta rēdūcit, ōbscūrant īndūcūnt nōctūrna crēpūscŭla noctem. Sōl rŭit īntērea ēt mōntes ūmbrāntur ŏpācī. Mājōrēsque cădūnt āltis dē mōntibus ūmbræ. Aūt nōctem dūcēntĭbus āstris. Jāmque dĭem, Sōlīsque vĭces nōx ābstŭlit ātra. Sēras cum prōtŭlit ūmbras Hēspĕrus. *vide Vesper, & Hesperus,*
noctĭcŏlor, Czarny.
nocticulus, *Varr. corr.* noctulugus,
noct. fer. Gwiazda wieczorna. **Das die Nacht bringt.** *Nimirum Eoos ostendit noctifer ignes.* Cat.
noctiluca, *Księżyc planeta Gwiazda wieczorna, Lampá, świecá, Złotnik robaczek.*
Noctĭpŭga. Lucil Veneris epithetum ab effectu, Sipont. corripit u Renatus, nempe à pupugi.
nōctis meridies, *Pułnocy.*
noctisurgium, B sub Nocne wstawánie.
noctivăgus, *Nocny, ponocny* **Nachtschwermer.**
Noctivagaq; faces flammaq; &c. Lucan
noctĭvĭda ales. Sowá 1.
noctividus, Ostrowidz 2.
noctium occursaculum, *Nocnicá.*
noctu, hac nocte, multa noctu, *w nocy.* **Zu Nachts-Zeiten.** *v. nox.*
noctu & diu, *Ustawicznie.*
noctua, *Sowá 1.* **eine Nacht-Euel / Kautz.** *-- Seros exercet noctua cantus.* Virg. *syn.* ŭlŭla, būbo. *epith.* Nōctūrna, nōctĭvăga, nōctĭvĭgil, īmprŏba, fātālis, fērālis, fūnēsta, sinistra, Pāllădia. *phr.* Pāllădis, Pāllădia vŏlucris. Nōctis, nōctivăga ăvis, āles, Sine līte lŏquax. Fūnēstis gēmens tēctis. Præn ntĭa fati nōctŭa. Cārmen nōctua trīste cănit. *vide Bubo*
noctuābundus, W nocy. noctuīnus, *Sowi.*
noctu luca, Ustawicznie.
noctilūcus, adverbij vice. Ustáwicznie.
noctilūcus nomen, sub. Skolący.

noctĭlūgus, apud Lucil in hexametro versu est. Nieszczęśliwy, Strászliwy.
nocturna quies *Nocleg.*
nocturnīus, sub Wieczor 1.
Nocturnus, nomen substan: apud Plautum Deus noctis fabulosus.
nōctūrnus *nomen adiect. Nocny, Ponocny Wieczorny 1.* **Nächtig.** *-- Strepitus nocturnos atq; diurnos.* Hor..
Noctivigila, æ. Veneris epitheton apud Plaut. ab effectu
Nocuus, Cicero cor. Noxius.
nōdātio, *Sękowátość.* nodatus, *sękowáty.*
nodi articulorum *Stawowych kośći końce.*
nodi vestium, *Pętlice.*
nōdia, æ, *Garbarskie żiele, sub Garbarskie drzewko.*
nōdo, *as, Wiążę 1. Węzłem záwiężuię &c sub Obieśić.* **Knopffen.** *Cui pharetra ex auro, crines nodantur in aurum.* Virg. *syn.* innōdo, cōnnōdo, nēcto, nēxo, lĭgo, vīncĭo, rĕvīncĭo. *phr.* ĭn nōdos īnflēcto, lĭgo, cōllĭgo. Nōdos nēxo, īmpĕdĭo, īntrīco, cōnsēro. Nōdis īmplĭco, invŏlvo. *vid Ligo, Vincio.*
nodose, *Węzłowáto.*
nōdōsus, *Węzłowáty 1. 2 Sękowáty.* **Voll Knopffen.** *Nodosa corpus nolis prohibere chiragra.* Hor.
nōdulus, *Węzełek, Guźik Pętlicá, Kolanko.*
nōdus *Węzeł Guz 1.* Związek, *Kłąb 3 Kolánko staw. 2. przeguby 2 Trudność Sęk.* **ein Knopff.** *Necte tribus nodis ternos Amarilli colores.* Virg. *syn.* Vincŭlum, nēxus, lĭgāmen, vīnclum. *epit.* Strictus, ārctus, vălidus, dĭffĭcĭlis, tōrtūs, īntortus, cōntextus, nēxus, tōrtĭlis, flēxĭlis, īrrēsŏlūbĭlis, āhēnus, ærātus, tēnāx, cæcus lătens, ărcānus. Mănibus nōdos dīvēllēre. *seu* sōlvēre tentat.
nodus articulorum *kłykieć*
nodus linguæ *Języká przyrośnienie, záiąkánie.*
noegenum, Podwiká.
noenia, *gr. Sentencya 1. Næ non, nie 1.*
nōlo, *Niechcę.* **ich will nicht.** *Nequitiaque sua noluit esse rudis.* Prop. *v. Volo.*
noluntas *niechcenie.*
nōmarcha *æ m gr. Stárostá.*
nōme, es, gr. Wrozod iadowity.

nōmen, *Imię 1. 2. Słowo, Nazwisko, Przezwisko 3. przyczyna 1. Pokrywká 2. Sławá, Moc, Dług 1. 2. Dłużnik 1.* ein Nahem. *Mendax fama voces alius mihi nominis index. P. syn.* āgnōmen, cōgnōmen. *vel* fāma, hŏnor, glōria, nōbīlĭtas. *epith.* Aūgūstum, mĕmŏrābĭle, notum, īllūstre, īnsīgne, cĕlĕbre, ēgrĕgīum, clārum, īgnōtum ōbscūrum, īnfāme, dīrum. *phr.* Jām cănĭtur tōto nōmen ĭn ŏrbe mĕum. Nōmen āb æterna pŏstĕrĭtāte fĕres. Ætĕrnumq; tĕnens pĕr sæcŭla nōmen. Nōs ălĭquod nōmĕnq; dĕcūsque. Gessĭmus. Dōnec ĕram sōspes tĭtŭlĭ tāngēbar āmōre. Quærendique mĭhi nōmĭnis ārdor ĕrat. Fāma vĕtĕres lāudantur Athēnæ. *vide Laus.*

Nomen agelli, i, agellus, sub Rzecz.

nōmenclātio, *Mianowanie. Názywánie.*

nomenclātor, nomencŭlātor, *Słownik, Zausżny powiadácz. Mianownicży 2.*

nomenclatūra, *Nazywánie.*

nomina, *Plural. Ludźie, Ráchunki 2.*

nōmĭnālia, *ium Mianowány.*

nominaliter, Mianowićie.

nomĭnālis, sub Słowny 3.

nōmĭnātim, *Imieniem Miánowićie.*

nominatim appello, persequor, *wymieniam.*

niminātio, *Mianowánie 1. 2. Nazywanie, Podawanie 4 Item v. Onomatopaia.*

nōmĭnātor, *Mianownicży 1.*

Nominativus casus sub: Gram:

nominātus, *ti. Sławny.*

nominātus, *us m. Nazywanie.*

nominis sui, *Prawy.* nōmĭnĭto, *Nazywam 2.*

nōmĭno, *Mianuię, Nazywam 1. 2* Nennen. *Te loquor absentem, te vox mea nominat unam.* Ovid. *syn.* Vŏco, āppĕllo, nūncŭpo, dīco, prōfĕro. *phr.* Nōmen īmpōno, dō, trĭbŭo, āddo.

nŏmŏphўlax, *ăcis, hic gr. sub Obyczaiow. poprawiacz.*

nōmŏthĕta, *æ m gr Prawodawca.*

nōmus, *gr. Notá, Ustáwá.*

NON

Nōn, *Nie 1.* non *pro* ne, *Nie 2* non non, *Nie.* Nein/ nit/ nicht. *De grege non ausim quicquã deponere tecum.* Virg. *syn.* Haūd, haūdquāquam, nēquāquam, nēquīcquam, nĕc, neque, nĭhĭl, nīl mĭnĭmē, nūnquam, nūsquam.

non, *pro* nonne, *Izali.*

non à nulla ratione, *Nie od rzeczy.*

non aliter ac, quam si, *Rownie ták.*

non cādit in te, *Nie patrzyć to z oczu Nie przystoi*

non consto lingva, mente ratione, *Zápámiętywam się.*

non curantia, *Niedbalstwo.*

non erit uti, *Nie. 1.* non est copia, *Niemam.*

non est tanti, *Nie stoi to zá to.*

non facit ad stomachum, *Nie kmyśli, Nie moyśki.*

non infacete, *Smiesznie.*

non inultum auferes. *Nieprzepieczeć się to.*

non item, *Nie tákże*

non minime, non minimum, *Nie pomału.*

non nauci homo, *Nikczemnik.*

non nemo *Nie ieden, niemal wszyscy.*

non procedit hoc, *Nie waży to. sub Nie ważny.*

non proscissum, *śćiernisko.*

non queo, non quitum est, *Niemogę.*

non rite *Nieobrządnie*

non si, *By niewiem co.*

non sponte, *Poniewolnie, Nie kmyśli.*

non solum *Nie tylko.*

non suppetit, *Niemam.*

non temere est. *Nie darmo.* nonæ, *sub Dźień 6.*

nonas tertio, quarto, &c. *sub Dnia trzećiego.*

nōnāgēnārius, *Dźiewięćdźieśiątletni.*

nonagies, *Dźiewięćdźieśiątkroć.*

Nonani milites, Tacit. i. nonæ legionis, ut Decimani.

nōnāria, *sub Nierządnicá.*

Noncolæ, noneolæ, Brodawki 4.

nonna B sub Mniszká. nonne? *Iza wszak.*

nonnihil, *Nieco.* Zum theil/ etwas. *Hoc quoq; nonnihil est quod propinabis, &c.* Hor.

nonnunquam *Niekiedy, podczas.* Etliche mahl/ zuweilen. *syn.* ălĭquāndo, īntĕrdum.

nonnusquam, *Niekiedy.*

nōnnuncium, *Dźiewięć częśći, sub Częśći cáłey.*

nōnus *Dźiewiąty* Der neundte. *Post ubi nona suos Aurora ostenderit ortus,* Virg.

nonussis, *sub śiedm pieniążkow.*

nōrma, *Węgielnicá, Szrodwaga, Wizerunk, Ustáwá 1. Kſztałt, poſtępek, prawny.* Winckelmaß. *ſyn.* Rēgŭla, lēx. *epith.* Cērta, rēcta, jŭſta, fāllax.

normālis, Węglaſty, 2 Proſty 2.

normāliter, Proſto 1. normātio, Rozmierzanie.

normātur, *Węgláſty 2. Uſtáwiony proſto.*

normo, as, Uſtawiam. normŭla, Prawidło.

MOS

nos, *de uno, an recte? ſub Wy.* (*ſię.*

noſcito, *as,* noſcitabundus accedo, *Przypatruię*

noſco, *Znam 1. Umiem, Poznawam, Przyimuię kogo.* Kennen. *v. Cognoſco.*

nŏsŏcŏmīum, *gr. Szpital chorych, Choruiących mieyſce.*

noſter, *Naſz. Naſzyniec. Moy ty.*

noſter es, *Toś chłop.*

noſtra ætate, *Zá mey Pámięći.*

noſtra lis eſt, *Dobra naſzá.*

noſtra majeſtas, ſerenitas, *ſub Wáſzmość.*

noſtras, *Naſzyniec, ziemek 1. 2.*

noſtrātim, Po naſzemu, po moyſku.

NOT

nŏta, *Znák 1. Piſmo 1. Karb 1. Rodzay, Nieſłáwá. Zelżywość.* ein Zeichen/ Gemerck. *Cærulex cui terga notæ, maculoſus & auro.* V. *ſyn.* Sīgnum, īnsīgne, ſpĕcīmen, ă gŭmēntum, īndīcīum, mŏnŭmēntum, vēſtīgīum *vel* lābes, mācŭla, dēdĕcus. *epith.* Mānīfeſta, cērta, īncērta, ăpērta, fīcta, ŏccŭlta, *vel* tŭrpis, īnfāmis, ŏbſcæna, pŭdēnda ātra, fæda. *vide Macula.*

nota genitiva, *znamię.* nota publica, *Pryſkowanie.*

nota res eſt, *Wiadomo ieſt.*

nōtæ, *Noty muzyczne, Piſmo táiemne.*

notæ literarum dictionum, *Abrewiácya.*

notæ vocis. *Nátężánie.*

nŏtābĭlis, *Znaczny, Znakomity.* Mercklich. *Candore notabilis albo.* Ovid.

notabilis in pejus, *Przygánny.*

nŏtābĭlĭter, *Znácznie, Znakomićie,*

nŏtācŭlum, Znák 1. Znamię 2.

notam appono, *Znaczę.*

notārius, Odnieśienie ſprawy.

nŏtārĭus, *Piſarz 1. 2.* ein Schreiber.

nŏtātio, *Poſtrzegánie, Przygana, Wykład 2.*

nŏtātus, *Oſtáwiony, Znákowány.*

nōteſco, *Poznawáią mię,*

nŏthia, *orum, gr. Bękárćie dobrá.*

nŏthus, *gr. Bękárt, Nieprawy, Nieſławny.*

nŏtiă, *æ. gr. Dżdżownicá 3. Piorunek.*

nōtĭfĭco, Oznaymuię.

nōtio, *onis, Znáczenie, Wiadomość, Poięćie, Sens, wiadomość, Koncept.*

nōtĭtĭa, *Znáiomość, Wiadomość, Poznawanie ſię, Język 3.* Erkändtnüß. *Notitiam pars eſt inficiata mei.* Ovid.

nōtĭties Znáiomość. nōtius, *gr. Południowy.*

nŏto, *as, Naznáczam, Znáczę 1. 2. Naterminowáć, Obaczam co, upátruię piſzę prętko, Drapię, Przygániam, Lżę, Oſtawiam Biię pieniądzę, Chwytam, 1. Pamiętno co uczynię.* Zeichnen/ mercken. *Quod petit & memri pectore dicta notat.* Ov. *ſyn.* ŏbsērvō, ădnŏto, signo, ŏbsīgnŏ, ănĭmād vērto.

nōtor, oris Swiadomia nōtoria æ Odnieśienie ſprá-

nōtōrius, *Iáwny.* nōtŭla, *Znák 1.* (*wy.*

notulæ, hæ, Noty muzyczne.

nōtum eſt mihi, *Wiem 1.* Znam *1.*

nōtus, *adject. Znáiomy, świádomy. Dona carere dolis Danaum, ſic notus Ulyſſes?* Virg. *ſyn.* Cōgnĭtus, āgnĭtus, pērſpēctus, nōn īgnotus, īnsīgnis, cōſpĭcŭus, cēlēber, clārus, īllūſtris.

nŏtus, *ſubſtant. gr. Wiatr południowy práwy, & Wiatr záchodniemu poboczny ku południowi.* Der Südwind. -- *Madidis notus evolat alis,* Ovid. *ſyn.* Auſter. *epith.* Præcēps, āter, rāpĭdus, ūdus, fŭrens, tērrĭbĭlis, prŏcēllŏſus, nūbĭfer, mădĭdus, ſævus, plŭvĭus, ācer, īnsānus, nīmbŏſus, tūrbĭdus, īmbrĭfer, sŏnōrus, fŭgāx, vŏlūcer, tĕpĭdus, ſtrīdens, raūcus, sūrdus, hūmēns, viŏlēntus. *phr.* Vīdi præcĭpĭti cārbāſa tēnſa nŏto. Hīnc Eūrūſq; Nŏtūſq; fŭrēns, crēbērque prŏcēllis āfrīcus, ārbŏrĭbuſq; sātuſque nōtus, pĕcŏrīque sĭnĭſter. īntērĕa tōtis nōtus ācer ſævīet ūndis *v. Auſter.*

nŏvācŭla, *Brzytwá 1. 2.* ein Schermeſſer. *Quid ſi me tonſor? cum ſtricta novacula ſupra eſt. epith.* ăcūta, lēvis, læva.

nŏvāle, *n, ſubſt. &* novalis *f. ſubſt. Nowiná.*

Ugor, Odłog 2. ein Brachacker. - *Tam cul ta novalia miles habebit.* Virg.

novalis ager, *Ugor, Odłog* 2.

nŏvātio, *Odnowienie, Długow Odmiana.*

novātor, *Odmawiacz Nowak.*

novatus, *ti. Odnowiony* novatus *us, Odnowienie.*

nŏve, *Nowo.* novella, *Młodka.*

nŏvellētum, *Winnica młoda. Nowina.*

novello, *as. Nowinę orzę.*

nŏvēllus, *Nowizchny, Młodziuchny Młody* 1.2, *Młedsciany* Neulecht. *Atq; mala vites incidere falce novellas.* Virg.

nŏvem, *Dziewięć.* Neun. *Iamq; dies epulata novem gens omnis & aris* Virg.

nŏvēmber *bris subst. m. Listopad.* Winter monat. -- *Octobri Autumnus, totoq; Novembri* Aus. *Epith.* Trīstis, īmbrĭfer, nīmbōsus, plŭvĭus, mădĭdus, īgnāvus, iners, nīmbĭfer, ūdus, hūmĭdus, *phr.* Quō brūmam Căprĭcōrnus ĭnertem, pēr mīnĭmas cōgit lūces, ēt māxĭma nōctis tēmpŏra. Quō lātet ădstrīcta tērra pĕrūsta gĕlū. Quō cānēnt Bŏrēālĭbus ārva prŭīnis.

november, *bris adject. Listopadowy.*

nŏvēnārĭus *Dziewięciorny.* novenarius numerus

nŏvendiālis, *Dziewiątodniowy.* (*Dziewiątek. Novendium, novem dierum spatium; Sipont.*

nŏvēnni, *Dziewięć* 1. 2.

novennis; *Adject. comm: Dziewięcioletni.*

nŏvērca, *Macocha* Stieffmutter. *Est mihi namque domi pater, est injusta noverca.* Virg. *epith.* Invīda, īnjūsta, sœva, trŭx, dīra, fĕrox, tērrĭbĭlis, īnvīda, īnjusta, sæva trūx, dira, fĕrox, tērrĭbĭlis, īnvīda, īmmītis, bārbăra, fŭrens, fŭrĭbūnda, fĕra, crūdēlis, tērrĭfĭca, clāmōsa, fōrmĭdābĭlis, trŭcŭlēnta, fŭrĭōsa, īnexōrābĭlis. *phr.* Mĭsĕrēri, flēcti, pārcēre nēscia, īndŏcĭlis. Nŏvērcāles mănus, īræ. Exsătĭātq; ănĭmum crūda nŏvērca sŭum. Lūrĭda tērrĭbĭles mĭscēnt ăcōnīta nŏvērcæ.

novercālis, *Macoszynny.*

nŏui, *Wiem* 1. *Znam* 1. Erkennen *Cum bene te novi, jam mihi priscus eris.* Mart. *v. Cognosco. Novicius, idem Novitius.*

nŏvies *Dziewięćkroć.* neunmahl. -- *Et novies Styx interfusa coercet.* Virg.

nŏvīlūnĭum, *Księżyca now.*

nŏvīssime, *Ostatnie, naostatek, Pozno* 2.

nŏvīssĭmus, *Ostatni.* der allerletzte/ neueste. *Incubuitq; toro dixitq; novissima verba* V. *syn.* ēxtrēmus, ūltĭmus, pōstrēmus

nŏvĭtas, *Nowość.* neuigkeit. *Res dura & regni novitas me talia cogunt.* Virg.

Noviter, Livius corr. Naviter.

nŏvītius *adject. Nowy. Niewiadomy.* Neuling. *Jam sedet in ripa, tetrumq; novitius horret.* Virg. *syn.* Tyro; rŭdis, īndŏctus, īgnārus, īmpĕrītus, hōspes, pĕrĕgrīnus.

nŏvītius. *adject. Nowy, Nieświadom* (*sub Nowy.*

novo exemplo novo more, *Niezwyczaynie.&*

nŏvo. *as. Odnawiam, Odmieniam* 1. *Przeyinam. & sub nowy.* Erneuern. *Servati facimus prisceq; novamus honores.* Virg. *syn* innŏvo, īnstaūro, rĕnŏvo.

nŏvus, *Nowy.* Neu. *Postulat esse novos ebria bruma sales* Mart. *syn.* Rĕcens v. inaūdītus īnsŏlĭtus, īnsvētus.

novus maritus; novus nuptus, *Nowożeniec Pan młody.*

N O X

nōx, *Noc* 1. *Nocleg, ciemność, Zamieszanie.* Die Nacht. *Noctibus his vacui ter faciamus iter.* Prop. *syn.* Tĕnebræ, cālīgo. *epith.* nigra ālta cæca, squālĭda, pāllĭda, sōmnĭfĕra, sŏpōrĭfĕra, mūta, hōrrenda, ūmbrōsa, pāllens, trīstis, lūrĭda, sŏpōra, quĭēta, tăcita, plăcĭta, sĭlens, sēgnis, īgnāva, iners, lāngvĭda, stēllāta, stēllĭfĕra, hūmĭda, frīgĭda, rōscĭda, rōrĭfĕra, nūbĭla, hōrrĭda, hōrrĭbĭlis, trānquĭlla, tērrĭbĭlis, tērrĭfĭca, īntēmpēsta, ŏblīvĭōsa, lōnga, ămīca, ārcāna. *phr.* Nŏctis, nŏctūrni tēmpus, spătĭum. Tĕnebrōsæ tēmpŏra nŏctis. Nŏctis ūmbræ, ŏbscūræ nŏctis īmāgo. Plăcĭdum sōmni tēmpus. Īnfūsæ sūbdūcto Sōle tĕnebræ. Nōx sōmni gĕnĭtrix. Tērras hūmēntĭbus ūmbris ŏpĕriens. Dĕa nīgris ōbsĭta pēnnis. Sōmnĭfĕris frōntem rĕdĭmīta căpĭllis.

nox, *idem noctu W nocy* Zu Nachts Zeiten *syn.* Nŏcte, de nŏcte, sub nocte, pĕr nŏctē. *phr.* Sūb ōbscūrum nŏctis. Nŏctis pĕr ūmbras, sūb ūmbras, pĕr tĕnebras. ōbscūra nŏcte pĕr ūmbram. Tăcĭtæ pĕr mūta sĭlēntĭa nŏctis. Tēmpŏre nŏctūrno. Cæca cālīgine nŏctis. Cum nōn ōbscūra cālīgĭne tērras ŏpĕrit. Cum nōx tĕnebris, v. nīgrāntĭbus ūmbris tērras ŏbtexit, tēgit, cōndit, ŏpĕrit, nīgro pŏlos īnvŏlvit ămĭctu. Nōx rŭit ēt fūscis tēllūrem āmplēctitur ālis. Tēmpus ĕrat quō prīma quĭes mōrtālĭbus ægris īncĭpit, ēt dōno Dīvū grātĭssĭma sērpit) Nox

Nōx sŭbĭt, ĕt cūras hŏmĭnum, mūrŭſque fĕrārum. Cōmpŏſŭit,nĭgrōque pŏlos īnvŏlvit ămĭctu. Jām cŏlor ūnus ĭnĕſt rēbus, tĕnebrīſque tĕgūntur ōmnia, jam vĭgĭles cŏntĭcŭere cănes. Et jam nōx hŭmĭda cœlo præcĭpĭtat, ſvādĕntque călĕntia ſȳdĕra sōmnos Jāmque sŏpōrĭfĕras nŏctūrna sĭlĕntia tĕrris ĕxplĭcŭere vĭces. *vide Veſperæ.*

nox intempeſta, *Pułnocny, Pierwoſpy.*

nox pura, *ſub Wilia.*

nox ſerena, ſiderea, *Poświátá ſzara.*

noxa, *Szkodá, Winá 1 Grzech, Karánie.* **Aller-ley Miſſethat.** *ſyn.* Crīmen, cūlpa, *vel* dāmnum, pērnĭcĭes.

noxa, *i. noxius. Szkodnik.* *(o ſzkodę.*

noxālis actio, cauſa judicium, Sąd o ſzkodę, Spráwá

noxa, *æ,* noxitudo, *Szkoda, Wina 1.*

noxiālis, Złoczyńczy, ſub złoczyńca 1. *dliwy.*

noxiōſus, noxiiſſimus noxioſiſſimus, Złoczyńcá, Szko-

Noxit, pro noceat vel nocuerit. Lucil. priſc.

nŏxius, *Szkodliwy, Winny 1. Winien 1.* **Schuldig.** *vide nocens, vel Reus.*

N U

nūbēcŭla, *Obłoczek.*

nubecula frontis, *Nieweſołość.*

nūbes, nubis, *is, hæc Obłok, Chmura 2. ćma wielkość liczby, & ſub Kurzawá.* **Wolcke** - *flui dis adopertus nubibus æther.* Ovid. *ſyn.* Nĕbŭla, nīmbus, nūbĭla. *in plur. epith.* īmbrĭfĕra,hūmĭda plŭvia, ăquōſa, ūndans, dēnſa,ōbſcūra,ātra, nigrāns, tūrbĭda, lĭquĭda, ſquāllens, ſquāllĭda, æthærea, āĕrĕa, lĕvis, prōcĕllōſa, vĕntōſa, cælĭvăga, vŏlucris, tĕnebrōſa, văgābūnda, pendens, vŏlāns, gĕlĭda, grăvĭda,hūmens, hōrrĕnda,hȳbĕrna, ūmbrōſa, fŭgāx, pāllĭda, ārdua,vērsĭcŏlŏr, cærŭlea, ālta. *phr.* Tĕnebræ āĕriæ. Cærŭlĕus hūmor. Cælum ōbſcūro ămĭctu, cālĭgĭne, dĕnſis tĕnebris tĕgens, ŏpĕrĭens, cōndens, īnvŏlvens. Plŭvia, vel īmbre grăvĭda. Pūlſa vĕntōrum flāmĭne. Dēnſo glŏmĕrāta pūlvĕre. Fœdam glŏmĕrans tĕmpĕſtātem. Sōlis ĭnardēſcens rădiis Cădūnt ſūb mūtis nūbĭbūs īmbres. Lătet ōbſcūra cōndĭta nūbe dies. Flŭĭdis, ădŏprĕtus nūbĭbus æther. Aūrĕa tĕrrĭfĭcis ŏbcæcat ſȳdĕra nīmbis. Hic sūbĭtam nĭgro glŏmĕrāri pūlvĕre nūbem, Prōſpĭcĭunt Teŭcri ăc tĕnebras īnſūrgĕre cāmpis.

nubifer. Obłoczyſty. **Wolckichte.** *Et Notus inſurgit cum nubifer æquore, rubri. Auſ.*

Nūbĭfŭgus, ibidem, Nubigena, idem.

nubilaris, *Chmurny,* nubilar, *Stodołá.*

nūbĭlārium, *Stodołá, Szopá 1. Brog.*

nūbĭlat, nubilatur, *Chmurzy ſię.*

nūbĭlis, *Dorosła.* **Mannbar.** *Iam matura viro, jam plenus nubilis annus.* Virg. *per* Cōnnūbio, cōnjūgio,nūptĭis āptus, ĭdōnĕus, mātūrus, tĕmpĕſtĭvus. Vĭcīnus plēnis jām nūbĭlis ānnis. Nūbĭlĭbus qui jām mātūrŭit ānnis. āpta vĭro,tĕmpĕſtĭva vĭro. *vide Coniugium inire.*

Nubilo, ſupra Nubilat.

nūbĭlum: *Obłok, Chmurá.*

nūbĭlus, *Obłoczyſty.* **Dunckel von Wolcken** *Tempora ſi fuerint nubila ſolus eris.* Ovid. *ſyn.* Nūbĭlōſus, nĕbūlōſus, nīmbōſus, ōbſcūrus, cālĭgĭnōſus, tĕnebrōſus, nĭger, nĭgrans, āter. *phr.* Nūbĭbus, nīmbis dĕnſus, grăvis,cōndĭtus,ōbdūctus; ŏpĕrtus. Tĕnebris, cālĭgĭne īnvŏlūtus. Cālĭgĭne dēnſus. Cælum nigrēſcit āb Aūſtris. In nūbem cōgĭtur āĕr.

nubo, *zenię ſię, Okrywam, Wiążę ſię z kim.* **Heyraten.** *Quæ cauſa officii? quid quæris? nubit amicus.* Hor. *ſyn.* Cōnnūbo, mărĭtor. *phr.* Vĭrum, mărĭtum, cōnjūgem mĭhi vĭncŭlo jūgāli sŏcio, jūngo, in fædus tŏri ăccĭpio. Cōnjūgio, cōnnūbio cōpŭlor. Jūgāles tædas; jūgālia vĭncŭla sŭbĕo, ĭnĕo.

nūcamentum, *Rzeſa Leſzczynowa.*

nūcētum, *Orzeſzyna laſek.*

nūceus, *Orzechowy.* *(Orzechołom.*

Nūcĭfrāngibulum. Kleſzczki do orzechow, Ząb

Nuciprunum, ſliworzech, ſub śliwá 2.

nūcleātus, *Iądrzyſty.*

nūcleus, *Iądro 1. Iądrko 1. Peſtká, Członek 3* **Nußkern.** *Mella dari, nucleoſq́ tibi, dulcēſque placentas.* Mart.

nucleus conchæ, *Perłá.* nucleus lignoſus, *Peſtká.*

nucleus pavimenti, *Polepa.*

nūcŭla, *Orzech láſkowy.*

Nūcŭleus, *idem Nucleus, apud Plautum legit Camerar, Langvi. Meurſ. Tanbm. ut Hinnuleus, hinnulus.*

nudātio, *Obnażenie.*

nūdātus, *Obnażony, Ogołocony.*

nude, *ſub Nago.*

Nudipedalia ium, Boſe chodzenie.

Nūdipes, Boſak. nūdĭtas, *Nagość.*

nūdius

nūdius tertius, nudius, quartus, &c. *Onegdá*, *Dźiś trzeći dźień.*

nudius quartus, nudius quintus, nudius sextus, &c. *Dźiś trzeći dźień.*

nūdo, *as*, *Obnażam*, *Gołocę*, *Ogołoćić Odźieram ʒe Odkrywam*, *Odeymuię broń*, *Dobywam* 2. *Wyiawiam*, *& sub Opada*. **Entblössen.** *Adversa nudare solent celare secunda* Hor. *syn.* Dēnūdo, spŏlĭo, ēxŭo. *phr.* in ărēna vēstēs dē cŏrpŏre pōno, dēpōno. ēx hŭmĕrıs ămĭctum, chlămȳdem, vēlāmĭna rējĭcio, à pēctŏre vestes dīdūcō. Mōllĭa dē tĕnĕro vēlāmĭna cŏrpŏre pōnit.

nūdus, nūdŭlus, *Nagi*, *naguczki*, *Goły* 3. *Wyrozumny*, *& pro Adverb*, *Nago.* **Nacken/ bloss.** *Nudus in ignota Palinure jacebis arena.* Virg. *syn.* Nūdātus, ēxūtus, spŏlĭātus. *phr.* Vēstis, tēgmĭnis, ēxpērs. Vēste cărēns, ēxūtus ămĭctu. Nūdi mēdıa plūs pārte lacērti. ēxūtum vēlāmĭne cŏrpŏ.

nudus pedes, *Bosak* 1.

NUG

nugacitas, *Prożność.*

nūgæ, *Błażeństwo*, *Bałamuctwo*, *Bayki.* **Unnützes Geschwäss.** *Non capit has nugas humilis domus, audeat ille.* Juv. *syn.* Nūgāmĕnta. *epith.* Lēves, ĭnēptæ, pŭĕrĭles, vānæ, ĭnānes, ănīles, lætæ, hĭlăres, jŏcōsæ, fĭctĭtiæ, fĭctæ, vānĭlŏquæ, fæmĭneæ, fūtĭles. *v. Nugor.*

nugæ bullatæ, canoræ, *Mowá nádęta*, *Słowa iedwabne.*

nūgālia, *ium.* *nugamentum*, *Bałamuctwo.*

nugalis, *Pletliwy*, *Bałámucki.*

Nugans, *in recto nomen anclitum Błazen.* (2.

nugas, (*accusativus*) agis, blattis, garris *sub Plotę*

nūgātor, *Plotká* 2. *Bałámut.* *Frant.* **ein Schwäzer/ Spötter.** *Si increpuit, cessat nugator, servitium acre.* Hor. *syn.* Nugax, scurra *epith.* Lŏquāx, gārrŭlus, lēvis, fūtĭlis, vānus, vānĭlŏquus, ĭnānis, vēntōsus.

nugatorie, *Błażeńsko Pletliwie.*

nūgātōrius, *Błażeński*, *Pletliwy*, *Bałámucki.*

nūgax, ācis, *omne*, nūgĭger, *Pletliwy*, *& sub Błazen.*

Nugigerulus, *nugipolilequides*, *e.* *m.* *Plotká* 2.

nugivendus, nugo, *onis*, *Bałámut*, *Szalbierz*, *wendetarz.*

nūgor, *Bałámucę*, *plotę* 2. **Unnützes Geschwätz treiben.** *phr.* nūgas, vāna, lŏquor dīco, fūndo. Nūgas, fābĕllas nārro, vēndĭto, ēffūtio ĭnēpta. Vānĭlŏquis cōnsūmo tēmpŏra nūgis, ămāntes ŏtĭa nūgæ.

NUL

nŭllātēnus, *żadną miarą.* *nullibi*, *Nigdźie* 1.

nullus, *żaden*, *Nikt*, *Ni człowieká*, *Nikczemnik.* *vel pro non Nie* 1. 2.

nullus non, *Káżdy.* num? *Iza?*

numella, *Pánná pęto*, *kłoda*, *Smycz.* *Ejusdem originis cujus Numen. Apud Lucretium tamen in fine Hexametri versus Aldus & quidam alii legunt.* Scelerisque numela. *prima brevi ubi alii legunt.* Scelerisque numela. *Lambin. Gifan.*

numelli, *hi sub*, *Pánná pęto.*

nūmellātus, *sub Smycz.*

nūmen, *Skinienie*, *Náchylenie*, *Nakłonienie*, *Ruszánie* 1. *Moc*, *Władza*, *Boska moc.* **Die Gottheit.** -- *non hæc sine numine Divum* V. *epith.* Aūxĭlĭare, ēxōrābĭle, ĭnēxōrābıle ĭmmōrtāle ĭnvĭŏlābĭle; plācābĭle, sācrum, propĭtium, ădō, rāndum. *phr.* Dĕi, dīvīnus nūtus. Dīvīna vis pōtēstas, vŏlūntas. Dĕi nōn vĭŏlābĭle Nūmen, *vide Deus.*

numen lævum, *Czart.*

nŭmĕrābilis, *Łacny do zliczenia*, *zliczony.* **Zahlbar.** *Quo sine populus numerabilis, utpote parvus.* Hor.

numerālis, *Liczebny.* *numerārius Pisarz.*

numerātio, *Liczenie.*

numerato, *Pod liczbą*, *za gotowe.*

numeratim. idem, *Diomedes.*

nŭmĕrātus, *Liczony.* *numero*, *Rychło.*

numeri, *Kostká do grania*, *nota*, *Rotá żołnierska* 1.

numeris omnibus, *sub doskonały.*

numero, *pod liczbą*, *za gotowe*, *zaraz*, *Barzo*, *nazbyt*, *Rychło.*

nŭmĕro, *as*, *Liczę*, *Policzam*, *Odliczam*, *Płácę* 3. *Mam go zá*, *Mam to żá.* **Zehlen.** *Atque Chao densos Divum numerabat amores.* V. *syn* ēnŭmĕro, dīnŭmero, cēnseo, rĕcenseo, pērcēnseo, sŭppŭto. *phr.* Nŭmĕro, nōto. Nŭmĕrum rĕfero, rē-

ro, rĕcēnſeo. Nāvīta tum ſtēllis nŭmĕros ĕt nō-mīna fecit. Forte rĕcēnsēbat nŭmĕrum, chārōſque nĕpōtes.
numerorum ratio, diſciplina, *Ráchmiſtrzſka*
numerosè, *Rymownie, Gromadźiſto (nánká.*
numeroſi *Wiele czego.*
numeroſiſſimè, *Gromadźiſto.*
nŭmĕrōsĭtas, *Wielkość liczby.*
numerōſus, *Gromadźiſty, Wielki 1.* **Groſz viel.** *Detinuit noſtras numeroſas Horatius aures.* Ovid. *ſyn.* Plūrĭmus, frĕquēns, cōpĭōſus, mŭltus, mūltĭplex, vărius, cōnfertus.
nŭmĕrus, *Liczbá. Miárá 7.* Wagá 7. *Poſzanowánie, Pośrodek 2. Rym, Motłoch, Towarzyſtwo 2. Prożny chleb, podły, Wiele 2. Zacz.* **Zahl, Anzahl.** *Effigiem duco, numero. Deus impare gaudet.* Virg. *ſyn.* Vis, copia, ăbŭndantia, mūltĭtūdo, cŭmŭlus, tŭrba. *epith.* īmmēnſus, īnfīnītūs, pārvus, ĕxĭgŭus, īngens.
nŭmĭdĭca avis, *Indyk.*
nŭmĭſma, ătis, *n. gr. Pieniądz, Groſz, Pieniądze, Metalium.* **Münſz, Geld.** *Rettulit acceptos regale numiſma Philippos.* Horat. *ſyn.* Mŏnēta, æs, pĕcūnia.
numeraria res, *Pieniądze.*
nummārius, *Pieniężny 1. 2. Przedayny, Przedarowány, Płáycá.*
nummatio, *an. Pienięſtwo?*
nummātus, nummōſus, *Pieniężny 1.*
nummi, nummi ſcortei, *Pieniądze, Moneta.*
nummo addicere, *ſub Przedáię.*
nummulāria, Pieniężnik źiele.
nummulāriŏlus, nummularius, *Bankierz, Odmiêniacz pieniędzy.*
nummŭlus, *Pieniądz, pieniężnik źiele ſit.*
nummus, *vel* numus, *Pieniądz, Moneta 2. Groſz.* **Geld Müntz, Pfenni** *g. Summam nummorum vitiaque rentuus ab omni.* Hor. *ſyn.* Pĕcunia, æs, aūrum, ărgēntum. *epith.* Vĕtus, fălſus, ădŭlterīnus, dŏlōſus, īmprŏbus, ĕxĭtĭālis, ārgēntĕus, prĕtiōſus, ĕxĭtiōſus. *v. Divitiæ.*
nummus plumbeus, *Fałſzywa moneta, & ſub śiedm pieniążkow*
num? *Iza?*
nunc *Teraz.* **Jetzt** *ſyn.* jām, mŏdo, jām nūnc, jamjam, mōx, hoc tēmpŏre.
nunc & nunc, *To to, to owo.*
nūncĭatio, & nuncius, &c. *vide infra* nuntiatio, & nuntius.
nuncŭbi, *Ieżeli gdźie.*
nuncŭpātio, *názywánie Miánowánie, Twierdzenie, Przypiſanie 1. Cená.*
nuncupator, *Miánowniczy 1.*
nuncŭpo, *nazywam, Miánuię, Wyliczam.* **Nennen.** *Nuncupat hæc ætas jaculumq; vocat.* O. *vide Nomino.*
nūndinæ, *hæ, Iarmark, Targ.* **Jahrmarck Meſſe.** *Atq; obſcæni nundinæ mundi.* A. *phr.* Sōlēnnis, cĕlēbrior mercātus: fŏrum.
nūndinātio, *Kupczenie.*
nundinālis, nundinarius, nundinutor, *Iarmárkowy, Dźiewiętodniowy.*
nundinum, *n Iarmark*
nundinor, *Przedáię, kupuię, wyſtawiam ná nierząd.* **Feyl haben.** *Reum citati nundinatum hunc arguit.* (Jamb.) *phr.* Pălam Sŏlēnni mĕrcātu vēndo, ēmo, mĕrcor.
nunquam, *Nigdy, Nie. 1.* **Nimmer, Niemahlen.** *ſyn.* Nōn ŭnquam. *phr.* Nŭllo tĕmpŏre. Haūd ūllo tēmpŏre. Tŏto nōn āmplius ævo. Quām nōſtro īllīus lābātur pēctŏre vūltus. Terra prīus fālſo pārtu dēlūdet ărāntes, ĕt cĭtĭus nīgros sōl ăgĭtābit ĕquos. Mēllis ăpes ſtŭdium līnquent, nīdōſque cŏlŭmbæ. *v. Impoſſibile.*
nunquam, uſquam. *Nigdźie 1.*
Nunquando, &c. lege Num quando. (*quis.*
nunquid, *Iza, Abo 2 Li. Nunquis, idem Num*
nuntia, *æ, Poſłańca, & ſub Opowiadacz.*
nuntiatio, *Obwieſzczenie.*
nuntiātor, *Opowiádacz, Obwieśćićiel.*
nuntiatur, *Powiádáią.*
nuntio, *as, Oznaymuię, Obwieſzczam, Nowinę powiedźieć* **Verkündigen, Anſagen** *ſyn.* ănnūntio, rĕnūntio, dĕnūntio, rĕfĕro, rĕporto, mŏnĕo, sīgnĭfĭco, īndĭo ſcrībo. *phr.* Māndāta rĕfĕrre. Nūntium dĕfĕrre. Mīttītque vĭros qui cērta rĕpōrtent. Mūlta patri pōrtānda dăbat māndata. Cērtior aūctor ădvŏlat Æneæ, tĕnŭi dīſcrīmĭne lēthi ēſſe sŭos, ĕt quāndo īste mĕas īmplēbit nūntīus aūres: Māgnīſque ūrbem tērrōrĭbus īmplet. Jāmque Atlantæas īmplērat nūntīus aūres, īre dūcem bēllo.

Nuntium

nuntium remitto, *Rozbrat czynię.*
nuntium, *n subst. Nowiná.*
nuntius, *substant. Posłaniec, Opowiádacz. Nowina, Poselstwo* Ein Bott. *Dixerat & velox jam nuntius astra tenebat. C. syn.* Tābellārĭus *epith.* Vēlox, cĕler, vŏlūcer vŏlŭcris, cĭtus, sūbĭtus, fīdus, fĭdēlis, infĭdēlis, faūstus, fēlix, īnfēlix, lætus, trīstis, mēndax, vērax, cērtus, incērtus, ŏptātus, ēxspēctātus, mīssus. *phr.* Fīdus sērmōnum mĭnĭster. Quī dĭcta, făcta, māndāta, nūntia fērt, dēfērt, pōrtat, rĕpōrtat. Quī vărĭas ītque rĕdītque vias. Răpĭdo quī pēde cărpit ĭter. Fēlici, ōptāto ēxhĭlărans ădvēntu. *v. Nuntio.*
nuntius, *adiect. Obwieszczáiący Poselski.*
nuo, *is, Kiwam głową.*

N U P

nūper, nuperrime, *Niedawno* Neulich. *Nec Nec sum adeo informis, nuper me in littore vidi* Virg. *syn.* Haūd prīdem, nēc dūdum.
nŭpĕrus, *Niedawny* Neu/ neulich *a-a. captum hominem nuperum & novitium.* (Jamb) *syn.* Rĕcēns, nŏvus.
nupta, *Mężátka, żona* Eine Braut. *v. Uxor.*
nupta nova, *Pani młoda.*
nuptæ, *arum, Gody 1.* Hochzeit/ Beylager *Nuptiarum expers & adhuc proterva.* Saph. *syn.* Hȳmĕnæus, cōnjŭgĭum, cōnnubĭum. *phr.* Sacra jŭgālia, nūptĭālia, cōnnubĭālia. Sōlēnnes tædæ, făces Thălămi, fædus sŏciale. *v. Conjungium.*
nuptiale carmen, *Weselna piosnká.*
nuptiālis, *Godowy.* Hochzeitlich. *Et nuptiales impii Ædipoda faces.* (Jamb) Sen.
nuptialis cœna, nuptiarum solemnia, *Gody.*
nuptŭrio, *is. Zá mąż iść chcę, & sub zapuszczam*
nuptus, *us m. Wydánie corki, Zástanienie. (stę.*
nuptus, *ti, żonaty, żenin, plugawy, & sub Mowá plugáwa.*
nūrus, *us, Synowa.* Deß Sohns Weib. *Hic matres, miseræque nurus, hic cura sororum.* V.
nuscitiosus, ślep. nusquam. *Nigdźie.*

N U T

nūtātio, *Kiwanie głową.*
nūto, *as, Kiwam głową, Chwieię się.* Nicken/ wancken. *Attollunt capita, & sublimi vertice nutant.* Virg. *syn.* Văcĭllo, lābo, tĭtŭbo, lăbāsco. *phr.* Rŭĭnam, lāpsum, cāsum mĭnĭtor, īn cāsum, īn rŭīnam tēndo, vērgo. *v. Nutus.*
nutritia *orum Pokarm, Mamczyne myto.*
nūtrĭcātio, nutricatus, *us, Karmienie 2. żywienie.*
nūtrĭco, *Karmię piersiami, & sub Uchowa tylę.*
nūtrĭcor, *Karmię 1.* nūtrĭcŭla, *Mamká.*
nūtrīmen, *Karmia.*
nutrīmenta, *orum. Wychowánie.*
nutrīmentum, *Pokarm, Wychowániec, pokarm.* Nahrung. *Nutrimenta dabat, rapuitq; in, &c.* Virg. *syn.* Nūtrīmen, cibus, cībārium, ēsca ălĭmēntum, pābŭlum, *vide Cibus. Alimentum.*
nūtrio, *Karmię 1. 2. żywię 2. dodaię sercá* Ernähren/ erziehen *Nutribat teneris immulgens ubera labris* Virg. *syn.* ălo, pāscō, ēdūco, as. *phr.* Dăpĭbus, cĭbis fŏveo, pāsco, ălĭmēnta dō, mĭnĭstro, præbĕo, sŭppĕdĭto, cōfĕro, trĭbuo, pōrrĭgo, īnfāntem, blāndum ălūmnum lācto, lācte ălo, pāsco. Părvos ēdūco fœtus. Binos ălit ūbĕre fætus Dăpĭbus lāngvĭda mēmbra fŏvet. ēffĕrus hūmāna quī dăpe pāscet ĕquos, āntris, ŏccŭlŭēre sŭis lāctisq; ălĭmēnta dĕdēre.
nutrītia, *orum, lege* nutricia.
nutrītius, *Karmićiel, Piastun.*
nutrītor, *oris, Karmićiel.* ein Ernährer. *An Tartessiacus stabulū nutritor Iberi.* Mart.
nutritus, *us. Wychowánie, Pośilenie.* Ernährt. *Discipulumq; senex ripa nutritus in illa* Juv.
nūtrix, *īcis, f. Mamka, żywićielká.* Säugamm. *Inde lupæ fulvo nutricis tegmine lætus.* Virg *syn.* ălūmna, āltrix. *epith.* Sōlĭcĭta, sēdŭla, ānxia, lāctāns, vĭgil, īnsŏmnis, blānda, fīda, mītis, pērvĭgil, pērnox, īrrĕqĭeta, ōffĭcĭōsa. *phr.* Pŭĕri fīdīssīma cŭstos. Pŭĕro māmmis ōffĭcĭōsa, sŭis.
nūtus, *us, Mrugánie 2. Skinenie, nachylenie, Wága, Wolá, Władza.* Wincken/ ein Winck. *Verna ministeriis ad nutus aptus heriles.* Hor. *epith.* Făcĭlis, blāndus, lŏquax, tăcĭtus, grāvis, hĕrĭlis. *phr.* Vŭltus sīgnum. Căpĭtis gēstus, mōtus. Sīgnā vŏlūntātis. Nūtus ōbsērvat hĕrīles. Utque sŭpērcĭlio spōndens, nūtūque lōquāci ānnŭit. Et tōtum nūtu trĕmēfēcit ŏlympum.
nutu loquor, *Mrugam ná kogo.*

N U X

nux, *nŭcis, f. Orzech, Leszczyná drzewo.* Eine Nuß. *epith.* Vĭrĭdis, nocens, dūra,

phr.

phr. Clauſa putamine. Frangendo cortice duræ; Nux ego juncta viæ cum ſim ſine crimine vitæ: à populo ſaxis prætereunte petor.
nux baſilica, juglans, nux Perſica regia, *Orzech włoſki.* (*láſkowy.*
nux calva, nux coryli, nux minuta; *Orzech*
nux Græca, nux Thaſia, *Migdał.*
nux myriſtica, moſchata, odorata, nux, unguentaria, *Muſzkátowa gałká.*
nux pinea. *Szyſzká.*
nux Præneſtina, *Orzech láſkowy.*

N Y

nyctalopia, *æ, gr. ślepianie.* (*czká rybá.*
nyctalops, opis, *omn. gr. ślep, ślepianie, świetli-*
nyctegerſia, *gr. Nocne wſtawánie.*
nyſtegreton, *gr. świetliczká ziele.*
nycteris, *idis. f. gr. Nietoperz.*
nycticorax, *ácis. gr. Nocny kruk.*
nyctilops, *opis gr. f. alioqui eſt Adiect omn: świetliczká ziele.*
nyctimene, *es, gr. Sowá.*
nyctoſtrategus, *gr. Strażniczy 2.*
nympha, *gr. Oblubienicá, Wodá 1. Páni młoda, Pſzczołka, Kłobuczki, & ſub wargá.*
nymphæa, *gr. Grzybienie.*
nymphæum, *gr. Łaźnia poſpolita.*
nyſſa, *gr. Kres 3.*

O B

O *exclamatio, O, Boday 1. By 1.* O daß! Ach! O du! O ihr! *O Alexi, trahit ſua quemque voluptas,* Vir.
O iſti! i. ö ves! ó tu! ſub ſtyſz.
o ſi! *By Duſzkoſz.*
o utinam! *Boday 1. 3.* Gdźież to, *By 1.*
ob, *Dla, O co ubić, zá cokolwiek, Koło. Præpoſitio.* Umb/ wegen. *Cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis.* Virg.
obacerbo, *Iątrzę 2. Drażnię.*
Obacero, *Przeryjwam 2-*
obæratus, *Dłużen.* Ein Schuldner/ Der in Schulden steckt. *ſyn.* Debitor, *phr.* Ære alieno preſſus, obſtrictus, implicitus, oneratus, oppreſſus, laborans.

obambulatio, *Przemiianie, Przechadzká, Przebieganie.*
obambulo, *obchodzę 1. Przechadzam ſię, Przebiegam ſię, Godzę, Schodźić.* Hin und her ſpatziren. *- - gemebundus obambulat Ætnam.* Ovid, *ſyn.* obeo, circumambulo, incedo, ſpatior, eo. *phr.* Totam gemebundus obambulat Ætnam. Non lupis inſidias, explorat ovilia circum. Nec gregibus nocturnus obambulat. *vide Ambulo*
obareſco, *Schnę 1.* obarmo. *Uzbroić ſię.*
obaro, *Oboryjwam.*
obater, *ćiemny, Przyczernieyſzy.*
Obatreſco. Czernię ſię.
Obaudio, Poſłuſzny zeſtem.
obauratus, *Pozłoćiſty.*
obba *Bániá 1. Dzban 2. Kufel.*
Obbibo, Wypiiam, obbruteſco, *Martwieię.*
Obcædes, is Krwie rozlanie.
obcæco, *Oślepiam, Zaślepiam, Záćimiam, Zákrywam.* Erblinden/ verbländen. *ſyn.* Cæco, excæco. *vide Cæco.*
Obcænabis, Plaut. corr. Cænabis.
Obcaleo, Zágrzewam ſię. Obcalleo, lege Occalleo.
Obcantatus Oczárowány.
Obculco. ſub Odeptać.
obdo, *is, zámykám 1. Zápieram.*
obdormio, obdormiſco, *Uſypiam.*
obduco, *Záſtániam, Záćimiam, zálepiam wypiiam Odkrywam. & ſub Goi ſię* Bedecken/ übeto ziehen *Limoſoq; palus obducat paſcua junco.* V. *ſyn.* Condo, tego, operio, corrigo, occulto. *vide Tergo, Occulto.*
Obduco, pro adduco priſce, Przyprowadzam, przywo-
obduco callum, *Dretwieię, Odbolałem.* (*dzę 1.*
obduco frontem, vultum, *Zaſępić ſię.*
Obductio, Eccleſiaſtici 2. al. Inductio, caligo & offuſcatio mentis ex tentatione, dolore, paſſione, affectu, &c. Cornel. à lapide. Incurſus. tribulatio. Emman. Sa. item. Záwićie.
Obducto, Przywodzę 1.
Obductus, us, Eccleſiaſtici 25. LXX. palga, vulnus, tr. afflictio inducta, Emman. Sa.

Obducor

Obdulcor, *aris, Słodnę.* Obdūrēfăcio, *Zátwardzam.*

obdureo, obduresco, *Twardźieię, Zátwardźieć odrętwieć, mocnieię.* Hart werden. *Gorgonus & satius fuit obdurescere vultu.*

obduro, *Zatwardzam, Trwam 1. Upieram się.* Erharten. *Præsta atq; obdura seu rubra canicula findat.* Hor:

ŏbēdiens, *Posłuszny.* obedienter, *Posłusznie.*

obedientia, obeditio, *Posłuszeństwo.*

obebientiam abjicio, *Odpadam.*

ŏbēdio, *Posłuszny iestem.* Gehorchen/ gehorsamen. *Futura dicto obediens: an non patri,* (Jamb.) *syn:* Pārĕo ōbtēmpĕro, ōbsĕquor, sĕquor, aūdio. *phr:* Jūssa, māndāta, præcēpta, căpēsso, ĕx-ĕquor, pērfĭcio, sĕquor. Jūssis, dīctis, īmpĕrĭo, mŏnĭtis pāreo, ānnuo. Dīvum dūcunt qua, jūssa, sĕquāmur. Stat cēlĕr ōbsĕquĭo jūssa ād Nēptūnia Trīton. Fūngi, pĕrfungi māndātis. Ōcyus ŏmnes īmpĕrio læti pārent āc jūssa făcēssunt. Tūus, ō Rēgīna, quŏd ōptas ēxplōrāre lăbor, mĭhi jūssa căpēssĕre fās ēst.

ŏbĕdo, *is Obiadam.*

ŏbĕlia, *æ, gr: Kiiowy kołacz.*

obeliscŏlychnium, *Lichtarz.*

ŏbĕliscus, *gr: Słup 2. Rożenek.*

ŏbĕlus, *gr. Rożen, Znaczek 2.* Ein Bratspiß. *Vide Veru.*

ŏbeo, *Obchodzę 1. Obchodźi 1. Záchodzę Obieżdżam przychodzę 1. Sprawuię 1. Stánąć 3. Chodźić Zwiedźić, Ogárnąć, Okrywam, Stawiam 11 Odprawiam 1. Podeymuię 3. Umieram 1.* Umbgehen/ sterben. *Virg. syn.* Cĭrcūmeo, ŏbāmbūlo, pĕrērro, pĕrāgro, lūstro, pĕrlūstro, īnvīso, *vel* cīngo, cīrcumdo, *vel* mŏrĭor] ŏbeo numero, obeo oculis.

ŏbĕquĭto, *Przeieżdżam się 2. Obieżdżam 1.*

Oberratio. *Przebiegánie.*

ŏberro, *Błąkam się, Okrążam 1.* Hin- und wieder schweiffen. *Ridetur, horda qui semper oberrat eâdem.* Hor. *syn.* ērro, pĕrērro, văgor, pĕrvăgor.

obēsæ auris naris, *Tępy.*

Obesco, *obesco, as. Nádźiewam.*

ŏbēsĭtas, *Otyłość.*

ŏbēsus, *Otyły, niedowćipny, Ogłodány, Szczupły.*

ŏbex, *icis, & Poeticè jicis, m. f. Táma, Zápopora, Obartel, Záwáda. Lon, Rygiel.* Ein Fürschub/ Hindernüs/ als Riegel/ Schloß Gatter. *Ecce maris magni claudit nos objice potus* V. *syn,* ōbstācŭlum, īmpĕdīmēntum, rĕpāgŭlum, mŏra. *epith.* Fōrtis, vălĭdus, ōppŏsĭtus. ōbjēctus, pŏtēns, fīrmus tūtus. *phr.* ōppŏsĭta, ōbjēcta mŏles.

obfirmatè, *Upornie,* obfirmatus. *Uporny.*

obfirmo, *Upieram się, Usadzam się.*

obfrēnatus, *Ouzdany.*

Obfuscatio, *Ecclesiastici 41. Offuscatio dati & accepti. apud LXX. Pomieszanie, Zámáchlowánie rachunkow: záwstydzenie w liczbie, odrzucenie rachunkow.*

Obfusco, idem Offusco, Obgānnio. *idem Oggannio.*

obhæreo, *Więznę, Zawadzam zá co, Zástánawiam się.* obhæresco, *Przylgnąć.*

obherbesco, *Chwaśćieię.*

obhorreo, *sub naieżony.*

O B I

objăceo, *Leżę przed, Zástępuię 3.*

ōbjēctācŭlum, *Zasłona, Stáwidło, Záwáda.*

Objectamentum. Zarzut 1. Tamá.

objectatio, objectio, *zádánie.*

ōbjecto *as, Zádánie, Wdáię się 1. nátrącam się.*

objēctum, *Zárzut, Widok 3.* Gegenstand. ōbjēcta mŏvent sēnsus.

objectus, *ti, Naráźny, Wystáwiony.* Fürgeworffen/ einwurff. *Ille tamen clypeo obiecto conversus in hostem.* Virg. *syn.* ōppŏsĭtus. ādvērsus, īntērjēctus, ōblātus.

objectus, *us, Zásłona 1. Zádánie 2.*

Obiexo, pro Obiecero, Plaut.

objĭcio, *Zarzucam 2. Zástawiam, Rzucam 1. nátrącam kogo, nastáwiam 1. 2, natrącam się, Podaię 2. Wdáię się.* Wyrzucam *3. Wystawiam 4. Zádáię 3. Zakładam się 1. nábáwiam, nádáię się.* Fürwerffen. - - *oneras atq; objicis hosti.* V. *syn.* ōppōno, ōbjēcto ōbjĭcio, īntērjĭcio, ōbtrūdo, ōffĕro, ēxprobro.

ōbĭcit in tertia persona scribit Verrepæus.

ŏbĭnānis, *Czczy.* ŏbīrātus, *Rozgniewány.*

ŏbiter, *Przemiiáiąc*, *niedbale*. **Oben hin.** *Aut obiter leget, aut scribet, vel dormiet intus.* Juv.

ŏbĭtus, *us*, Záchod. 1. *Przyśćie*, *nádeśćie*, *śmierć* 1. *Obchod* 1. 1. **Der Todt.** Ovid. *v. Mors.*

ōbjurgātio, *Strofowánie*. **Straffung/ Beschelzung mit Worten.** *syn* Rephrĕhēnsio, īncūsātiō. *phr.* Sĕvēra, āspĕra, dūra, ămāra, grăvia, vel mŏlēsta vērba, dīcta. Sēvēræ vōces. Vox plēna mĭnārum, tērrōris.

objurgator, *Strofuiący*.

objurgatorius, *Fukliwy*, *Strofuiący*.

ōbjurgĭto, *Łáię*, *Strofuię*.

ōbjurgo, Karzę, *Łáię*, *Strofuię*. **Beschelten/ mit Worten straffen** *syn.* īncrĕpo, ārgŭo, īncūso. *phr.* Vērbis cāstīgo, reprĕhēndo, īnsēctor, ūrgĕo. Sĕvēris vōcĭbus, īnvĕhŏr in. *vide Redarguo.*

ōbjūro, *Poprzysięgam*.

U B L

oblædo, *sub Obrażam się* 1.

oblangveo, *Osłábieć*, *Odechćiáło się*.

oblātio, *Pobor*, *Ofiárá* 1. *Opłatek*, *Msza*.

Oblatīvus, *Przypadkowy*.

oblâtratrix, *świegotka*, & *sub Obmowcá*.

oblātro, *Szczekam ná kogo*, *świegocę*:

oblātum, *Powod*.

oblectāmen, oblectamentum, *Kochánie Ućiecha*. **Lust/ Freud/ Ergötzlichkeit.** *Terrarum spoliis stulto oblectamine librans.* P *syn.* ōblēctātio, dēlēctāmēntum, dēlēctātio, vŏlūptas, lūdus.

Oblectaneus, *pro Oblectans. Causaub. ex Ver. Inscript.*

oblēctātio, *Ućiechá*, *Krotofila*, *Kochánie*.

oblectator, *Krotofilnik*

Oblectatoria ænigmata, *Gel. l. 18. c. 2.*

Oblectio, *pro oblectatione*, *apud Arnob. Meursius.*

oblecto, aliquem, *Zábáwiam*, *Ućieszyć*.

oblecto me, *ćieszę się* 1. **Erfreuen.** *syn.* Dēlēcto, rĕcrĕo, ēxhĭlăro. *v. Gaudio afficio.*

oblector, *Kocham się*, *Lubię*.

oblēnio, *is*, *Łágodzę*, *Błagam*.

oblĭdo, *Dawię*, *Zádłáwić*.

oblidor, *Urażam się*.

oblĭgātio, *Záwiązánie*, *Obwiązánie*, *Obowiązek*.

obligatio lingvæ, *Języká przyrośnienie*, *Záiąkánie*.

oblīgātōrius, *Powinny*.

oblĭgātus, *Obowiązány*.

oblĭgo, *Obwięzuię*, *Obowięzuię*. *Zawięzuię* 1. *Wiążę* 1. *zástawiam*, *zniewalam*, *Obiecuię* 2. *Dopuszczam się*, & *in Przeklinam się*. **Verbinden.** *Crederem sed tu simul obligasti.* Saph. Hor. *syn.* Cĭrcūmlĭgo, lĭgo. nĕcto. cōnstrīngō. ōbstrīngo, dēvĭncio.

oblĭgūrio, *Pożeram*, *Przemarnowáć*.

oblĭgūrītor, *Utratnik*.

oblīmātus, *Zálazł row*.

oblīmo, *à lima*, *Szkodzę*, *Przemárnowáć*.

oblĭnio, *à. limus*, *Zámulam*, *Zámydlam*.

oblĭnio, *Oblepiam*, *Zalepiam*.

oblĭno, *idem*, & *Obmázuię*, *Pachnę*. **Bestreichen.** *syn.* ōblĭnio, cīrcūmlĭno, ĭnūngo, īllĭno, ūngo, īmbuo, īnfĭcio, tīngo, ōbdūco.

Obliquatio, *Macrob. corr. Obligatio*, *alioqui vox bona est s. nákrzywiánie*

obliquè, *slozcm*, *ná ukoś*, *Poprzecz krzywo*.

oblīquĭtas, obliquum, *Ukoś*, *Krżywość*.

oblĭquo, *nákrzywiam*, *kieruię* 1. *po oku pátrzę*. **überzwerg machen.** *Obliquatq; sinus in ventum ac talia fatur* Virg. *syn.* in ōblīquum flēcto, sĭnuo, dūco, īncūrvo.

oblīquus, *Ukośny*, *Krzywy*, *Poprżeczny nachylony*. **Schlim/ scheib/ krumm.** *Quatuor angustas obliqua luce fenestras.* Virg. *syn* Trānsvērsus, līmus, īncūrvus. *phr.* in oblīquum flexus, dūctus, sĭnŭātus.

oblĭteo, oblĭtesco, *Taię się*, *Kryię się* 2. *Záchodzę*, *Záronło się*.

Oblitera, *pro obliterata*, *sub Zápámiętány*.

oblītĕrātio, *Wyćieránie*. *Zápámietanie*.

obliteratus, obliterus, *Zápámiętány*.

oblītĕro, *Tłumię*, *Wniwecz obracam*, *Zápamiętywam* 1. **Austilgen.** *Hæc vigeant mandata, nec ulla obliteret ætas*; Cat.

oblitus, *ab oblino* *Pomázany* **Besudelt beschmiert** *Oblitus à domina cæde libellus erit.* Ov: *syn*: ōblĭnĭtus, cīrcūmlītus, ōbdūctus, īnfēctus, tīnctus, ĭnūnctus, ūnctus, dēlĭbūtus, īmbūtus, īllĭtus, fūcātus.

oblītus, *sub Zápámietywam*. **Vergessen.** -- *Et corda oblita laborum.* V. *syn.* īmmĕmor nōn mĕmor.

oblīvio, *onis*. *Zápámiętanie* 1. **Vergessenheit.**

Inde animos, caligo & magna oblivio rerum Juv. *syn.* ōblīvia. *epith:* īnērs, pigra, dēses, lōnga, īntēgra lēthæa. *phr.* Cæcæ ōblīvia mēntis. *v. mox Oblivi-*
Oblivio, *pro* oblivioso. *ibidem.* (*scor.*
oblīvium, *zápámiętánie.*
oblīvīōsus, *activè Pámięć odeymuiący.*
oblīvīōsus, *passivè. Zápámiętliwy.* **Vergeßlich**
Obliviosa avia Massica. (Alcaic.) Hor.
oblivīscendus, *Zapamiętania godny.*
oblivīscor *eris: Zápamiętywam.* **Vergessen.** -- - *amissos hinc iam oblivīscere Graios.* Ov. *syn.* Nōn mēmīnī, nōn rēcōrdor. *phr.* ănĭmo, pēctŏre, mēnte ēxcĭdit ēlapsum ēst ēx ănĭmo. Prŏcul ăb ănĭmo: pēllo, fūgo, ēx ănĭmo dēlēo. Nōmĭnis ănte mei vēnĭēnt oblīvia nōbis. Tāntāne tē nōstri tēnŭēre ōblīvia. tāntum ūnĭca dēspĭcĭor? Quo tĭbi nōstri pūlsus ămor? Quōnam nōstri tĭbi cūra rĕcēssit? īmmēmŏri pēctŏre lāpsus ămor. Ante lēves ērgo pāscēntur īn æthēre cērvi, ēt frēta dēstĭtŭēnt nūdos īn līttŏre pīsces: quam nōstro īllīus lābātur pēctŏre vūltus, Quam sŭbeānt ănĭmo mērĭtōrum ōblīvia nōstrō ēt lōngā, pĭetas ēxcĭdat īsta dĭe. Non ĕgo sī bĭbēres sēcuræ pōcŭla Lēthes, ēxcĭdēre hæc crēdam pēctŏre pōsse tŭo.
Oblivius, adject. *Zápamiętany, & sub Wystarzeć się*
oblŏco, *as, naymuię 3. 4.*
oblŏcūtor, *Obmowcá, Przerywacz mowy.*
oblongŭlus, oblongus, *Podługowáty.*
oblŏquor, *Obmawiam,* Pomawiam 2. *Przerywam mowę, Szepcę; Do ucha mowię, Złorzeczę, świerkocę, & sub* Przyśpiewywam. **Widersprechen.**
Oblūcĭno, Zápámiętywam się, Száleię.
Oblŭctātio, *Opieránie się.*
oblŭctor *Biedzę się, Opieram się.*
oblūdo, *Figluię. Oblūridus, śniádawy.*
Obmăneo, Trwam 1.
obmarcesco, *Zálegam się, Zlenieć,*
obmōlior, *Záwalam, zatykam. 1.*
Obmoveo, pro admoveo. Prisce Fest.
obmurmŭro, *Szemrzę, Odwarczam, Mamrzę, Szumię.* **Widerbrummen.** -- *Precibusq; meis obmurmurat ipse* Ovid.
obmūtesco, *Oniemieć, Umilknąć.* **Erstummen.**
-- *Pressoq; obmutuit ore.* Virg. *syn.* Mūtēsco, īmmūtēsco, sīleo, tăcĕo, cōntĭceo, rētĭcĕo. *phr.* Vōcēm dŏlōre, mētu prēmo, rēprĭmo. Vōx faucĭbus hæsĭt. Tōrpŭĕrat gĕlĭdo līngva rētēnta mētu. Tēr tēcum cōnāta lŏqui, tēr īnūtĭlis hæsit līngva, tēr īn prīmo rēstĭtit ōre sōnus. Līngvam sua vērba rēlīnquŭnt. ōs mĭhi dēstĭtuāt vōx ărēscēnte pālāto. Et pārĭter vōcem dēvŏrat ĭpse dŏlor, dūrōque sĭmīllĭma sāxo Tōrpet. *vide Mutus, & Sileo.*
obnāscor, *Obrastam.* obnăto, *Pływám.*
obnecto, *Obwięzuię.* obnīger, *Czarnawy.*
obnītor, *Opieram się.* **Widerstreben/ widersperren:** Virg: *syn:* ōblŭctor, rēnītor, cōntrānĭtor, rēsĭsto.
obnixe, *Usilnie.* obnixus, *Uporny.*
obnoxiè *nie wolno, Boiaźliwie, Łáskáwie.*
Obnoxiosè, Łaskawie.
Obnoxiōsus, sub Posłuszny, Poddany 1.
obnōxius, *Poddany* 1. *Powolny, nieswobodny, Obowiązány, Boiaźliwy, Winny 1. Winien 2. niewolnik, Posłuszny, Podległy, sub Podlegam, niepoććiwy, Potrzebny 2. Słaby, Karania godny, Grzeszny, Wystáwiony, Chory 1. podły, Szkoduiący, Szkodliwy, & sub Szkoduię, Przewiniam Powinienem.*
obnūbilo, *Zaćmiam, Zásępić się.*
obnubilus, *Zaćmienny.*
obnūbo, *zásłaniam 1. Okrywam, zawiiam.* **Bedecken.**
obnuntiātio; *Obwieszczenie, Przeszkodá,*
obnuntio, *Obwieszczam co złego, Wywoływám sądy, Przeszkadzam.*
ŏbŏdōro, *as, Wąchам.* ŏbŏlāris, *Pieniężny.*
ŏbŏleo, *es Smierdzę, Smrodzę, Pachnę zalata mię.*
ŏbŏlostātes, *æ. m. gr: Lichwiarź.*
ŏbŏlus, *gr: Pieniądz, Pułszkrupułu, szelągi dwa*
ŏbŏrior, *Wschodzę, Zaiaśnieć, Wszczyna się Rzuca się płacz, Zalewam się się łzami.* **Entspringen** *Inde ubi sol radiis terram dimovit obortis* L. *syn:* ŏrĭor, ēxūrgo, nāscor, āppāreo.
obraucatus, *sub Ochrapieć.*
obrepit somnus, *Usypiam.*

obrēpo, *Wmykam się, Wkradam się 2. nadchodzę z nienacká, Oszukiwam, & sub Zdybáć, nieoszukaśz, przywarcholić się.* **Hinzu schleichen.** *Verum opere in longo fas est obrepere somnum.* Hor.

Obreptio, Wkradam się.

obrepto, *náchodzę z nienacká, Przygrámolić się.*

obrētio, *śidlę, Otaczam.*

obrīgeo, obrigesco, *Martwieię, żiębnę, Mobrisum, lege Obryzum, Złoto.* (*rznę.*

obrōdo, *sub Ogłodáć. Obrogo, Znoszę.*

ōbructo, *Rzygam.*

obruitur, aquis, *Zálewa się.*

obruo, *Zawalam, Zásypuię, Zákopywam, Przywalam. Przyrzucam 2. Zátłumiam, Zárzucáć, tłumię, Zágłuszam, Zágrzebáć, Topię.* **Vberfallen/ unterdrückt.** Ovid. *syn.* ōpprēssus, vel ōpertus, ōnērātus, tēctus.

obrussa, *æ. Proba. 1.* obryzum, *gr. Złoto. 3.*

O B S

Obsævio, Plaut: corr. Obsero.

Obsālūto, Witam 1. *Obsātūro, żrzę.*

obsātūror, *Obiadam się, Przyiada się co,*

obscænè, *Sprośnie.*

obscænītas, *Sprosność, Blazgonienie. nieszczęśćie, Znák zły.*

obscænus, *Sprosny, Plugáwy, Frantowski. Brzydki nieszczęśliwy.* **Vnflätig/ unkeusch.** *Obscænique canes, importunæq; volucres.* Virg. *syn.* Fœdus, īmpūrus, sōrdĭdus, tūrpis, īmmūndus.

obscæno, *Nieszczęśćia życzę, nieszczęśćia nábá-* (*wić.*

Obscītum, v. Piorunowisko.

Obscitus, pro adscitus, prisce. Fest. Scalig.

obscūratio, *Záćmienie.*

obscūrè, *ćiemno, Podło, Potáiemnie, Trudno.*

obscūrĭtas, *ćięmność, Podłość, Trudność.* **Dunckelheit.** Jamb: Dim *syn.* Cālīgo, tĕnēbræ. *v. Tenebræ.*

obscuro, *Záćimiam, Zásłániam 1. Zátrudniam.* **Verdunckeln/ verfinstern.** *Ætheraq; obscuscurant pennis &c,* Virg. *syn.* īnōbscūro, ōbūmbro ōbnūbĭlo, *phr.* Tĕnebrıs cōndo, tego, ōbduco, ōccūlto. Tĕnebras, īndūco, ōffūndo. *vide Tenebræ Nox.*

O B S

obscuror, *Zgásłem, Záćimia się. Znikáią.*

obscūrus, *ćiemny, Podły potáiemny, nieznáiomy. nieznáczny, niesławny, nieszláchćic, Skryty 1. Trudny.* **Finster/ dünckel.** *Migret in obscuras humili sermone tabernas.* Hor. *syn.* Tĕnĕbrōsus, nĭger, nĭgrāns, āter, ōpācus, cālīgĭnōsus, nūbĭlus. *phr.* Tĕnebrıs, cālĭgine ōbdūctus, tēctus, ōpērtus, īnvōlūtus, dēnsus, mērsus, ōbsĭtus, Cālīgīne dēnsus ōpāca. Dōmus ēst īmis īn vāllĭbus āntri ābdita. Sōle cārens: Cāci dētēcta āppārŭit īngens Rēgia,& ūmbrōsæ pēnĭtus patŭēre cāvērnæ. *v. Tenebrōsus, Abditus.*

obsecrātio, *Modlitwá, Prośbá.*

obsēcro, *Modlę się, Proszę ćię.* **Ernstlich bitten/ anflehen.** *Obsecro & obtestor vitæ me redde priori.* Hor: *syn.* ōbtēstor, prĕcor,ōro, rōgo.

Obsēcundanter, Posłusznie.

obsecundo, *Posłuszny iestem.*

Obsēcūtio, Posłuszeństwo.

obsēpio, *Ogradzam, Zágradzam 1. 2.*

Obsēquēla, Posłuszeństwo, Usłuchánie, Násługo-

obsequenter, *Posłusznie.* (*wánie.*

obsequentia, *Posłuszeństwo, Násługowánie.*

Obsequĭbĭlis, obsēquiōsus. Posłuszny.

obsēquium, *Posługa, Posłuszeństwa, dogadzanie sobie.* **Willfahrigkeit/ Gehorsam.** *syn.* ōbēdientĭa, mĭnĭstērium, vel cōmĭtas, ōbsēquĭōsa mēns, vōlūntas. *epith.* Blāndum, ūrbānum, mīte, ōffĭcĭōsum.

obsēquor, *Posługuię, Posłuszny iestem, Dogadzam 2.* **Folgen/ gehorchen.** *Obsequitur quocunque jubet. levis aura &c.* Hor: *syn.* ōbēdio, pārēo, ōbtēmpero. *v. Obedio.*

obsērō, *as, Zámykam.*

obsēro, *is, Záśiewam, Zásadzam 2. Przykurzam, Okrywam, Sądzę, Obiiam gębę.*

obseror, *ĕrĕris, Obrastam.*

observābĭlis, *Znaczny. al. pro observando.*

obsērvānter, observātē, *Pilnie.*

observantia, *Szánowánie, Czczenie, Záchowánie, Poszánowánie.*

observatio, *Ostrożność, Postrzegánie, Pilnowánie, Poszánowánie, Záchowánie, Straż nád sobą, Pilność,*

observator, *Postrzegácz, Podchwytacz.*

obser-

obſervatus, us, Poſtrzegánie.

Obſervīto as. Záchowuię 1.

obſervo, Pilnuię 1. 2. Przeſtrżegam, Strzegę 1. Poſtrżegam, Doglądam 3. Obaczam co. Szánuię 1. Czczę 1. Záchowuię 1. Wypełniam. Märcken/ in acht nehmen/ in acht haben. Obſervata ſequor per noctem & nomine luſtro Virg. ſyn. ănĭmādvērto, ādvērto, nŏto, ēxplōro, ſpĕcŭlor, aūcŭpor vel vĕnĕror, cŏlo, vĕrĕor, rĕvĕrĕor. phr. Attēntis, ŏcŭlis lūſtro. pērlūſtro, cōtēmplor, cīrcūmſpĭcio, Explōrat vĕntos, ātq; aūrĭbus aĕra cāptat. ĭnque vĭcem ſpĕcŭlamur ăquas ēt nūbĭla cæli.

obsĕs, ĭdis m. Zakładnik. eine Geyſel/ eine Perſon dem Feind zu Pfand geben Item, Ein Vnderpfand Obſidis unius jugulum mucrone reſolvit. O. ſyn. vās (ădĭs) pignus, ſpōnſor.

obſeſsio, Obleżenie, Opánowánie.

obſeſſor, Oblegáiący.

obſeſſor, ſori, Hultay. Przekupień.

O B S I

Obsībĭlo, Szumię, świtam.

Obsĭdātus, us. Zakład 9.

obsĭdeo, Obśiadam, oblegam, otaczam, záśiadam záſtępuię 1. śiedzę 1. Ogárnąć, pánowáć, Ośiadam. Belägern/ umbſetzen Obſeêdre alii telis anguſta viarum. V. ſyn: ōppūgno. phr. ōbsĭdĭōne prēmo, cīrcūmsĭdeo, cīrcūmdo, āmbĭo, cīngo, claūdo, īnclūdo; tĕnĕo. Vāllo, āggĕre fōſſis, ārmāto mīlĭte, hōſtīlĭbus ārmis cīngo ūrbem. Armāto mīlĭte īuclūdo mūros. Pōrtis cīrcum ōmnĭbus īnſto. Nōn pŭdet ōbsĭdĭone ĭtĕrum, vāllōque tĕnērī? Cīngĭtur īntĕrĕa Rōmānis ārdua sīgnis, ēt pătĭtur lōngas ōbsĭdĭōne mŏras. Fēcĕrat ōbsĭdio jām dĭūtūrna fāmem.

Obsĭdiæ, arum Obleżenie.

obſidianum, vitrum, ſub Czerwony.

obsĭdiānus lapis, Gágátek.

obsĭdio, Obleżenie. Belagerung. -- - Ingentiq; urbem obſidione premebant. Virg. ſyn. ōppūgnātio, ōbsĭdium, ōbsēſſio. epith. ārcta. ſtrīcta, lōnga, dūra, ānxĭa, sēdŭla, mŏlēſta, sōlĭcĭta, ſæva, trūx, fĕra, sāngvĭnĕa, crŭēnta, crūdēlis, ăcērba, tērrĭbĭlis, formīdabĭlis, trīſtis, ĭnĭmīca, hōſtīlīs. vide Obſideo.

obsĭdiōnālis, Obleżeniu służący, Odśieczny.

obſidior, aris. Záſtępuię 1. Czuwam.

obsĭdium, Obleżenie, Zakład

obsīdo, Obśiadam. Oblegam. Belägern/ umbſetzen. Ut breviant armato obſidam milite fauces. Virg. v. Obſideo.

obsĭgīllo, obſigno, Pieczętuię.

obſignator. Pieczętarz.

obsĭpo, as, Zakrapiam, Pokrapiam, Oblewam, Chłodzę, poſypuię 1.

obſiſto, Sprzećiwiam ſię, Opieram ſię, Záſtępuię 1. Záſtawiam ſię. Wſtręt czynię, záwadzam 3.

obsĭtus, Zárosły, Porosły, záwiiány, & ſub Obraſtam 2. & Przykurzony.

Vmbgeben/ bedeckt. Ibat Rex obſitus ævo V.

obsŏlĕfăcio, Szpecę, Wniwecz obracam. e potius breve.

obſolefio, Plugáwy ieſtem, wywietrzeć 2. Wyſtárzeć ſię.

obsŏleo, obsolesco, Blakuię, śniedźieię, Więtſzeię, Niſzczeię, śmierdzę, Plugáwy ieſtem, Wywietrzeć 2. Prześmiardł, Poſzpećić, Wyſtárzeć ſię, uſtáie co, Záchodźi.

obsoletius, Poſtároświecku.

obsŏlētus, Wytárty, Spłowiáły, Blákuiący, Záśmierdźiały, wywietrzáły 2. Staroświeski, Plugáwy, & ſub Farbá blada. Abgangen. O nec paternis obſoleta ſordibus (Jamb.) Hor:

obsŏlĭdātus, Zátwárdźiáły.

obsōnium &c. lege opſōnium &c:

obsŏno, as, à ſono as. Niepokoy czynię, Przerywam mowę. proprium eſt circumſono.

obsōno, lege, opſono.

obsōpio, opſopo, is, ere, priſcum Uśpić kogo.

obſopior, Uſypiam.

obsorbeo, Pożeram, Wyſarknąć.

obſordeſco, ſub Prześmiardł, záſtárzeć ſię.

obſtācŭlum, Zawádá. Hindernüſz. Sepes & cuncta obſtacula rumpunt. Frud. v. obex.

obſtĕtrīco, & or. Babię. obſtĕtrix, Bábá.

obſtināta, mente obſtinate, Upornie.

obſtĭnātio, Upor, Nieużytość, Stáłość.

Eygensinnigkeit. *Prædurat obstinatio,* (Jamb. Dim.) Pr.

obstinatus, *Uporny. Verepæo, i anceps* **Halsstarrig/ hartnäckigt.** *Dic modò Lyde; quibus obstinatas.* (Saph.) *syn.* Pērtīnax, pērvicax. *phr.* Prōpŏsĭtı nĭmium tĕnax. Cui ōbstīnāta, ōbfirmāta, ōbdūrāta mēns, vŏlūntas. Pēctus ōbdūrātum Cui dūra sŭpērbia. *vide Constans.*

Obstineo, pro Ostento, priscum. Fest.

obstino, *Upieram się, Usadzvm się.*

obstīpo, *as. Zátykam, Uprząść postáwę.*

obstipus, *Prostoszyi 2. Twárdoszyi, Kárkow twardo pochyłych, Pochyły. Nachylony, Krzywy.*

obstītum, *Piorunowisko, Znak zły,*

obstītus, *Piorunem uderzony, Naprzećiwny, Krzywy, Ukośny.*

obsto, *as,* obsto, *is, priscè, Zawadzam Przeszkadzam, Niedopuszczam, Sprzećiwiam się.* **Entgegen stehen/ widerstehen.** *Chara Iovis coniux. nec famam obstare furori.* Ov; *syn* obsīsto, rĕnītor, ōbnītor, rĕlūctor, rĕsistor: ōbsum īmpĕdio. *vide Resisto, Impedio.*

obstrāgŭlum, *Rzemyk u obowia.*

obstrĕpīto, *as, Szumieię, Niepokoy czynię.*

obstrĕpo, *Chrobocę, Grzmot czynię, Szmer czynię, Zágłuszam, Zámylam, Niepokoy czynię.* **Widerstreben.** *Multa ubi nativis obstrepit arbor aquis.* Prop

obstrictus, *ti, Obowiązány, powinien.*

obstrictus, *ûs, ściśnienie 2. Obstrĭgillatio, Obmowá.*

Obstrĭgillātor, Obmowcá, przygániacz, przećiwnik.

Obstrĭgillo, Obmawiam, Przygániam, Przeszkadzam, Sprzećiwiam się, zádwadzam komu.

Obstrigillus, Sznurowány.

obstringo, *Záwięzuię 2. Obwiężuię, Obowięzuię, Zniewalam. Dopuszczam się, Grzeszę.* **Zusammen stricken.** *syn:* āstrīngo, cōnstrīngo, dēvīncio, ōblīgo.

obstringo prædibus, vadimonio, *Rękoymią dáię.*

obstringor, *Dopuszczam się.*

obstructio, *Zátkánie 1. 2. Zásłonienie Zástona.*

Obstrūdo, Kryie co, zrę.

obstruo, *Zágradzam 1. Zásłaniam 1. Záćimiam, Zátykam 1. 2. Záprawiam, Záwalam, światło komu Odiąć.* **Einen die Aussicht/ verbauen.** *Fata obstant, placidasque viri Deus obstruit aures.* Virg. *syn:* ōbsēpio, ōbtūto, cōntĕgo, præcludo. *vide Claudo.*

Obstrūsus, Skryty 1.

obstŭpĕfăcio, *Zdumiałym czynię, zbukáć. e Anceps, sed potius brevis.*

obstŭpefio, *Zdumiewam się, zapił rozum.*

obstŭpeo, obstupesco, *Zdumiewam się, & sub wyryty.* **Erstummen/ erschrecken.** *Obstupuit primo aspectu Sidonia Dido.* Virg. *syn:* Stŭpēsco, stupeo, mīrŏr. *phr.* ŏcŭlos stŭpor, ūrget inērtes. Attŏnĭtīs hæsēre ănĭmis. Cōnvērsīque ŏcŭlos īnter sē ātque ōra tĕnēbānt. Dum stŭpet, ōbtūtūque hæret dēfixus in ūno *v. Stupeo.*

obstŭpĭdus, *Nieczuły 1. Zdrętwiáły.*

obsum, *Zászkadzam, Szkodźi mi co.*

obsuo, *Obszywam*

obsurdesco, *Niesłyszeć 2. Ogłuszeć.*

OBT

obtĕgo, *Zásłaniam 1. Okrywam, Zakłádam się 1. Táię czego* **Zudecken.** *syn:* Tĕgo, cōntĕgo, ŏpĕrio. *v. Tego.*

obtēmpĕrātio, *Posłuszeństwo.*

obtēmpĕro, *Posłuszny iestem.* **Gehorsahmen.** *Monitis obtemperat unda magistri* O. *vide Obedio.*

obtendo, *Zásłaniam 1. Pokrywam, Záwiiam, Opinam.*

obtensio *Zástoná.* obtento, *as, Zátrzymawam.*

obtentus, *us Zástona 1. Pokrywká, zásłonienie, Záwićie 1. zákrywánie.*

obtĕro, *Záćieram 1. Śćieram 4. Podeptáć. Zádłáwić, Przyzwalam Kopyto psuię, Tłukę 3.* **Zerreiben/ zertrennen.** *syn:* Cōntĕro, tĕro, ādtĕro.

obtestātio, *Prożbá, Poprzyśiężenie.*

obtestor, *Modlę się, 1. 2. Záwięzuię.* **Beschweren.** *Ipsum obtestemur, veniamq; rogemus ab ipso.* Virg. *syn:* Tēstor, āpēllo, īnvŏco, *vel* ōbsĕcro, oro, īmplōro, rŏgo, prĕcor.

obtexo *is, Oplatam, Zákrywam, Zásłániam, Mszę.*

obtīcentia, *Zámilknienie. vide suprá Aposiopesis.*

obtĭceo, obticesco, *Milczę, Umilknąć.*

obtĭneo, *Mam 1. Trzymam 2. Mam u kogo, Máią go zá, Zátrzymawam 1. Uprászam, Przewodzę swoie, Szkołę trzymam, zostáię się, Otrzymawam, Dostáię 1. Trwam 2. Dokázuię 2. Wygrawam 3. Ostáię się 1. & sub Stoi zá to.* Erlangen/ erhalten. *Sceptra obtinentur, omnis in ferro est salus.* (Jamb.) *syn.* āssĕquor, cōnsequor, ădipīscor, īmpetro.

obtīngit, *Trafia się nagadzam się, Dostáło mi się 1.* Es widerfahret. *syn.* ōbvĕnit, ādvenit cōntingit, ēvĕnit, ăccĭdit.

obtinniunt aures alicui *Piszczę, propriè Brzmię*

obtinuit consvetudo, obtinuit ea res, *Weszło w obyczay.*

obtorpeo, *Martwieię, Niechce mi się nic. & in Zdrętwiáły.*

obtorqueo, *Zakręcam 1. Wykręcam, Kieruię 1 Szyię zákrącam.*

obtorta gula, obtorto collo arripere, *zá Szyię porwáć.*

obtrectatio, obtrectatus, *us Obmowá.*

obtrectator, *Obmowcá 1. 2. Szczypacz.*

obtrecto, *Obmawiam, Przyganiam, Sprzećiwiam się, Uwłaczam 2.* Einem übel nachreden/ lästern *syn.* Dētrăho, călumnĭor, cōnvīcĭor, mālĕdīco, *v. Convicior.*

obtrītus, *us, Podeptánie.*

obtrūdo, *Zarzucam kogo czym, Zámykam 1.*

obtruncātio, *Obćinánie 2.*

obtrūnco, *śćinam, Obćinam 2.* Erschlagen. *syn.* ōccīdo, cōnfĭcio, mūtĭlo. *v. Occido.*

obtueor, *Pátrzam, Przypátruię się,*

Obtuitio, obtuĭtus, *us. Pátrzenie 1.*

obtundo, *Nábiiam komu uszy, Tępię, Zagłuszam, Tłumię, Wybiiam kogo, Obiiam gębę, Biię kogo.*

Obtunsus, idem Obtusus.

obtuor, Pátrzam.

obtūrāmentum, *Zátyczká 1. Szpunt, Stáwidło.*

Obtūrātio, Zátkánie Obturbator, Przeszkodnik,

obturbo, *Niepokoy czynię, Przerywam, zámykam, Grzmot czynię, & sub Poruszam się*

obturgeo; obturgesco, *Nádymam się, Napuchłe.*

obtūro, *Zátykam 1.* Verstopffen. *Obturem patulas impunè legentibus aures.* Hor:

obtusè, *Tępo,*

obtusior, *Przytępszy.*

obtusiùs, *Głupie, propriè Tępiey.*

obtusus, *Tępy, ćiemny, Słaby 2. & sub Obiiam gębę.* Stumpff/ abgeschliffen. *Hoc faciunt nimio ne luxu obtusior usus.* Virg: *syn.* Hĕbes; rĕtūsus, hĕbetātus.

obtutus, *us, Pátrzenie, Weyrzenie, Widzenie.* Anschawung/ das ansehen. *v. Aspectus.*

OBV

obvāgio, *is, Wrzeszczę, Kwilę się.*

Obvāgūlātio, sub Narzekanie.

Obvāgūlor, Narzekam, Skwirczę.

obvāllo, *as. Obwodzę 2.*

obvārĭcātor, *Przeszkodnik, Zástępcá 1.*

obvārĭco, *Przeszkadzam, Zastępuię 1.*

Obvāro, as, idem, idem, & Przekinąć 2.

obvĕnio, *Nagadzam się. Trafia się 1. Spada na kogo, przypada co, Dostáło mi się.*

obventio, *Obrywká, Spadek máiętności.*

Obventītius, Przypadkowy,

obverbero, *Obiiam gębę,*

obversatio, *Przebieganie, Przemiiánie.*

obversor, *Uwiiam się, Tkwi mi, stoi mi przed oczyma, Przebiegam się.*

obverto, *Obracam 1. Obracam się gdźie. Obracam się tyłem, Sprzećiwiam się odwierzgam, Kieruię, Obracam wzad.*

obviam, *Przećiw 1. Ku 1. Ná dorędzu, Na ráźie. & sub Nagadzam się.*

obviam eo, *Zábiegam, zaskakuię.*

obviam exeo, procedo, proficiscor, *Wychodzę przećiw komu.*

obviam itio, *Potkánie, Zabieganie 2.*

ōbvio, *as, Wychodzę przećiw, Sprzećiwiam się.*

obvium, *Stręt.*

obvium est, *Ná dorędzu, Po drodze.*

obvius, *Naráźny, Nadrożny 2. Doręczny, Naráźie, Pospolity.* Gegenstessend am Weg

obvius

obvius sum, fio, *Potykam się, Wychodzę, Nagadzam się.* Entgegen gehen oder kommen. *phr.* Vĕnienti ŏccūrro, ŏbvĭus prōdeo, mē ŏffĕro. prŏcēdo, ēxcĭpio, ŏbvĭus sum. Rĕdūcem læto vūltu, pāssīs ūlnis ēxcēptūrus in līmĭne prīmo ēxspĕcto, ŏbvĭa prŏdĭĕram rĕdūci tĭbi. Cōnvĕnĭunt prŏcĕres, pŏrtis rŭit ŏbvĭa tūrba.

ŏbūmbrātio, *Zaćmienie 1.*

ŏbumbro, *Zaćimiam, Zasłániam 1. Pokrywam.* Beschatten. - - *& lauro modo pulcher obumbrat Apollo. G. syn.* ūmbro, īnūmbro, ŏbtĕgo, ŏb-(scuro.

ŏbuncŭlus, obuncus, *Zakrzywiony 1.*

Obundo, Wylewa z brzegow.

ŏbunctus, *ab* obungo, *Námázány, & sub Pomazuię.* (*Zdobię 2.*

ŏbvolvo, *Uwiiam, Zwiiam, Pokrywam,*

ŏbvŏlūtio, *Obwinienie.* ŏbustus, *Opalony.*

O C C

occa, *a, Broná.*

Occæcatio, Oślepienie, Bronowánie.

Occæco, as. idem Obcæco.

Occallatus, Zdrętwiáły.

occalleo, occallēsco, *Drętwieię, Nie czuię, Odrętwieć, Zastárzeć się, sub Stwárdniały. & sub Przyuczam się.*

Occāno, is, śpiewam 1. Trąbię, Gram,

occāsio, *Powod 1. Pogodá, przyczyna 1. Doręcz.* Gelegenheit *Sum Dea quam rara & paucis occasio nota A. epith.* īrrĕvŏcābĭlis, mŏbĭlis, fŭgĭtīva vŏlūbĭlis, fŭgax, īdōnea, ŏppŏrtūna, ŏptāta, fēlix, cŏmmŏda. *phr:* Cŏmmŏdum, ŏppŏrtūnum, īdōneum, āptum tĕmpus. Cŏmmŏda tĕmpŏra. Brĕvis ēst ŏccāsio lucri, ŏccāsio fūrtim lābĭtur. ēxcĭdit. Āpta tĕmpŏra. Fūrtim lābens.

occāsiūncŭla, *Powod 1.*

Occāso, sis, ere priscum, sub Ginę.

occāsus, sa adject. Zapádły, sub Zachod 1.

occāsus, *us: subst: Záchod 1: 1. Powod 1. Pogodá, Zgubá.* Undergang der Sonne. *Solis ab occasu, Solis quærebat ad ortum. C. syn.* Sōlis ŏbĭtus: Sŏl ŏccĭdēns. *epith.* Sĕrus, ūmbrĭfer, frīgĭdus, rŭbēns, nŏctĭfer. *v. Sol occidens.*

Occātio, *Bronowánie.* occātor, *Bronownik.*

Occatōrius, *Bronowániu służący.*

Occecurrit pro occurrit vel occucurrrit. Gelli, ut mordit, spopondit, poposcit, prisci,

occēdo, *is. Wychodzę 2. Nagadzam się.*

Occento, *śpiewam sobie, Narzekam, Osławiám, Łżę 1 & sub Czáruię.*

Occentor, & sub Alt.

occentus, *us, śpiewánie, Pisk, Trąbienie.*

Occepso, sub Poczynam.

occidens, *subst.* *Záchod 2.* Die untergehende Sonn/ Abends. *syn.* Sŏl ŏccĭdŭus, cădēns. *phr.* Sōl cădens orbem ăd īmum. Rădios ūndis vel æquŏre cōndens. *v. Vespera, & Sol occidens.*

occidentalis, *Záchodni.*

occīdio, *onis, Porážká, Zábićie, Zgubá.*

occīdo, *Zábiiam 1. Wybiiam, przykrzę się, przykro mi, Ziadam 2.* Tödten/ umbbringen. *Et redit ad sese, cur me occidistis, amici H: syn.* Nĕco, ēnĕco, pĕrĭmo, īntĕrĭmo, īntĕrfĭcio, trŭcīdo, obtrūnco, cædo, macto, jūgŭlo, ēxtīngvo. *phr.* Vītam, tŏllo, aūfĕro, ērĭpio, ădĭmo. Vīta spŏlio, prīvo ēxuo. Nĕci mŏrti do, trādo, dēmītto. Lētho, ēxtīngvo, ābsūmo, pĕrĭmo, tŏllo. Sŭb ŏrcum, ăd Stўgias ūmbras mītto, dēmītto, trūdo, ădĭgo. Stĕrnĕre fĕrro. Spŏlĭāre lūmĭne. Tīngĕre cæde mănum. Jūgŭlum mūcrōne rēsŏlvit, ābrūmpere vītam. Pœnas cum sāngvĭne pŏscere. Mānes dēmĭttĕre ăd īmos. Spīrāmēnta ănĭmæ lēthali ābrūmpere fĕrto.

occīdo, *Záchodzę, Niszczeię, Ginę, Umieram 1.* Niderfallen. item. sterben/ ümbkommen. *syn.* ŏccūmbo, īntĕreo, cădo, pĕreo, mŏrĭor. *v. Mo-* (*rior,*

occiduus, *Záchodni, Niszczeię, śmiertelny.*

Occillator, Bronownik.

occillo, *as, Bronuię, Obiiam gębę.*

occino, *is Gram 1. śpiewam, Trąbię.*

occīpio, *Poczynam.*

occīpitium, occiput, *Tył głowy.*

occīsio, *Zaboy 1.* Mord. Todschlag. *syn.* Cædes, strāges, īntĕrnĕcio, fūnera. *phr.* Cædis, strāgis ăcĕrvus, Mŏrĭēntum ăcĕrvi, cūmŭli. Clādis cōntāgia. Crŭēntum ēxĭtium Fātum mĭsĕrābile bĕlli. Mīlle mŏrtis făcies, fŏrmæ ŭbique păvor, ĕt plūrĭma mŏrtis īmāgo. Crēscunt īn cŭmŭlum strāges. Tĕpĭdus rĕcenti cæde lŏcus. Plēni spūmānti sāngvĭne rīvi ēxūndant, inūndant. *Quas* ībi tum fĕrro strāges, quæ fūnnĕra Tūrnus edĭdĕrit ? Quis clādem īllĭus nŏctis, quis fūnĕra fāndo ēxplĭcet, aut pŏssit

pôſsit lacrȳmis æquāre dŏlōrem, lăbōres? Cēr-tāmen atrox mūltō cūm sāngŭine sūrgit. Tunc brĕvior dīræ mortis āperta via eſt.

occiſione occīdo, *Porażam 2.*

Occiſito i. ſæpe occido Feſt.

occiſus, *Zabity.* Getödt/ umbgebracht. *Hinc alii ſpolia occiſis direpta Latinis.* Virg. *ſyn* Cæſus, perēmptus, īnterfectus, nĕcātus, trŭcīdātus, mā-ctātus. *v. Mori in bello, & Occido.*

occlāmĭto. *Wołam 5.*

occlūdo, *Zamykam 1.* Zuſchlieſſen. *Cum verò iniectis vellent occludere glebis M. ſyn.* ōbſtruo claū-do, præclūdo. *v. Claudo.*

occo, *as, Bronuię.*

OCCU

occŭbĭtus, *us, Záchod 1.*

occŭbo, *as, Polegam 1. Leżę, Umieram 1.* Umbkommen/ ſterben - - *Nec adhuc crudeli-bus occubat umbris.* Virg. *ſyn,* ŏccūmbo, cădo.

occŭlcātus, *Ubity.* occŭlco, *Udeptáć.*

occŭlo, *is, Kryię 1. Zakrywam.* Verbergen. *v. Mox Occulto.*

occulor, *Taię ſię*

occulta, *orum,* templi, *świątnicá.*

occultatio, *Kryćie 1. 2.*

Occultatius, ab occulte. Cic: corrigit Lambin. occultius.

occultator, *Przechowywacz, proprie, ſed inuſitate,*

occultē, *Potaiemnie.* (*Kryćiel.*

occulto, *Kryię 1. 3. Taię czego, Pokrywam, U-chylam.* Hinlich verdecken/ verbergen. *In fidis raptos. ſaxo occultabat opaco.* V. *ſyn:* Occŭlo, cōndo, rĕcōndo, ābſcōndo, ābdo, ŏpĕrio, tĕgo, cōntĕgo, ōbtĕgō, ōbdūco, ŏcclūdo, ābſtrūdo, vē-lo, celo. *phr.* Dēnſis ūmbris, tenebris, ŏbvēlo, claūdo, īnclūdo, ōbvŏlvo, prĕmo, ŏbrŭo. Cæcis lătebris sē cōmmīttere, sē crēdĕre. Fūrto āb-scōndĕre. Sēſe īnclūdit ŏpācis ſpelūncæ tĕnebris. Cōrpŏra fūrtīm īnclūdūnt cæco lătĕri. Nūnc vĭrĭdis ĕtīam ŏccūltant ſpīnēta lăcĕrtos.

occultum, *Skrytość.*

occultus, *ti, Skryty.* Verborgen. *Æſtat occul-tis animus, ſemperq; tacendis* Juv. *ſyn.* ŏccūltātus, ābdītus, cōndītus, ābſcōndītus, tēctus, ōbtēctus, cōntēctus, ŏpērtus, ădŏpērtus, cŏŏpērtus, ōb-dūctus, ābſtrūſus, ŏcclūſus, vēlātus, lătens, lă-tĭtans, ōbſcūrus, ŏpācus lătebrōſus, ārcānus, *phr.*

Lătebris ūmbris ōbtēctus, dēfēnſus, claūſus, cōn-dĭtus. Dēnſis ōbdūctæ sēntibus hĕrbæ. Sōlis ĭnāc-cēſſus rādiis. Cæcis ōbſcūrus lătebris. *v. Abditus.*

occumbo, *is, Polegam 1. Zoſtáię ná placu Umie-ram 1.* umbkommen/ ſterben. *Fertur & an-te annos occubuiſſe ſuos.* Ovid: *ſyn.* ŏccīdo, cădo. mŏrior. *v. Morior.*

occŭpātio, *Zabáwá, Opánowánie, Uprzedzánie, Uięćie zábieżenię.* Einnehmung. *Laudandam reor occupationem.* (Phal.) Sidon.

Occŭpātorius ager. ibidem.

occŭpātus, *Zabáwiony.* Geſchäfftig. - - *Hoc tantum. lege, namq; & occupatus* Phal.

occŭpo, *Záśiadam, Ośiadam 1. Obeymuię, Uprze-dzam 1. Opanowáć, Ubiegam kogo, záprzątam zabawiam zaſtępuię, Uymuię ſobie ludźi, bá-wię kogo, Daię ná lichwę, Napełniam, Mam. 1. Padam, zeymuie mię, zdybáć, Rzuca ſię chorobá, & ſub zápátrzam ſię.* Einnehmen/ erobeten/ beſitzen. - - *Et totum quæ viribus occupet orbem.* Virg. *ſyn:* Præripio, ārrĭpio, īnvā-do, *vel* prævĕrto, *vel:* dīſtĭneo *vel* tĕnĕo, pŏſsĭdĕo.

occŭrro, *Zabiegam, záſkákuię, Potykam ſię Na-gadzam ſię, Napadam ſię Trafiá ſię, Widáć, Wy-chodzę 2. Wſpominam ſobie.* Entgegen lauffen *ſyn.* ŏccūrſo, ōffĕro me. ādſum: ōbvīus eo, prō-deo, vĕnĭo, prōcedo, *phr:* ōbvius ārdenti sēse tŭlit. Rĕdŭci, vĕnĭenti tĭbi ōbvia prōdĭeram Rĕdūcem īn līmĭne prīmo ēxcēptūra rŭit. Læ-to, vel āmīco vĕnĭentem ēxcēpit vūltu. *v. Ob-viam eo.*

occursăcŭlum, *Obłudá 2. Nocnica, Strachy nocne.*

occursātio, *Zabieganie, Doſtoieńſtwa* [*zábiegánie.*

occurſatrix, *Cbłudá 2.*

occurſo, *Nagadzam ſię. Przebiegam ſię, Potykam ſię, Przeiezdzam ſię 2. Wſpominam ſobie, pły-nę, Stoi mi przed.*

Occurſoria potio, ſub pełnić:

occurſus, *us, Zaście 1. Nápadnienie, záſtąpienie, potkánie.*

ŏceănus, *gr. Morze wielkie, Kąpiel.*

ŏcella, *æ m. Máłooki.*

ŏcellāta, *orum.* ocellatum, *perłá, Gałká O-rzech láſkowy.*

ŏcellātus *Oczkowaty*. ocelli *tr. Uciecha.*
ŏcellŭlus, ocellus, *Oczko 1.* Äüglein. *Blanda quies furtim vinctis surrepit ocellis.* Ovid.
ochra, *æ, gr: Brunatna farba, & sub żołtawy.*
ŏcĭmum, *gr. Bazylia; Bazylika, Mieszanka.*
ŏcĭnum, *Mieszanka Ocæ e sub perła*
ocquinisco, *Nachylam się, Uczepnąć Quantitatem vide in Conquinisco.*
ocrea, *æ, Bot, Cholewa, Skornie Nagolenice Obow żołnierski* Stiffel. *Tum læves ocreas e'ectro auroq; recocto.* Virg. *epith.* Hăbĭlis, āpta, aūrāta, mĭcans, ænea, ferrĕa, fūlgĭda, lĕvis *p r.* Crūrum tĕgmen, mūnīmen mūnīmentum: Levĕs ocrĕas lĕnto dūcunt ārgĕnto.
ocreātus, *Skornie noszący.*
ocris, *is ios. f. gr. Skała, Gora.*

OCT

octăphorum. *gr. Kareta, & sub Ośm par.*
octans, *tis, subst m Ośm części sub Część całey rzeczy.*
octāvus. *Ośmy.* Der Achtheste.
octavus decimus, *Ośm nasty.* octennis, *Ośmioletni,* octennium. *Ośmioletni czas.*
Octidiălia, *ium Oktawa.*
octies, *Ośm Kroć.* Achtmahl. *syn.* Bīs quăter, quăter bis.
octingēnārius, octingentēsĭmus, *Ośmsetny.*
octingenti, *Ośmset:* octĭpes, *Ośmionogi.*
octo, *ośm.*
octōber, *& bris, is subst.* Październik.
Weinmonat *Te tacito October fænore ditat agros* Aus. *epith.* Imbrĭfer, mădĭdus, hūmens, nīmbōsus plŭvius. *phr.* Mēnsis quō sēras dēpōnit vīnea ftōndcs. Quō făcit hūmentes Plēĭas ōrta dies.
octōber, *& bris, is, adject. Pazpziernikowy.*
octōdecim, *Ośmnaście.*
octōgēnārius, *Ośmdziesiątny,* Ośmdziesiątletni.
octōgēni, *a, a. Ośmdziesiąt.*
octōgēsimus *Ośmdziesiąty.*
octōgies, *Ośmdziesiątkroć.* (ducunt.
octōginta *Ośmdziesiąt. A corripit Lucil. alii pro-*
octōjŭgis, *Ośm Par maiący.* (krotny.
Octōmĭnūtiăli, Ośmpieniężny. octōnārius, *Ośmak 1.*

OCU

octonarius numerus. *Ośmak 1.*
octonarius versus: *vide infra* quadratus.
octŏphŏrum, *gr, sub Ośm par, & Kareta.*
octŭplex; *plĭcis, adject: omn: Ośmioraki.*
octŭplĭcātus, octuplus, *Ośmkrotny.*
octŭplum, *Ośmiero tyle.*
octussis, *is. m subst: sub Potroyny grosz.*

OCU

ŏcŭlāria, *orum, an rectè Okulary*
ŏcŭlāris, *& ŏcŭlārius, adiect, Oczysty 1.*
ŏcŭlārium specillum, *Okulary.*
ocularius, *subst: & ocularius medicus, Okulista*
ŏcŭlāta *Wielgook.*
oculta die emere, *Zagotowe.*
oculatæ manus, *ibidem.*
oculatio, *Obćinanie 2.*
oculatissimus, *Iasny 1. Ostrowidz 2.*
ŏcŭlatus *Oczkowaty, Widzący, Iasny, Oczywisty.* Der Augen hat.
ocŭleus, *adject: Oczkowaty, Ostrowidz.*
oculeus, *subst. Oczko.*
oculi, *Obliczność Oka 1. Ante locum capies oculis alteq; jubebis.* Virg. *syn.* Lūmĭna ŏcēlli. *epith.* Blāndi, mĭcāntes, cærŭlĕi, fōrmōsi, vēnūsti, sĕrēni, plăcĭdi, rădĭantes, clāri rŭtĭlāntes, vĕrēcūndi, ăcūti, ārgūti, sūbtīles, scĭntĭllāntes, tĕrrĭbĭles, sŭpērbi, mălīgni, hōstīles, sāngvĭnei, tŏrvi, sēvēri, oblīqui, mĭnāces, ārdēntes, īgnīti, flāmmĭfĕri, lāscīvi, văgi, ērrāntes, trŭces, fĕri, căsti, pŭdĭci, mŏdēsti, rĭdēntes, bĕnīgni, lyncei, lacrymāntes, mădēntes, grăves, hūmēntes, lĭvēntes, vĭgĭles, insōmens, fēssi. *phr.* ŏcŭlōrum ōrbes, ăcies, lūx, jŭbar, faces, īgnes, sēdes. sīnus rĕcēssus. Gēmĭnum frōntis sydus, īgne mĭcānt sydĕrĭbus sĭmĭles ŏcŭli Vĭgĭles sub frōnte mĭnĭstri. Æmŭla lūmĭna stēllis Hūc īllūc vōlvēns ŏcŭlos, tōtumque pĕrērrat lūmĭnĭbus tăcĭtis. *v. Circumspicio, Aspicio.*
oculi fracti, morsicantes, patrantes, *Oczy wdźięcznie zyzowate.*
oculi herbei, nocturni, *sub Oczu modrawych.*
Ocŭlĭcrĕpĭda hi. Oczu wybitych. sub ślepy:
oculis immobilibus contueor, *Wytrzeszczam.*
oculis rectis, *Nie mrugaiąc.*

oculis infestis, torvis tueri, *patrzę krzywo*
ŏcŭlĭtus, *Uprzeymie, Barzo.*
ŏcŭlo, *as, Oświecam 2.*
oculos expilo effodio. excludo, exturbo, *Oślepiam.* Die Augen außstechen. *syn.* Cæco ēxcæco, *phr.* ŏcŭlos ĕffŏdio, Lūmen ērĭpio, ădĭmo, Lūce ŏrbāre. *v. Cæco.*
oculos habeo. defigo in. *Wlepiam oczy.*
oculos jacto, emitto, spargo, *świdrzę*
ŏcŭlus. *Oko 1. 3. Pak, Członek, Rozch dnik wielki, Wiernek, podchwytasz Moy ty.*
Oculus mundi, *Słońce.*
ŏcўma, *orum sub Strofuię,*
ŏcўmastrum, *gr: Bukwica,*
ŏcўmĭnus, *gr. lege* ociminus.
ŏcўmoīdes *is, n, Sorzyszek.*
ŏcўmum, *Bazylia, Mieszanka, Tatarka.*
ŏcyor, ocyssimus, *Prętki.* Hurtig schnell. *Et fulminis ocyor alis* Virg. *v. Velox, Celer.*
ŏcyus, ociffimè, Ocyter, *Rychło, prętko,* Schnell so bald. *syn.* velociŭs, celeriŭs, citiŭs. *vide St tim.*

O D

ōda, *æ. gr: Spiewanie.* Ein Gesang. *syn.* Cārmen, cāntus, *epith.* Læta, dulcis, fēstīva, Lўrica. *vide Carmen.*
ŏdaxĭsmus, *m. gr: Zębow puszczanie.*
Odefacio, Wącham. ōdeum *gr, Ganek, Kor.*
ōdi, *Nienawidzę brzydzę się* Hassen. *Diligo præstantem, non odi. Cinna negamem.* M. *phr.* ŏdio hăbeo, īnsĕctor, prōsĕquor, ŭrgeo, pĕrsĕquor. Odia ēxĕrceo, īnēxōrābĭle dūrus ēxĕrces ŏdĭum, nēc īnīqua fīnis īn īra ĕst. Odĭis ălĭquem ēxĕrceo. Gĕnus ŏmne fŭtūrum ēxĕrcēre ŏdĭis Nūllus ămor pŏpŭlis. Ætērnis cērtant ŏdĭis. Vērbis ŏdĭa ăspĕra mŏvi. Ultĕrĭs nē tĕne ŏdĭis. Nūnc pŏst hāc, sēmper mĭhi dum lūx īsta lūx īsta mănēbit, pērsĕquer ætērnis ŏdĭis caput hoc, nēc rēgna tĕnĕnēre īlle pŏtest, pŏtērit mănus hæc dum tēla mŏvēre. *vide odium.*
Odi, seu odii, odivi Plaut. prisce pro Audiv, ut plostrum &c. Mursi.
ŏdĭbĭlis, *Nienawistny.*
ŏdĭnŏlўon, *tis, m, gr: Trzymonaw,*
odiosè, *Nienawistnie, Nieprzyiewnie, Obrażliwie, Brzydko Niełagodnie.*

Odiosicus, B. Nienawistny, Przykry.
ŏdĭōsus, *Nienawistny 2. Obrażliwy, Brzydki, przykry.* Verhaßt/ unangenehm. *syn.* īnvīsus, ēxōsus, īnfēnsus, īnvĭdĭosus, mŏlēstus, ŏdĭo dīgnus, flăgrans.
odiosus sum, *przykrzę się, Niepodobam się*
ŏdium, *Nienawiść 2. Mierzączka, przykrość 1. Naleganie, przykrzenie się, Teskmca. & pro Adiectivo sub Brzydki.* Haß zorn. *Convenient quibus aut odium crudele Tyranni.* Virg. *syn.* Sĭmŭltas, īra, răbĭes, fŭror. *epith.* īnĭmīcum, crūdēle, ăspĕrum, nĕfāndum. īmprŏbum, ăcērbum, crŭēntum, fūnēstum, ŏccŭltum, īmmīte, īnsānum mălĕsānum, dĭūtūrnum, īmplăcābĭle, īmmŏrtāle, ēxĭtĭāle, dūrum, cæcum, pŭgnāx īnēxōrābĭle, ătrox *phr.* Odĭis, sīgna, ārsēmĭna tērror. Sæpe tăcens ŏdĭi sēmĭna vūltus hăbet. Odĭis haūd ēxsătūrāta quĭēvi. Vīvūnt ŏdĭa īmprŏba, *vide Odi.*
ŏdontăgra, *gr zębne kleszczyki.*
ŏdoramen, *Wonia,* Geruch. --- *Croceos ut Tmolus odores.* Virg. *syn.* ŏdōrātus, ŏdōrāmĕntum frāgrāntia: sŭffīmen. *pith.* Suāvis, jūcūndus, mōllis, grātus, frāgrāns, bĕnĕŏlens, tēter, fœtĭdus, īngrātus, grăvis, pēstĭfer, mŏlēstus īnjūcūndus, īnsvāvis, dīrus, dūlcis, spīrans, ămbrŏsĭus, gĕnĭālis, mўrrhēus, thūrēus, *phr.* ŏdōra, svāvis, dūlcis, aūra; ŏdōrus hālītus. Svāvis mūnus ŏdōris. Quīcquīd bĕnĕŏlēntĭbus ārvis cūltor ŏdōrātæ mīttit ărābs sĕgĕtis, Arăbo nŏster spīrat ŏdōre rŏgus. Quŏ sĕmel ēst īmbūta rĕcēns sērābit ŏdōrem tēsta diu. *v. Oleo*
odor liquidus, *Oleiek,*
odoramenrum, *Wonia 2. Wonne zioła.*
ŏdōrātus, *Wonny, 2.* odoratio, *Wąchanie.*
Odorator, Węchu ostrego.
odoratus, *us, powonienie, Wąchanie, Wonia.* Geruch/ das riechen. *phr.* ŏdōra vis
odore imbuo, *perfumuię,*
odorem traho: ŏdōrĭfer, *pachnący,*
Odorisequus, Węchu ostrego, & sub Bystry.
ŏdōro, *as, perfumuię, Wonią puszczam, Węchem dochodzę.* Riechem/ Geruch machen. *Urit odoratam nocturna in lumina cedrum.* Virg. *syn.* Inŏdōro sŭffio. fūmĭgo, *phr.* ŏdōre, pērfundo, replēo, ăfflo, īmbuo, ŏdōres, jăcto, jăcto. spargo,

ſpārgō, īncēndo, ădŏlēo; āſſŷrio cīnĕres ădŏlēn-
tur ămōmo, thūre, mīrrha.

ŏdōror, *Wąchám, Węchęm ſzukam, przeczuwam, Spąháć, Macam, Czuię 3.* Riechen. *Namq; ſagacius unus odoror.* Hor: *ſyn:* ōlfăcio. *phr:* ŏdōres ſēntĭo, pērcīpio, haūrĭo, nārībus āccīpio, ŏdor ăd nārēs, fērtur, āccēdit, vĕnit.

ŏdōrus, *perfumowány, pachnący.* Wolriechend. *Maſſyliq; ruunt equites & odora canum vis.* Virg. *ſyn.* ŏdōrĭfer, ŏdōrātus, bŏnĕŏlens, ſvāveŏlens, rĕdŏlens, fragrans, ſvāvĭter hālāns, ſpīrāns *v. Oleo.*

ŏdos, *idem* odor,

Odrilicium, Cicer. 2. Fini. cor. illicium. Turneb, vel æs Corinthium Delicium. Muret. alij Orichalcum legunt.

O E

Oecŏnŏmia, *gr: Rozłożenie, Száfowánie, Goſpodarſtwo 2. Wćielenie Páńſkie.*

oecŏnomica, *æ. vel ce, es, gr. Goſpodarſtwo.*

oeconomica, *orum. gr. Goſpodárſkie księgi.*

oeconomicus, *gr: Goſpodarſki, Száfarſki.*

oecŏnŏmus, *gr. Szafárz, Ochmiſtrz.*

oecūmĕnĭcus, *gr. powſzechny.*

oecus, *m. gr Dom 1, Sala.*

oedēma, *tis, n gr: Nádęćie.*

oenante, *es, gr: Kropidło ziele, przyiemka, Gáłucha, ſub Maćicá 4.* (ćicá.

oenanthĭnum, vinum, *Wino robione: & ſub Ma*

oenanthĭnum oleum, *ſub Kropidło ziele.*

oenas, *adis, f. gr: Winnicá, Figá 1. Gołąb gład-* (ki.

oenŏgărum, *gr: Roſoł.*

oenŏmĕla, *orum. Winniczki.*

oenŏmĕli *gr: Słodycz.*

oenŏphŏrum, *gr: Winny ſtátek, Flaſzá, Dzban.*

oenŏphŏrus, *gr: piwniczny.*

oenŏpŏla, *æ, m. gr: Winny ſzynkarz.*

oenŏpōlium, *gr: Winnego ſzynku Dom.*

oenoptes, *æ m gr: Bieśiadnik 2.*

oenŏthēra, oenothēris, *idis, gr, Wieśiołek.*

oenōtria, *gr: Włoſka ziemia* (ziele.

oenotrius, oenotrus, *gr: Włoſki.*

eosŏphăgus, *gr: żołądek 1.*

oeſtro agitor, *Gżę ſię.*

oeſtrum, *gr: Gies, Gźik.* Unſinnigkeit. *ſyn.* Fŭror, răbĭes, īnsānia. *epith.* Hōrrĭbĭle, răpĭdum, æſtīvum, cæcum, præceps. vĭŏlēntum, răbĭdum: laūrĭgĕrum. ſacrum, dīvīnum. *phr.* Fērtur ĕt hōrrĭbĭli præceps īmpēllĭtur æſtro. Scīlicet æſtīvis quāndo ſtĭmŭlātus ăb œſtris.

Oeſus, pro uſus. Cicero priſcè. Turneb.

oesŷpum, *gr: Wełna niechędożona, Wełny owczey plugáſtwo.*

O F

ŏfēlla, *páſztet. Sztuczká, kłoſek 2.*

offa, *Sztuká 1. Kłośek 2. Farmuſzka. Guz.*

offa penita, offa porcina, *ſub Ogonowy.*

offātim, *Sztukámi.*

offātim conficere, *Ná ſztuki rozśiekáć.*

Offector, Farbierz, Offendices. v. Offendix.

offendĭcŭlum, *Obrazá 1. 2. Zawada,*

Offendimentum Sznur do czapki, Gałka.

offendix *icis f. idem & Ielcá. Reieſtr iedwabny.*

offendo, *is, Szwankuię, Obrażam, przewiniam, Obrażam ſię, Napadam 1. 2. Nieſzczęśći mi ſię, Nayduię 1. Uderzam ſię o co, Záſtáię 1. Zawadzam 1. Dopuſzczam ſię.* Anſtoſſen/ erzürnen. *ſyn.* īncūrro, īnvĕnio, vel īmpīngo, āllīdo, vel lædo, nŏceo, vel pēcco, ērro, fallor.

offendo, inis. priſcum & fortè vitioſum. obraza.

offenſa, *activè vel paſſive Obrazá.*

offensācŭlum, *Obrazá 1. Zawáda.*

offenſatio, *Potkánie.*

offenſator, *Potlkiwy.*

offenſio, *Obráza 1.2 3. Szwank, Szkodá, Uderzenie.* Ungunſt. *ſyn.* offenſa, dāmnum, vel īncūrſus, vel cūlpa.

offenſiuncula, *Obraza. Szwank.*

offĕnſo *as; Uderzam ſię o co. Potykam ſię.*

offenſor, oris, ſub Obraźliwy 1.

offenſum, *ſi, n. Obrazá 1.*

ōffenſus, *us, Obraza 1. Szwank, Zawáda potknienie Nápádnienie. Uderzenie potkánie*

ōffenſus, *ſi, paſſivè Obrażony, poruſzony, Nienawiſny, Rozgniewány.*

offenſus, ſi, active ſub Obraźliwy.

offercio, *is, Nádźiewam.*

offěro, Ofiáruię 1. Nádaię się, Nastawiam 1. Sprzećiwiam się; Nagadzam się, Nabawiam. Fürtragen/ anbieten. *syn*: Dō præbeo, dēfěro, ēxhĭbeo.
offertorium sub Ofiará. offertur, Nawiia się.
offertus, offertissimus, Obfity, Nátkany 1.
offěrūmenta, æ. Degá. *offěrūmentum* Ofiára, 2,
officialis, Sługa mieyski Urzędowy sługá, Woźny. Ceklarz, Oficyał.
officīna, Warsztat, Szkołá, Robotá, Budowánie 2. Kurnik, eine Werckstadt.
officina fusoris, Puszkárnia,
officina metallica; Rudá 1.
offĭcīnātor, Mularz, Mistrz 1.
officio, *is*. Szkodzę, Zawadzam komu. Záćimiam, & sub Zágastem. Schaden. *Praterea nibil officiunt, obstantque figura*. Luc: *syn*: ōbsto, ōbsum, impĕdio, nŏceo. *v. Munero, Impedio.*
officiorum princeps, magister przedni sługá.
officiose, Uczynnie, Ochotnie.
offic ōsus Uczynny, Kortezyan, psotliwy. Dienst hafft/ dienstwillig. *Officiosaq; sedulitas & opell forensis*, Hor: *syn*: ōbsĕquĭōsus, ūrbānus, cōmis, běnīgnus. *phr*. in ōffĭcīum ăd ōbsĕquĭūm prŏnus, prŏpensus, prōmptus, părātus. Cūi cōme īngĕnium. *v. Comis.*
officiperda, *officiperdus*, Niewdźięczny.
offĭcium, Uczynność, Powinność, Zwierzchność. posługá, Dobrodźieystwo, Urząd Ufność, Kśięgi publiczne, Gody, Ampt pflicht. *Militis officium longa est via, &c*. Ovid. *syn*: Mūnus, pārtes, vel mĭnĭstĕrium, ōbsĕquĭum. *epith*. Dĭffĭcĭle, ărdŭum, ămīcum, svāve, grātum. pĭum, dūrum, īnjūcūndum, mōlĕstum.
officium divinum, sub paćierze.
officium feriale, przymierze.
officium fictum, officiorum blanditiæ malitiosæ, Kortezya.
offĭgo, *is*, przybiiam 1. Natykam obtykam wtykam.
offlecto Kieruię. *offŏco* as, Dawię.
offrēnātus, Ouzdany, Obowiązány.
offreno, Uymuię kogo, Zniewalam.
offringo, przeorywam. *offūcia*, & *hæ offucia*, piękrzydło, Mąmienie, Szalbierstwo.
offūco as, napawam, à faucibus.
offŭla, *a* Sztuczká, Kłosek 2.
offundo, Oblewam 1. Zalewam, pokrapiam, Záćinam, posypuię 1. Mąmię.
offuscatio, lege *obfuscatio*.
offuscātus, Spłowiały.
offusco, śniado czynię. Záćimiam, & sub Spłowiał. Verdunckelen. *syn*: īnfūsco, ōbfūsco, ōbscūro, nĭgro, ŏbūmbro, ŏbnūbĭlo.
offuscor, Blakuię.
ŏgălum, *gr*: Jaiecznica.
ŏgdoas, ădis. *f. gr*: Tydźień.
oggannio, Nabiiam uszy, szepcę przegarzam.
ŏggĕro, *is* Okładam 1. Kładę potrawy, przegarzam.
oh, Och, Zginąłem, ohe O, Ocho.
ohe, O, Och.
ŏlea, Oliwa drzewo, Oliwká owoc świeży Ein Oelbaum. *Arbor pacis signum, triumphi decus. Minervæ sacra. syn*. ŏlīva. *epith*. Vĭrens, vĭrĭdis, frōndens, cānens, ālbens, pāllens, pāllĭda, ūmbrōsa, tĕres, vīvax, mītis, dūlcis, pācāta pācālis, pācĭfica, fēlīx, læta. ætērnum vĭrens. *phr*: Pāllădis ărbor, rāmi, ărbor Pāllădia, Pīcēna. Olĕæ, ŏlīvæ fætus, frūctus rāmi, frondes, băccæ. Pācis rāmi. Sĕrvans ætērnum frōnde vĭrēnte dĕcus. Æternos gĕrens frōndis hŏnōres præmia primi ăccĭpient, flāvāque căput nĕctēntur ŏlīva. Pācĭferæque mănu rāmum prætēndit ŏlīvæ.

ŏleăceus, Oliwny 1. 2. Oleiowy.
oleāgĭneus, oleāgĭnus, Oliwny.
oleamen, *oleamentum*, Oley 1.
oleāris, Oliwny 1. 2. Oleiowy.
oleārius, *adject*: Oleiowy.
oleārius, *substant*: Oleynik.
oleastellus, Oliwa leśna.
oleaster *idem* & *sub* Bukszpan. Wilder Oelbaum. *Indicio est tractu surgens oleaster eodem*. Virg:
oleastrense, *plumbi nigri genus*. *Plini*.
oleastrīnus, *sub Oliwa leśna*. *producit i Regnatus repugnante Analogia*.
oleatus, Oleiowy. ŏlĕfăcio Wącham.

Oleitas,

ŏleĭtas, Oliwek zbieranie.
ŏlens, pachnący Cuchnący, Smierdzący.
ŏlentĭca, orum, ŏlentĭcērum, Smrodliwe mieysce,
ŏleo, et, evi, etum & ui, itum, in compositis Prisciani pachnę 1. 2. 5. Cuchnę, Spączhać, patrzy ma zoczu Riechen/ Geruch/ geben. Tinge caput nardi folio, cervical olebit. Vir. syn. Hālo, spīro, rĕdŏleo, phr. ŏdōrem mītto, ēmitto, fūndo, dīffūndo, prōfūndo, spīro, exhālo, āspīro, exspīro, āfflo. ēfflo, jācto, spārgo. Dŏmum, aūras ŏdōrĭbus pētfūndo, spārgo, rcpleo. vide Odor. Odoro.
oleo male, Smierdzę, übel riechen/ stincken syn. Fœteo: pūteo, grāvĭter ŏleo, rĕdŏleo, hālo, spīro: phr. Grāvi ŏdōre spīro. hālo, āĕra īnfĭcio Tĕtrum, dīrum ŏdōrem mīrto, ēmīrto, &c. v. Oleo.
oleōsus, Oleiowaty.
ŏlĕrāceus, Ogromny Chwaściſty
ŏlĕrārium, Iarzynny Rynek.
ŏlesco, is, Trącę, Roſtę.
ŏlēto as, Puszczam wodę, Wyprożniać ſię
ŏlētum, ab oleo, es, Gnoy 1. prywet.
ŏlētum ab olea, a, Oliwny sad.
ŏleum, Oliwa sok, Oleiek, Oley. Oel. Scintillare oleum & putres succreſcere fungos. Virg. syn. ŏlīvum, Pāllădis dŏnum. epith: Pīngve, liquĭdum vĭrĭde, lēntum. crāſſum, ūnctum, lēne, dŭlce ŏdōrātum, labēns, Pāllădĭum, Sÿrĭum. phri ŏlīvi pīnguis hūmor, liquor, lātex, sūccus. Pāllădius liquor. Pingvis ŏlīvæ sūccus, Pāllădis ŏlīvæ dŏnum, mūnus. Tingĕre jam pīngvi Pāllăde mēmbra pūtes.
oleum incendiarium, oleum medicum, oleum vivum, Kley Ognisty.
olfăcio, Wącham, Czuię, Spączhać, Przeczuwám, Riechen syn. ŏdōror, Deponens phr. Nāre, nārĭbus ŏdōrem pērcĭpĕre, haūrīre, ŏdōres sēntīre, haūrīre, ŏdor ăd nāres fērtur, vĕnit, āccedit.
olfacto, Wącham.
olfactōriŏlum, olfactorium, Woniankā 2.
olfactus, us, Powonienie, olidĭtas, Smrod.
ŏlĭdus, Pachnący, Smierdzący. Stinckend. Hic olidam clamoſus ages in retia vulpem. Mart.
ŏlĭgarchia, gr, sub Rzeczypoſpolitey ſprawowanie.
ŏlĭgochrŏnius, gr: Krotko trwaiący.

ŏlim, Kiedyś. dawno, Potym. Vor zeiten/ vor alters. Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum. Hor. syn. Quōndam, ălĭquando. phr. Prīscis, āntiquis tēmpŏrĭs ānnis, āpud ăvos, prĭōres, vĕtĕres.
ŏlĭtor, Ogrodnik 1. Ein Gärtner. syn. Hōrtŭlānus. epith. īndūſtrĭus, sēdŭlus, īmpĭger, ignāvus, sŏlērs, paūper, vĭgil, vĭgilāns, rūſtĭcus. phr. Hōrti ŏlĕrum cūltor, cūſtos. vide Agricola.
olitōrius, Ogrodny Iarzynny,
ŏlīva, Oliwa drzewo, Oliwká owoc świeży. Oelbaum. Docta Minerva, virens hujus oliva fuit. O. vide supra olea. Olenm.
oliva è muria, vel conditanea Oliwka przyprawna.
olivēta, a, Oliwek zbieranie,
olīvētum, Oliwny sad. ŏlīvĭfer. Oliwny.
Olivina, Plaut: corr: Olivi dynamis:
ŏlīvĭtas, Oliwek urodzay, Oliwek zbieranie.
ŏlivĭtor, Oliwnik, & sub Oleynik.
ŏlīvo, as, olivas lego, Oliwki zbieram.
ŏlīvum, Oliwa sok, Oley. Oliven. -- liquidi corrumpitur uſus olivi. Virg. vide Oleum.
ōlia, Garniec. Ein Hafen/ Topff syn. ăhēnum epith. Fīctĭlis, frāgĭlis, fērvens. phr. Fīgŭli fācta, fabrĭcāta mănu. v. Ahenum.
ollar, aris, n. Pokrywka,
ollāris, ollārius, Gárcowy 1.
ollĭcŏquus, ſub Warzony.
ŏllŭla, Garnuſzek. Ollus, a, um, On,
ŏlo, is, Pachnę Trącę oleo male, śmierdzę.
ŏlŏlygon, ŏnis, hic gr, ſub Skrzeczenie, Słowik, Puſzczyk.
ŏlor, ōris, Łábęć. Ein Schwan. Digna ſed argutos interſtrepere anſer olores. Virg. syn. Cygnus phr. Rĕsŏnans mŏrĭbūndo gūttūre dulce mĕlos. Cārmĭna mœſta cănēns, v. Cygnus.
Olor, pro odor, priſcè Wonia. Smrod.
olōrinus, Łabęci. Schwänen farb. Cuius olorinæ ſurgunt e vertice pennæ. Virg.
Oluatim. Feſt, corr: Scalig: Olus atrum.
Oluatium ibi legit Meurſ. i, quod in ollis coctum eſt ut Teſtuatium Varro. quod in teſtu. Orluatium ſcribi deberet, quia priſci non geminabant conſonantes.

ŏlus ĕris, n, Ogrodná ſtrawa in plurali. Olerarum i ncitit. priſcè, Allerley Garten kraut/ Durum olus. & cribro populi decuſſa farina: P: epith: Agrēſte, vile, rigidum, săpĭdūm, vĭrĭde, vĭrens lætum, ŏdōratum, ŏpăcum, mŏlle, phr: Lāxans ventris ŏnus. Ventrĭſque rĕsōlvēns ŏnĕra, ŏlus hūmānus; ălsūrgit in ūſus. v. Herba.

ŏlŭsătrum, oluſatri non olus atri, nec oleris atri. Gierſz, Miſtrzowník.

olus cordum, Sol bábia, olus pullum, Gierſz.

olus ſylveſtre, Cz chrzycá.

ŏlŭſcŭlum, Ogrodna ſtrawá.

ŏlympiăcus, gr. ſub Niebieſki, Sed quid olympiacæ miratus præmia palmæ Virg.

olympias ădis, f, gr, Cztery láta, Pięćioletni czas. Hic prope ter ſenas vidit olympiades. Mart.

ŏlympĭcus, gr: ſub Niebieſki, Sunt quos curriculo pulverem olympicum. (Aſcl.)

ŏlympus, m, gr, Niebo Der höchſte Berg in Griechenland.

ŏlyra; æ, gr, an żyto. an Rèż 3.

O M

ŏmăſum, Flak, Wole 2.

omasum cænans, Podły.

ombria, æ, gr. Dżdżownica 2. Piorunek.

ŏmēlyſis, is, gr, Gryż 2.

ōmen, Znak 9. 11. 12. Godło, Szczęśćia znak, Otucha, Proroctwo, Ein Wortzeichen / Andeutung. ſyn, Aūgūrium, ăūſpĭcĭum: ſĭgnum. epith: Fēlix, faūſtum, lætūm, bŏnum, prōſpĕrum, ŏptātum, dēxtrum, cērtum incērtum, infēlix, infaūſtum, mălum, ſĭnĭſtrum, ădvērſum, triſte, mĭsĕrāndum, fūnēſtum. phr: Læta, faūſta, ſigna. Trīſtia cælo mōnſtra. Prōdĭgĭum cănit, ēt triſtes dēnūntiat īras. Tēmpŏre quānquam īllo tēllus quŏque, ēt æquŏra pōnti, ŏbſcœnīque canes īmpŏrtūnæque vŏlucres Sĭgna dabant.

ōmēntum, Kałdun 1.

ŏmētis, idis, f. gr. Naramiennik.

ōminātor, Prorok.

ŏmĭno as, ōmĭnor, aris, Wieſzczę 1. 1. Prorokuię, Ahnen / Lōſen guts oder böſes vide, Auſpicor.

ŏmĭnōſus, Nieſzczęśliwy, Znaczący co złego.

omiſſior ab re, Niegoſpodarny.

ŏmiſſus animus Niedbalſtwo.

ŏmītto, Opuſzczam 1. Odkładam, Puſzczam Zaniechawam. Daię pokoy. Unterlaſſen. Pleraq? differat & præſens in tempus omittat. ſyn. Mitto, prætĕreo, linquo, rĕlīnquo, sūpĕrsĕdĕo.

ommentans priſcum, ſub Mieſzkam 5.

omne, ſubſt: Rzeczpoſpolita, świat, Wſzyſtko

omnem aleam jacere, & omnem lapidem movere. Prov: Uśilnie,

omnes Wſzyſcy. Alle. ōmnes mōrtali ſtirpe creāti, ōmne gĕnus hŏmĭnum.

omne tulit punctum, Prov. Chwalny.

omni ope & opera, omnibus nervis, ungviculis, opibus, Prov. Uśilnie.

omnia, Wſzyſtko, & Sprawcá, Alles miteinander. phr: Quīdquīd hăbet tēllus, quīdquīd ŏlympus hăbet Quīquīd hăbet ſpătĭōſi māchĭna mūndi. Quīdquīd hăbet cōmplēctĭtur ŏrbis. Quīdquīd habet tēllus, măre, nūbĭla cæli. Quæ nātūra ſuo cōntĭnet āmpla sĭnu.

omnibus numeris, Prov. ſub, Doſkonały.

Omnicanus Apul: i: omnia canens, dum vox:

omnicarpus, Wſzyſtko żrzący.

omnĭcŏlor, adiect: omne Pſtry.

omnĭfăriam, Wſzelkim ſpoſobem.

omnifarius, Wſzelaki.

omnifer Wſzyſtkorodny,

omnĭformis, Wſzelákokſztałtny,

ŏmnĭgĕnus, omnimodus, Wſzelaki,

ōmnĭmŏdè, omnimodis, omni modo, wſzelkim ſpoſobem,

omnīnò, Koniecznie, Zgołá, Tylko. Gäntzlich. Non equidem omnino capta aut deſerta Viderer Virg. ſyn. Prōrſus, pĕnĭtus, plānè.

omnĭpărens wſzyſtkorodny.

omnipŏtens, omnipotentiſſimus Wſzechmocny Allmächtig. -- Tityon terræ omnipotentis alumnum.

omnĭpŏtentia, Wſzechmocność.

omnis, Wſzelki, Káżdy, Wſzyſtek, Alle ein Jeder. omnis amor magnus. Omnis pro nobis gratia muta fuit: Ov. ſyn: Quĭſque, cūnctus, tōtus ūnĭvērſus. v. Omnes.

omnis loci & fortunæ. *Biegun 1.*
omnituens, *Wſzyſtkowidzący.*
omnĭvagus, *Biegun 1.*
omnium rerum, *Rozmaity, Wſzeláki.*
omnĭvŏlus, *Chćiwy. omnivomus oceánus. Pacuv.*
omnivŏrus, *Wſzyſtko żrżący,*
ōmŏphagus, *gr: Surowo iedzący.*
ōmŏplăta; *æ. gr. Łopátka 1. Kość łopatczána.*
omphăcinus, *gr; Agreſtowy.*
omniphăcium, *gr: Agreſtowy ſok.*
ompcăcŏcārpos, omphalocarpos, *hæc gr:Oſtrzyca źiele.*

O N

ona, æ. Plin corr: Oenas.
ŏnăger. ŏnăgrus, *gr: Ośieł dźiki, Procá woienna* Ein Wald Eſel. *Pulcher adeſt onager, mitti venatio debet. M. epith.* Sy̆lvĕſtris tĭmĭdus. *v. Aſinus.*
ŏnăgos, *vel us gr: Oślarz.*
onco, as, Ryczę. & ſub Ośieł 1.
ŏnĕrārius, *ćiężárowy.* onēris magni. *Mocny.*
ŏnĕro, *Obćiążam Łáduię, Nabiiam uſzy. & ſub Drożę.* Beladen/ beſchwäten fällen. *His germana malis oneras atq; objicis hoſti.* Virg: *ſyn:* Grăvo prĕmo. *phr:* Hŭmĕris, cĕrvīcibus pondus, ŏnus īnĭjcio, īmpōno. Hŭmĕros, rāmos pōndĕre, mōle prĕmo, ūrgeo, dēprĭmo, ōpprĭmo, īncūrvo, fatīgo. Onĕrat grăvibus āltāria dōnis. Aſpĭce cūrvātos pōmorum pŏndĕre ramos, ūt ſua quōd pĕpĕrit vix fĕrat ārbor ŏnus. Feſſa lābat mihi pōndĕre cĕrvix ēt trĕmĕfacta cădunt sūccīſo pōplĭte mēmbra. Pōmăque læſiſſent mātrem niſi sūbdĭta ramo lōnga lăbōrānti fūrca tŭlīſſet ŏpem.
onero rationes, *Száfuię bárzo, Wydáię 1.*
onero vinculis, *Oſadzam więźnia.*
ŏnĕrōſus, *ćiężki 1. Obćiążliwy.* Schwer.
ŏniſcus, *gr: Stonog 1.*
ŏnīrŏcrĭtĭca, *orum gr: ſub Wrożká 2.*
ŏnīrŏpōlia, *gr: ibidem.*
ŏnītis ĭdis, *f. gr. Lebiotká.*
ŏbrȳchis, ĭdis, *f. gr: Kożia rutká.*
onocentaurus, *ex aſino & tauro animal, monſtrum vel Cacodæmon. v. Mieſzániec.*
ŏnŏchīles, *is, vel eos. n. gr:* onocichla, onoclia, *gr: Czerwieniec 1.*

ŏnŏcrŏtălus, *m. gr: Bąk 2.*
Onomătopæia, *Tropus vel Figura, quæ rei alicui nomen idoneum, quod non habuit, confingit, imitationis aut ſignificationis cauſa ut Balare, Coaxare, Taratantára. Patriſo. Bovinor. Nominatio ad Herenni.*
ŏnŏmaſtĭcum, *gr: Słowik.*
ŏnōnis, *is, hæc gr: Liśi ogon źiele.*
ŏnŏpordon, *n: gr: Oſet páwłoczny.*
ŏnŏpyxos, *vel us f. gr: Bukſzpan 3.*
ŏnoſma, ătis *n. gr: Długoſz źiele.*
ŏnūris, *Gr: Wieśiołek źiele.*
ŏnus, ĕris, *n ćiężar 1. Powinność* Eine Bürde/ Laſt/ Beſchwärnüs. *Cedentes oneri ramos, ſylvamq; fluentem. M. ſyn:* Pōndus, mōles, sārcĭna, grăvĭtas, grăvāmen. *epith:* Grăve, dūrum, mōlēſtum, īngēns, grānde, īntŏlĕrabĭle, ĭnīquum, văſtum, sŏlĭdum, īmmāne, prĕmens, lĕve, exĭguum. *phr.* ŏnĕrōſa mōles. Făſcis ŏnĕrōſus. Măſſa grăvis. Ferri hānc mōlem grăvĭtas vĕtat. Vix īllud lĕctibis sēx hŏmĭnes cĕrvīce sŭbīrent. Mēmbra grăvāns. Prĕmens hŭmĕros. pōndus īnīquum. Mōles īmmēnſa, vīx fĕrēnda Nōn ĕgo ſum clāſsi sārcĭna măgna tuæ. Tōta dŏmus cæpit nūnc ŏnus eſſe tŭum. *v. Onero.*
Onuſtatus, Iudith: 15. pro oneratus, onuſtus.
ŏnuſtus, *Obćiążony, Pełen.* Beladen beſchwehrt. *Hunc tu olim cælo ſpoliis orientis onuſtum.* Virg. *ſyn,* ŏnĕrātus, grăvātus, grăvis. *phr.* Pōndĕre prĕſſus, ōpprĕſſus, dēprĕſſus, cūrvātus. Sūb pōndĕre ĭnīquo gĕmens, dēficiens, lăbāns, văcīllāns tĭtŭbans, fatīſcens: vīx ănĭmam trahens. pōplĭte flĕxo sūbsīdens. *v. Onero. Onus.*
ŏnȳchĭnus, *gr: Onichowy.*
ŏnȳchĭpuncta, *al.* onychiponyx, *gr: Jáſpid.*
ŏnȳchītis cadmia *ſub Mośiężne odmioty.*
ŏnyx, ȳchis, *m. f. gr: Onich, Alabáſtr, Kiełki, Błyſzczak, Pław 4. & ſub Alabaſtrowy ſtoiek.* Ein Edelgeſtein. *Calcatuſq; tuo ſub pede lucet onyx. M. (Gemmá candorem ungvis humani referens.) epith:* Cāndĭdus, lĕvis, mīcans, lūbrĭcus, crāſſus, cāndĭcans, ālbens, mȳrrhĕus, nĭtĭdus, rădians, fūlgĭdus. *phr.* Cāndĭdus ārdet ŏnȳx. Tōtăque ēffūſus in aūla. Cālcābātur ŏnȳx. *v. Gemma.*
ŏpācĭtas, *ćienistość.*
ŏpāco, *Zaćimiam.* Beſchatten *ſyn.* ōbumbro, ōbſcūro, tĕgo, ŏpĕrio. *phr.* Dīrĭgĭte in lūcos, ŭbi pīngvem dīves, ŏpācat Rāmus hŭmum. Dīffŭgĭent.

ent cōmites, et nocte tēgēntur ŏpāca. Sēcrēti cēlant cēllēt, ēt, mȳrrea circum Sylva tēgit. vide Adnubilo, Abscondo, & Obumbro.
ŏpācus, ciemny ćienisty. Beschattet/ Pone subit coniux ferimur per opaca locorum. V. syn. ūmbrōsus, ōbscūrus, tēctus, ŏpērtus, dēnsus. v. Obscurus.
ŏpālus, hic vel hæc lapis vel gemma orpheo. Opał. O Græcis, aliis u, aliis o.
ope omni, ope summa, Uśilnie. Mit Hülff. Hinc ope barbarica, variisq Antonius armis. Virg. syn. Aūxiliō, ŏpēra, sūbsidio, vīrtūte, făvōre, grātia.
ŏpēlla, Praca, Robota 1.
opem affero, fero, Pomagam 1.
ŏpēra, Robota 1: 2. Pomoc, Praca, & Robotnik, Fleiß Arbeit/ Mühe. Sedulus importes opera vehemente minister Hor. syn. ŏpus, lăbor, cūra, stŭdium. v. Labor.
operæ, hæ, Robotnicy, Chałastra 2. 3.
operæ publicæ, Szarwark.
operæpretium, vel operæ pretium, Pożytek, Obrada, Wysługa. Wyrobek. Zapłata 3.
operæ prætium est, Pożyteczno iest. Potrzeba, Ućieszno.
operæ, prætium facio, Zarabiam, sprawuię, 1. Obrywam 3.
operam do alicui, Staram się, posługuię, Pomagam 1 Pilnuię 1. 2. Robię 2.
operam vicariam impendo, Zastępuię kogo.
ŏpērāria, Robotnica.
opērārius, adiect. Robotny 3.
operārius, subst: Rabotnik. Rzemieśnik.
operarum magister, antistes, Folwarkowy
operātio, Robota 2. Ofiara, 1.
ŏpērātor, Robotnik, ŏpercŭlātus Nakryty.
ŏpercŭlo, as Nakrywam, Szpuntuię.
ŏpercŭlum, Nakrywka, Pokrywka, Wieko, wieczko, Szpunt.
operculum laryngis, Krtąni błonka.
ŏpērè, Pożyteczno, Barzo.
ŏpērīmentum, Nakryćie, Łupiny 1.
ŏpērio, Zakrywam, Nakrywam, Okrywam, Zamykam 1. 4. Sądzę śćiany, Zalewa rzeka. Bedecken. Nox operit terras, quoties astra ignea &c. Virg. phr. Tēgo, ŏccūlto, ŏbūmbro, ŏpāco. vide Occulto, Tego.

ŏpērŏr Robię 2. Bawię się 1: Ofiaruię 1. Arbeiten. Divini auxilii manus hoc operetur in illis P. syn. Lăbōro. dbr. ŏpēri, lăbōri văco. Mănum ŏpēri ādmŏvĕo, ădhĭbeo. v. Laboro.
operosè, Prácowićie operosissimus, Budowny.
ŏpērōsĭtas, Pracowitość. Robota.
operōsitas supervacanea, Wytwarzanie się
ŏpērōsus, Pracowity, Sztuczny, Mocny, Narzędzia siła potrzebuiący. Trudny. Arbeitsam. -- Moles operosa laboret. Ov.
ŏperta, orum. Taiemnicá.
ŏpertāneus, Potaiemny, Skryty 1.
ŏpertè, Pokryćie, Taiemnie.
opertio, Zásłonienie ŏperto, as, Nakrywam.
operto capite, Wstydliwie.
opertōrium, Nakryćie, Kołdra, Pierzyna.
ŏpertum, Skrytość, Zamknienie, Zakryćie.
ŏpertūra, æ, opertus, us. Nakryćie.
ŏpertus, ti, Nakryty. Bedeckt. Interdum tunica du st operta moram. Prop. syn. Tēctus, ŏccūltus, ābdĭtus, ūmbrōsus.
ŏpērŭla, Robota. operulæ, Rupieći.
ŏpes, hæ, Maiętność, Bogactwa Wielmożność, Moc, Pomoc. Reichthum, hæc humani opibus, non arte magistra. Virg. syn, Bŏna, ŏpŭlēntia, fŏrtūna. vide Divitiæ,
opes fūndatæ &c. Nieruchome dobra.
ŏphiăsis, is, eos, f. gr. Włosow opadanie.
ŏphĭcādēlus gemma, Kamień przekobiały.
ŏphĭdion, gr. węgorz 2. Piskorz.
ophioctŏnum, gr: Ieleni korzeń.
ŏphioglossum, gr: Wężowy Ięzyk.
Ophiomachus, Levitit. 11. Locustæ gens cum serpente pugnans. (Suid.) quod etiam facit lacerta.
ŏphiŏphăgi, hi, gr: Wężoiedz.
ŏphiŏscŏrodon, gr. Czosnek dźiki.
ŏphiostăphyle, es, gr. Kapary.
ŏphiostăphȳlos, f. gr: Przestęp Biały.
ophirisium aurum, Złoto szczere.
ŏphis, is m. gr. Wąż, Manela.
ŏphites, æ, m. gr. Jaszczurnik 2. wężownik.
ŏphiūchus, ophiūsa, gr. Wężownik.
ophyris, jos, f. gr: Podkolan ziele.

opthalmia *gr: Oczu płynienie, Głowizna.*
opthalmias, *æ, m. gr, Wielgook.*
opthalmĭcus, *gr: Okuliſta.*
ŏpĭcerda, *æ. Owcze bobki, Smród.*
ŏpĭcus *gr. Sproſny, ſzpetny, Błazgoń.*
ŏpĭfer, *Pomocnik.* **Ein Helffer.** *Cum Deus in ſomnis opifer conſiſtere viſus.* Ovid. *ſyn.* ādjūtor aūxĭlĭātor.
opifera, æ, opifer funis, Lina.
ŏpĭfex, *Rzemieślnik, Sprawca.* **Ein Werckmann/ Werckmeiſter** *Eſt opifex ſolus ſic Rex, vellunt ſibi barbam. H. v. Artifex.*
ŏpĭfĭcīna, *Rzemieſło 1.*
ŏpĭfĭcĭum, *idem, & Robotá 1.*
opĭgena æ, Rodzenia bożek pogáńſki.
ŏpĭlio, *ōnis, m. Owczarz.* *(tatur Feſt.*
Opilio, opilo, opunculo, avis quæ opilionis vocem imi-
ŏpīma ſpolia, *ſub Łup.*
opimè, *Hoynie,* ŏpīmĭtās, *Obfitość.*
ŏpīmo, *as, Tuczę. Napełniam, Okładam.*
ŏpīmus, *Obfity, żyzny, Tłuſty, Pożyteczny, wyborny, Karmny.* **Feiſt/ Mäſtig,** *Aut ſpoliis ego jam raptis laudabor opimis* Virg. *ſyn.* Pīngvis, ŏbēſus, ŏpūlēntus, ăbūndāns, dīves.
ŏpīnābĭlis, *Poiętny 2. Mniemániem ſtoiący.*
ŏpīnāmentum, *Mniemanie, zdanie.*
ŏpīnātio, *Mniemanie.* opināto, *Na domyſł.*
Opinatiſſima civitas; Iudith 2. 1. famoſiſſima, celeberrima.
opinator, *Wątpiciel, Fantaſtyk*
opīnātus, *us, Mniemanie.*
ŏpīnio, *Mniemanie, Podeyrzenie, Rozumienie.* **Wahn/ Meynung.** *Opinione melius res tibi habet tua:* (Jamb.) Fl. *ſyn.* Sēntēntĭa, cōnsĭlĭum, mēns, ănĭmus. *epith.* Cērta īncērta, săpĭens, ſtūlta ūtĭlis, pērnĭcĭoſa, prūdens, īmprūdens, nŏva rĕcēns.
opīnĭōſus, opinioſiſſimus, *Fantaſtyk.*
ŏpīnor, *Mniemam* **Meynen/ ſchätzen.** *Hybrida quo pacto ſit Perſius ultus opinor:* Hor; *ſyn.* Pŭto, ēxīſtĭmo, ărbĭtror, jūdĭco, sēntio. cēnſeo, rĕor. aūtŭmo, *vide Sentio.*
opiparè, *Hoynie.*
ŏpĭpărus, opipăris *Obfity Hoyny,* **Koſtbar/ Koſtlich.** *Vino ornamentis, opipariſq; opſonis.* (Jamb.) *ſyn.* ŏpŭlēntus, măgnĭfĭcus, laūtus, cōpĭōſus.

ŏpĭpĕrātus, ŏpĭpĕrus, *Hojny.*
ŏpiſcus, *Bliźniak.*
ŏpiſthŏcŏmes, *æ. m. gr. ſub Czupryna.*
ŏpīſthŏdŏmus, *gr: Domu tył.*
opiſthŏgrăpha, *orum Ksiąſzki pamiętne.*
opiſthographus. *gr. Piſany z obu ſtron, Karta 4.*
ŏpiſthŏtŏnicus, *gr. Skurczony wzad.*
ŏpiſthŏtŏnus, *gr. Skurczenie wzad, Szyie ko-*
ŏpĭter, *teris, t is, Wnuk.* *(łowatość.*
ŏpĭtŭlātio, *Pomagánie, opitulator, Pomocnik,*
ŏpĭtŭlor, *Ratuię, Pomaga co.* **Helffen.** *ſyn.* Sŭccūrro, sŭbvĕnio, aŭxĭlĭor, jŭvo, ădjŭvo, sūblĕvo, ădſum, făvĕo. *v. Auxilior:*
opitŭlus, Pomocnik. ŏpium, *gr. Makowy ſok.*

O P O

ŏpŏbalſămum, *gr. Balſamowy oleiek.*
opŏcarpănthum, *ſuccus carpanthi plantæ. Plini, Opocarpaſum legit Dealcamp. & Methiol. qui etiam Opocalpaſum.*
ŏpŏpănax, *gr. Panakowy ſok.*
Opŏrīce, *es, gr, Plini ſuccus ex ſorbis cotoneis punicis croco in muſto decoctus, ab Ieſienny.*
ŏpōrinus, *gr: Ieſienny.*
ŏpōrŏthēca, *gr. Owocny ſkład.*
ŏportet. *Potrzebá ieſt, Muſi ludz.* **Man muſz es gebühr ſich.** *Paſcere oportet oves, deductum ducere carmen.* T. *ſyn.* Nĕcēſſe ēſt, ŏpŭs ēſt, cōnvĕnit, dĕcet, æquum eſt. pār eſt.
Oppando is, Zaſtaniam, Zawieſzam 1.
oppāvio, *is, Biię kogo.*
oppango oſculum, Całuię.
oppecto, *is, Skrobię 1.*
oppēdo, *is, Kurzę komu pod nos, Lżę, Gardzę,*
ŏppĕrior, *Czekam.* **Warten.** *Nec tardum opperior, nec, &c.* Horat. *ſyn:* ēxſpĕcto, prœſtōlor, măneo.
oppeſsŭlo, *as, Zapieram 1.*
oppĕto, & oppeto mortem, *Umieram.* **Umbkommen.** *Contigit oppetere, ô Danaum fortiſſime gentis* V. *ſyn.* ŏccīdo. mŏrior. ŏccŭmbo.
oppĭco, *as Zaſmalam.*
opdĭdānus, *adject: Mieyſki. ſubſtant. Mieſzczanin*
oppĭdātim, Po domach.

oppido *Barzo, Koniecznie, Tak iest.*
oppido quàm, *Barzo dobrze,*
oppidulum, oppidum, *Miásteczko, & Kres zawodniczy od ktorego.* Ein Stadt / Flecken. *Oppida cœperunt munire & ponere leges* Horat. *syn.* Vicus, pagus. *v. Civitas & Vrbs.*
oppignero, oppignoro, *Zastawiam, Ofiaruię 3. przepiiam co.*
oppilatio, *Zatkanie.*
oppilo, *Zamulam, Zatykam 1. Zapieram, Zamykam 1. Tamuię.*
oppleo, *Napełniam* Pełno gdźie czego.
opploro, *Płaczę, Nabiiam uszy.*
oppono, *Na sztych kładę, Nastawiam 1. 1. Naprzećiwko stawiam, Zastawiam, stawiam, wystawiam, 4. Sprzećiwiam się, Zastáwiam 5. Zakładam się 1. 2, Zarzucam* Fürsetzen / gegensetzen. *Fortiaq; adversis opponite pectora rebus.* Hor *syn.* objicio, objecto, obtrudo, exprobro.
opportune, *Wczas 1. Na szczęśćie 1. Dobrześ mi się &c.*
opportunitas, *Pogoda, pożytek, Sposobność.* Gelegenheit. *syn.* Commoditas, occasio, tempus, utilitas. *phr:* Commoda occasio, Commoda tempora. *v. Occasio.*
opportunum, *Sposobność.*
opportunus, *Wczesny 2. Raźny, Naraźny. Przystępny, sposobny, & sub podlegam,* Füglich / bequem. *Dirarum nidis domus opportuna volucrum.* V. *syn.* Commodus, accommodus tempestivus, idoneus, aptus, utilis.
oppositio, *Na przećiwko stawianie, Przećiwność 2.*
oppositus, *ti, Na przećiwny, na południe Leżę, Leży miasto* Gegengesetzt zuwider. *Et miser oppositis â tergo involvitur aris.* Virg. *syn.* objectus, adversus, contrarius, obvius.
oppositus *us Zastonienie. Zastawianie 2.*
oppressio, *Obleżenie, Tyraństwo, Ućisk,*
oppressiuncula, śćiśnienie 2. gwałt 1.
oppressor, *Porłum ćiel.*
oppressus, *us, sub śćiśnienie 4.*
opprimo, *Tłamię, Ućiskā, Zawalam, Zagłaszam Przemagam. Przepadam 2. Uprzedzam, Podeptać, Zdybać.* Unterdrucken. *Opprimet hanc animam fluctus.* Ov. *syn.* Premo, obruo, onero, subigo, conficio, *vel* occido.
opprimor, *Upadam, Zalewa się.*
opprobramentum, zelżywość.
opprobratio, *Przymowka.*
opprobrium, *Łaianie zelżywe, zelżywość, Urgánie, Przymowka.* Schmach Hon/Schande. *Creverat opprobrium generis, fœdumq; patebat.* O. *syn.* Probrum, dedecus, convicium, scomma; maledictum, injuria, infamia ignominia, *epith.* infame, ingens, iniquum, fœdum, turpe, pudendum. *v. Infamia, & Convicium.*

oppugnatio, *Szturm, dobywanie.*
oppugnator, *Oblegáiący.*
oppugnatorius, *Obleżeniu służący*
oppugno, *à pugno, Kuszę się, Szturmuię, Idę Idę na kogo, Iadę na kogo, Dobywam, Stoię na gárdło.* B stürmen / bestreiten, *syn.* impugno, invado, lacesso, contra arma fero. *vide supra Occido.*
oppugno, *à pugnus. Zbiiam gębę, W gębę uderzyć, Obiiam komu gębę.*
opputo, *Obćinam* opputio, *Biię kogo.*
oppuvium, Bićie, Chłosta.
ops, opis, *f subst. Pomoc, źiemia, Pomocnik.*
ops, opis, *adject. Bogáty.*
opsonator *m. Skupień.*
opsonatus, *us, Skupowánie, Strawa.*
opsonito, *as Biesiaduię. & sub Potrawa*
opsonium, *Przysmak, Potrawa, Ryba.* Kost speise. *Omnia conductis coemens opsonia nummis* Hor. *syn:* Ferculum. lautitiæ, condimentum, dapes, epulæ, cibi.
opsono *Biesiaduię, Kupuię, Potrawy skupuię, Gotuię, Zdobywam się.*
opsonor *Kupuię, potrawy skupuię.*
opsopoeus *gr. Łakotnik*
opsophagus. *gr. Łakotliwy.*
optabilis, *Pożądany, & sub Radbym.* Wünschlich

Wünſchlich. *Scipio ſolamen properans optabile in armis.* Sil. *ſyn.* optāndus.
optābĭlĭter, optatò, *Pożądanie.*
optatio, optatum, *Pożądanie.*
Optativus modus, apud Grammat: Priſcian: Diomet. quo optamus.
ŏptatus, *Pożądany.* Gewünſchet. *ſyn.* Cŭpītus.
optĭca *a.* optice *es, gr: Pátrzanie, Perſpektywa*
optĭmas, *hic, & hi* optĭmates *Pánowie. Przedni.* Die fürnehmſte Obriſten und Regenten des Volcks. *ſyn.* Māgnātes, prīmi, prīmōres, prōcēres, dŷnāſtæ, nōbĭlĭtas.
optĭmas ſœmina, *Białogłowa z Pani*
optĭme, *Barzo-dobrze, Dobrze tak na ćię, Dobrześ mi ſię &c.*
optĭmum, *Dobro.* optĭmitas. *Pożytek.*
optĭmum, *Naylepſzy.* Der allerbeſt/ frömmſter. *Deſtinat optimus hic & & formoſiſſimus idem.* Iuv. *ſyn* Iūſtĭſsĭmus, īntĕgērrĭmus, lēctĭſſimus. *phr.* Vĭrtūte peæſtans: īnsīgnis. *v. Bonus.*
optio, ōnis, *f. Obieranie wolne.*
optio ōnis, *m. Namieſtnik, Porucznik, Strażnicży, Podſkarbi, Budowniczy, Taraſowy, Skupień.*
optionarus, *us* *Porucznictwo.*
Optīvus, obrany.
opto, *żądam* 1. *Obieram* 2. *życzę.* Wünſchen/ begehren. *Optarent ſibi conties amici,* (Phal.) Mart. *ſyn.* ēxŏpto, pērōpto, dēsīdĕro, cūpĭo, ārdeo. *phr.* Fērrĭ,flagrāre āmōre, cūpīdĭne. Fērt ănĭmus caūſas tāntārnm ēxprōmĕre rērum. idem ōmnes sĭmul ārdor hăbet. Ălĭquid jām dūdum īnvādĕre măgnum. Mēns ăgĭtat mihi. Mēns ŏmnĭbus ūna sĕquēndi. Sēd sī tāntus ămor căſus cōgnōſcĕre nōſtros. *v. Deſidero.*

O P U

Opulens, Buſoni. & Apulei. pro Opulentus.
ŏpŭlentè, opulenter, *Bogato.*
ŏpŭlēntia, *opulentĭtas, Bogactwo.* Reichthum. -- *cui non opulentia Craſi.* Ovid. *v. Divitiæ.*
opulento. *as, Bogacę, Napełniam, obfito czynię.*
ŏpŭlentus, *Bogaty, Hoyny.* Reich -- *ſyn.* Dīvēs ŏpĭbus, ăbūndāns: dīvēs ŏpum. *v. Dives.*
ŏpŭleſco, *Bogacę ſię.*
Opŭlus, *f. arbor corno ſimilis.* Colum. *Gloſſar, i, oſſifolio.*
Opunculo, lege Opilio. 2. ſupra.
Opuntia, herba dulcis, è cujus foliis fit radix, & ſic creſcit, Plini.
ŏpus ĕris, *n. Nomen integrum. Robota* 1. 2. *Dzieło, budowanie* 2. *Dzienie, Księga Sztuka* 3. 4. *Rzecz* 1. Ein Werck/ eine Arbeit. *Per medios inſtans operi regniſque futuris* V. *ſyn* Făctum ŏpĕra, lăbor, ſtŭdĭum, cūra, dĭffĭcultas, nĕgōtĭum. *epith:* Dūrum, māgnum, īngens, dĭffĭcĭle, ărdŭum, mōleſtum, pĕrĭcŭloſum, ĭllūſtre, mĕmōrandum, mĕmōrābile, clārum, īnsīgne, nōbĭle, mīrabĭle, æternum, sūpērſtes, vĭctūrum īmmōrtāle, īngĕnĭōſum, pērfēctum, fabrĭle, ſcŭlptĭle, cælātum, mārmŏrēum. *v. Factum labor.*
ŏpus, *Nomen adiectivum ſub Potrzeba.*
ŏpus: *Adverbium, ibidem.*
opus facio. *Robię.*
ŏpuſcŭlum, *Robota* 2. *Kśiążeczka.* Ein Werckelein. *Scire velis mea cur ingratus opuſcula lector.* Hor:

O R

ōra, *æ, Karmia, Brzeg, Krawędź* 1. *Ląd. Lina.* Das Bord oder End/ eines Dinges. item Gegent. *Et mecum ingentes oras evolvite belli.* Fĭnis, ēxtrēmum, līmes, mārgo, vel rēgio, plāga lŏcus, tērra, tēllus, vel lĭttus, rīpa.
oraculorum interpres, *Prorok.*
ōrācŭlum, *Wyrok* 1. 2. *Wróżkow odpowiedźi Wyrocznica, świątnica, Błagalnia.* Abgöttiſche/Antwort/Weiſſagung. *Non ſemper ſacras reddunt oracula ſortes. epith.* Dīvīnum, ſacrum, sānctum, cērtum, vērĭdĭcum, fātĭdĭcum, præſcĭum, prænūntĭum, vērax, præsāgum, fāllax, āmbīgŭum, vānum, ancēps, īncērtum, fēlix, īnfēlix, lætum, trĭſte. Phæbēum, Apōllĭneum, Dēlphĭneum, Dēlphĭcum, Pythĭcum, Sŷbĭllæum. *phr.* Dĕōrum, Dīvūm jūſſa, ārcāna, rēſpōnſa, mōnĭta, eſſāta, dĭcta. Vātum prædĭcta. Cœlēſtes mōnĭtus, Fātōrum ārcāna, Sacræ sōrtes. Fātōrum ōrācŭla rēvelens. Orācŭla ſacras rēddēntia ſōrtes.
ōraria navis, *Łodź.* ōrarius, *Poprzeżny.*
ōrārium, *Chuſtká do noſa, ſtułas Manipularz, Zatyczka Niewieśćia.*
ōrāta, *æ, Złotobrew ryba.*
ōrāta, *orum, Prośba.*

ōrātio, *Mowa,* 1. *Rzecz* 2. *Kazánie, Paćierz,* Eine Rede/ G bett. *Sola frequens votis oratio præstat honestis.* S. *syn.* Sērmo, cōncio, vel prēces, vōtum. *epith:* Blānda, svāvis, dōcta, pōtens, vēhĕmens, cōncīnna, cōmpta, ōrnāta, cūlta, mōllis flexănĭma, nŭmĕrōsā, ēxīlis, ārĭda, jējūna, ābjēcta, hūmĭlis. *v. Preces,*

ōrātor, *Krasomowcá, Wymowcá, Pojeł* 1. 2. *Proszak,* Wohl-Redner/ Fürsprecher. *Centum oratores Augusta ad mœnia Regis.* V. *syn.* vel Rhētor v. Lēgātus, *epith.* ēlŏquens, dīsērtus, pōtens, suāvis fācūndus, sūbtīlis, dōctus, īngĕnĭōsus, ācer, vĕhĕmens, māgnus, pērītus: *phr.* ănĭmo, līnguāque dīsērtus. Māxĭmus ēlŏquio. Dōctus mūlcēre ănĭmos. Fācūndo māxĭmus ōre. Nēstŏra quem līngua vīncĕre pōsse pūtes. Cui vēlit ēlŏquio fācūndus cēdere Ulȳsses. *v. Eloquens.*

orator forensis, *Prokurator,*

ōrātōria, *Krasomowstwo.*

oratoriè, *Krasomowsko,* (*mowstwo.*

oratoris facultas, vis, orandi scientia, *Krasó-*

ōrātōrium *Modlitwa.*

ōrātōrius, *Krasomowski.* oratrix, *sub Proszak.*

ōratus sis, *Proszę ćię.* ōrātum. *ti, Prośbá.*

ORB

ōrbātio, *Ogołocenie, Owdowienie, Utracenie.*

ōrbĭcŭlātim, *Okrągło* 1. *Kołem, Toczkiem.*

ōrbiculātus, *Okrągły* 1.

ōrbicŭlus, *Kołko* 4. *Talerzyk, Gałeczka.*

ōrbĭcus, *Okrągły* 2. (*Analogia.*

orbīle, *Obod, Biegun* 2. *Producit i Renatus*

orbis, *Okrąg* 2. *figura, Krąg* 1. *Gałka, Koło wozowe, Kráina, Kray* 1. 2. 3. *Bánia, Talerz* 1. *Stoł* 2. *Puklerz* 2. *Pokrywká* 1. *Zatoki* 3. *Nakrywka* 1. *Obod, Swiat, Gromada ludźi, Kurs, Posacka śćian.* Ein Circul/ Ring. Kreyß. *syn.* Cīrculus, gȳrus, glŏbus *epith.* Rŏtŭndus; glŏbōsus, īnflēxus, sĭnŭōsus. *v. Gyrus.*

orbis saltatorius, *Taniec* 1.

orbis terrarum, *Ziemia* 1.

orbīta, *Koley, Odbieg, Droga* 1. Ein Wagengleiß auff dem Weg. *Castaliam molli divertitur orbita clivo:* Virg. *syn.* Rŏtæ sīgna, vēstīgĭa, iter, vel rŏtæ cūrvātūra, cūrvāmen, ōrbis. *epith.* Trīta, vel vŏlūbĭlis, cūrva, *vide Rota*

orbita vinculi, *Dęga.*

orbĭtas, *Ogołocenie, Ośierocenie* 1. 2. *Utracenie.* Weyßlose. *O triste fractis orbitas annis malum.* (Jamb:) S.

orbĭtōsus, *Torowany, Ubity* 2. *Drożysty.*

orbĭtūdo, *Ośierocenie* 1.

orbĭtūdo, *Ośierocenie* 1. orbītus, *Okrągły* 2.

orbo, *Pozbawiam, Odeymuię, Ogołoćić, Ośierośić.* & *sub Zabiiam się.*

Orbona, Dea orborum patrona Arnobi. Plini. Iunius.

orbor, *Ośieroćić, Utracam.*

orbus, *Ogołocony, Ośierośiały. Opuśćiały, Bez potomká,* & *sub Bez. Præpositio.* Beraubt. *syn.* ōrbātus, prīvātus, vel cæcus, vel ōrphănus.

orbus, luminibus, *Slepy.*

orbitas luminis, *Slepota.*

ORC

Orca, *Beczka* 1. 2. *Skrzynka* 1. *Kostkowa puszka, Bánia Sledziowká, świnia morska, Kamień farb rozlicznych,*

orchestōpălārius, orchistopalarius, *Zapaśnik, Kuglarz.*

orchestra, gr. *Dźiwowisko* 1. *Ławy wschodowate.*

orchis, *itis gr. Liśie iayka ziele Oliwka Bania* 4.

orchīta, *&* orchītis, *idis,* orchas, *adis, Gr: Oliwka.*

orchīus orchīvus, *Piekielny.*

orci janua, ditis ostium, fauces. *Otchłań.*

orciniana sponda, *Mary.*

orcĭnĭānus orcīnus, *Piekielny,*

orcinus libertus, *sub Wyzwoleniec.*

orcŭla, *Dzbánek, Beczułká.*

orcum, n. Piekło.

Orcus, *Lucyfer, Piekło, Czart,* & *sub Szarańcza.* Hölische Finsternüß. *syn:* Dis, Plūto *vel* īnfērnus

orcȳnus, *gr. Wrzećięnicá, Tuńczyk.*

ORD

ordeum, idem Hordeum.

ordias orum? ordium, Początek. 1.

ordinariè, *Pospolićie.*

ordinārius, *Zwyczayny. Pospolity* 3. *Sporządzony.*

dzony, Nowiniarż, & sub Ordynarya.
ordinarius homo, Przysięgacz, Warchoł.
ordinatè, ordinatim, Porządnie.
ordĭnātio, Rząd 1. Porządek, Stanowienie, Postanowienie
ordĭnātīvus, sub Sporządźićiel
ordinator, Sporządźićiel.
ordĭnātus, Porządny, Sporządzony,
ordĭno, Sporządzam, Rozstawiam, Szykuię 1. Ordnen/ Ordinat inversis & frondibus explicat annum Ovid: syn. Dispōno, cŏmpōno, dĭgĕro, phr. In ŏrdĭnĕ pōno, lŏco, cŏnstĭtuo, cŏllŏco. Suis quæque lŏcis stătuo, părō, rītè lŏco.
ordior, īris Poczynam. Anfahen Mater ei tunicas habiles ordita, Mant. syn. ēxŏrdior, īnchŏo, āggrĕdior, īncĭpio. v. Incipio.
ordo, Porządek, Rząd 2. Rota 1. Bractwo, Chorągiew 3. Stan, & sub Rada 2. Ordnung/ Orden/ Stand Insere nunc Melybœe pyros: pone ordine vites. Virg. syn. Sĕries, rătio. epith: īmmūtābĭlis, lōngus, ŏptĭmus, fixus, cŏmpŏsĭtus, rēctus, pulcher, āptus, grātus.

ORE

ōrea, arum, Wędźidło.
orēon, al. orion, n. Spotyż 2. ŏrĕosĕlīnum, gr.
ŏrĕsĭtrŏphus, Gr. Gorny 2. (Opich.
ŏrestion, vel um, n. gr. Oman,
ore tenus, male redditur, Ustnie. Vide ibidem veram interpretationem.
ŏrexis, is, f. Gr: Apetyt 1. Womit 1.
orgăna, orum. Gr. Orgány. orgel Vocem vendentis prætoribus organa semper: Juv. epith: Sŏnōra, ārgūta, cănōra, læta, rĕsŏnāntia, svāvia, blānda, căva, dūlcia, raūca, īnflāta. phr: Raūco strīdēnti dĭssŏna cāntu; ŏrgăna. Vărĭis dīstīncta dĭspărĭbus cŏmpācta tŭbis. Argūti rĕfert mŏdŭlāmina cāntus.
orgănārius, & organarius faber, Orgánista.
orgănĭcè, v. Klubą ćiągnąć, & Winduię.
orgănĭcus, Gr. subst. Winduię. (ciący.
organĭcus, gr: adject. Narzędźia siła potrzebu-
orgănum, Gr. Narzędźie, Instrument muzyczny.
orgănum Arithmeticum, Rachownicza tablicá.
rgya, gr. Sążeń.
Ōria, æ, Czołn, Łodź ŏrĭbăsus, Gr: Gorny.
ŏrichalcum, Gr: Mośiądz. Kupffer Emicat effigies & sparsa orichalca renident: epith: Nĭtĭdum, vĭrēns, rĕnīdens, splĕndĭdūm, fūlvum, rŭtĭlum cŏrūscum, mĭcāns, dūrum, grāve, rĭgĭdum. phr. Squāllēntēs aūro gălĕas, nĭtĭdōque ŏrĭchālco. Spārsa ŏrĭchălca rĕnīdent.
ōrĭcilla, Uszko, oricilla imula, Ucha część.
ōrĭcula, pro auricula, Ucho. (dolna.
oriculare specillum, Uszká.
ōrĭcŭlāris, Uszny.
ŏriens, m. subst. Wschod słońcá 2. Die auffgehende Sonn. syn. Sōl Phœbus, Tītan rĕnāscens, rĕdĭvīvus: pith: Rŏsĕus, rŭtĭlus, nĭtĭdus, pūrpŭrĕus, clārus, sĕrēnus. phr. Eōis Sōl sūrgens ăb ūndis. Sōle nŏvo tērras īrrŏrat Eōus. Nĭtĭdo sēse ēffert Sōl aūrĕus ōrtu. Prīmos ōrtus ēffert Tītan, & rădiis ŏrbem rĕtĕgit. Sōl nŏctem ĕgit sub tērras, cælūmque sĕrēna luce reclusit ālto sē gūrgĭte tōllunt Sŏlis ĕqui, lūcēmque ēlatis nārĭbus ēfflānt. Mātūtĭnis Sōl ŏrĭtur īnvectus ĕquis. vide Mane, sol.
ŏrientālis, Wschodni.
ŏrĭficium, Usćie 1.
ŏrĭgănītes, æ, Gr: sub Lebiotká.
ŏrĭgănum, Gr: Lebiotká.
ŏrĭgĕnes, is in montibus natus. At proprium nomen. Henrico. Stephano.
originale crimen, Pierworodny Grzech.
ŏrĭgĭnālis, Początkowy.
ŏrĭgĭnārius. sub Kmieć. originātio, Wykład.
ŏrĭgo, Początek 1. Rod 1. Rodzenie się. Ein Ursprung/ Anfang Nascetur pulchra Trojanus origine Cæsar: Virg. syn: ōrtus, ēxōrdĭum, prīmōrdĭum, īnĭtĭum, prīncĭpium, stirps, sēmen, gĕnĕris cūnābŭla: caūsa, aūtor, căput, scătūrīgo, fōns. epith: Prīma, bŏna, măla, vĕtus, cĕrta, incĕrta, lătēns, cĕlĕbris. v: Causa, Genus, Scaturigo, Fons.
ŏrĭŏla, Czołnek. ŏrĭŏlis, is, f. Łodź.
Oriolus, Wywielga.
Orion, gr. Gwiazda S Jákubá; Kosy. o & i ancep. apud Poetas.
ŏrior, rīris, vĕris Wschodzę 2. Wszczyna się, Pochodzę, Rodzę się. Entspringen/ entstehen. Hinc fides virtus hinc flamma oritur amoris. S: syn: exŏrĭor, nāscor, ēnāscor, ŏbŏrior, sŭbŏrior, procedo, prōdeo, ēmāno, ēxsūrgo, effluo,

fluo, exeo, prōmāno, dimāno, dērīvor, prōficīscor. vide Nascor.
ŏriundus, Rodem z kąd, Rodem z tąd, Potomek. Gebürtig. Deniq; cælesti sumus omnes stirpe oriundi: Luc. syn: ortus, gĕnitus, sătus, nātus.
ŏrīpĕlargus Gr: Orzeł podły.
orītes æ. m. Gr. Kámień niezgorzysty.
oritur Poczyna się.
Orix, lege oryx. Orminium, lege Horminium.
ornāmentum, Ozdobá, Sprzężay, & sub Rama 2. Zierd Schmuck. Ornamenta parum claris lucem dare coget. Hor.
ornatè. ozdobnie, pięknie. ornātissĭmus, sub Mościwy.
ornātor, Ubieracz, Piękrzyćiel,
ornātrix, sub piękrzyćielka.
ornatu Illyrico sub po włosku.
ornatura, Bramá u szaty, Strefa, Pętlica.
ornātus, ti, Stroyny, Obdárzony. Geziert/Gerüstet/Außgeputzt. syn: ădōrnātus, exōrnātus, cūltus, excūltus, pŏlītus, cōmptus, dĕcŏrātus, splēndĭdus, fūlgēns, nĭtĭdus, nĭtens, mĭcāns. phr: Sŭpērbo splēndĭdus ōrnātu. Nĭtēnti ōrnātus īnstrūctus cūltu. Cūltus gēstat dĕcōros. Strāta cŭbīlia cūltu Māgnĭfĭco. Nōn cūltus in illa sēgnĭor ēffĭgie. Vărĭis nam pūrpŭra gēmmis īntertēxta tēgit. Cūltūque supērbo pĕndēbant tĕrĕti gēmmāta mŏnīlĭa collo. vide Orno.
ornātus, us, Ozdobá, Ubiór 1. 2. Aparat 1. Zierd/Geschmeid/Schmuck. Non hac capta mihi nitidis ornatibus inquit. S. syn: ōrnāmentum, cūltus, dĕcus, dĕcor, dignĭtas, hŏnor, īnsīgne, lūmen, splēndor. epith. Māgnĭfĭcus, ēxĭmĭus, īnsīgnis, rēgius, dĕcōrus, hŏnēstus, cŏnvĕnĭēns, dīves, cōnspĭcŭus, īllūstris, nĭtens, splēndĭdus, prĕtĭōsus, sŭpērbus, āmbĭtĭōsus, nōbĭlis, īnsŏlĭtus, fēstus, trĭumphālis, vānus, ĭnānis.
ornīthias æ m. gr: Wiatr północny prawy.
ornīthŏboscium, gr. Kociec 1.
ornīthŏgăle, es, gr: Ptasze mleko, & śniedek.
ornīthon, ōnis, gr, Ptasznik 3. Kociec 1.
ornīthŏtrŏphium, gr. Ptasznik.
orno, Zdobię, Ubieram, Sławię, Chwalę 1. Opátruię potrzebámi, Obiiam śćiany, Zalecam, Gotuię. Uraczyć. Zieren/rüsten/schmücken. - - Paribusq; ornaverat armis: Virg: syn: Adōrno, Exōrno, dĕcŏro, hŏnēsto, ēxpŏlio, lŏcŭplēto, īnstruo, dīstinguo, cūmo, ēxcŏlo. phr: Dĕcōro cūltu, nĭtēnti ōrnātu īnsīgnio. Eōis lăpīllis, vel gēmmis vēstes, pēctus ōrno, vārio, dīstinguo. vide Fuco, Gemma, monile, Ornatus.
ornus, ornus humilior, Iesion, an Grab? Ein Hagbusch. epith. āĕria, ārdua, vīrens frōndens, stērĭlis, ānnōsa, mōntāna, sūblĭmis, ēxcēlsa, dūra, cōmans. phr: Nāscūntur stērĭles săxōsis mōntĭbus ōrni.
ōro, Proszę, Modlę się 2. Przyczyniam się, rzecz mam, Sprawuię u sądą. Bitten/ betten. Talibus orabat dictis: arasq; tenebat Virg. syn: Rŏgo, prĕcor, ŏbsĕcro, ŏbtēstor, dēprĕcor, īnvŏco. phr: Sūpplĭcĭbus Vērbis āffāri. Fūndĕre prĕces. Vōce prĕcāri, in vōta vŏcāre. Vōtis, prĕcĭbus prōsĕqui, ēxpōscĕre, sōlĭcĭtāte. Vōtis ădōrāre, vĕnĕrāri. Sūpplĭce vōce, flēxo poplĭte, mănĭbus sŭpīnis ŏbtēstāri. Aūxĭlĭo vŏcāre. Ante pĕdes vōlvor prōstērnor, sūpplēx. Tendit dūplĭces ād sīdĕra pālmas. Mœstis dŏmĭnum īmplōrāre quĕrēlis. Tōllĕre ād āstra mănus. Prĕcĭbus, vōtīsque vŏcāre Nūmĭna măgna Dĕum. Ast ēgo sānctĕ pārens sūpplex tua nūmĭna clāmo. Nēc prĕcĭbus văcua ēst hōra lŏcūsque mĕis. vide Adoro. & Precor, Oratio, Preces.
ŏrŏbănche, es. gr: Gęśia wyká, Zaraza ziele.
ŏrŏbias, æ, m. gr. Kádźidło, żywicá.
ŏrŏbītis, is, gr: Kley złotniczy.
ŏrŏbus, Gr. Wyka 5.
orphănus gr: Osierociały. Ein Weißling/ Elterloß Kind. syn: ōrbus, phr Pārēntĭbus pātre, mātre ōrbus, ōrbātus, cărens. Pārēntĭbus sŭpērstes. Pōsthŭmus hæres.
orphănŏtrŏphium, gr: śierot mieszkánie, Szpital śierot.
Orphus. Plin: Ovid: Aristot; piscis marinus aliis, fluviatilis aliis, apud Gesner: Cernuam vocat Gaza & alii, negant alii eandem esse.
orsa, orum, & orsus, us Początek.

ORT

Orthampĕlos, gr. Maćica nienawiązána.
orthium carmen gr: Krzykliwy.
orthŏdōrum, gr: Piędź średnia.
orthŏdoxus gr. Prawowierny.
orthŏgōnius gr. Węglasty.
orthŏgrăphia, gr. Pisania nauka, Model przodku.
orthŏmastĭcus, gr: Opukały.
orthŏpnœa, gr: sub Prostoszyi.

orthopnöïcus *gr.* *Prostoszyi.*
orthostätes *a, m, gr.* *Słupiec, Kleszcze 2.*
orthrăgŏriscus *gr:* *Osesek, Wieprżek morski*
ortīvus, *Wschodni.* ortu, Rodem.
ortus, *us, Początek 1, Pochodzenie.* Geburt/ Ursprung/ Anfang/ *Agitq; in ortus, unde, non atrum caput.* (Jamb.) *syn:* ēxŏrtus, ŏrīgo, prīncĭpĭum, nātīvĭtas.
ortus solis, *Wschod słońca 1. 2.* Auffgang der Sonnen. *syn* Phæbus Eōus, mātūtīnus, ŏrtus. *epith.* Pūrpŭrĕus, pūnĭcĕus, crŏcĕus, rŏsĕus, lūcĭdus, prīmus, nāscēns, pūrus, sĕrēnus, ălmus, tĕpĭdus rŏscĭdus, nĭtĭdus, splĕndēns. *phr.* Phæbi lūmĭna prīma. Lūx prīma dĭei. *vide supra Oriens Sol & Aurora.*
ortȳgŏmĕtra *gr.* *Przepiorka wielką.*
ortyx, ȳgis. *f. gr.* *Przepiorka 1, Babka żiele.*
ŏrȳx ȳgis, *hic gr.* *Wiotośierc, sub sarm. Szopa woienna, Kámienniczy młotek.*
ŏryza, *gr.* *Ryż.*

O S

ōs, ōris, *Gębá 1. 2. Twarż 1. 2. Obliczność Paszczęka, Uśćie 1. Nos 2. Język 2. Obecność, śmiałość, Niewstyd.* Der Mund/ das Maul. *Compenens n anibus, manus atq; oribus ora.* Virg. *syn* Vūltus, făcĭes, frōns, vel cōnspĕctus, præsentia. *epith:* Pūrpūrĕum, fŏrmōsum, rŏsĕum, pulchrum, dĕcōrum, vĕnūstum plăcĭdum, sĕrēnum, ēgrĕgĭum, nĭtĭdum, blāndum, mŏdĕstum, ĭmpŭdēns, aŭdax, prōtĕrvum, āmbrŏsĭum, dŏctum, dĭsĕrtum, ārgūtum, făcūndum, fātĭdĭcum, pĭum, dīvīnum, mēndax, īnfĭdum, hĭāns, īmmāne pătŭlum, spūmans, crŭēntum, tūrbātum, ăvĭdum, clāmōsum, vŏcāle, *phr.* ŏris hĭātus, ŏris lĕpor, mŏdēstia, vĕnūstas, mājĕstas, dĕcus făcūndia, Sĕdet mūltus ĭn ŏre lĕpor. Tĭngit ĭgneus ōra rŭbor. Cūlti ŏrıs făcūndia, præstāntia. Tĕter spīrĭtus ŏris. Ore rĕfert patrem. Pēndet ab ŏre lŏquēntis. Nātum ante ōra părēntis ăbrĭpit, Cŏnvĕrsi inter se ŏcŭlos ătque ŏra tĕnēbant Orăque cŏrtĭcĭbus sūmunt hŏrrēnda căvātis. Sŭbēst nĭveo lēnis ĭn ŏre rŭbor. Orīsque mĭcans splēndore vĕnūsti. Quâm pĭa dūlcĭlŏquo făcūndia promĭtur ōre.
os durum, ferreum, impudens, obtusum, nullum, *Niewstydliwy, Niewstyd.*
os fornacis, *Czeluść 2.*
ōs, *ossis, Kość 1, Drzeń, Pestká.* Ein bein, *Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor.* Virg. *epith.* Dūrum, ălbum, vălĭdum, fīrmum, sŏlĭdum, nŏdōsum, cānum, cāndĭdum, īngēns, sıccum, ārdum, cărum. *phr.* ŏssĕa, cŏmpăges, dūrĭties, mōles, ŏssa suis ădstrĭcta nērvis, ārtĭcŭlus. Măcĭlēnti ārtus vix ŏssĭbus hærent. Vix hăbeat tĕnuem quæ tĕgat ŏssa, cŭtem.
os terræ, *Kamień 3.*
os coxæ, os ilium, os pubis, os sacrum *Kość* os sublimo, *vide* Sublino, *(Kuprząsta.*

O S C

Osce, *Sprośnie.*
oscēdo, *żiewaczka, Warg osypanie, Szkorbut.*
oscen *inis, m, Ptak śpiewaiący.*
oschŏphŏria *æ. gr:* *Kwietnia Niedźiela.*
oscilla, *orum, Kołyska, Kurow grą.*
oscillārio, *Kołysanie.*
oscillo *as, Obiiam gębę.*
oscillum, *Obrazek; Obraz, Kołyska. Kołysanie, Wirzchołek, Gębká.*
oscĭnis, *is, m. al. omne: adject. Ptak śpiewaiący, Oscinum, Cicero corr: obstitum.*
oscitans, *Niedbały, Ospały. Gnuśny.*
oscitanter, *Ospale, Niedbale.*
oscitantia, *Niedbalstwo,*
oscĭtātio, *Poźiewanie. Ziewnienie, Niedbalstwo.*
oscitationes traho, *Poźiewam.*
oscĭtātor, *żiewacz.*
oscĭto, *Poźiewam, Otwieram się, żiaię.*
oscitor, *aris Poźiewam.* oscŭlātio, *Całowanie,*
oscŭlor, *Całuię.* Küssen/ *phr.* ōscŭla lībo, do, dēlĭbo, fīgo pŏrrĭgo, fĕro, ŏffĕro, răpio, lĕgo cărpo, cŭpio, os ŏri, frŏnti, labris ădmŏvĕo, ăpplĭco jungo, ĭmprĭmo. Prŏno vultu, prĕssis lăbēllis băsĭa pŏrrĭgo, fĕro. Mūlta tămen răpies ōscŭla, mūlta dăbis. Inter se ŏscŭla mĭscent. Excĭpit ămplĕxus, fēlĭcĭaque ŏscŭla jūngit. Oscŭla ĭngĕmĭnāre, rĕpĕtīta dăre. Ille mănus lămbit, patriīsque dat ŏscŭla pălmis. Aŭsus ĕs ămplĕctī, cŏllŏque īnfūsus ămantis, ŏscŭla per lōngas jungere prĕssa moras? Tĕnĕrumq dolōrem Nātōrum ămplĕxu, sōlātur, ĕt ŏscŭla mæstis. Oscŭla nūnc frŏnti, nūnc oscŭla lībat ŏcēllis. Dēlĭcĭōsa suo gĕnĭtrix fert ŏscŭla năto ŏscŭla dıspēnsat nātos suprēma per ŏmes. Ille jăcēns prŏnus mātri dĕdit ŏscŭla tĕrræ. *v. Amplector*

osculum, *ab ore, Gąbka, Warga, Całowanie, Dziurki.* Kosz/ Mündlein. *Oscula dat ligno, refugit tamen oscula lignum.* Ovid. *syn.* Svāvium, bāsium, amplexus vel ōscillum, parvum os *epith* Dūlce, mōlle, blāndum, mīte, grātum, āmīcum chārum, lætum, mūtuum, svāve, fīdum, fidēle, mātērnum, mēllītum, jūcūndum, tūrpe, lāscīvum, īnhōnēstum, cāstum, pūdīcum, hōnēstum. *phr:* Mēlle, āmbrōsia, nēctāre dūlcius, svāvius ōscūlum. Mōllia nūsquam ōscūla dēlēctant cāstos. Fuge tu, sunt nōxia bāsia, in īpsis mūlta vēnēna lābris. *vide osculor.*

oscus, *Staroświecki, Niewstydliwy, plugáwy, Blazgoń.*

Osiris, plinius corr. Osyrn.

ōsor, *Nienawidzący,* Ein Hasser. *Efficitur vitiis invictus, & osor iniqui.* Mamert.

O S S

ossārium, *Kostnicá, Truna. Osse, is, Kość 1.*

osseus, *Kościany, Kościsty.* Beinin. *Insequar & vultus, ossea forma tuos.* Ovid.

ossīcūlātim, *Kostkami:*

ossīcūlum, *Kostka sub Kostka.*

ossīfrāga; *Orzeł łomignat.*

ossifragus, *idem, & Klesk, Łomikost.*

Ossilāgo. Arnobi. solidatrix ossium Dea. Ethnicorum more.

ossillo, *as, Obiiam gębę.*

Ossu, acliton. prisc. Kość *1.*

ossuārium, *Kośnicá, Truna.*

Ossum, si, Kość 1.

ostēndo, *Pokázuię 1. 2. 3. Skazuię 1.* Zeigen/ weisen. *Post ubi nona suos Aurora ostenderit ortus.* Virg. *syn.* Mōnstro, dēmōnstro, dēclāro, īndīco, as, mānīfēsto, pāndo, rētēgo, dētēgo, āpērio, ēxprōmo, ēxpōno, rēvēlo, pātēfācio, ārgūo dōcēo, sīgnīfico. *phr.* In lūcem trāho. Lātēbris ēdūco, īndīcium do, āffēro. ēxītii pātēfēcit sīgna. *vide Manifesto:*

Ostēnsionālis miles, Okażały, Assistencya.

ostēntātius, *Szalbierz, ciarlatan.*

ostēntātio, *Pokazowánie się, Chełpienie, Pożor.*

ostentator. *Storzypiętká, Chełpliwy.*

ostento, *as, Pokázuię 1. 2. Zmyślam, Chełpię się.* Rhümen/ prahlen. *Et simul his dictis faciem ostentabat & udo.* Virg: *syn:* jācto, jāctīto, vēndīto, glōrior. *vide Superbio.*

ostentum, *Płod dziwny, Cud, Widok, Znak* Ein wunderzeichen. *v. Monstrum, Prodigium.*

ostentus, *us, pozor, Szyderstwo, Pokrywka.*

ostiārium, *Podymne.* ostiārius, *Odźwierny.*

ostiātim, *Od domu do domu.*

ostīgo, *inis, f. Liszay.*

ostii vacuum, *Drzwi 1.*

ostiorum latera, *Podwoy.*

ostium, *Drzwi 1. 3. Weście, Uście.* Ein Thür. Jānua, līmen, āditus, fōres, pōrta. *vide Ianua.*

ostium Ditis, ostium Orci, *Otchłań.*

ostrăcias, *æ, m,* ostrăcites, *æ. m gr: sub Skorupiasty.*

ostracinda, *Iunio. Polluci. Eustat. skorupek gra.*

ostrăcion, *vel um, gr. Kiryśnik rybá.*

ostrăcismus, *u: gr. Wygnanie 1.*

ostrăcitis cadmia, *sub Mosiężne odmioty.*

ostrăcium, *gr. Kiełki,* ostrea, *æ. Pław.*

ostreāriæ, *hæ idem.* ostreārius, *ibidem.*

ostreātus, & ostreōsus, *Chropowaty & sub Pław*

ostreum, *gr. Pław.*

ostrifer, *sub Szarłatny.*

ostrīnus, *Szarłatny. i. longum ab Ostreo priscè*

ostrum, *gr. Szarłat materya, Szarłat farbá.* Ein Meerschneck. -- *Sidonia fulget sublimis in ostro.* Ovid. *syn.* Mūrex, Pūrpūra, cōccus. *vide Purpura.*

Ostrȳa, *æ. vel.* Ostrȳs, *yos, Plini, arbor fraxino similis in aquosis saxis crescens.*

ōrsus sum, *Nienawidzę.*

ŏsyris, *ĭdis, f. Gr. Lenek.*

ŏsyrītes, *æ, m. Gr. Jasnotká ziele.*

O T

ŏtăcusta, *m, gr: Podchwytacz.*

ŏthonna, *Gr: an: Zawilec?*

otia, æ. lege Otium Græcum.

otio marcescere, *Zleniec.* ōtiŏlum, *Czas.*

ōtior, *ăris. Prożnuię,* Müssig gegen/ faullentzen, *syn.* Văco, fērior, quiēsco. *phr.* Nĭhĭl ăgo, ōria dūco, ăgo, pĕrēgo, tēro, cōlo, sēquor, sēctor, in ōtia sōlvor, ōtio iorpeo, lānguēo mārcēsco,

mārcēſco, dīfflŭo, fātīſco. ōtĭo văco, īndūlgeō ōtia vitæ. Dēsīdĭōſa sĕquī: Vītam pĕr ōtia dūco. Sŭb īnērti tĕrit ōtia lūxu. Mōllĭa sĕcūræ pĕrăgēbant ōtia gĕntes. Măle tĕmpus pĕrdĕre. Tōrpēſcĕre lūxu, ĭgnāvo, trādūcĕre lūxu ōtia. *v. Quieſco,*

otiose, *Prożnuiąc, Niedbále, Beſpiecznie, Pomáłu, Spokoynie ſobie co czynić, Nieochotnie.*

Otioſitas, Prożnowanie.

ōtĭōſus, *Prożnuiący, Beſpieczny, Spokoyny.* Müſſig/ item ſorgloſz: *Turbam non habet otioſiorem.* (Phal.) Mart. *ſyn.* Văcŭus, fērĭātus, lēntus, sēgnis, ĭnērs ĭgnāvus, dēsĭdĭōſus, pĭger. *phr.* Cūris līber, lĕvātus, văcŭus, sŏlūtus, ēxpĕdītus, ĭnānis, ōtia, dūcens, ōtio tōrpens, ōtio văcans. Dēsĭdia lānguens. tōrpens. Cāntāmus văcui, pĕctŏre mōlles Stānt cūræ. *v. Piger & Otior.*

otioſum reddo, *Uſkramiam.* ōtis, *idis gr. Drop.*

ōtium, *gr. ſub Pław, Uſzko.*

otium, *Prożnowanie. Czas 1. Pokoy 1. 3. Odpocznienie, Wakácya.* Müſſiggang/ Ruh/ Freyung von Arbeyt. *O Melibæe, Deus nobis hæc otia fecit.* Virg. *ſyn.* Quĭes, ĭnērtia, dēsĭdia, lānguor, tōrpor. ĭgnāvia, sēgnĭtĭes. *epith:* Pigrum ĭnērs, tūrpe, lēntum, ĭgnāvum, sēgne, dēsĭdiōſum, dēlĭcĭōſum, mōlle, fædum, ĭgnōbĭle, quĭētum, trānquĭllum, ſuāve, grātum, ămænum *phr:* Vīta sēgnis. Lūxus ĭnērs. Dēsĭdis ōtĭa vītæ. Ignāva quĭes ĭnērs sĭtus. Dēsĭdiæ mōlles, ĭnērtes sōmni sĭtus, ĭllīta blāndĭtĭis ōtia. Cērnis ŭt ĭgnāvum cōrrūmpant ōtia cōrpus ut căpĭant vitĭum, nī mŏvĕāntur, ăquæ? *v. Pigritia, Quies, & Otior.*

ōtus, *gr. Nocny kruk. & ſub Sowa łężna.*

O V

ōva farcta *ſub Paſztet.*

ōva fricta frixa, *Jaieczniciá.*

ōva piſcium, *Ikra rybia.*

ŏvālis, *ab ovando, Tryumfowy.*

ōvālis, *ab ovis, ſub Okrągławy.*

ŏvātio, *ab ovando, Tryumf máły.*

Ovatio, ab ovis. Plini. corr: Operatio,

ŏvatus, *us, Tryumf. 2.*

ŏvātus, *ti, Okrągławy, podługowáty.*

ŏviāria, *a, Owiec ſtádło.*

ŏviārĭcus, ŏviārius, *Owczy.*

ŏvĭcŭla, *Owieczká.*

ŏvīle, *Owczarnia.* Schaffſtall. *Incuſtoditum capiat ovile lupus.* Ovid. *ſyn:* Caŭla, ſtăbŭlum, sēptā orum. *epith.* Claūſum, tūtum, sēcūrum, ăpertum, pārens, fæcūndum, plēnum, ŏptĭmum, tĕnĕrum. *phr* īncūſtōdītum căptāt ovīle lŭpus. Claūſis bālānt in ŏvīlibus āgni.

ŏvīlio, *ut Opilio. Owczarz.*

ŏvillus, ovinus, *Owczy.* Schaffin.

ŏvĭpărus, *Ikrorodny.*

ŏvis, *Owca.* Ein Schaff *Inſtituit, Pan curat oves, oviumq; magiſtro.* Virg. *ſyn.* Bālans, bĭdens, āgna. *epith.* Imbēllis, mōllis, plăcĭda, lānĭgĕra, păvĭda, tĭmĭda, cāndĭda, mānſuēta, mītis, blānda, tĕnĕra, tĕnēlla, fŭgax, sălĭens. *phr.* Lānĭgĕrum pĕcus. Innŏcuæ, Lānĭgĕræ pĕcŭdes, bĭdentes. Lānĭgĕri grĕges, Mītis bālantum grex: Mōlle gĕrit tĕrgo cāndĭda vēllus ŏvis. Sæpe in cōlle tondĕntes paſcŭa læta. Lānĭgĕræ rēptānt pĕcŭdes Căvo Pōlўphēmus in āntro Lānĭgĕras claūdit pĕcŭdes ātque ūbĕra prēſſat. Quid mĕruīſtis ŏves plăcĭdum pĕcus, īnque rŭēndos. Nātum hŏmĭnes, plēno quæ in ūbĕre nēctar. Mōllĭa quæ nōbis veſtras vēlāmĭna lānas Præbētis, vītāque măgis quām mōrte jŭvātis? *vide Grex.*

ovis aurea, *Głupiec.*

ovis fera, *Wielbłądoryś.*

ŏvo, *as, Krzyczę 1. Tryumfuię 1.* Von Freud ſpringen/ triumphiren. *Quo nunc Turnus ovat ſpolia, &c.* Virg. *ſyn.* Trĭumpho, gēſtio, ēxult, lætor. *v. Triumpho, Gaudeo.*

ŏvum, *è Græco, Jaie.* Ein Ey. *Longa quibus facies ovis erit illa memento.* Hor. *epith.* Tĕres, lĕve nŏvum, rĕcens. sălūbre. *phr.* Gāllīnæ fœtus, fœtura diūrna, dōna, mūnĕra ŏvi, ālbūmen, vĭtēllus, tēſta, ſeu pūtāmen.

ovum ſerpentinum, *Wężyſko.*

Ovum urinum, hapalum, &c. vide ſub H. U. &c.

O X

oxălis, *idis gr. Szczaw.* oxaſme, *es, gr. Roſoł.*

oxia, *vel* oxya *gr. Łodź.*

oxyăcantha, oxyacanthos, *gr. Głog.*

oxўbăphum, *gr. Octowy ſtatek.*

Oxyblatta, in Cod. blatt ſeu purpura eximia exquiſitioris luminis, Caſaubon.

oxўcrātum, *gr. Ocet z wodą,*

oxўgăla, *a, gr. Mleko kwaśne, Kańpuſt, Máſłanka.*

oxўgă-

oxўgăla, *orum gr. Mleko Kwaśne.* (*Salsa.*
oxўgărum, *gr.* *Rosoł, Kwaskowáty przysmak,*
oxўgărus, *adject: sub Kwaskowáty.*
oxўlăpăthum, *gr. Szczaw kobyli*
oxўmel oxўmĕli, oxўmelli, *n. gr. Ocet z miodem.*
oxўmōros, *gr. Ostrogłupi, Głupieszutczny.*
oxўmyrsīne, *es, gr. Ostrokrzew,*
oxўmyrsīnus, *Ruszczkowy, sub Iglicá.*
oxўodontes, *bi, ab oxyodus, ontis, gr sub Zębáty -*
Oxypæderotina vestis *Vopisco, coloris pæderotini: saturi Pæderotinus autem similis pæderoti. i, acantho vel opalio gemma. Casaubon.*
oxўphænix, *gr. Daktyl.*
Oxyporopolis, Plini. corr. Oxypori obolis,
oxўpŏros, *gr. Przenikaiący.*
oxўpŏrum *gr. Kwaskowy przysmak Salsa.*
oxyrrhŏdīnum, *aqua rosæ cum aceto*
oxyrrhynchus, *gr. Ostropysk, Czeczugá.*
oxys, *yos, gr. Szczawnik, śit morski.*
oxўsacchărum, *gr. sub Ocet z miodem.*
oxyschænos, *vel us, m, gr. śit morski.*
oxўtrĭphillon, *gr. Szczawik, Koniczy.*
ozæna, *gr, Nozdrzy chorobá.*
ozænītis, *Idos. f. gr. sub Narda.*
oze, *gr. Cuchnie z ust.*
Ozimon lege Ocymon,
Ozymum, Persi: corr. ocimum.

P A

PĀbŭlāris, *Sniedny, Strawny,*
pabulārius *sub picownik.*
pabulātio; *Pasza Picowánie.*
pabulationes apum, *Pszczelnik 1.*
pabulātor, *Picownik* pabulatōrius, *Strawny.*
pabŭlor, *Pasę się, Picuię. Gnoię 2.* Dem Vieh Futter suchen. itcm weyden. *syn* Frūmentor. *vel.* pascor, *phr.* Pābŭla cārpo, lĕgo, mĕto, quæro, cōnquīro, păro, cūro, cōnvĕho, sūbvĕho, cōnvĕcto, cōmporto. Căstris pābŭla, frūmĕnta, cūro, prōvĭdeo. *Me* căstrensis, vel frūmentărĭa cūra mănet, ĕxercet.
pābŭlum; *Pasza. Karmia, Pica, Strawa bydlęca,* Pabulum *1.* Weyd/ Futter. *Pabula gustassent Trojæ Xantumque, &c.* Virg: *syn.* Pāscŭa ōrum, pāstus, ēsca. *epith.* Pīngue. ōptimum lætum, ămœnum, grāmĭneum, vĭrĭde. *v. Pascua.*
Pācālis, *Pokoy czyniący.*
pācātè, *Spokoynie.*
pācātor, *Iednacz, Uspokoiciel.*
pacatum reddere, *Uspokoić.*
pācātus, *Łagodny. Spokoyny.*
pāce, *Spokoynie,* pace tua, *Spokoynie z odpuszczeniem.*
Pācĭfer, *Pokoy czyniący.* Friedfertig.
Pacifica, orum, in lib, Regum &c, hostiæ pro pace, Zapokoyne. Vuieco.
pācĭfĭcātio, *Iednanie Ugodá.*
pacificator, *Iednacz.*
pacificatorius, *Iednácki 2.*
Pacificè, Spokoynie, Łágodnie, Łáskáwie.
pacifico, *Iednam 1. Pokoy z kim czynię.*
pācĭfĭcus, *Pokoy czyniący, Łagodny, Spokoyny.* Friedsam. *Perpetuam pacem, pacificumq; ducem.* Ov. *syn.* Pācĭfer, mītis, lēnis, trānquīllus. Pācīs ămīcus, pācis ămāns. Pācis aūthor, dātor.
Pacio, onis, prisce, pro pactio. Fest. Sipont.
păciſco, păciſcor, *Wymawiam sobie, Rządzę 1. Rządzę się, Zrękowáć 1. Umawiam się Stargowáć się. Ważę ná co.* Ein Vertrag machen. - *vitam pro morte pacisci,* Virg. *syn:* Cōnvĕnio, cōntrăho, prōmītto. *phr.* Fœdus ĭnĕo cōmpōno, fĕrĭo, pāngo, ĭco. Dĕxtram dō, jūngo, tāngo, cōntingo. Fĭdem do, ĕt ăccĭpio. Sŏcĭo ănĭmos. Vītam pro laūde păcīscor. *v. Fædus facio, & pax.*
Paco. is. Priscian. (unde pacisco) prisce, pro Pago vel Pango Meursi.
Pāco, *as. Błagam, Przeiednywam, Ogłaskáć 1. Uspokoić.* Befriedigen/ stillen/ versöhnen.. *& incultæ pacantur vomere sylvæ.* Hor. *syn.* Sēdo, mītigo, tēmpĕro, lēnio, mōllio, flēcto, plāco, mŏdĕror, mūlcĕo, cōmpōno, cōncĭlio.
pacta, *æ, Zrękowana.*
pactilis, *Plećiony Wity.*
pactio, *Umowá, Zmowá, Zrękowiny, Formułá.*
Pactionem conficio, conflo, facio, *Umawiam się.*

pactītius, *Umowny*. l. *longum à Supino.*
pactor, *Stanowićiel.*
pactum, *Umowá.* Vertrag Abred. *Pacta ligat pactis ipsa futura comes.* Prop. *syn.* Fœdus, cōnvēntum, cōnvēntus, cōndītio, lēx pācta fides. *vide Fœdus.*
pactus, *Umowiony.*

P Æ

pæan, ānis, *m: Gr: Pieśń, Wiersz Poetycki, zwyćięska piosnká. Krzyk żołnierski.*
pæan pes, *idem* pæon.
pæantis, *idis Gr: Kámień położniczy.*
Pædagium, Seneca. Plini: Iuni, corr. Pædagogium.
pædăgōgia, *orum, Gr: sub Sodomczyk.*
Pædagogianus, Czeládny.
pædagogium, *Gr: Szkołá, Dźiećinna komorá, Czeladź, Czeládne mieszkánie.*
pædagogo, *'as, Gr. ćwiczę.*
pædāgŏgus, *Gr: Pedágog.*
Pædatura, lege infra Prædatura.
pædĕros, ōtis. *m, gr, Barszcz 2. Trzebuła. Opal. Sodomczyk, & sub Miłośniczy.*
pædē ōtion, *Gr: sub Trzebuła.*
Pæderotinus. v. supra Oxypæderotinus.
pædia. *Gr: 1, ćwiczenie. 2. Cetno licho.*
pædīca tibia, *Surma. à, Græco. v. Dźiećinny.*
pædīco ōnis, *m. Sodomczyk.*
pædīdūsus, Prochem przypadły, śmierdzący.
pædīdus, *Brudny, plugawy.*
pædŏnŏmus, *Gr.* Pedagog. pædon, *Brud, Smrod*
pædŏtrība, pædŏtribes, *æ Gr: Mistrz szkolny. Quantitatem vide in Diatriba.*
Pæmīnūsus, Prochem przypadły, śmierdzący.
pænè, pænissimè, *Bez mała, Mało nie, Zgoła.* Schier/ fast.
pænūla, *Opończa.*
pænula gausapina, mulonia, *Gunia.* 1.
pænula sacra, *Kapá kośćielna.*
pænŭlārium, *sub Opończa*
pænulārius, pænulātus, pænūleus, *ibidem.*
'Pæōn, ōnis. Diomed: Quintil. Cic: o Paion. Pæan, Cic: paian. Arist: pes metricus tetra syllabus, una longa & tribus brevibus constans, quatuor formas eius ponit Diomed. *& alii. ut Confluere. Receptio. Revertere. Humilitas. At Pæon. pro medico ōnis.*

pæŏnia, *æ, Gr: Piwonia.*
pætūlus, *Oczu wdźięcznie zezowatych.*
pætus, *idem & Blaszkooki.*
pāgānālia, *n. plural:* paganalis, *sub Wieyski*
pāganica pila, *Piłá,* Pāgānicus, *Wieyski.*
pāgānus, *idem, Nierycerz. Wieśniak, an Pogánin.*
pāgātim, *Po Wśiach, sub Po domach.*
pāgella, *Karty stroná 1. 2.*
pāgīna, *Karty strona 1. Posadzká 1. Drog w ogrodách.*
Paginata navis Paulis i, compacta.
pāgīnŭla, *Kárty iedna strona.*
pagmentum, *Szpągá, spoienie.*
pāgo, *is, pepigi, umawiam się.*
pagrus, *gr: Pagr,*
păgūrus, *gr: Rák morski okrągły.*
pāgus, *Wieś, powiat 2.*

P A L

pāla, *æ,* Łopátá *chlebowa,* Rydel, *Oprawá, pierśćieniowa głowá, Opiłki.*
pălăcra, pālacrana, *Bryłá. est ramentum auri,*
pălæphătus, *Gr. Przerzeczony.*
pălæstes, *æ, m. Gr. Zapáśnik.*
pălæstra, *Gr: Zapáski, zapaskow mieysce, Szkoła 1. Obrotność, Iestow nauká,* Ein Fechtplatz/ Fechtschul. *Exstruerent patrias oleo labente palostras.* Virg: *syn:* Lūcta, gymnăsium *epith.* grāminea, jūncta, dūra. vălida, rōbūsta, sæva. ăspĕra. cĕlēbris, sŏlēnis, āgilis, ŏlympiāca. *phr:* Certāmina dūra pălēstræ.
palæstrica ars, *Zapáski.*
pelæstricè, palæstricos, *Zapáśnicze*
pălæstrĭcus *subst. Zapáśnik, Iestow. Mistrz. adject. zapáśniczy.*
palæstrīta, *æ, m, Gr. Zapáśnik.*
pălam, *Iawnie,* öffentlich. *produxit primam Prosper, corripiunt Virgil. Ter. alii syn.* Mănĭfēstc, ăpĕrtè, ĭn lūce, ŏcŭlis, ĭn cōnspēctu, īn ōre, ānte ōra, vūlgo.
pălanca, *wałek.* palanga. *idem & Drąg.*
pălāngārius *Tragarz.* pălango *as Toczę. 2.*
pālans, *Błąkáiący się.*
Palara Ovid. corr: Pelora,

pāla-

pālāria, *Kołek gra, Strzelnica,*
pālāria, *orum, sub Strzelnicá,*
pālāris. *Palowy, palesca sub Ogonowy.*
pălātha, *is SS. libris, gr. Figa 2.*
pălatii cura, *Marszałkostwo.*
pālātim, *Tu y owdzie*
pălātīnātus, Woiewodztwo
pălātīnides *æ, m, Woiewodźie.*
pălātīnis, idis, hæc Woiewodzanká.
palatinum officium, *Rádá 1.*
pălātīnus, *Pałácowy, an Woiewoda.* **Das zum Palast gehöret.** *Scripta Palatinus quæcunq; recepit. Apollo.* H.
pālātio, *onis; Palow bićie 1. Támowanie, Ubiiánie.*
pălātium, *Páłac.* **Ein Palast.** *Inde sacro veneranda petes palatia clivo.* Mart. *v: Regia.*
pălātum, *Podniebienie, Gębá, Smak, Humor.* **Der Rache.** *Poscentis vario multum diversa palato.* Hor. *epith.* Tĕnĕrum, mōlle, ăvĭdum, vŏrāx, căvum, pătŭlum, hĭāns, ūdum, ăpertŭm, pătens. *phr:* Sūpprēssa pălāta līngva, ēscas gūstāre pălāto, ēsca tămen mōlli ēst nōn cōntĕmnenda pălāto.
pălātus, *ti, subst: Podniebienie.*
pālātus, *ti, adject: à palo, as Nabiły, Ubity:*
pālātus, *ti, edicct. à palor, aris. Błąkáiący się, & sub Rosprasząią się.*
pălea, *Plewá, Opiłki, Grzebiań.* **Sprener.** *Surgentem ad Zephyrum paleæ jactantur inanes.* Virg. *syn:* Călămus, cūlmus, stĭpŭla. *epith:* Lĕvis, ĭnānis, ĕxĭlis, tĕnŭis, frăgĭlis, ārĭda. *Sicca,* vŏlans, trītĭcea. *phr.* Sarĭpŭlæ sĕges. Pălĕāria sĕges. Stērnĕbat frăgĭles călămos, pălĕāsque vŏlāntes.
pălear, *aris, n, Podgárdłek.*
pălearium, *Plewnik.*
palearibus revocare herbas, *sub Przewam.*
păleātus, *Plewisty.*
pălīlia, *orum sub Połog, Sobotká.*
pălīlĭtium sidus, *Dzdzownice.*
pălĭlŏgia *Gr: Powtarzanie. & figura eadem Anadiplosi.*
Palimbachius pes, Diomed: idem Antibachius supra.
pălimpēga, *orum, gr. Starzyzná.*

pălimpĭssa, *æ, gr: Smołá.*
pălimpsestus, *Gr. Kśiąszki kámienne.*
pălingĕnĕsia, *gr: Odradzanie, Dusz ludzkich przechodzenie.*
pălīnōdia *æ. Gr: Odwołánie fałszu.*
palinodiam cano, *Odwoływam*
palintŏna *orum,* palintonos, *gr: Prostuiący się.*
pălinxestus, *gr: Kśiąszki kámienne.*
pālĭco, *as. Błąkam się.*
pălĭūrus, *gr: herba, arbor, Paliur, Ostrokrzew.* **Ein dornächtige Staud.** *Carduus & spinis surgit paliurus acutis:* Virg.
palla, *Szátá białogłowska, Mętlik, Palá ołtarzowa, Korporał,* **Ein Frauenmantel.** *Et tegit auratos palla superba pedes O. v. Vestis.*
pallăca, pellăce *es. gr: Cudzołożnicá, Nałożnicá.*
pallăcāna, *Cebulæ 1.*
pălleo pallesco, *Blednieię.* **Erbleichen / erblassen** *syn* ēxpăllēsco, ēxālbēsco. *phr:* Pāllor ōra ōccŭpat, ŏbĭt, nŏtat. Sānguis ĭndūcto pāllōre fŭgit, ōre cŏlor fŭgĭt. ēxāngvi cŏlōre, āmīsso sāngvĭne pālleo. Sūffundor pāllōre gĕnas. Orĭllĭvĭdus ēxhaūsto sāngvĭne pāllor ĭnēst. Pāllor ĭn ōre sĕdet, măcĭes ĭn cōrpŏre tūto. Cŏlor oris ĕrat, quī frōndĭbus ŏlim ēsse sŏlet sĕris, quas nŏva læsit hȳems. Tērrĭbĭles Stȳgio făcĭes pāllōre grăvātur. Dīrĭgŭēre ŏcŭli, cālĭdūsque è cōrpŏre sāngvis ĭndūcto, pāllōre fŭgit. Cūr tĭbi tōrva ăcĭes, cūr hic trŭcŭlentus ĭn ōre pāllor, ātque sĕpūlchrālis pāller cōnfĕcĕrat ōra. *vide Macies.*
palliastrum, *Płaszczyk.*
palliātŭlus, *Płaszczem odźiany.*
pallĭdŭlus, pallidus, *Blady.* **Bleich / blaß.** *Pallidior fiet jam pariente lupus.* Mart: *syn.* Pāllens, dĕcŏlor. *phr:* Pāllōre dĕfōrmis. Būxo sĭmĭllĭmus, ōra ora būxo, cĕris nŏvis, cēra recĕnti pāllĭdĭora gĕrens. *v. P. lleo.*
pallio, *as, Pokrywam, Zdobię.*
palliolatim, *sub Płaszczem odźiany.*
palliŏlatus, *Płaszczem odźiany.*
palliŏlum, *Płaszczyk.*
pallium, *Płaszcz, Paliusz, Szatá Bieśiadna Kołdrá.* **Ein Mantel.** *Cultum palliolo, mulier nempe ipsa videtur.* Juv. *vide Vestis.*
pallor, *Bládość.* **Bleichfarb. bleiche gestalt.**

stalt *epith.* Lūrĭdus, ălbus, mārcĭdus, ēxsānguis, dēfōrmis, lānguĭdus, līvĭdus, plūmbĕus, frīgĭdus, gĕlĭdus, trīstis, ēxănĭmis, terrĭbĭlis, sĕpulchrālis, hōrrĭdus. *phr:* Cŏlor sĭne sānguĭne. *vide Palleo.*
pallŭla, *Metlik.*

P A L M

palma, *Palma, Dłoń 1. 4.* Ręká *1.* Máćicá *3. Zwyćięstwo, przodkowánie.* Ein Palmba m. -- *epith.* Olȳmpiăca, nōbĭlis, īnsĭgnis, ĕgrĕgia, vĭrĭdis, vĭrēns, vĭrĭdans, ămæna, glōrĭōsa, Mārtia, vĭctrix, trĭūmphālis, læta, Ægyptia, quæsĭta, pārta, Indĭca *phr.* ārbor Idūmæa, trĭūmphālis, vĭctrix. Vĭctōrum īnsĭgne dĕcus, laus, hŏnor, glōria, mĕrces, præmĭum. Vĭctrĭcis dĕxtræ, trĭumphālis pūgnæ īnsĭgnia. Vēndĭcat īpsa vĭro dūlcis făcūndĭa pālmam. Olȳmpĭăcæ mīrātu; prœmĭa pālmæ. *id est Victoriæ.*
palma compressa, *Pięść 1.*
palmam hăbeo, *Pozodkuię.*
palmāris, *Pálmowy, Dłoniowy, Zwyćięski, piędźisty.*
palmarium, *Podatek zwyćiężcy, Wygrana.*
palmārius, *Dłoniowy, piędźisty, Zwyćięski.*
palmapa toga, *Szátá Senatorska, Szatá na tryumf.*
palmātus, *à palma, Zwyćięski. Palmatæq; ducem, sed cito redde togæ.* Mart.
palmātus, *à palmus Ubity 2.*
palmatus cervus, *Ieleń Zamorski.*
palmes, ĭtis, *m, Látorośl winna, Winna rozgá.* Rābschoß / Rābzweig. *Palmitis hoc riguæ ductile flumen aquæ* Ovid. *epith.* Vĭrĭdis, lætus, tĕner, lēntus, [illegible]ndōsus, pāmpĭneus, ūvĭfer, răcēmĭfer, v[illegible]s, rĕnāscens, ūber, fĕrax, fæcūndus. *phr.* Gĕnerōso sēmĭne pālmes. Pāmpĭneo vēstīti sēmĭne cōlles. Grāvĭdo dē pālmĭte gēmma tŭmet, tūrget. Pālmes ĭnexhaūstis tērras qui cōmplĕat ūvis Læto tūrgent īn pālmĭte gēmmæ. *v. Ramus.*
palmes emissarius, præsidiarius, subsidiarius *Latorośl zostáwioná.*
palmes pampinarius, *Látorośl winna.*
palmētum, *palmowy ogrod.*
palmeus, *palmowy, ćisawy.*
palmĭcus, *gr.* palmicum augurium. *sub Skakanie*
palmĭfer, *palmorodny.* das palmbäum trägt. *Palmiferos Arabas, Panchæaq; rura relinquit:* Ovid.

palmĭpĕdālis, *pięćiodłonny, & sub Stopy iedney.*
palmĭpes, *plaskonogi, pięćiodłonny.*
Palmiprimum vinum, Figowe wino.
palmo, *as, à palmis, Dłoń wyrażam.*
palmo, *as, à palmitibus, podwięzuię 2.*
palmos, palmus, *gr. Skakánie.*
palmōsus, *palmorodny.* Voll palmbäum
palmŭla, *Rączká. Dáktyl, pioro u wiosła.*
palmŭlārĭus, *idem,* parmularius, *Turneb.*
palmus, *Miárá, piędź.*
palmus minor, *Dłoń 2.*
palmus rectus, *piędź srzednia.*

P A L O

pālo, *as, adiect. Biię koły, natykam winnicę, podpieram 1. Obtykam, podwięzuię.*
Palo, as, absolutum, i, erro, vagor. sub Rozgłaszá się
pālor, *aris, Błąkam się, Rozpraszaią się.* Hin und her gehen. *Fœmina palantes agit, atque hæc agmina vertit.* Vĭrg. *syn.* ĕrro, văgor, fŭgio *phr.* pāssim sĭne ōrdĭne, sĭne lēge fĕror. Pĕr ărva pĕr agros văgor.

P A L P

palpāmentum, Pochlebstwo.
palpātio, *Macánie, pochlebstwo.*
palpātor, *pochlebcá & sub Ogłaskánie.*
palpĕbræ *powiek włosy, powieká.*
palpĭtātio, *Drgánie, Drzenie, Skakánie.*
palpĭtātus, *us, Drgánie.*
palpĭto, *as, Drgam, Miga się co, Biię ćięmię.* Zittern / zappeln, *syn:* Tremo mĭco, ēxĭlio. *phr.* Crēbro mŏveor. Mūltĭplĭci mōtu sălio. Mōtu ēxūlto frĕquēnti. Mūlto vĭbrāmĭne mĭco.
palpo, *as vel palpor, aris, pochlebuię, Macam, Głaszczę, & sub ciokáć.* Tasten. *syn.* Tāngo; trācto, āttrēcto. *vide Tango.*
palpo *onis, m. Pochlebcá.*
Palpo, qui cæcum ducit. Isidor. Marcil.
palpum, *pi Głaskanie & sub ćiokáć, Głaszczę.*
Palpum obtrudo, *Oszukiwam.*
Paluda, quid sit, v: Száta białogłowska.
pălūdāmentum, *Szata Krolewska Száta zwierzchnia,* Welns / *Szátá żołnierska, Száta białogłowska.*

Pălūdāpium, Opyśh. (nierska.
pălūdātus, *sub* Szatá Krolewska, Szátá żoł-
Pălūdifer, Błoćisty.
pălūdōsus, Bágnisty, Błoćisty. Moszächtig
Ille paludosos memoret, servire Sicambros, Pr.
Pālum, *n*. Pal 1
pălumba. *f* palumbes, *m.f.* Grzywacz. Eine wilde Taub. - - *raucæ tua cura, palumbes*. Vir: *syn.* Cŏlūmbæ. *epith.* Raūcæ, āěriæ, těněræ, præpětes, vēlōces, păvĭdæ fŭgāces, cȳthěreæ, cȳthěrēiæ. *phr.* Dūlcia fīgunt gěměbūndis ōscŭla rōstris. *v.* Columba.
pālumbinus, Grzywaczy, pălumbŭlus, Turkawká.
pālumbus, *m*, Grzywacz
pālus, *li, m*: Pal 1. Koł 1. Tycz, Słup 2. Pfal
Hic docuit teneram palis adjungere vitem. Tib. *syn.* Pědāmentum, stătūmen, văcērra, pāxīllus, sŭdes, stīpes, trūncus, vāllus, vāllum. *epith.* Lĭgněus, těres, dūrus, vălidus, rōbūstus, fīrmus. *phr.* Frāxĭněas āptāre sŭdes, ēxăcŭunt ălii vāllos fūrcāsq; bĭcōrnes, ātque ārmārĭna, părant lēntæ rětĭnācŭla vĭti. Fērrātasque sŭdes ět ăcūta cūspĭde cōntos.
pălus, *ūdis, f.* Bágnisko. Ługowisko. Pfütz/pfuel.
Cocyti, tardàq; palus, innabilis unda. Virg. *epith.* Crassa, plăcĭda, nĭgra, tōrpens, līmōsa, stāgnans, vāsta fœda, sōrdida, bibŭla, lāta, pīscōsa, cœnōsa, pūtrĭda, spūrca. *syn:* Lăcus, stāgnum, lăcūna. *phr.* Dēnsis, ōbsēssa sălĭctis. Līmōsa pălus, ēt mūlto tūrbĭda cæno. Atque věněnōsas hăbĭtem ceū rāna pălūdes? *v.* Lacus.
pālus numellarius, Prągá.
pălustria pascua, Trzęsawicá 1.
pălustris, palustet, Błoćisty, Błotny, Bagnisty, Moszächtig - - *Loca fœta palustribus undis.* Ovid.

P A M

pambăsilia, *Hr:* Iednowładztwo
pamphăgus, *Gr.* żarliwy, pies żarłok.
Pampillum, Lamprid: corr: Papilla.
pampinăceus, pampinārius, Winny.
pampinarius palmes, Wilk 4.
pampĭnātio, Obćinanie, przerzedzánie.
pampĭnātor, Winiarz,
pampinātus, Liśćisty, & *sub* May, Winny.
pampineus, pampinosus, *sub* Winny. Das von Räbblättern ist.
pampĭno, *as*, Obrywam 1. Obćinam 1. Przerzedzam
pampĭnus, *hic, hæc.* Látorośl winna, Winny list May 2. & *sub* Pletwa. Röbblat. - - *nec metuit surgentes pampinus Austros.* Virg. *epith.* Těner. vĭrĭdis, frōndōsus, lēntus, ūmbrōsus, ŏpācus. *phr:* Dūlces īndūcens cōllĭbus ūmbras Pampĭnus. Lætis vēstiens, vēlans, dēfēndens, frōndĭbus ūvas.
pampinus frūctuarius, racemarius, Látorośl, winna.

P A N

pănăcēa *Gr*, Pának źiele, Sol, Lekarstwo powszechne. Ein heylsahmes Kraut. (*Herbá cujus succo opopanax vocatur à sanandis omnibus morbis*) *epith* ŏdōrĭfěra pŏtens, sălūtĭfěra.
pănăces, *n. gr.* Panák, Złomignat źiele.
panaces angelicum, Dźięgiel.
panărētus. *gr:* Cnotliwy. *Primam produxit Ovid. corripiunt alii.*
pānăriŏlum, Chlebowy kosz. Koszyk, Podatek 3. *Panariolus apud Iacob. Pontanum legitur, nescio an mendose?*
pānārium, Chlebowy kosz, Podatek od Páná.
pănax, *ăcis, f*, *Gr.* Pának źiele, Centurzya, Dźięgiel 1. Lubszczyk 2.
panax Heracleos, Złoćień.
pancarpiæ, *gr*, Mieszaniná, Wieniec 1.
pāncarpum *gr.* Zapáski, Łowy, Igrzysko.
panchrestārius, Marcepannik.
panchrestos stomatice, *gr. sub* żyłá.
panchrestum, *Gr.* Łákoći, Lekárstwo powszechne
pānchrestus, *gr.* Krwáwnik kámień.
pancrătiastes, *æ. gr:* Szermierz.
pancrătĭcè, Szermiersko.
pancrătĭce, *es*, Szermierska, Zápáski, Podrożnik 1. śniedek.
pancrătium, Podrożnik źiele.
pancratium *sub* Zapáśnik.
Pancros, potiùs panchros, *Gr.* Kámień farb rożlicznych.
pandātio, Uginánie.
pandātus, Ugięty, Ná plask.

pande-

pandectæ, hi, hæ, Gr. Kśiąſzki zbieralne.
pandēmos, vel us, Gr: Powſzechny.
Pandícŭlāris dies, ſub. Wſzech świętych dźień.
pandĭcŭlātio, Przećiągánie.
pandícŭlor, Przećiągam ſię.
panditur, Rozchodźi ſię, Rośćiąga ſię.
pando, is, Otwarzam 1. Rośćiągam, Roſpuſzczam. Auffthun/ öffnen. Dividimus muros & mœnia, pandimus urbis. Virg. ſyn. ăpĕrio rĕsĕro, pătĕfăcio. Metaph. ēxplīco, mănĭfĕſto, dēclāro-īndíco. phr. ānchīſen fācio cērtum, rēmque ōrdíne pāndo. Pānditur īntĕrea dŏmus ōmnĭpŏtentis ŏlўmpi. Pāndĭte nŭuc Hĕlĭcōna Dĕæ, cāntuſque mŏvēte. v, Aperio, & Ianua.
pando, as pandor, aris, Uginąm ſię.
pandochīum, Gr. Goſpoda 1.
pandūra, Gr. Kobzá.
pandurista, & pandurizo, Gr. ibidem.
pandus, Ugięty, Nachylony, Dołkowaty, krzywy.
Pane, n, pro panis in Recto, apud Plautum legunt Nonius, Menſi. Lambin priſcè rejicit hoc Camerar
pănēgўricus, Gr. Seymowy, & ſub Kazánie.
pănēgўris, is, f. Gr. Zgromadzenie 2. Iarmak, Kiermáſz. (mień.
pănĕros, ōtis, gemma vel lapis Gr. Płodźiſzek ká-
pango, Biię koty, Wbiiam 1. Wtykam, Szczepię, Sypię kopcę, Umawiam ſię, Stowarzyſzyć ſię, Wyrażam 1. Piſzę 1. 2. Pokoy czynię z einſiecken/ Pflantzen. ſyn. Fīgo, plānto, vel cōmpŏno.
pango iuducias, Przymierze czynię.
pango oſculum, Cáłuię.
pangōnius, Gr. Węgláſty.

PANI

Pānĭceus, icius, Chlebowy.
pānĭcŭla, Pierzyſko, Rzeſa, Cewka 1.
pānĭcum, à. panicula, Ber 1 Koſtrzewa.
pānĭcum, à pane. Strachy prożne.
pānĭcus, adject: Gr. ibidem.
Panifica, Piekarká. Pānĭfex, Piekarz.
pānĭfĭcĭum, Piekarſtwo.
Pānĭs, Chleb 1. Bochen chlebá, Gruczoły. Brod. Mucida cærulei panis conſumere fruſta. Juv. ſyn: Cĕres, epith. Trĭtĭcĕus, fūrfŭrĕus, ūtĭlis, dūlcis, lætus, ōptātus, cŏctus, ſvāvis, fērmēntātŭs. phr. Cĕrĕāles ŏpes, ĕpŭlæ, dăpes. Lăbōrāta, mănu mŏllĭta, īgne tŏſta Cĕres. Cĕrĕris Cĕrĕalia mūnĕra, dōna. Tŏſtæ frūges. Hūmānis ūſĭbus āpta Cĕres. Mōllĭtāmque mănu Cĕrĕrem tōrret ĭn īgne fŏcus. Cĕrĕremque cănĭſtris ēxpĕdĭunt, ŏnĕrāntque cănĭſtris dōna lăbōrātæ Cĕtĕris.
panis acerosus, Chleb gruby.
panis agelæus, panis autopyrus, panis gregarius, panis furnaceus, panis speuticus, vel ſubcinericius, panis ſecundarius, ſecundus, panis focarius, panis militaris, Chleb ſrzedni.
panis azymus, Podpłomyk.
panis cibārius, Chleb gruby.
panis excoctus, panis nauticus, vel rubidus Podpłomyk.
panis Marci saccharius, Marcepan.
panis primarius, panis niveus, candidus Chleb pſzenny.
panis preſſus, Bielidło.
panis ſiligineus, ſimilaceus, ſimilagineus, ſitanius. Chleb Pſzenny.

PANN

pannārius, Sukiennik 2.
pannellum, Cewka 1. panneus, Sukienny.
pannĭcŭla, Poſzyćie, pierzyſko.
pannĭcŭlāria, orum, ſub Złoczyńcá. (noſa.
pannĭcŭlus, Płat, Szmatá, Sukno, Chuſtka do
pannis obſitus, Szarek, prop. Władách, w łáchmanách.
pannŏnia ſuperiŏr, Rákuſy.
pannŏnicus, Rakuſanin.
pannŏnius, Węgrzyn.
pannōſus, Oſzarpany, Szárek, Zmarſzczony. Ubel gekleydet. Pannoſam fæcem morientis ſorbet aceti. P. ſyn. Lăcer, nūdus. phr. Măle vēſtītus, tēctus. Lăcĕris vēſtibus īndūtus. Sī tŏga sōrdĭdŭēſt, ēt rūpta cālcĕus ălter pēlle pătet. vide Pauper.
pannūceus, Szárek, Zmarſzczony,
pannucea, pannucia veſtis, Łáchmany.
pannūciatus, Oſzarpany, Zmarſzczony.

pannūcium, Łáchmany.
pannūcius, Szárek.
pannuleium malum Iábłko rychło więdnące.
pannŭlus, Płatek. pannum, n. Sukno.
pannus, Sukno. ſzmátá, Fleytuch Tuch. epith. Textĭlis, lăbōrātus, pĭctus, prĕtĭōſus, sērĭcus intextus, textus, pūrpŭrĕus, vĭlis, ăſper, ſquāllens.
pannychiſmus, gr. Wilia.
pănŏplia, æ, gr. Kiryś, Zbroiá. Chepiáſtey.
panſa, æ, m. Pláskonogi, ſzerokoſtopy, Głowy
pantĕbaſtos, vel us, f. vel m. gemma, vel lapis, Gr. Płodziſzek.
Pantex, icis, lege Pantices.
panthēra, hæc Gr. panthēr, ēris, hic gr. Ryś 1; śierć ná zwierzá, Obłow. ſpieg. Ein Pantertthier. Diverſum confuſa genus panthera camelo Hor: epith. Pĭcta, fĕrox, vērsĭcŏlor, ŏdōra, măcŭlōſa, cĕlĕr, vēlox. prr. Tĕrgŏre pānther mūltĭcŏlor.
panthera coufuſa camelo, Wielbłądoryś.
panthērīnus, Ryśi, Pſtry, Elądrowaty.
panthēron, gr. śieć 1. 3.
pantīces, hi, Błona, Brzuch, Kiſzká 1. Biegunká 1. Wrzod 2. & ſub Wrzodowáty.
pantŏlăbus, gr, Nienáſycony.
pantŏmimĭcus, gr. Kuglárſki.
pantŏmīmus, gr. Kuglarz, Kuglárſki morski, pląſacz, ſub pląſy.
pantŏphellos, gr. Pántoflá.

PANU

pānŭcellium, pānucla, Cewká 1.
pānŭcŭla, idem panicula,
Panuellium, panuellum, idem panuelium.
pannēlium, Cewká 1. Spięń 2. Wrzeciono.
pānŭla, panulia, panulla, Cewka 1.
pănurgia, gr. Chytrość: pănurgus, gr. Chytry.
pānus, m. Cewká 1. Myſzká 3. Gruczoły, Dymienice.

PAP

Pāpa, æ, m. Papież. Der Papſt. Rorantes ſaxorum apices video, optime Papa: Prud. epith: Sānctus, vĕnĕrāndus, vĕrēndus, cŏlēndus, ālmus. phr: Sūmmus Pōntĭfex. Pōntĭfĭcum māxĭmus. Māximus dīvīni pāſtor ŏvīlis, grĕgis Chrīſti Vĭcārĭus, Dĕi săcer īntĕrpres. Rōmānis dāns jūra pātĕr, Sūmmūſq; săcērdos. Trĭplĭci căput dĭādēmate cīnctus. Īnfŭla tĕrgĕmĭna rĕdĭmit cui ſacra cŏrōna tēmpŏra. Trĭplĭcem quī frōnte cŏrōnam, ēt duo ſacrāta gĕrit ārma mănu. Vĕnĕrābĭlis ōrbi Nāvĭta. Cuī ſūmma pŏtēſtas Tĕrrārum cælīq; dăta ēſt. Quem poplĭte flēxo Tĕrra cŏlit. Cūjus vēſtīgia ădōrat Cæſar ēt aūrāto vēſtīti mūrĭce Rēges. Scēptra vīcēſque Dĕi gĕrens. Qui rēgna īnfera Dītis, Cœlōrumque fŏres ăpĕrit, ēt claŭdit. Tĕrgĕmĭnūm cīngit cūi dĭădēma căput.
pāpa, æ, f. Pápu. pāpæ! gr. Wey, Bawey.
păpāver, Mak. Mohnſamen. Candida purpureis miſta papaveribus. Prop. epith. Sŏpōrĭfĕrum, sŏmnĭfĕrum, lēthēum, cĕrĕāle, frīgĭdum, tŏrpēns, grăvĭdum, fæcūndum. phr. Căput grăvans. Sŏmnum īndūcēns. Grātum Cĕrĕri, plēnumque ſŏpŏre, Lēthæo, rōre, sŏmno pērfūſum mĕdĭcātum, Crēbra sŏpōrĭfĕrum grāna păpaver hăbet. Lăſſo fēſſa păpāvĕra cōllo dēmīttūnt căput.
papaver erraticum, papaver rhæas, żer źiele.
păpāvĕrātus, Mákowy 2. papavereus, Mákowy 1.
papaverīna, Makolągwá.
papaveris caput, Mákowká.
pāpia, papæ, à papias, æ, m: gr. Oyćiec.
pāpĭlio, Namiot. Motyl. Sommer Vogel.
papilla Cycek 2. Cewká 2. Bruſtwartze. vide Mammæ.
pappa, Papu. pappare, Pápáć.
pappas, æ gr. Piáſtun. pappazo gr. Tátam.
pappias æ, gr. Oyćiec. pappo, as, Pápáć.
pappus, gr. Dźiad, Stárzec, Papie, Przymiotowe źiele. păpūla, Kroſta 1. pāpūlæ, Oſpice 1. 2, Petoćie. papulæ rubentes, Odrá.

PAPY

păpȳrācĕus, păpȳrĭfer, păpȳrīnus, Papierowy.
papyrio, ōnis, śitowiſko.
păpȳrŏpōla, æ, m. gr. Pápiernik 2.
păpȳrum, n. pápierowe drzewko, pápier 1.
păpȳrus, m. f. Pápierowe Drzewko.
păpȳrus, f. Pápier, Papier. Omnibus & creſcit multo damnoſa papyrus. Juv, ſyn. Charta. epith: Lĕvis, tĕnŭis, frăgĭlis, dōcta, sacra, fīda. bĭbŭla, pălūſtris, Nīliăca, Ægȳptia. prh: Tĕnui com-

cōmmĭttĕre vērba păpȳro, pērdĭte Nīlĭacas, Mūsæ mĕa dāmna, păpȳros.

pār, *subst, n. Ablat. pari. Párá czego. stádło, Cetno.*

pār, păris, *Ablat. pare & pari, adject. omne* parissimus. *Rowny* Gleich. *Ludere par impar, equitare in arundine longa.* Hor. *syn.* Cōmpar, sūppār, nōn īmpar, părĭlis, sĭmĭlis, æquālis.

par impar, *Cetno Licho.*

pār est, *Słusz.* pāra, *æ, & sub Czayka.*

părăbăsis, *gr. Przestąpienie.*

parabia, *piwo 1.*

părābilis, *łácny do nabyćia.* Leicht zu überkommen. *syn.* părātu, *vel* īnvēntu făcĭlis.

părăbŏla, *go Przypowieść, Rownánie.*

părăbŏlānus, *à gleba Kmieć.*

părăbŏlus, *gr. Desperat.*

părăcă ăbŏle, *gr Zakład 1.*

părăcentēsis, *gr. Przekłoćie.*

părăchărăcta *æ, vel es, m. gr. Fałszerz monety.*

părăchăragma *gr. Fałszywa moneta.*

părăclētus, *gr: Poćieszyćiel, przyczyńcá.*

parada, B Nawa 1. 5.

părădiastŏle, gr Rozłączenie. Item exornatio Rhetorica, quæ res plures similes disjungit contrariis redditis, & quantum distent ostendit Rutilius

părădigma, *tis, gr.* Przykład *(& Rufinian.*

părădisus, Gr. *Ray, Sad.* Paradeiss Garten. *Jam te circumstant paradisi millia sacri.* Sidon. *epith.* Flōrēns, ămœnus, fōrtūnātus, beātus fēlix. lætus, cœlēstĭs. săcer. *phr.* Părădisiăcæ, pārātæ sēdes, ēlȳsii campi. læta ārva. Fēlīces plāgæ. Amæna vīrēta. Rēgna īnvīa vīvis Fōrtūnāta pĭōrum rēgna, cōncĭlĭa. Prīmorum sēdes gĕnĕrōsa părēntum. Scēlĕris lŏca cōnscia prīmi: ēst lŏcus Eōos *Phæbi* nāscēntis ăd ōrtus, ārdŭus āttōllens vīcina căcūmĭna cælo, īllic pērpĕtuo vērnāntia grāmĭne rūra. Pērpĕtui frūctus, œtērnăque grātia flōrum. Sēmper sĭne nūbĭbus āēr. Līmpĭdus īn mĕdio fōns ēst lāto pūlchērrĭmus ōrbe. Quātŭor ŭnde flŭunt ōccūlto flūmĭna, cūrsu, ŭbi flōre pĕrēnni Grāmĭneus blāndītur ăger. nĕmŏrūmque vŏlūptas īrrĭgŭis nūtrītur ăquis *vide Cælum.*

părădoxum, *gr: Niespodźianá rzecz, Nad pospolite rozumienie co.*

părădromis, *idis, gr . Zapáskow mieysce.*

părænĕsis, *eos, ios, f. gr. Nápominánie.*

parænĕtĭcus, *gr: Napominalny.*

părætōnium, *gr. Kley złotniczy, Gips.*

paragauda, æ Strefa, Tkánicá.

paragaudis, Strefa, paragaudius. Strefisty.

părăgōge, *es. Adductio figura Grammatica & Poetica, literam vel syllabam fini dictionis addens. Diomed. Donat.*

părăgrăphe, *es. gr: przypisanie, Wyięćie.*

părăgrăphus, *f. gr. Parágraf.*

părălion, *gr.* Mák.

părālīpŏmĕna, *orum gr: Opuszczone rzeczy.*

părālius *gr. Pomorski.*

paralius tithamalus, *Wilczy mlecz.*

părallēla, *orum* parallelus *gr: Rowno odległe od (śiebie.*

părălŏgismus *gr. sub Dowod.*

părălȳsis, *gr. Páráliż.*

părălȳtĭcus, *gr páráliżem záráżony ly producunt quidam Græco more. ob plures breves concurrentes.*

Paramese, *es, Vitru. chorda mediæ proxima.*

Parente. *Vitru. chordæ imæ proximæ.*

parangaria. podwoda.

paranites, *æ, m. amethisti species, eadem Sapinos, Plin.*

părănȳmphus *gr. Dźiewosłąb.*

Parapechy, *yos, n. Varro. vestis cubitali purpura circumdata.*

parapegmata, *tum, gr,* Gwiazdarskie *naczynia.*

părăphōrum, *gr. Hałun.*

părăpherna, paraphernālia, paraphernīca, *orum, è Græco Wypráwá corki.*

parăphrăsis, *gr. Wykład 1. Rozszerzánie słowue*

paraphrastes, *æ. m. gr. Wykładácz.*

paraphyas, *adis, f. gr. przyrostek.*

parăplegia, parăplexia, *páráliż.*

parapsis. *idis gr* Misa *spora.*

pararium, au przygotowánie?

părărium, *æs, żołd.*

părārius, *subst. à paro, as. Iednacz kupcá.*

părārius, *adject: à par, vel à paribus, i duobus Turneb.* Podwoyny

părarrhēncho, *al,* pararrhinchus, & pararrynchon, *entis, gr: Chrapáłá, Drzemiący.*

părăſanga, æ, paraſanges, æ, m. gr. Mila Polſka
părafcēnium, gr. Dźiwowiſko.
părafceve, es, gr. przygotowánie, wielki piątek.
paraſiōpēſis, is, gr Zámilczenie.
Item Exornatio Oratoria. cum nos dicimus aliquid prætерire, vel dicere nolle, quod tamen dicimus; Aquila. Rutilius. Occupatio, ad Herea, melius recentiores Prætеritionem vocant.
părăsīta, æ, f. quia Comm: eſt. Græcis, paraſitaſter, Páſorzyt. părăsītica ars, páſorzyſtwo.
parasītor, aris pochlebuię.
părăsītus pochlebcá, páſorzyt. Ein Tellerlecker/ Schmarotzer/ Schmeichler. ſyn. ădūlātor, ăſſentātor. epith. blāndus, blāndŭlus, tūrpis, blāndĭlŏquus, ĕdax, īnānis, īmpūrus, īctus, sūbdŏlus. phr: ōre blāndus. Vērba aſſēntāntia fingens. Sūbdŏla vērba fĕrēns. Vēntris māncĭpĭum. Cū līnæ dīvĭti aūceps. v: Adulator.
părăſtădes, hæ. gr. Filary ná przodku.
părăſtātes, æ, m: gr. przyſtaw, podſtáwek.
Părăſtĭchis, idis, Gell. Sueton: de illuſtribus Grammaticis, ex verſuum initialibus literis conſtata dictio; ut in Sibyllinis & aliquibus Hymnis Græcis i, initialis continuata ſeries, paraſichidion. idem Acroſtichis.
părăsȳnauche, es, gr. Skwinancya.
părăsȳnaxis, is, gr. Schacká.
părātē, Gotowo. părātio, Gotowánie.
paratitla orum, gr. Tytuł.
părâtrăgædio, as, gr. Rozſzerzam.
părātūm ſubſt Gotowizná, parátura, Sprzęt.
părātus, ti, Gotowy, Doſtátni 1. Rezolut, Sercá wielkiego. Bereit/ fertig/ wüfahrig Ad freta Sicaniæ ſaltem, ſedeq,paratus. Virg. ſyn. prōmptus, expĕdītus, īnſtrūctus, mūnītus ōrnātus, āccīnctus, ălăcer,
părātus, us, Gotowánie, Apárat, potrzeby, ſprzęt, Ubior 1. przygotowánie. (koń
părăvĕrēdus, powodnik, Koń powodny, nareczny
părazōnium, gr: ſub Puinał.

PARC

parca, æ. ſub Bieg świátá,
parcat tibi Deus, formula, ſub Boże mu odpuść.
parce, Verbum parce credere, parce pretio ſuq Nie 1.
parce, Oſzczędnie, Skromnie, Skąpo.
parcè parcus, Skąpy, parce promus, Oſzcz dny.
Parciloquium, Małomowność.
Parcĭmōnia, lege Parſimonia.
Parcĭprōmus, Oſzczędny.
parcitas, Skępſtwo, Rzadkość, Kargheit/ Abbruch. Iejuniorum parcitatem ſobriam (Jamb) P. ſyn. Pārsĭmōnĭa, frūgālĭtas, mŏdĕrātĭo, phr. Pārcus rērum ūſus. Pārca īmpēnſæ rărio. Sūmptus, vel īmpēnſæ mŏdĕtātio.
parcĭter, Skąpo.
parco, Przepuſzczam 3. Folguię 1. Odpuſzczam, Ochraniam, Szánuię 1. 2. Oſzczędam, Skępię. żáłuię. Hámuię ſię. Záchowuię 2. & ſub przewodzę co na ſobie. Verſchonen/ ſparen. Parcere ſubjectis & debellare ſuperbos. Virg. ſyn. Ignōſco, cōndōno, rĕmītto, īndūlgeo. phr. Nōxam rĕmītto. Vĕnĭam do, trĭbūo, rŏgānti, pĕtēnti cōncēdo. Prĕcĭbus flĕtūque mŏvĕor. Blānda, ēxcĭpio īndulgēntia. Vūltum īndūo sĕrēnū. Vĕnĭam dăre, īndūlgēre, cōncēdĕre cūlpæ, dictis, făctis īgnōſcēre cūlpæ. Vĕnĭāmque tūis tĕmĕrāria dĭctis. Sūpplĭce vōce rŏga, vĕniam dăbit ille rŏgānti, īndūlge pŭĕris vĕniam, Pārce pro gĕneri, ēt prŏpĭus rēs āſpĭce nōſtras. Dă vĕnĭam cūlpæ, dēcēpit ĭdōnĕus aūthor. Vērum clēmēntĭor, īlle Sōntĭbus īgnōvit patria pĭētāte rĕmīſit offēnſas, mĕrĭtamque ūltro cōmpēſcuit īram (Ovidius 2. Triſtium Auguſtū quem offenderat. hunc in modum alloquitur.) His prĕcor ēxēmplis tŭa nūnc. mītĭſſĭme Cæſar. Fiat ăb īngĕnio mōllĭŏr īra mĕo Illa quĭdem juſta ēſt, nēc mē mĕrŭīſſe negabo Sēd niſi pēccāſſem, quĭd tū cōncēdĕre pōſſes? Mātĕrĭam vĕnĭæ sōrs tĭbi nōſtra dĕdit. Sī quŏtĭes pēccant hŏmĭnes sŭa fūlmĭna mīttat Jūpĭter, ēx guo tēmpŏre īnērmis ĕrit. (Ibidem) Pārce prĕcor, fūlmĕnq; tŭum, fĕră tēla rĕcōnde. Pārce păter patriæ, nēc nōmĭnis īmmĕmor hūjus, ŏlim plăcāndi ſpem mĭhi tōlle tŭi. vide Placo. & parces audio.
parcus, adject. Oſzczędny, Skromny, Skąpy, krotki. ſparſamb/ häuſzlich karg. Tanquam parcus homo, & rerum tutela ſuarum. Juv. ſyn. Sōrdĭdus, cŭpĭdus, ăvārus. v. Avarus vel tĕnŭi victu cōntēntus. pārvo cōntēntus. ābſtĭnēns.
parcus, ſubſt. ſub Czajka.
pardălianches, is, eos, n, gr Omięg.
pardălios, vel pardaleos, vel us, lapis, aut gemma gr. ſub Ryś.

pai-

pardălium, *ibid*: pardălis, *is*. *Ryś 1*.
pardus, *gr*. *Ryś 2*.
părecbăsis, *gr*. *Odstąpienie od rzeczy*.
părectātus, *gr*. *Młodzieniajzek*.
părĕdrus, *gr*. *Ławnik*, *Czárt*.
Părelcon, *Donat*. *Servio*. *i*. *attractio syllabæ vel dictionis ad extendendum verbum*, *ut Adesdum*. *Tutemet*.
părēlia, *orum*, *gr*. *Słońce podwojne*
Parenchiresis, *Cic*: *Quint*: *1*. *conatus*: *cùm pater legitimum opus vel officium*, *aliquid addimus*: *vel cùm aliquid ab iis scriptum aliter scribimus vel novi quid circa idem excogitamus*. *Turneb*.
parendi dedignatio, *Nieposłuszeństwo*.
pārendum est, *Muszę*
părens; *subst*. *commune*, *Rodźic*, *początek*. **Vatter oder Mutter**. *Indiscreta suis*, *gratusque parentibus error*: Virg. *phr*. Sānguĭnis aūthor. *v*. *Pater aut Mater*,
pārens, *adject*. *omne Posłuszny*.
părentālia, *rum*. *pogrzebny obiad*.
părentālis, *Oycowski*, *pogrzebny*.
părentālis mos, *Pogrzeb*.
parentatio, *Obchod záduszny*.
părentēla, *powinowactwo 1*. *& sub przyimuię*.
parentes, *bi*, *Przodkowie*.
părenthesis, *gr*, *Wkłádánie*, *przerywánie*.
Parenthesis nota Orthographica, *constat duobus semicirculis ad se versis* ( ) *quibus includuntur ea*, *quæ continuatæ orationi interponuntur*.
părenticīda, *Oycoboyca*, *sub Mężoboycá*.
părento, *as*. Parentor, *pogrzeb sprawuię*, **Opfferen vor die abgestorbene Eltern**/ **Leichbegräbnüß begehen**. *Annua solenni*, *cæde parentat avis*. Ovid, *syn*: Jūsta sōlvo, pērsōlvo. Fūnus dūco, ēxĕquĭas fácio. Tŭmŭli hŏnōres rĕddo. Suprēmo hŏnōre ēxtīnctum ēffĕro. Ex quo rĕliquĭas, dīvīnīque ōssa părēntis. Cōndĭdĭmus tērra, mœstāsque sācrāvĭmus āras. *vide Sepelio*.
păreo, *Posłuszny iestem*, *Dogadzam*. **Gehorchen**. *Parebit pravi docilis Romana juventus*. Hor: *syn*. ōbsĕquor, aūsculto, mōrem gĕro. *vide obedio*.
părergon, *vel um*. *gr*, *przydatek*, *Figiel 2*, *Niepotrzebna rzecz*. pāret, *pokázuie się co*.

părēs, *bi*, *Dwa*, *Jądro u zwierząt*.
părēsis, *gr*. *Omdlewánie*,
părhippus, *gr*. *Naręczny koń*.
parhypate, *es*, *Subprincipalis*. *Capellæ*. *Chorda in heptachordo secunda à summa seu ab hypate*.
pari jugo, momento, *Rownie*.
pari librā cum, *Rowny*.
paria fácio, *Rownam*, *Ráchuię*, *Nagradzam Wyrachowáć się*.
Pariambus pes, *idem Pyrrichius*. *Diomed*.
păriānus *Jaszczur rybá*.
păriātio, *sub Wyráchowáć się*, *Rownam*.
Pariator. *Reszty prożen*.
paricida, *lege potius* parricida &c.
Părĭcīdus, *al*. *Parĭcus*, *Woyt 1*.
pārientia, *Posłuszeństwo*,
păriēs, *ĕtis*, *ściana*. **Eine Wand**/ **Maur**. *Quam fixam paries illos servabat in usus*. Virg. *Hærent parietibus scalæ*. *postesq*; *sub ipsos*. V. *vide Murus*.
paries formaceus, *Lepianka*.
paries fornicans, paries interpensivus, *ściana z framugámi*.
paries medianus, *ściana przeczna*.
paries, solidus, *ściana cáła*
părĭĕtāria, *Pomurne źiele*, parietarius: *Lepiarz*.
părĭĕntinæ, parietum ruinæ, *Rozwáliny*.
parili ratione, *Rownie*.
părīlis, *Rowny & sub Obraz*.
părīlitium sidus, *Dżdżownice*. părīlĭtas, *Rowność*.
pārio, *as*, *sub Wyráchowałem*.
părio, *as*, *sub Wyráchowałem*.
părio, *is*, *Rodzę*, *Nabawiam*, *Dostáię 1*. *Zádáię trudność*. **Gebähren**/ **eines Kindes genesen**. *Lucinam novies*, *novies paritura vocavit*. Ovid. *syn*. Pārtŭrio. gīgno, gĕnĕro prōcrĕo, ēnītor. *phr*. Fætum, vel pārtum, vel prolem ēdo, dō, fūndo, prōdūco. ēmītto: In lūcem ēdo, sŭb lūmĭnis aūras ēdo. Dō prōlem pārtu. Utĕro fœtus ēdūcĕre. Et gĕnĭtrix facta est partus ēnīxa gĕmĕllam. Nēc tĭbi Dīva părens, gĕnĕris, nec Dārdănus aūthor. Pērfĭde, sĕd dūris gĕnŭit tē caūtĭbus hōrrens Caucăsus. Tŭa cōncĭpĭent cælēsti vīscĕra jūssu Nātum. *v*. *Genero*.

păripe

părippus, *Gr. Naręczny koń.*
Parire *à* pario, *per quartam. Iñ Rodzę, nieśie się.*
păristhmia, *orum, gr. ślinne iágody.*
părĭtas, *Rowność.*
părĭter, *Rowno 1, pospołu, Ták iest, Záraz 2.* Miteinander/ zugleich. *Infundunt pariter sulcos, &c.* Virg.
părĭter ac si, pariter atque, pariter ut *Rownie*
părĭto, *as, Gotuię: Paritura, lege partura.* (*iák*
părius lapis, *Marmur biáły.* Ein Goldstein. *Hæret ut e pario formatum marmore signum.* Ovid.
Părix, ĭcis, *śikora.*
parma, *Páwężá.* Ein Sechtschild eines Fußknechts. -- *crudæ tardarunt tegmina parmæ.* S. *syn.* Clўpĕus, scūtum, ūmbo, pĕlta. v. *Clypeus.*
parmatus, *Páwężnik.*
parmensis caseus, *parmezan.*
parmŭla, *Tarcza.* pārmŭlārius, *páwężnik.*
Parnacides, potius lege Arnacides.

PARO

păro, *as, Gotuię 1. 2, Dostáię 1. Ziednáć 2. Ma się ku 2. & sub pogadzam się.* Zurüsten/ bereiten. *Dixerat, ille patris magni parere parabat.* Virg. *syn* āppăro, cōmpăro, īnstruo ădōrno, mē āccĭngo, vel cōmpăro, ācquīro, cōnsĕquor. *vide Acquiro.*
păro, ōnis, *vel* pāron, ōnis, *m. gr. Łodź.*
părŏchia, *gr. Gospoda, Páráfia, Plebania.*
părŏchialis, *Farski*
părŏchus, *gr. Gospodarz 3. przystaw, podwodny urzędnik, Dźiewosłąb, Godownik, Pleban.*
părŏcŭlus, *Sveton: paribus oculis. Rownooki.*
Părodia, *Quintilian. cantici aut carminis similitudo.*
paræcia, *gr. Paráfia.* (*Turneb.*
paræcus, *gr. Páráfian.*
părŏlĕne, *es. gr. Kość barkowa.*
Paromœum. Donat. vitium cum ab iisdem literis verba aliquot incipiunt. In verbis fit.
Paromologia, Rutilio. Concessio, quæ postea evertitur.
Paronomasia. Cicer. Annominatio. Donat Collusio vocum, cum aliud nomen ex alio formatur, similitudo soni in Nominibus fit: Paronomasiam in eodem verbo, alio sensu repetitio, ponit Quintilian. aliquantum mutato Cicero.
părōnўchia, *Gr. Zanokćicá, Ruta skalna.*
părōnўchium, *Zánokćicá.*
păropsis, *idis, gr. Misa spora, polewka 2.*
păropsĭmătion, *gr. polewká.*
părōtis, ĭdis *f. gr. Wrzod poduszny.*
păroxysmus, *Gr. śilenie się 2.*

PARR

parra, *puszczyk, & sub Czáyká*
parrhēsia, *gr. Bespieczeństwo, Wolnomowność Item Exornatio Oratoria, cum apud eos quos vereri debemus, liberius dicimus. Licentia. Cicer,*
parrĭcīda, *Oycomorderz, Oycoboycá, sub Mężoboycá.*
parrĭcīdālis, *parricidialis Mężoboyski.*
Parrĭcidialiter, parricidiose, Mężoboysko.
parrĭcīdium, *Oycomorderstwo, Mężoboystwo.*
Parrus, śikorá.
pars, *Część 1. Członek 1. 4. 5. Strona 1. 4. 5. Sztuká Sekta, Sens, Przemożenie: Kráiná, Rozrożnienie, Miárá.* ein Theil Stück. *Partibus æquabat justis, aut sorte trahebat.* Virg. *syn.* Pōrtio, *vel* ălii, nōnnūlli, quīdam, hī īlli, pārtim, *ut* sē pārtim scŏpulis cōndunt pārtim æquŏre vasto.
pars plena, *sub Wielki 1.*
parsĭmōnia, *Oszczędanie Mierność w żyćiu, Skromność 3, Skępstwo, Ubostwo.*
Parsis, pro Peperceris. Plaut.

PART

parta ovis, *Máćiorká.*
parte, *Częśćią.*
parte plûs justa, parte plûs media, *po wielkiey częśći,*
partes, *Powinność, Mieysce, Rozrożnienie Persona 2. Strona 1. 4. 5.* Ampt. *syn* Mūnia, mūnus. ōffĭcĭum, prōvīncia.
partes alicujus ago, sustineo, *Zastępuię kogo.*
partes genitales, obscœnæ, *Członek 4.*
partes habeo magnas, *Záćiągam 2.*
partes habeo priores, *Przodkuię.*

partes obtineo, sustineo, *Iestem tym.*
parthěniæ tibiæ, *sub Surma.*
parthěnis, *idis gr. Bylicá 1.*
parthěnium, *gr: Máruná, Szczyt, pomurne ziele.*
parthenium mas, *Wrotycz.*
parthěnius, *gr. Bękárt,.*
parthěnōn ōnis, *m. gr: Klasztor.*
partiārius, *Społkuiący, Udźielony, & sub Kmieć.*
partibus, *Częśćiami.*
partĭceps, *cipis, adject. omne Uczestnik* Theilhafftig/ Mitgenoß. *quare participem Lethi quoq; convenit esse.* Luc. *syn,* Cōnsors, cōmpos, sŏcĭus, cōnscĭus, nōn ēxpērs, nōn ēxsors.
particeps fio, *Dostáło mi się 2*
Participatio, participatus us. Społeczność Uczestnictwo.
Participia in NS & DUS, variè explicantur sub Stoiąc, Stánąwszy.
Participialis. Quintil. Dictu, factu vocat Participialia Verba, quæ alii Supina.
Participialis modus. v. Infra in secundo Indice Modi 3.
participium, *Uczestnictwo. Est quoq; pars orationis apud Grammaticos nota in scholis.*
partĭcĭpo, *as, Uczestnikiem iestem. Dostáłomi się, 2. Item aliter. Uczestnikiem czynię:*
partĭcŭla, *Cząstká, Członek:*
Particulāris, Osobny 1. Partĭcŭlāriter, Osobno,
particulātim, *Członkámi, Częśćiami, ná sztuki*
partĭcŭlo, ōnis, m. Społdźiedźic. (*Osobno.*
Partilis, Rozdzielny 2.
Partīliter, Częśćiami. Osobno.
partim, partim partim, *Częśćią 1. Niektory.*
partio, is, Dźielę 1. 4.
partio, *ōnis, Rodzenie,*
partior, *Dźielę 1. 4: Dźielę się, Dwoię.* Theilen. *Hinc potum petit, & socias partitur in omnes.* Virg: *syn.* Dīvīdo, dīstrĭbuo. *phr.* in pārtes, īn frūsta dīstīnguo, sēpăro, sĕco. *v. Divido, separo.*
partīte, *Rozdźielnie.* partītor, *Dźielcá*
partītūdo, Rodzenie. partĭcio, *Rozdzielánie.*
partīto, *Rozdźielnie,*
partium secundarum, tertiarum, *Nieprzedni.*
Partor, oris, Nabywácz. *partūra, Rodzenie.*
partŭriens, Położnicá,
partŭrio, Rodzę, Gotuię.
partum, *subst: Zbior, Płod 2.*
partum abigere, elidere, ejicere, *Poronić.*
partum do, edo, excludo, enitor, *Rodzę. Oćieliłá się.*
partus, *ti, Nabyty.*
partus, *us. Rodzenie, Płod 1. 2.* Geburth. *Eumenidesq; satas tum partu terra nefando* Virg. *syn.* Pŭerpĕrĭum. *epith:* Dīffĭcĭlis, dūrus, ăcērbus, sævus, mŏlēstus, grăvis, mœstus, faūstus, īnfaūstus, fēlix, trīstis, vĭŏlentus, quĕrŭlus, flēbĭlis, lēthīfer. ānxĭus, tĕner, mātūrus, nōbĭlis, īllūstris. *v. Pario.*
partus, *sive,* proles, *Potomstwo* Kind/ Leibsfrucht. *syn.* Fætus, sŏbŏles, prōles, prōgĕnĭes, prŏpāgo. *vide Soboles:*

PARU

parva dictu, *sub Podły.*
parvi est aliquid, *Fraszká,*
parvi facitur, sub Gárdzą mną.
parvi pretii, *Podły.*
parvi refert, *Mało ná tym.*
parvissimus, *Maluchny.*
parvitas, *Małość, Subtelność 1.*
pārŭlis, *idis, f. gr. Dźięgna.*
pārum, *Troche 1 2. & sub Mały. & Nie 1.* wenig *Naso parum prudens artem dum tractat amandi* Ov. *syn.* Paūlīsper, lēviter, paulum, paūlo, mŏdĭcum.
parum abfuit, *Mało nie, Bez mała.*
parum vir, *Niewieśći,*
parum virilis, *Nie Męski.*
pārumper, *Troche 2.* wenig *His dictis curæ emotæ pulsusq; parumper.* Virg;
pāruncŭlus *Łodź.*
pārus, *sikorá & sub Czayká.*
pārus monticola, *Bargiel,*
parvŭlum, *Troche 1,*
parvŭlus, *Máluchny* klein Kind. *Ante fugam soboles, si quis mihi parvulus aura.* Virg.
parvum *subst: Mało. subst. & Trochá 1.*
parvus, *Máły.* Klein. *Sæpè oculos, memini, tingebam parvus olivo.* Pers. *syn:* Pārvulus, ēxĭgŭus, grăcĭlis, tĕnŭis ēxĭlis, mĭnūtus, āngūstus pūsĭllus,

lus,

lus, minimus, cūntrāctus, mŏdicus, brĕvis, nōn māgnus.
pascāle pĕcus, *sub Wełnisty.*
pascālis. *Trawny.*
pasceŏlus, *Mieszek pieniężny.*
pascha, ătis, *n. vel æ. f. Wielkánoc:*
paschālis, *adject: com: Wielkonocny.*
pascito, *as sub Paszę się.*
pasco, *Karmię, Pásę 1. 2. Ocisnąć się.* **Weiden.** *Dictio, cæli Regem pavere sub antro* Virg, *syn* Pāscor. pābŭlor, ĕdo vēscor, *vel* nutrio, ālo. *vel* rĕcrĕo. dēlĕcto. *phr.* Grāmĭna cārpo, āttōndeo, tōndĕo, mĕto, ōre lĕgo, ăd pāstum ēdūco, ăgo īmpĕllo, cōgo, īn pāscŭa mītto, cōmpēllo, dūco. Hērbas, pābŭla, ălīmēnta grĕgibus sūppĕto, sūffĭcio, mīnīstro, præbĕo, dō, pōrrīgo. Hērbam, pābŭla cārpĕre. Pĕr hĕrbas, cāmpos, īn mōntibus, in sāltĭbus ērrāre. pāsci. Dĕpāscĕre, tōndĕre dētōndĕre grāmĭna mōrsu. Mĭlle grĕges īllic, tŏtĭdēmque ārmēnta pĕr hĕrbas ērrābant. Lōngum pĕr vālles pāscĭtur āgmen. Pāssīmque sŏlūti pĕr cāmpos pāscūntur ĕqui. Mīlle mĕæ Sĭcŭlis ērrānt īn mōntĭbus āgnæ. ĕquos īn grāmĭne vīdi. Tōndēntes lāte cāmpum. Dum tĕnĕra attōndens sīmæ vīrgūlta-căpēllæ Nūlla nĕque āmnem lībāvit quădrŭpes, nĕc grāmĭnis āttĭgit hĕrbam. āspĭce tōndēntes fĕrtīle gramen ŏves. Tōndent dūmēta jŭvēnci, ēt rĕpĕtunt cĕlĕres pāscŭa nōta grĕges, Flōrēntem cўtĭsum, ēt sălĭces eārpĕtis āmāras. Sūnt vĭrĭdi prāto cōnfĭnia līttŏra, quŏrum ăltĕra pārs ūndis, pārs āltera cīngĭtur hĕrbis. Quānĕq: cōrnĭgĕræ mōrsu læsĕre jŭvēncæ, Nĕc plăcidæ cārpsĭstis ŏves, hīrtæve căpēllæ ĕcce pĕtunt rūpes, prærūptăque sāxa căpēllæ, ūt rĕfĕrānt hædis ūbĕra plēna tŭis. *v. Gregem pasco.*
Pasco linguam, i. compesco. Milczę.
pasco lumina, *Pátrzam.* *(cham się.*
pascor, *Pásę się. Item, Zázywam, Wyiadam Ko-*
pascua, *æ vel* pascua *orum, Pastwisko.* **Weide.** *Quid tibi pastores Lybiæ, quid pascua versu:* Virg. *syn:* Pābŭla, pāstus. *epith.* Læta, hērbosa, pīnguia, fæcūnda, vĭrēntia, hĕrbĭda, grāmĭnea, hūmĭda ămæna, mădĭda, ŏpīma, rōscĭda. *phr:* Vĭrĭdāntia lāte pāscua, agri pīngues. ēt pāscua rura, Rĭgŭis hūmēntia rivis. Nōctūrno tīncti rōre Hĕrbōsi cāmpi. Vĭrĭdes hĕrbæ Pāscua. *adjectiv:* prāta, grāmĭna. Frīgĭda nōctūrno tīngūntur pāscŭa rōre. *vide Herba, pratum, & pasco.*

pascuālis, *adject. comm: Trawny 1.*
pascuārius, *Naymacz.*
Pascuè Goynie. pascuum, *Błonie.*
pascuus, *Pastewny.* *Pasiātes a, Bászá.*
passa verba, *Mowá niepoetycka,*
passa virum, *Niepanna.* passa uva, *Rozynká.*
passale pecus, *sub Wełnisty 1.*
passālis, *Trawny.* passaria ficus, *Figá. 1.*
passer, *Wrobl, Płaszczká, Flądérká.* **Ein Spatz.** *epith:* ārgūtus, āĕrĭus, ăxĭgŭus, ĕxīlis, tĕnŭis vāgus, vŏlūcer, sălax. sōlĭvāgus. *phr:* ārgūte pāsĕre vērnat ăger. Lāscīvus vŏlĭtat pĕr nūbila pāsser.
passer marinus, *Struś.*
passer sepium, *Pokrzywká.*
passercŭlus, *sub Wroblik.* passere salacior, *Iurny.*
pasĕrinum prandium, *sub ná ząb.*
pasĕrīnus, *Wrobli.* *Passernīces, hæ sub Osłá,*
Passibilis ćierpiętliwy.
Passibilitas, ćierpiętliwość.
passim, *Wszędy, Pospolićie, Często,* Nieporządnie. **Allenthalben/ hin und her.** *Strata jacent passim sua quæque sub arbore poma.* Virg. *syn:* ŭbique, ūndĭque, hūc īlluc, tĕmĕre, sīne lĕge, dīscrīmĭne nūllo.
passio, *ćierpienie, ćierpliwość, Namiętność, Bol, Męká, 1. Chorobá 1. Przymiot.*
Passionatus, B: sub Namiętny.
Passivitas, à passim sub Pospolitość.
passius, *à patior, ćierpliwy, Námiętny.*
Passivus, à passim pospolity 1.
passu admisso, *Biegiem.*
passu deside, inerti, tardo, *Stępią.*
pāssum, *Słodycz, Wino słodkie.*
passus, *si, adject: à pando. Rośćiągły, Suchorláwy Zmarszczony.*
passus, *si, à patior, Zgwałcony, & sub przetrwáć.*
passus, *us, Krok 2,* **Schritt.** *-- Sequitur patrem non passibus æquis.* Virg. *syn,* Grĕssus, grădus. *vide Gradus.*
passus minor, *Krok miárá.*
passus major, *Sążeń.*

paſſus admiſſus, citus, rapidus, *Zawod.*

Paſtillico, as, Otwieram ſię.

paſtillum, *Miodownik, Opłátek.*

paſtillus, *Bochęnek chleba, Kołaczek, Márcepan, Opłátek, Mákáron, páſztet, perfumy. & ſub Trociczka.*

paſtināca, *olus varium, Páſternak* 1. 2. *Marchew* 1. 2. 3. *I. alii producunt, alii corripiunt.*

paſtināca *piſcis, Paſternak rybá, Płáſzczka.*

paſtinātio, *Ryćie Uprawiánie, Uprawianie roli,*

paſtinātor, *Gracownik, Kopacz, & ſub Wkopywam.*

paſtinātum, *Uprawna rola, Rola ſprawiona.*

paſtinatum ſolum, *pulchna ziemia.*

paſtinātus, *us, Uprawá roly, Ryćie.*

paſtino, *Ryię* 1. *Uprawiam Sadzę płonki* ī., *Renat, & Verrepæ, alii corripiunt ut Paſtinum.*

paſtinum, *Rola ſpráwiona, Upráwna rola Motycz-ká.*

paſtio, *Páśienie. Páſtwisko, paſza.*

paſtio apum, *Pſzczelnik-paſtomis, melius poſtomis.*

paſtophorium, *Thalamus præpoſiti templo, Hieron: atrium templi. Vet. Onomaſtic. Tabernaculum, Aquilæ. Suidæ vide & Cyborium.*

pāſtor, *Páſterz,* **Ein Hirt.** *Nam ſæpe incautis paſtoribus excidit ignis.* Virg, *ſyn:* ārmēntārĭus, opĭlĭo, bŭbūlcus. *epith.* Rūſtĭcus, agrēſtis. ſȳlvēſtris, vigil. sōlĭcĭtus, ānxĭus, fīxus, fidēlis, văgus, ērrans, dūrus, paŭper, ĭnōps, ēgēnus, mĭſer, sēdŭlus, mātūtīnus. īnsōmnis, īncūltus, ſquāllĭdus. lætus. *phr,* Pĕcŏris, ŏvium vel grĕgis dūx. dūctor, cūſtos, măgīſter, ŏves īn pāſcŭa dūcens. Tĕnĕros dēpēllēns fœtus. Lānĭgĕras qui dūcit ŏves, ārgūtum tĕnui mŏdŭlātur, mĕdĭtātur ărūndĭne cārmen, ărundĭnĕo cārmĭne mūlcet ŏves: ārmēnta dūcit, ăgit cūſtōdit, sērvat. Vĭgĭlans ŏvium cīrcum āgmĭna cūſtos, īn ſua rēſtĭtŭēns pāſcŭa sēmper ŏves. Pān cūrat ŏves, ŏvĭumq; măgīſtros. Non ĕgo ſum pāſtor, nōn hīc ārmēnta, grĕgĕſq; hōrrĭdus ōbsērvo. Fēſſus ŭt īncŭbŭĭt băcŭlo, sāxōq; rĕsēdit păſtor, ărūndĭneo cārmĭne mūlcet ŏves. Nēc dēsunt cŏmĭtes sēdŭla tūrba cănes. Sēnsērunt tōti pāſtōriá sībĭla mōntes. Tē pāſtōria pēllis tēxit, ŏnūsque fŭit băcŭlus ſylvēſtris ŏlīvæ. *v. Gregem paſco.*

paſtorale baculum, *Paſtuſza laská.*

paſtōralis *paſterski.* **Dem Hirten zugehörig,** *Paſtorale canit ſignum; cornuq; recurvo.* Virg. *vide Paſtor:*

paſtoralis res, paſtōrĭtia ars, *Páſterſtwo.*

paſtōrĭtius; paſtorius, *Páſterski.*

paſtus, *ti, Kármny, Naſycony.*

paſtus, *us, Paſza, Karmia, pokarm.*

paſtus immoderatus, *Obżarſtwo* 2.

P A T

pătăgiārius, *Krawiec,* patagiātus, *ſub Kołnierz.*

pătăgium, *Kołnierz, Krezy.*

pătăgus, *gr: Apoplekſja, ſpánie oczy otworzywſzy.*

pătalis, *Rogáty. Media anceps: pro diverſa origine: ſed potius longa.*

pătĕfăcio, *Odkrywam; Otwarzam.* **Auffthun/ zu wiſſen thun.** *Ille meos ſomno laſſos patefecit ocellos..* Prop. *ſyn.* Mōnſtro, īndīco, ōſtēndo, mănĭfeſto, ăpĕrio; rĕsĕro, rēclūdo, rĕsīgno pāndo, dēclāro, rĕtĕgo, rĕvēlo, dīvulgo.

patefacio aditum; feneſtram, *Napomykam.*

pătĕfactio, *Odkrycie.*

pătĕfīo, *Otworem ſtoię, & ſub Wyiawia co.*

pătella, *Miſa pláska, Miſa máła, Czára* 1. *Czáſzka* 4. *Tácá, Pátelá, Zágorzenie* 2. *Pátyna kościelna.* **Ein Blätle/ ein Schüßlein/ Tö-phen.** *epith;* Dūra, pīnguis, ŏpīma, ŏnūſta, ūncta, frăgĭlis.

pătellārĭus, *Miśny, podleyſzy. ibidem.*

pătēna, *Miſa plaſka, pátyna Kościelna.*

pătens, *Otworzony, Łácny do zránienia.* **Auffgeſperrt/ offen.** *ſyn:* ăpērtus, *vel* pătŭlus, lātus, *vel* mănĭfēſtus, vūlgātus.

patenter, *Otworzyśćie, Iawnie.*

pătĕo, *ui, Otworem ſtoi Rościąga ſię, pokázuie ſię co.* **Offenbar ſeyn.** *Omnibus ut natis triſte pateret iter.* Mart. *ſyn;* Pătēſco, pătĕfīo, āppāreo rĕtĕgor, dētĕgor, reclūdor, nūdor, pāndor, rĕvelor.

păter, *Oćiec.* **Vatter.** *Indicitq; forum & patribus dat jura vocatis* Virg. *ſyn:* părens, gĕnĭtor, sător, *epith.* Chārus, dīlēctus, vĕrēndus, hŏnōrāndus, cŏlēndus, sōlĭcĭtus; pĭus, vĕnĕrāndus, sĕvērus, mītis, făcĭlis, rigĭdus grāndævus *phr.* Gĕnĕris sānguĭnis aūctor. Fōns gĕnĕris, Gĕnĕris mihi Jūppĭter aūctor.

pater cœnæ *Bieſiádnik.*

pater conventītius, *Nierządnik.*

pater-familiæ pater-familias,, *Goſpodarz*

pater patratus, *ſub poſeł 2.*

pater patrimus, *ſub Oyćiec.* Pater patrum, *Papież.*

pater quartus, quintus, ſextus, *ſub prádźiadow dźiad.*

patĕra, *Czárá, an Tácá?* Ein Trinckſchaal Becher. *Vinaq; fundebat pateris, animamque vocabat* Virg: *ſyn.* Scўphus, călix, crātĕr, pōcŭlum, *epith.* aūrĕa, aūrāta, ārgēntea, cælāta, gēmmāns, gēmmāta, ſpūmans, pātens, căpax, nĭtens, mĭcāēns *phr.* Căpāces vina grăvant pătĕras. Pātris vīna pĕtēntĭbus prŏpīnat, implēvitq; mĕro pātĕram. Impĭger haūſit ſpūmāntem pătĕram. āc plēno sē prōluit aūro. Nūnc pătĕras lībāre Jŏvi. *vide Crater.*

pătercŭlus, *Oyczynko, ſub Oyćiec. Táta.*

paterna, *orum, ſubſtan: Eccleſiaſtici 42. ea quæ patris ſunt: domus, opes.* Res paternas, *vocat Horat.*

pĕternitas, *Oycowſtwo.*

păternus, *Oyczyſty, Oycowſki.*

pătefcit, pateſco, *Rozwiia ſię, Jáſna rzecz Otworem ſtoi.*

pătet, *Otworem ſtoi, Rośćiąga ſię, Pokázuie ſię co, przyſtępny, Nieobwárowany.*

pătēron, *gr. Dáktył.*

păthētĭcus, *gr: Afektu pełny.*

păthicus, pathiciſſimus, *Sodomczyk, Sproſny.*

păthos. *gr: Poruſzánie 2.*

PATI

pătiamur, *Pácyencya. 2.*

pătĭbĭlis, *Cierpiętliwy, Znośny.*

patibula, æ, Szubienicá 2.

pătĭbŭlātus, *Szubienicznik, Wyświecony.*

pătĭbŭlum *Drąg 2. powerek, Zaporá. Krzyż 3. Drábiná 2. Szubienicá 1. 2. 3.* Ein Galg. *— — eſt, non patibulum aſcendimus.* (Jamb: *ſyn:* Crūx. găbălus, fūrcea *epith.* īnfāme, īnhŏnēſtum, triſte, nĕfāndum, dūrum, probrōſum, hōrrēndū-tērrĭbĭle fūnĕrĕum, infaūſtum, ăcērbum, ērēctum, părātum, fātāle. *phr.* Trābs fūneſtā, infāmis trūncus. Fātālis ārbor. *vide. Crux.*

Patibulus ſub Szubienica 2.

Paticus ut aliqui ſcribunt: lege Pathicus.

pătiens, *Trwáły 1. prácowity, poddány. ćierpliwy. Czuiący, an recte pácyent* Gedultig leidend. *Te patiente, meæ conſlavit imagines aurum* Prop *ſyn.* Tŏlĕrans. *phr:* Făcĭlis īnfrāctus malis, ādvērſæ fōrtūnæ cēdĕre nēſcĭus, *vide Conſtans.*

pătiēnter, *ćierpliwie.* Gedultiglich. *Ignoſcat conjux & patienter amet,* Prop: *ſyn:* Plăcĭde, fōrtiter cōnſtānter. *phr.* Mēnte plăcĭda, æqua, cōmpŏsĭta, fōrti. trānquīlla. Pătĭēnti ănĭmo, mente, cōrde, pēctŏre invīcto cōrde, păti; æquo, fōrti, īnfrācto, plăcĭdo, trānquīllo fērrĕ ănĭmo. Fērre cāſus patĭēntēr ăcerbos. *v. Patior.*

pătĭēntĭa. *Nomen Znoſzenie 2. ćierpliwość. Trwáłość* Gedult *Contra quem duplici panno patientia velat* Hor. *ſyn:* Tŏlĕrāntia. *epith:* īnvīcta plăcĭda, trānquılla, mītis, īnfracta, cōnſtans, lēnta fortis. *phr:* Dūris gaūdēns, īnfrācta mălis. Prōmpta păti. Cēdĕre nēſcia. ălta ſpērnēns cōnvīcia mēnte. Mădĭos īnter trānquīlla tŭmūltus. Sēmper trānquīllō pēctŏre Plăcĭdo vūltu, cōmpŏsĭta mēnte. Fōrtis ăd omnes Tēlōrum nĭmbos. Quæ nōvit fōrti pēctŏrē fērre mălum. Pēr mĕdias īmmōta ăcĭes, vărĭōsque tŭmūltus, dūrum pătĭēntia cōrpus inſtrŭit, ŭt nūllĭ cŭpiat rĕſsīſſe lăbōri ōmnĭbus ūna cŏmes virtūtĭbus: Nam vĭdua ēſt vīrtus quam nōn pătĭēntia fīrmat. Nōbile vincēndi gĕnus ēſt pătĭēntia. ēcce mŏdeſta grăvi ſtabat pătientia vultu. Quæ tam lēnta tŭas tĕnŭit pătĭēntia vīres? Sēd trānquīlla mălum mĕlĭus pătĭentia vincet. ābsīſte, ô jŭvenis, lacrўmis; pătĭēntia cūnctos Hōs sŭpĕrat cāſus, lōngo rĕvīrēſcet ăb ævo īnde quĭēta mănet pătĭentia fōrtis ăd ōmnes, Tēlōrum nĭmbos.

Patientia, *an Interjectio; ſub pácyencyá 2.*

patientiâ præſtat *Trwáły 1.*

patientiam abrumpere, rumpere, *Nie wytrwam.*

pătĭna, *Miſa 2. 3. Pátelá, Pátyná kośćielna* (*łok.*

pătĭnārius, *ad ect: Miśny* patinarius, *ſubſtant. żár-*

pătior, *ćierpię 1. 2. Dopuſzczam, Dáię ultimum Wytrwáć.* Leyden/ dulden. *Me ſi fata meam paterentur ducere vitam* Vir: *ſyn:* Fĕro tŏlĕro, pērpĕtĭor, sŭbĕo, sūſtĭneo, vel sĭno, pērmītto, *phr.* Dūros tŏlĕrāre lăbōres, ĭniquis cāsĭbus jăctāri, vēxāri, tŏrquēri. Paūpĕrĭem, & duros pērferre lăbōres. āxhaūrire pĕrīcŭla. Cāsĭbus ēxercēri, ăgi ăgĭtāri, jăctāri. Fērre mălum, sōrtem ăcērbām cāſus ĭniquos. Caſus ferre, et multa pērī-

rĭcŭlā rērum ĭmmānia mōnſtra pērfērĭmus. Nōn tālia pāſſus Ulўſſes. Aūdax ōmnia pērpĕti Quŏd fŭĕrit dūrum, păti, mĕmĭnīſſe dūlce eſt. O pāſſi grăvíōra, dābit Dĕus hīs quoque fīnem, Tōt măla ſum pāſſus quŏt ĭn æthĕre ſўdĕra lûcent. Æquam mémēnto rēbus ĭn ārdŭĭs servāre mĕntem ālta măne, ſuprāque tŭos ēxūrge lābōres, Ĭnfrăgĭlēmq; ănĭmum. quā pŏtes ŭſque téne. Heu quāntos æſtus, quāntos pātĭēre lábōres. v. *Pátientia.*

patitur ævum, *Trwáły:*

pător, *oris, Otwor, Dźiurá.*

P A T R

patrans ocellus, *Oczu wdźięcznie zezowátych.*

pâtrātio, *Sprawienie.*

patrātor, *Sprawcá.* patrator necis, *Zábiiak.*

patratus, *Dokonány, ſub Dokonywam.*

patres, *Przodkowie.*

patratus, *Dokonány ſub Dokonewam.*

patres, *Przodkowie.*

patres conſcipti, *al. P. C. Rádá poſpolita.*

pātria, *Oyczyzná.* **Vatterland.** *Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva.* Virg: *epith:* Dīlēcta, dūlcis, ămābĭlis, chāra, ōptāta, grātā, ămæna, cōmmūnis, nŭtrīx antiqua, vĕtus. *phr:* Patrĭæ fīnes sēdes. Pătria tēllus. tērra. Patrĭum nātāle sōlum. Nātālis ŏrīgo. Nātālia ārva. Patrii láres, pĕnātes, fīnes, fōci. Patriæ dūlcia rūra. Nēſcio quā natāle sōlum dūlcēdine cūnctos dūcit, ēt ĭmmēmŏres nōn sĭnitĕſſe ſui. Pâtērna līmīna. Sēdibus in patrĭis. Tāctūſqūe lōci nātālis ămōre. Mœnĭbus in patrĭis, ātq; inter tēcta dōmōrum, à lăribus patriis exīre pĭgēbit. *Līttora* tum pătriæ lăchrўmans pŏrtūſque rĕlīnquo. ōptet fūmum dē patriis pŏſſe vĭdēre fōcis. Aſt ŭbi jām patriæ pērvēntum ād līmīna sēdis Dēsērtōſq; lăres, ēt pīgnōra læta rĕvīſunt. Mīrātur ſua quēmq; dŏmus Nunc ēgo jāctāndas ōptārem pēnnas, Sīvē tŭas, Perſeu, Dœdăle sīve tŭas, ūt tĕnĕrâ nōſtris cēdénte vŏlātĭbus aūra, ādſpĭīcérem patriæ dūlcē rĕpĕnte sōlum. Dēsertæque dŏmus vūltus mĕmŏreſque Sōdāles, Chāræque præcĭpŭè cōnjŭgis ōra meæ.

patriarcha, *gr: Pátryárchá.*

pātrīca, *ſub Oyczyſty,*

patrice, *páńſko, & ſub Senatorſkiego rodu.*

Patrĭcīda, *lege Parricida.*

patricie, *pańſko.* pātriē *po oycowſku,*

pātrimōniālis, *Oyczyſty.*

patrimonium, *Oyczyzna.* **Vätterlich Erbtheil.** *Vnà comedunt patrimonia menſa.* Ovid: *Syn:* Hæreditas, cēnſus. *epith.* āmplum, lautum, dīves, ingēns, māgnum, pārvum, ēxīgūum, ténŭe. *phr:* Bŏna pāterna, ăvīta. patrīmōnia laūta. Patrĭæ ŏpes. v. *Divitiæ.*

Patrimes, matrimes, ſub Rodzony.

patrīmus, *producit ī Scalig. & Renatus. Oycá żywego máiący,* Oyczyſty.

patrimus matrimus, *Rodzony.*

patriſso, *ſub Oyćiec, Nie po oycowſku.*

patrītiatus, *us. Senatorſka godność.*

pâtrītius, *ſubſt: Szláchćic, Senatorſkiego rodu, Urodzony zacnie.*

patritius minotum gentium, *ſub Raycá.*

patritius, *adiect: Senatorſki,* Szláchecki.

patrītus, *Oyczyſty.*

patrius *Oycowſki Oyczyſty 1. 2. Obywátelſki.* **Vätterlich.** *Et pátrĭas audite preces,* Virg: *ſyn:* pātērnus, ăvītus.

pâtro, *as,* Spráwuię, *Wykonywam, Spełniam, Dopuſzczam ſię,* Zbroić, *Pokoy z kim czynię* **Begeben mißhandeln.** *ſyn:* Făcio, pērpetro, ādmītto, cōmmītto.

Patrer pro patro, Wykonywam.

pâtrōcinium *Obroná 2. Bronienie* **Verthätigung Schutz/** *Difficilis cauſæ mite patrocinium.* Ovid. *ſyn:* Dēfēnſio, tūtēla, tū tāmen prœsīdĭum *epith:* Fidēle, vălĭdum, sălūtĭfĕrum, grātum, ēxſpēctātum.

pâtrōcinor, *pomagam zá kim, Bronię* **Beſchirmen, ſchützen/** *ſyn* Tŭĕor, tūtor, cūſtōdĭo, dēfēndo, sērvo, tego, prōtĕgo: ſum tūtēla, sūſcĭpio patrōcinum.

patrōna, *Obronićielká* *Patronalis,* Opiekuńſki

Pâtronatus, us, Opieká. pâtrōnus, *Opiekun, Obrońcá pátron, prokurator, przyiaćiel możny, Komendor, podawcá.* **Ein Fürſprecher.** *Quos patronorum reliquos probavi* (Saph:) *ſyn:* Caūsĭdĭcuſ, ōrātōr. *epith.* Sōllĭcĭtus, fīdēlis, fīdus, fācundus, dĭsērtus, dōctus, ĭngĕnĭōſus, sūbtīlis, vĕhĕmēns, văfer. v. *Cauſidicus.*

Patronўmĭcum Nomen, quod ab aliqua perſona ob cognationem generis formatur & Filium vel nepotem ſignificát Priſccian.

pâtruēlis, *ſubſt. comm.* Stryieczny.

Patrue-

patruelis, *adiect. Stryiowski.*
patruelis cognatione, *Powinowáty po oycu.*
Patruissimus, sub Stryi,
pătruus, *adiect. Stryiowski.*
patruus, *substant. Stryi.*
patruus major *sub prápradźiad.*
pătŭlĭce *Otwiera się co.*
pătŭlus, *Nienakryty, Otworżony, Rozłożysty, Sze-roki, & sub Rogáty* Offen.
Huius dum patulos alludens tentat hiatus M. syn: pătēns ăpērtus, diffusus.
pāva *pawicá,* pauci, *Máło ich,*
Pauciens, paucies: Rzadko.
Paucillātim po kąsku paucis *Krotko.*
Pauciloquium, Małomowność.
paucis diebus, *Wkrotce.*
paucissima septem ova, *Namniey.*
paŭcitas, *Máłość 2. Troche 2.*
paucorum verborum, *Máłomowny.*
paucŭla, *Troche 1.*
paucŭlus paucus *Máło ich,*
păvēsio, *Przeląknąć się E sæpius breve.*
păveo, pavesco, *Boię się,* Sich erschröcken/ förchten. -- *Iterum paveas, iterumq; perire* Hor. *syn* Timĕō; mĕtŭō, vĕrĕor, fŏrmīdo, rĕfŏrmīdo, hŏrrĕō, hŏrrēsco, trĕpĭdō. *v. Timeo.*
Păvĕrātus *Natkány, Paverus, Twárdy.*
pavi æmulus, *Indyk:*
Pavibunda tio. trepidatio. Arnob. i. pavida,
păvīcŏla, *Klepádło.* păvide *Boiáźliwie*
păvĭdus, *Boiáźliwy.* Forchtsam/ Erschrocken, *Stant pavidæ in muris matres, &c,* Vir. *syn:* păvēns, tīmĭdus, trĕpĭdus. *vi Timidus.*
păvīmentātus, *Tło ubite máiący,*
pavimento, *as* păvio, *is, Ubiiam źiemię.*
păvīmentum, *Tłoi,* Ein Estterich/ Steine pflaster auff der Gassen *Verre pavimentū & nitidas ostende.* Juv *syn,* Strātum, *epith.* Mārmŏrĕum, nĭtĭdum, mĭcāns, tērsum mundum, măgnĭficum. *phr.* Strātum sōlum strāta vĭārum.
Păvitātio, Lękánie, Trzęśienie, Drżenie,
Păvitensis. Natkány 2.
Păvitensis vestis. Szátá miąższa.

păvīto, *Boię się.* păvītus *Ubity 2.*
paulātim, *Pomáłu,* Allegemach/ langsam/ *Deterior donec paulatim. & decolor ætas.* Virg. *syn.* Sēnsim
paulisper, *Troche 2.*
paullus; *Proprium & Appellativum: melius* paulus, *sub Máły,* páulò, *Troche 1. 2.*
paulo ante, *Dopiero 1. Niedawno, Troche przed*
paulo momento. *Łácno,* (*tym.*
paulô pòst, *po chwili, Troche potym.*
paulŭlum, paulùm, *Trochá. Troche 1. 2.*
paulŭlus, *Maluchny.*
paulus, *Máły, & Máło ich.*
pāvo, *m. sub paw, &* pavo *f. Páwicá,* ein pfau. -- *Et crudum pavonem in balnea portas* Juv: *epith.* Pĭctus sŭpērbus, vērsĭcŏlor, splēndĭdus, pŭlcher, gēmmĕus gēmmātus, splēndens: sўdĕrĕus, stēllātus, stēllĭfer, Jūnōnĭŭs, Īnăchĭus, Sāmĭus. *phr* ăvis. ālĕs, vŏlucris Jūnōnĭa, Quī caūdā sўdĕra pōrtat. Stēllāntĭbus ālis sĕrotat in gўros, ĕt sē mīrātur ĕūntēm. Cērtāntĭa Phœbo păndit. āgens gўros, varīæ spĕctācŭla caūdæ Fŭlgūrat aūrāto cui vĕstis plūmĕa tērgo, & lōngo caūdæ sўrmăte vērrit hūmum. Pēnnārum fŭlgent ŏcŭli, stēllātăque lāte caūda mīcat. Măcŭlōsus ĕt aūro īncēndit plūmā fŭlgor, ceu nūbĭbus ārcus. Mīlle trăhit vărĭos ădvērso sōle cŏlōres. Pūrpŭrĕo cērvix fŭlget rădĭāta cŏlōre. Stēllātæ păndit spĕctācŭla caudæ Jūnōnis vŏlucris, tāntōque ŏnĕrāta sŭpērbit pondĕre pēnnārum. Vērtĭce crīsta trĕmit ĕt cōnscĭa formæ cōlla tŭment. Pērsĕquitur pāvo cŏlubros, cāntūquĕ (rĕpēllit.
pavo ăgrestis, *Czayká,*
pavo Indicus, pavogallus. *Indyk.*
pāvōnāceus, *pawi. Sádzony.*
Pāvōnĭnus, pavonius *Pawi.*
păvor. *Lękánie* Forcht. *Pergentes humilis traxit pavor, ille flagranti.* V. *v. Formido? Timor*
pauper. *Ubogi* Arm/ nothdürfftig, *Pauperis & tuguri congestum cespite culmen* Virg. *syn.* ĕgēnus, ĕgēns, īndĭgus, īnōps, mēndīcus *phr.* Paūpērtāte, ĕgēstāte prēssus, ŏpprēssus æris īnōps. Nūdus ŏpum, pānnĭs ŏbsĭtus. Rērum ŏmnium ĕgēnus paūpĕrior Iro. īnōps rērum quās flāgĭtat ūsus Cui sūnt hūmĭlī dē plēbē părēntes. Cūjus vĭrtūtibus ŏbstat rēs āngūsta dŏmi. Quam tēnŭis Fŏrtūna. sua căl.gine cēlat. Paūpērtas quem sæva dŏmat.

Mmmm 2. Cui

Cuī pārva dōmi fōrtūna rĕlīcta ēst. Cui pauca rĕlicti jūgĕra rūris ĕrant. Quēm rērum sōrs ìndīga vērsat. Cuī sunt ēxīgŭi cēnsus, ac cūrta sŭpēllex. Paūpĕr ĕnim non ēst,cui rērum sūppĕtit ūsus. Sēmper ĕgo ōptārim paūpĕrrimus ēsse bŏnōrumNēmpē quŏd ālter ĕgens,āltĕra paūper erat ātq;ŭtĭnam Rōmæ nēmo ēsset dives,ēt īpse Strāmīnea pōsset dūx hābītāre cāsa. *v. Casa.*

pauper ambitosus, *Storzypiętká.* *(Łuchny.*

Paupĕrātus, *sub Podupadam.* paupercŭlus, *Ubo-*

paupĕries, *Ubostwo, Szkodá. Mangel. Nunc & pauperiem & duros perferre labores.* Virg:

paupĕro, *ás, Zubożyć,* Szkodzę.

paupĕrtas, *Ubostwo 1. 3. 4.* Armuth. *1. paupertas atq; æris inops qui nocte, &c.* Juv. *syn:* Pūpĕries, ĕgēstas, īnŏpīa, pēnūria, īndīgēntia. *epith.* Sōrdida. tūrpis, īncūlta, īmmūnda, īgnōbĭlis dūra, āspĕra, sæva, īmpōrtūna, īnfēlix, īnfausta, ārcta, cūntrācta, āngūsta, hūmīlis, pānnōsa, īnfēsta, īnimīca, mălīgna, īnvīda, īndīga, īnōps, jējūna, sōbria. *phr:* Rēs pārva, āngūsta dōmi, ŏpum tĕnŭītas, āngūstia ŏbsīta pānnis, tĕnŭis fōrtūna. Sōrdīda pārvæ fortūna dŏmus. Sōbria mēnsa: āngūsti lāres, frīgēns, ēt sīne lūce fŏcus. Indīga paūpĕrtas rēbūsque īnīmīca sĕcūndis. O vītæ tūta făcūltas paūpĕris, āngūstīque lāres: Paūpĕriem ēt dūros pērfērre lăbōres. Paūpĕrtāte prĕmi, ūrgēnti, āngūstam paūpĕriēm pătī. Nēc īnīqua mēnte fĕrēnda. O bŏna paūpertās, O nōndum cōgnīta Dīvûm mūnera, vīrtūtum cūstos, ēt āmīca pŭdōri, Lūxŭriæ frænum, vītæ tūtela prōcācem Fōrtūnam tū sōla pŏtes vēntīque fūrōrem, āc pelāgi rābīēm cōntēmnĕre, dūm vāda lĭntre tūta tĕnes pārvo. *v. Pauper.*

paupertates, *sub Ubostwo paupertinus Ubogi.*

pausa *è Græco, Przestanek. Pauzá.*

paūsam facio, *przestáię 1. pausantes, hi, sub Niebo-*

pausārius, *Wiosłowych rządzcá.* *(szczyk.*

pausĭcăpe, *es, gr. Ogłowká.*

pausillulum, *Plaut: idem* pauxillulūm.

pausŏ, *as, przestáię 1.* pavus, *paw.*

pauxillum, pauxillŭlum, *Trochá, Trochę, n.*

pauxillŭlus, vel pauxillŭli, *Máło ich,*

pauxillus, vel pauxilli, *ibidem.*

Pax, *Nomen, pokoy, Odpuszczenie.* Fried/ Ruh: *Egregiæ pacis fidissime custos.* Clau. *syn:* Cōncōrdia. fœdus, āmīcītia, vel quĭes, ōtĭum. *epith.* Plācĭda, trānquīlla, qūĭēta, tūta, cōncors, cāndīda, sĕrēna, ālma, læta, gēnialis, īnnŏxia, īnnŏcua, aūrēa blānda, fēlix, fausta, bĕāta, sāncta, āmīca, dūlcis, āmœna, ŏptābĭlis, mītis, æterna, lōnga, exspēctāta, tŏgāta fœcūnda, sincēra. cōmpŏsita, pērpĕtua, fīrma. stābĭlis. *phr.* Pācis īnvĭŏlābĭle pīgnus Pācis, vel āmīcĭtiæ fædus. ŏptīma, prāstāntīssima rērum, ārtium. Mūsārum nūtrix, ālūmna Grāta Cāmœnis. *Spīcis* cīncta, ūna trĭūmphis Innūmĕris pŏtĭor. Dāns, præbēns lārgĭens fessis ōtia. Cærŭlĕæ rāmum prætēndens ŏlīvæ quæ, dat bēllĭgĕris fœdĕra gēntibus, ēt cornu rĕtĭnet dīvĭte cōpĭa. quā vīgent ārtes. Quā haūd quīdquam dūlcĭus ŏrbis hăbet. Impia sāngvīnei bēlla pĕrōsa Dĕi. Pācis īmpōnĕre. *Prĕcibus* ēxpōscĕre pācem, rŏgāre vĕniam. Pācem hānc æterno fædĕre jūnges. Pāx mīssa pĕr ŏrbēm, Fērrēa bēllĭgĕri cōmpēscat līmĭna Jāni. Tū sōla pŏtes trānquīllā pāce jūvāre Mōrtāles. Nūlla dies pācem hānc Itālis, nēc fœdĕra rūmpēt. Nūnc ădēs æterno cōmplēctens ŏmnia nēxu, O rērum mīstīque sālus cōncordia mūndi, ēt săcer ŏrbīs ămor, ōtĭa dēs fēssis, vītam pătĭaris īnermem Dēgĕre, *&c.* Prōdit āb āstrĭfĕro, tāndem ŏptātīssĭma cœlo. Sūb jūga bōs vĕnĭat, sub tērras sēmen ārātas. Pāx Cĕrĕrem nūtrit, pacis āmīca Ceres.

pax castrensis, pax sequestra. *Frysztr.*

pax, *Adverbium, vel Interjectio, Dość 1. Cyt, Nie ták sroge, Smyk 2.*

paxamas, paxamatium, paximatum paximas alias Biskokt, Bułká chlebá, podpłomyk.

paxillus, *Kołek 1 Lon, Kłonicá.*

Paxim, pro pepigerim, apud Plaut. legit Meurs. Faxim eadem forma.

P E C

Pe, *patricula addititia sub Sam 2*

peccātor. *Grzesznik.* Ein Sünder/ Ubelthäter *Det peccatori veniam paccator. & æqua* Prosp: *syn:* Nŏcēns, Sōns. *ephit:* Tūrpis, fœdus, trīstis, nĕfāndus, nĕfārius, pērvērsus, mīser, īniquus. āmēns scĕlĕrātus. *phr.* Scĕlĕrīs ādmīssi rĕus. Æqui cōntēmptor. Trānsĭliēns jūssa vĕrēnda Dei, Peccāti gūrgīte mērsus, īmmēnsa vĭtĭōrum mōle grāvātus. Peccāti lābe nŏtatus. Cōnscindēns mŏrdāci cōnscia cōrda dŏlōre. Agnōscēns vĭtii tetra vĕnēna sui. Quēm cūlpa īmmāni, dēlīcti pōndēre tōrquēt. Cōnscia mēns pravi grāvīōri crīmīne prēssus. Obrūtus īngēnti scĕlĕrum rĕus ūndīque mŏle. Vīndĭcis hōrrēscens tēla trĕmēnda Dĕi, ipse sibi tōrtor sibi, tērror, ēt ārbĭter īpse. *v. Sceleratus.*

peccātum, *peccāmen,* peccatus, *us, Grzech.* Eine S. und Missethat. *Noctem peccatis & fraudi-*

fraudibus objice nubem. Hor. *syn.* Dēlĭctum, nŏxa, cūlpa, crīmen, scēlus flāgĭtium, vĭtium, pĭācŭlum, nĕfas. ērrātum, mălum, *epith:* Nĕfāndum, tūrpe, fœdum, grăve, ĭnēxcūsabĭle, dētēstābĭle, īnfāndum, grāndē, īngēns, nŏxĭum, ĭmpĭum, ātrox. *phr.* Aūsa nĕfānda. Fāctum tūrpe. Rēs ŏdĭōsa Dēo. Fœdæ cōntāgia lābis Scĕlĕrātæ crīmĭna vĭtæ. Dētēstānda lŭes, ēt ĭnēxcūsābĭle crīmen. Pōst mĭhi nōn sĭmĭli pœna cōmmĭssa lŭētis. Huīc ūni fōrsan pŏtui sŭccūmbĕre cūlpæ. Hōc prætexit nōmĭne cūlpam. Cōmmūnis cūlpæ cūr rēus ūnus āgōr. v. *Crimen. Peccator.*

pecco, *as, Grzeszę, Chybiam, Zgwałćić.* **Sündigen.** *Iliacos intra muros peccatur, & extra.* Hor *syn.* Delīnquo, ērro. *phr.* Crīmen, scēlus, nĕfas ādmĭtto, cōmmĭtto, patro, pērpetro, făcio, aūdeo aūsus sum, ĕdo, sŭscĭpio. Mē crimĭne ĭmplĭco, măcŭlō. Fās ōmne ābrūmpo. Rŭo ĭn scĕlus. Rŭo pēr ōmne făsque nĕfāsque. Dĕum, nūmen lædo, cōntēmno. Grāssari impūne pēr ōmne flāgĭtium, ēt lāxo scĕlĕri pērmĭttĕre, fræna. Nĭhil ĭnaūsum, nĭhil ĭntēntātum scĕlĕrisve dŏlivĕ rēlĭnquit. Sic mĕa sic tūrpi mēns ēst ōbnŏxia făctō. Læsit māgnos ĭmpia lĭngva Dĕōs. Sĭc cōr sōllĭcĭtant făcta nĕfanda meum. Quid mĕus Ænēas in tē cōmmĭt. tĕre tāntum? Quid Trōes pŏtŭēre? Sĭ quŏties peccānt hōmĭnes, sua fūlmĭna mĭttat Jūpĭter. ēxĭgŭo tēmpŏre ĭnermis ĕrit. v. *Peccatum.*

pĕcŏrārius, *Bydlęcy gospodarz.*

pecōrĭnus *Bydlęcy.*

pecorōsus Bydła śiłá máiący.

pĕcten, *Grzebień, Gręplá, Broná, Płochá,* *Łono w ćiele* Smyczek, Brzękácz 2 & *sub płáw.* **en: Kamb** *pectinibus patulis jactat se molle Tarentum.* Hor: *epith.* ĕbūrnus, ĕbūrnĕus, aūrĕus rarus, dēntātus. mūltĭfidus, būxĕus, sēctus. *phr.* Būxus mūltĭfido dēnte. Būxus dēntāta. secto quī cōmit dente căpīllos. Thessālĭco rŏsĕos nĕctēbat pēctĭne crīnes.

pecten arborum, *Słoiewátość.*

pectinātim. *Ząbkowáto.*

pectinatum tectum. *Dách* 3.

pectĭnātus, *Nárzynany, Ząbowáto zchodźisto.*

pectĭno, *as, Bronuię.*

pectĭnatus, *Czesány Vprawiona rola.*

pecto, *Czeszę, Grępluię Wybiiam wełnę. Wybiiam kogo, Obiiam gębę, Biię pięśćią.* **Kammen.** *pectebatq; ferum puroq; in fonte lavabat.* Virg: *phr.* Crīnes cōmam, cæsărĭem, căpīllos pēctĭne cōmpōno. dĭscrīmĭno. dīdūco, ōrno, Cæsărĭem būxō dēpēcto. cōmo. Dēdūco pēctĭne crīnes, sēcto, dēnte cōmo.

pectŏrāle, *Załogá. Bechtyr.*

pectŏrālis, *Napierśi, & sub pierśi.*

pectoralis tunica. *Kaftan.*

pectore toto, *Vprzeymie.*

pectŏrōsus, *Piersiśty.*

pectuncŭlus, *sub Grzebień, & pław.*

pectus, pectuscŭlum, *pierśi* 2. **Brust.** *Ille parum cauti pectoris egit opus.* Prop: *syn.* Epith: Nĭvĕum, cāndĭdum, lāctĕum, gĕnĕrōsum, māgnănĭmum, fōrte, ĕbūrnum, pūlchrum, cāndens, dĕcōrum, gĕnĕrōsum, călĭdum *phr.* Sēd vīrĭbus ensis ădāctus, trānsădĭgit cōstas, ēt cāndĭda pēctŏra rumpit: sangvĭnis ēt vĭtæ fōns dē pēctŏris āntro vĭtālem spārgit pēr cætĕra mēmbra cālōrem Cōrdāto sērvāns ĭn pēctŏre mēntem, ĭnnŏcŭam.

pĕcu, *Bydlę, Rybá.* pecu balans. *Owcá.*

Pecua, n. plur. sub Bydlę.

pĕcuāria, *a &* pecuaria res *Bydlęce gospodárstwo.*

pecuāria, *orum. Bydło, Stádo. pástwisko.*

pecuaria equaria, *Konskie stádo.*

pecuaria loca. *Oborá, pástwisko.*

pĕcuārius. *pásterz, Bydlęcy gospodarz.*

pecuarius, *adiect: Bydlęcy.*

pĕcuātus, à pecuo, as, Bydlęcy.

pecŭda n. plur. Bydlę.

pĕcūlātor, *Złodźiey dobr pospolitych.*

pĕcūlātŏrius, Włásny.

peculatus, *us, Kradźież z skárbu.*

pĕcūlĭāris, *Osobny* 1. *Włásny* 1. *Wiernek.*

peculiarĭter, *Osobliwie,*

peculiatorius, Włásny.

pĕcūlĭātus, *adject: Máiętny. pieniężny, & sub Członek,*

pĕcūlio, *as, Dáruię,*

pĕcūlĭōsus *Dostátni* 1. *Bogáty.*

pĕcūlium, *Włásna rzecz. Wyrobek, Wysługá, Obryuká, żołd, pieniądze leżące, Członek.* **Werbgeld.** *Nec spes libertatis erat, nec cura peculii.* Virg.

pĕcūlor, *Kradnę rzeczy pospolitey*

pĕcūnia' *pieniądze, Máiętność.* **Geld**

Et genus & formam regina pecunia donat, Hor: *ſyn* Nūmmus, ŏpēs, dīvĭtiœ, æs, aūrum. ārgēntum, *epith:* prĕtĭōſa, dīlēcta. fūgax, flŭxa, pērnĭcĭōſa, īnsĭdiōſa, īmprŏba, ſcĕlĕrāta, pŏtens, īngēns părva mŏdĭca, *phr:* æs cōngēſtum, cōnflātum, cōllēctūm Rēgīna, pĕcūnĭa. Făciens pērvia, quæ ſunt īnvia Rĕgens īmmēnſum. mundū Quā vīncĭtur ōmne quōd tōto ſub āxe ēſt Prīma pĕrēgrīnnos ōbſœna pĕcŭnia mŏres īntŭlīt. Vitii fœcūnda părens, solĭūmque dŏmānti īmpĕrīōsa jūgo rēgīna pĕcūnia ō lŏcŭli dūlces, jūcūnda pĕcūnia. Nonnūnquam grăvis ære dŏmum mĭhi dēxtra rĕdibat *vide Divitiæ, & Avaritia.*

pecunia attributa, *żołd.*

pecunia fundata, vilis *Nieruchome dobrá.*

pecunia multatītia, *Rok ná ſądách.*

pecunĭa occupata, *Pieniądze nie leżące.*

pecūnia Otioſa, *pieniądze leżące.*

pecuniam cogo, conficio, fâcio, redigo ex, *pieniądze źbieram.*

pecuniam occupo, *pieniądzmi robię.*

pecuniaria condemnatio, pœna, *Winá 2.*

pecuniaria res ampla, pecuniariæ rei copiæ *pienięſtwo.*

pecuniariè, pecuniariter, pecuniosè, pieniężno.

pecūniōſus, pecuniarius, *pieniężny 1. Bogaty 2;* **Geld reich.** *Artes diſcere vult pecunias* (Phal) Mart. *ſyn.* ŏpŭlēntus, dīves, ārgēnti dīves aūri. *vide Pecunia.*

pĕcus, *oris, n Bydlę, Bydło, Niedonoſzony płod, Rybá, Stádo.* **Allerley Vieh.** *Aut fœto pecore, aut Cerealis mergite culmi. V. syn.* ārmēntum grĕx. *epith:* īmmūndum, ērrāns, vāgābūndum, mūtum, pĕtŭlans, pĕtūlcum, lānĭgĕrŭm, vīllōſum, tĭmĭdum, păvĭdum, laſcīvum, ēffĕrum ſtŏlĭdum, plăcĭdum. *phr:* Mūtum ēt tūrpe pĕcus, Rūris ŏpes. Pēr īncūltos ērrāns cāmpos. Sȳlvas hābītāntia dēnſas prōnam ſpēctāntia tērram brūta, Cănum latrātĭbus acta pĕcus. Vēllĕra dūra fĕrunt pĕcŭdes. Pĕcŭdum cūſtōdia sōlĕrs. *vide Armentum, &* (Grex

pecus, udis, n. hæc pecuda plur: ſub Bydlę.

pecus áquatile, pecus Neptuni, Nerei, *Rybá,*

pecus ignávum, *in apibus Trąd.*

pecus ſquamigerum, ſquamoſum, *Ryba.*

pecus volatile, *Rokoſz.*

pēda, æ, Stopá. pedagium, B ſub Cło 1.

pēdade, *Obow 1.* pedale ſpatium, *Stopá.*

pĕdālis *Stopy iedney.* pedalis longitudo, *Stopá.*

pĕdāmen, pedamentum, *podporá. Tycz.*

pĕdāneus, *Stopy iedney Sędźia 1. pieſzy.*

pădāneus, *pieſzy, podły. & ſub Raycá.*

pĕdātim, *Stępia.* pĕdātio, *podwięzowánie,*

pedáto tertio, pedatu tertio, *ſub Raz.* Nomen

pĕdātum, Naiazd, pĕdātūra, *Rozmierzánie,*

pĕdātus, *us, podwięzowánie winá, Naiazd.*

pĕdātus, *ti, Nogi máiący, Nawiązány, Winnicá podwiązána. & ſub Máćicá.*

pedatus malè, *Krzywonogi*

pedelavis, pedeluis. Miednicá 2.

pĕdēma, *n gr. Skok, & ſuá Szách.*

pĕdĕpreſſim, *ćicho 2. pomáłu* pĕdēs, *hi. 1. fa-*

pedes navales, *ſub Wioſło.* (*muł. Sługá 1.*

pĕdes, *ĭtis. pieſzy piechotá, Háyduk, pieſzo.* **ein Fußknecht Fußgänger.** *Seu campos pedes ire paras, &c* St. *ſyn.* pĕdēſter. *phr:* abnŭīt, in liquidis rei pĕdēſter áquis. *v. Miles.*

pĕdēſter, *ſtris. pieſzo.* **Zu Fuß.** -- *Turmaſq, inferre pedeſtres* Virg. *ſyn.* Pĕdes.

pĕdēſtris, *pieſzy, podły.*

pedeſtris acies, *piechota.*

pedeſtris miles, *Háyduk*

pĕdĕtēntim, *pomáłu,* pĕdeuma, *ſub Szách,*

pedibus, *pieſze, Stoię o ſwey mocy.*

pedibus trahantur iſta, *prov: Niedbam*

pĕdīca, *śidło, pęto ná nogi.*

pĕdĭcīus, *Czop* pĕdībōſus, *Wſzáwy,*

pēdidoſus, lego pædidoſus

pedicularia, *herba* pedic ularis *herba, Gnidoſz.*

pĕdīcŭlis, pĕdīculōſus. *Wſzáwy.*

pĕdīcŭlus, *Weſz. 1. 2.*

pĕdīcŭlus *Noſzká, Szypułká, podporá.*

pēdidus idem pædidus.

pedilavium, Umywanie nog.

pĕdiŏlus, *Noſzká.* pĕdis, *is, Weſz.*

pĕdĭsĕqua, *Służebnicá.*

pediſequus, *páchołek, Sługá,*

pĕdĭtātus, *us,* pedites, *hi. piechota,*

Pēdĭtum. n pēditus, us Wiatru przyrodzonego upuſzczenie.

pēdo, *as, podwięznię 2, Nátykam winnicę.*
pēdo, *is, Wiátru przyrodzonego upuśćić.*
pēdo, *onis, Szerokostopy.*
pēdule, *is,* pedulia *ium, Obow 1. Suleiáty.*
pēdūles, *& pedulla orum, Obow* 1.
pēdum, *Pástuszá laská, Kurwaturá.* **Ein Hirtenstab.** *Aut tu sume pedum quod mecum ferre rogaret,* Virg: *epith:* pāstōrāle, incūrvum, inflēxū, fōrmōsum, *phr.* pāstorālis bacūlus Fōrmōsum pāribus nōdis, ātq; ære īnnīxus trūncos sȳlvēstris ōlīvæ,
pēdūncūlus, *Wesz 2.*
pedusculus Plin. corr: ponndusculum.
pēgasārius, *Goniec, podwodnik.*
pegma, *tis, gr, Bászta woienna, Ruchome budowánie, Szafá Kátáfalk.*
Pegmares. vel: pegmates Sveton. corrigit recte Lavin. pegmatis, 1: *pegmatibus,* cives honestos subiiciebat.
pējero, *Krzywoprzyśięga.* **Meyneidig. werden.** *Pejerat hyberni tem poris esse moras.*
pējor *Gorszy.* **böser/ ärger.** *Mutius indignū quod sit pejoribus ortus.* Hor.
pejoro, as Gorszę. pejûs, *Gorzey, Bárźiey.*

PEL

pēlāgia, *æ. gr Pław.* pēlāge, *es gr Morze,*
pēlāgicus, pēlāgius, *gr. Morski 1.*
pelagium, *Szárłat farbá.*
pelagus, *m. & n. gr. Morze,* **Das Meer.** *Ut pelagus tenuêre rates &.* Virg. *syn.* Æquor, māre, frētum; gūrges, pōntus, sāl, āltum, prŏfūndum, ōcēānus, *epith.* pătēns, spūmans, spūmōsum īnsānum, tŭmĭdū, ūndōsum, sīnūōsum, flūctŭsōnum *phr:* Spūmōsum lāte pēlāgus, cānēscēre cērnens. Vēntōrum rīdet rābiem, pēlāgīque fŭrēntis — *v Mare. Æquor Fretum.*
pēlāmis, *idis,* pelaminys *ydis. f. sub Tuńczyk.*
pēlārgus, *m. gr: Boćian.*
pēlēcan, *ānis, m. gr: Bąka.*
pēlēcīnus, *f.* pelecinum; *śiekiernicá źiele, Słonecznik.*
pēlicānus, *m. gr: Bąk 2. non pelikan. a anceps, Verrepao.*
peliācia, *Chytrość, Obłudá 1. Morskie uspokoienie,*
pellārius, *Kuśnierz.*

pellāx, *ācis, adiect. omne, Wab 2.*
pellēcēbra, *przyłudá.*
pellecto, idem perlecto. Pellēgo, *idem Perlego,*
pelles, *ba, Futro, Namiot 1.*
pellex, *icis, f. Nałożnicá Cudzołożnicá.* **Ein Kebsweib.** *vide Meretrix.*
pellicātor, Wab 1.
pellicātus, *us. Cudzołostwo, Nałoznictwo.*
pellicea vestis, *Kożuch* 1. *pelliceo, es, Wyłudzam.*
pelliceus, *adiect: Skorzány.*
pellicia tunica, *Szubá. Kożuch* 1.
pellicio, *is, Wabię, przewabiam, Wyłudzam, Odwabiam, ćiągnę 1. Náwodzę* **Anreitzen locken.** *Subdola pellicere in fraudem. &c.* Luc, *syn:* Allicio, āllēcto, prōlēcto, dēlinio, īndūco, īmpēllo, ēxcīto. *v, Allicio.*
pellicius, *Skorzány.*
pellicrepus, Seneca corr: pilicrepus.
pellicula, *Skorká* 1. **Häutlein,** *Disce in pellicula, Cerdo tenere tua.* Mart,
pellicūlātio, *Wabieuie.*
pellicūlo, *as, Skorą obłoczę, Oprawiam 3.*
pellio, *ōnis, Kuśnierz.*
pellis, *Skorá odárta, Rzemiemień, Kozuch.* **Fell, Haut.** Pampineasq; *gerunt incinctæ pellibus hastas.* Virg. *syn.* Cūtis *pecudis* cŏrium, tēgmen: *leonis* ēxūviæ, vēllus. *epith* Hirsūta, vīllōsa, dūra; mācūlōsa, ālba, nīvēa, lāctēa cāndens, tĕnēra mōllis, lévis. tēnūis, pīlōsa, rūgōsa. *Phr.* Pēllis villōsa, sētis hōrrēns. Vēllēra ēxūta hōstis spōlīum pĕcūdis ēxūviæ. Mācūlōsum tēgmen lȳncis. Vēlāmīna caprī sētīgēri. Pēllis dēnsa pīlis. Horrīda villis. Férisérēpta. Cōstis dētrācta fērārum Hīrsūta sētis vēllēra, hōrrēntisque Lēōnis ēxūviās Fūl vique īnstērnor pēlles Lēōnis īnde Lūpæ fūlvō nūtrīcis tēgmine lætus. Sūccīnctum ēt phārĕtrâ, & mācūlōsæ tēgmīnē lȳncis. Cui pēllis lātos hmĕros ērēpta jūvēnco Pūgnātōri ōperit.
pellītus, *Skorą obleczony, Skorzany, Kożuchem odźiany.* **Mit peltz angethan.**
Pellitos habuit rustica corda patres. Pr.
pello, *is. Odganiam, Wyganiam 2. Uderzam* **Treiben/ vertreiben/ außstossen.** *Mecum sæpe viri nunc vino pellite curas.* Hor. *syn* Dēpello. ēxpēllo,

expēllō, propēllo, pūlso. propūlso, dērūrbo, ēxtūrbo, dētrūdo, ējicio, dējicio, ārcēo, rĕlēgo, āmāndo. vel impēllo, ăgito, *phr.* Cūras pēllēre vīno. Pĕllērc glānde fāmem. Mōrbos, ārte Mă-chāŏnia pĕllēre. Mæstītiam sēgnes sōmnos, mŏras, vānos mĕtūs, tīmōres pēllēre. Rēgnis ā vītis, in ēxīlīūm pēllēre, dētrūdēre. Pēllēre āb ōris patriis, ădīmēre patriam ălicui. Lōngīus āmāndat, vāstāsque rēlegat in ōras. Nĕmōrīque rĕlēgat. Sī jūbēat patria dāmnātum ēxcēdēre tērra, āggrēlli sūpērīsque Jōvem dētrūdēre rēgni. Prōpūlit ut clāssem vēlis cēdēntibus Aūster. Nūnc ăgite, ō sōcii, prōpēllite in æquŏra clāssem. Regnōque dŏmōque pēllīmur ē patriis lārībus, pătimūrqē vŏlentes ēxīlium. *v. Exulo.*

pellos, *f.* pellus, *gr. Czápla.*

pellucens, *przezrzoczysty.*

pellūceo, *Lstnę się, przeyzrzeć Wydáie się co.* **Durchscheinen.** *Sic tua suppositis pellucent præla lacernis* Mart.

pellūcīdītas. przezroczystość.

pellucidus, pellūcīdŭlus, *przezroczysty* **Durchscheinig.**

pelluo, lege perluo

pellŭviæ, *Umywadliny nog.*

pellŭvium, *Miednicá 3. 2.* pēlōra, *Drozd.*

pēllōris, *idis gr. pław, & żieleć.*

pēlta, *æ, gr. Tarcza*

peltasta, *m, gr.* peltātus, peltifer, *páwężnik.*

pelvis, *f. Miednicá 1. 2.* **Becken** *Pelvis ôlet, nam sic tanquam alta in dolia longus.* Juv *syn* pēllŭvium, cătīnus. *epith.* Căva, āmpla, pătŭla, căpax, nitēns, mīcāns, ăhēna, ænĕa, ăqnāria.

Peminosus, lege pæminosus

pemma, *tis gr. Androt Wet 1.*

P E N.

pĕnāria, *æ,* penaria cella, *Spiżárnia.*

pĕnārium, *Spiżá, Spiżárnia.*

pĕnārius, *adject: Spiżáwni.*

Penarius, substant. Fest: pro penarium: corr: Penarium' n.

pĕnas, *tis, & penatis, is, hic Festo. & hi* pĕnātes, *Dom 1. Bożek pogański.* **Die Hauß-Götter.** *Effigies sacræ Divûm, Pgrygiiq penates.* Virg: (*Di domestici, domus foci præsides*) *syn.* Dīi patrii. Dīi dŏmēstīci *Epith,* Fīdi, chāri, sacri, vĕnĕrāndi, cūstōdes. *v. Lares,*

pĕnātor, *oris, Száfarz.*

pendens, *Zawieśisty.*

pendeo, *Wiszę 1 Ważę 3. Wątpię, Prożnuię, Oglądam się, Niewiem co czynić, Polegam 2. Nigo tám, ni go sám, Obwiniono mię* **hangen.** *Narrantis conjux, pendet ab ore viri.* Ovid *syn.* Dēpēndeo, sum sūspēnsus, *phr.* à trăbe sūblīmi trīste pĕpēndit ŏnus Mēmbra pĕpēndērunt cūrvato ēxsangvia rāmo, Vītam lăqueo finīre. Pārs ănīmam lăqueo claudunt. Mālo pēndēbat āb ălto, ōra vĭrum trīsti pēndēbant pāllīda tābo. Exōrsusque sūas lăqueō sībi sūmĕre pœnas. ēffūdit vītam, ātq; ălte mānānte crūōre. Cum fōrībus lăquei rĕlīgāret vīncula sūmmis, īnsĕrūitq; căput, sēd tum quŏque vērsus ăd illām ēst, ātque ŏnus īnfēlix ēlisa faūce pĕpēndit *v. Strangulo*

pen det, *Zależy* pendīgo, *inis Zásłoná.*

pendo *is, Ważę Odważam, płacę przypłacam 2. Karzą mię, Rozważam 1.* **Wagen.** *syn:* ēxpēndo, pōndero, *vel* lūo, *vel* sōlvo, *vel* æstīmo,

pendŭlus, *Zawieśisty, Uwisły, Wiszący.* **Hangende.** *Copia non fluitem dubiæ spe pend lus horæ,* Hor: *syn:* pēndēns dēpēndes, sūspēnsus, pēnsīlis- *Pene, lege Pæne.*

pĕnes, *Wedla, przy, U. 1.* **Bey** *Me penes est unum vasti custodia mundi.* Ovid

penĕtrābilis, *przebity, przenikáiący* (Virg. **Durchdringig.** *Bo eæ penetrabile frigus adurat*

pĕnĕtral, penetrale *pokoy & Mieszkánie skryte, Swiątnicá, Káplicá,* **Das innerst und heimliehst Ort eines Hauses oder Kirchen.** *Apparent priami & veterum penetralia Regum.* Virg. *syn* ădȳtum, sacrārium. *epith.* ārcānum, sēcrētum, sacrum, rĕcōndĭtum, īmum, obscūrum, īntimum īntĕrius. *phr.* Lŏcus ābdĭtus, Sĕcrērum cŭbīle, Dŏmus īntĕrior, īntĕriōrā dŏmus. Pĕnētrālibus ābdĭtūs īmis. Tēcti ārcāna sūbit pĕnĕtralia, Ætĕrnūmq; ădȳtis ēffert pĕnĕtrālibus ignem.

penetralis, *adiect: Wnętrzny, Domowy 1. przenikáiący.*

penetratio, *przeniknienie.*

pĕnĕtro, *przenikam, przedżieram się, Doieżdżám Wchodzę, Zdżieram się, Władczyć się, Wćisnąć się,*

ůżdżam wchodzę, wdźierám śię, wtłoczy śię, Wćiśnąć śię, Dográmolić śię, przebyć 3. przeymuię 3 Domácać śię. sub przemárznąć & przyrzucá śię. Durch oder hinein tringen/. Illyricos penetrare sinus, atque intima tutus. Virg. syn: Pervādo, pērmeo, sūbeo, īrrēpo, illābor me penetro me in fugam. Ućiekam. (īnsīnuo.
pēnĭcillus, penicillum, pęzel, Kiść, Knot do rány Ein pensel.
pēnĭcŭlāmentum, Ogon, Łáchmány Członek, Kray száty.
penĭcŭlum, n. Szmátá
pēnĭcŭlus, Gębká 1. Kiść Szmátá, Knot do rány, Ogonek.
pēnīnsŭla, Wysep wodą nieobeszły.
pēnis, Ogon, Członek, pęzel málárski.
pĕnissimè, pĕnĭtissimè, Zgołá,
pĕnitus, Wewnątrz, Zgołá Zupełnie, Głęboko. Innerlich. -- Et causas penitus tentare latentes. Virg.
pĕnitus, ti, à penitus, penitissimus Wnętrzny, Skryty, Głęboki,
pēnĭtus, ti adject à pene i longum postulat carmen Plauti & Analogia ut in Auritus, ab aure. Sic & Lambinus censet Ogonowy.

P E N N

pēnna, Pioro 1. Skrzydło 1. Eine Feder. Dixit. & in sylvam pennis ablata refugit Virg; vide Ala.
pennæ, hæ, pierze,
pennacula, orum. 4. Esdræ 11. Máłe pioreczká.
pennāria theca, pisárska szkátułká.
pennas incido, podskubuię. tr.
pennāta, orum Proverb: c. 1. v. 18. ptástwo.
pennātus, Pierzysty. Skrzydlásty, Ośćisty.
pennĭger, pennifer pierżysty, Skrzydlásty Gefedert Non nos pennigeris pharetram impleviſſe. &c. Ovid.
pennĭpēs, ĕdis omne pioronogi. & sub Skrzydlásty
pennĭpŏtens, piorolotny.
pennŭla piorko,
pensa lana, Kądźiel, 2.
pensābĭlis, Nagrodny,
pensat vicem, Stoi zá to.
pensātio, Nagrodá. pensātor, Ważnik.
pensi est, habeo vel non. à pando Ważę sobie, Dbam, Niedbam, Gárdzę, Zacz.
pensĭcŭlātè, Bacznie Rozmyślnie.
pensĭcŭlo, Rozważam
pensilem se facere, Obieśić śię.
pensĭlis, hic, hæc. Wiſzący, Záwieśisty, Uwisty, Frámbużysty, & sub Budowanie ná słupách. Schwebend/ hangend. Atq; hædo tum persilis uva secundas. Hor.
pensum Wytwornie
pensio, Ważenie, Wagá, Czynsz 1. 4.
pensior, à pensus. Lepszy, Drogi. adject.
pensis affixa, sub Prządká.
pensĭtātio, Nagrodá, Czynsz 2. poboru oddawánie.
pensitatō, Rozmyśliwszy śię.
pensĭtātor, Ważnik, Sędźia 1.
pensiuncŭla, Czynsz 1.
pensiuncula fænoris, Lichwá 2.
pensito, penso, as, Ważę, 1. Rozważam 1. Szácuię,
pensum si, Robota dźienna, Przędzá, Kądźiel.
pensūm conficio, perago. Zá dźień robię, Dokonywam.
pensūra, Ważenie, pensus, Miły.

P E N T

peatăcontarchus, gr: Pięćdźieśiątnik. In 1. Machabæor: sed Græci scribunt Pentēcontarchos.
pentădactȳlos, gr: pięćpálcowy, ślimak.
pentădōrum, gr: sub pięďźisty.
pentăgōnus, gr: pięćgránisty.
pentăgramma, ibidem.
pentălōris, gr. sub Stresisty.
pentalpha, gr: sub pięćgranisty.
pentăpharmăcum, gr: sub potráwá.
pentăpētes, is, n. pentaphyllum, & pentaphillum, gr: pięćiornik.
pentăphȳllos, vel us, gr: pięćlistny.
Pentăpolis Ecclesiastæ 10. regio quinque civitatum.
Pentăproti. in Cod: Quinque Summates. Quinqueviri. Quinque primi Cicero. Komisarz, Poseł. ziemski,

pēnta-

pēntaprotia, *munus quinquevirorum Quinquevira. tus, us. Cicer; sub Komisarz.*
Pentaptorum nomen Prisciano. quod quinqi tantum causus dissimiles habet, licet integre flectatur.. ut Dominus.
pentaspaftos *comune Græcis Kluba, Windá.*
pentastiche, *es, gr. sub Fzláro wanie.*
pentâthlum, *gr, Zapáski Szermierski,*
pentâthlus, *gr: Szermierz.*
pentēcoste, *es, gr: Swiątki.*
penthēmĭmĕris, *Gr. lege supra* Cæsura
pentirēmis, *Náwá 12.*
pentŏrŏbon, *gr: piwonia.*

P E N U

pĕnu *Actiton. n. Diomed: Spižárnia,* Spižá.
pĕnuārius *Spižárny.*
pēnŭla, *Opończa.* **Ein Wettermantel.** *epith:* ŏnĕrōsa, grăvis. tūta, ūtĭlis, picta, dēpĭcta, scōrtea *phr.* Mūlto stĭlābat Pēnŭla nĭmgo ĭngrĕdĭāre vĭam cœlo lĭcet usq; sĕrēno, ād sūbitas nūnquam pēnŭla dēsit āquas. Mūnĭmen ĭn ĭmbrēs pēnŭla.
penula gausapina, mulonia, *Guniá 1. 2.*
penúla sacra, *Kapá kościelna.*
penulārium *sub Opończa.*
pēnŭlārius, penulātus, penuleus, *sub Opończá*
pĕnultĭmus, *Wtóry od końcá. e breve si à penes: longum, si à Penè ducas; ut aliqui volunt.*
pĕnum, *hoc: Afrani. Carisi. Spižá 2.*
pēnūria, *Niedostátek.* **Mangel.** *Exiguam in Cererem penuria adegit edendi. V. syn.* ĕgēstas paūpērtās.
pĕnus, *ni, f. & n. Priscian, Donat. Caper* penus, *oris, eris, iteris, n.* & penus, *us, m/ & f. plurali. Spižá, & Spižárnia.* **Vorra ton Speiß/ und Tranck/ Proviant** *syn:* Vīctus, ānnōna, ălĭmēnta, cĭbāria, *epith.* Cōpĭōsa, ăbūndans, lārga. ūtĭlis, cōmmŏda, ābscōndĭta, dŏmēstĭca. *phr.* Dăpes, ĕpŭlæ cōndĭtæ, rĕcōndĭtæ. Dăpum cĭbōrum cŭmŭlus, ăcērvus. Māgna pēnus pārvo spătio cōnsūmpta pĕrībit.
pepliōn, *gr, Kurza nogá ziele.*
pĕplum, *gr: płászcz. Száta białogłowska, Ráńtuch.* **Ein Frawenschleyer.** *Exuitur nudata peplo, discussa trahuntur,* Prud: *epith* pēndens, ālbum, căndĭdum, nĭvĕum, pūrpŭrĕum ēffūsum, flŭēns lōngum, tĕnue, ōrnātum, dĕcōrum, gēmmātum, aūrātum, ĭnaūrātum. *phr.* Căndĭda pūrpŭreo vēlāntur cōrpŏra peplo. *Virg: 1. Æneid:* Ĭntĕrĕa ad tēmplum nōn æquæ Pāllădis ĭbānt crĭnĭbus Ilĭădes pāssis, peplūmq; fĕrēbānt.
pĕplus. *hic. gr. Játy mlecz, Szatá białogłowska*
pĕpo, *ŏnis, m. gr: Melon*
Peposci. pro poposci prisce vel more Græco. Gelli. Pepugi pro pupugi idem.
pepsis, *gr. Trawienie* peptĭcus *gr. Trawiący*

P E R

per, *Przez 1. 5. Czásu tego Dlá 2.* **Durch.**
Transtra per & remos & pictas abjete puppes. Virg.
per accidens, *Trefunkiem*
per ætatem, *Dlá 3. 4. Nie przeszadzá*
per avaritiam, *Łakomie.*
per caliginem, *Niepewnie, Niewyráźnie.*
per calumniam, *potwárzliwie.*
per capita, *Krotko.*
per cavillationem *Szyderśko.*
per caussam, *Rzekomo, pod pokrytwą, sub pokryu ká 2. Siomotnie.*
per contumeliám, *Zelżywie,*
per deridiculum, *Szyderśko, Ná błazeństwo*
per digitos loquor, *Mrugam ná kogo.*
per Dionysia, *W mięsopusty*
per dissimulationem *Nie szczerze.*
per fidei commissum, *Nie wárownie.*
per fraudem & insidias, *Zdrádliwie.*
per genera, *Rozdźielnie.*
per gratiam abiit, *Kontent*
per hosticum. *Nieprzyiaćielśko.*
per ignaviam, *Sromotnie, Et sic simila Adverbia possunt verti.*
per imprudentiam, *Nieostrożnie*
per interpositam personam *Przez ręce dáć*
per intervalla, *Tedy owedy, przestawáią.*
per jus, *Urzędnie.*
per naturam; *przyrodzonym sposobem*
per nebulam, *Niewyráźnie, Niepewnie,*
per nomina, *Jmieniem 11*
per nutum loquor, *Mrugam ná kogo.*
per officium, *pod pokrywką, sub pokrywka 2. Zuczynności.*

per ōtium, *pomáłu*, *Sobie 2.*
per purum, *W pogodę*,
per rationem fiduciæ, *Ufáiąc.*
per se surgentia, *Sámoruszne rzeczy.*
per species, *Rozdźielnie*
per transennam, *Niedbále, Nie wyráźnie, Záyrzeć*
per tuam nobilitatem, *Jákoś dobry* (*co.*
per ultimam necessitatem, *Poniewolnie.*

PERA

pēra *gr: Mantyká, Tobołá.* Eine Hirtentasch. *Dormiat, & tetrico cum cum cane, pera roget.* Mart. *syn.* pērŭla săccŭlus.
perabsurdus, *Niegrzeczny, Nikczemnik.*
pĕrăcerbus, *ćierpki.*
pĕrăccommŏdātum, *Ná rękę mi to.*
pĕrăcesco, *Kwáśnieię, prz yk o mi, & sub Rozgnie-* (*wáć się.*
pĕrăcer, peracris, *Bystry 2.*
pĕrăctio, *Dokonanie, Sprawienie.*
pĕrăcuo, *Zákończam.*
peracutè, *Ostro 1. Subtelnie, Dowćipnie*
pĕrăcūtus, *Ostry 2. Dowćipny.*
pĕrădŏlescens peradolēscentŭlus, *Młodźiu-* (*chny.*
pĕrædĭfico. *Dobudowáć*
pĕræquè *Rownie*, peræquare, *Zrownać.*
pĕræquus. *Rowny 5.*
pĕrăgĭto, *poruszam, Mieszam w gárcu.*
peragitur. *Toczy się.*
pĕrăgo, *Dokonywam Odpráwuię 1. Wykonywam, Spráwuię przyprowadzam* Aufzmachen, vollenden. *Natalisq; tui sic peragamus iter.* Prop. *syn:* ăgo, pĕrfĭcio, cōnfĭcio, ēxĕquor, ăbsōlvo.
peragratio, *Jázdá.*
pĕrăgro, *przeieżdżam się, Chodzę 1. Wędruię, przechodzę przez, Obchodzę 1. Zwiedźieć. Schodźić.* Durchwandern. *Avia Pieridum peragro loca, nullius ante.* Lucr. *syn:* Lūstro, pērērro, ŏbĕo, pērcūrro. pērlustro. *vide Peregrinor.*
pĕrămans, *przyiázny*
peramanter, *Mile, Chętnie.*
pĕrāmbŭlo, *przechodzę przez, Chodzę 2. Zwiedźieć.* Spatziren. *Recte necne crocum floresq; perambulet Atta* Hor. *syn:* ŏbāmbŭlo, ŏbeo,
pĕrētro.
pĕrămo, *Miłuię* peramplus, *Wielki.*
peranceps. *Wątpliwy.*
perangustè, *Ciásno, Wąsko.*
perangustus *Wąski, Ciásny,*
Peranna, idem, Perenna. Peranno, as, lege Perenno.
perantiquus *Dawny.*
perappositus, *przystoyny.*
perarduus, *Trudny.* pĕrāreo, peraresco, *Usycham*
perargūtus, *Dowćipny.*
pĕrārĭdŭs *przeschły.*
pĕrăro *Orzę, piszę 1. pokreślić, Schodźić Zwiedźieć*
pĕrasper. *Chropáwy.*
perastūtè *Chytro* perastūtŭlus *Chytry*
pĕrătĭcum *sub przywoźny, & Bdelium.*
pĕrātim ducto, *sub Szkodzę.*
pĕrattentè, *pilnie.* perattentus, *pilny.*
Pĕraurīga, lege potiùs Peruriga.
perbacchor *Buiara, Rozgárdyás stroię, & sub* (*Gorę.*
perbeatus *Szczęśliwy.*
perbene, *Dobrze.* perbelle *Szczęśiwie.*
perbĕnĕvŏlus, *Chętny, Łáskaw 1.*
perbĕnigne. *Łágodnie,*
perbibisia sub Opilstwo.
perbĭbo. Wypiiam, Nábieram w się,
perbīto as, is, priscum pro Perīto as Ginę,
perblande, *Łágodnie*, perblandus. *Łágodny*
perbŏnus. *Dobry 2.* perbrĕvi *Wkrotce.*
perbrĕvis. *Kortki.* perbrevĭter *Krotko.*
perca *æ, Gr: Okuń 1. 2.*
percălĕfio, percaleo, *Zágrzewam się.*
perballa, *Odrętwieć, Umiem.*
percāndĭdus, *Jásny 1.*
Percantrix, Plaut. corr: Precatrix.
percārus, *Miły.* percautus, *Ostrożny.*
percĕlĕbrātus, *Znáiomy.*
percelĕbro, *Rozgłaszam.*
percelebror, *Słynę.* percĕler, *Prętki.*
percĕllo, *Przerażam, Przestraszam, Obalam 1. 2. Zeymuie mię.*
percellor, *sub Przeráźił się.*

peicenſeo, *Wyliczam,*
perceptio, *poięćie Zrozumienie, Zbieranie*
percerpo, *Obieram 3.* Percīdo, *Obiiam gębę*
percieo, *przerażam, poruſzam, Wymieniam.*
percingo, *Opáſuię. Otaczam.*
percio, *poruſzam, Wzruſzam, przerażam.*
percĭpio, *Biorę 1. Zrozumiewam, Czuię 2. popa-ujm 1. Zeymuię mię, przenikam* Bekommen *Percipiant animi dociles teneantque, &c* Hor: *ſyn:* Căpio. cōncĭpio, īntēllĭgo, cōmprĕhēndo, & cōmprēndo, *triſyll.* āſsĕquor, vel cōllĭgo, frŭor, pŏtior.
Perclamanda, Plaut. al. Pericla amanda, Pericla vianda, meanda & contracte manda, i. tranſeunda, aut ſubeunda v. Taubman.
percnoptĕroa, *f. nempe aquila quæ Græcis maſcul: eſt. Gr. Orzeł podły,*
percnos, *vel us, f. Gr. Orzeł mnieyszy,*
percoarcto, *śćiſkam 1.*
percoctus, *Dowrzáły. Doſtały, Spiekły, Wárzony*
percognoſco, *Doświadczam 2. Zwiedźieć.*
percōlo, *Cadzę.*
percōlo, *is, Czczę 1. popiłowáć,*
percōmis, *Ludzki 1:*
percōmmode, *Wczás 1. Náręku im to, Poręcę, Dobrzę.*
percōmmŏdus, *Wczesny.*
percontatio, *pytánie,*
percontator, *pytácz.*
Percontātōrius, pytániu ſłużący
Perconterreo, 4. Eſdræ, pro Perterreo.
percontor, *pytam kogo o co.* Nachfragen/erkundigen. *Inter cuncta leges, & percontabere doctos.* Hor. *ſyn:* pērcūnctor, ſcīſcĭtor, quæro, īnquiro, pĕto, pōſco, rŏgo, rŏgĭto, pōſtŭlo, īntērrŏgo. *phr.* pērcōntando mŏror. Caūſam rĕquīro, Quæ ſit sēntēntia pōſco. Tum vēro ardēmus ſcītāri ēt quærĕre caūſas. Quŏniam ſcītāris dīgna rĕlātu.
percontŭmax, *Uporny* percōpiōſus, *Obfity*
percŏquitur, *Dowiera, Spieka ſię*
percŏquo, *Warzę 1, Dowarzam 1. przepalam.*
percrēbeſco *Rozgłaſzam ſię, Słyſzeć.*

percrebūit *Powiádáią*
percrĕpo, *Brzmię, śpiewam, Rozlega ſię.*
Percreſco Quintil corr. ſemper creſco.
percrŭcior *Gryzę ſię.* percrūdus, *Surowy.*
percūdo *Przekować 2. Przekluwam.*
perculſus *przelękły.*
percunctor, percūnctatio. *idem* percontor &c.
percŭpĭdus *Miłośnik 1.* Radbym.
percŭpio *żądam 1.* percūriōſus *Dworny.*
percūro *as, Zleczyć.*
percurro *is, Przebiegam 1. 2. Dobiegam 4. przybiegam.*
percurſatio *przebiegánie.*
percurſio *przebieżenie*
percurſo *przebiegam ſię,*
percuſſio *Uderzenie, Bićie, Takt, Nátężánie.*
percuſſit animum, *Wlázło mi.*
percuſſor, *Uderzyćiel Zábiiak.*
Percuſſura, Stłuczenie
percuſſus *us, Bićie puls.*
percŭtio, *Uderzam 1. Biię kogo, Biię pieniądze, Poruſzam ſię, Zeymuię mię, przerażam, przeſtraſzam* Schlagen *Percutiat lapis aut ferrum. &c.* Lucr. *ſyn* Vērbĕro, fĕrio, tūndo, pulſo, *vide verbero.*
percutio fœdus, *pezymierze czynię*
percutio foſſam, *Kopam Poloni dicunt Rzućić, puśćić row.*

PERD

Perdeam. pro peream, Plaut: metri cauſa Camerar. Lambin: Taubman.
perdĕcōrus. *Przyſtoyny.*
perdēlīrus *Szalony.*
perdenſus *Geſty, Twáray.*
perdepſo *ſub Zgwałćić. ſed translatum eſt, nam propriè ſonat Ugnieść.*
perdeſpuo *Gárdzę*
perdīcium *gr. Máruná, pomurne źiele*
perdifficĭlis *Trudny.*
perdifficĭlĭter, perdifficulter, *Trudno*
perdignus *Godny* perdīligens *pilny.*
perdiligenter *pilnie.*

perliſco *Uczę ſię, Dżuczam ſię, Niuczyć ſię przewidźieć.*
perditè *Deſperácko, Szalenie*
perditio *Utrácenie Zguba* perditor *Skáźićiel.*
perditus *Strácony Skáżony, Zły Niecnotliwy, Deſperat, Utrapiony.* verlohren, *Perditus in quadam tardis pallēſcere curis.* Pr. *ſyn:* āmīſſus, dēperdītus, *vel* īmprŏbus *vel* āmēns.
perdiu *Długo.* perdives *Bogáty.*
Perdius, Jednodźienny, Cáły, 2.
perdiuturnus *Długowieczny.*
perdix *gr: f. aliquando maſc. Nonius ex Varrone. Kuropátwá* Ein Feld Hun R bhn. *Sed fel perdicis parili cum pondere mellis. S. epith:* Gārrŭla, pĭcta Dædăla, făllax, tĭmĭda, fŭgax, pēnnĭgĕra, agrēſtis *phr.* Jovi ſacra, Lātōnæque vŏlucris, Dēcĭdŭam lĕgens frŭgem. prŏpter hŭmum n vŏlĭtans, nōn ālte cŏrpŏra tōllit nec făcit īn rāmis, āltōve căcūmĭne nīdos. *v Avis.*
perdix montana *Járząbek*
perdix ruſtica *Párdwá*
perdo *Gubię, Utracam* 1 2. *Zátracam, Zábiiam* 1. *przemárnowáć, Ginę, Ziadam* 2 *przywodzę, & ſub pſuie ſię człowiek.* verlieren.-- *Qui zonam perdidit, inquit.* Hor. *ſyn:* Dēpērdo, āmitto. *phr.* Jāctūram făcio. dāmnum, dĭſpendium fero, pātior. *v. Amitto.*
perdo carnem *Sebnę.* perdŏceo *Uczę*
prdŏcte *Uczenie* perdoleſco *Boleię.*
perdolitum eſt perdŏluit. perdolet *Zábolało*
perdŏmo *Uſkramiam.*
perdormiſco *przeſypiam.*
Perduaxint, pro perduant vel perdant. ut Adaxint, per adigant Plaut.
perdūco *Doprowadzam. przywodzę* 4 *Wywodzę, Przećiągam. przyprowadzam, Dokonywám Nábawiam prowádzę, Dochowáć* Zuführen. *Carmen ad iratum dum tu perducis Achillem.*
perducto *prowadzę,* perductor *Ruſian*
perdudum *Dawno.*
pērduellio *Kryminał, Odpowiedź.*
perduellionis crimen *Kryminał.*
pērduellis *Nieprzyiaćiel* 1. *Uporny.*
perduellium Poiedynek 2.
pe duo, pro pe. do. Plaut.
perdūro *Dotrwáć.* Ausdauren. -- *Probitas longum perdurat in ævum* Ovid.

P E R E

pereăm *Boday mię.* pērĕdia, *Obżarſtwo*
pērĕdo *Wygryzuię* Allzumahl auffreſſen. *Longa dies molli ſana perēdit aqua* Tibull. *ſyn.* ēxĕdo ēdo, cōnſūmo.
perĕgere, Feſt. corr: pergere.
pereffluo, przećiągam.
pērĕgrè *Nie domá, W gośćinie Z gośćiny precz. Zkądeś. Zkąd inąd.* Drauſſen. *Cultaq; tum peregrè eſt animus ſine. &c.* Hor.
peregri W gośćinie. pērĕgrīnābundus *Pielgrzym.*
peregrinātio *pielgrzymowánie.*
peregrinātor *Pielgrzym* 1. 2.
peregrinītas *Cudzoźiemſtwo, Obywátelſtwá utrácenie. Mowá niepráwa*
peregrinitatis reus. *Mieſzczánin niepráwy.*
pērĕgrinor, *pielgrzymuię.* Wandeln/ reyſen/in die frembde ziehen/*phr:* Pĕregre eo prŏfĭcīſcor Péregrīnas, lŏngīnquas, rēmŏtas tērras lūſtro, īnvīſo, pērāgro. ŏbeo, pĕto. Lōngīnquas īn ōras tēndo, ŏbeo. Pĕr tērras lōngīnquas erro, văgor. Mūltum tēllūris ŏbēo. īn extrēmos Indos pēnētro. īgnōtas trāns pōntum quæro tērras extrēmo dāmnāta, sūb āxe ārva pĕto. lōca īnhŏſpĭta. Tērras ālĭo ſub sōle rēpōſtas īnvīſo, pĕto, ădeo. ārva pĕrĕgrīna pĕtĕre, quærĕre, ădire īgnōtas tēndĕre īn ōras. ĕt prōcul à pātrĭis dĭſsĭta rēgna fŏcis, Pĕrĕgrīna bĭbĕre flūmĭna. Erret ĕxtremos ālter, ſcrūtetur ĭbēros, Nōndum cæſa ſŭis pĕregrĭnum ut vīsĕretōrbem. Mōntĭbus īn līquĭdas pīnus dēſcēndĕrat ūndas, (*Propertius lib: 3: Amori ſuo longinquâ peregrinátione mederi conſtituens ſic loquitur.*)
pĕrĕgrinus *ſubſtant: Cudzoźiemiec Przychodźień, Mieſzczánin niepráwy, an Pielgrzym:* Ausländiſch/ Frembdling. *Ad hæc vertit peregrinam littora puppim.* Ovid: *Prima peregrinos obſcœna pecunia mores.* Juv: *ſyn:* Advĕna hŏſpes, ălĭēnus, ēxtērnus ēxtĕrus, ēxtrānĕus. *epith:* Fĕſſus, ĭnŏps ĕgēnus, văguſ, ērrāns: *phr* ēxtērnas quærens tērras, ēxŭl ſpōnte ſua, ălĭēni ōrbis hŏmo, Lōngis ērrōrĭbus āctus.

peregri-

pĕrĕgrīnus *adject: Cudzoziemski, Niebywáły, Nieświádom, przewoźny,* Wędrowny
pĕrēlĕgans, Piękny.
perelegantér *Pięknie. Chędogo.*
pĕrēlŏquens, *Wymowny,*
peremne auspicium *sub Rok temu.*
Peramo i. prohibeo. Cincius, i. vitio Cato Fest: priscum.
pĕremptalis. *Niszczący, & sub piorun.*
peremptor *Zábiiak* Vmbringer. *Et quis peremptor inclyti regis fuit* (Jamb:)
peremptorius. Smiertelny 2. Záwity rok,
peremptus macie. *Chudy.*
pĕrendie, *Trzeciego dniá.*
pĕrendĭnus, *Trzeci.*
perenna; *Dea ethnicorum sub Rok temu*
perenne *Ustáwicznie.*
Perennia, *orum Cicero. sunt Ceremoniæ auspiciorum.*
pĕrennis *Wieczny Ustawiczny, Trwáły 1,* Immerwährend ewig. *Monumenta perennia facti* Ovid: *syn:* Pĕrpĕtūus, æternus, jūgis, sēmpĭtĕrnus, cōntĭnŭus, āssĭdŭus, cōntĭnuatus, nōn ĭntĕrmīssus. *vide Perpetuus.*
perenniservus. Niewolnik.
perennĭtas *Wieczność, 1 Ustáwicność, Trwáłość.*
pĕrenticida. *Utrátnik, sub Szálbierz*
pĕreo *Ginę Zginąłem, podupadł, Miłuię 2, psuię się człowiek, Utracam 1, & sub Zábity.* Vergehen verderben, *Si fas est omnes pariter pereatis avari.* Prop: *syn:* Dīspĕreo, īntĕreo, cădo, ŏccīdo, pērdor.
pĕrĕquīto *przeieżdżam*
pĕrerro *Błąkam się Chybiam czego, Łáię, Zwiedzieć. Schodzić.* Durchschweiffen. *Serpentis furi ale malum, totumq; pererrat,* Virg. *syn:* ŏbērro, ērro, cīrcŭmērro.
pĕrērŭdītus, *Uczony.*
pĕrēsus, *Wyschły. Nec tondere quidem morbo illuvieq; peresa* Virg;
Perexcruciabo, Plaut. corr: Probe excruciabo.
perexĭguus, *Maluchny Krotki,*
perexīlis, *Szczupły.* perexpĕdītus, *Wypráwny.*
perfăbrico *Oszukiwam,*
perfăcēte, *żartownie,* perfacetus *żártowny*
perfăcĭle, *perfăcilter Łácno.* perfăcĭlis, *Łácny*
perfăcundus *Wymowny.* perfămĭliāris, *Znáiomy*
perfătuus, *Głupi* perfecte *Doskonále.*
perfectio, *Dokonánie, Doskonáłość,*
perfector, *Dokończyciel*
perfectus, *Doskonáły, Dołożony, Zupełny.*
perfer obstinata mente, *pacyencya.*
perfĕro, *Donoszę ćierpię 3 Wytrwáć 1. 2.* Leyden dulden, übertragen. *Incolumem fallaci perferet Anno.* Virg: *syn* Pătĭŏr, sūstĭneo, ēxāntlo, ēxhaūrio, tŏlĕro, *v. Patior. Tolero,*
perfertur, *Dochodzi mię 1 Powiádáią, Słyszeć*
perfervĭdus, *Gorący 1.*
pĕrfervēsco, *Przegorywam, & sub przegorzáły e sæpius brere.*
persica, vel perficus sub Dokończyciel.
Persice, apud Lucr: (ubi legunt Perfica) legit Nonius & Gifani, pro perfecte: Et perficissime apud Plautum eodem sensu idem Gifan. legit, ubi Lambin. Taubman. legunt præficissime, vel potius præfiscine.
peficio, *Dokonywam, Wykonywam, Spełniam, Dokázuię, Trawię.* Vollenden, vollbringen. --- *Centum qui perficit annos,* Hor. *syn:* Pĕrăgo ābsōlvo, cōnfĭcio, ēxēquor, ēxpleo, ēxĭgo, pōlio, pērpŏlio. *phr.* Fīnem, mŏdum făcio, pōno, īmpōno, stătŭo, ad fīnem pērdūco, Sūmmam, ēxtrēmam mănum ŏpĕri āddo, ādhĭbeo, āffĕro, ādmŏveo. *v. Finio.*
perfĭde, *Zdrádliwie, Niewiernie.*
perfĭdēlis, *Wierny.*
perfĭdia *Niewierność Zdrádá.* Treulosigkeit. *Perfidiæ cumulum falsis perjuria verbis.* Ovid: *syn* Fraus, dŏlus, *epith:* ŏccūlta. dŏlōsa ĕxĭtĭōsa, dētēstābĭlis, dētēstānda. īmpia, ēxecrānda, fāllax, ārcāna, tēcta, hōrrēnda, nĕfānda, īnfānda tūrpis, fœda, scēlĕrāta, pœna, pūnĭca. *phr.* pērfĭda mēns Pērfĭda cōrda Fīctum pectus. *v. Fraus.*
perfidiose, *Niewiernie, Zdrádliwie.*
perfidus perfidiōsus, *Krzywoprzysiężcá, Niewierny Wiárołomny.* Treulos. *Dissimulare etiam sperasti. perfide tantum.* Virg. *syn.* īnfĭdus dŏlōsus. mălĕfĭdus, pērjūrus. *phr.* Vīrfĭcto pectŏre plēnus pērfĭdiæ. Fĭdem vĭŏlāns fāllens. nōn sērvans, Dŏli mĕdĭtator, fābrĭcātor, Dŏlis īnstructus,

ſtrūctus ēt ārte Pēlāſga. Qui dirum nēfas in pēctōre vērſat. Dōlos fraūdes in pēctōre, cōrde, ānīmo vērſans, vōlūtans, āgītans, tēgens, vēlans, diſsīmūlans. Nōn vērītus fāllēre dēxtras. Dēcīpēre ēt sōcios gaūdens, ētq; fāllēre āmīcos pērfīda līngua Fīcto pēct re, mēndāci ōre, dōlo, mēdītāns. *vide Mendax, fallax, fraus.*

perfigo, *przekalam, przebiiam 1.*

perfinio, *Dokonywam*, perfīxus, *Przekłoty*,

perflābīlis *Wiátrem otworzyſty*, *& ſub przewiewa*

perflāgītīōſus *Pſotliwy*.

perflātilis, *Náwietrzny*, *& ſub przewiewa*,

perflātutus, *przewiewanie*,

perflo, *przewiewam*, *Dmucham 1.*

perfluctuo, *pływam powierzchu*, *& ſub Robacy mię toczą.*

perfluens, *Obfity*,

perfluo, *Przećiekam ćiekę 3. przepadam 1*,

perfōdio, *Przekopywam*, *Przebiiam 1*, *przekowáć 2*, *Dźiuráwię*. Durchgraben/ durchſtechen. *Pefodiunt alii portas & ſaxa ſudeſque S l.* *ſyn:* Fōdio. cōnfōdio, trānsfōdio, pērfōro, perfrīngo, āpērio. īntērīōra rīmōr.

Perfoliata, perforata, Dzwonki źiele.

perforatus, *przewiercony*.

performīdātus, *Stráſzliwy*.

Perfore, Cit: corr: Per fore accommodatum; i, peraccommodatum fore.

Performo; Quintil: corr: Præformo

perfōro. *Przebiiam 1. Dźiuráwię*, *Wiercę*, *przewierćieć*. Durchbohren. *Loricamq; moras & pectus perforat ingens.* Virg:

perfoſſor, *podkopnik 2. Złodźiey 1*,

perfortiter, *Mężnie*. perfrēmo *Szumię*.

perfrēto, *przepłynąć 2*.

perfrīco, *Poćieram*, *Naćieram co*, *Drápię*.

perfrictio. *Zádrápnienie*.

perfricui frontem, *Niewſtydzę ſię*, *Niewſtydliwy*,

perfrīgēro, *Oźiębiam chłodzę*.

perfrigeror, *Ochłodnąć*.

perfrigeſco, *Stygnę*, *przeźiębnąć*,

perfrīgīdus, *Zimny 1*.

perfringo, *Łamię co*, *przerywam 1*, *przetrącam*, *Wyłupuię 1*. *Wyłamuię* Durchbrechen *ſyn:* ēffrīngo, rūmpo, frāngo, vīōlo. *v Frango*.

perfrio, *as*, *ſćieram 3*.

perfruitus ſum, perfruor. *Záżywam*,

perfūga, *Zbieg 1*.

perfūgio, *Zbiegam 2*. *Ućiekam*,

perfūgium *Ućieczká 1*. Zuflucht. *Præſidium regcs ipſe ſibi perfugiumque*, Luc: *ſyn:* prōfūgīum. rēfūgīum, pōrtūs, āſylum, sōlātīum. *epith.* Tūtum, sēcūrum, quīētum. plācīdum, faūſtum fēlix, ōptābīle. *phr.* Tūtus lōcus; Tūta sēdes: Stātio grātīſsīma.

Perfuit, Gelli. corr: Perfuit familiaris, perfamiliaris

Perfulcire, Lucan: aut Ovid: cor: Permulcere Senatum

perfunctio. *Dokonánie*, *Znoſzenie*. *Celoquio*,

perfunctorie *Ná oko 1*. *Niedbále*,

perfunctōrius, *Niedbały*, *Ledáiáki*.

perfūndo, *Oblewam*, *polewam 1*. Begieſſen, naß machen. *Viſiſq; animos perfuderat ardens* Juv. *ſyn:* āſpērgo, īrrīgo, rīgo, īrrōro. *vide Rigo.*

perfundo aceto, *tr. Przymawiam komu*,

perfungor, *Odprawiam 1: pozbywam*, *Záżywam*, *przeżyć 2*.

perfūro. *Száleię 2*.

perfūſio *Pokrapiánie*, *polewanie*, *Oblanie*.

perſuſōrius, *ſub polewam 1*.

PERG

pergaūdeo, *Weſelę ſię*,

perge *Dáley*. *Mow*, *Nuż*.

pergigno Catul. corr. progigno,

pergin? *Jdźieſzże? Agniewaſz ſię*,

perglīſco *Tyię*, *Doraſtam*,

pergnārus *Biegły*,

pergo, *Jdę 1, 2*, *Konam co*, *Nieprzeſtáię*, *poſtępuię*, *Jádę 1*. *Iprowádzę*. *Popedzić ſię*, *ſub Budzę*. Fortfahren/ fortmachen. *Pergite Pierides Chromis, &c.* Vir: *ſyn.* pērsēvēro, pērsīſto, nōn cēſſo, nōn īntērmītto, cōntīnuo: ēo, tēndo *phr.* pērgēre Iter pēr māte. ōrdīne cūncta ſuo pērgun Cœptis Inhærēre, ād ſīnem dēdūcēre prōpōsītum ūrgēre Quō māgis īncēptum pērgam pērtēxēre dīctis. Quo pēde cœpīſtī. sīc bēne ſēmper ēās; Nōn bēne qui cœpīt, sed quī bēne perſtītit, ēt quī pērtīgit ād mētam, dōnātur hōnōre cōronæ.

pergrā-

pergracilis, *Szczupły* pergræcari. *przemárnowáć*
pergrandesco, *Rozrastam się* pergrandis, *Wielki* 1
pergrandis, natu, *Stáry*. pergraphicus, *Stroyny*,
pergratus, per mihi gratus, *Przyiemny*.
pergravis *Ciesżki* 1. pergraviter *ciesżko* 1 *Bárzo*
pergula, *Chłodzenie* 3. 4. *Ganek* 1. *podśienie*,
pergulanus, *sub Máćicá*, & *sub Chłodnik* (*Chłodnik*

P E R H

perhaurio 1 *exhaurio*, *Duszkiem wypiiam*.
perhibeo, *Názywam Daię* 1. **Fürgeben/ sagen**.
Sim do quod perhibes pater est, &c. Virg: *syn*:
Dico, narro, refero, memoro, commemoro,
v. Dico, Narro.
perhibent, perhibetur, *Powiádáią*.
perhiemare, *przeźimowáć*.
perhilum, *i. paululum Trochę* 1.
perhonorifice, *Poczćiwie*.
perhonorificus, *Poczesny*.
perhorreo, perhorresco, *Zdrygam się*, *Boię się*,
Zittern, erschrecken. *v. Timeo, Horreo*.
perhorridus *Strászliwy*,
perhospitalis, *Gośćinny* 1. perhumanus *Ludzki* 1.

P E R I

periboetus, *gr: Sławny*.
peribolus. *gr: Blánki. Ganek*.
pericardium. *gr. In Serca podnoszenie*.
pericarpium *gr: Łupiny* 2 *Skorka, Mánelá*
pericarpum *gr: Śnicdek* 2.
periclitatio *Kuszenie się, Doświadczánie*.
periclitor, *Odważam sobie, Wdáię się* 1. *Doświadczam. przychodzę o niesławę, Idźie o to, O tosz, Choruię* 2. & *sub Niebespieczna*, & *Niebespieczny*. *in* **Gefahr seyn/ wagen**. *syn* exploro, tento, probo. *phr*: periculum facio, vel Discrimen adeo. subeo, in discrimine, inter pericula versor. Propiore periculo premor. urgeor. conflictor. Me offero, expono, objicio, Caput objecto periclis. Me in aperta pericula mitto, reiicio. Insidiis hominum pelagique laboro. Fata mea in præceps mitto. Fortunam per summa pericula exerceo. *vide post periculum*.

periclymenon, periclymenos *gr. Powoy wonny*.
pericranium, *gr: Głowia kość. Skorá ná głowie*.
periculose *Niebesp eczńie*,
periculosus, *Niebespieczny*. **Gefährlich**.
periculum, 1 *Niebespieczeństwo, Doświadczánie, Szánc* 1 **Gefahr/ Versuch** *Quis te nate dea, per tanta pericula, casus*. Virg. *syn* periculum. discrimen. alea, casus. *epith*: Sævum dubium anceps, funestum, exitiale. horrendum præsens, metuendum, timendum, sinistrum, flebile, triste, ingens, inextricabile, impendes. inevitabile, exhaustum, apertum. *phr*. Periculosus casus. Dubia sors anceps fortuna Instantia fata instantis præsagia mortis inter vitæ mortisque, vias, Pelagi cœlique minæ, Varii casus, mille et discrimina rerum. Dira pericla tibi tristis fortuna minatur, intentat. Torque maris, vastæque exhausta pericula terræ. deinde pericula cernis Matura pericula surgunt undique. et impositi radiant cervicibus enses. ah miser quanta laboras in Charybdi.
peridoneus *Sposobny*
peridromis, idis, *f. gr: Ambit Chodzenie* 2.
perierga. *gr. Dworność*, & *sub Nauk pilny*
periergos *vel us gr Dworny*. perieris *Idź do kátá*.
periero, *trisyllab, Krzywoprzyśięgam*.
periet, *pro peribit*. 4. *Esdræ*.
perillustris, *Swietny, Sławny*
perimbecillis. *Słáby*.
perimo *Zábiiam* 1. *Wniwecz obracam* **Umbringen**. *Aut subiti perimunt imbres*, &c. Virg. *syn*. interimo interficio, occido. neco *vide Occido*.
perincertus, *Niepewny*.
perincommode. perincommodum est, *Nie ná rękę*
perincommodus, *Niewczesny*.
perinconsequens est, *Nie idźie za tym*.
perinde, *Rownie*. perinde ac si, quasi *Rownie*
perindulgens, *Łágodny*. *Ciák Jáky*.
perinfamis, *Bezecny*. perinfirmus, *Słáby*.
peringeniosus, *Dowćipny*.

pěrīniquum, pīrīnjūrium, *Niesłuszná.*
periniquus, *Niesłuszny.*
perinsignis, *Znáczny*, perintĕger *Zupełny.*
perinvītus, *Niechętny, poniewolny.*
pĕriŏcha, *gr. Sumá 2. Obbieg.*
pĕrīodĭcus, *gr. Kolący 2. Odwrotny.*
periŏdus, *f. gr. Obbieg, Okrągłość 2.*
pĕrīpătētĭcus, *gr, Chodak.*
perĭpĕtasma *gr: Obićie, Oponá, Kortyná.*
periphĕria, *gr. Koło i Okrągłość 1.*
perīphrăsis *ios, eos, f. gr. Okrążenie 2*
perīplŏce, *gr. Obwoina źiele.*
perīpneumatĭcus *gr. Płucna chorobá,*
perīpneumŏnia, *go. Dycháwicá,*
poripneumŏnĭcus *gr. Dycháwiczny, Płucną chorobę ćierpiący.*
perīpsema, *gr. Oskrobiny, śmieći, Szmátá*
perīptĕros, *gr. sub Filárowánie.*
pārīscĕlis *idis, gr. podwiąską pończochy.*
pĕrissēuma, *gr. Nádmiarz.*
Perissologia superflua locutio Poëtica figura ut Ore locutus: Servi:
perisson, *vel um, gr.* Száley *wielki.*
perīstĕreŏn, ōnis, *m. Gołębieniec, Roszyszczko*
peristereon, *vel um. n. &* peristeros, *f. Koszyszczko.*
pĕrīstĕrŏtrŏphium, *gr. Gołębieniec.*
pĕrīstrōma, ătis, *n. gr, Obićie, Oponá.*
perīstȳlium, perystilum *gr. Ambit, Krużganek, Filary w koło máiący.*
pĕrīte, *Rostropnie, Umieiętnie.*
pĕrītia, *Biegłość* . **Erfahrenheit.** *Illinc diverso nocitura peritia fructu.* Virg.
Pĕrito, as. Ginę.
pĕrītŏnæum, *gr. Brzuchowa słábizná.*
perītrăchēllum *Kołnierz.*
pĕrītus, *Biegły, Uczony.* **Erfahren/ gelehrt** *syn:* Dōctus, sciēns, gnārus, haūd īgnārus, prūdens *vide Doctus.*
pērjūcunde *Ućiesznie.*
perjucundus, *Przyięmny.*
Pērjūrātiuncŭla. Krzywoprzyśięstwo.
perjuriōsus, *Krzywoprzyśiężcá.*

pĕrjūrium *Krzywoprzyśięstwo* **Meyneyd.** *Leomedoniææ luimus periuria Troiæ:* Virg. *epith:* īmpĭum, hŏrrēndum, fœdum, tūrpe, dŏlōsum. ēxĕcrāndum. *phr.* Pērjūra dīcta, vērba. *vide perfidia, mendacium, fraus*
pĕrjūro, *Krzywoprzyśięgam.*
perjurus, *Krzywoprzyśiężcá.* **Meyneyndig.** *Talibus insidiis, periuriq, arte Sinonis.* V. *v. perfidus.*
perixyŏmĕnos, *vel us. m. gr. ściераiący się.*
pĕrizōma, *n. gr. Spodnica.*

PERL

perlābor, *przebiegam 1. przychodzę,* Miga *się co, przelatam, przechodzę przez.*
perlætus, *Wesoły.* perlatè, *Szeroko.*
perlātor literarum *posłániec.*
perlĕcēbra *przyłudá.*
Perlecto. Cicer: cor: Prolecto. Perlecto: à perlicio apud Apuleium legit Colvius & Beroald. & Prolecto.
perlĕgo, *is. przeglądam 1. przeieżdżam* 4. *przeczytáć,*
perlĕpĭdus, *Tresny, Ućieszny.*
perlĕvis, *Lekki* 1. perlĕnĭter *Trochę* 3.
perlĭbens, *Chętny.*
perlĭbentēr *Chętnie, Rad 1,*
perlībĕrālis *Urodźiwy, al. Szczodry.*
perliberalĭter, *Uprzeymie, Hoynie.*
perlībrātio, *Ustawianie prosto,* Wyrownánie *Rychtowánie, Wody pochopu probowánie*
perlibrātus, *Rowny 2.*
perlībro, *Trasiam, Zmierzam Wyrownywam Wody prowadzenie wymierzam.*
Perlicio, idē Pellicio. Perligatus; Plaut. cor praligatus.
perlĭnio, perlĭno. *Námázuię*
perlĭto, *as, sub Ofiáruię.*
perlĭtus, *pomázány,*
perlonge, perlonginquum, *Długo.*
perlongus, *Długi* perlŭbens, *Chętny.*
perlŭbet, *podoba mi się.*
perlūceo, perlucidus, lege perluceo, &c.
perluctuōsus, *Smętny, żáłosny.*
perlūdo, *Igram.*
perluo, *płoczę. Umywam,* Purgácyą *bráć.*
perlūsōrius, su Zmowni áktorowie.
perlustro, *przeglądam* 1. *Oglądam* 1. *przypatrnię*

pátruię ſię. Rozważam *1.* Zabobonmi *opátrzyć.*
permăcer *Chudy, Suchy* permacerō *Chudzę.*
permădeo *Przemakam, Skąpáć.*
permagni eſt *Wiele ná tym*
permagnificum convivium Eſther, 2. Hoyny bánkiet.
permagnus *Wielki. 1.* permănanter *Rozchodźiſto*
permăneo *Trwam 2 Zoſtáię ſię 1.* Beharren.
Noſtraq; nonnullis permanet aura locis. V. permă-*neſcere, à permano, eiuſdē ſignificationis, ali ter ſub Słyſzę 2.*
permăno. *as. Przenikam. przechodzę przez, przychodzę 3. Rozchodźi ſię* durchflieſſen *Permanare animam nobis per membra ſolere L.*
permanſio *Trwánie. Stáłość.*
permărīnus, i. per mare ſparſus, Morſki.
permătūreſco, *Doſtáię ſię,*
permaturus, *Doſtały,*
permĕdīŏcris *Mierny*
permeo *Przenikam, przelatam. przechodzę prze, ćiekam,*
permerdo *plugáwię.*
permĕro, *Wyſługuię ſię.*
permētior, *przemierzam 2. Mierzę 1.*
permĕtuo, *Boię ſię.*
permīlĭto, *Wyſługuię ſię.*
permingo, *Mokrzę, ſię, plugáwię, & ſub puſzczam wodę*
permīnūtus *Drobniuchny.*
permīrus *Dźiwny.* permīſceo, *Mięſzam 1. 3*
permiſſio. *Dozwolenie 1.*
Permiſſivus modus vide ſupra Modi 2i
permiſſu, *Zá dozwoleniem.*
permiſſum, permiſſus, *us, Dozwolenie,*
permiſſus aries, *Niegolony,*
permiſtè. *Pomięſzánie, Nierozdźielnie.*
permiſtio *Pomięſzánie, Mięſzaniná.*
permītis, *ćichy 1.*
permītto, *Dopuſzczám 1. Dozwalam poruczám, Dáię ná wolą, ſpuſzczam 2. 3. Zdáię ſię ná 1. podáię ſię, Zrzucam.* Zulaſſen/ verhönnen *- - - Sue Cæſar permiſit Ephebo.* Mart. *ſyn:* Cōncēdo, sĭno, pătĭor, dō īndūlgĕo. *phr.* Pŏtĕſtātem, lĭcēntĭam, cōpĭam, vĕnĭam do, trĭbŭo, cŏncēdo, lārgĭor, Cūr dēxtræ cōnjūngĕre dĕxtram? Nōn dătur sī quā făta sĭnunt. Cōram dăta cōpia fāndi. *v. Licet.*
permitto vela ventis, *Puſzczam ſię ná ſzczęśćie.*
permixtum, *ſubſt: Mięſzánina.*
permŏdeſtus, *Skromny 1.*
permodicè, *Trochę* permŏdĭcus. *Máluchny*
permoleſtè, *Przykro.* permŏleſtus, *przykry.*
permŏlo, *is, Mielę, Nierządu pátrzyć, Cudzołożyć.*
permōtio, *Poruſzanie 2. Námiętność.*
permotus mente, *Szalony 1.*
permŏveo, *Wzruſzam.* Erwegen. *Doctrina, ſed vim permovet inſitam:* (Alcaic)
permoveor, *Poruſzam ſię.*
permūlcĕo, *Głáſzczę, Łágodzę, Błagam, Słuchác máło, Łechcę, Rozweſelam* ſanff igen. *ſyn:* Mūlcĕo, mītĭgo, mōllĭo, lēnio, plāco.
permulceor, *Roſkoſz mam,*
permulſio, *Głáſkánie.*
permultò, *Dáleko więcey.*
permultūm, *Wiele 1. Wiele czego 1.*
permundus, *Czyſty 1.*
permundare Przeczyśćić.
permūtuo, *Obwarowáć.*
permūnītus, *Obronny,*
permūtātio, *Odmiáná, Zámiáná, przeſiadánie*
permūto, *Mięniam ſię ná co, Kupuię, przewłoczę ſzátę, Oddáię przez bánk* verándern. *Virus ut hoc alio fallax permutet odore* Mart *ſyn:* Mūto, cōmmūto,

PERN

perna, *Szołdra.* Pław.
perna fumosa, *Wędzonká.*
perna ſtolonum, *Látorośl do ſádzenia.*
pernāvĭgo, *Przejeżdżam. przebywam.*
pernĕcĕſſārius, *adject: potrzebny ſubſtant: przyiaćiel*
pernĕgo, *przę ſię, Zápieram ſię.*
perneo, ſub Przędę.
perniciābilis perniciālis, *Szkodliwy, Smiertelny, Zgubę przynoſzący.*

pernīcies, Zgubá, Zátrácenie, Szkodnik Szárán-cza. Verderbnüß/ Schaden. *Pernicies & tempestas barathrumq; macelli.* Hor: *syn*: ēxĭtĭum, dētrīmēntum, dāmnum, clādes, rūīna *ep.th*: Grăvis, trīstis, ēxĭtĭōsa, mētūēnda, flēbĭlis lacrymābĭlis, lāmēntābĭlis, īngēns, īnfānda, ăcērba, dūra. *vide Damnum.*

perniciose, *Szkodliwie.*

pernīciōsus, *Szkodliwy, Zgubę przynoszący* Verderblich/ schädlich. *syn* Dāmnōsus, ēxĭtĭōsus ēxĭtĭālis, ēxĭtĭābĭlis, fātālis. *phr.* ēxĭtĭum; strāgemq; ferens. Vōs ēstis nōstrī māxĭma caūsa măli.

pernīcitas, *Prętkość.*

pernīcĭter, *Prętko.* Schnell/ behend. *Sic certe videt, ut perniciter exsiluêre.* Catull

pernīger, *Czarny.*

pernĭmium interest, *Wiele ná tym.*

pernio, ōnis, *hic*, perniuncŭlus, *Oźiębienie neg.*

pernix, īcis, *omne.* Prętki Schnell/ geschwand. *Progenuit pedibus celerem & pernicibus alis.* Virg: *syn*: Cēler, præpes, cĭtus

pernōbĭlis, *Wyborny.*

pernōcto, *Nocuię, Noc cáłą leżę.*

pernosco, *Przeymuię 5. przewiedźieć.*

pernōtesco, sub Ogłaszam.

pernox, *omne, Noc cáłą będący. Nieśpiący Cáły 2, Cáłą noc.*

pernox luna erat, *Poświátá 1,*

pernŭmĕro, *as*, *Odliczam. Zliczyć.*

pēro, *onis, hic.* *Cholewa, Kurpie Wor 1. Skornie.* Ein Baurenschuh. *epith:* āltus, crūdus, vīlis, ābjēctus, rūstĭcus, sōrdĭdus. *phr.* Crūdiisque ŏpĕrit vēstīgia pero. Quēm nōn pŭdet, ălio, per glăciem pērōne tĕgi.

perobscurus, *Cięmny Trudny.*

pĕrōdiōsus, *Przykry 4*

perōffĭciosè, *Chętnie Ukłádnie.*

pĕrŏleo. *et, sub Prześmiárdł.*

pērōnātus *Kurpie maiący.*

pĕrōnis, *idis: Planto. Epithetum laridi per Appositionem, s. cum perna vel à perna lardum. Gruter, Taubman. Laridum peronidem*

peropportune, *Ná rękę mi to, Dobrześ mi się tráfił.*

pĕropportūnus, *Náráźny, Ná rękę, Wczesny 2.*

peroptātò, *Kmyśli, pożądánie.*

peropto, *żądam.*

pĕrŏpus est, *Potrzebá iest.*

perōrātiō *Zámknienie 4.* pĕrōrĭga *Koniuch.*

perorno, *Zdobię 1.* pĕrornātus *Ozdobny.*

pĕrōro, *Rzecz mam, Kończę rzecz, Odmawiam.*

pĕrōsus sum. *Nienáwidzę.*

PERP

perpācare, *Uspokoić.*

perparce, *Skąpo* perpărum. *Trochę.*

perparvŭlus. perparvus, *Maluchny.*

perpauca, *Trochę 1,*

perpaucŭs, perpaucus, *Máło ich, Trochá.*

perpăvĕfācio, *Przestrászam.*

perpaulùm, perpaulŭlùm, *Trochę 1. 3.*

perpauxillum, *Trochá 1.*

perpauper, *Ubożuchny.* perpecto *Czeszę,*

perpello, *is, Przepieram, przynukáć, Wyklektáć*

perpendĭcŭlāris, *Prosty, 2.*

perpendiculariter, *prosto,*

perpendiculātor, sub Modká.

perpendĭcŭlum, *Modła, práwidło 1.*

perpendo. *Rozważam 1. Mierzę 2.*

Perpensa, Obłápá wonna.

perpensātio, *Rozważánie*

perpenso, *Rozważam 1.*

perpĕram, *źle, Fałszywie, Opak 2.*

perpĕrĭtūdo, Głupstwo.

perpĕrus *Głupi 1. Niepożyteczny, Nikczemnik.*

perpes, *ĕtis, omn., Cáły 2. & sub Cáłą noc.* Seátig/ beharrlich.

perpessio, *ćierpienie, Znoszenie 2.*

perpessītius, ćierpliwy.

perpĕtim, *perpĕscm,. Ustáwicznie.*

perpĕtior, *Cierpię 1. Wytrwáć 1.* Erleyden.

In terraq; patris cur telum perpetiuntur. Luc. *syn* pātior, pērfĕro, tŏlĕro, fĕro. *v.* Patior,

perpeto is. żądam bárzo.

perpĕtro, *Dokonywam, Wykonywam, Dokázuię. 2. Dopuszczam się.* begehen, thun *syn.* patro, ādmītto, commītto, făcio. perpē-

perpĕtuālis, powszechny.
perpetuārius, Wieczność dźierżáwy máiący. & sub Wieczny.
perpetuĭtas, Wieczność, Ustáwiczność, Stáłość, Trwáłość.
perpetuitasso, is, Rob. Steph. corr. perpetuito, as, Trwam 1. (stanku
perpetuo, as, Wieczę, Nie przestáię, Bezprze-
perpetuò, Wiecznie, Ustáwicznie, Stále. Alle-zeit/ewiglich. syn. sēmper. v. Semper.
perpĕtuus, Wieczny. Ustáwiczny, Nieprzetrwány, Zupełny; Cáły 3, Wszystek, powszechny, Długi 2, Trwáły 1. Stáły. Immerwährend/ewig. Ad mea perpetuum deducite tempora carmen. Ovīd. syn Ætērnus, pērpes, pĕrēnnis, jūgis, cōntĭnŭus, assĭdŭus. phr. īmmūnis fāti Fāo mājor. Sēmper, æternū mănens, flōrens. Nūllo pĕrĭtūrus ĭntævo Mŏnŭmēntum ære pĕrēnnius ŏpus quŏd nēc Jŏvis īra, nēc ĭgnēs. Nēc pŏtĕrĭt fērrum, nēc ĕdax ăbŏlēre vetūstas. vide Æternus.
perpexus, sub Czeszę. perpictus, Upstrzony.
perplăcet, podoba mi się.
perplexābĭlis, Záwikłány.
perplexabiliter, Záwikłánie, Wątpliwie.
perplexè, perplexim, Trudno, Wątpliwie, Záwi-(kłánie.
perplēxim loquor, Wykręcam.
perplexor, aris, Wiklę Wykręcam 2. Mowię záwikłánie.
perplēxus, Záwikłány. bestürtzt verwirret. syn īnvŏlūtus, implĭcĭtus, dūbĭus, ăncēps. vide Dubius.
perplĭcatus, idem, & sub powikłáło się.
perpluo, przećiekam, Kápię 1.
perplūrĭmum refert, Wiele ná tym.
perpol, per pol, Záiste.
perpŏlio, poleruię, popiłowáć. Ausßbutzen syn. pŏlĭo, expŏlio, ābsŏlvo, pērfĭcio.
perpolitio, polerowánie.
perpŏlītus, Gładki 1. Ozdobny, Uczony,
perpŏpŭlor, pustoszę.
pērpotātio picie ustáwiczne.
perpōto, pićiem się báwię, Wypiiam.
Perprĭmo, Tłoczę 1. Dolegáć sobie.
perprosper, Szczęśliwy.
Perprūrisco, świerzbi mię, Bestwię się.

perpugnax, Sporny 1. perpulcher piękny.
perpurgo, Chędożę, purgácyą bráć.
perpusillum, Trochę 2. Trochá 1, 2.
perpūto Obćinam 1. Wykładam 2.
perquădrātus Czworogránisty
perquam, Bárzo.
perquīro, Szukam. Durchsuchen. Cum pater ignarus natam perquirere Cadmo. Ov. syn. exquīro, īnquīro, vēstīgo, īndāgo, scrūtor, rīmor.
perquīsītor Bádácz perquisitiùs Pilnie.
perraro Rzadko, perrārus, Rzadki,
perrĕcondĭtus Skryty 3.
perrēpo, Czołgam się, przyłażę, Złáźić.
perrepto, Łażę, pnę się 1. Schodźić.
perrīdiculè Błazeńsko.
perrīdĭcŭlus, śmiechu godny.
perrōdo, przegryzam.
perrŏgo sententiam Wotowáć każe.
perrumpo przerywam 1. przedźieram się Wyłámuię 1. przebiiam się przez, przebyć co, Zwyćiężam 1. Durchbrechen syn. Rūmpo, frāngo, vĭŏlo. v. Frango.
Persa, Pers. Persia, ibidem.
persæpè Często
persalsè tr. żártownie. persalsus żártowny
persăluto pozdrawiam.
persanctè świątobliwie.
persāno, Goię. Zleczyć, Goi się.
persăpiens, Mądry, przemądry,
persapienter. perscienter, Mądrze.
Perscabre, apud Lucilium legit Fulvi. Ursin. ubi alij legunt perscribere manu.
perscindo Rozdźieram 1. przerywam 1.
Perscitus, Cicer. corr: Per S. C. i: Senatusconsultum alioqui vox proba est. t: valde scitus.
perscrībo Wpisuię. Opisuię 2. Wwodzę w księgi.
perscribo pecuniam płácę przez list, Oddáię przez bank.
prescriptio, Określenie, Rospisánie Formułá, Zapis, Reiestr. płácenie, Intercyzá.
perscriptor, sub Formułá & práktyk podły,

Perſcruto, *Dowiáduię ſię.*
perſcrūtor, *Trzęſę. Dowiáduię ſię. Szperam, Roztrząſam.*
persĕco *Przećinam, Ućinam, Doćieram.*
perſectōr, *aris, śćigam.*
persĕcūtio, *Dochodzenie, Poſtępek práwny prześládowánie,*
persĕcūtor, *Inſtygator, Prześládowcá,* Durch=ſuchen *Nec perſcrutari:primordia ſynmordia ſingula quæque:* Lucr. *ſyn.* Scrūtor, pērquīro,
Persĕdēre, *prześiedźieć, ſub przeleżeć,*
Perſefacul. Feſt. corrigc. Pir ſe facul. Perſacul. & per ſe, facul. antiqui dicebant, i. ut iſta vox ſimplex facul, ſonat. facile, ſic perſacul. perſ cile.
perſegnis, *Gnuśny.*
persĕnex, persĕnīlis *Zgrzybiáły*
perſentio, perſentiſco *is, Czuię, przeczuwam.*
persĕquor, *śćigam, Náśláduię, Konam co, Chwytam 1. Dochodzę ſwego, Dośćigam, Dokuczam, prześláduię, pozywam 1. Báwię ſię 1. śladuię, Náśláduię. Spráwuię Wyliczam, wymieniam, powiádam 1. prowádzę ſpráwę, Opiſuię 1. Mſzczę ſię Łowię zwierzę* Verfolgen/ nachẽylen. *Perſequitur curvo ſaturni dente relictam* Virg: *ſyn,* īnsĕquor, īnsĕctor, cōnsĕctor, ūrgeo, īnſto, vel prōgrĕdīor, pērgo, pērsīſto. *v. Pergo,*
persĕro, *evi, Záśiewam, śieię.*
persĕro, *rui. przetykam 1.*
persĕvērans *Trwáły 1. Stáły.*
perſeveranter, perſeverantiſſimé, *Stále.*
perſeverantia, *Trwáłość. Dotrwánie.*
persĕvēratio *Trwánie, Dotrwánie,*
persĕvēro *Trwam. Dotrwać.* Beharren/ verbleiben *Poſt manes tumulumq; perſeveret* (Phal) *ſyn:* pērſto, pērsīſto, pērgo, *v. Pergo,*
persĕvētus, *Surowy 2.*
perſibè, Chytro. Dowćipnie.
persībus, Chytry, Dowćipny, przemądry,
persĭca arbor, *Broſkiew.*
perſica nux *Broſkwiniá.*
perſicaria, Rdeſt 1. 2,
perſicum & perſicum malum, *Broſkwiná*
persīdeo *Oſtáię ſię, Trwam 1.*
persīdo, *is. przenikam perſigno, Znaczę.*
perſillum, *Máźnicá* persĭmīlis *podobny*
persīpio. przeczuwam. perſiſto *Trwam 2.*
persōlūta, *Łopian.*
persōlennis, *Odświętni.*
persŏlido *Zátwardzam perſollo. Ooſobká*
perſolvo *płácę,* perſolvo epiſtolæ *Odpiſuię*
persōlus. *Jeduczny, Szczery 1.*
persōna, *Oſobá 1. 2. Máſzkárá, powagá, poſtáć, powinność. perſona 2 Aktor 1. Człowiek 1.* Ein gemacht -Antlitz/Larve. *Perſonam capiti detrahet illa tuo.* Mant. *ſyn.* Lārva, *epith:* Vāna, fālſa fāllāx, mēndāx, īnsīdīōſa dŏlōſa dēfōrmis hōrrīda, tērrībilis, tērrifica; ūmbrātīlis. *phr:* Ficta, cōnficta fácies.
Perſonale verbum. quod perſonam aliquam ex tribus Grammaticis adſonat.
persōnālis, *Oſobny,*
perſonaliter, *W perſonie.*
persōnāta, perſonatia, *Łopian,*
persōnātus, *Máſzkarnik, powierzchni. Nieſzczyry 2. W máſzkárze.* Vermumt. *Quo perſonatus pater hic ego, &c.* Hor.
persōno. *Wołam 1. Brzmię, Krzyczę 1. śpiewam 1.* Durchtönen/ erklingen *Eſt mihi purgatam crebro qui perſonet aurem* Hor. *ſyn:* Sōno. rĕsōno, cōnsōno, īnsōno sōnum ēdo, ēmītto, īngĕmīno, vel rĕmūgio, rĕbōo.
persōnus, Brzmiący. perſorbeo, *Biorę w ſię.*
perſpectè, *Bácznie,*
perſpecto, *przeglądam 1. Oglądam 1. Dotrwáć.*
perſpectus, *Doświadczony, Znáiomy.*
perſpĕcūlor, *Wypátruię.*
perſpergo *pokrapiam, poſypuię 2*
perſpĭcābĭlis. *przeyrzyſty. perſpicatè, Byſtro 3.*
perſpĭcācia, perſpicacĭta, *Byſtrość 2.*
perſpicax, *ācis, omne. Báczny, Byſtry 2. Oſtrozny*
perſpĭcĭbĭlis, *przezroczyſty.*
perſpicientia *poznawánie.*
perſpicilia B ſub Okulary.
perſpĭcio, *Przeglądam 1. Oglądam 1. przypátruię ſię, Doświadczam 2. przeymuię, Ráchuię ſię, 2,*

ſię 2. Erſehen/ erkennen. ſyn. inſpĭcio ăgnōſco, cōgnōſco, obſērvo. vide *Aſpicio.*
perſpicuè, *Jáſno* perſpicuĭtas, *Jáſność.*
perſpĭcuus. *Jáſny* 2. *Przezroczyſty, Jáwny.* durchſichtig/ klar/ offenbar. *Prodat perſpicuus ne duo vina calix.* Mant: *ſyn:* ăpĕrtus mănĭfēſtꝰ clārus, līmpĭdus, pēllūcĭdus, vĭtrĕus, nĭtĭdus
perſpīrātio, *Páry wypuſzczenie.*
perſpiſſo, Plaut, corr: Turne. pro ſpiſſo evenit, i. tarde
perſterno, *Brukuię. al. ſonat ścielę.*
Perſtillo, Przećiekam.
perſtĭmŭlo *poduſzczam.*
Perſtino, Apulei. corr: præſtino
perſto, *Trwam* 1. *Knam co prowádzę ſpráwę.*
perſtrĕpo, *Trzaſkam, Gruchneło,* & *ſub Szel ſt* Faſt rauſchen. *Rumor in arcana iamdudum perſtrepit aula. S.*
perſtringo, *Przerażam przeſtraſzam, Dráſnąć, Dotykam ſię, Szczypię, Zárzynam* 2. *Porzę* 2 *Mamię, ścigam* 1. *ścina ſię, Tykam przyjmawiam,* & *ſub Bláſk.*
perſtudiosè, *Chętnie*
perſtŭdiōſus, *Chętny, Kocham ſię.*
perſvādeo, *Námawiam kogo, Wmawiam Mniemam* überreden/ bereden. *Quiſquam perſvadeat author* M. *ſyn.* Svādĕo. ēxcĭto. īmpĕllo, īndūco, *phr.* ĭn mēntĕm dūco. Fĭdem făcio.
perſvadeor, *Namowić ſię dáię, Uwodzę ſię*
perſvāſĭbĭlis, *Namowny* 2.
perſvaſibĭlĭter, *Namownie* 1.
perſvaſio, perſvaſus, *us, Namowá, Mniemánie.*
perſvaſor *Námawiácz*
perſvāſōrius, *Námowny.*
perſvaſtrix, *ſub Námáwiácz.*
perſvaſum, perſvaſiſſimum mihi eſt, *pewna toś Mniemam.*
perſvāſus, *ſi, Zwolony.*
perſubtīlis, *Subtelny.*
perſulto, *Przeſkákuię, Skaczę.*

PERI

pertædeſcit, *Przyiada ſię Teſknię,*
pertæſum eſt, pertæſus ſum, *Teſkno mię.*
pertĕgo, *Nákrywam, pobiiam, poſzywam.*
pertendo, *przewodzę ſwoie, Dokázuię* 2. *Upieram ſię, Dokonáć, Doieżdżam, Jádę.*
pertento, *Kuſzę kogo, Doświadczam, Obeymuie mię*
pertĕnuis, *ćieniuchny, Bláhy, Máły,*
pertĕpidus. *Letni* 1. pertĕrĕbro, *Wiercę.*
pertergeo, pertergo, *poćieram, śćieram* 1.
Pertermine dicebatur auſpicium, cùm define Romano in agrum peregrinum tranſgrediuntur. Victorin. de Orthographia.
pertĕro, *Wygłodáć przeſtraſzam.*
perterricrepus, Trzaſkliwy Straſzliwy.
perterrĭtus, *ſub przelękły,*
pertĭca, *Drąg* 1. *Grzędá* 2, *żerdź, Tycz, Siadło. Miárá, Miernicży pręt.* & *ſub Cepy.* Ein langer Steck Stang: Stīpes, băcŭlus. *ſyn. epith:* Lōnga, ōblōnga, tĕres, dūra fĭrma, nōdōſa, rĕcta. (*Ovid: de nuce*) Pertĭca dāt plēnis īmmĭtĭă vūlnĕra rāmis.
pertĭcālis, *Tyczny, Drągowy.*
pertĭmeo, pertimeſco. *przelęknąć ſię.* faſt förchten,
pertĭnācia, *Upor* Halſtarrigkeit. *Tu pertinaciam eſſe archiloche hanc prædicas.* (Jamb.) *ſyn,* Pērvĭcācĭa, ōbſtĭnātio. *phr.* Mēns, vŏlūntas ōbfĭrmata. Tĕnax sēntĕntia.
pertinacĭter, *Upornie.*
pertĭnax, *Uporny* 1. *Stały, Trwáły* halſſtarrig. *ſyn:* ōbſtĭnātus, pērvĭcax, tĕnax. cōnſtans. īmmōtus, īmmōbĭlis. *phr.* ōbtūſa gĕrēns pĕctora. Mēns neſcĭa flēcti. Mēns īmmōta mănet, Lūdum ĭnsŏlēntem lūdĕre pērtĭnāx.
pertĭneo, & pertinet. *Doſtaię, przeſtáię ultimum Do tego mi, przynależy, Rośćiąga ſię.* angehen/ angehören. *Quorſum pertinuit ſtipare Platona Menandro?* H: *ſyn* āttĭnĕo, ſpecto.
pertingo, *Doſtáię* 1. pertiſcŭlus, *Wioſłowych*
pertŏlĕro, *przetrwáć, Wytrwáć* 1, (*rządzcá*
pertorqueo, *Wykrzywiam, Zákrzywiam.*
Pertractate *Plaut.* Hæc non pertractatè facta eſt fabula, *i. non pervulgatè. al. Nam pertractatè. i. dil genter. al. Non prætextate, i. non obſcæne. al. non perectate. i. non iuveniliter. Menrſi:*
pertractātio, *Wártowćnie, al, Dotykanie,*

pertractātus *Swiádomy*
pertracto. *Głaszczę Bawię się* 1. *Dotykam się.*
pertraho, *Przyciągam.*
pertranseo, *Przemiiam.*
pertranslūcĭdus, *Przezroczysty.*
pertrecto, *Mácam* 1. pertrĭbuo, *Dáię* 1.
pertristis, *Smutny*
pertrĭcōsus, *Záwikłány.*
pertŭmultuōse, *Z trzaskiem.*
pertundo, *Przebiiam* 1. *przekluwam, Dziurá-wię, przetykam* 1.
perturbare, *Zámięszanie.*
perturbātio, *Zámieszánie, Poruszánie* 2. *Námię-tność Zámęt, Zátrwożenie, Nierząd.*
perturbatio cœli, *Niepogodá.*
perturbator, perturbatrix, *sub Warchoł*
perturbatus, *poruszony.*
perturbo, Mięszam 3. *Trwożę, Wzruszam, Nie-pokoy czynię, pomięszáć.* Zerstoren/verwirren. *syn:* Tūrbo, cōmmŏvĕo, cōnfŭndo, mĭscĕo.
perturbor *Frasuię się, poruszam się, Obrażam się,*
perturpis, *Sprosny.* pertusus, *Dziuráwy,*

P E R V

pērvādo, *Przechodzę przez, przebyć co, Rozchodźi się, Rozlega się.* Durchgeben *Correptum sum. mum ætatis, pervadere finem.* 1.
pervăgātus, *Pospolity* 1. *Sławny, Znáiomy, Wiá-domo iest.*
pervăgor, *Przebiegam się, Spospolitowáło się, Zwie-dźieć.* Hinund her schweiffen. *vide Vagor.*
pervăgus, *Błąkáiący się.*
pervăleo, *przenikam.*
Pervalidus *Gwałtowny.*
Pervalidus *apud Livi. lege Prævalidus.*
pervărie. *Rozmáićie,* pervasto, *pustoszę.*
pervĕho, *Dowożę, przywożę.*
pervehor, *Doieżdżam* 1.
pervello, *Szczypię* 2. *Gánię, Nápominam, Apetyt czynię, przyganiam.*
pervĕnio, *Doieżdżam* 1. *przychodzę* 1. *Wpadam* 1. *Dostáię Zostáię czym, Dochodźi mię, & sub Doczekał,* Datkommen *syn:* Dēvĕnĭo, tāngo, āttĭngo, pērtĭngo, āccēdo, tĕneo *vide Advenio.*
pervenio ad opulentiam *Zámagam się.*
pervenire ad suum, *Odyskuię,*
pervēnor, *pryciam.*
perverse, *Przewrotnie.*
perversĭtas *przewrotność, Opáczność, Złość*
perversus, *przewrotny* 2 *Opáczny, Zły.* Verkehrt/böß/gottloß. *syn:* ĭmprŏbus, pēr-dĭtus, nĕquam. *v. Sceleratus.*
perverto, *przewracam. Oszukiwám. przekinąć* 2. *& sub pustoszę.*
pervespĕri, *Wieczor* 2.
pervestigatio, *Sládowánie,*
pervestigo *Sláduię, Szukam, Spąchać.*
pervĕtus, pervĕtustus, *Dawny, Stároświecki.*
pervĭcācia, *Upor.*
pervicacĭter, *Upornie,*
pervĭcax. *Uporny, Stały,* Hartneckig, *syn.* pertĭnāx. *v. supra.*
Pervĭco, onis. Pervĭcus, Uporny.
pervĭdeo, *Niedoyrzę, Uyrzeć* 2. *Rozumiem przy-pátruię się.*
pervĭgo, *Trwam* 1. *Kwitnę.*
pervĭgil, *Nieśpiący, Czuyny.* fleissigere Nach-twachter. *Pervigil alterno paret custodia signo.* Lucan: *syn:* Vĭgil, vĭgĭlāns, sēdŭlus, ācer.
pervigĭlātio, *Niespánie. Wiliia,*
pervĭgĭlia, *æ,* pervigilium, *Niespánie, Wiliia.*
pervĭgĭlo *Czuię* 1. *& sub Wiliia.*
pervĭlis, *Podły, Tani.* (*głos.*
previnco, *Przewodzę swoie, Dowodzę, przebiia*
pervĭrĭdis, *Zielony,* pervīvo, *Doczekał*
pervius, *Przechodźisty, Przebyty.* Durchgängen/offen. *syn:* Pĕnetrābĭlis, āpērtus, pătēns. *phr.* Quō ēst ădĭtus Quō pĕnetrāre dătur, īnvĭa vĭrtūti nūlla ēst vĭa.
pērŭla. *Torbeczká, Mántyká.*
Perula, extrema pars nasi. Isidor. Gloss. & interpres Horat. Perulus, pro Margarita. B. Casaubon. ex Vet. Horato interpreve.

perungo,

pĕrungo, *Smáruię, Námázuię.*
perunctio, *Námázywánie.*
Pervolo as, Rozgłaszam, przelatam, przelátuię się.
pervŏlĭto, *Latam, Przelatam, przelatuię się.* an ein Orthinfliegen.
pervŏlo, *pervis, żądam.*
pervŏlo, *as, Latam, Przelatuię, przebiegam się, przelatam, przybiegam.*
pervolvo, pervŏlūto, *przewracam, Wártuię.*
pĕrurbānus, *Układny Łagodny.*
perūro, *Przepalam, przeparzyć* verbrennen &c. *Validoq; perurimur æstu.* Ov. v. *Vro.*
perūror, *Gorę, v. Dogrzewa mi.*
perustus, *Zágorzały.*
perustus latera funibus, *Smágániec.*
pĕrūtĭlis *pożyteczny.*
pervulgata res. *Jásna rzecz.*
pervulgatē *po prostu.*
pervulgātus, *pospolity 1. podły, Zwyczayny, Znáiomy, & sub Wiádomo iest.*
pervulgo, *Rozgłaszam. Wydáię księgi, Nierządu pátrzyć, przebiegam 1.*
pervulgŏr, *sub Spospolitowáło się.*

PES

pēs, *ĕdis. m. Nogá 1. 2. Stopá 3. Wesz 1. żagiel 1 Pácholę, Szypałká Rosadá.* der Fuß. *Ense minax ensis, pede pes & cuspide cuspis.* St. *syn:* Plānta. *epith.* Tĭtŭbāns, vācĭllāns. tĕner, vēlox: tārdus, lēntus, firmus, āgĭlis, cĕler, vŏlucris. *phr.* Fīgēns vēstīgia, āgiles fērt āmor īpse pĕdēs. īmpĕdiūnt tĕneros vīncŭla nūlla pĕdes. ērrāmūsque vāgo pēr lŏca sacra pĕde. Flūxēre intĕrea pĕde tēmpŏra lāpsa fŭgāci,
pes aversus imus, *Podeszwa, Stopá*
pes in torculari vini, *Columel. est cumulus vinaceorum brisæ prælo torcularis subjectorum. Turneb.*
Pescere lingvam i. compescere, sub Milczę.
pescium, *Káptur. Pesestas, powietrze.*
pessarium, *Fleytuch.* pessimē *Nagorzey.*
Pessimo; as, Szkodzę. pessimor, aris Szkoduię
pessimum, *Złe.*
pessĭmus, maximē pessimus, *Nagorszy.*
pessŭlus, *Zapora,* Rygiel *1.*
pessum abit, *Psuie się,*
pessum eo, *Nádol, pogrążam się,*
pessum do, pessum premo, *Podeptáć*
pessum sido, *Upadam 1.*
pessundo, *Tłumię, Zrzucam 2. pokonáć,*
pessus, *si, gr. Fleytuch, plastr 2.*
pestĭbĭlis, Záráźliwy.
pestĭfer, pestiferus, pēstĭlens, *Záráźliwy. Szkodliwy.* pestilentzisch. *Mittant pestiferos æstus & tetra venena.* Val. C, *syn.* Cōrrūptus, vĭtĭātus pēstĭlēns.
pestĭlēntia, *powietrze, Zárázá 1. Száráńczá* pestilentz. *Relegare nec te pestilentia posit* (Scaz)
Pestĭlentiōsus pestilentus, pestilis, Záráźliwy.
Pestĭlĭtas, pestitas, powietrze 4.
pēstis, *powietrze, Zárázá, Zgubá, Zła rzecz, Száráńczá 3. Skáźćiel, Szkodnik.* die Pest/ gifftige und ansteckende Seuch. *Pestis, & ira Deum Stygiis sese extulit undis.* Virg. *syn.* Lŭēs, cōntāgia, ōrum, cōntāgio, vel pērnĭcĭēs, ēxĭtĭum, lābēs, rŭīna, *epith.* īgnĕa, fērvĭda Stygia fūnĕsta, rābĭda, trīstis, ăcērba, lēthālis, [illegible]fĕra, vīŏlēnta, fœda, lēthēa, crūdēlis, rābĭda, nŏxĭa. īnfēsta, īnĭmīca, mălīgna, tērrĭbĭlis mĕtŭēnda, grāssans, sērpens, īmmĕdĭcābĭlis, pērnĭcĭōsa, ēxĭtĭōsa, ārdens, līvĭda, lūrida. tērra, cōntāgĭōsa, flūĭda, sæva, mŏlēsta, īmpōrtūna. *phr.* Dīra lŭēs. Sævi cōntāgia mōrbi. Lēthālis flāmma. Lēthĭfer æstus Pēr ūrbes grassans. Pēr ūrbes ērrāns. Pēr ōmnia vīscēra sērpēns. Tōtō dēscēndens cōrpŏre. Lātēns īntĕrĭōre mĕdūlla. Dīra lŭēs quōndam Lātias vĭtĭavērat aūras. Pāllĭdāque ēxāngvi squālēbant cōrpŏra mōrbo. Tābĭda mĕmbris. Cōrrūpto cœli trāctu, mĭsĕrāndāque vēnit ārbŏribūsque sătĭsque lŭes. Lēthĭfer ānnus sȳlvīsque agrĭsque vĭrisque, cōrpŏra fœda jăcēnt, vĭtĭāntur ŏdōrĭbus aūræ. Mĕcrŭciat lævo pēstis vĭŏlēnta vĕnēno. Dīra pēr īncaūtūm. sērpunt cōntāgia vūlgus. Indīgnas prēmĕret pestis cum tābĭda faūces. Cōncĭdĕre īnfēlix vālĭdos mīrātur ărātor īnter ŏpus taūros, mĕdĭōque rĕcūmbĕre sūlco. Lābēntes răpĭēns pŏpŭlos, Jūvĕnēsquē sĕnĭbus jūngit, ĕt nātis patres Fūnĕsta pēstis. Dĕēst tērra tŭmŭlis, tūm rŏgos sȳlvæ nĕgant: Nĕc lŏcus īn tŭmŭlos, nĕc sūffĭcit ārbor īn īgnes. Tūrbāque cădēntum, Aūcta lŭēs dum mĭsta jăcēnt īncōndita vīvis cōrpŏra.
pestes, *has Cic. Seneca.*

pĕtesco

pĕtălĭūm, *Nárdowy oleiek.*
pĕtălum, *Gr: ibiedem, & Wietrznik.*
pĕtălus, *Białonogi.*
pĕtāmĭnārius, *powrozobiegun,*
pĕtăsātus, *Rániáſty.* pĕtăſio, *Schab.*
pe̊tăsītes, *æ. m gr: Łopian. Lepiężnik, ſub Rániáſty.*
pĕtăſo, ōnis. *m. Schab.*
pĕtăſuncŭlus, *idem & Kápeluſz.*
pĕtăſus. *Gr: Dáſzek,* Kápeluſz.
pĕtauriſta, *æ, gr: powrozobiegun, Kołyſácz. Mietelnik.* *Pĕtauriſtārius,* Mietelnik
pĕtaurum, *gr.* Mietelnicza obręcz, *powroz kuglárſki, śiodło, Kołyſka,*
pĕtaurus, *Kołyſká an Mietelnik?*
pĕtax, ācis, *Proſzek.*
pĕteſco, *potius lege pĕteſſo, Udáię ſię gdźie, żądam 1. Lecę 1. Wzgorę iść,* Proſzę 1.
pĕtīgo, *Liſzay.* petilius flos; *Belweder drugi.*
pĕtīlus, pĕtilus, *Subtelny, Szczupły, Chudy, Białonogi, Cienkonogi,*
pĕtīmen, *Sádno, Wrzod 2. Moſtek. 2. Miedzyło pátcze, Roſołowa ſtráwá.*
pĕtiŏlus, Noſzká, *Szypułká.*
pĕtiſco, *potius lege* pĕtiſſo, *vide* poteſſo.
pĕtītio, *prozba, Uderzenie 2. Doſtoieńſtwá zábiegánie Raz 12.*
petītor, *Proſzak, Stroná powodna. Prokurátor, Doſtoieńſtwá porządnie zabiegáiący* Ein Bitter, Begehrer. *Clarus Hyanthæa ſtella petitor aqua.* Mart.
Pĕtītōria actio, qua res vindicatur. Petitorium indicium quo dominium rei perpetuum perſequimur. I. ti Caius, &c.
pĕtitrix, *ſub Proſzak, & Stroná powodna.*
pĕtītum, *prozba.* petītŭrio, *proſzę,* 1.
pĕtītus, *us, prozbá & ſub Upadnienie 1,* begehrt, erfordert. *Ipſa petita lacu jam mihi dulcis aqua eſt.* Prop.
pĕto, *is,* Proſzę 1. *Modlę ſię. 1. 2. Jádę 1 4. Idę 1. Udáię ſię gdźie, Biorę Ciſkam 2 Zmierzam, Doſtáię 1. Obiiam 1. Upominam ſię. Upadam 2.* bitten. fordern, begehren. *Externa petitur de gente Latinus.* Virg. *ſyn:* pōſtŭlo, pōſco, ēxpōſco, dēpōſc, quæro. rŏgo, ſtăgĭto, ēfflāgĭto, ēxĭgo, vel vērbe̊ro, cœdo. pērcŭtio, vel ēo, vādo, prŏfĭcīſcor vel ſcīſcitor, pērcōntor *v. Oro precor poſco.*
peto caput jugulum alicujus, *Stoię ná gárdło*
pĕtŏrĭtum, *Woz 1.*
pe̊tra, *Gr. Skáłá, Opoka.* ein Felß, Stein. *Fretus amore petræ, caſtis & pervigil armis. P.*
petreus, *gr:* Skálny.
petrāria & petraria machina. *Procá woienna.*
petrarius, *Kāmienny 2,*
petrelæum *gr: idem* petroleum.
pe̊trĭcōſus, *Opoczyſty.*
Petroleum, Kley ogniſty.
pĕtro, ōnis. *m. Chłop. Gornik 2*
pe̊trŏsĕlīnum, *Piotruſzká. Opich, Pietráſznik.*
pe̊trōſus, *Kámięniſty, Opoczyſty.*
petreuma *Gr: Wárcab, Szách.*
petreutīce *es, gr:* pettia, *æ, gr. Bierki.*
pĕtŭlans, *Roſpuſtny, Puſty, Zuchwáły, Niewſtydliwy: Uſzczypliwy* Muthwillig geyl. *ſyn* pĕtūlcus, prŏcax, prŏtērvus, lāſcīvus, īmpŭdēns.
petulanter, *Roſpuſtnie.*
petulantia, *Roſpuſtá, Lekkość, Zuchwálſtwo, Niewſtyd, Jurność,* Nálegánie. Muthwill, Geylheit *Te non ulla meæ læſit petulantia lingvæ.* Prop
petulanta mollis oculorum. *Oczu wdźięcznie zyzowárych.*
petulcus, *Jurny* ſtöſſig ſtutzig *Neq; oves hædiq; petulci.* Virg.
pĕtŭlus, *Białonogi koń. Subtelny.*
pĕtŭlus, *Oczu wdźięcznie zyzowatych.*
Pĕtŭmen, Wrzod 2 vide ſupra petimen.
pētus, *ut aliqui ſcribunt, idem* Pætus.
peucĕdănum, *gr Wieprzyniec ziele.*
Peumene, es. Plini ſpumæ argenteæ genus. Sed corrigit Dulecamp cum Agricola. & Pneomene, *a ſtatus, i, ſtatu impulſus, ſcribit.*
pexa veſtis, *Szatá koſmáta.*

pexātus, *ibidem,* & *Bárwisty.*
pexītas, *Kosmátość Bárwá 1.*
pexus, *Kosmáty, Bárwisty. Czesány.*
pezīcæ, pezītæ, *hi, gr Grzyb 1.*

PHA

phăcos, *gr. Száłwiia 2.*
phæcăsiānus, *suq Obow 1.*
phæcăsiātūs *Kurpie máiący.*
phæcăsium, *Kurpie,* & *suc Obow 1.*
phænium, *gr. Sáfánk.*
phænon, *tis, hic gr. Sáturnus.*
phāĕton, *tis. gr. Słońce, Jowisz gwiazdá.*
phæus color, *gr. Száty, Myszáry.*
phăgĕdæna *gr. Wilcza chorobá, Apetyt 4. Wrzod Káncer, Rdzá miodowa.*
phagedænicum ulcus, *Wrzod iádowity.*
phager, *gr. m. Pągr.*
phăgo, ōnis *gr. zárłok.*
phăgros, *vel us, gr. pagr, Zębak.*
phăla, *æ, idem* Fala, Falka.
phălācrŏcŏrax, *gr, Kruk wodny.*
Phalaecium carmen, lege Phaleucium.
phalæna. *gr. Złotnik robaczek, Wieloryb.*
phălangæ, *hæ, e graeco. Tragi*
phalangārius, *Tragarz, Háyduk*
phalangītes, *æ, m, gr. Hayduk,* Rosatki, *páięcznik 2.*
phălāngium, *gr, páiąk, Páięcznik źiele 2. Rosatki*
phălangius, *gr, Páiąk.*
phălanx, *gis. f. gr. połek, Rotá 1. przeguby pálcowe, Przeżmian & sub Kopiynik* Schlachtordnung. - *Proceres Agamemniaque phalanges.* Virg. *syn,* Lĕgio, āgmen, mănīplus ēxērcitus, *v Acies militaris, Cohors.*
phălārica. *lege* Falarica.
phălāris, *idis. gr. Łyska. Ber myszy.*
phălārismus, *gr. Okrutne pánowiánie.*
phălĕræ, *hæ. gr. Halżbánt 1. 2. Podpierśćien Náczelnik* Rossen Geziert/pferds-Schmuck *Et. læti phaleris omnes, & torquibus omnes* Juv. (*Ornamenta equorum*) *epith:* Nĭtentes. ĕquēstres, fūlgĕntes. aūrātæ īnaūrātæ, gēmmātæ cŏrūscæ, splĕndĭdæ, nŏbĭles, ŏrnātæ, dĕcŏræ, rŭtĭlæ *syn.* ĕphippium. *phr.* Nŏn ălăcres laūdāmus ĕquos, phălĕrāsque nĭtēntes. prīmus ĕquūm phălĕris īnsignem vĭctor hăbēto.
phalerāta dicta, *Mowá nádęta, Mowá piękna, Słowá łágodne.*
phaleratus, *Koń, & Stroyny.*
phălĕris *idis. gr. Łyská.*
phălēre, *is,* phălērum, *gr. Támá*
phălius, gr. Łysy. 2. phallŏvĭtrŏbŏlus, *Szklarz.*
phānaticus, *lege* Fanaticus, *Unsinnig.*
phanes, ētis, *m. gr. Słonce 1.*
phantāsia *gr. Fantázyia:*
phantasma *gr. Widok.* Gesicht/ Erscheinung. - - *aereusq; & de phantasmate visus.* Per: *syn.* Vīsum, spĕctrum. fōrma, spĕcĭes, imāgo, *epith.* Nŏctūrum, mĕtŭendum, hŏrrēndum, ĭnāne, făllax, ūmbrătĭle, văgum. pāllēns pāllĭdum. *phr.* Tăcĭtæ nŏctis ĭmāgo. Vārĭas sĭmītāns fōrmas Sŏpītos ĭllūdens sensus Mūlta mŏdis sĭmŭlacra vĭdet vŏlĭtntia mīris. *vide Somnium.*
phantastĭcus *gr, Fántástyk.* phanum, *lege* Fanum
phărĕtra, *gr. Sáydak, Skoneczník zegar.* Ein pfeilköcher. *Pars læves humero pharetras, it pectore summo.* Virg. *syn.* Cōrȳrus *epith.* īnsīgnis, pĭctus, săgĭttĭfĕra căpax, sŏnans, rĕsŏnāns lĕvis, pēndēns, hăbĭlis, dĕcŏra? aūrāta, grăvĭda, ămāzŏnĭa, Gnōsia, læva, grăvis, pĕndŭla, gēmmāta, vēnātrīx, ĕbūrna, nĭtēns, Apŏllĭnea, Lȳcia. Scȳtĭca Crĕssa- *phr.* Săgĭttis plēna. grăvĭda. Pūlsāns tĕrga ĕx hŭmĕro sŏnans, pĕndens, sūspēnsa. Cŏrȳtique lĕves hŭmĕris. ĕt lĕthĭfer ārcus. Dēque săgĭttĭfĕra prōmpsit dŭo tēla phărĕtra.
pharetrātus, *Sáydak noszący,* Koń *przybrány.* Mit ein m Köcher versehen. *Latus pugna pharetrata Camilla.* Virg.
Phărias æ, Lucano, serpens terram sulcans,
Phăricon. Plini. Scribonio. venenum à loco vel inventore. Dioscor.
Phărĭsæus, *Hebræa vox sonat Separatum. s. a vulgo. Pharisaica secta, virorum a vulgo segregatorum & religiosorum Hieronym; Divisos a populo, & i. traditionum humanarum observantes vocat Isidor.*
pharmăceutria. *gr Czarownicá 1.*
pharmăceutrīce, *es, rr. Lekarska náuká.*
pharmăcītis, *idis, gr. Rudá ognista.*
pharmăcŏpŏlá, *æ m. gr, Aptekarz.*

pharmacopolium, *gr. Apteká.*
pharmăcum. *gr. Lekárstwo, Trućizná, Fárbá málárska.* Artzney. *v. Medicamen.*
pharmacus, *gr. Czárownik*
pharnăceon, pharnăcium, *gr. pának.*
phăros, phărus, *ri. hæc gr. Láternaiá morska*
phaſcōlum, *gr. Mieszek pieniężny.*
Phaſe. ſub Wielkánoc.
phăsēlīnum, *Liliowy oleiek.*
phăsēlīnus, *Liliowy.* phăsēlium *Łyszczycá.*
phăsēlus, phăſellus, *m, f Łodź. & Bob 2.* Ein schnell fahrendes Schiff / Rhinschiff.
Et circum pictis vehitur ſua rura phaſelis. Virg, *vide Cymba. Navis.*
phăſeōlus. *gr. Bob 2.*
phaſgănium, *gr Mieczyk źiele,*
phăſiăna, phăſianus. *gr. Fázyan,*
phaſiănarius, & phăſiănīnus, *ibidem.*
phăſis, *idis gr. Fázyan*
phăſiŏlum, *Łyszczycá* phaſma, *gr Widok 4.*
Phaſſăchātes, æ. Plini. Achates palumbi colore.
Phecæſium, Phecaſiatus, lege Phacaſium &c.
phecla, *gr. Gorzałká*
phellandrion *gr. Kruszykámień źiele,*
phellŏdrys, *ys, ſ. gr, Więzożołd 2.*
phengītes *æ m gr. Kámień przezrzysty.*
phēnion, *Sáſanká. Pheretrum, lege Feretrum.*

P H I

phiăla, *gr. Rostruchan Czárá 1*
phīdĭtia. *orum. gr. Bieśiadá skromna.*
philanthrōpia. *gr. Ludzkość. Græcis in philos, lota, anceps Poëtis ob liquidam.*
philanthropion, *vel um. gr. podátek z ludzkośći*
philanthropos, *ſubſtant: fam. de herba, gr Ostrzycá źiele.*
philanthrōpus, *adiect. gr. Ludzki.*
philargўria, *gr Własnomiętność.*
philargyrus, *gr Własnomiętny.*
philautĭca, *gr. Miłość sámego śiębie.*
philēuthĕrus, *gr. Swobodny,*
philētæria, *gr Stośił. źiele, Ostrzcá,*
philippeus, *ſub Złoty czerwony.*
phillўrea, *gr. Trzemchá.*
philŏchăres, *gr. Szátá biała*
philogræcus, *Varr. philemir. inos. i, amans Græcorum,*
philŏlŏgia, *gr. Rozmowność.*
philologus, *gr. Rozmowny 1.*
philŏmēla, *æ, gr. Słowik, & ſub Tuńczyk,*
philŏmuſus, *Martial, i. amator muſarum.*
philŏsŏphaſter. *Filozof.*
philoſophia, *gr. Filozofia, Náuki 2.*
philoſophia moralis, *Obyczáiow náuká.*
philŏsŏphicus. *gr. Filozowski,*
philoſophor, *Filozofuię.*
philoſophus. *gr, ſubſti Filozow.* Ein Weltweiser ein Liebhaber der Weißheit. *ſyn.* Sŏphus *epith.* Dŏctus, prūdens, sŏlērs, pĕrītus, *phr,* Sŏphĭæ ălŭmnus. ămāns, ămātor. Tūrba Clĕanthea, Sŏcrătĭca, Arĭstŏtĕlīnā, ōrdo Sŏcrătĭcus. Nātūræ vĕrīque īndāgātŏr Sŏphĭæ īntĕndens, Mēnte pŏlos căpĭens. Svētus īn æthĕrĕos īre mĕătus, īgnĭfĕros ōrbes răd o dēſcrĭbens, mēnte pĕrerrāns. Dŏcens quæ nōrma bŏni, quis līmes hŏnĕsti. Dĭctăque mīrāntum, māgni prīmōrdia mūndi, ēt rērum caūſas, ēt quīd nātūra, dŏcēbat, Quīd Dĕus, ūnde nĭves, quæ fūlmĭnis ēſſet ŏrīgo Jūpĭter, ān vēnti dīſcūſſa nūbe tŏnārent, Quīd quătĕret terras, quā ſўdĕra lēge mĕarent, ēt quod cūnq; lătet.
philoſophus, *adiect. Filozofski.*
philoſŏtheŏros, *vel us, gr Widokow miłośnik*
philŏxĕnus, *gr. Gośćinny 1. (Dworny.*
philtrum, *gr. Podarek zaletny, Miłośniczy, podátek Czáry 3.*
philūra, *gr. Arkusz 1.*
philўra, *gr. Lipá, Łyko, pápier 1. Arkusz.*
phīmus, *hic Gr. Kostkowa puszká.*
phlĕbŏrŏmia, *gr puszczánie krwie.*
phlebotomon, *n gr. puszczádło.*
phlegma *ătis, n gr. Flegmá.*
phlegmăticus, *gr. Flegmisty.*
phlegmŏne, *es, gr. Zápalenie.*
phlĕgontis, *idis, gr. płomyk 2.*
phleos. *al.* phlæos, *n. gr Chaber wielki.*
phlŏgĭnos, *vel us. m. gr, Kámień złotáwy.*

phlŏmos, *hac gr. Dźiewánná.*
phlox, ŏgis. *f, gr. płomyk i.*
phlyctæna, *gr. Krostká.*
phŏba, *a, gr pierzysko.*
phōca, *æ. gr. ćielę morskie.*
phōcœna, *gr. sub świnia morska.*
phœba. *ădis, gr. Wróżká 1.*
phœbeus, *gr Słoneczny, Argolici clypei, aut Phœbeæ lampadis instar.* Virg. *syn:* Phœbēius, sōlāris, Apōllĭnĕus.
phæbus, *gr. Słońce.* **Die Sonne.** *Pater omnipotens mihi Phœbus Apollo.* Virg: *syn.* A pōllo, Sōl, Titan, Dēlĭus, Cynthĭus, Tymbræus. *vide Sol aut Apollo.*
Phœnīcea. *Jeczmień myszy.*
Phœnīceum, *vel* Fœnicium, *Scribonio. corium, rubrum. Turneb vel tergum cruentatum apud Plautum ubi Lambin Puniceum legit. Pœniceum in Vet. Lexico. miniatum.*
phœnīceus, phœnicius, *gr. Płowy, Czerwony, ćisáwy, Szarłatny.*
phænīciātus, *ćisáwy,*
phæoīcŏbălānus, *gr. Dáktyl*
phænīcūrus, *gr. Gil*
phænīcopiērus, *gr. Czerwonak.*
phœnix, *īcis m. & f gr Ogniwaczek.*
phōnaſcus, *gr. Muzyk co uczy.*
phŏnos *gr: Krokos dźiki. vel us gr. herba Græcis m.*
phŏrĭmon, *hoc, gr. Háłun.*
phormo, *ōnis gr. Rogoża.*
phoſphŏrus *gr Gwiazdá záránna.* **Morgenſteen** *Phoſphore redde diem, quid gaudia, &c.* M. *vide Lucifer.*

P H R

phragmītes, *a, ad ect: hic gr. płotowy, & sub Trzćiná*
phrăſis, *is. vel eos, gr Mowy ksztáłt.*
phrātor, *ŏris, gr. Brat 2* phrātria, *gr. Bráctwo.*
phrēn, *ēnis, f.* phrēnes, *hæ. gr. Myśl, Rozum 1. Wnętrzności.*
phrĕnēſis, *is. gr. Szaleństwo.*
phrenĕtĭcus, *Gr. Szalony 1.*
phrĕnītis, *is, & itĭdis, vel dos, gr. Szaleństwo*
phrŏnēſis, *is gr. Rostropność.*
phrȳgānion, *gr. Chrośćik robaczek.*
phrȳgiānus. *Háftowány, Rutnerowány,*
phrȳgiāca toga, *Szátá ná tryumf.*
phrȳgio, *ōnis gr. Háftarz. Wyszywácz.*
Phrygium Jnfułá. quod phrygio opere constaret, dicta sic primo infula Præſulis Alexandrini à Scripto. ribus, quod S. Cyrillo concessum fuit, quando in Concilio Epheſino Cœlestini Papæ Romani Vicarius erat, A Cyrillo ad successores quoq; Phrygium seu mitra venit. Fit etiam Phrygij mentio in diplomate Constantinianæ devotionis apud Gretſerum in Commentar. ad cap. 1. Codini.
phrȳnion, *n. gr. żyleniec.*
phrȳnus. *m, gr żabá źiemna.*
phryxiana vestis, toga, *Szátá kosmáta.*
phryxiānus, *Rutnerowáty,*

P H T

phtīriăſis, *f. gr. Wszáwa chorobá,*
phtĭsĭcus, *gr. Suchoty, ćierpiący,*
phtiſis. *is, eos gr Suchoty chorobá.*
phthōngărium, *go sub Ton* phthongus, *m, gr. Ton,*
phthōrium vinum, *gr poronienie czyniące.*
phū, *Nomen acliton, n. Gr. Rozłki ziele.*
phīut, phuy, *vel* phui. *Interiectio, pfa,*

P H Y

phȳ, *pfá.*
phȳcis, *idis. gr. piſcis, sub porostowy.*
phȳcītes, *æ, m. gr. gemma, sue porostowy.*
phȳcos *eos, n. gr. orost 2.* phȳgĕthlon. *gr. Gruczoły*
phȳlăca, *a, gr. Więźienie.*
phylăcista. *a. gr. Tarásowy.*
phȳlactērium. *gr. Straż 1. Obroná 1. Apud S. Matthæum phylacteria erant membranæ legem ſcriptam continentes, quidam religioſiores in fronte & brachijs ſuperstitiosè gestabant, tanquam memoriam, custodiā & obſervationem legis hoc ſigno profitentes*
phylarchus, *gr. pułkownik.*
phyllanthes, *n. gr. Dryiakiew polna,*
phyllītis, *idis, gr. Jeleni ięzyk ziele.*

phyllon, phyllum, Rodzeniec.
phylūra, phylyra, gr. Arkusz papieru niełámany
phyma, tis, gr. Nádęcie. Szyszká 2.
physema, tis, gr. Nádęcie. & Concha Plinio, quæ audito tonitru contrahitur.
physeter, eris, gr. śikawká ribá.
physica, æ, vel ce es, physica, orum, Filozofiá, przyrodzonych rzeczy náuká.
physice, ibidem.
physicus adiect gr: przyrodzonym rzeczom służący
physicus, substant. gr przyrodzonych rzeczy mistrz, (Filozof.
physiognomia, gr. Fizyognomiá.
physiognomus, gr. Fizyognom.
physiologia, gr Przyrodzonych rzeczy náuká
physis, gr. przyrodzenie. Item Physes apud Plinium gemmæ arte factæ ad similitudinem naturalium. y anceps apud Poëtas Græcos & Latinos, sæpius tamen breve, rectius.
phyteuma, tis gr. Szczep, Látorośl 2. Zerwá ziele.

P I A

piabilis, sub Oczyśćiálny.
piacularia sacra, Ofiárá 1.
piacularis, Oczyśćialny pokutuiący, śmiertelny.
piaculum Grech, Oczyśćieniu służąca rzecz Ofiárá 2. Karánie. Sünd-Opffer. -- ea prima piacula sunto. V. vide Crimen.
piaculum est. Niegodźi się.
piaculus, Oczyśćiálny.
piam, particula addititia, sub Kolwiek.
piamen, Oczyśćieniu służąca rzecz.
piamentum, idem & in Odczárowánie.
piatio, Grzech. Oczyśćienie 2.
piatio est, Niegodźi się.
piatrix, Bábá. Czárownicá.

P I C

pica, Sroká. Eine Atzel. Pica loquax certá Dominum voce salutat. M. epith. improba, loquax, garrula. querula, clamosa, canora, diserta. salutatrix, versicolor, picta phr. Pieria avis. volucris, ales Promens humanos garrula pica sonos, Pica loquax certa dominum te voce salutat. Ov. 6. Met. Nunc quoque in alitibus facundia prisca remansit. Raucaque garrulitas, studium que immane loquendi.

pica glandaris. Sojká.
picaria, Smolány piec
picatum vinum Wino przyprawne smołą.
picatura, Násmalánie.
picatus, Smolny, Polewány.
Picea, piceaster, Swierk. picearia, Smolany piec.
piceata manu homo. Smyk 2.
piceatus, Smolny. Lipki. Gepecht. Non fuit Autolici tam piceata manus. Mart.
piceus. Smolány, świerkowy, Czarny, Das von pech iest
picinum oleum, picis flos, Smołá 1.
picinus, Smolány. pico, as, Násmalam.
picris, idis, gr. podrożnik 2 Sáłatá. Jástrzębic ziele
pictilis, Malowány. pictorius Málárski.
pictor, Málarz. Ein Mahler, Schilderer. Redďatur forma pictoribus atque Poetis. H epith: Peritus, doctus, industrius, insignis perfectus, celebris, clarus, egregius, præclarus. phr. artis apellææ gnarus. Arte Parrhasia doctus, potens. Pingendi clarissimus arte. Qui miro pingendi excellit honore, artifici pingens vix imitanda manu. Naturæ æmulus. Naturam arte æquans, artifici manu superans. Tabulas coloribus animans, varians. Æquans naturam viribus ingeniis. Cui neque par Zeuxes, et magnus cedat Apelles.
pictura, Málowánie 1. 2. Malarstwo 1. 2. Sztuká Wzor. Gemählde. Vt picturæ poësis erit, quæ si propius stet: Hor: epith: Nobilis, mirabilis, admiranda, antiqua, læta, horrida, insignis Apellæa. phr. Tabula, tabella, picta ars, apellæ parrhasia, æmula natura in tabula pictoræ effigies.
pictura tessellata. Sádzenie.
pictura textilis, Háftowánie 2.
picturatus, Upstrzony, Wyszywány.
pictus, idem & Málowány, Ozdobny.
picus. Dźięćioł, Gryf.
picus arborarius, Picus Martius Dźięćioł.
picus nidum suspendens, an Wylga.
pie, Nábożnie, Pobożnie.
pieris, idis, sub Podrożnik ziele.
pietas, Nabożeństwo, Pobożność, Miłość, Chwałá

łá Boża Andacht/ Frombkeit/ Gottsäligkeit, *Insignem pietate virum, tot adire labores.* Virg. *syn.* Rēllĭgio, *vel* bĕnīgnĭtas, *epith:* Sāncta, sacra, vēra, īllūstrĭs, īnsīgnis spēctāta, ēgrĕgia, clēmēns, offĭcĭōsa *phr:* pĭētātis. hŏnōs ămor, ŏpus, ŏffĭcĭum, cūltus, rĕvĕrēntia. pĭafācta pĭa vīrtus. cælo. Dĕo ăccēpta, grātīssĭma, Cuī sūnt cœlēstia cūræ.

Pietaticultrix, *sub pobożny.*

pĭger *Gnuśny*, *Leniwy.* Faul, Träg, *Sed piger & senior. Pieridumq; comes.* Mart: *syn.* īgnāvus, inērs, sōcōrs, vēcōrs. dēses, lāngvĭdus, sēgnis, dēsĭdĭōsus, lēntus: *phr.* Tūrpi dēsĭdĭa tārdus, ēnērvus, lāngvēus, mārcēns. Vītam īgnāvam dūcens ōtio lāngvĭdus. Sēgni tōrpōre lĭgātus. Pēctŏra cūjus tōrpor hăbet. Lātam trăhens īnglōrius ālvum Cui pūlchrum in mĕdĭos dōrmīre dies. īgnāvō vīx mēmbra lĕvāns jam frācta cŭbīli. Tēstūdĭneo grādu ādrēpēns. Vīx sēse fĕrens. Quem nunquam lūx ēxcĭtat ālma. Nec mātūtīni vŏlucrum sūb cūlmĭne cāntus. (*Pers. sat.* 5) Crās hŏc fiet, idēm crās fiet? Quĭd quăsi māgnum Nempe dĭem donas? Sēd cum lūx āltĕra vēnit. Jām crās hĕstērnum cōnsūmpsĭmus. *v. Otiosus, Otior.*

pĭget *Lenię, się, żal mi.* Gereuet. bedauret. *Te tamen ut vincam, passus ævo non pigeat...* M.

pigmentārius, *Aptekarz.*

pigmentum, *Bárwiczká, piękrzydło, Fárbá* 2. *Przypráwá*

pignĕrātio, *Zástáwá* 1. *Areſt* 1.

pignerātītius, *Zaſtáwny, & sub Zaſtáwik.*

pignerātor, *Záſtáwnik* 2. *Cążácz.*

pignĕro, *Záſtawiam.*

pignĕror, *Zakupuię, Záſtawiam Zágrabić. Rozſzkowano go. Zaſtáwę biorę, Obiecuię dobrym słowem.*

pignŏrātio, *Zaſtáwá* 1.

pignoriſcapio *onis f. ćiążánie.*

pignŏro, *idem* Pignero,

pignus, ĕris, & oris, *Zadatek, Zaſtáwá* 1, 2, *Zakład* 2 4. *ćiężá, Upominek* 1. 2 *Dźiećię* Ein Unterpfand. *Pignora cara sui, quæ nuc ego limine in ipso,* Virg, *epith:* Eximĭum, laūtum, dīves pretĭōsum, māgnĭficum, pūlchrum, ămīcum, *phr.* Tū dic mēcum quo pīgnŏre cērtes. Haūd mūlta mŏrātus, dāt jŭvĕni ātque ănĭmum præsēnti pīgnŏre fīrmat, fĭdei mŏnĭmēntum, ĕt pīgnus ămōris.

pignus obſidatus, *Zakładnik.*

pĭgrē, *Leniwie*, pigrēdo *Lenistwo.*

pigreſco, *Gnuśnieię, Leniwo co czynię.*

pĭgrĭtia, *Gnuſność.* Faulheit / Trägheit *Ludere cum liceat currere, pigritia eſt.* Mart. *syn.* Pĭgrĭtĭēs, īgnāvia, īnērtĭa. sōcōrdia, vēcōrdia, dēsĭdĭa, lāngvor, sēgnĭtĭes, tōrpor. vĕtērnum. ōtĭum. *epith:* īgnāva, īnērs, lēnta, lāngvĭda, lāngvēns, īmbēllis, tōrpēns, fœda, tūrpis, sēgnis, īmprŏbă, dēſes mōllis, sōmnĭfĕra *phr.* Fŭgĭēns lābōres: Pārca lābōris, Pēstis jŭvĕnum. Hĕbĕtāns sēnſus. Cōrpus ēnērvāns, Sōmnī īgnāvia māter. Dāmnātrix ŏpĕrum. ēxōſa lābōrem Pēstis īnĭmīca jŭvēntæ. Dīlātrix ŏpĕrum, fūgĭēnſque lābōres īmmĭnŭens dĕcus īngĕnii. Dēdĕcet īngĕnŭas mēntes īgnāvia mōllis. *vide Otium.*

pĭgrĭtor, *Lenię się*

Pigro as. Zwłaczam 1. *pomału co czynię, Mieſzkam* 3.

pĭgror, *aris Lenię się. Pigror, ōris, Gnuſność.*

PIL

pĭla, *piłá* 2. 5. *Gałká, Gałuſká Stráſzydło* 1. *Łąká*, Ein Ball/ Ballon. *Indoctusq; pilæ disciveve, quiescit.* H. *epith.* Rŏtūnda, lēvis, vŏlūbĭlis, vŏlāns sŏnāns, strĭdēns, cĭta, cŏncĭta. *ph:* Lūsōria ſphæra. Pīla rĕcūſſis īcta sălit băcŭlis. Vēlōces, fāllent pĕr brāchia iāctus. Sī forte vŏlāntem, aut gĕmĭnāſse pīlam jŭvat, aut rĕvŏcāre cădēntem Cœlo *vel* āĕre vŏlans. ēxāgĭtāre pīlas ūltro, cĭtrōque vŏlāntes.

pīla, *æ*, *Stępá. Tłmá, Filar* 2. *Słup* 1. Säul/ Pfeiler *Nulla taberna meos habeat, neq; pila libellos.* Hor,

pīla fullonica, *Foluſz.*

pilæ ars, *piłą grá*, pīlani, *śpiśnicy.*

pīlanus, *żołnierz przedni, żołnierz, pociſkowy,*

pīlaris, *pilny* 3.

pīlaris luſio, *piłą* pīlārius *Kuglarz, czy,*

Pilaſca, Kubeł skorzany pīlata legio, cohors, *śpiśni.*

pīlātrix, *ſub Złodźiey* pīlātes, *æ, m Kámień biały.*

pīlātim. *śćiśle Filar mi podpieram*

pilātus, *śćitły, żołnierz pociskowy. śpiśniczy,*

pileari.

pīlĕārĭus, *pilśniarz.*
pīlĕātus, *Czapkę máiący.*
pīlei umbraculum, *Kápelusz.*
pīlentum, *Káretá*
pīleo, ōnis, m. *Czapnik.*
pileŏlus, *Czapeczká.*
pīlētes, æ m gr. *Złodźiey*
pīleum, *Czapká* 1. *Czepek* 1.
pīleus, *Czapká* 1. & tr. *Wolność* 1. Ein Hut. *Hanc nobis pileā donant.* Perſ *ſyn.* Gălērus *epith* tēxtĭlis, lăbōrātus, ūtĭlĭs, cōmmŏdus făcĭlis lĕvis, ōrnātus, cōmpŏsĭtus, lānĕus vīllōſus,
pĭli non facio, *Gárdzę.*
pĭlĭcerpus, *ſub Bárwierz.* & *ſub* Włoſowski.
pilicrĕpus *pilarz. piecueh.*
pĭlĭlūdios, *pilarz. pilleus, lege pileus*
pĭlo, as, à *pilus, Włoſámi, obraſtam,* Obrywam. *Wyłupuię* 2.
pīlo, as, à *pilam, puſtoſzę, wyłupuię* 2. *śćiskam* 4. *śćiskáć ſię.*
pĭlŏpœus *Gr. Czapnik.*
pīlōſus. *Kosmáty Zároſły* 2. Haarechtig. *Sed quid & hircoſis, ſævumq; & turpe piloſis.* M. *ſyn.* Ĭlis tēctus, ŏpērtus crēber, ăbūndans, vīllōſus.
pīlŭla *Gałeczká pigułká Owcze bobki, Rzeſá* 5.
pīlum, *Spis* 2, *Rohátyná, poćisk* 1. *Stąpor Tłuk* 2. *Rotá* 1. & *ſub Glewiia.* Ein Wurffpfeil. *Et pila minantia pilis.* Luc. *vide Pilum.*
pīlum catapultarium, *Bełt.*
pilum ruidum, *Stąpor.*
pĭlus, *Włos Sierć.* Ein Häarle *Sed fruticante pilo neglecta & ſqualida barba.* Juv. *vide Capillus.*
pĭlus terræ, *przęſłká.*
pimpinella, *Biedrzeniec,* So*wia ſtrzałá.*

P I N

pīnĕcŏthēca, *gr. Száfá.*
pinaſtellus, *Wieprzyniec źiele,*
pinaſter. *Soſná* 1.
pincerna, *podczáſzy* pīnea *Soſná ſádzona.*
pīnea ſylva, *Bor, Sośniná.*
pīneæ, *Liuboue orzeſzki.*
pīnētum, *Bor, Choiná, Sośniná,*
pīneus, *Soſnowy,* Das von Fichten iſt. *Februa poſcenti pinea virga data eſt.* Ovid.
pingo, *Máluię, Zdobię* 1. *pſtrzę, Wyſzywam, Sádzę śćiány.* Mahlen. *Pingeret aut alius Lyſippo duceret ære.* Hor: *ſyn:* Dēpīngo, pīctūro ădūmbro, *phr.* Pīctūra ēxprīmo. ēffingo, ădūmbro Căſus ēffīngĕre in aūro. Pīctis ēffīngĕre bēlla tăpētis. Quæ mănus ŏbſcœnas dēpīnxit prīma tăbēllas ētpŏsŭitcăſta tūrpia vīſadŏmo. Nōn ĭſtĭs ōlim vărĭābant tēcta fĭgūris. Pīngĕrē sī nōſtram pīctor mĕdĭtāris ălūmnam, æmŭla Cecrŏpias ārs ĭmĭtētur ăpes. Sī Vĕnĕrem Cōus nūnquam pīnxiſſet Apēlles. *Mērſa ſub æquŏrĕis ĭlla lătērēt* (ăquis.
pingve, *Łoy. Tłuſte.*
pingvēdo, *Tłuſte.* Feiſte, Fettigkeit. *Et corrupta ſatis dira pingvedine tellus* Al. *ſyn:* ădēps crăſsĭties
pingvĕfăcio, pingveſcere facio *Tuczę.*
pingveſco, *Tłuśćieię,*
pingvi Minerva, *Prov. Grubo* 2.
pingviārius Tłuſto rad iadáiący.
pingvis *Tłuſty, Gruby* 2. *miąższy, Smolny, Gęſty* 1.2. *Niedowćipny.* Feiſt/ fett. *Quis non Latino ſangvine pingvior* (Alcaic. *ſyn:* ŏbēſus, ŏpīmus, crăſſus *Metaph:* Rŭdis, hĕbes, tārdus.
pingvis toga *Szátá miąższa.*
pingviter, Tłuſto. pingvitia, pingvĭtūdo Tłuſte.
pinifer, ſoſnorodny. Das Fichten trägt. *Actum aper multos Veſulus quem pinifer annos* Virg.
pinifer locus, *Borowizná, ſośniná.*
pinna, æ, *Latinum. pioro,* Skrzydło 1. *pletwa, Federpuſz. Szpicá, Wietrznik, Łopátká w kole młynskim, Blánki.*
pīnna, *gr. źieiec źiele pław* 4.
pinnăcŭlum, *Szpicá w budowaniu.*
pinnātus, *pierzyſty,* Skrzydláſty, *Nárzynány,* Mit groſſen Federn. *Pinnatus graditur Zephyrus, veſtigia propter.* 1.
pinniger pletwiſty. pinnirăpus, Wyśiekácz.
pinnŏphy̆lax, pinnŏteres *ru. gr. Rák* 3.
pinnŭla, *pletwá, Uchá część zwierzchnia.*
pinſătio, *Ubiianie,* & *Otłukánie, ſub Otłukam.*
pinſatione ſolido, *Ubiiam*
pinſĭto, *Otłukam.* pinsitus, *Tłuczony,*
pinſo, as, *Uderzam* 1. *Tłukę* 1.

pinso, *is, pinsere, pinsui, pistum, pinsitum, pinsum.* *Uderzam 1. Tłukę 1. Biię kogo, Otłukam ięczmień, śiekę 1. Dźiubię piekę chleb.*

pinsor, *Młynarz, Piekarz.*

pīnus, *us, & nī.* pinus sātiva, *Sosná sadzona* **Fichtenbaum**. *Fraxinus in sylvīs pulcherrima pinus in hortis.* Virg. *epith:* ālta, prōcēra, ārdūa, vĭrēns ŏdōra ŏdōrĭfēta. Cȳbĕlēia, naūtĭca, pōntĭca, sȳlvēstrīs, hīrsūta, ăcūta, căva, căpīllāta, Bĕrĕcȳnthĭăca cōrnĭgera, cōrnĭfĕra, nūtans, pīngvis, *phr:* Sūdānti cōrtĭce, ēlāto vērtĭce pīnus, Līttus ămans. Līttōrĭbus gaūdens Grāta Dēum mātrī āntēnnis āpta fĕrēndis Sūccīncta cŏmas, hīrsūtāque vērtĭcē pīnus. Pērpĕtūōque vĭrēns ēt sēmper flōrĭda pīnus.

pinus nautica, pinus nigra, *Swierk.*

pinus sylvestris, pinus suæ sponte *Sosná borowa*

pio, *as, Oczyśćiam z Lekuię, Odczárowáć, Szalonego uzdrawiam, Miłuię 1. Czczę. |2.* **Büssen.** *Effigiem statuēre, nefas quæ triste piaret.* Virg: *syn:* expio, lŭo, pūrgo.

P I P

pīpātus *us, pisk.* pīpātio, *Wrzask.*

pīper, *ĕris. pieprz.* **Pfeff r.** *Grana peregrini piperis diffundito quinq; Se epith:* Mōrdāx; ŏdōrum, ācre, nīgrum, ŏdōrĭfĕrum, Eōum.

pīper apum, *Tatárskie żiele.*

pĭpĕratus, *Pieprzny.* pīperītis, *pieprzycá 1. paw.*

pīpĕro, *Opieprzyć.*

pīpillo, pīpilo *as, świerkoce ptak, & sub*

pīpio, *is, Piszczę. In Philomela finis Pentametri versus,* Sriſtia flēndō pīpit. *corrigit Andr. Schot. Solstitiis recolit. nc i. in pipit corripiatur.*

pīpio, *onis, ptaszę, Gołąbię.*

pīpo, *as, Skwierczę, Wrzeszczę, & in Jástrząb,*

pīpŭlo, *as. sub świerkoce ptak (paw.*

pīpulo differo, posco, *Skwierczę, 2. Ostawiam*

pīpulum, *Nárzekánie Swierczenie.*

pīrāta, *æ, m. Gr. Rozboynik* **Ein Meer-od. r See-Rauber.** *Omne fretum metuens pelagi pirata reliquit.* Luc. *syn:* Naūtĭcus, prædo, latro.

pīrātērium, *Gr. Rozboynia.*

pīrātĭca, *gr. Rozboy 1. 2.*

piraticam facio, *Rozbiiam.*

pirum, pirus, lege pyrum &c.

pirātĭcus, *Rozboyniczy.* **Meerräubisch.** *Post piratica damna destinaret.* (Phal.)

Pīsăcŭlum Ssąpor.

pīsātio, *Ubiiánie, Otłukánie.*

pĭscāria, *æ,* piscarium. *vel* piscatorium forum. *Rybne iatki.*

piscārius, *substant. Ribny przekupień.*

piscarius, *adiect: Rybitwi, Rybny,*

piscātio, *Łowienie ryb.*

piscātor, *Rybak* **Ein Fischer** *Edicit piscator uti pomarius auceps* Hor: *epith:* Æquŏrĕus, sōlērs, sēdŭlus, paūper. hāmĭfer, flūctĭvăgus. pătĭens, vĭgil. *phr.* Æquŏrĕus pŏpŭlātor. Quī regit ărgūtis æra rĕcūrva cibis, īmplĭcĭtor ēscis jăciens lēthālĭbus hāmos. Quōs īgnāra dŏli văga tūrba nătāntum Rictĭbus īnvādit, ēt nūnc heu! vīles hāmo sibi quæ rĕret ēscas; aūt tĕnūi lăcĕra sărcīret vīmĭne nāssas Paūper ĕt īpse fŭit, līnōque sōlēbat et hāmis. Dĕcipĕre ēt călămo sălĭentes dūcĕre pīsces, ārs īlli sua, cēnsus ĕrat. Quī spārsa pēr stāgna prŏfūndi ēvŏcatē liquidīs piscem pĕnetrālĭbus ēsca. Cum piscem sūmma vidit jam nāre sūb ūnda.

piscātōrius, *Rybitwi, Rybny*

piscatorum feriæ, *Mięsopust* piscatrix, *Rybaczká.*

piscatus, *us, Łowienie ryb, połow.*

piscatus, hamatilis, *Wędzenie.*

pisces; *Ryby.* **Fische.** *Et nova longinquis piscibus esca nata.* Prop. *epith.* āquōsi flūvĭāles, mūri. mărīni, pīnnĭfĕri, flūctĭvăgi, ūndĭvăgi, squām mĕi, squāmmĭgĕri, squāmmōsi, æquŏrei. *phr.* Gēns squāmmĭgĕra, gĕnus, pĕcus æquŏreum. Tūrba, āgmĭna tūta nătāntum. Gĕnus ōmne nătāntum Saūcĭus ārrēpit, rĕtĭnētur piscis āb hāmo. Quēm sua crēdŭlĭtas trīsti sūspēndit āb hāmo, Hī jăcŭlis pīsces, īlli căpĭūntur āb hāmo, Hōs căva cōntēnto rētia fōnte trăhunt. pērcūrrūnt nătĭtāntes flūmĭna pīsces.

pisciculi minuti, minutuli, piscium fetus *Drobne rybki.*

piscicŭlus, *Rybká.*

piscīna, *Sadzawká 1. 2. 3. Rurmusowa skrzyniá, Kąpiel, Chrzćilnicá,* **Ein Fisch-ge alter/ Fisch-Teich** *Piscina rhombum pascit & lupos vernos.* (Scaz.) Căva, ferax. *vide Stagnum.*

piscina lignea, *Skrzyniá, Kadź.* piscīnā-

pĭscīnālis, *Sádzawkowy*, & *sub Kąpiel.*
piscīnārius, *adject. Sadzawkowy.*
piscīnārius *sub. sadzawnik Rybak.*
piscīnensis, *sadzawkowy.*
piscis inveterati tomus, *Stokfisz.*
piscōsus, piscūlentus, *Rybny* 2 voll Fisch *Arcada cui piscoso circum flumina lerna.* Virg.
pisculenta, *-orum ibidem.*
pīsīnus, *Grochowy*
pisinnus i filius Isidor usus est hac voce Labeo Poëta interpres Homeri quem irridet Persius tan. quam ineptum.
pīsĭto, *sub Szpak.*
pīso, *pisas, Otłukam Uderżam* 1.
pīso *is, Otłukam ięczmień.*
pīsor, *oris, Młynarz,* & *Otłukácz, sub piekarz,*
pissa *gr; Smołá* 1.
pissasphaltos, *vel us m, gr. Smołá kleiowáta*
pissasphaltum factitium, *Mumiia.*
pissēlæum, *gr.* pisīnum oleum, *Smołá.*
pissōcēros, *f. gr. pierzgá.*

PIST

pīstācia, *æ. sub Kłokočiná* 2.
pistācia *orum gr. Liubowe orzeszki.*
pistāna, *Usżycá ziele.*
pistĭcus, *Ioan:* 12. *Maria accipiens libram ungventi nardi pistici pretiosi i veræ, puræ non vitiatæ nardi. Nardus autem hic fœmininum est, alioqui verò & neutro genere usurpatur. Polonice Oleyku nardy práwey, drogiego sunt wziąwszy aliqui, Nardi spicati interpretantur, ob similitudinem vocis corruptæ ut apud S. Paulum pænula Sic Vuiecus. Oleyku szpikánárdowego drogiego, ábo nárdu práwego. Et apud Marcum* 14. *vulgata editio habet Spicati, quod probat Brugensis, & Emmanuel Sa.*
pistillum, pīstillus, *Tłuk:*
pistŏlŏchia, *gr.* *Slaz* 2, *Rokornak.*
pīstor, *piekarz.*
Pistorensis, pistōrĭcus. pistōriensis, pistōrius.
pistrīnālis, *piekárski.*
pistrīlla, pistrella *æ,* & pistrīna, *æ. piekárnia, żárná* 2, *Młyn* 2.
pistrīnārius, *Młynarz.*
pistrinarum opera, *Chleb* 1. *Ciásto* 1.
pistrinensis, *piekárski, Młynski, żárnowy.*
pistrīnum *piekárnia, żárná, Młyn* 2. *Kierat* 2,
pistris *is, f. gr. sub Wieloryb,*
pistrix, *f. à pistor. piekárká, Młynarká,*
pistrix, *icis f. alterius originis incertæ, fortè Græcæ Wieloryb, & Sidus piscis.*
pistūra, *Otłukánie* pistus, *Tłuczony,*
pīsum, *gr, Groch,* pīsus *adject: Tłuczony,*

PIT

pĭthaules, *æ, m gr Gáyda. surmácz*
pĭthalĭcus, *gr, Gáydowski.*
pĭthēcium, *gr, Máłpá* 1 *Niewiástá szpetna,*
pĭthēcus, *hic gr: Máłpá* 1,
pĭthītes, *æ, m.* pĭtheus, *i, gr, Miotłá ná niebie,*
pitillus, Plaut, lege potiùs putillus, v. & *Máły.*
pĭtissō, *as Kosztuię* 1, *popiiam sobie,* & *sub smákuiąc*
pitrācium, *gr, plastr lekárski. Łátá* 1. *Ksiąszki kámienne, Ksiąszki pámiętne, Tabliczká, spisek, Reiestr, Kártá* 3,
piteuma, *gr. sub Szách,*
pĭtūĭtā: *sliná, Flegmá, Pypeć, prima syllaba positione longa Lambino, qui hanc vocem apud Horatium trisyllabam legit per Synæresin u & i, Pitûita, Verrepæo autem Cordero, Renato, Claro & aliis prima est anceps, & vox ipsa quadrisyllaba, ut & apud Catullum,* Mucculque & mala pituita nasi,
pituita crassior, pituita nasi *Smárki*
pituitæ eruptionēs *Ospice, pituitas, sub sliná.*
pituītāria. *Gnidosz ziele.*
pituītōsus *Flegmisty, sliniásty.*
pўtyis, *f, gr, Sosnowa żywicá, szyszká*
pĭtўlisma ptysma *sub Szách,*
pĭtўlus. m. gr. plusk 2,
pĭtyŏcampe, *es, gr. Robacy w drzewie,*
pĭtўrias, *æ. m. gr: Chleb gruby,*
pĭtyusa *gr. Sosnká* 1,
pīus, *Pobożny; Nabożny* 1. Andächtig / Fromm / Gottsfürchtig /

Gottsfürchtig. *Et placidi servate pios*, Virgilius *syn:* Rĕlīgĭōsus. Jūstus, sānctus. *phr:* Rĕlīgĭōnis, pĭĕtātis, æqui āmāns. Pĭĕtātis cūstos, cūltor, sĕrvātor, tĕnax. sĕrvāntīssĭmus, ōbsĕrvāntīssĭmus. Cūltor Nūmĭnis. Nūmĕn cŏlens. Cui īngēns Dĕi, Rĕlĭgĭōnis, ămor. rĕvĕrēntia. Pĭĕtāte īnsīgnis, pĭa cōrda gĕrēns. Rēcti cūstos, īmĭtātor hŏnēsti. Tĕnāx sĕrvātor, sĕruāntīssĭmus, ōbsĕrvāntīssĭmus æquĭ. Nūllī pĭĕtāte sĕcūndus Crīmĭne nūllo pōllūtus. Nūlla scĕlĕrum lābe nŏtātus. ēxpĕrs dŏli. Sīne crīmĭne vīvēns. Dĕi māndata, jūssa sĕquēns, cŏlens, sĕrvāns. Vīrtūtis vĕræ cūstōs, rĭgĭdusque sătēlles, ōbsĕrvāns māndāta tŏnāntis.

Pijssimus *vox Cicer à Latio proscripta. Utitur hac voce Curt. Sen. Auson. Apulei. Valla quoq; mavult dicere pijssimus quisque quam pius quisq. Non est ergo ait Rader. & nos cum illo, pro barbara ducenda vox pijssimus quia nec barbarus Curtius.*

pīx, *ĭcis Smołá 1* Pech. *Sed picis in morem ad digitos lentescit habendo.* Virg. *epith* Nigra ātra, pīngvis crăssa, līquĭda, tĕnāx, īdæa, īllȳrĭca. Nārȳcĭă. *phr:* Pīce nigrĭor ātra. Pīngvi ūncta pīce.

PLA

plācābĭlis, *Łáczny do przeiednánia.* Versöhnlich. *O quoties dixi placabilis ira Deorum est.* Ovid.

placabilĭter *Łágodnie.* placabilĭtas, *Łáskáwość,*

plācāmen *Błagániu służąca rzecz,*

placamentum, *Błagánie, Łagodzenie.*

placatè *Skromnie* 1.

placatio *Błagánie, Ukoienie.*

plācātus *Cichy* 2. *Łágodny.* Gestillt / befriedet / versöhnet *Placatumq; nitet diffuso lumine cœlum* L *syn.* Plăcĭdus, sēdātus, trānquīllus, quĭētus, lēnis, mītis, cōmpŏsĭtus, mŏdĕrātus.

plăcenta, *Płácek.*

placentārius, *plăcentīnus Kołaczowy piekarz.*

plăcentia *podobánie*

plăceo *podobam się* 1. *Kocham się,* Gefallen, belieben. *omni tibi dote placebam.* Ovid, *syn.* Jūcūndus, grātus, ăccēptus sum, ărrīdeo, prŏbor,

plăcĭda mente, *Łáskáwie.*

placidè *Łágodnie, Łáskáwie, Spokoynie, cicho* 2. *Skromnie* 1. 2.

placĭdĭtas *Cichość* 1. *Łáskáwość* 1. 2.

placido vultu *Łáskáwie.*

plăcĭdus, *Łágodny, Łaskáwy* 2. *Spokojny, pogodny, Ogrodny* 2. Still. *Sedibus ut saltem placidis in morte quiescam* Virg. *vide supra Placatus*

plăcĭtis cadmia *gr. sub Mosiądzowe odmioty,*

plăcĭto *as, podobam się.*

placitum est *podoba mi się.*

plăcĭtum, *Zdánie* 1. *Ustawá* 1.

placitus *Ulubiony.* Gefällig. *Est virtus placitis abstinuisse bonis.* Ovid.

plāco, *as Błagam, Przeiednywam.* Versöhnen / befriedigen. *Hic nostrum placabo Iovem, laribusq; paternis* Juv. *syn:* Lēnio, mītĭgo, flēcto. sēdō mōllio, mūlceo, pĕrmūlceo, tĕmpĕro, cōmpōno, dēlīnio. cōmpēsco, cōmprīmo, mŏdĕror. *phr:* Răpĭdas, tūmĭdas, īrās flēcto. īram mītĭgo, vōcĭbus mūlceo, plăcĭdis dīctis lēnio, tĕmpĕro. ănĭmum ăb īra rĕvŏco. Jŭbĕo mānsvēscĕre cōrda. Lacrȳmīs, prĕcĭbus īram frāngo, sēdo. īramque mĭnāsque, sūpplĭcĭbus sŭpĕrat vōtīs. Plūrima mūlcēndis aūrĭbus, āpta rĕfert. Tūmĭda ēx īra cōrda rĕcĭdūnt. paulātim cădit īra fĕrox, mēntēsque tĕpēscunt, Nūmĭnis ŏffēnsi fit mānsvĕtĭor īra cōmmōti Nūmĭnis, vel hŏmĭnis. ōrāndo flēctĕre īram ălĭcūjus prĕcĭbus vīncĕra, sūpplĭcĭbus vērbis sŭpĕrāre, plăcĭdum ălĭquem rēddĕrĕ, mōllīre, Cōrda. āspĕra mŏvĕre. plācāre. sēdāre, ăb īra rĕvŏcare. Prĕcĭbus mānsvēscĕre. Pōssūnt tŭa nūmĭnā flēcti. *vid. Moveo. Iram deponere. Parco, & Precationes variæ:*

placor, oris. in Ecclesiastico. id est, placabilitas, benignitas, favor, Emman. Sa Słodkość. Vuieco, apud LXX c. 39 est lubentia, placitum, propensa voluntas. &c. lætitia, placiditas, svavitas.

Placussa, *è Græco, Pław* 5.

plāga, *Kráina, Kráy, Podwika, Prześciéradło. Kołdrá, & sub Nawłoká, & petlice.* Weite deß Erdreichs. *Quatuor in medio dirimit plaga solis iniqui* Virg: *syn.* Rĕgio, trāctus, ōră.

plāga, *Bićie, Uderzenie* 1. *Ráná, Dźgá, Náćięćie, Raz Nomen* 2. *Guz* 1 *& sub Dáię raz.* Ein Wund. *Multa reluctanti obstruitur, plagisq; perempto.* Virg. *v. Vulnus.*

plagatus sum. sub Ránię,

plagæ, *ha, Oká* 2. *sieć* 3.

plăgiălos, *al.* plagiaulos, *gr sub Surmá.*
plăgiārius, *Ludokradcá, Złodźiey.*
plăgiător, *Ludokradzcá.*
plāgĭger, plagiďatida. *Smágániec;*
plăgium, *Ludokradztwo.*
plāgōsus *Smágániec Morderca, & sub Dęgá Ránny.*
plăgŭla, *podwiká prześćierádło, Kołdrá, Łoszkowa zasłoná. Arkusz pápieru nie łamány, & sub Pápierowe drzewko.*
plăgusia, *è Gr. płáw 5.*
plānāria cognĭtio, *sub Sędźia 2.*
planārius *Rowny 2. Ná rowni, & sub Sędźia.*
plancæ, *Tárćica, Deská 1. Dyl, Wałek 2.*
planctus *Bićie, Nárzekanie, Krzyk żáłosny.*
plancus, *adiect Latinum, pláskonogi.*
plancus, *subst an Græcum, Orzeł 2.*
plāne, *Zgołá, Koniecznie. Zápewne. Zupełnie prawie, Wyrozumnie.* **Gäntzlich.** *Communi sensu plane caret, inquimus eheu.* H.
plănēta *æ, m. gr płánetá.* **Ornat. Ein Planetstern.** *Quamq; habeat casum quisque planeta, dabo* Ovid: *epith:* ērrāns, ērrātĭcus, văgus, splēndĭdus, mĭcāns, clārus, cŏrŭscus, rŭtĭlus. *phr:* ērrāns āstrum. Văgum sīdus. Pălāntes pŏlo stēllæ, īnstăbĭles āstris vŏlvēntĭbus ŏrbes. Văgi īgnes. Nŏctis văga lūmĭna. Văgos dūcēntia lūmĭna gўros ēt quācŭmque văgos ēxercet stēlla rĕcŭrsus.
plănētarius *práktykarz 1.*
plangere alicui dico, *Rozbrát czynię.*
plāngo, *Uderzam, 1. Nárzekam, płáczę 2.* **An die Brust schlagen, klagen.** - - *ingenti vento, nunc littora plangunt.* V. *phr:* Pēctŏra pālmis, utrāque mănu pērcŭtio, fĕrio. tūndo, vērbĕro, plāngo. Pāssos lănĭāre căpĭllos. Vērbĕrat ōra mănu, pēctora nūnc fœdas pūgnīs, nūnc ūngvĭbus ōra, Tērque quătērque mănu pēctus pērcūssa dĕcorum. Părĭterque ābscīssa cŏmas. Prŏh, Jūpĭter īnquit. Părĭterque sĭnum, părĭterque căpīllos rŭpit. Tūnc flēvi, rūpīque sĭnus, ēt pēctŏra plānxi, ēt sĕcui mădĭdas ūngve rĭgēnte gĕnas. Mōntes crēbris ŭlŭlātĭbus īmplent. *v. Lugeo,*
plango pectus *sub Załámuię ręce.*
plangor *oris Uderzenie, Trzepietánie, Krzyk 2. płacz.* **Hertzeleyd, das heulen weyklagen.** *Miscentur penitusq; cavæ plangoribus ædes.* Virg: *syn:* Plānctus, gĕmĭtus. ŭlŭlātus. *epith,* Sævus, trīstis, pērvĭgil, sēgnis, fœmĭnĕus, flēbĭlis, fœdus, quĕrŭlus. *phr.* Fœmĭnĕo cum plānctu mīstus clāmor. *v. Luctus, Fletus.*
plangunculă, *Łątká.* *planĭlŏquus, Wyrozumny.*
plānĭpēs, *Pláskonogi, Bosák, Pospolity 3. polity.*
planissimé, *Koniecznie, Záiste, Wyrozumnie.*
planĭtas sententiarum, *Tacit. al,* plenitas
plānĭtĭes, plānĭtia, *æ.* planĭtūdo, *Rownia, & pláskátość.* **Ein eben Feld.** *Planitiem ad speculæ veniens tum, &c.* Luc. *syn* Cāmpus, æquŏr *epith.* Spătĭōsa, pătēns, āmpla, vāsta, īngēns, ăpērta. grāmĭnĕa, vĭrĭdis, flōrĭda, vērsĭcŏlor, rĭdēns, āmœna, *phr.* Cāmpus ăpērtus, lātus. ăpērta lŏcōrum, īllic sēse īngēns plānĭtĭes ăpērit, ēvolvit, pāndit. ēxplĭcat, ēxpāndit. *v. Campus.*
plano situ, *Ná płásk.* Plano. *as.* *Rownam.*
planta, *Stopá 1: Podeszwá 1. Látorośl doszczepienia, Krew. Naśienie.* **Ein Zweig pflantz.** *Figat humo plantas, & amicos irriget imbre.* Virgl *syn:* ărbor: *epith.* Tĕnĕra, tĕnēlla, pārvă. fĕrāx, ŏdōrāta, fœcūnda, fērtĭlis, vĭrens, vĭrĭdis, lūxŭrĭāns. *phr:* Pārvo dē sēmĭne sūrgēns Lūmen ĭn ăērĭum tāndem sua cūlmĭna mīttēns, *v. Planto, Arbor, Flos & Herba.*
plantāgo, *Babká źiele* plantago longa, *Język czkia.*
plantănĭmal, plantanimans. źiołoźwierz.
plantāris, *Stopny,*
plantārium *płonnik. Látorośl do sadzenia.*
plantārius *Szczepny.* plantata arbor, *Szczep,*
plantātio *Sádzenie 1. Szczepienie.*
plantiger Latoroślny.
planto, *Szczepię, Sádzę płonki.* **Pflantzen** *phr.* Hŭmo, tērræ măndo, cōmmĭtto, Scrŏbĭbus dēmītto. Sŭlco, ŏbrŭo. Scrŏbĭbus trŭncum māndāre sŭbāctis. Fērāces fĭgĕre hŭmo plāntās īnjēctis ābscōndĕre glŏbis ārva vĭtĭbus, ŏlĕis cōnsērĕre vēstīre. Pōnĕre vĭtes. Hīc plāntas tĕnĕro ābscĭndens dē cŏrpŏre mātrum. Dēpŏsŭit fūlcis hīc stĭrpes ŏbrŭit ārvo. *v. Infero.*
plānŭla *Hebel.*
plānum *płazá, Pláskátość, Rownia*
plānus, *subst Græ: cujusdam sycophanta, Szálbierz,*

plānus *adject: Latinum. płáſkáty, RownY, Wyrozumny.* **Eben.** *Qui canit, in plano, vix hoc tamen evenit ipſum.* Ovid.

plānus ſitus, *płáſkatość.*

plaſea Ogon, & ſub Ogonowy.

plāſma, ătis *n gr. Formierſka robota. Głoſu przypráwá, Wyćwerki, Stworzenie.*

plaſmatio Tworzenie, Stworzenie.

plaſmātor. *Formierz. Stworzyćiel.*

plaſmo, as. Formuię Tworzę, Stwarzam.

plaſtes, *æ, m. Gr, idem.*

plaſtice *es. Gr. Formierſtwo.*

plaſticus, *Gr: formierz.* plătăleas *Czápla 2.*

plătănētum, *Jáworowy gaiek.*

plătăniſtă, *piſcis Gangeticus. 15. cubitorum, roſtro delphini. Plin.*

plătăninus, *gr. Jáworowy.*

plătănon, ōnis. *m, Gr. Jáworowy gaiek.*

plătănus, *Gr. Jawor 2 Klon:* **Maßholder** *Hæc platanis humus, hæc herbis. &c. C. (Arbor late ſpargens ramos, umbræ tamen gratia expetita.) epith.* Stĕrĭlis, inſignis, ūmbrāns, prōcēra, ālta, sylvĕſtris, ārdūa, sūblīmis, lāta, geniālis, frōndēns, cōmāns ūmbrĭfĕra, nūtāns, ōpāca. *phr.* ēxplĭcat. hīc frōndes, plătănus gĕnĭālis, ŏpācas.

platanus aquatica, *Kálina.*

Plătĕa *gr. Ulicá 1. Dłoń 1.* **Ein Gaß:** *Plures ſunt plateæ nihil ut meditantibus obſtet.* H. *epith.* pŏpŭlōſa, lāta, āmpla, căpax. *v. Via.*

plătea. *incertæ originis Czápla 2.*

plăteſſa, *è Græco. Fláderká.*

plărice, *es. Firmic. generalia fundamenta, explicatt*

plătĭcē, *Ogołem, powſzechnie. (Rhodigini.*

plătĭcus, *Ogolny, powſzechny.*

plātus, *Kłapouchy.*

plătўcĕros, ōtis, *m: Gr. Ieleń zamorſki.*

plătyophthalmum, *Gr. Oczna przypráwá.*

plătўphyllon *n. Gr: Czartowe mleko.*

platyphyllos, *f. Gr. ſub Dąb. Poroſt.*

plaudo, *Káſkam rękomá, Klepię, Tkę, Trzepiecę, Klekocę, Głaſzczę.* **Mit den Händen froloken.** *Rara coronato plaudere theatra: Mĕandro: XI. phrr.* Plaūſum dō, ēdo, īngĕmĭno, Cĕrtātim īngēnti cĕlĕbrānt nŏvă gaūdĭa plaūſu. ēxūltātque, et vīx ănĭmo ſua gaūdĭa dĭffĕrt, rĕtĭnet. (ŏhībet Læto teſtāri gaūdia plaūſu. Dānt mănĭbus plaūſum, īngēns lætĭtĭæ fĕrtur ăd āſtra sŏmus. *v. Gaudeo.*

plaudus, *Klápouchy.* (deo.

plāusĭbĭlis, *Przyięmny, Udátny.*

plauſito ſub Grzywacz plauſor *Klęſkácz, pochwálácz.*

plauſtrārius, *Kołodźiey, Woźnicá.*

plauſtrum, *Koláſa nákryta, Woz chłopſki, Woz niebieſki, Káreta.* **Ein Wagen** . *Nec plauſtris ceſſant vectare &.* Virg: *ſyn:* Cārpēntum, cūrrus, āxis, vĕhĭcŭlum, rhēda. *epith* Vōl vensī grăve, trĕmens, tārdum, quĕrŭlum, gĕmēns, ſtrīdēns, sŏnōrum, ſtrīdŭlum, raūcūm lēntum, rōbūſtum *por.* Contēnta cĕrvīce trăhūnt ſtridēntia plaūſtra. Dūcūnt Sārmătĭci bărbăra plaūſtra bŏves Dum quĕrŭlo vĕhĭtur plaūſtro.

plaūſus, *us. Klaſk 1, Trzepietánie, Krzyk, Głaſkanie, Pochwałá, Gruchot.* **Das Frolocken. zuruffen.** -- *ingenti celebrant nova gaudia plauſu,* Virg. *ſyn.* āpplaūſus, ācclāmātio, clāmor, mūrmur, ſtŭdĭum pŏpŭli. *epith.* Lætus ălăcer, hĭlăris, sŏlēnnis, cănōrus. māgnus, trĭūmphālis, fēſtīvus cōnfūſus, īngēns, ēffūſus, publĭcus, thĕātrālis, sĕcūndus, pŏpŭlāris, *phr.* Plaūſūque cănōro Cœlēſtes sŏnŭēre chŏrī, Plaūſus sŏnat, rĕsŏnat pĕrsŏnat æthĕr. Plaūſu rĕsŏnāut căvā tēcta sŏnōro *v. Plaudo.*

plautiniſſimus 1, plauti, genuinus, ſub práwy.

plaūtus *adiect: płáſkonogi, Klápouchy.*

P L E (2.

plĕbānus. an pleban. plĕbēcŭla, *Poſpolſtwo, Chálſtrá*

plēbejus, *Gminowy. poſpolity 3. 4. Nieſzláchćić.* **Des gemeinen Volcks.** *Rex ſum, non ultra quære plebeius & aquam.* Hor. *Hanc vocem Poëtæ triſyllabam faciunt & be producunt, vel contrahentes e & i in diphthongum Plebéinm, vel i conſonantem trahentes ad us, Plebejus, ut in ejus. majus, &c poſſe: tamen & tetra ſyllabum Ple be ius produci more Græco, ut* Elĕgēia *apud Ovid. ſic Legulejus, Locutulejus Satureta, &c.*

plēbes et per quartam idem plebs,

plēbĭcŏla, *poſpolſtwa obrońcá.*

plēbiſcītum, plebis ſcitum, *Wielkierz, poſpolſtwa uſtawá.*

plebitas pospolstwo. podłość.
plebs, bis. pospolstwo, pospolity. Das gemein Volck/ Pöbel. Fortunam & mores antiquæ plebis & idem Hor: syn: Plēbēcŭla, plēbēs, is, vūlgus, pŏpŭlus epith: īgnāra rŭdis. indŏcta incōstāns. tĕmĕrārĭa lĕvis, mūtābĭlis, īmprūdēns, lŏquāx, clāmōsa, crēdŭla, īnēpta, tūrbĭda. phr: Fæx īnfĭma vūlgi. Tūrba stŏlĭda īncūltæ plēbis. Vărĭum āc mūtābĭle vūlgus. Flūctu măgis mōbĭle vūlgus: Sēdĭtĭōnis ămāns, ēt rēbus sāmīca nŏvāndis. Quæ mŏdo hūc, mŏdo flĕctĭtur īllūc. Cōmmōtā fērvens plēbēcŭla bĭle v. Vulgus.
plecta, æ, Gr Koszałek máterya.
plectæ 3 Reg. 7 plecienice ornamenta æræ. in basibus luteris contorta figurâ.
plectilis plecìony, plecto, à pleco Gr. Wielę 2, plotę 1
plecto a plicto Gr: Karzę, ścinam.
plector Karzą mię.
plectrum Gr: Brzękácz 2. Smyczek, Tánięnt Kláwiáturá Ein Fid lbogen. Pulsavit tremulo modulantia tympana plectro. Ovid syn: Pĕcten epith Sŏnāns, rĕsŏnāns, mŏdŭlāns, īnsĭgne āŏnĭum, lēne, ūnnŭlum, dūlce blāndum, rădĭāns, aūrātum, fācūndum, sŏnōrum, lĕpĭdum, cănōrum, lŏquāx, mŏlle, gārrŭlum, grātum, ĕburnum, Mæŏnĭum. phr Cārmen Ăpōllĭnei tēntānt mŏdŭlāmĭne plēctri. Fācūndo mĕdĭtāri cārmĭna plēcto, Mŏvet, ărgūtæ mōllia plēctra lyræ, āŏnĭo cum tēntat cārmĭna plēctro, v. Pecten, Cytbara.
plegma, ătis n. Gr plotká.
plēiădes, hæ. Gr. Baby Diel 7. Himmels-Stenn/ Glucksgän.
Plēmĭna, num in manibus vel pedibus callosi sulci. Velius Longus.
plena manu Hoynie. Dostateeznie,
plēne, plenissimè Obficie Dostáteeznie, Zupełnie.
plēnĭlūnium Księżycá pełnia.
plenitas. Tacit Nápełnienie.
plenĭtūdo. Nápełnienie, Dorośnienie.
plēnum Nápełnienie, Zpełná.
plēnus, pełen Cały 2. Zupełny, Voll/ gantz Plenior ut si quos delectet copia justo. Hor syu Cōnfērtus, ăbūndāns, frĕquēns, āfflŭens, cŭmŭlātus, replētus, vel īntĕger, pērfēctus.
Pleonasmus est, cum sententia verbo non necessario abundat. Carisi. Diomed. Danat. leges diffusè illustratum exemplis apud Verrepæum.
plēra, pro pleraq; priscè sub Wielki 1.
plēri, plerīq; Niemało ich. Wiele ich, Niektory Mehrentheils Vt plerīq; solent. naso suspendit adunco H. syu. Mūlti, nōnnūlli, nōn paūci, māxĭma pārs.
plerīq; omnes Niemal wszyscy.
plērumq; pospolicie. po wielkiey części, mehrentheils/ gemeinlich. &c, parto agricolæ plerumq; fruuntur. V. syn. Sæpe. sæpĭus, frĕquēnter. crēbro.
plerumq; noctis Niemáło.
plērus Wielki. Wiekszy po wielkiey części, & sub Wiele 2. plerusq; Wielki 1.
plēthora, Gr. Wilgotności zbytek.
plēthrum Gr. Staie 1.
plevitas apud Nonium potius legi plebitas.
pleurīticus Gr: Bokow bol cierpiący.
pleurītis. idis Gr. Bokow bol.
pleurītides tabulæ hæ Gr, Reiestr u organ.
plexus plecìony.

P L I

plĭca, Kołtun Fałd, plica incuborum Goździec.
plĭcātilis Składány.
plĭcātūra Fałdowanie, plecienie, Składánie 1. Złożenie 1.
plĭco, as. Składam 2. przeginam Falten, wickeln Quandoq; cœlum, seu liber. plicabitur. (Jamb.) syn. Cŏmplĭco, tēplĭco, cōllĭgo, īntŏr quĕo, cŏnvŏlvo. phr īn gȳrum, spīram, in nexus, īn nōdos dūco, flēcto, īnflēcto, tŏrquĕo, īmplĭco, cōllĭgo. Plĭcas nēcto. nōdos nēcto. Gȳros īndūco.
plinthis, idis Gr. plinthus podstáwek, sub Cegłá, & sub Reiestr u organ.
plinthium, Gr: Strop 2. Warcabnicá, Czworográniásta rzecz.
plisima i. plurima. Fest.
plistolochia. Plin, corr: pistolochia.

P L O

plŏcămos. m Gr: Warkocz.
plocamos Isidis sub Koral.
plŏcia, plŏcias, plŏcīmos, Gr: Trzciná.
plodo. priscè, idem plaudo.

plōra-

plōrābundus *Płacżliwy.* plorator *płáczek.*

plōrātus, *us płacz, Skwierczenie.* **Das weynen.** *ſyn:* Flētus, lacrymæ, lūctus.

plōro *as, płáczę 2. Krzyczę 2. Załuię 1. Skowyczę* **Weyne.** *ploratur lacrymis amiſſa pecunia veris.* Juv. *v. Fleo, Lacrymor, Lugeo.*

ploſtellum, *Wozek 1. 2.*

ploſtrārius, ploſtrum. *idem* plauſtrum &c.

plota, *Gr: idem* Pluta, *an Płoćicá?*

plōtus. idem plautus.

ploxĕmum, ploxĭmum *è Gr. Połkoſzek*

P L U

plūma *Pioro 1. puch ná gęśi,* **weiche Feder** *Penſilibus plumis atq illinc deficiet nos.* Juv: *ſyn:* Pēnna *epith:* Versĭcŏlor, lĕvis. mōllis, tĕnĕra, trĕpĭda, pīcta, mĭcāns. *phr:* Vēſtis nātīva vŏlucrum. Plūmæ vērsĭcŏlōrĭs ăves. Vŏlat pēnnis trĕpĭdānti bus āles. Vēlōces ăgĭtat pēnnas. Văgis fĕrit æthĕra pēnnis. ācta vŏlat plūma nĭvis rītū. Trĕpĭdas dēnſo cum mūrmŭre pēnnas quāſſat ăvis.

pluma haud intereſt, *Mało ná tym.*

plūmācium, Pierzyná plumæ, *hæ Pierze.*

plūmāria, *Háftárſtwo, Szwaczka,*

plumārius, *adject: pierzány, Háftárski*

plumārius, *ſubſtant: Wyſzywácz,* Háftárz.

plūmātilis, *Pierzány, pierzem ſadzony, Háftowány,* **Von Federen gemacht.** *Ars quod texuerat vario plumatilis orſu.* L.

plumatum, *ſubſt. Pierze, Háftowánie 2. & Háftowány.*

plūmātus *pierzem ſadzony, Haftowánie.*

plumbāgo, *Ołowny proch, Ołownicá, śiność,*

plumbaria officina, *Ołownia.*

plumbārius, *Ołownik.*

plumbāta *Ołowianká. Kulá nawiązána, Báſałyk, Poći k 2.*

plumbātūrá, *Ołowiem ſpaiánie, Litowánie.*

plumbātus, *Ołowiany.*

plumbea, *Ołowianká Kulá 2.* **Bleye Kugel.** *ſyn:* Lēthĭfera, lēthālis, fātālis, fūlmĭnĕa ēmīſſa *phr* Pĭla plūmbĕa. Plūmbĕus glŏbus, glŏbŭlus. Mīſsile, vŏlātile plūmbum,

plumbeum, *Ołowny ſtátek.*

plumbeus, plumboſus, *Ołowiány, ány,* *Modroblády, Tępy. Głupi, Niedowćipny.* **Das vom Bley gemacht/ bleyen.**

plumbeus color, *śiność.*

plumbo *as, Ołowiem ſpaiam, Lituię. co.*

plumbum, *Ołow, Ołownicá. & ſub śiność* **Bley.** *Et cantata tenet cum fuſco licia plumbo.* L. *epith:* Lĭquĭdum, liquēns, livēns, grăve, flēxĭle, trāctābĭle, sŏlĭdum, vūlnĭfĭcum, *phr,* Sŏlĭdo frēgit căva tēmpŏra plūmbo.

plumbum candidum, *Cyná.*

plūmeſco. *pierze puſzczam.*

plūmeus *pierzány, puchowy Háftowány.* **Federinn** *Indumenta novis texentem plumea telis.* Prud.

plūmiger, pierzyſty plūmipes pioronogi.

plūmo *as, pierze puſzczam Háftuię.*

plūmōſus *pierzyſty.* **Gefedert.** *Sic plumoſa novis plangentis pectora pennis.* Ovid.

plūmŭla, *puch gęśi, pioro 1.*

pluo, pluit, *Deſzcz páda pádam 1.* **Es reznet.** *Dum pluit in terris, ut poſsint ſole reducto.* Virg. *ſyn.* Grĕvĭdis, rĕsŏlūtis cădunt, è nūbĭbus īmbres. Jupiter īmbrĭbus rĭgat ārva. Præcĭpĭtānt nīmbī. Tōto rŭit æthĕre nīmbus cælo dēmĭttĭtur. Nūbes sē vŏlvit in īmbrēm. Nūbĭbus Aūſter fūndit ăquās. Immēnsūm cœlō vēnit āgmen ăquārum. Plŭviās sē ſolvit in ūndas æthēr. Dēnſi fūndūntur ăb æthĕre nīmbi. ăctus cœlō māgnis ăquĭlōnĭbus Imber. lārgīs ăquis cădit, rŭit, præcĭpĭtat. Lārgæ præcĭpĭtāntur ăquæ. Fœdam glŏmĕrānt tēmpeſtātem īmbrĭbus ātris cŏllēctæ nūbes, rūit ārdŭus æthēr. Plūrĭmus Aūſter īnglŏmĕrat nŏctem, ēt tĕnĕbrōſa vŏlūmina tōrquet. Dīffūnditque īmbres, īmbrĭbus īmmŏdĭcis cœlum nam fŏrte rŭebat. Vīx hæc ēdĭdĕrat cum ēffūſis īmbrĭbus ātra Tēmpēſtas sĭne mōre fūrit *v. Imber. & Grando.*

pluor, oris. Deſzcz plūra, *Dłużey, Więcey 1.*

pūriālis, *v. Wielki 1.*

Pluralitas, Cariſio. pro Numero plural. Grammaticorum. pluraliter. Cariſ. i. numero multitudinis.

plūtātivus, *ſub Wielki 1.* plures, *i. mortui ſub plūria Więcey 1.* plurē, *Drogo. (Umárły.*

pluries, *Częſto 1* plūrĭſāriam *Rozmáićie.*

plurifarius, plūriformis. Rozmáity,

plūrĭma

plūrĭma, *Nawięcy*. plurimi eſt, *Zacz.*
plūrimo, *Drogo.*
plūrĭmūm, *poſpolićie*, *Często 1. Naczęśćiey*, *Wiele*
plūrimūm eſſe alicubi, *Przeleżeć.* (1. 3.
plūrĭmus, *Wielki 1. Chętny 1.* **Gar viel** *Iamq; aſcendebat collem, qui plurimus urbi.* Virg.
plūs, *Więcey 1. 2. 3. Bárźiey Dłużey Nád.*
plūs mirius, *Koło, Præpoſitio.*
plūs, plūſq; *Bárźiey. Więcey 2.*
pluſcŭlūm, *Więcey, Trochę przed tym.*
pluſcŭlus, *Większy 3.*
Pluſimus, 1 plurimus priſcè, Feſt.
plūteālis, *Ramámi opráwiony.*
plūteus, *Łaſzkowa deská, Kráwądź łoſzká Ramá 3. Liſztwa 4. pulpit piſarski. Száfa Szopá woienna. Miedzyfilarze, przegroda, płot* **Ein Pultbret.** *Nec pluteum cædit, nec demorſos ſapit ungvès* P
plūto, plūton, *Gr. Lucifet. Czárt, Skarbek 1.* **Höllischer Gott und Sohn Saturni,**
plūtōnia, *orum Gr. Otchłąń.*
plŭvia, *Deſzcz 1.* **Regen.** *Cæruleus pluviam denun tiat igneus Euros.* Virgi. *ſyn:* īmber, nīmbus *vide Imber, Ros. & pluit.*
pluviālis, *Deſzczowy, Dżdżowy.* **Das von Regen iſt** *Quantus ab occaſu veniens pluvialibus undis.* Virg
pluvius pluvĭōſus plūviātĭlis *Deſzczowy. Dżdżáwy.* **Regenächtig.** -- *& pluvius deſcribitur arcus.* Hor. *ſyn:* Plūvĭālis, īmbrĭfer, nūbĭlus.
pneuma, *atis. Gr. Dech. Duch 1. Duſza, Tchnienie Wiárt.*
pneuma divinum, *Duch święty.*
pneumătĭcus, *Gr. Wnętrzny, Dymálny Duchowny 1.*
pneumŏnĭcus, *Gr: płucny.*
pneuſtĭcus *Grt Wietrzny.*
pnīgălĭōn ōnis, *m. Gr: Duſzenie nocne.*
pnīgeus *ei. gr: Kominek 2.*
pnīgītis, *idis. gr. ziemia lekárska.*
pōcillātor, *Nálewacz, podczáſzy.*
pocīllum, *Kieliſzek,*
pocillum fictile, *Krużyk.*

pōcŭlentum, *Napoy.* poculentus, *pity:*
pōcŭlum, *Kielich, Kubek, Roſtruchan.* **Trinckgeſchirr Becher / Kelch.** *Pocula ſi quando ſævæ infecere novercæ.* Virg: *ſyn;* Scy̆phus; călix. crātēr, pătĕra. cārchēſium. *epith.* Fūmāns, ſpūmāns, aūrĕum, ārgēntĕum, gēmmĕum. lūcĭdum, mĭcāns cāndĭdum, ăhēneum, ænĕum. făgĭnum, cælātum *phr.* Vālĭdo ſpūmāntia Bācchō pōcŭla. Perfēcta ārgento ātque āſpĕra sīgnis. Mīſcet, præbet, lībat, cīrcūmfert pōcŭla dextra. Pārs ĕpŭlas mănĭbus, pārs aūrĕa gĕſtāns pōcŭla. Diſcūmbūnt. ălacres. ĕt pōcŭla lībānt.
poculum immane, *Heracleum, Rurowa ſkleńicá.*
pŏdăger, *gri. m podádryk.*
podágra, *Gr: podágrá.* **Des podagram / Zipperlein.** -- *Scabiemq; ferat, turpeſq; podagras.* Virg *Litigat & podagra Diodorus, Flacce laborat.* Mart: *epith.* Tūrpis, nōdōſa; ſæva, īmmītis, dīra, sēgnis. īgnāva, ĭnērs, lăpĭdōſa, crūdēlis, mōlēſta, ăcērba, īmpōrtūna, īnsōmnis, ācris, īmmĕdĭcābĭlis. quĕrūla. *phr:* Strīngēns. frāngēns, cōntūndens ārtĭcŭlos. Pĕdes, mānus ſævo rĭgōre lĭgāns. Nūllis mĕdĭcābĭlis hērbis pæōnia mājus ārte mălum, Tōllĕre nōdōſam nēſcit mĕdĭcīna pŏdagram. Sēcat īndīgnos ſæva pōdagra pĕdes.
pŏdăgrĭcus, *Gr.* podagróſus, *Latinè podágryk.*
pŏdalgĭcus, *Gr, pies prętkonogi,*
pŏdalgĭcus, *Nog ehorych człowiek.*
pŏdēris, *is, eos Gr: Szata długa, Sutánná Albá & ſub Do kolan 2.* (rzánie.
pōdex ĭcis. *m. Odbyt 3.* pōdiſmus, *Gr. Rozmie-*
pŏdium, *Alkierz, & ſub Dziwowisko.*
Podlaſia B. podleśie.
pŏēma, *tis, gr. Wierſz poetycki.* **Gedicht in Reimen geſtellt.** *Poſtibus affixum dulce poema ſacris* Rut. *ſyn:* Cārmen. *epith* Pūlchrum, dīvum. făcētum, dīvīnum, ſacrum. tōrnātum. āōnĭum, pĭĕrĭum, lāſcīvum. dūlce. *phr.* Gēſtiet īnnŏcŭo dīvīna pŏēmăta cāntu, Vōlvēbam lībros, ēt ſacra pŏēmăta vātes. Dum Vĕnĕri lāſcīva pŏēmăta nōſtræ pāngo. ēcce īnter pōcŭla quærūnt Rōmŭlĭdæ sătŭri quid dīva Pŏēmăta nārrent. *v. Carmen.*
pœmĕnis, *is, vel ĭdos, hæc, gr: pies páſtuſzy.*
pœna, *gr. Kȧránie, Męka 1. pokuta 3. 4.* **Straff.** *Quam timeo victus ne pœnas exigat Ajax*

Ajax. Juv. *syn.* Sūpplĭcium, crŭcĭātus, dŏlor lă-bor. *epith.* Mĭtĕrānda, dūra, mĭsĕrābĭlis, trīstis. fūnēsta, sæva, ātra, crūdēlis. crŭēnta, dēfōrmis, ăcērba, dīra, īnfāmis, mĭsĕra, hōrrĭbĭlis, tūrpis, īmmānis, ātrōx, īmpĭa, ĭnĭqua, grăvis. ămāra, īmmītis, sūprēma, vĕhĕmens, vĭŏlēnta, īntŏlĕ-rābĭlis, ĭnaūdīta, *phr.* Pœnārum gĕnus ōmne Pœna scĕlĕrum vīndex Crīmĭnis ūltrix. Gĕnus mĭsĕ-rābĭle pœnæ. Nīl tĭmet, ēt pœnis ōccūrrit atrō-cibus ūltro. Dīstŭlĕrātque grăves ĭn ĭdōnea tēm-pōta pœnas. Tē trīste mănēbit Sūpplĭcium, vōtīs-que Dĕos vĕnĕrābĕre sĕris. Nĭmĭum crūdēle lūisti sūpplĭcĭum, Id crūdele gĕnus nĕcis, hōc īmmāne, fĕrōxque sūpplĭcĭum. Trīste prŏpīn-quat sūpplĭcĭum. *v. Punio, Labor. & Dolor; Supplicium.*

pœna æstimata, pœna pecuniaria, *Winá 2.*

pœna capitis, *ściętá śmierć.* pœna summa, ultima,

pœna, (*1. Punica adiect.*) avis, *Struś.* (*Zaboj 1.*

pœnalis, *Karániu służący.* pœnālis opera, *Pokutá 4.*

pœnaliter, *Boleśnie, Okrutnie, & sub Zábity.*

pœnārius, *Karánia godny.*

pœniceus, Lucret. pro puniceus, prisce: Lambin.

pœnio, Lucret. prisce. idem punio.

pœnĭtendus, *Brzydki.*

pœnitentia *żal, Pokutá 1.* **Rew/ Buß.** *syn:* Mĕ-tănœa. *epith:* Trīstis, mœrens, dŏlēns, ămāta, quĕ-rūla, ŭlŭlāns frēndēns. īntēstīna, īmpătĭens, pēr-vĭgil. īrrĕquĭēta, sălūtĭfĕra, ūtĭlis. *phr:* Crīmĭnis ădmīssi dŏlŏr. Placatum mĭsĕris quæ făcit ēsse Dĕum ĭn mĕlius vĭrum cōmmūtāns. Quā pĕccā-tor hăbet pōsse vĭdēre Dĕum. Quæ sōntes lă-chrȳmis ēffĭcit īnnŏcŭos, Quæ trăhit īnnŏcŭos īmo dē pēctŏre flētus.

pœnitentia vitæ *Wzgárdá świátá.*

pœnitentiam ago, pœniteo, *es, Záłuię zá co.*

pœnĭtet, *żal mi, Wstydzę się, Nie kontentuię się.* **Es gereuet.** *Nec te pœniteat calamo trivisse libel-lum.* V: *syn:* Tædet, pĭgēt. *phr:* Mōrtem ōrat, tædet cœli cōnvēxa tŭēri. Nī rĕfūgis. tĕnŭēsque pĭget cōgnōscĕre cūras. Fāta pĕtunt, pĭget īncēptī lūcīsque. Tanta mĕæ sī tē cēpērunt tædĭa laūdis. Sī nōn īra, pērtæsum thălămi tædæque fŭīsset. Quō fĕret īra, sĕquār, făcti fōrtāsse pĭgēbit, ēt pīper īnfīdo cōnsŭlŭisse vĭro.

pœnītūdo, *żal.*

Pœniturus. pro Pœnitentiam acturus. Salust. Quintil. innsitatum.

poēsis, *is, gr: Wiersz poetycki & sub Wierszow pisá-nie.* **Kunst zu dichten/ zu reymen/ poeterey.** *epith:* Dīvīna dŏcta, săcra blanda gĕnĕrōsa, pōtens, cĕlēbris, īnclȳta, nōbĭlis, īngĕnĭōsa. *phr:* Apŏllĭnis. Phœbi, Mūsārum stŭdĭum. Pĭĕ-rĭum dĕcus, āpŏllĭneī hŏnōres. Pŏēsis dīvīna vīs- blānda pŏtēstas, săcer hŏnos Sacrās păn-gēns laūdes. *v. Poeta.*

Pœsna. i. pœna. prisce, ut Casmenæ. consmitto, cæsna, dusmosus pro Camænæ, &c Fest.

Pŏēta, *æ. Gr: Wierszow pisarz poetá,* **Ein Reymen Dichter/ Poet.** *Sæpe Poëtarum mendacia dul-cia finxi.* Maxim. *syn:* Vātes. *epith.* Sōlērs, dŏctus, cĕlebris, nōbĭlis, dĭsērtus, dīvīnus, īllūstris, săcer, īngĕnĭōsus, īndūstrĭus, cōncīnnus, lŏquāx, lāscī-vus, nūgāx, ēxĭmĭus, clārus, vĭlis, ābjēctus, īgnā-rus, Pĭĕrĭus, āŏnĭus, Phœbēus, Apŏllĭnēus. *phr.* Phœbi săcērdos. Mūsārum cŏmes āfflātus, āgĭtā-tus. nūmĭne Phœbi Dignus āŏnĭo chŏro. Săcro pērcītus œstro. Apŏllĭnea clārus ĭn ārte. Fēlīcī cārmĭne clārus. Quem dŏctus nōn āvērsātur Apŏllo. Cŭi sūnt făcĭles, ĭn cārmĭna Mūsæ. Cuī dŏctus, pŏcŭla Castālĭis plēna mĭnīstrat ăquis. Quem pārnāssi dēsērta pēr ārdŭa dūlcis răptat ămor. *Poetæ illustres.* Vīrgĭlius, Ovĭdius, Cătūllus Hŏmĕrus, Mārtĭālis, Prŏpērtĭus, Tĭbūllus.

pŏētica, *æ Gr. Wierszow pisanie.* poēticē, *sub Poetá.*

pŏētĭcus, *Gr: Dziełowy, poetycki, sub Poëta*

pŏētĭficus, *Poetycki sub Poetá.*

pŏētor *aris, Wiersze piszę.*

pōgōnias, *æ, m. Gr. Miotłá ná niebie Brodaty.*

Pogonātus, *i. barbatus. Zonara. & Cedreno teste. dictus erat Constantinus Imp: Catholicus Constantis filius, á barba prolixa.*

P O L

pōl. *Záiste.* pŏla, *æ. Piłá 2*

pŏlēmarchus. *Gr. Hetman 2.*

pŏlēmōnia, *Gr: Dyptan 1. Srosił ziele.*

pŏlenta, *Krupá, Kászá 1 Gryz 2. an prázmo.*

polentārius, *adject. Krupny.*

polentarius. *subst. Krupnik.*

polessia. Podlásze, Podlesie Cromero,

pŏlĭa, *Gr: Siwizná. śiwiostká kámień.*

pŏlia *Gr: Stádo. poliendrum. v supra Cicilendrum.*

pŏlīmen, *Glánc,* pŏlīmenta *orū, Jądro 2.*

polingo, *idem pollinceo.*
polio, *is. Poleruię, Okrzesuie, Głádzę, Strugam, Ociosuię, prześiewam, Wypráwiam. piłę gram & sub piłá 2.* Glatten/ prolieren. *Squammis, auroque polibat.* Virg. *syn:* Expŏlĭo pērpŏlĭo, lævo, lævĭgo, cōmplāno, ēxōrno, ēxcŏlo, ōrno, ădōrno rādo, ăbrādo æquō, ēxæquo.
pŏlio, ōnis, *Płátnerz, Wypráwiácz.*
pŏliorce, *es, Gr: Táran* 1.
pŏliorcētes, *æ. m, gr. ibidem.*
pŏlītē, *Głádko, Ozdobnie, Wytwornie.*
pŏlītia, *Gr. Rzeczpospolita* pŏlītĭca, *Gr. Polityká* 1
pŏlīticus, *Gr: Mieyski, polityk,* 1 2. *Zgromádny.*
pŏlītio, *polerowánie, Wyprawa* 3.
politio agri, *Oránie.*
pŏlītor, *piękrzyćiel,* Sznycerz, *pytelnik, Oracz, Kmieć Wypráwiácz.*
pŏlītūra, *polerowánie,* Głádzenie, *Wypráwá* 2. *Upráwá roley,*
politurae ars, *Sznycerstwo.*
pŏlītus, pŏlītŭlus, *Głádzony, Wypráwiony Głádki* 1. 2. *Ozdobny Ochędożny Uczony, Galánt.* Geglättet/ polieret/ blanck. *Sedibus in mediis inde quod dente politum.* Cat. *syn:* ēxpŏlītus, lævis, ōrnātus nĭtĭdus, plānus, æquŭs,
pŏlium, *Gr: śrwiosnká źiele.*

P O L L

pollen, ĭnis. *hoc Omiećiny we młynie, Mąká pszeniczna przednia.*
pollens *Mocny* 1. pollentia *Moc,*
polleo, *Mogę, przemagam, Mam u kogo mieysce, pomaga co, Ważę u kogo.*
pollex, *pálec wielki* 1. 2. der Daum. *Nec duris ausim lædere pollicibus.* *rop: epith:* Nĭvĕus, mōllis, tĕner, dōctus hăbĭlis, ālbens. *phr:* Purpŭrĕas tĕnĕrō pōllĭce tānge gĕnas. Hæc quĕrŭlas hăbĭli prætentat pollĭce chōrdas, *v. Digitus.*
pollĭcāris, *Ná pálec miąższy*
pollicem premo, *prov: Sprzyiam.*
pollicem converto. *prov. Niesprzyiam.*
polliceor, *Obiecuię, Upewniam.* Verheissen/ verſprechen. *pollicitus quæ te genitor sententia vertit.* Virg. *syn.* Pōllĭcĭtor, prōmĭtto, spōndeo. *v. Promitto.*
pollicitatio, pollĭcĭtum, *Obietnicá* 1.
pollĭcĭtor, *aris, Obiecuię.*
pollĭnārius, *Mączny* 1.
pollinceo, *es,* pollincio, *is. Námázuię* 1 2. *Umárłego chędożę, prześiewam.*
Pollinctio, Sipontino est farinæ in pistrina divisio. Pollicionem scribit Calepin. & Catonem affert apud quem reccentiores legunt Politionem.
pollinctor, *Grubarz* 2: *pustelnik, & sub Umárłego chędożę.*
pollinctorius, sub Grubarz,
pollinctūra *sub Umarłego chędożę.*
Pollingo. ibidem. Pollintio, onis, Cato corr: Politio.
pollintor, *oris. pytelnik; & sub prześiewam.*
pollio *is, prześiewam*
pollis *inis, hic.phocæ. hæc Prisciano & Carisio. Omiećiny we młynie.*
pollūbrum *Miednica* 1 2.
pollūceo, *Bieśiáduię, Ofiáruię* 1. *& sub pierwiástki.*
pollūcibilis. Hoyny. pollucibilis cœna Bánkiet.
pollucibiliter, pollucte Hoynie.
pollūctum sub Bieśiádá.
pollūctūra Bieśiádá, Dźieśięćiná, & sub Umarłego chędożę.
pollūctus. pospolity 1. *& sub Ofiáruię* 1.
pollūctus virgis Smágániec pollulus, *Máluchny.*
polluo, *plugáwię, Zmazać* 2. Verunreinigen/ besudeln. *polluit ore dapes, socii tunc arma capessant.* Virg: *syn:* Cōntāmĭno, īnquĭno, cōīnquĭno, vĭŏlo, măcŭlo, tĕmĕro, deformo, fœdo, tūrpo. *vide Maculo.*
pollūtio, *pomázanie, psotá,*
pŏlōnia, *Polská* pŏlōnis *idis, polká.*
Polubrum, ut aliqui scribunt. idem Pollubrum.
pulvīnar Wezgłowie, piłá 2 pŏlŭl. *piłá* 2.
pŏlūlus Máluchny, *o longo ex contracto paululus ut Clodo, ex Claudo. &c.*
pŏlus, *Gr: Biegun Obrot,* 2. *Niebo* 1. der Angel des Himmels *Intonuere poli, & crebris micat ignibus æther.* Virg. *Duo sunt poli unus Borealis;*

alis, Australis alter: duo autem sunt puncta immobilia in cœlo. circa quæ tanquam circa cardines quasdam totum cælum volvi videtur.) syn: axis *epith:* Frigidus, algens, glacialis, inhospitus inaccessus, nivosus, vel cœlum, æther, olympus, cœli cardo, vertex. convexa polorum. *v. Cælum!*

POLY

pŏlyăcanthos, *f. gr: sub ciernie.*
pŏlyandrium *gr: Cmyntarz.*
pŏlyanthĕmum, *Jáskier,*
pŏlychrestus. *Gr. Krwáwnik kámień.*
pŏlўchronius, *Gr: Długo wieczny.*
pŏlўcnēmum, *Gr. Wielonog,*
pŏlўcoccon, *Gr: Jemiołá.*
pŏlўcrătia, *Gr: Wielowładztwo.*
pŏlўgăla, *Gr: Wyczka konicza.*
pŏlygămia, *Gr: Wielożeństwo.*
polўgamus, *Gr: Wielożeniec.*
pŏlўgŏnăton, *Gr: Kokoryczká, Sporyż 2.*
polygōnia camera *Sklep łámány.*
polygonius, *Gr: Węgláſty 1.*
pŏlўgŏnoīdes, *Gr. Bárwinek.*
polygonothely, *yos, n. Gr. płonnyk*
pŏlўgŏnum, *Gr: Sporyż 2. 3. 4.*
pŏlўgrammos, *hæc gr, Kámień przekobiáły.*
pŏlўgўnæcŏn; *vel os, ōnis, al.* polygynæconitis, *idos, Gr: Francmer 2*
polyhistor, ŏris. *Gr. Uczony.* polymita *orum. (Cwelich.*
polўmītarius, *sub Wzorzyſty.*
pŏlўmĭtus. *Wzorzyſty:*
pŏlўmyxus, *sub Knot & Lámpowy nosek.*
polyonyma Nomina Diomed. eadem Synonyma.
pŏlyphēmus, *Gr. Sławny*
polypŏdium *Gr: páprotká* pŏlўplūsius, *Gr: Bogáty.*
Pŏlўdōsus *produxit o primum Mart. more Græcorum. Poëtarum hic ponentium, ut & in Polypus Nosaty koń. & sub Nozdrzy chorobá.*
polўpragmŏsўne, *es Gr: Sprawność.*
Polyptoton *Caris. Diomed. Aquilæ Oratio multos casus seu varietates habens eiusdem voci in una sententia, multa genera, numeros &c. eadem, Traductio.*
pŏlўpŭs. *pi.* & pŏlўpūs *podos vel podis. Gr: Wielonog morſki. Pław, Stonog, Nozdrzy chorobá, Łákomy. Horat: produxit o ex Græca.*
pŏlyrrhizon *n: Gr: Ciemięrzycá*
polyrrhizos, *hæc Gr: Kokornak.*
pŏlўsēmus *Gr. Wieloznáczny.*
pŏlўspastos, *Gr. sub Windá 4. Klubá i. Commune est apud Græcos.*
Polysyndeton. *i. multas Conjunctiones habens oratio.*
Polysyntheton, multa membra habens. Rutilius. Caris. Diomed
pŏlўtrĭcha, *æ vel che. Gr: Rzęſá ſkálna.*
pŏlўtrĭchum *Gr: Rzęſá ſkálna 1. Włoſki P. Máryi 1.*
pŏlўthrix, *chis: adject: Gr. Kosmáty.*
polўthrix *subst: f. Rzęsa ſkalna 2. Włoſopád kámień per antiphrasin.*
pŏlyzōnos *Gr: Kámień przekobiáły.*

POM

pomārium *Sad Owocny ſkład.* **Ein Baumgarten**
Est aliquid plenis pomaria carpere ramis. Ovid, *syn:* Hortus, Pōmetum. *epith* Fœcūndum. frāgrāns, ŏdorum. *phr:* Lŏca cōnsĭta pōmis. Pōmĭfer hortus.
pōmārius, *adject: Jabłonowy*
pomārius *subſt: Jábłek przekupień, Owocnik*
pŏmĕrānia. *Pomorze. pomeranus Pomorczyk.*
pomerīdiano *Odwieczor, Z południa.*
pomeridianum tempus, *Odwieczor.*
pomilus *idem* pumilus,
pŏmĕrīdiānus: *Odwieczorny.*
pomērium *Podmurze, Miedzymurze* **Zwinghoff**
Longa per extremos pomeria cingere fines. L.
pŏmētum *Sad,*
pomifer *Owocny.* **Das Obst trägt.**
pōmĭlio *Fest. idem pumilio*
pōmĭlius *Kárłowáty.*
pŏmōna Dea, sub Sad
pōmōsus, *Owocny.*
pōmpa, *gr: Pokázowánie się, Prowádzenie poczesne, Tryumf, Festáwá, Osobá, s. Wspániáłość, świetność 2. Orszak, Mowá nadę-*

wá nádęta. prächtiger Einzug/ großpracht. *Tempus adest plausus, aurea pompa venit:* Ovid: *epith.* Sōlennis, dīves, sūpĕrba, triūmphālis regālis, māgna, māgnĭfĭca. fēsta, āmbĭtiōsa, īngens īllūstris, īnsīgnis, laūrĭgĕra, vāna, ĭnānis, fūnēbris, fūnĕrĕa. *phr:* Sōlĕnnes dūcĕre, āgĕre pŏmpas. Scīpio præsīgni pōmpa propĕrābat ăd ūrbem Quæ pōmpa chŏro tām clārā rĕfūlget. *vide Triumphus.*

pōmpābĭlis, *świetny 2.* pompalis *Wspániáły.*

pompabilĭter, *świetno, Stroyno, Wspániale*

pompālĭter *świetno.* pompātĭcè *wspániále.*

pomphŏlyx, *ygis f. gr, Mośiężne odmioty. Tucyia*

pompilus *Gr: przynawek rybá. prowádźićiel.*

pōmŭlātus, *Tarántowáty.*

pōmum *owoc drzewny, Jabłko,* Ein Apffel. *Caulibus & pomis & aperto viveret horto,* Juv: *syn:* Mālum. *epith:* Rŏtūndum, rŭbens, dūlce, mātūrum. mīte, agrēste, dūrum. ăcērbum, putre, pēndŭlum, fragrāns, ŏdōrum, ŏdōrātum. rĕdŏlēns, Neūstrĭăcum. *phr:* Pendēns rāmis. Mōtis rāmis cădēns. cĕdens. īncūrūos grăvāns, prĕmēns pōndĕre rāmos. Dĕdūcēntia rāmos pōndĕre pōma suo. Fœtūs ărbŏrei, dēmpti āb ărbŏrĕ. Aūtūmni pōndus Strāta jăcēnt pāssim susquæque sub ărbŏre pōma. Lĭcĕat pĕndēntĭa rāmis cārpĕre pōma mănu. *vide Fructus.*

pomum Cybeles, *Szyszká 3.*

pomum inhonorum *Jeżowkowy owoc*

pōmus *f. Jabłon* Ein Apffelbaum/ *Tunc ictus abiere feri, tunc consita pomis* Tyb. *syn:* Mālus, *epith:* Fœcūnda, fĕrāx, fērtĭlis, frōndēns ămœna, stĕrĭlis agrēstis, Neūstrĭăca. *phr.* ārbor pōmĭfĕra. *vide Arbor.*

PON

ponamus casum Ná przykład

ponderatio Ważenie, Wadá 5 *ponderator* Ważnik.

pondĕrĭtas, Powagá, Waga 6: 7.

pondĕro. *Mierzę 2. Rozważam 1.* Ważę 1. Wägen. *Quem vicisse velit tacite præponderat exul:* S. *syn:* pēndo, ēxpēndo, āppēndo, pĕrpēndo, lībro. *Metaph.* ēxcŭtio, ēxāmĭno æstĭmo.

pondĕrōsus *Ciężki. Ważny,* pondo *Wagá 5. Funt*

pondo libra *Wagá 5.*

pondus *Cięźár 1. Wagá 6. 8.* Gwicht, *Wielkość*

1. Powagá: Poszánowánie. Ein. Gewicht. *Ponderibusq; suis consuĕrunt concita ferri.* *L. syn.* ŏnus, grăvĭtas, sārcĭna, mōles, vel mōmēntum, vīs aūthōrĭtas, *epith:* Grăve, lĕve, īngens, dūrum ūrgens. prōnum, ĭnīquum, ŏnĕrōsum. *phr.* Hūmĕros, mēmbra grăvāns, prĕmens. Mōles īmmēnsa, vāsta, vīx fĕrēnda. *v. Onus.*

pondusculum *Wagá 6. 8. cieżar 1.*

pōnè, *Adverb: pozad Zá kim.* Hindenzu. *Ponè subit conjux, ferimur per opaca viarum* Virg: *syn-* Pōst, ăltĕrgo, retrō.

pone, *Præpos. Pozad, Zá kiem* pōno, *Verbum. Daymy*

pōno, *Kłádę 1. 2 & ultimum pokładam 1. 2. Stawiam 5. Niesie się, Obracam 3. Zwłoczę 2 Mam to zá, Uczyniá Ustáie co.* Setzen/legen *Savibat, leniterq; minas ponebat inanes.* L. *syn:* Dēpōno. rĕpōno. cōllŏco, lŏco. stătŭo., cōnstĭtuo, vel insūmo, īmpēndo. (to.

pons *Most 1 2. 3* Eine Brück *Pontibus ut crebris possint consistere. & alas.* Virg: *epith:* Vălidus, fīrmus, sŏlĭdus, āltus, cĕlsus, sūblīmis, ĕlātus, căměrātus, tūtus, sēcūrus, flūvĭālis strūctus, sūbstrūctus, līgnĕus, sāxĕus, mārmŏrĕus. pēnsĭlis. *phr.* Pōntis arcus, fōrnix, cūrvāmina, mōles, sēmĭta. Sāxĕus īngēnti quem pōns āmplēctĭtur ărcu. Ruēntis, vĕnĭēntis ăquæ vim sūbĭtam tŏlĕrans. Mănĭbus, pōns strūctus ăyōrum. Tempus īn hoc sŏlĭdus.

pons arrectarius, subductilis, subductarius.

pontalia, B. sub Mostowe. (*Wzwod.*

pontes, *Kámienie przezdrozne,*

pontĭcŭlus, *Mostek 1. Podstáwek 2.*

pōntĭfex, *Biskup.* Der oberste Priester/ Ihro Päbstl Heyligkeit. *Dicite Pontifices in sancto quid &c.* P. *syn* Antīstes, Săcērdos, Flāmen, Præses, Præsul. *epith:* Rĕlĭgĭōsus, pius, sānctus, vĕnĕrāndus, vĕrendus, māxĭmus, lōngævus. *phr.* Sacrōrum āntĭstes. Vīttīs īnsīgnis Pūra īn vēste rĕfūlgēns. Tēmpŏra frōnde, lāna vīnctus, ēvīnctus, rĕdīmītus. Vītta crīnes ălbēnte rĕvīnctus. Cui nĭvĕā cīngūntur tēmpŏra vīttā. Vīctĭma pōntĭfĭcum tīnget cērvīce sĕcūres.

pontĭfĭcālis, *pontificialis, pontificius, Biskupi.* Das Ihro Päbstl. Heyligkeit zugehörig. *Numine polluerant pontificale caput.* Virg.

 ponti

pontificatus, us, Biſkupſtwo.
pontificia. orum. pontyfikał.
pontificium Biſkupſtwo.
pontica gemma ſparſa ſylvis, montibus punctis variis (Plini.
pontica radix, Kapontyk.
ponticus, gr. Morſki.
ponto, onis hic. pontonium, Prim.
pontus, gr. Morze 1. Das Meer der Conſtantinope Multa tamen latus tr ſtia pontus habet Ovid. v. Mare, Pelagus Æquor, Fretum &c.
pontus Euxinus, Morze czarne.

P O P

pŏpa, pop pogánſki.
popa venter, Tłuſty.
pŏpănum, gr. placek/ Opłatek.
pŏpellus Ludkowie, Poſpolſtwo.
pŏpīna Kuchnia mieyſka. Ein Zechhauß/Garkuche. Fornix tibi & uncta popina Hor: ſyn: Gānĕa, cūlīna epith īmmūnda, ſōrdĭda ūncta fūmāns, tĕpĭda, pīnguis, nigra, tetra īnfāmis
popinæ, Łakoći 1.
pŏpīnālis ſub Kuchenny 2. & ſub Łakotliwość.
pŏpīnārius, Kuchenny mieyſki.
popinātio, Rozgardyas.
popinātor, Kuchenny mieyſki.
pŏpīno, onis idem, & Roſpuſtnik. Łakotliwy.
pŏpīnor, aris, Rozgardyás ſtroię.
poples, ĭtis. hic podkolanek. Die Knieſcheib, Ingens ad terram duplicato poplite Turnus Virg ſyn: Gĕnu. epith Trĕmēns, trĕmĕbūndus, trĕmŭlus æger, lābāns, fīrmus, fōrtis vălĭdus, rōbūſtus, nervōſus, nōdōſus cūrvus, īncūrvus, ſūcc dūus phr. Vĕnĕrārī poplīte cūrvo, flexo, Quā mōllia nōdōſis facit īnternōdia poplĕs. vide Genu.
pŏplĭcŏlă, p ſpolſtwá obrońcá,
pŏplus, i. populus laut. Rudente.
poppyſma, n gr Klask 1 Ciokánie Głáskánie.
popdyſmus. Gr Ciokánie, Klaſk Gwizdánie
poppizo, gr. Gwiżdżę.
pŏpŭlābĭlis puſtoſzeniu podległy.
popularia ium, Fáſzká 1. poſpolſtwá mieyſce, Ławy wſchodowáte. & ſub Dziwowiſko 1.

pŏpŭlāris, Ludu miły, poſpolſtwu miły, poſpolſtwá obrońcá. Jednegoż ſtanu poſpolity 1. 3 4 5. Gminowy ziemek 1. 2. pódły. Das dem Volck zugehört. - - gaudens popularibus auris. Virg.
pŏpŭlārĭtas, Poſpolſtwá chęć, poſpolſtwu ſprzyiánie.
populariter poſpolſtwu gmyśli, poporſtu.
populatim, ſub po domách.
populatio, puſtoſzenie.
pŏpŭlātor puſtoſzyćiel populatrix ibidem,
populatus, us, puſtoſzenie
pŏpŭlĕrum Topolowy gay,
pŏpŭleus, Topolowy. Olberbäumin. Populeis adjunt evinctæ te pora ramis V. v Populus
pŏpulifer, Topoworodny, pŏpŭlifŭgium, Porażká,
pōpulneus, populnus. Topolowy.
pŏpŭlo, as. & populor aris, puſtoſzę, Buiam, Poſpolſtwu kmyśli mowię. Berauben/ verheeren/ verwüſten. Ferro Lybicos populare penates, Virg ſyn: Dēpŏpŭlor, vāſto, răpio, prædor.
populoſitas, Ludność.
pŏpŭlōſus, Ludny. Volckreich. Tota curatur populoſurin funus in urbe. Alc. phr. Pŏpŭlo īn gēnti cĕlebris, cĕlebrātus, pŏpŭli frĕquēns.
pŏpŭlus. Topola Pappelbaum. Populus in fluviis, abies in montibus altis Virg: epith Bĭcŏlor, ălba, glaūca, viridis, ălta, prŏcēra, ārdŭa, vĭrēns, frōndēns, ſtăbĭlis, lăcrўmōſa flŭvĭālis, phr. ărbor Hērcŭlēa, Alcīdæ grātīſsĭma. Flŭvĭis ămīca. Flūmĭnĭbus gaūdens, Nūtrīta pōpŭlus ūnda. ălba cōmīs. Prætexit vĭrides tibi pōpūlus ūndas. pōpŭlĕis īnſtrĕpit aūra cōmis, Sŭſūrrānti crīſpātur pōpŭlus aūra.
Pŏpŭlus nigra, Oſiká.
Pŏpŭlus, Lud, Poſpolſtwo. Volck/ Gemeine. Victor ab auroræ populis & littore rubro. Virg. ſyn: Gens, nātio. plebs, vūlgus. epith: Dīves. rūmĕrōſus, fōrtis, bellĭcus, bĕllātor Mārtĭus Māvōrtĭus, pŏtens, ărmipotens, aūdax, ignāvus, īmbellis. īners īncōnſtāns, lĕvis, tūmĭdus fŭgax, mollis. hebes, ſtŏlidus, cĕlebris, clārus, ūrbānus, cōmis, hŏneſtus, cūltus, īncūltus, bărbărus, fĕrox fĕrus, crūdēlis. vide plebs.
pŏpŭlus apum, Roy pſzczoł,

Por, particula addititia, i. puer sub Pacholę.
porca, świniá, Brozda 2. Zágon, Skibá 1.
porcārius, adject, Wieprzowy 1
porcarius substant. świniopás Wieprzow kármićiel.
porcellāna concha, Piaw 4.
porcellia, prośięcznik ziele. porcellio, Stonog,
porcellus prośię, Wieprzek Jażdz.
porceo. es, Niedopuszczam,
porcētra, świniá pierwiastká.
porci puri, sacres, sinceri, sub prośię 1.
porcīna Wieprzowiná.
porcīnārius, Wieprzowy przekupień.
porcīnus, Wieprzowy 1. porcūla świnká.
porcūlātio, Wieprzow Karmienie:
porcūlātor, świniopás, Wieprzow karmićiel.
porcōlena świnká.
porcūlētum, Grządká, & sub Zagonem.
porcūlus, prośię 1. Wieprzek. Jaździ, Windowy
porcūlus marinus, Jesiotr, (gwoździ.
porcus, Wieprz 1. 5. 6. 7. Tłusty. Die Saw Schwein. syn Sūs, epith: Sōrdĭdus, hōrrĭdus, sētiger, spūmiger, vūlnĭfĭcus, hīspĭdus, obscœnus, spūrcus, clāmōsus, glandilēgus ūdus ignāvus cœnōsus phr: impătiens fămis, immūndo sē flūmine vōlvēns. Lūto sē vōlūtāns, Gaūdēns cœno īmmūndāque pălūde. Sēmper ămīcus sōrdibus, Prīma cĕres ăvĭdæ găvīsa ēst sānguine porcæ. Īmmūndi mĕmĭnēre sūēs jăctāre mănīplos. Glāndilĕgōsque sūes jŭgŭlant, pīnguēsque jŭvēncos,
porcus castratus, Wieprz 2.
porcus dimidiatus, Połeć.
porcus lactens, prośię 1.
porcus fœmina, świniá.
porcus marinus, Wieprz dźiki morski.
porcus spinosus Jeż cudzoźiemski. 1.
porcus Trojanus porśię nádziewáne.
pōrŏcēla, æ gr. Kiła.
porphyrio, ōnis, Græcis est masc. Latinis fœmin, respectu avis. Czerwonak.
porphyriăcus, Ovid: produxit y metri necessitate sed & in porphyro, y producunt Græci v. Ra.
porphyris, Idis. gr, Szárłat 4, miany.
porphyrītes. æ m. gr. porphyrēticum marmor Mármur czerwony,
porphyrītis, idis, gr Figá 2. porrāceus, Łuczkowy.
porrecta orum, à porricio, Ofiárá 2. (źielony
porrecta fronte Wesoło 2. porrecte. Rośćiągło
porrectio, śćiągnienie, Rośćiągnienie,
porrectius, Dáley 1. porrectus á porrigo Rośćiągły
porriciæ, Ofiárá 2. porrīcio, is, Ofiáruię 1.
porrigitur, Rośćiąga się
porrīgo, inis, f. Otręby ná głowie.
porrīgo, is, Podáię. Rośćiągam co, & sub Uśpić. Darreichen/ aufstrecken. Porrigitur rostroq; immanis vultur adunco. Virg. syn: ēxpōrrĭgo, tēndo, īntēndo ēxtēndo, prōtēndo, ēxpāndo
porrīgo manus, przystaię ná co,
porrīna, æ, Luczkowy ogrodek.
porrō, 10 anceps. A, Barzo, Záś, Dáley 1. Rátá. Weiter/ ferner
porrum, porrus, Łuczek ziele. Lauch. epith Sēctīvum, sēctĭle, ōlēns ōlĭdum, sălāx, grăve, căpĭtātum. Tărēntīnum:
porta, Brámá 1. 3. Drzwi 1, 4, 5, Eine Thür/ Pfort Portarum vigile, & cæco marte resistunt. Virg. syn. Jānŭa, vālvæ, fŏres, ōstĭum, līmen ădĭtus, pŏstes, vēstĭbŭlum, pōrtĭcus. epith. Ærāta, vāllāta, fērrĕa, stăbĭlis, ăhēna, strīdēns, vălida, claūsa, fīrma, līgnĕa, dūra, ăpērta. pătēns, ōcclūsa, ærĕa ărdŭa. măgnĭfĭca, ădămāntĭna rōbūsta. phr. Præclūdĕre pōrtas. Pōstibus āddĕre sĕram. Pāndĕre pōrtas. Pōrtas præbēre pătēntes, Pōrtam cōnsvērso cārdĭne tōrquet, Castra vel ærātis hŏsti reclūdĕre pōrtas Diræ fērro ēt cōmpāgĭbus ărctis claūdēntur bēlli pōrtæ. v. Janua.
portarius, Odźwierni portātus us. Noszenie 1.
portēndo, Przeznaczam Künfftig deuten syn: Prædīco, præmōnstro, ōstēndo, v. Prædico, is.
portentificus, Cudotworny.
portentōsus, Cudowny. Dźiwnostrászny potworá.
portēn-

portentum, *płod dźiwny. Cud, potwora, Znák 9. 11. 12. Widok. Wymyſł 1.* Zeichen/ Wunderding. *epith:* Horrendum, terribile, ſtupendum. *v. Monſtrum.*

porthmeus, *gr. przewoźnik.*

porthmos, *vel us, m gr. Morze ćiáſne:*

porticula, *Salká, Krużganek.* porticulus, *Wioſło* (*wych rządzcá.*

porticus *Krużganek. Sala.*

portio, *Część. Sztuká 2. proporcya,*

Portionalis, Eſdræ 3 c. 9. Portionales principatus. Przełożeńſtwá z dźiáłem dźiáłowe poſſent dici Iidem apud Eſdram ibidem vocantur Præpoſiti ſecundum ſuas patrias, i. familias aut tribus Duces tribules.

portiſculus, *duplici ſenſu, ſub Wiosłowych rządzcá*

portito *as, Náſzam, Noſzę.*

portitor, *oris, Tragarz przewoźnik, Celnik, & ſub Bádácz.* Ein Zöllner. *Portitor has horrendus aquas & flumina ſervat.*

portiuncula, *Cząſtká,*

porto, *as, Nioſę 1. Wiozę.* Tragen. *Et quos officio portaverit illa juventus.* Ped. *ſyn:* Gero, geſto, fero, effero, ſuſtineo, tollo *v. Teno.*

portorium, *Cło 1. Fura 2. przewoz, Dochod.*

portula, *Fortká.* (*corripiunt.*

portulaca, *Kurza nogá.* u. *Macer. produxit alij*

portum tango, *przybiiam do brzegu.*

Portunus Cicer Virg. Deus ethnicorum portuum præſes

portuoſus, *Portowny.* (*Portumnus, Feſt,*

portus, *us, Port, Ućieczká, Dom.* Ein Seehaff/ Anfahrt. *ſyn.* Littus, ripa. ora, ſtatio, orum. *Metaph.* Perfugium, locus tutus: *epith.* Tutus, ſecurus, quietus, placidus, tranquillus, amœnus, optatus, quæſitus, capax, ſinuoſus, curvus, recurvus. *phr:* Statio tutiſſima nautis. Sedes gratiſſima nautis, beneſida carinis. Hoſpita tellus. Portus in arcum curvatus. ſinuatus. Portus ab acceſſu ventorum immotus. Portus ubi vexit nulla procella ratem. Portus ab Eoo fluctu curvatus in arcum. Sulcabat roſtris. portuique intrabat opertos. Tutaque contingunt optati littora portus. Commendat placidum maris inclementia portum. *vide Navem appello, & navem ſolvere. Accip tur quandoq; portus pro fine, ut* Contigimus portum quo mihi curſus erat.

portus corporis, *Grob.*

porus, *Gr, Kámień dźiárſtwiſty, Dźiárſtwo*

porus, *Gr: Dźiurki 1.*

Pos, i. potens, adjectivum omne Mocny ieſtem,

poſca, *Ocet z wodą. poſcenium, lege poſtſcenium.*

poſco, *żądam 4. Upominam ſię, Pytam proſzę, pozywam. potrzebuię 1. Wyzywaw Wołam, piię do kogo podaię w tárgu, ſub Targuię 1.* Fordern. *At regna gravem gemmis auroq́ popoſcit.* Virg. *ſyn.* Repoſco, peto, poſtulo, flagito, efflagito adpoſco, expoſco, rogo.: *phr:* Si plus adpoſcere viſus. Pacemque expoſcere dictis. Nulla ſalus bello, pacem te poſcimus omnes Quæ ſit ſententia poſco, atque tuam ſupplex poſcere cogar opem. Nec me quærentem plura moratur. Notumq; efflagitat enſem *vide Sciſcitor. Oro, Peto.*

poſitio *Kłádźienie, Położenie, Sádzenie, Zákłádánie 1. Rzecz, Koniec 2. Spuſzczánie* 1. *Słow końcowe odmiány.*

poſitio, *apud Grammaticos & Poëtas, eſt duarum conſonantium concurſus aut una duplex, vocalem præcedentem longam faciens. Diomed. Probus. Poſitus, us Terentiano.*

Poſitiva Theologia vulgò Latinè Ratio interpretandi ſacros libros, Divinorum librorum interpretatio.

Poſitivus gradus apud Grammaticos, qui nullam ſonat comparationem, quare gradū eſſe negant Cledonius.

poſitor, *Fundator.* poſitura, *położenie*

poſitura ſtellarum, *Konſtelácya*

poſitus, *ti, położony, Umárły.* Geſetzt

poſitus, *us. położenie. Kłádźienie ſię.*

P O S S

poſſeſſio *Dźierżáwá 1. 2. Máiętność, Ośiádłość.*

poſſeſſiuncula, *Máiętnoſtká,*

poſſeſſivus, *Dźierżáwę znáczący.*

poſſeſſor, *Dźierzáwca*

poſſeſſorius, *Dźierżáwie służący.*

poſſeſſus, *us, Właſność máiętności.*

poſſibilis, *podobny,* Möglich, *Poſſibile eſt jus omne Deo. multiſque. &c,* Sed.

poſſibilitas. podobieńſtwo, Moc, przemożenie.

poſſideo, *Mam 1. Ośiadam, Trzymam 3.*

Opánowáć. Besitzen Et vacuum Zephyri possidet aura nemus Pr. syn: Tĕnĕo, hăbĕo, pŏtior frŭor.
possideo homines, Uymuię sobie ludźi.
possīdo, is, sub Opánowáć
possum, Mogę Zdrowem, pomaga co.
pòst. Adverb Potym pozad
post Præpos. po, pozad Zá kim.
pòst unquam, Od tego czásu.
postea, Záś potym. Darnach. a corripit Ovid. Postea mirabar cur non sine litibus essent. Ov. syn Deīn deīnde, tum prætĕrĕa, īnde, ēxīnde.
pōsteăquam, Skoro. Nach dem. a corripit Victorin. Posteaquam rursus speculatrix arva patere. Virg. syn. Pōstquam.
postcœnium, Wet 1. postēla podpierśień.
postĕri, potomni ludźie.
postĕrior, pośledni.
posteriora, orum, pośladek.
postĕritas. Potomność, potomni ludźie. Die nachkommen. Posteritas eadem cupiunt faciuntq; minores, Juv: syn: Pōstĕrī vēntūri fŭtūri nĕpōtes, mīnōres, epith.: Tārda, sēra, vēntūra, phr. Sĕquens, fŭtūra, sŭpĕrstes ætas, gēns, propāgo: Gens lōnga dēmīssa ăb ŏrīgīnē. Et nātī nātōrum ēt qui nascēntur ăb īllīs. Mănĕānt nŏstros ĕă fāta nĕpōtes ārbor vēntūris factūra nĕpōtībus ūmbram, Nōmĕn ætērna pōstĕrītāte fĕres. Nūlla dīes mĕmŏri vōs ēxīmet ævo. Quem nĕque pŏstĕrĭtas, nĕque tāngit fāma sŭpĕrstes, v: Immortalis, & Gloria.
postĕriùs, Poślad, potym.
postĕrius duco, Pozad kłádę.
postĕrò, & postero die, Názáiutrz.
postĕro, as, Opoźniam się, Schodźi mu, Chybia co.
Postĕrŭla, æ. Drzwi tylne.
postĕrum, Názáiutrze, potomność.
postĕrus, Názáiutrzny, potomny. Nachkommend Postera Phœbea lustrabat lampada terras. Vīrg.
post-fasellus, Łodź.
post-fero, Pozad kłádę.
post geniti postgeniti, Potomstwo.
posthabeo, Pozad kłádę.
posthac, posthoc, posthinc: Záś: Nápotym Hernach O magnus posthac inimicis risus, uterñam. Hor.
posthŭmo, as, lege meliùs postŭmo as.
posthŭmus, adject. pozostáły, pośledni.
posthŭmus, substant pogrobek.
postĭca, æ, Domu tył. Drzwi tylne.
postica pars, pośládek 2.
postica sanna, Szyderstwo,
postĭcŭla. Drzwi tylne pòstĭcŭlum, Domu tył.
posticum Drzwi tylne, Odbyt, pośládek 1.
postĭcus, Tylny.
postĭdea, postidem. pro postea Potym.
postĭlēna. Podpierśień, pochwá końska.
postilio, onis. hæc żądánie.
postilla, postylá. postis is, m, podwoy.
postlīmĭnio, sub práwo.
postlīmĭnio recipio, Odyskuię.
postlīmĭnium: Práwo 1. & sub Odyskánie.
postliminium mortis, Zmartwychwstánie.
postmitto. Opuszczam 2.
postmŏdò. postmodùm, Potym. Nachmahls. Postmodò quæ votis irrita facta velit. Tibull.
postŏmis, idis gr, Kágániec 2 Nagębek.
postpartor, oris. Następcá.
postpōno, pozad kłádę, Odkładam. Hintenan setzen, schlechter schatzen. Non reget ignavus postponitur ambitus omnis S. syn. Pōsthăbeo, nĕglĭgo, spērno.
Postpositivæ literæ vel vocales Prisciano: quæ postponuntur in compositione syllabarum, & Græcis ypotactica arthea. postpositivi articuli.
postprincipia, orum. Postępek 1. & sub Nástępu-
postpŭto, Pozad kładę, ciący.
postquam, Skoro, Gdy, Jako. Nachdem Postquam exempta fames epulis, &c. Virg. syn. Pōsteăquam, ŭbī, quum, ŭt stātim.
postremissimus. Napośledniejszy Ostátni.
postrēmĭtas, Ostatek czego, Koniec 1.
postrēmò, Ostátnie, Náostátek:
postremùm, Ostátnie,
postrēmus, Ostátni podły, & sub Ostátek. Der letzte, hinderste. Repetas opus, hoc postremus omittas Hor: syn: ūltĭmus, ēxtrēmus, nŏvīssimo

postri-

poſtrīdié, poſtriduo, *Názáiutrz*
poſtſcēnium, *Zákryćie 1.*
poſtsīdērātio, ſub źimá uſtáie,
poſtsīdĕro, as, ibidem.
poſtſignani ſub Kopiynik.
poſtvĕnio Opoźniam ſię, pozad idę.
Poſtularia fulgura. Feſto, quæ votorum aut ſacrificior ſpretam religionem deſignant vel poſtulant, ethnicorum erant ineptiæ.
poſtŭlātio, *żądánie, Modlitwá, Uſkarżánie,*
poſtulatio ignoſcendi, *przepráſzánie.*
poſtŭlātītius, *Uproſzony.* poſtulator, *proſzak.*
poſtŭlātum, *żądánie. Upominánie ſię Kondycya.*
poſtulatus, *us, żądánie, prozbá.*
poſtulatio *onis. żądánie.*
prſtŭlo, *żądam 1. proſzę 1.* Modlę *ſię 2. potrzebuię 1. Obawiam 2. Odnoſzę kogo, pozywam 1. Domagam ſię, przyczyniam ſię.* **Fordern/ heiſchen. begehren.** *Tu comes exterior, ſi pōſtŭlet ire recuſes.* Hor: *ſyn* Pĕto, rŏgo, prĕcŏr, ŏro. *vide Poſco*
pōſtŭmo, i as, ſub poſledni.
poſtumus, *ibidem, & pogrobek.*

POT

pŏtămancis, potamantis f. ſub Száley wielki.
pŏtămŏgĕton, *gr. Rdeſt wodny.*
pōtātio, *pićie 1. Das Trincken,*
pōtātor *piiánicá.* **Trincker** *Voluptarii, atq; potatores maximi,* (Jamb.) Plin.
potātus, *us, Opilſtwo 2.*
pŏte ſub Może *bydź.*
pŏtens, *adiect:* Mocny, *Możny, Wielmożny* **Māchtig/ gewaltig.** *Scilicet hoc motum, ſtimuliſq, potentibus acti.* Gr. *ſyn:* Vălēns, vălĭdus, pollens, *phr.* pŏtēſtāte vălens. Tōtum quī vīrĭbus ŏccŭpat ōrbem. ăvis āt ăvīſque pŏtens. Sī Rōmāna pŏtēns Ităla vīrtūte prŏpāgo:
potens, *participium, Mogąc.*
potens, *ſubſt: vel* potentes, *pánowie przedni.*
pŏtentātus, *us, pánowánie.*
potenter, *Mocno* **Machtich**, *phr.* vălĭdè
potentia, *przemożność, Wielmożność, pánowánie, Moc.* **Machtigkeit.** *Ludit in humanis divina potentia rebus* Ov. *v. Poteſtas.*

poteratur, ſub Mogę.
pŏtērion, poterium, *gr. Kubek, Kufel, żylenice*
pŏteſſe. poteſſum: poteſſunt. ſub Mogę.
poteſtas. *Moc, Władza, Możność. Wolność 1. Swobodá. Dozwolenie, Urząd 1. 2. podobieńſtwo, pánowánie, Doręcz.* **Vermögen/ Macht/ Gewalt.** *Scire poteſtates herbarum artemq; medendi.* Virg: *ſyn.* pŏtēntia vel īmpĕrium, dĭtio, vel făcūltas, cōpia. līcēntia, lībērtas, vel vīs, vīrtus. *epith.* Măgna, sūmma, fīrma. īndŏmĭta, vălĭda, īnvĭcta. āmpla, īnsŭpĕrābĭlis, īmpĕrĭōſa. *phr.* Nōn eă vīs ănĭmo, nec tānta Pŏtēntia victis. Vērum ŭbi nūlla dătur dēxtram āffēctāre pŏtēſtas. Tānta ĕrit ēt vīrtus, & cum vīrtūte pŏtēſtas. Tŏtōſque pēr ārtus Mājor īn ĕxĭgŭo regnābat cōrpŏre vīrtus. Nāte mĕæ vīres, mĕa māgna pōtēntia sōlus. ăt nūlla pŏtēntia sūmmo ēſt æquānda Dĕo. Nūlla fides regni sŏcĭis, ōmnĭſque pŏtēſtas īmpătĭēns cōnſōrtis ĕrit.
poteſtates pánowie przedni. poteſtur. ſub Może bydz.
pŏthos, *Gr żądánie, żądza, Miłość nieuczćiwa, Członek powoy płodowy,* Orlik, *& ſub Jáźmin*
potin *ſub Mogę*
Potina, *Dea potius infantum præſes,* Donat, Noni, *Auguſtin al. Potua, Potica,*
pŏtio. is, Nábáwiam.
pōtio, *ōnis pićie Napoy, Trunek, Syrop.*
pōtiōnor. aris. Napawam.
pŏtior, ōris, *przednieyſzy, Lepſzy* **Beſſer.** *Hæc alternanti potior ſententia viſa eſt.* Virg. *ſyn.* Mĕlĭor, præſtāntĭor, chārĭor (*wtm.*
pōtior īris, *Otrzymam Ośiadam, Doſtáię 1 Zażypánuię poymuią mię.* **Erobeten/ erhalten.** *Serviet & juvenis palmæ potietur honore.* At. *ſyn:* Frŭor. hăbeo, tĕnĕo, pōſsĭdeo. ŏccŭpo.
potior fatorum, leti mortis *Umieram*
Potis ſum, adiect. hic & hæc potis, hoc pote. Priſcia. Mogę, Mocny ieſtem.
potiſſimé, *potius lege* potiſsimum *Nábárziey.*
pŏtiſsimus *przedni.* **Der machtigſter.** *Præfandum veneror quippe potiſsimus.* (Ch,) *ſyn:* ŏptĭmus, vel vălĭdīſsĭmus.
pōtito, *Nápiiam ſię, piiam.*
potŭor, *oris, alicuius rei, apud Plaut. legit Aldus*

dus Pius Lambin. Longol Gruter. Varius (alij legunt potior) idem quod compos. à potior Verbo sume interpretationem. Dostawácz, Zażywácz, Dźierzawcá, &c.
pōtiuncŭla Trunek 1.
pŏtiŭs, Raczy. Erdbeer. saltusq; densos potius & mistam ferit.
pōto, as. Nápiiam się 1. Biorę w się, Nábieram w się: piię 1. Nápawam. Sauffen trincken Si non potares, Sextiliane, merum. Mart: syn. Bĭbo, pērpōto, haūrio. phr. Vīno, mĕro, cўathis, văco, īndūlgeo, ŏpĕram do, pōcŭla, văcŭo, ēvăcŭo, haūrio, exhaūrio, sĭcco, ēxsĭcco. Crātēras māgnos stătŭūnt, ĕt vīna cŏrōnant. āmnem, ăquam fōntem, flūmina libāre, haūrīre ārēnte, faūce, trāhĕre, sĭccare, dūcĕre. Nūda mănu fōntem căpt āre. Fōnte rīvo sĭtim ēxtīnguĕre, ēxplēre, sēdāre, cōmpēscĕre ōra fōntibus ādmŏvēre. Sĭtim dē fōnte lĕvāre. Vīno sē prōlŭĕre. Nōn pārcĕre cădis. Tōtōs ēvăcŭāre cădos. Totō ūrgēre dĭe pōcŭla plēna mĕro. Sĭtim mūlta cōmpēscŭit ūnda. Tōtum prope faūcibus ŏccŭpat āmnem. Nōn fōntibus ūllis āssvētus prōhibērē sĭtim, pāssim pŏsitōque pŭdōre Fōntibus ĕt flŭvĭis, pŭtĕīsque căpācĭbus hærēnt. Vīna fŭgit, gaūdetque mĕris ābstēmĭus ūndis Vīnōque lĕvant cūrasque sĭtimque. Vīna dĭem cĕlebrēnt: non fĕsta lūce mădēre ēst pŭdor. vide Haurio, & Ebrius.
pōtor, oris, Piiánicá. Ein Trincker. Sauffer. syn: Bibax pōtātor.
pōtōrius, pitálny potui est, Pity.
pōtūlēntum, Napoy.
potulentus, pitany pity.
pōtūra, potus, us picie 1.
pōtus, ti, adiect pitany Truncken, bezecht Pompa, senem potum pota trahebat anus Ovid Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ. Ov syn. pōtātus, vel ēbrius.

PRA

Practicè vox trivialis, caret auctore bono, vulgo usurpatur pro Re ipsa Respectu operis. In Opere. Si opus spectes Cum ad opus venitur, etiam Græcis aliud est. v. Spráwnie, Skutecznie.
practicus, gr: Spráwny, Skuteczny Bezdźielny
practōr, ōris, gr. Poborcá pramnium, Wino słodkie.

præ, Nád 1. Dla 2. przed sobą 1.
præ manibus, præ manu, Do ręki.
præ me fero, gero, Pokázuię po sobie.
præ quàm præ ut, Niż. Względem.
præ se uno, Oprocz. præăçuo, Ostrzę 1.
præăcūtus, Ostry 1. 1. sehr spitzig. Quos ubi viderunt præacutæ cuspidis hastas. Ovid.
præaltus, Wysoki 1. Głęboki.
præaudītus, przesłuchány. præbenda, æ, prebendá.
præbenda, orum potrzeby, Stácya 1. prebendá.
præbendarīus, vulgo. prebendarz.
præbeo, Dáię 1. Násławiam 2. Stawiam się. 2 3. 4 & sub Nieopuszczam. darreichen, geben. Præbebant cæsi balthea lenta boves, Prop. syn: Dō, trĭbŭo, pōrrĭgo, ōffĕro, lārgĭor, sūppĕdito, mĭnĭstro, ēxhĭbeo,
præbet transpectum apertum, sub przeyrzysty.
præbet vicem hujus, Stoi zá to.
præbiæ, orum. Noszenie od czárow.
præbibo, piię do kogo, præbīta orum potrzeby.
præbitio, Dodawánie, Częstowánie, Stácya
Præbīto, i. præeo præveni prisce. Scalig.
præbitor, ōris, Dawcá, Gospodarz.

PRÆC

præcalvus, Łysy ná czele,
præcantātio, Czáry.
præcantatrix. præcantrix, Czárownicá 1.
præcanto, przepowiádam. præcānus, śiwy.
præcăpes, pr præceps sub Tycz.
præcarus, Terent corr. percarus
præcăvens, Ostrożny.
præcaveo, przestrzegam 1.
præcauto opus est, Ostrożnie.
præcautor, oris, przestrzegácz.
præcedāneus, poprzedzaiący.
præcēdo, Uprzedzam przewyższam. Fürher gehen. Nec tardum opperior, nec præcedentibus insto. Hor. syn: āntĕcēdo, prævērto, āntĕĕo, prǽcūrro, prægrĕdior, præĕo, phr: Tūrnus ŭt ānte vŏlāns tārdum præcēsserat āgmen.
præcēler, prętki. præcelero, Uprzedzam.

præcēllens, przedni, præcello is, przodkuię,
præcelſus, Wyſoki 1.
præcentio, przegrawek, Záczynánie.
præcentor, Záczynáiący, Kántor, Gáydá,
præcentoriæ tibiæ Surmá,
præceps, adject. omne cĭpitis. Skwápliwy, Rychły. Nierozmyślny, przykry, przepaśćiſty Nagły po. rywczy. Gäh/ unbeſonnen. Præcipites ut ſaxa jugis abrupta. &c. Juv, ſyn. præcĭpĭtans rŭēns, cădēns vel ārdŭus, prærūptus, præāltus. Metaph. Tĕmĕrārĭus. īncōnsūltus, īmprūdēns.
præceps, ſubſtant. n. przepáść 2
præceps abeo, cado, eo feror. Spadam/ Ná ſzyię ſpadam.
præcepſit, pro præceperit ſub przykázuię.
præcepta do, ſancio, inſtillo, Uczę
præceptio Zadatek, Náuká 1. Uprzedzenie.
præceptivus, przykázuiący.
præcepto as, Rozkázuię
præceptor, oris Nauczyćiel, Rozkazyćiel. Lehrmeiſter. Diſce libens tetrici nec præceptoris habenas. Auſ. epith. Dōctus, sōlērs, sōllĭcĭtus, āmīcus. sĕvērus. v. Magiſter.
præceptorius, Uprzedzáiący, poprzedzáiący
præceptum, przykazánie Roſkazanie, Náuká Gebott/Befeh/Láhr. Sed tu deſine velle, Deum præcepta ſecuti. Virg ſyn. Māndātum, jūſſum, jūſſus, ūs, īmpĕrĭum, plăcĭtum. mŏnĭtum præſcriptum. epith: Dūrum, trīſte, mŏlēſtum. grāve.
præcerpo, Biorę wprzod præcertatio. Koſztowánie
præceſſor, poprzednik, przełożony. (ſię.
præcia m vel præciæ, hi poprzednik, Woźny.
præciámitator. lege præclamitator.
præcidaneæ feriæ Wilia.
præcidaneus, præcidarius, Oſtátny, poprzedzáiący.
præcīdo, is Ućinám, Urzynam, przećinam, przerywám Skracam, Okrzeſzam, Odymuię 1 Zakrzeſzam: Odmawiam 2, Ofiaruię 1. Uymuię ſię. vorn abhauen/ abſchneiden. Antenor cenſet bell: præcidere cauſam ſyn: Sĕco, rĕsĕco, ſcīndo cædo, incīdo, āmpŭto, ēxsĕco, dīſcīndo, rĕvēllo v. Scindo.
præcinctio, przepáſká 1. & ſub Dźiwowiſko

præcinctōrium, przepáſká 1
præcinctura przepaſanie præcinctus, páſowány
præcingo, przepáſuię, Opáſuię,
præcingor, przypáſuię.
præcĭno, przegrawam, Záczynam/przepowiádam, przygrawam. Vorſingen. Carmine cum magico præcinuiſſet anus. Tib.
præcĭpes, cipi, vel cipitis Skwápliwy.
præcipio, Uprzedzam. przed czáſem biorę, Biorę wprzod Ubiegam kogo, Przeczuwam, przekęſuię Uczę, Czytam 2. Ożionąć. Wpadam przykazuię, Roſkázuię 1. Opánowáć. Gebieten/ befehlen. Quidquid præcipies eſto brevis, ut cito dicta Hor, ſyn: māndo, jŭbeo, īmpĕro, præſcribo. īnjūngo, ēdīco. vide Iubeo.
præcĭpĭtans. Byſtry 1 Upadku bliſki.
præcipitanter, Skwápliwie.
præcipitantia, Skwapiánie ſię.
præcipitatio, idem & Nierozmyślność.
præcipitem ago, do, dejicio, deturbo. Ná ſzyię
præcipitem ferri, Ná ſzyię ſpadam. (ſpycham.
præcipiti autumno, Ná ſchyłku roku.
præcĭpĭtium, Przepaść 2 przerwá.
præcĭpĭto, activum & abſolutum Ná ſzyię zepchnąć Ná ſzyię ſpadam, przyſpieſzam, Skwapiam ſię, przepadam 1. Spadam 1. Uchodzę 1. Herab ſtürtzen übereilen Præcipitat ſuadentque cadentia ſydera ſomno Virg Activè. ſyn: Dētūrbo. dējĭcio, detrūdo, ēxcŭtio, ēxtūrbo, prōjĭcio. Paſſive Rŭo, cădo, cōrrŭo, prōlābor, cōncĭdo. phr. Præcĭpĭtem mīttĕre, ăgĕre, ădĭgĕre. prōjĭcere. īmpellĕre. ēx ālto dētrūdĕre. prōpĕllĕre cōrpus, Vōlvī īn præcēps, præcēps āgor, fĕror, īn præcēps, rŭĕre, lābi. Sē dăre, præcīpĭtem. præcĭpĭtem līquĭdas prōjēcit in ūndas, īn măre præcĭpĭtem pūppī dētūrbat ăb ālta, īnvīſum hŏc dētrūde căput ſūb tārtăra cœlo. Hīc tōtō præcēps sē cōrpŏre mīſit īn ūndas. Præcĭpĭtem ſcŏpŭlo, ātq; īngentis tūrbine ſăxī ēxcŭtit. Păter ōmnĭpŏtens ădĭgat me fūlmĭne ād ūmbras præcĭpĭtem pāllēntes. vide Mergo, Sperno: Cado, & Ruo.
præcĭpuè Oſobliwie Nábárźiey przednie Fürnehmlich. ſyn: Præſertim. īmprīmis, pŏtīſſimum

præcipuum. sub Uprzedzánie.
præcipuus, *przedni 1. Wyborny, Osobny* **Fürnehm/ fürtreflich** *Ipsis præcipuos ductoribus addit honores*, Virg. *syn:* Māxĭmus, ēxĭmĭus, præclārus.
præcisè *Ják uciął, Krotko Ostro, Wyráźnie.*
præcīsio. *Ucinánie Skrocenie.*
præcīsor, *sub Zęby przednie Alioqui sanat, Ucinácz,*
præcīsum. *Okrawek, Flák,*
præcīsus, *Krotko, & Rzezaniec.* **Abgehaut** *Stabat acuta silex præcisis undiq; saxis.* Virg.
præcius, *Rány.*
præclamitator. præclamitor oris, Poprzednik.
præclārè, *Wybornie, Pieknie, Dobrze,*
præclaritas, Zacność. præclariter Wybornie.
Præclārus, *Wyborny, Zacny,* **Herrlich/ berühmt** *syn.* ĕxĭmĭus, īnsīgnis, præstāns, clārus, cōn, spĭcŭus, īllūstris. īnclўtus.
præclavum, *lege* præclavium.
Præclavium, *pars vestis quæ ante clavum texitur. Nonius ex Afranio, clavus hic de quo* Szatá z kutásami.
præclūdo, *Nieprzypuszczam, Zágradzam 1.* **Zuschliessen/ versperren** -- *effugium præcludit & omne:* L. *syn:* Claūdo, īntĕrclūdo, ŏcclūdo, ŏbstrŭo.
præcluis, Sławny. præcluo, es, Słynę
præco, *Opowiadacz. Woźny* **Ein Außruffer.** *syn:* Būccĭnātor, ēdĭctor, *vel* laūdātor.
præco actionum, *Práktyk podły.*
præcogitatus, *Przeyzrány*
præcōgĭto, *Przemyślam*
præcognosco, *przeczuwam.*
præcōlō, *is, Poleruię.*
præcompŏsĭtus, præconceptus, *sub wprzod*
præcōnium, *Ogłoszenie, Chwalenie 1. Woznego urząd. Woźnego zapłátá* **Lob/ Außruf.** *Carmina vestrarum peragunt præconia rerum.* Ovid. *syn,* ēncōmĭum, laūs.
præconĭus, *Woznemu należący.*
præconsūmo, *Trawię 2.*
præcentrecto, sub przemacywáć.

præcŏquo, *przewarzam, podwarzam.*
præcŏquis, *is, comm: adiect: Rány Rychły.*
præcŏquus, *Rány owoc.* **Frühzeitig.** *Villa Materinis fueramus præcoqua ramis.* M.
præcordia, *orum Wnętrzności gorne. Błoná 1. Trzewá.* **Das Hertz umbs Ingeweyd.** *Mollia cinguntur tenui præcordia libro.* Ovid: *syn:* Vīscĕra, īntĭma, cōrdis, pĕctŏris, *v. Cor, Viscera*
præcorrumpo, *psuię 2, przedárowáć.*
præcox, ŏcis & ŏquis. *omne. Rány, Skwápliwy. Insita præcocibus surrepere persica prunis* Calph. *syn.* Præcŏquus, īmmātūrus, crūdus, præmātūrus.
præcrassus, *Miąższy.*
præcultus, *Wyprá wiony.*
præcurro, *Uprzedzam, Wyścigam kogo.* **Vorlauffen**, *Dei perennis præcucurrit filium* (Jamb) Prud. *syn.* Cūrrēndo præĕo, āntĕĕo, præcēdo
præcursio, *Uprzedzánie, Kosztowánie się,*
præcursor, *poprzednik.*
præcursorius, *poprzedzáiący & sub Antypást.*
præcursus, *us, Uprzedzánie,*

P R Æ D

præda, *Łup, Łupiestwo, płon, Szárpániná,* **Raub/ Beuth.** *Convectare juvat prœdas, & vivere rapto.* Virg. *syn.* Exūviæ, spŏlia, răpīnæ, fūrtum. *epith:* Dīvĕs, ŏpŭlēnta īngēns, ŏpīma, ŏptāta, spērāta, răpta, nŏctūrna, pārta, ăcquīsīta, vĭŏlēnta, bārbăra, bēllĭca, hŏstĭlis, crŭēnta, sōrdĭda, ăvĭda, tūrpis, nĕfānda, dīra. *phr.* Vīcto ex hŏste, răpĕre prædam hŏstĭbus ērĭpĕre. Spŏlĭa hŏsti dĕtrăhĕre ăb hŏste rĕfĕrre. Spŏlĭis gaūdēre. Exŭvĭās dēlēto ex hŏste rĕfĕrre. Spŏlĭis ŏnūstum rĕdīre. Nōn hăbet ēvēntus bărbăra præda bŏnos. Fīt māgnus dīvĭte præda. *v. Prædor. Furtum. & Triumphus.*
prœdaceus, Łupowy, Rozboyniczy.
prœdamitator, sub Poprzednik.
prœdamno, Sędźiemu pochop dáię.
prædamno spem, *Nádźieię strácić.*
prædas, facio, agito, *Rozbiiam*
prædārĭcus, *Rozboyniczy.*
prædātio, *Łupienie, plondrowánie.*
prædātītius *Łupowy.*
prædātor, *Łupieżcá, Rozboynik, plondrownik & sub Gwałćićel.*

prædātōrius, *Łupieżny, Drapieżny, Rozboyniczy.*
Prædatura. 3. Esdræ 5. al. Fœdetura i catalogus filiorum. Emman. Sa. Reiestr. Vuieco.
prædēlaſſo. *Morduię.* prædēnſus, *Twárdy Gęsty.*
prædes, *ki. Rękoymie dobrá, lege & præs.*
prædeſtinātio. *Przeyrzenie Boſkie.*
prædeſtīno, *Stánowię 2. przeglądá Bog.*
prædia,& prædia bona, *Rękoymie dobrá.*
prædiātor, *Komiſarz Rękoimia.*
prædiatoria lex. *ſub Rękoimia,*
prædiatorium jus, *Rękoimſkie práwo, ſub Rękoimia*
prædiātorius, *Folwárkowy. prædiatus, Máiętny.*
prædīcābīlis, *Chwalny, Sławny.*
Prædicamentum. Sipont. Rhodigin Prædicamenta vulgò Dialectici vocant quæ Ariſtotel. Quintilian. Decem elementa rerum, quæ recenſet ex Ariſtotele, Rhodigin primas voces prima genera rerum ſignificantes, ad quas infinitæ aliæ revocantur. Prædim. nta dicta ait Sipontin quod de omnibus prædicentur, i. affirmentur vel negentur. Hoc, eſt hoc, vel non eſt
prædīcātio, *Sławienie, Chwalenie 1. O*
Prædicativi generis concluſione, Apulæi i. ſyllogiſmus categoricus.
Prædicativus ſyllogiſmus. Iſidor, i. categoricus, in quo aliquid de alio dicitur affirmando vel negando.
prædicātor, *Opowiádacz, Káznodźieiá.*
Prædicatum, Sipont. Categoremata. Cic. interpretatur quæ de aliquo vel aliquibus dicuntur. i. prædicantur. Appoſita Sipont. Attributa alij Univerſalia alij. Prædicabilia vulgo Dialectici. Et peculiariter Prædicatum eſt pars poſterior Enuntiationis quæ ſubjecto attribuitur. ut Homo eſt animal. Homo. ſentit.
prædīco, *as, Obwoływam, Opowiádam 1, Sławię, Ogłaſzam.* öffentlich verkünden / rühmen. *Tollitur, antiſtes prædicat unde Deum.* Prud *ſyn:* Cĕlēbro, mĕmŏro, cōmmĕmŏro, laūdo, jăcto, jāctito. *v. Laudo, Concionor.*
prædīco, *is, Przepowiádam, & ſub Nadeſzcz.* Zuvor ſagen / vor verkünden. *ſyn.* Prænūntio, vātĭcĭnor. præcĭno, āntĕmŏnĕo, præmŏnĕo, *phr:* Fūtūra ăpĕrĭo, păndo, expĕdio, căno, mŏnĕo, nūntĭo, dēnūntio, Cāsūſque fŭtūri Sīgna dat, Pāndĕre fātĭdĭcis vĕnĭēntia ſæcŭla dictis. Prōdĭgiūm cănit, & trīſtes dēnūntiat īrās. Vēntūrāque bēlla expĕdiet. Tālia dīvīno fūdērunt cārmine fāta. Sīc māgna ſăcērdos eſt mĭhi dīvīno vātĭcĭnāta sŏno obſcœnīque cănos, impōrtūnæq; vŏlucres sīgna dăbant. Vēntūram mĕlĭus præsāgit nāvita nŏctem. Tūnc ĕtiam fātis ăpĕrit Căſſāndra fŭtūris ōra Dĕi jūſſu. Vātes, cum multa hōrrĕnda mŏnēret. Hōs mihi prædīxit frūctus Sæpe mălum hōc nōbis, sī mens nōn læva fŭiſſet. Dē cœlo tāctas mĕmĭni prædīcĕre quērcus, Sæpĕ sĭnīſtra căve prædīxit ăb īlĭce cōrnix. Quōd sī vēra cănūnt ſacrīs ōrācŭla tēmplis. Vātum tĭmĕo mŏnĭtus, īgne Pĕlāſgo Īlĭon ārsūram præmŏnŭīſſe fĕrūnt. *v. Auguror.*
prædictio, *przepowiedzenie, práktyká. proroctwo.*
prædictio augurum, *Wieſzczbá 3.*
prædictio hariolorum, *Wieſzczbá 2.*
prædictum, *przepowiedzenie, proroctwo. Znák*
prædictus, *przepowiedziány, przerzeczony.*
prædiſco, *Przeymuię poduczyć ſię*
prædītus, *Obdárzony, Obſtuiący, Máiący,*
prædīves, *Bogáty.* gar reich *Iam vero in tectis prædivitis urbe Latini,* Virg *ſyn.* Dīves, ŏpūlentus. *v. Dives.*
prædīvinātio, *Przeczuwánie.*
prædīvīno, *Przeczuwam, przepowiadam.*
Prædīvīnus, *wyborny.*
Prædiŏlum, *Folwárczek* Ligend Gütlein.
Prædium. *Folwárk 1, Dziedziná* Ligend Gut *Servius Oppidius Cănuſi duo prædia dives. Hor ſyn:* Vīlla, fūndus. pŏſsēſsĭo ăger. *epith:* Cūltum ŏmnĭfĕrum, ferāx, fērtĭle, fœcūndum, ēxcūltum, prĕtĭōſum. ēxĭmium, dīves. *v. Agger*
prædo, *onis, Rozboynik,* Ein Rauber. *Hic colluctamur, prædonibus & ſacra nobis.* P. *ſyn.* Prædātor, fūr. latro, grăſsātor. *epith:* Īnsĭdĭōſus, ſcĕlĕrātus. īnfĕſtus, fūnĕſtus, grăſsāns, *epith:* Īnsĭdĭāns vĭātōrĭbus. Fŭrĭis prædōnis ăcērbi Sūbjēctus, ăvĭdus prædo pĕr sīngŭla ſævit. Prædōnem Sŭpĕri nūnquā pătĭēntur ĭnūltum. *v. Fur.*
Prædo. as. in SS. Lib, idem Prædor. aris
prædŏceo *Obwieſzczam.* prædēmo, *Ulżywam.*
prædoncŭlus, *Rozboynik.* prædōnius *Rozboyniczy.*
prædonŭlus, *Rozboynik,*
prædor, *aris, Rozbiiam, Łupię 2. Plondruię* Rauben,

Rauben/stehlen. *Prædariq;lupos jussit,pontumq; moveri.* Virg. *syn:* Dēprædor, spŏlio, pŏpŭlor, dēpŏpŭlor, dīrĭpio, răpio, ērĭpio, cŏmpĭlo, expĭlo. *php.* Prædas ăgo, răpio, aufĕro, vĕrto, āvĕrto, cŏnuĕho, cŏnvĕcto. Hŏstĭles ēxērcēre răpīnas Vī prædas quæro. Trĭsti spŏlĭāre răpīna. īnfēstāre vĭās. Prædam făcĕre. præda pŏtīri Răpīna tŏllĕre, ēr pĕre, spŏlĭāre. Vĭŏlēnta răpīna vītam ăgĭtāre, Viātōres bŏnis spŏlĭāre. ăgros lāte vāstāre, pŏpŭlārī, āssvēscĕre prædæ, răpīnæ. āt vōs ēxĭgŭo pĕcŏri. fūrēsque lŭpīque, Parcĭte, dē māgno ēst præda pĕtēnda grĕge. Nōn nōs aut fĕrro Lĭbўcos pŏpŭlāre pĕnātes Vēnimus aut răptas ădlīttŏra vĕrtĕre prædas, ārmāti prædam ēxērcēnt. Cŏnvĕctāre jŭvat prædas, & vīvĕre răpto ārvaālĭēna jŭgo prēmĕre, ātque āvērtere prædas, ēt spŏlĭis vītam, ēt vĭŏlēnta ăgitare răpīna. *v. Præda, Furor. aris. Vasto. Rapio.*

prædūco, *sub Obwodzę 2, prowádzę 1 przećiągam 1.*

prædūctŏria lora, Szla, prædulcis, *Słodki,*

prædūrātus, *Zátwárdźiáły*

præduror, *Twárdźieię, Zsſcha ſię,*

prædūrus, *Twárdy,* præemineo, *Przewyżſzam.*

præeo, *Uprzedzam, Wprzod idę. Mowię z, kim, powiádám,* fürgehen. *Et venit stella non præeunte die,* Pedo v *supra Præcedo*

præfăcĭlis, *Łácny.*

præfămĭno, sub przemawiam.

præfāri, *przedmowę czynię Mowię z kim przemawiam, Odpuſzczenia proſzę, Przepowiádam*

præfātio, *przedmowá,*

præfatus, *przerzeczony 1,* das Reden, *Præfatis dives solio Rex infit ab alto* Virg,

præfectianus, sub Ceklarz,

præfectio, *przekładánie, vel potius przełożenie,*

præfectōrius, Stárośći,

præfectus, *przełożony 2, Stárosta 1, przeor*

præfectus cubiculi, *Podkomorzy.*

præfectus finium, *Podkomorzy 2.*

præfectus moribus, *Obyczáiow popráwiácz.*

præfectus prætorio augustali, *Márſzáłek krolewski.*

præfectus provinciæ, satrapiæ, *Woiewodá.*

præfæcūndus, *żyzny, płodny,*

præfĕrĭcŭlum sub Miednica 1, Enostro more Præferĭculum dici posset, quod in pompis præferri solet, ut est, vexillum: labarum, crux.

præfĕro, *przenoſzę, Noſzę przed ſobą, Pokázuię po ſobie,* vertragen/höher achten *Præferimus manibus vittas. & verba pr. cantum.* V. *syn:* Præpōno, āntĕfĕro, *phr:* Pŏtĭus dūco. plūrĭs făcio, æstĭmo.

præfero facem. lumen. tædas, *świecę*

præfĕrox, *Zuchwáły popędliwy,*

præferrātus, *Okowány, Okowániec, Z zelazem.*

præfestinatim, præfestinatē, *Skwápliwie.*

præfestīno, *Skwapiam ſię przyſpieſzam,*

præfica, *Płáczká,*

præficarum voces, *Pogrzebna pioſnká,*

præfĭcio, *Zwierzchność dáię,* Einen vorsetzen/über etwas setzen. *Custos præficitur lateri* Cl. *Sed me cum lucis Hecate præfecit avernis.* Virg. *syn.* Præpōno, *phr:* Cūram māndo, dēmāndo, īmpĕrĭum do, trĭbŭo. Cum sūmmo īmpĕrĭo mītto. Rĕgēndum trādo, cōmmītto, īmpĕrĭo, dĭtĭōni sŭbjĭcio ūrbem, prŏvĭncĭam. &c,

præfīdo, *Ufam*

præfīgo, *Wtykam, Wdźiewam, przybiiam,* Fürheffren. *Pacem orare manu. præfigere puppibus arma,* Virg.

præfĭgūro, *Przepiſuię 2.*

præfĭnio, *Náznaczam, Określam 1, Stánowię 1.*

præfīnītio, *Określenie rzeczy,*

præfinito, *Okreśnie Zrzieſtru.*

præfinītus, *Określnie, Zrzieſtru,*

præfiscĭnē, præfiscini *Nie chwaląc ſię, W dobry czás* præficĭno, *W dobry czas.*

præfixus, *Przekłoty.* præfixus ferro, *Okowány*

præflōrātus, *Zgwałcony,*

præflōreo *sub Kwitnę,*

præflōro, *Kwiát ebrywam, Koſztuię w przod*

præfluo, *ćiekę mimo*

præfōcātio, *Dawienie,* præfoco *Dawię*

præfōdio, *Przekopáć, Zákopáć.*

præformīdo, *Boię ſię.*

præformo, *przepiſuię 2, propriè primus formo*

præfra.

præfractè, *Upornie.*
præfrāctus, *Surowy 2. Uporny, Złámány.*
præfrīgĭdus, *źimny 1.*
præfringo, *Nałámuię/ przełámuię Łamię co.*
præfulcio, *Podpieram.*
præfulcio negotijs, *Zwierzchność daię.*
præfulgeo, *Łſknę ſię.*
præfulgūro, *ſub Błyſka ſię,*
præfurnium, *Czeluść 2. præfūro Száleię 2.*
prægĕlĭdus *źimny 1.*
prægermĭno, *pąkowie puſzcza drzewo.*
prægeſtio, *żądam barzo.*
prægīgnor, *ſub Rodzę ſię.*
prægnāns, *prægnas ātis, Brzemienna ćielná* Schwanger. item wichtig. *Ciſſeis prægnans, ignes enixa jugales.* Virg *ſyn:* Grăvĭda, fœta grăvis, *phr:* Grăvem fĕrens mătūro pōndĕre vēntrem, *vide Gravida.*
prægnātio, *Brzemienność.*
Prægradat, Pacuvi, pro prægreditur. Noni,
prægrandis, *Wielki 1.*
prægrăvis, *ćięſzki* gar ſchwar. *Decidit hyberno prægravis unda gelu.* Mart:
prægrăvo, *Obćiążam, przeważam.*
prægrĕdior *Uprzedzam 1. przewyżſzam.*
prægreſſio, prægreſſus, *us, Uprzedzánie*
prægustativa comestio, śniadánie 1.
prægustātīvus Koſztowaniu ſłużący.
prægustātor, *Podczaſzy, Kráyczy, Kuchmiſtrz.*
prægusto, *Koſztuię wprzod, Kredencuię komu, przekęſuię czego,*
præbibeo, pro præbeo. Dáię 1, przyodźiewam
præjăceo, *Leżę przed,*
præjăcio, *przećiskawam, Otaczam.*
præiens, *euntis, Záczynáiący.*
præjūdĭcātio, *Oſądzenie przed dekretem.*
præjudicātus, *Uprzedzony. Oſądzona rzecz.*
præjudicium, *Oſądzenie przed dekretem, Sędźiemu dánie pochopu, Niesłuſzna Uymá:*
præjūdico, *idem & Sądzę przed ſądem.*
præjūrātio, *ſub przyśięgąm 1.*
prærator, *przyśięgácz.*
præjūro, *przyśięgam 1.*
præjŭvo, *ſub Rátuię, Wſpomágam 2.*

PRÆL

prælābor, *ēris przemiiam 2.*
prælambo, *Obliżuię, Kredencuię*
prælargus, *Szczodrobliwy. Szeroki*
prælăvo, *is, płoczę* prælaūtus, *Hoyny.*
prælectio, *czytánie,* prælector, *Czytelnik.*
prælēgo, *as, Odkázuię.*
prælĕgo, *is, Czytam 2. Przeżdżam,*
prælialis, præliāris, *Woienny. potyczkowy.*
præliātor, *Potykácz. Walecznik.*
prælibatio, *Koſztowánie,*
prælībo, *Koſztuię wprzod, Kredencuię komu,*
prælĭcenter, *śmiele, Nazbyt.* (*Záirzeć.*
prælĭgāneum vinum, Wino podwiązáne.
prælĭgātus, ſub Oczárowány,
prælĭgo, *Obwiezuię, Záwięzuię 1. przewiązuię, Przywiązuię.*
prælĭno, *is, Oblepiam* prælior, *Potykam ſię,*
prælium, *potyczká,* Ein Streit/ Feldſchlacht. *Quemq; ſuæ rapiunt ſcelerata in prælia cauſæ, ſyn,* Certāmen, pūgna, cōnflīctus. *epith:* Hōrrĕndum, ſævum fĕrum, dīrum, ſcĕlĕrātum, īnfāndum, tūrbidum, vĭŏlēntum. *phr:* Clāngĭte vōcāli præ-līa raūca tŭba. Ingrŭit Æneās Itălis et prælĭa mīſcet. Prīma lĕves ĭneūnt sī quāndo prælĭa Pārthi. *vide Pugna.*
præloco, Wprzod v.
prælongo, as, przedłużam, Rośćiągam.
prælongus *Długi 2. Długoſz 1.*
præloquium, *Sentencya 2.*
prælŏquor, *Przedmowę czynię wymawiam prze-powiádam.*
prælūceo, *świecę Roświeca ſię.*
prælūcĭdus, *Jaſny Lſknący ſię,*
præluditur, *poczyna ſię.*
prælūdĭum, *przegrawek, Utarczká* Vorſpiel *Hæc ſunt præludia ad Aſtra M.*
prælūdo, *przegrawam 3. Koſztuię ſię, Hárcuię.* vorſpielen. *Ictibus ſparſa ad pugnam præludit arena.* Virg:
prœlum,

prælum, *Prásá pápiernicza, &c.* Ein Kelterbaum *epith:* Spūmāns mădĭdum, ēbrĭum, Fălērnum Cāmpānum. Pēlīgnum, *phr:* ēbria spūmābānt cālcātis præla răcēmis. Nōn hæc Pēlīgnis ăgĭtur vīndemia prælis. Vīnăque fŭndŭntur prælis ēlīsa Fălērnis. ēt prælis nōn īnvĭdet ūva Fălērnis.
prælumbo, as, Wybiiam. Ochromić.
Præluo, Sipont: & Calepin. pro abluo ante, vel præter-fluo.
prælūsio. *Poczynánie się.*
prælustris, *Swietny 2.*

PRÆM

præmăcēro, *Námaczam.*
præmāndo, *as, Roſkázuię 1.*
præmaturè *Rychło, Skwápliwie*
præmātūrus, *Rychły. Rány* unzeitig. *Non præmaturi cineres, nec funus acerbum. J,*
præmĕdĭcātus, *Lekárſtwy opátrżony:*
præmĕdĭtātio, *Przemyślánie.*
præmeditor, *Przemyślam.*
præmefero, præmegero, *divide* præ me fero. &c. *ut supra.*
Præmensus, à præmetior. apud Tibullum aliqui legunt corrigit Scalig. Permenso tempore lucis.i transcurso à Permetior
præmessum, *Prážmo,*
præmĕtium, præmĕtīvum, Pierwiáſtki, prážmo.
præmĕtuo, *Boię się,*
præmiātor. Płaycá. Pomocnik, Łupieżcá.
præmiatrix sub płaycá,
præmĭcans, *świetny* præmĭgro, *Uchodzę 1.*
præmĭnens. Wydátny 1. præmĭneo przewyżſzam.
præmĭnister, *Poprzednik, Sługá* 1.
præministro, *posługuię.* præminor *Grożę,*
præmior. aris, płácę 1. Zyſku ſzukam
præmiōsus. Bogáty, pieniężny. & sub Zyſk 1.
præmissa, *orum sub pi rwiaſtki:*
præmissio, *przeſyłánie wprzod,*
præmitto, *przeſyłam.*
præmĭum, *Zapłatá 1. podátek 3. Zyſk* 1. *Łup, Wysługá.* Gabe, Verehrung -----*meritaqs exspectant præmia palmæ* Virg. *syn.* Mērces, prĕtĭum, mūnus, dōnum, frūctus. *epith.* Māgnifĭcum īnsīgne, āmplum. ēxĭmĭum, lārgum, ŏpŭlĕntum, dīves, prĕtĭōsum, īngēns, mĕmŏrābĭle, præclārum. jūstum. mĕrĭtum. sōlēnne, rēgĭum, vīle, pārvum. prĕtĭi mērces, ēxăcti lăbōrĭs, īmpēnsæ vīrtūtis hŏnos, frūctus, sōlātia. Præmia jūsta lăbōrum. Mĕrĭtæ præmĭa pālmæ. Lārgăque māgnănĭmus stătŭēt tĭbi præmĭa Prīnceps Præmia quanta. bŏnos mănĕānt, Quæ dīgna vĭro pro tālĭbus aūsis præmĭa posse rĕar sōlvi; Mĭhi sī mērces ērēpta lăbōrum ēst, Hīc sāltēm lōngi nōn cūm dŭce præmĭa bēlli rēddāntur. Invĭtat prĕtĭis ănĭmos, ēt præmia pōnit.
præmŏdĕror, Miárkuię præmŏdum *Názbyt.*
præmŏlestia, *przykrość.*
præmōlior, *przemyślam.*
præmollio, *Miękczę, przeczuwam,*
præmollis, *Miękki.*
præmŏneo *przeſtrzegam 1,*
præmŏnĭtor, *przeſtrzegácz.*
præmonitus, *us, Przeſtrogá.*
præmonſtrātor, *Náuczyćiel*
præmonſtro, *przeznaczám, & sub przepowiádam*
præmonſtrum *Znak.*
præmordeo. *Ukęſuię Præmorſi Plau. priſcè.*
præmŏrĭor, *Umieram wprzod.*
præmŏrtui pudoris, *Niewſtydliwy*
præmortuus, *Martwy. Ná poły umárły*
præmūnio, *Opátruię 2. Obwárowáć, Zábiegam 3.*
præmūnītio, *przeſtrogá, Ochroná.*

PRÆN

prænarro, *powiádam 1.*
prænăto, *płynę 2.* prænāvĭgātio *żeglowánie.*
prænāvĭgo, *przepłynąć.*
prænĭmis, *Názbyt* prænĭtens, *Jáſny 1*
prænōmen, *przezwiſko* prænomino, *Nazywam*
prænosco, *przeczuwam.*
prænōtio, *przeczuwánie, przeięćie 2.*
prænūbĭlus, *Chmurny.*
prænuntia, *orum: Senec. aliter Prognoſtia, legitur*
prænuntiātīvus, *Opowiádácz.*
prænuntio, *przepowiádam, Opowiádam 2.*
prænuntius, *Opowiádácz.*
præoccīdo, *Záchodzę 9.*
præoccŭpātio, *Ubieżenie, Uprzedzenie, Zábieżenie.*

præoccŭpo, Uprzedzam, Uymuię ſobie ludźi, Obeymuie mię.

præopto, Wolę, przenoſzę 3. Obieram.

prœordino, ſub przegląda Bog.

præpando, Záſtaniam 1,

præpărātio, Gotowánie przygotowánie.

præparatò, Z przygotowániem.

præpărātōrius, przygotuiący.

præpărātus, us. Gotowánie.

præparcus, Skąpy.

præpăro, Gotuię. Bereiten. Sulcos & vineta crepat mera, præparat ulmos. Hor. ſyn: Păro, āppăro, cōmpăro, īnſtrŭo, ōrno, ădōrno, ōrdino. cōmpōno. phr. ănīmos āptēnt ārmis, pūgnæque pă rēnt, īlli sē pūgnæ ăccingūnt, āccīngūnt ōmnes ŏpĕri. Prōpūgnācŭla bēllo tūta părānt. Rēbus jām rīte părātis. Cūrſumq, părāri īmpérat.

præpĕdīmentum, przeſzkodá.

præpĕdio, Obćiążam.

præpĕdior, Wiklę ſię. præpendeo. Wiſzę.

prœperatus. us, prœparatus, us, przygotowánie

præpero, pro prœparo. priſcum ſub przygotowanie.

præpes, ĕtis ſubſtant; ptak 1. ptak wieſzczy, Orzeł

præpĕs, adject. Skrzydláſty, prętki, poprzedzáiący. Geſchwind. Et volucrum linguas. & præpetis omnia pennæ Vir. ſyn: Cĕler, vēlōx, cĭtus, pērnix, cōncĭtus. v. Celer.

præpĕto, Uprzedzam, żądam 2.

præpīlāta, orum Bez grotu,

præpīlus, à Prœpilo, as, Tępy, Bez grotu, an Okowány, vel Kończáty.

præpīlo, as. przećiſkawam. Sed proprie, ut vulgo explicatur, exacuo vel hebeto. vide Præpilatus.

præpinguis, Tłuſty

prœpollentia, przemagánie.

præpollens Zamożny, przemożny.

præpolleo, przemagam.

præpondĕro, przeważam, Ważę, Rozważam.

præpōno, Kładę wprzod, przenoſzę Zwierzchność daię, Fürſetzen. Vndique deceptā fronti præponere olivam Hor. ſyn Præfĕro, āntĕfĕro, vel præfī.

præporto, Nioſę przed ſobą. (cio.

præpŏsĭtio, przekładanie

prupoſitio, Grammatica, Cicer. Quintil. apud Cariſium, Diomedem, Priſcianum, eſt pars orationis indeclinabilis &c, &c.

Præpoſitivus ut apud Cariſium & Priſcianum. Præpoſitivæ vocales, quæ in diphthongis præponuntur; apud Græcos Articuli præpoſitivi.

prœpŏsĭtūra, przełożeńſtwo, an proboſtwo,

præposĭtus, adject przedni 1. Wyborny,

præpoſitus, ſubſt, przełożony 1. Przeor, an Proboſzcz. Fürgeſetzt. Horam præpoſitæ qua fores apta viæ, Ovid.

præpoſitus claſſi, Amirał 1.

præpoſitus cubiculi, Komornik 2.

præpoſitus familiæ, Ochmiſtrz.

præpoſitus militum, Rotmiſtrz.

præpoſſum, przemagam

præpoſtere Opák 2. Opácznie. Nieporządnie.

præpoſtĕrus, Opáczny, Nieporządny. Hinter ſich / verkehrt ſyn: pērvērſus, præmātūrus, præcōx īntēmpēſtīvus phr. ōmnia nātūræ præpōſtĕra lēgĭbus ībūnt Pārſque sŭum mūndi nūlla tĕnēbīt ĭter, v. Impoſſibile.

præpŏtens, przemożny, Wielmożny, Zamożny.

præprŏpera feſtinatio Skwapiánie ſię.

præproperanter, præpropere. Skwapliwie.

præprŏpĕrus, Skwápliwy Niedozrzáły.

præpūtium, Obrzezek 2.

præquam, Oprocz

Præqueſtus Ovid, 4. Motam. Multaq; præqueſtus; i, ante quæſtus, al. Conqueſtus.

P R Æ R

prærăbidus, Ziádły. ſub Gniewliwy.

prærădio, świecę, Záiáśnieć.

prærādo, Przeskrobáć.

prærancĭdus Zgniły, Nieprzyiemny.

præră pĭdus. Prętki. præreptus, przed czáſem.

prœrigeo, Márznę, Odźiębić.

prœripia orum à ripa, pobrzeże,

præripo, is, à rapio Ubiegam kogo, przeymuię. vorhin wegreiſſen. Littora. prœripere, & venientes pellere terra Virg.

prærōdo, Nákęſuię, Ugryznąć, & ſub Oblizuię co.

prærogativa, *przodek 2 Otuchá, przywiley.*
prærŏgātīvus, *przodkuiący,*
prærogo, *sub Wydáię & przed czásem.*
prærumpo, *Przerywam 1.*
prærupta rupes, *Przerwá.*
præruptè, *przykro 1.*
præruptum, *przepáść 2. przerwá 1.*
præruptus, *Oderwány, przepáśćisty, Záwieśisty.*

P R Æ S

præs, *dis, m, Rękomia. vide &* prædes,
præsum, Jestem przytomny.
præsagio & præsagior, *Deponens przeczuwam, & sub Ni deszcz* **Zuvor mercken/ weissagen.** *Venturam melius præsagit navita noctem.* P. præsentio, præsentīsco, prævĭdeo, augŭror, vātĭcĭnor, prædīco.
præsāgītio *przeczuwánie.*
præsāgium, *idem & Znák.* **Wahrsagung.** - ✝, *dicta spirant præsagia rupes.* Cl.
præsāgus, *przeczuwáiący Wieszczący, Bystry 2.* **Weissager,** *heu mens præsaga futuri* Claud. *syn:* præscius, prænūntius, vātes, augur. *vide Augur.*
præsānātus, *Zleczony.*
Præsanasco. Calepin. Rob, Steph: corrige præsanesco *sub Goi się,*
præsāno, *Goi się, Goię.*
Præscatens, à Præscateo Obfity.
præscientia, *przeyrzenie Boskie præscindo, Urzynam, Ućinam*
præscio, præscisco, *przeczuwam Wiem przed tem*
præscītio, *przeyrzenie Boskie.*
præscītum, *przeczuwánie Znák.*
præscius, *przeczuwáiący* **Zuvor wissend.** *Præscia venturi, da non indebita, posce.* Virg
præscrībo, *przepisnię 3 Opisuię 1 Napis kłádę, Okreslam 1. Dawnośćią, używánia práwa dostáię, Stanowię 1.* **vorschreiben.** *Quid faciam, præscribe quiescas.* Hor. *syn.* Dēfīnio, præfīnio, dēsīgno, vel stătuo, mando, jŭbeo, impĕro, præcipio..
præscriptio, *Opisanie, Okreslenie, Dawnośći używánia práwo, Pokrywká 2. Wybiiánie się 3. práwá. przeyrzenie Boskie.*

Præscriptum, *Formułá, Okreslenie.*
præscriptus, *Opisany,*
præsĕco, *Ućinam, Urzynam.*
præsegmen, *Ućinek 1. Obrzerzek 3. Ostrzyżeks Latorośl do sadzenia.*
Præsēminatio, tr. Vitruu. i. præparatio:
Præsēmĭno, *prześćiełam 2. tr. alioqui propriè, Wprzed śieię*
Præsens, *Obecny, Ninieyszy, Teraźnieyszy, Gotowy 1. pewny Skuteczny. Et pro Adverbio. Obecnie* **Gegenwärtig** *Tu pro germano, si quid præsentius audes.* Virg. *syn.* Spectans, spectator, testis, arbiter, *vel* instans, immĭnens, vel promptus, ălăcer, vel intrĕpĭdus, immōtus.
præsens animus, *vel* præsentia animi *śmiáłość*
præsensa, *orum. Proroctwo,*
præsensio, *przeczuwanie, przeyrzenie Boskie*
præsentāneus, *Obecny. pewny, Skuteczny, Smiertelny 2.*
præsentārium argentum *Gotowe.*
præsentārius, *Gotowy.* præsentia, *Obecność.*
præsentio, præsentisco, *Przeczuwam, Czuię.*
præsento, *as Stawiam*
præsēpe, *is, hoc Chlew, żłob, Stáynia, Stanie 2. Nierządny dom, Stoł przegrodá.* **Ein Krippe** *Stabant ter centum nitidi in præsepibus altis.* Virg, *syn.* præsepium, stăbŭlum, *vide Stabulum.*
præsēpelio, *Grzebię 2:*
præsēpes, *is, f. żłob, Stoł.*
præsēpia a, tr. Stoł 6.
præsēpio, *Zágradzam, Ogradzam 1.*
præsēpium, *żłob.*
præsero, Colu. corr. præsaro.
præsertim, *Iże 3. Zwłaszczá.*
præservio, Nasługuię præservo, *Záchowuię.*
præses, idis, przełożony 2. Rządzcá Stárostá 1. Pátron. **Ein Landvogt Schirmer.** *Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui.* Mart.
præses i. præsens est. Obecny.
præsidālis. *Staróśći.*
præsidiarum regens, *Przełożony 2.*

præsidātus; *us, Stároſtwo 1.*
præsĭdeo, *Zwierzchność mam, Rządzę 1. Obśiá- dam Opánowáć.* vorſtehen. *Præſidet & viridi gaudens Feronia luco.* Virg *ſyn:* præſum, īmpĕro, dŏmĭnor.
præsĭderātio, *ſub źimá powſtáie.*
præsĭdĕro; *ibidem.* præsĭdiālis, *Obronie służący.*
præſidiālis *idem & Stárośći.*
præſidiarium medicamentum, *przerwá.*
præſidiarius miles, *żołnierz oſadzony.*
præſidiarius palmes, *Látorośl zoſtáwiona.*
præsĭdium, *Oboroná 2. Oſadá 2. Twierdzá,* Beſatzung/ Hülff Schutz. *Tuteriq; tuo ſiden tem præſidioq;* Hor: *ſyn.* Cūſtōdia, mīlitum lĕgio, cŏhōrs, ſtătio: vel prōpūgnācŭlum, mūnīmentum, tūtēla, sūbsĭdĭum, aūxĭlĭum. *epith:* Tūtum, sălūt.re, mūnītum, vălĭdum, vāllātum, tūrrītum *vide Auxilium*
præſignĭfico, *Przeznaczam*
præſignis, *adiect. commune Znáczny,& ſub Kraſny*
præſigno, *przekreſzam, żegnam ſię.*
præsilio, *Skaczę 1. & ſub Rzucá ſię płácz.*
præsĭpio, *apud Feſtum, incertum proprio an translato ſenſu, ſonat Præſagio przeczuwam vel valdè ſapio przemądry ieſtem, & Trącę præſpargo, lege præſpergo.*
præſpĕcŭlor, *przeczuwam.* Vorreichen.
præſpergo, *potrząſam.*
præſtābĭlis, præſtans, *Zacny, Wyborny.*
Præſtabilis ſuper malitia Deus, Ioël apud LXX. 1. pænitens mali ſ. pænæ quod cogitárat inferre: vel revocans ſe à pœna, caſtigatione. Emman. Sa.
præſtantia, *Zacność, Wybor.*
præſtantior, *Lepſzy.*
præſtat, *Lepiey. præſtātio, pobor,*
præſtat ingenio, *Dowćipny.*
Præſtauro, Diomed: i. præſtruo. Robert. *Conſtantin.*
præſtega, æ, *przedśionek:* Præſter, *Sipont. corr.* *Præſterga ſunt omnia ſub Ochędożny.* (*Preſter.*
præſterno, *Gotuię 1. 2.*
præſtes, ĭtis, *przełożony 2.*
præſtigiæ, æ, Mamienie, Száłbierſtwo,

præſtigiæ, arum, idem & Łápaczká w mowie Omamienie. Zauberey/ Augenblendung. *Operta quæ fuere, ſunt patent præſtigiæ.* (Iamb, *ſyn* īncāntātio, vĕnēfĭcium, măgia. *epith:* Fāllāces, dŏlōſæ, nĕfāndæ, măgĭcæ, ārcānæ, vānæ, ĭnānes, ĭnvălĭdæ ſcĕlĕrātæ, crūdēles, dīræ, īnfāndæ, vĕnēfĭcæ, hōrrēndæ tērrĭbĭles, Thēſſălĭcæ, Tārtărĕæ, Stўgiæ. *vide Magia.*
præſtigiātor, *Száłbierz, Czárownik.* Zauberer. *ſyn:* Măgus, *vel* cīrcŭlātor, hīſtrio,
præſtigiatrix, *Czarownicá.*
præſtīgiōſus, *Száłbierſki.*
Præſtingvo, idem Præſtringo.
præſtino, *Kupuię.*
præſtitor *Dawcá płaycá.* præſtĭtuo, *Náznáczam*
præſtĭtūtus, *Umowiony.*
præſtò *Obecnie, przytomnie & ſub Oſobá* Gegenwärtig *Pauper erit præſtò tibi, præſtò pauper ab bit.*

præſtò eſt, vel ſum, *Łácno ieſt, przytomny ieſtem.*
præſto, *as, Czynię 1. Dá ę 1. Dokázuię przodkuię, Przewyżſzam Stawiam ſię. Wáruię 1. Biorę. Zwierzchność dáię, Záchowuię 2 Ochraniam, Nágradzam, Odprawiam 1 Hámuię Dochowáć Zabiegam Obiecuię 1. 2. Spełniam, Spráwuię 1. Záſtępuię kogo. Stoi zá to, Ręczę. Præſtiterit totidem lectas de more bidentes* Virg: *ſyn.* Excĕllo pōllĕo, vălĕo, vel præcĕllo, sŭpĕro, vĭnco, præĕo āntĕĕo, prævĕrto, ſum præſtāntĭor, vel ĕxĕquor, ĕffĭcĭō, pĕrăgo, vel prōmĭtto, pōllĭcĕor
præſtolātio, Oczekiwánie,
præſtōlor, *Czekam.*
præſtringo, *is, przerażam, Bláſk mi, Miga ſię coś Záćimiam, Mamię, Zámydlam oczy, śćiągam 1, Tępię, Draſnąć.*
præſtruo, *Zágradzam 1. Náprawiam kogo.*
præsūdo, ſub Poc ę ſię.
præſul, *Przełożony 2. Márſzáłek taneczny, Prałat,* Ein Vorſteher. *ſyn,* Antĭſtes, Pōntĭfex *vide Antiſtes.*
præſulſus, *Słony.*

præsultātor, *Márszáłek taneczny.*
præsulto, *Skacze 1.*
præsultor, *oris, Hárcownik, Márszáłek taneczny.*
præsum, *Zwierzchność mam. Jestem tym.*
præsumo, *Biorę wprzód, Uprzedzam. przemyślam Dorozumiewam się, Tuszę, Mam to zá pewną, Nadźiewam się, Przeksuię.* Vorstehn. *syn:* prœsīdĕo, impĕro, quīn ĕtiam.
præsumpta opinio, *Otuchá.*
præsumptio. *Uprzedzánie, Spodźiewánie. Nádźieiá, Otuchá, Pierwiastki. Item figura Prolepsis.*
præsumptor, *śmiáły 2.*
præsumptum, *Otuchá pewna to.*
præsumptus, *Uprzedzony, Domniemány.*
præsuo, *Obszywam.*
prætĕgo, *Okrywam.*
prætendo, *Zasłániám 1. Szczycę się kim, Udáię, się zá, Niosę przed sobą, Zdobię 2. Trzymam 1. Pokrywam, Pokázuię 2. Ogradzam, Wymawiam się 2, Zástawiam śieć.*
prætĕner, *Szczupły. Miękki.*
Prœtenta, æ, Czárá.
prætentāmentum *Probá 2.*
prætentatus, *us/* Mácánie, *probá 2.*
prætento, *Mácam 2. Doświadczam, Kosztuię, Zmácać, przegrawam 3.*
prætentūra *Kobylenie, Ostrożenie, Czárá.*
prætĕnuis *Wąski, Cieniuchny, Szczupły.*
prætĕpeo, *Zágrzewam się.*
præter, *Oprocz, Mimo, Nad 1. Nád to, & sub Ráczey.*
præter œquum & bonum, *Surowie.*
præter ex causa, præter si, *Oprocz.*
præter si, *Chybá.*
prætĕrăgo, præter ago, *Miiam, Przeieżdżam prœterbito, as, vel is, potius. idem priscum,*
prætercurto, *Przeieżdżam, Miiam 1.*
præterdūco, *Prowádzę 1. Mimo.*
præterea, præterea, *Nád to:* über das. *syn.* sŭper, ĕtiam, ădhūc, ăd, hæc, tūm, deīn, deĭnde, quīn ĕtiam,

prætĕreo, *Miiam co, Opuszczam 1, przemiiam 2. Przewyższam, przeieżdżam, Uchodźi 2.* vorüber gehn/ unterlassen. *Et nunc Pristis abit, nunc vitam præterit ingens. Virg: syn:* Prætĕrgrĕdior, vel mītto, ŏmītto, līnquo, prætĕrmītto, mīssum făcio, tăcĕo, rĕtĭceo, sĭlĕo, cōntĭcĕo.
prætĕrĕquīto, *Przeieżdżam.*
præterfĕro, *ibidem.*
præterfluo, *Cieke mimo, Przemiiam 2.*
prœtergeo, es, prætergo *is, przećieram, Poćieram.*
prætĕrgrĕdior, *przeieżdżam, Uprzedzam.*
prætĕriens, *przemiiáiąc,*
præterita *orum, przeszłe rzeczy.*
prætĕrīto, *as, à prœter. & ito. przeieżdżam.*
prætĕrĭtus, *Upośledźiony, Odrzucony. przeszły.* vergangen. *O mihi prœteritos referat si Iupiter annos. Virg: syn:* ēlāpsus, trānsāctūs, ēxāctus, vel ōmīssus prætĕrmīssus, rĕlīctus,
prætĕrlābor, *Przeieżdżam 4.* Vorrinnen/ vorfliessen. -- *hanc pelago prœterlabare necesse est.* Virg.
præterluo, *Apulei idem* præterfluo, *ut Colvius legit* prætermeo, *idem*
prætermissio, *Opuszczenie.*
prætermito, *Opuszczam 1.* Fahren/ übersehen. *vide Prœtereo.*
prœtermonstro: Pokázuię 1.
prætĕrnāvĭgatio, *przepływánie, żeglowánie.*
prætĕrnāvĭgo, *przeieżdżam*
præterpropter *i, prœter, quàm propter.* Koło. *prœpositio 3: Dla czego inszego, żyię dzień po dźień.*
præterquam, *Oprocz.*
prætĕro, *sub Głodzę 2, Wygłodáć. al, przećieram.*
prætĕrrādo, *sub Oskrobuię.*
præterſus, *sub Ochędożony.*
prætervectio, *przemiiánie*
prætervĕho, prætervehor, *przeieżdżam, Miiam* Für über fahren. *Missus adest, vivo prœtervehor ostia saxo. Virg.*
Prœterverto, Cicero corr. Prœverto,
prætervŏlo, *as przelatam, przemiiam,*

prætexo, Zákrywam, Záſtaniam 1. pokrywam, Wymawiam ſię 3. Kłádę wprzod, Zámyślam 2. Brámuię 1.
prætexta vel prætexta toga, Szátá Senatorska, Szátá zwierzchnia, Szátá dźiećinna, & ſub Brámowány.
prætextata ætas, prætextati anni. Dźiećinſtwo
prætextātus, Szárłatno chodzący, Uczćiwy, Sproſny. plugáwy, & ſub Mowá plugáwá.
prætēxtum, Nákryćie, pokrywká.
prætextus, us, pokrywká 2.
prætextus, ti, Brámowány.
prœtimeo, Boię ſię,
prætor, Woyt w miáſtách, Sędźiá 2. Hetman
prætor vici, Szołtys. (Rządzcá
prætor comitatus auguſtalis, Márſzáłek Krole
prætoria navis, Amirał. (wski.
prætoriani milites, Jánczárowie, Hálábartnicy
prætōriānus, Hetmáński, żołnierz przechodni, Hálábartnik.
Prætoriola navum. Ezechiel. 27 interpretatur Emman Sa ex Chaldeo codice Coopertoria inſtar theatri. Budy, Komory z desk apud LXX legimus alios alſodeis i. domos vel habitationes inſtar lucorum. Chłodniki z Chroſtu żywego ábo świeżego.
prætōritius, Hetmáński, Woytowski.
prætōrium, Ratuſz, Dwor 2. Namiot 2. Rádá poſpolita. Koſz Tátárski, Sądowa ſala, páłac. Das Schultheiß oder Richthauß. Et circa regem, atq; ipſa ad prœtoria denſa Virg.
prætōrius, Hetmáński, Woytowski.
prætorquēo, Zákręcám.
prætrĕpĭdans, prætrĕpĭdus, Boiáźliwy-
prætrunco, Ućinam prætūmĭdus, pyſzny.
prætūra, Woytowſtwo.

PRÆV

Prævălentia, Przemożność.
prævăleo, przemagam, Mocnieię. Mehr vermögen. -- jaculoq; poteſt, qui prœvalet arcu. Stat.
prævalet Lepiey, praevalidè Mocno.
prævălidus, Mocny. Gar feſt, ſtarck. Non ſe prævalidum primis oſtentat ariſtis. Virg.
prævallo, as. Obwodzę murem, wałem
prævārĭcātio, przeſtąpienie, Wydánie ſpráwy, Zmowá. Oſzukánie
prævārĭcātor, Zdraycá prokurator przeſtępnik.
prævaricor, propriè Wykraczam.
prævārĭcor, tr. Wydáię ſpráwę przeſtępuię uſtáwę.
prævārus ſub Krzywonogi.
prævĕhor Miiam co. Uprzedzam.
prævello, is. Urywam.
prævēlo, as. Zákrywam prævēlox, prętki,
prævĕnio, Uprzedzam. Zaieżdżam. vorkommen Prœveniunt ceſſantis opem, nec ad omne gerendum.
P. ſyn: prævĕrto, prægrĕdior, occūpo.
præventor, Poprzednik
præventus, Uprzedzony,
Præverbium Varroni eſt Præpoſitio cum Verbo compoſita, vel componi ſolita Adverbium Scaurus & Fronto vocant.
prævĕrto, Uprzedzam, Wprzod idę, wprzed co czynię, Wyśćigam kogo, Uchodzę 1. Udáię ſię do czego, powiádam 1. przenoſzę 3. Opuſzczam 1.
prævertor, Przenoſzę 5. Udáię ſię do czego, wprzod 2. 5,
prævĕrĭtus, Zákazány.
prævĭdeo, przeglądam 2. Obaczam co, Vorſehen Cunctaq; mens oculis prœvidet illa meis Ovid: ſyn: Prōſpĭcio, vĭdĕo, præſentio, præsāgio, vātĭcĭnor, augūror, prædīco.
prœvincio, Związuię. prœvirdans źielony.
prævīſus, przeyrzány prævitio, Záráżam.
prævius, Poprzedzáiący. vorgehend, -- ſequitur, nunc prœvius anteit. Ovid,
præumbro, Zaſłaniam,
prævŏlo, as, Uprzedzam Wyśćigam kogo
Præverto. & or, priſce idem Præverto & or.
præūro, Opalam. præut, præ ut, względem.

PRAG

pragma. Gr Spráwá 1.
Pragmatica ſanctio. In C. eſt reſcriptum principis de conſilio ſententia i. cauſa publica alicui univerſitati, collegio, corpori datum. I Ctis pragmă-

pragmăticus, *adiect.* Gr. *Spráwny.*
pragmaticus, *subst.* Gr. *Práktyk 2,*
pragmatŏgrăphia, *Gr. Opisanie rzeczy.*
Item exornatio Oratoria illustris.
Pramnion, lege suprà Morion 2 pramnium, *wino słod*
prandicŭlum prandiŏlum, śniadánie 2. (kie.
prandeo, *Obiáduie.*
prandium, *Obiad.* **Mittags-Essen.** *epith.* Lautum, pīngue, ŏpīmum. *v. Convivium.*
prandium abstemium, caninum, *postna potráwá, Bez winá Bieśiádá skromna.*
pransĭto, *as.* *Obiaduie.* pransor *Obiádownik, Gość 1.*
prānsōrius, *Obiadowy.* pransum, *Obiad,*
pransus. *Gotowy Już po obiedźie:*

P R A S

prasinatus, *subst. Zielony 1.*
prăsĭnus, *adject: Græcum, żielony.*
prăsĭnus, *subst. Leszcz.* prăsium, *gr. Szárá biała*
prăsius *gr. Kamień żielony.*
prăsoīdes gemma, *gr. sub Topázyn.*
prăson, *gr. Porost.*
prātensis, *Łączny.* prātulum. *Łączká.*
prātum, *Łąka & tr. Księszki zbierálne.* **Eine Wiese.** *Riparumq; thoros & prata recentia rivis.* *epith:* Flōrēns, flōrĭdum, vĭride, vernāns, vĭrĭdāns, pīctum, mōlle, gĕmmāns, ĭrrĭgŭum. herbĭdum. grāmĭnĕum, lætum, hūmĭdum, ūdum, ămœnum, cūltum, rĭdēns, fragrāns hālāns, ŏdōrum. *phr.* Prātēnse vĭrētum. Vĭrĭdāntia prāti jūgĕra. Hērbōsus, grāmĭnĕus cāmpus, Hērbĭda, flōrĭda rūra, Hērbis vērnāns hūmus. plānĭtĭes. Hērbōsi plānĭssĭma cāmpi ārea. Lŏca vĭrĭdāntĭbus hērbĭda prātis. Vĭrĭdi, vărio fūlgens cŏlōre. Pērpĕtŭis flōrĭbus ŏdōrum, ŏdōratum. Pīctum vērnāntĭbus hērbis. Vēre nŏvo rĭdēns. ānte nŏvis rūbĕānt quām prāta cŏlōrĭbus. Nōn mōllia dēsūnt prāta tĭbi Zĕphўris īlli mĕlĭorĭbus hālānt. Pērpĕtŭi flōres. Hīc rădĭānt flōres, & prāti vīva vŏlūptas ingĕnĭo, vărĭāta sŭo. Vēr pingit vărio vĭrĭdāntia prāta cŏlōre. Lætă săgīnāti dēpāscūnt prāta jŭvĕnci. Cōllis ĕrat, cōllemque sŭper plānĭssĭma cāmpi ārĕs quam vĭrĭdem făcĭēbānt grāmĭnis hērbæ. Ītur in æterno vĕstītos grāmĭne cāmpos, sūnt ŭbi mūscoso lūrĭda prāta sĭtu ăspĭce ĕt hĕsterno rŏrāntia prāta cŏlōre. Pēr vărĭos frūtĭces, ĕt pēr flōrĕntia prāta. *vide Gramen.*

pravè, *źle,*
Pravicordius Ecclesiastici 32 in vet. editione, qui parvo est corde similiter S, Augustinus finxit vocem Tortuicordius. Sed in editione Sixti est: Qui insidiosè agit: apud LXX. verò est: ó pocrinomenos, i. simulans Vuieco. Obłudnik,
prāvĭtas, *Złość 1.*
prāvus, *Krzywy, Zły.* **Krumb böss** *Tam ficti praviq; tenax, quam nuntia veri.* Virg. *syn,* Dīstōrtus, pērversus, mălus *vide Sceleratus*
praxis *is, eos, gr. Czynienie. Dźiáłanie, Spráwowánie.*

P R E

Precandi salutem formulæ. Bożeć day zdrowie Boże mu day długie latá.
precatio, *Z prożby.*
precariò rogo, precarĭum quæstum facio, *żebrzę*
prĕcārius. *Uprosżony.* **Das auss Bitt wird gegeben auss Gnaden.** *Arma aliena movet, quem forma precaria celat,* Ovid.
precarius liber, an rectè Modlitwy.
precarius quæstus, *żebrániná.*
prĕcātio, *Modlitwa, Prożba, & sub Przeżegnánie.* **Eine Bitt/ Gebett.** *syn.* Rŏgātio prĕces *epith.* Blānda, pĭa, hŭmĭlis, sŏlĭcĭta, mŏllis bĕnīgna, īmpōrtūnā, āssĭdŭa, cōntĭnŭa pōscens, ārdēns flexănĭma āttēnta, rĕpĕtīta, ītĕrāta, sŭpplex, flēbĭlis, īrrĭta, căssa, vāna, ĭnānis *phr.* verba prĕcāntia, rŏgāntia. Sūpplĭcia vōta. Flēctēns ănimos Dūrăque mĕllĭta flēctĕre cŏrdă prĕce. Sūpplĭci nĕc ăbēst hūmĭda gūtta prĕci.
precativè prosząc, precatīvus, proszący.
precātor. *Proszak. przyczyńca.*
precatorius, sub Modlitwy.
precatrix, *sub Proszak* precātus, *us, prożbá*
prĕces, *hæ Prożba, Modlitwa: przeklestwo, an Modlitwy,* **Gebett.** *Concipit illa preces & verba precantia dicit:* Ovid. *syn.* Prĕcātio, ōrātio, ŏbtēstātio. vōta. *epith:* Blāndæ, pĭæ, hūmĭles, bĕnīgnæ, āttēntæ, ārdēntes. īmpōrtūnæ, āssĭdŭæ, cōntĭnŭæ rĕpĕtītæ, ītĕrātæ, crēbræ, pŏtĕntes, ĭnānes, īrrĭtæ, căssæ, vānæ, flēbĭles. sūpplĭces, ĭnjūstæ, tĭmĭdæ sŏlĕnnes. *phr.* Verba Prĕcāntia rŏgāntia, sūpplĭcia. Sūpplex vōtum Prĕcum pĭĕtas, ūsus, vis, murmur. Flēctĭtur īratus vōce rŏgānte Deus.

precia

prĕcĭa uva. *Rány 1.*

prĕcium vinum, *Wino poślednie,*

prĕcor. *Proſzę, Modlę ſię 1. 2. życzę. Błogosłáwię żegnam 1,* **Bitten. flehen** *1 Ignoſcas, capiti ſint precor illa meo* Tibull, *ſyn.* ōro. ōbtēſtor, ōbſĕcro, rŏgo dēprĕcor, īnvŏco, īmplōro pōſco, pĕto, pōſtŭlo, sūpplĭco. sūpplēx pĕto, *phr.* Vōce prĕcor in vōta vŏco. Vōtis precĭbus prōſĕquor, ēxpōſco, sōlĭcĭto, făt̄igo, ădōro, vĕnĕror. Prĕces fūndo, fĕro. Aūxĭlio, vŏco. Sūpplĭce vōce flĕxo poplĭte, mănĭbus sŭpīnīs ōbtēſtor, ānte pĕdes vōlvor, prōſtĕrnor sūpplex Blāndas mānus, ād gĕnua tēndens, vōce mĭsĕrānda rōgat. Dūplĭces tēndit ād ſȳdĕra pālmas, Dum vōce sūpplex dum que thūre plācābit Nūmen *v. Auxilium imploro, Oro.*

prĕcor malè, *Przeklinam.*

prĕhendo; *porywam. Uymuię, 1. Jmam kogo, Chwytam 1. przekonywam 1.* Zdybáć, *Zábiegam, Záchwyćić.* **Faſſen.** *Arentiſque roſæ quantum manus una prehendat.* Ovid, *ſyn* Prēndo, căpĭo.

prehenſio, *Jmanie, Areſzt 2.*

prēlum *praſa 1. 2 3.* **Ein Kelterbaum.** *Vinaq; funduntur prelis eliſa Falernis,* Prop. *vide Prælum*

Prĕmislia, *non Præm. Przemyśl,*

prĕmo, *Tłoczę 1. Tłumię.* Práſuię, *Náćiskam Nálegam, Náćieram ná kogo Dośiągam, Dogrzewam Ućiskam,* 1. *2. Popieram, Doię Gnebię, śćiskam 1. Tworzę* **Preſſen/ niederdrucken** *Contentus late jam tum ditione premebat.* Virg. *ſyn.* Cōmprĭmo, cōnſtringo, cālco, prōtĕro, ōpprĭmo, ūrgeo, īnſto, vĕxo.

prēndo, *contractum Pòéticé ex Prehendo idē ſignificat*

prenſātio, *Doſtoienſtwá żábieganie*

prenſo. *Zábiegam, Doſtoieńſtwá zabiegam.*

presbȳter. *Kápłan,* Star*ſzy 1.*

Præsbyterium. *1. Tim 4. i. Cœtus Epiſcoporum, qui olim presbyteri dicebantur. Emman Sa. aliis* Ordo *presbyterorum, alijs ſacerdotium ipſum.*

preſſe, *śćiśle, Subtelnie, Krotko,*

preſſim. *Adverb. Apulei, idem Premendio.*

preſſius, *Sporo* 1.

preſſo, *as, Náćiſkam, Tłoczę* 1. 2. *Doię*

preſſōrium, *Praſa* 1. preſſōrius, *práśny.*

preſſula rotunditate, *Okrągłáwy.* preſſulè. *śćiśle.*

prēſſūra *práſowánie, Tłoczenie Robienie 3 Utrapienie.*

preſſus, *us śćiśnienie, Ućiſkánie,*

preſſus, *ſi. Tłoczony. śćisły,* Subtelny, Krotki

prēſter, ēris *m gr. Wicher. żmiiá.*

prĕtiōſĭtas, Drogość, Cena,

prĕtiōſus, *adiect Drogi.* **Koſtlich koſtbar/theuer** *Ingenium quondam fuerat pretioſius auro* Ovid. *ſyn:* Cārus, măgni prĕtĭi, sūmptŭōſus, sŭpērbūs măgnĭfĭcus, ēxĭmĭus, ēxcēllēns, præſtāns ēxquīſitus, præclārus.

prĕtium, *Zapłatá, 1 Cená Furá 2 pieniądze.* **Der Preiß wärth** *Mors pretium tardis ea lex certaminis eſto,* Ovid: *vide Præmium.*

pretium curæ vel operis eſt, *Stoi zá moie.*

pretium pro capite *Okup.*

pretium retro abit, detrahitur, *Tánieię.*

P R I

prīāpiſmus, *Gr ćiękotki.*

prīdem, *Dawno* **Vor etlicher Zeit/ vorlängſt.** Hor. *ſyn:* Dūdum, jāmdūdum, jāmprĭdem.

prīdiānus, *przeſzłogodniowy.*

prīdie, Calendas, *Dzien przed tym Dźień mieśiącá oſtátni.*

pridie Cinerum, *Mięſopuſt.*

prīma, *orum początek 1 przednia rzecz.*

prmalface, *Zmrokiem*

prima fronte, *Ná weyrzeniu,*

prima cœpta luce, *Ráno,* Ná *początku.*

prima occaſione, *Rychło.*

prima ſpecie, *Ná weyrzeniu.*

prima veſpera, *Ná początku 2. Zmrokiem.*

primæ, & primæ partes, *Przodek 1. Mieyſce*

primæ claſsis primæ notæ, *przedni.*

primævus, *Młody 1 Naſtárſzy* **Der Erſt geborne der alteſt.** *Et lycus elapſi quorum primævus Helenor* Virg. *ſyn.* Sĕnĭor, vel lōngævus sĕnex.

prīmānus, prīmārĭus, *przedni.*

primarum partium, *idem.*

prīmas, ātis, *Pátryárchá, Arcybiſkup. lege & primates.*

primas ago, fero, teneo, *przodkuię.*

primas lineas duco, *Ryſuię.*
primātes, *hi, Pánowie przedni.* Vornehmſte/ Oberherren *Diſcite Primates orbis qui ſceptra tenetis* M. *vide infra Proceres.*
primatum obtineo. *przodkuię.*
prīmātus, *us,* *przodek 2*
Prīmiceps, primicipitis à caput Scalig qui reijcit voces in Varrone corruptas primicepſo, ſepticepſos, quarti ceps. &c à caput nam à capio, cipis habeut talia, ut particeps, municeps, &c. przedni.
prīmicērius, przedni sługá.
primigēnia, *orum, pierworodźiny.*
primigenitus, *pierworodny.*
primigenius, *pierwſzy, przodkowy, pierworodny.*
primigēnus, pierworodny.
primigenus dies, Dźień narodzenia.
primipāra, *pierwiaſtká,*
primipīlāris, *ſub Rotmiſtrz 1,*
primipilārius, primipilus *Rotmiſtrz 2.*
prīmipīlātus, *us, ſub Rotmiſtrz 1.*
primipōtens, Możny
primis tenebris, *Zmrokiem.*
primiſcrīnius, przedni 2.
primĭtiæ, *hæ, Pierwiaſtki.* Erſtlingen/ *Mittere primitias & fingere liba Priapo.* Calp.
primĭter, Naprzod. primĭtius, an Przedni?
primitiva, orum. Pierwiaſtki.
Primitivum Nomen aut Verbum, quod à nullo alio derivatur, ut mons, lapis, lego, facio, Diomed.
prīmĭtīvus, *początkowy, pierworodny.*
primĭtùs, *Naprzod.*
primnēſium, primnēſius *gr. Liná, Koł 2.*
primò, *Náprzod, Ná początku, pierwey Z przodku 1.* Zum erſten. *ah miſer & ſi quis primo periuria celat. Tibull*
primo diluculo, primo mane, *primo lucu, cum (lucu ſimul Ráno*
primōdum, *Naprzod.*
primogenitus, *Pierworodny o anceps quibuſdam.*
primopīlus. *Rotmiſtrz przedni.*
primordia, *orum: Początek 1.*
primordiālis, Początkowy, przedni.
prīmordiis, *Ná początku 2.*

primōres, *hi & hic primoris, przedni 1, Pánowie przedni. Zęby przednie, Przodek 1. przodkowy, & ſub Koniec 2.*
primŭla veris, *Bukwicá 2.*
primŭlo diluculo, *Ráno,*
primŭlum, *Dopiero 1.*
prīmŭlus, *Pierwſzy.*
prīmum, *Nomen ſubſt. Przednia rzecz, przodek 1.*
primùm, *Adverb. pierwſzy raz.* Naprzod, *Dopiero 2.*
prīmus, *Pierwſzy, przedni 1. Rochan, Pánowie przedni.* Der Erſt *Stricta parata neci vix primi prælia tentant.* Virg.

princeps, *adiect. Pierwſzy, przedni 1.*
princeps, *ſubſtant, hic, Kśiążę. Kśiężna, Pánowie przedni. początek 1.* Ein Fürſt. *O dulce invicti Principis ingenium* Mart. *ſyn.* Prīmus Præſēs, Rēx, Dūx, *epith.* pūrpŭrātus, pēllĭtus, īnclȳtus, bēllĭger, īllūſtris, mītis, jūſtus, pŏtēns, fōrtis. *phr.* Mārte fĕrōx. Vīnci nēſcius ārmis. rērum cui māgna pŏtēſtas. pŏpŭlos ſūb dĭtiōne tĕnēns Qui mĕtuēnda tĕnēt ſcēptra jŭbēnte Dĕo. ād præmia vēlōx, ăd pœnas tārdus. Quī nōvit sērvāre pĭos ēt plēctēre sōntes. Vīctricĭbus īnclȳtus ārmis, īngĕnŭās, quī fŏvet, prōtĕgit ārtes Cuī pŏpŭli īncŭmbit cūra pătērna ſui. Dīctans pŏpŭlis jūra cŏlēnda ſuis Jūſtĭtia frænans pŏpŭlos Cœli quī mūnĕre pōſſit pārcĕre sūbjēctis, & dēbēllāre sŭpērbos, *vide: Rex, Dux.*
Princeps principum, *Monárchá, Ceſarz. Krol.*
Princĭpālis, *przedni, Kśiążęcy.*
Principalĭtas, *przodek 2.*
Princĭpāliter, *przednie, Oſobliwie, Páńsko.*
princīpatum habeo, obtineo, teneo do, *przodkuię.*
prīncĭpātus, *początek 1. przodek 2. Pánowánie, Godność. 3.*
principes *hi, żołnierz przedni, żołnierz przodkowy*
princĭpia, *przodek 1. Sąd, Czoło woyſka, żołnierz (przedni.*
principiālis początkowy,
princĭpiō, *Ná początku, Naprzod.*
principio lucis, *Ráno,*

principium, *początek* 1. *pánowánie*, *przedmowá*, Ein Anfang *Ab Iove principium Musæ. Iovis omnia plena*, Virg; *syn* initium, primordium: origo, fons. caput, auctor. causa, *vel.* cœptum, incæptum. *vide Initium.*

prinus, *Gr. Więzożołd*, & *sub Jedlina.*

prior, *pierwszy ze dwuch*, *przednieyszy*, *przeszły.* Der Vorgeter. *Verbis Roma prioribus loquaris* (Phl:) Mart.

priora, *orum*, *przodek* 1.

priore loco, *pierwey.*

priores, *hi*, *przodkowie.*

priores, *hæ.* Mieysce 2. *przodek* 1.

priorsum. *Wprzod* 2.

priscè, Stárożytnie, *po stároświecku.*

priscus, *Stárośw->iecki* 1. Surowy 2. Alt *Buccina cogebat priscos ad verba Quirites* Virg. *syn.* antiquus, vetus, vetustus. longævus, annosus senex.

pristinè, *pristini*, *Dźień przed tym.*

pristinus, *Dawny.* Übrig / vorher. *In Nemus umbriferum, conjux ubi pristinus illi.* Virg:

pristis, *f.* Gr. *śikáwká rybá*, *Wieloryb.*

privatim, *Osobno*, *prywatnie*,

privatio, *Niemienie*, *Ogołocenie*, *pozbyćie.*

privatum, *subst:* *prywatá.*

privatus, *à privus*, *Domowy*, *Osobny*, *prywatny* 1 2. *Własny*, *prywat.* Beraubt. *Privatas ut quærat opes*, & *tangere ridet.* Hor. *syn.* orbatus, spoliatus nudus, nudatus, exutus, viduatus, cassus, vel proprius singularis, vel muneris expers, privatam vitam agens

privatus, *à privo as* *Ogołocony*,

priverus, *Własny*, privigna, *pásierbicá.*

privignus, *subst.* *Páśierb.*

privignus *adject.* *páśierbiczy.*

privilegiarius, *privilegiatus*, B. *Uprzywileiowány.*

privilegium, Przywiley, *Ustáwá przećiw prywatnemu.*

privo, *pozbawiam*, *Gołocę*, *Odeymuię.* Berauben *Imposita haud unquam miserâ formidine privet.* Hor. *syn.* Spolio, exspolio, orbo, nudo. denudo, eripio, aufero. adimo.

prius, *pierwey* *przedtym.* Ehender / ehervor. *syn:* ante, citius:

priusquàm. priùs quàm, *Pierwey niż.*

privus, *Osobny*, *Własny* *Káżdy z osobná* *prywat.*

prò, prô proh, *Interjectio.* *prze Bog*, *Rátá* 1. Ach. o. *Abscissa comas, prô Iuppiter ibit* Virg,

prò dolor, *Ach*, *O. J*, *Niestetysz.*

pro fidem vestram pro fidi! *Rátá* 1.

pro *præpositio*, *Według* *Wedle* *Zá*, *Dla* 2. 6. *Zá cokolwiek*, *Zá kim* 2. *Zá mną to*, *Do czásu*, *Względem* *Miásto kogo.* Für. *Pro molli viola*, *pro purpureo Narcisso* 1. (Sp.)

pro comperto, *Zá pewne.*

pro-consul, proconsule, *sub* Namiestnik.

pro dignitate, *Jáko się godzi.*

pro explorato est, pro explorato habeo, *pewna to*, *Wiem pewnie.*

pro facto est, habeo *pewna to.*

pro forma inepta locutio, *sub* *Imieniem* 2. *Ná oko.*

pro introitu, *Wstępne*

pro magistro equitum, *połkownik*

pro magstro officiorum *sub* *Ochmistrz.*

pro rata pro rata parte *pomiernie* 2.

pro semel pro semper ineptè dicitur, *sub* *Ná raz*

pro tuo jure, *Słusznie.*

pro virili parte, portione, *Według przemożenia.*

pro vivo *Jáko się godźi.*

proædificatum *sub* *Wybiegły.*

proagogia. *æ.* proagogium, *gr.* *sub* *Sodomczyk.*

proamita, *sub* *Prádziad*

Proaries, *in C lege pro ariete.*

proasma, *tis.* *Gr.* *przegrazek.*

proastia, *orum*, *Gr*, *przedmieśćie.*

proauctor, *Przodek* 4.

proavia, *Prábábá*,

proavitus, *prádźiádowski.*

proavunculus, *sub* *prádźiad*

proavus. *prádźiad.* Ein Anherr. *Cui genus à proavis ingens*, *clarumq paterne* *v.* *Avus.*

probabilis, *Dowodny*, *przyięmny* *Chwalny* 1. *podobny.* Glaublich. *Capi ut valeret hic probabili fide.* (Jamb Pur.)

probabilitas, probabile *podobieństwo* 7.

proba-

prŏbabiliter, *podobnie 1.*
prŏbătĭca, probaticus, *Gr. Owczy.*
prŏbātio, *Dowod 1. Doświadczánie,*
prŏbātor. *pochwalácz.* probatur, *podoba mi się,*
prŏbātus, *Doświadczony.* prŏbē, *Cnotliwie, Grzeczy*
prŏbĭtas, *Cnotá.* **Frömmigkeit.** *Tanta tibi est animi probitas, orisq; Sophroni M syn:* Bŏnĭtas, Ĭntegrĭtas, pĭĕtas, vĭrtus. *epith.* Gĕnĕrōsa, dūlcis, mītis, lēnis, īngĕnŭa, hŏnēsta, vĕnē, rānda, īncŭlpāta, laūdānda, īnsons, ūnĭcŏlor, sīmplex. *vide Virtus, Pietas.*
prob ter, Cnotliwie problēma, *tis, Gr. Gadká*
prŏbo, *Chwalę, Doświadczam 1. Dowodzę 2. Udáię pięknie, Wymierzam się, podobam się 1. pokázuię 1. 3, Mierzę 2. Uchodzę zá kogo, Zálecam się.* **Billigen. loben. beweisen.** *Idque probat, sed & Ænea*
probat auctor Acestes. Virg: *syn.* āpprŏbo, cōmprŏbo, laūdo, cōmmĕndo, āpplaūdo, āſsēntio, vel dēmŏnstro, svādeo, cōfirmo, vel tēnto,
prŏbŏli, *Gr. Jzbice.* (ēxpĕrĭor.
prŏbofcis, *idis, m Słoniowa trąbá, Pysk, Nośek komorzy.* **Der Rüssel eines schweins/ Elephanten,** *epith:* Longa mōbĭlis. *A putri vespa, culicisve proboscide vexor G.*
probrosē, *Zelżywie.* probrosissimus, *Bezecny*
prŏbrōsus, *Obelżywy. Zelżywy.* **Vnehrlich/ schändlich.** O *magna Carthago probrosis.* (Jamb cum syll.) *syn,* pŭdēndus, ĭnhŏnēstus, īgnŏmĭnĭōsus, tūrpis, īnfāmis,
prŏbrum, *Lżenie Zelżywość, Łáiánie, zelżywe, Nierząd 3. Wstyd. Cudzołostwo.* **Schand Vnehr.** *Aut posse à turpi mentem inhibere probro.* Cat. *syn:* ōpprŏbrĭum, īnfāmia. dēdĕcus, īgnōmĭnia, cōnvīcĭum.
prŏbus, *Dobry 1. 2. Cnotliwy.* **Fromm/ gut** *Vir justus, probus, innocens timeris.* (Ph.) M. *syn:* Bŏnus, pĭus, jūstus, æquus, *v Pius.*

PROC

prŏcācia, *Zuchwálstwo, Chćiwość. przekory.*
prŏcācĭtas, *Sierdźitość, Zuchwálstwo, Nálegánie.* **Muthwille/ Geylheit.** *Ludit qui stolida procacitate.* (Phal.) M. *syn:* Prŏtērvia, pĕtŭlāntia, lāscĭvĭa. *epith.* Stŏlĭda, lĕpĭda, īmprŏba, tūrpis, fœda, ĭnhŏnēsta, hĭlăris, lāscīva,
procaciter, *Zuchwále, Niewstydliwie, śmiele.*
prŏcālātio, *Wyzywanie,* procālātor, *poprzednik.*
prŏcālo *Gr, Wyzywam sed si à Latino pro, longum erit o.*
prŏcăpis, *is. f pokolenie.*
procastrĭa, *orum. przedmieśćie.*
prŏcax, *ācis, omne Jurny, Niewstydliwy, Chćiwy, proszak, Niezbyty, Zuchwáły, Rospustny, Ciekáwy.* **Muthwillig/ geyl.** *petitusq; procacibus Austris.* Virg *syn:* protērvus pĕtŭlāns, lāscīvus, īmprŏbus,
prōcedit, *powodźi się.*
proceditur, *processya idźie.*
prōcēdo, *postępuię 1. 2.* **Poieżdżám/** *Wychodzę 1 2 Uchodzę co drogi Występuię,* **Pomaga co,** *Jdźie płacá, Nie idźie w liczbę.* **herfürgehen.** *Tum pater Æneas procedere longius iras.* Virg:
Proceleusmătĭcus, pes quatuor syllabarum, ex duobus Pirrhichiis, constans, ut Valeria oppositus Dispondeo, quasi celensicos, & aptus celeusmasin. i. hortantibus, jussis, Diomed. Henric. Steph:
prŏcella *Náwáłność, Burzenie 2, Niebespieczeństwo, Zámieszánie.* **Vngestümm/ Sturmwind** *Subitæ saliunt in vela procellæ S. vide Tempestas.*
prŏcellōsus, *Burzliwy.* **ungestümm/ windig.** *Alba procellosos vela referre Notos.* Ov *syn,* Nĭmbōsus, vēntōsus, prŏcēllis, plēnus, crēber, frĕquens.
prŏcer, *ĕris, adiect mas. Herst.* **Panowie**
procērē, *unde* procērĭus,
prŏcēres *hi Bálki, Pánowie przedni.* **Die fürnehmste Herren.** *Surgitur & misso proceres exire jubentur.* Jur, *syn.* Māgnātes, nōbĭles, pātrĭcĭī, prīmōres, prīncĭpes, prīmi, prīmātes, dūces. dūctōres, præcĭpui, lēctī, dēlēcti, lēctĭssĭmi, *phr:* Pŏtēntes, clāri. vērēndi ūrbis dūctōres, Māgnănĭmi dūces. Dĕcus ūrbis. Flōs pŏpŭli. Dŭcum, gĕnĕrōsa īllūstris cŏhōrs, cōnsēssus.
prōceritas, *Wysokość, Wzrost.*
procerius, *Dłużey.*

Proceritus? Plaut corr. Pro ceritis insectabat lapidibꝫ
prōcērus, *Wysoki* 1. *Długi* 2. hoch/ lang gerad.
Proceros odisse lupos, quia scilicet illis H. syn: Māgnus, āltus, ēxcēlsus, īngens, v. *Altus.*
processio, *Wyście* 1. *Czátá, Processya.*
processui, canere, *Wśiadáną gráć.*
prōcessus, *us Wychodzenie, postępowanie, postępek* 1 3, *powodzenie, Nieszczęście,*
prōcestria, *orum, Báształ* 1. *przedmieście.*
prōchīmăsis, *is. Gr. sub źima ustaie, Znák.*
prōcīdentia, *æ. Upádnienie* 1. *Wpádłość.*
procidentia, *ium, Wydęcie.*
prōcīdo, *Upadam* 2, niederfallen. *Postquam relictis mœnibus Rex procidit.* (Jamb.)
prōcīdua sedes, *Wydęcie.*
prōcīduus, *Upadáiący, Upádły*
prōcieo, es. prōcītum, Wyzywam,
procincta acies, *Szyk* 2.
prōcinctus, *ti, Gotowy,*
procinctus, *us, Wśiadánie, Wybieránie się*
prōcingo, *Pásuię,*
prōcio, *Zálecać się, Proszę* 1. *ex Pro & Cio. si à Procus, o breve erit.*
prōcīto, as, Wyzywam. prōcitus Nieważny.
proclāmātio, *Obwołánie, Záwołánie.*
proclāmātor, *Obwoływácz,* *Wołácz, woźny, Prokurator* 2.
proclāmo, *Wołam, Obwoływam.* Offentlich ausruffen. *Adjuvat & magna proclamat voce Diones* Virg.
proclīnātio. *Náchylenie, Wyprężenie, Zboża położenie.*
proclinātus, *Náchylony.*
proclinor, *Náchylam się.*
proclive *is, Pochodźistość.*
proclivè, *Pochodźisto, Łácno* 2.
proclīvis, *Náchylony, Skłonny, Łácny. Pochodźisty. Pochopny.* Geneigt gäh. *Hinc via labendi proclivior, & via vitæ.* Paul. E. *syn.* prōpēnsus, īnlīnātus: ācclīvis
proclivitas, *Pochodźistość. skłonność* 1.
procliviter, *Pochodźisto, Łácno.*

proclīvus, idem proclīvis.
prŏco, *as. proszę* 1. *żądam* 1. *Zálecáć się.*
prŏcœtion. *n. Gr.* procœton, *onis. m. gr. przedpokoie.*
prōconsul, pro-Consule, *Burmistrzow námiestnik*
prōconsŭlāris, proconsulatus, *ibidem.*
prŏcor, *aris, Proszę* 1, *Pochlebuię.*
prŏcotra, *æ. Gr. Czupryná.*
procrăgo, *is. gr. Obwoływam,* — (*włoká*
procrastinando, *Odwłocznie* procrastinātio, *Odprōcrastīno, Odkładam* 2. *Zwłaczam* 1. Von tag zu tag verziehen. *syn.* Dĭffĕro, cūnctor, tārdo, mŏror. *phr.* Tēmpus prōtēndĕre, prōdūcĕre, *R*em sūspēndĕre. Mŏdo vēnāndo, mŏdo rūs gĕnĭāle pĕtēndo. Pōnĭtĭs īn vărĭā tēmpŏra, lōnga mŏră, Sēd prŏpĕra, nēc te vēntūras dĭffĕr īn hōras. Quī nōn ēst hŏdie, crās mĭnus āptus ĕrit. *vide Piger: & Festino.*
procreātio, *Rodzenie* procreātor, *Rodźic, Stworzyciel.*
procreātrix, *Rodźićielká.*
prōcreo, *Rodzę, Płodzę, Oćielitá się, Nábawiam,* Gebähren, herfürbringen. *Continet amplexu terram quod procreat ex se. L. syn.* Gĕnĕro, crĕo, prōdūco, părio.
procresco, *pochodzę z kąd Rodzę się.*
prōcŭbĭtor, Strazniczy 2. *Straż* 2.
prōcūbo, *as. Leżę* 1.
prōcūdo, *Kuię co. Knuię* 2. *Wyprawiam* 1. *Rozmnażam, Sztuki zażyć, popycham, ćwiczę się.* Mit schmitden ausztreiben. *Maturare, datur, durum procudit arator.* Virg: *syn.* Cūdo, ēxcūdo *phr.* Fērrum īgne mōllīre. rĕcŏquĕre fōrnāce, īncūde nŏvāre. Quīnque ădĕo māgnæ pŏsĭtĭs īncūdĭbus ūrbes. Rĕcŏquunt patrĭos fōrnācĭbus ēnses. Cūrvæ rĭgĭdum fālces fōrmāntur īn ēnsēm Nēc ēnsem īmmĭti sævus dūxĕrat ārte fāber Tēla rĕpōnūntur mănĭbus fābrĭcāta Cyclōpum. Dūrum prōcūdit ărātor vōmĕrĭs ŏbtūsi dentem. (8. Æn) Fērrum ēxērcēbant vāsto Cyclōpes īn āntro, ārma ācrī făcĭēnda vĭro, nūnc vīrĭbus ūsus. Nūnc mănĭbus răpĭdis, ōmnī nūnc ārte măgīstra præcĭpĭtāre mŏras nec plūra effatus, āt īllī ŏcyus īncūbŭēre ŏmnes, părĭtērque lăbōrem Sōrtīti, flūit æs rīvis, aūrīque mĕtāllum. Vūlnĭfĭcūsque chălybs vāsta

chālybs vāsta fōrnāce liquēscit, īngēntem clȳpēum īnfōrmant, ūnum ōmnia cōntra Tēla Lātīnōrum septēnōsque ōrbībo ōrbēs īmpēdīūnt, ālii vēntōsis fōllībusaūras āccīpiunt, rēddūntque, ālii strīdēntia tīngunt æra lācu, gēmit īmpōsītis īn-(cūdībus āntrum
procudo vitam, żyię 3.
prōcūl, *præpositio. Daleko 1. Z dáleká.* Fern/ von weitem. *I procul hinc dixit, nec sacros pollue fontes.* Ovid *syn:* Lōngè, lōngīùs, rēmōtè, prōtīnus.
procul *Adverbium, precz.*
procul est ut credere possis, *Niepodobny ku wierzeniu.*
prōculcātio, *podeptánie*
prōculco, *podeptáć, potrącam.* Zer-oder niedertretten. *Proculcavit ovans, nec lubrica saxa deosque* C. *syn.* Cālco, cōncūlco, prōtēro, āttēro, cōntēro, tēro, cālce tēro. *Metaph:* spērno, cōntēmno.
prōcul dubio, *Bez wątpienia.*
Procūlīnunt, & proculiunt, i. promittunt Fest. prisca
prōcūlus, *sub Syn,*
prōcumbo, *Polegam 1. pokładam się, Obalam się, Upadam 2. 3 8 pokłada się, siedzę u stołu Klękam* Niederlingen fallen. *Poplitesq; procumbunt.* L. *syn:* prōcīdo, prōstērnor, lābor, dēcido, rūo, cōrrūo.
prōcūrātio, *Opátrowánie, Sprawowánie, 1. 5. Odwracánie, Odczárowánie, Oczyśćienie 2. prokurácya, Ofiárá 1.*
procuratiuncūla, Spráwowánie 3.
prōcūrātor, *Sprawcá, Plenipotent.*
procurator fisci, *Podskárbi.*
procurator litis. *prokurator 1.*
procurator peni, *Szafarz 1.*
procuratōrius, *prokuratorski.*
prōcūro, *as, Opátruię, Ofiáruię Odwracam co złego* Verschaffen verwalten. *Procurare bonis præque cavere malis* Paul. E. *syn* Cūro, gēro trāctō ādmīnīstro, rēgo, gūbērno, mōdēror. Pro *Tibull corripuit. & Accius apud Macrobium.*
prōcurro, *Wybiegam 1. 3. Wyćiekam 2 Zabiegam 1* Vorzin ausslauffen. *Manum & procurrere longius audent.* Virg. *syn:* Cūrro, ēxcūrro.
procursātio, *Wyćieczká.*
procursātor. *Wyćiekácz, Elear.*
procursio, *Wybiegánie*, procurso, *as, Wyćiekam 2.*
procursus, *us, Wybieganie Wyćieczká, Wydátność Rozbieżenie się.* Ausslauff. *Præcipitem & procursu concitus axis* Virg.
prōcurvus. *Krzywy.* Fast krumb. *Exoritur procurva ingens per littora fletus.* Virg: *syn.* Cūrvus, īncūrvus,
prōcus, *substant. Zaletnik 1, Pánowie przedni* Ein Freyer/Buhler. *Turba ruunt inme luxuriosa proc* Ovid. *syn.* Blāndus vīgil, cūpīdus, lūxūrīōsus īmpōrtūnus, mīser. dūbīus, sōllīcītus, pērvīgilā īnsōmnis, pāllēns; tēnēllus, blāndus, tēner. *phr.* Dīffīcīlis blāndis nēscīat ēsse prōcis, Mīror ē, ūnde prōcis tot mē Gālātēa mīsēllūm præfēra. Mūltōrum frūstra vōtis ōptāta prōcōrum, Mīlle prōcos hābūit bīs sēptem nūbīlis ānnis īn tēnēri grēmīo dum jācet īlla prōci *vide Amans. Procume apud Fest: significat Procerum. corr: Procerem. a procer.*
prōcyōn, ōnis, *hic Gr, Gwiazdá pśia mnieysza.*

PROD

prōdeambūlo, *przechadzam się.*
prōdeo, *Występuię 1. Wychodzę 1.* Herfür gehn *Vmbra neq; hæc magicis mortua prodit aquis,* P. *syn* ēo, prōcēdo. ēxēo.
prōdīco, *is przepowiádam, Náuczam.*
prodictātor, *sub Rządźcá.*
prodictus, *Náznáczony. & sub przepowiádam.*
prodīgālitas, prodigitas. Rozrzutność. Verthunligkeit/ verschwändung *syn* prōfūsio, ēffūsio, īmmōdērātus ōpum, ūsus, nīmia lārgītas *vide* (*Luxuria.*
prodigè, *Rozrzutnie.*
prodigentia. *Rozrzutność.*
prodigialis *Cudowny Odwrotny.*
prodigiāliter, prodigiōsè, *Cudownie.*
prodigiator, Wieszczek, 4.
prodigiōsus, *Cudowny Dziwnostrászny.* wider natür ich/wunderding. *Prodigiosa loquor veterum mendacia vatum.* C. *syn:* pōrtēntōsus mōnstrōsus
prodigiosus partus, *Płód 6.*
prōdigium, *Cud, potworá, Znák.* Ein wun-

Wunderichen/ Abentheur. *Nec tantis mora prodigiis, en quatuor aræ.* V. *syn.* Pōrtēntum, mōnstrum. v. *Monstrum.*

prodīgo, *is, Száfuię bárzo, Wydáię 1. Rozrzutnie żyię, Trawię 2. przemarnowáć.* Wyganiam 3.

prodīgus, *à prodigo Rozrzutny, Nieżáłuiący, Buyny, żyźny.* Gaudig/ verthunlich *Sed tam prodigus atq; liberalis* (p.)M. *syn.* prōfūsus, ēffūsus dīssŏlūtus, nĕpos. v. *Liberalis. Gulosus.*

prodigus, à prodigium, Cudotworny

prodigus animæ, *Desperat.*

prodīgnus, śniedny.

prodīnunt, i. prodeunt priscè, Wychodzę 1.

prodispăro, as, sub Upaiam kogo, pomieszáć.

prodītio. *Wydánie. Zdráda. Odstąpienie.* Verrátherey. *Falsa sub proditione Pelasgi. Virg syn.* Fraus, dŏlus, pērfĭdia. *epith:* pērfĭda īmpia, scĕlĕrāta, ārcāna. ōccūlta sēcrēta, tăcĭta, lătens.

prodītor, *Wydáwácz, Zdraycá.* Verrähter *Nunc & latentis proditor intimo.* (Alcaic.) *epith:* īmpĭus, pērfĭdus, scĕlĕrātus, īnfĭdus, īnsĭdĭōsus, caūtus, fāllāx, dŏlōsus, dētēstāndus, pērnĭcĭōsus. *vide. Perfidus.*

prōdĭtōrius, *Zdrádźiecki*

proditum est. *Nápisano* proditur, *powiádáią.*

prodĭtus, *Wydány, Strácony. Náznáczeny* verrathen. *Agnoscit lachrymans primo quæ prodita somno* Virg

prōdius, Wewnątrz 2,

prōdo, *is, Wydaie 1. 4, Zdradzam, Ogłaszam, pámiętno co czynię. Zostawiam 1. Rozmnażam, Utracam, Niedotrzymáć, Náznaczam, piszę 2. Zwłaczam 1. Wydáię księgi, pokázuię 2. Od kładam 2. Wydáie się co, prezentowáć.* Außzisessen/ verrathen. *Quæ tam festa dies ut cesset prodere furem,* Juv, *syn.* ōstēndo, pāndo, ăpĕrio vel māndo scrībo, ēdo, vel trādo, dēstĭtuo, dēsĕro.

prodo vitam, *Wdáię się w niebespieczeństwo*

prōdŏceo, Uczę, Czytam 2,

prodrōmi, *orum, Gr, Wiátr cotoczny*

prodromus ficus *sub Rány, 1, Figa 1.*

prodrōmus, *Gr. poprzednik*

prōdūco, *Wywodzę 1, 2. 3 przedłużam, prowádzę umarłego, Rodzę. Zwłaczam. Stawiam, Wystawiam 2, Rościągam, przywodzę 4. 5. Odkładam 2. Ciągnę.* Herfürführen/ bringen. *His ita demissis alius producitur æger* S. *syn.* Gĕnĕro părĭo, vel prōtēndo. prōtrăho. prōfĕro. prōrŏgo. dīffĕro, tārdo vel prŏvĕho, prōmŏveo

productè, *przedłużenie*

productilis, Kowány

productio, *przedłużenie, Rościągłość.*

productor, *Rufian:*

Productum apud Arithmeticos, Columella Latinè appellat: Summam ex multiplicatione effectam

prōductus. *Długi 2. Rościągły.*

produnt, *powiádáią.*

proeheo, proẑheo, sub Niedopuszczam.

proēbra proēbia orum Noszen e od czárow.

proēgmĕna, *Gr. Cic. 3. Tusculan. przednia rzecz*

PROF

prŏfānātio. *Sprofánowánie. Zgwałcenie 1.*

profanatus, *Zgwałcony.*

prŏfāno. *as, Gwałcę. Sprofánowáć 1. Zgwałćić 2 poświącam, Ofiáruię 1.* Verunreinigen/ entheiligen. *Scilicet omne sacrum mors importuna profanat:* Ovid. *syn:* Rēs sacras. vĭŏlo, pōllŭo, tĕ

prŏfānum, *poświątne)(Zgwałcenie 1* (mĕro

prŏfānus. *Nieświęcony, Niepoświęcony, Świecki 2, Sprofánowány)(poświęcony.* Ungeweyhet/ unheilig. *Mistaq; erat flamma flamma profana pia.* Ovid. *syn.* Nōn săcer, īmpĭus. scĕlĕrātus

profanus literarum. Nieuczony.

prŏfārĭ, *Mowię 1.* herauß reden. -- *Vultum Dido demissa profari: Virg: v. Loquor.*

profatum, *Sentencya 2.*

prŏfātus, us Wymawiánie 1.

prŏfectio *Jáchánie, Jazdá 1: ćiągnienie, Odiazd.*

prŏfectĭtia dos, & profectitius *sub posag*

prŏfectò, *Koniecznie, Záiste.* Warlich fürwahr. *Partes in bellum missi ducis, ille profectò.* Hor: *syn.* Cērtè, cērtŏ.

prŏfectus, *us, postępek.*
prŏfĕro, *Wynoszę 1. Wywieszam 2 Wyiawiam, Wychylam. Wyszczyniam, pokázuię po sobie. pomykam, Wydáię taiemnicę. Wymawiam 1. Odkładam 2. 3. przywodzę, przedłużam. Zwłaczam 1.* Herfürbringen / vermelden. *Proferet imperium jacet extra, &c.* Virg. *syn.* prōnūntio, cōmmĕmŏro. dīco, rĕfĕro. rĕcēnseo. vel ŏstĕndo, mōnstro, pătĕfăcio, vel prōdūco.
proferor, *Unoszę się.*
prŏfessio, *Zeznawánie. powinność*
professio agrorum, professio censualis, *Popis.*
profesŏ, *Umyślnie,*
prŏfessor, *Mistrz 2. Professor.*
Prŏfessŏrius, sub Klechá.
prŏfessus, *Jáwny, & sub profes.* Bekenner. *Scurrantis speciem præbere professus amicum* Hor.
prŏfestus, *Nieświęcony powszedni, świecki 2.*
prōficio, *postępuię 2. polepszam się. poduczyć się, Spráwuię, pomaga co. wskoráć* Forrfahren / zunemen / nutzschaffen. *Crescit vita hominis, & longo proficit usus.* Pr. *syn.* prōgrĕdior, vel prōsum.
prŏfĭcīscor, *Jádę 1 Jdę 1. 9 Udáię się gdzie, poczynam, pochodzę z kąd* Gehen, reysen. *Vt proficiscentem docui te sæpe diuque.* Hor. *syn.* ĕo, vādo, prōcēdo. dīscēdo, ăbeo, ēxĕo, tendo, cōntēndo. *phr.* Vīam, ĭter tēnto cōrrĭpio, īngrĕdĭor, invādo, mōlĭor. Mē ăgo, cōnfĕro, in grēssus dīrĭgo, īre păro, pĕregrīnas ōras pĕtĕre. Cārpĕre ĭter. Cōrrĭpĕre vĭam. Fĕrre pĕdem. Dīrĭgĕre grēssum. Cōnfĕrre grădum. Cūrsus cĕlĕrāre. Grēssus glŏmĕrare, ĭter īncēptum pĕrăgĕre, cĕlĕrāre. Quōve tĕnĕris ĭter? Tūque īnvādo vĭam Mōx sēse ad līttŏra præcēps cōntŭlit. Haūd mŏra, fēstīnānt jŭssī, răpĭdīsque fĕrūntur păssĭbus pĕrge mŏdo, ĕt tē Rēgīnæ ăd līmĭna pĕrfer. Mēque ĕxtra tēcta fĕrēbam. Jamque ălĭo mōlīrĭs ĭter, nec dēsĭde păssu īre păras, Sēd jām ăge, cārpe vĭam, ĕt sūscēptum pĕrfĭce grēssum. ăd ăltos tēndēbat mūros, grēssumque ăd căstra fĕrēbat prōmĭnus ădpătrĭos sŭa fĕrt vēstīgia vūltus. Ităliām pĕtĕre, ĕt tērras tēntāre rĕpŏstas, īlle dătum mōlītur ĭter; jāmque ărva tĕnēbat ūltĭma. Hæc ŭbi dīcta dĕdit pōrtis, sēse ēxtŭlit. *v. Eq. Abeo, Navem solvo. Peregrinor, & Fugio.*

prŏfindo, *Szczepam.*
prŏfĭteor, *Zeznawam 2. Opowiádam się 2. popisáć się dáię, Odpowiádam komu, Wpisuię się, Báwię się tym, Ofiáruię się. Czynię się czym, Zostáię czym, Obiecuię 1. Czytam 2. Pokázuię co po sobie* Bekennen. offentlich sagen. *Furtivos timidè profitetur amores.* Ovid. *syn:* Cōnfĭtĕor, făteor, vel præ mē fĕro, vel dĕnūntio, tēstor, sīgnĭfĭco, vel ĕxĕrceo, vel ēdŏceo:
Proflātus, *us, powiewánie, Dęcie 1.*
proflĭgator, *Utrátnik.*
proflīgātus, *Skáżony, Otrácony, Upádły, Niecnotliwy.*
proflīgo, *porażam 1. Dokonywam, Zbiiam czyi do. wod.* Zu r Erden werffen. *Profligaretur populi, stetit orbe recurvo,* M. *syn:* ăfflīgo. stĕrno, prōsterno dejĭcio, cædo, cōncīdo, dīssīpo, fūndo, fūgo, vīnco, dŏmo.
proflo, *Wydymam, Wydmuchnąć, Wybuchnąć wylewam 1. Zlewam. Sapam,* Herausszblasen. *Exstructus, toto proflabat pectore somnum.* Virg.
profluens, *adiect omne, płynący,*
profluens *substant m. Rzeká.*
profluenter *Obficie.*
profluentia. *Obfitość Mowność.*
profluo. *ciekę 1. płynę 2. pochodzę z kąd.* Aussrinnen. *In medium seu stabit iner. seu profluet humor.* Virg. *syn.* Flŭō, māno, prōmāno, lābor, ēffluo, dēfluo, dēlābor. fūgio, fĕror, cūrro, dēcūrro *vide Fluo.*
proflŭvium, *cieczenie 2, płynienie 2. potok z nosa.*
profluvium alvi, *Biegunká 1.*
profluvium fæminarum, *Niewieścia chorobá.*
proflŭvius, *sub Niestáteczny.*
profluus, *ciekący.*
prŏfore, vel profuturum esse, *pożyteczno iest.*
prŏfŭgio, *Uciekam 1. Zbiegam 2.*
prŏfŭgium *Ucieczká 1.*
prŏfŭgus, *Zbieg 1.* Ein Landstreicher. *Et Scythicum profuga scindere puppe fretum.* Ov. *vide Exul*

prŏfun-

prŏfundātus, *Wydrożony*
profundè, *Głęboko.* prŏfundĭtas. *Głębokość.*
profundo, *is, Wylewam 2 Szafuię bárzo, przemárnowáć, Wydáię się ná oko, Wydáie źiemiá wysypuią się, Mowię 1. Zálewam się, Rodzę. & sub Dármo* 1. **Außschütten / außgiessen.** *Æquora profudit toto nascentia ponto.* Man. *Vix ea cum lachrymas oculis Iuturna profudit.* Virg: *syn:* Fūndo, ēffūndo, vel dispērdo; dissīpo, prōdīgo.
profundo animam, vitam, *Umieram 1.*
profundo vires, *Wyśilam się,*
prŏfundum, *Głębokość, Morze, Brzuch, Trzos*
prŏfundus, *Głęboki, Nienásycony, & sub Szátá długá.* **Tieff.** - *Nemus & sylvæ intonuere profundæ.* Virg: *syn.* āltus, căvus, dēprēssus, īmūs *prb:* Vāsto prōfundus hĭātu, āltĭus, īn præcēps pătĭēns.
profusè, *Hurmem, Rozrzutnie.*
prŏfūsio, *Rozrzutność, Potok 2.*
prŏfūsus, *Rozrzutny. Zbyteczny,* **verzehrt / vergossen.** *Fletus super ora profusus,* Ovid.

P R O G

prŏgemmo, *as, pąkowie puszczam.*
prŏgĕner, *progenerum apellat avus neptis suæ virum* (*Fest.*
prŏgĕnĕrātio, *Rodzenie.*
progenero, *Rodzę.* **Weiter gebähren.** *Progenerant aquilæ columbam.* (Dact, Troch.)
prŏgĕnies, *potomek potomstwo pokolenie* **Ein Geschlecht.** *Progeniem sed enim Trojano à sanguine duci* Virg. *syn.* Prōles. v *Genus.*
prŏgĕnitor, *Rodźic* **Ein Vatter / Gebährer.** *Et fortigenitore & progenitore Tonante.* Ovid: *syn:* Gĕnĭtor, pă-ēns, păter,
prŏgermino, *pąkowie puszczam.*
prŏgĕro, *Wynoszę* 1. *wylewam 1.*
progigno, *Rodzę.*
Prognarè, *i. aperte Fest priscum.*
prognar ter, *Rzesko, śmiele 1.*
prognāti, *Dźieći* prognātus, *Urodzony,*
prognōsticum, *Gr. Znak pogody, & c Minucyie.*
prŏgŏnus, *Gr. Páśie b.*
prŏgramma, *Gr. Wyrok 1. Wywołánie 2.*

Prograxe. Lucret. Meursi. alij Procrave legunt, à Procrago supra, i. proclamasse.
prōgrĕdior, *Wywodzę 1.* **Jdę** *dáley, postępuię 1.* *poieżdżam. Zábrnąć 3, przychodzę* **herfür gehen** *Progredior portu, classes & littora linquens,* Virg. *syn.* Prōcēdo, prōdĕo, rēgrĕdior.
progressio, *postępowánie, postępek 1.*
progressioris ætatis, *podstárzały sobie.*
progressu firmo, maximo, *Spiesznie*
progressu ævi, *Zá czásem.*
prōgressus, *us, postępowánie, postępek* 1.
Progymnasius, corr. progymnastes, *m, gr. Społgrá-* (*iący.*
prōgymnasma, *gr. sub przećwiczam.*
proh, *Ach,* O, **J**, *& supra idem* Prò.
probĕbra. Noszenie od czárow.
prŏhĭbeo, *Zakázuię, Niedopuszczam, Nádáię, 1. Nieprzypuszczam, Ochraniam.* **Verbieten verhindern wehren.** *Instabiles animos ludo prohibebis inani.* Virg. *syn.* Vĕto, īmpĕdio, ōbsum, ōbsto, ōbsīsto, tărdo, rĕtārdo, mŏror, dīstĭneo, ārceo. ēxclūdo, rēpēllo; sūmmŏvĕo. *vide Impedio.*
prohibitio. Zákazánie.
prohĭbĭtor, *Broniciel, Odgániácz, powściągácz.*
prohĭbĭtōrius, *Zakázuiący,*
prohĭbĭtus. *Zákazány*
prohibo, priscum sub Niedopuszczam.
projecta, *orum. Alkierz*
projectio, *Rzucánie* 1. prōjectītius, *porzutek*
Projecto. Plaut: corr. *Prolecto*
projectum, *Alkierz.* prōiectūra, *Obdách.*
prōjectus, *porzutek, Wzgárdzony, Wydátny, Wybiegły, Długi, Rośćiągły, porywczy, Nieuchámowány, śmiáły 2 Desperat.* **weg oder hinweg geworffen** *Hinc altas cautes, projectaque saxa pachyni.* Virg: *syn.* Jāctus, vel ābjēctus, vel prōtēnsus.
prōjicio, *porzucam 1. 4. Zárzucam 2. Wyrzucam 1. ćiskam 1. porywam się, Wypadam 3. przetykam 2. Odstępuię 2. Wydáię, & sub psuie się człowiek.* **wig / hinweg** . *Projice tela manu, sanguis meus & b.* V*i* *syn.* Jăcio, cōnjĭcio jăcŭlor, vel ābiicio. affligo, prōstērno,

proin, proinde, *przetož więc 1. A ták,*
proinde ac, proinde ut, *Rownie iák. Ták iák, Ták iest.* Oatum *Proinde tonare eloquio solitum tibi,, &c. Virg:* vel *Proinde omisi regimen è manibus meis.* (Jamb.) Sēn.

PROL

prōlābor, ĕris, *Wpadam, padam ná, Spadam. Szwánkuię, Uwodzę się* fürsich hinfallen, niderfallen, *Flumina & intenti prolabitur æquoris unda.* Aul. *syn.* Lābor, rŭo, cădo.
prolapsio, *Upádnienie* 1. 2. *Potknienie, Pośliznienie.*
prōlapsus, *Upádły, Skážony.* niderg:fallen. *Prolapsum leviter facili traxere liquore F.*
prōlatæ res. *Sądow wywołánie.*
prōlātātio, *Odwłoká.*
prolatus, *Odłozony.*
prōlātio, *Rosciągnienie, Rozszerzánie 1. przywodzenie, Odwłoka 1. 2. Sądow wywołánie*
prōlāto, *as, Odkładam, 2. Pomykam. Rozszerzam 1. Zwłaczam 1. przedłužam,*
prōlātus, *Zwleczony.* herfür gebracht. *Non deest prolato jejunus venditor auro,* L.
prōlectibile, *Pobudka, przyłuda.*
prōlecto, *Wabię. Nagabam, Łechcę.* Herzu reitzen *Ast aliæ quas nullus amor prolectat edendi.* Prud *syn:* āllĭcio, pēllĭcio,
prolēpsis, *Gr. Zábieženie 1. Upreedzánie, przeięcie 2.*
Prolepsis, figura Grammatica, Carisi. Diomed. cum in primo membro orationis dictio ponitur, quæ insequen tibus membris subauditur non repetitur. Item cùm rei alicui attribuitur, quod illà posterię accidit
Prolepsis Oratoria, cùm quod obijci poterat sponte occupamus. Præoccupatio. Anteoccupatio Cicer. Præsumptio. Quintil. Antitipatio. Rufinian.
prōles, *is Płod 1, potomek, potomstwo* Geschlecht/ Zucht/ Kind. *Exigat & pulchrâ faciat te prole parentem Virg: syn.* Prŏgĕnĭes, Sŏbŏles, prŏpāgo, lĭbĕri, nātī, fīlĭus, fīlĭa *epith,* Chāra, dīlēcta. dūlcis, ămāta, ēgrĕgia, īnclȳta gĕnĕrōsa, māscŭla, vĭrīlis. V. *Soboles.*

proles, *hæ Jądro.* proles mascula. *Mołoiec.*
prōlētāneus, *Komotnik,* prolētārius *Podły*
proletarius sermo, *Mowá gruba.*
prōlībātio, *Kosztowánie.*
prōlibo, *as, Kosztuię, Ofiáruię i.*
prōlĭcio, *Wabię.* prolixé, *Rośćiągło, Ochotnie*
prōlixĭtas, *prolixĭtūdo, Długość 1. 2.*
prōlixo, *as, Rośćiągam*
prolixus, *Długi 1. 2, Rośćiągły, Wysoki 1. Szczodrobliwy, Chętny.* Lang/ weitläuffrig. *Squallida prolixis qui tegit ora comis.* Ovid. *syn.* Lōngus, prōdūctus, ēxtēnsus,
prōlŏgium. prologus, *przedmowá.*
prōlongo, *przedłužam, Odkładam* 2.
prōlŏquium, *przedmowá, Sentencya* 2.
prōlŏquor. *Wymawiam 1. Mianuię, przedmowę czynię, przemawiam* 1. Herauß sagen. *Proloquor, atq; utinam patriæ sim &c.* P.
prōlūbĭdo, prōlūbies, *Lubość.*
prōlūbĭum, *Pożądliwość, Lubość, Szczodrobliwość*
prolūceo. *świecę.*
prōlūdium. *Záczęćie woyny.*
prōlūdo, *Hárcuię, Jgram przed potkániem, Kosztuię się z kim, śćiśle 3.* Vorspielen. *Et sparsa ad pugnam proludit arena V.*
prōluo, *polewam, płocze, Wypłokáć. przepiiam, przemárnowáć, purgácyą bráć.* Wol waschen *Et pleno se proluit auro. V.*
prōlūsio, *Utarczkowy. & sub Zmowni Aktorowie.*
prōlŭvies, *Wylewek, powodź, Gnoy 1.* Außgeschütteret Wust/ Unflat. *Proluvies, uncæque manus, &c. Virg. syn.* Elŭvĭēs, sōrdes,
proluvies alvi, *Biegunká.*
prōlŭvium, *powodź, Szczodrobliwość.*
prōlȳta, *æ. Gr. promot,*
prōmāno, *pochodzę.*
prōmātertĕra. *sub prádźiad.*
Promellere, est litem promovere. Fest priscum. Melle-

re vel melere à Græco Mellen. cuius vestigium in Remeligo i. cunctari Scalig.]

prōmercāles res, *Rupia*;

promercālia, *ium przedayna rzecz.*

promercium. przedawánie.

prōmĕrĕo. *vel or. Zásługuię Dobrze czynię przysługuię się*, Verdienen. *Semper & effectus promeruere bonos.* P.

promĕrĭtum, *Zásługá*, *Dobrodźieystwo.*

prōmĭco, *Błyszczę się.* prōmĭnens, *adiect, Wydátny.*

prominens, *substant. Wydátność:*

promĭnentia, *vel* prominentiæ, *hæ, Fárby wydátność.*

promĭnentia, *ium*, *Ryćie wypukłe.*

promĭneo: *wybiegam 2. wychylam, wychodźi 1*, Herfürgehen. *Prominet in pontum collis, &c.* Ovid. *syn.* ēmĭnĕo, ăssurgo, āppāreo.

prōmino, as, Pędzę, poganiam,

prōmĭnŭlus, *wydátny,*

promiscam, promiscè, prōmiscuè. *Pospołu,* Nierozdźiel*nie, Bez bráku.*

promiſceo, *Mieszam* 1.

promiſcua doctrina *Ksiąszki zbierálne.*

promiscus, Społeczny, & sub pospołu.

promiſcuum genus, *sub płeć* 1.

prōmiſcuum, *Mieszány Społeczny.* Vermisch. *Et sexus utriusq; choros promiscua fama.* M. *syn* Cōnfūsus, mistus, īncērtus.

promiſcuus ulus, *Społeczność.*

prōmiſſa exſolvo, patro, præſto, ſolvo, *Obietnicę spełniam.*

promiſſio. *Obietnicá.*

promiſſio damni infecti. *wárunek*

promissivus modus, Obiecuiący,

promĭſſor, *Obiecownik, Kontráktnik przyzwaláiący*

promiſſum, *Obietnicá* Verheissung, Zusag. *Dardanidæ redd que viro prom ssa jubebant.* Virg. *syn.* Prōmĭſſio, pōllĭcĭtum, *epith.* Grātum. māgnĭfĭcum, prĕtĭōſum, ămīcum, jūcūndum, lĕve īncērtum, ancēps, dŭbĭum, fāllax, dŏlōſum, mēndāx pēllēx. *phr.* Rēs prōmĭſſa Dātă fĭdēs. Fœdĕra līngvæ. Pignŏra pōllĭcĭti. prōmiſſi fidei, pignŏra. Verbŏrum, fides.

prōmiſſus, *Długi 2. Obwisły.* Verheissen. *Non servata fides cineri promissa Sichæo,* Virg: *syn:* pōllĭcitus.

prōmĭtto, *Obiecuię 1. 2. Noszę 2. Pokázuie po sobie.* Verheissen, versprechen. *Infelix recipis, non quem promiserat ipse.* P. *syn* Pōllĭcĕor, ſpōndeo, rĕcĭpio, pōllĭcĭtor, păciſcor. *phr.* Fĭdem. prōmĭſſa, dō, Fĭdem ōbſtrīngo, Dēxtram fĭdēmque dĕdit. *vide Promissum.*

promĭtto ad aliquem, promitto alicui ad prandium. *Obiecuię się ná ucztę.*

promitto barbam, crinem, *Zápuszczam włosy.*

promneſtria, *f. Gr, Dźiewosłębicá.*

prōmo, *Dobywam 3 Biorę 1. wydáie źiemiá wydáię táiemnicę. Toczę Poczynam wino, Mowię,* Herausthun. *Flavaq; de rubro promere mella cado.* Mart. *syn.* ēxprōmo, dēprōmo. edūco, is ēxtrăho

promonstrum, Znák 9.

promontōrium, *Gorá Apud Ovidi.* Ille legit Capreas promontoriumq, Minervæ. Tor. *est. una syllaba altera ium i Consonante. ut o longa maneat*

prōmōtio, *pomykánie podwyższánie, wynieśienie, Forytowánie pásowánie, promocya.*

prōmōtus, *pomkniony. promot Kreáturá,*

promŏveo, *pomykam postępuię 1. Odkłádam 2. pásuię.* Fortern/ fürrücken: *Ut tamen his studiis auditor promoveatur.* P. *syn.* prōvĕho, prōdūco.

promoveo parùm *Nie spóro mi.*

promptè, promptiſsimè. *Ochotnie/ Rychło.*

promptĭtūdo, Ochotá.

prompto, *as, Bieram, wydáię 1.*

promptuaria cella, *Spiżárnia.*

promptuarium, *Száfá, Spiżárnia.*

promptuārius, *adiect. Schowálny,*

promptum eſt, *Ná doręczu.*

promptus, *ti, Gotowy, Ochotny, Skłonny, Łácny, Rezolut.* Fertig/ geruft geschwind *Promptus & Isæo torrentior ede quid illum* Juv. *syn* ălăcĕr, hĭlăris, părātus, ărdens vēlōx.

promptus, *us, Gotowość, Goła.*

promulcus, *m. Liná.*

prōmulgātio, *Obwołánie, Ogłoszenie.*

prōmulgo, *Obwoływam.* Ankündigen/ *syn.* Vūlgo, prōvulgo, ēdīco; prōdo, mănĭfēsto, ăpĕriorētēgo. *phr.* præcōnis vōci cōmmītto. Vōce præcōnis ēdīco, pālam făcĕre, pālam rĕfērre sŭb aūra Dārĕ făcta lătēntĭă lūci, *v. Manifesto:*

promulsidar, promulsidarium, Antypáſt. 1. 2.

prōmulsĭdārius, sub Antypáſt 2. & Słodycz.

promulsis, *idis. Słodycz, Antypáſt 2. przedobiedni trunek, Miſá 1.*

promuntorium lege promontorium.

prōmūrale, *Przedmurze.* prōmus, *Száfarz 1. 3.*

promus magis quàm condus, *Rozrzutny,*

prōmuſcis, *idis f. Słoniowa trąba.*

prōmūtuum, *sub przed czáſem kładę.*

PRON

prona manus, *Dłoni wierzch.*

pronāus, *ais, m. Gr. Bábieniec.*

prōnecto, *Nádwiązuię.*

prōnĕpos, *Práwnuk* Ur Enckel. *Eſt Neptunus avus, pronepos ego regis aquarum* Ovid.

prōneptis, *Práwnuczka.* prōnĭtas, *Skłonność.*

prono amni, *sub po wietrze.*

prōnea, *gr. Opátrzność,*

prōnōmen, *apud Grammaticos pars orationis. quæ loco Nominis ponitur, licet quod illud ſit non expri. mat Cariſ. Priſcian. Antonomia. Provocabulum, Varr.*

prōnōmĭnātio, *Zámiana słow.*

prōnūba, *Dźiewosłębicá.* Ein Brautfuhrerinn. *Et bellona manet te pronuba, nec face tantam.* Virg.

prōnūbus, *ſubſtant. Dźiewosłąb. adject. v. Zápálenie ćiałá.*

pronum mitto, *Náſzyię ſpycham.*

prōnuntiātio, *wymawianie 1. wyrok, wyrzeczenie 1. Sentencya 1. wydánie, Geſt Orátorſki.*

pronuntiator, *Powiadácz.*

pronuntiatum, *wyrzeczenie* 1. *Sentencya 2.*

pronuntiatur, *Powiadáią.*

pronuntiatus us, wymawiánie 1.

prōnuntio, *wymawiam* 3. *wymieniam, Mowię,* 1. *Miánuię. Obwiſzczam. Ogłaſzam, Obwoływam, Obiecuię, Skázuię 2. 4. Zdáię 2.* Aussprechen *syn.* prōfĕro, dīco, vel nūntio.

Pronuntiativus modus. Diomed. i. Finitus.

prōnūper, *Niedawno,*

prōnūrus, *sub Wnuk.*

prōnus *Ná nos, Ná pláſk, Náchylony, Skłonny, Snádny, Ná południe, Leżę na wſchod.* Geneigt. *Pronus & auratam junoni cæde juvencam.* Juv. *syn* prōpēnſus, prōclīvis, īnclīnātus, curvus, īncūrvus, īnclīnāri făcĭlis, părātus.

prooeconomia, *Gr. Rozłożenie.*

prooemior, *aris, Przedmowę czynię.*

prooemium. *Gr. Przedmowá. przegrawek.* Eine Vorred, *-- Miſeræ cognoſce prooemia rixæ.* Juv.

PROR

prŏpædeuma, *tis, Przećwiczenie.*

prŏpāgātio, *Rozmnożenie. Pomnożenie, Przedłużenie,* Krzewienie, *Rozſzerzánie,* o primum quibusdam anceps.

propagatio temporis, *życie 1.*

prŏpāgātor, *Rozſzerzácz,*

prŏpāges agis. idem prŏpāgo. inis.

prŏpāgo, *as, Rozmnażam płodzę Krzewię Rozſzerzam, pomykam,* Erweitern fortpflanzen. *Efficis ut cupidè generatim ſecla propagent.* L. *syn* prōdūco, prōfĕro, prōtēndo, prōtrăho, āmplĭfīco dīlāto, ēxtēndo, aūgĕo. *v. Imperium.* Pro. *apud Lucret. Anceps.*

propago vitam, *żyię 3.*

prŏpāgo, *inis, Látorośl, winna. Longum hic o aliqui faciunt aliqui anceps.*

prŏpāgo, *inis, alio ſenſu pokolenie, Potomſtwo, Gniazdo 3.* Plemię. *Krzewienie, pokolenie.* Ein Geschlecht/ Pflantze/ Zucht *Ovium teneræque propaginis agnum.* P. *syn.* Gĕnus, ſtīrps, prōgenies sŏbŏles *vel* vītis pālmes, sārmentum. *v. Soboles.*

prŏpāgor, Krzewię *ſię.*

prŏpāla, *æ, m. przekupień* 1.

prŏpālam, *Jáwnie, Nágolico.*

prŏpālo *as, wyiawiam,*

prŏpă-

prōpătruus, *sub prádźiad,*
prōpătŭlum, *Gola, widok 2. podworze.*
propatulus, *widoczny.*
prŏpè, *Adverb.* *Z bliſká, Bez máłá, Ledwie Máło nie, Bliſko.*
prŏpe, *Præpoſitio, wedle.* Bey/ nahe bey.--- *Cubat is prope Cæſaris hortos.* Sen. *ſyn.* Jūxta, prōpter, sĕcūndum, nōn prŏcul, *vel* fĕre, pĕnes, fĕrme.
prope periculum, *Niebeſpiecznie.*
prōpectō, *is. Rozczeſuię,*
prŏpĕdiem, *Co dźień, w krotce.*
Prŏpello, *is popycham, poruſzam, wygániam 3. Odganiam.* Fortſtoſſen. *Percuſſa eſt, exin corpus propellit & icit. L. Eſt procul à tergo, quæ provehat, atq; propellat.* Id, *ſyn.* prōpūlſo, pēllo, ārcĕo. *v. Pello. Pro. potius longum eſt.*
prŏpĕmŏdum, *Bez máłá.*
prŏpemptĭcus, *Gr. ſub prowádzę 3.*
prōpendeo, *Skłániam ſię 3. Náchylam ſię.*
prōpenduli crines, *Czupryná*
prōpendŭlus, *wiſzący.* prōpensè, *Chętnie.*
prōpenſio, *Skłonność 1.*
propenſus, *wydátny Chętny 1 Skłonny, ważny 1. wielki 1.* Geneigt. *Lancibus impoſitum ſpecta propenſior auri.* F *ſyn:* pōclīvĭs, prōnus.
properam, *Spieſzno 1.*
prŏpĕrans, properatus. *ti. Spieſzny.*
properanter, properatim, properatò, *Spieſzno.*
properantia, properatio, properatus *us, Spieſzenie.*
prŏpĕrè, *properiter, Spieſzno 1.*
prŏpĕro, *Abſol Spieſzę ſię, przyſpieſzam,* Eylen. *Tu quid conſortem properas evadere caſum? P. ſyn.* Fĕſtīno, mātūro, cĕlĕro, ăccĕlĕro. *phr.* Mŏras rūmpo, tōllo, pĕllo, præcĭpĭto, Iter vīam ūrgĕo, præcĭpĭto. Răpĭdo cūrſu, răpĭdis pāſsĭbus fĕror, ăvŏlo, Nil mŏror. *v. Feſtino. Curro.*
propero, *activum Gotuię*
prŏpĕrus, *Spieſzny.* Behend / geſchwind. *Terga ſequi properoſq; jubet conjungere curſus: Fl, ſyn:* prŏpĕrāns, celer, vēlox, cĭtus, pērnīx, āgĭlis *vide Celer:*
prŏdes, *edis. Lina o breve à Græco.* pro, *longum à Latino:*
prōpĕtro, *as, Roſkázuię 1.* prōpexus, *Rozczoſany*
prŏphanus, *lege Profanus.*
prŏphēta, *a. Gr. prorok,* Ein Prophet / Weiſſager *Forte Prophetarum nati, dum ligna recidunt.* Pr. *ſyn.* Săcer vātes. Dĕi īntērpres *epith.*, Sānctus prænūntĭus, fātĭdĭcus, vērĭdĭcus, săcer, jūſtus, præſcĭus, præſāgus, prōvĭdus, săgāx, ōbſcūrus lōngævus, vĕnĕrābĭlis, *phr.* Fūtūri, ævi vĕntūri dŏctus, nōn īnſcĭus, præſcĭus. Fūtūri, fātōrum præſcia, præſāga. Cui mens dīvīno cōncĭta mōtu. Præſcia cōrda gĕrēns. Fāta cănens, ēvēntura vĭdens, īntērpres Dīvum. Qui prŏcŭl ēvēntūra vĭdet. *Vērĭdĭcis ætas* prædīcta Prŏphētis. Quām vōces vĕtĕrum, ĕt sānĉti cĕcĭnēre Prŏphētæ *vide Prædico, is.*
prophetæ *hi Proroctwo Collectivum.*
prophetia, *orum. Proroctwo.*
prŏphetĭcus, *Gr. Prorocki.*
prŏphētis *idis,* prophetiſſa, *Prorokini.*
prŏphētizo, prophetiſſo, *Gr. propheto, as Prorokuię.*
Propilatum, Sipont eſt acutum à propilo acuo, vel quaſi ad formam pilæ factum hoc verius, ſed ſine
prŏpīnatio, *picie do kogo, Czeſtowánie (auctore*
prŏpīnator, *ſub piię do kogo.*
prŏpīno *piię do kogo, podaię 1. Dáię 2. Kredencuię komu & ſub. Bożeć day zdrowie,* Zutrincken/ darbieten/ darreichen. *Nemo propinabat Calliodore tibi.* M: *Hos. quoque nonnihil eſt quod propinabis miſtis.* M. Pro *apud Martialem communis*
propino aliquem deridendum, *Wytykam.*
prŏpinquè *Bliſko,*
prōpinquiſſimus, *Naybliżſzy.*
prōpinquĭtas, *Bliſkość mieyſcá. powinowáctwo 1.*
prŏpinquo, *przybliżam ſię*
prŏpinquus, *Bliſki 2. powinowáty.* Ein naher Verwandter. *Luce propinquorum quaplurima &c.* M. *ſyn.* Prŏpĭor prōxĭmus, vīcīnus fīnĭtĭmus, cōntērmĭnus, *v. Vicinus, vel* cōnsānguĭnĕus, āffīnis.
prŏpior, *Bliżſzy,* Naher. *Nec metuit Lethes jàm propioris aquas.* Pr.
Propitiabilis, Ubłagálny. pro, *Prudent producit metri cauſa, licentia,* P. prŏpĭ-

propĭtĭātio. *Błagánie.*
Prŏpĭtiator, apud Damaſum. pro.*longa, Błagalnik,*
propitiatorium, Błagálnia. (*Jednácz.*
propitiatum peccatum. Eccleſiaſtici 5. Odpuſzczony grzech apud LXX propitiatio peccati.
propĭtiis, auribus *Z odpuſzczeniem.*
prŏpĭtio, *as, & or Deponens, Błagam, przeiednywam.*
prŏpĭtius, *Miłośćiwy, Łáſkaw 1.* Gnádig/ gunſtig. *Et ſi propitios, attamen lentos Deos* (Jamb) S, *ſyn.* Făvēns, sĕcūndus dēxter, făcĭlis, mītis ămīcus, bĕnĭgnus, clēmēns, Pro. *Iuvencu, produxit licentia. P.*
prŏpiùs *Bliżey, Máło nie.*
propiùs ſtirpem, *przy źiemi,*
propiùs accedo ad, *przybliżam ſię,*
prŏplaſma, *Gr. Wizerunk: Forma 4.*
proplaſtĭce, *es. Gr, Formierſtwo.*
prŏpnīgeum, *Gr. Czeluść 2.*
Propo, Plaut i. propero. ut L[illegible] i. Lambero. Meurſ
prŏpōgōnium, *gr. Wąs.* (*priſcum.*
prŏpōlă, *æ, m. Gr: Przekupień.* Ein Fürkauffer.
Vt cum primitijs ficos propola recentes, Lucil.
prŏpōlis, *is, Gr. przedmieśćie, pierzgá.*
prŏpōma, *Gr, Antypáſt. 2, przedobiedni trunek, Słodycz.*
prŏpōno, *Stanowię 2 przekładam 4, Wysławiam 1. 2 Określam 1.2, Stawiam 3* Fürſetzen/ fürlegen. *Geminum pugnæ proponit honorem* Virg *ſyn.* ēxpōno, ōbjĭcio.
propóno mihi extremum, *Odważam ſię,*
prŏpontis, *idis, Gr. Morze Cárogrockie* Das ſchwartze Meer. *epith.* Lāta, ălta, lōnga, ſævă, mĭnāx, hŏrrĭda, fŭrēns
prōporrò. *Daley 1.*
prōpōrtio, *podobieńſtwo, proporcya.*
prōpŏsĭtio. *Stanowienie; Określenie rzeczy/ Propozycya, Poſtánowienie umysłu gadká 3.*
Propoſitio, alter Quintil prima pars Syllogiſmi, Prothaſis, Ariſt Intentio. Quintilian. vulgò Major. vel propoſitio Major.

prŏpŏsĭtum, *Rzecz do mowienia, poſtánowienie umysłu, Koniec ſpraw propozycya.* Ein Fürnehmen/ Furſatz. Anſchlag: *ſyn.* Cōnsĭlĭum, sĕntēntia. *epith.* Tĕnāx, fĭrmum, prūdēns, prōvĭdum, *v. Conſilium, Sentio.*
propoſitus, *Wyſtáwiony.* Fürgeſtellt. *Propoſitumq; premit, flagratq; &c.* Ovid.
propræſes, podſtárośći, prōprætor, *ſub Namieſtnik.*
propriaſcit, lege propriaſsit, à proprio, as. ſub przywłaſzczam.
Propriatim, proprĭtim, Właśnie.
prŏprie, *Właśnie, Oſobno.*
proprio, as przywł[illegible]czam.
proprium, *właſna rzecz.*
proprium quid alicui trado, *przywłaſzczam*
prŏprĭus, *właſny, przyzwoity. Trwáły* Eigen. *Connubio jungam ſtabili propriamque dicabo.* Virg
propter *vel* proptĕr, *Adverb: podle, & ſub Ráczey*
propter, *præpoſitio, Dla 2. wedla*
proptĕra, wedle.
proptĕrea, *Dla tego* Darum/ derhalben/ deſswegen. *Non tu propterea, ſed Matho pauper erit. M. ſyn.* ĭdĕo, ĭdcirco, quāre, quāprōpter.
prōpudiānus porcus, *Oczyśćieniu służąca rzecz.*
prōpŭdiōſa, fæmĭna, *Nierządnicá.*
propudioſus, *Niewſtydliwy, Bezecny, Nierządny, Niecnotliwy,*
propŭdium *Niewſtyd, Niewſtydliwy, Nierządnicá*
prōpugnācŭlum, *Twierdza; Báſztá 3. Obroná 2. Obrońcá* Veſtung/ Bollwerck. *Exercet portuſve aut propugnacula bello.* Virg *ſyn* Præsĭdĭum mūnīmen, mūnīmēntum, vāllum, āgger, mūri, tŭrres. fōſſæ, ărx, *epith* Vălĭdum. lōngum, tŭrrĭgĕrum, sēcūrum, tūtum, fōrte, mūnītum, ĭnexpūgnābĭle. *phr.* Nūllo fĕrro, nullis vīrĭbus frāngēndum mūnīmen, Prōpūgnācŭla bĕllo tūta, Fōrtis, ĭnăcēſſa rūpes. Căſtra tŭrrĭgĕro cĭrcūmdăta văllo. Nōn sĭ tē fĕrrĕus āgger ămbĭat. *v. Munimen.*
prōpugnāt[illegible] *Obroná 4.*

propu

propugnator, *Obrońcá.*
prōpugno, *Bronię 1, Zástawiam się,* beschirmen/ verfächten. *Propugnat nugis armatus scilicet ut non syn.* Tŭĕor, dēfĕndo. *v. Munio.*
prōpulsatio, *Odbiiánie 2. Oddalánie.*
propulsator, *Odganiácz.*
prōpūlso, *Odganiam, Oddalam, Obronić* pro, *potius longum est.*
prōpulsus, *us. Poruszenie.*
Propurgo, Ecclesiastici 7. i. expio Propurga te cum bra chiis. i. offerendo armos pecorum.
prōpȳlæum, *Gr. Przyśionek.*
prōquæstor, pro quæstore, *Podskárbi, & sub Namiestnik.*
prōquĭrito, *Obwoływam. Skwierczę.*
proquiritor *Skwierczę.*
prora, *Gr. Naw przodek* Vorder theil des Schiffs *Tela legunt socii & proras ad littora torquent V. epith: Ærēa, fērrāta cūrva, ădūncā, ăcūta, rĕcūrva, cūrvata. vălĭda, ærāta. v. Navis.*
prōrēpo, *wyłażę.*
prōrēra, æ. prōreus. *ei. Gr. Sternik.*
prōrex, *sub Namiestnik.*
prōriga, Koniuch.
prōrĭpio, *porywam się wyrywam się, wypadam 3.* Sich hinweg stehlen. *Æneas, quo deinde ruis, quo proripis? inquit. V.*
prorīto, *as, pobudzam, & sub Rusza lekárstwo.*
prorogatio. *Odwłoká 2. przedłużenie.*
prorogativus, *Odwłoczny, & sub piorun.*
prorogo, *Odkłádam, przedłużam, Trwam* Verlangeren/ verschieben. *Et longum noto scriptori prorogat ævum. Hor: syn.* Prodūco, prōtraho, dīffĕro.
prorogo vitam, *żyię 2.*
prōrostra, *orum. Kázalnicá.*
prorsa facundia. *Mowá nie poetycká.*
prorsum, *Wprzod Zgołá, Prawie.*
prorsus, *i. prorsum Adverb. Zgołá, Koniecznie, pra-* [illegible]
[illegible] *sus, si, Nomen, prosty 1.*
prōrumpo *Wydaie się* [illegible] *Wybuhnąć wytryská, Wyrzucam 1. Wypadam 5.*

Herfürbrechen. Hoc ait & medius densos prorumpit in hostes Virg. syn. Rūmpo vel īrrūmpo,
prōruo, *Obalam 1. 2. wypadam 5.*
prōruptor, wyćiekácz.
proruptus, *porywczy,*
prōsa oratio, & prosa *absolutè Mowá nie poetycká.*
prosāpia *pokolenie, Dom 2. Linia rodu.*
prosapia nobili editus, *Szláchćic.*
prosāpiæ claritudo *Szláchectwo.*
prosāpies, *Pokolenie.*
prosāica oratio, *sub Mowá nie poetycká.*
prosātus, Urodzony 1.
proscēnium *Gr. sub Dźiwowisko 2.*
proschŏlus, *Gr. Lokat.*
proscindo, *Rąbię, poćinam, Orzę, Tykam.*
proscissio terræ *Oránie.*
proscissum. *Rola sprawiona.*
proscrībo. *Obwieszczam pismem, Wystawiam ná przeday/ wywo[ły]wam 2. pisaniem ogłaszam. Sądy zápowiedzieć.* Feilbieten/ ins Elend iagen/ in die Acht erklaren. *Proscripti Regis Rutupilus, &c. Hro, syn.* Vēnāle propōno, vel ădjūdico, vel dāmno, ēxilio, morti addico, dĕvŏveo, dēstino.
proscriptio *wywołánie.*
proscriptor, *wywoływacz.*
proscriptŭrio. *wywoływam 2.*
proscriptus, *wywołaniec Bánnit.*
prŏsĕco, *as & Prosico, is. v. Exsico is, Rąbię. posiekáć.*
prosecta æ. & prosecta, *orum, Sztuká 1.*
prosector. *Anatomik,* prosectum, *Okrawek.*
prosectus, *us Zránienie, ćięćie,*
prŏsēda, *æ. Nierządnica.*
prosēdāmum, *Plin. vitium equorum & arietum. quod eos ineptos ad generandum reddit, pellitur Satyrio.*
prŏsēlȳtus, *in przychodzien 1. & Nowowierny*
prŏsēmino, *Rozmnażam.*
prosēminor, *pochodzę zkąd.*
prŏsentio, *Przeczuwam,*
prosequium prowadzenie poczesne, prŏsĕ-

prōsĕquor, *powadzę* 3. 4. *Odprowadzam Rozwodzę się, piszę 2 ścigam.* Nachfolgen. *Prosequitur surgens à puppi ventus euntes. Virg. syn.* însĕquor, sĕquor.

prōsĕro, *śieię* 2. prōserpens bestia *wąż* 1.

prōserpīnāca, *Sporyż* 2. *A proserpo longum o quia in Proserpina commune i ut in Pastinaca,*

prōserpo, *wyłażę, Krzewię się* pro, *longum à Pro Latino. Græcum, breve & à Serpo, Adrepo sonat.*

prōseucha. *Gr. Modlitwá, Bożnicá Bábiniec, Szpital chorych.*

prosferatur. Lucil. corr proferatur à profero, ers.

prōsĭcia, orum Sztuká 1

prōsĭciæ, arum Okrawek, pierwiastki.

prosicies, ei prōsĭcium Sztuka 1. *Okrawek.*

prōsilio, wypadam 3. *wyskákuię* 1. *wyrastam* 1. *pierzchę.* Herfürspringen. *Haud mora, prosiluere suis, ferit æthera clamor. Virg.*

prosimurium, prosmurium, promurium, promurum (podmurze,

prositus, i propositus Paulus Festi. Sipont (pradziad,

prōsŏcer, *pradziad* & *sub świekier.* prōsŏcrus, *sub*

prŏsōdia, Gr. *Natężánie słow Item Grammatices pars circa syllabas dictionum occupata accentum earum docens, quam ad rem quia cognitio quantitatis syllabarum necessaria est; ideo passim scriptores præcepta eis cognoscendæ adjungunt ex regulis & auctoritate conflata quibus aliqua de pedibus, de carminum generibus & figuris ex Poëtica desumpta subjiciunt.*

prosonomăsia. Annominatio! *figura Quintil cum eadem vox commutata ponitur, sic ut aliud quàm prius sonet, Aliis Paronomasia.*

prōsōpītes, *æ. m. Gr. Łopian,*

prŏsōpŏpœia, *Gr. i, personæ fictio figura personam fictam inducens, eadem* Conformatio, *supra,*

prospectātor, *przeczuwaiący,*

prospecto, *wyglądam* 1 2. *Upatruię* 1 *Ma się ku*

prospector, *Stroż* 1. *Opiekun*

prospectus, *us poyrzenie* 2. *wzgląd* & *sub światło* 3.

prospĕcŭlor, *wypátruię* *śpieguie Oglądam* 1.

prosper. & *prosperus, Szczęśliwy* Glücklich *Cursum mihi prospera dixit* V *syn.* Felix, faustus, fortunatus, secundus *v. Infelix.*

prospĕrē, prosperrimē *Szczęśliwie.*

prospĕrĭtas, ātis, *Szczęście* 1, *powodzenie.* Glück, wolfahrt. *Spes hominum placidâ prosperitate juvat.* Pr. *syn.* Fēlīcĭtas. Sōrs prōspĕra, fōrtūna sĕcūnda, făvens, ămīca, rīdens. Rēs sĕcūndæ, prōspĕræ. *epith.* ōptāta sĕcūnda, blānda, sēcūra, jūcūnda, grāta, bĕāta, plăcĭda ămīca, sēgnis, īnērs ōtĭōsa, pigra, dēsĭdĭōsa, flūxa, cădūca, fūgāx, fūgĭtīva, lūbrĭca, făllāx, īnconstas, pĕrĭtūra, īnstābĭlis, *v. Fortuna prospera.*

prospĕro, *as. Szczęszczę,*

prospergo, *pokrapiam, potrząsam,*

Prospices, i prospice, Fest. corrigit Scal, & Gotfred legitq; Prospica. vide infra Perspico, as.

prospicienter, *Opátrznie,*

prospĭcio, *Przeglądam* 2, *widzę* 2, *Upátruię* 2. *przeczuwam, Opátruię* 2,3. *Dorozumiewam się, Zábiegam* 3, *wyglądam, Ráię,* sehen/ fürsehen. *Et me Cæsareum prospicit ante thorum,* M.

prospicio parum, *Nie doyrzę,*

prospico, as. priscum i, prospicio, Opátruię,

prospicus prispicuus, pilny & *Okazały,*

prospīro, *Oddycham, pucham,*

prostans, *wydátny* 1.

prostătes, *æ, m. gr przełożony,*

prosterno, *porażam* 1, *Obalam* 1, 2, *pokładam się Upadam. pokłon czynię,* Zu Boden schlagen/ niderwerffen *syn.* Hŭmi stĕrno, affligo. ăbjĭcio, dēprĭmo, ēvĕrto, dīrŭo, dējĭcio prōtĕro,

prostibilem facio, wystawiam ná nierząd,

prostibilis, adject. wystáwiony ná nierząd,

prostibilis mulier, prostibula æ, Nierządnicá.

prostĭbŭlum, *al, prostibilum, Nierządnicá.* Nierządny *dom.* Eine gemeine Hur.

prostituo, *wystawiam* 2, 5, *Nierządu pátrzyć,*

prostitutio, Nierząd 2.

prosto, *wystawiaią mię, Nierządu pátrzyć*

prostŏmis, *idis, f, Gr Nagębek.*

prostrata pudicitia, *Zgwałcony.*

prostratus, *Upádły. Utrapiony* 1. *Nędzny.*

prostȳlos, *o, i. Gr, sub Filárowánie,*

prōsŭbigo, *Depcę,* 1,

prōsum,

prōſum, *Verbum. pomagam 1. 2. pożyteczny ieſtem.* Nützlich ſeyn. *Sanavit, proſunt & amica papa vera ſomno* Ser. *ſyn.* Adjŭvo: ūtĭlis ſum.

prōſum, *Adverb. Zgoła*

proſus. Nomen, podnzosły, & in Mowá nie poétycka

prōſus, *Adverb. Zgoła.* prōsūmia, *æ, Łodź.*

prŏthăſis, *is, eos, f. Gr. propozycya.*

prōtector, *Obrońcá, Hálábartnik.*

prōtectum, *Obdách.*

protectus, *ii, wydátny,* beſchirmet. *Dum genitor nati parma protectus abiret.* Virg.

protectus, *us, Zasłonienie.*

prōtēgo, *Bronię 2 Zásłaniam 1. Zákrywam, Wydaię,* Obronić *kogo.* Beſchirmen, beſchürzen *Qua vicit, victos protegit ille, manu.* Gr. *ſyn.* Tēgo contēgo: tūtor, dēfendo.

protelatus, *Wygnány.*

prōtēlo, *as, Wyganiám 2. porażam 1. przekony-wam 2. Gromię, Odkładam 3. Odganiám prze-ſládnię.*

prōtēlum, *ciąg 2. Cug, Nálegánie. pobudka 1.*

protenam, Záraz 2.

prōtendo. *Rośćiągam co, śćiągam rękę podáię 1. Wychylam.* Herfurſtrecken. *Protendunt longè dextris, &c.* Virg. *ſyn.* Prōdūco, prōfĕro, prōtrăho, ēxtēndo, pōrrĭgo.

protendor, *Wybiegam 2.*

prōtentus, protenſus. *Wydátny 1.* Außgeſtreckt *Huic à ſtirpe pedes temo protentus in octo.* Virg.

prōtēnus, *przed ſobą, Záraz 2.*

prōtĕrĭcus, *Gr. Rany, & ſub. Figá 1.*

prōtermĭno, as, Granic pomykam.

prōtĕro, *potrącam, śćieram, porażam, podeptáć,* Zertreten. *Quid inanem proteris umbram.* Ovid: *ſyn:* prōcŭlco, cālco, tĕro, Cālco, tĕro, *v. Conculco.*

prōterreo, *Stráſzę, Odſtraſzam.*

prōtervè, *Zuchwále, Roſpuſtnie, Złośliwie*

prōtervia, *przekory, Zuchwalſtwo,* widerſpänſtigkeit *S... Capripede, agitat cum lata protervia Paras.* L. *ſyn.* Pĕtŭlāntia, prŏcācĭtas, Aūdăcia, lăſcīvia.

protervìam facere, *ſub przemárnowáć,*

prōtervio, puſtuię, Beſtwię ſię 3. & ſub przekory

prōtervĭtas, *Zuchwálſtwo, przekory.*

prōtervĭter, *Zuchwále.*

prōtervus, *Zuchwáły, Roſpuſtny, Złośliwy* widerſpänſtig, frech. *Iam tibi de timidis iſte protervus erit.* Prop. *ſyn:* pĕtŭlāns, prŏcāx, īmpŭdēns tĕmĕrārĭus, aūdāx, lăſcīvus, sălāx.

prōteſtatio, *proteſtácya,*

prōteſtor, *Oświadczam ſię, proteſtuię ſię.*

prōteus, *apud recentiores Poëtas, genus verſus artificioſi, cujus verba variè tranſpoſita, plurimos verſus diverſos conſtituunt, quale eſt illud.*

perfide, te, dīvos ſperaſti fallere Proteu. *Et illud ante paucos annos in laudem B. MARIÆ à Bernardo Bauhuſio ſcriptum.*

Tot Tibi ſunt laudes Virgo, quot ſidera cœlo. *Qui verſus millies & vicies (juxta numerum ſtellarum apud Mathematicos conſpicuarum) variari poteſt experire, fateberis.*

prŏthĕſis, *Gr. Stánowienie, propozycya Item figura Grammatica quæ literam vel ſyllabam initio dictionis præponit.*

prōthȳmè, Ochotnie. prōthȳmĭas *Gr, Chęć*

prŏthȳrĭdes, *ba, Gr, Krokſztynki.*

prōthȳrum, *Gr. portyera. przedśionek, Słup.*

prōtĭnus, *protinam. Záraz, Przed ſobą, Uſtáwicznie, proſto 2.* Von Grund an, alsbald. *Protinus hinc fuſcis triſtis Dea tollitur alis* Virg. *ſyn.* Cōntĭnuò, cōnfēſtim, īllĭco, sūbĭtò ſtātim.

prōtŏcollum, *gr. protokoł. & ſub Księgá*

prōtollo, *śćiągam rękę, pomykam, Odkładam 2.*

prōtŏme, *es, Gr. Obraz 8. 12.* (*Ruſzam 2.*

prōtŏmēdia, *Gr, winne źiele.*

prōtŏmyſta, *æ, m, Gr, Biskup.* prōtōno, *as, Gromię 2.*

Protoplaſtus. apud SS, ſcriptores Adami epitheton, 1. primo formatus,

protoſpatharius, ſub Hálábartnik.

Protoſyncellus, Codino. Curopalatæ, præcipuus ſyncellus de quo infra.

Prototocos, quæ prima peperit. Evæ epitheton,

prōtŏtŏmus, *Gr. ſub wyroſtek, podczas,*

prototomus, *adject. podczas.*

prōtŏtȳpon, *Formá 4*,
prōtrăho, *Odkładam 2, włoczę i. przedłużam, Zwłaczam 3. przyćiągam 1, wywłaczam*. Herfürziehen, *Protrahitur, nequeunt expleri corda videndo* Virg, *ſyn.* ēxtrăho, vel prōfèro prōtēndo, ēxtēndo, pōrrīgo.
prōtrēptĭcus, *Gr, Nápominálny*,
prōtrīmentum, *Drobianká, śiekániná, przyprawá 2*
prōtrŏpum vinum, *Gr. wino 2, Treść winá, wino słodkie*,
prōtrūdo, *popycham.* Fürstossen. *Et quæ res tantum hoc eneris protrudere noſtri* L.
proturbo, *Zwalam 1. Spycham, wypycham.*
protūtēla, prōtūtor *ſub Opiekun.*
prŏtȳpon *Gr, probá, 3. Formá.*

PROV

provectus, *ti. Adject. Wynieśiony, powieźiony 2,* wiedergeführt / gefördert. *Cum provectus equo longævi Regis ad aures,* Virg, *ſyn.* īnvēctus, vēctus. vel prōmōtus.
provectus, *us, ſubſt.* præſenti domini, provectus agri eſt. *Palladi 9. i. adjumentum, profectus, ubertas*
proveho, *wynoszę 3, pomykam, páſuię.* weiter führen. *Provehat & felix dominam, perducat ad urbem.* N.
provehor, *Poieżdzam, poſtępuię 1. Unoszę śię, Zábrnąć 3, Záieżdżam 1: Zámowić śię. Záczytáć śię, Rzucam śię do czego,*
provēnio, *Wychodzę 1. Pochodzę z kąd, Rodzę śię.* Herfürkommen. *Proveniant medii ſic mihi ſæpe (dies* Ovid.
provenit benè. *powodźi śię,*
proventus, *powodzi śię, Doſtátek 1. Dochod. Urodzay, Obrodzenienie.* Gewächs *Semper crede, polus variis proventibus annos:* Pr, Rĕdĭtus, copia
proverbium, *przypowieść.* Sprichwort. *Hac quoq; de cauſa ſi te proverbia tangant,* Ovid. *ſyn:* ădāgĭum. *epith:* Vĕtus, cōmmūne, vūlgāre, brĕve, vērum, cērtum, āntīquum, *phr:* Sērmo trītus, vūlgātus.
proverbium eſt, *Poſpolicie wowią*
prŏverſus, *proſto 1,*
providè, providénter, *Opátrznie.*
provĭdens, *Opátrzny.*
provĭdēntia, *Opátrzność.* Fürsichtigkeit / Fürsorg. *Vt illa quondam providentia Dei,* (Jamb.) *ſyn.* Prūdēntia, săpĭēntĭa, cūra, provĭda vīrtus vel Dīvīna mēns, vŏlūptas, săpĭēntia, prōvĭdum nūmen *phr:* Mēns haūd īgnāra, āc nōn īncaūta fūtūri. Quæ plăcĭdo rĕgit omnĭa nūtū. Sacris, ărcānis quæ mŏdĕrātur lēgĭbus ūrbem.
provĭdeo, *Opátruię 2, 5, Upátruię 2. Zábiegam 3. Obwárowáć, Stáram śię, przeglądam 2. Dorozumiewam śię.* Fürsehen. *Providiſſet eam, ſic ignoviſſe putato* Ov; *ſyn.* prōſpĭcio, căvĕo.
provĭdus, *Opátrzny.* Fürsichtig. *Qui domitor Trojæ multorum providus urbes* Hor, *ſyn.* prūdēns, săpĭēns, prōſpĭcĭēns. caūtus,
provīncia, *Powiát 2. Urząd 1, Spráwá 1.* Eine Landschafft. *Redditaq; eſt omnis populo provincia noſtro.* Ovid.
provinciæ præfectus, præſes, *Woiewodá*
provinciālis, *Powiátowy.*
provincialis præſes, *Prowincyał*
provinciam trado, *Zdáię urząd*
provinciātim. *ſub po domách.*
provīſio, *Opatrowánie, Przeglądánie 1. prowizya*
proviſio annonaria, *Spiżá 2. picá.*
provīſo, *is, Wyglądam 2. Doglądam 2.*
provīſor *oris Dozorcá, & ſub Opatrzny.* Verseher / Fürsorger. *Vtilium tardus proviſor prodigus æris.* H.
provīſus *us, Opatrzność.* Versehen. *Si bona librorum, & proviſa frugis in annum.* H.
prōvīvo, *is, przeżyć, Doczekac.*
Provocabulum. Varroni eſt Pronomen & Articulus,
prōvŏcātio, *Wyzywánie 2. Apellácya*
provocātor, *Wyzywácz, Hárcownik, wyśiekácz.*
provocatōrius, wyżywálny
provocatrix ſub Drazniciel
provŏco, *Nágabam, wyzywámc przyzywam, pochop czynię, Zprzećiwiam śię, piię do kogo, Apelluię. Drażnię,* Zhuausz rüffen / außfordern — *atq; omni fortunam provocat hora.* Luc, *ſyn.* Lăcēſſo, ōppūgno, īrrīto, āſpĕro, īncīto.

provolantia tabulata, *ſub podśienie.*

prōvŏlo, *as, wylatam, wypadam 3.*

prōvolvo, *wywalam, Zwalam 1.*

provolvor, *Upadam 3.*

prōvŏmo, *womitowáć, wybuchnąć*

prōvorſus Nomen. Niepewny.

prōvorsùs Adverb. Proſto 1.

prout res, ac tempus *Jáko ſię tráfi.*

PROX

Prox, *Głos 2.*

proxĕnēta, *æ. m. Gr. Jednácz 3. 4. Litkupnik, (Sprawcá.*

proxĕnēticum, *Gr. Litkup.*

proxenētria, *Gr. Dźiewosłębicá.*

proxĕnia, *æ. Gr. ſub przyſtaw.*

proxĭmè, *Bliſko, Niedawno, Dopiero 1. Nabliżey, podle,*

proxĭmĭtas, *Bliſkość.* proximò, *Niedawno*

proxĭmo, *as,* Przybliżám *ſię.*

proxĭmum, *Nabliżey.*

proxĭmus, Naybliżſzy, *Bliski 2. powinowáty, Sąśiad, przeſzły, podleyſzy, & ub podle wedle.* **Allernächſt.** *Proximus huic longo, ſed proximus intervallo.* (Sp.) *ſyn.* Vīcīnus, fīnĭtĭmus, prŏpīnquus,

proximus, *poſterioris ſæculi uſu, Podſkárbi, Odźwierni, Domownik, Referendarz.*

PRU

prūdens, *Roſtropny, Baczny. Mądry, Biegły. Et loco Adverbii wiedząc* **Fürſichtig/ klug/ verſtändig.** *quidquid agis prudenter agas, & reſpice finem. ſyn.* Prōvĭdus, săpiens, caūtus, sōlērs, cāllĭdus, săgāx, cīrcūmſpēctus, prōſpĭcĭens, īndūſtrĭus, pĕrītus, *phr:* Cōnsĭlio, sōlērti mēnte prædĭtus, pŏtēns, pōllēns, præſtāns, ănĭmi, vel ănĭmo mātūrus, ōmnĭa prōſpĭcĭēns. Mēnte săgāci ānte nŏtāns, lōngo ēdŏctus ūſu. Cōnsĭlĭo Neſtor Căto. ănte ānnos, ănĭmūmq; gerens, cūrāmque vĭrĭlem ōre pŭēr pŭĕrīque hăbītu, sĕd cōrde săgāci æquābat sĕnĭum, ātque āſtu sŭpĕrāvĕrat ānnos. Mēntem ſua nōn căpit ætas. Cōnsĭlĭis hăbĭtus nōn fūtĭlis aūthor. O fācūnde sĕnĕx, ævi prūdēntia nōſtri. ăngūſtis ănĭmus rōbūſtĭor ānnis. Scilĭcĕt īngĕnĭum ēt rērum prūdēntia vēlōx, *v. Adoleſcens Sapiens.*

prudenter, *Roſtropnie, Mądrze.*

prūdēntia, *Roſtropność, Mądrość, Biegłość, Rozſądek.* **Klugheit/ weißheit/ Fürſichtigkeit** *--- aut rerum fato prudentia major. Virg: ſyn.* Săpĭēntia, sōlērtia, săgācĭtas, cōnsĭlĭum, pĕrītia, āſtūtia, cāllĭdĭtas. *epith:* Mātūra vĭgil, vĭgĭlāns, cīrcūmſpēcta, sĕnīlis, præſcĭa caūta, săgāx, sōlērs, cāllĭda, mīra, dīvīna. *phr.* Prōvĭda mēns. Săgāx ănĭmus. Vĭgĭles sēnſus, ănĭmi. Sĕnīlis ănĭmi, grăvĭtas, cūra, caūtēla. Vĭgil ănĭmus, ĕt săgāx. Dīvīnæ pārs mēntis. Rērum fāto prūdēntia mājor. Præsāga fūtūri. Nīl tĕmĕre ăgēns. Cōnſilio nīxa. Cūncta ēxpēndēns. Omnĭa cōnsūlta mēnte gērēnda tĕgēns. Caūte prævīſa pĕrīcŭla vītāns. Nūllum nūmen ăbēſt, sī sīt prūdēntia præsēns. Te mātūra sĕnem prūdēntia rēddit. Cīrcūmſpēcta grăves sĕquĭtur prūdēntĭa cānos.

pruīna, *Szron.* **Der Reiff.** *Arvaque Riphæis nunquam viduata pruinis V. vide Gelu, Glacies.*

pruina infeſtor, *Szędzieię.*

pruīnōſus, *Szroniſty.* **Reiffächtig.** *Longa pruinosa frigora nocte pati* Ovid.

prūna, *æ, wągl* **Eine gluende Kohl.** *Subjiciunt verubus prunas, & viſcera torrent.* Virg. *ſyn.* Cārbo, *epith:* ārdēns, āccēnſa, rŭbēns, tŏrrēns, călēns *phr.* Călĭdis āſsābunt vīſcēra prūnis. *v. Ignis,*

prūna aſinina, cerea, *śliwki wielkie.*

pruna rugoſa, *śliwki ſuche.*

prūnæ. *hæ, żarzewię.* prūnetum, *ſub śliwá 1.*

Prūnĭtius, żarzyſty.

prūnum & pruna *orum, śliwá owoc.* **Ein Pflaum** *-- & ſpinos jam pruna ferentes.* Virg. *epith:* Dūlce, cērĕum, cānum, Dămāſcēnum,

prunum ſpini, *Tarnośliwká.*

prūnus, *f. śliwá drzewo.* **Ein Pflaumenbaum,** *epith.* vĭrens, frōndēns. *v. Arbor,*

prunus ſylveſtris, ſpinifera, *Tarn drzewko*

prūrīga, Koniuch. prūrīgĭnōſus, *świerzbiący.*

prūrīgo, *inis, świerżb.* **Das beiſſen jücken.** *Si tibi moroſa prurigine verminet auris.* M. *ſyn.* Prūrītus *epith:* īmpătĭēns, īmpōrtūna, mŏlēſta, ūrens, mōrdāx, ōbſcœna, *v. Deſiderium, & Libido.*

prūrio, *świerzbi mię, Będwie ſię.* **Beyſſen jücken** *Incipiant prurire choro plauſuq; prolata:* Juv.

prūrītus, *us, świerzb* prussia, *Prusy.*
prussus, prūthēnus, *Prusak,*
prymnēsium, prymnēsius, *Koł ostry.*
prȳtăněum, *Gr, Szpital stárych,*
prytanes *æ*, prytanis, *eos, vel is, m. Gr, Podwoiewodzy.*

P S

psallo, Gr; *Gram 1. Brząkam 1.* **Singen.** *Psallimus, & luctamus Achivis doctius undis.* Prop: *syn.* Căno: hȳmnos cōncīno. fidibus căno.
psallŏcĭthărĭsta, *Gr. Lutnistá.*
Psalmista, æ, Rybałt. psalmŏdia, *Gr sub Psalmy,*
Psalmŏgrāphus, Davidis epitheton, qui Psalmos conscripsit.
psalmus, *Gr sub psalm.*
psaltērium, *Gr Hárfá, żołtarz, & in Kláwicymbał*
psaltes, *æ, m. Gr. Muzyk ná stronách & in Organistá*
psaltria, *Gr. ibidem.*
psārōnius, *Kámień złotopstry, Możdżerzowy kámień.*
psĕcas, *adis Gr. Deszcz 2.*
psegma *tis, Gr. Mośiężne odmioty,*
psephisma *Gr. Pospolstwá uchwałá, wyrok.*
pseudămōmum *Gr, Ormusz fałszywy.*
pseudanchūsa *Gr. Czerwieniec 2.*
Pseudisodomon ædificium Vitru. i. mentiens æqualem structuram.
pseudo, *Gr. is, falsò, Galli. Masellan.*
pseudoăcōron, *Gr. Mieczyk żołty,*
pseudoăpios, *Gr. Wilcze węzły ziele.*
Pseudoapostolus 2 Corinth: 1. falsus, mendax Apostolus
pseudŏbōnium, *Gr, Bárbará ziele. Rzepniczek.*
Pseudochristus, Matth: 24 i falsus, mendax Christus
pseudŏcostus, *Gr. Dźięgiel 2.*
pseudŏcȳpīrus, *gr. sub Ostrzyż wonny.*
pseudŏdictamnum *gr. Dyptan 1. Trzemdá*
pseudŏellĕbŏrum, *gr. Podkolan.*
pseudŏgrăphia, *gr, sub pisánia náuká.*
pseudolōtus, *gr. Obrostnicá.*
pseudŏmĕlanthion, *gr. Kąkolnicá*
pseudomyăgrum, *gr. Lnicá.*
pseudŏnardus, *Gr, Spikánárdá, & sub Láwendá*
pseudŏprŏphēta, *Gr. sub Prorok.*
pseudŏpŏlīticus, *Gr. polityk 2.*
pseudorchis, *Gr. Podkolan.*
Pseudos, *eos mendacium & Pseudes. Gr. i. mendax unde composita plurima Pseudodidascalus, Pseudologus, Pseudoporticus, Pseudomantis, Pseudomartyr, Pseudosophista, &c.*
pseudosmyrnium, *gr Giersz.*
pseudŏsȳcŏmŏrus, *gr. Kłokoćiná 1.*
pseudŏthȳrum, *Gr. Drzwi.*
psiathion, *gr. in historia Cassiani, Rogożká.*
psīla toga, *Gr: Szátá niekosmátá.*
psīle, *es. i. Tenuis Nota vocalis carentis adspiratione. Priscian. vulgò Spiritus lenis.*
psīlŏcĭthărista *gr Lutnistá*
psīlŏthrum, *gr, Przestęp biały, Włosow wyrywániu służącá máść. (Bleiwás.*
psimmȳthium, psimmȳthum, psimȳthus, *Gr.*
psitta, *gr. Płaszczka.*
psittăcus, psittăce, *es. gr. Pápugá.* **Eine Papagoy**
Psittacus, è vobis aliorum nomina discam. M epith. Lŏquāx, gārrŭlus, cănōrus, vōcālis pĕregrīnus, Eōus, īndīcus, vērsīcŏlor, vĭrĭdis, pĭctus. *phr.* Īnda, īndīca ăvis, vŏlucris āles, Eōis āles mīssus āb Indis. Hūmānæ vōcis, lingvæ īmĭtātor, sīmŭlātor āles. Lŏquāx hūmānæ vōcis īmāgo, ăvis dŏcta lŏqui. Psĭttăcę dūx vŏlŭcrum. dŏmĭni făcūnda vŏlŭptas. Hūmānæ sōlērs īmĭtātor psĭttăce lingvæ īllē sălūtātor Regum. nōmēnque lŏcūtus Cæsărĕum, Hūmānæ vŏcis īmāgo psĭttăcus, ēxtrēmo mūnus āb ōrbe dătum.
psōta, *gr. świerzb 2. Dryakiew polna*
psōtĭcus, *gr. świerzb máiący.*
psȳchŏmantia, *gr. Wrożká 2.*
psȳchŏmantium *ibidem,*
psȳchŏtrŏphon, *gr. Bukwicá 1.*
psȳchrŏlŏgia, *frigidus sermo,* **Spány**
psȳchrŏlūtes *Seneca qui frgida lavatur zimno kąpsyllion, gr. Pśi len, Szlachtáwá.*
psȳthium, *Wino słodkie.* psȳthia vitis, *ibidem.*
pte, *particula addititia, sub Sam & sub Własny,*

ptarmica, gr, Kichawiec żieie,
ptĕrēlas, æ, è Græco, pies prętkonogi.
ptĕris idis, gr. páproć.
pterna, æ, gr, Másztowy odżięmek, Kość piętna.
pternix, icis, m. gr. Kárciofu łodygá, sub Kárćiof.
ptĕroma, tis, gr, pachy w budowániu, Szczyt, Filárowánie.
ptĕron, ri. gr. Szczyt.
ptĕrōtos, gr. Skrzydlásty. Uszáty.
ptĕrȳgion, gr. Rospádliná 2. páznokći záróśliná, Błonká 4.
ptĭsăna, gr. ptyzáná, pęcak.
ptĭsănārium, sub ptyzáná & Kászá 3.
ptōchŏdŏchium, prōchôtrŏphium, gr, Szpital ubogich,

P U B

pūbens, Záraśtáiący, Młody 1 Mchem obrosły,
pūbeo, pūbesco, Zárastam, Wyrastam, Obradzam Kwitnę. Mannbar werden. Pubentes herbæ nigri cum lacte veneni. Virg. syn crēsco, jŭvĕnēsco:
pūber, ĕris, adiect. omne, Priscian. Zárastaiący, Młody, Zárosły 1. Mannbar. Atque hilares oculos, & formam puberis ævi Nem
pūbertas, Zárastánie 1. Młodość 3, Młodżieństwo, Dostáłość. Mannbar Alter. Pubertate valent. & jam fæcundior, &c.
pūbes bis f. subst. Łono w ćiele 1. Mech 3 Młodź, Zárastaiący młodzieniec. Jugend. Cuncta tibi, Cererem pubes agrestis adoret Virg syn Jŭvēntus v. Iuventus
pūbes, eris, adiect gen. omn. Probus Zárosły Młody
pubes vesticeps, pubes agrestis, Mołoiec.
publĭcānus, Náymácz 2. 3. Celnik, Dziesięćinnik
publĭcātĭo, Obwołánie Konfiszkowánie.
Publicatrix, Arnob.
publicè Jáwnie, pospolitym imieniem Urzędnie, Zurzędu, Z skarbu,
publicĭus pospolitym imieniem, Urzędnie.
publicius, ij. Budowniczy.
publĭco, as podáię 3, Rozgłaszam, Konfiszkowáć, Nierządu pátrzyć.

publico carens, abstinens, Prywat,
publĭcŏla, æ, pospolstwá obrońcá.
publĭcum, Rzecz pospolita pospolite mieysce, pospolita rzecz, pospolite dobro, świat Jaw 2. Urząd 1. Cło 1. Dochod 2, Księgi publiczne. pobor.
publĭcus, adiect. pospolity 2. Urzędowy, Gemein. Quod legeret, tereretq; viritim publicus usus. H.
publĭcus, subst, Budowniczy 2, Podwoiewodzy.
publĭpor, Pachlę.
pūcīnum vinum, Rywułá.
pŭdĕfīo, Wstydzę się.
pudendus, vel pudens, Uczćiwy Wstydliwy 1 2. Voll Scham. -- magna fidis, at non Evandre, pudendis Virg.
pudenter, Wstydliwie,
pŭdeo, Wstydzę się.
pudere dedidici Niewstydzę się.
pudet me, pudescit me, wstydzę się, żal mi. Ich schäme mich, Ah pudet ingratæ pudet ah male divitis arcæ. M. syn: Vĕrēcūndor, ērŭbēsco. phr. pŭdōre tārdor, sūffūndor, Cŏhĭbet vīres, īngĕnĭūmque pŭdor, Vūltum pŭdor grăvat, ŏcŭlos dējĭcit, ōra sŭbit. Æstŭat īngens īmo in cōrde pŭdor plēnā pŭdoris lūmina fixa sŏlo tĕnĕt, Dējēctos, rŭbĕōs gĕrit pŭdōre vūltus v. Erubesco.
pŭdibilis, Wstydliwy 2.
pudibunda pars vel membrum, Członek 4.
pŭdibūndus wstydliwy 1. Züchtig, schamhafftig -- satyris paulum pudibunda protervis Hor: syn: Vĕrēcūndus, pŭdēns, pŭdīcus, mŏdēstus.
pudicè. Uczćiwie.
pudicitia, wstyd 1. Schamhafftigkeit/ Keüschheit. Læsa pudicitia est deperit illa semel. O syn. Cāstĭtas, vīrgĭnĭtas, īntegrĭtas, pūrĭtas, pŭdor. phr. pŭdīcĭtiæ laūs, hŏnor, dĕcus īnsīgne, pŭdīca, hŏnēsta, vĕrēcūnda vīta, vŏlūntas. Mōres pŭdīci: vide Castitas.
pudicitia publicata Nierząd 2.
pudicitiam expugnare, imminuere, Zgwałćić
pŭdīcus, pudicitior, Wstydliwy Schamhafft/

haffe/ züchtig/ keusch.e. *Et qua parte velit pudiciorem.* (Phal.) Mart. *syn,* Căstus, pūrus, īntĕger, pŭdēns, vĕrēcŭndus.

pŭdor, ōris, *wstyd 1.2 5. Nierząd 3. Dźiewictwo* Schám/ Zucht. *Quid faciam si plus ille pudoris habet.* M *syn.* vĕrēcŭndĭa, rŭbōr, vel mŏdĕstĭa, pŭdīcĭtia. *epith.* Tĭmĭdus, pūrpŭrĕus, sŭbĭtus, rĕpēntīnus, rŏsĕus, īngĕnŭus, mŏdĕstus, hŏnĕstus, vĕrēcŭndus, căstus, vīrgĭnĕus, tăcĭtus, tĕner, sŏllĭcĭtus, trĭstis, æger, cōnscĭus. pāllĭdus, īmpōllūtus, rŭbēscēns, nĭvĕus, pūlcher, īnnŏcŭus. *phr.* Quī sē mănĭfĕstat ĭn ōre ōra cŏlōrāns Dējĭcĭēns ŏcŭlos, īndĕx īngĕnŭæ mēntĭsQuĭs pŭdorōra sŭbit, ĭn ōre sēdet pŭdor. Mānat trĭstĭ cōnscĭus ōre pŭdorōra quŏque īngĕnuo rădĭāntsŭffŭsarŭbōre.

pudor projĕctus, prostitutus, præmortuus, *Niepŭdōrĭcŏlor, Rumiány.* *(wstyd.*

Pudoratus, Niewstydliwy.

P U E L

puella, *Dźieweczká, Niewiástá.* Ein Mägdlein/ Töchterlein. *syn.* Virgo. *epith:* Fōrmōsa, tĕnĕra, vĕnūsta. cāndĭda, nĭvĕa, cūlta, vĕrēcŭnda īngĕnŭa, īntācta, căsta, pŭdīca, hŏnēsta, crēdŭla, tĭmĭda, īmbēllis, cōmptā, īnnŭba, nūbĭlis.

pullāris *Dźiewczy, Dźiewczęcy* Kindlich *Præda puellares animos oblectat inani.* Ovid.

puellāriter, Dźiewczym sposobem.

puellasco sub Dźiewczętom podobny,

puellātōriæ tibiæ v. Surmá.

puellatorius. Odmładzáiący się, *(est.*

Puellitari, Laberio Suidæ explicat Scalig. sed obscænum

puellŭla, *Dźiewczę,* puellus, *Chłopię, Dźiećiątko*

puer, *Dźiećię. Syn, pachołę.* Ein Kind/ Knab. *Differat in pueros ista trophæa suos.* P. *syn.* Jŭvĕnis īmpūbes. *epith,* Tenĕr, blāndus, īmbēllis, fōrmōsus, cāndĭdus, vĕnūstus, cōmptus, īngĕnŭus, vĕrēcŭndus, īntōnsus, mōllis, lēvis, rŭdis, dĕcōrus, prŏtērvus, īmbērbis, caūtus. lāscīvus. *phr.* īncaūtis nĭmĭum tĕmĕrārĭus ānnis, īmpūbes ĕt adhūc nōn ūtĭlis armis. Cūjūs lānūgĭne nōn dum vērnānt vūltus. Nĕc dūm prīma nŏvā lanūgine vērtĭuræ tās. *v. Infans, Iuvenis, & Adolescens,*

puer vetus, *Stáry á głupi.*

Puera, Dźieweczká. pueri frūstum, *Chłopię.*

puĕrarius. Sodomczyk. puĕrāsco, *Dźiećinieię.*

puerculus, Dźiećię 1.

puĕrīlis, *Dźiećinny.* Kindlich. *Tela manu jam tum tenera puerilia torsit.* Virg.

puerilĭtas, *Dźiećinność, Dźiećinstwo.*

pŭērīlĭter, *Dźiećinnie,* Kindlich. *Qui modò decerpens tenero pueriliter ore.* Pr.

puĕrĭtia, *Dźiećinstwo.* Kindheit. *Acta non alio rege pueritia* (Ascl.) Hor. *epith:* īnfīrma, mōllis tĕnĕra īmbēllis, rŭdis, dēbĭlis. gārrŭla, vĕnūsta *phr.* pŭērĭlis, tĕnera ætās, pŭērĭles, prīmi, mōllēs ānni. Ætātis prīmum tēmpus. Tēmpus pŭĕrīle jŭvēntæ. Ætās īnfīrma, mōbĭlis, āpti mōrĭbus ānni. Prīma cum pārte vĭrēscēret ævĭ.

puerpĕra, *położnicá,* Kindbetterin. *Laudantur simili prole puerperæ.* (Ascl.

puerpĕrium, *połog, płod 1.* Kindbette. *Cruda puerperia & populos umbrosa creavit.* St. *vide Pario*

puĕrŭlus *Dźiećiątko, Chłopię,*

puerus, Dźiećię.

P U G

pūga, *æ. Gr. Zádkowe częśći.*

pŭgil, *Szermierz.* Ein Kämpffer/ Fechter *Aut visum aut pugiles, his nam, &c.* Hor. *syn.* Lūctātor. āthlēta. glădĭātor.

pŭgĭlātio, pŭgĭlātus, *us, Szermierska.*

pugĭlātōrius, *Szermierski.*

pugilatu decerto, exerceo me, *Szermuię.*

pŭgĭlĭcè *Szermiersko.*

pŭgīllar, *hoc* pugillares, *hi,* pŭgĭllāria, *hæc ium. Kśiąszki kámienne. Pugillarem.* S. *Lucas cap.* 1.

pŭgĭllāris, *adiect:* & pŭgillātorius, *Pięśćiány, Gárśćiány. Iuvenal: u. produxit. Sed aliqui ibi legunt Pupillares. non Pugillares.*

pŭgillo, *as, Biię pięśćią*

pŭgillus, *Garść. Garzstká.*

pŭgilo, *as. Szermuię iáko szermierz.*

pŭgio, *ōnis.* pŭgiŭncŭlus, *Puinał.* Ein Dolch. *Pugio quem curvis cingit brevis orbita venis.* Mart *syn,* Sīca, glădĭus, ēnsis.

pugna, *Bitwá, przegádywánie się,* Ein Streit/ Kampff/ Schlacht. *Æquemus pugnas, Erycá tibi regna remitto.* Virg: *syn,* Cērtāmen,

men, prælium, conflictus. *epith:* ānceps, īnīquā, trīstis. ācris, fērox, āspēra, dūra, sæva, cœca, ārdens, crūēnta, atrox, sāngvīnēa, fervens, flagrans crūdēlis. *phr.* At tōrva frōnte mīnāces prætēntānt pūgnas. Crūdēlem ā vērtite pūgnam, ūrgētur pūgna cōngrēssus īnīqua, Hōrrībīlemque fērus Māvōrs ciēt ūndique Pūgnam. Mārtia fērvēntes āccēndunt clāssica pūgnās, ārdēntes āccīngat dīcēre pūgnas. *vide pugno.*

pugna singularis, *poiedynek 2.*

pugnācitas, *Sporność, Upor Roziuszenie, śiedzenie*

pugnācīter. *Spornie, Upornie, Doząb 2.*

pugnāculum. Báβztá 1. pugnans *przećiwny,*

pugnātor, *Wálecznik, Bitny, Rokotliwy.* **Ein Kämpffer/ Streiter** *Pugnatori operit caput ingens oris hiatus.* V.

pugnātōrius, woienny. pugnatur, *Biią śię.*

pugnax, *waleczny, Swárliwy, Bitny, Zwádliwy, Uporny, Sporny.* **Streitbar.** *Vel tibi Medorum pugnaces ire per hostes* P.

pugneus, *pięśćiány.* *pugnitus, pięśćią.*

pugno, *Potykam śię, Biię śię, Uśiłuię, Domagam śię, Zásłáwiam śię 3, Niezgadzam śię.* **Streiten Kämpffen.** *Digredimur, lentaque fori pugnamus arena* Juv. *syn.* Cērto, dēcērto, cōnflīgo cōngrēdior, prælior, dīmīco. *phr:* pūgnam tēnto, cōmmītto, ōbēo, lăcēsso. Mānus cōnsēro, cōnfēro, pūgnās ĭnēūnt ĕt prælia tēntānt. Cōnsērtæ cāmpis ăcīes mūltūsque pēr ārva Fērvēbat Māvōrs. Cōncūrrēre fērro, prælia mīscēre. Dēcērnēre fērro: Crūdo pūgnam cōmmīttēre cæstu. *v Bellum gero, &* (*Luctor*

pugnus, *pieść 1. 2, Garść, Kułak*

PUL

pulcer, *ut scribunt eruditi, idem Pulcher.*

pulcher. pulchellus, *piękny* **Schön/ wohlgestalter,** *Taurum Neptuno, taurum tibi pulcher Apollo.* Virg. *syn* Fōrmōsus. vēnūstus, dēcōrus, spēcīōsus. *phr.* Făcie, fōrma dēcōre præstāns, īnsīgnis, cōnspĭcŭus, spēctābĭlis, cōnspĭcīendus, ēgrēgius, ēxcēllēns, præsīgnis. Fōrma præstānti, ēgrēgia. Cuī ēgrēgio dĕcus ēnĭtet ōre. Fōrmā cum vīncēret ōmnes. Quō pūlchrior ālter nōn fŭit. Cuī dĕcus ēgrēgīum fōrmæ. Cuī plūrima frōntis mājēstas ĕt hōnōs. Fōrmæ dēcōre, nĭtōre præstans, īnsīgnis făcĭe jŭvēnis ōs hŭmērōsque Dĕo sĭmĭlis, ēxcēllēns mūnēre fōrmæ, præstānti cōrpōre, ēxīmia spēcie. Phrȳx, pŭer īn sȳlvis făcie spēctābĭlis āltis. Cuī plăcĭdo fūlget ĭn ōre dēcor. Clārĭor est aūro jŭvēnis cuī lævia fūlgent ōra. *vide Pulchra. Forma Pulchritudine formæ præstantes, quibus Poetæ alios conferunt, aut præferunt.* Băcchus, Apōllo, Hȳăcīnthus, Nērēus.

pulchrālia. ium, Czáczko,

pulchrē. *Pięknie, Dobrze 1.*

pulchrĭtūdo. *pulchritas, Piękność.* **Schöne Schönheit.** *syn,* Fōrma, vēnūstas, dēcōr, spēcies *phr* Dēcus ēgrēgīum fōrmæ. Frōntis ōris. vūltus mājēstas, hōnōr, nĭtōr. Gēnārum dēcor, ēt frōntis hōnos. Pūlchræ fōrmæ mūnus, dōtes, dēcor, nĭtor, ōs fōrmōsum, vēnūstum. Fōrmæ īllĕcēbræ, blāndĭtiæ, blāndīmēnta. Fōrma plăcet, nīvĕūsque cŏlōr. flāvīque căpīllī. Fūlva cōmā est. lōngæquē mănus, Nūlla făctus ăb ārte dēcor. Fōrma sīne ārte dēcēns. Nātīvum fōrmōsi cōrpŏris dēcus. *vide Forma.*

pūlēgium *puleiaceum,* pūleium. *Poley* puleiatum

puleium Cretense, *Dyptan 2.* (*ibidem*

pulenta *lego* polenta.

pūlex, *icis hic Pchłá* **Eine Floh.** *Parvulus en pulex irrepens dente lacessat epith:* Pārvūlus. īncēstus, mōlēstus, mōrdēns, pūngēns. *phr.* Pērtūrbāns sōmnum. Dēnte lăcēssans. Lūēs īnĭmīca quiēti. Quī tēnēros mōrsu dēpāscītur ārtus. Quī lātēri mōrsum dēfīgit ăcūtum. Nōn pūlĭce dūlces īnfesto sōmni vĭŏlēntur. Dēfēndit mănus hæc scăpūlas mōrdēnte mōlēsto pūlĭce.

pulicaria *Słáchtáwá*

pūlĭcāris herba *psi len.*

pūlĭcōsus. *Pchlisty sub Pchłá.*

pūlla vestis. *żáłobá 2.*

pullæria manus. Práwa ręká.

pullārius, *Wieszczek 2,*

Pullasco. Colu corr. pullulasco.

pullaster, *Kurczak*

pullastra, *Kokosz młoda.*

pullātio, *Kurcząt chowánie*

pullātus, *żáłobę noszący, Szárek 2.* **Schwartz bekleidet.** *Pullati proceres. differt vadimonia prætor* Juv.

pulleiāceus, Kurczę, & sub poley.

pullela-

pullciatum, sub poley. an recte,
pullescens ovum, *Jáie zaległe*
pullesco, *sub Záległe iáie*
pulletra, *Kokosz młoda ut in fulgura, Porcetra, anceps.* pulli, *Dźieci.*
pulli apum *Roy pszczoł*
pullicēnus, *Kurczę, Kurcządko.*
pulligo, *śmiádość.*
pullini dentes *Zęby trzonowe 1.*
pullīnus, *Zrzebięcy,*
pullipręma, pullipremo, onis, m. Sodomczyk.
pullities, pullícies, *Kurczę, Kurcządko, pszczoł. ka Roy pszczoł.*
pūllitra, *Kokosz młoda i ut Culcitra anceps.*
pūllŭlo pūllŭlāsco, *Krzewię się* **Auffwächseu/ herfür sprossen.** *Tam sævæ facies tot. pullulat atra colubris* Virg: *syn.* Gĕrmĭno, frŭtĭco, sūccrēsco.
pūllŭlus, *Wyrostek, Wilk drzewny, Sodomczyk. Młody płod.*
pullus, *adiect. śniády, czarny.*
pullus, *substant. Młody płod. Látorośl 1. wyrostek, Kurczę, wilk drzew, gołąbie, gąśię, Sodomczyk.* **Ein iung Thierlein/ Vöglein/ oder Füllen.** *Vt assidens implumibus pullis avis.* (Jamb) *epith.* Tĕner. īmplūmis, ĕxīgŭus, mōllis, ĕxīlis. tĕnĕllus, lōquāx. gārrŭlus trĕpĭdus, fŭgāx. *phr.* ăvĭum prōgĕnĭes. prōlēs. nāti, pūllis implūmĭbus āles āssĭdet.

P U L M

pulmentāris *Kászány*
pulmentum, pulmentārium. *Kászá 1. Potráwá* **Allerley dick Gemüsz/ Brey.** v. *Puls.*
pulmo, *płucá, Wrzod 2. spław, płucnik 2.* **Die Lung** *Exhalans animam pulmonibus æger agebat,* L. *epith* Mōllis, tūmĭdus, tŭmēns, tŭmēscēns, īnflātus, tŭmēns, ĭrrĕquĭētus. spīrāns, sĭccŭs, ārĭdꝰ ārens *phr.* Spīrāmenta ănĭmæ Cōrdis flabra. flabella. Pūlmōnis fibræ. spīracŭla vītæ. Pūlmo ănĭmæ prælārgus ănhēlat, āĕris āltĕrnos ăngustāns pūlmo mĕātus.
pulmōnacea, pulmōnāria *płucnik 1.*
pulmonārius *płucny płucną chorobę ćierpiący, Dycháwiczny*
pulmoneis pedibus homo, *Leniwy, Ciástoch*
pulmōneus, *Płucny, Wrzodowáty*
pulmuncŭlus, *płucá Wrzod 2.*

P U L P

pulpa, *Mięśista część.* (pam.
pulpa arboris, *Biel 2. 3. Mięśistość 2.* vide *Szczę-*
pulpāmentum, *Mięśista część, przysmák, Łákoći.*
pulpĭtum *Kázálnicá, pulpit Kośćielny.*
pulpo, as, sub paw pulposus, *ćielisty,*
puls, *Kászá 1, Krupá.* **Brey/ Musz.** *Amplior, & grandes fumabunt pultibus ollæ.* Juv, *syn.* Pulmĕntum, pūlmĕntārium. *epith.* Cāndĭda. lāctĕa, dēnsa. tĕpĭda, cālēns, rĕcēns.
pulsātĭlis, pulsowy. pulsātio, *grzmot, Kołát.*
pulsatilla, *Sáfánká, Czarne źiele.*
pulsātor, *Brzękácz 1.*
pulso, *Kołácę Biię kogo, Tłukę 1. Uderzam 1. gram 1. Dzwonię, Brząkam 1. 2. Wybiiam kogo Pozywam 1* **Schlagen/ stossen/ treiben.** *syn.* pĕllo, propulso. *vide Pello, Quatio,*
pulsor, *aris Nápadam mię*
Pulsula Mart Domicio corr. Pusula vel pustula
pulsus, *us, Kołát, Bićie. Uderzenie. Brżąkánie, puls, pchanie, Ruszánie 2. Trzęśienie, Tępánie, Zdroy.*

P U L T

pultārium, *gárniec 1.*
pultarius, *adiect. Krupny.*
pultarius, *substant Krupnik, Item gárne 1.*
pultĭcŭla, *Krupki Kászá 1.*
pultĭficus, Krupnik.
pultĭphăgōnĭdes, pultĭphăgus, Kruparz, podły.
pulto, as, Kołácę.
pulver. Priscian. idem Pulvis,
pulverat, *Kurzy się.*
pulvĕrātĭcum, *Mierniczne.*
pulvĕrātio, *Bronowánie, Wskopywánie, propriè Piaskowánie,*
pulverationem facio, *śćieram w proch.*
pulverātrix avis, *sub piaskuię.*
pulverem excito, moveo, *Kurzę 1.*
pulvĕresco, *w proch się obracam.*

pŭlvĕrĕus, *Kurzáwy pełny, prochu pełny, miáłki,* 2. Staubig. *Pulveream nubem, & fulgentes ære catervas,* Virg.

pulvĕro, *kurze* 2. *Bronuię, piaſkuię, Walam ſię, Grabię, Wſkopywam.*

pulvĕrŭlentus, *prochu pełny. kurzáwy pełny, prochem przypádły.* Voll Staub / ſtaubig. *Pulverulenta fugæ glomerant &c.* V. *ſyn.* pūlvĕrĕus. *phr.* Pūlvĕre fœdatus,dētūrpātus; tūrpis, ſquāllĭdus, ſquāllēns, pērfūſus, āſpērſus, cōnſpērſus. *epith:* Pūlvĕrŭlēnta fŭga dāre tērga pēr agros, pūlvĕrulēnta cŏquit mātūrıs Sōlibus æſtas. Cānĭtĭēm īmmūndo pērfūſam pūlvĕre tūrpāns.

pulvinar, pulvīnārium, pulvillus & pulvinus *poduſzká, Wezgłowie, Grządká, wyſep, wałek* 2. *Támá* Ein Hauptküſſen. *Haud ſecus inſertis ad pulvinaria palmis* S. *ſyn.* Pūlvīnus cērvīcāl, cūlcitral, cŭbītal, fūlcrum. *epith.* Mōlle, tĕnĕrum, plūmĕum, pūrpŭrĕum, aūrātum, sŭpērbum. sŭppŏsītum, tŭmēns, tŭmēſcēns, tūrgēſcēns: Căpĭti sŭppŏsĭtum,

pulvīnārus, *Wydátny* 2. *Brzeżyſty, Okrągławy.*

pulvinatus calix, *Łupiny* 1. pulvīnŭlus, *Grządka*

pulvis, *is, & eris, m. & f. proch* 1. *płác do czego.* Pulver / Staub. *Pulveris exigui jactu compreſſa quieſcent.* Virg: *ſyn.* Sĭccus, ārĭdus, lēvis, tĕnŭis, vŏlĭtāns, crāſſus, obſcurus, ŏpācus, glŏmĕrāns, nĭger, cæcus. āter, sōrdĭdus, putris īmmūndus, tūrpis. lūtĕus, æſtīvus, sĭtiēns. bĭbŭlus: nōbĭlis ŏlўmpĭcus. *phr.* pūlvĕris, pūlvĕrĕus glŏbus, tūrbo. pūlvĕrĕa nūbes, pūlvĕris ōbſcūro tūrbine nūbes Exīlis ărēna, ărēnæ ăgĭtātæ vento.

pulvis coctus, *Wapno.*

pulvis fulmineus nitratus, pyrius *proch ruſznicżny,*

pulvis ſcriptorius e galla *pulweres.*

pulviſcŭlus, *Proſzek.* pŭlŭlo. *as, ſub Paw.*

P U M

pūmex, *m. & f. kámień z piány morſkiey, Opoka* 2. *& in Loch.* Bimſzſtein / Ribſtein. -- *niveo de pumice fontes* C. *epith.* Lătĕbrōſus, căvus, mūltĭcăvus, ēxēſus, frāgĭlis, ārĭdus, sīccus. cāndĭdus āſper, ſcāber, mūſcōſus. *phr.* āſpēr āb āſsĭdŭo lўmphārum vērbĕre pūmĕx. ēſt ſpĕcus ēxēſi ſtrūctūræ pūmĭcis īnſtar. Căvērnōſus gĕnĕrātur īn æquŏre pūmĕx.

pūmĭcātor, *piekrzyćiel.* pūmĭcātus, *Gładzony.*

pūmĭceus, *Kámienny, & ſub Kámień z piány morſkiey,* Geſöchert wie ein Bimſzſtein. *Et quæ pumiceis fontibus antra calent* M

pūmĭco, *as, Gładzę.* pūmĭcōſus, *Dźiurkowáty.*

pūmilio, *onis. Zápęźiáły, Kárzeł, Kárlicá, Kurczak.* u *communis Verrepæ,*

pumilio arboris, *Drzewko.*

pūmĭlĭtas *Małość* 1. *Niſkość.*

pūmillus, *Kárłowáty.*

pūmĭlo, *onis,* pūmĭlo, *Verrepæ,*

pūmĭlus, pūmĭlus, *Statio. Karzeł.*

pumĭlus, *Máły, Kárłowáty*

P U N.

puncta, *æ, Sztychowána rána. & ſub Kurmiſtrz.*

punctiſtitio, *apud Arnob corrigit Meurſ. puncti ſpatio.*

punctim *Sztychem.*

punctim, peto *Sztycham*

punctio, *Kłoćie* 1. *Sztych* 2.

punctiuncŭla, *Kłoćie* 1. 2. *Strykánie, Zákłoćie, śiepánie.*

puncto temporis. puncto uno, *Woczemgnieniu*

punctulum, *Sztych* 2.

punctum, *Kropká, Punkt* 2. 3. 5 *Mgnienie oka* 2. *Chwilka, Kłoćie* 1. *Wotum, Pryſkowánie,*

punctūra, *Kłoćie.* 1. *Zákłoćie, przekłoćie*

pūnctus, *ti adiect, Sztychowy.*

punctus, *ti, ſubſtant Punkt* 5.

punctus, *us, ſubſtant, m, kłoćie* 1, 2.

pungo, *kolę* 1. *Sztycham / ſzczypię, prymawiam, Tykam, kupi mię, Trapi mię co, Uſzczknąć.* Stechen / ſtupffen. *ſyn.* Cōmpūngō ſtĭmŭlo, lāncĭno, fŏdio.

pūnĭca, punicea roſa. *Roża czerwona.*

punĭcans *Rumiány punicanus ſub ſzárłatny,*

pūnĭcea purpura, *ſzárłat* 5.

pūnĭceus *ſzárłatny, Ciſawy.* Rothpurpurfarbig *Puniceis invecta rotis aurora rubebat.* Ovid. *ſyn.* Rŭbĕus, rŭber, rŭbĭcŭndus.

Probatio sit mea

pūnĭcūm, & punicum malum, *Gránatowe iábłko.*
punicus. sub Szárłatny
pūnio. *Kárzę.* Straffen/ Buß auflegen. *Quod videt hac lucem, quod non ego punior ipsa.* Ovid. *syn:* Căstīgo, mulcto, plecto, ănĭmădverto ĭn. *phr* pœnas sūmo, rĕpĕto, rĕcĭpio, ēxīgo, pōsco, rĕpōsco ăb, vel dē ălĭquo. pœnās īnflīgo, īmpōno, īrrŏgo, sāncio, pænas ēxērcĕo, crŭcĭo, vĕxo, tōrquĕo, āffligo, ūrgĕo, prĕmo, crīmĕn pœnis ŭlcīscor, vīndĭco. Vīndĭce pœna mūlcto. ēxĭgit dignas ūltrix Rhămnūsia pœnas. Dŏmĭtos pœnis, dūrōque lăbōre cōmpēscam, ēt plāgis ūsque ēxērcēbo rĕbēlles. Rōmānos crŭcĭbus rĭgĭdis dĕdit, ātq; Lătīnis ābscīdīt mĕrĭta trĕpĭdāntia cōlla sĕcūri. Dīgna mĕrĭtos mūlctāvĕrit ōmnes. Mōrte sĭmul. Sī dēt tōt læsis sŭa nūmĭna quīsque Dĕōrum, vīndĭcet, īn pœnas nōn sātis ūnus erit. *v. Ulciscor.*
punior, *Karzą mię.* Gestrafft werden, straff
pūnītio, *karánie* pūnītor, *Karzący.* (leyden
pupa, *æ, al,* puppa, *Ausonio,* u *breve in pupa. Dźiewczę Łątká*
pūpilla, *Dźiewczę, Zrzenicá.* pūpillāris, *śierocy.*
pūpillo, as, sub paw pūpillus, *śierota 2.*
pūppa, *Łątká.* puppis. *Naw zádek,*
pūpŭla, *Zrzenicá.* pūpŭlus, *Dziećię 1.*
pūpus, *al.* puppus, *pucek, Dźiećiątko.*

PUR

pūrè, *Czysto. Szczerze,*
purefacio, Oczyśćiam 2.
purgābĭlis, *Łácny do oczyśćienia,*
purgamentum, *Plugástwo, Chwast, Chałástrá 2. Wypełki, Osk obiny, Gnoy 1. Oczyśćieniu służąca*
purgatè *Chędogo.* (rzecz.
purgatio, *Oczyśćienie 2. 3. Chędożenie, Umiatánie, Wyproźniánie się, purgácya.*
purgātor, *Chędożyćiel, Umiátácz.*
purgātōrium, *Czyśćiec.*
purgātorius, *Oczyśćieniu służący, Oczyśćiálny,*
purgatorius ignis, *Czyśćieć.* (Czyscowy,
purgatorius locus, *Oczyśćiálnia.*
pūrgito, *Oczyśćiam 3. Wymiatam, Wyproźniam, Chędożę, ślámuię, Obieram 6. Spráwuię się.* Reinigen/ Jm enaspuldigen *Dii patrii purgamus agros, purgamus agrestes.* Tib. *phr.* Expurgo, mūndo, ēmūndo, ēlŭo, āblŭo, ābstērgo, pĭo, ēxpĭo, *vel* ēxcūso, cūlpa ēxĭmo. *phr,* Sōrdĭbus ābstērsis ēlŭo, ōmnia pūrgat ĕdax īgnis, vĭtĭūmq; mĕtalli ēxcŏquit. Turpes ōre fŭgāre nŏtas măcŭlas. Dēmĕre crīmĭna vītæ. ēlŭĕre ōmne nĕfas. Sōrdĭbus ābstērsis scĕlus ōmne pĭāre. Sūbdĕ căput, cōrpūsque sĭmul, ēlŭe crīmen. *v. Abluo, Lavo,*
purgor per alvum, *purgácyą bráć.*
purgus, *gr. Wieża, Kostkowa puszká.*
puri, i pueri, Dźieći 1.
purificātio, *Chędozenie. Oczyśćienie.*
purĭfĭco, *Oczyśćiam.* pūrĭtas, puritia. *Czystość 1,*
purimè, pūrĭter, *Czysto.* pūro, *as, Chędożę, Ofiáruię 1*
purpūra, *gr. Szárłat 5. Pław 5. Szárłatna szátá,* Purpur. *Purpura Mæandro duplici Melithœa cucurrit.* Virg: *syn:* Mūrex, ōstrum, coccus. *epith:* Fūlgēns, īgnĕa, rŭtĭlāns, pūnĭcĕa, pĭcta, ārdens, rŭbēns, cŏrŭsca, fūlgĭda, splēndens, mĭcāns sāngvĭnĕa, māgnĭfĭca, sŭpērba, rēgia, rēgālis, prĕtĭōsa, nōbĭlis, trĭūmphālis, īnsīgnis. Tyrĭa, Sīdōnia, āssyrĭa, Oĕbālĭa, Cōă, Phœnĭcĭa. *phr.* Tyrĭum cōnchȳle, *vel* Tyrĭus, pūrpŭrĕus sŭccus, fūcus rŭbor, cŏlor: Pūrpŭrĕum. Tyrĭum, āssyrĭum vĕnēnum, *vel* Tyrĭum stāmen. vēllus, tĕgmen. Tīncta mūrĭce lāna. Sīdonĭa vēstis, āssyrĭus āmĭctus. Sīdonio īnsīgnis āmĭctu. Tyrĭo dīstīncta mūrĭce vēstis. Aūrātæ mūrĭce vēstes. Tyrĭo cōnspēctus ĭn ōstro. Nōn tē pūrpŭrĕo vēllēnt văccĭnia sŭcco. Nōn ēst cōnvĕnĭens lūctĭbus ĭlle cŏlor.

purpura candida *sub Szárłat,*
purpuræ flos, fucus, ros, succus, sangvis, sanies *Szárłat fárbá.*
purpurārius *adiect. Szárłatny.*
purpurarius, *substant. Szárłatnik.*
purpurāsco *Brunatnieię Czerwięnię się.*
purpŭrātus *Szárłatno chodzący, Senator.*
purpŭreus *Szárłatny, Brunátny, Rumiány Szárłatno chodzący piękny,* Purpurfarbig. *Purpureum pennis & pactæ virginis ostro* Vir. *syn.* Pūrpŭrātus, cŏccĭneus, cōnchȳlĭātus, *vel* rŭbĕr, rŭbĕus, rŭbēns, rŭbĭcūndus, pūnĭcĕus, rŏsĕus *phr:* Mūrĭce, ōstro, Tyrĭo sŭcco tīnctus

tīnctus; īmbūtus, satŭrātus. fūcātus, īllūſus, dī-
ſtīnctus, clārus, fūlgēns, ſplēndĭdus, rădĭans,
cŏrūſcāns, īnsīgnis, sŭpērbus. Tўrĭo vēſtis ōſtro
rădĭat, ĕt aūro. Pūrpŭrĕo cŏlōre fūcātus. tīnctus
Pūrpŭreo fūco mădĭdus, tīnctus, pūpŭrei crīſtis
jŭvĕnes, aūrōque cŏrūſci.

purpŭriſſum, *Bárwiczká*

purpuriſſātæ buccæ, *ibidem*.

purpŭriſſo, *as. Szárłatno czynię, Brunatno czynię Szárłatnieię, Zdobię 1.*

purulentè, *Ropiſto.* pūrŭlentus, *Ropiſty*

pūrus, *Czyſty 1. 2 Jáſny 1. Przezroczyſty, Szczery 1. 2.*

purus purus, *Szczery 1. 2. Nieroztworzony, práwy 2. Tenći.* **Lauter / rein.** *Purior electro campum petit amnis, ad ima.* Virg. *ſyn.* Mūndus
căſtus, īntĕger, īntĕmĕrātus, tērſus, laūtus, pŏ-
lītus, nĭtĭdus, cūltus, līmpĭdus. *phr.* Sĭne lābe:
sōrdībus măcŭlis cărēns.

pūs, ūris, *n. Ropá, Smrod 3.* **Eyter** *Proſcripti regis Rupuli pus atq; venenum* Virg: *ſyn.* Tābum, sănĭēs, vīrus. *v. Sanies.*

pus moveo, pus coire facio, *Ropię*

pūſa, *Dźiewczę.* puſca, *Ocet z wodą.*

pūsĭla, *Kroſtá 1.*

puſillanimis, Sercá máłego. **Kleinmüthig.** *ſyn.* Tĭmĭdus, īgnāvus, īmbēllis.

puſillanimitas, Serce máłe,

pŭſillum, *Trochę 2.* pŭſillus, *Máluchny*

pŭſio, *Dźiećię 1. Pucek.*

pūſiŏlus, Pucek. pūsĭtat ſturnus. Szpak.

puſtŭla, *Kroſtá 1. Pęcherz 1.* **Ein Blatter.** *Læderet & teneras puſtula rupta manus.* Tib.

puſtŭlātus, *Spryſzczony.*

puſtulatum argentum, *Srebro ſzczere.*

puſtŭlōſus, puſulosus, *Kroſtáwy.*

pūſŭla, *Kroſtá pryſzczel, Ogien piekielny*

puſulam facio, *Pryſzczę.*

pūſŭlātus, *Spryſzczony.* pūſus, *Dźiećię 1. pucek.*

P U T

pŭta, *Verbum, Ná przykład.*

pūta, *æ Nomen. vox qua blandiuntur nutrices puellæ infanti ſub Karzeł.*

P U T

pŭta, *Dea putandis arboribus præſidens. 1 Arnobi,*

pŭtāmen, *Łupiny 2. Okrawek, Skorupá 1. 5. Suſz 1.*

pŭtātio, *Obćinánie 2,*

putator, *Obćinácz, Sádownik.*

pŭtātōrius, *Obćinániu służący.*

pŭtātus, *Szczery 1.*

pŭteal, & pŭteāle, *Studźienne wieko.*

pŭteālis, pŭteānus, *Studźiány.* **Dem Brunnen zugehörig.** *Et quos dux pœnus merſit putealibus undis.* Ovid.

pŭteārius, *Studźiennik 2.*

pūtĕo, *Smierdzę, Wśmierdnąć ſię.* **Stinckend.** *Putidius multo cerebrum eſt, mihi crede Perilli v.*

pŭter, *Sprochniáły, Zgniły.* (*Fœtidis.*

pūteſco, putiſco, *Wśmierdnąć ſię.*

pūteus, *Puteum Studnia 1. 2. ćiemnicá, & ſub Kurowa ſkleńcá.* **Ein Zieh-Schöpffbrunn.** *Ad puteos, aut alta greges ad ſtagna jubeto* Virg: *epith.* āltus, prŏfūndus, căvus, pătēns, hĭāns, ăpēr-tus. cōncăvus, pătŭlus. *vide Foſsa. & Font.*

pŭtĭcŭlæ, pŭtĭcŭli, *Grob.*

pūtĭdè, *Brzydko, Nieprzyiemnie, Wyſtáwnie.*

pūtĭdiùs, *Smrodliwie* (*Zbytnie*

pūtĭdiuſcŭlŭs, *śmierdzący, pilny. 1.*

pūtĭdŭlus, *śmierdzący, Wśmierdły, Brzydki.*

pūtĭdus *Wśmiádły, śmierdzący, Zgniły, Brzydki; Wyſtáwny, pilny 1.*

pūtilla & pūtillus voces blandientes, ſub Kárzeł.

putilucus; lege puticulus.

pŭto, *as. Obćinam, Chędożę, przerzedzam Mniemam, Rozumiem, Wybiiam wełnę, Rozważám, mam to zá Przegádywam ſię, Rachuię* **Vermeynen** *Et domini Triton eſſe putavit equos* Mart. *ſyn.* ārbĭtrŏr, ŏpīnor, cēnsĕo, sēntĭo, ĕxīſtĭmo, rĕpŭto, rĕŏr, aūtŭmo, jūdĭco, vel āmpŭtō, rĕsĕco. *v. Sentio.*

pūtor, ōris, *Smrod, Wśmiardnienie. Corripuit u Statius:*

pūtōrius, *Tchorz,*

pŭtrēdo, *Zgniłość.* **Faule, Vermoderung.** *Eſtis, ut occulta vitiata putredine navis,* Ovid *ſyn.*

Cāries

Căriēs, cōrrūptio, tābum. *epith:* cōrrūpta, sōrdĭda, tētra, pēstĭfĕra, īmmūnda, fœtĭda, tūrpis. *vide Tabum.*
pŭtrĕfăcio, *Gnoię 1.*
pŭtreo, putrēſco, *Gniię.* **Faul ſeyn / Verfaulen** *Blattarum ac tinearum epulæ putreſcat in arca.* H. *phr.* Pŭtrēdĭne vĭtĭor, cōrrūmpor rĕsōlvor, tābēſco.
Putricava corpore raro. Lucret corrigit Turneb. Lambin. Gifan. Mollia lenta, fragoſa, *putri cava corpore raro.*
pūtrĭdus, putrefactus, *Zgniły,* **Faul / vermoꝛdert.** *Putrida multivagis populatur flatibus antra.* C, Putris. putrĕfactus, pŭtrēſcens, cōrrūptus, cărĭōſus, răbĭdus. *phr:* Putrēdĭnĕ, cărĭe vĭtĭātus, rĕsōlūtus, cōrrūptus.
putrilāgo, Zgniłość. pūtris, *Zgniły.*
pūtror, *oris, Zgniłość.*
Putitius, vel putitus, Plaut, i. ſtultus, Feſt corr. Potitius, ſed proprium eſt Nomen.
pūtus, *Szczery 1, 2. Czyſty 1. Piękny.*
pūtus, *Kárzeł.* P Y
pycnocomon, *herba Plini. Dioſcor ſpiculæ corpore extrahens, nunc ignota. pucnocomos ſonat, denſis folijs* Gęſtoliſt.
pycnoſtȳlos, *gr.* v. *Ná filarách.*
pycnōtĭcus, *gr. Záwieraiący.* pycta, *æ, m, Szermierz.*
pyctacium, *idem* pittacium.
pyctānum vinum, *Sywuła,*
pyctes, *æ, m gr.* Szermierz, *Kokotliwy,* Kur
pyctomacharius, Szermierz.
pyelus, *m. gr. Wánná 1.* pȳga, *æ, gr: Zádkowe* (części
pȳgargus, *gr. Orzeł 2. Sarn.*
pygmæus, *ſubſtant. Łokietek,*
pygmæus, *adiect. Łokćiowy.* pȳla, *æ, gr. Brama 1.*
pȳla, *æ, gr, Bramá. 1.*
pȳlōrus, *m, gr. żołądek, Kiſzká miąższa.*
pȳra, *æ. gr. Stos. 2.* **Holtzhauffen / Scheiterhauffen.** *Innumeras ſtruxere pyras, & corpora partim,* Virg. *ſyn:* Rŏgus, būſtum, sĕpulchrum. *v. Rogus & Sepulchrum.*
pȳrălis, *idis, f. gr. à pyros triticum, Sinogárlicá*
pȳrălĭs, *idis. f. gr. à pyr. ignis. Ognik.*
pȳrămĭdātus, *ſpiczáſty.*
pyramidum ludus, *Kregle.*
pȳrămis, *idis, Gr, ſpiczáſtográniáſta figura, Słup / Kończáta rzecz ku gorze.* **Steinet/ ſo vierecktige Säul wie ein Kegel außgeſpitzt.** *Non mihi pyramidum tumulis, &c.* Luc. *ſyn.* ŏbĕlīſcus. *epith:* ālta, ārdua, ēxcēlſa, āĕria, phărĭa, nōbĭlis, sŭpērba, prĕtĭōſa. mārmŏrĕa, rēgia, mīra. *phr:* Pȳrămĭdis mōles, nōbĭle ŏpus, mēta, cōnus, ăcūmen. Pȳrămĭdum sūmptus ăd sīdĕra dūcti. Bărbăra pȳrămĭdum sĭlĕat mīrācŭla Mēmphis. Phărio nūtāntia pōndĕra săxo. Sūmmo cœlum fĕrĭēntia cūlmĭna cōno, vērtĭce. Aūdācia săxa pȳrămĭdum (
pȳraſter, *Gruſzká leśna*
pyrauſta, *æ. m. Mucha 2. Ognik, Sinogárlicá. Vulgò* y *corripiunt. longum Æſchilo.*
pȳren, *enis, m. gr. Oliwkowy kámień.*
pȳrĕthrum, *gr. Zebne źiele.*
pyrethrum ſilveſtre, *kicháwiec.*
pȳrĕtus, *m. Gr, Gorączká.*
pyrgus, *m gr. koſtkowa puſzká.*
pȳrĭmăchus, *gr. kámień niezgorzyſty,*
pyrius pulvis, *proch ruſznicżny*
pȳrītes, *æ, m gr. Jſkrzyk kámień.*
pȳrŏbŏlus, *gr. Rácá Możdżerz 1.*
pȳrōdes, *gr. Jſkrzyk*
pȳrŏmāntia, *gr. ſub Wrożká.*
pȳrōpus, *m gr. Rubin, Mośiądz, an kárbunkuł? z* **Ein feuerrother Edelgeſtein / Rubin.** *Auro flammaſq; imitante pyropo.* Ov. *ſyn:* Cārbūncŭlus *epith:* clārus. mĭcāns, rūber. īgnĕus, īgnĭvŏmus, flāmmĭvŏmus. ārdens, ſplēndēns rūbēns, rūbēns rūbēſcēns, flāmmās īmĭtāns. *vide Carbunculus. gem*ma.
pȳrōtus, *m, gr. Ognik.*
pyrrhĭcha, *æ,* pyrrhiche, *es, gr. Skakánie żołnierſkie.*
pyrrhĭchiătius, *ibidem.*
pyrrhĭchius, *pes Poeticus pyrrichius dibrachys Bibrevis. Dibrachys. Diomedi, conſtat duabus brevibus.*
pyrrhŏcŏrax, *gr. kruk cudzoźiemſki.*
pyrrhonij. v. *Sceptici*
pyrrhŏpœcĭlus *gr, kámień złotopſtry, Możdżerzowy kámień*

pyrum, *Gruſzká owoc*. Ein Byr, *Non pyra quæ lenta pendent religata geniſta. M.*

Pyſma, Quæſitum Aquilæ figura Interrogationis ſpecies Conglobationem interrogationum, aliqui vocat.

pythion, *Gr. ſniedek 2,*

pytho, *us. & onis, Gr. Stráſzydło 1. 2.*

python, *onis, m. gr. Wrożek, Wąż* 1.

pythonicus, *Wrożel* pythoniſſa, *Wrożká.*

pytiſma, *n. gr. Sliná, & ſub Szách.*

pyxacanthos, Chyronia, pyxacanthum, *gr. Bukſzpan oſćiſty,*

pyxidatus, *Słoiowáty, 2. Záwrąbiony.*

pyxidicula, *al.* pyxidula *Słoiek 1.*

pyxis, *idis, gr puſzká.* Słoiek, *Tok 2.* Stáwowych *kośći końce.* Ein Büchs/ Salb-Büchs. *Et centum jaceas condita pyxidibus,* Mart. *epith* Cava parva, operta. nautica,

Pyxis, urna, theca. Euchariſtica puſzká do Nayświętſzego Sákrámentu.

pyxis nautica, *Kompás morſki.*

QUA

QUá, *Ktoredy, Jle 3, Częśćią.*

Quaad, pro Quoad, apud Varron; aliquoties legit ex Vet. Codic Victorius

Qua gratia *po coś* qua impudentia eſt *Iáko to on*

quâ late tenditur, *W ſzerz.*

qua qua; *Ták iák,* quaqua *Gdźiekolwiek*

quacunq; *Ktoredykolwiek.* wo allenthalben durch *Sic Turno quacunque viam ſecat, &c.* Virg,

quadantenus, *Poniekąd.*

quadra, *Tálerz 1. Sztuká 1.* a. *prius ante* dr, *hi: & in omnibus ſequentibus ancipitem volunt eſſe a liqui, ſed plerumq; longam leges.*

Quadragena, æ, in divinis libris fuit caſtigationis modus 40. plagis perſcribens ſ. Deuteron 25, 2. Corinth: 11 A Iudæis quinquies quadragenas una minûs accepi, ſ. plagas. Judæi enim caventes ne excederent numerum quadragenarium à DEO *præſcriptum, unam plagam reo donabant.*

quadragenarius, *Czterdzieſtoletni, Czterdzieſtny*

quadrageni, *Czterdźieśći 2.*

quadrageſimus, *Czterdźieſty*

quadragies, *Czterdzieśći kroć*

Quadragintadialia, orum, ium, poſt wielki

Quadrangulatus, quadrangulus. *Czworográniáſty*

quadrans, *czwarta częć ſub częśći cáłey rzeczy. Kwartá, ćwierć 1. Kwáterá godźiny, Kieliſzek Pieniądz 1. & ſub Siedm pieniąſzkow, ſub kwartnik.*

quadrantal, *koſtká figurá, Czworográniſta rzecz, Korcá Krákowſkiego połowicá.*

quadrantalis: *cwierćiowy, kwartowy,*

quadrantaria, *Nierządnicá*

quadrantarius, *Kwartowy, Cwierćiowy, pieniężny 3. Tani, podły.*

quadrantè, *Tanie.* quadrantaria, res,

quadrantes centum, *ſub Oſmak*

quadrarius, *czworográniſty.*

quadrat, *Przyſtoi, Zgodźi ſię.*

quadrata litera. *Werſał.*

quadratarius, *Kámiennik.*

quadratilla, Nierządnicá.

quadratim; *Czworográniſte.*

quadratis angulis, *czworográniſty*

quadrato corpore, *śiádły*

quadratura *czwártowánie, Szybá, poſacká ścian.*

quadratus, *czworográniſty, śiádły Wypráwiony, Głádki, & ſub Kámień ćioſany*

Quadratus, *vel quadratis numeris factus verſus Gellio. eſt, Trochaicus vel Iambicus octo pedibus conſtans pro 4. computatis; quare Terentian. cum etiam Octonarium vocat, ſed duos Iambos initio poſtulat*

quadriceni, *cztery ſtá ich* ri *longá ut in Tri*

quadriceps. *cipitis* Czworogłowy

Quadricepſos, poczworny, Czwarty. *ſed vide Primiceps hic & popiętny in* 1. *Tomo*

quadricubitus, Rosły, *Czterłokćiowy*

quadridens, *czworozęby*

quadriennis, *czteroletni.*

quadriennium, *cztery láta.*

quadrifariam, *Ná czworo, czworáko.*

Quadrifariter, Czworáko.

Quadrifinium, sub Gránicá & Czworká
quadrifluviis disparatus, *Flądrowáty żyłowáte drzewo.*
quadrifluvium, *czterech rzek zbieżenie, Słoiowátość, czworká*
quadriforis, *Czworoskrzydłásty, sub Drzwi*
quadriforus, *Czworodźiury.*
Quadriga, Poczworny woz, & woz 2.
quadrigæ, *Poczworny cug, poczworny woz, Woźnik, Woz 2. czworká.* Vier Rosznebeneinander. eingeschirret. - - *Inde cita Metium in diversa quadrigæ.* Virg. *syn.* Quadrijuges equi, *vel* currus, *epith.* Veloces, pernices, volucres præcipites, rapidæ, celeres, citæ, concitæ, falcatæ. *epit:* Ære sub imposito volucres agitare quadrigas, *vide Currus.*
quadrigæ albæ, *sub Prętko.*
quadrigales equi, *Wozniki.*
quadrigarius, *subst Woznicá.*
quadrigarius *adiect: Woźniczy.*
quadrigatus, *sub Poczworny grosz.*
quadrigeminus, *Poczworny*
quadrigeni, *czterystá ich* ri. *ut in Quadricenis.*
quadrigis albis, citis, argis, *Prov. prętko*
quadrigula, *poczworny cug, wozek*
quadrijuges, *bi, Poczworny cug, Woźnik.*
Quadrijuges in vestibulis, atq; ipse feroci. Juv.
quadrijugus currus, *Woz 2. Poczworny woz.*
Quadrijugus vehitur curru, cui &c. Vir. vide *Quadrigæ.*
quadrilibris, *czterfuntowy.* quadrimanus, *czworęki.*
quadrimatus, *us, Cztery látá.*
quadrimestris, *cztermieśięczny.*
quadrimulus, quadrimus, *czterletni.*
quadringenarius, *Czterstetny 2,*
quadringeni, *Czterystá ich.*
quadringentesimus *Czterstetny 1.*
quadringenti, *Cztery stá.*
quadringenties, *Cztery stá kroć.*
quadrinus quadrini, *Czwor, Poczworny, Cztery dni.*
quadripartior, *Czwártuię*
quadripartitio, *Czwártowánie.*
quadripartitus, *Czwor, Czwártowany.*
quadripes, *Czworonogi.* quadriplicatus, *Czwor*
quadriremis, *is, com, Náwá 12.*
quadricotis, *is, com. Czworokoły.*
quadrivium, *Krzyżowa drogá, Rozstánie drog, Drogá.*
quadro; *as, Czworogránisto czynię, Zgadzam się, Kleię 2. Trafiá się 2.*
quadrum, *Czworogránista rzecz:*
quadrupedans, *adiect Czworonogi, substant. Bydlę.*
Quadrupedatim, Czteremi nogámi, sub Czworonogi.
Quadrupedo, Bieżę 2, & sub Czworonogi.
quadrupedum impurissimus, *Niecnotliwy.*
Quadrupedus, quadrupes, adiect. Czworonogi.
quadrupes, *substant: Bydlę, Koń 1.* Vierfüssig.
Quadrupes & frena jugo concordia ferre, Virg: *syn.* equus, sonipes, cornipes. *v. Equus*
quadrupes ovipara, *żołw.*
quadruplator, *Oskárżyćiel. Instygator.*
quadruplex, *Czwor.*
quadruplicatio, *Czworkowánie* quadruplicato,
quadruplico, *as, Czworkuię,* (*Czwornasob.*
Quadruplo, as, Czwornasobną winę kłádę
quadruplo, *Węczwornasob*
quadruplor, *aris. Obwiniam 2,*
quadruplum, *Czwornasob.*
quadruplus, *Czwornasobny.*
Quadrurbs, civitas Athenæ Attio apud Fest, Tetrapolis quatuor habens civitates, vt Cracovia nostra.
Quadrus, 3. Regum 6 Opere quadro, i, quadrato.

QUÆ

Quærito, *as, Szukam, Wyrabiam żywność*
quæritur, *Pytánie iest.*
quæro, *Szukam, Pytam, Zábiegam, Dostáię 1. Gonię 2. Inkwizycyą czynię.* Suchen/nachfragen. *syn.* Vestigo, investigo, scrutor, perscrutor, indago, rimor, exquiro, vel perquiro, disquiro, vel sciscitor, percontor, rogo peto, vel acquiro. *phr.* oculis lustrando, vestigo. Causas penitus tentare latentes. *Vestigia sequor,* obsevo: observata sequor. Solum densa in caligine

Tūrnum vēstīgat lūstrāns, Nātam Sōlis ād ōccāsus, Sōlis quærēbat ād ōrtus: Prætĕrĭtus Cĕrĕri nūllus ĭn ōrbe lŏcus, Hūc tūrbīdus, ātque hūc lūstrat ĕquo mūros, ădĭtumque pēr āvia quærit ōmnibus ēst tērris, ōmni quæsīta prŏfūndo. Tūnc ēs quæsīta pēr ōmnes Nāta mĭhi tērras. Vōs mōntes īnter ŏpācos quærīmus, ēt māgna dīspērsos vōce cĭēmus, ērgo ālte vēstīga ŏcūlis, ēt rīte rĕpērtum carpe mănu, ērrōrēsque fĕræ pēr dēvia mērsa nāre lēgit, tăcĭtōque prĕmēns vēstīgia rōstro. Lūstrat ĭnăccessos vēnāntum ĭndāgīne sāltus.

quæsītio, *Szukánie.* quæsitissimus, *Wytworny.*

quæsītāria, *żebraczká.*

Quæsitatum, à quæsito. Plini. Cor. quæsitarum à quæro. Quæsīto à Quæso, habet Priscian.

quæsītor, *Szukácz, Sędźia 2, Jnkwizytor, Woyt 1,* Ein Verheerer der malefictischen Händel. *Quæsitor Minos urnam movet, &c.* Virg. *vide Judex.*

quæsītum, *Pytánie, Zbior, & suprà pysma.*

quæsītus. ti. *Zmyślony, Wytworny. Quæsitas ad sacra boves Iunonis & aris.* Virg. *syn:* Vēstīgātus *v: Quæro:*

quæsītus, *us, Szukánie.*

quæso, *is, Verbum Modlę się 1. 2. Błagam. Szukam/ proszę.*

quæso. *Interiectio, Proszę 7.*

quæstĭcŭlus, *Zysk 1.*

quæstio. *pytánie, Gadká 1. 3. Wątpliwość, Szukánie, Rzecz 4. Spráwa, Jnkwizycya & sub przypadek 3. (pytánie iest.*

Quæstio est, quæstionis est, quæstionis aliquid habet.

quæstionem exerceo, *Osadzam práwo.*

quæstionem habeo, *Męczę 2. pytam.*

quæstiones, *pytki.*

quæstiuncŭla, *pytánie. & sub przypadek*

quæstor, *podskárbi, Sędźia 2. Woyt 4*

quæstor ærarius *podskárbi.*

quæstor parricidii, *Woyt 1,*

quæstorium, *Námiot 2. & sub podskárbi.*

quæstōrius, *Skárbowy 2 & sub podskárbiego urząd,*

quæstuaria; quæstuosa mulier, *Nierządnicá,*

quæstuārius, *Zyskowy.*

quæstuosè, *Zyskownie.* quæstuosissimè, *Sowićie.*

quæstuōsus, *Zyskowny, pożyteczny,*

quæstum corpore facere, *Nierządu pátrzyć*

quæstūra, *podskárbiego urząd*

quæstus, *us. Zysk 1. 2, Lichwá 2,* Gewinn/ Nutz

-- *Gravis, Libitinæ quæstus acerbæ,* H, *syn:* Lūcrum, cōmmŏdum ūtilĭtas *v. Lucrum.*

QUAL

Qual. pro Qualis Jáki 1

quālibet, *ktorędykolwiek, Ná wszystkie strony, wszędy.*

quālis, *Jáki 1,* Welcher. *Qualis & arentes cum findit Sirius agros.* Tib.

quālis *pro,* qualiter, *Jáko 2.*

qualiscunque, qualislibet, qualisqualis, *Jáki táki 1.*

quālitas, *Jákość, Własność 1, Przymiot, ksztalt, Położenie, Sposobność, kompleksya, Postánowienie 2.*

qualitate aliqua præditus, *Jákiś.*

quāliter. *Jáko 2.*

qualitercunque qualiterqualiter, *Jákkolwiek*

quālŭbet, quâ lubet, *wszędy.*

quālum quālus *kosz 1. Cedźiworek, Chlebowy kosz.*

QUAM

Quam, *Niż, Jle 1. Jm, Jáko 4. Aż, Jedno 3. Ják bárzo,*

quàm breviter, quàm brevissimè, *Ják nakrodzey*

quam dudum; *Ják dawno?*

quamlibet, *Acz, Choć.* quam mox, *Skoro.*

quam multi; *wiele ich;*

quămŏbrem, quam ob rem, *Czemu 1, Dla tego, Przeto.*

quamplūres; *Nie máło ich, wiele czego.*

quamplurimo vendere, *Drogo 1,*

Quamplurimus apud Columel. est: Quamplurimam brassi. am ederit. tam &c. corr. Quam plurimam, ut aliqui scribunt suo Jm.

quam pridem! *Ják dawno:*

quam primum, *Rychło, Co naprędzey.* So bald es möglich/ ufs ehist. *Invisam quærens,*

rens quamprimum, &c. Virg. *syn.* Stătim, illĭco Prōtĭnus, sŭbĭto, cĭto.
Quamquam, *lege potiùs Quanquam*, *scribitur tamen benè & quamquam Accusativus à Quæquam.*
quamquam in partem, *Dokądkolwiek.*
quam si, *Jáko 4.*
quamvis, *Acz*, *Ják nawięcey.* wiewol. *Quamvis Elysios miretur Græcia campos.* Virg. *syn.* Quanquam ĕtsi, lĭcet.

QUAN

quando, *poki*, *Długoż*;
quando, *kiedy.* 1. 2, *poniewaž.* wann. *Quando pauperiem missis ambagibus horret.* Hor. *Quando moræ dulces, longusq; à Cæsare pulvis.*
quandōcunque *kiedykolwiek 1.*
quandōque *kiedykolwiek 2 Podczás* Unterweilen *Indignor quandoq; bonus dormitat, &c.* Hor. *syn.* ălĭquāndo. nōn nūnquam, īntērdum.
quandōquidem, *Poniewaž.* Sintemahlen. *Dicite quandoquidem in molli, &c,* Virg.
quanquam, *Acz.*
quanta potest maxima, *sub wielki*,
quanti? *Zá co* 1. 2. quanti? *i, quot Ják wiele.*
quantīcunque, *Zá co zá to.*
quantillum *Ják máło.*
quantillus, *Jluczki, sub Jli*
quantitas, *Jlość* quantīvis, *Zá co zá to.*
quantò, *Jm.* *Wie grosz.* *At quantò meliora movet, pugnantiaq; istis*,
quantocyùs, *prętko* quātōpĕre, *Ják bárzo*
quantŭlum, *Ják máło*, *Jle* 1.
quantŭlus, *Ják máły*
quantuluscunq, quantuluslibet *Jli tyli.*
quantùm, *Jli* 1. 3. *Ják wiele* 1. 2.
quantumcunque, *Jlekolwiek 2.*
quantùm maximùm, quantùm plurimùm, *Ják naywięcey*,
quantŭmvis *Acz*, *Dość 1.* Wie viel man will. *syn.* Quāmvis,
quantus, *Jli 1 2.* (*tyli*,
quantùscunque, quantuslibet. quantusvis, *Jli* quantusquantus, *Jli tyli*, *wszystek.*
quanvis, *lege* quamvis.
quapropter, *Czemu* 1. *Dlá tego*, *przetoż*,
quâquâ, , *Gdziekolwiek.*
quâquam, *ktorędykolwiek*
quâqua versus. *Ná wszystkie strony*,

QUAR

quārę, *Czemu* Warumb *Sic habet accendis. quare cupiam magis illi.* Hor *syn.* Cūr, quŏnĭam. ĕccūr. cūrnam, quāprōpter.
quartădecĭmāni, *sub połek.*
quartāna quartana febris. *Czwártaczka*
quartānārius *Czwártaczkę ćierpiący*,
quartāni, *sub połek*:
quartānus, *ibidem & Czwártodniowy. ćwierćiowy*
quartārius, *adiect. Czwártkuiący*
quartārius *substant. ćwierć 1: kwártá, & in Uncya*
Quartāto; *Czwarty raz. & sub Záiąkam się.*
Quartĭcăpes, *Czwarty.*
Quarticeps poczworny. v. *primiceps.*
Quartilla, *Nierządnica*,
quartò, quartum, *Czwarty raz.*
quas ob res, *Przetoż.*
Quase, *pro quasi sub Mowá mieszána.*
quăsi, *Iáko*, *Jákby*, *koło*, *Præpositio* 3. *Rzkomo.* Wie gleich als wenn. *Et devicta quasi cogetur ferre patique.* Luc. *Sed quasi naufragiis magnis, multisq, coortis.* L.
quasi si, *Jákby.* quăsillum, quasillus *koszyk.*
quassābĭlis *Sţáby Obruszony*,
quassābundus, *in potaczáiący się.*
quassagipenna, *sub kaczká.*
quassātio, *Poruszanie 1. Trzęśienie.*
quassātus, *Náruszony*, *Zwątlony*, *Skołátány* Zerbrochen/ zerschmettert. *Quassatam ventis liceat subducere classem* Virg.
quăsillāriæ, hæ. al. quasillariæ sub Służebnicá
quasso, *potrząsam* 1. *Számocę*, *Obruchác*, & *sub Skrzeczą záby*,
quassus, *adiect: Skołatany*, *Zwątlony.*
quassus, *us*, *Poruszanie 1.*

QUAT

quātĕfăcio, *Obruchác.*
quātēnus, *Jle 1. 3*, *Aby* 1. *Poki*, *poniewaž.*
quāter, *Cztery kroć.* viermahl, *Substitit atq; utero sonitum quater arma dedere.* Virg. quater-

quăterdeni, *Czterdźieśći 2.*
quăterdĕcies, *Czterdźieśći kroć*
quăternārius, *Czworká, Poczworny* 1.
quaterni, *Czworká, Cztery dni.*
quaternio, *Czworká, Cztery kárty.*
quăternus, *Czwor* quatĕnus, *Aby 1.* **Ponieważ**
quătio, *Trzęśę 2. Potrząśam 1. poruszam 1. Trzepiecę. Tłukę 1. Biię z dźiał,* **Bewegen/ schüttlenn/ stossen.** *Sangvineam tremulâ quatiebat lampada dextrâ.* P. *syn.* Cōncŭtio, mŏvĕo quāsso, sūccŭtio. ăgīto, cōmmŏveo, pūlso. ēxcŭtio, frāngo. *Metaph* Vēxo, mŏlēsto. *phr:* Tērrīficam căpĭtis cōncūssit tērque, quătērque Cæsărĭem, cum quā tērram, măre, sȳdéra movit, & tōtum nūtu trĕmĕfécit ŏlȳmpum, ēcce pĕdum pūlsu vīsa ēst mĭhi tērra mŏvēri. Nēc dē cōncūssa tāntum plŭit īlĭce glāndis. pūlsūque pĕdum trĕmit ēxcīta tēllus. Aūt rāstrīs tērram dŏmat, aut quătit ōppīda bēllo.
quattuor, *scribo potiùs* quatuor, *Geminant, qui brevem esse a, uno t sequente putant, cuius exemplum vix aliquod reperitur. Sic Derivativa sequentia à Quatuor a longo à Quater a brevi.*
quatrĭceps, *Czwarty, poczworny.*
quatrĭduānus, *Czterydniowy,*
quatrĭduo, quatrĭduum, *Cztery dni, Zá kilká dni*
quatrio, onis, m. Kwadrá ná kostce.
quātūor, *Cztery, Czterzey,*
quātuordĕcim, *Czternaśćie, & Łáwy wschodowáte, Szláchecktę mieysce.*
quatuordecim ordines, *Slácheekie mieysce, Łáwy wschodowáte,*
Quatuorviratus, Cicer. officium quatuorvirum. ut Quinquevirum.
Quaxo, idem Quoaxo infrà.

QUE

Que, *Particula, Conjunctio, J.* **Vnd.** *Arma virumq; cano, Troja qui &c.* Virg: *syn* ĕt. ātque, nēcnōn.
Queantur. pro Queant. Plaut, Nec subigi queantur unquam. Lucretius, Suppleri summa queatur.
queis pro quibus Varr. &c,
quem ad finem, *Poki.* quĕmadmŏdum, *Jáko 4.*
queo, *quivi, & quitus sum, ibidem differunt, Mogę 1* **Vermögen/ können.** *v, Possum. queor, ibidem.*
quercĕra febris *źimnicá.* quercĕrus, *ibidem,*
quercētum: *Dębiná.*
querceus, quercīnus, quercŭlānus, *Dębowy*
quercus, *us & querci per secundam Verrepæo Dąb.* **Ein Eich** - - *Exuviasq; viri tua quercus habebit* Virg, *syn.* īlĕx, rōbŭr, æscŭlus. *Epith.* Dūra, rīgida, ūmbrōsa, aprīca, vīrídis, dēnsa, ālta, ārdŭa, prŏcērā, āĕria, sūblīmis, glāndĭféra: pātŭla, rāmōsa, ānnōsa, căva, sȳlvēstris, frōndōsa, nōdōsa, Dōdōnia, Dōdōnæa, Chāŏnia, *phr.* Dōdōnis, Chāŏnis ārbos, ārbor Chāŏnia, ārbor āmīca, sacra Jŏvi. Jŏvis ārbor. Quērnes stīpes, ārbor quērna, Quērnum. rōbur. Māgna Jŏvis āntīquŏ rōbŏre quērcus. Dūrīs cūrvāta, ŏnūsta glāndĭbus īlēx. Sŭībus grātīssīma quērcus. Lāte brāchia tēndens. Sūblīmi vērtīce nūtāns, īnfīxis ālte rādīcĭbus hærēns āttōllēns īntōnsa căcūmĭna cœlo Fōrte fŭit jūxta pătŭlis rārissĭma rāmis. Sacra Jŏvi quērcus dē sēmĭne Dōdōnæo, consūrgunt gĕmĭnæ quĕrcus, īntōnsăque Cœlo āttōllūnt căpĭta, ēt sūblīmi vērtīce, nūtant, ārdua rōbūstis quērcus rādīcĭbus hærent. *vide Arbor.*
quĕrēla, *żałoba 5. Uskárzánie* **Ein Klag** *Rustica judicio nostra querela tuo* Ovid. *syn.* Quēstus quĕrĭmōnia; lāmēntum, plānctus. *epith:* Mœsta, mĭsĕra, lūgubris, flēbĭlis fĕrālis; trīstis, ægra, lachrȳmōsa, lōnga, āssĭdŭa, sūpplēx mŭlĭēbris, fœmĭnĕa. īnsāna, vēsāna, grăvis. atrox vāna, ĭnānis *phr:* Trīstia vērba. Quĕrŭli flēbĭles sŏni. Quĕrŭlæ vōces. Sīngūltūque pĭās īntērrumpēnte quĕrēlas. *vide Fletus. Gemitus. Lachrymæ, Queror*
querelæ, *Roki 3.*
quĕrĭbundus, *Skwierczek,* **Klagend.** - - *Atque hic queribunda senectus.* Sil.
quĕrĭmōnia, *żałobá 3. Uskarżánie,* **Ein Klang.** - *Impariter junctis querimonia primum* H. vide
querneus, quernus, *Dębowy.* (*supra Querelæ.*
quĕror quĕrĭtor. *Uskarzam się, świerkocę,* **Sich beklagen/ wegklagen.** *Amissos queritur fœtus, quos durus arator.* Virg. *syn.* Cōnquĕror, lāmēntor, plāngo. *phr.* Quēstus quĕrēlas fūndo, ēffūndo, prōmo, dō, prōfēro, ēdo, jāctō, prōfūndo. Quĕrēlis quēstŭbus, lāmēntis aūras, āĕra, cœlum cōmplĕo, īmplĕo, replĕō, tūrbo, mŏveo, cōmmŏveo, īncēndo, Ædesque quĕrŭlis sŏnis īmplĕo. Quēstus è pēctŏre dūco, rūmpo. Questu pēctŏra.

rumpo,

rūmpo. Trīstia vērba, flebīles sōnos jāctō. Tūrbāto rūmpēre quēstus pēctōre. Tāles ēffundit pectōre quēstus, Sœpe querī, lōngas īn flētum dūcēre vōces. Mæsto prōfūndēre pēctōre vōcēs. Quācumque īngrēdītur mīsēris lōca cūncta quērēlis īmplet. ut āmīssum cum gemīt āles īthym Hæc pōstquam quērūla mēcum sūb vōce pērēgi Flēt nōctem, ēt mœstīs lāte lōca quēstūbus īmplet. *vide Gemo, Suspiro, Fleo*

querquēdūla. *Cyránká*.

querquēra, querquera febris. *Zimnicá*.

querquērum, *idem*. querquērus. *ibidem*

querquetūlānus, querquetulārius *sub Dębowy*

querquētum, *Dębiná* *Querulosus*, *Skwierczek*.

quērūlus *Skwierczek Krzykliwy*. **Jmer klagend.** *Te tulit & querulo jurgia nostra sono.* Prop.

questus, *us*, *Uskarżánie* **sKlage.** *v. Querela.*

QUI

Qui, *Ktory 2. Iáki 1. 2.*

quî, *i. cur. Czemu 1, 2.* unde, *Aby.*

quî, *i. qua, Ktorędy 2.* unde, *Z kąd*,

quî, *i, quis, Kto 1, Ktory 2? Z kąd 2.*

quî *i, utinam, Boday go Boday mię.*

qui, *omnibus generibus additum In Ktory 2. Ktorá,*

qui, pro *i, pro quo. Zá cokolwiek.* (*&c.*

quia, *Bo, że 2,* **Darumb daß / dieweil.** *Et quia desperes invicti membra Glyconis.* Hor. *syn:* Quŏniam: quŏd; nam, namque, ĕnim, ĕtĕnim.

quia enim, *Bo;*

quiănam, *Czemu 1.* **Warumb** *Heu quianam tanti cinxerunt æthera nimbi. V, syn.* Cur, quāre, *Quiane, apud Virgil. i. an quia, explicat Turneb. Turneb. Revera Servius.*

quiăthus, *i.* cyathus, *Kieliszek & sub Ráyska trawá*

quicquam, quicque, *Cokolwiek*

quiquic tibi nomen, *On ty.*

quīcum, *pro, cum quo, cum qua, cum quibus Z kim 1. 2,*

quīcunque, *Ktokolwiek, Ktorykolwiek.* **Jeglicher** *Seu quicunq; furor, quid tam si &c. Virgil.*

quīcunq; ubiq; sunt *Wszyscy 1.*

quid, *Co, Coć, Czemu, Co ich, Co zácz? Co zá, Kto 1, Iák wiele 1. A co? A rożne, A subtelnego,* **Was** *Daphni quid antiquos signorum suspicis ortus? Virg,* (*Szcze.*

quid pro quo, Rowney mocy, quid quod, *A kiedy ie-*

quid si, *ibidem*, quid tum? *Co ná tym?*

quid tum? *Co ná tym?*

quīdam, *Ktoryś, Niektory.* **Einer / Jemand.** *Quatenus id facit, ut quidam, &c.* Hor. *syn*, ălĭquis: nōnnūllus.

quiddam, *Coś.*

quidem, *Wprawdźie Záiste, Iuż 3. Zwar Idquidem ago. & tacitus, Lycida, &c. Virg.*

quidnam? *Coż 2. coli ?*

quidni? *Czemu nie, Doszłoby.*

quidpiam, *Cokolwiek.* quidq; *Káżda rzecz.*

quīdum? *Czemu ?*

quies, ētis, *adiect. omne Spkoyny.*

quĭes, ētis, *f. pokoy, Odpocznienie, Uspokoienie, Wczás* **Ruh. Rast** *Gravis paci, placidæque inimica quieti M. syn* Rĕquĭēs: vel ōtĭum, vel sōmnus vel pāx, vel mŏra. *epith.* Plăcida, sēcūra. blānda, jūcūnda, dūlcis, trānquīlla, svavis, ămīca, grāta, pācāta, ōptāta, tăcīta, nōctūrna pīgra, mōllis, īgnāva, sēgnis, īnērs, lāngvēns, lāngvĭda dēsĭdĭōsa dēses, sōmnĭfĕra sŏpōra sŏpōrĭfĕra. *phr.* Cōmpŏsĭtæ trānquīllæ grāta ōtia mēntis, Plăcĭdum, quĭētum tēmpus. Sēcrēti quĭēta ōtia rūrĭs. Pācis ălūmna, ămīca quĭēs. Tūrbārūm fŭgĭēns. Mēmbra, cōrpus recrĕans, refĭcĭēns, rēstaūrāns, lĕvāns: Vīces rĕpărāns. Lībĕra ōtia. Cūrārum dŏmĭtrīx cēpĕrat ālta quĭēs. Rēstĭtŭēns lāngvĭda mēmbra quĭēs. Rĕcrĕāns dēfĕssi cōrpŏris ārtus. ōtia cōrpus ălūnt, ănĭmus quŏque pāscĭtur īllis. īmmodĭcus cōntra cārpit ŭtrūmque lābor, āt vĕlut īn sōmnis ŏcūlos ŭbi lāngvĭda prēssit nōcte quĭēs, *v. Somnus, Otium. Quiesco,* (*nie.*

quies inumbrata *Mżenie* quiescentia, *Odpocznie-*

quiesco, *Odpoczywam 1. Dáię pokoy, Przestáię 1, Stoię 2. Ustáie co, Dopuszczam, Zániechawam, Mieszkam 5. Umieram 1.* **Ruhen / rasten,** *Vix portu placido tuta quieverat.* Ch. *syn:* Rĕquĭesco, ōtĭŏr *phr.* Quĭētī īndūl-

indūlgēo, văco. Quiēte frūŏr, pērfrūŏr, pŏtĭor Quĭētem cārpo, căpĭo. Quĭēte mēmbra rĕlāxo, rĕfĭcio, lāxo, lĕvo, recrĕo. Lăbōre ăbstĭnĕo. Quĭēte vīres frāctas recrĕāre. rĕpărāre. Plăcĭda mēmbra lĕvāre quĭēte. Ĭn ōtĭa tūta rĕcēdĕre. Plăcĭda lāxārunt mēmbra quĭete. Tū lēntus rĕfŏves jūcūnda mēmbra quĭēte. Strātus hŭmi dūlcem căpĭēbat cōrde quĭētem. Hīc tămĕn hāc mēcum pŏtĕris rĕquĭēscĕre nŏcte. Frōnde sŭper vĭrĭdi &c: mōllĭa crūra rĕpōnit, Vīvĭte fēlīces quĭbus ēst fōrtūna pĕrācta Jam sŭa. Vōbis pārta quĭēs, nūllum mărĭs æquor ărāndum, Vos ĕrĭtis nōstræ pōrtus, rĕquĭēsque sĕnēctæ, Nūnc plăcĭda cōmpŏstus pāce quĭēscit. *vide Otior, Cesso & Dormio.*
Quiētālis, quiētālus, Lucyfer.
quiētē, *Spokoynie*. quiētes, *hæ*, *Łożysko 1.*
quiētus, *Spokoyny*. **Rühig/ still.** ⩵ *Sedes ubi fata quietas*. Virg. *syn* Quĭēscēns, rĕquĭēscēns trānquīllus, plăcĭdus, pācātus, sēdātus, ōtĭōsus.
quīlĭbet, *Ktorykolwiek, Kádży, ktokolwiek, & in Ladá co 2*. **Ein Jeder.** *Dum tamen ædificet, quilibet ille facit*. M.
quīmātus, *us*, *pięćioletni czás.*
quin, *Wżdam, Abynie Iowszem Bá, Czemu 2. Więc 2*. **Dan nit.** *Imperium sine fine dedi, quin aspera Iuno*. Virg.
quin tamen *Ale iednák,*
quina-dena, *Piętnaśćie*. quīnārius, *adiect: popiętny*
quīnārius, *subst. piętak, podwoyny grosz.*
quīne, *Aby nie,*
quinctīlis, *subst. Lipiec. adiect. Lipcowy.*
quinctus, *Piąty.*
quincunciālis *Cynowáty, Pułstopny, Czworográniſto ukośny, Száchownicze rozsádzenie,,*
quincunx, *cis, m, Cynek, kostká 2. 5. kieliszek, Pięć części sub Części rzeczy całey.*
quincŭpĕda, *æ*, quincupedal, *Mierniczy pręt.*
quincŭplex, *pięćiorá ki*
quincuplices, *książki kámienne.*
quincŭplus, *pięćiornasobny*. quindĕcies, *piętnaśćie rázy.*
quindĕcim, quindeni *Piętnaśćie*. **Fünffzehen.** *Quindecim Diana preces virorum*. (Saph: *syn*, Ter quinque tĕr quīni.
Quindecimuiri Romæ Ceremonias, oracula, ludos seculares curabant. Plini, Tacit,

quin etiăm, *Jowszem*. **Ja vielmehr**, *Quin etiam cæli regionem in cortice signant*. Virg.
quingēnārius, quingentarius, *Pięćsetny 1.*
quingēni, quingenti, *Pięć set.*
quingentēsĭmus, *pięć setny 1.*
quingenties, *pięć set kroć.*
quīni, *pięć*. quinimo, *Jowszem.*
quinquāgēnārius, *Pięćdźieśiątny, pięćdźieśiątletni*
quinquāgēni, *Pięćdźieśiąt.*
quinquāgēsies, quinquāgies, *pięćdźieśiąt kroć*
quinquāgēsĭmus, *pięćdźieśiąty.*
quinquāgīnta *Pięćdźieśiąt* quinquartium, *Zapáski.*
quinquātria, *ium*, *& orum*, *&* quīnquātrus, *uum hæ. sub Dźień mieśiącá piętnasty.*
quinque, *Pięć*. **Fünff** *Quinq: ter implebas, nec non & cætera tantùm*. Ovid.
quinque, Aby 2. quinquĕcŭbĭtus *Pięćłokietny.*
quinquĕfōlium, *Pięćiornik źiele.*
quinquĕlībrālis, quinquelibris, *pięćfuntowy.*
quinquĕmestris, *pięćmieśięczny.*
quinquennālis, quinquēnnis, *pięćioletni.*
quinquennium, *pięćioletni, czás.*
quinquĕpartitò, *Ná pięć części, pięciorzysto*
quinquepartitus. *pięćiorzysty.*
quinquĕprimi *Cicer. lege* pentaproti.
quinquĕrēmis, *Náwá 1.*
quinquertio, *onis*, *Szermierz.*
quinquertium, *Zapáski, Szermierska.*
quinquessis, *podwoyny grosz.*
Quinquĕviri lege suprà Pentaproti.
Quinquevirātus, suprà Pentaprotia.
Quinquiceps, Bosquero. 1. Quintuplex.
quinquies, *Pięćkroć*. quinquĭplĭco, *ibid.*
Quintădĕcĭmāni, Tacit. milites é legione decima quinta. v. Pułek.
quintāna, *v. Targowisko*. quintæ classis *podły.*
quintānus, *piąty, piątodniowy.*
quintārius, *popiętny, & sub Części cáłey rzeczy.*
quintĭceps, *cipitis, Piąty, popiętny,*
Quinticepsos, corr. Quinticeps.
Quīntĭlis, *idem* Quinctīlis, *Quintĭpor sub páchołę*

quintùm

quintùm, *Piąty raz*, quintus. *Piąty.*
quintuſdecimus, *piętnaſty.*
quippe, *Bo*, *Jście*, *Jako to oń*, *Jáko człowiek mądry.* **dann/ datumb**/*Quippe fecerant ſecum rapidi, vertántque* &c: Virg:
quippe quoniam, *Ponieważ.*
Quippini. pro Quippeni, *Czemu nie*, *Tak ieſt.*
Quiquam, pro *Quoquam*, *Kto 2.*
quīqui, *pro quicunq*; *Ktokolwiek.*
quirītātio, *Skwierczenie*, *Wrzask*, *Powoływánie.*
quirītātus, *us*, *Kwilenie ſię*, *Wrzask*
quirīto, *Krzyczę.* *Uskarzam ſię*, *Katá wołáć*
quirītor, *Skwierczę*, *Uskarzam ſię.*
quirīto, *al.* quirīrto. *Krzyká*
quis, *pro quæ*, *f. gen. Ktory.* **Wer/ Welcher.** *Et quis erit modus, inquit, amor non talia curat.*
quisnam ¿ *Ktory 1.* *Ktoś?*
quiſpiam, *Ktoś*, *Ktokolwiek*, *Ktoryś.*
quiſquam, *Kto 2.* quiſque, *Káżdy*, *Kto 2*,
quiſque, *pro* quicunq; *Ktokolwiek.*
quiſquilia *æ*, *śmieći 1.*
quiſquiliæ, *arum*, *śmieći 1.* *Chłáſtra 2.*
quiſquiliāta veſtis, *Szárłátna ſzátá.*
quiſquilium, *Szárłat 3.* *Kármazynowe iagody.*
quiſquis, *Ktokolwiek.* *Ktorykolwiek*, *Jáki táki 2.* *Káżdy 2.* *Kto 1.* quis tandem? *Ktoż?*
Quitur, *Quitus*, *in mogę*
quivīs, *Ktokolwiek.* *Ktorykolwiek.* **Jeder/nechſt/** *Iure mihi invideat quivis ita te quoque amicum.*

QUO

Quò, *Adverb Do kąd*, *Jm. Ná co 1.* **Wohin/** *Quò fugis Ænea* &c. Vir: *Quò facere id poſſis* &c: Idem
quò, *Conjunctio. Aby 1.* *Dlá tego.*
quoad, *Aż*, *Poki*, *Do kąd 2* *Jle 1.* *Długoż.*
quoaduſque, *Aż*, *Poki 1.*
Quoaxo, *Skrzeczą żáby*
quōcircā, *Przetoz.* Quo-cum, *Z ktorym.*
quōcunq; *Dokądkolwiek.* **Wohin es auch ſey**/*Quo me cumq; rapit tempeſtas*, &c. Hor:
quod *Pronomen*, *Co*, *Jle 1.* *O co 1.* **Welches.** *Prima quod ad Troiam pro caris geſſerat Argis.* Virg.
Quòd, *Conjunctio*, *że 2.* *A przydáiąc*, *A ieżli.*
quòd, *Adverb.* *Jáko 2.* *Czemu 1.*
quod commodo tuo fiat, *możeſzli.*
Quod niſi pro *Niſi. Lucret.* *Terent. Livi. Lucret. Æmil. Probus. Virgil. apud Cerdam ad Eclogam 9.*
Quod ſupereſt, *Naoſtátek*, (*Virgil.*
quod utinam, *Boday to.*
quodammŏdo, quodam modo, *Jákoś*
quodcunq; *Cokolwiek.*
Quoi. *pro cui*, & *quoius*, *pro cuius priſcè.*
Quom. *Kiedy 2.* quo minùs, *Aby nie.*
quōmodo. quo modo. *Jáko 1. 2.* *Jak 1.* *Jákokolwiek.* **Wie/was/weiſz.** -- *Sequor.*
quomodocunq; *Jákokolwiek*
quomòdonam. quonammodo, *Jáko 2.*
quōnam, *Dokąd 1.*
quondam, *Kiedyś 1.* *Ped czás.*
quōniam *że 2.* *Bo*, *Ponieważ.* **Datumb/ daſz/** *Aut quoniam agreſtem detraxit ab ore figuram* Prop. *ſyn.* Sīquidem, quīa, quŏd.
quōpiam, quoquam, *Dokądkolwiek*, *Gdźie.*
quōque. *J* *Też.* **Gleich auch/** -- *Damnatis tu quoque votis.* Virg.
quōque, *Dokądkolwiek.*
quōquōverſum, quoquoverſus, *Ná wſzyſtkie ſtrony.*
quorſum. quorſus, Ná *co to 1.* *Ku czemu*, *Do kąd.*
quot? *Wiele ich?* *Ják wiele 1.* **Wieviel.** *Et quot Troja tulit, vetus & quot Achaia format.* H.
quōtannis. *Co rok.* **Jährlich.** *Hinc illum vidi juvenem*, *Melibæe*, *quotannis.* Virg.
quot Calendas, *Co mieſiąc.*
quot diebus, quot dies, *Co dźień*
quot vicibus. *Co raz.*
quōtennis, *Wieloroczny?*
quōtēnus, *vel potiùs*, quoteni? *Ják wiele ?*
quōtīdiāna, *orum*, *Dźiennik 1.* Sentencya 1. ti, *communis quibuſdam.*
quotidiàno, quotidiè, *Co dźień.*
quōtīdianus, *Codźienny*, *Poſpolity.* *Catull.* ti, *corripuit*, o *produxit.*
quoties. *Jlekroć.* **Wie offt.** *O quoties & quæ nobis Galatea locuta eſt.* Virg:

quotieſcunq; *Ilekroćkolwiek.*
quot menſibus, *Co mieſiąc.*
quotquot, *Ilekolwiek.* **So viel als auch ewer ſeyn.** *Non ſi tricenis, quotquot eunt dies.* Alc:
quotquot annis, *Co rok*
quotquot menſibus, *Co mieſiąc.*
quŏtŭmus, quŏtus? *Ktory w rzędźie?*
quŏtŭplex? *Wielodźielny?*
quotuſcunq; *Ktokolwiek w rzędźie.*
quotuſquiſq; *Iak máło ich.*
quōvis, *Dokądkolwiek.*
quoviſc unq; loco, *Gdźiekolwiek.*
quouſq; *Długoż, Poki 1. Quum Kiedy 2.*

RAB

R*Abbini.* Rabboni. *Hebrææ voces, 1. Magiſter, Magiſter mi.*
Rabbini vulgò, Magiſtri Hebræorum.
Rabīdè, *Wśćiekliwie.*
răbĭdus, *Wśćiekły,* Roziádły. **Wütend/tobend.** *---Si qui rabidarum more ferarum.* St. *ſyn.* Fŭrĭōſus, fŭrēns, fŭribūndus, īnsānus. *phr.* Fŭrōre ăccēnſus. ārdēns, flagrans, pērcĭtus. Răbĭe cæcus, tŭmĭdus. ĭnōps ănĭmi; ēcce fŭrens ănĭmis ădĕrat. Tālĭa fērvēbat răbĭdus, nĭmĭōq, dŏlōre īnsānus. Indŏmĭtos gēſtans ĭn cōrda fŭrōres. v. *Iratus. Furens*
Răbies, *Jadowitość, Gniew 2. Wśćieczenie.* **Wütigkeit/Unſinnigkeit.** *Et belli rabies, & amor ſucceſſit habendi.* Virg: *ſyn.* Fŭror, īra vĭŏlēntia, vēsānia. *epith:* ĭmprŏba, mĭsĕrānda, dīra, vēsāna, præcēps, ĭndŏmita, hōrrēnda, trūx, pērvĭcāx, nŏxĭa fŭrĭōſa, ſæva, fĕra, crŭēnta, tŭmĭda, fŭrens, fœda, infānda, ăcērba, pēſtĭfĕra, pērnĭcĭōſa, hŏſtīlis, cæca fĕrīna, ācris, īmmītis; ĭnĭmica īnfēſta, mălēsāna, effĕra, hōrrĭbĭlis, cōncĭta, ĭnīqua, ămāra, fĕrox. *phr.* Spūmat tum prīmum, răbĭes vēsāna pĕr ōra. Nīgro răbĭes ārmāta vēnĕno. At poſtquam ĭn răbĭem dŏlor hīc sē vērtit ăcērbam. Hōrrĭbĭli răbĭe, ēt dīro ſtĭmŭlānte vĕnēno. Spēctābat prīncēps, răbĭēque ārdēbat ămāra. Glīſcītque pĕr ōra īnfrēndens răbĭēs. Rūmpit ĭn ōmne nĕfas răbĭēs gērmāna fŭrōris. Răbĭem sătĭāre fĕrīnam. Īmmītem ănĭmi răbĭem pŏsŭiſſe jūvābit. Nōn sătĭāta tămen răbĭes ĭnĭmīca rĕsēdit. Răbĭes dēcrēvĕrat ēffĕra cūnctisq; Sĭnĭte īre nĕfāndam hanc răbĭem. v. *Ira, & Furor, oris.*
Rabies ventris, rabies edendi, *Głód.*

răbio, is. ĕre, *Roziadł ſię, Wśćiec ſię.*
rabioſè, *Wśćiekliwie.* rabiosŭlus. *Gniwliwy.*
răbiōſus, *Roziadły. Gniewliwy, Wśćiekły. Szalony, Zuchwały.* **Raſend/ tobend/** *ſyn.* răbĭdus.
Răbo, is, *Száleię 2. Wśćieć ſię,* Roziadł ſię.
Răbo onis, pro arabo. Zadátek.
Răbŭla, *Warchoł, Swárliwy, Prokurator.*
răbŭlāna pix, *Smołá ſkrobána.* v. Radulāna.

RAC

Racca Chaldæa vox, ſonat vacuum ſcerebro, i. fatuum, Emman. Sa.
Raccat tigris, ſub Tygr. răcēmārĭus, *Groniſty.*
racēmātio, *Oſtátkow zbieránie.*
Racemationes, tr. Kśiąſzki zbieralne.
racematus, *Groniſty,* Racemfer, *idem.*
răcēmor, *Oſtátki wina zbieram.*
răcēmōſus, *Groniſty.*
răcēmus, *m. Grono* **Ein Zweig mi: Trauben.** *--- Et tumidis Bumaſte, racemis.* Virg: *ſyn:* Uva. hōrtus. *epith.* Tŭmĭdus, dūlcis, rŭbēns, pāmpĭnĕus, grăvĭdus, prædūlcis mădĭdus, ſūſpēnſus, rorāns, mātūrus, rŭbĭcūndus, tūrgĭdus. pĕndŭlus. *phr.* Mădĭdis ĭncūmbunt præla răcēmis. Vēſtit pāmpĭnĕis Bācchēĭa dōna răcēmis. Dum grăvĭdos ŏnĕret vīndēmĭa læta răcēmos *vide Uva.*
Racha, lege Racca.

RAD

Rădians, *Promieniſty.*
rădĭāmentum, Opiłki. Piaſek złoty.
radiatio, *Błyſzczenie Lſknienie*
radiatus, *Promieniſty, Szpiczáſty.*
rādicātus, *Korzeniſty, & ſub Zakorzeniło ſię,*
radicem concipit, mittit, *Przyimuię ſię.*
radices ago, mitto, rādiceſco, *Korzenię ſię,*
radicitùs, *Z korzeniem, Z gruntu. Do gruntu. Do czyſtá.* **Aus der Wurtzel** *Huic fluctus vivo radicitus abſtulit ungues.* Priſ. *ſyn.* Stīrpitus: à rādīce, à ſtīrpe.
rādīco, rādīcor, *Korzenię ſię.*
rādīcōſus, *Korzeniſty.*
rādīcŭla, *Korzonek, rzodkiew 1. Mydelnik ziele.*

Rădio, *Promienie wypuszczam, promienisto czynię; świecę się 1. Błyszczę się.* Stralen geben / funckeln. *Argenti bifores radiabant limina valvæ.* Ovid. *syn.* irrădio, rŭtĭlo, cŏrusco, splĕndĕo, mĭco, fulgĕo, lūceo. *phr.* Rădĭos, rădĭōrum spīcŭla mitto, spargo. vibro. *v. Luceo & Splendeo.*

rădiŏlus, *Promik, sub Promień. Oliwka.*

rădiōsus, *Promienisty.*

rădius, *Promień, Szpicá 1. Płochá, Strychulec, Czołnek 2. Oliwká Grafka, Kość łokćiowa mnieysza.* Stanck / oder Sonnenstrahl. *Non radiis solis neque lucida tela diei.* Lucr. *syn.* Lūx lūmen, jŭbar, splĕndor. *epith.* Mĭcāns, cŏrŭscus, trĕmŭlus īgnītus, aurātus, aurĕus, ārdens, Phœbēus, Apōllĭnĕus, fulgens, clārus, ăcūtus, pūrus, sĕrēnus, flāmmāns, lūcĭdus, nitens, illustris, lūbrĭcus, vāgans, flāmmĭfer, sȳdĕrĕus mōbĭlis, rubēscēns, sōlāris, penetrans, sĭtiens, ārēns. *phr.* Rădĭātum lūx. splēndor, fulgor. Cum sōl ārdēntes rădĭos in nūbĭle mīsit. Quum pĕpŭlit rădĭis ŏbstāntĭa nūbĭla clāris. Phœbēis clāra est tōta dŏmus rădĭis, Tum prīmum gĕlĭdi călŭēre Trĭōnes.

Rādix, *f. Korzeń, Początek 1. rzodkiew 1. Podgorze 1.* Ein Wurtzel. *Hujus odorato radices incoque Baccho.* Virg. *syn* Stirps, fibra. *epith.* Prŏfūnda, īma dēmīssa, ālta, vāga, ērrans, tĕnĕra, īnflĕxa, rāmōsa, fixa, vălĭda, tĕnāx. *phr.* Rāmōsa fibræ, Plāntæ, trūnci, ārbŏris fīrmāmĭna. Pōrrĭgĭtur rādix longi firmāmĭne trūnci. āltĭus ārbor rādīces ăgit. extēndit. Vălĭdis rādīcĭbus hæret. Pērstat & īnfixis. ālte rādīcĭbus hæret. Nam quæ prīma sōlo rūptis rādīcĭbus ārbor vēllĭtur.

Rādo, *Oskrobuię. Wyskrobuię, Golę, Drápię, Porzę 2. Obrażam 1. Zárzynam 2. Grzebię 1.* Schaben / kratzen / *Radit iter liquidum, celeres neque &c.* Virg. *syn.* ābrādo, ērādo, cōmplāno, sĕco,

rado aures, *Strofuię.* (rĕsĕro.

rādŭla, *Skrobáczka.*

rādŭlāna pix, *Smołá skrobana.*

rāia, *Płászczka ryba.*

rālla, *substant.* rallum, *li Kożicá.*

ralla vestis, *adject. Szata rzádká.* rallus, *rzadki 1.*

RAM

Rāmāle, *Gałąź 3. Łom.*

rāmālia, *ium, orum, Kwietnia niedźielá.*

rāmenta, *a. Opiłki.*

rāmentum, *Strużyna. Trócina, Oskrobiny, Heblowiny, Opiłki. Piasek złoty.*

rāmeus, *Gáłęźiowy.* Das von Aesten ist / *Sic positum in clauso linquunt & ramea costis.* Virg.

rāmex, *icis, m. żyła w piersiach, Kiła żerdź.*

rami, *rosochá*

ramices rupi, *Krwią pluię.*

rāmĭcōsus, *Kiłowáty.*

ramosus, rāmŭlōsus, *rosocháty, Gáłęźisty.* Voll Aesten / ästig / *Certas ramosis palmas fruticare lacertis.* Sid.

rāmŭlus, ramuscŭlus, *Gáłąska.* Ein Aestlein / Zweiglein / *Myrteis Asia ramulis* (Glyc) Catull. *syn.* Rāmūscŭlus, pālmes.

rāmus, *Gáłąź, Odnoga gory.* Ein Ast / Zweig / *Quis procul ille autem ramis insignis olivæ.* Virg. *syn.* Rāmŭlus; rāmūscŭlus, tērmes. rāmāle, pālmes. *epith.* Tĕner, nŏvus, frăgĭlis, pătŭlus, lēntus, cŏmans, vĭrĭdis, virēns, vērnāns, pēndens, cūrvans pēndens, curvātus nūtāns, trĕmŭlus, grăvĭdus, frōndens, frōndōsus, ūmbrōsus, ūmbrĭfer, flōrĭdus, frūctĭfer, fĕrax, excēlsus, rĕnāscens, tōrtĭlis ārĭdus, siccus ārēscēns. *phr.* ārbŏris brāchĭa mănus, Pōndĕra rāmi. Rāmōrum ūmbræ. Arbūsta frōndēntia. Pēndēns ārbŏre rāmus. Brāchĭa tōrtĭlibus rāmis fūndēbat ăcānthus. Māgno āmbĭtu dīffūsa rāmis ārbor. Frūctĭbus rāmi grăves in tērram rūūnt. Excēlsos tĕnēbat ădæthĕra rāmos. Pomāq; pēnsĭlĭbus mĭcŭērunt aurea rāmis.

RAN

Rana, *żábá 1. 4. Języka przyrośnienie.* Ein Frosch. *Et veterem in limo ranæ cecinere querelam* Virg. *epith.* Loquax, gārrŭla, quĕrŭla, virens, vĭrĭdis, raūca, cănōra, crĕpĭtans, cŏaxāns, clāmōsa sōrdĭda; lŭtŭlēnta, tūrpis, pălūstris, ăquātĭca, lūrĭda. stāgnĭcŭla. *phr.* Quæ cănit in limo vĕtĕrem de mōre quærēlam. Sēmĭna līmus hăbet virides gĕnĕrāntĭa rānās. Limōsēq; nŏvæ săliunt in gūrgĭte rānæ

rana major, *Ropuchá.*

ranceus, *Wśmiardły, Smierdzący.*

ranceo, rancesco, *in Zgorzkniały, Wśmiardnąc się ranceo, item aliter. v. Jeleń.*

rancĭdè, *Brzydko, Smrodliwie.* (*Wśmiardły.*

rancĭdŭlus, *Zgorzkniáły, zgniły, śmierdzący,*

 ranci-

rancĭdus, *Idem. Ranco, as. sub Tygr.*
rancor, ōris, *m. Zgorszenie, Wśmiardnienie. an recte Nienawiść 1. & sub Ieleń 1.*
Rangifer, Ieleń zamorski.
ranuncŭlus, *żabká, żábá Iáskier, Iętyká przyrośnienie, Popły.*

R A P

Rāpa, *æ,* Rzepá *okrągła.*
rāpācĭa, *orum, Rzepna náć. Rāpācĭda, Porywácz.*
rāpācĭtas, *Drapieżność, wydźieranie, Wydźierstwo* Raubgierigkeit/ *Dura filius est rapacitatis.* Phal. *Mart.*
rāpax, ācis. *adiect. omne. Drapieżny, Porywácz, Bystry 3. Łákomy, Drapieżcá.* Raubgierig/räuberisch. *Fuga fluviosq; innare rapaces.* Virg.
raphanus, *Chrzan* Rättig. *epith.* agrestis, sātīvus, *phr.* Rādīce pŏtēns. Sēnsus qui rēddit ăcūtos. Văcŭam replēns vēntōs fēllibus ālvum.
rāpĭcĭa *orum.* rapicius colis, *Rzepna náć,*
rāpĭcĭus, *Rzepny.* rapidè, *Bystro 1.*
răpĭdĭtas, *Bystrość 1.*
răpĭdus, *Porywczy, Bystry Prętki.* Behend/schnell. *Nunc manibus rapidis, omni nunc arte magistra.* Virg. *syn.* Cĕler, cĭtus. cĭtātus vēlox, præcēps, vĭŏlēntus, vĕhĕmēns.
răpīna. *Drapiestwo, Drapież. Wydźierstwo 2.* Raub/Diebstahl/ *Barbara pars læva est, avida substructa rapinæ.* OVid. *syn.* Rāptum, præda, fūrtum. *epith.* Hŏstīlis, trīstis, ăvĭda; cŭpīda, dīra, īnfănda, vĭŏlēnta, sæva, tūrpis prŏtērva, īmmānis, aūdax, crūdēlis, īmprŏba, nĕfānda. *phr.* Tŏt bŏna quam cĕlĕri mĭhi sunt ērēpta răpīna. Dīcĭtur aūdāci quōndam vĭŏlāsse răpīna. Jam prīdem Sŭpĕri crūdēlem ŏdēre răpīnam. *v. Furtum.*
răpīna, *æ, Rzepisko.*
Răpīnātor, Wydźieracz, *Porywácz.*
răpĭo, *Porywam 1. 2. Unoszę 2. Włoczę 1.* Rauben wegnehmen/- *In præceps prono rapit alveus amni.* Virg: *syn:* ērĭpio, ăbrĭpio, dīrĭpio, prærĭpio, sūrrĭpio, aūfero, ăbdūco, sŭbdūco; tōllo, ădĭmo, ēxtōrquĕo, fūror, prædor. *v. Prædor.*
rapior, *Unoszę się, Uwodzę się, Biorę 2.*
Rāpistrum, Rzepnicá.
Rapistrum sylvestre, Brzoskiew.
răpo, *onis. m. Porywacz, Wydźieracz, żárłok.*
raptim, *Porywcze 1.* Urywczą, *ná prętce, Duszkiem.*
raptio, *Porwánie.*
răpto, *as,* Szarpam, *Włoczę 1. Számocę, Zwłoczył go, Walę 2. Lżę 1. Zádáię 8.*
răptor, *Porywacz, Drapieżcá. Wydźieracz.* Unośićiel
raptum, *Wydźierstwo, Drapież.*
raptus *us, Poruánie,* Záchwycenie, *Drapiestwo, & sub Skurczenie 1. 3.*
răpūla acria, *Rzodkiew 2.*
rapūlum, rāpum *Rzepá okrągla & Korzeń*
rapunculus, *Kolnik, Rzepa dźika.*
rarè, rarenter, *Rzadko* rārĕfacio, *Rozrzedżam*
rārĕfio, rarefco, *Rzedźieię.* Dünn werden/ *Ventus & angusti rarescent claustri Pelori.* Virg.
Rārīpilus, Rzádkowłosy.
rārĭtas, rarĭtūdo, *Rzadkość, Dźiurkowátość.*
raro, *Rzadko 1.* Selten/ *Ieiunus stomachus raro vulgaria temnit.* Hor:
rārus, *Rzadki 1. 2. 3.* Dünn/rahr/ seltzen/ *Qui velit ingenio cedere, rarus erit.* Mart *syn:* īnfrĕquens, īnsuētus, paūcus. *Metaph* exquīsītus ēxcēllēns, ēxĭmĭus.
Rasa vestis *Száta rzadká.* rāsāmen, *Oskrobiny.*
rāsĭlis, *Skrobány, Gładzony, Gładki 1.*
rasilis pix, rasis, *Smoła 3.* rāsĭto, *as, Golę.*
rāsor, *oris, Skrobácz, Bátwierz, Skrzypek,*
rastelli. *hi.* rastellum, *Grábie.*
rastrum, *rastri,* rastra, *orum, Grábie.* Ein Karst/ *Massica qui rastris, & quos de collibus altis.* Virg. *epith.* Mōrdax, dēntātum. tĕnāx, rĭgĭdum, dūrum, fērrĕum grăve, cūrvum. *phr.* Rāstri ŏnus, pōndus, dēntes, dēntalia, Rārum pēctēn glēbas frāngens. vērsans. *v. Aratrum.*
Rustralia, B. Podymne.
rastris frango, *Grábię 1. 2.*
rāsūra, *Skrobánie, Golenie, Opiłki, Zraz.*
rāsus. us, *Koszenie, Golenie*
rāsus, *si, Ogolony.* Geschabt/geschoren, *Nota leges quædam, sed limo rasa recenti.* M. *syn.* ăbrāsus, ērāsus, dērāsus: sēctus, rĕsēctus.
rătiānæ, ratiariæ naves, ratiaria navis. *Komiegá* rătia,

rariarius, *Tráftarz, Flis, przewoźnik.*
Ratifico, Potwierdzam.
rati-habitio, *Zál dobre mienie, Ufność.*
ratio, *Rozum 1. Zamysł, Sens, Przyczyná 1. Dowod 1. Ráchunek Postępek 4. Wzgląd, Ksztalt. Rádá 1. Náuká 1. Proporcya, Spráwá 3. 5. Sposob, Dochód 1.* Vernunfft/ Verstand/ *Arma amens capio, nec sat rationis in armis.* Virg: *syn:* Mēns, ănĭmus jūdĭcium, cōnsĭlium, vel ărgūmēntum, vel mōdus, vĭa, vel rēspĕctus. *epith.* Săpiens. prōvĭda, sōlērs, prūdens. cælēstis. *phr.* rătiōnis, mēntis, sōlērtia, vis, lūmen, vĭgor, dēxtĕrĭtas făcūltas. Æthĕre nāta Pārs mĕlior nōstri. Cōgnāta pŏlo. Rătio, & māgnæ cœlēstĭa sēmĭna mēntis. Mūnĕre sūnt cōncēssa Dĕum. Cui cŏmes & pārs ēst ādjūncta vŏlūntas. Dŏmĭnāns ēxcēlsa in cōrpŏris ārce.
ratio expensi, *Ráchunkowe księgi.*
ratio quadrat, constat, comparet, putata, *Ráchunki dobre.*
rătiōcĭnātio, *Dowod*, *Rozważánie.*
ratiōnātivus, *Dowodny 1.*
rătiōcĭnātor, *Rachownik, Rozmyśláiący.*
ratiōcĭnium, *Ráchunek.* (*Rokuię.*
rătiōcĭnor, *Ráchuię 1. Rozważam 1. Dyszkuruię,*
Rationabile, *Słusz*, *Rătiōnābĭlis*, *Rozumny.*
Rationabiliter, Rozumnie, Słusznie, Podobnie 2. Bacznie, Mądrze.
Rationale, *Exodi 18.* Rationale, & rationale judicij, *Erat plagula (pectorale alij vocant) è collo summi Sacerdotis pendens in pectore, habens 12. lapides pretiosos, quibus insculpta erant nomina 12. tribuum Israël. Hoc ferens Sacerdos habebat spiritum prophetiæ, & oracula seu responsa à Deo suggesta dabat, eratq; plenus ratione & judicio, doctrina & veritate & hoc ornatus judicium exercebat, potens verum à falso & bonum à malo discernere.*
rătiōnālia, ium, Ráchunkowe księgi.
rationālis, *adiect. Rozumny, Dowodny.*
rationālis, *subst. Ráchownik, Pisárek, Podskarbi.*
Rătiōnārĭs, rationum præfectus, *Podskarb.*

rationarium, *Reiestr 3. Rachunkowe księgi.*
rationārius, *Rachownik, Pisárek 2.*
rationem alicuius duco, habeo, *Ochraniam.*
rationes benè expedire, *Wyrachować się.*
rationes expunctæ, subscriptæ, expeditæ, confectæ consolidatæ, subductæ, allatæ in ærarium, *Ráchunki dobre.*
rătis, *is, f. Pływáczká, Komięgá, Tráftá.* Ein Flooß-Schiff *Agricolæ & pandas ratibus posuere carinas.* Virg: *syn.* Căva trābs, nāvis, nāvĭgium. *vide Navis.*
rărĭtus, *ti. subst. Przewoz 3. & sub śiedm pieniąszkow*
ratiuncŭla, *Ráchunek, Reiestrzyk. Dowod 1. Zbior.*
rătum est, *sub Nieodmienny, & Potwierdzam.* ratum facio, *idem.*
ratum, firmum fixum est, *Ważno iest.*
rătus, ratissimus, *Ważny 3. Pewny, Stały, Nieodmienny.* habe gemeint/ es ist gewiß. *Sum ratus esse feram, telumque volatile misi.* Ov. *syn.* Arbĭtrātus, pūtāns vel firmus, fīxus, stătūtus, cōnstans.

RAU

Raucæ, *Robacy w życie, Robacy w drzewie*
raucēdo, raucitas, *Chrápká.*
rauceo, raucesco, *Chrápieię.*
Raucios, is, Sipont: lege Rauceo,
raucum sonat, tinnit, *Szczeka.*
raucus, raucisonus, *Chrápek.* Heisch/ *Urgeri volucrum raucarum ad littora nubem.* Virg.
raudum æs, *W sztukách.*
raudus, *eris. subst. Pieniądze 1. Miedź, Sztuká 1.*
Raudus, di, *adiect. Gruby.*
Raudusculana porta, i. area vel rudis Fest.
rauduscŭlum, *Pieniądze 1. & in W sztukach*
rāvĭdus, *Száry.*
rāvĭlia ravilla, *Oczu szárych.*
rāvio, *Chrapieię.* rāvis, *hæc Chrapká.*
ravis oculis, *Oczu szárych.*
Ravistellus, idem. & Száry.
Rāvo, is, v. Ochrapieć.
rāvus, *Oczu szárych Płowy, Száry, Głuchy Chrapek.*

re, re ipſa, re vera, *Rzeczą ſamą, Prawdźiwie, (Wrzeczy.*
Readopto, lege Redadopto.
reædifico, *Przebudować,*
Reālis, *Rzeczywiſty. Reapſe, Rzeczą ſamą*
reaſſumo, *Powtárzam*
reātus, *us, Winnego poſtáć, obwinienie 2. Sprawianie (ſię.*
rĕbellātio, rebellio, & rebellium, *Odpádnienie 1.*
rebellis, *Odpadáiący, Uporny.* Widerſpenſtig/auffrühriſch. *Et tamen iſte labor ſit fortè rebellibus aſper. P. ſyn.* Sedītĭōſus, īndŏmĭtus. īndŏcĭlis, sŭpērbus. *phr.* Jŭga dētrēctans, ēxcŭtĭens, rĕcūsans. Sēdĭtĭone pŏtens, īndŏcĭlis rĕgi,
rebello, as, *Odpadam 2. Oburzam ſię, Woynę wznawiam, Ponawia ſię, Buntuię.*
Rĕbēto. rĕbĭto, as vel is, potiùs, priſcum. Wracam ſię 1.
reboo, *Beczę, Brzmię, Rozlega ſię.* Widerſchallen. *Cum gemitu reboant, ſylvæque &c.* Virg. *ſyn.* rĕmūgio, vel rĕsŏno, reclāmo, *v. Mugio.*
R*ebrachiatorium, Barb. ſub Pácyencya mniſká.*
rebullio, *ſub* Kipię, *& Wykiſnąć,*
rebus ſecundis, bonis, proſperis, Zá *ſzczęśćia.*

R E C

Recalcĭtro, *Odwierzgam.* Niepu*ſtuſzny ieſtem.*
rĕcalco, *Depcę 5.*
rĕcăleo, recaleſco recaleſio, *Zagrzewam ſię*
recalvaſter, recalvus, *Łyſy 1.*
R*ecalvatio. Łyśiná.*
recandeo, recandeſco, *ſub Znowu co czynię.*
rĕcăno, *Odwabiam, Odczárowác.*
recanto, *Odwołyiwam 2. Odczárowáć Odbiia ſię,*
R*ecapitulatio. Sumowanie.* Rĕcăpĭtŭlo, *Sumuię.*
Recauta, æ, B. ſub Cyrograf 2.
rĕcēdo, *Odchodzę 1. Odſtępuię, Odległy ieſtem. Tęchnę, Umieram, Przeſtáię.* Abweichen/weggehen. *Multa recedentes adimunt. &c.* Mart. *ſyn.* Regrĕdĭor, cēdo, ēxcēdo, dĕcēdo, cōncēdo, dīſcēdo, sēcēdo, ăbeo, exeo, ābſcedo. *phr.* Grēſſus rĕmŏveo. Pĕdem rĕfĕro, reprĭmo, rĕvŏco. Trĕpĭdūſque rĕpēnte rĕfūgit Retroque pĕdem cum vōce reprēſſit, in ſylvam pēnnis ăblāta rĕcēſsit. Cēde ăgĕdum ēt tūta lĭmĭna līnq; fŭga. *v. Fugio, Abeo.*

recello, *Náchylam 1. Uważam co, Uważam ſię, Uſtępuię wzad.*
rĕcens, *świeży 1. 3. Nowy, Jędrny. & ſub Gorące práwo.* Neu/friſch/ *Spargite me lymphis, carnemq; recentibus aris.* Prop. *ſyn.* Nŏvus, ĭnaūdītus, īnsŏlĭtus.
recens, *pro Adverbio. świeżo.*
rĕcenſeo, *es. ēre, Wyliczam, Liczę, Spiſuię, Zliczyć, Powiádam 1. Cenſuruię, Przegłądam.* Erzehlen. *Forte recenſebat numerum caroſque nepotes.* Virg. *ſyn.* Nārro, rĕfĕro, rĕcĭto-nŭmĕro. *v. Numero.*
Recenſio, is, ire, Przegłądam, Spiſuię.
recenſio, *ōnis, Wyliczánie, Popis 1. Spiſek.*
recensītĭo, *Popis 1.*
recensītus, *à recenſio, is ſub Spiſuię.* Gemuſtert/erzehlt/ *Priſca recenſitis evolvite ſæcula faſtis* Cl.
recenſus, *us, Spiſowánie, Okaſká, Popis.*
Rĕcenter, *świeżo.*
recenti re, negotio, tempore. *Zá świeża.*
Recento. Nonio, *pro novo, renovo, unde* Recentatum *vinum, renovatum, addito muſto, & modicè refrigeratum. Pontan* ex Mercuriali.
Recentor, aris Ponawia ſię, odnawiam ſię, wznáwiam.
rĕceptăcŭlum, *Skłonienie* 1. *Ućieczká, Sadz rybny. Skrzynia 4. Stek 2.* Rutmu*ſowa ſkrzyniá, Státek.*
receptator, *Przechowywácz, Przyimacz.*
receptator locus, *Ućieczká.*
Receptibilis Eccleſiaſtici *2. Acceptabilis ſ. Deo.*
receptio, *Przyięćie.*
recēptītius, *Wyięty, & ſub Wracam 3. & Wymawiam ſobie.*
recepto, *Przyimuię 1. Skłaniam ſię 2. Przytulam ſię*
receptor ōris, *Przyimácz.*
receptrix, *idem.*
receptui ſignum, *Odwrotowy znak.*
receptui cano, *Trąbię ná odwrot.*
receptum, *Obietnicá 2.*
receptum eſt, *Weſzło w obyczay.*

receptus, us, *Skłonienie 1. 3. Odwrot 1. Ucieczka 1. Wrácánie 3. Nawrocenie się.* Abzug. *Planities ignota jacet tutique receptus.*
receptus, à malis consiliis, *Upámiętánie.*
Recessim, Wspák.
recessus, us, *Odeśćie, Osobność, Ustronie, Wnętrze, morskie burzenie, Loch, Reces, Rozstąpienie.* Abweichung / Zurückkehrung. Namq; *videbatur tenebrosa objecta recessu.* Cl. *syn.* Dīscēssus, ăbĭtus, ĕxĭtus, vel sēcēssus. lătebræ, sōlĭtūdo, vel pĕnetrale, ădўtum. *Epith.* ărcanus, ŏccūltus. ăbdĭtus, ăbstrūsus, ŏbscūrus, căvērnōsus, tēnebrōsus, cālĭgans, dūlcis, grātus. *phr.* Pēr sāltus, per ŏpāca lŏca ūmbrōsōsque rĕcēssus. Nūnc vos ăd vĭrĭdes vŏcat ărbor dēnsa rĕcēssus. Dūlcique sĕdēns dĭvīna rĕcēssu ōtia lēntus ăgis.
recessus piscīnæ profluus, *Upust.*
rĕchămus, *Klubá 1.*
Recharmida te sicut Charmidatus es, apud Plaut. ficta vox. i. ut te Charmidam, seu nomen Charmidis sumpsisti, ita illud depone.
Rechedipnom, è gr. sub Szátá biesiádna.
recidiva, *arum Odrostek.*
rĕcĭdīvus, *Powstały, Wrácáiący się.* baufällig. *Et recidiva manu posuissem pergama victis.* Virg.
recidivus morbus, *Odpadnienie.*
rĕcīdo, *Wycinam, Strzygę 2. Odcinam* Abhauen. *Ut fas sit Phœbe recide moras M. syn.* īncīdo, rĕsĕco.
rĕcĭdo, *Odpadam 1. 3. Obracam się 3. Wraca się, Przychodźi 2.* hinter sich fallen. Zurückfallen.
recinctus, *Rospásany.* Abgegürtet. *Unum exuta pedem vinclis, & veste recincta.* Virg.
recingo, *Opásuię, Odpásuię się.*
rĕcingor, *Rospásuię się, & Opásuię się.*
rēciniatus, *Płaszczem odźiany.*
rēcīnium, *Płaszcz, Szátá zwierzchnia.*
rĕcĭno, *śpiewam 1. Brzmię.* Wieder singen. --- *hæc recinunt juvenes dictata senesque. Hor.*
Rēcīnus, Płászcz. Rĕcĭpĕrātio, *Odzyskánie.*
Reciperator, is, Wyćiągacz.
Recipero me. i. reparo pokrzepiam się.

rĕcĭpio, *przyimuię 1. 2. Biorę ná się, Obiecuię 1. 2. podeymuię się czego, Wymawiam sobie.* Wiederumb nehmen. --- *Recipitque ad limina gressum.* Virg. *syn.* Accĭpio, căpĭo, sūmo, ăssūmo, ădmitto. vel pōllicĕor, prōmitto.
recipio me, *Idę 1. Wracam się 1. 2. Uchodzę ná Schrániam się. pokrzepiam się, przychodzę k sobie, uspokoić się 2.* Ich komme wieder. *syn.* Mē cōnfĕro: ĕo, ăbĕo, rĕdĕo in.
rĕcĭprŏcātio, *Odbiiánie, Wracánie 3. Wzad obrácánie, Suwánie.*
reciprocatio spiritus, *Oddech.*
reciprocatus, *Odwrotny 2. Wzad obrocony.*
Reciprocicornis, Krętorogi, Rogow zákręconych.
rĕcĭprŏco, *Obracam wzad, Oddycham, podnoszę i puszczam, Grácuię, Suwam co.*
reciprocor. *Odchodźi morze, podnoszę i puszczam.*
Reciprocum Pronomen, apud Grammaticos, Priscianum &c. est quod ad eam personam tertiam quæ præcessit redditur.
reciprocus, *Odwrotny 2. Obrotny wzad, Wzad się obrácaiący.* Das wieder kombt / abwechslend / *Fertque refertq; fretum, sequiturq; reciproca Thetys.* Virg. *syn.* āltērnus, mūtŭus.
Reciprocus, *seu recurrens versus. Diomedi. i. retrogradus, Rob. Constant, qui à fine ad initium recurrit eodem genere metri, vel diverso; sensu item eodem, vel diverso, atq; etiam opposito, quale est illud*

Laus tua, non tua fraus, virtus, non copia
rerum,
Scandere te fecit, hoc decus eximium.

Retro legens sic interpunge: Eximium decus hoc, fecit te scandere, rerum Copia. non virtus, fraus tua, non tua laus.
Sed & literaria seu elementaris reciprocatio reperta est, ut in illo.

Signa te signa temerè me tangis & angis:
Roma tibi subitò motibus ibit amor.

Alia exempla leges apud Diomed. & Victorin. Sed talia inquit Diomed. otia curiosa repererunt.

Rĕcīsāmentum, *Okrawek, Ućinek 1.*
rĕcīsĭo, *Obćinánie 2.*
rĕcītātio, Czytánie. recitātor, Czytelnik.
recito, *Obwoływam, Ogłaszam, Przywodzę, Czytam 1. Ná pámięć &c.* Laut lesen/hersagen. *Impune ergo mihi recitaverit ille togatos.* Iuv. *syn.* Nārro, rĕnārro: dīco, rĕfĕro.
reclāmatio, *Krzyk przećiwny.*
rĕclāmĭto, *Krzykam przećiw komu sprzećiwiam się.*
rĕclāmo, *idem, & Odbiia się głos, Protestuię się przećiw.* Widersprechen/widerfechten. - - - *scopulis illisa reclamant.* Virg.
rĕclango, *Krzyczę 1.* Rozlega się.
Reclinatorium, poręcze 1. & Głowy, sub Łoszkowa deská 2.
reclinatur, *podkłada się.*
reclinatus, *Wsparty, Leżący.* Hinter sich geneigt. *Festis reclinatum beatis.* (Iamb. cum Syll.)
rĕclīno, *Nachylam czego, pokłádam się, Wspieram się 3. polegam 2. Uważam się.* Anleynen - - *At Cepheus humeros palmasque reclinet.* G. *syn.* īnclīno, īnflĕcto, reflĕcto.
rĕclīvis, *Leżący.* Rückling geneigt. *Inque sinu juvenis posita cervice reclinis.* Virg.
rĕclīvus, *idem, & Wsparty.*
rĕclūdo, *Otwarzam 1. Zámykam 5. Wyiawiam.* Auffschliessen. *Quid non ebrietas designat? operta recludit.* Hor: *syn:* ăpĕrio, pătĕfăcio, rĕsĕro, *phr:* Vĕtĕres tēllūre recludit thēsaūros.
rĕclūsus, *Otworem stoi.* Auffgeschlossen. -- *animam, ut foribus spectare reclusis* L.
rĕcoctus, *Odmłodniały, Biegły, ćwiczony, Kos tr. & sub przewarzam.*
Recœno, as, sub Wieczerzam.
rĕcōgĭto, *Rozważam 1.*
rĕcognĭtio, *przegłądánie 2. poznawánie się przypominanie, Wspámiętywánie* Rewizya, Cyrograf 2.
rĕcōgnōsco, *przeglądam 1. 3. Doglądam 2* Wizytuię, *Ráchuie się 2. Spisuię, Okaskę mieć.* Wieder erkennen. *Dona recognoscit populorum, &c.* Virg.
rĕcolligo, *Zbieram 1. przyglądam 3. Wzmagam* Zusammen sammlen/ sich wiederholen. *In florem redibat primosq; recolligit annos.* Ovid.
rĕcōlo, *as, Cádzę.*
rĕcŏlo, *is, Powtarzam, Wspominam 1. Odnawiam, Wznawiam, Rozważam* Repetuię, *Orzę, Przeorywam, poleruię, ćwiczę się.* Widerumb in Gedächtnis bringen. *Lustrabat studio recolens, omnemq; suorum.* Virg.
rĕcommĭnīscor, *Wspominam 1.*
rĭcōmpōno, *sub Znowu co czynić.*
Recompenso sub Nágradzam.
reconcĭlĭātio, *Jednanie 1.*
reconciliator, *Jednacz 1.*
reconcĭlio, *Jednam 1. przeiednywam, przywracam 2. 3.* Wiederumb versöhnen. *syn.* Cōncĭlĭo, plāco, fœdus făcio.
rĕconcinno, *Naprawiam 1. przerabiam 1. Nágradzam.*
rĕcondĭtus, *Skryty 1. potáiemny.* Verborgen. *Ast alia quoties aulæa recondita cessant.* Iuv, *syn.* Condĭtus, ābscōndĭtus, ŏccūltus, ābdĭtus. *v. Abditus.*
recondo, *Chowam 6. 7. Kryię 1. 2.* Verbergen. *Aut super Idalium, sacrata sede recondam.* Virg. *syn.* ābscōndo, cōndo, ābdo, tĕgo, cōntĕgo, ŏcculto *v. Occulto.*
recondūco, *sub Znowu czynię.*
reconflo, *Wzniecam, Wznawiam.*
rĕconvĕnio, *pozywam 1.*
Reconventio. Cato. mutuata actio, & quidem Conventio, est Actoris. Reconventio, Rei coram ordinario vel delegato judice.
rĕcŏquo, *Przewarzam 1. przerabiam 1. Odmładzam 1. ćwiczę, poprawiam, Znowu co czynię.* Wiederum kochen/ widerkäuen. *Cessit amor, recoquunt patrios, &c* V.
rĕcōrdātio, *Wspominánie, przypominanie, Pámięć 2.*
rĕcōrdor, *priscè, Wspominam 1. pámiętam.* Wider gedencken/ erinnern. -- *Anchisæ magni vultumque recordor.* Virg *syn.* Rĕmĭnīscor, mĕmĭni. *v. Memini.*

recorrigo, poprawiam 1.
rěcrastino, Odkładam 2.
rěcreatio, Wzmaganie Odżywiánie się.
recrēmentum. Obśiewiny, żużel.
rěcreo, Znowu co czynię, Wznawiam, pokrzepiam 1. ćieszę, pośilám, Odmieniam urzędniki. Ergetzen/ erfrewen. Ter pure lecto poterunt recreare libello. Hor. syn. Rělāxo, rěficio, lěvo, rělěvo, sūblěvo, sōlor, ēxcito, ōblěcto, dēlěcto, hilăro, ēxhilăro. phr. Lūdo, căntu mēntem rěfīcio: vīres recrěo, rěpăro. Sēgni tēmpŏre jăcēntes ēxhĭlărāre ănĭmos. Recrěat & lætum rěvŏcat per mēmbra vĭgōrem. Frāctos ănĭmos rěfĭcěre. Lūdo, căntu mēntem ēxhĭlărāre. Pērfūndēre pēctŏra dūlci lætitiâ. Frāctos dūro in discrīmĭne bēlli ēxhĭlărat, recrěatque omnĭbus ēxsolvi mœrentia pēctŏra cūris. Quī frāctos ănĭmos lěvat, & cōrda ănxia lēnit v. Gaudio afficio.
recreor, Odrastam, Narastam, Odżywiam się, Wzmagam, ćieszę się. Krchánie mam, przychodzę 2.
rěcrěpo, Brzmię.
rěcresco, Odrastam. Widerum wachsen. Luna quater latuit, toto quater orbe recrevit. Ov. syn. Aūgēsco, aūgěor.
rěcrīmĭnatio, Zarzut. recriminor, Odpor dáię.
recrūdesco, Odnawiam się, ponawia się. Odpadam 2. Wieder aufbrechen Fugissem, inhæret, ac recrudescit nefas. (Jamb.) ingrăvēsco, ægrēsco, aūgēsco, aūgěor.
rectâ, Zaraz 2. prosto 1.
Rectangŭlus Calepin qui rectos angulos habet.
recte, Prosto 1. Dobrze 1 2. porządnie 2. 3. Słusznie, Obrządnie, Recht/ wohl. Rectius atque etiam melius persaepe rogatæ. Hor.

rectè dare literas, W dobre ręce.
rectè factum. Uczynek dobry.
rectè sanè, Bárzo dobrze.
rectène? Jáko się masz?
rectio, Rząd 1. Spráwowánie 3.
rēctitūdo, prawość, prostość.
rector, Rządzcá. Ein Regierer Regent. Rectorem vacuo sin remittes. (Phal.) M. syn. Gūběrnātor, Dūx. dūctor, mŏděrātor, dŏmĭnus, măgĭster, præses, Rex.
rector militiæ, exercituum, ducum, Hetman.
rectrix Rządźićielka.
rectum, práwość, Uczćiwość. Recht/ billich. Usquam justitiæ est, & mens sibi conscia recti. Virg. syn. Jūstum, æquum, bŏnum, jūs. v. Laus.
rectum est, przystoi.
Rectura agri, Aggeno, i. separatio, limes.
rectus, prosty, Dobry, Nieprzyprawny,
rěcŭbĭtus, Leżenie, Kłádźienie się.
rěcŭbo, Leżę. Liegen/ ruhen. Illius aptus eras croceo recubare cubili. Ped. v. Recumbo.
rěcūdo, is, przekowáć.
Rěcŭla, Rzeczki sub Rupieći.
rěcumbo, Leżę 2. śiedzę u stołu. Sich niderlegen Debet aricino conviva recumbere clivo. M syn: rěcŭbo, děcūmbo, prōcūmbo, dīscūmbo, jăcěo, quĭēsco. phr. Pătŭlæ rěcŭbans sūb těgmĭne făgi. Sūb qua nūnc rěcŭbas ărbŏre, vīrga fŭit. Pūlchrōsque pěr ărtus it crŭor, inque hŭměros cērvix cōllāpsa rěcūmbit. Quum cæpit quăssāta dŏmus sūbsīděre pārtes in prōclīnātas ŏmne rěcūmbit ŏnus.
rěcŭpěrātio, Odyskanie.
recuperatīvus, Odyskuiący.
recŭpěrātor, Komisarz.
recuperatorium judicium, Komisya.
recuperatōrius, Komisárski.
rěcŭpěro. Odyskuię. Dochodzę swego, Wyćiągam 3 Odżywam się, pośilam Wskoráć. Wider umb bekommen. Tantum studet, uti natum recuperet. (Jamb.) syn. Rěcĭpio, rěpăro, rědĭmo, rěsarcio,
Recūro as, Leczę.
recurro, is, & recurso, as, Wracam się 1. Bieżę nazad. Widerumb hinter sich kehren/ zurück lauffen Rectam vocatis cum recurrit ad cœnam. Sc. syn. Rěcūrso, rědeo, rěvērtor.
recursus, Wzad obracánie, Wracánie. Wiederkehrung. Pontibus exponunt, multi servare recursus. Virg.
recurvātus, Zákrzywiony 1. Gebogen Quique recurvatis ludit Mæander in undis. Virg.
recurvo, Zákrzywiam 3. Zaginam, Odginam co, Rosprostować, Wracam 2. Obracam wzad.

recurvus, *Żakrzywiowy* 1. 2. 5. **Hinter ſich ge bogen.** *Paſtorale canit ſignum, cornuque recurvo,* Vīrg. *ſyn.* Rĕcūrvātus, īncūrvus, cūrvus, rĕflēxus.

rĕcūsātio, *Zbraniánie* 1. *Zrucenie kontraktu.*

rĕcūſo, *Niechcę, Odmawiam* 2. *Zbraniam ſię, Od rzucam* 2, *Niepoſtuſzny ieſtem.* **Abſchlagen.** *Cedo equidem, nec nate, tibi comes ire recuſo.* Virg. *ſyn.* Dētrēcto, rĕfūgĭo, ābnĕgo, rĕnŭo, grăvor, īndīgnor. *v. Nego, Abnego.*

recuſſus, *ſi, à Recutio, ſub Wſtrząſam.*

recuſſus, *us, Odbiiánie* 2.

rĕcŭtītus, *Zároſty, Obrzezániec, żyd.*

RED

Redabſolvo, Plaut. corr. Tadabſolvo, i Te abſolvo.

rĕdactus. *us, Zbior, Dochod.*

redactus, *przymuſzony, Zniewolony.* **Gezwungen/ dahin gebracht.** *Ad bene dicendum, delectandumq; redacti.* H. *ſyn.* ădāctus, cŏāctus. cōmpūlſus.

rĕdādopto, *ſub przyſpoſabiam.*

redambŭlo, *Wrácam ſię.*

rĕdămo, *Miłuię wzaiem. Oddaię dobrodźieyſtwo.* **Gegenlieb/ erzeigen.** *Quo redametur amens, & amet quem &c.* Pr.

Redamptruo, redandruo, redantruo, Wracam ſię 1. *v. & Amptruo, in Rey wodzę.*

rĕdardeſco, *tr. Wznawiam.*

rĕdarguo, *Zbiiam dowod, Strofuię.* **Mit Worten ſtraffen.** *Verba redargueres, nomen tamen haud &c.* Virg. *ſyn.* ārgŭo, īncrĕpo, īncrĕpīto, reprĕhēndo. ōbjūrgo, vel rĕfēllo, rĕfūto, cōnfūto. *phr.* Vērbis cāſtīgāre, rĕprĕhēndĕre, īnsēctāri. ūrgēre Sĕvēris vōcībus īnvĕhi īn ălĭquem. Dīctis ămāris caſtīgāre, cŏrrĭpĕre, īncrĕpāre. Mūrmŭre jām ſævo vērbĕrĭbūſq; tŏnas. Tū căve dēfēndas quāmvis mōrdēbĕre dīctis. Incrĕpor à cūnctis, tōtūmque īmmūrmŭrat āgmen. Cŏrrĭpĭes nĭmīrum, & cāſtigabis ăcērbo clamōre. Cārpere caūſĭdĭcus fērtur mēa cārmĭna. Dēgĕneros ănĭmos tĭmor ārgŭit Sīc prĭor āggrĕdĭtur dīctis, ātque īncrĕpat ūltrò. Īncrĕpat hīs vīctor. Ænēas Laūſum īncrĕpĭtat, Laūsōq; mĭnatur. Sīc grăvis Entellum (dīctis cāſtīgat Arēſtes.

Redargutio, Odpor.

Redauſpico, redauſpicor, Powtarzam.

reddidiſti me mihi. *Ućieſzyłes mię.*

RED

reddit aliquem, *podobny.* redditio, *Oddánie* 1. *Redditiva nomina ſunt, quæ ſe reſpiciunt, & ſibi reſpondent in oratione: ut Is, qui, Talis, qualis, Tot, quot. Saturnin. ex Priſciano, qui etiam Relativa appellat*

Redditor, Oddawcá.

reddo, *Oddáię* 1. *Nágradzam, Wracam* 1. 3. *Przywraćam* 3. *W zaiem* 3. *przykładam* 7. *Cżynię* 1. *Stawiam, Wyrażam* 2. *podobny* 1. *Stoi to zá to, Urodźi ſię tyle, Ná pamieć, powiadam, & ſub Odchodźić co.* **Wiedergeben.** *Et raptas fatis reddidit iſte colos.* Mart. *ſyn.* Rēſtĭtŭo, rĕpōno, rĕpōrto, rĕfĕro, sōlvo, pērsōlvo, ēxsōlvo, rĕmūnĕror, do, trādo, trĭbŭo.

redemptio, *Odkupienie, Wykupienie, Zákupowánie, Okup* 2. *Naiem* 3. 4.

redemptito, *wykupuię.*

redemptor, *Odkupićiel, Naymacz* 3. 5. *Celnik* **Erlöſer.** *Sæpe Redemptoris prodere furta ſolet.* M.

redemptūra, *Naiem* 3. 4. *& ſub Odkupienie,*

rĕdeo, *wracam ſię* 1. 2. *Przychodzę kſebie, przychodźi mi tyle* 2. *Obaczam ſię, polepſzam ſię, Upámiętywam ſię, Urodźi ſię.* **Widerkommen/ zurück kehren.** *— domos redeamus ad antra.* Prud. *ſyn.* Regrĕdĭor, rĕvērtor rĕvērto, rĕmĕo, rĕmīgro, me rĕcĭpio. *phr.* Sūm rĕdux, īter rĕpĕto, rĕlĕgo. Pĕdem, grēſſus. grădum, vēſtīgia rĕfĕro, reflēcto, rĕtōrqueo, rĕvŏco. Retrò grădum tōrqueo flēcto. Itque rĕdītq; vĭam tŏtĭes, vēſtīgia retrò ōbsērvāta ſĕquor. Retrōrſum vēla dăre, ātque ĭtĕrāre cūrſus cōgor rĕlĭctos. Rĕpĕtĕre Pĕnātes. Līmĭna pĕde rĕdūci tāngĕre. Rĕvīsĕre patrĭos lares. Quā greſſum ēxtŭlĕram rĕpĕto, ĭpſe ūrbem rĕpĕto Patrĭam rĕmĕāre. părābat. Mĕmŏres rĕdĕunt īn tēcta. Sērāque rĕvērtens nōcte dŏmum. *v. Patria.*

redeo in memoriam: *wſpominam* 1,

rĕdhibeo, *wracam kupno, Oddaię* 1. *przyimuię.*

rĕdhĭbĭtio, *wrácanie* 1.

Redhibitōrius, ibidem.

Rĕdhoſtio, is, Oddáie dobrodźieyſtwo, Odpowiadam 3. *Oddáię wet żá wet.*

Redhoſtire apud Nom. redire cor reddere.

rĕdĭgo, *przywodzę 4. podbiiam. przychodźi 1. wgániam, Obracam 6. 8. poniżam, Konfiszkowáć, wstawiam 5.* Mit Gewalt zu etwas nöthigen. *syn.* ădĭgo, cōgo, īmpēllo. *Quod si comminuas, vilem redigatur ad ássem.* H.

rĕdĭmīcŭlum, *przepáská 1. Bindá 2. Tkánicá.* Ein Haupt-Gezierd. *Et habent redimicula mitra.* Virg.

rĕdĭmio, *przepásuię, Otaczam, Obstawiać,* Zieren/ bekrönen. *Infula cui sacra redimebat tempora vitta.* Virg. *syn.* Cŏrōna, cingo, præcingo. *v. Corona.*

redĭmĭtus, *ti, przewiązány.*

redĭmĭtus, *us. przewiązánie, Záwićie 2.* Gezierd. *Vittis & sacra redimitus tempora lauro.* Virg.

redĭmo, *Odkupuię, wykupuię, Zákupuię, Náymuię się.* Das Gefangene wieder erlösen/ rancioniren. *pretio redimenda fuissem.* Ovid. *syn.* Lībĕro, prĕtio, āssĕro, vel rĕcŭpĕro, rĕpăro, rĕsārcio. *phr.* Gĕnĕris lāpsi sārcīre rŭīnas. Sī frātrem Pōllūx āltērna morte rĕdemit. Heū tāntis nequīcquam ērēpte pĕrīclis. āmīssam clāssem, soeīōsq; à mŏrte redūxi. īlle ĕgo pĕr flāmas ēt mīlle sĕquēntia tēla ĕrĭpŭi hīs hŭmĕris, mĕdĭōq; ĕx hōste rĕcēpi. Da flāmmam ēvadĕre clāssi. Da păter & tĕnŭes Teŭcrum res ērĭpe lētho.

Redintegra, Liv. corr. Redintegrata.

redintegrātio, *Odnowienie.*

redintegratus, *Odnowiony*

rĕdintĕgro, *Odnawiam, Wznawiam, pokrzepiam 2. Szykuię 2. Náprawiam, wzmagam.* Ergänzen/ erneuern. *syn.* īntegro, īnstaūro, rĕnŏvo, rĕpăro.

Redieunt, i. redeunt sub Wracam się 1.

rĕdĭpiscor, *Odyskuię.*

redit, *przechodźi mi tyle 2.*

rĕdĭtio, rĕdĭtus, *us, wracánie 3. Dochod 1, Przywrócenie 1.*

Redito as, apud Plaut. à Redeo: corrigunt recentiores Rebito legentes.

rĕdĭvia, redivium, *Rospadliná 2. Zanokćicá.*

Redivio, i. Resolvo Sipentin. priscum apud Festum est. Reluo, resolvo.

rĕdivĭosus, sub Rospadlina 2. rĕdĭvius, *Klesz, robak*

rĕdĭvīum, *Gruz 2. Rozwáliny, Budowánie.*

rĕdivīvus, *Ożyły, Zmártwychwstáły, Odnowiony, przerabiány.*

redivivus lapis, *Gruz 2. Rozwáliny.*

rĕdŏleo, *Trącę, páchnę 2. 3.* Nach etwas riechen. *Fervet opus, redolentq; thymo fragrantia mella.* V. *v. Oleo.*

redoleo fœtorem, *Smierdzę.*

rĕdōno, *Oddáię 1.*

redordior, *Znowu co czynię.*

Redormio przesypiam się.

Redormitio, ibidem, Redostio, lege Redhostio.

REDU

Rĕdŭcem facio, *przywracam 3.*

rĕduco, *przywracam 1. 2. 3. Odprowadzam, wskrzeszam.* Wieder hinter sich führen. *Æthere missis post longa reducite vita.* Calph. *syn.* Rĕvĕho, rĕfĕro, vel rĕvŏco, vel rĕtrăho, retrodūco.

reduco auras naribus, *Dyszę, Oddycham, Sápam.*

reduco calculum, *Prov. Odmieniam zdánie.*

reduco sensus, *sub Roztrzewić.*

reductio, *Odprowadzánie.*

reductiora, *orum ćieni.*

reductor, *przywroćićiel.*

reductus, *ti, Ustrenny.*

rĕdulcĕratur, *ponawia się.*

redulcero, *Odnawiam 1.*

rĕduncus, *Zákrzywiony* Wieder ob sich gekrümt. *Ditibus usus avis pennis, rostroque redunco.* Ovid. *syn.* reflēxus, rĕcūrvus, ădūncus.

rĕdundans, *Obfity, Zbyteczny.*

redundanter, *Názbyt, Zbytnie.*

redundantia, *Nádmiarz, Mowność.*

redundatio, *Cofnienie się, Zwiianie ná wnętrzu.*

rĕdundo, *przepełniam, Opływam, Obfituię, Zbywa co, wylewa z brzegow, Zostáie.* Überlauffen. *Gutture fac pleno. sumpta redundet aqua.* Ovid. *syn.* ēxūndo, ēffŭo, ăbūndo.

Reduro, Noni. corr. Returo.

rĕdŭvĭa, *Zanokćicá, Rospádlina.*

rĕdŭviæ, *wężowa skorá, Skárupá.*

reduviæ flagri, *Smágániec.*

redūx, ŭcis *omne. wracáiący się.*
redux sum, *wracam się.*
Reexspecto. Isai. 28. i. amplius exspecto, Exspecta, reexspecta, i. promittit toties, & non praestat.

REF

Refacere. Plaut. corr. Re facere.
rĕfectio. *Náprawa poprawa, posilenie 1. 2. Refektarz.*
refector, *Poprawiácz. Refectorium, sub Refektarz.*
refectus, *us. Posilenie 1. 2.*
rĕfello, *Zbiiam czyi dowod.* Widerlegen. *Et solus ferro crimen commune refellam.* Virg. *syn.* Rĕfūto, cōnfūto, rējĭcio, explōdo, dīlŭo, īnfirmo, cōarguo, dīssōlvo, frāngo, *phr.* Crīmen rĕmŏvēre, ēxcūsāre. Haūd mĕtŭo nē non pōssim dēfēndere crīmen cum tānto cōmmūne vĭro Nĕq; te tĕnĕo, nĕq; dĭcta refello. Diluit Ille nĕfas, hŭmĭlem qui pōrrĭgit herbam.
rĕfĭcio, *Nápełniam, Nátykam 1. Nabiiam. uszy.*
Referendarius. B sub Referendarz.
Referinus, corr. Referivus sub prážmo
rĕfĕrio, *Odbiiam komu, Oddáię się 2.*
Referiva in Prážmo:
rĕfĕro, *Odnoszę 1. 2. Oddáię powtarzam, policzam, powiádam 1. przekładam 4. wznawiam, wyrażam 2. wradzam się w kogo, wracam się, wpisuię 1. 4. powiadáią sub podobny 1. & lub przyimuię służę.* Widerbringen/davon tragen/ *Musa Palatini referamus Apollinis aedem. P. syn.* Rĕvĕho, rĕpōrto, vel rĕnūntĭo, vel prōfĕro, vel rĕpōno, rēddo, vel rēspōndeo, vel ādscrībo.
refert, *pomaga co, Máło ná tym, wiele ná tym,* Do tego mi. Es ist daran gelegen/es geht mich an. *--nec enim numero comprendere refert.* Virg: *syn:* īntĕrēst, āttĭnet, pērtĭnet, spēctat.
rĕfertur, *powiádáią* rĕfervens, *Gorący 1. 2.*
rĕfertus, *Nátkány, pełen, Ludny.* Voll. *syn.* Plēnus, cōnfērtus, ăbūndāns, replētus,
rĕferveo, referveſco, *Stygnę, Znowu co czynię,*
rĕfībŭlo, *Odpinam, Rospinam.*
rĕfĭcio. *Náprawiam 1. poprawiam, pokrzepiam 2. Nágradzam, Posilam, Odżywiam się, podiadam sobie Odmieniam urzędniki. Urodzi się. &c.* Erquicken. *-- miseros operata refecerit agros.* Aen. *syn.* rĕlāxo, rĕcrĕo, vel rĕpāro,
Reficio pro Reficior, durum sub pofzczę.
reficior, *cieszę się, Urodzi się tyle przychodzi mi tyle*
rĕfīgo, *Oddzieram Zdeymuię 1. Odbiiam, Znoszę 6. wbiiam 1.* Anheffen. *--aulasque & cerea regna refigunt.* Virg.
Refiguro, sub Przekształtowáć.
refixio, *Odbiiánie 1.*
rĕflāgĭto, *Upominam się.* Re. *hic & in sequentibus. ante fl anceps, sed saepius brevis.*
reflātus, *us, Oddech, Oddymánie wiátru.*
rĕflecto, *Záginám, Odbiiam, Oglądam się 1. Obaczam się.* Hinter sich krummen/lencken. *Et mollia colla reflectunt.* Virg. *syn.* Rĕcūrvo rĕtōrquĕo, rĕplĭco, rĕclīno, rĕpērcŭtio, rĕsilio.
reflēxus, *Zákrzywiony 1.* Widerum biegend *Et reflexa prope in summo fluitare liquore.* Luc
rĕflo. *wypuszczam miechy, Obdyma wiátr.*
reflo, áérem, *Oddycham.*
rĕflōreo, refloreſco: *sub Kwitnę.* Re. *produxit Sil. (vius,*
reflorescens, *Odmłodniały.*
rĕfluo. *Odchodzi morze, wzad idę.* Hinter sich fliessen. *Dum refluis campis, & jam se condidit alveo.* Virg.
refluum mare, *Morskie burzenie.*
reflŭus, *wzad się obracáiący.* Das hinter sich fleust *Sive alio refluus nostro colliditur orbe.* Rutill.
refluxus, *us, Upadánie wody.* Wieder Ablauff *syn.* recūrsus, reflŭum, rĕfūsum, relābens aequor, reflŭus aestus, ūnda rĕlābens. *v. Fluxus.*
rĕfōcīllātīvus, *Odżywiáiący.*
refocillo, *pokrzepiam 1. posilam.*
rĕfōdio, *wykopywam, wskopáć, Dokopáć się.*
reformātio, *Odnowienie.*
reformator. *Odnawiácz, Náprawcá.*
reformidātio, *Obawiánie się, Boiaźń.*
refōrmīdo *Obawiam się, wzdrygam się. Boię się.* Sich forchten. *Ante reformidant ferrum &c.* Virg *v. Timeo.*
reformo, *przerabiam co, Naprawiam 1.* Verneuern. *syn.* īnstaūro, restauro, rĕpāro.

refoveo.

refŏveo, *Posilam, Zágrzewam, Odchowáć.*
rĕfractāriŏlus, *Sporny*, Re, *hic & in sequentibus ante fr. anceps, sed rarò producitur.*
refractārius, *Uporny. & sub Koń twárdouſty.*
Refrāgātor, *Przećiwnik.*
rĕfrāgor, *Przeczę, Sprzećiwiam się, Niepotemu, mowię wotnię przeciwko komu.* Widerſtreben. *Tinate comprimens manu refragantem.* (S.) *syn.* Rĕlūctor, rĕsīſto, rĕpūgno.
rĕfrēnātio, *Hámowánie.*
rĕfrēno, *Hamuię, Zátrzymawam 1. Martwię 3. Uymuię kogo* Den Zaum anlegen/zurück halten *Hic natura suum refrenat viribus auctum.* Luc. *syn.* Freno, cŏērcĕo, cŏhĭbeo, reprĭmo, cōntĭnĕo.
Refrequentavit. Svet. corr. Frequentavit.
rĕfrĭco, *Odnawiam wznawiam. wspominam 2.*
rĕfrīgĕrātio, *Chłodzenie, Ochłodá, Studzenie.*
Refrigerātōrius, *Chłodny 1. Refrigeratrix, ibid.*
refrīgeratus, *Ostygły. Chłodny 2.*
Refrigerium Ochłoda Abkühlung/ erfrischung. *Stillavit digito frena refrigerii*, Pauſ. Epi.
rĕfrīgĕro, *Oźiębiam. Chłodzę Studzę, Zakropić.* kalt machen/ abkühlen/ erfrischen *inclusa suo membra refrigerat unda.* Ovid. *syn.* Frīgĕfacio, *phr.* Æſtum cālōrem tēmpĕro, lēnĭo, frango, sēdo, lĕvo, rĕlĕvo, mĭtĭgo, mĭnuo Nĭmĭos sōles frāngo. Pătūla ārbŏre sōles dēfendo. Sūb ārbŏris umbra, ĭn vālle rĕdūcta, sēdūctos ĭnter rĕcēſſus ămœnum căptāre frīgus, ŏpāci quærĕre frīgŏris ūmbras. Flŭvĭo, ūmbrōſa rīpa æſtum tēmpĕro. Frōndĭbus, & pătŭla dēfēndĭmus ārbŏre sōles. Gĕlĭdo tūnc flūmĭne sōles frāngēbat nĭmĭos. Æſtātem nūlla tĭbi mĭtĭgat umbra. Rĕpĕllebam frīgus & ūmbras & quæ nē gĕlĭdis ēxĭbat vāllĭbus aūram. Aūram āxſpĕctābam, rĕquies ĕrat īlla lăbōri. Dūlce vĭātōri lāſſo in sūdōre lĕvāmen, Cum grăvis ēxūſtos æſtus hĭūlcat agrōs.
refrīgeror, *Chłodzę się, Ochłodnąć, Ućicha*
rĕfrīgēſco, *Stygnę, Oźiębnąć, Ochłodnąć.* Kühl werden/ erkalten *Refrigescit enim cunctando plaga per auras.* L. *syn.* Refrīgĕo, refrīgĕror, frīgēſio, dēfrīgēſco, dēfērveo, dēfērvēſco. *phr.* Călōrem pērdo, āmĭtto, pōno, dēpōno, mĭnŭo Frīgŏre cōrrĭpĭor.
Refrina sub Prážmo.
refringitur, *Odbiia się 2.*
rĕfringo, *wyłámuię, Odbiiam, 8. 9. wyłupuię 1. & sub Ktuszę.*
Refrīva, Refrivas, sub prážmo.
refūga, *wzad się obracaiący, Zbieg 1,*
refūgio, *Zbraniam się, Uchodzę 3. Ućiekam 1 3. Chronię się, Umykam się, Rozbrát czynie.* Entweichen sich flichen/ meyden. *Ni refugis, tenuesq; piget cognoscere curas.* Virg. *syn.* Aūfūgio, ēffūgĭo, fūgĭo, vel āvērſor, rĕcūſo, dētrēcto.
rĕfūgĭum, *Ućieczká 1.*
rĕfūgus, *Wzad się obracaiący, wzad obrocony.* Zurückflüchtig/ *Torta caput, refugosq; gerens à fronte, &c.* L. *syn.* rĕdĭēns, refiŭus, rējēctus.
Refulgentia. Lśknienie się.
rĕfūlgeo, *Záiaśnieć.* Fast scheinen/ glänzen *Splendidaque à docto fama refulget avo.* Prop: *syn* Rĕnĭteo, rĕnĭdeo, rūtĭlo, mĭco, fūlgĕo, cŏrūſco rădĭo.
refundo, *Wylewam 1. 2. Oddaię 1. 6. womituię* Widergiessen. *Lateriq; illisa refunditur alga* Virg.
refusē, refusiùs, *Obfićie.*
refusio, *Śćiekánie.*
refūtātio, refutatus. *us, Odpor słowny.*
Refutator, Odpornik. Refutatōrius, Odporny.
rĕfūto, *Odpor dáię, Zbiiam czyi dowod.* Widerlegen *Italia ad mortem. si te mors dira refutet* Val. *syn.* Rĕfello, rĕdārguo, cōnfūto. *v. Confuto. Refello*

REG

Regalbulus B. sub wywielgá.
Rēgalia, ium. Trzech Krolow świeto, Wákáncya, (Fodymne.
rēgaiŏlus, *Krolik ptak.*
rēgālis, *Krolewski, & Regał.* Königlich. *At domus interior regali splendida luxu.* Virg
regaliter, *Krolewsko.* regelātio, *Kozel.*

 rel-

rĕgĕlo, *as*, Rozmrożić, *Mroz upuſzcza.*
regelor, *Rozmárznąć.*
rĕgĕnĕrātio, *Odradzánie.*
rĕgĕnĕro, *Odradzam 2.*
rĕgermĭnātio, *Odraſtánie.* regermino, *Odraſtam*
rĕgĕro, *Oddáię. 1. Zárzucam, Spiſuię, wpiſuię. Zwalam 2. Opuſzczam 3.* **Wieder umwerffen tragen.** *Natura vertet, regeret in fontem citas* (Jac.) ſyn. rĕjĭcio, rĕfĕro, rĕddo.
rĕgeſtum, *Reieſtr 3. Regeſtrum &* Regiſtrum *B.*
regeſtus, *ti, Sypány.*
regeſtus, *us, Odrzucánie.*
rēgia, *Páłác,* **Königlicher Pallaſt.** *Iam pridem nobis cæli te] regia Cæſar.* Virg. *ſyn:* Palatium *epith.* Dīves, māgnĭfĭca, sŭpērba, mārmŏrea, aūrāta pīcta, ſplēndens, ſplēndĭda, īllūſtris, nōbĭlis, ſpătĭōſa, āmpla, ārdŭa, cēlſa, āntīqua, vāſta, ēxĭmĭa. mīrābĭlis, sūblīmis. *phr:* Rēgia tēcta, Rēgālis, rēgĭa dŏmus, sēdes, Aūguſtum Rēgis tēctum, hōſpĭtium. *Sŭpērba* Rēgum ātria, Rēgāle palatium, Rēgālis prīncĭpis aūla. Aūgūſti fāſtīgia tēcti. Sūperba ædīum mōles. Dŏmus rēgāli ſplēndĭda lūxu. Nōbĭlis ēt vāſta cōndita mōle dŏmus. Rēgāli līmĭne clāra dŏmus. Dŏmus māgnĭfĭca. Dædālea ārte ſtrūcta, fabrĭcāta. Cēntēnis īncūmbunt tēcta cŏlūmnis. Nitĭdis ōrnāta gēmmis tēcta. Tōta dŏmus gaūdet rēgāli ſplēndĭda gāza. Nōn Tænāriis dŏmus ēſt mĭhi fūlta cŏlūmnis. Splēndĭdăque Attălĭcas Rēgĭa vīncit ōpes.
regia virgo, *Krolewna.*
rĕgĭbĭlis, *Powolny. Regieſco, Feſt. corr Regliſco.*
Rēgĭfĭcè *Krolewſko.* Regificus *Krolewſki.*
Rēgĭfŭgium, Ućieczka.
rĕgigno, *Odradzam.* regignor, *Odraſtam.*
rēgilla, regillum, *Szata krolewſka.*
rēgillus, *Krolewſki.*
rĕgĭmen, *regimentum, Rząd 1:* **Eine Herrſchung Regierung/** *Hoc regimen natura dedit, &c.* Manil. *ſyn.* Mŏdĕrāmen, gūbērnācŭlum. īmpĕrĭum.
regimen cruentum, *Tyráńſtwo.*
Rēgīna, *Krolowa.* **Eine Königin.** *Reginaſq; parit, reginarumq; maritos.* Cl. *ſyn.* Rēgnātrix, dŏmĭnātrix. *epith:* Pŏtēns, aūgūſta, fōrmōſa, vĕnūſta, prūdēns, æqua, clēmens, bĕnīgna, pĭa, mĭtis. *phr.* Rēgĭa cōnjūx, ūxor, ſpōnſa Rēgni cōnsōrs.
rĕgio, *ōnis; Kray 1. 4. Kráiná, Okolicá, Gránicá,*

Koley, Dźielnice, Grzadká, Dźielnicá 2. **Ein Land/ oder Landſchafft.** *Pæniteat, tunc & Siculis religionibus urbes* Virg. *ſyn.* Plága, tērra, tēllus ōra trāctus, fīnes.
Regionālitér, ſub Po domach.
rĕgionātim. *ſub Dźielnicá. & Po domach.*
Regitare, Varr. corr. Regelare.
rēgius, *Krolewſki, Panięcy, & ſub poczworny.* **groß/ Königlich.** *Regius accitu cari genitoris ad urbem.* Virg. *ſyn.* Rēgālis, rēgĭfĭcus, māgnĭfĭcus, ſplēndĭdus.
regius morbus, *żołta chorobá.*
reglesco, regliſco, *Odnawiam ſię, żarłę.*
reglūtĭno, *Odkleiam.*
Regnator, *Krol.* **Ein Regierer.** *Regnatorem Aſiæ jacet ingens littore truncus.* Virg. *ſyn.* Dŏmĭnātor, Rēx.
Regnatrix, *Krolowa.*
regno, *Kroluię, Przodkuię, Płużę.* **Regieren/ herrſchen/** *Priamidem Helenum Grajas regnare per urbes.* V. *ſyn.* Impĕro, dŏmĭnor, præſum. *phr.* Impĕrium, ſcēptra tĕnĕo, gĕro. Rēgno, īmpĕrĭo, ſcēptro pŏtĭor. Rēgni, īmpĕrĭi clāvum hăbēnas fræna tĕnĕo, mŏdĕror, flecto, rĕgo, trācto. *Pŏpŭlos* īmpĕrio, rĕgo, gŭbērno, prĕmo, sŭbĭgo, fræno, mŏdĕror, dĭtĭōne tĕnĕo. Pŏpŭlis jūra do lēges īmpono, do, ſcrībo; īndīco, ſtătŭo. Sŭb lēgibus, ſub dĭtĭōne pŏpŭlos trăho teneo: décq; īmpĕrĭūmq; Lătīni Tē pénes. Tōtāque sūb rēgno tērra fŭtūra tŭo eſt. Gāllĭa tōta sŭb dŏmĭno, sŭb rēge ēſt. *vide Impero.*
regnum, *Kroleſtwo, Dźiedźiná władza, Hárdość, Pánowánie.* **Ein Königreich.** *Arma Iovis fugiens. & regnis exul ademptis.* V. *ſyn.* Dĭtĭo, īmpĕrĭum, dŏmĭnātus, ſcēptrum. *epit.* ŏpūlēntum, pŏtens, dīves, flōrens, fēlix, āmplum ſpătĭōſum, cĕlĕbre, nōbĭle, āntīquum ăvītum, pătērnum, patrĭum. *phr.* Rēgni dĭtio, pŏtēſtas, mŏdĕrāmen fræna, jūra, jūs: mājēſtas, dĕcus, hŏnor mōles, pōndus, ŏnus. Rēgni fīnes, Rēgia pŏtēſtas. Scēptri dĕcus. Scēptra pĕr īnnŭmĕros mĭſſa tŭēntur ăvos. Rēgni ſtătus. *v. Imperium.*
rĕgo, Rządzę *1.* **Regieren/ herrſchen.** *Æternis regis imperiis & fulmine terres.* V. *ſyn.* Gŭbērno, mŏdĕror, dīrĭgo, dŏmĭnor, īmpĕro, īmpĕrĭto. *v. ſupra Regno.*
rĕgrĕdĭor, *Wracam ſię* **Zurück gehen.** *v. ſupra Redeo*

regreſ.

regrēſſus, *us*, regreſſio, *wracanie* Widerkunfft -- *Nec habet fortuna regreſſum.* Virg.
rēgŭla, *Práwidło* 1. 2. *Uſtáwá* 1. *Regułá zákonna* Richtſcheid/Richtſchnur. *Regula peccatis quæ pœnas irroget æquas ſyn.* Nōrma lēx, ēxēmplum, vel rēgĭmen. *epith,* Rēcta, jūſta, cērta, cōnſtāns fāllax.
regulæ organorum, *Reieſtr u organ.*
regulæ transverſæ tecti, *Łáta dochowa.*
rēgŭlāris, *Porządny; proſty Item ſub Zakonnik.*
Regulariter, Pod ſznur, porządnie.

rēgŭlus, *Krolik* 1. 2. *Krolewic, Bázyliſzek pſzczoł mátká, przedni* 1.
rēguſto, *Smákuię ſobie, Czytam.*
rehālo, *as, Oddycham.*

REI

Rei ſuæ inimicus, male gerens, Niegoſpodarny.
Reice diſſyllabum, pro Reijce. Lucret Virg. Pòetic.
rēicŭla, rēicŭlus, idem rejicula, rejiculus.
rējectānea, *orum*, *Odrzutek.*
rējectāneus, *Odrzutny.*
rējectio, rejectus, *us, Odrzucánie, womit* 2.
rejecto, *Odbiia ſię. womituię.*
rejectus, *ti, Odrzucony.* Verworffen. *Bis rejecti armis, reſpectant terga tegentes.* Virg.
Reij. pro rei. Lucret. Pòetic.
rejĭcio, *Odrzucam* 1. 2. *Odbiiam. Odſyłam* 1. 3. *Odkładam* 2 *przerzucam* 2. *wſtręt czynię. Odganiam. Zákłádam ręce, pokładam ſię.* Hinwerffen/zurückwerffen. *Oculos Rutilorum rējicit arvis.* Virg. *ſyn.* ābjĭcio, rĕpēllo, rĕmŏveo, vel rĕcūſo, rēſpŭo, cōntēmno, āſpērnor.
rējĭcŭla, *æ, Odrzutek.*
rējĭcŭlus, *Podły, Odrzutny.*
Reinuito Lucæ 14. *wzaiem záprasżam. ſ. ná ucztę.*
reipſa, *Wrzeczy,*　　reitĕrātio, *Powtarzánie.*

REL

Rĕlābor, *Odpadam* 1. *Wracam ſię* 1. Wiederumb fallen. *Ad portum fluitans cymba relabitur.* Choriamb.
relangueo, relangueſco, *Oſtábieć.*
Rĕlāta orum Exornat o Oratoria, v. Antitheton ſuprà
Relata Dialecticorum. v. Relatio 2. infra.

rĕlātio, *Odgnieśienie* 1. 2. *Oddánie* 2. *Powiádánie, & ſub Pozywam* 2.
Rĕlatio *apud Dialecticos, Ariſtot. i. Reſpectus ad aliud. Sipont. Nomina ad aliquid dicta. Quintil. Donato i. relationem ad aliud ſonantia ut Dominus & ſervus, Pater & filius. Relativa & Relata hæc vocant Dialectici, quæ ita alia reſpiciunt, & referunt, ut ipſa ſine illis eſſe non poſſint. Sipont.*
Relativa *Grammaticorum Pronomina, quæ Nomina aut Pronomina ſuperiùs poſita referunt. ut ille, quì ſuprà. Redditiva eadem*
rĕlātor, *Powiádacz* 1. relatus, *us, Powiadánie.*
Relavaris. Lucret. corr. Re evaris. vel ut Lambin. Giſan. cunctere lavaris.
relaxa humus, *pulchna ziemia.*
relaxātio, *popuſzczánie, Ulżenie.*
relāxo, *Popuſzczam* 2. 3. *Rozwiezuię, przeſtáię* 2. *Pobłażam, pokrzepiam* 2. *Odpoczywam* 1 *Ułacniam ſię.* Nachlaſſen. *Diſſolvunt nodos omnes & vincla relaxant* L. *ſyn.* Lāxo. rĕmītto, sōlvo, dīſſōlvo, vel recrĕo, rĕfĭcio.
rĕlēgātio, *Odeſłanie, Wygnánie* 1. 2.
rĕlēgo, *as, Odſyłam* 1. 3. *Záſyłam, Wygániam* 2 Weit hinweg ſchicken/verjagen. -- *Tauros procul, atq; in ſola relegant.* Virg. *ſyn.* āblēgo, āmāndo, rējĭcio, rĕmŏveo. pēllo, *v. Pello.*
rĕlĕgo, *is Rozczytywam, Czytam* 4. *Wracam ſię* 1 *wzad idę, Rozważam* 1. *Repetuię, Przebieram* 2. Wiederumb leſen. *Cum relegere, ſcripſiſſe pudet: quia &c.* Ovid. *ſyn.* Lēgēndo, vel ŏcŭlis rēſolvo.
rĕlēgor, *wygnánie podeymuię*
relenteſco, *Słabie, & ſub Znowu co czynię.*
rĕlĕvo, *Ulżywam, podnoſzę, Odpoczywam.*
rĕlĕvor, *wzmagam.* rĕlĭcīnus, *Łyſy* 2.
rĕlĭctio, *Opuſzczenie.*
rĕlĭctus, *Pozoſtáły, Opuſzczony.* Verlaſſen. *Solus relictus ille, qui veſter comes.* (Jamb.) Sen. *ſyn* Dēsērtus, vel ōmīſſus.
relĭgātio, *przywiezowánie.*
rĕlĭgio, *Bogoboyność, Nabożeńſtwo Religia Czczenie* 2. *Wierność.* Gottesdienſt. *Antiqua populum ſub relligione tueri.* Virg *ſyn.* pĭĕtas, dīvīnus cūltus. *epith.* ſācra, ſānctā, ădōrāndă, vĕnĕrāndă, vēra cērta, pīa, pūra, cāndida, dīvīna. *phr.* Rĕlĭgĭōnis āmor. Săcer, cūltus. *v. Pietas.*

religio ficta, religio scrupea, Zabobon.
religio contactus dies, Nieszczęśliwy.
religionem injicio, objicio, incutio, affero. Sumnienie czynię. (nowáć.
religionem tollo, violo, polluo, eripio, Sprofá-
religiosè, Bogoboynie, Bożáźliwie. Nábożnie, wiernie, świątobliwie.
rĕligiōsitas, Nábożeństwo.
religiosum est, Nie godzi się.
religiosus, Bogoboyny, Nábożny 1. Poświęcony, Swięty 1. 2. wierny. Nieszczęśliwy, Niegwałcisty, Zákonny. an Zákonnik. & quomodo? Fromm/Gottsfürchtig/ Geistlich syn. pius, phr. Rĕlĭgĭōnis ămāns, cūltor Dĕo āddīctus, dēvōtus, pĭa sacra cōlens, v. Pius.
rĕlĭgo, as, Związuię, Przywiązuię, ściągam, Auf binden. Ad validum religata truncum. Steph. syn. Lĭgo, āllĭgo, revīncio, v. Vincio.
rĕlĭno, Otwarzam, Odpieczętowáć, Odszpuntowáć poczynam wino.
rĕlĭnquo, Zostawiam 1. Opuszczam 1. 2 Przestáię 1. Odstáię, Dáię ná wolą, Odumarł. Verlassen. Medio sermone reliquit. V. syn Lĭnquo, dēsĕro, dēstĭtŭo, vel ŏmĭtto, mĭtto, dēmĭtto.
relinquor, Pozostáię.
relĭqua, orum, Długow ostátki. J co zá tym.
reliqua contraho, Zostáię ná liczbie.
rĕlĭquātor. Długow ostatki winien.
rĕlĭquiæ, Reliquia, æ, hac. Ostátki 1. Niedojadki Kości zmárłych. Gnoy 1. Relikwie. Vberbliebene Dinge. Troas relliquias Danaum, atq; &c. Virg. Huc huc relliquias vehite cari corporis. (Jamb.)
Reliquiarium, B sub Relikwie.
rĕlĭquor. aris, Zostáię ná liczbie.
rĕlĭquum, Ostátek, Długow ostatki, & sub Z inszey meáry.
reliquum facio, Zostawiam 1.
rĕlĭquus, Pozostáły, Nástępuiący, 2. & sub Ostátek. Ubrblieben/übrig. Texantur reliquâ tecta palude tibi. M. syn. Sŭpĕrstes, vel ălius.
Rellicuus Lucret. i reliquus. metri causa P. Turneb.
relŏco, as, sub Náymuię 1.

Relŏquor, eris, Odpowiádam 3.
relūceo, Oświeca się. Widerscheinen. Ucále. gon: Sigea igni freta lata relucent. Virg. syn. Refulgĕo, rĕnītĕo, rĕnīdeo, resplendeo.
Relucesco, apud Esáram, idem.
reluctante natura, Niechętnie.
reluctatio, Opieránie, Sprzećiwiánie się.
reluctor, Opieram się. Widerstehen. Multa reluctanti obstruitur &c. Virg: v. Resisto.
reludo, sub Odszydźić. Rĕluo wykupuię 1.
relŭvia, relŭvium, Rospádlina pálca.

REM

Rem age, Przystąpmy do rzeczy.
Remacresco, Schnę 2.
remălĕdīco, Odzłorzeczyć, Wzaiem 3.
remancĭpo, Wracam kupno.
Remando, as, Isaiæ 28. Manda remanda. i. cunctatur, differt dici, manda, rursus item manda tanquam facturus mandata & nihil præstat apud LXX est, i spes post spem, adhuc modicum,
rĕmando, is, przeżuwam.
remăneo. Zostáię 1. Dahinden bleiben. Parvulus exusto remanebit stipite fumus. Virg.
rĕmāno, as, wzad idę remansio, Zostánie.
Remansor, żołnierz odbiegacz.
Remant, apud Festum, vel contractum est ex Remeant vel Revitant legendum, pro rebitant prisco, i reitant, redeunt. Scalig. Gottfred.
remeācŭlum, remeātus, us, wracanie się.
Remĕdiālis, Lekárski Leczący.
Remediātio, Leczenie. Rĕmĕdio, as, Leczę.
rĕmĕdium, Lekárstwo 1. 2. Pomoc. Hülff/Artzney/ Cujus dolori remedium est patientia. (Jamb.) v. Medicamentum.
rĕmĕlĭgo. Omieszká Trzymanow.
rememoratio in titulis Psalmorum, Rozpámiętywánie
Rememoror in divinis libris, pro Reminiscor.
remeo. as. wracam się 1. Wiederkommen. Atque, obitu remeare suos, nec cedere luci. Helpid. syn. Rĕdĕo, rĕvĕrtor.
rĕmētior, Odmierzam, Oddáię 1. Wracam się 1. przegłądam 3. Ráchuię się 2. Widermessen.

Si modo rite memor; servata remetior astra. Virg.

rēmex, ĭgis, *Powoźnik, Wiosłowy* 1. *Flis.* **Ein Ruderknecht.** *Sive opus est remo, remige carpit iter.* Ovid. *epith.* Rōbūstus, vălĭdus, fortis, dēxter. *v. Nauta, & mox remigo.*

rāmīgātio, *wiosłem robienie.*

Remigero, Plaut. corr. Remigro.

rēmīgium, *wiosłem robienienie, Collectivum sub Powoźnik.* **Das Ruder.** *Remigiis subigit, si brachia fortè remisit.* Virg.

rēmīgo, *Jadę po wodźie, żegluię, wiosłem robię, powożę 2* **Rudern.** *Eminet, & læva tacitis subremigat undis.* Virg. *phr.* Rēmos dūco, īmpēllo, mŏvĕo, ăgĭto. Rēmis īncūmbo, īnsūrgo, ūtor, brāchia īntendo. Rēmīgio īncūmbo. Vălĭdis īncūmbĕre rēmis. Rēmis ăquas, ūndas, æquŏra, flūctus pūlso, ăgĭto, fătīgo, vērro, sōllĭcĭto fĕrĭo, īmpēllo sĕco, sūlco, fīndo, dīvĭdo, tōrqueo, vērto rēmis, rēmīgio nāvem mŏvĕo, dūco, rĕgo, pēllo, prōpēllo īmpēllo. Rēmis ĭter, vĭam cārpo, făcio, ŏpus ēst rēmis, rēmĭge, cārpit ĭter. Fīndĭte rēmīgio, nāvĭta dīxit, ăquas, *vide Navigo, Remus.*

rĕmīgro, *Wracam się, przychodzę k sobie.*

rĕmīlīgo, *inis, Trzymonaw.*

rĕmillus, Zákrzywiony 3.

reminiſcentia, *wspámiętywánie.*

rĕmīniſcor, *wspominam* **Sich besinnen.** *Aspicit & dulces moriens reminiscitur Argos.* V. *syn.* Rĕcōrdor, mĕmĭni. *v. Memini.*

rēmĭpes, edis, wiosłotuszny, sub wiosło.

remis veliſq; *Prov. Usilnie.*

rĕmiſceo, *Mieszam* 1. remiſſarius, *Spustny:*

remiſsē, *Słábo, Niedbále, Pomáłu* 1. *wesoło, wolno, Nie tęgo.*

rĕmiſſio, *Popuszczánie, Spuszczánie* 2. *Przestanek, Ustáwánie* 2. *Niedbálstwo* 4. *Ostábienie, Odpoczniente, Odpuszczenie, Ulżenie, Odpráwá* 2.

remiſſiſſimus, *Niezábawny.*

remiſsīvus, *Spustny.*

remiſſus, *Niedbáły* 1. *Słáby, Niezmarszczony, wesoły* 1. **Hinläßig.** *Anchisæ magni, manesq; Acheronte remissos.* Virg.

rĕmitto, *Odsyłam* 1. 2. 3. *Ulżywam, Słábieię, Upuszczam* 6. *Ustępuię* 7. *Spuszczam mroz, Spuszczam głos, Spuszczam* 2. 4. *Odpuszczam, Odstępuię* 2. *Odpoczywam* 1. *Odgniewáć się. Ostábieć, Opłonąć, Przestáię* 1. 2, *Ulżywa co, Uwalniā, Rospuszczam się* 2. *Popuszczam* 2. 3. *Odechćiáło się, Rozgrzeszam się, wypuszczam* 4. *wyrzucam* 1 *przywracam* 1. *& sub Łupi się.* **wiederschicken/nachlassen.** *Persape remittit acutum.* Hor. *Mitto vel Relaxo.*

remitto nuntium, ſocietatem, amicitiam, *Rozbrat czynię.*

remittor, remittitur, *Ustáie co.*

remivagus, sub wiosło, rĕmōlĭor, *Odwalam.*

remolleſco, *Miękczeię, Odmiękam, Odgniewać się.*

remollio, *is, Miękczę, Odmiękczam,*

Remo, as, vide supra remant.

rĕmŏra, *Omięszká, Trzymonaw,* **Ein so genanter Fisch.**

remŏrœ aves, *sub Nieszczęśliwy.*

remoram facio, *Trzymam* 6.

remorbesco, Oddadam w chorobę.

rĕmordeo, *Odgryzam się, Trapi mię co.*

Remores, remoris sub Nieszczęśliwy.

rĕmŏrŏr, *aris, Bawię kogo, Przeszkadzam, Báwię się* 3. **Verhindern/verweilen.** *Paulum remorata & altum.* Virg. *syn.* Mŏror, tĕtārdo tārdo.

rĕmōtio, *Odpalenie odwod.*

remotus remotiſſimus, *odległy, Skryty, Nadalszy.* **Fern/weit/abgesondert/entfernet.** *Titbonusq; remotus in auras.* Hor. *syn.* Dīstans, dĭsjūnctus, ābſens, dĭſsĭtus, sēmōtus, lōngīnquus, ēxtĕrus, vel ălĭenus, ăbhŏrrens.

remotus, à pietate, *Niepobożny.*

rĕmŏveo, *Odkładam* 1. *Odmykam* 1. 2. *Oddalam* 1. **Hinweg thun/wegstossen.** *Tabulas à te removere memento.* Hor. *syn.* āmŏvĕo, dīmŏvĕo, sūbmŏveo, ăbdūco, ăvērto, rĕvŏco, ārcĕo, dĕtōrquĕo, āmāndo, aūfĕro, sūbdūco, rĕjĭcio, rĕpēllo.

rĕmūgio, *Odryknąć, Beczę, Ryczę, Rozlega się głos.* **Wiederschallen.** -- *Sequitur clamor cœlumq;*

cœlumque remugit. Virg. *ſyn.* Rĕbŏo, reclamo, vel rĕsŏno. *phr.* rĕddĕre mūgītum, Gĕmĭtu nĕmus ŏmne rĕmūgit. *v. Eccho.*

Remulceo. *Błagam, ſtulam.*

remulco, *as, ciągnę,* remulcus, *Lina.*

remuncŭlus, *Czołn.*

remūnerātio, *Oddánie 2. Zapłatá 1.*

remunerator, *Oddáwcá.*

rĕmūnero, remuneror, *Oddáię dobrodźieyſtwo, Obdarzam.* Wiedergelten/ wieder belohnen/ *A te his ſuppliciis remunerabor.* (Phal.) C *ſyn.* Cōmpēnſo, pēnſo. *phr.* Grātĭam, vĭcem rĕfĕro, rĕpēndo, rĕpōno, rĕddo, retrĭbŭo. Prĕtĭum, mĕrcēdem rĕpēndo, pĕrsōlvo, Par, præmia dīgna rĕfĕro, ŏffĭcĭis prĕtĭum mĕdĭŏcre rĕpēndĕre māgnis. Rĕddĕre vĭcem mĕrĭtis. Mĕrĭtīſne hæc grātia tāntis rĕddĭtus? Hæccĭne jūſta rĕpēndis dōna? *vide Gratias ago.*

rĕmurmŭro, *Odwarkam, Szumuię.* Wiederbellen/ --- *Sperat nec fracta remurmurat unda.* Virg: *ſyn:* ōbmūrmŭro, rĕsŏno, vel ōblŏquor.

rĕmus, *wioſło* Ein Schiffruder/ Ein Riem *Agmine remorum celeri, ventiſque vocatis.* Virg *ſyn.* Tōnſæ, ārbor: rēmĭgĭum. *epith.* Lŏngus ſpūmans, æquŏrĕus, vălĭdus, lūctāns, hūmĭdus, hūmēns, ūdus, pēndēns, dēmĭſſus, cĭtus, lĕvis, ăgĭlis, vēlox. *phr.* Rēmi pālma, pālmŭla: vĕrber, flāgĕllum ālæ. Rēmōrum āgmen, vĭces. Lævas ſtrĭngat ſine pālmŭla caūtes, in lēnto lūctāntur mārmŏre tŏnſæ. Æquŏra vĕrtens: Quī flūctum vĕrbĕrāt. Frēgit hўpĕrbŏrĕas rēmis, aūdācibus ūndas. Frēta lāta cĭtis ſpūmāntia rēmis, ŏbvĕrtit lătĕri pēndēntes nāvĭta rēmos, ăgĭli pĕrāgrat frēna cærŭla rēmo. *vide Remigo,*

rĕmūto, *Odmieniam 1. 3.*

REN

Rēn, ēnis. *m. Nerká,* rēnes, *Lędźwie.*

rĕnanciſcor. *Odyſkuię.*

rĕnarro, *Roſpowiadam.*

rĕnaſcor, *Odradzam ſię, Odraſtam.* Wiedergeboh-ren werden. *Cogitat occulto ſub corde renaſcitur ardor.* St. *phr.* Rĕdĕo ād lūmĭna vĭtæ. *v. Naſcor.*

rĕnāvĭgo, *w racam ſię 1. wzad idę.*

renavo, *Cic. corrigit Manut. Lambin. Navo.*

rĕnīdens, *Weſoły 1.*

rĕnīdeo, renideſco, & rĕnĭteo, *Lſknę ſię, Uśmiechàm ſię, Pokrywam* Gläntzen *Ære renidenti tellus necdum horrida miſcent.* Virg. *ſyn.* Rĕfūlgĕo, rĕlūcĕo, rĕſplēndĕo, cŏrūſco. *v. Luceo.*

rĕnītens, *Náginaniu przećiwny.*

rĕnītor, *Opieram ſię.* Sich wiedersetzen/ *ſyn.* ōbnītor, nītor, rĕſiſto, rĕlūctor, ādvĕrſor, *v. Reſiſto*

renixus, *us. Opierânie.*

rĕno: *as, wracam ſię, wzad idę.*

renodis, *węzłowáty 1.*

rĕnōdo, *Oddźierzgam. Roſplátam, wiążę.*

rĕnŏvāmen, renovatio, *Odnowienie.*

renovativus. *ſub Odnawiacz.*

rĕnŏvĕllo, *Odmładzam 1.*

renŏvo, *Odnawiam, wznawiam. Przeoryẃam, Pokrzepiam 2. wſpominam 1. 2. Przypominam, & ſub Przyświecam.* Erneuern. *Sangvineam raſtris jam renovabit humum* M *ſyn.* Rĕpăro, īnſtaūro, rĕſtaūro, rĕfĭcĭo, īntegro, rĕdīntegro, ĭtĕro. *phr.* Sēmicrĕmoque nŏvat rĕpĕtītum ſtīpĭte vūlnus, īnfāndum Rĕgina, jŭbēs, rĕnŏvāre dŏlōrem

[illegible]nŭmĕro, *Odliczam.*

[illegible]nculus, *ſub Nerká.*

[illegible]nuntiātio, *Obwieſzczenie, Rozbrát, Odſtánie, Zrzucenie kontráktu.*

renuntiātor, *Opowiádacz.*

renuntiatus, *Miánowány.*

renūntio, *Obwieſzczam 1. Ogłaſzam, Oznámuię, Odpowiadam, Rozbrat czynię, Rozwod czynię 2. wymawiam ſię 2. Zrucam kontrakt, Składam z ſiebie.* Wieder ſagen/Antwort bringen. *Quaſi non renuntiata ſint hæc ſic fore.* (Ia.) *ſyn.* Dēnūntio, nārro, rĕfĕro, vel rĕlinquo.

renuntius, *Odpowiádacz.*

rĕnŭo, *Nieprzyzwalam, Odmawiam 2. Odkiwnąć, Odſtępuię 2. Wymawiam ſię 2. Niechcę.* Abſchlagen. *Fingitur an renuis? vis tu gaudere relictis?* Perſ. *ſyn.* ābnŭo, rĕcūſo, nĕgo. *v. Abnego.*

rĕnūto, *as, Nieprzyzwalam, Niechce.*

rĕnūtus, *us, Odkiwánie, Mrugánie 2.*

reŏr, *Mniewam.* Achten/ meynen. *Jam reor hoc ipſos*

ipsos edidicisse Deos. Tibull. *syn.* Pŭto, cēnsĕo, ŏpīnor, jūdĭco, ēxīſtĭmo.
rĕpāgŭlum, *Rĕpāges, is, Záporá.* Ein Riegel. -- *Pedibusq; repagula pulsant.* O. *syn* ŏbēx. *v. Obex.*
repandirostrum, repandus, *Zákrzywiony.*
repando, *Otwarzam 1.*
repango, *Sádzę płonki.*
rĕpărābĭlis, *Náprawny 1.* Nagrodny. Wiederbringlich. *Tu quoque clamabis nullâ reparabilis arte.* Ovid.
rĕpărātio, *Naprawá.*
rĕpărātor, *Náprawcá, Odnawiacz.*
reparco, *is, Nieżałuię. żałuię.*
Repărĭto, & priscè Reperito, as à Reparo. Varr. 1. R Indicabo à quibus scriptoribus reperites, i. repares, supple- as. Scaliger.
rĕpăro, Náprawiam 1. *Odiſkuię, wznawiam, & sub Odżywiam ſię.* Erneuern/ ausbessern. *Damna tamen celeres reparant cœlestia lunæ* Hor. *syn:* Rĕfĭcĭo, rĕnŏvo, rĕſtaŭro, ĭntĕgro, rĕdĭntĕgro, ſarcĭo, rĕsărcĭo, rĕcŭpĕro. *phr.* ăd āntīquum. *seu* prīstĭnum rĕvŏcāre dĕcus. Vĕtĕres sārcīre rŭīnas. Lapsā, lăqĕntes ædes āttōllĕre: nŏvo dĕcŏrāre, vel ſtābĭlīre sāxo. Dōnec tēmpla rĕfĕcĕris ædēſque lăbāntes Dĕōrum, ĕt fœda nigro sĭmŭlacra fūmo. Templa vĕtŭſta Dĕi rĕvŏcāſti ĭn cŭlmĭna priſca. Pōſtque sŭum lăpsum nūnc mĕliōra plăcent. Pōſt cĭnĕrēs cōnsūmpta sŭos tĕnŭēſque făvīllas. Sīc sŏlet ēt Phœnix sē rĕnŏvāre sĕnēx. Hæc rĕpărat vīres, fēſſāque mēmbra lĕvat. O ŭtĭnam pōſſem pŏpŭlos rĕpărāre pātĕrnis ărtĭbus,
rĕpāſtĭnātio, *Przeorywánie.*
repāſtĭnātum, *Rola ſprawiona.*
repaſtino, *Nowinę orzę, Przeorywam,*
repatrio. as. wracam ſię 3,
repecto, *Roztarcháć. vide & Czeſány.*
rĕpĕdo, *as. wracam ſię 1.*
rĕpĕllo *Odpycham, Odganiam, Odbiiam.* Zurück stossen/ abtreiben. --- *Solusque repellitur error.* Arat. *syn:* Rējĭcĭo, rĕmŏveo, ărcĕo, prŏhĭbĕo, pĕllo. prŏpĕllo, prŏpŭlĭo, ēxpĕllo, dĕpĕllo, āmōlĭor. āmŏvĕo, āmāndo. *phr.* Jūdĭce me fraŭs ēſt cōncēſſa rĕpĕllĕre fraŭdem, ārmāque ĭn ārmātos sŭmĕre jūra sĭnunt. Quæquĕ fĕros rĕpŭli dŏctis mĕdĭcātĭbŭs ĭgnes. *v. Pello.*
rĕpĕndo, *Odważam 1. Oddaię 6. 7. Nágradzam* Vergelten/ erstatten. *Fatis contraria fata rependens.* Virg. *syn.* Rĕddo, retrĭbŭo, sōlvo, pĕrsōlvo, rĕpōno. rĕfĕro, rĕmūnĕror, *phr.* ĭngĕnĭo fōrmæ dāmna rĕpēndo mĕæ. *v. Remunero.*
rĕpens, *Nagły.* rēpens animal, *Gadźina.*
rĕpenſio, *Odważanie, waga.*
rĕpenſo, *Nágradzam.*
rĕpēntè, repentinò, *Naglę. wnet, Záraz 2.* Gehling/ schnell/ plötzlich. *Concreto riguit vita repente gelu.* M. *syn.* Sŭbĭto, ſtātĭm, ēxtēmplo, cōnfēſtim ăctūtum. prōtĭnus, cōntĭnŭo, ĭllĭco. *v. Statim.*
rĕpēntīnus, *Nagły, Podwyżſzony nagle.* Urplötzlich. *Sumq; repentinas ejaculatus aquas.* Ovid. *syn.* Sŭbĭtus, rĕpēns, ĭmprōvīſus, ĭnŏpīnus.
repercuſſus, *ſi Odbiiáiący ſię* Zurück geschlagen. *Sole repercuſſo, aut radiantis imagine lunæ.* Virg. *syn.* Rĕflēxus, rēsūltans.
repercuſsus, *us, Odbiiánie, Wſtręt 1. Głoſu odbiiánie, Łuna.*
repercŭtio *Odbiiam. Zbiiam czyi dowod.* Wiederschlagen/ zurückprallen. *Nascens aurora repercutit Indos.* Al. *syn.* Rĕvērbĕro, reflēcto. *phr.* Sīcŭt ăquæ trĕmŭlum labris ŭbi lūmen ăhēnis Sōle rĕpĕrcūſſum pŏsĭtæque ĕx ōrdĭne gēmmæ, Clāra rĕpĕrcūſſo rĕddebant lūmĭna Phœbo.
rĕpĕrio, *Nayduię 1. 2.* Finden. --- *Nulla fugam reperit fallacia, victus* Virg. *syn.* ĭnvĕnio, nāncīſcor, cōmpĕrio, dĕprĕndo.
Reperito, as. v. Repairto ſupra.
eperītur, *Nayduię ſię*
repertĭtius, *Należny.* repertor, *Wynaleźcá.*
repertorium, Reieſtr 3. repertum, *wynalażek.*
rrpertus, *us, Náleźienie, wynálazek.*
repetentia, æ, Pámięć 2. wſpominánie.
repĕtĭtio, *Powtárzanie.*
Repetitio verbi, figura, eadem Anaphora ſupra.
repetītor, *wyćiegacz.*
rĕpĕto, *Upominam ſię, powtarzam, Dochodzę ſwego, Wyćiągam 3. wracam ſię, Odbiiam 2. 4. wſpominam 1. Odiſkuię, Repetuię, wraca ſię.* Wieholen/ wiederfordern. *Si repetas & ſi creditor eſſe velis.* Mart. *syn.* ĭtĕro, ĭngĕmĭno, rĕsūmo, vel rĕpōſco: pĕto, vel rĕdeo, *phr.*

phr. Vĭcĭſsim dīco, lōquor. Vērba, vōces, sŏnos rēddo, rĕmĭtto, rĕfĕro, ĭtĕro. Rūrſus, ĭtĕrum dīco, făcio, āggrēdĭor, ĭncĭpio. rĕpĕtēns ĭtĕrumq; ĭtĕrūmq; mŏnēbo. Nēc quĭcquam ĭngĕmĭnans ĭtĕrūmque, ĭtĕrumque vŏcāvi. Non cănĭmus sūrdis, rĕſpŏndēnt ŏmnĭa ſȳlvæ. *v. Echo.*

repeto morſu, *Odgryzam ſię.*

rĕpĕtundæ, *Zdźierſtwo urzędowne.*

repetundarum damno, *Przeſądy nákázuię.*

rĕpexus, *xi*, *Czeſány.*

repignĕro, repignŏro, *wykupuię.*

repigro, repigratur impetus, Zátrzymawam.

rĕplaudo frontem, Uderzam 1.

rĕpleo, *Napełnam. Náwożę.* **Erfüllen** *Foſſa repletur humo plenaque &c.* Ovid. *ſyn.* īmpleo, cōmpleo, ădīmpleo, ōppleo. cŭmŭlo. *phr.* Fōſſa replētur hŭmo. tālia vōcĭfĕrans gĕmĭtu tēctum ōmne rĕplēbat. Lĭttŏra vōce rĕplet sŭb ŭtrōque jăcēntia Phœbo.

repleta, Brzemienna, repletio, *Nápełnienie.*

rĕplicātio, *Zágięćie, Odpor ſłowny*, *Odwracánie.*

replicatus intùs, *Brzeżyſty.*

rĕplĭco, *Záginam, Zákrącam, Rozwiiam, Rozplatam, wywracam, Odmawiam 2. Odbiia ſię 2.*

replicor, *ſub Powikłáło ſię.*

[r]eplum, *ſub Kwátera 4.*

[re]plumbo, *Odlutowáć co,*

[r]ĕpo, *Łażę. Czołgam ſię, Pnę ſię 1.* **Kriechen/ ſchleichen.** *Sic variat natura vices, infantia repit* Prud. *ſyn:* Rēpto, ădrēpo, sērpo. *phr:* Cōrpus hŭmi trăhĕre Vērtĕre pēctŏre tērram. Pēr vădā rēptābat prōnus. Sērpit hŭmi tūtus, ĭnfāntia rēpit.

rĕpŏlio, *Opalam, Znowu co cnynię.*

rĕpōno, *Pokładam 1. Przywracam 5. Znowu co czynię, Oddáię 1. Policam, Wſtáwiam 4. Poprzątam, Chowam.* **Hinſetzen/ legen/** *Ariſq; reponimus ignem.* V. *v. Pono vel Reddo.*

reportatio, *Odnieśienie 1. Popráwiny.*

reportia, orum, ſub Popráwiny.

rĕpōrto, *Odnoſzę 1.* **Davon tragen/** *Nuntius ingentes ignota in veſte reportat* Virg. *ſyn.* rĕfĕro, rĕvĕho, vel ŏbtĭnĕo, ăcquīro, cōmpăro.

reporto, *Upominam ſię, Sprawowáć ſię każę.*

repoſco, *onis, Upominacz, ſeu Pożyczalnik przykrzący ſię dłużnikowi.*

rĕpŏsĭtōrium, *Schowánie, Skład 2. Polca, Stoł 2. Stołowe nogi. Służba ſtołowa, Nośidło.*

rĕpōrtātio, *Popráwiny.*

rĕpōtia, *orum. Miánowy 1. Popráwiny, przenośiny.*

repotiālis, ſub Popráwiná.

repræſentatio, *Wyrażánie, Stawiánie, płácenie przed czáſem. ſub Płácę 2. & przed czáſem.*

repræſentatione, *Zá gotowe.*

rĕpræſento, *Wyrażam 2. Stawiam przywracam 3. Nágradzam, Płácę 1. 2. 3. Otwarzam, Spełniam, Stoi to zá to, & ſub Przed czáſem, Podobny 1.* **Fürtragen/fürweiſen.** *Repræſentet moreſq; Catonis.* Hor. *ſyn.* ēxhĭbeo, ŏſtēndo. mōnſtro.

rĕprĕhēndo, *Zátrzymawam, Ujmuię, Hámuię, Coſam ſię, Pogonić, Gonię, Wracam 2.* **Mit Worten ſtraff** *n. z. Prudens verſus reprehendet inertes* H. *ſyn.* ārguo, ōbjūrgo, ĭncūſo, ĭncrĕpĭto. *phr.* Dĭctis cārpo, cōrrĭdeo, rĕdārguo, *v. Objurgo Redarguo.*

Reprehenſibilis. Przygánny.

reprehenſio, *Strofowánie, przygáná, Gánienie, Odpor 2.*

reprehenſo, *as Zábiegam komu.*

reprehenſor, *oris, Gániciel, Strofuiący.*

Repreſſalia, ium. B. ſub Areſzt 2.

repreſſor, *Powśćiągácz.*

rĕprĭmo, *Wſtręt czynię, Odpor dáię, Záſtánawiam 1. 2. Hámuię, Zátrzymywam 1. 5. Wſkramiam, Uymuię 7.* **Zurück halten/ zurück treiben.** *Et reprimit fluidos miro medicamine curſus.* S. *ſyn.* Cōmprĭmo, cŏhĭbĕo, cōntĭnĕo, cōmpēſco, cŏērcĕo, fræno, refræno: sĭſto, tĕneo, rĕtĭnĕo, retārdo. *v. Fræno.*

reprobatio, Odrzucenie.

reprŏbātus, *Odrzucony.*

rĕprŏbo, *Odrzucam Gánię 2.* **Verwerffen,** *ſyn.* īmprŏbo, rējĭcio, ābjĭcio, damno.

reprŏbus, *Zły, Fałſzywa monetá.*

rĕprŏcus, *Obrotny wzad.*

rĕprōmiſ-

reprōmiſſio, *Kontraktniká wtorego odpowiedź Obietnicá*
repromiſſor, *Rękoymia.*
repromitto, *Obiecuię 1. Kontraktnikowi wtoremu odpowiádam.*
repropitio, *Przeiednywam.*
repropitior *ſub Ubłagáć ſię dáię.*
reptābūndus, *Ná báłuku Łáżę.*
reptātus, *us, Czołgánie.*
reptīlia ium *Gádźiná.*
rēptilis, reptītius, *Czołgáiący ſię. & Właz.*
repto, *Czołgam ſię, Łáżę, Suwam ſię.*
repto per manus & genua, *Na báłuku.*
repūbeſco, *Odmładzam ſię.*
repūdiātio, *Pogardzánie.*
repūdio, *Rozwod czynię, Gárdzę, Odrzucam 2.* **Verwerffen.** --- *Sum hoſpes, repudio hoſpitium tuum.* (Iamb:) *ſyn.* Rĕcūſo, reſpuo, ābjĭcio, rējĭcio, repēllo, vel āſpernor.
repūdiōſus, *ſub Rozwod.*
rĕpūdĭum, *Rozwod,* **Eheſcheidung/** *Hæc ſunt repudia, nec poteſt fieri nocens.* (Iamb.)
repudium dico, remitto, renuntio, *Rozwodczynię*
repueraſcens, *Zdźiećiuały.*
repueraſco, *Dźiećinieię.*
repugnans, *Przećiwny, Sporny 1.*
repugnante natura *Niechętnie.*
repugnanter, *Niećierpliwie, Niechętnie*
repugnantia, *æ. Przećiwność 2. Nieromowność.*
Repugnantia verba, & argumenta apud Rhetores, & Dialecticos ſunt, quæ nulla certa lege ſibi opponuntur vel diſſident, ut amare, & ledere
repugnatio, Sprzećiwiánie, Przećiwność.
repugnatōrius : Odporny.
repugnax. Cicer. corr. Perpugnax.
repugno, *Opieram ſię, Nieprzyzwalam, Przeczę, Sprzećiwiam ſię, Odpor dáię.*
repullūlāſco, *repullūleſco,* repullūlo, *Odraſtam.*
rĕpulſa, *Wſtręt 2. Odmowa.* **Abſchlag das Abweiſen/** --- *Exiguum cenſum turpemque repulſam.* H. *epith.* ăcērba, mŏlēſta, trīſtis, dūra, atrōx, crūdēlis, āſpera, ĭnĭmīca, īnjūſta, ĭnīqua, fæda, tūrpis: *Nūllam pătīēre repulſam*
repulſam affero, *Wſtręt czynię.*
repulſam ferre pati, *Nieotrzymáć, Odmawiáią mi*
repulſo, as, *Odbiia ſię, repulſorius Odśiczny.*
repulſus, us, *Odbiiánie 2, Wſtręt 1. Oddálenie,*
repūmĭcatio, *Gładzenie, Skrobánie.*
repūngo, *Odſztychnąc.*
repurgium, Chędożenie.
repurgo, *Chędożę, wyczyśćić.* **Ausputzen/ auss ſaubern.** *Dumque repurgat humum, collectaque &c.* Ov. *ſyn.* Pūrgo, mūndo, ēxpūrgo.
repŭtātio. *Rozważánie.*
repŭto, *as, Mniemam, Rozważam.* **Betrachten.** --- *Sed enim reputa tecum ipſe furores* Sil: *ſyn* Pŭto: medĭtor, *v: Cogito.*

REQU

Requiem Mſza zá umarłe.
requiēm do, *Odpoczywam komu.*
requĭes, ēi, & ētis, *hæ requietes Cicer. Przeſtanek, Odpocznienie, Pokoy 3.* **Ruh/** *Quod caret alterna requie, durabile non eſt.* Ovid. *vide Quies*
requieſco, *Odpoczywam 1. Spię, Odłogiem leży.* **Ruhen/** *Et ſi quid ceſſare potes, requieſce ſub umbra.* Virg. *v. Quieſco.*
requieſco, *in ćieſzę ſię requietio Odpocznienie.*
requiētus, *Odpoczęły, Nieświeży.*
requietus ager, requietum arvum, *Ugor, Odłog 2*
rĕquīrĭto, *Pytam.*
requīro, *Szukam, Pytam, Pátrzę kogo, żądam 3. Dowiaduię ſię, Potrzebuię 1. 2 Niebaczę.* **Suchen.** *Injice namq; potes, portuſq; require Velinos.* Virg.
requīsīta, *orum. Potrzeby.*
requīsītio, *Bádánie.*

RES

Res, *Rzecz 1. 4, Spráwá Uczynek, Máiętność Pprawdá. Skutek. Fánt, Pieniądze, & ſub Roſkoſz, Człenek, Goſpodárſtwo 2.* **Ein Sach/ Handel / Geſchäfft.** *Incertaque rei Phalaris licet imperet, ut ſis* Iuv. *Felix qui potuit rerum cogno-*

cognoſcere cauſas. Ovid. *ſyn.* Nēgōtĭum, ŏpus, ŏpĕra. făctum, făcĭnus, vel bōna, dīvĭtĭæ.
res dŏmĕſtĭca, *Goſpodárſtwo.*
res familiaris, *Goſpodárſtwo 1. Domoſtwo.*
res humanæ, *świat 5.* res illæ, *Członek 4.*
res paterna, patria, patrita, *Oyczyzna 2.*
res prolatæ, rerum prolatio, *Sądow wywołánie.*
res ruſtica, *Folwark.*
res ſoli, *Nieruchome dobrá.*
Reſacro lege Reſecro.
reſævio, *odbiiam 4.* reſălūtātio, *Odpowiedź.*
rĕsălūto, *Odpowiadam 3.*
rĕsānare. *Zleczyć.*
reſarcio, *Zſzywam, Łátam, Nágradzam,* **Wider erſetzen/ Repariren.** *ſyn.* Sărcio, rĕfĭcio, rĕpăro: rĕnŏvo, rĕſtaūro. *v. Reparo.*
reſarrio, *Przeorywam, Poorywam.*
reſcĭndo, *Ucinam. Przecinam. Przerywam, Káſuię, Zrzynam. Otwarzam, Zrzucam 5. Znoſzę.* **Abſchneiden.** *Reſcindit enſe malum, &c.* Rut. *ſyn.* Rĕsĕco, sĕco, ămpŭto, ſcĭndo, *vide Scindo.* vel dĭſsŏlvo, sŏlvo, rĕvĕllo, ăbŏlĕo, ăbrŏgo, ăntīquo, ĭrrĭto, īnfĭrmo, deſtruo.
reſcio, reſciſco, *Wyrozumiewam.*
reſciſsio, *Káſowánie Znieſienie. Zrzucenie,* Rozwod.
reſciſsōrius, Káſowániu ſłużący.
reſcribo, *Odpiſuię, Oddáię przez bank. Płacę przez liſt.* **Wiederſchreiben.** *Debes hoc etiam reſcribere ſi tibi cura.* H.
reſcriptum, *Odpis. reſculæ ſub Rupieci,*
rĕsĕco, *& reſico, is, Odcinam, Ucinam, Urzynam, Obrzezuię.*
resĕcro, *Wypuſzczam z przyśięgi, Degrádowáć.*
reſectio, *Ucinek.*
rĕsēda, *æ, Kukiew Hiſzpáńſka.*
rĕsēdo, *as, Uſkramiam.*
reſegmen, *Ucinek 1. Okrawek, Obrzezek, oſtrzyżek.*
rĕsēmino, *śieię 3. Odrazam ſię.*
rĕsĕquor, Odpowiadam *1.*
resĕro, *as. śieię. Otwarzam 1.* **Aufthun/ aufſchlieſſen.** *Inſignis reſerat ſtridentia limina conſul.* Virg. *ſyn.* ăpĕrĭo, rĕclūdo, rĕsĭgno, pāndo, vel rĕtĕgo, dēclāro, mănĭfĕſto, ŏſtĕndo.
resĕro, *is, śieię 3. Znowu co czynię.*
reſervo, *Chowam 4. 7. 9. Záchowuię 3 Odkładam 2.* **Hinter ſich halten.** *Incolumem Pallanta mihi ſi fata reſervant.* Virg. *ſyn:* Sĕrvo, ăſsĕrvo, rĕcōndo
rĕſes, *idis. Stoiący 1. Proznuiący. Zależáły, Gnuśny.* **Müſsig/ faul.** *Iam pridem reſides animos, deſuetaque corda.* Virg *ſyn.* Dēſes, ōtĭōſus, pĭger.
reſex, *ecis, Látorośl zoſtáwiona.*
reſidens nuſquam, *Nieſpokoyny.*
rĕsĭdĕo, *śiadam 3. Jeſtem, Zoſtaię 1. Prożnuię, Uſtáie co, & ſub żałobę nośić.* **Niederſetzen.** *Ferre ſuis rebus, cum reſideret, opem.* Avien,
rĕsĭdia, *à reſes, Gnuſnośc.*
rĕsīdo, *is, Upadam ná doł, Uſtaie co 2. Upada morze Tęchnę.* **Sich wiederumb ſetzen.** *Gente ſub aſſaraci fato ventura reſident.* Virg: *ſyn:* Rĕsĭdeo, sĕdĕo, vel rĕquĭēſco, quĭēſco, plăcor.
reſido ferias, mortuos ſub żałoba, żáłobę nośić.
rĕsĭdua, *orum, Oſtatki.* reſiduum *oſtatek.*
reſiduus, *Oſtátni, Pozoſtáły, Gnuśny.*
reſignatus æs militare, *ſub żołnierz ſkarány.*
rĕsĭgno, *otwarzam 1 odpieczętowáć, Káſuię, oddáię 1. oddáię przez bank.* **Das Siegel aufbrechen.** *Adimitque & lumina morte reſignat* Virg,
rĕsĭlio, *odſkákuię 1. Zrzucam kontrakt.* **Zuſpringen.** *Frangatque cuneos, reſilit excuſſus chalybs.* (Jamb.) *ſyn.* rĕsŭlto, rĕflĕctor, rĕtŏrquĕor, rĕpĕrcŭtĭor, rĕpĕllor, rĕtro ĕxĭlĭo, săllĭo. fĕror, *v Echo.*
rĕsīmus, *Zákrzywiony 3.*
rēsīna, *żywicá, e, 1, non eſt anceps ibid.*
rēsīnāceus, *żywiczny.*
rēsīnātum, *Wino przyprawne 2.*
reſinatus, *żywicą nápuſzczony. & ſub Włoſow wyrywánie.*
rēsīnōſus. *żywiczny, Smolny.*
reſinula, żywica. rĕsĭpĭo, *Trącę.*
reſipiſcentia, Upámiętanie,

rĕsĭpĭo,

rĕsīpisco, *Upámiętywam się, Przychodzę kſobie* Wieder-witzig werden/ sich bekehren. *Nunc demum vaſto feſ;i reſipiſcimus æſtu,* P. *ſyn.* ăd mēntem rĕdĕo, mē cōlligo.

rĕsīſto, *Opieram się, Sprzećiwiam się, Odćiągam się, Przeczę, Záſtánawiam się, Poſtawam. Stánąć 1.* Widerstehen *Portarum vigiles. & cæco Marte reſiſtunt.* Virg. *ſyn.* Rĕpūgno, rĕlūctor, rĕnītor, ādvērſor, ōbſto, ōbſum. *phr.* Contra nītro, ſtō, sīſto. Hōſtem īnſtāntem, ōppōsītum, hōſtīlem īncūrſum, sūſtĭneo, sūſtēnto, rĕtārdo. Īnēxpūgnābĭlis ōbſtat. Sūſtĭnet īncūrſus, īnſtāntĭāque ōra rĕtārdet, īmmōbĭlis hæret, ceu flūctĭbus ōbvĭa rūpes. Vĕlut pĕlăgi rūpes īmmōta rĕsīſtit. Pērſtĭtit īlle ănĭmo, vūltūq; īmmōtus ĕōdem. Hōſtēſq; mĭnas rīdet, ēt īnſtāntis mĕtŭēnda pĕrīcŭla mōrtis. Nīl tĭmet, ēſt ănĭmo cōnſtāns. Dēnūs ōbsīſtĕre tūrmis. *Reſiſtere, pro Siſtere.* Rĕſtĭtit ād nōſtras fēſſa lăbōre fŏres. Incĭpit ēffāri, mĕdĭāque īn vōce rĕsīſtit.

rĕsolvo, *Rozwiezuię, Rozrabiam, Rozpędzam Odpieczętowáć, Płácę 1. Niewieśćiuchem czynię, Rosypuię się 2. Odbywam 3. Nágradzam, Rospuſzczam perły, Roztárchać.* Aufflösen.--*Zephiro patris ſe gleba reſolvit.* V. *ſyn.* Sōlvo, dīſsōlvo, rĕſcīndo, vĭōlo.

reſolvo in pulverem, *Ścieram 3.*

reſolvor, *Słábię.*

rĕsōlūtio, *Rozwiązánie, in Poſtánowienie.*

reſolutio alvi, *Biegunká 1.*

rĕsŭlūtus, *an Rezolut?* Ausgelöſt. *Scilicet huc reddi deinde ac reſoluta referri.* Virg.

reſolutus ſomno, *Rozelpał się.*

Reſona, æ, Głoſu odbiianie.

rĕsōno, *as, & priſcè is. Brzmię, Rozlega się śpiewam 1.* Erthönen/ Wiederſchallen. *Formoſam reſonare doces Amaryllida ſylvas.* Virg. *ſyn:* Cōnsōno, pērsōno, āſsōno, sōno, vel rĕbōo, rĕmūgĭo. *phr.* Sŏnum rĕmīttō, rĕfĕro, rĕddo. Sōle sūb ārdēnti rĕsōnant ārbūſta cĭcādis. Rĕsōnet clāmōrĭbus æther. *v. Echo.*

rĕſōrbeo, *Pożeram, Znowu co czynię.* Verſchlucken. *Retro atq; æſtu revoluta reſorbens.* Virg.

rĕſōrbĕo vocem, *Záiąkam się.*

reſorbeor, *Ponikam, Odchodźi morze.*

reſortior, *Pozywam 2. Znowu co czynię.*

Reſpectio. Sapient. 3. (apud LXX. eſt viſitatio) aliquē proprie ſonat. Spoyrzenie.

reſpecto, *Oglądam się. 1. 4.*

reſpectu, *Względem.*

reſpectum ago, habeo, *Oglądam się 4.*

reſpectus, *us, Weyzrenie, Oglądánie 4. 6. Wzgląd, Widok 3*

reſpergo, *Pokrapiam, Potrząſam 4. Poſypuię 2.* Beſprengen/ *ſyn.* Pērfūndo, āſpērgo, ſpārgo.

reſperſio, reſperſus, *Pokrapiány.*

reſpĭcio, *Pátrzam, Oglądam się 1. Lituię się, Szánuię 2. Wzgląd mam. Rachuię się 2.* Sich umbſehen. *Reſpice, cui regnum Italia &c.* Virg. *ſyn.* āſpĭcio, cōnſpĭcio, ſpēcto, āſpēcto, tŭĕor, īntŭĕor, ſpĕcŭlor, cērno, vĭdĕo, īnſpĭcio, sūſpĭcio, dēſpĭcio, dēſpēcto, cīrcūmſpĭcio, prōſpĭcio. *phr* ŏcŭlos fĕro. cōnjĭcio, īn ŏcŭlis lūſtro, ōbĕo, lĕgo, pērlĕgo, ŏcŭlos paſco, rĕfĭcio, recrĕo, pīctūra, tăbēlla, &c. ŏcŭlos vōlvo, vērſo, ādvērto, *v.* (*Aſkicio.*

reſpīrāmen, *Krtań.*

reſpīrātio, reſpiratus, *us, Oddech Wypchnicanie, Przeſtánek.*

reſpīro, *Oddycham, Przychodzę kſobie, Przeſtáię Wytchnąć ſobie, Wydái źięmia.* Lufft ſchöpffen Athem holen. *Liquitur & piceum, (nec reſpirare poteſtas.)* Virg. *phr:* Spīrĭtum, aūram trăho, dūco. Aūras căpĭo, căpto. āccĭpio, rĕddo. Cālōrem, æſtum aūra rĕfrīgĕro. *v. Refrigero.* vel cēſſo dēsīſto, quĭēſco.

reſplendeo, *świecę się. Záiáśnieć.*

rĕſpōndeo, *Odpowiádam 1. 4. Oddáię 6. Odſługuię, Ozywam się, Iſzczę się, Odbiia się, Dogadzam 1. Zgadzam się, Przypodobywam się. Spráwuię się 1. Wyrażam 2. Wyrownáć, Stánąć 1: Zrownáć* Antworten. *Et cantare pares & reſpondere parati.* Virg. *ſyn.* Rĕſpōnſo, *phr.* Rĕſpōnſa do, fĕro rĕddo, rĕfĕro, rĕmītto, jăcto. Vōcem, dīcta rĕfĕro rĕddo. Cōntra ōrdĭor, rĕddo. Dīctis āddo vērba vĭcīſsim. Dīctis dīcta ſĕquor. Dīxĕrat & dīcta Īlĭōneus sīc vōce sĕcūtus. Addĭdit hæc vērbis

ūltĭma

ūltĭma vērba tŭis. ălternis rēddĕre vērba nōtis Paūca rŏgānti sūbjĭcĭo. Tūrnus ăd hæc Rēgīque jŭbet rēſpōnſa Lătīno,cērta rĕfērre vĭros,ēt păcis dīcĕre lēges. Nōn rēſpōnſa pŏteſt consūltus rēddĕre vātes, *v. Colloquor, Loquor.*

reſpondet, *Podobny 1. Naprzećiwny, Rowny wágą.*

reſpondet malignè, *Szczeka.*

reſponſio, *Odpowiedź.*

reſponsĭto, *Odpowiádam 1.*

reſponſivè, Odpowiádánym ſpoſobem.

reſponſo, *Odpowiádam 1. Odwarkam, Sprećiwiam ſię. Rozlegáſię. & ſub Nieſmákuie.*

reſponſor, *oris, Odpowiádácz, Práktyk 2.*

reſponſum, *Odpowiedź 1. & ſub Przepowiedźenie.*

reſpoaſus, *us, Proporcya.*

reſpublĭca, res publica, *Rzecz poſpolita.*

reſpuit ictum, ſecurim, *Twárdy.*

reſpuo, *Wypluwam, Odrzucam 2. Brzydzę ſię, Wyrzucam, Odbiiam, Nie imie ſię go.* **Verachten. verwerffen.** *Reſpueris etiam Phœbo graviſſima dona.* Tibull. *ſyn* Rējĭcio, rĕcūſo, āſpērnor,făſtīdio. *v. Aſpernor.*

reſpuor, *Odſkákuię* reſtagnatio, *Powodź*

reſtagno, *Wylewa z brzegow.*

reſtat, *Zoſtáie 1.* reſtaurātio, *Odnowienie.*

reſtauro, *Náprawiam 1. Wznawiam, Przybudowáć 1.* **Erneuern/** *ſyn.* īnſtaūro,rĕpăro,rĕsărcĭo. *v. Reparo.*

reſtiārius, *Powroźnik.*

reſtĭbilis, *Odraſtáiący, Co rok rodzący, Odmłodniáły, Płodny żyzny, & ſub Rola co rok rodząca.*

teſtibilis ſeges, *Zboże nie śiáne.*

reſticūla, *Reſticŭlus, Powrozek. i. ut Teſticulus*

reſtinctio, *Gaſzenie, Uſkromienie.*

reſtingvo, *Gáſzę.*

reſtio, ōnis, *m. Powroźnik*

Reſtire, Colu. corr. Matureſcere.

reſtis, *is. hæc, Powroz 1.*

reſtĭpŭlātio, *Kontráktniká pierwſzego pytánie.*

reſtipulor, *Kontraktniká pierwſzego pytam.*

reſtito, *as, Oćiągam ſię Opieram ſię. Poſtawam idąc.*

Reſtitrix, *apud Plaut. quæ conſtitit, reſtit. Turneb. Palmer. Lambin. Taubman.*

reſtĭtuo, *Przywracam 2.4. Wracam 1. Náprawiam 1. Przeprawiam, Szykuię 2. Poprzątam, Przebudowáć 1. Pokrzepiam 1.* **Wieder geben.** *Antiquus menſis reſtituatur honos.* Mart. *ſyn.* Rēddo, rĕfĕro, vel rĕpăro, tĕnŏvo.

reſtituo ſanitati, reſtituo ſalutem, *Uzdrawiam.*

reſtituor, *Przychodzę kſobie.*

reſtĭtūtio, *Wrácánie 1. Przywrocenie 2.*

reſtĭtūtor, *Przywróćićiel* (*Naprawa.*

reſtitutōrius, Przywrotny.

reſtitutrix, *Przywróćićielká.*

reſto, *as, Záſtánawiam ſię, Opieram ſię, Poſtawam idąc, Odpor dáię, Sprzećiwiam ſię.* **übrig ſeyn.** *ſyn.* Sŭper ſum. *phr.* Jamque dŭæ rēſtānt nōctes dē mēnſe sĕcūndo, Cōntra ĕgo vīvēndo vīci mĕă făta sŭpērſtes, Rēſtārem ŭt gĕnĭtor. Mē tămen ēxtīncto fāma sŭperſtes ĕrit, Pōſt mĕa mānsūrum făta sŭpērſtes ŏpus Aūxĭlĭōque ūrbes pōpŭlīque ſŭpērſunt.

reſtrictè, *śćiśle.*

reſtrictum, reſtrictiſſimè, Krotko 1.

reſtrictus, *śćiſły 2. Srowy 2. Skąpy.*

Reſtrigo as, ſub Odpoczywam 2. i. communis. vide Strigo.

reſtringo, *is, Otwarzam, Rozdźiewiam, Rozwięzuię, Zwięzuię, Przywięzuię, Zátrzymawam 1.* **Wieder zubinden/ wieder zuſtricken.** *ſyn.* āſtrīngo, lĭgo, rĕlĭgo, rĕvīncio: cŏērcĕo,cŏhĭbeo, cōmprĭmo.

reſulto, as, *Odſkákuię, Odbiia ſię, Rozlega ſię.* **Wieder auffſpringen.** *Saxa ſonant, vocaſque offenſa reſultat imago.* Virg. *ſyn.* Rĕsĭlio. *v. ſupra Reſilio.*

reſūmo, *is. Znowu biorę, Znowu co czynię, Wracam ſię.* **Wieder nehmen.** *Inſtat anhelanti, prohibetque vires.* Ov. *ſyn.* Rĕcipio.

reſuo, *Porzę 1.*

rĕsŭpīno, *Wznák kogo ćiągnę, Wywracam, wznak náchyłam. Przewracam, Otwárzam 1.*

rĕsŭpīnus, reſupinātus, *Wznák leżący.* **Der auf dem Rucken liegt.** *Quæq; tulit, ſpectat reſupino ſydera vultu.* Mart. *ſyn.* Sŭpīnus, rĕsŭpīnātus, rĕclīnis, rĕcŭmbēns, jăcens. *v. Recumbens.*

rĕſurgo, Powſtáię 1. Odraſtam. Aufſtehen. *Oſtendunt, illic fas regna reſurgere Trojæ.* Virg. *ſyn.*
reſurrectio, *Zmártwychwſtánie.*
reſuſcĭto, *Znowu co czynię, Wſkrzeſzam.* Wieder auffwecken/ erwecken/ *Poſitamque reſuſcitat iram.* Ovid. *ſyn.* ēxcĭto, sūſcĭto. *phr.* ēxtĭnctum, fūnctum cădāver, mŏrtŭum ăd vītam rĕvŏcō, rĕdūco, ēxcĭto, ſūſcĭto, ŏbĭta a mŏrte, ăb īnfĕrnis ūmbris rĕdūco rĕvŏco, ēxtrăho. Vītam ădēmptam ănĭmam rĕddo, rĕſtĭtuo, Vītæ sŭpĕris auris rĕddo, ăd lūcem sŭb lūmĭnis aūras, ĭn cœlum Mānes sĕpūltos rĕvŏco. Rĕvŏco ăd mūnĕra vītæ, ăd lūmĭna vītæ. Rĕſtĭtŭit dēfūncta cădāvĕra vītæ. Quæ vŏlet ăd sŭpĕros sūrgĕntia cŏrpŏra (dūces

RET

Rēta, *æ, Kárpá w rzece.*
rĕtālio, *as. Oddáię wet zá wet.*
retardātio, *Zátrzymanie 1.*
retārdo, *Báwię kogo. Hámuię, Zátzymawam.* Auffhalten/ zurück halten. *Virgines nuptæ, tuæ ne retardet:* (Saph.) Hor. *ſyn:* Tārdo, rĕmŏror, dēmŏror, rĕtĭnĕo. dētĭnĕo, sīſto. *phr.* Mŏram făcio, āffĕro, īnfĕro. *v. Moror.*
retaxare, *Odſzydzić.*
rēte, *is, ſieć 2. 3. ſiatká páięcza, Páięczyná. Sák 2. Sztuka prawna.* Netz/ Garn. *Si dum tu ſectaris apros, ego retia ſervo.* Virg. *ſyn.* Lăquĕi, căſſes. lina, tendĭcŭla, pĕdĭcæ īndīgo. *epith.* Appŏsĭtum, diſpŏsĭtum. *phr.* Plăgārum fraus, dŏlus, rāri ānfrāctus. Hūmĕntia lina, Nodōſi căſſes. *Dūcentia* rētia piſces, Fĕris ſylvĕſtribus ĭnĭmīca. Tĕnia fĕris.
rēte-jaculum, *Sak 2. Więćierz, Toń 2.*
rĕtĕgo, *Odkrywam, Obnażam, Wyiawiam.* Auffdecken. *Conſilium retegis Lyæo.* (Dactyl. Troch. H. *ſyn.* ăpĕrio, dētego, rĕclūdo, rĕsĕro, pāndo, ēxplĭco.
retēndo, *Spuſzczam*
retentio, *Zátrzymanie 1.*
retento, *as, Zátrzymawam, Hámuię. Wznawiam, Znowu co czynię.*
Retentor, *oris, Zátrzymacz.*
rĕtēxo, *Roſypuię 2. Znowu co czynię, Vorzę tr. Wyliczam, Kaſuię, Odwoływam.* das Geweben wieder auffaden = = *Orbes explent curſu, totidemq; retexunt.* Virg.

rētia, *æ. priſcè ſieć rybia.*
rētiăcŭlum, *ſiatka 2. ſieć ná zwierz.*
rētiālis, *ſub Siatkowy.*
retiātius, *ſubſtant. Wyśiekácz 1. al. propriè. Siatkarz, Siatnik.* (*ſiopeſis.*
rĕtĭcēntia, *Zámilczenie. Item figura eadem Apo-*
reticeo, *Zamilczeć.* Verſchweigen/ *Non poterunt juvenes noſtro reticēre ſepulchro.* P. *ſyn.* Tăcĕo, cōntĭcēſco, sūbtĭcĕo, vel sūpprĭmo. *v. Obmuteſco.*
rĕtĭcŭlātus, *Siatkowy.*
rētĭcŭlum, *Siátká 1. Czepek 3. Worek ſiatkowy, Pytlik, Rzeſzoto, Toń, Sito 2.*
reticulum odoramentorum, *ſub Rowniańká.*
reticulum ventriculi, *Siatká flákowa, ſub Flák.*
rētĭcŭlus, *Siatká 1. 3. Ogłowká.*
rētĭnacŭlum, *Uwiązek, Lec, Liná.* Ein Hebel/ Gehält/Halter = = = *Amerina aptant lentæ retinacula viti.* Virg. *Elaqueanda animi conſtantia, ne retinaclis,* Prud. *epith* Rārum, nĕxĭle, sĭnŭōſum, nōdōſum, ēxtēnſum, fāllāx, dŏlōſum, sūbdŏlum, lătens, ŏccūltum, īnsĭdĭōſum, ăbdĭtum, căvum, lătĭtāns, ĭnĭmīcum, părātum, pŏsĭtum.
Retinentia, Zátrzymánie 1. Pámięć 2.
rĕtĭnĕo, *Trzymam 2. 7. Zátrzymawam 1. Záchowuię 1. Przeſtrzegam 3. Więźnię 2.* Behalten. = = *Poſſunt retinere magiſtri.* Virg. *ſyn:* Tĕnĕo, cōntĭnĕo, vel tārdo, rĕtārdo, mŏror, rĕmŏror, dēmŏror.
retineor, *Zatrzymawam się, & ſub Przewodzę co ná ſobie,*
Retingo, Stat. corr. Recingo.
Rētiŏla, ſiatka. rētis, *is, ſieć rybia.*
rēto, *as, Slamuię. & ſub Kárpá.*
rētondeo, *ſub Przypaſam, Znowu co czynię.*
rĕtŏno, *as ſub Grzmi.*
retorqueo. *Obracam wzad, Odbiiam, Zákrącam, Oglądam ſię 1.* Zurück ſchlagen. *Adverſos toties curſus Iuturna retorſit.* Virg. *ſyn* Reflĕcto, rĕpēllo, flĕcto. *phr.* īlle dŏlōre fĕrox, căput ĭn ſua tērga rĕtōrſit.

rĕtorreo, retorreſcit, Uſychá, Zágorywa, & ſub Znowu co czynię.

retorridè, Sucho, Zágorzáło.

retorridum facio, Suſzę 2.

retorrĭdus, Wygorzáły. Suchy. Zágorzáły.

rĕtōrtus, à retorqueo, Kręcony, & ſub Opák ręcę. Krumb. Concurſu lacrymiſq; immobilis ille retorto.

retoſtus. à retorreo. Przypiekány.

rĕtractātio, Odwoływanie.

retractātus, Wyprawiony, Głádki.

retractio, Umknienie, Wſchodowe plácyki.

retracto, Odnawiam, Powtarzam, Odwoływam 2. Wznawiam, Poprawiam, Znoſzę, Przegłądam 3. Rozwalam 1. Czytam 2. Popilowáć, & ſub Urażam. Wiederruffen.-- Micant digiti ferrumque retractant. Virg.

retractus, Wbiegły, Zbieg.

retrado is, Oddaię 1.

rĕtraho, Odćiągam 1. Przywłoczę, Zátrzymawam. Coſam ſię, Umykam 1. Wracam 2. & ſub Pogonić. Hinter ſich ziehen. Impediunt, retrahitque pedes ſimul unda, &c. Virg.

retrectans, Zuchwáły, Oćiągáiący ſię.

rĕtrecto, as, Oćiągam ſię.

rĕtrĭbuo, Oddáię 1. Wiedergeben/erſtatten/ Corpora retribuat rebus, recreatque fluentes. Luc. ſyn: Rēddo, fĕro, v. Remunero:

retributio, Oddánie 2. Zapłátá.

Retrices, apud Feſtum, aquæ rivi ad rigandos hortos. Row 2.

rĕtrīmentum, Międkiny. Wytłoczyny, Fuz. Gnoy 1.

rĕtrò, retrorſum, Wzad 1. 3: Pozad, wſpak. Hinter ſich/ Rückswärts/ Abduxêre retrò longè capita ardua ab ictu. Virg: ſyn: à tērgo, pōne, pōſt tērga.

retrò aures, Zá uchem, retrò quis, Przeſzły.

retrò valet, Obrotny wzad.

retrò-ago, Obracam wzad.

retroceſſus, us, Coſnienie ſię.

retroduco, Odprowadzam.

retrò eo, wracam ſię, wzad idę.

retro fero, Odnoſzę, Wracam ſię.

retro-gredior, Wzad idę.

rĕtrŏgrădus, Opáczny, Wſpák idący.

Retrependuli crines, Apulei:

retrorſum do vela, Wracam ſię 1.

retrorſus, Nomen adiect. Tylny 1.

Retrorſæ mentes, pro voce. Retrogradæ. Lamprid. legit Putean. & Cauſab. i. refractaria: retrò ferentes pedem.

retrorſa reſpiciens ſubſiſtit. Apulei.

retrorſus, Adverb. Wzad.

rĕtrūdo, Odpycham, Odtrącam, Odkładam, Kryię 1.

retruſus, Skryty 1,

Retuba Noni. corr. Rutuba.

retūndo, odbiiam, odpor dáię, Uſkramiam, Tępię, Zbiiam do wod czyi. Stumpff. Ducere & indomita virtute retundere mentes. F.

rētūro, as, Odtykam, Otwarzam 1.

retūſus, Tępy, Geſtumpfft. Neu ferro lade retuſo, Virg.

REV

rĕvăleſco, Wzmagam.

revāneſco, Niſzczeię:

reveho, Odwożę. Zurück führen/ Qui revehis nobis, æternaq; pergama ſervas. Virg: ſyn: Rĕfĕro, rĕ(dūco.

revĕhor, Wrácam ſię 1.

rĕvēlātio, Obiawienie.

rĕvello, is, Odżieram, Wyrywam, Wyłámuię, Odbiiam, Obalam 1. Przerywam, ſub Zrucam moſt. Abreiſſen/ Inſequar & quos Sidoniâ vix urbe revelli, Virg. ſyn. āvēllo, ābſtrăho.

rĕvēlo, as, Odkrywam, Obiawiam 1. Entdecken. Cui ſit ſancta Deus pandens arcana revelat. Vict. ſyn. ăpério, dētĕgo, reclūdo, rĕfĕro, dēclāro, pāndo. ēxplĭco. mănĭfēſto, pătĕfăcĭo, prōdo, īndĭco, v. Manifeſto.

revendo, Znowu co czynię.

rĕvēneo, Przedáią mię.

rĕvĕnio, Wracam ſię 1. 3.

rēvēra re vera, Rzeczą ſámą, Záiſte.

rĕvērbero, Odbiiam 5. 6.

reverendus, Czći godny, Uczćiwy.

rĕvĕrens, tior. issimus, Szánuiący.
reverenter, reverentissimè, Uczćiwie, Nabożnie.
reverentia, Uczćiwoć, Czczęnie 2 Szánowánie kogo, Obawiánie się, Wstyd 1. 2. Wzgląd: Ehrerbietigkeit Ehrwürdigkeit. Nulla reverentia dandi. Mant. syn. Vĕnĕrāntia, ōbsērvāntia, cūltus, hŏnor.
Reverentia Tua, Sua, Reverentia Vestra, sub Wászmość. an Latine rectè?
revereor, Obáwiam się, Wstydzę się. Einen förchten/ Vĕrĕor, cŏlo, hŏnōro, vide Veneror.
reverro, Rozmiatam.
Reversa, æ, B. sub Cyrograf 3:
reversio, Wrácánie.
reversionem facio, Wrácam się 1.
Reverso, as, Przewracam.
Rĕvertĭcŭlum, Wracánie 3. Náwracánie 1.
revertitur vomitu, sub Womituię.
reverto, reverto, Wracam się 1. Wiederkehren.
-- Ad tua magna pater, consulta revertor. Virg: v. Redeo.
Revideo, Doglądam. revīlesco, sub Tánieię.
revincio. Záwięzuię 2. Hinter sich binden/ Errantem Mycone, celsa. Gyaroque revinxit. Virg. syn Vīncio, lĭgo, rĕlĭgo, v. Vincio.
revinco, Przekonywam, Zbiiam czyi dowod
revinctus, Przewiązány. Hinter sich gebunden/ Iuvenem inter ea post terga revinctum. Virg:
revīresco, Odmładzam się, Powstaię 1 Znowu co czynię, Wskoráć. wieder grünen/ Arte suum parili reviresce posse parentem. Ovid:
reviri do apud Esdram. Ożywiam suche drzewko czynię żę się zázieleni.
revīsito, Bywam gdzie, Doglądam 2.
revīso, Doglądam 2. Náwiedzam Bywam, Dowiáduię się.
rĕvīvisco, Ożywiam 1. Wzmagam, Przychodzę ksobie, Odrastam. Wiederumb lebendig machen. Alloquiis anima hæc moribunda revixit. Ovid. syn. Rĕsūrgo ăd vītam, rĕsŭscĭtor, vel rĕcrĕor. v. Resuscitor.
reum facio, Obwiniam, winuię.

reunctor. Łáźiebnik.
revocābĭlis, Odwrotny, Nagrodny.
rĕvŏcāmen, Odwodzenie. 1. wracánie 2.
rĕvŏcātio, Przyzywánie, Odwodzenie 1. wracacanie 1. przypowieszczenie, przypozywánie.
rĕvŏco, Przywracam 1. 3. Odwodzę 2. 3. odwoływam 2, odćiągam 1. Wracam 2. Wracam się 2 odmieniam zdanie, odradzam, Kásuię, Hámuię, Náwracam kogo, Cofam się, Powtarzać kążę, Posilam, wskrzeszam, wstawiam, przywodzę 2. Zapraszam, Wznawiam, Przypominam & sub Przypozywam. Zurück ruffen/ wiederruffen/ Sed revocare gradum superasque evadere ad auras. Virg: syn: Rĕdūco, ăbdūco, ăvŏco, retrăho, ăvērto, ābstrăho, rĕmŏveo.
revoco me ad mediocritatem. Uymuię się sam.
revoco in dubium. Wątpię 1.
rĕvŏlo, Wracam się 1. Wzad 2.
revolvo Odwalam, Przewracam, Wártuię. Umbweltzen. Oro miseris, iterumq; revolvere casus. Virg.
revolvor, Wracam się 1. 2. obracam.
rĕvŏmo, Womituię, Wyrzucam. Wiederspeyen/ Et falsos ridens revomentem pectore fluctus. Virg:
rĕus, obwiniony 2. Winien 1. winny 1. Strona odporna, & sub Grzeszny. & sub Przewiniam. Ein verklagter/ Schuldiger/ Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum. M. syn Sōns, nŏcēns, nōxĭus, ăccusātus. epith. Trīstis, pāllēns, păvĭdus, pāllĭdus, sŏlĭcĭtus, ăttŏnĭtus trĕpĭdus, squāllĭdus, mĭser. phr. Scĕlĕris, crīmĭnis cōnscĭus, crīmĭne ĭnĭquo dēlātus. Crīmĭnis rĕus āctus. Immēsa vĭtĭōrum mōle grăvātus. Pĕccāti lābe nŏtātus. Sōrdĭda mœstus tŏga. Vūltum dējēctus, ĭntōnsos rĕspērsus pūlvĕre crīnes. Pāllor ĭn ōre cōnscĭus aūdācis fāctī dat sīgna reātus. Præsĭdium ēs mĭsĕris, Chrīste bĕnīgne rĕis, v. Accuso. Sceleratus.
reus majestatis, perduellionis, Nieprzyiáćiel.

reus nocens, reus rei capitalis; *Złoczyncá*

revulsio, *Oddárćie, Odćiągánie.*

Rēx, *Krol, Pan 1, Chlebodawcá, Przedni, Dobrodźiey, Przyiaćiel możny.* **Ein König.** *An nescis longas Regibus esse manus?* Ovid. *syn.* Prīncēps, Impĕrātor, Rēgnātor; Rēctor, *epith.* Fōrtis, magnănĭmus, pŏtens, gĕnĕrōsus, invīctus, bēllĭger, Mārtius, Māvortius, māgnĭfĭcus, trĕmēndus, clārus, īllūstris, ārmĭpŏtens, prūdēns, săpĭēns, prōvĭdus, mŏdĕrātus, lēnis, jūstus, æquus. *phr.* Pŏpŭli rēctor, mŏdĕrātor, dŏmĭnātor, rēgni prīnceps, sūmmus præses, rēgna scēptra tĕnens, gĕrens, rēgāli jūre pŏtēns. Scēptra quī mănu gĕrit, gēstat, tōrquet, mŏdĕrātur. Quem rēgālis pūrpūra tĕgit, ōrnat. Quisquis sŏlĭo fūltus ĕbūrno jūra dat, & lēges pŏpŭlis. Rēx ēst quī pŏsuit mĕtus, rēgis dĭădēma cŏrōnat. Quēm pĕnes ēst lēgum vĕnĕrānda pŏtēstas. Quem Dĕus īn cēlsa sēde lŏcāvit. Quī pŏpŭlos sūb dĭtiōne tenet. Cōnsĭlĭis rēges mŏdĕrāntur rēgna, trăhūntque. Mōbĭle mūtātur sēmper cum Prīncĭpe vūlgus. *v. Princeps.*

rex avium, *Krolik ptak.*

rex convivij, mensæ, *Biesiádnik.*

rex infans, *Krolewic.*

rex sum, *Dobra nasza, wygrawam 4.*

R H

Rhā. *Wolgá.*

rha barbarum, *Rábarbarum.*

rhācōma, *gr:* *Rápontyk Nā à racos, i Łáchmány. breve*

rhăgādes, *hæ Gr: Popadánie nog.*

rhāgion, *Gr: Páiąk.*

Rhăgoīdes, Celsos tunicula oculi perforate in medio, acino expresso similis.

rhăgŏpŏdes, *Gr. sub Popádánie nog.*

rhamus, *hic, gr. Bodłak.*

rhamnus, catharricus, *Szákłák.*

rhăphănīnus, *Rzotkwiány, Chrzonowy.*

rhăphănītis, Gr. *sub Rosaćiec.*

rhaphanos agria, *Gr. Rzotkiew 2.*

rhăphănus, *Gr. Rzotkiew 1. 2. Chrząn.*

rhā-ponticum, *Rápentyk.*

Rhapsodus, qui heroicos versus in scena recitabat. Turneb. vel enarrabat. Rhodigin.

rhēda, *æ,* woz. **Eine Karre/ Gutsche/ Karosse/**

Inde caput morbi, rhedarum transitus arcto. Juv. *v. Currus*

rhēdārius, *adject. wozowy.*

rhedarius, *substant. woźnicá. Kołodźiey.*

rhēno, ōnis, *hic, Kozuch 1. Szubá.*

rheon, *rhei, n. gr. Rábárbárum,*

rhētor, *Gr. Kráśomowcá wymowcá. Kráśomowski mistrz.* **Ein Wohlredener/** *Quid cum Grammaticis, Rhetoribusque mihi. Mart.*

rhēthŏrĭca, *æ, Gr.* rhetorice, *es, Kráśomowstwo.*

rhetorica ars, rhetoris ars, *Idem.*

rhetorica forēnsis, *Prokurácya.*

rhetoricè, *wspániale.*

rhētŏrĭcor, *aris, Kráśomostwá záżywam.*

rhtētŏrĭcōteros, Gr. *sub Kráśomowcá.*

rhētŏrĭcus, *Gr. Kráśomowski.*

rhētŏrisso, *Kráś mowstwá záżywam.*

rheuma, *Cieczenie 2.*

rheumătĭcus, *Gr. Cieczenie ćierpiący.*

rheumatīsma, *Gr. Rywá.*

rheumătĭsmus, *Gr: Cieczenie 2.*

rheumatismus ventris, *Biegunká 1.*

rhexia, *Czerwieniec 1.*

rhīna, *f. Gr. eadem* Squātina, *& Piła ślosárska.*

rhīnārion, *Gr. Piłká, sub Piła ślosárska. Paulo Æginatæ est Collyrium egregie abstergens instar limæ,* rhinion, *gr. Pilká, ibidem. Celso idem Collyrium.*

rhīnēma, *tis, Gr. Opiłki.*

rhinŏceros ōtis, *m.* Gr: *Nosorożec. Zębáty.*

rhīnŏchȳsia, *Gr. Czerwieniec, Obrazki:*

rhīnŏclisia, *gr: Obrazki.*

rhīscus, *Gr: ut scribent aliqui. v:* Ruscus,

rhizias succus, *Gr. Korzeniowy, & sub Cyrenayskie*

rhŏdīnum, *Gr. Rożány oleiek.*

rhŏdīnus, *Gr. Rożány 1.*

rhŏdītes, *æ. m. Gr. Rożány kámień.*

rhŏdŏdâphne, *gr:* rhododendros, *gr: Płochowiec,*

rhŏdōnia, *æ gr:* *Rożány ogrodek.*

rhŏdōra, *æ, Srebrnik drugi źiele.*

rhoea, *æ,* rhoeas *adis. Gr. Mák.*

rhoītes, *æ, m. Gr. Gránatowe wino.*

rhombus, *hic Gr: Cżworográniſtá ukośnie figura, Cewka 2. wrzećiono, Płaſzczká, an wiiadło? Item ſagarum inſtrumentum, ſub wrzéćiono.*

rhomphea, *Gr. Miecz, włocznia 1. Glewiia.*

rhonhisŏnus, *Chrapáłá, Parſkáiący.*

rhonchiſſo, *è, Gr. Chrapam.*

rhonchus, *Gr. Chrápánie, Párſk, Szyderſtwo.*

Rhŏpălĭcus, Rhopalios verſus. *Servio. eſt in quo verba ut ſequuntur per ſyllabas creſcunt. clavæ ſimilis, ut* Rem tibi conceſsi dulciſsime convenientem.

Talem Homer. Muret. ait eſſe illum,

Idem Fiſtularis. Rhopalicus à fine.

Vectīgālĭbus armenta inferre jubet Rex.

rhŏphălon, Herculeum, gr. *Grzybienie.*

rhus, *Gr. ex roòs Gárbárſkię drzewko, Borowki 2. Genere m. f. & n. Græci & Latini uſurpant.*

rhyntăce, *es, Gr. Látawiec ptak.*

rhўpătŏgrăphus, *Gr. ſub Málowánie.*

rhyſsōſis, *f. Gr. Márſzczenie.*

rhythmicus, *Gr. Rymopiś, Rymowny.*

rhytmis, *m. Gr, Rym 1. 2. Puls, Takt.*

rhўthĭum, *diminut. à* rhython, Gr. *ſub Dáchowka. vario ſignificatu.*

R I

Ribes. B, Porzeczki.

rica, *Podwiká. Bindá 2. Szátá białogłowſka, Chuſtká 1.*

rĭcĭniatus, *Płaſzczem odźiany, żałobę noſzący.*

rĭcĭnium, ricinum, *Płaſzcz, żáłobny rántuch.*

rĭcĭnus, *Rantuch.*

rĭcĭnus, *Kleſzcz robak, Kłeſzczowiná:* Corripit i, *utrumque Serenus.*

ricta fremunt, ſub wárczę.

ricto, as, in Lámpárt. rictum, Páſzczęka 2.

rictum diduco, diſtendo, *Oſzczerzam ſię.*

rictus, *us, Gębá 1. Páſzczęká otworzona, wárk, Oſzczerzánie.* Das auffſpetten oder krümmen des Mauls. *Oblitus eſt ſpumis, & ſanguine rictus.* Ovid. *epith.* Hĭāns, hĭūlcus, ăpērtus, pătēns, pătŭlus, ĭmmānis, vŏrāx, ăvĭdus, ſpūmāns, tērrĭbĭlis. *phr,* īngēns ŏris hĭātus. Rĭctus, *proprie ferarum eſt: avium* roſtrum, ōs, *hominum.*

rĭcŭla, *podwiká, zatyczká 1.* ridendus *śmiechu godny.*

rīdeo, *śmieię ſię 1. 2. 3.* Lachen/ *Ridet amatorem Lyda puella ſuum.* Ovid. *ſyn.* Căchĭnnor. *phr.* in rĭſus, in căchĭnnos ſŏlvor, ōra ĭn rĭſus ſŏlvo, ōs rĭſu dĭdūco, lăxo. Rĭſum tōllo, ēdo, īngĕmĭno. Rĭſu cŏncŭtĭor, quătior, gēſtio. Rĭſu lăxāre lăbēlla. Rīdet dēmĭſſo Nævia vūltu. Vūltu quō cœlum tēmpēſtātēſque ſĕrēnat. Rīſus & ē nōſtro vēnĭēbant gaūdia rĭſu.

rīdĭbundus, *śmieſzek.*

rīdica, *Koł 1. Tycz, żerdź* di *producit Renat. alii corripiunt*

rĭdĭcŭlārium, *żárt 2,*

ridiculārius, *śmiechu godny.*

ridiculè, *śmieſznie.*

ridiculiſsimus, żartowny, śmiechu godny.

ridiculōſus, ridiculoſiſsimum, *Idem.*

rīdĭcŭlum, *Szyderſtwo. śmieſzna.*

rīdĭcŭlus, *Błázeńſki, żártowny.*

rien, *ēnis, m Nerká*

riēnōſus, *Nerek bol ćierpiący.*

R I G

Rĭgatio, *Pokrapianie.*

rĭgens, *Zdrętwiáły, Chropowáty.*

rigentes oculi, *w ſłup idące oczy.*

rĭgeo, *Mártwieię, Náieżam ſię, Twárdnieię, Marznę, źiębnę, wſtáią włoſy* Vor Froſt erſtarren. *Terra boum plumbo inſuto ferroque rigebat.* Virg. *ſyn.* Rĭgēſco, ālgĕo, frĭgĕo. hōrrĕo. *v. Frigeo. Horreo.*

rigeſco, *rigodor, aris. Twárdźieię,*

rĭgĭdus, *Nie gibki, Náginániu przećiwny, Twardy, Zdrętwiały, Srogi, Surowy 2. źimny 1.* Steiff von Kälte / Streng. *--- falces rigidum conflantur in enſem.* Virg: *ſyn:* āſpēr, dūrus, vel frĭgĭdus.

rĭgo, *Pokrapiam,* wäſſern/ netzen/ *Disjicit & ſparſo latè rigat arma cruore.* Virg. *ſyn.* Irrĭgo, ĭrrōro, hūmēcto *phr:* ăquis āſpērgo, ſpārgo, pērfūndo, mădĕfăcio, ăquas ſpārgo. Rōrem lāte dĭſpērgere. Spārgĕre ſēmen ăqua. Hērbĭfĕrĭs rōrem dĭſsēmĭnat agris. Vūltum lacrymis atque ōra rĭgāvit. Mōllis erat tēllus rōrāta māne prŭīna. Jūppĭter ū tĭlĭbus quŏties rĭgat īmbrĭbus agros. ēſt mĭhi fœcūndus, dōtālĭbus hōrtus ĭn agris. Aūra fŏvet lĭquĭdæ fontem rĭgātur æquæ.

rĭgor, *oris, Twardość, Nieużytość, Zdrętwienie* Zimno.

Bystrość 1. *Surowość, Miedzą Niegibkość sub Niegibki, Stálenie.* Kälte/ Item Strengigkeit/ *Prima caloris enim pars & postrema rigoris.* Luc. *syn.* āspĕrĭtas, dūrĭtĭes, vel frīgus. *epith;* Aūsterus, hōrrĭdus, dūrus, ăsper, mārmŏrĕus, īnflĕxus, sævus, īmmĭtis, īmmānis, bārbărus, trux, mĕtŭĕndus. *phr.* Dum mēns aūstĕri plēna rĭgōris ĕrat. Tĕnet ēxsāngues rĭgor hōrrĭdus ārtus, Dēpōne rĭgōrem mārmŏrĕum, vĭrgo. īnflĕxi pĭĕtas ădămānta rĭgōris mōllĭret.

rĭgōrātus. *rigoro, Utwierdzam.*

rĭguum, *Mokyzyny, Pokrapianie.*

rĭguus, *Mokry.* Gewässert/ nass/ *Rura mihi & rigui placant in vallibus amnes.* Virg, *phr.* ārrĭgŭus, ūdus. mădĭdus, hūmĭdus.

rīma, *Rospádliná* 1. 2. Eine Spalt/ Ritz/ *Accipiunt inimicum imbrem rimisque fatiscunt* Virg: *syn.* Hĭātus, fissūra. scīssūra, spīrāmēntum, mĕātus, fŏrāmen. *epith.* Părens, ăpērta, āngūsta, lăbāntes jūnctūræ. Mūrāle vitĭum. Rīmōsus părĭĕs. Dīssĭlĭunt agri, rimīsque vĭdēntur ăpērtis. Flēxĭlĭbus rīmis strīdēntes scīndĕret agros.

rimas ago, *Pada się, Rysuie się.*

rĭmor, *aris, Szperam, Grzebię* 1. *Pryćiam, Szukam.* Ersuchen/ forschen/ grübeln *Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri* V. *syn.* Quæro, scrūtor. v. *Quæro.*

rīmōsus, *Rospádły, Dźiurawy.* Spaltig/ *Tu tamen & levi rimosa cubilia limo.* Virg. *syn.* Dēhīscens, hĭāns, pătens, ăpērtus, hĭūlcus.

rīmula, *sub Rospádliná* 1. *ringo, is, warczę.*

ringor, *eris, wárczę, Oszczerzam się, Gryzę się Gniewam się* 1. *Dąsam się.*

rīpa, *Brzeg* 2. Gestade eines Wassers/ Ufer/ *Riparumque toros, & prata recentia rivis.* Virg: *syn:* Lĭttus, ōra, ācta, mārgo, *epith.* ărēnōsa, grāmĭnĕa, vĭrĭdis, hūmĕns, ūda, mădĭda, rīdēns, hērbĭda, mūscōsa, ūmbrōsa, frīgĭda, gĕlĭda, frōndēns, vĭrēns, vērnans, spūmāns. spūmōsa. ūndāns, dēclīvis strĕpēns, flūvĭālis. *phr.* Rīpæ mārgo, āggĕr, crĕpīdo; clīvus, tōri. Vĭrĭdīssĭma grāmĭne rīpa. Aquas ŏblīquo mārgĭne cīngēns, claūdēns, fīnĭēns. Grāmĭne vērnāns, Tācta præcīnctā ārbŏrĭbus. Mōllis dēclīvi trāmĭte rīpa. Ārēnōsæ in mārgine rīpæ, ad rīpas lēnē sŏnāntis ăquæ ōras. Et līttŏra circum. Vĭcīnæque frĕmunt rīpæ crĕpĭtāntĭbus ūndis. rīpārum claūsas, mārgĭne fīnit ăquas Vĕntum ĕrat ăd mōllem dēclīvi trāmĭte rīpam. Grăvĭor, cāvæ sŏnŭĕrunt līttŏra rīpæ. v. *Littus.*

riparensis, Pograniczny, Pobrzeżny.

rīpārĭŏla, *Grzebieluchá.*

rīpārius, *Pobrzeżny,* rīpŭla, *Brzeżek.*

riscus, *Gr: Mácloch, Szkátułá, Skrzynká* 2.

risibilis. *śmiechowi podległy.* risio, *śmiech* 1. 2.

rīsor, *śmieszek.* Ein Lacher/ *Verum ita risores, ita commendare dicaces.* Hor. *syn.* Dērīsor,

risorius honor, Fulgentio.

risu excipere, obruere. *wyśmiać.*

risu vultum solvere risum tollere, *Rośmiać się.*

risu capto, concito, excito, facio, moveo, *śmieszę,*

rīsus, *us, śmiech* 1. 2. 3. Ein Gelächter/ *Incipe parve puer risu cognoscere matrem.* Virg: *syn.* Căchīnnus. *epith:* Lætus, hĭlăris, jūcūndus, blāndus tĕner, trĕmŭlus, mōllis, dulcis, sĕrēnus, vĕnūstus, ēffūsus: sŏlūtus, prōtērvus, prŏcax. *phr.* Dūm rīdes lĕpĭdo tānta ēst tĭbi grātia rīsu. Blāndo laūdem prætēxēre rīsu Căsta fĭdes, rīsus hĭlăres, mōrēsq; sĕrēni. Nūnc ălacres rīsus, nūnc & jŏca læta părēntur. Frōns læta, ēt făcĭlis gēstus, rīsūsque sĕrēni.

risus erumpit, *Rośmiać się.*

rītè, *Obrządnie, Porządnie* 3. *Słusznie, Przystoynie.* Nach Gewohnheit gebührlich/ *Ergo ritè suum Baccho dicemus, honorem.* Virg: *syn:* Dē mōre, ēx mōre, ŭt dĕcet,

rītes, *is, m, Obrząd.* rītu, *Ná kształt*

rituālia, ium, rituales libri, *Aienda.*

rituālis, *Odbrządkowy.*

rituālĭter, *Obrządnie, Z ceremoniámi.*

rītus *us, Obrząd, Sposob.* Eine Gewohnheit/ weiß/ *Hinc populi ritus edidicere novos.* Ovid: *syn:* Mōs, cōnsuĕtūdo, rătio, mŏdus. *epith.* sŏlēnnis, pĭus, vĕrēndus. vĕtūstus. prīscus, āntīquūs vĕtus bŏnus, nŏvus.

rīvālis, *subst. Społrutnik, Konkurent: Fryierz, Zawiśnik. Społzaletnik, Społpreszący, Społstadnik, Miłośnik spolny.* Ein Mitbuhler. *Quin sine rivali, teque & solus amares.* Hor. *syn.* Æmŭlus.

rīvālis. *adiect.* Rzeczny.

rīvālĭtas, *Záwiść* 2. *Konkurencya, & sub Społzaletnik.*

rīvālītia lex, *Społrutnik.*
rīvātim, *Strumieniem.*
rivi sanguinis. *żyłá krewna.*
rīvīnus, *Społzaletnik*, *Fryierz.*
rīvŭlus, *Strumyk.* Ein Bächlein. *Aridus ut magnas impellat rivulus undas:* Arator.
rīvus, *Strumień* 1. 2. *Zrzodło, Wodá przywiedźiona, Rurmusowy row.* Ein Bach. -- *tenuis fugiens per gramina rivus.* Virg. *syn.* Rīvŭlus. *epith.* īrrīgŭus, tĕnŭis, fūgīens, ērrāns, sērpens, lŏquax, quĕrŭlus, gārrŭlus, sŭsūrrāns, vītrĕus, nĭtĭdus, līmpĭdus, pĕllūcĭdus, ārgĕntĕus, crystāllīnus, jūgis, pĕrēnnis, præceps, flŭēns, lĕvis, strĕpĭtāns, strĕpēns, sălĭēns, prōnus, ōblīquus, lăpĭdōsus, raūcus. ārgūtus, ŭndans, sŏnāns, crĕpĭtāns, dūctĭlis, cădens, văgus. *phr.* Flŭēns pēr prāta vĭrēntia rīvus. Flŭunt quĕrŭli sĭnŭōso trāmīte rīvi. Dēflŭit īncērto lăpĭdōsus mūrmŭre rīvus. Lætā sŭsūrrāntes fŭgĭunt pēr grāmĭna rīvi, It præceps pēr sāxa sŏnāns spūmāntia rīvus. Dūlcis ăquæ sălĭēnte sĭtim rēstīngvĕre rīvo. *v. Fluvius, Fons, Torrens.*
xa *Swar.* Zanck/Hader. *Vecordem parat excitare rixam.* (Phal.) *syn.* Jūrgĭum. āltērcātio. cōntēntio, dīscōrdia, dīssīdĭum, līs, pūgna. *epith.* Clāmōsa, īnsāna, vēsāna, răbĭōsa, īmprōba, īnīqua, dīra, īnĭmīca, fŭrens, prŏbrōsa, tūrpis. ăcērba, mŏlēsta, āspĕra, fērvĭda, sāngvĭnea, crŭēnta. *phr.* Līnguæ cōntēntio, prælia jūrgia. Lītĭgĭōsa vērba, dĭcta, āmāræ prælĭa līngvæ. *Stŭdia* īrārum, ātque ŏdĭi. *v. Convicium, & Injuria.*
rixam committo, *Swárzę się.*
rixas injicere, *Poswárzyć drugich.*
rixātor, *Warchoł.*
rixo, *as*, rixor, *aris*, *Swárzę się.* Hadern/zancken. *syn.* āltērcor, jūrgor, cōntendo, lītĭgo, dīscēpto, pūgno, cĕrto. *phr.* Dīssīdĭis cōntēndo jūrgia mīscĕo, Lingua mĕdĭtor. Līnguam īn jūrgia sŏlvo. ăcŭo. Vērbis, pūgnis, mănĭbus cōntēndo. Rīxas ēxcīto, sŭscīto, mīscĕo, Stŭdĭis ārdēre nĕfāndis, īrārum ātque ŏdĭi āmāræ, prōtērvæ, clāmōsæ īnīre lăcēssĕre prælia cērtāmĭna līnguæ, Hōs īnter āspĕra rīxa ēxsūrgit, sævit. Mĭsĕras sīc īmprŏba rīxas sŭscĭtat.
rixōsus, *Swárliwy*, *Zwádliwy.*

R O

robeus, *Robius.* *Płowy.*
Robigalia, ium, orum, sub Krzyżowe dni.
rōbīgo, *Rdzá w zbożu.*
Rōbor, idem robur, rōbŏreus, *Dębowy.* Vom harten Eich gemacht. *Mittere roboreo scirpea ponte solet.* Ovid. *syn.* Quērnus, quērnĕus, īlĭgnus.
rōbŏro, rōbŏrāsco, *Pokrzepiam* 1. *Utwierdzam, Pośilam, Mocnieię.* Stärcken/ *Et validas auget vires, & roborat ictum.* Luc. *syn.* Cōrrōbŏro, fīrmo, cōnfīrmo, *phr.* rōbur, vīres do, āddo, sūppĕdĭto, sŭffĭcio, sŭggĕro, mĭnīstro.
rōbŏrārium, *Zwierzyniec* 1.
rōboror, *Męźnieię, Mocnieię.*
rōbur, *oris*, *Dąb Kłodá* 4. *Pal* 3. *Cięmnica, Moc, Krzepkość, Twárdość.* Eichbaum. *syn.* Stīpes, quērcus, īlex, *epith:* sylvēstre. nŏdōsum, dūrum fīssĭle, īmpĕnĕtrābĭle. *phr.* Īnnātāque rūpĭbus āltis rōbŏra. Tōt cīrcum fīrmo sylvæ sē rōbŏre tōllūnt. rōbŏrĭbꝰ dūris jānua fūlta rĭget *v. Quercus.*
robur animi, *Męstwo*, rōburneus, *Dębowy*
robus, bi, subst. n. Pszęnicá. (*Płowy.*
rōbus, *bi*, *adject.* *Lisowáty*, *Czerwony*,
rōbustus, rōbusteus. *Dębowy*, *Mocny*, *Krzepki*, *Pośilny.* Baumstarck. *Post ubi robustis adolevit floribus ætas* Virg: *syn:* Fōrtis, vălēns, vălĭdus lăcērtōsus, nērvōsus. *phr.* rōbŏre, vīrĭbus, īnsīgnis, præstāns, ēgrĕgius, prædĭtus, sŭpērbus, aŭdax, fīdens. Vīr fīrmo pēctŏre, vīrĭbus, Cŭi cōrpus rōbūstum, vĭgōre plēnum rōbŏre præstans dūrum, pătĭēnsque lăbōrum. Cŭi bēllo vīvĭda vīrtus. Vīnci nēscĭus ārmis. Cŭi īntĕger ævi sāngvis īnēst, sŏlĭdæq; suo stānt rōbŏre vīres. Quāntas ōstēntat rōbūsto cōrpŏre vires. *v. Fortis.*
Rochetum, *B. Rokietá.*

R O D

Rodo, *Gryzę* 1. *Przymawiam, Podbiera, Głodzę* 2. *Obmawiam.* Nagen. *Sæpe caput scaberet, vivos & roderet ungves.* Hor. *syn.* Cōrrōdo, ārrōdo, cīrcūmrōdo. ēxĕdo, cōnsūmo tōndo, tōndĕo. *phr.* Huīc rōstro īmmānis vūltur ădūnco, īmmōrtăle jĕcur tūndēns, fœcūndăque pœnis vīscera. Rīmaturque ĕpŭlis, hăbĭtātque sūb ālto pēctŏre, nēc fibris rĕquies dătur ūlla rĕnātis. *De Tityo cuĭ jecur semper reviviscens vultur perpetuo rodit.*
rodum æs, *Miedź w sztukach*
rōdus, *di*, *adject.* *Gruby* 4. *idem* rūdus, *di.* & *raudus. di.*

rōdus, *eris*, *ſubſtant. n. W ſztukách wiedź.* **Idem** rudus, *raudus*, *eris.*

rōduſcŭlum, *idem rauduſculum.*

rŏgalis, *Zgliſzczowy*, *ſub Zgliſzcze.*

rŏgātio, *pytánie, prośbá, poſpolſtwa uſtáwá, przywiley, Uſtáwá 1. Náradzánie ſię,*

rogationum dies, *Krzyżowe dni.*

rŏgātĭuncula, *pytánie, Náradzánie ſię.*

rŏgātor, *pytácz*, *proſzak.*

rŏgātus, *ut*, *prośba.*

rŏgĭtātĭo, *Náradzánie, Uſtáwá 1.*

rŏgĭto, *as*, *proſzę 1. pytam* **Embſig bitten.** --- *Priamo rogitans ſuper Hectore multa.* Virg.

rŏgo, *Proſzę 1. Modle ſię 2. Náradzam ſię. pytam, & in pożyczam 3, Stánowię.* **Bitten** *Sæpè roges aliquid ſæpè repulſus eas.* Prop. *ſyn.* ōbsĕcro, prӕcor, pēto, *v. Precor, Oro.*

rŏgus, *Zgliſzcze, Stos drzew, &c.* **Ein Holtzſtoſz,** *Conſcendit furibunda rogos enſemq; recludit.* Virg. *ſyn.* Pўra buſtum, sĕpūlcrum, *epith.* ārdens, flāgrans āccēnſus, crĕpitāns, fūnĕrĕus, lūgŭbris, mœſtus trīſtis, ēxcēlſus, sūblīmis, ōdōrus, ŏdōrĭfer, ŏdōrātus. ſtrūctus, ēxſtrūctus, ērēctus, *phr.* Līgnōrum ſtrŭēs, cōngĕrĭes: cōngēſtus āggĕr. Fūnĕris līgna. āra sĕpūlcri, Fūnĕrĕӕ, sĕpūlcrāles flāmmӕ. Cōmpōno flāmmas, & vāſtum āggĕrem āltos cōnſcēndit fŭrĭbūnda rŏgos Ardēntemq; rŏgum mĕdia ſpēctābat ăb ūnda. Cōnflagrānte rŏgo nŏn ēſt dētĕrrīta flāmmis. Hōc rŏgus īſte mihi, hōc īgnes ărӕque părābant. *v. Ignis.*

Rōma, *Rzym.* **Die herrliche Stadt Rom/**

rōmānĕus, romanicus, *Rzymſki.*

romano more, *Po Rzymſku, cnotliwie.*

rŏmānus, *adject. Rzymſki.*

romānus, *ſubſtant: Rzymianin.*

Rombotinum, rompotinum, lege Rumpotinum.

rŏmŭleus, rōmŭlus, *Rzymſki.*

rombotinus. *ſub Topola.*

rōmŭlīda, *Rzymiánin.* ronchus, roncus, *Párſk 1.*

R O R

Rōrālis, *Rośiſty.*

Roramento auri, apud Capitolin, corrigit Cauſi ab. Ramenta

rōrans, *Rośiſty*, *Kropliſty.*

rōrārius, *żołnierz lekki, żołnierz pociſkowy, Procarz*

R O R O S

rorat, *Roſá pádá.* rorate, *ſub* Roraty.

roratio, *Mácice zaraza*, & *ſub Roſá pada.*

roratus, *Pokropiony.* & *ſub Roſzę co.*

rōreſco, *ſub Roſzę ſię.*

rōrĭfer, *P. rorifluus, P. Rośiſty.* **Das Tau bringt.** *Roriferá gelidum tentaverat àére biga.* Stat. *ſyn:* Rĭgŭus, īrrĭgŭus.

rōro, *as.* *Pokrapiam & ſub Roſzę.* **Thau geben/ thauen.** *Per ſylvam, & ſparſo rorabant ſanguine vepres.* Virg. *ſyn.* īrrōro rigo, īrrĭgo, āſpērgo, hūmēcto, rōre pērfūndo, vel rōrēſco, rōre ſtillo, dēflŭo, rōrem ēmītto, ſpărgo.

rōrŭlēntus, *Rośiſty.*

R O S

Rōs, *roris*, *Roſa. Kroplá.* **Der Thau** -- *Sangvineis ſtillavit roribus Albos.* Luc *epith.* Mātūtīnus. frīgĭdus, gĕlĭdus, nōctūrnus, līquĭdus, vĭtrĕus, tĕnŭis, hūmidus, ūdus, hūmēns, ārgēntĕus, cœlēſtis, āĕrĭus, gēmmĕus, gēmmāns, cădēns, plŭvĭus, ſtīllāns, lăcrymōſus, fœcūndus, dūlcis, grātus *phr:* Rōrālis ăqua, līquor, hūmor, prŭīna. Rōſcidus, mātūtīnus hūmor. Rōrāles, mātūtīnӕ guttӕ, ăquӕ Nōctis lēntus hūmor. *Roris* lăcrўmӕ, gūttӕ ăquӕ. Aūrōrӕ lăcrўmӕ. Rōris ārgentĕus īmber. Spārſa rōre cœlēſti mădet, mădēſcit hŭmus. Tĕnŭes in gūttas sōlvĭtur āēr.

ros Syriacus, *Mánna ſok.* ros vitalis, *Mleko.*

Rŏſa, *Roża 1.* **Eine Roſe/**

roſa conditanea, *vel* conditurâ compoſita *ſub* Konfekt.

roſa Græca, *Firletka.*

Roſa Mileſia, Punica, *vide* Mileſia, Punica.

rŏsāceus, *Rożány.*

rŏsārium, *Rożany ogrodek, an* Rożániec. **Ein Roſenbatten.** *Vidi Peſtano gaudere roſaria cultu.* Virg. *epith:* ămœnum, vīrēns, vīrĭde, ŏdōrum, ŏdōrātum, grātum, pīctum, pūnĭcĕum, rŭbĭcūndum *Pæſtānum.*

rŏsātum, *Konfekt, Rożány konfekt.*

roſcidus, Rośiſty. **Mit Thau bedeckt/** *Ergo iris croceis per cœlum roſcida pennis.* Virg.

rŏsētum, *Rożany ogrodek.* **Roſenſtock/ oder Garten/** *Puniceis humilis quantum ſaliunca*

roseis. Virg. *syn:* Lōca rōsīs cōnsīta. Hōrtus rōsīs ăbūndans, frĕquēns.

roseus, *Rożaney maśći*, *Rumiány*, *ćielisty* 2. *Szárłatny*. Rosenfarbig/ *Dixit & avertens rosea cervice refulsit*. Virg. *syn:* Rŭbens, rŭbĕus, rŭber, pūrpŭreus, rŭbīcŭndus.

rōsĭdum solum, *Columell. Pallad. Commelin: i. roscidum*,

rōsio, *Gryźienie*. 2.

rosmărīnum, *rosmarini*. rosmarinus, *rosmarini*, ros marinus, ros maris, *Rozmaryn* 2.

Rosomăca, *rosomacus B. Rosomák*.

Rosŏlani, *Ruś* 2,

rostēllum, *Nos* 2. *Pyszek*.

rostra, *orum*. *Kázalnica*,

rostratus, *Kończáty ná przodku*, & *sub Czekan*,

rostro, *as*, *Kluię*. *Dźiubię*, *Pyszę w ziemi*. *Orzę*, *Porzę* 1. *Stárbám się*,

rostro everbero, ferio, *Kluię*,

rostro terram ruo, *Pyszczę*.

rostrum, *Nos* 2. *Pysk*. Ein Schnabel. *Hic stupet attonitus rostris, hunc &c.* Virg. *epith.* ŭncum, ădŭncum, ăcūtum mōrdāx pōrrēctum, cūrvum, incūrvum, dūrum, rĭgĭdum, mĭnāx, ærātum. *phr.* Rōstri ăcūmen, rōstrōque īmmānis vultur ădŭnco, rōstrum lătĕri dēfīgit ăcūtum, rōstrōque rĕdūnco. Hāmātīsq; vīri lănĭārunt ūnguĭbus ōra.

R O T

Rōta, *Koło wozowe*, *Koło ná złoczyńce*, *Probá* 3. *Okrąg* 1. *an Kozá dźiká*, & *tr sub Przypráwá*. Ein Rad/ *Hæc erit admissâ meta terenda rotâ*. Ovid. *syn.* ōrbis, ōrbīta *epith.* rŏtūnda, cūrva ăgĭlis, lĕvis, īnstābĭlis, vēlōx prŏpĕrans, cĕlĕris, vŏlūbĭlis, cĭta. præceps, fērvĭda, fērvēns, fērrāta, strīdēns. *phr.* Rŏtæ ōrbis, āxis. cūrvātūra, cūrvāmen, gўrus. Fērrātus ōrbis Cĭtāto āxe vŏlūbĭlis Pērpĕtŭum quæ cīrcūm vērtītur āxem. Răpĭdis rŏtis cōncĭtus aufērtur cūrrus. Vŏlat vī fērvĭdus āxis sūmmæ cūrvātūra rŏtæ. Vērtūnt que rŏtis prŏpĕrāntĭbus aūras, rŏtis sūmmas lĕvĭbus, pērlābĭtur ūndas. Nōn mägis ēst cūrvis āppia trīta rŏtis. *v. Currus & Gyrus.*

rota aquaria, haustoria, *Rurmusowe koło*,

rrōtābĭlis, *Obrotny w koło*,

ŏtalis, rotātus, *Ná kołach*.

rŏtāns, *Kolący* 2. rŏtātim, *Kołem*

rŏtatio, *Obracanie*.

rotatus sermo, *Mowá piękna*, *Okrągłość*.

rŏto, *as*. *Obracam*, *Szermuię* 1. *Wykrącam* 2. *Roztacza paw ogon*. Rollen/ wältzen/ herumbtreiben/ *Proturbant, instant non segnius ac rota. ensem*. Virg. *syn.* Vērto vērso, cīrcumvŏlvo, gўro *phr.* in ōrbem dūco, cīrcumdūco: *v. Gyrus:*

rŏtŭla, *Kołko* 1,

rŏtūndatio, *Obrácánie*, *Okrągłość*,

rotundè, *Okrągło* 1. *Gładko* 1,

rŏtūndĭtas, *Okrągłość* 1.

rŏtūndo, *as*, *Okrągło co czynię*, *Toczę* 3.

rotundum in habitum figuratus, *Okrągły* 1.

rotundus, *Okrągły* 2. 2. *Gładki*. *Doskonały* Rund Rugelächtig. = = = *Grajis. dedit ore rotundo*. Horat. *syn.* Glŏbōsus, sphærĭcus, ōrbbĭcŭlātus. tĕres. *phr.* īn ōrbem cōndĭtus, rĕvŏlūtus, glŏmĕrātus, sĭnŭātus, āctus. dūctus, vērsātus, fōrmātus, ēffōrmātus, fĭgūrātus, īn ōrbis fĭgūram ēffīctus.

rotūndus sermo, *Mowá piękna*,

Roxāni, Roxŏlāni, *Ruś* 2.

Roxolānia, R[illegible]. roxolānus, *Rusnak*,

R U

Rŭbēcŭla. *Gil*, *Płoćicá*. Rŭbēdo, *Czerwoność*,

rŭbĕfăcio, *Czerwonienię*. Roth machen/ = = = *Atlantiadum rubefecerat ora sororum*, Sed.

rŭbella, & rucelliana vitis, *sub Wino czerwone*,

rŭbellĭānus, *Czerwony* 1,

rŭbellio, *Jaz*, *Kárp*,

rubellum vinum, *Wino czerwone*,

rŭbellus, *subst.* *Płoćicá Wzdrenká*,

rubellus, *adject:* *Czerwony* 1,

rŭbens, *Rumiény*, *Czerwony* 1,

rŭbeo, rubesco, *Czerwienię się*, *Zapałam się*. *Zápala się zorza*, *Wstydzę się*. Rot seyn/ *Puniceis invecta rotis Aurora rubebat* Virg: *phr:* Rŭbōre, rubeo cŏlōre tīngor, īnfĭcior, īmbŭor pērfūndor, īllĭnor Rŭbōrem trăho., cōllĭgo, cōncĭpio. ăccĭpio. *v: Erubesco.*

rŭber, *Czerwony* 1,

rŭbēra, *żaba ziemna*, *żaba wodna*,

rŭbētum, *Cierniśko*. Ein Brombeerstrauch/ *Cornaq; & in duris nascentia mora rubetis*. Ovyn Spīnētum, dūmētum: *v. Spinetum*,

 beuur

ŭbeus, *à robus*. *Płowy*.

rŭbeus, *à rubeo*. *Rumiany*, *Czerwony 1*. **Roth**. *Nunc facilis rubeâ texatur fiscina virga*. Virg. *syn*. Rŭber, rŭbicūndus, rŭbēns, rŭbēscens, pūrpŭrĕus, rŏsĕus, pŭnīcĕus, īgnĕus, sānguĭnĕus, *phr*. Rŭbōre tīnctus, īnfēctus, īmbūtus, pērfūsus. īllītus.

rubeus, à *rubo*. *Virg*. *Robert*. *Stephan*: *nec rejicit Cerda*. *Cierniowy*.

rŭbia, *Márzána ziele*

rŭbĭcŭlus, *rubeoculus*, *rŭbŏcŭlus*, *płocicá*

rŭbĭcundŭlus, rubicundus, *Czerwony 1*.

rubĭdus, *Czerwony*, *vide & Gruby*. *Hujus vocis varia est lectio & interpretatio quare & quantitas. apud Plautum tamen* Panis rubidus, *in Casina* Ru, *brevi*, sed ampulla rubida. *Sticho* Ru, *longo*.

rubigine scaber, *Zadrzewiały*.

rubiginem sentio, traho. *Rdzewieię*.

rūbīgino, *as*, *Zardzewiam co*, *Rdzewieię*, Ru, *quantitatem*, *vide in Rubigo*.

rubiginor, *aris*. *Rdzewieię*.

rūbīgĭnōsus *Zardzewiały*, *Rdzawy*, *Rudáwy*.

rūbīgo, *Rdzá 3. 4*. *Zębow pożołknienie* **Rost**, *Condere vaginâ gladium ne tecta rubigo P*, *Esset rubigo segnisq; horreret in arvis*; Virg. *syn*. Ærūgo, fĕrrūgo, sĭtus. *epith*: ătra, nīgra putris, āspĕrā, scabra, rigīda, sqāllīda, fœda, tūrpis tētra mōrdax, ĕdax, *phr*. Scabræ mōrsus rubīgĭnis. Fērrum rubīgo īnfĭcit, ōbdūcit, rōdit, ēxĕdit, cōrrūmpit, fœdat, īnquĭnat, Plēni rubīgĭnis ēnses. Nīgræ rubīgĭne falces. Fēssa putri rubīgine tēla.

rūbīgus, *sub Rdzá*,

rŭbor, *Rumianość*, *Czerwoność*, *Bárwiczká*, *Wstyd 1. 2*. **Röthe**/ *Et mihi de nullo fama rubore placet*. Mart. *epith*: Săngŭĭnĕus, pūrpŭrĕus, pūnīcĕus, rŏsĕus, īgnĕus, flāmmĕus, dĕcōrus, splēndens, cŏrūscus rŭtĭlus mĭcans, *phr*. Cŏlor, rŭbĕus, rŭber, pūrpŭrĕus, &c: *v*: *supra Rubeus*, ōra quŏque īngĕnŭo, rădiant sŭffūsa rŭbōre. Sŭbēst rŏsĕo, lēnis īn ōre rŭbōr īnfĭcit ōra. Sēdet īn nĭvĕo dĭscŏlor ōre rŭbor.

rŭbrĭca, *Rubrika 1*. *Glinka czerwoná*, *Sznur ciesielski*, *Barwiczka*, *Ustáwá 1*. *Gil*, *Ziemia czerwona* (*farbowány*.

Rubricatus, *à rubrico*, *in Exodo sæpè*, *Czerwono*

Rubrica Lemnia, *Sinopica*, *Rubryká*, *2*.

rubricerta, *sub Bárwiczká*.

rubrīcōsus, *Rubrus*, *Czerwony*.

rŭbus, *hic hæc*. *Ciernie 1* *Jeżyny 1*. **Hagedornstaud/Brombeerstaud**. *Munera mordaces interiere rubi*. Ovid. *syn*. Sēntis, vepris, spina: *epith*: āspĕr hōrrens, pīngvis, dūrus, mōrdax. ăcutus, rīgĭdus, vūlnĭfĭcus, hāmātus, vīlis, pūnīcĕus, hīrsūtus. *phr*. Mĕlla flŭānt īlli, fĕrat ēt rŭbus āsper ămōmum. Rēttŭlit hīrsūtis brāchĭa tēcta rŭbis. Hōrrēntēsque rŭbos ĕt ămāntes ārdŭa dūmos. Cōllĭgit ēt rĭgĭdis vīscĕra spārsa rŭbis:

rubus caninus, *Roża polna*.

rubus Idæus, *Malinowy krzak*.

ructamen *Rzygánie*. rūctātor, *Rzygliwy*.

ructitare. *Colu corr*. *Caput agitare*.

ructo, ructor, *Deponens Rzygam*.

ructuōsus, *Rzygliwy*. ructus, *Rzyganie*.

R *U* D

Rŭde æs, *W sztukach 2*.

rŭde donatus, rudem meruit; *Wysłużony*.

rudem accepit, meruit, *Wysłużony*. *& sub Wyuczam się*.

rudem do, *Wypuszczam z służby*.

rudeata loca, *Rozwáliny*,

rūdeātus, *Gruzłowáty*. rūdēctum, *Rozwáliny*.

rŭdens, *m. f*. *Lina*, *żaglowa lina*. **Ein grosz Schif-Säil**.--*clamorq; virum stridorque rudentem*. Virg. *syn*: Fūnis, rĕtĭnācŭla. *epith*: Naūtĭcus, grăvis, rĭgĭdus, tēnsus lāxus, lōngus, īngēns, tōrtus, īntōrtus, mărīnus, ēxtēnsus, cōntēntus, nōdōsus. *phr*: Aūt lăquĕum cōllo, tōrtōsque āptāre rŭdēntes. Lāxi jactantur ŭbiq; rŭdēntes, ēxcūssōsq; jŭbet laxare rŭdēntes; *v*. *Funis*

rŭdentisibilus. *Skrzyp 1*:

rūdĕrārius, ruderatus, *Gruzowy*.

ruderātio, *Gruzem*, *nábiiánie*, *Tynkowanie*.

rudes, *is*, *ut aliqui scribunt*. *idem* rudis, *f*.

rŭdĕro, *as*, *Gruzem náwożę*, *Tynkuię*.

rūdētum, *Rozwáliny*, *& sub Gruzowaty*.

rŭdētus. *Gruzowáty*.

rŭdiārius *à rudis adjectivo*, *Partacz*.

rŭdĭārius, *à rudis substantivo*, *Wysłużony*, *Szermierz wysłużony*.

rŭdĭcŭla, *Wárzęcha*, *Kopyść*.

rŭdīmentum, *Początek 2*. *ćwiczenie 2*. **Anfang**. *Prima rudimenta*, *& primos &c*. Virg.

Rudis, *subst. f.* *Laska* 1. *Przodek* 3.
rūdis, *adject.* *Prosty* 3. *Prostak*, *Niebiegły*, *Nieuczony*, *Nieświadom*, *Gruby* 2.|3. 4. Nieuk. **Unwissennd / tölpisch.** *Ad mala jam pridem non sumus ulla rudes.* Ovid. *syn.* īgnārus, tȳro, vel hĕbes, tārdus, stūpĭdus.
rūdĭtas, *Prostość* 2. rūdĭtus, *us* *Ośli ryk.*
rūdo, *is*, *rudivi.* *Apulei.* *Ryczę.* **Schreyen wie ein Esel.** *Findor ut Arcadiæ pecuaria rudere credas.* Ovid. *ut rudit à scabra turpis asella mola:* Ovid.
rudor tabæ, Apulei.
rūdum æs, *W sztukach miedź.*
rūdus, *di*, *adiect.* *Gruby* 3.
rudus, *eris*, *subst. n.* *Gruz* 1. 2. *Tynk*, *Miedź* *Nawoz*, *Pieniądze.* **Steinhauff.** *Ruderibus latis tecta sepulcra carent.* Rutill. *syn.* Cæmēntum, pārĭētīna. *phr.* Disjēctæ, dīrūtæ mōles. Vĕtūsti frāgmīna tēmpli āvūlsa sāxis sāxa, ēvērsæ dŏmus trīstes rēllĭquiæ.
rūdus novum. *Gruz do tła.*
rūdufcŭlum, *Pieniądze* Miedź, *Maźnicá.*
rufesco, *Lisowáćieię.*
rūfo, *as*, *Lisowáto czynię.*
rūfŭlus, *Czerwonawy*, *Lisowáty.*
rūfus, *żołtoczerwony*, *Lisowáty* **Feurroth.** *Roma magis fuscis. vectitur Gallia rufis* Mart. *syn* Flāvus, crŏcēus, lūtĕus, flavēns, rŭtĭlus, aūreus.
rūga, *Zmarszk* *Fałd.* *Chropowáćiná.* **Runtzeln/ Falten.** *Iam venient rugæ quæ tibi corpus arent.* Ov. *epith.* Aspĕra rĭgĭda, tūrpis, īnfōrmis, dēfōrmis, cōntrācta, sĕvēra trīstis, fūnēsta, ānīlis, sĕnīlis. Rūgōsa frōns, fācies. Gēnārum, frōntis sūlci. Rūgārum sūlci. Rūga āspĕra frōntem, vūltum fācĭem, gĕnas, ōs cūtem fœdat, nŏtat, fīndit, sūlcat ārat, crispat; lāxat. Cūm sīt tĭbi dēns āter, & rūgis. vĕtus frōntem sĕnēctus ĕxārēt. Trīstes sūrguntēmpŏra rūgæ. āspĕra sūlcat rūga cŭtem.
rugas cogo, traho, duco, *Niewesoły iestem Marszczę się*
rūgātus, *Zmarszczony.*
rūgio, *Ryczę.* **Brüllen wie ein Löw.** *Primum Marmarici norunt rugire leones.* T. Ru *pleriq; omnes producunt, licet Auctor Philomela corripiat.*
rūgītus, *us*, *Ryk* 2. **Das Brüllen.** *Cum fera rugitu vox fremit æquoreo* M. *epith:* Hōrrēndus, hōrrīdus, hōrrĭsŏnus, terrĭbĭlis raūcus, rĕsŏnāns, frĕmens. *phr.* Lēōnes horrēndus gemĭtus, clāmoro Hōrrĭsŏnis cœlum rūgĭtĭbus īmplet tērrĭbĭlis ...
rūgo, as, *Marszczę* 1. (*v. Clamor.*
rūgōsus, *Zmarszczony*, *Chropawy.* **Gerunzelt.** *Rugosiorem cum geras stola frontem.* (Scaz. *syn.* Rūgis āsper, fœdus. *v: Ruga.*
ruidum pilum, *Stąpor.* ruĭdus *Gruby* 4.
ruīna, *Obálánie*, *Walenie*, *Upádek* 1. *Szkodá.* **Ein Fall/ Untergang.** *Hæc loca vi quondam & vasta convulsa ruina:* Virg. *syn:* Cāsus, lāpsus, prōlāpsio, ēxcĭdĭum, vel pērnĭcĭes, ēxĭtĭum, clādes, īnfōrtūnium. *epith.* Sūbĭta, rĕpēntīna, īnŏpīnā, prǣceps, hōrrēnda, ingēns, grāvis, fātālis, īnfaūsta, trīstis, mœsta flēbĭlis, īmmānis, dīra, rāpĭda, tērrĭfĭca, lēthĭfēra, īrrĕpārābĭlis. *phr.* Dīram, fāti sēnsēre rŭīnam. Cūnctāque tērrĭfĭcis vōlvit nātūra rŭīnis. Sēcūmque rŭīnis īnvōlvunt grāvĭbus rēges. Nē fātālī cūncta rŭīna quāssa lābēnt. Lēthĭfēra quæris rēgnum stābĭlīre rŭīna ēt vōs clīvōsæ vĕtĕrum mōnūmēnta rŭīnæ. *v. Rudus*, *Ruo & Cado.*
ruinam do facio, *Upadam* 2.
ruinam impello super aliquid, *Przywalam*, *Zawalam.*
ruinas do, edo, facio, *Obalam* 1. 2. *& sub Runeło.*
ruīnōsus, *Upadku bliski Wálęcy się.* **Fällig.** *Vita ruinosis tumulis sine fine jacebit* Am. Rŭēns, cădūcus. lābāns, rūptus. *v* *Labans.*
rulla, *Kozicá.*

RUM

Rūma, *Pierśi* 2. *Cyc* 2. *Wole* 2.
rumbotinum, idem rumpotinum.
rumbōtīnus, *Topola*
rūmen, *inis*, *n.* *Wole* 2. *Gárdło* 1. *Cyc* 2. *Pierś* 2 *Wymię.*
rūmex *icis*, *Poćisk* 2. *Kotewki żelázne.* *Szczaw kobyli.*
rumentum, priscum Przerwánie.
rūmĭcestri, *idem rumigestri:*
rūmĭfero, rumĭfico, *as.* *Wspominam* 3. *Sławię*, *Rozgłaszam.*
rūmĭgĕrātio, *Rozgłoszenie*, *Sławienie.*
rumigero, *as*, *& or*, *Rozmawiam* 1. *Rozgłaszam.*

rūmĭgĕrŭlus, *Nowiniarz,*
rūmigestrî *Poćisk 2. Grabie.*
rumin, idem rumen,
Rūmĭgo, pro Rumino, Apulei Aeroald. Colu,
rūmĭnālis, *sub Przeżuwam,*
rūmĭnātio, *Przeżuwánie,*
ruminator, *Przeżuwacz 1. 2,*
rumĭno, *Przeżuwam 1. Rozważam 2. & sub wele*
rūmĭnor, *Przypominam, Wspominam 1. Myślę 1 Rozważam,*
rūmis, *Piersi 2. Cyc 2: Wymię,*
rūmĭto, *Rozmáwiam 1. Tárkam, Rozgląszam*
rūmo, *as, á rumen. Przeżuwam,*
rūmo as, à rumis vel ruma, Karmię 2,
rūmor, *oris, Wieść.* **Ein Gerücht / gemein Geschrey** / *Quid miserum torques? rumor acerbe tace.* T. *syn.* Fāma, mūrmur, sērmo. *epith:* Vāgus, vŏlans, āncēps, dubius, īncertus, lŏquāx, gārrŭlus, tūrbĭdus, vēlox, pēr[illegible], prŏcāx, prŏtērvus, præcēps, sŭbĭtus, rĕpē[illegible]s. *phr.* It rūmor ăd ūrbes. Dīcĭtur, fērtur [illegible] pĕr ŏppĭda rūmor. Tta rūmor īn ūrbe sŏnat. Lābĭtur hīc sŭbĭto Rōmāna pĕr ŏppĭda rūmor. Rūmōrēsque sērit vārĭos. Si trĕpĭdus vūlgāvĕrīt ōmnia rūmor, *v. Fama.*
rumorum auceps, *Nowiniarz,*
rumpo, *is. Rwę 2, 3, Przerywam 2. U[illegible]ywam 1, Rozsądzam 2, Psuię, Zrzucam 3, Z[illegible] się, Szkodzę.* **Brechen / reissen.** *Fato me & [illegible]la rupi.* Virg. *syn:* Pērrūmpo, dĭsrūmpo, frāngo, ēffrīngo, rēfrīngo. dĭscīndo, dīsſlvo, *v: Frango.*
rumpo silentium, *Przemawiam ō 2,*
rumpor, *Pádam się, Rospuknąć się, Zerwáć się, Puká 3 Gryzę się, Skomá mi,*
rumpŏtĭnētum, *Máćićá nawiązána, Winnica 1, Topola.*
rumpus ïoum, *sub Máćićá náwiązáná. & sub Topolá,*
rumbus, *m. Litor sl 5,*
rumus, *piersi 2. Cyć 2,* rumuſcŭlus, *Wieść*

RUM

Rūna, *æ, Robátyná,* rūnātus *ibidem,*
runcastri, *Grabe,* rūncātio, *Plewidło*
runcĭtor, *in Plewiárka,*
runcīna, *Hebel, Piłá 4. i producit Renat, & Robert. Stephan sed Scaliger ex Græco. breviat.*
runcino. *Hebluię, i, ut in runcina,*
runco, *as. Pelę, Skubię, Wyrywam,*
runco, onis. Motyká,
rŭo, *Neutrum, Upadam 2, ćisnę się, Wpadam 3* **Fallen.** *Quo ruitis? quæve ista recens discordia surgit* Virg. *syn:* Cădo, cōncīdo, dĕcīdo, prŏcīdo, lābor, dēlābor, cŏllābor, prōlābor, cōrrŭo, præcīpĭto, prŏcūmbo. *phr:* In præceps, ăd tērram lābor, fĕror. vōlvor. Præcēps fĕror, ăgor, īmpēllor. Grāvi cāsu, rŭīna, māgno īmpĕtu, īmmāni tūrbĭne, devēxo pōndĕre prōlābor ăd tērram pōndĕre vāſto cōncĭdit. Dŏmus lāpſa rĕpēnte rŭīnam cum sŏnĭtu trāhit, Scŏpŭli īngentem trāxēre rŭīnam. Sīc īlla rŭīnam prŏna trāhit, pēnĭtŭsque vādis īlliſa rĕcūmbit. Fātāli cūncta rŭīna. Quāſsāta lābĕfācta, cōncŭſſa lābānt. Cōncŭſſæ nūtānt tūrrēs, lāpſumq; mĭnantur. *v. Cado.*
ruo, *Activ. Obalam 2. 3, Walę 2, sypię 2, strychuię, Wyrywam.*
rūpes, *Skáłá 1, 3,* **Ein spitziger Fels.** *Ille velut pelagi rupes immota resistit.* V: *syn.* Cautes, ſcŏpŭlus, sāxum, sĭlex. *epith.* ardŭa, ābrūpta, prærūpta, āĕria, præceps, īnāccēſſa, īnvĭa, īnhŏſpĭta hōrrēnda hōrrĭda, ſcŏpŭlŏſa, sāxēa, ſcrūpĕa ſcābra, dūra, īmmānis, īmmōta, æquŏrĕa cāva, ēxēſa, dūmōſa, mūſcōſa, nĕmĕrōſa, ſylvēſtris, ăcuta. frōndēns, āſpĕra, cāvāta, āprīca, *phr:* Jŭgum sāxōſum, sāxĕum, ſcŏpŭlōſum. Sāxum præcēps. Sāxēa mōles. Prærūptī vērtex, crēpīdo sāxi, altis prærūptum sāxis jŭgum. Scŏpŭlōſi căpĭta āſpĕra montis. Sūſpēnſa sāxis rūpes. Stābat ăcūta sĭlex præcīſis ūndĭque sāxis. ālta rūpes ārdŭo sūrgit jŭgo. Scŏpŭli rūpis ābrūptæ. Scrūpōſæ cōncāva rūpis. Rūpis ēxēſæ ſpĕcus, āntrum. Scŏpŭlis pēndēntĭbus antrum. Cœlo āttōllēns jŭga sāxēa rūpes. Prærūpta mōles. Sāxis ārdŭa caūtes. Hīnc ātq; hīnc vāſtæ rūpes, gēmĭnīq; mĭnāntur īn cœlum ſcŏpŭli vāſtæ rūpes, ſcŏpŭlōſq, ădĭtūque cārēntia sāxa. Fluctĭbus, ūndis vēntis, fŭrĭis ŏbvĭa, ēxpōſĭta, ēxpōſta, ōbnōxia, rēſiſtēns. *v. Saxum & Mons.*
rūpĭcāpra, *Koza dzika.*
rūpĭces, *à rupex, Chłop, Gornik,*
rūpico, *onis, Zerwánie, Przerwanie Przepukliná, żył otworzenie,*
ruptor, *oris, Przerywacz, Gwałćićiel 2.*
ruptūra, *Przepukliná,*
ruptus, *Przepukły, Zerwány,*

rūrālis, rurestris, *Wieyski.* Des Felds, *Munera dat lauros carpens ruralis Apollo.* Rum, *rurātio, Wieyski żywot.*
rōrĭcŏla, *Wieśniak, Wieyski, Robotny,* Baur/ *Tempore ruricolæ patiens fit taurus aratri,* Ovid.
rurilulat acredula, sub Słowik.
rūro, *as,* ruror, *aris, Wieyski żywot wiodę.*
rursum, *Znowu, Wzad 1,*
rursum prorsum, *Tam i sám,*
rursus, *Znowu* Wiederumb abermahl. *Rursus in arma feror, &c. Virg: syn.* Rūrsum, ĭtĕrum, dēnŭo, ăb integro,
rursus, prorsus, *Tám i sám,*

R U S

Rūs, *Wieś, Grubość.* Feld/ Ackerland/ *Hoc petit, esse sui nec magni ruris arator.* M. *syn.* ăger, cāmpus, vel vīlla *epith:* ămænum, flōrĕum, vĭrĭdāns, gĕnĭāle, nĕmŏrōsum, lætum, fĕrāx, fertīle, ŏpācum aprīcum aūrĭcŏmum, frōndĕum, flōrĭdum, vĭrēns, spătĭōsum flōrēns. Cĕrĕāle, cāmpēstre. rōscĭdum. pătēns, flăgrāns, vernāns, ăquātĭcum. *phr:* Rūrĭs dēlĭcĭæ, ŏpēs, ōtia, sĭlēntia. pīctĭ vĭrĭdāntia cāmpi. Fæcūndi rūra bĕāta sŏli. ăpes pĕr flōrĕa rūra ēxĕrcet sub sōle lăbor. Cūncta vĭgent, nĕmus ŏmne vĭret, vīres aūrĭcŏmum rus. Quum vĭret ŏmne nĕmus. rĕsŏnānt cum frōndĕa rūra. Pĕrpĕtŭo uērnāntia grāmĭne rūra. Fert spătĭāns ălăcrem pĕr rūra vĭrēntia grĕssum. Rūris ŏpes sătŭri, gnāvōque ăgĭtānda cŏlōno mūnĕra, *v. Ager & Hortus.*
rus merum, *Grubość.*
ruscarius, *Ruszczkowy. sub Iglica 2,*
Ruscus, Fest. corrigit Scalig: Russeus,
rusculum, *Wioską,*
ruscum, ruscus, *Iglicá ziele,*
ruscus sylvestris, *Ostrokrzew,*
ruspo, ruspor, aris, Szperam, *Grzebię, Szukam,*
russātus. russeŏlus. *żołtoczerwony,*
russeus, *idem & Rdźáwy,*
Russi *hi. Ruś 2.* Russia, *Ruś 1, Podgorze 2.*
russŭlus, *Szárłatny, al. Lisowáty,*
Russus, *substuat. Rusnak.*
russus, *adiect: żołtoczerwony, Lisowáty,*
Rustarius, Cato. corr. Turneb. Ruscarius,
rusticānus, *Wieyski, Chłopski, Gruby 2. Wieśniak*

Rusticarius, Varr. corr. Ruscarius.
rusticātim, Wieysko, Po wieysku, Chłopsko.
rustĭcātio, rustica vita. *Wieyski żywot.*
rusticationis scientia, *Gospodárstwo 1.*
rusticātus, *us, Gospodárstwo 1. wieyski żywot.*
rusticē, *Chłopsko, Wieysko Grubo 2.*
rustĭcĭtas, *Wieśniáctwo. Chłopstwo, Grubość. Nieobyczayność* Grobheit/ Bauers-Sitten. *Hirsutum & dura rusticitate trucem* Mart. *syn:* ăspĕrĭtas mōrum, *epith.* incūlta, agrēstis, hōrrĭdă, dūra, īmmītis, īndŏcta, *pr.* Agrestes, īncūlti mōres. Nēscĭa mōrum. Dūra tāntum rūstĭcĭcĭtāte văles. Hōrrĭda rūstĭcĭtas. Fĕrĭtas ĭnāmābĭlis. incūlta quam sīs rustĭcĭtate fĕrus.
rustĭcor, *Wieyski żywot wiodę.*
rustĭcŭla, *Párdwá.*
rustĭcŭlus, *adiect Wieyski.*
rustĭcŭlus. *subst. Chłopek, Wieśniaczek.*
rustĭcus, *adiect. Wieyski 1. Chłopski.*
rustĭcus, *subst: Wieśniak, Chłop 1.* Ein Dorff-mann/ Bauer. *Romæ rus optas, absentes rusticus urbem.* Hor. *syn:* Rūrĭcŏla, ăgrĭcŏla, cŏlōnus īncŏla rūris, *vel* agrēstis sylvēstris. vel īnurbānus, īncūltus, hōrrĭdus, īncōndĭtus, ăgrēstis, rŭdis, trux, fĕrus, bārbărus, *phr.* Rūstĭcĭtāte rŭdis īncūltus. *V. Agricola,*
rusus, pro rursus, priscè Ennius
rūta, *æ, Rutá ziele.* Rauten. *epith:* Rĭgens vĭrĭdis, vĭrēns, āmāra, mūltĭcŏma, sălubris, sălūtārĭs, flōrēns. flōrĭda. *phr.* Sŭpĕrāns mĕrĭtis grāmĭna cūncta sŭis. jūcūnda ŏcŭlis. ăcŭēns lūmĭna. Fĕlēns vĕnēna. Cūjus ŏdor firmat căput atque cĕrebrum. Vĭgens mūltĭplĭci vīrrūte mĕdēlæ, Quæque grāves lēni āttāctu dīspĕrdit ŏdores, ūtĭlius sumāre ăcŭentes lūmĭna rūtas.
rūta, *orum, Rozwaliny,*
ruta cæsa, *Ruchome rzeczy 1.*
rūtābŭli. *hi. Grábie.*
rūtābŭlum. *Rośćor, Ożog, pogrzebáczká.*
rūtātus, *Rutą przyprawiony.*
rūtellum, *strychulec, Szufla.*
Rŭthēnia, *Ruś 1.* rūticilla. *Gil.*
rutĭlātus, *żołtoczerwony, Rydzawy.*
rūtĭlesco. *żołcieię, Lisowácieię.*

rūtĭle

rūtilo, as, żoicę, Lisowáto czynię, Fárbuię, Lsknę się. Glänzen. Per sudum rutilare vident & pulsa sonare. Virg. syn. Mico, cŏrŭsco, splĕndĕo, v. Splendeo. Luceo.
rŭtilus, żołtoczerwony, Lisowaty, Rydzáwy & sub Wzdrenka, (Szuflá.
rūtrum, Gráca 1. Strychulec, Motyká, Rydel
rŭtŭbá, Zámieszánie. rūtŭbātri, rŭtŭbri, Grábie,
rūvĭdus sub Gruby 4, & Zmarszczony.

S A

SA, pro Ipsa. v. On. Sabaia, in Piwo 1,
Sābăaum, Gr: Botuch. Tuwalnia.
Sabaoth in SS. libris, i. exercituum, virtutum Dei nomen. Isidor.
Sabbăta. orum: Sabbatum, al. Sabbathum. Sobota, Saturnstag/
Sabbătārius, żyd. Sabbati sexta. Piątek,
Sabbatismus. Hebr. 4. Sabbati celebratio, Sabbatizo, in Exodo. Sabbatum celebro,
Sabbatum tricesimum, sub Dźień 4,
sábīna, Sábiná 1. 2,
Sábŭlētum, Piaski. săbŭlo, onis, Piasek 1,
sabulo masculus, Dźiárstwo sabulōsus, Piasczysty
săbŭlum, Piasek 1. Grober Sand/ etc. Humi sabulisq; fimo atq; sucerda. L. syn: săbŭlō, ărēna, glārĕa.
săburra, Piasek gruby 2. Ładunek, Schiff Sand,
At cymba instabiles fluctu jactante saburram. Sil.
săburro; as, Ładuię, Nátykam 1, 2. Roztykam,
saburro, Obiadam się,

S A C

saccāria, Wendeta 2. Miechownictwo,
saccharites, vide panis sacchar,
saccārius, Tragarz, Miechownik,
saccărum, saccharum, Cukier 1. 2. 3
saccatum vinum, Wino łágodne,
saccātus; Cedzony. Durchgesiebet, Totius humorem saccatum ut corpore, &c. Plaut,
saccellarius, vel sacellarius Podskarbi. v. Tom. 2.
saccello, as. Cadzę. saccellus, Mieszek,
Saccinus, Zachar: 13. pallium saccinum, ex ea materia è qua sacci, vel cilicium. Gruby, Ostry Kosmaty, LXX: pellis villosa, cilicina,

saccĭpĕrium, Táistra 2. sacco, as, Sádzę.
saccŭlārius, Rzeżimieszek, Szálbierz.
saccŭlus, Mieszek. pieniężny, Torbá.
saccus, Wor 1. Torbá, Ciáło 1. Cedziworek. Ein Sack/ Beutel/ Interea pleno cum turget sacculus ore. Prosp. syn. Pēra, săccŭlus, crŭmēna, lŏcŭlus.
saccus cucullatus, Kápa 5.
saccus salignus, sparteus, iminarius, vinarius, nivarius, Kosz do cedzenia.
săcĕllum. Káplicá, Eine Capell. Flore sacella tego, verbenis, compita velo. Pers. vide Templum.
săcēna, Toporek,
săcer. Poświęcony, Wyklęty, Przeklęty, Bezecny 1. Heilig/ geweyhet/ Finge duos angues. sacer est, pueri. locus, extra. P. syn. Săcrātus, cŏnsĕcrātus, rĕlĭgĭōsus, aŭgŭstus, phr: Dĕo dĭcātus, săcer, dĕvōtus, ăddĭctus, săcrātus, cōnsĕcrātus.
sacer ager, Poświątne. sacer ignis, Ogień piekielny
sacer morbus, Kaduk choroba.
Săcerdos, hic Kápłan. Pop 1. 2. Ein Priester/ --Quam ferro mactaverat. ante sacerdos. S. syn. Prēsbўter, mўsta olim apud Ethnicos Flāmen. sacrĭfĭcŭlus, pŏntĭfex. epith. Pūrus, săṅctus, īntĕger, pĭus, rĕlĭgĭōsus, căstus, cælebs, ălmus, vĕnĕrābĭlis, vĕrĕndus, vĕnĕrāndus, sĕnēx, lōngævus, vĭttātus, īnfŭlātus pĭus, dīvīnus, phr. Vīr săcer. săcrōrum, præses, cŭltor, sacris ŏpĕrātus, ĭnĭtĭātus, Cŭi cūra săcrōrum ēst, Prŏpōnens sūmmi mўstĭca săcra Dĕi, săcrātus Dĕi mĭnĭster sūmmi trādēns ōrācŭla Rĕgis, săcra dōgmăta trăctans. Verbĭpŏtēns, săcrōque sălūtĭfer ōre, săcri quibus ēst pērmĭssa pŏtēstas. Pūra in vēste rĕfŭlgens evĭctus vĭtta crīnes ălbēnte săcērdos, Inde săcērdōtes, Lĕvĭtĭcus hĭnc mĭcat ōrdo, Illos cănĭtĭē, hōs stŏla pulchra tĕgit. Dīgnus Apŏstŏlĭca præfŭlgens mĕnte săcerdos.
sacerdos, hæc Popádya pogáńska.
sacerdotāles, Kápłanski.
Sacerdotissa, Sacerdŏtŭla, Popádya.
săcerdōtium, Kápłáństwo, Prelaturá, Beneficium.

Sacodion. Plini. *Amethysti species ad hyacinthum ac- (cedens*
săcōma, ătis n, Gwicht,
sacra cocytia, stygialia, *Czáry,*
Sacramento, *Pod przysięgą.* Prawnie,
sacramento adigo, obligo, rogo, *Przysięgą o-bowiązáć,*
sacramento, contendo, *Zákładam się o co,*
sacramento solutus miles, *żołnierz odpráwiony*
sacramento & sacramentum dico, *Przesięgam.*
săcrāmentum, *Sákráment 1. 2. przysięga.* Rok ná *sądach, Zakład 1, 3,4, przesiężny żołnierstwo, żołnierska 2,*
sacramentum corporaliter præstitum, *Przysięga,*
Sacraneus Cereri, i sacratus, Casaub. ex Vet. Inscriptione.
sâcrārium, *Zákrystya, Káplicá, Kośćioł 2* Sacristey *Deum infernam, & diri sacraria ditis.* Virg, *syn,* Săcēllum, tēmplum.
sacrātio, *Poświącánie 1*
săcrātus, *Swięty, Poświęcony,*
sacres porci, à *Sacris, vel Sacres, Recto. Prosię 1, Ofiarny:* (*Sacerdos.*
Sacrĭcŏla, Sacrifer, Kápłan. Ein Priester/ *vide*
Sacrĭfĭcĭālis, Ofiarny, sacrificatio, *Ofiárá,*
săcrĭfĭcium, *Ofiára 1, Msza.* Ein Opffer/ *syn,* Sacrum lībāmen, vīctīma, hōstĭa, pĭācŭlum. *epith.* Pĭum aūgustum, sōlénne, thūrĭférum, ŏdōrātum frăgrāns, ŏdōrum pīngve, ōblātum, grātum sānctum, cāstum, cœleste, dīvīnum. *phr.* Rēs săcra, dīvīna. sacra mūnĕra, dōna. Dīvīni sacri, pii rītus, Cōlēnda Dĕi mȳstĕria. Tēmplōrum hŏnos sōlēnnes pompæ, aræ, vel āltāris hŏnōres, mūnĕra. Thūrea dōna. Fūmōsis extra crēmāta fŏcis. Prīmus Abēl pīngvi cŏlŭit tŭa Nūmīna săcro, Sæpè Dĕos alĭquis pēccāndo fēcit īnīquos & pro dēlīctis hŏstia blānda fŭit, sæpè Jŏvem vīdi cum jam sua mīttēre vēllet fŭlmīna, thūre dāto sūstĭnŭīsse mānūm. *vide Victima.*
Sacrifico, *Ofiaruię.* Opffern/Gnad begehren. *Admonet & forti sacrificaro Deæ.* Ovid. *syn.* Līto, făcĭo, ŏpĕror. lībo. *phr.* Făcĭam vĭtŭla prō frūgĭbus. *i. e. vitulam sacrificabo.* Lætis ŏpĕrāntur in herbis *i. e. sacrificant.* Săcra făcĭo, fĕro, rĕfĕro, pĕrăgo, cĕlēbro sacris ŏpĕror, sacro lībo, ăris hŏnōres mūnĕra dōna īmpōno, āris, hŏnōres măcto, sacris Dĕum vĕnĕror, ădōro, plăco. Dīis vōta făcio, sōlvo: pĭum hŏnōrem rĕddo fĕro, rĕfĕro, īndīco, pērsōlvo, dīco. Mūnĕrĭbus dōnis āltāria cūmŭlo, ŏnĕro, stĕrno, sacras ad āras Nūmen ădōro, ăd tēmpla ad āras mūnĕra fĕro, sūpplĭcĭbus dōnis Dĕo līto. Thūris hŏnōres fĕro, ădŏleo sacris ădŏlēre āltāria flāmmis. Pătĕras, pocŭla, cārchēsia Dīis lībo. Pătĕ ris lībo. Pĕcus āris ădmŏvĕo ānte āras cōnstĭtŭo, stătŭo sīsto. Vīctīmam jŭgŭlo, măcto, lībo, cædo. Vōtīvæ pĕcŭdi cūltros sūbjīcĕre, sacrum jŭgŭlis ēmīttĕre crŭōrem Crŭōre pĭo āras tīngĕre. Illius āram sæpe tĕner nōstris ăb ŏvīlibus īmbŭet āgnus. Dōna fĕrunt, ŏnĕrāntque āras, măctāntque jŭvēncos. Mūlta tĭbi ānte āras nostra cădet hŏstĭs dēxtra. Tūra dăbānt, tĕpĭdūsque crŭor fūmābat ăd āras. Plăcātam Eūrydīcem vītŭ la vēnĕrābĕre cæsa. Cēntum lānīgĕras măctābat rite bĭdēntes: Tēndoque sŭpīnas ăd cœlum cum vōce mănus, & mūnĕra lībo īntĕmĕrāta fŏcis, pĕrfĕcto lætus hŏnōre. *Thus adoleo, adoro, victimam macto.*
sacrĭfĭculus, *Kapłan,*
Sacrĭficus, adject. Ofiárny, substant, Kápłan. Das zum Opffer geh-rt/ *Martia sacrifico deductum nomen ab Auco.* Ovid.
sacrilēgè, *święto radzko.*
sacrilegium, *świętokradztwo,*
săcrĭlēgus, *świętokradźcá. Niepobożny.* Ein Kirchendieb/ *Nec nos sacrilegos templis admovimus ignes.* T *syn.* īmpĭus, nĕfāndus,
săcrĭma, ătis, *n, sub Pierwiastki,*
sacris adstringo, *Poświącam 1,*
Sacristianus, B. sub Kośćielny. sacrium, *Bursztyn*
sacro, *Poświącám 1. Przeklinam Ofiaruię.* Weyhen/ Gott zueignen/ *Sylvano fama est veteres sacrasse Pelasgos.* Virg: *syn:* Cōnsĕcro, dīco, ās. dēdĭco.
sâcrŏsānctus, *Swięty 2. o anceps quibusdam Nietykany, Niezgwałćisty, & sub Poprzysiężony.*
săcrum, *Ofiára 1. Mszá Kośćioł 2,*
sădum, *Rozchodnik wie ki.*
sæcŭlāris, *Stoletni, Doczesny, Wieczny,*
sæcŭlum, *Wiek, świát 2. 5. & sub Sto, Rodzay 1 Rod 2. Wieczność.* Hundertjährige Zeit / *Aspera tum positis mitescunt sæcula bellis,*

Virg: *syn:* Sæclum, ævum, ætās. *Epith:* Fŭgāx, fŭgiēns, vŏlūbĭle, vēlox, rĕcūrrēns, vărĭum, vărĭābĭle. *phr:* Innŭmĕră ætērno vŏlvēntur fæcŭla cūrſu. Tītān fœcūndus cēntum rĕnŏvāverat ānnos. Si nŭmĕro nōn fāllor ăit cēntesĭma cūrrit brūma Fēcit quos ætas āſpicis ūna sĕmel. *vide Tempus.*

ſæpe, ſæpenumero, *Czesto 1.* Offtmahl / offt *Sæpe tener noſtris ab ovilibus imbuet agnus.* Virg. *ſyn.* Sæpĭŭs, crēbro, frĕquēnter, nōn rāro,

Sæpes, lege Sepes

ſæpĭcŭle, ſæpiſſimè, ſæpiuſcŭlè, *Czesto 1,* *ſæpiſsimus, Czesty. ſævĭdicus, ſub Srogi.*

ſævio, *Srożeię Paſtwię ſię,* Wüten / toben / *Sæ- vibat leviterq; minas ponebat inanes.* L. *ſyn:* Fĕrōcio, fūro, bācchor, īnsānio: īrāſcor. *v. Iraſcor.*

ſævĭter, *Srogo, Sævĭtūdo, Srogość.*

ſævĭtas, ſævĭtia, ſævities, *Okrućieńſtwo,* Grauſamkeit. *Sævitiam, & vires, iramque. &c,* Ovid. *epith:* Nĕfānda, īgnĕa, īnĕxōrābĭlis, prŏtērva, mălīgna, sāngvĭnŏlēnta, ătrōx. fŭrens, vĭŏlēnta, bārbăra, prŏcāx, ăcērba. *syn.* Crūdēlĭtas, fĕrĭtas, bārbărĭēs. *phr.* Nūlli vĭŏlēnta pĕpērcit ſævĭties. Căpĭtāle ŏdĭum, ēt fĕrĭtātis ăcērbam ſævĭtĭam ĕxĕrcēnt. Quid ĕnim mĕa tēla rĕlīqui, ſævĭtĭam ēt vīres, īrāmque ănĭmōſque mĭnaces. *v. Crudelitas. Barbaries.*

ſævĭtia annonæ, *Drogość 1,*

ſævus, *Srogi, Okrutny* Grauſam / *Triſtius haud illis monſtrum, nec ſævior ulla.* Virg: *ſyn.* Crūdēlis, fĕrox. ēffĕrus.

SAG

Săga, *Czárownicá.* Eine Hex / Zauberin / *Exoret noctes dum mihi ſaga tuas.* M. *ſyn.* Măga. īncāntātrix, vĕnefĭca, lămia, præſtĭgĭātrix. *epit:* Præsāga, fātĭdĭca, īmpĭa, ſcĕlĕrāta. fāllāx, īnfĕrna. *v. maga, Venefica.*

Săga. æ, Satan.

ſăgācĭtas, *Byſtrość 2: Czułość, Dowćip,*

săgācĭter, *Dowćipnie,*

săgăpēnum, *Sagápeńſki ſok.*

săgāria. ſagaria negotiatio, *Wendeta 2,*

ſagariam facio, *Wendetę trzymam.*

ſăgārius, *adject. Szátny 2. & ſub Wendetá.*

ſagarius, *ſubſtant. Wendetarz. ſzat.* (*Sáian.*

săgātus, *ſub Szátá żołnierſká, Káptur, Kápicá*

săgāx, *Dowćipny, Czuyny, Byſtry 2. Oſtry 3.* Węchu *oſtrego, świádem.* Geruchig / geſpürig / klug / *Nunc leporem pronum catulo ſecta e ſagaci.* Ovid. *ſyn.* Prūdens, sōlers cāllĭdus, īndūſtrius, pērſpĭcāx, (acūtus,

săgena, *Mátnia 1. Niewod,*

Sagimine, quaſi à Sagimon: Colu. corrigit Sangvine.

săgīna. *Karmienie 1. Tuczenie, Oſpa Karmnik, Tłuſte & ſub Karmny.* Maſt / Speiß / Maſtung *Propera ſtomachum laxare ſaginis,* Iuv.

săgīnārium, *Karmnik.* (*czenie.*

ſăgīnārius, *Kármny, Koń náſtaniu.* ſagīnātio, *Tu-*

săgīnātus, *Kármny.* Gemeſtet / *Parva ſaginati luſtrabant compita porci:* Pr: *ſyn:* ădĭpātus, săgīna pīn- (gvis.

săgīno, *as, Tuczę.*

săgio, *Przeczuwam Węchem czego ſzukam.*

săgitta, *Strzałá 1. Uſzycá żiele, Látorośl 1.* Eine Pfeile. *Non ſecus ac nervo per nubem impulſa ſagitta,* Virg. *ſyn* Tēlum, ſpīcŭlum, jăcŭlum, ărūndo, călămus. *epith:* Cēlĕr. vŏlŭcris răpīda, pērnix præpĕs, vēlox, vŏlāns, lĕvis, ăcūta, ſpīcāta, tĕres, ālāta, pēnnīgĕra, pēnnāta, fātālis, lēthālis, ſæva, ſcĕlĕrāta, ūltrix, īnfĕſta vĕnēnāta, īrrĕvŏcābĭlis, ſtrīdens, ſtrīdŭla. Thrēĭcia, Pārthĭca, Gĕtĭca, ărūndĭnĕa, mīſsĭlis, ĕmīſſa. *phr.* Vŏlātĭle fērrum. Pĕnĕtrabĭle tēlum. Hōrrēndo fŭgĭēns ſtrīdōre pĕr aūras. Vēlōces tōrqueat pōſt tērga săgĭttas. Strīdet rădĭāntĭbus aūra săgĭttis, īpſe mănu rŭtĭlem gēſtābat ăc ōre săgĭttam, ăt Vĕnus aūrātis hŭmĕros ārmāta săgīttis, ēffŭgit hōrrēndum ſtrīdēns ēlāpſa săgītta. *v. Sagitto, Telum.*

ſagitta luſoria, *Tłuk ſtrzałá, świſz.*

ſagittārius, *ſubſtant: Strzelec 2. 4* Ein Bogen-Schütz. *ſyn:* Iăcŭlor, *epith.* Dēxtĕr īndūſtrĭus pĕrītus, ăcer. *phr:* ărcum tĕndĕre, săgītta vĭbrāre dŏctus, pĕrītus.

sagittarius, *adject. Strzałowy, & ſub Trzćinás*

Sagittatus Strzeliſty, ſub Przenikáiący,

Sagittifer Strzelec 1. Ein Pfeil-Träger / --*Caraſq; ſagittiferoſq; Gelonos.* Virg,

Sagittipotens, Strzelec 2,

săgitto. *as, Strzelam z łuku.* Mit einem Pfeil ſchieſſen / *phr.* Cĕlĕri cērtāre săgītta, īntēndunt ărces ărcus. ēt ſpīcŭla vĭbrant, ărcus ŏbvērtit īn īllum. Cērtaque lēthĭfĕra dīrēxit ſpīcŭla

dēxtra

dĕxtra.Rūrſuſque trĕmĕntia fōrti Tēla mănu tōrſit. Tēla fĕrox hōrrĕntia quāſsāt. Pārce pūer, ſævas in me tōrquēre săgīttas, ſtrīnge īn mē glădīum dūras jăcŭlāre săgīttas. Aūgĕat īnfĕſtis pūgnam īnſtaūrāre săgīttis. *v. Jaculor & arcum tendo, Sagitta.*

sagittula, *ſub Strzáła, Strzałká.*

sagmā, *n. Gr. śiodło 1. 2. Burdy, Powłoká.*

săgmārius, *ćiężárowy, śiodłány, Tłomokowy.*

ſagmatarius, ſamarius, *ſub Tłomokowy.*

sagmeni, *Koſzyſzczko.*

săgŏchlămys *ſzáta żołnierſká.*

săgŭlātus, *ſub Sáian.*

săgŭlum, *Sáian, Szátá żołnierſká.*

săgum, *Deka 1. Welens, Szátá żołnierſká, Gunia 1. (Veſtis militaris quæ armis ſuper indui ſolebat. ſyn.* Săgŭlum. *epith.*Căſtrēnſe,sērīcum,cāndĭdum, vīrgātum, nōbĭle, pīctum. *phr.* ūndīque sūſpēndit chlămȳdes săga sērīca,ĕt ēnſes Vīrgātis lūcent săgŭlis, & lāctĕa cōlla Aūro īnnĕctuntur.

sagum urbanum. *Sáian.*

sagum cucullatum, *Kapá 3.*

Săgus, m. Sáián.

SAL

Săl, *m. sălis, ſales &c. &* ſal, *n: Sol, żárt 3. Mądrość.* **Saltz.** *Et ſale tabentes artus in littore ponunt.* Virg: *epith.* ācre, mōrdax, ălbum, ălbēns, cāndĭdum, æqu ŏrĕuuı, mărīnum, săpĭdum. săpōrum. *phr.* Grāna sălis. Mīca sălĭēns. Cĭbōrum cōndĭmēntum.

sal decoctus, factitius, marinus, *Grádowká.*

sal fōſſilis nativus, *Sol 1.*

sal Indicus, *Cukier.*

sal nitri, ſal petræ, *Sáletrá.*

sălăcia, *Morſkie burzenie. & ſub Morze.*

sălăcĭtas, *Jurność.* Sălăco. *ide. Salacon.*

sălăcōma, *Gr. Chełpienie.*

sălăcon, *onis, Gr. Storzypiętká.*

sălăcōnia, *Gr. ibidem.*

sălămandra, *Gr. Sálámandra.* **Salamander.** *Seu ſalamandra potens, nulliſque &c.* Ser.

Sălăpitta, Policzek 2.

Sălăpūſius, sălăpūtiu m, *ſub Kárzeł, świegot.*

sălar, *ăris, m. Pſtrąg.*

sălăriārius, *Jurgieltnik.*

sălārium, *Jurgielt, Obrok.*

sălārius, *ſubſt. Roſołowych rzeczy przekupień, Praſoł.*

sălārius, *adject: Solny.*

sălax, *Jurny.* **Geil/ Unkeuſch.** *Non minus erucas aptum eſt vitare ſalaces.* Pr. *ſyn.* Lāſcīvus, luxŭrĭōſus. *v. Luxurioſus.*

Săle, is, n. Sol n. Morze.

sălēbra, *Nierownia, Chropowáćina, Gęſtwá.*

salebritas, *Chropowáćiná.*

salebrōſus. *Nierowny 1.* Rowiſty. **Uneben/ holpricht.** *Lectores tetrici ſalebroſum ediſcite Sanctrā. M.*

săles, *hi, żárt 2. Sol.* **Schertz-Rede / lieblicher Schimpff.** *Et ſalibus variare novis conſtanter omitto.* Sulpit. *ſyn.* Jŏcı, ſcōmmăta, făcētĭæ. *epith.* Făcētĭæ, ărgūtĭæ. *epith.* Făcēti, ārgūti, jŏcōſi. lĕpĭdi, īngĕnĭōſi, ūrbāni, dŏcti, sūbtīles, vĕnūſti, hŏnĕſti, īnnŏcui, læti, blāndi, jūcūndi, fēſtivı, hĭlăres rīdĭcŭli prōtĕrvi, mōrdāces, ămāri, ſcūrrīles, *phr.* Vĕrbōrum lĕpor, grātia. vĕnūſtas, fēſtīvĭtas, ărgūtiæ. Lĕpōre, jŏcis tīnctis săles, Dīcta lĕpĭdo, săle tīngĕre, āſpĕrgĕre, cōndīre. Sālſis īndūlgĕre jŏcis, jūcūndo mŏvet ōre săles, rīſūque mŏdĕſto. Tēmpĕrĭēs, dŏctīque săles & grāta sĕnĕctus. Mōlles tĕnĕro ſpărgit ăb ōre săles. ăd tĕnĕros īngĕnĭōſa, săles. ĕt cūlti & nūlla rūſtĭcĭtāte săles Cōmpŏsĭtōſque săles, mĕdĭtātăque vērba lŏcūtus, ăt tū Rōmāno lĕpĭdo săle tīnge lĭbĕllos. *v. Iocus.*

sales. amari, *Sznypka.*

salgăma, *n. plur: Gr: Owoc przypráwny, Konſerwá.*

salgamarius, *Owocnik.*

SALI

Saliāris, *ſub Skoczek 1*

saliaris cœna, *Bankiet.*

Saliator, lege Saliſator.

săliātus, *us, in Skoczek,* sălĭcaſtrum *Máćicá.*

Sălĭcētum. uſitatius eſt Salictum.

salcippium, *Karzeł, świegot.*

Salicortex, ſub Dąb sălĭctārius, *wierzbowy.*

sălĭctum, Wierzbina, *& ſub Gęſtwá 2.* **Ort voll Weydenbäum** *Hybleis apibus florem depaſta ſalicti.* Virg:

sălĭentes, *hi Rurny ſłup, Cewká 2,*

sălĭfōdīnæ hæ, *Solna gorá.*

sălĭgneus, ſalignus, *wierzbowy, Rokićinowy.*

wegðin. Dumq. sacerdotes verubus defixa salignis. Ovid,
sălillum, sălīna, æ, Solnica.
sălīnæ, ha. salinăria area, Solna gorá.
salinaria officina, Solná huta.
sālīnārium emporium, Komora.
sălīnārius, adject. Solny.
salinārius, subst. Prásol.
sălīnātor, Solnik, żupnik.
sălīnum, Solnica. sălio, salivi, salitum Solę.
sălio, salivi, salij, sa u, saltum. Skaczę 1. Springen/tantzen/ Dulcis aquæ saliente sitim restingvere rivo. Virg. syn: Sălio, ēxĭlio, prōsĭlio, ēmĭco, trānsĭlio. phr. Sāltu cōrpus tōllo. Mē dō, mē præcĭpĭto ĭn. sāltu trānsmītto, sŭpĕro fōssam. Cōrpŏra sāltu ăd tērram misēre. Tōto prœcēps sē cōrpŏre ăd ūndas mīsit. Vŏlucri sŭper āgmĭna sāltu ēmĭcat. Sēque rĕpēnte pĕr ĭgnem. Præcĭpĭti sāltu jēcit, mīsit, dĕdit, īmmīsit. Cōrpus, pērnīci tōllĕre sāltu. Excēlsos tōllunt sŭper æthĕra sāltus. ĕquĭdem dŏcŭēre sŭb ārmis īnsŭltāre sŏlo. sălĭentēs sāngvine vēnæ. Cōrpŏra sāltu sŭbjĭcĭunt ĭn ĕquos, sāltu sŭpra vēnābŭla fērtur, v. Salto
Sălĭpūtium, salipūsium, sub Kárzeł.
salis flos, Sol 1. Solna kurzawa.
salis fodinæ, Solna gora.
salis grumi, grumuli, Gradowká.
Sălisātor, Salisatores qui ex saltu aut palpitatione membri alicujus (ut supercilii &c,) aliquid prospe-rum vel adversum prædicunt. Isidior Salitores legit Muretus & Ioa. Grialus, qui salitores lectionem Vallæ & Rhodigini damnat.
Salisatio, Glosar: Skakánie.
Salitoribus, quasi à salitor. Cic. corr. A littorbus.
sălĭtūra, Solenie.
sălītus, Rosołowy 2. Solony.
sălīva, Slina, Sok 2, Smák. Skoma 2. Speichel. Nam primum tacta designat membra saliva. epith. Mŏllis, dūlcis, putris. lābēns, lūstrālis, spūrca, vĕnĕnōsa. phr. Lābēntemque plŭit pēr mēnsem bārba sălīvam ĕt mōllem ē lābĭis nōras sōrbēre sălīvam Vūltus ĕt īnsignis sānie, pūtrīque sălīva. v. Sputum
saliva siderum, Manna sok.
salivam moveo, mihi aliquid, Chce mi się.
sălīvarium, Wędzidło.
salivarius: Sliniasty. sălīvātum. sub Smaczny.
Săliūnca, Virgilii, Plinij, est herba foliosa. brevis, densa, velut manu pressa, & cespes: non est Nardi spica, nec Lavendula, ut vulgo putatur. Crescit in Pannonia Noricis & Alpibus, nobis ignota. in Isaia pro voce Saliunca. apud LXX. est quæ est herba mollis apta stibadiis & culcitis jumentorum, in Hippiatricis Aculeato folio eam facit Plini. & eandem cum Pileo. ut & Dioscor, qui negat esse aculeatam & anacanton. vocat Chaber wielki, quibusdam videtur. Vuiecus reddit Głog, & quidem aptiùs ad sensum & contextū orationis Prophetæ
sălīvo, Slinię się. Leczę, Napawam 1. & in Smaczny, & Iskrzę się.
sălīvōsus, Sliniasty, Smáczny. sălius, Skoczek 2.
salius hircus, Kozieł stadnik.
sălix, Wierzba 1-2: Witwina, Jwá 1 Einchweyd/ Weidenbaum. Mecum inter salices lenta sub vite jaceat. Virg, syn, sălĭctum. epith: āmāra. pāllĭda, pāllēsa, glaūca. ŏpāca, ūmbrōsa, tĕnĕra. virĭdis, lenta. flĕxĭlis, flŭviālis, flūmĭnea. phr: Sălĭcis. sălĭcti flōs, frōndēs, sălīgnæ frōndes, ūmbræ. īrrĭgŭi, fōntis ămīca sălix. Flūmĭna, līttŏra ămāns. Flōrēntem cȳtĭsum, & sălīces cārpetis ămāras. Vīmĭnĭbus. sălĭces fœcūndæ frōndĭbus ūlmi ūmbrōsæ sălīces, vŏlucrēsque cănōræ. Fēcērunt sōmnos.
salix Græca, Złotowierzb.
salix viminalis, Rokićina.
sallio, sallo, is, Solę. Násalam.
Sallitus, idem Salitus supra:
salmacidus Słony.
salmăcis aqua, sub Słony.
salmăcius, Ibidem. salmo, Łosoś.
salmo fluvialis, Pstrąg,
sal nitrum, Sáletra, sălo. is, Solę,
sălpa, Gr: Złoteśtrefa rybá. non Stokfisz. Stockfisch (Genus piscis circa Ebusium Hispaniæ insulam.) epith. īmmūnda, vīlis, vīlīssĭma, tūrpis, ŏbscœna phr. Īn văstum pōntum scŏpŭlos quos ablŭit ūnda ālga cōnspersos, ĕt mūlto mūrice tēctos. sălpæ hăbĭtant vārĭis, dĭstāntia tērgŏra sīgnis ŏbscœnæ mādida sălpæ nāscūntur ĭn ălga.
salpiste, a gr: Trębacz Niedźwiednik.
Salpūga, salpunga. Mrowká,

Salsamen, commixtio è quadrinis frugibus in sacrificiis Ethnicorum: Arnob.
Salsamenta arida, Stokfisz.
salsamentārius, adiect. Rosołowy 1.
salsamentarius, subst. Rosołowych rzeczy przekupień.
salsāmentum, Rosołowa ſtráwá 1.
Salsa-parilla, B. sub Powoy kolący.
salsè, żártownie.
salsēdo, Słonośc. Gesaltzene Feuchte/ - - Aquam spargens salsedine Tethyos usque F.
salsicortex, Dąb.
salsīlāgo, Rosół 2: Słonośc.
salsīcium, Kiełbásá. salsior sub Słony.
salsītūdo, Słonośc,
salsūgo, Rosół 2. Słonośc. Pickel/ Saltz o Wasser. Udaque sudorisque oritur salsugine alumen. F.
salsum, Słono 1.
salsūra, Solenie, Rosołowa ſtráwá.
salsus, Słony, Zartowny.
saltātio, Skakánie. Ein Tantz. syn. sāltus, v. Chorea, Saltus.
saltatio armata, Skakanie żołnierſkie,
saltatio gesticulatrix, Pięsy.
saltator, Skoczek, Mietelnik.
saltatoriè, sub Skokiem. saltātōrius, Skoczny.
saltatorius orbis, Tániec 1.
saltātrīcŭla, saltatrix, Skoczká, Taneczniczá,
saltātus, m. Skákanie 1.
saltem, Wżdy, Przynamniey.
Saltica puella. Skoczká.
saltim, Przynaymniey, Tu i owdźie.
salto, saltito. Skaczę, Poſkakuię 1. Tantzen/ springen.. Pastorem saltaret uti Cyclopa rogabat. Hor. syn. Săllo, vel trĭpŭdio. phr. Chŏrōs ăgo, dūco, ex, ērcĕo, cĕlĕbro. Chŏreis. chŏrīs indūlgĕo, văco. Dō mōtus, cōmpŏsĭtos, in nŭmĕrum, ăd mŏdos lūdo, pĕdes mŏveo: ălterno pĕde terram pūlso, quătio. Lætō sē tōllĕre săltu. Chŏrēis īmplĭcāre mănum. Săltat, ēt īmmĭscet rĕvŏlūtas ārte chŏreas. Dūcēbant ăd plēctra chŏreas Fēstivăque dīcunt cārmĭna, ăd Cўthăræ cāntus ăgĭles cĕlĕbrāre chŏreas, Tūnc ălacres Mēdēa chŏros, & ŏvāntia dūxit āgmĭna, ōmnis quam chŏrus & sŏcĭi cōmĭtāntur ŏvāntes. vide Salio.

saltuāris, Skoczny. Saltuārius Gáiowy.
saltuātim, Skokiem, Tu i owdźie, Przeſtáwáiąc.
Saltuensis, Gáiowy 1.
saltum do, Skáczę 1.
saltuōsus, sub Gęſtwá, & Záróſty.
Saltura, Plaut. corr. Salsura.
săltus, us, Skok. Ein Sprung. Non saltu superare viam sit passus, & atri: Virg. epith. Cĕlĕr, vŏlucer. ăgĭlis præcēps. răpĭdus, lĕvis, pĕrnīx. cōncĭtus, cōmpŏsĭtus trĕmŭlus.
sāltus, Gay 1: Gęſtwá 2. Ein dicker/wilder Wald/ ein Forst. (Locus incultus propter sylvas,) epith Prŏfūndus, văstus, sȳlvēster, vĭrĭdis, sēcrētus, ŏpācus, rĭgŭus, fĕrus. ĭnăcĕssus. dūmŏsus, ūmbrŏsus, ŏccūltus, quĭētus, gĕlĭdus, fœcūndus, hĕrbŏsus, sȳlvosus. ăvĭdus, dēvĭus. ĭnvĭus, văgus, ĕxcēlsus, ŏbscūrus, sĭlēns, ĭncūltus. īmbrĭfer rĕcōndĭtus. syn. Sȳlva nĕmus, lūcus. phr. Săltūsque sĭlentes. Dēvia quā văstos ăpĕrit. Găndāvia săltus. Quīs tĭbi mōnstrăbit săltus vēnātĭbus ăptos? Vēnatu săltus ĕxĕrcet ŏpācos. Quĭētos ūmbrārum săltus, ēt grāta sĭlentia căptas. Lætus ĭn hĕrbōsos săltus ārmenta reclūsis Păstor ăgit stăbŭlis. Măgnos cănĭbus cīrcumdăre săltus. v. Sylva.
săltus damni, Wiele czego 2.
saltus in caput, Koźiełek 4.

SALU

Salva epistola, Nieodpieczętowany liſt.
salva gratiâ, salva lege, reverentia, &c, Z łáſką, Bez náruſzenia.
Salvātio, Zbáwienie 1.
Salvātor, Zbáwićiel, Wybáwićiel.
sălūber, m. salūbris. comm: Tertia utrumque Zdrowy 1. 2. Dobry 3. Gesund/ heylsam/ Nec potuit curas sanare salubribus herbis: Tib. syn. Sălūtāris, sălūtĭfer, sānus, sānans.
sălūbrĭtas, Zdrowość. Heilsamkeit/ Gesundheit. Salve, Narbo potens salubritate.
salubriter, Zdrowo. Heylsamlich. - - Iniqua mea, rursusq; salubriter infit. Ar,
salve, Verbum, Pomaga Bog, Zdrow bądź żegnam cię. & sub Pozdrawiánie Iáko ſię masz. Sey gegrüst. syn. Ave, v. Saluto.
salve, Adverb. Zdrowo, Iáko ſię masz.

ſalvene, *Jáko ſię maſz.* ſalveo. *Zdrowem.*
ſalvere jubeo, *Pozdrawiam 2.*
ſalvia, *Szałwiia 2.*
Salviatum meliùs, Salivatum Salviſico, Ioan. 12. pro
Salvĭfŏlium, Száłbá. (*Salvo*
Salvio. as, meliùs Salivo.
sălum, *Gr. Rzucánie 3 Morze 1. Stánowiſko 3. Wątpienie.* **Das Meer.** *Fit ſonitus ſpumante ſalo, &c. Virg. v. Mare.*
ſalvo, *Zbawiám 2. an Zachowuię?* **Erhalten / befreyen / ſeelig machen.** *ſyn.* Lībĕro, Sērvo. *phr* Mēdĭo è dĭſcrīmĭne mōrtis, vel à mōrtĕ rĕdūco, rĕvŏco, rĕdĭmo, ēripio: rĕvŏcātum, īncŏlŭmem, sālvum, tŭtum sērvo. Mĕdıo ēx hōſte rĕcĭpĭo, lĭbĕro. Pĕrīclıs. mōrti sŭbdūco. ēx pĕrīclis ērĭpio, āmĭſſam claſſem, sŏcĭōſque à mōrte rĕdūxit
ſalvo jure, capitè, *Bez naruſzenia.*
sălus, li, m gr. Morze.
sălus, *li, Latinorum recentiorum, Czeczotka.*
sălus. *lutis, Zdrowie 1. 2 Záchowánie, Zbáwienie 2. Pozdrawiánie, Cáłość.* **Heyl / Wohlfahrt / Geſundheit.** O *ſocii quæ prima, inquit, fortuna ſalutis,* Virg: *ſyn.* īncŏlūmĭtas, īntĕgrĭtas, sēcūrĭtas, sānĭtas. *epith:* Spērāta, dūlcis grāta, ōptāta, quæsīta ēxpĕctata, cērta, sĕcūra, tūta desperāta, ābjecta. *phr.* Nūlla sălus bĕllo, pācem tē pōſcĭm9 ōmnes, ūna sălus āmbōbus ĕrıt. Tūrne, īn te sū prēma sălus, mĭsĕrēre tŭōrum. Te ſcīlĭcet ōmnis īn ūno Nōſtra sălus pŏsĭta eſt. ūna sălus vĭctis, nūl lam ſpērāre sălūtem, ĕá vīſa sălus mŏrĭentĭb9 ūna
Salutare, Zbáwięnie 1.
sălūtāris, *Zdrowy 2, żywotny 2. Zbáwienny, Záchowuiący, Dobry 3. Pożyteczny: & ſub Pozdráwiacz,* **Heylſamblich** *Qui ſalutari levat arte feſſos,* (Saph.) *ſyn.* Sălūtĭfer, sălūbrıs, sānus,
salūtāris digitus, *Pálec wtory.*
salutaríter, *Zdrowo, Pożytecznie.*
salutārius digitus, Pálec wtory.
salūtātio, *Pozdrawianie, Witánie 1. żegnánie.*
salutationem do, accipio, *Witam ſię.*
sălūtātor, *Pozdrawiácz. salutatorium, ibid.*
salutatōrius, *Pozdráwialny, Witálny.*
salute bona noſtra, *Dali Bog zdrowie.*
salutem dico, impertio, mitto &c. *Pozdrawiam 1*
ſalutem multam dico, *Rozbrat czynię.*

salūtĭfer. Zdrowy 2. żywotny. **Heylſam.** *Sorte ſalutifera miſeris ſucurrere rebus.* Ovid.
salūtĭger, ſalutigerulus, Pozdrawiácz.
sălūto, *Pozdrawiam, Witam 1. 2. 4. żegnam 1.* **Grüſſen / Heyl wünſchen.** *Ante ſalutabat Rhetor Apollonius.* (Pentam.) M: *ſyn.* Sălūtem do, nūntio, dīco, āffĕro, rŏgo. Sālvēre jŭbĕo ăve fĕro. Sălūtem. læta vĕrba fĕro, rĕfĕro. Sălūtāndi mūnus, pōrtāntia vērba sălūtem. Lætâ dāt vōce sălūtem. Tibi rēddĭta nōſtra sălus, Dămus āltērnas, āccĭpĭmūſque prĕces. Lārga dōnāre sălūte Mātūtīnum ăve fērre, pōrtāre. Dĭcta āccēptāq; sălūte. Sæpĕ sălūtātus nūnquam prĭor īpſe sălūtas. Ităliam læto sŏcĭi clāmōre sălūtânt. Tū dīcĕris ēſſe ānte sălūtātus. Vade sălūtātum prō me liber, Vt tămen ăccēſsit nātus, mātrīque sălūte āttūlit. Sĕd prīmum Nȳmpham lārga dōnāre sălūte. Scrīpsĕrat hĕſtērna patri cum lūce sălūtem Sālve tēq; bŏna Jūpĭter aūctet ŏpe.
salvus, *Zdrow 1. Zdrowy 1. Cáły 4. Niezepſowány.* **Geſund / friſch.** *Huc ades o Melibæe, caper tibi ſalvus & hædus.* Virg. *ſyn.* īncŏlŭmis, ĭllæſus, īntĕger, sōſpes, sĕcūrus, tūtus, sānus.

S A M

Sam, i. ipſam ut On
Sămărum, Samaris, *ſub Wiąz.*
Sambūca, Gr. Harfa, Szepá woienna.
Sambūceus, *Bzowy.*
sambūcīna, *ſub Harfiſta.*
sambūciſta, *Gr. Harfiſta.*
ſambuciſtria, *ibidem* sambūcus, *hæc Bez.*
sambucus aquatica montana, *Kálina 4.*
sămĕra, *ſub Wiąz.*
sămia tērra, *ziemia lekárſka.*
sămiārius, *Płátnerz, & ſub Oſtry 2.*
sămiātor, *ibidem,* sămiātus, *Oſtry 2.*
sămio, as, *Oſtrzę 1.* sămiŏlus. *Gliniany 1.*
sămius, *Gliniány 1. Oſtry 2.*
sămŏgĭtia, *żmudź,* samŏlum, *Sáſańká,*
sămŏthrăcia gemma, *Kámień lekki.*
samothracia ferrea *n. plur:* *Noſzenie od czárow*
samotrăcius annulus, *ibidem.*
sampſa, ſamſa, *Peſtká 1.*
sampsūchum, & us, Gr: *Máieran:*
sanæ mentis, *Przy ſobie.* **ſana-**

sānābĭlis, *Uleczony*, *Zleczony*.
Sana-munda B, *sub* Czyściec 2. *Benedykt*.
Sānātio, *Leczenie*, *Zleczenie*.
Sanator, *Lekarz* 1.
sancio, *is*, *Stánowię* 1. *Dáię w to słowo rękę*, *Zákazuię*. Beschliessen/gebieten. *Posteriore suis cupiens sancire salutem*. Prud. *syn*. Dēcērno, stătŭo, dēfīnio.
sanctē, *świątobliwie*, *Wiernie*.
Sanctesco, *sub* *Swięty* 1:
sanctificatio, *Poświącanie* *Poświęcenie*, *świątnicá*.
Sanctificator, *Poświęćiciel*. (*świątobliwość*.
Sanctificium, *Psal*: 77 *pro sanctuario*.
sanctifico, *Poświącam* 1.
sanctimōnia, *świątobliwość*.
sanctimonialis, B. *sub* *Mniszká*.
sanctio, *Stánowienie*, *Ustáwá* 1.
sanctitas, sanctitudo, *świątobliwość*. Heiligkeit.
sanctor, *Stanowićiel*.
sanctuarium, *Sanctum*, *Sanctorum*; *świątnicá*, *Kośćioł* *świątość*.
Sanctus, *adject*. *Ustáwiony*, *in* *Stánowię* 1. *Niezgwałćisty*, Nienáruszony, *Nietykány*, *Swięty* 1. 2. *Wiáry godźień*. Heilig. *Ingredior sanctos ausus recludere fontes*. Virg. *syn*. Rēlĭgiōsus, pīus. īnnŏcens,
sandalarium, *Gelli*. *forum vel officina*, *ubi sandalia* (*vendunt*
sandălĭgĕrŭla, *Służebnicá*.
sandălīna. *Jáskołcze źiele* sandalis palma, *Daktyl* 2
sandălium. *Pátynká obow stároświecki*. *da quidā producunt*, *tu potiùs corripè cum Turpilio Scalig*. *Antesignano*:
sandăpĭla, *Máry*, sandapilārius, *Grabarz*.
sandărăca, sandaracha, Gr. *Sandaraka*, *Pszczelnik* 3. & *Rdzá miodowá*.
sandarachātus, sandarachīnus, sandaracinus, *Sandárákowy*.
sandărēsus sandeser, *sandastros*. *Kamień gwiázdźisty*.
sandyx: *Gr*. ўcis. *Propertio*. ўcis, *Gratio* ўcis, *Ioan*: *Ursino*. Szarłat *źiele*, *Sandaraka*,
sānè, Zdrowo, *Jśćie*, *Tak iest*. *Záiste*. Warlich/gewislich/ S. *syn*. Certè, prŏfĕcto, quidem.

sanè quàm, *Bárzo*: sanè quidem, *Záiste*.
sānesco, *Goię się*, *Dostáie się wrzod*.
sangĕnon, *vel* sangenos, *Opal kámień*.
sangualis, *Orzeł łomignat*.
Sangven, *inis n*. *Krew ćieknąca*.
sanguĭcŭlus, *Juchá*. *sangvilentus*, *Krwáwy* 2.
sanguĭnālis, *Krewny* 2.
sanguinālis, *herba*, *Krwawnik* 1. *Sporyż* 2.
sanguinăria, *f*. *herba Krwawnik* 1. 2. *Płonnik* 2. *Sporyż* 2. *Tásznik*. (*grożący*.
sanguĭnārius, *Krwie rozlewcá*, *Okrutny*, *Gárdłem*
sangvine ac vulneribus, victoria stetit, *sub* *Przypłacam czego* 2.
sangvine suffusus, *Rumiány* (*krew*.
sangvinem mitto, emitto, minuo, *Pusczam*
sangvinem rejicio, spuo, vomo, *Krwią pluię*.
sangvineus, *Krew w sobie máiący*, *Rumiany*. Blutig/ Blutreich/Blutroth/ Blutdürstig. *Sangvineis ebuli baccis*, *minioq*; *rubentem*. *Virg*: *syn*. vel rŭbĕus. pūrpŭrĕus. *vide Sangvinolentus*.
sangvineus frutex, sanguinea virga, *Głog drzewo*, & *sub* *Trzmiel*, *świdwá*.
sangvino, *as*, *Krwią płynę* 1. 2. 3. *Rumiány*. *Czerwony*.
sangvīnŏlentus color, *Rumianość*. *Ille color verè sanguinolentus erat*. Ovid. *syn*: Sāngvĭnĕus, crŭēntus, crŭēntātus. *phr*: Sāngvĭne crŭore pērfūsus, spārsus, āspērsus, īmbūtus, rĭgātus, mădĭdus īnfēctus, fœdātus. tūrpis, mācŭlātus, squāllēns, mānans, stīllāns, rūbēns, cōncrētus, cŏāctus, pīngvis, īnfāndo pōllūtus sāngvĭne. Stĕtit īmbre crŭēnto īnfōrmis făcĭes. Vīdi quāntus erat fūsum tēllūre crŭenta. Pēctŏra jāctāntem sāngvīnŏlēnta vĭrum. Sāngvĭnĕæ mānānt călido de vūlnĕre gūttæ
sangvis, *Krew* 1. *Rod* 1. Blut. *Romulus Assaraci quem sanguinis Ilia mater*. Virg *syn*. Crŭor. *epit*. Pūrpŭrĕus, pūnĭcus, rŏsĕus, rūber. fūmāns, tĕpēns, fērvēns, fērvĭdus, tĕpĭdus, călĭdus. cōncrētus, crāssus, fœdus, pĭgĕr, ātĕr, fūsu

fūsus, effūsus, flūens, būlliēns, ūndāns, spūmāns. phr: Sāngvīnĕus, crūĕntus rōs. Sānguĭnĕæ gūttæ. Sānguĭnĕus ĭmber. Sānguĭnĕum cālidum flūmen. Sānguis pĕr mēmbra, dĭffūsus, fūsus, mēmbra, pērmeans; Vēnis būlliēns, ēbūlliēns, flūens. &c. Vēnas implēns. Sāngvĭne tērram rĭgat, hūmēctat, āspērgit, pērfūndit, īnficit, fædat, tūrpat, mācūlat, mădēfăcit, Pĕr cāndĭda mēmbra ĭt fūmans crūor. Tōto cōrpŏre sānguis mānat, stīllat flŭit. Vōlvĭtur ĭlle vŏmēns cālĭdum dē pēctŏre flūmen. Pērfūsam mūlto nātōrum sānguĭne tērram īmmādŭīsse fērūnt, cālĭdūmque ănĭmāsse crūōrem, Nōstro sēquĭtur de vūlnĕre sānguis.

Sangvinibus, Sangvinum, in SS. libris.

sanguis integer, *Mołoiec.*

sanguĭsūga, *Pijawka.* Sānĭcūla, *Zankiel.*

sanĭes, *Posoka Fuz, Farba, Plugástwo.* Eyter. *ses & sanie taboque fluentes.* Virg: *syn.* Tābum, tābes crūōr. *epith.* Crāssa, pīngvis, crūĕnta, putĭda, cōncrēta, cōācta, tētra, fœda, tūrpis, sōrdĭda, cōrrŭpta, fætĭda, lūrĭda, pēstĭfĕra, hōrrĭda. fluĭda, stīllāns, flūēns, sānĭēs. Tūrpi tābo sānĭe flūēns, lĭquēns. stīllāns, mānāns, āspērsus, īnfēctus, squāllĭdus, ēlūso vēntre pēr ōra ējēctat sānĭēm pērmīstus vūlnĕre sānguis. *v. Tabum.*

sanies auri, *Kley złotniczy.*

sanies pretiosa, *Rosol s.*

sanĭōsus, *Posoczysty.*

sānĭtas, *Zdrowie 1.* Gesundheit. *Pars sanitatis velle sanari fuit:* (Iam.) Sen. *syn.* Vălētūdo, vĭgor, īncŏlūmĭtas, sālubrĭtas, sālus. *epith.* Īntegrā fīrma, ōptāta, ēxpēctāta, blāndā, dūlcis, āmābĭlis, vīvĭda, pērpĕtūa, cōnstāns. *phr.* Cōrpŏris ēxpēctāta sālus, vĭgor, īntegra vīrtus. *v. Robur.*

sāniter, saniùs, *Zdrowo.*

sanna, *Szyderstwo.*

sannas. *a, Gr. Głupiec.*

sannio, *Błazen, śmieszek.*

sāno, *Uzdrawiam, Leczę, Goię.* Heylen. *Vulnera sanabunt vel tna viva malum.* Prop. *syn.* Sālūtem do, rĕddo, rĕstĭtŭo. Fīrmas rĕstĭtuo vīres. Mōrbum pēllo, *v. Medeor.*

sano carmine & herbis, *Odczárowáć.*

sanquālis, *Orzeł łomignat.*

sansa, idem sampsa. santalium, Cyndał.

santerna, *Kley złotniczy.*

santŏnĭca, *Glistnik ziele.* sanum facio, *Uzdrawiam*

sanus, *Zdrowy 1. Nienákážony, Przysobie.* Frisch/Gesund. *Diluit insignem baccam, qui sanior ac si,* Hor: *syn.* Vălēns, īntĕger, īncŏlūmis, sōspes. & īntĕger, sālvus ac vălens, mōrbo līber, īmmūnis, Mēdĭcis hērbis nōn ĕgēns. Cuī cōnstat vălētūdo, sāno. vălĭdo cōrpŏre. Fīrmis vīrĭbus *v. Robustus: Incolumis.*

SAP

Săpa, *Wino wárzone.* sapa purpurea, *Słodycz.*

săper, *è Græc. Zgniły.*

saperdă, *Gr. Káráś 1. Mędrek, Storzypiętká, Rosołowa stráwá.*

săpĭdè, *Smaczno.*

săpidus, *Smaczny.* wohlgeschmackt. *syn.* Săpōrus.

săpiens, *Mądry, Przemyślny Mędrzec.* verständig/weiss klug/ *Neve putes alium sapiente bonoque beatum.* Hor. *syn.* Prūdens, vel dōctus, ĕrūdītus, pĕrītus. *v. Prudens.*

sapienter, *Mądrze.* verständiglich. *Muneribus sapienter uti.* (Dactyl. Tr.)

sapientia. *Mądrość. Smak 1, Nauki, & pro sapiente in Mądry.* Weissheit/Verstand/ *Ducere quo vellet fuit hæc sapientia quondam.* Hor: *syn.* Prūdentia, vel dōctrīna, scĭentia, *v. Prudentia.*

sapientiæ doctor, professor, *Filozof.*

Sapientipotens, P. Mądry.

săpīneus, *In Jedlina, świerk.*

Sapinos gemma, Amethysti species, dilutior Sacodio, Plini.

sapinum, *vel us, żywicá, In świerk,*

săpīnus, *hác świerk, Jedlinowy odziemek sub Jedlina.*

săpio, *Smákuię 1. Mądrzeię, Mądry iestem, Jestem rozumny, Tracę.* Schmecken/ *Quum sapimus patruos, &c.* Pers. *syn.* Gūsto, vel rĕdŏleo,

sapit, *Smákuie tá rzecz,*

sapium, *idem* sapinum.

săpo, *onis, Mydło.*

săpōnāria, *Mydelnik ziele.*

săpōnārius, saponopæus, *Mydłarz.*

săpor, *Smák 1.* Geschmack *... huc tu jussos, asperge sa-*

ge sapores. Virg. *syn.* Gūstus, *epith:* Dūlcis, grātus, jūcūndus, suāvis, nēctārĕus, āmbrŏsĭus, īnjūcūndus, īngrātus, ămārus, āsper, īnsvāvis. *phr.* āsper in ore săpor. Mĭnīstra săpōrum lingua. Pălātum săpōris ārbĭter, jūdēx, ōbvĭa divērso cūncta săpōre lĕgēns.
sapore imbuo, *Słodzę.*
saporum intellēctus, *Smák 2.*
sapphīrātus, sapphīrĭnus, *Száfirowy.*
sapphīrus, *Gr. Száfir.*
saprophago, *is, Gr. sub żrę,*
Saprum, substant: Plin. corr. Saprum caseum, adject à Sapor.
Sapsa, Sámá 1.

SAR

Sarâcum, idem sarracum, soracum.
sārăballa, *orum,* sarabara, *orum, Gr. vel B. Gácie*
sarcasmos, *Gr. Urągánie się.*
Sarcīmen, Szew.
sarcĭna, *Tłomok.* **Eine Bürde, ein Bündlein.** *Si te forte mea gravis urget sarcina chartæ.* Hor. *Syn:* ŏnus, pōndus, făscis. *epith:* Grăvis ŏnĕrōsa, mŏlēsta, īngēns, īnīqua, prĕmēns. *v. Onus.*
sarcĭnālis, *Ciężarowy.*
sarcĭnārius, *Tłomokowy, Robotny.*
sarcĭnātor, *Kráwiec.*
sarcinatrix, *ibidem duplici sensu.*
sarcĭnātus, *Tłomokami obłożony.*
sarcĭnŭla, *Tłomoczek.*
sarcinosus, *Opukały. Tłomokámi obłożony.*
sarcio, *Łatam, Poprawiam, Náprawiam, Nágradzam.* **Flicken / bessern / lappen / vergelten.** *Incumbent generis lapsi sarcire ruinas.* Virg: *syn.* Resārcio, rĕpăro, pēnso, cōmpēnso. *v: Reparo.*
Sarcion, Plini carnosa vena gemmarum.
sarcītes, *æ, m, gr. Kámień mięśny.*
sarcŏcēles. *es, Gr. Kiła.*
sarcŏcōlla, *Gr. Máść goiąca, Bielmok ziele, Sárkokola,*
sar~~cophagus, Gr.~~ *adiect. Mięso rad iadáiący.*
sarcophăgus, *substant: Truna, Kámień trunny Grob.*
sarcŭlātio, *Grácowánie.*
sarcŭlo, *as, Wskopywam, Obćinam.*
sarcŭlum, *Grácá ogrodnicza, Rydel, Motyczká.*
sarcŭlus, *Grácá ogrodnicza.*
sarda, *Sárdela, Tuńczyk, Sardyk kámień.*
sardachates, *æ. m. gr. Achátek.*
sardella, sardina, *Sardelá,*
sardius lapis, *Sárdyk kámień.*
Sardo, ad priscum, Rozumiem.
sardoa, sardŏnia, sardŏnĭca, *Jáśpier.*
sardonius risus, *śmiech iáłowy.*
sardŏnўchātus, *sub Sárdonik.*
sardŏnўchus, sardŏnyx, *Gr. Sárdonik.*
Sargus, *Plini. Piscis Melauro similis oculis magnis rotundis, carnosus, capras amát.*
Sari. n. ios, frutex Nili, cuius radix carbonarijs utilis.
sărio, *is, Grácuię.* sārio, *onis, Pstrąg.* (*Plini.*
sărissa, *Gr. Kopiiá 1. Drzewce.*
sarītio, *Grácowánie.* sărito, *Grácownik.*
Sarmăta, *Gr: Tátárzyn.* sarmătice *sub Tátarski.*
sarmătĭcus, *Gr, Tátárski.*
sarmăris, *idis, Tartárka.*
sarmentarius, *Spalenia godny.*
sarmentītius, *idem & Chrostowy, Látoreślny.*
sarmentōsus, *Gáłęźisty. Krzewisty.*
sarmentum. *Latorośl winna, Susz 1. Winna rozga.*
sarmentum eruncidum, *Wierzchołek 1.*
Sarpo, is, Obćinam 1. sarptus, *Obćięty.*
sarrācum. sarrăculum, *Kárá 2. Taczki. & Woz chłopski, Woz 2. Woz niebieski.* **Lastwagen /** (*Plaustrum quo ligna & lapides vehi consueverunt.*) *epith.* Grăve, strīdēns, rōbustum, rōbŏrĕum, tārdum, sŏnōrum, gĕmēns. *phr.* Lōnga cŏrūscat sārrāco vĕnĭēnte ăbĭēs.
sarrāna purpura, *Szarłat 4.*
sarrānus, *Szárłatny.*
sarrio, *as, Wskopywam, Grácuię. Porzę 2. Macinius*
sarrītio, *Wskopywanie, Grácowánie* (*vertit Pelę.*
sarrītor, *Grácownik, & sub Wykopywam.*
sarrītūra *Gracowánie.*
sarsura, Naprawá.

Sranŭgo:

Sartāgo, Brytfanna, & tr: Przykrość.
ſarta tecta, Budynku opatrowánie, & ſub Zupełnie.
ſartè, Zupełnie,
ſartot. Gracownik, Kráwiec, & ſub Wkopywam.
sartrix, Szwáczká 2,
sārtūra, Grácowánie. Naprawa.
Sartuillus, Feſt. lege Scrutillus.
Sarueris, à Sario, is, ſub Wkopywam.
Sas, i ſuas, v. Swoy.
ſat, Dość 1. Gnug. Hoc ſat erit, divæ veſtrum ceciniſſe Poetam. Virg: ſyn: Sătis, ăbūndè, ăbūndè, ăbūndānter, sūfficĭēnter.
ſăta, orum, Záśiew, Zbóże 2. Saat auffm Feld/ Acker/ Et pluvia ingenti ſata læta, boumq; labores. Virg: v. Ager, & Seges.
sătăgeus, Fraſobliwy,
ſărăgo, is, Uśiłuię, Pieczołuię, Fráſuię ſię Uwiciam ſię.
sātan, satānas, Czart.
sătărius, śiewny, Sádzeniu ſłużący.
sătelles ĭtis, Hálábartnik. Gewartknecht/ Trabant/ Ille Deæ cuſtos, ille ſatelles erit. Ovid ſyn. Stīpātor, cūſtos, mīles mĭnĭſter, epith. ārmātus, rŏbūſtus, vălĭdus, fŏrtis, ſtrĕnŭus, aūdax, sēdŭlus, impĭger, īnsōmnis vĭgil, fĭdēlis, fĭdus, trūx, bārbărus, fĕrox. phr. Mīlĭtum cŏhors, cŏrōna, cūſtōdĭa, tūtēla, præsĭdĭum, ăccīnctus glădĭis, lōrīcātūſque sătēlles. Vĭrtūtis vēræ cūſtos rĭgĭdūſque sătēlles, vūltus ĭlle fĕrōces fērt mīles.
sătellĭtium, Hálábártnicy.
satianter, al. satienter, Do ſytu.
sătias, ātis, f. Náſycenie.
satietas. saties, Náſycenie. Grüge/Verdrus. Neq; eis ulla orandi ſatis ſatietas eſt. ſyn. Sătŭrātio, vel făſtīdĭum, tædĭum, naūsĕa, epith. Mŏlēſta, grăvis, făſtīdĭōſa. phr: ēxēmpta, plācāta, fămes.
sătio, as, Naſycam. Ersättigen/ v. mox Saturo.
sătio, ōnis, śianie, Sádzenie.
sătior, aris, Naſycam ſię, Przyiada ſię.
sătior, oris, Lepſzy. Satira. idem Satyra.
ſătis, Dość 1. Doſtátecznie. Gnug/ Solvite me pueri ſatis eſt potuiſſe videri. Virg ſyn. Săt ăbūndè, ăbūndānter, sŭfficĭēnter.
sațis-do, ſatisdo, Rękoymię dáię, Ręczę, Wáruię 1.

ſatis-facio, Czynię dość, Spełniam, Jſzczę ſię komu, Wymierzam ſię, Dogadzam komu, Przypłaczam czego. Gnug thun/ Gnug leiſten / Et jurare jubes, malo ſatisfacere, (Pent.) ſyn. Făcĭo sătis, plăcēo, dēbĭtum sōlvo, ēxsōlvo, pērsōlvo.
ſatis-facio naturæ, Umieram 1.
ſatisfactio, Oczyśćienie ſłowne, Sprawowánie, Pokutá 5. Uiſzczenie.
ſatis ſuperq; Názbyt, & ſub Nabiegałem ſię.
ſatis tempore, Wczas 2.
sătiùs. Lepiey. Nunc fuit ſatiùs triſtes Amaryllidis irus? Virg. ſyn. Pŏtĭus, mĕlĭus.
ſatiuum tempus. śiew 2.
sătīvus, śiány, Sádzony 1. Ogrodny 2.
sător litis, Zwadca. sătōrius, śiewny.
ſătrăpes, æ, m, Gr. Pan wielki, Woiewoda.
sătrăpia, Gr Páńſtwo. Staroſtwo 1. Woiewodztwo.
sătrus, an Słáby?
sătullè, Syto, ſub Náſycam.
sătullo, Naſycam. satullus Naſycony.
sătum v. Korca Krakowſkiego ćwierć.
ſătur, Náſycony. Pełen, & ſub Fárba iaſna Erſättiger/ voll. Dux aries ſaturas ipſe reduxit oves. Prop. ſyn. Sătŭrātus. sătĭātus, rĕfēctus. ēxplētus, rĕplētus. phr. Cĭbis ēxplētus, grăvis.
sătŭra, Mieſzániná, Miſá plaſka, Máćiek nádźiewany, Obyczáiow złych gánienie.
ſătŭrātus, Naſycony.
ſătŭrêia, ſatureium, n. Cząbr ziele.
ſătŭrĭo, ōnis, Náſycony.
ſătŭrĭtas, Náſycenie, Gnoy 1.
sāturni ſtella, sāturnus, Sáturnus.
ſătŭro, Naſycam 1. Gnoię 2. Erſättigen/füllen. Ilignis melius ſaturatur glandibus alvus. Prdd. ſyn: Sătĭo, ēxsātŭro, ēxplĕo, phr. Cĭbis fămem dēpēllo, rĕpēllo, ēxĭmo, ēxtīngvo, rēſtīnguo, cōmprĭmo, sēdo, plăco, lĕvo, sōlor, sătŭro. ēxplĕo. Pōſtquam ēxēmpta fămes ĕt ămor cōmprēſſus ĕdēndi, Jamque cĭbo, vīnōque grăves, sōmnōque jăcēbant. v. Manduco, Edo. Epulor.
ſaturor, Naſycam ſię, Obiadam ſię.
ſătus, ti, śiany, Urodzony 1. Geſäet/ gebohren.

Tune

Tunc sic orsa loqui vates, sate sanguine Divûm. Virg: *syn.* Nātus, creātus, ōrtus, gĕnĭtus.
sătus, *us. Śianie, Sądzenie, Rodzenie, Płodzenie. Naśienie, Rod 1.*
sătўra *Wierz poetycki 1. Obyczáiow złych gánienie, Miſá płáſká, Uſtáwá. Noſá płáskiego* Ein Gedicht wider die Laster. *Sunt quibus in satyra videar nimis acer, & ultra.* Hor: *epith:* Mōrdāx, dĕntāta, līvēns, aŭdax prŏcax, pĕtŭlāns. *phr:* Mŏrdāx, Līvēns cārmen. Mōrdăces nŭmĕri, Plēna cōn vĭcĭis, ŏpprobrĭis cārmĭna. cārmĭne mōrdāci pŏpŭlı dēpingĕre mōres. Līvēntem sātўram nigra rūbīgĭne tūrbes. Non văcat ārgūtōsque săles. sătўrāsque bĭbāces scrībĕre. Dĭffĭcĭle ēst sătўram nōn scrĭbĕre, nam quĭs ĭnīquæ tam pătĭēns ūrbis, tam fērreus, ut tĕnĕat se.
sătўria ales, *Kruk.*
sătўrĭăsis, sătўrĭsmus, *gr. Ciągotki,*
sătўrĭcus, satўrŏgrăphus *gr. Wierſzow piſarz.*
sătўrium, *gr: Storczyk Rączki.*
satyrium bibit, sătyrorum rex, *Jurny.*
sătўrus *Gr. Dźiki mąż.*

S A U

Savanum, Tuwalnia.
sauciatio, *Zranienie.* sauciātus, *Ránny.*
saucio, *Ránię. Drápię 1,* Verletzen/ verwunden/ *v Vulnero.*
saucius, *Ránny, Obrażony.*
savillum, *Mákaron.*
savior, savium, *idem* svavior, suavium.
saura, *Gr. Jaſzczorká.*
saurion, *è Gr: Gorczyca 1.*
saurites, *a, m Gr: Jaſzczorczy Kámień.*
saurŏctŏnos, *Plini. qui lacertam occidit.*
saurŏmăta, *Gr. Tátarzyn.*
sauroter, *gr. Tok 2.*

S A X

Saxātilis, *Kámienny 3. Skalny.*
saxetanus, *Kámienny 2.* saxetanus piscis *Jaſzczor*
saxētum, *Kámionká, & Sub Kámieniſty.*
saxeus, Kamienny.
Saxificus, Skámiaiący. Der etwas in Stein verwandelt/ *Saxificos vultus quæcumque ea tolle &c. Ovid.*
saxĭfrăga, *Rozłup. kominkamień ziele.*
saxifrăgus, *Łomikámień 1:*
saxitanus, lege saxeatus.
saxo, *ŏnis, Sas,* saxŏnia, *Saska źiemia.*
Saxorum structura, *Mur.*
saxōsus, *Kámieniſty.* Steinächtig. *Nascuntur steriles saxosis montibus auri.* Virg. *syn.* Lăpĭdosus, pĕtrōsus, scrūpĕus, sălebrōsus, scŏpŭlōsus. *phr.* Săxis, scŏpŭlis, sălĕbrıs āsper, crĕber. frĕquēns plēnus, rĕfērtus, hōrrēns, Sȳlvıs hōrrēntia săxa frăgōsis.
saxŭlum, *Skałká.*
saxum *Skáłá, Kamień łamany z gor.* Ein Stein/ Felsen/ *syn* Sılex, lapis, rūpes, scŏpŭlus. *epith.* Dūrum, sŏlĭdum, āspĕrum, gĕlĭdum, hūmĭdum, hōrrens fĕrum, lātĕbrōsum, prærūptum, hūmens; cōncăvum, hōrrĭdum, frīgĭdum, hīrtum, rīgens scābrum, crūdum, ŭndĭsŏnum ĭnhōspĭtum, mōntānum, ădēsum, sălĕbrōsum, dūmōsum, mūscōsum, scrūpĕum. *phr:* Spūmĕa cīrcum săxa frĕmunt. Mūltāque rŭbēntia cæde. Lūbrĭca săxa mădent. Nōn me lātĕbrōsa mŏvēbunt săxa. Nōn scrūpĕa săxa lŏcōrum præclūdunt ădĭtus. *v. Rupes.*
saxum contusum, *Gruz.*
saxum fistulosum, *Kámień z piany morskiey.*
saxum vivum, *Skałá 1. Opoká.*

S C A B

Scăbellum, *Ławeczka, Podnożek* Ein Bänckel Fußschemel/ *syn.* Scāmnum, sĕdīle, sĕdes *v. Sedile.*
scăber. *Párchaty, Chropowaty, Plugáwy.* Schäbig/unglatt/ *Et tophus scaber & nigris exesa colubris.* Virg: *syn:* āsper, rĭgĭdus, rŭdis, scrabrōsus.
scăbĕrat, *præteritum perf. à scabo, Drapię 2.*
scabĭes, *świerzb, Liſzay,* Krätze/ Raude/ *Ut mala quem scabies aut morbus, &c.* Hor. *syn.* Pōrrīgo, scabrĭties. *epith:* Măla. mŏlēsta, ĕdax, tūrpis, ĭmmŭnda, fœda, fœtĭda, ŏbscœna, āspĕra. *phr:* Cŭtem scabĭes rōdit, ĕdıt, ĕxĕdıt. Grex tōtus in agris unius scabĭe cadit & pōrrĭgĭne pōrci. Mōrbĭda săcta pĕcus tōtum cōrrumpit ŏvīle.
scabies fera, *Párch.*
scabīle, scabilum, *Podnożek, Ławeczka.*
Scabīnus. *B. Sub Ławnik.*

scabiosa, *Dryiakiew ziele.*
scabiosus, *świerzb máiący.* Krätzig/ schäbig/ grindig. --- *namque est scabiosus & acri.* Pers. *syn.* Scăber, scăbie infectus. *v. Scabies.*
scăbo, is, *Drápię 2.* Krätzen *syn.* Frico, *Scabitudo animi. Petro. tr. i. asperitas, severitas.*
scăbrătus, *Chropowáty.*
scabre, *Chropáwo.*
scabredo, *Chropowáćina,*
scăbreo, es, *Chropowaćieię.*
scabres, *is, Chropowáćina, Plugastwo.*
scabrities, scăbritia, *Chropowaćina* Krätzigkeit/ Schäbigkeit. *Scabritiemque animi fluvialibus abluit undis M. syn.* ăspĕritas, vel scăbies, *epith* Dūra, rĭgĭda, ăspĕra, rŭdis, impŏlīta, ingrāta,
scabrōsus, *Chropawy,*
scabrum, *subst: Chropowáćina.*
scachi, B. in Szách. Scachia æ, B. Szachy.
scæa, *Gr. sub Nieszczęśliwy.*
scænicula, Varr. corr. schœnicula.
scæva, *m, sub Mánkáty.* scæva *f. Lewicá.*
scæva bona, *Znak dobry.*
scæva mala, *Znák zły,* Nieszczęśćse.
scævŏla, *m. Mánkaty.* scāla, *Drábiná 1.*
scālæ, *Wschod 1. 2,* Leyter/Stiege *Hærent parietibus scalæ postesque sub ipsos.* Virg. *epith.* ārdŭæ, āltæ, tĕrētes, făcĭles ērēctæ, pēnsĭles. *phr.* Scāndit inâccēssas scălārum mūnĕre tūrres.
scalæ gestatoriæ, *Drabina.*
scalari forma, *Pochodźisto, Wschodowáto.*
scalmorum duorum navicula, *Náwa.*
scalmus, *Wiosłowy gwoźdź,(Lignum teres cui nautæ remos loro alligant* phr. Prōra pĕr ādvĕrsum scālmis stīpāntĭbus āmnem vix ăgitur.
scalpellum, *Rzezak. Brzytwá 1.*
scalpellus, *Brzytwá 1. Puszczadło.*
scalper, Nożyk *pisarski. Brzytwa 1. Puszczadło.*
scalpo, *Drapię 2. Strugam, Grzebię 1. Porzę 2. Dłubię. Ryię 2.*
scalprātus, *Zakrzywiony 2.*
scalprum, *Rzezak, Nożyk pisarski. Dłubáczka, Puszczádło, Brzytwa 1. Gnyp, Siekacz.* Allerley Zeug zu schaben dienlich. *syn.* Cœlum. *epith.* ăcūtum, ădūncum, dūrum, tĕnŭe ēxĭle. *v. Cælum.*
scalptor, *Sznicerz 1,* Scalptūra, *Ryćie.*
scalptorium, *Drápaczka.*
scalpturatum pavimentū, *tło wytwornie sadzone*
scalptūrātus, scalptus, *Ryty.*
scalptūrio, *is, Grzebię 1.* scalptūro, *Ryię 2.*
scalpūrīgo. *świerzb 1. Łechtánie.*
scalpūrio, *is. Grzebię 1.*
scalus, Plin. corr. squalus.

SCAM

Scambus, *Gr. Krzywonogi Zezowáty.*
scāmellum, scamillum, *Ławeczká, Podnożek.*
scamilli *hi, Wschodek, Postáwek 3. Laskowánie, & sub Podnożek.*
scamma, *atis, n. Gr. Row, Szranki.* 1.
scammōnia, scammōnium; *Gr: Socznicá ziele.*
scammonium tenue, *Wołowy ięzyk 2.*
scāmmōnītes *æ, m.* Gr. *Wino robione.*
scamma, *orum Gałezie 1. Piętro 2. Drogi w ogrodach*
scamnātus ager. sub Miedzá.
scamnŭlum, *Ławeczka.*
scamnum, *Ława, Podnożek, Opusta & sub Zagon.* Eine Banck. *syn:* sĕdīle, sēdes.
scammoneum, *Gr. Socznica ziele.*

SCAN

Scandălizo, *Gr: Gorszę.*
scandălum, *Gr: Zgorszenie.* Aergernis. *Scandala proculcat pedibus, nec fronte, &c.* P.
scandix, *īcis, hæc gr.* Czechrzycá *ziele.*
scando, *Wstępuię 1.* Steigen. *Cohors gigantum scanderet impia.* (Alcaic: *v. Ascendo. Scando versum i. mensuro Terentian. Sipont. Priscian dura translatio. Dic cum Cicer. Digitis dimetior, & Horat. Legitimumq; sonum digitis callemus & aure*
scandŭla, *Szczebel, Stopień, Gont.*
scandŭlāca, scaudularius, *Gontowy.*
scandŭlāta, *idem* scandulaca.
scansĭlis, *Wstępny,*
scansilis annus. *Rok podeyrzany.*

scansilis annus, *Rok podeyzrány.*
Scansio versuū, i, Sipont. mensura. Beda potiùs dimensio.
scansōria, machina, *Drábina 2.*
scansōrīus, *Wstępny, 2.*

SCAP

Scăpha, æ, scaphe es, *Gr: Łodź, Szkutá, Dubas. Kompas 1,* **Ein klein Schifflein/** *Tu me hiremis præsidio scaphæ.* (Alc.) H *syn.* Cȳmba, lēmbus. *epith.* Lēvis văga, ăgĭlis, vŏlŭcrīs, pārva, bĭrēmis, tĕnŭis: *v. Cymba.*
scaphistērium, *è Græco: Wieiaczka.*
Scaphita, qui scapha navigat. Rhodigin.
scaphium, *Gr. Czara 2. Stolcowe naczynie Urynał, Rompás 1. Motyka, Kocieł. Miednicá 2.*
scăphŭla, *Wánienka,*
scaptensŭla scaptesula Srebrna gora.
scăpŭla, *Łopátka 3.* scapulæ, *Plecy.*
Scapulare, Pácyercya 1. scapularis vestis, *ibid,*
scāpus, *Łodyga, Słup, Płocha krośienna, W schodu kręconego słup, Szal kołowrot, Sztaby, Stąk & sub Bobowiny.*
scapus cardinalis, *Zawiosowy słupiec.*
scărăbæus, *Chrząszcz, Jelonek robak, Krowká robak.*
scarabœus parvus, *Kántáryda.*
scărăbălăphus, *Jelonek robak.* (*zaskorniey.*
scarificatio, *Proćie; Skrobánie, Pusczánie krwie*
scărifīco, *Drápię 2. 4. Porzę 2. Oskrobuię, Wzdrápáć. Scarifico, à Scarus. ducunt aliqui, cujus à Latinis anceps, Græcis breve.*
scarifio, *sub Wdrapáć.*
scătītes gemma, *Gr: sub* **Przeżuwácz.**
scarrōsus, *Chropáwy.*
scărus, *Przezuwácz rybá* **Ein Meerfisch.** (*Piscis nobilissimus Carpathio mari frequens.*) *epith.* ŏbēsus, æquŏrēus, Cārpăthĭus, mōllis, ăvĭdus. *phr.* Hīc scărus æquŏreis quī vēnit ŏbēsus ăb ūndis. **a longa Enio. brevis Ovidio.**

SCA

Scătēbra, *Zdroy, Cieczenie 1. Wytryskanie.* **Ursprung** *Saxa ciet scatebrisq; arentina temperat arva.* Virg. *syn* Scătūrīgo, fons.
scăteo, *Ciekę 1. 2. Obfituię, Wydáię, wytryska, & sub Pelen.* **Auffwallen.** *Qui scatet & salsis circum se promovet undas. L. v. mox scaturio.*
scateo vermĭbus, *Robacy mię toczą.*
scăto, *is, Ciekę 2. wydaię.* scatum, *gr. Gnoy 1.*
scătŭrex, scaturix, ĭcis, *sub Cieczenie 1,*
scătūrīgo, *Cieczenie Zdroiewisko.* **Brunnquell.** *syn.* Scătebra, fōns, ŏrīgo. *epith.* Lătēns, ŏccūlta, cæca. īma, ālta, līmpĭda, sŏnāns, pĕrēnnis, sălĭēns, *phr.* scătēns, rīvus, rīvŭlus. Vēna pĕrēnnis ăquæ: Jūgis ăquæ fōns. ŏrtus, ŏrīgo. Fōntis căput. ăquŏsus mĕātus. *v. Fons.*
scătūrio, *Ciekę 2. wytryska.* **Auffwallen/quellen.** *Crines vermiculis scaturientes.* (Phal. Prud. *syn.* Scătĕo, ēfflŭo, ēmāno, māno, ērūmpo, ĕxĭlĭo, dērīvor, ŏrĭor, ēbūllio.
scaurus, *subst. Colu: idem scarus.*
scaurus, *adiect: Gr. Krzywonogi, Kostek krzywych.*
Scazon versus, *Martialis. i. claudus. Senarius. Iambicus, sexto loco Spondeum & quinto Iambum habens. Idem* Hipomacteus, & Choriambus, *Fortunatiano, Miurus. Diomed.*

SCE

Scelerata herba, *Jáskier*
scelerate, *Niecnotliwie*
scĕlĕrātus, *Niecnotliwy,* **Złośliwy,** *Nieszczęśliwy.* **Lasterhafftig/Boshafftig.** *Color, at sceleratum exquirere frigus.* Virg. *syn.* Scĕlĕstus, nĕfāndus, mălus, īmprŏbus, flāgĭtiōsus. nēquam, pĕrdĭtus, malīgnus, nŏxius, īmpĭus. *phr.* Scĕlĕris, crīmĭnis, ārtĭfex Aūtor, cōnscĭus, rĕus, nŏcēns, hōrtātor., scĕlĕrum sēctātor, Scĕlĕri āddĭctus, āssuētus. æqui cōntēmptor, scĕlĕrum cōnscĭus. Prāvi cui cōnscĭa mēns ēst. scĕlĕrum mōle prāvātus, ŏbrūtus. Aūsus nĕfāndo tĕmĕrārĭus, Sōntes aūdax īn aūsus. Dissvāsor hŏnēsti. Heū cădīt in quēmquam tāntum scĕlus? Mēns ĕffĕra nē quid īnaūsum, aūt īntēntātum scĕlĕrīsve dŏlīve relīnquat. Pĕrvērsa mălōrum cōllŭvies. *v. Impius.*
scĕlĕro as, *Zmázáć 2. 3.*
scelerōsus, scelestus *Niecnotliwy.*
scĕlestè, *Niecnotliwie.*
scĕlĕtos, *m. Gr. Kośći z mięsa obrane.*
scĕlĕtyrbe, scelŏtyrbe, *Gr. Szkorbut.*

ſcĕlus, *Grzech wielki. Niqnotá Niecnotliwy,* Ein Laſter/ übelthat/ *Unquam ſceleris errori indidit* (Jambb:) *ſyn.* Grīmen, făcĭnus, flāgĭtĭum, nōxa cūlpa, dēlĭctum, nĕfas, pĭācŭlum. *epith:* īnfāndum, ēxĭtĭāle, ſævum īmmāne, nĕfārĭum, īmpĭum, dīrum. prŏfānum. trīſte, crŭēntum, īnvīſum, hōrrĭdum; īmprŏbum crūdēle, īnaūdītum, ātrum, fœdum, pĕtūlcum pŭdēndum, tētrum, mūlctābĭle īnīquum, sānguĭnĕum, mĭsĕrum, īnfēlīx, mōrtĭfĕrum, *phr.* Scĕlēſtum nĕfāndum, aūdax fāctum, ſontes aūſus. Scĕlĕrātæ crīmĭna vītæ. Cūlpæ crīmen atrox. Vĕtĭtum nĕfas; Scĕlĕrum īnfāndi cōnātus. ſcĕlĕrum lābes lŭēs sōrdes, dĕdĕcus probrum. Nītĭmur īn vĕtĭtum. Cērtat īn ōmne aūſa ſcĕlus.

ſcelus pueri, *Złe chłopię, Złośnik.*

ſcēna, *Gr. Dźiwowiſko 1. Widok 2. Komedya 1. Látá, Chłodnik 1. Przygotowanie Sumá 2. Perſoná 2.* Eine Hütte/ Zelt/ Theater. *Æquora tuta ſilent tum ſylvis ſcena coruſcis.* Virg: *ſyn:* umbrōſa, frōndēns, grāta, vĭrēns, vĭrĭdis, āmœna, lūdĭcra, *phr.* ſcēna pătet dēlĭcĭōſa jŏcis.

ſcena, *Latinum, Toporek, & ſub Wieczerza.*

ſcēnālis, ſcēnārius ſcēnātĭcus, ſcīnātĭlis, *Kome-*

ſcēnĭcè, *ſub Komedyiny.* *(dyiny.*

ſcenicus, *adject. Komedyiny.*

ſcēnicus, *ſubſt. Kuglarz.* Von ſolcher Hütte. *Et ſola tantum ſcenicus arte feror,* M.

ſcenita, *m. Gr. Namiotnik 1.*

ſcēnŏgrăphia, *Gr: Malowanie budowania, Model*

ſcēnŏpēgia *Gr. Kuczek ſtawiánie.* *(drzewiány.*

ſcenōma, *ătis, n. gr. Jará,* Namiot.

ſceptĭci, *i. quæſitores, conſideratores. Gellio. Philoſophi, qui ſemper quærebant, nil ſciri poſſe docebant, omnia refutabant, ijdem Pyrrhonij, à Pyrrhone anctore & i. dubitantes.*

ſceptifer, *Berło trzymáiący.* Ein Scepter träger. *Primus ſceptiferis colla tonantibus,* (Chor.) *ſyn:* Scēptĭger, *& v. Rex:*

ſceptrum, *Gr: Berło ćiernie 3.* Ein Scepter/ Königlicher Stab. *Geſsit honorata regia ſceptra manu.* Ovid: *epith:* Aūrĕum, aūrātum, ĕbūrnum, īnsīgne, ſplēndĭdum, sŭpērbum, dĕcōrum cŏrūſcum, prĕtĭōſum, gēmmāns, fūlgens, vĕnĕrēndum, vĕrendum, mĭnāx, īmpĕrĭōſum, rēgāle, rēgĭum, *phr.* Rēgĭum, Rēgis īnsīgne, gēſtāmen. Vīrga nōbĭlis. Scēptri dĕcus hŏnor: grăvĭtas, ĕbur. Nōbĭle ſdēxtra tōrques ĕbur. Rēgālis dēxtræ rēgĭmen. Aūro, gēmmīſque dĕcōrum. Quidnam ſcēptra jŭvānt tōtum īnvĭdĭōſa pĕr ōrbem? Geſsit hŏnōrāta rēgĭa ſcēptra mănu. Aūrea cum dextræ ſcēptra dĕdere mēæ.

ſceptūchus *gr: Poſeł 2. propriè ſceptrifer ſuprà*

ſcepuſium, *Spis 1. Scęſna, in Wieczerza.*

SCH

Schāſtēria, *æ. Gr. ſub Liná.*

ſchĕda, *æ. gr: Kártá 2. 3. Arkuſz pápieru niebámány, Piſanie 4. & ſub Papierowe drzewko.*

ſchedia, *æ, gr: Komięgá Tráftá, Moſt prętki.*

ſchĕdĭcus, *è. gr. Nierozmyślny*

ſchĕdium, *Gr: Porycżo co zrobionego Piſanie 3. & ſub Niewypolerowány.*

ſchedūla, *Kártka.*

ſchēma, *æ, Kſztałt, Poſtáć.*

ſchēma, *tis. gr. Figury 2. Kſztałt.*

ſchemătiſmus, *Gr: Poſtawá Kſztałt, Księżycowe odmiány.*

Scheſis, vel Cheſis onomaton, i. affectio, relatio nominum. figura Poëtica potius quam Oratoria, cum epitheta ſingulis nominibus addantur; vel cum plures ſimul Antonomaſiæ ponuntur. Cariſi. Diomed. Aliter Ruſinan.

ſcenophylax, *Zákryſtyan.*

ſchidia, *orum, gr.* ſchidia, *æ, Trza[illegible].*

ſchīnus, *Gr. Máſtykowe drzewko, Cebuli. 3.*

ſchīſma, *gr: Odſzczepienſtwo, & Roſpádliná, Rozrożnienie.*

ſchiſmatĭcus, *gr. Odſzczepieniec.*

ſchiſta, *æ, gr: Cebula 1.*

ſchiſtum, *gr. Zśiadłe młeko. Hałun, Jáie záległe.*

ſchiſtus, *gr. Krawnik kámień, Kámień przeyrzyſty.*

ſchœniclus, *m. gr. an Wrobl trzćinny?*

ſchœnĭcŏla, *Nierządnica.*

ſchœniſmus, *gr. Ciągnienie 3.*

ſchœnŏbătes, *v. gr. Powrozobiegun.*

ſchœnŏbătĭca, *æ, gr. ibidem.*

schœnon, *vel um, Gr. Rayská tráwá.*
schœnŏplŏcos, *us. m. gr. Powroźnik.*
schœnus, *Gr. sit 1. Powroz 1. Milá Polska, Milá Ruska.*
schænis odoratus, *Rayska trawa.*
schŏla, Gr. *Szkołá 1. 2. Lekcya, Sala,* **Stanie, Rozmowá. Eine Schul/** *Nobilis & dotata uxor domus & schola culta.* Aus. *syn:* Gȳmnāsĭum, pălæstra, lūdus *epith:* Dŏcta, cĕlĕbris, clāra, īnsīgnis, *phr:* Dŏctrīnæ sēdes, măgĭstra. Mūsārum sēdes lŏcus. Dĭscĭpŭlis frĕquens.
schŏlāris, *żak.*
scholastĭcus, *Gr subst: żak, Kráśomowcá.* **Ein Schrifft gelehrter/ Schüler/** *epith:* Pĕrītus, ingĕnĭōsus, dŏctus, făcūndus, dĭsertus, ingĕnŭus *phr:* Mūsārum castra sĕquūtus, ārtibus ingĕnŭis ēxcūltus. *Quem Musæ stŭdĭis excŏluere suis,* Cui cūræ ēst doctis invĭgĭlāre Cămænis.
schŏlastĭcus, *adject Szkolny.*
schŏliastes, *æ. m. Gr. Wykładácz.*
schŏlĭcus, *Gr: żak żakowski, Szkolny.*
schŏlĭon, *Gr. Wykład 1.*

S C I

Scĭadeus, *Gr. Kárás morski.*
scĭădion, *vel* scĭadeum *Gr. ćiennik.*
scĭæna, *æ gr. Kruk morski.*
sciamachia Gr. *Szermierska.*
scăpus, *odis, Gr: Jednonogi*
scĭăthēras, *æ,* scĭăthērĭcum, *Gr: Słonecznik.*
scibam, scibo. sub Wiem 1
scibon, Gelli. *corrigit Turneb. Silyna.*
sciens, *Wiedzący, Biegły. Uczony, Umieiętny* **Wissenschafft/ gelehrt/ erfaren/** *Scientioris carmine.* (Iamb. Dim.) Hor. *syn.* Dŏctus, gnārus pĕrĭtus, uōn ignātus: *v. Doctus.*
scienter, *Biegle, Umieiętnie, Wiedząc.*
scientia, *Wiádomość. Nauka 1. Umieiętność 1. Náuki 2.* **Wissenschafft/ Wissenheit.** *Iam jam efficaci do manus scientiæ.* (Iamb.) H. *syn.* Nŏtĭtia, cŏgnĭtĭo, vel dĭscĭplīna, ārs, stŭdĭum, vel dŏctrīna ēlŏquēntĭa, *v. Doctrina, Eloquentia, Studia, Artes.*
scientia numeralis, raciociniorum, *Ráchmistrzska nauka.*
scientia rei familiaris, rusticationis, *Gospodárstwo 1.*
scientiæ, *Náuki 2.*
scientiola, sub Umieiętność. Umieiętnostká.
scientissimè, *Mądrze.*
scīlicet, *Jśćie. Ták iest 1. 2. Bez wątpienia.* **Ja/ nehmlich/ gleich wie/** *Scilicet hoc etiam restabat: adultera dixit.* Ovid. *syn.* Vĭdēlĭcet; nīmīrum nēmpe, quīppe, nam ĕnim.
scilla *Gr: Cebula 3.* scillĭnus, *Gr: ibidem.*
scillīte & scillītes vinum *ibidem.*
scillīticus, *gr: ibidem.*
scincos, scincus, *gr. Krokodyl.*
scindo, *Kráię, Rąbam, siekę 1. Drápię 1. Szczepam, Strzygę 1. Rozdźieram 1. Przerywam 1. Rysuie się. Rzeżę 1. Zárzynam 1.* **Schneiden/ hauen.** *Aut scidit & media fecit sibi littore &c.* L. *syn.* ābscīndo, dīscīndo, rēscīndo, sĕco, rĕcĕco, ēxcīdo, rĕcīdo, āmpūto, trūnco, mūtĭlo, lăcĕro, dīlăcĕro, cædo, fĕrio, *phr.* Fĕrro, fălce sĕbūri, bipenni fĕrio. Vīres incīdĕre fālce nŏvellas. Cūnĕis scīndĕbant fīssĭle lĭgnum. Nĕc pŏtĕrit rĭgĭdas scīndĕre rēmus ăquas, immĕdĭcābĭle vūlnus, ēnse rĕcīdĕndum ēst. *v. Lacero, Caput amputare.*
scindor, *Rozdwaiam się* scindula *idem* scandula.
scindularis *vide* scandularis. (ris.
scīntilla, *Jskrá & tr. Szczątek.* **Ein Füncklein.** *Ergo ignem cujus scintillas ipse dedisti.* Iuv. *epith:* īgnīta. ārdēns, rūbēns, cŏrūscāns tĕnŭis, pārva sŭb īndūcta lătĭtāt scīntĭlla făvilla. Crebræ scīntīllæ ēxĭlĭunt; mĭcant, vŏlĭtānt. *v: Ignis.*
scintillatio, *Błyszczenie, Jskrzenie.*
scintillo, *Błyszczę się Jskrzę się, świecę się* **Pierstę**
scintillŭla, *Jskierká.*
scio, *Wiem 1. Umiem, wyrozumiewam, Przeymuię kogo* **Wissen.** *Insequitur causas tanti sciat illa furoris.* Virg. *syn.* Nōvi, tĕnĕo, cŏgnōsco, nōsco, căllĕo, intĕllĭgo,
sciŏgrăphia, *gr. Málowánie budowánia, Model drzewiany.*
sciŏlus, Mędrek. **Klügling/** *Ipsius, & sciolo quicquam suadere popello.* M.
sciŏmăchia, *gr: Szermierska.*
sciŏmantia, *divinatio ex umbra.*

sciŏpus

sciŏpus, *gr. sub Jednogi.*
sciŏthēricum horologium, *Słonecznik.*
scīpio; ōnis. *Kosztur.*
Scipio, Latinum, in Szypułká.
scirpea, *Kosz 1.* scirpeus, *śitowi.*
scirpicŭla, *Wáśąg.* scirpicŭlus, *subst. śit 1.*
scirpicŭlus; *adject. śitowy 2.*
scirpula vitis. lege scripula.
scirpus, *śit 1. Mowa trudna.* **Eine glatte Binde ohne Knotten** *epith:* ēnōdis, frăgĭlis, pălūstris, līmōsus, stĕrĭlis, tĕnŭis, tĕres. *v. Iuncus.*
scirrhus, *gr: Kostka martwa.*
sciscitativus, *Pytaniu służący.*
sciscitātio, *Bádánie.* sciscitator; *Badácz.*
sciscito; sciscitor, *Pytam, Dowiaduię się.* **Forschen, nachfragen /** *Ut ab Aquitanis ista sciscitaretur.* (Scaz.) *syn.* Scītor, pĕrcōntor, quæro, pōstŭlo, rŏgo, īntĕrrŏgo.
scisco, *is, Stánowię 1 Uchwalam, Dowiaduię się.*
cissilis, *Łupny, Rzezány 2. Oszarpány.*
scissio, *Rzezaniec, Strzyżenie 1.*
scissor, *oris, Kraycży.*
scissūra, *Narzynanie, Rospor, Rospádlina.*
scissus, *si Rospadły.* scissus, *us, Rąbanie.*
scītāmenta. *orum, Łákoći, Przypráwá.*
Scītātio, *Bádánie. scitator, Inkwizytor.*
scītè, *Stucznie, Grzeczy, Mądrze, Pięknie.* **Fein / geschicklich.** *Atq; sepulchrales scito incantare favillas.* Prud.
scitissĭmè, *Umiętnie, Wytwornie.*
scito. as. Wiem 1.
scītor, *aris, Dowiaduię się.* **Nachfragen / ---** *Eurypilum scitatum oracula Phœbi,* Virg.
scitulè, *Pięknie* scītum, *Ustawa 1.*
scitum facio, *Stánowię*
scitus. us, Wiadomość.
scītus, *ti, Stuczny, Grzeczny, Mądry, Pełny, Uczony; Umieętny, Galánt.* **Künstlich.** *-- Membrisq; valens, scitusq; vadorum.* Ovid: *syn:* sciēns, dŏctus, *vel* ărgūtus vĕnūstus.
sciūrus, *Gr. Wiewiorká,*
scius, *Biegły.* Sclāvīnus, *Słowak*

SCO

sclavŏnia, *Słowiańska ziemia.*
sclāvŏnĭcus, *Słowiáńśki* sclāvus, *Słowak:*
sclōpus, *Klask 1. Pukawká & suk Klaskam.*
scnīpes, à scnips, *hic Gr. Robacy w drzewie.*

SCO

Scŏbīna, *Piła ślosarska, Raszpla.*
scŏbis, & scobs, *bis, f. & m. Trocina, Opilki.*
Scœna priscum. sub Wieczerza.
scœniscŏla. *sub Nierządnica.*
scŏlăce à scolax: Gr. Lana świecá.
scōletia ærugo, *Mośiężny proch.*
scōlēcus, *Gr. Robaczkowáty.* (*sculini.*
scŏlŏpax, scoloppax, *Gr. Pardwá. Græcis est ma-*
scŏlŏpendra, *Gr. Gąśienicá. Stonog morski.*
scŏlŏpendrion, *Gr. Stonogowiec.*
scŏlўmus, *m. gr. Karćiof.*
scomber, scombrus *gr. Jaszczur, wrzećinnicá rybá*
scomma, *ătis. n. Gr. Szczypka, Szydersťwo.*

SCO

Scōpa. *wiązańká.* scopæ. *hæ Miotłá 1.*
scōpa manualis, *Garść źiela.*
scopia regia, *Jglicá źiele. scoparia. Lenek.*
scōpārius, *Umiatacz.*
scŏpĕlismus *gr. Kopiec 2*
scŏpio, *ōnis. Szypułká groń.*
Scopium, Cato. Commelin. de scopio. corr. Scaliger:
scōpo, *as Umieram.* (*de Scopiene.*
scops, ōpis, *m gr: Sowá 1.*
scoptŭlum opertum, *Kość łopatczana.*
scōpŭlæ, *Miotełka,*
scŏpŭlōsus, *Skalisty, Niebespieczny, Trudny.* **Felsigt /** *Neptuno debere genus, scopulosus in undis.* M. *v. Saxosus.*
scŏpŭlus *Gr: Skáła 3. Niebespieczeńśtwo, Cel, Trudność* **Ein hohler Fels / steinerne Klippe.** *Deduxit scopulos & montem rupit aceto.* Iuv. *syn.* săxum, caūtes, sĭlēx, rūpes. *epith.* Īmmānis, ădēsus, frondōsus, mĭnax, scăber, dūrus, muscō sus, ăcūtus, tūmĭdus. *phr.* Immānem scŏpŭlum mĕdias permisit in ūndas. Scŏpŭlus raūcis pēndet ădōsus ăquis. Mūscūlosq; sĭtu scŏpŭlos. *v. Rupe. scopulus prœruptus.* scopus.

scŏpŭlus præruptus, *Progi.*
scŏpus, *Gr: Cel* Koniec *spraw.*
scŏpus, *Latinum*, *Szypułká 2.*
scōrdălus, *è Græco. Smrod 3. Ziewácz.*
scordastus arbor, *sub Bdelium.*
scordion, *gr: Czosnkowe ziele.*
scordiscarius, Siodlarz. scordiscum, Skorá.
scordiscus, Siodło 1. Woyłok. *Skora:*
scordōtis, *is gr: Czosnkowe ziele.*
scŏrŏdon, *gr. Czosnek*
scorodoprăson, *Gr: Czosnek łuczek,*
scōria, *æ, gr. żużel. Apud Virgil. in Ciri versum illum. Sordibus & scoria patiar tubescere tali corrigit* Scalig. *& scabere patiar. &c.*
scorpæna, *gr. sub Niedzwiadek 2* (*Kusza ręczna.*
scorpio, Gr. *Niedźwiadek 2. Procá woienna, Bełt, Scorpio, 3 Regum 12. pro flagello vel virga aculeata pungente scorpionis instar.*
scorpionīdes, *gr: Páćierzyczká.*
scorpion, *gr:* O *mieg.*
scorpionius, *Niedźwiadkowy.*
scorpītes, *æ, m. sub Niedźwiadek 2.*
scorpiuncŭlus, *Kuszá ręczna.*
scorpiūrion, *Gr. Brodawnik.*
Scōrpius, *Niedźwiadek robak, Páćierzyczká, Procá woienna, Krzyżownicżki, & sub Ploty:* **Scorpion/** *syn.* Scorpio, nĕpa. *epith.* Vĕnēnōsus, lēthĭfer, dīrus, nŏcēns. mōrtĭfer, īnfēstus, mĭnax, ācĕr. *phr:* ăcūto ūngve, caūda ūncâ vĕnēnĭfer, īnsĭdĭas sŭb caūte tēndēns. Dīro vĕnēno mōrtĭfer. Quem non āffĕctat lēthāli scōrpĭus ĭctu? Vĭŏlēntus ăcūmĭne caudæ.
Scōrpĭus, *Niedźwiadek niebieski.* **Ein von den 12. Himmlischen Zeichen/Scorpion genannt.** *epit.* Mĭnax, vĭŏlēntus, ācer, ārdēns, Mārtĭus' hōrrēns, dīrus. *phr.* āstra Nĕpæ. Chēlæ mĭnāces, sævāque cīrcŭĭtu qui cūrvat brāchĭa lōngo scōrpius.
scortātio,: *Nierząd 2.*
scortātor, *Nierządnik, Porubnik.*
scortātus, *us, Nierząd 1.*
scortea, *æ Mieszek pieniężny, Opończa.*
scortea, *orum*, *Zdechlina.*
scortes, ha, Festo. testium arietinorum pelles.

scorteum, *Száydak.* scorteus, *Skorzány.*
scortillum, *Nierządnicá.*
scortor, *Nierządu pátrzyć syn.* **Hurerey treiben/** Mœchor, v. *Adultero.*
scortum, scortum diobolare, *Nierządnicá.*
scŏtĭna scripta, *Mowá trudna.*
scŏtĭnus, *gr. Ciemny, Trudny*
scŏtŏdĭnia, *gr.* scŏtōma, *gr. Zmierzch. 2.*
scŏtŏmărĭcus, *gr, ibidem.*
Scōtus, *Szot.*
scracere. Chracháć, sub Nierządnicá.
scraciæ, scractiæ, scranciæ, scraptæ, scratiæ, sub Nierządnicá
screatus, *us, Chrachánie,*
screo, *Chracham.* screātor, *Chracháłá.*

SCRI

Scrība, *Pisarz 2. Pisarski 1. Podpisek.* **Ein Schreiber.** *Et voto laribus quærebat scriba quod esset.*
scriba ærarius, *Podskárbi.* scriba regis, *Káncler z.*
scribātus, us, Pisarstwo.
scribligo, lege stribligo scriblĭtārius, *Łákotnik.*
scrībo, *Piszę 1.2 4. 6. Zápisuię 5, Máłuię.* **Schreiben.** *Scribamus epos cœpisti scribere cessi.* Mart: *syn:* Pērscrībo, cōnscrībo, īnscrībo, pīngo, ēxāro. *phr:* Nŏtas dĭgĭtis stylo, călămo, grăphĭo ēxăro. Chārtis cēris vērba nŏto, cōmmĭttō, māndo. Nŏtis, vērbis chārtam sīgno, nŏto, īnscrībo: Cēram īncīdo, scrīptis, lībellis māndo cōmmĭtto. Nŏtas vērba tăbēllis ēxăro. Tăbēllas sīgno. Iam sătis īnvălĭdos călămo lāssāvĭmus ārtus, ēt mănus ōffĭcĭum lōngĭus ægra nĕgat.
scribo alicui pecuniam, *Oddáię przez bánk Pożyczam 2.*
scribo aliquem hæredem, *Testament czynię*
scripsi, Scribitor, ut scribit Meurs. &c. lege Scritor &c
scriniarius, Referendarz, Káncler z.
scrīnĭŏlum, *Skrzynká.*
scrīptĭlis, *Pisány 1.*
scriptio, *Pisány 1. 2 Kompozycya.*
scriptĭto, *as, Pisywam.*

scripto, as, avi, Piszę 1. scriptum, Szkrupuł 1.
scriptô. sextus casus, Ná pismie, Listownie.
scriptor, Pisarz 1. Pisarek 1. scriptorius. Pisárski
scriptulum, Pisánie 3. Kárta 3.
scriptura, Pisanie 1. Pismo 1. Kompozycya, Dochod 2. Pástwisko pospolite Schrifft/ Scriptura quanti constet & tonus vilis. (Scaz.)
scripturarius, adject. Pástewny.
scripturarius, subst. Pisarz 2.
scripturio. sub Zapuszczam się.
scriptus, us, Pisárstwo.
Scripula vitis, al. scripula vitis. Plin acino rugoso passo v no utilis, Hermol,
scrīpŭlum, Uncya 1. Szelągi cztery, Bietká.
scrīpŭlus, Szkrupuł, & sub Uncya 1.
scŏpŭlus, Dołek 1.
scrops, bis, hic, hæc & scrobes, is. Doł 1. Eine Grube, epith: ātra, căva, cōncăva, obscœna, fœda, tūrpis, hūmĭda, ūda, prōfūnda. syn. Fŏssa, fŏvĕa. v. Spelunca.
scrofa, świnia. scrōfĭ pascus, świniopás.
scrŏfŭla, świnká, Gruczoł.
scrofularia B. Trędownik ziele;
scrōtum, Mosżny. scrūpĕda Nierządnicá.
scrūpeus, Kámienisty, śćisły 2 Zabobonny, Steinächtig. Scrupea tota lacu nigro, nemorumq; Virg.
scrūposam commeo viam. Trupam się.
scrupōsus, Kámienisty. Chropáwy, Trudny, & sub życie nędzne
scrūpŭlāris, sub Szkrupuł.
scrūpŭlātim, Po kąsku.
scrūpulosè, Frásowliwie, Wytwornie, Pilnie, Subtelnie, Ostro 2.
scrūpulōsitas, Wytwarzánie. Subtelność Sumnienie trwożliwe,
scūpŭlōsus, Chropáwy, Wytworny. Zbyteczny Trudny, Subtelny, sumnienia trwożliwego. Primam syllabam corripit Accias apud Nonium
scrūpŭlum, Szkrupuł, Szelągi cztery, Trzećia część. sub Częśći cáły rzeczy.
scrūpŭlus, Kámyczek 3. Szkrupuł, Trápienie 1. Trudność, sumnienie trwożliwe.
scrūpus, Kámień łamány, Bietká.
scrūta, orum. Rupieći.
scrūtāria, Wendetá. scrūtārius, Wendetarz.
scrūtātor, Szukacz, Kruszcowy gornik, Inkwizytor, Ein Nachfrager/ Forscher/ Deus, solusque Animi scrutator operti, Al.
scrūtillus, Maćiek nádźiewány.
scrūtĭnium, Szperánie, Szkrutynium.
scrutino pro scrutor; 4. Esdræ B.
scruto, scrūtor, szperam, Sláduię, Mácam 1. Ersuchen/ durchforschen/ Arcanum neque tu scrutaberis ulli. Hor: syn: Rīmor, quæro, învĕstīgo.

SCU

Sculna. Sekwestrem co biorący.
sculpo, Strugam. Ryię. Graben/ schnitzen/ syn: Scālpo, īncīdo, cælo, phr: Scālpro, vel cælo ēffīngo, fōrmo, ēxcūdo, lăbōro, ēxprīmo, īncīdo. v. Simulacrum.
scūlpōneæ, Trepki, Kurpie, Kieśćień.
sculpōnātus, Kurpie máiący.
sculptile Bałwan 2.
sculptīlis, Ryty, Etwas geschnitzetes. Sed pulchra res est forma in ære sculptilis. (Iamb.)
sculptor, Snicerz. Ein Schnitzer/ ein Bildhauer/ v. Statuarius.
sculptūra, Dłubanie, Ryćie, Snicerstwo Bildhauerey/ Schnitzerey/ syn: Cælātūra, stătūārĭa. phr: Phīdĭăcæ ārtes, Pŏlȳclēti ārs lăbor ŏpus.
sculptetus. B. sub Szołtys
scurra, Błazen, szyderz, Blázgoń, śmieszek. Lotterbub/ epith: Tūrpis, prōcāx, lōquāx, gārrŭlus, īnfīdus, făcētus.
scūrrīlis, Szyderski, & sub Blázgoń. Schimpflich/ Bübisch. Scurrili strepitu, quicquid & audit, ait. Ph: syn: jŏcōsus, făcētus, jŏcŭlāris.
scūrrīlitas, szyderstwo, Büberey/ scurrilitate ac nepotatu nobilis (Iamb.) Af.
scurrīliter, szyderśko, Lekko 2.

Scurror, *Błazgonie.*
scurrŭla, Szyderz. & śmieszek.
scutāle *Proce nawiązánie, Proce łoże.*
scūtārius, *adiect: Páwężny. sub Páwężnik*
scūtārius, *substant. Páwężnik Hałabartnik.*
scūtatus, *Páwężnik 2.*
scutella, *Miská mała* scūtĭca, *Bicz.*
scūtigērūlus, Giermek. Páwężnik 2.
scutilus, Chudy. scūtra, *Misa 1. Pátela.*
scūtriscum, *Miská mała.*
scūtūla, *Miska mała. Zrzaz. Posadzká 3: 5. Put-* *(szástaká.*
scūtūlāta vestis, *wzorzysta szátá, Szyta ná trynmf*
scutulatum pavimentum. *Tło wytwornie sádzone*
scūtūlātus. *Száchowány, Wzorzysty, Jábłkowity, Cynowáty.*
scūtūlum, *Tarcza.*
scūtum, *Páwęzá Tárcza.* Schild/ *Scuta virum, & galeas, & fortia corpora volvit.* Virg. *syn.* Clȳpĕus, ŭmbo, pārma. *v. Clypeus.*
scutum Gallicum, Ligusticum, *Rondela.*

SCY

Scȳbălon, *n. gr. Gnoy; Odrzutek śmieci.*
scȳlax, *m. gr: Szczęnię, Pies.*
scylla herba, *lege* scilla.
scylla avis, *sub Czerwonak. & Rybitw ptak.*
Scylla, *Piscis Plinij eadem Squilla. Gesner.*
scymnus, *m. gr. Lwiątko Pies morski.*
scȳphus, *gr. Kubek.* Eine Trinckschaal. *Implevit dextram scyphus; ocyus omnes.* Virg. *syn.* Calix, crāter, pōcŭlum. *v. Poculum.*
scȳtăle, *es, gr. Wąż nákrapiány, Korbácz, Mysz brytáńska, Pismo taiemne,* Máczuga *Torbá, Poczwerek.*
scȳtălĭdes, *gr: Przeguby palcowe.*
scȳtha, *æ,* scȳthes, *æ m. gr. Tártárzyn.*
scythia, *Tatárská źiemia.*
scȳthica, *æ.* scythice *es, gr. Lakrycya.*
scȳthĭcus, *Gr. Tátárski Nomen ama, Scythicus cætera pontus habet.* Ovid.
scȳthis, *idis gr: Tátarká.*
Se *Się.* Sich. *Interea Æneas se matutinus agebat.* Vir.
se *omissum, ibidem.* se, *eleganter redundat. ibid.*

SEC

Se, *particula in compositis diminuit, sub* Selibra.
se, *pro sine, Bez 2, Sczerze, Pogrzebny.*
sēbāceus, *Łoiowy & sub świeca 3.*
sēbo, sēbum, *idem* sevo, sevum.

SEC

Sĕcāle, *Miejzańká, żyto.*
sĕcālĭtius, *żytny.*
sĕcāmenta, *orum, Klepki, Wąncz.*
Secarias sportas, Dato. corr. secarias.
sēcēdo, *Uchodzę 1. Ustępuię ná stronę Odwodzę kogo ná stronę.* Abweichen/ *Quos habuit, vocitos secedere in hortos.* Ovid. *syn:* Rĕcēdo, discēdo, ābscēdo.
sēcērno, *Odłaczam. Wyłączam, Rozeznawam, Roztaczam Obieram 1. 6.* Absondern/ scheiden/ *Nec natura potest justo secernere iniquum* Hor. *syn.* Dīvido, sēpāro, discerno, sēgrĕgo *phr.* Jūsto sēcērnĕre īnīquum Fūit hæc săpĭēntia quōndam, Pūblīca prīvātis sēcērnĕre sacra prōfānis.
sēcēspĭta, *Nóż Toporek.*
sēcessio, *Ustąpienie 1. Odwrocenie 2. Rokosz. Rozrożnienie, Powiadánie.*
sēcēssus, *us, Ustronie Osobność, Ustąpienie 1. Odeyście Prywet.* Abweichung / Abtritt. *Est in secessu longo locus. &c.* Virg. *syn.* Rĕcēssus. *epith.* Tūtus, sēcūrus. *phr.* Cārmĭna sēcēssum scrībēntis, ēt ōtia quærunt.
Secidi, pro scidi. Accius Gellius.
sēcium, *Piernik.*
sēciùs, *Mniey, Gorzey.* Minder / *Interea toto non secius aere ningit.* Virg.
seclūdo, *Wywieram 1 Odłączam* Ausschliessen/ *Solvite corde metum Teucri, secludite curas.* V:
seclum, *P. świat.*
seclūsōrium, *Zamknienie 1. Komora 1.*
seclūsus, *Skryty, Osobny.*
sĕco, *as, Siekę. Rąbam, Rzeżę 3. żnę. Sztukuię 1. Łámię 3. Rozstrzygnąć 2* Abhauen *Littus arenosum Libyæ ventosq; secabat.* Virg. *v. Scindo.*
seco, *is, Mowię 1.* Sēcōrdia, *Głupstwo.*

sēcor

fecors, *ibidem* focors. (*de loco*,
fecretarium *Skrytość*, *Ustronie*, *Rádá táiemna*,
Secretarius, *Sekretarz*.
secretim, *Potáiemnie*. secretio. *Rozłączenie*.
Secretò, *Osobnie*, *Potáiemnie*.
fecretum, *Osobność*, *Taiemnicá Pokoy*.
fecretus, *Potáiemny*, *Osobny*. **Abgesondert/heimlich**/ *At procul in sola secretæ Troades acta*, Virg. *syn*: ārcānus, ābstrūsus, occūltus, lātēns, mȳsticus. *v. Arcanus*.
fecta, *Strona* 4. *Szkołá* 3. *Sekta* *Towárzystwo* 2.
Sectácula a Apulei á secta Beroald: vel potius Notacula natalium. i, signa. Celui.
fectarius, *sub Skep*, & *Czysczony*.
sectatio, *Náśladowánie* 1.
fectātor, *Náśladowcá*. *Błazen*.
fectile pavimentum, *Tło wytwornie sadzone*.
fectilia. *ium*, *Posádzká* 2.
fectīlis, *Łupny*, *Sádzony* 2, **Geschnitten**/ *Cujus conchæ tumes, qui tecum sectile portum*. Juv.
ectio, *à seco*, *ćięćie*, *Dźiał*. *Dzielnica* 1. *Rzezánie*, *Puszczánie krwie*, *Instygacya*,
fctio, *à sequor*. *Konfiszkowánie rzeczy*, *Przedaż*.
ectius, *à seco pro secius vel sequius, legit Palmer*. & 1. *Gulielm. apud Terenti. Plautum* & *Virgil*.
fectivus, *Podrzynány*.
efector, *aris*. *ścigam Jde zá kim*. *Biegam* 3. *Łowię zwierz*.
fector, *oris a sequor*, *Konfiszkowanych rzeczy przedawacz*, *Instygátor*.
fector, *oris*, *á seco* *śiekácz*.
fector zonarius, *Rzeżymieszek*.
fectūra, *śiekánie*, *Ućinek* 2, *Ryćie*.
fecūbitus, *us*. *Leżenie osobne*, & *sub Wilia*.
fecūbo, *Leże osobno*. fecūla, *æ*, *Kosa*.
fecūlāris, Seculum *ut aliqui scribunt lege* Sæculū.
fecum, *Z sobą*. **Mit sich selbst**/ *Et sola in sicca secum spatiatur arena* Virg:
fecundæ *Błon* 4 *Wtore mieysce*.
fecundæ notæ, *Niepiżedni*. *Podleyszy* 2.
fecundæ partes, *Wtore meysce*.
secundānus, *Wtororzędny*, *Pomocnik*

fecundarium, *Wtora rzecz*.
fecundarius, *Wtororzędny Nieprzedni*, *Podleyszy*
fecundiārius, *Pomocnik*, *Reient* (*trochę*
fecundicērus *Podpisek*.
secundinæ æ, *B*. *Błoná* 5.
fecundo, *as*, *Szczęśćzę*, *Dogadzam* 1. **Glück geben/ gelingen lassen**/ *Nam liquidum nautis aura secundat iter*, Prop. *syn*. adjūvo, prōspēro *v. Auxilior*.
fecundò, *Potym*, *Powtore*
fecundùm, *Wedle*, *Pozad*. *Potym Z onę stronę*, *Zá mną to*, *Zá kim* 1. 2. *Bo Bogu* **Bey neben**/ *Vacuis pascant & plena secundum*. Virg: *syn*: Iūxta vel prōpè.
fecundus, *Wtory* 1. *Pierwszy* 2. *Szczęśliwy Przyiemny Dobry* 1. **Ander**/ **item glücklich**/ *Studium dum sacra secundus aruspex*. *V*. *syn*. āltēr, vel prorfper, fāūstus, *phr*: Tūrnus, ego haūd ūlli vĕtĕrum vīrtūte. sĕcūndus.
fecūndus & decimus, *Dwanasty*
fecutè, *Bespiecznie*
fecūricla. *æ*, *Szpagá*
securiclata. *śiekiernicá*.
securiclātus, *śiekierowáty*, & *sub Szpaga*.
fecūrīcūla, *śiekierká*
fecūrīdāca, *śiekiernicá*, *Wytrych ziele*, & *sub Koniakowká ziele*, i. a, *produco*, *ut in Pastinata*, *alioqui* i. *anceps*. (*trägt*.
fecūrifer, *securiger*. *Halabartnik* **Der ein Beil**
fecūris, *śiekiera*, *Hálabart*, **Eine Axt/oder Beil**/ -- *Sonat icta securibus ilex*. Virg: *syn*. Bīpēnnis āscia. *epith*. Ærāta, fērrĕa, vălīda, āncēps, grāvis pūra. ăcūta, cūrva, rīgida, sæva, crūēnta, strīcta, Scȳthīca, ămāzŏnĭa. *phr*. Fērrum bīpēnne. Fērro sŏnat īcta bipēnni Frāxinus: Rūmpēre sacrīfica mōlītur cōlla sĕcūri.
fecuris aversa, fecuris caput, *Obuch*.
fecuris dolobrata. *Oskard*.
fecuris lunata, *Berdysz*.
fecuris Romana, Amazonia, *Hálabart*.
fecūritas, *Bespieczeństwo*. **Sicherheit**/ *Secura vive, mors mihi est securitas*. Jamb) S: *syn* Quĭes. *epith*: Tūta, quiēta, trānquīlla, plācida.
fecu-

Secūrus *Bespieczny, Pewien, Niedbały.* **Ruhig/ sicher/ sorglos/** *Mollia securæ peragebant otia gentes* Ovid. *syn.* Tūtus, quiētus, trānquīllus, impăvĭdus, intĕrritus, impērtērrītus, fīdēns, cōnfīdēns, cōnfīdēntīssimus. *phr:* Cūrīs līber, văcŭus. Văcŭo mōllēs stānt pectŏre cūræ. sēpōsītīs cūrīs, quīētus

sĕcus. *Præpos. an Wedle?* **Anderst/** *Haud secus ac jussi faciunt, &c:* Virg. *syn.* ălĭtēr, vel jūxta, prŏpè, sĕcūndum.

sĕcus; *Nomen. Płec* 1,

sĕcus, *Adverbium źle, Inaczey.*

sĕcus ac secùs atq; secùs quàm. **Inaczeyni,**

secūtio, sub Naśladowánie

secūtor, *Wyśiekacz* 1. *Pozad idący.*

secutuleius, Naśladuiący.

SED

Sed, *Conjunctio. Ale* 1. **Aber/sondern/** *Ipsa sed horrificus juxta tonat Ætna ruinis.* Virg. *syn.* ăt, āst, vērum, sĕdēnim, ĕtēnim.

sed vel potiùs se-d (ut & Te d) pro sine. sub Bez 2.

sed tamen, *Wßákże.* sed, *pro Nam sub Bo.*

sēdăcius B. Sedacz. sedatè, *Skromnie.*

sēdātio, *Uskromienie, Uspokoienie.*

sēdātus, *Spokoyny* 1. *Poważny* 2. *Skromny* 1. **Besänfftiget/ still/ ruhig/** *Olli sedato respondit corde Latinus.* Virg. *syn.* Pācātus, trānquīllus, plācātus, quiētus, plăcĭdus, lēnis. mītis.

sēdĕcies, *Szesnáśćie kroć.*

sēdĕcim. *Szesnaśće,* sēdĕcŭla, **Krzesełko.**

sēdentarius; *adject. Siedzące.*

sedentarius, *subst. Rzemięśnik*

sĕdeo. *Siedzę* 1. 3. 6. *Prożnuię, Bespieczny ieſtem. Przyſtáię ná co, Wyprożniáć śię, Nierdządu patrzyć Báwię śię gdźie, Leżę ultimum, & sub żałoba* 1, **Sitzen/** *Districti pendent, sedet. æternumq; sedebit.* Virg: *syn.* Sīdo, cōnsīdĕo, āssīdĕo, rĕsīdĕo, cōnsīdo. *Metaph.* hærĕo, mŏror, mănĕo. *phr:* Sŏlĭōque ālto subnīxa rĕsēdit. Assīdet ĕt căthĕdris mœsta jŭventa tŭis. sēdĭbus ŏptātis gĕmĭna sŭpĕr ărbŏre sīdunt ānte fŏcos ōlim scămnis cōnsīdĕre lōngis nŏvĕrat.

sēdes, sēdīle, *Stolec* 1. *Pośladek* 2. *Staw. Mieszkánie* 1. *Zedel.* **Sitz/Sessel/Stuhl.** *Sedibus optatis gemina super arbore sidunt.* Virg: *syn.* Scăbĕllum, sĕlla, scămnum, sŭbsēllĭa ŏrum, căthedra, sŭggēstum, sŏlĭum, vel stătĭo, sēssĭo, lŏcus. *epith.* Lĭgnĕa, aūrĕa, ēbūrnĕa, pīcta, dĕcŏra, ŏrnāta, ālta cŭrūlis. *v. Sedeo.*

sēdĭcula, sediculum, *Krzesełko.*

sēdĭgitus, *Sześć pálcy maiący.*

sedile gramineum, *Łoszko stołowe*

sēdĭmentum, *Upadnienie* 2. *Uryny obłoczek.*

sēdĭtio, *Rosterk, Bunt.* **Auffruhr/Auffstand/** *Seditio sævitque animis ignobile vulgus.* Virg. *syn.* Dīssĭdĭum, dīscŏrdĭū, dīssēnsio; tūrba mōtus, tŭmūltus, făctĭo, *epith.* Tūrbĭda, clāmōsa, rĕbēllis, pŏpŭlāris, cīvīlis. rĕpēntīna, sŭbĭta. răbĭda, sŭrēns, crŭēnta, ēxĭtĭōsa, pernĭcĭōsa, trūx, hōrrĭbĭlis, īnsāna, cæca, sæva, nĕfāria, īntēstīna, mīscĕra. *phr.* Sēdĭtĭōsus rūmor Cīvīcus, pŏpŭlāris mōtus, tŭmūltus, fŭror. Cīvīca sēcta, răbies. Cīvīlis tūrbæ, pārtes. Cīvīlis tūrbæ, partes. Cīvīlia bēlla, Fŭrēns vūlgi mōtus. Pācis īnĭmīca. Māgno īn pŏpŭlo cum sæpè cŏōrta ēst sēdĭtĭo, sævītque ănĭmis ĭgnōbĭle vūlgus. Jamque făces & sāxa vŏlant, fŭror ārma cōncĭtat, īnsāno cūnctā tŭmūltu mīscēns, ūrbem pērmīscens. Clāmōsa cīvēs sēdĭtĭōne fŭrunt. *v. Discordia.*

seditiosè *Buntownie.*

sēdĭtĭōsus *Buntowny.* **Auffrührisch/Auffrührer.** *syn.* Tūrbŭlēntus, tūrbĭdus. *phr.* Sēdĭtĭōnis ămans, aūthor. căput, ŏrīgo, fāx, Sēdĭtĭōne fŭrēns. īndŏcĭlis, tŏlĕrāre tŏgam, păcēmque pĕrōsus, ēxōsus. Gēns īnĭmīca pācis, quĭētis.

sēdo, *Uskramiam, Błagam Uspokoić* 1. 2. **Stillen/ miltern/sänfftigen/** *Immodicos sedârat in arce dolores.* Pr. *syn.* Mītīgo, plāco, lēnio. *v. Placo,*

Sedo pasśivè pro sedor. Ustaio co.

sēdūco *Odwodzę, Oszukiwam. Osobnośći szukam.* **Verführen/** *Quippe ubi non liceat vacuos seducere ocellos.* P.

seductio, *Odwodzenie ná stronę.*

seductor. Zwodźićiel

seductus *ti, Osobny, Ustronny.*

seductus, *us, Osobność.*

Seduculum. Fest corr: Sudiculum,

sēdŭlāria, *orum, Stolec,*

sēdūlè, sedŭlò, *Pilnie Ochotnie.*

sēdūlĭtas *Pilność.* **Fleiß/ Sorg/ Ernst/** *Et non sentitur sedulitate labor.* Ovid, *syn.* Vĭgĭlāntia, stŭdĭum, īndūstrĭa. *epith.* Gnāva, vĭgil, prōvĭda. *v. Diligentia.*

sedulitas operosa, *Wytwarzánie.*

sēdūlus, *Pilny 1. Pracowity.* **Fleissig / sorgsam /** *Examinat lentus spectator sedulus instar.* Hor. *syn* Dīlĭgēns, īmpĭger, ăssĭdŭus, vĭgĭlāns, stŭdĭōsus, āttēntus, gnāvus, īndūstrĭus, *vide Diligens.*

sedum, pro sede Varr. corr. Turneb. & Scalig. solum.

sĕdum maius, *Rozchodnik wielki.*

sĕdum minus, *Rozchodnik mały.*

sedum minimum, *Roiownik.*

sĕges, ĕtis, f. *Rola sprawiona 1. 2. Zboże 1. Trćia 2. Powod 1.* **Auffgewachsener Sramen / Saat.** *Hic segetes, illic veniant felicius uvæ.* Virg. *syn.* Săta, frūges, ărĭstæ, spīcæ, frūmēntum. trĭtĭcum, cĕres. *epith.* Spīcĕa, cĕrĕālis tĕnĕra, vĭrĭdis, læta. fæcūnda, fĕrtĭlis fĕrax, ūber, ŏpīma. frūgĭfĕra, grăvĭda. dīves, lārga, āmpla, ăbūndans. aūrĕa, flāvēscens, mātūra, Optāta, ēxpĕctāta cōllēcta. *phr.* Tērræ, rūris, tēllūris mūnĕra ŏpes. Cĕrĕalia mūnĕra, ŏpes. Cĕrĕālia mūnĕra, dōna. Sĕgĕtum mūnus, prōvēntus, ăcērvi, cŏpia lūxŭrĭes. Cĕrĕris dōnum, ŏpes, fœtus. Nĭtĭdæ sūrgūnt frūgēs rāmīque vĭrēscunt. Cāmpi lætis ărĭstis dĭtēscunt, dĭtāntur, rīdēnt. Pīngvi flāvēscit cāmpus ărĭsta. Grăvĭdus prōcūmbit cūlmus ărĭstis. Vōtis sĕgĕs rĕspōndet ăvāri ăgrĭcŏlæ. Prīmis sĕgĕtes mŏrĭūntur ĭn hērbis, ēxpĕctāta sĕges vānis ēlūsit ărĭstis. īnfēlix lŏlium. ēt stĕrĭles dŏmĭnāntur ăvēnæ, īmbrĭbus acta bĕnĭgnis. īnvălĭdas sĕgĕtes tŏrrēbit sĭccĭor āĕr. Nēc frūgem sĕgĕtes præbēnt nēc pābŭla tērra. *v. Messis, & Meto fruges.*

seges restibilis *Zboże nie śiane.*

sĕgestre, *is Rogoża Obwićie, Kołdra, Kompátura.*

segestria, *ium, Máta.*

segestrum, *Kołdra, Máta.*

segmen, *Okrawek, Obrzezek 3. Rospadlina wior.*

segmentarius, *Hafterz, Złotogłownik.*

segmentatum opus, *Sádzenie 3*

segmentatum pavimentum, *Tło wybornie sadzo-(ne:*

segmentatus, *Háftowány, Sádzony 2.*

segmentum, *Háftowánie 2. Okraszyna, kray świata, Noszenie drogie. Krayká.*

egmentum piscis. *Szrot 2:*

egmentum ventriculi, *Flak.*

segnipes, Leniwy.

segnis, *Leniwy, Gnuśny, Nieskwapliwy, Nieochotny, Niezaśiáne pole.* **Träg / faul /** *Conjicit in latebras nec Turnus segnior instat.* Virg. *syn.* Tārdus, īgnāvus, pĭger. *v. Piger.*

segnitas, Gnuśność

segnĭter, *Niedbale,* Nieochotnie, *Gnuśno* **Hinlässig.**

segnĭties, *Gnuśność: Niepłodność.* **Trägheit / Faulheit.** *Segnities, alii rapiunt incensa feruntque.* Virg. *syn.* īgnāvĭa. dēsĭdĭa, pigrĭria. *epith.* Sēra, īmmūnda ĭnērs, trīstis, *phr.* Lāngvĭda, sēgnĭties, *V*ĕneris nūtrītia, tractat ōtia, dīlātrix ŏpĕrum, dīssvāda lăbōrum. *v. Pigritia;*

segrēgātim, *Osobno.*

sēgrĕgo, *Odłączam,* Oddalam, *Wyłączam* **Absondern / scheiden /** *Per maria interdent, nec enim se segregat ipsa.* Pr *syn:* Sēpăro, sēpōno, dīsgrĕgo, sējūngo.

sēgrex, *segregus, Ausonio. Osobny.*

sēgrex vita *Osobność.*

sĕgūllum, *Złotożyła źiemia.*

sējŭgis, *Poszostny, Woźnik,*

sējŭgo; *Rozłączam.* sejunctio, *Oddźielenie.*

sējūngo, *Odłączam.* **Scheiden / trennen /** -- *Dissidio sejungi perniciali.* Lucr. *v. Segrego.*

SEL

Selæ, seleh Hebrea vox Boże day to.

sĕlăche, *n. plur. Gr sub Pies morski.*

sĕlāgo, *Kámforá źiele.*

selaua, B. sub sielava.

selectio, *Obieranie.*

selectus, *Obrány,* Wyborny, **Abgesondert / auserlesen** *Unum ex judicibus selectis objiciebat.* Hor. *syn:* Elēctus, lēctus.

sălēnites, *æ. m. gr. Księżyczny kamień,*

selenitium, Bluszcz 1.

selonotropium, *Gr Mieśięcznik źiele.*

sēlībra, *Połfunta, Grzywna 2. Kwáterká, & sub śiedm pieniąszkow.*

sĕlĭcāstrum. *Stolec 1 à sede, e longum, aliqui Seliquastrum scribunt*

selĭgo, *Obieram 1.* **Erlesen / Beyseit thun /** -- *Mea semper erit tu selige tantum.* Vir. *syn.* ēlĭgo, dēlĭgo, lĕgo

sĕlīnas, *adis, vel potius,* selinoides, *deos gr. Kápustá kędźierzawá.*

Sēlī-

selīnum, *gr. Piotruszka.*
selinum agreste, *Giersz.*
sēlīnūsia, *gr. ziemia lekárska, Kapusta kędzierzawa.*
sēliquastrum, *Stolec 1. Quantitas ut selicastri.*
sella, *Stolec 1. 5*
sella curulis, *Stolec dygnitarzow.*
sella equestris, *śiodło.*
sella familiæ, sella familiarica. *Prewet, Stolec 5.*
sella gestatoria, *Lektyká.*
sella pertusa *Stolec 4. 5.*
sellaria, *æ. & eorum. śiedzenie.*
sellariæ, *sub Nierządnica:*
sellāriŏlus, *śiedzący.*
sellarius, *subst. Siodlarz, Sodomczyk.*
sellarius, *adject: Siodłowy.*
Sellicastrum, lege Selicastrum. Sellisternium, l. Selisternium
sellŭla, *Krzesełko.*
sellŭlārius, *subst. Rzemięśnik.*
sellularius, *adject. Rzemięśniczy.*

S E M

Sēmassius, Spalenia godny:
sembella, *Połfuntá, Szále małe.*
sēmel, *Raz 1.* **Einmahl.** *Quo semel est imbuta recens, servabit odorem* Hor.
semen, *Naśienie, Jądtko 1. 2. Plęmię, Latorośl 2. 5. Proszek,* Rod *1. Początek 1. 3. Orkisz.* **Saamen** *Misit in ignotam qui rude semen humum.* Ovid. *syn.* Sēmēntis *epith:* Fœcundum, gĕnĭtāle, frūctĭférum, Cĕrĕāle, fertīle, férax, spārsum, *phr.* Sēmĭnis hērba, granum, vīs. Plāntæ īncrēmēnta fŭtūræ. ōbrŭe vērsāta Cĕrĕālia sēmĭna tērra. sēmĭnibus pōsĭtis sŭpĕrēst dēdūcĕre tērram sæpĭus. *v. Gramen & Sero.*
semen satui, *Wyśiewek.* semen trimestre, *Járká.*
sementāturus, *Naśienny 1.*
sementem facio, *śieię 1.*
sementem adjicio, *Prześiewam.*
sementesco, *Wyrastam 2.*
sēmenticus, *śitwny, sementifer, Náśienny.*
sementīnus, *Náśienny 2. śiewny.*
sēmentis, *is, f. śiánio, śiew 2. Náśienie, Záśiewam, & sub Oránie.*
sementiva siligo, *Ożimina.*
sēmēntīvus, *śiewny, Ożimi.*
sēmento, *Náśienie rodzę, źiárno rodzę,* Wyrastam
Semermis, lege semiermis.
semestris. *à sex. Sześćmieśięczny.*
sēmestris, à *semi. Połmieśięczny, Połkśiężycá.*
semestrium, *Połmieśiącá.*
sēmēsus, *Ogłedány.* **halb auffgegessen/** *Semesos pisces: tepidumque ligurierit jus.* Hor.

S E M I

Sēmi, *n. indecl. vide* semis.
sēmiăcerbus, *Niedozrzały.*
sēmiambustus, *Nápoły spalony, Opalony.*
semiamictus. *Nápoły spalony ábo Odźiany.*
sēmiănĭmis, *semianimus, Nápoły żywy.* **Halb todt/** *Semianimes volvuntur equi &c. Virg. syn.* sēmiănimus.
semiapertus, *Nápoły otwárty. & sub Przywieram.*
semiassus, *Niedopieczony, Nápoły upiekły. przypiekany.*
sēmiātrātus, *sub Wbieli.*
semībarbarus, *Połcudzoźiemcá, przygrubszy.*
sēmībos, *Mieszániec 1.* **Ein halber Ochs/** *Gygem semibovemque virum.* Ovid.
sēmīcădium, *Gr. Połkladek.*
sēmīcăper, *Mieszániec 1.*
sēmīcăput, *Głowizna.*
sēmīcinctium, *Szorc, Fartuch 1. Pas 1. Chustká.*
sēmicircŭlāris. *Połcerkłowy.*
sēmicircŭlātus, semicirculus, *adject: Połcerkłowy.*
sēmicircŭlus, *substant. Połcerklá, Połkołá, Gromada ludźi.*
semiclausus. *Nápoły zámkniony, przywárty.*
sēmīcoctus, *Nápoły uwrzáły.*
semiconspicuus, *Nápoły widomy.*
sēmīcŏquo, *Podwarzam, Odwarzam.*
semicorporális, semicorporeus, Firmico, de signis Zodiac Połćielny, połćielisty. voces inutiles nobis.
sēmicrēmātus, *semicremus, Nápoły spalony.*
sēmicrūdus, *Nápoły surowy.*

semīcūbĭtālis, Połokietny.
sēmĭcūris, Oſkard. (Statio.
Semideus, epithetum deorum indigetum. Ovid. Regum,
ſemidōctus, Przezżak.
semidrachma, Połdráchmy, Połgroſza:
ſemiebrius, Nápoły piiány.
semiermis, Uzbroicny. semĭfactus, Niedokończony.
ſēmĭfer, ſubſtant: Połzwierza, Dźiki mąż.
sēmifera ſpecies, Połzwierzá.
ſēmĭfĕrus, adiect. Nápoły zwierzęcy,
semĭfōrmis, Niedonoſzony, Połkśiężycá.
ſēmĭfultus. ſub ſpárty: ſemiſomnium, ſub Powroz.
ſemĭgermanus, ſub Rodzony,
emigræcus, ſub Greczyn.
sēmigrăvis, Przyćiężſzy.
semĭgro, Wprowadzam ſię. (pokrzyk.
semihŏmo, Połczłowieká, pułmężá, Dźiki mąż
semihōra, Połgodźiny.
ſemiinanis, lege ſeminanis.
ſemiinteger, Nápoły cáły.
sēmijūgĕrum, połſtáie, sēmĭlăcer poſzárpány.
semilăter, połcegły.
sēmilautus, Niepoły umyty.
semilīber, Nieſwobodny.
semilixa, Chálaſtra,
ſemilixŭlă, Obwarzánek Obártuch.
ſēmĭmădĭdus Nápoły mokry.
semĭmas, Rzezániec. semimas capus, Kápłon.
semimaturus, Nápoły dozrzáły.
semĭmĕdĭmnus, ſub Korcá Krákowſkiego. połowica
ſemimitra, ſub Czápká niewieśćiá.
sēmimortuus, Nápoły umarły.
sēminālis, Náśienny 2.
sēminānis, Nápoły czczy, & in poli.
ſeminaria, æ, ſub śiewcá,
sēminārĭum, Naśiennik płonnik, początek.
1. Gniazdo 3.
ſeminarius, Náśienny 2.
seminatio, śianie, Płodzenie.
seminator, śiewcá, Początek
ſemĭnĕcis, is, Nápoły zábity. Halb todt/
ſeminiverbius, Mowcá.

ſeminium, Naśenie. plemię Rad 2.
sēmĭno, śieię, Säen / Fronde virere nova quod non ſua ſeminat arbos. Virg. ſyn. Sĕro, īnsĕro, cōnsĕro, īnsēmĭno. plānto. phr. Sēmen, sēmĭna, ſpargo, mĭtto, jăcio, jăcto ĭn ăgros, ānni ſpem crēdĕre sūlcis. Nec ſemper crēdēnda. Cĕres făllacĭbus ārvis ōbrŭĕre sūlcis sēmĭna quæ magno fœnŏre ăger. v. Sero.
sēmĭnōſus, Náśienny 1. sēmĭnūdus, Nopoły nagi
sēmiŏbŏlāris, Połpieniężny,
ſemioboli dimidium, ſub Kwartnik,
ſemiobolus, Połpieniązká
ſemiorbis, Połcerklá, połgałki,
ſemĭpăgānus, przygrubſzy, Gruby 2.
ſemĭpăter, ſub Oyczym
ſemĭpĕdālis, ſemipedāneus, połſtopny.
ſemiperfectus, Napoły ſkończony, Niedokończony,
ſemĭpes. ſub połſtopny.
ſemiphalarica teli genus Gelli: Conferꝛcum Phalarica
semĭpĭſcina, Sadzawka 2.
ſemĭplăgium, śiatká.
ſemiplēnus, Nápoły pełny.
semiplōtium. Obow ſtaroświecki.
Semiplotus, adiect. Crura ſemiplota, Gatul. i. brevia, obeſiuſcula, Scaliger.
sēmĭpŭtātus, Obćięty.
ſemiquĭnārius, vide Cæſura, suprà,
ſemĭrāſus, Napoły goły, podły,
ſemireduca manus, Ovid. poteſt reddi. Trochę uwkniona, abo ſkurczona ręka.
ſemirefectus, Napoły náprawiony,
ſemirŏtundus, połcerklowy.
ſemirŭtus, Napoły obáłony, ſub Rozwaliny.
sēmis, ſubſtant. hic. hujus ſemis quidam aclĭton faciunt. Poł, Druga część, ſub Części cáłey rzeczy & ſub śiedm pieniąſzkow
ſemĭſcrŭpŭlum, Szelągi dwá.
sēmisĕnex. podſtarzał ſobie
ſemisĕpŭltus, ſub pogrzebiony.
ſemiſextarius, połſzoſtaka.
ſemiſiccus in Suchy. ſemis jugeri, połſtáia
ſemiſomnis, Nápoły śpiący, & in śpię nie śpiąc

semisomnus, *Gnuśny, Nápoły śpiący.*
semisonarius, Robert: Steph. ex Plauto corr. Semizonarius.
semisopītns, *Nápoły śpiący.* **halb entschlaffen/ schlummerend.** *Purpureo jacui semisopita toro:* Ov
semispātha. semispāthium, *gr. Tásak, Puinał*
semisquartus, *Połczwártny.*
semissem supra duos habens, *Połtrzećia.*
semis sestertii, *sub Połgroſza.*
semissārius, *połdźieczny. sub Sżęśći cáłey rzeczy*
semissis, *is. substant m. Sześć częśći sub Częśći cáłey rzeczy, Połowicá. in Poł & in śiedm pieniąſzkow, & sub Kieliszek. & sub Uncya, Złoty czerwony*
semissis, *is adject. Podły, Złoty czerwony*
semissis usura. *i. dimidia centesima sub Lichwa.*
semis tertius, *Połtrzećia mający.*
semisūpīnus. *sub Wznak leżę.*
semita, *śćieszká, Drogi w Ogrodach.* **Ein Fußpfad/** *Rara per occultos ducebat semita calles. Virg: syn.* Callis trāmes, via iter, *v. Via.*
semitalis semitarius, *śćieszkowy,*
semitatim, śćieszkámi.
semitātus. *śćieszkowy, & sub Strefisty,*
semitectus, *sub Nápoły nagi, ábo odźiany, nákryty*
sēmitertiāna febris, *Trzećiáczká.*
sēmito. *as, Drogi czynię. sub Drogi 1.*
sēmitogātus, semitogium, *sub Kurtá.*
Sēmitonium, *Boëtio. Iunio. Dimidia pars toni musici*
Semitonium maius, Boetio. Sesquioctavo dimidium diesi vicinum, Iuni, (*Diesi.*
Semitonium minus, Boet. semitonii dimidium, idem
sēmivietus, *Przewiędły*
semivir, *Rzezániec, Wnętr, Połmężá. Niewieśći 2.* **Ein halber Mann.** *Et nunc ille Paris cum semiviro comitatu* Virg.
sēmivīvus, *Nápoły żywy.*
Semivocale instrumentum agricolarum, Varro appellat boves, (quasi Połmowne) Vocale, servos. Mutum, Plaustra
Semivōcāles literæ apud Grammaticos, Servium, Priscian. quæ vocalium auxilio pronuntiantur, sic ut à vocali incipiant, & in se desinant. Contra Mutæ in vocalem desinunt, à se incipiunt semivocales. Mutæ Semivocales Terentian. vocat Semisonantes.
semiustŭlātus, semiustus, *Nápalony spalony, Opálony, Przegorzały,* **halb gebraten/** *--- Spectan socios semiustáq; servant.* V.
sēmīzōnārius, *Páśnik.*
semnion, *gr. Pawiniec źiele.*
sēmŏdiālis, *& sēmŏdius, sub Połtorá gárca. & sub Korcá Sędomierskiego połćwierći.*
sēmotē, *Ná stronie.*
sēmŏvĕo, *Odkłádam 1. Oddalam.* **wegräumen.** *A contemplatu semoveoq; mali.* Ov. *syn.* Rĕmŏvĕo, āmŏvĕo, sēpōno.

SEMP

Semper, *Záwsze* **Allezeit/allewell/immer.** *Semper ego auditor tantum, &c.* Juv. *syn.* Æternum usq; perpĕtŭo, nunquam nōn, contīnŭo, assĭdŭo, *pbr.* omni tempŏre. Nŏctēsque dĭēsque. Nŏctes at que dĭēsque. Nŏctēs ātque dĭēs, omne per ānnos in omne tēmpus, ævum. Pĕr innŭmĕros ānnōrum trāctus infinitas, vices, sēries. Sēmper hŏnos nōmēnque tuum laŭdēsque mānēbunt, in frēta dum flŭvii cūrrent ōcĕānus claŭsum dum flūctibus ambĭet ōrbem. *vide Immortalis, & Æternitas.*
semper florens, *Kwitniący*
semper lenitas, *Łaskawość*
semper-vivum majus, *Rozchodnik wielki.*
semper-vivum minius, *Rozchodnik mały.*
semper vivum minimum, *Roiownik 1,*
sempiternè, sempiternò, Wiecznie.
sempiternitas, Wieczność.
sempiternus, *Wieczny.* **Ewig/ immerwährend.** *Relegendus olim sempiterno judici.* (Iamb) *syn.* Pĕrpĕtŭus, æternus:
semuncia, *Łot, & sub Uncya Koszyk, Tłomoczek.*
semunciālis, semunciarius, *Łotowy.*
semustus, *Nápoły spalony, Przegorzały, Opalony,*
sena, B: Sena źiele.
senacŭlum, *Ratusz, Radźiecki dom, Schadzká Poselska izbá.*

senari-

sēnārĭus, *Szóstak 1. 2. Item v. Trimeter.*

Sĕnātor, *Rájcá, Senator, Krolik ptak.* **Rathherr/** *Pascebatq; suas ipse Senator oves.* Ovid. *syn:* Jūdex. *epith.* Lōngævus, cānus, ānnōsus prūdēns, grāvis sōlērs sāgāx, prōvīdus, săpiēns, jūstus, aūgūstus, æquus, săcer, sāněctus, clārus, pūrpūrĕus, věrēndus, věněrāndus, rēctus, īntĕger, īllūstris. *phr.* Pŏpŭlo dāns jūra cōnsĭlĭo pŏtēns, īngĕnio māgnus. Jūdĭcii dēxtĕrĭtate grāvis, īnter jūstos pārs ŏptĭma cīves,

sĕnātōrum conventus, *Rádá 2.*

senātōrius, *Rádźiecki, Senatorski.*

Senātŭrit. Cicer. i. Senatui studet, Senatum vult restitui, ut Syllaturit. Lambin. optimo sensu. Staturit legit Manut. i: ebullit. duro vel nullo bono sensu.

sĕnātus, *us, Rádá 2. 3. 4. Rádźiecki dom.* **Der Rath einer Stadt/** *Floreat & claro cingatur Roma Senatu.* Cl. *syn* Cūria, vel Sĕnātōres. *epith.* Prūdēns. grāvis, jūstus, aūgūstus, æquūs, săcer sānctus, clārus, pūrpūrĕus. *phr.* Sĕnātōrum, Patrum cōncĭlĭum. cœtus, tūrba, săcer ōrdo. VĕrēndiPătres. Sānctum cōncĭlĭum Pātrum. Lēcti, pūrpŭrei prōcĕres Patrĭam cōnsĭlĭo tŭēntes. Jūra, măgĭstrātūsque lĕgunt, sānctūmque sĕnātum. Sĕnātōrum aūla, cūrĭa,

senatus-consulrum, senatus decretum, *Uchwałá Pánow Rádnych.*

sĕnĕcio, *onis, Stáruszek Przymiot źiele.*

sĕnĕcta, *Stárość 1. 2. Stárzyzná.*

senectus, ūtis, *subst. Stárość 1. 1.* **Das Alter/** *Sed te victa situ veriq; effæta senectus. Virg. syn:* Sĕnĕcta, sĕnĭum, cānĭtĭēs, vĕtūstas. *epith.* Cāna, cānēns, ālba. rūgōsa, frīgĭda, gĕlĭda, trĕmēns, trĕmūla, trĕmĕbūnda, cūrva, īncūrva, ānhēla, trĭstis. ēffœta, grăvis, lōnga, vĕtus, sēra, lōngæva; tārda, mātūra, ānnōsa, pigra, quĕrĭbūnda, īnfīrma īnērs, īgnāva, lāngvĭda, squāllēns, tetrĭca, mōrōsa ăvāra mĭsēra, īnfēlix, ærūmnōsa, fæda, tūrpis, dēlīra, īnjūcūnda, crūda, prūdens, săpiēns, prōvīda *phr.* Sĕnēctæ tēmpŏra, ætas, dāmna, tædia, rūgæ cāni, cānĭtĭes. Pārs vītæ dētĕrĭor, sēræ tædia vitæ, Lōngævi tēmpŏris ætas. Lētho uīcīna sĕnēctus, ādjŭvans băcŭlo grădum. Mēmbra tārdāns, căpīllos īnfĭcĭēns, cōrpŏris dēbĭlitans vīres. Cōnsĭlĭis mēlĭor, sed vīrĭbus ægra, sēra & săpĭēntĭor ætas. Rōbŏris dāmna săgāci, vel prūdenti cōmpēnsans ănĭmo. *v. Canities & Senex.*

senectus, *a, um, adject. Stáry.*

senectus angvium, *Wężowa skorá.*

sĕnectus præceps. *Zgrzybiałość.*

senescente hyeme, *Ná schyłku.*

seneo, *es,* senesco, *Stárzeię się, Słábieię, Ustáie oń, Schodźi mieśiąć.* **Alt werden.** — *Studiis & amore senescit habendi.* Hor. *syn:* Cōnsĕnēsco, sĕnēx, fīo *phr.* Jam vīres sĕnēctus dēbĭlĭtat, frāngit. Jām mĭhi dētĕrĭor cānis āspērgĭtur ætas. Frōntem sĕnīlis rūga nōtat. Jŭvĕnīles rĕcēdunt, ābscēdunt ānni. firmĭsque vīgor, & vĭrīle rōbur. Jam mĭhi cānĭtĭes pūlsis mĕlĭōribus ānnis Vĕnĕrat, āntīquas mīscŭĕrātque cōmas,

sĕnex, *is, & icis, Stáry, Stáruszek, Dawny. tr* **Ein alter Mann/ alter Greis/** -- *Esenibus medicantur anhelis.* Virg. *syn:* Sĕnĭor lōngævus, ānnōsus, grāndævus, vĕtŭlus dĕcrĕpĭtus. *epith.* Fēssus, sĕvērus, squāllĭdus, mūscōsus, dēlīrus, săgax, sōlērs, īmbēllis, īnfīrmus, ānhēlus, īnvălĭdus trĕmēns ēffætus, æger, tārdus, īnērs, mātūrus, lōngævus ānnōsus, grāndævus, dĕcrĕpĭtus, căpŭlāris, pārcus, ăvārus, sōrdĭdus, mĭsĕr, sĕvērus, mōrōsus dēbĭlis, frāctus, exhaūstus, cānus. cānēns, ālbus, rūgōsus, frīgĭdus. *v. Senectus. phr.* Sĕnēcta, sĕnĭo, ānnis, ævo, ætāte, sĕnīlĭbus ānnis grāvis, sĕnĭo grāvĭor, cōnfēctus, lāngvĭdus, lāngvēns, tārdus, dēbĭlis, īnfīrmus, īnvălĭdus, frīgĭdus, gĕlĭdus. ōbsĭtus, īnērs, pāllēns. Lōngis cōnsūmptus āb ānnis. Ævi mātūrus. Ævo māxĭmus, grāndĭor īnūtĭlis ānnis. Vīcīnus, prōpĭor lētho sĕnĭo dēbĭli trĕmens. Cui cōrpus ānnis cōnfēctum: sĕnīles ārtus tĭtŭbant. Rāris spārsus tēmpŏra cōmis Cui plūrĭma mēnto cānĭtĭes īncŭlta jăcet. Cui rūgis cōntrācta cŭtis. Cūjus frōntem rūga sĕnīlis ărat, nōtat, ēffæto lāssæ lāngvent īn cōrpŏre vīres. Claūdĭcat īngĕnĭum, dēlīrat līnguāque mēnsque, ōmnĭa dēfĭcĭunt, cānis āspērsus. Jam rēspĭce cānos. īnvălĭdāsque mănus, & ĭnānes, cērne lăcērtos. Cum mĕa rūgōsa pāllēbant ōra sĕnēcta, & rĕfĕram puĕris tēmpŏra prīsca sĕnex. Iam vīgōre quāsso lāngvēnt in cōrpŏre vīres. Nec jŭvĕni lūxus qui plăcŭēre jŭvānt. Pūnguntur vērtīce cāni, & trĕmit ēffœto cōrpŏre lāxa cŭtis.

sēni *ni, Sześć.* sĕnīca, *Stárzec 1.*

sĕnīlis, *Stárcowski.* **Altächtig.** *Membra levant baculis, tardiq; senilibus annis.*

senīlĭter, *Stárcowsko.*

senio, *onis, Zyzná kostce,* **Kut, Sechsern/**

sĕnio dexter, *Kostek rzucenie szczęśliwe.*

sĕniōres, *Rádá pospolita*

sēnīpes. ĕdis. Sześćstopy.

senium

sĕnium, *Stárość 1. 2, Wężowa skorá, Zgrzybiáły, śiwizna, Przykrość, Smutek.* Das Alter/ *Deformis senii limina transeat* (Alc.) *v, supra Senectus*
senium lunæ, *Księżycá schod.*

SENS

Sēnātus. *Báezny, Bystry 2.*
sĕnsĭbilis, sensilis, *Zmysłem poiętny, Czuiący 1.* Befindlich/ *Tantaque sensibili quovis est tempore in uno* Lucr.
Sensibilitas, Nonio, Sipont. est sententia, i, intellectus verborum &c, Recentioribus autem v Czułość.
sensĭcŭlus, *Sentencya 1.*
sensĭlŏquus, sub Łágodniuchny.
sensim, *Pomáłu.* Gemächlich/sittlich/ Fuss vor Fuss. *syn.* Paūlātim, pĕdĕtentim.
sensuālis, Lubieżny, Pieśćliwy, Czuły, Zmyślny 1. Ro . . oszik, Zmysłem poiętny.
sensuālitas, Lubieżność, Pieszczota, Zmyślność.
sensum, *Poięcie, Zdánie 1.*
sensus, *us, Zmysł, Czucie, 2 Mysl Zdánie 1. Mniemánie, Rozumienie* Sinn *epith.* ăcūtus, vigil, vivus, tĕnŭis, sūbtīlis, mōllis.

SENT

Sententia, *Mniemánie, Rozumienie Zdánie 1. Postánowienie umysłu, Sens Sentencya 1. Wotum, Skázánie Suma, 2. Mysl 6.* Meynung/ Urtheil/ Spruch/ *Sententiarum notus & integra* (Alcaic.) Hor. *syn.* Cōnsilium, mēns, anĭmus, sēnsus, ŏpīnio, *vel* jūdĭcium, dēcrētum. *epith.* Cērta, fīrma, fixa, dŭbia, văria cōnstāns, īncērta. *phr.* ănĭmi sensa, sēnsus. Prūdēns ănĭmi sēntēntia, at quōrum mĕlior sēntēntia mēnti, ĕt quæ sit sententia posco. Nēc mĭhi mēns dŭbia ēst.
sententia est, stat. *Umyslam.*
sententia sangvinaria, tristis, *Skazánie przećiw*
sententiæ dictio *Wotowánie.*
sententiam rogo, perrogo, *Wotowáć każę.*
sententialiter, sententiosè, *Sentencyámi.*
sententiŏla, *Sentencya 1.*
sententiōsŭs *Sentencyámi mowiący.*
senticetum, *ćiernisko.*
senticōsa verba, *Mowá trudná.*
senticōsus, *Ciernisty,*
sentīna, *Stek 4, Łotrostwo.* Das unterst im Schiff/da sich aller Unflat hinsammlet/ *Tunc sentina gravis, tunc summum vertitur aër.* Virg. *epith* Fœtīda, ŏlĭda, ŏlens. putrĭda tŭrpis, putris. *v. Cloaca.*
sentinātor, Sługá podły, & sub Wylewám.
sentīno. as, Wylewam z nawy, Umykam się 1: Wyśliznąć się
sentio, *Czuię 2. Przeczuwam Zrozumiewam, Obaczam co Rozumiem, Znam 1. Mniemam. Trzymam o kim, Trzymam z kim.* Empfinden/ fühlen/ davor halten. *Crede mihi numen sentit & ille tuum.* Mart, *syn.* Sēnsu pērcĭpio, vĭdeo, aūdio, ŏdōror, gūsto, tāngo, vel īntēllĭgo, căpio, vel īndĭco, cēnsĕo, pŭto, ārbĭtror, ēxīstĭmo, ŏpīnor, rĕor, autŭmo *phr.* Hæc mĭhi mēns ēst hæc ănĭmo, menti, sēntēntia sĕdet, cōnstat. Sīc fert ănĭmus. Mēns ōmnĭbus ūna est, ōmnĭbus īdem ănĭmus. Hōc ănĭmo sĕdet, stat fīxum ēst. Hæc ănĭmo sēntēntia sūrgit.
sentio odore, *Spachać*
sentis, *is. m. Ciernie 1.* Ein Dorn. *Incultisque rubens pendebit sentibus uva.* Virg. *syn. Vepris,* rŭbus, spīna, *v. Spina.*
sentis canis, *Roża pełna*
sentisco, Czuię *2. sentix, icis, hæc ćiernie 2.*
sentus, *Nieieżony, Kolący 1, Oszárpány.*
seorsum, *Osobno Bez. Præpositio*
seorsus, *Adverb: Osobno.*
seorsus Nomen *adject: Osobny*

SEP

sēpāceus, *Łoiowy.*
Separ, aris, i. separatus. Prudent. Priscian. à se, i, sine & par.
separabilis, *Rozłemny;*
sĕpārātim, *Osobno.* sĕpārātio, *Rozłączenie.*
separator Oddźielacz. separatus, *ti, Osobny.*
separatus, *us, Rozłączenie.*
sĕpāro, *Odłączam, Rozłączam.* Absonderen/ scheiden/ *Separor á Domina nocte jubente mea.* Ovid. *syn.* Sĕcĕrno, sĕgrĕgo, sēpōno, rĕmŏvĕo, dĭsjūngo, dīstrăho, dīvello, dīscrĭmĭno, dĭ-

 scri

scrīmīno, dīvīdo, dīspērtīor, dīsēco, dīstīnguo.
sēpātīus, in Łotowy. sēpēlībilis, sub Pogrzebiony.
sēpēlio, Grzebię umarłego. Tłumię, Zawalam, Zátłumiam, & sub Obiadam się. Zátracam. Begraben/ Syn. Hūmo, inhūmo, tūmūlo, cōntūmūlo, phr. Tērræ, hūmo, sōlo īnfēro, Tērræ māndo, as, crēdo, sūppōno, īnfōdio. Tērræ, hūmo, sōlo cōndo. Sēpūlchro vel tūmūlo īnfēro, īmpōno, dō, rēfēro, rēddo, cōmpōno, Tūmūlo, sēpulcro cōndo, ābscōndo, tēgo, cōntēgo, ōbrūo. Terra, āggēre tērræ ōnēro ōbrūo, ōssa āggēre, tērræ. Fūnus, cādāver īngēsta, vel cōngēsta hūmo, sēpēlio. Tūmūli hōnōrem do. rēddo, rēfēro, ēxhībēo. Dēcōrāre sēpūlcro, ēxēquias fācio, pērāgo cēlebro. Jūsta mānībus, ūmbris sōlvo, pērsōlvo. Nīgræ sōlēnnia pōmpæ dūco. cēlēbro. Fūnebre. fūnērēum, pīum ōffīcīum, fūnēreos hōnōres rēfēro. Non te ōptima māter, cōndet hūmi patrīove ōnērābit mēmbra sēpūlcro. Quōdsī fātāles jām nūnc ēxplēvīmq ānnos, fac lāpis īnscrīptus stet sūper ōssa nōtis. Sed pōstquam cōndīdit ūrna sūpremos cīnēres. Vel sāltem patria cōntūmūlārer hūmo v. Parento. Funus, Exequiæ,
sēpes, ēdis, Sześćionogi
sēpes, is, Płot, Párkan, Dylowánie. Ein Zaun/ Sepibus in nostris parvam te roscida mala. Virg: Syn. Sēptum, vāllum. epith. ālta, lōnga, sȳlvēstris, spīnōsa, frūtīcōsa, hīrta, hīrsūta, ācūta: sēntībus, spīnis hōrrens,
sepes viva, Płot samorodny.
sēpia, æ, gr. Kałamarz 3, Pław Inkaust
sēpītūla, sub Płot. sēpīmen, Grodź Płot.
sēpīmēntum, idem, & Płot 2. 3. 4. Dylowánie, Parkan, Szanc.
sēpio, Grodzę, Ogradzam, Otaczam, Ocierniam. Oblegam, Obwodźę 2. Obwárowáć. Verzäunen/ Attica Cecropii sepsit doctrina, &c S. Syn: ōbsēpio, vāllo, ās, phr. Sēpem prætendo, sēpībus, spīnis, dūmētis prætēxo, cīrcūmdo; āmbio, cīngo, cōrōno, īnclūdo. stīpo, mūnio. Sēgēti prætēndēre sēpem. Prætēxit sēpībus hōrtos. cīrcūmdāre sēpībus agros.
sēpiōla Kałamarz 3. seplasia, Aptéká.
seplasia dignus, Gálánt.
sēplāsiārius Aptekarz.
sēpōno, Odkładam 1. Chowam, Hinlegen/ Sinus in urbanum lepido seponere dicto. Hor. Syn. Sēmōvēo, rēmōvēo, rēpōno.
sēpōsītio, Oddźielenie.
sēpōsitus. Odległy. Beyseit gethan/ Sepositi ciceris, nec longæ invidit avenæ. Hor. Syn. Sēmōtus, rēmōtus, āmōtus,
seps, ēpis, m. gr. Padalec, Iaszczurká. Eine Schlang/ Serpens exiguus. Quidquid hic momorderit resolvitur in putredinem. v. Serpens,
seps, ēpis, si Latinum. Płot.

SEPT

September & septembris, adject. Wrześien.
September, substant: Wrześień. Herbstmonat/ (Mensis septimus à Martio, à quo Romani olim annum suum, auspicabantur.) epith, Frūctifer, grāvidus, ōnērātus, pōmīfer, sācēmīfer. phr. Mēnsis quo fæto dē pālmīte pōma nītent. Præbēns fērcūla mīlle. Mēnsis quo vācūas pīngvis vīndemia cēllas dīstēndit. Mēnsis quo prēsso spūmat vīndemia Bācchō: Mēnsis, quo plēnis spūmat vīndemia lābris.
septem-castra, śiedmigród.
septemgēmīnus. śiedmioraki
septempēdālis. śiedmstopny.
septemplex, adject. Omn: śiedmioraki. Siebenfältig. ---Clypei extremos septemplicis orbes Virg:
septemplīciter, śiedmiorako.
septemtrio, Wiatr połnocny, Połnocy. Der Nordwind/ Talis hyperboreo septem subjecta trione. Virg. phr. Gēlidus āxis. Bōrēus āxis. Gēlidi trīōnes, Gēlida plāga, ārctoa terra, tēllus, ōra Bōrēæ dōmus. Pārrhasīæ vīrgīnis āxis ārctos Mænālia Strȳmōnia, gēlida, glācīālis, ūbi hōrrīfer regnat Bōreas.
septemtriōnalis, septemtrionerius, Połnocny 2. Wiatr połnocny prawy.
septemtriōnes, hi septem stellæ, Woz niebieski.
septemvir, sub Komisarz, Kurfirst.
septemvīrālis, sub Komisarz.
septemvīrātus. ibidem, & Kurfirstwo.
septēmuncialis, sub śiedm częśći, Pośiodmny.
septēnārius, Pośiedmny. septennis, śiodmioletni.
septīceps septicipis, septīcollis. Pośiedmny.
septīcus, Gr. Gniiący
septiens, septies, śiedm kroć.

ſeptifāriam, ſiedmiorako
ſeptimana, Tydźień, & ſub świątki
ſeptimānārĭus, Tygodniowy,
ſeptimānus, ſiedmiodniowy
ſeptĭmātrus, num hæ, ſub Dźień 7.
ſeptĭmenſis, ſiedm mieśięczny
ſeptimuſdecimus, ſiedmnaſty.
ſeptimontialis, & ſeptimontium, ſub poſiodmny.
ſeptimùm, ſiodmy raz.
ſeptingēnārius, ſiedmſetny.
ſeptingenta, ſeptingenti, ſiedmſet.
ſeptingentēsĭmus, ſiedmſetny.
ſeptio. Ogrodzenie. septĭpēs. ſiedmſtopny.
ſeptuāgēnārius, ſiedmdźieśiątletni, ſiedmdźieśiątny
ſeptuāgēnus, ſeptuageſimus, ſiedmdźieſiątny.
ſeptuāgies, ſiedmdźieśiątkroć:
ſeptuaginta, ſiedmdźieśiąt
ſeptuennis, ſiedmioletni
ſeptum, Ogrodzenie, Grodza, Obora, Płot, Stáwidło.
ſeptum apertile, Slozy,
ſeptum tranſverſum, Błoná 3.
ſeptuncialis, ſub ſiedm części. Poſiodmny.
ſeptunx, cis, m. ſubſt. ſiedm części, Kieliſzek, & ſub części cáłey.
ſeptuōsè, Zawikłánie ſeptus, Ogrodzony (rako.
ſeptŭplo, ſeptŭplum, Wſiedmiornaſob. ſub ſiedmio-
ſepulchrum & ſepulcrum, Grob Nagrobek 1. Ein Grab/ - - refer ante ſuis, & conde ſepulcro Virg. ſyn. Tŭmŭlus, mŏnŭmĕntum, bŭſtum, epith. Triſte mœſtum, flĕbĭle, fātāle, fŭnĕrĕum, lūgŭbre, ātrum, ŏbſcūrum, gĕlĭdum, frīgēns, cāvum, īmum, quĭētum, mārmŏrĕum, māgnĭfĭcum, sŭperbum, prĕtĭōſum, rēgāle, ēxſtrŭctum phr. Sĕpŭlchri sĕdes, ūrna, mōles, quĭes, hŏnos, dĕcus, dōna. Sĕpŭlchrālis ūrna, dŏmus, fŏvea, lāpis. Sĕpŭlcrāle mārmor, sāxum. Tĕrrēno ēx āggĕre bŭſtum ingēns āggĕrĭtur tŭmŭlo tĕllus. Quæ tĕgat extinĉti fŭnĕris ūmbra lŏcum. āffĕret hŭc unguenta mihi, sērtiſque sĕpŭlchrum ōrnābit cŭſtos ād mēa bŭſta sĕdens, sēdĭbus ut sāltem plācĭdis in mōrte quĭēſcam. v: Sepelio.
ſepŭlcrālis, Grobowy, Pogrzebny 1. Das zum Grab gehört. Ante ſepulcrales infelix aſtiterat aras. Ovid.

ſepulcrum commune, ziemia 2.
ſepulcrētum, Grobowiſko. ſub Cmyntarz.
ſepulcri titulus, Nagrobek
Sepulto, as, Fortunat. Quoſq; ſepultat humus, i. tegit ſepultos.
ſepultūra, Pogrzeb. Begräbnis. Poſtque ſepulturam comitatus conjuge natus. Fill. ſyn. Tŭmŭli, sĕpŭlcri hŏnor Tŭmŭli dĕcus. v Sepulcrum
ſepultus, Pogrzebiony. Begraben/ Lumina rara micant ſomno, vinoque ſepulti. V. ſyn. Hūmātus, tŭmŭlātus, v. Sepelio.
ſepultus ſum, Zginąłem. ſepum, melius ſevum.

S E Q

Sĕquācĭter, Náſtępnie, Porządkiem, Zá tym.
ſĕquax. Zá kim idący. Náſtępuiący, Náśláduiący, Náśládowcá 1. Ciągły, Lipki, Das leichtlich folgt. Ore fove fumosque manu prætende ſequaces. V.
ſĕquela, náſtępowánie. cháláſtra 2. Orſzak, przydatek
ſequeſtra, Jednaczká, Nierządniczy ſługá.
sĕquēſtrārius, Sekweſtrem co biorący.
ſequeſtratio, Sekweſtr.
sĕquēſter ſequeſtris, Sekweſtrem co biorący, Zakupniſz 4. Pośrzednik, Jednacz 1. Pfandhalter/ Bisq; ſonos pepigere dies, & pace ſequeſtra. Virg.
ſequeſtro, as, Odłączam.
ſequeſtrum, Sekweſtr. ſequior, Gorſzy.
sĕquĭtur, Jdźie zá tym. ſequĭus, Gorzey.
sĕquor, Jdę, zá kim, Náśláduię kogo, Przyſtrzegam. Gonię 1. Náſtępuię 1. Łowię zwierz Mowię Trzymam ſię czego, Trzymam z kim Folgen nachfolgen/ Volvitur Ixion & ſequiturq; fugitq; Virg. ſyn: Sĕctor, ſubsĕquor, īnsĕquŏr, īnſtŏ. phr: Tērga, à tērgo, sĕquor. Vēſtīgia sĕquor. lĕgo, ūrgĕo, ſērvo. Pĕdem pĕde ūrgĕo. Vādēntem pāſſĭbus æquo. Pāſſĭbus ĕūntis īnſto. Æquo sĕquitur vēſtīgia pāſſu Me pēnnis ſēctāre dātis, ĕgo prævĭus ībo ſit tibi cūra ſĕqui me dūce tūtus ĕris ſĕquĭtur vēſtīgia fūrtim. Et lōngè sērvat vēſtīgia cōnſĕquūtor, ſequutus, idem ſecutor, &c. (Jux.

sēr

Sēr eris, m. gr. *Jedwabnica robaczek.*

sĕra, æ, *Zápora, Zamek.* **Ein Schloß/** *Tempora noctis eunt, excute poste seram.* Ovid. *ſyn.* Claūſtrum, ŏbēx. fērrum, *epith.* Fērrĕa, fērrāta, ærāta, ſtrīdens, fīrma, vălĭda, fīda, tūta sēcūra āffīxa, sēpŏsĭta, *phr.* Sĕra ŏbex, mūnīmen. Claūſæ mūnīmēnta pōrtæ. *v. Ianua.*

sĕra literata, *ſub Piſmo táiemne.* sĕra, P. *Pozno.*

ſĕra mobilis, penſilis. *Kłotká.*

ſĕrācŭlum, *Zámek 1. Záporá.*

Seraphim. Hebræa vox ſonat, ignitos candentes, Item eſt ordo Angelorum in SS. libris. m. & n. plur.

ſĕrāpias, *adis f. Gr. Liſie iayká, Rączki ziele.*

ſĕrāpion, *gr. Syrop* ſĕrārius, *Serwatkowy.*

Seratrina, Nonio an ubi ſeræ parantur?

Serbus, *Serb.* Serbia, *Serbſká ziemiá.*

ſĕren. ēnis, Gr. *Trąd 3.*

ſĕrena tempeſtate, *W pogodę.*

ſĕrēnat, *Wyiáśnia ſię, Pogáda 2.*

ſerenator, Pogodny 2.

ſerenisſimus, *Náyiáśnieyſzy.*

ſĕrēnitas, *Pogodá 1.* **Hell/ klar/ schön Wetter/** *Puræ carnifices ſerenitatis:* (Phal.) *ſyn.* Sĕrēnum, sūdum, *epith.* Trānquīlla, pācāta, plăcĭda, qŭiēta, ămīca, blānda, āmæna, ōptāta făvēns. *phr.* Sĕrēnus, pūrus, cāndĭdus, clārus, trānquīllus, dĭēs, āēr, pŏlus, sōl. Dĭēs īnnūbis, sĕrēnus *v. Serenus.* Trānquīllus sĭne nūbe dies; sĕrēnum cœlum. Plăcĭdi cœli īndūlgēntia, clĕmēntia ămīcæ tĕmpĕries. Cœlum pūro lūmĭne rīdēns, sĕrēno lūmĭne, sĕrēnāto āxe clārum jŭbar mĭcat, īrrădĭat ſplēndēſcit. Pūrgātus nĭtet dīſcūsſis nūbĭbus æther, Trānsĕat hic sĭne nūbe dĭēs, ſtēnt āĕre vĕnti. Făvet īnnūbis clĕmēntia cœli. Sōl nūbila dĭsjēcit, fŭgāvit, ēvīcit, vīctis è nūbĭbus ĕxit. Cœlum lārgo dīffūſo lūmĭne rīdēns. Sōl trīsti dēpēllit nūbĭla cælo. Nūbĭla rĕcēdĕre jūſſit. Fŭgĭunt tōto æthĕre nīmbi. ēcce sĕrēnāto clārum jŭbăr ēmĭcat āxe. Nūbe sŏlet pūllă cāndĭdus īre dĭes. *v. Mare tranquillum.*

ſerenitas tua, ſub Nayiaśnieyſzy.

ſerēno, *as, Pogodę czynię, Rozweſelam.* **Hell ma chen/** *Vultu quo cœlum tempeſtateſq; ſerenas* Virg. *ſyn.* Trānquīllo, sēdo, plāco. *phr.* Spēm frōnte ſerenō. ſereno cœlo, *W pogodę.* (ſerenat. sĕrēnum, *Pogodá.*

Serenus, *Pogodny 1. 2. Weſoły 2.* **Heiter/ schön/** *Inferiore tenet nube ſerenat opex* Mart. *ſyn.* Sĕrēnātus, īnnūbĭlus, *phr.* Nūlla nūbe tĕmĕrātus. nūllis nīmbis, tĕnebris cōndĭtus. ŏpērtus, ōbdūctus dēnſus, grăvis, ōbsĭtus, āēr trānquīlla lūce sĕrēnus. *Æſtivi facies* īnnūbĭla cœli.

ſĕreſco, *Wodnieię. Schnę,* ſĕria, *Gárniec 1. Bánia*

ſeria olearia, ſeria vīnaria, *Bániá.*

sērĭca veſtis, *Jedwabnica 2.*

sērĭcārius *Jedwabnik 1.* sēricatus, *ſub Jedwabny.*

sērĭcŏbaptes, *an ſerici tinctor? nam aliter alij.*

sērĭcum, *Gr. Jedwab 1.* **Seyden/** *Doctus ſagittas tendeoe ſericas* (Alcaic:) Hor. *epith.* Dīves, nōbĭle; prĕtĭōſum. *phr.* Sērĭcum ſtāmen, vēllus, sērĭca fīla, Vāllĕra sērum, vel sērĭca vĕſtis, *v. Stamen.*

ſērĭcus, *Gr. Jedwabny.*

sĕrĭes, *Rząd 2. Porządek.* **Verfolg/ Ordnung/** *Debilitat ſeries immenſa laborum.* Ovid. Ordo. *epith.* Lōnga, īmmēnſa, cōntĭnua. *phr.* Sĕrĭēs lōngīsſima rērum sĕrĭem ēvōlvĕre. Fīnis āltĕrius māli grădus ēſt fŭtūri.

ſerilla, Łodź ſĕrille, *vel* serīle, *Powroz 1.*

ſĕriò. *Bez żartu, po prawdźie, Nie żartuię.*

sĕrĭōla, *Gárnuſzek.* sĕrĭōla, *Endywiia.*

sĕrīphium, *Gr. Piołun.*

ſĕris, *is. gr: Endywia, Podrożnik ziele.*

ſĕris porcina, *Prośieniczká.*

ſĕrium, *Poważna rzecz.*

ſĕrius. *Bez kunſztny, Poważny 1.* **Ernsthafftig/** *Poſthabui tamen illarum mea ſeria ludo.* V.

SERM

Sermo, *Mowá: Język 2 Przypowieść.* **Eine Red/ Geſpräch/** *Populos ſermone replebat.* Virg: *ſyn:* ōrātĭo, lŏcūtio, vōces, vērba, dīcta, lŏquēla cōllŏquium, āllŏquĭum. *epith.* Cūltus, grăvis, ămœnus, văgus, tĕpĭdus, mītis, pŏlītus, dŏctĭlŏquus, pūrus, cōmis, cănōrus prōmptus fēſtīvus *phr.* Vīvit ădhuc, cōmplētque văgis, sērmōnibus aūres. Lĕpĭdo ſērmōne lŏcūta eſt. Mūlta jŏcāns, cōmīque tĕnens sērmōne sĕdēntes. Ille ŭt ĕrat grāndi ēlŏquĭo, & sērmōne cănōro. *v. Vox, Oratio, Eloquium, & Eloquens.*

ſermo intimus, *Myśl 2.*

sermōcĭnātio, *Rozmowá*, sermocinatrix, *świegotká*.
sermocinatrix vis, *Rozmownośc*.
sermōcĭnor, *Mowie 1; Rozmawiam*.
sermones iniqui, *Obmowa*.
sermōnor, aris. Rozmawiam. sermuncŭlus, *Poświastká*.
sēro, *as, Zákrywam, Zámykam*
sēro, *is, evi sieię 1. 2. Sádzę 2. Zámnażam. Nárybić, Szczepię, & sub Wadzę drugich*. Säen/ pflantzen/ *Tecta serat late circum, cui talia curæ*. Virg. *syn*. Sēmĭno, īnsēro, cōnsēro. *phr*. Sēmen spărgĕre, mĭttĕre, jăcĕre, jăctare īn ăgros, sēmen hūmi, hūmo, īn hūmum, īn sōlum spărgĕre, sēmĭna sŭlcis. ārvis terræ, māndāre, cōmmĭttĕre. ānni spēm crēdĕre sūlcis. Cĕrĕrem. jăctāre pĕr ārva. Dāre sēmĭna tĕrræ. ōbtrūdĕre sūlcis sēmĭna quæ măgno fœnŏre rĕddat ăger. Nĕc sēmper crēdĕnda Cĕres făllācĭbus ărvis. *v. Semen. Sero pro spargo*. (Virg.) Rūmōrēsque sĕrit vărĭos, āc tālia fatur.
sēro, *is: rui: Rozsadzam 1*.
sērò, *ultima anceps* Pożno, *Wieczor 2*. Spat/ *Heu sero revocatur amore seroque juventus*. T: Stat. *syn*. Tārdè, sērius, tārdius.
sērōsus, *Serwátkowy*.
sērōtĭnus. *à sero tardè Pożny, & in zimostradki*.
sērōtĭnus. à *sero vespere Wieczorny*. Spätbig/ *Et caliganti premeret serotina nocte*. Hilar. *syn*. Sērus, vēspĕrtinus,

SERP

Serpens, *adject: omne. Czołgaiący się. Gádźiná*.
serpēns, *substant. m. f.* Wąż 1. *Ogień pieskielny:* Eine Schlang/ *Cinctamq; gerit serpentibus hydram*. Virg. *syn*. Angvis, drăco, cŏlŭber, cŏlubra, hydrus, hydra, āspis, chĕlydrus, vīpĕra. *epith*. Vĕnēnōsus, lētbĭfer, lēthālis, āsper, nŏxĭus, nŏcŭus, dīrus, āter, tŭmens. tŭmĭdus squāllĭdus, squāllēns hōrrens, hōrrĭbĭlis, hōrrĭdus, mĭnax, tērrĭbĭlis, lātens, sĭnŭōsus tōrtus, tōrtĭlis, īntōrtus, īmplĭcĭtus lūbrĭcus, squāmmōsus, crīstātus pēnnātus, vĕnēnĭfer, līvĭdus, līvens, fĕrox, sævus, ātrox, vĭrēns, cærŭlĕus, vērsĭcōlor, cŏrŭscus, sībĭlus, īmmānis vīpĕrĕus, Gŏrgŏnĕus. Lĭbycus. *phr*. Mūltĭplĭces sĭnŭatur īn ŏrbes, sĭnŭōso flēxu ēlābĭtur ăngvis. Pĕr īmmēnsos sĭnŭāt crebra vōlūmĭna gyros, Tōrto cōrpŏre vērrit hūmum, squāmmĕa cōnvōlvit sūblāt o pĕctŏre terga. sĭnŭāns īmmēnsa vōlūmĭne tĕrga, se in sua mēmbra plĭcāns Lĭngva vĭbrānte mĭnax. Trĭfĭdam lĭnguam ēxĕrēns Lōngūsque tōrta sībĭlat caūda drăco. Crīstis præsĭgnis, & aūro, ātrēctis hōrrēns squāmmis. Lēthĭfĕro tāctu, mōrsu mĕtŭēndus, ōccŭpat hōs mōrsu, lōngis āmplēxĭbus īllos. Hōs nĕcat āfflātu, fūnēsta hōs tābe vĕnēni. Lōngo căput ēxtūlit āntro Cærŭlĕus sĕrpens, hōrrēndăq; sībĭla mĭsit. Saūcĭus āt sĕrpēns sĭnŭōsa Vōlūmĭna vērsat, ārrēctīsque hōrret squāmmis, & sībĭlat ōre ārdŭus īnsūrgēns.
serpentaria. *Wężownik. 3. 4*.
serpentigĕna, sub Wężowy.
serpentiger, Wężownik 2.
serpentina, *Kłośienniczká*.
serpentīnus, *Wężowy*.
serpentis catulus, *Wężyk*.
serperastra orum, Chodaczki dźiećinne, Cháłástra 3.
serpĕrastri, hi, Cháłástrá 3.
serpo, *Czołgam się, Pnę się, Rośćiągá się, Szerzy się. Rozchodzi się* Kriechen/ schleichen/ rütschen/ *Inter victrices hederam tibi serpere lauros*. Virg *syn*. Rēpo, rēpto, ādrēpto, īnsērpo. *phr* Hūmi sērpo, cōrpus [illegible] trăho cōrpŏre hūmum, tērram vērro. *v. Repo*.
serpŭla, *æ. Wąż 1*.
serpullum, serpyllum, *Gr. Maćierzanká*. Quendel/ wilder Poley/ *epith*. ŏdōrĭfĕrum, ŏdōrum, fragrāns, grātum, jūcūndum, svāve, āmœnum vĭrens, vĭrĭde lūxŭrĭans.
serpyllum sylvestre, *Miętki czerwona*.
serra, serrula, *Piła drzewna*, *Wężyk 2. sikawká rybá*. Eine Säge. *epith*. ārgūta fērvĕa, ăcūta, strĭdēns, dēntāta, raūca, lōnga, *phr*. ārgūta lāmĭna sērrā. Pēndĕat īn mĕdio rūtĭlāntis lāmĭna sērræ. Dædălĕi sīgnum īngĕnii. ēxtēnsos rāmos sērra sĕcāre pŏtest.
serra molaris, *Piłká młyn*.
serraculum, *Piłká żelázna, Kárá 3. Táczki*.
serrācum, *Kará 3: Taczki*.
serrāgo, *Opiłki, Troćina*.
serram reciproco, *Trę 4*.
serranæ tibiæ, *sub Surmá*.
serraria officina. *Piła młyn*.
serrarius, *Tracz*. serrata, *Ożanka*.
serrātim, *Ząbkowáto*.

serratoria machina, *Kozły drew Piła drzewna.*
serratōrius, *Piłowániu służący, sub Piłowánie.*
serratŭla, *Bukwicá 1. Jeleni trank Ziele.*
serrātus, *Nárzynány.* serro, *as, Tre.*
serta, *a, Powroz 1. Powrozek, Wieniec 1.*
serta corona, *Wieniec 1,*
sertam duco, *Sprzeczam się.* sertor, *Wybáwiciel,*
sertŭla campana, *Komonicá włoska*
sertum, *Wieniec 1,* **Ein Kräntz/oder Meye/** *Rutilibus sertis omne rubebat iter.* Mart: *syn:* Cŏrōna, cŏrōlla *epith,* Flōrēns, ŏdōrum, rĕdŏlens, nōxĭle. tēxtĭle, sŭtĭle, pīctum, gĕnĭāle, fēstum, lūtĕum, ŏlēns, spīcĕum, flōrĭdum, ŏdōrātum, cærŭlĕum, grāmĭnĕum, flōrĕum, flāvum, stēllāns, fragrans, rŏsĕum pīctūrātum, hālans, īnsĭgne, ămărănthæum, vĭrēns cŏlōrātum. pūnĭcĕum, rădĭōsum. intōrtum, frōndĕum, vĭrĭde, rōscĭdum. *phr.* Sērti dĕcus, hŏnor, ŏdor. Flōres īntēxĕre, cōnnēctĕre, fingĕre. Vărĭos ĭn sērta flōres jūngo, lĭgo, strīngo, vīncio, cōnnēcto, Prīma cŏrōnārunt rĕdŏlēntĭbus atrĭa sertis, Prīmĭtĭis sērtīsque Dĕos hālāntĭbus ŏrnānt, ālta cŏrōnātis rĕdĭmīta umbrācŭla sērtis. Flōrĭdŭlis īmplēre mănus, & tēmpŏra sērtis. *v. Corona.*
sertus, *Wity,*

SERV

Serva, *Niewolnica.* **Eine Dienstmagd.** *syn.* āncĭlla, fămŭla, mĭnĭstra. *v: Servus.*
servābĭlis, *Trwáły 2.*
servaculum. Kotwicá, Ster, Łodź, Spreys, Port.
servaculum piscium Sadzáwicá, Sadź ryb.
servăcŭlus. Sternik,
Servatio 4. Esdræ, pro custodia: alioqui sonat Záchowánie, Chowánie.
servātor, *Zbáwiciel, Ochroniciel. Zdrowia dawcá,*
servia, *a, Wieniec.* *(Wybáwiciel.*
servientia, a, Niewola.
servĭlis, *servĭlĭcŏla Niewolniczy 1.* **Knechtisch/** *Certa suppliciter stabat servilibus, atq;* Horat.
servĭlĭter, *Niewolnicze.*
servio, *Służę 1. Dogadzam 2. Przestrzygam, Oglądam się, 1. Radzę okim, Stáram się.* **Dienen/** *syn.* Fămŭlor, mĭnĭstro ŏbēdio, pārĕo, ŏbsĕquor, *phr.* Sum mĭnĭster sērvus fămŭlus, māncĭpĭum, ŏpĕram mĭnĭstro, sērvi īmplēre vĭces, sērvĭtium, jŭgum sŭbĕo. pătĭor, pērpĕtior, fĕro, Dŏmĭnum pătĭor, sērvĭtio prĕmor. sævi dŏmĭni īras pătĭor. Lībĕra Rōmānæ sŭbjĕcit cōlla cătēnæ sēro rĕcūsat fērre, quŏd sŭbĭit jŭgum Quæ tĭbi jūcūndo fămŭlātur sērva lăbōre, Prō quĭbus ŭt mĕrĭtis rĕfĕrātur grătia, jūrāt se fōre māncĭpĭum tēmpus in ōmne tŭum.
servĭtia, *orum, sub Niewolnik.*
servĭtium, *Niewola Służbá 1. Czeladź. Niewolnik.* **Dienst / Knechtschafft /** *syn.* Sērvĭtus, fămŭlātus, mĭnĭstĕrĭum, jŭgum. *epith,* Grăve, ægrum, trĭste. tūrpe, dūrum, nĕfāndum, īmmĭte ăcre, mālĭgnum, mĭsĕrum. mĭsĕrābĭle, īnfāme. mŏlēstum, ŏnĕrōsum, hŭmĭle, ābjēctum vĭle *phr,* Sērvĭlis lăbor. Fămŭlāre ŏnus, ĭnīquum jŭgi pōndus ŏnus. Dūrum nĭmĭs jŭgum Tўrānni. Tam grăve sērvĭtium, tam dūros păssa lăbōres. Dūrōq; nĭmis cālcāta prĕmētur sērvĭtio,
servitritius, Niewolniczy 1. Quantitas ut in Neutris usu servitor, vel à Servitrix, inusitatis, vel à servitum, vel à servitus.
servĭtūdo, Niewola.
servĭtus, *idem & ciężar 2. Práwo,* **Knechtschaffe** *Quasq; cervices dare servituti.* Sapph. *syn* Sērvĭtium, fămŭlātus, mĭnĭstĕrĭum jŭgum. *epith:* Grăvis, ægra, trĭstis, dūra, mĭsĕra, mŏlēsta, căptīva. ŏnĕrōsa hŭmĭlis, ābjēcta sōrdĭda, vĭlis, ĭnglōrĭa tūrpis, īnfāmis, īntŏlĕrābĭlis. ærūmnōsa. ăcērba, ĕgēna, flēbĭlis, tўrānnĭca. *phr.* Sērvĭtii jŭgum sērvĭlis. hĕrĭlis, lăbor. *v. supra Servitium.*
servĭtūtius, sub Niewolniczy 2. serum, *Serwátká*
serum, serum diei, *Wieczor 1.*
serum est; *Pozno.*
servo, *Chowam 1. 6. Chowam się, Strzegę 1. Przestrzegá przypátruię się, pilnuię 2. Záchowuię 1. 2. Zbawiam 2. Zywię, Paśę 2* **Behalten/ Bewahren** *His oGalle tuos monitis servabis amores.* Prom. *syn.* āsservo, cōnsērvo cūstōdio, tūtor, sālvo. *v. Custodio, salvo.* *(nicze.*
servo de cœlo, *Wieszczę 1,* servorū amore *niewolserus,* serissimus, *Pożny, Nierychły, & in Opozniam się:* **Spat.** *Serius in offensam retuleritq; perdius.* Tib. Tardus.

servula, *Niewolnicá*. servuli sordiduli, *Chálástrá* 1
servulus, *Niewolnik an Sługá?*
servus. *substant. Niewolnik* Ein Knecht/Diener/
Detrimenta fugas servorum incendia ridet. Hor: *syn.* Famulus, minister, verna, mancipium, puer, vel captivus. *epith.* Fidus, fidelis, sedulus, strenuus, vigil, acer, officiosus, agilis, solers, impiger, gnavus, promptus, inops, miser, infelix, egenus, vilis, abjectus, humilis sordidus. *phr.* Famularis, famulorum, turba ordo. Famulae turbae. numerus ingens. Famulorum numerosa manus, obsequio celer. intentus. ad jussa, ad arbitrium domini paratus, promptus, accinctus, alacer. Nutus heriles observans, juga detrectans, recusans. excutiens: Parere. pati jugum indocilis, impatiens, arbitrium domini spectans. Facilis ad jussa magistri. v. *Captivus.*
servus a um. *adject. Niewolniczy, Obowiązany.*

SESA

Sesama *a*, Sesamum *Gr. Sesam.*
sesaminus, *Sesamowy.*
sesamoides *eos. n. Gr. ciemierzycznik, Czuryło, Trzeszczki.*
sesamum sylvestre, *Kleszczowiná.*
sesculysses, *tr. Kos 2.*
sescuntia. *Połtory uncyi, Osma część, sub Części*
sescuntialis *sub Połtory uncye.* (*cáłey.*
sescunx, *cis. m. Połtory uncye, Ośm części, sub Części cały.*
sescuplex, *adject. omne. Sześcioráki.*
secuplum, *Połtorá.* sese, *Się.*
seseli, *Gr. Czarnogłow*
seseli creticum *Jeleni ogoń*
seseli Cyprium. *Kleszczowiná.*
seseli peregrinum. *żebrżycá.*
seseli *is. gr. Czarnogłow.*

SESQ

Sesqui *subst: n indeclin. singulare tantum. Io. Ursino Połtorá czego.*
sesqui, *adiect. additur substantivis masc. fem: & neutr. generis, Połtorny,* sesquialiter, *idem.*
sesquialtera pars, *Połtora* *sesquicongius Połtora*
sesquiculearis *Połtorokufny.* (*garcá*
sesquicyathus, *Połtorá kieliszká.*
sesquihora *połtory godźiny*
sesquijugerum *połtory włoki*
sesquilibra *Połtorá funtá.*
sesquimensis, *połtoromiesięczny czas.*
sesquimina *połtory grzywny. sub połtorá czego.*
sesquimodius *sub Korca Krákowskiego ćwierć.*
sesquiobolus *sub Grosz 1.*
sesquioctavus *Osmą częścią większy*
sesquiopera *sub połtora czego.* sesquiopus, *sub poł-*
sesquipedalia verba *Mowá nádęta.* (*torny*
sesquipedalis, sesquipedaneus *połtorostepny.*
sesquipes *połtorostopna miára. Łokieć 3.*
sesquiplaga, *sub połtorá czego.*
sesquiplaris sesquiplex *Połtorny*
sesquiplum *połtorá,* sesquiplus, *połtorny*
sesquisenex *Zgrzybiały.*
sesquisestertius, połtorak.
sesquitertius *Trzećią częścią większy.*
sesquiulysses *tr. Kos 2.*
sesquiuncia *połtory uncye*
sessibulum *śiodło, śiedzenie,*
sessilis *śiádly, śiadalny. sessim. śiedząc.*
sessimonium, śiodło, śiedzenie, Kośćioł 2.
sessio *śiedzienie 1. 6.*
sesito *śiadam 5.* sessor *śiedzący.*
sestans *idem* sextans
sestantarius, sestarius. *idem* Sextantarius, &c
sestertia *orum, sub Grosz 1.*
sestertiarius *Groszowy ibidem.*
sestertiolum *vel us, Grosz 1.*
sestertium *Mętyczká, Kurta, Sumá, Połtrzećiá 2. & sub Grosz 1. Szubienicá.*
sestertius *sub Grosz 1. Połtrzećia máiący.*
sesticulum, an Kurtá 1
sesuvium *Rozchodnik wielki.*

seta Szczećiná. setānia, Cebulá.
setānion, Gr śniedek 2. Niesplik.
setanium, Gr. Járka, Niesplik.
setiger, setōsus, Szczećisty. Voll Bürst. Setosi caput hoc apri, tibi Delia parvus. Virg: syn. Sētis, āsper, hōrrēns, hōrrĭdus.
setim ligna, Exod. 25. Cedri genus quibusdam. Sed longè diversa est hæc arbor in deserto Arabiæ crescens, ex qua Moyses arcam & tabernaculum fecit, & omnia eius instrumenta, lignum ejus levissimum est, sed imputribile & solidum ac nitidum, sed quia colore & folio spinæ albæ frutici similis est, ideo spina alba à quibusdam vocatur, Cornel. à Lapide ex S: Hieronymo & aliis.
Setula. Szczećina, seu, Abo.

SEV

Sēvāceus, idem Sebaceus. Sevectus, Catul: corr. Scalig. (Evectu.
sēvērē, severiter, Surowie, Ostro 2. Poważnie.
sēvērĭtas, Srogość, Surowość, Strengigkei/ Ernsthaffrigkeit Quare deposita severitate. (Phal.) Hor. syn: Aūstērĭtas ăcērbĭtas, āspĕrĭtas, dūrĭtiēs, atrōcĭtas, īnclēmēntĭa, sævĭtĭa.
severitudo, Srogość
sēvir, sevĭrālis, sub Komisarz.
sevium, Fest. Robert: corr: Secium.
sēvo, as, Łoię & sub świeca 1.
sēvōco, Odwodzę 3. 4. Odłączam, Wywoływam 1. Neben sich beruffen/ Sevocat hunc genitor, nec causam fassus &c. Ovid.
sēvōsus, Łoiowáty sevum, Łoy, Sádło.

SEX

Sex, aut septem, Kilká
sexagena, an Kopá?
sexāgēnārius, Sześćdźiesiątni.
sexāgēni, Sześćdźiesiąt. & sub Kopá 1.
sexāgēsĭmus, Sześćdźiesiąty.
sexāgies, Sześćdźiesiątkroć.
sexāginta, Sześćdźiesiąt, Kopá 1.
sexāngŭlātus, sexangŭlus, Sześćwęgielny.
sexātrus, uum. hæ, sub Dźień 7.
sexcenārius, vel sexcentēsĭmus. Sześćsetny
sexcēni, sexcenteni, sexcenti, Sześćset.

sexcentæ causæ, Wiele czego.
sexcenties, Sześćsetkroć. Sexcentōplāgus, Smagániec.
sexdĕcies, sexdĕcim, Szesnaśćie kroć. szesnaśćie.
sexennis, Sześćioletni.
sexennium, Sześćioletni czás.
sexies, Sześć kroć. sexīga, Poszostny.
Sexitanus, lege sexetanus. Sexequipĕdālis, lege Sesquipedalis.
sexta feria, piątek.
sextans, hic substant. Szostá część. sub Części cáłey. Item Dwupálcowa miára, & sub śiedm pieniążkow. & Kieliszek.
sextans sestertii, Kwartnik.
sextāntārius, Dwie uncye máiący, Szostak.
sextārĭus, Szostak miarká.
sextertius locus, Szubienice.
sextĭceps, Szosty, poszostny. & sub popiętny.
sextīlis subſtant Sierpień adject śierpniowy.
sextŭla, sub Uncya, & Poczworny grosz.
sextum, Szosty raz. sextus, Szosty & sub Szubienice
sextus ab undecimo, Szesnasty.
sextus decimus, Szesnasty
sexu, n. sexus, m. Płeć.
sexungŭla, trop. sub Smyk 2.

SI

Si. Jeśli 1. 2. 3 4. &c. Gdy, Li, By 1. 5. Chociażby, Bądź to bądź owo. Wann/ Si potuit manes arcessere conjugis Orpheus, Virg.
siălōchus, Gr. Plwácz, Śliniasty,
sibetum, Zybet. sibi, Sobie 3. Mir/ Teque sibi generum Tethis emat omnibus undis. Virg.
sībilatio, Kszyk 1 sībilator, Kszykácz.
sībilo, as. Kszykam, Gwiżdżę, świstam. Zieschen/ fispern/pfeiffen/ Diriguère oculi tot Erynnis sibilat hydris. Virg. syn āssībilo. phr: sībila do, ēdo. fūndo, mītto. tōllo, vībro. Strīdŭla vībrātis fūndēbant sībila linguis. v. Serpens.
sībĭlus, subst. & sibilum. Kszyk 2 świst Gwizdánie. Das zischen/fispern/pfeiffen/ Nam neq; me tantum venientis sibilus Austri. Virg. epith: Strīdŭlus, strīdēns, hōrrēns, hōrrĭdus, raūcus, ăcūtus, īngēns. terrĭbĭlis, rābĭdus quĕrŭlus, rĕpĕtītus, ĭtĕrātus, frĕquēns. phr. sērpentum vōces susurrus. Vīpĕrĕus sōnus. strīdor.

sibilus, *adject. Kszykáiący.* sībus. *Chytry, Dowćipny*
sibylla, *Gr. Sybila. Præsidet horrendæque procul secreta sibyllæ.* Virg: *syn.* Phœbas. *epith:* Căsta, vĕtus, lōngæva, ănnōsa, vīvāx, fātĭdica, præsāga, prænuncīa. Phœbea; Cūmæa, Dēlphīca. *phr:* Vātes fœmĭna, Fātĭdĭca vātes, Phœbi săcērdos, āmphrȳsia vātes, ănus, vīrgo. Vēntūri præscia, prænūntia, īntērpres Cœlēsti āfflāta nūmĭne Phœbi lōngæva săcērdos. Tālĭbus ex ădȳto dīctīs Cūmæa Sibȳlla hōrrēndas cănīt āmbāges, ăntrōque rĕmūgit ōbscūris vēra īnvōlvēns. *v. Vates.*
sibylla leget, *Prov: Niewyraźny*
sibyllīnus liber, *ibidem.*
sibȳna, *Gr. Włoczniа.*

SIC

Sic, *Ták,* Jo/ so/ also/ *Sic ait & dicto citius tumida æquora placat* Virg. *syn:* ĭta, hāud sĕcus, vel hāc vĭa, hāc rătĭōne, hōc păcto, hōcce mŏdo,
sīca, *Puinał.* Dolch/ Stillet/ *Illirici restant sicis, sibynisq; fodentes,* Ennius. *syn:* Pūgio, glădĭus, ēnsis
sicārius, *Zábiiák.* Ein Mörder/ Beutelschneider *Quod mœchus foret aut sicarius, aut alioqui* Hor
siccāneus, siccānus, *Suchy 1.*
siccātio, *Suszenie* siccē, *Sucho.*
siccesco. *Schnę 2.* siccĭficus, *wysuszáiący,*
siccinē. *A (z gniewem Tákie, żeby 2.* So? also? *Ore suo, & dixit siccine lentejaces?* P.
siccitas, *Suchość.* Trucken/ Dürre. *syn.* ārĭdĭtas. *epith.* Fērvĭda, fērvēns, tōrrēns, vălĭda, flāmmāns, ĭgnava, sēgnis, ĭnērs, lethĭfĕra, *phr.* Flūmĭna sīcca vĭdēntur. Cum prīmum sīccis fērvŏrĭbus ūrĭtur āēr. Fērvōre ēt nĭmĭo dēnsæ tōrrēntur ărīstœ. Pābŭla cānēscunt, cūm frōndĭbus ūrĭtur ārbor. Tērrăque cœlēstes ārĭda sōrbet ăquas Tāntălus ĭn mĕdia gārrŭlus āret ăqua. ārēbant hērbæ & sĕges ægra nĕgābat. ārŭit & mĕdĭo sĭtĭens sūb gūrgĭte līmus. Sīcca dĭu fŭĕrat tellus sĭtis ussĕrat hērbas. *v. Calor Æstus.*
sicco, *as, Suszę 1. Ućieram 1. Wysuszam, & sub wypiiam* Trucknen/ *Lactantesque urens herbas, siccaverit amnem:* Nem: *syn:* ēxsīcco, ărēfăcio, ēxhaurĭo, ēbĭbo: ūro, ădūro, pērūro, *phr.* Hūmōrem, ăquas nĭmĭus cālor ēxtrăhit, ēxprĭmit, ēbĭbit, sōrbet, ēxhaurit. siccis fērvŏrĭbus agros ūrit, ēxurit ārēntes æstus hĭūlcat agros. *v. Siccitas:*
siccŏcŭlus: *Suchooki, Niepłaczliwy, & in Łza.*
siccor, *aris, Schnę 2.* siccum, *Suche mieysce.*
siccus, *Suchy, Niepiiány, Trzeźwy, Ná czczo.* Trucken/ dürr. *Te tractare voles, accedes siccus ad unctum.* Hor. *syn.* ārĭdus, ārēns, ārēscēns, sīccātus, ēxsīccātus, sĭtĭēns, sĭtĭbūndus, ūstus, adūstus, pērūstus: *phr.* Hūmōris ĕgēns, ĕgēnus, ēxpērs, ārdōre dēhīscēns. Dēsērŭit āmnes hūmor, ātque hērbas cālor sīccus pērūssit. Sīcco tērram spŭit ōre viātor ārĭdus. *v: Sitio, & Siccitas.*
Sicel. Petron: Eucheri. idem Siclus.
sĭcēlion *n. Gr. Pśi len.*
sĭcēra, *Gr. Trunek piiany.*
sĭcĭla, *Kosá, żeleźce strzały.*
sicileo. lege sicilio. sĭcĭlīces, *hæ żeleźce strzáły*
sĭcĭlĭcŭla, *Koseczká, Posadzká 2.*
sĭcĭlĭcum, sicilicus, *Osmak 2. & sub Uncya.*
sicilicus, sicilicium, Posadzká 2.
sĭcĭlīmentum, *sub Potraw*
sĭcĭlio, *is Kószę drugi raz, sub Koszę.*
sĭcĭlĭquus, *Skoyćiec, Osmak. 2 & sub U cya.*
sĭcĭlisso, sicelissito, sicilicissito, *Plaut. i siculos imitor.*
sicinista *al.* siciniusta, *Piszczek 2.*
siclus, *Gr. Srebrnik moneta, & Wagá ibid.*
sĭcŭbi, *Ieśli gdźie.* Wo/ etwann. *Sicubi magna Iovis antiquo robore quercus.* Virg,
sĭcŭla, *Puinał.* sĭcundē. *Ieźli z kąd.*
sicut, sĭcŭti, *Iako 2. 4.* Wie/ gleichwie. *Sicut aqua tremulum labris ubi lumen ahenis.* V:
sĭcȳa, *gr. Báńká 2.*
sĭcȳōnia, *orum,* sicyonii calcei, *Pantofle.*

SID

sidera errantia, palantia. *Pláneta.*
sidera inerrantia, infixa, inhærentia cœlo, *Gwiazdy społchodzące.*
sīdĕrālis, *Gwiazdny.*
sīdĕrātio, *Zmartwienie ćiáłá, Apoplexya, Uschnienie, Zagorzenie 2 Konstelacya,*
siderationem sentit, *Zagorywa.*
sīdĕratus, *Apoplektyk, Zagorzáłe drzewo.*
sīdĕreus, *Gwiazdny Gwiaźdźisty.*
Bestirnt, *Sidereo flagrans clypeo & cœlestibus armis.* Virg.

sīdērion, *gr. Panak.*
sīdērītes, *æ, m. gr, Mágnet. Dyáment, żeleźnik ká- mień niezgorzysty.*
sīdērītis. *is f. gr. Pomurne źiele, Złoćień. Kárdieniec*
sideritis quarta, *żywiczka 2.*
sīdērŏpœcīlos, *gr. źeleźnik kámień.*
sīdĕror, *Martwieię, Zagoryw drzewo.*
sīdo *sidi, sedi, Sádowię się. Upada co ná doł, Pogrążam się, Ulega się, Upada morze Stánie tu, & sub Klękam.* Sich setzen / *Sedibus optatis gemina super arbore sidunt.* Virg.
sīdus, *Gwiazd pewna liczbá, Aspekt. 1. 2. Gwiazda, Paraliż.* G. stirn / --- *Convexa polus dum sidera poscet* Virg. *syn.* āstrum, stēlla, sīdĕris īgnes, *v. Astrum.*
sīēlīsmus, *Gr. ślinogorz.*
siet, pro sit, prisce. Plau: Ter: Cato, Lucret,
sīsilātor, Kszykacz,
sīsilo. Kszykam świstam.
sīsus, sisuncŭlus. Rura 1.

S I C

Sīgīllārĭa, *orum sub Obrazek, Łątká 2.*
sigillaria argilla, *Wosk do pieczetowánia.*
sigillaris, *Formierski, Pieczętny.*
sigillaris cera, *Wosk do pieczętowánia.*
sigillārĭtia, *orum sub Obrazek*
sigillārĭtius. sigillarius, *Pieczętny, Łątkarz.*
Sigillatim, lege potius ut recentiores critici scribunt Singillatim.
sīgillātus, *Ryty.* sīgilliŏlum, *Obrazek,*
sīgillo, *Pieczętuię, Zámykam oczy, Otwarzam 3.*
sigillum, *Obraz 5. Obrazek, Znak 1. Pieczęć 1. 2. Łątká 2.* Ein Siegel / Pitschier / *Odisti claves & grata sigilla pudico.* H.
sigla bæ, sub Abrewiacya,
sigma, *gr. Stoł iadalny, & sub Cyt.*
sigmătisso, sigmatizo. *gr. Szepłunie.*
signācŭlum, *Pieczęc 2.* Ein eingedrucktes Zeichen / *Post inscripta oleo frontis signacula, per quæ.*
signārius, Chorąży 1, signata. Dziewicá.

signatè, *Wyraźnie.* signātio, *Znaczenie.*
signātor, *Pieczętarz.* signātorius, *Pieczętny,*
signātūra, *sub Pieczęć.*
signātus, *ti Znákowány, Robiony 1.*
signatus, *us. Znaczenie.*
signifer, Chorąży 1. Herszt. Zwierzyniec 2. Ein Fähndrich *Romanaq; aquilæ signifer hostis erat.* Ovid.
signifer orbis; Zwierzyniec 2.
signifex, *Sznycerz 1,*
significanter, *Wyraźnie.*
signĭfĭcantia æ, Znaczenie, Wyklad 2.
significātio, *Znaczenie, Znać danie, Skinienie, Obwieszczenie, Pokazanie, Znak 1.*
significātus, *us, Znaczenie, Rozumienie.*
signĭfĭco, *Znaczę 1. Oznaymuię, Pokazuię po sobie,* Andeuten / bedeuten / anzeigen / *Significatque manu. & magnos simul &c* Virg, *syn:* īndĭco, nŏto, cōnnŏto, ādnŏto, dēnŏto, ŏstento, mōnstro, signum do. *v. Ostendo Manifesto.*
significus, Snicerz 1.
signina signina opera, *sub Tło nábiiáne.*
signīnum pavimentum,
signīnus, *Skorupiásty.*
signo, *as, Znáczę 2. Náznaczam, Cechuię, Napis kładę, Biię pieniądze, Dáię znáć piszę. żegnam stoł, żegnam się,* Zeichen / besieglen / *Ablutas signavit oves quibus affuit almus.* Arator. *syn.* Dēsīgno, vel īmprīmo; vel ōbsīgno, sīgīllo, vel nŏto, sīgnĭfĭco.
signum, *Znak 1. 3. 5. 9. Cechá, Hasło, Godło 2. Chorągiew 2, Grot 3. Herb 1, 2. 3.* Wiechá, *Pieczęć 1. 2. Bałwan 1. Obraz 5. Skinienie, Mruganie 2. Gwiazd pewna liczba.* Ein Zeichen / Fahne / *Daphi quid antiquos signorum suspicis ortus.* Virg *syn* īndĭcĭum, ārgŭmēntum, mŏnŭmēntum, tēstĭmōnĭum, nŏta īnsīgne spĕcĭmen, vēstīgĭum; vel ōmen, aūgŭrĭum, vel sīgnācŭlum, sīgīllum, vel vēxīllum; vel īmāgo, ēffĭgies sĭmŭlācrum, vel mīrācŭlum, prōdĭgĭum, *epith.* Mănĭfēstum, clārum, ăpērtum, ōccŭltum. ōbscūrum, lătēns, ārcānum, īgnōtum, cērtum, dŭbĭum, īncērtum, āmbĭguum, prŏspĕrum sĕcūndum

dum, ămīcum, ōptātum, īnfēlix, prōdĭgĭāle, mīrāndum spēctābĭle, stŭdēndum. *phr.* ātque hæc ūt cērtis pōssis dīgnōscēre sīgnis. *Sīgna tībi dīcam, tū cōndīta mēnte tēnēto.*

signum belli, *Wići woienne.*

sīl. *Brunatna fárbá,*

sĭlāceus, *Modry, żołty.*

silāns, *Kurny ſtup, Cewká 2.*

sĭlātum, *śniádánie* silaus, *Przyiemka.*

sĭle, *is. Czárnogłow.* sĭlens, *Cichy 2.*

ſilenter, silentiò, *Milczkiem.*

sĭlentiārius, Sekretarz, Márſzałek krolewſki.

silentiosus, *Cichy 2.*

sĭlentium, *Milczenie, Przeſtanek. Audyencya.* Stille / das Stillschweigen. *Per amica ſilentia Lunæ.* Virg. *ſyn.* Rĕtĭcēntia, tăcĭtūrnĭtas. *epith.* Tăcĭtūrnum, mūtum, tăcĭtum, sēcrētum, ārcānum, fĭdēle, ămīcum, fīdum, trānquīllum plăcĭdum, āltum, nōctūrnum, sōmnĭfĕrum, ŏpācum, ōppōrtūnum lōngum. *phr.* sĭlēns, tăcĭtum, prēssum, cōmprēssum, sūpprēssum, rēprēssum ōs. Vōces reprēssæ. ābrūptus sērmo, Tăcĭtūrna sĭlēntia rūmpit, Quīd mē ālta sĭlēntia cōgis rūmpĕre? Trānquīlla sĭlēntia nōctis. *v. Sileo.*

silentium lunæ, *Księżyca zaśćie.*

silentium noctis. *Pierwoſpá.*

ſilentus, i. ſilens. Navius apud Gellium.

sĭleo, silesco, *Milczę, Przeſtáię, & ſub Pąkowie puſzczam.* Stillschweigen. *Iura theatralis cum ſiluēre loci,* Marc. *ſyn:* Tăcēo, rĕtĭcēo, cōntĭcēo, ōbmūtēsco vel ōmītto, prætĕrĕo *phr.* Sĭlēntĭa præsto, tĕnēo, sērvo. Vōcem prĕmo, sūpprĭmo, reprĭmo. cōmprĭmo, cōmpēsco, ēxĭmĭa ēst vīrtūs præstāre sĭlēntia dĭctis. Fāvēre līngvis. *Sĭlent,* ārrēctisque aūrĭbus āstānt. Cōntĭcŭēre ōmnes, īntēntīque ōra tĕnēbant, sĭlet, dŏlor ōra reprēssit. Tum făcta sĭlēntia līngvis. Pārs ūltĭma vōcis īn mĕdio sūpprēssa sōno ēst. Cōntĭcŭit tāndem făctōque hīnc fine quĭēvit. Pōstquam vōce, mănūque mūrmŭra cōmprēssit tĕnŭēre sĭlēntia cūncti. Sūbstĭtit ūt clāmor prēssus grăvĭtāte rĕgēntis, ut prīmum plācāti ănĭmi, āc trĕpĭda ōra quiērunt. *v. Obmuteſco.*

sĭler, *Witwina Bagno 2.*

siler montanum, *ſub Czarnogłow.*

silesia, *Sląſko,* silesius, *Slężak.*

sĭlex, *m f. Krzemień 1. 2.* Ein Kieselstein / *Stabat acuta ſilex præciſis undique ſaxis. Virg, ſyn.* Caūtes, rūpes, sāxum. *epith.* Dūrus, rĭgĭdus, grăvis ăcūtus. *v. Rupes.*

sĭliternium, Zgrzybiały, Pogrzebny obiad, Kiełbaſa.

ſilicernius Zgrzybiały. sĭlĭcĕus, *Krzemieniſty.*

sĭlĭcia, vel silicula, *Boża trawká.*

sĭlĭcius, *in Poſadzka.*

sĭlĭcon. *Słodkie ſtrącze.*

sĭlĭgĭnarius, *Piekarz, Száfarz.*

sĭlĭgĭneus. *żytny, Pſzeniczny.*

sĭlīgo, *żyto, Mąká 2:* siligo cocta, *Bielidło.*

siligo sementiva, *Ozimina,*

sĭlĭqua, *Łupiná, Łupiny, Strąk 1. 2. Szupinká, Słodkie ſtrącze, Wagá namnieyſza.*

siliqua Græca, prædulcis. *Słodkie ſtrącze, Boża trawká.*

siliquæ, *Słodźiny & ſub Zgoniny.*

sĭlĭquāstrum. *Pieprzycá 1.*

ſiliquaſtrum. pro ſede Hygino, corr. ſeliquaſtrum

sĭlĭquor, *aris, Strączę puſzczá*

silli, *hi gr. Sznypká.*

sīlo, *onis. Brwiſty, Noſá ná końcu zakrzywionego. à Sileno dicit Varro.*

silphium, *Gr. Cyreneyſkie żiele, & ſub* Czartowe *łayno.*

silva, *vel potiùs* sylva, *Las 1. 2. Chwáſt, Łowy 3. Kupá. Doſtátek 5. Mieſzánina, Książki zbierálne, Piſanie 3, Rzecz 4.* Ein Hauwald. *v. Sylva.*

silva aqualis, *Trzćina.*

silva cædua, *Porąb.* silva pinea, *Bor*

silvānus, *Dźiki mąż, Rurny ſtup,*

silvātĭcus, *Leśny.*

silvesco, *Leśnieię. Chwáśćieię.*

silvestēr, & sylvestris. *adject abundans terminatione in Recto ſingulari. Leśny, Polny.*

silvia, *Gil.*

ſilvĭcŏlá. Leśny, ſilvicultrix ibidem.

ſilvĭfrăgus, Łomot czyniący.

ſilviger, silvōsus, *Leśny Drzewiſty.*

sĭluncŭlus, Noſa żákrzywionego.

sĭlūrus. *Gr. Sum rybá.*

sīlus, *Zakrzywiony 2. Noſa ná końcu zákrzywionego*

silvŭla, *Lásek, sub Lás,*
sīmātus, *ti, Wklęsty.*
sīmia, *Máłpa 1. Niewiásta 3. Náśladowcá*
simil, Podobny 1.
sĭmĭla, *żemlá, Mąká pszeniczna śrzednia al' przednia.*
sĭmĭlāgo, *Mąka 3.* similagineus, *pszenny.*
sĭmĭlis, *Podobny 1.4.* Gleich / ähnlich /*Os humerosque Deo similis, namque ipsa, &c.* Virg, *syn.* Consĭmĭlis, pārĭlis. æquālis, æquus, pār, nōn impar, non dĭssĭmĭlis, haud ăbsĭmĭlis, sĭmĭllĭmus. *phr.* ōre, cŏlōre, vūltu, vōce rĕfĕro, ĭmĭtor, sĭmŭlo. Vīrgĭnis ōs hăbĭtumq; gĕrēns: ănĭmis æquālis, & ānnis. Hūjus ĕrat făcies, īn qua mātremque patremq, nōsses sīc oculos, Sīc īste mănus, sīc ōra fĕrēbat. Nūllo dīscrīmĭne dĭstat. dĭffert ōre patrem rĕfĕrens. Patri non dĕgĕner ōris. ōmnia Mĕrcŭrio sĭmĭlis, vōcemque cŏlōrēmque, & crīne flāvos & mĕmbra dĕcōra jŭvēntæ. Sĭmĭllĭma prōles īndĭscrēta sŭis, grātūsque pārēntĭbus ĕrror, īn utrōque rĕlūcet frāter, utrōque sŏror, sĭmĭlis chlămys ēffŭit aŭro. Stīllāti părĭter crīnes; jŭvat īpse tŏnāntem ĕrror, & ămbĭgŭæ plăcet ignōrāntia mātri.
similist, pro similis est, Podobny 1,
similitas Podobieństwo 1.
similiter, simillimè, *Cic. Podobnie.* Gleich / gleicherweis / *syn.* părĭter, æquè, æquālĭter.
sĭmĭlĭtūdo, *Podobieństwo 1.*
similo, as, Maat: corr. simulo;
sĭmĭnīnus, *Máłpi* simiŏla, *Niewiastá,*
simiŏlus, simius, *Máłpá 3. Náśládowcá 3. Nikczemnik.* Ein Affe/ *Callidus emissas eludere simius hastas.* Mar. *epith.* Cāllĭdus, āstūtus vāfer, caūtus, vĕrsūtus, sĭmŭlātor, ĭmĭtātor, dĕfōrmis hīrsūtūs, hīrtus, tūrpis, prŏtĕrvus. *phr.* ōris hūmāni sĭmŭlātor, ĭmĭtātor. Mōris hūmāni sĕquāx; ĭmĭtātor. Hūmānos ārtĭfex sĕqui sĭmŭlāre mōres. Hūmāni sĭmius ōris.
sĭmĭtas, *Wklęstość.* sĭmĭtu. *pro simul; Zaraz.*
simo as, Wklesło czynię. sĭmōnia, *świętokupstwo.*
simoniăcus, świętokupiec,
simpĭnium, *Kufel, Ampułká.*
simplāris, simplarius, poiedynkowy.
simplātor, sub Dziewosłąb.

simplex, *Prosty 1. 3. 4. Prostak, Nieprzyprawny, Szczery 2. Poiedynkowy,* Einfältig / schlecht / *Et pugnet virtus simpliciore manu.* Mart *syn.* Pūrus, nūdus, haūd cōncrētus vel căndĭdus, sȳncērus, vel crēdŭlus, īncaūtus, hĕbes.
sĭmplĭcĭtas, *Szczerość, Prostość 2.* Einfältigkeit / *Nudaque simplicitas purpureusque pudor.* Ovid, *syn.* Sīncērĭtas, candor, vel crēdŭlĭtas, hĕbĕtūdo. *epith.* Nūda, fēra, crēdŭla, rŭdis, īn cūlta, īncaūta, căndĭda, rūstĭca, pŭĕrĭlis, nīvĕa prūdens, pūra, pŭellāris, vīrgĭnĕa, īnnŏcŭa. īnsōns. *phr.* Nēscia fraūdis. Digna fāvōre. ævo rārĭssĭma nōstro. Vēra sĭmplĭcĭtāte bŏnus. Fraūdĭbus ēlūsa ēst crēdŭla sĭmplĭcĭtas. Tŭa nēscia fraūdis sĭmplĭcĭtas, săpĭēns, fācūndia præstāns.
simplĭciter, *Po prostu 2. Szczerze.*
simplicitus, Po prostu, simplo onis, Gość 1.
Simpludearia orum. Festo. (quasi simpli ludiaria) funera dicebantur, in quibus simpli ludii adhibebantur, seu saltatores, quos Verrius Cernuatores, Festus Corvitores vocat. Scalig.
simplus, *poiedynkowy. simpo. onis, Hewar.*
simpŭlātor. simpŭlo, onis, Dźiewosłąb, Gość.
simpulatrix, Bábá & sub Ampułká.
simpullum, simpŭlum simpŭvium, *Ampułka.*
sĭmul, *Záraz. 1. 2. Rázem, Tudźiesz, pospołu. Skoro.* Miteinander / zugleich *Quam simul ex tali, præsensit peste teneri.* Virg. *syn.* īnsimul, ūnà, părĭter, jūnctim, īn ūnum,
sĭmŭla, *Nosá wklęstego.*
simulachrum: potius simulacrum.
sĭmŭlācrum, *Wyrażenie, Podobieństwo 3. Obraz 1. Bałwan 2. Znak 1 Ksztalt, śmierć 2.* Ein Bildnüs / Gleichnüss, *Fragili simulacra nitentia cera:* H, *syn.* ēffĭgies, sĭgnum, ĭmāgo, stātŭa, vel ūmbra, spēctrum, lārva, *v. Statua & Larva.*
sĭmŭlāmen, *Obraz,*
simulatè, simulanter, *Zdrádliwie, Nieszczerze, Zmyślnie.*
sĭmŭlātio, *Nieszczerość, Zmyślánie.* Schein / Gleisnerey. *Atq; aliud verum est, aliud simulatio veri.* Hor, *syn.* Fictio, cōnfictio, fāllācia, mēnda-

mendacium. *phr.* Pĭcta. sĭmūlāntĭa vērba, Fĭctĭtĭus sērmo. *vt Fallacia: & Mendacium*

sĭmūlātor, *Zmyślacz, żártownik.* Ein Gleißner. *Compositos simulator ait. fare improbe custos.* Sed. *syn* Dīsĭmūlātor, fĭctor, sĭmūlātus, fĭngens, fāllax, mēndax. *phr.* Cūi sĭmūlans ănĭmus, mēns indŏles, sĭmūlātum cōr, pēctus. Haūd sĭncērus.

simulatrix, *Bábá 4.*

simulatus, *Málowány 3. al. Zmyślony.*

sĭmūlo, *Zmyślam co 1. pokázuię po sobie, Wyrażam 1. podobny iestem, przedzierzgnąć się.* Gleichsnen/gleissen/ sich nur so stellen. *Spem vultu simulat premit altum corde dolorem.* Virg. *syn*: Dĭssĭmūlo, fingo, tĕgo, cēlo, ŏccūlto, mēntior, fāllo, vel ĭmĭtor, āssĭmūlo, *phr.* Læta cēlat sūb frōnte dŏlōrem. Blāndo fraūdem prætēxit rĭsu. Prēmit āltum cōrde dŏlōrem. Gĕmĭtus ēxprēssit pēctōre lœto, & lachrȳmas Cæsar nōn spōnte cādēntes ēffūdit. Vērbis caūtus sĭmūlātor ămĭcis āffatur. tăcĭtūmque nĕfās ĭn pēctōre vērsat pērfĭdus, *v. Dissimulo.*

sĭmultas, *Niechęć, Niesnaska.* Neid/Groll. *Vetus atque antiqua simultas.* Juv. *syn.* ĭnĭmĭcĭtia, (dĭssĭdium, ŏdium

simultè, simulter, podobnie.

sĭmūlus, *Nosá wklęstego. sed apud Martial: melius Crispulus. pro Simulo legitur,*

sĭmus, *Nosá wklęstego.* Stachnase.

SIN

Sĭn, sin autem, sin minus, *Jeśli nie.* wann aber. *Sin abrupta salus. & te pater optime Teucrum. V.*

sin aliter, *Jeśli záś.*

sĭnāpe, *n.* sĭnāpi, *n.* sinăpis, *is, f. Gorczycá czarna.* Senff *Seque Lacessenti fletum factura sinapis.* *epith.* Călēns. călĭda; ūrēns. ācris, sălūbris. ŏlēns, lacrȳmōsa. trĭstis *phr.* Flētum factūra sĭnāpis. *i. corripit Columella, sed apud Græcos anceps est; quin potius longa; à sinos. nocumentum; & sino; noceo.*

sincera fide, *Szczerze. sincerastum, lege Syncera*

sincerè, *sinceriter Szczerze.* (*stum:*

sincērĭtas, *Szczerość, Zdrowość.*

sincērus, *Szczery 1. 2 Zdrowy 1. Czysty, Nieprzyprawny 1* Lauter/ rein/ *Sincerum est nisi vas, &c.* H. *v Syncerus.*

sincinia æ, pieśń.

sincĭput *Głowa, Głowizná, ćiemię.*

sindon, ŏnis. *f. gr. Prześćierádło, płotno ćienkie. Szátá ćienka*

sĭne, *Verbum Nieh 1.*

sĭnè, *Præpos. Bez.* Ohn/ *Me sine sola vides, ab te ne frigora lædant.* Virg.

singillatim, *Osobno, poiedynkiem*

singlæ singŭlæ, *Abrewiácyá. Poiedney.*

singŭlariè *vel singulariter, Osobliwie.*

singŭlāris, *Osobliwy Osobny, poiedynkowy, Wyborny,* Własny *1.* Sonderbahr/ allein/ *Qui secant fluctus rate singulari* (Sapph.) *syn.* Sōlus, sĭngŭlus, vel pĕcūlĭāris, prŏprius, vel exĭmius, ēxcēllens, ĭnsĭgnis, sūmmus, rārus, ĭnfrēquens, ĭnaūdītus.

singŭlārius *adiect. Szczegulny, Osobny Funtowy, singularius, subst. Pisarz 3.*

singulatim, *Osobno poiedynkiem.*

singŭlī, *Káždy z osobná, po iednemu 1. poiedynkiem 1 po funcie po groszu.* Jeder/besonder/ *Singula de nobis anni prædantur euntes.* Hor. *syn.* Quīsque, ūnūsquĭsque.

singultantia verba, *Słowá nie domawiáne,*

singultim Łkáiąc. Szczekáiąc, przerywáiąc.

singultio, *vel* singulto, *as, Szczekam, Łkam, pypeć ma Kwokam* Schlucken/schnupffen/gagtzen. *phr.* Sĭngūltus, ēmītto, cĭēo. Lōngis, crēbris sĭngūltĭbus ĭlĭa pūlsat. ātque ĭn ōs mūrmūra pūlsant, Cum tĭbi sĭngūltu fōrtia vērba cădent. ōrāque sĭngūltu cōncūtĭēnte sŏnānt. Rūpta que sĭngūltu vērba lŏquēntis ĕrant.

singultus, *us. Szczekánie 1. 2. Łkánie Gdakanie, Kwokanie, pypec.* Das Hitzen/oder schnupffen. *epith:* ācer, āspĕr, dūrus. frīgĭdus, frīgĭdŭlus, ămārus, nŏxĭus, lēthālis, lēthĭfer.

singŭlus *Jeden 1. poiedynkowy.*

sĭnister, *Lewy, Opáczny, Nieżyczliwy Nieszczęśliwy & Szczesny.* Linckȣ verkehrt. *Sæpe sinistra cava prædixit ab ilice cornix V. syn* Lævus. *Metaph.* ĭnfaūstus, ĭnfōrtūnātus, ĭnfēlix, *v. Infelix.*

sinistra, Lewa strona. & W lewa,

sinistĕritas, Nieszczęśćie, Złość, Surowość,

sinistimus, Leniwy.

sini

Siniſtra, *Lewicá, W lewą*. Die linke Hand. *ſyn*, Lœva, *v. Manus.*

Siniſtrationem Scaliger ad Manilium vocat interiorem ſideris fluxum, vel cum ſignum meta currit acuta, ut ait Manilius.

ſiniſtre, *źle, Nieprzyiemnie.*

ſiniſtrorſum, ſiniſtrorſus, *Wlewo 2.*

ſiniſtrum, *Lewa ſtrona, Nie ná rękę.*

ſino, *is, Dáię pokoy, Daymy to, Dopuſzczam.* Laſſen/ zulaſſen/ *Non bene conveniens tu ſinis eſſe jugum. P. ſyn.* Pērmītto. pătior, cōncēdo. dō. *v. Permitto.*

Sinodon, Sinodus, lege Synodon, &c.

ſinōpica rubrica. ſinopis, *idis Gr. Rubryka.*

ſinuātio, *Łoniſtość.* ſinuātus, *Łoniſty.*

ſinum, *ni Dzban 2. Státek 2.*

ſinuo, *Łoniſto czynię, Náginam, Powiewam, Wyciągam 4. Snuię ſię.* Sich winden/ krümmen/ *Impoſitis calamis patulos ſignaverat arcus.* Ovid. *ſyn.* Cŭrvo, īncŭrvo, flĕcto. *v. Gyro.*

ſinuor, *Suwam ſię, Snuię ſię, Kobieli ſię.*

ſinuōſe. *Záwikłánie, Węzłowáto.*

ſinuōſus, *Kobieliſty, Łoniſty, Lochowáty, Dołkowáty, Wężykowáty, Kręcący ſię. Krzywy, Obłączyſty 1. Szeroki, Zanádrzyſty.* Krumm/ *Saucius ac ſerpens ſinuoſa volumina verſat.* Virg. *ſyn.* Īnflexus, īncŭrvus, cŭrvātus, rĕvŏlūtus.

ſinus, *us, m. vel* ſinum, *Dzban 2. Státek 2.*

ſinūs, *us, m. Łono 2. 3. Wypukłość, żagiel, Mátniá 1. Miednicá 1. Zánadrze, Zatoki 1. Odnogá morſka, Wylewki, Brzegi 1.* Der Buſem/ *Te tenet in tepido mollis amica ſinu* Ovid. *ſyn* Grĕmium, pēctus, cōmplēxus, ūlnæ, vel ſpīra, flēxus, gȳrus. ſĭnŭāmen: āmbāges, mæāndri, vel frĕtum. cŭrvātum, līttus. *epith.* Lāctĕus, nĭvĕus, cāndĭdus, tĕner: mātērnus, călĭdus, tĕpĭdus. mōllis, dūlcis ămīcus. *phr.* Călĭdo me tĕge, quæſo ſĭnu, Quem fŏvet in mŏlli vĭrgo pŭdīca ſĭnu. *v. Gyrus.*

ſion. *idem* ſium

ſipārium, *meliùs quàm ſipparium, Obićie, Záſtoná 1*

ſipārum *Chorągiew 2. żagiel 1.*

ſiphō, ſīphon, *Gr. Hewar, Trćionka, ſikawká 1. Trąbka 2. Członek.*

ſīphuncŭlus, *Cewká 2. Pukawká.*

Sipla tapeta, *ex una parte villoſa. quaſi Simpla Iſidor. ex Lucillio, apud quem malunt eruditi legere;* Pſila, *è Græco,*

ſīpo as, Rzucam 1.

ſīquāndo, ſiquid, *lege* ſi quid &c,

ſiquĭdem, *Ponieważ.*

S I R

Sīræum, *gr. Wino, wárzone.*

ſīrāpa æ, B. Syrop.

ſiremps, ſirempſe, priſcum. Podobny 1.

ſīrēn, ēnis, *Gr. Trąd 3. Eſt & monſtrum marinum apud Poetas, & avis Indicia. Plin.*

ſīrĭăſis, *Gr. Zágorżenie.*

ſīrius, *gr. Gwiazda pśiá więkſzá* Der Hundsſtern *Nec calido latravit ſirius aſtro.* St. *(Stella in ore canis, quæ à Latinis Canicula dicitur.) v.*

ſiromaſtes, *gr. ſub Włoczenka.*

ſirpe, *n Cyrenayſkie źiele.*

ſirpea, *æ. Waſąg, Koſz 1.*

ſirpeus, *śitowy. 1.* ſirpia; *Koſzyk 1.*

ſirpices, hi. Brona.

ſirpĭcŭla, *Koſzyk, Połkoſzek.* ſirpicŭla, *Koſzyk (Wieſza.*

ſirpĭcŭlum, *Koſzyk, Połkoſzek.*

ſirpĭcŭlus, *ſubſtant. śit 1.*

ſirpicŭlus, *adject: śitowy 2.*

ſirpo. *as, Plotę, Oplatam.*

ſirpus, *śit 1. Mowa trudna tr.*

ſirrhus, ſīrus. *hic Gr. Grubá źiemianka.*

S I S

Sis, ſi vis. *Chceſzli.*

ſis felix. *Bądź łaſkaw.*

ſis oculis, i. ſuis Lucret. Enni. Popmá.

ſiſama, lege ſeſama.

ſīſāra, *Gr. Wrzos.*

ſīſărum, *gr. Kuczmerká ſwoyſká.*

ſiſer, *è Græco. n. & hi ſiſeres. Plini. Kuczmerká 1 2: Paſternak.*

ſiſer ſecundum, ſiſer luteum, *Marchew 1.*

ſīſon agrium, *gr. Wieprzyniec źiele.*

Siſtentare, Plaut. Trucul. pro oſtentare, Lipſi Taubm Tacit.

sisto, Stawiam, 10. 11. Wystawiam 3. Ostaię się, Stanąć 1. 3. Utykam 4. Wywracam Zastawiam 1. 2; Padam nágłowę. stillen/stellen/still halten, Sustentare valet telis aut sistere contra. Virg. syn. Dētĭnĕo, rĕtĭnĕo, dīstĭnĕo, cŏhĭbĕo, mŏror, vel ārcĕo. vel ēxhĭbĕo, vel firmo, fūlcĭo, stăbĭlio
sistratus sub Brzękacz.
sistrum gr. Brzekadło Gruchotká Cymbał ein Krumm Horn/ Hæc quatiat tenera garrula sistra manu. Mart. epith. Tīnnŭlum Ægyptĭum: mūltĭsŏnum. gārrŭlum. sĭăcum, bēllĭcum, ærĭsŏnum, ærēum, crĕpĭtans, Phărĭum ārgūtum, strĭdŭlum, pērsŏnum, rĕsŏnans, dūlce.
sisymbrium, Gr. Miętká czerwona, Rzeżuchá 2.
sisyrinchium, Gr. śniedek 2.

SIT

Sītānia, sitanium, Niesplik.
sitanion, gr. Járka.
sītānius, adiect gr. Járy.
sītārchia, Száfarstwo, Picowniká urząd. & sub Torbá. Strawa.
sītarchus, gr. Picownik.
sitarcia, æ: al. sitarcium. Cistarcium. Torbá, Tobołá.
sitella, Wiáderko, Worowa skrzynka.
sitībūndus, Pragnący.
sitīcen, ĭnis. Piszczek ná stypie.
sitīcŭlōsus, Pragnący. Pragnienie czyniący Suchy 1.
sitiens, Pragnący. Suchy 1. Dürstend. Et nos hinc alij sitientes ibimus Afros. Virg. syn. Sĭtĭbūndus. Metaph. ārĭdus, ārēscens, sīccus. phr. Sĭtī lăbōrans, prēssus, trāctus. pērdĭtus, ēnēctus. v. Sitio.
sitienter, Chćiwie tr
sitientia, ium, Suche mieysce.
sitio, Pragnę. Schnę. żądam 2. Dürsten/ Ipse puer nobis ipse sitire caper. M. phr Sĭti lăbōro, ūrgĕor, prēmor, ūrŏr, ēxūror, īncēndor, tŏrquĕŏr. Faūces, gūttur ōra sĭtĭs ūrget. Faūces sĭtis prēmit, ūrit. Sĭtis ēxhaūsĕrat ārtus, sīcco tŏrret sĭtis ora pălāto, sĭti ōra rĭgent, faūces ārēnt, lăbĭa hĭānt Flāgrat īncēnsum, sĭti cōr, et pērūstis flāmma vīscĕrĭbus mĭcat sīcca hĭānt pēndŭla lābra sĭti, Hīs sĭtis & nūllo răbiēs ēxtīngvĭtur haūstu, ēxplēnda ēst sĭtis ĭsta tĭbi quā pērdĭtus ārdes, ōrāque sīccā rĭgēnt, squāmmōsis aspĕra līnguis. Jam mārcent vēnæ nūllōque hūmōre rĭgātus, āĕris āltērnos āngūstat pūlmo mĕātus.

sitis. Pragnienie, Durst/ Brunst/ Begierd/ Qui potus dubium est sistat alatve sitim Ovid. syn. Metaph. Cŭpīdo, ămor, epith. īgnĕa, flāmmĕa, fērvĭda. fērvēns, ārdens, ānhēla, ārĭda, sīcca, ārens, āspĕra. dīra, ăvĭda, răbĭda, æstīva, vĕhĕmēns, vĭŏlēnta, īmpōrtūna, mŏlēsta, ānxĭa, vēsāna, īnsătĭābĭlis, īnēxplēbĭlis. īntŏlĕrābĭlis. Tāntălĕa. phr. Bĭbēndi, pōtus cŭpīdo. sĭtis ārdor, æstus flāmma, răbĭēs, ūrēns gūttŭra sīcca. Cum răpĭdo fērvēns sĭtis ūrget īn æstu. Pōcŭla plēna mănus sĭtis īmplācābĭlis haūrit. v. Sitio.
sitītor, Prágnący.
sītŏcŏmia, gr. Száfárstwo, Picowniká urząd.
sītōnia gr idem: & Picowánie.
sītostăsius, è gr. Podwoiewodzy.
sittybæ, arum, Kompatura.
situātus, Położony.
sitŭla, Wiadro 1. Losowy státek.
sitŭlus, Wiádro 1.
situlus barbatus, Szaflik.
situm duco, traho, Pleśnieię.
situs, ti, Położony. pogrzebiony Wystáwiony, Zbudowány. Leżę. Gelegen/ Aurum irrepertum & sic melius situm. (Alcaic.) phr: Pŏsĭtus, lŏcātus, jăcēns,
situs, us, Położenie, Rozłożenie Ułożenie, Przykurzenie, Pieśń. Plugastwo, Nieruchánie. Gelegenheit/ Schimmel. Nec revocare situs, aut jungere carmina curat. Virg. syn. Pŏsĭtus, lŏcus, vel squāllor, rūbīgo, sōrdes, vel vĕtūstas. epith. Pāllens, īnfōrmis, ĭnērs, tūrpis, īmmūndus, fœtĭdus squāllĭdus, pūtris. phr, Cānēscunt tūrpi tēcta rĕlĭcta sĭtu. squāllēntīque sĭtu, tūrpis. sĭtu hōrrĭdus. Quem sĭtus īnfōrmis prēmit & dēsērta vĕtūstas.
sive, Abo 1. Bądź to Oder/ Sive quis Antilochum narrabit ab Hectore victum Ovid.
sium, gr. Potocznik.
Slāvĭcus, slāvŏnicus, Słowieński.
Slāvŏnia, Słowieńská ziemia.
Slāvus. Słowák.
smaragdĭnus, in Apocalypsi, Smárágdowy.
smăragdus, gr. Smárágd. Ein Edelgestein/ Schmaragd. Sardonychas, smaragdos, adamantes.

ſmantis, &c. M. *Tu poteras virides pennis hebetare ſmaragdos.* Ovid. *epith.* Vĭrĭdis, vĭrĭdāns, vĭrēns clarus, rad āns, lætus, Scythĭcus, ĕrythrēus. *phr.* Scythĭcus lăpis. Vĭrĭdis gemma. *v. Gemma.*

ſmăris, *idis Gr.* *Rybki drobne, ſielawa.*

ſmectĭcus, *gr. ſub ſćiekáiące lekarſtwo,*

ſmegma, *n. gr. ibidem & mydło.*

ſmegmătĭcus, *gr. ſćieraniu służący.*

ſmerdăleos, *vel us m. gr. Smrod.*

ſmīla, *gr. Nożyk piſarſki, Rzezak.*

ſmīlax, *acis f. gr. ćis, Więzożołd, Bob,*

ſmilax aſpera, *Powoy kolący.*

ſmīlion ſcalprum aſperum, vel pharmacum acre. item Brzytwa.

ſmĭris vel *potiùs* ſmȳris, *idis. gr* Szmergiel *kámień*

ſmurna, *al.* ſmyrna, *Gr.* Mira *1.*

ſmyrneum, *Gierſz.*

ſmyrnium, *gr. Dzięgiel 2. Miſtrzownik ziele.*

ſmyrnium Creticum, *Przewłoká.*

ſmyrrha, *Mira, 1.*

ſmȳrus, *gr. Węgorz 1.*

S O B

sŏbŏles, *Piemię, Dzieći, Płod. Przypłodek Latoroſl wina, Latoroſl zoſtáwiona* Stamm / Kinder. *Dignatur ſoboles inter amabiles.* (Choriamb) H. *ſyn.* Prōles, prōgĕnĭēs, propāgo. *In plur.* Lībĕri, nāti. *epith.* Chāra, Dēûm sobŏles, māgnum Iŏvis īncrementum.

ſoboles é radice, *Wilk 4.*

ſoboles nova, *przypłodek.* ſoboles, *hæ Columien,*

sŏbŏleſco, *Płodzę.* sobriè. *Trzeźwo.*

sobrifieri, Roztrzezwieć.

sobrietas, Trzeźwość Nüchterkeit *His ſe ſobrietas & totus ſobrietatis.* F *ſyn:* Mŏdĕrātio, tempĕrāntia, ābſtĭnentia, pārcĭtas. *v. Temperantia.*

sŏbrinus. *ćioteczny, Stryieczny Wuieczny.*

sŏbrius, *Trzeźwy, Niepiány* Nüchtern / mässig. *Saturnalibus huc fugiſti ſobrius ergo.* Hor. *ſyn.* Mŏdĕrātus, ābſtĭnēns, pārcus. *vide Temperans.*

S O C

ſoccātus. *ſub Pátynka.* soccŭlus. *Pátynká.*

ſoccus, *Pátynka, Kápćie* Socke / Filtzſchuh / *Calceamentum muliebre à Comediis uſurpatum) epith.* Hŭmĭlis, lĕvis, tĕnŭis, lĕpĭdus, īmmūneus mŭlĭĕbris,

sŏcer, ſŏcerus, *świekier.* ſocer magnus, *Prádziad*

ſocia, *Towarzyſzká.* sŏcĭābĭlis, *Spoiſty*

sŏcĭālis, *Towárzyſki,* Bundgenössig / *Calcatamq; tenet, bellis ſocialibus uvam.* Juv.

ſocialĭtas, *Towárzyſkość.*

ſocialiter, *Towarzyſko.*

sociatè, Społem

sociemus, sŏciēnus, Towárzyſz 1.

sŏciĕtas, *Towárzyſtwo. Bractwo, Złączenie.* Geſellſchaff / Gemeinſchafft / *ſyn.* sŏdālĭtas, sŏdālĭtĭum, cōnsōrtĭum, cōnvĭctus, cŏmĭtātus, cōncŏrdia, cŏmmērcĭum, cōllēgĭum. *phr.* Jūs sŏdālĭtii. Jūs sŏdālĭtium.

sŏcĭo, *Złączam, Sprzągam, Stowárzyſzyć Społkuię.* Geſellen / vereinbaren *Ne cui me vinculo vellem ſociare jugali.* Virg. *ſyn.* Jūngo, cōnjūngo, ādjūngor, āſsŏcĭo, cōnsŏcio, *phr.* sŏcĭum, cŏmĭtem do, āddo, ādjūngo.

Sociofraudus. Niecnotlimy, *Zdraycá.*

sŏcior, *áris, Stowárzyſzyć ſię.*

sŏcius, *ſubſtant. Towárzyſz, Pomocnik,* Ein Mitgeſell / *Exercens ille ſociæ commercia lingua.* Ov. *ſyn:* Cŏmes. āſſĕcla, sŏdālis, ămīcus: vel cōnſors, pārtĭceps, cōnſcĭus. *epith.* ūnănĭmis, fĭdēlis, fīdus sīncērus. cāndĭdus. ămīcus, grātus, *phr.* ŏpĕrum lăbōrum, vītæ sŏcĭus. sŏcĭĕtāte jūnctus, cōnjūnctus, sŏcĭus hōſpes. Iūre sŏdālĭtii quī mĭhi jūnctus ĕras. Ilia mănus quōndam ſtŭdĭōrum fīda mĕōrum. *v: Sodalis.*

sŏcius, *adiect. Towarzyſki, Pomocny.*

socōrdia, *Gnuſność.* Unverſtand / Trägheit / *Vive igitur, nec te faciat ſocordia lentum.* M: *ſyn.* Stŭpĭdĭtas, ſtūpor, hĕbĕtūdo, vel īgnāvia ĭnĕrtia, lānguor. vĕcŏrdia, dēsĭdĭa, pĭgrĭtia.

ſocorditer, *Gnuśno.*

sōcors, *Gnuśny Niedbáły* Unbeſonnen / hinläſsig / träg / *Vitæ ſocordis opprimat* (Jam. Dim.) Pr. *ſyn.* Stŭpĭdus, hĕbes, vel īgnāvus, pĭger.

sŏcrus *hæc, świekrá. socrus, hic de viro, ibidem.*

sŏdāles, *hi,* Towárzyſtwo *2.*

sŏdālis, *ſubſt. Towárzyſz 2 Zákupnik* ein Mitgeſell / *Gaudentem parviſque ſodalibus, & Lare certo*

certo. H. *syn.* Sŏcius, cŏmes, āsſēcla. *epith.* ūnănĭmis; fidus, fidēlis, ămīcus. *phr.* Quŏs ĕgo dīlēxi frāterno mōre sŏdāles. Doctus, & ūnănĭmes ŏdĭis tūrbāre sŏdāles, *v. Amicus & Socius.*
ſodalis, *adject. commune. Towarzyſki.*
ſodalĭtas, *Towarzyſtwo 2. Bractwo, Cech 1.*
ſŏdalitium, *Towárzyſtwo 1. Bractwo, Cech.* Geſellſchafft / *Fraternum vere dulce ſodalitium.* Cat.
ſōl, *Słońce 1. 2. Płác do czego.* die Sonn *Per duodena regit mundi Sol aureus áſtra* Virg. *ſyn.* Phœbus, Tītān, Hypĕrion, Cīnthĭus, Dēlĭus, Apōllo. *epith.* Aūrĕus. īgnĕus cŏrūlĕus. cŏrūſcāns, ſplēndĭdus, rădĭāns, rădĭātus, rŭtĭlus, rŭtĭlāns, mĭcāns, lūcĭdus fūlgens, aūrĭcŏmus, æthĕrĕus. crŏcĕus, răpĭdus, văgus, ŏrĭens, nŏvus. rŏsĕus, blāndus, nĭtĭdus, clārus, sĕrēnus, pūrus. ālmus, cāndĭdus, rŭbens, pūrpŭreus, æſtīvus, ārdens flāgrans fērvĭdus, īgnĭfer, flāmmĭfer, cāndēns, tŏrrens, īgnĭvŏmus, ămīcus, călens, călĭdus, tĕpens, ŏccĭdŭus, prōnus, cădens, pūnĭcĕus, ŏbſcūrus, nūbĭlus, tĕnĕbrōſus, *phr.* Sōlis jŭbar, sīdus. āſtrum rădĭi, lūx, lūmen, flāmma ārdor. īgnis fāx, pŏtēntia, vīs, fūlgor, ſplēndor, nĭtor. Sōlis vūltus ōs. Sōlis āxis, rŏta, cūrrus ĕqui. Sōlārē, Phœbēum. Phœbēum. Tītānĭum jūbar sīdus. Sōlāres, vel Phœbei rădii, īgnes, Phœbeæ flāmmæ. Tītānius ārdor. Phœbea fāx, lūx. Phœbi lūcĭdus ŏrbis. Sydĕrĕum, æthĕrĕum, cœleſte jūbar. Rŏta fērvĭda sōlis. Rex āſtrōrum ſæcŭla dūcens. Lūcis, ſeū lūmĭnis aūthor, părens. Clārum dīvĭdens ŏrbi dĭem. Quī dāt œſtātis, brūmæque nŏtas. Immenſi lūx pūblĭca mūndi. Cŏrūſcum lūcis æthĕrĕæ jūbar. Māxĭmum cœli, mūndi dĕcus. Jūbar rădĭis īnsīgne cŏrūſcis. Rădĭis frōntem cīrcūm vāllātus ăcūtis. Pūrpŭrĕo quī mŏvet ăxe dĭem. Certo mŏdĕrāns cūrrentia tempŏra mōtu. Qui lōngum metītur ānnum. Sīgna rĕgens dŭodena vŏlūbĭlis ānni, Bīs sēna cūrſu sīgna quī vărĭo rĕgit Cūjus ăd ŏrtus nŏctis ŏpācæ dĕcus ŏmne fŭgit. Flāmmĭfĕris mūndum cŏmplēxus hăbenis. Vŏlvit īnexhaūſto rĕdĕūntia ſæcŭla mōtu. ālma lūce īllūſtrāns ŏrbem Vīvo cūncta călŏ(re fŏvēns.
ſol admonet, *Czas 2.*
ſol adultus, *Południe 1.*

sŏla *orum*, sŏla terræ, telluris, *ziemia 2.*
ſōla loca, *Puſtyniá.*
ſōla triginta minæ *Tylko,* ſōlānum, *Pśinki.*
ſōlānum manĭcum, *Szaloy wielki.*
ſolanum monococcon, *Wronie oko ziele.*
ſōlānus, *Wiatr wſchodni práwy.*
sōlāris, *Słoneczny.* Der Sonnen zugehörig / *Dumq; quod breve ſit. lumen ſolare videbo.* Ovid: *ſyn* Phœbeus, Tītānius.
ſolaris herba, *Brodawnik.*
sōlārium, *à ſolo. Czynſz od gruntu.*
sōlārium, *à ſole. Sala, Na ſłońcu ſala, Blech, Słonecznik zegar.*
ſōlārium ex aqua, *Zegarek ćiekący.*
sōlātium, sŏlātiŏlum, *Poćiecha.* Troſt. *Intacto fuē eratis aves ſolatia ruris.* Ovid. *ſyn.* Sōlāmen, lēnīmen, lĕvāmen, aūxĭlium. *epith.* Dūlce mĭte, blāndum, grātum, ămīcum, mōlle, lene, ŏptātum, ſperātum, lentum, tārdum, sūbĭtum, ĭnŏpīnum, lēne fōmentum. Cūrarum rĕquĭes. mĕdĭcīna, lenīmen. *v. Infra, Solor.*
sōlātor, *Poćieſzyćel.* ſōlātum, *Zágorzenie.*
sōlātus, *Zágorzały, Ogorzáły.*
ſoldus, lege ſolidus
ſoldurij, Máſtokowie, Rękodáyny.
sŏlea, *Pantofla, Pátynká, Trepká, Podwálina, Płaſczku. Podkowa.*
ſolea Græcanica, *Pántoflá.*
ſolea lignea, *Trepká.* sōleæ, *Obow ſtároświecki.*
ſoleæ ligneæ, *Kłodá.* ſoleæ ſparteæ, *Kupic.*
sŏleāris *Wánienny.* sōleārius, *Szwiec,*
sōleātus, *Pántofle noſzący.* sōlemnis, *Idem solennis.*
sōlēn, *ēnis, hic gr. Błyſzczak, Pław, Páćierzowa dżiur. Kurá 1. Rynſztok.*
ſōlenne, *Zwyczay, Swięto uroczyſte,*
ſolennia, *orum, święto uroczyſte, Zwyczaynie.*
ſolennia Indorum, *Obrząd*
ſōlennis, *Zwyczáyny, Uroczyſty, Odświętny.* Jährlich / herrlich / *Imperium ſolenne ſocer, mihi mœnia Teucri* Virg:
ſōlēnnĭtas, *Uroczyſtość, Swięto uroczyſte, Feſt.*
ſolenniter, ſolennitùs. *Uroczyśćie.*
solens, *Zwyczaynie,*
sŏleo. *es, Zwykł.* pflegen / gewohnt ſeyn. *Qua let irato dnoeee tuta loca.* Prud. *ſyn.* āſſŏlĕo, ſvēvi, cōnſvevi, *phr.* Sōlĭtus, ſvetus, cōnſvetus, āſsveſco

āſſvētus ſum. Mōs ēſt mihi, ēſt mihi crēber ūſus. ſœpē, frēquēnter ăgo. v. Aſſveſco.

ſōlēr, Dowćipny, Przemyślny, Bystry 2. Geſcheid ſcharffſinnig/Klug. - - pecudum cuſtodia ſolers. Virg, ſyn. săgāx. sūbtīlis, prūdēns. īngĕnĭōſus, īndūſtrĭus. v. Prudens. Ingenioſus.

ſolerter, Dowćipnie, Przemyślnie

ſōlertius, Dowćip, Przemyſł, Bystrość 2. Scharffſinnigkeit/ Utq; artes pariat ſolertiâ nutriat uſus. C, ſyn. īndūſtrĭa, dēxtĕrĭtas. epith. ăcūta, sūbtīlis vīvāx, vīvĭda, prūdens, dŏcĭlis, vĭgil, pērvĭgil, īngĕnĭōſa: phr. ōmnia cōnāndo dŏcĭlis. sōlērtia vīncit. Pērvĭgil īnsōmnes, dūcit sōlērtia cūrās. Nūllis ădĕo vīvāx ănĭmi sōlērtia, v. Prudentia.

sōlet, Bywato. ſoli loci, Puſtynia.

sŏliar, Nákrycie 1, Wanna.

sōlāris, Wanienny. sōlĭcĭtātio, Náleganie.

sŏlĭcĭtātor, Námawiacz.

ſolĭcĭtè, tius, tiſsimè, Pilnie, Fraſobliwie.

ſolĭcĭto, Námawiam. 2. Nálegám, Negabam, Poruſzam, Kuſzę 2. Fráſuię. Orze, Rucham. Wabię, Przemawiam 3: Namawiac na nierząd.

sōlĭcĭtus, Pieczołowity, Fráſobliwy, Nieſpokoyny.

sŏlĭdāgo, żywokoſt, Złomignat, Prośiána.

sŏlĭdāmentum, Utwierdzenie,

sŏlĭdātus, adiect. à ſolido as, Ubity Twardy włoc.

sŏlĭdātus, ſubſt. à ſolidus ſubſtantivo, żołnierz pieniężny, Jurgieltnik.

solidè, Gruntownie Doſtátecznie;

ſŏlĭdēſco, Zrasta ſię. sŏlĭdipes, Kopyt całych.

sŏlĭdĭtas, Twardość, Gruntowność. Niegłość Tęgość, Stáłość.

sŏlĭdo, Utwierdzam, Pokrzepiam, Spaiam. Zlepiam. Feſt machen. Et vertenda manus & creta ſolidanda tenaci V. ſyn. fīrmo, ſtăbĭlio.

sŏlĭdum, Ląd, ſtálego co. Koſtká figura, Jśćizná, Do pieniędzá. Zupełnie, Zpełna.

ſolĭdus, adiect. Cały 3. 2. 3. 5 6, Twardy, Nieczczy, Niedrożony, Gruntowny. Stáły, Gęſty 1. Zupełny Odlewany. Gantz feſt/ einſam. - - ignes ſolidoq; adamante columnæ. Virg,

sŏlĭdus, ſubſtant. ſub Uncya. Złoty czerwony, poczworny groſz. Szeląg.

solidus aureus centenarius, Portugał.

sōlĭfer. Słońconośny ſub Słoneczny

ſolifera plaga, Wſchod 2.

sōlĭferreum. pociſk 2. sōlĭfŭga. Mrowká.

sōlĭgĕnas Słońcerodny, ſub Słoneczny.

ſolino, as priſcum. Rádzę 1. Zwykł,

solinunt. i. ſolent, priſcum ſub Wracam ſię.

sŏlĭpūga, u, breve, à pupugit Solipngia, ſolipugna, ſolipungna, ſolipuga Mrowka.

sŏlĭſternium Nákrycie.

sŏlĭſtĭmum tripudium, Wieſzbá 3.

sĭliſtĭmum auſpicium. Znák dobry.

ſŏlĭſtĭmus, ziemny. solite ſub Zwyczáynie.

sŏlĭtārius, Oſobny 1. Odłudżki, Bezludny, puſtelniczy, Einſidler. ſyn. Mŏnăchus, phr. Rēllĭgĭōne săcer. Fĭdĕi sēctāto ăvītæ. Vētus, vēræ pĭĕtātis ămātor. Patrum vēſtīgia sēctāns, ēxēmplar vĕnĕrābile mōrum. v. Pius.

sōlĭtas, Opuśćiałość propriè & inuſitate. Sámość.

sŏlĭto, as, Zwykł.

sŏlĭtūdo Szczegulność, Opuśćiałość, Ośierocenie. Puſtynia, Puſtki 2. Oſobność, & ſub Niemaſz, Nietowárzyſki, Einöde/ einſame Wüſte/ O jucunda Coviue ſolitudo. (Ph.) ſyn. ĕremus, dēsērtum, sēcēſſus, rĕcēſſus, epith. văſta, văcŭa, tăcĭta, sĭlēns, trānquĭlla, sāncta, ūmbrōſa, ŏpāca, cæca, ſtĕrĭlis, dēsērta, ĭnhōſpĭta, ăvĭa, īmpērvia, sēcrēta, ĭgnōta, rĕmōta, dĭſsĭta. vide Deſertum.

sŏlĭtus, Zwyczáyny. Gewohnt. Utinam timerem ſolitus ex longo eſt metus (Jamb.) ſyn. Svētus, āſſvētus, cōnſvētus. v. Aſveſco,

sŏlĭvăgus, Sámopás, Szczegulny, Oſobny.

sŏlium, Stolec 1. Zedelek, Truna, Wánná. Thron/ Königlicher Stuhl. Præfatus divos, ſolio Rex infit ab alto. Virg. ſyn. Thrŏnus. epith Rēgāle, aūrĕum, ĕbūrnnm, sŭpērbum, ĕbūrnĕum, aūrātum, rēgĭum, māgnĭfĭcum, fūlgēns, ſplēndēns, mĭcāns, cŏrŭſcum, gēmmĭfĕrum, īnsĭgne, cōnſpĭcŭum, āltum, ēxcēlſum sūblīme phr. Rēgālis, Rēgum sēdes. Regāle trĭbūnal. sēdis a īrātæ tŏrus. Pūlchro sēdet īlla rĕcēſſu sūblīmi sŏlĭo. Sŏlĭōque trĕmēndus mājēſtāte sĕdet. Sŏlĭo fūltus ĕbūrno.

solemnia, solemnis, *sub Uroczysty. v Supta solennis sollicurius.* Dworny.
Solliferreum, apud Fest. gemino L. scriptum. idem Sollisternium, idem Solisternium. (*liferreum*
sollum, *Stolec 1. Zedelek, Wánna.*
Sollum, adiect: à sollitus. Osce, est totum & solidum.
sōlo, *as, Pastoſzę.* (*Festus Lucil.*
sōlōcismus, sōlœcismus, sōlæcōphănes, *gr, Mowá łacinska zła.*
sōlor, āris, *cieſzę.* Tröſten? *Urgebam & tela curas solabar aniles.* Virg: *ſyn.* Cōnsōlor. *phr* Cūras. lūctum, dōlōrem, trīstĭtĭam lĕvo, lēnia, mītigo. plācō mūlcĕo. Dōlōrem, āspĕra fāta sōlāndo lĕvo. Dūlcĭbus, blāndis vĕrbis sōlor, Blāndis dĭctis, vōcĭbus, āllōquĭis jăcēntem sōlor: spĕm lāpsam, ābjĕctam ĕrīgo, ădēmptam rĕdūco. Tu pŏtes īnsānos ānĭmi cŏmpēscĕre lūctus. Căpe dĭcta mĕmor dūri sōlātia cāsus. Quis jam sōlātia fĕsso, Cōnsĭlĭumve fĕrat? Sīc ĕgo, mĕnte jăcēns ĕt ăcĕrbo sāucĭus ĭctu, ădmŏnĭtu cœpi fŏrtĭor ĕsse tŭo, lēnĭbus āllŏquĭis ănĭma hæc mŏrĭbūnda rĕvīxit. Aūxĭlĭum nŏstris, spēmque tŭlĕre mălis, *v, Curis eximor, Hortor, & Hortandi formulæ.*
sōlox, ōcis, *adject. videtur esse, hic, hæc, hoc, apud Festum. Twardowłosy. Plugáwy, & sub* Guniá 2.
solpūga, solpunga, *Mrowká.*
solsĕquium, Nagietek:
solstĭtĭālis, *Słoneczny, Nietrwały.*
solstitialis dies, nox, *Przesilenie 2.*
solstitialis herba, *Brodawnik, & sub* Rzep.
solstitialis morbus, *Zagorzenie, Apoplekſya.*
solstitium æstivum, *Przeſilenie dniá.*
Solstitium brumale, impropriè sic vocari probàt Cerda. ad 1. Georgic, Przesilenie nocy.
soluerat-i. solitus erat, sub Zwykł.
sōlum, *Tylko* Allein/ nur, Nec *calamis solum aequiparas sed voce magistrum,* Virg.
sōlum, *ziemia 2. Ląd, Dno, Grunt 1. 6. Podeſzwa 1. 2. Kolaczowa podeſzwa. Stolec.* Der Boden/ Grund/---*Inque solum, quod texerat herba jacebat.* Ovid. *ſyn.* Tērra, tēllus, hŭmus. *v. Terra.*
solvo, *Płácę 1. 2. Rozwięzuię,* Wyprzągam, *Ostabiam, Odbiiam od brzegu, Rospuszczam 1. Wypełniam, Łamię 2. Wyzwalam 1. 2. Spuszczam z łancuchá, Spełniám, & sub Ruſza lekarſtwo, Purgácyą czyni, Dyſpenſowáć.* Ledigen/bezahlen. *Vota Deum primo victo solvebat Eoo.* Virg. *ſyn:* Pērsōlvo, pēndo, rĕddo, nŭmĕro, vel lĭbĕro, ĕxĭmo, ĕxpĕdĭo, vel dĭssōlvo, rĕsōlvo, rĕvēllo, vel lĭquĕfăcio, vel ēnōdo, ēxplĭco, *phr:* Sūstūlit ĕxūtas vīnclis ād sydĕra pālmas. Nĕc Lēthæa vălet Thēseus ābrūmpĕre chāro vīncŭla Pīrĭthŏo. Quālis ŭbi fŭgit ābrūptis præsēpia vīnclis, Tāndem lĭber ĕquus, cāmpōque pŏtītus ăpĕrto.
solvor, *Taię.*
sōlus, *Sam 1. Jeden 1. Pusty, & sub Tylko* Einig einſam/ allein/ *--loca sola nocent, loca sola caveOvid. ſyn.* Īncŏmĭtātus, ūnus; ūnĭcus, dēsĕrtus,
solutè, *Swobodnie, Niedbále, Wolno ultimum.*
sŏlūtĭlis, *Roziemny, Łácny 1. 3.*
sŏlūtio, *Rozwiązánie, Płácenie, Zápłacenie.*
sŏlūtor. *sub Płaycá.*
sŏlūtus, *Wolny, Roſpuſtny, Wyzwolony 1. Przerwány* Entbunden/ gelöſt *-o molli langvore solutus.* Ovid. *ſyn.* Pērsŏlūtus, vel lībĕrātus, līber, īmmūnis, vel rĕsŏlūtus, dīssŏlūtus.
sōmătŏphȳlax, *gr. Hálabártnik*
Sammurna, Va: Robert: Steph: corr: Somnorina,
somniator, *Sennik 2.* sōmnĭcŭlosè, *Oſpále.*
somnīcŭlōsus, *Oſpáły, Spiący wiele, Spiączkę czyniączy.* Schläfferig/ *Somniculosos ille porrigit glires.* Scaz.
somnĭfer, somnĭficus. Spanie czyniący, Spiączkę czyniący. Das Schlaff bringet/ *Somnifera & Martis quæsita, in &c,* Virg.
somnio, *Sni mi, ſię 1. Płotę 2.* Przyśniło *mi ſie* Traumen. *Nec in bicipiti somniasse Parnasso.* (Scaz.) Perſ. *ſyn,* Pēr sōmnum vĭdeo, vel dēlīro, īnĕptio, fingo *phr.* Mēntem sōmnia lūdunt, ēxĕrcent, āgĭtant, tĕrrent, tūrbānt, sŏpītos dēlūdunt sōmnia sēnsus. Vāni tērrēmus ĭmāgine vīsus, Quæ me sūspēnsum īnsōmnia tērrent; Sōmnia fāllāci lūdunt tĕmĕrārĭa nŏcte & pāvĭdas mēntes fālsa tĭmēre jŭbēnt, & fĕra dūctŏris tūrbābant sōmnia mēntem. ōmnia quæ sēnsu vōlvūntur vōta dĭūrno. Tēmpŏre nŏctūrno, rĕddit ămīca quĭes. *v. Somnum.*

ſomniōſus, *Sennik* 2.

ſomnium & ſomnus, *Sen* 2. *Bayki.* Ein Traum/ --- *amant, ipſi ſibi ſomnia fingunt,* Virg: *ſyn:* īnſōmnĭum, viſum. *epith:* Nŏctūrnum, nĭgrum, cœcum. văgum. ĭnāne, sŏllĭcĭtum, vānum. lĕve, fāllāx, mēndāx- hōrrendum. tĕrrĭfĭcum. *phr:* sōmni, nōctis ſpĕcies ĭmāgo, sōmni vīſa, sĭmŭlācra. Mēndax sōmnus. Nŏctis vāni tĭmōres. Vāni vīſus ĭmāgo. Nŏctūrnæ ĭmāgĭnes. Fālſa sŏporis lūdĭbrĭa ſōmni tĕrror ĭnānis.

ſomnŏlentus. *Oſpáły* Schläfferich/ *Et ſomnolentes increpat.* (Jam. Dim.) And.

somnŏrinus, Senny 2.

ſomnus, *Sen* 1. Schlaff, Ruhe. *Ac velut in ſomnis oculos, ubi langvida preſſit,* V. (*Hunc fingunt Poetæ, Noctis filium, Martis fratrem.*) *ſyn:* Sopor, rĕquies, quĭes. *epith.* Nŏctūrnus lēnis, blāndus. jūcūndus, dūlcis, mōllis, plăcĭdus, trānquĭllus. quĭētus, lāngvĭdus, pĭger. lēntus, grăvis, lĕvis, āltus, sēcūrus, ĭmpāvĭdus, tăcĭtus, ĭrrĭgŭus, sălūber. mātūtīnus. *phr.* sōmni quĭes, ōtĭa mūnĕra. Nŏctūrna quĭes, Dūlcis & ālta quĭes, *Pāx ănĭmi.* Cūrārum quĭes. Nŏctis ămĭca quĭes cūrārum, lăbōrum dŏmĭtor sōmnus. Pĕctŏra mūlcens. Cōrpus vīres rĕfĭcĭens, recrĕāns, Lētho sĭmĭllĭmus, Gĕlĭdæ mōrtis frāter lāngvĭdus. Mōrtis ĭmāgo. Cōnsāngvĭnĕus lēthi sŏpor. Nŏctis ămĭcus, Vēris mĭſcēns fālſa fŭtūri cērtus & ĭdem pĕſſĭmus aūthor. Nōx sĭmĭles mōrti dĕdĕrat plăcĭdĭſsĭma sōmnos. *v. Dormio, Nox, & Lectum peto.*

ſomphos, *Gr. Kolokwintydá,*

sŏnābilis, Brzmiący. ſonans, *idem.* & ſonax, *Głośny.*

ſonchus, *gr. Mlecz ziele.*

ſonchus levis, *Krowi mlecz.*

sŏnĭpes, adject: omne Kláponogi, ſubſtant. m. Kon 1. ein Roß/ ein Ross. *Stat ſonipes, ac fræna ferox ſpumantia mordet. V. v. Equus.*

sŏnĭtus, *us Dźwięk, Brzmienie, Gruchot. Trąb dźwięk.* ein Geräuſch/ Gethön/ *ſyn.* Sŏnus, ſtrĕpĭtus, clāmor. mūrmur, frāgor, ſtrīdor. *epith:* ăcūtus, raūcus, hōrrēndus, tĕrrĭfĭcus, dĭſsŏnus, hōrrĭſŏnus ābſonus,. văgus ſtrĕpens, ſtrīdŭlus *phr.* ōmnis & ĭnſtrĕpŭit ſonĭtu tympăna boānti, ārrēctāſque ĭmpŭlit aūres. Cōntūſæ sŏnus, & ĭllætābile mūrmur. Fit sŏnus, īngĕnti cōncūſſa ēſt pondĕre tēllus. *v. Murmuro. & Clamor.*

ſonivium auſpicium, Znak dobry. ſŏnĭvius, Brzmiący

sŏno, *as, & is. priſcè Brzmię, Szumię, Pukam, Głos wydáię, Znać* 4. *Brzękam.* Thonen/ Klingen. *--- ingenti ſonuerunt omnia plauſu. Virg: ſyn,* Rĕtŏno, pērsŏno, ſtrĕpo *phr.* sŏnum dō ēdo, rēddo, rĕfĕro, cĭĕo. *v. Reſono, Murmuro, Clamo Sonitus.*

sŏnor, *Brzmienie,* Ein ſtarcker Thon/ *--- magno veluti cum flamma ſonore. Virg.*

ſonorè, *Głośno.*

ſŏnōrus, *Brzmiący, Głośny,* Hellſtimmig/ klingend/ *Luctantes ventos, tempeſtateſq; ſonoras.* Virg. *ſyn.* Rĕsŏnus, sŏnans, ſtrĕpens, ſtrīdens, ſtrīdŭlus, cănōrus.

ſons. *Winny* 1. ſchuldig/ ſträfflich/ *Continuo ſontes ultrix accincta flagello Virg:* Nŏcens, nŏxĭu

ſontica cauſa, *Przeſzkodá prawna.*

ſontĭcus, *Szkodliwy, prawdziwy Słuszny.*

ſonticus morbus, *Kaduk chorobá, Duſzenie nocne, Chorobá* 1. 4.

sŏnus, *ni, & priſcè us. Brzmienie, Dźwięk* ein Thon/ Schall, *Dat ſine mente ſonum, &c. Virg: ſyn.* Sŏnĭtus, sŏnor, ſtrĕpĭtus, mūrmur, clangor, tĭnnĭtus, clāmor, vōx. *epith.* ſtrĭdŭlus, ăcūtus, lætus, raūcus, cōnfūſus, vŏcālis. *v. Sonitus.*

ſonus vocis, ſonus vocalior, *Nałęzánie.*

SOP

Sŏphia *gr. Mądrość.* sŏphiſma, *gr. Wykręcánie.*

ſŏphiſta, ſophiſtes, *æ, m, gr. Wykrętarz, Szalbierz Kráſomowſki miſtrz.*

ſŏphiſtica, *gr. Wykrętności nauka.*

sophŏcles, *gr: Pochwalacz.*

sŏphron, *onis gr. Skromny* 2.

sŏphrŏsўne, *es, gr. Mierność w życiu.*

ſŏphus, *gr. Mędrzec.*

sōpio, *is, ſub Uſpić.* Entſchläffern/ entſchlaffen/ *--- Herbis ſupereſt ſopire draconem. Ov. ſyn.* Sŏpōro *phr.* sōmnum. sŏpōrem īndūco, īnfĕro, ĭrrĭgo; ĭrrĭto, ĭn sōmnum sŏlvo, sŏpōrem pĕr mĕmbra ſpārgo.

ſopior, *Uſypiam, Mdleię.*

sōpīnus, *Zdrętwiałz.* Entſchlaffener/ *Et ſopitorum nocturna ſtrage triumphans.* Pub. Ep. *ſyn:* Sŏpōrātus, *phr.* Sōmno, Sŏpōre, sĕpūltus, grăvātus. grăvis, prĕſsus, vĭctus, dēvĭctus, tōrpens,

lan

lāngvens, jăcens. Plenus sŏpōris. Mōlli lāngu ōre sŏlūtus. Preſſg grăvĭtate, sŏpōris. *v. ſomnio & dormio*
sŏpor, *Sen 1. Spiączka, Drzemanie & ſub Spiączkę czyniący* Schlaff- -*pecudumq; genus ſopor altus habebat.* V. *v. Somnium.*
sŏpōrātus, *sŏpōrĭfer, Spiączkę czyniący.* Schlaff-bringend.-- *mella, soporiferumq; papaver.* Virg.
sŏpōro *ſub Uſpić,* sŏpōror, *Drzemię.*
sŏpōrus, *Spánie czyniący.* Der im Schlaff iſt. *Umbrarum hic locus eſt, ſomni noctiſque ſoporæ.* Virg.

SOR

Sorabia, Serbſka źiemia,
ſŏrācŭlum, *Taczki.* ſorācum, *Rátá.*
ſorbeo, *Sarkam 3. Wyſarknąć, Połykam, Pożeram,* Verſchlingen. *Ille quoq; in corpus pariter ſorbere neceſſe eſt,* Luc. *ſyn.* ābsōrbĕo, deglūtio, vŏro, haūrio, *phr:* Deglūtīre mĕrum faūces implere căpāces, Terrāque cæleſtes ārĭda sōrbet āquas. *v. Haurio, Voro, & Hiatus.*
ſorbĭlis, *Rzadki 1.*
ſorbillo, *as. Popiiam ſobie, Wyſarknąć.*
ſorbillum. ſorbĭlum, *Polewka,*
ſorbĭtio, *Sarkánie, Połykánie, Polewká 2. Kászа tarta.*
ſorbitiuncula, Polewká 2.
ſorbum, *Járzębiny iágody.* ſorbus, *Járzębiná.*
ſorbus aucupalis, torminalis. *Járzębina leśna,*
ſorctus, pro ſurrectus. priſc. podnioſły.
ſordeo, *śmierdzę, Gárdzą mną.* unflätig ſeyn/ ſtinckend- -*Quoniam ſordent tibi munera noſtra.* Virg. *ſyn.* Squāllĕo, sōrdeſco. *phr.* sōrdĭdus āſpergo, hōrrĕo, ōlĕo, ſquāllĕo, ſum deſōrmis, ōbſcœnus, *v. Sordidus.*
ſordes *is. hæc plugaſtwo.*
ſordes, *ium, hæ, plugaſtwo, Smrod 1. Zmázá, Gnoy 5. źminda 1. Skępſtwo, Łákomſtwo, żałobá 1. 2.* Unflath/ Miſt/ *Commiſſum arbitrio ſine ſordibus exſtrue funus.* Ov. *ſyn.* Fæx, fæces, īmmūndĭtia, *vel* ēs, īmmūndĭtiæ, lūtum, cœnum, īllŭvies, cōllŭvies; ſpūrcĭties; ſquāllor, pædor, sĭtus, fœdĭtas, vel măcŭla, lābes, vel dĕdĕcus. *epith.* Fœdæ, fœtĭdæ ſpūrcæ, tūrpes, putres putrĭdæ, vīles, īmpūræ, īmmūndæ, tētræ ātræ, crāſſæ, ōbſcœnæ, cœnōſæ, lūtōſæ, ōlĭdæ, ōlēntes, grăveōlēntes, ſquāllēntes, ſquāllĭdæ. *phr.* Sōrdĭda cōllŭvies., Squāllens sĭtus, ōlĭdæq; fœces. *v. Cloaca.*
ſordeſco, *śmierdzę.*
ſordĭdātus, *Pługáwy, pomazány, Brudny, Sproſny, Szárek 2. żałobę noſzący.* Traurig/ leydmüthig. *Non ſordidati aut debiles.* (Jamb. Dim) Pr:
ſordĭdè *Sproſnie, plugáwie, Szpetnie, Smrodliwie*
ſordiditas Celſo. l. 6. c. 7 corr. ſord. tas.
ſordĭdo, *Brudzę, plugáwię*
ſordĭdus ſordĭdŭlus, *Plugáwy, źmindąk, Skąpy. Łákomy.* Unflätig/ *Sordidus ex humeris nodo pendebat amictus.* Virg. *ſyn.* Obſcœnus, ſquāllĭdus, ſquāllēns, tūrpis, fœdus, fœdātus, īmūndus, ſpūrcus. *phr.* sōrdĭbus īllŭvie, ſquāllōre āſperſus, cōnſpērſus. pērfūſus, fœdātus, īnquĭnātus, măcŭlātus, īnfēctus, tēter, hōrrēns, hōrrĭdus, dēfōrmis, ōlēns, &c. Plēnus sōrdĭbus, ātq; sĭtu. ſquāllēntīque sĭtu ſpūrcāq; in vēſte jăcēret. Hūnc tūrpis ſquāllor tēgit. āſpergit, īnfĭcit, fœdat cōntāmĭnat. *v. Turpis.*
Sordiſcum. Vet, Onomaſtic lege Sordiſcus.
ſordĭtūdo, Plugáſtwo.
sōrex, *Myſz polna.* sōrĭcīnus, *Myſzy.*
sōrĭcŭlātus & sōrōrĭcŭlātus, *Streſiſty.*
ſorilla. lege ſerilla sōrires, *æ, m. gr, Dowod 1.*
ſorōdæmon, *gr. Marchule*
sŏror. *Siostrá, Miłośnica, Podobny 1.* ein Schweſter/ *Credere q[ui] poſſit ſurrepta ſororibus aſtris.* Juv. *ſyn:* Gērmāna. *epith:* Chāra. dīlēcta. āmāra, căſta; fīda. *phr:* Gērmāna Jŏvis, Sătūrnique āltēra prōlēs.
sŏrōrio, is, Pęcznieię.
ſŏrōrĭcīda, *śioſtroboyca, & ſub Mężoboycá.*
ſŏrōrius, *śieſtrzenny, Szwágier.*
sorrăcum *Rátá 3. apud Plautum in fine Iambici Senarij Sorracum ponitur a brevi apud Iuvenal longa eſt.*
ſors, *Los 1, 2. 2. Szczęście 1, Stan. Kondycya 2. Powodzenie, Trefunek, Nieſzczęście przypadek 2. powinność, Cześć, Jścizná, Wyrok.* Glück/ Fall/ Loß/ *Corpora natorum ſtat ductis ſortibus urna.* Virg: *ſyn.* Fōrtūna, fātum, cāſus. *Epith:* āmbĭgūa, vărĭa, īnfĭda, cæca, fāllāx văga, īnĭqua, lūbrĭca, īnſtābĭlis, mălīgna, īrrĕquĭeta, prōtērva, īncērta. *phr.* Et m-

cum īllīus sōrtem mīsērātus īniquam. *v. Fortuna Fatum; Sortior.*
ſortes, *hæ, Los 3. Wrożká 2. Podátek gośćinny.*
ſortiārius, Czárownik.
ſortīcŭla, ſortis, is & ſortītus, us: *Los 3.*
ſortilĕgus, & ſortītor, *Loſownik.*
ſortio, ſortior, *Loſuię, Obieram loſem, Trefunkiem doſtáię, Zmierzam,* **Das Loſs werffen/ loſsen/** *- - sobolem armento ſortire quotannis. Virg: ſyn:* Sōrtes mītto, dūco, sōrte ūtor, sōrte ēlĭgo, dīvĭdo, pārtĭor, vel sōrte căpĭo, sūmo, ōbtĭnĕo, cōnsĕquor, āſsĕquor. nāncīſcor. sōrte dări. Sīc fāta Dĕum Rex sōrtītur vōlvītque vĭces, hīc vērtītur
ſōrtītio, L*os 1. Obieránie loſem.*
ſortītò, *Loſem,* O*bieram loſem.*
ſortium taberna *Fortuna 3.*
Sortutillus, Feſt. lege Sc utillus.
ſōry, *gr. ſub Mośiężna ſkwara.*

S O S

Sos pro ſuos, & pro eos, Enni. Feſt. priſcè
ſoſpes ĭtis. *omne, Záchowány cáło. Zdrowy 1. 2. Szczęśliwy, Cáły,* Zdrowia *dawcá, Wybáwićiel.* **geſund/ ſchadloſs/** *- - Teucrorum ductor, quo ſoſpite nunquam. V. ſyn.* Sālvus, īncŏlŭmis, Intĕger, sūpērſtes. *v. Incolumis.*
ſoſpĭta, *ſub Zdrowia dawcá.*
ſoſpĭtālis, *ibidem & Zachowuiący.*
ſoſpĭtas, Zdrowie *1.*
ſoſpĭtātor. Zdrowia dawcá. Odwrotny 2 Zbawićiel.
ſoſpĭto, *as. Záchowuię 2. Pozdrawiam, Nádźieię czynię*
ſoſtra, *orum: gr: Podárek lekarzowi*
Sōtădeum carmen, quo Sotades uſus eſt plurimùm, eſt Ionicum à majori. Diomedes ejus exemplum Marius Victorin: hoc ponit Carmen lepidæ Pierides dabant ſorores. Servius trochaicum, trimetrum acatalectum & tetrametrum catalecticum, Sotadeum vocat
ſōter, *gr. Wybáwićiel.*
ſōtēria. *orum. gr.* Podarek *wymagáiącemu, podarek lekarzowi,*

S P A

Spādīcārius ſub ćiſáwy
ſpādīceus & ſpadix, *adject. ćiſáwy. Szárłátny,*
ſpadix, *ſubſt. ćiſáwa farbá, Gáłązka.*
Spadix, inſtrumentum muſicum. Quintil: Polluci, *incertum quale.*
ſpădo, *gr. Rzezániec, Wáłách, Wiłk, Trzćiná. & ſub* Niewieśći *2.* **ein Verſchnittener/** *ſyn:* Eūnūchus. *epith.* Rūgōſus, tĕner, flūxus
ſpado falſus, *Wnętr* ſpadonia laurus, *Bobek 2*
ſpādōnium *Sáłátá 1.* ſpadonius, *Niepłodny:*
Sparagus. Varro. Noni lege Aſperagus.
ſpargo, *Rozrzucam, poſypuię 2. pryſkam, pokrapiam, śieię 1. 2. Potrząſam. Rozgłaſzam/* **ſtrewen/ ſprengen.** *- - prima novo ſpargebat lumina terras. V. ſyn:* Dīſpērgo, dīffūndo, fūndo, ēffūndo, dīſsēmĭno: ēxtēndo, prōjĭcĭo, ēmītto, āſpērgo, cōnſpērgo.
ſparſim, *Tu i owdźie, Rzadko 2.*
ſparſio, *Czadź,* K*ropienie, ćiśienie.*
ſparſus, *Rzadki 3.* ſpartăcus, R*ozboynik*
ſpartārium *ſub Janowcowy.*
ſparteus *Janowcowy.*
ſparteus funis, *Łyczak.*
ſpartium *gr: żarnowiec.*
ſpătŏpŏlĭos, *gr. śiwy nápoły.*
ſpartum, *gr: Jánowiec, żarnowiec.*
ſpărŭlus, *plaſzczká.*
ſpărum, ſparus, *Máczczugá, poćiſk 2,*
ſpaſmus, *gr: Kurz*
ſpāſtĭcus, *Gr: Kurcz ćierpięcy*
Spataro, Afranij, i. contemptus vim habet: Cariſt:
ſpatalocinædus, *pſotliwy*
ſpătha, *gr:* Miecz. *Szpáda, Szpátela, palmowa roſzczka*
ſpatha lignea *Kopyść*
ſpăthālium *gr. Gáłąſka 3: pálmowa roſzczka.*
ſpăthŏmēla, *gr: Szpátela,* (*Nárámiennik 2*
ſpăthŭla, *idem &* Kopyſtká, *& ſub Koſáćiec.*
ſpătiātor, Błąkácz, *przebiegacz.*
ſpătiŏlum *plácyk ſub plać 4*
ſpătior. *przechadzam ſię, przeiażdżam.* **ſpatzieren.** *Aggere in aprico ſpatiari quomodo triſtis.* H. *v. Ambule.*
ſpatiosè, *Szeroko:*
ſpatioſus, *Długi 1. 2. Szeroki.* **weit/ breit/ groſs**

dederis

lederis spatiosum tempus in iram. Ovid. *syn.* amplus, vastus, capax, ingens, latus, immensus, patulus, *phr.* Late, patens, porrectus, effusus, extensus, ingentis turbæ capax locus, spatiosum vastum, patentem in circum, extensus, ingentis turbæ capax locus, spatiosum, vastum, patentem in circum, extensus. Longo patens circuitu ambitu.

spatium, *Plac prożny do czego, Odległość, przeciąg. Czás 1. 2. Miara 1. Chodzenie 2. ciąg 1. Miejsce 1 & sub Dźień 1. żywot 4.* Weite/ oder Ferne/ Raum/ *adversis spatiis, alternosque orbibus orbes.* Virg. *syn.* intervallum locus: discrimen, vel regio, vel curriculum. *epith.* amplum, vastum, latum, immensum, capax, ingens. parvum, angustum, breve. *phr.* Locus interjectus spatium pugnæ discriminat aër.

Spatium item apud Cicer. Pedum Poëticorum mensura & tempus.

spatula, *Palmowa roszczka 1.*

SPE

Speca, æ, priscè. Kłos

Speca pro specu. Priscian. ex Catone obsoletum.

specialis, *Własny. specialiter Osobno.*

specialitas, *specietas idem quod species, i. divisio generis Cornel. Front.*

speciarius, *Osobliwy.* speciatim, *Osobno.*

species, *Postać, Pozor, Postawa piękność. Wspániáłość. Twárznosć, Podobieństwo 3. Obraz 1. Ksztalt, Wizerunk. Weyrzenie. Model 1 Fántazya 2. Kazus, Przypadek 3 źioła rozmaite, Korzenie aptekarskie Koncept, Rodzay, Pokrywka 2. Widok 3. Urodá* Gestalt/ *Vertuntur species animorum &c.* Virg. *syn.* Forma, figura vel imago, vel spectrum, larva, persona, vel vultus, os, vel pulchritudo, venustas, vel aspectus, conspectus,

specillatus, Ryty, specillum *Szpatela.*

specillum ocularium, specillum quo specimus,

specillum oriculare *Uszká.* (*Okulary.*

specimen, *Przykład Sztuka 3. Doświádczenie, Probá 2. Znak 1 4.* ein Prob-Stück/ Zeichen. *Filia tu specimen censuræ nota paternæ.* P. *syn.* indicium signum, nota, exemplum. *v. Signum.*

Specio, xi, ere, priscum, Pátrzam

speciosè, *Udátnie. pięknie.*

speciosus, *Piękny, Krasny, Urodźiwy, świetny 2. Ozdobny, Okázały, Uczćiwy* schön/ wohlgestaltet/ *Hac in laude sonos, quantum speciosior esset.* A. *syn.* Pulcher, venustus, decorus, vel spectabilis, conspicuus, illustris, eximius. *v. Pulcher.*

Specito, as, Plaut. corrigit Lambin: specto.

specium, *Szpatela.*

spectabilis, *Widomy, Widoczny 2. Okázały, Mośćiwy,* Achtbar/ ansehnlich. *Ipse super currum placido spectabilis ore.* Ovid. *syn.* Conspicuus, spectabilis, illustris,

spectaculum, *Widok 3 4. Dźiwowisko 1. Igrzysko 2, Komedya 1. przypátrowánie & sub przypátruiący się, przeglądam się.*

spectamen, *Doświadczanie.*

Spectamentum, Widok 1.

spectatio, *Patrzenie, Probá 1. Widok 3.*

spectatissimè, *pozornie.*

spectativus, przypátruiący się, Rozmyślaiący,

spectator, *probierz, Dozorca, pátrzacz, przypátruiący się, Rozmyślaiący.* Zuseher/ Schauer. *Quod spectatorem te tua laurus habet* M.

spectatrix, *sub Przypátruiąca się.*

spectatus, *Doświadczony, Znaiomy, świadomy, Cnotliwy, Uczciwy.* verkündet/ bewährt. *Pectora sunt animi & rebus spectata juventus.* Virg. *syn.* Cognitus, perspectus, probatus, vel nobilis illustris, insignis, celebris.

spectile, *Wymię, Spectio Pátrzánie 1.*

specto *Pátrzam, Upátruię 2. Doświadczám 1. Szácuię, Kaszę się, Oglądam się, Leżę ná wschód, Ná południe. śćiąga się co, Przynależy, Ma się ku Mierzę 2.* Eigentlich/ besehen/ betrachten/ *Quicquid & in circo spectatur, & amphiteatro.* M. *syn.* aspecto, considero. contemplor, intueor, aspicio, cerno, video, respicio, *v. Respicio. Video. Aspicio.*

spectrum, *Podobieństwo 3. Obłuda 2. Stráchy nocne, śmierć 3.*

Spectus, us Weyrzenie. specu, *neutr. Actium.*

specula, *à spe. Nadźieia.*

spĕcŭla, à specio. Strážnica, Przypátrowánie. Ein hoher Thurm/ darauff man Wacht hält/ Wachter oder Watt Thurn/ Præceps aerii specula de montis in undas V. epith: Cēlsa, ălta. sūblīmis, ărdŭa, ēxcēlsa. phr. ēxplorātōria tūrris. stătio, cūstōdia, Tūrris ēxcŭbiæ, spĕcŭlārius īgnis Făx spĕcŭlāris. v. Turris.

spĕcŭlar, speculāre, Błona, śkło.

spĕcŭlāris, sub Okienny.

specularis lapis, Kámień przeyrzysty.

specŭlārius, subſtant. Szklarz. adiect. Strażniczy.

speculatio Przypátrowánie się.

spĕcŭlātīvus. Przypátruiący się, Rozmyślaiący.

spĕcŭlātor, Strażniczy 2. Podſtrzegacz, Wygłądacz. Zśpieg, Przypátruiący się, Rozmyśláiący. Bogomyślny. Ceklarz, Halabartnik. Späher/ Wächter, Quid tu matutinus ait ſpeculator ami- (co. Pr.

spĕcŭlātōrius, Spiegierſki

speculatrix, sub Czart speculātus. us, Poſtrzegánie.

spĕcŭlor, Przypatruię się, Zśpieguię, Wypátruię. schauen/ spähen/ betrachten. -- obitus ſpeculamur & ortus. Virg. ſyn. Cōntēmplor, cōnsīdĕro, spĕcto, īntŭĕor, rēſpĭcio. ōbsērvo, ēxplōro. phr. Tūrri spĕcŭlātur ăb ăltā. ōmnem ăccēſſum lūſtrāns. Tăcĭtis ŏcŭlis pĕnetrans, ŏcŭlos per ōmnia vŏlvens. v. Perſpicio & Aſpicio.

spĕcŭlum, Zwierćiádło. ein Spiegel/ Eligat & ſpeculum conſulat ipſa ſuum. Ovid. epith. Lævè, pŏlītum, lūcĭdum, pēllūcĭdum, mĭcans, cŏrūſcum, splēndĭdum, nĭtĭdum, nĭtens, frăgĭle, vĭtrĕum, crystāllĭnum, Făllax. mēndāx, fīdum, fĭdēle. mŭlĭebre, aŭrātum, ărgēntĕum. phr. Spĕcŭli vĭtrum, æquor, ōrbis, splēndor, nĭtor. Fōrmas spĕcies ăccēptas, rĕfĕrēns. Sĭmul facra īmĭtāntia vērum ēxhĭbens, rĕfĕrens, rĕddens. Ista rĕpercŭſſæ, quam cērnis, īmāgĭnis ūmbra eſt. Mēndāci spĕcŭlo frăgĭli ne crēdĭte fōrmæ.

specum, n. pro ſpecu. Priſcian. Cato. obſoletum.

spĕcus m. f. n. Jaſkinia. eine Höle Hic & hæc, vel hoc ſpecus, iuſſit in obliquis Et ſpecus in medio ſylvis & vimine denſus. Ovid. Hic ſpecus horrendum & ſævi ſpiracula Ditis. Virg. ſyn. Spēlūnca, spēlæum, căverna, āntrūm, spēlūncæ rĕcēſſus clāūſtra, vīscĕra, lătebræ, cōncăva, āmbĭtus. epith. Dēfōſſum. hōrrĕndum, lătebrōsum, rōscĭdum, ăſpĕrum, sĭnuōsum, gĕlĭdum, saxĕum, ŏbſcūrum, ŏpăcum, tĕnebrōſum, ābdĭtum, fūmĭfĭcum, ātrum, prŏfūndum, cūrvum, tōrtum, cæcum, pĭcĕum, nigrum. phr. īntrat īter, cūrvumq; spĕcum nĕbŭlāſq; vŏmĕntem, v. Caverna. Antrum.

specus, n. Nominativo. Accuſativo. & Vocativo ſingulari tantùm.

spēlæum, gr. Łożyſko 1. Höle/ Grube. Certum eſt in ſylvis inter ſpelæa ferarum. Virg.

ſpelta, Orkiſz.

spēlūnca, Jaſkinia, Pieczáry Höle/ Grube/ Spelunca alta fuit, vaſtoq; immanis hiatu. V. v. Specus.

ſpērābilis, Spodźiany.

spērata. Oblubieńicá zrękowáná.

sperātos, Oblubieniec, Spodziany.

spermŏlŏgus, gr. Gáwron Zobiący, Mowcá, plotká

ſpernax, Gárdźićiel.

sperno, Gárdzę, Odłączam, verachten. ſyn. āſpērnor, tēmno, cōntēmno. v. Contemno. Aſperno.

spēro, Spodźiewam się, Ufam, Boię się verhoffen. Sperabam, nunc arma volunt fœduſq; &c. Virg. ſyn. ēxpĕcto, cōnfīdo. phr. Spēm căpĭo, cōncĭpio, hăbĕo, fŏvĕo, ănĭmo, nūtrĭo, pāſco, ăgo, ălĭto. Spe dūcor, căpĭor, lăctor, excĭtor, āccēndor. Spe ănĭmum pāſco, lăcto, ănĭmum, mĕntem ſpes ēxcĭtat. Crēdŭla mĕntem ſpes hăbet, sŭbit, fŏvet, lăctat, dūcit. Spes mĭhi māgna sŭbit, ēſt. Făllāci ſpem pōnit īn aūro Spīrābam tămen, ātq; ănĭmo mĕa vōta fŏvēbam. Quā ſpe īnĭmica īn gĕnte mŏrātur? Pēndet āb ōffĭcio ſpes mĭhi măgna tŭo. Crēdŭla vitam ſpes fŏvet. & mĕlius crās fore sēmper ăit. Spēs ălit agrĭcŏlas. Spēm mĭhi nēſcio, quam vultu prōmīttit ămīco. Spes ĕtiam sŏlida, sōlātur cōmpēde vīnctum v. Fido.

spes, ſperes, is f. priſcum. Feſtus ex Varrone. Nádzieiá. Hoffnung. Multa maius ſimulans vano ſpe luſit amantem Virg. ſyn: ēxpēctātio, fīdūcia, vōta. epith. Crēdŭla, ānxĭa, dŭbĭa, īncērta, sūſpēnſa, pēndŭla, āmbĭgua, lūbrĭca, sŏllĭcĭta măgna, ărrēcta, īmmŏdĭca, ăvĭda, tūmĭda, ăvāra, dives, tĕnŭis, lĕvis, ēxĭgŭa, āngūſta, tĭmĭda, blānda, læta, ſtūlta. nĕfānda, scĕlĕrāta, vāna. īnānis, frăgĭlis, cădūca, fălſa, făllāx. īrrĭta, sūblāpſa, dĕcēpta, văcua, cōncēpta, cērta, cōnſtans. phr. Fŭtūri crēdŭla ſpes. Mēns, ănĭmus ſpērans fīdens, cōnfīdens. v. Spero.

ſpetile

spĕtile, *Wymię*.
ſpeuſtĭcus, *Gr. śpieyzny*, *& ſub Podpłomyk*.
ſphăcēliſmus, *gr: Zagorzenie 1*.
ſphăcēlus, *gr. Száłwiiá 1*.
ſphăcos, *gr: Mech 2*.
ſphæra, *gr: Okrąg 1. Gałka. Pączek, Koł niebieſkich konterfet*
ſphœrālis, *Kulny Okrągły 1*.
ſphærĭca, *Kołacz*.
ſphæriſta, *æ. m. gr. Pilarz*.
ſphæriſterium, *gr. Piła 3 & in Łaźnia 1. Gałek* (*grá*
ſphæriſticus, *gr. Pilarz*.
ſphærīta, *æ*, *&* ſpherītes, *æ m. gr. Kolacz*.
ſphærŏmăchia *gr. Gałek grá. Piła. 5*.
ſphăgītis, *idis, gr. żyła ſzyina*.
ſphăgnos, *gr: Miech*,
ſphigmos *gr: Puls* ſphinx *gr: Máłpa*.
ſphondȳlis, ſphondȳlium, *gr: Niedźwiedźia ſtopa Barſzcz*.
ſphrăgīdŏphȳlŏcium *gr: Pierśćiennica*.
ſphrăgis, *gr. Rubtyká 2*.
ſphyræna, *gr. Kulá rybia*.

S P I

Spīca, *Kłos 1. Ość 1. Członeк 3. Poſadzká ná ſtorcz*. **ein Aeht**. *Et cererem in ſpicis intercepit &c.* Ovid: *v. Ariſta, Seget, Meſſis*.
ſpica mutica, *Kłos 2*.
ſpicatum pavimentum, *Tło 5*.
ſpicatus, *ſpicifer, Kłoſowáty, v. Piſticus*.
ſpīceus, *Kłośiany*. **von Kornähren**. *Spiceo jam campis cum meſſis inhorruit et cum Virg*.
ſpicilegia, *orum*, *Kſiąſzki zbieralne*.
ſpĭcĭlēgium *Kłoſow zbieranie*.
ſpīcio, *ſpexi*, *Pátrzam*
ſpīco, *as. Kłoſy wypuſzczam, zákończam, náſadzam &*
ſpīcŭlātŏr, *Ceklarz, Halábartnik*.
ſpīcŭlo, *as*. *Zakończam*.
ſpīcŭlum, *Strzała 2. Strzały żeleſce, Grot, Żądło. Pocisk 2*. **ein Pfeil/ Stachel/ Geschoß**, *Spicula converſo fulgentia dirigit arcus. Virg. ſyn:* Jăcŭlum, tēlum, săgītta, ărūndo, *epith.* ăcūtum: ſævum, tortum, pēnnātum, vēlox, dūrum, fĕrrĕum, dīrum, lēthăle. ſĕrum, rĭgĭdum, ĭmpĭum, vŏlĭtāns, īntŏrtum, flāmmĕum, rŭtĭlāns, crūdum. *phr.* Hāſtāſque rĕdūctis. Prŏtĕndunt lōngè dēxtris, & ſpĭcŭla vībrant. *Aſcănĭus cūrvo* dīrēxiī ſpīcŭla cōrnu. Aūt ācres tēndunt ărcus. aut lēnta lăcērtis ſpīcŭla cōntŏrquent, cūrsūq ĭctūque lăcēſſunt. *v. Sagitta*.
ſpiculum, affixum, defixum, *Poſtrzał*.
ſpiculum balliſtæ, ſpiculum pennatum, *Belt*
ſpīcum, n. ſpicus, ci. m. Kłos 1.
ſpīna, *Tarn 2.Ość u źioł, Szczećina. Szpilká 1. Ciecnię 1, Paćierzowa kość. Trudność, Ość rybiá*
ſpina, vel ſpinus, Iſaiæ 41. Exod. 25. al. Setim arbor odora 5: & imputribilis.
ſpina acuta, ſpina alba, ſpina appendix: *Głog*.
ſpina alba, *Bodlak*.
ſpina argentea, *Zębna ſzpilká*.
ſpina cervina, ſpina infectoria, *Szákłák*.
ſpina fullonica, *Gárbárſkie drzewko, & ſub Gręplá*
ſpina ſacra, *Paćierzowa kość*.
ſpinachium, B. ſub Szpinak.
ſpīnālis, *Paćierzowy*.
ſpīnētum, *Cierniſko*. **Dornbusch**. *Nunc virides etiam occultant ſpineta lacertos*. Virg. *ſyn.* Dūmētum. veprētum, rŭbētum. *epith.* Dēnſum. ăſpĕrum, āvĭum, ĭmpērvium, rĭgĭdum, ſylvēſtre. *phr*, Spīnōſus: dūmōſus, lŏcus, āger, cāmpus ſāltus, ſpīnōſa lŏca, ārva.
ſpīneus, *Cierniowy*. **Dörnicht**/ *Eſſet iter melius cum dextrum ſpinea ſylva*. Pr.
ſpīnĭfer, *Ciernisty*. **Dorntragend**. *Spiniferum ſubter caudam piſtricis abhæſit:* Cic.
ſpīnōſus, *Ciernisty, Trudny*, **voll Dörner/ dörnicht**. *Spinoſas Erycina ferens in pectore curas*. Cat. *ſyn*. Spīnĭfer. *Metaph.* Diffĭcĭlis, dūrus āſper. *phr.* ſpīnis, rūbis, sēnſibus, plēnus, refērtus, fœtus, cōnsĭtus, ōbsĭtus, hōrrens, hōrrĭdus, denſus, āſper.
ſpinter, *teris, n. Kołca u ſzáty, Nárámiennik białogłowſki*.
ſpinthătrix, *igis, gr. Wąglik ptak*.
ſpinther, *n. Latinis. Nárámiennik białogłowſki Græcis m. Iſkrá*

ſpinthurnix, ĭcis, è, gr: *Węglik ptak*
ſpintria, æ m. *Sodomczyk*
ſpinturnĭcium. *Niewiaſta ſpetna,*
ſpinturnix. ſpintyrnix gr. *ibidem & Węglik ptak*
ſpīnus. *hæc Tarn 1, Cedr. Tarnośliwa.* ein Schlehenſtaude. *Eduramq; pyrum, & ſpinos jam pruna ferentes. Virg:*
ſpinus *hic gr.* *Czyż.* ſpinus alba, *Tarn*
ſpīra. *Kręgi dowrozow, Kłąb 3 Zaroki 3. Zawiłość.* Motek. *Sznur do czapki, Rota 1. Kolacż Gromada ludźi podſtáwek an Obarzánek:* ein gewundener Ring/ *Porrigat & longo jactetur ſpira galero.* Juv. *ſyn,* Gyrus, ſīnus, ōrbis: *epith:* Cūrva, īncūrva, cūrvāta, ſīnŭōſa, ōblīqua mūltĭplex, *v. Gyrus.*
ſpīrabĭlis, *Oddechowy, Oddycháiący żywy.* Athemlos. *Per ſuperos atque hoc cœli ſpirabile numen, V:*
ſpirabilis natura, *powietrze 1.*
ſpīracŭlum *Oddechowa dziurka. Piwniczne okno. Komin 1.* Athem. *Et ſævi ſpiracula Ditis. V.*
ſpiraculum Ditis, *Otchłań piekielna 2.*
ſpiraculum fumi, *Komin 1.*
ſpiræon, *gr. Hordowid. ſpirāmen, Krtań.*
ſpīrāmentum *Dziura 4 Piwniczne okno, Oddechowa dziurka, Roſpadlina 1. Dziurki 1. 4. Krtań. Komin 1.* Lufft/ Loch/ *Spiramenta linunt, fucaque &c, Virg: ſyn.* Fōrāmen, ſpīrācŭlum
ſpīrans. *żyiący, żywemu, podobny. żywy 2. Oddycháiący. ſpīrillum. Broda kozia.*
ſpīrĭtalis, *Duchowny, Wietrzny.*
ſpiritalis machina, *Organy.*
ſpīrituālis, *idem* ſpiritalis.
ſpiritualiter, Duchownie
ſpīritus *ûs Duch 1. 6. Dech. Dmuchnienie, Tchnienie Oddech, Párá, Wiátr, Wonia. Duſzá, Myśl 6. Pycha, śiły 1.* Lufft/ Athem/ *Ardenteſq; notat oculos qui ſpiritus illi, Virg: ſyn.* Aūra, flāmen, flātus, vel hālĭtus, rēſpīrātio. ſpīrāclo, ſpīrāmen, rēſpīrāmen. āfflātus, ānhēlĭus. ānĭma. *phr.* Spīrĭtus, ānhēlĭtus, ānĭma. *phr.* Spīrĭtus, ānhēlĭtus ōris. Vītālis, tūra, Pūri æthĕris hauſtus.
ſpīro, *Oddycham, żyię 2. Tchnę, Sapam. Wieię 1.* *Wydáię ziemia, Dyſzę, Kaſzá ſię, Pnę ſię 2. Pátrzy mu co z oczu* Athmen / ſchnauben. blaſen. *Spiravere pedes veſtis defluxit ad imos.* Vir: *ſyn.* Flō, pērflo, āſpīro, ēxſpīro, ēxhālo: īnſpīro, ārdo, īnhālo, hālo: ŏlĕo, rēdŏleo, vel rēſpīro, ănhēlo, ănĭmam, ſpīrītum trăho: vīvo.
ſpīrŭla, *Podſtawek 1. żącego, Pátoka*
ſpiſsāmentum, *Gęſta, máterya. Zgęſtnienie co ſtłu-*
ſpiſsātus, *Zśiádły, Gęſty 1. Spiekły*
ſpiſsè ſpiſſùs, *Gęſto 2. Miąźſze, Nierychło Pozno.*
ſpiſſeſco, *Gęśćieię.*
ſpiſsĭgradus, iſſimus, Leniwy.
ſpiſsĭtas. ſpiſsĭtūdo, *Gęſtość.*
ſpiſſo, *as Zgęſzczam.* ſpiſſor. *ſub Zśiada ſię.*
ſpiſſum, *Nieſporo.*
ſpiſſus, *Gęſty 1. 2. 3. Nátkany 2. Nabity. Twardy, Nierychły, Wielki.* ſpithăma, *gr. Piędź wielka.*
ſpithămæus *gr: Łokietek, Piędźiſty.*

S P L

Slēn. *enis, m. gr: śledźiona Plaſtr 2.*
ſplēndens, *Błyſzący ſię.*
ſplendeo, ſplendeſco, *Łsknę ſię. świecę ſię* Glänzen. ſcheinen/ *Poſterius claro in terris ſplendere colore.* Lucr. *ſyn:* Rēſplēndeo, fūlgeo, ēffūlgeo, rēfūlgeo, cŏrūſco, nĭtĕo, nĭtēſco, tūtĭlo, mĭco, ēmĭco, rădio, īrrădio. fūlgūro, ſcīntĭllo, lūceo, rēlūceo, cōllūceo, *phr.* Cŏrūſcam lūcem vĭbro, jăcio, ſpārgo. Rădiānti lūce rēnĭdeo, ſplēndeſco, fūlgĕo. cŏrūſco, mĭco, ārdĕo, fūlgūro. ſplēndōre, rădĭis cŏrūſco. Rădĭis ārdĕo lūcis. & aūro. *v. Luceo & Illumino.*
ſplendĭco *as Łſknę ſię, Łſknąco czynię*
ſplendidè *Jáſno. świetnie, Zacne, Ozdobnie, Páńſko, Hoynie.*
ſplendidus, *Jáſny 1. 2. świetny 2:* Glancowny. *Oświecony 2. Zacny, Wſpániáły.* Glänzen/ herrlich/ ſtlich/ *At domus interior regali ſplendida luxu.* Virg. *ſyn:* Splēndens, ſplendeſcens &c. *v. Splendeo,* Fūlgĭdus, cŏrūſcus. nĭtĭdus, rūtĭlus. lūcĭdus, pellūcĭdus, clārus. *phr.* Nĭtĭda lūce rēfūlgens, cŏrūſcans rūtĭlāns, &c. ſplendōre flagrāns, ārdens, flāmmeus, īgnĕus, dĕcōrùs, perſpĭcŭus Splēndōre nĭtēnti Gĕmma mĭcans, Frōns fūlgōre, chlămȳs ſplēndōre īncăndŭit ălbus, *v. Splendeo, & Lucidus.*

ſplendor

Splendor, *Jasność 1. świetność, Łśknienie, Błyszczenie; Migotánie, Zacność, Ozdobá.* Schein/ Glantz. *Audebit quæcunq; parum splendoris habebunt.* Hor. *syn.* Fūlgor, nĭtor, lūx, lūmen, rădĭi, jŭbar. *epith.* Nĭtĭdus. fūlgĭdus, cŏrūscus, clārus. flāmmeus, īgneus, aūreus trĕmŭlus, nĭveus, cāndĭdus, rŏseus, vĭvus. ārdens, pūrus, fŭlgens, cŏrūscans, nĭtens. &c, *v. Splendeo, phr.* Splēndĭdus nĭtor. splēndĭda lūx. Lūcĭda flāmma, Dĕcor īgneus, Cŏrūscus splendor īrradiat, ĕxĭlit, ēmĭcat, fūlgŭrat, scīntĭllat, ĕxŏrĭtur, āppăret, ŏcŭlos, ŏcŭlōrum ăcĭem pērstrīngit. *v. Lux.*

splēnĕticus, splēnicus, *gr. Słodzony. chorobę ćierpiący.*

splēniātus, *Plastrowany, sub Plastr 2.*

splēnium, *gr. Plastr lekárski. Ożánká. Stonogowiec:*

SPO

Spŏdio, spodium, spodon, *gr: Mośiężne odmiety*

spŏdos, *gr. idem, & Tucya.*

spŏliarium *Zzuwalnia, Rozboynia, Kátownia*

spoliatio, *Łupienie, Wyłupienie, Ogołocenie, Złupienie.*

spoliātor. *Łupiezcá*, spoliatrix, *ibidem.*

spoliatus, *Obnażony, Ogołocony.* Beraubt. *Et jaculum, & galeam spoliatis arma supersunt.* J. *syn:* Nūdus, nūdātus, exūtus, privātus.

spŏlio, *Łupię 2, Obnażam. Wyłupuię, Wyzuwam 1. Odeymuię 2. Rozbiiam 4. Plondruię, Składam kogo, Ogołoćić 4.* Berauben/ *Addit equos & tela quibus spoliaverat hostem.* Virg. *syn.* exspŏlio, nūdo, dēnūdo, ĕxŭo, prīvo, ōrbo, prædor, fūror, răpĭo, aufĕro *v. Prædor & Nudo.*

spŏlium, *Łup, Skorá odartá*

spolium serpentis, *Wężowa skora*

sponda, *Latinè Krawądź 2. & Łoszkowa reska 2. Græcis est Osterá 2. Przymierze.* Bettlade *Tabulæ quæ utrinq: lectum sustinet. epith.* Rŏtŭnda, tĕres. nĭtēns, clāra, lūcĭda, mūnda, culta, h... sta, dĕcŏra. *phr:* Nōn Tyrio sūbnixa tŏro spōndæque nĭtēnti.

spondæus, lege potius spondeus.

spondaicus. lege infra spondeus.

spondaicus, *è græco, sub Surmacz.*

spondeo, *Ręczę. Obiecuię 1:2. Kontrakt czyniący odpowiadam. Zrękowáć 1.* Verheissen/ zusagen/ *Spondeo digna tuis ingentibus omnia cæptis.* Virg. *syn:* Pōllĭcĕor, prōmĭtto, rĕcĭpĭo. *v. Promitto.*

spondeon, *Gr. Kielíszek*

Spondeus Cicer: per duabus syllabis longis constans dictus sic. quòd libationibus ob gravitatem aptus sit, quod vox spondeus sonat. Hinc spondaicus versus, Diomedi spondaicon metron, omnibus locis, vel in Hexametris heroicis, quinto præsertim loco spondeum habent spondaizon versus Mario Victorino.

Spondialis, *tibicen longas tibias spondialibus modis inflant. Isidor. quam vocem Turneb. legit etiam apud Cicer: & Marium Victorinum. Spondalis aliqui legunt, minùs rectè.*

spondylis *is, Plini, al. Spondyle: Plinius serpentem vocat. addit Erasmus fœtidum Verticillum ex Aristot. reddit Gaza. Vermem herbas & arbores præcipuè vites corrodentem interpretatur Dalecam. Hesychtofelis: apud Atticos.*

spondylium, *gr: Niedźwiedźia stopa, Gużica, Wartaczká*

spondȳlus, *gr: Páćierz, u zwierząt, Kárćiofá głowa. sub Kárćiof, Wartaczká. Międzista część Pław.*

spongia, *è gr. Gębká 1, Pław 4, Kámień 3. piány morskiey. & sub Gębkowy kamień & in Szparag.* Schwamm/ *epith:* Lēvis, tŭmēns, tŭmĭda, tŭrgĭda, bĭbŭla, mōllis, ūda, hūmens, humĭda. mădĭda. *phr.* Tērgēndis spŏngia mēnsis, ūtĭlis, ĕxprēsso cum lēvis īmbre tŭmet, lēvis ăccēpta spōngia tŭrget āqua.

spongiarius. spongiātor, Gębkarz.

spongio, as, Gębką oćieram.

spongiŏla, *in Szparag.*

spongiōsus. *Gębczásty, Dźiurkowáty, Puchlny.*

spongītea *a, m. Gębkowy kamień.*

sponsa. *Oblubienica,* Braut/ Verlobte/ Hochzeiterin/ *epith:* Vĕnūsta, dĕcŏra, ōrnāta, māgnĭfica, splēndĭda, cōmpta, cōncīnna, sŭpērba. *phr.* Dēspōnsa pūĕlla. Nŏva nūpta. *v. Uxor.*

sponsālia, *orum, Zrękowiny.*

sponsālis, sponsālitius, Zrękowinny.

ſponſio. *Obietnicá 1. 3. ślub 1: Zakład 1. 5. Rękoiemſtwo, Zrękowánie.*
ſponſo as. *Zrękowáć corkę,* (*tnicá 2.*
ſponſor, *oris, Kmotr, Rękoymia.* ſponſum, *Obie-*
ſponſus, *ſi. Oblubieniec, Nowożeniec.* Bräutigam/ *ſyn* Cōnjux, mărītus, vīr, *v. Maritus.*
ſponſus, *us, Obietnicá 3, Zrękowiny, Zrękowinny ſąd.*
ſpontalis ſpontāneus, *Dobrowolny.*
ſpontaneè, *Dobrowolnie.*
ſpontè. *Adverb. Dobrowolnie, Gmyśli. Powoli ſwey, Swobodnie.* Freywillig/ *Sponte ſua ſandix paſcentes veſtiet agnos, Virg: ſyn.* Ultrò, libēnter, lĭbēns, vŏlens, *phr.* Propria ſpōnte, æquo, lĭbēnti, ănimo. Nōn īnvītus, non cŏāctus. *v. Ultrò.*
ſponte, (*Nomen.*) mea, tua, ſua, *Dobrowolnie, Sam 4*
ſpontis ſuæ, *Samorodny, Swobodny.*
ſporta. *Koſz 1. Stolec,* ſportella, *Koſzyk. Mieyſkie 7. Wſtępne, Podarek weſelny, Podárek od páni, Jáłmużná,*] *Zakład 3. Koc ná ſądach: Pre-*
ſportŭla fecaria, *Cedźiworek* (*bendá*
ſportulans, *ſportularius. Prebendarz.*
ſprētor, *Gardźićiel.* Verächter/ *Temporis impatiens ſenſus ſpretorque morarum.* Ovid.

SPU

Spūdāſtes, *æ. Gr. Miłośnik 1:*
ſpūma, *Piáná/* Schaum *Sudabit ſpatia & ſpumas, aget ore cruentas. Virg. epith* ālba, cāndĭda-ālbēſcens. cāna, 'cāndens, ālbens, ālbida, tŭmens, pīngvis nătans fērvĭda; vĭrĭdis; crŭēnta, *phr:* Cānĭtĭes ēmōta măris, ſpūmæque rĭgēntes, īngēntes făcĭunt cūmŭlos. Fērvet ĕt ēxŭltat, ſpūmīſque tŭmēntĭbus ālbet. *v. mox,*
ſp. ūma Batava, cauſtica. *Mydliny.* (*ſpumo.*
ſpūmātus, *ti* & ſpūmeus. *Pieniſty.* vollSchaums ſchaumicht. *Spumeus in longa cuſpida fumet aper.* M. *ſyn.* Spūmōſus, ſpūmĭfer, ſpūmans, *phr.* ſpūmis plēnus, grăvĭdus,
ſpūmātus, *us, Pienienie*
ſpūmeſco, *Pienę ſię*
ſpūmmiferſpumiger. *Pieniſty.* ſchäumend *Illi ſpumiferos glomerant à pectore fluctus* St.
ſpuo, *Pluię 1. 2.* ſpeyen/ ſpeyen. *ſyn:* Spūto,

ēxcrĕo, *phr.* Sōrdēnte mădēſcĕre ſpūto. Tērram sĭcco ſpŭit ōre vĭātor, ēxcrĕat & făcti dat mĭhi sĭgna nŏta. Cūmque ătro mĭſtos ſpūtāntem săngvĭne dēntes, īnque ſŭos mĭttit ſpūta sŭbīnde sĭnus.
ſpurcātus, *Sproſny.*
ſpūrcè, ſpurciſsimè, *Sprośnie*
ſpurcĭdĭcus. *Blázgoń, Sproſny & ſub Mowá. plugáwá.* ſpurcĭfĭcus, *Plugáwy.*
ſpurcĭloquium, *Blázgonienie.*
ſpurcĭtia ſpurcities *Plugáſtwo.* Unflath/ *Spurcities eadem porcis hæc munda, &c.* Luc. *ſyn.* Fœdĭtas, măcŭlæ sōrdes, vĭtium:
ſpurco, *as. ſpurcor, Deponens. Plugáwię.* Beſudeln *ſyn.* Fœdo, măcŭlo, vĭtĭo, cōntāmĭno, *v. Maculo.*
ſpurcus, *Plugáwy, Straſzliwy.*
ſpŭrius, *Gr. Bękart, Niewłaſny, Mieſzániec* i Hurenkind. *Quiq; in tas ſpuris verſibus appoſuit* Auſ:
ſputamen, *Iudic. 16. Quomodo ſi rumpat quis filum de ſtuppa tortum ſputamine. Lectio eſt vetus quam etiam tolerat L. Brugenſis, & explicat filum de ſtuppa tortum ſputo adhibito, ut mos eſt nentium. Sed vulgata Sixti editio, quam idem præfert: habet: de ſtuppæ tortum putamines i. cortice lennam & in Hebraico codice eſt filum ſtuppa. & apud* LXX. *Polonus interpres, iáko nić z páźdźierzy zgrzebnych kręcona.*
ſpūtālĭcus, *Błazenſki, Plugáwy.*
ſpūtator *Plwacz, Spluwacz.*
ſpūtiſma *Plwoćiny*
ſpūto, *as, Pluię 1. Krwią pluię, Lekuię.*
ſpūtum *Plwoćiny,* Speichel. *Inque ſuos mittit ſputa ſubinde ſinus.* M. *ſyn,* Sălīva. *epith.* Sōrdĭdum, tūrpe, ſterĭdum, fœdum, cāndĭdum, ālbēns, crăſſum, īmmūnduuı. *phr.* ōris ēxcrēmenta, ēxcrementa sălīvæ, Tĕnŭis ſpūma ōris, *v. Spuo.*

SQU

Squālens, *Pośniedźiáły, Ukurzony, Nátężony, Chropáwy, Łſknący ſię.*
ſquāleo, *meliùs quàm ſquálleo Brudny ieſtem.*

Naieżam się, żałobę nośić Smęcę się, Łśknę się.
Vnflätig seyn Dignus honor, squallent abductis arva colonis. Virg. *syn.* Sordeo, sordēsco. *phr:* squālōreāspergor, fædor, horrēo. v. *Sordeo, Squalor.*
squāles, *is* f. *Brud.*
squalens ager, campus, *Odłog.*
squallidè, *Grubo 2.*
squālidus. *Brudny*, *Plugáwy*, *Blady*, *Chropáwy*, *Pośniedźiały*. *Ukurżony*, *Łsknący się* Vnflätig? *Squalidus in ripa Cereris sine munere sedit.* Ovid. *syn.* Squālens, sordidus. *phr.* squālōre ăspersus, fœdus, horrĭdus, āter. Sordida lūctu Māter, Horrendo pædūre obsĭtus, pāllens. v. *Sordidus*; *Macer*, *Squalor.*
squālitas, *squalitudo.* *Brud.*
squālor, *al* squallor. *żałoba* 1. 2. *Brud* *Chropowáćiná*. Vnflath/Leydwesen/ *Terribili squalore Charon &c.* Virg. *syn.* Sordes, situs, prædor, vel mœtor, trīstitia, lūctus. *epith:* Tūrpis, fædus, dēfōrmis, sordīdus, āter, horrīdus, terrībilis. *phr.* Terrībili squālōre jăces. Cæsăries īncōmpta dĭu, squālōrque tĕgēbat Lūridus effīgiem, v. *Sordes.*
squālus, *adject:* Plugáwy
squalus, *substant:* *Głowacz ryba*, *Pies morski*
squāma. *vel* squamma, *Łuská* 1. 3, *Kárácená* Schuppen/ *In plumam squamis auro conserta tegebat.* V. *epith:* Dūra, āspĕra, nēxilis, crēpitans, nītida, rūtila, fūlgens, micans, splēndens. *phr.* squāmārum nēxilis ōrdo, sēries. v. *Squammosus:*
squama æris, *Mośiężna skwará*
squāmātim, *Łuskowáto.*
squāmĕus *squāmiger*, *Łuskowáty*. Schupächtig/ *Squameus in spiram tractu se colligit anguis V.*
squāmigĕrum pecus, *squamigerum genus* Ryba.
squamōsus, *Łuskowáty*. Schuppig/ *Squamosusq; Draco & curva cervice, &c.* Virg. *syn.* squāmĭger; squāmĕus. *phr.* squāmis, tēctus, ōbtēctus, cōntēctus, ōbdūctus. hōrrens, mōnĭtus, ārmātus, Drāco squāmmis trĕpĭtāntibus hōrrens. Hūnc pēllis āhēnis īn plūmam squāmis aūro cōnsērta tĕgēbat, Duplĭci spuāma lōrīca fĭdēlis.
squamula *Łuská*,
squatōsus *Chropawy*, *Plugawy*,
squātina, quatus, *Rasp. ia ryba.* *Quantitas est Renati*
squilla, *Cebula 3. Pław 7. & sub Rak morski okrągły*
squīnanthon, squinanthos, *Rayska trawka.*

STA

St. *Milcz*, *Cyt* stabile est *Pewna to*
stābilīmen Utwierdzenie.
stăbĭlīmentum Podporá, *Utwierzenie.*
stăbilio *Ustáwiam 1. Utwierdzam.* Befestigen/ *Hic situ quassas stabilire tu vres.* Sapph. Sen: *syn.* firmo, cōnfīrmo, cōrrōbōto stātŭo, cōnstĭtŭo, f go
stăbilis *Stały*, *Trwały* 1. *Gruntowny* *Mocny* 3. *Krzepki*, *Pewny*. Stehr/ steiff/ bestāndig. *Qua maneat stabili cum fugit illa pede.* Ovid. *syn.* Fīrmus, cōnstans, fīrmātus, cōnfīrmātus, īmūtābĭlis, īmmōbĭlis, īmmōtus, cērtus pĕrēnnis pērpĕtŭus; ætērnus; īmmōrtālis *vide Constans*, *& Immortalis.*
stăbilitas *Stałość*, *Trwałość* 1. *Krzepkość.*
stabile *is*, *i. stabulum pavonum, apud Varr. 3. R. R c. 6 legit Scalig: ut molile, orbile, quanquam prisce genere fem. intra stabilem infert, ut apud Plaut. in bubilem, pro in bubile śiadło.*
stăbŭlārium, *Chlew.*
stabŭlārius, *Koniuch*, *Sienny*, *Gospodarz.*
stăbŭlatio, *Stanie 2. 6. Podkarm*, *Stanowisko 1. zimowánie bydłá.*
stabuli comes; stabuli tribunus; *Koniuszy.*
stăbŭlo *as*, *Stánowisko mam*, *Bydło gdźie zgániam*, *Stanowię 3.* *Mieszkam gdźie*, *Łożysko mam.* Zur Herberg seyn/ einstellen. *Nec mos bellantes una stabulare, sed alter.* Virg: *phr:* īn stăbŭlum ādmĭttĕre, īn stăbŭlum claūdĕre. Gēlidōque pĕcus stăbŭlāre sūb āntro, Pĕcudes stăbŭlānter īn āntris.
stabulor, *Łożysko gdźie mam*, *Mieszkam gdźie*, *Stánowisko gdźie mam*
stăbŭlum, *Chlew*, *Oborá 1.* *Stanowisko 1.* *Gospodá 1.* *śiádło*, *Stek 5.* Ein Stall. *Ipse velut stabuli custos de montibus olim.* Virg: *syn.* Sēptum, præsēpe. *Equorum.* ĕquīle: *boum.* būbīle *ovium*, ŏvīle, caula: *pecorum*, sūīle, hăra, vŏlūtābrum: *hædorum*, hædīle. *epith.* īngens, āmplum, lātum, spătĭōsum, pătens

...ns, ăpĕrtum, claūsum, mūnītum, tūtum, tĕpĭdum, tĕpens, fūmans, tūrpe, immūndum sōrdĭdum, pīngue, ŏpīmum. *phr.* Stăbŭli claūstra, sēpta, sēpes, ŏbīces. Ferārum tēcta, hŏspĭtĭum, cāsa.
stabulum avium, *Ptaśznik 3.*
stachys *gr: Szał wiią.*
stacte, *es, gr. Mirá 1. Mirowy ołeiek.*
stacte liquor, *Mirowy oleiek:*
stactea myrrha, *sub Mirá 1.*
stădialis, stadiatus, Stáiowy, Zawodniczy.
stadiata porticus, Zapáskow mieysce.
stădiŏdrŏmus, *Zawod 3. Zawodnik, Wyćiegacz.*
stădium, *Gr: Staie 1. Zawod 2. 3. Miára 4. Plác do czego* Ein Lauff Platz/ *Fugisti & primo captus in stadio,* Aūson. *epith:* āmplum, plānum, lātum. spătĭōsum, ŏlympĭacum, ŏlympĭcum,
stădius, Staie 2.
stagneus, *Cynowy, Polewány,*
stagno, *Wylewa z brzegow, Zálewa, Rozlewa rzeká Polewa 1.*
stagnum, *Jezioro, Staw 1.* Ein/See/Teich/ *Sunt liquidi fontes, & stagna virentia musco.* Virg: *syn.* Lăcus pălus. *epith.* Virēns, rĕfūsum, mītē; hŭmĭdum, tŏrpēns, lēntum, cĕrŭlĕum, lĭquēns, rŭtĭlum, splēndĭdum, pĭscōsum căvum, ĭrrĭguum, dūlce, ūndōsum, vădōsum, ūndāns, līmōsum. *phr.* stăgnāns, stāns tŏrpēns ăqua, ūnda: stāgni līttŏre gūrget. Hærēnt stăgna lŏco plēnās æquāntia rīpas, præscrīptumque tĭmēnt ēxīlīsse mŏdum. *v. Palus, Lacus.*
stăgŏnias; *æ: m: gr: Kadźidło, żywicá.*
stăgŏnītis *is, gr. Gálban drzewko.*
stălagmia, *æ, gr: Koperwás.*
stălagmium, *Nausżká.*
stămen, *Włokno, Nić, Osnowá, Przędza, Kądźiel 2. Praćie, Drot.* Garn/Faden/ *--gratilique intendens stamine telas.* Ov: *syn:* Fīlum; līcĭum; sŭbtēgmen. *epith.* Tĕnŭe, grăcĭle, sŭbtīle, ēxĭgŭum lēve, tĕnĕrum, tĕres, tŏrtum, īntŏrtum ŏpĕrōsum, nŏdōsum: nĭvĕum. cāndĭdum, pūrpŭrĕum, aūrĕum, sērĭcum, līnĕum, *phr:* Fīli stāmen. Cūrtīce dūcēntes sŭb tĕgmĭne cūrrĭte fūsi, Vārĭo dīstīncta cŏlōre stāmĭna. Lævĭa vērsāto dūcēbat stāmĭna fūso. Grăcĭli gĕmĭnat īntēndunt stāmĭne tēlas. *v. Filum, & Neo.*

stāmĭneus, *Nićiány, Włoknisty.*
stamnos, *gr: Połbátyle.*
stanneus, *Cynowy.* stannum, *Cyná 1.*
stannum Anglicum, *Kontryfał.*
stans, *Stoiąc, & sub Stánawszy.*
stapeda, æ, f. stapes, edis. m. Strzemię 1.
stapedum lora, Puśliská.
stăphis agria, *gr, Gnidosz, Jágodi winná leśná.*
stăphylŏdendron, *gr. Kłokoćina leśna.*
stăphylīnus; *gr: Pásternak dźiki.*
stapia, æ. Strzemię 1.
stătārius, *Stoiący 1, Nieochotny, Spoyny, Pomażny.*
stăter. *eris, gr. Srebnik moneta, & Wagá ibidem.*
stătēra, *æ, Przemian, Szale, Rozsądek 2. Wagá u wozow, u dyszla.* ein Waag/ *Repit languida quadrupes statera.* (Phal.) St: *v. Libra, Lanx.*
stathmus. *gr: Stánowisko,*
stătĭte, *es, gr: Záwśćiąg źiele.*
stătĭcŭlum *Woz 1.*
staticulum salis fit uxor Loth. 1. statua S Hieronym. Rhodigin.
staticulum, *do, Skacze 1.*
stătĭcŭlus, *Skakanie 2. Kuglowanie.*
stătim, *Stoiąc, Stale, Wnet, Spokoynie.*
stătim, *Záraz, 1. 1. Wnet.* Alsbald/ gleich *Stulta est fides celare: quod prodas statim.* (Jamb:) *syn:* Cŏntĭnuo, rĕpēnte, sŭbĭto, īlĭco, prōtĭnus, ēxtēmplo, ăctūm, cĭto, cŏnfēstim, ōcĭus, īlĭces, quām prīmum. mox, jamjam. *phr.* Nēc mŏra, Nēc lōngum in mĕdio tēmpus, cum.
statitor *Zástanowićiel.*
statio, *Stanie 1. Stania mieysce. Stacyia. Stanowisko 1. 2. 3. Straż 1, 2. Strażnicá. Położenie Schaka. Tret, Post 1.* Strand, *Succedunt, servantq; vices statione relicta. Virg:*
statio agraria, *Czara. stationalis Stroiący.*
stătĭōnārius, Strażniczy 2, Podwodny urzednik, żołnierz osadzony.
stătīva & stativa aqua, *Wodá stoiąca.*
stătīva, *orum, Podkarm, Stanowisko & Schańc 1:*

stativa

ſtativa caſtra, ſtativa, orum. *Stánowiſko 2.*
ſtātius *ſervile nomen, à ſtando Gelli, Stoiaczek, dicas At proprium Poetæ Nomen a producit.*
ſtativæ feriæ, *Stácya 1. święto nieruchome.*
ſtativum dolium. *Stągiew.*
ſtātīvus, *Stoiący 1. Poſtawiony, Uroczyſty.*
ſtātor, *Záſtánowiciel, Sługa mieyski, Strożsługá 1.*
ſtātūa, *Obraz 1. Bałwan 2.* **Ein Bild/ von Holtz/ Ertz/Stein/** *Infantes ſtatuas, ſeu pingvi lentus amaſco:* Hor: *ſyn:* effigies. ſimūlācrum, ſignum. ſpecies, imāgo, *epith.* Aūrāta mārmŏrĕa, æreā, ā-hēna, ārgentĕa, ebūrnea, lignĕa sāxĕa. cērĕa, mū-ta, aūrĕa, ĕxāngvis, ērecta, sūblīmis ārdŭa, ĭnaū-rātā, ēxĭmia, pūlchra, dĕcōra, ēxcūlta, sūpērba, āntīqua, ſcūlptīlis, ſcūlpta, fictīlis, ēxprēſſa vī-va, ſpīrāns. *phr.* Aūrum. ārgēntum æs, mārmor ſāxum, lignum ſcūlptīle, ſcūlptum, lābōrātum, ſpīrans. Lāpis cedrus. cēra ſcūlptīlis. Lŏcūtūrum ēmēntīto cōrpōre mārmor. Vūltum ſīmūlāntia, īmītāntia, vīvis cērtāntia vūltībus æra. Vīvos ēxāngvis īmāgo vūltus rēfert, ēxhībet dē mār-mŏre vūltus. *v: Simulacrum.*
ſtatuaria. *Sznicerzſtwo.* **Bildhauer-Kunſt.** *ſyn:* Cælātūra, ſcūlptūra. *phr.* Stātŭāria ārs, pērītia. Phīdiæ Pōlyclēti. Prāxītēlis, Mȳtōnis ārs, lābor, ŏpus. Phīdiacæ. Mentŏrĕæ ārtes.
ſtatuarius, *ſubſtan: Sznicerz. adject: Sznicerſki.* **Ein Bildhauer/ Schnitzler/** *ſyn:* Cœlātor, ſcūl-ptor. *phr.* ārtis Phīdīācæ pērītus, dŏctus ſpī-rāntes ānīmāre fīgūras cēras, vūltus, ſignorum ārtĭfex. Cælāndi pērītus, Phīdīāca ārte pŏtens, cēlebris. Quī dūcit pōllīce ceram, ſpīrāntes, ā-nīmāvit īmāgīne cēras. ēt ūngves ēxprīmit, ēt mōlles īmītābitur ārte căpīllos. ēxcūdent ālii ſpīrāntia mōllius æra.
Statuliber, Statu liber, Statu-liber Wyzwolony.
ſtātūmen, *Podpora, Tycz: Grunt 2, Podſzewká, Náwy ſzpągi, Bruk.*
ſtātūmīnātio, *Utwierdzenie, Wſpiránie.*
ſtātūmīnātus, *ſub Máćica & Brudkuię.*
ſtātūmĭno, *Utwierdzam Nátykam winnicę Po-więzuię 2. Brukuię, Obrąbiam 2.*
Statunculus à ſtatua, ut ranunculus à rana formant Grammatici. Rhodigin. Donat.
ſtātŭo, *Stánowię 1. 2. Stawiam 2. 5. Wyſtáwiam 8. Náznaczam, Sądzę o czym, Sądzę urzędownie, Poſtępuię z kiem. Szacuię Mniemam, Uymuię 7. Zdáię 2* **Gäntzlich/ fürnehmen/ a ffrichen:** *Urbem præclaram ſtatui mea mœnia vidi. V: ſyn:* Cōnſtĭtŭo dĕcerno, vel pono, lŏco, cōllŏco, fīgo, fīrmo, ſtăbīlio.
ſtatuo de me. *Myślę ſobie co z tego, Zábiiam ſię.*
ſtātūra, *Wzroſt.* ſtatūra quadrata, *śiádłość.*
ſtātus. *ti Pewny, Naznaczony, Umowiony. Opi-ſány. Uroczyſty, Mierny.*
ſtātus. *us, Stan, Wzroſt, Dorośnienie, Stałość, Po-ſtáwa, Stanie,* **Stand/ Zuſtand.** *Hic ſtatus in medio multos permanſit, &c: Virg. ſyn* Cōn-dĭtĭo. fōrtūna, ōrdo, grădus lŏcus. *epith.* Fēlix, faūſtus. īnfēlix. īnfaūſtus trānquīllus, flōrens, plăcĭdus, quĭētus, ŏptātus, hŏnēſtus, dĕcōrus, mīſer, tūrpis.
ſtatus cauſæ, *Wſtąpienie w práwo.*
ſtātūtum, *Poſtanowienie umyſłu.*
ſtatūtus *Umowiony, Opiſany, Roſły, Wzroſtu nie-zwyczanego.* **Beſtimpt/** *Cautum & ſtatutum juſ-ſerat.* (Iamb. Dim.)

STE

ſteātītes, *æ m: gr: Loiowáty kámień.*
ſteatōma, *tis, Gr. Guz 3.*
ſtēga. *gr: Pokład w budowaniu.*
ſtegnus, *gr: ściſły.*
ſtēla, *Gr: Słup 5. Słupik. & ſub ſtrąpor.*
ſtēlēphūros, *gr: Bábka ziele.*
ſtēlis, *idis, Gr, Jemiołá.*
ſtella, *Gwiazdá, Pław 8. 9.* **Stern/** *Poſtera cum primo ſtellas oriente fugarat.* Virg, *ſyn.* Sȳdus, āſtrum *epith.* Cœlēſtis, mīcans, ārdens, lūcĭda, ſplendĭda, cŏrūſca, rădĭāns, *v. Aſtrum:*
ſtella cincinnata, crinita, *Miotła ná niebie.*
ſtella fatalis, *Gwiazdá národzenia.*
ſtella herba, *Wronia nogá.*
ſtella marina; ſtella polaris, *Gwiazda żeglárska:*
ſtella vagans, errans, *Pláneta*
ſtella *Veneris Gwiázdá zaranna, Gwiazda wie-czorna.*
ſtellātis, *Gwiáźdźiſty.*

ſtellans

stellans volatus, *Złotnik robaczek.*
stellaria, *Przywrot ziele, & Gwiazdeczki ziele.*
stellāris *Gwiazdny. Gwiaździsty.*
stellata *Salamandra.* *stellatūra, żołdu ubliżenie,*
stellātus, *stellifer. stelliger,* Gwiaździsty. Gestirnet
Conspicit atq; illi stellatus Iaspide fulva. Virg. syn. Stēllifer. stēllus mīcans, rădĭans, distīnctus: *stellimicantia signa, Zodiaci Varr: Gwiazdoiáſne, Gwiazdami się błyszczącę.*
stellĭo, *onis* *Krzeczek, Zazdrośćiwy.*
stelliōnātus, us Oszukánie, Szálbierstwo.
stello as Gwiazdámi zdobie, świecę się 2.
stellŭla, *Gwiázdezká*
stemma, *gr: Linia rodu, Obrázy prodkow. Rod 1. Wieniec poczesny, & sub Herb, Maj 1.* Stamm/ Geschlecht. *Atria Pisonum stabant cum stemmate tota.* M. *syn:* īnsīgne. *epith:* Nōbĭle, īnsīgne, clārum, pūlchrum, īllūstre, dĕcōrum, sŭpērbum, cĕlĕbre, gĕnĕrōsum, patrĭum, ăvĭtum, *phr:* Mājōrum prīscæ ĭmāgĭnes. Gĕntīle sīgnum, ēmblēmăta, Stēmăta quīd făcĭunt, quīd prōdēst, Pōntĭce lōngo sănguĭne cēnsēri, pīctōsq; ōstēndĕre vūltus Mājōrum, *v. Nobilitas.*
stĕphănītæ *hi gr. sub Wienniec noszący.*
stĕphănōmăta, *gr: Wieńcowe ziolá.*
stĕphănōplōcos, stĕphănŏpōlis. *gr: Wieńczarká.*
stercŏrārius. *Gnoiowy.* stercŏrătio, *Gnoienie,*
stercŏrātus, *Gnoisty. Nágnoiony.*
stercŏreus, *Smrod 3. & sub Gnoiowy.*
stercŏro, *Gnoię 2. Tłustą ziemię czynię.* Mit Mist düngen/bemisten/ *phr* săta fĭmo, tēgo, ŏbdūco, sătŭro, replĕo, stĕrcus, fĭmum, cĭnĕrem īmmūndum jăctāre per agros. Fæcūndat stĕrcŏre tērram. Quæcūnque prōmes vīrgūlta pēr agros spārge fĭmo pīngui & mūlta mĕmor occūle terra.
stercŏrōsus, *Gnoisty.*
stercus, *Gnoy 1.* Mist/ Koth/ Dreck/Wust. *syn,* Fĭmus, *epith:* Tētrum, ōlĭdum, īmmūndum fœtens.
sterculīnum, stercŭlĭnium, Gnoiewisko,
stercŭlus. stercutius, Gnoiek 1.
sterelytis. Plin: corr, stĕreōtis, *idis gr: sub Srebrna piená.*
stĕreŏbăta, *Gr. Podstáwek 3.*
stergethron, *gr.* Rozchodnik *wielki.*
stĕrĭlesco, *Wyradza się.*
stĕrĭlis, *sterilus. Niepłodny.* Unfruchtbar/ *Infelix lolium & steriles dominantur avenæ. Virg. syn.* Īnfœcūndus, ēffœtus, ārĭdus. *phr,* Dĭffĭcĭlis ărēnōsus, trīstis, īnērs, sēgnis, mălus, măle fœcūndus, īnvīsus ăger. Frūgĭbus īnfēlix tēllus. Rĕgio nec pōmis fœta, nec ūvis. Dĭffĭcĭles tērræ cōllēsque mălĭgni. Ægra sōlo măcĭes, Trīste sōlum, cūltōre cărens. stĕrĭlis prŏfūndi vāstĭtas squālet sōli. Fūndus mēndax. Nūlla pīgnŏra rĕddĭt hŭmus. ărbor nūllis frūctĭbus āpta ferēndis. Prīmis sĕgĕres mōtĭūntur in hĕrbis. ĕxpĕctāta sĕges vānis ēlūsit ărĭstis. *v. Sterilitas.*
stĕrĭlĭtas, *Niepłodność.* Unfruchtbarkeit, *phr:* Nūllas tērra frūges, părtŭrit, părit, fĕrt, mĭnĭstrat, stĕrĭles æstus ădūrit agros. Vĭtio mŏrĭens sĭtit āĕris hērba. stĕrĭles, trīstes agros nūllus īrrĭgat imber.
stĕrnax equus, *Koń zrzucáiący,*
sterno; *ściele 1. 2 Nákrywam, śiadłam. Tarcicámi pokładám, Obalam 1. Porażam 1. Brakuię.* Sprengen/ streuen/ *syn:* Prōstĕrno. āfflīgo, dējĭcio, ēxcŭtio; *v. Dejicio.*
sternon, *gr: Kość mostkowa*
sternor. *Pclegam 1. Obalam się, Upada morze.*
sternŭtāmentum, *Kichanie, Kichawká.*
sternuo, *is,* sternuto, *Kicham,* Niessen/
sternūtārio, *Kichánie.* *sternutatōrium, Kichawka*
sterquĭlinio effossus, *Smrod 3.*
sterquĭlĭnium, *Gnoiewsko, Smrod 1*
sterto, *Chrapam, śpię 1. 2. Parską*

STI

Stĭbădium, *Gr. śiedzenie 7. Stoł iadálny, Łoszko stołowe.*
stĭbīnus, Antymoniiowy, Alábástrowey máśći
stibium, *Antymonium, Oczną przyprawa.*
stica, æ, Muszkátela. Muszkátele iágody.
stica item. seu sticharium. Meurs. & Glossar. Isidor. est tunica candida & purpurea, Patriarchis & Episcopis Græcorum usitata, insignita figuris literam Γ exprimentibus. Unde & Balsamon. & Anastasi. in Leon. 3. hæ vestes dicuntur Gamadia seu Gamatia

ſtĭcte, es, gr: Pies pſtry.
ſtĭgma, gr. Pryſkowánie, Cechá 2. Nieſłáwa. Ein Brandmahl / epith. Rĭgĭdum, dūrum, flāmmans, prēſſum, fœdum, tūrpe, phr. īnūſtum frōnti, sīgnāns vūltum frōntēmque pĕrūrens. Rĭgĭdo sīgnātam ſtĭgmăte frōntem. Dūrīſque pĕrūſtum ſtĭgmătĭbus. Hānc prēſſo ſīgnābit ſtĭgmăte frōntem.
ſtigma impono, tr: Oſtawiam.
ſtigmătias, æ. ſtigmătĭcus, gr: & ſtigmōſus, Pryſkowany.
ſtilla; Kápká, Kropłá 1.
ſtillātĭtium vinum, Ukápki.
ſtillatĭtius, ſtillātus, Kápány.
ſtillĭcĭdium, Kápánie 1. 2, Kroplá 1. Dach.
ſtillio, onis lege ſtellio.
ſtillo, Kápam, Kápię, Sączę ſię, ćiekę 2. Puſzczá drzewo, Tropffen / ſyn. Flŭo, ēfflŭo, phr. Gūttātim cădĕre ſtĭllābat ămīcis ēx ŏcŭlis, rōrem, ſtĭllāvit rōrĭbus ărbor.
ſtilus, lege ſtylus.
ſtimmi, gr: Antymonium, Oczna przypráwa
ſtĭmŭla dea, ſub Pobudká 2. & Rzeſkość.
ſtimŭlātio, Sturſanie, Pobudka 2.
ſtĭmŭlātor, Sturſacz, Pogániacz, Pobudká.
ſtimuleus, Plaut. corr. Ulmeus. Lambin.
ſtĭmŭlo, Sturſam, Kolę 1. Pobudzam, Kopie mię Trapi mię, Antreiben / reitzen / Thias ubi audito ſtimulant Thrioterica Baccho V. ſyn: Pūngo, lăncĭno, fŏdĭco, ēxſtĭmŭlo, ēxcĭto, cōncĭto. phr: ſtĭmŭlis fŏdio, tūndo. Stĭmŭlum ādmŏvĕo, ădhĭbĕo, ſtĭmŭlis, ăgo, īncito, īmpĕllo, ūrgĕo, ăgĭto.
ſtĭmŭlor, Pokuſę mam 2.
ſtĭmŭlus, & ſtimulum. n. Bodźiec, Pobudká 1. Poganiacz 2. & ſub Przykrzę ſię komu. Ein Stachel. -Et cœci ſtimulos avertere amoris. Virg, ſyn: ăcūlĕus, cālcar, epith: ācer ăcērbus, ăcūtus, pūngens, fĕrus, trūx, dīrus, fĕrrĕus, ſævus, prĕmens, crŭēntus. phr: Stĭmŭli cūſpis, fĕrrum, ăcūmen, ăcŭlĕus, ſtĭmŭlis, ăgĭtāntur ĕqui ſtimŭlis ăgĭtābat ămāris. ūrget ſtĭmŭlis aūrīga crŭēntis. sōllĭcĭtat ſtĭmŭlis cæca lĭbīdo fĕris, ſtĭmŭlis haūd mōllĭbus īncĭtat īras. v. Calcar.
ſtingo, Calepin. Rob. Steph. corr, ſtingvo, Gáſzę.
ſtingvor, Gaſnę, Blakuię.
ſtīpa, æ, Zgrzebie. Item diverſæ originis, Formierſki koł.
ſtīpātio; ściśnienie. Skupnienie, Geſtwá, Zátwárdzenie, Orſzak, Tłum.
ſtīpāror. Sługá, Hálabartnik. Utykacz, ſub Zgrzebie
ſtīpātus, Natkány pełen.
ſtipĕndiārius; adject: Hołdowny, żołdowny.
ſtipendiarius, ſubſt: Hołdownik.
ſtipendiarius miles, żołnierz pieniężny.
ſtīdendior, aris, żołduię.
ſtipendioſus, żołdowy, żołnierz ſtáry.
ſtīpendium, żołd, Hołd, Pobor, Kriegs-Sold / Steuer: Indomito nec dira ferens ſtipendia tauro Cat:
ſtīpes, hæ. à ſtips. Pieniądze.
ſtīpes, ites, m. Koł 1. Pal 3. Słup 2. Pniak, Nikczemnik, Głupiec. Ein Pfahl / Zaunſteck / Stamm / Stipitibus duris agitur ſudibuſve præuſtis. Virg. ſyn. Trūncus, ſŭdes. pālus. epith. Dūrus, nōdōſus, rāmōſus, tĕres, rōtūndus, prōcērus, īmmōtus. īmmōbĭlis, rōbŏrĕus, sīccus, ărĭdus, ārēns.
ſtipes defoſſus, ſub Kopiec 2. (v. Palus.
ſtipes infamis, Szubienicá 1.
ſtipes noxialis. Probá 4.
ſtīpo, Kupię, Nátykam, Záćieśniam, Nápełniam, Odſtępuię. Umbgeben / umbfangen. Circumſtant fremitu denſo ſtipantque frequentes. Virg. ſyn: āmbĭgo, cīngo, cīrcūmſto, ſēpio, vāllo.
ſtips, ĭpis. & hæc ſtipis, is, Pieniądze, Czadz, Kolędá Jáłmużna. Beyſteuer / Sed miſeram parva ſtipe focilat, ut pudibundus. Ovid.
ſtipis theſaurus Puſzká pieniężna.
ſtips unciaria, Pieniądz. ſtiptĭcus lege ſtўpticus
ſtipŭla, źdźbło, Rżysko, Stoppel / Stridenti miſerum ſtipula diſperdere carmen. Virg: ſyn: Cūlmus, călămus, pālĕa, ſtrāmen, epith. Lĕvis, trĭtĭcĕá vĭrĭdis, flāva ăgrĕſtis, vŏlāns, ārida sīcca. frăgĭlis crĕpĭtans, gĕmens, grăcĭlis. phr: Lĕvem ſtĭpŭlam crĕpĭtāntĭbus ūrĕre flāmmis. v. Culmus.
ſtipŭlārius, źdźieblny.
ſtĭpŭlātio, Kontráktowy ſpoſob, Obietnica Umowa Zrękowiny
ſtipulatiuncŭla, Kontráktowy ſpoſob.

ſtipūlator, *Kontraktnik żądáiący.*
ſtipulatus, *us. Kontraktowy ſpoſob.*
ſtipŭlor. *Kontrakt czyniąc ſpytam, Umawiam ſię, & ſub Obiecuię.*
ſtīria, *Sopel.* ſtīrĭcīdium. *Kápánie.*
ſtirpeſco, *Chwáśćieię, Leśnieię, Zdrewniec.*
ſtirpĭtus, *Zkorzeniem, Z gruntu, Doczyſta.* Von Grund auff / *Stirpitus atq; nemus commiſſaque, &c. F. ſyn:* Rādīcĭtus, à ſtīrpe, à rādīce.
ſtīrps, *m. f. Latorośl 3. Korzeń, Krzew. Trzáſká.*
ſtirps, *f. Ennio, m. priſcè Rod 1. Pokolenie Początek.* Urſprung/Geſchlecht/ *Depoſuit ſulcis, & ſtirpes obruit arvo.* Virg: *ſyn.* Rādix, vel ŏrīgo, gĕnus, *phr:* Heu ſtīrpem, īnvīſam! Quæ vōs à ſtīrpe pārĕntum Prīma tŭlit tellus? *v. Genus. & Radix.*
ſtīva, *Pługowe nogi, an Kozicá.*
ſtilāta, *Komięgá.*
ſtilataria purpura. Száta z kutaſami.
ſtilatarium bellum. ſub Wolny 7.
ſtilātārius. Przywoźny, Szeroki, & Flis
ſtlembus. ſilentus, Leniwy.
ſtloppus, ſtlōpus; *Kláſk 1.*

STO

ſto; *Stoię 1. Stoi zá tyle, Polegam 2. Pokázuię ſię, Trwam 1. Oſtaię ſię, Szczycę ſię 1. 2. Po ſobie mam, Przychodzi mi, Przeſtaię 3 Zdáię ſię, Służę Pomagam zá kim, Plużę, Trzymam z kim, Przypłacam czego 2.* Streben/ *In medium, ſeu ſtabit iners, ſeu profluet humor.* V. *ſyn:* Cōnsīſto, cōnſto, vel pērmăneo, pērdūro, vel vĭgĕo, flōrĕo. Rēctus, ērēctus ſum mānĕo.
ſtœbe, *es. gr: Chaber wielki.*
ſtœchas, *adis, Gr: Kocanki 2. 3.*
ſtŏla, *Gr. Száta długa, Szata białogłowſká Letnik, an rectè Stuła?* Ein lang Kleid. *Ad talos ſtola demiſſa & circumdata palla:* H *vide Veſtis.*
ſtŏlātus, *ſub Letnik, & Szátá białogłowſka*
ſtŏlĭdè. *Głupie,* ſtolidus; *Głupi.*
ſtŏlo. *onis, Wilk drzewny, Głupiec, Stáry ágłupi.*
ſtŏmăcăce, *es. gr: Szkorbut.*
ſtŏmăchĭcus. *Gr: żołądka chorego.*
ſtŏmăchor; *Gniewam ſię 1. Dąſam ſię, żołądkuię ſię*
Zornig ſeyn/ -- *ſectum ſtomacharis ad unguem,* Hor. *v. Iraſcor.*
ſtomachōſus, *Gniewliwy 1 2. Niedogodny.*
ſtŏmăchus, *gr: żołądkowe uśćie, żołądek 1. 2. Gárdło 1. Gniew 2. Przykrość 3. Myśl Apetyt 1. Humor.* Der Magen / *Latrantem ſtomachum benè lenit cum ſale panis.* Hor: *ſyn* Pēctus, *Metaph.* īra. *epith:* ăvĭdus. hĭāns, căpāx, văcŭus, fămēlĭcus, jējūnus, ĭnānis, plēnus, rĕfērtus, *phr:* Cibo grāvis. Fervēns vīnōque cĭbōque. Jējūnus rāro ſtŏmăchus vūlgāria temnit,
ſtŏmătĭcus, *gr: Uſtá cuchnące máiący, Uſta leczący*
ſtŏmōma *gr: Stal, Hart, Opiłki,*
Storax, Officinis idem Styrax. o *produxit Renat.*
ſtŏrea, *Máta, Rogoża.*

STRA

ſtrābiſmus, *Gr: Zezowatość.*
ſtrābo, *gr. Kozooki, Zezowáty.*
ſtrabonem fieri; *ſub Po okupatrzę, Zayrzę.*
ſtrābus, *gr: Zezowáty*
ſtrāges, *Porazká, Łom, Kupa 1 Zboża położenie.* Niederlag. *Aggeribus tantas ſtrages impune per urbem.* Virg. *ſyn:* Clādes, cædes. ŏccīſi ruīna pērnĭties, ēxĭtium. *epith.* Crŭenta ăcērba, impia - īnfānda, nĕfānda, hōrrĭda, hōrrenda, sānguĭnĕa, dĕfōrmis. *phr:* ſtrāgis cædis ăcervus. Mōrĭēntum ăcērvi cumŭli. Mille mōrtis făcies, fōrmæ. Lūctus ŭbīque păvor, & plūrĭma mōrtis ĭmāgo. Crŭēntum ēxĭtium. Fātum mĭsĕrābĭle bĕlli. Quāntas ăcies, ſtrāgēſque cĭēbunt. Prōcŭbŭiſſe ſŭper cōnfūſæ ſtrāgis ăcērvos. Plēni ſpūmānti sāngvīne rivi exūndant. Terra crŭōre mădet ſævam nūllo diſcrīmine cædem ſūſcĭtat Plūrīma Perque vĭas ſtērnūntur ĭnērtia paſsim cōrpŏra. pērque dōmos Jāmque cătērvātim dăt ſtrāgem, ātque āggĕrat ĭpſis in ſtăbŭlis tūrpi dĕlāpſa cădāvĕra tābo. Quas ĭbi cum ferro ſtrāges, quæ fūnĕra Tūrnus ēdĭdĕrit? quem quiſq; vĭrum dēmīsĕrit orco? Aŭt ſtērnet pŏsĭtas ūrbes, ĭnque ārva rĕdūcet ŏppĭda ēt in dŏmĭbus mātūras rĕddit ărĭſtas. Bĕlla, hōrrĭda bĕlla, & Tibrim mŭlto ſpūmāntem sāngvĭne cērno. *v. Occiſio, Cædes.*
ſtrages muri, *Gruz 1.*
ſtrāgŭla, *æ ſubſt. & adject: Obićie, Kołdra Odźienie,*

ftragula pellicea, *Szuba.*
ftrāgŭlāta veftis, *ſub Obicie.*
ftrāgulum, *Kołdrá, Obicie, Deká, Odźienie* Allerley Decke/ Teppich/ *epith.* Villōsum, pīctum, pūrpŭrēum, prētīōsum, aūrātum, dĕcōrum hŏnēstum. *phr:* Strāgŭla pūrpŭrēis lūcens vīliōsa tāpētis. Aūrēa rēgālī mīrāta eft ftrāgŭla lūxu.
ftrāmen, *Słoma, Mierzwa poſzycie.* Stroh/Streu/ *Hic juvenem aggreſsi ſublimine ſtramen ponunt.* Virg: *ſyn.* Strāmentum, ftīpŭla, pălea. *epith:* Mōlle, agrefte, dūrum, ārīdum, rīgĭdum, sīccum.
ftrāmentārius, *Słomny,* & *ſub Słomiany.*
ftramentītius, *Słomiány.*
ftramentitius homo, *Stráſzydło 1.*
ftrāmentum, *Słomá, Bárłog, Rżyſko, Poſzycie, Wiecheć 1.*
ftrāmīneus, *Słomiány.* Strobin/ *Straminea poſſet dux habitare casâ.* Prop.
ftrangŭlātio, *Dawienie, Duſzenie.*
ſtrangulator, Dawiciel.
ftrangulatus, *us Dawienie.*
ftrangŭlo, *Dawię Duſzę, Trzymam co skąpo. Zátłumiam, Taię, Zátrzymawam 4.* Erwürgen/ *Strangulas & cuncta exuperans, &c.* Juv. *ſyn:* sūffōco, sūspēndo. *ph.* Faūces, gūttur lāquēo prēmo Faūces ōbstrīcto nōdo, fūne, rēste, prēmo, cōmprīmo, īnnēcto, ēlīdo, frángo, ănĭmam, ănīmæ viam, vōcis īter lăqueo claūdo, præclūdo, ōbstrŭo. Lăquēo, cōlla implico, à trābe sūblīme trīste pĕpēndit ŏnus. Pārs ănīmam lăquēo claūdunt mōrtīsque tĭmōrem mōrte fŭgant, ūltrōq; vōcant vĕnĭentia fāta. Hīc lăqueo faūces, ēlīsăq; gūttūra frēgit. Nōn tŭlit īnfēlix, lăquēōq; ănīmōsa lĭgāvit gūttūra. *v. Suſpendo.*
ftrangūria, *gr: Uryny trudność 2.*
ftrāta, æ, ftrata via viārum, *Bruk.*
ftrătāgēma, vel ftrategema, *ut aliqui malunt ſcribere è græca origine, Gr Sztuka żołnierska.* Kriegs List. *Mulieris audi belgicæ ſtratagema.*
ftrătēgia, *gr. Hetmáńſtwo.* (Scac.
ftrătēgus, *gr. Hetman 1. Bieśiadnik 1.*
ftrătiōtes, *æ. m. gr: żołnierz, Krwáwnik.*
ftrătiōticus, *gr. żołnierski.*
ftrătŏpĕdum. *gr: Oboz, Woysko,* & *ſub Rádźieckí domu.*
ftrator, *Máſztalerz. ſtratoris veſtis, Kołdra.*
ſtrătōrius, ścielenıu ſłużący.
ftrātum, *Pokład 2. Bruk, Pośćiel, Deska Woyłok.* Ein Bett/oder Streu/ *Mollibus è ſtratie opera ad fabrilia ſurgit. Virg: ſyn,* Lĕctus, cūbīle, thălămus, *v: Lectus.*
ftrātūra, *Pokład 2. ścielenie, Prześćieláuie, Brukowánie.*
ftrātus, *us, ścielenie, Pośćiel.*

STRE

Streblīta, *Kołacz, Ciaſto 2.*
ſtrĕbŏla, ſtrebŭla, ſtrebulum, Udowa pieczenia.
ftrēna, *Kolędá.*
ftrēnua dea, *ſub Rzeskość*
ftrēnŭē, *Ochotnie, Rzesko, Obrotnie.*
ftrēnuitas, *Rzeskość* Strenge. *Strenuitas ántiqua manet nec terga colorem,* Ox:
Strēnuo, as, Plaut: *i ſtrenuum me oſtento, alij aliter* & *legunt,* & *explicant.*
ftrēnuus, *Rzeski,* Streng/tapffer/-- *dederat faciendis ſtrenua juſſis* Ovid: *ſyn:* Dīlĭgens, īmpĭger, nāvus, īndūstrius.
ftrĕpito, *Trzepiecę ſię,*
ftrĕpītus, *us; Chrobot, Gruchot, Kołát, Grzmot, Puk 2. Trzask 2. Szum, Skrzyp, Szmer 1. Trzeſzczenie, Szeleſt, Dzwiek, Brzmienie, Zgiełk Gwat, Wiatru przyrodzonego upuſzczenie Szept, Szemránie, Trzaskanie ſub Trzask 2.* Ein Getöſs/Geräuſch. *Fit ſtrepitus tectis, voceſq; per ampla volutant* Virg: *v. Murmur.*
ftrĕpo, *Chrobocę, Grzmot czynię.* Rauſchen/ſchwatzen.-- *ſtrepit omnis murmure campus.* Virg. *ſyn.* Strĕpĭto, sŭsūrro, mūrmŭro, *phr:* Mūrmŭra mīscēre. Fīt ftrĕpītus, tēctis, vōcēsque per āmpla vŏlūtant ātria. tēcta frĕmunt. Raūco ftrĕpŭērunt cōrnŭa cāntu. *v. Murmuro.*
ftrepsĭcĕros, ōtis, *vel tis hic, gr: Kręgoroz.*
ftreptos uva, *gr: ſub Obrotny 1.*

STRI

ftria, *Fałd, Láskowanie 3. Skibá 1: Zyła w liśćiu,* & *ſub Zagon.*

ſtriātūra, *Laſkowánie*
ſtriātus, *Laſkowány.* Faldowány, *Zmarſzczony.*
ſtrībiligo, ſtriblīgo, *Mowá łáćinſká zła.*
ſtrīblīta. *Kołacz.*
ſtrībŭla caro, *Udowa pieczenia.*
ſtrictabillæ, ſub Wymuſkány.
ſtrictè. ſtrictim, ſtrictiſsimè, *śćiśle, Krotko, Słozem,* Niſko.
ſtrictipellæ, ſtrictivellæ, ſub Wymuſkány.
ſtrictīvus, *Rwany.*
ſtrictor, *Obrywacz*, ſtrictūra, *Iſkrá*
ſtrictūræ, *hæ. żelazo roſpalone, żelazo zlane*
ſtrictus, *śćiſły 2, Surowy 2, Dobyty miecz.*
ſtricŭlus, Dźiećię 2
ſtrīdeo, *es.* ēre, *Zgrzytam, Skrzypię 1. Trzeſzczę, Skwierczę. 1. Parſká.* Kirren/knitſchen *Ut mare ſollicitum ſtridet refluentibus undis.* Virg: *ſyn:* Strīdo, crēdito, frĕmo. *phr:* ſtrīdōrem do, ēdo, tōllo, ciĕo. āttōllo. Fŏrĭbus cārdo, ſtrīdēbat ăhēnis, ſangvine tērra mădet, ſtrīdēntq; haſtīlĭbus aūræ, āt tŭba tērrĭfĭcis frēgit ſtrīdōrĭbus aūras.
ſtrīdo, *is*, ĕre Skrzypię 1. *Tárkocę*, Trzepiecę *ſię, Szmer czynię, Skwierczę 1, Zgrzytam, trzeſzczę.*
ſtrīdor *Zgrzytanie, trzeſzczenie, Przykość, ſkrzyp, Szum, Kwiczenie, Kſzyk 1.* Das Kirren/ *Ecce inimicus atrox magno ſtridore per auras.* Virg: *ſyn:* ſtrĕpĭtus mūrmur. *epith.* ăcūtus, quĕrŭlus, raucus, fĕrus; hōrrĭsŏnus, tērrĭfĭcus, hōrrēndus, ācer, tērrĭsŏnus: tērrĭbĭlis, sŏnāns, hōrrĭbĭlis, hōrrĭfer. *phr:* īn. pŭlit ācri cum ſtrīdōre fŏres. Frĕmit ūndĭque ſtrīdor hōrrĭbĭlis. *v. Strido,*
ſtrīdŭlus, *Skrzypiący*, Przykry 3. *Trzeſzczączy, Skwierczący.* trächt/rauſchig/ *Stridula Sauromates plauſtra bubulcus agit.* Ovid: *ſyn:* ſtrīdēns, ſtrĕpītans, sŏnōrus.
ſtrīga, *ćiąg 2. Rząd 3. Skiba 1.* Pierzeiá.
Strigatus ager, Aggeno Urbico, qui à Septemtrione ad meridiem currit, cardinibus creſcens, ſeu per ſtrigas & ſcamna diviſus.
ſtrigatio, Odpocznienie. ſtrīges, *hæ, vide* ſtrīx
ſtrīgil, *is, hæc Grzebło, Drapaczká, & Alumnis genus pumicoſū & fiſtuloſum inſtar ſpongiæ, Sipont.*
ſtrīgĭlēcŭla, *Grzebło, Drapáczká.*
ſtrīgiles; *hæ, à ſtrigil, vel à ſtrigilis, Laſkowanie 2, Piaſek złoty, & ſub Sćierká.*
ſtrīgilis, *is, hæc Iſidoro hic Grzebło, Drapáczká, Uſzka, Rurká áptekarſka* Striegel/Roßkamm/ *epith:* Dēntāta, fērrĕa, dūra, rĭgĭda.
ſtrigilium, Grzebło.
ſtrigillum, *Rurká áptekárſká, Uſzká.*
ſtrigium, Szuba.
ſtrigmentum, *Oſkrobiny, Strużyna, Brud, Kley rybi*
ſtrīgo, *Odpoczywam komu, Kieruię 1. Producit* Propert: *corripit Virg.*
ſtrigones, hi al. ſtrigores, ſub Mocny 1. Suchorláwy.
ſtrīgōsĭtas, Oſowiałość.
ſtrīgōſus, *Suchorláwy, Koń chudy, Oćiągáiący ſię. & ſub Niewymowny.*
ſtrīngo, *śćiſkam 2. śćiągam, Zwięzuię, Obrywam 1. Oſkrobuię,* Omykam, *Draſnąć, Dobywam 2. Náſtorzyć, Dośćigam, Przywięzuię. Kuię, Przerażam, Strugam Obćinám 1. Zlewam, Podbiera, Oćieram ſię.* Strengen/Zuſamm̄en knüpffen *Tot paribus ſtreperet clypeis, tot ſtringeret enſes.* Virg. *ſyn:* āſtrīngo, cōnſtrīngo, cōmprĭmo, ārcto īn ārctum cōgo, cōārcto, lĭgo. vīncio, vel dīſtrīngo nūdo ē vāgīna ēxtrăho: ēdūco, ĭs dĭrĭpio, ērĭpio,
ſtrīgŭlus, Dźiećię 2, ſtringor, ōris, Zdrętwienie.
ſtrinx, *gis, gr. Kozodoy ptak.*
ſtrio, *as. Laſkuię, Fałduię, Marſzczę 2.*
ſtritavus, pro tritavus. priſcum Feſt.
ſtrito, as, Łeżę priſcè pro trito as, à tero, tritum, Stritavus. pro Tritavus.
ſtrix, *igis, hæc gr:* Kozodoy ptak, *Sowá łężua, Láſkowánie 2. Straſzydło 2, Czárownicá 1,* Ein Nacht vogel. *epith:* Nŏctūrna, īnfaūſta, īmprŏba, raūca, nŏxĭa, trīſtis, sĭnĭſtra, mœſta, fĕrālis, nĕfānda, dīra, īnfēlix, præsāga. *phr.* Quōd trĕpĭdus būbo, quod ſtrix nŏctūrna quĕrūntur *Ovid:6. Faſt.* ēſt illis, ſtrīgĭbus nōmen, ſed nōmĭnis hūjus caūſa, quōd hōrrēnda ſtrīdēre nŏcte sŏlēnt.

S T R O

Strŏbĭlus. *Gr.* Szyſżká 1. *Kárćiof, Kręglica, Soſná 1. Pław, Wicher.*

strobulus, sub Sosna 1.
strŏbus, *f: gr: an Koźiłep.*
strōma, *gr: n. Obićie*, strombus, *gr: Paw.*
strombus, flūviatilis, *ślimak 2.*
strongўle, es, *Hałan.*
strŏpha, Gr. *Sztuka prawna.*
strŏphæ, *Wiostowe wići, Mowá trudna, Wykrę-*
strŏphiārius, *Wieńczárz* *(cánie.*
strŏphiŏlum, *Chustka 1.*
strŏphium, *gr. Wieniec 1. Chustka 2.*
strŏphos, *vel us, gr. Gryzienie 2,*
stroppus, strŏpus, *Wieniec 1.* Wiostowe *wići*
structilis, *Robiony 1. Składány 2.* Aus vielen Stūcken zusammen gebauet, *Non silice duro, structilive cemento,* Scaz,
structio, *Budowánie,*
structor, *Budownik, Mularz 2. Stołowy 2. Stolnik.*
structum, *sub Kámionká. & Mur.*
structūra, *Budowánie 1. 2. Skłádánie, Fałdowánie, Mur.* Kleć. Auffrūstung, *Et structura mei carminis esse potest.* Ovid:
strues, *is,* Stos 1. *Kupa 1. Miodownik Kołacz.* Ein zusammen getragener Hauff, *Syn.* Cōngĕries, āgger, cūmŭlus, cōngēstus agger,
struf rtarius, strufertum, sub Ofiárá 2.
struices, à struix, Kupá 1 *Stos 1 Noszenie.*
strūma, *æ, Wole 1, ślinne jagody,* Groczoły
strūmāria, *Rzep 2.* strumāricus, *Gruczołowáty.*
strūmea, *Jáskier.*
strumentum, pro Instrumento. Tertull. *Colovius.*
strūmōsus' *Gruczołowáty:*
strūmum, Pśinki, *struncus, Bobek 3.*
struo, *Buduię 1. Gotuię, Szykuię 1, Knuię 2. Kupię, Kopię 2. Układam 1. Nábawiam Sypię 2 Muruię, Sztuki zážyć.* Jdę ná kogo, *Myślę chytrze, Náprawiam 2.* Ord en, bauen, *Sacrilegum strueret cum Catilina nefas.* Mart: *syn:* Mōlĭor, cōnstrŭo, exstruo: ædĭfico, vel păro, appăro, instrŭo.
strupearia festa, sub Wienieć.
struppus, strŭpus, Wiązanka, *Wiostowę wići,* Wieniec 1.

strūthea, *orum, vel* struthia mala, *gr: Pigwa.*
strutheum, *gr: Członek 5.*
strūtheus *gr. Struśi.* strūthio, *hic Struś 1: 2.*
struthiocamelinus, *Struśi.*
strūthiŏcămēlus, & struthocamelus, *gr: Struś.*
struthion, *gr. Mydelnik.*
strūthium malum, *Pigwá 2,*
strūthŏpus, ŏdis, *gr. Małonogi.*
strūthos, *m: gr.* W*róbl.*
strychnum. *hoc gr:* Pśinki.
strychnum manicum, *Szaley wielki.*
strychnum soporiferum, *Miechunki ziele.*
strychnos, *vel us. f. gr: Pśinki.*

S T U

Stubulus, Plin. corr: strobilus.
studeo. *Uśiłuię. Stáram się, Sprzyiam, Uczę się, Zábiegam Bawię się.* Studiren, Fleiss anwenden. *Qui studet optatam cursu contingere metam* Hor, *phr:* stŭdĭis, artĭbus ĭngĕnŭis văco, ĭndūlgĕo ĭncūmbo, ĭnvĭgĭlo, stŭdĭis tĕmpus, ætātem, ŏpĕram dō, dĭco, vŏvĕo, stŭdĭis ănĭmum ĭntĕndo, Mūsis sĕrvio. stŭdia trăcto, cŏlo, excŏlo, schŏlas frĕquēnto, Pĭĕrĭis ĭnvĭgĭlāre choris.
stŭdia, *orum. Náuki 1. 2,* Das studieren, freye Kunst *Illa manus quondam studiorum fida meorum,* Ov: *syn:* Lĭtĕræ, ărtes. *epith:* Dŏcta, ĭngĕnŭa, Păllădia, Pĭĕria sacra, jūcūnda, hŏnĕsta. *phr:* Dŏctæ ĭngĕnŭæ. Păllădiæ ărtes, stŭdia dŏctrīnæ. Dŏctārum sacra sŏrōrum, Mūsārum Mĭnērvæ stŭdia. stŭdiorum săcer ūsus,
stŭdiŏ. *Umyślnie.*
stŭdiōsè, *Pilnie, Chętnie, Ochotnie.*
stŭdiosus, *Chętny, Sprzyiázny, Pilny prácowity Chćiwy, Miłośnik, Przyiaćiel, Náuk pilny, Student, Szkolny. & sub Kocham się.* Der den freyen Künsten obliget, Student, item fleissig, *Nec fuit arborei studiosior altera fœtus.* Ovid *syn:* ămāns, cŭpĭdus, ŏbsērvāns, vel stŭdĭis, ădĭctus. ăsĭdŭus, ĭnvĭgĭlans, ăssvētus. v *Doctus.*
stŭdium. *Chęć, Uśilność, Myśl, ćwiczenie 2, Náuká 1. Zádáwa, Przećiwienie się. Łaská; Usadzenie się.* Fleiss, übung, *Molliter austerum*

studio fallente laborem. H. *syn* ămor, lăbor cūra contentio, ŏpĕra, *v. Amor & Labor.*
stultè, *Głupie.*
stultiloquentia, stultiloquium Głupomowność,
stultĭtia, *Głupstwo.* Narrheit/ *Misces stultitiam consiliis brevem.* Choriamb.) *syn.* īnsānia, āmentia, dēmēntia, vēcōrdĭa, vēsānia, dēlīrĭa, *in plur:* tēmĕrĭtas, *epith.* Pĕtŭlāns, præcĕps, cæca. tĕmĕrāria vēga vēsāna, fŭrĭbūnda. *phr.* Mēns dēlīra. stūlta, īnsāna. Măla mēns, fŭrōrque vēcōrs *v. Furor & Stultus.*
stultividus, ślep.
stultus, *Głupi.* Ein Narr/ *Stultus & improbus hic amor est, &c.* Hor: *syn:* īnsānus, āmēns, dēmēns, fătŭus, dēlīrus, mălēsānus, vēcōrs, ēxcōrs, īnsĭpĭens, tēmĕrārĭus. *phr.* Mēntis rātiōnis ĭnŏps, ĕgēns, ēxul. āmēns, ănĭmi ĭmpos sŭi, ĭmpos ănĭmi mēntis. Nōn sānæ mēntis. Mēnte cāptus, cărens *v. Furens & Furo.*
stīpa, *Pacześi, Zgrzebi, Powroz 1.*
stipārius, *Zgrzebiowy.*
stĭpĕfăcio, *Zdumiałym czynię, e anceps, sed potiùs breve.*
stĭpeo, stipesio, *Martwieię. Zdumiewam się, Tępieię.* Erstummen sich entsetzen / *Jamq; novum terræ stupeant lucescere solem.* Virg: *syn:* Stŭpēsco, ōbstŭpēsco, *phr.* stŭpĕfăctus, hærĕo, stō, torpēo, cōmpēsco. stŭpet īnscĭa tŭrba. Prōdĭgium mīrāta nŏvum, āttŏnĭtis hæsēre ănĭmis. ōbstŭpŭi stĕtērŭntque cōmæ, & vōx faucibus hæsit. *vide Obstupesco*
stupesco. *Zdumiewam się,*
stupēus, *Pacześny, Zgrzebiány,* Werckin / oder von Werck, *Subjiciunt lapsus, tot stupea vincula collo.* Virg.
stŭpĭdĭtas, *Nieczułość,*
stŭpĭdus; *Nieczuły 1. Zdrętwiały, Głupi, Niczemnik.* Erstummet/dumm/doll/ *Jam certè stupido, non dices Paula marito.* N. *syn:* stŭpĕfăctus, vel stŏlĭdus, hĕbes, tārdus, bārdus, Sōcōrs: ĭgnāvus, ĭndŏctus. *v. Hebes & Indoctus.*
stupor, *Zdrętwienie, Zdumiewanie, Nieczułość, Zápámiętywánie się. Głupstwo, Mania:* Erstummung/ Erstarrung *oculos stupor urget inertes syn:* Stŭpĭdĭtas, tŏrpor, hĕbĕtūdo, vel īngēns ădmīrātio, vel error, păvor, fōrmīdo, mĕtus,
stuppa, & stypa, idem stupa,

stŭprātor, *Cudzołożnik, Gwałćiciel.*
stuprātus, *Zgwałcony,* *stuprè, sprośnie.*
stupri conciliatrix. stupri sequestra, *Rufilauka.*
stupri pretium, *Nierządnicze.*
stŭpro, *as, Cudzołożyć, Zgwałćić 4.* Ein Frau schänden/ *Natam meam quis integre stupraverit:* (Jamb.) *syn.* Cōnstupro, viŏlo, cŏrrŭmpo, vĭtio. *phr.* stuprum īnfĕro. Căstum ērĭpio pŭdōrem,
stuprōsus, *Gwałćiciel, Cudzołożnik.*
stŭprum, *Nierdząd. Spráwa, Cudzołostwo Gwałt 2* Hurerey/ Weiberschändung/ *Nullis polluitur casta domus stupris.* (Choriamb.) *syn.* ădŭltĕrium, *epith:* Tŭrpe ōbscœnum, infāme, nĕfāndum. scĕlĕrātum, ēxecrāndum, ārcānum, lāscīvum. *phr* Nĕfāndum Vĕnĕris, fŭrtum. Tŭrpe cōmmĭssum. Lāscīvum crimen, Læsī signa pŭdōris. Răptæ dēdĕcus Vīrgĭnĭtas,
stuprum afferre, facere. inferre, *Zgwałćić.*
stŭrio, *Czeczugá.* sturio major, *Jesiotr.*
sturnīnus, *Szpakowáty.* sturnus, *Szpak.*

STY

Styli nasus, *Przymowka:*
stȳlītes, *æ, m, gr. Słupnik.*
stȳlŏbāta, *æ, m, gr: Podstáwek 3.*
stylum exerceo, *Piszę 6.*
stȳlus, *Gr. Pal 1. Pniak, Koł ostry, Kołek ostry Łodyga, Rylec. Pioro, Pisanie 4. Przymowka, Mowy kßtałt, Obyczaiow złych ganienie Skażyćiel 2* Ein Schreib/ Griffel/ eine Art oder Weise zu reden/ *Sæpe stylum vertas, iterum quæ digna legi sint.* Hor: *syn.* Grăphium, ăcūmen, vel pēnna, călămus, ărūndo, vel discēndi fōrma, mōdus rātio.
stymmăta, *Gr. n. plur: Perfumy.*
stymphālis, *idis, f, gr: Bocian 2.*
stympterĭa, *æ, g: Hałun.*
stypticus; *gr Zatwardzaiący, Záwieraiący.*
stȳrax, *ăcis, m. Græcis. f: Styrak, Mirowy oleiek.*

SUN

Sua morte defunctus *in Umieram.*
sua salute, *Zdrowy 1, Chwála Bogu.*
svāda *sub Namáwiacz, & sub Namowa,* Gåttin der Beredsamkeit / *Populi suadæq; mea illa,* Ennius. (*Persvasionis Dea, quam Græci* Pitho,

vocabant.) *syn*; Svādēla. Pītho, *epith:* Dōcta, pŏtens, făcūnda, dĭserta, flēxănĭmis. dōctĭlŏqua, mēllīta, mēllĭflŭa nēctărea, suāvis dūlcis *phr:* Præstans, dūlcēdĭne līngvæ. Dōcta mŏvēre ănĭmos. Cūī dūlcis cōpia fāndi. Cōmpta cŏlōrātis fōrmis.
svādēla, *Namowá.*
svadenter loqui, Arnob. Namownie.
svādeo, *Namawiam,* Rádzę 1. *Stánowię* 2. Rathen unterstehen zu überreden/ *Suadet enim vesana fames, mandatq; trahitque.* Virg. *syn.* Pērsvādeor hōrtor, īndūco, īnvīto, īncīto, īmpēllo, aūtho sum, *v. Hortor.*
svadibilis, Namowny 2. *svalternicum, Bursztyn.*
suaptè, *sub Swoyże,*
suārius, *adject świni. substant. świniopáś.*
suas, atis, rectè posse dici docet Iul Scalig. ut nostras, vestras.
suasio, *Namowa.* suasionis opifex, *Námawiacz.*
svaso infectus, *Okopćiały.*
suāsor, *Rádźićiel, Námawiacz,* Ein Rathgeber. *Suasore id factum fratre, perfecit libens* (Jamb:) *syn.* Aūthor, hōrtā tor. īmpūlsor, svādendi ărtifex.
svasor sum, *Rádzę.*
svāsōrius, *Namowny* 1. *Rádzący*
svāsum, *Farbá* 2. *Czernidło,* & *sub Okopćiáły, śmiády*
svāsus. *us Namowa.*
suātim, świńsko. svāvè, *Przyięmnie.*
svave olens, *Pachnący,*
svāviātio, *Całowánie* (*uwy.*
svāvid cus, svaviloquens. svaviloquus, Wdźięcznomo
svāvĭlŏquentiā, *Wdźięcznomowność.*
svaviludius, Krotofilnik:
svāvio, *as,* svavior *aris, Cáłuię.*
svāviŏlum, *Cáłowánie.*
svāvis; *Łágodny, Przyięmny, Smaczny.* Süss/lieblich/ freundlich. *Tum casia atque aliis intexens svavibus herbis* Virg. *syn* Grātus, dūlcis. jūcūndus, ăccēptus, blāndus, lætus, vel bĕnīgnus, cōmis, ūrbānus.
svavĭsŏnus *Wdźięcznie brzmiący:*
svāvĭtas, *Łagodność, Przyięmność.*
svāvĭter. *Przyięmnie, Smáczno.*
svāvĭtūdo, *Przyięmność.*
svāvium, *Całowánie, Wárgá.* Ein Kuss. *Svavia conjunxit spurca saliva tua.* Catull, *syn.* ōscŭlum. *v. Osculum.*
sŭb, *Pod czym, Na* 2. *Záraz potym Czásu tego, Koło. Præpositio* 2. *Pod gardłem, Pod przyśięgą, Pod kluczem, Przy,* Unter *Arma sub adversa posuit radiantia quercu.* Virg:
sub Iove, frigido, *Ná dworze,*
sub jugum abeo, eo, *Poddáię się.*
subabsurdè. *Przygrubszym.*
subabsurdus. *Przygrubszy.*
sŭbăcĭdŭlus, subăcĭdus, *Przykwáśny.*
sŭbaccuso, *Uskarżam się.*
sŭbactio *Podbićie, Rozczyniánie* 1. *Záczynánie, Polerowánie, Uprawá roli* & *sub żwánie.*
subactor, Sodomczyk.
subactus, *us. Rozczynianie* 2.
subactus *ti, Ubity, Rozczyniony, Wyczosány, ćwiczony, Przymuszony.* Bezwungen. *Ternaque transierint Rutilis hyberna subactis.* Virg.
subactus ager, *Rola sprawiona.*
sŭbădjŭvo, *Pomagam. Subadjuvus. Pomocnik.*
subadmŏveo, *Pomykam. Przymuszam.*
subærātus, *Pozłoćisty, Nieszczery* 2.
sŭbăgĭtātio, *Nierząd, spráwá.*
subagitātrix, *Nierządnicá*
sŭbăgito, *Nierządu pátrzyć,*
subăgrestis, *Przygrubszy.* subālaris, *Podpaszny.*
subalbĭcans, subalbĭdus, *Białáwy.*
subămātus, *Gorzkiwy.* subaqueus, *Podwodny* 1.
subăquĭlus; *śniádawy.*
subărator, *Oracz.* subăro, *Orzę.*
subargūtŭlus, *Mędrek.*
subarmalia, *ium, Koszulká pod zbroię, ſzátá długa.*
subarrŏganter, *Przypyśniey.*
sŭbătio, *Bestwienie się, Krzekánie, sub Krzeka.*
subauratus, *Pozłoćisty.*
subausculto, *Podsłuchawam.*
subballio, *sub Namiestnik.* (*Przyslegacz.*
subbăsilicānus, *Próżnujący, Nowinarz.* &c.

Subbello, pro subvello priscè legit apud Lucret: Iunius
subbibo, *Podpiiam* (*&c.*
subblandior, *Pochlebuię.* subcærŭleus, *Modrawy.*
subcandĭdus, *Białásy.* subcăvus, *Dołkowáty.*
subcentŭrio, *as, Namięstnika dáię.*
subcentŭrio, *onis, Porucznik,* Namięstnik.
subcernĭcŭlum, *sito.*
subcerno, *is, Przesiewam.*
subcĭnĕrĭtius panis. *Podpłomyk.*
subcingo, subcingulum, *idem* succingo, &c.
subcīsīvus, Dorywczy, *Ostatni.*
subcoacta, *orum. Filn, Gunia 1.*
subcoboneum. lege succuboneum.
subcano Iub Wieczerzam.
subcommūne genus, sub Płec 1,
subcontŭmēliōsè, *Zelżywie.*
subcrassŭlus, *Przygrubszy.*
subcrispus, *Kędźierzáwy.*
subcrūdus, *Przysurowszy.*
subcruentus, *Krwáwy,* subcūdo, *Podbiiam.*
subcŭneātus, *in Pokładam.*
subcuneo, *Podbiiam 1.*
subcūrātor, Námięstnik, subcūstos. *ibidem*
subcŭrāneus; *Záskorny*

SUBD

Subdapifer, Podstoli. subdēbĭlis; *Przystabszy.*
subdebilitatus, Cicc. corr. Debilitatus.
subdiālis, *Nadworny 2.*
subdialis locus, *Podniebie.*
subdiffĭcilis. *Przytrudnieyszy.*
subdiffīdo, *is, Niedowierzam.*
sub dio. *Ná dworze 1.*
subdistinctio, *Punktowanie.*
subdistinctīvus, ibidem.
subdītĭtius, subdituus; *Podrzucony.*
subdito as. Pokładam, Pobudzam.
subdĭtus; Poddány *1. Następcá.* Ein Unterthan/
--*avidis ubi subdita flamma medullis.* Ovid
subdo, *is, Poddaię 1. Pokładam, Podrzucam 2. & sub Pysznię się.* Unterwerffen/ *Subdideratq; rotas,* Pontesque *instraverat altos. V. syn:* Sŭbjĭcio, sŭppōno, sŭbjungo, vel substĭtŭo, sŭffĭcio.

subdŏceor, *Uczę się.*
subdoctor. Lokat. subdolè, *Chytro.*
subdŏlus, *Chytry, Zdradliwy.* Betrüglich/Listig
Fac titubet blæso, subdola lingva sono. Ovid: *syn:* Dŏlōsŭs, āstūtus, cāllĭdus, fāllāx. *vide Fallax.*
subdŭbito, *Wątpię nieco.*
subdūco, *Umykam.* Uwodzę *2. Uymuię 6, Podnoszę, Uchodzę 1. 3.* Wyćiągam *1. Schraniam się,* Odsadzam *2. Krádnę 1. & sub Ráchuię co.* Hinwegführen/ *Quassatam, ventis liceat subducere classem. V: syn:* sūbtrāho aūfĕro; tōllo, rĕmŏvĕo.
subductārius, *ćiągnieniu służący.*
subductarius funis *Liná, Windowe liny*
subductio, *Windowanie Ráchunek.*
subductus *Ustronny*
subdulcis, *Słodkáwy,* Przysłodszy.

SUBE

Sŭbĕdo, Podgryznią, Podbiera.
sŭbeo, Podchodzę *1. Podieżdżam, Wchodzę, Poddáię się,* Ponoszę Pokazuię ~~się komu~~, *Dźwigam, Obalam ná się, Nástępuię 1. 2. Wdáię się, Zachćiáło mu się ćierpię 1. Rátuię.* Hinein gehen/ *Progressi subeunt lucos fluviumq; relinquunt. Virg: syn:* īngrĕdior, pĕnetro, īntro, pērvādo, pērmĕo, vel ŏbĕo, āggrĕdior, sūscĭpio, vel sŭstĭnĕo, fĕro, tŏlĕro. pătior.
sūber, *ĕris, n. Korek 1. Korá ná drzewie Skorká 5.* Pływáczka.
sŭbĕreus, *Korkowy 1.*
sŭbĕries. *Korek 1. Pływaczká.*
sŭbĕrigo, Podnoszę.
Subero, as. Barbara vox. ut & dictum illud triviale ineptum. Duru subera suberant, suberare memento. Bo korek iáko i korá, nie da się drzeć, ále się páda, sŭberro. *Błądzę*
sŭbix, *icis. &* Poeticè ijcis, *es. Strzęmię,* Podstáwek *1*
sŭbexhibeo. Stawiam przed oczy
subfervĕfio, *Podwieram,*
subflāvus, *Płowy*
subfrigĭdè: Przyźimnieyszym, *Chłodno, Nikczemnie*
subfrigi-

subfrigidus, *Przyzimnieyszy.*
subtuscdus, *śniádawy*
subgenuale, *B. in Podkolanek* 1.
subgrandis, *Przysporszy* subgrăvis, *Przyćięższy.*
subgrunda, lege suggrunda
sŭbhæreo, *Przystáię 1. Przypsneło.*
subhirci, *Podpásze* subhorrescit mare, *Burzy się*
sŭbhorrĭdus, *Niewesoły*

SUBI

Sŭbjăceo, *Podlegam, Podspod iestem. Lepod.* Unterliegen/ *Subjacuit quam Palladium, quam Vesta &c.* P.
Subjacto, Lucret: *corr: subjecto.*
sŭbĭces, à subex, Postawek, Strzęmię, Murłáty
sŭbĭcĭto, as, sub Nierządu pátrzyć 1.
sŭbĭcŭlum, *Podstáwek* 1.
subiculum flagri, *Smágániec*
sŭbĭdus, *Nieprzyiemny, Nikczemy*
subjectibilis. Podány.
sŭbjectio, *Podáństwo, Podrucanie, Pokladanie; Przydánie, Wystáwiánie ná oczy. Podstáwek* 1.
Subjectio figura Rhethorica ad Herenn: cùm interrogamus adversarium, & quod nobis commodum est, respondendo subjicimus. Idem vide Diatyposis.
subjectissimè, *Pokornie. subjectivus, sub Podrucony*
sŭbjecto, *as, Podrucam* 1 *Rzucam wzgorę*
Subjectum, apud Dialecticos prior vox seu pars orationis, seu Enuntiationis, de qua posterior prædicatur, Aristot: ut Virtus est laudabilis
subjector, *sub Falszerz* 2.
subjectus, *ti Podány,*
subjectus, *us, Pokładanie*
Subigatrix, Plaut: corr: subagitatrix.
sŭbĭgĭto. *Nierządu pátrzyć* 1
sŭbĭgo; *Podbiiam pod moc, Gniotę, Popycham, Poćieram Orzę Ostrzę* 1. *Rozczyniam Zniewalam, Powożę* 2 *Zwalczyć. Przymuszam. Kieruię* bezwingen/ bezwingen, *Arvina pingvi subiguntq; in cote secures* Virg: *syn:* sŭbjĭcio sŭbjŭgo, dŏmo, vel cōgo, adĭgo, vel tĕro, attĕro, contĕro extĕnuo, minuo, vel mollio, emollio.

sŭbigo ratem conto, *Szyłuię.*
sŭbjices, hi. Podstawek, Strzęmię, Powietrze 1. *Obłok.*
sŭbjĭcio, *sed* sŭbĭcit *multis scribunt Podkładam. Poddaię* 1. 2. *Podrzucam* 1. 2. *Podbiiam Pod moc, Dodaię* 1. *Przydaię* 1. *Stawiam, Przypominam. Powiadam do ucha, Násadzam, Podeymnię* 1. *Stawiam* 5 *Odpowiadam* 1. *Falszuię* Unterwerffen *Quantum vere novo viridis se subjicit alnus.* virg. *syn.* sŭbstĕrno, sŭbmĭtto, sŭbdo, suppōno, sŭbjŭngo, sŭbĭgo.
subjicior, *Podlegam.*
sŭbjĭcito, as, Nierządu patrzyć
sŭbimpŭdens, *Niewstydliwy*
sŭbĭnanis, *Miatny.*
sŭbinde, *Pod czás, Potym.* Unterweilen/ *Si dicet rectè primum gaudere subinde.* Hor:
Subinferens 2. *Petri* 1. *Curam omnem subinferentes, pro adhibentes- Pilnośći wszelakiey przykladáiąć Vuiecus.*
subinfluo, *Ućiekam.* subinsulsus, *Przygrubszy.*
Subintro. Wchodzę,
subintroeo, *Wmykam się.*
subinvideo, *Zayrzę* subinvīsus *Nienawistny*
subinvīto, *Napomykam.*
subīrascor, *Gniewno mi, Márkotno mi.*
sŭbĭtāneus, *Nagły*
sŭbĭtārĭus, *Nágły, Nierozmyślny Porywczy, Ná prędce* 2.
subitarius miles, *Pośiłek woienny.*
subtellum, Podplomyk.
subitatio inspiratæ salutis, Sapientiæ 4. *prętkość niespodźianego zbáwienia, vel Nagłość. Apud LXX una est dictio pro duabus prior bus,*
sŭbĭto, *Naglę, Zaraz* 1, 2. Plötzlich/ eilends. *Alitis in parvæ subito collecta figuram.* Virg. *syn* Stătim, rĕpĕnte, prōtinus, cōnfĕstim, ēxtempio v. *Statim.*
sŭbĭtus, *Nagły,* Schnell/ *Tum vero Æneas subitis exterritus umbris* Virg: *syn:* Repentinus, improvisus, inŏpīnus, cĕlĕr, velox, festinus, ...

fŭbĭtus panis, Podpłomyk.
ſubjugalis, Járzmowy. sūbjŭgātor, Uſkromiciel.
ūbjŭgia, orum, Sprzężay, Rząd końſki, Sznur.
ſūbjŭgis, Járzmowy, Wozowy, Robotny 3.
ſubjŭgo, as, Podbiiam pod moć Vnter das Joch bringen / überwinden. Confeſſos animo quoque ſubjugat hoſtes. C. ſyn: Vĭnco, dēvĭnco, dēbēllo, sŭbigo, sŭpĕro. pbr. sūb jŭga mĭtto. vide Debello.
ſubjugor, Poddáię ſię.
Subjunctivuss modus apud Grammaticos, Priſcian: Diomed: qui cum Adverbio vel Conjunctione ſubjungitur alteri Verbo, aut ei alterum Verbum, ut ſenſum impleat, ut cùm fecero, aſpicies. Adjunctivum etiam vocat Diomed: Dubitativum, Priſcian. Conjunctivum, Servius.
ſubjungo, Przydáię 1. Podbiiam.

SUBL

Sublābor, Podpadam, Podbiera rzeka. & ſub Upádły
ſublăbro, as, Kłádę S. 12.
ſublāmina, æ, Bláchá, ćienka. Blaſzka.
ſublātè, Wſpániále, Chełpliwie, Pyſznie.
ſublāteo, es. Kryię ſię 2.
ſublātio, podnieśienie, Wynieśienie, Znieśienie, pychá. Idem vide Arſis ſuprà.
ſublatiſſima vox, Krzykliwy, & ſub Głośno.
ſublātus. podnioſły, pyſzny. Auffgehoben.--- Volat & ſublatus ad æthera clamor. Virg:
ſublecto, as, in Szydzę. & ſublocto, as. idem.
ſublectus, ti, Námieſtnik.
ſublĕgo, is, Námieſtnika obieram. Krádnę, podsłuchywam, Obaczam co. Wyſłucháć.
ſublectus, Słáby.
ſublĕvo, podnoſzę, podbieram 1. podwodzę 1. wſpomagam 1. Pomagam 1. Ochrániam. Auffrichten / helffen / Cunctantes ſocios, & terra ſublevat ipſum. Virg: ſyn: āllĕvo, jŭvo. adjŭvo. ſōlor, vel sŭſtōllo, sŭrrĭgo, vel mĭnŭo, īmmĭnŭo, ēxtĕnŭo, ēlĕvo.
ſublica, æ, Pal 1. 2.
ſublĭces ha. ſublicum, Pal 2.
ſubliciæ turris, Ruchome budowánie, Baſzta.
ſublicius, Palowy. & ſub Pal 2.
ſublicius pons, Moſt na palách.
ſublĭgācŭlum, ſublĭgar. Spodnica, Ubránie.
ſublĭgātio, Podwięzowánie
ſublĭgo, Podwięzuię 1. 2. Przypáſuię.
ſublimè, ſublmiter, Wyſoko, Wzgorę 1. 2.
ſublīmen. ſublimentum: Nádprożek.
ſublīmis, Wyſoki 1. 2. Wſpániáły. Hoch. Sublimes in equis redeunt, pacemq; reportant. V. ſyn: āltus, ēxcēlſus, ērēctus. īngēns, prōcērus, v. Altus.
ſublīmĭtas, Wyſokość.
ſublĭmo, Podnoſzę, Wynoſzę 3. Wzbiiam ſię.
ſublīmus, ſublima, idem ſublimis.
seblingio, onis. Polizácz.
ſublĭno, is, Podmázuię.
ſublino, as, Szydzę, Oſzukiwam.
ſubliſæ, al. ſublȳlæ, Kápitelow fugowánie.
ſublīvĭdus & ſublūrĭdus, Sinawy.
ſublūcānus, Przededniowy
ſublūceo, Jáśnieię, Przebiiá białe, Zápala ſię
ſublūco, as, Przerzedzam
ſubluo, Podmywam, Podbiera rzeka
ſublustris. Przyświetnieyſzy
ſubluvĭes, Brod. Sparny wrzod. Káłużá, Pługáſtwo

SUBM

Submāno, lege Summano.
ſubmentum, Podbrodek
ſubmergo, Topię. unterttuncken / ſyn: Mērgo, īmmērgo. dēmērgo, v. Mergo.
ſubmergor. Tonę, Pogrążam ſię.
ſubmĕrum, ſubmerus, Nierozrtworzony.
ſubmerſio, Utonienie.
ſubmĭniātus. ſubminiŭs, Czerwonáwy,
ſubminiſtratio, ſubminiſtrātus. us, Dodawanie.
ſubminiſtrātor, Dodáwacz
ſubminiſtro, Dodáię. Submiſſe, idem ſummiſſe.
Submiſta, Tibul. Succincta corr: Scalig: alij Subnixa
Submitto, lege Summitto.
Submœnianum. lege Summœnianum.
ſubmŏleſte, Nieprzyiemnie.
ſubmŏleſtus, Przyćięſzy Przykry 4.
ſubmŏneo, Przypominam.

ſubmon-

submontanus, Podgorzanin.
submorosus, Przygrubszy, Dziwak.
submotor, Halabartnik, Odźwierny, Marszałek. Ceklarz.
submoveo, Odpycham, Odsadzam 2: Wstręt czynię, Uprzątam. Rum czynię. Heimlich/ bewegen/ Submovet oceano & si quem extenta plagarum, V:
submutatio, Zamiana 2.
submuto, Zamieniam 2. Mieniam się na co.

S U B

Subnascor, Narastam. subnato. Pogrążam się.
subnavigo, Poieżdżam.
subnecto, is. Podwięzuię 1. Przydaię 1.
subnego. Odmawiam.
subnervo, Podcinam Ochronić, Osłabiam.
subniger, przyczerznieyszy, Czarnawy.
subnitor, eris. Podpieram się.
subnoto. Podpisuię. Wbiiam wpamięć, Natermi- (nować
subnubilus Przyćięmnieyszy:
subo, as. Rzekam. Bestwię się.
subobscœnus, sub Plugawy.
subobscurus, Przyćięmnieyszy.
subodiosus, Nienawistny.
suboffendo. Naruszam.
suboleo, subolet mihi Zalata mię co, Dorozumiewam się. Przeczuwam. Spąchać.
Suboles, priscè Lucret, Fest. pro Soboles.
suborior, Rodzę się.
subornator, Naprawiacz.
suborno. Naprawiam kogo. ein wenig zieren/ Subornat capitur ille sperat nuptias. (Jamb.) syn. instruo, sollicito, corrumpo.
subortus. us. Wschod 4.
subpacta, orum. Podeszwa. Łata.
subpallidus, Nabladł
subparticularis numerus, Boëtio qui Græcis imielos ut 3. ad 2.
subperno, Podcinam 2:
subpingvis, Przytłustszy.
subpræfectus, Podstarośći.
subrado, Zarzynam 2.
subrancidus 2. Nagniły, Przyśmiardły.
subraucum Chrapliwie. subprefectus, in Cieszę się
subregulus, Namiestnik krolewski.
subremigo, Garnę się.
subrepo, Włażę, Podłażę. Wmykam się. heimlich schleichen/ Iam subrepet iners ætas, nec amare docebit. Ovid. syn. irrepo, illabor, me (insinuo.
subreptio, sub Umknienie
subreptito, Wmykam się.
subreptitius, idem subreptitius
subrideo, Uśmiecham się. Ein wenig lachen. Ad quem subridens mista Mezentius ira. Virg: syn. arrideo, v: Rideo.
subridiculè, śmieszni.
subrigo. idem surrigo, subriguus, Mokry.
subripio, idem surripio: subrogo, idem surrogo.
subris, idis, f. gr. Sowa 1. Nocny kruk.
subrostranus, Prożnuiący, Nowiniarz & sub Przyśięgacz.
subrotatus, Na kołach, Potoczny.
subrubeo. Czerwienię się
subrubicundus, Czerwonawy.
subrufus, Lisowaty, Czerwonawy.
subrumo, Przypuszczam 3.
subrumpit, Podrywa
subrumus, Osesek, Cudzy. Corripit ru Robert. Steph: sed Varro á Ruma ru longo ducit,
subruncivi limites sub Miedzą.
subruo, podkopuię, Wywracam.
subruptus, poderwany. subrusticus, przygrubszy
subrutilis sub żołtoczerwony
subsalsus. przysłonszy
subsanatio, Szyderstwo subsanator, Szyderz
subsanno. podrzeźniam, Szydzę, Urągam się.
subsarcinatus, Opukały, Tłomokami obłożony
subscribo. podpisuię 1. 2. przypisuię, pochwalam pomagam, poświadczam, przysiągę na co. Sprzyiam, popisuię 2. Naterminować unterscheiben/ Neve precor magni subscribite Cæsaris iræ: syn: adscribo, adjungo subjungo, vel annuo; concedo, vel assentior, probo, comprobo, vel subsigno.

ſubſcriptio, *Podpis*
ſubſcriptor. *Nawięſtnik. Potwierdźićiel*
ſubſcūs, *udis*, *Szpąga.* ſubſcus axis, *Biegun 2.*

SUBSE

Subsĕcīva, *orum. Okrawyk, Oſtátki.*
ſubſecivis temporibus, *Wdorywcze.*
ſubsĕcīvus, *Dorywczy. Oſtátni.*
ſubsĕco, *Podćinam 1. Podrzynam. Szczykam*
ſubsĕcundārius. Dorywczy.
ſubſellares. hi. vel hæ. B. ſub Strzemię 1.
ſubſellia, *orum, Ławy, Záwicá, Łáwnik, Sędźia 2*
ſubſellium, *Łáweczká.*
ſubſentio, *Dorozumiewam ſię Spąch ac*
ſubsĕquens, *Náſtępuiący Drugi 1.*
ſubsĕquenter, *Náſtępnie. Potym.*
ſubſequitur, *Jdźie zá tym.*
ſubsĕquor, *Jdę zá kim, Przyſtaię ná co, Pokim 1. 2.* Nachfolgen/ *Vix ego lectis am ſubſequar illa ferit.* Mart. *ſyn*, īnsĕquor, cōnsĕquor, sĕquor. *v. Sequor*
ſubsērĭcum. *Poliedwabie.*
ſubsērĭcus *ibidem*, ſubsĕro, *ſub Sádzę, Szczępie.*
ſubſervio, *Náſługuię ſubſeſſæ. Zaſadzka*
ſubſeſſor, *Záſádnik, Cudzołożnik.*
ſubſiceo, *Przyſuſzam*, ſubſiccor, *Podſycham.*
ſubsĭcīvus in Dorywczy.
ſubsĭdeo, *Záſtánowiam ſię. Oſtáię ſię.*
ſubsĭdiālis, manus, acies, Pośilek woienny.
ſubſidiaria cohors, *idem.* ſubſidiarius, *ibidem.*
ſubsĭdiārius palmes, *Latorośl zoſtawiona.*
ſubsĭdior. *aris. Pośilkuię.*
ſubsĭdium, *Pomoc, Pośiłek woienny.* Zuflucht/ Hülff/ *Subſidiis aucti, pars altera promere ferrum.* Juv. *ſyn*, Aūxīlĭum; lĕvāmen, jŭvāmen, sūppĕtiæ, præsĭdĭum, *v. Auxilium.*
ſubsīdium *Stanowiſko.*
ſubsĭdo, *is Pogrążam ſię, co ná doł. Upada morze. Uſtáie ſię co 1. Uſtaie co, Záſtanawiam ſię, Zátrzywam ſię 1.* Unten an ſitzen/ oder ſich nieder ſetzen/ *Subſidunt undæ, tumidumque ſub axe tonante;* V. *ſyn*: Rĕsīdo.
ſubſignanus, *żołnierz pod chorągwią. Wyſłużony.*
ſubſignatio, *Popis,*

SUB

ſubſigno, *Podpiſuię. Wwodzę w księgi.*
ſubsīles. hæ Obrazek, Zawiſzenie 2.
ſubſilio, *Podſkákuię.* Auffspringen/ *Nec cum ſubſiliunt ignes ad tecta domorum.* Luc:
ſubſilles, hæ. idem ſubſiles:
ſubsĭmĭlĭs, *Podobny.* ſubsīmus, *Noſa wklęſłego*
ſubsĭpio, *Trąco. Smakuię.*
ſubſiſtentia, Bytność, infra ſuppoſitum.
ſubſiſto aliquid, *activè Záſtanawiam co.*
ſubſiſto, *abſolutè Záſtanawiam ſię Poſtawam idąc, Opieram ſię.* Stehen bleiben/ *- refluens ita ſubſtitit unda.* Virg: *ſyn.* ſūbſto rĕsīſto. *v. Moror.*
ſubsōlāneus, *Podſłoneczny.*
ſubsŏlāneus, *Podſłoneczny 2. Podźiemny, Náźiemny.*
ſubsōlānus, *Podſłoneczny, Wiatr wſchodni prawy*
ſubsŏrtior, *Náto mieyſce ſtawiam. & ſub Loſuię,*
ſubſortītio, *ſub Los 1.*

SUBST

Subſtāmen, & *ſubſtēmen. Wątek.*
ſubſtantia, *Jſtność. Máiętność, Sumá 2. Rzecz 4. & ſub Duo,*
ſubſtantiālis. Jſtorny.
Subſtántivum Nomen & Verbum Grammaticum.
ſubſterno, *Podścielam, ścielę, Poddaię ſię Gárdzę.*
ſubſternor, *Leże pod.*
ſubſtillum, *Uryny trudność 2.*
ſubſtillum tempus, *Wilgotno,*
ſubſtituo, *Ná to mieyſce ſtawiam, Namieſtniká obieram, Podrucam 2.*
ſubſtĭtūtio, *Záſadzenie, & ſub Námieſtniká obieram.*
ſubſto, *as. Oſtoię ſię*
ſubſtrāmen, *Bárłog, Mierzwa, Pośćiel, Máterać.*
ſubſtrāmentum *Mierzwa. Folgá 2.*
subſtratus, *us, pośćiel, podśćiełánśe,* ſubſtrātūm.
ſubſtrictus, *Przyćieśnieyſzy, Podkaſány, Szczupły.*
ſubſtrīngo; *Podkáſuię, Podwięzuię, Gubię ſię.*
ſubſtructio, *Podbudowánie, Podwaliná. Budowánie 2.*

subſtrictio oſſa, Páćierzowa kość.
ſubſtruo, is, Buduię 1. Podmurowáć.
ſubſultim, Poſkakuiąc, in Poſkakuię.
ſubſulto, Podſkákuię, Poſkákuię
ſubsūlum, Oczu drgánie
ſubſum. Podſpod ieſtem, Jeſtem,]
ſubſuo. Podſzywam. ſubſurdus, Głuchy 2.
ſubsūta veſtis, Szátá podſzyta.

S-U B T

Subtal. ālis. n. Stopy dołek, podeſzwá 1. Wątek.
ſubtegmen. Wątek, podſzewká.
ſubtēgo xi, Okrywam. ſubtegulaneus. poddáchowy.
ſubtegūlaneus. locus, poddáſze, Strzechá.
ſubtēmen, Wątek, podſzewká.
ſubtendo, podśiągam, podwięzuię.
Subtento as, Plaut: Trucul: Subtentatum adveniſti ſic vulgares editiones habent. Oſtentatum Acidal. Nos tentatum Lambin. Siſtentatum pro oſtentatum priſcè. Lipſi. Taubman.
ſubtēntus. Nawiązány. ſubtenuis pryćienſzy.
ſubter. pod czym, pod ſpod.
ſubtercūtāneus, Zaſkorny.
ſubterdūco. Uchodzę 1.
ſubterfluo ćiekę 4. podbiera. podćieka.
ſubterfūgio, Schraniam ſię, Umykam ſię, Ućiekam. Uchodzę 4. Chronię ſię. Entfliehen/ Ne ſubterfugias, puer laborem, Phal. ſyn: Vīto; ēvīto, dēvīto, dēclīno, dētrēcto, fūgio; ēffūgio.
ſubtērjăcĭo, podrzucam.
ſuperlābor, płynę 2. Ciekę 4.
ſubterlīno. podmázuię
ſubtermeo Ciekę 4. podćieka.
ſubtēro, ścieram 3. Wiercę 2. Wygładać.
ſubterrāneus ſubterreus, podźiemny
ſubterſum, Podſpod 2
ſubtertēnuo, ſub Wygłodány, & Wyćiera ſię.
ſubtexo. Przydáię 1,
ſubtil. Subtelny. ut ſimil. ſub Podobny 1
ſubtīlis, Subtelny. Chytry Czuiący 1 Fein / dünn/ klug/ ſpitzfindig/ Qualibet una animum nobis ſubtilis imago. Luc: ſyn. Tēnŭis, vel pērſpĭcax, ſāgax, sōlērs, īngēnĭōſus, īndūſtrĭus, ăcūtus, gnārus. cautus, cāllĭdus, prūdens. v. Ingenioſus, & Prudens
ſubtīlĭtas, Subtelność, & ſub Wytwarzánie.
ſubtiliter, Subtelnie, Wytwornie
ſubtīmeo, Boię ſię
ſubtractio, Uięćie. Schronienie.
ſubtrăho, Umykam 1. 4 Uymuię 5. Krádnę 1. Unoſzę 2. Umnieyſzam, Odeymuię, Uchodzę 1. Schraniam ſię. Chronię ſię. Abziehen/--- Aſpectu ne ſubtrahe noſtro. V. ſyn: Sūbdūco; ſūbrĭpĭo, sūffūror. aūfĕro; răpĭo, ērĭpio.
ſubtriſtis, Przyſmutnieyſzy.
ſubtrītus, Wytárty, Wychodzony
ſubtundo. Podbiiam oczy.
ſubturpiculus; ſubturpis, Przyſzpetnieyſzy
ſubtus, Podſpod
ſubtus ſuggrundas locus. Strecha.

S U B V

Sūbvădes, ſub Námięſtnik. sūbūber, Oſeſek
ſūbūcŭla, Koſzula 1. Serdak, Szátá ſpodnia, Miodownik, Placek
ſubvectio, ſubvectus, us, Przywożenie, Wozba.
ſubvectio, & ſubveho, Wożę 1. Przywożę.
ſubvello, is, Podſkubuię, Obrywam.
ſubvēnio. Ratuię, Wſpomagam. Pomaga co. Zu hülff kommen/ Subveniunt oculis dira caligine preſſis Ser: ſyn: Sūccūrro, aūxĭlio, sūbeo, aūxĭlĭor.
sūbventāneum ovum, Jáię czcze
ſubvento, as, Ratuię.
ſubverbuſtus, Przyſkowány
ſubvēreor, Obawiam ſię
ſubverſio, Wywrocenie. ſubverſo, as, Wywracam
ſubverſor, Przewrotnik.
ſubverto, Wywracam 2 Obalam 1. Przewracam. Umbkehren/ ſyn: Dēſtrŭo, ēvērto, tōllo, dēlĕo, sūbvērto. v. Everto.
ſubveruſtus, Przyſkowány.
ſuperſperus, Wiatr zachodniemu pobocz...
ſūbvexus, pochodziſty wzgorę.
ſubvīrĭdis, źielonáwy.
sūbŭla ænea. Szydło

ſubulcus, *Swiniopás*. Ein Sau Hirt/ -- *Tardi venere ſubulci*, Virg: *epith:* Sōrdĭdus, mĭſer, ĕgēnus, lăcer, fætĭdus, tārdus. *phr:* Sŭum cūſtos,
ſăbŭlo, *onis*. *Surmácz, Jeleń 1. Sodomczyk.*
ſubvŏlāmina, n. plur. Podśienie.
ſubvŏlo, *Wzlatam*, *Wzbiiam ſię.*
ſubvolvo. *Podwalam:*
ſuburbanitas, *Przedmieśćie,*
sūburbānum, *Folwárk 2, Przedmieśćie.*
ſuburbānus, *ſuburbicarius*, *Przedmieyſki*
ſuburbium, *Przedmieśćie*
ſuburgeo, *Przypieram.* sŭbūro, *Opalam.*
ſubuulſus, *Podſkubiony, Goły.*
ſubuultŭrius, *Smiadáwy.*

S U C

Succamerarius, B: in Podkomorzy 2.
ſuccēdāneum, *Podſtawek 1.*
ſuccedaneus, *Zaſtępny.*
ſuccēdit, *Powodzi ſię, Tráfiá ſię, Zręczno ieſt.*
ſuccēdo, *Náſtępuię 1. 2. Pochodzę 1. Sebraniam ſię, Wchodzę po kim 1.* An eines Statt kommen/ Succediren. -- *naſtris ſuccede penatibus hoſpes.* Virg. *ſyn:* Sūbĕo, vel Sūbſtĭtŭor āltĕrĭus ĭn lŏcum cōmmĭttor: āltĕrĭus lŏcum ōccŭpo, vel āccido, ēvĕnio, cōntĭngo, cădo.
ſuccendo, *Zápálam*, *podpalam*, *Pobudzam,*
ſuccenſeo, *Gniewam ſię 1.*
ſuccenſio, *Podpalanie.*
ſuccentīvus, *Przyspiewáiący.*
ſuccentor, v. *Bas w ſpiewániu.*
ſuccentŭriātus, *Naſtępuiący.*
ſuccentŭrio, *Ná mieyſce ſtawiam, Dopełniam.*
ſuccerda, *Gnoy świni.*
ſuccerno, *is*, *Przeſiewam*, *pytluię.*
ſuccernus fluctus, *ſub Strzepię.*
ſucceſsit, *Soczy ſię*
ſucceſſio, *Náſtępowánie.*
ſucceſſio per vices, *Przemiáná.*
ſucceſſio neceſſaria, *in Ogrod.*
ſucceſsivè, *Náſtępnie* *ſucceſsivus, ſucceſſorius, Náſtępny.* ſucceſſor, *Náſtępca.*
ſucceſſum, *Powodzenie*, & *in Nieſzczęśćie.*

ſucceſſus, *us*, *Jáſkinia*, *Jámá*, *Weśćie 2. powodzenie.* Glücklicher Fortgang/ Ausſchlag. *ſyn:* ēvēntus, ēxitus, cāſus, ēvēnta, ōrum *epith:* Fēlix, prōſper, faūſtus, ōptātus, ſpērātus, expēctātus, īnfēlix. *phr:* Prōſpĕra faūſta ſōrs, fōrtūna. sĕcūndus, fōrtūnātus cāſus, ēxĭtus. Faūſtis rērum lætus ēvēntis. *v fortuna ſecunda*
ſucceſſus, *ſi*, *Szczęśliwy:*
ſuccida lana, *Wełna nieochędożona.*
ſuccidaneus, *Náſtępny.* ſuccīda, *Połeć*
ſuccīdo, *á cado*, *Podćinam 1. 2 Podrzynam żnę.* Daren abſchneiden/ *At rubicunda Ceres medio ſucciditur æſtu.* Virg:
ſuccīdo, à *cado*, *Upádam 1 2. Upada morze ſłabicię* & *ſub Drgam* Einfallen. *Succidimus non lingv. valet, non &c.* Virg. *ſyn:* Cōncīdo, cădo. sūccūmbo.
ſuccĭdum vellus, *Wełná nieochędożona.*
ſucidus; *Wilgotny.*
ſucciduus *Upadeiący*, *Mamięſtny.*
ſuccinctōrium, *Szore.*
ſuccinctus, *śiádły*, *Gotowy.*
ſuccingo, *Opáſuię*, *przypáſuię*, *Otaczam.*
ſuccingŭlum *Pas rycerſki.*
ſuccineus, *Burſztynowy.*
ſuccĭno; *Przyśpiewywam, śpiewam, przydáię ...*
ſuccinum; *Burſztyn.* ſuccinus, *Burſztynowy.*
ſuccīſio, *Podćinánie. Rąbánie 1,*
ſuccīſīvus; *Dorywczy.* ſucclamatio *Krzyk 1.*
ſucclamo, *Krzykam pochwalaiąc.*
ſuccollo; *as Dzwigam.*
ſuccōſus, *Soczyſty. Jędrny.* Wyłgotny
ſuccreſco, *Naraſtam*, *Náſtępuię 1.*
ſuccrētus, *ſub Prześiewány.*
Succrŏtillus, succŏtilus. succŏtŭlus. Cieniuchny Máły, Szczupły
ſuccŭba, *Nałożnicá, Cudzołożnicá*, & *ſub Namięſtnik.*
ſuccŭbo, *Leżę pod.* *sucŭbōneum.* Nałożnicá
succŭbus, *Latáwiec*
ſuccŭla, *świnka*, *Windá 2.* *(dowy wał.*
ſuccala axe jacente, *Windá poprzeczna*, Wyn-

succumbo, Upadam 8. Ustáię, Serce trácę, poddáię się, Dáię się zwyćiężyć, Nierządu pátrzyć 2. Łączy się. unterliegen/ Quos vidit invitos succubuisse tibi. Tib: syn: Succido, procido, cado, ruo, opprimor, obruor. v. Ruo.

succurrit mihi, Wspominam. succurrite, Rátá.

succurro, Podbiegam, Rátuię. Zu Hülff kommen/ Instaurati animi regis succurrere tectis. Virg: syn: Subvenio, sublevo, auxilior, v. Auxilior.

succus, Sok 1. 2. Ekstrakt 2. Fárbá Safft/ Spiramenta, novas veniat qua succus in herbas Virg. syn: Humor, liquor. epith: Pingvis, validus, sudans, dulcis, liquidus, phr. Succosus humor. expressus vigor,

succusarius, succusator, Koń ćięszko noszący Kłusak

succusatura, succusatus us, Trzęśięnie.

succusso; Wstrząsam, Trzęsę się

succussus, Trzęśienie

succutio, Wstrząsam. unten ausschüpffen/ Ferratos utrinque rotarum succutit orbes. Luc: syn: Concutio, quatio, quasso.

succutior, Trzęsę się, Trzpiatam się. Podskáku-(ię.

sucerda, Gnoy świni.

suctus, us Ssánie. sucula, idem succula.

sucula, Dżdżownice.

SUD

Sudaculum, & sudiculum, Winnik.

sudariolum, sudarium, Chustká,

sudatio, Poćenie, poćielnicá.

sudator, Pocący się.

sudatoria cella, Łáźnia 1.

sudatorium, poćielnicá, Wierczchnicá.

sudatorius, Potowy

sudes, dis, hae- Kol 1. Tycz. Ein Zaun-stäcken/ Pfahl Quadifidasque sudes, & acuto robore vallos. Virg. syn: Truncus, stipes. palus, i, vallus, epith. Acuta, longa, teres, dura praeusta, fraxinea robora

sudetum. O strożenie Okop.

sudificus, Pogodny 2. sudifixio Pal 4.

sudis, is; f. Kol 1. Kula ryba.

sudo, Pocę się, Uśiłuię, Pracuię, Trudność ćiekę 4. Schwitzen/ Multa tulit fecitque puer, sudavit & alsit. Virg: syn: Desudo. Exsudo phr: Sudorem mitto, fundo. sudore mano, per fundor, madeo, Sudor per artus it, manat. fluit, liquitur, labitur. Sudor occupat artus. Salsae fluunt de corpore guttae. Gelidus toto manabat corpore sudor, In roremque pedes, & brachia manant. Frigidaque exangves it plurima gutta per artus.

sudor; oris; Pot, praca. Schweiß / -e- & multo phaleras sudore receptas. V: epith. salsus, madidus, gelidus, frigidus, calidus. tepens, pingvis, fumans, stillans, fluens, aestivus, subitus, repentinus, anhelus, immundus, illotus, largus. phr. Sudoris humor, guttae, latex, sudatus humor, liquor. Fluens de corpore toto. v. Sudo,

Sudorus, Pocący się, sudus, pogodny.

sudum, Pogodá 1. 4. Wyiáśnienie, & in Wilgotno. Schön Wetter / Per sudum rutilare vident, &c. V. syn: Serenum. phr. Transeat hic sine nube dies, stent aere venti. Ponat & in sicco molliter unda minas. v. Serenus

Svecus; Szwed. sveo; sub Zwykł.

svera, à sverus sub świni.

sveris. i, suis, sub świnia. svesco; sub Zwykł.

svetus; Zwyczayny, przywykły Gewohnt/ Svetus hinc tantum, seu pullus hirundinis, ad quem L. syn assvetus, consvetus, solitus.

Svevus, Szwab

Sufes, etis. summus poenorum magistratus, idem Graecis Ephorus. Scalig: Consul: Livio.

Suffarcinatus, Opukáły.

suffarcino, Okładam, Odkładam się.

suffarraneus, Furman, & ciurowie.

suffectio, Námazánie, pokładánie, Dodawánie.

suffectus, Fárbowany, & sub Zápala się 1.

suffercus, à suffercio, Lucil. al: suffractus, al. suffectus, suffertus, an Nátkany, Opukáły.

sufferentia, Cierpliwość.

suffero, Ponoszę ćierpię 1. podeymuię 3. Opieram się, Wytrwáć 1

Suffertus, Senec: corr. Muret: Suffectus. Apud Sueton in Nerone: Aliquid suffert i. vel suffertim, aut suffertum tinnire, plenius quid & senantius cantare: Turneb: Laevin: Aliter sufferri.

suffervefacio, podwarzam.

ſuffer verſio, *powieram.*

ſuffervere faciunt. Plin. *corr: ſuffervefaciunt.*

ſuffibŭlum, *Spodnicá, Zaſłona*

ſufficiens, *Doſtáteczny, Zdolny.*

ſufficienter; *Doſtatecznie*

ſufficientia, *Doſtateczność.*

ſuffĭcio, *Zdołam, Nadążam, Dodáię 1, Wyſtarczyć, Ná to mieyſce ſtawiam, Námieſtniká dáię, Zoſtawiam ná rozmnożenie, Wytrwáć 1. Nápuſzczam 1. Námaczam, Farbuię.* **Gnug ſeyn.** *Sufficiet Baccho vites, hic fertilis uvæ.* Virg. *ſyn.* Sătis ēſt, săt ēſt, ăbūnde ēſt, ămplĭus, īnsŭper, haūd quīcquam eſt ŏpus.

ſufficit, *Doſtáie mi, Dość 1.*

ſuffīgo, *podbiiam 1. Krzyżuię, Wdźiewam.*

ſuffīmen, ſuffimentum, *Kádzenie, Kadzenia materya.*

ſuffĭo, *podkurzam co, Rádzę.* **Beräuchren/** *Ignibus æthereis terras ſuffire feraces* Luc. *ſyn:* Fūmĭgo, ĭnŏdōro. *v. Odero.*

ſuffiſcus, Mięſzek 2.

ſuffītio, ſuffitus, *us, pokurzanie, Kádzenie.*

ſuffĭtor, *Kádzenie.*

ſufflāmen. *Hámulec, Odwłoká 2.*

ſufflāmĭno, *Hamuię woz.*

ſufflātio, *Nádęćie, Bąbel, poddymánie.*

ſufflatorium. Miech 2

ſufflātus, *Nádęty. pyſzny.*

ſufflavus, lege ſubflavus.

ſufflo, *Nadymam 1. 3 podymam, Do uchá mowię, podſzczuwam, Szepcę, & ſub Guiewam*

ſufflor, *pyſznię ſię co.* (ſię

ſuffōcātio, *Zátchnienie* Dauvenie.

ſuffŏco, *à faux, Dawię 1 Trapię.* **Erſticken/ würgen/** *Suffocent animam dira venena ſuam.* Ovid. *ſyn.* Præfōco, ănimam, īntērclūdo. *v. Strangulo,*

ſuffŏco, *à focus, Kadzę*

ſuffōcor, *Trapi mię co.*

ſuffŏdio, *podkopuię, podryć, przybiiam.*

ſuffoſsio, *podkop, podbicie oczu.*

ſuffoſſus equus, *Kon potkliwy.*

ſuffrāgātio, *pomagánie zá kim, Wotowánie przy-*

ſuffrāgātor; *pomocnik Wotownik* (czyná 3.

ſuffrāgātōrius, *Wotowny.*

ſuffrāgĭnes, *Ochwat.*

ſuffragino, as. podćinam 2.

ſuffrāgĭnōſus, *przeguby chory máiący, Koń ná poślednie nogi upadaiący.*

ſuffrāgium. *Wotum, Ochwat.*

Suffragium apud Ovid. de nuce, a correpto, vitiosè corr: Suffragium.

ſuffragium fero, *Wotuię.*

ſuffrāgo, *inis, Przeguby, Wilk 4.*

ſuffrāgor, *aris, Pomagam 1. 3. Wytuię, Goię 4.*

ſuffrēnātiō, *Ankrowánie.*

ſuffrĭco, *Wzdrápáć.* ſuffringo, *podłámuię.*

ſuffrio vaſa, Colu *lege potiùs ſuffrico.*

ſuffrūtex icis, Byłe, Kzrew.

ſuffŭgio, *Schraniam ſię, Uchodzę 1. Ućiekam.*

ſuffŭgium, *Ućieczka.*

ſuffulcio, *Podpieram 1: Podśćlam. Podiadam ſobie,*

ſuffūmĭgo, *Podkurzam*

ſuffundo, as, Podmurowáć.

ſuffundō, *is, Podlewam co, Nápuſzczam*

ſuffundor, *ſub Zapłonąć ſię*

ſuffunduntur oculi, *Zaćiekáią oczy.*

ſuffūror, *Kradnę 1. Umykam.*

ſuffuſculus, śniádáwy.

ſuffūſio, *Podlewánie. Infuzya.*

ſuffūſio oculi, Katarakta.

ſuffuſorium, Nálewka 1.

ſuffūſus *Rumiany, Záiątrzony; Krwány Zápalone oczy.*

SUG

Suggĕro, *Dodáię 1. Ná to mieyſce ſtáwiam; Przypominam, powiádam do ucha*

ſuggeſtio, Poduſzczanie.

ſuggeſtum, *podſtawek, Kętnaty.*

ſuggeſtus, *us, popuſzánie. podſtawek, Chochoł, Kazalnica*

ſuggrĕdior, *pochodzę 1. Száncuię ſię.*

ſuggrun-

ſuggrunda, æ, ſuggrundia ornm, & ſuggrundatio, Obdách, Alkierz. Grob.
ſuggrundaii, Rob: Steph: corr: ſuggrundarium,
ſugillātio, Náſkoczenie guza, podbićie oczu, śiność 2. przymowká, przygána, Obmowa.
sūgillātus, ti, śny
sugillo, as, Podbiiam oczy, czynię, Przyganiam, Uwłaczam 2. Szczypię; Szydzę, Oſtawiam, Zámykam oczy.
sūgo, Sſę Nápiiam ſię tr: Sangen/ Marte ſatos ſcires timor abfuit, ubera ſugunt L. ſyn, ēxsūgo, phr: sūccum ōre, labris haūrīo, trāho, ēxtrāho, ēxprīmo.

S U I

Sui, ſub śię, Sobie 3.
ſuile, świnnik, Karmnik,
ſuillis is, Wydrá Egipſka.
ſuillus ſubſtant: Wyz. Wydrá Egipſká.
ſuillus. adject: świni ſuinus, Varr: corr: ſuillus.

S U L

ſulcamen, Oránie Brozdá.
ſulcātim; Brozdawi, Zago em,
ſulcātor, Oracz, żeglarz.
ſulco, as, Brożdżę Orzę, Kopam Das Erdreich brachen/ pflügen fürchen/ Sulcare terram. læſa quæ fruges ſuas (Jamb.) Sen: ſyn. Prōſcindo. phr. Sūlcos infīndo, īmprīmo, īnfigo, īnſcrībo, sīgno, dūco, prōdūco, protrāho.
ſulcus, ſulculus, Brozdá, Rozdwoienie,
ſulfur, vel ſulphur, śiárká. ſulfur ſacrum piorun.
ſulfūrāria, æ, śiárkowa butá.
ſulfūrarius, śiárkowy rzemieśnik
ſulfūrāta orum ſub śiárká, & ſub proch do krześánia ogniá.
ſulfurātio, śiárczyſtość.
ſulfuratum ramentum, fulſuratum, abſolutè śiárká do krzeſania ognia.
ſulfuratus, ſulfureus, śiárczyſty,
ſultis, idem ſi vultis. Plaut: P.

S U M

Sum pro Eum, priſcè Enni.
ſum, Verbum. Jeſtem 1. Zwykłem, żyię 1, Było widźieć, Mam z tobą,
ſūmen, inis, n. Wymię pierśi 2. Cyc 2. & ſub żyzność. Łono w ćiele.
sūmēndālia, ium, orum. plácek.
sūmīnātus, ſub Wymię.
ſumma, Suma 1. 2. Jśćizna, Tytuł, świat.
ſumma ſummarum, Suma 1. świat.
ſummānālia, ium, Obártuch. ſummāno, as, Umykam 4.
ſummānus, Lucifer, Złodźiey 1. & ſub piekło.
ſummārius, ſub Suma 1.
ſummarium; Sumowánie.
ſummas, ātis ſummatis, omne ſummatis, is hac hic
ſummātes, hi, hæ. Pánowie przedni, Páni.
ſummātim, Krotko. ſummè, Bárzo.
ſummiſsio Znizanie, Spuſzczanie i pokorá, Cichość
ſummiſſus, podły, Łagodny, Niſki, Cichy.
ſummitas, Wierzch.
ſummitto, Znižam, Schylam. Spuſzczam oczy, Spuſzczám głos, Zápuſzczam włoſy, Noſzę brodę, Ná to mieyſce ſtawiam. Zoſtawiam 3. pośiłkuię, Zápuſzczam lás podáię ſię, Kłániam ſię, Nâſyłam 1. Nadſyłam, Dodáię 1. przypuſzczam 2. 3 przelęknąć ſię 2. Náprawiam kogo Dogadzam 1. Wydáie źięmiá Klękam, Uſtępuię.
ſummo, as, Sumuię.
ſummo, i, in fine, Ná końcu.
ſummœniāna, fæmina Nierządnicá.
ſummœniānum, Nierdządny dom,
ſummæniānus, Podmurowy.
ſummœniānum. podmurze.
ſummōpēre; Bárzo. ſummūla, Sumá 1.
ſummūm, Nomen, Wierzch,
ſummùm, Adverb: Nádaley iutra.
ſummus, Náywyzſzy, Nawiękſzy, Oſtatni, & ſub początek, Oſtátek, & ſub Przyiáćiel Der höchſt ſyn. Māxīmus, vel āltīſsīmus, ſuprēmus; vel ēxtrēmus.
ſummuſſus, Szemracz.
ſummūto. idem ſubmūto,
ſūmo, Biorę z ſobą, Kłádę 14. Przyczyram, pedey

Podeymuię 3. Wáżę się 1. Wydáię 1. Piię 1. Trawię czás, Biorę, Czynię się 2. Obłoczę 1. Kłádę zá pewną, Trzymam o sobie, Záwźiął się, Kokoszę się.

SUMP

Sumpti-facio, *Wydáię 1. Utracam 1.*
ſumptio, *Bránie.*
Sumptio, *Dialectica & Rhetorica. Cicer. limm. 1. Sumptiones syllogiſmi ſunt propoſitiones quæ præcedunt & inferunt concluſionem, ſymteraſma. Vulgò Præmiſſas vocant, & priorem quidem Majorem, poſteriorem Minorem.*
ſumptito, *Bieram.*
ſumptuārius, *Wydátkowy.*
ſumptuōſus, *Koſztowny, Rozrzutnie, Drogo.*
ſumptuōſus, *Koſztowny, Rozrzutny, Doſtátni, przeważny, Hoyny.*
ſumptus, *us, & ſumptus, ti. ſubſt: Nakład, Bránie.*
ſumptus itinerārius, *Nádrożne.*
ſunat, *i. deprimit. Lucil: Noni: corr: Simat, à ſimo as.*
ſuo, *is, Szyię 1. Háftuię 2.*
ſūpārium, *Obićie.*
ſuparum, lege ſupparum. ſuparus, lege ſupparus.
ſupellecticātius. *Sprzętowy.*
ſupellectilis. is, hæc, ſupellectile hoc. Sprzęt.
ſūpellex, *ctilis. Sprzęt. Gráty.* Hausrath/ *Vilis cum patera guſtus, campana ſuppellex.* M: *epith:* Prētīōſa, ſplēndĭda, dīves, ŏpŭlēnta, sŭpērba, măgnĭfĭca. pūlchra, vīlis, cūta, ſōrdĭda, laūta, mūnda, ēxcūlta. *phr.* Jam dūdum ſplēndet fŏcus, & tĭbi mūnda sŭpēllex. Tēcum hăbĭta, ēt nōris quam sĭt tĭbi cūrta sŭpēllex.
ſūper, *Ná 2. Nad 1. Zá, Wyżey, O to 2. Bez przeſtánku, O co ubić, Więcey, Ná wierzchu, O tym, Zágorę, przy wieczerzy.* Auff/ über/ *— fama ſuper æthera notus,* Virg: *ſyn.* Supra, dēsūper, sūpērne.
ſuper, *Adverb: Wzgorę, Zgory, Názbyt.*
ſuper, *ri, Nomen. Gorny 2. Wyſoki 2.*
ſuper, *pro ſuperans, Pozoſtały:*
ſuper, *pro ſupereſt, in Zoſtáię 1.*
ſupera, pro ſupra Adverb: Wyżey.
ſupĕra pro ſupra Præpoſitio. Nád.
ſupĕra, *orum* ſūpera alta, *Gorá a*

ſūpĕræ res, *Nápowietrzne rzeczy.*
ſūpĕrābĭlis, *Zwyćiężny, przebyty, Łácny do zwyćiężenia.* überwindlich/ *Scilicet ut per vim non eſt ſuperabilis ulli.*
ſuperabundanter. Nádmiarz 2.
ſuperabundantia, Nádmiarz 1.
ſūpĕrăbundat. *Zbywa co. ſuperabundo, Obfituię.*
ſuperaddo. *przydáię 1. Przykładam 2.*
ſuperadjicio, *Przydáię 1.*
ſuperadultus, Wyroſły. ſuperædifico, Buduię.
ſuperaggĕro, *Náſypuię.* ſuperallĭgo, *Przywiązuię.*
ſūpĕrāmenta *orum, Drobki, Oſtatki 1.*
ſuperamentum, Ućinek 1. Zbytek.
ſuperanteactus, Przeſzły.
ſuperbè, *ſuperbiter, pyſzno.*
ſuperbia, *pychá.* Hoffart/ Hochmuth/ *Non ea vis animo, nec tanta ſuperbia victis.* Ovid: *ſyn:* Fāſtus, āmbĭtio, *epith:* ēlāta, tŭmĭda tŭmēns, tŭrgĭda. vēntōſa, vāna. īnānis, trŭcŭlenta, prōtērva, īnīqua, mălĭgna, grăvis, īmpĕrĭōſa, viŏlēnta, īnsāna, ſtŏlĭda, dēmēns. īnvīſa, dāmnōſa, ātrōgāns, īmpŭdens, tĕmĕrāria, aūdax. *phr.* sŭpērbus vēntōſus, īnānis fāſtus, tŭmor. Fāſtus vēsānia īnānis glōrĭa jāctāntia. Tŭmĭdæ mēntis fāſtus, Mēntis ēlātœ tŭmor. Pōnĭte īnflātus, tŭmĭdōſque vūltus, Tērrārum dŏmĭnum pōne sŭpērcĭlium. Vēntōſo vāna sŭpērbia fāſtu. Vēntōſo tŭrgĭda flātu, īmpātĭēnſq; sŭpērbĭa fræni. īnquĭnat, ēgrĕgĭos ādjūncta sŭpērbĭa mōres, āmāta sŭpērbĭa dūlces vīx hăbet ēvēntus á nōſtris prōcul ēſt ōmnis vēsīca lĭbēllis. Mūſa nec īnsāno sȳrmăte nōſtra tŭmet: *Ubi nota ipſam Veſicam pro tumore, ſive tumido & lato ſcripti genere uſurpari. v. Ambitio, Superbio:*
sūpĕrbĭbo, *Popiiam po czym.*
ſuperbiloquentia. Pyſznomowność.
ſuperbio. *Pyſznię się.* Hoffärtig seyn/ stoltzieren. *— tumefacta ſuperbiat umbria libris.* Prop. *ſyn.* īnsŏlēſco, glōrĭor. *phr:* ănĭmo, ănĭmis ēffĕror. Fāſtu tŭmĕo, tŭmēſco, tŭrgēſco, īntŭmēſco. Pēctŏra fāſtu plēna gĕro, āltos ſpīritus ānĭmos, gĕro. Pēctŏra, cōrda fāſtus hăbet, pōſſĭdet, īnflat. Vēntōſo, ēxtōllit sē vāna sŭpērbia flātu. Căput vērtĭcem cœlo ēffĕrt, ērĭgit ēlāta frōnte sŭpērbit. Sŭblātis sŭpērcĭlĭis, ālĭos ſpērnĕre, dēſpĭcĕre. Cērvīcem ēlātam gĕrit. Trōjānos tŭmĭdos făcit nĭmĭum, āc fĕrōces. Laūdātas hŏmĭni vŏlŭeris Jūnōnia pēnnas explĭcat, & forma, mūta sŭpērbit ăvis, *vide, Superbus.*

sŭperbus, *superbificus. pyszny 1, 2. Wspániáły, świetny 2. Wyborny & sub Umárły* Hoffärtig/ stoltz/ *Quos illi bello profugos egere superbo*, Virg. *syn.* ārrŏgāns, īmpĕrĭōsus, āmbĭtĭōsus. *phr.* Fāstu tŭmens, tŭmĭdus, tŭmĕfāctus, tūrgĭdus tūrgens. ēlātus. sūblīmis īnsŏlēns, fĕrox: aūdāx, tĕmĕrārius. Vāno tŭmĭdus. præcōrdĭa fāstu ōmnia māgna lŏquens ănĭmis ēlātus. Cui sŭpērba mēns. Quem sŭpērbia demens īnflăt, sĕquĭtur sŭpērbos, ūltor ā tērgo Dĕus. Fāstus īnēst īlli, sĕquītnrque sŭpērbĭa fōrmam. Fāstūque sŭpērbus ēmĭcat īn cūrrum nĭmĭum gaūdēns, pŏpŭlārĭbus aūris. *v. Ambitiosus. & Superbio.*
supercado, Spadam 1. Supercalco, *Depcę.*
supercerno; *Potrząsam 4.*
Supercertor, in Epistol. Iudæ. adlaboro, contendo, decer-(*to*
supercilia parietum, *Gzemsy.*
supercĭlium, *Brew, Skinienie, pychá powagá, Brzeg 2. Wierzch 1. Storcz.* Augbranen die ob den Augen seynd/ *epith* Hīrsūtum, trīste sĕvērum, grāve, sŭpērbum, cōntrāctum, mīnax, ēlātum, tērrĭbĭle, ārdŭum, trūx, ātrum *phr.* Hīrsūtumq; sŭpĕrcĭlĭum, prōlĭxāq; bārba,
supercontego, *Nákrywam*
supercorruo, *Upadam ná drugich.*
supercresco, *Nárastam.* supercŭbo, *Leżę ná czym*
supercurro; *tr: przewyższam.*
Superdīco, vel super dico. Cicer corr: Lambin. Superiores dicebant, loco, superdicebant. v. przydáię superdo, przydáię 1,
superduco; *Przyprowadzam.*
sŭpĕrēditus, *Wyniosły. superēdo, poiádam.*
superēmĭco, *sub Wynurzam się.*
superēmĭneo, *przewyższam. Pokazuie się co, Wychodźi 1.* übertreffen/ herfür gehen/ *Gradivusq; deas supereminet omnes.* Virg: *syn* Sŭpĕrēmĭco, ēxŭpĕro; sŭpĕro, ēmĭco, sum supra, vel ēxcēllo. *phr,* Căput tōllo, āttōllo, ēffĕro, īnter Vīctōrque vĭros sŭpĕrēmĭnet ōmnes. Īpse cătērvis. Vĕhĭtur īn mĕdĭis, & tōto vērtĭce supra ēst: Nāmq; ōmnes sŭper ēxcēllēns atq; āltĭor ībat.
sŭpĕrēnăto, *Wynurzám się.*
supĕreo, super eo, *Chodzę 2.*
superĕrŏgātio. Przydátek 1.
supererogationis opera, Uczynki dobre.
supererogo, Wydáię 1.
superejcit. superest, superfit, *Zbywa co,*
superēvŏlo, *Wylatam. superexalto. Wywyższam*
superexcurro, Wybiegam 2.
Superexigo, i. nimium exigo, & Superexactor. in Cod. ultra debitum exigens.
superextendo, Rozszerzam. *superextollor, Wynoszę się.*
superfĕro, *Przenoszę 2. przestępuię co.*
superfĕtātio, *sub Koeq się 2,*
superfetatum, ibidem. superfeto, *as, ibidem.*
superficiaria ædes, Budowanie 3,
superficiārius. Powierzchni, Buduiący 1. Upr ęść.
superficies, *Powierzchność, Szerokość.*
superficio sub Zbywa co,
superficium, Budowánie 3,
superflōresco, *sub Kwitnę.*
superfluens, *Opływáiący, Obfity, Zbytni.*
superfluĭtas, *Zbytek 1. Nadmiarz.*
superfluo, *Ciekę, przepełniam, Opływam, Zbywá*
superfluus, *Opływáiący, Zálewáiący, Zbytni.*
Superfulgeo. Stati: i. fulgeo super.
superfundo, *Polewam 1.* Wylewa z brzegow.
superfūsio, *Polewánie.*
supergaudeo. Urągam się. Weselę się.
supergĕro, *Kładę 3. Násypuię 1.*
supergloriosus, Daniel 5. Przenachwálebnieyszy.
supergrĕdior, *Przestępuię 1. Przewyższam.*
superhumerale. Náramiennik 1.
sŭpĕri, *Niebiescy, superiacio, idem superjĭcio:*
superjēctio. superjēctus, *Przyrzucenie.*
superjĭcio, *Przyrzucam 2. Przydáię 3. Kłádę.*
supĕrilligo; *Przywięzuię.* superillīno, *Namázuię*
superimpendens, *Záwieśisty.*
superimpendo, Wydáię 1.
superimpono, *Przykładam 1, Kłádę 3.*
superincido, *Spadam 1.*
superindico, Ulpian: lege superdico.
superdictio, superdictum, sub Pobor,

superindūco, *Násypuię 1. Zásypuię. powła czam & sub przyprowadzam.*
superinductio, *Kásowánie, przekreszlenie,*
superinduo, *Obłoczę 2,*
superinfusio *polewanie.*
sūperingĕro, supĕrīnticio. *Násypuię 1,*
superinsterno, *Tárćićámi pokładam*
superintĕgro, *Nákrywam, przyodźiewam*
superintŏno, *Grzmot czynię*
superinvalesco, 4, Esdræ pro valdè invalesco.
superinungo, *Námazuię*
sūpĕrior, *Wyższy, Dawnieyszy an St arszy.*
superior locus, *Kazalnica.* superiōres *Przodkowie*
sūperjūmēntārius Pásterz. sūperiùs *wyżey*
superlăcrymo, sub śćieká, Sęczy się
superlatio *Wyniesienie:*
Superlativus gradus Grammaticorum, quo Nomen aliquod ad plura sui genera comparatum. præfertur omnibus, Priscian.
superlātus *Wyniosły*
superlaudabĭlis, Daniel. 3. przenachwalebnieyszy.
superlimen, sūperlīmĭnāre, *Náprożek*
superlĭno; *Námazuię. superlūcror, sub Zyskuię.*
supermando, is poiadam 1. supermico, przewyższam.
supermūnire, Obwárowáć.
sūpernas, *atis, Wierzchołkowy*
supernus ventus, *Wiátr połnocnemu poboczny ku wschodowi*
supernascor. *Nadrastam*
sūpernăto, *pływam po wierzchu*
supernātūrālis, Nadprzyrodzony
supernè, *Zgory, Wzgorę po wierzchu*
supernumerarii żołnierz lekki, pośiłek. żołnierz pośiłkowy, tytułowy.
Supernumerarium, pro additione corollario usurpavit Rhodigin;
Supernumerus: vel *supernumerum militiæ genus, sub żołnierz tytułowy.*
Supernumerus. Nadliczony. *(nowię*
supernus, *Gorny 1. Z wierzchni. superordino, sub Stasŭpĕro, przewyższam, Zwyciężam 1. 2. przemagam, przechodzę kogo, przebyć co. przestępuię 1*

przeskákuię, Zostáię, żyię 3. Uchowa się, Zbywá. Uberwinden / überwältigen/ *Amissa solus palma superabat Acestes. Virg: syn:* Vīnco, sŭbĭgo, vel præsto, ēxcēllo, vel āscēndo. vel rēsto, sūpērsum. *v. Vinco, & Excello.*
superobruo, *przywalam:*
superpellicium, B. in Komża.
superpendens, *Záwieśisty*
superpondium, przydatek
superpono, *Przykładam 1. Kłádę 3. 4.*
superquàm quod, *Oprocz tego.*
superrādo, *in Skrobię,* superscando, *Wstępuię*
superscribo, *Napis kładę.*
superscriptio, Napis.
supersĕdeo, *przestaię 1 Zániechawam, śiedzę 1.*
supersēmino, supersero, śieię 3.
supersĭlio, *Wskakuię, supersōlāneus, Naiemny.*
superspargo, *potrząsam.*
superspero, Psal. 118. i. valdè spero.
superstagno, *Wylewa z brzegu.*
superstātūmino rudus, *Tynkuię*
supersterno, *Nákrywam*
sūperstes, *pozostáły, świádek, żyw 1. Obecny,* überlebend/ *Et meliore tui parte superstes eris. Mart: syn:* Sālvus, īncŏlŭmis, sōspes, vel rĕlĭquus.
sūperstitio, *Zabobon,* Aberglaub/ *Vana superstitio veterum &c. Virg: epith:* ănīlis, rīdēnda, āmens, cæca, vāna, īnsāna, īnsānis, stŭlta, īmprŏba. *phr.* Vāna. īnānis, fālsa rēlĭgĭo. Vāni rītus. Stūltæ rēlĭgĭonis āmor, īnāne commēntum. Sibi quæ vāriis, fīnxit sīmŭlācra fĭgūris. Crēdŭla cōrda fătīgāns. Vāna sŭpērstĭtio mīsĕras cōmplevĕrat ūrbes. *v. Idololatria.*
superstitiosè, *Zab obonnie, po babsku*
sŭperstĭtiōsus, *Zabobonny, Wrożek.* Aberglaubig/ *Superstitiosus hic quidem est &c.* Jamb.
superstito, *Zostaię żyw, przeżyć 3, Záchowuię 2.*
supersto, *Stoię 3. 4.*
supersterno, superstruo, *przybudowáć.*
sūpersum, *pozostáię 1. Bronię 2. Názbyt, Náostátek, Zdołam, & in Obecny:* überbleiben/ *Auxilioq; urbes Italæ, populiq; supersunt,* Virg: sum sŭper, sŭpĕro, rēsto, sum rĕlĭquus, sum sŭpĕrstes

supertego, *Nakrywam.*
supervacaneus, *prożny, Zbytni*
supervacat, *Zbywa.*
supervacuitas, *proprie sonat. Zbytek. Zbyteczność.* *Sapientiæ 14 prożna márność. reddi Vujeçu apud LXX.*
supervacue, supervacuò. *Nazbyt.*
supervacuus, *Zbytni, prożny.* Vergebens / unnütz / überflüssig / *Mitte supervacuos honores.* (Dactyl. Troch.) *syn:* supervacaneus, inutilis, inanis, vanus.
supervaganeus, *Wysokolotny.*
supervagor, *Buyno rostę.*
Supervaleo, Ecclesiastici 43. pro prævaleo, præpolleo.
Super valesco. Esdræ 4 idem przemagam, przewyższam
superveho, supervehor, *Przeieżdżam,*
supervenio, *Nádchodzę, Następuię, Łączy się.* überfallen / *Grata superveniet, quæ non sperabitur hora* Hor:
superventus, *us. Nádeśćie.*
supervestio, *Okrywam przyodźiewam.*
supervivens, pozostały, supervivo. sub Doczekal.
superum, *Gora 2.*
superungo, *Námazuię co.*
supervolito, & supervolo. *as. Latam.* überfliegen / *Infelix sua tecta supervolitaverit alis.* V. *ille astu subit, ac tremebunda supervolat hasta.* idem.
supervolvo *Gorny 1. wysoki 2. zwierzchni, Niebieski*

SUPI

supinæ manus orantis. *Virgil: 1. palmis cælum spectantes.*
supinatio, *Wznak leżenie* supinatus, *Wznak leżący*
supine, *Wznak.* *Niedbále.*
supinitas. Wznak leżenie. Niedbalstwo.
supino, *as Wznak ćiągnę, przewracam, Kokoszę się*
Supinum Supina apud Grammaticos Priscian: Probum. sunt Verba sine personis & numeris ideoq; Infinitis sonantur. Participialia verba vocat Priscian & Donat. Nomina. Augustin. Saturnius. Suntq; duo in Um active significationis. ut Eo visum i. ut videam ad videndum. In U passiva. ut dignus visu, i. videri, ut videatur. Hæc à nominibus non differre censet Priscian. intellige saltem in quibusdam carent iis Græci & Poloni.
supinus *Wznak leżący, Spodni, Záleżały, Niedbáły, Gnuśny, Gruby 3.* rückling ligen / *Cubat in faciem mox deinde supinus.* Juv. *syn:* Resupinus, reclinis, resupinatus, prostratus, recumbens, inversus.
supo, *as: Rzucam 1.*

SUPP

suppætuli oculi. *Varro. Colujus. i. aliquantum pætuli,*
suppar, *aris, Rowiennik*
supparasitor, *aris, pochlebuię.*
supparium, *Obićie.*
supparum, *Choragiew 1. żagiel 1. Szata białogłowska, Gzło Ciasnocha.*
supparus, *Száta białogłoska, Gzło, Ciásnochá.*
suppeditat. *Dostaie mi.*
suppeditatio, *suppeditatus, us, Dodawánie*
suppedito, *Dodáię 1. Nákładam komu Uchowa tyle, Zdolam* Zusteuren / darreichen / *Suppedita mihi tela vadis liventis averni.* S. *syn,* efficio, suggero, ministro.
Suppeditatus es mihi apud Cic: aliqui legunt. Deponens sed variant lectiones: al: suppeditatum est mihi &c.
suppedo, *is, wiatru przyrodzonego upuśćić.*
Suppello, Cicer: corr. suppedo,
suppendeo, Wiszę 1. supperno as, podćinam.
suppetiæ, *pośiłek, pomoc.* Hülff / Succurs / *Qui dare suppetias modo ne fiducia cesset.* Alc. v. *Auxilium*
suppetias, *sub Rátá suppetiatus. us, pomoc.*
suppetior, aris. Rátuię.
suppeto, suppetit, *Dostáie mi, Zostaię żywa mam co dać. Mam z toią.* Verhanden / bereit seyn / *Pauper enim non est, cui rerum suppetit usus* H: *syn.* Præsto sum, adsum, sufficio.
suppilatus, *Okradźiony.*
suppilo, *Krádnę 1. Umykam.*

suppingo, Podbiiam 1. Podszywam.
suppingvis, idem subpingvis.
Supplantatio, tr: Oszukánie, proprie Przewinienie przez nogę. (kiwam tr.
supplānto, Szczepię przewiiam, przez nogę, Oszu-
supplemēntum, Pośiłek, Dopełnienie,
suppleo, Ná to mieysce stawiam, Dokonywam, Dopełniam, Dokładam 1.
supplex, pokorny. Demüthig/ bittend/ Supplicibus supra votis &c. Virg: syn: ābjēctus, jăcens; prōstrātus, sūbmīssus, vel ōrāns, rōgāns.
supplex libellus, Suplikácya.
Supplicamentum, Aparat 1, Ofiárá 2.
Supplicassis, i, supplicaveris, Plaut.
supplĭcātio, Prozbá, Processya, Ofiárá 2 & sub Laska poselska,
supplĭcĭter, supplicitùs, Pokornie. Demütiglich Suppliciter venerans demisso lumina Turnus. Virg:
supplicium, Prozbá, Karánie, Męká 1, Leibs/ Straff/ Pein/ Supplicia hausurum scopulis, &c. Virg: syn: Tōrmēntum. pœna, crŭcĭātus. epith: ăcērbum, sūmmum, suprēmum, dēbĭtum, jūstum ĭnĭquum, fĕrum, crūdēle, dīrum, dūrum, sævum, atrox, ĭmmāne, hōrrēndum, ĭntōlĕrābĭle, grăve. trīste, āspĕrum, ēxquīsītum, īnfāme, fūnēstum fĕrāle, lēthāle, ācre, vĭŏlēntum, ĭnaūdītum, phr. Gĕnus mĭsĕrābĭle pœnæ, scĕlĕrum vĭndex, vel ūltrix pœna. v. Pœna.
supplĭco, Modle się 1. 2. Ofiáruię 2. Przyczyniam się 2. Demüthig bitten/ Arida nec dubio supplicat herba Jovi. Tib. syn. Dēprĕcor, sūpplex, ăccēdo, ōro, rŏgo, prĕcor. v. Precor, Genua flecto.
supplicue, i, suppliciter, Apuleius,
supplōdo, tr: Tłumię.
supplōdo pedem, Tąpam.
supplosio, Tąpánie,
suppœnĭtet me, żal mi nieco.
suppōno, Pokładam, Ná to mieysce stawiam, Podrzucam 2. Namiestniká daię, Násadzam 1. Zástępuię kogo, Fałszuię, Podeymuię 1. Unterlegen/ Falcem maturis quisquam supponat aristis Virg: syn. Pōno vel sūbmītto.
Suppono, recentiores Philosophi usurpant eo sensu quo Aristoti. pro principio pono. Sic Arist. Theophra: ex suppositione.
supporto, Ponoszę przywożę.
suppŏsĭtio, Podkładánie, Podrzucanie,
supposititia mater, Mámká.
suppŏsĭtītius, Podrzucony, Namiestnik.
suppŏsĭtōrius, Spodni, suppositorium, Czopek.
Suppositum apud Grammaticos est Nominativus antecedens Verbum inter duos rectos in Constructione positum. Apud Theologos suppositum est, ut in Christo Natura Divina juncta est naturæ humana, non solum in Persona. sed etiam in supposito divino seu hypostasi. Subsistentiam aliqui vocant,
suppŏsĭtus, Podrzucony, Namiestnik. Untergelegt Transeo suppositos, & gaudia votaque sæpè. J.
suppostrix, sub Podrzucam.
suppressio, Duszenie nocne, Obrywká.
suppressor, Zátrzymácz, Przeymacz.
suppressus, ćichy 3.
supprĭmo, Tłumię, Zátrzymawam, Zástánawiam Hámuię się, Topię, Táię czego Unterdrücken syn: ōccūlto, ābdo, sūbdūco, vel cōērcĕo, sēdo, plāco. v. Abdo.
suppromo, Plaut: corr: suppromus es.
supprōmus, sub Nálewacz. & Namiestnik.
supprōmus sum, Nálewam.
suppŭdet, Wstydzę się.
suppūrata, orum, Ropá, Wrzod 2.
suppūrātio, Ropienie, Jątrzenie.
suppuratōrius, Ropiący, Jątrzący.
suppurātus, Ropisty, Zaiątrzony.
suppūro, Jątrzę, Ropię się.
suppus, Wznak leżący. suppus tali, sub Rut 1.
supputatio, Rachunek. suppūtātor, Ráchownik.
suppūto, Podćinam, Ráchuię się.

SUPR

Sūpra, præpositio, Ná 2. Nád 1 Ná wierzchu Droben/ darüber/ über/ Olli cæruleus supra caput astitit imber Virg. Terra supra quæ se sunt, concutit omnia motu. Luc.
sūpra, Adverb: Nád to, Wyżey, Wzgorę, Po práwey.

supradictus supra dictus], suprapositus, suprascriptus, supra scriptus, *Przerzeczony.*
sûprēma, orum, *Skonánie, Smierć 1. Pogrzeb 1. Kośći zmarłych.*
sûprēmitas, *Wierzch 1. śmierć 1.*
supremò, *Ostátnie.*
supremum tempus, *Konánie, śmierć 1,*
suprēmus, *Naywyższy, Naywiękſzy Ostátni, & sub Ostátek.* **Allerobrist / letzte.** *Iura dies regnis illa suprema fuit.* Ovid: *Flebant, & cineri ingrato suprema ferebant.* Virg: *syn:* Sūmmus, ūltimus, ēxtrēmus.
supus, idem suppus:

SUR

Sūra, *Łyst, Kość goleniowa mnieyſza.*
suræ frons, *Goleń.*
Surclus Varr: idem Surculus.
surcŭlāceus, *Drewnisty, Głąbiásty.*
surcŭlāta vestis, Szátá ná tryumf.
surcŭlātus, Strefisty. surcŭlo, *as Obćinam.*
surcŭlōsè, *Gałąſkámi.*
surcŭlōsus, *Drewnisty, Rosocháty, Głąbiásty.*
surcŭlus, *Látorośl 2. 3. Gáłąſká, Trząſka 2. Kołek 1.* **Ein Propff/ Reiß/ Schoß/ Zweig/** *Pomaq; & alcinoi sylvæ nec surculus idem.* Pr. *syn:* Rāmŭlus. frūtices, gērmen. *v. Ramus.*
surdaster, *Głuch, & sub przyćięmnieyſzy.*
surdesco, *Głuszeię.* surdĭtas, *Głuchotá.*
surdùm, *Głucho.*
surdus, *Głuchy 1. 2. Słbáy 2. Nieznaczny, Niewysłucháný, & sub Głos 1 2, & Fárbá blada.*
surgo *Powstáię 1. Wstáię, Podnoszę 3. Wschodzę 2. Wszczyna się.* **Auffstehen**, *Postera jamq: dies primo surgebat Eoo.* Virg: *syn.* āssūrgo; cōnsūrgo, īnsūrgo *phr* Mē, vel cōrpus, tōllo, sūrgo, ērigo, hūmo tō llo, sēdem līnquo. Hūmo mēmbra lēvāre, Tēr sēse āttōllo, lēvo, ēffēro, ērigo, hūmo tōllo, sēdem līnquo. Hūmo mēmbra lēvāre, Tēr sēse āttōllēns cŭbitōque īnnīxa lēvāvit. Tōllit sē ārrēctum quādrūpes.
surio, is Beſtwię się 2.
sūrōreclatus, sūrōriculātus, suroregulatus, surorecu-latus. Strefisty.

surpiculus, meliùs sirpiculus.
surpio, contracte Porywam.
surrectus, *Podniosły, & Máćićá nie wsparta*
Surrēgo, pro surgo, priscum Fest: Sipont: (Fest.
Surremo, i. sumo, & surrempsit, pro sustulerit, priscum
Surrepo, idem Subrepo. Subreptio, supra Subreptio.
surreptītius *Kradźiony, Doryweczy.*
Surrexe. pro surrexisse, Horat, contractio Poetica.
surrĭgo. *is. Podnoszę, Násторczyć, Strzępię.* **Auff/ richten/** -- *Totidem ora sinant, tot surrigit aures.* Virg:
surrĭpio, *Kradnę 1: Porywam.* **Verstehlen/** *Surripuere viros exactaque viscera ferro.* Pers; A. *syn.* Fūror, rāpio ērĭpio, sūbdūco.
surrŏgātio, *Záſádzenie.* Surrogator, *Surogátor.*
surrŏgo, *Ná to mieyſce stawiam. Náſtępcę dáię, Ná to mieyſce obieram,*
sursum, *Wzgorę 1. 2.* sursum versus, *idem.*
sursum deorsum, *Tám i ſám.*
sursum loca, *Gorá 2.* sūrus *Koł 1:*
sūs, *suis, & sueris commune. świniá.* **Ein Schwein/ Saw/** *Fiet enim subito sus horridus: atraque tigris,* Virg: *syn.* Pōrcus, pōrca. *epith:* īmmūndus, fædus, tūrpis, sōrdĭdus. lŭcŭlēntus, cœnōsus, ōbscænus, pīnguis, tārdus, īgnāvus, lēntus, grāvis, sētōsus, sētĭger, hīspĭdus. sūto sē vōlūtāns. *v. Porcus*
sus fœta, sus plena, *Prośna świnia.*
susceptio, *Podeymowánie, Záczęćie 1. Przyięćie,*
susceptor, *Przyimacz, Przechowywacz, Naymacz. Kmotr:*
suscēptus, *Przyiáćiel. suscio. Plaut: corr: scio.*
suscipio, *Przyimuię 1. 2. Podeymuię się, Biorę, Poczynam, Uymuię się zá co, Obalam ná się. & in Dopuszczam się, Weszło w obyczay.* **Auff sich nehmen.** --- *Mi legatus suscipe causam.* Ovid: *syn* ēxcĭpio, rēcĭpio, ādmĭtto, vel āggrĕdior, ādōrior, īncĭpio. *phr.* Rēs āntīquæ laūdis ēt ārtis īngrĕdior. Nōbĭle ŏpus mōlīri: Nŏvos āssūrgĕre īn aūsus Nŏvo tēntāre mōlīmĭne vīres, *v. Aggredior, & Incipio.*
suscitābŭlum; *Pobudká 1. Wachel, Proch 2.*
suscĭto, *Budzę, Pobudzam. Rozdymam, Poruszam.* **Erwecken/ auffwecken.** --- *Sopitos suscitat*

suscitat ignes. Virg: *syn.* ēxcĭto, ēxsūscĭto, *v. Somnum excutio: Excito,*

suspectio, *Podeyrzenie.*

suspectò, Podeyrzliwie:

suspecto, *as, Wzgląd mam, Podeyrzenie mam.*

suspectus, *ti podeyrzány.*

suspectus, *us, Wzglądanie, Pátrzenie ukośne, Przypátrowanie. Podźiwienie.*

suspendeo, es, Wiszę, suspendīcŭlum, Kołyská.

suspendiōsus, *Szubienicznik.*

suspendium, *Szubienicá 1, Obieszenie.*

suspendo, *Záwieszam 1 2. Obieśić 1. 2. Obkładam 2. Trzymam 5. & sub* Krzyżuię. Auffhencken / ánffchi ben/ *Laurento divo, & votas suspendere vestes.* Virg, *syn.* Fūne in ăltum tōllo, ērĭgo, ēffēro, vel străngŭlo. *phr:* Lăqueo cōnstrĭngĕre fāūces.: ăptāre vīncŭla cōllo Cum ălĭquis lăqueō cōllum nūdātus ămātor. á trăbe sŭblīmi trīste pĕpĕndit ŏnus. *v. Strangulo, Pendeo, & Crux.*

suspensio. *Zawieszenie 1 Wątpienie, Sklep.*

Suspensura, Sklep 1.

suspensus, *Zawieszony, Wątpliwy, Ni go tám, ni go sám* Auffgehenckt/ zweiffelhafftig *syn* Sūblātus, ēlēctus. pēndens, pēndŭlus. vel dŭbĭus, sŏllĭcĭtus, ănĭmi pēndens, ĭncértus, ăncĕps, ămbĭgŭus.

Suspicabilis, i. probabilis, opinabilis, Ecclesiastic: 11. ut aliqui legunt pro Insuspicabilis, quæ lectio melior est, apud LXX.

suspĭcātrix, suspĭcax: *Podeyrzliwy.*

suspĭcio, *onis, Podeyrzenie* Argwohn/ Muthmassung/ *Oblinitur minimæ si quæ est suspicio rimæ.* M. *Suspicione paris, ne credite, ludimur inquit,* Cūr nē. *syn:* Cōnjēctūra, ŏpīnio, dŭbĭum *epit:* Fālsa. făllax, īncērta vēra, cērta, tăcĭta, prūdens.

suspĭcio, *is, Podeyrzenie mam, Wzglądam, Skomá mi 2. Dźiwuię się, Ważę sobie.* Ob sich sehen/ von unten auff ansehen/ *Æneas ait & fastigia suspicit,* Virg. *syn:* Sūrsum ăspĭcio, v. (*Aspicio.*

suspĭciōsus, *Podeyrzenie.*

suspĭciōsus, *Podeyrzliwy,* Podeyrzány,

suspĭcor *Podeyrzenie mam.* Argwohnen/ *Ut miser in tunica suspicor esse vitum.* Prop: *syn.* Augŭror, cōnjĭcio, ŏpīnor, ărbĭtror.

suspīrātio, suspiratus, us, *Wzdychánie.*

suspīciōsus, *Dychawiczny.*

suspiritus, us, Wzdychánie.

suspīrium, *Wzdychánie, Dycháwicá.* Seufftzer/ Seufftzung/ *Dederit tota suspiria nocte.* Tib: *syn:* Gĕmĭtus, sīngŭltus, lūctus, lāmĕntum, *epith,* Ægrum, ānxĭum, trīste, fœdum, gĕmĕbūndum, sēdŭlum, mœstum, strīdŭlum. *v. Suspiro, Gemitus, Fletus:*

suspīro, *Wzdycham 1. 2. Dyszę.* Seufftzen/ *Te tenet absentes alios suspirat amores.* Tib: *syn.* Gĕmo. *phr:* Sūspīria do. ēdo, dūco trăho, mĭtto, ēmĭtto. tōllo, jăcto, sūspīrans, īmōque trăhens à pēctŏre vōcem. ănxĭa pērvĭgĭli dūcit sūspīria cūra. Lōngis sīngŭltĭbus īlĭa pūlsat. Sūspīria pēctŏre ăb īmo. cūra, dŏlōrque trăhit. Trīsti pēctŏre sūspīria rūmpĕre. Sūspīrat ăb īmo pēctŏre. Sūspīria dūxit ăb īmo pēctŏre. ăsĭdŭo rĕnŏvass sūspīria plānctu. *v. Gemo.*

SUST.

Sustendo insidias, Zásadzam się.

sustentācŭla pedum Strzemię 1.

sustentātio, *Zatrzymanie 1. Odwłoká 1. żywienie, Ożywienie, Oczekiwánie.*

sustentatus, *us, Wspieranie.*

sustĕnto, *Podpieram, Wytrzymać, Wspomagam, żywię, 2. 3. Podeymuię, Záchowuię 2. Nakładam komu, Wytrwáć 1. Trzymam ná sobie wychowywam się. Pobłażam* Ernehren/ auffenthalten / *syn.* ălo, nūtrio, pāsco, *v. Nutrio.*

Susterna. melius Fusterna Sustinentia, Cierpliwość.

sustineo, *Zátrzymawam 1. 5. Podeymuię 1. 2 Hamuię, Zwłaczam, Opieram się, Podpieram 1: 2. Otrzymać się 1. Wytrmać 1. Dostawam 2. Poćierpieć, Ponoszę, Przewodzę na sobie, Cierpię 1: żywię 2, 4. 5. Záchowuię 2. Trzymam ná sobie, Pokazuię się komu, Jestem tym, o swey mocy, Odkladam 2: Pracuię. Mogę 2. Wytrzymać, Zastępuię kogo, Urząd mam,* Nie daię *1.* Dulden/leyden/ ausstehen/ *Edidit æthereos humero qui sustinet orbes,* Virg: *syn:* Fēro, gĕro, vel tŏlēro, pătior. vel fūlcĭo. sūstĕnto, vel tŭĕor, dēfĕndo, prōpūgno.

sustol-

ſuſtollor, *Pyſznię ſię.*
ſuſum, pro ſurſum. & ſuſus verſus, Wzgorę.
ſŭſurrātio, ſuſurramen. *Szept.*
ſŭſurrātor. *Szemracz, Zauſznik, Obmowca,*
ſŭſurro, *as, Szepcę.* Rauſchen/murmeln/ *Tum ſonus auditur gravior, tractimq; ſuſurrant.* Virg: *ſyn.* Mūrmŭro, ſtrĕpĭto, crĕpĭto, *phr.* Sŭsūrrum ēdo, cĭēo. Plăcĭdis īmmŭrmŭrat ūnda sŭsūrris. Quĕrŭlo cădit ūnda sŭsūrro. Sŏpōrĭfĕros tĕnui ſtrīdōre sŭsūrros ūnda cĭet. ārgūto ſtrĕpĭtānt mūrmŭre rīvi, sībĭlat mōlli ſȳlva sŭsūrro,& Zĕphȳro nĕmus ōmne dăbat ſpīrānte sŭsūrros. ūnda lĕvi sōmnum ſvādēbit īnīre sŭsūrro, vel Tăcĭtas aūrĭbus cōmmĭtto vōces. ōccūlto crīmen māndāre sŭsūrro.
ſŭſurro, *onis, Szemracz, Podſzczuwacz, Zauſznik, Obmowca 2:* ſuſurrum, *Szept.*
ſuſurrus, *ſubſtant: idem. Szum.* Gemürmel Geräuſch/ *Stridere ſecreta diviſos aure ſuſurros.* H: *ſyn.* Mūrmur, ſtrĕpĭtus, sŏnĭtus, sŏnus. *epith.* Lĕnis, lĕvis, mōllis, blāndus, grātus, plăcĭdus, tĕnŭis, sōmnĭfer, sŏpōrĭfer, gārrŭlus, ārgūtus, quĕrŭlus, raūcus. flŭvĭālis. *phr.* ārgūtus rīvi ſtrĕpĭtus, vel fūrtīvæ mūrmŭra vōcis. Tăcĭtæ vōces *v. Murmur, & Suſurro.*
ſŭſurrus, adject: Obmowny.
Sūtans, atis, sūtas, *atis ſub Szwiec.*
ſūtēla, *tr: Sztuka. al. Szew, Szyćie.*
sūterna, sūtrina, *Szewſki wárſtát.*
sūtĭlis, *Szyty,* Genäet/ geflickt, *Sutilis aptetur decies roſa crinibus ut ſit.* M.
ſūtor, *Szwiec.* ſutorium atramentum. *Koperwas, an Dźiegieć.*
ſutōrius, ſutrinus; *Szewſki.* ſutrinum, *Szewſtwo.*
ſūtūra, ſutum, *Szew 1. 2. Szyćie, Przeſzywanie.*
ſutura vulneris *Haft,* ſutus, *ti, Szyty.*
ſuum, *Własna rzecz, Máiętność.*
ſuus-met, *Swoyże.*

S Y

Syăgrus, *Gr: Wieprz dźiki morſki, Dáktyl 1.*
sȳcăminon, *n:* ſycaminos, *f. Gr: arbor & fructus, Morwa, & Figmorwa.*
sȳce, *es, Gr. Cieczenie uſtawne, Járy mlecz,*
sȳcītes, *æ, m, gr: Figowe wino, Wino robione, Figowáty kámień.*

sȳcōmōrum, *gr Figomorwá owoc.*
sȳcōmōrus, *f gr: Figomorwá drzewo, Figomorwá.*
sȳcōphanta, *æ, m. gr: Szálbierz, Fránt, Oſkárżyćiel,*
sȳcōphantia; *gr: Szálbierſtwo. (Potwarcá.*
sycophantiosè, *Szálbiersko.*
ſycophantiſſo, ſycophantor; *Szálbieruię.*
ſydus, vide ſidus, vel ſtella.

S Y L

Syllaba longa nota. lineola tranſverſa, vocali incumbens. ā Priſcian: Donat:
Syllaba brevis nota, dimidii circuli pars ima, vocali imminens. ă Priſcian. Donat.
ſyllăba, *gr: Słowá część*
ſyllăbārius, *ſub Sylabizuię, & Gregoryanek.*
ſyllăbatim, *Wyraznie, & ſub Słowá część.*
ſyllăbizo. *gr: Sylabizuię*
ſyllăbus, *gr: Reieſtr 1.* ſyllepſis, *gr: Poczęćie.*
Syllepſis item, Grammatica figura. Donat. Diomed 2. Comprehenſio, ſeu Conceptio, cum Verbum vel Adjectivum cum digniore genere, perſona. numero convenit, vel cum diſſimiles clauſulæ uno Verbo copulantur, quod digniori reſpondeat.
ſyllŏgiſmus, *gr: Dowod.*
ſylva; *ut aliqui ſcribunt ex Græca origine rectè Lás.* Ein Wald/ *Sylvarumque tremor, tacitâ qui fraude ſolebat.* M. *ſyn.* Nĕmus, săltus, lūcus. *epith.* Nĕmŏrōſa, vĭrĭdis, vĭrens, vĭrĭdans, frōndōſa, frōndĕa, frōndens, cŏmāns, ūmbrōſa, umbrĭfica, ōbſcūra, ŏpāca, nĭgra: nĭgrāns, cæca, ātra, prŏfūnda tăcĭta, sĭlens, sĕcrēta, ārcāna, ānxĭa, dēnſa, ſpătiōſa, āmpla, vāſta, īncĭdŭa, dēsērta, hōrrĭda, hōrrēnda, ſacra, āntīqua. vĕtus, vĕtūſta, săxōſa, īncūlta, āſpĕra, frăgōſa, ămœna, jūcūnda, ŏdōrāta, mȳrtĕa, laūrĕa. *phr:* Sȳlvārum nĕmŏrum sĕcēſſus, sĭnus, lătebræ, ūmbræ, dūmēta, vĭrēta Nĕmŏrum săltus. săxōſis. nĕmŏra ālta jŭgis. ūmbrōſi nĕmŏris latĕbræ sĕcrēta, ābdĭta. Jŭga frōndĕa ſylvis. săltus, & lūſtra fĕrārum. Nĕmus arbŏrĭbus dēnſum. Sȳlva hōrrēnda dūmis, ŭbi plūrĭma frōndet ārbor, & īngēnti fōlĭōrum ĕxūbĕrat ūmbra.

S Y M

Symbŏla; *vel e gr: Skład 1, Zbieránie rzek, Spuſzczánie 5.*
ſymbolam do; *Dáię ná rząd: Składam ſię ná co.*
ſymbŏlice, *Táiemnie.*

ſymbŏlĭcus, Gr: Táięmny.

ſymbŏlōnes, hi, ſub Składácz.

ſymbŏlum, Gr: Godło 1. Grot 2 Herb, Háſłos Intercyża, Pierśćień, Znák, Cechá 1. Inweſtytu-rá, an Skład 1.

symbŏlus. Cyrograf. Znák 9.

symmĕtria, Gr: Proporcya 1.

ſymmeſtes, æ, m. gr. Sekretarz.

ſympăthia. Gr. Skłonność, przyrodzona.

ſymphūnia, Gr: Melodya, Bęben 1. Zuſammen-ſtimmung, Ut gratas inter menſas ſymphonia di-ſcort. ſyn. Cōncēntus. v. Muſica:

ſymphōniăca, gr: Bielun.

ſymphōniăcus; gr: ſubſt: Muzyk.

ſymphoniacus, ſymphonicus, adiect: Gr. Muzyczny.

ſymphrādæ, ſymphrātides, ſymphrātores, gr: in Rodowy.

ſymphўrum, gr. Oman. żywokoſt.

ymphĭnium idem ſimpinium.

ſymplēgas, ădis, ſymplegma, ătis gr: Splecienie Powikłánie.

ſympŏſiarchus, Gr, Márſzałek weſelny.

ſympŏſium, Gr: Bieśiáda.

ſymproma, Gr. Choroby przybywanie.

ſympulum, lege ſimpulum,

S V N

Sўnærĕſis, figura Grammatica & Poëtica, i. Contra-ctio, eadem Epiſynalœphe, conglutinatio & contra ctio. Diomed, cùm duæ vocales in unam contrahun-tur non mutatæ, (quo à Craſi differt, quæ duas vo-cales aut diphtongos in tertiam diverſam contra-hit) eadem Mario Victorin: & Phäéton diſſyllabum, pro Phàéton, triſallabo.

Sўnāgōga, gr: Kośćioł ſtárego zakonu,

ſўnăgris, ĭdes, Gr: Zębak ryba.

ſўnallagma, Gr. Kontrakt, Zamiana.

ſўnălephe, Quintil: Cariſ. Figura cum duæ vocales diverſis in dictionibus concurrunt, & altera, nempe prior, eliditur, v, Apoſtrophus.

ſўnanche, es, gr: Skwinancya.

ſўnăpothneſcontes, Gr: ſub Máſłokowie,

ſynathrœſmus, Gr: Kupa 1. Item figura Rhetorica Quintil: & Rutilio, plures dictiones ſimplices vel conjunctas ad idem ſignificandum congerens.

ſynaxis, is, gr. Konwent.

ſyncellita, æ, B. Społmieſzkániec.

Syncellus, ſygcellus, ſyggellus, proximus Patriarcha & mortui ſucceſſor, Congellus in Martyrologio, idem à cella. c, in g. verſo Meurſ.

ſyncĕraſtum, Potráwá śniedna rzecz.

ſyncĕraſtus, gr: Tłuſty. & in Potráwá, & in wybiiam

ſyncerus, lege potiùs ſincerus.

ſynchōrēſis: gr: Dozwolenie, item figura eadem Epi-trope.

ſynchrŏnus, Rowiennik 2:

ſynchўſis gr: Pomieſzánie. Item figura Donato: Hyperbati ſpecies valdè confuſa & obſcura.

ſynclērĭcus, gr. Senator. synciput lege ſinciput.

ſyncŏpe, Gr. Omdlewánie, Upadnienie 3. Zśie-kanie. Item figura Donatio Priſcian. literam vel ſyllabam in medio dictionis tollens. ut Pericla. Di-xes pro dixiſſes.

ſyncrētiſmus gr: Kaptur 3.

ſyncrĭſis. gr: Rowńánie. Item figura Rufiniano eadem Anthitheſi.

ſyndícus gr: Syndyk.

Sўnecdoche, Figura Grammatica, & Rhetorica Criſi. Donat. Diomed: plus minuſve pronuntians quàm ſi-gnificans, vel unum ex alio quomodocunq; intelligens Denominatio, Cicer.

ſynecphoneſis, vide ſynæreſis.

sўnĕdria. gr. śiedzenie 2. Zgromadzenie, Rádá.

ſynedrion, gr: Ráda poſpolita. ſynedrus, gr. Senator

ſўnĕplēbus, gr: Rowiennik 1.

ſynephites, corr: ſynnephites.

ſyngrăpha, gr: Cyrograf 1. Intercyzá.

ſyngrăphum, Intercyza.

ſyngraphus m, idem, & Páſzport.

ſynnĕphītes. æ, m, gr: Mleczny kamień.

ſўnŏchītis, idis, gr: Czárowniczy kámień.

ſynodale, B, ſub świętopietrze,

ſynŏdia, gr: Rozmowa, Schadzká.

ſynodica luna, Księżycá záśćie.

Sўnŏdícus, Hierony: ad ſynodum pertinens, Synodowy

ſўnŏdita, æ, m, gr: Społidący

ſynodium, concentus utraq; tibia Diomee: concen-tus imparibus tibiis Donat.

ſy̆nŏdon. ſy̆nŏdontes, æ, gr: ſub *Zębak.*
ſy̆nŏdontis, idis gr. *Tuńczyk rybá,*
ſy̆nŏdontīdes, *a*, *gr. ſub Zębak.*
ſy̆nŏdus *di, f. gr: Ziazd.*
ſynodus, *ontis, m. Gr: Zębák ryba,*
ſynœceoſis, *figura diverſas res conjungens. Quintil. Rutilio.*
Sy̆nony̆mia, *nominis communio. Aquilæ Figura, verba idem ſonantia, congegrans.*
Sy̆nony̆mum, *Synonyma, Cariſi. Diomedis ſunt quæ pluribus loquelis idem ſignificant. Enſis, Mucro. Gladius eadem Polynonyma, & Univoca vocantur. oppoſita his* Homonyma.
ſy̆nopſis, *is f. Gr. Reieſtr.*
ſyntagma, *tis, n. Gr.* Kśięga.
ſyntaxis, *n. gr. Skład 1. Pobor, Szyk, Kśięgá.*
Syntaxis item pars Grammatices, voces ſimplices ex regulis vel uſu bono jugens ordinans.
ſynteɑ̆ĭcus, *gr. Suchoty ćierpiący.*
ſyntĕrēſis, *gr. Záchowánie, Sumnienię.*
ſyntexis, *is. es, gr: Suchoty chorobá.*
ſynthēma. *n: gr: Páſzport, Godło 1. Znák woienny 2. Haſło,*
ſynthĕſis, *gr. Składánie, Szátá bieśiádna. Ibidem alia ſignificatio, Puzdro.*
ſyntheſis, *item apud Grammaticos recentiores, figura cum Verbum vel Adjectivum cum Subſtantivo ſignificatione non voce conſentit, Poëtis & Hiſtoricis frequentior.*
ſyntŏmia, *gr: Zśićekánie, Krotkomowność. Item Figura Oratoria. Circumciſa expoſitio. Quintil. Energiæ aliqui ſubjiciunt.*
ſyphilis. *idis, f. Fráncá.* ſyræum, *lege potiùs ſiræum*
ſyrbe, Gr. ſub *Koč koś.* ſy̆rĭcum, gr: *Sándáráka.*
ſy̆ringias, *a. m. gr. Tróiná.*
ſy̆ringītes, æ, m. gr: *Zdzieblny kámień.*
ſy̆rĭtes, *æ.* gr: *Wilczy kámień.*
ſyrma, tis. n. gr: *Rucho, Szátá komędyalna, Szátá długá,* Der Schwantz an den Kleidern / *Muſa nec inſano ſyrmate noſtra tumet. M. epith.* lŏngum flŭēns, trāgĭcum, māgnĭfĭcum pūrpŭreum *phr.* Lŏngo sy̆rmāte vĕrrit hŭmum.

ſyrpe, lege ſirpe; ſyrpus lege ſirpus.
ſyrtis nĭvalis, ſyrtis arenoſa, *Zamieć.*
ſyrtītes, æ, m gr: *Gwiazdeczká kámień, & ſub Kárbunkuł. ſyrupus, Syrop.*
ſyrus, *Grubá 1. Miotła 1.*
ſyrus, pro ſuro, priſcè. Ennius, Varr. Turneb.
ſyſsītos, gr: *Społżyiący.*
ſyſsīttĭētaris, idis, gr: *Winne źiele.*
ſyſtŏle, gr: *Skurczenie. Item figura Poetica Donato. Cariſio, quâ, longa ob metri neceſſitatem corripitur. appoſita ei Ectaſis.*
ſyſty̆los, *Gr: in Filárowánie, & ná filárách*
ſyzy̆gia, gr: *Złaczenie, Para wołow.*
Sz. *pro Sed, vel ſcilicet, nota fallax in veteribus Apuleij editionibus. Colvius. v. Verrepæum. l. 5. de Orthographia, ubi plura talia inepta ponit & damnat.*

T A B

Tabăca, *Bielun cudzoźiemſki.*
Tăbānus, *Bąk 2, non Gźik.*
Tabefacio, Wyſuſzam.
Tăbella, *Deſzczká, Tábliczká, Wotowa tabliczka. Kśięgá, Grzanká, Obrazek 3. Poſadzká.*
Tabellaria lex, *ſub Wotowa tabliczká.*
Tăbellarius, *ſubſt. Kurſor, Okurent, Podpiſek*
Tabellarius, *adiect. Poſelſki.*
Tăbellio, *onis, Kurſor.*
Tăbeo, *Schnę, 2. Niſzczeię.*
Tăberna, *Buda, Kramnica, Drewnia 2. Goſpodá 1.* Eine Herberg / *Fixa catenatæ ſiluit compago tabernæ. Virg: ſyn.* Caūpōna, pŏpīna, *epith.* Fūmōſa, ōbſcūra, ăpērta, cōmmūnis, pătens, īnsīgnis. sŏrdĭda, ēbria, lāſcīva, mădĭda, bĭbŭla, ărcāna, ūncta, pinguis.
Taberna carnaria, *Játki mieśne.*
Tăberna coquinaria, *Kuchnia mieyſka.*
Taberna diverſoria, *Goſpodá 1.*
Taberna liberaria; *Kśiążnicá:*
Taberna meritoria, *Kárczmá.*
Tabernācŭlum, *Namiot 1. Játá, Kuczká, Mieſzkánie, Przybytek.*
Tăbernārius, *ſubſt. Szynkarz, Kramarz, Budkarz*
Tabernarius, *adject: Podły, Sproſny.*

Tăbernŭla, *Kramnicá*, Karczmá.
Tābes, *Suchoty*, *Suszenie*, *Uschnienie*, *Zaráza Stárość*, 2. *Jad*, *Sok* 1. Schwindsucht/ *His quos durus amor crudeli tabe peredit*. Virg: *syn*: Măcies, vel tābum, *epith*, Pāllĭda, līvĭda, mōrtĭfĕra, fūnēsta, hōrrĭda, hōrrēnda, tūrpis, dĕfōrmis, nĭgra, dīra, pēstĭfĕra, crŭēnta, lūrĭda, flŭēns, flŭĭda. *phr*: Tīnctăque mōrtĭfĕra tābe săgītta mădet: Hōs nĕcat āfflātu. fūnēsta hōs tābe vĕnēni.
tabes salsa, *Rosol* 3.
tābesco, *Topnieię*, *Schnę* 2. *Suchoty mam*, *Táię* 3. *Niszczeię*, *Ubywa*. Schwinden/ausdörren dörren/ *Tabescat*, *neq; se majore pauperiorem*. Hor. *syn*. Tābēo, cōntābēsco, ēxtābēsco, lānguēsco, lāngvēo. Tābe pĕrēdor, cōnfĭcĭor. *v. Macer*.
tābĭdus, *Suchoty ćierpiący*, *Táiący*, *Item Suchoty czyniący*. *Niszczący*, *Psuiący*. Faul/Schwindsüchtig/ *Dabam*, *subito cum tabida membris*. Virg. *syn*: Măcer, măcĭlēntus, vel tābĭfĭcus, *vide Macer*.
Tabificabilis, *Suchoty czyniący*, *Niszczący*.
Tabĭficus, *Záráźliwy*, *Suchoty czyniący*, *Psuiący*, *Niszczący*, *Topiący*.
tābĭtūdo, *Suchoty chorobá*.
tāblīnum, *Száfá*, *Metryká*.
tābum, *à tabum*, *in Ropá*, *Posoka*.
tăbŭla, & tabulæ, *Tablica* 1. *Morsele*, *Księgá*, *Zapis*, & *Reiestr prywatny*, *Malowanie Plác prożny*, *Cyrograf*, *Tárćicá*, *Grządká*, *Spisek*, *Monument*, & *sub Fałdowanie*, & *Flak*. Ein Tafel/ *Exiguis tabulis & Gemma fecerit uda*. Juv: *syn*: Tăbēlla: *epith*: sēctĭlis, pīcta, ōrnāta, dĕcōra, pŏlīta, mūnda, splēndĭda, pēndŭla, ăpēllæa.
tabula auctionaria, *sub Przeday*.
tabula cerata, *Księszki kámienne*,
tabula damnatoria, *Skázenie* 3,
tabula geographica, hydrographica, *Mápá*.
tabula marginata, *Ramá z deską*.
tabula sectilis, *Deská* 1.
tabulæ pleuritides, *Reiestr u organ*.
tabulæ supremæ, *Testament*,
tăbŭlāris, *Tabliczny*.
tabŭlārium, *Kancelárya*, *Metryká*, *Probá*.
tăbŭlārius, *Pisarz* 2. *Ráchownik*, *Pieczętarz*.
tabulata provolantia, *Podśienie*.
tabulata vestium, *Faldowánie*. (*Rozdźielnie*.
tabulātim, *Tablicami*, *Rzędámi*, *Czworoganisto*,
tăbŭlātio, *Pokładanie* 1. *Futrowánie*.
tăbŭlātum, *Tárćicámi nákryćie*, *Pokład* 2, *Piętro* 1. 2. *Przęsło* 2. *Rosztowánie*, *Fałdowánie*, *śiadło*, *Gáłęźie* 1. *Rząd* 2. *Altána*.
tabulatum vestium, *Strefa*.
tăbŭlātus, *Tárćicámi pokładány*.
tăbŭlīnum, *Wieczernik*,
Tăbŭlo, *as*, *Tárćicámi pokładam*.
Tābum, *Posoká*, *Ropá*. Eyter-- *Sanie taboq; fluentes*. Virg. *syn*: Sănĭes, tábes. *epith*. Cōrrūptum, pūtre. fædum, crāssum, crŭēntum, ātrum, tūrpe, nĭgrum, dĕcĭdŭum, tōrpens, īnfāndum, flŭĭdum, trīste, cōncrētum, lūrĭdum, pēstĭfĕrum, putrĭdum, fœtĭdum, stĭllans, lĭquĭdum. *phr*. Stĭllāntis tābi sănĭes. Vūlnĕre mānāns, stĭllans, flŭēns sănĭes. Tūrpi tābo flŭēns, stĭllāns, āspērsus, īnfēctus, squāllĭdus. Crāsso squā llēntia tābo. Cŏrpŏra tāngēbant flŭĭdo stĭllāntia tābo.
Tābus, *Ropá*, *Posoka*.

T A C

Tăceo, *Milczę*, *Zámilczeć*. Schweigen *Fingere quæ non visa potest commissa tacere*. Hor: *syn*: Sĭleo, cōntĭcēo, ōbmūtēsco, *v. Sileo*:
tacĭtè, tacitò, *Milczkiem*.
tacĭtum, *Táięmnicá*,
tacĭturnĭtas, *Milczącość*; *Milczenie*, *Zátrzymánie*:
Taciturnulus, *Milczący*
Tacitulus apud Varr, *lepit Lambin*.
taciturnus, taciturnissimus, *Milczący*. *Powśćiągliwy* 2. Verschwiegen/ *Qui sermone placet taciturna silentia vitet*. Ovid:
tăcĭtus, *Potáięmny*, *Skryty* 1. *Cichy* 2. Der da schweiget still. *Monstravit tacitas hostibus ille vias*: M. *syn* Tăcēns, sĭlens, mūtus, tăcĭtūrnus, vel ōbscūrus, lătĭtans, ăbdĭtus, sēcrētus, ārcānus vel ŏmīssus, prætērmīssus.
tactilis, *Dotkliwy*, tactio, *Dotknienie*
tactus, *us*, *Dotykánie*, *Dotknienie*, *Łechtánie*.
tactus, *ti*, *Poruszony* 1. *Piorunem uderzony*.
tæda, *Solná tłusta*, *Łuczywo*, *Pochodnia*, *Gody*.

Eine Fackel/ *Ardentes tædas alii ad fastigia jactant.* Virg. *syn:* Fāx, Lāmpas, lȳchnus, fūnāle *epith.* Pīngvis, cerēa, lūcida, pīnea, cērēātus, fūmāns, cŏrūsca, tĕres. *phr.* Tædīsque vīas ōrnāre cŏrūscis Castis ădōlet dum āltārıa tædis. *vide Fax.*

tæda cerata; *świecá woskowa*

tædet me tædescit, *Tesknię*, *Mierźę się, czym.* Es verdreust mich. *Mortem orat, tædet cæli convexa tueri.* Virg. *syn.* Pīget, pērtæsum ēst. *phr.* Tædĭo, fāst dīo, āfflĭctor, ănĭmumtædia sŭbēunt, căpĭunt. Tānta mēæ sī tē cēpērunt tædia laūdis.

Tædio, as, Tesknię. tædiōsus, *Teskliwy*,

tædium; *Tesknicá.* Verdruss/ überdruss/ *Tantá meæ si te ceperunt tædia laudis.* Virg: *syn:* Fāstīdĭum, sătĭĕtas, mœror, mæstĭtia, *epith.* Lōngum, ĭnērs, īgnāvum, lāngvĭdum, lāngvens, ăcērbum, grăve, trīste mŏlēstum.

Tædulus: *Teskliwy, Ckliwy, Brzydki, Nienawistny, Przekwintarz.*

Tæna, è Græco, Binda, Wieniec poczesny.

tænia, *gr: Przepáská, Bindá 3. 4. 7. Wieniec poczesny, Tkánicá, Korona krolewská, Glistá, Pláma, Pręgá. Zámięć & sub* Papier *1 Srzot 2.* Ein Haarschnur/ *Aurum ingens coluber, sit longæ tænia vittæ.* V, *epith.* Tĕnŭis, lōnga: *v: Vitta.*

tæniacæ, *hæ, Szrot 2.*

tæniŏla, *Przepáská 1, Bindá 3.*

Tapocon, apud Festum est genus scribendi deorsum versus, ut nunc dextorsum scribendi deorsum versus, ut nunc dextorsum scribimus. Antoni. *Augustin: Gotfred: putant hoc tale quid esse qualis est Acrostichis Sibyllæ apud Cicer: 2. de Divinat. Oedipode opus est ait Scalig.* *Tæter. idem Teter.*

tăgax, *Ruszáiący rad, Smyk 2,*

tăgēniæ pisces, *Gr. sub Smażony,*

Tago, is priscum, Dotykam się, Ruszam.

tālāria. *orum, Obow, Choboty, Kostkd,*

tālāris, *Do kostek, sub do kolan.*

talaris tunica, *Szátá długa.*

talarius, *Kutowy, Kosterski,*

talarius ludus, *Kutow grá, Kosterstwo.*

Talassio, Scalig: idem Thalassio.

tālea: *Látorośl do sadzenia; Ankrá & sub Zworá (Kárbowalská.*

tălentārius, *Tálentowy,*

Tălentum, *Tálent.* Ein Gewicht hält *60 minas,* welche thun *600* Cronen/ *Pychias emuncto lucrata Simone talentum.* Hor:

tāleŏla, *Látorośl do sádzenia.*

Talia. Fest. corr. Talla.

talio, *as Táliari dicitur lignum, cùm scinditur in taleas. (an Knowáć?) intaliari cùm præcidendo formátur, (an Zákończyć do szczepienia pniak), Varro Iuni, Sipontin.*

talio, *onis, hic, Wet 2.* Oddánie wet zá wet.

Tālipĕdo, as, Łáżę, Włoczę nogi.

talis, *Táki.* Solch/ sothanig/ *Pendentesq; genas & tales aspice rugas,* Jux.

taliter, *Ták.* taliter, qualiter. *Tak iak,*

tālītrum, *Szczudłek,*

talla, *Cebulna skorka, Cebulney głowki listki,*

talpa, *f. m. Kret.* Scheermauss/ Maulwurff/ *Aut oculis capti fodere cubilia talpæ.* Virg. *epith.* Cæcus, nĭger, āter, văgus, ērrans, tĭmĭdus, aūrītus. *phr.* ŏcŭlis căptus. Tērram fŏdĭēns, sŭb tērra fŏdĭens, cŭbīle, seu lărem.

tālus, *Kostká nogi, Kut 1. 2,*

talus suppus, *Kut 4*

T A M

Tàm, *Ták barzo,* 1. tam atq; tam quám, *Ták iak*

tăma, *Oćiękłość, żyła oćiekła.*

Tame pro Tam, Ták barzo. tămărīce, *es, Tamaryszek*

Tamarindi, Daktył 3.

Tămărĭscus, tămărix, *īcis, f. Támaryszek.*

Tamdiu, idem Tandiu.

tămen, *Wszakże, Acz, Przynamniey.* Doch/ jedannoch/ *Hic tamen ille urbem Patavi &c.* Virg: *syn:* āttămen, vērum.

tămenne? *A przedśię.* tamenetsi tametsi? *A.*

tāminea, *vel táminia uva Jágoda winna leśna.*

tămīnia vitis, *sub Przestęp biały, & Wino przednie*

tamnăcus, *Mátuná.* tamne, *Ták barzo.*

tamnus; tāmus, *Przestęp czarny.*

T A N

Tănăcētum. B, Wrotycz 1.

tandem, *Wżdam, Wżdy kiedy, Zá czasem.* Endlich zuletzt/ *syn,* Pōstrēmo, dēnique dēmum,

tandiu, *Ták długo.* tandiu donec, *Poty 1.*
tandiu, quandiu, *Poki*, *poty*.
tango, *Dotykam 1. 2. Trafiam, Przymawiam, Pojeżdżam 1. Tykam 4. Oszukiwam, Ogołocić, Dociśnąć, Pomusnąć, Uśpić 2. Zgádnąć, Nierządu pátrzyć 2. & sub Daię raz, & Dochodźi 2, Pulsu mácam, Ránię.* Anrühren/ *Vota tamen tetigere Deos, &c.* Ovid: *syn.* āttīngo, trācto, āttrācto. cōntīngo, vel strīctim, lēvīter. attīngo, pērstrīngo, dēlībo, vel mŏveo, cōmmŏveo. *phr.* Mănĭbus cōntīngĕre. Mănĭbus jam tāngĕret æquis, āttrēctāre nĕfas, dōnec mē flūmĭne vīvo āblŭĕro. Tāngĕre ĕnim & tāngi nĭsi cōrpus nūlla pŏteſt res.
tāniatæ, *Szrot 2.* tanquam, *Jákby.*
tanti, *in singulari genitivo*, *Zá tyle*, *Tak drogo*, *Po temu*
tanti, *in plurali recto*, *Tyle czego.*
tandīdem, *Za tylesz*, *Po temu. Corripuit mediam Varr: apud Scalig: in Catalectis,*
Quid? quasi non curet tanditem Aristoteles, *Pantametr.*]
tantillum, *Maluczko.* tantillus, *Tiluczki.*
tantisper, *Poty 1. Tym czásem, Trochę 2.*
tantò, *Tym więcey.* tantò ante, *Ták dawno.*
tantŏpĕre, *Ták barzo.*
tantŭlo, *Ták tanie*, tantŭlum. *Tyluczko.*
tantŭlus, *Tyluczki, Ták mały.*
tantùm, *Tylko, Tyle 1. 2. Ták barzo.*
tantùmmodo, *Tylko.* tantùm quòd, *Tylko nie.*
tantùndem, *Tylesz 1. 2.* tantusdem, *Tylkisz.*
tantus, *Tyli, Ták mały, Wielki.*
tantus quantus, *Wszystek.*]
Tanus, Columel. corrigit Turneb. Tamus.

T A B

Tāpes, ētis, *m.* tāpēte, *u.* tāpētum, *Tapetus. Kobierzec.* Tappich/ *Instratos ostro, alipedes, pictosque tapetes.* Virg: *syn:* Tāpētia, aūlæa pĕrīstrōmata, strāgŭla, strāta. *epith.* Pīcti, pīctūrāti, pūrpŭrei, ēxquīsīti, pūlchri, prĕtĭōsi, māgnĭfĭci, splēndĭdi, vărĭāti, Bārbărĭci. Assўrii, Băbўlōnĭci. Phrўgii, Bēlgĭci, Flāndrĭăci., *phr.* Mūltĭplĭci cŏlōre varĭāti, dīstīncti. Mīra ārte, dōcta mănu pīcti, lābōrāti, cōntēxti, ăcu Bārbărĭca lăbōrāti. Grāves aūro, vărĭis spīrāntes fĭgūris. Bārbărā fūlgēntes vēlant, vel ōrnant aūlæa pē- nātes. Pōrtĭcus aūlæis nōbĭlis āttālĭcis, īnstrātos ōstro, pīctōsque tāpetes aūro ēmūnīre tŏros āltōsque īnferre tāpētes. Pīctūrātis dives Brūxēltaphtūsius, *Kámień orli.* (la tāpētis, tāpīnōsis, *Gr: Pokorá. Item figurá Rhetorica Donato Humilitas magna rei. Carisio, & Prisc. rei magna contra dignitatem, humilis expositio.*

T A R

Tărandus, *Jeleń kosmaty, an Kur?*
tarantula, B. sub Krzeczek. tărātantăra, *Trąb dźwięk.*
tărax, ăcis *m. cietrzew.*
tarda; *subst: Drop.* tardè, *Pozno, Nierychło.*
Tardesco, Gnuśnieię, Martwieię.
Tardigemulum senium, Gelli, quasi tardum & gemens, bradysonus, aut barysonos, graviter gemens.
Tardigrădus, & tardipes, Leniwy.
Tardĭlŏquus, Nieporywczy w mowie.
tardĭtas, *Lenistwo, Gnusność, Niechotá, Tępość.*
tardities, Nierączość, Nierychłość,
Tarditūdo, Gnusność, tardiuscŭlus, *Przyleń.*
tardo. *as Opoźniam się, Zátrzymawam 1. Zwłaczam 1. Pomáłu czynię. Leniwym czynię, Báwię kogo, Odrażam, Mieszkam* Saumen/ verweilen/ *Tardatur, caroque oneri timet omnia tecum.* Hor. *syn.* Mŏror, rĕtārdo, rĕmŏror, mŏram āffĕro.
tardor, aris, *Ociąggam się.* tardor, oris. *Gnusność*
tardus, *Pozny, Leniwy, Nierychły, Ocięzáły, Nieskwapliwy, Niedowćipny, Tępy Wolny.* Langsam/Faul. *Desidia tardos & multo frigore pingues). syn.* Lēntus, pĭger, ĭgnāvus, *Metaph.* Hĕbes, stūpĭdus.
tărīchŏpōla, œ, *m*; gr: *Rosołowych rzeczy przekupień.* (*strawá.*
tărīchos, tarichus, gr: *Wędzonká, Rosołowa*
tarmes, tarmus] *Robacy w mięsie.*
tarsus, *Gr. Przyszwa.*
tartăra; orum, tartaria domus, *Piekło*
tartăreus; tartarius, *Piekielny.* Höllisch/]*Tartareas etiam sedes, alta ostia Ditis.* Virg: *syn.* Īnfērnus, Tænărius. *v. Infernus.*]
tartărus. gr. *Piekło.* Die Höll/ *Tartarus horrificos eructans, &c.* Lucr.

tasconium, *Gliná zduńská.*
Tat, *apud Plautum quidam pulsans ostium dicit.* Tat ecquis est? ecquis apēris hoc ostium?
tatæ, *A, przytykáiąc*

T A U

Taura, *Krowá iałowa,* taurea, *Korbacz.*
taurens, taurĭfer, *tauriformis, taurigenus.* taurīnus, *Bykowy.*
taurilia ludi. *Wołow gonitwá,*
Taurobolium, ubi taurus sacrificio mactabatur. Turneb: *ex Vet: Inscript.*
taurus, gr: *Byk, Jelonek robak,* | *Korzeń.* **Ein Ochs** *Eheu quam pingui macer est mihi taurus in arvo.* Virg: *syn.* Jŭvēncus, bōs, *epith:* īndŏmĭtus, fŭrĭōsus, fĕrox, ācer, bēllātor, fōrtis, mĭnax, trūx, vălĭdus, tōrvus. fŭrĭbundus, cōrniger, fŭrens, răpĭdus, tūrbĭdus, tŭmens, dūrus, sēgnis, hōrrĭdus, fŭgax, agrestis: *phr,* Cōrnĭbus pŏtens: Mūgītu hōrrĭfĭcans cœlum, Frōnte mĭnans, Tērrĭfĭcis mūgītibus āēra cōmplens. ārmēnti dūx, dūctor. Prŏlūdens pūgnæ, pĕdĭbus qui spārgit ărēnam: Prīmo taūrus dētrēctat ărātro Pōst vĕnit āssvēto mōllis ad ārva jŭgo. Dūro fūmans sūb vōmĕre taūrus. Frōns taūri mĕtŭēnda mĭnācis, *v. Bos.*
Tautologus, *& omolologia, Quintil. ejusdem verbi aut literæ aut sententiæ non necessaria iteratio. ut Euripides inducens Medeam exprobrantem sua opera Iasoni servato.*

T A X

Tax, *Plásk Trzask, & in Smyk 1. 2. Wybiiam:*
taxa, *æ, Bobek drzewo*
taxa laurus, *Jagodá liśtna.*
taxātio, *Szácowanie.*
taxator, *Szácownik, Szczypacz.*
taxea, *Słonina,* taxeus, *Cisowy.*
taxicum, *lege* toxicum,
taxillus, Kut 2. *taxim. Pomału.*
taxo, *Szacuię, Obmawiam.*
taxus, *Cis.* **Ebanbaum.** *Arbor procera abieti similis, baccas ferens venenosas) epith* Nōxia, nŏcens fūnēsta, lēthĭfĕra, lēthālis, fĕrālis, fūnĕrĕa, trīstis vĕnēnōsa, ămāra, īnĭmīca, bāccĭfĕra. *phr.* Tāxus sūcco mĕtŭēnda, ămāntes frīgŏra tāxi:

T E

Te volo, *Chcę sam.*

techna, *gr:* | *Zdrádá,* | *Sztuka.*
technĭcus. gr: *Rzemięśnik.*
tecŏlĭthus, *Kamień, Ná kamień chorobá, Gębkowy kámień*
tectè, tectiùs, *Zákryćie, Pokryćie, Potáiemnie.*
tector, *Tynkarz, Cieśla.*
tēctŏrĭŏlum, *Tynk 2.* tectōrius, *Tynkowy.*
tēctōrium, *Tynk 1. 2. Posadzka 3. Polepá, Piękrzydło, Przyprawa 5.*
tectum, *Dách 1. 2. 3. Sukmana.* **ein Dach/** *epith:* ārdŭum, cēlsum, āltum, sūblīme, ēxcēlsum, lăquĕatum. *phr.* Tēcti cūlmen, fāstīgĭum, ăpex, vērtex, sūmmi fastīgia tēcti, sūmmīque fĕrit lăquĕaria tēcti. Tūrrim in præcīpti stantem, sūmmīsq; sub āstra ēdūctam tēctis. Nōn sĕcus hæc rĕsĭlit quam tēcti á cūlmĭne grāndo. *v. Domus,*
tectūra parietis, | *Tynk 2.*
tectus. *Skryty 1. 2. Nákryty, Brodáty.* **Bedeckt/ verborgen/** *syn.* ōbtēctus, cōntēctus, ŏpērtus, ădŏpērtus, cŏŏpērtus, vēlātus ōbdūctus, vēstītus, vel ŏccūltus, lātens, ōbscūrus.
tēcum, *Z tobą.* **Mit dir.** | *De grege* | *non* | *ausim quicquam deponere tecum.* Virg:
Teda, idem Tæda.

T E G

Tēgănītes *æ, m. gr. Mákáron, Kreple, Ciásto smazone*
tēges, *etis. hæc Rogoża, Mátá, Pukłat.*
tĕgĕrīcŭla. *Rogożká, Nákryćie:*
tegeticula cannabina. *Płáchtá.*
tēgile. *Sukmána.*
tegillum, *Nákryćie, Chałupká, Sukmana. Káptur 2*
tĕgimen, *Nákryćie, Odźianie, Załoga*
tegmen, *Zásłoná 1. Nakryćie. Odźianie.* **Eine Deck/** *Tegmina tuta cavant capitum* | *&c. Virg* Tēgŭmen, tēgŭmēntum, vēlamen, vēlamēntum, vēstis, ămīctus, īnvŏlūcrum, ŏpērcŭlum. *vide Vestis,*
tĕgo, *Zákrywam. Pokrywam, Zasłaniam, Táię 1. 2, Bronię 1.* **Decken / beschirmen.** *Sit tibi terra levis, molliq; tegaris arena.* Hor. *syn:* ōbtēgo, cōntēgo, ŏpĕrio, ădŏpĕrio, cŏŏpĕrio, vēlo ōbdūco, vēstio, vel ŏccūlto, vel protēgo, tŭĕor, ēxcūso,
tēgŭla, *Dáchowká 1. Posadzká 1.* **Ein Dachziegel.** *Ultimus ardebit, quem tegula sola tuetur. J. epith.* Cōcta, dūra, lēvis, cāva, cōncāva, cōctilis.

tegularia, Czárownicá.
tegulum, Poszyćie. e breve à tego; si à tegula, longum
tegumen, Zastoná 1. Záłogá.
tegumenta vehiculorum, Pukłat.
tegumenta oculorum, Powieki. (włoka.
tegumentum, Nakryćie. Zástona o. Odźienie Po-
Tegus oris, priscum Grzbiet.

T G L

Tela, æ, Płotno. Gewebleiuen Tuch/ Lassaret viduas pendula tela manus. Ovid. epith Tenuis, textilis, subtilis: Pharia, Achemenia, Dionæa, Memphitis. phr Stamina telæ, stantes radio, percurrere telas. Tenui telas discreverat auro. Nec tenuem texens sublimis aranea telam.
tela araneæ, Páięczyná. (v. Texo.
tela jugalis, Krosná. Tela, orum, idem.
tela trilix, Cwelich. propr. Dreylich.
telamones, hi. gr: Odrzwie, Bindá 2. Obraz, Pendent
telephium, Gr: Wronie masło.
telephium ulcus, Wrzod nieuleczony.
telia, æ: gr. in śitowy.
telicardios, gr: Serdecznik 3.
telifer puer, Germek.
telinum, gr. sub Boża trawká.
telis, is, idis, f. Gr. Boża trawka.
tellinæ, Gr: Pław 4.
telluris pondus, Prożny chleb.
tellus, uris, źiemia 2, Die Erde / Vix è conspectu Siculæ telluris in altum. Virg: v. Terra.
Telo, onis, żoraw 1.
telonarius, Celnik, telonium, gr. Celnictwo.
telos, Gr: Koniec
telum, Broń, Poćisk 4, Strzáłá, Kolka w boku & sub śiekierá. Nárzędźie. Ein Pfeil/Geschoß. Corripuit fidus qua tela gerebat Achates. Virg: syn. Missile, spiculum, jaculum, hasta, hastile, phalarica, sagitta, ferrum, fraxinus, pinus, conus, abies, materia pro toto, epith: Missile, penetrabile, volatile, volans, vibratum, emissum, contortum, stridens, rapidum, acutum, immedicabile, sævum, infestum, fatale, vulnificum, venenatum, inimicum, lethale, lethiferum, hamatum, penna-tum, velox, pernix, bellicum. Martium, validum, cruentum, sangvineum, ferreum, fraxineum, phr. Teli cuspis, acumen, robur, Telum ferro micans: veneno imbutum. Rursusque trementia forti tela manu torsit. Tela ferox horrentia quassat, Tua conjectis fodientur pectore telis. Excussis torquentur tela lacertis. Telum intorquentur tela lacertis. Telum intorsit in hostem, Telum rotat, atri turbinis instar. v. Spiculum, Hasta & Iaculor.
telum ansatum, Poćisk 3.
telum missile ignitum, Ráca

T E M

Temerarius, Bezrozumny, Zuchwáły. Verwegen. frevelhafft/ unbesonnen / Abstulerat totam temerarius institor urbem. Hor: syn imprudens, Inconsultus, præceps, cæcus, audax, incautus. phr. animi præceps, animi fidens. Quo moriture ruis, majoraque viribus audes.
Temerator, Gwałćićiel.
temere, Bezrozumnie, Nierozmyślnie, Niebácznie, Nieporządnie, Niedbále, Bez przyczyny, Porywczo, Bespiecznie. Verwegen, Immemor ille Dei, temere committere tale, Tert:
temeritas, Nierozmyślność, Niebáczność Zuchwalstwo. Frevelheit / Vermessenheit / Hinc temeritate fertur in præceps, sua (Jamb.) syn. imprudentia, audacia. epith. Cæca, stulta, demens, noxia, nocens, phr. Præceps, furialis ausus. Ausa temeraria. Furor præceps.
temeritate, temeriter. Nierozmyślnie
temero, as Gwałcę, Zarażam 1. Frevenlich schänden/ -- fluvios temerare venenis, Ov: syn: Corrumpo, coinquino contamino. v. Maculo.
temetum, Wino 1.
Temno, Gárdzę. Verachten/ syn: Contemno, negligo, despicio respuo. v. Aspernor.
temo, onis, Dyszel, Pługowy dyszel, żerdź. Zwerchholz. Excutit & longe lapsum temone relinquit. Virg,
tempe, n. plur: Gr: Poyrzenie wesołe.
Temperaculum, Przypráwa 1,
temperamentum. Miarkowánie, Pomiar, Gestość, Postáwienie,

temperans, *Powściągliwy 1. Oszczędny, Skromny* Mässig / *syn:* Sobrius; moderatus, abstinens, parcus, temperatus. *phr.* Parvo contentus, tenui, victu utens, contentus. Cui sobria mens. Cui temperati mores. *v. Abstinens,*

temperanter, temperatè, *Miernie, Skromnie 3.*

temperantia, *Miernośc w życiu, Powściągliwość* Mässigkeit / *syn.* Sobrietas, moderatio, temperantia, parcitas. *epith.* recta, honesta, utilis, casta, parca, sana, sancta, pia. *phr.* Mensæ modestia. Sobrius, modestus, moderatus, parens, modicus usus, cultus. Sobria mens. Sobrii mores Modicæq; dapes, et sobria pocula. Honestus, temperatus victus. *v. Abstinentia, & Castitas.*

temperatio, *Miárkowánie, Pomiar, przyprawá 1. Rząd 1. Rząd 1. Pogodá 1. Komplekfya.*

temperator, *Rządzcá. Przyprawiacz.*

temperatura, *Przypráwa 1. Pogodá 1. Rychrowánie. Postánowienie 2. 3. Gęstość, Komplekfya.*

temperatus, *Mierny, Skromny 1. 2,* Mässig / *Crispe Sallusti nisi temperate,* (Sapph.) Horat:

temperies, *Mierność, Pogodá 1* Gut temperirt / mittelmässig Wetter. *Temperies effusa minus vel plus aget istos.* Hor. *epith:* Moderata, verna. benigna læta jucunda, salubris, grata *phr.* Temperatus, benignus, aër, temperatum cœlum Inter utramque loca vit, temperiemque dedit mista cum frigore flamma. Temperie cœli corpusque animusque juvatur. Tranquillaque morum, temperies, teneroque animus maturior ævo. Mentisque benigna. Temperies doctique sales. Vernaq; temperies semper sine nubibus aër. *v. Serenitas*

temperius, *Raniey, Rychło.*

tempero, as, *Miarkuię, Rządzę, przyprawiam 2. 3. Roztwarzam, Przepuszczam 3. Zagrzewam, Hamuię się, Uymuię się 2. Wytrwáć 2, & Jub Nie 2.* Mässigen / vermängen / sich enthalten / *Et uastas aperit Syrtes, & temperat æquora* Vir. *syn.* Moderor, vel abstineo.

tempestas, *Czas, Pogodá 1. Niepogodá. Dźień 1. Niebespieczeństwo, Zamieszanie.* Ungewitter, *Quid tempestates autumni & sidera dicam?* Virg. *syn.* Procella, nimbus, turbo, hyems, *epith:* Stridens, sonora, turbida, fœda, aspera, horrida, horrenda, nimbosa, picea, obscura, atra, opaca, repentina, inopina, terribilis, minax, minitans, insana, hyberna, præceps, adversa, immitis, sæva, effusa, tristis, furens, æquorea. *phr* Maris æstus, pericula, facies aspera, ira, furor, rabies, fragor, horror. Non tractabile tempus. Cœli aspera tempestas. Hybernæ minæ, procellæ. Cœli ruina Hyems aspera ponti. Marinus casus. unda minax. Ventorum furiæ. imber noctem hyememq; ferens. Tempestas agens hyemem. imbribus atris sæva tempestas. Toto tempestas furit, sævit æquore. Nimbis et grandine fervens. Stridentibus horrida nimbis, tempestas ventosa furit Fertur ab immenso tempestas horrida cælo, effusis imbribus atris. Tempestas sine more furis, tonitruque tremiscunt Ardua terrarum. et campis ruit æthera toto. Turbidus imber, aqua; densisque nigerrimus undis. Et vespere ab alto consurgunt venti, atque in nubem cogitur aër. intonuere poli, & crebris micat ignibus æther. Nigrantesque polos, et turbida nubila torquens. Simul et nubes, et grandinis iras, fulminaque et tonitru, nimbos et conciet atros.

tempestivè *Wczas 2. Zá czásu.*

tempestivitas, *Wczás 1. Pogoda.*

tempestiviùs, *Rániey*

tempestivus, *Rány, Wczesny 2. Pogodny, Mierny, Ućiesżny, Sposobny.* Recht zeitig / *Et tempestivum pueris concedere ludum.* Hor. *syn.* Maturus, vel commodus, opportunus:

Tempestuosus, Burzliwy, Niepogodny.

Tempestus, Festo, pro Tempestivo.

templum, *Rownia Kráina, Podniebie, Podniebienie Niebo 1. Wysokość, Kośćioł 2. Grob, Łátá dáchowa.* Eine Kirch / Tempel / *Esse aliquod numen templis, aræque rubenti.* Juv: *syn.* Delubrum, fanum, ædes facrarium, sacellum, adytum. *epith.* Religiosum, sacrum sanctum, pium, nobile laqueatum, auratum fulgens, marmoreum, excelsum, altum, arduum, sublime, inclytum, augustum, venerabile, ingens, pictum, magnificum, pulchrum, operosum, celebre, amplum, spatiosum, immane, dives, vetustum, antiquum. *phr.* Sacra domus, ædes, sedes, sacratæ arces, sacræ ædes, sacra tecta, limina, loca Templi penetralia sacraria. sacræ tecta verenda domus Templum donis opulentum. Thure vaporatum. Auro laqueatum Solido de marmore templa instituam. Relligiosa Dei limina. Structum Pario de marmore templum. Tum medium clato surgeba

gĕbas mārmŏre tēmplum. Tēmpla mănēnt hŏdie vāstis īnhīxa cŏlūmnis, pērque quātĕrdēnos ītur in illa grădus.
tempŏrālis, *Doczesny*, *Záwity rok*.
Tempŏrālĭter: *temporariè*, *Docześnie*.
Temporaneus, *sub Rany*
tempŏrārius, *Doczesny Niestateczny*,
tempore, *Zá czasem*, *Wocemgnieniu*, *Wczás*.
Tempŏrĭùs, *Rychło*. *temptor*, *Gárdźiciel*.
tempus, ŏris, n. *Czás* 1. 2 3 7. 8. *Przypadek* 2. *Skroń*: Die Zeit/ *Temporibus defuncta videt fastdit & odit*. Hor: *syn*: Ætas, ævum. *epith*: īrrepărabĭle fūgiēns, fūgāx, fūgĭtivum, vŏlūbĭle, lābēns, vĕlōx, sūbĭtum, cĭtum, præcēps, mōbĭlē, răpĭdum, īnstābĭle, lōngum, brēve, dĭūtūrnum cērtum, īrrĕvŏcābĭle. *phr*: Tēmpŏris ætās, spătĭum, ævum, ōrbis, ānnōrum, mŏra, sĕrĭēs, ōrdo. Lūcis, nōctĭsq; vĭcēs. Ævi lōngīnqua vĕtūstās. Lōnga dĭēs. aūgūsti tērmĭnus ævi. Mūlta dĭēs vă rĭūsque lăbor mūtābĭlis ævi. Tēmpus ĕdāx rĕrum āssĭduō lābūntur tēmpŏra mōtu. Dāmnōsa quĭd nōn īmmĭnŭit dĭēs? Vāno sērmōne lĕvās cōnsūmītis hōras. Cūncta vŏrāns. ōmnia mūtāns. vĕlut ūnda lābēns. Tēmpŏra lābūntur, tăcĭtīsque sĕnēscĭmus ānnis. ēt fūgĭūnt frænō nōn rĕmŏrānte dĭēs. Vēntūræ mĕmŏres jam nūnc ēstōte sĕnēctæ. Sic nūllum vōbis tempus ăbibit ĭnērs. Lōnga dĭēs hŏmĭni dŏcŭit pātēre lĕōnes. Lōnga dĭēs mōlli sāxa pĕrēdit ăqua. Nēc quæ prætĕrĭit cūrsu rĕvŏcābĭtur ūnda. Nēc quæ prætĕrit hōra rĕdire pŏtēst. Flūxēre īntĕrĕa pĕde tēmpŏra lāpsa fŭgāci Quĭa non lōnga dĭēs, quĭd nōn cōnsūmĭtis ānni? sēd fūgit īntĕrĕa, fūgit īrrĕpărābĭle tēmpus. *vide*.
temulenter, *Popiianu*. temulentia, *Opilstwo* 2.
tĕmūlentus, *Piiány* 1. Truncken/ *Hic abstemius. ille temulentus*. (Phal:) *syn*: ēbrĭōsus. *v*. *Ebrius*.

TEN

Tena, *lege Tana*. tĕnāces, *hi*, *Kleszcze*.
tĕnācia, *æ Skępstwo*, *Ociągánie się*,
tĕnācia, *orum*, *Szypułka*.
tĕnācĭtas, *Rzepkość*. tĕnācĭter, *Usilnie*.
Tenāculæ, *Kleszcze* 1. tĕnācūlum, *Rękoieść*.
tĕnaſmus, *gr*. *silenie się* 3.
tenax. ācis, *m*. *substant*. *Szypułka*. *Kleszcze*.
tenax, *acis*, *adject*. *omne*. *Lipki*, *Krzepki*, *Mocny*, *Trwały* 1. *ścisły* 2. *Tęgi* 1. 2 *Uporny*. *Nieodmienny*, *Stáły*, *Surowy* 2. *Twárdousty*, *Skąpy*, *Jurny*. Klebig / zähe / karg. *Excudunt ceras & mella tenacia figunt*. Virg: *syn*: ădhærēns, hærēns, vīx sūpĕrābĭlis, vel ăvārus, vel ōbstĭnātus, pērtĭnāx, prepŏsĭti tĕnāx
tendĭcŭla, *śieć* 1. 3. *śidło*, *Krosnka*, *Rama*.
Tendo. *inis ōnis*, *żyła* 3. 10.
tendo, *is*, *Idę* 1. *Postępuię* 1: *ćiągnę* 5. *Pnę się Udaię się gdźie*, *Rośćiągam Zastawiam śieć*, *Składam ręce*, *Podáię*. *Sćiągam* 2. *Idźie droga*, *Rozbiiam namiot*, *Ma się ku* 2. *Nabiera mleka*. Strecken / spannen / *& dextras tentamus inermes*. V. *syn*: extēndo, pōrrĭgo, īntēndo, cōncēdo, vel ĕo, vādo, prōfĭcīscor.
tĕnĕbræ, *hæ*. *& tenebra*, *æ*. *Ciemność*. *Kąt* 2. *Zámięszanie*. Finsternus / Dunckelheit / *Poscimur & fulget tenebris aurora fugatis* Ov *syn*. Cālīgo, nōx, ūmbra. *epith*. ōpācæ, cæcæ, nōctūrnæ, ātræ prōfūndæ, nīgrāntes trĭstēs, ōbscūræ, pĭcĕæ, crāssæ, hōrrēndæ, tăcĭtæ, sĭlēntes, dēnsæ, sōmnĭfĕræ, squāllĭdæ, dēfōrmes, Cīmmĕrĭæ, īnfērnæ, Stўgiæ Tārtărĕæ. *phr*. Spīssæ ūmbræ. Cālīgĭnis hōrror. ōpācæ nūbēs, ōffūsæ tĕnebræ cœlum, dĭem, lūcem ērĭpĭunt. Pōnto nōx incŭbat ātra. Cœlum nōx ūmbris tēxit ŏpācis. dēpūlĕrat gĕlĭdas aūrōra tĕnebras. Tĕnebris nĭgrēscūnt ōmnia cīrcum āfflĭctus vītam īn tĕnĕbris, lūctūque trāhēbam. Sōllĭcĭtāque mānu tĕnebrās ēxplōrat īnērtes. Dēnsāntur tĕnebris æquŏra trĭstĭbus. Quĭd făcĭam? ōbdūctis cōmmīttam mēne tĕnebris? Quĭs glŏbus ō cīves, cālīgĭne vōlvĭtur ātra? Trēs ădĕo īncērtos cæca cālīgĭne sōlēs ērrāmus Pĕlăgo tŏtĭdem sĭne sўdĕre nōctes. Nōx ŭbi tērrĭbĭlis cērtas cālīgĭne tēxit. *v*. *Nox*, *Noctis tempore*, *Fumus*, *Nubes & Umbra*.
Tenebrarius, *Podły*, *Pokątny*. *Tenebresco*, *Zaćimia się*
tĕnĕbrĭcōsus, *tenebrĭcus*, *ćiemny*,
tĕnĕbrĭo, *onis*, *Pokątnik*. tenebris, *Wpoćiemku*.
tenebrōsus, *ćiemny*. Finster / düster / dunckel / *Dicitur & tenebrosa palus Acheronte refuso*. Virg. *Ingve tenebrosa cœlum subtexitur æthra*. Av. *syn*: ōbscūrus, nigrāns, niger, āter, cālīgĭnōsus, ōpācus, cæcus, nūbĭlus. *phr*. Tĕnebris, cālīgĭne ōbdūctus, tēctus, ōpertus, īnvōlūtus, dēnsus, mēr

ius *obsitus*, ŏpācus, cæcus, tūrbĭdus. Dŏmus ēst īmis īn vāllībus ăntri ābdĭta sōle cărens: ūmbrō sæ pēnĭtus pătūēre căvērnæ. *v. Nubilus, & Obscurus.*

tĕnellŭlus, tenellus, *Młodziuchny.*

tĕneo; *Trzymam 1 2. 3. &c. Zátrzymawam. Báwię kogo, Wygrawam 3. 4.* Rozumiem, *Znam 1. Umiem. Trwam 1. 2. Radzę 1 Obskákuię, Hámuię się, Opanowáć, Otrzymáć się 2. Záchowuię 1. Dostawam 2. Dochodzę 4. Pámiętam, Przestrzegam*, Przekonywam, *Zámykam 2. Otrzymawam, Wiem 1. Więznę 2. Zeymuie mię, Mieszkam gdźie.* Halten/ *Argolicos medioſque fugam tenuiſſe per hoſtes. Virg: ſyn:* Rĕtĭnĕo, cōntĭnĕo, cŏērceo, cōmprĭmo, cŏhĭbeo, vel trāctō mănĭbus, vel pŏssĭdeo, ōbtĭnĕo, vel mŏror, rĕtārdo, dīstĭneo, rĕtĭneo.

teneor, *Powinienem 1. Winien 2. Ułowić się, Lubię, Poſę czym oczy, Rad 1. & in Obowiązány, Stoię kim, Zeymuie mię.*

tĕner, Subtelny. *Miekki 1. Młody 1. 2. Szczupły, Słáby, Roſkoſzny, Roſkoſzniczy 1* Zart/weich *Lumina jam teneras acerbans vincula palmas. V. ſyn.* Tĕnellus, mōllis, flĕxĭbĭlis, trāctābĭlis, făcĭlis, lēntus, flĕxĭlis.

tĕnĕrāsco, & tenerēsco. *Subtelnieię, ćienſzeie, Miękczeię.*

tĕnĕrē; tenerrimè. *Subtelnie.*

tĕnĕrĭtas, teneritudo, *Miękkość, Subtelność.*

tenesmus; *Gr. śilenie się ná ſtolcu.*

Tenne, is, i. Tendo. Roſzczepierzam *Záſtawiam się*

tĕnon, *tis, gr: żyłá 3.*

tĕnor, *Tryb, Jednoſtaynoſć, Kſztałt, Porządek Sposob. Natężánie 2. Poſtępek prawny, Głoſu, natężánie, an Tenor w murzyce.* Weiſe/Ordnung/ Thon/*Servatque cruenta tenorem V: ſyn.* Tŏnus, vel Sĕrĭes ōrdo.

tensa, *æ, Woz kośćielny.* tensarii, *ibid.*

tensio, *Rośćiągnienie, Cięgorki.*

tensus, *Nadęty, Napięty.*

Tentamen. tentamentum, Kuſzenie, Dowiadczánie. Verſuchung/Prob/ *Hæc in primitiis tentamina parva manebunt.* Juv: *v. Conatus.*

tentatio, *idem, & Nágábanie. Ograżká.*

tentātor, *Kuśićiel.*

tantīgo, *ćigotki, & ſub Jurność.*

tentio; *à tendo, Jurność, ćięgotqi.*

Tentio, à teneo, ſub Trzymánie.

Tentipellium, krosnká Kopyto 4. Piękrzydło Obłąk 2

tento, *Doświadczam 1. Kuſzę kogo, Kuſzę się o co* Probuię, *Koſztuię 3. Koſztuię się, Macam 1. 4. Pulsu mácać, Trápię 1. Rzucá się, chorobá, Zawracá 1. Zápłata*, Nâmawiac *ná nierząd.* Verſuchen/ probieren/ *Tentamuſq: viam & velorum pandimus, alas.* Virg: *ſyn:* ĕxperĭor. prŏbo, ĕxplōro, pĕrĭcŭlum făcio, vel cōnor, mōlĭor, vel pērtēnto, tāngo, āttīngo.

tentor, aris, *Pokuſę mam*, Nágaba *mię chorobá, Choruię od czego. Zapłata & ſub Służę 9.*

Tentor, oris, Trzymacz,

tentōrĭŏlum, tentorium. *Namiot.*

tentōrius, *Namierowy,*

Tentum, Członek 5. tentus, *Napięty.*

tĕnuĭcŭlus, *ćieniuchny, Skromny 2.*

tĕnuis, *ćięnki 2. Subtelny. Błáchy, Rzadki 1 Máły, Słáby. Skromny 2. Ubogi, Szczupły Nieznácznу. Podły* Klein/ dünn/ *Cum tenue hamos abdidit ante cibus.* Tibull, *ſyn:* Mĭnūtus, ĕxīlis, grăcĭlis, āngūstus, părvus, ĕxĭgŭus, sŭbtīlis, pūrus, lĕvis, rārus ātrĕnŭātus vel ăcūtus. ācer, vel paŭper, hŭmĭlis, ābjĕctus

tĕnŭĭtas, *Subtelność. Szczupłość*, *Uboſtwo.*

tĕnuĭter, *Cieńko, Subtelnie,* Podło.

Tenum, in sidło.

tenuo, *as. Subtelno czynię,* Wyćienſzam, *Chudzę.* Klein/dünn machen/ringern/ *Diceris & macie vultum tenuaſſe, ſed opto.* Pr: *ſyn:* ĕxtĕnŭo, mĭnŭo, īmmĭnŭo, rārefacio.

tĕnŭor, *Cienſzeię, Wyćiera się 2.* Dünn werden *Nocturnâ ſi quid craſſi eſt, tenuabitur aurâ.* L *ſyn:* ĕxtĕnŭor, mĭnŭor, rărēsco, rărēfĭo.

tĕnus, us, *Nomen, śidło.* Biſs/ -- *capulo tenus abdidit enſem. Virg:*

tenus, *Præpositio. Poty 2. Tylko, Do kolan 1. 2. & sub Samym odźianiem.*

tĕpĕfacio, *Zagrzewam, Zlećić wodę.* Lau machen. *Interea teneris tepefactus in ossibus humor,* V.

tepens. *Ciepły 1. Letni 1.*

tĕpeo, *es, Ciepłyletnio ieſtem.* Lau seyn/ *Cade tepebat humus foribusq; affixa superbis,* V.

tepesco. *Zagrzewam się.* Lau werden. *Odit & hybernos, si tepuere dies.* Mart:

tĕphria, *gr: Marmur popielisty,*

tepidaria cella. *Łáźnia 1.*

tĕpĭdārrium, *Iżbá 1. Kośćioł* 1. *& in Łáźnia & (Spodnice.*

tĕpĭdo; *as Zagrzewam,*

tĕpĭdus, *Letni 1. Ostygły, Nieochotny.* laulecht/ Halb warm *Unde cavæ tepido sudant humore lacunæ.* V. *syn.* Tĕpens, tĕpĕfactus, călĭdus.

tĕpor, *oris, Letnie ćiepło.* Lauigkeit/ *Quæ neq; dant flammas, leniq; tepore cremantur.* Ovid.

tĕpōrātus, *Ostygły.*

TER

Tĕr, *Trzykroć, Barzo, Obrządnie.* Dreymahl. *Ipse ter adductâ circum caput egit habena.* Virg:

tĕrăgus, *sub* Kniáźiak *ryba,* tērāmnus, *Gr. Wrzący.*

tercentēni, tercentum, *Trzysta,*

terdĕcies, *Trzynaśćie kroć.* ter deni. *Trzydźieśći.*

Tĕrĕbellum, sub świder.

tĕrĕbinthĭna, *Terpentyná, an Modrzewowa żywica?*

terebinthĭnus, *Terpentynowy.*

tĕrĕbinthus; *Terpentynowe drzewo.*

tĕrĕbra, *świder, Taran* 1.

terebrātio. *terebratus us. Wiercenie,*

tĕrĕbro, Wiercę 1. *Namawiam,* Bohren. *Fundimur & lumen telo terebramus acuto.* Pers:

tĕrēdo. *inis, & enis, Robacy w drzewie, Mol.*

tĕres: ĕtis. *omne. Okrągłodługi, Długi 5. Doskonały.* Lang und rund / *Incumbens tereti Damon sic cæpit olivæ.* Virg. *syn.* ōblōngus, in lōngūm rŏtūndus, pŏlītus.

teretizo. tereo *gr: Terlikam.*

Tergĕmĭnus, Troy, Troisty. Wielki 1. Podobny. Dreyfaltig/ *Tergemini nece Geryonis spoliisque &c.* Virg.

TER

tergīnum, *Korbacz.* terginus, *Skorzany,*

Tergiversanter, Ociągaiąc się.

tergiversatio, *Ociąganie się, Wykręcánie.*

Tergiversator, Ociągam się, Kręcę się 2.

tergo; *is. & tergeo, es. prisce Oćieram 1. Ućieram 1. Chędożę, śćieram 1.* Abwischen / trocknen/ säubern/ *Nec tergere sacras. nec cessat lambere plantas:* Sedul: *syn:* Pūrgo, mūndo, ăblŭo, ăbstĕrgo, dētĕrgo. *pho:* Cōte nŏvat nīgras rūbīgĭne fălces, ĕxēsōsq; sĭtu cōgit splēndēre lĭgōnes. Plēnos rūbīgĭnis ēnses tērgĕre. *v. Tergŏro, as, Grzbiet opatruię. (abluo.*

tergum *Grzbiet, Tył 1. Tylec, Skora, powierzchność* Der Rücken/ *Tergora diripiunt costis, & viscera nudant.* Virg. *syn.* Dōrsum, pōstĕrĭora; pārs pōstĕrĭor, vēl cŏrĭum, pēllis.

tergum suis, & tergus suis, *Połeć.*

Tergus, gi. m. Grzbiet.

tergus, ŏris, *n. Skora odarta.*

Termen, inis n. Koniec, Granica.

Termentārium linteum śćierka grubá, Prześćieradło

Termentārius, śćieraniu służący.

Termentum, Szkoda.

termes, *itis. n: Gałązká 3 Robacy w drzewie.* Fleischmaden / *Mater & inculto sylvanus termite gaudens.* Grat:

Terminalia festa Termini. Cic: Horat:

Termĭnālis, Graniczny, Miedzny, & sub Kopiec

termĭnātio. *Koniec, Okreslenie. Zámierzenie 1.*

terminatus, *Okreslony*

termino, *as. Kończę rzecz, Okreslam.* Enden/ zielen / umbgräntzen/ *Imperium oceano, famam qui terminat astris.* Virg: *syn:* Fīnio, lĭmĭto, ăbsŏlvo, claūdo. *v. Dimitto,*

termĭnus; *Koniec, Granica. Kopiec 2.* Einziel/ End *Et si fata Iovis poscunt, hic terminus hæret* Virg: *syn:* Fīnis, lĭmes, mēta, ōra, rĕgio. *p: Finis, Limes.*

Terminus tactus, B. sub Pozwánie.

Termon ōnis. m. Granica.

terna dena ova, *Trzydzieśći.*
ternārius, *Troiſty Potroyny, an Kwartnik*
terni, *Trzey, & ſub Po trzey.*
terni æris, *Połtorak.* ternio, *onis, Dryia.*
Tĕro, *terui, trivi, Trę, Młocę, Dźierzę ſzátę, Mielę; Ućieram 2. Śćiram 3. Trawię czás 2. Głodzę 2.* Rriben / ſchleiſſen / *Ipſe labore manum duro terat, ipſe feraces.* V. *ſyn:* āttĕro, cōntĕro, mŏlo, vel īnsūmo, ābsūmo, pērdo.

T E R R

Tērra, *źiemiá 1, 2. świat 1. Krainá.* Das Erdreich / die Erde / *Terrarum Dominum pone ſupercilium.* Mart. *ſyn:* Tēllus, hŭmus, sōlum cāmpus, ăger, ārvum, vel ōrbis, tērræ ōrbis. *epith.* Frūgīfĕra, fĕrāx, fērtĭlis. fœcūnda, ſtĕrīlis, vērnāns, vĭrēns, vĭrĭdis flōrēns, flōrĭda, hērbōſa., hērbĭda, grāmĭnĕa, dīves, ūber, pīngvis, ūda, hūmĭda, mădīda, ārída, sīcca, sĭtĭēns, ārēns īrrĭgua, tūrrīgĕra, nĕmŏrōſa, ărĕnōſa, cūlta, dēſĕrta, īncūlta, ĭnărāta, īgnōta, dūlcĭs, mōllis, glēbōſa, līmōſa, lŭtōſa, glŏbōſa, rŏtunda, jăcēns, pēndūla. Dædăla. ōmnĭpărēns. *phr:* Tērræ sĭnus, grĕmium vĭſcĕra. ăger, sĭtus. Māgna frūgum părens, māter. Fœcūndæ tēllūrĭs ŏpes. Frūgĭfĕrum pāndēns sĭnum. Pārtu fœcūnda bĕnigno īnnŭmĕras ĕffūndit ŏpes. Nōn ōmnis fert ōmnia tēllūs. Tērra piſæ sĭmĭlis. Flōrĭfĕro quæ grāmĭne vernat. Quæ pārtŭrit hērbas. Vărio sē flōre cŏrōnāns, ālma părēns frūgum. Vărĭis fœcūnda bŏnis, udăque pērpĕtŭo grāmĭne tērra vĭret.
terra bituminoſa *Ruga ogniſta.*
terra figularis *Glina zdunſka.* terra figillata. *ſub* (*Rubriká 2*
Terraneola, B ſub Skowronek.
terrēnum, *źiemiá 2. Grunt.*
terrēnus, terreus, *źiemny, źiemſki.* Irrdiſch / *Terrenis oculi habitu ſe oſtendere noſtro.* Pr: *ſyn:* Tērrēſtris, tērrĭgĕna. *phr* Tērra ōrtus, sătus ēx tērra cŏāctus, cōnflātus, vel tērræ īncŏla:
terreo, terrefacio, *Stráſzę.* Erſchrecken / *Æternum latrans exangves terreat umbras.* V: *ſyn.* Tērrĭto, cŏntērrĕo, ēxtērrĕo, tērrĭfĭco, tūrbo, cŏntūrbo. *phr.* Terrōrem āffĕro, mŏvĕo, īncŭtio. Fōrmīdĭne, tērrōre mŏvĕo. Nūnc ōmnes tērrēns aūræ, sŏnus ēxcĭtat ōmnis sūſpēnſum, ēt părĭter cŏmĭtīque ŏnĕrīque tĭmēntem. Hōrror ŭbīque ănĭmos sĭmul īpſa lĭcēntia tērrēnt. Vărĭis pōrtenta Dĕum tērrōrĭbus ōbſtānt. Cæcique īn nūbĭbus īgnes Tērrĭfĭcant, ănĭmos, & tūrbĭda tērret ĭmāgo
terrĕor, *Boię ſię.* Erſchröckt werden / *ſyn:* Hōrrĕo, pāvĕo, trĕpido. *phr.* Tērrōre mōvĕor, pērcēllor, cōncŭtior, trĕpĭdo, rĭgĕo, ſtŭpeo. Tērrēntur vīſu sūbĭto, āttŏnĭtum tantæ sŭbĭto tērrōrē rŭīnæ. Hūmānum gēnus ēſt, tōtūſque pĕrhōrrŭit ōrbis. Gĕlĭdōque cŏmæ tērrōre rĭgēbant. *v. Timeo.*
terreſtre iter, *Ląd,*
terreſtris *źiemſki 1. 2. źiemny, Podźiemny*
terribĭlis, *terrificus, terrisŏnus, Straſzliwy.* Erſchröcklich / *Terribilem criſtis galeam.* &c. Virg. *ſyn.* Hōrrĭdus, hōrrēndus, hōrrĭbĭlis, hōrrĭfĭcus, trēmēndus, mĕtŭēndus, ſtūpēndus, tĭmēndus, fōrmīdābĭlis: vel mĭnax, ſævus, erūdēlis. *phr.* Tĕrrōrem īncŭtĭēns. *v. Horridus.*
Terribiliter, Stráſzliwie.
Terribovium; B. ſub Powiat 2.
terrĭcŭium, *terricula, æ. Strzáſzydło 1. Strách,*
terrĭcŭlāmentum, *Strachy nocne.*
Terrificatio, Straſzenie, Terrĭfico, Przeſtraſzam.
Terrĭgĕna, źiemny. źiemianin. Erden-Rind / *Aut ſi terrigenæ tentarent aſtra gigantes.* Lucr:
Terrigenus, Rob: Sseph: corr: Terrigena.
Terrilŏquus, Groźny, Straſzliwy.
Terrĭpăviuu, terripŭdium, Puk 2.
Terrĭtio, Przeſtrách territo, *Straſzę,*
territōrium, *Okolicá, Powiat 2.*
terrĭtus, *Przeklęty, Przeſtraſzony.* Erſchröcken. *Territus ad Nili dum fugit ille caput.* Pedo. *ſyn.* Cōntērrĭtus, ēxtērrĭtus, āttŏnĭtus, păvĭdus, trĕpĭdus, păvĭtans, păvēns, ſtŭpēns, ſtŭpĕfāctus. *phr.* Tĕrrōre pērcūlſus. *v. ſupra Terreor, & Timens.*
terror, *Strách 1,* Das Schröcken: *Sed varii portenta Deum terroribus obſtant. v. Timor.*
Terrōſus źiemiſty. tertia. *Trzeći raz.*
tertiæ notæ, *Trzeći.* tertiāna, *Trzećiodzienny.*
Tertianus miles, Tacit. ex tertia cohorte, & ſub żołnierz przedni.
tertiarium, *n, Szczyt. Wiązanie dachowe.*
tertiarium ſtannum: *ſub Cyná 2.*
tertiarius; *adject: Trzeći 2.*
tertiarius, *ſubſtant. Pomocnik. Trzećia część ſub Częśći całey rzeczy. & ſub Uncya.*

Tertiata verbá, *Słowa niedomowione, Záiąkánie ſię.*
tertiātio; *Trzećie tłoczenie. ſub Trzeći raz czynię.*
tertiātò, *Po trzećie, & ſub Záiąkam ſię.*
tertiātus, *ſub Trzeći raz 2. & ſub Záiąkam ſię.*
Tertĭceps, cipis, cipitis Trzeći. Potrojny 1. & in Popiętny.
tertiò, *Trzeći raz, Potrzećie.*
tertio, *as, Trzeći raz czynię, Przeorywam.*
Teruncia, Cic: *Nizoli. corr, ex teruncio.*
tĕruncium: *Trzy częśći, ſub Częśći całey rzeczy.*
teruncius, *Pieniądz. & ſub Przewoz & śiedm pieniąſzkow.*

TES

Teſca. teſcuá, teſqua, *n. plur, Gęſtwa 2. Knieiá, Przepáść 2. Puſtynia*, W*ieſzczbiármia*, **Durchächtige Oeter** / *Loca agreſtia. aſpera & inculta, Deo cuipiam conſecrata, epith:* Nĕmōrōſa, īnhŏſpĭta; dēsērta, hōrrĭda, frondōſa, dūmoſa āſpĕra, īnculta; (*Hor: 1. Epiſt: 14*) Nam quæ dēsērta, & ĭnhōſpĭta tēſqua crèdis, ămœna vŏcat mēcum, quī sēntit, & ōdit, Quæ tu pulchra vŏcat.
Teſſit. Noni. *corr: Exſit. habes ſuprà.*
Teſſărăcaſton, Cenſorino. Rhodig: 40 *dies puerperarum ante & poſt partum, quo expleto feſtum agebant eodem nomine dictum Theſſaracoſton.*
teſſărădĕcas, *Gr Czterdźieſtnik.*
teſſella, *Koſtka w roboćie, Zrzaz.*
teſſellator, *ſub Sadzenie 3.* teſſellatus, *Sádzony 2.*
teſsĕra; *Czworográniſta rzecz. Poſadzká 3. Cecha 3. Haſto, Godło 1.* Kárbowa *laſká, Koſtkę 2.5.6 7.* **Eine Würffel.** *Bellica jamq; ſonant, it bello teſſera palliorum*, *Łátá.* (*teſſera ſignum.*
teſſearia ars, *Koſterſtwo* tesſĕrārius, *adj: Koſtkowy.*
teſſerarius, *ſubſtant. Koſtera. Háſtowy.*
teſsĕrŭla, *Koſtká w roboćie, Poſadzká 2. Cecha 3. Kárbowa laſká, Wotowa tabliczká.*
teſta, *Skorupa 1. 3. ſlimacza ſkorupá, Pław, Gárniec, Káchel, Łodź. Cegła Kość, Lampa.* **Irrden Geſchirr / Schärb-Topff** / *ſyn:* āmphŏra, cădus. *epith.* Frăgĭlis, tĕrrĕa; lūbrĭca, sămia *phr:* Frăgĭli cīrcūmdăta tăſta Mœnia mīrātur. Lūbrĭcăq; īmmōtas tēſta prĕmēbat ăquas. Quō sĕmel ēſt īmbūta rĕcēns sērvābit ŏdōrem tēſta dĭu.

Teſtābilis, świadek 2. teſtacea, *orum. Pław 3.*
teſtāceum pavimentum, *Tło nábiiáne.*
teſtaceum opus, *Gárncząrſka robota.*
teſtāceus, *Skorupiany. Gliniány, Gliniáſty.*
teſtāmentārius, *adject: Teſtamentowy*
teſtamentarius, *ſubſt. Teſtamentarz, Fałſzerz.*
teſtāmentum, *Teſtáment.* **ein Teſtament / letzter Wille / Erbgemach** / *Teſtamenta ſenum neu ſi vaſer, &c.* Hor: *ſyn.* Tēſtāmen. *phr: phr:* Tēſtāræ ſuprēmæ tăbŭlæ. Tĕſtāta bŏna. Sŭprēma vŏlūntas, ūltĭmæ vōces. Sŭprēma sīgna vŏlūntātis,
teſtans, *Teſtamentarz.*
Teſtatim, W ſkorupki, Skorupiáſto, ibidem Drobno.
teſtātio, *Oświádczanie, świadectwo, Moniment.*
teſtatò, *Swiadczenie.*
teſtātor, teſtatrix, *Teſtamentarz.*
teſtātus, *świadeczny, Znajomy, Pewny, Jáwny.*
teſteus, *Skorupiány.*
teſtĭcŭlor, *Przypuſzczam ſtadniká, & in świadczę 1.* teſtĭcŭlus, *Jądro 2.*
teſtĭfĭcātio, *świadczenie, Oświadczenie, świadectwo*
teſtificor, *Oświadczam ſię.*
Teſtimoniales literæ, B. In świadeczny liſt.
teſtĭmōnium, *świadectwo, Moniment.* **Zeugnis.** *ſyn:* Tēſtātio, *vel* īndĭcĭum, sīgnum,
teſtis, *comm. śmiadek 1. 2. Litkupnik, Jądro 2.* **Ein Zeug** --- *Et divos quanquam nil teſtibus illis.* Virg. *ſyn:* Spēctātor, ārbĭter, cōnſcĭus. *epith: Vērax* rus, īncōrrūptus, īntĕger, fālſus, ſuſpēctus cōrrūptus, ŏcŭlātus, fīdus. fĭdēlis, vŏcātus, cĭtātus. *phr:* Quīs pŭtes hōc, nĭſi ſit pro tēſte vĕtūſtas? Nōn tēſte cĭtāto ēſt ŏpus, ācta pătent.
teſtis comicus, *i vilis, ſub Przyśięgácz.*
teſtor, *aris, świadczę 1, Oświadczam ſię, Teſtáment czynię, Twierdzę, Opowiadam ſię* **Bezeugen.** *Teſtatur moritura Deos, & conſcia fati Virg. ſyn:* Tēſtĭficor: vel tēſtes do, profĕro, āddūco, prōdūco, vel tēſtes vŏco, āppēllo, īnvŏco. *v. Iuro.*

Teſtu n. indeclinabile. Skorupá 1. tēſtuāceum teſtuacium. Mákaron. teſtuaceus panis. Chleb 1.
teſtūdineātum tectum, Dách 2.
teſtūdineātus, Sklepiony.
teſtūdineus, żołwi, Leniwy, Sádzony.
teſtūdo, żołw, żołwia ſkorupá. Sklep 1. Szopa woienna, Lutnia, & ſub ukleȓz. Eine Laut / Saxa movere ſono teſtudinis. & prece blanda. Hor: ſyn: Lyra, Chelys, cithara, vide Cithara, Fides, ium, vel cāmēra, fornix, ārcus, v. Fornix.
tēſtudo lutatia, Lemus.
tēſtudo vehiculorum, Pukłat.
teſtūla, Skorupá, Wotowa tabliczka.
teſtum, Piec chlebowy. Skorupá 2.
teſtus, us, Piecyk. Piec chlebowy, Skorupá 2. Brytfanna, Pokrywká.

TET

Tētānicus, gr: Twardoſzyi, Proſtoſzyi 1.
tētānos, tētūnus, gr: ſub Proſtoſzyi, Szyie kolowátość.
tētānōthrum, gr: ſub Piekrzydło, & Obłok.
tetartæus, gr. Tzwárty 1. Pdleyſzy. Czwartodniiwy & ſub Czwártaczka
tētārtēmōrion; ćwierć 1.
tēter, Sprośny, Srogi. Szpetny, Okrutny. śmierdząxcy, Straſzliwy. Wielki 1. Schnöd / greulich / heßlich / Teter ut immunda carnis abiret odor. Mart: ſyn: Fœdus; tūrpis; vel ſævus, ſcēlērātus, dīrus.
teterrime, Okrutnie.
tēthea, æ, & orum. tēthya, æ, & orum. Gr. Grzyb morſki, Pław 3. 9.
Tetinerit, pro tenuerit, Accius, Pacuv: Noni

TETR

Tētrāhordum anni, gr: Roku cztery części.
tetrācolum, Senec quatuor membrorum metrum aut periodus, quæ apud Oratores rotunda, quadrata, & elegantiſſima.
tētrādōrum, gr: Cztery piędźi, & in Piędźiſty.
tātrādrāchma, æ. tetradrahmum, gr. Srebrnik mo
tārrāgōnia, æ. gr: an Trzomiel? (nlta.
tetragōnum, gr: Czworográniſta rzecz.
tetragōnus, gr: Czworográniſty.

Tetrāgrammāton, quaſi quadriliterum nomen Deo quò in omnibus linguis quatuor literis ſcribebatur Vetus Lexic: & Rhodig: Sed peculiariter apud Hebræos erat nomen DEI glorioſum & ineffabile. ait Iſidorus; quod proferri religioſum erat. explicat illud eleganter Rhodigin: l. 1: c: 1. & l: 22: c. 9. Literæ ex quibus conſtabat hoc nomen, erant Iod, He; Vau, He, ſed germana ejus pronūtiatio Babylone perijt; quia ſine punctis olim, ut alia ſcribebatur: puncta Rabini Tyberiadis, anno 467. invenerunt. vulgò Iehovah legitur non rectè, meliùs ait Perer: legitur ijhie; i, erit, erat, eſt; vel Ieheve Emman Sa:
Tetrālīcè es gr, Wrzos.
Tētrāmeter verſus; Diomed: Tetrametrus Terentiano Ex: 4: menſuris ſeu pedibus conſtat in Heroicis: in Iambicis ex 8: pedibus; quare & Octonarius dicitur; Diomed:
tētrans, ćwierć 1. Czwarta część. in Części całey rzeczy, Czworográniſta rzecz.
tétrao, ōnis m: gr: Głuſzec. (wyborna
tetrāphārmācum; gr: Lekarſtwo wyborne Potráwa
Tetraptoton, Nomen. Priſci: quod quatuor quantùm caſus diſſimiles habet, licet integrè declinetur, ut puer Diomedi, vel quod duobus caſibus caret. ut Iovis.
Tetrarcha, æ, Gr: Pan wielki.
tetrarchia, æ, Gr: Páńſtwo.
tetraſtcihos, gr: ſub Sześćrzędy, & ſub Filarowánie
Tetraſtichon carmen, Mart: quod quatuor verſibus diverſis recurrentibus vel ſemel poſitis conſtat. Sic Diſtichon Triſtichon. &c.
tetrāſtylos, gr: ſub Filarowánie.
tētrax, acis, gr: Cieciorká 1, Cietrzew;
tetre, Sprośnie, Okrutnie.
tētricitas, Niewesołość. Scheulſigkeit, Nec fluidum, læta ſed tetricitate decorum. Ovid:
tētrīcus Niewesoły. Herb / ra. ch. At quam non tecricus, quam nulla nubibus ira. Mart:
tetriunio, ſub Kaczka. tētrītūdo, Srogość,
tērro, as, Plugawię, Szpecę. tētrīgōmētra, gr: ſub Konik
terrīgōnia, go, Konik, robak (robak.
tertuli auxilium; Accius; pro tuli,

TEU

teuchītes, æ; m: gr: Rajſka tráwa,

teucrion, *gr. Ożanká-*
theuthălis idis, è *gr: Rokoryczká.*
Teuthis, idis. Aristot: i. Loligo, Gaza. Oziphias. Piscis corde carens: alij Sepia, alij vilis pisciculus hiemis gravis præsagus. Etiam Libum, Rhodig.
teutlŏmălăchæ, *Gr: Szpinak.*
Teuto, *gr: Niemiec.* teutonicus, *Niemiecki.*

TEX

Texo, *Tkę, Plotę, Dźieię śieć, Wiię 2. Piszę 1. Buduię 1.* **Weben.** *Texitur & costis panda carina suis.* Ovid. *syn:* īntĕxo, cōntĕxo, īnsĕrto, īnsĕro, īntĕsĕro, nĕcto. *phr.* Pĕrcūrro pĕctĭne tēlam. Stāntes rādio pĕrcūrrĕre tēlas. Stāmĭna tēlæ pĕctĭne dĕnsāre.
texterna, *Tkáczownia.*
textĭle, *Tkáná rzecz, Opona.*
textiliæ. *Tkány, Dźiany, Háftowány, Plećiony. Ploećieniu służący.* **Geweben/geflochten,** *Textilibusq; onerat donis &c. V:*
textivillitium. sub Szuszfałki.
textor, *Tkacz.* textōrius, *Tkaczy.*
textor lacernæ, *Sukiennik 1.*
textrīcŭla. textrix, *Tkaczká*
textrīna, *Tkaczownia, an Tkáctwo?*
textrīnum, *Tkaczownia, Naw budowánia mieysce*
tēxtum, *Tkana rzecz, Płotno. Mowy kształt*
textum vimineum; *Koszyk Plotka 1,*
textūra, *Tkanie, Twárzy kształt, Spoienie, Tkána rzecz.* **Gewebe.** *Texturas inter sese primasque figurás* Luc:
textus. *ti, Plećiony.*
textus, *us, Tkánie, Plećienie, & sub Piśmo święte.*
textus pellucidus, *Száta ćienka.*
textus scutulatus, *Wzor.*

TH

Thălămēgus, *Gr: Nawa z pałacem*
thălămus., *m: gr: Łożnica, małżeńska.* **der Ehe leute Schlaff-kammer/ Ebett/** *Post ubi jam thalamis se composuere siletur. v. Lectus.*
thălassēgle, *es, gr. Száley. wielki.*
thălăssicus, thalassinus, *gr: Modry.*
thălassio, *onis. gr. Koszyk, Wesełna piosnká. & sub* (*Psotę pełnić.*
thalassŏmĕli; *gr: Miod pity*
thăliarchus, *gr. Marszałek wesełny.*
thălictrum, thăliētrum, *gr: Wrzodowiec.*
thallus, *gr. Łodygá Pioro 2. Cebulna łodyga, Szczypior*
thamnus, *gr: Chrośćiná. Apud Columellum certam plantam sonat. Sed legitur & thannus, & rhamnus, & thamnus. v. Przestęp czarny*
thapsia, *gr. Łoczydła.*
thaumathurgus, *gr. Cudotworcá.*
theamĕdes, *gr: sub Mágnet,*
theatralis. theātricus, *gr. Widokowy.* **Das zum Schauplatz gehört/** *Iura theatralis dum siluêre loci. M.*
theātrĭdium, *gr: Dźiwowisko 2. śiadło.*
theātrum, *gr: Widok 2. 4. Dźiwowisko 1. 2.* **Ein Schauplatz/ Schau-Bühne.** *Non redeunt iterum spectanda theatris.* H. *syn:* Căvĕa, cīrcus, spĕctācŭlum, scēna, sūggĕstum. *epith.* Mārmŏrĕum, ōrnātum, sūblīme, āltum, ĕxcēlsum, īngĕns, āmplum, spătiōsum, căpax, fĕstum, sōlēnne, clāmōsum. *phr.* Strūxĕrat hīc ŏpĕre īngĕnti sūblīme thĕātrum. Cīvīca nōbĭlibus plēbs ĕst īmmīxta thĕātris. Quid rĕfĕrt măgni sĕdĕat quā pārte thĕātri? Egrĕdĕre, ātque ănĭmos pŏpŭlosi pāsce thĕātri. Lætūmque thĕātris aūrĕa pēnsĭlĭbus dīffūdit tībia cārmen. Cārmĭna fĕstīvis sĕmper rĕcĭtānda thĕātris.
thēca, *gr: Schowánie, Puzdro 1. Szkatułá, Pochwá 1. Szupinká. Pisarska szkátuła,* **Kałamarz.**
tgēlygŏnum, *gr: Rodzeniec.*
thēlyphŏnon *gr: Omieg.*
thēlyprĕtis, gr: *Páproc sámicá*
thēma, gr: *Rzecz do mowienia. Propozycya, Przypadek 3. Konstelácya, Erekcya, Pokład 1. Noszenie 2 Zástawá.*
Thema, item apud Grammaticos origo vocis in Verbo vel Nomine, à qua tempora, modi, personæ, casus derivata composita descendunt: sic recentiores. Varro originem appellat.
thĕmis, *idis, is, istis. gr: Słusz.*
thĕnar, *ărie, gr: Brzuśiec 2.*
Thensa, lege Tensa.
Theŏcles, *is, gr: Bogusław,*
Theŏdōrus, *gr: Bogdan.*

theŏlŏgĭa, *gr*. *Teoloia*, theologus, *gr*. *Teolog.*
theologium, *supra scenam deorum locus. Rhod.g.*
theombrŏtion, *Páwiniec*
theŏphănia, *orum*˙ *i. Dei apparitio, Gregor. M. ita vocat diem Epiphaniarum. Tateophania. Nazianzen,*
Theŏphĭlus, *gr. Bogomił,*
theŏphŏrūmĕnos, theophneustos, *gr.* Nátchniony
theŏrēma, *ătis, n. gr. Rozważánie, Przypátrowanie*
theŏrētĭcus, *Rozmyśláiący* thēphria, *Mármur popielasty.*
Theraphim, Iadic. 17: Idola.
thēriăca, *gr: Dryiakiew 1.*
theriaca maris, *Porost,*
theriaca, vel theriace vitis *sub Wino od ukąszenia*
thērima, *n. gr: Szyszká 3.*
thēriŏnarce, es, gr. *Dryiawnik, Drętwik.*
thētrŏtrŏphium, gr, *Zwierzyniec 1.*
thĕristrium, thĕristrum, gr: *Letnik.*
thermæ, *har*, & thermŭlæ, gr. *Cieplice.* **Warme Wasserbäder/** *epith.* Călentes, călĭdæ, sălūtāres. *v. Balneum.*
thermŏpōlium, gr, *Kuchnia mieyská.*
thermŏpŏto, *ćiepło piię* po, *breve est, à potis longum à poto Latino.*
Thermopȳlæ *Cicer. i. calidæ portæ, ab aquis calidis in faucibus ejus montis.*
thēron. ōnis, gr. *Pies łowczy.*
thēsaurārius, *subst. Podskárbi. adject: Skárbowy 1,*
thesaurizo, as, gr: *Skarbię,*
thesaurus, *gr: Skárb 1. Schowánie.* **Schatz/Reichthum/** *Thesauros ignotum argenti pondus, et auri* Virg, *syn*, Gaza. dīvĭtĭæ, ŏpes, pĕcūnia. *epith:* Lătens, dēfŏssus, ābdĭtus, ābscŏndĭtus, ŏccŭltus, rĕcŏndĭtus. *phr.* ŏpum cŭmŭlus, ăcērvus. cŏngĕrĭes, āggēsti, cŏllēcti, cŏngēsti pŏndus aŭri. *vide* thesaurus mali, *sub Wiele czego*
thēsis, *gr. Położenie 2,* Rzecz *4.*
Thesis Terentiano, Diomedi, est depressio syllabæ in pede Poëtico *vel in pronuntiatione, Positio Quintil. Diomed.*
thesmŏthĕtes, *æ, m. gr. Práwodáwcá.*
theuthălis. *Sporyż 2,*

theta, vel thita, *græca liter. Item in Skazánie.*
thiaspi, *eos, gr. Tobołki ziele, Gorczycá.*
thŏlus, gr: *Kopułá, Roża ná podniebieniu, Kruzganek.* **Ein Schild mitten im Gewölb/ da die Balcken oder des Gewölbs Bogen zusammen stossen/** *Suspendive tholo aut sacra ad fastigia figi.*
thōmex, ĭcis & thōmix, f., gr. *Łyczak.*
thōrācātus, *Pancerznik 1. Zbroyny.*
thōrācŏmăchus, gr: *Káftan 1. 2. Załogá, Pierśi 1. Serdak, & sub Zbroiá. Kolet.* **Ein Brust-Harnisch/** *Imam inter galeam summi thoracis, & oras.* Virg. *syn.* Lōrīca *epith.* ăhēnus. nēxĭlis, mūltĭplex. grăvis, rŭtĭlus, flămmĕus, æněus, pŏlītus, lēvis pĭctus, ārdēns, ærĭsŏnus, squāmmĭfer, fērrĕus. *pxr.* Fērrĕus āmbībat lūmbos ātque ārdŭa thōrax pēctŏra. Vīvĭda pēctŏra mūnit thōrāce ærĭsŏno ăccĭpe Vūlcāns mănĭbus thŏrāca pŏlītum, Nēxĭlis īnnŭmĕro chălȳbum sub tēgmĭne thŏrax. Grăvem sŭbeunt thōrāca lăcērti, Sŭccēdunt thōrăce ōmnes ārdēnte cŏrŭsci. *v. Lorica.*
thorax laneus, *Serdak.* thorax nexilis, *Páncerz.*
thŏrȳbētron, *Jężyczki śiwe*
thŏs, ŏis, m, gr: *Ostrowidz 1:*
thŏus i, gr: *Pies prętkonogi.*
thrăcias æ m: gr: thrăcius lapis, *Kámień ognisty.*
thrascias æ; m; gr: *Wiátr pułnocnemu poboczny ná zawod.*
thrax, *appellat: tr: ăcis, Zábiiak.*
threcidica, *orum Cicer: arma thracum gladiatorum Lambin. Manus.*
thrēnus, m: gr: *żałosna pieśń*
thrīdăcĭas, æ. m. gr. *Pokrzyk*
thrips, pis. m. gr: *Robacy w drzewie*
thrŏnus, gr: *Stolec 1.* **Ein Königlicher Thron/ Stuhl/ Sessel/** *syn*, Sŏlium, *epith:* Rēgālis. rēgĭus. aŭrĕus, ēbŭrnĕus, ēbŏrnus, aŭrātus, sŭblīmis. āltus, ēxcēlsus, īnsĭgnis, cŏnspĭcŭus, cŏrŭscus mĭcāns, splēndēns, māgnĭfĭcus, fŭlgens. *phr:* Rēgālis, rēgĭa sēdēs, Rēgāle trĭbūnal: Sēdis rēgiæ tŏrus. Sŭblīmīque sēdet. Sŏlĭo fŭltus ēbŭrno. Sŏlĭōque trĕmēndus mājēstāte sĕdet. *v. Solium.*

thryallis, *idis, gr: Dźiewánna.*
thunnus, *idem* thynnus,
thurārius, *Kádźilnik* thūreus, *Kádźidłowy.*
thūriānus; *sub Ostropysk.*
thūrĭbŭlum, *Kádźidlnicá.* Weyrauch-Faß/ *Thuribulo, & patera, quæ tertia vasa, &c.* A. v. *Acerra.*
thūrĭcrĕmus, sub Kádźidłowy.
thūrĭfer. Kádźidłowy. Weyrauch tragend/ *Totaq; thuriferi Panthaia dives aheni.* Virg:
thūrĭlĕgus, Kádźidlnik.
thūs, *ris. n. Kádźidło żywica.* Weyrauch/ *Angulus iste furit piper, & thus ocyus, uva.* Hor, *epith.* Săbæum, Eōum, Năbăthæum, Pānchæum. *Pānchāĭcum,* māſcŭlum, pīngue, pĭum, ŏdōrĭfĕrum ŏlens, rĕdŏlēns, ſacrum, fragrans, fūmans, văpōrum, vŏtīvum. *php.* Thūrĕa mīca, Thūris ărēnæ, glŏbŭli, lachrȳmæ Thūrĕa grāna, dōna, mūnĕra Thūris ŏdōres, hŏnōres. Thūris ăcērvus, cŭmŭlus. ŏdōrāta sĕges. Săbæus, Aſsȳrĭus ŏdor. *Săbæa* mercēs, Arăbum gāzæ, Thūris ŏdōrāti pīnguis văpor fūmus. Indĭa mīttit ebur, mōlles sŭa thura Săbæi
thus terræ, *Iwá.* thūſcŭlum, *Kádźidło*

T H Y

thya, æ, gr: *Cedr 1. Kadźidłowe drzewo.*
thyas, adis, Virg: Bacchi sacrificula.
Thyăſus, *m. Virgil thyasos, chorea Baccho.*
Thyimus 3. Regum 10. Ligna thyina. i. Brasilica. vel *Hebenum,* vel *Corallium, nam & hoc ex frutice lapidescit.*
thyītes, *æ, m gr. Możderzowy kámień,*
thymallus, *gr: Lipień.* thymbra, *gr: Cząbr.*
thymĕles, *es, gr: Łáwy, Ganek 2*
thymĕlæa, *gr. Wilczy pieprz:* thymĕlĭcus, *gr. Ku-*
thymiāma, *gr. Kádzenia máterya,* *(glarz*
thymiāterion, *non Thymiamaterion, gr Czołnek 3. Kádźilnicá*
thȳmianus, thȳmīnus, *gr. Dźięćielniczny.*
thȳmion, *gr. Brodawka 2.*
thȳmītes *æ. gr. Dźięćielniczny, Wino przypráwne z*
thȳmōſus, *Dźięćielniczny.*
thȳmum, thȳmus, m. gr *Dźięćielin,* Thymian: *Redolentq; thymo fragantia mella.* V. *epith.* ŏdōrum, ŏdōrātum, rĕdŏlens, ŏlēns, fragrans, Attĭcum, ſuāve dūlce, Cĕcrŏpĭum, Hȳblæum, grātum, mōlle. *phr:* ăpĭbus, grātum. Inde thȳmo pāſcūntur ăpes. Lūxŭrĭat sīc mōlle thȳmum.
thȳnicus; *Pierśćionek złoty.* thynnus, *gr: Tyńczyk.*
thȳroreum. *gr: Odźwiernego komorká*
thyrsĭcŭlus, *Łodyga,* thyrsiger *sub May.*
thyrsŏphŏria *gr Kwietnia niedźiela, & sub May 2.*
thyrſus, *m, gr: Nić u źioł, Łodygá, Pioro, Pobudká, & sub May 2.*
thȳsŏnos, m, vel on. n. gr: *Węzeł.*

T I

tiāra, & tiaras, æ, m. gr. *Koroná krolewská, Záwoy Infuła, Jámułká.* Haupt/Zierd/ Türckischer Bund/ *Sceptrumq; sacerq; tiaras.* Virg: *syn:* Mītra, gălērus, *epith.* Lūnāta, ſacra, gēmmāta, fūlgēns, mĭcans, Eōa, Bārbăra, Bārbărĭca. Phrȳgia *v. Mitra.*
tibia, *Goleń, Kość goleniowa większa, Rurá 3. Surmá.* Ein Pfeiff *Incipe Mænalios mecum mea tibia versus,* Virg. *phr.* Tībĭam īnflāre, tibia sŏnāre, cănĕre, mūrmur grātum ēdĕre. Tibia cum tĕnĕros fūndit ĕbūrna mŏdos. *v. Fistula*
tibia utricularis, *Gáydy,*
tibia dextræ, ſiniſtræ, *&c. sub Surma.*
tĭbialia, *ium, n. plur. Pończochy sulciaty.*
tibialis, *Surmaczy.*
tĭbīcen, *Surmacz, Podporá, Słup 1. Zastrzał* Ein Pfeiffer/ *Tibicen traxitq; vagus per pulpita vestem.* Juv, *epith* Cănōrus, pĕrītus, blāndus, lætus: rūſtĭcus, hĭlăris. phr. Călămo lūdĕre dŏctus, pĕrītus. *v. Citharœdus:*
Tibicida, an recte sub Mistrz szkolny
tĭbīcĭna, *Surmaczká.* Eine Pfeifferin / *Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis.* Mart.
tibicinium, Surmactwo.
Tibulus, Plin: corr. Strobylus.
tĭchŏbătes, *æ. m gr: Mietelnik.*
tichedrisus. B tĭchŏdiphrus; Gr. *Szopá woienna,*
tigillum *Báleczká, Łáta dáchowa żerdź, Drąg 1. Poledniá.*
tignarius, *Drewny, Balkowy.*
tignarius faber, *Cieślá.*

tignum, *Bálka. Drewno wyrobione, Płatwy*
Tignus, Calepin. Rob. Steph: Ioan: Ursin. sed corrige Tignum.
tigrīnus, *gr. propr.* Tygrowy: *tr. Fladrowáty,* Morąg.
tigris, *f. hujus tigris, vel idis. gr. Tygr. Rys pretkonogi.* Tygerthier/(*Animal velocissimū ac suavissimū*) *Tigridis exuviæ per dorsum à vertice pendent.* Vir: *Armeniæq; tigres. Austroq, agitata Charybdis.* Ov: *epith.* Armēnia, Pārthīca, Caūcăsēa, Găngētīca, Inda. Hyrcāna, āspĕra īmmānis, fĕra, măcūlōsa, sæva, răbida, trūx, ăcērba, fūrens, ēffĕra, fĕrōx, cĭta, vēlox, pērnix, cēler, fūrĭōsa, răpax, īndĭca, tērrĭbĭlis, hōrrĭda, prædātrix. *phr.* Fĕræ tigres, nūnquam pōsŭēre fūrōrem. Hyrcānæque ādmōrunt ŭbēra tigres. Armēnias cūrru sŭbjŭngēre tigres. Sĭtĭens ūt tigris ăcērba crŭōrem.
tĭlia, *Lipá, Łyko 1.*
tĭliācens, tiliagineus, tiligneus, *Lipowy*

TIM

Tĭmēfactus, *Przelękły.* tĭmendus, *Strasżliwy.*
tĭmeo, *Boię się.* Förchten/ *Saxa, nec obliquo dente timendus aper.* Ovid: *syn.* Fōrmīdo, vĕrĕor, mĕtŭo, ēxtĭmēsco, pērtĭmēsco, păvĕo, trĕmo, trĕmīsco, cōntrĕmīsco, trĕpīdo, rĕfōrmīdo, hōrrĕo, pērhōrrēsco. *phr:* Tĭmōre, mĕtu pĕrcēllor, tūrbor, păvĕo, trĕpīdo, trĕmo, frīgĕo, pālleo, hōrreo. Tĭmor ārtus ōccŭpat: mēntem prĕmit trĕmēfācta nŏvus per pēctŏra cūnctis īnsīnŭat păvor, āttŏnĭtos sŭbĭtus trĕmor ōccŭpat ārtus, ōbstŭpŭēre ănĭmi, gĕlĭdūsque per īma căcūrrit ōssa trĕmor. Sŭbĭta gĕlĭdus fōrmīdĭne sānguis dīrĭguit, cōĭvit. Păvĭdus cum mēnte cōlōrem pērdĭdĕrat, ēxtĭmŭi, sēnsīque mĕtu rĭgŭīsse căpīllos. Gĕlĭdus tōto mānābat cōrpŏre sŭdor, āttŏnĭtis hæsēre ănĭmis. Sŭbĭt hōrrĭda mēntem fōrmīdo, trĕpĭdat păvĭda fōrmīdĭne pēctus. Mēns trĕpĭdo, pālpĭtat ægra, mĕtu. Tūnc vēro āncĭpĭtī mēntem fōrmīdĭne prēssus. Obstŭpŭi, stĕtĕrūntque cōmæ & vōx faūcĭbus hæsit. Cĕcĭdērunt cōrda, trĕmōrque ōmnĭbus īncēssit gĕlĭdus. *v. Timor.*
tĭmĭdē, *Boiáźliwie* tĭmĭditas, *Boiáźń.*
tĭmĭdus, *Boiáźliwy.* Forchtsam *Illæsum timidis ungvibus esset onus.* Mart. *syn.* Trĕpĭdus, păvĭdus, vel īmbēllis, īgnāvus. *phr.* Mĕtu exsānguis trĕpĭdāns, pāllens, Fōrmīdĭne cāptus, āmens. Mēntis īnŏps, ănĭmi. Tĕrrōre păvens, vel pĕrīcŭla vūlnĕrat tĭmens, rĕfōrmīdans, ĭnūtĭlis ārmis. *v. Territo*

tĭmor, *Boiáźń.* Forcht *Res est solliciti plena timoris amor.* Ovid: *syn.* Mĕtus, fōrmīdo, păvor, tērror, trĕmor, hōrror, *episth.* āncĕps, dŭbĭus, trĕpĭdus, păvĭdus. gĕlĭdus, ēxsānguis, hōrrĭdus, pāllĭdus, frīgĭdus, păvens, sōllĭcĭtus, trīstis, mœstus, ăcērbus, vĭgil, īnsōmnis, languēns. mŏlēstus, dīrus, sævus, præceps, rĕpēntīnus, sŭbĭtus, īrrĕquĭētus, tūrpis, sēgnis, hōrrēndus, ānxĭus, sŭspēnsus, īmbēllis, īgnāvus, āmens, mălus, tăcĭtus, ēlinguis, fæmĭnĕus. *phr.* păvĭdus hōrror. Gĕlĭdus tōrpor. Pēssĭmus in dŭbĭis angor, tĭmor, ēxpērs quĭētis. Mălus īntērpres rērum mĕtus. Pēctus cōnstrīngens, glăcĭans. Cūras gīgnēns. Sēmper ānxĭus ōmnĭa sōllĭcĭto sūnt lōca plēna mĕtu. Pĕdĭbus tĭmor āddĭdit ālas. *vide Timeo.*
timorátus, Bogobojny, Boiáźliwy.
tina, *Beczká. Quantitas incerta.*
tinca, *Lin,* tinctor. *Fárbierz 3.*
tinctĭlis, *Omaczálny, Fárbowány.*
tīnctor purpuræ, *Szárłatnik.*
tinctoria vel tinctoris officina *Fárbiernia.*
tīnctorius, *Fárbierski.*
tinctūra, tinctus. *us, Omáczánie, Farbowanie.*
tinctus, *ti, Fárbowány Ozdobiony, sub Uczony, & sub Przezzak*
tĭnea; *Mol, Robak, Ulowy owad, Robacy w wosku.* Eine Schaab/Motte/Kleiber - Wurm *epith-* ăgrēstis, īnērs, ĕdāx, hōrrĭda, fœda, tūrpis. *phr.* īllĭc ærūgo, & tĭnĕæ dŏmĭnāntur ĕdāces. Mĭsĕrăbĭle tūrpes ēxĕdĕre căput tĭneæ,
tĭneo, as, i tineas sentio, tineis consumor. Baruch. 6. sipoma apud LXX. porphyra sipomeni, Botwieią szárłaty reddit Polonus interpres è Græca voce: è Latinis dicendum esset. Mole iedzą: è Græca, Szárłat botwieiący.
tĭneōsus *Molow pełny.*
tingo *& tinguo priscum* Omaczam, *Fárbuię, Pokrapiam. Nápuszczam 2, Chrzczę* Eintuncken, *Ferret iter, celeres nec tingeret æquore plantas.* Virg. *syn.* īmbŭo, fūco, cŏlōro, cŏlōre īnfĭcio. săturo, līno, īllĭno, mĕdĭcor, vĭtĭo, mădĕfăcio, īmmergo. *phr.* Lānam, seu vēllĕra cŏlōre, fūco, vĕnēno, vel mūrĭce tīngĕre, mĕdĭcāri fūcare, īmbŭĕre, ālbēntes īnvērtĕre lānas. Vărĭo dīscit mēntīri lāna cŏlōres.

Tonia

Tinia, *orum Noni; Festo, meliùs tina a tiniaria.* *ćiwiosnka.* tinnīmentum; *Brzękadło.*
tinnio, *is*, *Brzmię.* **Klingen/ hell/schallen/ thonen,** *syn:* Tīntīno: *phr:* tīnnītum ēdos tīnnītu āēra pūlso.
tinnito, *sub sikora*, *świerkocę. Corripit* i, *A Philom: quæ longa est à Tinnio ut Vagito, à Vagio, quidsi legatur in Philomella Tintinat.*
tinnītus, *us*, *Brzmienie*, **Klang/** *Tinnitusq; cie & matris quate cymbala circum.* Virg: *epith:* ăcūtus, ārgūtus, sŏnans, raūcus, cōnfūsus, tĕpĕtītūs, (crēber.
tinnūlus, *Brzmiący.*
tinnunculus, idem tinunculus
tintīnācŭlum, *Dzwonek*
tintinnio, *Brzmię*, *Dzwonię*, *Piszczę*,
tintinnabulatus, grex, sub Dzwoniarz.
tintinnābŭlum, *Dzwonek*, *Wozek*
tintinnācŭlus, *Brzękacz* 1. *Dzwoniarz*, *Kát.*
tintīno, *Brzmię*, *Dzwonię*, *Grzmot czynię.*
tintīnŭlo, *sub żołna, & świerkocę*,
tinuncŭlus, *Pustołká*, tinus, *Bobek.*
tīpha, gr. *Pałka źiele.*
tippula, tīpulla, tīpŭla & tippulla, *Muchá nawodna*, *Robaczek nawodny*, *& sub Lekki* 2.
tīro, *Nieświádom*, *Młodźik*, *Mołoiec*, *Młodźieniaszek*, *żołnierz nowotny*, *Nowak*, *Nieuczony.*
tīrōcīnium, *ćwiczenie* 2. *Początek* 2. *Gonitwa*, *Nieumieiętność.*
tīruncŭla, *Młodka.*
tīruncŭlus, *Gregorianek*, *Nowak*,
tihymallus, potiùs tīthўmălos, vel us, gr: *Skoczek* 3 *Wilczy mlecz*, *Mák leśny*, *& in Kołowrot źiele & Czartowe mleko.*
tithymalus dendroides; *Komanowe źiele.*
tithymalus leprophyllos; gr: *Skoczek mnieyszy.*
tītillātio; titillātus; *us*, *Łechtánie*, *Lubieżność.*
tītillo. *Łechcę*, *Lubo iest.* **Kitzlen/streichlen/** *Titillare magis sensus quam lædere possunt.* Luc. *syn:* Mūlcĕo, dēmūlceo, pērmūlcĕo, ōblĕcto, dēlĕcto, dēlīnio, āllĭcio. āllĕcto
titillor, *Lubię* co titinnio, *Dzwonię*

tītio, ōnis *m: Głownia gaszona*, **Ein Feuerbrand.** *Pulla quies datur à stultis titionibus ignis.* Bs
tītivillitium, *Szuszfałki.*
titubans, *Záiąkliwy*, *Potaczaiący się*
titubanter, *Záiąkliwie.* titubantia, *Zaiąkánie.*
tĭtŭbātio, *Záiąkanie*, *Szmánk*, *Zaiąkanie*,
tĭtŭbo, *Potaczam się*, *Szwankuię*, *Záiąkam się* **Wancken/stotzlen/** *Ille mero somnoq; gravis titubare videtur.* Ovid: *syn.* Tăcīllo, lăbo, nūto, lăbāsco, hæsīto, *v. Nuto & Ebrius*,
tĭtŭlāris, *Titulowy* 2.
tituli milites, *żołnierz osadzony.*
tĭtŭlus, *Napis* 1. *Tytuł*, *Dostoieństwo.* *Sława*, *Pokrywka tr. żołnierz osadzony*, **Ein Titel/** *Utilitas tua sit titulus donetur amicæ*, Ovid,
Tmesis, *figura Grammatica & Poëtica idem sectio, unius dictionis præsertim compositæ, unius dictionis vel plurimum interjectione. ut Septem subjecta trioni Donatus. Diacope eadem Carisio Durior est in simplicibus verbis. ut* Et *saxo cere comminuit brum. Enni. Item. Massili portant juvenes ad littora tanas Donat.*

T O

tŏcūllio, gr: *Lichwiarz.*
tŏdellus, tŏdĭllus, *Mały* tōdi, *sub Ptaszek*
Tœcharchi, *Hygino. qui lateribus navis præsunt & curant ut remiges simul pitylum remis faciant. Turnec. Toicharconi ad pitylum sedent. Hygin.*
Tofus, *idem Tophus*
tŏga, *Szátá* 7. 8. *&c* | *Kurtá. Chałupká. Pokoy*, **Ein lenger Rock.** *Eminet effuso cui toga laxa sinu.* Tib. *epith.* Rōmāna, Aūsōnia, Lătia. lōnga, flūens lāxa, pācĭfica, ūrbāna. *v. Vestis.*
togata, *Białagłowá* 2.
Togatarius, *Sueton August.* 25. Stephanionem togararium, (*i. Comœdiarum togatarum histrionem*) relegavit. *Levin. legit.* Togatarum saltatorem, *qui primus togatas saltare instituit. Plin.* (*l.* 2.*c.*25.
tŏgātŭlus, *sub Szátá.*
tŏgātus, *sub Szátá zwierzchniá.* **Mit einem langen Rock gekleidet.** *Romanos rerum dominos, genitemq; togatam.* Virg. tŏgūla, *Sukienka.*

Tola, hæ. ślinne iágody. o *ex contractione longum.*
tŏlĕrābĭlis, *Znośny*,
tolerābĭlĭter, toleranter, *Znośnie.*
tolerans, *Cierpliwy, Trwały 1.*
tolerantia, toleratio, *Znoszenie*
tŏlĕro, *Cierpię 1. 2. Znoszę, Podeymuię 5. żywię się 1.* Erdulden/ertragen/ *Pallanta adjungam sub te tolerare magistro.* Virg. *syn:* Fĕro, pertĕro, pătior, pĕrpĕrior, sūstĭnĕo, sŭbĕo, ēxhaurio, ēxāntlo. *phr.* Cāsibus ēxercĕor. ăgĭtor, jăctor. Fŏrti. cōnstānti, pătĭēnti pēctŏre, ănĭmo ferre mălum; sŏrtem ăcērbam, cāsus ĭnĭquos. Mălis īnfrāctus, făcĭlĭsque pări. *v. Patior.*
tōles, hæ, & tōlia, ślinne iágody.
tolenno, tolento; *ōnis, m. żoraw ſtudźianny.*
tolles, *hi vel hæ, ślinne iágody,*
tollo; *is. Podnoszę 1. 2. 5. Znoszę, Wyrzucam 1 Wsadzam 2. Zábiiam 1, Zwłaczam 2. Pysznię się* Auffheben/wegnehmen/ *Iidem venturos tollemus in astra nepotes.* Virg: *syn:* ēvĕho, ēxtŏl- ēffĕro, ērĭgo, āttŏllo, vel aŭfĕro, dētrăho,
tollo, *onis, m żoraw 2.*
Tollonus, Plaut. Tolloni gratia corr. Polemocratia.
tolutaris, tŏlūtārius, *Jednochodnik, Kłusak.*
tŏlūtĭlis gradus, *Kłus*
tolutiloquentia, Prętkomowność.
tŏlūtim, *Jednochodą* tolutim torror, *Kłusam.*
tŏmācĭnæ, tŏmaclum, tŏmācŭlæ, tŏmācŭlum. *Wątrobká pieczona, Kiszka nádźiewana.*
tŏmentum, *Bárwicá, Rocanki.*
tŏmex, *ĭcis, f. Łyczak, Wić Powroz 1. Chomąto.*
tŏmĭca. *vel ce, gr. Zęby przednie.*
tŏmus, gr: *Tom Kśiąg.*
tomus piscis, *Szrot, Dzwono ryb.*

TON

Tonārium, gr. *sub Incepta,*
tonat, tonescit, *Grzmi.* Es donnert/ *Asperavel paribus bella tonare modis.* M *phr.* Cœlum tŏnat, omne frăgōre, īngens, frăgor æthĕra cōmplet. Tŏnĭtru cælum ŏmne cĭētur. Cœlum īntŏnat, Măgno mīscētur mūrmŭre cœlum. Cœlo frăgor īntŏnat īngens. Tŏnĭtru cœlum tĕllūsque trĕmĭscit. Tŏto rĕsŏnant tŏnĭtrŭa cœlo, Jūpĭter fūlmĭna, tŏnĭtrŭa vibrat mĭttit, tŏrquet, jăcŭlatur, *Māgnus* ăb æthĕre pērsŏnatīgne frăgor Sŭbĭtŏque frăgōre īntŏnŭit cælum. Tŏnat ălti rēgia cœli, Tēmpēstas sĭne mŏre fŭrit tŏnĭtrŭque que trĕmĭscūnt ărdŭa tĕrrārum, & campi. Quāntus ăb æthĕreo pērsŏnat ăxe frăgor. *v. Fulgur & Tempestas.*
tŏnātio; *sub Grom,*
tondeo, *Golę. Strzygę 2. 4.* Postrzygam, *Koszę, Gryżę, Obćinam, Jem.* Scheeren/ *Tondebit pueros jam nova nupta tuos.* M: *syn:* āttondĕo, dētondeo *Ferro*, sĕcāre, rĕsĕcāre, ăbscīndĕre. Tŏndent dūmēta, jŭvĕnci. Lætu in ūmbra tŏndēbat nĭvĕæ cāndentia vĕllĕra lānæ.
tongeo; es, priscum. sub Umiem.
tongio. onis, vel tongitio, Umieiętność.
tŏnĭtrālis, tonitruālis, Gromowy.
tonitralis candela, Gromnicá.
tŏnĭtru, tonitruum & tonitrus, us. *Grom, Grzmot* Donner/ *Desuper infundam, tonitru cœlum o ne cibo.* Virg: *epith.* Grăve raŭcum, sŏnōrum, tĕrrĭfĭcum, cŏrūscum. văgum, sŭbĭtum, hŏrrĭsŏnum, tĕrrĭbĭle, rĕbŏāns, cŏmmŏtum, *phr.* Æthĕrĕus frăgor, tŭmŭltus, strĕpĭtus, frĕmĭtus, sŏnĭtus. Æthĕrĭum mūrmur, ĭcti sŏnĭtus āĕris. Sŏnus āĕris ĭcti, Hūmānas mŏtūra tŏnĭtrŭa mentes. Frācto ēxplōsa tŏnĭtrŭa cœlo, *v. Fulgur & Fulmen*
tonitru claudianum, *Bęben 2.*
tono, *as, & tono, is, tonere priscè Gromię, Brzmię, Mowię głośno, Runęło, Bębnię.*
tŏnor, *oris, Nátężanie 2.*
tŏnōrium, *sub Ton.* tonsa, *Wiosło.*
tonsilis, *Postrzygány.* tonsilia, *Kol ostry.*
tonsillæ. *ślinne iágody.*
tonsio. *Strzyżenie.*
tonsĭto, *Postrzygam, Strzygę 2.*
tonsor, *Postrzygacz, Bárwierz.* Ein Scheerer/ Balbierer. *epith.* Fĭdus, fĭdēlis, dŏctus, sŏlers, vĭgil. īndūstrius, cūltus. *phr.* Dŏctus rĕsĕcāre căpĭllos. Tŏnsōrem căpĭti nŏn ēst ădhĭbēre nĕcēssum. Vir tāngĕnte vagos, fĕro rĕsĕcāre căpĭllos. Dŭctus & hĭrsūtas ēxcŏlŭīsse gĕnas.
tŏnsōrius, *Bárwierski.* tonstrīcŭla, tonstrix,
tonstrīna, *Bárwiernia,* (*Bárwierka tonstrix,*

tonsūra, *Strzyżenie, Obćinánie 2. Postrzyżyny 3, Koroná kápłáńska 1.*
tonsus, *si, Postrzygány, Ostrzyżony.*
tonsus, *us. Strzyżenie, Włosow noszenie.*
tŏnus, *gr:* *Nátężenie 2. Fárby wydátność. Incepta, Grom* **Ein Thon/ Gelaut/** *Tædia dulcisonis auferat illa tonis,* Cap: *epith:* Dūlcis, suāvis, grātus, Aŏnĭus, flēbĭlis, lūgubris.
tŏparcha, *æ. gr: Stárostá.* tŏparchia, *gr: Stárostwo*
tŏpazius, *gr: Topázyn,* (*Dźiarstwisty*
tŏphāceus, tophācius, tŏphĭcius, tŏphĭnus,
tŏphus, *Dźiarstwo, Kámień dźiarstwisty.*
topiaria, *wirydarskie rzemięsło, & sub Chłodnikarz.*
tŏpiārium opus; *Chłodnik 2.*
tŏpiārius, *Chłodnikarz, Wirydarznik.*
tŏpica, æ, topice, es, topica, orum, *Cicer: Aristot: Ars inveniendi & ducendi argumenta è locis. Dialectices pars.*
tŏpĭcus, *gr: Mieyscá pewnego.*
topium; *Chłodnik 2.*
tŏpŏgrăphia. tŏpŏthĕsia, gr: *Opisanie mieyscá.*
topper priscum. Rychło

TOR

Tora, Mordownik źiele.
tŏral, *Kołdrá, Łoszkowá zástoná,*
toral villosum. *Gunia 1.* Koc 1,
torāle, *sub Łoszkowa zástoná,*
torale linteum, *Prześćierádło.* tŏrālis, *Łoszkowy.*
toralium, *Kołdrá, Obrus.*
torcŭlar, tŏrcŭlare, & torcŭlum, *Prásá 2. 3. 4.* **Traubenkelter.** *Calcaturus erat qui torcularia solus.* F. *syn:* Prælum. *epith:* Strīdens, prĕmens, strĕpens, ūdum, mădĭdum. *v. Prælum.*
torcŭlaria cella; torcularium. *Prásownia,*
torcŭlārius, *adject: Práśny, Tłokarski.*
torcŭlarius, *subst. Prasownik, Tłokarz.*
torculus, *sub Práśny.*
tordile *es,* tordўle, *es,* tordўlum, *Jeleni ogon źiele*
tŏreuma, *gr: Toczone rzeczy, Kubek.* **Ausg stoche ne Arbeit.** *Tolle puer calices tepidique toreumata Nili.* M.

tŏreutes, *æ, gr. Toczek,* tŏreutĭce. *gr.* *Tokarstwo,*
tormentum, *Męká, Dręczenie, Trapienie, ćiągnienie, Bol, Łáńcuch, Liná, Dźiáło, Powroz.* **Allerley grob Geschütz/** *syn* Māchĭna bĕllĭca. bĕllĭstra, *epith.* Mūrāle, fūlmĭnĕum, ænĕum, immāne, strĕpens, tŏnāns, Vūlcānium, Māvŏrtium, *pbr:* Māchĭna fūlmĭnis, æmŭla. Fūlmĭneo vălĭdos quæ dējĭcit impĕte mūros. Sŏnĭtum cōncŭssi imĭtātur ŏlўmpi. Māchĭna tĕrrĭfĭco cum fūlmĭnat ænĕa bŏmbo, Tŏnat, & raŭcis jăcit ærĕa fūlmĭna bŏmbis. Instrūmēnta nĕcis dĭrĭmēntia mūros, Fūlmĭnĕas jăcŭlāntia glandes. Tŏrvāq; sūlphŭrĕas ăgĕrent tŏrmēnta fāvĭllas. *v. Balista & Machina.*
tormina, *inum, Gryźienie, Biegunká 2.*
tormĭnālis, tormĭnōsus, *Gryźienie czyniący.*
termines. hi, Gryźienie, tŏrnātĭlis; *Toczony.*
tornātor, *Tokarz. tornatura, Toczenie 2.*
tornātus, *Toczony, Gładki.*
torno, as Toczę. torno rasilis, *Toczony.*
tornus, *Tokarskie dłoto.*
tŏrŏsulus, *Mołoiec, Galant.*
tŏrŏsus, *Cielisty 1. śiádły* **Fleischig/Starck/** *Hic populus ridet, multumq; torosa juventus,* Pers. *syn:* Lăcertōsus, nĕrvōsus,
torpēdo, *Gnuśność, Zdumiewánie, Drętwik* **Faulheit.** *Quis non indomitam miræ torpedinis artem.* Cl.
torpens, torpĭdus, *Zdrętwiáły,* **Faul/und träg/**
torpeo, *Gnuśnieię, Tępieię, Słabieię.* **Träg seyn/ starren/** *Nec torpere gravi passus sua regna veterno.* Virg: *syn:* Tŏrpēsco, stūpeo, stūpēsco.
torpor, *Zdrętwienie, Gnuśność* **Trägheit/** *Sed te torpor iners & mors imitata quietum,* S. *v. Stupor, Pigritia, Langvor.*
torpŏro, as, Drętwię.
tŏrquātus, *sub Łáńcuszno.* **Eine Halßkette tragend/** *Aspice torquatum & referentem signa. &c.* Virg.
torquatus palumbus, *Grzywacz.*
torquĕo, *Kręcę, Zákrącam, Kieruię, Męczę 1. Náginam, Obracam 1. ćiskam 1: Odwracam 1. Wywracam, Rzucam okiem, Cofam się.* **Winden**

den/biegen/ plagen / *Annua & ex ima sibila torquet humo*, Pr: *syn.* intorqueo, flecto, inflecto, vel crucio, vexo, excrucio, ango, pungo, vel vibro, Jaculor.
torqueo fusos, *Przędę.*
torqueor, *Kręcę się, Trapię się, Wyprzęża się co. Trápi mię co.*
torques, *is, m. f & f, Łáńcuch złoty, Wrzećiono.* Ein Halstuch/ Halskette/ Halsband/ *Sæpe Deum nexis ornatæ torquibus aræ.* V. *v. Monile.*
torquilla, B. Pliszká, *Krętogłow.*
torquis, *is, m. & f. Łáńcuch złoty.*
torrefacio, *Suszę 1. Wedzę, Práżę,* e *potius breve.*
torrens, *subst: Potok 1.* Ein Regenbach. *Dardanius. torrentis aquæ, vel turbinis atri.* Virg: *epith.* Rapax, rapidus, præceps, velox, tumidus, violentus, aquosus, turbidus, spumans, hybernus, furens, cadens, ruens, labens, sonorus, subitus, montanus. *phr.* Ruens de montibus amnis, amnis, undis pluvialibus auctus. Ripis capacibus effusus. Rapax cadit partesque lapsi montis exesas rotat rapidus montano flumine torrens. *v: fluvius Inundatio*
torrens, adject: *Ciekący 1. Bystry, Palący, Gorący, Obfity, Opływáiący.*
torreo, *Piekę 1. Smáżę. Suszę 1.* Wędzę, *Palę, Ożdżę, Parzę, Siekę 1. & sub Powarzył.* Dörren/ trösten/ braten/ *Et torrere parant flammis & frangere saxo*, Virg: *syn.* asso, vel uro, cremo, aduro peruro, exuro. *phr.* Inserro torrere exsangvia ferro. Viscera cæsarum pecudum, ordine ahena locant alii, fusique per herbam subjiciunt verubus prunas, & viscera torrent.

torreor, *Gorę, Gorąco mi.* torresco, *Gorę.*
torridare, est comburere, Noni inepta vox.
torridus, *Ogorzały, Gorący, Suchy, Páłáiący* Verdorret trocken, *Semper sole rubens & torrida semper ab igne* Virg. *syn.* ustus, exustus, perustus, vel aridus, siccus, arens,
torris, *Głownia żywa v.* Ein glüender Brand/ *syn.* Titio. *epith.* ardens, fumans, flammifer, ignitus, igneus, rubens, ignifer. *phr.* Torrem ambustum rutilante favilla accipit. Funereum torrem medios conjecit in ignes.
torrus, al. torus, i. torridus, Fest. Sipont. Priscum.

torsio, *Gryźienie 2. Ciągnienie.*
torta, *Kołacz,* tortè; *Krzywo.*
tortilis, *Kręcony, Zátoczysty.* Krumm/ *Hunc aut tortilibus vibrata falarica nervis.* Luc.
tortiloquium. Mowá trudna.
tortio, Ciągnienie 3: tortivus, *Tłoczony.*
torto. as. Męczę 1.
tortor, aris, Trzpiatam się, Kłusam & sub Rzucam
tortor. *oris. Morderçá, Kát, & sub Kuszni strzelcy.* Ein Folterer/ Hencker. *Tunc felix quoties aliquo tortore vocato.* J. *v: Carnifex.*
tortulus, *Chochoł, & sub Záponka.*
tortum; *Probá 4.*
tortuosus; *Záwiły, Kręcący się, Zátoczysty, Záwikłány, świdrowáty.*
tortus, *ti. adject.* Kręcony, *Toczony.*
tortus, *subst. Skręt, Powroz 1.*
tortus, *us, Zwiiánie 2. Zátoki 5.*
torva. torvè, torviter, *Srogo,*
Torvidus, Arnob: i. torvus. torvitas: *Srogość.*
torulus, *Zaponka, Guźiki. Chochoł, Naćięćie Drzęń,* Mięśista *część. Muszkuł.*
torus; *śiedzenie, Łoże 1: Łożko stołowe. Pásłoszkowy,* Pośćiel. *Materac, Rogoża, Łyko, Mięśista część, ćielistość, Nádęćie, Záponka. Guźik 3.* Związek, *Powroz, Skręt,* Wypukłość Ein Berg *e... viridante toro consederat herbæ. Virg: syn.* Lectus cubile, vel lacertus, nervus.
torus herbæ, *sub Kupá.*
torvus; *Krzywy. Srogi.*
tosillæ, hæ, ślinne iágody.
tostus Opálony, Pieczony.

TOT

Tot, *Tyle 1,* So viel/ *Insignem pietate virum, tot adire labores.* Virg.
tot-modus, Tak rozliczny, totfariam *Tak rozlicznie*
totidem, *Tyleż* Eben so viel/ *Erramus pelago totidem sine sidere noctes:* Virg:
toties, *Tylekroć:* So offt/ *Ne populum extremâ toties exoret arena..* Hor.
totiuga invitamenta, Apulei: i. tam multa.

Toto, pro toti, sub Wszystek.
totum, świat 1. Wszystek.
totus, Wszystek, Cáły 1. 2. Gantz / Instabat totâ cui tua nocte canis. Tib. syn: omnis cunctus, univêrsus, vel integer, perfectus: plênus, solidus,
toxicon, toxicum, gr: Koźilepowy sok. & Trućizná

TRA

Trăbālis, Bálkowy, Wielki.
trăcea, trăbeāta vestis, Szátá krolewska, Szátá ná tryumf, Königl. und Priesterliches Kleid / Succinctus trabea, lævaque ancile gerebat. Virg: (v. Vestis
trabeatio; Wiązánie 2.
trăbeātus, Strefisty, & in Szátá ná tryumf. Fürstlich und Priesterlich gekleidet / Hoc igitur vidit trabeati cura Quirini. Ovid:
trăbēcŭla; trabicula, Báleczka.
trăbica navis, Komięgá.
trăbicus, Kłodźianowy, sub Kłodźiná, Trámowy, sub Tram.
trābs, ăbis, f. & trabes is, Tram Balka, Płátwy, Náwá. Ein Balck---hic trabibus contextus acervis: Virg. syn: Tignum, tigillum, rōbur. epith. Lōnga, firma, sŏlĭda, vălĭda, ărbŏrĕa, frāxĭnĕa, quērna, ăcērna, cōntéxta. cōmpāctĭlis, phr. āggrĕdĭor, trăbĭbus quērnis, & rōbŏre sĕcto. Trabi pro Navi. Vāstumque căva trăbe cūrrĭmus æquor.
trăchālus, gr: Pław trăchea, gr: Krtąń.
trăchālum, trachēlus, gr: Másztu śrzodek.
trăchōma, gr: sub Powieká.
trăchūrus, gr. Jászczur rybá.
trăchy-balsamum, Balsam.
traclĕpo, is Uchodzę 1.
tracta, æ & tracta, orum, Kołaczowe listki.
tracta lanea, Przędzá.
tractābilis, Dotkliwy, Powolny, Gláśliwy. Mit dem gut zu handlen / umbgehen ist. Quassataq; rates, & non tractabile cœlum. Virg: syn. Dŏcĭlis facĭlis, mānsuētus, bĕnĭgnus. v. Comis.
tractātio, Miárkowánie, Obieránie się, Ogłaskánie Częstowánie, Dotknienie.
tractātor, Ścieracz, Mowcá.
tractatrix. f. ejusdem significationis.

tractātus, us, Dotknienie, Pisánie 2. Obieránie się.
tractim, Z przewłoką, Bez przestánku, Skozem Raz, Nomen & sub Dáię raz.
tractītius, v. ćiągnieniu służący.
trācto, as; Dotykam się, Mácam 1. Ogłaskáć, Spráwuię 1, 2, Opátruię, Száfuię 1. Opisuię 1. Sprawuię się ultimum. Bawię się 1. Piszę 2: Postępuię, Rozprawiam, Odprawiam 1. Szánuię 1. Częstuię. Handelen / Tractari non invenio, cur non sit acerbum, Luc: syn. ātrĕcto, cōntrĕcto, tāngo, mănĭbus, pērtēnto, vērso, vŏlūto, vel mūlceo, dēmūlcĕo, lēnĭo, dēlĭnio, vel dĭspŭto, dĭssĕro, dŏcĕo: phr: ille mănu mūlcet prōpēxam ad pēctŏra bārbam,
tractōria machina, Koło, Windá 1.
tractoria ratio, Windowánie.
tractoriæ hæ, Podwodny list.
tractorium organum, Windá 1.
tractōrius, ćiągnący, ćiągnieniu służący.
tractu, Pásmem, tractum. ti, vide tracta, orum.
tractus, ti, Rośćiągły.
tractus us, ćiągnienie 1. Przećiąg, Rośćiągnienie, Suwánie, Włoczenie, Kráiná, Okolicá, Toń, & sub Chwilá Gegend. syn: ōra, plăga, rēgio, tēllus, tērra, sōlum,
trādĭtio, Podáwánie, Podánie, Powzdánie.
trādĭtor, Podawcá 1. Zdrayca, Mistrz, sub Krásomowski mistrz. traditum, Podánie 2.
trādo, Podáię 1. 3. Wżdawam, 1, Wydáię, Zdáię 1. Poddáię się. Udáię się ná co. Uczę, Piszę 2. Rozgłaszam. übergeben--- nuper mihi tradidit Ægon. Virg. syn. Prōdo, vel do, præbeo, trĭbŭor vel dŏcĕo, dico. nārro, rĕfĕro, mĕmŏro, cōmmĕmŏro.
trādūco, Przeprowadzam 3. Prowadzę 3, Przeprawiam 2. Przećiągam, Podáię, Poniżam, Ostawiam, Odwodzę się, Pokázuię 1. Dáię się. ábo kogo ná pośmiech. überführen / Atque satas alio vidit traducere messes. Virg, syn. Trānsfĕro, ābdūco, cōnvērto, rĕfĕro, cōnfĕro vel prōdū-

prōdūco, prōtrăho; ăgo, dūco, cōnsumo, vel trājĭcio, trānsvĕho.
tradūcor, Szydzą ze mnie,
traductio, Prowadzenie 1. Przeprowadzánie, Poniżánie, Niesłáwa, & sub życie.
Traductio figura. Cicer. ejusdem vocis immutatæ repetitio, eadem Polyptoton.
traductor, Przeprowádźićiel.
tradux, ŭcis, m. f. Latorośl 5.
trăgăcāntha, Gr. Dragánt, ćiernie 2.
trăgĕlăphus, gr: Jeleń brodáty.
trăgēma Gr: Wet 1.
tragicè, tragicum, Wspániále.
trăgĭcus, gr: Okrutny, Afektu pełny. Trawrig, Carmine, qui tragico vilem certabat ob hircum. Hor:
trăgium, gr. Kozodźik źiele.
trăgœdia. gr. Tráiedya, Zámieszánie, Burdá, Trawer-Spiel. Effutire leves indigna tragœdia versus. Hor. epith. Trīstis, mœsta, flēbĭlis, lăcrȳmōsa, grăvis, sēvēra, ănĭmōsa. phr: Trăgĭcum cărmen. Trăgĭca mūsa, Cāmœna. Grānde sŏnans. Trăgĭci, trăgĭcos dĕcet īre cŏthūrnos. Quæ grăvĭdus vērbis ănĭmōsa trăgœdia vĭncit. (Ovid: 3. amor. Eleg. 1.) Vĕnit & īngĕnti vĭŏlēnta trăgœdia pāssu, Frŏnte cŏmæ tŏrva, pălla jăcēbat hŭmi. Læva mănus scēptrum lāte rĕgāle tĕnēbat, Lȳdĭus ăpta pĕdum vīncla cŏthūrnŭs ĕrat: v. Cothurnus.
tragœdiŏgraphus, gr. Wierszow pisarz.
trăgœdus. gr: idem & Akter 1. Trawr-Spieler/ Hœc de comœdis te consulit, illa tragœdum. Juv. epith. Grăvis, vōcĭfĕrans, mœstus. phr. Stăbat Rōma grăves sĭmul aūdĭtūra trăgœdos.
trăgŏpōgon, tragopānas. tragopāmon. Rogal ptak.
trăgŏpōgon. ōnis, gr. Koźia brodka. Cząbrzycá,
trăgŏrĭgānum, Gr. Lebiotka
trăgos; & tragus, gr. śit morski, Párkot, Koźiel 1. Jurność, Gębká.
trăgŏsēlīnum. gr. Biedrzeniec.
trăgūla, Pocisk 2. Sánie 2. Wozek młoćiebny, Włok.
trăgūlarii, Kuszni strzelcy.
traha & trabea, Włoká 2. Sánie 1. 2.
trahārius, Kołodźiey, trahax, Porywacz.
trăho, Ciągnę 1, Włoczę 1, Wlokę. Wyćiągam 1 Przećiągam 2. Przedłużam, Zwłaczam 1. Záćiągam 2. Powoływam 1. Wabię, Przędę, & sub Przyczytam. Ziehen/schleiffen/ Ne trahat & mensa ducat in orbe rotas. Tib: syn. ēx. trăho, haūrio, vel răpio, dūco, ăbdūco, vel ăllĭcio, ăllēcto, ĭmpēllo. phr. Me Părnāssi dēsērta pĕr ărdua dūlcis răptat ămor. Trăhit sŭa quēmque vŏlūptas. Nēscio qua nātāle sŏlūm dūlcēdĭne cūnctos Dūcit & īmmĕmŏres non sĭnit ēsse sŭi
trahor, Uwodzę się, & sub Wlecze się.
trahūla, Sanie 2.
trājectio, Przekładanie, Przetknienie, Przenoszenie, Przemiianie, Przeiazd.
trājectĭtius, Przewoźny.
trajecto, as. Przekalam, Przebiiam 1.
trajēctūra, Przetknienie,
trajectus, us, Przewoz 1. Przeiázd 2:
trājĭcio, Przetykam 1, Przekalam, Przebiiam 1. Przeieżdżam, Przeprawiam, Przepłynąć 2. Przewożę 1. Przećiskawam, Przelewam, Przenoszę, Przebyć co, Przebrnąć, Przestrzelić, Náwłóczę, Zwalam 2. Odkładam, Składam winę, Przekładam 1. 2. überfahren/ --æthereo cursu trajecerit axem. Virg: syn. Trānsĕo, trānsgrĕdior, vel trānsmĭtto, trānsfīgo, trānsădĭgo.
trānlatio, eadem est traslatio.
tralatitius &c. idem translatitius, &c.
trālŏquor, Wyliczam.
trāluceo. idem transluceo.
trāma, Wątek, Szátá ćienka.
trāmeo, idem transmeo:
trāmes, ĭtis, m. śćieszká, Linia rodu. Fußpfad. Qua facit assiduo tramite vulgus iter. Pr. v. Callis, Via:
trāmitto, trāmuto, idem transmitto, &c.

TRAN

Trāno, as, Przepłynąć, Przebrnąć, Przebyć co, przelatam. przenikam, przebiiam. Oberschwimmen/ -- & magnos erebi tranavimus amnes. Virg. syn. Trānsno, trānsnato, vel trānsĕo, trānsmĕo,

phr. Nāndo, nătātu trājĭcio. trānsnāre sŏnōras torrentem fūrias. Sŭpĕrant mōntes, & flūmĭna trānant. Intĕrrĭta Tibrim trānāvit frāngens ūndam pŭĕrīlĭbus ūndis ŏbsĕquĭo trānāntur ăquæ, nec vīncĕre pōssis Flūmĭna, sĭ cōntra, quam sĭnit ūnda, nātes: *v. Nato,*

tranquillè, *Spokoynie,*

tranquillitas, *ćiszá 2. Spokoyność, Pogodá,* Stille/ *syn.* Pāx, quies, *v. Quies, Pax mare, tranquillum, Serenum, Sudum.*

tranquillitate; W *pogodę.*

tranquillò; *idem & Spokoynie.*

tranquillo, as, *Uspokoić.*

tranquillor, *Uspokoić się, Ućichá.*

tranquillum, *ćisza 2.*

tranquillus; *Spokoyny-* Ruhig/ Windstill / *syn.* Quĭētus, plăcĭdus, plācātus;

trans, *onę stronę, Za gorę.*

transăbeo, Miiam co, Chybiam, Przenikam *Ná wyłot*

transactio, *Rosprawá,* transactor, *Sprawcá.*

transădigo, Przebiiam *na wylot.* Durchstechen/ *Transadigit costas, & candida pectora rupit.* V. *syn:* Trānsvērbĕro, trānsĭgo, transfŏdio,

transcendo, *Przestępuię 1.* Przechodzę *przez co, Przenoszę się.* Vbersteigen/*syn.* Sŭpĕro, trānsgrĕdior, āscēndo. *v. Ascendo.*

transcensus, us, Prześćie 1.

transcīdo, à cado. Przecinam, *siekę.*

transcindo, Plaut. corr: transcido.

transclĕpo, Schraniam się.

transcribo, *Przepisuię, 1. Przenoszę 1. Rospisuię 2. Policzam, Wlewam 2. Wżdawam 1. Oddáię przez bank, Wystawiam na przday, Biorę dług ktorym winien.* Vberlassen auffschreiben/ *Et sua Dardaniis transcribi, sceptra colonis.* Virg

trascriptio, *al. transscriptio. Zmawiánie ná kogo, an Wymowka.*

transcurro, Przebiegam *1, 2, 4. Przemiiam.*

transcursus, *us,* Przebieg, *Przemiiánie.*

transdo, Nabawiam.

transdūco, Przeprowadzam, Przenoszę, przesadzam płonkę, Chełpię się.

transenna, *Przemiiánie, Okno 1, Linia 2. Powroz kuglarski, śidło, Krátá, śiatká w budowaniu.*

transeo. *Przechodzę 3. Przebiegam 1. 2 przeieżdżam 2. Przestępuię 1. przemiiam, przebieram 2. Przebrnąć, przepłynąć 2. prowádzę się, Wyśćigam kogo, Zámilczeć Opuszczam 1. Uchodzi 2 postępuię 1. Miiam co, & sub przyboleć.* Hinüber gehen/ *Et maris Ionii transieritis aquas.* Ovid: *syn:* Trānsgrĕdior, trānsmĕo, trānsmīgro, trājĭcio, pērmĕo, trānscēndo, trānsmītto, pĕnētro, pērvādo, rūmpo, pērrūmpo, trānsīlio, vel ŏmītto, prætĕrĕo. *phr.* Vĭam făcio, ăpĕrio, ĭter, mōlior, tēnto, tĕnĕo per. *v. Eo.*

transeunter, Niedbale.

transfero. Robert Steph: corr, transsero.

transfĕro, *Przenoszę 1. Przesadzam, Przestępuię 1. przepisuię 1 prowadzę się. Odkładam, Biorę ná się, Składam winę, Przekładam 2. Zámieniam słowá, Przystosuię. Dług długiem płácę Lichwę przenoszę.* von einem Ort zum andern tragen/ hinüber tragen / *Transferet, & longam multa vi muniet Albam,* Virg. *syn.* Trānsvĕho, trānspōrto, trājĭcio, trānsmītto, trādūco.

transfigo, *Przebiiam 1.* Durchstechen / durchgraben. *Neq: petes stricto modium transfigere ferro.* M. *syn:* Trānsădĭgo, trānsfŏdio, trājĭcio, trānsvērbĕro, cōnfŏdio, *phr.* Cōrpus, pēctus, lātus, vīscĕra fērro, fīgo, fŏdio; pērfŏro, trānsfīgo. Fērrum pēr vīscĕra. pēr pēctus ăgo. ădĭgo, ēxĭgo. Fērrum ĭn ĭlla mērgo, ēnsem pēctŏre cōndo. Dēxtrāque cŏrūscum extŭlit, āc lātĕri căpŭlo tĕnus ăbdĭdit ēnsem, Vīrĭbus ēnsis ădāctus Trānsădĭgit cōstas, & cāndida pēctŏra rūmpit,

transfiguratio. *Przekształtowanie.*

transfigūro, *Przerabiam co, Przekształtować.*

transfiguror, *Odmieniam się, przedźierzgnąć się.*

transfluo, *Przećiekam, przemiiam 2.*

transfŏdio, *Przekopywam, przebiiam 2.* Durchgraben/ *vide suprà transfigo.*

transformis, Przekształtowány.

transformo, *Przedźierzgnąć się, przekształtowáć.* Verstellen/ in ein ander Gestalt bringen/ *syn:* Trānsfigūro, mūto. vărio. *phr.* Vĕtĕres mūtāre fĭgūras. Fōrmas vărĭātur ĭn ōmnes. Ĭlle sŭæ cōntra non ĭmmĕmor ārtis, ōmnia trānsfōrmă-

re sēsē in mīrācŭla rērum, īgnemque hōrrĭbĭlĕm, flŭvĭūmque līquĕntem. Vĕrtĕre quo pŏtĕrăt hŏmĭnes īn mīlle fĭgūras,
transfōro, *Przebiiam 1.*
transfretātio, *Przepłynienie.*
transfrēto, *sub Przepłynáć 2.*
transfŭga, *Zbieg 1.* Ein Abtrünniger / *Nudus castra peto. & transfuga divitum.* (Chor.)
transfugio, *Zbiegam 2.*
transfŭgium, *Zbieżenie 2.*
transfūmo. Dymię, Przebiia się dym.
transfundo, *Przelewam, Zlewam, Wlewam & sub Przyczyniam co komu.*
trānsfūsio, *Przelewánie. przenoszenie.*
transgrĕdior, *Przestępuię 1. 2. 3.* Zwyciężam 2. *przebyć co*
trangressio, *Prześćie 2. Przestąpienie.*
Transgressiva Verba apud Grammaticos sunt ea, quæ formam & regulam conjugationis non servant, sed à generè activo in passivum vel deponens in conjugatione transgrediuntur, ut Audeo, gaudeo, ausus cum &c. Diomed.
transgressor. Przestępcá.
trangressus, *us, Prześćie 1.*
transiicio, lige transjicio.
transjectio. idem traiectio.
transīgo, *Sprawuię, Odprawiam 1. Rosprawiam się, Dokonywam, Dočieram. przebiiam 1.* Ná *wylot,* Vertreiben *simul miserabile transfiget ævum.* Virg:
tranjicio, Przećiskawam.
Transilis palmes Plinio idem videtur qui tradux: Rob: Steph: transilientem alios interpretratur. & tamen sub Derivatis a Transeo ponit.
Transilvania, Siedmigrod.
transistulanum Záwiśle.
transitio, *Zbieżenie, Przechodzenie do kąd. prześćie 2.*
Transitio, figura Rhetorica, *eadem Metabasis.*
Transitio apud Grammaticos, cum Verbum vel Nomen habet post se casum, aliter, Rectio. Regimen, *Transitiua constructio.*
Transitiva Syntaxis, aut Verba, apud Grammaticos Priscian: quæ post se casum habent cujuscunq; sint generis. Regiminis syntaxis vel verba etiam dicuntur, ijs opposità sunt Intransitiva & Absoluta dictæ vel Concordantia.
transīto, *as, Przechodzę przez.*
transītōrius, *Przechodźisty, Przemiiáiący.*
transītus, *us. Prześćie 1. 2. Przeiazd, Przemienienie, Przekształtowánie.*
transjungo, *Przeprzęgam.*
translābor, *Przelatam, Przepadam.*
translātio, *Przenoszenie 2. Przesadzánie 1, Zmawiánie ná kogo, Wybiiánie się z prawá, Zamiána słow. item v. supra* Metaphora.
translatitiè, *Ná oko,* Niedbále.
translātitium. *Fałsz,*
translitius, *Przenośny, Zámieniony, pospolity, podły, Zwyczayny,*
translativè, Zamiána; Ná oko.
translātīvus. *Przenośny.*
translātor, Przenośićiel.
translātus, *Zámieniony.* verwend / verändert / *Eheu translatos aliò mærebis amores* H.
translĕgo, *przeczytáć.* translūceo. *Przezyrzeć.*
translūcĭdus, translucens, *Przezroczysty.*
transmărīnus, *Zamorski, Cudzoziemski,*
transmeo, *Przelatam, przebyć co.*
transmigratio, *Przeprowadzánie.*
transmigro, *Prowadzę się:* hinüber wandern / *v: Transeo:*
transmissio, transmissus, *us, Przeiázd przesylánie, przepuszczenie,* Przewoz 1.
transmissus, *si Przeszły.* transmittens, *Dźiurawy.*
transmitto, *Przepuszczam 1. przesyłam, przeiezdżam, Przećiskam, Przebiia papier. Przypłynąć 2. Całą noc, podaie 1. Przelatam, Przebyć co, Uchodzę 3. Zamilczeć, Zdaię. 1.*
transmontānus; *Zagorny.*
transmŏveo, *przenoszę, przeprowadzam, przetaczam, przyczytam.*

transmūtatio, Odmiáná.
transmūto, Odmieniam co 1. Mielzam 3. Verwechseln/ - ᴗ - Ima locans, transmutat dextera lauis. Luc:
transnato, transno, Przypłynąć. Vberschwemmen/ syn: ēnăto, v. Trans.
transnōmĭnātio, sub Przekrzćić się.
transnōmĭno, Zámieniam słowá, Náżywam co inaczey, Názywam się od, Przekrzćić się.
transnŭmĕrāre, Zliczyć.
transpectus, us, Przyrzenie.
transpĭcio, Patrzę przez co, przeyrzeć,
transpirātio al. transspiratio, sub Párá 2.
transplanto, Przesadzam ziołá.
transpōno, przekładam 1. 2. przepisuię 1,
transportatio, Przenieśienie 2.
transporto, Przenoszę 1. przewożę 1. Przepráwiam 2. Záwożę 1.
transfēro, à Sero serui, Przetykam 1. Przekalam,
transfēro, à Sero sevi. Przesadzam płonkę.
transsĭlio, & transilio, Przeskákuię 1, Opuszczam 1. Przeglądam 4,
transsulto, Przeskákuię 1. przesiadam się 1.
transsuo, Przekalam.
transsumo Przemieniam.
transsumptio, Quintil, Tropus ex alio in aliud ducens, vel ut Caris. ait; ad propriam significationem par gradus homonymæ descendens. Metalepsis. idem Quintilian.
transtillum, Báleczká. transtrum, Bałká.
transtra, orum, Wiosłowych ławy, Burtá.
transnădo, as, Przebrnąć.
tranvaso, as, Przesypuię 2.
transubstantiatio, transubstantiatio, Przeistoczenie.
transvectio, Przewożenie, Przewoz 1 Okaszká.
transvĕho, Przewożę. & sub przelatam, Przeieżdżam 1.
transvehor, Przeieżdżam, Przemiiam 2:
transverbĕro, Przebiiam 1. Durchschlagen. Et jacit, illa volans clypei transverberat æra. Virg. syn. Trānsfŏdio, trānsfīgo. v. supra Transfigo.
transversātim Poprzeczny.

transversarius, paries, ściáná z desk
transversus Poprzeczny, Krzyżowy. Vberzwerg/ syn: Oblīquus.
transverto. Wywracam.
transultus, Przeskákowánie. transvŏlĭto, przelatam
transvŏlo as, przelatam, przebiegam 2. przepádam 2. Zbiegam 2.
Transvoro, Arnobius, & Apuleius: i. penitus devoro,
trăpes. etis, m. trăpētum, trăpētus, gr. żarna 1. Stępá. ein Delmühl/ epith. ūnctum, mădĭdum, pāllădĭum, dūrum, mārmŏreum, rŭde,
trăpezŏphorum; Gr, Stołowe nogi, Nogá stołowa:
trapezophorus, gr. Stołowe nogi.
trăpeza, gr: Stoł, Bánk.
trăpezīta, gr. Bánkierz.
trăveho, i. idem transveho.
trăvio, Przenikam.
traulisso, gr, Szeplunię.
traulus, gr: Szepłuń.
trăvŏlo, Przenikam. idem transvolo,

T R E

trĕcēni, trĕcenti, trĕcēntēni, Trzystá, Wiele czego. Dreyhundert/ Non si trecenis quotquot eunt dies. (Alcaic,) Hor:
trĕcēnties. Trzystákroć.
trĕchĕdipnum, gr: Szátá bieśiádna, Szátá kosmáta
tredecies, Cic. corr: terdecies.
~~trepecim,~~ Trzynaśćie. treis, Tzey,
trĕmĕbundus, Drząсy,
trĕmĕfăcio, Zátrząsam Przestraszam porușzam. Zittern machen/ Annuit, & totum nutu tremefecit olympum. Virg. syn. Tĕrrĕo, ēxterrĕo, trĕmōre cōncŭtio,
trĕmĕfio, Boię się, Drżę.
trĕmendus, Stráſzliwy. Erschröcklich. syn: Horrĭdus, hōrrĭbĭlis, hōrrēndus, tērrĭficus,
tremipes, sub Kaczka.
trĕmisco, Drżę 2. Trzęsę się.
trĕmissis, is, m, sub Złoty czerwony, & sub Uncya.
trĕmo, Drżę. Trzęsę się. Zittern/ erschrecken/ Armorum & radiis picta tremebat aqua. P. syn: Trĕmĭsco, cōntrĕmĭsco, trĕpido, hōrrĕo, vel

vacillo, nūto, lābo. *phr.* āttŏnĭtos sŭbĭtus trĕmor ŏccŭpat ārtus. Vāgus, per ārtus ērrat ēxcŭlsos tremor, & cŏrde, & gĕnĭbus trĕmit, Cŏr āttŏnĭtum sălit, Păvĭdumque trĕpĭdis pālpĭtat vēnis jĕcur. Gĕlĭdŭſque cŭcūrrit, īma per ŏſſa trĕmor. *v. Timeo,*

trĕmor. *oris. Drżenie, Trzęſawicá chorobá, Migotánie.* **Das Zittern/ Forcht/ Schrecken.** -- *ſubitus tremor occupat artus,* Virg: *ſyn:* Trĕpĭdātio: hŏrror, păvor, Timor. *v. Timor.*

trĕmŭlus. ſubſt. ſub Oſiká.

trĕmŭlus, *adject; Drżący. Migocący ſię, Trzęſący.* **Zitterend.** -- *oculi tremulo fulgere micantes.* Ovid: *ſyn.* Trĕmens, trĕmĕfăctus, trĕpĭdans, trĕpĭdus, trĕmĕbūndus, păvĭdus. tĭmĭdus, tĕrrĭtus, cŏntĕrrĭtus. *v. Timens.*

trepidanter, trepidè, *Boiáźliwie.*

trepidātio, *Drżenie.*

trĕpĭdo, *Drżę, Boię ſię, Spieſzę ſię, Przyſpieſzam, Uwiiam ſię.* **Fürchten/** *Ingenti trepidare metu, &c:* Virg. *ſyn:* Trĕmo. hŏrrĕo,

trĕpĭdus, trĕpĭdŭlus, *Drzący, przelękły, Wątpliwy, prętki.* **Erſchrocken.** *Accipit trepidos ac Niſum dicere juſsit.* Virg, *ſyn.* Trĕmēns, trĕmĕfăctus, trĕpĭdans, trĕmĕbūndus, păvĭdus, tĭmĭdus, tĕrrĭtus, cŏntĕrrĭtus, cŏncŭſſus, ēxtĕrrĭtus. văcĭllans.

trĕpondo. *Trzy funty.*

treſſis, m. ſubſtant: & adject: *ſub ſiedm pieniąſzkow, Trzy funty,*

treſſis, adject: *podły, Trzyfuntowy, Trzypieniężny.*

treſvĭri, trēvĭri, lege infra triumviri,

TRI.

Triangŭlāris, *Troyweglisty.*

triangulum, *Trzygrániſtość.*

triangulus. *adject: Troyweglisty.*

triārius, *żołnierz przedni, Jánczárowie.*

trias. *adis, gr. Troyká.*

trĭbacca, *Náuſznicá.*

trĭbas. *adis, in Sodomczyk.*

trĭbŏlāra plumbata, *pocisk rogaty*

tribŏli: *gr, Kotewki żelázne.*

Trĭbrăchus, Trybrachys pes, ex tribus brevibus conſtās. Quintilian, Tribrevis, Triorches. Brachyſyllabus. Chorius. Diomedi.

trĭbŭārius, *Cechowy:*

trĭbŭla, *æ. Wozek młóciebny.*

tribularia orum, Proba.

Trĭbŭlārium: ubi tribulæ ſervantur. Rob. Steph. ex Columella Ego apud eum non reperi,

trĭbŭlātio, transl. Utrapienie, propriè Młócbá.

trĭbŭlātus, *Zębáty.*

trĭbŭlis, *Rodowy, Lechowy, Ziemek.*

trĭbŭlo, *Młocę, Trápię.*

trĭbŭlum; *Wozek młóciebny.*

trĭbŭlus, *Gr: Kotewki* 1, 2. *Orzech wodny Węgdźidło.* **ein Gattung Diſteln/Stralen genant** *Epith:* ăcūtus. āſper, hŏrrĭdus, mŏrdax, ſcāber, rĭgĭdus. *phr.* Et pĕdĭbus nūdos trĭbŭli, călcābis ăcūtos Lŏlĭum, trĭbŭlīque fătīgant trĭtĭcĕas mĕſſes,

Trĭbūnal, *Stołec ſądowy, Sąd, Forum, Trybunał, Inkwizycya* 1. **Ein Richterſtuhl/** *Quod faciat magnas turpe tribunal opes.* Ovid: *ſyn:* Thrŏnus sŏlĭum. *epith.* Sūblīme, jūrĭdĭcum, æquum, jūſtum. *phr.* Jūdĭcis, jūrĭdĭcum sŏlium, sēdīle. Fŏrēnſis sēdes. Stat jūdĭcis ante trĭbūnal pāllĭdus. Jūdĭcūmque rĕos cŏgit pāllēre trĭbūnal.

trĭbūnātus, *us, ſub Poł źiemſki.*

trĭbūnĭtius, *ibidem.*

trĭbūnus, *Cechmiſtrz. Poſpolſtwá obrońcá Kát.* **Ein Zuchtmeiſter/** *Sumere depoſitum clavum fierique tribunum.* Hor.

tribunus ærarii, *Podſkárbi.*

tribunus militum, *Połkownik,* Rotmiſtrz.

tribunus plebis, *ſub Poſel źiemſki, Poſpolſtwá obrońcá.*

tribunus vapularis, Smágánie.

trĭbuo, *Dáię* 1. *przyczytam, Dozwalam, Dzieię* 1, *Dopuſzczam. Przyznawam* 1. *Trzymam o kim, Wazę kogo, Dwoię,* **Geben/zulaſſen/zumeſſen.** *Riſerunt faciles & tribuere Dei:* M. *ſyn:* Dō, prœbĕo, trādo, lārgior, īmpĕrtior, vel dĕfĕro, cŏncēdo, vel ārrŏgo, ādſcrībo.

trĭbus. *us, f. Pokolenie, Powiat, Cech.*

trĭbūtārius, *adject. Poborowy, Hołdowny.*

trĭbūtārius, *ſubſt. Hołdownik.*

trĭbūtim, *ſub Cech.* trĭbūtio, *Dźiał.*

tribūtor

tributor, Dawcá, Dźielcá.
tributorius, Dźielny.
tributum, & tributus, us, Pobor, Pogłowie, Podymne. Schatz, Steur/ Et soli domino ferre tributa suo est. Ovid. syn. Vĕctīgal, pōrtōrĭum, v. Vectigal.
trica. Powrozek.
tricæ, Bayki, Mátániná, Trudność, Szuszwáłki.
tricămĕrātus, Trzypiętrny.
tricēnārius, Trzydźiestny, Trzydźiestoletni.
trīcēni, Trzydźieśći. Sed apud Horati. Ode 14. libri 2. corrigo Trĕcēnis. nam Tricenis. tri longa.
tricennium, Trzydźieśći lat.
tricenti, tricenteni, Trzy stá.
trĭcenties Trzystá kroć.
triceps, cipitis. adject. omne. Troygłowy. Dreykopfig/ Tuq; triceps Hecate Init. Hexam. Ovid.
trīcēsĭmus, Trzydźiesty.
trichapton, gr. Szata ćienka.
trĭchias, gr. Sárdelá, śledź.
trĭchiăsis, gr: Włosow wyrastánie.
trichila, æ, gr: Chłodnik 2. Wánienká, Chodzenie 4.
trĭchĭlum, Obłodnik 2.
trĭchĭlum, sub Troyuszny.
trichinus, gr Szczupły, Niespory, Zawikłány.
trĭchis, idis. f. gr. śledź.
trĭchītis, is. vel idis. f. gr. Hałun.
trĭchŏmănes, gr: Rzeja skálna 2.
trĭchŏrum, trĭchŏrus, gr: Troisty.
trichrus, ri, gr. Kámień farb rozłicznych.
trĭcies, Trzydźieśći kroć.
triclīnarium, idem tricliniarium:
triclinarius, idem tricliniarius, Stołowy.
tricliniarcha, æ, m, gr: Stołowy 2.
tricliniare vestimentum. Szátá bieśiadna.
triclīniăris, Stołowy 1.
tricliniarium, Stołowa izba, Szátá bieśiádna, Obićie.
triclīniarius, adject. Stołowy 1. subst. Stołowy.
triclinium, Stołowa izba, Refektarz, Łoszko stołowe. Gemach/ darin man isset/ Nunc jam luxuriæ pars & triclinia templis. H.

trĭco, onis, Warchoł, Báiá, źmigrosz, & sub Mátaniná.
trico nummarius, Dłużnik.
trĭcoccum, gr: Brodawnik.
tricoccus, gr Trzyźiárnisty.
Trĭcolum, tricolon, Senec. i. tria membra. aut trium membrorum periodus, metrum, sententia Trimembris. Sipont:
trĭcondўlus, Gr. Trzykłykty.
trĭcongium, sub Trzygárcowy.
trĭcongius, gr. ibidem & Piiánica 2. & sub Dwugárcowy,
trīcor, aris, Wádzę się, Máchluię, Táriguię się.
trīcor, dis, adject. omne Troysercy.
tricornis, Comm. Troynogi
trĭcorpor, hic, hæc, hoc Mieszczaniec 1. Dreyleibig, Geryonis peteret cum longa tricorporis arva. S.
trĭcōsus, Swárliwy, Oćiągáiący się.
trĭcŭbĭtālis, tricubitus, Trzyłokćiowy, Sążnowy
trĭcuspis, adject omne Troygrotny Dreyspitzig/ -- Positoq; tricuspide telo. Ovid.
tricuspes telum, Ość do łowienia ryb.
tridens, adject: omne. Troyzęby subst. Ość & sub Widły. Dreyzackige Gabel. Fudit equum magno. tellus percussa tridenti, Virg. syn. Fŭscĭna, epith. Sævus, æquŏrĕus, mĭnāx, trĭfĭdus, ūncus, ădūncus, vălĭdus, terrĭfĭcus, Nēptūnĭus. phr. Trĭplex, trĭsŭlca cŭspis, hăsta. Tēlum trĭcŭspe trĭplĕx. Tergĕmĭna cŭspĭde tēlum. Nēptūni scēptrum Fŭscĭna dĕnte minax, æquŏra mūlcens. Quŏd tēmpĕrat æquor, Fūdit ăquas tēllus pĕrcūssa trĭcūspĭde tēlo. Nōn ĭlli ĭmpĕrĭum pĕlăgi, sævumque trĭdēntem, sĕd mĭhi sōrte dătum.
tridentifer, sub Widły 1. Der Neptunus mit seinem dreyzackigen Spiess/ Regna vagæ, dixi sortire Tridentifer, undæ. Ovid:
trĭdrăchmum, gr. Wiardunk:
triduo, sub Zá kilká dni.
triduum, Trzy dni. Drey Tag/ Si totus tibi triduo legantur (Phal:) Mart.
triennis, Trzyletni triennium, Trzy látá.
triens, substant: m. Trzećia część. sub Częśći cáłey

całey rzeczy, Dłoń, Kieliszek. & sub śiedm pieniąszkow:
triennis adiect. Trzyczęśćiowy.
triens sestertii, Szeląg.
triental, ālis, hoc sub Kieliszek.
trientālis, Trzyczęśćiowy, Czterypálcowy.
trientarius, sub Lichwa, & śiedm pieniąszkow.
trierārchus, Gr: Amiral 1.
triēris, is, vel eos f. Náwá 12.
trietēricus, Gr. Trzyletni. Cotrzećioletni.
triēcēris, idis. f. gr: Trzy látá.

T R I F

Trifāriam, Troiáko, Ná troię.
trifarie. Troiáko. trifatidicus. Wieszczy.
trifax, adiect: omne. Troypászęki. Dreyschlündig Cerberus hæc ingens lætritu regna trifauci. Virg.
trifax, ācis adject, omne, sub Bełt.
trifer, triferus, Trzykroćiodny,
trifidus, Troisty, Troygrotny, Roztroiony, Dreyspaltig/ Najades Hesperiæ trifidæ fumantia flamma (Ovid.
trifilis, Mart. melius tripilis.
trifilum. Noszenie drogie.
trifinium. sub Granicá.
trifōlium. Konicz ziele.
trifolium acuto folio, Szczawik.
trifolium odoratum, Komonicá pachnąca.
trifolius, Trzylistny. triformis, Trzykształtny,
trifūr, Złodźiey 2. Arcyzłodźiey.
trifurcifer, Złodziey 2, Szubienicznik.
trifūcus, Troisty, Troygrotny Rosochaty, Roztroiony.
triga, Potroyny cug, Woz 2.
trigarium. sub Potroyny 2.
trigārius, Woźnica.
trigemini, hi. Troiácy.
trigēminus, trigemmis, Troisty.
trigēsimus, Trzydźiesty. Dreyssigst/ Bis jam pene tibi consul trigesimus instat. Mart:
triginta, Trzydźieśći. Dreyssig/ Ter triginta quadrum partes per sidera reddant. Triginta magnos volvendis mensibus orbes. Virg.
trigia. gr: Barwená.
triglites. triglitæ m. gr. sub Bárwená.

trigon, ōnis, hic gr. Piłá 2,
trigōnālis, Troywęglasty, & sub Piła 2.
trigōnicus, Gr: Troywęgłasty.
trigonus, subst. gr. Trzygrániastość, adiect Troywęglásty
tribōrium, Trzygodźinny czás.
trilibris, Trzyfantowy.
trilinguis, Trzyięzyczny. Dreyzüngig/ Caudam & recedentis terlingui. (Jamb. cum syll.)
trilix, adiect. omne icis. Troynitny; Trzywzorny. Wzorzysty, & sub Cwelich,

T R I M

Trimācrus, pes Calepin idem Molossus. De syllabæ MA, vide Macrobius.
trimalcio, Psotliwy. Roskoszník.
trimātus, us, Trzy látá.
Trimembris, idem Tricolos.
trimēdimnus, ćwiertniá 1.
trimēnon, Gr. Járká.
trimēstre spatium, Kwartał 1.
trimestris, Trzymieśięczny, Járy 1.
Trimeter versus. Trimetrum carmen, Sipont. Diomed. ex tribus mensuris, vel pedibus constans in Monopodia, & sex Dipodia Senarius. Sipont.
trimōdia, & trimōdium, Korcá krakowskiego połowica.
trimodia satoria, Kosz
trimūlus, trimus, Trzyletni.
trinēpos, Prápráwnuk.
trini, Trzey, trinus, Troi.
Trinitas SS. Troyca święta. Die Heilige Dreyfaltigkeit/Dreyeinigkeit/ Monstrans honorem Trinitatis hospita (Jamb.) Pr: syn: Trias, epith. Sāncta, ālma, vēnērānda, ādōrānda. phr, Ætērnus, Gēnitor, Prōles æquæva pārēnti. Spīritus omnipōtens, āmbōrum mūtūus ārdor Persōna triplex. idem Dēus sed simplex. & ūnus. Persōna triplex, æquālis, cōnsors. ātque coævā sibi, ūna trium Dēitas, & ūna est ēssēntia, āb ūno idem est & Vērbi, Spīritus, ātque Pātris. ūna eādēmque trium quōniam ēst ēssēntia, quǽque numquam vel mājor, vel minor ēsse pōtest, ōmnipōtens Gēnitor, Nātūsque & Spīritus ālmus, ūna in persōnis pār tribus ēst ēadem Vīrtus, ūna mānēns eādem tribus, ūna pōtestas

Quæ

Quæ Pāter, hæc gĕnĭtus. Spīrĭtus īlla pŏtĕst. Pātris & æquævæ prŏlis, Flātūsque sācrāti splĕndĕat ætĕrna laūde pĕrēnnis hŏnor. Glōria sūmma Pātris, Nātīque & Flāmĭnis ālmi. v. *Deus.*

trĭnoctiālis, *Trzynocny.*

trīnoctium. *Trzynocny czás.*

trĭnōdis, *Trzysęczny.* *trinso, as, świerkocę.*

trĭnum nundinum, trinundinum, *sub Jármárk,*

triobolum, *Podwoyny grosz.*

triones, *bi, sub Woł, Robotny woł. Woz niebieski.*

triophthalmos gemma, *sub Troisty.*

triŏpis, *idis, ibidem.*

triorches, *æ. m. gr: Jástrząb, Centurzya 1. & supra Tribrachus.*

TRIP

trĭpālis, *is, sub Máćica náwiązána.*

trĭparcus, *Skąpy.*

tripārtitō, *Ná troię. Ná trzech, Troiako.*

trĭpārtĭtus, *Troisty.*

tripătĭnum, *Ná trzy misy, Rozgordyás, Noszenie 2*

Tripectorus, pro Tripector. apud Lucret. Gifanius.

trĭpĕdālis, tripedāneus, *Trzystopny.*

trĭpĕdo, as, Jednochodą iádę.

trĭpes, *Trzynogi es corripit Ausonius.*

trĭphōnus, *Gr: sub Głos 8.*

trĭpĭlis, is, Trzywłósy trĭplātis, *Potroyny,*

triplaris nummus, *Potroyny grosz.*

trĭplex, *adiect: Troy, Troiáki* Dreyfaltig/dreyfach/ *Nec vani triplices, brevisq; mappa. (Phal:) M*

Trĭplex, *substant: Scribon: ad singulorum libram pando, olei triplex adjicitur. i. vas tres habens mensuras, incertum quales. Item v. Triplices.*

trĭplĭcatio, *Troię̄nie:*

triplĭciter. Troiako. trĭplĭco, *Troię 1:*

triplinthius paries, *ściana we trzy cegły.*

trĭplo, *Wetroynasob, sub Weczwornasob.*

trĭplum, *Tyle troie,* Tryplus, *Troynasobny.*

trĭpŏlium: *gr. Turbit 1. Odmienikwiat.*

trĭpollicaris, Trzypalcowy.

tripendium, Trzy funty.

trĭportentum, Cud.

T R I

Tripota, Nomina Prisciano sunt, quæ tres tantum diversos casus habent, etiamsi integrè declinentur, ut templum, & neutra utroque numero. Diomedi & recentioribus. quæ tres tantùm casus in alterutro numero habent, cæteris autem deficiunt. ut Opis, Rura.

trĭpŭdio, *as, Skaczę 2.* Tantzen/ hüpffen/ *syn.* exūlto, sālto, *v. Salto: Choreo.*

trĭpŭdium, *Skákánie wesołe, Wyskákowánie. Puk 2*

tripudium pullorum, tripudium solistimum, *Wieszczba.* (*nogi.*

trĭpus, *adiect. gr. Latini Tripes reddunt Trzy-*

trĭpus, ŏdis. *vel odos, subst: Trzynog, Tryfus, Wyrocznica.*

trĭquĕrca forma, *Trzygránistość.*

trĭquĕtrum, triquetrus, sub *Troywęglisty.*

trirēmis, *is, f. Náwá, Gálerá.* Dreyrūdig/ *Nauseat ut locuples, quam ducit prima triremis. v. Navis,*

tris, pro tres, Trzey:

Trisagion. Canticum ter vocem agios. i Sanctus, repetens, trisagion.

trischœnus, *m, gr. Trzy mile.*

triscurrium, żart nieuczćiwy.

triseclisenex, Zgrzybiały.

trispastos *gr: sub Windá 4. Kluba 4.*

trissat hirundo. sub Jáskołka.

trissāgo, Ożánká.

trĭstĕgns, *gr: Trzypiętry,*

trĭstĭculus, *Przysmutnieyszy, Smutny,*

trĭstĭficus, Smutliwy,

trĭstĭtia, *tristitias, atis. Tristities. ei: & trĭstĭtudo, Smutek,* Traurigkeit/ Betrübnüs/ *Pectora tristitia dissolvenda dedit.* Tib. *syn.* Mœror, mæstitia, dŏlor; ăngor, squāllor, lūctus, ærūmna, ănxĭĕtas, *epith.* Grăvis ăcērba, mŏlēsta, quĕrŭla, ăcūta, lăcris intŏlĕrābĭlis, sūmma, vĭŏlĕnta, īnfānda, īnsāna, sæva, ŏdĭōsa, fĭcta, ŏccŭlta, pĕrpĕtŭa, diŭtūrna, lānguens, atrŏx. *phr.* Trĭstĭtiæ ōnus, nūbes, Dūri lābōres ănĭmi. Cūtæ trĭstes, Trĭste vūlnus mĕntis. Trĭstis sŏllĭcĭtūdo, ănĭmi angor, dŏlor īmplācābĭlis. Squāllens cūltus Cŏntrāctæ nūbĭla frŏntis mærĕntia pĕctŏra. *v. Dolor,*

tristis, *Smutny żałosyny, Ponury, Niesmáczny, Strászliwy, Poważny, Okrutny, Srogi, Gorzki.* Traurig/betrübt/ *Post tamen & misero tristis & asper amor.* Tib, *syn.* Mœstus, mœrens, dŏlens, afflictus, ānxĭus, sōllĭcĭtus, cōntrīstātus. *phr.* Mærōre, trīstĭtia, ærūmnis prēssus, dējēctus, gĕmens. Trīstĭtia, mærŏr mēntem prĕmit, vĕxat, āngit. Mœrens incōnsōlābĭle vūlnus mēnte gĕrit tăcĭta, Ægrēscunt mæsti, squāllent circum ōmnia lūctu, *v. Doleo & Tristitia.*

tristiùs, *Smutnie.*

trĭsulcus, *Troisty, Rosochaty.* Dreyspitzig/-- *linguis micat ore trisulcis.* Virg.

trităvia. *Prádziádowa babká.*

trităvus, *Práprádźiádow dźiad, & sub Dźiad 1.*

trĭthăles, *gr. Rozchodnik mały.*

Trithemimeres, gr. vide supra, sub Cæsura

triticcius, trĭtĭceus, *Pszenny* Von Waitzen/ *At si triticeam in messem robustaq; farra:* Virg.

tritici vitium, *żyto.*

trĭtĭcum, *Pszeńicá,* Waitzen *syn* Fār, frūmēntum,

triticum aqua incoctum, *Piwo.*

triticum frictum *Słod* triticum trimestre, *Járka*

trito, pro strito, Łoże,

trĭton. *gr,* *Trąbá. Morski człowiek, Wietrznik, Tuńczyk, Kurek ná kośćiele, Sadzawnik.*

trĭtor, *Trzący, Skáźićiel, Tracz.*

tritor compedum, *Okowániec.*

trĭtūra, *Młočbá, Sádno trīturo. Młocę.*

trĭtus, *ti, Wytárty, Utarty, Pospolity.*

trĭtus, *us, Tárćie, Ścieránie 1.*

TRIU

Trĭvĕnēfĭca, Czárownicá 1:

Trĭvĭălis, *Trzydrożny, Pospolity, Podły.*

trĭvĭum, *Drog zbiezenie, Rozstanie drog, Tręt, Droga,* trivius, *Trzydrożny.*

triumphalia, *orum, Triumf.*

triumphalis, *Tryumfowy Zwyćięski, Tryumfem sławny.* Triumphirlich/ *Saxa triumphales fregêre Capharea puppes,* P.

triumphator, *Tryumfuiący.* Sieghaffter/ Einreiter / Triumphierer/ *Ergo triumphator latitantе ex hoste togatus:* P. *syn.* Trĭumphans ŏvans, victor. *phr.* Trĭumpho cĕlĕber, elātus, illūstris, trĭumphos mĕrĭtus, *v. Victor.*

triumphātus, *us, Tryumf.* Oberwunden / *Ille triumphata Capitolia ad alta Corintho.* Virg: *syn* Vĭctus. dēbēllātus, dēvīctus, sŭpĕrātus, dŏmĭtus.

triumpho, *Tryumfuię 1. 2. weselę się.* Sieghafftiglich/ einreiten triumphieren/ *Victor ab hoste redit, lætaque triumphat in urbe.* (Prop. *syn:* ŏvo, vel ēxūlto, lætĭtia, gēstio: Trĭumphum āgo, dūco. Trĭūmpho invĕhor. cēlsa ăd Căpĭtōlia Vĭctor āgit, dūcit cūrrum, ăd tēmpla Dĕum Trĭumphāli dēvīnctus, tēmpŏra laūro. Cūi laūrus ætērnos hŏnōres Dālmătĭco pĕpĕrit trĭumpho. *v. Victor, Triumphus.*

trĭumphus, *Tryumf.* Ein herrlicher und prächtiger Eintritt/ Triumph/ Sieg/ *Nullus & antiquo Marte triumphus ævi:* P. *syn.* ŏvāti o. *epith.* Clārus, īnsignis, cĕlĕbris, sŏlēnnis, magnĭfĭcus, nŏbĭlis, sŭpērbus, lætus, fēstus, fēstīvus săcer; aŭgūstus, laūrĭger, sūblīmis, dĕcōrus, āmbĭtĭōsus. *phr.* Trĭūmphij pŏmpa, dĕcus, hŏnor. Trĭūmphālis pŏmpa, fēsti hŏnōres Pārtŏque ībit Rēgīna trĭūmpho īngrĕdior cūrru lætos ĭmĭtānte trĭūmphos. Sic tāndem insvēto Căpĭtōlia cēlsa trĭūmpho īngrĕdĭtur, grātēsque Dĭis pērsŏlvit ămīcis, īmmēnsumq; aūri mŏntem, īngēntesq; rĕcŏndit Thēsauros in tēmpla Jŏvis, tēmpūsque per ŏmne. Dītavit patriam. *v. Victor, Trophæum.*

triumvirālis, *Horat. ad triumviros pertinens.*

triumvirātus, *Cicer. Officium triumvirorum.*

trĭumviri, *Cic Liv.* Tresvĭri, *Plaut.* (*Treviri Cic. in ambiguo*) *magistratus Romæ varius quem tres vices administrabant. Erant enim Capitales, carceris custodes nocturni. Tacito. Mensarij. Monetarij Epulonēs, Coloniarum deducendarum Livio.*

triuncis, *is m. subst. vel* triunx, *cis, subst. Pieniądz. & sub śiedm pięniąszkow, & sub Częśći cáłey rzeczy, Trzy częśći. & sub Uncya.*

triuncis, *is, vel* triunx, *adject. sub Uncya.*

trixāgo, Ożańká, trīxis, *is, Kłeszczowina,*

TRO

Trochæus pes, *Cicer. à rota cursu dictus, quod sit rotundus & volubilis. Diomed. qui eundem Rotulum vocat. cordax Aristot. Cordax Cicer Par est syllabis duabus & Temporibus tribus Iambo, sed situ eidem oppositus -◡ Trochæus. ◡- Iambus.*

Trochaicus versus, *Trochaicon Metron. ex Trochais constans.*
trōchīlus, *Krolik ptak. Kokoszká błotna.*
trochiscus, *gr: Kołaczek, Trociczká,*
trōchlea, *gr. Kluba 2.*
Trochulus Plaut. corr. Torulus
trochus, *Gr. Krąg grá.*
trōgālia, *orum. gr. Wet 1. & sub Szczodrak.*
trōges, *à trox, gr. Robacy w iarzynie.*
trōglōdȳtes, *æ, m Gr. Stryżyk.*
trōgon, *ōnis, m, gr. Krzywonos.*
Trōja: Trojæ ludus. *Gonitwá, Skakanie. zołnierskie*
Trōpæus, Sueton, i vilis: legit Turneb. *Capreus, pro scurra. Lavin.* v. *Błazen*
trōphæum, *Gr. Zwyćięstwo, Zwyćięski znak* Ein Siegeszeichen. *Mezenti ducis exuvias tibi, mane, trophæum.* Virg *syn.* Spŏlia; ēxūviæ, *epith.* Lætum, clārum, fēstum, nōbīle, dīves, īnsīgne, sōlēnne, sūpērbum, īllūstre, māgnīfīcum, hōstīle.
trōphīma, *tis, & orum Gr. Mámczyne myto.*
tropica signa, *Przesilenie 2.*
tropici circuli, *sub Koła niebieskie.*
trōpīcus, *Gr. Odwrotny, Niewłasny.*
trōpis, *is. Gr. Naw dno.*
trōpōlōgia, *Gr. Zámiáná słow, Obyczáiom służąca mowá.*
trōpus, gr: *Zamiáná słow, Sposob, Zwyczay, Obyczay, Obyczáię.*
trōssūlus, *śiádły, Gálant, Hálábartnik.*

TRU

trua, *Wárzęchá, Miednicá, & sub Kielnia.*
trūcīdātio. *Kátowánie.*
trūcīdo, *Zábiiam 2.* Tödten/ erwürgen/ *Fit via vi, rumpunt aditus, primosque trucidant.* Virg: *syn,* īnterfīcio, īntērīmo, jūgŭlo, cædo, ōbtrūnco, nĕco, ŏccīdo. *v. Occido.*
trucța, *Pstrąg.* trūcūlo, *sub Drozd.*
trucūlentiùs, *Srogo.*
truculentus, *Oktutny, Srogi. Strászliwy* Grausamlich/ tyrannisch/ *Nulla Getis toto gens est truculentior orbe.* Ovid: *syn.* Trūx, fĕrus, ātrōx, fĕrox, crūdēlis, īmmānis, ēffĕrus, sævus, tĕrrībĭlis, īnhūmānus, īmmītis, āsper, *v. Crudelis*
trūdes, *is, f. Tłuk, 1.*
trūdo, *Trącam, Pcham: Popycham.* Fort stossen/ *Spes jubet esse ratas. in prælia trudit inermem,* H. *syn.* Pĕllo, īmpĕllo, cōmpĕllo, ădīgo.
trulla, *Wárzęchá, Kielnia 1. 2. Czárá,* Stolcowe *naczynie. an Urynał 1. Sklep 1.*
trulleum, *Miednicá 1. Nálewká 2,*
Trullus, *Trucil. adject à* Trulla *Sipont. i. trullæ similis, Sed incertum cujus significationis, cum trulla multas habeat, fortè tamen Czárowy à czárá, vel á simili poculo, cum Lucilius de potoribus loquatur, quibus Trulleus postomis, inquit, à naribus pendet Kágániec czászány, konwiány, vel czásza, szklenicá, konew iák kágániec wiśi pod nosem* v. *Miednicá.*
trullistatio, *Tynkowánie.*
trulisso, *Tynkuię,* trullium, *Miednicá.*
truncatio, *Ucinánie, Niedołężność.*
truncātus, *Obćięty, Niedołężny.*
trunco, *Scinam, Ucinam.* Stümpeln/ *syn.* ōbtrūnco, āmpŭto, mūtĭlo, scīndo, ābscīndo.
truncŭli. *Drobki.* truncum opus, *Tułow.*
truncus, *subst. Pniak. Pień, Pniaczek, Korzeń, Kłodźina. Kikut, Tułow & tr Głupiec, Nikczemnik.* Ein Stamm / Strumpff/ Klotz *Indutosq; jubet truncos hostilibus armis.* Virg. *syn:* Stīpes, *Meeaph.* Stŭpĭdus, hĕbes, tārdus. *epith.* Dūrus, vălĭdus, fīrmus, stăbĭlis, prōcĕrus, īngens, teres, rŏtūndus. nōdōsus, rāmōsus. *phr:* Trūnci rōbur. Sūrgit trūncus & īngēntem rāmōrum sūstīnet ūmbram. *v. Palus.*
truncus, *adject. Obćięty, Niedokończony, Niedołężny Niecały* Gestümpelt. *Auribus & truncas inhonesto vulnere nares,* Virg. *syn.* Trūncātus, ōbtrūncātus, āmpŭtātus, mūtĭlus, scīssus, ābscīssus.
truo, *as. Mieszam w garcu.*
trūtīna, *Wagá 1. Przeżmian, Kluba 2. Szal kluba, Szale małe, Rozsądek 2.* Eine Waage, *Si volet, hac lege in trutina ponetur eadem,* Hor. *syn* lībra, stătēra, bĭlanx, lānx. *v. Libro.*
trutinator, *Ważnik.*
trūtīno. *as, Ważę.* Wägen. *Atq; experrecto trutinan-*

minantur verba labello. Perſ. *ſyn.* Lībro, pōndero, pēndo, *v. Libro.*
trutinor, idem & Mamrzę. trutta, *Prąg*
trux, ŭcis, *omne. Srogi, Sträſzliwy, Okrutny.* **Grillig/grimmig/** *Ita truces inimicitias, & funebre cellum.* Hor. *v. ſupra Truculentus.*
trybŏlium, *Gr. Miſá 1.*
Trychnon, vel Trychnos; *gr. idem* Strychnon.
trўgīnus, *Gr. Droždžány.*
trўgon, *f. gr. Sinogarlicá, Páſternak rybá.*
trўpăne, *es* trўpănum, *gr. Swider.*
tryſſō, *as, ſub Sinogogárlicá.*
tryxallis, *al.* troxallis, *idis, gr. ſwiercz.*

T U

Tu, *Ty.* **Du/** *Tu mihi quodcunq; hoc regni, tu ſceptra, Iovemque.* Virg.
tu tu, *Hu hu.*
Tua clementia, tua dominatio, tua reverentia Waſzmość.
tŭba, *Trąbá 1. 2. Pobudká, & ſub Puzan.* **Ein Trometen/Poſaun/** *At tuba terribilem ſonitum procul ære canoro.* Virg. *ſyn.* Claſsĭcum; lĭtŭus, cōrnu, bŭccīna. *epith.* Clāra, fĕra. cănōra, clāngēns, sŏnāns, īnflāta, ănĭmans, rĕsŏnans, tōrtĭlis, bĕllĭca, clāſsĭca, lūctĭsŏna, ſtrīdens, raūca, căva, ænĕa; trŭcŭlēnta, trĕmēnda, flēxĭlis, tĕrrĭbĭlis, vōcālis, grāndĭsŏna. ūnca, māgnănĭma, bēllĭgĕra, trĭſtis, Mārtia, sŭpērba, tĕrrĭfĭca, crĕpĭtans, hōrrĭbĭlis, querŭla, hōrrĭda, sāngvĭnĕa, fūnēſta. *phr.* Æs, cōrnu căvum cănōrum, raŭcum. Cōrnu tŭba flĕxĭlis ŭnco. Mārtius æriscănor. Tūbæ sīgna, sŏnĭtus, mūrmur. Mārtia claſſica. Dāns bēllo sīgnum, Thўrrēnum cōrnu. Quæ fĕra bĕlla cănit. Tĕrrĭfĭcis frāngēns clāngōrĭbus aūras. Strīdor lĭtŭum, clāngōrque tŭbārum. Tŭba tĕrrĭfĭco, ſtrīdens, clāngōre. ēxŏrĭtur clāmōrque vĭrum, clāngorque tŭbārum, āt tŭba lūctĭfĭcis pūlſat clāngōrĭbus ŭrbem. Jām hōrrīda clāngūnt sīgna tŭbæ. Clāſsĭca māgno īnflāntur sŏnĭtu, īncrĕpŭēre sĭmul fĕrālia claſsĭca sīgnum. Tŭbārum clārēſcunt sŏnĭtus, ārmōrumque īngrŭit horror, Ærĕ cĭēre vĭros, Mārtemque āccēndĕre cāntu.
tŭbārius, *Trębnik.*
tŭber, ĕris, *hic. fructus. Jabłko Africkie,*
tŭber, *hoc, arbor, in Jábká Africkie.*
tŭber, ĕris, *hoc, ſubſt. Grzyb 1. Garb 1. Guź 1. 2. & Jelenia bedłká, & ſub Nápuchły.*
Tuberans ſinus, à Tubero Apulei, i. tumens.
tŭbercŭlum, *Guźik 1, Wrzodek.*
tŭbĕrōſus, *Nápuchły. ſub Nápuchło.*
tŭbĭcen, *Trębacz.* **Ein Trommeter/Poſaunblaſer/** *Qua jacet & Trojæ tubicen Miſenus arena.* Pr, *phr.* Cum bēllĭcus ære cănōre sīgna dĕdit tŭbĭcen: ēxcĭtat ăd pūgnas tŭbĭcen, ære sŏnōro sīgna canit.
tubicen ſymphoniacus, *Puzániſtá.*
Tubiluſtria orum, Varroni. dies quo tubæ ſacrorum luſtrabantur.
tŭbŭlātio, *Zwinięnie 2. Nádęcie.*
tŭbŭlātus, *Wydrożony, & ſub Fałdowanie.*
tŭbŭlus, *Rurá wodna, Rurny ſtup, Pończochy, & ſub Pukawká.*
tŭburcĭnor, *żrę, Rozgárdyás ſtroię.*
tŭbus, *n. Rurá wodna Kiſzká 1. Pioro, Cewká.* **Ein Kanal/Waſſer-Röhr/** *Modo qui per omnes viſcerum tubos ibat,* (Scaz:) *ſyn.* Fĭſtŭla, cănālis
tŭcceum, tucētum, *Szołdrá, ſiekánina Drápanina, Galareda, an Kontuz?*
tucia B Mośiężne odmioty.
tŭdes, *is, vel itis,* tŭdis, *is, vel itis. hæc hic.*
tŭdĭcŭla, *Stępa. Wárzechá.*
tŭdĭcŭlo *Mieſzam w gárcu, Toczę 3.*
tŭdĭtānus, *Głowa* tŭdĭtes, *hi, ſub Młot.*
trŭdĭco, *as, Tłukę 1. Knuię 1.* (*Młot.*
tŭĕor, *Bronię 1. 2. Záchowuię 1. Przeſtrzegam, Podeymuię kogo, Przyſtrzegam, Opátruię, Pátrzam.* **Beſchirmen/behüten/** *Hæc tandem concede hæc are tuebitur omnes.* Virg: *ſyn.* Tŭtor dēfĕndo, cŭſtōdio, tĕgo, prōtĕgo, sĕrvo, cōnsĕrvo, āſſĕrvo, vel īntŭĕor. *v. Defendo & Video*
tŭgŭriŏlum, *Cháłupká,*
tŭgŭrium, *Cháłupá, Játá:* **Ein Hüttlein/** *Pauperis & tuguri congeſtum ceſpite culmen.* Virg.
tuitio, Bronienie.
tŭlĭpa. *Lilia Turecka, & ſub Storczyk.*
tullius, tullus, *Rurny ſtup, Strumień 2. & in Szczerká.*

tum, *W ten czás, Tedy 3. Dopiero 2. Nád to, Więc 2.* **Dann/darnach/ alsdann/** *ſyn.* Tŭnc, dĕīnde, prætĕrĕa.

tum autem, *Nád to,*

tum, tum, *Częśćią 2. To idą, To ſtoią.*

tumba, è Græco, Grubá, Grob.

tŭmĕfácio, Nád to czynię. **Gleich wollen machen.** *Extenſam tumefecit humum, &c.* Ovid: *ſyn.* īnflo, tŭmōre replĕo.

tumefactus tr Pyſzny. tŭmens, *Nábrzmiały.*

tŭmeo, tŭmeſco, *Nádymam ſię, Puchnę,* Pyſznię *ſię, Wre co 2.* **Schwöllen/ geschwollen ſeyn/** *Lataq; proſpicio vela tumere ſinu.* Mart. *ſyn:* Tūrgēſco, tūrgĕo, īntŭmēſco, īnflor, ēxtūbĕro, prōtūbĕro, *phr.* Cōrpus tŭmet ōmne vĕnēno, & tŭa jam flētu, lūmīna fēſſa tŭment. Cōntīnŭo vēntis sūrgēntībus aūt frĕta pōnti īncĭpĭunt ăgĭtāta tŭmēſcĕre. jam læto tūrgent in pālmĭte gĕmmæ.

tŭmex, ĭcis. *f. Dęga*

tūmex, ĭcis, f. pro tomex, priſcè Łyczak.

tūmicla, *Łyczak.*

tŭmĭdĭtas, Nábrzmiáłość, Nádęćie.

tŭmĭdus, *Nádęty, Pyſzny,* **Geschwollen/ auffgeblasen/Item hoffärtig/** *Clamabat tumidis audax Leander in undis.* M. *ſyn.* Tŭmens, tŭmĕfāctus, tūrgĭdus, īnflātus, ēxtūbĕrans, prōtūbĕrans.

tŭmor, *Nádęćie, Nábrzmiałość, Nádętość* Pychá, *Puchliná.* **Geschwulst.** *Cuſtodum & nullo ſepta tumore placet.* Prop: *ſyn.* īnflātio, tūber.

tŭmŭlo, *as, Grzebię umarłego.* **Vergraben** / *Omnibus injecta tellus tumulabit arenâ.* Virg:

tŭmŭlōſus, *Págorkowy:*

tŭmultuāriè, *Porywczo, Zámieſzánie.*

tŭmultuārius, *Nágły, Porywczy, Nieprzebrany, Dorywczy, Náprętce 2.* tumultuatio, *Rozruch.*

tumultuo. as, ſub Burdy ſtroię.

tumultuor. *Zgiełk czynię, Buntuię 2.*

tumultuosè, *Nieporządnie, Porywczo,*

tŭmultuōſus: *Nieporządny, Buntowny Porywczy Burźliwy, Nieſpokoyny, Zámieſzánia pełny, Krzykliwy,* **Auffrührisch.** *Tumultuoſum ſollicitat mare.* (Alcaic,) H.

tŭmūltus, *us; Rozruch.* Zgiełk, *Trwogá 1. Zámieſzánie* **Auffruhr/ tumult/** *Huic rem Romanam magno turbante tumultu.* V. *ſyn.* Strĕpĭtus, mūrmur, frăgor, vel sēdĭtio, tūrba, mōtus *epith:* Pŏpŭlāris, cīvīlis, rĕbēllis, clāmōſus, ſævus, vēsānus, sŭbĭtus, rĕpēntīnus, hōrrĭbĭlis, crŭēntus *phr.* Sēdĭtiōſus rūmor, Cīvīles tūrbæ. Fŭrens vūlgi mĕtus. īnsāno cūncta tŭmūltu mīſcēntur ſtrĕpunt. *v. Murmur, vel Seditio.*

tŭmŭlus, *Págorek, Grob.* **Ein Bühel/ Grab/** *Sibilet in tumulis, & ſuper oſſa cubet.* Prop: *ſyn.* āgger: cōllis, vel sĕpūlcrum: *v. Sepulchrum.*

tumulus nivalis, *Zamieć,*

TUN

Tunc, *Wten czás.* tunc temporis, *ibidem,*

tundo, *Tłukę 1. 3:* Biię *kogo, Uderzam 1: Młocę, Mielę, Tępam, Zbiiam Wybiiam Nabiiam uſzy. Nálegam.* **Klopffen, stossen/** *Gens effrena virum Ripheo tunditur Euro,* Virg. *ſyn* Cōntundo, cædo, vērbĕro, fĕrio, pērcŭtio, pūlſo, tĕro, āttĕro, frāngo.

tŭnĭca, *Szátá 3. 4 5. 6. Sukmaná, Skorká 1. 2. 4. Łupiná. Błonká oczu, Jądrek ſkorká, Łyko Moſzny. & ſub Papierowe drzewko,* **Ein Leibrock ohne Ermel/** *In tunicas eat, & totum ſimul expiet annum.* J: *epith.* Mōllis, rădĭans, lāxa, ōſtrīna, sŏlūta. *v. Veſtis.*

tunica adamantina, *Zbroiá.*

tunica ex annulis ferrea, *Pánćerz*

tunĭca forensis, *Szatá do ludźi.*

tunica interior, interula, *Serdak.*

tunica intima, *Koſzula 1.*

tunica moleſta: *Kábat naſmolony.*

tunica pectoralis, *Káftan.* tunica pulla, *żałobá 2*

tunica tecta, *Zbroia & ſub Nieſzyty.*

tŭnĭco, U*bieram.*

tŭnĭcŭla, *Sukienka, Błonká oczu, Dźiánka.*

tunſus. *Tłuczony, & ſub Tłukę 3.*

tuo merito, *Dobrze tak ná ćię.*

tuopte, *ſub Twoy.* Tu*eor, eris, Pátrzam, Bronię.*

tuor. oris, m. Widzenie,

TUR

turba, *Poſpolſtwo, Tłum, Kupâ, Wielkość liczby, Chálaſtra 2. Rozruch, Burda Zamieſzanie,*

Podł, **Ein Hauff menge/getümmel** *Huc omnis turba ad ripas effuſa ruebat.* Virg. *ſyn.* Cătērva cŏhors, phălanx, āgmen, glŏbus, mānus, frĕquēntia mūltĭtūdo, cōpia vīs nŭmĕrus, cŏrōna, cœtus, cōnvēntus, cōncio, vel plēbs, vel tumūltus, *epith.* Nŭmĕrōſa, cōnfūſa, plūrĭma, mūlta ĭngens, dēnſa, cĕlebris, frĕquens, gārrŭla, clāmōſa, lŏquax. *phr.* Tūrbæ glŏbus. Jŭvĕnum nŭmĕrōſa cŏhōrs, Lēcta mĭnĭſtrōrum mănus. Vis hŏmĭnum cōllēcta, ēffūſæque rūunt ĭnŏpīno tūrbĭne tūrmæ Viri dēnſo cōmplērunt āgmĭne rīpas. Plūrĭma tūrba vĭrum. Vix pŏtĕrit tūrba tăcēre lŏquax. Nōxia mūltĭvŏlæ fūgias cōnsōrtia turbæ. Præcĭpĭtēſque rŭdis tūrbæ cōmpēſcŭit īras *v. Seditio.*

turbāmentum Mącenie, Zámieſzká.

turbatè, *Nieporządnie.*

turbator, *Buntownik.* turbatus, *Poruſzony.*

turbēla, turbella, *Zámieſzánie 1. Burdá.*

turben, *inis, hic Kręglicá,*

turbidè, *Mętnie, Zámieſzanie, Nieporządnie, Nieſpokoynie, Burźliwie.*

turbidus, *Mętny, Zámieſzania pełny, Burzliwy, Chmurny, Niepogodny. Nieſpokoyny, Buntowny. Poruſzony.* **Verwirret/trüb.** *Lumine nos afer turbidiore notat.* Mart. *ſyn* Tūrbātus, mĭſtus, cōnfūſus, vel īmpūrus, sōrdĭdus, vel tērrĭtus, trĕpĭdus, āmens, vel īrātus, īra cōmmōtus,

tūrbĭnātio, *Kończata okrągłość.*

turbinatus, *Pochodźiſty okrągło ku dołowi.*

turbineus, *Kończato okrągły, Spiczáſty kręcący ſię,*

turbo, as, *Mieſzam 2. 3. Mącę. Trwożę, Buntuię 2. Niepokoy czynię, Burzy ſię 1.* **Verunruhigen/zerſtören/** *Uſq; adeo turbatur agris, en ipſe capellas.* Virg; *ſyn:* Cōntūrbo, pĕrtūrbo, mĭſcĕo, pĕrmĭſcĕo, cōnfūndo,

turbo, *inis, m. Kręglica. Kończáta okrągłość, Wiadł, Wit, Wicher, Cewká 1. Chocheł, Wrzećiono, Kręgotłow, Pliſzká. Pław 6.* **Wirbelwind/Sturmwind/** *Diſſultant crepitus, volat atri turbinis inſtar,* Virg. *epith.* ater. nĭger, răpax, vĭŏlentus, vĕrsābŭndus, nĭmbōſus, cæcus, ſtrīdŭlus, ĭnŏpīnus, īmmānis, pĭcĕus, fŭrĭālis, răpĭdus, dēmens, raūcus, pŭlvĕreus, cĕler, ōbſcūrus, fūlmĭnĕus, hōrrĭsŏnus. ācer, prŏcēllōſus, tērrĭfĭcus, ĭndŏmĭtus, *phr.* Frĕmĕbūndi. tūrbĭnis īra. Vis ſævi tūrbĭnis. Nigrans ōbdūxĕrat āĕra tūrbo. Tūrbĭne jāctātus vŏlŭcri, & nĭgrĭtānte prŏcēlla. Nigrāntem tŏrquens ſtrīdentĭbus Aūſtris. Pōrtat tūrbo glŏbum, pĭcĕāque ē nūbe rŭīnam, pēndēntem tērris păriter pōntōq; mĭnātur, ōmnis & agrĭcŏla, nŭmĕrōſo vērtĭce, paſtor & pĕlăgo trĕpĭdat sūbdūctis nāvĭta vēlis. *vide Ventus, & Tempeſtas,*

turbo ōnis, Cariſi. Calig. idem Turbo inis, in Kręglicá. tūrbŭla, *Tłum.*

turbulentè, turbulenter, *Nieporządnie, Zámieſzánie, Porywczo, Zuchwale, Burzliwie.*

turbulento, as, Niepokóy czynię.

turbŭlentus, *Burzliwy, Nieſpokoyny, Zamieſzánia pełny, Buntowny,* **Unruhig/ſchwürig/** *Mihi turbulenta tempeſtas evenerat.* Jamb. *ſyn.* Tūrbĭdus, vel sēdĭtĭōſus. *phr.* Sēdĭtĭōnis āmāns. Tūrbārum aūthor, căput sēdĭtĭōnis fāx. Pācem, quĭētem ēxōſus. Pācem, pĕrōſus. Pācis ĭnĭmīcus.

Turca, Turcus, *Turczyn.*

turdēla, turdēlla, *Kwiczoł.*

turdus major, maximus, vilcivorus, **Jemiołuchá**

turdus marinus, *Drozd morſki.*

turdus, minor, mĭnĭmus, *Drozd 1. Kwiczoł.* **Ein Krammetsvogel/Ziemer/** *epith* ĕdāx, ŏbēſus, crāſſus, ăvĭdus, văgus, ādvĕna raūcus. *phr.* ĭnter ăves tūrdus, gūſtu grātĭſsĭmus, ĭnter ăves tūrdus prĭmos sĭbi jāctat hŏnōres.

turgens, *Nabrzmiały.*

turgĕo, turgeſco, *Nadymam ſię, Pęcznieię, Mięſzeię, Pyſznię ſię. Gniewam ſię, Dąſam ſię, Pąkowie, Puſzcza drzewo.* **Auffgeblaſen ſeyn/** *ſyn:* ĭnflor, *v. Tumeo.*

turgĭdus, tūrgĭdŭlus, *Nápuchły, Nádęty,* **Auffgeblaſen/** *Turgidus alpinus jugulat dum Memnona &c.* Hor. *ſyn.* tŭmens, tŭmĭdus, tŭmĕfāctus, ĭnflātus,

tūrio, *onis, m. Látorośl.*

tūrma, *Poczet, Rotá 1.* **Eine Schaar Krieger/Schwadron/** *epith:* Mĭnāx, văgans, aūdāx, răpĭda, ārmāta mĭnans, ærāta, ālĭpes, crĭſtāta, tērrĭfĭca, vălĭda, hōſtĭlis, fŭrens, pūgnāx, sĕquāx. fĕrox, nŭmĕrōſa, fōrtis, *ſyn:* Cŏhōrs, phălanx, cătērva. *phr.* Fervet crĭſtātis ēxērcĭtus ūndĭque tūrmis. Pūgnāces ĕquĭtum tūrmæ, pĕdĭtūmq; cătērvæ, Implēbat vălĭdas nŭmĕrōſo mīlĭte tūrmas.

Iam libet & fŏrtes rĕvŏcāre ad prælĭa tūrmas.

turmālis. *adject: Pocztowy, Gminowy, Konny.* Zu einer Schaarn gehörig / *Excitet infeſtos turmalis buccina ſomnos.* Cl,

turmalis, *ſubſt. Towarzyſz,*

turmātim, *Rotámi* Trouppen/Schaaren weiſe/ *Edere turmatim certanti, &c* L.

turpĭcŭlus, *Przyſzpetnieyſzy.* *turpificatus, ſub turpĭficor, Poſzpećić.* *(Szpetny.*

Turpiloquium, apud S. Paulum aliqui legunt, ſed vulgata editio id non habet. Græcè aichrologio.

turpĭlŭcrĭcŭpīdo. f. inis. Łákomſtwo:

turpĭlucricupidus, żmindak, Łákomy.

turpis, *Szpetny, Sproſny, Okrutny, Nieczyſty,* häslich/ ſchändlich/ unflätig / *Turpis in arcana ſonuit cum rixa taberna.* Prop. *ſyn.* Fœdus, dēfŏrmis, īnfŏrmis, tĕter, ſquāllĭdus, vel ĭnhŏnēſtus īmpūrus, vel ĭnfāmis, prŏbrōſus, pŭdēndus. ĭnhŏnōrus, ăbjēctus vīlis, īnglōrĭus, īndĕcōrus, ĭgnōbĭlis, *v. Sordidus.*

tŭrpĭter, *Sproſnie, Sromotnie.* Vnflätig, ſchändlich/ *Turpiter obticuit ſublato jure nocendi.* Hor: *ſyn:* Fœde, dēſŏrmĭter.

turpĭtūdo, *Sproſność* Schand/Vnehr/Vnflath/ *Bona turpitudo eſt, quæ periclum vindicet* (Jamb. *ſyn.* Dēfōrmĭtas, fœdĭtas, măcŭla, lābes, sōrdes, vel dēdĕcus, īnfāmia, nŏta, vel īnhŏnēſtas: vĭtĭum. *v. Macula, Sordes.*

turpo, as, Szpecę. Verwüſten/ſchänden/ *Turparunt humeros immodico mero.* (Choriamb. *ſyn:* Dētūrpo, fœdo: *v, Macula. Infamo.*

turrĭcŏla columba. Gołąb 2.

turrĭcŭla, *Wieżyczká, Koſtkowa puſzká,*

turrĭfer, turrĭger, Wieżyſty. Thurn tragend/ *At cui turrifera caput eſt onerata corona!* Ovid.

turris, *Wieża* Ein Thurn/ *Romanæ turres & vos valeatis amici*, Prop. *ſyn:* ărx, căſtēllum, ſpĕcŭla, căſtrum, prōpūgnācŭlum, mūnīmen, *epith:* āĕrĭa, ārdŭa, ēxcēlſa, sūblīmis, ēdĭta, īngēns vāſta căva, ſŭpērba, mārmŏrēa, ĭnēxpūgābĭlis, ĭnaccēſſa, tūta, sēcūra, mĭnax, āmbĭtĭōſa, vălĭda, mūnīta, vāllāta. *phr.* Tūrris mūnīmen., Tūrrĭtum prōpūgnācŭlum. Stāt tūrris mūnīta lŏco, mūrōq; tĕnāci. Sūblīmi vertĭce tāngens sȳdĕra. Tūrrīgĕræ ārces. Vălīdæ bělloCārthāgĭnis ārces, *v. Vallo.*

[illegible]rris ambulatilis, turris ſubrotata. *Báſztá.*

turrĭtus, *Wieżyſty.* Mit Thürnen beſetzt/ *Tanta mole viri turritis puppibus inſtant,* Virg: *phr.* Tūrrĭbus mūnītus, ārdŭus, cīnctus.

turſio, *ſub ſwinia morſká.*

turtur, *ris,* turturis, *is, m. Sinogarlicá* Turteltaub, *Nec gemere aeria ceſſabit turtur ab ulmo.* Virg. *epith:* Pŭdīcus, căſtus, gĕmens, gĕmĕbūndos, raŭcus, fĭdēlis, fīdus, quĕrŭlus, mærens lŏquāx. *phr.* Cōnjŭge quī ērēpta nŏcte dĭēque dŏlet āmīſſa cōmpăre mœſtus ăgens. Mūnus ĕrat vĕtĕri de mōre pŭdīcus. Tūrtur, cuī cāntus gĕmĕre ēſt. Dūlcēſque mĭser sūſpīrat ămōres.

Turtur illæ, turtur illi. al. Turdilli. Senec. i molles, impudici Turneb. Turdi illi legit Lipſi eodem ſenſu Turturilla Iſidori. Gloſſar locus ubi impudicitiæ dabantur opera. & alioqui turtur apud veteres obſcœnum etiam ſenſum habet.

tūrunda, *Fleytuch, Kłoſek 2.*

turundus, *Czopek 3.*

T U S

Tus, ut aliqui ſcribunt, lege Thus.

tuſsēdo, tuſsĭcŭla, *Káſzel,*

tūſillæ, *slinne iágody. tuſillum, pro piſtillo. Lambin.*

tuſsīculāris, *Káſzlowy.*

tuſsīcularis herba, *Lepiężnik.*

tuſſicus, *Káſzlący.*

tuſsĭlāgo, *Podbiał, Lepiężnik, Kwiat.*

tuſsio, *is, is Káſzleię, Wykáſzláć.* Herauſs huſten, *Jam ſecura potes totis tuſsire diebus.* M. *ſyn.* Tuſsis, pūlmōnem, pēctus, quătit, quăſſat, cōncŭtĭt, Faŭcĭbus ĭn sālſis tūſsis ăcērba sŏnat, & quătit ægros. Tūſſis ănhēla sēnes. & faŭcĭbus āngit, ŏbēſis. Nīl īſthinc quŏd ăgat tērtia tuſſis habet

tuſſis, *Káſzel.* Der Huſten/ *Expuit una duos tuſſis & una duos.* Mart: *ſyn:* Tūſsēdo: *epith:* Frĕquens, ănhēla, āſpĕra, măla, ăcērba, ægra, vĭolēnta

T U T

Tūtāmen, tutamentum, Obroná 1.

tūtānus, ſub Obrońcá.

tūte, tūtemet, *Ty ſám.* tutè, *Beſpiecznie.*

tutēla, *Opieká, Obroná 2. Náw herb Grodź.* Schutz Vormundſchafft / Pflegſchafft. *Rerum tutela mearum.* Hor: *ſyn.* Tūtāmen, dēfēnſio, cūſtōdia, patrōcĭnĭum, præsĭdĭum, *epith.* Fĭdēlis, fīda, ămīca blānda, *v. Auxilium.*

tūtēlaris, *Opiekuńſki*, *Obronny 2*, *Tytułowy*, *Pátron*, *Opiekun*.
tūtēlarius, *Dozorcá*. *Opiekuńſki*.
tūtēlīna, *ſub Obrońcá*: & *tutilina idem*.
tūtò, *Beſpiecznie*. tūto, *as*, *Bronię*.
tūtor, *aris*. *Bronię 1. 2*: *Oſłáię ſię*, *Obwárowáć* Beſchirmen / beſchützen / *Hanc primum tutare domum, cui parvus Iulus*. Virg. *ſyn*: Tŭĕor, dēfendo. prōtĕgo, *v*. *Defendo*.
tūtor, *oris*. *Opiekun*, *Obrońcá* Ein Vogt / Pfleger / Vormund / *Turor opum, vindex ſcelerum largitor honorum*. Priſc. *ſyn*. Cūrātor, patrōnus dēfēnſor.
tūtŭlātus, *Chocholowáty*,
tūtŭlus, *Chochol*, *Czapká 2*. *Płoty*. *Kołpak*
tūtus, *Beſpieczny*. Sicher wol verwahrt / *Diſpliceas aliis ſic ego tutus ero*. Tib. *ſyn*. Sēcūrus tēctus. *phr*. Mētu văcŭus, văcāns, īn tūto pŏsĭtus, lŏcātus. *v*, *Servus*.
tuum, *Twoy obyczay*, *Właſna rzecz*.
tuus, *Twoy*, *Przyiáciel 2*.

T Y

Tŷlas, *adis*, *Gr*. *Drozd*. tylus, *gr*. *Stonog 1*.
tymbas, *adis*, *Gr*: *Czárownicá*
tymbus, *Gr*: *Grob*
tympănĭcus, *Gr*. *Puchling żywota ćierpiący*.
tympăniŏlum, *ſub Bęben*. *Bębenek*.
tympănĭſta, *gr*. *Bębeniſta*.
tympanĭſtria, *gr*. *Bębeniczká*.
tympănītes, *æ m*. *gr*. *Puchliná żywotá*.
tympănizo, *gr*. *Bębnię*,
tympănŏtrība, *æ*; *m*. *gr*: *Bębennicá*, *Niewieśći 2*. *ćiągniony 2*.
tympănum, *Gr*. *Bęben 1*. *Koło 6*. *Czárá 2*. *Kołko*. *Pukłat*, *Rurmuſowe koło*, *Kwátera we drzwiach Kiy*. Eine Trummel / Paucke / *Tympana vox buxuſque vacat*, &c. Virg: *epith*. Taūrīnum, căvum, rĕsŏnāns, raūcum tērrĭfĭcum; sŏnōrum, crĕpĭtans, bēllĭcum, Mārtĭum. *phr*. Tērgŏra tēnſa bŏum. Fōrti tympăna pūlſa mănu. Pūlsĭbus hōrrēndis, tўmpăna raūca ſtrĕpunt. frĕmunt, rĕbŏānt, sŏnānt, raūcis sŏnis, ŏbſtrĕpunt. Rĕsŏnāntia tўmpăna pūlſat, īmpēllit, fĕrit, pērcŭtit.
tympanum dentatum, *Kołko ząbkowáte*.
typha, *lege ſupra tipha*.

tўphon, *onis*, *gr*. *Wicher*. *y producit Verepæ Corder*. *Clajus anceps eſt Renato Græcis autem etiam brevis*.
tўphōnĭcus, *gr*: *Wiatr połnocnemu poboczny*. *ku wſchodowi*.
tўphus, *gr*: *Pychá*.
tўpĭcus, *Gr*: *ſub Táiemny 2*.
tўpŏgrăphĭce, *es*, *gr*. *Drukárſka nauká*.
typogrăphium, *Gr*. *Drukarnia*.
tўpŏgrăphus, *Gr*. *Drukarz*.
tўpus, *Gr*, *Kſztałt*, *Obraz formierſki*, *Ryćie 2*, *Litery drukarſkie*, *Rozmierzánie*.
tўrannice, *Tyránſko*, *Okrutnie*.
tўrannĭcīda, *Tyrannoboycá*.
tyrannĭcidium, *Tyrannoboyſtwo*.
tўrannĭcus. *Gr*: *Tyráńſki*, *Okrutny*, wüterisch / tyrannisch. *Nunc flammam Satyræ, tyrannicarum*
tўrannis, *idis*, *gr*. *Tyránſtwo*, *Okrutne pánowánie*. Wüterey / Tyranney / -- *Odioq; tyrannidis exul*. Ovid, *epith*. Sæva. bārbăra, ĭnīqua, ĭnjūſta, ĭnvīſa. īnfēſta, īmpĭa, vĭŏlēnta, fĕra, īmmĭtis, dīra, ēffĕra, īmmānis: sŭpērba, dūra, ămbĭtĭōſa, fĕrox. grăvis, ăcērba, īntŏlĕrābĭlis, mŏlēſta hōrrēnda, nĕfānda, fātālis.
tўrannoctŏnus, *Gr*. *Tyránnoboycá*.
tyrānnus, *priſco*. *uſu*, *Pan 3*.
tўrānnus, *ſenſu Communi Gr*. *Tyrań*, *Okrutnik*, *Krol 1*. Ein Tyran / *Pars mihi pacis erit dexteram tetigiſſe tyranni* Virg: *epith*. Crūdēlis, īmpĭus, sānguĭnĕus, crŭēntus, ĭnhūmānus, tērrĭbĭlis, fŭrĭōſus, sŭpērbus ĭnīquus, ĭnēxōrābĭlis, īnsānus, ĭnvīſus, īmmĭttis, fātālis, dīrus, īmmānis, īnfēſtus, fĕrox, atrox: dūrus, ſævus, ācer, īmprŏbus ēffĕrus, rĭgĭdus, trūx, bārbărus, fĕrus, ĭnjūſtus. *phr*: Rēx, rēctor, dŏmĭnātor, prĭnceps, ĭnīquus, crūdēlis sŭpērbus, rēgni, pŏpŭli ōpprēſſor, ērēptor lĭbērtātis, īmpătĭens, fræni ēt sĭne lēge tўrannus. Rēgna pēr atrōces ōlim vēxāta tўrānnos. Patrĭam tўrānnĭde ōpprĭmens, cālcāns, prĕmens.
tўras, & tyra, *æ*, *m gr*. *Dnieſtr*.
tyria purpura, *Szárłat 4*.
tyrianthĭnus color. *Brunatnoczerwona farbá*.
tўrĭus ſuccus, *Szarłat farbá*.

Tyro ut aliqui scribunt, vide polonicum Tiro, Lehr⸗jung/ *Multaq; Tyroni non patienda feret.* Ovid. *syn:* Rŭdis, nŏvus impĕrītus: *opith.* īgnārus rŭdis, nŏvus, impĕrītus, stŭdiōsus, sēdŭlus, vĭgil dilĭgens, āttĕntus.*phr.*Rŭdis ārmōrum,ārte rŭdis
tȳroonestis, *is vel eos, gr. Tárká.*
tȳrŏgrăphus, *Gr: sub* Obraz.
tȳrŏtărīchus, *Gr. Ser z robaczkami, Mákáron.*
tzangarius, *Szwiec.*
tzanga, tzanca,&c. calcamenti genus, *ibid.*

V A C

Văcans, *Niezabáwny, Prożny 3. Nieśiány, Prywat. żołnierz tytułowy, Wdowá.*
Văcātio, *Odpocznienie, Przestánek, Wolność od urzędu Odpuszczenie, Wákácya & sub Dyspensacya.*
Văcax,ācis, *Adject. omne Krzywonogi.*
Vacca, *Krowa 1.* Eine K h/ *Constitit ante oculos candida vacca meos.* Ovid. *syn.* Bōs, būcŭla, jŭvēnca vĭtŭla, jŭvēncŭla,| *epith.* Tĕnĕra, pĭngvis, pĕtŭlāns, pĕtŭlca. lactĭfĕra, cōrnĭgĕrā, fœcŭnda. *phr.* ūbĕrĭbus sūccum lāctis gĕrens.Lāctis ālĭmēnta mĭnĭstrans, sŭppĕdĭtans. Quæ gĕrit ūbĕrĭbus, nĭvĕum nēctar.Quæ jăcet,& lēnte rĕvŏcātus rūmĭnat,hĕrbas ātque ĭtĕrum pāsso pāscĭtur ānte cĭbo. Nĭvĕum fūndens ēx ūbĕre nēctar
Văccīnium. *Márcowy kwiat an Borowki.* Ritter⸗sporn/ *epith:* Nĭgrum, mōlle, pūllum, pūrpŭrĕum. *phr.* ālba, lĭgūstra cădunt, văccĭnia nĭgra lĕgūntur. Nēc te pūrpŭreo vĕlent văccĭnia sŭcco, Nōn ēst cōnvĕnĭēns lūctĭbus ĭlle cŏlor.
vaccīnus, *Krowi.* vaccŭla, *Krowká bydlę.*
văcefīo, *Czczym się stáię, Wyprożniam się.*
văcerra, *Przeworá, Szalony 1. Głupi.*
vacerrōsus, *Szalony 1.*
vacesco, *Wyprożniam się.*
vacia, *æ, Krzęwonogi.*
văcillans, *Słaby,* Niestáteczny, *1. Nie rezolut, Drżący*
văcillatio, *Chwiewánie.*
văcillo, *Chwieię się. Słábieię, Potaczam się, Szwańkuię, Rucha się. A, Lucretio. communis.* Schwancken / wancken / *Denique sed pedibus tellus cum mente vacillat.* L. *syn.* Tĭtŭbo, nūto, lăbo, lăbāsco, hæsĭto, *v. Titubo:*

văcīnia, *æ, sub Márcowy kwiat.*
Vaccivitas, Vacivus, *lege Vacuus.*
văco, *Prożnuię, Przestáię, Łacno mi,* Wolny *2. Niemam 1. Dogadzam 2. Báwię się* Enibehren/ die weil haben/ abwarten / *Hoste vacare domos, sedesque adstare relictas.* V. *syn.* Cărĕo, sum văcŭus, vel otior,cēsso fĕrĭor,vel stŭdeo īnvĭgĭlo,īnsūdo; īncūmbo,ŏpĕram do.
văcua, *Wdowá. Vacuefactus, Pusty 1.*
Vacuefăcio, Wyprożniam
văcuĭtas, *Przestánek,* Wolność.
Văcūna, sub Prożnowánie.
văcuo; *Wyprożniam* Leeren/ ledig machen/ *Elysium liceat si vacuare nemus,* M. *syn:* ēvăcŭo, ēxhaŭrio, vel căvo, ēxcăvo,
văcuum, *Prożne mieysce.*
văcŭus, *Prożen, Prożny 3. Prożnuiący, Niezabawny.* Wolny *3. Czczy, Niezáśiane pole, Łacno mi.* Leer/ ledig / *Perque domos Ditis vacuas & inania regna.* Virg: *syn* īnānis, văcŭātus; ēxhaūstus, vel jējūnus, vel ēxpērs. īnŏps,cărens,ĕgēns, vel căvus, căvātus.

V A D

Vădātus, *Zaręczony, Rękoymie biorący, Rękoymie dáiący,*
vădimōnium. *Rękoymia, Rękoiemstwo, Obietnicá 2. Rękoiemstwá dźień, Stanie, Pozew, Vădis, is; Rękoymia,*
vădo, *as, Brnę, W brod 1.*
vădo, *is,* Idę: Gehen/ *Vadimus imisti. Danais, haud numine nostro,* Virg: *syn.*ĕo,tēndo, cōntēndo. *v. Eo, Proficiscor.*
Vădor, *aris, Pozywam 1. Rękomią biorę.*
vădōsus, *Brodźisty, Zbrodźony, Miałki 1.*
vădum,| & *Vadus. Brod. Dno, Niebespieczeństwo.* Eine Wasserfahrt/da man durchwaden kan/ *Illiditq; vadis, atq; aggere cingit arena.* Virg. *syn.* Brĕvia, um, Syrtes, um: āgger, ărēnæ. *v. Syrtes,* vel flūmen, flŭvĭus, rĭvus, āmnis. *v. Fluvius,*
væcors,væneo, væsanus, *Idem vecors, &c,*
văfer, *Vafellus. Chytry* Listig/ schlau/ *Testamenta*

menta senum. non si vafer unus & alter. Hor. syn. āstū-tus, cāllidus, cāutus, dŏlōsus. vērsĭpēllis vērsūtus

Văfrāmentum, Chytrość. vafre. Chytro.

văgābundus, Błąkáiący się. Ein Landlauffer/ Landstreicher/ syn. Văgus, văgans, ērro, ērrans ērrātĭcus, ērrābūndus, pālāns, ăbērrans, fūgĭtī-vus: prōfŭgus.

vagatio, Błąkánie.

văgē, Tám i sam: Tu owdźie, Krzywo.

vāgīna, Pochwa, Zdźbłá pochwy. Szupinká Eine Scheide/ Gnosius atq; habilem vagina aptaret eburna. Virg. epith. Pēndēns, pēndŭla ēburnĕa, că-va. phr. ēnsis tegmen. Văcŭum, căvum ĕbur. Lătēri āffīxa, ānnexa hærens. Cīngebat ēbūrnĕa fērro ārmātum vāgīnæ lătus.

Văginor, priscè pro Vagor, aris.

vāgīnŭla, Szupinká.

vāgio, vāgīlo. vāgīto, Kwilę się. Weynen/ schreyen wie ein Kind. Vagierant ambo pariter. &c. Ovid. syn. vāgīto, flĕo, plōro, la-crўmor. phr. Vāgītus ēdo, ēmītto, trăho, fūndo. Īntus ŭt īnfānti vāgiat ōre pŭer. Tĕnĕris jam nūnc mūlcet vāgītĭbus aūras. Cōntĭnŭo aūdīti vōces, vāgītus ēt īngens, īnfāntumq; ănĭmæ flē-tes. vide Lachrymæ.

văgio, aliter Vagiunt lepores, sub Záiąc.

văgor, aris. Błąkam się, Buiam, Przebiegam się. Herumb lauffen/ ziehen. Votum pro reditu simulant, ea. fama vagatur. Virg. syn. ērro, ăbērro Văgābundus pāssim fēror, vŏlĭto. Văgus, ēxul īn ŏrbe ērrābit tōto. Tērras lōngīnquas pĕrēgrinas ŏbĕo, pĕragro, pĕrērro, īnvīso, v. Exulo & Aberro.

Văgor, oris, & vagītus, us, Kwilenie, Kinder-geschrey/ Continuo auditæ voces, vagitus & ingens. Virg: epith. Tĕner, ăcūtus, nōcturnus, flēbĭlis, quĕrŭlus, lūgŭbris. phr: Pŭērīlis īnfāntīlis flētus, plōrātus. v: Lacrymæ Gemitus. Fletus.

Văgŭlātio, Narzekánie.

văgus, vagŭlus, Błąkáiący się, Hultay, Niepewny. Umbschweiffend/ Tam vaga prosiliet frænis natura remotis. Hor. syn. văgāns, văgābūndus, dīspērsus.

vah, Wey, Báwey, Otoż tobie.

VAL

Vălăchia, Wołoska ziemiá.

Valachus, Wołoszyn.

valdè, valde quam, valde est opinio, Bárzo, Sehr/hefftig/ Hoc valdè vitium periculosum est. Phal. syn. Mūltum, vĕhĕmēnter.

Valdiùs, Barziey.

văle, Miey się dobrze 1. żegnam cię, żegnánie. Leb wohl/ gehab dich wohl/ Et longum formose vale, vale inquit Iola. Virg,

vale dico alicui, żegnam kogo, Opuszczam świát. gutte Nacht sagen/ Abschied nehmen/ phr. ēxtrēmum āffāri, āllŏqui: Sŭprēmum văle dīcĕre, Hœc gĕnĭtor dīgrēssu dīcta sŭprēmo fūndēbat. Sŭprēmumque văle plāno, sīngūltĭbus ŏre, vīx dīxīt. Vīx pŏtis ēst trīstis dīcere līngua vă le, ăccĭpĕre, & părīli rĕddĕre vōce văle. Dīxit tĕnui mūrmŭre līngua văle. Vix illud pŏtŭi dīcĕre līngua, văle. Sălve ætērnum mĭhi māxĭme Pālla, ætērnumque văle.

Valedictio, żegnanie. Valefacio. żegnam.

vălens, Mocny, Pośilny, Zdrowy 1.

valenter, Mocno, Krzepko.

Valentia. Moc Valentŭlus. Mocny.

văleo, Zdrowem. Mam się dobrze 2. Mogę, plużę Znáczę 1. Mam mieysce. Ważę 1. Gesund seyn/ vermögen. Sic animis sive arte vales, opta ardua pennis. Virg. syn. Pŏssum, quĕo, vel pōllĕo, vel vĭgĕo: sum sānus, īncŏlūmis, vel æstĭmor.

valeria, Orzeł mnieyszy.

Valeriana, B. sub Kozłki ziele.

vălesco, Mocnieię.

vălet, Pomaga co, Zgodźi się, Dobry doczego. Stoi zá tyle, Stoi zá to, Ważno iest, Przygodny,

vălĕtūdinārium, Choruiących mieysce. (Mocny 2.

vălĕtudinarius Chorobie podległy.

vălētūdo, al. valitudo, Zdrowie 1. 2. Chorobá 1. 4. Gesundheit/ Gratia fama, valetudo contingat abunde. H: syn. Sānĭtas, sălūbrĭtas, sălus. vel morbus.

Valgĭter, Krzywo, valgius, Krzywonogi.

valgus, Krzywogęby, Krzywonogi.

validè, validissimè, sub Barźiey

vălĭdus, Mocny. Starck/ mächtig/ Neu patriæ validas in viscera vertite vires. Virg. syn. Vălens, rōbūstus, fīrmus, fortis v; Robustus.

 valla-

vallāris, *Wałowy.*

Vallescit, vel Vallesit sub Wyrzucam 1.

vallicŭla, *Dozlińá 1.*

vallis, & valles, *Doliná 1. 2.* Ein Thal. *Rura mihi & rigui placeant in vallibus amnes. V. syn:* Cōnvāllis. epith. Căva, cōncăva, īma, cūrva, prōna' præcēps, āprūpta, prŏfūnda, rĕdūcta, dēpressa, ălta, ōbscūra, ūmbrōsa frōndōsa, vĭrens vĭridis. vĭridans, dūmōsa, dēnsa, hērbōsa, īrrĭgŭa, frīgĭda, gĕlĭda, rĕsŏnans. phr. Vāllis īrrīgŭa lŏca. Cūrvi vāllis ānfrāctus. Vāllis āngūstæ faūces, lătebræ, ădĭtus mălĭgni. Æstĭbus in mĕdīis ūmbrōsam exquīrīte vāllem,

vallis cava, concava, *Wąwoz.*

vallo, *as, Otaczam, Obwodzę eo wałem, Obwárowáć Opátruię czym, Ogradzam* Verschantzen befestigen/ Wall umgeben/ *Quam pater invitis Nereus vallaverat undis.* C. *syn.* ōbvāllo, cīngo, āmbĭo, cīrcūmdo, sēpio. phr, Vāllo, cīngo, cŏrōno mūnĭo, Vāllum dūco Dūcto vāllo fīrmo, tūtor, tūĕor, prōpūgno. Vālli tūto, āggĕre cīngo. Mūris, ōssis claūdére, cīngĕre, cīrcūmdāre. Tūrrītis īncīngĕre mœnĭbus ūrbes. Nūlli vāllārunt ōppĭda mūri Dūo prōcul āggĕre vālli. Cīngĕret īgnōtis diffūsum scōllĭbus hōstem. ēxtrŭit īmmānes scōpŭlos āttōllite tūrres. Cīngĭte vōs flŭvĭis vāstas ōppōnĭte sylvas. Prōpūgnācŭla bĕllo tūta părant. v. *Mun men.*

vallum, *Wał, Opałká.* Wall/ Bollwerck/ *Ast legio Æneadum vallis obsessa tenetur.* Virg. *syn* Prōpūgnācŭlum, āgger, mūnīmen, vel vāllus..

vallus *Koł 1. Opałká, Wał 1.* Ein Pfahl/ Räbstock. *Non arces, non vallis erat, somnumque petebat* T. syn. Pālus, stīpes, sūdes, vāllum, epith. Fīrmus, ăcūtus, rōbŏrĕus, dūrus. phr. ăcūto, rōbŏre vāllo fĭgunt. ēxăcŭunt ălii vāllos fūrcāsq; bĭcōrnes.

vălor, *Cená 1.*

vālvæ, *Drzwi dwuskrzydłáste.* Eine getheilte Thür/Fenster oder Thorflügel/ *syn.* Pōrta. *epit.* Vŏlubĭles, bĭfŏres. ēbūrnæ, pătēntes, ăpērtæ, vălĭdæ, dĕcōræ. phr. vālvis ădămāntīna ēbūrnis pōrta pătens. ārgēnti bĭfŏres rădĭābant līmĭne

Valvŏlus valvulus, *Strąk szczy.* valvæ

valvŭlæ, *Łupina, Strąk 2.*

Vana, vane, *Dármo 1.*

sco, vane *Nieszczeię, Znikam, Wyradza się.* Vergeben/verschwinden/ *Carmine læta Ceres steriles vanescit in herbas* Ovid: *syn:* ēvānēsco, ăbĕo in aūras, *v. Evanesco.*

Vānĭdĭcus, Prożnomowny.

Vaniloquentia, Vaniloquium: Prożnomowność.

Vaniloquidorus, Vaniloquus, Prożnomowny.

vānĭtas, *vānĭtūdo, Prożność, Nástáteczność Fáłsz, Kłam.* Eitelkeit, *Persuasionis vanitas.* (Jamb. Dim) Prud. *syn.* īnānĭtas, lēvĭtas, fāllācia, mēndācium. fābŭla: sūpērbia, āmbĭtio.

vanno, *as & is, Opałam 1 Wieię zboże.*

vannus, *Opałka.*

Vāno, as. Omylam 1. Oszukiwam, Zwałczam

vānus, *Márny, Prożny 1. Czczy. Omylny, Niepewny, Niestáteczny* Leer/ eitel/ *Expectata seges vanis eiusit aristis. Virg. syn* fūtĭlis, lĕvis, cădūcus, fŭgāx, īrrĭtus, fīctus, fūcātus, sĭmŭlātus, mēntītus, fālsus, fābŭlōsus.

T A P

vapide, *Słábo, źle.*

văpĭdus, *Wywietrzáły, Kurzáwy pełny.*

vapor, & *os. Párá 1 Mgła 1. ciepło 2, Kurzáwá mokrá,* Ein Dunst/ Dampff/ *Impiger excutiat dominique vaporibus urat.* A. *syn:* Hūmŏr, hālĭtus, fūmus, călor. *epith.* Nēbŭlōsus, āter, pĭcĕus, nĭger, ōbscūrus, cæcus, āĕrĭus, ūdus, hūmĭdus, ĭgnĕus, æstĭvus, călĭdus, tĕpĭdus. tōrrēns, tĕnŭis. fūmāns, fērvĭdus, tĕter, spūmĕus, īgnĭfer. phr. Quī tĕnŭes vānēscit īn aūras. vŏlat văpor āter ăd aūras. v. *Fumus. Vaporo.*

vapor flammæ, *Dym, Kopeć.*

văpōrārium, *Czeluść 2, Izba 1. Kamionka.*

vaporātio, *Kurzáwá mokra,*

vaporātus *Vaporeus. Vaporifer,* & vāpōrōsus *Ciepły 2. Wilgotny.*

văpōro, *Wilgotność wydaię, Zágrzewam Napárzam, Wysuszam,* Kadzę, *Kurzy się.* Dämpffen/ ein Dampff von sich geben/ *Lætum defendens curru fugiente vapores.* Hor. *syn.* Fūmĭgo, sūffio, călĕfăcio: phr. Vāpōres, ēxhālo, spīro. ēmītto, ēffūndo; vāpōre īmplĕo.

vappa, *Wino kwáskowáte, Wino słábe, Wywietrzały 1. item tr. Nikczemnik, Wániek, Utratnik, Bárszczyk.*

Vāpūlāris, sub, Smágániec.

vapulo, *Biią mię, Utracam, Obmawiáią mię*

Mowią o nim Geschlagen werden/ *Non ego, sed tenuis vapulat umbra mea* P *syn:* Vērbĕror. fĕrĭor; pērcŭtĭōr; cædor. phr. Vērbĕra pătı.
vāra; *æ*, *Soszkáá, Szopá woienna, Szpąga*
vāri; *Węgry, Soszki 3. Widły 1:* Chłopstwo.
Variantia, *æ* Rożność, Rozmaitość.
Vărıātim. Rozmaićie. variatio, Rożność.
variātus. *Upstrzony*, Ozdobny Wyszywány.
Vărĭcātor, *Zdraycá.* varicitùs, Roskráczywzyś się.
Vārĭco, Rozkraczam się.
varicōsus, Krzywonogi: & *sub żyłá oćiekłá*, *A, I.* *Juvenal corripit & Persi cùm Varix A producat*.
vārĭcŭla, *żyła oćiekła.*
Vārĭcus, Krzywonogi. *Rozkraczaiący się.*
varicùs. *Rozkráczywszy się.*
variè, *Rozmaićie*, *Rożnie.*
Văriĕgātus Pstry. variego, *Pstrzę.*
Variĕtas, *Rozmaitość*, *Rożność.*
vărio, *as*, *Odmieniam się 2.* Mięnię *fárbę*, *Niestá tecznyliestem*, *Niezgadzam się*, & *sub Rozmaićie*, *1, 3, Item* Zdobię. *Pstrzę. Odmieniam co*, Przeplatam, *Ná przemiány, śiekę 1:* Wyszywam Verendeten/ *Callidiore modo tabulâ variatur apertâ* Lucr. *syn.* *Mūto*, cōmmūto, distīnguo vel discrĕpo: dĭffĕro, vel tĭtŭbo, văcĭllo, hæsĭto, nūto, sum dŭbĭus, āncēps, īncōnstāns.
vărius, *Substant.* Pstrąg.
vărius, *Adject:* *Rozmaity*, *Pstrzy*, *Nákrapiány* Morąg, *Bękart.* Verendetlich/ manchecley/ *Et varias usus meditandi extundere artes* Virg: *syn.* Multĭplēx, dĭvērsus, mŭltus, vel āltērnus vel dĭssĭmĭlis, *dĭspar*, vel āmbĭgŭus, āncēps, īncērtus, mūtābĭlis, īnstăbĭlis, īncōnstans.
varius ex aureolo, *Mięniony*,
varix, *m f.* *ĭcis*, *żyła oćiekła*
vāro, *Gruby 2. Muniac*
varri *Soszki Widły 1. Soszká*, Chłopstwo.
varro, *Grubi 2.* Chłop.
vārus, *adject* Krzywonogi, *Rożny*
vārus, *substant: suprà sub* vari.
vās, *adis m.* *Rękoymia.* *Ein Burg.* *Ille datis vadibus qui rure extractus in urbem est:* H *syn.* Spōnsor, præs. ōbses,

vās, *vasis.n.* *Státek 1 Członek*, Einsatz/ Geschirr/ *Quod si forte canis, cunctatis vasibus hæsit.* C. *syn.* Văscŭlum, ūrcĕus, hȳdria, ăquālis, pōcŭlum, pătĕra, cўăthus, āmphŏra, călix, crāter, crātēra, scўphus vel călăthus, cănīstrum, cĭsta, quālus *epith.* Ænēum, ærĕum, cōncăvum; căvum. āmplum; căpāx. fūmans: pūlchrum; prĕtĭōsum, aūrātum. aūrĕum; ārgēntĕum, ăhēnum, būxĕum splēndĭdum, nĭtens, gēmmĕum, cælātum, fĭctĭle, vĭtrĕum, crȳstāllĭnum, *phr.* Aūro rĭgens, Sīgnis āspĕrum, Mīra, dŏcta ārte lăbōrātum, sculptum. Pĕrfĕctum ārgēnto. Gēmmis cŏrūscum, v (*Pocula.*
vas congiarium, *Gárnec 4.*
Vasallitium, *B sub Mánstwo.*
Vasallus, *B sub Mań.*
vasārium, *Státek 1.* *Nadrożne*, *Ręczenie.*
vasatus *sub Członek 5.*
vascæ tibiæ, *sub Surmá.*
vascŭlarius, *Złotnik. 1. sed latiùs potest usurpari pro alijs artificibus.*
vascŭlum, *Státek*, *Słonek.*
vastatio, *Pustoszenie.*
vastator, *Pustoszyćiel*, *Burzyćiel.*
vastatrix, *sub Pustoszyćiełká.*
Vastātorius, *Pustoszeniu służący:*
vastè, *Rozwoźisto*, *Szeroko.*
Vastesco, *Pustoszeię*, *Chwaśćieię.*
Vastĭficus, *sub Pustoszyćiel*
vastĭtas, *Szerokość*, *Wielkość 2.* *Spustoszenie*, *Pustynia.* übermässige Grösse/ Wüsteney/ *Sterilis profundi vastitas squallet soli.* (Jamb.) *syn.* īmmēnsĭtas, vel sōlĭtūdo, vel vāstatio, pŏpŭlātio. rŭīna, pērnĭtĭēs. ēxĭtĭum, vāstĭtūdo, vāstĭties,
Vastĭties Opuśćiałość. *Wielkość 2* *Pustoszenie.*
Vastitūdo, *idem*, & *Osowiałość*, *Pustynia*,
vasto, *as*, *Pustoszę* Verheeren/verwüsten/ *Tydides multâ vastabat cæde cruentus* Virg *syn:* Pŏpŭlor, pŏpŭlo, dēpŏpŭlor, ēxpīlo dīrŭo, ēvērto, *phr:* īncŭltum, vāstum dēsērtum făcio. vāstum do Fūndĭtus ēvērtĕre, dĭsjĭcere & lātos vāstant cūltōrĭbus agros, Cūncta lĭcet fērro lāte pŏpŭlētur & īgni, *v. Everto &* *Prædor.*

Vaſtor, *aris;* *Puſtoſzeię*,
vaſtus, *Szeroki Wielki 1, Puſty 1, Gruby*. übergroß/ wüſt/öd. *Funditur & vaſtos umbo vomit aureus ignes* Virg, *ſyn* īmmēnſus, īngēns, prōcērus, īmmānis. vel vāſtatus, dēsērtus.
Vaſum, *Státek 1*, *Miednicá* 1,

VAT

Vātes: is, commune. Prorok, Prorokini Ein Wahrſager/ Poet/ *Hic amor, hic noſtri vatis Alexis erat*. M. *ſyn* Pōēta. v. *Pōēta*. vel Săcērdos, Pōntĭfex, v. *Sacerdos. Pontifex*, vel Aūgur, ărūſpex, prōphēta *epith:* Săcer sānctus, dīvīnus, fātĭdĭcus, *Prænūncius*, præsāgus, prōvĭdus, săgax. vērus, āncēps, īncērtus, ōbſcūrus, vānus, fāllax, mēndax, tērrĭfĭcus, sĭnĭſter, lōngævus, vĕnĕrābĭlis. *phr.* Fūtūri, ævi vēntūri dōctus, præſcĭus, præsāgus, prōvĭdus, prænūncĭus, haūd īgnārus, nōn īnſcĭus, Fūtūra pāndens. Dēi. Dīvūm īntērpres. Cuī mēns fūtūri fātōrum præſcia præsāga, dīvīno cōncĭta mōtu. Cuī fūtūri ævi præſcĭus ārdor īnēſt. *v. Augur, & Prædico is,*
Vateſco, Nonius, corr: Vaſteſco.
vātĭcĭnatio, *Proroctwo*.
vatĭcĭnium. *Wrożkow odpowiedź*.
Vaticinor, *Prorokuię, Száleię*. Wahrſagen. *Figat, erat verax vaticinata ſoror*, Ov. *ſyn*. Dīvīno, aūgūror, prædīco. *v. Prædico is.*
Váticinus, Vātĭcĭnius, Prorocki. Wrożkowy.
Vātillus, *Kádźilnicá.*
vātĭus, vātrax. vātrĭcōſus, *Krzywonogi, & ſub żyłá oćiekła.*

U B

über, *ĕris, adject: omne żyzny, Obfity, Buyny, Plenny, Obrodźiły, Tłuſty*. Fruchtbar. *Donaq; promiſsis uberiora feram* Cl. *ſyn*, Fērtĭlis, fœcundus, ăbūndus,
über, *uberis, ſubſt. n. Pierś, Cyc, żyzność, Plenność, Cewká 2. Roy*. Bruſt/ ein Euter/ *Bis venit ad mulctram, binos alit ubere fœtus*. Virg. *ſyn*. Māmma, ūbērtas.
ūbĕro, *as. żyznym czynię*, Obradzam.
ūbērtas, *żyzność, Plenność, Urodzay, Obrodzenie, Obfitość*. Völle/ Menge/ Überfluß/ *ſyn*. über, ſubſt. Fērtĭlĭtas, vel ăbūndāntia, cōpia
ubertim, uberrimè, *Obfićie Buyno.*
ūbertus, *żyzny*.
ŭbi, *Gdźie 1, 2, Kiedy 2, Gdy. Skoro 1*. Wo *Hæc ubi dicta dedit &c. V. Laurus ubi bona &c. T.*
ubi ubi, *Gdźiekolwiek, Gdźie wźiąć tu wźiąć.*
ubicunq, ubilibet, *Gdźiekolwiek*. Allenthalben, *Clamat io! matres audite ubicunq; Latinæ*, Virg. *Servor ubicunq; eſt, uni mea gaudia ſervo*. Ovid,
ŭbīq, ŭbīvis, ubĭvis, ubivis gentium *Wſzedy*, Allenthalben/ *--nec quicquid ubiq; eſt*: Virgil.
Vda litera, Terentiano, eſt. Liquida litera Grammaticorum.
ūdo, *as, Odwilżam.*
ūdo, ōnis, *Kápćie.*
udus, *Wilgotny, Mokry*, Feucht/naſs/ *Nigra ſub-eſt. udo tantum cui lingua palato*. Virg. *ſyn*. Hūmĭdus, mădĭdus, mădens, mădĕfactus.

V E

vĕ, *encliticaſub Abo. Et enclitica ſupra hic.*
ve, *particula augens, minuens compoſita ſub Nieplenny*
vēcōrdia, *Száleńſtwo 1*. Unſinnigkeit/ unbedachtſamkeit *Surgimus, & primus, quæ te vecordia Theſeu. ſyn:* Stūltĭtia, vel īgnāvia, pigrĭtia
vecors, *Szalony. 1. Głupi*. Unſinnig. *-ſcribit mala carmina vecors*. Hor: *ſyn* Stūltus, āmēns, vel īgnāvus, dēſes, pĭger.
vectābŭlum, *Koláſa 1. Wozek.*
vectārius, *Jezdny, Ciężarowy, Sobotny.*
vectātio, *iazdá 1, wozba, przeiaſzczká, wśiadánia grá*
vectiārius, *Tragarz, Winderz. Praſownik.*
Vectĭbĭlis, Woźiebny, Przywoźny.
vectĭcŭlārius, *Złodźiey 1.*
vectīgal, *hoc plur. horum vectigaliorum, & vectigalium, Dochod 1. 2. Pobor, Hołd, Cło 1. Grobelne*. Zoll/ Steuer/ *Iungatur verbis, ego vectigalia magna*. Hor: *ſyn:* Trĭbūtum, pōrtōrium: rĕdĭtus, prōvēntus, *epith.* Dēbĭtum, grānde ānnuūm, pārvum, tēnŭe, nŏvum, īnīquum, dūrum, īnjūſtum, mōlēſtum, *phr.* vĕctīgāles rĕdĭtus,
vectigal doliare: *Czopowe.*

Vectigā-

Vectīgāliārius, *Naymacz*, *Celnik.*
vectigālis, *Czynszowy*, *Hołdowny Náięmny*, *Dźie-
śięćinny*, *Celnicki: item Hołdownik.*
vectio, *Woźbá.*
vectis, *hic Drąg 2. Powerek*, *Windowe drągi.* Windtstange/ Waagbalcke/ *epith*: Fērratus, fērrĕus, ăhēnus, dūrus, rīgĭdus, rōbūstus,(*Virg. 7, Æneid:*) *phr.* Cēntum ærei claūdūnt, vēctes æternăq,ferri rōbōra nec cūstos ābsīstit līmĭneJāno
vecto, as, *Wożę 1.*
vector, *Jeźdźiec 2. Wozem iádący*, *Przewoźnik Furman*, *Przewożący się*, *żegłarz 1 Koń wierzchowy*, *Nośićiel.*
vectōrius, *Woźiebny*, *Furmáński.*
vectūra, *Woźbá*, *Przewoz 1. Furmáństwo. Furá 2.*
Vĕgeo, es; *Czerstwię*, *Poruszam Poddymam*, *Ućieszyć*, *Czerstwieię.*
vĕges, *ĕtisadject. omne. Czerstwy*,
vĕgĕtatio, *Czerstwienie*, *Ruszanie 1.*
vĕgĕto, *as*, *Czerstwię.* Mutig machen/ *Intemerata salus*, *vegetat. viresque ministrat:* Juv.
vĕgĕtus, *Czerstwy*, *Rześki*, *Ochotny*, *Zdrowy tr.* Mutig/ frisch/ gesund *Membra dedit vegetus, præscripta. &c* Virg: *syn*, Fīrmus, vălĭdus, vălens, rōbūstus, fōrtis, sānūs.
vegrandis, *Spory 1. Szeroki*, *Wielki 1. & contra. Mały*, *Drobny*, *Nieplenny*, *Płonny.*

V E H

Vĕha. veia, *Drogá 1. Woz chłopski.*
veha brevis, *Wozek.*
vehĕmens, *Popędliwy Gorący 2 Krzepki*, *Wielki, 1. Buyny Ostry 3.* Hefftig / eyfrig/--- *operâ vehemente minister.* Hor. *syn*: āter, vălĭdus, grăvis, vel răpĭdus, præcēps, cĭtus, īncĭtātus, vel fĕrox, īmmŏdĕrātus, ēffrēnis,
vehementer, *Gorąco*, *Bárzo*, *Ostro 2.* Hefftiglich *Continuo simul ac paulo vehementius aura.* Luc. *syn*: ācrīter. grăvĭter, vel ăcērbè, fĕrōciter; vel īmmēnsè vāldè, mūltum.
vehementia, *Moc*, *Ostrość.*
vehes, *is vel Vehis, is. f. Furá 1*,
Vehia, *Woz chłopski*, vehiatura, *Woźbá.*
Vĕhĭcŭlāris, *Wozowy.*

vehicularius, *subst. Kołodźiey.*
vehiculārius, *adject.* *Woźiebny. Wozowy.*
Vehĭcŭlatio, *Woźbá*,
vehĭcŭlum, *Woz 1. Wozek 1.* Ein Karn/Wagen *syn.* Currus, rhēda, plaūstrum, cārpēntum, *v. Plaustrum. Currus.*
vehiculum pensile. *Káretá.*
veho, *Wiozę 1.* Führen / *Classe veho mecum, fama super æthere notus.* Virg. *syn.* Vēcto, īnvĕho, fĕro, dĕfĕro, ēffĕro, pōrto, dēpōrto, gĕro, gēsto dūco trăho, *phr.* Dēférre plaūstro, ĕquo, nāvi: Hūnc Vĕnus in cælum cūrru vēxīsset ĕbūrno, ārmētq; rātes pĕlăgōque vĕhātur.
vehor, *Jádę 2. 3.* *Vehia. Woz chłopski.*
Vehiarij stipites, *in Kłonicá.*
Vēiārius, *Wozowy.* *Vēiātūra*, *veitura*, *Woźbá.*
veiovis, *Czárt.*

V E L

Vel, *Albo 1. 4. Choć 1. Przynamniey.* Oder / *Illa vel intactæ segetis per summa volaret.* Virg, *syn*: Aūt vē, *postpositiva particula*, sīve, seū,
vel maximè, *Nabarźiey:*
vēlābrum, *Oliwny rynek*, *Wieiáczká*, *& in Jeźioro*
vēlāmem, velamentum, *Zasłoná*, *Zawićie*, *Odźianie.* Allerley Deck. *Et circum textum croceo velamen acantho.* Virg: *syn*, Tēgmen, āmĭctus
velanda corporis, *Członek 3.* (tĕgŭmēntum
vēlāris, *żagłowy*, *Oponny 3*,
vēlārium; *żagiel 2. Cięnnik.*
vēlāti, *hi*, *żołnierz lekki*, *Pośiłek.*
vēlātūra, *Woźbá*, *Przewoz.*
vēles, *itis*, *żołnierz lekki*, *Kozacy.*
Velifer, *Vēlĭficus*, *żagłowy*, *żagłowny.* Das Segel hat / *Hic ubi veliferam nautæ advertêre carinam.* Ovid.
velificatio, *żegłowánie.*
vēlĭfĭco, *Jádę po wodźie.* Segeln. *Nauta per urbanas velificabat aquas.* Prop: *syn.* vēla dō, făcio *v.* Navigo.
velificor, *idem & Golę 2. Dogadzam 1. Naćiągám 2.* velim, *Radbym.*
vĕlis, à *volo Rácz*, *sub Rácz ę.*

vēlĭtāris, *Kozácki*, *Utarczkowy*, *& sub żołnierz* velitaris pugna, vēlĭtātio, *Utarczká* (*lekki*·

vēlĭtātim, *Utarczkami* vēlĭtor, *aris*, *Uganiam się*.

Vēlĭvŏlans, *Velivolus*, *żaglowy*, *żeglowny*

Vella, *æ*, *Wieś.* vellātūra, *Formáństwo*.

Vellēmen. n. Runo: vellens, *Wełniány*.

vēllĭcātim, *Szczypką*, *Przestawáiąć*,

vellicātio, vellicatus, *Szczypánie*, *Skubienie*, *Przymowká*.

vellĭco, *as*, *Szcypię 2. 4. ubię*, *Rwę*, *Przygániam*. *Przymawiam*, *Obawiam* **Rüpff** In/ *Vellicet absentem Demetrius aut quod ineptus* [H:

vellīmen, *in Runo*. vellĭto, *skubię*.

vello, *is*, *Rwę 2. Wyrywam*, Kubię 1 *Obrywam* 1. 2 *Obalam* 1. **Rupffen/ ausreissen/** *Vellitur huic atro liquuntur sanguine guttæ.* Virg. *syn:* āvēllo, cōnvēllo, ābstrăho, ēxtīrpo, ēxtrăho. ēruo, aūfĕro,

vellus, *vellūmen*, *Runo*, *Wełná 1.* **Abgeschorne Woll.** *Molle gerit tergo lucida vellus ovis.* Tib: v. *Lana*.

vēlo, *as*, *Zasłániam 1. Záwiiam*, *Zákrywam*, *Okrywam*, *Pokrywam*, *Obwiiam*. *Obiiam*, *ściány*, *Nákrywam* **Verdecken** / *Purpureo velare comas adopertus amictu* Vir. *syn* ōbvēlo, tĕgo, ămĭcio, ōccūlto, ābdūco, ŏpĕrĭo, *v. Abscondo*,

vēlōcĭtas, *Prętkość*,

vēlōcĭter/ *Prętko.* **Behendiglich/ schnell/ geschwind.** *Cumve renascentem tereres velociter hydram.* Ped. *syn* Cĭtò, ōcȳus, sŭbĭto, rĕpentè, quamprīmum, fēstīnè dĭcto, cĭtius. v. *Statim*, *& Celeriter*.

vēlox, *Prętki.* **Behend, schnell, hurtig.** *Veloces, Spartæ catulos acremq; Molossum*, *Virg. syn* Cĕler, vŏlŭcer, cĭtus, pērnix, præpes, lĕvis răpĭdus, prŏpĕrus, præceps promptus, vŏlans *phr.* Pĕdĭbus cĕler, & pernicibus ālis. Jăcŭlo; săgītta, ālite, vēnto, fūlmĭne pērnĭcĭor: Trĕpĭdos suētus prævērtĕre cērvos Qui cūrsĭb9 aūras provŏcat ōcȳor & jăcŭlo, & vēntos æquante săgĭtta ēxŭpăratq; mōras, & pōntes trānsĭlit āltos. *v. Celer.*

vēlūm, *Zasłoná 1, 4. Namiotek żagiel.* **Vorhang** *Tentamusq; viam & velorum pandimus alas.* Virg, *syn.* Tĕgĭmen, vēlāmen, ămĭctus. *v. Vestis*,

vĕlŭt *Jáko.* **Gleich als** *Impulit in latus ac venti velut agmine facto.*

velŭti; *Jakby.* **Wie.** *Ac veluti ventis, Cyclopes fulmine missis.* Virg *syn:* Vĕlut, ŭt, sīcut, nōn sĕcus, āc, haud ăliter,

Vēmens. *Vemēnter*, *pro vehementer*, *Lucret. Valer. Cicer: Gisan.*

VEN

Vēna, *żyła 1. 4. 5, 8. 11, 12. 13*, *Strumień 2. Przymiot 2. Słonność przyrodzona* **Eine Blutader.** *Incaluit quoties saucia vena mero* Mart: *epith.* Tūrgĭda, tūmĭda sālĭēns, trĕpĭda, trĕmens, tĕnŏra, sānguĭnea, plēnat, tūmeus, tĕnŭis, ēxĭlis grăcĭlis, călens. *phr.* Hæc lătĕbris sălit & būllēntĭbus īncĭta vēnis. Trĕpĭdæque sīne ūlla pellemĭcant vēnæ. Sălĭūnt tĕntātæ pōllĭce vēnæ.

vena alba, *żyła urynna.*

venæ arborum, *Słojowátość.*

vēnābŭlum, *Oszczep 2* **Ein Jägerspiess/** *Retia rara plagæ luto venabula ferro.* Virg. *epith.* Lātum, ăcūtum, vūlnĭfĭcum, fŭlgens. *phr* Rōbur ăcūto ferro. Lāto vēnābŭla ferro. Lōngo vēnābŭla rōstro. v. *Telum*, *Hasta*.

vēnālis. *à Vena. żylny.*

venālis, *à Veneo*, *Przedayny*, *Kupny*, *Táni Niewolnik 2.* **Feil** *Plena domus libris venalibus accipe & istud.* Juv. *syn.* vēnalitius, ēxpŏsĭtus,

Venaliter, *Seneca corr. Vernaliter.*

vēnalĭtiarĭus, *Ludokupiec*, *Niewolnikámi kupczący*

venalitium, *Niewolnik kupny wendetá niewolnikow*

vēnalĭtius, *substant. idem & Ludokupiec.*

venalĭcius, *adject. Przedáyny.*

venātĭcus, *Łowczy*, *Myśliwy.* **Das zur Jagd gehört/** *Ite viam qua monstrat eques venaticus, & quo.* Hor.

vēnatio, *Łowienie*, *Łowy 3. Łowczy widok*, *Myślistwo 2. Pulcher adest onager, mitti venatio debet* M, *syn.* Vēnātus. *epith:* Læta, grāta, blānda, jŭcūnda, dĭffĭcilis. dūra, pĕrīcŭlōsa, *phr.* Vĕnāndĭ cūra, stŭdĭum, lābor. Fĕrārum sēctātio, īnsēctātio, īndāgo, Dĭānæ stŭdĭum, lūdus pălæstra. Săltu vēnātĭbus āpti. *v. Venenor:* Vēnātors

venātor, Łowiec. *Podchwytácz.* Ein Jäger/*Ignotis, & equo venator Iapige fertur*, Virg. *syn.* Vēnans. *pith.* Vīgil mātūtīnus, sēdūlus; pērnox, pērvīgil, pērnix vēlox, sāgīttifer, phāretrātus, sylvēstris. ērrābundus. *phr.* Fērārum sēctātor, prœdātor, āgītātor. vēnātūi, Diānæ stūdiis ād-dīctus, dēdītus, āssuētus, āptus, īnvīgīlans. Diānæ nēmōrum cūltor, stūdiōsus, Cædis fērīnæ stūdiōsus āmans, āgītans īn sāltibus āpros. Jācūlo īnsīgni, cēlērīq; sāgītta, Dūmēta vāgis lātrātibus īmplēns, āvōlat, & præceps cūrsu vēnātor ānhēlo

venatorius, Łowczy, *Myśliwczy.*

venātura, venatus, *us*, *Łowienie.*

vendax, *adject omne*, *Predáiący rad.*

vendibilis, *commune.* *Przedayny, Skupny,*

vendibiliter, *Przedáynie.*

vendicātio: *Dochodzenie swego práwem.* *Odyskanie Przywłaszczanie*

vendicator, *Przywłaszczyćiel cudzego.*

vendīco, as. *Przywłaszczam.* Jhm selbst zumessen *Nec vendicabit cella sæpius clausa.* Scaz. Mart: *syn.* ādscribo, āttrībuo, ārrōgo, āsūmo. vel āssēro, lībēro, ēxīmo.

venditarius, *Przedayny,*

venditatio, *Przedawanie, Pokazowanie się.*

venditator, *Chełpliwy.*

venditio, *Przedáwanie.*

vendito, *Przedáię, Zalecam się komu, Chełpię się.* Feil haben/verkauffen/ *Tota creditor urbe venditabat.* (Phal.) Fur: *syn* Jācto, jāctito, ōstēnto,

vendītor, *Przedawacz.*

venditrix. *Przekupká.*

vendo, is, *Przedáię, Udáię pięknie & in Borguię,* Verkauffen/ *syn* ālīēno, dīstrāho, vēnūndo. *Vendosia B. Ukleyka.*

V E N E

Vēnēficium, *Trućio, Czáry. Czárowánie,* Zauberey/Verzauberung/ *Deme veneficiis, carminibusque fidem.* Ov. *syn.* Māgia, præstīgiæ, cārmen. īncāntatio, *epith.* Māgīcum, Thēssālum, Thēssālīcum, Cōlchīcum, Circæum, Mēdæum, Ææum, Æmōnium: scēlērātum, dīrum, īnfandum, nēfāndum, īmpium, fallax, dōlōsum, vānum, īnāne, īnvālīdum, ēxītīōsum, Tārtārēum, Stygīum. *phr.* Vēnēfīcii ārs īmpia Vōx Thēssāla, Māgīcum mīnīstērium, Nōxia vēnēfica vērba.

Mēdēides hērbæ. Cīrcæī ārs vēnēficii, Māgīcæ vīres, ævīque fūtūri præscius ārdor. Fūnēstārum que pōtēstas hērbārum, *vide Venefica, Circe, & Transformo. Magia.*

vēnēfica, *Czárownica 1. Trućićielká.* Eine Zauberin/Hexe/ *Barbara narratur venisse venefica tecum* Ovid. *syn.* Māga, sāga, īncāntātrix, *epith.* īmpūra, īmpia, scēlērāta, vērbōsa, tūrpis īmprōba, dīra. *phr.* Thēssāla ānus, Thēssālicis pōtens vēnēnis: Māgīci dōcta mīnīstra dōli. Quæ pōllet māgīco sāga mīnīstērio. Cārmīna quæ māgīco dēmūrmūrat ōre, *vide Maga.*

vēnēficus, *subst.* *Czarownik 2. Trućićiel,* Ein Zauberer/Schwartzkünstler/ *syn.* Māgus, īncāntātor, præstigīātor. *v. Magus & Venefica.*

veneficus, *adject:* Czárownicży, *Urzekáiący.*

venenaria, *æ*, *sub Czárownik 2.*

vēnēnarius, *Trućizną robiący, Czárownik 2. Trućićiel* (*robiący*

venenarius calix, *Trućiznowy*, *sub Trućizne*

venenatus, *Jádowity 2. Nápuszczány iadem,* Vergiffter. *Nec venenatis gravida sagittis,* (Saph.) H. *syn.* Vēnēnōsus, vēnēnifer, vēnfīcus. *phs.* Vēnēno, vēnēni tābe, fēlle, tābo, sānie, sūcco, spūma īnfēctus, īllītus, āspērsus, īmbūtus, pērfūsus. Vēnēno ārmātus, mētūēndus, Vēnēnum, vīrus, fērens, spārgens, īnspīrans, Vēnēno lūrīdus, vīrens tūmens, nōxīus, nōcens, Vīpēreo sūcco īmbūtus

venenifer, *Jádowity.* (spūmans

vēnēno. *as*, *Nápuszczam iádem, Trućizną nápuszczam, Zárażam, Farbuię.*

vēnēnōsus, *Jádowity.*

vēnēnum, *Jad, Trućizná, Czáry Fárbá 2.* Gifft/ *Alba nec Assyrio fucatur lana veneno. Virg. syn.* Vīrus, tōxīcum, ācōnīta, ōrum, tābum. *epith.* Tābīfīcum. Māgīcum, Thēssālīcum, &c. *vide supra.* Vēnēfīcium *in epith.* Lērnæum, Gōrgōnēum, lūrīdum ātrum, tētrum, nigrum, vīpērēum. dīrum, crāssum, līvens, sōmnīfērum, lēthāle, lēthīfērum, fātāle, fūnēstum, ēxītiāle, īmmēdīcābīle, īnsānābīle, ācre, præsens, nōxīum, hōrrēndum, trīste, vīōlēntum, pēstīfērum, fūrtīvum, lātens, ārcānū, sērpēns. spūmans, Tārtārēum, Stygīum. *phr:* Vēnēni tābes, fel, tābum, sānīes, sūccus, spūma. Vēnēnōsi, vīpērēi, fūnēsti. lēthīfēri, lēthāles sūcci. Vīpērēus, vīpērīnus crūor, sānguis. Sērpēntem sānīes. Nēssi crūor. Cānthārīdis sūccus.

Trīstis

Trītis ăcōnīta cīcūtis, Fāllax hērba věnēni. Lēthāles hērbæ. Vīpěrěæ ſpūmæ, ăvērnāles ăquæ, Nīgra pōcūla Pŏcūla trīſtı grāmīne mīſta.Cōrpg tūmet ōmne věnēno,īmpia ſub dūlci·mēlle věnēnalātēnt. Sūnt quī mīſtá bībant cum glaūco mēl ‍lavěnēno.Vīpēra trīſte fěrēns īnfīxo dēnte věnēnum.Nōn pūdūit fœdo vītam rūpīſſe věnēno.

věneo, *veneor, Przedáię mię* Verkaufft werden/ *Corruptus vanis rerum quia veneat auro*, Hor:

věněrābīlis, venerandus, *Uczćiwy, Czći godny, Wielebny.* Ehrwürdig. *Illud amicitiæ ſanctum & venerabile nomen* Ovid: *ſyn: Vĕrēndus*, rěvěvěrēndus,cŏlēndus,ădōrāndus,aūgūſtus *phr:* Mājēſtāte věrēndus.

venerābīlīter, venerabundè, *Uczćiwie.*

venerarius, *Praktykarz.*

venerātio, *Czczenie 1. Szánowánie, Chwalenie 2.* Verehrung/ *Tum quia quæ vivis veneratio regibus ante.* M. *ſyn.* Rěvěrēntia,ōbsērvantia,cūltus, hŏnor

Věněrātor, Szánuiący.

venerea lues, *Fráncá.*

věněrěus, *Jurny, Cieleſny 2, Fryierz.*

veneris dies, *Piątek.*

veneris ſtella, *Gwiázdá záranna, Gwiazdá wieczorna.*

Věněrĭvăgus, Nierządny/

věněror, *Czczę 1. 2, Modlę ſię 2. Chwalę 3.* Verehren/--- *Veſtroſque Deos venerabere ſeris*, Virg. *ſyn*, Hōnoro, ōbsērvo, cōlo, rěvěrĕor, ădōro, *v. Honoro & Adoro,*

věnětus, *adject. a, um, Modry.*

venia, *Odpuſzczenie, Dozwolenie* Urlaub/ Verzeihung/Vergebung/ *Orantes veniam, & templum clamore petebant.* Virg: *ſyn:* Līcēntia, cōpia, pŏtēſtas, făcūltas, lībertas,vel īndūlgēntia, īmpūnītas, cōndōnātio *phr.* Věniam pěto, ōro, prěcor, věnĭam dō trībŭo, rŏgānti, cōncēdo. Nōxam rěmītto, cōndōno. extrēmam hānc ōro věnĭam mīsererē sŏrōris. Nāmq, dăbunt, pācem vōbīs, īrāſque rěmīttēnt: īpſum ōbtēſtēmur, věnīamque ōrēmus ăb īpſo. Tū mŏdo pōſce Dĕos věnĭam. *vide Pax & Parco:*

věnĭālis, *Odpuſzczenia godny. & ſub Powſzedni grzech.* veniens, *Przyſzły.*

věnīlia, *æ. Morſkie burzenie.*

věnio, *Idę, Przychodzę 1.* Kommen/ *Momento, cita mors venit, aut victoria læta.* Hor. *ſyn.* ādvěnio ādvēnto, āccēdo, prŏpīnquo, dēvěnio, ădĕo, pěto, āccělěro, advŏlo, āpprŏpěro, vel rědĕo, rěvērtor, vel īnſto, īmmĭnĕo. *phr.* Hūc cōncēde, flēcte grădum. Sēdem věnĭēmus īn ūnam. Quībus Hēctor āb ōris ēxpēctāte věnis: īlĭăcas věnīſtis ăd ōras prŏpīnquābant pōrtis. *v. Advenio.*

věnio, is, &c. *Przychodzę o nieſławę. Przyſtáię 3. Przybiiam do brzegu Idźie o to, Uczeſnikiem ſię ſtáię, Stowárzyſzyć ſię Szláchćicem zoſtáć, Pomaga co, Wdáię ſię, Węſzłow przypowieść, & ſub Przypłacam czego 2.*

venīto, *futurum. ſub Więc 4.*

Veno exerceo. Przedáię.

vēnor, *aris. Łowię 2. 4. Chwytam 1. Zdobywam ſię, Podchwytawam, Dorozumiewam ſię* Jagen *Sed præceps virtus ipſa venabitur aula.* Grat: *phr:* Fěras īnsēctor, pērsēquor, sēctor ăgo, ăgīto, ēxăgīto, căpio, latrātu turbo. clāmōre prēmo, cătūlis. săgācibus fătīgo. Fěris īnſto, insīdīas mōlīor caſſes lăquĕos,plăgas, rētia, līna tēndo,pōno sylvas sāltus, němŏra rētibus, īndāgīne cănībus īnsīdīis claūdo. cīngo sēpio, cīrcūmdo, cōrōno, fătīgo, vēnātu ēxērcĕo. Vēnātu, vēnātibus. īnvīgilo, vēnāndo per sylvas văgārı.īnsīdīis. cūr ſūq; fēras āgītāre in rētia cērvos. Vēnāndi ſtūdīum cōlěre. Dēmēre cēlēri fērrea vīncla. căni. Lăquĕis captāre fěras, & fāllěre vīſco. Aūrītōſq; sěqui lěpŏres, & fīgēre dāmas, Dějīcēre īnsīgnem rāmōſo vērtīce cērvum. Vēnāti cănībus lěpŏres. Vělōces jăcūlo cērvos cūrſūque fătīgans. Sæpè cītos ēgi per jūga sūmma cănes. *v. Venator. & Canis. venaticus.*

vēntōſus *żyłowáty.*

VENT

venter Brzuch. *żołądek 1. Wypręzęnie. Wypukłość, Płod 1.* Brzuchaty, *żárłok.* Der Bauch/ *Leſerat venter apertus equi.* Prop' *ſyn.* ſālvus, ŭtěrus vīſcēra īlĭa. *epith.* Jējūnus, īmprŏbus, vŏrax, văcŭus. īnānis, fămēlīcus, ăvīdus căvus, căpax. tūrgens,tūrgīdus, tūmens, tūmīdus. grăvīdus, grăvis. fœtus, ēpūlis īnflātus.

venter valiſcus. *Máćiek nádźiewány.*

venter imus, *Łono w ćiele.*

Venit-

Ventigĕnus, Wietrzny.
ventilābrum, *Wieiaczka*. (*kuglarz*
ventilātio, *Wietrzenie*. ventilātor, Wieiácz
ventilo, *Wietrzę, Wieię 2. Wiewam, Powiewam Poddymam*, Wáchluię, *Macham Wykrącam 2. Potrząsam 1. Szermuię ná wiátr, Pobudzam, Chłodźić*. Erluffren/schwingen/Lufft-Wind machen. *Mens in cerebro ventilatur ebrio.*(Jamb P. *syn.* ēventīlo, vel verso, āgĭto. *phr.* Vēntos, aūram cieo, excito, Aūra rĕfrigĕro,
ventio, *Przyśćie*
ventito, *Chadzam. Bywam. Przychodzę* 1.
vento, *as. Przychodzę 1.*
vento separo, *Wieię 2.* ventosè, *Nádęto.*
ventōsus, *Wietrzny*, Wietrzysty, *Wiatrowy*, Płochy, *Nietrwáły. Niestátecżny 1. Nieszczęiący.* Windig/ *Aspice, ventosi ceciderunt auræ.* Virg, *syn*, Vēnto plēnus, fætus, grăvĭdus, tŭmens, vel lĕvis, ĭnānis, vĭnus, fūtĭlis: tŭmĭdus, tŭmens tŭrgēns, tŭrgĭdus, ĭnflātus. sŭpērbus.
ventrāle, *Fartuch, Szustfal Káleta. Wácek, Trzos*
ventralis. *Brzuchowy, żołądkowy*.
ventrĭcŭlus, *żołądek* [illegible] *Księniec, Wnątrze. Ventriloquus Wrożek*.
ventrĭōsus, ventrōsus, *Brzuchaty.*
Ventŭlus, *Wiatrek, Wiatr łágodny*
ventūrus, *Przyszły.*
Ventus, Wiatr, Pochwiśćiel. Pochwała. Der Wind *Prosequitur surgens á puppi ventus euntes* Virg, syn. *Aūra*, spĭrĭtus. flāmen, flātus, flabrum. Aūster, Aquĭlo, Bŏrĕas Notus Afrĭcus Eūrus, Zĕphyrus, Făvōnius, vel tŭrbo, prŏcĕlla. *epith:* Lēnis, spĭrāns, mōllis, plăcĭdus, lĕvis, tĕnŭis, sĕcŭndus, văgus, răpĭdus, præceps, fŭrens, vălĭdus, vĭōlēntus, sævus, vŏlŭcer, cĕler, raŭcus, trŭx, sŏnans. sŏnōrus, frĕmens, fūlmĭnĕus, strĭdens, tŭrbĭdus, glăcĭālis, ĭmmĭtis, ĭnsānus, frĭgĭdus, nūbĭlus, plŭvius, ūdus, mădĭdus, gĕlĭdus, ăsper, hybĕrnus, brūmālis, dĭscors, lŭctans, prŏcĕllōsus, nĭmbōsus, hōrrĭsŏnus, fŭrĭbŭndus, ĭnĭmĭcus, ădvērsus, ĭnfēstus æŏlius. *phr.* Vĕntōrum flāmĭna, flābra, flātus, ănĭmæ spĭrāmĭna. Vĕntōrum vĭs, mĭnæ. fŭror; fŭrĭæ, răbĭes, bēlla, dĭscōrdia strĕpĭtus, mŭrmŭra. Vĕntōsæ spīrant aūræ vĕnti tŭrbo. Vălĭdi vis ĭncĭta vĕntĭ. Prŏcĕllæ strīdor, Tĕmpĕstātes sŏnōræ. Vĕnti frĕmunt munt sylvis & cæca vŏlūtant mŭrmŭra. Vĕntōsi mūrmŭris aūræ spīrant. Cœlo tŭrbĭne vĕnti præcĭpĭtant. Mōntĭbus ăltis Aūdĭtur frăgor. vĕntis sŭrgĕntĭbus frĕta pŏnti ăgĭtāta tŭmēscunt: Nĕmŏrum ĭncrēbēscit mŭrmur. Vĕnti vŏrtĭcĭbus răpĭdis, vel sœva prŏcĕlla. Cælum mare. terram cŏncŭtiunt, ăgĭtānt, tŏrquent. Pŭlvĕrĕam nŭbem, nĭves, ŭndas rŏtant, glŏmĕrānt, ĭntŏrquĕnt. Tĕrris pĕlăgōque mĭnāntur ĕxĭtium, ŏbvia quæque rŭunt, stĕrnunt, ĕvĕrtunt, Vĕntus æŏlĭo cărcĕre mĭssus, ăgĭtans æquŏra. *v. Turbo, Tempestas. Aquilo. Boreas, Notus: Zephyrus, Eurus, Auster, Aura,*

VENU

Venŭla. żyłka.
Venundo, Przedáię.
Vĕnus, eris, Gwiazdá wieczorna. Gwiazdá záranna, Cielesność 1. 3. *Miłość nieuczćiwa, Łączenie, Nałożnicá*, Piękność, *Przyiemność* Ozdoba,
Vĕnus. al. Vænus, us Przedawanie, (*Kut 4.*
Venus illicita. Psota.
Vĕnustas, Krasa. Piękność, Przyięmność, Schöne Schönheit / *Sexta venustatis collique & verticis aurum.* Prop. *v. Pulchritudo, Lepor, Forma.*
Venustè, Pięknie. *Vĕnūstŭlus, Piękny.*
Vĕnustus, Piękny, Krasny, Przyięmny. Schön/ holdseelig. - *tum flore venustior omni*: Prud *syn.* Pŭlcher, dĕcōrus, fōrmōsus. *Vide Pulcher.*
Vepallidus, Bláły, Niedbáły.
Vĕprēcŭla, ćiernie 1.
Vĕpres, is. hic vel hæc ćiernie 1. Płot *ſámorony,*
Vĕprēta: æ, Vepretum, ćiernisko,
Vepris, is, m, f. ćiernie 1. Dorn / *Corna vepres & pruna ferunt, & quercus. & ilex* Hor: *Vide Spina.*

VER

Vēr, ēris, n. Wiosna, Rok. Der Frühling, *Ver adeo frondi nemorum, ver utile sylvis.* Virg: *epith.* Nŏvum, nāscens, plăcĭdum, blāndum, sŭdum, sĕrēnum, tĕpĭdum. bĕnĭgnum, flŏrĭdum, pŭrpŭrĕum, flōrens, gĕnĭāle, grātum, jūcŭndum, ămĭcum, vĭrens, ămœnum, ŏdōrum. fragrans, rīdens, lūxŭrians. fœcŭndum, fērtĭle, ūtĭle, mădĭdum, ūdum, nĭmbōsum, ĭmbrĭfĕrum. *phr.* Vĕrnum tĕmpus. Vĕrni dies vĕrna tĕmpĕstas. Tĕmpŏra vĕris Nŏva tĕmpŏris ætas. Vĕris clĕmĕntia, ĭndūlgĕntia

tia hŏnos, Flōrĭfer ānnus. Pārs ānni mĕlior. Vēris āmæna dĭes, quĭes. Vēr gĕnĭāle nŏvis quōd dat prīmōrdia rēbus. Vēr ĕrat ætērnnm, blāndīque rĕpēntibus aūris. Mūlcēbant Zĕphўri nātos sĭne sēmĭne flōres. Vēre frŭor sĕmper nĭtĭdĭsĭmus ānnus, ārbor hăbet frōndes; pābŭla sēmper

vērācĭtas, *sub Prawdá.* (hūmrs

vērācŭlus, *Wrožek.*

verātrix, ĭcis. *f.* Wrožká 2. Czárowńicá 1,

Vērātrum, *ćiemięrżycá.*

Verax, *adject. omne Prawdźiwy.* Wahrhafftig. *Figat. erat verax vaticinata feror.* Ovid. *ſyn.* Vērus, sīncērus.

verba, *Bayki*, *Formułá*, *Słowá łágodne.*

Verbalia Nomina apud Grammaticos, à Verbis ducta, ut à Dico, Dictio. Cariſ.

verbālis, *Słowny 3.*

Verbaſcŭlum, Knáfliczká.

verbāſcum, *Dźiewáńna. Szálbá. & in Knáfliczká.*

verbēna, verbenāca, verbenāta, *Koſzyſzczko.*

verbenæ, *hæ*, *May 2.*

verbēnālia, *in Kwietnia niedźielá.*

verbēnārius, *ſub May 2.*

verbētus, *Pod máiem ſub May 2.*

Verber, *eris. n. Bićie. Láſká 1. Bicz*, *Guz 1.* Ein Streich Schmitz *Concuſſere jugis. proniq: in verbera pendent.* Virg: *epith:* Tōrtum, ſævum, cōntōrtum, crūdēle, crŭēntum. crūdum, īntōrtum, vĭōlēntum, trīſtc, nōdōſum, crĕpĭtans, ācērbum. īnsānum, nĕfāndum, fērrĕum, ārdēns, mĭnāx, mōrtĭfĕrum. *ſyn* Flāgĕllum, vīrga, băcŭlus fūſtis. *v. Flagellum.*

Verbĕrābĭlis, *iſsimus. Bićia godny*, *Smágániec.*

Verbĕrātio, verberatus, us, *Bićie Uderzenie.*

Verberea ſtatua, *Verbereum caput Smágániec.*

Verbereus, *Bićia godny.* verbĕrĭto, *Biiam.*

Verbero, *as. Biię kogo. Biię zdźiał. śiekę. Siro fuię*; *Łáię. Nábiiam uſzy*, *Záwſtydzam*, *Zálata mię*, Schlagen/ ſchmeiſſen/ treffen/ *Erigit alternos*, *& ſydera verberat unda.* Virg, *ſyn.* Cædo, tūndo, fĕrio, pērcŭtio, dīvērbĕro, pūlſo, *phr.* Vērbĕra do, īnfligo, īctus, īngĕmĭno, īnſtāre vērbĕrc, īnsōnāre flăgĕllo. ĕquēs īnsāno vērbĕre vēxat ĕquūm, Fĕrēa clāmābat, dāre vērbĕra līctor ĕxpĕdit, Lēve mōrtĭfĕro dēlĭctum vērbĕre

pūnit, ōrā prŏtērvis īnsĕquĭtur mānĭbus gĕnĕrōsăque pĕctŏra pūlſat. *v. Cædo*, *Flagello: Ictus.*

verbĕro, ōnis, *Bićiá godny*, *Smágániec.*

Verbosè, *Wielomownie*, *Szeroko.*

Verbōsĭtas, *Wilomowność* Schwätzigkeit/ *vide Garrulitas.*

verbōſus, *Wielomowny*, *Mowny 1. 2. Słowny 1.* Schwätzig/ *Cedunt verboſi garrula bella fori*, Ov: *ſyn:* Lŏquāx, gārrŭlus. mūltĭlŏquus. *v. Garrulus.*

Verbum, *Słowa*, *Sens*, *Kondycya*, *Uczynek Przypowieść.* Ein Wort/ *Ut præceptori verborum regula conſtat.* Juv. *ſyn.* Vōx' dĭctio, dĭctum, vŏcābŭlum, sŏnus, lŏquēla, sērmo. *v. Vox*, *Loquor. Sermo.*

Verbum apud Crammaticos, *eſt pars orationis ſeu dictio agere vel pati aut neutrum cum tempore & perſona ſine caſu ſignificans*, *Donat*, *Priſcian.*

Vercŭlum, *Wioſna. & tr. Moy ty*

VERE

Verè, *Prawdźiewie.* Warlich / O *vere Phrygiæ. nec enim Phryges*, *ite per alta.* V.

Verecundātio, Wſtyd 2.

vĕrecūndè, *Verecunditer*, Wſtydliwie.

Verecūndia, *Wſtyd 1. 2.* Scham/ Zucht/ *v. Pudor.*

verecundor, *Wſtydzę ſię*/ Sich ſchämen/ roth werden/ *Verecundari nominem ad menſam decet.* (Ia.) Pr. *ſyn.* Pŭdet me, ērubēſco, *v. Erubeſco.*

vĕrĕcūndus, *Wſtydliwy 1. Uczćiwy*, *Skromny*, Schamhafftig, züchtig/ *Illa verecundis lux eſt præbenda puellis.* Ovid, *ſyn.* Pŭdens, pŭdĭcus, pŭdĭbūndus, mŏdēſtus.

verecundus color, *Rumianość.*

vĕrēdārius, *Goniec*, *Podwodnik.*

vĕrēdus, *Koń wierzchowy*, *Powodny 2.*

vĕrenda, *orum*, *Członek 4.*

verendus, *Czći godny.*

vereor, *Obawiam ſię. Boię ſię 1.* Förchten/ehren/ *Equidem de te uil tale verebar.* Virg. *ſyn.* Tĭmĕo, mĕtŭo, fōrmĭdo, hōrrĕo. *v: Timeo*, *vel* ōbsērvo, cōlo, hŏnōro, vĕnĕror, rĕvĕrĕor, *v. Honoro.*

Veretilla, *æ*, *Apulei. concha marina veretro ſimilis.*

vĕrētrum, *Członek 5.*

vergĭliæ, *iarum Báby.*

vergo

vergo, Náchylam się, Ma się czemu 2. 3. Leżę ná wschod, Nálewam, Wylewam 1. Sich neigen/ Vergebant nunc dant illis solertius ipsi. L. syn. Propendeo, inclino, pendeo, inclinor, declino: tendo, inspecto.
Vericola. & Vericulus, Wrożek,
vericulum; Glewiia, Ryleç, & sub Ryćie 2.
Veridice, Prawdźiwie.
Veridicus, Prawdźiwy. Wahrhafftig in Worten. Seu tua veridica dicunt responsa Sorores. M.
Veriloquium, Prawdá 1. Wykład 2.
Verimonia, Plaut. corr Querimonia.
verisimilis, Podobny.
verisimiliter, Podobnie.
veritas, Prawda 1. Warheit/ Vox veritatis te- stis extingui nequit. (Jamb.) syn. Verum epith: Candida, aperta, nuda: simplex, sincera, sancta, æqua fidelis, fida, concors. phr. Nescia fraudum. Nescia fallere virtus. Veri fides. Verax dictum non fugiens lucem, inscia fuci, incorrupta fides nudaq; veritas, Fama nec à veri dissidet illa fide.
Veriverbium, Prawda 1. Wykład 1.

VERM

Vermen, inis, n. Robak.
vermiculata vestis, Szárłatna száta.
vermiculatio, Robáczywość.
vermiculatum opus, Sádzenie. sádzone.
vermiculatum pavimentum, Tło wytwornie.
vermiculatus, Robáczkowáty. Sadzony 2. Eingelegt/ Atq; emblemate vermiculato. Luc.
vermiculor, Robacy mię toczą.
vermiculosus, Robáczywy.
vermiculus, Robaczek, Kármázynowe iagody.
vermina, inum. Gryźienie 2. Robacy 1.
verminatio, Robáczywość Robacy, Kłoćie.
vermino, Gryźienie ćierpię. Robacy mię toczą,
verminosus, Robáczywy, Gryźienie, ćierpiący.
vermis, is, m. Robak, Ein Wurm/ Vermibus & privas in corpora posse venire. L. syn. Vermiculus, lumbricus. epith. exiguus, tenuis. exilis, parvus, longus, terrenus, terrestris, fœdus, sordidus, infestus, phr, Fœdo se in pulvere volvens.
vermis æris, Páiąk. vermis limi, żołw.

verna, Niewolniczy syn, Wyzwoleńcow syn, Rodowic, Szyderz, & Swoyski. Ein Leibeygen Knecht. syn. Famulus, servus minister, mancipium, v. Servus.
vernaculus, Domowy 1. Swoyski, Obywátelski, właśny, Szyderz.
vernaliter, Szyderstko, Pochlebnie.
vernans. Pogodny.
vernatio, Odmłodnienie, Wężowa skorá.
vernatione, Ná wiosnę.
vernilis, Lekki 2. Niewolniczy.
vernilitas, Pochlebstwo, Szyderstwo, Lekkość.
verniliter, Pochlebnie, Zmyślnie, Lekko 2.
Vernilius, Petron. Scalig. i. vernilis.
Vernisera, Festo. sunt auguria mensalia, qualia recenset Plini l. 28. c. 2.
Vernix, icis, hic Pokost
verno, as, Kwitnę, żielenię się, Linieię, Rozwiią się drzewo. Wycwerknię Lsknę się, Záráftam 1. Roią się pszczoły, Weselę się, śpiewam 1. Wio-
verno, s tempore, Wieśiennego czásu (snuię.
vernula, Niewolniczy syn, Rodowic, Szyderz.
vernus, Wieśienny.
Vero, as, Prawdę mowię.
verò, Prawdźiwie, Po prawdźie, Ták iest że 1. Iśćie. A rożne. Aber/ Egregiam vero laudem & spolia ampla refertis. Virg.
verpa, æ. sub Członek 5.
verpus, Obrzezánie, Zyd, Palec trzeći.
verres. Kiernoz. verrinus, Kiernoźi.
Verriculatus, Columel. Verriculata falx, verriculo similis. Sed verriculum multa significat: forte dentata
verriculum, Kłomia Drugubicá. & in Włok, Szczotká 2.
verro, is, Umiátam, Gárnę, Włoczę. & sub Włoczy się co
Verruca; Brodawká, Pagorek.
verrucaria, Brodawnik, Nogietek:
verrucosus, Brodawczáty, Gruby 2. 3.
verrucula, Brodaweczka, Brodawká.
verrunco, as, Obracam 3.

versābĭlis, *Obrotny* 1. *Odmienny.*

Vēsābĭlitas, Obrotność: 1

versabuudus' *Obrotny* 1.

vērsātĭlis, *Obrotny* 1. 3. **Vmbwendig.** *At vigiles mundi magnum & versatile templum.* M:

versātio, *Obrácánie,*

versatus, *Bywálec, Biegły, Uczony* **wol geübet/ erfahren.** *Altera non deserunt tenui versata favilla* M: *syn.* Gnārus, pĕrītus, scĭens, dōctus.

versĭcŏlor, *Pstry, Mieniony, Rozmaity, Nákrapiany.* **Manchfarbig/ bunt/** *Astur equo fidens & versicoloribus armis.* Virg. *syn* Mūlrĭcŏlor, dĭscŏlor, vărĭus, *phr:* Vărĭor cŏlōre distīnctus,

Versicolorius, Spłowiały-

Versicolorus, Rozmaity.

versĭcŭlus, *Wierszyk, Wiersz* 2. 3.

Versĭdicus, Wierszow pisarz.

versĭfĭcātio, *Wierszow pisanie.*

versificātor, *Wierszow pisarz,*

versĭfĭco, versificor, *Wiersze piszę.*

Versificus, Wierszow pisarz.

Versiformis. Wierszowy.

versĭpellis, *Chytry, Szálbierz, Wilkołek*

verso, *as, Obracam* 1. *Przewracam, Wártuię. Wykrącam* 1. *Kręcę się* 2. *Myślę* 1, *Szydzę, Száfuię.* **Hin und her kehren/ wältzen/** *Seu versare dolos, seu certâ occumbere morte,* Virg. *syn.* Trācto, tāngo, vel cōnvērto, vōlvo, flēcto, cōnvōlvo, vel ăgĭto, mŏvēo, tōrquēo.

versor, *aris, passivum, Obracam się.*

versor, *aris, Deponens, Mieszkam gdzie, Bawię się, Wikle mi się, Myślę* 1. *Uczę się, Jestem* 1. *Stoi mi przed oczymá.* **Vmbgehen/ bleiben/** *Versatur Atreus, tota jám ante oculos meos.* (Ia:) S. *syn:* Măneo, Mŏror, hăbĭto, sum. hærēo, vel stŭdēo, īncūmbo, īnvĭgĭlo, īnsūdo, ŏpĕram do.

versōria, *żaglowa liná.* versum, *Ku, Wzad,*

versūra, *Lichwy przenoszenie, Obracanie, Uwroć, ćiąg* 2. *Zakręt, Kát* 1. *Węgiel.*

versu, *si à Verro. sub Umiátam.*

versus *si à Verto,* versâ vice, *Wzaiem.*

versus, *us,* Wierz 1. 3. *Rząd* 2. *ćiąg* 2. *Uwroć* 1, *Pieśń,* **Vers/ Spruch/** *Versibus incomptis lædunt, risuq; soluto.* Virg. *syn.* Carmen mŏdi: *epith.* Cănōrus. suāvĭlŏquus, fācūndus, dūlcĭlŏquus, ēxcūltus *phr.* āltĭsŏnos grāto mŏdŭlāmĭne vērsus īntŏnat. Māgna Dĕum ēxcūlto præcōnia vērsu nārrābat, ī nūnc & vērsus tēcum mĕdĭtāre cānōros. Cārmĭna sūccēssum scrībēntis & ōtia quærunt, *v. Carmen & Carmina scribere,*

versus, *Adverbium, & Præpositio, sub Ku, Od & Ná południe.*

versutè, *Chytro.* versutiæ, *Wykręty.*

Versutĭlŏquus, Chytromowny, Wykrętarz.

versūtus, *Chytry, Dowćipny.* Obrotny. *Listig. Non Nomas arcanas tollat versuta salivas,* Prop: *syn:* Văfer, callĭdus, astūtus, dolōsus, mălĭgnus

V E R T

vertăgus, vertrăgus, *Chart,*

vertĕbra, *Páćierz u zwierząt,* Obrot 3.

vertebratus, *sub Paćierz* 4.

verteus, *Schodzący, Cały:*

vertex, ĭcis. *m. Biegun* 3. *Obrot* 2 *wierzch* Wir. **Spitz/ Gipffel/ Scheitel.** *Tigridis exuviæ per dorsum vertice pendent,* Virg. *syn:* Căcūmen, cūlmen, fastīgĭum, ăpēx. *Cacumen.*

vertĭbulatus, *sub Obrot* 3. *Paćierz* 4.

vertĭbŭlum, *Biegun* 2. *Kołowrot* 1. *Paćierz u zwierząt.*

vertĭcŭla, *æ, Krętogłow,*

vertĭcillātus, *sub Páćierz* 4.

vertĭcillum, vertĭcillus, *Wártaczka, & Gwozdźik u lutni,*

Vertĭcordius, sub Náwracam kogo.

vertĭcōsus, *Wirowáty.*

vertĭcŭla, *æ.* Páćierz 4. *Staw* 2. *Stawowych kośći końce*

vertĭcŭlum, Páćierz 4. *Kołowrot* 1. *Wártaczka, Obrot* 2. *Biegun* 2. *Gwozdziki u lutni.*

Vertīgino. as, Obracam świdrzę

vertigo torta, *Wir.*

vertīgo: ĭnis, *Obracánie, Zawracánie, wrzećiono.*

Vertĭlabundus, Upadaiący,

Vertilabundus, Vertilans. Obrotny.

verto, *Obracam* 1. 2. *Przewracam, wywracam,* 2. 3 *Zwalam* 2. *Przekładam,* 7. *Obalam ná się, Náćiągam ná, Przyczytam, Dysputuię, Spodziewam*

wam się, Szczęść ci Boże, Boday mię. Odmieniam 1. Przedźierzgnąc się, Szczęśliwie Kehren/ wenden/ Neu patriæ validas in viscera vertite vires. Virg: syn. Cōnvērto, flecto, tōrquēo, vōlvo, vērso, vel vārio, mūto, cōmmūto, vel ēvērto, dīrūo.
vertraha; vertrahus. vertragus, Chart.
Vertumnus, Prześiadacz. Odmiany.
Vēru. Rożen, Glewiia, Bratspiess/ Et tereti pūgnans, mucrone vēruq: Sacello V. epith. Lōngum, tēres, fērrēum, phr. vīscēra & in vērubus sūdant vērsāta cōtūrnis, Sūbjiciunt vērūbus prūnas, & vīscēra tōrrent, ōblōngis, vērūbus cōnfīgēre.
veruactum, Odłog 2. Rola sprawiona.
vērucūlum, Rożgnek, Rylec, Szwajcá. Glewiia
verveceum caput, Głupiec.
verveceus, vervēcīnus, Skopowy.
vervecīna, Skop, Głupiec tr.
veruīna, Rożgnek, Glewiia, Pócisk.
Vērum, pro veru, Rożen.
verùm, Conjunctio. Ale. Aber Verum etiam invisos si quos tentaris amictus. V. syn. Sēd, āt: āst.
verum, Prawdá 1: Prawdźiwie, Służ.
verùm, enimvero, Ale iednak.
verumtamen, Jednak. Wszakże,
vērus, Prawdźiwy, Słuszny, Wahr/wahrhafftig Non datur, ac veras audire & reddere voces. Virg: syn. Gērmanus, syncērus. vērax, īngēnūus, cāndīdus.
vērūtum, Glewiia. vērūtus, Glewiynik.

VES

Vēsānia, Száleństwo. 1. Unsinnigkeit/ Ipsa tibi est hostis vesania, seque furendo, Pr, v, Stultitia.
vēsānio, is. Száleię 1.
vēsānus, Szalony 1. Unsinnig/ Suadet enim vesana fames &c. V. syn. Stūltus, fūrīōsus. v. Stultus,
vescor, Jem, Pożywam, Zażywam, Używam 2. Widzę 2. Essen/ geniessen/ Ac potius foliis parcus vescatur amaris. Hor. syn Pāscor ālor, nūtrior, sūstēntor, vīvo. phr. vīctu pāscūntur sīmplīcis, hērbæ, Frōndībus ārbōrēis & āmāta pāscītur hērba. Nōn nīsi dēlēcta pāscītur īlle fēra.
vescūlus, vescus, Chudy, Mały, Nieplenny, Drobny. śniedny, śiadły, Bizydki,

vēsīca, Macharzyna, Pęcherz.
vesicæ morbus, Uryny trudność 1. 2.
vēsīcāria, Miechunki źiele.
vēsīcūla, æ, Machárzyna, Gałuszká.
vespa, m. Grubarz 2.
vespa, f. Offá. Wespe/ epith Strīdūla, strīdens strēpens, strēpītans, phr. īnvīsa cīcādis. Dū cīsōnam, cōntrīstans vōce cīcādam.
vesper, subst. m. vespera æ, Wieczor 1. Gwiazdá wieczorna. Der Abend/ Nutati transversa fremunt & vespere ab atro V. syn. Vēspērūgo, hēspērus, vel vēspertīnum tēmpus. epith. Nōctīfer, ōccīdūus, ūmbrīfer, ōpācūs, sērus, frīgīdus, rōscīdus, ūdus, rūbens, pīger, phr Sērum vēnēris sīdus, āstrum. Nōctis nūncius, īndex, cāstrum.
vesper, a. um: adject. Wieczorny.
vespēra prima, Wieczor 2.
vesperæ, Nieszpor. vespērālis, wieczorny,
Vesperna. Wieczerza.
Vespero, as, wieczor nádchodźi.
vespertīlio, Nietoperz. & tr. Fálit, Nieszczery, Poncenik.
vespertīnis, Wieczor 2.
vespertīnus, Wieczorny.
vespērūgo, Gwiazdá wieczorná.
Vespītes, Gęstwa.
vespilo, onis, Grubarz 2. Grobowiec.

VEST

Vestiarium, Szátnica, Odźianie:
vestiārius, subst Szátny 2, Wendetarz szat.
vestiarius, adject: Szatny.
vestībulum, Przedśionek, Przystęp 2. wstęp, Początek, Weśćie. Ein Vor off/ Vestibulis abeunt veteres, lassique clientes. Juv. syn. Pōrtīcus, ātrium, epith. Mārmōrēum, sūpērbum, māgnīfīcum, pīctum, lātum:
vestīceps; cīpis. Zárastáiący, Młodźieniaszek.
Vesticontubernium, Petroni sub eadem veste mansio. Turneb.
Vēstīcūla, Sukieńká i ut in Siticula,
Vestifluus, sub Szátá długa.
vestīgātor, śladownik. Łowiec,

Vestigium, *Ślad, Stopa 1. 2. Kopyto, wyrażone, Podeszwá 1. Łápá 1. Krok 2. Znak Szczątek, wyrażenie, & sub Koley.* Fußstapffen / Fußspur. *Agnosco veteris vestigia flammæ. Virg: syn:* Signa pĕdum, vel sĭgnum, rĕlĭquĭæ, vel pēs, plănta, pāssus, grădus, *epith.* ĭmprĕssum, sĭgnātum, fĭxum, rĕcens, mănĭfēstum. *phr.* Pĕdum ĭmprĕssum, ĭndĭcium. Sĭgnātæ pĕdum nŏtæ. Sĭgna nŏtæque pĕdum. Viæ sĭgna, ĭndĭcĭum. Vēstĭga sĕqui, lĕgĕrĕ, ŭrgĕre, sĕrvāre, ŏbsĕrvāre.

vestigium ædificii, *Model gruntu.*

vestīgo, as, *Upátruię, Szukam, świdrzę oczymá, węchem szukam, wącham.* Nachforschen / nachspühren / *Vestigemus & à portu diversa petamus.* Virg. *syn.* ĭnvēstīgo, ĭnquīro, quæro. *v. Quæro.*

vestīmentum, *Odźienie:*

vestimentum è villis, *Koc 2.*

*Ve*stio, *Odźiewam, Ubieram, Ubłoczę 2 Obiiam, śćiány, Zarástam 1. Okrywam, Przyodźiewam.* Bekleiden / *Sponte sua sandix pascentes vestiet agnos.* Virg. *syn.* ĭnduo, Vĕste tego, cĭrcŭmdo, ămĭcio, ŏpĕrio, vēlo, hŭmĕros ĭndŭco. ŏrno, ĕxŏrno, dĕcŏro, ĭnsĭgnio. *v. Induo.*

vest.or, *Obrastam, a Odźiewáią, Ubieráię mie*

*Ve*stior pilo, *Zárastam 1.*

*Ve*stis, *Odźienie, Szátá, Wężowa skora, Mech 3.* Ein Kleid / *Et Tyriæ vestes & dulcis tibia cantu.* *syn.* Vēstĭmentum, vēstĭtus, tĕgmen, ămĭctus, vēlāmen, vēlāmĕntum, chlămys, tŭnĭca, tŏga, pāllĭum. *Mulierum Vestis.* cărbăsus, lĭnum, peplum, *epith:* prĕtĭōsa. pŭrpŭrĕa, cŏncĭnna, pĭctŭrāta, pĭcta, lĭnĕa; sērĭca, māgnĭfĭca, rĕgia, vērsĭcŏlor, lŏnga flŭens, ŭndans, nĭtens, splĕndĭda, dĕcŏra, cāndĭda, nĭvĕa, ălba, vĭrĭdis, vĭrens, rŭbĕa. rubra; rŭbens, lŭtĕa, crŏcĕa, nigra, pūlla, ātra, mœsta, lūgubris, fŭnĕrea, fĕrālis, lăcĕra, squāllēns demĭssa, sĭnŭōsa. *phr.* ārte tēxta, lăbŏrāta, ŏstro, mŭrĭce tĭncta, splĕndens. Aŭro rĭgens, āspĕra, squāllens, sŭperba, ĭnsignis, ĭntertexta, ĭllĭta. Bĕne cŏnvĕnĭens, & sĭne lăbe tŏga. ārte lăbŏrātæ vĕstes. ŏstrŏque sŭpĕrbæ. Fĕrt pĭctŭrātas aŭri sŭb tĕgmĭne vĕstes. Nŏn dĕcet aŭrata pĕctŏra vĕste tĕgi.

vestis aranei, *Páieczyná.*

vestis denudans *Szátá cięnká.*

vestis famularis, *Sukmáná.*

vestis funebris, funesta, lugubris, pulla, *żałoba*

vestis nexilis, *Dźianká.*

vestis nil celatura, *Szatá ćięńká.*

vestis serpentis, *Wężowisko 2.*

Vestipĭca, Służebnicá & sub Szátny.

Vestisternium, in Ramis palmarum. Bosquer. vel lectisternium

vestītīssimus. *sub Szátny 4.*

Vestītor, oris, Ubieracz. Kráwiec.

Vestitrabus, sub Szatá długa (*roślina,*

vestītus, *us, Odźienie, Ubior.* vestitus terræ, *Porostus, Kosmáty & sub Szátny.* Bekleidet / *Itur in æterno vestitos gramine campos.* Gl. *syn.* ĭndūtus, ămĭctus, tŭnĭcātus. *pqr.* vēste tēctus, ŏrnātus, dĕcŏrātus, sŭperbus.

vestra reverentia, majestas, &c. *sub Wázmość,*

*Ve*stras, *ātis, Waszyniec.*

Vestrorum, pro Vestrum priscè. Plaut. Pars vestrorum. *Contra Salust. Milites nostrûm. Majores vestrûm, Jul: Scaliger. Plaut Nostrûm saluto socium. Et majore meûm gloriam, pro nostrorum meorum. Prisciàn. qui affert plura ex Cicer Vrigil. Terent.*

V E T

Vĕter, ris. veterior. veterrimus, *Stáry 1. Dawny*

vĕtĕrāmenta, *orum, Stárzyzna.*

veteramentarius, *Pártacz.*

vĕtĕrānus, *Stáry, Dawny, żołnierz stáry.*

Vĕtĕrārium, Szpichlerz.

vĕrtĕrāsco *Stárzeię się, Więtszeię.*

veterātor, *Szálbierz, Kos 2.*

veteratoriè, *Chytro, Szálbiersko.*

veteratōrius, *Szalbierski.*

veteres, *hi. Przodkowie.* veterētum *Odłog.*

vĕtĕrīna, *ornm, Robotny woł.*

vĕtĕrīnāria medicina. *Konowálstwo.*

veterinārius, *adiect. Bydlęcy subſtant. Konował.*

vătĕrīnus, *ćiężarowy, Robotny.*

vĕternōsus, *śpiączkę máiący, Fuchlinę ćierpiący, Zástárzáły, Sprochniały, Leniwy.*

vĕternus *substant. śpiączká, Gnusność.* Schlaffsucht / *Nec torpore gravi passus sua regna veterno. Virg. v. Pigritia,*

Vĕternus, adject. Zastarzáły.

Vĕtĕro, as, Stárzeię się, Więtszeię.

Vĕtĭtum, Zákázána rzecz, Zákazanie.
Vĕtĭtus, Zákázány Nierządny.
Vĕto, Zákázuię. Verbieten/ Relligio vetuit segeti prætendere sepem. Virg. syn Prŏhĭbĕo, vel impĕdio, obsto, obsum. phr. Prīmaque vĕtant consistĕre terra: Quippe vĕtor fātis.
Vetrōnĭca Bukwica 1. à Vettonibus ubi Lucan: producit o contra analogiam Gentilium nominum.
Vĕtŭla, substant: Bábá 1. Ein alt Weib. Omnes aut vetulas habes amicas (Phal.) Mart. syn. ānus. epith. Frīgĭda, trĕmens, cūrva. sēgnis, mārcĭda, rūgōsa, mōrbōsa, ægra lāngvĭda. dēlīrans, dēfōrmis, sōrdĭda, mōrōsa, trīstis. phr. Grăvis ānnis, ānnōsa părens. Grāndior ævo māter. Sĕnio cōnfĕcta mĕmbris sĕnīlĭbus tĭtŭbans. v. Senex.
Vĕtŭlus, adject: Dawny, Stary.
Vetulus, subst. Starzec.
veturius, sub Bydło robotne. (Alt/
Vĕtus, ĕris, dj. omn: Dawny, Starodawny, Wiotchy. Diximus amisit verum vetus Albula nomen. V syn: Vĕtŭstus, āntīquus, prīscus, vel sĕnex, ānnōsus, lōngævus,
Vĕtustas, Dawność 1, Stárość 3. Stárożytność, Stárzyná, Wężowa skorá. Alte Zeit/ alte Alterthum/-- Tuq; invidiosa vetustas. Ovid. syn. āntīquĭtas, vel sĕnĕctus. epith. Lōngīnqua, lōngæva, īnvĭdĭōsa, tārda. ānnōsa, cāna, vĕnĕrānda, sēra. phr. Tantum ævi lōngīnqua vălet mūtāre vĕtūstas. Nūnc sĭtus īnfōrmis prĕmit & lōngæva vĕtūstas. Cūncta rōdens. Mĕmŏrānda cănens. Tōt nŏva cōmpŏsŭit mēndax figmenta vĕtūstas. Tempus ĕdax rerum, tūque īnvĭdĭōsa vĕtūstas. ōmnia dēstrŭĭtis. Quicquid hŏnōrato săpĭens cănit ōre vĕtūstas. Tābĭdo cōnsūmit fērrum. lăpidemque vĕtūstas. Nūllăque res mājus tĕmpŏre rōbur hăbet.
Vetuste, Dawno.
Vetustesco, Starzeię się, wystáwa się wino:
Vetustisco, wywietrzeć 1.
Vetŭstissimè, Zdawná.
Vĕtustus, Dawny, StárośwIecki,

VEX

Vĕxāmen/ Nágábánie, Trzęśienie.
Vĕxātio, Szárpanie, Trapienie, Nagábánie 2. Utrapienie, Prześladowánie, Pustoszenie, Przykrzenie się.
Vexātor, Szárpacz, Draźniciel, Prześládowcá, Pustoszyćiel.
Vexātus, Utrapiony, Okrzosany.
Vexillarius, Chorąży 1.
Vexillatio, Połek, Rotá 2. Skrzydło 3. & sub wyśłużony, & Chorągiew 2,
Vexilifer, Chorąży 2.
Vexillum, Chorągiew 1.2. Znak 3. Ein Kriegsfähnlein/ Panier/ syn Sīgnum, īnsīgne bēlli. Romanorum ăquĭla. phr. Mārtĭum, Măvōrtĭum, bēllĭcum, pīctum, vŏlans, flŭĭtans vŏlĭtans, ēxpānsum, ēxplĭcitum, ūndāns, lĕve, minax tērrĭfĭcum, ăquĭlā. phr. ădvērsis cōncŭrrĕre sīgnis. Căstris ăvūlsa mŏvēri sīgna jŭbet dŭctor. Vēxīlla ūndatim mĕdĭas pāndūntur īn auras.
Vexo, Nágabam, Szárpam, Draźnię, płondruię, Trapię, Náieżdżam, Pustoszę. Obracam, & sub Drożę. Qualen/ plagen/ Summa fuit duo si discordia, vexat inertes. H. syn Tōrquĕo, crŭcio, ēxcrŭcio; dīscrŭcio, āngo, ăgĭto, ēxăgĭto, afflīgo. afflīcto. phr: Pœnis. crŭcĭatĭbus afficio, cōnfĭcio, prĕmo, ŏpprĭmo, ēxămĭno, vel vasto, dirŭo, quăsso, pŭpŭlor, ēvĕrto.

VIA

Via, Drogá 1.2. Tor, Sposob, Tryb, Przeskoki. Dźiura 1. Postępek prawny, Powod, Weg/ Strass, Quo te Mœri pedes? an, quo via ducit in urbem? Virg: syn: īter, cāllis, trāmes, sēmĭta, cōmpĭta, bĭvĭum, trĭvĭum, quadrĭvium. epith. Trīta. frĕquens, tēcta, plāna, făcĭlis, lubrĭca, dŭbia, āmbĭgŭa, fāllax, ŏcūlta, fūrtīva, lāta. pĕtŭla, pătens tūta, pūbĭca, spătĭōsa, ăperta, rēgĭa āngŭsta; ōblīqua, sălebrōsa, lŭcŭlēnta, cænōsa, săxōsa, sĭnŭōsa, īnvia. phr: Strta viarum. Trītum spătium. Sēmĭta cāllis, āngŭsta vĭārum, Viæ cōmpēndia, trĭvĭus cāllis. Pĕr attrītas sīt sătis īre vĭas. Qua nūlla hūmāno sit vĭs trīta pĕde. Nōn ēst è tērris mōllis ăd āstra vĭa: Est măla, sēd cūnctis īsta tĕrēnda vĭa. făcit assĭduo trāmĭte vūlgus īter, Vĭrĭdes dīscērnit sēmĭta cāmpos. Sēmper lōngam īncōmĭtata vĭdēris īre vĭam.
via vitalis voces. Krtąń. via urbis, Ulica.
viālis, viarius, Drożny,
Vians, Podrożnik 1. Pielgrzym.
Viaticā cœna, Gośćinny Obiad, Waletá.
Viāticor, aris, Na drogę się opátruię.
Viatĭcum, Viātĭcŭlum, Nadrożne. Wehrzehrung -- Aut subducta viatica plorat. H. syn: Cibĭāuxĭlium viæ
Viātĭcum & viatorius, Nadrożny,

Viātim, sub Po domach,

Viātor, Podrożnik, Sługa mieyski: Ein Reiser/ Wandersmann/ *Omnis & agricolæ & tutâ latet arce viator. Virg:syn* Pĕrĕgrīnus, ādvĕna, *epith:* Lassus, fēssus, dēfēssus, fātīgātus, sĭtiens, prŏpĕrans, ērrans; vāgābŭndus, īgnōtus; pūlvĕrŭlēntus, mĭser. phr: Quī carpit ĭter. Fĕrens tædĭa lōnga viæ ēxpŏsĭtus mīlle pĕrīclis.

V I B

Vībex, īcis, f. Dęgá.

Vībia, żerdka popżeczna, sub Sosżká.

Vibium animal, *Wodożiemnie zwierzę*

Vībrans, Mikocący się. Przenikáiący. Drżący.

Vībratio, Strzelánie 1.

Vibratus, Kędżierzáwy, & sub Kędżior.

vibrissæ, *& Vibricæ, Włosy w nozdrzach.*

Vibrisso, ás. Wycwerkuię.

vibro, *Potrząsam 1. Rzucam 1. ćiskam 1. Zánoszę się. Trzęsę się, Migá się co Strzępię. Kędżierzáwię, Przenikam, Błyszczę się.* Erschittern/ bewegen. *Spiculaque in sylvis tuta vibrabat amor: Gal. syn:* Quătio, cŏrūsco tōrquēo, īntōrquēo, cēntōrquēo, mītto, jăcŭlor. jăcio, cōnjĭcio, vel trĕmo, mico, *v. iaculor & Luceo.*

Vīburnum, Hordowid, Prąćie gibkie.

V I C

Vīcānus, adject: Wieyski. subst: Woyt ná wśi

vīcāria præfectura & vicaria *absolutè: podstároſtwo*

Vīcārius, substant. Namiestnik, Plenipotent.

Vīcārius, adje. Namięstny. vīcātim, *sub Po domach,*

Vīce, Miasto kogo, Zá kogo, Koley ná kogo, Przemiáná, Ná ksztalt, Raz. Nomen,

vīcem, *Miasto kogo, Zá kogo, Dla, & sub Nieszczęśćie, Przypádek 2. Urząd 1.*

Vīcĕmăgister. Woyt na wśi.

Vīcēnārius; *Vicennarius, Dwudżiestoletni,*

Vīcēni, Dwadżieśćia 1.

Vīcennium, Dwudżiestoletni czas.

vicēris, *Niech tak będżie:*

Vīces, hæ, Koley, Przemiany, Wet *za wet, Oddánie 3. Raz. Nomen.*

vīcēsīma, *æ, Pobor, Cło,*

Vīcesimani, sub Połek.

Vīcesimarium aurum, *sub Pobor*

vīcēsīmātio, *Dwudżiestkowánie.*

Vicesimo, as, ibidem,

vīcēsīmus, *Dwudżiesty.* Der zwantzigste. *Depe- rit & nondum v cesima veneris astas:* Ovid.

vīcia, *Wyká 1, Lędżwiec.* vīciārius, Wyczny: *Viciarium. Colu. subst. corr: Vatiarium.*

vīcibus: *Koleią, Ná przemiány, Tedy owedy, Co trzeći dżień, Raz, Nomen.*

vīcies, *Dwádżieśćiá kroć* Zwantzigmahl. *Non plenum modo vities habebas,* (Phal.) M.

Vīcīnālis, Sąśiecki, *Wieyski.*

Vicīnia, *Bliskość mieyscá, Sąśiectwo, Okolicá.* Nachbahrschafft *Quare peregrinum vicinia rauca reclamat.* Hor. vicīniæ proximæ, *Podle.*

vīcīnītas, *Bliskość, Sąśiectwo,*

Vīcīnium. *Vicinum, Sąśiectwo.*

Vīcīnus, substánt. Sąśiad. adject. Sąśiecki, Bliski 1. 2 Nachbar *Vicinumque pecus grandius uber habet.* Ovid: *syn:* Prŏxĭmus, prŏpīnquŭs. cōnfīnis, cōntīgŭus, cōntērmĭnus, fīnītĭmus, prŏpior, āffīnis. *phr:* Tērræ dŏmus ēst cōntērmīna nōstræ. Fīnītimi prŏcēres cŏēūnt, ūrbēsq; prŏpīnquæ. Cōgnātasq; ūrbes ŏlim, pŏpŭlōsque prŏpīnquos:

vīcis *vide* vice, vicem, *suprà. apud* S. *Lucam. in ordine vicis. verbum verbo.* Wrzędżie *koley*, vel *Gdy przyszłá nań koley kápłańska ofiárowáć.*

Vīcissim, *Vicissātim* W *zaiem 1. Ná przemiány, Społecznie, Zaś.* Eins ums ander. *--Quid possit uterq; vicissim. Virg. syn.* Per vices, in vīcem, āltērnātim, pāriter, mūtuo, āltērna vīce āltērnis vīcibus *phr.* īnque vīcem spĕcŭlāntur ăquas, āltērnātq; vīces. Excŭbat, ēxercētq; vīces. Sŭccēdunt, sērvāntq; vīces, *v. Alternatim, Certatim*

Vicissitas, Wzaiem 1.

vicissitudo, *Przemiana, Oddánie 2.* Eine Abwechselung/ *syn.* āltērnātio. *phr.* Sŭccēdunt trīstia lætīs. Nūbe sŏlet pūlsa cāndĭdus īre dĭēs. Nōn sēmper tŭmĭdis fervent vēxāta prŏcēllis æquŏra, nēc gĕlĭda rīget hōrrĭda tērra prŭīna, īnq; vīcem pōnunt vēnti, māre stērnĭtur, aūra mĭtĭor īn flōrem tōrpēntes ēvŏcat hērbas.

Vicōmāgister, *Dźieśiątnik* 2.

Victima, *Ofiára* 2. Ein Schlacht-Opffer / *Victima quæ dextra cecidit victrice, vocatur.* Ovid: *syn.* Hōstia, piācŭlum. *epith.* ŏpīma, pīnguis, sacra, pīa, plācābĭlis, īnfelix, īnsōns, mȳstĭca, sŏlēmnis, *phr.* Fūnēstum lībāmen, vōtīvus ănguis, vōtīvæ sacræ pĕcŭdes. vōtīvæ cædis hŏnor, ăltāris hŏnores. Sacris addīta flāmmis.

Victĭmārius, *Ofiárnik*, Pop *pogáńſki*.

Victimo, as, *Ofiaruię*. *Victito*, *żyię*.

Victor, *Zwyćiężćá*, Uberwinder / *Victor erat quamvis æquus in hoste fuit.* J. *syn.* Trĭumphātor, trĭūmphāns, ŏvans. *epith.* Cēlebris, clārus, īllūstris, fōrtis, māgnănĭmus, sŭpērbus. *phr:* Dŏmĭtor hŏstium. Sŭpĕrāto vĭctor ăb hŏste. Spŏlĭis hōstīlĭbus īnsīgnis, dĕcŏrātus, ōrnātus, sŭperbus. *Pālmam* vĭcto hōste rĕfĕrens. Hōstīli præda, spŏlĭīsque pŏtītus Vĭctrīci rĕdīmītus tēmpŏra laūro. Spŏlĭīs īnsīgnis ŏpĭmis. Mīlĭtiæ ŏstēntans fōrtia gēsta suæ. Rĕdĭens fūso lætus ăb hŏste. v. *Vinco.*

Victōria, *Zwyćięſtwo*: *Victōriālis*, *Zwyćięſki*.

Victoriātus, *ti*, *Podwoyny grosz*.

Victoriola, *sub Zwyćięſtwo*.

Victoriōsus, *Zwyćięſki*.

Victricus. ut Modestin. *IC. scribit: lege potiùs Vitricus.*

victualis, *żywnośći służący*.

Victus, *ti*, *adject.* *zwyćiężony*. Vberwunden / *Victus abit, longèque ignotis exulat oris*, Virg. *syn.* dēvĭctus, dēbēllāt9, sŭpĕrātus. dŏmĭtus, sŭbāctus strātus fūsus. v. *Vinco.*

Victus, *ti. substant*: & victus, *us*, *żywność*. *Strawa*, Speise / Nahrung / *Tunc victus abiêre feri, tunc insita pomus.* Tib. *syn.* ălĭmēntum cĭbi.

Vīcŭlus, *Wioſka*.

Vīcus, *Wieś*, *Ulicá ćiáſna*, *Pierzeiá*. *Dźielnicá*. Eine Gasse / oder Strasse. *Et tua patritius culmina vicus habet.* Mart.

V i D

Vīde, *Wey*. vīdĕ, *Pátrz tego* 2. *E breve à prisco Vido, is.*

Vīdelicet, *Tákieſt* 2. *To ieſt*, Jśćie, Jáſna rzecz *Bez wątpienia*, *Muśi bydź*. Gewißlich. item als / nemlich / *Sic illa videlicet olim.* Man: *syn.* scīlĭcet, nīmīrum, nēmpè.

vĭden! *Bawey*: ja siehest du / *Educit, viden, ut gemina stant vertice cristæ.* Virg:

vĭdeo, *Widzę* 1. 2. *Pátrzam*, *Przeczuwam*, *Czuię* 1. *Uyrzeć ſię z kim*, *Pátrz tego ná*, *śni mi ſię*, *Opátruię* 2. *Stáram ſię*. Sehen / *Ipse videbatur ventis regina vocatis*, V. *syn.* āspĭcio. cērno, īntŭĕor; vel sēntio, īntēllĭgo, āgnōsco, ādvēnto. *phr*, ŏcŭlis pērcĭpio, āccĭpio, haūrio, ŏcŭlis ŏbsērvāre, prōsĕqui. Vīsu lĕgĕre. Nūlla tŭārum aūdīta mīhi nĕque vīsa sŏrōrum. Sī quæ fōrtefĕrant ŏcŭlis sēse ŏbvĭā nōstris, ērrābŭnda bŏvis vēstīgia, In quāmcūnque dŏmus ādvērti lūmīna pārtem; īmmēnsæ spēctāntur ŏpes. Æquŏra, prōspēctu mētĭor ālta mĕo. Tē vĭgĭlans ŏcŭlis, ănĭmo te nŏcte vĭdēbam, ac lĕgĕrat vīsu cūncta, & pĕnetrāret in ōmnes spēctāndo pārtes, & ōmnem prōspēctum lāte pĕlăgo pĕtit āntea. Sūmque tŭos ŏcŭlos ūsque sĕquūta mĕis: ūt te nōn pŏtĕram, pŏtĕram tua vēla vĭdēre. Vēla, dĭu vūltus dētĭnŭēre mĕos, āt pōstquam nĕc te, nĕc vēla fŭgācia vĭdi. & quōd spēctātum nīl nĭsi pōndus ĕrat. &c. v. *Aspicio, Respicio.*

Videor, *Zda mi ſię*, *Mniemam*, *śni mi ſię*, *Zey dźie mi ſię*.

vĭdua, *Viduata*, *Wdowa*. Eine Witwe / Witt-frau / *epith.* Mĭsĕra, sprēta, rĕlĭcta, cōntēmpta, dēsērta, mœsta, trĭstis, āfflĭcta, lūgens. *phr* ōrbāta, spŏlĭāta vĭro, cōnjŭge, cōnsōrte, mărīto. Pārte sŭi mĕlĭōre cărens. Vīvens sīne cōnjŭge cœlēbs. Quæ jăcet īn vĭdŭo fœmĭna mœsta tōro. Vĭdŭo fūndens sūspīria lēcto.

vĭduatus, *Ogołocony*, *Bez* 2.

vidŭitas, *Wdowſtwo*, *Ogołocenie*, *Niedoſtátek* 2.

vīdŭlus. *Torba*. *Tłomok*, *Mieszek* 1. *corripit I. Renat. apud* Plautum *potius longa est.*

viduo, *as sub Ogołoćić*, Zur Wittwe machen / berauben / *Iam dudum viduum geminâ viduaverat urnâ.* Sed. *syn.* ōrbo, spŏlĭo.

viduor, *sub Owdowieć*.

vĭdŭus, *Ogołocony*, *Wdowi* *Bez Præpos.* Ein Wittmann / *Cogor adire lacus viduos à lumine Phœbi.* Vict: *syn:* Vĭdŭātus, ōrbus, ōrbātus, spŏlĭātus

viduus vir, *Wdowiec*.

vieo, *Plotę*, *Wiię* 2: *Wiążę* 1. *Naginam*, *Pobiiam* 2.

viētor, *Bednarz*,

viētus, *Zwiędły*, *Zmarszczony*, *Nietęgi*, *Słáby*, *Gibki*, *Wilgotny*,

V I G

vĭgens, *świeży* 2, *Czerſtwy*. *Jędrny*.

vĭgeo, *Czerſtwieię, mocnieię, żyię* 1. *płużę, Trwam* 1. *Kwitnie, Jądrnieie, Stoię z kim. Popłacam, Słynę.* Grünen/ Grün seyn/ *Mobilitare viget viresque acquirit eundo.* Virg. *ſyn.* *V*igēſco; vălĕo, flōrĕo, flōrēſco, vĭrĕo, *phr:* Vigōre plēnus ſum præſto, Vŏgĕto ſum cōrpōre. Vĭrĭbus vălĕo.

vĭgeſco, *Gzerſtwieię, Mocnieię.*

vēgēsĭma, vigeſimarĭum, *&c. idem* viceſimo,

vīgeſsis, *is m. Oſmak.*

vigil, *adject. omne, Priſcian Czuyny,*

vĭgil, *ſubſtant. commune Stroż* 1. Wachender/ Wächter/ *Portarum vigiles & cœco Marte reſiſtunt.* Virg. *ſyn:* Pērvĭgil, īnsōmnis, īnsōpītus, pērnōx, *v. Vigilo, vel* dīlĭgens, ācer, sĕdŭlus, āttēntus

Vigilabilis, Czuyny. vigilanter, *Czuyny.*

vĭgĭlans, *Ná iáwie, Czuyny, Pilny żywem.*

vigilantia, Czuyność, *Nieſpanie.* Pilność. Wachsamkeit/ Sorg/ Fleiß. *At ſi quos haud illa viros vigilantia fugit.* Virg. *ſyn* Vĭgĭles sēnſus, vel vĭgil cūra. ſtŭdĭum, dīlĭgēntia, cūra, sĕdŭlĭtas.

Vigilatè, Bacznie. *Vigitatus, ſub Nieſpiący.*

vĭgĭlax, *vigilium, Nieſpánie, Jaw* 1. *Straż.* Nachtwacht, *ſyn:* īnsōmnia, *vel* ēxcubĭæ *phr:* Vĭgil nōx, vĭgĭles horæ,

vìgiliæ *Stráż* 2. 3. *Wilia* 2.

vĭgĭlo, *Czuię* 1. *Staram ſię.* Wachen/ *Præcipites vigilate viri, & conſidite tranſtris.* *V*irg. *ſyn:* Pērvĭgĭlo, ēvĭgĭlo, vel ēxcŭbo, ēxcŭbĭas ăgo. vel īnvĭgĭlo, īncūmbo, *phr:* īnsōmnem nōctem dūco, vĭgĭlem dūco. Vĭgĭles pērdūcĕre nōctes. Nūlli sōmno sūccūmbo, ſomno īnĭmīcus & quĭēti ūſq; ŏpĕri īnſtat. Quīd sēros hȳbērni ad lūmĭnis īgnes pērvĭgĭlant? Vărio nōctem sērmōne trăhēbant,

Vigilum præfectus, *Strażniczy* 2.

vīginti *Dwadźieścia,* Zwantzig/ *Viginti tauros, magnorum horrentia centum,* *V*irg.

*V*igintiviri & Viginti-viratus, *us, Cic: Magiſtratus ex 20, viris conſtans, creatus ad æſtimationem agri Campani. Manutius. Aliter Turnebus Vigintiviros componit ex Decemviris haſtæ centumviralis ex Quatuorviris curatoribus viarum, ex Triumviris capitalibus, &* Triumviris *monetalibus.*

*V*igor, *Czerſtwość, żywość.* Krafft macht. *Sive-ctus debilitat vires animi, mutatq; vigorem.* Virg. *ſyn:* Vīs, vīres, rōbur. *epith:* īgnĕus, ălăcer, ăgĭlis. mōbĭlis, ănĭmōſus, vīvus, īgnĭfer, flāgrans, vīvĭfĭcus. *phr:* iſta quidem făcĭes ănĭmōſi plēna vĭgōrĭs. Si quĭd & in nōbis vīvi fŭit ānte vĭgōris, Vīvĭfĭcum āmīsēre vĭgōrem, Plus quandōque sĕnex vĭgōris hăbet.

vileſco, *Tánieię, & Podleię, ſub Gárdzą mną.* in Verdacht kommen/ *Theſaurus nigrante oculis vileſcit honore.* P.

vīlis, *Podły.* Schlecht/ gering. *Vilius argentum eſt auro, virtutibus aurum,* H. *ſyn.* ābjēctus, dēſpēctus, cōntēmptus, nēglēctus, hŭmĭlis sōrdĭdus.

vīli, viliſſimò, *Tánie.* vīlĭtas, *Taniość:*

*V*ĭlĭto, *as, Lżę* 2. *& ſub* Podły.

vīlla, *Wieś, Dwor* 2. Bauerenhof/ Meyerhof. *Et jam ſumma procul villarum culmina fumant.* Virg: *ſyn.* Prædĭum, dŏmus rūſtĭca. *v: Ager, Hortus*

villa fructuaria, *Folwárk* vīllānus, villaris *wieyſki.*

villātĭcus, *Folwarkowy* 1. *Wieyſki.*

*V*illĭca, *Dworká, Włodárká.*

villicātio, vīllicationis officium, *Włodarſtwo.*

*V*illĭco, ōnis, *Folwárkowy* 2.

villico, *as,* villicor, *aris, Włoduię, Wieyſki żywot wiodę.*

villĭcus, *Włodarz, Folwárkowy* 2. Ein Bauersmann/ *ſyn.* Cŏlōnus, agrĭcŏla, rūſtĭcus, *vide Agricola*

villōſus, *Koſmáty.* voll Haarlocken/ zottig/ *Præcipuumq; toro & villoſi pelle Leonis.* Hor. *ſyn.* Pĭlōſus, sētōſus. *phr:* *V*illis cŏmāns, tēctus, ŏpērtus. vīllōſum sētis pēctus. Terrĭbili sēta īmpēxus, hōrrens. Comāntes ēxcŭtĭens cērvīce tŏros, jŭbas.

villŭla, *Wioská,* villum, *Winko.*

villus, *Koſm, Koſmáćiny, śierć, Strzępek.*

vīmen, *Prącie,* Rokićiná, *Wić,* Weyden/ Bleecken/ *Arbuteis texunt virgis & vimine querno.* V: *epith:* Lēntum, flĕxĭle, tōrtum īntōrtum vĭrens, vĭrĭde, lĕve, tēnŭe, frŭtĭcōſum, pălūſtre ăcūtum. *phr:* *V*īmĭnea virga, Vīmĭnei frŭtĭces, jūnci. Dum tĭbi dē vĭrĭdi fĭſcellam vīmĭne tēxo: Claūdēbat tōrtum flexĭle vīmen ŏpus

vīmenta orum. Prąćie.
vīmīneus, vimīnālis,& vimine textus, Prąćiány, Rokićinowy. Von Weyden geflochten. Vimineasq; trahit crates, &c. Virg.
vīnāce, æ vinacea, orum. Iądrko 2. Wytłoczyny.
vīnāceus, adject: Winny 2.
vinaceus, substant. Iądrko 2. Wytłoczyny.
vīnāgo, inis, Gołąb dźiki.
vīnālia, n. plur. suq Winny 2. & Dniá trzećiego.
vīnālis, Winny 2 vinaria orum, Winny ſtátek.
vinarium crimen, Opilſtwo 1.
vīnārius, adiect. Winny 2:
vinarius, ſubſtant. Winny ſzynkarz, piiánicá.
vinca, vinca pervinca, Barwinek.
Vincea potio, tr ſub Powroz do obieſzenia.
vincetoxicum, Toieść źiele.
vincia, Powśćiągliwy. vincībilis, Zwyćięzny.
vincio Wiąże 1. Zádźierzgam, Pobiiam 2. Binden/feßlen. Namque ubi non certo vincitur fædere lectus. Prop. ſyn. Dēvīncio, rĕvīncio, līgo, āllĭgo, cōllĭgo, rĕlĭgo, rĕd mio, ſtrīngo, obſtrīngo, āſtrīngo, cōnſtrīngo, nĕcto, ădnĕcto, cōnnĕcto. phr: Vīnclis cōĕrcĕo, cōhĭbĕo, rĕtĭneo, prĕmo, ŏnĕro. Vīncŭla īnjĭcio, īntēndo. Mănĭbus, pĕdibus cōllo vīncŭla cīrcumdo, īnjĭcio. Cōnnēxis īnter sē vīncio nōdis, ā rcto nĕxu vīnclōque tĕnāciā ſtrīngo. Vīnctus eram vērſis īn mĕa tērga cătēnis. Aūrĕas pūrpŭrĕam sŭbnēctit, fĭbŭla vēſtem. Quam. īmul ād dūras rĕlĭgātam brāchia caūtes vĭdit, Cēntum vīnctus ăhēnis pōſt tērgum nōdis. Vērum ŭbi cōrrēptum mănĭbus, vīnclīſque tĕnēbris. Ecce mănus jŭvĕnem īntĕrea pōſt tērga rĕvīnctum. Nām tĕnĕras ārcēbant vīncŭla pālmas. Et īndĭgno cīrcŭmdat vīncŭla cōllo. Dūra cōmpĕde crūra sŏnant Pōndĕre lāſſa cătēnæ ēſt mănus Spēs ĕtĭam vălĭda sōlātur cōmpĕde vīnctum. Ibunt ānte dŭces ŏnĕrāti cōlla cătenis Pārs ăgĭtur vīnctīs pōſt tērgum căpta lăcērtis. Vīnclăque căptīva rēges cērvīce fĕrĕntes. Mārſquŏque dĕprēſſus fabrīlia vīncŭla sēnſit,
vinco, Zwyćiężam, 1. 2. 3. Przekonywam 1. 2. Przemagam, Przewyżſzam. Wygrawam 1. 2. 3. Dowodzę 2. Zbiiam dowod, Otrzywawam, Mam ná ćię, Trawię, 1. Przemawam, Mam ná ćię, Trawię, 1. Przeżyć 3. Hámuię ſię, Przegadáć, Uymuię ſię wyćiągam, & ſub Przewodzę co ná ſobie. Oberwinden/überwältigen. Vincebant. nec quæ turba Serapin amat. M ſyn: Dēvīnco dēbēllo, sŭpēro. sŭbĭgo, dŏmo, ēxpūgno, fūndo ſtērno. phr. Pālmam fĕro, rĕfĕro, ŏbtĭneo. Vīctōrem præmia dĕcus: hŏnōrem rĕfĕro, ē cērtāmĭne vīctor mūlta cum laūde rĕdĕo. Dŏmŭi tērras, hŏmĭnēſq; rĕvīnxi Lēgĭbus, ād sōlēm vīctrīx utrumq; cŭcūrri. Tēmpŏre tam parvo tōt prælia sāngvīne nūllo pērf cis, ōmnia vīncit āmor. Lābor ōmnia vīncit īmprŏbus ēt dūris ūrgēns īn rēbus ĕgēſtas. v. Victor, & Triumphus.
Vinclum, Horat. Poëtica Syncope. idem Vinculum,
vinctio, onis ſub Związanie.
vinctor, ſub Zwiężuię. vinctura, Wiązánie.
vinctus, ti, więżień. vinctus, us. Związek.
vincŭla, orum, Więzy, więźięnie.
vincŭlum, Związek, Sworá; Klauzurá. Band/Gurt/Feſſel. Lumina, nam teneras acerbant vincula palmas Virg. ſyn. Vīnclum, cătēna, nēxus līgāmen, lăquĕus, mănĭcæ, cōmpāgo, nōdus, cōmpes, rĕtĭnăcŭlum, fūnis, rēſtis, lōra, ōrum, epith: Fīrmum, ārctum īnēxtrīcābĭle, tĕnāx, vălĭdum, dūrum, ſævum, īntōrtum, rōrtum, tēxtum, nōdōſum, fōrte, ſtrīdēns ădămāntĭnum, fērrĕum. fērrātum, ăhēnum. phr: Vīnclōrum ærāti nōdi, nēxūs, cōmpāges, rĕtĭnăcŭla ōrbes, vŏlūmĭna, īmplĭciti fērrāti cōmpĕdis ōrbe v: Catena, & Solvo.

V I N D

Vindemator, lege Vindemiator.
vindēmia, Winá zbieránie, winá obrodzenie, Zbieránie 2. Herbſtung/Weinleſung - Spumat vindemiа labris. Virg. ſyn. ūvæ, ūvārum mēſsis. epith; Pīngvis, fĕrax, ſpūmāns, fœcūnda, mītis. phr. Prēſſos pĕdĭbus dĕdit ūva lĭquōres Pĕde sŭb cĕlĕri cāndĭda mūſta flŭūnt, ēbrĭa cum ſpŭmānt cālcātis præla răcēmis. Raūco ſpūmānt fērvēntia mūſta sŭsūrro. Pīngvĭaque īmprēſſis dēſpŭmānt mūſta răcēmis. Fērtĭlis ēt prēſſo ſpūmāns vīndēmia Băccho v: Vinea & Autumnus.
vindemia frugum. Tłuká.
vindemia mellis, Podbieránie miodu.
vindēmiālis, Winniczny, Winiárſki.
vindēmiātor, vel vindēnītor, oris, Winá zbieracz.
vindemiātōrius, Winiarſki.
vindēmio, as, Wino zbieram, Obrywam.

vindē-

vindēmiŏla, Winá obrodzenie. Máćićá,

vindēx, Mśćićiel Karzący, Obrońcá, Odkupićiel, Przywroćićiel, Wyswobodźićiel, Potłumićiel. Ein Rächer/ *Hic voluit dočti vindicis esse Deus* Mart. *syn.* ūltor, pūnītor, vel āſsērtor, dēfēnſor. *epith.* ācer, īrātus, grăvis, īnfēnſus, jūſtus, æquus,

vindĭcātĭo. *Pomstá*, Wyzwolenie 3.

vindicia, æ, *Sekwestrowána rzecz. Imánie ſię, & ſub Sporny* 2.

vindiciæ, *ha, idem &* Wolność 1. *Swoboda.* Wyzwolenie 3. Wypuſzczenie 3. *Sekweſtr. Ręki czyiey ujęćie.*

vindico, *as, Mſzczę ſię,* Wolność dáruię, Bronię 1. Sekweſtrowáć, Wywikłáć ſię, Wyzwalam 1. *Niedopuſzczam, Kárzę.* Rächen/ *Promiſit, Grajumque ideo bis vindicat armis.* Virg. *ſyn.* ūlcīſcor. vel līběro, āſsēro, dēfēndo, vel ărrŏgo, āttrĭbuo, āſsūmo, vīndĭco. *v. Ulciſcor.*

vindicta, *Laſka 3. Pomstá, Karánie. Bez kwiat źiele.* Rach/ *ſyn:* ūltio: pœna; sūpplĭcium. *epith.* jūſta, īnīqua, ſæva, crūdēlis, ātrox, dira, tērrībĭlis, sĕvēra. tārda, hōrrēnda, fūnēſta. *v: Ultio.*

vindoſa. B. ſub Ukleyka.

vinea. Winnicá 1. 2. *Szopá woienná.* Weingart/ Weinberg/ *Non raſtros patietur humus, non vinea falcem* Virg. *ſyn.* Vīnētum vītis, pālmes, pāmpĭnus. *epith.* Fērtīlis, fērāx, cūlta, ālma, fæcūnda, lūxŭrĭāns, læta pūrpŭrea, grāvĭda, frŏndōſa, ūmbrōſa. mōntāna, rūbĭcūnda, vīnĭfĕra. *phr:* Pāmpĭnĕum, vītĭfĕrum nĕmus. āmīcti, pālmīte cōlles; Vītĭfĕri cōllis āmœna prædia, ēſt tĭbi rūrĕ bŏno gĕnĕrōſæ fērtĭlis ūvæ Vīnĕa, Lārgô pūbēſcēns vīnĕa fœtu, Pāmpĭnĕis jūgĭs pīcta ārva. Vītĭbūs cōnsĭti cōlles. ārva fēlīcia Bācchi. ūvis, rācēmis pīcta, dīſtīncta.

vinea canteriata; characata, maritata, *Winnicá podwiązána.*

vīneālis, vineārĭus, Winniczny, Winiarſki.

vīneātĭcus, *Winniczny.*

vīnētum, *winnicá* 1. 2. weinfeld / *Aut ſubjecta terunt curva vineta carina.* Ovid: *ſyn:* Lŏca, vītĭbŭs cōnsĭta. *epith.* Lætum, dūlce, cūltum, fœcundum fērax. *phr.* Dūlcia fūndum. Pĭnguĭbus īn cāmpis lāte vīnēta cŏrōnant. Nēve tĭbi ad Sōlem vērgant vīnēta cădēntem.

Vinibua. Piiánicá, Winny.

Vinipotor. Plini. corr. Potor: ſ: vini:

vīnĭtor, *oris, Winiarz.* Ein Weingärtner/ --- *Mature vinitor uva* Virg. *epith.* Vĭgil, mădĭdus, cūrvus

vīnĭtōrius, *Winiárſki.*

Vinitor, avis. Varro. Dij ſolent vinitari, vinum bibere. (libare.

vinnula oratio, *Słowá łagodne.*

vinnula vox, vinnulata vox, *Wycwerki.*

vinnŭlātus, *vinnolatus. Łágodniuchny.*

vinnŭlus, *à vinnus, Łagodniuchny,* Niewieśći 2.

vinnus, *ni, Kędźior.*

vīnŏlentus, *Opilſtwo* 1 2.

vinŏlentus, *Piiány* 1. Truncken/ *Quas vinolenta ſomnis fingunt anus* (Jam:) v. *Ebrius.*

vīnōſus, *Opiły. Piiánicá* 2. *Winny* 2.

Vinŭlum, *Winko.*

Vīnŭlus, Łágodniuchny, Roſkoſznik, Niewieśći.

vinum, *Wino.* Wein. *Vina novum fundam calathis Arviſia nectar.* Virg. *ſyn:* Mērum, mūſtum, ūva vītis, Bācchus, Iācchus. Fālērnum, *epith.* Dūlce, ſuāve, lætum, lĭquens, gĕnĕrōſum, grātum. jūcūndum, vĭŏlēntum, fūmans. ſpūmāns, cālĭdum, rūbens, rūbĭcūndum. frāgrans, ŏdōrātŭm. pūrum, fōrte, vālĭdum, Māſsĭcum, Fālērnum, Cæcūbum, Mārĕōtĭcum, Sūrrēntīnum. *phr.* Mūnĕra Bācchi. Pōcŭla Bācchi. Bācchĭcus, Lŷæus, Lēnæus, Māſsĭcus hūmor. Recrĕāns. ēxhĭlărans ănĭmos, cōrda Cūras pēllēns, sŏlvens; ārcāni prōdĭtor. Lætĭtiæ dātor Cūra fŭgit mūlto dilŭĭtŭrque mĕro Mūlto cĕlēbrant cōnvīvia Bāccho. Vīna părant ănĭmos ſtŭdĭis. nĭſi plūrĭma sūmas. & ſtŭpĕant mūlto cōrde sĕpūlta mĕro. Aūrĕa nūnc prĕſsos pĕdibus dĕdit ūva lĭquōres. Chāre pŭer, mădĕant gĕnĕrōſo pōcŭla Bāccho, & nōbis prōna fūnde fālerna manu. *v: Epulor & Ebrius.*

vinum aruiſium, *Małmázya.*

vinum aſpendiū, vel aſpondiū, *wino nie kośćielne*

vinum Apianum, Falernum, *Muſzkátela wino.*

vinum cereale, *Piwo.*

vinum crematum, *Gorzałká.*

vinum Creticum, *Alákant Małmazya.*

vio, as, *Jdę,* Przebyć,

Vioeurus, Drogi upátruiący.

viŏla, & viola alba, flammea, purpurea, *Fiiołki*

Fiiołki 1,2. 2 **Violblumen** / *Pallentes violas & summa papavera carpens,* Virg. *epith.* Pūrpŭrēæ, pāllēntes, mōlles. flōrēntes, tĕnĕræ, svāves, vērnæ, lætæ, āmœnæ ŏdōrĭfĕræ, ŏdōrātæ, ŏdōræ fragrāntes, hālāntes, spīrāntes, fōrmōsæ. *phr.* Prīma ætāte cădēntes. Pūrpŭrĕas pāssim vĭŏlas & cāndĭda cārpit Līlia. Vĭŏlæ suāves hīc, līlĭa nūllis mārgĭnĭbus dēsunt. *v. Flos.*

Viola tricolor, septicolor, *Brat z śiostrą.*

vĭŏlabĭlis, *Zgwałceniu podległy.*

*Vi*olacea purpura, *Szarłat* 1.

*Vi*ŏlăceus. *Fiiołkowy* 1. 2, *Brunatny.*

*Vi*olārium, *Fiiołkowy ogrodek,*

*Vi*olārius, *Fárbierz* 1. *Fiiołkowy fárbierz.*

*Vi*olātĭo, *Zgwałcenie* 1. 2.

*Vi*ŏlātor. *Gwałćićiel, Wyłupićiel, świętokradźcá, Przestępcá.* Viōlens, *Bystry.*

*Vi*olenter, *Gwałtem.* **Mit Gewalt** / *Littore Hetrusco violenter undis,* (Saph.) Hor. *syn.* Vī, pĕr vim ĭmpĕte.

*Vi*olentia, *Gwałt* 1. *Pod, Popędliwość.* **Gewalt** / *Adjicias nec in ullius violentia vincat* Virg: *syn:* Vīs, ĭmpĕtus, *epith.* Răbĭda, sæva, ātrox, aūdax, cæca, ĭnīqua, præceps, rapĭda; mĭnax fŭrĭōsa, fĕra hŏstīlis, *phr.* Vī irrŭo, ĭrrŭmpo, ĭmpĕto. Vīm facio Fit vĭa vi rŭmpunt ădĭtus, Fĕrtur răpĭdo ĭmpĕtu miles. *v. Impetus, Ira, Invado.*

*Vi*olentiùs, *Niełágodnie.*

Violentus, *Gwałtowny, Bystry* 1. *Popędliwy.* **Gewaltsamb ungestüm** / *Prisce nec in lepores tam violentus eas.* Mart. *syn:* Vĕhēmens, ācĕr, vel præceps tĕmĕrārius, ĭmpātĭens, fĕrox, ĭrātus.

vĭŏlo, *as, Gwałcę. Łżę* 1. *Zgwałćić* 1. 2. 3. *Przestępuię* 2. *Łamię* 1. *Naruszam, Szarpam, Szpecę, Krzywdzę,* & *sub Ranię.* **Verletzen / gewaltigen / nothzwingen** / *Quicunque Iliacos ferro violaverit agros.* Virg. *syn.* Tĕmĕro, lædo, ŏffēndo, cōntāmĭno, măcŭlo, fædo, vel rŭmpo, ābrŭmpo, pĕrfrĭngo, rĕscĭndo, dīssŏlvo, lābĕfăcto, Vel stuprum ĭnfĕro. cōnstupro.

VIP

vīpĕra, *żmiiá, non Jaszczurká.* **Eine Natter.** *Vipera delituit cœlumq; exterrita fugit.* Virg. *syn.* Măla. ĭnsĭdĭōsa, ātra mŏrtĭfĕra, lēthālis, mŏrdāx, ĭmprŏba scĕlĕrāta, vĕnēnōsa, *v. Serpens.*

Vīpereus, viperīnus. *żmiiowy.* **Der Natter zugehörig.** *Nec qua vipereô tela cruore madent.* Ov.

*Vi*piōnes, *hi. żorawki.* *Viprēta, a, ćiernisko*

Vir. *Mąż* 2. *Męszczyzna, Małżonek. Człowiek, Chłop* 4. *Sámiec. Członek* 5. **Ein Mann.** *Præsentemq; viris intentant omnia mortem syn.* Mās, māscŭlus, vel hŏmo, vel cōnjux, spōnsus, mārītus. *epit.* Fōrtis, māgnanĭmus. gĕnĕrōsvs, ĭmpĕriōsus, ĭmpāvĭdus, jūstus, prūdens, săgax, sōlers, præstans. illūstris. *phr:* Fīrmāta virum cum jam te fĕcĕrit ætas. ănĭmum gĕrens vĭrīlem. Hīc vĭr hīc ĕst, tĭbi quem prōmĭtti sæpĭus aūdis.

Vira, *Niewiástá* 1. 2.

Virācia, à viro, Niewiastá 2, *Mężna, sub Mężny,* & *sub Mocny,*

Virāceus. Mocny 1. *Viratus, Mężny.*

Virāgo, Niewiástá 2,

vīretum, *wirydarz.* vīrens, *źielony.*

*Vi*reo, *es. źielęnię się, Mocnieię.* **Grünen** / *Fronde virere novâ, quod non sua geminat arbôs,* V. *syn:* Vīrēsco, vērno. rēvīrēsco, flōrĕo. frōndēsco.

Vīreo, *onis, wywielga.*

vīres: *hæ, Moc. śiłá* 2. *Zdolność, Przemożenie,* **Kräffte/Stärcke/Macht** / *Sic fatus, validis ingentem viribus hastam,* Virg. *syn: syn:* Rōbur, vīrtus, vĭgor, vīs, pŏtēntĭa. *epith.* Vălĭdæ, firmæ, ingēntes, invĭctæ; ĭnfrāctæ, ĭndŏmĭtæ, ălacres. Hĕrcŭlĕæ, Gĭgāntĕæ, *phr:* Fīrmæ jŭvĕnīli in rōbŏre vires Vīres ăddit, sūffĭcit, mĭnĭstrat. Tōtis in vŭlnĕra vīrĭbus ĭtur. Frīgent ĕffœta in cōrpŏre vīres. Mārs ārmĭpŏtens ănĭmum vīresque Latinis āddĭdit. āgmĭna cōncŭrrunt, dūcĭbusque & vīrĭbus æquis. *v. Robur, Fortis,* & *hortand.* (*formula*

*Vi*resco, *à vi Mocnieię.*

*Vi*resco, *à virore, źielęnię się,* & *sub Mocnieię, sed tr*

Vīrētum. *Wirydarz, Chrośćiná.* **Ein grünend Ort** / *Divenêre locos lætos & amœna vireta* V. *syn:* Vīrĭdārium, prātum, hōrtus. *epith:* āmæ-num, fōrmōsum pătens, ūmbrōsum, lātum, ŏpācum, cūltum, flōrĭdum, dūlce, mōlle, hērbōsum. *phr:* āmœna vīrēta Fōrtūnātōrum nĕmŏrum. *v. Hortus.*

VIRG

*Vi*rga, *Láská* 1. *Rozga* 1. *Strefá, Pręgá, Plámá, Rutá* 5. *ćiskawka.* **Eine Ruth / Gert.** *Arbutess texunt virgis & vimine quernô.* Virg. *syn.* Băcillus, vel flăgēllum, vērber, vel vimen, vĭrgūltum, rāmūscŭlus, *v: Flagellum, Vimen* & *Ramus*

Virga aurea ferratis folijs, Prośláná włoć.
virga censoria, *tr. Rozsądek surowy, Censurá.*
virga lictoria, *Láską ceklárską.*
virga sanguinea, *an świdwa*, virgātor, *Ceklarz. Virgatum, sub Rozg rzezanie.*
virgātus, *à Virgo,as, Prąćiány*, *Prąszkowáty, Strefisty, Bury, Morąg.* virgea, *Wąsąg.*
virgea area virgetum, *Chrośćina.*
virgeus, *Prąćiány Chrostowy, Plećiony.*
virgidēmia, *Rozg rżezánie Chrostu zbieránie.*
virgĭnal, *Fraucymer, Członek.*
virgĭnālis, virginārius, virgineus, *Dźiewiczy, Virgindemia*, Noni *potiùs Virgidemia.*
virgĭnĭtas, *Dźiewictwo.* Jungfrauschafft / *Et mea Virginitas avibus, libata sinistris.* Ovid. *syn:* Cāstĭtas, pŭdor, pŭdīcĭtia. *epith.* Cāsta, sāncta, cāndĭda īnnŭba, īntegra illæsa. *phr*, Vīrgĭnĕi flōs pŭdōris. vīrgĭnĭtātis hŏnos, dĕcus, glōria, *v Pudicitia, Castitas.*
Virgo; *as, unde Virgatus supra.*
virgo, *Dźiewicá 1. 2. Pánná, Pánie, Młodká, Niezepsowány.* Eine Jungfrau. *Virgineis palmis ipsa canistra premunt.* P. *syn.* Pŭella. *epith.* īnnūpta īnnŭba: cāsta, īntĕmĕrāta, īncŭlpāta, pūra, īntācta, īllībata, pŭdīca *phr. Viri thălămi* ĕxpērs, pērpĕtua vīrgĭnĭtate frŭens gaŭdēns, *Vīrgĭnĭtātis* ămāns, stŭdiōsa. Cāstum rĕtĭnens īnvĭōlāta dĕcus. Intĕmĕrāta viro. vīrgĭnĭtātis ămōrem īntĕmĕrāta cŏlit. Laŭdem quæ cāstæ vīrgĭnĭtatis, hăbet. Quæ sĭne crīmĭne cāstos pērpĕtua sērvat vīrgĭtāte fŏcos. v. *Casta, & Conjugium odisse, & Puella.*
virgŭla, *sub Láską.*
virgŭlātus, *Prąszkowáty, Strefisty, Bury.*
virgultum. *Chrost 2 Chrośćina.* Stauden / Gestrauch / *syn.* Frŭtex; ārbūstum, *epith:* Tĕnĕrum, sȳlvēstre, sŏnans, īmplĭcĭtum, ăvĭum. cŏrnĕum, tūrgēscens, vērnum, frŭtĭcōsum, *phr.* Dum tĕnĕra āttŏndent sīmæ vīrgūlta, căpēllæ: avia tum rĕsŏnānt ăvĭbus, vīrgŭlta cănōris, Frŭtĭcōsa levi īncrĕpant vīrgūlta sŭsurro. Quæcūmq; hiemes vīrgūlta pĕr agros, spargĕ fĭmo pĭngui,

vīrguncŭla, *Pánienká.*
vĭria, *æ*, vel viriæ. *arum, Narámiennik 1. 2. Noszenie drogie.*
vīriātus, *a vi vel viribus, Mężny, Mocny 1. Primam syllabam correptam legunt apud Lucill. Scalig. & Hadei, Iunius à viro puto.*
vīrĭcŭlæ, *sub śiła 2* vīrĭcŭlum, *Rylec.*
Viricum, al: Virica. Gelli corr. In rica.
vĭridans, *źielony.*
viridarium, *Wyrydarz.* Blumengarten / Lustgarten / *Quid longinqua juvat viridaria, quid juvat hortos?* M. Vīrētum, prātum, hŏrtus,
vĭrĭdārius, *Wirydarznik.*
viridè *substant: źielone, Tráwa 1,*
viridè, viridiùs, *źielono.*
Vĭrĭdiārium. wirydarz. vīrĭdĭcātus, *źielony.*
viridis, *źielony 1. 2. świeży 2.* Grün / *Nunc virides etiam occultant spineta lacertos.* Virg: syn: vīrens, vīrĭdans, vīrēscens, flōrens, frōndens,
virĭdĭtas, *źielonośc.* viridium, *wirydarz.*
vĭridor, *aris, źielenię się.*
virilia, *ium, Członek 5.*
virīlis, *Męski, Mężny.* Mannlist / mannhafft / beherzt: *Cum sis officiis Gradive virilibus aptus.* Ovid. syn. Māscŭlus, gĕnĕrōsus, aŭdax, īntrĕpĭdus, īntērrĭtus, cōnstans.
vĭrīlitas, *Męstwo, Członek 5.*
vĭrīliter, *Mężnie.* Männich / mannhafft / beheertzt / *Quid, qui pervenit, fecitne viriliter? atqui.* Hor. *syn:* Fōrtĭter, gĕnĕrōsè, aŭdācter.
viriŏlæ, *Narámiennik 1. 2. Noszenie drogie.*
viriōsus, *Jadowity.*
Virĭpŏtens, Mężny. Dorosły.
Virĭtānus, *Poiedynkowy*
virītim, *Poiedynkiem, Osobno, Sam á sam, Ná káżdego, & sub Każdy 2.*
vīror, *oris, źielonosć.*
vīrōsa, à *Vir, sub Jurny.*
virōsus, *à Virus: Jadowity, śmierdzący,*
Virtuosè vixit, Ptolomæus Flavius Romæ in Vet. inscriptone sepulchri legit.
Virtus, Cnota 1. 2 Moc, własność 1. Męstwo *Przymiot 2. Doskonalość.* Die Tugend / Item

Göttin der Tugend/ *Virtutes habea ſic collige, vatis avarus,* H. *ſyn:* Prŏbītas, īntĕgrĭtas, pĭĕtas, æquĭtas, māgnănĭmĭtas, prūdēntĭa, vel vīs, vīres. rōbur, vel ārs făcūltas, *epith.* Vīvĭda māſcŭla, īnclȳta, mēmŏrānda gĕnĕrōſa, ſplēndĭda, īllūſtris, nōbĭlis, īncōncūſſa; impăvĭda, præſtans, ēxcēllens, īnvĭcta, īntĕrrĭta, cōnſtans. fĭrma, pĭa, pătĭens rāra, īgnĕa, ārdens, vīvax, pĕrēnnis, laūdāta, cĕlēbris, īngens, ămābĭlis, vĕnĕrānda, mīrānda. *phr.* Vīrtūtis hŏnos, dĕcus, ſplĕndor, ŏpes. ŏpus. Māgnæ rōbur mēntis. Ipſa sĭbi prĕtĭum vīrtus. Vīrtus sēpūlcri nēſcia: Fāto mājor: Fātōrum dŏmitrix vīrtūti īmmōrtālis hŏnōr sōla bĕātus ēffĭcit. cœlo īnsĕrit. Dūro nītĭtur ad laūdem vīrtus īntērrĭta clīvo. Cœlo, Dĕo āccēpta grātīſsīma. Nēſcia fōrtūnæ cēdĕre. Vīvēns pōſt fāta sŭpērſtes. Vīrtūſque sĕrēna frōnte grăvis. Vīrtus ēſt vĭtĭum fŭgĕre, & săpĭēntia prīma, ſtūltĭtia cărŭiſse. Paūci quos æquŭs ămāvit Jūpĭter, aūt ārdēns ērēxit ăd æthĕra vīrtus: ūnĭca pōſt cĭnĕres vīrtus vĕnĕrānda beatus ēffĭcit ōmnĭa nām vīrtus īmpĕdĭōſa dŏmat, Sōla mănēre pŏteſt, ōccāſus nēſcia vīrtus. Fāmam ēxtēndĕre factis, Hōc vīrtūtis ŏpus. *v. Pietas, Patientia; Caſtitas, Modeſtia, Clementia, Prudentia, Juſtitia, Generoſitas, Temperantia &c:*

*V*īrŭlentus, *Jádowity,*

*V*īrus, *Jad, Smrod, Moc, Gorzkość.* Fárbá. Gifft. *Virus habe, nos hæc novimus eſſe nihil.* Mart. *v. Venenum.*

VIS

Vīs, Nomen. Moc. Gwałt 1, 2 Wiele 2. Wielkość. 1, 2. Znaczenie, Wielki. Gewalt/ Krafft/ Macht *Utraq; vis apibus; pariter metuenda neq; illæ. V. ſyn:* Vĭŏlēntia, vel rōbur *vide ſupra Vires.*

*V*iſcātus, *Lipki, Lipem oblepiony. ibidem:*

*V*iſcĕra, *Wnętrznośći gorne.* Ingeweyd. *Magna tamen res eſt, errans cum viſcera febris.* M. *ſyn:* īntēſtīna, īlĭa, ēxta. præcōrdĭa. *epith:* īntĭma, mōllia, pīnguia, lūbrĭca, ſpīrāntia tĕpĭda tĕpēntia, călĭda, fĕrvēntia; *phr.* Mōllia cōncēptis tōrrēbant vīſcĕra flāmmis. Jŭgŭlānt pĕcŭdes & vīſcĕra vīvis ērĭpĭunt. Lōngis ſingūltĭbus īlĭa pūlſat.

Viſcĕrātim, Sztukami. viſcĕrātio. *Obrok,*

Viſcero, & Viſceror ſub Obrok.

Viſcidus, Viſcōſus, Lipki. Leimáwtig. *Conſcendunt, reduces multas vaſcoſus ineſcat.* Prod.

*V*iſcus, *ci, m.* viſcum, *n. Lep. śiec ná zwierzá. Jemiołá, & ſub Drápániná. Międźiſta ſztuká:* Vogelleim/ *--- ne dicam viſcus aprugnum. L ſyn.* Glūten, glūtĭnum. *epith.* Pīnguis, tĕnax, lēntus, sĕquax, ſtrīngens, vălĭdus. *phr.* Vīſci glūten. Vīrgæ, călămi vīsco īllĭti, ōbdūcti, vīſcātæ, vīſcā īlla dŏlis vīſcōſque sŭper cōrrēpta sĕquāci. Tum lăquĕis cāptāre fĕras, & fāllĕre vīſco. Vŏlŭcres vīſcātâ fāllĕre vīrga.

Viſcus, *cēris, hoc, Kiſzki, Wnątrze,* *Międźiſta ſztuká*

vīsĭbilis, *Widomy.* ſichtbahr. *Iu quà viſibilis ſtat tibi gloria.* (Choriamb.)

viſio, ōnis, *Widzenie 2:*

Viſio, is, ſub Wiatru przyrodzonego upuśćić.

Vīsĭtātio: *Náwiedzenie.*

*V*īsĭtātor, *Dozorca, Wizytator.*

*V*īsĭto *Nawiedżam,* Oglądam 1. Widem.

*V*īſum: *Wiatru przerodzonego upuſzczenie.*

*V*īſo. *is, Náwiedzam,* Ogłądam 1. *Dowiáduię ſię Dogłądam 2. Na dźiw.* Sehen/ zubeſehen/ zu beſuchen, *Pendula quod patriæ viſere tecta libet.* Mart. *ſyn.* Cōnvĕnio, ădĕo īnvīſo, vīsĭto.

Vīſor, *śpieg. V*īsōrius, *Wzrokowy.*

Viſpillo, ut Colui, *Briſſoni. ſcribunt lege Veſpillo.*

*V*iſtŭla, visŭla, *Wiſłá.*

viſum. *Widok 3. 5.* Ein Geſicht/ *Talibus attonitus viſis, ac voce Deorum. V*irg,

vīſus, *us, Widzenie, 1. 2. Widok.* Geſicht/ Geſtalt/ *Rite ſecundarent viſus. omnemque levarent.* Virg. *ſyn.* āſpēctus, v. *Aſpectus:*

VIT

*V*īta, *żywot 4: 5. żyćie 1. świat 3, & ſub* Miły. Das Leben/ *Vitaq; mancipio nulli datur omnibus uſus.* Luc. *ſyn.* Spīrĭtus, lūx, *epith.* Fŭgĭens. răpĭda; brĕvis, cădūca, flŭens, flūxa, āngūſta, ārcta, mĭsĕra lānguĭda, īnfaūſta, īnfēlix, dĭūtūrna, lōnga. *phr:* Vītæ mūnus, vītāles aūræ, ānni, dĭes. Lūcis ūsūra. Vītāle lūmen. Vītæ tēmpus, cōrpŏra, dĭes, ſpătium, cūrſus, sĕrĭes, rātio mŏdus, āngūſti tērmĭnus ævi. Vītæ sūmma brĕvis. Sēmĭta vītæ. Lūcis dūlce mūnus, plēna lăbōris vīta. Trīſtĭbus anxĭa cūris. vărĭis ēxpōſta, ōbjēcta pĕrīclis. Lābens mōre flŭēntis ăquæ. *D*ā ſpătĭum vītæ. mūltos da *J*ūpĭter ānnos. Stāt sŭa cuīque dĭēs, brĕve ĕt īrrĕpărābīle tempus ōmnĭbus ēſt vītæ, fŭgiens ceu fūmus in aūras, Vărĭis jăctāta prŏcēllis.

vitæ, *Duſze zmarłych; Sprawy ludzkie.*
Vitābilis, *Uchronny.* vitalia, *ium. Trzewá.*
Vitālis, adject żywotny, żywy 1. Niezwątlony. lebhafft/leblich. *Nam quæcunq; vides veſci vitalibûs auri.* L.
Vitālis, ſubſtant: Rozchodnik wielki.
Vitālĭtas, żywność. Vītālĭter, *żywotnie.*
Vitātio, Chronienie ſię.
Vitātor, ſub Chroniący ſię.
Vĭtēllīna, *ćielęćiná, & ſub Złotowierzb:*
Vĭtellus, żołtek.
Viteſcat, Columel. corrigit vitis citet radices.
Viteus, Maćicowy.
vĭtex, icis *f. Wierzbá włoſká:*
Vitiārium Płonnik.
vitiātio, *Zgwałcenie 2.*
vĭtiātor, *Gwałćićiel:* vĭtiatus, *Skázony:*
Viticapiſer, ſub Nożyce.
Vītĭcŭla, Máćićá 3. Witeczki, Łodygá, Przeſtęp biały. Vĭtĭcŭlum, *witeczki.*
Vĭtifer, Vitigineus, Máćićowy Das Weinreben trägt/ *Hæc de vitifera veniſſe picata Vienna* Mar:
vĭtĭle, *Płotká 1.* *Vĭtĭlia, ium, Wić,*
vĭtĭlĭgo, *Piegá, Párch*
Vĭtĭlĭgĭnōſus, Piegáty, Párcháty.
Vītĭlis, Gibki 1, Miękki 1. Plećiony. Plećięniu ſłużący
vĭtĭlĭtĭgātor, *Warchoł. Przygániacz, Prokurator.*
Vĭtĭlītigo, as, Przyganiam. Szydzę.
vĭtio, *as. Pſuię, Falſzuię, Zárażam, Zgwałćić 4.* Schwächen/ beflecken/ ſchänden/ *Corpora fœda latent vitiatur odoribus aura.* Ovid: *ſyn:* Cōrrŭmpo; vĭŏlo, dēpravo,
vĭtiō, *Nomen, Nieobrządnie,*
Vĭtiosè, *źle, Mowię źle,*
Vĭtiosĭtas, Skażenie, Złość 1:
Vitioſus, Skażony, Zły. Wadę máiący, Obłędliwy, Chory 1. Nieporządny. Laſterhafft/ *Non vitioſus homo es Zoile, ſed vitium* Mart. *ſyn:* Īmprŏbus, flāgĭtĭōſus, pērdĭtus, cōrrūptus, *phr.* vĭtĭis dēdĭtus, āddĭctus, *v: Sceleratus & Libidinoſus.*
Vĭtis, Maćića 3. 4. 5. Weinräb / Weinſtock/ *Vitis ut arboribus decori eſt, ut vitibus uva.* Virg, *ſyn.* ūva, vīnĕa. pălmes, pāmpĭnus. *epith.* Tĕnĕra, flēxa, ōbl qua grāvĭda fĕrāx, rūbens, pūrpŭrĕa, pĭcta, grāta, læta. *phr.* Fērtĭlis ūvis. Răcēmis grăvĭda, tŭmens, pīcta, dīſtĭncta. Tĕnĕro dāns pălmĭte frūctum, Grăvĭdos frūctus, fœtus, læta mūnĕra præbens. Plēnāque pōrpŭreo sŭbrŭbet ūva mĕro, Plēnis tumet ūva răcēmis. Pāmpĭnea dūlcis lātet ūva sŭb ūmbra *v: Vinea.*
Vitis alba, Przeſtęp biały.
Vitis centurionis, Laſka.
vitis nigra. *Przeſtęp czarny.*
Vitis Idæa, rubra, Borowki 3.
Vitis major, Máćićá 3.
Vitis minor tenera, *Látorośl winna.*
Vĭtĭsātor, *Winiarz.*
Vĭtium, Wádá, Winá 1, Niedoſtátek, Nákázęnie. Grzech, Złość 1. Błąd, Łupiny 1. 2. Skorká 2. Ein Laſter/Schand/ *Tu vitiis hominum crudelia pabula præbes.* Pr: *ſyn:* Dēfēctus lābes vel crīmen, cūlpa, nōxa, ſcĕlus, flāgĭtĭum *epith:* Tūrpe, īnfāme, fœdum; dēfōrme, fŭgĭēndum, dētēſtāndum, ēxēcrandum, pērnĭtĭōſum, ēxĭtĭāle, nĕfāndum, īmpĭum. *phr.* Vĭtĭi lābes, măcŭla. Cōrrūpti, ſcĕlĕrāti mōres. Mēntis, ănĭmi, tūrpis, fœda lābes. *v: Scelus:*
vĭto, as, *Uchodzę 3. Chronię ſię.* Meiden/ſcheuen/ fliehen/ *Indice nam fruſtra vitium vitaveris illud* Hor: *ſyn:* ēvīto, dēvīto, fŭgio, ēffugio, dēclīno, (dētrācto.
Vĭtrāria herba, Farbownik,
vĭtrārius, & vitriārius, *ſzkłarz.*
Vĭtrea, orum, szkło, ſzkłęnicá
vitrea toga, *Szátá ćieńka*
vĭtreāmina, *inum, ſzkło.*
Vĭtreāria, Pomurne ziele.
vĭtreus, *ſzkliny. Modroblady, Przezroczyſty,* Gläſern/ *Luctus Ariſtai, vitreiſque ſedilibus omnes.* Virg. *ſyn:* ēx vĭtro, crўſtāllīnus, *vel Met:* clārus, nĭtĭdus, līmpĭdus, pēllūcĭdus,
vĭtrĭcus, *Oyczym,*
vĭtro æmulus, *Modroblády.*
vĭtrum, *ſzkło, Fárbownik.* Glaß/ *O fons blanduſiæ ſplendidior vitro.* Alc. *ſyn* Crўſtāllus. *epith.* Clārum, nĭtĭdum, lūcĭdum, pēllūcĭdum, ſplēndēns, ſplēndĭdum, mĭcans, pūrum, tĕnŭe, pērſpĭcŭum,

vitta, *Czepek z Zawicie z Binda.* **Ein Hauptbinde Haarbaube.** *Perfusus sanie vittas, atroque veneno.* Virg: *syn.* Tænia fascia, tæna *epith:* Torta, lanea, pendens, pendula: purpurea, nivea. albens, mollis, crinalis, linea, *phr.* Crinalis. fascia, Capitis tænia, redimiculum. Tempora cingens crines, capillos astringens, coercens, ligans, omnibus his nivea cinguntur tempora vitta. Gemmatis cinguntur tempora vittis. Vitta coercebat neglectos alba capillos. (3.

vittatus, *Bindami otoczony, & sub May 2. & Zawice*

vitulæ, *Krowá 1.* **Eine Junge/ Ku.** *Cùm faciam vitula pro frugibus, ipse venito.* V. v. *Vacca.*

vitula, *Wesołość, & sub Krzyczę.*

vitulatis *Ofiárá 1.* vitulamen, *Látorośl 1. Wilk*

vitulina, *Cielęciná.* vitulinus, *Cielęcy.* (*drzewny*

vitulina, *sub Krzyczę 1.* vitulinum *sub Cielęciná*

vitulor, *aris, à vita: longum Ennio, Noni. Festo à vitulo breve, Varroni, Nævio, Scalig. Krzyczę 1. Dziękuię. Bestwię się 2.*

vitulus, *Cielę 1. 3. Płod młody.* **Ein Kalb.** *Tum vitulus bima curvans jam cornua fronte. Virg. Juvencus, Taurus,*

vituperabilis, *przygánny,* (*Gánienie.*

vituperatio, *przygáná, Gánienie.* vituperator;

vitupero, *as, Gánię.* **Schelten/verachten schmähen.** *Isti id vituperant factum &c.* Tert. *syn.:* Damno, culpo, improbo, arguo. *phr:* Dictis amaris, severis vocibus castigare, corripere, increpare, acerbis, verbis arguo, objurgo. Communis culpæ cur reus unus agor? *v. Re-*

vitupero. onis, Przygániácz (*darguo.*

vitus, *ti, Szyná 2. Kołko bez szpic.*

VIV

viva calx, *Wapno niegászone* viva terra, *sub kopány*

vivacitas, *żywość, Czerstwość.*

vivarium, *Zwierzyniec 1. Karmnik.*

vivarium glirium, *Szczurzy sadz.*

vivarium piscium, *Sadz rybi, Sadzawká,*

vivat, *Porwon.* vivatus/ *żywy 2.*

vivax, *żywy żyiący, Czerstwy, Trwáły 1. Długowieczny, Nieśmiertelny, Niezwątlony zielony.* **Lebhfftig.** *Palladia gaudent sylva vivacis olivæ.* Virg: *syn:* Vividus, longævus, immortalis.

vivè, *żywo.* vivens, *adiect: żywy, żyiący*

vivens, *subst. n. żywoćiná, Tchnąca rzecz.*

viverra, *Łásicá leśna.*

vivesco, *is, & vivisco, żyię 1. żarzę 1. 2.*

vividus, *Czerstwy, żywemu podobny, żywy.* **Lebhafft/frisch/ murbig.** *Mille fugit refugitq; viis, at vividus umber.* Virg: *syn.* Vivax, vegetus, validus, animosus, vigens, fortis, robustus.

vivifico, *Ożywiam 2.* **Lebendig machen.** *Infundendo Deum mortalia vivificantem.* Pr. *syn:* animo, vitam do, vel roboro, vires do

viviparus, *żyworodny.*

viviradix, *Látorośl do sádzenia.*

vivo, *żyię 1. 2. 3. &c. Zdrowem, & sub Niestráwny.* **Leben.** *Ille marmoreum caput est, tua vivit imago.* Juv. *syn:* Spiro, respiro. *phr.* Vita, luce fruor. Vitales auras carpo, duco, traho Æthérea aura fruor, vescor, Lumen vitale video. Diem, lucem aspicio. Vitam duco, ago, protraho, profero. Vitam, ævum, ætatem annos, transigo Ætatis, ævi, vitæ tempora, spatium transigo, exigo, traduco, perago, decurro, consumo. Vivendo vicit sua fata superstes. Vixi et quem dederat cursum fortuna peregi, vivo equidem, vitamque extrema per omnia duco, afflictus vitam in tenebris luctuque trahebam, Me si cœlicolæ voluissent ducere vitam. Nune viuo, neq; adhuc homines, lucemq; relinquo.

Vius Scali, Vios deos legit apud Solinum Servium, & in Vet Epigrammate Fortunæ Prænestinæ, & eos intelligit, quos semitales vocat Virgil. in Catalectis, & Plautus Viales Lares.

vivum, *substant: żywe, Jśćizna,*

vivus, *żywy 1. 2. Zdrowy 1. żyiący. świeży, zielony, ćiekący 3. Niegászony, Samorodny, żywemu podobny.* **Lebendig.** *Tecta juvant & fons vivus & herba rudis.* M. *syn:* Vivens, animatus, spirans

Vivus lapis, Iskrzyk 2. (superstes,

Vix, Ledwie, Bez máłá, Skoro.

Vix, Nomen Raz.

ulcerosus, *Vide Polon: Hulcerosus.* **Voller Schweren,** *Savit & circa jecur ulcerosum.*

(Saph.) Hor, *phr:* ūlcĕrĭbûs fœdus, rĕfērtus, ſcătēns, tēctus, ōbdūctus, crŭēntus, ſtīllāns.

ūlciſcor, *Mſzczę ſię.* Rachen.-- *Gentemq; ulciſcar iniquam.* Vict: *ſyn.* Vīndĭco, pūnio *phr.* Vīndīctam, pœnas sūmo, rĕpĕrio, rĕpōſco. Jūſta Dĕōrum ūltio pērsĕquĭtur sŏntes. Patrīſque nĕcem jūſtīs ūlcīſcĭtur ārmīs. *v. Punio.*

ūlcus, ĕris, *Wrzod* Geſchwer. *Vlceris os, alitur vitium, Vivitque tegendo* Virg: *epith.* Stīllāns, putre, putrĭdum, putrĕfāctum, tĕtrum, ſquāllēns fœdum, tābĭfĭcum, hūmĭdum, sōrdĭdum, ācre, ūndāns, dīrum. *phr.* Tābô, sānie plēnum, flŭēns ūlcĕra mēmbrōrum ſcăbie putrefācta. Hōrrĕat ūndāntî sănĭem, trāctāre Măchāon ūlcĕre. *v. Vulnus.*

ūlex, ĭcis. *m.* *Złotochroſt:*

ūlīgĭnōſa, terra, *Ligáwicá.*

uliginoſus, *Iłowáty Wilgotny.*

uliginoſus campus, *Rędźiná.*

ūlīgo, *It.* *Wilgotność* 1. Feuchte der Erd. *At quæ pinguis humus, dulcique uligine læta,* Virg:

ullus, *Kto* 2. ulmārium, *Więzowy las.*

ulmeus, *Więzowy.*

Vlmītrība, ulmorum acheruns, *Smágániec.*

ūlmus, *Wiąz.* Ein Vlmenbaum. *Pampineæ vites, & amica frondibus ulmi.* Ovid: *epith.* Frōndōſa, ŏpāca, dēnſa, pātŭla, āltă: prōcēra, ūmbrōſa, ārdua, vĭrĭdis, āĕrĭa, fōrtis, mōntōſa, rāmōſa, vĭrēns mōllis, pāmpĭnĕa, vĭtĭcōma, tēxtĭlis. dūra, frōndēns. *phr.* Vĭtĭbus ārbor āmīca, Rāmos, annōsăq; brāchia pāndēns.

ulna, *Łokieć* 1. 3. *kość łokćiowa więkſza.*

ūlŏphōnum, *Gr.* *Dźiewięćśił,* & *in Lepszyrá*

ulpĭcum, *Czoſnek* 2.

Vls, i. Vltra, Zá gorę.

U L T

ulterior, *Dalſzy.* Weiter/ ferner. *Tendebantq; manus ripæ ulterioris amore.* Virg.

ūltĕrius, *Dáley* 1. *Dłużey, więcey* 1. 2.

ultima, *orum, Oſtátnia* ultima cœli, *Zachod* 2.

ultimæ ceræ, *hæ Teſtáment.*

ultimò, *Oſtátnie, Ná oſtátek.*

ultĭmum *Nomen ſubſtant.* *Oſtátek, Początek przednia rzecz.*

ultĭmùm, *Oſtátnie, Ná rozſtaniu.*

ultĭmus, *Oſtátni. Przedni, Pierwſzy, Nawiękſzy,* & *ſub Oſtátek.* Der äuſſerſte/ letzte *Vltimus Æthiopum locus eſt,* &c. Virg. *ſyn:* Pōſtrēmus, ēxtrēmus, nŏvīſsĭmus.

ultio, *onis.* *Pomſta.* Rach/ Straff *ſyn:* Vīndīcta, pœna, sūpplĭcium, *epith.* Sæva, crūdēlis ātrōx, sĕvēra, dīra tĕrrĭbĭlis, fūnēſta hōrrēnda, ĭnīqua, ĭmpĭa, jūſta mĕrĭta. *phr.* ūltrīces, ıræ, cūræ flāmmæ, pœnæ. *v. Supplicium,* & *Nemeſis.*

Vltis pro ultra. Pompon *IC.* *Vltis Tiberim.*

ultor, *oris.* *Mśćićiel.* Ein Racher. *ſyn.* Vīndēx, pūnītor *epith.* īrātus, īnfēnſus, grāvis, ācer. sēvērus, crūdēlis, ātrōx. *phr:* Pœnārum ēxāctōr, ūltrīcem pronus ād īram, ūlta vĭrum pœnas ĭnĭmīco à frātre rĕcēpi.

ultrà, *Præpoſitio, Nád* 1. *Nad to, Bárźiey, Precz z tąd, zonę ſtronę, Zá gorę.* Vber *Quos ultra citraque nequit conſiſtere rectum.* Virg.

ultra, *Adverbium, Dłużey, więcey.*

ultrāmundanus *Záświátowy, ſub Záświećie*

ultrix, *ſub Mśćićiel.*

ultrò. *Dobrowolnie, Sam Zdrugiey ſtrony* Freywillig/ ungezwungen. *Vltro contemptus rogat, & peccaſſe fatetur,* Prop. *ſyn.* Spōnte, lĭbēnter, vŏlēns, lĭbēns. *phr.* Nūllō cōgēnte. Nūllīs cōgēntĭbûs. Ĭpſe vŏlēns făcĭlĭſque sĕquētur. Nūllīs hŏmĭnum cōgēntĭbûs ĭpſæ ſpōnte ſuâ vĕnĭūnt Sūffĭcĭunt nūllô pōſcēnte trĭbūtum; Spōnte ſuâ sĭne lēge fĭdem rēctumque cŏlēbānt *v. Sponte.*

ultrò citroq; *Społecznie, Z obu ſtron, Tám i ſám.*

ultrōneus, *Dobrowolny.* *Vltrotributum, zapłátá* 1.

U L U

ulua, *poroſt.* ŭlŭla, *puſzczyk:* & *ſub płácz an Słowik?*

ululābĭlis, *żáłoſny.*

ŭlŭlātus, *ûs Krzyk* 2 5. *wycie, Skrzeczenie.* Das Heulen *&-implevit querulis ululatibûs Idam* Ovid *ſyn,* Clāmor quēſtus. gĕmĭtus. *epith:* Trĕmŭlus. mœſtus, fœmĭnĕūs, lūgŏbris, clāmōſus, quĕrŭlus, hŏrrĭsŏnus, āttŏnĭtus, flēbĭlis, tĕrrĭbĭlis, īnsānus Tārtărĕus. tērrĭfĭcus, ăcūtus.

ŭlŭlo, *as, Krzyczę* 1, 2. *wyię,* Nárzekam. Heulen *Sylvarum, viſæq; canes ululare per umbram* Virg: *ſyn,* ēxŭlŭlo. vōcĭfĕror. *phr:* ŭlŭlātu, quĕrēlīs quēſtĭbûs, clāmōre cœlum, tērrās, æthĕra ĭmplĕo ŭlŭlātum mĭtto, ēmĭtto, fūndo, ōre do, ſpārgo in

in aūras. Ædes. ūrbes, aūras, cælum, æthĕra trĕmŭlîs, ŭlŭlātĭbûs cōmplere. Aūdītur mœstus vāstis ŭlŭlātus ĭn āntris. Tĕrrĭbĭlemque văgas ŭlŭlātum ſpārgit ĭn aūras. Crēbrĭs fĕrĭunt ŭlŭlātĭbûs aūres. v. *Gemo, Clamo, Queror*

umbella, *Cięnnik, Okołki źioł.*

umber, *m. Mieſzániec.* umbĭlīcātus, *pukláſty,*

umbĭlīcus, *Pępek 1. pukiel 2. Srzodek, Guźik, wierzchołek, Kámyczek głádki, zegárá pręt, Koniec 1:*

umbilicus diei, *Południe.*

umbilicus fornicis, *Kámień ſklep záwieráiący.*

umbilicus *Veneris, Rozłog źiele, Rzęſá 3.*

umbo, *hic Puklerz, wydátność, wypukłość.*

umbra, *cięń, Obłudá 2. Podobieńſtwo, pokrywká 2 Gość 4 zasłoná, Lipień, Fráſzká 1. Nieproſzony Kruk morſki Budá* **Schatten** *Nunc etiam pecudes umbras & frigora captant* Virg. *ſyn* ūmbrācŭla, ōrum, vel cālīgo. tĕnĕbræ. *epith.* ŏpāca, dēnſa, ōbſcūra, nĭgrans nĕmŏrālis, ſȳlvēſtris, vĭrĭdis. vĭrēns, vĭrĭdāns, hĕrbōſa, frōndōſa ārbŏrĕa. flūmĭnea. frĭgĭda, gĕlĭda mōllis, grāta, dūlcis, ămæna, sĭlens, păllēns, hōrrēns, căva, ſpīſſa, hūmēns, cæca, ĭnānis, nigra, grăcĭlis, nōctūrna, tūrpis. trĕmŭla, nōctĭvăga, tĕrrĭfica. tĕnebrōſa, trīſtis, mĭsĕra, sōmnĭfĕra. *phr.* Rāmōrum ūmbræ, lătebræ, frĭgus, frĭgŏra, tĕgmĭna, ūmbrācŭla. ūmbrōſæ frōndes. Frĭgus ŏpācum, ămābĭle! Lūcus ĭn ūrbe fŭit, mĕdiâ lætĭſsĭmus ūmbrâ. Mājōrēſque cădunt āltis dē montĭbus ūmbræ. *vide Refrigero.*

umbræ. *ćienie, Duſze zmarłych, Strách nocne, Chłodnik 2.*

umbrācŭlum, *ćiennik, Iátá, Chłodnik. 3. Kąt 2. Kápeluſz.* **Ob. rſchattung / schattiger platz.** - *Et lenta texunt umbracula vites, Virg. ſyn.* ūmbra, vel lōcus ūmbrōſus, ŏpācus, nĕmŏrōſus. ſȳlvēſtris, ārbŏrĭbûs tēctus.

umbrātĭcŏla. Pokątny.

umbrātĭcus, *Pokątny, Domak, Niesławny, Podły.*

umbrātĭlis, *Prywatny 1. Pokątny, Niesławny.* **Schattchtig.** - - *Quantum veris umbratile ſpectrum. M.*

umbri *ab umber, ſub Międzániec*

umbrĭfer. ćięniſty. **Schatten bringen.** *In nemus umbriferum, conjux ubi priſtinus illi. V. ſyn.* ūmbrōſus, ŏpācus, ūmbrātĭlis ūmbrās fĕrens.

umbro, as, záćimiam. **Schatten machen / beschatten** *Atq; umbrata gerunt civili tempora quercus. Virg: ſyn* ĭnūmbro, ŏbūmbro, ŏpāco, tĕgo. *phr:* ūmbro, tĕgo; ōbtĕgo. ūmbras īnduco, sūffĭcio præbĕo, ēxplĭco. tĕxo. Lēntæ tēxūnt ūmbrācŭla vītes. Spārgĭte hŭmum fŏlĭīs, īndūcĭte fōntĭbûs ūmbras. *v: Refrigero.*

umbrōſus, *ćięniſty.*

U N

unà, *Poſpołu, záraz.* **Mit einander zugleich** *Tuque ades inceptumque unà decurre laborē Virg. ſyn* Sĭmul, pārĭter.

una, *Nomen, Iedná.* una eademq, *ſub Iedenże.*

ūnănĭmans *zgodny.*

ūnănĭmis, *Iednomyślny, zgodny.* **Einhellig / einmüthig** *Vnanimes hic ore jubet flagrare docentes.* Arat. *ſyn.* Cōncŏrs; cōncŏrdî ănĭmô.

ūnănĭmĭtas, *Iednomyślność, zgodá.*

unanimiter, *Iednomyślnie, Iednoſtáynie zgodnie.*

ūnănĭmus, *idem* unanĭmis.

uncat urſus ſub Niedźwiedź,

uncia, unciola, *Uncya 1. 3. Pálec miárá, Stáie 1. & us Szoſtak.*

Vnciæ partes, Uncya 1. & in Częśći cáłey rzeczy & ſub Lichwá.

unciæ, as eſt pes, *Stopá 5:*

unciālis, *Uncyiowy, Ná pálec miąższy*

unciaria uſura unciarium fænus, *Lichwá rozmáita.*

unciārius, *Uncyowy, Ná pálec.*

unciatim *Uncyámi, Po kąſku.*

uncĭnātus, *Haczyſty.* uncinus *Hak.*

unctio *Námázywánie.*

unctio extrema *Pomázywánie 2.*

unctĭto *as, Oleykuię.*

unctiuſculè *Tłuſto.*

unctiuſcŭlus *Okraſzony Tłuſty.*

unctor, *Smárownik.*

unctorium hypocauſtum *Smárownia.*

unctōrius, *Námázowániu służący, Smárowániu służący, Oleykowy.*

unctŭlum, *Maść.* unctum, *Okráſá.*

unctūra, *Námázywánie*,
unctus, *ti, Námázány, Oleykowány, Tłusty Okrászony, Głádki 5, Pomázániec, Bogáty*
unctus, *us, Námázánie.*
uncus, *subst: Hak 1. 3. O sęká, Kluczká 1. Kotwica Klámrá.* Ein Haack. *syn* Hărpāgo, ūncīnus, hāmus, *epith:* Tĕnāx, fērrĕus, ăcūtus, cūrvus, trĭdēns. *v. Harpago & Hamus.*
uncus, *adiect: Zákrzywiony, 2. haczysty.* Gehacket krumm. *syn:* ădūncus, īncūrvus, īnflēxus,

UND

unda, *Wodá, Wał ná wodźie, Zámieszánie, Tłum Sok, Kápitelow &c.* Wasserwall. *Fecerat ignipotens undis & Iapyge ferri.* Virg. *syn.* ăqua, lympha, lātēx, flumen. flŭvĭus, rīvus, fōns, vel flūctus. æstus, *epith.* Dūlcis, sălĭēns, lĭquĭda, pūra lūcĭda, līmpĭda, quĭētă, vīva, prŏpĕrans, cĕlĕris, frīgĭda, gĕlĭda, sŏnōra, răpĭda, īrrĭgŭa, cœnōsa, lŭtōsa, sōrdĭda līmōsa, dĕses, pălūstris, fōntāna tōrrēns, flŭvĭālis, stāgnāns, plŭvĭālis, æquŏrea, mărīna, spūmāns, văga, tūmens, tŭmĭda. *phrc.* Flūmĭnei lātĭces. Spūmōsæ īmpĕtus ūndæ. ūndārum cūrsus, lāpsus, mūrmur, sŏnĭtus. *vide Fluvius Fons, Mare, Aqua:*
undabundus, *Opływáiący*
undans, *Opływáiący, Powiewáiący się, Walnisty, Wężykowáty, Wodnowzorzysty.*
undātim, *Wełnisto, Hurmem, & in Sypią się,* Wällenweisz. *Nubis ruentis nimbus undatim nigro.* (Jamb.)
undātus, *Wełnisty 2. Wodnowzorzysty.*
unde, *Zkąd 1. 2. 5. 4. Od kogo, U 1. ktory.* Woher *Qui genus? unde domo? pacemne huc fertis an arma*
undĕcentum, *Dźiewięćdźieśiąt idźiewięć.* (Virg.
undĕciēs, *Iedenaśćie kroć.* Eylffmahl. *Undecies una surrexisti Zoile, cœna* Mart.
undĕcēni, undĕcim, *Iedenaśćie.*
undĕcĭmus, *Iedenasty.* Der eylffte. *Alter ab undecimo jam tum me ceperat annus.* Virg.
undĕcĭrēmis, *Náwá máiąca wioseł wiele,*
undĕcunq; undelibet, *Zkądkolwiek.*
undēni, *Iedenaśćie.*
unde- octoginta, *śiedmdźieśiąt i dźiewięć,*
undēvīginti, *Dźiewiętnaśćie,*

undĭq; *Zewsząd.* Allenthalben. *Aridaque ora quatit, sudor fluit undique rivis.* Virg.
undique secus, undique versus, *ibidem.*
undĭsŏnus, *Wodoszumny.* Brausend. *Cogor & undisonos nunc prece adire Deos.* Ovid,
undo, *as, Obfituię, Opływam Oblewam, Wylewam z brzegow, Powiewam się, Wre co, Wybuchnąć, Zálewa, Rozlewa.* Wasser wällen machen. *Virgea suggeritur costis undantis aheni. Virg: syn.* Flūctŭo, æstŭo, īnŭndo. *phr.* īma ēxæstŭat vōrtĭcĭbus Māre strīdet spūmāntĭbus ūndis. Sĭnŭōso vōrtĭce vōlvĭtur ūnda. *v. Fluctuo.*
undōsus, *Wełnisty 2.* Voller Wellen/ Ungestümm. *Troja per undosum peteretur classibus æquor.* Virg. *syn:* ūndāns. flŭctŭāns, æstŭāns, æstŭōsus, ūndĭvŏmus, *phr.* ūndis, tūrgĭdus, tŭmens, sŏnōrus.
undŭlata toga, *Czámlet.*
undŭlātus, *Wełnisty 2. wodnowzrysty.*
une, *ab Vnus, Ieden 1.*
ūnēdo, *ōnis, f. Niesplik 2. non Ieżowka,* e *corripit Verrepaus* Robert. *Stephani. sed analogia produci postulat & Ioan. Ursin, produxit,*

UNG

Vngaria &c. idem Hungaria, &c,
Vngentum, priscè. Oleiek.
ungo, *unxi, Námázuię 1. Oleykuię, Okraśic* Selben/ schmieren. *Vngere tela manus, ferrumq; aptare veneno. Virg. syn.* inūngo, pĕrūngo, līno ŏblīno, tīngo, īmbŭo. *phr.* ūngvēnto spārgo, pērfūndo, mădĕfăcio, ŏdōro, ŏlĕo pērfūndĕre tēmpŏra sacro. Tīngĕre sūccis frāgrāntĭbūs ārtus. Nūdātōsque hŭmĕros ŏlĕo pērfūsa nĭtēscit.
ungvēdo, inis, Máśc. ungvellŭla, Páznogieć.
unguen, *inis, n. Maść 1. Okrásá, Maź, Lipkość.*
ungventaria, *Aptekárká, Aptekárska náuká.*
ungventārium, *sub Oleykowy,* (*kowy.*
ungventārius, *substant. Aptekarz. adiectiv. Oley*
ungventātus, *Oleykowány, Perfumowány.*
ungvēntum, *Oleiek, na Máść;* Salb/ wolrichend Oel. *syn.* ărōmăta, *vel* mĕdĭcāmēntum. *epith.* Cāssum, frāgrāns, ŏdōrātum, ŏdōrĭfĕrum, pīngve, prĕtĭōsum, sălūtāre, sălūtĭfĕrum,

rum, ūtile. *phr.* Bālsămo, nārdo, ămōmo, mўrrha stillānt, dēstillānt, tēmpŏra crīnes. Stīllānt ūngvēnta căpīllis. *Pērfūsus ŏdōre spīrāntis ămōmi Vide Odor, vel Medicamen:*

ungvilla Máść 1. ungvīnōsus, *Máźisty, Tłusty,*

ungvis, ungvĭcŭlus, *Páznogieć, Kopyto 1. Hak, Onich, Látorośl 1. Rożánego kwiátu spodek pław 4. Błyszczak, & sub Kápitelowáć.* Nagel an Fingeren/ und Füssen. *Vngvibus ora soror fœdans & pectora pugnis.* Virg: *epith:* ădūncus, cūrvus, īncūrvus, rĕcūrvus, tĕner, cāndĭdus nĭtĭdus, ăcūtus, vūlnĭfĭcus, rīgĭdus, rīgēns, tĕnax, hōrrĭdus, ăvĭdus, hāmātus, ūncus. *phr.* Lăcĕrans gĕnās, ōra sĕcāns: ăvĭdōsque tĭmēt quĭbūs hæsĕrat ūngves, īngĕmit ēt crūdis ūngvibus ōra sĕcat. *v. Lacero.*

ungvito, as, Námázuię.

ungŭla, *Kopyto 1. Hak kátowski Onich.* Huff/ oder Klaw. *Putrum sonitu quatit ungula campum Virg. syn.* ūngvis *epith.* Cōrnĕa dīra, sŏlĭda, fīssa, bīsūlca, hāmāta, ădūnca, *phr.* Pēdum cōrnu, ăcūmen. Pēdes ūnci, rĕcūrvi, ădūnci.

ungulæ, *Paznokty żelázne.*

ungŭlātus, *Pázurowáty:*

ungŭlum, ungŭlus, Pierścień.

ungvo, vis, Namázuię.

ungusius, fustis, uncus, Festo.

U N I

ūnănĭmus, *Zgodny.*

ūnĭcălămus, unicaulis, *Nierosocháty*

unicè, *Iedynie, Osobliwie.*

ūnicŏlor, *unicolorus, Iedney máści.*

ūnĭcormis, *adiect. Jednorogi subſtant: Jednorożec.*

ūnĭcorpŏreus, Iednostáyny.

ūnĭcus, *Iedyny, Iednorodny, Osobliwy, Wyborny.* Einiger. *Posse, sed appellat puer unicus, ut Polyphemi.* Juv.

ūniformis, *Iednostáyny.*

uniformĭtas, Iednostáynosć.

uniformĭter, Iednostáynie.

ūnĭgĕna, *unigenitus, Iednorodny.*

ūnĭjŭgus, *sub winnica podwiązáne*

ūnimamma, sub Cycek 1.

ūnĭmănus, *Iednoręki,*

ūnĭmŏdus, Iednostayny.

ūnio, is, sub Ziednoczyć. Zusammenfügen/ vereinigen, *Talis & uniti vox agminis aera complet.* Juv. *syn.* Jūngo, ădiūngo, cōnjūngo, cōnnecto cōllĭgo, āllĭgo, ās, cŏpŭlo.

ūnio, *ōnis f. Ziednoczenie.*

ūnio, *onis, m. Perłá. Cebulá 1. Es ná kostce Kostek rzucenie nieszczęśliwe.* Eine Perle. *Iurat Gallia, sed per uniones.* (Pnal.) M. *syn.* Mārgărīta, bācca: gēmma, *epith:* Prĕtĭōsus, nĭtēns, cŏrūscus, Gāngētĭcus *phr:* Gāngētis gēmma. Lăpis Gāngētĭcus. *v. Baccæ. Gemma.*

ūniŏculus, lege unoculus.

ūnĭsŏnus sub Ná dwá głosy (Pniak.

ūnistirpis, *is, adiect: comm. Nierosocháty, & sub*

ūnĭtas, *Iednośc, Iednákość, Ziednoczenie, Podobieństwo 1. Poiedynek 1.* Einikeit. *Cain cruentus unitatis invidus.* (Jamb.) M. *syn.* ōmnis, tōta, cūncta.

ūnīte pospołu. ūnĭter, *Iednostáynie.*

ūnĭtus, Ziednoczony.

ūnĭversālis, *Powszechny,*

ūnĭversalier, universè *Ogołem, Powszechnie*

ūnĭversi, *Wszyscy.*

universĭtas, *Powszechność, Pospolitość, świat*

ūniuersum; *Wszystko, świát 1.*

ūnĭversus, *Wszystek, Ogolny.* Allgemein gantz *Hermes gloria Martis universi* (Phal.) *syn.* Tōtus, ōmnis, cūnctus.

ūnĭvĭra, sub Iednożeniec.

Unĭvŏca apud Grammaticos, eadem quæ Synonyma. Apud Dialecticos verò, ea sunt quorum & nomen commune est & ratio substantiæ eadem, ut hominum, equorum, &c.

ūnius & semissis, *Połtorá czego.*

ūnŏcŭlus *Iednooki.* ūnŏmammius, *sub Cycek 1.*

unos sex, *Tylko.* ūnōsè, *Rázem* unquam: *kiedy z*

unversum, Lucret pro universum.

ūnum, *subst. Iedno 1, 2.*

unumquidque. Plaut. unumquodque.

ūnus, *Iedcn 1. 2. Niektory, Iednáki, Sam 1. Tenże.* Einer *Vnus erat toto naturæ vultus in orbe.* Ovid: *syn.* ūnĭcus, sōlus.

unus aliquis; *Ktoryś*
unus semipes, *Poltorostopna miárá.*
unusquisque, *Káżdy z osobná.*
nuxor prisce pro uxor Scalig.
vŏcābŭlum, *Słowo, Názwisko* Ein Nahm *Quæ nunc sunt in honore vocabula, si volet usus.* H.
Vŏcāles, apud Grammaticos literæ sunt, quæ solæ per se singulæ proferri possunt, & literam ac syllabam quin & dictionem constituunt multò magis autem Consonantibus junctæ, Sonantes. Diomedi
vŏcālis, *Brzmiący, Głośny, Mowiący* Hellstimmig. *Nunc te vocalis impellere pollice chordas,*
vŏcālitas, Głosu brzmięnie: (Tib.
vŏcāmen, *Názwisko 1. Imię 1.*
vŏcātio, *Wzywánie. Pozwanie, Powołánie 1. Záprászánie.*
vŏcātīvus casus, *Przyzywániu służący, & sub Słow odmiány.*
vŏcātor, *záproszonych przyzywácz,*
vŏcatus, *us. Wzywánie 1. 2. powołánie*
vŏce. *W słowie.*
vŏcĭfĕrātio vŏcĭfĕrātus. *wrzask, wołánie, krzyk 1*
vŏcĭfĕro, vociferor, *Wrzeszczę, wołam Pokázuię po sobie,* Schreyn/ ruffen. *Nam simul ac ratio tua cœpit vociferari. Lucr: syn.* Clāmo, ēxclāmo cōnclāmo. *phr:* Vōce, vōcĭbûs aūras. cœlum æthĕra. cāmpos; dŏmum īmplĕo, vōcĭbûs cōmpleo. Aūsus vōces jāctāre pĕr umbrām. īmplēvi clāmōre vĭas. *v. Clamo.*
vŏcifico, wołam 1, vŏcĭto. *Názywam*
vŏco; *wołam 3. przyzywam Názywam, pozywam 3 Záprászam, Zámawiam 1 Wyzywam, wzywam 1 Nábawiam, Obwiniam.* Ruffen/ nennen *Dicamus leges sociosq; in regna vocemus. Virg: syn:* āppēllo, ādvŏco. cōmpēllo āccērso. āccĭēo. āccĭo, vōce vŏco. vel īnvīto. āddūco vel āppēllo nōmĭno; nūncŭpo *phr.* Māgnīsque vŏcānt clāmōrĭbus hōstem, *vide Accerso Nomino*
vōcŭla, *Słowko, Głosek*
vocula falsa *Fistułá 3. Wycwerki,*
Vŏcŭlātio, Nátężánie 2
vŏla manûs, *Dłoń spodnia.*
vŏla pedis. *idem; & Podeszwá 1 Dołek 2.*

vŏlātĭca mulier, *Czárownicá 1.*
volaticus, *Lotny 1. Prętki.*
vŏlātĭle pecus, volatilis bestia, *Latáiąca rzecz,*
vŏlātĭlis, *Lotny:* Flügend/ geflügel. *Liquitque volatile ferrum.* Virg:
vŏlātūra, volatus. *us, Latánie* Ein Flug. *Si tam præcipiti fuerant ventura volatu.* Mart: *epith.* Præceps, celer, cĭtus, cōncĭtus. īncĭtus; cĭtātus, pērnīx, rāpĭdus. sŭbĭtus, vēlox. ăgĭlis, prŏpĕrus prŏpĕrāns, præpes, ălăcer, lĕvis, trĕpĭdus, sŭblīmis, cēlsus, aūdax, văgus, ēffūsus, fūlmĭneus, strīdēns, fūgāx, āĕrĭus.
vŏlens, *Chętny, Łáskaw 1. Umyślnie, & in Przyiemny:* volenter, *Ochotnie,*
volgiŏlum, *Wał 3. Volgivagus lege Vulgivagus.*
volgo & volgus prisce idem vulgo, &c.
vŏlīgo, *inis hæc, Káłámarz 5,*
Vŏlīnia, Wołyń. *vŏlites hi, żołnierz lekki.*
vŏlĭto, *Látam, Przebiiam się, Przeieżdżam.*
vŏlo, *as, Lecę 1. 2. Latám, Bieżę 2. Iádę 4.* Fliegen. *Finibûs arceret, volat ille per aera magnum.* Virg. *syn:* Vŏlĭto. *phr:* āĕra, aūram, æthĕra, nūbĭla æthĕrĭos, trāctus pēnnīs, ālīs, rēmĭgiō ālarum sĕco, scĭndo, vērbĕro, trāno, pĕto. Pēnnās, ālas pĕr āĕra, &c. mŏvĕo, quătĭo. Vŏlātu pĕr īnāne fĕror. Mē crēdo cœlo. Pĕr, vel īn āĕra aūras &c. pēnnīs āssūrgo, lābor, pĕrlābor. Pēnnīs īn āĕra me libro; ērĭgo, fĕro, tōllo, āttōllo. Vŏlāns īn āltum fĕror. Iter liquĭdum tēndo, tĕnĕo, mōlĭor. *Præpĕtĭbûs pēnnīs aūsus sē ferre pĕr aūras.*
vŏlo, *ōnis, hic, żołnierz dobrowolny.*
vŏlo, *vis, Chcę, życzę, żądam 1. Znáczę.* wöllen. *Cœpêre alternos Musæ meminisse volebant* Virg: *syn.* Cŭpio, ōpto, ăvĕo, ārdeo, vel plăcet, vel jŭbĕo, īmpĕro. *phr.* Fērt ānĭmus, ēst ānĭmus *Mēns* ēst. *Sic* fērt cōrde vŏluntas. *v. Place: Desidero, Voluptas*
vŏlsella, *włosowki. Kleszczyki bárwierskie.*
volsgra, sub Nieszcześliwy.
vŏlsus *Oberwany. voltus, idem vultus,*
vŏlva, *Błona, Máchárzyná. Iábłká środek*
vŏlūbĭlis, *adject, Potoczny 1. Obrotny, Bystry 1. Płochy, Niestáteczny. 1, Mowny* wanckelbaar leich zu drehen, *Impubisque manus mirata volubile buxum. Virg. syn.* Vērsātĭlis, lĕvis, mōbĭlis,

lis, instābĭlis, incōnstans.
Aolubilis, *substant:* Powoy.
vŏlūbĭlĭtas, *Potoczność, Obrotność. Niestáteczność, Prętkość, Prętkomowność, Odmienność.* **Umlauff Beweglichkeit.** *Fracta volubilitas capitis, &c.* Ovid. *syn.* Mōbĭlĭtas, lĕvĭtas.
volubĭlĭter, *Potocznie.*
vŏlŭcer, *is, adject. m. Lotny 1. Prętki.* **Schnell/ behend/ fliegend.** *Interea volucer, motis conterrita pennis.* Pet. Alb. *syn.* Vŏlāns, cĕler, vēlox cĭtus, cōncĭtus, pērnix. *v. Celer:*
vŏlūcra, *Gąsienicá, Robak winnicę psuiący.*
vŏlūcre, *Latáiąca rzecz.*
vŏlūcris, *adject. comm. sæpius fæm. Lotny, Skrzydlásty, Prętki.*
volucris, *substant: f.* *Ptak, Latáiąca rzecz.* **Ein Vogel.** *Hæc laqueo volucres, hæc captat arundine pisces.* Tib. *syn:* ăvis. ālēs. *v. Avis:*
volucris scythica, *Fázyian.*
vŏlūcrum, *Błoná, Zasłoná, Záwićie 2.*
volucrum, majus vulgo, *powoy wonny.*
volvens, *Schodzący. & sub Stoiąc.*
volvendus, *Obracáiący się. sub Obracam.*
vŏlūmen, *Obrácánie, Zatoki 3. wał płotnaʒ Postaw. Tom Kśiąg, Kśięgá, Kręgi powrozow, Záwikłánie:* **Ein Buch.** item. **Theil eines Buchs.** - *Sinuatq; immensa volumine terga* Virg. *syn.* Lĭber, cōdex, lĭbĕllus. *v. Liber: vel* gȳrus, spīra, ōrbis, glŏmĕrāmen, rŏtātus. *epith:* Sĭnŭōsum, glŏmĕrātum, flĕxum. *v. Gyrus.*
voluntariè, voluntariò, *Dobrowolnie.*
vŏluntārius, *Dobrowolny, Sámorodny, żołnierz dobrowolny.*
vŏluntas, *wola 1. 2. Chęć, Sprzyiánie, Testáment.* **Will.** - - *Adero, & tua si mihi certa voluntas* Virg. *syn.* ārbĭtrĭum, vel mēns, ănĭmus, vel ămor stŭdĭum, vel cŭpīdo, dēsīdĕrĭum, vōtum, ōptātum. vel cōnsĭlĭum, prŏpŏsĭtum, sēntēntia. *epith.* Offĭcĭōsa, prŏpēnsa, lībĕra, prōna. ămīca, hŏnēsta *phr:* Quæ rĕgit ĭmpĕriō mōtus in cōrde văgāntes Sĭ fērt ĭta cōrde vŏlūntas Mēns ōmnĭbus ūna ēst Mēns ĭmmōta mănet. Nōn ūlli ēst ănĭmus strĭcto cōncūrrere fērro. *v, Desiderium, Cupido,*
voluntate. *Dobrowolnie, z chęćią.*

volvo, *Taczam, Toczę 1. Obrácam, Mięszam 1. Myślę 1. Rozważam 1. Wártuię* **Weltzen.** *Volvitur Ixion. & se sequiturque fugitque* Ov. *syn.* vŏlūto, vērto, vērso, mŏvĕo, ăgĭto, cōnvŏlvo, tōrquĕo, rŏto, ēvŏlvo, pērvŏlvo. *epith:* in gȳrum ōrbem tōrquĕo, vērto, ăgĭto, cĭrcŭmăgo. *phr:* vŏlvēndo dūcĕre. Mănĭbus sūbvŏlvĕre săxa. Hūc ĭllūc vŏlvēns ŏcŭlos.
volvola, *Robacy winnicę psuiący.*
volvolus. *Gryźienie 2. Wał 3.*
volvor, *Taczam się, Toczę się, 1. Kręcę się.*
volvox, ŏcis. *m Gąsiennicá Robak winnice psuiący.*
vŏlūp, *volupe est Roskosz 2. Lubię co.*
vŏlūptābĭlis. *Roskoszny 1. Ućieszny, Przyiemny*
voluptarius, *subst. Roskosznik.*
vŏluptārius, *adject. Roskoszny 2. Lubieżny 1. 2. Pieśćliwy, Roskoszniczy:*
voluptās, *Roskosz 1. Ućiechá, Kochan. Naśienie.* **Wollust.** *Si qua voluptatis: nec tacuisse tuos.* Prop *syn.* Lætĭtia. gaudĭum, vel lĭbido, lūxūrĭes lūxus, dēlĭcĭæ, lāscĭvĭæ. *epith:* Blănda, făllāx, brĕvis. nōxiă; ĭnfāmis, mĭsĕrānda, tūrpis, prōdĭga, cĕlĕrāta, dāmnōsa, dŭlcis, læta, grāta, ămīca, jūcūnda, suāvis ĭnānis, īnsĭdĭōsa, ōbscœna. mălĕsāna. *phr:* Tūrpes, dēlĭcĭæ, ĭllĕcĕbræ. Măla. mēntis gaŭdia. Blāndæ vītæ lēnōcĭnium. Vŏlūptātis făllāces blāndĭtĭæ: Vīrtūti ĭnĭmīca vŏlūptas: hōstis hōnēsti, ēsca mălōrum. Scĕlĕrum măter, gĕnĭtrix Dēsĭdĭæ nūtrix, măter, fīlĭa. Cūrārum īgnāra ēnervāns vīres *v. Gaudium. Libido. & Luxuries.*
vŏluptĭficus, *Roskoszny 1.*
voluptor, *aris. Roskosz mam, Roskosznie żyię.*
vŏluptuārius, *substant. Roskosznicey. substant: voluptuor, idem voluptor.*
voluptuosè, *Roskosznie.*
vŏluptuōsus, *Roskoszny 1. Lubieżny 2:*
vŏlūtābrum, *Walánia mieysce.* **Kaatlachen.**
volutābrum pulvereum, *Piaskownia ptásza.*
vŏlūta, *æ, Zwiiánie 1.* volutaris, *Kałużány.*
vŏlūtātim, *Kuláiąc, sub Toczkiem.*
vŏlūtātio, volutatus, *us. Taczánie 1. 3. Walánie. Cielesność 3.*
vŏlūtātus, *ti. tr. Biegły.*
vŏlūto. *Taczam, Czołgam się, Rozważam 1. Myślę 1.* **Weltzen.** *v. supra Volvo.*

volutōr, *Táczam się, Walam się, Upadam, & in Wártuię.*
vŏlūtus, *us. Czołgánie.* Gewelczen.
volvŭlus, *sub* Rolika *1.*
vōmer, & vomis, ĕris, *m. Lemiesz, Rádło.* Ein Pflugeisen. *Vomeris obtusi dentem, &c. Virg:* *epith.* ŭncus, fērrĕus, prēssus, rētūsus, ōbtūsus, dūrus. *phr:* ărātri dēns. vōmĕris dūrus dēns, fĕrrum. *v. Aratrum.*
vŏmĭca, *Wrzedźienicá, Wrzod 2. Skázá, Dźiuby żyłá kruszcowa, & tr Mięszek pieniężny.*
vōmĭcus morbus, *Niezleczysty, Wrzedźienicá*
vomitio, *Womit 1.*
vŏmĭto, *as. sub Womitowáć.*
vomitor, *oris, Bluy,*
vŏmĭtōrĭum, *Bramá 1.& sub Dźiwowisko 1.*
vomĭtōrius, *Womitowy.*
vŏmĭtŭrio, *Zwiia mi się, Womitowáć mi się chce*
vŏmĭtus, *us. Womit 1. 2. & pro adiectivo. In Brzydki, & Smród 3.*
vŏmo, *sub Womitowáć 1. Sżpie się, lud.* Sich erbrechen / übergeben / speyen. *Purpuream vomit illa animam, &c.* ēvŏmo, ējĭcio, ējēcto: ēgĕro, ērūcto, vŏmĭto, rĕvŏmo, rējĭcio, rējēcto: rĕmĭtto, ēfflo. *phr.* Rējēctāntemque crŭēntas ōre dāpes, ēt frūsta mĕro glŏmĕrāta, vel cōmmista, vŏmēntem. Nōn sĕmel ēst stŏmăcho naūsĕa făcta meo. Mĭstum spūmis vŏmit īlle crŭōrem.
vŏpiscus, *Bliźniak.*

V O R

vŏrācĭtas, *Obżárstwo.* voraciter, *Łákomie.*
vŏrāgĭnōsus, *przepáśćisty, Wirowáty.*
vŏrago, *Wir, Przepáść 1. Topiel. Przerwá, & tr. żarłok.* Ein Wirbel tieffer Schlund *Turbidus hic cœno vastaque voragine gurges. Virg. syn:* Bărăthrum ăbȳssus, gūrgĕs, tēllūris hĭātus. *epith:* īmmānis, tētra, ōbscūra, ōpāca, cālīgāns, cæca, prŏfūnda, īma, ālta, īngēns, stŭpēnda, hōrrĭda, hōrrēnda, hōrrĭbĭlis. *phr.* Spĕcus, īngēns. Vāsta vŏrāgĭne gūrges. *Cacæ* vŏrāgĭne faūces. *v. Hiatus, Gurges, Charybdis Barathrum.*
voratio: Catul corr Vocatio. vŏrātrīna, *Przepáść 1.*
vŏrax, *Obżárt; Nienásycony, żárłiwy,* Fressig.
Huic usuræ vorax avidumq; in tempore fœnus. Luc. syn. ĕdāx, hēllŭo, gŭlōsus *v. Gulosus*
vŏro, *żrę, ćierpię 1.* Fressen / verschlingen. *Circum & rapidum voret æquore vertex Virg. syn.* Dēvŏro, sŏrbeo, ābsŏrbeo, dēglūtio, ĕdo, ēxĕdo pĕrĕdo, cŏmĕdo, māndo, dēpāscor, hēllŭor, cōnsūmo, ābsūmo. *phr.* ăvĭdo, vŏrāci dēnte, ōre hĭānte, pătŭlo, pătēnti dīrĭpio, lăcĕro, dīlăcĕro, cōnvēllo, māndo. Faūcĭbus, īnvādo siccis, ăvĭdam īn ālvum. dēmītto, īmmītto, dēmērgo. Dīlăpĭdat patrĭas hēllŭo tūrpis ŏpes. *v: Absorbeo.*
versa fa. undia, i. Poetica sub Wiersz 1.
vorsōria, *żeglowá liná.*
vorsura vorsus priscè, idem versura, versus,
vortex, *Wir, Wicher.* Ein tieffer schlund / Wirbel. *Proluit insano contorquens, vortice sylvas Virg. syn.* Tūrbo, vel gūrges. vŏrāgo. *epith.* Vĭŏlēntus, răpĭdus, præcēps, răpāx, tŏrtus, cōntŏrtus, īntŏrtus, sĭnŭōsus, tūrbĭnĕus, sŏnōrus. *v. Gurges Charybdis.*
vortĭcōsus, *Kręcący się, Wirowáty.*
vos, *Wy. Vos, an rectè uni dicatur Et, Vos ipsi Ibidem.*

V O T

vōta exsecrantia, *Przeklęctwo.*
vōta nefaria, *Czáry*
vŏtĭta, *[illegible] vetitus. adiect. Poślubiony.*
vŏtum, *ślub, 1. ślubne záwieszenie, żądánie, Pożądánie, Záwieszenie. 2. Ofiárá 1. sub Mod ty, & sub Pożądány* Gelübd / Versprechung. *Romulus & votis occupat ante ratis P. syn.* Prōmīssum, vel dōnārĭum, vel ōptātum, dēsīdĕrium. *epith:* P[illegible] sōlēnne. săcrum, sānctum, īrrĕvŏcābile, īnvĭŏlābĭle, sūpplex, lūstrāle. *Pro desiderio.* Cŭpĭdum. păvidum, ăvārum. *phr* Vŏtum. mūnus. Vŏti mūnus, dēbĭta. vīncŭla, Vŏtī, væ prĕces. *v. Oro Desiderium.*
vōtus, *adiect. Poślubiony,* Uerlobt.
vŏveo, *ślubuię co Bogu, Wydáię się zá kogo, Obiecuię 3. żądam 1. życzę.* Geloben / Gelübd thun / versprechen. *voverat & spolium, corruit ille Iovi Prop. syn:* Prōmĭtto, vel ōpto, dēsīdĕro, vel dēvŏveo, cōnsecro, dĭco, ās. *phr.* Vōtum făcio, nūncŭpo, cōncĭpio, sūscĭpio, căpēsso, fĕro, dīco, vŏvĕo, vōto ōblĭgo, ŏbstringo, dāmno.
vŏx, *Głos 1. 2. 3. 4. 5. 6. Słowo.* Stimm.

Submiſsa fugiens voce elientis opem Ovid: *ſyn:* vērbum sŏnus, vŏcābŭlum, lŏquēla, sērmo, ōrātĭo. *epith.* Cănōra, ăcūta, trĕmŭla, rĕsŏna, tĕnŭis blānda, ſvāvis, clāra, ālta, raūca, sūbmĭſſa, fūſca, cōntēnta, grāvis, ăſpĕra, īntērmiſſa, īnclīnāta, mŭlĭēbris lāngvēns, vĭrīlis, făcūnda, dĭſērta. fēſtīva: mĭnāx trŭx, rĭgĭda, fĕrōx, ătrōx, ſŭpērba, tĕmĕrāria, īnsāna, ēffĕra, mŏlēſta, tūrpis, flēbĭlis, quĕrŭla, mœſta. trĕmens, tĭmĭda, lacrўmōſa, lūgŭbris, dĕmĭſſa, mĭsĕrānda. sūpplex. *phr.* vōcis sŏnus, mūrmur, clamor, vōcis, līngvæ ūſus, pŏtēſtas. vōcālis, sŏnus. *v. Loquor.*

ūpĭlio, Owczarz. ūpŭpa, *Dudek* 1. *Młot.*

U R

ūræum, *Gr. Roſołowa ſtráwá.*

ūrănŏgnōmon, *Gr. Duchowny* 3.

ūrănŏpŏlis, *f. Gr. Niebo* 2,

ūrănŏſcŏpus, *Gr. Niebowidrybá, Rozmyślájący,*

urbanātim, po mieyſku, urbanè, *żártownie.*

urbānĭcus, Mieyski.

urbānĭtas, *Obyczáyność, Układność, żártowność,* *żárt, Mieyſki żywot, ſub Mieyſki*

urbānus, *Obyczáyny, żártowny, Układny, Mieyſki, Gálánt, Domak, Mieſzczánin* Stättlich/ höflich. *Hic tibi comis & urbanus liberq; videtur.* H. *ſyn* Cīvīlis, cīvĭcus, ūrbis īncŏla vel lĕpĭdus: mĭtis, affabĭlis, bĕnīgnus,

urbicapus, in Burzyćiel urbicārius, urbĭcus, *Mieyski*

urbinæ a Plaut. corr. Veruina,

urbs, *Miáſto.* Eine Stadt. *Condidit hic varias munitis turribus urbes.* Virg: *ſyn.* ŏppĭdum cīvĭtas. mœnia; ārces, *epith.* Tūrrĭgĕra, tūrrīta clāra, āntīqua, nŏbĭlis, dīves, flŏrēns, sŭpērba; pŏtens, cĕlebris, īnsīgnis, māgnĭfĭca, ſplēndĭda āmœna, bēllĭca, Mārtĭa, Māvŏrtia bēllātrix, īnexpūgnābĭlis, īnăcēſſa, īndŏmĭta, īnvīcta *phr:* Sĭtu āmpla, clāra, ēxcēlſo ſtānt in vērtĭce mōntis. Mœnĭbus, mūris, ārcĭbus tūrrĭbus, ārdŭa, cīncta, præcīncta, cīrcumdāta, vāllāta, mūnīta, īnexpūgnābĭlis. Tēmplis īnclўta. Cĕlebri hŏſpĭta pŏrtu. Dŏmĭbus dĕcŏrāta sŭpērbis. Pŏpŭlōſa vĭris, pŏpŭlo frĕquēns. Sŭpērba fŏro. Lĕgĭbus æqua. Dīves ŏpum, ŏpĭbus pŏtēns, Pāce flŏrĭda: hŏrrĭda bēllo. Mērcĭbus vĭgēns Stŭdĭis āſpērrĭmā bēlli. Tēmplīs rēllĭgĭōſa pĭis, Tērrārum ūrbĭum dĕcus; căpŭt, prīncēps.

urbum aratri, vel in aratro *Náſad.*

urbus, Zákrzywiony 3,

urceŏlāris, *Krużykowy, & Pomurne źiele.*

urceŏlus, *Krużyk, Dzbánek, Nalewká.*

urceus *urceum Wiádro, Krużyk, Nalewká* Ein Wassergeschirr. *Hanc tibi virtutem fractâ facit urceus anſa.* Mart.

ūrēdo, *Palenie* 2. *Zágorzenie* 2. *Strzeżogá, ſu iczib* 1. Der Brenner.

ūrendus, *Spalenia godny.*

ūrēter, ēris. *m. gr: żyłá uryńna.*

ūrētĭcus, *gr, ſub Uryny ćieczenie.*

urgens, *Nalegáiący, Gwałtowny,*

ūrgĕo, *Nálegam, Przynaglam, Dokuczam, prę, Popieram, Dogrzewam, Przyćiſkam Koniam co, Popycham, Pilnie robię, Náćieram ná kogo, Domagam ſię, Przymkáć, Idźie ſym ná imię, Gotuię* 3. *Ućiſkam.* Treiben/ ängsten/ anhalten. *Vrgebam & telâ curas ſolabar aniles* Virg *ſyn* Prĕmo, īnsĕquor īnsēctor, īnſto, cŏmprĭmo vel īmpello, ădĭgo, cōgo, vel ēxāgĭto. vēxo.

urgeor, *Cięſzko mi, Ciáſno mi, Nagába mię.*

ūrīca, *Zágorzenie* 2. ūrīgo, *Palenie.*

ūrīna, *Uryná.* Harn/ Brunſt/ Piſſe. *Auribus atque oculis concepta urina moretur.* Juv. *ſyn.* Lōtĭum. *epith:* Fœda, tūrpis, grāveŏlēns, ŏlēns.

urina genitalis, *ſub Naśienie*

urinœ ſtillicidium, *Uryny trudność.*

urīnārius, *Urynny*

ūrīnātor, *Nurek* 2. ūrīnārix, *ſub Nurek.*

ūrīno, *as. Nurzam ſię.*

ūrinor, *idem. & Nurkiem pływam.*

ūrna, *Wiádro* 1. *Loſowy ſtátek, wodny ſtátek woto wa ſkrzyneczká, Wiádra ćwierć Koſz, Truná. & ſub Relikwiarz.* Ein Wasser Eymer. *Veſtaleſq; urnas & Tuſcum fictile mutat.* Perſ. *ſyn.* ūrcēus, hydria, ăquālis, ămphŏra, vās. *v.* Vas.

urna Romana *ſub Korcá Krákowſkiego ćwierć*

urnālis, *Wiádrowy.*

urnārium *Wiádrowy ſtoł, pomywadlnik.*

ūrnŭla *Wiaderko, Dzbanek,*

ūro, *Palę* 1. *Parzę* 1. 2. *Dogrzewam, Suſzę* 1 2. *Dokuczam, Powárzył i Przykrzę ſię*

Trapię, Uciskam, siekę 1. Pożeram, świerzbi mię, Przyświecam. Brennen. Vrit enim campum lini seges, urit avena. Virg. syn. exūro, ădūro. combūro, pĕrūro, crĕmo, tŏrrĕo, īnflāmmo, īncĕndo, sūccēndo, cōncrĕmo. phr. Flāmmis. īgne, īgnībus, dēlĕo, ăbŏleo, ābsūmo cōnsūmo, ēxtīngvo, dīrŭo, īnvŏlvo, ēxuro in cĭnĕrem, făvīllās vĕrto, rĕdīgo, īn īgnem mītto. v. Incendo,
ūrŏgallus, Głuszec. ūrŏpygion, gr Gużica.
ūror, Gorąco mi, Dogrzewa mi, Marznę, Skomá mi, cielesną pokusę ćierpię, Verbrennen. Vreris ipse miser: quod si non pulchrior ignis syn: ēxūror, ădūror, &c. v. Uro, ārdĕo, ēxārdĕo, ārdēsco, ēxārdēsco: flagro. phr: Flāmmis, īgnĕ dēlĕor, ăbŏlĕor, &c. īgnībus pĕrĕo, cādo. v. Flammesco, Ignis. Ardeo.
urpīces, hi, ab Vrpix Brona
urruncum, urruncus, Zdźbłá wierzch.
ursa, Niedźwiedźicá.
ursá major, Wóz niebieski. Himmels- Zeichen/ Heerwagen. = = = Glacialis portior ursæ S. syn: Pārrhăsis, Cynŏsūra, Hĕlīce, ārctos. epith: Parrhăsia, Erўmānthis, Mænălis, Lўcāŏnia, Hўpērbŏrea, Scўthīca, glăcĭālis, gĕlĭda, nīvŏsa, frīgĭda. hўbērna, æthĕrĕa, cœlēstis, pigra. phr: Quæ nōctūrna sŭo sўdĕre vēla rĕgit. Sīdŏnĭis fidĭssīma nautis. v. Arctos,
ursa minor. ibidem. & in Gwiazdá żeglárska
ursibranca, Barszcz.
ursīnus, Niedźwidźi
ursŭlus, Niedźwiedźi.
ursus, Niedźwiedź, Ein Beer/Bärin-- Rictu caput asperat ursæ. Virg epith: īnfōrmis, trūx, răpĭdus, tērrībĭlis, sævus, fĕrus, fĕrōx, īmmānis; ăvĭdus, vŏrāx, răpax, vīllŏsus; ungvībus ārmātus, mīnax phr. ănĭmātus ŭngvibus, ūngve mĭnāx Sўlvis lătĭtāns.
ursus mellivorus, Bártnik 2.
urrīca, Pokrzywa 1. 2. 5, Pław. Brenn-Nesselen Hæc tetigit, Gradive tuos urtica nepotes; Juv epith: Mŏrdāx, āspĕra, ăcūta, pūngēns, ăcris,
ūrūcá Gąśięnicá.
uruo, as, Podnoszę i spuszczam.
ūrus, Tur. Vruum, Nasad.
uruus. Zákrzywiony 3.
ūsia, æ, Gr. Istność.
ūsia, æ, Latinum. Robacy w świniách.
ūsio, ōnis f. Używánie 1. Rozchod, Potrzebá.
ūsitātē, Zwyczáynie.
ūsĭtātus, Zwyczáyny, Pospolity. Gebräuchlich. Non usitatis, Vare potionibus. (Jamb,) H.
ūsĭtor. aris, Używam 2.
uspiam, usquam, Gdźie 4.
usque, Aż 1. 2. Poty 1, 2. Bez máłá, Bárzo, práwie, Dłużey, Nieprzestáię. Bisz.
usquequaque Wszędy.
usquequo, Poki 1, Aż 1.
ustio, Palenie 1, Opał, Kauteryzowánie
ustor, Pálacz, Grubarz 2.
ustrīna, Zgliszcze.
ustŭlāndus, Spalenia godny
ustŭlātus, Opalony.
ustŭlo, Palę 1. Spalić 1. Kędźierzáwię.

USU

ūsuālis, Używálny. Rozchodowy.
ūsuārius, adiect: Używalny. subst. Dźierzawcá.
usucapio, is, Dawnośćią używánia práwá dostáły.
usucăpio, ōnis. Dawnośći używáią práwa.
usufructuārius, Dźierzawcá 2. pożytek biorący,
usu fructus, Wytrzymánie:
ūsūra, Używánie 1. życie, Lichwá 2. Wucher. Hinc usura vorax. avidumq; in tempore fœnus, L. v. Fœnus.
usura centesima, Dodrans, Quincunx, Semissis, Sextantaria. Vinciaria, &c. Lichwá
usuraria pecunia, Lichwá.
ūsūrārius, adiect: Lichwiárski, Pożyczálny.
usurārius. subst ant. Lichwiarz. Wucherer. Alcmenam uxorem cepit usurariam (la.) Pl. v. Fœnerator
usurpātio, Názywánie, Miánowánie, Używánie 1. Wspominánie, Dawnośći trzymánia przerwánie
usurpatus, Zwyczáyny.
usurpo, Używam 2. Mawiam, Wwięzuię się. Przywłaszczam Dawność trzymánia przerywam, Nażywam. Brauchen. Vsurpare oculis. nec voces concernere suemus. L. syn. ūtor, frĕquēnter ūtor, vel īnvādo, ōccŭpo.

ūsus, *us*, *Używánie 3. Zwyczay*, Pożytek, *Społeczność, ćwiczenie*, Potrzebá, *Postępek 3. Rozchod*. Brauch/ Gewohnheet, *Tempora dispensant usus & tempora cultus*. Ped *syn*. Mōs, cōnsvētūdo, vel ēxpĕrĭēntia. *v. Asvesco*.

U T

ut, *Aby, Aż, Iák 1. Iáko 2. 3. 5. Iáko kiedy. Ile 1. Kiedy 2. że 2. Skoro 1, Choćiaby, Boday mię. Dasz, damit*, auf daß

utcunque, *Iákokolwiek*, Iáko *się trafi*, *Kiedykolwiek 1. Gdziekolwiek*, Poniekąd.

ūtens, utentior, *Używálny*.

ūtensĭle, *vel* utensilia, *ium*, *Sprzęt*, *żywność*.

ūtĕr, *eri*, *żywot niewieśći*.

ūter, *utris, m. substant, kubel skorzány*, Wor *skorzány*, Leder/Sack.

ūtĕr, *utrius, m: adject. Ieden ze dwu Ktory ze dwu 1. 2.* Welcher unter zweyen.

ūtercŭlus, *Brzuszek, Máchárzyná* ūtercunq; *Ktorykolwiek ze dwus*

ūtĕrīnus, *Połbrat, & Rodzony*.

ūterlĭbet, *Ktorykolwiek ze dwu*. Welchen von

ūternam? *Ktory ze dwu 1. 2.* zweyen man will

ūterq, Obá, *Ieden 3*. Beyde.

ūtervis, *Ktorykolwiek ze dwu*. Allbeyd. *uterum*, *żywot niewieśći*.

ūtĕrus, *Wnątrze 2. żywot niewieśći* Ein Bauch/ Gebähr = Mutter. *Semina fert utero, concepta que crimina portat. C syn*: Vēnter, ālvus, vīscĕra, īlĭa *v. Venter*.

ūtī, *Aby 1. Iáko 4*. Damit.

ūtĭbĭlis, *Używálny, Pożyteczny, Przygodny*.

ūtĭlis, *pożyteczny, Dobry 3* Nutzlich *Ver adeo frondi nemorum, ver utile sylvis, Virg. syn*: Cōmmŏdus, āccōmmŏdus, ŏpportūnus, āptus. ĭdōnĕus. sălūtārĭs, sălūtĭfer.

ūtĭlĭtas, *pożytek, Używánie*. Nutzbarkeit. *Atq; ipsa utilitas justi prope mater & aequi*. Hor. *syn*: Cōmmŏdĭtas, ŏppŏrtūnĭtas, cōmmŏdum, ūsus, frūctus, lūcrum, quaestus. ēmŏlŭmēntum. *epith*. Māgna, īngēns. pārva, ēxĭgŭa, tĕnuis, prīvāta, pūblĭca, cōmmūnis. *phr*. ūtĭlĭtātis ŏpes, bŏna.

utĭlĭter, *Pożytecznie*: Nützlich.

ūtĭnam, *By, Boday, Boże day te*. O daß/ wolte Gott, *O utinam tunc cum Lacedaemona classe petebat*. Ovid: *syn*. O ūtĭnam! O sī! quam vĕllem! Dĭī făcĭant, Dĭī prĕcor, hōc jŭbĕānt. Hōc prĕcŏr, Fātă sĭnānt. Dĭī tĭbi dēnt, fāxit Dĕus.

ūtĭque, *Wżdam, Bez wątpienia, Przynamniey*.

ūtis, *idis. f Gr. Drop*. utis, *inos*, *Gr. sub Obádwá*.

ūtĭto, *pro utitor, sub Używam 2*.

ūtor, *Używam 2. Zážywam, żywię się 2*, Stawiam się 4. & *sub Zážyć czásu*, Gebrauchen. *Utimur exemplis ut non pejora supersint* Juv. *syn*. ūsŭrpo, ădhĭbeo: vel pŏssĭdeo, ŏbtĭnĕo.

utor fruor, Zážywam.

utpote *sub Iáko człowiek*, Ponieważ.

ūtrārius, *Wodnik & sub Rubel 2*.

ūtrĭbi, *Ná ktorym mieyscu* ūtrĭcŭlārius, *Gaydá*,

ūtrĭcŭlus, *Kázub, Brzuszek. Máchárzyna*, *Łupina, Szupinka, Gryz* 1.

utrinde, *Cato apud Caris. i. ex utra parte duabus positis sub przyiaćielstwo*

ūtrinq; *Z obu stron. Ná obu stronach*. Beyderseits

ūtrò, *W ktorą stronę*.

utrōbi, utrūbi, Ná *ktorym mieyscu*

utrobidem. *Plaut: i. in eodem utroq; loco. Lamb*.

utroque, utroquevērsum, *Ná obie stronie*

ūtrum, *Ieżli, Iza, Bądź, to*, & *sub Li. Ob*.

utrumcunq; *Bądź to bądź owo*

ūtrumlĭbet, utrumvis, *Iedno ze dwoygá, Bądz to bądź owo*.

utrumnam. *Ieśli 1*.

U V

[illegible]a, *Grono, Iágoda 2. ślinne iágody*, & *sub Członek 2*, Weintraube. *Duceret apricis in collibus uva colorem. Virg. syn*: Rācēmus, bōtrus, *figur*; vītis, vīnĕa, vindēmia; vīnum. *epith*. Răcēmĭfĕra, rūbēns, rūbĭcŭnda, pūrpŭrĕa, ātra, nigra, pīcta. dūlcis, mītis. săpōra, laeta. grāta. tĕnĕra, tŭmēns, tŭmĭda. tūrgĭda. tūrgēns. grăvĭda. sūspēnsa, pēndŭla pēndēns. *phr*: Vĭtis frūctus, foetus. pīgnŏra. mūnĕra. *v. Vindemia*.

uva apum, *Roy pszczoł*.

uva crespina, uva spinā, *Kosmatki*.

uva lupina, *Psinki, Wronie oko*.

uva passa, *Rozynka*. uvesco, *Wilgnę*.

uvidus, Wilgotny, Mokry Feucht/nass.
uvifer, Iagodorodny, Das Trauben trägt.
vulga, Torbá.
vulgāris, Podły, Pospolity 1. 2. Gemein.
Vulgāritas, Pospolstwo Jejunus stomachus rarò vulgaria temnit Hor. syn. Pŏpŭlāris, plēbēius, cōmmūnis, trītus, frĕquēns, quŏtīdiānus pērvăgātus, nōn rārus.
vulgāriter, po prostu. vulgārius, Pospolity 3.
vulgātor, Wyiáwiacz.
vulgātus, Pospolity 1. 3. Sławny.
Vulgivaga Venus, Nierząd 3.
Vulgivăgus, Biegun 1. Pospolity 3 Podły,
vulgo, as, Rozgłaszam. Wydáię kśięgi, Spospolitowáć, Mieszam 1. Nierządu pátrzyć. Ausskündern/ laurbar machen. Rumpere & obductum verbis vulgare dolorem. Virg syn. Dīvūlgo, ēvūlgo. pērvūlgo: dīspērgo, dissēmĭno, spārgo, dīssĭpo phr. īn vūlgus īn pŏpŭlum spārgo, ēdo.
vulgò, Pospolićie, Wszędy, Iámnie. Gemeinlich. Occidet, Assyrium vulgo nascetur amomum V. syn Pāssim, ŭbīque. pālam, āpērtē: vel sæpe sæpĭus, plērūmque. crēbro, frĕquēnter.
vulgor vulgatur, Przyrzucá się, Spospolitowiło się
vulgus, n. & m. Pospolstwo, Motłoch, podły, pospolity. Das gemeine Volck/ Pöbel. Tum studio effusæ matres & vulgus inerme. Virg. syn: Tūrba, plēbs, pŏpŭlus. epith: Incautum stŏlĭdum, īgnōbĭle, īncērtum, mĭsĕrābĭle, īnērs, mĭsĕrum, īnfīdum, mālīgnum, prŏfānum, īndŏctum, rŭde, mōbĭle dēmēns, ānceps, mūtābĭle, vīle, īnīquum, hŭmĭle, īnstābĭle, prŏcāx, vărĭābĭle, trĕpĭdum, īncōnstāns; rĕbēlle. phr: Nōn trāctābĭle vūlgus. Quŏd nūnc hūc, nūnc flēctĭtur īllūc. v. Plebs.
vulnĕrārius, adject: Ránny 2 Bárwierski.
vulnĕrarius, sub. Bárwierz.
vulnĕrātio, Zranienie.
vulneratus, Ránny 1.
vulnĕro, Ránię Obrážam 2 Przerážam, Lżę Verwunden. An potius peream, quam crimine vulnerer isto. Ovid. syn Sauçio, læ lo vĭŏlo. phr ēnse fĕrro, fūste, fĕrĭo, pērcŭtio. īco. cædo. Vūlnus īnflīgo, īncŭtio, dŏ, fĕro, īnfĕro Vūlnĕre vūlnĕrĭbus cŏrpus lædo. vĭŏlo fĕrĭo, fŏdio, cōnfŏdĭo, nŏto, fædo, rūmpo; lăcĕro, ŏccīdo. Dāre cūspĭde vūlnus. Glădio pērfrīngĕre pēctus. v. Vulnus Transfigo, Latero & Occido,
Vulnificus, Ránięcy. Das Wunden macht.
Vūlnus, Rána 1, Naćięćie, Skrobina, Szczerbiná. Obrazá, Szkoda, żal, Utrapienie Grzech, Gniew Wunde. Affixæ venis, animasq; in vulnere ponunt. Virg. syn. Plāga, īctus, vībex, ūlcus, cĭcātrix. epith. Īmmĕdĭcābĭle, mōrtĭfĕrum, lēthāle, crūdēle, ācērbum, trīste, ātrōx, īmmāne, ēxĭtĭāle, īnfēstum, sāngvĭnĕum, crŭēntum, ātrum, fœdum, sævum dīrum, līvēns. căvum, āpērtum, pătēns, hĭāns, hĭūlcum, grānde, īngēns, grăve, vĭŏlēntum, nōbĭle, clārum, Mīrtĭum, īnflīctum. phr: Vūlnĕrīs īctus, dŏlor, āspĕrĭtas, lēthāle mălum. Vūlnĕris ōs, hĭātus. cĭcātrix, sănĭes, cruŏr. Infixum strīdet sūb pēctŏre vūlnus. Vīa făcta fĕrro. Sŭōque Mīrte cădunt sŭbĭtī pēr mūtua vūlnĕra frātres. Heū pătĭŏr tēlis vūlnĕra făcta mĕis; īcta grăvi tēlo cōnfōssāque vūlnĕre māter. v: Vulnero.
vulnuscŭlum, Ránka,
vulpes, & vulpēcŭla, Lis 1. 2. & tr: Chytry Ein Fuchs Astuta ingenuum vulpes imitata leonem. Hor: epith: āstūta, dŏlōsa, caūta, vafra, cāllĭda, vērsūta, fāllāx, săgāx, sōlērs, īnsĭdĭātrīx, sæva; prædātrix, ăvĭda, răpāx.
vulpīnor, aris, Łászę się.
vulpīnus, Liśi, Chytry tr.
vulpio onis, Chytry tr.
vulsūra, Obrywánie. Rwánie, Skubienie.
vulsus, si, Obrywánie.
vultĭcŭlus, Twarzyczka,
vultuōsus, Twárzy postáwney. Niewesoły.
vulcur, ūris, m & vulturio. onis Sęp & tr: Dziedźictwá zbiegácz Ein Geyer. Porrigitur utroq; immanis vultur adunco. V syn Vūltŭrius epith. ĕdāx, ăvĭdus. răpāx; prædo. prædātor. vŏrāx, ōbscœnus. dīrus. sævus, vĕlōx. mōntānus, Caūcăsĕus, Prōmētheius phr: Rōstro īmmānis vūltur ădūnco, ŭngvĭbus ădūncis mĭnāx. Cōnsūmens cŏrpŏra vūltur. Prædātor ădūncis ŭngvĭbus et dūro dīscērpēns vīscĕra rōstro v. Tityus.
vultŭrīnus, Sępi. Vultūris is, Sęp.
vultūrinus, substant Sęp, Porywácz. Drapieżcá, Kostek rzucenie nieszczęśliwe, Kut.
vultŭrius, adject: Sępi.

vulturnus, *Wiátr wschodnemu poboczny ku połu-dniu.*

vultus, *us & Vultum, n. prisce, Twarz 2.* **Angesicht.** *Certior in nostro carmine vultus erit* Mart, *syn.* Făcĭēs, ōs. *plur:* ōră, frōns, ăspēctus *epith.* Dĕcōrus, vĕnūstus fōrmōsus, pŭlcher, īnsīgnis. rŏsĕus, nĭtēns, lætus. hĭlăris, sĕrēnus, blāndus, mŏdēstus, hŏnēstus, īngĕnŭus, bĕnīgnus, dēfōrmis, fœdus, tūrpis, hōrrēndus, mĕtŭēndus mĭnāx, sĕvērus, tōrvus, fĕrus; tērrĭfĭcus, īrātus, săngvĭnĕus, ārdēns, īgnītus, mœstus. jŭvĕnīlis, vĕrēcŭndus. *phr.* Vūltus dĕcŏr, vĕnūstas, dĕcus, mŏdēstia, mājĕstas, hŏnōs. *v. Facies. Frons. frontis Os. oris*

vulva, *żywot niewieści, an Wymię;*

ūvor, ōris, *m, Wilgotność.*

U X

ūxor, *żoná, Sámicá* **Ein Eheweib / Ehegemahlin** *Quæritis, uxori nubere nolo meæ* Mart, *syn:* Cōnjūx, spōnsa. *epith.* Chāra, ămīca, ămāta, dīlēcta vĕnūsta, fōrmōsa, căsta pŭdīca, fīda, fĭdēlis. *phr.* Tŏri thălămi, cōnsōrs, sŏcia, pārtĭcēps. Jūncta cōnnubio. Vinclo sŏcĭāta jŭgāli.

uxorcŭla, *żonká, sub żoná.*

uxorcŭlo / as, sub Zgwałćić 4.

uxorium, *sub Bezżeństwo.*

uxorius, *żonie dogadzaiący, żonin, Niewieści 1.* **Das Weib: / weibisch.** *Pulchramq; uxorius urbem.* Virg ūxōris ămāns, ūxōri āddīctus.

X

Ab hac litera inchoata vocabula, omnia Græca sunt

X literæ species. sub Krzyż 1. xanthium, *Gr. Rzep (2.*

xĕnāgōgus, *Gr. Przystaw.*

xĕnĭum, xĕnĭŏlum, *é Gr: Podátek 1. Poczesne.* **Ein Ehrengeschänck /** *Omnis in hoc gracili. Xeniorum turba libello.* Mart: *syn:* Mūnus, dōnum, *v. Donum.*

xĕnŏdŏchium, *Gr.* xenon, *onis, Gr: Szpital pielgrzymow.*

xĕnopărŏchus, *Gr: Podwodny urzędnik*

xĕrampĕlinus, *Gr: sub Szkárłat 4.*

xĕrŏlŏphus, *Gr: Mogiłá 5.*

xĕrŏphăgia, *æ, Gr: Post suchy.*

xĕrophthalmia, *Gr: Oczu zápalenie.*

xĭphĭas *æ, m Gr. Ostropysk, Miotłá ná niebie.*

xĭphĭdion, *gr. Wilcze bobki źiele.*

xĭphion, *gr: Mieczyk źiele.*

xўlalŏē, *es, Gr Aloe 1.*

xylina tela, *Bárchan*

xўlĭnum peplum, *Báwełnicá.* **Allerley Baumwüllne.** *epith:* Mōlle, nĭvĕum, tēxtĭle, tīnctum.

xўlĭnus, *Gr. Drewniány, Báwełniány.*

xўlŏbalsămum, *Gr: Bálsámowe drzewo.*

xўlŏcĕrăta, *orum, Gr, Słodkie strączę.*

xўlŏcĭnnămōmum, *Gr Cynámonowe drzewo*

xўlon, *Gr, Drewno, Báwełniány Chrost.*

xўlŏphŏrus, *Gr. Drewniczy.*

xўlostrōtum, *gr. Tło sadzone drzewem.*

xyris *is. f. Gr: Mieczyk 3.*

xystĭcus, *Gr, Zapáśnik,*

xystis, *idis. f. Gr: Szátá białogłowska.*

xystum, *gr: Zapáskow mieysce, podniebie /*

xystus, *m, Gr. Zapáskow mieysce, Sala, Zawod, Chodzenie 2.*

Y

Hæc litera cùm Græca sit nullam Latinam dictionem inchoat, Græcas multas, sed has sub litera H. suprà require nam y Græci initio semper denso spiritu afficiunt cum quo dictiones Græcæ ad Latinos transunt.

Z

Zaba, B Páncerz zăbŏlus, *zăbŭlus, Czárt.*

Zacinthos, Brodawnik.

zæta *Wieczernik.* zæticula, *diminut.*

Zathuri Hispanorum, Ostrowidź 2.

Zambathinum, Jáźminowy oleiek.

zămia, *Gr. Szkodá 1. ibidem altera significatione ponitur.*

zea, *gr:* Orkisz. *Zedoaria, Cytwar.*

zēlo, *as, Gr. Gorliwy iestem, Zawistny iestem.*

Zelosus, B sub Gorliwy.

zēlōtēs, *æ, m. Gr: ibidem.*

zēlŏtўpia, *Gr, Zazdrość, Záwiść małżeńska*

zēlŏtўpus, *Gr. Zawistny, Zazdrośćiwy.* **Ein Eyfferer.**

zēlus, *Gr Gorliwość.* **Eyffer:**

zem

M.L.O.

...ma, æ. gr: Gárniecz zephyrium ovum, Iaie czcze
zĕphўrus, gr. Wiátr záchodni práwy. Item wiátr záchodnemu poboczny ku połnocy, Südwind. *Sive sub incertas Zephyris motantibus umbras.* Virg. *syn.* Făvōnĭus. *epith.* ŏccĭdŭus. tĕpēns, vērnus, plăcĭdus, grātus, lēnis, mōllis, blānddus, mītis sĕrēnus. gĕnĭtālis. gĕnĭtābĭlis, fœcūndus, fēlix, făvēns, lēne spīrāns. *phr.* Zĕphўri, Făvōnii aūræ: plăcĭdæ, tĕpēntes, lēnes aūræ: mōllis flātus: lĕve flāmen, blāndum frīgus: mītis, jūcūnda ămœna tēmpĕrĭes. Vērni clēmēntior aura Făvōni. Vēris păter, vel cŏmes gratĭssĭmus. Vēntōrum plăcĭdĭssĭmus. Tĕpēntĭbus aūris mūlcēns ărva. Mōllior aūra spīrāns. Grāta Făvōni tēmpĕrĭēs. Lēnĭbus īmpūlsæ Zĕphўris aurāque sălūbri. Spīrăt ŏdōrātus Zĕphўris spīrāntĭbus āēr. *v. Favonius.*
zēta, gr: Wieczernik, Stołowa izbá.
zētēcŭla, zetŭla, Wieczernik
zeugītes, æ. m, Gr. Trćina. zeugma. m, gr: Złączenie. Zeugma figura Gramaticæ est, cum pluribus substantivis diversi generis, numeri, &c. additur Verbum vel adiectivum in initio, medio, vel fine, cum viciniori conveniens.
...ēus, Gr. Kowal ryba. Zebethum, B. Zybet.
Zima. *In pulcherrima illa Ecclesiastica Oda rhythmica.* Mittit ad *Virginem Missæ Rorate dictæ, verba illa:* Et Zima scoriæ. *corrige* Zema scoriæ tollit de medio. *i. decoctionem, combustionem, excrementi metallici. à zeu fervefacio, decoquo, ut videatur allusisse auctor Prosæ ad verba Isaiæ:* Excoquam ad puram scoriam tuam.
Zingĭber, zingiberi Zimpiperi. zinziber, B. Imbier.
Zinzinulat Progne, A. Philomet. corrigit Andr: Schot: legens Tintinulat.

zĭzānia, æ, zizanium, Kąkol. *Ab izano brevi a. Producit. Prudent. Fortunt. corripit Prosper*
zizўphum, gr: Iuluba owoc.
zizўphus, gr: Iuluba drzewo.
zōdiăcus. gr. Zwierzyniec 2.
zoĭlus, Obmowca uczonych.
zōna gr. pás, Strefa; Trzos/ Wrzod pomykaiący się Ogień piekielny! Prop. ąg Ein Gürtel *Da teretem zonam, qua modo cincta fuit* Ovid *syn.* Cĭngŭlum; cīnctus, fāscĭa. *epith:* Aūrēa, aūrāta, dĕcōra, pĭcta, fūlgēns, gēmmāta, tĕres. *phr.* Nōn ŏpus ēst ārctis strīngāntur cŏrpŏra zōnis. Fās sĭt et aūrāta pŭĕrum tē cīngĕre zōna.
zona mundi Kray 4.
zōnārius, adiect: pásowy, subst: Paśnik.
zōnātim, Kołem, zōnŭla, sub Pas.
zŏŏphўtum, gr. ziołozwierz.
zōopthalmos, gr: Rozchodnik wielki.
zōphŏrus, gr: Zwierzyniec
zōpissa, gr: Smołá skrobána.
zōpўrum, gr. Storyszek.
zoroastræi, susurri, Czáry.
zoster, ĕris, m. gr. Ogień piekielny, Porost.
zўgæna, gr: Ruszá ryba
zўgia, gr: sub Trzmiel.
zygiæ tibiæ, gr. sub Trćiná
zўgostătes, æ, m, Ważnik.
zyphra B. Cyfrá.
zўthum, gr: Piwo 1. Bier. *Vt Pollusiaci proritet pocula zythi.* Col. *syn.* Zўthus, cĕrvīsĭa, vel cĕrĕvīsĭa. *epith.* Fŏrte, suāve, vălĭdum, lĭquĭdum pūrum. *phr:* Cĕrĕāle pŏcŭlum, vīnum. Cĕrĕālis pōtus. Lŭpŭlo cŏctă Cĕrēs.

FINIS.

400,–

